

890

IN HOC VOLVMIKE HABENTVR HAEC:

¶ CORNVCOPIAE, siue linguae Latinae cōmentarij diligentissime recogniti: atq; ex archetypo emendati.

¶ Index copiosissimus dictionum omnium, quae in hisce Sypontini commentarijs, libris de linguae Latinae, et de Analogia M. Terentij Varronis: undeviginti librorum fragmentis Sexti Pompeij Fesii: in compendij Nonij Marcelli de proprietate sermonum continentur: sic enim hoc indice omnia comprehensa sunt: ut quae nunq; quaerantur dictiones: historiae, fabulae, instituta, inventores rerum, mores, proverbia, remedia morborum inveniri facillime possint. Quae etiam ad studiosorum usum singulae columnae arithmetice numeris distinctae, ut ubicunq; c. inueneris columnam signare intelligas: ubi reliquos numeros, uersus. Graecis etiam dictiones longe plurimas hoc elencho collegimus.

¶ Eiusdem Sypontini libellus, quo Plinij epistola ad Titum Vespasianum corrigatur.

¶ Cornelij Vitelij in eum ipsum Sypontini libellum Annotationes.

¶ M. Terentij Varronis de lingua Latina libri tres Quartus. Quintus. Sextus.

¶ Eiusdem de Analogia libri tres. *et Col. Dela Comp de Fesius de G*

¶ Sexti Pompeij Fesii undeviginti librorum fragmenta.

¶ Nonij Marcelli Compendia, in quibus tertia ferè pars addita est: non ante impressa, idq; labore, et diligentia Iuacundi nostri Veronensis: qui in Gallia Nonium cum antiquis contulit exemplaribus. Additus praeterea est longa dissertatio de generibus.

¶ Huc accedunt Castigationes in hunc ipsum Nonium non contemnendae. obiterq; in Varronem et Fesium ex ueterum codicum fide Michaelis Bentini opera. M. D. XXVII.

Hos libros etiam Pontificum Alexandri, Iulij, ac Leonis demum decretis: nequis alius usquam locorum impune impriat, cautum est.

112
N° 3
58

A
249

27 a. 3

7 400 40 *Italia* MADE IN SPAIN

2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31

B. 890

R-5890

IN HOC VOLUMINE HABENTVR HAEC:

¶ CORNVCOPIAE, siue linguae latinae comentarij diligentissime recogniti: atq; ex archetypo emendati.

¶ Index copiosissimus dictionum omnium, quae in hisce Sypontini comentarijs, libris de lingua latina, & de Analogia M. Terentij Varronis: undeuiginti librorum fragmentis Sexti Pompeij Festi: in compendijs Nonij Marcelli de proprietate sermonum continentur: sic enim hoc indice omnia comprehensa sunt: ut quaecunq; querantur dictiones: historiae, fabulae, instituta, inuentores rerum, mores, prouerbia, remedia morborum inueniri facillime possint. Quin etiam ad studiosorum usum singulae columnae arithmeticis numeris distinctae, ut ubicunq; conueniens columnam signare intelligas: ubi reliquos numeros, uersus. Graecis etiam dictiones longe plurimas hoc elencho collegimus.

¶ Eiusdem Sypontini libellus, quo Plynij epistola ad Titum Vespasianum corrigitur.

¶ Cornelij Vitelij in eum ipsum Sypontini libellum Annotationes.

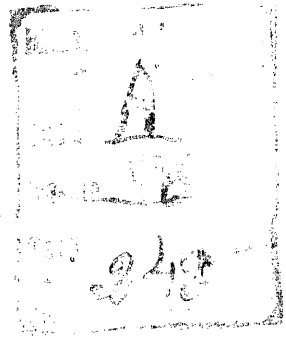
¶ M. Terentij Varronis de lingua latina libri tres Quartus. Quintus. Sextus.

¶ Eiusdem de Analogia libri tres. *et Col. Dela Comp de Jery de Granada*

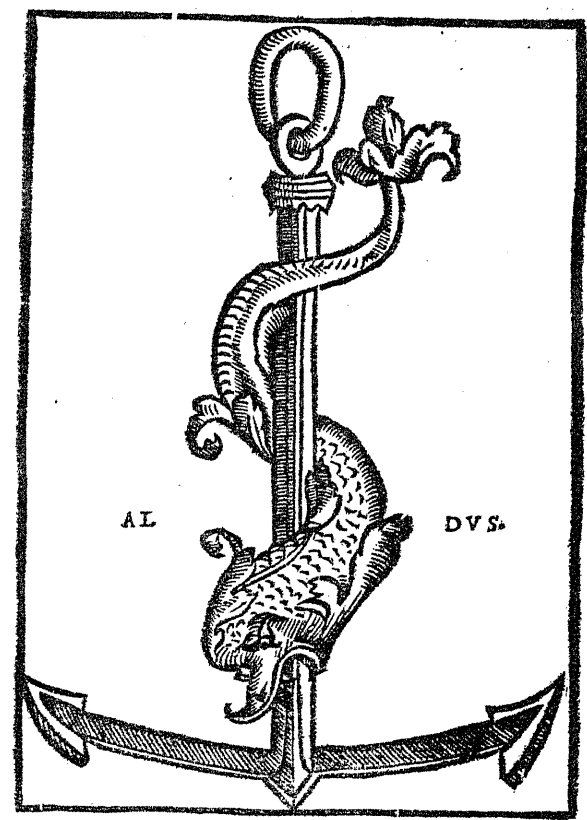
¶ Sexti Pompeij Festi undeuiginti librorum fragmenta.

¶ Nonij Marcelli Compendia, in quibus tertia ferè pars addita est: non ante impressa, idq; labore, & diligentia Iucundi nostri Veronensis: qui in Gallia Nonium cum antiquis contulit exemplaribus. Additus praeterea est longa dissertatio de generibus.

¶ Huc accedunt Castigationes in hunc ipsum Nonium non contemnendae: obiterq; in Varronem & Festum ex ueterum codicum fide Michaelis Bentini opera. M. D. XXVII.

27 a. 3

Hos libros etiam Pontificum Alexandri, Iulij, ac Leonis deum decretis: nequis alius usquam locorum impune imprimat, cautum est.

Omne inuentum, quam vis ingeniosum, & conducibile, adulteri longae die, ac potius malitia hominum, qui se sibi solum natos arbitrati, student semper, ex alienis in commodis sua ut comparent commoda, conuerti in malum consuevit: quemadmodum temporibus nostris accidisse videmus in miro hoc, & quam laboriosissimo modo scribendorum librorum. nam quantum quisque commodi ex ea re futurum sperabat, nemo est, qui non perspicat: quantum item inde incommodi, quanta bonorum librorum perniciet, quanta ruina & iam sit, & futura (nisi Deus prohibeat) uideatur, non queo dicere. Primum enim in quorum artificum manus peruenerint sacra literarum monumenta, uideamus. deinde, qua literaturae praediti quidam, libros omnes enarrare: commentarij corrigere audeant: scimus. Quamobrem periculum non mediocre est: ne beneficium hoc impri mendii libros a Deo immortali hominibus datum, ipsi, cum licet uel infantissimo cuique pro animi sui libidine temere in quem uult librum grassari, in maximum maleficium conuertamus, et interitum literarum. Sed de hoc alijs. non enim breui epistola opus esset, si singulatim, et cumulate tractare id uelim. Illud nolo silentio praeteriri, me, quod in me erit, pedibus, manibusque: ut aiunt, facturum, ut laboranti rei literariae consuleretur. quemadmodum hoc in libro fecimus: in quo plurima uulnera a ope, & labore nostro sanata sunt: licet multae sint praetermissae consulto, quod non esset satis otij ad curandum, quis enim in tanta operarum, ac potius inimicorum. (nam tot inimici, quod operae.) uel festinatione, uel ignorantia, uel malitia, aliquid mediocriter etiam dignum laude queat efficere: si diem unum, aut biduum, triduumue ad summum mecum uiueres studiose lector, mirum diceret, sic dare, quae damus, potuisse. Sed si, quod uolo tandem hoc saxum uolueris si potuero aliquid quando parere, quod iandiu, & multos annos parturio, spero uolente Iesu Deo optimo maximo, unde optimum quodque donum, bonumque proficiatur, effecturum quod cupio, ac studiosis omnibus, hac nostra laboriosa prouincia, satis abundeque facturum. Habes nunc lector amice diligenter, ac miro ordine typis nostris excusum Perotti Syppontini Pontificis cornucopiae. in quo siquid uel a nobis, uel ab ipso auctore erratum fuerit, ignoscendum est. nobis, ob eas ipsas, quas supradiximus, rationes. Auctori, quia non ipse, sed Pyrrhus ex fratre nepos hunc librum ediderit. Morie enim praeventus recognoscere non potuit suas has perdoctas, & laboriosas lucubrationes. quare & ipse de suis hisce Latinae linguae commentarijs iure dicere moriens potuisset. Emendaturus, si licuisset, etiam. Improbe igitur faciunt quidam in alieno libro ingeniosi, cum in mortuos de nobis benemeritos, inuehantur. quin potius cum aliquo in loco dormitasse auctorem, quae humana est natura, inueniunt, non praedicando gloriari, non scriptis publicare, sed taciti, ac si ipsi opus composuissent, emendare deberent, atque ita gratiam referre benefactori, qui quod habuit, dedit, daturus meliora, si potuisset: quique maxime potuit, studuit prodesse posteritati. Vale.

Morie olim P. Maro poeta optimus maximus, librum aeneidos, quem tum forte in manibus habebat, testamento cremandum reliquit indignum opinor existimans opus imperfectum, & cui non dum suprema manus imposita foret, ad posteros peruenire. Durum id, atque difficile uisum D. Octauio fuit. Hinc enim suprema uoluntati parere usque fasque suadebant, illinc commiseratio quaedam tot laborum, uigiliarumque & communis iactura, ne id fieret, hortabatur. Tandem uero pietati potius in diuinum uatem, ac commodo posteritatis, quam legum seueritati indulgendum ratus, in haec uerba prorupit, Frangatur potius legum ueneranda potestas, quam tot congestos noctesque diesque labores hauserit una dies, uinat Maro doctus ubique. Ingratusque sibi, studiorumque inuidus orbi. Laudetur uigilant. placeat. relegatur. amittatur. Idem mihi nunc usu uenit Federice imperator. Nam cum iam supra quintum annum Pomponius fortunatus uir seculo nostro doctissimus, & Romanae academiae princeps, ac plerique alij studiosi uiri Nicolaus Perottus Syppontis Pontificem patrum meum hortati essent, ut M. Valerium Martiale optimum quidem poetam, sed uero librarium in finibus penes erroribus plenum pro communi studiosorum utilitate emendandum susciperet, aggressus est ille hanc prouinciam libens, & corollarium addidit. Etenim lepidissimum poetam non modo emendauit, sed etiam interpretatus est. In qua re haud facile dictum esset, quos sustinuerit labores, quot noctes infomnes duxerit, quot gratiarum simul, ac latinorum omni disciplinarum genere uolumina euoluerit, tum propter multarum rerum, ac reconditarum in hoc poeta uarietate, quarum etiam uocabula uix, aut nullo modo intelligi poterant, tum propter magnitudinem errorum, quos emendare ferè supra uires hominis fuit, tum uero in primis, quod non est in eo opere commune interpretum more secutus. Sed ita huc poetam exposuit, ut ne uerbum quidem reliquerit intactum, uisusque plane fuerit non unum poetam, sed uniuersam linguam latinam uelle interpretari. Omnem tamen difficultatem superauit studium, & diligentia hominis, qui omnia uincit, improbus labor, talemque post tot epotatas lucubrationum sagittas hunc poetam reddidit, ut qui supra octingentos annos a nemine fuerat intellectus, iam ab adolescentibus quoque uel mediocriter eruditus possit intelligi. Verum nullis unquam precibus, nullis amicorum illecebris, quineta nullis conuitijs adduci potuit, ut lucubrationes suas in lucem proferret, emendari duntaxat a suo ceteros codices passus est, plura et loca cognita difficulta quaerentibus aperuit, edere commentarios uoluit. Cuius consilij sui rationes affererat huiusmodi. Si opus uideret, non desaturus qui se reprehenderent, quod iam et aetate grandior, & dignitate pontifex ad studia poetarum, a quibus ante uiginti annis sese ad caelestem philosophiam transtulerat, nunc temere uideretur reuersus. tum multa esse apud hunc poetam uulgi iudicio obscena, quae interpretari pontifice indecens putaretur. Quoad quidem sunt nonnulli, qui legere et Martialem ne fatium censent. Ad haec non eo auctore scriptos, a se commentarios, ut proferrentur in lucem, sed sua causa duntaxat, ut quae tanto studio, labore, uigilijs inuestigauerat, quoties opus esset, haberet in promptu. Idcirco non modo hinc, atque hinc plenos esse totius sui codicis margines, sed multa quoque a se seorsum non breuiter, & arripit, ut interpretum mos est, uerum longe, diffuseque conscripta saepe et ex libris auctorum, qui graece, latineque scripserunt, ferè ad uerbum sumpta, quae si edi oporteret, in grande nimis uolumen opus excresceret, nec tum unius poetae quam totius linguae Latinae interpretatio uideri posset. Non deerant autem qui eas rationes ita infringeret, nequaquam turpe esse pontifici emendare, atque interpretari eum librum, quae non puduit sanctissimum Hieronymum non modo lectitare, sed etiam testimonio eius plerumque inter sacras literas uti. Contendendum praeterea uulgi iudicium, cuius mos est danare, quae nescit. Nihil apud hunc poetam esse, non religiosum, & sanctum, reprehendi ab eo obscenitate quadam uerborum uitiis, non laudari, ut mos eorum est, qui hodieque in templis concionantes, quos uulgo praedicatores uocant, quod si huc legere nefandum sit, certe non minus illos audire. Neminem profecto non modo ex poetis, sed ex omnibus Latinae linguae auctoribus eligi potuisse, in quo tanta esset & uocabulorum, & sententiarum, & rerum omnium copia, tanta ueritas, tanta uarietas. Postremo breuitatem tantum ubi custodiendam esse, ubi causa postulat. Alioquin praeruaratione esse transire, quae necessaria, & utilia sunt, aut quae imculare, infigere, repetere oportet, cursim, breuiterque attingere. Commentarios huiusmodi eo meliores esse, quo longiores, ut inter Demosthenis & M. Tullij orationes eae feruntur optima esse, quae maxima. Ob id uero in primis expeti quod non modo multarum rerum cognitionem habeant, sed plane omnem latinam linguam comprehendere uideantur. nec propterea minus probandos, siqua in ijs ex alijs probatissimis auctoribus sumpta sunt. Quoad quidem optimi quique scriptores idem fecere, ita denique dispositos esse, atque ordinatos, ut non sit necesse aliquos perlegere, sed tantum quisque ex ijs quaerere possit, quantum concupierit. & quod quisque quaesierit, facile inuenire. illud et plerique addebant, nisi commentarios ederet, existimatuos omnes, uel non recte esse iudicij, uel inuidere gloriae suae. inuidere praesentium, posteriorumque utilitati. At sermo fabula caneatur. inter haec plerique adolescentes ardentissimo mecum amore coniuncti certatim me adueunt. alij dissimulantes, & furtim, alij simpliciter, libereque hortantes, ne amplius tot hominum desideria protrahi sineret, ederem ipse commentarios uel uolente patrio, uel inuito, audisse se a praceptoribus suis nihil fieri aut studiosis uilium, aut eruditus gratius, aut Latinae linguae comodius posse, si tamen, a me beneficium consequantur, oes mihi obnoxios prope futuros. Vix possem exprimere quo statim ardore flagrauerim id opus edendi. Subreptis itaque mox ex bibliotheca patrum commentarijs capiam legere quae notauerat, ubi quantum diu boni rerum, quantum uerborum, quantum ueritatis, quae interpretationes uocabulorum, quae explicatio elegantiae, ac proprietatis Latinae linguae, quae fabularum monumenta, quae lumina historiarum, quae dignitas explorum, atque maiestas. Certe non liber mihi, sed thesaurus quidam uisus est optimarum in omni genere rerum, ac reconditarum. Hinc grammatici, hinc rhetores, hinc poetae, hinc dialectici, hinc eorum artium, quas liberales uocat, studiosi, hinc Medici, hinc Philosophi, hinc ciuiles ac pontificij iuris antistes, hinc rei militaris periti, hinc Agricola, hinc Pictores, hinc Architecti, hinc fabri omnes, atque opifices multae, & penes infinita haerere possunt eorum studijs necessaria, & ita necessaria, ut affirmare ausim plurima eos nisi haec legerint, ad ipsorum disciplinas, artesque maxime pertinentia ignoratuos, ne dicam in multis, ut nunc faciunt, permansuros, erroribus, quos si haec legerint, aliquid cognoscent, & hoc opus non unius poetae, sed omnium latinorum auctorum commentarios iure optimo dici posse intelliget. Non potui patrium meum tacitus non danare, quod in tanto consensu hominum rogatum durum se potius negado, quam constantem ostenderet. Et quod Diuus Augustus fecerat, in uerba illa prorupi. Tam sacrum soluetur opus: tot bella, tot enses, in cineres dabit hora nocens, & perfidus error? Quid plura, Accinxi me statim operi, & quanto potui studio, labore, uigilijs ab illo ubicunque notata excerpsi, in ordinemque redegi. Nihil autem ferè de meo addidi praeterquam quod loca quaedam, quae ille quonia impuritate quadam, atque obscenitate uerborum castis, ac pudicis auribus execrabilia uiderentur, cursim, breuiterque tetigerit, ipse latinus exposui, nihil tam foedum esse exi-

sumans, qd non turpissimū sit ignorare. Ita praeerea opus digniss, ut siqs sola huius poetæ interpretatione contentus esse uelit, deterri libri magnitudine nō possit haberi. n. singula quaeq; epigramata suam suā in principio summatus expressam. Deinde ubi rubrae sint, ac graduscula litera, uis uocati uili, siue fabula, siue historia ad cognitionem auctoris necessaria succinatē ostenditur. qbus u; q; praeer intellectu poete nihil optulim, poterunt esse cōtēti. De ceteris uero tantū sumere cuiq; sis erit, q̄tū uolet, cū in fine operis, qd singulis libris continetur seruatō literarū ordine, ueluti qbusdā tabellis mirifice sit expressum. Properantē autē me tam expetiū, ac desideratū opus emittēre, illud magis, ac magis accendit, atq; inflamat, qd nescio quē nullissimū pedagogū non puduit nuper, ut est oīum impudentissimus, plerasq; snias ē sacratio patriū mei sumptus (hunc enim humanissime semper oīus exposuū adire frequēs disendi gratia solebat) tanquā suas promere, et tam praeclearis inuentis impudentissime gloriari. Nullū enim uisionis genus in hanc belluā accōmodatius fore existimo, q̄ ut omnes hac nostrā editione illius furta, uel potius sacrilegia recognoscant, et hoīs temeritatem, scelus, ingratiūdinemq; condēnent. Recognoscant autē furta facillime poterunt ex errorū multitudine, cuius cōmentarij eius undiq; sciant, quorum bonam partē patriū meus duobus epistolarū Romanarum. s. ac Perusinārum praeclearis uoluminibus ostendit. Quis enim ita desipiat, ut auctorem aliquid praeclearae sniaz existimauerit sit eum, quē tam frequenter, ac pueriliter errare, labiq; cognoscit? Cū ipse quoq; qd oīum uiserrimū est, negare nō poterit, qd erit turpissimū fatei. Nec uero me ab hac edendi auiditate deterret, qd grauius, atq; indigne hoc latuū patriū meum simile ueri uideatur. Neq; enim recusō, si ita res ferat, pōnas luere ad honestissimū factum, et subire optimi Pontificis qualēcumq; indignationē malo, q̄ aut hanc iniuriā facere lucubratiōibus eius, ut diutius in tenebris iaceant, aut hanc gloriā relinquere sordidissimo pedagogo ut aliorum inuenta sibi ascribat, aut tot eruditōrum hoīum praes. desideria nota cōtēnere, ne diuina ppetuū posteritati danum inferre. Sed inuenisse me modum opinor, quo patriū indignationem euitare facile possim. Nā cum te Federicē primā ex ijs esse cognouerim, q hanc cōmentariōrū editionē maxime cōcipierit, statui hoc opus tuo sacratissimo nomini dedicare, cuius ille uirtuti, atq; auctoritati tantū tribuit, ut te instar uo minis habeat. colat ueneretur. feret certe aequo animo patriū me abs te benigne inuitatū lucubratiōes suas tibi unificisse cōs. Tuo uero nutu produisse in lucem, et in eruditōrū tādē manus descendisse pro sua in te obseruantia irasci nō poterit, aut si poterit, nolet. En igitur librū ipsum, quē cornucopia, siue linguae latinae cōmentariōs inscripsi, tibi princeps inuicissime mitto, ut tuo iussu, suspiciōsq; cedatur, ob id certe felix futurus, qd te auctore tot eruditi hoies ipsum laeti, alacresq; exoptent. cōplectentur osculabuntur, et certatim laudibus cumulabūt. Sed ob id longe felicior, qd tu oīum primus accipies, et in istud tuū dignū dijs palatū. dignā principē uictore gentiū sedē induces, ubi cum oīa cernet marmore, argento, auroq; nitentia, et in bibliotheca illa pulcherrima collocabitur. q̄ quā mutus sit, et anima carens mirifice tamē sentire, latariq; uidebitur. Legetur aliqñ abs te in quo uirtutes oēs uigent, quae desiderari in principē possent. experietur humanitatem, clementiam, benignitatem, continentiam tuā. contēplabitur tecum porticus. aed. delubra tanto sumptu. arte, pulchritudineq; surgentia. admirabitur in te civilū simul, ac multarū rerū usum. audiet res domi, ac foris gestas. uictorias oīum opionē maiores. stratagemata. gloriā. triūphos, quae ijsdē. gbus solis curis terminus, continentur. Admirabitur in te diuinā illā corporis proceritatem. membrorū robur eximium. uenerandam oris dignitatem. aetatis maturā grauitatem. diuinā quādā maiestatem cum humanitate coniunctā, totum praeterea talem, qualem esse oportebat eum principē, quē nuper pōtifex maximus, et uniuersus Senatus oīum rerū suarū, et totius ecclesiasticae imperij dux, moderatoremq; constituit. Tuorū praeterea studiorū, atq; sermonū comes erit, et participes. Videbit, atq; intelliget quē honorē dicendi magistris, quā dignationē sapientiā doctoribus habes, ut sub te uno spiritū. et sanguinē et patriā bonarū artū studia receperint. quae antehac natali solo priuata, et ppetuo exilio dānata uidebāt. O felix, atq; iterū felix liber. sed utinā mihi Federicē primā cū suauissimo patrio meo felicitate ista pfrui aliqñ liceret. Vale princeps mitissime.

BREVIS COMMÉMORATIO VITAE M. VALERII MARTIALIS.

Valerius Martialis in Hispania Bilbili nobili Celtiberia oppido natus est, patre Frontone matre Flacilla. Venit ad urbē Romā studiorū gratia, tenuiq; spellectile contēnus, in liuris dūtaxat uersatus est. Scripsit librū Epigramaton, ut laudaret honesta, hortaretur hoies ad uirtutē, et uitia sui tēporis notaret, qd admittis semp salibus, et fere cū risu facit, ut mos est scribentū Epigramata, hoc enim à Satyris differit, qd illi uitia tantū carpiunt, hi ēt honesta laudat, et ad uirtutē hortantur. Illi graui, atq; aspera oratione sto macho semp pleni, hi blando sermone, atq; iucundo scelerā suorū temporū notant. Illi longo plerūq; lemmate, et uerborū copia id faciunt, hi carptim, et breuī sermone, atq; collecto. Vnde haec Epigramata hoc est inscriptio nes dicuntur. Illi in psonis et proprijs noībus inuehūt, hi fingunt noua uia proprijs parant, qd de se hic poeta testatur dū ingt. Hūc seruare modū nostri nouere libelli Parcere psonis, dicere de uitijs. Excessit facūdia, acumine, copia, suauitate, salibus oēs, q ante, et post eū carmina scripsere. Laudat simul, atq; reprehēdit acriter, et ardēter, nec minus polite, et ornate. Habet uelut innumerato snias aptas semp, et crebras, graue, et decoram structurā, sonantia uerba, et antiqua, quaedā ipse fingit aptissime. Sūt plerūq; in sermone eius latentes aculei. Suspēsū ēt aliquando lectōrē relinqt, et aliqd uult illū augurari potius, q̄ legere. tanta praeterea in eo copia, tanta rerū uarietas est, atq; cognitio, quanta apud nullū uel graecū, uel latinū auctorē esse contēderim. Floruit tēporibus Domitiani Neruā, et Traiani, qbus uarijs modis in hoc opere effentatur, idq; ea rōne facit, ut p ea, quae in ijs esse cōmemorat, quales et ipsi, et ceteri principes esse debeant, ostendat. Hinc saepe aedificia, porticus, tēpla, uēationes, ludos, stratagemata imperatorū, aliorūq; uirorū, ac mulierū cōmemorat. Et enī mos apud ueteres fuit, quoniam monere simpliciter picipes piculosim uidetur, p ironiā eos hoc est assentādo docere. Sic oīa huius poetæ epigramata aut bona sint, in qbus uidelicet simpliciter, atq; aperte ad uirtutē hortatur, aut mediocria, in qbus ea laudat, quae turpia non sunt, sed aliqd habent honesti, aut mala, in qbus uitia hoīum carpit obscenis uerbis, et turpibus. Hoc est qd poeta ipse ad Auitum libro primo scribit, sint bona, sint quaedā mediocria, sint mala plura, Quae legis, hic aliter non fit Auite liber. A ma cos habuit Phynium secundū oratorē, Stellāq; et Siliū poetas, ad quos saepenumero scribit. Publicas quoq; honoribus functus est, donatus equestri dignitate, praetura, et iure triū liberorū. Ingrauescēte demū aetate, tadio urbanarū rerū affectus, i Hispaniam rediit. Obiit in natali solo inter suos mag. do doctorū oīum mērore praesertim Phynij, cuius epistola extat, in qua audisse scribit Martiale decessisse, idq; moleste ferre, q̄ uir erat ingeniosus, acutus, et q plurimū inscribēdo salis haberet, et felix, nec candoris minus. Librū hunc epigramaton eo ordine scripsit, quo in praesentia legitur. primis epigramatibus exceptis in qbus spectacula, et ludos sui tēporis describit. Haec in antiq; codicibus nō reperuntur, haud tamē dubiū est Martialis esse.

Columna quadrin-	abiectus	ab re	abusus	accliuus
gentissima septima, Ver	abiegnus	ab re tua	alutor	accola
fu, decimo septimo	863.3	abripio	abydæus	accolo
Ab columna centesi-	abies	abrodietum	abydos	accommodare
mas septuagesima sexta,	abietarium negotium	abrogare	abydum	II67.49. c. 1254.13
uersa, decimo quinto. co-	862.62. c. 1133.33	abrogare legē	Academici	867.8
lumna quadringentesi	abietarius	abrogatio	academia	833.54
mas septima, uersu, deci-	abietarijnegotiatores	abrumpo	academus	867.10
mo septimo	863.1	abrupta loca	acantans	92.15
abacti magistratu	abigena bos	abruptus	acanthis	774.11
c. 606.43. c. 1132.13	abigenus	abs	acanthus	812.7
abacti serui	abigo	absarus	acarpnistum	398.57
c. 606.45	abigo	abscedo	acarr	385.43
abactores	abijcio	abscessus	acaste	787.47
c. 606.47	abijisse	abscondo	acastus	512.53
abactus	c. 1023.52	1255.43	acatie	663.32
abago	c. 1088.8	absens	acclaretia	168.60
ab alienatio	c. 819.24	absente pro absentibus	accedo	67.51
ab alienator	c. 819.23	177.45. c. 1255.58	accelerare gradum	803.48
ab alienatrix	c. 819.23	absentia	acceleratio	803.44
ab alienatus	c. 819.20	absimilis	accedo	701.56
c. 1133.8	c. 819.20.	absistit	accensus	450.57. c.
ab alieno	c. 245.26	absoluo	505.3. c. 848.61. c.	
ab alium	c. 245.26	absolutio	1084.19. c. 1090.7.	
ab ambulās	c. 1133.22	absoluum	c. 1129.23. c. 1250.6	
ab ambulator	c. 934.57	absoluo	c. 1421.45.	
ab ambulo	c. 934.56	absoluum	accensuola	504.18
ab as	c. 551.14. c. 710	absoluum	accento	504.14
35. c. 777.17. c. 807.	45	absoluum	accentus	504.14. c.
ab arceo	c. 1133.16	absoluum	652.5	
ab atos	c. 302.40. c.	absoluum	accepto	460.37. c.
484.23	484.23	absoluum	1255.27	
ab auria	c. 931.32	absoluum	acceptabula	164.50
ab auus	c. 931.31	absoluum	acceptilatio	47.16
c. 1129.3	c. 1129.3	absoluum	460.37	
abbrenio	c. 948.43	absoluum	acceptum fero	47.14
abdera	c. 42.40	absoluum	460.36.	
abdacatio	c. 435.41	absoluum	accersere	305.16
abdico	c. 435.32. c.	absoluum	accesso	67.52
1395.62	1395.62	absoluum	accensus	67.52
abditiuus	c. 285.42. c.	absoluum	accidens	709.30
1132.7	1132.7	absoluum	accido	709.30
abdo	c. 285.41	absoluum	accinctus	222.13
abdomen	c. 285.42. c.	absoluum	accingo	222.11
674.10	674.10	absoluum	accinno	504.13
ab dubito	c. 473.32	absoluum	accipens	460.58
ab duo	c. 407.27. c.	absoluum	c. 1433.27	
455.33	455.33	absoluum	accipere fide	284.35
ab edo	c. 286.35	absoluum	460.36. c. 502.24	
abellæ nucis	c. 466.30	absoluum	accipere conditionem	460.37
abellinum	c. 466.31	absoluum	accipio	460.22. c.
abemito	c. 1126.8	absoluum	1315.1	
abemo	c. 702.61	absoluum	accipio excusationem	881.31
ab eo	c. 862.57	absoluum	881.31	
ab erceo	c. 711.56	absoluum	accipiter	460.39
ab erunco	c. 867.55	absoluum	accipiter gen. foem.	1297.9
ab erunco	c. 867.55	absoluum	accire	305.15
ab fore	34.46	absoluum	accliuus	169.52
ab greco	c. 152.9. c.	absoluum		
1132.20	1132.20	absoluum		
aborreo	c. 962.18	absoluum		
ab hortatio	c. 643.27	absoluum		
ab hortor	c. 643.26	absoluum		

aliquatenus c.323.23	alpheapisa c.354.1	alvearium c.312.30	amazonicus c.548.44	877.59.c.1079.53	amphibene c.747.16	anula c.110.55.c.	anatarius c.203.36	anfractum c.10864
aliquantisper c.322	alpheus c.353.58.c.	c.391.28.c.997.57	c.576.34	c.1132.c.1169.	c.987.7.	183.11	anates c.413.4	53
57.c.1418.31	370.41	alveolus c.44.14.c.	amazonius c.548.42	20	c.1064.32	amuletum c.210.55	anaxilaus c.865.51	anfractus, & anfr-
aliquis c.86.25.c.	alphonis c.966.53	1127.5	amazonite c.408.38	amentia c.449.8.c.	amphibologia c.609.4	c.211.8	anceps c.907.47.c.	ctum c.1197.16
318.11.c.819.30	alpius c.1130.41	alveolum c.997.	ambactus c.608.52.c.	1118.11	amphibolus c.609.4	amulius c.837.21	1131.12.c.1316.	angerena c.203.31
aliquis non c.1017.	alpos c.353.57.c.	57	1126.2	amentata solea c.	amphictyon c.551.52	amurca c.949.5.60	61	c.283.33.c.1150.
14.	1225.7	aluus c.997.55	ambages c.608.52.c.	449.9	amphilochium c.492.	amurca virtutes c.949.	ancefa c.71.31.c.	25
aliquo c.317.59	alpinus c.973.15	alimento c.1130.39	1088.3	amentatum iaculum c.	42	60	1131.20	angeronalia c.609.
aliquosum c.317.59	alpum c.1125.55	alumnus c.997.30.c.	ambarnaues hostie c.	449.10	amphimala c.209.38	amurca	anchises c.244.11	38.c.1077.43.c.
aliquosus c.317.59	alpus c.973.7	1316.7	520.45.c.1126.10	amentia c.877.62	amphinome c.785.35	amurca	c.559.7	1130.27
alivrei c.819.31.c.	altanus uentus c.341	alutic c.193.40	ambegni c.1126.6	amentior c.877.62	amphion c.485.11.c.	amurca	anchites c.242.3	angeronia c.204.31
1132.38	19.c.711.61	alutamen c.193.41	ambegnus c.784.2	amentissime c.878.1	998.48	amurca	anchora c.570.48.	angeroniadea c.609.
aliter c.819.26	altare c.14.11.c.711.	alutamentum c.193.	ambest c.180.32.c.	amentissimus c.877.	amphiro c.787.57	amurca	c.1427.55	37
aliter uolans auipia fa-	47.c.1126.18	42	1126.4	62	amphisbenae c.747.16	amurca	anchora bidens c.570.	ang
cientes c.1125.35	altaria c.1126.20.c.	alutari c.193.43	ambiaxio c.1133.20	amentius c.878.1	amphitane c.243.8	amurca	53	c.405.29
aliuli c.819.35	1134.1	aluus c.351.59.c.	ambidens c.858.42.c.	amentium c.447.15	amphitapeuestes c.	amurca	anchorarij c.570.50	angna
aliunde c.717.61.c.	alte c.721.44	874.29.c.997.54.c.	1126.7	amentum c.447.15	830.35.c.1429.38	amurca	ancle c.78.29.c.	c.609.23.c.
819.34	altellus romulus c.721.	1127.6	ambigo c.608.51	ameria c.666.34.c.	amphitheatrales ludi c.	amurca	1164.39.c.1434.	angna ciuitas c.609.
alius c.818.49	55.c.1126.53.58	aluus masc.gen. c.	ambiguitas c.609.7	1131.45	80.46	amurca	47	38
aliusmodi c.819.	alter c.818.52.c.	1197.31	ambigue c.609.7	amcrina c.367.10.	amphitheatralis c.80.	amurca	ancilia c.683.48.c.	angnam uinariam ha-
30	1126.41	alysius c.695.28	ambiguum c.608.57.	c.666.33	45	amurca	1089.7	bere c.609.46
aliuta c.819.27.c.	alteras c.819.6.c.	IIAM c.830.34.c.	c.909.17.c.1130.	amerius c.666.34	amphitheatrica c.	amurca	ancillanter c.1154.	angiporhus c.137.45.
1126.21	1133.25	689.51.c.1126.3	ambio c.864.20.c.	ameta c.446.14	416.4	amurca	28	c.1.70.57.c.1079.
allabor c.7.41	alteratgenum c.593.5	amabilia c.947.9	1315.55	ametabunda c.446.15	amphitheatrum c.78.	amurca	ancille c.1131.16	34.c.1120.23
allacti c.1081.59	alterata est c.1403.	amabilis c.445.37	ambitio c.864.28.	amethyflina c.370.	49.57	amurca	auclare c.1131.18	angiporhus, & angipor-
allecto c.309.49.c.	9	amalthea c.400.30.	c.1130.8	14	50	amurca	ancule c.1131.20	tum. c.1196.14
1156.3	alteratio c.819.4.c.	c.992.8	ambitiose c.864.34	amethyflinalana c.	2.	amurca	anculi c.1131.19	angites c.210.3
allego c.757.31	1126.52	amalthae capella c.	ambitiosus c.864.38	260.14	amphithoe c.785.28	amurca	ancusa c.94.52	ango
allem c.671.35	altercor c.819.4	24.25	ambitus c.651.9.c.	amethyflina uestis c.	amphitrite c.564.17	amurca	ancusae radix c.94.	angor c.609.46.c.
allitatio c.309.51	altercum c.593.5	amans c.445.29	864.40.c.1126.13.	260.32.	c.799.4	amurca	54	1127.6
allitatio c.309.51	alternatim c.819.1.c.	amanter c.445.59	c.1130.5	amethyflinus color c.	amphitus c.777.5	amurca	anacalis c.94.52	angus c.609.3
allio c.309.49.c.	1255.55	amantior c.445.58	ambo c.88.10.c.	260.44	ampho c.830.36	amurca	anacisae radix c.94.	angus
1160.60	alternis c.819.1	amantissime c.445.59	1126.1	amethyflus c.260.15	amphora c.33.33.c.	amurca	anacisae radix c.94.	angus
alido c.236.9	alternatio c.1126.52	anantissimus c.445.	ambo alterum c.88.	amethyflus c.260.15	884.62	amurca	anacisae radix c.94.	angus
aligo c.237.23	alterno c.819.2	59	24	amethyflus c.260.15	amphorarium c.33.36	amurca	anacisae radix c.94.	angus
alligurio c.238.61	altero c.818.63	amantius c.445.59	ambraea c.810.59.	amethyflus c.260.15	ampiruanit c.1200.	amurca	anacisae radix c.94.	angus
c.1276.37	alterpices c.819.5	amaracnum c.91.46	c.935.5	amethyflus c.260.15	II	amurca	anacisae radix c.94.	angus
allocutio c.82.27	c.1126.59	amaracus c.91.50	ambraea c.810.59.	amethyflus c.260.15	amplane c.1416.40	amurca	anacisae radix c.94.	angus
allocutum ire c.1081.1	alterter c.819.5	amare c.405.28.	c.935.5	amethyflus c.260.15	ample c.689.53	amurca	anacisae radix c.94.	angus
alloquium c.82.27	alteruter c.818.61	c.445.1.c.446.36.	ambraea c.810.59.	amethyflus c.260.15	amplector c.276.43	amurca	anacisae radix c.94.	angus
alloquor c.82.26	althia c.260.54.c.	1385.8	c.1130.13	amethyflus c.260.15	amplexa c.1403.12	amurca	anacisae radix c.94.	angus
allu-mano c.770.43.	710.17	amarantius c.446.35	ambrosia c.363.31.	amethyflus c.260.15	amplexari c.276.46.	amurca	anacisae radix c.94.	angus
c.1132.57	altile c.997.51.c.	amarantus c.446.35	59	amethyflus c.260.15	c.1403.14	amurca	anacisae radix c.94.	angus
allucinor c.770.41	1254.39	amaror c.446.37	ambrosia c.363.31.	amethyflus c.260.15	amplius c.276.46	amurca	anacisae radix c.94.	angus
alludo c.745.4	altior c.721.46	amarum c.745.50	ambrosia c.363.31.	amethyflus c.260.15	amplius c.276.46	amurca	anacisae radix c.94.	angus
alluo c.900.34	altifonus c.441.39.c.	c.1315.49.c.1401.	ambrosia c.363.31.	amethyflus c.260.15	amplius c.276.46	amurca	anacisae radix c.94.	angus
allus c.1127.3	721.1.c.817.7	26	44	amethyflus c.260.15	amplius c.276.46	amurca	anacisae radix c.94.	angus
alluues c.900.36	altissime c.721.45	amarus c.745.50	ambrosia c.363.31.	amethyflus c.260.15	amplius c.276.46	amurca	anacisae radix c.94.	angus
alluui c.900.36	altissimus c.446.54	amassa c.548.46	ambrosia c.363.31.	amethyflus c.260.15	amplius c.276.46	amurca	anacisae radix c.94.	angus
alma c.997.49.c.	c.721.46	amasso c.446.16.c.	ambrosia c.363.31.	amethyflus c.260.15	amplius c.276.46	amurca	anacisae radix c.94.	angus
1126.52	c.713.2	1133.47	ambrosia c.363.31.	amethyflus c.260.15	amplius c.276.46	amurca	anacisae radix c.94.	angus
almicies c.997.50	altitudo c.721.46	amatio. c.444.55.c.	ambrosia c.363.31.	amethyflus c.260.15	amplius c.276.46	amurca	anacisae radix c.94.	angus
almon c.331.8	c.721.46	1254.7	ambrosia c.363.31.	amethyflus c.260.15	amplius c.276.46	amurca	anacisae radix c.94.	angus
alonge c.713.18	altiuolans c.722.2	amator c.444.53	ambrosia c.363.31.	amethyflus c.260.15	amplius c.276.46	amurca	anacisae radix c.94.	angus
alo c.997.38.c.	altius c.721.45	amatorculus c.444.	ambrosia c.363.31.	amethyflus c.260.15	amplius c.276.46	amurca	anacisae radix c.94.	angus
1147.60	alto c.721.61	56	ambrosia c.363.31.	amethyflus c.260.15	amplius c.276.46	amurca	anacisae radix c.94.	angus
alopecia c.238.11.c.	altor c.575.51	amatorie c.445.49	ambrosia c.363.31.	amethyflus c.260.15	amplius c.276.46	amurca	anacisae radix c.94.	angus
611.45	altum c.626.38.	amatorium c.445.47	ambrosia c.363.31.	amethyflus c.260.15	amplius c.276.46	amurca	anacisae radix c.94.	angus
alopecis c.611.54	c.721.34.c.1314.9	amatorum c.445.44	ambrosia c.363.31.	amethyflus c.260.15	amplius c.276.46	amurca	anacisae radix c.94.	angus
alotus c.281.35	aluarua c.401.30.c.	amatorum c.445.44	ambrosia c.363.31.	amethyflus c.260.15	amplius c.276.46	amurca	anacisae radix c.94.	angus
c.892.21	997.57	amatorum c.445.44	ambrosia c.363.31.	amethyflus c.260.15	amplius c.276.46	amurca	anacisae radix c.94.	angus
alpes c.973.8	altus c.721.28.c.	amatorum c.445.44	ambrosia c.363.31.	amethyflus c.260.15	amplius c.276.46	amurca	anacisae radix c.94.	angus
	1126.58	amazus c.376.54	ambrosia c.363.31.	amethyflus c.260.15	amplius c.276.46	amurca	anacisae radix c.94.	angus
		amazones c.548.40	ambrosia c.363.31.	amethyflus c.260.15	amplius c.276.46	amurca	anacisae radix c.94.	angus

anima sensualis c.404.61	anno c.101.3.c.700.24	antececum c.760.1	anthologicum c.782.18	e.759.49	apelles c.595.10.c.1047.30	apiria c.743.53	apparare c.681.36	18	aquarum alitus c.792.5
aita naturalis c.404.2	annona c.634.27	ante diem duodecimum cal. c.760.36	anthomis c.519.5	antiquatio c.621.33	apellinem c.991.6.c.1132.5	apis c.137.46.c.484.31.c.511.31.c.800.50.	apparatus c.681.44	apri inter portenta c.710.56	aquarum uis c.792.8
aita triplex c.405.14	annosus c.634.38	antece c.862.56	anthos c.557.48	antique c.621.32.c.759.50	apelinem c.991.6.c.1132.5	apis bos c.483.36	appareo c.682.45	apri portentosi tres c.710.56	aquaticus c.64.57
anima uerborum c.504.15	annuatum c.635.4	ante ex peccatum c.759.53	anthracinus color c.244.58.c.1433.10	antiqui c.773.48	apeliotes c.339.32	apiscia c.1253.27.c.1255.26	apparitores c.506.40.c.682.48	aprilis mensis c.631.55.1078.43.	aquatilium uocabula c.1064.20
animaduersio c.375.12	annularis c.403.23.c.634.20	antefero c.46.2.c.760.13	anthracites c.252.62	antiquior c.1386.45	apenninus c.195.48	apistos e.246.30	appellandi partes c.1097.59	aprimo c.361.3	aquatio c.64.23
aiaduerfor c.405.54	annularis digitus c.634.21	antefixa c.759.56.c.1127.14	anthropographos c.828.47	antiquitas c.621.31.c.759.49	aper c.673.50.c.678.45.c.1066.41	apium herba c.391.29	appellare c.1042.58	aprimus c.678.54	aquatium c.756.6
animaduerto c.375.5	annulatus c.634.20	antegenitus c.760.24	anthus c.378.57	antiquior c.1386.45	aper calidonius c.24	apium dum operantur cibus c.391.19	appellatio c.140.31.c.533.26.c.886.24	apronia uitis c.666.56	aquatium c.64.56
animal c.404.34	annui inuentor c.577.57	antehac c.544.34	antia c.181.53.c.760.30.c.807.47	antiquus c.621.23	aper erymanthus c.710.56	apocynon c.251.7	appellatus c.886.25	aprorum sapor c.674.9	aqueductus c.64.27
animales dei c.405.36	annulus c.634.16.c.1149.55	antei rega c.544.34	antiatas c.760.33	antiquus c.621.23	aper manalius c.540.4	apluda c.233.28.c.1127.61.c.1153.51	appellatus c.886.25	aprunos c.678.36	aqueductus c.64.27
animalis gna c.362.50	annunero c.455.11	anteloquum c.81.16	antiatas c.760.33	antiquus c.621.23	aper olympius c.710.57	aplustria c.689.58	appellatus c.886.25	apruus c.678.36	aqua urbs Gallie c.65.7
animalis hostia c.520.37	annuntio c.700.11	anteloquor c.81.16	antiatas c.760.33	antiquus c.621.23	aper olympius c.710.57	aplustria c.689.58	appellatus c.886.25	apruus c.678.36	aqua urbs Gallie c.65.7
animalitas c.405.55	annuo c.700.23.c.1391.16.53	antelucana industria c.760.7	antiatas c.760.33	antiquus c.621.23	aper olympius c.710.57	aplustria c.689.58	appellatus c.886.25	apruus c.678.36	aqua urbs Gallie c.65.7
animam expro c.741.45	annus c.555.1.634	antelucani status c.760.6	antiatas c.760.33	antiquus c.621.23	aper olympius c.710.57	aplustria c.689.58	appellatus c.886.25	apruus c.678.36	aqua urbs Gallie c.65.7
animas in homine quatuor esse c.404.59	annus c.555.1.634	antelucanum tempus c.760.7	antiatas c.760.33	antiquus c.621.23	aper olympius c.710.57	aplustria c.689.58	appellatus c.886.25	apruus c.678.36	aqua urbs Gallie c.65.7
animatus c.404.32	annus breuis c.633.53	antelucanus c.760.6	antiatas c.760.33	antiquus c.621.23	aper olympius c.710.57	aplustria c.689.58	appellatus c.886.25	apruus c.678.36	aqua urbs Gallie c.65.7
animi causa c.1044.12	annus magnus c.633.5	antelucanus c.760.6	antiatas c.760.33	antiquus c.621.23	aper olympius c.710.57	aplustria c.689.58	appellatus c.886.25	apruus c.678.36	aqua urbs Gallie c.65.7
animus c.73.17	annus saturni c.633.56	antelucanus c.760.6	antiatas c.760.33	antiquus c.621.23	aper olympius c.710.57	aplustria c.689.58	appellatus c.886.25	apruus c.678.36	aqua urbs Gallie c.65.7
animus c.405.38	annus uertis c.633.52	antelucanus c.760.6	antiatas c.760.33	antiquus c.621.23	aper olympius c.710.57	aplustria c.689.58	appellatus c.886.25	apruus c.678.36	aqua urbs Gallie c.65.7
animor c.405.49	annuus c.634.22	antelucanus c.760.6	antiatas c.760.33	antiquus c.621.23	aper olympius c.710.57	aplustria c.689.58	appellatus c.886.25	apruus c.678.36	aqua urbs Gallie c.65.7
animosi c.404.32.c.405.37.c.1312.39	anomalia c.1113.8	antelucanus c.760.6	antiatas c.760.33	antiquus c.621.23	aper olympius c.710.57	aplustria c.689.58	appellatus c.886.25	apruus c.678.36	aqua urbs Gallie c.65.7
animosus c.99.62.c.404.32.c.405.37	anquirere c.830.39.c.1131.59	antelucanus c.760.6	antiatas c.760.33	antiquus c.621.23	aper olympius c.710.57	aplustria c.689.58	appellatus c.886.25	apruus c.678.36	aqua urbs Gallie c.65.7
animula c.405.34	ansa c.14.17	antelucanus c.760.6	antiatas c.760.33	antiquus c.621.23	aper olympius c.710.57	aplustria c.689.58	appellatus c.886.25	apruus c.678.36	aqua urbs Gallie c.65.7
animulus c.404.51.c.405.4.c.1387.5	ansata c.1436.8	antelucanus c.760.6	antiatas c.760.33	antiquus c.621.23	aper olympius c.710.57	aplustria c.689.58	appellatus c.886.25	apruus c.678.36	aqua urbs Gallie c.65.7
anio c.137.39.c.865.23	ansegetes c.830.38.c.1131.40	antelucanus c.760.6	antiatas c.760.33	antiquus c.621.23	aper olympius c.710.57	aplustria c.689.58	appellatus c.886.25	apruus c.678.36	aqua urbs Gallie c.65.7
animum c.294.55	anser c.202.55.c.413.4	antelucanus c.760.6	antiatas c.760.33	antiquus c.621.23	aper olympius c.710.57	aplustria c.689.58	appellatus c.886.25	apruus c.678.36	aqua urbs Gallie c.65.7
anna c.635.19	anser inter olores strepere c.605.56	antelucanus c.760.6	antiatas c.760.33	antiquus c.621.23	aper olympius c.710.57	aplustria c.689.58	appellatus c.886.25	apruus c.678.36	aqua urbs Gallie c.65.7
annales c.19.47.c.634.39	anserinus c.203.33	antelucanus c.760.6	antiatas c.760.33	antiquus c.621.23	aper olympius c.710.57	aplustria c.689.58	appellatus c.886.25	apruus c.678.36	aqua urbs Gallie c.65.7
annales maximi c.634.52	annus arcadii c.555.3	antelucanus c.760.6	antiatas c.760.33	antiquus c.621.23	aper olympius c.710.57	aplustria c.689.58	appellatus c.886.25	apruus c.678.36	aqua urbs Gallie c.65.7
anna perenna c.631.48.c.635.14	anta c.760.26.c.1130.5	antelucanus c.760.6	antiatas c.760.33	antiquus c.621.23	aper olympius c.710.57	aplustria c.689.58	appellatus c.886.25	apruus c.678.36	aqua urbs Gallie c.65.7
annare c.635.13	antachates c.242.39	antelucanus c.760.6	antiatas c.760.33	antiquus c.621.23	aper olympius c.710.57	aplustria c.689.58	appellatus c.886.25	apruus c.678.36	aqua urbs Gallie c.65.7
annaria lex c.634.31	antandros c.582.37	antelucanus c.760.6	antiatas c.760.33	antiquus c.621.23	aper olympius c.710.57	aplustria c.689.58	appellatus c.886.25	apruus c.678.36	aqua urbs Gallie c.65.7
annarius c.634.31	antarcticus polus c.485.43.c.487.48.c.711.16	antelucanus c.760.6	antiatas c.760.33	antiquus c.621.23	aper olympius c.710.57	aplustria c.689.58	appellatus c.886.25	apruus c.678.36	aqua urbs Gallie c.65.7
anneus mela c.977.10	antariu bellu c.759.56	antelucanus c.760.6	antiatas c.760.33	antiquus c.621.23	aper olympius c.710.57	aplustria c.689.58	appellatus c.886.25	apruus c.678.36	aqua urbs Gallie c.65.7
anneus senect c.977.9	ante c.759.37.c.760.34	antelucanus c.760.6	antiatas c.760.33	antiquus c.621.23	aper olympius c.710.57	aplustria c.689.58	appellatus c.886.25	apruus c.678.36	aqua urbs Gallie c.65.7
annibalium tumulus c.457.16	antae c.760.26.c.11239.47	antelucanus c.760.6	antiatas c.760.33	antiquus c.621.23	aper olympius c.710.57	aplustria c.689.58	appellatus c.886.25	apruus c.678.36	aqua urbs Gallie c.65.7
annicula puella c.634.55	antea c.501.15.c.759.44	antelucanus c.760.6	antiatas c.760.33	antiquus c.621.23	aper olympius c.710.57	aplustria c.689.58	appellatus c.886.25	apruus c.678.36	aqua urbs Gallie c.65.7
anniculum c.634.56	ante ambulo c.934.57	antelucanus c.760.6	antiatas c.760.33	antiquus c.621.23	aper olympius c.710.57	aplustria c.689.58	appellatus c.886.25	apruus c.678.36	aqua urbs Gallie c.65.7
anniculum iumentum c.634.56	ante ambulo uerbum c.760.9.934.57	antelucanus c.760.6	antiatas c.760.33	antiquus c.621.23	aper olympius c.710.57	aplustria c.689.58	appellatus c.886.25	apruus c.678.36	aqua urbs Gallie c.65.7
anniculus c.634.54	anteambulones c.760.10.c.934.58	antelucanus c.760.6	antiatas c.760.33	antiquus c.621.23	aper olympius c.710.57	aplustria c.689.58	appellatus c.886.25	apruus c.678.36	aqua urbs Gallie c.65.7
anni pubertatis c.674.45	antecapio c.759.61	antelucanus c.760.6	antiatas c.760.33	antiquus c.621.23	aper olympius c.710.57	aplustria c.689.58	appellatus c.886.25	apruus c.678.36	aqua urbs Gallie c.65.7
anieruarius c.634.27	anteceedo c.760.18	antelucanus c.760.6	antiatas c.760.33	antiquus c.621.23	aper olympius c.710.57	aplustria c.689.58	appellatus c.886.25	apruus c.678.36	aqua urbs Gallie c.65.7
	antecello c.760.1	antelucanus c.760.6	antiatas c.760.33	antiquus c.621.23	aper olympius c.710.57	aplustria c.689.58	appellatus c.886.25	apruus c.678.36	aqua urbs Gallie c.65.7

arabia petrea c.428.	996.1	50	48	argenteum purum c.	581.6E	aristudo c.15.20	armonius c.441.39.	artemisius c.540.7	arx.	c.711.2E
55	arboresco c.957.30	archimedes c.421.26	ardentius c.627.49	69.38	aricia c.371.8.c.372	arlineum c.1132.	c.817.8	artemon c.595.13	As	c.58.28.c.
arabia sterilis c.428.	arboresum c.957.23	architus c.48.22.c.	c.15.36.c.	argenteum uinum c.	16.c.421.4.c.499.6	arma c.150.38.c.	c.151.	arteria c.349.57.c.	1073.31	c.58.14
56	arboribus c.957.27	411.38	627.5.c.735.44.c.	355.36	aricini c.1163.53	25	c.619.49	763.44	as uncialis	c.58.
arabica c.242.53	arboria falx c.172.21	architectarie c.191.	1315.17	argorum sacra c.1061.	aricinum nemus c.372.	151.4.c.1068.3.c.	c.119.49	articulatum c.619.	as femuncialis	c.58.
arabice c.428.60.c.	arbos c.6.33.c.957.	15.c.1253.62	ardeola c.627.16	13	22	1125.47.c.1133.8.	armodius c.119.49	II	19	
1133.45.	20	architecti c.191.11.	ardeye c.626.41.c.	argorum sacellum c.	aricinus c.1059.25	1221.19	armonia c.661.35	articulus c.619.10	19	asaris c.594.20
arabicedare c.428.60	arborifera c.957.20.c.	architectores c.191.13.	978.32	1061.34	aricinus cliuus c.499.	arma coquinaria c.	armoracia c.661.35	artifex c.270.4.c.	619.25.c.1065.60.c.	asaron c.94.20
arabicus c.428.59.c.	1119.33	architectura c.191.14	ardies c.235.48	argos c.492.45.c.	14	150.62	armus c.151.17	artificia c.270.6.c.	1131.27	asarota c.152.61
787.38.c.971.4	arbuscula c.957.21	architriclinus c.145.	ardue c.627.11	1061.14.c.1129.44	aricinus lacus c.372.21	arma achillis, et aeneae	aromatarius c.261.	artificia se c.270.6.c.	619.27	asbestus c.246.29
arabie c.599.36	arbusculo uerbu c.957.	11.c.887.49	ardus c.15.19.c.	argestes c.339.44	aride c.15.8	c.207.41	aromatit c.242.54.	619.27	artificiosus c.270.5.	asblon c.1069.37
arabis flumic c.347.38	24	arci c.1153.15	arduus c.627.10	argus c.456.56.c.	ariditas c.15.8	arma figere c.763.	c.262.26	artificiosus c.270.5.	619.26	ascalonia c.907.55
arabs c.428.59	arbussum c.957.21	arcirma c.1129.43	area c.14.39. c.15.	548.55.c.1089.10	aridule c.15.10	44	aromatopola c.262.	artificium c.270.5.	c.619.26	ascalobotes c.519.
arabus c.428.59	arbuta c.85.49	arcti c.485.56	2.c.142.43. c.611.	arg c.492.40.	aridulum c.15.9	armamenta c.151.21	aroma c.1007.18	artificium c.270.5.	28.c.1007.18	38
arachne c.52.10	arbutus c.85.48.	arcti due c.485.56	40. c.784.46 c.	argiletana c.492.51	aridulus c.15.6.13.34	armamentarium c.150.	arne c.1131.33	artificium c.270.5.	33.c.1069.16	ascalos c.907.55
aracia c.981.10	c.957.28	arctius c.487.47.c.	1059.58.c.1128.7	argiletum c.492.46.	c.1128.3.c.1316.56	arma martis c.150.	aros c.617.29	artificium c.270.5.	arma martis c.150.	ascanius c.1132.
aranea c.15.11.c.52	arac c.300.59.c.	816.57	IO59.58.c.1128.7	1072.16	aries c.380.1.c.383	56	arpia c.891.42	artificium c.270.5.	17.25.c.834.18.c.	43
18.c.1297.1.	711.26.c.1069.16.	areae c.1059.59	IO59.58.c.1128.7	argilla c.492.53	17.25.c.834.18.c.	arma pro bello c.210.	arpinates c.1163.56	artificium c.270.5.	483.10.c.527.6.c.	ascendo c.959.53
aranei c.388.19	c.1133.2. c.1110.	arefacio c.15.32	IO59.58.c.1128.7	argiphontes c.140.42	483.10.c.527.6.c.	16	arpinum c.1192.35	artificium c.270.5.	1066.25	ascensu c.959.53
araneorum genera c.	41	arefacio c.15.32	IO59.58.c.1128.7	argiu c.492.36	1066.25	armaria c.150.32.	arquitus c.1192.35	artificium c.270.5.	1066.25	ascia c.218.26.
51.51	arada c.486.11	aremotica c.927.49	IO59.58.c.1128.7	argo c.771.44.c.	arietatio c.383.24	c.1069.16	arquatus c.578.18.	artificium c.270.5.	arietatio c.383.24	asciola c.218.27
araneorum tela uescia c.	arades populi c.486.	arena c.15.10. c.	IO59.58.c.1128.7	775.38	arietinus c.383.23	armarium c.311.23	c.1241.35.c.1386.	artificium c.270.5.	arietinus c.383.23	ascites c.64.38
289.42	15.c.555.3	457.46	IO59.58.c.1128.7	argolica duces c.492.37.	arietis imago in caelo c.	armaria rustorum c.	26	artificium c.270.5.	775.16	asilepion c.488.31
araneosinonimius c.	aradia c.350.11.c.	arenae genera c.458.9	IO59.58.c.1128.7	argolicum c.971.16	775.16	armaria rustorum c.	26	artificium c.270.5.	arietis imago in caelo c.	asiletarion c.847.59
52.5	486.11	c.458.4	IO59.58.c.1128.7	argolicus sinus c.492.	arietini cicer c.937.1	150.80	1131.35	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	asera c.507.59
araneus c.52.17.c.	aradici mores c.486.	arenarium c.458.11	IO59.58.c.1128.7	36	arietini cicer c.937.1	arma studiosorum c.	1386.14	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	ascribo c.828.25
1297.1	15	arenosus c.458.5	IO59.58.c.1128.7	argolida regio c.492.	arietini cicer c.937.1	151.1	1386.14	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	ascripsi c.828.25
arapotes c.544.11	aradii annus c.555.3	arenosus c.458.5	IO59.58.c.1128.7	37	arietini cicer c.937.1	armata uirgo c.151.	1386.14	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	ascripsi milites c.828.
arare c.969.61	aradum c.711.28.	arenula c.458.7	IO59.58.c.1128.7	argolida c.492.38	arietini cicer c.937.1	14.c.1125.49	1386.14	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	27
aratio c.970.7.c.	c.1129. 51. c.1140.	areola c.15.5.35	IO59.58.c.1128.7	argonata c.507.50	arietini cicer c.937.1	armenicae pileae c.579.	1386.14	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	asculum c.541.51
1059.63	28	areopagata c.1087.	IO59.58.c.1128.7	771.42.c.775.44	arietini cicer c.937.1	31	1386.14	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	asculum c.541.51
arator c.970.5	arax c.486.11	18	IO59.58.c.1128.7	argopelasga c.551.24	arietini cicer c.937.1	armenicae portae c.579.	1386.14	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	asculum c.541.51
aratum c.970.8.c.	arcella c.711.28.c.	areosus c.111.45	IO59.58.c.1128.7	argos c.191.62	arietini cicer c.937.1	30	1386.14	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	asculum c.541.51
1069.49	1133.2	arefca c.15.30	IO59.58.c.1128.7	c.492.35.39.42. c.	arietini cicer c.937.1	armenicae duae c.728.4	1386.14	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	asculum c.541.51
araxes c.718.13	arera c.711.37.	arete c.370.37	IO59.58.c.1128.7	554.47	arietini cicer c.937.1	armenicae duae c.728.4	1386.14	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	asculum c.541.51
arabilla aruina c.1131.	c.1070.11.c.1248.	arethiffa c.727.45	IO59.58.c.1128.7	arguere c.830.52	arietini cicer c.937.1	armenicae duae c.728.4	1386.14	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	asculum c.541.51
36	39	arethous c.370.46	IO59.58.c.1128.7	argumentari c.830.61	arietini cicer c.937.1	armenicae pileae c.579.	1386.14	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	asculum c.541.51
arbuter c.624.18.c.	arere c.711.21.c.	arethusa c.370.38.	IO59.58.c.1128.7	argumentatio c.830.62	arietini cicer c.937.1	31	1386.14	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	asculum c.541.51
1129.31	1129.41	c.370.38.	IO59.58.c.1128.7	argumentum c.40.60.	arietini cicer c.937.1	armenicae pileae c.579.	1386.14	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	asculum c.541.51
arbitramentum c.624.	arces c.1136.52	c.786.20.	IO59.58.c.1128.7	c.830.54	arietini cicer c.937.1	30	1386.14	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	asculum c.541.51
33	arces c.666.149.	arethufides c.370.44	IO59.58.c.1128.7	argus c.771.46.c.	arietini cicer c.937.1	armenicae pileae c.579.	1386.14	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	asculum c.541.51
arbitrari c.624.20.c.	arces c.711.37.	arethufides c.370.44	IO59.58.c.1128.7	1133.46.c.1409.21	arietini cicer c.937.1	30	1386.14	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	asculum c.541.51
1241.31	arces c.1070.11.c.1248.	arethufides c.370.44	IO59.58.c.1128.7	argus c.771.46.c.	arietini cicer c.937.1	armenicae pileae c.579.	1386.14	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	asculum c.541.51
arbitraria pena c.	39	arethufides c.370.44	IO59.58.c.1128.7	1133.46.c.1409.21	arietini cicer c.937.1	30	1386.14	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	asculum c.541.51
614.36	arere c.711.21.c.	arethufides c.370.44	IO59.58.c.1128.7	argus c.771.46.c.	arietini cicer c.937.1	armenicae pileae c.579.	1386.14	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	asculum c.541.51
arbitrarie c.614.38	1129.41	arethufides c.370.44	IO59.58.c.1128.7	1133.46.c.1409.21	arietini cicer c.937.1	30	1386.14	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	asculum c.541.51
arbitrarium c.624	arces c.1136.52	arethufides c.370.44	IO59.58.c.1128.7	argus c.771.46.c.	arietini cicer c.937.1	armenicae pileae c.579.	1386.14	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	asculum c.541.51
34.c.1129.35	arces c.666.149.	arethufides c.370.44	IO59.58.c.1128.7	1133.46.c.1409.21	arietini cicer c.937.1	30	1386.14	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	asculum c.541.51
arbitri officium c.624	arces c.711.37.	arethufides c.370.44	IO59.58.c.1128.7	argus c.771.46.c.	arietini cicer c.937.1	armenicae pileae c.579.	1386.14	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	asculum c.541.51
20	arces c.1070.11.c.1248.	arethufides c.370.44	IO59.58.c.1128.7	1133.46.c.1409.21	arietini cicer c.937.1	30	1386.14	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	asculum c.541.51
arbitrium c.624.21.	arces c.711.21.c.	arethufides c.370.44	IO59.58.c.1128.7	argus c.771.46.c.	arietini cicer c.937.1	armenicae pileae c.579.	1386.14	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	asculum c.541.51
c.1129.34.	1129.41	arethufides c.370.44	IO59.58.c.1128.7	1133.46.c.1409.21	arietini cicer c.937.1	30	1386.14	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	asculum c.541.51
arbitrium, et arbitrius	arces c.1136.52	arethufides c.370.44	IO59.58.c.1128.7	argus c.771.46.c.	arietini cicer c.937.1	armenicae pileae c.579.	1386.14	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	asculum c.541.51
c.1129.6.10	arces c.666.149.	arethufides c.370.44	IO59.58.c.1128.7	1133.46.c.1409.21	arietini cicer c.937.1	30	1386.14	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	asculum c.541.51
arbitro c.1403.11	arces c.711.37.	arethufides c.370.44	IO59.58.c.1128.7	argus c.771.46.c.	arietini cicer c.937.1	armenicae pileae c.579.	1386.14	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	asculum c.541.51
arbitrorum genera c.	arces c.1070.11.c.1248.	arethufides c.370.44	IO59.58.c.1128.7	1133.46.c.1409.21	arietini cicer c.937.1	30	1386.14	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	asculum c.541.51
624.29	39	arethufides c.370.44	IO59.58.c.1128.7	argus c.771.46.c.	arietini cicer c.937.1	armenicae pileae c.579.	1386.14	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	asculum c.541.51
arbona c.418.47	arces c.711.21.c.	arethufides c.370.44	IO59.58.c.1128.7	1133.46.c.1409.21	arietini cicer c.937.1	30	1386.14	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	asculum c.541.51
arbor c.975.1.20	1129.41	arethufides c.370.44	IO59.58.c.1128.7	argus c.771.46.c.	arietini cicer c.937.1	armenicae pileae c.579.	1386.14	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	asculum c.541.51
arbor gaditana c.546.	arces c.1136.52	arethufides c.370.44	IO59.58.c.1128.7	1133.46.c.1409.21	arietini cicer c.937.1	30	1386.14	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	asculum c.541.51
24	arces c.666.149.	arethufides c.370.44	IO59.58.c.1128.7	argus c.771.46.c.	arietini cicer c.937.1	armenicae pileae c.579.	1386.14	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	asculum c.541.51
arbor prudentissima c.	arces c.711.37.	arethufides c.370.44	IO59.58.c.1128.7	1133.46.c.1409.21	arietini cicer c.937.1	30	1386.14	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	asculum c.541.51
	arces c.1070.11.c.1248.	arethufides c.370.44	IO59.58.c.1128.7	argus c.771.46.c.	arietini cicer c.937.1	armenicae pileae c.579.	1386.14	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	asculum c.541.51
	39	arethufides c.370.44	IO59.58.c.1128.7	1133.46.c.1409.21	arietini cicer c.937.1	30	1386.14	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	asculum c.541.51
	arces c.711.21.c.	arethufides c.370.44	IO59.58.c.1128.7	argus c.771.46.c.	arietini cicer c.937.1	armenicae pileae c.579.	1386.14	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	asculum c.541.51
	1129.41	arethufides c.370.44	IO59.58.c.1128.7	1133.46.c.1409.21	arietini cicer c.937.1	30	1386.14	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	asculum c.541.51
	arces c.1136.52	arethufides c.370.44	IO59.58.c.1128.7	argus c.771.46.c.	arietini cicer c.937.1	armenicae pileae c.579.	1386.14	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	asculum c.541.51
	arces c.666.149.	arethufides c.370.44	IO59.58.c.1128.7	1133.46.c.1409.21	arietini cicer c.937.1	30	1386.14	artificium c.270.5.	arietini cicer c.937.1	asculum c.541.51

afopus	c.507.34	56.	c.1081.50.	c.	affirmo	c.181.57	astylus	c.551.10	c.561.2.c.343.34	differat	c.113.8	avariter	c.1418.3	auena	c.406.16	augurium pedestre	c.	auratum	c.467.57			
afotia	c.645.52	1133.10			assumptio	c.181.60	astyoehia	c.587.13	atlas flumen	c.562.37	attellana	c.111.53	avaritia	c.110.16.c.	auenaria cicada	c.	799.29	auræ	c.1127.15.c.			
afotos	c.645.51	afferes	c.315.26.c.		assuo	c.718.49	astypale	c.147.23	atnepos	c.329.55	attellane fabula	c.	813.50	aurarius	c.110.28	389.1	auræax	c.1127.16				
afpalatus	c.663.39	317.8.c.697.8.	c.		assurgo	c.104.31	asuestnum	c.231.42	atocius	c.51.60		211.53	aurus	c.110.25.c.	auentinus	c.169.38.	augustissimus	c.670.				
afparagus	c.762.44.	1129.61			assurgunt sani	c.104.	asynetheta	c.241.44	atomos	c.732.36.c.		atiellani	c.1191.5	aurum	c.110.25.c.	c.207.60.c.311.17	61	aurælia	c.1132.33			
	c.1066.61.	c.1131.			33		asynetheton	c.396.27	atonicum	c.556.34		attendo	c.295.40.c.	1392.53	c.1061.1	augustinus	c.670.61	aurælia porta	c.156.7			
	10				assyria	c.718.50	asystati	c.117.21	atocius	c.51.60		1254.10.	c.11314.	463.32.	c.670.58	augustinus	c.190.30	aurælius	c.156.7			
afparagus satiuus	c.	964.59			ast	c.433.30.c.			atocius	c.51.60		29	463.32.	c.670.58	80.39.c.325.37.c.	632.19	aurum	467.57				
762.46					II26.28				atocius	c.51.60		attente	c.295.47	60.c.1130.60			auræus nimus	c.58				
aspecti	c.1408.33	asseruatio	c.699.11		astabores	c.425.42	At	c.180.2.c.	atocius	c.51.60		attentio	c.295.46	60.c.1130.60			22	aurichalcum	c.468.			
aspecto	c.186.40	asseruo	c.699.10		astachus	c.257.2	433.25.c.1128.42	c.180.2.c.	atocius	c.51.60		attento	c.825.14	60.c.1130.60				6.c.912.24.c.1127				
aspectus	c.189.1	asses	c.57.59.c.315.		astaphis agria	c.666.	atabirus	c.577.11	atocius	c.51.60		attentus auditor	c.295	60.c.1130.60				25	auricomus	c.468.31		
apelia	c.92.16	asses unciales	c.58.14		57		atabulus	c.340.41	atocius	c.51.60		45	45	60.c.1130.60					auricomus	c.468.31		
asper	c.763.21	assessores	c.315.27.c.		astaplus	c.425.34	atalanta	c.710.53	atocius	c.51.60		attendere animum	c.	60.c.1130.60						auricomus	c.468.31	
aspere	c.763.28	1251.26			astassent	c.111.28	atalantis	c.710.35	atocius	c.51.60		295.43	60.c.1130.60							auricomus	c.468.31	
aspergere	c.693.16	asseterix	c.179.6.		aster	c.50.49	atarbechis	c.361.20	atocius	c.51.60		attenuatio	c.898.43	60.c.1130.60							auricomus	c.468.31
aspergillum	c.693.35	315.30			asteria	c.242.14.	at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		attenuo	c.898.41	60.c.1130.60							auricomus	c.468.31
aspergimen	c.693.	asseneratio	c.522.36.		c.577.9.	c.582.50.	at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		attento	c.690.62	60.c.1130.60							auricomus	c.468.31
20		c.830.7			59		at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		attestatio	c.677.13	60.c.1130.60							auricomus	c.468.31
aspergo	c.693.10	assenero	c.522.30.c.		asterias	c.6.7.17	at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		attestatum fulmen	c.	60.c.1130.60							auricomus	c.468.31
asperiter	c.1419.15	830.5			astericum	c.252.11	at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		793.28	60.c.1130.60								auricomus	c.468.31
aspernatio	c.759.32	affidela	c.315.25.c.		asteriscus	c.53.7.c.	at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		793.29	60.c.1130.60								auricomus	c.468.31
aspernor	c.759.31	1121.11			413.5		at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		attestator	c.677.12	60.c.1130.60							auricomus	c.468.31
asperulus	c.763.28	affideo	c.714.19		asterope	c.113.41	at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		attiat	c.514.42	60.c.1130.60							auricomus	c.468.31
asperum	c.763.11.	affides	c.317.9		asthma	c.494.23	at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		atticæ	c.999.31	60.c.1130.60							auricomus	c.468.31
c.1316.34		affido	c.315.22		asthmatici	c.494.26	at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		atticæ	c.514.48	60.c.1130.60							auricomus	c.468.31
asphaluis	c.688.33	affidue	c.315.24		astipulor	c.232.57	at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		atticæ	c.514.48	60.c.1130.60							auricomus	c.468.31
aspicio	c.188.62.c.	affidui	c.6.27.c.		astu	c.121.26.c.	at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		atticisso	c.514.47.c	60.c.1130.60							auricomus	c.468.31
	1083.39	506.14			II33.19		at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		II33.50	60.c.1130.60								auricomus	c.468.31
aspides	c.747.24	affiduitas	c.6.25.c.		astrapia	c.243.59	at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		atticum	c.248.24	60.c.1130.60							auricomus	c.468.31
aspidates	c.242.55	315.24			astrea	c.53.10	at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		atticus	c.514.47	60.c.1130.60							auricomus	c.468.31
aspiratio	c.14.56	affiduus	c.6.23.30.		astreus	c.53.9.	at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		attidem	c.514.42	60.c.1130.60							auricomus	c.468.31
aspiro	c.1026.10	c.315.24.	c.1127.		astrios	c.242.16	at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		attigo	c.846.42.c	60.c.1130.60							auricomus	c.468.31
aspis	c.750.46.	33			astrobolia	c.52.54	at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		1255.46	60.c.1130.60								auricomus	c.468.31
c.763.13		affigno	c.528.24		astroites	c.242.18	at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		attilus	c.159.16.c.	60.c.1130.60							auricomus	c.468.31
assa	c.1067.33.c.	affilo	c.683.54		astrolabium	c.53.3.	at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		165.13	60.c.1130.60								auricomus	c.468.31
	1134.4	affimilo	c.17.2		astrologia	c.53.5.c.	at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		attinet	c.825.44	60.c.1130.60							auricomus	c.468.31
assai	c.618.15	affipondium	c.56.		619.34.c.639.32		at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		attinge	c.1133.24	60.c.1130.60							auricomus	c.468.31
assaracus	c.558.42	49.	c.1073.32.		astrologus	c.53.2.c.	at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		attingo	c.846.40	60.c.1130.60							auricomus	c.468.31
assaratium	c.1129.62	1147.1			592.39		at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		attis	c.514.36.c.	60.c.1130.60							auricomus	c.468.31
assatum	c.91.37	affis	c.56.44.c.379.		astron	c.50.50	at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		1128.36	60.c.1130.60								auricomus	c.468.31
assa uoce	c.15.23.c.	35			astronomia	c.534	at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		attollo	c.44.44.c.	60.c.1130.60							auricomus	c.468.31
1256.7		affis	c.791.1		astronomus	c.53.2	at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		1317.16	60.c.1130.60								auricomus	c.468.31
assæ	c.176.8.c.1249.	affisto	c.119.28.c.		astu	c.1126.24	at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		attonius	c.792.17	60.c.1130.60							auricomus	c.468.31
30		714.19			astrum	c.50.13	at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		attrahida	c.279.43	60.c.1130.60							auricomus	c.468.31
assæ	c.176.10.c.	affoleo	c.452.21		astur	c.411.15	at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		attraho	c.872.14	60.c.1130.60							auricomus	c.468.31
228.40.c.1249.33		affolet	c.827.39		asturco	c.45.14.c.	at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		atrecto	c.872.8	60.c.1130.60							auricomus	c.468.31
affector	c.228.37	affufacio	c.268.13.		670.21		at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		attributa	c.889.39	60.c.1130.60							auricomus	c.468.31
affedo	c.1251.25	c.728.50			asturcones	c.411.14	at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		attributum	c.690.62	60.c.1130.60							auricomus	c.468.31
affensu	c.726.19	affuefactio	c.728.51		asturia	c.411.15.c.	at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		attribuo	c.889.39	60.c.1130.60							auricomus	c.468.31
affentari	c.725.60	affuefactus	c.728.51		670.22		at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		atritus	c.690.59	60.c.1130.60							auricomus	c.468.31
affentatio	c.726.19	affuesco	c.728.50		astus	c.619.61	at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		atritus	c.690.59	60.c.1130.60							auricomus	c.468.31
affentator	c.726.19	affuetudo	c.728.51		astusipes	c.425.44	at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		atritus	c.690.59	60.c.1130.60							auricomus	c.468.31
affentatrix	c.716.19	affuetus	c.728.50		astute	c.619.62	at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		atritus	c.690.59	60.c.1130.60							auricomus	c.468.31
affentio	c.727.1.c.	affula	c.315.27.c.		astutia	c.619.62	at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		atritus	c.690.59	60.c.1130.60							auricomus	c.468.31
	1401.56	379.36.1150.47			astutior	c.620.1	at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		atritus	c.690.59	60.c.1130.60							auricomus	c.468.31
affentior	c.725.59	assulatim	c.379.37.c.		astutissime	c.620.1	at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		atritus	c.690.59	60.c.1130.60							auricomus	c.468.31
affentor	c.725.60	1154.41			astutissimus	c.620.1	at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		atritus	c.690.59	60.c.1130.60							auricomus	c.468.31
affequor	c.229.5	assum	c.15.22		astutule	c.620.2	at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		atritus	c.690.59	60.c.1130.60							auricomus	c.468.31
affer	c.379.35	c.1067.34.	c.1256.		astutulus	c.620.2	at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		atritus	c.690.59	60.c.1130.60							auricomus	c.468.31
afferere	c.656.58	13			astutus	c.619.56.c.	at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		atritus	c.690.59	60.c.1130.60							auricomus	c.468.31
afferere manum	c.696.	assum uerb.	c.176.4		II26.26		at at	c.407.54.c.	atocius	c.51.60		atritus	c.690.59	60.c.1130.60							auricomus	c.468.31

bipartio c.264.3.c.	blandidicus c.726.15	230.20	bosphorus c.484.61	brenda c.1135.7	bryaxis c.55.22	488.5	busticon c.1134.60	cachinnare c.1400.39	c.121.17.c.1138.21
858.53	blandifio c.269.34	bombiam genera c.	bosphorus cimeius c.	brenona c.352.54	bryonia c.666.55	bucalicus c.614.44	bustiris c.485.17.c.	caacidiri c.618.15	caecum intestinum c.
bipartior c.264.3.c.	blandiloquentia c.81.5	230.45	485.3	brevue c.948.33.c.	brysea c.695.58	bucula c.489.13	543.30	caeo c.550.10	75.59
858.52	blandiloquus c.81	bombilis c.230.50	bosphorus thraicus c.	1134.38	bryseus c.695.57	buglossa c.581.20	bustiris oppidum c.	caedemon c.331.55	caecum uallum c.75.
bipartito c.858.52	13	bombisomum c.441.	485.1	brevu c.948.39.c.	BU c.495.27.c.	buglossum c.238.15	543.41	c.738.62.	caecus c.75.41.c.
bipartitum c.264.4.	blandimetum c.1297.	39	bosphrychites c.246.	956.25	1134.59	buglossus c.487.50	bustirica praefectura c.	caeothes c.653.45	caeus c.75.41.c.
c.858.53	57	bombitatio c.441.40.	35	breniarium c.948.	dua c.492.56.c.	lucapaton c.492.24	543.41	caeos c.550.6	1395.25.c.1423.50
bipartitus c.264.4.	blandiri c.726.1.	c.649.7.c.1134.12.	botanis c.648.48	40	1257.36	bulga c.206.26.c.	bustuarij c.894.41	caeosyntheton c.550.7	caeus ignis c.978.31
bipedalis c.858.62	blanditer c.1417.57	bombix c.230.44.	botillus c.678.19	breniloquentia c.81.	bubalus c.490.17.	300.60.c.311.55.	bustum c.894.57.c.	caotechnius c.620.6	caeciens c.75.52.
bipedaneus c.802.51	blanditia c.1297.59	c.388.20	botordi c.955.62	12	c.764.50.c.1008.	c.1135.38.c.1256.	969.4.c.1134.53	caula c.550.19.	caecutio c.75.51.c.
bipennis c.135.20.60.	blanditia c.726.11	bombus c.441.40	botrus c.662.14	breniloquii c.81.11	47	34	lutoo c.460.43.c.	c.1138.37	1259.26
c.858.37.c.1256.	blandus c.726.11	bombus pedum c.	botryon c.662.14	breniloquus c.81.12	bubacius c.453.27	bulle c.83.46.c.	495.19.c.675.50.	caeus c.550.5	caedes c.73.48.c.
61	blandus c.726.17	649.7	botripes c.246.34	948.40	60	110.46.c.211.12.c.	c.1125.36.c.1134.	caedauer c.709.15	1138.29
biper c.858.50	blapsigonia c.394.31	bona c.518.36.c.	botrys c.363.52.c.	brenio c.948.41	buberij ludi c.487.	1135.58	54.c.1180.48	caedere c.708.50	caeditia tabernae c.78.
biper c.802.49.c.	blathea c.1135.25	1134.11	662.14	brenio c.948.38	60	bulle uefns c.110.46	caedua c.1143.41.c.1325.	c.1143.29	27.1138.34
858.61	blathea c.1135.25	bonacia c.261.15	662.14	brenio c.948.38	bubinare c.499.29	bulle aureae usus c.	29	caedi c.586.56.c.882.	caedo c.71.15.c.
biremis c.568.17	blatta mollis c.387.	bona dea c.39.50.c.	662.14	brenio c.948.38	bubleum c.1134.60	111.25	1135.57	3.c.1430.60	1327.15
568.17	blattaria c.648.56	572.35	662.14	brenio c.948.38	bubo c.495.16	bulicrepa c.1135.38	1135.57	caeditius c.78.28	caeditius c.78.28
bis c.858.31	blattaria c.648.56	bonae fidei homo c.502	662.14	brenio c.948.38	bubis gen. m. & fo. c.	bulima c.495.29.c.	1135.57	caeditus c.882.10	caedua sylua c.74.61
bisdecies c.858.30	blattaria c.648.56	21	662.14	brenio c.948.38	1297.41	1134.57	caedua c.709	caelare c.72.31.c.	1390.36
bisdeni c.779.31	blatæ c.387.45	bonae fidei possessor c.	662.14	brenio c.948.38	bubona c.495.14.c.	bulio c.211.21	16	caelata c.71.30	caelata uasa c.71.30
bisea c.1135.16	blenni c.1135.51	502.18.c.519.10	662.14	brenio c.948.38	956.6	bullo c.211.19.	caelatus c.912.21.c.	caella c.72.34.37.c.	1072.47.c.1144.
bisellium c.859.1.c.	blitea c.1257.29	bonitas c.517.57.c.	662.14	brenio c.948.38	bubonia c.490.30	bulula c.211.21	1139.7	caella c.72.34.37.c.	1072.47.c.1144.
910.27.c.1069.15	bliteum c.355.23.c.	518.5	662.14	brenio c.948.38	bubonocle c.495.25	bumelia c.896.51	caelata c.71.30	caella c.72.34.37.c.	1072.47.c.1144.
biseta porta c.859.9	blitum c.355.23.c.	bononia c.131.24	662.14	brenio c.948.38	bubula c.523.10	bumon c.715.57	caelata c.71.30	caella c.72.34.37.c.	1072.47.c.1144.
bisextus c.634.1.c.	1135.29.c.1257.29	bononienses. c.1163.	662.14	brenio c.948.38	bubulatare c.484.59	luniada c.715.58	caelata c.71.30	caella c.72.34.37.c.	1072.47.c.1144.
859.3	c.1433.20	57	662.14	brenio c.948.38	c.1257.9	luniala c.715.58	caelata c.71.30	caella c.72.34.37.c.	1072.47.c.1144.
bis milies c.477.45	Boa c.492.55.c.	bonum c.350.17.c.	662.14	brenio c.948.38	bubulus c.484.58.c.	lupada c.495.28.c.	caelata c.71.30	caella c.72.34.37.c.	1072.47.c.1144.
bison c.765.10	748.21.c.1134.22	517.32.43.c.518.	662.14	brenio c.948.38	937.15	1134.60	caelata c.71.30	caella c.72.34.37.c.	1072.47.c.1144.
bisulcum animal c.	21.c.519.56.c.1000	29	662.14	brenio c.948.38	bucardia c.246.36.c.	bupetij ludi c.498.39	caelata c.71.30	caella c.72.34.37.c.	1072.47.c.1144.
559.45	boalia c.490.33.c.	45	662.14	brenio c.948.38	487.58	bupho c.495.35.c.	caelata c.71.30	caella c.72.34.37.c.	1072.47.c.1144.
bisulcus c.559.45	498.32	bonum animi c.517.	662.14	brenio c.948.38	bucca c.489.19.21	598.38	caelata c.71.30	caella c.72.34.37.c.	1072.47.c.1144.
c.859.6	boare c.490.9.c.	45	662.14	brenio c.948.38	bucca c.489.35	buphonon c.490.47.	caelata c.71.30	caella c.72.34.37.c.	1072.47.c.1144.
biston c.542.61	649.5.c.1134.14.	bonum corporis c.517	662.14	brenio c.948.38	buccella c.489.37	buphthalmion c.363	caelata c.71.30	caella c.72.34.37.c.	1072.47.c.1144.
bistones c.542.60	c.1256.56	45	662.14	brenio c.948.38	buccina c.489.40.c.	24	caelata c.71.30	caella c.72.34.37.c.	1072.47.c.1144.
bistonia c.542.60	boarium forum c.484.	bonum fortunæ c.517	662.14	brenio c.948.38	1134.56	buphthalmus c.487.	caelata c.71.30	caella c.72.34.37.c.	1072.47.c.1144.
bistoniis c.542.62	57.c.1134.15	45	662.14	brenio c.948.38	buccinator c.1082.	50	caelata c.71.30	caella c.72.34.37.c.	1072.47.c.1144.
bitemporis c.859.4	boatium c.1243.28	bonum ferum c.471	662.14	brenio c.948.38	54	bupleuron c.490.43	caelata c.71.30	caella c.72.34.37.c.	1072.47.c.1144.
bythymum c.399.15	bolinare c.1134.46	51	662.14	brenio c.948.38	buccinum c.255.27.c.	buprestis c.487.50	caelata c.71.30	caella c.72.34.37.c.	1072.47.c.1144.
bitensiles c.1135.44	bobus c.23.12	bonum sero c.471.52	662.14	brenio c.948.38	489.43	buprestis animal c.	caelata c.71.30	caella c.72.34.37.c.	1072.47.c.1144.
bitumen c.638.3	boas c.490.9.c.	bonus c.518.27.c.	662.14	brenio c.948.38	bucula c.489.18.33	341.46	caelata c.71.30	caella c.72.34.37.c.	1072.47.c.1144.
biura c.1157.7	1134.16	942.27.c.1400.27	662.14	brenio c.948.38	bucantaurus c.495.	37	caelata c.71.30	caella c.72.34.37.c.	1072.47.c.1144.
biuita c.858.54	boere c.490.6	boo c.490.9	662.14	brenio c.948.38	37	burra c.894.56.c.	caelata c.71.30	caella c.72.34.37.c.	1072.47.c.1144.
biuium c.111.92.c.	baotia c.485.8	bootes c.435.35.c.	662.14	brenio c.948.38	bucantes c.487.62	1069.53.c.1257.	caelata c.71.30	caella c.72.34.37.c.	1072.47.c.1144.
858.51	baotia c.485.8	486.61.c.1090.61	662.14	brenio c.948.38	bucentrum c.488.1	21.c.957.43	caelata c.71.30	caella c.72.34.37.c.	1072.47.c.1144.
byzantium c.115.50	baotius c.485.8	boreas c.339.35.c.	662.14	brenio c.948.38	bucephalos c.409.60	burdones c.841.25	caelata c.71.30	caella c.72.34.37.c.	1072.47.c.1144.
1135.48	bohilla c.1272.7	1247.8	662.14	brenio c.948.38	bucephalus c.487.48	burris c.894.53	caelata c.71.30	caella c.72.34.37.c.	1072.47.c.1144.
Boa c.492.55.c.	boia c.492.61.c.	c.165.17.c.	662.14	brenio c.948.38	c.1134.61	burrrha c.251.51	caelata c.71.30	caella c.72.34.37.c.	1072.47.c.1144.
1244.46.c.1256.53	1135.48	485.40	662.14	brenio c.948.38	buceras c.93.16.c.	49	caelata c.71.30	caella c.72.34.37.c.	1072.47.c.1144.
c.1135.22	boias c.1136.1.	boreus polus c.485	662.14	brenio c.948.38	492.59	burrrha uefns c.251.	caelata c.71.30	caella c.72.34.37.c.	1072.47.c.1144.
blacterones c.81.51	lola c.246.38	45	662.14	brenio c.948.38	buceria c.490.12.c.	50	caelata c.71.30	caella c.72.34.37.c.	1072.47.c.1144.
blactire c.81.51.c.	bolbitium c.544.27	boria c.248.12	662.14	brenio c.948.38	1157.31	burrrhanica potio c.251	caelata c.71.30	caella c.72.34.37.c.	1072.47.c.1144.
1244.46	bolellium c.692.58	borfycites c.247.31	662.14	brenio c.948.38	buceron c.490.12.c.	50	caelata c.71.30	caella c.72.34.37.c.	1072.47.c.1144.
blactiron c.914.42	boletus c.281.32	bos c.484.54	662.14	brenio c.948.38	1134.50	burrrhanicum c.1135.	caelata c.71.30	caella c.72.34.37.c.	1072.47.c.1144.
blefis c.91.16.	bolus c.678.11	bos bidens c.1135.	662.14	brenio c.948.38	1135.42	56	caelata c.71.30	caella c.72.34.37.c.	1072.47.c.1144.
blande c.726.13	bolus argenti c.678	38	662.14	brenio c.948.38	bucina c.1073.2	burrrhanina potio c.	caelata c.71.30	caella c.72.34.37.c.	1072.47.c.1144.
716.12.c.1135.46	22	bos in Aegypto c.	662.14	brenio c.948.38	bucolica carminis inuen-	1136.2	caelata c.71.30	caella c.72.34.37.c.	1072.47.c.1144.
1135.46	bolus terræ c.678.	483.36	662.14	brenio c.948.38	tor c.488.9	burrrha c.251.49	caelata c.71.30	caella c.72.34.37.c.	1072.47.c.1144.
blandicellus c.726.11	22	bos luca c.23.20	662.14	brenio c.948.38	lucalicon c.488.21	1134.31.c.1136.3	caelata c.71.30	caella c.72.34.37.c.	1072.47.c.1144.
blandicule c.726.13	bolus terræ c.678.	33	662.14	brenio c.948.38	lucalium c.488.34	lurrrhus c.251.52.c.	caelata c.71.30	caella c.72.34.37.c.	1072.47.c.1144.
blandiculus c.726.11	22	bos patulus c.692	662.14	brenio c.948.38	lucalium carmen c.	1134.34	caelata c.71.30	caella c.72.34.37.c.	1072.47.c.1144.
1135.46	bolus terræ c.678.	33	662.14	brenio c.948.38	1134.34	caelata c.71.30	caella c.72.34.37.c.	1072.47.c.1144.	11

capitis diminutio c. 908.2
capitium c. 217.53
c. 907.2. c. 1069. 31.
c. 1430.22
capita c. 907.34
capitolium c. 907.23.
c. 1060.53
capitolinus iupiter c.
907.24
capitolinus mons c.
1290.34
capitulus c. 906.59
capitulare c. 906.41
capitulata c. 906.43
capitulatum c. 906.
40
capitulo c. 909.41
capitulor c. 606.42
capitulum c. 217.55.
c. 906. 36. c. 1430.
29
capivirgo c. 458.59
capivus c. 1174.33
capivum c. 459.48
capivus c. 248.18
cappadocia c. 548.46
cappadox c. 548.46
cappae c. 1138.6
capparis c. 663.11
cappedia c. 1139.21
cappes c. 1139.21
capra c. 380.13. c.
449.51. c. 1013. 19.
c. 1066.21
capralia c. 1144.39
capraria c. 35.43. c.
312. 10. c. 380.37. c.
1139.19
capravium c. 382.53
capravium c. 312.10
capra sylvestris c. 382.
55
caprae c. 380.28. c.
1066.42
capra ad paludes c.
1144.40
capreoli c. 380.19
capreoli vitium c.
1142.13
capreolus c. 354.35
capreus c. 380.23
capricornus c. 23.60.
c. 380.22. c. 527.41
caprificatio c. 980.61
caprifici c. 382.1
caprifici dies c. 382.1
caprificor c. 381.52.
c. 980.61
caprificus c. 381.49.
c. 980.61
caprigenum c. 382.52

caprile c. 382.54
caprimulgus c. 381.
18. c. 453.4
caprinum lac c. 493.
53
caprinus c. 380.23
caprone c. 381.45
c. 1139. 17. c. 1236.
48
caprotina iuno c. 980.
61
caprotinae nonae c.
638.38. c. 1077.14
caprotinae c. 382.29
caprumculum c. 1139.
25
capula c. 300.59. c.
1139.16
capularius c. 273.2. c.
459.14
capulo c. 1142.12
capulo c. 459.10
capulo uer. c. 459.10
capula c. 311.56. c.
459.12
capulatio c. 459.26
capulor c. 459.25
capuli c. 458.56
capuli mente c. 458.58
capulo c. 459.28
capuli oculis c. 458.59
capulo c. 459.17
capuli c. 458.53
capulitas c. 458.55
capulicula c. 459.
28
capulio c. 458.54
capulius c. 458.53
capulo c. 459.17.29.
c. 1328.37
capulus c. 458.57. c.
459.31
capulus locus c. 459.30
capula c. 172.53. c.
1137.61. c. 1192.31
capula c. 459.37. c.
1432.11
capularis c. 459.41.
c. 1143.31
capularis senex c. 3.
17. c. 33. 8. c. 458.
40
capulum c. 458.38.
c. 459.41. c. 1231.12
capulus c. 33.8. c.
1143.29
capunculium c. 458.44.
c. 459.16. c. 946.9
capus c. 380.2. c.
1138.49
caput c. 117.7. c.
458. 36. c. 906. 16.

carica c. 981.48
caricem c. 1236.39
caries c. 930.42. c.
1236.38. c. 1158. 25
carina c. 708.38. c.
1139.6
carinae c. 129.66. c.
708.41
carinata c. 718.40
carinantes c. 1139.5
carinatum c. 708.40
carino c. 708.46
cariosus c. 930.43
carissa c. 270.62. c.
1138.7
caritas c. 930.28
carmen c. 506.49. c.
1087.50
carmenae c. 187.44
carmen bucolicum c.
506.55
carmen georgium c.
506.55
carmenta c. 154.28.
c. 509.12
carmentalia c. 26.33. c.
509.42. c. 1076.28
carmentalis c. 154.28
carmentalis porta c.
509.42. c. 116.45
carmina c. 516.6
carminari lanam c.
1089.57
carnea dea c. 270.38
c. 632.12
carnaria taberna c.
138.56
carnarium c. 138.54.
c. 139.6. c. 270.35. c.
312.40
carnarius c. 139.8. c.
270.35
carneus c. 270.36
carnicula c. 270.37
carnifex c. 270.17. c.
1144.22
carnificina c. 270.24
carnificinus c. 270.23
carnificium c. 270.34
carnificor c. 270.33
carniothum c. 664.
28
carniuorus c. 892.5
carnositas c. 270.37
carnosus c. 270.36
caro c. 270.18.47. c.
930.33
carpathium mare c.
588.61. c. 971.14
carpathos c. 588.59
carpathus c. 1013.30

aditum c.1418.43	celerior c.803.41	centauri e.550.32	780.25	cerceis c.787.29	1298.23	ette c.1258.60	charta, & chartus c.1298.35	chironius c.927.34	c.929.27
aditio c.1021.32.c.1143.21.c.1410.51	celeritas c.803.37.45	centurion c.488.40.	centurionatus c.780.22	cercones c.583.36	certatur c.1404.19	ettus c.1134.19	charta membrana c.416.41	chironomia c.808.36	chrysoame c.929.48
aditionem dare c.122.25	celeriter c.803.42	c.551.4.c.1141.17	centurionus c.417.58.c.1021.32.c.1139.46	cercaus c.340.25	certe c.179.42.62.c.180.4.9.c.647.16	ceu c.323.25.39	charta uirgo c.982.18	chironomas c.808.34	chrysoamos c.929.46
aditior c.1021.35	celeritudo c.803.45	centaurorum nomina c.551.8	centuripe c.430.28	cercopa c.934.47.c.1141.53	certi c.647.23	Chænica c.1140.42	chartaceus c.416.45	chironomus c.808.32	chrysozomas c.929.45
aditissime c.1021.36	celerius c.803.42	centaurus c.553.62	centuripino c.430.27	cercurus c.1426.57	certior factus c.647.10	chalassis c.1209.47	chartarius c.416.33	chirotheca c.808.31	chrysolampis c.253.48.c.929.42
aditissimus c.1021.35	celesima c.72.24	centena pondo c.1141.52	centussis c.912.44.c.1132.56	cerdones c.934.46	certio c.646.62.c.647.17.c.1320.37	chalazias c.1243.58	charus c.930.44	chirurgia c.808.44	chrysolectrum c.246.14
aditus c.1021.36	celes c.481.26	centenaria cæne c.1021.44.c.1141.6	centussis c.912.44.c.1132.56	cerdale c.170.39	certo c.647.13	chalcanthū c.100.59	chela c.389.56	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
aditus c.1021.29	celetus c.1142.22	centenarius c.476.45	cephalea c.492.13	ceriales c.271.10	certo c.646.62.c.647.17.c.1320.37	chalceides c.390.52	chele exterior c.538.31	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
aduum c.953.33.c.1058.58.63.1138.54	cello c.67.43	c.1065.30	cephalon gergathius c.1199.7	ceralia c.271.10.c.366.61.c.573.14	certo certius c.647.18	chalcidicum c.1140.36	chelus c.239.47	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
aduum c.144.19.c.1072.35	celotus c.568.58	centeni c.477.29	cephalus alexandri c.613.51	ceras c.271.10.c.366.61.c.573.9.c.1063.6	certum c.647.19	chalceus c.460.45	chelonis c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
aduster c.967.50	celox c.568.55.c.803.45.c.1426.40	centenus c.477.1.c.1021.25	cephalus alexandri c.613.51	ceres legifera c.367.7	certum est c.647.28	chalchites c.247.56.c.912.22	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
Æce c.532.27	celso c.67.48	centesimus c.476.26	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	certum est mihi c.647.30	chalcophonos c.246.46	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
æcropia c.c.191.61.c.514.51.c.573.52.c.580.37	celso c.67.48	c.1021.23	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	certus c.647.7	chalcophonos c.246.46	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
æcropis c.65.30.c.191.60.c.514.51.c.909.12	celso c.67.48	centesimus fructus c.476.34	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	certus eris c.833.39	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
æcubū uinū 882.42	celso c.67.48	centies c.477.45.c.1021.21	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	cerua aeripes c.540.16	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
æcurri c.689.22	celso c.67.48	centifolia c.254.44	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruaria ouis c.959.27.c.1141.57	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
ædere c.67.3.c.1319.8	celso c.67.48	centimanus c.470.55	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
ædere bonis c.67.12	celso c.67.48	c.1021.30	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius lupus c.160.55.c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
ædere diem c.67.25	celso c.67.48	centipeda c.387.21	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius lupus c.160.55.c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
ædere ius c.67.17	celso c.67.48	c.802.56.c.1021.31	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius lupus c.160.55.c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
ædere honori c.67.27	celso c.67.48	centipes c.802.51.c.1021.30	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius lupus c.160.55.c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
ædō c.78.15	celso c.67.48	centones c.1021.47	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius lupus c.160.55.c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
ædrelcon c.949.32	celso c.67.48	c.1261.19	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius lupus c.160.55.c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
ædron c.245.45	celso c.67.48	centrina c.386.60	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius lupus c.160.55.c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
ædrofin c.666.50	celso c.67.48	centrum c.73.61.c.241.45	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius lupus c.160.55.c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
ædrum c.1031.13	celso c.67.48	centum capita c.907.36.c.1023.2	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius lupus c.160.55.c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
æladusa c.583.26	celso c.67.48	centum peranea c.947.14	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius lupus c.160.55.c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
æleno c.123.41.c.540.33	celso c.67.48	centum solida c.946.12	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius lupus c.160.55.c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
ælebrime c.803.61	celso c.67.48	centum uiralia c.1021.40.c.1141.12	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius lupus c.160.55.c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
ælebrimū c.803.59	celso c.67.48	centum uiri c.1021.39.c.1141.15	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius lupus c.160.55.c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
ælebrefo c.803.61	celso c.67.48	centum uirum c.477.31	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius lupus c.160.55.c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
c.1260.29	celso c.67.48	centum uirum c.477.31	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius lupus c.160.55.c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
ælebrior c.803.59	celso c.67.48	centum uirum c.477.31	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius lupus c.160.55.c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
ælebris c.803.46.c.1260.35	celso c.67.48	centum uirum c.477.31	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius lupus c.160.55.c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
ælebritas c.803.50	celso c.67.48	centum uirum c.477.31	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius lupus c.160.55.c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
ælebriter c.803.60	celso c.67.48	centum uirum c.477.31	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius lupus c.160.55.c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
ælebrus c.803.61	celso c.67.48	centum uirum c.477.31	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius lupus c.160.55.c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
ælebro c.803.53	celso c.67.48	centum uirum c.477.31	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius lupus c.160.55.c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
æler c.803.40	celso c.67.48	centum uirum c.477.31	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius lupus c.160.55.c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
æler Remi interfector c.411.39.c.1141.27	celso c.67.48	centum uirum c.477.31	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius lupus c.160.55.c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
æleuante c.1419.16	celso c.67.48	centum uirum c.477.31	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius lupus c.160.55.c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
æleuatum c.803.42.c.1259.42	celso c.67.48	centum uirum c.477.31	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius lupus c.160.55.c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
ælere c.1417.59	celso c.67.48	centum uirum c.477.31	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius lupus c.160.55.c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
æleres c.411.39.c.804.1.c.1141.26	celso c.67.48	centum uirum c.477.31	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius lupus c.160.55.c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
æleuante c.1419.16	celso c.67.48	centum uirum c.477.31	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius lupus c.160.55.c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
æleuatum c.803.42.c.1259.42	celso c.67.48	centum uirum c.477.31	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius lupus c.160.55.c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
ælere c.1417.59	celso c.67.48	centum uirum c.477.31	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius lupus c.160.55.c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
æleres c.411.39.c.804.1.c.1141.26	celso c.67.48	centum uirum c.477.31	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius lupus c.160.55.c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
æleuante c.1419.16	celso c.67.48	centum uirum c.477.31	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius lupus c.160.55.c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
æleuatum c.803.42.c.1259.42	celso c.67.48	centum uirum c.477.31	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius lupus c.160.55.c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
ælere c.1417.59	celso c.67.48	centum uirum c.477.31	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius lupus c.160.55.c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
æleres c.411.39.c.804.1.c.1141.26	celso c.67.48	centum uirum c.477.31	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius lupus c.160.55.c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
æleuante c.1419.16	celso c.67.48	centum uirum c.477.31	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius lupus c.160.55.c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
æleuatum c.803.42.c.1259.42	celso c.67.48	centum uirum c.477.31	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius lupus c.160.55.c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
ælere c.1417.59	celso c.67.48	centum uirum c.477.31	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius lupus c.160.55.c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
æleres c.411.39.c.804.1.c.1141.26	celso c.67.48	centum uirum c.477.31	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius lupus c.160.55.c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
æleuante c.1419.16	celso c.67.48	centum uirum c.477.31	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius lupus c.160.55.c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
æleuatum c.803.42.c.1259.42	celso c.67.48	centum uirum c.477.31	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius lupus c.160.55.c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
ælere c.1417.59	celso c.67.48	centum uirum c.477.31	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius lupus c.160.55.c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
æleres c.411.39.c.804.1.c.1141.26	celso c.67.48	centum uirum c.477.31	cephalus alexandri c.613.51	ceres pro luma c.271.5	ceruarius lupus c.160.55.c.959.26	chalcosinaragos c.249.16	chelonitides c.246.49	chirurgus c.808.44	chrysololus c.262.21.c.929.41
æleu									

<p> <i>clarum</i> c.570.11 <i>conia</i> c.652.34 <i>conicida</i> c.652.49 <i>conivus</i> c.652.50 <i>conivum</i> c.450.15 <i>conium</i> c.25.30 <i>conium</i> c.1136.49 <i>conium</i> c.25.27.c. <i>conium</i> 1092.5 <i>conium</i> c.25. <i>conium</i> 29.c.1092.6 <i>conium</i> c.25.26.c. <i>conium</i> 1092.5 <i>conium</i> c.1135.10 <i>conium</i> c.25.28.c. <i>conium</i> 1261.47 <i>conium</i> c.154.15.c. <i>conium</i> 796.33 <i>conium</i> c.194.18 <i>conium</i> c.1092.7 <i>conium</i> c.305.11.c. <i>conium</i> 1144.62 <i>conium</i> c.73.39 <i>conium</i> c.1068. <i>conium</i> 43 <i>conium</i> c.429.57 <i>conium</i> c.386.4 <i>conium</i> c.579.30.c. <i>conium</i> 1058.48 <i>conium</i> c.430. <i>conium</i> 35 <i>conium</i> c.383.14.c. <i>conium</i> 430.25.34 <i>conium</i> c.73.12.c. <i>conium</i> 184.24.c.1137.50. <i>conium</i> c.1107.9 <i>conium</i> c.429.62.c. <i>conium</i> 430.34 <i>conium</i> c.1137.56 <i>conium</i> c.1137.58 <i>conium</i> c.1214.62 <i>conium</i> c.1137.54 <i>conium</i> c.775.10.c. <i>conium</i> 1137.51 <i>conium</i> cimerius bosphorus c. <i>conium</i> 771.42 <i>conium</i> c.386.34 <i>conium</i> c.501.43 <i>conium</i> c.134.4 <i>conium</i> c.832.9 <i>conium</i> c.222.18.c. <i>conium</i> 1141.61 <i>conium</i> c.222.9 <i>conium</i> c.810.61 <i>conium</i> c.810.60 <i>conium</i> c.222.58 <i>conium</i> c.862.25 <i>conium</i> c.222.48 <i>conium</i> c.222.60 <i>conium</i> c.222.60 <i>conium</i> c.222.44.c. </p>	<p> <i>conium</i> 1068.2 <i>conium</i> c.222 <i>conium</i> c.844.57.c. <i>conium</i> 1231.30 <i>conium</i> c.832.3 <i>conium</i> c.832.4 <i>conium</i> c.1262.5 <i>conium</i> c.832.6 <i>conium</i> c.832.6.c. <i>conium</i> 1069.21 <i>conium</i> c.831.39 <i>conium</i> c.831.62 <i>conium</i> c.832.2 <i>conium</i> c.222.58 <i>conium</i> c.222.47 <i>conium</i> c.222. <i>conium</i> c.222.44. <i>conium</i> c.1143. <i>conium</i> c.832.5 <i>conium</i> c.34.3.c.831. <i>conium</i> c.62.c.885.52 <i>conium</i> c.1299.9 <i>conium</i> c.258. <i>conium</i> c.885. <i>conium</i> c.222.1 <i>conium</i> c.1250.25.c. <i>conium</i> 1395.59 <i>conium</i> c.222.6. <i>conium</i> c.1144.6 <i>conium</i> c.305.15 <i>conium</i> c.810.29 <i>conium</i> c.810.19 <i>conium</i> c.1137.48 <i>conium</i> c.563.13.c.640. <i>conium</i> c.775.57 <i>conium</i> c.318 <i>conium</i> c.809.16 <i>conium</i> c.941.54 <i>conium</i> c.568.58 <i>conium</i> c.776.6 <i>conium</i> c.776.2 <i>conium</i> c.810.61 <i>conium</i> c.809.52 <i>conium</i> c.810.25 <i>conium</i> c.809.61.c. <i>conium</i> c.1076.4.c.1137.49 <i>conium</i> c.340.23.c. <i>conium</i> c.810.62. <i>conium</i> c.1247.7 <i>conium</i> c.460.41 <i>conium</i> c.504.38 <i>conium</i> c.862.25 <i>conium</i> c.123.12.c. <i>conium</i> 810.36 <i>conium</i> c.651.9.c. </p>	<p> <i>conium</i> 810.35.c.862.25 <i>conium</i> circularis disciplina c. <i>conium</i> 1053.28 <i>conium</i> c.809.58 <i>conium</i> c.809.53 <i>conium</i> c.937.10 <i>conium</i> c.809.56 <i>conium</i> c.223.13.c. <i>conium</i> 809.61.c.1067.18 <i>conium</i> c.223. <i>conium</i> 13 <i>conium</i> c.809.46. <i>conium</i> c.1236.19 <i>conium</i> c.785.29.c. <i>conium</i> 810.20 <i>conium</i> c.306.34 <i>conium</i> c.606.17. <i>conium</i> c.810.40 <i>conium</i> c.810.34 <i>conium</i> c.810.25. <i>conium</i> c.862.25 <i>conium</i> c.1144. <i>conium</i> 32 <i>conium</i> c.276. <i>conium</i> 49 <i>conium</i> c.277.22 <i>conium</i> c.332.57. <i>conium</i> 810.45 <i>conium</i> c.45.16 <i>conium</i> c.302.44 <i>conium</i> c.170. <i>conium</i> 28 <i>conium</i> c.718. <i>conium</i> 24 <i>conium</i> c.718.24 <i>conium</i> c.403. <i>conium</i> 38 <i>conium</i> c.440. <i>conium</i> c.440. <i>conium</i> 42 <i>conium</i> c.440.15 <i>conium</i> c.205.13 <i>conium</i> c.205.55 <i>conium</i> c.76.28.c. <i>conium</i> 810.50 <i>conium</i> c.222.15 <i>conium</i> c.68.20.c. <i>conium</i> 76.28.c.810.51 <i>conium</i> c.810.51 <i>conium</i> c.220.55 <i>conium</i> c.144.12 <i>conium</i> c.284.47. <i>conium</i> c.810.45 <i>conium</i> c.455.22. <i>conium</i> c.810.45 <i>conium</i> c.45.15. <i>conium</i> c.810.41.c.1323. <i>conium</i> 36 <i>conium</i> c.988. <i>conium</i> 46 </p>	<p> <i>conium</i> c.988. <i>conium</i> 47 <i>conium</i> c.423.59. <i>conium</i> c.810.47 <i>conium</i> c.810. <i>conium</i> 47 <i>conium</i> c.423.62 <i>conium</i> c.423. <i>conium</i> 61 <i>conium</i> c.36.8. <i>conium</i> c.810.49 <i>conium</i> c.280.9 <i>conium</i> c.809.14.45. <i>conium</i> c.1236.18.c.1389. <i>conium</i> 15 <i>conium</i> c.8.47 <i>conium</i> c.482.50 <i>conium</i> c.237.24 <i>conium</i> c.236.33 <i>conium</i> c.236.36 <i>conium</i> c.82.29 <i>conium</i> c.82.28 <i>conium</i> c.770.46 <i>conium</i> c.900.37 <i>conium</i> c.200. <i>conium</i> 59 <i>conium</i> c.791.22 <i>conium</i> c.791. <i>conium</i> 24 <i>conium</i> c.810.52 <i>conium</i> c.324. <i>conium</i> 45 <i>conium</i> c.324.45 <i>conium</i> c.661.5 <i>conium</i> c.828. <i>conium</i> 30 <i>conium</i> c.229.40 <i>conium</i> c.591.59 <i>conium</i> c.1143. <i>conium</i> 36 <i>conium</i> c.591.44 <i>conium</i> c.315.33 <i>conium</i> c.119.29. <i>conium</i> c.810.40 <i>conium</i> c.441.29. <i>conium</i> c.817.16 <i>conium</i> c.186.40 <i>conium</i> c.186. <i>conium</i> 41.c.810.48 <i>conium</i> c.186.42 <i>conium</i> c.810.48 <i>conium</i> c.186. <i>conium</i> 42 <i>conium</i> c.121. <i>conium</i> 39 <i>conium</i> c.998.40.48 <i>conium</i> c.998.43 <i>conium</i> c.502.59 <i>conium</i> c.998.54 <i>conium</i> c.306.20. <i>conium</i> c.306.19.c. <i>conium</i> 1137.42 </p>	<p> <i>conium</i> c.194.47 <i>conium</i> c.810.38 <i>conium</i> c.295.47. <i>conium</i> c.810.40 <i>conium</i> c.1069. <i>conium</i> 40 <i>conium</i> c.919. <i>conium</i> 22 <i>conium</i> 1.872.14 <i>conium</i> c.406. <i>conium</i> 25.c.810.46 <i>conium</i> c.810.35 <i>conium</i> c.809.14.45. <i>conium</i> c.1236.18.c.1389. <i>conium</i> 15 <i>conium</i> c.809.40.c.1071.54 <i>conium</i> c.809.40.c.903.39. <i>conium</i> c.1071.40 <i>conium</i> c.809. <i>conium</i> c.300.26.c. <i>conium</i> 810.54 <i>conium</i> c.992.60 <i>conium</i> c.992.60 <i>conium</i> c.810.56.c. <i>conium</i> 1262.17 <i>conium</i> c.265.54.c.306. <i>conium</i> 17.c.1137.43.c. <i>conium</i> 1261.28 <i>conium</i> c.927. <i>conium</i> 40 <i>conium</i> c.927.42 <i>conium</i> c.1061. <i>conium</i> 45 <i>conium</i> c.1061. <i>conium</i> c.1137.41 <i>conium</i> c.306.28 <i>conium</i> c.306.27 <i>conium</i> c.568.54 <i>conium</i> c.242.62.c. <i>conium</i> 243.55 <i>conium</i> c.306.25.c. <i>conium</i> 1259.39 <i>conium</i> c.1261.17 <i>conium</i> c.300.60 <i>conium</i> c.306.25.c. <i>conium</i> 1137.59 <i>conium</i> c.146.61 <i>conium</i> c.582.43 <i>conium</i> c.305.23 <i>conium</i> c.305.29 <i>conium</i> c.306.29.c. <i>conium</i> 1143.3 <i>conium</i> c.998.40.48 <i>conium</i> c.998.43 <i>conium</i> c.502.59 <i>conium</i> c.998.54 <i>conium</i> c.306.20. <i>conium</i> c.306.19.c. <i>conium</i> 1137.42 </p>	<p> <i>conium</i> c.305.31.c. <i>conium</i> 1143.32 <i>conium</i> c.305.34 <i>conium</i> c.305.31 <i>conium</i> c.305.34 <i>conium</i> c.305.34 <i>conium</i> c.305. <i>conium</i> 17.c.1185.28 <i>conium</i> c.127.50.c. <i>conium</i> 306.22 <i>conium</i> c.949.30 <i>conium</i> c.1137. <i>conium</i> 46 <i>conium</i> c.1259.25 <i>conium</i> c.1259.8 <i>conium</i> c.711.43.c. <i>conium</i> 1149.53.c.1325. <i>conium</i> 32 <i>conium</i> c.129.44 <i>conium</i> c.129.49. <i>conium</i> c.782.21.31.c.783. <i>conium</i> 11.c.1137.47.c.1179. <i>conium</i> 55 <i>conium</i> c.129.48 <i>conium</i> c.129.46 <i>conium</i> c.129. <i>conium</i> 46 <i>conium</i> c.129.46 <i>conium</i> c.129.48 <i>conium</i> c.129.47.c. <i>conium</i> 132.15 <i>conium</i> c.129.37.c. <i>conium</i> 1387.58 <i>conium</i> c.1382.10 <i>conium</i> c.601.25 <i>conium</i> c.73.40.c. <i>conium</i> 1144.60 <i>conium</i> c.960.18. <i>conium</i> 21 <i>conium</i> c.960.17 <i>conium</i> c.960.14 <i>conium</i> c.634.c.14. <i>conium</i> 24 <i>conium</i> c.960.20. <i>conium</i> c.73.41 <i>conium</i> c.73.42 <i>conium</i> c.1242.44 <i>conium</i> c.73.42 <i>conium</i> c.990.14 <i>conium</i> c.590.37 <i>conium</i> c.989. <i>conium</i> 28 <i>conium</i> c.989.29 <i>conium</i> c.989.53 <i>conium</i> c.989.55 <i>conium</i> c.1259.12 <i>conium</i> c.989.60 <i>conium</i> c.989. <i>conium</i> c.989. <i>conium</i> 60 </p>	<p> <i>conium</i> clarifico c.989.59 <i>conium</i> clarigare c.989.49 <i>conium</i> clarigatio c.989.50 <i>conium</i> clarigo c.989.43 <i>conium</i> clarior c.989.29 <i>conium</i> clarissime c.989.30 <i>conium</i> clarissimus c.989.30 <i>conium</i> claritas c.989.38 <i>conium</i> claritudo c.989.56 <i>conium</i> c.1142.31.c.1257. <i>conium</i> 62 <i>conium</i> clarium oppidum c. <i>conium</i> 990.13 <i>conium</i> clarius c.989.30.c. <i>conium</i> 990.14 <i>conium</i> clarus infusa c.990. <i>conium</i> 12 <i>conium</i> clarum fulmen c. <i>conium</i> 793.3 <i>conium</i> clarus c.647.7.c. <i>conium</i> 982.21 <i>conium</i> clarus sermo c.989. <i>conium</i> 28 <i>conium</i> classis c.222.23.c. <i>conium</i> 1141.40 <i>conium</i> classarius c.506.11 <i>conium</i> classica c.505.13 <i>conium</i> classica c.505.13.c. <i>conium</i> 1141.55 <i>conium</i> classici testes c.506. <i>conium</i> 6.c.1065.49 <i>conium</i> classis c.506.5.7.c. <i>conium</i> 571.6.c.636.15.c. <i>conium</i> 1141.51 <i>conium</i> classis clypeata c.506. <i>conium</i> 4 <i>conium</i> clava c.220.7.c. <i>conium</i> 1143.42 <i>conium</i> clava herculis c.220 <i>conium</i> 11 <i>conium</i> clauata c.1141.48 <i>conium</i> clauata uestis c.219. <i>conium</i> 18.39 <i>conium</i> clauati socii c.219. <i>conium</i> 40 <i>conium</i> clauator c.1143.45 <i>conium</i> clauatum calciamentum <i>conium</i> c.219.40 <i>conium</i> clauatum uestimentum <i>conium</i> c.219.39 <i>conium</i> claudere c.73.45.c. <i>conium</i> 210.34.c.1141.42. <i>conium</i> c.1325.14 <i>conium</i> claudia papyrus c. <i>conium</i> 416.22 <i>conium</i> claudianum tonitruum <i>conium</i> c.220.49.c.1141.5 <i>conium</i> claudianus c.220. <i>conium</i> 49 <i>conium</i> claudico c.220.47 <i>conium</i> claudius c.258.30. <i>conium</i> c.921.22 <i>conium</i> 40 </p>	<p> <i>conium</i> c.62.49.c. <i>conium</i> 220.48.c.563.33.c. <i>conium</i> 892.19 <i>conium</i> claudius pulcher c. <i>conium</i> 79.28 <i>conium</i> claudius unde c. <i>conium</i> 220.48 <i>conium</i> claudius c.220.46 <i>conium</i> clavi annales c.219. <i>conium</i> 43 <i>conium</i> clavi indices numeri ar= <i>conium</i> morum c.219.50 <i>conium</i> clauicula c.220.26 <i>conium</i> clauicularius faber c. <i>conium</i> 220.23 <i>conium</i> clauiculus c.220.7 <i>conium</i> clauiger c.220.24 <i>conium</i> clauis c.73.45.c. <i>conium</i> 220.29.c.1141.45 <i>conium</i> clausa c.76.62 <i>conium</i> clauus amnis c.269. <i>conium</i> 25 <i>conium</i> claustrarius c.191. <i>conium</i> 52.c.220.32 <i>conium</i> claustrinus c.220.32 <i>conium</i> claustritius c.220.33 <i>conium</i> claustrum c.220.24 <i>conium</i> clausula c.220.45. <i>conium</i> c.1141.46 <i>conium</i> clausura c.220.24 <i>conium</i> clausus c.220.38 <i>conium</i> clauus c.219.35.42. <i>conium</i> 60.c.220.1.c.1141. <i>conium</i> 49 <i>conium</i> clauus uestis c.219.19 <i>conium</i> clauozomenium uinum c. <i>conium</i> 883.8 <i>conium</i> cleantes c.235.44 <i>conium</i> clemens c.878.2.c. <i>conium</i> 990.7 <i>conium</i> clementer c.878.3.c. <i>conium</i> 990.9 <i>conium</i> clementia c.734.22 <i>conium</i> c.878.3.c.990.10 <i>conium</i> clementior c.878.3. <i>conium</i> 1144.54. <i>conium</i> clementissime c.878.4 <i>conium</i> clementissimus c.878. <i>conium</i> 3.c.990.10 <i>conium</i> clementius c.878.4 <i>conium</i> cleobolus c.838.41 <i>conium</i> cleonæ c.537.32 <i>conium</i> cleonæ c.537.35 <i>conium</i> cleoneus c.537.35 <i>conium</i> cleopatra c.85.11 <i>conium</i> cleos c.535.38 <i>conium</i> clepere c.1092.21 <i>conium</i> c.1236.6 <i>conium</i> clepsere c.1092.21 <i>conium</i> clerus c.394.22 <i>conium</i> clibanus c.258.30. <i>conium</i> c.921.22 <i>conium</i> 47 </p>	<p> <i>conium</i> c.335.55.c. <i>conium</i> 336.8 <i>conium</i> clienta c.336.19.c. <i>conium</i> 1143.27 <i>conium</i> clientela c.336.17 <i>conium</i> clientulus c.336.16 <i>conium</i> climata c.277.10 <i>conium</i> clingo c.222.8.c. <i>conium</i> 1141.52 <i>conium</i> clinice c.917.6 <i>conium</i> clinicus c.916.59.c. <i>conium</i> 917.10 <i>conium</i> clino c.169.49 <i>conium</i> clinopycton c.803. <i>conium</i> 17 <i>conium</i> clinopodium c.803.16 <i>conium</i> clio c.508.41 <i>conium</i> clitella c.337.33.54. <i>conium</i> c.1141.58 <i>conium</i> clitellarij c.237.51 <i>conium</i> clitellarius c.337.50 <i>conium</i> clitellarius equus c. <i>conium</i> 337.52 <i>conium</i> clitellarius mulus c. <i>conium</i> 337.51 <i>conium</i> clitorium c.807.60 <i>conium</i> cliuim c.169.54.c. <i>conium</i> 1144.29 <i>conium</i> cliuim auspicium c. <i>conium</i> 169.55.c.1144.28 <i>conium</i> cliuus c.169.40 <i>conium</i> cliuus, cliuim c. <i>conium</i> 1298.1 <i>conium</i> cliuus capitolinus c. <i>conium</i> 169.42 <i>conium</i> cliuus uersus capitolium <i>conium</i> c.1072.20 <i>conium</i> cliuus publicus c. <i>conium</i> 1072.18 <i>conium</i> cloaca c.26.40.c. <i>conium</i> 901.59.c.1141.31. <i>conium</i> c.1144.55 <i>conium</i> 901.60. <i>conium</i> c.1141.62 <i>conium</i> cloacare c.36.41.c. <i>conium</i> 1144.54. <i>conium</i> clodia c.555.26 <i>conium</i> clodius c.85.26 <i>conium</i> cloelia c.1141.35 <i>conium</i> cloelia c.1141.41 <i>conium</i> cloelius c.1141.35. <i>conium</i> 42 <i>conium</i> clotho c.265.38 <i>conium</i> clucidatum c.1141. <i>conium</i> 34 <i>conium</i> cludo c.220.54 <i>conium</i> cluere c.348.18. <i>conium</i> c.1259.61 <i>conium</i> clumæ c.1141.35 <i>conium</i> cluma c.336.46 <i>conium</i> clumaculum c.336. <i>conium</i> 47 </p>	<p> <i>conium</i> c.1139.56 <i>conium</i> clumastria c.1141. <i>conium</i> 32 <i>conium</i> clunes c.336.43.c. <i>conium</i> 1143.34 <i>conium</i> clunes mascu. & fam. <i>conium</i> gen. c.1198.45 <i>conium</i> clusij c.738.53 <i>conium</i> clusinus c.155.12 <i>conium</i> clutum c.1141.36 <i>conium</i> clymene c.758.43 <i>conium</i> c.787.10 <i>conium</i> clypeat c.1259.56 <i>conium</i> clypeatus c.763.20 <i>conium</i> clypeus c.763.15.c. <i>conium</i> 1141.38 <i>conium</i> clypeus, clypeum c. <i>conium</i> 1298.37 <i>conium</i> clyster c.95.53.c. <i>conium</i> 412.37 <i>conium</i> clytemnestra c.580. <i>conium</i> 56 <i>conium</i> clytia c.787.15 <i>conium</i> Cn. manlius c.805.21. <i>conium</i> Cn. stanius c.38.46. <i>conium</i> Cn. pompeius c.62.25 <i>conium</i> Cnei cognomen c. <i>conium</i> 994.56 <i>conium</i> Cn. octavius c.1177. <i>conium</i> 25 <i>conium</i> cnephesum c.1140.17. <i>conium</i> cnicen c.279.41 <i>conium</i> cnicus c.279.41 <i>conium</i> cniuum c.949.32. <i>conium</i> CCo. c.88.46. <i>conium</i> coacervatum c.221.26. <i>conium</i> coacervatio c.221.26. <i>conium</i> coacervio c.231.22 <i>conium</i> coadiumentum c.720. <i>conium</i> 24 <i>conium</i> coadiutor c.720.24 <i>conium</i> coadiutrix c.720.24 <i>conium</i> coadivno c.720.23 <i>conium</i> coagmento c.604.4 <i>conium</i> c.610.4 <i>conium</i> coagmentum c.604.4 <i>conium</i> coagulatio c.610.19 <i>conium</i> coagulatum c.610.18 <i>conium</i> coagulo c.610.7 <i>conium</i> coagulator c.610.8 <i>conium</i> coagulum c.448.18. <i>conium</i> c.610.10.c.1239.9. <i>conium</i> c.1244.9 <i>conium</i> coagulum herba c. <i>conium</i> 396.46.c.816.26 <i>conium</i> coagulo c.831.15 <i>conium</i> coarctatio c.919.22 <i>conium</i> coarctus c.619.12 <i>conium</i> coaspis c.250.25.c. <i>conium</i> 430.6 <i>conium</i> coassare c.379.4 <i>conium</i> 15 </p>
---	---	--	--	--	--	--	--	---	--

commentus c.877.38	commordeo c.689.18	50	c.1143.1	c.1259.	conclatire c.36.35	conclio c.305.60.c.	310.16.c.739.33	conditura c.195.5	confixio c.673.48	congruum c.889.4
commoco c.765.51	commorior c.688.26	comperendinata dies c.	c.1143.1	c.1259.	conclando c.685.57	conclium c.305.58.	condubina mea c.310.	condo c.193.58.c.	confiaceo c.896.20	conglutino c.897.3
commoreor c.884.3	commoror c.766.15	18.53	complurimus c.689.	45	conclaleo c.678.7	c.591.25. c.685.54.	II	II37.10. c.1141.60.	conflagres c.737.37.c.	cogratulatio c.346.62
commercium c.140.	commugento c.1144.51	comperendinatio c.18.	45	45	conclaleo c.678.8	c.1079.47. c.1136.	concupinatus c.310.	c.1318.50	II37.2	cogratulatio c.346.62
23	communes dies c.39.12	51	compluviata uinea c.	481.51	conclalfacio c.678.14.	23	19	condoafaceo c.268.1.c.	conflagratio c.735.48	cogratulor c.346.61
commentabulum c.	communes animi conc-	comperendini c.38.59	481.51	481.51	c.1261.34	23	conabitoy c.739.33	1258.16	conflagro c.735.45	congregatio c.1404.17
IO.1.4	ceptiones c.463.20	comperio c.680.44	compluviate c.481.51	comperio c.680.44	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condoleo c.874.62	conflata pecunia c.737.	congregior c.150.11
commictilis c.1258.22	communis c.199.23	compernes c.803.31.	compluvii c.144.25	compernes c.803.31.	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condonare c.303.61	34	congregatio c.152.8
commetare c.1260.39	communitas c.199.24	c.1137.4. c.1238.	compluvii c.144.25	c.1137.4. c.1238.	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condonatio c.303.62	conflatio c.737.36	congrego c.152.7
commigro c.1006.46	communicatio c.199.32	II	c.425.18. c.1072.41.	c.425.18. c.1072.41.	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condono c.303.61	conflator c.737.35	congressus c.150.12
commilitium c.478.33	communiciter c.199.24	comperior c.680.44	c.1158.5	c.1158.5	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condoris c.42.28	coflatum aes alienum c.	congrue c.510.1
commilito c.478.32	communiter c.199.24	comperitum c.680.45	compono c.334.39.	comperitum c.680.45	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	conducere c.1040.15	737.35	congruere c.509.62.c.
commilitones c.227.13	communiter c.199.24	comperitum est mihi c.	c.1320.40	comperitum est mihi c.	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condonatio c.303.62	conflator c.737.35	II36.57.c.1154.36
comminatio c.790.54	communiter c.199.24	680.45	comporto c.852.7	680.45	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condono c.303.61	conflator c.737.35	congressus c.150.12
commisfor c.877.	commutabile c.936.1	compefo c.409.6.c.	compos c.178.56.c.	compefo c.409.6.c.	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condoris c.42.28	coflatum aes alienum c.	congrue c.510.1
25.38	commutare uerba c.	II36.55. c.1144.50.	1422.24.	II36.55. c.1144.50.	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	conducere c.1040.15	737.35	congruere c.509.62.c.
commisfor c.790.54	936.2	c.1147.3	compos mentis c.178.	c.1147.3	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condonatio c.303.62	conflator c.737.35	II36.57.c.1154.36
commisfor c.895.23	commutatio c.936.1	comperior c.742.18.	60	comperior c.742.18.	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condono c.303.61	conflator c.737.35	congressus c.150.12
commisfor c.766.39	commuto c.936.1	c.1328.58	compos rationis c.178.	c.1328.58	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condoris c.42.28	coflatum aes alienum c.	congrue c.510.1
commisfor c.312.17	commuto c.936.1	compefo c.742.17.c.	60	compefo c.742.17.c.	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	conducere c.1040.15	737.35	congruere c.509.62.c.
commisfor c.751.52	commuto c.936.1	328.56	60	328.56	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condonatio c.303.62	conflator c.737.35	II36.57.c.1154.36
commisfor c.195.	commuto c.936.1	compilare hereditatem	composita a fore c.	compilare hereditatem	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condono c.303.61	conflator c.737.35	congressus c.150.12
40	commuto c.936.1	c.418.57	34.40	c.418.57	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condoris c.42.28	coflatum aes alienum c.	congrue c.510.1
commisfor c.1404.5	commuto c.936.1	compilati c.418.58.	composita c.334.60	compilati c.418.58.	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	conducere c.1040.15	737.35	congruere c.509.62.c.
commisfor c.625.58	commuto c.936.1	c.1133.40	compositio c.334.58	c.1133.40	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condonatio c.303.62	conflator c.737.35	II36.57.c.1154.36
commisfor c.625.59	commuto c.936.1	compilo c.418.55.	compositio c.334.58	compilo c.418.55.	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condono c.303.61	conflator c.737.35	congressus c.150.12
commisfor c.299.9.c.	commuto c.936.1	c.1137.3. c.1188.	compositio c.334.58	c.1137.3. c.1188.	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condoris c.42.28	coflatum aes alienum c.	congrue c.510.1
625.56. c.626.9. c.	commuto c.936.1	17	compositio c.334.58	17	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	conducere c.1040.15	737.35	congruere c.509.62.c.
1137.8. c.1318.23	commuto c.936.1	compingo c.618.53.	compositio c.334.58	compingo c.618.53.	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condonatio c.303.62	conflator c.737.35	II36.57.c.1154.36
commisfor c.751.57	commuto c.936.1	c.789.15. c.822.49	compositio c.334.58	c.789.15. c.822.49	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condono c.303.61	conflator c.737.35	congressus c.150.12
commisfor c.751.58	commuto c.936.1	compita c.142.39.c.	compositio c.334.58	compita c.142.39.c.	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condoris c.42.28	coflatum aes alienum c.	congrue c.510.1
commisfor c.751.57	commuto c.936.1	742.22	compositio c.334.58	742.22	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	conducere c.1040.15	737.35	congruere c.509.62.c.
commisfor c.751.57	commuto c.936.1	compita, et compitus. c.	compositio c.334.58	compita, et compitus. c.	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condonatio c.303.62	conflator c.737.35	II36.57.c.1154.36
commisfor c.54.5	commuto c.936.1	1298.17	compositio c.334.58	1298.17	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condono c.303.61	conflator c.737.35	congressus c.150.12
commisfor c.54.7	commuto c.936.1	compitalia c.26.36.	compositio c.334.58	compitalia c.26.36.	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condoris c.42.28	coflatum aes alienum c.	congrue c.510.1
commisfor c.53.50	commuto c.936.1	c.742.23. c.1136.56.	compositio c.334.58	c.742.23. c.1136.56.	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	conducere c.1040.15	737.35	congruere c.509.62.c.
commisfor c.847.	commuto c.936.1	c.1196.61	compositio c.334.58	c.1196.61	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condonatio c.303.62	conflator c.737.35	II36.57.c.1154.36
34	commuto c.936.1	compitalitiae feriae c.	compositio c.334.58	compitalitiae feriae c.	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condono c.303.61	conflator c.737.35	congressus c.150.12
commisfor c.53.41	commuto c.936.1	463.16	compositio c.334.58	463.16	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condoris c.42.28	coflatum aes alienum c.	congrue c.510.1
commisfor c.53.40.	commuto c.936.1	142.42	compositio c.334.58	142.42	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	conducere c.1040.15	737.35	congruere c.509.62.c.
c.1167.49	commuto c.936.1	compitium c.1079.46	compositio c.334.58	compitium c.1079.46	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condonatio c.303.62	conflator c.737.35	II36.57.c.1154.36
commisfor c.53.46.c.	commuto c.936.1	complacere c.447.39	compositio c.334.58	complacere c.447.39	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condono c.303.61	conflator c.737.35	congressus c.150.12
1167.49. c.1328.33	commuto c.936.1	cumpiano c.799.50	compositio c.334.58	cumpiano c.799.50	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condoris c.42.28	coflatum aes alienum c.	congrue c.510.1
commisfor c.53.34.42.	commuto c.936.1	complexo c.1404.10	compositio c.334.58	complexo c.1404.10	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	conducere c.1040.15	737.35	congruere c.509.62.c.
c.1325.39	commuto c.936.1	complexor c.276.44	compositio c.334.58	complexor c.276.44	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condonatio c.303.62	conflator c.737.35	II36.57.c.1154.36
commisfor c.1167.49	commuto c.936.1	complexor memoria c.	compositio c.334.58	complexor memoria c.	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condono c.303.61	conflator c.737.35	congressus c.150.12
commisfor c.1167.49	commuto c.936.1	878.34	compositio c.334.58	878.34	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condoris c.42.28	coflatum aes alienum c.	congrue c.510.1
commisfor c.197.23	commuto c.936.1	complexor memoriter c.	compositio c.334.58	complexor memoriter c.	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	conducere c.1040.15	737.35	congruere c.509.62.c.
commisfor c.268.	commuto c.936.1	878.34	compositio c.334.58	878.34	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condonatio c.303.62	conflator c.737.35	II36.57.c.1154.36
4.c.877.17	commuto c.936.1	compleo c.1017.60	compositio c.334.58	compleo c.1017.60	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condono c.303.61	conflator c.737.35	congressus c.150.12
commisfor c.275.47.	commuto c.936.1	complex c.277.41	compositio c.334.58	complex c.277.41	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condoris c.42.28	coflatum aes alienum c.	congrue c.510.1
c.877.17	commuto c.936.1	complexor c.276.45	compositio c.334.58	complexor c.276.45	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	conducere c.1040.15	737.35	congruere c.509.62.c.
commisfor c.877.17	commuto c.936.1	complexus c.276.46	compositio c.334.58	complexus c.276.46	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condonatio c.303.62	conflator c.737.35	II36.57.c.1154.36
commisfor c.936.49	commuto c.936.1	complicatio c.277.42	compositio c.334.58	complicatio c.277.42	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condono c.303.61	conflator c.737.35	congressus c.150.12
commisfor c.936.49	commuto c.936.1	complicatio c.277.40	compositio c.334.58	complicatio c.277.40	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condoris c.42.28	coflatum aes alienum c.	congrue c.510.1
commisfor c.416.20	commuto c.936.1	complicatio c.277.40	compositio c.334.58	complicatio c.277.40	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	conducere c.1040.15	737.35	congruere c.509.62.c.
commisfor c.59.22	commuto c.936.1	complicatio c.277.40	compositio c.334.58	complicatio c.277.40	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condonatio c.303.62	conflator c.737.35	II36.57.c.1154.36
commisfor c.59.24	commuto c.936.1	complicatio c.277.40	compositio c.334.58	complicatio c.277.40	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condono c.303.61	conflator c.737.35	congressus c.150.12
commisfor c.59.24	commuto c.936.1	complicatio c.277.40	compositio c.334.58	complicatio c.277.40	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condoris c.42.28	coflatum aes alienum c.	congrue c.510.1
commisfor c.265.3	commuto c.936.1	complicatio c.277.40	compositio c.334.58	complicatio c.277.40	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	conducere c.1040.15	737.35	congruere c.509.62.c.
commisfor c.18.	commuto c.936.1	complicatio c.277.40	compositio c.334.58	complicatio c.277.40	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condonatio c.303.62	conflator c.737.35	II36.57.c.1154.36
commisfor c.18.	commuto c.936.1	complicatio c.277.40	compositio c.334.58	complicatio c.277.40	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condono c.303.61	conflator c.737.35	congressus c.150.12
commisfor c.18.	commuto c.936.1	complicatio c.277.40	compositio c.334.58	complicatio c.277.40	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condoris c.42.28	coflatum aes alienum c.	congrue c.510.1
commisfor c.18.	commuto c.936.1	complicatio c.277.40	compositio c.334.58	complicatio c.277.40	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	conducere c.1040.15	737.35	congruere c.509.62.c.
commisfor c.18.	commuto c.936.1	complicatio c.277.40	compositio c.334.58	complicatio c.277.40	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condonatio c.303.62	conflator c.737.35	II36.57.c.1154.36
commisfor c.18.	commuto c.936.1	complicatio c.277.40	compositio c.334.58	complicatio c.277.40	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condono c.303.61	conflator c.737.35	congressus c.150.12
commisfor c.18.	commuto c.936.1	complicatio c.277.40	compositio c.334.58	complicatio c.277.40	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condoris c.42.28	coflatum aes alienum c.	congrue c.510.1
commisfor c.18.	commuto c.936.1	complicatio c.277.40	compositio c.334.58	complicatio c.277.40	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	conducere c.1040.15	737.35	congruere c.509.62.c.
commisfor c.18.	commuto c.936.1	complicatio c.277.40	compositio c.334.58	complicatio c.277.40	conclaleo c.1260.42	23	conabitoy c.739.32	condonatio c.303.62	conflator c.737.35	II36.57.c.1154.36
commisfor c.18.	commuto c.936.1	complicatio c.277.40	compositio c.334.58	complicatio c.277						

annotatio c.533.18
annoto c.533.16
annubium c.857.14
annubo c.857.12
annunero c.475.11
annides c.185.6
annopocum c.386.45
annuestro c.1083.19
annuassatio c.670.41
annuesso c.670.40
annuoror c.324.59
annuonisco c.670.41
c.1258.49
annuoro c.324.50.c.
1144.52
annuone c.103.58
c.1144.55
annuopari c.1143.38
annuolare c.1180.15
annuanguineus c.664.
21
annuanguinitus c.664.22
annuendo c.960.3
annuensus c.960.3
annuscientia c.846.46
annuisco c.836.38
annuscus c.836.45.c.
1388.12
annucribello c.828.23
c.1258.19
annucribo c.829.30
annucriptio c.839.31
annucripti c.1137.19
annucripti patres c.
829.91.c.1126.51
annuconsecratio c.665.26
annuconsecrator c.665.26
annuconsecratrix c.665.26
annuconsecro c.129.34.c.
665.25
annuconsecror c.1406.19
annuconsecror c.228.37
annuconsecro c.1251.25
annuconfero c.774.5
annuconfero c.774.6
annuconfero c.727.5
annuconfero c.727.6
annuconfero c.727.5.
c.1264.14
annuconsentia c.574.53
annuconsentia sacra c.727.
6.c.1144.45
annuconsentio c.727.4.c.
1244.32
annuconsequens c.591.43
annuconsequens c.229.38
annuconsequor c.1327.3
annuconferere c.697.3
c.1327.12
annuconferere manu c.697.
2.c.1081.48
annuconferuatio c.699.19
annuconferuator c.699.18
annuconferuatrix c.699.18
annuconferui c.699.6
annuconferuo c.699.18
annuconfessores c.315.31
annuconfessus c.316.8
annuconfideo c.316.7
annuconfignificatio c.528.61
annuconfignificatio c.528.59
annuconfignificatio c.528.24
annuconfilium c.685.5.c.
2079.47.c.1137.16
annuconfiluere c.1142.30
annuconfimilis c.116.57
annuconfisus c.591.44.c.
1143.45.c.1144.24
annuconfisus c.119.52
annuconfistorium c.119.53
annuconfitura c.1298.8
annuconfutere c.172.12
annuconfobri c.1436.14
annuconfolabudus c.448.46
annuconfolamen c.448.46
annuconfolatio c.448.45.49
annuconfolatoriu c.448.46
annuconfolidaherba c.448.
17
annuconfolidatio c.448.16
annuconfolido c.448.16
annuconfolor c.1404.26
annuconfolor c.448.45.96
annuconfonantes literæ c.
441.34.c.817.22
annuconfonantia c.441.32
annuconfonso c.441.31.c.
817.20
annuconfonus c.441.44.c.
817.20
annuconfortes c.639.49.c.
1081.51.c.1114.40
annuconfortia c.639.49
annuconfortium, & confortio
c.1298.31
annuconfpectus c.189.40
annuconfpergamæ c.693.26
annuconfpergo c.693.26
annuconfpicare c.1086.16
annuconfpialiu c.189.41.
c.1258.45
annuconfpicio c.189.49.c.
1083.39
annuconfpiciu c.186.7
annuconfpicius c.189.43
annuconfpiratio c.1026.19
annuconfpirator c.1026.19
annuconfpiratrix c.1026.
19
annuconfpiro c.659.22.c.
1026.19
annuconfpondeo c.266.41
annuconfponso c.266.42.c.
1082.21.c.1137.21
annuconfponsores c.266.42.
c.1142.51
annuconfpno c.68.38
annuconfpuor c.68.39
annuconfstans c.125.44.48
annuconfstanter c.125.48
annuconfstantia c.125.45.49
annuconfstantinopolis c.125.
50.c.133.14
annuconfstantinus c.125.49
annuconfstantius c.125.46
annuconfstat c.1327.39
annuconfstat animo c.135.44
annuconfstat mente c.125.44
annuconfstat pedibus c.125.
43
annuconfsternari c.1323.
37
annuconfsternauit c.1267.7
annuconfsternatio c.600.
15.c.1137.32
annuconfsterno c.600.10
annuconfstipo c.232.59
annuconfstituto c.118.49.c.
1322.12
annuconfstitutio c.117.6.c.
118.54
annuconfstitutus hominum c.
119.56.c.1137.35
annuconfsto c.125.34
annuconfstrepo c.1016.18
annuconfstringo c.854.38
annuconfsuales c.1166.62
annuconfsualia c.1077.25.
c.1137.12
annuconfsuatio c.268.13
annuconfsuatio c.279.18
annuconfsuatio c.279.16
annuconfsuatio c.1143.21
annuconfsuatio c.729.18
annuconfsuatio loquendi c.
1103.1
annuconfsal c.446.3.450.
58.c.1019.7.c.1094.
43.c.1166.41.c.1137.
26
annuconfsularis c.685.31
annuconfsularis homo c.685.
31
annuconfsulatus c.56.11.c.
887.56.c.889.28
annuconfsilo c.685.7
annuconfsultatio c.685.13.
18.54
annuconfsulto c.685.22.53
annuconfsultor c.685.14
annuconfsultoria c.520.38
annuconfsultoria: hostia c.
520.38
annuconfsultrix c.685.18
annuconfsultus c.685.41
annuconfsmatio c.182.18
annuconfsumatum opus c.
182.17
annuconfsumo c.182.6.16
annuconfsumptio c.182.14
annuconfsumptum c.182.15
annuconfsumo c.729.16
annuconfsumo c.104.42
annuconfsumo c.1137.22
annuconfsyderate c.52.31
annuconfsyderatio c.52.30
annuconfsyderatus c.52.29
annuconfsydero c.52.29.c.
1137.34
annuconftabulo c.832.29
annuconftago c.1142.57
annuconftago, & conftagium
c.1299.26
annuconfcontaminatio c.470.32
annuconfcontaminator c.470.32
annuconfcontaminatrix c.470.32
annuconfcontæ c.87.11
annuconfcontari c.87.9
annuconfcontatio c.87.9
annuconfcontamino c.470.30
annuconfcontego c.194.49
annuconfcontemere c.644.50
annuconfcontemnificu c.1260.17
annuconfcontemno c.645.7
annuconfcontemplatio c.12.31
annuconfcontemplatiua uitæ c.
12.32
annuconfcontemplator c.649.19
annuconfcontemplatum c.649.19
annuconfcontemplo c.12.29.c.
403.4
annuconfcontemplor c.12.29.
c.649.19.c.1086.15.
c.1136.31
annuconfcontemporaneus c.
733.54
annuconfcontempte c.645.16
annuconfcontemplabilis c.645.16
annuconfcontempti: silitus c.645.
17
annuconfcontemptibiliter c.
645.17
annuconfcontemptum c.645.16.
c.1420.6
annuconfcontempto c.645.13
annuconfcontemptus c.945.11.14
annuconfcontendo c.295.62.c.
296.5.c.1322.21
annuconfcontente c.823.54.c.
824.15.c.1258.24
annuconfcontentio c.296.5.13
annuconfcontentiose c.296.6
annuconfcontentiosus c.296.6
annuconfcontentiosissime c.823.55
annuconfcontentius c.823.54
annuconfcontenturum c.1260.5
annuconfcontentum pro continen
te c.129.40
annuconfcontentu c.823.36.
47.c.1324.44
annuconfcontero c.690.62
annuconfconterraneus c.61.46.
c.128.10.c.129.53
annuconfconstatio c.677.18
annuconfconstis c.677.23
annuconfconstor c.677.18.c.
1136.39.c.1142.15
annuconfcontexto c.194.31
annuconfcontia c.948.58
annuconfcontico c.811.44.c.
954.43
annuconfcontiasco c.811.51.c.
954.43
annuconfconticinium c.2.51.c.
811.51.c.954.43.c.
1075.58.c.1091.15.
c.1251.27
annuconfcontignatio c.171.17.
c.142.45
annuconfcontinens c.824.2
annuconfcontinens c.825.59.c.
1327.62
annuconfcontinens: pro contento c.
129.42
annuconfcontinenter c.824.13.
22.c.825.59
annuconfcontinentes: profundæ c.
824.21
annuconfcontinentia c.734.21.
c.824.2.c.825.55
annuconfcontinentior c.824.12
annuconfcontinentissimus c.824.
12
annuconfcontinentius c.824.13
annuconfcontinentissime c.824.
14
annuconfcontineo c.823.60.c.
824.53
annuconfcontingo c.846.14.47.
c.1326.12
annuconfcontinua quantitas c.
322.59
annuconfcontinuatio c.824.52
annuconfcontinuuare c.1262.3
annuconfcontinue c.824.37
annuconfcontinui dentes c.291.
25
annuconfcontinuitas c.824.52
annuconfcontinuuus c.824.36
annuconfcontionale c.881.8
annuconfcontollere c.1257.61
annuconfcontinuo c.824.35.38
annuconfcontorquico c.432.55
annuconfcontractio c.872.42.
c.1032.12
annuconfcontractio: neruorum c.
872.42
annuconfcontractum c.602.6
annuconfcontractus c.872.40
annuconfcontrahi c.1261.42
annuconfcontraho c.872.39
annuconfcontrarior c.1032.17
annuconfcontrarium: es c.1144.
31
annuconfcontrarius c.1032.17
annuconfcontrastu c.111.41
annuconfconrecto c.872.8
annuconfcontribules c.889.18
annuconfcontribuo c.889.40
annuconfcontributio c.889.41
annuconfcontributor c.889.41
annuconfcontributum c.889.41
annuconfcontritum c.690.62
annuconfcontrouersa c.378.1
annuconfcontrouersari c.378.2
annuconfcontrouersia c.377.
62.c.881.11
annuconfcontrouersor c.378.2
annuconfcontubernales c.832.
42.c.1136.28
annuconfcontubernium c.832.
41.c.1136.30
annuconfcontuecor c.827.19
annuconfcontui c.1403.26
annuconfcontumacia c.797.43
annuconfcontumaciter c.797.43
annuconfcontumax c.797.42
annuconfcontumilia c.797.47.
c.1388.30
annuconfcontumelior c.797.49
annuconfcontumeliose c.797.48
annuconfcontumeliosus c.100.7
c.797.48
annuconfcontumeo c.797.41
annuconfcontumere c.422.35
annuconfcontucli oculi c.769.
58.c.1137.31
annuconfconturbate c.442.51
annuconfconturbatio c.442.48
annuconfconturbator c.442.49
annuconfconturbatus c.442.38
annuconfconturbo c.442.46
annuconfcontus c.422.36.c.
1435.28
annuconfcontusus c.422.36
annuconfconualeo c.879.31
annuconfconualeco c.879.31
annuconfconuallis c.170.18.
21.c.1058.63.c.1137.
36
annuconfconuaso c.302.33.
c.1259.59
annuconfconueho c.718.35
annuconfconuena c.406.60
annuconfconuenio c.406.48.c.
407.2.c.1324.8
annuconfconuenit c.407.6
annuconfconuenit: hoc inter nos c.
407.9
annuconfconuenit: hoc mihi tecum
c.407.9
annuconfconuentæ: conditio c.
406.56.c.1143.49
annuconfconuenticula c.406.
58
annuconfconuentio: nomen c.
407.11
annuconfconuentus c.316.10.c.
406.51.c.1137.23
annuconfconuersatio c.404.19
annuconfconuersio c.404.18
annuconfconuersor c.404.18
annuconfconuertitur c.1406.43
annuconfconuerta c.404.17
annuconfconuexe c.718.38
annuconfconuexitus c.718.37
annuconfconuexus c.718.35.c.
2143.41
annuconfconuexus: pedis c.799.
39
annuconfconuicinium c.130.38
annuconfconuictor c.956.2
annuconfconuincio c.366.35
annuconfconuinitum c.353.38
c.42.c.1137.29.c.1251.
54
annuconfconuino c.356.12
annuconfconuinitum c.130.38
annuconfconuincio c.366.27
annuconfconuina c.356.13
annuconfconuinator c.356.14
annuconfconuisiones c.356.14
annuconfconuinitum c.356.8.
c.144.4
annuconfconuino c.1404.38
annuconfconuino c.356.12
annuconfconuino c.1068.4
annuconfconuocatio c.440.45
annuconfconuocatur c.440.45
annuconfconuoco c.440.41
annuconfconuolo c.205.23
annuconfconuoluo c.206.7
annuconfconuoluolum: herba c.
387.7
annuconfconuoluolus c.206.7.
c.387.1
annuconfconuoti c.917.47.c.
1137.38
annuconfconus c.184.61.c.
185.12.c.1069.54
annuconfcooperatio c.97.47
annuconfcooperator c.97.47
annuconfcooperior c.680.16
annuconfcoopto c.741.57.c.
756.26
annuconfcoorior c.643.14
annuconfcopem c.460.10
annuconfcophrymus c.301.17
annuconfcopi c.1258.52
annuconfcopia c.459.51
annuconfcopia: mea c.308.32
annuconfcopia: mei c.308.33
annuconfcopiantur c.1259.43
annuconfcopiari c.460.8
annuconfcopiæ c.459.59.
c.1065.55
annuconfcopiæ: cornu c.542.36
annuconfcopiose c.460.9
annuconfcopiosus c.460.7.c.
1065.55
annuconfcopo c.460.15
annuconfcopona c.460.12.c.
1137.2
annuconfcopula c.1300.5
annuconfcopulantur c.1406.24
annuconfcoquina c.336.20.c.
901.62.c.940.5.c.
1248.50
annuconfcoquinaria: ars c.
587.31
annuconfcoquinaria: uasa c.
940.9
annuconfcoquinaria: uasa c.
940.8
annuconfcoquinarius c.336.25
annuconfcoquinatum c.1259.18
annuconfcoquinor c.336.24.c.
940.10
annuconfcoqui: nula c.940.7
annuconfcoquito c.940.13.c.
1143.35
annuconfcoquo c.609.62
annuconfcor c.872.55.c.
873.29
annuconfcor: g. masc. c.1298.15
annuconfcoraceus c.579.27
annuconfcoragium c.873.49
annuconfcorago c.1140.37
annuconfcorallium c.211.10
annuconfcor c.253.51.55.62
annuconfcorallo: achates c.242.
40
annuconfcorax c.421.18.
c.1258.11
annuconfcorax: uir c.865.10
annuconfcorax: uir c.965.61
annuconfcoraxius c.579.34
annuconfcorbes c.361.20.
c.1070.16.c.1298.
61
annuconfcorbita c.149.45.c.
568.34.c.1136.13
annuconfcorbula c.301.22.c.
1070.17.c.1298.61
annuconfcorbulo c.301.22
annuconfcorculum c.873.45.c.
878.10.c.1143.22
annuconfcorculus c.873.48
annuconfcoreyra c.587.40
annuconfcorda: frumentæ c.
1144.44
annuconfcordatus c.873.36
annuconfcordi: esse c.873.39.
c.1260.19
annuconfcordire c.873.39
annuconfcordolium c.844.5.c.
873.47
annuconfcorduba c.976.62
annuconfcordubæ c.1072.50
annuconfcordubensis c.977.3
annuconfcordum c.502.59
annuconfcordum: foenum c.
1144.45
annuconfcoreliana: castanea c.
871.22
annuconfcorgo c.104.48.c.
873.51.c.1136.12
annuconfcoriarij c.193.45
annuconfcoriza c.211.42
annuconfcorinthiacus c.588.3
annuconfcorinthiacus: sinus c.
587.31
annuconfcorinthia: uasa c.588.
11
annuconfcorinthia: porticus c.
588.20
annuconfcorinthiensis c.567.
14.c.1143.17
annuconfcorinthium: mare c.
1136.7
annuconfcorona: graminea c.
782.19
annuconfcoronamentum c.784.
22
annuconfcorona: Ariadnes c.
207.41
annuconfcorona: castrensis c.782.
21.c.783.31
annuconfcorona: ciuicæ c.783.
11
annuconfcorona: militaris c.782.
19
annuconfcorona: muralis c.783.
29
annuconfcorona: naualis c.782.
21.c.783.33
annuconfcorona: ob: sionalis c.
782.21.27
annuconfcorona: oleagyna c.782.
22
annuconfcorona: oualis c.782.
21.c.783.35
annuconfcoronæ: triumphalis c.
326.12.782.21
annuconfcoronarij c.167.53
annuconfcoronarum c.103.48.
c.784.26
annuconfcoronarius c.784.28
annuconfcoronatio c.784.22
annuconfcoronator c.784.22
annuconfcoronatrix c.784.22
annuconfcoronæ: aureæ c.23.
38
annuconfcoronæ: hybernæ c.
781.24
annuconfcoronæ: multifariæ c.
782.19
annuconfcoroneola c.254.52
18

coronae urbs c.784.26	corycum c.430.12	crasse c.1008.19	creon c.776.30	crimen c.646.36.43	crocum ceteri pium c.1067.23	cubile c.737.55	1298.12	cunctari c.86.60.c.
coronae sinus c.784.57	19	crasseo c.932.8.c.	creons c.586.23	48	crustam ducere c.615.	cubilia c.738.1	c.139.33.c.	1319.48
coronis c.496.10	corycus portus c.430.20	1008.20	crepare c.1321.10	criminare c.646.37.	47	cubitalis mensura c.738.5	1298.12	cunctatio c.87.3
corono c.784.20	corydalis c.906.31	crassities c.1008.19	crepe c.449.51.c.	c.1403.15	crustaria tabernae c.615.46.c.1140.55	cubitum c.738.7	c.1409.37	cuncti c.86.14.c.1140.6
coroner c.784.21	corylus c.466.32	crassitudo c.932.8.c.	1139.21	criminoso c.646.40	crustatio c.615.43	cubitus c.738.2.c.	c.335.45	cunctor c.86.56
corporalis c.620.61	corymbifer c.288.52	1008.19	creperares c.449.55	criminosus c.646.39	crustatum uas c.615.45	cubitus 1300.16	c.335.45	cunctus c.86.53
corporeus c.620.61	corymbites c.822.33	crassiuenum c.234.18	c.1075.43. c.1233.50	crines g.m. & faem. c.1300.44	crustum c.615.42	cubum c.224.16	c.337.30	cune c.336.51
corporeo c.621.8.c.1136.14	corymbus c.288.52	1259.35	creperauita c.1146.40	crinis c.432.56.c.646.55.c.1140.51	crustula c.615.38	cubus c.224.16	c.337.30	cuneatum c.913.38
corporum tria genera c.620.50	corys c.62.61	crassius c.940.27.c.1008.18	creperum c.449.59.c.1140.47.c.1233.52	crinitus c.432.58	crustumena c.1141.34	cucillus c.217.55.c.965.18	c.336.34	cuneatum c.913.35
corpulentia c.621.14	corytina c.805.57.c.806.26	crastini tertiae declinatio c.107.62	crepi c.1141.57	crinochodon c.254.57	crustumina c.946.42	cuculus c.571.59	c.300.37	cunei c.913.40
corpulentus c.620.47. c.1143.47	cos c.584.44	nis c.107.62	crepiculu c.1140.48	crinon c.1031.5	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucumeres c.1067.1	c.320.3	cuneus c.913.34
corporeus c.620.43	cos aquatica c.584.59	crastinus c.850.16	crepida c.449.12.17	crissia c.992.61	crustumina tribus c.494.62. c.615.53. c.1141.33	cucumeris c.1067.1	c.320.3	cunicularie c.381.1
corporeus meritorium c.140.13	cos olearia c.584.58	c.880.30	crepidarij c.449.13	critica c.500.54	crustumina tribus c.494.62. c.615.53. c.1141.33	cucumis anguinus c.749.31	c.320.3	cuniculi c.358.32
corrado c.661.6	cosmeca c.200.23	crategoni c.524.33	crepido c.449.45.c.1141.31	crocallis c.246.45	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucumis erraticis c.749.32	c.320.3	cuniculum c.1139.53
corrassisse hereditatem c.661.7	cosmiana c.200.27	crategonon c.524.17	crepidula c.449.13	crocatto c.441.41.c.967.1.c.1140.53	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurbita c.95.54	c.320.3	cunila c.412.46
corrassisse patrimonium c.661.6	cosmittere c.1145.18	crater c.156.61.c.300.10.c.1431.38	crepiluperd c.449.53	croceus c.261.37.c.430.29	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurbitana c.947.2. c.981.21	c.320.3	cunila butula c.412.45
correcte c.104.48	cosmographia c.100.21	crater in monte aena c.157.11	crepita culu c.449.27	crochitus c.1145.9	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurbitaria c.947.2. c.981.21	c.320.3	cunila mascula c.412.50
corrector c.104.48	cosmus c.200.21.c.1007.15	cratera c.157.11.c.300.4.c.1431.36	crepito c.449.26	croci c.289.8	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunila mollis c.412.54
correctio c.716.38	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepulum c.549.34	crociat c.262.32	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunilago c.412.50
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepulus c.449.19.35	crocidare c.379.14	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunilingus c.238.48
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinum c.91.42.c.430.32	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56	crocinus c.430.30	crustumina pira c.395.1.c.615.53	cucurriti c.689.21	c.320.3	cunire c.339.50.c.1140.8
correctio c.104.47	coffim c.1137.16	cratera c.899.7	crepusculu c.449.56					

decrepiti senes c.449 57-c.1133.51	dedico c.425.41 c.1330.30	deforma c.1150.21 deformicatum c.34.6.	686.39-c.1147.39 deinsuper c.428.22.c. 686.55-c.1425.55	delibutus c.814.58 delicia c.1263.33.c. 1329.32	delta c.425.53 delubrum c.17.37. c.812.11.c.900.47 c.1147.9	demophoon c.821.55 demordeo c.689.18 demorior c.688.27 demortuus c.688.29 demptio c.703.15 demptor c.703.15 demprinx c.703.15 demulceo c.11.2.c. 401.10	476.60 denum octennum c. 476.60 denum quaternum c. 476.59 denum quinum c. 476.59 denum senum c.476. 59 denum septennum c. 476.59 denuntio c.700.12 denuo c.616.60.c. 686.39 denus c.779.36 deoratus c.642.2.c. 1147.32 deorum c.642.2 140.36 deorum scriba c.265. 10 deorsum versus c.377. 55	depolitum c.133.15 c.1146.50 deponere apud seque- strum c.333.9 depono c.332.59.c. 1330.8 deportati c.851.61 deporto c.851.61 depositarius c.54.8. c.312.17 depositum c.333.13 depositus c.333.2.c. 1330.18 depradatio c.292.46 depradator c.292.56 deprador c.292.44 depravo c.518.47. c.686.15 depreari c.847.29. c.1334.27 deprehendi c.425.51 deprehendo c.986.14 deprehensa c.426.51 c.1146.47 deprehensus c.426. 54 deprimo c.686.15 c.1001.45 depromo c.972.43 depropè c.107.45 depsere c.1263.58 depuber c.414.50 depuber porcus c. 414.51 depubis c.1146.52 depuccare c.70.17 depumere c.1146.12 depugnator c.623.46 depugnatrix c.623.5 depugna c.623.45 deputatum c.69.15 depuo c.69.48 deputo c.69.48 depuvire c.152.19 derado c.661.5 deve c.957.31 develinquo c.978.58. 60 derepente c.1420.55 derideo c.686.14.c. 848.12 deridiculus c.848.14 derisio c.848.14 derisor c.848.1.13 derisus c.848.14 derivatio c.104.58	deriuatum c.104. 59 deriuo c.104.57.c. 1147.14 deriuor c.104.57 derogare legi c.968. 53 derogatio c.969.56 des c.58.37 descendo c.959.54 desensus c.959.56 descobinatus c.1264.4 descobino c.835.2 descobinar c.835.2 describo c.828.33 descriptio c.743.43 deseco c.229.44 desecro c.665.29 desero c.697.23.36 deserto c.697.35 desertor c.471.44.c. 696.61.c.766.33 desertum c.697.24. 34 deserere patronum c. 697.37 deseruo c.699.5 deses c.315.48 desicco c.915.6 desidia c.315.49 desidiosus c.315.48 desido c.315.47 desilio c.684.58 desipientia c.773.11 c.942.57 desinere c.1264.45.c. 773.10.c.942.55 desipio c.839.46 desipisco c.839.50 desisto c.119.38 desuare c.1147.4 despecto c.186.53 despectus c.189.12 desperati c.759.13 desperatio c.759.16 desperatus c.686.15 desperno c.759.32 despero c.759.12 despicientia c.189.12 despicere c.645.9.c. 1083.39.c.1333.41 despiciat c.1284.7 despicus c.1284.8 despicus c.189.5.47 despicus c.189.10 despondere c.266.25. c.1082.36 despondisse animum c. 1082.30 despretus c.1147.4 despumo c.69.4 despuo c.68.44
---------------------------------------	------------------------------	---	---	---	--	---	---	---	--

dispulvero c.885.56.	c.729.9	diuidæ c.1264.45	dooeo c.405.27.c.	dolosus c.875.34	domitius c.114.50.	doris c.42.1.c.761.	druella c.105.28	duellona c.520.60.	duodenum c.476.57
c.1262.46	diffu-factio c.729.10	diuidi c.1262.45	1081.34.c.1334.8	dolum c.875.37	c.779.31	c.28.c.787.7	c.668.34	c.1063.54.c.1089.	duodenum c.859.26
disputatio c.70.2.c.	diffu-factus c.729.9	diuidiana c.1063.29	17	dolus c.875.17.c.	domitius uero c.587.	doris herba c.42.1	c.949.4	36	duodetrigintus c.
1081.39	diffu-fecio c.729.8	diuidia c.635.61.c.	docibilis c.303.17.	dolus bonus c.875.22	domito c.779.19	dormio c.963.19	c.786.25	c.521.20.c.859.29	476.24.c.859.29
disputatiuncula c.	diffu-fecio c.729.9	1090.11.c.1146.	docilis c.303.17	dolus malus c.875.22	domitor c.779.20.25	dormitabundus c.	c.786.2	c.1145.10	duodetrigintus c.859.
70.2	diffu-fecus c.729.9	26.c.1263.1.	doctor c.649.19.c.	domabilis c.779.21	domitrix c.779.21	963.22	c.688.	c.1145.10	29.1264.17
disputo c.70.1	diffu-fecui c.729.10	diuidicula c.637.2.	921.34	domare c.779.16.c.	domitura boum c.	dormitatio c.963.22	dryoshyphear c.688.	duæ negotiationes c.922.	duodetrigintus c.476.
disputo c.70.1	diffu-fecus c.729.10	c.1146.23	doctrina c.303.19	1085.7	483.26	dormitio c.963.20	19	duæ nuptiæ c.477.5	24
disquiri c.324.49	diffu-fecus c.729.6	diuidium c.637.4	doctum c.649.18	domatio c.779.21	domitura equorum c.	dormito c.963.20	c.949.5.	c.477.5	duoducigetis c.859.
disseco c.129.45	diffu-fecus c.1247.4	diuido c.636.47	doctus c.303.15.c.	domator c.114.21	114.18	doro c.761.31	c.638.50	duæ nuptiæ c.477.5	28
dissemino c.697.51	diffu-fecus c.125.16	diuidua c.636.56	1387.55	domestica c.114.	dominus c.114.32	doron c.794.59	¶ Duapondo c.56.45	duæ nuptiæ c.477.5	duoducigetis c.859.
dissepari c.681.49	diffu-fecus c.295.59	diuiduum c.636.58	documentum c.303	domestica c.114.	domo c.114.15	dorsum c.686.57.c.	c.114.33.	duæ nuptiæ c.477.5	28
dissepermentu c.1173.	diffu-fecus c.691.31	diuimperatores c.	18.c.1081.38	10.c.130.45	domo uenio c.113.58	dorsum, & dorsus c.	c.455.2.c.1145.15	duæ nuptiæ c.477.5	duoducigetis c.859.
23	diffu-fecus c.691.29	17.18	dodonides c.496.21	domestica columba c.	domum propero c.113.	1145.52.c.1399.15	c.455.2.c.1145.15	duæ nuptiæ c.477.5	28
dissectio c.129.47	diffu-fecus c.612.29.	diuination c.17.17.c.	dodrans c.58.36.c.	432.13	58	dorsum, & dorsus c.	c.455.2.c.1145.15	duæ nuptiæ c.477.5	28
dissectaneum c.727.	c.1387.52	739.11	1073.50	domestica c.114.6	domuncio c.114.14	1300.53	909.2.c.1145.15	duæ nuptiæ c.477.5	28
3.7.c.1264.14	distillatio c.50.43.46	diuinipotens c.17.52	dolabra c.875.5	domestica c.114.8	domuncula c.114.13	dorylus c.551.18	c.473.36.c.	duæ nuptiæ c.477.5	28
dissero c.697.10.c.	distillo c.50.42	diuinitas c.17.51	dolentia c.874.59	356.43	domus c.113.40.c.	dorypetron c.598.59	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
1081.44	distineo c.826.8	diuinitus c.17.51.	dolent tibi ilia c.	domiceni c.760.	II4.4.c.191.54.c.	dos c.303.25.c.	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
disseratundus c.697	distinum c.1147.8	diuinitus c.17.51.	874.55	domiceni c.760.	IC72.30.c.1145.	1073.61	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
13	ditto c.125.12	diuino c.17.46	874.55	domiceni c.760.	20.c.1399.57	dosis c.1074.1	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
disseratio c.697.14	ditto c.125.12	diuino plato c.695.	874.57	domiceni c.760.	domus conductua c.	dosis datio c.304.46	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
dissero c.697.11	ditto c.125.12	49	874.57	domiceni c.760.	355.18	dosis datio c.304.46	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
dissero c.315.46	ditto c.125.12	diuinitas c.17.51.	doleo capite c.874.57	domiceni c.760.	II3.54	dosis datio c.304.46	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
dissero c.315.47	ditto c.125.12	diuinitas c.17.51.	doleo caput c.874.55	domiceni c.760.	II3.54	dosis datio c.304.46	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
dissero c.315.46	ditto c.125.12	diuinitas c.17.51.	doleo casum tuum c.	domiceni c.760.	II3.54	dosis datio c.304.46	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
dissero c.528.10	ditto c.125.12	diuinitas c.17.51.	874.56	domiceni c.760.	II3.54	dosis datio c.304.46	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
dissero c.528.8	ditto c.125.12	diuinitas c.17.51.	doleo ilibus c.874.57	domiceni c.760.	II3.54	dosis datio c.304.46	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
dissero c.528.6.c.	ditto c.125.12	diuinitas c.17.51.	doleo ilia c.854.56	domiceni c.760.	II3.54	dosis datio c.304.46	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
1262.53	ditto c.125.12	diuinitas c.17.51.	dolet mihi caput c.	domiceni c.760.	II3.54	dosis datio c.304.46	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
dissero c.684.61	ditto c.125.12	diuinitas c.17.51.	874.55	domiceni c.760.	II3.54	dosis datio c.304.46	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
dissero c.16.55	ditto c.125.12	diuinitas c.17.51.	dolet mihi casus tuus c.	domiceni c.760.	II3.54	dosis datio c.304.46	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
dissero c.16.57	ditto c.125.12	diuinitas c.17.51.	874.55	domiceni c.760.	II3.54	dosis datio c.304.46	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
dissero c.16.57	ditto c.125.12	diuinitas c.17.51.	dolet mihi casus tuus c.	domiceni c.760.	II3.54	dosis datio c.304.46	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
dissero c.16.18	ditto c.125.12	diuinitas c.17.51.	874.56	domiceni c.760.	II3.54	dosis datio c.304.46	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
dissero c.131.16	ditto c.125.12	diuinitas c.17.51.	dolia c.299.57.c.	domiceni c.760.	II3.54	dosis datio c.304.46	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
dissero c.16.17	ditto c.125.12	diuinitas c.17.51.	1431.22	domiceni c.760.	II3.54	dosis datio c.304.46	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
dissero c.16.17	ditto c.125.12	diuinitas c.17.51.	dolice c.589.6	domiceni c.760.	II3.54	dosis datio c.304.46	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
dissero c.16.10.c.	ditto c.125.12	diuinitas c.17.51.	doliola c.875.13	domiceni c.760.	II3.54	dosis datio c.304.46	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
1391.56	ditto c.125.12	diuinitas c.17.51.	58	domiceni c.760.	II3.54	dosis datio c.304.46	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
dissero c.442.44	ditto c.125.12	diuinitas c.17.51.	doliolum c.875.13	domiceni c.760.	II3.54	dosis datio c.304.46	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
dissero c.681.51	ditto c.125.12	diuinitas c.17.51.	dolis c.458.24	domiceni c.760.	II3.54	dosis datio c.304.46	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
dissero c.681.50.c.	ditto c.125.12	diuinitas c.17.51.	do literas alicui c.	domiceni c.760.	II3.54	dosis datio c.304.46	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
1159.13	ditto c.125.12	diuinitas c.17.51.	224.17	domiceni c.760.	II3.54	dosis datio c.304.46	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
dissero c.645.56	ditto c.125.12	diuinitas c.17.51.	224.18	domiceni c.760.	II3.54	dosis datio c.304.46	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
dissero c.645.57	ditto c.125.12	diuinitas c.17.51.	dolium c.875.8.c.	domiceni c.760.	II3.54	dosis datio c.304.46	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
dissero c.645.47	ditto c.125.12	diuinitas c.17.51.	1263.61	domiceni c.760.	II3.54	dosis datio c.304.46	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
dissero c.28.36	ditto c.125.12	diuinitas c.17.51.	dolium c.299.49.c.	domiceni c.760.	II3.54	dosis datio c.304.46	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
dissonantia c.441.31	ditto c.125.12	diuinitas c.17.51.	875.10	domiceni c.760.	II3.54	dosis datio c.304.46	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
c.817.18	ditto c.125.12	diuinitas c.17.51.	dolobelliana c.946.51	domiceni c.760.	II3.54	dosis datio c.304.46	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
dissono c.441.30.c.	ditto c.125.12	diuinitas c.17.51.	dolo dolas c.875.2	domiceni c.760.	II3.54	dosis datio c.304.46	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
817.17	ditto c.125.12	diuinitas c.17.51.	dolones c.875.31	domiceni c.760.	II3.54	dosis datio c.304.46	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
dissonum c.441.33	ditto c.125.12	diuinitas c.17.51.	dolor c.843.61	domiceni c.760.	II3.54	dosis datio c.304.46	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
dissonus c.817.18	ditto c.125.12	diuinitas c.17.51.	dolor c.875.1	domiceni c.760.	II3.54	dosis datio c.304.46	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
disuadeo c.304.37	ditto c.125.12	diuinitas c.17.51.	dolorificum c.874.61	domiceni c.760.	II3.54	dosis datio c.304.46	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
disuasibile c.304.43	ditto c.125.12	diuinitas c.17.51.	dolor mei c.308.32	domiceni c.760.	II3.54	dosis datio c.304.46	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
disuasio c.304.43	ditto c.125.12	diuinitas c.17.51.	dolor meus c.308.31	domiceni c.760.	II3.54	dosis datio c.304.46	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
disuasor c.304.43	ditto c.125.12	diuinitas c.17.51.	dolose c.874.61	domiceni c.760.	II3.54	dosis datio c.304.46	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
disuauatio c.641.7	ditto c.125.12	diuinitas c.17.51.	dolor c.875.35	domiceni c.760.	II3.54	dosis datio c.304.46	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
disuauator c.641.7	ditto c.125.12	diuinitas c.17.51.	dolorificum c.874.61	domiceni c.760.	II3.54	dosis datio c.304.46	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
disuauio c.641.6	ditto c.125.12	diuinitas c.17.51.	dolorificum c.874.61	domiceni c.760.	II3.54	dosis datio c.304.46	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
disuauo c.268.14.	ditto c.125.12	diuinitas c.17.51.	dolorificum c.874.61	domiceni c.760.	II3.54	dosis datio c.304.46	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28
	ditto c.125.12	diuinitas c.17.51.	dolorificum c.874.61	domiceni c.760.	II3.54	dosis datio c.304.46	909.22	duæ nuptiæ c.477.5	28

E	c.686.16	edacitus	c.286.38	effero	c.45.42.c.298	egesto	e.1113.11	elegantor	c.756.32	eliffa	c.1067.33	emendatrix	c.877.55	605.34.c.769.13	ennosigeus	c.799.14	epicharmus	c.511.5				
ea de re	c.47.54	edax	c.286.38.c.	8.c.1337.9		egualis	c.344.43	elegantia	c.756.32	elixa	c.1148.9	emendatus	c.877.55	emungerentur	c.1406.62	enoda	c.1234.17	epicadum	c.1007.54			
ea	c.105.49	edeatra	c.289.51.c.	effirij	c.45.52	ego	c.308.3.c.955.	elegg	c.756.40	elixum	c.239.8.c.	emendo	c.877.54	emungo	c.605.33.c.	enodare	c.432.60.c.	epicicrum	c.592.34			
eamum	c.530.58	edenasturtium	c.201.	effoeta tellus	c.704.22	ego ipse	c.532.19	elegna	c.756.44.c.	1067.37.c.1246.	11.26.10.c.1147.	emera	c.801.42.c.	1241.60	enode	c.298.9	epiclusis	c.300.58				
ea pietate es	c.517.55	ederamira natura	c.289.17	effoetum	c.704.18	ego mer	c.532.23	eleleus	c.992.44	elleborum	c.585.10	emereor	c.140.3.c.	emuffitata	c.446.26	enodes	c.298.10	epicrocum	c.430.33.			
earanthemis	c.519.6	edera in cuius tutela.c.	c.1155.46	effuacia	c.272.15	egredior	c.149.60	elementa	c.61.29	elleborum album	c.585.10	emeriti	c.140.3.c.	emuffitata	c.1148.4	enodis	c.433.4.c.	c.1149.49	epicurei	c.838.53		
capse	c.1148.23	ederamira natura	c.1155.48	effuax	c.272.14	egregia omis	c.702.58	elenchi	c.84.20	585.10	emerrita opidum	c.977.22	emeriti	c.140.3.c.	686.33	enodo	c.1010.38	c.838.53	epidannus	c.703.41		
ea re	c.47.52	ederamira natura	c.289.17	effuere	c.272.13	egregue	c.152.1	eleomuli	c.402.36	61.c.1199.59	enarro	c.686.33	emeriti stipendia	c.884.18	enodo	c.1010.36	enodus	c.1010.36	epidromes	c.231.59		
earinus	c.373.51	ederamira natura	c.1155.48	effuere causa	c.880.57	egreguum	c.151.62	eleos	c.756.41	11.26.10.c.1147.	enatare	c.100.60	emeriti stipendium	c.884.16	enodus	c.1010.36	enororchis	c.243.11	epie	c.557.21		
eatenus	c.295.33.c.	ederamira natura	c.1155.48	effuere causa	c.880.57	egregus	c.1132.21	eleothesium	c.196.15	11.26.10.c.1147.	encaustes	c.893.50	emeriti stipendium	c.884.16	ens	c.176.3	ens	c.176.3	epigenes	c.511.8		
323.20		ederamira natura	c.1155.48	effuere causa	c.880.57	egressio	c.149.61	elephantia	c.724.13	758.45	encaustice	c.893.49	emeriti senes	c.884.20	ensiculus	c.853.28	ensis	c.853.27	epiglottis	c.763.44.		
ea tua est pietas	c.317.54	ederamira natura	c.1155.48	effuere causa	c.880.57	egressus	c.149.60	elephantiasis	c.724.12	758.45	encausticum	c.893.50	emeriti	c.140.3.c.	enterocle	c.491.41	entheas	c.991.55	c.913.60	epij	c.557.20	
ebatit	c.1005.45	edera	c.286.37.c.	effuere causa	c.880.57	egreus	c.1148.33	elephantina pellis	c.724.23	551.16	enchiridion	c.1046.31	emeriti	c.140.3.c.	enthei	c.815.39	enchryson	c.42.11	epilepsia	c.592.9		
ebeco	c.1005.44	edera	c.286.37.c.	effuere causa	c.880.57	Eia age	c.605.1	elephantinum	c.724.23	697.18.c.1080.61	enchryson	c.42.11	emeriti	c.140.3.c.	enthymema	c.758.38	encolpus	c.917.26	epileptici	c.592.10		
ebeor	c.1005.45	edera	c.286.37.c.	effuere causa	c.880.57	eiectitia	c.9.38	elephantium	c.724.23	eloquent	c.82.45	encomata	c.1430.26	emineo	c.33.59.c.	entia	c.176.3	encyclopediam	c.1053.15	epilima	c.94.33	
ebibo	c.416.56.c.	edera	c.286.37.c.	effuere causa	c.880.57	eiectitia vulva	c.205.48.c.674.24	elephantium	c.724.23	eloquentia	c.82.44	encomata	c.1430.26	emineo	c.33.59.c.	entia	c.176.3	encyclopediam	c.1053.15	c.149.51	epilima	c.94.33
929.53		edera	c.286.37.c.	effuere causa	c.880.57	eiectitia vulva	c.205.48.c.674.24	elephantium	c.724.23	eloquium	c.82.47.c.	encomata	c.1430.26	emineo	c.33.59.c.	entia	c.176.3	encyclopediam	c.1053.15	c.149.51	epilima	c.94.33
ebosus	c.381.13	edera	c.286.37.c.	effuere causa	c.880.57	eiectitia vulva	c.205.48.c.674.24	elephantium	c.724.23	1080.59	eloquor	c.82.38.c.	emineo	c.33.59.c.	entia	c.176.3	encyclopediam	c.1053.15	c.149.51	epilima	c.94.33	
ebriacus	c.1267.13	edera	c.286.37.c.	effuere causa	c.880.57	eiectitia vulva	c.205.48.c.674.24	elephantium	c.724.23	298.8	elucifera	c.770.10	emineo	c.33.59.c.	entia	c.176.3	encyclopediam	c.1053.15	c.149.51	epilima	c.94.33	
ebriatus	c.628.13	edera	c.286.37.c.	effuere causa	c.880.57	eiectitia vulva	c.205.48.c.674.24	elephantium	c.724.23	1147.58	elucifera	c.770.10	emineo	c.33.59.c.	entia	c.176.3	encyclopediam	c.1053.15	c.149.51	epilima	c.94.33	
ebriatus	c.99.24.c.	edera	c.286.37.c.	effuere causa	c.880.57	eiectitia vulva	c.205.48.c.674.24	elephantium	c.724.23	eludo	c.745.8	elucifera	c.770.10	emineo	c.33.59.c.	entia	c.176.3	encyclopediam	c.1053.15	c.149.51	epilima	c.94.33
628.3		edera	c.286.37.c.	effuere causa	c.880.57	eiectitia vulva	c.205.48.c.674.24	elephantium	c.724.23	elumbis	c.874.38.c.	elucifera	c.770.10	emineo	c.33.59.c.	entia	c.176.3	encyclopediam	c.1053.15	c.149.51	epilima	c.94.33
ebrio	c.628.11	edera	c.286.37.c.	effuere causa	c.880.57	eiectitia vulva	c.205.48.c.674.24	elephantium	c.724.23	1014.12	elumbis	c.874.38.c.	elucifera	c.770.10	entia	c.176.3	encyclopediam	c.1053.15	c.149.51	epilima	c.94.33	
ebriolatus	c.628.12	edera	c.286.37.c.	effuere causa	c.880.57	eiectitia vulva	c.205.48.c.674.24	elephantium	c.724.23	15	elumbis	c.874.38.c.	elucifera	c.770.10	entia	c.176.3	encyclopediam	c.1053.15	c.149.51	epilima	c.94.33	
ebriolo	c.628.11	edera	c.286.37.c.	effuere causa	c.880.57	eiectitia vulva	c.205.48.c.674.24	elephantium	c.724.23	emolumentum	c.183.29	elumbis	c.874.38.c.	elucifera	c.770.10	entia	c.176.3	encyclopediam	c.1053.15	c.149.51	epilima	c.94.33
ebriose	c.628.6	edera	c.286.37.c.	effuere causa	c.880.57	eiectitia vulva	c.205.48.c.674.24	elephantium	c.724.23	emortuus	c.688.28	elumbis	c.874.38.c.	elucifera	c.770.10	entia	c.176.3	encyclopediam	c.1053.15	c.149.51	epilima	c.94.33
ebriofitas	c.99.24.c.	edera	c.286.37.c.	effuere causa	c.880.57	eiectitia vulva	c.205.48.c.674.24	elephantium	c.724.23	empanda	c.259.16.	elumbis	c.874.38.c.	elucifera	c.770.10	entia	c.176.3	encyclopediam	c.1053.15	c.149.51	epilima	c.94.33
628.3		edera	c.286.37.c.	effuere causa	c.880.57	eiectitia vulva	c.205.48.c.674.24	elephantium	c.724.23	emortuus	c.688.28	elumbis	c.874.38.c.	elucifera	c.770.10	entia	c.176.3	encyclopediam	c.1053.15	c.149.51	epilima	c.94.33
ebriofitas	c.99.24.c.	edera	c.286.37.c.	effuere causa	c.880.57	eiectitia vulva	c.205.48.c.674.24	elephantium	c.724.23	emortuus	c.688.28	elumbis	c.874.38.c.	elucifera	c.770.10	entia	c.176.3	encyclopediam	c.1053.15	c.149.51	epilima	c.94.33
628.3		edera	c.286.37.c.	effuere causa	c.880.57	eiectitia vulva	c.205.48.c.674.24	elephantium	c.724.23	emortuus	c.688.28	elumbis	c.874.38.c.	elucifera	c.770.10	entia	c.176.3	encyclopediam	c.1053.15	c.149.51	epilima	c.94.33
ebriofitas	c.99.24.c.	edera	c.286.37.c.	effuere causa	c.880.57	eiectitia vulva	c.205.48.c.674.24	elephantium	c.724.23	emortuus	c.688.28	elumbis	c.874.38.c.	elucifera	c.770.10	entia	c.176.3	encyclopediam	c.1053.15	c.149.51	epilima	c.94.33
628.3		edera	c.286.37.c.	effuere causa	c.880.57	eiectitia vulva	c.205.48.c.674.24	elephantium	c.724.23	emortuus	c.688.28	elumbis	c.874.38.c.	elucifera	c.770.10	entia	c.176.3	encyclopediam	c.1053.15	c.149.51	epilima	c.94.33
ebriofitas	c.99.24.c.	edera	c.286.37.c.	effuere causa	c.880.57	eiectitia vulva	c.205.48.c.674.24	elephantium	c.724.23	emortuus	c.688.28	elumbis	c.874.38.c.	elucifera	c.770.10	entia	c.176.3	encyclopediam	c.1053.15	c.149.51	epilima	c.94.33
628.3		edera	c.286.37.c.	effuere causa	c.880.57	eiectitia vulva	c.205.48.c.674.24	elephantium	c.724.23	emortuus	c.688.28	elumbis	c.874.38.c.	elucifera	c.770.10	entia	c.176.3	encyclopediam	c.1053.15	c.149.51	epilima	c.94.33
ebriofitas	c.99.24.c.	edera	c.286.37.c.	effuere causa	c.880.57	eiectitia vulva	c.205.48.c.674.24	elephantium	c.724.23	emortuus	c.688.28	elumbis	c.874.38.c.	elucifera	c.770.10	entia	c.176.3	encyclopediam	c.1053.15	c.149.51	epilima	c.94.33
628.3		edera	c.286.37.c.	effuere causa	c.880.57	eiectitia vulva	c.205.48.c.674.24	elephantium	c.724.23	emortuus	c.688.28	elumbis	c.874.38.c.	elucifera	c.770.10	entia	c.176.3	encyclopediam	c.1053.15	c.149.51	epilima	c.94.33
ebriofitas	c.99.24.c.	edera	c.286.37.c.	effuere causa	c.880.57	eiectitia vulva	c.205.48.c.674.24	elephantium	c.724.23	emortuus	c.688.28	elumbis	c.874.38.c.	elucifera	c.770.10	entia	c.176.3	encyclopediam	c.1053.15	c.149.51	epilima	c.94.33
628.3		edera	c.286.37.c.	effuere causa	c.880.57	eiectitia vulva	c.205.48.c.674.24	elephantium	c.724.23	emortuus	c.688.28	elumbis	c.874.38.c.	elucifera	c.770.10	entia	c.176.3	encyclopediam	c.1053.15	c.149.51	epilima	c.94.33
ebriofitas	c.99.24.c.	edera	c.286.37.c.	effuere causa	c.880.57	eiectitia vulva	c.205.48.c.674.24	elephantium	c.724.23	emortuus	c.688.28	elumbis	c.874.38.c.	elucifera	c.770.10	entia	c.176.3	encyclopediam	c.1053.15	c.149.51	epilima	c.94.33
628.3		edera	c.286.37.c.	effuere causa	c.880.57	eiectitia vulva	c.205.48.c.674.24	elephantium	c.724.23	emortuus	c.688.28	elumbis	c.874.38.c.	elucifera	c.770.10	entia	c.176.3	encyclopediam	c.1053.15	c.149.51	epilima	c.94.33
ebriofitas	c.99.24.c.	edera	c.286.37.c.	effuere causa	c.880.57	eiectitia vulva	c.205.48.c.674.24	elephantium	c.724.23	emortuus												

epadia c.650.55	equifo c.412.1. c.1266.15. c.1396.3.	eremigo c.570.18	error diui Hieron. c.45	euanno c.170.49	euacati c.440.18	686.17. c.1017.55.	516.17. c.1265.1	excordes c.405.5. c.1152.35
epodion c.650.62	equitare c.411.26. c.1149.33	eremita c.697.26	32.32	euannor c.170.50	euacatus miles c.478.	ex animi nostri sententia c.725.2	excedo c.70.38. c.1149.6	excoriatio c.193.10
epodos c.650.55	equitatus c.411.53. c.800.39	eremus c.697.26	erubescens c.250.46	euax c.407.47. c.1092.13	euoco c.440.17	exacta pecunia c.608.5	excellens c.71.43	excors c.686.36. c.874.7
epodus horatii c.650.55	equites c.1141.16. c.1336.28	eretruia c.241.31	erubescere c.250.45	euboicum mare c.1190.59	euolo c.205.16	exacti mensis c.608.11	excellentes c.67.45	excrementa c.647.48
epolonos c.1148.44	equites ephippiati c.412.18	erectus c.97.49	eruca c.387.5	euboicum talentum c.1148.48	euoluere c.204.62	exactio c.608.4	excellenter c.67.47. c.71.44	excreo c.270.55
epontidon c.1049.21	equites ephippiati c.412.18	erectuli c.97.56. c.1394.37	eruca herba c.202.48. c.387.11	euchia c.694.19	euoluere librum c.204.62	exactores c.608.3	excellentia c.67.46. c.71.45	excreo c.1008.32
epos c.650.54	equitum classes c.506.2	erectulum c.97.49. c.1394.37	eructare c.1150.3	euchymon c.695.59	eupalmus c.570.53	exactum c.608.8	excellitior c.71.43	excreto c.270.58
epoto c.409.54	equuleus c.1156.4	erectus c.97.49. c.1394.37	erudio c.156.16	euchion c.695.59	eupetelus c.253.49	exaggero c.865.34	excellitissimus c.71.43	excubiae c.738.18
epotor c.409.55	equuleus c.411.54. c.1265.61	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	eudora c.787.56	euphenes c.488.60	exaggero c.1149.14	exallo c.67.44. c.71.42. c.1200.62	excubitores c.369.13
epotos c.409.55	equorum domitura c.114.17	erectus c.97.49. c.1394.37	erudite c.156.17	eudoxia c.48.19	euphonia c.439.39	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excubo c.738.17
epula c.289.58. c.1149.50	equorum sepulchra c.410.9	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	eudoxus c.48.20	euphorbia c.973.62	exalbescere c.973.23	exaltatio c.722.1	excudo c.75.36. c.1148.60
epularis c.290.15.28	equus c.409.56. c.413.12. c.1149.34	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	eudoxus rhodius c.48.24	euphorbius c.562.10	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	exculpere c.569.54
epularis sermo c.290.26	equus potius quam bos imolabatur c.259.8	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	eudoxus siculus c.48.25	euphrasia c.238.19	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excursio c.730.52. c.1141.6
epulatio c.1301.29	equus carpentarius c.707.56	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	eueho c.718.25	euphrates c.548.60. c.728.2	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excursio c.708.16
epulones c.289.60	equus curulis c.707.43	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euelatum c.1148.23	euphrosine c.238.19	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excursiones militum c.708.16
epulor c.289.59	equus stualis c.412.20	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euenat c.1416.58	euphrosinum c.238.17	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excursus c.708.16
epulum c.289.55. c.1301.28	equus marinus c.413.9	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euenio c.406.35	eupolis c.287.47	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusabile c.881.42
epule c.249.53. c.290.30	equus meritorius c.140.8	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euenus c.406.35	eureos c.243.14	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatio c.881.39
epula in ferijs c.26.29	equus glaucus c.247.60	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	euriades c.287.53. c.288.8	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
Equapium c.861.36	equus rhedarius c.707.44	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	euriades mater c.214.14	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
equarum libido c.410.62	equus qualis esse debeat c.410.47	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	euripidius c.214.55	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
equas in hispania c.421.12	equus seianus c.649.30	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
eques c.411.22. c.780.16. c.1141.26. c.1266.36	eradicatio c.661.15	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
eques c.411.22. c.780.16. c.1141.26. c.1266.36	eradicatio c.661.15	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
eques c.411.22. c.780.16. c.1141.26. c.1266.36	eradicatio c.661.15	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
eques c.411.22. c.780.16. c.1141.26. c.1266.36	eradicatio c.661.15	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
eques c.411.22. c.780.16. c.1141.26. c.1266.36	eradicatio c.661.15	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
eques c.411.22. c.780.16. c.1141.26. c.1266.36	eradicatio c.661.15	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
eques c.411.22. c.780.16. c.1141.26. c.1266.36	eradicatio c.661.15	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
eques c.411.22. c.780.16. c.1141.26. c.1266.36	eradicatio c.661.15	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
eques c.411.22. c.780.16. c.1141.26. c.1266.36	eradicatio c.661.15	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
eques c.411.22. c.780.16. c.1141.26. c.1266.36	eradicatio c.661.15	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
eques c.411.22. c.780.16. c.1141.26. c.1266.36	eradicatio c.661.15	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
eques c.411.22. c.780.16. c.1141.26. c.1266.36	eradicatio c.661.15	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
eques c.411.22. c.780.16. c.1141.26. c.1266.36	eradicatio c.661.15	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
eques c.411.22. c.780.16. c.1141.26. c.1266.36	eradicatio c.661.15	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
eques c.411.22. c.780.16. c.1141.26. c.1266.36	eradicatio c.661.15	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
eques c.411.22. c.780.16. c.1141.26. c.1266.36	eradicatio c.661.15	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
eques c.411.22. c.780.16. c.1141.26. c.1266.36	eradicatio c.661.15	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
eques c.411.22. c.780.16. c.1141.26. c.1266.36	eradicatio c.661.15	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
eques c.411.22. c.780.16. c.1141.26. c.1266.36	eradicatio c.661.15	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
eques c.411.22. c.780.16. c.1141.26. c.1266.36	eradicatio c.661.15	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
eques c.411.22. c.780.16. c.1141.26. c.1266.36	eradicatio c.661.15	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
eques c.411.22. c.780.16. c.1141.26. c.1266.36	eradicatio c.661.15	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
eques c.411.22. c.780.16. c.1141.26. c.1266.36	eradicatio c.661.15	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
eques c.411.22. c.780.16. c.1141.26. c.1266.36	eradicatio c.661.15	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
eques c.411.22. c.780.16. c.1141.26. c.1266.36	eradicatio c.661.15	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
eques c.411.22. c.780.16. c.1141.26. c.1266.36	eradicatio c.661.15	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
eques c.411.22. c.780.16. c.1141.26. c.1266.36	eradicatio c.661.15	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
eques c.411.22. c.780.16. c.1141.26. c.1266.36	eradicatio c.661.15	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
eques c.411.22. c.780.16. c.1141.26. c.1266.36	eradicatio c.661.15	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
eques c.411.22. c.780.16. c.1141.26. c.1266.36	eradicatio c.661.15	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
eques c.411.22. c.780.16. c.1141.26. c.1266.36	eradicatio c.661.15	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
eques c.411.22. c.780.16. c.1141.26. c.1266.36	eradicatio c.661.15	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
eques c.411.22. c.780.16. c.1141.26. c.1266.36	eradicatio c.661.15	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
eques c.411.22. c.780.16. c.1141.26. c.1266.36	eradicatio c.661.15	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
eques c.411.22. c.780.16. c.1141.26. c.1266.36	eradicatio c.661.15	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
eques c.411.22. c.780.16. c.1141.26. c.1266.36	eradicatio c.661.15	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
eques c.411.22. c.780.16. c.1141.26. c.1266.36	eradicatio c.661.15	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
eques c.411.22. c.780.16. c.1141.26. c.1266.36	eradicatio c.661.15	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
eques c.411.22. c.780.16. c.1141.26. c.1266.36	eradicatio c.661.15	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
eques c.411.22. c.780.16. c.1141.26. c.1266.36	eradicatio c.661.15	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
eques c.411.22. c.780.16. c.1141.26. c.1266.36	eradicatio c.661.15	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
eques c.411.22. c.780.16. c.1141.26. c.1266.36	eradicatio c.661.15	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	excusatissimus c.881.39
eques c.411.22. c.780.16. c.1141.26. c.1266.36	eradicatio c.661.15	erectus c.97.49. c.1394.37	eruditio c.156.17	euentus c.406.35	eurociades c.246.58	exalbescere c.973.23	exalto c.722.1	

factura c.275.19
facturio c.274.16
factus c.601.48
facul c.274.42.c.
II 51.27.c.1168.14
facula c.274.46.c.
1070.7
facultas c.274.31.
c.1151.28
faculter c.274.42
facunde c.42.59
facundia c.42.58
facundus c.42.56.c.
1080.26
fagna c.674.61
fagnus c.950.12
fagus c.675.22.c.
II 51.33
fagual c.675.22.c.
1071.38.c.1151.33
fagualij c.1112.40
falacer c.1089.22
falatica c.38.8.c.
II 51.60.c.1435.14
falcare c.172.47
falcatrice cotes c.172.45
falcatius c.172.42
falcati currus c.172.
43
falcatum c.172.45
falces c.38.11.c.
1069.61.c.1436.5
falces faenariae c.1070.2
falciada lex c.172.58
falciiferi c.172.42
falcones c.172.48.c.
1138.2.c.1151.58
fale c.37.57.c.
38.7.c.1151.62.c.
1269.11
faleri c.1152.44
falerna c.246.8.c.
946.44
falernum vinum c.
882.20
falernus ager c.882.15
fallisais uenter c.678
29.c.1067.45
falla c.41.55.c.1267.
37
fallacia c.1080.47
fallacia c.41.46
fallaciloquentiae c.
1268.58
fallaciter c.41.58
fallax c.41.30
fallax fulmen c.793.
24
falli c.1080.47
fallo c.41.28
fallarij c.41.35
falla senientia c.41.44

falsa oratio c.132.44
falsi crimen c.41.57
falsidicus c.436.44
falsificatio c.41.37
falsifico c.41.36.c.
269.36
falsior c.41.60.c.
1152.60
falsissimus c.41.59
falsitus c.41.57
falsus c.1152.59
falso c.41.56
falsum c.1080.47
falsum esse c.41.38
falsum habere c.41.
60.c.1267.48
falsum iudicium c.41.44
falsum loqui c.60.26
falsum nouum c.41.44
falsum testamentum c.
41.42
falsus c.41.37.c.60.25
falsus homo c.132.44
falsus liber c.41.43
falsus tutor c.41.41
falx c.28.38.c.1178.
60
fama c.37.14.18.35.
c.909.30.c.1080.47
c.1151.20.c.1340.15
famel c.1004.39.c.
1151.32
familia c.1004.50.c.
1151.21.32
famelicosaterra c.
1151.30
famelicosaterra c.37.
56
famelicosus c.37.35
famelicus c.37.44.54
famella c.1151.46
famen c.40.38
fameo c.37.57
faminaceus c.28.17
faminaria c.144.41
farrago c.28.31.
c.1152.49
farreu c.28.26.144.33
c.962.10.c.1151.60
fartilia c.28.38
fartores c.28.30.
c.1151.2
fartus c.28.24
fas c.38.24.1152.2
fasces c.1396.16
fascelides c.499.5
faselus diana c.275.
58.c.499.5
fases c.237.10.c.
1342.55
fasces pro magistratibus
c.237.10

famosum dictum c.
1340.20
famosus c.100.18.c.
1080.47
famul c.1004.41.c.
1267.50
famulanter c.1004.
49.c.1268.23
famulari c.1004.41
c.1267.24
famulatio, & famulatus
c.1302.21
famuletum c.1004.
47.c.1151.30
famulitas c.1004.43
c.1267.42
famulus c.1004.39
c.1151.25.31
fana c.1080.34.c.
1153.24
fanatica c.1153.6
fanaticus c.39.22
fandum c.38.7
fanenses c.39.28
fanestres c.39.28
fannialex c.181.13
fanniana papyrus c.
416.6
fannio c.1151.37
fannius c.416.5
fannu c.39.16.c.1151.
50
fanum pirenii c.39.24
fanum fortunae c.278.8
farr c.28.15.c.1067.
15
farcimen c.28.25.c.
1067.47
farcio c.28.18
fari c.37.5.c.1080.11
farfenum c.1152.1
farina c.28.16
farinacea c.946.14
farinaceus c.28.17
farinaria c.144.41
farrago c.28.31.
c.1152.49
farreu c.28.26.144.33
c.962.10.c.1151.60
fartilia c.28.38
fartores c.28.30.
c.1151.2
fartus c.28.24
fas c.38.24.1152.2
fasces c.1396.16
fascelides c.499.5
faselus diana c.275.
58.c.499.5
fases c.237.10.c.
1342.55
fasces pro magistratibus
c.237.10

fascia c.856.1
fasciculus c.275.50
fascinato c.273.3
fascino c.276.2
fascinor c.276.3
fascinum c.275.61.c.
1152.1
fasciola c.856.3
fascis c.275.48.56
fasse c.1080.45
faste nundinae c.11.12
fasti dies c.38.31.c.
1078.17.c.1080.29.
c.1151.49.c.1153.
25
fastidiliter c.40.31.c.
1268.33
fastidio c.40.27
fastidiose c.40.30
fastidiosus c.100.6
fastidium c.40.30
fastidii mei c.308.38
fastidii mei c.308.37
fastigatum c.40.33
fastigium c.40.31.c.
1151.51.c.1339.1.c.
1402.48
fastorum libri c.38.35
c.1151.48
fastus c.40.23
fatale c.41.12
fatales res c.1080.26
fatalis dies c.41.11
fateor c.39.57
fates c.41.15
fatidici c.1080.27
fatidicum c.41.13
fatifer c.49.34
fatiferum c.41.11
fatigatio c.43.15
fatigatus c.43.15
fatigo c.43.5.c.1268.
37.c.1339.42.c.1342
18
fatigor c.43.15
fatim c.42.62
fascio c.43.3.c.899.
40
fatiscor c.30.23.c.
1340.55.1406.14
fatio c.37.12
fatio concedere c.41.10
fatusa dea c.39.49.c.
572.35.c.943.43
fatusa c.1080.52
fatus c.943.42
fatusi c.39.44.c.751.
37
fatusi dii c.943.43
fatusitas c.39.44.c.
943.42
fatum c.41.2.c.944.

7.c.1080.25.c.1339.
39.c.1397.48
c.37.14
c.39.42.c.943.
39.c.1080.52
c.170.19.c.
1001.55
c.43.28.c.
1151.56
c.43.26.c.
1151.57
c.391.57.c.
705.33.c.946.17.c.
1151.52
c.1151.47
c.700.56
c.706.3
c.705.43.c.
737.15.c.1151.52
c.1267.61
c.1151.48
c.39.52
c.43.35.
c.1088.36
c.39.
45.52
c.946.54
c.411.10
c.339.23.c.
341.4
c.339.44.c.
705.34
c.43.27.c.124.
24.c.1302.2
c.43.31
c.43.32
c.43.33
c.882.
20
c.837.39
c.1153.23
c.43.32.c.
1386.58
c.43.30.
c.43.31
c.946.25
c.1046.17
c.274.45
c.1268.40
c.1416.60
c.275.45
c.27.37
c.27.36
c.27.26
c.27.38
c.27.38
c.5.28.c.27
34.c.1245.32

febris querquera c.
675.8
februa c.27.47.
c.1151.4
februalis c.27.43.c.
1150.61
februlare c.27.39.c.
1269.19
februari c.1150.60
februarius mensis c.27.
41.c.1076.38.c.
1078.49.c.1150.
59
februum c.27.48.c.
1151.5
februius c.27.46.c.
1076.31
februlis c.27.43.c.
1150.62
februm c.27.52
februum c.1076.32
februum deus c.632.56
februum diti pater c.
27.49
fecatum c.112.7
fecatum uinu c.275.1
feciales c.31.26.46.
56.c.1065.15.c.1152
50.c.1425.23
fecialis c.439.20
fecinea uinea c.251.33
fecinea c.1025.5
fecinia uitis c.274.62
feci iacturam c.267.
35
feci damnum c.267.35
feci naufragium c.
267.36
feci uocabulu c.915.32
feculentus c.274.62
fecisse hoc oportuit c.
97.14
fecunditas c.1248.19
fel c.874.48
fel canis nigri masculi
c.211.8
fel mustellarum c.
358.17
felantes c.845.31
felare c.845.32.
c.1268.56
felari c.845.41
felatio c.845.42
felatores c.845.33
felatrices c.845.43
felicata patera c.914.
52
felices arbores c.1152.
58
felices segetes c.1046.
15
felicior c.914.29

felicissime c.914.30
26.36
felicissimus c.914.30
felicitas c.914.30
feliciter c.914.30
felicato c.914.32
felicius c.914.30
felicones c.914.51.c.
1151.16
felis c.359.11
felitare c.845.32
feliu lingua c.359.40
felix c.914.19.
c.1338.56
femen c.44.17.c.
230.5.c.610.33.c.
799.33
femoralia c.230.3
femur c.230.5.c.
610.32.c.1125.54
fenestella c.84.8.c.
150.24
fenestrae c.150.18.c.
1241.58
fenestrator c.150.23
fenestricula c.150.24
fenestro c.150.22
fera c.25.23
ferabites c.27.25.c.
1269.1
feracitas c.31.1
feralia c.25.41.c.26.
11.c.1076.35.c.1150
57
feralis c.25.40
ferax c.31.1
ferculum c.26.23
ferae c.25.21
ferentarij c.31.20.c.
843.34.c.1090.2.
c.1129.25.c.1150.
53.c.1153.22.c.
1421.50.c.1434.
61
feretrius iupiter c.33.
12.c.1152.51
feretrius mons c.33.
29
ferentarius miles c.
828.18
feretrum c.26.25.c.
1073.17
feria c.1150.59
feriarum genera c.
26.30
feriati dies c.26.56
feriae c.26.29.c.
1151.13
feriae lunonis februae
c.27.44
feriae conceptuae c.26.
33
feriae imperatae c.
32.43.c.192.7

feriae amiliae c.26.40
feriae laurentinae c.
1077.45
feriae natalitiae c.26.
41
feriae flammiae c.
26.42
ferinus c.25.39.c.
654.18
ferio c.26.20.c.1151
16.c.1342.33
ferire uigulum c.481.
45
feritas c.25.47
ferme c.26.7
ferinare c.1231.61
fermentatio c.28.2
fermentatus panis c.
258.58
fermento c.27.61
fermentor c.27.62
fermentum c.27.57
ferunt c.1172.30
fero c.32.5
ferocia c.25.52.c.
1410.18
ferociens c.25.51
ferocio c.25.51.c.
1152.56
ferocatus c.25.52
ferociter c.25.52
feronia dea c.31.4
feronia fons c.31.11
feronia urbs c.31.13
feronia templum c.31.
15
feronius c.1180.49
ferox c.25.48.c.
1339.61.c.1386.39
ferramentum c.32.46
ferraria c.32.44
ferraria fabriat c.
192.8
ferrarum c.32.43
ferratum c.32.47
ferratus c.32.47
ferre c.25.5.c.1085.
2.c.1339.5
ferre sententiam c.
434.16
ferre leges c.434.21
ferreum c.32.42
ferri rigor c.105.10
ferruginea uestis c.251.
46
ferrugneus c.32.40.c.
251.47.c.1432.51
ferrugo c.31.6.c.32.
37
ferrum c.31.45.57.c.
32.43.c.192.7

ferrumen c.32.54
ferruminare c.32.57
ferruminatio c.32.55
ferrum uinum c.33.2.
c.355.35
fertile c.31.3
fertilitas c.31.3
fertiliter c.31.3
ferum c.28.3.22.c.
1114.34
feruat c.1415.52
feruenter c.27.53
ferueo c.27.26.31
feruidus c.27.53
feruit c.1415.7
feruitur c.1416.15
feruor c.27.27
ferus c.25.43.c.
1340.59.c.1386.39
fescennina c.1151.5
fescennini c.1151.5
fescenninum c.923.54
fescennini uersus c.276.
19
fesijs c.14.26
fesnoae c.1151.12
fessus c.26.17
festa frons c.38.55
festi c.38.48
festi dies c.38.49.c.
1389.57
feshnanter c.429.45
feshnantia c.429.45
feshnare c.108.58.c.
429.8.c.1392.36
feshnatim c.429.46
c.1419.25
feshnatio c.429.45
feshne c.429.46
feshnem c.1407.36
feshnus c.26.16.c.
38.52.c.429.44
feshnus, & imperfectus
sollogisimus c.758.
40
feshna frons c.38.54
feshuitas c.38.52
feshuiter c.1418.2
feshuo c.38.53
feshuus c.38.52
feshtra c.150.26.c.
1152.42
feshuat c.172.18
feshus dies c.38.53
feshus. a. um c.38.53.c.
1386.58
feshus c.1148.19
feshutina c.1151.48
fesh c.274.61
fesh ciuitatis c.442.13
30
feshula c.502.58
feshulae c.503.1

1064.39.c.1152.26
fibra c.987.23.c.
1152.28
ficaria uia c.1195.31
ficedula c.291.3.c.
981.1.c.1064.19
fictus c.981.2.c.
1267.38
fictores c.981.2
fioleae c.980.60.c.
1153.18
fioru genera c.981.5
fiositas c.981.5
fiosus c.611.31.c.
981.4
ficta c.754.53
fictilia c.753.60
fictio c.754.52
fictitia c.534.1
fictitij salis genera c.
937.47
fictiu nomen c.534.1
fictiuum oleum c.949.
20
fictius c.355.14
fictores c.753.57
c.1083.7
fictum c.60.25
ficulus c.313.52.c.
980.58
ficus c.979.58.c.980.
30
ficus species c.980.11
ficus ruminalis c.837.
33
ficus aegyptia c.981.32
ficus fructus c.9.1
ficus morbus c.980.10
fidei commissarius c.
626.4
fidei commissio c.626.6
fidei commissum c.
626.5
fidele c.1418.53
fidelia c.280.15.c.
503.3.c.1430.50
fidelis c.502.45
fidelis feruus c.502.46
fidelitas c.502.51.c.
1267.44
fidenates c.313.42
fidentia c.502.29.c.
1303.14
fides c.276.21.c.
502.14.c.1152.22.c.
1237.41
fides genus citharae c.
502.55.1152.22
fides lenonia c.390.
30
fiducula c.502.58
fiduculae c.503.1

fragesco c.897.3.c.	freno c.36.49	frivolum c.897.14.	frumen c.29.8	fugacissimus c.474.33	fulmina attestata c.	funda c.279.7	51. c.607.5. c.1246	fusile c.278.26	galaxaria c.787.22.
1268.5	frenum c.36.46.51	c.1152.19	frumentum c.755.56	fugatus c.474.33	793.28	fundamen c.280.8	53	fusim c.279.39	galaxia c.243.15
fragile c.896.23	c.664.47.c.897.5	fruxorium c.299.60	frumentaria c.388.62	fugatus c.474.32	fulmina atteranea c.	fundamenta iacere c.	furca c.30.58	fuscus color c.244.56	galba c.943.2
fragilitas c.896.24	frax c.15.37.53	frondarium c.43.50	frumentaria lex c.30.43	fugare c.474.17	793.29	280.3	furifer c.30.60.c.	fusores c.278.29	galbanæ c.241.15
fragiliter c.896.25	frequenter c.15.58.	frondator c.43.47	frumentarium c.30.42	fugax c.474.29	fulmina auxiliaria c.	fundamentum c.279.	49.30	fusoria ars c.278.29.	galbanatus c.213.40
fragmen c.895.48	c.1153.19	frondecere c.43.44	frumentarius ager c.	fugax dea c.474.33	793.33	50.c.280.8	furcillus c.30.62. c.	fusorium es c.278.	galbanus c.113.42
fragmentum c.895.47	frequentatium uerbum c.	frondeum c.43.46	30.43	fugo c.474.18.	fulmina fallacia c.	fundani c.1163.50	226.12.c.1152.4	27	galbanum c.213.39.
fragor c.895.48	16.2	frondeus c.43.46	frumentatio c.30.41	c.1268.35	793.24	fundanum unum c.	furcula c.30.61	fustes c.87.12 c.	43.c.350.15
fragesus c.896.37	frequenter c.16.3	frondino militi c.943.23	frumentator c.30.41	fugitivæ aquæ c.474.	fulmina inferna c.	882.53	furcula c.30.61	150.48	galbæ c.385.44
fragrans c.735.45	frequentatio c.16.1	frondistius c.269.61	frumentor c.30.40	37	793.32	fundatio c.280.8	furfur c.28.17	fusus c.6.35.c.14	galbeum c.213.42.
fragrantia c.735.47.	frequentia c.16.1	fronditius c.43.52	frumentum c.29.39.c.	fugitivus scriuus c.474.	fulmina hospitalia c.	fundator c.280.8	furfureus c.28.18	24	c.1154.16
c.896.27	frequentio c.15.59	frondosum c.43.46	30.37.44. c.1067.4	34	793.33	fundere c.278.25.c.	furialis c.28.14.c.	fustus c.150.48	galbini mores c.241.
fragro c.896.25.c.	frequentor c.15.60	frons frondis c.43.42	fruniflor c.30.32.c.	fugato c.474.57	fulmina finita c.793.	1342.60	891.59	fustuarium c.312.39	16
1391.24	frisa c.897.60	frons frontis c.43.36.	1152.57.c.1268.53	fu c.182.42	41	fundere in factis c.	furialis herba c.450.	fusus c.279.39	galbinus c.213.4.16
frango c.897.57	fretum c.27.54.c.	c.847.49. c.982.34.	frunium c.30.35.c.	fulcia c.606.57	fulmina monitoria c.	278.36	34	futare c.278.57.c.	gale c.355.52
frater c.25.56.c.	30.20. c.772.32. c.	c.990.17.c.1152.32	1152.57	fulcimen c.826.5	793.23	functi c.1192.33	furatus c.890.52	1152.7	galea c.928.2. c.
1152.30.c.1241.50	1087.27	frons pro fronde c.	fruur c.29.40.c.	fulcor c.826.7	fulmina peremptalia c.	funditor c.279.36.c.	furibunde c.890.12	futavit c.279.3	1068.13.
fratriculare c.1206.5	fretum, & fretus. c.	1169.8.c.1408.47	30.15	fulcare c.826.2	793.27	1434.27	furibunde c.28.14	futile c.178.54. c.	galeare c.1259.58
fraterculus c.25.60	1301.57	frons commune dum ge	frustilo c.1192.34	fulera c.826.3	fulmina perpetua c.	funditus c.279.51.c.	furie c.28.14 c.	1419.30	galeati c.928.3
fraterne c.25.61	fretum siculum c.423.	nerum c.1301.37	frustinonij c.491.55	fulgentius c.794.15	793.40	1176.8	606.57. c.890.52.	futiles c.278.56.c.	galenus c.555.14
fraternus c.25.60	41.c.566.41	fronto c.969.51	frustatum c.30.48.c.	fulgere c.791.53.c.	fulmina pestifera c.	functo as c.169.16.	c.1150.30	1152.8	galenus iunior c.197.
fratilli c.26.3.c.44.	fretus c.30.21	frontosus c.43.40	1268.29	793.44. c.794.9. c.	793.24	c.279.61	furina c.1152.3	futile uas c.278.47.	29
10.c.1152.33	fricta c.897.28	fructal c.1152.36	frustillatum c.30.48.c.	1153.7	fulmina prorogativa c.	fundolum c.1067.	furinales ferie c.	c.1152.10	galeola c.667.25.c.
fratrare c.25.57.c.	frictilla c.897.28	fructa c.28.47.c.	897.7.c.1268.29	fulgere c.1416.31	793.41	45	1065.8	futiliter c.278.54.c.	928.1. c.1432.13
1152.37	frictorium c.897.26	1152.55	frustillum c.30.49	fulgerum c.791.57.c.	fulmina obrutanea c.	fundula c.1070.59	c.1065.7.	1419.30	galeotes c.51.39
fratres arvales c.1065.	frigeo c.897.48	fructi c.1410.33	frustra c.30.49.c.	1388.38	793.29	fundum c.169.11.23.	1089.22	future c.278.50	galerite. c.62.57. c.
II	frigeo c.275.47.c.	fructuissimus c.762.	897.10	fulgus c.791.54	fulmina regalia c.	fundus c.169.2.c.	furio c.28.14	futis c.300.6	193.57. c.906.29.c.
fratria c.25.57.c.	897.48	22	frustratim c.897.7	fulgna c.794.11	793.30	279.47. c.1059.52.c.	890.21	futuere c.278.55	928.7. c.1064. 18
1065.13. c.1152.29.	frigo c.897.22.28.	fructifer c.1013.34	frustratio c.897.12	fulgnea c.794.11	fulmina uentanea c.	1152.5	furiosus c.28.14.c.	futum c.1068.30	galerum c.193.56.
c.1436.22	38.c.1152.40.c.1231.	fructifera arbores c.	frustro c.30.51.c.	fulguitates c.794.12	793.26	1152.5	furinus camillus c.908.	c.928.5	c.928.5
fratruales c.26.2	61.c.1267.59	28.43	frustro c.30.52.c.	fulgt c.1416.25	fulmina posulatoria c.	funebra c.280.59	39.c.1223.51	U G litera c.1182.	galerus c.193.57.c.
fratres patruales c.	frigero c.897.49	fructiferum c.28.41	frustro c.30.52.c.	fulgor c.791.54.c.	793.21	funebres tibie c.281.	29	29	928.4
26.3	frigesco c.897.53	fructifera c.28.47	897.11	1063.44.c.1388.40	fulmina nocturna cui	5.c.1153.8	fuernaceus c.258.28	gabaliij c.494.53	gales c.356.55
fraudator c.44.9	frigeo c.897.53	fructifera c.28.45	frustulum c.30.49	fulgoriuit c.1267.56	attributa c.793.11.c.	funebres c.280.59	fuernalia c.1152.3	gabalum c.614.48.	galesis c.928.7
fraudo uerbum c.44.1	11	fructificus c.28.46	frustum c.30.45	fulgor c.791.56.c.	1147.53	funeralia c.281.4.	fuernum c.606.56	c.1270.22	galgulum c.103.32
fraudor c.44.2	frigidaria c.157.30	fructuarium c.312.14	c.897.6	1063.44. c.1239.7.	fulminatus locus c.	funerare c.280.56	921.11	gabij c.211.55. c.	galilea c.938.8
fraudenter c.44.1	frigidarium c.146.32.	fructus c.1410.59	frutetum c.28.54	c.1388.34	792.48	funerea mulier c.	furo c.890.49	1059.28	galla c.675.26. c.
fraudentius c.43.62	c.196.15.c.897.55	fructus genitui casus c.	frutex c.28.48	fulguratio c.791.57.	fulmine si homo mories	280.56	furor c.28.13. c.	gabiniij c.221.55	1154.13
fraus c.43.53.55	frigidatio c.897.54	28.58	fruticari c.28.54	c.792.37	percussatur c.793.	funeræ c.280.56	607.25. c.890. 19.	gabina c.155.36	galla nigra c.419.17
fraus c.1152.43.	frigide c.897.31	fructuosus c.28.46	fruticetum c.28.55	fulgurator c.792.46	48	funestata domus c.	c.891.60. c.1393.7	gades c.546.30	gallare c.1270.58
c.1268.38	frigidior c.897.32	fructus c.28.59.c.	fruticor c.28.51.c.	c.1151.44	fulmineum c.793.43	281.17	furta c.607.9	gadis c.545.18.36	gallena c.1030.28.
frausim & fraudatum	frigidissime c.897.33	1406.20	frutium c.1092.62	fulgureum c.793.43	c.44.6	fulmino c.792.43	furtum c.607.38	gaditana porta c.	c.1032.5
c.44.6	frigidissimus c.897.33	frueri c.897.57	frutinal c.30.32	fulguritas c.791.55	fraxare c.1152.45	fulminum genera c.	furtivæ literæ c.607.	546.12	galli c.754.22. c.
fraxare c.1152.45	frigiditas c.897.31	frugales c.29.36	frutum c.30.22.30	fulguratum c.1153.4	896.50	fulonia iuno c.1153.1	27	gaditana puella c.546.	927. 40. 58. c.
fraxim genera c.	frigidus c.897.33	frugalitas c.29.37	frux c.29.32.c.	c.1388.34	fulonia iuno c.1153.1	fulonia iuno c.1153.1	functum c.482.3	32	1154.3
896.50	frigidule c.897.32	frugaliter c.29.39	1152.55	fulguro c.792.43	fulsa c.244.15.c.	fulsa c.244.15.c.	fungi sepe in anno na-	gaditanus c.546.32.	gallia c.252.13. c.
fraxinus c.896.38	frigidulus c.897.31	frugamenta c.1152.	Uam c.182.42.c.	fulgus c.1150.31.c.	395.7	fulsa c.244.15.c.	scantur c.282.45	c.961.3	927.40
fraxo c.895.46	frigidum epitheton mar	46	1268.9	fulgur c.1150.31.c.	fuluister c.360.35	fuluister c.360.35	fungor c.281.11.20	gaditum c.545.15	gallia c.449.14. c.
fraxille c.1152.40	moris c.971.32	fruges c.28.61.1059.	56.c.1067.3	fulia c.332.10.c.	fulvius lippinus c.	fulvius lippinus c.	fungorum genera c.	gagates c.441.14	662.47
fraxilla c.898.1.c.	frigidus c.897.30	56.c.1067.3	fruga c.29.33	906.34	363.14.	fulvius lippinus c.	281.31	gagates lapis c.851.29	gallia c.1411.9
1082.3. c.1092.60	frigit c.1341.18	fruga c.29.33	frugifera c.29.2.c.49.	fulgo c.332.12.c.	fulvus c.261.22	fulvus c.261.22	fungositas c.282.55	furæ hostie c.62.25.	galli ante mirmillones
c.1394.41	frigo c.897.22	frugifera c.29.2.c.49.	37	606.57.1150.31	fumifico c.865.35	fumifico c.865.35	fungosus c.282.50	furunculus c.607.38	nominabatur c.199.9
fremitus c.898.3.c.	frigorificus c.897.54	frugiperda c.467.15.	fulcio c.811.4	705.62	fumigatio c.865.35	fumigatio c.865.35	fungus c.210.6.c.	furuum c.578.29.c.	gallia arbor c.662.
1152.33	frigus c.105.5.c.	c.666.16	fulcio lacus c.811.5	706.3	fumiger c.865.31	fumiger c.865.31	281.23.c.980.22	1150.30	47
frena c.36.52.c.	349.44. c.897.33.c.	c.666.16	fulco c.393.30	fulmen c.341.32.c.	fumigo c.865.34	fumigo c.865.34	funambulo c.94.39	furvus bos c.606.62.	gallia arma c.927.49
1302.9	1126.27.c.1342.2	frugis c.29.7	fulcor c.393.31	792.39.c.1063.44.c.	fumo c.865.32	fumo c.865.32	funiculi c.211.49.c.	c.1153.22	gallia palla c.215.16
freni c.1302.8	frugino c.897.46.c.	frugo c.29.3.c.30.15	fulcus c.393.33	1153.6.c.1388.34	fumosus c.865.31	fumosus c.865.31	280.48	furva c.278.25	gallitane uestes c.927.
frendere c.897.60.c.	1152.37.c.1231.61	frugum dea c.271.3	fulcus marinus c.393.	fulmentum, & fulmenta	funosus c.280.50.c.	funosus c.280.50.c.	funis c.280.46	furva hostie c.62.25.	51
1394.41	fringilla c.897.45.c.	frugum genera c.755.56	27	te c.1302.17	606.57. c.865.30.c.	606.57. c.865.30.c.	funis commune dum ge	57.c.790.39	gallitane uestes c.927.
frendo c.897.59	1152.36	frustor c.30.22	fuga c.474.25.c.	fulmina diurna cui at-	1150.31	1150.31	nerum c.1301.56	fuscina c.279.60	gallitane uestes c.927.
c.1152.47	fringuire c.193.1	fruitio c.30.19	1341.3	tributa c.793.11.c.	funalia c.280.48.c.	funalia c.280.48.c.	funus c.969.5	fuscina c.279.60	gallitane uestes c.927.
freni c.36.53	fringilla c.44.10	fruitum c.30.19	fugacior c.474.32	1147.52	1077.18	1077.18	fur c.44.16.c.606.	1016.51	gallitane uestes c.927.

c. 512-52. c. 513-13	1270-14	gemmare uites c. 1016.	genitalia c. 328-26	geramantes c. 457-1	II 54-16. c. 1240-43. c.	glandula c. 674-27.	glubi c. 1155-2	gofampinus c. 120-22	45
gallicum c. 234-12	garrula aues c. 869-12	32	genitulus c. 328-28	geranites c. 243-29	1344-45	c. 919-17	glucidatus c. 764-17.	goffipina nestis c. 230-21	gracisso c. 513-48. c.
gallicum acer c. 234-12	c. 1344-25	gemmafco c. 1026-32	genitalis dies c. 328-29	gerardus c. 1270-43	gesto c. 868-48	c. 820-38	c. 11-55-5	21	551-26
gallicum mare c. 971-7	garrulus c. 869-12	gemmate c. 782-30	genituae nota c. 533-5	gereere c. 868-42. c.	gestum c. 602-7	glans c. 336-59. c.	gluina c. 764-11-14.	goffipion c. 230-11	gracostasis c. 450-56.
gallicus c. 927-49	garrulophyllon c. 927-28	gemmae c. 861-17	genituum c. 328-25	1344-34	gestus c. 868-48.	674-29	c. 1155. c. 1170-41		c. 1072-2
gallicus finus c. 927-50	garrulones c. 243-17	gemmatus c. 1026-35	genituum pro nominati- uo c. 1414-40	gerestus c. 582-35	gestus c. 1153-47	glans cerea c. 675-25	gluten c. 497-2	Grabatulus c.	gracula c. 945-55
gallina c. 906-31. c.	garrulochiras c. 554-51	gemma c. 84-55. c.	genituum pro ablatiuo c.	germalum c. 1062-10	getae c. 899-50	glans figea c. 674-61	glutino c. 497-3. c.	1013-55	graculus c. 551-25
927-4. c. 1170-19	garrulones c. 574-7-32.	1026-30	1413-7	germana c. 328-35	getuli c. 456-62	glans fagma c. 675-18	1410-49	grabatium c. 1013-52	grallare c. 1269-44
gallina fertilis c. 365-7	garrulones c. 1393-33	gemmula c. 85-36. c.	genituum pro acusatiuo	germani c. 328-31-59.	getulia c. 456-62	glans iligna c. 674-61	glutinum c. 228-35.	grabes c. 1134-42	gramae c. 1154-25
gallinaceus c. 413-3.	garrulones c. 574-32	1026-34	c. 1412-30	c. 1153-53	getulus c. 457-4	glans querna c. 674-61	c. 497-2	gracchi cognomen c.	grama c. 1271-7
c. 906-32	garrulones c. 1393-33	gemmulus c. 1026-36.	genituum pre datiuo c.	germanicum c. 248-26	getulicus c. 820-17	glarea c. 458-2	glutio c. 763-59	877-12	gramae c. 1154-25
gallinacinus c. 927-4	garrulones c. 574-30.	gena c. 184-15. c.	1414-25	germanicus c. 328-60	Gibbernum c. 1396.	glareola c. 458-8	gluto c. 1156-18	gracchurris c. 877-13	grallator c. 148-23.
gallipes c. 802-58. c.	garrulones c. 1155-10	330-3. c. 489-28. c.	genituum humor c.	c. 410-8. c. 971-4. c.	32	glareofus c. 458-6	glutire c. 927-8	c. 1154-29	c. 10-90-39. c. 1154-44. c. 1269-44.
927-4	garrulones c. 570-9	II 53-36	328-28	1270-45	gigantes c. 535-40.	glastum c. 252-6	glutire c. 927-8	gracchus sempronius c.	gramen c. 149-17. c.
gallo graeci c. 927-57	garrulones c. 1154-15	genealogia c. 332-20	genitor c. 328-20	germen c. 328-31. c.	c. 771-19	glauca c. 531-41	glutire c. 764-15	1154-30	783-9
gallo graecia c. 927-53	garrulones c. 882-20	gener c. 327-61. c.	genitrix c. 328-21. c.	968-5. c. 1153-53.	gigantomachia c. 771-18	glauca c. 785-6	glutire c. 764-15	gracchulus c. 256-47	graminea corona c.
gallo uerbum c. 926-18	garrulones c. 209-39	743-23	1385-50	germinaco c. 328-37	32	glaucaequi c. 247-60	glutire c. 764-15	c. 413-2. c. 877-10	149-25
gallulasco c. 926-26	garrulones c. 301-13	genera auium c. 513-9	genitrix c. 328-21. c.	germino c. 328-36	giganteus c. 771-33	glaucaequi c. 247-58	glutire c. 764-15	gracchus c. 877-10	graminea corona in re
gallulo c. 926-25. c.	garrulones c. 301-13	generalem c. 328-2	1385-50	gerrae c. 869-16. c.	gigeria c. 927-6.	glaucaequi c. 247-58	glutire c. 764-15	gracila c. 1409-58	militari c. 148-45
1270-8	garrulones c. 301-13	genera lentis c. 672-32	genitor c. 328-20	II 54-32. c. 1270-53	1271-9	glaucaequi c. 247-58	glutire c. 764-15	gracile c. 606-4	c. 828-55
gallum pro gallorum c.	garrulones c. 301-13	genera mustellarum c.	genitrix c. 328-21. c.	gerro c. 869-6	gigno c. 328-3. c.	glaucaequi c. 247-58	glutire c. 764-15	gracilentum c. 606-6.	gramma c. 829-3
1409-17	garrulones c. 301-13	356-42	1385-50	gerrones c. 869-21	1085-4	glaucaequi c. 247-58	glutire c. 764-15	8-1269-56	grammae c. 248-15
gallus finnius c. 925-45. c. 1154-4	garrulones c. 301-13	genera fiscofos c. 621-25	genitrix c. 328-21. c.	gerrus c. 869-23	gluus c. 261-36	glaucaequi c. 247-58	glutire c. 764-15	gracilitas c. 606-9	grammaticae c. 828-55
gallus gallinaceus c.	Gebbaria c. 556-56	generaliter c. 131-5.	1385-50	gerulus c. 869-1. c.	gluus c. 261-36	glaucaequi c. 247-58	glutire c. 764-15	gracilitudo c. 606-9.	grammaticus c. 828-58
926-29	56	c. 328-1	genius deus c. 1271-14	II 53-62	gnabberim c. 927-24	glaucaequi c. 247-58	glutire c. 764-15	gracilium c. 606-9.	grammatorophon c.
gallus sacerdos c. 925-45	gela finnius c. 587-10	generatim c. 87-23. c.	genon c. 907-57	gerudia duplicem signi- ficationem habent c.	gnabberim c. 927-24	glaucaequi c. 247-58	glutire c. 764-15	gracilium c. 606-9.	828-59
gallus piscis c. 357-1	gelaasco c. 864-56	131-4. c. 328-1	gens c. 327-9. c. 460-2.	263-23	gnabberim c. 927-24	glaucaequi c. 247-58	glutire c. 764-15	gracilium c. 606-9.	c. 948-2
galona c. 110-21	gela urbs c. 587-10	generiana c. 946-54	c. 1153-45. c. 1155-11. 1159-59	gerudia etiam cum plu- rali numero singulari uocantur c.	gnabberim c. 927-24	glaucaequi c. 247-58	glutire c. 764-15	gracilium c. 606-9.	c. 948-2
ganina c. 1159-18	gelidum c. 864-54	generibus c. 1409-19	II 53-45. c. 1155-11. 1159-59	253-37	gnabberim c. 927-24	glaucaequi c. 247-58	glutire c. 764-15	gracilium c. 606-9.	c. 948-2
ganicus c. 1154-20	gellius c. 848-4	genero c. 328-6	gens pistorum c. 371-42	gerundia	gnabberim c. 927-24	glaucaequi c. 247-58	glutire c. 764-15	gracilium c. 606-9.	c. 948-2
ganionis c. 1271-1	gelloi campi c. 587-9	generose c. 327-60	gentiles c. 327-10	rati numero singulari uocantur c.	gnabberim c. 927-24	glaucaequi c. 247-58	glutire c. 764-15	gracilium c. 606-9.	c. 948-2
ganis c. 468-2. c.	gelo c. 864-54	generositas c. 327-60	gentilis c. 327-13.	253-37	gnabberim c. 927-24	glaucaequi c. 247-58	glutire c. 764-15	gracilium c. 606-9.	c. 948-2
928-59	gelo pro gelu c. 1410-54	generosus c. 327-56. c.	c. 1153-41	gerundium c. 869-24	gnabberim c. 927-24	glaucaequi c. 247-58	glutire c. 764-15	gracilium c. 606-9.	c. 948-2
ganium c. 1302-61	geloni c. 408-26. c.	1270-48	gentilitas c. 327-15	gerundium c. 869-24	gnabberim c. 927-24	glaucaequi c. 247-58	glutire c. 764-15	gracilium c. 606-9.	c. 948-2
ganglia c. 398-16	586-62	gentiliacus c. 332-22	gentilitium sacerdotium	gerusia c. 142-31. c.	gnabberim c. 927-24	glaucaequi c. 247-58	glutire c. 764-15	gracilium c. 606-9.	c. 948-2
gangrena c. 11270-28	gelonus c. 586-62	genethlius c. 332-21	c. 327-11	773-62. c. 1153-46	gnabberim c. 927-24	glaucaequi c. 247-58	glutire c. 764-15	gracilium c. 606-9.	c. 948-2
ganure c. 1011-10.	gelu c. 864-51. c.	geniales dij c. 330-51.	gentilitas c. 327-15	gerusia c. 142-31. c.	gnabberim c. 927-24	glaucaequi c. 247-58	glutire c. 764-15	gracilium c. 606-9.	c. 948-2
c. 1092-55. c. 1395-48	gelu, & gelus c. 1302-48	c. 331-2. c. 1153-58	gentilitas c. 327-15	773-62. c. 1153-46	gnabberim c. 927-24	glaucaequi c. 247-58	glutire c. 764-15	gracilium c. 606-9.	c. 948-2
ganutio c. 1155-12	gemebundus c. 1026-28	genialis c. 1270-25	gentilitas c. 327-15	gerusia c. 142-31. c.	gnabberim c. 927-24	glaucaequi c. 247-58	glutire c. 764-15	gracilium c. 606-9.	c. 948-2
c. 1175-49	28	genialis hyems c. 330-57	gentilitas c. 327-15	773-62. c. 1153-46	gnabberim c. 927-24	glaucaequi c. 247-58	glutire c. 764-15	gracilium c. 606-9.	c. 948-2
ganymedes c. 537-49.	gemella c. 945-60	genialis homo c. 330-58	gentilitas c. 327-15	gerusia c. 142-31. c.	gnabberim c. 927-24	glaucaequi c. 247-58	glutire c. 764-15	gracilium c. 606-9.	c. 948-2
c. 587-58. c. 1138-11	gemelli c. 760-60	genialis lectus c. 330-59. c. 1153-43	gentilitas c. 327-15	773-62. c. 1153-46	gnabberim c. 927-24	glaucaequi c. 247-58	glutire c. 764-15	gracilium c. 606-9.	c. 948-2
ganymedis fabula c. 65-25	gemere c. 1026-20	genialis lectus c. 330-59. c. 1153-43	gentilitas c. 327-15	gerusia c. 142-31. c.	gnabberim c. 927-24	glaucaequi c. 247-58	glutire c. 764-15	gracilium c. 606-9.	c. 948-2
ganze c. 203-13	gemine c. 761-5	genialis lectus c. 330-59. c. 1153-43	gentilitas c. 327-15	773-62. c. 1153-46	gnabberim c. 927-24	glaucaequi c. 247-58	glutire c. 764-15	gracilium c. 606-9.	c. 948-2
gar amantes c. 335-30	geminato c. 761-5	genialis lectus c. 330-59. c. 1153-43	gentilitas c. 327-15	gerusia c. 142-31. c.	gnabberim c. 927-24	glaucaequi c. 247-58	glutire c. 764-15	gracilium c. 606-9.	c. 948-2
gar amantis c. 253-3	gemina tibia c. 511-53	genialis lectus c. 330-59. c. 1153-43	gentilitas c. 327-15	773-62. c. 1153-46	gnabberim c. 927-24	glaucaequi c. 247-58	glutire c. 764-15	gracilium c. 606-9.	c. 948-2
c. 335-32	gemini c. 527-15. c.	genialis lectus c. 330-59. c. 1153-43	gentilitas c. 327-15	gerusia c. 142-31. c.	gnabberim c. 927-24	glaucaequi c. 247-58	glutire c. 764-15	gracilium c. 606-9.	c. 948-2
gar amantius c. 335-34	760-55. c. 1344-29	genialis lectus c. 330-59. c. 1153-43	gentilitas c. 327-15	773-62. c. 1153-46	gnabberim c. 927-24	glaucaequi c. 247-58	glutire c. 764-15	gracilium c. 606-9.	c. 948-2
garcaria c. 1154-22	gemino c. 761-4	genialis lectus c. 330-59. c. 1153-43	gentilitas c. 327-15	gerusia c. 142-31. c.	gnabberim c. 927-24	glaucaequi c. 247-58	glutire c. 764-15	gracilium c. 606-9.	c. 948-2
gargara c. 499-61	geminum sylvius c.	genialis lectus c. 330-59. c. 1153-43	gentilitas c. 327-15	773-62. c. 1153-46	gnabberim c. 927-24	glaucaequi c. 247-58	glutire c. 764-15	gracilium c. 606-9.	c. 948-2
garriadiare c. 1170-17	527-15	genialis lectus c. 330-59. c. 1153-43	gentilitas c. 327-15	gerusia c. 142-31. c.	gnabberim c. 927-24	glaucaequi c. 247-58	glutire c. 764-15	gracilium c. 606-9.	c. 948-2
garraon c. 499-60	geminus c. 345-3	genialis lectus c. 330-59. c. 1153-43	gentilitas c. 327-15	773-62. c. 1153-46	gnabberim c. 927-24	glaucaequi c. 247-58	glutire c. 764-15	gracilium c. 606-9.	c. 948-2
garus c. 579-28	gemites c. 244-8	genialis lectus c. 330-59. c. 1153-43	gentilitas c. 327-15	gerusia c. 142-31. c.	gnabberim c. 927-24	glaucaequi c. 247-58	glutire c. 764-15	gracilium c. 606-9.	c. 948-2
gariditare c. 869-10	gemiti c. 1409-14	genialis lectus c. 330-59. c. 1153-43	gentilitas c. 327-15	773-62. c. 1153-46	gnabberim c. 927-24	glaucaequi c. 247-58	glutire c. 764-15	gracilium c. 606-9.	c. 948-2
garrio c. 869-8. c.	gemitus c. 1026-27	genialis lectus c. 330-59. c. 1153-43	gentilitas c. 327-15	gerusia c. 142-31. c.	gnabberim c. 927-24	glaucaequi c. 247-58	glutire c. 764-15	gracilium c. 606-9.	c. 948-2
	gemma c. 84-52. c.	genialis lectus c. 330-59. c. 1153-43	gentilitas c. 327-15	773-62. c. 1153-46	gnabberim c. 927-24	glaucaequi c. 247-58	glutire c. 764-15	gracilium c. 606-9.	c. 948-2
	1026-29	genialis lectus c. 330-59. c. 1153-43	gentilitas c. 327-15	gerusia c. 142-31. c.	gnabberim c. 927-24	glaucaequi c. 247-58	glutire c. 764-15	gracilium c. 606-9.	c. 948-2

horrearius c.311-11	hostiarum genera c.520-32	humide c.654-56	hydromantes c.808-31	hyrcanum mare c.728-29	iam uero c.115-1	iapix c.340-31	identidem c.106-38	269-21	ilium c.351-35
horrendum c.1345-33-c.1385-29	hostia c.582-55	humidior c.654-55	hydromantia c.574-45-c.639-16-c.808-28	hysse c.92-50	iana c.530-46	iapix equus c.340-34	ideo c.106-49	ignefio c.65-58	illabor c.7-46
horreum c.961-22	hostilis c.520-22-c.1156-14	humidissimus c.654-55	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandin c.18-17-c.19-3-c.115-14-c.11273-60	iasis c.710-36	idiographu c.370-21	ignescatur c.1406-55	illaboratum c.6-46
horresco c.961-22	hostiliter c.520-24	humidum c.654-53	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iasius c.710-35	idiographus c.370-10	ignesco c.65-57	illaboro c.6-45
horreum c.28-29-c.144-32-c.962-9-c.1067-14-c.1156-20-c.1303-10	hostilius rex c.450-49	humidus c.654-55	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iason c.507-50-c.568-1-c.775-32	idiopadia c.1043-59	igneus c.65-56	illac c.105-39
horribilis c.961-31	hostimentum c.520-16-c.1156-23-c.1230-58	humilio c.654-46	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iaspides c.248-10	idiotu c.370-17-c.1242-46	ignia uitia c.65-61-c.1157-9	illachrymabile c.920-8
horride c.961-39	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilior c.1059-21	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iasponix c.248-17	idiotu c.370-17-c.1242-46	ignificus c.269-21	illachrymor c.920-6
horriditas c.961-40	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilis c.654-43	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iatraleptes c.917-3	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignignona c.65-59-c.696-3	illatebrare c.1274-47
horridule c.961-40	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilitas c.654-44	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iatraleptice c.916-62	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignipotens c.65-60	illaudabilis c.11-54
horridulus c.961-26	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humiliter c.654-45	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberia c.954-47-c.955-19	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignis c.61-33-c.65-41-51-c.329-31-c.1063-40	illaudatum c.11-62
horridum c.1385-30	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilis c.654-44	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	ibericu mare c.971-6	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignis sacer c.66-1	illaudatus c.11-53
horridus c.961-26	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humiliter c.654-45	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberus c.954-45-c.958-2	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignitulum c.65-62	illatebro c.821-6
horridus aspectu c.189-2	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilio c.654-46	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberus c.954-45-c.958-2	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignitus c.65-57	ille c.105-42-c.106-2
horrificus c.268-57-c.961-37	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilio c.654-46	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberus c.954-45-c.958-2	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignitus c.65-57	ille pro is c.106-6
horrifonus c.961-38	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilio c.654-46	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberus c.954-45-c.958-2	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignitus c.65-57	illecebrae c.311-22
horror c.961-16	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilio c.654-46	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberus c.954-45-c.958-2	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignitus c.65-57	illecebrofus c.311-23
horsum c.105-39	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilio c.654-46	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberus c.954-45-c.958-2	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignitus c.65-57	illecto c.311-26-c.1160-61
hortatio c.643-24	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilio c.654-46	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberus c.954-45-c.958-2	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignitus c.65-57	illegitime c.757-59
hortatuncula c.644-13	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilio c.654-46	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberus c.954-45-c.958-2	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignitus c.65-57	illegitimi c.757-61
hortensius c.643-24	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilio c.654-46	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberus c.954-45-c.958-2	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignitus c.65-57	illegitimum c.757-59
hortor c.643-19	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilio c.654-46	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberus c.954-45-c.958-2	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignitus c.65-57	illegitimus c.757-61
hortulus c.173-15	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilio c.654-46	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberus c.954-45-c.958-2	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignitus c.65-57	illeipse c.532-20
hortus c.173-8-c.643-16-c.1156-24	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilio c.654-46	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberus c.954-45-c.958-2	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignitus c.65-57	illepide c.132-57-c.671-27-c.801-32
hortus olitorius c.173-20	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilio c.654-46	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberus c.954-45-c.958-2	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignitus c.65-57	illepidior c.132-56
hoste c.532-29	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilio c.654-46	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberus c.954-45-c.958-2	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignitus c.65-57	illepidissimus c.132-56
hostes c.168-25	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilio c.654-46	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberus c.954-45-c.958-2	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignitus c.65-57	illepidus c.132-56-c.802-31
hostiale c.168-38	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilio c.654-46	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberus c.954-45-c.958-2	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignitus c.65-57	illesus c.629-56
hostiale felmen c.793-33	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilio c.654-46	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberus c.954-45-c.958-2	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignitus c.65-57	illex c.311-24-c.758-4-c.1159-33-c.1232-57-c.1394-34
hostialia c.166-45	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilio c.654-46	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberus c.954-45-c.958-2	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignitus c.65-57	illic c.105-38
hostialis c.168-39	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilio c.654-46	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberus c.954-45-c.958-2	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignitus c.65-57	illicet c.1156-62
hostialitas c.168-41	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilio c.654-46	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberus c.954-45-c.958-2	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignitus c.65-57	illicio c.311-21
hostialiter c.168-43	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilio c.654-46	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberus c.954-45-c.958-2	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignitus c.65-57	illicium c.311-25-c.1159-50
hostite terra c.168-44	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilio c.654-46	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberus c.954-45-c.958-2	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignitus c.65-57	illido c.236-15
hostitium c.168-31	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilio c.654-46	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberus c.954-45-c.958-2	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignitus c.65-57	illigo c.237-26
hostitor c.168-36	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilio c.654-46	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberus c.954-45-c.958-2	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignitus c.65-57	illimo c.105-39
hostitum aequor c.168-45	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilio c.654-46	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberus c.954-45-c.958-2	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignitus c.65-57	illino c.236-20
hostia c.510-23-37	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilio c.654-46	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberus c.954-45-c.958-2	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignitus c.65-57	illiquidum c.788-3
hostia animalis c.530-31	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilio c.654-46	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberus c.954-45-c.958-2	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignitus c.65-57	illiteratus c.820-41
hostia olitoria c.173-20	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilio c.654-46	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberus c.954-45-c.958-2	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignitus c.65-57	illix c.311-24-c.1394-34
hostiapax c.520-24-c.1156-24	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilio c.654-46	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberus c.954-45-c.958-2	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignitus c.65-57	illocabilis c.312-5
hosticus c.520-22	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilio c.654-46	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberus c.954-45-c.958-2	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignitus c.65-57	illorsum c.105-39-c.1133-31
hostie eximia c.520-42	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilio c.654-46	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberus c.954-45-c.958-2	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignitus c.65-57	illuceo c.770-25
hostie iniuges c.520-39	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilio c.654-46	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberus c.954-45-c.958-2	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignitus c.65-57	illuasco c.770-25
hostie opimae c.1179-2	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilio c.654-46	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberus c.954-45-c.958-2	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignitus c.65-57	illudo c.745-14
	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilio c.654-46	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberus c.954-45-c.958-2	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignitus c.65-57	illudo te c.745-16
	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilio c.654-46	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberus c.954-45-c.958-2	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignitus c.65-57	illudo tibi c.745-16
	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilio c.654-46	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberus c.954-45-c.958-2	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignitus c.65-57	illumino c.770-24
	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilio c.654-46	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberus c.954-45-c.958-2	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignitus c.65-57	illumino c.770-24
	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilio c.654-46	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberus c.954-45-c.958-2	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignitus c.65-57	illumino c.770-24
	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilio c.654-46	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberus c.954-45-c.958-2	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignitus c.65-57	illumino c.770-24
	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilio c.654-46	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberus c.954-45-c.958-2	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignitus c.65-57	illumino c.770-24
	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilio c.654-46	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberus c.954-45-c.958-2	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignitus c.65-57	illumino c.770-24
	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilio c.654-46	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberus c.954-45-c.958-2	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignitus c.65-57	illumino c.770-24
	hostis c.520-10-18-c.1156-22-c.1230-61-c.1271-51	humilio c.654-46	hydromeli c.401-11	hysse c.92-50	bandudum c.19-2-25	iberus c.954-45-c.958-2	idolatru c.370-14-c.335-46-c.370-15-c.923-42	ignitus c.6	

illustratio c. 903.14
 illustre c. 903.12.c. 1093.25
 illustrior c. 903.13
 illustris c. 903.12
 illustrissimus c. 903.13
 illustro c. 903.12
 illusio c. 901.1.c. 1273.29.c. 1366.56
 illyricus c. 351.44
 illyris c. 351.41
 illyrium c. 351.41
 ilua c. 380.44
 ilurcis c. 877.14.c. 1154.30
 ilus c. 558.42
 ilys c. 351.41
 im c. 467.33.c. 1139.1
 imagnabile c. 988.19
 imagnabundus c. 988.32
 imagnarius c. 118.3.c. 988.30
 imagnatio c. 118.4.c. 988.28
 imagnator c. 988.32
 imagnatrix c. 988.32
 imagnior c. 118.1.c. 988.25
 imago c. 117.37.58.c. 988.3.c. 1159.17.c. 1349.43
 imaguncula c. 988.4
 imaus c. 579.14
 imbarbescere c. 1158.17
 imbecilla c. 1159.56
 imbecillis c. 694.24
 imbecillitas c. 694.25
 imbecilliter c. 694.26
 imbecillus c. 694.24
 imbellia c. 521.24
 imbellis c. 521.23
 imber c. 424.24.c. 1399.24
 imberbis c. 2.16.c. 208.16
 imbibo c. 416.57.c. 929.53
 imbrefacio c. 269.19
 imbrefactus c. 269.20
 imbreus c. 551.15
 imbrex c. 424.26.31.c. 1158.24.c. 1173.21
 imbrica c. 1158.12
 imbricium c. 424.28
 imbricosus c. 424.30
 imbrifer c. 424.24
 imbrificus c. 269.20
 imbulinare c. 499.30
 imbulitare c. 499.31.c. 1134.48
 imbuo c. 273.7.c. 1347.48.c. 1422.6
 imburum c. 1069.9
 imbutum c. 1158.19
 imbutu literis c. 273.7
 imbutum utijs c. 273.9
 imitari c. 932.20
 imitatio c. 932.20.c. 1390.54
 imitator c. 932.20
 imitatrix c. 932.20
 imito c. 1404.24
 immane c. 1174.7.c. 1347.12
 immanes c. 568.21.c. 1159.16.c. 1151.43
 immania saxa c. 468.12
 immanitas c. 468.23
 immaniter c. 468.23
 immature c. 429.34
 immaturus c. 429.28
 immemor c. 878.28
 immerito c. 884.2
 immeritum c. 883.62
 immigratio c. 1006.49
 immigro c. 1006.48
 imimneo c. 471.46.c. 766.17
 immisceo c. 751.52
 immiscere se hereditati c. 849.52
 immisso c. 625.26
 immissulus c. 1180.49
 immissum c. 1274.60
 immittis c. 659.60
 immitto c. 625.24.c. 1349.58
 immiste c. 751.56
 immistum c. 751.57
 immistio c. 751.55
 immistor c. 751.55
 immistura c. 751.56
 immo c. 880.24
 immobilia c. 179.7
 immobilitas c. 936.16
 immobiliter c. 936.16
 immodici c. 53.11
 immodicum c. 53.18
 immolatio c. 183.38
 immolator c. 183.38
 immolatrix c. 183.38
 immolo c. 183.36.c. 1158.37
 immordeo c. 689.17
 immoror c. 766.14
 immortalis c. 688.36
 immortalitas c. 688.38
 immortalis c. 149.41
 immunde c. 199.60
 immundicia c. 199.60
 immundities c. 199.60
 immundus c. 199.57
 immunis c. 198.45.c. 507.4.c. 1158.33.c. 1164.32.c. 1139.48
 immunitas c. 198.28.46
 immusculus c. 1125.36.c. 1159.19
 immustulus c. 1159.42
 immutabile c. 935.61
 impactum c. 618.52.c. 822.48
 impages c. 1167.57
 impacror c. 271.13
 impa c. 1150.18
 impar c. 682.15
 impar numerus c. 1158.25
 impares tibie c. 1158.25
 imparens c. 1158.13
 imparilis c. 681.33
 imparilitas c. 1.34.c. 681.38
 imparitas c. 681.15
 impedio c. 801.44.c. 1350.26
 impedimenta c. 801.51
 impediti c. 1149.48
 impeditio c. 801.55
 impelimenta c. 1158.3
 impello c. 886.46
 impendo c. 59.6
 impendere laborem c. 59.1
 impendere operam c. 59.1
 impendere studium c. 59.2
 impendia c. 57.32
 impendio c. 57.32
 impendium c. 58.62.c. 1074.53
 impendo c. 58.61
 impenetrabile c. 1158.21
 impennata agne c. 135.17.c. 1182.49
 impennatus c. 135.16
 impensa c. 58.62.c. 59.3
 impensa stipes c. 1158.6
 imperare c. 314.34
 imperata c. 656.7
 imperativa c. 26.36
 imperator c. 314.27.34.c. 1065.20
 imperato c. 1157.2
 imperiose c. 314.53
 imperiosus c. 100.18.c. 314.49
 imperitabundus c. 314.56
 imperitia c. 680.22
 imperito c. 314.55
 imperitus c. 680.21
 imperium c. 314.37.44
 impetro c. 656.2.c. 682.40
 impetro mihi c. 656.5
 impersonale c. 816.52
 impersonaliter c. 816.53
 impertio c. 263.41.44.51.c. 1242.23.c. 1403.60
 impertiri pro impartire c. 263.52
 impes c. 742.16
 impescere c. 1158.7
 impetignus species c. 1000.52
 impetigo c. 740.54
 impeto c. 742.15
 impetrasso c. 439.14
 impetratio c. 439.17
 impetris c. 555.12
 impetratum c. 1158.1
 impetratrix c. 1158.27
 impetro c. 439.13.c. 1186.6
 impetus c. 742.16.c. 1158.35
 impiatus c. 1158.27
 impie c. 717.49
 impietas c. 717.48
 impiger c. 804.11
 impigre c. 804.12
 impigrus c. 804.13
 impigritas c. 804.13
 impigritas facere c. 334.27
 impotens c. 178.29.c. 1057.34
 impotenter c. 178.30
 impotens c. 1274.37
 impotentia c. 178.30
 impite c. 1158.27
 impium c. 717.47
 impius c. 50.6
 impleo c. 1017.40
 implexum c. 1158.22
 implicio c. 277.25.c. 667.1.c. 1272.37
 imploratio c. 1011.37
 imploro c. 1011.34
 imploro c. 1148.10.c. 1158.14.c. 1192.2
 implume c. 135.46
 implumes aues c. 135.47
 impluvius c. 425.19
 impluvium c. 216.15
 impluviatus c. 1016.45
 impluviatus color c. 244.44.c. 425.19
 impluvium c. 144.24
 impluvium c. 425.18.c. 1072.40
 impolitus facere c. 1157.56
 impomenta c. 1158.8
 impono c. 126.62.c. 334.16.c. 1349.30
 impono iunctum dativo c. 334.19
 impono manum c. 334.18
 imporcator c. 1157.62
 importatum c. 1127.57
 importo c. 117.1.c. 852.3
 importune c. 97.26.30
 importune fieri c. 97.26
 importunitas c. 138.12
 importunum c. 97.25
 importunum esse c. 97.25
 importunus c. 138.11.c. 1158.9
 importunus homo c. 97.29
 impos c. 178.46.c. 1057.33.c. 1158.15
 impossibilis c. 185.58
 impostores c. 334.24
 impostura c. 43.54
 imposturam facere c. 334.27
 impotens c. 178.29.c. 1057.34
 impotenter c. 178.30
 impotens c. 1274.37
 impotentia c. 178.30
 impium c. 717.47
 impius c. 50.6
 impleo c. 1017.40
 implexum c. 1158.22
 implicio c. 277.25.c. 667.1.c. 1272.37
 imploratio c. 1011.37
 imploro c. 1011.34
 imploro c. 1148.10.c. 1158.14.c. 1192.2
 implume c. 135.46
 implumes aues c. 135.47
 impluvius c. 425.19
 impluvium c. 216.15
 impluviatus c. 1016.45
 impolitus facere c. 1157.56
 impomenta c. 1158.8
 impono c. 126.62.c. 334.16.c. 1349.30
 impono iunctum dativo c. 334.19
 impono manum c. 334.18
 imporcator c. 1157.62
 importatum c. 1127.57
 importo c. 117.1.c. 852.3
 importune c. 97.26.30
 importune fieri c. 97.26
 importunitas c. 138.12
 importunum c. 97.25
 importunum esse c. 97.25
 importunus c. 138.11.c. 1158.9
 importunus homo c. 97.29
 impos c. 178.46.c. 1057.33.c. 1158.15
 impossibilis c. 185.58
 impostores c. 334.24
 impostura c. 43.54
 imposturam facere c. 334.27
 impotens c. 178.29.c. 1057.34
 impotenter c. 178.30
 impotens c. 1274.37
 impotentia c. 178.30
 impium c. 717.47
 impius c. 50.6
 impleo c. 1017.40
 implexum c. 1158.22
 implicio c. 277.25.c. 667.1.c. 1272.37
 imploratio c. 1011.37
 imploro c. 1011.34
 imploro c. 1148.10.c. 1158.14.c. 1192.2
 implume c. 135.46
 implumes aues c. 135.47
 impluvius c. 425.19
 impluvium c. 216.15
 impluviatus c. 1016.45
 impolitus facere c. 1157.56
 impomenta c. 1158.8
 impono c. 126.62.c. 334.16.c. 1349.30
 impono iunctum dativo c. 334.19
 impono manum c. 334.18
 imporcator c. 1157.62
 importatum c. 1127.57
 importo c. 117.1.c. 852.3
 importune c. 97.26.30
 importune fieri c. 97.26
 importunitas c. 138.12
 importunum c. 97.25
 importunum esse c. 97.25
 importunus c. 138.11.c. 1158.9
 importunus homo c. 97.29
 impos c. 178.46.c. 1057.33.c. 1158.15
 impossibilis c. 185.58
 impostores c. 334.24
 impostura c. 43.54
 imposturam facere c. 334.27
 impotens c. 178.29.c. 1057.34
 impotenter c. 178.30
 impotens c. 1274.37
 impotentia c. 178.30
 impium c. 717.47
 impius c. 50.6
 impleo c. 1017.40
 implexum c. 1158.22
 implicio c. 277.25.c. 667.1.c. 1272.37
 imploratio c. 1011.37
 imploro c. 1011.34
 imploro c. 1148.10.c. 1158.14.c. 1192.2
 implume c. 135.46
 implumes aues c. 135.47
 impluvius c. 425.19
 impluvium c. 216.15
 impluviatus c. 1016.45
 impolitus facere c. 1157.56
 impomenta c. 1158.8
 impono c. 126.62.c. 334.16.c. 1349.30
 impono iunctum dativo c. 334.19
 impono manum c. 334.18
 imporcator c. 1157.62
 importatum c. 1127.57
 importo c. 117.1.c. 852.3
 importune c. 97.26.30
 importune fieri c. 97.26
 importunitas c. 138.12
 importunum c. 97.25
 importunum esse c. 97.25
 importunus c. 138.11.c. 1158.9
 importunus homo c. 97.29
 impos c. 178.46.c. 1057.33.c. 1158.15
 impossibilis c. 185.58
 impostores c. 334.24
 impostura c. 43.54
 imposturam facere c. 334.27
 impotens c. 178.29.c. 1057.34
 impotenter c. 178.30
 impotens c. 1274.37
 impotentia c. 178.30
 impium c. 717.47
 impius c. 50.6
 impleo c. 1017.40
 implexum c. 1158.22
 implicio c. 277.25.c. 667.1.c. 1272.37
 imploratio c. 1011.37
 imploro c. 1011.34
 imploro c. 1148.10.c. 1158.14.c. 1192.2
 implume c. 135.46
 implumes aues c. 135.47
 impluvius c. 425.19
 impluvium c. 216.15
 impluviatus c. 1016.45
 impolitus facere c. 1157.56
 impomenta c. 1158.8
 impono c. 126.62.c. 334.16.c. 1349.30
 impono iunctum dativo c. 334.19
 impono manum c. 334.18
 imporcator c. 1157.62
 importatum c. 1127.57
 importo c. 117.1.c. 852.3
 importune c. 97.26.30
 importune fieri c. 97.26
 importunitas c. 138.12
 importunum c. 97.25
 importunum esse c. 97.25
 importunus c. 138.11.c. 1158.9
 importunus homo c. 97.29
 impos c. 178.46.c. 1057.33.c. 1158.15
 impossibilis c. 185.58
 impostores c. 334.24
 impostura c. 43.54
 imposturam facere c. 334.27
 impotens c. 178.29.c. 1057.34
 impotenter c. 178.30
 impotens c. 1274.37
 impotentia c. 178.30
 impium c. 717.47
 impius c. 50.6
 impleo c. 1017.40
 implexum c. 1158.22
 implicio c. 277.25.c. 667.1.c. 1272.37
 imploratio c. 1011.37
 imploro c. 1011.34
 imploro c. 1148.10.c. 1158.14.c. 1192.2
 implume c. 135.46
 implumes aues c. 135.47
 impluvius c. 425.19
 impluvium c. 216.15
 impluviatus c. 1016.45
 impolitus facere c. 1157.56
 impomenta c. 1158.8
 impono c. 126.62.c. 334.16.c. 1349.30
 impono iunctum dativo c. 334.19
 impono manum c. 334.18
 imporcator c. 1157.62
 importatum c. 1127.57
 importo c. 117.1.c. 852.3
 importune c. 97.26.30
 importune fieri c. 97.26
 importunitas c. 138.12
 importunum c. 97.25
 importunum esse c. 97.25
 importunus c. 138.11.c. 1158.9
 importunus homo c. 97.29
 impos c. 178.46.c. 1057.33.c. 1158.15
 impossibilis c. 185.58
 impostores c. 334.24
 impostura c. 43.54
 imposturam facere c. 334.27
 impotens c. 178.29.c. 1057.34
 impotenter c. 178.30
 impotens c. 1274.37
 impotentia c. 178.30
 impium c. 717.47
 impius c. 50.6
 impleo c. 1017.40
 implexum c. 1158.22
 implicio c. 277.25.c. 667.1.c. 1272.37
 imploratio c. 1011.37
 imploro c. 1011.34
 imploro c. 1148.10.c. 1158.14.c. 1192.2
 implume c. 135.46
 implumes aues c. 135.47
 impluvius c. 425.19
 impluvium c. 216.15
 impluviatus c. 1016.45
 impolitus facere c. 1157.56
 impomenta c. 1158.8
 impono c. 126.62.c. 334.16.c. 1349.30
 impono iunctum dativo c. 334.19
 impono manum c. 334.18
 imporcator c. 1157.62
 importatum c. 1127.57
 importo c. 117.1.c. 852.3
 importune c. 97.26.30
 importune fieri c. 97.26
 importunitas c. 138.12
 importunum c. 97.25
 importunum esse c. 97.25
 importunus c. 138.11.c. 1158.9
 importunus homo c. 97.29
 impos c. 178.46.c. 1057.33.c. 1158.15
 impossibilis c. 185.58
 impostores c. 334.24
 impostura c. 43.54
 imposturam facere c. 334.27
 impotens c. 178.29.c. 1057.34
 impotenter c. 178.30
 impotens c. 1274.37
 impotentia c. 178.30
 impium c. 717.47
 impius c. 50.6
 impleo c. 1017.40
 implexum c. 1158.22
 implicio c. 277.25.c. 667.1.c. 1272.37
 imploratio c. 1011.37
 imploro c. 1011.34
 imploro c. 1148.10.c. 1158.14.c. 1192.2
 implume c. 135.46
 implumes aues c. 135.47
 impluvius c. 425.19
 impluvium c. 216.15
 impluviatus c. 1016.45
 impolitus facere c. 1157.56
 impomenta c. 1158.8
 impono c. 126.62.c. 334.16.c. 1349.30
 impono iunctum dativo c. 334.19
 impono manum c. 334.18
 imporcator c. 1157.62
 importatum c. 1127.57
 importo c. 117.1.c. 852.3
 importune c. 97.26.30
 importune fieri c. 97.26
 importunitas c. 138.12
 importunum c. 97.25
 importunum esse c. 97.25
 importunus c. 138.11.c. 1158.9
 importunus homo c. 97.29
 impos c. 178.46.c. 1057.33.c. 1158.15
 impossibilis c. 185.58
 impostores c. 334.24
 impostura c. 43.54
 imposturam facere c. 334.27
 impotens c. 178.29.c. 1057.34
 impotenter c. 178.30
 impotens c. 1274.37
 impotentia c. 178.30
 impium c. 717.47
 impius c. 50.6
 impleo c. 1017.40
 implexum c. 1158.22
 implicio c. 277.25.c. 667.1.c. 1272.37
 imploratio c. 1011.37
 imploro c. 1011.34
 imploro c. 1148.10.c. 1158.14.c. 1192.2
 implume c. 135.46
 implumes aues c. 135.47
 impluvius c. 425.19
 impluvium c. 216.15
 impluviatus c. 1016.45
 impolitus facere c. 1157.56
 impomenta c. 1158.8
 impono c. 126.62.c. 334.16.c. 1349.30
 impono iunctum dativo c. 334.19
 impono manum c. 334.18
 imporcator c. 1157.62
 importatum c. 1127.57
 importo c. 117.1.c. 852.3
 importune c. 97.26.30
 importune fieri c. 97.26
 importunitas c. 138.12
 importunum c. 97.25
 importunum esse c. 97.25
 importunus c. 138.11.c. 1158.9
 importunus homo c. 97.29
 impos c. 178.46.c. 1057.33.c. 1158.15
 impossibilis c. 185.58
 impostores c. 334.24
 impostura c. 43.54
 imposturam facere c. 334.27
 impotens c. 178.29.c. 1057.34
 impotenter c. 178.30
 impotens c. 1274.37
 impotentia c. 178.30
 impium c. 717.47
 impius c. 50.6
 impleo c. 1017.40
 implexum c. 1158.22
 implicio c. 277.25.c. 667.1.c. 1272.37
 imploratio c. 1011.37
 imploro c. 1011.34
 imploro c. 1148.10.c. 1158.14.c. 1192.2
 implume c. 135.46
 implumes aues c. 135.47
 impluvius c. 425.19
 impluvium c. 216.15
 impluviatus c. 1016.45
 impolitus facere c. 1157.56
 impomenta c. 1158.8
 impono c. 126.62.c. 334.16.c. 1349.30
 impono iunctum dativo c. 334.19
 impono manum c. 334.18
 imporcator c. 1157.62
 importatum c. 1127.57
 importo c. 117.1.c. 852.3
 importune c. 97.26.30
 importune fieri c. 97.26
 importunitas c. 138.12
 importunum c. 97.25
 importunum esse c. 97.25
 importunus c. 138.11.c. 1158.9
 importunus homo c. 97.29
 impos c. 178.46.c. 1057.33.c. 1158.15
 impossibilis c. 185.58
 impostores c. 334.24
 impostura c. 43.54
 imposturam facere c. 334.27
 impotens c. 178.29.c. 1057.34
 impotenter c. 178.30
 impotens c. 1274.37
 impotentia c. 178.30
 impium c. 717.47
 impius c. 50.6
 impleo c. 1017.40
 implexum c. 1158.22
 implicio c. 277.25.c. 667.1.c. 1272.37
 imploratio c. 1011.37
 imploro c. 1011.34
 imploro c. 1148.10.c. 1158.14.c. 1192.2
 implume c. 135.46
 implumes aues c. 135.47
 impluvius c. 425.19
 impluvium c. 216.15
 impluviatus c. 1016.45
 impolitus facere c. 1157.56
 impomenta c. 1158.8
 impono c. 126.62.c. 334.16.c. 1349.30
 impono iunctum dativo c. 334.19
 impono manum c. 334.18
 imporcator c. 1157.62
 importatum c. 1127.57
 importo c. 117.1.c. 852.3
 importune c. 97.26.30
 importune fieri c. 97.26
 importunitas c. 138.12
 importunum c. 97.25
 importunum esse c. 97.25
 importunus c. 138.11.c. 1158.9
 importunus homo c. 97.29
 impos c. 178.46.c. 1057.33.c. 1158.15
 impossibilis c. 185.58
 impostores c. 334.24
 impostura c. 43.54
 imposturam facere c. 334.27
 impotens c. 178.29.c. 1057.34
 impotenter c. 178.30
 impotens c. 1274.37
 impotentia c. 178.30
 impium c. 717.47
 impius c. 50.6
 impleo c. 1017.40
 implexum c. 1158.22
 implicio c. 277.25.c. 667.1.c. 1272.37
 imploratio c. 1011.37
 imploro c. 1011.34
 imploro c. 1148.10.c. 1158.14.c. 1192.2
 implume c. 135.46
 implumes aues c. 135.47
 impluvius c. 425.19
 impluvium c. 216.15
 impluviatus c. 1016.45
 impolitus facere c. 1157.56
 impomenta c. 1158.8
 impono c. 126.62.c. 334.16.c. 1349.30
 impono iunctum dativo c. 334.19
 impono manum c. 334.18
 imporcator c. 1157.62
 importatum c. 1127.57
 importo c. 117.1.c. 852.3
 importune c. 97.26.30
 importune fieri c. 97.26
 importunitas c. 138.12
 importunum c. 97.25
 importunum esse c. 97.25
 importunus c. 138.11.c. 1158.9
 importunus homo c. 97.29
 impos c. 178.46.c. 1057.33.c. 1158.15
 impossibilis c. 185.58
 impostores c. 334.24
 impostura c. 43.54
 imposturam facere c. 334.27
 impotens c. 178.29.c. 1057.34
 impotenter c. 178.30
 impotens c. 1274.37
 impotentia c. 178.30
 impium c. 717.47
 impius c. 50.6
 impleo c. 1017.40
 implexum c. 1158.22
 implicio c. 277.25.c. 667.1.c. 1272.37
 imploratio c. 1011.37
 imploro c. 1011.34
 imploro c. 1148.10.c. 1158.14.c. 1192.2
 implume c. 135.46
 implumes aues c. 135.47
 impluvius c. 425.19
 impluvium c. 216.15
 impluviatus c. 1016.45
 impolitus facere c. 1157.56
 impomenta c. 1158.8
 impono c. 126.62.c. 334.16.c. 1349.30
 impono iunctum dativo c. 334.19
 impono manum c. 334.18
 imporcator c. 1157.62
 importatum c. 1127.57
 importo c. 117.1.c. 852.3
 importune c. 97.26.30
 importune fieri c. 97.26
 importunitas c. 138.12
 importunum c. 97.25
 importunum esse c. 97.25
 importunus c. 138.11.c. 1158.9
 importunus homo c. 97.29
 impos c. 178.46.c. 1057.33.c. 1158.15
 impossibilis c. 185.58
 impostores c. 334.24
 impostura c. 43.54
 imposturam facere c. 334.27
 impotens c. 178.29.c. 1057.34
 impotenter c

1069.14	lanuginosus c.918.55	lar gissimus c.1013.9	lateo c.821.11	c.1276.39	laurentes c.614.35	lecticarij c.600.60.	lembus heraclides c.1199.38	leoninus c.599.4	lernus c.492.34
lana appula c.1105.7	lanugo c.918.43.54	largitas c.1013.6.c.	latex c.821.8.c.	latrocinator c.794.38	laurentia c.613.22	c.756.3	lemniscā c.1160.6	leontij c.261.24	lephia c.243.21
lana lignea c.230.28	lanuini c.1173.50	1275.50.c.1411.20	1161.25	latrocinium c.794.38	c.837.40	lecticula c.600.57	lemonia c.1160.19	leontus c.596.4	lebij c.300.48
lanæ effigies c.1162.30	lanx c.8410.c.301.31	largito c.1013.4	lateralis c.820.54	latrones c.232.40.c.	laurentius c.613.21	lecticularius c.917.11	lemures c.331.53.c.	leontopetalon c.589.54	lebiium unum 883.8
lana esca c.1089.59	laodonia c.420.21	largitus c.1419.43	latibula c.820.61	794.33.50.c.1089.43	laurenum urbs c.614.34	lectio c.757.55	738.59.c.1276.53	leontophonos c.390.	lebiium uas c.300.44.
lanarū infector c.273.4	laomedon c.558.43	largus c.434.41.c.	latibulo c.820.58.c.	c.1161.28.c.1215.43	laureo c.614.27	lectipes c.803.16	c.1431.14	leontopodion c.598.58	c.1160.21
lanatus lupus c.159.39	laomedontens c.559.15	larguscule c.1013.8	latibulor c.820.58.	latrūculator c.794.49	laureolus c.613.9	lectisterium c.600.69.c.756.1	lendigenosus c.672.39	leonum clementia c.596.10	lesbos c.300.46
lanca c.669.28.c.	laomedontades c.559.15	laridum c.522.10.c.	c.1276.11	latrunculus c.794.49	laureta c.1096.32	lectutatio c.758.11	lene c.672.1.8	leonū genera c.595.58	lessus c.1011.46
1161.10.c.1435.33	lapa c.361.1	larinae c.580.45	latibulum c.820.60	795.32	lauretum c.614.31	lectus c.758.11	lenæus c.696.18	leonū lingua c.237.25	lethargum c.573.49
lanearium c.669.31	lapa c.361.1	larissa c.332.6	lati clauū c.219.33	latum c.794.18.c.	c.796.20	lectus c.1160.14	lenia c.672.9	leonus pugna c.596.35	lethe c.573.30
lance et licio c.1160.50	lapatum c.492.18.	larisse c.332.6	latifolia herba c.795.28	latus c.794.28	laurifer c.614.33	lectus c.1160.14	lenimentum c.672.9	leopardus c.599.8.	lethæus c.573.43
lancinis c.1147.20	c.1066.55.c.1433.21	larissei c.553.29	latifolia quercus c.675.4.c.821.34	latus clauus c.219.21	lauri genera c.613.28	leana c.595.49.c.	lenio c.672.3	c.329.21.	lethum c.573.51.c.
lanano c.669.34	lapatum bouinum c.492.24	larissus c.332.8	latifolium c.795.27.c.	latus c.219.21	lauriger c.614.33	599.2	lenis c.672.10	c.858.45	lethum 1160.18
lancolus c.918.55	lapatum bouinum c.492.24	larissus c.332.8	821.32	latus c.219.21	laurinum oleum c.949.28	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
lanerum c.216.18.	lapatus canterinus c.492.21	larissus c.332.8	latifundium c.795.29	latus c.219.21	c.1161.23	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
c.1161.23	492.21	larissus c.332.8	latifundium c.795.29	latus c.219.21	laurulauinū c.614.33	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
laneum c.918.52	laphita c.550.61	larissus c.332.8	latigena c.820.54	latus c.219.21	lauronense unum c.883.7	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
laneus lupus c.159.39	laphita c.550.61	larissus c.332.8	latina lingua c.810.51	latus c.219.21	883.7	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
langet c.245.22	laphita c.550.61	larissus c.332.8	latina porta c.156.2	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
langza c.420.49.c.	lapidati c.861.51	larissus c.332.8	c.820.53	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
903.53	lapides c.150.48	larissus c.332.8	latinae ferie c.26.35	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
langor. c.903.47.c.	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	c.1077.60	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
1353.25	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latine c.820.51	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
langueo c.903.50	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latine loqui c.820.52	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
langueso c.903.50	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	c.1161.26	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
languide c.903.53	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latinitas c.820.52	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
languidus c.903.52	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latinus c.810.40.51.	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
langula c.301.31.c.	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	c.847.55.c.1180.25.	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
1068.38	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	c.1199.46	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
langurium c.245.21	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latiolente c.1175.41	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
lanuare c.918.46	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latior c.794.21	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
lanuicum c.918.51	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latinus sylvius c.837.11	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
lanuina c.138.60.c.	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latissime c.794.21	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
918.50	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latissimus c.794.21	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
lanuina officina c.138.60	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latissimus c.794.21	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
138.60	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latissimus c.794.21	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
lanuina mulier c.270.13	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latissimus c.794.21	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
270.13	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latissimus c.794.21	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
lanuina sorores c.265.23	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latissimus c.794.21	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
265.23	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latissimus c.794.21	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
lanuina c.270.14	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latissimus c.794.21	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
c.270.14	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latissimus c.794.21	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
lanuina c.918.53	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latissimus c.794.21	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
c.918.53	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latissimus c.794.21	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
lanuina c.918.53	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latissimus c.794.21	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
c.918.53	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latissimus c.794.21	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
lanuina arbor c.230.42	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latissimus c.794.21	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
230.42	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latissimus c.794.21	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
lanuina c.918.49	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latissimus c.794.21	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
c.918.49	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latissimus c.794.21	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
lanuina mensa c.139.1.c.	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latissimus c.794.21	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
139.1.c.	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latissimus c.794.21	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
lanuina c.139.1	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latissimus c.794.21	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
c.139.1	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latissimus c.794.21	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
lanuina c.918.57	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latissimus c.794.21	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
c.918.57	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latissimus c.794.21	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
lanuina c.139.4.c.	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latissimus c.794.21	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
139.4.c.	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latissimus c.794.21	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
lanuina c.918.50	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latissimus c.794.21	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
c.918.50	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latissimus c.794.21	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
lanuina c.139.4.c.	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latissimus c.794.21	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
139.4.c.	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latissimus c.794.21	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
lanuina c.918.50	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latissimus c.794.21	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
c.918.50	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latissimus c.794.21	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
lanuina c.139.4.c.	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latissimus c.794.21	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
139.4.c.	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latissimus c.794.21	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
lanuina c.918.50	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latissimus c.794.21	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
c.918.50	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latissimus c.794.21	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
lanuina c.139.4.c.	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latissimus c.794.21	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
139.4.c.	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latissimus c.794.21	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.47.c.793.53	599.2	lenis c.672.10	c.1135.20	lethum 1160.18
lanuina c.918.50	lapides pretiosi c.85.33	larissus c.332.8	latissimus c.794.21	latus c.219.21	laurum fulmine nonici c.700.				

languatio c.612.41. *libella* c.574.8.c. 874.36
 c.671.61. 1073.56.c.1160.42. *libethra* c.508.18
languator c.612.40. *libelliones* c.812.16
 c.671.61. c.276.19. *libetros* c.508.17
languo c.612.40.c. *libellum* c.814.54. *libetrides* c.508.13
 671.59. *libellus* c.415.36.c. *libidinosus* c.814.2
leuina c.977.30. 812.15. c.814.1. *libidinosus* c.100.3
leuior c.671.29. *libens* c.814.4. *libido* c.813.44.c.
leuir c.372.27.c. *libenter* c.814.5. 874.37. c.1080.2.c.
 743.33.c.1160.20.c. *libentia* c.814.3. 1396.62
 1436.21. *libentina* c.814.6.c. *libitina* c.814.6.c.
leuis c.671.15. 1080.2. *libitina* c.814.6.c.
leuissime c.671.29. *libentissima* c.814.6
leuissimus c.671.29. *libentus* c.814.5
leuitas c.671.20. *liber* c.812.6.25.c.
leuiter c.671.28. 813.41.c.1160.27. *libralis* c.57.7
leuius c.671.29. *liber bacchus* c.694.55. *libramentum* c.57.13
leuo c.671.29.c. *liber cortex* c.812.6. *librarij* c.812.17
 1352.29. *libera* c.575.52. *librarium atramentum*
leuor c.671.61. *liberales discipline* c. *liberarij* c.812.17
 c.791.43. 813.34. *liberalia* c.812.40.
lex c.119.45.c.656. *liberalia* c.812.40.
 39.c.757.56. c.1076.41.c.1156.29
lex annaria c.634.31. c.1160.33. *libra* c.57.14.c.527.
lex antia c.181.53. *libera porta* c.154.55. 45.c.813.38
lex cibaria c.181.5. *liberalior* c.813.30. *libralis* c.57.7
lex cornelia c.181.46. *liberalis* c.813.23. *libramentum* c.57.13
lex cornelia de fidijs c.1162.26. *liberalissime* c.813.31
 c.217.27. *liberalissimus* c.813.31. *librarij* c.812.17
lex didia c.181.25. *liberalitas* c.813.24. *librarium atramentum*
lex diuina c.657.24. *liberaliter* c.813.25. c.100.56
lex fannia c.1277.3. *liberalius* c.813.31. 877.1
lex lepidiana c.181. *liberare* c.813.9. *libraria* c.57.8.c.
 51. *liberarij ludi* c.11.39. 1160.30
lex licinia c.181.29. *liberata* c.813.18.c. *librilla* c.1160.31
lex falidia c.172.58. *liberationis uocabulum* c.57.7
lex fenebris c.704.47. *libere* c.813.34.42. *libripens* c.57.7
lex municipalis c.657. *liberi* c.812.41. *libro* c.57.11.15
 17. c.435.5.c.813.17. *liberior* c.813.34. *libris* c.457.13
lex numae pompilij c. *liberius* c.813.34. *librum* c.1067.16
 679.32. c.1080.1. *liber pater* c.694.48. *liburna* c.506.29
lex orchia c.181.6. *liber pro sole* c.271.6. *liburnia* c.506.18
lex non scripta c.656. *liberrimo* c.813.35. *liburnica* c.506.27
 20. c.695.10.c.594.36. *liberrimus* c.813.34. *liburnum* c.506.21
lex plagaria c.177.4. *libertas* c.812.49. *libyca* c.457.9
lex satyra c.523.31. *libertitas* c.330.43. *libyca* c.313.48
lex sumptuaria c. *libertitas* c.330.43. *libycones* c.252.60
 181.26. *libertitas* c.330.43. *libyconum* c.456.48
lex tabellaria c.223.42. *libertitas* c.330.43. *libyconum mare* c.456.
 17. c.813.8. *libertitas* c.330.43. 48.c.457.12
Liba c.339.49.c. *libertus* c.330.40. *libyconum* c.457.12
 814.52.c.1089.9. *libertus* c.330.40. *libyssa* c.457.13
liba c.1304.21. *libertus* c.812.61. *libyssa* c.457.13
libamentum c.814.54. *libertus* c.812.61. *libyssa* c.457.16
libanochnes c.243.24. *liberum arbitrium ha-* *libyssa* c.457.15
libanotis c.101.23. *berere* c.813.55. *libyssa* c.457.15
libanotis c.340.17. *liberum est mihi* c. *libyssa* c.457.15
 c.457.13. 813.36. *libyssa* c.457.15
libare c.814.44. *libesum* c.6.36. *libyssa* c.457.15
libatio c.814.54. *libet* c.814.10.c. *libyssa* c.457.15

5.309.16. *liceri* c.814.26. *lilybaeum* c.347.23
 liciana c.946.54. *lima* c.834.43.c.
 licet c.322.30. 1090.37
 lichena c.748.56.c. *limaces* c.147.13.c.
 1000.51. 834.54. c.1160.35
 licinia c.181.29.c. c.1351.32
 948.58. *limari* c.1351.29
 licinia summa c.181. *limatio* c.834.46
 39. *limatura* c.834.46
 licinus mutianus c. *limax* c.257.19.c.
 796.4. 834.43. c.1090.20
 licitum c.1160.48. *limbus* c.217.41.c.
 licitatio c.614.34. 1430.1
 licito c.814.20. *limen* c.834.11.c.
 licitor c.814.25.c. 920.51. c.1352.21
 licium c.309.16.c. *limen interni maris* c.
 927.33. 970.61
 licorus c.347.41. *limintinus deus* c.36.
 licor c.236.59.c. 29.c.834.21
 506.42. c.1160.25. *limes* c.42.40.c.834.
 c.1247.29. 33
 licetus c.370.28. *limes decumanus* c.
 lido c.236.7. 834.37
 lidoron c.794.57. *limes diomedis* c.41.
 lie c.518.53. 40
 ligaculum c.236.56. *limi* c.834.32.c.
 ligamen c.236.55. 1191.17
 ligamentum c.236.55. *limina* c.1160.29
 ligatura c.237.20. *liminaria* c.834.20
 ligellum c.236.57.c. *limis obliquus* c.1160
 1276.29. 28
 ligna c.756.4.c. *limitare* c.834.36
 1081.60. *limitatus ager* c.834
 35.c.1160.30
 lignarius c.756.8. *limites* c.1160.29
 lignatio c.756.7. *limoria* c.785.26
 lignatum ire c.756.6. *limoria* c.834.44
 ligna lana c.230.28. *limus* c.1276.20
 lignum c.756.10. *lina* c.1162.6
 lignor c.756.5.c. *linamentum* c.234.60
 1259.44. *linarius* c.234.57
 lignosum c.756.9. *linctus* c.95.51.c.
 ligo c.237.20.c.756. 238.50
 12. c.1069.47. c. *linea* c.223.48.c.
 1072.56. 235.9.c.226.38
 ligo uerbum c.236.51. *lineamenta* c.235.58
 ligula c.238.4. *linearis* c.235.42
 liquor c.336.39. *linearis pictura* c.
 liguria c.236.35. 235.43
 ligurio c.238.54.c. *lineo* c.235.42
 1276.36. *lineam* c.234.56.c.
 liquorator c.238.56. 949.31
 liquor c.239.39. *lingere* c.95.48.c.
 liquor c.139.38. 1085.2
 liquor c.971.8. *lingo* c.238.47
 liquoratum c.92.11.32. *lingones* c.965.40
 liquor c.756.11. *lingua* c.238.9.c.
 1276.36. *lingua* c.238.9.c.
 liquorator c.238.56. *lingua* c.238.9.c.
 liquor c.239.39. 1162.17
 liquor c.139.38. *lingua bubula* c.238.
 liquor c.971.8. 16
 liquoratum c.92.11.32. *lingua canina* c.238.20
 liquor c.756.11. *lingua* c.238.9.c.
 liquor c.240.57. *lingua* c.238.9.c.
 liquor c.239.40. *lingua* c.238.9.c.
 liquor c.949.44. *lingua* c.238.9.c.
 liquor c.1030.61. *lingua* c.238.9.c.

lucres c.769.42.c.	27.c.1162.28	1245.29	163.25	lusciola c.1054.15	luculentum c.903.1	lycimnius c.587.14	lymphadus uinum c. 738.23	42
1161.36. c.1162.	lucro c.934.48. c.	1245.29	lunarius annus c.450.	luso c.744.25.c.	lucum c.902.54.c.	lycimnius c.161.54	macellus c.138.22.c.	madidi uino c.430.41
17	1141.54	ludi compitalitij c.744.	8.c.633.48	1275.56.c.1304.13	lucum, et lusus c.	lycanus c.161.54	1071.9. c.1162.57.c.	madidus c.430.39.
luceria c.769.43	lucrum c.1074.5	41	luna cum a sole discedit	lufor c.744.51.	1304.33	lycio c.430.27	1165.13	c.931.53
lucerus c.1161.37	lucrum, et lucrus c.	ludicra ars c.744.47	c.103.41	luforia pila c.418.	lucum uenetum c.501.	lyciola c.161.53	macer c.139.13.24	madidum acer c.936
lucia c.555.26	1303.54	ludicrum c.744.48	lunata pellis c.560.39	32.c.419.4	59	lycisa c.25.34.c.	maceria c.134.57.c.	57
lucarius c.769.40	lucta c.920.24	ludicra c.512.18	lunaticus c.591.14	luforia tabula c.744.	lux c.162.13.c.	162.10	139.31.c.1279.7	madon c.666.50
lucerna c.55.52.c.768	luctare c.90.29.c.	ludicrus c.744.45	lunæ sydus c.446.45	52.c.832.43	768.16	lycium c.663.22	maeries c.134.61.c.	madona c.592.55
54.c.1068.34	1403.55	ludicrus c.744.45	luc c.902.46. c.	luforis c.744.56	lux commune duum ge-	lycium mare c.774.28	139.30.c.1277.58	mador c.931.57.c.
lucerna militaris c.	luctari c.920.25.29	ludicrus c.744.45	1200.1	luforium c.744.51	nerum c.1303.48	lycius c.273.54.c.	macror c.139.28	1277.51
769.15.	luctatio c.903.57.c.	ludicrus c.744.45	lupa c.837.41	luforium c.744.51	luxa c.903.60.c.	92.40	maesco c.29.27	madulsa c.932.2
lucerna pensilis c.769.	920.26	ludificata ero c.1405.	lupa meretrix c.161.6	lufora c.905.4.c.	1161.48	lycius apollo c.162.	machera c.139.32	madusa c.1165.60
17	luctator c.920.28	21	lupanaria c.161.6	1161.59. c.1351.	luxantur c.1162.5	13.c.768.34	macherothorij c.130.	maender c.352.54.
lucernula c.769.21	luctifer c.904.21.c.	ludificatio c.269.53	lupari c.161.7.c.	12	luxantur c.1162.5	c.282.31	36	c.1167.37. c.1278.
lucius iupiter c.20.	920.21	ludificatrix c.744.58	1276.14	lustrare c.903.7.23.c.	luxata c.903.61	lyndiu c.557.9	machara c.92.16	31
47.c.636.41. c.769.	luctifico c.260.36	ludificor c.269.53.	lupata c.161.17	1351.1	luxati c.903.61	lyndus c.557.7.10	machina c.183.18	maandrus c.1167.38
37	lucto c.903.54	ludificor c.269.53.	lupercal c.660.58	lustrare agros c.520	luxatum membrum c.	lynostrophon c.206.48	machina bellia c.183.	maonia c.555.40
lucis c.1425.6	luctor c.903.54	ludi florales c.924.56	lupercalia c.26.33.	49	516.37.c.903.61	lynx c.282.18. c.	18	maotis c.772.43
luci c.768.21	luctuosi c.904.22.c.	ludi liberales c.744.41	c.27.44. c.161.1. c.	lustrari c.903.8	luxo c.903.60.c.	768.43	machinari c.383.24	maera c.785.46.c.
lucia c.635.18.c.	920.22	ludio c.650.32. c.	696.9.c.1076.29. c.	lustrati c.903.7.c.35.	904.12	lynx rex c.768.48	machinatio c.183.25	807.47
1185.19	luctuosus c.100.24.	744.61	1156.1	1276.48	luxor c.904.10.c.	lynx rex c.768.48	machinator c.183.24	maenades c.585.30
lucibile c.769.26	c.904.22.c.920.22	ludius c.1425.51	lupera c.161.2.c.	c.903.30.35.c.1161.	1248.48	43.c.240.9.52	machinatrix c.183.24	maenaliu carmen c.
lucide c.769.23	luctus c.904.14.c.	ludo c.743.62	1065.10	c.903.30.35.c.1161.	luxuria c.904.2.c.	lyrare c.240.34	machilus c.765.28	540.10
lucidior c.769.24	920.15	ludus c.743.62. c.	lupi c.159.35	55	1148.49. c.1304.11.	lyria poetæ c.239.45	macies c.139.23	maenalius c.540.9.c.
lucidissime c.769.25	lucubrari c.1046.54	744.29.c.1170.29	lupini dentes inæquales	lustrator c.903.34	c.1353.51	c.240.9	macilentus c.139.21.	695.53
lucidissimus c.769.24	lucubratio c.770.13.c.	ludus armorum c.	c.161.18	lustratrix c.903.34	luxuria conuiuiorum c.	Lyricum carmen c.239.	c.1165.16	maenaliu aper c.
lucidus c.769.24	1046.54	744.39	lupinum c.261.20.	lustricia dies c.903.31.	181.16	46	macor c.139.24.c.	540.4
lucido c.769.22	lucubratiu macula c.	ludus literarius c.	24.c.1304.24	c.1162.10	luxuriare c.904.6.	lyrnesides c.1162.12	1277.27	maenalius c.540.4.c.
lucidus c.769.22	770.15	744.36	lupinus adipes c.1004.	lustricus c.21.42	c.1406.57	lyris amnis c.566.60	macresco c.139.22	695.54
lucifer c.342.10.c.	locubro c.770.12	ludus musicus c.744.	24	lustrum c.165.55.c.	luxuries c.504.2	c.820.37	macri c.1080.14	masurtium c.1430.8
769.60.c.1156.49	luculente c.770.5	37	lupor c.161.7	848.29. c.903.19. c.	luxurior c.904.10	lycurus c.162.2.7.	macritudo c.139.24	magalia c.173.36
luciferi ortus c.1091.8	luculentior c.770.6	lucere c.1275.32	luporum nisus c.160.	1076.17	luxuriosi c.904.1.c.	c.512.61	c.1277.8	magar c.173.35
lucifco c.770.10	luculentissimo c.770.7	luere poenam c.902.52	11.c.748.16	lufis c.744.24.c.	luxuria c.904.1.c.	lycurus lacedæmonio-	macrobius c.139.20	magia c.976.27
lucifuga c.474.56.c.	luculentissimus c.770.6	lues c.902.2.c.1161.	lupulus c.161.38	1275.56.c.1304.13	1161.49	rum rex c.162.2	macrochir c.139.21	magia ars c.639.52
770.9	luculentitas c.770.7.c.	54.c.1247.35	lupus c.51.56.c.160.	lufis in pueris c.744.	luxum membrum c.	lycurus nemææ regionis	macrocosmus c.139.17	magis c.639.52
lucigena c.770.9	1276.45	lugdunensis c.927.46	48.c.161.32. c.1126.	26	903.60.c.1248.47	rex c.162.7	macrologia c.139.19	magida c.84.10.c.
lucij c.1075.42	luculentus c.770.6	lugdunum c.927.47	37	lumentum c.902.58	luxus c.904.3.	lycurus rex thracii c.	lytta c.360.55	84.10.c.
lucilius c.181.23.c.	luculentus c.770.5.c.	lugere c.904.14.c.	lupus est in fabula c.	lucarius mulus c.158.	Lylius c.695.17	162.7	lytta c.360.55	301.30.c.1068.38
766.40.c.1161.40	1161.53.c.1251.38	920.12	160.26	54.c.903.1	lyba c.339.49	lycus c.161.42.c.	lytra c.1064.37.c.	magida c.84.10.c.
lucilij uersus c.159.59	lucullus c.65.46.c.	lugubre c.904.19.c.	lupus piscis c.159.35	lucani c.902.51.c.	lybius campus c.1162	548.58.c.551.15	EM. Anneus lucanus c.	magide uirtute c.138.36
lucina c.699.47.c.	1184.24	920.18	lupus salictarius c.	1275.31	19	lyde c.557.7.c.994.	977.14	639.62
769.38.c.1063.33	luculus c.769.40	lupus salictarius c.	161.36	lutea herba c.250.37.	lybiussa c.1162.21	60	M. Anneus seneca c.	magistratus c.630.10
lucinia c.1207.12	lucumo c.769.43	lupus salictarius c.	lupus tyberinus c.159.	161.27.c.929.32	lycon c.161.49.c.	487.35.c.510.60	977.5	19.c.1166.33
lucinus c.769.52	lucumones c.769.43	41	42	lutei adificij inuentor c.	lycas c.994.59	191.57	M. Agrippa c.808.17	magister equitum c.630.
lucio c.381.37	lucunter c.770.55	lumarie falces c.172.	lupus aranei genus c.	lutei adificij inuentor c.	lycastus c.161.52	lutenfes rose c.255.36	M. Cato c.437.38.c.	2.c.1038.24.c.1064.
luciosus c.381.36.c.	lucuntere c.1161.49	11. c.903.43. c.	161.35	lutenfis pelagia c.	lycæa c.696.9	255.36	1002.34	56
770.15	lucis c.171.47.c.	1070.2	lura c.1162.8	255.36	lycæus c.160.49.c.	luteola c.736.8	M. Curius c.908.27	magisterium c.630.8.
lucius c.468.49. c.	769.27. c.1143.13.c.	lumbago c.874.37. c.	luræ c.901.16	luteus c.903.45	696.6	luteola c.736.8	M. Manlius c.1163.12	c.1168.2
1161.45	1161.57	1014.32 c.1162.7	lurcare c.901.20.c.	luteus color c.261.25.	lycæus mons c.540.6.	luteola c.736.8	M. Tullius c.437.28	magisterium equitum c.
lucius anneus seneca c.	lucus in exquilij Romæ	lumbi c.874.35.c.	1233.6	luter c.901.11	c.696.7	luteola c.736.8	M. Valerius coruinus c.	1168.3
977.9	c.13.19	1014.6	lurcones c.901.17.c.	lutesco c.902.55.c.	lycatpion c.41.8	luteola c.736.8	555.21	magister populi c.630.
lucocomedi c.769.45.	lucus albonarum c.	lumbria c.387.40	1162.9.c.1233.5	1276.17	lyce c.768.39	luteola c.736.8	M. Valerius c.439.22	4.c.1064.58
c.1161.52	1125.60	lumbus apri c.678.36	luridus c.901.21.c.	luteus c.903.45	lyceus c.551.16	luteola c.736.8	M. Valerius mesfala c.	magisterare c.1168.1
lucumenes c.1161.50	lucus libitinensis c.	lumen c.770.20	1162.12	luteus color c.261.25.	lychnites c.253.6.c.	luteola c.736.8	437.46	magistri c.1166.7
lucumus c.1161.52	1198.60	lumen c.770.20	luscina c.513.16.c.	luteus color c.261.25.	1008.51	luteola c.736.8	1063.15	magistro uerbum c.
lucresces c.1161.36.c.	lucius c.1275.33	luminosa c.770.53	514.11.c.904.20. c.	luteus color c.261.25.	lychnis c.254.47	luteola c.736.8	M. Valerius c.439.22	630.7.c.1166.6
1163.57	ludere c.743.62	luminosæ c.770.22	920.20	luteus color c.261.25.	lychnus c.768.54	luteola c.736.8	M. Valerius c.439.22	c.630.10. c.164.59.
lucretia c.1011.1	ludi c.744.41.c.758.	luminosus c.770.21.c.	luscina candida c.	luteus color c.261.25.	lychnus c.768.54	luteola c.736.8	555.21	c.1166.9
lucretilis c.770.55.	31.c.1212.11	1175.54	514.28	luteus color c.261.25.	lycia c.161.48	luteola c.736.8	M. Valerius c.439.22	magistri c.629.58
c.1191.50	ludibrio habere c.744.	luna c.13.8.c.349.	lusciosi c.1276.49	luteus color c.261.25.	lycidas c.551.10	luteola c.736.8	M. Valerius c.439.22	magistrare c.1168.1
lucrifuga c.474.54	60	8.c.575.60.c.635.	luscitium c.1162.7	luteus color c.261.25.	lycij apollinis oraculum	luteola c.736.8	437.46	magistri c.1166.7
lucrimus c.978.18.	ludibrium c.744.58.	45. c.1019.9. c.	luscus c.769.46	luteus color c.261.25.	c.1161.46	luteola c.736.8	macellarij c.138.50	magistro uerbum c.

<i>magna mater</i> c.632.7. c.1018.36	<i>magdalis</i> c.797.38	<i>malachya</i> c.692.61	<i>male uertere</i> c.529. 16	<i>malum medicum</i> c. 465.19	<i>manare solem</i> c.1162. 59	<i>manganicus</i> c.471.19	<i>mansurum</i> c.80.27	<i>mappula</i> c.470.45	<i>marmachus</i> c.786.48
<i>magna matris sacra</i> c. 1193.22	<i>magydalis</i> c.797.38	<i>malacia</i> c.261.13	<i>maleuolentia</i> c.204. 14.c.519.52	<i>malum punicum</i> c. 465.20.c.662.53	<i>maniceps</i> c.57.49.c. 469.52.c.1163.32	<i>manganium</i> c.471.23	<i>mansus</i> c.470.10	<i>marathon</i> c.579.53. c.774.17	<i>marmoratum</i> c.458.12
<i>magnanime</i> c.405. 48.c.630.36	<i>magus</i> c.638.47	<i>malacia maris</i> c.261. 13	<i>maleuole</i> c.204.14	<i>malus</i> c.518.49	<i>manca</i> c.892.57	<i>manganizo</i> c.471.27	<i>mantare</i> c.471.47.c. 1163.13.c.1176.43	<i>marathonius taurus</i> c. 579.53	<i>marmor augustinum</i> c. 751.24
<i>magnanimitas</i> c.405. 47.c.630.37	<i>maia</i> c.123.42.c. 631.4.c.167.22	<i>malacisso</i> c.261.21	<i>maleuoli</i> c.204.14	<i>malus arbor</i> c.570.33	<i>mandati</i> c.470.39	<i>manica</i> c.468.29.c. 1107.22.c.1163.1.c. 1169.50	<i>mantat</i> c.1416.16	<i>marathron</i> c.514.46. c.704.60	<i>marmor thebanum</i> c. 751.19
<i>magnanimitate</i> c.630. 37	<i>maia mater</i> c.140.62	<i>malagma</i> c.95.21.c. 261.18	<i>maleuolo</i> c.519.50. c.384.16	<i>malus honor</i> c.1019. 42	<i>mandani</i> c.1166.3	<i>manica</i> c.469.38	<i>mantelium</i> c.1083.59	<i>marceo</i> c.139.48	<i>marmor tiberianum</i> c. 751.24.c.971.37
<i>magnanimus</i> c.405. 46.c.630.36	<i>maiestas</i> c.630.42.c. 1167.34	<i>mala uana</i> c.203.47. c.945.43	<i>maleuolo tibi</i> c.519. 50	<i>mamercus</i> c.1132.41. c.1166.5	<i>mandanius</i> c.470.39.c. 1166.4	<i>manica</i> c.469.41.c. 1358.6	<i>mantica</i> c.470.46	<i>marcelli</i> c.1177.23	<i>marmorosum</i> c.248.25
<i>magna socrus</i> c.743. 26.c.1166.37	<i>maiestas dea</i> c.630.48	<i>malandrea</i> c.1148.8	<i>maleuolus</i> c.519.51.c. 204.15	<i>mamers</i> c.148.51.c. 1063.56.c.1166.6.c. 1168.54	<i>mandapio</i> c.470.2	<i>manica</i> c.469.41.c. 1358.6	<i>manticora</i> c.764.49	<i>marcesco</i> c.139.49	<i>maronites</i> c.376.48
<i>magne</i> c.630.28	<i>maiestatis crimen</i> c. 630.45	<i>mala punia</i> c.465.20 c.947.59	<i>maleuolus</i> c.519.51.c. 204.15	<i>mamertina</i> c.882.54	<i>mandapi</i> c.57.48.c. 469.56	<i>manica</i> c.468.28.c. 1163.1	<i>manticulari</i> c.470.50 c.1163.20	<i>marcius</i> c.139.50	<i>marrubium</i> c.106.46
<i>magnes</i> c.241.62	<i>maior</i> c.630.17	<i>malaxare</i> c.1085.6	<i>maleus rex</i> c.518.58	<i>mamertini</i> c.1168.55	<i>mandari</i> c.470.25.c. 469.55	<i>manica</i> c.468.28.c. 1163.1	<i>manticularia</i> c.1163. 15	<i>marcor</i> c.139.50	<i>marci</i> c.148.49.c.149. 7.c.617.7.c.1063.54
<i>magnesia</i> c.508.14	<i>maior amita</i> c.445. 55.c.1166.40	<i>maldacos</i> c.692.61	<i>maliacum mare</i> c.518. 61	<i>mamertinum uinum</i> c. 563.27	<i>mandari</i> c.470.25.c. 469.55	<i>manica</i> c.468.28.c. 1163.1	<i>manticularum usus</i> c. 1163.19	<i>marculus</i> c.192.3.c. 1165.16	<i>marcius in uinum</i> c. 811.6.c.882.48
<i>magnesis, sive magnetes</i> c.52.60.c.508.14	<i>maior amiculum</i> c. 445.56.c.1166.40	<i>mala fidei possessor</i> c. 519.19.12	<i>malicia</i> c.518.60	<i>mamertinus</i> c.148. 52.c.515.22.c.563. 25	<i>mandari</i> c.470.25.c. 469.55	<i>manica</i> c.468.28.c. 1163.1	<i>mantilio</i> c.231.48.c. 470.15	<i>marcus barbus</i> c. 1034.18	<i>marforum genus</i> c. 371.49
<i>magnusius</i> c.592.37	<i>maior consul</i> c.1166. 25	<i>mala fortuna templum</i> c.39.27	<i>malicee</i> c.518.60	<i>mamertius emilius</i> c. 848.30	<i>mandari</i> c.470.25.c. 469.55	<i>manica</i> c.468.28.c. 1163.1	<i>mantilla</i> c.470.41.c. 1163.28	<i>marcus auilius</i> c.908. 27	<i>marforum</i> c.1170.7
<i>magnuatum</i> c.1067.53	<i>maior in modum</i> c. 53.34.c.630.41	<i>malicia</i> c.518.60	<i>maligna lux</i> c.518. 18	<i>mamertus</i> c.148.51	<i>mandari</i> c.470.25.c. 469.55	<i>manica</i> c.468.28.c. 1163.1	<i>mantilla</i> c.470.41.c. 1163.28	<i>mare</i> c.446.40	<i>marfium</i> c.279.24
<i>magnuatum</i> c.1067.53	<i>maiores</i> c.417.47.c. 438.10.c.630.57.c. 1170.17	<i>maligna lux</i> c.518. 18	<i>maligna uia</i> c.518.17	<i>mamilla</i> c.1018.46	<i>mandari</i> c.470.25.c. 469.55	<i>manica</i> c.468.28.c. 1163.1	<i>mantilla</i> c.470.41.c. 1163.28	<i>mare altissimum</i> c. 446.54	<i>marfium</i> c.882.49
<i>magnifico</i> c.267.46. 630.33	<i>maiores flamines</i> c. 1166.11	<i>malignus</i> c.518.16	<i>malignus</i> c.518.16	<i>mamiliorum familia</i> c. 1018.46	<i>mandari</i> c.470.25.c. 469.55	<i>manica</i> c.468.28.c. 1163.1	<i>mantilla</i> c.470.41.c. 1163.28	<i>mare ausoniu</i> c.475.4	<i>marfium</i> c.358.29
<i>magnifice</i> c.269.30. c.630.32.c.1164. 36	<i>maiores nostrum</i> c. 308.19	<i>malignus ager</i> c.518. 15.20	<i>malignus ager</i> c.518. 15.20	<i>mamiliorum familia</i> c. 1018.46	<i>mandari</i> c.470.25.c. 469.55	<i>manica</i> c.468.28.c. 1163.1	<i>mantilla</i> c.470.41.c. 1163.28	<i>mare balearium</i> c. 971.6	<i>marfium</i> c.820.17
<i>magnificentia</i> c.269. 29.c.630.32	<i>maiores gratia</i> c.1166. 42	<i>malitia</i> c.517.59	<i>malitia</i> c.517.59	<i>mamilia</i> c.1018.46	<i>mandari</i> c.470.25.c. 469.55	<i>manica</i> c.468.28.c. 1163.1	<i>mantilla</i> c.470.41.c. 1163.28	<i>mare hybernicum</i> c. 425.11	<i>marfium</i> c.148.56
<i>magnificentior</i> c.269. 30	<i>maiorina</i> c.949.1	<i>malitia</i> c.517.59	<i>malitia</i> c.517.59	<i>mamilia</i> c.1018.46	<i>mandari</i> c.470.25.c. 469.55	<i>manica</i> c.468.28.c. 1163.1	<i>mantilla</i> c.470.41.c. 1163.28	<i>mare mortuum</i> c.688. 31	<i>marfium</i> c.1167.15
<i>magnificentissima</i> c. 1168.48	<i>maior alades</i> c.719.48	<i>malitia</i> c.517.59	<i>malitia</i> c.517.59	<i>mamilia</i> c.1018.46	<i>mandari</i> c.470.25.c. 469.55	<i>manica</i> c.468.28.c. 1163.1	<i>mantilla</i> c.470.41.c. 1163.28	<i>mare mortuum</i> c.688. 31	<i>marfium</i> c.1167.15
<i>magnificentissimo</i> c. 269.30	<i>maior magistratus</i> c. 1166.41	<i>malitia</i> c.517.59	<i>malitia</i> c.517.59	<i>mamilia</i> c.1018.46	<i>mandari</i> c.470.25.c. 469.55	<i>manica</i> c.468.28.c. 1163.1	<i>mantilla</i> c.470.41.c. 1163.28	<i>mare mortuum</i> c.688. 31	<i>marfium</i> c.1167.15
<i>magnificentissimus</i> c. 260.30	<i>maior mater</i> c.1018. 36	<i>malitia</i> c.517.59	<i>malitia</i> c.517.59	<i>mamilia</i> c.1018.46	<i>mandari</i> c.470.25.c. 469.55	<i>manica</i> c.468.28.c. 1163.1	<i>mantilla</i> c.470.41.c. 1163.28	<i>mare mortuum</i> c.688. 31	<i>marfium</i> c.1167.15
<i>magnificus</i> c.1164. 35	<i>maior morbus</i> c.591. 11	<i>malitia</i> c.517.59	<i>malitia</i> c.517.59	<i>mamilia</i> c.1018.46	<i>mandari</i> c.470.25.c. 469.55	<i>manica</i> c.468.28.c. 1163.1	<i>mantilla</i> c.470.41.c. 1163.28	<i>mare mortuum</i> c.688. 31	<i>marfium</i> c.1167.15
<i>magnificissima</i> c. 1168.46	<i>maior pater</i> c.1018. 35	<i>malitia</i> c.517.59	<i>malitia</i> c.517.59	<i>mamilia</i> c.1018.46	<i>mandari</i> c.470.25.c. 469.55	<i>manica</i> c.468.28.c. 1163.1	<i>mantilla</i> c.470.41.c. 1163.28	<i>mare mortuum</i> c.688. 31	<i>marfium</i> c.1167.15
<i>magnifico</i> c.269.27	<i>maior patrum</i> c.1166. 29	<i>malitia</i> c.517.59	<i>malitia</i> c.517.59	<i>mamilia</i> c.1018.46	<i>mandari</i> c.470.25.c. 469.55	<i>manica</i> c.468.28.c. 1163.1	<i>mantilla</i> c.470.41.c. 1163.28	<i>mare mortuum</i> c.688. 31	<i>marfium</i> c.1167.15
<i>magnificus</i> c.269. 29.c.630.32	<i>maior pater</i> c.1018. 35	<i>malitia</i> c.517.59	<i>malitia</i> c.517.59	<i>mamilia</i> c.1018.46	<i>mandari</i> c.470.25.c. 469.55	<i>manica</i> c.468.28.c. 1163.1	<i>mantilla</i> c.470.41.c. 1163.28	<i>mare mortuum</i> c.688. 31	<i>marfium</i> c.1167.15
<i>magniloquentia</i> c.81.4. c.630.39.c.1278. 20	<i>maior pater</i> c.1018. 35	<i>malitia</i> c.517.59	<i>malitia</i> c.517.59	<i>mamilia</i> c.1018.46	<i>mandari</i> c.470.25.c. 469.55	<i>manica</i> c.468.28.c. 1163.1	<i>mantilla</i> c.470.41.c. 1163.28	<i>mare mortuum</i> c.688. 31	<i>marfium</i> c.1167.15
<i>magniloquus</i> c.630.39	<i>maior pater</i> c.1018. 35	<i>malitia</i> c.517.59	<i>malitia</i> c.517.59	<i>mamilia</i> c.1018.46	<i>mandari</i> c.470.25.c. 469.55	<i>manica</i> c.468.28.c. 1163.1	<i>mantilla</i> c.470.41.c. 1163.28	<i>mare mortuum</i> c.688. 31	<i>marfium</i> c.1167.15
<i>magni ludi</i> c.1170.10	<i>maior pater</i> c.1018. 35	<i>malitia</i> c.517.59	<i>malitia</i> c.517.59	<i>mamilia</i> c.1018.46	<i>mandari</i> c.470.25.c. 469.55	<i>manica</i> c.468.28.c. 1163.1	<i>mantilla</i> c.470.41.c. 1163.28	<i>mare mortuum</i> c.688. 31	<i>marfium</i> c.1167.15
<i>magnipendo</i> c.56.26. c.630.33	<i>maior pater</i> c.1018. 35	<i>malitia</i> c.517.59	<i>malitia</i> c.517.59	<i>mamilia</i> c.1018.46	<i>mandari</i> c.470.25.c. 469.55	<i>manica</i> c.468.28.c. 1163.1	<i>mantilla</i> c.470.41.c. 1163.28	<i>mare mortuum</i> c.688. 31	<i>marfium</i> c.1167.15
<i>magnitas</i> c.630.33. c.1177.24	<i>maior pater</i> c.1018. 35	<i>malitia</i> c.517.59	<i>malitia</i> c.517.59	<i>mamilia</i> c.1018.46	<i>mandari</i> c.470.25.c. 469.55	<i>manica</i> c.468.28.c. 1163.1	<i>mantilla</i> c.470.41.c. 1163.28	<i>mare mortuum</i> c.688. 31	<i>marfium</i> c.1167.15
<i>magnitudo</i> c.630.32	<i>maior pater</i> c.1018. 35	<i>malitia</i> c.517.59	<i>malitia</i> c.517.59	<i>mamilia</i> c.1018.46	<i>mandari</i> c.470.25.c. 469.55	<i>manica</i> c.468.28.c. 1163.1	<i>mantilla</i> c.470.41.c. 1163.28	<i>mare mortuum</i> c.688. 31	<i>marfium</i> c.1167.15
<i>magnopere</i> c.630.41	<i>maior pater</i> c.1018. 35	<i>malitia</i> c.517.59	<i>malitia</i> c.517.59	<i>mamilia</i> c.1018.46	<i>mandari</i> c.470.25.c. 469.55	<i>manica</i> c.468.28.c. 1163.1	<i>mantilla</i> c.470.41.c. 1163.28	<i>mare mortuum</i> c.688. 31	<i>marfium</i> c.1167.15
<i>magnopolis</i> c.548.61	<i>maior pater</i> c.1018. 35	<i>malitia</i> c.517.59	<i>malitia</i> c.517.59	<i>mamilia</i> c.1018.46	<i>mandari</i> c.470.25.c. 469.55	<i>manica</i> c.468.28.c. 1163.1	<i>mantilla</i> c.470.41.c. 1163.28	<i>mare mortuum</i> c.688. 31	<i>marfium</i> c.1167.15
<i>magnus annus</i> c.450. 9.c.1166.32	<i>maior pater</i> c.1018. 35	<i>malitia</i> c.517.59	<i>malitia</i> c.517.59	<i>mamilia</i> c.1018.46	<i>mandari</i> c.470.25.c. 469.55	<i>manica</i> c.468.28.c. 1163.1	<i>mantilla</i> c.470.41.c. 1163.28	<i>mare mortuum</i> c.688. 31	<i>marfium</i> c.1167.15
<i>magnus pater</i> c.1018. 34	<i>maior pater</i> c.1018. 35	<i>malitia</i> c.517.59	<i>malitia</i> c.517.59	<i>mamilia</i> c.1018.46	<i>mandari</i> c.470.25.c. 469.55	<i>manica</i> c.468.28.c. 1163.1	<i>mantilla</i> c.470.41.c. 1163.28	<i>mare mortuum</i> c.688. 31	<i>marfium</i> c.1167.15
<i>magnus socer</i> c.743. 26.c.1166.36	<i>maior pater</i> c.1018. 35	<i>malitia</i> c.517.59	<i>malitia</i> c.517.59	<i>mamilia</i> c.1018.46	<i>mandari</i> c.470.25.c. 469.55	<i>manica</i> c.468.28.c. 1163.1	<i>mantilla</i> c.470.41.c. 1163.28	<i>mare mortuum</i> c.688. 31	<i>marfium</i> c.1167.15

massageta c.618.15. mater Phrygia c.454. 32
massicum unum c.811 6.c.882.47
massicus c.882.50
massilia c.557.50
massilienses c.558.33. c.882.59
massilioticum c.882.59
massilitana c.882.57
massilitanus c.558.34 c.882.59
massinissa c.555.18
massylla c.882.60
massyllius c.882.60
massyllus c.882.60
massice c.1301.28
massiche c.672.56
massiga c.672.58
massix c.672.57
massruatus c.108.59
massruc c.108.59
massucius c.1167.39
matella c.64.45.c. 300.10.c.1430.41
matellio c.64.46.c. 300.11.c.1068.28.c. 1165.53
mater c.687.2.c. 1355.23.c.1385.51
mater alma c.454.32
mater familie c.687. 21.c.1151.23.c.1165. 46.57
mater familias c.687 10.c.1004.56.c.1392. 46
materia c.171.16.32. c.1133.32
materiale c.171.40
materialis causa c.880. 56
materialiter c.171.40
materialia fabrica c. 171.21
materialiarius faber c. 171.20.c.756.9
materis c.669.32
mater magna c.631. 7.c.1018.36.c.1165. 56
mater materna c.687 46
mater deum c.454.31
mater matuta c.687 48.c.1162.45.c.1165. 56.c.1170.12
maternus c.687.41.c. 1016.40
matertera c.687.43.c. 1165.55
mater Phrygia c.454. 32
mathemata c.639.30
mathematica c.639.30
mathematicus c.639. 28.c.839.26
matiana c.945.47
matralia c.687.51.c. 1165.50
matres c.388.41
matresco c.687.47.c. 1177.30
matrices c.1165.57
matrici c.1165.50
matricida c.73.56.c. 679.38
matricidium c.73.57. c.679.37
matrimus c.262.1.c. 687.44.c.1153.17.c. 1165.52
matrimium c.687. 11.15.c.1165.57
matrix c.105.38.c. 687.50.c.874.52
matrona c.687.16.c. 1165.39.c.1392.45
matronalia c.687.51
mattæ c.941.58
matta scirpea c.192.33
matula c.64.45.c. 300.9.12. c.1165. 53
matura ætas c.419.30
matura poma c.419. 36.c.1162.46
mature c.419.32
maturecētia c.419.36
maturesco c.68.10.c. 419.35
maturus c.419.31
maturiter c.419.34
maturo c.68.10.c. 419.10.c.1147.23.
materum c.1357.27
maturus c.299.19.c. 419.25.c.1170.13
maturus homo c.419. 29
matuta c.687.48.c. 972.16.c.1152.39
matutinum c.972.15
matutinus c.687.49
mauors c.148.54.c. 1168.53
mauritus c.148.55
mauri c.456.57. c.995.61
mauritanica c.456.57 c.995.60
mausoleum c.54.57
mausolus c.24.62.c. 54.57
maxilla c.299.18. c.470.11
maxille c.184.10.c. 518.56.
maxillares c.184.9
maxima hostia c.630. 21.c.1166.34
maxima mater c.1018 36
maxima vultu c.452 34.c.630.24
maximates c.630.37
maxime c.630.28
maximi annales c.630 21.c.1166.23
maximitas c.630.33. c.1177.12
maximopere c.630.41
maximus c.417.49.c. 630.17
maximus curio c.630. 20.c.1166.22
maximus pater c. 1018.35
maximus pontifex c. 630.17.c.1166.13
maximus praetor c. 1166.28
mazacha c.548.54
Me pro mihi c. 1169.22
mea interest c.47.30
meapte c.532.27
mea refert c.47.25
meatus c.765.48.c. 1171.18
mea unius causa c. 309.3
mea unius opera c. 308.51
mea clamantis vox c. 308.60
mea solius causa c. 209.3
meastor c.593.38.c. 1171.19
mea tribus c.1167.38
mechanica ars c.183.23
mechanicus c.183.21
mecenas c.1026.54
meconis c.310.54
meconites c.254.13
meda c.571.26
medix c.1170.46
medea c.247.3.c. 775.57
medela c.1020.19
medeor c.1020.17
medescuticus magistra- tus c.1020.2
medi c.1020.52
media c.570.9
media capitis diminutio c.908.6
medialis hostia c. 1171.3
mediastinum c.152. 32.448.29
mediastinus c.1019.59
mediastinus c.1179. 38
media uocabula c. 1019.38
medibile c.1170.55
medica herba c.1020. 47
medicabilis c.1020.20
medicamen c.1020.19
medicamenta c.350. 22.c.1020.19.c.1355 62
medicina c.1020.19. 24.c.1136.20
medicinalis c.403.22
medicinae genera c. 916.60
medicinae repertor c. 990.30
medicæ noctis inclinatio c.467.37
medicor c.1020.18
medicorum inuentum c. 883.29
medicus c.1029.19 c.1065.58
medidies c.471.49
medietas c.1019.45
medimnum, & medi- minus c.1304.62
mediocre c.1020.7.c. 1421.57
mediocriculus c.1168.5
mediocritus c.1020.3
mediocritus c.1020.5
1239.37
mediocriter c.1020.4
medioxime c.1020.1
medioximus c.1019. 62.c.1178.55
medioximum c.1170. 52
meditabunde c.1020. 43
meditabundus c.1020. 43
meditatio c.1020.38
meditativa uerba c. 1020.45
meditatum c.1020. 45
mediterraneus c.1020.1
mediterrea c.1170.56
meditor c.1020.33
c.1358.26
meditrina dea c. 1170.51
meditrinalia c.1077. 33.c.1170.48
meditulliu c.1170.53
meditullum c.1020.44
medius c.23.50.c. 1019.29
medius fidius c.17.34 c.1168.30
medon c.551.10
medulla c.1020.9
medullitus c.73.17.c. 1020.10. c.1170.52. c.1178.14
medus c.1020.54
medusa c.562.55.c. 567.33
medusculum c.1171.18
megera c.890.58
megaleses ludi c.90.32
megalensta c.90.32
megales c.549.14
megalesta c.1076.50
c.1171.17
megallium c.90.31.c. 93.39
megara c.398.52
megarenfes c.838.48
megrida c.492.38
megaris c.380.62
mehercle c.593.16
mehercules c.593.17. c.1171.19
mei tui sui c.308.8
mel c.398.35.c.399. 37
melandria c.1064.23
melanchinum c.399.1
mel atticum c.398.38. c.539.35
mel caerosum c.398.31
mel optimum c.398.37
mel siculum c.398.50
mel uenenatum nasci c. 399.19
melena c.400.37.54
melene c.400.40
melanetus c.850.53
melancoryphi c.1171. 11
melampyllum c.335. 39.c.822.6
melampodion c.377.9
melampodiu c.807.57
melampus c.377.10. c.807.43
melancholia c.10110
melancholicus c.890.32
melanchoryphos c.250. 7.c.291.7
melancranus c.482.12
melanthia c.551.54
melanthion c.519.7
mel frugum c.402.33
melappia c.946.1
melas c.354.2.c. 1008.46
melculum c.402.29
meleager c.554.1.c. 710.15
meleagraea calydon c. 554.1
meleagrides c.245.40
meleagrus c.710.15
melgemela c.946.9
melibæa c.490.41.c. 803.11.c.1171.10
melibæus c.490.40
melicæ galina c.1171.6
melicaria c.401.41
melicarta c.138.2
melichrysis c.262.24
melicros c.247.55
melicraton c.402.28
melilotes c.401.42
melimela c.203.47.c. 400.4.c.945.41
melinum c.91.57. c.241.26.c.261.33
melior c.942.28
meliosibus c.14.26
melis c.478.9.13.c. 945.46.c.1171.9
melissa c.400.31
melisse phyllon c.391. 39.c.822.5
melisson c.391.29.c. 401.30
melissus c.391.29
melita c.548.60
melitæi c.400.34
melite c.400.32.c. 785.27
melitenses c.400.34
melitens attellus c. 400.54
melites c.400.54
melitinen c.400.58
melitites c.400.59.c. 401.18
melium c.478.11
mella c.666.36
melius c.414.61
mellacium c.1433.48
mellaria c.401.29
mellarij c.401.31
mellarium c.391.28 c.401.32.c.631.24
mellarium in sacris ma- iæ deæ c.401.32
mellatio c.354.45.c. 399.41
mellea c.401.42
melleum c.399.60
mellicerides c.398.16
melliceris c.398.16
mellificatio c.402.32
mellificator c.402.32
mellificatrix c.402.32
mellifico c.402.31
mellificus c.402.32
melliflora oratio c.400.2
mellifuum c.400.1 c.414.18
mulligo c.391.61.c. 399.44
melliloquus c.400.3
mellis animal c.400.10
mellis calor c.572.45
mellifones c.356.39
mellissus c.499.29
mellitena c.391.40
mellitum c.399.62
mellona c.495.25.c. 956.7
mellonia dea c. 399.60.c.490.30
melo c.416.45.c. 1171.9
melobofis c.787.28
melodia c.400.27
melolantha c.387.53
melos c.400.15.c. 589.14.c.1171.7
mellpomene c.508.52
meltom c.1170.12
meltianum c.92.4
melum c.91.59.c. 519.2
melus c.1171.8
membrana c.416.33. c.619.17.c.983.13
membraneæ c.416.39
membraneus c.416.45
membratim c.130. 61.c.620.23
membratus c.620.26.
membrum c.619.16. c.1168.38
membrum pars oratio- nis c.75.9
me me c.1005.59
memerylon c.85.47
memina c.876.14.52
memnisse c.405.28.
memnisse c.1079.51.c.1080.6
1392.24
memitor c.5.45
memor c.878.27
memorable c.878.31
memoratus c.878.31
memordi c.689.21.c. 1178.44
memore c.1419.38
memoria c.876.10
878.27.40
memoria complector c. 878.34
memoria mea c.308.29
memoria mei c.308.30
memoria teneo c.878. 33
memoriosissime c.1171. 16
memoriosus c.1171.15
memoriter c.878.32
memoriter pronuntio c. 878.34
memoro c.878.28.c. 1171.12
memphi c.483.52
memphis c.2.23
memphitis c.2.27
memphiticus c.2.25
menæ c.1433.24
menalippe c.548.38
menander c.288.15 c.723.7
menaria c.380.42
menda c.877.53.
1305.14
mendacium c.877.49
mendactor c.877.57
mendacissime c.877.58
mendacissimus c.877. 58
mendaciter c.877.58
mendacium dico c.877. 49.c.1392.30
mendacius c.877.58
mendax c.877.56
mendacium c.544.27
mendacium c.90.19.c. 425.55
mendacium c.90.10
mendaculum c.878. 26.c.1178.5
mendaciter c.1178.4
mendicatio c.878.25
mendicator c.878.24
mendicatrix c.878.24
mendicamium c. 1178.51
mendicatus c.878.23
mendicater c.878.24
mendicor c.878.23
mendicum c.878.21
mendicus c.878.10. c.1065.51.c.1169. 29.c.1171.13
mendosus liber c.877. 53
mendum c.1305.11
menelaus c.580.60
meneleus c.551.14
menes c.1076.12
menestheus c.787.62
menestho c.787.49
meniana c.133. 37
menius c.1168.8
mennonia c.243.33
meno c.876.50
menocerotus c.966.37
menon c.511.7
mens c.872.59.c. 876.15.44
mensa c.299.20.c. 1023.43. c.1068.22. c.1171.16
mensarij c.1023.52. c.1030.56
mensæ acernæ c.234.8
mensa uinaria c.1068. 42
menses c.638.8
mensio c.1410.36
mensis c.636.1.c. 1076.10
mensium nomina c. 1078.39
mensium ratio c.631. 34
mensores c.1019.22
mensura c.637.48
mensurus c.637.47
mensura c.1019.22
mensura c.1019.29
mensuro c.1019.28
menta c.878.11
mentagra c.740.57 c.876.60. c.1001. 59
mentastrum c.360.27
mentecaptus c.458.58 c.878.5.c.1169.18
mentio c.876.57
mentor c.877.47.c. 1392.30
mentor c.496.56
mentula c.878.6
mentum c.876.57.c. 1171.14
meo c.765.46
mephitis c.973.47
mcopte c.1207.53
meracius biber c.860. 42.c.901.6
meracius unum c. 788.8
mercatis c.127.55
mercator c.140.20
mercatura c.140.11.c. 1304.46. c.1388.48
mercatura deus c. 140.36
mercatus c.1304.43
mercatus locus c.140. 28.c.1388.49
mercedonæ c.1171.2
merceditum c.1171.4
mercanus c.140.17. c.1355.61
merces c.140.16.c. 1061.10.c.1074.16
mercimonium c.140. 23.c.1304.54
mercor c.140.18
mercurialis herba c. 141.24
mercurij dies c.637.41
mercurius c.90.62.c. 140.35. c.141.33. c. 631.9.c.1170.61
merda c.1003.44
merdo uerbum c. 1003.48
merenda c.19.59.c. 287.15.c.1170.55
c.1239.18
mereti possit c.332.34
merco c.139.59.c. 1355.43.c.1402.32
merere c.883.47
mereri c.883.47
meretricari c.140.7
cignæ 19
meretricas c.140.5.c. 1355.61.c.1429.50
meretricium c.140.6
meretricus c.140.7
meretrix c.118.19.c. 1385.44
merge c.1170.57
mergus c.1064.33.c. 1170.58
meribibulus c.415.26
meridiana babilonia c. 718.48
meridianus c.19.53
meridies c.19.50.c. 339.13.c.1075.29.c. 1150.45.c.1396.7
meridio c.19.66
meridionalis uentus c. 340.1
meridor c.19.56
merifmos c.889.44
merite c.883.58
meritissimo c.1278.19
merito c.884.1
meritoria rhedæ c. 140.9
meritorij muli c.140.9
meritum c.580.18.c. 883.60
42

neofus	c.994.57	nafor	c.329.4	natrix	c.201.22.c.	naufica	c.772.28	ne.um	c.517.16	nemefis tēplū	c.579.54	nequalia	c.323.59	nestor pylus	c.554.30	nigredo	c.915.22	nisi	c.964.19.28
naiades	c.786.1	nafterna	c.202.42.c.	natrix herba	c.201.772.30.c.1252.28	naufithous	c.772.26	ne.unquem	c.503.55	nemius	c.1171.42.c.	nequam	c.323.48.57.	nestoreus	c.557.49	nigrefacio	c.915.25	nisirus	c.695.50
nam	c.760.39	naforonites	c.247.8	natrix serpens	c.201.17.c.751.35	naufibulum	c.771.37	ne cydalis	c.230.51	1179.50	c.1172.29	nequam	c.323.48.57.	nestorides	c.557.48	nigra	c.348.26	nisyrum	c.588.52
nanq	c.760.39	nafora	c.201.25.c.	natura	c.21.41.c.	naufa	c.771.41	nedum	c.503.48	nemo	c.86.33.c.654.37.c.1172.15	nequae	c.503.24.c.1120.40.	neftus	c.595.55	nigrefactus	c.268.60	nutecula	c.388.12.c.
nanafcor	c.157.38.c.	naforum	c.201.44.	natura deus	c.17.12	naufas	c.791.14	neera	c.787.16	37.c.1172.15	c.1172.56	nequae	c.503.24.c.1120.40.	neugmate	c.1173.10	nigrefio	c.915.25	467.25.c.587.2	
1204.12		naforum	c.201.44.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.772.7.c.	nefundum	c.38.28	nemo non	c.922.19	nequae	c.323.16	neuolo	c.204.50.c.	nigreo	c.915.22.c.	nutere	c.986.58
nancitor	c.1173.37	naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	niti	c.932.33.49.c.
nani	c.951.26.c.	naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	1359.7.c.1394.24	
1171.17		naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	nitide	c.986.60
nanum pomum	c.	naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	nitidior	c.986.60
400.7		naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	nitidissime	c.986.61
nanum uas	c.203.37.	naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	nitidissimus	c.986.60
c.951.30.c.1172.18		naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	nitiditas	c.987.1.c.
napee	c.786.17	naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	1279.59	
napi	c.715.54	naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	nitidus	c.986.61
naporum genera	c.	naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	nitor	c.986.59
715.56		naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	nivales tineae	c.386.
naphte	c.65.47	naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	48	
napunculus	c.715.61	naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	nivalis	c.843.47
napus	c.715.54	naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	nuaria	c.35.44
napus amitermus	c.	naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	nuca uesfis	c.241.13
715.55		naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	nuuus	c.843.16
narbenfis	c.790.25	naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	niuit	c.1417.2
narce	c.90.51	naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	niuosus	c.843.17
narassimum	c.94.5	naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	nix	c.843.11.c.
narassites	c.90.54	naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	1172.11	
narassus	c.90.39.52.	naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	nixidus	c.932.57
c.1031.6		naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	nixurire	c.932.58.
nardina	c.91.17.22	naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	nixus	c.932.55
nardofphaerū	c.91.28	naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	¶Nobile	c.532.39.
na dum	c.91.18	naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	c.1358.32	
nardum creticum	c.	naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	nobilis	c.532.56
91.31		naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	nobiliffimo	c.532.54
nardum gallicum	c.	naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	nobiliffimus	c.532.53
91.30		naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	nobilitas	c.532.46
nardum indicum	c.	naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	nobiliter	c.532.54
91.35		naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	nobilito	c.532.47
nardum ruficum	c.	naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	nobilius	c.532.53
91.23.c.696.51		naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	noans	c.463.40.c.
nardum firiacum	c.	naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	1391.13	
91.30		naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	noao	c.463.41
nardus	c.91.18	naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	noctes atticae	c.1046.
nardus ruficus	c.	naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	56	
94.19		naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	noctifca	c.467.23.c.
nare	c.200.55.c.	naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	1280.18	
201.1.c.1173.39.c.		naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	noctifugus	c.474.55
1359.18		naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	noctiluca	c.13.10.c.
nare	c.201.39.49.c.	naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	388.11.c.467.25.	
1173.30		naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	c.770.12.c.1063.	
naricat	c.201.34.c.1173	naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	25.c.1083.16	
33		naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.	naufas	c.1171.52.c.1232.16	nefundum	c.1409.54	1059.51.c.1171.41	c.922.19	nequae	c.323.16	503.25	c.915.22.c.	1280.6	c.915.23	noctiluca	c.1172.14
narix	c.56.14	naforum	c.201.42.c.	natura	c.21.41.c.														

noctua athenas c. 466.59	no c.1414.34	nosator c.532.61	nocturnus c.18.14.c. 467.2	nocturnus cornuus c. 467.1	nodare c.432.60.c. 1010.37	nodosa res c.433.3	nodose c.1010.40	nodosus c.1010.36	nodus c.432.59.c. 433.5.8.c.1010.35	nodus acidulius c.74.7	nodus helialis c.433. 14	nodus in arbore c. 432.62	nodus in exercitu c. 433.8	nodum in scirpo quæ- ris c.172.33	noegum c.912.58.c. 1175.28	noenon c.921.53	noes c.921.57	nolito c.1416.11	nolo c.204.49.c. 503.25	nolani c.1163.56	nolon c.1199.36	nomen c.124.7.c. 533.18.60.c.1172. 11	nomenclator c.533. 56.c.1359.33	nomentana vinea c. 251.19.c.1014.62	nomentum c.1014.50	nomina in aster c. 360.25.c.726.26	nomina imposita c. 1094.18	nomina declinata c. 1094.19	nomina in arius c. 312.9	nomina in aria c. 312.8	nomina in bilis c. 185.47	nomina in ceus c. 355.3	nomina in eius c. 355.11	nomina in eius c.355.5	nominatim c.130.48. c.533.53	nominatius c.533.52	nominatius pro geni-	no c.1414.34	nominatius pro dativo c.1414.19	nominatius pro ablati- uo c.1412.57.c. 1414.61	nomino c.533.51	nomisina c.475.10	nomius c.456.55.c. 992.41	nomos c.859.52	non c.922.17	nona c.265.12	nona cohors c.644.2	nona caprotinae c. 382.48	nona iulie c.638.38	nonarum posteri dies c. 1174.61	nonagenum c.477.1	nonages c.477.41	nonagria c.582.37	non aliquis c.1017.13	non autem c.437.8	non cedere honori c. 67.27	non dum c.660.31	noneola c.381.42	noni c.1172.13	nongens c.477.27	nongenteni c.477.28	noningeni c.477.27	noningenti c.477.29	noningentenus c.1022. 27	noningentesimus c. 1022.25	noningenti c.1022.21	noningentes c.47.7	44.c.1022.22	noningentuplus c. 1022.29	nonius senator c.249. 43	nonnullus c.922.20.c. 1017.12	non omnis c.1017.11	non pridem c.1172.55	non uero c.437.8	nonnunquam c.80.6	nonnunquam c.89.9	nonnuntium c.1172.10	norbanus c.227.24	noricum c.922.61	noricus c.922.62	norma c.922.62	normula c.923.2	nos c.955.2	nosatabundus c.532. 61	nosato c.532.60	nosator c.532.61	nosco c.534.29	noscor c.532.61	nosfer c.955.1	nosstrate c.532.27	nosstras c.955.2	nosstratia c.91.62	nosstrum, & uestrum c. 308.17	nota c.532.61.c. 1175.22.c.1359.38	nota argenti c.58.17	nota aris c.57.61	nota genitua c.533.5	notarius c.533.14	notatio c.533.17	notator c.533.17	notesco c.534.3	nothus c.68.57.c. 1175.17	notia c.247.15	notificatio c.532.58	notifio c.532.58.c. 1180.14	notio c.532.58	notion c.923.2	notitia c.532.57	notius c.165.17	noto c.533.12	notula c.532.62	notus c.340.3.c. 532.57	notacula c.866.22	notae curiae c.1175. 11	notale c.174.55.c. 866.16	notalia, & notales c. 1305.47	notalis c.174.54.59. c.866.16.c.1081.15. c.1172.17	notatus ager c.174.57	notae c.866.20	notember c.632.36	notendecim c.779.36	notendialis c.21.43. c.1172.24	notendum c.21.43	notenum c.46.57	noterat c.743.23.c. 1172.16	noties c.477.43	notissime c.866.17	notissimus c.817.47	c.866.16.c.1081.11	notitus c.866.15.c. 1081.15	notitium c.866.15	notitij c.352.23.c. 1081.16	notitius seruus c.352. 13	noto c.866.21	notum c.866.6	notumuer c.373.33	notuuncium c.58.40	notus c.866.11	nox c.466.51.c. 1075.45	nox pro noctu c.467. 30	noxia c.463.59.c. 464.33.c.1175.7.c. 1391.27	noxialis actio c.464.3	nox concubia c.471. 59.c.739.35	noxæ dedere c.463.61	noxia c.463.53.c. 1175.6.c.1391.27	noxij dij c.1175.33	nox intempstu c.471. 62	noxitudo c.464.36	c.1179.54	noxius c.463.52	noxeacula c.857. 27	nubes c.857.17	nubiger c.857.28	nubilus c.857.16	nubilosus c.857.28	nubilus c.857.23	nubo c.857.16.c. 1279.56	nubularium c.175.14	nubes c.464.59.c. 1172.7	nucleus c.466.46	nuctuas c.570.9	nuculae prænsumæ c. 466.36.c.1171.61	nudare c.191.23	nudatum c.616.62	c.855.45	nude c.616.59.c. 855.50	nudifico c.269.35	nuditas c.616.61.c. 855.50	nudistertius c.20.23. c.1171.59	nudiusquartus c.20.23	nudo c.616.56.c. 855.49	nudus c.616.52.c. 855.41.c.1359.41	nugacissimus c.866.33	nugacitus c.612.35. c.866.32	nugalia c.866.33	nugator c.866.33	nugatio c.612.35.c. 866.32	nugator c.866.31.c. 1241.43	nugatrix c.866.31	nugax c.612.34	nugæ c.612.32.c. 866.26.c.1280.21	nuggerulus c.612.35	c.866.35.c.869.5	nuguendus c.352. 16.c.866.39	nuguendus c.352. 16.c.612.36.c.866. 36.c.1280.19	nugur c.612.34.c. 866.30	nulla sit dies sine linea c.235.40	nullatenus c.86.43	nullibi c.86.44.c. 106.48	nulliter c.86.45	nullus c.86.31.c. 503.25	nullus non c.86.44	num c.922.9	numa c.599.54	numa pompilius c.78. 31	numæ pompilij sepul- chrum c.1172.9	numantina c.946.58	numantini c.954.58	numantinus scipio c. 954.60	numella c.492.62.c. 1172.6.c.1280.16	c.699.33	42.51.c.1091. 44.c.1172.4.c. 1279.61	numentana porta c. 155.49	numentana uia c.155. 49	numerable c.475.56	numerales c.475.61	numeralia aduerbia c. 476.3	numeralia nomina c. 476.1	numeralis c.475.61	numerales c.475.57	numera senatum c. 1174.23	numerus c.475.55. c.1174.27	numeralim c.475.59	numero c.475.13.17	numero aduerbium c. 1305.41	nuo c.699.36	nuper c.19.3.c.866. 17.c.1172.3.c.1179. 47	nuperrime c.19.10	nuperrimus c.19.11	nuperum c.19.8.c. 816.35	oæ c.784.7	oæ taricha c.784.7	oæ c.688.19. c.1181.35.40	oæ c.1176.38	oæ c.1182.7	oæ c.1179.36	oæ c.134.46.c. 1176.33	oæ c.912.13.c. 1093.8	oæ c.935.1	oæ c.934.62	oæ c.935.1	oæ c.934.61	oæ c.45.23	oæ c.1181.39	oæ c.310.40	oæ c.310.40	oæ c.310.49.c. 1160.61	oæ c.310.39	oæ c.237.25. c.791.25	oæ c.237.25. c.791.25	oæ c.791.25	oæ c.791.24	oæ c.238.62	oæ c.236.22	oæ c.280.52	oæ c.769.	oæ c.4.21(16)	oæ c.741.45.c. 861.27	oæ c.862	oæ c.741	oæ c.862.33	oæ c.862.34	oæ c.176.33.c. 1176.50	oæ c.286.53	oæ c.1176.51	oæ c.82.10.	oæ c.8.52.c.1176 28	oæ c.1011.13	oæ c.695.39	oæ c.695.48	oæ c.288.58.c. 1182.38	oæ c.695.36	oæ c.595.45	oæ c.407.56.c. 816.35	oæ c.784.7	oæ c.688.19. c.1181.35.40	oæ c.1176.38	oæ c.1182.7	oæ c.1179.36	oæ c.134.46.c. 1176.33	oæ c.912.13.c. 1093.8	oæ c.935.1	oæ c.934.62	oæ c.935.1	oæ c.934.61	oæ c.45.23	oæ c.1181.39	oæ c.310.40	oæ c.310.40	oæ c.310.49.c. 1160.61	oæ c.310.39	oæ c.237.25. c.791.25	oæ c.237.25. c.791.25	oæ c.791.25	oæ c.791.24	oæ c.238.62	oæ c.236.22	oæ c.280.52	oæ c.769.	oæ c.4.21(16)	oæ c.741.45.c. 861.27	oæ c.862	oæ c.741	oæ c.862.33	oæ c.862.34	oæ c.176.33.c. 1176.50	oæ c.286.53	oæ c.1176.51	oæ c.82.10.	oæ c.8.52.c.1176 28	oæ c.1011.13	oæ c.695.39	oæ c.695.48	oæ c.288.58.c. 1182.38	oæ c.695.36	oæ c.595.45	oæ c.407.56.c. 816.35	oæ c.784.7	oæ c.688.19. c.1181.35.40	oæ c.1176.38	oæ c.1182.7	oæ c.1179.36	oæ c.134.46.c. 1176.33	oæ c.912.13.c. 1093.8	oæ c.935.1	oæ c.934.62	oæ c.935.1	oæ c.934.61	oæ c.45.23	oæ c.1181.39	oæ c.310.40	oæ c.310.40	oæ c.310.49.c. 1160.61	oæ c.310.39	oæ c.237.25. c.791.25	oæ c.237.25. c.791.25	oæ c.791.25	oæ c.791.24	oæ c.238.62	oæ c.236.22	oæ c.280.52	oæ c.769.	oæ c.4.21(16)	oæ c.741.45.c. 861.27	oæ c.862	oæ c.741	oæ c.862.33	oæ c.862.34	oæ c.176.33.c. 1176.50	oæ c.286.53	oæ c.1176.51	oæ c.82.10.	oæ c.8.52.c.1176 28	oæ c.1011.13	oæ c.695.39	oæ c.695.48	oæ c.288.58.c. 1182.38	oæ c.695.36	oæ c.595.45	oæ c.407.56.c. 816.35	oæ c.784.7	oæ c.688.19. c.1181.35.40	oæ c.1176.38	oæ c.1182.7	oæ c.1179.36	oæ c.134.46.c. 1176.33	oæ c.912.13.c. 1093.8	oæ c.935.1	oæ c.934.62	oæ c.935.1	oæ c.934.61	oæ c.45.23	oæ c.1181.39	oæ c.310.40	oæ c.310.40	oæ c.310.49.c. 1160.61	oæ c.310.39	oæ c.237.25. c.791.25	oæ c.237.25. c.791.25	oæ c.791.25	oæ c.791.24	oæ c.238.62	oæ c.236.22	oæ c.280.52	oæ c.769.	oæ c.4.21(16)	oæ c.741.45.c. 861.27	oæ c.862	oæ c.741	oæ c.862.33	oæ c.862.34	oæ c.176.33.c. 1176.50	oæ c.286.53	oæ c.1176.51	oæ c.82.10.	oæ c.8.52.c.1176 28	oæ c.1011.13	oæ c.695.39	oæ c.695.48	oæ c.288.58.c. 1182.38	oæ c.695.36	oæ c.595.45	oæ c.407.56.c. 816.35	oæ c.784.7	oæ c.688.19. c.1181.35.40	oæ c.1176.38	oæ c.1182.7	oæ c.1179.36	oæ c.134.46.c. 1176.33	oæ c.912.13.c. 1093.8	oæ c.935.1	oæ c.934.62	oæ c.935.1	oæ c.934.61	oæ c.45.23	oæ c.1181.39	oæ c.310.40	oæ c.310.40	oæ c.310.49.c. 1160.61	oæ c.310.39	oæ c.237.25. c.791.25	oæ c.237.25. c.791.25	oæ c.791.25	oæ c.791.24	oæ c.238.62	oæ c.236.22	oæ c.280.52	oæ c.769.	oæ c.4.21(16)	oæ c.741.45.c. 861.27	oæ c.862	oæ c.741	oæ c.862.33	oæ c.862.34	oæ c.176.33.c. 1176.50	oæ c.286.53	oæ c.1176.51	oæ c.82.10.	oæ c.8.52.c.1176 28	oæ c.1011.13	oæ c.695.39	oæ c.695.48	oæ c.288.58.c. 1182.38	oæ c.695.36	oæ c.595.45	oæ c.407.56.c. 816.35	oæ c.784.7	oæ c.688.19. c.1181.35.40	oæ c.1176.38	oæ c.1182.7	oæ c.1179.36	oæ c.134.46.c. 1176.33	oæ c.912.13.c. 1093.8	oæ c.935.1	oæ c.934.62	oæ c.935.1	oæ c.934.61	oæ c.45.23	oæ c.1181.39	oæ c.310.40	oæ c.310.40	oæ c.310.49.c. 1160.61	oæ c.310.39	oæ c.237.25. c.791.25	oæ c.237.25. c.791.25	oæ c.791.25	oæ c.791.24	oæ c.238.62	oæ c.236.22	oæ c.280.52	oæ c.769.	oæ c.4.21(16)	oæ c.741.45.c. 861.27	oæ c.862	oæ c.741	oæ c.862.33	oæ c.862.34	oæ c.176.33.c. 1176.50	oæ c.286.53	oæ c.1176.51	oæ c.82.10.	oæ c.8.52.c.1176 28	oæ c.1011.13	oæ c.695.39	oæ c.695.48	oæ c.288.58.c. 1182.38	oæ c.695.36	oæ c.595.45	oæ c.407.56.c. 816.35	oæ c.784.7	oæ c.688.19. c.1181.35.40	oæ c.1176.38	oæ c.1182.7	oæ c.1179.36	oæ c.134.46.c. 1176.33	oæ c.912.13.c. 1093.8	oæ c.935.1	oæ c.934.62	oæ c.935.1	oæ c.934.61	oæ c.45.23	oæ c.1181.39	oæ c.310.40	oæ c.310.40	oæ c.310.49.c. 1160.61	oæ c.310.39	oæ c.237.25. c.791.25	oæ c.237.25. c.791.25	oæ c.791.25	oæ c.791.24	oæ c.238.62	oæ c.236.22	oæ c.280.52	oæ c.769.	oæ c.4.21(16)	oæ c.741.45.c. 861.27	oæ c.862	oæ c.741	oæ c.862.33	oæ c.862.34	oæ c.176.33.c. 1176.50	oæ c.286.53	oæ c.1176.51	oæ c.82.10.	oæ c.8.52.c.1176 28	oæ c.1011.13	oæ c.695.39	oæ c.695.48	oæ c.288.58.c. 1182.38	oæ c.695.36	oæ c.595.45	oæ c.407.56.c. 816.35	oæ c.784.7	oæ c.688.19. c.1181.35.40	oæ c.1176.38	oæ c.1182.7	oæ c.1179.36	oæ c.134.46.c. 1176.33	oæ c.912.13.c. 1093.8	oæ c.935.1	oæ c.934.62	oæ c.935.1	oæ c.934.61	oæ c.45.23	oæ c.1181.39	oæ c.310.40	oæ c.310.40	oæ c.310.49.c. 1160.61	oæ c.310.39	oæ c.237.25. c.791.25	oæ c.237.25. c.791.25	oæ c.791.25	oæ c.791.24	oæ c.238.62	oæ c.236.22	oæ c.280.52	oæ c.769.	oæ c.4.21(16)	oæ c.741.45.c. 861.27	oæ c.862	oæ c.741	oæ c.862.33	oæ c.862.34	oæ c.176.33.c. 1176.50	oæ c.286.53	oæ c.1176.51	oæ c.82.10.	oæ c.8.52.c.1176 28	oæ c.1011.13	oæ c.695.39	oæ c.695.48	oæ c.288.58.c. 1182.38	oæ c.695.36	oæ c.595.45	oæ c.407.56.c. 816.35	oæ c.784.7	oæ c.688.19. c.1181.35.40	oæ c.1176.38	oæ c.1182.7	oæ c.1179.36	oæ c.134.46.c. 1176.33	oæ c.912.13.c. 1093.8	oæ c.935.1	oæ c.934.62	oæ c.935.1	oæ c.934.61	oæ c.45.23	oæ c.1181.39	oæ c.310.40	oæ c.310.40	oæ c.310.49.c. 1160.61	oæ c.310.39	oæ c.237.25. c.791.25	oæ c.237.25. c.791.25	oæ c.791.25	oæ c.791.24	oæ c.238.62	oæ c.236.22	oæ c.280.52	oæ c.769.	oæ c.4.21(16)	oæ c.741.45.c. 861.27	oæ c.862	oæ c.741	oæ c.862.33	oæ c.862.34	oæ c.176.33.c. 1176.50	oæ c.286.53	oæ c.1176.51	oæ c.82.10.	oæ c.8.52.c.1176 28	oæ c.1011.13	oæ c.695.39	oæ c.695.48	oæ c.288.58.c. 1182.38	oæ c.695.36	oæ c.595.45	oæ c.407.56.c. 816.35	oæ c.784.7	oæ c.688.19. c.1181.35.40	oæ c.1176.38	oæ c.1182.7	oæ c.1179.36	oæ c.134.46.c. 1176.33	oæ c.912.13.c. 1093.8	oæ c.935.1	oæ c.934.62	oæ c.935.1	oæ c.934.61	oæ c.45.23	oæ c.1181.39	oæ c.310.40	oæ c.310.40	oæ c.310.49.c. 1160.61	oæ c.310.39	oæ c.237.25. c.791.25	oæ c.237.25. c.791.25	oæ c.791.25	oæ c.791.24	oæ c.238.62	oæ c.236.22	oæ c.280.52	oæ c.769.	oæ c.4.21(16)	oæ c.741.45.c. 861.27	oæ c.862	oæ c.741	oæ c.862.33	oæ c.862.34	oæ c.176.33.c. 1176.50	oæ c.286.53	oæ c.1176.51	oæ c.82.10.	oæ c.8.52.c.1176 28	oæ c.1011.13	oæ c.695.39	oæ c.695.48	oæ c.288.58.c. 1182.38	oæ c.695.36	oæ c.595.45	oæ c.407.56.c. 816.35	oæ c.784.7	oæ c.688.19. c.1181.35.40	oæ c.1176.38	oæ c.1182.7	oæ c.1179.36	oæ c.134.46.c. 1176.3
--------------------------	--------------	------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	--------------------	------------------	-------------------	-------------------------------------	------------------------	--------------------------	---------------------------	----------------------------	-----------------------------------	----------------------------	-----------------	---------------	------------------	-------------------------	------------------	-----------------	---------------------------------------	---------------------------------	-------------------------------------	--------------------	------------------------------------	----------------------------	-----------------------------	--------------------------	-------------------------	---------------------------	-------------------------	--------------------------	------------------------	------------------------------	---------------------	----------------------	--------------	---------------------------------	--	-----------------	-------------------	---------------------------	----------------	--------------	---------------	---------------------	---------------------------	---------------------	---------------------------------	-------------------	------------------	-------------------	-----------------------	-------------------	----------------------------	------------------	------------------	----------------	------------------	---------------------	--------------------	---------------------	--------------------------	----------------------------	----------------------	--------------------	--------------	---------------------------	--------------------------	-------------------------------	---------------------	----------------------	------------------	-------------------	-------------------	----------------------	-------------------	------------------	------------------	----------------	-----------------	-------------	------------------------	-----------------	------------------	----------------	-----------------	----------------	--------------------	------------------	--------------------	-------------------------------	------------------------------------	----------------------	-------------------	----------------------	-------------------	------------------	------------------	-----------------	---------------------------	----------------	----------------------	-----------------------------	----------------	----------------	------------------	-----------------	---------------	-----------------	-------------------------	-------------------	-------------------------	---------------------------	-------------------------------	--	-----------------------	----------------	-------------------	---------------------	--------------------------------	------------------	-----------------	-----------------------------	-----------------	--------------------	---------------------	--------------------	-----------------------------	-------------------	-----------------------------	---------------------------	---------------	---------------	-------------------	--------------------	----------------	-------------------------	-------------------------	--	------------------------	---------------------------------	----------------------	------------------------------------	---------------------	-------------------------	-------------------	-----------	-----------------	---------------------	----------------	------------------	------------------	--------------------	------------------	--------------------------	---------------------	--------------------------	------------------	-----------------	--------------------------------------	-----------------	------------------	----------	-------------------------	-------------------	----------------------------	---------------------------------	-----------------------	-------------------------	------------------------------------	-----------------------	------------------------------	------------------	------------------	----------------------------	-----------------------------	-------------------	----------------	-----------------------------------	---------------------	------------------	------------------------------	--	--------------------------	------------------------------------	--------------------	---------------------------	------------------	--------------------------	--------------------	-------------	---------------	-------------------------	-------------------------------------	--------------------	--------------------	-----------------------------	--------------------------------------	----------	--------------------------------------	---------------------------	-------------------------	--------------------	--------------------	-----------------------------	---------------------------	--------------------	--------------------	---------------------------	-----------------------------	--------------------	--------------------	-----------------------------	--------------	--	-------------------	--------------------	--------------------------	------------	--------------------	---------------------------	--------------	-------------	--------------	------------------------	-----------------------	------------	-------------	------------	-------------	------------	--------------	-------------	-------------	------------------------	-------------	-----------------------	-----------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-----------	---------------	-----------------------	----------	----------	-------------	-------------	------------------------	-------------	--------------	-------------	---------------------	--------------	-------------	-------------	------------------------	-------------	-------------	-----------------------	------------	---------------------------	--------------	-------------	--------------	------------------------	-----------------------	------------	-------------	------------	-------------	------------	--------------	-------------	-------------	------------------------	-------------	-----------------------	-----------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-----------	---------------	-----------------------	----------	----------	-------------	-------------	------------------------	-------------	--------------	-------------	---------------------	--------------	-------------	-------------	------------------------	-------------	-------------	-----------------------	------------	---------------------------	--------------	-------------	--------------	------------------------	-----------------------	------------	-------------	------------	-------------	------------	--------------	-------------	-------------	------------------------	-------------	-----------------------	-----------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-----------	---------------	-----------------------	----------	----------	-------------	-------------	------------------------	-------------	--------------	-------------	---------------------	--------------	-------------	-------------	------------------------	-------------	-------------	-----------------------	------------	---------------------------	--------------	-------------	--------------	------------------------	-----------------------	------------	-------------	------------	-------------	------------	--------------	-------------	-------------	------------------------	-------------	-----------------------	-----------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-----------	---------------	-----------------------	----------	----------	-------------	-------------	------------------------	-------------	--------------	-------------	---------------------	--------------	-------------	-------------	------------------------	-------------	-------------	-----------------------	------------	---------------------------	--------------	-------------	--------------	------------------------	-----------------------	------------	-------------	------------	-------------	------------	--------------	-------------	-------------	------------------------	-------------	-----------------------	-----------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-----------	---------------	-----------------------	----------	----------	-------------	-------------	------------------------	-------------	--------------	-------------	---------------------	--------------	-------------	-------------	------------------------	-------------	-------------	-----------------------	------------	---------------------------	--------------	-------------	--------------	------------------------	-----------------------	------------	-------------	------------	-------------	------------	--------------	-------------	-------------	------------------------	-------------	-----------------------	-----------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-----------	---------------	-----------------------	----------	----------	-------------	-------------	------------------------	-------------	--------------	-------------	---------------------	--------------	-------------	-------------	------------------------	-------------	-------------	-----------------------	------------	---------------------------	--------------	-------------	--------------	------------------------	-----------------------	------------	-------------	------------	-------------	------------	--------------	-------------	-------------	------------------------	-------------	-----------------------	-----------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-----------	---------------	-----------------------	----------	----------	-------------	-------------	------------------------	-------------	--------------	-------------	---------------------	--------------	-------------	-------------	------------------------	-------------	-------------	-----------------------	------------	---------------------------	--------------	-------------	--------------	------------------------	-----------------------	------------	-------------	------------	-------------	------------	--------------	-------------	-------------	------------------------	-------------	-----------------------	-----------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-----------	---------------	-----------------------	----------	----------	-------------	-------------	------------------------	-------------	--------------	-------------	---------------------	--------------	-------------	-------------	------------------------	-------------	-------------	-----------------------	------------	---------------------------	--------------	-------------	--------------	------------------------	-----------------------	------------	-------------	------------	-------------	------------	--------------	-------------	-------------	------------------------	-------------	-----------------------	-----------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-----------	---------------	-----------------------	----------	----------	-------------	-------------	------------------------	-------------	--------------	-------------	---------------------	--------------	-------------	-------------	------------------------	-------------	-------------	-----------------------	------------	---------------------------	--------------	-------------	--------------	------------------------	-----------------------	------------	-------------	------------	-------------	------------	--------------	-------------	-------------	------------------------	-------------	-----------------------	-----------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-----------	---------------	-----------------------	----------	----------	-------------	-------------	------------------------	-------------	--------------	-------------	---------------------	--------------	-------------	-------------	------------------------	-------------	-------------	-----------------------	------------	---------------------------	--------------	-------------	--------------	-----------------------

obscure c.956.59	obsonus c.817.9	c.1281.22	oaulo c.73.11	II76.3	c.166.21	offerumenta c.45.24.	1067.29	olympionices c.366.	omniualentia c.69.51
obscure dictu c.609.2	obsondeo c.918.28.c.	obuariare c.790.22	oaulum offerre c.	II76.8.	oecumenicus c.166.20	c.1176.50	olerorum c.1410.23	16.c.552.35	omnium c.309.7
obscurior c.956.60	1181.12	obuariator c.790.22.	II82.37	oacumbo c.738.15	oedipus c.806.56.c.	1011.58	olescere c.722.52	olympius c.552.19.	omphacinum c.949.51
obscurissime c.956.61	obstaculum c.111.47	c.1177.9	oacumbro c.738.15	oaculio c.73.10	oedipodionius c.807.	42	oletum c.950.22.c.	c.240.5	omphacum c.949.52
obscurissimus c.956.61	obsterix c.121.48	obuariatur c.1180.16	oacupatitius ager c.	oaculus c.73.12.c.	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	olympus c.552.7.	omphale c.576.41.
obscuritas c.956.57	obstinate c.121.52	obuenio c.406.30	461.27.c.1176.10	363.42.c.872.58	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	38.c.1087.20	c.585.45
obscuro c.956.61	obstinatio c.121.51	obuerto c.403.46	oacupatus c.1359.48	oacymum c.970.45.c.	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	olythium c.388.3	Conager c.168.11.
obscuro c.956.61	obstinatus c.1179.59	obuiam c.112.20.c.	oacupatio c.461.32.35	1178.14	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	olyubus c.552.42	c.841.45
obscuro c.956.61	obstinatus c.1179.59	688.21	oacupatus homo c.461.	oacymum c.970.40.c.	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	olytras c.586.19	onas c.981.17
obscuro c.956.61	obstinatus c.1179.59	obuio c.111.19	19	1433.33	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	oneraria nauis c.568
obsecratio c.665.34	1180.6	obuius c.112.19	oacupo c.461.22	oacyor c.970.37	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	30.c.721.24. c.1417
obsecrator c.665.33	obsto c.111.47	obumbrare c.277.53	oacurro c.708.3.c.	oacypete c.540.36	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	53
obsecratrix c.665.34	obstrepo c.1016.18	obuolo c.205.13	1181.39. c.1361.54	oacyroe c.787.58	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	oneraria nauis inuentor
obsecro c.665.31.c.	obstrigillo c.854.34.	ob uos sacro c.1179.34	oacursatio c.708.8	oacyrhon c.971.20	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	c.568.30
1176.51	c.128.14		oacurso c.708.8	oacysfime c.970.39	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	oneratum c.721.22
obsecundanter c.1281.	obstingo c.854.37	Obtare c.240.43.	oacursus c.708.7	oacysfimus c.970.39	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	onero c.721.10
24	obstrudant c.1180.2	c.1178.5	oacurus c.970.59.c.	oacysfimus c.970.39	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	onerofus c.721.23
obsecundo c.227.62	obstrudulentum c.	oatasa c.709.37.c.	971.18	oacysfimus c.970.39	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	onochila c.42.8
obsequela c.229.10.	1180.4	1177.29	oaculus c.73.19	1178.7	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	onochilon c.42.8
c.1176.60. c.1305.	obstupescio c.234.54	oatasa c.339.13.c.	oaculus c.551.20	oaculus c.551.20	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	onochilotus c.691.58
47.55	obstupescio c.234.54	709.39.c.1176.30	oaculus c.1175.21	oaculus c.1175.21	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	onomathopaea c.533.
obsequia c.229.8.c.	obstupescio c.234.53	oatasa brumalis c.339.	oaculus c.252.53	oaculus c.252.53	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	61
1397.13	obstupescio c.234.53	18	oaculus c.684.51	oaculus c.684.51	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	ononium c.162.21
obsequiosus c.229.9	obstum c.176.31	oatasa solis c.450.43	oaculus c.976.23. c.	oaculus c.976.23. c.	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	onos c.841.45
obsequium c.124.32.c.	obsturdio c.918.38	oatata c.240.43.c.	1017.11	oaculus c.976.23. c.	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	onus c.721.19.c.
1185.42.1305.53	obsturdio c.918.38	1178.5. c.1244.5.c.	oaculus c.971.22. c.	oaculus c.971.22. c.	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	1063.50
obsequor c.229.6	obstudo c.194.49	1251.6	oaculus c.971.22. c.	oaculus c.971.22. c.	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	onuste c.721.23
obsero c.697.39	obtempero c.734.33	oacutus c.1177.57	oaculus c.971.22. c.	oaculus c.971.22. c.	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	onustum c.721.22
obseruantia c.699.16	obtendiculum c.295.49	oacento c.504.19	oaculus c.971.22. c.	oaculus c.971.22. c.	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	onychina c.946.60
obseruatio c.699.14	obtendo c.295.49	oacento c.504.25	oaculus c.971.22. c.	oaculus c.971.22. c.	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	onychos c.914.13
obseruo c.699.11.c.	obtenebro c.825.38	oacento c.504.19	oaculus c.971.22. c.	oaculus c.971.22. c.	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	onycipuncta c.248.17
1179.39.c.1361.40	obtestatio c.677.22.	oacento c.504.19	oaculus c.971.22. c.	oaculus c.971.22. c.	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	onyscus c.387.21
obser c.315.38	c.1176.26	oacento c.504.19	oaculus c.971.22. c.	oaculus c.971.22. c.	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	onyx c.242.9.c.914.
obserfus c.315.35	obstator c.677.21	oacento c.504.19	oaculus c.971.22. c.	oaculus c.971.22. c.	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	13
obsideo c.315.34.c.	obstatrix c.677.22	oacento c.504.19	oaculus c.971.22. c.	oaculus c.971.22. c.	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	onyx nigra c.242.11
1181.41	obtestor c.677.19	oacento c.504.19	oaculus c.971.22. c.	oaculus c.971.22. c.	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	
obsideo c.1181.43	obthuratatio c.144.4	oacento c.504.19	oaculus c.971.22. c.	oaculus c.971.22. c.	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	
obsidiana c.247.17	obthurator c.144.3	oacento c.504.19	oaculus c.971.22. c.	oaculus c.971.22. c.	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	
obsidianus lapis c.	obthuratix c.144.3	oacento c.504.19	oaculus c.971.22. c.	oaculus c.971.22. c.	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	
247.19	obthuro c.143.2.c.	oacento c.504.19	oaculus c.971.22. c.	oaculus c.971.22. c.	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	
obside c.315.43	1176.25	oacento c.504.19	oaculus c.971.22. c.	oaculus c.971.22. c.	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	
obsidialis c.149.27	c.811.44.c.	oacento c.504.19	oaculus c.971.22. c.	oaculus c.971.22. c.	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	
obsidio c.315.37.c.	954.41	oacento c.504.19	oaculus c.971.22. c.	oaculus c.971.22. c.	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	
1181.18.c.1306.18	obstineo c.825.53	oacento c.504.18	oaculus c.971.22. c.	oaculus c.971.22. c.	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	
obsidionalis corona c.	obtingo c.846.46	oacento c.504.18	oaculus c.971.22. c.	oaculus c.971.22. c.	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	
782.21.c.1179.55	obtorqueo c.432.52	oacento c.504.18	oaculus c.971.22. c.	oaculus c.971.22. c.	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	
obsidium c.315.37.c.	obtrectatio c.872.38	oacento c.504.18	oaculus c.971.22. c.	oaculus c.971.22. c.	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	
1065.40.c.1180.10.	obtrectatores c.872.	oacento c.504.18	oaculus c.971.22. c.	oaculus c.971.22. c.	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	
c.1306.20	37.c.1177.14	oacento c.504.18	oaculus c.971.22. c.	oaculus c.971.22. c.	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	
obsidius c.247.21	1176.41	oacento c.504.18	oaculus c.971.22. c.	oaculus c.971.22. c.	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	
obsigno c.528.35	obtrudare c.497.42	oacento c.504.18	oaculus c.971.22. c.	oaculus c.971.22. c.	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	
obspat c.1215.34	obtrunco c.692.15	oacento c.504.18	oaculus c.971.22. c.	oaculus c.971.22. c.	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	
obstio c.119.36	obtrunco c.692.15	oacento c.504.18	oaculus c.971.22. c.	oaculus c.971.22. c.	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	
obstoleo c.950.46	obtrunco c.692.15	oacento c.504.18	oaculus c.971.22. c.	oaculus c.971.22. c.	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	
obsonatio c.817.14	obtrunco c.692.15	oacento c.504.18	oaculus c.971.22. c.	oaculus c.971.22. c.	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	
obsonator c.817.14	obtrunco c.692.15	oacento c.504.18	oaculus c.971.22. c.	oaculus c.971.22. c.	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	
obsonatrix c.817.14	obtrunco c.692.15	oacento c.504.18	oaculus c.971.22. c.	oaculus c.971.22. c.	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	
obsonato c.817.15.c.	obtrunco c.692.15	oacento c.504.18	oaculus c.971.22. c.	oaculus c.971.22. c.	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	
1182.8	obtrunco c.692.15	oacento c.504.18	oaculus c.971.22. c.	oaculus c.971.22. c.	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	
obsonium c.817.11	obtrunco c.692.15	oacento c.504.18	oaculus c.971.22. c.	oaculus c.971.22. c.	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	
obsono c.817.11.13	obtrunco c.692.15	oacento c.504.18	oaculus c.971.22. c.	oaculus c.971.22. c.	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	
obsonor c.817.13	obtrunco c.692.15	oacento c.504.18	oaculus c.971.22. c.	oaculus c.971.22. c.	oedipodionius c.807.	42	oleum c.340.33.c.	ni c.661.30	

<i>parvipendo</i> c.56.26. c.264.16	<i>pastoris</i> c.409.15 <i>pastus</i> c.408.41	c.1121.57 <i>patres conscripti</i> c.438 35.c.1196.51	<i>pauescere</i> c.755.9 <i>pauide</i> c.765.10	<i>pax</i> c.444.12.42.c. 1187.5 c.1192.7.	<i>peculiariter</i> c.753.7 c.802.28	<i>pedasus</i> c.1189.35 <i>pedem ponere</i> c.804.	<i>pelasgum</i> c.492.41 <i>pelasgi</i> c.486.13.c. 551.24.c.613.50	1435.9 <i>pelus</i> c.469.51c. 802.16.c.900.32.c. 1068.33.c.1187.	<i>penora</i> c.1182.52 <i>penfa</i> c.55.44.c. 1242.8
<i>parvirudentum</i> c. 1057.57	<i>pastus adiectivum</i> c. 408.52	<i>patria</i> c.327.40.c. 438.43.c.1401.61	<i>pauidus</i> c.755.9 <i>pauiendo</i> c.1176.55	<i>paxilla</i> c.1183.17 <i>pax sequestra</i> c.228. 55	<i>peculator</i> c.753.9.c. 862.28	<i>pede reuocare</i> c.800.32 <i>pedem struere</i> c.800 30.c.1189.56	<i>peletronius</i> c.550.57 <i>pelias</i> c.568.3.c. 775.32	<i>pelisium</i> c.544.5 <i>peminasium</i> c.1286.54 <i>penarium</i> c.144.30.c. 312.26.c.1072.47.c. 1182.52	<i>penfauo</i> c.56.28 <i>penfiles horii</i> c.55.46 <i>penfiles lychii</i> c.55.52 <i>penfilius homo</i> c.55.50 <i>penfilius urbs</i> c.55.46 <i>penfio</i> c.57.44.c. 1182.45
<i>paruitas</i> c.264.16 <i>parum</i> c.264.8	<i>pastus substantivum</i> c. 408.53	<i>patriagenerationis prin</i> cipium c.327.40	<i>pauimenta</i> c.152.14 c.1176.56	<i>paxilla</i> c.1183.17 <i>pax sequestra</i> c.228. 55	<i>peculatrix</i> c.753.10 c.802.28	<i>pedes</i> c.800.37.c. 1189.35	<i>pelignus</i> c.913.53.c. 1184.26	<i>penates</i> c.243.42.c. 331.24.38.c.405.36 c.1195.39	<i>pendere panas</i> c.1181. 42
<i>parumpemine</i> c.895.9 <i>parumper</i> c.264.9 1184.11.c.1368.50	<i>patagarij</i> c.216.57 c.1183.53	<i>patriarcha</i> c.438.56 <i>patriarchatus</i> c.438.60	<i>pauimenta paenica</i> c. 153.45	<i>peantia</i> c.243.42 <i>peatre</i> c.920.40	<i>peculatus</i> c.753.11 c.802.28.c.1066.13	<i>pedester</i> c.411.51.c. 799.25	<i>pelignum</i> c.913.45 <i>pelignus</i> c.913.47	<i>pendere panas</i> c.1181. 42	<i>pendo</i> c.55.31.c.56. 24.50
<i>parulus</i> c.264.16 <i>paruus</i> c.264.15	<i>patagiati</i> c.216.57 <i>patagium</i> c.216.55	<i>patriarcha</i> c.438.56 <i>patriarchatus</i> c.438.60	<i>pauimenta quomodo fi</i> ant c.152.57	<i>peatre</i> c.920.40 <i>peatrix</i> c.920.52	<i>peculatus</i> c.753.11 c.802.28.c.1066.13	<i>pedestris oratio</i> c.804. 47	<i>pelion</i> c.193.52 c.551.62	<i>pendere panas</i> c.1181. 42	<i>pendulus</i> c.55.43 <i>penē</i> c.215.31.c. 867.12
<i>pascha</i> c.845.47 <i>paschales</i> c.409.12 <i>paschalis gallina</i> c.409. 12	<i>patagium</i> c.216.55 c.1183.52.c.1429.24	<i>patriarcha</i> c.438.56 <i>patriarchatus</i> c.438.60	<i>pauimenta loca</i> c. 152.55	<i>peatrix</i> c.920.52 <i>peccatum</i> c.920.39	<i>peculatus</i> c.753.11 c.802.28.c.1066.13	<i>pedetentim</i> c.802.13 c.1239.20	<i>pellax</i> c.309.58 <i>pellax</i> c.309.59	<i>pendere panas</i> c.1181. 42	<i>penes</i> c.215.31.c. 867.12
<i>paschalis ouis</i> c.409.12 c.1186.32	<i>patagus</i> c.1183.54 <i>patuini</i> c.998.32	<i>patriarcha</i> c.438.56 <i>patriarchatus</i> c.438.60	<i>pauimenta subdialia</i> c. 153.19	<i>peccatum</i> c.920.39 <i>peccatus</i> c.920.42	<i>peculatus</i> c.753.11 c.802.28.c.1066.13	<i>pedestris oratio</i> c.804. 47	<i>pellax</i> c.309.58 <i>pellax</i> c.309.59	<i>penes</i> c.215.31.c. 867.12	<i>penelope</i> c.203.20 <i>penelopes</i> c.245.40
<i>pascolus</i> c.193.40.c. 1282.41	<i>patuini</i> c.998.32 <i>patefacio</i> c.269.19.c. 692.51	<i>patriarcha</i> c.438.56 <i>patriarchatus</i> c.438.60	<i>pauimentum barbari</i> cum c.152.58	<i>peccatus</i> c.920.42 <i>peccata</i> c.752.36	<i>peculatus</i> c.753.11 c.802.28.c.1066.13	<i>pedetentim</i> c.802.13 c.1239.20	<i>pellax</i> c.309.58 <i>pellax</i> c.309.59	<i>penes</i> c.215.31.c. 867.12	<i>penelope</i> c.203.20 <i>penelopes</i> c.245.40
<i>pasere</i> c.408.42.c. 1251.51	<i>patefactus</i> c.269.19 <i>patefio</i> c.692.51	<i>patriarcha</i> c.438.56 <i>patriarchatus</i> c.438.60	<i>pauimentum canneu</i> c. 152.59	<i>peccata</i> c.752.36 <i>peccatum</i> c.920.39	<i>peculatus</i> c.753.11 c.802.28.c.1066.13	<i>pedetentim</i> c.802.13 c.1239.20	<i>pellax</i> c.309.58 <i>pellax</i> c.309.59	<i>penes</i> c.215.31.c. 867.12	<i>penelope</i> c.203.20 <i>penelopes</i> c.245.40
<i>pasere</i> c.408.42.c. 1251.51	<i>patefactus</i> c.269.19 <i>patefio</i> c.692.51	<i>patriarcha</i> c.438.56 <i>patriarchatus</i> c.438.60	<i>pauimentum canneu</i> c. 152.59	<i>peccata</i> c.752.36 <i>peccatum</i> c.920.39	<i>peculatus</i> c.753.11 c.802.28.c.1066.13	<i>pedetentim</i> c.802.13 c.1239.20	<i>pellax</i> c.309.58 <i>pellax</i> c.309.59	<i>penes</i> c.215.31.c. 867.12	<i>penelope</i> c.203.20 <i>penelopes</i> c.245.40
<i>pasere</i> c.408.42.c. 1251.51	<i>patefactus</i> c.269.19 <i>patefio</i> c.692.51	<i>patriarcha</i> c.438.56 <i>patriarchatus</i> c.438.60	<i>pauimentum canneu</i> c. 152.59	<i>peccata</i> c.752.36 <i>peccatum</i> c.920.39	<i>peculatus</i> c.753.11 c.802.28.c.1066.13	<i>pedetentim</i> c.802.13 c.1239.20	<i>pellax</i> c.309.58 <i>pellax</i> c.309.59	<i>penes</i> c.215.31.c. 867.12	<i>penelope</i> c.203.20 <i>penelopes</i> c.245.40
<i>pasere</i> c.408.42.c. 1251.51	<i>patefactus</i> c.269.19 <i>patefio</i> c.692.51	<i>patriarcha</i> c.438.56 <i>patriarchatus</i> c.438.60	<i>pauimentum canneu</i> c. 152.59	<i>peccata</i> c.752.36 <i>peccatum</i> c.920.39	<i>peculatus</i> c.753.11 c.802.28.c.1066.13	<i>pedetentim</i> c.802.13 c.1239.20	<i>pellax</i> c.309.58 <i>pellax</i> c.309.59	<i>penes</i> c.215.31.c. 867.12	<i>penelope</i> c.203.20 <i>penelopes</i> c.245.40
<i>pasere</i> c.408.42.c. 1251.51	<i>patefactus</i> c.269.19 <i>patefio</i> c.692.51	<i>patriarcha</i> c.438.56 <i>patriarchatus</i> c.438.60	<i>pauimentum canneu</i> c. 152.59	<i>peccata</i> c.752.36 <i>peccatum</i> c.920.39	<i>peculatus</i> c.753.11 c.802.28.c.1066.13	<i>pedetentim</i> c.802.13 c.1239.20	<i>pellax</i> c.309.58 <i>pellax</i> c.309.59	<i>penes</i> c.215.31.c. 867.12	<i>penelope</i> c.203.20 <i>penelopes</i> c.245.40
<i>pasere</i> c.408.42.c. 1251.51	<i>patefactus</i> c.269.19 <i>patefio</i> c.692.51	<i>patriarcha</i> c.438.56 <i>patriarchatus</i> c.438.60	<i>pauimentum canneu</i> c. 152.59	<i>peccata</i> c.752.36 <i>peccatum</i> c.920.39	<i>peculatus</i> c.753.11 c.802.28.c.1066.13	<i>pedetentim</i> c.802.13 c.1239.20	<i>pellax</i> c.309.58 <i>pellax</i> c.309.59	<i>penes</i> c.215.31.c. 867.12	<i>penelope</i> c.203.20 <i>penelopes</i> c.245.40
<i>pasere</i> c.408.42.c. 1251.51	<i>patefactus</i> c.269.19 <i>patefio</i> c.692.51	<i>patriarcha</i> c.438.56 <i>patriarchatus</i> c.438.60	<i>pauimentum canneu</i> c. 152.59	<i>peccata</i> c.752.36 <i>peccatum</i> c.920.39	<i>peculatus</i> c.753.11 c.802.28.c.1066.13	<i>pedetentim</i> c.802.13 c.1239.20	<i>pellax</i> c.309.58 <i>pellax</i> c.309.59	<i>penes</i> c.215.31.c. 867.12	<i>penelope</i> c.203.20 <i>penelopes</i> c.245.40
<i>pasere</i> c.408.42.c. 1251.51	<i>patefactus</i> c.269.19 <i>patefio</i> c.692.51	<i>patriarcha</i> c.438.56 <i>patriarchatus</i> c.438.60	<i>pauimentum canneu</i> c. 152.59	<i>peccata</i> c.752.36 <i>peccatum</i> c.920.39	<i>peculatus</i> c.753.11 c.802.28.c.1066.13	<i>pedetentim</i> c.802.13 c.1239.20	<i>pellax</i> c.309.58 <i>pellax</i> c.309.59	<i>penes</i> c.215.31.c. 867.12	<i>penelope</i> c.203.20 <i>penelopes</i> c.245.40
<i>pasere</i> c.408.42.c. 1251.51	<i>patefactus</i> c.269.19 <i>patefio</i> c.692.51	<i>patriarcha</i> c.438.56 <i>patriarchatus</i> c.438.60	<i>pauimentum canneu</i> c. 152.59	<i>peccata</i> c.752.36 <i>peccatum</i> c.920.39	<i>peculatus</i> c.753.11 c.802.28.c.1066.13	<i>pedetentim</i> c.802.13 c.1239.20	<i>pellax</i> c.309.58 <i>pellax</i> c.309.59	<i>penes</i> c.215.31.c. 867.12	<i>penelope</i> c.203.20 <i>penelopes</i> c.245.40
<i>pasere</i> c.408.42.c. 1251.51	<i>patefactus</i> c.269.19 <i>patefio</i> c.692.51	<i>patriarcha</i> c.438.56 <i>patriarchatus</i> c.438.60	<i>pauimentum canneu</i> c. 152.59	<i>peccata</i> c.752.36 <i>peccatum</i> c.920.39	<i>peculatus</i> c.753.11 c.802.28.c.1066.13	<i>pedetentim</i> c.802.13 c.1239.20	<i>pellax</i> c.309.58 <i>pellax</i> c.309.59	<i>penes</i> c.215.31.c. 867.12	<i>penelope</i> c.203.20 <i>penelopes</i> c.245.40
<i>pasere</i> c.408.42.c. 1251.51	<i>patefactus</i> c.269.19 <i>patefio</i> c.692.51	<i>patriarcha</i> c.438.56 <i>patriarchatus</i> c.438.60	<i>pauimentum canneu</i> c. 152.59	<i>peccata</i> c.752.36 <i>peccatum</i> c.920.39	<i>peculatus</i> c.753.11 c.802.28.c.1066.13	<i>pedetentim</i> c.802.13 c.1239.20	<i>pellax</i> c.309.58 <i>pellax</i> c.309.59	<i>penes</i> c.215.31.c. 867.12	<i>penelope</i> c.203.20 <i>penelopes</i> c.245.40
<i>pasere</i> c.408.42.c. 1251.51	<i>patefactus</i> c.269.19 <i>patefio</i> c.692.51	<i>patriarcha</i> c.438.56 <i>patriarchatus</i> c.438.60	<i>pauimentum canneu</i> c. 152.59	<i>peccata</i> c.752.36 <i>peccatum</i> c.920.39	<i>peculatus</i> c.753.11 c.802.28.c.1066.13	<i>pedetentim</i> c.802.13 c.1239.20	<i>pellax</i> c.309.58 <i>pellax</i> c.309.59	<i>penes</i> c.215.31.c. 867.12	<i>penelope</i> c.203.20 <i>penelopes</i> c.245.40
<i>pasere</i> c.408.42.c. 1251.51	<i>patefactus</i> c.269.19 <i>patefio</i> c.692.51	<i>patriarcha</i> c.438.56 <i>patriarchatus</i> c.438.60	<i>pauimentum canneu</i> c. 152.59	<i>peccata</i> c.752.36 <i>peccatum</i> c.920.39	<i>peculatus</i> c.753.11 c.802.28.c.1066.13	<i>pedetentim</i> c.802.13 c.1239.20	<i>pellax</i> c.309.58 <i>pellax</i> c.309.59	<i>penes</i> c.215.31.c. 867.12	<i>penelope</i> c.203.20 <i>penelopes</i> c.245.40
<i>pasere</i> c.408.42.c. 1251.51	<i>patefactus</i> c.269.19 <i>patefio</i> c.692.51	<i>patriarcha</i> c.438.56 <i>patriarchatus</i> c.438.60	<i>pauimentum canneu</i> c. 152.59	<i>peccata</i> c.752.36 <i>peccatum</i> c.920.39	<i>peculatus</i> c.753.11 c.802.28.c.1066.13	<i>pedetentim</i> c.802.13 c.1239.20	<i>pellax</i> c.309.58 <i>pellax</i> c.309.59	<i>penes</i> c.215.31.c. 867.12	<i>penelope</i> c.203.20 <i>penelopes</i> c.245.40
<i>pasere</i> c.408.42.c. 1251.51	<i>patefactus</i> c.269.19 <i>patefio</i> c.692.51	<i>patriarcha</i> c.438.56 <i>patriarchatus</i> c.438.60	<i>pauimentum canneu</i> c. 152.59	<i>peccata</i> c.752.36 <i>peccatum</i> c.920.39	<i>peculatus</i> c.753.11 c.802.28.c.1066.13	<i>pedetentim</i> c.802.13 c.1239.20	<i>pellax</i> c.309.58 <i>pellax</i> c.309.59	<i>penes</i> c.215.31.c. 867.12	<i>penelope</i> c.203.20 <i>penelopes</i> c.245.40
<i>pasere</i> c.408.42.c. 1251.51	<i>patefactus</i> c.269.19 <i>patefio</i> c.692.51	<i>patriarcha</i> c.438.56 <i>patriarchatus</i> c.438.60	<i>pauimentum canneu</i> c. 152.59	<i>peccata</i> c.752.36 <i>peccatum</i> c.920.39	<i>peculatus</i> c.753.11 c.802.28.c.1066.13	<i>pedetentim</i> c.802.13 c.1239.20	<i>pellax</i> c.309.58 <i>pellax</i> c.309.59	<i>penes</i> c.215.31.c. 867.12	<i>penelope</i> c.203.20 <i>penelopes</i> c.245.40
<i>pasere</i> c.408.42.c. 1251.51	<i>patefactus</i> c.269.19 <i>patefio</i> c.692.51	<i>patriarcha</i> c.438.56 <i>patriarchatus</i> c.438.60	<i>pauimentum canneu</i> c. 152.59	<i>peccata</i> c.752.36 <i>peccatum</i> c.920.39	<i>peculatus</i> c.753.11 c.802.28.c.1066.13	<i>pedetentim</i> c.802.13 c.1239.20	<i>pellax</i> c.309.58 <i>pellax</i> c.309.59	<i>penes</i> c.215.31.c. 867.12	<i>penelope</i> c.203.20 <i>penelopes</i> c.245.40
<i>pasere</i> c.408.42.c. 1251.51	<i>patefactus</i> c.269.19 <i>patefio</i> c.692.51	<i>patriarcha</i> c.438.56 <i>patriarchatus</i> c.438.60	<i>pauimentum canneu</i> c. 152.59	<i>peccata</i> c.752.36 <i>peccatum</i> c.920.39	<i>peculatus</i> c.753.11 c.802.28.c.1066.13	<i>pedetentim</i> c.802.13 c.1239.20	<i>pellax</i> c.309.58 <i>pellax</i> c.309.59	<i>penes</i> c.215.31.c. 867.12	<i>penelope</i> c.203.20 <i>penelopes</i> c.245.40
<i>pasere</i> c.408.42.c. 1251.51	<i>patefactus</i> c.269.19 <i>patefio</i> c.692.51	<i>patriarcha</i> c.438.56 <i>patriarchatus</i> c.438.60	<i>pauimentum canneu</i> c. 152.59	<i>peccata</i> c.752.36 <i>peccatum</i> c.920.39	<i>peculatus</i> c.753.11 c.802.28.c.1066.13	<i>pedetentim</i> c.802.13 c.1239.20	<i>pellax</i> c.309.58 <i>pellax</i> c.309.59	<i>penes</i> c.215.31.c. 867.12	<i>penelope</i> c.203.20 <i>penelopes</i> c.245.40
<i>pasere</i> c.408.42.c. 1251.51	<i>patefactus</i> c.269.19 <i>patefio</i> c.692.51	<i>patriarcha</i> c.438.56 <i>patriarchatus</i> c.438.60	<i>pauimentum canneu</i> c. 152.59	<i>peccata</i> c.752.36 <i>peccatum</i> c.920.39	<i>peculatus</i> c.753.11 c.802.28.c.1066.13	<i>pedetentim</i> c.802.13 c.1239.20	<i>pellax</i> c.309.58 <i>pellax</i> c.309.59	<i>penes</i> c.215.31.c. 867.12	<i>penelope</i> c.203.20 <i>penelopes</i> c.245.40
<i>pasere</i> c.408.42.c. 1251.51	<i>patefactus</i> c.269.19 <i>patefio</i> c.692.51	<i>patriarcha</i> c.438.56 <i>patriarchatus</i> c.438.60	<i>pauimentum canneu</i> c. 152.59	<i>peccata</i> c.752.36 <i>peccatum</i> c.920.39	<i>peculatus</i> c.753.11 c.802.28.c.1066.13	<i>pedetentim</i> c.802.13 c.1239.20	<i>pellax</i> c.309.58 <i>pellax</i> c.309.59	<i>penes</i> c.215.31.c. 867.12	<i>penelope</i> c.203.20 <i>penelopes</i> c.245.40
<i>pasere</i> c.408.42.c. 1251.51	<i>patefactus</i> c.269.19 <i>patefio</i> c.692.51	<i>patriarcha</i> c.438.56 <i>patriarchatus</i> c.438.60	<i>pauimentum canneu</i> c. 152.59	<i>peccata</i> c.752.36 <i>peccatum</i> c.920.39	<i>peculatus</i> c.753.11 c.802.28.c.1066.13	<i>pedetentim</i> c.802.13 c.1239.20	<i>pellax</i> c.309.58 <i>pellax</i> c.309.59	<i>penes</i> c.215.31.c. 867.12	<i>penelope</i> c.203.20 <i>penelopes</i> c.245.40
<i>pasere</i> c.408.42.c. 1251.51	<i>patefactus</i> c.269.19 <i>patefio</i> c.692.51	<i>patriarcha</i> c.438.56 <i>patriarchatus</i> c.438.60	<i>pauimentum canneu</i> c. 152.59	<i>peccata</i> c.752.36 <i>peccatum</i> c.920.39	<i>peculatus</i> c.753.11 c.802.28.c.1066.13	<i>pedetentim</i> c.802.13 c.1239.20	<i>pellax</i> c.309.58 <i>pellax</i> c.309.59	<i>penes</i> c.215.31.c. 867.12	<i>penelope</i> c.203.20 <i>penelopes</i> c.245.40
<i>pasere</i> c.408.42.c. 1251.51	<i>patefactus</i> c.269.19 <i>patefio</i> c.692.51	<i>patriarcha</i> c.438.56 <i>patriarchatus</i> c.438.60	<i>pauimentum canneu</i> c. 152.59	<i>peccata</i> c.752.36 <i>peccatum</i> c.920.39	<i>peculatus</i> c.753.11 c.802.28.c.1066.13	<i>pedetentim</i> c.802.13 c.1239.20	<i>pellax</i> c.309.58 <i>pellax</i> c.309.59	<i>penes</i> c.215.31.c. 867.12	<i>penelope</i> c.203.20 <i>penelopes</i> c.245.40
<i>pasere</i> c.408.42.c. 1251.51	<i>patefactus</i> c.269.19 <i>patefio</i> c.692.51	<i>patriarcha</i> c.438.56 <i>patriarchatus</i> c.438.60	<i>pauimentum canneu</i> c. 152.59	<i>peccata</i> c.752.36 <i>peccatum</i> c.920.39	<i>peculatus</i> c.753.11 c.802.28.c.1066.13	<i>pedetentim</i> c.802.13 c.1239.20	<i>pellax</i> c.309.58 <i>pellax</i> c.309.59	<i>penes</i> c.215.31.c. 867.12	<i>penelope</i>

Table with multiple columns of Latin words and their corresponding numbers/identifiers. The words are arranged alphabetically by their first letter, such as peragro, peramo, perardeo, etc. The entries include the word, a small number, and a larger number or identifier.

plautetia c.494.39.c.	plurifarius c.43.22.	paenio c.133.33.	poliactris c.403.19	polylogus c.376.8	pompa c.280.61	populus arbor c.313.	porta c.155.41.c.	posia c.948.58
794.32	c.345.5	c.611.59	polliceo c.1403.35	polymedia c.376.52	c.1128.55	45	851.59	posidon c.514.53
plexa c.276.50.c.	plurimifacio c.267.45	paenitebant c.1404.	polliceri c.624.6.c.	polymeta c.375.23	pompeane ficus c.	populus libyca c.313.	porta collina c.132.27	posidonia c.514.53
1187.3.c.1192.58	plurimum c.689.35	56	814.27	polymnestor c.375.29	981.9	48	portae c.137.29	posidonius c.157.12
plexaura c.787.21	plurimus c.689.45	paenitentia c.622.19	pollicitatio c.814.28	polymnia c.375.24.c.	pompeianus c.107.19	populus nigra c.313.	portae gaditanae c.546.	positio c.332.52
plades c.123.36.c.	pluris facio c.267.57	paenitor c.622.21	pollinaria cribra c.	508.62	pompeius magnus c.	47	12	positivus c.332.46
374.2	plurium c.309.7	paenitet c.622.6	886.8	polymorphus c.376.8	80.28	porat c.611.55.c.	portae solis c.993.54	positura c.332.49
pliatre c.176.42	plus c.689.29.c.	paenitudo c.622.19	pollinarium c.647.59	polymyxos c.769.E	pompicus c.592.26	678.47. c.1060.2.	portare c.851.52	positus c.332.51
plynius ueronensis c.	690.11	paenitulum c.1284.58	pollinere c.902.40	polyonemon c.376.36	pompilus c.164.30	c.1186.23. c.1191.	portari c.25.7	posse c.175.56
216.8 c.1036.37	pluscolum c.689.49	paenula c.1428.18	pollinere c.902.41	polyphagus c.375.24.	pomponiana c.946.52	15. c.1251.1. c.	portendo c.299.22	posseffio c.169.13.c.
plynius unde c.216.8	plus q̄ satis c.690.14	paenulus c.719.12	pollinctor c.902.36	590.46	pomum c.956.11	1283.4	portentiferum c.49.46	179.6. c.1192.18.c.
plyssima c.689.47	plus satis c.690.14	paenus c.719.2	c.1284.47	polyphemus c.375.36	pomum cadium c.	portae aurea c.1193.	portentificus c.270.10	1193.50
1188.20	plus solito c.827.48	paenon c.571.13	pollinctus c.902.4	polypodium c.375.25.	709.16	38	portentose c.297.5	possessium nomen c.
ploaa c.762.32	pluteus c.38.14.c.	paenones c.571.22	pollit c.1186.31	c.806.36	ponderatus c.56.37.	portentofus c.297.3	portentus c.297.3	179.10
plodere c.2.44	1186.61	paonia c.570.15	polluceo c.770.17	polypodra c.377.7	c.1284.14	portentus c.296.46.	portentum c.296.46.	possessor c.179.4
plorare c.1011.14.	pluto c.571.29	paoniam c.1067.57	pollucio c.902.35	polyposi c.165.2	ponero c.56.33	c.1164.61. c.1187.28.	portentum c.296.46.	possessorium indicium c.
38.c.1192.1	pluto nymphea c.787.	paesir c.507.12.c.	polluo c.902.17.32	polipositor c.806.35	ponderosum c.56.39	c.1194.22. c.1367.	portentum c.296.46.	179.8
ploratus c.1011.15	30	753.37	1195.45	polyposissimus c.806	pondo c.56.40.c.	41	portentum c.296.46.	possessorium indicium c.
plota c.423.16.c.	pluvia c.424.23	poesius c.1188.8	pollutum c.1080.39	36	1006.14. c.1282.1	49. c.1388.23. c.1390	portentum c.296.46.	179.8
540.55	pluvia, et pluor c.	poeta c.753.35	pollux c.580.57.c.	polyposus c.806.35	c.1287.6	29	portentum c.296.46.	179.8
plota c.587.56	1307.50	poeta magnus c.890.	581.24. c.775.41.c.	polypostere c.376.49	pondus c.56.30.	1133.3	portentum c.296.46.	179.8
ploti c.800.18.c.	plumiale c.116.16	35	967.33. c.1063.59	polypostes c.375.62	c.1401.37	16	portentum c.296.46.	179.8
1186.19	plumialis c.425.17	poetarū autoritas, atq;	politeio c.1188.9	polyptoton c.375.62	pone c.334.60.c.	popina c.940.6	portentum c.296.46.	179.8
plotus c.800.21.c.	plumiosus c.425.15	maiestas c.421.25	polibrum c.300.	polypus c.164.38	1195.5	popiniones c.939.61	portentum c.296.46.	179.8
1186.21	plumius c.425.17	poetae urbici c.942.21	13. c.902.18. c.1187.	c.165.1. c.207.12. c.	ponere c.104.25.c.	popinones c.1271.1	portentum c.296.46.	179.8
ploxenum c.1191.62	ϫϫo c.1188.5	poetica c.619.40.c.	43.1431.7	231.21. c.375.23. c.	332.26. c.1364.51	c.1286.9	portentum c.296.46.	179.8
ploxinum c.690.10.	753.45. c.753.45. c.	poetica c.619.40.c.	1387.54	806.33	ponere fabulas c.332.	poples c.277.45.c.	portentum c.296.46.	179.8
c.1187.5	1387.54	753.45. c.753.45. c.	1387.54	806.33	39	799.33. c.895.58	portentum c.296.46.	179.8
plumarium c.135.45	409.33	1387.54	poetiam c.753.44	polypus gen. fam. c.	pono conditionem c.	poposci c.689.21	portentum c.296.46.	179.8
1286.40	409.33	1387.54	poetiam c.753.44	1307.33	294.13	populabundus c.313.	portentum c.296.46.	179.8
plumatie c.135.43	409.33. c.306.33.	1387.54	poetiam c.753.44	polyrizon c.375.22	pons c.55.57. c.56.13	13	portentum c.296.46.	179.8
plumbago c.120.22.	c.409.32. c.1068.51.	1387.54	poetiam c.753.44	polyssena c.375.58	pons subicius c.311.20	populacia c.1282.19	portentum c.296.46.	179.8
121.2	c.1083.55	1387.54	poetiam c.753.44	polysyntheton c.376.	pons fabulatus c.332.	populare c.312.61.	portentum c.296.46.	179.8
plumbare c.120.55	1083.55	1387.54	poetiam c.753.44	c.376.	39	c.1243.10	portentum c.296.46.	179.8
plumbarius c.121.6	1083.55	1387.54	poetiam c.753.44	polyteba c.376.8	pono c.104.25.c.	populares c.1243.11	portentum c.296.46.	179.8
plumbata c.120.57	1083.55	1387.54	poetiam c.753.44	polytes c.375.58	332.26. c.1364.51	popularia c.313.3	portentum c.296.46.	179.8
plumbatio c.120.54	1083.55	1387.54	poetiam c.753.44	polytrix c.376.34	ponere c.104.25.c.	popularia sacra c.	portentum c.296.46.	179.8
plumbatura c.121.4	1083.55	1387.54	poetiam c.753.44	polytricon c.376.15	39	1195.43	portentum c.296.46.	179.8
plumbeum c.120.52	1083.55	1387.54	poetiam c.753.44	polytrichos c.248.21	ponere c.104.25.c.	popularis c.312.58.	portentum c.296.46.	179.8
plumbeum ingenium c.	1083.55	1387.54	poetiam c.753.44	polytrichus c.375.24	39	c.312.58.	portentum c.296.46.	179.8
121.8	1083.55	1387.54	poetiam c.753.44	polyzonos c.247.54	ponere c.104.25.c.	populatus c.312.58.	portentum c.296.46.	179.8
plumbi genera c.	1083.55	1387.54	poetiam c.753.44	polyzonos c.247.54	39	c.312.58.	portentum c.296.46.	179.8
120.11	1083.55	1387.54	poetiam c.753.44	polyzonos c.247.54	ponere c.104.25.c.	populatus c.312.58.	portentum c.296.46.	179.8
plumbi nigri duplex ori	1083.55	1387.54	poetiam c.753.44	polyzonos c.247.54	ponere c.104.25.c.	populatus c.312.58.	portentum c.296.46.	179.8
go c.120.16	1083.55	1387.54	poetiam c.753.44	polyzonos c.247.54	ponere c.104.25.c.	populatus c.312.58.	portentum c.296.46.	179.8
plumbum nigrum c.	1083.55	1387.54	poetiam c.753.44	polyzonos c.247.54	ponere c.104.25.c.	populatus c.312.58.	portentum c.296.46.	179.8
120.23	1083.55	1387.54	poetiam c.753.44	polyzonos c.247.54	ponere c.104.25.c.	populatus c.312.58.	portentum c.296.46.	179.8
plumens c.135.20	1083.55	1387.54	poetiam c.753.44	polyzonos c.247.54	ponere c.104.25.c.	populatus c.312.58.	portentum c.296.46.	179.8
plumiger c.135.21	1083.55	1387.54	poetiam c.753.44	polyzonos c.247.54	ponere c.104.25.c.	populatus c.312.58.	portentum c.296.46.	179.8
plumo c.1243.8	1083.55	1387.54	poetiam c.753.44	polyzonos c.247.54	ponere c.104.25.c.	populatus c.312.58.	portentum c.296.46.	179.8
pluo c.424.22	1083.55	1387.54	poetiam c.753.44	polyzonos c.247.54	ponere c.104.25.c.	populatus c.312.58.	portentum c.296.46.	179.8
plura c.689.42	1083.55	1387.54	poetiam c.753.44	polyzonos c.247.54	ponere c.104.25.c.	populatus c.312.58.	portentum c.296.46.	179.8
plurals c.689.47	1083.55	1387.54	poetiam c.753.44	polyzonos c.247.54	ponere c.104.25.c.	populatus c.312.58.	portentum c.296.46.	179.8
pluraliter c.689.48	1083.55	1387.54	poetiam c.753.44	polyzonos c.247.54	ponere c.104.25.c.	populatus c.312.58.	portentum c.296.46.	179.8
pluratiue c.689.48	1083.55	1387.54	poetiam c.753.44	polyzonos c.247.54	ponere c.104.25.c.	populatus c.312.58.	portentum c.296.46.	179.8
pluratiuus c.689.48	1083.55	1387.54	poetiam c.753.44	polyzonos c.247.54	ponere c.104.25.c.	populatus c.312.58.	portentum c.296.46.	179.8
pluratiuus numerus pro	1083.55	1387.54	poetiam c.753.44	polyzonos c.247.54	ponere c.104.25.c.	populatus c.312.58.	portentum c.296.46.	179.8
singulari c.111.29.	1083.55	1387.54	poetiam c.753.44	polyzonos c.247.54	ponere c.104.25.c.	populatus c.312.58.	portentum c.296.46.	179.8
c.689.48	1083.55	1387.54	poetiam c.753.44	polyzonos c.247.54	ponere c.104.25.c.	populatus c.312.58.	portentum c.296.46.	179.8
pluria c.689.36	1083.55	1387.54	poetiam c.753.44	polyzonos c.247.54	ponere c.104.25.c.	populatus c.312.58.	portentum c.296.46.	179.8
plurifariam c.43.21.	1083.55	1387.54	poetiam c.753.44	polyzonos c.247.54	ponere c.104.25.c.	populatus c.312.58.	portentum c.296.46.	179.8
c.689.49	1083.55	1387.54	poetiam c.753.44	polyzonos c.247.54	ponere c.104.25.c.	populatus c.312.58.	portentum c.296.46.	179.8

pylos c.554.25	pylum c.554.24	pylus c.419.33	pyr c.5.31	pyra c.5.21.c.969.3	pyraeus c.4.35	pyralis c.4.39.c.65.54.c.386.53	pyrama c.94.12	pyramides c.3.51.c.4.10	pyramidalis figura c.4.19	pyranus c.4.39.41	pyrausta c.65.54.c.386.53	pyreus c.828.51	pyreus c.4.47.c.243.56	pyrenei montes c.4.48	pyreneus c.4.48.50	pyretra c.5.17	pyretus c.5.27.c.551.20	pyrogoteles c.5.5.c.249.6	pyrgu c.5.1.c.137.11	pyrgus c.137.9	pyriasis c.5.28	pyrim c.948.17	pyritarum genus c.184.2	pyrites c.5.8.14.c.183.62.c.147.53	pyrobola c.5.33	pyrocortex c.997.6	pyrodes c.4.51.c.5.30	pyrolabes c.5.32	pyromantia c.5.22.c.639.9	pyropealus c.4.15	pyros c.5.32	pyrosus c.4.53	pyrpilis c.582.51	pyrrha c.551.39	pyrrhican c.512.54	pyrrhychius c.866.51	pyrrho c.866.55	pyrrhonij c.866.61	pyrrhus c.5.26.c.446.1.c.451.62.c.866.46.c.1168.41	pyrus c.866.53	pythagoras c.14.32.c.754.9	pythaeuse c.380.60	pythernus c.786.41	pythius c.993.2.48	pythus c.419.27	pytis c.55.30	pythuse c.381.10	pyxanthon c.663.13	pyxis c.1009.2	Q c.511.21	Q. Catulus c.62.33	Q. Fabius c.840.60	Q. Fabius Maximus c.555.20	Q. Onidius c.202.4	Q. Mar. Philippus c.767.48	Q. Pedius nepos c.788.39	qua c.321.29	quadantenus c.323.46	qua de re c.47.52	quadra c.300.17.c.884.55	quadragenarius c.885.5	quadragenus c.476.62	quadragenus c.885.5	quadragesima c.476.40	quadragessimus c.885.4	quadragies c.477.40.c.885.5	quadraginta c.885.4	quadranquili c.885.8	quadranquilius c.887.60	quadrans c.58.11.32.c.885.7.c.1061.12.c.1073.45	quadrantel c.882.8.c.884.62.c.1197.36	quadrantalia c.224.2	quadrata c.1197.25	quadrata mensa c.1148.21	quadratum c.884.46	quadratura c.884.48	quadricornu c.23.14	quadricornus c.635.6	quadrenniun c.635.6	quadrifarium c.43.20.c.885.15	quadrifidum c.885.10	quadriformis c.885.40	quadriformiter c.885.41	quadrige c.885.21	quadriga c.707.22	quadrigarum c.481.31	quadrigarius c.885.22	quadrigenti nani c.58.18	quadrigus c.481.21	quadrigus c.481.21	quadrigus equi c.869.55	quadrilateru c.885.32	quadrilinguis c.238.34	quadrinima die c.20.16	quadrinimatus c.634.60	quadrinimbris c.620.25	quadrinimulus c.884.46	quadrinimus c.884.45	quadringeni c.477.26	quadringenta c.885.6	quadringentenus c.1022.26	quadringentesimus c.885.6.c.1022.23	quadringenti c.1022.20	quadringenties c.885.6.c.1022.21	quadringentuplus c.1022.28	quadrinocliu c.467.34	quadrupartior c.264.4.c.885.12	quadrupartita c.264.5	quadrupartito c.885.14	quadrupartitus c.885.13	quadrivenis c.568.19.c.885.8	quadrifyllabu c.885.9	quadriviu c.111.2.c.885.23	quadro c.884.50	quadrum c.884.49	quadrupedantia c.885.26	quadrupedo c.885.25	quadrupes c.150.16.c.802.50	quadruplator c.885.17.c.1196.18	quadruplex c.277.44.c.477.31	quadrupliciter c.884.43	quadruplico c.277.43	quadruplo c.884.42	quadruplor c.885.20	quadruplus c.884.42	quadrurbs c.1197.29	quae c.14.5	quae cumq; c.321.29	quaedam c.14.7	quaelibet c.321.28	quancumq; c.14.7.c.1197.55	quamobrem c.47.52.c.323.43.c.875.60	quampride c.1172.56	quamprimu c.323.42	quatus c.323.40	quandiu c.323.46	quereve c.1044.24.c.1083.18.c.1389.59	querito c.324.38	queseve c.324.6.c.1197.32	questores c.324.23	quaso c.324.5.c.1197.31	quasti c.1407.48.c.1141.1	questibus c.324.32	questiculus c.324.35	questio c.117.7.c.1083.19	questionarius c.324.26	questio c.324.8	questumcula c.324.7	questor c.324.12.c.1064.49	questor paricidij c.324.21	questorium munus c.1037.53	questorius c.1037.48	questuaria ars c.324.54	questuarius c.324.33	questus c.1407.48	questuosus c.100.22.c.324.32	questura c.324.24	questus c.324.27	quatu est humanitas c.317.49	quae tua pietas est c.317.44	quatus c.321.28	qua humanitate es c.317.48	qualis c.175.30.c.322.45	qualitas c.322.48	qualiter c.322.52.c.618.3	qualus c.338.22.c.1144.41	quam c.321.34.c.964.28	quamde c.1197.50	quamlibet c.323.40.c.814.8	quam in loco c.321.42	quam mox c.322.11.c.1197.55	quamobrem c.47.52.c.323.43.c.875.60	quampride c.1172.56	quamprimu c.323.42	quatus c.323.40	quandiu c.323.46	quando c.322.2	quando c.1196.24	quando c.1196.15	quando herus conuicauit fassis c.1196.20	quandoq; c.323.14	quandoquide c.323.12	quant c.322.13.15	quantalibet summa c.88.54	quantillus c.323.7	quantisper c.323.2	quantitas c.322.57	quantulus c.323.7	quantulum c.323.1	quantulibet c.323.40	quantumlibet spatium c.88.54.c.814.8	quantus c.175.30.c.322.53	quapropter c.323.43	quaequersum c.323.3	quaequersum c.44.323.44	quaequersus c.377.54	quare c.875.60.51	quarta cohors c.643.54	quartana febris c.885.28	quartarius c.885.30	quartarius multo c.885.31.c.1197.43	quarto c.885.33	quarto consul c.885.34	quarto nonas c.637.10	quartum c.885.33	quartu consul c.885.34	quartus c.884.40	quartus decimus c.885.3	quasi c.323.32	quasillus c.338.23.c.1139.5	quasi c.1120.28	quas ob res c.47.52.c.323.43	quassabudus c.669.61	quasso c.669.58.c.1197.59	quatenos c.1197.47	quatenus c.295.33.c.323.17.c.1197.45	quater c.884.39	quaterdecies c.885.4	quatergemini c.760.59	quaternarius c.884.42	quaternio c.884.41	quaternum c.476.56	quaternum decium c.476.58	quaternus c.477.9.884.40	quatinus c.323.22	quatio c.669.52.c.1197.56.c.1327.33	quatrivanum c.884.44	quatrivanum c.467.36.c.884.43	quatrimea die c.634.62	quatrimeus c.634.56	quatrurbs c.885.41	quatuor c.884.34	quatuor principiorum genera c.405.24	quatuordecim c.779.33.c.885.3	Q.ue c.13.9.c.995.41	quers c.1198.2	quemadmodum c.53.30	quentia c.321.25.c.503.30	queo c.321.22	querens c.675.23.c.1196.15	querela c.324.59	querela c.1298.25	queribundus c.324.58	querimonia c.324.57	querimoniarius c.324.57	querna c.674.61.c.675.24	quernus c.675.10	queror c.324.50	querquedula c.709.7	querquera c.675.8	querquere c.1196.11	querquerum c.675.6	querquetulana porta c.156.7.675.12	querquetulanenymphae c.675.11.c.1197.60	querquetularia porta c.1196.26.c.1197.62	querquetum c.675.11	querulus c.324.60	ques c.1197.62	questibus c.324.56	questus c.224.55.c.1298.25	Q.uis c.319.12	quia c.111.22.c.326.25	quianam c.318.29.c.760.46.c.1197.19	quiano c.318.32	quias c.320.58.c.321.2	quiatas c.321.2	quicquam c.326.46	quicq; c.326.46.62	quicquid c.326.47.54	quicumq; c.14.3.c.318.9.c.326.53	quid c.326.59	quid aduertium c.326.43	quidam c.318.10	quidamq; c.326.48	quid demum c.327.4	quidem c.318.33	quid ergo c.327.3	quid interea c.327.4	quid ita c.327.4	quidlibet c.326.48	quidnam c.327.6	quid ne c.327.7	quidni c.327.8	quidnisi c.1197.23	quidpiam c.326.47	quid tum deniq; c.327.3	quid tum postea c.327.4	quies c.321.5	quiesco c.321.11	quictalis c.321.15.c.1196.7	quictudo c.321.11	quictum tempus c.1002.25	quictus c.321.10	quilibet c.88.34.c.89.4.c.318.9.c.814.7	quin c.319.3	quinarij c.1073.52	quincennum c.1196.49	quincunx c.58.34.c.86.23	quinarius c.57.56.c.58.15.c.910.31	quincuplex c.910.32	quincuplius c.859.39	quincuplus c.910.33	quindcies c.910.29	quindcem c.779.33.c.910.28	quindecim c.911.11	quindecuplex c.910.32	quindenarius c.910.31	quidenus c.910.30	quingeni c.477.26	quingentarius c.910.31	quingenti c.910.18	quingentenus c.910.31	quingentesimus c.910.30	quingenties c.477.43	quingentuplus c.1022.28	quingentuplus c.880.26	quingentarius c.910.32	quingentenus c.476.62.c.910.31	quingentus c.910.30	quingages c.477.41.c.910.29	quingaginta c.910.28	quingagulus c.887.60.c.910.33	quinguarria c.910.42	quinguarrij dies c.198.49	quinguarus c.910.41.47.c.1076.45.c.1167.11.c.1196.59.c.1197.4	quinq; c.910.27	quinq;folium c.821.35.c.896.31.c.911.10	quinq;uennalis c.910.34	quinq;uennis c.635.8	quinq;uennum c.635.6.c.910.34	quinq;uepartior c.264.4.c.911.9	quinq;uepartita c.264.5	quinq;uepartitus c.911.9	quinq;uentiones c.911.9.c.1197.9	quinq;uereus c.568.29.c.911.10	quinq;uertium c.619.27.c.910.53.c.911.6.c.1197.7	quinq; signorum genera c.911.21	quinq; uir c.910.39	quinq;uerialis c.910.39	quinq;uerialus c.910.39	quinq;uies c.477.42.c.910.29	quinq;uies millies c.477.45	quinta classis c.505.39	quinta cohors c.643.55	quinta declinatio c.911.119.656	quintana porta c.910.50.c.1196.9	quinta quaedam natura c.405.26	quintanas c.636.11	quinta porta c.910.49	quinta prata c.1196.8	quintilis c.632.15	quintipor c.910.52.c.1197.13	quintus c.910.49	quintus c.780.45.c.910.29	quintus catullus c.62.33.c.79.30	quintus decimus c.910.30	Q. pedius nepos c.788.39	quintidenum c.476.58	quintus c.476.56	quippe c.179.31.c.321.26.c.1197.16	qui pro aliqui c.317.36	quiq; c.14.1	qui quae quod c.317.44	quire c.503.29	quiriana c.945.53	quirin c.226.35	quirinalia c.325.44.c.1076.34.c.1156.33.c.1115.53	quirinalis c.169.38.c.1089.20	quirinalis collis c.325.40.c.1196.38	quirinalis porta c.325.42.c.1196.44	quirina tribus c.1196.34	quirini sacellu c.43.155.38.c.325.43	grini sacra c.1196.34	quirinus c.730.59.c.1063.56.1139.41	quirinus mars c.325.32	quirinus octauus c.325.32	quiris c.325.25	quirites c.730.60.c.1139.42	quirinum fossa c.325.45.c.1196.46	quirito c.325.18.c.1236.35	quis c.317.35	quis et quid nunq; relate ponitur c.317.43	quisnam c.318.2.c.760.44	quispiam c.317.62.1196.28	Quis c.319.17.c.320.47.58.c.326.25	Quoado c.320.28.c.713.60	quoad amilius non scribam c.688.56	quoad eius c.714.1	quoad morietur c.688.54	quoad scribendo per seue rabo c.688.55	quoad senatus dimittetur c.688.55	quoad senatus habebitur c.688.54	quoad nunc c.688.54	quoad nixit c.320.28	quoad scrip c.320.37	quoad axare c.1197.42	quoad circa c.320.57.c.810.31	quoad c.326.23.59.c.830.22.c.1196.30	quoad adiectum c.326.59	quoad amedo c.320.51	quocumq; c.326.41.55	quoddam c.326.41	quod dictu quoc; factum est c.40.18	quod in principio clausula c.326.39	quodlibet c.326.41	quodpiam c.326.41	quodq; c.326.41	quod tuum est efficium c.317.52	quom c.319.25	quomminus c.320.40	quomodo c.53.30.c.320.51	quomodo libet c.841.10	quondam c.320.41	quoniam c.320.44.c.1196.28
----------------	----------------	----------------	------------	---------------------	----------------	---------------------------------	----------------	-------------------------	---------------------------	-------------------	---------------------------	-----------------	------------------------	-----------------------	--------------------	----------------	-------------------------	---------------------------	----------------------	----------------	-----------------	----------------	-------------------------	------------------------------------	-----------------	--------------------	-----------------------	------------------	---------------------------	-------------------	--------------	----------------	-------------------	-----------------	--------------------	----------------------	-----------------	--------------------	--	----------------	----------------------------	--------------------	--------------------	--------------------	-----------------	---------------	------------------	--------------------	----------------	------------	--------------------	--------------------	----------------------------	--------------------	----------------------------	--------------------------	--------------	----------------------	-------------------	--------------------------	------------------------	----------------------	---------------------	-----------------------	------------------------	-----------------------------	---------------------	----------------------	-------------------------	---	---------------------------------------	----------------------	--------------------	--------------------------	--------------------	---------------------	---------------------	----------------------	---------------------	-------------------------------	----------------------	-----------------------	-------------------------	-------------------	-------------------	----------------------	-----------------------	--------------------------	--------------------	--------------------	-------------------------	-----------------------	------------------------	------------------------	------------------------	------------------------	------------------------	----------------------	----------------------	----------------------	---------------------------	-------------------------------------	------------------------	----------------------------------	----------------------------	-----------------------	--------------------------------	-----------------------	------------------------	-------------------------	------------------------------	-----------------------	----------------------------	-----------------	------------------	-------------------------	---------------------	-----------------------------	---------------------------------	------------------------------	-------------------------	----------------------	--------------------	---------------------	---------------------	---------------------	-------------	---------------------	----------------	--------------------	----------------------------	-------------------------------------	---------------------	--------------------	-----------------	------------------	---------------------------------------	------------------	---------------------------	--------------------	-------------------------	---------------------------	--------------------	----------------------	---------------------------	------------------------	-----------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------	-------------------------	----------------------	-------------------	------------------------------	-------------------	------------------	------------------------------	------------------------------	-----------------	----------------------------	--------------------------	-------------------	---------------------------	---------------------------	------------------------	------------------	----------------------------	-----------------------	-----------------------------	-------------------------------------	---------------------	--------------------	-----------------	------------------	----------------	------------------	------------------	--	-------------------	----------------------	-------------------	---------------------------	--------------------	--------------------	--------------------	-------------------	-------------------	----------------------	--------------------------------------	---------------------------	---------------------	---------------------	-------------------------	----------------------	-------------------	------------------------	--------------------------	---------------------	-------------------------------------	-----------------	------------------------	-----------------------	------------------	------------------------	------------------	-------------------------	----------------	-----------------------------	-----------------	------------------------------	----------------------	---------------------------	--------------------	--------------------------------------	-----------------	----------------------	-----------------------	-----------------------	--------------------	--------------------	---------------------------	--------------------------	-------------------	-------------------------------------	----------------------	-------------------------------	------------------------	---------------------	--------------------	------------------	--------------------------------------	-------------------------------	----------------------	----------------	---------------------	---------------------------	---------------	----------------------------	------------------	-------------------	----------------------	---------------------	-------------------------	--------------------------	------------------	-----------------	---------------------	-------------------	---------------------	--------------------	------------------------------------	---	--	---------------------	-------------------	----------------	--------------------	----------------------------	----------------	------------------------	-------------------------------------	-----------------	------------------------	-----------------	-------------------	--------------------	----------------------	----------------------------------	---------------	-------------------------	-----------------	-------------------	--------------------	-----------------	-------------------	----------------------	------------------	--------------------	-----------------	-----------------	----------------	--------------------	-------------------	-------------------------	-------------------------	---------------	------------------	-----------------------------	-------------------	--------------------------	------------------	---	--------------	--------------------	----------------------	--------------------------	------------------------------------	---------------------	----------------------	---------------------	--------------------	----------------------------	--------------------	-----------------------	-----------------------	-------------------	-------------------	------------------------	--------------------	-----------------------	-------------------------	----------------------	-------------------------	------------------------	------------------------	--------------------------------	---------------------	-----------------------------	----------------------	-------------------------------	----------------------	---------------------------	---	-----------------	---	-------------------------	----------------------	-------------------------------	---------------------------------	-------------------------	--------------------------	----------------------------------	--------------------------------	--	---------------------------------	---------------------	-------------------------	-------------------------	------------------------------	-----------------------------	-------------------------	------------------------	---------------------------------	----------------------------------	--------------------------------	--------------------	-----------------------	-----------------------	--------------------	------------------------------	------------------	---------------------------	----------------------------------	--------------------------	--------------------------	----------------------	------------------	------------------------------------	-------------------------	--------------	------------------------	----------------	-------------------	-----------------	---	-------------------------------	--------------------------------------	-------------------------------------	--------------------------	--------------------------------------	-----------------------	-------------------------------------	------------------------	---------------------------	-----------------	-----------------------------	-----------------------------------	----------------------------	---------------	--	--------------------------	---------------------------	------------------------------------	--------------------------	------------------------------------	--------------------	-------------------------	--	-----------------------------------	----------------------------------	---------------------	----------------------	----------------------	-----------------------	-------------------------------	--------------------------------------	-------------------------	----------------------	----------------------	------------------	-------------------------------------	-------------------------------------	--------------------	-------------------	-----------------	---------------------------------	---------------	--------------------	--------------------------	------------------------	------------------	----------------------------

<i>sardaniapalus</i> c.535. c.1109.48	<i>fat</i> c.521.39	<i>faturni dies</i> c.637.42	<i>scena theatri</i> c.79.49	684.40	<i>schiston</i> c.493.61.c.	<i>scator</i> c.836.35	<i>scaton</i> c.491.39. c.1091.39	59	544.27
16.c.1209.29	<i>fat</i> c.521.39	<i>faturni falix</i> c.1209.43	<i>scena uersatilis</i> c.	c.684.28	937.43	<i>scator</i> c.836.24.	<i>scaton</i> c.949.23	<i>scavilliter</i> c.933.59	<i>seale</i> c.226.26
<i>sardanus</i> c.535.15	<i>fatagutæ</i> c.521.61	<i>faturnij</i> c.531.23	79.23	<i>scapula</i> c.569.20	<i>schonobates</i> c.94.37	<i>scatur</i> c.1379.9	<i>scatenum</i> c.192.61.	<i>scata</i> c.750.41.	<i>seatre</i> c.225.51.
<i>sardare</i> c.535.19.c.	<i>fatago</i> c.522.52.c.	<i>faturnius mons</i> c.	<i>scenicula</i> c.1090.21	c.737.4.c.1288.47	<i>schonobates</i> c.94.38	<i>scatur</i> c.1291.59	<i>scantia</i> c.1216.36	<i>scatatus</i> c.1216.39	c.1379.1
1216.5	611.59	907.19	<i>scenicus</i> c.79.33	<i>scarbæi</i> c.387.52	<i>schonobates</i> c.94.37	<i>scatus</i> c.836.32.	<i>scantia</i> c.1090.24	<i>scatatus</i> c.750.45	<i>secdo</i> c.71.5
<i>sardensis</i> c.385.29	<i>fatelles</i> c.611.60.	<i>faturni sanguis</i> c.748.9	<i>scenitæ</i> c.79.9	<i>scarbæorum cornua gran</i>	<i>schonobates urbs</i> c.94.39	<i>scantia</i> c.1388.12	<i>scantia</i> c.1211.30.c.	<i>scatatus</i> c.763.21	<i>secerno</i> c.648.20
<i>sardianus balanus</i> c.	c.794.34	<i>faturnius</i> c.526.7	<i>scenophegia</i> c.79.14	<i>dia denticulata</i> c.	<i>schonobates</i> c.94.35	<i>scantia</i> c.489.32	<i>scantia</i> c.1211.30.c.	<i>scatella</i> c.214.31.	<i>secospita</i> c.226.1.
871.19	<i>fatari</i> c.1017.53.	<i>faturnius mons</i> c.	<i>scenares</i> c.1209.56	211.9	<i>schonobates</i> c.544.17	<i>scantia</i> c.834.57	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
<i>sardimia</i> c.381.4.c.	c.1386.16	1060.58	<i>scena suspicia</i> c.	<i>scatificare dolorem</i> c.	<i>schonobates</i> c.94.39	<i>scantia</i> c.834.55.	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
535.10.c.586.48	<i>fatias</i> c.523.7.c.703.	<i>faturnus</i> c.524.62.c.	1092.34	269.48	<i>schonobates</i> c.923.15.	<i>scantia</i> c.1090.37	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
<i>sardinia iurisdiclio</i> c.	27.c.1290.1	1063.2	<i>scene</i> c.892.53	<i>scatificatio</i> c.269.51	<i>schonobates</i> c.1112.19	<i>scantia</i> c.835.1	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
557.11	<i>fatietus</i> c.523.4	<i>faturnus celebratur</i> c.	<i>scenola</i> c.26.46.	<i>scatifico</i> c.269.41	<i>schonobates</i> c.923.18	<i>scantia</i> c.835.2	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
<i>sardis</i> c.208.59.c.	<i>fatini</i> c.522.43.	1209.41	c.892.51. c.1092.33.	<i>scatites</i> c.158.52	<i>schonobates</i> c.836.57	<i>scantia</i> c.103.53	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
253.18.c.557.11	<i>fatino</i> c.523.1.	<i>faturnus pater</i> c.20.50	c.1160.57	c.243.52	<i>schonobates</i> c.109.61.	<i>scantia</i> c.387.20. c.802.57.	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
<i>sardonia</i> c.535.12	c.1310.11	<i>faturnus uisifator</i> c.	<i>scatum</i> c.1092.36	<i>scatit</i> c.960.6	<i>schonobates</i> c.836.14	<i>scantia</i> c.1022.31	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
<i>sardonyx</i> c.253.34	<i>fatious genera</i> c.	354.37	<i>scatum omnem</i> c.892.58	<i>scatit</i> c.286.32.	<i>schonobates</i> c.836.15	<i>scantia</i> c.507.35	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
<i>sardonyx</i> c.253.25.	355.49	<i>faturo</i> c.523.1	<i>scala</i> c.147.37	<i>scatit</i> c.960.6	<i>schonobates</i> c.836.14	<i>scantia</i> c.378.49	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
c.557.14	<i>fatir</i> c.453.22.	<i>fatir</i> c.697.45.	<i>scale</i> c.147.2.33	<i>scatit</i> c.960.5	<i>schonobates</i> c.836.14	<i>scantia</i> c.45.40	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
<i>sardou mare</i> c.535.11	c.522.38. c.1218.12.	c.1310.13	c.959.43	<i>scatit</i> c.286.32.	<i>schonobates</i> c.836.14	<i>scantia</i> c.45.40	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
<i>sardou</i> c.535.10	c.1394.5	<i>fatyræ</i> c.523.27	<i>scalpellum</i> c.569.51	<i>scatit</i> c.286.32.	<i>schonobates</i> c.836.14	<i>scantia</i> c.45.40	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
<i>sardus</i> c.535.5.	<i>fatir acceptio</i> c.522.46	<i>fatyræ lanx</i> c.523.32	<i>scalpo</i> c.569.46.	<i>scatit</i> c.286.32.	<i>schonobates</i> c.836.14	<i>scantia</i> c.45.40	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
c.586.48	<i>fatir accipio</i> c.522.45	<i>fatyræ genera</i> c.	c.1085.1	<i>scatit</i> c.286.32.	<i>schonobates</i> c.836.14	<i>scantia</i> c.45.40	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
<i>sargus</i> c.158.53.	<i>fatir datio</i> c.299.27.	523.40	<i>scaptia tribus</i> c.	<i>scatit</i> c.286.32.	<i>schonobates</i> c.836.14	<i>scantia</i> c.45.40	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
c.1209.31	c.522.44	<i>fatyræ</i> c.523.145	1217.27	<i>scatit</i> c.286.32.	<i>schonobates</i> c.836.14	<i>scantia</i> c.45.40	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
<i>sarissa</i> c.1109.2	<i>fatir dator</i> c.299.26	<i>fatyræ morbus</i> c.	<i>scaptia urbs</i> c.1217.28	<i>scatit</i> c.286.32.	<i>schonobates</i> c.836.14	<i>scantia</i> c.45.40	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
<i>sarmatæ</i> c.408.18	<i>fatir dolo</i> c.522.44.	524.51	<i>scaptium</i> c.569.50	<i>scatit</i> c.286.32.	<i>schonobates</i> c.836.14	<i>scantia</i> c.45.40	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
<i>sarmatia</i> c.448.20	c.299.26	<i>fatyræ</i> c.213.8	<i>sculpturata albaria</i> c.	<i>scatit</i> c.286.32.	<i>schonobates</i> c.836.14	<i>scantia</i> c.45.40	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
<i>sarmenia</i> c.712.19	<i>fatir factio</i> c.522.44	<i>fatyræ</i> c.524.2	153.17	<i>scatit</i> c.286.32.	<i>schonobates</i> c.836.14	<i>scantia</i> c.45.40	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
<i>sarmenium</i> c.943.9	<i>fatir factio</i> c.299.28.	<i>fatyræ</i> c.524.2	<i>sculpturata pauimeta</i> c.	<i>scatit</i> c.286.32.	<i>schonobates</i> c.836.14	<i>scantia</i> c.45.40	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
c.1216.2	c.522.44	<i>fatyræ</i> c.523.45	153.15	<i>scatit</i> c.286.32.	<i>schonobates</i> c.836.14	<i>scantia</i> c.45.40	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
<i>sarnus</i> c.259.56.c.	<i>fatir prestatio</i> c.	<i>fatyræ herba</i> c.524.8	<i>sculpturata pauimeta</i> c.	<i>scatit</i> c.286.32.	<i>schonobates</i> c.836.14	<i>scantia</i> c.45.40	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
594.29	522.45	<i>fatyræ</i> c.524.3	<i>sculpturata pauimeta</i> c.	<i>scatit</i> c.286.32.	<i>schonobates</i> c.836.14	<i>scantia</i> c.45.40	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
<i>saron</i> c.587.33	<i>fatir prestatio</i> c.964.59	<i>fatyræ</i> c.524.1	<i>sculpturata pauimeta</i> c.	<i>scatit</i> c.286.32.	<i>schonobates</i> c.836.14	<i>scantia</i> c.45.40	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
<i>saroticus sinus</i> c.587.32	<i>fatir prestatio</i> c.299.31.	<i>fatyræ</i> c.687.60	<i>sculpturata pauimeta</i> c.	<i>scatit</i> c.286.32.	<i>schonobates</i> c.836.14	<i>scantia</i> c.45.40	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
<i>saros</i> c.587.33	c.522.44	<i>fatyræ</i> c.687.61	<i>sculpturata pauimeta</i> c.	<i>scatit</i> c.286.32.	<i>schonobates</i> c.836.14	<i>scantia</i> c.45.40	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
<i>sarpa</i> c.943.10.	<i>fatyræ</i> c.348.8	<i>fatyræ</i> c.687.58.	<i>sculpturata pauimeta</i> c.	<i>scatit</i> c.286.32.	<i>schonobates</i> c.836.14	<i>scantia</i> c.45.40	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
<i>sarpedon</i> c.495.57.	<i>fatyræ</i> c.522.40	<i>fatyræ</i> c.1376.39	<i>sculpturata pauimeta</i> c.	<i>scatit</i> c.286.32.	<i>schonobates</i> c.836.14	<i>scantia</i> c.45.40	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
c.579.27	<i>fatyræ</i> c.522.40	<i>fatyræ</i> c.243.43	<i>sculpturata pauimeta</i> c.	<i>scatit</i> c.286.32.	<i>schonobates</i> c.836.14	<i>scantia</i> c.45.40	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
<i>sarpere</i> c.943.11.c.	<i>fatyræ</i> c.522.40	<i>fatyræ</i> c.408.19	<i>sculpturata pauimeta</i> c.	<i>scatit</i> c.286.32.	<i>schonobates</i> c.836.14	<i>scantia</i> c.45.40	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
1212.24.c.1216.2	<i>fatyræ</i> c.522.40	<i>fatyræ</i> c.861.40	<i>sculpturata pauimeta</i> c.	<i>scatit</i> c.286.32.	<i>schonobates</i> c.836.14	<i>scantia</i> c.45.40	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
<i>sarra</i> c.259.54.c.	<i>fatyræ</i> c.522.40	<i>fatyræ</i> c.861.40	<i>sculpturata pauimeta</i> c.	<i>scatit</i> c.286.32.	<i>schonobates</i> c.836.14	<i>scantia</i> c.45.40	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
719.14. c.965.47. c.	<i>fatyræ</i> c.522.40	<i>fatyræ</i> c.861.40	<i>sculpturata pauimeta</i> c.	<i>scatit</i> c.286.32.	<i>schonobates</i> c.836.14	<i>scantia</i> c.45.40	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
1210.55	<i>fatyræ</i> c.522.40	<i>fatyræ</i> c.861.40	<i>sculpturata pauimeta</i> c.	<i>scatit</i> c.286.32.	<i>schonobates</i> c.836.14	<i>scantia</i> c.45.40	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
<i>sarraquæ</i> c.259.58.	<i>fatyræ</i> c.522.40	<i>fatyræ</i> c.861.40	<i>sculpturata pauimeta</i> c.	<i>scatit</i> c.286.32.	<i>schonobates</i> c.836.14	<i>scantia</i> c.45.40	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
c.1214.41	<i>fatyræ</i> c.522.40	<i>fatyræ</i> c.861.40	<i>sculpturata pauimeta</i> c.	<i>scatit</i> c.286.32.	<i>schonobates</i> c.836.14	<i>scantia</i> c.45.40	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
<i>sarrana uesfis</i> c.259.53	<i>fatyræ</i> c.522.40	<i>fatyræ</i> c.861.40	<i>sculpturata pauimeta</i> c.	<i>scatit</i> c.286.32.	<i>schonobates</i> c.836.14	<i>scantia</i> c.45.40	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
<i>sarrastes</i> c.259.57	<i>fatyræ</i> c.522.40	<i>fatyræ</i> c.861.40	<i>sculpturata pauimeta</i> c.	<i>scatit</i> c.286.32.	<i>schonobates</i> c.836.14	<i>scantia</i> c.45.40	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
<i>sarrare</i> c.712.17	<i>fatyræ</i> c.522.40	<i>fatyræ</i> c.861.40	<i>sculpturata pauimeta</i> c.	<i>scatit</i> c.286.32.	<i>schonobates</i> c.836.14	<i>scantia</i> c.45.40	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
c.1093.27	<i>fatyræ</i> c.522.40	<i>fatyræ</i> c.861.40	<i>sculpturata pauimeta</i> c.	<i>scatit</i> c.286.32.	<i>schonobates</i> c.836.14	<i>scantia</i> c.45.40	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
<i>sarta</i> c.1216.3	<i>fatyræ</i> c.522.40	<i>fatyræ</i> c.861.40	<i>sculpturata pauimeta</i> c.	<i>scatit</i> c.286.32.	<i>schonobates</i> c.836.14	<i>scantia</i> c.45.40	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
<i>sartago</i> c.199.62	<i>fatyræ</i> c.522.40	<i>fatyræ</i> c.861.40	<i>sculpturata pauimeta</i> c.	<i>scatit</i> c.286.32.	<i>schonobates</i> c.836.14	<i>scantia</i> c.45.40	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
<i>sarta testæ</i> c.1216.4	<i>fatyræ</i> c.522.40	<i>fatyræ</i> c.861.40	<i>sculpturata pauimeta</i> c.	<i>scatit</i> c.286.32.	<i>schonobates</i> c.836.14	<i>scantia</i> c.45.40	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
<i>sarta uinea</i> c.712.20	<i>fatyræ</i> c.522.40	<i>fatyræ</i> c.861.40	<i>sculpturata pauimeta</i> c.	<i>scatit</i> c.286.32.	<i>schonobates</i> c.836.14	<i>scantia</i> c.45.40	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
<i>sarte</i> c.1216.3	<i>fatyræ</i> c.522.40	<i>fatyræ</i> c.861.40	<i>sculpturata pauimeta</i> c.	<i>scatit</i> c.286.32.	<i>schonobates</i> c.836.14	<i>scantia</i> c.45.40	<i>scantia</i> c.1211.31	<i>scatella</i> c.750.45	<i>secunda</i> c.1216.59. c.1217.40
<i>sarticu ofnu</i> c.425.53	<i>fatyræ</i> c.522.40	<i>fatyræ</i> c.861.40	<i>sculpturata pauimeta</i> c.	<i>scatit</i> c.286.32.	<i>schonobates</i> c.836.14	<i>scantia</i> c.45.40	<i>scantia</i> c.1211.31	<i></i>	

spadix c.250.43	c.1083.34. c.1378.	spico c.188.54	spondeo c.1013.50	sputo c.68.36	e.1416.32	stercoratrix c.1003.	stiparium c.232.58	stratum c.600.22.c.	struciacamelus c.184.
spadones c.871.30	14	c.1211.3	spondeo c.266.8.25.	sputor c.68.37	c.121.18.c.	53	supareus maleus c.	1373.9	50.c.905.7. c.1184
spadonia c.613.43.	specu c.1210.60	spiculator c.188.49	c.1082.13.19. c.1210	spuum c.68.35	1374.43	stercoro c.1003.52	232.31	stratum mare c.600.23	32
c.946.8	specula c.188.26.	spiculus c.188.48	30.c.1217.23	Squala c.569.40	statio c.115.46	stercoror c.1003.53	stipticum medicamentum	c.662.62	strues c.28.4.c.
spara c.1216.30	c.1083.40. c.1389.	spiculus c.188.47	spondium c.1220.38	Squaleo c.569.33	stationarius miles c.	stercus c.1003.51.	stipula c.6.57.c.	strebligo c.1.35	1150.56
c.1433.18	62	spicus c.188.51.	spondylus c.257.57	1290.10	115.56	c.1214.1	332	strebula c.1215.37	strufectarij c.1150.57
spargamon c.896.36	specula argentea c.	spina c.1211.9	spongia c.215.55	Squalido c.1309.50	statiue ferie c.26.31	stercutum c.516.6	stria c.50.33	stremia c.1208.19.c.	struferrarij c.1214.34
spargere c.693.10.	121.26	c.188.58.	spongia in delitijs c.	Squalidus c.569.39	statores c.118.59.c.	stercutis c.1003.54	stria c.50.33	1234.56	strufetani c.28.4
32.c.1379.20	specula ex stanno c.	c.662.31. c.1014.7	215.55	c.569.39	II9.7.c.506.40	steregonia c.556.44	stria c.50.33	strepiti c.1410.11	struma c.29.23
spari, et spara c.	111.25	spina alba c.663.26	spongium genera c.	c.1216.17. c.1379.5	status c.117.35	stereosis c.1000.15	stria c.50.33	strepitus c.1016.9	strumosa c.29.28
1309.3	speculare signum c.	spina appendix c.663.	215.50	c.1216.17. c.1379.5	status cincta c.1148	sterila c.1000.17	stria c.50.33	strepito c.1016.17	struces c.1208.1
sparta c.791.44.	510.59	44	spongium utilitas c.	Squalor c.569.39	14	sterile c.1000.13	stria c.50.33	strepo c.1016.16	strumose c.29.27
c.971.48	speculari c.188.28.34	spina Babylonis c.	215.55	c.1309.48	status ludicnis c.1104	sterilia c.1215.52	stria c.50.33	strepisceroti c.22.57	strumum c.448.19.c.
spartani c.971.38	specularis lapis c.	662.55	spongoli c.281.61	Squama c.569.27	56	sterilia ova c.365.20	stria c.50.33	stria c.855.30	610.17. c.816.25
spartanus c.791.46	188.18	spinarum genera c.	spongofus c.282.51	Squamificus c.270.12	status varia c.117.42.c.	sterilitas c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	strupearia c.1208.15
sparton c.947.36	speculatio c.188.35	662.46	spongites c.247.33	Squamosus c.569.32	894.6	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
spartopoli c.147.56	speculativa ars c.	spina syria c.662.27	sponsa c.266.14	Squarrosi c.569.41.	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
spartum c.947.41	619.36	spina vulgaris c.	sponsa c.266.14	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
sparus c.693.27.	speculatores c.188.29	663.36	c.759.11. c.1210.32.	Squatina c.163.4	894.6	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
c.1434.49. c.1435.	c.1011.11. c.1149.1	spincoli c.282.9	c.1391.40	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
17	speculum c.120.25.	spineus c.188.59	sponsalia c.266.16	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
spatha c.853.42	c.187.19. c.1069.22	spinosum c.188.60	sponsalis c.266.16	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
spatiari c.693.7	1083.40. c.1389.62	spinter c.1216.33	sponsalis dies c.266.16	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
spatiatum c.693.9	speculum Diana c.172.	spinturix c.701.60.	sponsio c.266.15.	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
spatiator c.693.8	1.c.372.22	c.1211.7	28.c.1082.15	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
c.1213.53	specus c.188.35.	spirus c.188.60	sponsor c.266.13.30.	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
spatum c.693.5	c.1308.39	spio c.785.21	c.1082.44	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
spece aues c.186.9.	specus form.gen. c.	spira c.1025.56	sponsus c.266.14.17.	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
c.1083.37	1213.49. c.1308.42	spirabile c.1025.60	c.1082.11.25. c.	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
speciale c.187.16	spele c.191.40	spiraculum c.1025.61	1210.31	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
specialiter c.131.6.	spepondi c.689.22.	spiramentum c.1025.61	sponsus quarta declina-	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
c.187.17	c.1278.45	spirillum c.1211.6	tionis c.266.17	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
speciatim c.131.5.	spereare c.758.60	spiritalis auræ c.	spontaneus c.266.33	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
c.187.18	sperate nigro c.759.8	1026.9	sponte c.265.60.	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
specie in genituo c.	c.1391.40	spiritalis c.1026.8	c.266.31	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
21.59	spertes c.759.7	spiritalis fistula c.	sponte mea c.266.32	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
species c.186.60.	spereus c.759.7	390.39	spopondi c.689.22	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
c.187.7. c.204.41.	spereus c.759.7	spiritus c.1025.61	sporades c.589.3	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
c.1247.50. c.1190.	c.1377.3	spiro c.1026.9	spora c.300.60.	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
30.c.1372.10	spes c.758.53.	spisse c.591.54	c.947.47. c.1219.51	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
species aræ c.611.40	c.843.60. c.1082.38	spisse gradior c.149.	sportula c.100.48.	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
specifice c.187.18	spes speris c.759.19.	44	c.947.47	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
specificum c.187.17	c.1211.11. c.1289.	spisse gradissimus c.	spretus c.645.11	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
specillum c.188.40.	54	149.44	spuma c.69.1.	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
c.1083.43	spessippus c.690.46	spisse gradus c.249.43	c.120.42. c.937.29	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
specimen c.186.58	spessicus c.258.13	spissatus c.591.53	spuma argenti c.120.48	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
specio c.186.7	sphaera c.743.13	spissitudo c.591.53	spumicus c.69.2	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
speciosa persona c.107.5	sphaera inuentor c.	spisso c.591.54	spumo c.69.3	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
speciosus c.187.2	421.28	spissum c.149.46.	spumosus c.69.3	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
specium c.188.39	sphaeristeria c.165.62	c.591.51. c.1274.21	spuo c.68.36	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
spectabilis c.186.24	sphalecismus c.52.55	spilanchonopes c.	spurce c.68.53	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
spectacula c.36.17	sphaetum c.580.40.	134.29	spurcicia c.68.52	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
spectaculum c.78.61	sphennida c.629.12	spendere c.669.17	spurcum c.68.44	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
c.186.31	sphincæ c.1188.35	spendeseo c.669.23	c.1374.56	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
spectator c.186.28	sphinx c.807.16	spendide c.669.22	spurcum unum c.	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
spectatus c.186.26	sphragde c.248.13.	spendidus c.669.21	68.54. c.1212.35	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
c.1390.60	c.251.21	spendophorus c.669.	spurius uersus c.68.61	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
spectile c.1210.62	spica c.188.49	24	spurius c.68.56.	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
spectio c.1083.36	spica, et spici c.1309.41	spendor c.669.18	c.206.24	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
spectio auum c.186.9.	spicus c.188.57	spendor solis c.669.18	spurius fustus c.439.	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
c.1211.14	spiclegum c.756.13	spelletini c.794.14	22	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16
specio c.106.15.	spicio c.1215.14	spolior c.1406.37	sp. caruilis c.588.16	c.1216.18	status vari c.117.42.c.	steriliter c.1000.16	stria c.50.33	stria c.855.30	struppum c.1208.16

suprare	c.870.49	suavitatio	c.641.6	subduro	c.945.11	sublino	c.236.37	c.1213.16	subueho	c.718.34	suavitate oratio	c.223.8	II49.6	180.53	superbus	c.45.55.c.				
supre	c.870.53	suaviator	c.641.6	subero	c.912.30	sub lucem	c.293.56	subsequor	c.229.33	sub uineam iacere	c.223.8	suauitate	c.223.8	summa opobalsami pro-	864.2.c.1289.42.c.					
suprum	c.870.44.	suauiloquium	c.641.17	subeo	c.863.51.	subluare	c.1212.32	subscio	c.915.6	293.44.c.1215.30	suauitorium	c.222.	273.51.c.1215.32	batio	c.94.4					
c.1208.46.	c.1398.1	suauiloquus	c.641.17	c.1207.58.	c.1378.	subluco	c.670.39	subscium	c.1291.10	293.41.c.1215.25	suauo	c.504.21	c.273.52	summanalia	c.180.					
stura	c.380.46.	suauio	c.641.6	SI		subluide	c.770.39	subsidium	c.177.42.	c.1215.52	suauum	c.245.3.c.	c.273.43	59.c.1217.54	supercilia in cuius tutela					
c.1215.52		suauitas	c.641.11	suber	c.674.62	subluadus	c.770.39	c.315.50.	c.888.48.	293.43.1215.27	suauum	c.245.3.c.	c.737.28	summates	c.180.50.					
styga	c.575.23	suauiter	c.641.15	sub et subter	c.417.10	subministratio	c.860.	c.1065.36.	c.1180.	subula	c.22.47.c.	suauum	c.245.3.c.	c.417.16	summatim	c.87.27.c.				
stygnus	c.575.24	suauitudo	c.641.11	subhortatio	c.643.28	39		II.c.1184.52		728.41.c.1215.32	suauum	c.245.3.c.	c.737.27	121.7.180.55	superbilis	c.1008.36				
stygnus canis	c.575.24	c.1290.18		subhortor	c.643.27	subministrato	c.860.	subscido	c.315.49	subulo	c.718.44.c.	suauum	c.245.3.c.	summe	c.180.58	superest	c.121.59			
stygnon	c.224.53	suauum	c.641.10.	subhortor	c.643.27	39		c.528.2.		1088.33.c.1207.38	suauum	c.245.3.c.	c.737.24	summenianæ	c.921.30	superfaciæ ædes	c.			
stylinasus	c.1401.6	c.1386.7		subiaceo	c.707.10	subministratrix	c.860.	c.1201.7		subulones	c.21.46.49	suauum	c.245.3.c.	summenianæ	c.133.36	223.57	superficiarius	c.223.55.		
stylus	c.1052.55	sub	c.293.35.55.	subiacet	c.9.58.	39		subulio	c.684.54	c.512.33	c.205.22	suauum	c.245.3.c.	c.1002.3	summenianæ	c.133.36	supplicarius	c.223.55.		
stymphalidæ	c.906.27	c.895.54		c.707.13.	c.1207.15	subministro	c.860.38	subulio	c.684.54	subulo	c.205.22	suauum	c.245.3.c.	c.1002.4	summenianæ	c.133.36	c.275.11	superficiæ	c.223.54.c.	
stymphalides	c.540.	subactus	c.1215.21	subiecti	c.707.11	submisceo	c.751.59	subulio	c.684.54	19.c.541.6	subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.921.18	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.	
stymphalius	c.541.19	subagitatio	c.604.61	subigo	c.608.38.	submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	stymphalius	c.541.19	subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.
stymphalum	c.541.14	subagitatio	c.604.61	c.1377.43		submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	stymphalius	c.541.14	subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.
stymphalius	c.541.8	subagitatio	c.604.61	subijcere testamentum	c.334.32	submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	stypa	c.1114.24	subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.
stypa	c.1114.24	subagitatio	c.604.61	334.32		submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	stypatores	c.232.36	subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.
stypatores	c.232.36	subagitatio	c.604.61	subijcere testamentum	c.334.32	submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	c.1214.23.	c.1215.	subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.
c.1214.23.	c.1215.	subagitatio	c.604.61	c.1377.43		submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	42		subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.
stypendiarij	c.232.48	subagitatio	c.604.61	subijcere testamentum	c.334.32	submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	stypendium	c.232.47.	subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.
stypendium	c.232.47.	subagitatio	c.604.61	334.32		submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	c.1074.39		subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.
c.1074.39		subagitatio	c.604.61	subijcere testamentum	c.334.32	submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	stypes	c.232.60.	subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.
stypes	c.232.60.	subagitatio	c.604.61	subijcere testamentum	c.334.32	submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	c.1074.43.	c.1205.	subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.
c.1074.43.	c.1205.	subagitatio	c.604.61	subijcere testamentum	c.334.32	submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	48.	c.1214.25.	subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.
48.	c.1214.25.	subagitatio	c.604.61	subijcere testamentum	c.334.32	submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	c.1215.44		subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.
c.1215.44		subagitatio	c.604.61	subijcere testamentum	c.334.32	submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	stypulus	c.551.21	subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.
stypulus	c.551.21	subagitatio	c.604.61	subijcere testamentum	c.334.32	submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	stypo	c.232.33	subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.
stypo	c.232.33	subagitatio	c.604.61	subijcere testamentum	c.334.32	submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	stypus	c.232.42	subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.
stypus	c.232.42	subagitatio	c.604.61	subijcere testamentum	c.334.32	submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	stypulatio	c.232.54	subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.
stypulatio	c.232.54	subagitatio	c.604.61	subijcere testamentum	c.334.32	submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	stypulator	c.232.55.	subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.
stypulator	c.232.55.	subagitatio	c.604.61	subijcere testamentum	c.334.32	submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	c.1200.26		subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.
c.1200.26		subagitatio	c.604.61	subijcere testamentum	c.334.32	submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	stypulor	c.232.53.	subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.
stypulor	c.232.53.	subagitatio	c.604.61	subijcere testamentum	c.334.32	submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	c.1074.46		subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.
c.1074.46		subagitatio	c.604.61	subijcere testamentum	c.334.32	submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	styx	c.484.25.c.	subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.
styx	c.484.25.c.	subagitatio	c.604.61	subijcere testamentum	c.334.32	submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	576.6.c.787.59		subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.
576.6.c.787.59		subagitatio	c.604.61	subijcere testamentum	c.334.32	submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	Snada	c.786.35	subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.
Snada	c.786.35	subagitatio	c.604.61	subijcere testamentum	c.334.32	submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	suadela	c.304.39	subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.
suadela	c.304.39	subagitatio	c.604.61	subijcere testamentum	c.334.32	submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	suadere	c.304.34	subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.
suadere	c.304.34	subagitatio	c.604.61	subijcere testamentum	c.334.32	submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	suaditum	c.245.20	subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.
suaditum	c.245.20	subagitatio	c.604.61	subijcere testamentum	c.334.32	submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	suapte	c.532.27.	subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.
suapte	c.532.27.	subagitatio	c.604.61	subijcere testamentum	c.334.32	submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	c.1214.15		subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.
c.1214.15		subagitatio	c.604.61	subijcere testamentum	c.334.32	submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	suarefert	c.47.26	subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.
suarefert	c.47.26	subagitatio	c.604.61	subijcere testamentum	c.334.32	submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	suarius	c.678.55	subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.
suarius	c.678.55	subagitatio	c.604.61	subijcere testamentum	c.334.32	submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	suasibile	c.304.42	subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.
suasibile	c.304.42	subagitatio	c.604.61	subijcere testamentum	c.334.32	submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	suasibiliter	c.304.42	subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.
suasibiliter	c.304.42	subagitatio	c.604.61	subijcere testamentum	c.334.32	submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	suasio	c.304.39.	subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.
suasio	c.304.39.	subagitatio	c.604.61	subijcere testamentum	c.334.32	submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	c.1309.54		subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.
c.1309.54		subagitatio	c.604.61	subijcere testamentum	c.334.32	submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	suasor	c.304.39	subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.
suasor	c.304.39	subagitatio	c.604.61	subijcere testamentum	c.334.32	submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	suasorium munus	c.304.41	subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.
suasorium munus	c.304.41	subagitatio	c.604.61	subijcere testamentum	c.334.32	submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	c.304.41		subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.
c.304.41		subagitatio	c.604.61	subijcere testamentum	c.334.32	submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	suasorius	c.304.40	subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.
suasorius	c.304.40	subagitatio	c.604.61	subijcere testamentum	c.334.32	submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	suasus color	c.244.45	subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.
suasus color	c.244.45	subagitatio	c.604.61	subijcere testamentum	c.334.32	submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	c.1206.51		subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.
c.1206.51		subagitatio	c.604.61	subijcere testamentum	c.334.32	submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	suatim	c.362.35.	subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.
suatim	c.362.35.	subagitatio	c.604.61	subijcere testamentum	c.334.32	submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	c.1243.28		subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.
c.1243.28		subagitatio	c.604.61	subijcere testamentum	c.334.32	submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	suatit	c.641.10.15.	subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625.32	superficiæ	c.223.54.c.
suatit	c.641.10.15.	subagitatio	c.604.61	subijcere testamentum	c.334.32	submisce	c.751.59	subulio	c.684.54	c.745.51		subagitatio	c.604.61	suauum	c.245.3.c.	c.625.32	summissio	c.625		

tenentem c.664.44.c.	temporanea c.733.56	tentorium c.295.27	c.1310.17	c.151.42	testamentum iniustum c.	tetrivudo c.1292.41	751.19	507.46	thufcia c.555.52
878.16.c.1220.59.c.	temporanum 733.50.	tenue c.295.37.c.	tergus suis c.1067.40	teritorium c.61.38.c.	676.27	tetrius c.978.13	thebae c.131.20.c.	theppis c.507.47	thufculani c.1163.50
1231.23	temporaria theatra c.	898.28.c.1380.49	termentarii c.1059.5	terror c.63.6(1059.4	testamentum irritum c.	tetro uer. c.978.6	553.28	thessala fabula c.140.	thufculanus c.159.44
temarre c.645.4.c.	80.15	tenue intestinu c.76.9	termentum c.690.54	terfif c.690.53	676.25	terrum c.978.1.c.	thebe c.485.16.c.	c.51	c.555.61
1292.43	temporarie c.733.56	tenui c.826.21	c.1222.14	terfif dies c.1220.53	testamentum prociuum c.	1381.27	786.17	thessalia c.551.22.c.	thufculum c.555.61
temerarius c.645.3	temporarius c.733.44	tenuitas c.898.41	termes c.691.17.c.	terta c.1292.24	676.37	tetragonura c.388.52	thebei c.485.26.c.	553.30	thufcum c.971.9
temones c.1090.61	temporarius c.733.62	tenuiter c.898.41	1223.15	terta galea c.690.53	testamentum ruptum c.	tettius c.943.3	553.29	thessalia ueneficij infra-	thufcum c.555.58
tempe c.553.3	tempus c.525.39.c.	tenus c.825.39.c.	termetes c.690.48	terta classis c.505.33	676.29	tetulit c.1192.10	theca c.312.26	mis c.640.48	thyella c.540.40
tempanentium c.734.7	732.19.c.1075.25	1223.17.c.1231.44	termile c.764.30	tertia cohors c.643.51	testamentum subditum c.	teumefius c.536.41	thelchius c.777.5	thessaliae flumina quot c.	thymbra c.523.17
temperans c.734.25	tepus aciduu c.471.49	tepefacio c.268.5	termillies c.477.45	tertia mugonia c.154	393.4	teumefius leo c.536.40	thelephus c.588.28	551.61	thyemule c.847.52
temperanter c.734.26	temulentia c.644.46	tepefio c.275.47	termillum c.300.31	55	testamentum supressum	theligonios c.524.38	thelygonos c.524.25	thessaliae montes quot c.	thymi genera c.399.16
temperantia c.734.17	temulentia c.1231.22	tepeco c.942.18	terminalia c.691.38.	tertiana febris c.887.5	c.676.43	teurion c.683.32	thelypetris c.914.44	551.60	thymum c.539.30
temperantior c.734.28	temulentus c.672.29.	tephrites c.247.36	terminalis lapis c.691.	tertianarum genera c.	testatim c.1292.16	teutaria c.377.3	thembinacia c.537.30	thessalius c.553.32	thymus c.539.34
temperantissime c.	c.644.45.c.1220.54.	tepidarium c.1246.32.	33	c.887.6	testatio c.676.1	teutones c.389.20	themis c.161.52.c	thessaliocefes c.553.36	thyonens c.695.51
734.29	59	897.56.c.942.16	termini agrorum c.	tirtarium c.120.28	testatio c.676.53	teutoes c.194.30	551.39	thessalus c.553.31	thyphus c.571.5
temperantissimus 734.28	tenacia c.825.31	tepede c.942.16	termino c.691.24	tertio calendarum c.	testator c.677.9	texta c.121.39	themis c.122.13	thetis c.428.40	thyrridion c.144.2
temperantius c.734.29	tenador c.825.30	tepidior c.942.15	terminor c.691.25	637.18	testatrix c.677.10	textile c.194.42	themisfura c.548.45	theucitis c.482.38	thyrsi c.185.11
tempare ferru c.734.6	tenacissime c.825.31	tepidissime c.942.16	terminus c.691.19	25.637.21	testatus c.676.51	textum c.194.46	themison c.377.26	theuten c.509.47	tiberiana c.946.57
temperare ira c.734.5	tenacissimus c.825.30	tepidissimus c.942.15	terminus deus c.691.	tertio consul c.890.7	testes c.675.61	textor c.194.43	themistocles c.1002.17	theutbrana c.589.21	tiberius c.365.32
temperare uniu c.734.5	tenacitas c.825.31	tepidius c.942.16	34.c.1223.22.25	tertio idus c.637.8.	testiculi testes c.675.39	textricula c.194.44	themistocles c.1222.27	theutria c.589.21	tibi c.1006.52
temperate c.734.31	tenaciter c.825.31	tepidule c.942.21	termo c.691.33.c.	tertio iduum c.637.19	testiculus c.675.41.c.	textrina c.194.46	theuifia c.1222.27	theutras c.589.20	tibialis calamus c.512.
temperatio c.734.32	tenacius c.825.31	tepidulum c.942.20	1220.42	tertio nonarū c.637.19	1222.37	textrix c.194.43	theodoros giza c.553.	33	15
temperator c.734.32	tenafimus c.826.12	tepidum c.942.9	ternarius c.476.45.c.	tertio nonas c.637.10	testiculus c.336.57	textura c.194.45	theodorus samius c.49.	thiasitus c.1222.42	tibia obliqua c.511.48
temperatrix c.734.32	tenax c.825.26	tepocon c.1222.19	887.24	tertio pedato c.804.26	testificatio c.677.12	textus, & textum c.	7.c.120.44	thideus c.543.1	tibia phrygia c.511.44
temperatura c.734.9.	tendicula c.295.17	tepor c.942.18	ternum c.476.56.c.	c.887.16	testificator c.677.12	1310.28	theon c.55.27	thirionachus c.586.22	tibiarii genera c.511.42
c.1292.27	tendo c.295.12.c.	ter c.888.31	477.9	tertio quarto, quinto sil	testificatrix c.677.12	Thalamus c.145.	theophrastus c.38.23.	thoas c.375.37.582.10	1222.32
temperatus c.734.31	1380.28	tera c.61.36.c.1059.2	477.9	co ferere c.559.51	testificor c.269.52.c.	34.c.483.43	theoric c.619.35	thoe. c.785.22	tibiana c.511.41
temperatus c.734.11	tenebrae c.825.36	terapone c.586.51	ternus c.887.22	tertium consul c.890.7	677.11	thallomeli c.401.20	theoric c.619.35	thomices c.988.51	tibianes c.512.19.c.
temperior c.733.61	tenebris c.768.19	terdenus c.887.25	ternudenum c.476.57	tertius c.476.27.c.	testiflor c.675.43	thales c.487.15.c.	therambum c.571.25	1082.54	1082.54
tempero c.734.2	tenebrior c.825.39	terebellum c.228.32	terpander c.998.50	887.2	testiflor c.675.43	805.41.c.838.39	theramnis c.791.44	therenus c.551.17	thomna c.556.57.c.
tempesta c.1222.26	tenebriofus c.825.39	terebra c.228.30.c.	terpiflore c.508.57	tertiusdecimus c.887.17	testis c.117.2.c.336.	thale c.1119.53	theriac c.749.14	theriac c.749.13	766.42
tempeftas c.733.26.c.	tenebriofus c.825.39	terebro c.228.32.c.	terra c.61.31.35.41	tertiusdecimus c.1172.10	testis c.1067.17	thalia c.345.30.c.	theriac c.749.13	theriac c.749.17	thonius c.551.20
1090.53.c.1158.56.	tenebriofus c.825.39	terebro c.228.32.c.	c.129.54.c.329.32.	tertium consul c.1073.58.	testudinatium tectum c.	785.16	theriac c.749.13	theriacus pafillus c.	thoracatus c.855.60
1222.25.c.1230.14	tenebriofus c.825.39	terebro c.228.32.c.	631.6.c.691.13.40.	tesa c.1086.32	823.34.c.1182.56	thamiras c.998.51	theriac c.749.13	250.28.c.	thorax c.855.59
tepeftas alba c.733.35	tenebriofus c.825.39	terebro c.228.32.c.	c.1059.114	tesqua c.1222.14	testudo c.1182.56	tharfos c.430.3	theriac c.749.13	thracia c.250.28.c.	thracius c.250.28.c.
tempeftua c.1075.27	tenebriofus c.825.39	terebro c.228.32.c.	terra c.61.31.35.41	teffella c.223.33.c.	1249.51	thafia nux c.466.40	theriac c.749.13	335.1.572.53	thracius c.250.28.c.
tempeftuae c.733.39	tenebriofus c.825.39	terebro c.228.32.c.	terra c.61.31.35.41	225.27	1249.51	thafia nux c.466.40	theriac c.749.13	772.41	thracius c.250.28.c.
tempeftuatas c.733.38	tenebriofus c.825.39	terebro c.228.32.c.	terra c.61.31.35.41	teffellatus c.223.27.c.	1249.51	thafia nux c.466.40	theriac c.749.13	853.14	thracius c.250.28.c.
tempeftuatus c.733.38	tenebriofus c.825.39	terebro c.228.32.c.	terra c.61.31.35.41	384.55	1249.51	thafia nux c.466.40	theriac c.749.13	853.14	thracius c.250.28.c.
tempeftuum c.733.41	tenebriofus c.825.39	terebro c.228.32.c.	terra c.61.31.35.41	teffera c.223.33.c.	1249.51	thafia nux c.466.40	theriac c.749.13	853.14	thracius c.250.28.c.
tempeftuofim c.733.34	tenebriofus c.825.39	terebro c.228.32.c.	terra c.61.31.35.41	124.20.225.27.31	1249.51	thafia nux c.466.40	theriac c.749.13	853.14	thracius c.250.28.c.
tepla fancti c.1086.20	tenebriofus c.825.39	terebro c.228.32.c.	terra c.61.31.35.41	teffera c.223.33.c.	1249.51	thafia nux c.466.40	theriac c.749.13	853.14	thracius c.250.28.c.
templu c.12.40.58.c.	tenebriofus c.825.39	terebro c.228.32.c.	terra c.61.31.35.41	teffera c.223.33.c.	1249.51	thafia nux c.466.40	theriac c.749.13	853.14	thracius c.250.28.c.
13.30.43.c.142.39.	tenebriofus c.825.39	terebro c.228.32.c.	terra c.61.31.35.41	teffera c.223.33.c.	1249.51	thafia nux c.466.40	theriac c.749.13	853.14	thracius c.250.28.c.
344.33.c.1136.32.	tenebriofus c.825.39	terebro c.228.32.c.	terra c.61.31.35.41	teffera c.223.33.c.	1249.51	thafia nux c.466.40	theriac c.749.13	853.14	thracius c.250.28.c.
c.1170.3.c.1223.8.c.	tenebriofus c.825.39	terebro c.228.32.c.	terra c.61.31.35.41	teffera c.223.33.c.	1249.51	thafia nux c.466.40	theriac c.749.13	853.14	thracius c.250.28.c.
1400.61	tenebriofus c.825.39	terebro c.228.32.c.	terra c.61.31.35.41	teffera c.223.33.c.	1249.51	thafia nux c.466.40	theriac c.749.13	853.14	thracius c.250.28.c.
templum Ammonis c.	tenebriofus c.825.39	terebro c.228.32.c.	terra c.61.31.35.41	teffera c.223.33.c.	1249.51	thafia nux c.466.40	theriac c.749.13	853.14	thracius c.250.28.c.
15.38	tenebriofus c.825.39	terebro c.228.32.c.	terra c.61.31.35.41	teffera c.223.33.c.	1249.51	thafia nux c.466.40	theriac c.749.13	853.14	thracius c.250.28.c.
templum dicitribus mo-	tenebriofus c.825.39	terebro c.228.32.c.	terra c.61.31.35.41	teffera c.223.33.c.	1249.51	thafia nux c.466.40	theriac c.749.13	853.14	thracius c.250.28.c.
dis c.1085.57	tenebriofus c.825.39	terebro c.228.32.c.	terra c.61.31.35.41	teffera c.223.33.c.	1249.51	thafia nux c.466.40	theriac c.749.13	853.14	thracius c.250.28.c.
templum in caelo c.12.	tenebriofus c.825.39	terebro c.228.32.c.	terra c.61.31.35.41	teffera c.223.33.c.	1249.51	thafia nux c.466.40	theriac c.749.13	853.14	thracius c.250.28.c.
42.c.1085.59	tenebriofus c.825.39	terebro c.228.32.c.	terra c.61.31.35.41	teffera c.223.33.c.	1249.51	thafia nux c.466.40	theriac c.749.13	853.14	thracius c.250.28.c.
templum in terris c.	tenebriofus c.825.39	terebro c.228.32.c.	terra c.61.31.35.41	teffera c.223.33.c.	1249.51	thafia nux c.466.40	theriac c.749.13	853.14	thracius c.250.28.c.
12.26.44.c.1086.6	tenebriofus c.825.39	terebro c.228.32.c.	terra c.61.31.35.41	teffera c.223.33.c.	1249.51	thafia nux c.466.40	theriac c.749.13	853.14	thracius c.250.28.c.
templum libertatis c.	tenebriofus c.825.39	terebro c.228.32.c.	terra c.61.31.35.41	teffera c.223.33.c.	1249.51	thafia nux c.466.40	theriac c.749.13	853.14	thracius c.250.28.c.
1161.16	tenebriofus c.825.39	terebro c.228.32.c.	terra c.61.31.35.41	teffera c.223.33.c.	1249.51	thafia nux c.466.40	theriac c.749.13	853.14	thracius c.250.28.c.
templum pacis c.834.6	tenebriofus c.825.39	terebro c.228.32.c.	terra c.61.31.35.41	teffera c.223.33.c.	1249.51	thafia nux c.466.40	theriac c.749.13	853.14	thracius c.250.28.c.
teplu sub terra c.12.45	tenebriofus c.825.39	terebro c.228.32.c.	terra c.61.31.35.41	teffera c.223.33.c.	1249.51	thafia nux c.466.40	theriac c.749.13	853.14	thracius c.250.28.c.
tempora c.733.6	tenebriofus c.825.39	terebro c.228.32.c.	terra c.61.31.35.41	teffera c.223.33.c.	1249.51	thafia nux c.466.40	theriac c.749.13	853.14	thracius c.250.28.c.
temporale c.733.56	tenebriofus c.825.39	terebro c.228.32.c.	terra c.61.31.35.41	teffera c.223.33.c.	1249.51	thafia nux c.466.40	theriac c.749.13	853.14	thracius c.250.28.c.
temporaliter c.733.56	tenebriofus c.825.39	terebro c.228.32.c.	terra c.61.31.35.41	teffera c.223.33.c.	1249.51	thafia nux c.466.40	theriac c.749.13	853.14	thracius c.250.28.c.

De Antonia Drusi Murena c.432.54
 de Abidio c.497.59
 de Aone c.507.24
 de Alexandrinis c.535.56
 de amaſonibus c.548.10
 de Antipatro c.575.20
 de Ariftonida c.570.17
 de Achille c.580.30
 de Auge & Thelepho c.589.24
 de Aenea c.610.51
 de Anna c.635.19
 de Ancilla Auguſti c.679.17
 de Anibale c.723.21.
 c.973.12
 de Acrifio c.777.17
 de Aterio Labeone c.788.37
 de Aefchylo c.851.2
 de Aquila quadam c.851.47
 de Anaxilao c.865.51
 de Alienienſibus c.869.18
 de Aria c.870.19
 de Ariftonne Meſſenio c.873.13
 de Atre c.926.14
 de Antonio triumpho c.928.34
 de Aſturia c.929.15
 de Anaximandro c.936.42
 de Anco Martio c.938.20
 de Agro Treuerico c.970.19
 de Apolline c.991.17
 De Babylonio rege c.249.17
 de Berenice c.249.57.
 c.536.56
 de Bruto c.270.42
 c.438.34
 de Bruto primo conſule c.685.23
 de Baleariis c.358.34
 de Baſiliſco quadam in-
 terfecto c.748.3
 de Beſſarione c.905.47
 de Baotij c.926.46
 De Cn. Pompeio c.62.35
 de Critolao c.56.56
 de Claudio c.111.38.
 c.137.20. c.220.49
 de Cicrone c.437.28
 c.933.60
 de Carmenta c.509.12
 de Cyro c.512.7
 de Cyrenenſibus c.529.60
 de Cecrope c.583.31.
 c.999.17
 de Calphurnio beſtia, &
 Caecilio c.584.27
 de Craſſo c.616.31.
 c.781.35. c.940.27
 de Cn. Seio c.649.32
 de C. Caſſio c.649.
 44
 de Dionyſio c.795.53
 de Domitio c.913.4
 De Euandromoc. 160.
 59. c.549.43
 de Euripide c.224.53
 de Epuloibus c.289.62
 de Equis c.406.58
 de Equis in ludis circen-
 ſibus c.410.38
 de Egnatio c.858.18
 De Fulvio Lupino c.
 147.17
 de Flamini c.152.45
 c.262.3. c.362.49
 de Fabijs c.154.33
 de Federico c.167.8
 de Familijs c.276.17
 de Fabio Maximo c.
 362.48
 de Flauio c.636.4
 de Fabio c.781.53
 c.788.26
 de Faemina quadam c.
 858.20
 de Furio Camillo c.
 908.39
 de Faeminis quibusdam
 principibus c.959.23
 De Graecis c.131.60
 de Gabinis c.221.55
 de Gente quadam c.
 256.59
 de Gordiano c.197.27
 de Galeno c.155.13
 c.296.29
 de Graccho c.512.26
 de Gallis c.819.38
 c.1028.35
 de Gorgia Leontino c.
 928.42
 de Galatia c.929.15
 de Graeco quadam c.
 980.35
 de Garamanto c.
 1028.9
 De Hercule c.3.48
 c.196.42 c.222.5
 c.595.22. c.531.19.
 c.593.22
 de Hercule, & Euandro
 c.409.35
 de Hercule, & Lacinio
 c.559.33
 de Helena c.246.19
 c.929.25
 de Hermia Regulo c.
 248.53
 de Heliogabalo c.451.
 41
 de Herbis, in quibus mus
 aranens uirus emiſerit
 c.363.1
 de Hyliſco c.392.46
 de Hortenſio c.423.51
 de Heraclide quadam
 c.592.23
 de Heraclito c.593.61
 de Helene c.979.16
 De Iulio c.85.5
 de Iulio Caſare c.143.
 44. c.410.4
 de Iſmenia chorale c.
 248.57
 de Idomeneo c.370.23
 de Indis c.389.19.
 c.1028.32
 de Iphigenia c.498.47
 de Indo quadam c.
 524.56
 de Iano c.530.11
 de Ioue c.531.47
 de Iſtiophagus c.165.
 59
 de Iafone Licio c.
 1028.13
 De Libero Patre c.
 15.40
 de Lepido c.103.10.
 c.788.59
 de Lydis c.131.56
 de Lyſippo c.107.20
 de L. Fulvio Argentario
 c.146.14
 de L. Craſſo c.145.23
 de Luilio poeta c.
 159.49
 de Lucullo c.65.46.
 c.107.17. c.164.48. c.
 173.32. c.858.25
 de Lollia Paulina c.
 85.7
 de L. Planco c.85.23
 de Lycargis duobus c.
 162.2
 de Lyſiphro c.161.57
 de Lacyde c.201.61
 de Lentulo c.290.37
 de Lentulo Spinthere c.
 232.12. c.262.3
 de Ludis Romanorum c.
 317.22
 de Linia auguſta c.
 365. c.27
 de Linia Drufilla c.
 614.7
 de Lucio Craſſo c.398.
 49
 de Lucio Papyrio c.
 450.51
 de L. Quinto Cincinna-
 to c.453.45
 de L. Apronio c.922.8
 de Laomedente c.558.
 43
 de Laomedontis historia
 ab Artemone picta c.
 595.15
 de Lyſimacho c.596.47
 de L. Bruto c.613.62
 de Larentia c.646.12
 de L. Metelli uictoria c.
 723.15
 de Lucullorum aedilitate
 c.723.30
 de Leone Romanorum
 Pontifice c.753.29
 de L. Fulvio c.781.46
 de L. Dentato c.781.42
 de L. Caelio c.783.26
 de Ludis claudij Pulchri
 c.788.48
 de Licinio Mutiano c.
 796.4
 de Laterano c.821.16
 de Lucrea c.883.73
 de Latino mimo c.874.
 55
 de Laide c.921.44
 de Luſtina c.929.15
 de Lacedaemonijs c.
 971.35
 de L. Vitellio c.981.50
 de Lucretia c.1012.1
 de Lauinia c.1113.19
 De Metello c.1.19
 de Maufolo, & Artemi-
 ſia c.24.62
 de Menenio Agrippa c.
 40.53
 de Maello c.138.24
 de M. Apicio c.158.55
 de Mamurio c.78.37
 de M. Iunio Bruto c.
 90.34
 de Murena, & Varrone
 c.192.22
 de Meſſalino Cottu c.
 203.8
 de M. Antonio c.163.
 45. c.249.43. c.632.
 17
 de M. Tullio c.171.4
 de M. Aurelio c.198.5
 de Mecenate c.219.
 24
 de Mela c.226.48
 de Marcello c.232.16
 de Milone Crotonienſi c.
 342.48. c.478.43
 de Muribus c.362.52
 de Mulieribus Romanis
 c.379.47. c.382.27
 de M. Scauro c.411.26
 de M. Craſſo c.348.
 44. c.783.43. c.981.
 52
 de M. Valerio c.348.
 47
 de M. Marcello c.421.
 29
 de Manlio c.470.34
 de M. Seruilio c.516.
 44
 de Mutiano c.516.47
 de Meſſalina c.563.
 31
 de Minoe c.581.54
 de Minoe, & Dictynna
 c.13.24
 de M. Curio Dentato c.
 715.44
 de M. Caelio c.754.24
 de M. Caligula c.784.
 11
 de M. Herennio c.792.
 de Martia c.793.6
 de M. Agrippa c.808.
 17
 de Mutio Scauola c.
 892.41
 de Manlio quodam c.
 933.51
 de Militibus Alexandri
 c.1010.3
 de Manto c.1017.11
 De Narnenſibus c.
 23.3
 de Nerone c.90.38. c.
 99.10. c.102.7. c.
 134.18. c.120.37. c.
 155.61. c.165.30. c.
 218.61. c.226.46. c.
 241.49. c.276.25. c.
 479.33. c.723.41. c.
 738.25. c.913.51. c.
 928.40
 de Nino c.102.24
 de Numma c.216.28. c.
 735.60. c.960.61
 de Numma Pompilio c.
 311.8. c.632.48
 de Nicomædis equo c.
 410.38
 de Neſtore c.557.19
 de Nicolao Romanorum
 Pontifice c.753.29
 de Nouellio Mediolanenſi
 c.888.61
 de Numatinis c.954.58
 De Othone c.6.10
 de orbe terrarum diſtin-
 cto c.102.17
 de Oppio Capitone c.
 183.59
 de Orefte c.372.17
 de Orphello c.402.6
 de Octauio Herenno c.
 593.52
 de Octauio, & M. Cice-
 rone filio c.783.5
 de Oedipode c.806.56
 de Orefte & Pylade c.
 931.49
 De Pyrrho c.23.23.
 c.242.27
 de Procione c.24.19. c.
 364.40
 de Palemone c.50.29
 de Pythagora c.101.27
 c.196.48. c.536.16. c.
 838.42. c.981.60
 de Petronio c.134.16
 de Pericle c.134.30
 de Pompeio c.143.21
 c.202.36. c.272.49
 de Porta Ianuali c.
 154.58
 de P. Lentulo c.79.32
 de Petreio c.79.30
 de Plocio c.94.27
 de Polypa in Hispania ca-
 pto c.164.47
 de pueris undentibus pu-
 dicitiam c.181.18
 de Pittaco miſylenco, &
 Phrinone c.199.13
 de Perianthro c.163.28
 de praetore quodam c.
 178.10
 de primis hominibus c.
 191.37
 de Perianthro arbitro ele-
 cto c.199.20
 de Papyrio c.212.20
 c.348.45. c.1165.38
 de Philippo c.74.56. c.
 193.48. c.928.39
 de Protegene c.235.18
 de Pertinace c.197.25
 de Polycrate c.253.36
 de Pythagoricis amicis c.
 299.44
 de P. Valerio c.313.31
 de potore quodam c.
 365.25
 de P. Licinio c.373.43
 de Polymneſtore c.
 375.29
 de Platone c.395.2. c.
 795.34
 de Patroba c.397.33
 de Philadelpho c.400.
 48
 de Poſthumio c.348.40
 c.350.50
 de Petro Melio, et Quin-
 tio Conſule c.414.61
 de Philocteta c.419.44
 de Paulino c.425.24
 de Petronio c.433.33
 de Ptolemao c.439.51
 c.672.61
 de Ptolemao dioryſio c.
 440.6
 de Praeſtinitis c.466.
 38
 de petra extra portam
 Capenam c.468.42
 de Praxitele c.473.26
 de Praxippe c.473.29
 de Porſena c.479.55
 c.892.40
 de Popea c.494.47
 de Proculeo c.502.8
 de Palamede c.510.36
 de Pelafgijs c.529.12
 de Piſſtrato c.552.52
 de Phoenſibus c.558.
 24
 de Parrhaſio, & Zenſi
 c.594.60
 de Paſtore quodam getu-
 lo c.596.42
 de Puero quodam c.
 639.17
 de Perillo c.651.19.
 c.1006.24
 de Primis conſulibus c.
 685.24
 de Plauto c.692.5
 de Perſino c.740.61
 de P. Mutiano c.781.49
 de P. Decio c.781.46
 de Piſthodoro c.786.42
 de Pacuſio c.788.31
 de Phereade c.936.45
 de Porcia c.944.1
 de P. Seruilio Rullo c.
 951.22
 de Palphurio c.963.42
 de pullo quodam c.
 966.22
 de Penelope c.979.9
 de Poſthumio Albino c.
 981.24
 de Pandione c.986.4
 de Pompeio magno c.
 1006.58
 de P. Valerio c.1196.
 53
 De Q. Catulo c.62.
 33. c.79.30. c.232.19
 de Q. Sulpitio c.39.14
 c.1007.60
 de Q. Martio c.149.10
 de Q. Curio c.275.33
 de quibusdam in Triba-
 lis, et illyrijs c.276.16
 de Q. Scauro, & Mar-
 co Conſulibus c.363.14
 de Quodam c.483.29
 de Q. Capione c.649
 50
 de quoda Herculis adi-
 tuo c.736.21
 de Q. Claudio pulchro
 c.781.40
 de Q. Pedio nepote c.
 788.39
 de Q. Axio c.841.39
 de Q. Fabio Maximo di-
 ctatore c.860.2
 De Rhodope c.4.6.
 c.335.10
 de Rhodio moriente c.
 127.27
 de Romulo c.154.25.
 c.173.62. c.168.58. c.
 438.24. c.631.37. 1022
 37
 de Romulo, & Remo c.
 181.9. c.324.18
 de Reſhone c.181.53
 de Romanis, & Sabinis
 c.438.16
 de Rege atriae c.566.10
 de Romano quodam c.
 723.20
 de Romanis c.682.26. c.
 1021.41. c.1023.56
 De Solone c.1.45
 de Simonide c.17.14
 de Semiramide c.6.4
 de Saturno, & Iano c.
 57.62
 de Splanchonopte c.
 134.29
 de Scauola c.173.32.
 c.596.26. c.628.27
 de Scauola iuriſconſulto
 c.26.46
 de Spu. Seruilio c.107.
 30
 de Scauro c.80.15. c.

de Tiberij temporibus c. 930.21	FABVLA E	de Ganymede c. 852.13	de Minoe c. 479.7	de Venere, & Adoni c. 344.8	metallorum aeris c. 192.2	dorij moduli c. 511.61	arguris c. 821.40	c. 1213.2
de Tiberio Claudio c. 187.13	De Apolline c. 456.55	De Hercule, & Acheloo c. 24.12	de Medusa c. 567.33	de Venere, & Anchise c. 344.11	forapis c. 192.3	phrygij moduli c. 511.61	decoquendae aquae c. 860.12	mos in sacris Minervae c. 72.28
de Torquato c. 314.50	993.9	de Hermaphrodito c. 141.43	de Meleagro c. 710.14	de Venere, & Mercurio c. 344.52	vestis c. 192.3	salutationis funebri c. 512.53	proplasticae c. 894.29	mos vetus agrorum atheniensium c. 78.62
de Tutela Analla c. 381.39	de Apolline in treidiam auem c. 24.2	de Hyacintho c. 92.56	de Minerva, Iunone, & Venere c. 1021.56	de Venere, & Bute c. 345.1	incudis c. 192.3	ludi funebri c. 512.53	toronticae c. 894.36	mos Aegyptiorum c. 84.28
de T. Manlio c. 431.46	de Arachne c. 52.10	de Hercule c. 161.45	De Nilo, & Memphi c. 2.25	de Venere, & Ioue c. 345.2	lapidicinarum c. 192.4	salutationis armatae c. 512.54	anaglypticae c. 894.37	mos Sentinatium c. 94.62
de Thracibus quibusdam c. 460.54	de Astrea c. 53.10	546.42 c. 547.34 c. 568.47 c. 590.17 c. 588.35 c. 1141.35	de Narcisso c. 90.39	de Vulcano, & Minerva c. 891.48	murorum c. 192.5	pyrrhicae c. 512.55	MORES	mos novarum nuptiarum c. 96.8
de Themistocle c. 497.7	de Amayaco c. 90.50	de Hercule, & Centauro c. 550.23	de Nesso c. 553.36	INSTITUTA	turrium c. 192.5	diluendi vini c. 543.55	CMos c. 97.41	mos marmorariorum c. 96.12
de Theron c. 535.48	de Aiae c. 93.1	de Hercule, & Iole c. 585.36	de Neleto c. 554.21	CM Institutum Menelai c. 99.18	arariae fabricae c. 192.6	securis bellicae c. 548.31	c. 177.44 c. 614.18 c. 628.16 c. 781.15	mos Syrorum c. 165.26
de Titano, & Saturno c. 531.32	de Amymone c. 248.62	de Hippolyto c. 370.51	de Nestore c. 554.59	CM Institutum iuris c. 19.32	ferri c. 192.7	uehendi equo c. 550.56	c. 895.1 c. 999.47 c. 1032.11 c. 1141.24	mos Graecorum c. 166.48 c. 210.9
de Theseo c. 579.39	de Ammon, & Gamarranthide c. 335.32	de Hesperidibus c. 343.28	de Orpheo c. 239.54	CM Institutum vetus c. 21.4	phrygiana vestis c. 213.47	usuf ephippiorum, et frenum c. 550.57	c. 1157.18 c. 1191.41	mos Afrorum in uelis suspendendis c. 172.30
de Thrafea c. 853.14	de Alcmena c. 357.35	de Hippe c. 507.61	de Orione c. 361.62	CM Institutum Romae c. 38.41	securis c. 226.32	ludi retiarum c. 550.57	c. 1194.15 c. 1201.38 c. 1204.31 c. 1214.1	mos Flamini c. 226.4
de Teucro c. 939.7	de Ariete c. 383.50	de Hebe c. 537.39	De Pane c. 23.90	CM Institutum Romuli c. 21.14	ferrae c. 228.25	aruspicae c. 555.56	CMos Romanorum c. 61.56 c. 26.58 c. 52.72 c. 8.219.48	mos licitorum c. 226.31
de Tarquino, & Sibylla c. 991.40	de Asino, & Priapo c. 538.43	de Hyla c. 559.19	De Pleiadibus c. 123.28	CM Institutum uetus c. 21.4	fabricae c. 228.26	euphorbiae c. 562.9	5.331.57 c. 292.48	mos ueterum c. 226.45
de Tremellio c. 1022.51	de Asellus c. 538.33	De Ioue c. 457.30	de Pado c. 245.59	CM Institutum Romae c. 38.41	ascae c. 228.26	ferri consolidaurae c. 563.10	348.43 c. 613.44 c. 639.44 c. 918.18 c. 972.23 c. 1184.2	mos agendi ministri c. 236.60
de Tito Sabino, & quodam cane c. 1028.20	de Acheloo c. 542.13	de Ioue nutrido c. 24.21	de Perseo, & Gorgone c. 253.54	CM Institutum Pompilij c. 154.56.59	circari c. 568.58	codiciae nauis c. 569.60	972.23 c. 1184.2	mos Hetriscorum c. 237.1
de Trigeminis Oratijs, et Curiatijs c. 1205.56	de Aegeria c. 372.24	de Ioue in imbrem aureum c. 37.22	de Polyphemo c. 375.36	CM Institutores saltationum, & chorearum c. 500.3	myoparonis c. 568.61	profumae c. 570.3	mos nuptiarum c. 63.48	mos amputantium caput draconum c. 243.4
CM De Valesio c. 61.59	de Arctophylae c. 487.34	de Ioue in imbrem aureum c. 37.22	de Phryxo c. 383.39	CM Institutum Numa Pompilij c. 619.20	phafeli c. 569.6	cattae c. 570.9	mos prosequendum funus c. 63.49	mos triumphandi in caena c. 252.9
de Valerio Publicola c. 62.28	de Atlante c. 552.2	de Ioue, & Iuturna c. 331.4	de Pafiphae c. 479.6	CM Inventores	linivis c. 569.8	nuctitia c. 570.9	mos hircorum c. 2.4	mos Aethiopi c. 252.9
de Viore c. 101.25	de Amphitrite, et Neptuno c. 564.17	de Ioue, & Semele c. 693.40	de Philomela c. 513.19	CM Excedendi ignis c. 4.51	statae c. 569.54	mediae c. 570.9	mos in ludis literarijs c. 1.39	mos redimendi equi immolati c. 259.6
de Vespasiano, & Tito c. 80.41 c. 94.28 c. 78.50	de Amphiurite, et Neptuno c. 564.17	de Ioue, & Latona c. 582.58	de Phorco c. 562.52	subdialium pauimentorum c. 18.13 c. 379.10	codiciae nauis c. 569.60	marplacidae c. 570.9	mos iurantium per Iouem c. 2.54	mos in nuptijs preferendarum facum c. 274.51
de Valerio Sorano c. 283.11	de Alceste c. 585.14	de Ioue, & Leda c. 580.48	de Pegasus c. 567.46	uini c. 23.43	60	gnuli c. 570.9	mos condendi vini c. 3.22	mos aspergendi novam nuptiam aqua c. 274.57
de Verre c. 403.32	CM De Bellerophonte c. 510.18	de Ioue, & Ioue c. 775.32	de Plutone, Ioue, & Neptuno c. 571.29	fistulae c. 36.59	remi c. 570.10	remi c. 570.9	mos in sacris c. 9.10 c. 47.29 c. 369.17	mos Romanorum arcum nus c. 283.14
de Volufio Saturnino c. 663.61	de Baccho c. 582.8	de Ioue, & Ioue c. 775.32	de Proserpina c. 575.53	fabularum c. 40.47	remi Latitudinis c. 570.28	remi c. 570.11	mos uenatorum c. 12.52	mos in oratione c. 325.62
de Valerio Turpilio c. 788.35	De Croco, & Similace c. 289.8	de Ioue, & Ioue c. 775.32	de Prometheo c. 577.16 c. 578.34	regulae c. 49.6	28	catastopij c. 570.11	mos condendi vini c. 3.22	mos in triumpho c. 326.3
de Volsinij c. 793.12	de cane caelesti c. 361.40	de Ioue, & Ioue c. 775.32	de Perithoo c. 584.42	torni c. 49.7	ueli c. 570.33	syderum obseruationis in nauigando c. 570.12	mos in sacrificijs c. 9.10 c. 47.29 c. 369.17	mos nubentium uirginitatis c. 338.11
de Verre c. 807.38	de Cerere c. 366.61	de Ioue, & Ioue c. 775.32	de Phyllide c. 821.60	clauis c. 49.7	mali c. 570.33	remi c. 570.13	mos uenatorum c. 12.52	mos uendendi captiuos c. 292.38
de Volsinio rege c. 913.51	de Calistone, & Ioue c. 486.2	de Ioue, & Ioue c. 775.32	de Practidibus c. 806.45	magnetis c. 52.61	antemnae c. 570.33	28	mos in oratione c. 325.62	mos antiquissimus c. 300.29
de Volatio c. 1028.14	de Castore, & Polluce c. 581.23	de Ioue, & Ioue c. 775.32	De Lycione, & Ioue c. 161.49	perpendiculari c. 58.55	hippagij c. 570.36	28	mos in oratione c. 325.62	mos bibendi c. 300.41
De Xenocrate c. 165.29	de Castore, & Polluce c. 581.23	de Ioue, & Ioue c. 775.32	De Lucina, & Galanthide c. 357.38	c. 228.28 c. 479.37	anchora c. 570.48	570.53	mos in oratione c. 325.62	mos sagmandi uermicellos c. 385.10
de Xenophonte c. 166.33	de Cyparisso c. 589.44	de Ioue, & Ioue c. 775.32	de de Cyparisso c. 589.44	adris uocabuli c. 117.9	harpagonum c. 570.54	adminiculorum gubernamentorum c. 571.5	mos in oratione c. 325.62	mos pingendi cera c. 395.10
de Xerxe c. 761.40	de Cybele, & Aty c. 915.47	de Ioue, & Ioue c. 775.32	De Libro patre c. 383.59	menianorum c. 133.38	anchora bidentis c. 570.53	incantamentorum c. 639.5	mos in oratione c. 325.62	mos scribendi in pugillaribus c. 395.13
de Xanthijs c. 786.6	De Diana in clorione c. 24.3	de Ioue, & Ioue c. 775.32	de Lupa nutrice c. 161.9	lyrae c. 140.38	570.53	mensurarum c. 510.62	mos in oratione c. 325.62	mos Athletarum c. 397.17
CM De Zenodoro c. 107.34	de Diomede, & Venere c. 344.19	de Ioue, & Ioue c. 775.32	de Lynce c. 768.48	c. 239.48	570.53	ponderum c. 510.62	mos in oratione c. 325.62	mos Laedemoniorum c. 397.39
de Zoroastre c. 494.10	de Deucalione c. 551.31	de Ioue, & Ioue c. 775.32	de Leandro c. 773.3	artis memoriae c. 145.2	570.53	quarundam literarum c. 511.1	mos in oratione c. 325.62	
de Zoilo c. 672.59	de Delphino c. 564.25	de Ioue, & Ioue c. 775.32	de Latona parturienti c. 993.6	ericlinij aerati c. 145.21	570.53	De Venere, & Cupidine c. 165.12	mos in oratione c. 325.62	
de Zeusi c. 1189.5	de Deianira c. 992.45	de Ioue, & Ioue c. 775.32	De Mercurio in Ibin c. 24.2	abaci c. 145.21	570.53	de Venere, & Proserpina c. 240.12	mos in oratione c. 325.62	
de Zeusi, & Parrhasio c. 788.50	de Daphne c. 614.35	de Ioue, & Ioue c. 775.32	de Membris discordantibus c. 40.52	monopodij c. 145.21	570.53	de Vulcano c. 207.34	mos in oratione c. 325.62	
	de Daphni c. 614.39	de Ioue, & Ioue c. 775.32	de Myrrha c. 134.4	musicali operis c. 154.5	570.53	de Venere, Marte, et Vulcano c. 343.59	mos in oratione c. 325.62	
	De Eriadne c. 170.53	de Ioue, & Ioue c. 775.32	de Mercurio c. 140.35	regularum c. 192.1	570.53		mos in oratione c. 325.62	

mos pugnatorum c. 403.49
mos iudicorum c. 403.4
mos sarmatorum c. 403.21. c. 410.41
mos sacrificandi Maiae c. 401.32
mos scytharum c. 411.7
mos phaenici c. 347.18
mos sacrificandi ueneri c. 349.8
mos antiquorum c. 418.25. c. 1149.44
mos in uendendis feruis c. 418.41
mos Laconum c. 418.50
1188.27
mos Britanorum c. 425.2
mos in spectaculis c. 433.52
mos in manu missione c. 468.59
mos mittendorum hostium sub iugo c. 481.32
mos in proteruita c. 497.58
mos Agypriorum c. 511.26. c. 873.9
mos Liuji c. 549.12
mos nouarum nuptiarum c. 161.14
mos apud romanos c. c. 166.7
mos in graecia c. 166.9
mos Athletarum in olympicis c. 577.35
mos imperatorum c. 613.6
mos militum c. 614.28
mos Augusti c. 623.15
mos in Cappadocia c. 637.55
mos gallorum c. 668.35
mos fabiorum c. 683.46
mos in tradendis uiro uirginibus c. 714.58
mos ueterum c. 783.13
c. 779.44. c. 994.45
mos ditiorum c. 747.48
mos irridendi c. 841.44
mos graecorum c. 841.32
mos auspici c. 853.56
mos iurantis per Iouem c. 861.55

mos uirginum uestulium c. 905.61
mos adolescentem c. 917.53. c. 950.34
mos adultorum c. 917.55
mos in nuptiis c. 915.37. c. 1151.37
mos Romae c. 995.49
mos Athenarum c. 949.14
mos romanus c. 949.12
mos clientum c. 961.26
mos principum c. 975.34
mos lasciuientium c. 1013.44
mos in sacris c. 1139.27
mos in sacrificiis c. 1145.24
mos nouae nuptiae c. 1159.60
1184.2
mos militum c. 1197.21. c. 1193.36
PROVERBIA
¶ Plus pariet locusta lucam bouem c. 13.21
¶ Sciam cuique artem pro uita tua c. 112.10
lupus est in fabula c. 160.26
salua res est saluante sene c. 80.6. c. 1209.58
quod factum est infestum reddi non potest c. 273.30
nihil cum amaracino sui c. 91.48
nihil cum fidibus graculo c. 91.49
cyprio boni merenda c. 92.25
necum in serpo quaeuis c. 172.33. c. 433.21. c. 1110.52
leges bonae ex malis moribus procreantur c. 1181.45
nasis rhinocerotis c. 201.29. c. 842.24
eoni uerba uer c. 201.46
uulpes pilos mutat, mores non mutat c. 205.9
homo bulla c. 211.15
Silotontis chlamys c. 216.35
nulla sit dies sine linea c. 235.40

νομά εφ' εαυτοῦ ἄλλον ὡς καυτῶν ἴστος c. 340.15
μία χελιδὼν ἢ ἄρ' οὐ ποιεῖ c. 340.52
salua res caenae c. 250.14
a uertice usque ad calcem c. 278.27
res in cardine est c. 278.36
sybariticae deliciae c. 410.28
lachrima crocodili c. 343.1
πλατὺ κείσ' ἀβύσσος c. 466.59
πλατὺ κείσ' ὠδὸν c. 466.62
mullum abi genus sacaro no cōdiri c. 493.33
ad solum neq; ipse accedes, neq; alterum comitaberis c. 507.36
deos laneos pedes habere c. 525.60
ἡ ῥαλλὰς ἐν ἴσται c. 590
semper aliquid noui affricam afferre c. 595.40
ad calendae graecae c. 636.19
obsequium amicos ueritas odium parit c. 649.26
totidae nobis hostes sunt. quot serui c. 649.27
πολλὰ μεταξὺ πλέει νῆες c. 649.56. c. 1167.58
celerius Elephantum pariuunt c. 723.54
non esse cum desperatis decertandum c. 754.15
ἀνάρπυρον νειεῖς c. 772.14
πρότερον χελιδὼν παραδραμεῖται θασυπόδρα c. 801.14
θασυπόδρα ἐπιτυμεῖ c. 801.16
caput sine lingua pedaria sententia est c. 802.35
sine cere, et baccho friget uenus c. 812.40
pupilla oculi nobis carius c. 842.15
inter os, et offam c. 879.49
quanto plus biberint tanto plus sitire Parthos c. 911.59
crassa minerva c. 933.6
nihil esse corporibus uti

lius sale c. 938.44
nec mulieri nec gremio credi oportere c. 1173.1
non omnibus dormio c. 1174.32
osculana pugna c. 1180.53
quot serui tot hostes c. 1198.4
rideo cæterie c. 1202.12
sus minervam c. 1207.58
sero sapiunt phryges c. 1213.40
tyria maria c. 1218.49
tam perit, quam extrema faba c. 1220.47
ne uictis c. 1223.47
napula papyria c. 1223.59
fulmentum lectum san-dunt c. 1302.17
REMEDIA ET MEDICAMENTA
¶ Ad epiphoram c. 33.42
ad sistendum sanguinem c. 34.4
ad fornicationem c. 34.5
ad attritas bouum unguilas c. 13.12
ad lepram, et lentiginem c. 42.6
ad tormina c. 42.16. c. 401.34
ad stranguriam c. 42.16
ad quartanam c. 42.42
ad libidinem cohibendam c. 120.33
ad dentes c. 261.1
ad ulcera rupta c. 134.35
ad lapsus, et præcipitadas c. 134.35
ad uehiculorum euerstiones c. 134.36
ad tertianas febres c. 134.32
ad perniones c. 136.29
c. 162.19
ad gignendos mares c. 141.30. c. 562.3
ad gignendas foeminas c. 141.30. c. 562.4
ad sistendas sanguinis fluxiones e naribus c. 149.20
ad digitos male habentes

149.21
ad tollendas paronychias c. 149.23
ad telēda pterygia unguium c. 149.23
ad rediuias c. 77.61
ad pestilentiam c. 85.52
ad nervos c. 90.57
ad consulsa c. 95.47
ad hæmorrhoidas c. 95.59
ad cutē foeminarum nu-triendam c. 161.41
ad lienem c. 162.26
ad duritiem c. 162.26
ad intestina c. 95.54
ad articulares morbos c. 162.17
ad podagricos morbos c. 162.17
ad arteriam c. 162.28
ad stomachum c. 162.28
ad panum c. 162.28
ad parotidā c. 162.28
ad purgandum pectus c. 162.29
ad urinam ciendam c. 162.29. c. 376.30
ad sanguinem narium c. 162.29
ad uentris distillationem c. 162.28
ad calculos rūpendos c. 162.30
ad uinum reprimendam c. 162.30
ad sistendum fluxū grauidarum c. 162.22
ad soluendū partem c. 163.61
ad acutam c. 194.24
ad refrigerandum stomachum c. 194.16
ad epiphoras cohibendas c. 194.27
ut mammae uirginitate semper stet c. 194.28
ad extinguendam uenenam c. 194.29
ad epiphoras c. 236.21
ad epiphoras aestua. c. 236.35
ad dolores oculorum c. 236.35
ad sanguinem sistendum c. 237.58
ad quartanas c. 241.7
ad reddendos partus dif-ficiles c. 257.48

ad faciendas mortes miseris c. 257.48
ad reficiendum sanguinem c. 258.8
ad molliendam aluum c. 258.9
ad tenasium c. 258.9
c. 464.46
ad purganda uescia uul-cera c. 258.10
ad poliendos dentes c. 258.10
ad resistendum ebrietati c. 260.20
ad torporem scorpionum c. 260.56
ad omnes morbos euitandos c. 260.57
ad partus accelerandos c. 260.59
ad auditiuam foeminarum augendam c. 260.61
ad dolorem dentis c. 261.1
ad abortum c. 261.3
ad illos, qui uel arrigere uel genitale continere non possunt c. 261.4
ad stomachum dissolutū c. 266.61
ad non perficiendos cibos c. 266.61
ad prægnantes c. 266.61
ad defictos c. 266.62
ad uina præcordiorum c. 267.1
ad syntheticos c. 267.2
ad comitales c. 267.2
ad experiendam uina c. 289.17
ad ægre parientes c. 351.6
ad uenenum c. 357.9
c. 530.15
ad calculum c. 357.23
ad stillationes urinae c. 358.28
ad dolores capitis c. 363.46. c. 376.31
ad aconitum c. 363.47
ad euitandos scorpionis ictus c. 363.48
ad soporem c. 364.34
ad dentium dolores c. 372.41. c. 672.50
ad aurium grauitatem c. 372.43
ad tollendas lendes c. 374.43
ad pulchritudinem capil-

lorum c. 376.21
ad calculos c. 376.27
ad serpentum uenena c. 376.30
ad uentrem, ne fiat rugo sis c. 376.32
ad morbum regium c. 376.35
ad uulnera c. 376.39
ad supprimendum sanguinem c. 376.42
ad parotidas c. 377.13
ad purgandū c. 377.13
ad extrahendas morborum causas c. 377.14
ad sternutamentum c. 377.22
ad uires necandos c. 377.29
ad necandas muscas c. 377.31
ad phibiriam curandā c. 377.32
ad excitandam sitim c. 378.50
ad stomachum corroborandum c. 378.31
ad gignendos mares c. 378.51. c. 524.27
ad ricinos c. 385.59
ad uolucres c. 387.4
ad erucam c. 387.6
ad dolores aurium c. 387.25
ad alopecias c. 387.31
ad sistendam aluum c. 387.38
ad dysenterias c. 387.39. c. 402.34
ad collendas uerucas c. 387.38. c. 402.59
ad tussim c. 162.28
c. 391.17. c. 661.52. c. 857.49. c. 868.37
ad ceria c. 398.13
ad melicidas c. 398.29
ad eruptiones c. 401.29
ad pinuram c. 401.29
ad corporis maculas c. 401.29
ad molliendum uentrem c. 402.37
ad detrahendam bilem c. 402.37
ad faucium exulcerationem c. 401.20
ad extinguendas arborū lienes c. 412.8
ad phalangiorum passiones c. 412.39
ad serpentum ictus c.

412.40. c. 585.3. c. 663.31. c. 821.46. c. 868.23
ad omnia uenenata c. 412.53
ad ueneficium marini leporis c. 413.11
ad oculorum caligines c. 341.1
ad reprimendum typhorem c. 341.38
ad omnia uenena c. 343.10
ad corrigenda uina c. 348.36
ad phthisin c. 419.22
ad tormina cholericā c. 421.28
ad nutriendum infantis capillum c. 464.46
ad soluendam aluum c. 493.58. c. 666.11
ad podagram, chiragram, ue c. 493.59
ad uenerem c. 524.19
ad gignendas foeminas c. 524.28
ad papulas c. 560.9
ad morbum comitalem c. 591.17
ad ulcera omnium generum c. 617.40
ad discutiendam ebrietatem c. 617.42
ad fugandos serpentes c. 617.42
ad destituta capillorum c. 617.62
ad præcordia quādo cordi intus inhaeret phthisis c. 661.40
ad polienda ebora c. 661.49
ad calculos c. 661.50
c. 663.5
ad lagroponon c. 661.54
ad flegmonē c. 661.57
ad cohibēdos capillos mulierum destuos c. 661.62
ad reducendam cicatricē ad colorem c. 662.1
ad phagedenas c. 662.2
ad uenerem c. 662.6
ad minuendos dolores capitis c. 663.26
ad perficienda coria c. 663.36
ad ozenas c. 662.42
ad ciendam aluum c. 666.54

ad ciendam urinam c. 666.54
ad purgandam cutem in facie mulierum c. 666.47
ad dentium mobilitatem c. 672.52
ad sedis uitia c. 672.53
ad partem aritis c. 672.54
ad phthisin c. 674.49
ad fisticinationes c. 696.53
ad caliginem hominum releuandam c. 704.62
ad uermiculos aurium necandos c. 705.3
ad genituræ abundantiam c. 705.8
ad uinum commendandum c. 705.8
ad reddendum halitum oris gratiorem c. 705.9
ad pellendum frigus e pedibus c. 715.37
ad uenerem stimulatam c. 715.38
ad prohibendum famis sensum c. 715.33
ad expellendos serpentes c. 746.51
ad herpetas c. 746.47
ad nomas c. 746.48
ad aspidum ictus c. 747.36
ad succissum petitionum c. 748.7
ad fortunandam domū c. 748.32
ad expellendum nocturnarum imaginum timorem c. 748.34
ad mitigandos dominos c. 748.36
ad reddendos homines in uictos c. 748.38
ad sagittarum, hæmorrhoidum, præsternum uenena extrahenda c. 749.45
ad stomachi dissolutionem c. 772.4
ad podagram c. 808.14
ad dracones marinos c. 857.59
ad scorpiones c. 857.59
ad serpentes c. 857.60
ad Lichenas c. 865.53
ad lepras c. 865.54
scorpionum ictus, et

araneorum apsum crabronum aculeos c. 868.24
ad cantaridas, Salamandras, canis, ue rabiose morsus c. 868.25
ad psoras, et lepras c. 868.33
ad sanguinem oculis siffisum c. 868.33
ad cicatrices, et machilas in corpore c. 868.34
ad siffiria c. 868.39
ad pulmonis, et iecinoris uitia c. 868.39
ad renū uitia c. 868.39
ad crapulae grauedines c. 868.39
ad custodiendam cutis mulierum gratiam c. 888.58
ad dentes c. 901.49
ad luxatos c. 239.27
c. 904.1
ad sistendum sanguinem c. 914.11
ad ulcera, et dolores marum c. 914.12
ad abortum c. 914.47
ad sterilitatē c. 914.48
ad ulcera tetra c. 914.48
ad ceruicæ iumentorum c. 914.48
ad amicum necandum c. 914.49
ad serpentem euitandum c. 914.49
ad Heterocaneas c. 938.37
ad dentium conseruationem c. 938.40
ad podagras c. 1004.8
ad permones c. 1004.8
ad conficta membra c. 1004.8
ad lassitudines, et fatigationes c. 1004.9
ad tussim ueterem c. 1004.9
ad phthisim c. 1004.10
ad partus in abortu uergentes c. 1004.14
ad panos c. 1004.16
ad furunculos c. 1004.16
ad duritiem mammarum c. 1004.16
ad cicatrices ut fiant colores c. 1004.14
ad uinguium scabrictes c. 1004.14

ad defluuium capillorū c.1004.15
ad ruptos, annuloforū c.1004.16
ad spasmodis c.1004.16
ad luxatos c.1004.16
ad clausos rimas, & colliuitia c.1004.17
ad paronidas c.1004.17
ad pruritus, & papulas in balneo c.1004.19
ad morsum canis c.1028.37

PVLCHRA QVAE DAM SCITV NON INDI GNA

Aurium, et narium foramina quibus defuerint c.201.53
anser ubi laudatissimus c.203.12
aquae calidae ubi scaturiant c.195.50
adamas ubi nascatur c.242.5
anima hominū esse demones c.331.52
aegyptiorum uanitas c.359.8
aegriae praegnantis sacrificium c.377.16
ancillarum festus dies c.382.28
apes quo pacto reuincant c.394.45
apes ubi primo reperit c.398.42
apes cuius temporibus reuertat c.368.42
arugo cur ferrum occidet c.32.26
annum qui composuerint c.48.22
aes qui primus signauit c.56.53
argenti signati quando usus c.56.53
aequinoctium quando c.57.15
agillae conditores c.131.55
anguis non cristati in caudiceo c.141.24
aedificij appellatioe quae c.143.7
aediles ex patricijs qui primi c.143.35

alec excogitatus c.158.58
amphitheatrum in campo martio c.80.37
amphitheatrum Domitiani c.80.40
amaracoleum c.90.56
adepts suillus religiosus c.96.27
amylon ubi primum c.185.38
anchusae radices natura c.42.2
anchusae radices genera c.42.7
anni diuisio c.61.11
anni primus mensis c.148.58
aquarij stellas quot c.65.20
alacste ab inferis retrahit ab hercule c.585.14
annuli usus unde mandauit c.747.53
arietis cornua c.22.53
argentum quando signatum c.57.53
arcedum sacrificium c.160.42
arcus galeni c.155.57
arbuti natura c.85.51
arquis caelestis causa c.91.1
arquis nocte uisus c.91.14
arquis duo simul uisi c.91.16
arritiae laus c.226.52
asinos inflammari rabie c.42.41
atrii ubi primum instituta c.100.45
atriolum in quibusdam domibus c.148.58
athletarum corpora oleo ungi c.949.16
athenis quare id nomen c.999.17
aulea ubi primum c.101.55
auctores quorundam uocabulorum c.124.22
auspicia non omnibus committebantur c.152.53
author olympiaci, & gymnici certaminis c.552.29
author formandae effigiei e proplastica c.894.22

Arbarisimi uocabulum quando receptum c.1.54
balsamum qui primum estenderit c.93.44
bachanzlia in Darnasso monte agri c.694.37
bellum Iouis in gentes c.7.3
bellum Herculis in gentes c.7.4
belli signum c.121.32
bibliotheca, & pinotheca quod debeat spectare c.145.40
bones herbarum ueriferas c.42.38
bissima uela in theatru qui primus duxerit c.80.14
britannos interfici gladio c.252.5

Capitolium delubrum c.17.42
caducei usus c.140.53
caducei scitu digna c.140.58
canticula cum urinantibus dimicatio c.159.23
campani agri laus c.159.43
caesar primus c.74.50
caesariae quatuor c.74.55
caesennam contemptum c.78.20
carmen, quo romani in capiendis urbibus utebantur c.283.21
capra cur Iunoni immoletur c.381.44
carnillo quid obiectum c.588.16
catini ad purgandum aurum ex qua uateria c.929.4
canes e tigribus concipi c.1028.32
ceruorum cornua c.22.44
cerebrum hominis c.100.34
cerebrum non esse medullam c.100.37
cernarij lupi obliuio c.160.56
caestus a latinis tantum poetis decantatus c.74.34

caestum usus c.74.15
cera quo pacto nigrescat c.395.9
cera quo pacto rubeat c.39.510
cerua eripes ab Hercule capta c.540.16
centaurorum illustrium nomina c.551.9
cercion a Theseo interemptus c.583.36
ciceronis laus ex seipso c.1.18
cicero in Appium caecum c.112.50
cicutae foliorum usus c.194.22
cicada inter cibos orientales libus c.338.55
cicada sine ore c.388.58
cicadae ubi non nascantur c.389.2
cicadae ubi sileant c.389.3
ciceronis uocis complures c.993.61
caelum quare templum c.12.22
caeli templi partes c.12.24
cornua quibus data c.22.38
cornua subulorum c.22.46
cornua ceruorum c.22.43
cornua Platycerotum c.22.50
cornua caprearum c.22.52
cornua Arietis c.22.53
cornua Taurorum c.22.54
cornua rupicaprarum c.22.54
cornua Damarum c.22.56
cornua strepsicerotem c.22.57
cornua Armentorum Phrygiae c.22.59
cornua mobilia quibus c.22.59
cornua armentorum troglodytarum c.22.60
cornu Monocerotis c.22.62
cornu Rhinocerotis c.22.62
cornua coclearum c.23.1

cornua urorum in quem usum c.23.7
cornua quibus cana, & quibus solida c.23.10
cornua animalium tinge c.23.31
cornua simulachro liberi patris adiecta c.24.58
consuetudo c.577.33
consuetudo appellus c.235.37
consuetudo fici, ac plantarum in saturnalibus mittendarum c.529.59
consuetudo in nuptijs c.856.59
consuetudo in excipiendis scriptoribus c.333.32
consuetudo naclandi c.138.31
consuetudo militum c.847.3
consuetudo mittendorum ceruorum, & sigillariorum c.529.4
consuetudo mulierum c.84.46
consuetudo propinandi unde c.983.50
consuetudo spectaculorum c.78.61
consuetudo staturarum c.117.43
consuetudo ueterum c.860.8
consuetudo uetus c.102.4
colossi centum Rhodi praeter illi solis c.107.37
coloniarius conditio c.131.24
colearum genera c.147.15
coelea alba c.147.19
coelea reatine c.147.20
coelea illyrica c.147.20
coelea africana c.147.21
coelea olitana c.147.21
coelea ashpaleica c.147.22
coelea sicula c.147.23
coelea balearica c.147.24
coelea acerate c.147.25
coelea cauatica c.147.24
coelea altilis c.147.26

Congri dimicatio cum murina c.160.5
Chon-hae margaritifera c.83.37
Concharum natura c.84.12
Consuli lictores quot c.237.6
Consili cur lictores duodecim c.237.10
Colorum nomina c.241.1
Coralliu ubi c.253.55
Corpora proprium habere motum c.319.31
Conditores Messanae c.563.21
conditores mediolani c.852.58
conditores Coma c.852.58
conditores Brixiae c.852.58
conditores Bergomi c.852.58
conditores Tridenti c.851.58
conditores Vincentiae c.852.58
cometarum genera c.905.19
cypri nobilitas c.92.12
cypri bobus quod palulium c.92.17
cyparissiam ante feneream domum poni c.589.43
cybele quae attribuitur, & quae c.988.57
eloacarum resectio c.36.44
cretae laus c.42.32
crocodili dentes c.184.10
clauium claustrorum tela. c.220.40
cristallus unde mittatur c.241.41

Deos perterritos typhonus aduentu c.24.1
defunctorum corpora ungi c.90.17
deus tutelaris Romanorum c.283.32
dentes quibus mutantur c.330.45
dentes quibus in senectute candidiores fiunt c.291.32
dentibus hominum inesse uirus c.291.37

dentes homini quare c.291.41
deorum capitibus addi coronas c.781.60
dentes faeminis quot c.884.30
dentes maribus quot c.884.31
debutadis inuentum c.972.53
dictum Caesaris c.124.42
dictum in Demosthenem c.132.36
dictum Aesclepiadis c.883.16
dictum M. Antonij c.82.46
dierum ratio triplex c.38.48
dichon in neronianam dixit sermo c.132.41
diana quare partuum praesens c.13.38
dimides interfectus ab Hercule c.542.56
d. sarradiis conditores c.777.5
drachonum astus aduersus elephantos c.252.20
dracones quare Aesculapio attributi c.748.52
Draconum magnitudo quid Aethiopes c.748.45
dracones cur ficti incubare thesauris c.748.51

Elephanti quado primum uisi c.22.24
elephanti unde primum ducti c.23.26
elephanto uentres quot c.352.2
elephanti ubi primum iuncti c.722.24
elephanti a quo primum iuncti Romae c.722.23
elephanti quo tempore primum uisi in Italia c.723.11
elephanti ubi primum Romae pugnarunt c.723.17
elephantorum dentes ferri c.23.24
eques inflammari rabie c.42.41
equorum periculum c.52.16

equitum sulsellia in qua parte theatri c.80.8
edictum P. Licinij, Crassij, & Iulij Caesaris c.94.25
edictum de feruis c.352.24
edictum Magni Pompeij c.701.33
echini ubi candidi c.164.7
echini ubi praestantissimi c.194.31
ederacis coronis corona ri poetas c.288.56
eschulapius cur cum angue c.371.23
ebesi terra c.381.13
ephesiaci templi ualuae c.10.35
ephesiacum templum in stauratum c.10.39
ephesiaci templi architectus c.10.37
ephesiaci templi exustor c.10.37
erycius cum proboscide c.252.18
euripidi quid obiectum c.2.13
eudoxi fistus c.40.26
euripidi quod id obiectum ab Aristophane c.288.37

Faba a Pythagoreis damnata c.261.58
Fauorum spectabilitas c.398.59
Fauis ubi uenenati c.399.32
Fessili attramenti uis in uisus, & leones c.101.6
feminae duplicium papillarum c.176.17
formirum indaru natum c.389.15
florum honor cui tantum adhibitum a Romanis c.781.51
feserinum carmen cur nuptijs adhibitum c.923.57
flumina pingui cornuta c.101.12
flaminiacae non licere diuortium facere c.261.48
flamincum dialem fibam non tangere, nec nomi-

nare c.261.54
Gabij a quibus conditi c.221.55
gales, & cornicis edium c.356.57
genea genus antiqui ignotum c.380.35
genea superiores quibus c.184.25
genea inferiores quibus c.184.26
gemmae nigri coloris c.245.2
germaniae uisuperatio c.328.51
germanos esse indigenas c.328.50
genitale ossum quibus animalibus c.357.20
granum in scrotulis seruati c.144.33
graminis uis c.149.20
gyre hyeme cubare aestate ex pergisca c.357.15
gracorum luxuria in gymnasium c.397.49
Herbaru potentia ubi manifesta c.42.39
Iris ad quid mittatur c.90.61
iris herba ubi laudatissima c.90.60
iris herbae natura c.90.59
iudues quando pro trilu nali sedent c.315.14
iuuencarum uenter c.352.4
Lasciua naturae ubi maxima c.22.41
laurentum legibus quid sanctum c.151.12
laterarias domos quae primi constituerint c.191.59
leonidae mors c.195.54
lanaru colores c.224.15
lasser cum uino in aqua mulla quibus detur c.267.2
lares ex hominibus fieri c.331.52
lacterae memoria nulla c.390.59
latum qui tenuerint c.810.34
leges antiquorum quae c.102.23
lesbij ad artem musicam ingeniosissimi c.240.21
lemures ex hominibus fieri c.331.53
lignum ebore distinguunt c.23.34
lignum ebore operiri c.23.35
librae pondus aeris immutatum c.57.57
lithofrotum sub quo inuentum c.153.46
linus flagrans ubi c.65.43
lictoris uox in quibusdam sacris c.175.27
lictor unde acceptus c.237.13
litteras in libertis floruisse c.883.51
lyra ex cornibus bouum c.239.57
ludorum secularium qui ordinem praeruerint c.62.48
lupus & mulus pugnant c.160.5
luxus in unionibus c.83.33
lupi in cuius tutela c.161.15
lupinum rusticis horologium c.161.29
lunae deductio c.162.45
ludus uetus c.224.31
lucanos ab Aegyptijs colli c.387.60
lupinum circumagi cum sole c.161.29
lupi ubi optimi c.162.40
lupercalia unde translata c.696.11
lychnus in templo Apollinis palatini c.55.54
lyra sepe choridis c.140.60
lycus troianus c.161.43
lycus Thebanus c.161.44
lycus Thebarum rex c.161.47
lycus urina c.282.19
lycus ab Hercule interceptus c.585.23
Mars e carceribus liberatus c.140.40
matus ex faeminis c.142.14
martis hortus c.148.31
martialis poetae laus c.149.14

maragritae quomodo pariant c.83.38
maragritibus minoribus cur lictores sex c.237.18
maluae succus quando mulieribus curandus c.261.2
marmorata pulcherrima curari ex Hymeto c.298.48
medicamentum ex stellione c.51.22
medicamentum ex lana fundi c.77.22
melox ex Catone c.15.28
mentis regimen ubi c.100.33
mercatorialis herbae genera c.141.26
mercurius ad quid mittatur c.90.62
miraculum de claua herculis c.220.17
medea Ouidij c.288.10
melitena ubi uenenata c.391.43
mentagra quo tempore in Italiam irrepserit c.740.60
mercurius de nemore Ferone c.317
miraculum de Ferone nemore afflatis c.31.16
minutarius a Theseo in teremptus c.581.53
minerva templum c.929.24
mons diuisio c.169.60
mundialis machinae dispositio c.61.30
munus pueri c.131.36
myrrha unde mittatur c.134.7
munus uirorum fortium c.72.6
mundum in anno ter patere c.200.9
mundi pars inferior quibus sacra c.200.12
mundi diuisio c.331.29
mystellam hyeme cubare, astate expurgari c.357.15
mus in ostentis c.362.45
mus candidus c.362.56
musas in ceterina monte non inueniri c.388.27
musi utilitas c.400.62
mystellarum natura c.868.23
N *Natiuitatis genus auspicius* c.74.48
nard spicæ c.91.21
nardi folia c.91.21
nardinum ubi damnetur c.91.22
nates quare duplices c.201.49
napolis a quibus condita c.134.46
nerij folia c.399.29
neptunus ab hercule ueneratus c.571.7
nercidum non falsa opinio c.784.59
nundinae quando celebrantur c.21.20
numis aureis quae capite impressa c.58.26
nucis quare in nuptijs spargerentur c.923.57
O *Oppidorum diuisio* c.121.18
obsidiona diui Augusti imago c.247.23
obsidianus elephantus c.247.25
obsidiana imago Menelai c.247.25
obeliscus a smaragdis c.249.19
oleae foliae quae c.313.49
olei natura c.397.26
onager phrygius c.841.46
onager lycanionus c.841.47
oleae honor c.949.12
oraculum de Tyranno dictum Alexandri c.444
oraculum ex Plinio c.29.4
oratio habet pedes c.132.54
orax in portu capta ostiensis c.137.19
orca, et balenae odium, et pugna c.301.54
orchomendorum rex ab Hercule occisus c.576.20
ostriae arboris uis c.257.47
ostrea brundisina c.258.2
ostrearum laus c.258.8
ostentum ex apibus c.294.62
ostentum ex gallis gallinacis c.926.45
oua igne foueri c.365.33
oua quomodo optime feruentur c.365.45
P *Palæstra qui primum docuerit* c.140.38
palpebrarum defluxus c.184.47
papauer alba ad quid uis ueteres c.213.57
pauonem qui primus occiderit c.290.54
peregrini officium c.337.12
pedonis urbanitas c.299.21
penilia conditor c.803.10
picturae qui primi exierunt c.235.47
portae lane c.155.14
polymita ubi inuenta c.214.11
porri succus c.226.49
porrum ad uocem c.226.46
porticus aedificandae causa c.276.29
portentum in Aegypto nutritum c.319.17
populo folia quae c.313.45
R *Responsum Biantis de uxore ducenda* c.119.14
responsum philosophi c.200.8
responsum Ciceronis c.368.43
responsum Charilai c.904.40
romulus, et remus uentri c.160.61
roma cur non potius romana nomen aliud ignotum c.283.7
romanos fuisse graecos romuli tempore c.325.28
romanorum signa c.950.47
romanos a consilibus annos numerasse c.879.49
rubigo cur ferrum occupet c.32.26
rubetarium uis mira c.250.60
rutum prodesse oculis c.868.33
rhombus domitiani c.162.35
rhombus ubi optimus c.162.32
rhombi figura c.162.43
rhombi usus quibus c.162.44
S *Salutatum locus antiquam introumitterentur* c.116.44
sardonice qui primus romanorum usus c.251.30
sacrificulus rex quibus consilibus institutus c.290.5
saturnus quare falcam gerat c.525.51
salinas qui primus instituerit c.678.21
sepulchrum mausolum c.25.2
senium rex c.100.31
senectus varis in aulis c.101.46
senatus in theatro ubi sederet c.79.52
seilla curulis unde accipitur c.137.12
serapis colossus ex smaragdo c.249.25
senectus in equis unde dignoscatur c.291.35
serpentis odium in suæ, et galen c.356.54
simiarum unguis c.96.22
solonis elogium c.82.55
sortitarum panis c.377.40
subulorum cornua c.22.46
sicani mira copia c.245.61
suus factus quo die sacrificio purus c.752.15
scæna quare inuenta c.69.12
scenam qui primus uariis coloribus adumbravit c.79.27
scenam qui primus argento, qui primus auro, qui primus ebore praetextauerit c.79.30
speculi utilitates c.187.19
speculum concatum c.187.31
speculum conuexum c.187.32
speculum planum c.187.32
specularis lapis unde misus c.188.20
spongiarum usus c.215.55
smaragdi magnitudo c.249.17
similax lugubris c.289.7
similacis materiae proprium c.289.11
scorpionis dentes quot c.291.29
scorpij natura c.389.33
seylla ab hercule interfecta c.564.14
statuam romanorum c.27.3
statuas qui primum publice, et quibus statuere c.117.48
statuae apud romanos c.117.52
statuae apud graecos c.117.52
statua Accij Poetae c.117.55
stagnum in comagene c.65.42
stadium a quo institutum c.196.43
stadium piscium c.196.44
statua ex smaragdis c.249.22
stellio homini insidiator c.51.26
stellionis natura c.51.31
stellionis tunica c.51.31
stefichori sepulchrum c.224.52
stipulae laborini c.6.56
stylus uetus c.701.32
strutiacameli oua c.184.58
strutiacameli pennae c.182.60
T *Tarentini agri laus* c.159.44
tarenti laus c.226.55
taurus ab hercule peremptus c.552.10
tectum ephesiaci templi c.10.32
testudinem secari quando inuentum c.23.35
testudo in praetorio, et rostris c.144.22
termina Dioclitiani c.155.57
theatrum q primus linteus innumbravit c.80.13
theatro sedem mensuram qui primus duxerit c.80.15
tempestatis futurae signum c.164.7
testes quibus decidui c.675.43
testes quibus adnexi c.675.44
testes quibus praelongi c.675.45
testes quibus oculi c.675.45
testes in quibus lumbis intus adherentes c.675.46
testes quibus terni c.675.49
testes quibus frangantur c.675.52
tibiae ex qua meteria c.762.36
tironum documentum c.74.60
tintinabili usus in balneis c.197.58
tiliae folia quae c.323.49
toga damnatorum adulterij c.210.24
tutelarum deus roma ignotus c.283.13
tyberis laus c.159.45
thebarum expugnator Alexander c.55.55
trulla murrhina Titi Petronij c.134.17
thuscæ olim piratae c.136.12
thuscæ agri laus c.159.44
theatri dispositio c.79.5
tragediarum sermo c.187.57
tragediam qui primus in lucem protulerit c.188.7
tragediam qui illustrauerunt c.188.7
triumphi pompa c.326.16
theus ab hercule redactus ad superos c.579.38
V *alerij probi opinio* c.81.6
uestertionis natura c.38.1
uenarum uis quod tenditur c.100.32
uestales uirgines ubi desiderantur c.154.37
uenti natura humidi c.155.57
nitriolum quomodo fiat c.100.62
uictus antiquissimus c.129.51
uirus in cauda lupi c.160.52
uiuiperatio quando passue accipitur c.353.49
uictis semen c.366.59
uiperæ coitus, et partus c.365.47
uinum ubi Bacchus primus inuenit c.695.37
uini laus c.883.17
uinosus homo quare c.883.33
uictores Athenis olea comonari c.949.13
uox ex pectore c.81.61
uolucrum quibus dentes sunt c.291.30
urbium diuisio c.131.18
urbes sui iuris c.131.18
urbes in tribus dispartita c.132.15
urbes tres olim portae c.154.27
ulyssis laus c.81.61
uniones ubi laudatissimi c.83.35
unio in aqua c.84.11
unionum dos c.84.18
unguenta quare inuenta c.90.12
unguentum regiae quibus constat c.90.25
ungues simularum c.96.22
ungues hominum c.96.23
ungues rapacium c.96.23
ungues aquilarum c.96.25
ungulae structio cameli c.96.26
ungulae subius quibusdam solidae c.96.31
urticae natura c.162.17
urtica quibus morbis medatur c.162.22
umbrorum laus c.278.4
ulmo folia quae c.313.49
ungulae quibus renascantur c.368.11
urticae decortum c.162.13
urtica in cibis cocta, condita, uel quibus proficit c.162.26
ursi unde ferocissimi mutantur c.711.10
uenalitorum astutia c.712.49
uros qui primus roma ostenderit c.765.9
zonodori laus c.153.12
meroe a quo condita c.425.37
cydni aqua c.430.3
crocum ubi plurimum c.430.16
flores ab Homero praecipue laudati c.431.1
dentes Aethiopicis quare albi c.433.43
capilli Aethiopicis quare nigri c.433.41
capilli Aethiopicis quare intorti c.433.41
cera quomodo candidificatur c.433.45
dictator quis primus roma c.434.40
magister equitum quis primus c.434.50
pater patriae qui primus dictus c.437.18
federici laus c.437.60
facialis primus c.439.21
pater paratus primus c.439.22
uetus militum insurandum c.441.20
domitiani uox c.441.60
equarum libido quo patet extinctatur c.410.62
equas in Lusitania uento factus concipere c.411.9
equus quare Marti imolatur c.411.17
flamen dialis quare equo non uehatur c.411.20
hippotamum qui primus roma ostenderit c.412.25
phlebotomiam a quo homo didicerit c.412.27
clysterem a quo homo didicerit c.412.37
dictami uim qui primus ostenderit c.412.38
chelidonium qui ostenditur c.412.42
aetatis diuisio c.413.58
ciouij succus c.450.21
multa dicere quibus permissum c.452.53
uir bonus qui apud ueteres c.453.39
uiri boni quae laus apud ueteres c.453.42
africam qui habuere c.456.33
exilium grauius c.456.34
exilium mitius c.456.36
compositio antidoti manu Mithridatis scripta c.464.48
inglans quare fescennorum nuptialium comes c.645.42
aurum ex auripigmento fieri c.468.11
regula de nominibus numeralibus c.476.4
natura tauri c.483.11
lusitanorum laus c.485.48
bucolicae arminis origo c.488.9
medicinam a quo didicerit Esculapius c.488.50
astrologiam a quo didicerit Hercules c.488.51
citharedicem a quo didicerit Achilles c.488.50
sacari usus c.493.32
capiteisus qui primus instituerit c.505.54
quae genera circa artem musicam uersentur c.507.12
musae quare olim tres po-

stea nouem c.508.28
tibia ex qua materia c.
512.14
ianum apud Phoenices
draconis effigie expri-
ma c.530.59
leo ab Hercule interfe-
ctus c.536.40
græcorum historia quan-
do coepta sit esse uera c.
c.552.29
in communiōe bonorum
qui esse dicantur c.
1199.34
papilla Iunonis ab Her-
cule lacertata c.559
41
nauigium in græciā qui
primus aduexerit c.
568.8
in quadrante, et trien-
te effigies quæ c.568.
II
ad duodecim ordines na-
uem quis instituerit c.
568.21
ad triginta ordines na-
uim quis instituerit c.
568.23
ad quadragente ordines
nauim quis instituerit
c.568.24
ad quinquagente ordines
nauim quis instituerit
c.568.25
classe qui primus depu-
gnauit c.571.5
epulis positus fame qui
cruciantur c.576.10

radix rotarum districtos
pendere c.576.12
saxum ingens uolueri c.
576.15
atram silicem imminere
c.576.17
anguis ab Hercule inter-
emptus c.576.38
aquila promethei ab her-
cule interempta c.
577.13
sagittæ, quæ Hercules a-
quilam Promethei in-
teremit c.578.3
helene à Theseo raptæ c.
580.46
helene à Paride raptæ
c.580.61
ignis ubi primo repertus
c.581.52
cornuices ubi primū ui-
sæ c.582.57
hercules in cælum tras-
latus c.590.7
hercules ubi maxime cul-
tus c.590.39
iulium casarem comita-
li morbo laborasse c.
592.13
in sacris Hercules sedere
epulones c.593.45
herculi operto capite sa-
crificari c.593.46
herba in pestilentia salu-
tatis c.617.41
rhinocerotæ qui primus
ostenderit c.623.14
mercatores quo mense sa-
crificauerint c.631.4

consul qui primus c.
632.11
quæ animantia carēt san-
guine c.663.58
hispaniæ laus c.248.
19
natura summ parvulo-
rum c.674.14
animalium quæ careant
testibus c.675.48
semitirorum genus terti-
um c.675.53
quibus animalibus nesti-
ca c.677.33
uinaria qui primus in-
stituerit c.678.41
parnasus mons in cuius
tutela c.694.10
farris usus prohibitus Por-
senæ c.701.30
ferrum quo pacto fiat si-
mile æri c.701.48
ferrum quo pacto à ru-
bigine uindicetur c.
701.48
quibus rapis palma c.
715.41
quæ elephantis quidam
scripsisse traditur c.
722.32
sponsas ad uirum duci ue-
hicularis c.726.57
iocis usus Ciceronem, et
Plautum c.745.30
pecoris fetus quo die sa-
crificato purus c.752.
16
bovis fetus quo die sacri-
ficio purus c.752.17

famia testa gallos uirili-
tatem amputare c.
754.22
comites hominis duo c.
758.55
horarum xxiii origo c.
767.18
coronis quibus fas uti c.
781.41
hortensius piscarius c.
157.45
homo quo pacto fiat in-
uisibilis c.250.21
adurendi ratio c.789
37
ratio extrahendi uarices
789.42
quare in urbe Roma pri-
uatum lateuitia opera
non fierent c.795.12
philosophis unde nomen
c.838.47
pulus asininos in conui-
uijs esus c.841.41
aquila à quo Romanis di-
cata c.850.45
equiti quantum liceret ui-
no impendere c.
858.7
foeminas quare osculum
daretur c.858.16
foeminas prohibuit ui-
num c.858.18
parcissimos uinuisse ue-
teres c.858.11
ninales aquas mensis ad-
hibitas c.860.10
lapidibus apud ueteres
signata miliaria c.

861.11
animalium quæ audacia
existuntur c.871.
61
animalium quæ timida
existuntur c.871.62
cor quibus cremari non
possit c.873.23
animalia, quæ aquam bi-
bant, quare non dicitur
mus aquosa c.883.34
palæstra à quibus insti-
tuta c.910.58
in antiquorum ebrieta-
tem c.911.28
æs qui primus signauit
c.911.17
solidum aprum qui pri-
mus apposuerit c.
951.22
hyacinthi radix quare
manganibus in pretio c.
92.52
hyacinthi flos c.92.54
mirum de celtiberiæ e-
quis c.955.35
ficus ficus ledere stoma-
chum c.981.56
siccæ ficus quibus pro-
sunt c.981.57
de odoribus, quibus hali-
tum commendamus c.
1007.19
cur ex manilia gente ne-
mo manilius appellare
tur c.1163.10
rutile canes cur immole-
tur c.1201.40

ΠΑΒΑΕ columna 1013.
uerfu-53
ἀβαι c.785.30
ἀβαινή c.785.29
ἀβίλα c.1154.54
ἀβυρα c.570.49
ἀβυός c.366.53
c.783.62. c.1129.16
ἀβρία c.808.11.666.44
ἀβριος c.168.10
ἀβυός c.530.42
ἀβυω c.609.11
ἀβω c.379.34
ἀβυός c.167.60.
c.1059.36
ἀβυός c.530.41
ἀβυός c.242.3
ἀβυότι c.787.7
ἀβυότι c.1126.17
ἀβυότι c.862.19
ἀβυότι c.540.35
ἀβυότι c.540.34
ἀβυότι c.638.24
ἀβυότι c.255.60
ἀβυότι c.60.56
ἀβυότι c.515.4
ἀβυότι c.911.5
ἀβυότι c.1007.33
ἀβυότι c.1155.40
ἀβυότι c.377.2
ἀβυότι c.1126.38
ἀβυότι c.399.23
ἀβυότι c.1039.9
ἀβυότι c.339.37
ἀβυότι c.4.54. c.66.14
c.433.36. c.1076.10
ἀβυότι c.358.52
ἀβυότι c.749.33
ἀβυότι c.679.61
ἀβυότι c.582.26
ἀβυότι c.226.37
ἀβυότι c.913.27.1132.40
ἀβυότι c.413.48.1128.47
ἀβυότι c.70.6
ἀβυότι c.162.15
ἀβυότι c.774.12
ἀβυότι c.787.47
ἀβυότι c.78.47
ἀβυότι c.345.53
ἀβυότι c.345.53
ἀβυότι c.584.57.1132.58
ἀβυότι c.905.25
ἀβυότι c.787.47
ἀβυότι c.81.37
ἀβυότι c.839.20
ἀβυότι c.287.31
ἀβυότι c.287.30
ἀβυότι c.287.30
ἀβυότι c.287.33
ἀβυότι c.256.54
ἀβυότι c.81.35
ἀβυότι c.785.25

ἀβυότι c.514.43.785.25
ἀβυότι c.78.46
ἀβυότι c.937.24
ἀβυότι c.349.42.1126.27
ἀβυότι c.917.2
ἀβυότι c.917.2
ἀβυότι c.242.46
ἀβυότι c.1127.5
ἀβυότι c.1156.13
ἀβυότι c.210.51
ἀβυότι c.1126.22
ἀβυότι c.890.62
ἀβυότι c.785.23
ἀβυότι c.675.15
ἀβυότι c.910.57
ἀβυότι c.403.18.1129
3. c.1156.16
ἀβυότι c.785.23
ἀβυότι c.973.7
ἀβυότι c.1125.55
ἀβυότι c.345.58
ἀβυότι c.203.25.238.13
ἀβυότι c.1121.12
ἀβυότι c.939.13
ἀβυότι c.447.14.1128.23
ἀβυότι c.785.48
ἀβυότι c.486.49.1090.
ἀβυότι c.785.40(60
ἀβυότι c.260.16
ἀβυότι c.1085.7
ἀβυότι c.363.33
ἀβυότι c.81.35
ἀβυότι c.15.47.1156.18
ἀβυότι c.666.44
ἀβυότι c.1126.36
ἀβυότι c.1130.11
ἀβυότι c.1064.32
ἀβυότι c.1130.13
ἀβυότι c.785.28
ἀβυότι c.810.34
ἀβυότι c.785.57
ἀβυότι c.33.35
ἀβυότι c.1197.37
ἀβυότι c.88.28. c.1126.2
ἀβυότι c.894.40
ἀβυότι c.772.14
ἀβυότι c.772.14
ἀβυότι c.1095.62
ἀβυότι c.1057.22
ἀβυότι c.1096.22
ἀβυότι c.1116.42
ἀβυότι c.1188.24
ἀβυότι c.785.43
ἀβυότι c.62.27
ἀβυότι c.344.53
ἀβυότι c.1131.59.167.4
ἀβυότι c.365.39
ἀβυότι c.363.34
ἀβυότι c.785.45
ἀβυότι c.632.3
ἀβυότι c.93.50

ἀβυότι c.399.2
ἀβυότι c.378.58.729.49
ἀβυότι c.654.31
ἀβυότι c.408.37
ἀβυότι c.244.2
c.244.59. c.1433.10
ἀβυότι c.292.60
ἀβυότι c.1096.3.1101.
808.52. c.1130.19
ἀβυότι c.285.62
ἀβυότι c.403.16
ἀβυότι c.1128.12
ἀβυότι c.1133.45
ἀβυότι c.13.12
ἀβυότι c.379.33.1125.40
ἀβυότι c.1274.57
ἀβυότι c.1229.52
ἀβυότι c.339.32
ἀβυότι c.407.18. c.686.17
ἀβυότι c.146.44
ἀβυότι c.146.42
ἀβυότι c.950.39
ἀβυότι c.854.56
ἀβυότι c.990.40
ἀβυότι c.52.46
ἀβυότι c.34.15
ἀβυότι c.34.17
ἀβυότι c.1074.3
ἀβυότι c.1176.19
ἀβυότι c.52.10
ἀβυότι c.1030.23
ἀβυότι c.992.49
ἀβυότι c.15.34
ἀβυότι c.1128.5
ἀβυότι c.786.20
ἀβυότι c.786.20
ἀβυότι c.370.36
ἀβυότι c.517.14
ἀβυότι c.476.1
ἀβυότι c.260.55
ἀβυότι c.1075.19
ἀβυότι c.486.9
ἀβυότι c.361.5
ἀβυότι c.161.35
c.554.30. c.570.56
ἀβυότι c.524.30
ἀβυότι c.363.57
ἀβυότι c.258.35
ἀβυότι c.420.40
ἀβυότι c.129.50
ἀβυότι c.162.27
ἀβυότι c.152.61
ἀβυότι c.131.43
ἀβυότι c.494.23
ἀβυότι c.787.54
ἀβυότι c.787.54
ἀβυότι c.51.9
ἀβυότι c.51.8
ἀβυότι c.1067.1
ἀβυότι c.750.
47
ἀβυότι c.50.49

ἀβυότι c.399.2
ἀβυότι c.378.58.729.49
ἀβυότι c.654.31
ἀβυότι c.408.37
ἀβυότι c.244.2
c.244.59. c.1433.10
ἀβυότι c.292.60
ἀβυότι c.1096.3.1101.
808.52. c.1130.19
ἀβυότι c.285.62
ἀβυότι c.403.16
ἀβυότι c.1128.12
ἀβυότι c.1133.45
ἀβυότι c.13.12
ἀβυότι c.379.33.1125.40
ἀβυότι c.1274.57
ἀβυότι c.1229.52
ἀβυότι c.339.32
ἀβυότι c.407.18. c.686.17
ἀβυότι c.146.44
ἀβυότι c.146.42
ἀβυότι c.950.39
ἀβυότι c.854.56
ἀβυότι c.990.40
ἀβυότι c.52.46
ἀβυότι c.34.15
ἀβυότι c.34.17
ἀβυότι c.1074.3
ἀβυότι c.1176.19
ἀβυότι c.52.10
ἀβυότι c.1030.23
ἀβυότι c.992.49
ἀβυότι c.15.34
ἀβυότι c.1128.5
ἀβυότι c.786.20
ἀβυότι c.786.20
ἀβυότι c.370.36
ἀβυότι c.517.14
ἀβυότι c.476.1
ἀβυότι c.260.55
ἀβυότι c.1075.19
ἀβυότι c.486.9
ἀβυότι c.361.5
ἀβυότι c.161.35
c.554.30. c.570.56
ἀβυότι c.524.30
ἀβυότι c.363.57
ἀβυότι c.258.35
ἀβυότι c.420.40
ἀβυότι c.129.50
ἀβυότι c.162.27
ἀβυότι c.152.61
ἀβυότι c.131.43
ἀβυότι c.494.23
ἀβυότι c.787.54
ἀβυότι c.787.54
ἀβυότι c.51.9
ἀβυότι c.51.8
ἀβυότι c.1067.1
ἀβυότι c.750.
47
ἀβυότι c.50.49

ἀβυότι c.399.2
ἀβυότι c.378.58.729.49
ἀβυότι c.654.31
ἀβυότι c.408.37
ἀβυότι c.244.2
c.244.59. c.1433.10
ἀβυότι c.292.60
ἀβυότι c.1096.3.1101.
808.52. c.1130.19
ἀβυότι c.285.62
ἀβυότι c.403.16
ἀβυότι c.1128.12
ἀβυότι c.1133.45
ἀβυότι c.13.12
ἀβυότι c.379.33.1125.40
ἀβυότι c.1274.57
ἀβυότι c.1229.52
ἀβυότι c.339.32
ἀβυότι c.407.18. c.686.17
ἀβυότι c.146.44
ἀβυότι c.146.42
ἀβυότι c.950.39
ἀβυότι c.854.56
ἀβυότι c.990.40
ἀβυότι c.52.46
ἀβυότι c.34.15
ἀβυότι c.34.17
ἀβυότι c.1074.3
ἀβυότι c.1176.19
ἀβυότι c.52.10
ἀβυότι c.1030.23
ἀβυότι c.992.49
ἀβυότι c.15.34
ἀβυότι c.1128.5
ἀβυότι c.786.20
ἀβυότι c.786.20
ἀβυότι c.370.36
ἀβυότι c.517.14
ἀβυότι c.476.1
ἀβυότι c.260.55
ἀβυότι c.1075.19
ἀβυότι c.486.9
ἀβυότι c.361.5
ἀβυότι c.161.35
c.554.30. c.570.56
ἀβυότι c.524.30
ἀβυότι c.363.57
ἀβυότι c.258.35
ἀβυότι c.420.40
ἀβυότι c.129.50
ἀβυότι c.162.27
ἀβυότι c.152.61
ἀβυότι c.131.43
ἀβυότι c.494.23
ἀβυότι c.787.54
ἀβυότι c.787.54
ἀβυότι c.51.9
ἀβυότι c.51.8
ἀβυότι c.1067.1
ἀβυότι c.750.
47
ἀβυότι c.50.49

ἀβυότι c.399.2
ἀβυότι c.378.58.729.49
ἀβυότι c.654.31
ἀβυότι c.408.37
ἀβυότι c.244.2
c.244.59. c.1433.10
ἀβυότι c.292.60
ἀβυότι c.1096.3.1101.
808.52. c.1130.19
ἀβυότι c.285.62
ἀβυότι c.403.16
ἀβυότι c.1128.12
ἀβυότι c.1133.45
ἀβυότι c.13.12
ἀβυότι c.379.33.1125.40
ἀβυότι c.1274.57
ἀβυότι c.1229.52
ἀβυότι c.339.32
ἀβυότι c.407.18. c.686.17
ἀβυότι c.146.44
ἀβυότι c.146.42
ἀβυότι c.950.39
ἀβυότι c.854.56
ἀβυότι c.990.40
ἀβυότι c.52.46
ἀβυότι c.34.15
ἀβυότι c.34.17
ἀβυότι c.1074.3
ἀβυότι c.1176.19
ἀβυότι c.52.10
ἀβυότι c.1030.23
ἀβυότι c.992.49
ἀβυότι c.15.34
ἀβυότι c.1128.5
ἀβυότι c.786.20
ἀβυότι c.786.20
ἀβυότι c.370.36
ἀβυότι c.517.14
ἀβυότι c.476.1
ἀβυότι c.260.55
ἀβυότι c.1075.19
ἀβυότι c.486.9
ἀβυότι c.361.5
ἀβυότι c.161.35
c.554.30. c.570.56
ἀβυότι c.524.30
ἀβυότι c.363.57
ἀβυότι c.258.35
ἀβυότι c.420.40
ἀβυότι c.129.50
ἀβυότι c.162.27
ἀβυότι c.152.61
ἀβυότι c.131.43
ἀβυότι c.494.23
ἀβυότι c.787.54
ἀβυότι c.787.54
ἀβυότι c.51.9
ἀβυότι c.51.8
ἀβυότι c.1067.1
ἀβυότι c.750.
47
ἀβυότι c.50.49

ἀβυότι c.399.2
ἀβυότι c.378.58.729.49
ἀβυότι c.654.31
ἀβυότι c.408.37
ἀβυότι c.244.2
c.244.59. c.1433.10
ἀβυότι c.292.60
ἀβυότι c.1096.3.1101.
808.52. c.1130.19
ἀβυότι c.285.62
ἀβυότι c.403.16
ἀβυότι c.1128.12
ἀβυότι c.1133.45
ἀβυότι c.13.12
ἀβυότι c.379.33.1125.40
ἀβυότι c.1274.57
ἀβυότι c.1229.52
ἀβυότι c.339.32
ἀβυότι c.407.18. c.686.17
ἀβυότι c.146.44
ἀβυότι c.146.42
ἀβυότι c.950.39
ἀβυότι c.854.56
ἀβυότι c.990.40
ἀβυότι c.52.46
ἀβυότι c.34.15
ἀβυότι c.34.17
ἀβυότι c.1074.3
ἀβυότι c.1176.19
ἀβυότι c.52.10
ἀβυότι c.1030.23
ἀβυότι c.992.49
ἀβυότι c.15.34
ἀβυότι c.1128.5
ἀβυότι c.786.20
ἀβυότι c.786.20
ἀβυότι c.370.36
ἀβυότι c.517.14
ἀβυότι c.476.1
ἀβυότι c.260.55
ἀβυότι c.1075.19
ἀβυότι c.486.9
ἀβυότι c.361.5
ἀβυότι c.161.35
c.554.30. c.570.56
ἀβυότι c.524.30
ἀβυότι c.363.57
ἀβυότι c.258.35
ἀβυότι c.420.40
ἀβυότι c.129.50
ἀβυότι c.162.27
ἀβυότι c.152.61
ἀβυότι c.131.43
ἀβυότι c.494.23
ἀβυότι c.787.54
ἀβυότι c.787.54
ἀβυότι c.51.9
ἀβυότι c.51.8
ἀβυότι c.1067.1
ἀβυότι c.750.
47
ἀβυότι c.50.49

ἀνρήν c.240.51 c.95.15 μισθός c.1000.8 τούτις c.340.4.c.1247.3 ὄρβας c.571.17
ἀνρος c.240.54 μαλάχην 290.ΠΙ.266.45 μίπος c.214.18 νόσος c.1247.3 ὄρβω c.258.35
ἀνρύνη c.339.49 μάλλον c.1166.34 μνήμη c.876.11 νύσσω c.695.36 ὄρβω c.785.39
ἀνρύρος c.235.2.42 μαλοίτιον c.1135.37 μ.η.μοσύνη c.508.21 νοῦς c.1126.31 ὄρβω c.467.50
c.786.13 μακιδόν c.450.33 μοιχαλὶς c.996.54 νοουσία c.621.47 ὄρβω c.572.49
ἀνρύς c.786.12 μακὶς 468.39.1162.53 μοιχαίη c.956.55 νύσος c.867.21 ὄρβω c.471.35
ἀνρύση c.786.12 μακίς c.1067.55 μοιχός c.996.53 νύμφη c.1171.61 ὄρβω c.494.28
ἀνρύς c.153.51 μακιστῶ c.672.57 μόλυβδος c.121.3 ὄρβω c.104.3
ἀνρύσρωπον c.153.50 μακὶς c.487.53 μόλυβδωσις c.121.5 ὄρβω c.967.22
ἀνρύνη c.785.26 c.495.30.c.946.7 μολυβδουρῶς c.121.7 ὄρβω c.786.31
ἀνρύνη c.785.25 μάπην c.45.5 μονόερος c.86.5 ὄρβω c.768.10
ἀνρύς c.495.29 μαρδός c.995.59 μονόμιτα c.214.19 ξένος c.160.23.52 ὄρβω c.321.27.575.37
ἀνρύς c.234.57.236.53 μάχην c.771.14 μοισπολείον c.805.23 ξίφος c.905.28 ὄρβω c.321.21
ἀνρύς c.234.59 μέγα c.90.32 μόνος c.451.48 ξύλον c.225.10 ὄρβω c.321.21
ἀνρύς c.134.58 μέγαυρα c.891.20 κωνόφθαλμος c.73.29. c. ξυσός c.167.39
ἀνρύς c.235.2 μεθυεῖς c.160.17 κορφή c.1173.32 (86.8 ὄρβω c.740.32.886.48
ἀνρύς c.235.3 μεθύν c.1170.16 κορυμμάτια c.254.50 ὄρβω c.250.24
ἀνρύς c.235.2 μέρομα c.785.57 κορυμμάτια c.718.15 ὄρβω c.868.18
ἀνρύς c.141.25 μέρωπε c.1276.50 μῦ c.1092.48 ὄρβω c.89.60 ὄρβω c.1149.58
ἀνρύς c.235.3 μελετώ c.1020.41 μύαλη c.52.15.362.62 ὄρβω c.89.61 ὄρβω c.786.7.30.1127.28
ἀνρύς c.236.54 μέλη c.1067.16 μύθος c.40.62 ὄρβω c.452.1 ὄρβω c.50.20
ἀνρύς c.818.1 μέλι c.398.35.945.41 μύα c.388.25 ὄρβω c.292.8 ὄρβω c.268.43
ἀνρύς c.237.5 μέλισσα c.398.37 μύλος c.185.35 ὄρβω c.1264.7 ὄρβω c.79.61
ἀνρύς c.85.2 μέλισσα c.398.38 μύλον c.387.49 ὄρβω c.292.6 ὄρβω c.1176.12
ἀνρύς c.125.41 μέλιτι c.789.27 μύξα c.769.7 ὄρβω c.951.4.c.91.23 ὄρβω c.79.61
ἀνρύς c.83.3.c.758.28 μέλιτιον c.358.35 μύξων c.769.8 ὄρβω c.951.4 ὄρβω c.79.61
c.782.19 μέλος c.508.55 μύξω c.769.7 ὄρβω c.783.58 ὄρβω c.495.22
ἀνρύς 669 30.1161.21 μέλομα c.568.53 μύρμηκία c.34.2 ὄρβω c.787.19 ὄρβω c.495.22
ἀνρύς c.1161.21 μελομένη c.508.52 μύρον c.147.46 ὄρβω c.1127.20 ὄρβω c.878.15.1176.10
ἀνρύς c.45.38 μεμύριλον c.85.47 μύρον c.95.25 ὄρβω c.166.11 ὄρβω c.257.38
ἀνρύς c.95.9 μεμύριον c.876.4.1392 μέως c.771.17 ὄρβω c.166.12 ὄρβω c.257.39
ἀνρύς c.992.32 μένος c.787.49 (25 μωρός c.1254.53 ὄρβω c.166.22 ὄρβω c.495.40
ἀνρύς c.195.13 μενόμενον c.399.27 Νάνος c.203.41 ὄρβω c.504.50 ὄρβω c.495.40
ἀνρύς c.366.36 μέριμνα c.363.35 Νάος c.203.41 ὄρβω c.504.50 ὄρβω c.495.40
ἀνρύς c.239.44 μέσσοι c.167.1 νάριη c.90.53 ὄρβω c.91.43 ὄρβω c.1149.60
ἀνρύς c.768.22 μέσσα c.1068.22 νάμαχία c.771.13 ὄρβω c.432.43 ὄρβω c.291.13
ἀνρύς c.768.27 μέσος c.1010.30 νάος c.771.6 ὄρβω c.432.43 ὄρβω c.291.13
ἀνρύς c.25.35.c.160.48 μετὰ c.734.51 ναυτία c.1171.52 ὄρβω c.354.22.498.6 ὄρβω c.509.7
c.161.36.c.708.26 μετὰληψίς c.182.2 ναυτία c.1171.52 ὄρβω c.354.22.498.6 ὄρβω c.509.7
ἀνρύς c.1161.58 μέταλλον c.1030.31 νάω c.785.62 ὄρβω c.354.22.498.6 ὄρβω c.509.7
ἀνρύς c.1161.57 μετρώ c.1019.17 νάω c.785.62 ὄρβω c.354.22.498.6 ὄρβω c.509.7
ἀνρύς c.1068.35 μετωπόσμοπος c.839.5 νάω c.1081.10 ὄρβω c.354.22.498.6 ὄρβω c.509.7
ἀνρύς c.1085.2 μίλων c.310.55 νάω c.786.1 ὄρβω c.354.22.498.6 ὄρβω c.509.7
ἀνρύς c.371.9 κηρόβωσις c.787.27 νάω c.237.44 ὄρβω c.354.22.498.6 ὄρβω c.509.7
M μύλον c.91.58.c.743 νεκρός c.1146.19.1172. ὄρβω c.354.22.498.6 ὄρβω c.509.7
μύρον c.887.51 49.767.28.1066.50 νέμος c.171.56 (20 ὄρβω c.354.22.498.6 ὄρβω c.509.7
μύρον c.887.52 μύνη c.1076.12 νέμω c.171.50 ὄρβω c.354.22.498.6 ὄρβω c.509.7
μύρον c.1165.60 μύνη μινός c.636.3 νέμος c.866.9.c.1172.22 ὄρβω c.354.22.498.6 ὄρβω c.509.7
μύρον c.95.4 μύνη c.787.51 νεόφυτον c.866.40 ὄρβω c.354.22.498.6 ὄρβω c.509.7
μύρον c.548.24 μύνη c.687.7 νέπον c.1171.31 ὄρβω c.354.22.498.6 ὄρβω c.509.7
μύρον c.839.28 μύνη c.183.17 νέπην c.1171.33 ὄρβω c.354.22.498.6 ὄρβω c.509.7
μύρον c.839.25 μύνη c.183.18 νεφέλη c.857.41 ὄρβω c.354.22.498.6 ὄρβω c.509.7
μύρον c.585.30.695 μύνη c.183.18 νεφέλη c.857.42 ὄρβω c.354.22.498.6 ὄρβω c.509.7
μύρον c.785.46 (54 μύνη c.183.18 νεφέλη c.857.42 ὄρβω c.354.22.498.6 ὄρβω c.509.7
μύρον c.500.51 μύνη c.340.52 νεφρός c.874.43 ὄρβω c.354.22.498.6 ὄρβω c.509.7
μύρον c.81.41 μύνη c.752.5 νεφρός c.1171.40.c.1201.11 ὄρβω c.354.22.498.6 ὄρβω c.509.7
μύρον c.139.17 μύνη c.1169.36 νέω c.785.20 ὄρβω c.354.22.498.6 ὄρβω c.509.7
μύρον c.95.24 μύνη c.251.19 νεμερής c.785.40 ὄρβω c.354.22.498.6 ὄρβω c.509.7
μύρον c.260.51 μύνη c.251.16 νεμύνη c.581.18 ὄρβω c.354.22.498.6 ὄρβω c.509.7
μύρον c.1085.6 μύνη c.3.30 νισάνη c.765.19 ὄρβω c.354.22.498.6 ὄρβω c.509.7
μύρον c.260.51 μύνη c.213.13.c.932.18 νίκη c.366.6.52.37 ὄρβω c.354.22.498.6 ὄρβω c.509.7
c.1242.14 μύνη c.752.5 νόμισμα c.475.19 ὄρβω c.354.22.498.6 ὄρβω c.509.7
μύρον c.260.50 μύνη c.1000.7 νόμος c.475.21.785.36 ὄρβω c.354.22.498.6 ὄρβω c.509.7

παλακὴ c.1121.50 πτενίνα c.1189.4 παρὰδύμης c.1062.60 πύβω c.993.3 πειρήτης c.52.59
παλακίω c.138.2 πέπωμα c.540.36 παρὰδύμης c.508.61 πύβω c.195.52 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παλακίω c.790.61 περραία c.787.48 παρὰδύμης c.281.1 πύβω c.76.7 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παλακίω c.99.4 περραία c.101.21 παρὰδύμης c.765.48 πύβω c.184.1 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παλακίω c.985.53 πύβω c.1066.55 παρὰδύμης c.138.9 πύβω c.137.10 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης 986.1.1046. πύβω c.156.56.567.48 παρὰδύμης c.772.34 πύβω c.137.10 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.986.41 (27 πύβω c.111.32 παρὰδύμης c.255.50 πύβω c.4.16 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.986.12 πύβω c.1188.24 παρὰδύμης c.514.53 πύβω c.4.14 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.986.11 πύβω c.203.21 παρὰδύμης c.1060.13 πύβω c.4.35 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.785.38 πύβω c.380.59.905.32 παρὰδύμης c.1085.6 πύβω c.243.58 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.986.22 πύβω c.795.3 παρὰδύμης c.409.32 πύβω c.5.32 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης 931.11.1128.61 πύβω c.1046.38 παρὰδύμης c.409.32 πύβω c.184.1 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.726.29 πύβω c.1046.37 παρὰδύμης c.409.32 πύβω c.251.54 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.173.17 πύβω c.666.13 παρὰδύμης c.409.21 πύβω c.886.46.c.1134.30 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.167.27 πύβω c.392.8 παρὰδύμης c.409.34 πύβω c.2.11.c.905.11 πειρῶν c.3.46.c.344.28
c.196.35 πύβω c.1072.35 παρὰδύμης c.409.34 πύβω c.805.26 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.621.53 πύβω c.747.44 παρὰδύμης c.1083.54 πύβω c.805.26 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.609.21 πύβω c.387.35 παρὰδύμης c.805.26 πύβω c.1127.33 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.280.38 πύβω c.382.11 παρὰδύμης c.473.19 πύβω c.454.19 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.223.13 πύβω c.747.43 παρὰδύμης c.473.19 πύβω c.103.15.216.24 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.726.21 πύβω c.50.20 παρὰδύμης c.36.6 πύβω c.641.54 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.142.49 πύβω c.1156.13 παρὰδύμης c.248.38 πύβω c.641.54 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.134.32.40 πύβω c.50.22 παρὰδύμης c.248.38 πύβω c.641.54 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.1088.7 πύβω c.894.9 παρὰδύμης c.563.60 πύβω c.105.5 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.726.50 πύβω c.894.8 παρὰδύμης c.563.60 πύβω c.105.5 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.853.55 πύβω c.795.50 παρὰδύμης c.1193.4 πύβω c.105.5 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.301.40 πύβω c.22.52 παρὰδύμης c.802.29 πύβω c.202.1 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.77.58 πύβω c.281.28.822.10 παρὰδύμης c.818.17.c.1066.16 πύβω c.442.29.201.62 πειρῶν c.3.46.c.344.28
c.356.18 πύβω c.281.28.822.10 παρὰδύμης c.818.17.c.1066.16 πύβω c.442.29.201.62 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.154.34 πύβω c.822.9 παρὰδύμης c.818.17.c.1066.16 πύβω c.442.29.201.62 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.787.19 πύβω c.689.31 παρὰδύμης c.818.17.c.1066.16 πύβω c.442.29.201.62 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.845.46 πύβω c.123.37.312.36 παρὰδύμης c.818.17.c.1066.16 πύβω c.442.29.201.62 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.438.6 πύβω c.689.36 παρὰδύμης c.818.17.c.1066.16 πύβω c.442.29.201.62 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.566.35 πύβω c.276.43.784.32 παρὰδύμης c.818.17.c.1066.16 πύβω c.442.29.201.62 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.808.62 πύβω c.494.10 παρὰδύμης c.818.17.c.1066.16 πύβω c.442.29.201.62 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.409.43 πύβω c.276.57 παρὰδύμης c.818.17.c.1066.16 πύβω c.442.29.201.62 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.432.7 πύβω c.276.57 παρὰδύμης c.818.17.c.1066.16 πύβω c.442.29.201.62 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.432.7 πύβω c.276.57 παρὰδύμης c.818.17.c.1066.16 πύβω c.442.29.201.62 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.624.40 πύβω c.276.57 παρὰδύμης c.818.17.c.1066.16 πύβω c.442.29.201.62 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.786.33 πύβω c.276.57 παρὰδύμης c.818.17.c.1066.16 πύβω c.442.29.201.62 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.911.7 πύβω c.276.57 παρὰδύμης c.818.17.c.1066.16 πύβω c.442.29.201.62 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.910.53 πύβω c.276.57 παρὰδύμης c.818.17.c.1066.16 πύβω c.442.29.201.62 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.911.10 πύβω c.276.57 παρὰδύμης c.818.17.c.1066.16 πύβω c.442.29.201.62 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.911.2 πύβω c.276.57 παρὰδύμης c.818.17.c.1066.16 πύβω c.442.29.201.62 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.810.22.c.686.8 πύβω c.276.57 παρὰδύμης c.818.17.c.1066.16 πύβω c.442.29.201.62 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.178.19 πύβω c.276.57 παρὰδύμης c.818.17.c.1066.16 πύβω c.442.29.201.62 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.860.28 πύβω c.276.57 παρὰδύμης c.818.17.c.1066.16 πύβω c.442.29.201.62 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.52.29 πύβω c.276.57 παρὰδύμης c.818.17.c.1066.16 πύβω c.442.29.201.62 πειρῶν c.3.46.c.344.28
c.1141.47.c.864.41 πύβω c.276.57 παρὰδύμης c.818.17.c.1066.16 πύβω c.442.29.201.62 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.651.34 πύβω c.276.57 παρὰδύμης c.818.17.c.1066.16 πύβω c.442.29.201.62 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.494.3 πύβω c.276.57 παρὰδύμης c.818.17.c.1066.16 πύβω c.442.29.201.62 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.432.14 πύβω c.276.57 παρὰδύμης c.818.17.c.1066.16 πύβω c.442.29.201.62 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.695.1 πύβω c.276.57 παρὰδύμης c.818.17.c.1066.16 πύβω c.442.29.201.62 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.810.23 πύβω c.276.57 παρὰδύμης c.818.17.c.1066.16 πύβω c.442.29.201.62 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.13.20 πύβω c.276.57 παρὰδύμης c.818.17.c.1066.16 πύβω c.442.29.201.62 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.787.54 πύβω c.276.57 παρὰδύμης c.818.17.c.1066.16 πύβω c.442.29.201.62 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.1335.51 πύβω c.276.57 παρὰδύμης c.818.17.c.1066.16 πύβω c.442.29.201.62 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.135.57 πύβω c.276.57 παρὰδύμης c.818.17.c.1066.16 πύβω c.442.29.201.62 πειρῶν c.3.46.c.344.28
c.998.25.c.1249.21 πύβω c.276.57 παρὰδύμης c.818.17.c.1066.16 πύβω c.442.29.201.62 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.136.1 πύβω c.276.57 παρὰδύμης c.818.17.c.1066.16 πύβω c.442.29.201.62 πειρῶν c.3.46.c.344.28
παρὰδύμης c.741.7 πύβω c.276.57 παρὰδύμης c.818.17.c.1066.16 πύβω c.442.29.201.62 πειρῶν c.3.46.c.344.28

Table with multiple columns listing names and numbers, likely a catalog or index. Includes entries like 'σεραφειμ', 'σεραφωμ', 'σεραφωμ', etc.

V N I V E R S I S, & singulis, ad quos hae nostrae pervenerint, salutem, & apostolicam ben. Quoniam dilectus filius Aldus Manutius Pius Romanus, qui iam tot annos pro virili de re literaria benemereri non cessat, in eoq; gene...

E X E M P L V M

DILECTO FILIO ALDO MANUTIO CIVI ROMANO, VTRIVSQUE LINGVAE LIBRORVM INSTAVRATORI.

I V L I V S P A P A I I .

D I L E C T E Fili salutem, & apostolicam ben. Cum tu, cuius personam multis virtutum donis insigniuit altissimi, magna tui ingenij vi, varijsq; laboribus, & excellenti doctrina deo nostro auctore, quamplurima graecorum, & latinorum auctorum librorum volumina summa cura, & diligentia castigata a paucis annis circa ad communem omnium li...

ac laborum, meritorumq; tuorum, et impensarum, quas propterea te subire oportet, aliquam rationem habere uellemus. Nos igitur premissa paterno considerantes affectu, ac singulos, qui ad bene agendum tendunt, uirtutumq; sunt cultores, quatum cum deo possumus oportunis gratijs, et fauoribus prosequi cupientes, dictiq; Alberti, ac tujs in hac parte supplicationibus annuentes, uniuersis, et singulis impressoribus, et ceteris personis, ad quarum presentes nostra perueniunt, notitiam in toto Christianorum orbe constitutis sub excommunicationis, lata sententia, et in nostris, atq; Sancte Romanae ecclesiae ciuitatibus, atq; terris nobis, et eidem ecclesiae mediate, uel immediate subiectis degentibus personis quingentorum ducatorum auri, et amissionis librorum, quos impresserint per contrafacientes incurrendis, et cameræ apostolicæ applicandis pœnis inhibemus expresse, ne, quæ posthac quindecim annis durantibus à data presentium inchoandis, et successiue finiendis, et græce, et latine imprimenda duxerit librorum uolumina, imprimere, ne uel latinarum literarum characteres cursiuos, siue cancellarios, ut præfertur, facere, contrafacere, aut imitari, curare uel per alios fieri, aut imprimi, ipsius uel characteribus libros excudere, uel impressos uendicare possint, siue debeant, aut quouis modo præsumant. Decernentes ex nunc auctoritate apostolica absque alia declaratione contrafacientes, et non parentes omnes excommunicationis sententia antedicta eo ipso legatos esse, et à subditis nostris ultra illam pecuniariam, et amissionis librorum pœnam, ab exactoribus, et commissarijs nostris integre, et irremissibiliter pro eadem camera exigendam fore, et quam sic exigi uolumus, et per presentes mandamus. Verum, ut huiusmodi inhibitionis, atq; decreti nostri ignorantiam nemo prætereundere possit, uniuersis, et singulis nostris et apostolicæ sedis legatis, nec non Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, et eorum Vicarijs, ac Gubernatoribus, Potestatibus, et ceteris officialibus nostris, qui presentium nostrarum uigore fuerint requisiti, mandamus expresse, ut literas ipsas in locis ecclesiarum suarum, atq; diocesum consuetis publicari, atq; obseruari faciant, non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ceterisq; contrarijs quibuscumq;. Ceterum quia difficile admodum foret presentes nostras literas ad singula loca deferri, uolumus, atq; decernimus, quod eorundem literarum transumptis manu publici notarij subscriptis, et si sigillo alicuius personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, ea prorsus ubiq; adhibeatur fides, quæ presentibus nostris adhiberetur, si forent exhibitæ, uel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris Die XXVII Ianuarij M. D. XIII Pontificatus nostri anno decimo.

E X E M P L V M.

A L E X A N D E R P A P A V I.

VNIuersis, et singulis presentes literas inspecturis salutem, et apostolicam benedictionem. Quoniam dilectus filius Aldus Manutius Romanus ad communem doctorum utilitatem nouis ex cogitatis characterum formis, assiduam operam libris emendandis, imprimendisq; impendit, magnosq; in ea re labores, sumptusq; facit, uereturq; ne insurgente inuidia, emulationeq; excitata, aliqui sumpto de eius characteribus exemplo, ad eandem formam libros imprimaunt, deq; altius inuento nouum sibi lucrum querant, ita ut nobis fecit humiliter supplicari, ut eius indemnitati de oportuno remedio prouidere dignaremur. Nos, quoniam ea, quæ ad literarum commoditatem spectant libenter annuimus, huiusmodi supplicationibus inclinati, ut ingenia ad plura, melioraq; in dies inuenienda excitentur, librisq; sublata omni emulatione diligentius prodeant impressi, et emendati, confidentes de diligentia dicti Aldi, de cuius doctrina, et in libris emendandis studio fidedignorum testimonio facti sumus certiores, omnibus, et singulis impressoribus, et artem ipsam in Italia exercentibus sub excommunicationis, illis autem, qui in Alma urbe nostra, et terris nobis mediate, uel immediate subiectis morantur, sub eadē, et confiscationis librorum impressorum pœnis, quas contrafacientes absq; alia declaratione eo ipso incurrere uolumus, distinctius inhibemus, ne per spatium decem annorum à tempore cuiusuis libri, tam græci, quam latini ab eodē Aldo impressi illis ipsis, aut similibus characterum formis pro eorum uoluntate, aut ad instantiam quarūcunq; personarum cuiuscunq; dignitatis, status, gradus, ordinis, nobilitatis, præeminentia, uel conditionis fuerint, quouis quæsito colore imprimere, aut imprimi facere quouis modo præsumant. Volentes, ut omnes, et singuli librorum uenditores, penes quos dicti libri, etsi extra Italiam impressissent, inuenti forent, similes pœnas incurrant. Mandantes nihilo minus dilectis filiis nunc, et protempore locorum ordinarijs per ipsam Italiam existentibus, quatenus per se, uel alium, seu alios faciant auctoritate nostra, inhibitionem nostram huiusmodi inuolabiliter obseruari, contra dictos per censuras ecclesiasticas, et alia opportuna iuris remedia appellatione postposita compescendo, inuocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis, non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ceterisq; contrarijs quibuscumq;. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris. XVII. Decembris M. D. II. Pontificatus nostri anno undecimo.

Nicolai Perotti Cornucopiae, siue Commentariorum Linguae
Latinae ad illustriss. Principem Federicum Vrbi-
ni Duces, & Ecclesiastici exercitus Im-
peratorem inuictus. Liber primus.

DE AMPHITHEATRO EPIGRAM-
MA PRIMVM.

ARBARA Pyramidum. Blandi-
tur Domitiano, quod amphitheatrum
eius praeclara totius orbis aedificia ope-
ris magnitudine superet. Barbata, Fe-
ra, inculta moribus. Barbari ab initio
dicitur factio nomine, qui dure,
atque aspere loquebantur. quemadmo-
dum Blesos etiam, Balbosque dicimus, quae lingua impediti sunt.
unde Balbutire, est cum quadam linguae confusione trepidare.
Cicero, me quidem auctore etiam peripatetica ueteresque Academi-
ca balbutire aliquando desinant. Metellum pontificem
adeo impeditae, ac balbutientis linguae fuisse tradunt, ut mul-
tis mensibus fatigatus, totusque fuerit, dum nudatur in dedicanda
aede Opiferae dicere, simus quippe (ut Strabo inquit) ad con-
fingenda cognata rebus uocabula ingeniosi, qualia sunt mur-
mur, clangor, strepitus, crepitus, et similia. sed quemadmodum ex
iis multa proprie proferuntur, ita hoc uocabulum Barbarus,
quoniam a principio eum tantum significaret, qui crasse loque-
batur, nunc tamen ad eos omnes translatus est, qui non sine
Graeca, aut Latina, quod uero mitiorem linguam habeant, ac ma-
gis cultam, quin etiam inter hos, si quis non recte proferat, bar-
bare loqui dicitur. unde fit Barbarissimus, qui definitur una pars
orationis enuntiatione, uel scripto corrupta, et a poetis Meta-
plasmus uocatur. differtque a Solacismo, qui ab Aegino Capitone
definitur impar, et inconueniens compositura partium ora-
tionis. a nostris imparilitas, a uetustioribus Latinis sibiligo di-
cebatur a uersura, et prauitate tortuosa orationis, tanquam stre-
biligo quaedam siquidem *σπασμ* apud Graecos torqueo, ac de
prauo significat. unde et sibiligo appellata est, quod in cir-
cuiu ad rectum modum torqueretur, hoc solum differt a pla-
centa, quod sine melle coquebatur, et feruentissima edi solebat.
Martialis, Circulata diu mensis sibiligo, uerebat ni-
mo seua amore manus Plautus, dum ludi sunt in popinam
pedisse qui irruptionem facit. nunc, dum occasio est, nunc, dum
sibiligo est, occurrunt ueteres et Latini, et Graeci non so-
lacismum, Barbarissimumque dixerunt, sed *παρπαρ* *σοκονδ* te,
hoc est Barbarum, ac solacium. Solacii autem nomen a Solone de-
ductum Laertius Diogenes testatur, qui, cum in Cilicia urbem
a suo nomine Solae condidisset, pauci ex Atheniensibus, quos in
ea reliquit, non multo interiecto tempore, corrupto patrio ser-
mone, inconuenienti partium structura loqui coeperunt. qua
propter qui eo uicio aliquando uterentur, dicti sunt *σοκονδ* *ε*
hoc est Solacissare. a poetis Solacissimus pro errore metaphoricè
capitur. Iuuen. Solacissimum licet fecisset marito. Martial. Sa-
pe Solacissimum mentula nostra facit. maiores nostri non Bar-
bare, sed rustice loqui dicebant. quapropter Barbarissimus uoca-
bulo nemo ante Augusti aetatem usus fuit. Graeci a principio
omnes homines, se solis exceptis, Barbaros dici uoluerunt. per me-
taphoram quoque Barbari dicuntur illiterati, malis moribus ferri,
crudeliter. a Barbaro fit Barbarus eiusdem penè significatio-
nis. Apud eius, feris, ac barbaricis moribus. et barbaries, in-
civilitas, incultus, feritas. et Barbaricum neutro genere, clamor
exercitus, quod eo uociferandi genere barbari utantur. stulte
quidam barbam hinc deductam putant, quod eam barbari pra-

longam ferre consueverunt. Barba enim primogenium nomen
est, et tam de hominibus, quam de brutis, atque etiam inanima-
tis utroque numero dicitur, nam quod scribit Seruius, barba ho-
minum, barbas brutorum esse, falsum est. Vly. hircorum si mul-
ceatur barba, mitior est. eadem praecisa non abire eos tradunt
in alium gregem. idem, pisces, qui nulli dicuntur barba ge-
mina insigniuntur inferiori labro. idem trage pogus dicta, quae
barbulis habeat ad hircanae barbae similitudinem. haec herba
est, qua in aetariis utimur, uulgo barbam Petrae appellant.
in Gallia transadana barbula hircana dicitur ad Graecorum
similitudinem, *τρωος* quippe hircus est, *τρωος* barba. Alij
haec Comen uocant a comae similitudine, quae folia in circuitum
spargit, alij scandiam. unde per iocum Aristophanes Euripi-
di poetae obiecit, quod mater eius ne olus quidem legitimum uen-
ditisset, sed scandiam a barba barbatus dicitur, et contrarium
eius imberbis. Barbatus quoque non a barbato deducitur, licet
barbarum, hoc est peregrinum uocabulum sit significat autem ma-
iorem Lyram organo similem sono. quidam latiore partem
Lyrae esse existimant, et tam foeminino genere, quam neu-
tro reperitur. Ouidius, Non facit ad lachrymas barbatus ulla
meas. Horatius. Age dic latine barbatus armis. idem, Lesboum
refugit tendere barbiton. MEMPHIS. Ordo est barbarata
Memphis sicut miracula Pyramidum. Memphis Aegyptiorum regna-
t ab Ogdoo rege aedificata, cuius filia Memphis ei nomen dedit,
cui qua Nilus concubuit sub imagine tauri. ab hoc fit Memphi-
ticus adiectiuum. Martial. Dat chartis aegles calamos memphi-
tica tellus. et memphitis. Ogdoo autem prius cognominatus
est Vohereus, ut Diodorus Siculus testatur. SILEAT. tacet,
non amplius ludet. silete tacere est, fictum uerbum ab S littera, quae
nota silentij est. unde in ludis literariis, publicisque conuictibus,
dum uolunt silentium indicere, S litteram quasi sibilando pro-
nuntiant, a quo sibilum quidam deductum existimant. et
sibilare, quod ueteres etiam sibilare dixerunt, et est contume-
liosa significatio uocis, unde exhibilare. siue exhibilare aliquem
dicuntur, dum populari, et tumultuaria sibilatione eum expel-
limus, sicut explodere, dum eum fugamus cum plausu. Cicero,
his, si paulum se moueat extra numerum, aut si uersus
pronuntiat, est una syllaba breuior, aut longior, exhibilatur,
atque exploditur, quod in literariis ludis hac tempestate frequen-
tissime fieri uidemus. quidam sibilare a Graeco deductum putant.
Graeci enim *σπασμ* contumeliam nominant, et quam nos
dicimus exhibilare. m. et *σπλαγ* dicunt explodere, atque
d. ridere. quidem factum haec uocabula esse arbitror. nam plau-
dere, siue plodere est manibus pulsare, et strepitum facere,
quod uel letitiae, uel derisionis causa fieri solet, a quo explodere
est non simpliciter eijcere, sed manibus cum sono pulsantibus
e domo, schola, theatro, aut alio conuentu eijcere. Cicero, quae
ueteres solum uocabant callidum, et acutum. a sileo silentium
deriuatur, quod taciturnitatem significat. unde silentium noctis,
pro nocte intempesta ponitur, quam alij conuictum, alij conticu-
nium nuncupant, et silentia loca, in quibus siletur, et silex
seandum quosdam, quod saxi genus est, quia silentem intra
se ignem habeat, qui attritu, aut percussu excitatur. siletem te-
nere in manu solebant iuraturi per Iouem haec uerba dicentes,
si sciam fallo, qui me despicit, salua urbe, arceque is me eijciat,
ubi hunc ego lapidem. ab hoc siletem dicitur quicquid ex sil-
lice est. Virg. Spem gregis ab silice in nuda conuixa reliquit,
et silicernium, de cuius significatione diuersi diuersa sentiunt.
Pompeius genus sarcinis esse scribit, quo familia a fletu in
luctu purgabatur. dicitur silicernium, quia cuius nomine in-
stituebatur ea res, is iam silentium ceperet. Caecilius, credidit

me silicernium eius esse eferum. Donatus, silicernium inquit, cœna est, quæ inferitur dijs manibus, uel quæ eam silentes cernant umbræ, uel quod, qui hæc inferunt, cernant, neq; dezyfent. nã de ijs, quæ libantur inferis, quisquis cderit, aut biberit, sine= statur. hinc Terentius in adiephis appellat senem silicernium, qui iam iã silentibus umbris cernendus sit. alij silicernium no= men fictum à Terentio existimant, pro sene, quod incuruit te silices spectet, qui recte sentiunt, silicernium affirmant fune= bre conuiuium esse, quod apud ueteres exhiberi senibus solebat. dictum, quod cum silentio edentes cernerentur, uel propter de= functi memoriam, uel quod cogitarent se mox illum se auturos, quapropter abeantes è conuiuio ueluti se amplius non uisuri, mutuo se salutabãt. V. arro, funus exequi laude ad sepulchru antiquo more silicernium confecimus, idest conuiuium, in quo pransi discendentes dicimus alijs alij uale. silicernium ergo Te= rentius senem uocat, atq; decrepitum, hoc est dignum, uel cui si= licernium fiat, uel qui ad silicernium uocetur. alibi capularem senem nominat, quasi mox capulo effrendum. Plautus silatam quosq; à silêdo dictum putant, sed falsum est. silatam. n. à sili= deriuatur. Sile autem herba est, quam alio nomine se silin uo= cant, cuius uel radice, uel semine uinũ condiebant, quod ante meridiem sumere mos erat. propterea silatam antiqui dixere, quod nunciata culum dicimus. nec à silendo silis deducitur, nec silones, sed silus primo genium est. significatq; nasum sur= sum uersum, et alunam. unde galeæ quosq; à similitudine sile appellatæ sunt, quemadmodum sinus uocatur, qui pressis est naribus, à quo simias quidam nominatas putant, et ma= sculo genere simios, quamuis alij, quasi minus dictas uelint, hoc est imitantes, uisum enim apud grecos imitor est. et greci ei uir sinum dicunt, usurpatq; id uerbum frequenter Hesiodus de Apibus. Virg. capellus simas uocat. Dum tenet a uandens simæ uirginitæ capelle. silones uero dicti sunt à Si= lono quodam, quem hirsutus supercilij fuisse tradunt. sunt autem silones, qui prominentia habet supercilia. siliquæ quoq; primo genium uocabulum est. sunt hæc folliculi leguminum. Vir= Grandior ut fœuis siliquis fallacibus esse. item fructus arbo= ris, quam greci Ceramiam, quidam sicam ægyptiam nomi= nant, et arbor ipsa siliqua appellatur, prædulcis est, et cor= tex ipse manditur. digitorum hominis longitudinem habent, latitudinem uero pollicarem, et nonnunq; salatæ sunt. à si= liqua fit siliquor uerbum, quod est siliquis facio. Plyn. inter omnes autem constat nihil esse utilius lupini segete, prius q̄ siliquetur, aratro, uel bidentibus uersa. non defuerunt etiam, qui silentium à Græcis sumptum existimauerint, quibusdam literis commutatis, hi enim σιλην silentium dicunt, et σιλην silico. unde Sigæum Troiæ promontorium appellatum est. propter Heraculis taciturnitatem. hic enim, quia prohibitus, hospitio sue= rat, simulauit abscessum, moxq; per silicium aduersus Troiã ueniens eam cepit. MIRACULA PYRAMIDVM. Admi= ratione, ac stupore dignas pyramides, propter earum silicet magnitudinem. tam altæ enim quædam fuisse in Aegypto tra= duntur, ut magna omnium admiratio fuerit, qua ratione in tan= tam altitudine subuecta sint cemen. nam ex ijs, quæ ex ara= bicis lapideis constabat, à trecentis sexaginta hominũ mil= libus, annorum uiginti spatio constructam prodiderunt, et in raphanos, allium, et cepas, quibus operarij uerebantur, mille octingenta talentis erogata. neq; aliam ædificandarum pyra= midũ rationem fuisse, quã regum Aegyp̄ti in erogandis pe= nijs stultam ostentationem, sine ne penam successoribus re= linquendo insidiandi sibi causam præberent, seu ne plebs esse= otiosa. treris autem inter Mæphim, et Delta pyramides fuisse

constat, quarum due inter septem orbis spectacula numeran= tur. tertia minor est, licet impensa maior. medietas inferior ex nigro lapide constat, quo mortaria fiunt. hæc dicitur meretricis sepulchrum fuisse ab amantibus factum, quã Sappho dori= cam uocat fratris sui Caraxi amantem, dum è Lesbo uinũ ad Naucratem comportaret. alij Rhodopẽ nominant, cuius, cum Lauaretur, alterum calcem aquila rapuit, et in gremium re= gis iura Memphi dantis dimisit. rex admiratus, perquiri mu= lierem iussit, inuentam duxit uxorem. desinctæ postea ædifi= cata pyramis fuit. pyramides sunt moles maximæ ita construc= tæ, ut è lato in acutum tendant, quales Romæ adhuc extant. due iam uenustate fascientes. dicte uel quã flammaram simili= tudinem habent. Græci enim πυρ ignem uocant, uel à lapi= de pyropæcio, ex quo sepe ædificabantur. hic et thebaicus uocatur, ab igne a quadã uarietate pyropæcius dictus, à græ= cis enim πυρ ignis dicitur. πυρην uariis. pyramidem no= stri metam uocant, quod termini agrorum, qui à metendo hoc est mensurando metæ dicuntur, forma pyramidum ædificari solent, atq; ea figura pyramidalis uocatur. quãuis Paulus iu= risconsultus metam esse dicit partem molis inferiorem, et catal= lum superiore. d. ff. runc pyramides ab obeliscis, quod hi tra= bes sunt lapidei longe pyramidibus minores, solis uirgini sa= crati, propter quod ad radiorum similitudinem fiebant. apud Aegyp̄tiõs nomen habent à radio. et plane talis est radij for= ma, dum per fenestram intrat. græcã uero similitudine ei no= men impos. ere, apud quos δβελος uerũ est, atq; eius dimini= tutum est δβελος. uerũ à nostris à uersando deducitur, ut Varro affirmat, significatq; non modo instrumentum, quo= ali assantur, sed etiam telum ad eius similitudinem factum. Virg. Et tereti pugnant mucrone, uerũq; sabello. unde ueruta= pila dicuntur, quæ uerua habent præfixa, et ueruculum ab eo deducitur, quasi paruum u. u. instrumentum est, quo fabri è ferro uerunt. Dy. ssuma ex argento sublata uerua. uis fer= reus, atq; in ipsa stama conuoluitur ueruculo, ut sit modici pon= deris. à πυρ etiã græcã uoce igne significante. pyrus deducitur. sic n uocatus est Atheniensium portus ab aduentantium peregrinorum multitudine semper feruens, uel à pyræo pro= montorio (ut quidam sentiunt) quod radijs exiuritur. et pyrus uermis in igne uiuens, de quo inferius dicemus, et Py= ramus proprium nomen, adolestem memphiticum fuit, qui Thy= betæ amore ardens seipsum interemit. item est hoc nomine flum= en in istar Nilũ, limum deferens, quã magnam Ciliciã partem adiecit, de quo extat illud oraculum, Tunc erit undiõnus late cum Pyramus olim Li tora persuadens Cypriũ labent in al= mam. in medijs quippe Carthiæ campis nauigabilis defertur, et p angustias tauri in Ciliciã elabens ad oppositum hinc, et Cypro trástitum crumpit. et Tyrene mons Hispaniã à cre= bris fulminum ignibus, unde pyreneus deducitur, quippe py= renei montes uocantur, qui in Hispaniã à Pyrene ortum ha= bentes, in Galliã protenduntur usq; ad alpes. item pyreneus proprium nomen, et Tyrodes Cilias filius, qui primus è silice exussit ignem dicitur, quemadmodum assruasse in ferula Prometheus, et Pyrois nomen unius ex solis equis, quasi ar= dens, quemadmodum alius Aethon uocatus est ἀπὸ τῆς ἀθω= cremo. Alius phlegon ἀπὸ τῶ φλέγω ardeo, nam alius à lu= mine eois appellatus est, quã mane assurgens orbem illuminet. eois enim græcæ lux est, unde ἠωσφόρος lucifer dicitur, pro quo nos eois dicimus, et pyrgus turris, quod fulguris igni= bus ferri turres consueuerunt, à cuius similitud. ne pyrgi: etiã uasis genus dicitur, quo iactari tali consueuerunt. latine u. rri= cula dicitur, de qua Martialis, Quærii cõpositis manus im= proba mittere talos, Si p me misit, nil nisi uotifacit. à pyrgus, g= turrim

turrim significat, pyrgum dictũ est nobilissimum Thuscã ca= stellum eo tempore, quo Tyrreni piraticam exercabant, siqui= dem piratæ dicuntur, qui maria latrocinijs infestant, unde ars ipsa piratica appellatur, sumpto uocabulo ab eo, qui primus hoc nomine mari infestus nauigantibus fuit. et Pyrgoteles pro= prium nomen, ita enim uocatus est gemmarum sculptor nobi= lissimus. quod Alexander Macedo edictum fecisse perhibetur, ne imagines suæ ab alio, quã à Pyrgotele sculperetur, et py= rites lapis, quod plurimus illi ignis sit, hunc nos ignarium di= camus, quidam etiã uinum uocant, exploratoribus castrorum maxime necessarius, quia clauo, uel aëro lapide percussis san= tillas edit, quæ sulfuris, aut fungis aridis, uel solijs exceptæ dicto celerius ignem trahunt. quin et molaris lapis pyrites uo= catur, quod in eo quoq; ignis concipitur. est et alius pyrites æris similitudine in Cypro reperiri solitus, et arca Aæthnaniã, cuius usus in medicina non paruus est, et Ppyrois gem= ma, de qua inferius dicemus, cui ignis non nocet. et pyreia herba, quam uulgo uinc draconem uocant, adurens linguam, et mordicans tam folio, quã radice, gratissima in acetarijs, ueruntamen nec saltem, nec acetum exigit, cum utriusq; sapo= rem in se habeat. et pyra lignorum frues, in qua cremari corpora solebant. et pyromantia, de qua inferius dicemus, et (ut quidam putant) pyrum, quod id genus pomũ ad similitudi= nem pyramidis è lato in acutum tendat. stamã similitudinem reddens, quãuis non per ypsilon, sed per i nostrum scribi usus obtinuerit, et pyrrhus uisus à quo Pyrrhus proprium no= men, de quo inferius dicemus, et pyreus fibris ab incendio appellatus, quemadmodũ apud nos febris à feruore. et pyria= sis fomentum, quibus uocabulis medici nosiri plerũq; uantur. et pyrodes lapis, quẽ superius diximus pyritem appellari. pyr etiam uel uis oliuæ dicitur, quã facile ignem concipiat. et pyros frumentũ, et pyrolabes, forfex, quæ ea, quæ ignita sunt, capiat, sicut pyroboli malleus, quod ignita percussat. MIRA= CULA. Miraculum dicitur quicquid admirationem afferre potest, quasi sit contra naturam, propter quod ueteres mira, et miracula pro mensuris, atq; horreõs posuere. Plau. nimia ma= moras mira. Virgilius, Omnia commutat sese in mira. uilare rum. hinc Acius personas distortas, oribus deformes mirio= nes appellat. mirus quoq; antiqui dixerunt pro magis mirum. Varro, nam quid hoc mirius. hæc uerbo miror deducta sunt. mirari autem proprie est re aliqua, tanquam noua, obstupe= fieri. Virgilius, Artificumq; manus inter se, operumq; labo= rem miratur. aliquando tamen mirari est cum uoluptate, et delectatione inueneri. idem, seu quis olympiæ miratus præ= mia pugne, pascat equos. sed cum dicimus me miror, te mira= ris, se miratur, tunc mirari significat placere, et de se ma= gnifice sentire. Martia. qui se mirantur, in illos. ab hoc fit com= positum admiror, quã est aliquando stupore afficior. Cicero, cum ob id uehementer admiratus in urbem rediissem. aliquan= do ueneror. Virg. Ille operum custos, illum admirantur, et omnes Cir constant. ab hoc fit mirabile et admirabile, quã ad= miratione dignum est. et mirificum, et mirifica aduerbium, et mirum immodum, hoc est in maiorem modum, et nimirum, quod significat certe. et admiratio pro stupore, et admi= rabundis, hoc est plenus admiratione. ASSIDVVS IA= CTET NEC BABYLONA LABOR. Nullus ex= tollat amplius moenia Babylonis, quod tanto Labore ædificata sine Babylon Mesopotamiæ urbs est, chaldaicã uero gentium ca= pit, quæ summam claritatem obtinuit in toto orbe, propter quã reliqua pars Mesopotamiæ, Assyriæq; Babylonia appel= lata est. muri ambitum habet trecentorũ et octidaginta quinq; stadiorum, quorum altitudo pedes ducenti, latitudo quinquagena

ni in singulos pedes ternis digitis mensura ampliore, quã no= strã. uia in manibus ipsis tam lata, ut quadrigæ sibi inuicem occurrentes facile pertransire possint. quapropter inter septem orbis spectacula numerantur. hanc urbem Scmiranis condi= dit, quam cum aliquando arca culum corporis occupata dese= esse intellexisset, soluta adhuc altera crinium parte ad eã re= ciperandam occurrit, nec prius decorem capillorum redegit in ordinem, quã urbem in suã potestatem restitutam uisit, tante alioqui libidinis, ut non modo filiu, sed equum quoq; usq; in coitum amauerit. quamlonge in hoc ab Oihone diffi= res, qui cum Romanis omnium gentiũ fortissimis imperaret, speculum in bello ciuili contra Vitellium deiebat, ut se, dum tolli signa iuberet, armatum, comptumq; intueretur. à Babylone Babylonij dicitur, quẽ admodũ a Calydone Calydonij. item babilonius adiectiuum, unde babilonica uestes dicte. NEC et non. neq; et quod ab eo per apocopen factũ est, nec, in copulatiua, et negationem resoluitur, idest in et non. ut non feci hoc, neq; fierẽ. sed si sequatur enim, uel uero, sim= plicis negationis uim habet, ut nec enim id facerem, idest non enim facerem. ponitur nec aliquando pro etiã, Quint. perjol= ui gratia non potest, nec malo patri. Cicero quidem hoc modo dicendi non uentur, nec unq; et, uel nec pro tunc ponit, quod ferẽ omnes posteriores fecere. ASSIDVVS. iugis, continuus, ab assideo uerbo, quod in ea re, quam continue agimus, quasi con= sedisse uideamur. unde assiduitas pro diligentia ponitur, et econtrario resides dicitur, ut segnes, atq; otiosi. aliquando assi= dius pro frequens capitur. Virg. assiduis ueniebat assidui etiam dicebantur, qui locupletes erant, et facie, cum id tempus postulabat, numer a populo præstabant, et tunc ab assẽ, hoc est ære dãdo dicuntur. item assiduos aliquando dictos inuenimus, qui assẽ suo, hoc est sua pecuniã, et sine stipendio militabant. LABOR. Opera, defatigatio in manibus ædificandis. anti= qui in nominatis labor dicebant. sicut arbor. honos. colos. ua= pos. clamos, quæ etiam apud probatissimos auctores frequen= ter reperiuntur, sicut econtrario. Valesius, Eiususq; pro V ale= rius, et Eurius, et libesum pro liberum. ab hoc nomine labo= ro uerbum deriuatur, quod interdum est fatigor, et cum labo= re ago. Seneca, iugiter sciendo laborat, unde et laborare per metaphoram capimus pro male habere, propter quod laborare febre. laborare podagra. laborare dolore dẽtum dicimus. Plyn. factus eius podagra laboratibus prodest. interdum eni= tor, honor, quã etiam eius compositum elaboro significat. Cicero. nihil. n. mihi ita elaborandum est, quã ut consilia nostra nemo intelligit. et aliud compositum eius illaboro, quod si= gnificat labore uacuo. unde inelaboratum, atq; illaboratum de= dicuntur, quæ ita inter se differunt, quod inelaboratum dicitur, quod non satis artificio ex cultum est, illaboratum uero, quã sine labore uideatur factum. illud uitiõ dari solet, hoc laudi. Quint. de Cicero, cũ interim hæc omnia, quæ uix singula quisquam intentissima cura consequi possit, sinit illabore= ta, et illa, quæ nihil pulchrius auditu est, oratio præ se fert. ita feliciõsimam facultatem. aliquando compositum, uo. Virg. Arte laboratæ uestes. i. compositæ, et laboratum agrum cultum appellamus. hinc laboriosus homo dicitur laboris sustinens. et laboriosum opus difficile, et quod non sine labore perficitur, et laborinus campaniæ nobilis campus, in quo adeo pinguis terra est, ut stipulam tantæ crassitudinis faciat, quod eã inco= le pro ligno uantur propterea dictus laborinus, quã ingens labor est in eo colendo. quippe solũ habet arduum opere, dif= ficile cultu, bonis suis (ut Plyn. inquit) pend acris, quã ui= tijs quem pascat, affligit agricolam. græcã phlegreum appel= lant ἀπὸ τῆς φλέγης, quod est urere, atq; inflammare

habet, & curuli, quod habet primam breuem, atq; alijs similibus. Arca etiam ab huius, de qua diximus, arca similitudine uocatur morbus capitis cum profluvio capillorum, de quo i. serius dicemus. quoniam uero ariditatis mentionem fecimus, sciendum est, quod arca uerbum ab ara deducitur, in qua, quae diu imolabatur, torreretur solebant. nam arere, torrere, ac sicari est, sive torridum, ac sicum esse, a quo aridum sicum dicitur, & ariditatem significat, & aride aduerbium, & comparatiua, superlatiuaq; eorum. Item diminutiua aridulum, & aridule. item arenam, de qua superius diximus, et (ut qui dam putant) arenam a nimia eius ariditate. item arisam, quae proprii est prima specie pars. Virgilius tamen poetice pro frumento posuit, Chaoniam pingui glandem mutauit arista aridum etiam per metaphoram aliquando pro eo ponimus, quod irrigari desierit. P. ly. non hori hyme aridi seruauerunt ite pro nimio, sive horridum, cum de sono loquimur, quod ea, quae arida sunt, cum frangi ceperint, nimium, atq; horridum solum edunt. Virgilius, et aridus altis montibus audiri fragor. V. etes aridum pro aridum dixere. Lucilius, aridum miserrimum, atq; infelix lignum sambucam uocant. & aritudinem pro ariditate. V. arro, frigus calore, atq; humore ariditate mixta. item ab arce assum deducitur, hoc est ad ignem torrefactum. proprie enim assum dicitur, quod est sine pigmento sa-poris aliquid, quemadmodum merum solum dicitur, unde assa uoce ueteres dixerunt sola uoce linguae tantummodo, aut uocis humane non admixtis alijs miscer. V. arro, in conuiujs pueri modesti, ut cantarent carmina antiqua in quibus laudes erant maiorum, & assa uoce, & cum tubicinis. Cato, melos autem in cantibus est bipartitum unum, qd est in assa uoce, alterum, quod uocant organum. item ab arce, arefio, exsiccator, & composita per arce, ex arce, sub arce, in arce eiusdem ferre cum arce significationis. item areficio, quod est exsiccator, & arefio, exsiccator sunt qui non ab ara, sed per contrarium sensum aro re ad arce, quod significat irrigare, aridum deriuatum putent, quod minime sit irrigatum. & ab arido arce postea deducitur, & similiter ardeo, quod quae arida sunt, sic cale ardeant. FREQUENS. Crebra. centum enim arae erant (ut supra diximus) in templo Iouis Ammonis, quem sub arietis specie colebant. qd hoc modo tradunt institutum. cum Liber pater per desertam Libye exercitum duxeret, uniuersa iam Africa deuicta, & siti admodum laboraret, implorasse a patre auxilium dicitur. quo facto, apparuisse ei ex templo arietem, quem dum fugientem sequitur, peruenisse illo duce ad fontem amantissimum, quapropter desiderio positum existimasse arietem illum fuisse Iouem, eius templum mirae magnitudinis in arena constituisse, & deum uocasse Ammonem, hoc est Iouem arenarium. graeci enim αμμον arenam uocant, unde est frequens illud apud eos proverbum de ijs, qui frustra in re difficili laborant, αμμον μωρης, hoc est arenam mensuras. sunt qui dicunt lingua aegyptia Ammonem Iouem dici, hinc corrupto nomine Ammonem uocatum. alij tradunt Ammonem dictum ab Amnone quodam pastore, qui primus illic templum edificauit. frequens, modo crebrum significat, sive de loco sive de re animata dicitur, ut frequens miles, frequens Senatus. id est creber, copiosus, multus. item frequentes domus, frequentes arae. hoc est crebra, multa. modo quod ab alijs frequentatur, ut frequens locus, frequens templum, in quo multi conueniunt, & quod multi frequentant, frequentarium ueteres dixerunt pro frequentem. ab hoc fit frequento uerbum, & passivum eius frequentor, frequentare est uel sepe adire, uel cum multis adire, frequentari uero uel sepe adiri, uel a mul-

tis adiri. hinc fit frequentatio, & frequentia pro conuentione, & concursu. & apud grammaticos frequentatiuum uerbi, quod aliquid frequenter fieri significat. Item frequenter ad uerbum pro crebro, & infrequens dicitur, uel parum frequentatum, ut infrequens forum. in quo pauca conueniunt, uel rarum, ut phoenix infrequens auis, hoc est quae rara reperitur, ex quibus apparet falsum esse, quod scripsit Valla, aliud significare frequens, cum loco adiungitur, aliud cum adiungitur personae. DISSIMULET. Fingit. simulo, & dissimulo differunt. simulamus enim esse, quae non sunt. Cicero, simulabat se Romam rediturum, cum in Africam nauigaturus esset. dissimulamus est non esse, quae sunt. Virgilius, Dissimulare etiam sperasti perfide tantum posse nefas? A simulo fit simulas, hoc est odium, quod qui simulas exercent, inter se simulas loquuntur, quamuis alij simulas dicitur, uel simulo a contrario, quia minime sunt simul. item simulator, simlato, & simulanter, sicut a dissimulo dissimulater, dissimulatio, & dissimulanter. Sallustius, simulator, ac dissimulater. item a simulo fit insimulo, quod est crimen ingero, a quo insimulatio falsi, aut ueri criminis incusatio. Terentius, si herum insimulabis malitiae male audies. & simulo uerbum, quod est odium, hoc est simulas exercere, & simulacrum, quod sit ficta imago alicuius. simulacrum enim principio est desiderio mortuorum orta sunt, ut quae iam defecerant, uiuere uiderentur. simulatio graece εἰρησία, hoc est ironia dicitur. frequens apud Latinos uocabulum, unde ironice loqui dicimus, cum aliquid quasi derisionis causa per contrarium effertur. V. Virg. Egre gratam uero laudem, & spolia ampla refertis Turq; puerq; tuus, magnum, & memorabile nomen, una dolo diuum si famulus uicta duorū est. Horatius. Optat ephippia bos piger, optat arare caballus. simulo autem a simul deductum est, quod est aduerbium congregandi. nihil enim aliud est simulare, quam ea, quae absunt, simul esse ostendere. aliquando tamen simul geminata reperitur, & habet quasi eandem uim, quam cum, & tum. sicut partim. Quint. simul ut plenior obsequio demereret amantissimos meos, simul ne uulgarem uiam ingressus alienis demum uestigijs insisterem. Virgilius, Obscurus simul ipse simul percussus Achates. Cicero pro simul posuit. una. Vna. & id, quod factio, probabit, una. & in hac causa profecto neminem praepensum mihi esse existimabit. ab hoc codē aduerbio fit semel, quasi una, non diuisim. nam qd semel fit, nullam recipit diuisionem. aliquando tamen semel pro cito usurpatur. Virgilius, qui, ne quid tale uideret, Prociuit moriens, & huium semel ore monordis. Et similis, quasi simulis, unde ueteres similiter pro similiter usurparunt. Plautus, exossabo ego eum similiter, ut mur. nam totus iungitur autem similis aliquando cum datiuo, aliquando cum genitiuo. cum datiuo, cum uel in forma, uel in aetate, uel in fortunis, aut alijs huiusmodi rebus similitudo est. Plinius effigie, ac lineamentis corporis patri similis. Cum genitiuo, quando paritas in alijs rebus est, ut puta in doctrina, in moribus, atq; alijs similibus. Cicero, ut aliquorum similes in dicendo uacamus esse. Quandoque tamen haec apud authores confunduntur. A similis fit similitudo, quae apud ueteres etiam similitas dicebatur. Caelius, uide quid ferat morum similitas. Et dissimilis, atque ab similis eiusdem significationis. & contrarium eius consimilis, & dissimilitudo, & similitudo, ac dissimiliter aduerbia. Et simitu, quo ueteres pro similiter utebantur. Plautus, non ego cum uino simitu ebibi imperium tuum. idem, ite res simitu res agenda sunt, quando unam ceperis. Et simulo uerbum, quod est similis sum, iungiturq; cum accusatiuo

Marialis,

Marialis, cum sine cura tibi, simulent quae cornu luna. Et assimulo, quod est comparo. Et uerisimile, quod licet non sit uerum, ueri tamen speciem habet. Ab eo uerisimilitudo, & ueri similiter. A simul fit compositum insimul, quod significat una, & simulac, & simulatq; quae significant postquam. DEVM. Iouem. deus licet facilius sit dicere, quid non sit, quae quid sit, ita tamen describi potest. Deus est mens uniuersi. V. el deus est quicquid uides totum, & quicquid non uides totum. V. el deus est animus p. immensas mundi partes, omnemq; naturam commens, atq; diffusus, ex quo omnia, quae nascuntur, animalia uitam capiunt. V. el deus est infinita mens, quae per seipsam mouetur. V. el deus est praesens quaedam natura, qua nihil est melius, cuius prouidentia mundum, quem condidit, assidue gubernat. Simonides, cum ab eo Hiero tyrannus quaesisset, quid esset deus, deliberandi sibi spatium unum diem postulauit. Cum idem ex eo postridie rogaret, biduum petijt. tum sepius idem petente, duplicauit semper numerum dierum, tandem uero interroganti Hieroni cur ita faceret, quia quanto inquit diutius considero, tanto mihi res uidetur obscurior. Deus (ut quidam putant) a dando dicitur est, quia hominibus dat quicquid uel modum est. Alij deum dictum uolunt, quod nihil ei desit uel a graeco θεός, quod deum significat, uel a θεός θεός, quod est uideo, speculor, quod per uigil dei oculus omnia contempletur, & uideat. uel a θεός θεός, timo, quod mortalibus sit timendus. Statius, Primus in orbe deos fecit timor. Deum, & diuum quidam indifferenter capiunt. Alij uolunt deos perpetuos esse, diuos uero ex hominibus factos. propter quod diuos imperatores uocari. V. arro diuos perpetuos esse scribit, qui propter sui execrationem timentur, ut sunt diimanes. Ego diuum adiectiuum esse existimo, & significare diuinum, quod etiam dium dicimus, quasi a θεός θεός hoc est a Ioue genitum, uel quia ueteres in singulari dium dicebant, hoc est deum. V. nde nunc quoq; in plurali a dio dicitur dij, sicut a deo dei. Item medius fidius sicut mehercules, hoc est per Deum Fidium. Nam Fidius deus est, qui fidei praesens. Plautus, per deum Fidium credis iurato mihi. A deo deitas fit, hoc est diuinitas. Et delubrum (ut quidam putant) deitas est locus, in quo dei simulacrum dedicatum sit. Nam sicut locum, in quo figerentur candela, candela brum dixerunt, ita in quo deum ponerent, delubrum. Quidam etiam delubrum arcam ante aras deorum causa assumptam. Alij quod uno tecto plura complectitur numina, ut capitulum, in quo est Minerva, Iupiter, Iuno. Nonnulli templum, in quo aqua currit, a defluendo. Sunt etiam qui delubrum dei simulacrum esse affirmant, a delibrato ligno, ita appellatum. A diuo fit uerbum diuino, quod est auguror. proprium enim dei est futurum praedicere. Ab hoc fit diuinitas prouidentia futurorum, quamuis diuinitas etiam dicitur interdum iudicium, quod redditur super constituendo accusatore, eo quia diuinare quodammodo oportet iudicem, qui nam idoneus accusator sit. item diuinitas, sicut a deo deitas, & aduerbium diuinitus, & diuini potens. Apuleius, sagax inquit, & diuini potens caelum deponere, terram suspendere, fontes durare, montes diluere, manes sublimare, deos infirmare, sidera extinguere, tartarum illuminare. Item diues. nam qui diues est, quasi deus nihil indigere uidetur, teste Varrone. a quo fit diuio, hoc est diuitem facio. A diuio, nihil credo auguribus, qui aures uerbis diuitiant alienas, suas ut auro locupletent domos. Turpilus, diuio diuitiant. & diuio comparatiuum. Cicero, inde ille licentior, & diuio fluxit Dithyrambus. Et diuitia,

quae ita ab opibus differunt, quod diuitia sibi ut utare, opes ut alijs opulendo colare. Cicero, sunt ergo diuitiae ad necessarium usum, opes uero ad magnificentiam. & Dis ditis Pluto, quod diuitia omnes e terra sint, uel quod omnes in terram redeant. V. nde Pluto ipse apud Claudianum inquit. semperq; tenemus, Quod superi tenuere semel. Ditem etiam ueteres diuitem dixerunt, unde ditior, & ditissimus, & ditescio, quod est diues fio. Et ditio imperium. praediuces, ualde diues ditare, diuitem facere. Diuum etiam ueteres dixerunt diuuum sub caelo lumen, unde nunc quoq; sub dio fieri dicimus, quod non fit sub tecto. Ab hoc dies dicitur est, a quo diecula diminutiuum. Cicero, praeterea dieculam adderem, & subdiale, quod sub dio permanet. Plinius, subdialia pauimenta graeci inuenere. a quo etiam diuuum, sicut a nocte nocturnus, & diu aduerbium pro die, a quo interdiu. Plautus, nec nocte, nec diu quietus. & diuurnae, quo ueteres usi sunt, pro diu uerere. quemadmodum perennare. & iandiu, quod significat olim, quoniam diu quoq; aliquando pro longo tempore ponitur. V. nde fit diuuius, hoc est longior tempore, & diuissime me, longissimo tempore, & diuile diminutiuum, quod significat aliquandiu. Cel. Cum diuile tacitus cogitando fuisset. & tandiu, tanto tempore, & quandiu, quanto tempore. Et diuinus, ac diuurnus eiusdem significationis, hoc est continuus. Cicero libertatis desiderio, tediisq; diuinae seruitutis. Et biduum, triduum, quadriduum, pro spatio duorum, trium, & quatuor dierum. a quibus biduanum, triduanum, & quadriduanum deducta sunt. Et pridie, & postridie aduerbia, quasi primo die. Et postero die. Et enim pridie est, quasi heri, non tamen praesentis diei. Et postridie quasi cras, non tamen praesentis diei, sed aliquid alterius, aut praeteriti, aut futuri. Praeteriti sic. pridie, quam ducas uxorem, amicos conuocato. id est praecedenti die, quo intrasti mare, aut ducas uxorem. Item postridie, quam pater mortem obiit, epulum feci. & postridie, quam uxorem duxero, mihi abendum est. hinc deducuntur pridianus, & postridianus, qui pridie, aut postridie aliquid diei est, sicut postridianus, qui post idus est. Sed postridianus in usu non est, pro quo abutimur. crastinus non solum pro die sequenti hodiernum, sed pro quolibet alio. Virgilius, si uero solem ad rapidum, lunasq; sequentes Ordine respicies, nunquam te crastina fallat. Hora. Eodem modo abutimur hesternus pro pridiano. Terentius. iure hesternum panem atrum uorent. Item a die fit hodie, quasi hoc die. a quo hodiernus, sicut ab heri hesternus, & a cras crastinus. & quo tidie, hoc est omnibus diebus. a quo quotidianus. & prope diem, quasi prope est dies. Cicero, & praesens propediem loquar. id est cito. Et perendie, quod significat diem, qui crastino proximus fuit, uel erit, quasi perempto uno die. Cicero, scies igitur cras, aut ad summum perendie. V. nde dies perendinus dicitur ab hinc tertius. Et comprehensio conferre in longum de die in diem, a quo fit comprehensio. Macrobius. ne nonarum, aut iduum religionem nouella comprehensio corrumpere. Dies uero comprehensio a ueteribus dicebatur iudicium in diem tertium constitutum, & pridem quasi prius die. significat autem modo longo tempore prius, modo paruo. De paruo, Plinius, ipsi uero pridem uidemus ea omnia praeter pubertatem in filio Cornelij Taciti equitis Romani. Paulus iuriconsultus. Et non nurum est, si peculium quoq; defuncti pridem filij defertur. V. Ipius, queritur enim ordinem tenere, quem pridem habuit. De longo Apu-

leius quod pridem Plato affirmaverat. Eiusdem significatio-
nis sunt iam pridem, quod ab eo fit, & dudum iandudum.
nuper iandudum enim inter dum de parvo tempore, in-
ter dum de longiori dicuntur. De parvo, ut si dicam, dudum
intraui nuper intraui iandudum te exspecto iam pridem ve-
ni. Boetius, hic autem, quod nuper diximus. Curtius, qui nu-
per ab Alexandro missi erant. Cicero, quam multa de balne-
is, quae nuper ille vendiderat. Ab hoc nuperum derivatur,
quod significat recens novum. Plautus, recens captum homi-
nem nuperum, novitium. Et nuperime aduectum, quod si-
gnificat recentissime, & nuperimus, recentissimus. Seneca,
Iam pridem te exspectantes ibi sederamus. De longiori Macro-
bius, iandudum inquit, haec quaestio ab Aristotele & prae-
posita est, & soluta. Phynius, somno vero, ac securitibus iam-
dudum hoc fuit, quod illa Helena ante cibum ministravit.
idem, quod maiores nostros iam pridem fecisse manifestum est.
idem, quod genus nuper, & patrum fere non rorum memo-
ria inveniuntur est. Quod si cum pridem, aut dudum, non, vel
quam, vel ita addamus significat semper multo tempore ante-
idem. medicus non pridem venit in Italiam, id est non multo
tempore ante. Cicero, quam pridem nomen Fannij detulisti. hoc
est, quam multo tempore ante. idem, nostra autem civitate non
ita pridem dominatu regno liberata. id est non multo tempore
ante. Plautus, quam dudum e foro aduenisti domum, non ita
dudum. Aliquando tamen iandudum, & iam pridem a poe-
tis pro continuo ponuntur. Virgilius, iandudum surrite pae-
nas. Lucretius, Tollite iam pridem uirginitatis signa. Et per
dies tota die aliquid agens, sicut pernox tota nocte vigilans.
& di etia caenaculum, in quo caenatur ad umbram, hie
me ad solem, quod & caenatio dicitur, quoniam aliqui a graeco
deductum hoc nomen uelint. Varronis appellatum existimat,
quod in ea die edatur. in hortis ferre edificari solebat. licet atque
testatori dicitur in hortis uxoribus adificatum diruendum lega-
re si fieri in sine fundi detrimento possit, cum aliqui diruen-
dum testamentum legare fas non esset. Ab hac diata die-
tari uocabantur, qui in aliena caenacula firandi gratia se di-
rigebant, quos Vlpianus scribit plus, quam fures esse penien-
dos. itaque aut ad tempus relegandos, aut in opus publicum da-
dos, aut fustibus caedendos. Dieta etiam diarium, hoc est uni-
us diei cibum significat. Et apud graecos pro iudicio arbitri-
um accipiunt, & pro loco, in quo arbitri conveniunt. Quae
propter & ipsos arbitros graeci dietatis uocant. Et diarium
a die deductum est, quod modo cibum unius diei significat
(ut diximus) modo historiam, quae per singulos dies scribitur,
& a graecis dicitur ἐπιμνηστικὴ, hoc est ephemeris. Iun-
nalis, in cuius manibus cum pinguis sucina tritas Cernis eph-
emeridas quem admodum annales dicuntur, cum res gestae plu-
rium annorum obseruato cuiusque anni ordine componuntur.
Nam historia utrunque comprehendit, definiturque rerum gesta-
rum expositio. Item meridies quasi medidies, hoc est medius
dies dicitur, quod nunc mediam lucem significat. Veteres et-
iam de nocte meridiem dicebant, hoc est eam partem noctis,
qua totius diu dimidium esset. Ab hoc fit meridianus, & po-
meridianus, quod ad meridiem, vel post meridiem pertinent.
Quintilianus, pomeridianis scholis Aristoteles praecipere ar-
tem oratoriam caput. Et meridio, siue meridiore uerbum, quod
aliquando est meridianum cibum capio. Plautus, ientando,
meridando, commessando, pergratando uitam ducere. hinc
merenda dicitur est cibus, qui sumitur ante cenam. Aliquando
capio meridianum somnum. Cornelius Celsus, longis diebus me-
ridiari potius ante cibum uile est. Sin minus post, cum per

hyemem potius totis noctibus conuiescere. Suetonius de Cali-
gula, gloriatusque est expergefacte somno Cesonie quantum
egisset, dum ea meridiaret. Idem de Nerone, missos a Messa-
lina uxore Claudi, qui cum meridiatem quasi Britanici anno-
lum strangularent, item a die aequidiale dicitur. Sic enim ue-
teres dixerunt, quod nunc dicimus aequinoctiale, quia nox di-
ci potius, quam dies nostri adnumerari debet. Sic etiam aequi-
dium, quod nunc aequinoctium item a die diluuium, hoc est
aurora, quod tum dies lucescere incipiat. Dies apud Romanos
a media nocte incipiebat. Apud Athenienses ab occasu solis ad
alium occasum. Apud Babylonios a solis ortu. Sumitur au-
tem dies tribus modis. Vno continet semel reuolutionem prima
mobilis, quae fit horis xxiiij. Alio modo dicitur dies ab ortu so-
lis ad occasum ille naturalis, hic artificialis nominatur. Tercio
modo dicitur dies tempus interminatum. Virgilius, Multa
dies uariisq; labor mutabilis cui retulit in melius. & iuris-
consulti bina, trima, quadrima die pro tempore biennij, tri-
ennij, quadriennij dicunt. & ad idem non uenit, id est praes-
tito tempore non uenit. Et in hac ultima significatione fre-
quentius est feminini generis. Virgilius, iamque diu infanda
aderat. Ab eoque fit diminutuum Diecula pro paruo tempo-
re. in masculino autem genere tempus determinatum plerumque
significat, ut hesternus die ad te ueni. Nudus tertius, & nudus
quartus a die dicitur sine, quasi nunc est dies tertius nunc
est quartus, semperque de praeterito dicuntur. Directi quoque a
die uocati sunt crucifixi, si Marcellus credimus, quasi ad diem
erecti. Varronem in directum a domo nostra istam insa-
nitam. Pompeius tamen scribit directum dici per antiphras-
in apud ueteres, uolentes significare in alium diem. unde di-
rectus aduerbially dicitur. Iulius, quin tu i directum cum
facula, & cum porculis. Directa inquit, quasi in malam di-
em. Sunt etiam qui inducias a die dicitur existimant, quasi in
diem uti iam pactum enim induciarum huiusmodi est. ut in
diem certum non pugnetur, nihil incommodi detur, sed ex
eo die postea uti omnia belli iura agantur. itaque ex istis particu-
lis inducias dicitur, quasi in diem uti iam pugnetur. Alij non
quasi in diem uti iam, sed inde uti iam appellatas inducias uo-
lunt. nonnulli tamen inducias existimant dicitur, quasi in diem;
atque introitus, quod induci sine, cum hostes inter sese uirumque
ultra, citroque alteri ad alteros impune, & sine pugna inueni-
unt. Varronem inducias ita definiuit, induciae sunt pax castrensis pau-
corum dierum. Et alibi, induciae sunt belli feriae. Graeci signi-
ficant is cessationem istam pugnae partitiam in uerba
nominant, quasi manuum contritionem. item a dies diepiter
dicitur Iupiter, quasi diei pater. Sicut Dionis appellatus
est, quasi diem inuans, quod homines die, & luce quasi uita
ipsa inuaret. unde Lucetium quoque nominatum a ueteribus
legimus. A principio Iouis appellatus est a inuando, postea
adiuncto altero uocabulo, dicitur est Iupiter, quasi Iouis pater,
sicut Neptunus pater, & Saturnus pater, & Ianus pater di-
cere solemus, e contrario uero uerba ueteres appellauerunt
deum, cui dempta esset, atque detracta inuandi facultas. Nam
deos quosdam ut prodesse, celebrabant, quosdam, ne obse-
sent, placabant. Vt autem particula modo auget, ut uehementer,
uegrande, modo ἀπαιτινὸν μωπὸν, hoc est priuatiua
particula est, ut uocor, uesanus. Vt uocor aedes Romae inter
arcem, & capitolium erat, cuius simulachrum sagittas te-
nebat, quae sunt uidelicet paratae ad nocendum. Quae
propter eum deum plerique Apollinem esse dixerunt. Ob
hanc causam Virgilius tradunt numina laeva in Georgicas de
praecari, quod uis quaedam sit huiusmodi deorum in laedendo

magis, quam inuando potens. Sine inquit, in tenui labor,
at teruis non gloria, siquidem Numina laeva sunt, auditque
uocatus Apollo. Nundinas quoque a die dicitur esse manifestum
est, quasi nouendinas. ita enim nundina a Romanis instituta
sunt, ut octo quidem diebus in agris rustici opus facerent. Nono
autem die intermisso rure, ad mercatum, legesque accipiendas
Romam uenirent, & ut scita, atque consulta frequentiore popu-
lo referretur, quae triduo die praeposita a singulis, atque uni-
uersis facile cognoscantur. Vnde etiam mos tractus, ut leges
trinundino die pronuntiantur. siquidem flammicae omnibus
nundinis Ioui arietem in regra solebat immolare. sed lege
hortensia effectum est, ut fastae essent, quoru fasti, qui nundi-
nandi causa in urbem ueniebant, lites componerent. Nescito
enim die praeteri fieri non licebat. Nundinarum originem
quidam Romulo assignant, quem communicato cum T. Tat-
o imperio sacrificijque, et sodalitatibus instituit, nundinas quoque
erant adiecit. Alij diem nundinarum exactus regibus ce-
lebrari cepisse commemorant, quia plerique ex plebe repetita
Seruij Tullij memoria, ei nundinis parentarent. Primis autem
Calendis, & Nonis omnibus nundinae cauebantur, nam quo-
ties incipiente anno dies cepit, qui addictus est nundini, om-
nis ille annus infestus, luctuosus casibus fuit, quae opinio le-
pidiano tumulo maxime confirmata fuit. Nonis autem conuen-
tus uniuerse multitudinis uitandus existimabatur, quoniam
populus Romanus exactus etiam regibus hunc diem nonarum
maxime celebrabat, quem natalem Seruij Tullij existimabat
esse, quia, cum in certum esset, quo mense Seruius Tullius na-
tus esset, nonis tamen consisteret esse natum, omnes nonas cele-
bri notitia frequentabant. uerum ergo qui diebus praecrant,
nequid multitudi collecti ad desiderium regis nouaret, Non-
as a nundinis segregandas esse duxerunt. Nundinas etiam
nundinum neutro genere appellatas inuenimus. Lilius, postquam
uero comitia decemuiris creandis in trinundinum indicta
sunt. Quintilianus, siue non trino forte nundino prolonga-
ta, siue non idoneo die, siue contra intercessionem, uel auspi-
cia, aliudue, quod legibus obstat, dicitur lata esse, uel fieri.
Trinundinum autem die, uel Trinundinum, siue trinum nun-
dinum, dicebatur dies tertiarum nundinarum, qui praedicti an-
te solebat, ut notior esset uniuersis. idem est enim dicere tri-
nundino, & tertius nundinis, & in trinundinum, hoc est in
tertiis nundinis. Nundina uero Romanorum Dea erat a no-
no die nascensium nunciata, qui lustricus appellatur. Item
nouendinum nouem dierum spatium a quo nouendialis di-
ctus est, sacrificium, quod mortuo fieri solebat nono die postquam
erat sepultus. Horatius, Nouendialis dissipare pulueres. Ve-
teres die quarti, & die quartae dixerunt pro eo, quod est die
quarto, & die quinta, & die quinta, & deinceps pro die quo-
to. Item die pristini, uel pristinae pro die pristino. quod nos con-
uerso compositionis ordine pridie dicimus. Et die crastini pro
die crastino. & die proximi pro die proximo. & alia multa.
videntur autem differentiam se esse quodammodo inter die
quarto, et die quartae, ut illud de praeterito sit, quod nos nudus
us quartus, hoc de futuro. Sunt autem haec omnia composita,
& pro aduerbijs accipiuntur. Antiqui etiam in genituo hu-
ius die, uel dii dixerunt, sicut huius famae, uel fami. Cicero,
equites uero datus illius dies pnaes. Virgilius, Libra dies so-
mniq; parei ubi fecerit horas. Idem, Mauerat, letitiamq; dii,
hoc est diei. Caesar in libro, quem de Analoga scripsit, huius
die, & huius specie dicendum existimauit. Sallustius, uix deca-
ma parte die. Diem dicere aliqui, est constituere tempus, quod uel
in iudicio comparere, uel aliquid aliud agere debeat, ut nu-
ptiarum diem dixit, hoc est tempus constituit, quo nuptiae fie-

ri debeant. In diem, & in dies differunt. illud plerumque cum
hoc uerbo uult coniungitur. Quintilianus, ut fere uolucres
praesentis modo tibi memoris in diem uiuunt. Aliquando et-
iam cum alio uerbo. Sallustius, panem in diem merari, quasi di-
cat praesentis diei habere rationem. Et apud iurisperitos, in
diem addicere, est re uocalem ita uendere, ut nisi alius ad cer-
tum praestitutum diem maius pretium obtulerit, illius sit, qui
primo obtulit. in dies uero est quotidie, sed proprie cum quo-
dam incrementum. idcirco plerumque cum comparatio iungitur.
Cicero, cum id malum serperet in dies magis. Reperitur etiam
sine comparatio, sed tamen cum uerbo significante incremen-
tum. Lilius, crescente in dies multitudine. Seneca, cum in dies
augeretur audacia. quotidie autem cetera sine incrementum di-
citur, Cicero, quotidie, uel potius in dies breuiores literas ad te
mitto, id est non modo quotidie breuiores, sed etiam in dies bre-
uiores. Nam haec quotidianae literae sunt breuiores istis, quas an-
te mittere solebat, quae poterant omnes esse pari breuitate, atque
in dies multo breuiores, id est tales sunt, ut hodierna sint bre-
uiores hesternis, & crastinae hodiernis, & perendinae crasti-
nis, & ita deinceps. Eandem plane differentiam habent in
horam, & in hora. Cicero, ne qui in horam uiuunt, non mo-
do de fortunis, & bonis ciuium, sed ne de utilitate quidem sua
cogitantur. Virgilius, Gallo, cuius amor tantum mihi crescit
in horas, & quantum uere nouo uiridis se subibat albus. Diem
de die ducere, est rem in longum protrahere. Vt etiam diem in
gem, ac continuum dicebant. Plautus, sol motibus dijs illustras
terram. Sunt etiam qui a Deo diuum de uictum existimant, hoc
est crude, infestum, & quasi deorum ira immisissum. Virgi-
lius, quam dira per in auium serpentem contagia uilgus.
hinc furie dirae dicuntur, quasi deorum ira. item comparati-
ua, ac superlatiua eorum dirior, dirissimus, dirius, dirissime.
item diritas. Cicero, intelligi potest ex istis fratribus, qui in adel-
phis sunt, quantum in altero diritas, in altero comitas. item di-
rum uerbum, quo ueteres utebantur, hoc est deperigo, &
rumo dirum est, eicio. Aliquando tamen dirum pro magno ac-
cipitur. Virgilius, Iam tunc relligo pueros terrebat agrestes
Dira loci. CORNIBVS. Effigie arietis, cuius generi
conuoluta in anfractum cornu uenera dedit. Cornua et mul-
tis aquatilium praesertim marinorum data sunt, et serpenti-
bus. Sed quae uere cornua dici possint, quae uerpedi tantum ge-
neri in istis uero tanta uarietas, ut nullibi maior natura lasca-
ua appareat. Sparsa sunt in ramos aruis, tanta magnitudi-
nis, ut ei animal nomen dederint. quippe cerui ἀπὸ τῶν κερ-
πατων, hoc est a cornibus appellati sunt, unde et cornua ipsa
nomen sumpsere, quamuis Varronem a ceruore cornua dicitur exi-
stinet. Subulones uero simplicita sunt. hoc animal e ceruo-
rum genere est, ita uocatum, quod cornua habet similia subu-
la, quod instrumentum est, quo perforandis calcis, ac sciendis
uuantur futores. a cuius similitudine Thysia subulones tibia-
nes uocant. Alijs cornua sunt in palmas ficta, ac digitis, ut pla-
taerotiibus. hi sunt ex damarum genere, dicti a latitudine cor-
nuum. αἰάτος enim latitudo est, κέρα cornu. Ra-
mosa sunt capreis, sed parua. Arieti (ut diximus) conuoluta.
infesta tauris. Rupicapris in dorsum adunata similia ibicibus,
in quae se librante e montis aliquid in alium transire capi-
tes. Damis in aduersum erecta, & rugrum ambitu con-
torta, ac in leue fistigum acuminata, ut lyras decerent.
Strepsicroti, quem addaxem Africa appellat, Graeci a con-
tortis cornibus indidere nomen. Armentis Phygiae ad similitu-
dinem aurium mobilia. Troglodyterum in terram directa,
propter quod obliqua ceruice pasti ea necesse est. Singula
sunt Monocroti, & Rhinocroti. illi medio capite, hui-

naribus, de quibus paulopost dicemus, coelestis ad praesentandum iter data sunt gemina cornua, quoniam ovis carent. Et talia, ut praesentantur, ac resiliant. Mirum est, quod de Narniensibus tradunt, usque adeo huius tam exigui animalis effigie aliquando fuisse perterritos, ut ad id arcendum pulcherrimum illum pontem, et a scriptoribus tantopere celebratum confregissent. Vrorum cornibus barbari septentrionales pro poculis utuntur, binasque urnas unius capitis cornua implent. Alij his pila cuspident. Nos in laminae sectis utimur pro lateribus, quoniam lumen inclusum latius infundunt. Oibus fere causa, et in mucrone tantum concreta sunt cornua, cervus tantum solida, et singulis annis decidua. Robus, cum attritas ungulas habuerint, cornua unguendo cornua mederi agricolae solent. A cornu uni unum, et bicornium, et tricornium, et quadricornium dicimus, quod habet unum, duo, tria, et quatuor cornua. Item cornu, vel quod cornua habet, vel quod ex cornu procedit. Martialis, Octubrit tandem cornuto ardore potuit. Et cornu, quod quadrupes a veteribus dicebantur elephantum, nam quod in ipsis dentes multi dicunt, cornua sunt. Idem et luce boues, sive lucanae boues appellabantur. Navius, atque prius pariet locusta lucam bouem, ideo dicti boues, quod nostri, cum maximam quadrupedem, quam haberent, vocarent bouem, et in Lucanis Pyrrhi bello primum viderent apud hostes elephantos, a magnitudine bouem, a Lucanis Lucas vocitauerunt. Alij Lucan, quasi libyam dictam voluit, quod ex Africa huiusmodi bellae primo fuerint in Italiam ductae. Varro a luce lucas appellatas existimat, quod elephantum re-lucebant propter in ueratis regni clypeos, qui in turribus ipsis erectis conparabantur. A graeco uero ueris et sermo latino uerbo cer stratum compositum est, hoc est pictura genus, cum ex cornibus ramenta tinguntur varijs coloribus, deinde uermis, ut lignum infertur. Principio hoc ex ligni brateis fieri coepit, sed non satis hoc fuit. Coepere tunc animalium cornua, dentes elephantum secari, lignumque ebone distinui, mox totum operiri. Testudo etiam in hunc usum secta est, et principia ueris inuentum, ut pigmentis perderet sese, et lignum imitata, maiori prelo ueniret. Item a cornu fit corneum, quod ex cornu est, unde hybernae corone dictae sunt, quoniam negotantem flores terra, laminae de cornu tinctis fieri solebant. Item cornipetam dicimus taurum, sive aliam bellum cornu ferientem, et cornigerum, cornua gerentem. Unde Bacchus corniger dicitur, quoniam simulachro Liberi patris cornua adiaciebantur, quod uini inuentor fuerat. Homines enim nimio uini potu truces redduntur. Per metaphoram cornua stumpsium curuatas alueorum, quod multis in locis ad cornuum similitudinem spectantur. Item cornua antennarum, ut in partem antennarum. Et in praelio cornua dicuntur utriusque pars exercitus, est enim in exercitu dextrum cornu, et sinistrum, et quod inter utrumque est, dicitur medium, sicut a leonantur ab alarum similitudine equitum ordines, quod circum leones dextra, sinistraque tanquam a leonantur corporibus loxabantur. Item cornu tubae genus obtinet, a quo cornuines dicitur. Iuuenalis, Quod adraginta dedit Gracchus sextertia dotem Cornicani, sive hic recto cantauerit aere, dictum ita, quia quod nunc ex aere est, tunc fiebat bubulo cornu. A cornu per diminutionem fit corniculum, hoc est paruum cornu, et cornigenum, quod est ex genere cornua habentium, sicut caprigenum, quod est ex genere caprarum, et per compositionem Capricornus coeleste signum, quod Pana fuisse existimant. Tradunt enim, cum plures dii in Aegyptum conuenissent, uinisse eodem Typhona gigantem acerrimum,

deorum hostem, cuius aspectu perterritos deos in varias sese figuras uertisse. Mercurium in ibin, Apollinem in eam, quae Threicia uis dicitur. Dianam in chlorion, propterea Aegyptiorum haec auii genera uolare non sinere, quod deorum imago genis dicuntur. Eodem tempore Pana tradunt in flumen se deiecit, et posteriorem partem in effigiem piscis, priorem uero in formam hirci commutasse. Cuius ingenium admiratum Iouem, hanc figuram in caelum transtulisse. Spectat ad oca sum, et toto corpore ab hyemali circulo diuiditur. Aquarij loca, in pede duas, inter scapulas septem, in uentre sex, in cauda duas. Cornuopia est, quod Hercules cum Acheloo in speciem tauri mutato congressus ei deraxit. hoc Naiades acceptum, et omnium fructuum primitijs refertum. Copia consecratur. Unde apud Ouidium Achelous sic inquit, rigida fere dextera cornu uim tenet, inspergi, trun, aq; a fronte uellit. Naiades hoc pomus, et odoro fore repletum sacrarunt, diuesque mox bona copia cornu est. Phocion pipateticis disciplinae non ignobilis philo sophus librum multae, uariacque historiae referunt cum composuisset cum uerba a ualibus, quasi Cornuopiae inscripsit, aliam secutus fabulam. Tradunt enim Iouem Saturni, et Opus filium eodem partu cum Iunone editum, ne a Saturno occidatur, in Ida montem Cretae a matre missum fuisse, ubi quibus nymphis Amaltheae, et Melissae nutriendum datum, Amaltheae capellam fuisse, cui genua ni haedierant, et propterea lactis ubertas huius igni uel eribus Iouem nutruisse. Sed cum capella cornu, quod amplissimum habebat, forte in obiecta arbore fregisset, sistulisse id nympham, et diuersis herbis cinctum, ac pomis plerum ad Iouis ora misisse. hunc uero, postquam expulso patre, caeli regnum obtinuit, benificij memorem tam capellam, quam cornu inter Sydera illoca, se cornu autem serua u nomine nymphae, quae a ell e domina fuerat, uerba a ualibus, hoc est cornu Amaltheae dicit. Germanicus in arato: Illa putatur nutritrix esse Iouis, sive Iuppiter infans uel uera cretae mulsit si dissimula caprea, Sydere quae clary gratum testatur alium uim. Ouid, ille ubi res caeli tenuit, solioque paterno sedit, et inuictio nil Ioue maius erat, Sydera nutricem, nutritis fertile cornu fecit, quod domine nunc quoque nomen habet. Hanc Amaltheam in urbe Oleno nutritam fuisse affirmant, quae in Bawtia est, ab Oleno uulcani filio ita appellata, unde olenia capella uocitata est. idem, nascitur olenia signum pluuiale capelle. Fuit et alia Olenus urbs Aethiopiae, iuxta quam fuit aper ca lydonis. A cornu etiam cornu arborem deducta existimant, quae ramos habet duritiae, et rigidae cornibus similes, fructum circa solstitia reddit primo candidum, postea sanguineum. Ex eo genere femina post autumnum fert bacas acerbas, et cunctis animalibus ingratibus, ligno quoque singoso, et inutili. Ab hac cornu cornetum dicitur locus ipsis plenus, sicut a salice salicetum, ab oliua oliuetum, a pinu pinetum. et fructus eius neutro genere cornum uocatur. Virgilius, bacae, lapidosaeque corna. hinc Corniculum oppidum uocatum est iuxta Tarquinios, a quo oppidani corni: Lanu sunt dicti. Et ab hac cornetum dicitur, quod ex cornu ligno constat. Plautus, duram, ac corneam uirgam. Plynus cornus frequenter masculino genere usurpat, dentes moliters confirmat eruium cornus cinis. Idem, quidam effiaciorem ad omnes usus crudi cornus farinam arbutantur. cornua Liberi patris simulachro adiaciebantur, eo quoque homines nimio uino truces fieri manifestum est. CAR ES populi sunt in Asia minori contra Rhodum, quorum metropolis est Alicarna sus. Caria ipsa regio est, cuius rex fuit Mausolus, quae Artemisia uxor usque adeo amasserat

ditur, ut illo mortuo, luctu, ac desiderio mariti flagras, ossa, ac cinerem eius mista odoribus, conuulsaque in aqua ebiberit. Sepulchrum praeterea edificauerit toto orbe celeberrimum, tandemque continuo luctu, ac macore contubuerit. FERANT effirant, extollant. Ferre proprie portare est, Virgilius, uix illam famuli Phlegens, Sagrasque ferebant. Quibus Caius iuriconca ferri proprie dicit, quae nostro corpore gestamus, portari ea, quae uimento nobiscum ducimus, agi quae animalia sunt. Ferre ostentare. Virg. optiuo sive ut se ferret in auro uenatrix, ferre dicere. Idem, et selus expendisse merentem Laoconia ferat. Ferre, offirre idem. Sacra Dionae matri, diuesque ferebat, ferre ducere. idem, Hinc uia tartarei, qua fert Acherontis ad undas. Ferre pati. Martialis, Na tunc rogo quis ferat labores? Virg. misere animi non digna ferent. erre extalle re, ut hoc loco. Quod si cum hoc uerbo praeme, uel praete, uel praese addatur, significat dicto, facto, uel gestu aliquid ostendere, ac confiteri, ut praeme fero laborem, praete fero iracundiam, praese fert auaritiam. Cicero, at bene scio sum usus tuo, quod quamquam illud ipsam, quod commemoras, praeme semper mali, malum tamen memento tibi debere confiteri, quam cuiquam nimis prudenti non satis gratum uideri. A fero fere dicitur sunt, quod toto corpore ferantur, uel quod cum imperu, et sine ratione ferantur, uel dicuntur fere, sive fera animalia improprie omnes quadrupes pedibus exceptis, proprie uero quae ferocitate habent, ut leones, pardi, lupi, quae, ubi mansue facta sunt, a ueris appellantur, acurare enim (ut Varro ait) mansue factae est, quicquid a fero discretum est, dicitur cur. Cicero, na ali sunt fere, aliae cures, aliae natantes, aliae uolucres. Ciar ingenium dicunt mite, atque mansuetum. A cito natum cur uidetur. Ciarum ueteres dicebant membranam tenuem, quae est in malo pinuato discrimen. Semifera uero animalia aliquando dicuntur, quae ex fero, placidoque nascuntur, ut ex apro, et sue, ex lupo, et cane, illa Hybridas a contumelia, ubi enim apud graecos conuulcia dicitur, haec lycas uocant a lupo, qui uolus a graecis nominatur. Virgilius, multum latrante lycas. Semifera etiam appellantur, quae nec placida, nec fera sunt, sed mediae inter utrumque naturae, ut in uolucris hircum, in campo lepores, damae, caniculi, in mari delphini. A fera ferimus adiectum. A pulcius, ferino, ac beluino riu, et ferals dirus a ferilibus sacrificijs, quae mortuis fieri solebant. Et ferilia ipsa sacrificia, quod tunc epulas ferebant ad sepulchrum eius, cui uellent parentare. Virg. soliaque culminibus ferali carmine bubo saepe queri. Et ferus, quod modo seueru, atque atrocem significat. Idem, inque feri curiam copagibus alium contorsit, modo seuum, idem, delectatque feru, puroque i fonte luabat. idem, ferus omnia Iuppiter argos tras tulit. A quo feritas dicitur natura, quaedam asperitas, differetque a fero, quod ferocis fortis est, et praeanimosus, et ipsum quoque a fero dicitur idem. Stat souper, et frena ferocis spumantia mandit. Salla, ille animo feroci nequit se fusum toties Numida pertimescere. A quo fit ferocis uerbum, et ferociens, et aduerbium ferociter, et ferocia, ac ferocitas nomina. Fere quod significat sustinere, et farum abest, quin quasi continue ferendo, et (ut Varro inquit) quod id, quod feratur, est in motu, atque uentis. Vt fere hominem occidit. hoc est parum ab fuit, quin occideret. Hinc frater dicitur, quasi fere alter, a quo fratria, uxor fratris appellata. et frattare, quod de puerarum mamma dicitur, cum primum tumescunt, quod ueluti fratres pares oriuntur, hoc etiam spica in frumento facere dicitur. Et fraterculus paruus frater, et fraternus possessiuum nomen, ut fraternus amor, fraterna caritas, et fraterne aduerbium ad similitudinem fratris. Aurelius, cum eum a tene-

ris annis ardentissimo illo puerili amore mihi coniunctum plus, quam fraterne amarum. Et fraterculus duorum fratrum filij, qui et fratres Paruules a iurisonis dicitur. Fratilli uero illi sordidi in taretis dicuntur. Sunt etiam qui Fratrem a graeco deducunt existimant. Graeci enim φάτρος coniunctos appellant, et φάτρον uocant contubernium, et ferme, eiusdem proprie cum fere significationis. Tereniam ferme moriens me uocant, id est cum parum abesse, quin moreretur, ita tamen aliquando haec duae particulae in oratione ponuntur, ut necesse sit quandam uniuersitatem subintel ligere. Quintil. haec fere sunt emendatae loquendi, scribendique partes, id est fere omnes. Cicero, memini in eum sermonem, incedere, qui cum fere erat in ore, id est fere omnibus. Plynus, hoc ferme accidit, ut eo tempore lasciuant greges, id est fere semper. Et fessus, hoc est fatigatus, quoniam ferendo homines fatigantur, a quo festus, de quo cum eius derivatiuis inferius dicentur. Et de fessis, plus quam fatigatus. Est autem fessus generale nomen. Dicimus enim fessus animo, fessus corpore, et fessus rerum a fortuna uenientium. Virg. fessi rerum, hoc est penuria fatigati, et ferio, hoc est percutio, quasi fero, atque agito. Virg. cornu ferit ille cauit. Unde feralia dijs manibus sacrae festa a feriendis pedibus appellata, sive, quod feruntur tum epulae ad sepulchrum eius, cui parentatur, et ferulum, quod modo dapes significat, quia in mensam ferantur. Iuuenalis, quis ferula septem secretis conauit auis, modo feretrum, in quo pompa feratur. Suetonius, sed et ampliora etiam humano sanguis decerni sibi passus est, eadem auream in curru, et prorrituali tenfam, et ferulum circensis pompa. Item feriae ab epulis ferendis in ipsis enim epulae fiebant ex pecorum, frugumque prouentibus. Feriarum publicarum genera quatuor erant, status et uniuersi populi, communes, quae certis, et constitutis diebus fiebant, in quibus praecipue seruabantur, Agonalia, Carmentalia, Lupercalia, conceptiuae, quae quotannis a magistratibus, uel sacerdotibus conapiebantur in dies certos, sive in incertos, ut sunt latinae, sementinae, pagagnalia, compitalia, Imperantiae, quas consules, uel praetores pro arbitrio indicabant. Nundinae paganorum, ac rusticorum, quibus ad negotia, et merces conueniebant. Erant praeterea proprie familiarum feriae, quas quaeque familia ex usu domesticae celebritatis obseruabat, ut ciuidiae feriae, et Acmliae. Idem singulorum, ut natalium dierum, quae natalitia dicuntur, et fulgurum, et funerum expiatione. Item flammica quoties tenuit uis audijit, feriatu erat, donec deos placasset. Affirmabant autem pollui ferias, si in ipsis opus aliquod fieret, idco per praenomen demunabatur, ne quod opus fieret, et praeccepti negligens multabatur. Scaeuola iuriscultus interrogatus, quid ferijs agere liceret, respondit quod praetermissum noceret, ut si bos in foueam decidisset, non erat piaculum patremfamilias illum adhibitis operis extrahere, nec ille ferias polluebat, qui irabem tecti fractam sulcando ab imminente ruina liberasset. Unde Virgilius, cum sciret lauari ouem, et lanae purgandae, et scabiei curandae gratia scripsit, tum deo numm mergentes per ferias licere, si hoc remedium, non lotio nis causa fieret. Balanumque gregem sinuio mersare salubri, manifeste ostendit curandi duntaxat gratia hoc facere licere non lanae purgandae. A ferijs festa dies dicti sunt feriatu, hoc est, in quibus feriae celebrantur. Item a ferio faciales dicitur, quod foedus ferirent, quippe Romani (ut Varro refert) bella non nisi tarde, nec magna licentia suscipiebant, quod bellum nullum, nisi pium putabant geri oportere. itaque prius, quam indicerent bellum ipsis, a quibus iniurias factas sciebant, faciales legatos, quos oratores nomina-

bant, ad res repetendas mittebant, si qui legati violati essent, qui id fecissent, quamvis nobiles essent, uti civitates dele-
rentur, statutum est. Feciales autem viginti constant, qui de re-
bus huiusmodi cognoscunt, iudicant, statuerent. Idem bello
confecto fœderis feriebant in hunc ferè modum. Fecialis Re-
gem rogabat. iubes ne me rex cum patre patrato eius populi
fœdus ferire iubente Rege, Sagmina dicebat te Rex posco. Rex
respondere. Duram tollis. Fecialis ex arce verbenam puram
tollebat, postea Regem interrogabat. Rex facis ne me tu regni
mantium, populiq; romani quiritiu, uasa, comitesq; meos? Rex
respondere. Quod sine fraude mea, populiq; romani quiritiu-
um fiat, facio. Tum fecialis patrem patratum faciebat verbe-
na caput, capillosq; tangens, legibus deinde fœderis recitatis.
Audi dicebat Iupiter, audi pater patrato populi talis, audi tu
populus talis, ut illa palam prima, postremum ex illis tabulis,
certaque recitata sunt sine dolo malo, utiq; ea hic hodie rectissi-
me intellecta sunt. illis legibus populus Romanus prior no de-
ficeret, si prior defecerit publico consilio dolo malo, tu illo die Iu-
piter populum Romanum sic ferito, ut ego huc porcum hodie
feria, tantoq; magis ferito, quanto magis polles, potesq;. Vbi di-
xerat, porcum silice percutiebat. sua deinde carmina alter po-
pulus, suumq; insurandum per suos magistratus, suosq; sacer-
dotes peragebant. hinc etiam fœdus quidam deductum existi-
mant, qd in fœdere porca feriretur, de quo inferius dicemus,
item a ferro feribites pro agreste. Sifenma partim feralite par-
tim lauro, ac pinu abundat. item a ferro fit feru: uerbu, quod
est bullio, feror, arzor, a quo deducitur feruor, qui non modo
fit ex igni, & flammis, sed etiam ex frigore, & vento. Vnde
feruere hyemem, feruere aestem, feruere mare dicimus, a quo
& deferuere, siue deferbere pro misere, et placidum fieri.
Vir. Omnia tum pariter uento nimbisq; uidebis Feruere. Et fer-
uere opus dicimus, dum studio, et diligentia elaboratur, et ho-
minem ira feruere, aut odio, aut calore, dum ira, aut odio, aut
calore incensus est. Vnde a feruendo febris, quamvis aliqui a fe-
ritate potius morbi uocitatum uelint. ab hac per diminutione
febricula, a quo febriculus. Celsus, non morbus hic febrilis
lofus, aut nimium grauis. Et uerbum febricito, hoc est febre
pator, et febrilio eiusdem significationis, et febrilis adiectiuum.
Apuleius, Ardore astuans febrilis, et februlare a feruere dictu,
quod est lustrare, purgare, hoc enim adolendo, et flammis fer-
uoribus fieri solebat, a quo Februarius mensis uocitatus, quod
rum, idest extremo mese anni populus februaretur, et Iuno fe-
bruata, siue februalis, siue februlis, quod ei hoc mese sacra fie-
bant, eiusq; ferie erant lupercalia, quo die mulieres februalia
tur a lupercis amiculo Iunonis, idest pelle caprina. Quam ob
causam is quoq; dies februatius appellabatur, et quæcumq; pur-
gamenti causa in quibuscumq; sacrificijs adhibebatur, februa
appellabatur, & id, quod purgatum erat, februatium di-
cebatur. Et Februus Ditis pater uocatus est, quod ei men-
se Februario sacrificaretur. Quidam tamen hæc non a
feruere uerbo deducta opinantur, sed a Sabinorum lin-
gua, qui februm, purgamentum dicunt. Item a feruere
feruidus fit, hoc est callidus, diligens. Et feruentur aduer-
bium, diligenter. Et fretum locus angustus in mari, ac eni-
am ipsum mare a similitudine (ut V. arro existimat) feruentis
aque, quod effruat aquamaris, atq; ebulliat. Vnde trans-
fretum, et transfretatum deducuntur, et fermentum, quod feruen-
do crescat. Est enim fermentu farina, que subigitur prius quã
addatur ad pulis modum delecta, & relicta, donec aescat.
Vulgo autem nec suffruere faciunt sed tantum pridie asserua-
ta materia utuntur. Ab hoc fit fermento uerbum, cuius passiu-
um est fermentor. Plyn. Palamq; naturæ acore fermentari.

idem. Cum fieret panis ordacius cicerule farine admistio-
ne fermentabatur. A fermento fermentatio deducitur. Præterea
a ferro feru dicitur genus libi, quod sepe ad sicra feribatur,
nec sine sine altero genere libi, que qui afferebant, frusteta-
ni appellabantur. A ferro arseria aqua, que infero libaba-
tur, seu uas uini, quod adhibebatur sacris. Et fiscina in strumen-
tum rusticum, quo importatur fructus, ac res necessariæ eius
diminutum fiscella, in qua casei feruntur, & ab ea fiscelli
uocitati mollis casei appetentes, quæ modicum catillonis di-
cuntur. Atillorum liquor. Poni tamen aliquando fiscella
pro boum, mulorum, uel aut iumentorum capistro. Plyn. F. scel-
lis capistrari bouis oportet, ne germinu tenera decerpant. A
fero etiã feror, quod qui furore agitantur, huc, atq; illuc teme-
re ferantur. Ab hoc furor, furio, furibundus, furia, furiam
lis, de quibus inferius dicemus. Et fer, quod apud ueteres de
omnibus fructibus dicebatur, quia id fert terra, ab eo farina
dicitur. Et fursur purgamentum farine, a quibus farinaceus, et
fursureus adiectiuum. Et fercio, quod proprie est saturo, quasi
ferre impleo, unde per metaphoram ferre pro implere dici-
mus, a quo infercio, & refercio eiusdem significationis. Item
offercio, a quo offerissimum, & offerissimum. Plyn. Sine sacris
hereditatem sum adeptus offerrij. mam. Et fertum genus sibi,
quod dicitur in sacrificijs offerretur. Persius, Attamen hic extis,
& opumouinare ferio intendit. Et fertur, & refertur, et far-
cinum intestinum uaria, ac minutum consisa carne refertur.
Et farreum genus libi ab ferre factum. Plyn. Cum & in
sacris nihil religiosius confarrationis uocabulo erat, noueque
nupte farreum præferant. Farreum quoq; apud ueteres hor-
reum dicebant a ferre, sicut granarium a grano, et horre-
um ab hordeo. & farrores nonnulli quidam, quasi in-
farerent nomina salutarium in aurem candidati. Et farra ge,
qua equi, & iumenta ueruo tempore purgantur, & signantur,
quod primum in farra lege ferri capta su, quamuis
aliqui a farcindo potius, hoc est sanando dicitur. Farra genem
uelint. Et diffarratio genus sacrificij, quod inter uirum, et uxo-
rem fiebat. Et dissoluto dicitur diffarratio, quia fiebat farreo
libo adhibito. Et a ferre secundo per commutationem literæ
(ut V. arro existimat) falx, & familia, quibus impientur ea,
que decoquantur. Vlynius, iecur anserinum fartilibus crescit
mira magnitudine. fructus etiam a ferundo dicitur. res il-
le, quas fundis, & que in fundo sunt, ferunt. Vnde fructi-
ferum dicimus fructum ferentem, hoc est pinguis, fertilem.
& fructifera arbores appellatur, que fructum ferunt, di-
singunturq; ab ijs, que neq; feruntur, neq; fructum fer-
runt. & propterea infelices arbores dicuntur. Et fructifera,
quod est fructum facio. & fructificus, siue fructificus, qui
fructum, hoc est utilitatem præstat. Et fructifera fructuum
dea. Et frutex, qui ab herba, & arbore differt. Est enim fru-
tex, qui ad iustam magnitudinem arboris non assurgit, et sicut
tuta similis est multis herbis, sed non demoritur, neq; are-
scit, ut herba. uerum perennis est. a quo fit fruticor uerbum,
hoc est pullulo, & quasi frutices emittit. Cicero, excisa est
enim arbor, non emissa. itaq; quasi fructuatum uides. Vnde
de fruticari pilum per metaphoram dicimus, & frutetum,
& fruticeum, ubi multi fructus sunt, sicut uinetum, &
olinetum, uli multæ uitis, & multæ oliuæ. ueteres pro fru-
ctu foeminino genere etiam fructam dixerunt, & in geni-
tuo fructus pro fructus. V. arro. Quæro utrum fructus,
an delectationis causa uendatur. Dicebaturq; si casualiter fru-
ctus oleum iustum ex oliuis expressum, quod uero post mo-
lam primum siuebat, sios fructus uocabatur. Et fruges,
quod est generale nomen, & non modo frumenta, legumi-

naq; completitur, sed quicquid ex fructu terre in alimoniam
uertimus. Vnde frugifera arbores dicitur sunt, que cumq;
fructum ferunt. a quo fit defruo uerbu, quod est omni fru-
ctu folio, omnem fructum exhauro. Plyn. Oraculum illud
magnopere astodiendum, segitem ne defruget. Columella.
Constat enim segitem nimia defruitione exinaniri. Pompe-
ius tamen, & Seruius, & Donatus, frugis uocabulum a frum-
ne deductum existimant, est autem frumen eminens sub men-
to gutturis pars, qua cibus in aluum demittitur a ferendo cibo
appellatum, et alio modo dicitur rumen, a quo fit Rumino uer-
bum, siue rumi nor, quod est reuomo, ac rursum consumo, a quo
ruminatio deducitur, per qua demissus cibus reuocatur, ac ma-
ditur. Et Rumina dea, que rumæ præest, hoc est pueris lacte-
tibus. Rumam ueteres uocabant mammam, a qua rumare pro
lactare dicitur est, quasi mammam in rumen immittere. unde
et irrumare deductum fœdæ significationis uerbum, quod
penis in os quasi sugendus immittatur. Et subrumi agni dicitur
tur, qui adhuc sub mamma habentur. Et Ruminalis ficus, sub
qua lupar emio, & Romulo dicitur mammam præbuisse, que
et Rumula uocitata est. Ouidius queq; uocatur Romula nunc
ficus, Rumula ficus erat, siue quod sub ea pecudes aestatis tem-
pore frigeræ captantes herbas ruminare consueuerunt. Qui-
dam strumam quoq; a rumâ dicitur existimant, quasi strues
rumam, morbus est, quem uulgo a scrofo, ut opinor, que eo
morbo afficitur, scrofulam uocant, tumor scilicet, in quo
subtus concretæ quedam ex pure, & sanguine quasi glandu-
le oriuntur. Strumosi dicuntur, qui id uinum patiuntur. Et
strumosa pars corporis, que eolesa est, interdum tamen rumi-
nor per metaphoram accipitur, pro reuoco in memoriam. V. ar-
ro, non modo absens de te sepius cogitabit, sed et rumuabitur
humanitatem tuam. Linius nemo hæc nostræ rumuabitur mu-
lieri. V. ceteres in nominatio frux, pro fruge dixerunt. V. ar-
ro, frux, legumen, tritium, a quo frugæ indeclinabile nomen
deriuatur. Sunt autem frugæ homines, quo greci χρονομοι
appellant, qui in omni re motus animi moderantur. Vnde est
Pijonis illius agnomen tantopere celebratum. inde etiã fruga-
les diuiner, et frugalitas dicitur, que motus animi appetentes
regit, & sedat, moderatamq; in omni re nouit seruare con-
stantiam. Et frugaliter aduerbium, temperate, modeste, et fru-
mentum, quasi frugamentum, et fruor quasi ex esu frugum de-
lectationem capio. V. tor enim, & fruor differrunt, quod uti, si
cum homine iunatur, conuersari est. Cicero, cuius patre fami-
liar. ter utebat, idest cum quo familiariter conuersabar. Si uero
cum alijs iungatur, est usum habere. Martia. V. tere lactucas, et
mollibus utere malus. hinc usus fit, qd interdum ipsam utendi
significationem habet. Vir. nam neq; erat arys usus. interdum
consuetudine, conuersationem. Tere. sic mihi est usus. Quinti-
mulierem, cum qua longus illi fuerat usus. Vnde usu uenire,
pro atedere ponimus. Plyn. id enim frequenter usu uenit, ut ma-
li bonis præferantur. Aliquando ponitur pro opus est. Vir. nunc
uiribus usus, nunc manibus. Item quia solentis uti rebus, ut ex
ijs utilitatem percipiamus, usus aliquando, pro utilitate accipi-
tur. Apuleius. Cum id ex usu meo non esset. Hinc utilis, et uti-
litas dicuntur, & aduerbium utiliter. Item apud iuriconsul-
tos usus fructus dicitur, cum res aliqua non nostra est, sed
pinde ex ea fructu, atq; utilitatem capimus, ac si nostra esset,
defini uirg; ab Vlpiano ius alienis rebus utendi, fruediq; sal-
ua rerum substantia. Abuti uero est perperam uti, siue nimis
licenter uti. Cicero, noli abuti nimis patientia nostra. Vnde ab
usus, & abusus dicuntur, cum aliqua re per licentiam male
utimur. Item abusus dicitur, qd utendo consumptu est. Plyn.
ubi illa, que dedi ante abusa, si ea durarent mihi, mulier int

teretur ad te. Et usucapio abusa dicitur acquisitio, siue adiectio
dominii per continuationem possessionis longi temporis desi-
niti, ut puta triginta, aut quadraginta annorum, si res immo-
bilis sit, quam possidemus item trium annorum, si res mobi-
lis sit. Recentiores primam illam præscriptionem uocant, hanc
uero usucapionem. Ita enim dicitur usucapio, sicut pignori-
capio. Cato, hæc pignori capio ob æs militare facta est, quod
æs tribuno ærario miles accipere debeat. Et usuto, & usur-
po eiusdem significationis. a quibus usitatio, & usurpatio di-
cuntur. Cicero, post inuenta conclusio est, qua credo usuros ue-
teres illos fuisse, si iam nota, atq; usurpata res esset, qua in-
uenta, omnes usus magnos oratores uidemus. & usura, que
modo pro usu accipitur. Seneca, si mihi unus diecule usuram
pmississet. modo significat scenus, a quo scenerator, a quibusdã
usurarius dicitur. Frui autem est ex re, qua utimur, delectatio-
nem capere. Vnde fieri potest, ut eadem re unus utatur, alter
fruat, ut si per æstum duo frigidã aqua manus lauet, alter,
ut abluat sordes, alter, ut frigiditate illa oblectetur. Hæt hoc
uerbum tria supina. Fruitiu unde fruio fit, quo uerbo theolo-
gi utuntur, uoluntq; ad Deum tantum referri. Et fructum, unde
fit fretus, idest cõsilius. Quint. tua fretus humanitate id egerã.
Et frutum, ut paulo mox ostendemus. A fruor fit fruisor, sicut
a fateor fatisor. Lucilius, æque fruisor ego, ac tu. Et pfruor
quod est in totum fruor. Et defruor, omnem fructum capio.
A quo defrutum appellatum, uini genus huiusmodi. Decoqui-
tur mustu ad tertiam partem mensuræ, quod syreum dicitur.
Græci a τὸ τὸ εἶν, quod est decoquere, & τὸ νῦν uocant, no-
stri a sapiditate (ut arbutror) sapam nominant. hoc si ad dimi-
diã partem decoquatur, fit defrutum, quod omnis fructus ex
eius musto deactus sit, frutum quoq; & frutum ueteres dice-
runt passiuè eum, siue eam, quibus nos frui contigisset. Vnde
frutnal dicitur est, templum Veneris frutæ. Cato etiam fru-
uisor pro fruor, & frutum dixit prudentem, hoc est eum, quo
per frui liceret, siue e contrario infimum insipientem, ac isto
lidum, qui nulli usui esset. Sed nos frumium, quod insumiu a
græco potius deducta existimamus. nam greci φρουμιον fru-
dentem, & φρουρα dementem dicunt. item a ferendo frumium
dicitur siue (ut quidam putant) a frugibus, quasi frugimiu.
Frumenta autem dici putant quecumq; erunt. aristas. a
frumento, sit frumentum uerbum, quod est frumentum collige-
Vnde frumentatio collectio frumenti, & frumentator, qui fru-
mentatum profectus est. Et frumentarium, quod ad frumentu
pertinet. ut frumentarius ager, frumentariu cribrum, frumen-
taria lex de frumentis, sicut agraria de agris. Item a ferendo
frustum cuiusq; re. particula, qd facile feratur. V. ar. in
frusta secant, ueribusq; irementia figunt. M. Cato, si iusto panis
conduci potest, uiliti taceat, uti loquatur. unde fit aduerbium
frustatum, et frustillatum. hoc est minutatum, et per frusta. item
Vlynius, frustillu, et frustillum usurpat pro paruo frusto. Fru-
stra quoq; aduerbiu hinc deductum quidã existimant, quod
significat inactum, quasi impetrecte. a quo fit frustro uerbu,
quod est fallo, deludo. & passiuu eius frustor, quod etiam de
ponens reperitur. Vnde sunt uerfus illi uenustissimi poetæ ab
A. Gel. commemorati. Nam qui lepide postulat alteru frustra
ri. Quæ frustra, frustra eum dicit, frustra esse. Nã qui sese
frustra, quem frustrari sentit, Qui frustra, is frustra est. si
non ille est frustra. Quidam tamen hæc a frangendo potius
deducta existimant. A ferendo etiã frustra dicitur, & frumium,
quo stramenta feruntur, a quo bisfratrum, & bisfratru, et bis-
fratrum, et frater, a quo trifrater. Vlynius, tu triu literaru
homo uituperas me, & fur trifrater. Et fructu, et fructilla
deducimus, & fructilis, quo utimur ad extrahendum frum-

do pro formoso. Plau. Equid fortis uisa est? Nominum etiam pro diuite. Idem eam sorore spondisse suam, in tam fortem familiam, hoc est diuitem, et copiosam. firmus quoque, hoc est stabilis, mans a feredo dictus, quod constanter omnia ferat. a quo firmitas, hoc est stabilitas, constantia, que et firmitudo dicitur. Plau. Si istam firmitudinem animi obtines, salui sumus. et firmiter aduerbit, stabiliter, inconste. et firmo uerbu, quod est sito, stabilio. a quo firmator, firmatrix, firmatio. Affirmo, quod significat assuero. unde affirmator, affirmatrix, affirmatio, affirmatiu. et aduerbium affirmatiu. Offirmo idem quod firmo. Plau. Offirma pessulum. Infirmo, debilito. a quo infirmus, debilis. et infirmitas, debilitas, imbecillitas. Refirmo, rursum firmo. confirmo. approbo. roboro. a quo confirmator, confirmatrix, confirmatio, confirmatiu. et aduerbium confirmatiu. Et fortuna a ferendo dicta, quod tenere, et sine ratione feratur. Est enim fortuna accidentium rerum subitus, atque inopinatus euentus. Hec a ueteribus Dea credita est, a qui busdam etiam deus uariis casibus humana deludens, et propterea cetera estimata. Inuenialis. Te facimus fortuna dea, celo; loquor. hanc eadem ratione et fors dicitur. Vir. Forte sua libycis tempestas appulit oris. Fors, et Fortuna, ita a quibusdam distinguuntur, ut fors casus sit, hoc est id, quod fortuito accidit, fortuna uero ipsa Dea. Acius, naq; audire uolo, quo captus modo, Fortuna ne an forte reperitur. Terē. O' fortuna, o' fors fortuna. Donatus. Aliud Fortuna est, aliud fors fortuna. Fortuna dicitur est incerta res. fors fortuna, euentus fortunæ bonus. Na fors, fortuna est, cuius diem festum uolunt q in arte aliqua uiuunt. huius aedes trans Tyberim erat. Fortunæ uocabulum medium est sed cum fortunam solam dicimus, intelligimus felicitatem. Unde fortunatos felices nominamus, infortunatos uero infelices. et infortunium, mala Fortunam. Fortunatos tamen pro propitijs ponimus. Afranius. Deos ego omnes, ut fortunati sine peccator. Fortunare etiam prosperare est, ac bonis augere. Cicero. Tili patrimonium dii fortunent. hinc fortunæ dicitur diuitiæ. et fortunatum aduerbium, prospere, ac feliciter. Plau. Si dederit Iuppiter, ut fortunatum omnia succedant. et fortunatæ insula a fructuum ubertate dicta sunt in mari Atlantico uel a Gorgadæ, aduersa promontorio, quod uocatur ἐπιπλοῦς ἤπειρος. Prima uocatur Obriou, habes in montibus stagnum, arboresque ferule similes, ex quibus aqua exprimitur, ex nigra, amara, ex candidioribus, dulcis, et potui inuicanda. Altera Iunonia appellatur, in qua una tantum adicula erat lapide extructa, ab ea tertia eodem nomine minor, deinde caprarum lacertis gradibus referta. in conspectu harum uicaria, aere nebuloso, ac casto, et propterea semper uualis. Proxima ei Canaria ita uocata a canum multitudine ingentis magnitudinis. Omnes pomorum, et uinum omnis generis copia abundant. hac ultima etiam palmetis cariotas ferentibus, et nucæ pineæ, et melle. Papyrus quoque, ac siuros in annibus habet. A forte, et eundo fortuitum dicitur, quod casu accidit. Item a forte aduerbium, fortassis, fortasse, fortitan, fortan, que aliquando pro temere accipiuntur, aliquando sunt aduerbia dubitandi. eodem modo fors, et forte, et fortuito. Item a ferendo forū appellatum negotiationis locus, quo uenalia feruntur, ut forum iulium, forum staminiuum, forum semprouium ab eorum nominibus, quæ ea fora custodienda curarent, quod etiam in locis priuatis, et in uis, et in agris fieri solet. Unde forum boarium dicitur, in quo boves uenduntur, forum olitorum, in quo herbarum uenduntur, quod erat antiquum macellum. quapropter nunc quoque olerum locum Lacedæmonij macellum uocant. Forum piscarium, in quo pisces uenerunt. forum cupidinis, in quo uenduntur cupedia. Cupes enim, et cupedia, antiqui lautiores

bos nominabant. unde cupidinarij dicti sine omnes, qui esca lenta uedunt, ab eo, quod alimenta rebus cupidinis prebeant. Dicitur tamen etiam forum locus, in quo cum populo agitur, cōtiones habentur, lites tractantur, quod ibi iudicia feruntur, unde et foreses dicitur, qui in foro uersantur. et si peruenit interponentes se, lites dirimunt, quos greci πρῶτοι κριταί, hoc est pragmaticos appellant. et forensia uerba, quibus in foro uiuunt. et circumforanei, qui circa forum spatiantur uedentes aliquid, aut ementes, aut sciscitantes, aut tempus maniter terentes. Forū quoque agere dicitur is, qui prouincæ præest, dum ciuitates uocat, et de conuersione earum cognoscit, ac sententiam fert. Forum item ueteres appellabant, quod postea uestibulum sepulchri dictum est. Fori autem uirili genere, et multitudinis numero sunt tabulata nauium ab eo, quod incessus ferant, siquidem per eos nauis discuntur. Virg. Implessimq; foros flammis. Cicero, Alij ma'os scandant. alij per foros cursitent. Item spectacula, hoc est loca erecta, ut ex ijs spectentur. Liui. Tum primum circi, qui maximus dicitur, designatus est locus, diuisa loca patribus, equibusque, ut si erecta sibi quisque faceret, fori appellati ex ijs minores forulos dicimus, qui aliquando armariola significant, in quibus reponitur libri. Inuenia. Sic libros dabit, et forulos. hinc et forare penetrare, et quasi in forū exire, a quo pforare, et foramen, et foratus quartæ declinationis. et forago silum, quo textrices diurnum opus distinguunt, a forado, dictum. et fores, quibus iam uel clauduntur, quod foris aperiantur, quemadmodum ualues, quod intus reuoluantur, hæc per diminutionem forulæ appellantur. unde Forculus deus, q foribus præerat. sicut Cardine a dea, que cardinibus præerat. et Limentinus de is, qui præerat limini. et foramina, hoc est parue fore. Cicero. Nam nunc quidē, quanq; foramina illa, que patent ad animos a corpore, callidissimo artificio natura fabricauit. Et fores, et foris, quasi ad forū, et in foro. et forinsecus eiusdem significationis, cum forū. et foria. serora liquidiora, quod facile ferantur foras. Unde cō forire uerbu, quod est serore liquido fœdare, quod Plau. conacare dixit. Pomponius, Conforis me. Diomedes. Et foriolus, qui uentrem habet solutum, et foria facile emittit. Laberius. Foriolus es, in colco acas. unde foria locus dicitur publicus, in quo licet omnibus uentrem exonerare, cum latrina in priuatis usus sit a latendo dicta. Cloaca uero locus cauius, p que colluuiis quedam fluit, a quo fit cloacare uerbu, quod est in quinate deduci. Cloacæ tamen appellatione Vlpianus scribit et tubos, et fistulas contineri. Pertinebat autem ad salubritatem ciuium, et tutelam, ut forice purgarentur, ac cloacæ reficerentur. Nam et cœlum pestilens, et ruina immunda manantur. Inue. inde reuerſi Conducunt forias. Sunt, qui frenū etiam a feredo dictum existimant, quod equos uertat, feratq; quod uelit, unde effrenes, et infrenes, atq; effrenatos dicimus, qui cohiberi, et pro arbitrio nostro agi non possunt. et freno uerbum, quod significat cohibeo. et refreno eiusdem significationis. Seneca. Cohibendus enim, ac refrenandus est animus. frenum in singulari neutri generis est, in plurali uero frenas, et frenos dicimus. Quidam tamen frenum non a ferendo, sed a frangendo dictum putant, quod equorum, aliorumque animalium ora frangat. ideoque cum a diphthongo scribi debere. Fistula quoque ab aqua ferenda dicta est, quamuis alij a fundenda aqua dictam malint. proprie enim fistule sunt, ut Pomponius inquit, per quas aquas ducimus, a quarū similitudine instrumentum musicum fistulam uocamus, cuius Pan dicitur inuentor fuisse. Vir. septem copacta cicutis fistula. Eadem quoque similitudine fistula uocatur ulcus altum, angustum, callosum, siue ex uulnere sit siue ex uitio intus orto, quod ad suppurationem peruenit,

peruenit, quæ primo tentare specillo medicus debet, ut quod tendat, et quam alte perueniat, scire possit. Ab hoc fit fistulo uerbum, quod significat fistulam ago. Plyn. Et punicis fistulans uice. Item for faris a ferro deductum est, quamuis prima persona in usu non sit. nihil enim aliud est dari, quæ ferre, hoc est loqui. Quæ anquam uarro inter dari, et loqui hoc interesse scribit, quod futurus, qui primus significabilis uocem ore emittit, nullo uerborum ordine seruato. unde uerbi ante quam id faciunt, infantes dicitur. Loquitur autem is, qui suo loco unumquodque uerbum sciens ponit. A for, famior in imperatio dicitur, quod ueteres pro dicitio usurpabant. et Fabolinus deus, qui pueris primo dari incipientibus præest. et facti dicitur, quod est multa loquor, a quo refuto, et confuto, de quibus inferius dicemus. et factus locutus, et fama, que proprie est inanis de aliqua re rumor sine ueri cognitione, siue bonus sit, siue malus. Et hoc tantū differt a rumore, quod rumor semper de recenti dicitur. Cicero. improbissimus rumoribus dissipatis. Liuius, Manat ita urbe rumor. Fabio ad cœlum laudibus ferunt. Eadem etiam sepe dicitur de re inueterata, firmataque in hominum opinione, quamuis incerta. Mart. Quicquid fama canit, donat arena tibi. hoc est, quicquid incertum, fabulosumque narrat uel uisus, tu opere præstas. Quæ uero fama est Iouem olim in imbrem aureum conuersum puellæ in gremium descendisse. Ponnus tamen frequenter pro laude, ac celebritate, ut fama Fabio rum. fama Camillorum. fama Scipionum. Vir. sum pius Aeneas, fama su p athera notus. Aliquando pro opinione. Plyn. Euc eum liberalitatis tuæ fama pduxerat. Vir. nos munera templis quippe tuis ferimus. famamque fouemus inanē. Hinc fit famosum, et infame eiusdem plane significationis. Cicero, Non pol inquit audeo. nā me ad famosas uenit mater accedere. Plau. Quæ etiam me miserum famosum fecit flagitijs suis. Sall. Largitionem famosam, impudicentem. Unde infamia, et qua Apuleius uultur, infamatio deriuatur. Et famiger, et famigerio uerbum, hoc est diuulgo. et famigerabile uulgandum apud antiquos, ut uarro testatur. et famigeratio diuulgatio. Fama a grecis quæ uer nominant, que similiter ἀπό τῆς φήμης, hoc est a fando deriuatur. differtque fama a gloria, que cōstas, et solida est, atque ita definitur. Gloria est frequens de aliquo fama cum laude. Est tamen alia inanis gloria, minorū plerumque laudatrix, que definitur popularis fama, ex honestatis similitudine promouens. ab hac diminutiuum fit g'oriola, et gloriolor uerbum notæ significationis. et gloriabundus, qui gloria tur, et glorioſus, q se uel inaniter iactat, uel alterius inani laudatione effertur, et laudari querit. et inglorius, qui nulla laude, aut gloria dignus est, ueluti ignobilis. Rumor et aliquando pro faure ponitur. Virg. Ergo iter inceptum peragunt rumore secundo. ab hoc rumosulus paruis rumor, et rumose ro honeste dictum, pro rumore ferro. Plau. Thebani uero rumiferant, probant. Quidam etiam rumosero usurparunt, et nonnulli rumite. Næuius, Simul alius aliunde rumitāt inter sese. Item adrumauit inuenitur pro eo, quod est rumorem fecit, siue commurmuratus est. quidā hæc a rumine, hoc est parte gutturis putare deduci. Fames uero, hoc est edendi cupiditas, non a fando sed ἀπό τῆς φάω deducitur, quod est edo. unde fame licus, qui edendi cupiditate agitur, et famelicus, qui frequenter famelicus est. unde famelicusam uerbum paluisse ueteres uocabant. Et famico, esurio. a quo famisco. Fale autem a fando dictæ sunt, quod Thucydides cœlum uocabant. sunt autem lignæ turres. Item a fando infandum, magnum, quod uix dari q possit. Vir. Infandum regina iubes reuolare dolorem. et infans puer, qui non dum dari cepit, quod etia de brutis dicitur, atque etiam auibus. Plyn. Quæ adrupedes infantes suos cognoscunt.

Idem, uel spertilio uolucrum sola lacte nutrit, ubera ad mouens geminos uolitat amplexa infantes. Itē de inanimabilibus. idē de boletis. Nec tunica minor gratia in cibo infantis boleti, hoc est parui, et nō dum adulti. a quo infans. a fit. actus infans. Ly. nā et ab infante, infante deducitur. uisus, hinc seu misericordia fortune eius, seu infantilibus blādimentis inductus diu protexit. Thucydides fundum cœlum uocabant. a quo fale ob altitudinem turres lignæ uocatae sunt. a quibus salarica dicitur, telum maximum, quod in fulminis modum pugnantem de fale iaciebant. Virg. Sed magnum stridens contorta salarica uenit. Falces autem, et harpagæ armorum genera erant, murorum oppugnationibus apte. Sifenna, falces iniectas communiunt. pluteos propius collocatis harpagis deijunt e turribus. Plutei crateres sunt, corio crudo intextæ, que apponi solebāt militibus opus facientibus. ideoque appellabantur milites. Nunc etiam tabule, quibus quæ præsepitur, eodem nomine significantur. Infantem etiam per metaphoram dicimus stultum, et quia stiloqui nescientem, et infantorem, et infantissimum, pro stultiore, et stultissimum, et infantiam, hoc est stultitiam. et infantiliter, stulte, pueriliter. et infantilitas, puerilitas. Sic autem a ferro dari dicitur latini, que admodum greci ἀπό τῆς φήμης, quod est dari, et differe, unde physis deducta est, quam Quæ definit eloquentiæ corpus. a qua Theophrastus appellatus, quasi diuina eloquentia præditus. Item a fando fas dicitur, hoc est pius, et religioſus, et dari dignum. ad deos. n. refertur, sicut iustum ad homines. Vir. fas, et iura sinunt, hoc est diuina, et humana iura permittunt. cuius contrarium est nefas, hoc est impium, et execrabile. a quo fit nefandum, et nefarium, hoc est sceleratum, et quod ne dari quidem liceat, quis aliqui nefariū a farre potius deductum uelint, quo scelerati, quasi uitæ indigni non darent. Item fasti dies dicti sunt, quibus licet dari præteri tria uerba. do. di. o. addico. et nefasti his contrarij, quibus dari non licet. Ouidius, ille uisus erit, per quem tria uerba silentur, Fastus erit, per quem lege licet bit ago. hinc fastorum libri appellati sunt, in quibus totius anni descriptio continebatur. De quibus idem Ouidius scribit, Sacra recognosces annalibus eruta prisca, Et quo sit merito quæque notata dies. Inuenies illic et festa domestica uobis. Sæpe tibi pater est. sepe legendus annus. Fastis autem temporibus fastorum libri solis Pontificibus noti erant, et sacerdotum reges, quos primus Numa ad Hetruscorum imitationē dicitur instituisse. hos enim legens minor Pontifex, et obseruatione sacri ficulo Regis patefacta, celebrato ab utroque sacrificio, idem Pontifex calata, id est uocata in capitulum plebe, iuxta curiam calatrā, que a se Romuli prope erat, dies populo quomodo obseruari deberent, indicabat. Sed postea fisti Cn. Flauij scribere opera, etiam inuitis patribus, in omnium notitiam peruenere. Oēs autē totius anni dies ex institutione Numæ aut festi erant a ferijs ita dicti, aut profesti, aut interasti. Festi erant, in quibus uel sacrificia dijs offerrebat, uel dies diurnis epulationibus celebrabatur, uel ludi in honore Deorum agebantur, uel feriae obseruabantur. a quibus festiuis deducitur, et festiuitas, et festiuo uerbum, hoc est diem festum ago. et festus. a. um. festus dicitur res festiua, hoc est inuicanda, et lepida. Eundem festiuam dicimus, que leta, et inuicanda est, fronde festum, que festas adhibetur. Profesti, qui hominibus ad rem uel priuatam, uel publicam administrandam concessi erant. Hi autem fisti erant, quibus licebat prætori ius dicere, aut comitiales, quibus licebat cum populo agere, aut comperedini, quibus licebat uindimonium iurare, aut stati, qui iudicij causa cum peregrino instituebantur. Plau. Status conductus cum hoste intercessit dies. Hostem enim hoc loco more ueterum nominat peregrinum, aut

præliates, quibus sis est res ablatis repetere, uel hoste lacessere. Sed citandi ad pugandum diei tunc Romanis erat licentia, cum ipsi bellum inferrent. Alioqui, cum exciperent, nullus obiabat dies, quo manus uel salutem sua, uel publicam defendere dignitatem. Inter ipsi dies erant Deorum, hominumque communes, hi ueter se, non in aia diuidebantur. Illorum enim dierum quibuslibet horis sis erat, quibuslibet fas non erat ius dicere. Nam, cum hostia cadebatur, fari nefas erat, intercaesa, et porrecta fari licebat, rursum, cum adoieretur, non licebat. Dies atros uocabantur prisci, quos nunc ab obseruatore huiusmodi rerum provincia aegyptios uocamus, quidam ad emendationem insanae nominis communes nuncupant, qui uelut infelices ad omnia caueda sunt, quales erant apud Romanos postriduani diei, quod Sulpitius Tribunus militum ad Alliam aduersus Gallos pygmaurus rem diuinam postridie Iduum Quinti dimittendi gratia fecerat. Item a fando sanum deducitur, hoc est templum, quod Pontifex in dedicatione templi certa uerba praefari solet, quauis sint alig, qui a dō rō paripō, dictum maline, quod significat manifestum, quod a fano responsa dabantur. unde prophetæ dicti sunt antistes sanorum, et oraculorum interpretes. et hypophetæ uaticinandi ministri, quibus scilicet prophetæ imperabant. Et fanaticus, insanus dicitur, quoniam sacerdotes, cum responsa dabant, furore pleni insanire uidebantur. Hinc Fani Piceni urbs dicitur, in litore Adriatico inter Pisaurum, ac Senogalliam, oīum Italiae urbium, meo iudicio, amoenissima, siue loci naturā, seu animi ingenia consideres, quod in ea pulcherrimum Fortunæ templū fuerit, cuius adhuc reliquie conspicuntur. Hinc Fanenses, siue Fanestres appellati. Item profanum irreligiosum, non sanctum. Plautus. Sacrum, an profanū habes parumpenditur. is enim profanus est, qui fani religione nō tenetur, quasi per dō a fano, et a religione secretus. Profanum etiam appellatur, quod ex religioso, uel sacro in hominum usum conuersum est. Virg. Fauna precor miserere inquit, uisq; optima feruū Terra tene, cui uestro si semper honores, Quos contra Aeneade bello fecere profanos, dixerat enī superius. Sed sturp Teucri nullo discrimine sacrum su, tulerant. Hinc profanare est ex sacro humanis usibus promiscuum facere. unde de profanatum templū dicimus, cū in eo uel dimicatum est, uel aliqd turpe commissum. a quo profanatio deducitur. Quidam haec oīa a graeco deducunt per ph potius, quā per f scribendam existimant. Vt etes pro sanum habū scripsere, et hamulū pro pio fano. A fando etiā fatuus deriuatur, hoc est simplex, insulsus, et quasi fari nesciens. quapropter et cibos insulsos, atq; inspidos fanos dicimus, et fatuitatem, stultitiam. Fani etiam dicuntur. Fauni, agrestes Dii, quod fari nesciant. unde et infatuat mulieres dicuntur, quae sanorum ludibrijs agitantur. similiter infatuati uiri, quos nunc uisus spiritu plenos nominat. quidam etiam demonia. os. et infatuo, atq; infatuor uerba. Item Fatua Dca dicitur terra, quod infantes partu editi nō prius uocē edunt, quāam terram attingerint. Eadē et Bona dea nominata, quod omnium nobis ad uictum bonorum causa est. et Fauna, quod omni usui animantium fuit. a qua Fauni agrestes Dii, quod a terra geniti sunt. et Ops, quod ipsius ope, atq; auxilio uita constat. et Damia, quia ei in aperto sacrificabatur. unde et sacerdos eius Damatris appellabatur, et sacrificium, quod ei fiebat, damum a contrario sensu, quod minime esset damosior, hoc est publ. cum. A fando, fiteor, quasi uehementer loquor, et affirmo. fateri enim est sponte aliquid affirmare. consisti aliquo modo coactum. profiteri ad gloriā aliquid pra se ferre. diffiteri negare. a confiteor confessio fit, et confessor, non, qui peccata alterius audit, ut imperium nūctis usurpat, sed qui propria consistitur rogatus. Item professio, confessio

facta palam. et professor, qui aliquid publice constituitur. unde professores bonarum artium dicimus uel eos, qui in ijs eruditi sunt, uel qui eas publice legunt. Nam et profiteri usurpamus pro publice legere. Item a fando praefari dicitur, quasi antefari. unde praefationem nominamus exordium, quod et principium, et proximum nuncupatur, et praefari eiusdem significationis, a quo prophetae dicuntur antistes sanorum, oraculorumque interpretes, quos graeci similiter a dō rō opoplatu, quod ostendere est, opoplatu appellant. praefari tamen aliquando significat per quandam ueluti praefationem id, quod dictum est sanus, uel indicare, uel remedijs quibusdam praenunire. unde praefanda dicitur turpia, quod scilicet ea praefari oportet. Val. Cassius nunq sine praefatione publica pericidij nominandus. Quint. Vitandū est, cum iunctura de formiter sonat, ut si cum hominibus notis loqui nos dicimus, nisi hominibus medium sit, in praefanda uidemus incidere. quod Virg. fecit. et numerum cum nauibus aequat. Solemus autem in praefando his uerbis uti, si licet dicere, si commemorare fas est. quod dictum quoque fandum est. honore dicto. honor sit auribus uestris. et alia huiusmodi. Phyn. Alius os uerberat, alius peccus, et uentrem, atq; etiam, foedum dictu, uerecūda contundit. Quint. Honor sit auribus uestris, iubet proficere gladio cinctum. Itē a fando factus, quod superbiam significat, et elationem quandā cum iactantia uerborum, estque quartae declinationis, cum liber, qui dierum obseruationem continet. sit se cūda. Aliquando tamen et pro libro quartae declinationis inuenitur. Lucretius. Nec me uis Eudoxi uincatur fastibus annus. A fastu fit fastidium uerbu, quod proprie est cum fastu quodam contemtu. Virg. Inuenias alium, si te hic fastidit Alexis, unde et pro stomacho accipitur. a quo fit fastidium, et fastidiose aduerbiū, hoc est stomachose, quod et fastiduliter uerbes dixerunt. et fastigium, quod proprie altitudinem, ac summam operis significat. Virg. et fastigata suspicit urbis. a quo fit fastigium, quod acuminatum significat, et quasi in fastigium cretum. Phyn. Germinat rosa omnis primo in clusa granofo cortice, quae mox intumescit, et in uiridens alabastris fastigato paulatim rubescēs debilitat. Aliquando tamen pro imo ponitur. Virg. Forfitan et serobibus quae sint fastigata queras. Item a fando fit sanum, quouerbo poietae pro sermone, ac locutione uantur, et fabulor, quod est loquor. a quo confabulor, simul loquor. A pulcius, is enim, dum una confabularemur, hoc mihi testatus est. A confabulando confabulatio deriuatur, hoc est collocutio, et a fabulando fabula, cuius diminutiuum est fabella. est autem proprie sermo, et confabulatio. Martialis, Quodq; tibi moechum fabula nulla dabit. Item fabula, res ad utilitatem, siue delectationem hominum confecta, ut sunt poetarum fabulae, et haec, quae licet ab Hesiodo poeta iuuentum acciperint, nomine tamen dicuntur a sophia, quod his in primis usus fuerit. A esopos, haec morum in modum animos ducunt. praesertim rusticorum, et imperitorū, qui et simplicius, quae ficta sunt, audiunt. et ijs, quibus delectantur, facilius capti uoluptate consentunt, qualis est nota illa de membris humanis aduersus uentrem discordantibus, qua Menenius Agrippa plebē cum patribus in gratiam tractatur reduxisse. aut illa, cuius mentionem facit Horat. Olim quod uulpes agrote cauta leoni. haec et apologetus, siue apologetio dicitur, definiturque ex rebus humilibus composita quaedam forma, ac species ad uidentium. Plautus. Priusq; abis praesente te huic apologetum agere usum uolo. Quidam fabulam, et argumentum ita distinguunt, ut fabula sit res contra naturam dicta, siue facta, siue non facta, ut de Passiphac. Argumentū quicquid secundum naturam dicitur, siue factum, siue non factum est, ut de Phaedra. Fabula graece μῦθος dicitur, a quo mythicus

ethicus fabulosus, et mythologia sermo fabulosus. Item a fando fit fatum, quod proprie a Chryssippo ita definitur. fatum, quod graeci ἀμαρτυρία uocant, est sempiterna quaedam, et in declinabilis series rerū, et athena uolens semetipsa sese, atq; implicans per aeternos consequentia ordines, ex quibus apta, nexaq; est. Aliquando tamen fatum pro natura ponitur. Virg. Nam quae nec fato, merita nec morte peribit. et pro uoluntate. Idem, fatis Iuonis iniquae. Item pro oraculo quod dū fatum. Idē, Oblitus fatorum. Item pro morte, quia nihil tam necessarium impedit homini, quā mors. unde fato concedere pro mori usurpamus. et fatalis dies dicitur periculis, et fatiferū, mortiferum. Fatiale etiam uocamus quicquid ex nobis fato debetur, siue bonum sit, siue malum. Fatidius dicitur, qui nobis fata, hoc est decreta deorum exponit, hoc est, qui uaticinatur. et uates, quasi fates dicitur. et uaticinor, quasi fatinor, hoc est fati cano. et uaticinūm, quasi fatinūm, quibus sint, qui a uicendis, hoc est a colligendis uerbis uates dictos existimant. hinc uaticinans collis, et uaticinans a ter, et uaticinans deus agri praeses appellatur. uel a uaticinans, quae uel et instinctu eius dei in eo agro fieri solita erat, uel quoniam penes hunc deū sint uocis humanae initia, quoniam ueri simulatq; parti sunt, eam primā uocē edunt, quae prima in uaticinatio syllaba est, a qua fit uagrus factitium uerbu, et uagrus, uel quod eo colle pontus fuerit populus romanus uatum responsū, expulsi inde Herusis. Itē a fando effata dicuntur, quae augures in fine auspicioū extra urbē sunt effati. Et effari templa ab auguribus dicitur, cū fines notantur. effari enim proprie eloqui est. Virg. sic effatus uestigia praesit. Item a fando fallo deducitur, ut Varro placet, quod fando decipiamus, ac contra, quod diximus, faciamus. nā, si quis re fallit, improprie fallere dicitur, et fallax appellatur, qui mentiendo decipit. A fallo fit compositum refello. est enim refellere id, quod dicitur est, arguendo falsum ostendere. Teren. Cum tu horū nihil refelles. unde Rhetores refellere, et purgare ita distinguunt, ut refellere dicitur de eo, qui factū negat, purgare uero de eo, qui fatetur quidē factū, sed defendit. et falsarij dicuntur, qui decipiendi gratia publica scripta falsificant, et falsificatio uerbu. a quo falsificatio, et falsus, quod interdū significat eum, qui deceptus est. Teren. falsus es. hoc est deceptus. interdū eum, qui fallit. Rulius iur. son. falsum esse dicit, si quis chirographū alterius imitetur, aut libellū, aut rationē interdat, aut deseribat. et falsum tutorē, qui tutor nō est, siue habenti tutor datus, siue non, sicut falsum testamentum, quod testamentum non est. Nam falsum librum pro mendoso improprie dicimus. recte tamen appellamus falsum iudiciū, falsum nouū, falsam sententiā, pro non ueris, non quod fallendi gratia dicta sint, sed quod opinione hominumefellerint. haec fallaciae uerba ad decipiendū composita diuunt, et cauillationes. est enim proprie cauillatio subdolaratio, quam conscii nobis mendacij, uincendi tamen causa proferimus. et cauillare est fallaciter, et dolo uti. unde iurisconsulti cauillationem pro calumnia usurpant. utrumque nō a cauendo, hoc est decipiendo deducitur, ut inferius docebimus. Cicero tamen pro genere quodam facietarū cauillationem accipit. cum duo, inquit, sint genera facietarū, alterum equalliter in omni sermone falsum, alterum per acutum, et breue, superior cauillatio, alter dicitur nominatur. ueteres pro fallacia fallam dixerunt. et falso aduerbiū, dicitur non uere. Sallustius queritur de natura sua genus humanū. et fallitas, et falsi crimen, cum publica scriptura falsificatur. et fallaciter, hoc est causa decipiendi. Falsissimus a scriptoribus usurpatur, quāuis falsior non sit in usu. falsum hēre, fallere est. Sall. Neque ea res me falsum habuit. Falsum graeci ψωδὸν dicunt. hinc pseudoprophetae falsi uates appellati sunt. et pseudopanchusa her-

ba similis anchusae, a quibusdam anchusa, et dotis dicta, lanis gnosior, quae anchusa, et minus pinguis, tenuioribus folijs, et laeuidioribus, contra serpentes efficacis potu foliorū, uel seminis. Anchusa radix in usu est digitali crassitudine, scinditur papyri modo, manusque inficit sanguineo colore, praeparat lanas pretiosis coloribus, uarijs agritudinibus prodest, in primis quae lepra, et lentigini, siliniatur. Galenus quatuor eius genera memorat, Onochilon, Lycaoson, Onochilon, quartum dicit esse sine nomine. Onochilon a similitudine labiorū asini dictum est, propter quod quidam labrum asinum nuncupauerunt, siue quod asini labijs huius herbae libenter praecantur. Alij enchryson eā nominant, paruo frutice, flore purpureo, asperis folijs, et ramis, radice massibus sanguinea, caetero nigra. Sunt qui eandem archenion uocant, alij rhezian, efficacissimam contra serpentes. et pseudobunion alia herba napa folia habens, fructicans palmi altitudine, laudatissima in Creta, contra tormina, atq; stranguria efficacis, ramis in potu sumptis quinis cyathis e niue. Haec herba bimio similis est, unde nomen habet, quā aliqui arction uocant, urina mirifice prouocantem. et pseudodictamū, quasi falsum dictamum, quod dictamū simile sit. dictamum cū accentu in penultima pronuntiatū est. Hanc herbam ceruicem monstrauerunt, quod dum uulneratae sunt, si co praecantur, seruitim decidunt tela. nō est alibi, quā in Creta, ramis praetenuis, pulgrole simile feruens, et acre gustu, folijs tantum utuntur, flos ei nullus est, radix tenuis, et superuacua. In Creta quoque non spatiose nascitur, mareque a capris expetitur. Nam hoc, quod nullo pro dictamū ostenditur, fere ubique nascens, pseudodictamū est, folio simili, ramulis minoribus, a quibusdam condrys uocatur, minoris effectus, statim intelligitur, Dictamum eum nimis portione accendit os. Sunt qui tradat utrumque nasci multū faxiam, sed deterius in agris pinguibus, uerum quidem dictamum non nisi in asperis. et quod in Creta nascitur, uerba tera omnia in eadem insula nascentia, infinito praestat ijs, quae eiusdem generis alibi gignuntur. Est et tertium genus dictamū, quod aliqui dictamū uocant, sed neque facie, neque effectu simile. folio silymbrij, ramis maioribus. Tradunt Aradas, neque haec, neque alij herbis uti sed lacte circa uer, quoniam tunc maxime succis herbae turgeant. bibunt autem lac uacuum, quoniam boues ueriferæ profus sint herbarū. Potentia herbarū in quadrupedibus manifesta est, quia circa Aberdeen, et Limitem, quod Diomedes uocatur, equi pastu insatiantur rabie, circa Rothniam uero, et asini, pseudosj eam uocant uestpa, quae singularis uolitat. Hanc magis sinistra manu apprehensam subnectunt ad quartanas pellendas, in quibus medicina clinice propemodum nihil pollet, et pseudosodon genus structurae in aedificijs. Quippe Graeci ueteres e lapide duro, ac siccato aequo construebant, ueluti lateritios parietes, cū ita faessent, isodomon uocabat, genus structurae, quasi aequaliter directū. At cū inaequali crassitudine structa essent, pseudosodon. Tertium genus erat euplecton tantummodo frontibus politis, quasi a mureto, hoc est lene caesum. Reliqua. n. fortuito collocabant. et pseudosmaragdus, de quo inter Lapillos dicimus, et pseudologus, falsidicus, pseudographus, falsarius, pseudomaryr, falsus testis, pseudadelphus, falsus frater, et pseudulus, falsus seruus. unde et plautinae fabulae pseudulii nomen inditū, in qua pseudulus seruus intro ducitur, quod se Syruū aliu seruū esse simulauit. A fando etiā factus dicitur disertus, et quae ea, quae mente concepit, ad audienterz facit, atq; ornate pferit, a quo fit faciendia, hoc est factus disserendi cum gratia. et faciende aduerbiū pro diserte. Itē a fando factus, hoc est elegans in dicendo, et delicias quasdam sermonis habens, quae factiae dicitur. a quo factae aduerbiū, hoc est ex culte, eleganter, urbane. Sunt etiam qui fatim aduerbiū,

quod significat abundanter, a fando dictum uel, quod uerborum maior, quod rerum copia sit, uel quod fieri difficile sit, a quo fit compositum affatum, eiusdem significationis. Et fatigo, quod est abundanter aperior, quasi affatum hinc. Virg. rimisq; fatigant, id est aperiantur, soluantur. et fatigo, quasi fatum ago, hoc est abundanter ago. Proprie. n. fatigare, est ad lassitudinem deducere. Virg. Velociter iaculo ceruos, cursumq; fatigat. Ponitur tamen aliquando pro percutere. Idem, Verisq; uincam terga fatigamus hasta. aliquando pro excitare. Idem, sociosq; fatigat. Virg. capites uigilate uiri. Et aibi, collecta fatigat. Ex longo rabies, et secæ sanguine fauces. Interdum pro cogere, comprimere. Cic. Qui non uerbis sunt, et disputatione philoſophorū, sed uinctis, et carcere fatigandi. Quandoq; pro commouere, perturbare. Virg. Quæ mare nunc, terræq; metu, cœlumq; fatigat. Huius passivum est fatigari, a quo fatigatus, et fatigatio. Item a fando omnia fatiā, et multas aduerbia deriuantur, quæ significant omnes generis, et uulgarum generis, siue in oēs partes, et in multas partes, siue omnibus modis, siue multis modis, quasi quod omnibus modis, aut multis modis fieri possint. Item bifaria, triaria, quadriaria, in duas, tres, quatuor partes, siue diobis, tribus, quatuor modis. Item plurifariam eodem modo dicimus etiam multifariis, et oisariis, et plurifariis adiectiua nomina. Suet. Gladiatoria munera plurifaria, ac multifaria exhibuit. Virg. Quod uoluen unū nos lectatimus postea sepeptifarium, hoc est septifaria diuisum. Apul. Omnisario sermone depinxit. Item fauere, proprie. n. fauere, est bona fieri. Virg. Ore fauete omnes. hinc fauor uox est bene precans alicui, siue alicuius comodum, et laudem tuens, et fauentia, bona ominatio. Nam præcones clamantes populū fauere sacrificijs uerbant. Et fautor, qui fauet, pro quo ueteres fabitorem dixere, et faminum eius fauorix, et fauorabilis, a quo fauorem habemus, et fauorabiliter, cum fauore, passiuè et faustum, felix, cui omnes fauere, a quo aduerbiū fauste, hoc est feliciter. Quorum contraria sunt infastum, et infaste, hoc est infelix, et infelicitate. Et Fauna dea, quod omni animantium generi faueat. Præterea a ferendo frons dicitur, quod iudicia animi præ se ferat. Et enim tristitia hilaritatis, clementiæ, severitatis indicium. Virg. ro tamen a foraminibus potius oculorū dicitur existimat. Anti qui frontem masculino genere dixerunt. A fronte fit compositum bifrons, quod geminam frontem habet, et derivatum frontosus, quod nonnulli pro impudete usurpant. Similiter a ferendo, frons frondis, quod frondes arborū huc, atq; illuc aucto ferantur, proprieq; arborum dicitur frondes, folia uero tā arborum, quā herbarū, et florum, a quo frondescere arbores dicitur, dum frondes emittunt, sicut florescere, dum emittunt flores. Item frondeū, quod totum ex frondibus est, et frondosum, quod abundat frondibus, et frondar, qui arbores amputat, et qui a frondibus manipulos facit per hyemē animalibus in partem offerendos. et qui manibus uitium folia euellit, quo arbor solis unam reddat maturiorem, et frondariū, quod a frondes pertinet. Plyn. Vnus frondator quatuor frondariis sistinas complete in die inuenit. et fronditius, uia cognomen, de quo inferius dicemus. Item a ferendo deducitur fraus, hoc est deceptio, quæ alicui inferitur, si ut ab imponendo dicitur impostura, quandoq; tamen fraus pro periculo accipitur, sicut enim in iure legitur, Fraudi erit illa res, hoc est periculo. Virg. Quis deus in fraudem? interdum pro pœna usurpatur. Idem, iam nosces uentosa ferat cui gloria fraudem. Vlpia. de fraude, et pœna sic scribit. Fraus aliud est, aliud pœna. Fraus enim sine pœna esse potest, pœna sine fraude esse non potest. pœna est noxa uindicta, fraus et ipsa noxa dicitur, et quasi pœna quæ a dā preparatio. A fraus fit fraudolentus, hoc est fraudis ple-

mus, a quo fraudolenter aduerbiū, hoc est cum fraude, et fraudolentum, cuius passivum est fraudor. Quin. Primo iuuen te a flore fraudatus, et defraudo, quod est fructum minuo, uel per fraudem aliquid decipo. Teren. suum defraudans genitū comparat miser. Plau. Ten. ego defraudem, cui ipsi nihil est in manu, nisi quod tu porro uxore defraudaueris. Vterque fraudum, fraudatum dicebant, hoc est eum, qui ad fraudis fructum uenisset, et fraus erit, qui fraudē commiserit. A fraudo, et de fraudo uerbalia nomina sunt fraudator, et defraudator. Itē a ferendo fritilli, sunt illi sordidi in tapetis, quod per terram ferantur, et fritilli tabule lusorie, quod super his tessere feratur, sicut (ut quidam putant) a crepitu ipso tesserarum. Mart. Dum blada uagus alea Decēber incertis sonat hinc, et hinc fritillis. hi et aluoli dicitur. Virg. Quales sunt tessera, qui bus in aluoli luditur, et simi. Horat. Mitteret in sinum. Item a ferro, fer, secundum quosdam, quod ferat, hoc est auferat res alienas ut inferius dicemus. Item femē, quasi ferimen, quod hac maxime parte sustinetur homo, atq; feratur. Præter hæc a præterito huius uerbi, quod est tuli, fit tolero, quod significat patienter ferro, a quo toleranter aduerbiū, hoc est patienter, et tolerantia, patientia. Item tollo, quod proprie significat effero, eleuo. Cic. uel in cœlum nos, si fieri poterit, humeris nostris tollimus. Aliquando tamen accipitur pro differo. Plau. Omnes tollo ex hoc die in alium diem. Aliquando pro uero, ut Nero matrem tulit, hoc est sustulit, interfecit. Et pro aufero, differt ut tamen tollo, et aufero, quod tollimus erectum, auferimus ligatū. Virg. Tollit cuncta inquit, capitisq; auferite labores. Interdum pro accipio, ut tolli, quod num est, et abi. Nonnunquam pro educo. Iuue. tollere dulcem Cogitat herede, cariturus turture magno modo pro suscipio. papirianus. Mado mæc filie pro salute sollicitus ipsius, ut quoad liberos tollat, testamentum non faciat. A. Gel scribit, tollere aliquando pro corrigere accipi. Virg. Vitium uxoris aut tollendū, aut ferendū est, qui tollit uitium uxore comodiorem præstat, qui fert sese meliorem facit. At ego hoc loquendo tollendū, non pro corrigendum exponi debere existimo, sed pro auferendū, corrigunt enim errores, qui ex parte emendantur, tolluntur, qui auferuntur in totum, est etiam, quando pro emitto accipitur. Virg. Vnus in inferi exitium conuersa tulere. Et pro infero. Idem, Tollentemq; minas, et sibilat colla tumentem. Et pro offero, ostendo. Idē, cui mater media se se uult obuia sylvæ. Et pro sustineo, patior. Terentius, Ego te complures aduersus ingenium meū mensis tuli, quamuis hæc duo extrema a ferro potius, quod tollo deducta uideri possint. Ab hoc composita fune attollo, quod aliquando significat erigo. Virg. Attollit se diua Lacina contra. Aliquādo aufero. Pacu. Custodite istum uos, ne eū quis attollat, ne uis quis attingat. Et extollo, quod proprie est effero. Virg. Extulit hæc Deos. Ponitur tamen aliquando pro differo. Cælius, Abi intro, atq; istæc aufer, tamen hodie extollat uisitas. Item a tollo, cui pro suscipio accipitur, et præteritum sustuli, quod significat habui, et enim quæ admodum de matre dicitur peperit filium, ita de patre sustulit filium, cum uero tollo pro educo accipitur, sustuli significat educari. Hoc idem aliquando pro submoueri, et abstuli usurpamus. Virg. iubet et sublata reponi pocula. Aliquando pro in altum tuli. Idem, et sublata surgit in ense, quæ duo significata ex illo in Nerone in epigrammate declarantur. Quis neget Aeneæ natum de stirpe Nerone, sustulit hic matrem, sustulit ille patrem. Sustulit inquit, matrem, hoc est occidit, et de medio sustulit, sustulit patrem super humeros sumpsit, et de incendio eripuit. Hinc sublatus modo pro suscepto accipimus. Virg. Troiaeq; labores, Sublatum erudit, modo pro ablato. Idem, Sine me hic haud mollia fatu sublati aperire

aperire dolis. Nonnunquam pro erecto. Terentius, Quia paululum nobis accessit pecunie, sublatis animi sunt. Item a tollo toles dicitur, quod tollantur, et tument, cuius diminutiuum est tonsilla. eæ autem tollantur in homine, quæ gladiæ in sue, quamuis tonsilla etiam a tendendo uocatur palus dolatus in aumen, et in aspide præferratus, qui nauis religandæ cæ in litore figurat. Act. T. acet, et tonsillas litore edite. Item ab eodem tollum nonnulli deductum existimant, a tollendis equorum pedibus, et tollitariū equum, et tollitū loquentiā, idēq; per geminum ill scribunt. sed hoc falsum esse doctissimorum uirorum autoritate probatur. Quippe a uoluēdo tollum dicitur, quasi uolatum, hoc est uolubilitate. Et tollitariū, quasi uolularius equus, quod a iō nomine ab Austria Hispaniæ regione Asturæ appellatur, quemadmodū inferius latius ostendemus. Item a ferro composita sunt affero, quod est apporto, circūfero, circumporto, offero, quod interdum est reuere ter tribuo, unde offerre dijs frugum primitiis dicitur. interdū bonum aliqd, aut malum repente oculis obijcio. Virg. Strictamq; aciem uentibus offerit. Teren. Nam titium est oblatum uirgini olim aliquando pollicetur. Iustus, cum ei auxilium obtulisset. Non nunquā sponte do. Lucilius. Homines ipsi hanc sibi molestiam, atq; erumnam offerunt. Teren. Offerimus iniuriam non meriti. Hinc oblationes proprie dicuntur, quæ dijs offeruntur. Vete res, offeruntur dicebant, perfero, tolero, aufero, tollo. Teren. Vostis, et intro auferite, id est tollite hinc, et intro ferite. Nec probandum est, quod Donatus scribit, auferimus, quæ cum fastidio cernimus, ferimus, quæ cum honore tractamus. Siquidem et fures, et prædones ea auferunt, quæ uindictissima sunt. Defero, quod modo est adduco. Virg. Defer in Italia, modo affero. Idem, ceteris mandata per auras Deulit, modo celatum aliquid prodo, et acuso. Cic. Certum est nomen deferre hominis. Hinc delatores occulti accusatores dicuntur, et calumniatores. Suetonius de Domitiano. Falsales calumnias magna calumantium pœna repressit, ferebaturq; uox eius, princeps, qui delatores non castigat, irritat. Hinc delatio, quæ græce δολογία dicitur. Macrobius, præter categoriam, quæ est λόγος, et præter δολογία, quæ delatio est. Sunt autē duo nomina apud græcos λογία, et δολογία, quibus nec uocabula latina reperio, nisi forte dicas Lædorianam exprobrationem esse ad directam contumeliam. Summa penē dixerim morsum figuratum, quia sepe fraude, uel urbanitate cogitur, ut aliud sonet, aliud intelligat. Effero, quod interdum est sepelio. Lucilius, Depugnabunt pro te ipsi, et morientur, ac se ultro effereunt. Nunc profero. Virg. Tunc sanus Anchisa ceptis pater extulit æquos. Idē, Vt belli signum Laurenti Turnus ab arce. Extulit, nonnumquam leuo, criuo. Idem, Ostendit dextram insurgens Entellus, et alte Extulit, interdū proucho, extollo. Idem, Extulit hic Deos. Cic. Nimium forsitan hoc illi mirentur, atq; efferrant. Plerumq; extra ferro. Plautus. Ne pedem domo efferram. Hinc tractum quidam existimant, ut efferrī cadaver dicitur, dum celebratur funus uel dum sepeliunt, quasi extra domum ferri, sed falsum est, efferrī enim dicitur, quasi prouchi, et extolli, quoniam cum pompa ferri solebat humeris clarorum uirorum pheretram suppositā, quod nunc quoq; fieri uidemus, propter quod antiqui mortuos non modo elatos, sed etiā super bos uocabant. Plautus. Facta ego hodie te superbum, nisi hinc abis. Profero, quod modo significat protendo. Plyn. Cū lineam protulisset longissimam, atq; rectissimam. Hinc Ennius, prolato are dixit pro eo, quod est susto, nte se protensio modo palā dico pro uincio. Seneca. Ante, quā sententiā proferam. Lucilius, Proferat ergo iā noster ordo scelera, quæ in se admiserit. Hinc prolatio, hoc est pronuntiatio deriuatur. præfero, præpo-

no. Plynus. Quod hominem rudem, atq; ignarum sibi præferret. Item antefero, quod et ipsum a ferro compositum est, salustius, postquam hi, qui signa præferrebant, intellectu discernere, confutere. Vnde præfericulum dictum uas æneum, sine ansa patens, uelut peluis, quod præferre in sacrificijs solebant. Item ostendo. Apuleius, Et multo impatientiā præferens. Infero, facio, quasi contra ferro, unde inferre bellum, inferre iniuriam dicimus, a quo inferus dicitur, qui ira in alium elatus est, et odium gerit, et infestus tam is, qui alicui malum infert, et plus quam inimicus est, iamq; aduersus eum fertur, quod is, cui aliud malum impendet. Cic. dolebam iudicis, et acerbe ferbam, si huius salus ob eam ipsam causam esset infestior, quod is meam salutem, atq; uitam sua beneuolentia, præficio, ostenditq; texisset. hinc infestare est crederis, cuiuslibet molestiam inferre, et signa infesta dicuntur, quæ aduersum tendunt, hoc est uexilla in hostem eunta, ut molestia inferant. Et infestatio, molestatio, unde infestum inare ueteres dixerunt, pro mare latrocinando infestare. Nigidius tamen non ab inferendo, sed a festinando dictum infestum affirmat. Nam qui instat, inquit, alicui, eumq; properare urget, et opprimere eum studet, atq; festinat, uel contra de cuius periculo, et exitio festinat, is uterq; infestus dicitur ab instantia fraudis, quam uel facturus alicui, uel passurus est. Interdum infero, concludo, quasi in unum ferro. Seneca. Cum his argumentis, quod proposuerat, intulisset, suffero, sustinco, patior. Virgilius, nec claustra, nec ipsi Custodes sufferre ualent, aliquando suppono. Plautus, Intro ad uxorē meam, sufferramq; et meum tergum ob iniuriam. Differo, quod modo significat prorogo, et spatium temporis extendo. Virgilius, Distulit in seram comissa piacula mortem, unde de dilationem temporis, prorogationem appellamus. modo diuulgo. Lucilius, Caudes cum de me ista sermonibus differo. Nonnunquam diuido, scindo, dissipō. Virgilius, atque Ariada differit Nubila. Terentius, Miseram me differor doloribus. Virgilius, Haud procul inde cæcæ Metium in diuersa quadrigæ Distulerant. Aliquando dispono. Idem, Ille etiam seras inuersum distulit ulmos. Sæpe etiam disto. Cicero, Ac uide quid differat inter nostram, et illorum opinionem. Ab hoc fit differentia, differens, et indifferens, et differenter, atque indifferenter aduerbia. Veteres pro differentia, differentiam dixere. Refero, nunc reuero. Virgilius, Cogere donec oues stabulis, numerumq; referre Iussit. Nunc ascribo. Suetonius, Et in deorum numerum retulit. Cicero, Si ad unum omnia referenda sunt, dignissimum esse Pompeium, hoc est si uni omnia ascribenda sunt. Modo narro, cum habet datiuum. Virgilius, referes ergo hæc, et nuntius ibi Pelidæ genitori. Si uero accusatiuum habet cum præpositione ad, in consultationem pono. Quintilianus, Non retulit ad matrem, non propinquos consuluit, non amicos. Aliquando reporto, quasi retrofero. Quintilianus, Ad patrem arma non retulit, nonnunquam reuoco. Virgilius, Ille pedem referens, et inutilis, inq; ligatus. Item reddo. Idem, O mihi præteritos referat si Iuppiter annos. Item ferro, Cornelius Tacitus. Cum ex agris segetes domum referent. Vnde refina dicebantur ea, quæ ex segete causa asspicij domum ad sacrificium referbant. quandoq; conuerto. Virgilius, Multa dies, uariisq; labor mutabilis eui retulit in melius. Plerumq; etiam reuoco, et quasi rursus ferro. Idem, Retulit et prisca docuit celebrare penates. A refero relatiuum grammatici dicere, quod aliquid superius dictum referat, ut qui, quæ quod. Item dialectici, quod aliquid referat, sine quo nec ipsum possit consistere, ut pater, et filius, dominus, et seruus, relatiua sunt, quia nec pater esse potest, nisi filium habeat. n. c

dominus, nisi feruum. Et talis (ut ita dicam) respectus, relatio vocatur. A relatio fit relative adverbium. Notandum autem, quod relatio fit ad se antecedens trahit, id est fit se prius antecedens positum, nec apud poetam modo, sed etiam apud oratores. Quis inquit, Timotheus, ne quos porrexerim cibos, uenena fiant. Ouidius, accidere manus quas legerat herbas. In quo etiam habita est ratio uetustatis. Cicero, sed hoc non concedo, ut quibus rebus gloriamini in uobis, easdem in alijs reprehendatis. Virgilius, Urbem quam statuo, uestra est. Refero acceptum, idem est, quod fateor me accepisse, et tam in bonam partem capitur, quam in malam. Cicero, vitam acceptam refert clementi et tue. Idem, Omnia denique, quae postea uideamus (quod autem mali non uideamus?) si recte rationabimur uni accepta referemus Antonio. Acceptum fero, est habeo pro recepto, et fateor me accepisse, quod non accipi, cum nulli soluto interuenit. unde acceptio dicitur, quam Iustitia uis per interrogationem, et responsionem fieri dicitur. Refere impensum est rationis de expensis uel facere, uel redde. Præterea refert in tertiam duntaxat persona pro utile est, capitur. Plyn. Quippe iustitiam cædi sine precatione non uideatur referre, nec deos rite consuli. Item pro interest. Virgilius, Præterea iam nec mutari pabula refert, et in his duobus non cum re præpositione componitur fert, sed cum hoc nomine res, quasi res fert, ideo cum mea. sua. quia nominatiuis coniugimus. ut mea refert, res mea fert. tua refert, res tua fert. sua refert, res sua fert. cui refert, res cui fert. Alioqui cum genitiuis semper iungitur, ut Platonis, et Socratis refert. id est res Platonis, et res Socratis fert, quod similiter accidit in hoc uerbo interest, cum compositum sit ex in, et re et est, quasi in re est. Dicitur enim mea interest, hoc est mea in re, id est utilitate est. tua interest, tua in re est. Platonis, et Socratis interest, in re Platonis, ac Socratis est. Et cum hoc uerbo coniuncta mea, tua, sua, ablatiui casus, non nominatiui sunt. Interdumque separatim ponuntur. Lilius, Quid enim in re est aliud, si plebeiam patricius duxerit, si patriciam plebeius? quid iuris tandem mutatur? Plautus, Si tuam est quippiam in rem, hoc est si tua interest. Idem, Utrum ueniat, nec ne, nihil in re mea. Aliquando tamen interest, ab inter præpositione, et est compositum, significatque in medio. Plynus, Arborum succo manantiu pitem, resinamque alie ortæ in oriente, alie in Europa feruntur, quæ interest Asia utrinque quædam habet. hoc est, quæ in medio est siue inter utranque partem est. Res sane statum, ac conditionem significat. unde res publica, et res privata dicitur. et res mea, res tua, bone, aut non bone uocantur. Cicero id enim rebus nostris minime conuebat, hoc est statui nostro. Aliquando res est, quæ a persona distinguitur. Unde loca argumentum sunt a rebus, et a personis. nonnunquam distinguitur a uerbis. Horatius, Verbaque promissam rem non inuita sequuntur. Interdum accipitur pro contentione, atque commercio, ut res est mihi cum latrone nefario. et res est mihi cum homine agresti. Plerumque pro causa. unde dicimus ea re, qua de re, quam ob rem, quas ob res, id est propter quam causam, et propter quas causas, et ea de re, id est ob eam causam, et ab re, id est sine causa. Unde res comperere dicitur, cum causa, hoc est iudicium in diem tertium constitutum est, et reus, qui in rem, hoc est causam, ac iudicium uocatus est, a quo reus stipulando est, qui stipulatur, reus promittendo, qui suo nomine quid pro altero promittit. ad hæc reus uoti est, qui suscepto uoto se iuramentis obligat. Damna uoti, qui promissa uota iam soluit, et sunt propria sacerdotum uerba. Virgilius, Constitutam ante aras,

uoti reus, reum agere, est accusare. reum peragere, est condemnare. reatus est culpa, et crimen. Item pro coitu. Terentius, Miles, cum quo tum rem habebat. et pro consensu. Idem, eius frater aliquantulum ad rem est audior. Horatius, Nunquam sic facies rem. et pro imperio. Virgilius, Postquam res Asia, Priamisque euertere gentem Immeritam uisum superis. et pro utilitate. Plynus, Quod ex eius re magis, quam nostra esset. Postremo res dicitur, qua substantia, qualitas, actio comprehenduntur, quod dialectici transcendens uocant. Plynus, Rei appellatio latior est, quam pecunie, quia etiam ea, quæ extra computationem patrimonij nostri sunt, continent, cum significatio pecunie ad ea referatur, quæ in patrimonio sunt. A res fit reor uerbum, quod est existimo opinor. nam et opinari putare est. a quo opinio, et opinatio, hoc est existimatio, iudicium. et inopinatum, quod præter opinionem accidit, et opinabile, quod opinione conari potest. cuius contrarium est inopinabile. opinio græca δόξα dicitur. a quo paradoxia dicitur, quæ admiratione digna sunt, et opinionem hominum superant. δόξα etiam gloria significat. unde uictoria uerba gloria dicitur. et Eudoxus, proprium nomen, quasi gloria insignis fuit patria Cnidius, filius Aeschini, geometer, et astrologus summus. didicit geometriam ab Archita. primus hic (ut aliqui tradunt) annum composuit, post quem Hipparchus. postea Casar. fuit et alius Eudoxus Rhodius historicus. Item alius Sinculus Aeschelis filius, poeta comicus. Ratus, putant. Interdum etiam ratus, ac firmus, unde ratum habere, ac ratificare est approbare, ac confirmare, quod actum est. ueteres id ratare dicebant. a quo factum irraturare, quod est infringere, nec ratum habere. Unde irratum dicitur, quod improbatum est. et irratum aduerbium, pro frustra. per metaphoram quoque irraturare est ad nihil redigere. Virgilius, Irrata perpeua soluentur iuridine terras. Hincritum uocatum existimant morem, et approbatum consuetudinem, quod omnes ratam habent. a quo rite aduerbium, quod significat bene, et se candidum. Item rituales Hetruscorum lili, in quibus scriptum est, quo ritu urbes condantur, are, adque sacra. curie, tribus, et centurie distribuuntur. Si uero irrato penultimam productam habet, significat inuito, stulto, uel ab ira, quasi in iram prouocari. uel ab irruendo, a curum similitudine, qui in eos, a quibus prouocantur, irrunt. Virgilius, Irritatusq; uirum telis, et uoce læcessit. Suetonius, Princeps, qui delatores non castiget, irritat. Et rates hinc dicuntur connexæ, et recte compacte iunctæ trabes, quæ per aquam tractantur, et ab usque a poetis usurpantur, pro nauibus. Virgilius, Disiectisq; rates. hinc etiam ratio derivatur, quæ est motus animi, uera a falsis distinguens, a qua fit ratiocinatio, quæ a græcis συλλογισμός dicitur, definiturque oratio, in qua quibusdam positis, et concessis, necessesse est per ea, quæ posita, et concessa sunt, aliud euenire. et rationale rationis capax. et rationale cum ratione. Et ratiocinator συλλογιστής. Rationem habere, si cum genituo iungatur, est habere respectum, ut habenda est ratio salutis, ratio honoris, ratio rei familiaris. Si uero iungatur cum ablatiui præposita cum præpositione, est habere negotium. Cicero, Rationem habet cum terra, quæ nunquam recusat imperium. Rationem consistere, proprie est equam, legitimumque rationem ostendi, aut apparere ostendi posse. Plynus, Mirum est qua singulis diebus in urbe ratio aut consistet, aut consistere uideatur, pluribus, amissisque non consistet. Ratiissimum a ratio superlatiuum est. Reula a re diminutiuum est, hoc est parua res. Reicula uero dicitur oris, aut etate, aut

æ, aut morbo grauis. Reapse ueteres dicebant pro re ipsa. Ratiuis, si non est ingratus reapse, quod feci. Item a re deducitur reço, quasi re populi ago, a quo regula, quæ, ut Paulus definiuit, rem, quæ est, breuiter enarrat. Propter quod dicunt regulam esse breuem rerum præceptionem. Regulam etiam aliquando pro norma ponunt, qua lineæ diriguntur. hanc simul cum terro, et cluue Theodorus Samius inuenit. Sed de ijs, quæ a reço fiunt, deriuatiuis inferius differemus. et uerus, quasi non fictus, non simulatus, sed ipsa res. ue enim auget, ut in uersibus, uehementis, et deriuatiua a uero, de quibus inferius dicemus. Item a fero uenit, quod aliquando significat simul fero. Cicero, Omnes nos curas, cogitationesque in eam conferrebam. Aliquando conuollo. Virgilius, Et conferre gradum, et procedere longius audent. Interdum confero. Idem, Ergo etsi conferre manum fitor, iraque monstrat. Nonnunquam comparo. Cicero, quæ conferri cum eorum studijs potest. Sæpe etiam profum. Plynus, Et ad rissum in uino sumpsum maxime confero. Quandoque transfero. Idem. Ad hoc nos studium potissimum contulissimus. Hinc Collatium sacrificium dicitur, quod ex collatione offertur. Et collatium uentrem, magnum, ac turgidum Plautus nominat, quia in eum omnia edulia congeruntur. Et Collata oppidum, ac collatina porta, et Collatina Dea, de quibus inferius dicemus. Item a fero deductum est susque de que fero, quod et susque de que habeo dicimus, significat autem animo a quo sum, et quod accidit non magnifacit, et interdum negligit, atque contemnit. Multa præterea a fero composita sunt, quæ enumerare omnia difficile foret. ut Legifer, ferens leges. Sautifer, ferens salutem. signifer, ferens signum. Mortifer, ferens mortem. Pestifer, ferens pestem. Eurifer, ferens furcam. Hi enim furciferi dicebantur, qui ob leuiciditum uocabantur a dominis ignominie magis, quam supplicij gratia. aræ uicinas furcam in collo ferre subligatis ad eam manibus, et prædicare peccatum suum, simulque monere cæteros, ne quid simile admitterent. Terentius, Hoc uis tibi ut credam furifer. Fatifer, idem quod mortifer. Ouisfera, quæ fert oues. foetifera, ferens foetum. Pomifera arbor, ferens poma. Baccifera, ferens baccas. Glandifera, ferens glandem. Frugifera, ferens fruges. Odoriferum, ferens odorem, quod et odoratum dicitur. Luctiferum, ferens luctum. Letiferum, ferens mortem. Letum enim mors est, siue a contrario sensu, quod natiuitate læta sit, siue a leo uerbo, quo ueteres uocabantur, nunc solo composito eius uantur, quod est deleo, quia mors omnia delet. a quo delecte dicimus, non quod deleatur, sed quod delectat. Varro, Spongiam delectilem. et delectonem, consumptionem Lucilius. Delectonem nostri ad unum exercitum. Monstriferum, ferens monstrum. ostentiferum, ferens ostenta. Portentiferum, ferens portenta. Stelliferum, ferens stellas. Opiferrum, ferens opem. salutiferum ferens salutem. Plynus, Folia fraxini inuentis mortifera, cæteris rummantiu inuocata, in Italia nec inuentis nocent, contra serpentes uero suo expresso ad potum, et imposita ulceribus opifera. maregrinifera, quæ fert margaritas. Idem, Concharum genera, inter quæ et margaritifera Cochlea, et mille alia huiusmodi. IN ASTRA. Ad astra. In enim cum australianis iuncta, aliquando intra significat, ut in natum ingressus, in domum profectus, id est intra natum, et intra domum. Aliquando contra. Plynus, Cum mihi sermo in adulterum esset, hoc est contra adulterum. Et Virgilius, Quid mens Aeneas in te committere tantum, Quid Trece potere modo pro. Idem, Accipit i Teucros animum, mentemque benignam. Nonnunquam ad, ut hoc loco, et apud Virgilium, Impulit in ianus, id est ad ianus, et Lucanum, In puppim rediere rates, pro ad puppim. Quæ

do uero hæc præpositio ablatiui adiungitur, eandem uim habet, quam apud græcos, ut in Italia, in urbe, in tempore, et aliquando significat, uel pro ad, ut hoc est in re tua, id est ad utilitatem tuam, uel pro utilitate tua. In compositione uero a iquando præpositio est, ut indoctus, iniustus, inuulic, impius, impurus. Aliquando intentiua, in primo incurso, irumpo, impugno, in cubo. Illud in hac præpositione notandum, quod in marmore inose sunt literæ dicimus. in gemma. in lapide. in ligno. non autem in marmor. in gemmam. in lapidem. in lignum. Ediuerso uero in ær, non in ære. Lilius, Prius, quam urbem ingrederetur leges decemuirales, quibus duodecim tabule esse nomen, in ær incisus in publico proposuerunt. ASTRA. Cælum, pars pro toto. Astrum græcum uocatur lunæ. Græci enim ἀστρον uocant, quod a nostris dicitur syderus, syderis, et stella differunt, quod ostendit Cicero, cum inquit, quæ sidera, et stellas uocatis. Stelle enim sunt singulæ res, quæque non admittit alijs, sole feruntur. Sydera uero, quæ ad aliquod signum complurium leges stellarum composita sunt, ut Arietis, Tauri, Andromedæ, Perseus, et similia. Unde ἀστρον τῶν οὐρανῶν, hoc est a simul uidentibus dicitur sunt, quod plures stelle simul conspiciantur. Et ἀστρον τῶν μακράων, hoc est ab errando Planeta, unde huiusmodi stellas quidam Errones uocauerunt, quod modo ad austrum feruntur, modo ad Septentrionem, modo cum mundo, modo contra mundum. Stella uero uel a stando appellata est, quod stare stelle uideantur, uel, quod aliqui senserunt, et tanquam nimis curiosum a Quintiliano reprehenditur, quod sit quasi luminis stilla. hoc est gutta. Apulcius. Et sanguinis eruptionem urri, nilo admoto excipit diligenter, ut nulla stilla cõparet usquam, quæuis Palæmon Vicentinus insignis grammaticus interrogatus quoniamdam, quid inter stillam guttamque interest, gutta inquit, stat, stilla cadit. A stria autem per diminutionem dicitur est stilla. stria proprie est aqua frigore concretæ pedons, stillantis guttæ. Plynus, Distillans hyberno gelu stria. Virg. striaque impexis induruit horrida barbis. Item ab eadem dicitur stria dicitur sicut a stilla stilladium, ubi i lectus guttae sunt. Item stilladium ab vlpiano ita distinguitur a summe, quod stilladium stillatim cadit, summen continue finat. A stilla fit stillo uerbum, quod aliquando significat guttatim fluo. Martialis, Vincant lacerti membris stillantibus artus. Aliquando guttatim emittit. Plynus, Erutex est refinam stillans. Ab hoc fit distillo, quod similiter aliquando est paulatim fluo. Unde fluxus humoris a capite distillatio dicitur. Aliquando guttatim extrahit humorem, unde distillare flores, distillare herbas, hoc est humorem ex ijs paulatim extrahere dicitur. et Distillatio, humoris extractio. et Substillum tempus dicitur, quod ante pluuia, uel post pluuia est, non sic cum, sed humidum, quod aut iam silet, aut non dum stillare desistit. Eandem differentiam græci faciunt inter Aliter, et Astron. Aster enim stella una est, Astron signum stellis coactum, quod nos syderus uocamus. Quandoque tamen auctores syderus pro stella usurpauerunt. Cicero, itaque uelint hos syderum errores. Idem, Nam cum duo sint genera syderum, quorum alterum statim mutabilibus ab ortu ad occasum committens, nullum unquam cursus sui uestigium inflectit, alterum autem conuersiones duas iisdem statim, cursibusque conficiat. Quintilianus, Quid hæc fulgentium syderum ueneranda facies, quæ quadam uelut infixæ, ac coherentia perpetua semel capta sede collucet. Alia toto sparsa celo uages cursus certis emenunt erroribus. Stellam nunquam pro sydere posset. A stilla fit uerbum, Stello, quod est luco, et quasi stellas facio. a quo fit participium, Stellans hoc est lucens. Martialis,

Et numerosa linunt stellatam splenia frontem, & Stellor passuum. Plynus. Quoniam stellarum hyadam & numero, & dispositione stellarum hinc stellarum stellis plenum, & stelliferam stellas ferens, utriusque coeli epithetum est. Sed stellarum proprie dicitur, cum serenum est, & stella ubique uideri possunt. Item a stella Stellio uocatus est, quem medici nostri temporis magno errore putant lacertum esse, cum longe aliud animal sit. est enim lacerta minor, a graecis ἀσκαλαβός, hoc est Ascalabotes dicitur, quod apud eos ἀσκαλαβός animalis est, stelliones autem circulis quibusdam depicti sunt. & ueluti luculentibus guttis, in modum stellarum, unde stelliones a nostris uocantur pleni lentigine stridoris acerbi. Romani uero nunc Tarantulas uocant. Ab hoc animali stellionatus crimen apud iuriconsultos nomen sumpsit, cuius cognitio, ut vlpianus sentit, ad praesidem spectat, cum scilicet aliquid delictum sit, ut si quis rem alij obligatam dissimulata obligatione per calliditatem alij disraserit, aut si quis merces supposuerit, uel corruerit, aut si imposturam fecerit, cuius nulla ordinaria poena est, sed extraordinaria plebitur. Causa autem nominis se cumdam quosdam hoc fuit, quod qui huiusmodi criminis rei sunt, aut dolo, uelut quodam stellionis medicamento homines fallunt. fit enim a stellione malum medicamentum, et cum mortuus est in uino, faciem eorum, qui biberint, lentigine obducit. Propter quod in unguento necant eum formae mulierum insidiantes, cuius rei remedium est ouilutem, & mel, ac nitrum. Nos autem causam nominis uerorem hanc esse existimamus, quod nulli animalis fraudolentus insidere homini tradunt. ideo nomen hoc uersum est in male dictum, & quoties insidiatorem aliquem significare uolumus, stellionem nominamus, a quo Crimen stellionatus a uerbis est deductum. Scit stellio nihil tuniculae suae in comitibus morbis praeferrere. ita eam simulatque exutus est, deuorat. Propter hoc obseruans cibile eius asiste, quod est in locis hostiorum, fenestrarumque, ac cameris, uel sepulchris. ubi uere incipiente caueas ex fissis arundinibus textas opponunt, quarum illi angustijs gaudentes, quo se facilius exuant, per eas egrediuntur, quapropter dimissa tunica, remeare non possunt. Est & alius stellio ex araneorum genere, qui simili modo ascalabotes a graecis dicitur, & Colotes, & Galeotes, lentiginosus in caerniculis desidentis, per aestum terrae habitans. hic maiorum nostrorum temporibus in Italia uisus non fuit. Nunc frequens in Appulia uisitur. Aliquando etiam in Tarquinensi, & Corniculano agro, et uulgo similiter Tarantula uocatur. Morsus eius perraro interimit hominem, sensu impedit tamen facit, & uarie afficit, Tarantulam uulgo appellant. Quidam cantu audito, aut sono, ita exantentur, ut pleni latinitia, ac semper ridentes saltent, nec nisi defatigati, ac semineces desistant. alij semper stentes, quasi de siderio suorum miserabilem uitam agant. alij uisa muliere libidinis statim ardore incensi, ueluti furentes in eam prosiliant. quidam ridendo, quidam fiendo moriantur. Multa sunt araneorum genera, omnesque graeco uocabulo, sed apud latinos uisitato phalangia dicitur. Vnum genus est formicae simile, sed multo maius, rufo capite, reliqua parte corporis nigra, albis guttis respersum, uulgi maxime circa furnos, & molas. Ictus eius, quam uisus acerbius est. Est secundum phalangij genus, quod lupum uocant. Item tertium lanuginosum grauius capite, quo dissecto, inueniuntur intus uermiculi duo, adalligatis mulieribus ceruina pelle ante solis ortum impediunt conceptum, propterea hinc Araneus Atocus dicitur, graeci enim ἀτώς, hoc est Atocum, uocant omne medicamentum, quod sitilitatem inducit. Quartum quoque Phalangij genus, Rachenon dicitur ore

nigro, minimo, sub albo, pedibus breuissimis, tanquam imperfectis dolorem morsu, qualem scorpio facit. Quintum genus Afortion distinctum uirgulis albis, cuius ictus genua laefactat. Sextum coeruleum est, lanugine nigra, calignem condatans, & uomitus araneosus, hoc est in quibus tela aranea conspiciuntur. Septimum a Crabrone tantum penna diffrens, quod ad maciem perducit. Mirmecion octauum formicae simile capite, aluo nigra, guttis albis distinguentibus. Praeter haec Te= 10 tragrathij duo genera habent peior, in quo medium caput distinguit linea alba, & transuersim altera, hic oris timore facit. Alter anericus est posteriori parte candidans. Vltimus ac minime noxius, qui eodem colore telas in partibus late te xit, ueluti retia muscis capiendis. Aus araneus exiguum animal est, muscellae similitudine per tenuissimum filum, siue gladii aciem impune ambulans uulgo a graecis dicitur. Eius morsus uenenatus est. Tradunt equos, si herbas, in quibus hi fuerint, depascantur, statim exanimari. Araneus proprie ipsum animal uocatur. Aranea tela. Sed poeta etiam foemini= 20 nam pro animali usurpant. Virg. Nam sepe in foribus suspendit aranea casses. Graeci ἀράχνη dicunt. Arachna puella fuit Lydia lanificij peritissima, quae, cum se temere Minervae praeposisset, conuersa est in araneam. A sydere autem fit sydereus, quod modo altum significat. Martialis. Hic ubi Sydereus propius uidet astra colissus, modo fulgentem. Virg. Et splendidus aethra sydereae polus. Aliquando etiam quod ex sydere est, ut sydereus ignis, sydereus afflatus, sydereus splendens. Item praesydero uerbum, praesyderare enim dicimus, cum maturius hyberna tempestas mouetur, quasi ante syderis tempus. Item Consydero a syderum contemplatione, a quo consy= 30 deratus dicitur, & agenda considerat. Et consideratio contemplatio, & considerate aduerbiu cum consideratione, & maturitate. Item Desydero a sydere deducitur, quod ueluti lucem syderis, quae amamus optemus, a quo fit desyderium. Item a sydere syderor, quod est sydere afficeret a quo syderatio morbi genus, & qui cum morbum patiuntur syderati dicuntur, & qui mortui sunt, desyderati. Curtius. In eo proelio trecenti capti, quin quaginta desyderati sunt. quamuis ob id etiam desyderatus dici uideri possit, quod mortuorum desyderio tenemur, quemadmodum absentium. Est autem syderatio morbus partem aliquam corporis, sepe etiam penes totum corpus percutiens subito, atque exicans, & plerumque hominem enecat, quod cum repentino quodam impetu eueniat, non causa aliqua inferiori, sed a caelo uel quadam syderis prouenire putatur. Vnde Plynus, syderatio inquit ita a caelo est, ita a sydere nomen sumpsit. hinc morbus ille notissimus, & formidolosus omnibus, quem graeco uocabulo ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, siue Epilepsiam nominamus, hoc est subitam percussioem ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ enim percute re est. Syderatio etiam dicitur, quod corpus stupore quodam attonito subito conficiat. Nec in humanis tantum corporibus, sed in arboribus etiam, ac plantis, uulgiusque syderatio est, humane prorsus similis, quando sub ortu canis uaporum scitate arbores moriuntur. Graeci a syderis percussione a ποβόλα nominant. ἀσπὸν enim sydis dicunt, βάλαντες iactare, percute re. Sunt etiam qui pro astrobolia sthaleosinum uocent. Martialis. Sydere percussa est subito tibi Coile lingua. Idem. Hoc opus est, subito fitas ut sydere matius. Plautus. Syderatus est, moueri non potest. Sideritis autem non a sydere dicitur, sed ἀπὸ τοῦ σιδῆρος, hoc est a ferro. est autem sideritis lapis, quem alio nomine heracleon, alio magnetem uocamus, a quo trahitur ferrum, & cum propius uenit, assistit, teneturque, & complexu haeret. dicitur magnes ab imiutore, ut Nicæder tradit. Inuenisse autem hic fertur in India,

ium armenta pasceret, clauis euepidarum, & cuspidi baculi haerentibus. Ab astro autem astronomus, & astrologus dicitur, qui astrorum scientiam profitentur, & astrolabij instrumentum, ex quo astrorum motus colliguntur. Astronomia quoque, & astrologia, hoc est scientia de sideribus. aliud enim uocabulum a lege, & norma, aliud a ratione astrorum deductum est. Et Astrifcus signum ad stellae similitudinem paruae, quo utimur, cum aliquid in scribendo omissum est, hoc modo *. Et Astreus unus ex titanibus, qui cum auroa concubens, uentos genuit, & Asirea huius Astrei filia ex aurora, quam ob summam equitatem iustitiam appellatam fuisse scribit Aratus. Nam, cum adhuc terras habitaret, Non dum uisanos rabies nudauerat enses, Nec consanguineis fuerat discordia notae. Sed postea crescentibus uitijs euolauit in caelum. Vnde subdit idem Aratus. Et caeli sortita locum, qua proximus illi Tardus in caelum sequitur sua plastrata bootis. IMMODICIS. Maximis. Modicum enim aliquando paruum, ac pusillum dicimus. Apulcius. Modico labore fatigatur. ita diuerso immo dicimus, pro maximo ponimus. Modici etiam pauci dicuntur. Plautus. In angustis turba est, domum modici introierunt. A quo Immodicos dicimus plures. Martialis. Atque immo dicit artat in quibus. Modicum tamen proprie pro moderato usurpamus. Plautus. Cui animus modicus, continens, expers ambitionis. hinc modicum aduerbium significat paruum. Idem, aedepol id modicum curat. modice uero moderate. Idem. Modice sapis. Cicero. Respublica ex tribus illis generibus, regali, & optimatum, & populari confusa modice. A modo autem derivatum est modicum. Modus enim proprie rationem significat. Ratio uero iubet, ne quid nimis, sed omnia cum moderatio ne fiant, unde quomodo, & quemadmodum dicimus. id est quare ratione. Admodum pro satis, quasi secundum rationem, uel pro ualde, ut ad intensiua particula sit. et Propemodum, ferè, quasi parum absit a modo, hoc est a ratione. & mirum immo modum, ac maiorem immo modum, quasi ultra rationem. et commo= 40 dum, atque accommodum, quod proprie significat aptum, conueniens, quasi cum modo, & ratione. Virgilius. accommoda fruidi. Capitur tamen aliquando pro integro. Plautus, uigniti argentum commodas minas. & pro utili. Cornelius Celsus. sed inter omnia maxime commodum est modice exerceri. Hinc fit Commoditas, quod interdum aptitudinem quandam, conuenientiamque significat, interdum utilitatem. Et Comode aduerbium, hoc est apte, ut liter. Item aliud aduerbiu commodum, quod significat iam. Apuleius. Commodum iumen euaserant, & fores ad pristinum statum integre resurgunt. Idem. Intus li me, cumque atrob. antem exiguo admodum grabatulo, & commodum caenare incipientem inuenio. Et Commodo uerbu quasi in commodum do. Comodare enim est aliquid rei usum ad tempus concedere. Cicero. Dando, ac accipiendo, mutuandusque facultatibus accommodatis, nulla re egeremus. Nec rei tantu mobilis commodatio dicitur (ut vlpianus existimauit) sed etiam soli. Plau. Cum aedes pauperi commo dasset. affertque hoc uerbum a mutuo. Mutuamus enim (ut Paulus Iuriconsultus inquit) non eandem specie recepturi. Mutui dato in istis rebus est, quae pondere, numero, mensurae dari solent, quoniam eartum rerum datione possimus in creditum ire, quia magis in genere suo functionem recipiunt per solutionem, quam per specie. Nam in ceteris rebus ideo ire in creditum non possimus, quia aliud pro alio inuito creditore. solui non potest. Appellata est autem mutui datio ab eo, quod est de meo fiat tuum. Mutuatio a mutuo deducitur, & mutuum, quod sic a saenore d= 50 fert, quia mutuum sine usuris est. saenur cum usuris. Plautus. Nam si mutuo non potero, certum est summam saenore. & mu=

tuo aduerbium, quod aliquando significat inuicem, ut mutuo se amant, id est alter alterum amat. Aliquando ediuerso. Cicero. Fac me mutuo diligas, hoc est, fac mihi in amore respicere. Mutuo uero passiuè significat mutuo accipio. Plautus. Decem minas a patre mutuatus. Aliquando comodare, est commodum facere, siue commoditatem praestare. Cicero. Cui ego quibuscumque rebus potero, libentissime commodabo. Commodarius uocatur, cui aliquid commodatum est, sicut depositarius penes quem aliquid est depositum. Accommodare uero aduincere, & applicare est. Virgilius. Laterique arguunt ac commodat ense. Cicero. Qui se ad rempublicam, et ad magnas res gerendas accommodauerit. interdum accommodatum significat procliuè propensum. Cicero. Ad summum Graecorum otium potius, quam ad ullam uim, aut tumultum accommodati. Interdum accommodare adhibere. Idem. Tantum dabit amicitiae, ut ueram amicam causam esse malit, ut orandae litis tempus, quo ad leges liceat, accommodet. Item a modo fit modus, siue modifactor, a quo Modificatio, & moderor, quod modo cum accusativo, modo cum datiuo coniungitur, a quo moderatio, & modestia. Cicero. Temperantem graeci σωφρονα uocant, eamque uirtutem σωφροσύνην, quam sulco equidem cum temperantiam, tum moderationem appellare. nonnunquam etiam modestiam. Item a moderor moderator, hoc est rector gubernator. & moderate aduerbiu, & modestè, hoc est mediocriter, & temperate. Item modestia, moderatio, modus, modicum, mediocre, hunc habent ordinem, quod modestia fundamentum, sollicitas, basis ipsa uirtutis est, ex qua gignitur moderatio, quae temperat, uirtutisque modus, qui ex supra memoratis disciplinis inficitur, & in dictis, & ceteris talibus, quae agendi officia sunt, iunguntur. A modo etiam moderatores magistri, & per synopen mos, hoc est uita infatum consuetudine firmatum cum derivatis ab eo, de quo inferius dicemus. & modius mensurae genus continens duo & uiginti sestertia. a quo modiolus quarta pars modij. Est etiam modiolus paruum uasculum quadratum, quo cum tympanis ad hauriendum ex puteo, aut lacu, aut sumine aquam uentur. Vtrumque. Ita cum rota a calcantibus uersabitur modiolus pleni ad summum elati, & rursum ad imum reuertentes insundunt in casum illum ipsi pro se quod extulerunt. & modulor, quod significat cum mensura, & numerorum ratione compono. Virgilius, & modulans alterna notauit. a quo modulor ipsa composito, & cantus. Item modulatio, & modulamentum. Modus etiam aliquando, pro fine accipitur, atque euentus. Idem. Sed quis erit modus. Idem. Quis rebus dexter modus. Modo, cum o finalem literam correptam habet, tempus significat praesens, uel, mox praeteritum, uel non dum praeteritum, uel statim futurum, ut modo id est, modo ueni, modo id dicitur, modo faciam. A quo fit, quo Apuleius, & quidam alij utuntur, amodo pro posthac. Vt nemo me amodo tam mane egredientem solum uidebit. Item postmodum, & quod nonnulli usurpant, postmodo, & mox, quod non significat paulopost (ut Pompeius inquit) sed statim. Quippe & paulomox dicimus, hoc est statim cum paruo intervallo. Plyn. Et paulomox caelefactum uulncri imponatur. Aliquando etiam modo pro tantu accipitur, ut tace modo. a quo solummodo, & tantummodo deducuntur. MAVSOLEA. Mausoleum, pluralis pro singulari. Erat autem mausoleum sepulchrum Mausoli regis Cariae ab Artemisia uxore edificatum. Domus huic et in theatri curuatae similis lateritia, in imo secundum portam forum habebat. Per mediam autem curuatur. am latitudinis plateam amplam, qua media mausoleu condidit, ita egregijs opibus constructu, ut iter septem orbis miracula numeretur. Ad huius po= 60

stea similitudinem diuus Augustus sepulchrum sibi in campo Martio edificauit mirabili opere, duodecim hostijs adhibitis, ad duodecim caelestium signorum imitationem erecto praeterea ibi obelisco, quod inscriptam rerum naturae interpretationem Aegyptiorum philosophiae habet, cui diuus Augustus mirabilem usum addidit ad deprehendendas solis umbras, dierumq; ac nocturnam magnitudines strato lapide ad obeliscum magnitudinem, cui par fieret umbrarum effectus. Addidit praeterea porticum pedum mille, et hortos, ac nemora mirae pulchritudinis, hoc ab illius, de quo loquitur, nomine maius soleum uocauit. Suetonius de Augusto, reliquias legerunt primores equestris ordinis unitati, et distincti, pedibusq; nudis, ac manu oleo condiderunt. Id opus inter flammineam uiam, ripamq; Tyberis sexto consulatu suo construxerat, arcumque ex aedificijs, et ambulationes in usum populi iam tunc publicat. PENDENTIA. Ita columnis inclusa, ut quatuor ipsi subnixae essent pendere tamen in aere uiderentur. Patebat hoc opus ab austro, et septentrione sexagenos ternos pedes breuius a frontibus toto arcu pedes undecim supra quadragesimos. Atollebatur in altu uiginti quinque cubitis. Cingebatur columnis sex, et triginta. Opus totum caelatum erat, ab oriente caeluit scopas, a septentrione Bryaxis, a meridie Timotheus, ab occasu Leo. tres uero autem quam opus absoluerent, regina Artemisia, quae uiri memorie id opus extruxerat, extincta est. Neq; tamen illi reas, nisi opere perfecto, ut gloria ipsorum, artusq; monumentum relinquere. Accessit et quintus artifex Theon, qui superioris pyramidis altitudinem inferiorum aequauit, uiginti quatuor gradibus in metae caelum se contrahens. In summo quadragesima erat marmorea, quam fecit Tythis, quae adiecta centum quadragesima pedu altitudine totum opus includebat. pendere proprie est suspensum esse, tractumq; est a pennis auium. Virgilius. dependent lychni laquearibus aureis. Hinc per metaphoram pendere pro sustentari accipitur. Ouidius, Pe idet et a ustra nostra salute salus. item pendere dicitur, qui nimio desiderio aliam rei intentus, cessat ab omni alio opere, et ad unum sollicitus expectat. Idem, pendetq; iterum narrantis ab ore. Idem. Dum consulta petis, nostrisq; in limine pendes. unde pendere pro dubitare accipimus. Seneca, pendet animus, et in diuersa trahitur. Item pro cessare. Virgilius. pendunt opera interrupta, maneq; murorum ingentes. Ab hoc fit dependeo, quod modo est ex aliquo pendeo modo sustentor. Cicero. Omnis enim illorum salus a nostra salute dependebat. Et pendulus, qui pendet. Ouidius, Lassaret uiduas pendula tela manus. Unde pensis dicuntur manipuli lance, qui pendunt ex colo, et fuso trahuntur, et pensiles horti, qui supra aedificia facti sunt. Et pensilis urbs, quae subter cauata est. Plinius. Leguntur et pensiles hortos, imo uero totum oppidum facti nullo oppidanorum sentiente. Idem. Magnitudo, et frequentia cloacaru urbem pensilem fecit. Item pensilis homo, qui suspensus est. Plautus, Restum uolo mihi emere, qui me faciam pensilem. Certum est ante tenebras persequi tenebras, et lucerna, sicut lychni pensiles, quibus in delubris utebantur, arborum modo mala ferentiu lucentes, qualis fuit Romae in templo Apollinis palatini, quem Alexander Thebarum expugnatione captum in Cyma eidem deo diuerat. Cyma oppidum est Aelium in Asia, et pons, quod uelut in aere pendeat. Significat autem omne, per quod super aquas transimus, unde et pro scala nauium ponitur. Virgilius. Interea Aeneas socios de puppibus altis Pontibus exponit. Hinc fit ponticulus paruis pons. Et de pontibus senes postulatores, q; sexagenarij de ponte deiciebantur. Et pontones nauis, quibus in trahendis amibus loco pontum uti-

mur. Papinianus. Fulmine publico interueniente uia confirmari potest, si aut uado transferi potest, aut pontem habeat diuersum, si pontonibus trahatur. Idem. Quia uia confirmari solet, uel ciuitate tenus, uel usq; ad uiam publicam, uel usq; ad flumen, in quo pontonibus trahatur. Et pontifex, sacer magistratus, de quo inferius dicemus, quod instruendorum pontum curam haberet. Erant autem minores, et maiores pontifices, inter quos unus summus, qui pontifex maximus, sive summus pontifex dicebatur, quod a Romanis ueteribus sumptum nostrae quoq; sectae homines seruant. Ab hoc pontificatus dicitur, sicut a Consule Consilatus, et pontificius, a quo ius pontificium, et pontificalis, unde pontificales libri, in quibus sacrae caerimoniae continentur. Item a ponte pons, uel uicinia oppidum, quod pulcherrimum pontem supra Narem amnem habeat. Et tripontium aliud oppidum huic propinquum, quod tres habeat pontes, et pontina palus iuxta Carceos, quae uiginti quatuor quondam urbium fuit, quod pontonibus traheretur, unde Pontia urbs dicta. Et pontina in si la sicut pandaria huic opposita. Et Romae pontia tribus. Erat autem pontina palus iuxta uiam appiam, quae Brundisium usq; lapidibus strata ternerit, lateribus quondam abundans. Iuuenalis. Armatae quoties tutae custode tenentur. Et pontina palus, et Gallinaria pinus. Lucanus. Et qua pontinas uia diuidit uda paludes. Et pendo, quod proprie significat pondero, quoniam quae ponderantur ex libra pendunt. et per translationem consydero, estimo, unde fit magnipendo. siocapendo. parupendo. multipendo. nihilipendo. id est in magna, parua, nulla aestimatione habeo. Et pensio, ac pensicula eiusdem significationis. Gellius, pensicula, uirunq; modularer, reperies suo quodq; in loco sonare aptissime. A pendo pondus dictum, quod graue est. Virgilius. ignotum argenti pondus, et auri. interdum pro numero, hoc est multitudine ponitur. Varro. Et Graecia compositis magnam pondus omnium artificum. Item pondero, quod aliquando significat libro, Plautus. Dum numularius ponderaret argenteum. Al quando per metaphoram capitur pro consydero, examino. Plyn. Sed hoc pluribus uisum est. Numerantur enim sententiae non ponderantur. Ab hoc ponderitatem ueteres pro grauitate dixerunt. Accus. Quod ponderitatem grauitatemq; hominis agnoscerent. Et ponderosum graue. Et pondo, quod licet aliquando pro libra inueniatur, proprie tamen significat pondus duodecim librarum, et indeclinabile est. Linius. Argenti pondo bina, et sex librae in militem praestaret. Nec caret singulari, ut nonnulli existimant, sed sic pondo pro duodecim libris dicimus, ut assim pro duodecim uncis. item dicimus duapondo, et Trepondo. Quintil. Dua, et trepondo diuersorum generum sunt barbarissim. At coniuictum Duapondo, et Trepondo usq; ad nostram aetatem ab omnibus dictum est, et recte dici Messala confirmat. Ab his Dipondium, et Tripondium deducuntur. Et assipondium pro unumpondo, quod as erat librae pondus. Pendo etiam aliquando pro soluo accipitur. Virg. tum pendere paenas Cecropidae iussi, quod ex eo tractum est, quia Romani ueteres penso non numerato aere utebantur. Suetonius rex primus signatus. Argenti signati ante Pyrrhum regem deuictum usus non fuit. Hinc libram dixerunt assim, quod esset pondus duodecim unciarum, cum proprie libra instrumentum sit, quo res cum lancibus ponderantur, alio nomine bilancem uocant. Cicero, Critolauis libram consistuebat, in cuius alteram lancem animi lora ponebat, in alteram corporis, et externa, tantumq; pendere illam bonorum animi lancem putabat, ut terram, et maria deprimeret. nam statera instrumentum est, quo res sine lancibus ponderantur. A libra fit libro, quod

est pōdero, et aliquando graue facio. Plyn. Apes, si oriantur procella, apprehensis pedibus lapillis, se librant, hoc est grauiorres faciunt. Interdum suspendo. Ouidius. Et iam finitima sese librabat in herba. Et libella, quae erat de argento parua, et aeris libra ualebat, hoc est assis. Et Simbellae libellae dimidium, hoc est semis assis. Item instrumentum paruum, quo singuli numi ponderantur. Et libralis unius librae. Et libripens stapis ponderandae pensator. Et librile scapus librae. Et libellae instrumenta bellica, hoc est saxa ad brachij grossitudinem in modum flagellorum loris deuincta, quod librari manu, hoc est ponderari uideantur. Aliquando librare, pro examinare ponitur. Apuleius. Omnia prius, quam aliquid statuas, libranda sunt. Et pro aequare. unde libramentum dicitur aequilibriū. Et libra caeleste signū uocatur, quod octauo Calendarum Octobris Sol per illud transiens, aequinoctium facit. Librare etiam trutinare dicitur. Et Trutina proprie foramen est, in quo examen regitur. ponitur tamen aliquando pro iudicio. Cicero, Quae non artificis statera, sed popularia quadam trutina examinatur. Apuleius. Trutinam sententiam uocat grauem, et recte examinatum. examen proprie lingua dicitur, qua trutina regitur. Virg. Iuppiter ipse duas aequato examine lances. Non nulli aequamentum, alij libramentum, alij aequilibrium uocant. Nam aequamentum capitur pro mercede, ut pro eo, quod dicitur admissum. Varro, An si equam emisses quadrupedem, ut meo asino reatino admitteres, quantum poposcissis dedissem aequamenti. Hinc examinare est inquirere, et ueluti equandi gratia inuestigare. Et examen inquisitio, et aequatio iuris. Dicitur etiam examen apum congregatio, uel locustarum, aliorumq; huiusmodi. A pendendo aere, aeris grauis poena appellata est, cuius plurimum Cato prouult eribus grauius. Et expensa in rationibus dicitur, et expensa hoc est sumptus. Et impendia eiusdem significationis, et Impendia aduerbium quod significat magis. Plautus. Atq; ille minus minusq; impendio curare. Item compendium appellamus, quod parsimonia quadam seruamus, sicut e contrario dispendium, quod uel incuria, uel negligentia, uel immoderatione dispendimus. Plyn. Bubulas caeteros caules cuprifica magna lignorum compendio percoquunt. Idem, Magna id lignorum dispendio fit alditio sale, nam percoqui integro die uix potest. Aliquando tamen compendium pro utilitate, et lucro ponitur. Tibullus. Nec magis ignotis repetens compendia terris, Presestera externa nauita merce ratem. Aliquando pro breuitate. unde compendiosum dicitur breue, quod ea, quae simul peduntur, caeteris expeditantur. Item a pendendo pensio dicta, quod pro aliqua re conducta soluitur. Et Pensionarius, qui pensionem aliquid soluit. Et expendo, erogo, ab ea consuetudine. Item post numeros signatos in ijs emptionibus, quae mancipi erant, interponere libram solebant. Mancipi autem emptiones dicebantur, cum aliquid a populo emebatur. Et Maneps uocabatur, qui a populo aliquid emebat, conducebatue, quia manu sublata significabat se auctorem emptionis esse. Hinc Manicipia appellata seruū, ancillaeq; emptitiae, quasi manu sublata acceptae, uel quod manu ab hostibus captae essent. Argentum primo signatum est anno urbis quincentesimo octogesimo quinto. Quincentesimo consulere, quoniamque amicus ante primum bellum punicum. et denarius pro decem libris placuit, quinarius, pro quinque. Sextarius pro dipodio, ac semisse. Librae autem pondus aeris immutatum primo bello punico fuit, cum impensis respublicae non sufficeret, in iustitiamq; ut assis sextantis pondere signarentur. Sic quanta parte lucri facta, omne aere alium disolutum fuit. Nota aeris fuit, ex altera parte Ianus geminus, ex altera rostrum nauis. Nam, quia Saturnum classe deuictum

hospitio Ianus acceperat, et ab illo peritiam ruris edoctus, feram illam, ac rudem ante fruges cognitam uitam in melius redegerat, regni eum socium fecit, et quoniam nauis suerat aduectus, in signando aere ex una quidem parte sui capitis effigiem, ex altera nauis rostrum impressit, ut quantum in eo esset, Saturni memoriae consideret, et accepti ab eo beneficij, haud immemor esse uideretur. hanc signandi consuetudinem Seruius rex, qui primus post urbem conditam signare aere cepit, rursum inuoduxit propter, quod in alca lusu diu post ea tempora pueri denarios in sulime iactantes capita, an nauim ex clamare consueuerunt. Triens, et Quadrans ex aere erant. Quadrans antea trientis dicebatur a tribus uncis, postea Annibale urbem infestante, dum Q. Fabius maximus dictator esset facti sunt asses unciales, et denarius sexdecim assibus permutatus est, Quinaris octonis, Sextertium quaternis. Sic respublica dimidium lucrata est. In militari tamen stipendio semper denarius pro decem assibus datus est. Nota argenti bigae, ac quadrigae fuere, et inde Bigati, et Quadrigati numi appellati sunt. post haec lege Papiriana Semunciae asses facti. Linius. Drusus in tribunatu plebis octauam partem aeris argento miscuit. Victoriatus lege Clodia percussus est, ita dictus a signo uictoriae, quo erat inscriptus. Aureus numus sexagesimo secundo anno, post argentum percussus est, scrupulum ualebat sextertius uicenis, quod faciebat in libras ratione sextertij, qui tunc erat, sextertius noningentis. Post haec placuit ex auri libris quadraginta millia signari. Numus aureus consulum primo, deinde imperatorum capita imperii ceperunt, et ab his saepe nomina accipere. As proprie iuriconsulti definiunt omnem quantitatem, et omne corpus duodecim uncias continet, eius partes sunt (ut Varro tradit) uncia ab uno dicta duodecima pars assis. Sextans sexta pars assis hoc est duae unciae. Quadrans quarta pars assis, hoc est tres unciae. Triens tertia pars assis, hoc est quatuor unciae. Quincunx, quinque unciae. Semis, dimidium assis, hoc est sex unciae. Septunx, septem unciae. Denunx, quasi una dempta uncia. Dixans dempto sextante. Dodrans dempto quadrante. Bes, ut olim Des, dempto triente. aeris minima pars, sexta la dicitur, quod sexta pars unciae. Semuncia dimidia pars unciae, sextertium dictum, quasi semis tertium. Dipondus enim, et semis antiquum sextertium facit, triuncium, et nouenarium dicitur, quo trium unciarum, et nouem unciarum est. A pendendo composita sunt appendo quod est adiungo, suspēdo, a quo appendix dicitur, quod adiunctum est, quasi ex alio pendeat. Cicero, Vidit enim, quod uidendum fuit, appendicem animi esse corpus, nihilq; esse in eo magnum. Plyn. Atq; uias iam maturas ad solem appendere. Appendo etiam est ad lancem, uel stateram pondero. Cicero. ut iam appendatur pecunia, non numeretur. Idem alibi per translationem hoc uerbo usus est pro pondero, hoc est exacte consydero, ea putari non numerare lectori debere, sed tanquam appendere. Perpendo, quod est pondero, ex amino, non autem (ut uulgus putat) intelligo, et animaduerto. Idem. Quid in amicitia fieri oportet, quae tota uirtute perpenditur. Hinc perpendicularium dictum fabricile instrumentum, quo altitudinem, seu aequalitatem operum perpendimus, cuius inuentor Dædalus fuit. a quo Perpendiculare geometriae uocant, quod recte in aliquod incidit. ut radij solis recte ex alio, in aquam descendentes perpendicularares appellantur, illos integros, hos confictos in aquam uidemus apperere. Expendo, quod eiusdem ferè significationis est. Idem, Deinde haec expendite, atq; aestimate. Aliquando etiam accipitur pro expono, unde expensae dicitur. Impendo, quod proprie est in aliquam rem expendo, unde impensa, et impem-

dium derivantur a quo p metaphoram pendere operā, i pendere labore, impendere studium dicimus, quasi exponere, & in totum expendere. Et impensa beneficia, ac merita dicuntur. Mart. Impensū vitam principis annumeres. Dicimus autem impendo curam huic rei, & in hanc rem, exemplis referta sunt omnia. a pendeo etiā impendeo cōpositum reperitur. est autem impedere penul. produ. supra caput aliquid ueluti casurū pendere, ut impendent nubes. Suspendo, quod aliquando est alte li go. Vir. Quo tendant ferrum malo suspendit ab alto. Aliquā do soliato. Plau. Vix cōpos mentis sum, ita mihi suspendit animū. Vir. Suspendi Euripylum scitatum oracula phœbi Mittimus. Et quonia, dū soliat, etiā dubij sumus, suspendimus aliquā do pro dubio capimus. Seneca. Suspendis animo, quid ageret, cogebat. Itē suspensum pro placido, & silenti quādoq; accipitur. Teren. Ad fores suspensio gradū placide ire perrexi. Item suspendo aliquando est pendendo sitangulo. a quo suspendium. Gellius. Suspendio uita finit. Dispendo, quod modo expendo significat, a quo sit Dispendiū, & Dispensio, & dispensator, qui peccatis domini expendit, & necessaria in familia distribuit, modo expādo, & tunc nō a pēdo, sed a pādo deducitur. Plau. Vbi lubet dispendite hominē diuersum, atq; distendite. Rependo, quod est cōpensio. Vir. Et fati cōtraria fate rependens. Cōpendo similiter, a quo cōpendium sit, de quo supra diximus, & cōpensio, a quo cōpensatio, quæ est, ut Modestinus inquit, de bitū, & creditū iter se cōtributio. V A C U O A E R E. In uacuo aere, hoc est uacante, ut pendere opus ostendat, quasi nō sustentetur solo, uel uacuum, Epitheton est aeris, qd aer nō habitatur. Epitheton enim figura est, quæ interpretari ipostū potest, quod aut ad augmentū, aut ad diminutionem, aut ad dissectionē poni solet, ut Coelum profundū, uenusta Venus, uacua aer, & similia. Inde Epithetis, quod modo impositionem, modo impositiōem significat, de qua serius dicemus. Et Epithetis impositio. fraudator. Et epithima, quicquid alicui rei imponitur, ex quo medicamentū, quod ad refrigerandū cor imponitur, epithimata uocamus. V el uacuo dixit, quo magnitudine operis ostentaret, ut sit in uacuo aere, in magno aeris spatio, nā, quia quæ magna sunt, plurimum uacui habere necesse est, uacuum sēpe pro magno usurpamus. Virg. uacua atria Diis. Idem, Saltibus in uacuis errant, quod si subtiliorem rationem inda gare uolueris, dicere possumus, iacuo uacui aereum dici, quod uacua omnia impleat. Nihil enim pati natura uacuum potest, unde & inane uocamus aerem. Lucre. Longum p inane resolu it, cum inane proprie uacuum sit. Virg. Atq; illis iam sēpe rotæ ducuntur inanes. Idē, galēā ante pedes proiecit inane. a quo inanitas dicta, quod pro uacuitate aliquādo, nonnūq; pro uacuitate accipitur. siquidem & inane aliquando pro leui capi mus. Vir. Inhabiles aios ludo prohibebis inani. Hinc inanio uerbu sit, & exinatio, quod modo est euatio, modo attenuo, modo ad nihilū redigo, & exinatio, de defecto, & inaniter ad uerbu sit, hoc est frustra. A uacuum uacuo uerbu deducitur, qd proprie significat uacuum sum. Cæsar, Id ea maxime ratione fecit, qd uoluit eū locū, unde Heluetij discesserant, uacante unde, si ipsonaliter accipitur, significat uacuum tempus est. Plyn. Quo magis te, cui uacat, hortor, cū in urbē proxima ueneris, uenias autē ob hoc materius, illi te pollicēdū, limādumq; pmit tus. Virg. O dea, si prima repetens ab origine pandam, Et uacat annales nostrorū audire laborū. V acuo, si cū ablatiuo sine præpositione iungatur, pro careo accipitur, ut uacat sapientia, hoc est carere sapientia, qd carere proprie est uacare quibus idi ger. Cicero, Satiatis uero, & expletis incūdus est carere, qd frui, quis non caret is, qui non desiderat. Improprie tamen dicitur careo calpa, careo periculo, careo dampno, si uero iungatur

ablatiuo cum præpositione ab, eodem modo significat uacuum sum, ut uacuo a studijs, uacuo ab agricultura, ab omni molestia. est etiā quādo uacat impersonaliter accipiuntur pro eo, quod cura est. Quintil. Reuēderit uerba uacillantem, & xiii de fama ingenij, & cui esse diserto uacat. ab hoc derivatur uacillo, qd est inconstans sum, & quasi alternatim moueor. a quo sit uacillatio. Idem, Est & illa indecora in dextrū, ac le uum latus uacillatio alteris pedibus insistentium, utiq; & na ues uacue dicuntur uacillare. Cicero de quodam præ infirma uale uacine non recte scribente inquit, uacillantibus literis. Ad animū quoq; hoc uerbum aliquando transserimus, ut apud iuriconsultos de fide testis uacillante, qui inconstantia, & diuersa testimonio dixerit. Item uacare interdū accipitur, pro superabundare, quod otiosum esse uideatur, quod superabun dat. Vnde supernacaneū dicitur, quod est superfluū. idē etiā, quod uacū, hoc est otiosum sit, superuacuum dicitur. Superuacanea quoq; uis dicebatur, quæ ex summo cacumine uocē emi sisset, qd super uacū aera uoluit, & uacuo uacuum derivatur, qd interdū eandē cū primitiuo suo significationē habet. Vir. sed illos Expectata seges uanis elusit uacuis. interdū uacuum significat. Idē. Nī frustra auguriū uani docere pa retes. Idē. nec si miserū fortuna Sinonē Finxit, uanū etiā, mē dacemq; i proba finget. Ponitur etiā pro stulto, quasi mente uacuo, & qui in rebus inanibus studiū collocat. Inne. Sic libitum uano, qui nos distinxit, Othoni. Quidā falsum fictū uacuum ita distinguunt, ut falsum loqui mendacis sit, fictum callidi, uacuum stulti. Falsum loqui culpa sit, fictum uirtutis, uanū ueror die. falsis deripiatur, fictus delectemur, uana spernamus. Gellius tamen uanos scribit proprie dici mēdas, & infidos, et le uia inaniaq; pro grauibus, & ueris astutissime cōponentes. ab hoc sit uerbum uano, quo uerres usi sunt pro fallo. A uacuo sic illū uacuum in Angertiū deduxit. & euacuo, qd signi ficat inanis fio. & in nihilū redigo. Virg. Et procul in tenuē ex oculis euacuit aerē. Et uacitas. Plyn. Id uero magica uacitas est. Et uacitudo. Plau. Vt rē uideo, uinuētus a uacitudi ne. Et uaciloquentia. Apule. Nihil hominis nauiloquentia com mors. Et uane aduerbiū, quod modo stulte, modo mēdaciter si gnificat. Item a uacuo sit uacuo uerbu, & euacuo, & uacue ficio, quæ omnia significant exinatio. unde uacatio, & euac uatio, & uacue ficio pro exinatio ponuntur, & uacuitas pro inanitate. Itē a uacuo, siue uacuo deducitur uacius qd pro prie magnū significat, Nā quæ magna sunt, ferē uacare, seu uacua esse solent. Vir. V aciusq; cava trabe currimus æquor. Sed quonia quæ magna sunt corpora, feroda esse etiā solent, ponitur aliquando uacius pro feroci. Cicero. Quæ barbara in dia uacior aut augustior. Ab hoc sit V acuo, & Deuacuo, quod est depreddor spolio. Profigo, & quasi uacū reddo. Idem. Om nēq; eā regionē ferro, igniq; uacuit. Hinc uacitas, & uacitudo deducuntur, quæ modo magnitudinem significant. Apu le. Cui in primis tantū corporis uacitas horrore fuit. modo uac itationem, siue deuacuationem, quæ a uacuo uerbo deriuatur. Accipitur etiam tot, tantūq; habemus uacitates fimerum. A E R E. Aer proprie dicitur mediū spatū, quod est inter caelum, & terram. Virg. ubi aera uacare summum Arboris haud ullæ iactu potuerit sagitte. Idem. Aera dimouit tene brosum, & distulit umbras. dicitur est a græco ἀήρ, quod mixtis literis ἀήρ uacuo deducitur, hoc est a uacuo, quæ aeris dea est, & a nostris quoq; aliquando hera appella tur. Ennius. Vos ne uelit, an me regnare hera, quid hie ferat fors uirtute ex pianur. Ab aere fit aerius, quod aliquando al tū significat, unde aeris artes dicuntur, aliquādo qd ex aere cōstat. ut aeris corpora, aerius fulgor. Itē aeripes, celer, quasi

aerios pedes habens, hoc est leuiter. Vir. Fixerat acripedē aer uam. Ab acrius acrius deducitur, quod proprie significat calo rem, & acrius flagrantiam temporis. Idem, Acrius in me dijs umbrosam exquirere uallē. Vnde & pro acrio tempore ponitur. Idem, propiusq; acrius incendia uolunt. Significat autem fluctuationem, atq; impetum maris, qd feruore quodā id fieri uideatur. Plaut. Quo magis te in altum capeffas, acrius te in portum referet. Ab hoc fit Aestuo, qd est feruere, agitator. Virg. fundōq; ex acrius acrius, quæ proprie significat tempus, quod incipit ab æquinoctio uernali, & finitur æqui noctio autumnali, constatq; senis mensibus, & totus annus in acriatem, hyememq; diuiditur. Idem, In acriis stibulis edico in mollibus herbas, Carpere oues, dum mox frondosa reducitur acrias. hic n. de Verbo loquitur. Particularius tamen acrias capitur pro quarta parte anni, hoc est pro tribus mēsis, qui incipiūt Sole Cancrū ingrediente. Nam sole ingrediente Libra, autu mnus ē, Ingrediente Capri cornū, hyemē ingrediente ariēte, Ver ab acriate sit acrius, unde acrius tempus, acrius ardore, acri uam sicutatem dicimus, et acria loca dicuntur umbrosa, in qui bus p acriate peora uitant calorē. Status. & umbrosi pauere acria Lyci. abusiue tamen & pro gregebus usurpantur, quæ morantur in acriis. Vir. nec singula tantū Corpora corripuit, sed tota acria repēre. Ab acrio ē acriaria appellata. Dicitur aut acriaria loca, quæ marinis aquis referta sunt ex inundationibus pelagi, p quas sēpe in mediterranea sinuorū instar nauigantes ascendunt. aliquādo non nisi nando transiri possunt, a græcis ἀκρια, hoc est inundatio dicitur. Cæ sar, pedes tria esse itinera conisa, acriarijs nauigationē impedi ri. Aer unum est ex quatuor rerū principijs, quæ elementa di cuntur, ita enim disposita esse hæc mundi machina, ut in medio omnium sit terra posita, circa eam aqua globū terræ circūdans parua parte immuni relicta, ad uitā animantium tuendā, circa aquā aer, circa aerē ignis purus, atq; integer lunæ globum at tingens, ex ijs omnia gignuntur, alunturq; unde ab alēdo ele menta sunt dicta. Terra primū elementū est, a teredo dicta, quod scilicet teritur. Itaq; terra in augurū libris cum simplicia r scribi solebat. ab hac locus communis, qui circa oppidū colonis relinquitur, territoriū appellatur, quod maxime teratur. quā uis Pōponis iuriconsultus territoriū scribit esse uniuersitatem agrorum intra fines cuiusq; ciuitatis, dictum ab eo, qd magis stratus eius loci teredi ius habent. In singulari terra elementū est totū, cum pluratiue proferimus, plures terras significamus. Virg. multum ille & terris iactatus, & alto. Ponitur tamen ali quādo terra & pro territorio, & pro prouincia, siue regione. Cic. Eorū, q in hac terra fuerunt, magnāq; Græciā, quæ tū flo rebat istuans, & præceptis suis eruuerunt. unde cōterraneus dicitur qui ex eadē terra est, quapropter Catullū cōterraneū suū Plynus uocat, qui non Verone, sed in Benaci insula natus erat. A terra sit terreus, qd ex terra est, ut uas terreum. Ter renus, & terrestris, quod uel in terra natum est, uel in terra ui uit, uel aliquid eōe cum terra habet. ut terrenū, siue terrestre animal, terrena labe, terrestris exercitus, terrestris copia, & terrigena, qd ex terra natum est, unde terrigenæ gigantes di cuntur. & terricola, qd colit, hoc est habitat terras. & Teren tum locus in campo Martio, qd in eo ara Diis patris in terra occultaretur. erat hic locus Diti, ac Proserpine sacer, in quo om nium qui aut nascerentur, aut morerentur, nomina scribi sole bant, quoties ciuitas lustrabatur, quæ res initiū habuit huius modi. Cum in tanta pestilentia urbs uastaretur, Valesius uir locus ples, sed rusticæ uite duobus filijs, & filia ad desperationē morbo laborantibus, aquā aliā a fō uo petebat, ubi genibus mixus, lares familiares orauit, ut puerorū pialū i eius caput

erās ferret, audita statim uox fuit, eos saluos habiturū, si conti nuo Tyberi deuictos Terentiū deportassit, ibiq; ex Diis patris, & Proserpine ara petita aqua, recreasset. Quapropter nun te cōfusus quasi nimis lōga, & periculosa nauigatio Terentium imparetur, pueros tamen ad ripā Tyberis statim deuolit ex uil la, in qua habitabat prope uicinā sabinæ regioni fretū, ac lin tre Ostiā petēs, intēpesta nocte ad capū Martiū appulsus est, ubi stantibus agris subuenire cupiēs, cū ignis in nauigio non esset, a gubernatore didit sumū nō procul apparere, iussusq; Terentiū egredi (id nomen ei lo uo est) huius a alice aquā eo deuoluit unde uisus fuerat finus oriri, lociq; fumantē potius, q ulla siamē uisū gra habētem tenacius cōcians, cōtractis quæ fors obtulit, naurimentis, pinnaci statu ignē excauit, calefactāq; aquā pueris bibēdam dedit, qua epota, salutari quiete sopiti, statim liberati sunt, & uocato patre iudicauerūt ei iudij se i somnis, a nescio quo deorū corpora sua spongia terge, & præ api, ut ad Diis patris, et Proserpine arā, a qua potus eis al latus fuerat, si uerue hostiæ immolare. r. lecti sterniaq; & lu di nocturni fierent. is quonia cō in loco nullā arā inspexerat, 20 desiderari credēs, ut a se instauraretur, arā empturus in urbē prexit, relicti qui fundamentum gratia terrā ad solidum foderent. hi cū ad uiginti pedū altitudinem humo egissa puen sissent, a aduertunt arā Diti patri, Proserpineq; scriptam. Quod postq; Valesius nuntiant seruo accepit omisso enunde aræ propositi, ostias nigras, quæ antiquis siue uacue ducbatur, Terento immoluit, ludos quoq; & lecti sternia continuis tri bus noctibus, quia totidem filij piculo liberati erant, fecit. Cui us exemplum Valerius publicola, qui primus cōsul fuit, stu dio suarrendi agris secutus, apud eandem arā uacuo: patris publice uotis, cæsiq; atris bobus, Diti maribus, Proserpine foe minis, lecti sternio, ac ludis trinoctio factis, arā terra, ut ante fuerat, obruit. Religionem de inde ludorū crescentibus opibus Luititia secura est. Primus Q. Catulus cāpanam imitatus lu xurij spectantium consessum uelorum umbraculis textit. Pri musq; Cn. Pōpei. is induit per semitas aquis, acriuum seruo rem moderatus est. hoc secularium ludorum initium fuit, qui ideo appellati sunt seculares, p uno seculo, hoc est centū an nis semel tantū fieret, quibus hic modo sequendo fuerit interru ptus seculum centum annorum spatium dicitur a sene, quod 40 longissimū spatū senescendorū hominū id putarent, ut Varro inquit. Huiusmodi ludos pro hominum salute faciebāt, & reuo uari, atq; instaurari hoc sacrificio ciuitatem putabant, ac mor bos omnes, & captiuos pestilentiam expelli. Aperiēbatur au tem ara Terenti in secularibus ludis, deinde rursus occultaba tur. Mart. Bis mea Romano spectata est uite Terento, Et nihil extremos pdidit ante rogos. hoc est merua sum omni mea pro le superstite, bis uis secularibus ludis, hoc est etate prouecta nam ludos seculares non seruato centum annorum ordine, & Augustus, & Claudius, & Domitianus ediderunt. Papinius. Nec tantū induerint satis noua secula crimē, Aut instaurati peccauerit ara Terenti. hoc est nō cōmittat saluū scelus ara Te renti, ut instauratis a Domitiano pro salute hominū ibi sacrē ficij, sinat Galliam hoc modo pice. Item extorris, quasi ex tra terrā dicitur, quemadmodum exul, quasi extra solūm, & terraneola auis alaudæ similis, præterq; qd in capite apicem non habet, quemadmodum alauda, quæ olim a galæa simili tudine galeata uocabatur. postea gallico uocabulo appellata est alauda. Galli enim hoc nomine significat galicam, unde mili tes, qui galis uunter, dicti sunt alaudæ. Legionis alaudarum meminit Cæsar in commentarijs. Alauda a græcis uocatur uopδαλος. uopis enim galica est, quidam hanc paruum quoque dici existimant, sed falsum est. Parcus enim auis

na, maluaeus derivatur pro eo, quod ex malua est, ut maluaeus caulis, & maluaeus frondes. CEDIT. Dat locum, utrum se fatetur. cedere enim proprie est abire, & locum dare uictori. Virgilius, Conuenit Euandri victos discedere ad urbem. Idem, Cede deo. Cicero, Cui quidem exercitus nostri, imperatoresque cesserunt. ab hoc per metaphoram cedere accipimus pro uenire in ius alicuius, ut cedunt mihi ea bona, hoc est in ius meum ueniunt. Virgilius, Haec omnis regio, & celsi plaga pinea montis Cedat amicitiae Teucrorum. Idem, Aut abeat uictus, cedat Lauinia coniux. Item cedere, pro discedere accipimus. Lucretius, Quandoque pudor ex pectore cessit. hinc cedere ire dicimus dare locum irae, et quasi ab ira discedere. cedere bonis, discedere a bonis, & quicquid nostrum erat, tradere creditori. cedere iuri, discedere a iure, & ius, quod habebamus, alteri tradere, quod & de iure cedere dicimus. Item cedere accipimus pro dare. Ennius, Saluete optima corpora, cedite manus uestras, neque accipite. Hinc cederei us nostrum alij dicimus, hoc est dare. a quo cessio iuris, & cessio bonorum. Item cedere est subtrahere se. Virgilius, celerique elapsus corpore cessit. Plautus, Cedamus imbro. cedere, cedere, obsequi, non repugnare. Virgilius, Cedamus Phaebo, & moniti meliora sequamur. Idem, Cedo equidem, nec nate tibi comes ire recuso. cedere, incedere. Varro, Cedit uelocibus iuuenis membris, leuibus, nitidis oleo. cedere, succedere. Virgilius, Cesserit ausonio si fors uictoria Tur-no. cedere diem (ut Valerianus inquit) est inapere pecunia debere. Sicut uenire tibi comes ire recuso. cedere, incedere. peti possit non cedere honori, quae admodum supra diximus, est parum meriti esse, & haec omnia in praeterito faciunt cessi, ac sine diphthongo scribuntur. Ab hoc cedo fit cesso, quod est ab opere uacare. Virgilius, Et siquid cessare potes, requiesce sub umbra. a quo concesso eiusdem significationis. Plautus, Postquam aurer a est, nunquam concessimus Lauari, aut fricari, aut ornari. & cessabundus, otiosus. & necessari, siue necessium, quod uel aliqua cogente fieri opus est, quia non sit in eo cessandum. a quo necessarium eiusdem significationis. unde fit necessario aduerbium, & necessitas, ac necessitudo eiusdem significationis. modo enim pro ui quadam urgente accipiuntur, modo pronuntio quodam religiose coniunctionis. a quo necessarij dicuntur, qui iure affinitatis coniuncti sunt, quod nulla inter eos cessatio, hoc est separatio sit, uel quod necessaria inter eos officia conferantur. Caesar, equidem mihi uideor pro nostra necessitate non labore, non opera, non industria defuisse. Sallustius, Coactus rerum necessitudine statuit armis certare. Item cello, quo ueteres utebantur, pro cedo, nunc compositis tantum utimur, ex cello, & praecello, quod est excedo, & antecedo. a quo excellens, & praecellentes dicuntur, excellentia, & praecellentia, & aduerbia excellenter, & praecellenter. Item celsus, altus, sublimis, ex altens. a quo celsitudo, excellentia. & a praecello, praecelsus, ab excello, excelsus. Item antecello eiusdem significationis. & praecello, quod significat differo. Lucretius, Ad nonum hoc praecellit annum. composita sunt accedo, quod est aduenio, appropinquo. a quo fit accessus, pro aduentu. & accessio, quod modo accessum significat, sicut decessio recessum. Cicero, Eorum neque accessione uitam meliorem fieri, neque decessione peiorem. modo additamentum, & accumulationem. Seneca, Magna rebus nostris facta erit accessio. Intercedo, quod modo significat iter uenio conciliandi gratia. Apuleius, Dum pro inope, ac calamitose intercederem. Item intercedit mihi tecum amicitia, intercedit tibi cum illo affinitas, hoc est media est, quae me tibi, & te illi conciliat. modo uerbis, & ui medi in me oppono, ut tribuni intercesserunt, hoc est opposuerunt se, & re impedierunt. ab hoc fit intercessio, & intercessor, quae in utroque significat.

10
20
30
40
50
60

to capiuntur. Abscedo, discedo. a quo abscessus fit, quod interdum discessum significat, interdum concursum mali humoris in aliquam partem corporis, ex quo suppuratio fit, quae Graeca uocatur apostema. a pure suppuratio dicitur. pus sanies est, et quicquid humor in purredinem uersus. a quo fit purulentum plenum sanie. & putreo, & putresco, quod est in purem uertor. & putrefacio, corrumpo. & putre, corruptum, ac resolutum. Virgilius, et Cephalo putris se gleba resoluit. & suppuratus locus, in quem factus est malorum humorum concursus, qui si in sanie uertitur, maturari, ac maturescere dicitur sin manu discuti, siue resolu. & putredo, & putrefactio, id est corruptio. & putridum, corruptum & puteo, quod significat foetore. a quo putor, foetor. & putidum, siue putulentum, quod est odoris mali. Cicero, putidas, ac periculosas aures. unde per metaphoram orationem quoque putidam dicimus, quae auribus auferat, insuauis, & (ut ita dicam) rancida est. & putide aduerbium, foetide, ac rancidule. & praepitium, quod est ante putidum, hoc est ante id, quod putet. Est enim praepitium pellicula in summitate penis, quae operit glandem, quam qui mutilantur, dicuntur circumcisi, siue recitati. & puteus, quod foetet, dum canatur, & a iquando homine perimit. a quo puteal, a quo puteus cooperitur. & putearius, iussor puteorum. Plinius, Depressis puteis sulfureata, uel aluminosa occurrentia putearios necant. & puteanus, idem. Quod si tantum aquae puteane adijcias. & puticali quoddam uerissimum genus sepulturae, quia ibi cadavera putreferebant. & Puteoli urbs Capanae ab aquarum acidarum, & sulfuris foetore siue a multitudine puteorum huiusmodi aquarum gratia sciturum. & putius, quod Plautus pro sulto usurparat. et pustula, quod significat tuberculum ex inflammatione quadam in summitate cutis nascens subvilitandum. pustularum, quaedam sunt humide, quaedam sicca. pessima autem pustula est, quae surgit in summitate digitorum sepe febricem unguem faciens: cum dolore maximo, & articulari. & cruda ne trito tibi pollice pustula surgit. Exornet doctilem gratula plebs a tyram. Item a pus stiluum deducitur, hoc est salua. & spu, salua emittit. a quo fit sputo, cuius passivum est sputor. Plautus, Nihillicisti, qui sputor, interdum morbus ueni, qui spatur inqt, hoc est in que inspuitur. et conspuo actiuum, quod significat sputo aliquem foedo, cuius passivum est conspuor. Plautus, ab omnibus derisus, atque consputus. Item inspuo, in aliquem inspuo. ex puo, exira si no. restitio repudio. & quasi conspuo, per contemptum reijcio. & per metaphoram cum contemptu expello. Terentius, ubi illam expueret miseriam ex animo. Despuo, idem quod conspuo. Prater a spu, spurcum, quod proprie significat impurum, obsecrum, uuluentum. Plautus, Tot nocens reddat spurcas, quot puras habuit. aliquando per metaphoram accipitur pro foetidum. Apuleius, Tam multae res spurcae, & graues nares infestant. Nonnunquam pro uehemens, asperum. Cicero, iactati tempestate si uicissima. Varro, Nunc de re mulierum spem habeo, qui rem spurcissima gestare noluerim. interdum pro senium, ac sanguinarium. Varro, Spurcus gladiator, & carnifex. ab hoc spurcatus deducitur, quae significat immunditiam. & spurce aduerbium, hoc est turpiter, atque inuide. & spurcum uinum, aqua admixtum, aut igne calefactum, aut multum ante, quam de feruet, quod genus offerre in sacrificijs nefas habebatur. & spurius, non quod ex eo uocabulo dicitur nothus, hoc est ex adulterio natus. Nam is latinum uocabulum non habet, ideoque utimur peregrino, sed incerto patre natus, quem Modestinus uulgo conceptum appellari scribit, siue is, qui eum patrem habet, quem habere non licet. unde spurios etiam uersus dicimus alterius, ac incerti authoris. Ausonius de Aristarcho. Quisq; notas spuris uersibus apposuit.

apposuit. Item a spu, spuma dicitur, quae quasi sputum est, hoc est sordes earum rerum, a quibus eicitur. a quo fit spumeus, quod ex spuma est. & spumofus, quod si uiam facit. et spumo, spumam facio. & despuo mundo. spumam extraho. a pure etiam fit purgo uerbum, hoc est mundo, & quasi purem ago, hoc est educo. a quo purgantia dicuntur sordes, quae purgandae colliguntur. a poetis dicitur puramina. & purgatio emundatio. Unde purgamus corpora a ueneno, aut chylere, aut balneo, aut alio simili, & hoc purgatio dicitur. Purgationes etiam mulierum menstrua uocantur. & ipse purgari dicuntur, dum menstrua patiuntur. Purgo etiam per metaphoram accipitur pro excuso. & purgatio apud rhetores est, cum factum quidem conceditur, sed culpa remouetur, quae iras habet partes, impudentiam, casum, necessitatem. Item a pure puro uerbum, quae si purem extraho. a quo depuro. unde depuratum dicimus defecatum, atque mundatum, & purum mundum, siue sordibus pura uestimenta a ueteribus dicebantur, quae sacerdotes ad sacrificia sumebant, i se non obsta, non suata, non macula habentia. & pure lautum, quod aqua pura lotum erat. et purum aurum, quod recte expurgatum, doctumque esset. siue quod in usu profano non fuisset. & purime tenuero, pro purissime tenuero. Valerianus purum lotum esse definit, qui nec sanctus, nec sacer, nec religiosus est. sed ab omnibus huiusmodi nominibus uacare uidetur. a puro deducitur puritas, quae modo pro munditia modo pro inani simplicitate accipitur. huius contrarium est impuritas, hoc est turpitudinis siue improbitas, quemadmodum contrarium puri est impurus. quod modo est sordidus, contumeliosus. a quibus pure, & impure aduerbia deriuantur. Cicero, Quam multis illum ingenuis, quam multis matribus famulis in illa terra, atque impura legatione uim atulit existimatis modo ponitur pro improbo. Terentius, Mei loci, atque ordinis hominem huiusmodi impurum. & purificatio, a quo purificatio, & quo nonnulli ueniunt, purificus. Sunt etiam, qui pur uerbum a puro deductum existimant. Dicitur enim proprie ueteres dicebantur depurare, hoc est uacantia ex quacunque re & non necessarij, aut etiam non obstantia, & aliena auferre, atque excidere. sic putari arbores, ac uites dicuntur. & putamina appellatur sarmenta, & cortices, & argentum, atque aurum purum, hoc est expurgatum ex doctumque, atque omni alia materia carens. hinc factum est, ut putare pro cogitare, atque animo uolere accipitur. cogitando enim rescat mente quae falsa, aut inutilia, aut superuacua sunt. & quod uerum, ac bonum est, hinc cogitando haeremus. Terentius, Re te putas. Virgilius, Multa putans, sortemque animo miseratus iniquam. Ob eandem causam, & putare pro conferre, & colligere usurpamus. Plautus, Putatur ratio cum argentario. & pro rareficere. Virgilius, singulis putando. Ab hoc composita sunt deputo, quod pro ascribo accipitur. Apuleius, Ad ergastulicam deputatus. Imputo, quod ad significationem exprobrantis accedit, sed contra reprehensionem. Quintilianus, Neque ego grauius patrem summa sua iuueni iactasse crediderim, quod heredem filium scriberet, non est res, quae imputetur. Idem, impures nobis propitios uentos, & secundum mare, ac ciuitatis opulentiam liberalitatem, quae tantum frumenti uendit, quantum duobus populis satis esset. Nonnunquam tamen imputo, pro adnumero, & computo ponitur. quod & ipsum a puro componitur. Valerianus, prae terea si matrem aluit pupilulitor, putat Labeo imputare eum posse, sed est uerius, non nisi per quem eum dedit, imputare eum oportere. Item reputo, quod aliquando pro consideo, & recolo accipitur. Apuleius, Cum id meum saepe reputarem. Aliquando pro computo. Valerianus, Item sumptus litis tutor reputabit, & uicarij si ex offi-

cio necesse habuit aliquo exire, uel proficisci. Disputo, hoc est disputo, disputo. a quo disputatio, cuius diminutuum est disputicula. & amputo, quod est circumcido, quasi circumputo. Item sunt qui a pure pudorem dicitur ueluti nihil enim aliud est pudor, quam ob aliquam rem sordidam timor. Quippe ab Aristotele ita definitur. αἰσχύνη δὲ πόθος δυνάμει φόβος, hoc est, pudor est amor iustae reprehensionis. Quaedam pudorem a uerecundia sic separant, ut pudor sit rei turpiter actae, uerecundia uero etiam recte facti, atque honesti. Ab hoc fit pudibundus, qui pudore duatur, & pudibunde aduerbium, cum pudore, & pudeda, uirilia, quae & uerecundia dicuntur. & pudicus, castus. a quo pudice aduerbium, casto. & pudicitia, castitas, quorum a ueraria sunt impudicus, & impudice. ponitur & pro religiose munditia, ac puritate. Virgilius, Casta pudicitiam seruet domus. Item pro dea gentilium. Quippe pudicitiae signum Roma colebatur, quod nefas erat attingi, nisi ab ea, quae semel nupsisset. hinc depudicare uerbum, quo ueteres utebantur, hoc est, uololare, stuprare, & quasi pudicitiam auferre. Ennius leuiter uolentem aurum pudicia loquem apellauit. Ab eodem etiam pudet uerbum deducitur, quod a piget ita distinguntur, ut pudere sit in ijs, quae turpiter fiunt, pigere in ijs, quae cum malo, damnoque, pudere ad dederunt, pigere ad dolorem referatur. pudet enim eius, quod turpe est, piget eius, quod dolet, ac mole in est. Alij pudere uerecundiae esse dicunt, pigere poenitentiae. Terentius, Frater me quidem pudet, pigetque Sallustius, Nam postea, quae fecerit, incertum habeo, pudeat, an pigeat magis. ab hoc fit impudicus, hoc est temerarius, qui nullo pudore ducitur. a quo impudenter temere, pecculantem, inuere uide. & impudentia, temeritas. quidam etiam dispudet usurparunt pro bui pudet seu ualde pudet, ueteres etiam pudeo et pudefo dixerunt. Gellius, Tibi pudescit oris deformitate, abicit. & pro; udiuum, a quo pudor, & pudicitia pronul sit. Decedo, quod aliquando pro discedo accipitur, proprie tamum cedere est a mandato custodiae siue loco recedere. Unde consules, pro consules, & resides dicuntur. & prouincia decedere. Item praesidia ex urbibus, aut castellis, sine appositione pro mori accipitur, quasi custodia, & gubernatione corpora proficisci, ut eo modo dicitur decessit, quo de functus est, & subintelligitur uita. Excedo, discedo, & simili modo pro morior usurparunt, sed additur semper uita, non subintelligitur. Cicero, In ipsa cura, & meditatione obeundi sui munus excessit. & uita, procedo, quod modo significat progrediri, modo succedo. a quo fit processus quod & progressus significat, & successum praecedo. antecedo, quod & ipsum a cedo componitur. incedo, quod pro ambulo accipitur. a quo incesso fit, siue celer sit, siue tardus, siue compositus, siue immoderatus. proprie tamen incedere, est cum grauitate quadam, & ueluti fissis ambulare. Virgilius, Regna ad templum matris stant ante cetera, incessit de. Et uera incesso paluit dea Seneca. In uero, ac molli passu sustendimus gradum, nec ambulamus, sed incedimus. Aliquando incedere, subire est. Ut inaccessi mihi cupiditas, hoc est subijt. ab hoc fit incesso, quod est arripio, impeto, molesto. Gellius, cum me maledictis inaccesseret. Suardo, quod modo significat in alterius locum uenio Cicero, ut uero haec uoces moneat in eorum locum ipse succedat. a quo successor, & successio deducitur notae significationis. modo ingredior. Virgilius, & nostris succede penatibus hospes. Aliquando etiam succedere accipimus pro euenire. unde successus pro felicite uenit usurpatur. Plinius, Facessite hinc, atque a nobis discedite. aliquando hio, diuidor, distindor. Cicero, Hinc ille Giges induitur a Platone, qui, cum terra discessisset, magnis imbris descendit in illum hiatum. ab hoc discessus pro recessu deducitur. & di-

10
20
30
40
50
60

cessio pro hiati. recedo, abeo, discedo. unde recessus pro disces-
su. Item recedo, protrahor, extendor. a quo recessus pro spatio
ponitur. Curtius, In eo nemore longo recessu domus erat. Itē
retrocedo. a quo fit adverbium recessim, quod significat retro
cedendo. Plautus, Recessim cedā ad parietem. Secedo, scorsum
abeo, a quo secessus, quod modo discessum significat, modo sinū
secretiorem. Virgilius, est in secessu longo locus. Interdum etiā
secedere patiari est. Et a negotijs natum. unde secessus, siue
secessiones uacationes dicuntur. Concedo, quod modo est trado,
uel permitto. Terentius, Hui mensisti, si nunc de mo iure con-
cessisses paululum, modo cedo. Idem, Hic uideo me esse inuisam
immerito, tempus est concedere. Aliquando proficiscor. Plau-
tus, cum domum concessisset, inuenit patrem. Nonnunquam con-
sentio. Terentius, Numquam ne hoc die conceder mibi, neq in
telles ab hoc concessio fit pro consensu. Est et aliud cedo, qd
ad differentiam huius cum dipthongo scribitur. Et praeeritum
facit cedi, et supinum cecidit. hoc proprie significat si a
cello. Terentius, Verberibus te cecidim in pistrinum. Dicitur
dam. Ponitur item aliquando pro excido. Virgilius, Ceditur
Et tiliē ante iugo leuis. Cicero, Aut eius partes, quasi umbra
quedam cedenda. Interdum pro occido. Virgilius, Nō aliam
ob culpam Baccho caper omnibus aris Ceditur. Idem, Ceditur
tur uigiles. Cicero, Cedit greges armentorum, per metaphorā
quoque cedo pro immo. usurpatur. Virgilius, cedunt binas
de more biduere. Et pro frango. Cicero, Cedere ianua m sta-
xis, insulare ferro. hinc cello eiusdem significationis. a quo per
cello, hoc est per cello, euerit. Varro, Alii is teneram abietem so-
lus percellit. procello eiusdem significationis, a quo procella, de
qua tertio epigrammate differemus. Item detracta una litera
celo, quod est signo, scilicet a quo celata uasa appellata sunt,
quae ueteres anaphanoabant, qd circumcedendo fiunt, et celi,
ipsam instrumentum, quo celantur, sicut cestrum, quo ebrii ca-
nantur. Et centrum, punctum siue simul. Item celum, quod
alio modo dicitur mundus, cuius circumscripta cuncta teguntur,
quod celatum, hoc est signatum sideribus sit. Nam quod Var-
ro a caelo dicitur existimat, nimis durum est. a greco uero,
hoc est a dō tē uolū, quod significat concavum, deduci
non est putandum, siquidem per a scriberetur, quod usque
animaduertimus. A celi dicitur celsus, hoc est altus. sub-
limis. a quo fit excelsum, et praecelsus eiusdem significationis,
et excelsum. Cicero, Et enim magis est secundum naturam ex-
celsitas animi, et magnitudo. et excello, ac praecello, hoc est ex-
tollor supero. a quo excellens, excellentior, excellentissimus, praecel-
lens, praecellentior, praecellentissimus, excellenter, et praecal-
lenter, excellentia, et praecellentia, excelse, et praecelse. Et re-
cello, quod significat reclino, humilis fio. Et interdum a fine
pro reclino usurpatur. Item celestis, quod ex caelo est. unde
caelestia numina dicuntur, et celestia uigilia uocantur, quae
a caelo fiunt, cum uel fulminat, uel tonat. Et caelestia habita-
tor celi, et caelebs, quod caelestem uitam agit. is enim proprie
caelebs dicitur, qui caret, semperq; caruit uxore. abusu tamen
ponitur pro eo, qui uxore non habet, etiam si aliā habuerit.
Hinc caelibatus, dicitur uita, quo agit sine uxore. Plautus,
Vtrum nunc te caelibem esse manus liberum, an maritum ser-
uum aetatem agere. Suetonius, Verū amissa uxore lepida, duo
busq; ex ea liberis, mansit in caelibatu. Ex ijs constat caelibē,
et maritum relatiua esse. quod etiam Quintilianus ostendit.
Clarus, an obscurus, magnificatus, an priuatus, cuius, an pere-
grinus, liber, an seruus, maritus, an caelebs, patris liberorum,
an orbis sit. hinc etiam caelibaris hasta dicebatur, qua caput
nubentis combebat, ea oportebat in corpore gladii. teris factis
abieci, ossisq; ut, quae admodum illa coniuncta fuerat cum

corpore gladiatoris, sic ipsa cum uiro esset, uel quia matronae
in tutela Iunonis Curitis sine, quae ita appellabatur a ferēda
hasta, quae Sabinorum lingua dicitur curis, uel quod fortis ui-
ros genituram ominaretur, uel quod nuptiali iure in pio subij-
ciatur nubes, quia hasta summa armorum, et imperij esset.
quam ob causam uiri fortes ea donantur, et captiui sub eadē
ueneunt, quos graeci δουράτιος, et δουρσώτους nomi-
nant. Hanc consuetudinem nunc quoque in nuptijs Romani
observant, pro hasta gladium supra caput ualentis tenentes.
10 Item a caelo fit caelium, hoc est, caelestis. unde caelica regna poe-
tae dicunt. Et caelium aduerbium, quod significat ex caelo. Ab
huius caeli similitudine, palatum quoque caelum appellatur.
Plinius, Caelurum, uiscerum excellentissimum est, proxi-
mumq; caelo capitis sine cruore, sine sordibus. Aristoteles
δὲ τὸ ἐν τῷ οὐρανῷ ἐν τῷ σωματικῷ γλῶσσαι τὸς ζῶντις αἰ, hoc est,
sub caelo autem lingua animalibus est. idem πολλοὶ δὲ χροὶ
καὶ ἐν ταῖς γλῶσσαις ὁ δόρυτος, καὶ ἐν τοῖς οὐρανῶσι. id est, multi
autem habent et in linguis dentes, et in caelis. hinc caelium=
10 dicitur, cum uox quasi in recessu ius audiri. a caelo hoc,
de quo loquimur, et soma, quod significat os, quamuis
possit et a concanitate oris uideri deducta. uolunt enim
graeci (ut diximus) concanum dicunt, et hoc modo per a di-
phthongum scribendum erit, quemadmodum graeci scribunt
καλοσομαία. Caelusina uero clamor est nauarum, cum
uno aliquid iubente, omnes uniformiter respondent, quasi sibi
inuicem iubentes. a dō tē uolū, quod est iubeo. Vnde
Et procaelismaticus dicitur est pes, ex quatuor breuibus con-
stans, quod uersus hoc pede constans, pr. or cani in sacris Mi-
neruae solebat, uel quod propter breuitatem, et quasi cursum
syllabarum, simile clamori nauarum cantum facere uideatur.
30 Item a caelum fit caelas, quod est tego. alsono, quoniam
caelum omnia tegit. Ouidius, Anie mare, et terras, et quod te-
git omnia, caelum. unde caelasso pro caeluo ueteres dixerunt.
ab hoc cella deriuatur, quod in ea caelitur, quod uolumus esse
ocultum. graeci hanc apothecam dicunt, in qua res esculentae,
et poculentae reponuntur, quamuis proprie apotheca cella ui-
naria sit, capitur tamen abusu cella pro omni loco, in quo qd
reponitur. Virgilius, Fumorum caernas cellas appellauit. di-
stendunt neclare cellas. Item loca quaedā in domibus, in qui-
bus luamur, aut iungamur, cellae dicuntur, ut inferius ostēn-
demus. Et cellarium similitur, quod sic differt a penu, quod
cellarium est paucorum dierum, prius uero temporis longi-
quicquid enim longa usionis gratia reconditur, ex eo, quod nō
in promptu est, sed intus, et penitus habetur, et locus ipse di-
citur penu. Penus enim proprie intrinsecus significat. Vnde
penitor dicitur interior, et penitissimus intimus. Vnde fit pe-
nitrare, quasi penitus intrare. a quo penetrabilis, qui facile pe-
netrat. Virgilius, penetrabile telū, et penetrabile frigus. itē
qui facile penetratur. Linus. Et in asperis locis silix saepe im-
penetrabilis ferro occurbat. et penetrabile substantiuum,
40 quod significat id, quod est in intimis partibus. unde penetra-
le sacrificium dicebatur, quod in penetrati, hoc est in intima
parte domus fieri solebat. Item penates, quod penes nos nati
sunt. Penus a penes deductum est. id enim penes nos maxi-
me uidetur esse, quod est penitus reconditum. ponitur aliquan-
do penitus pro longe. Virgilius, penitusq; alias aduexerat or-
ras. aliquando pro ualde. idem penitusq; sonantes. A celsus so-
pulo. Sicut qui uelint in penu thūs, ceres, ligna, carbones, a-
60 liaq; similia contineri, sed proprie ea sola penui tribuntur,
quae ad uictum pertinent. Penuarium significat omne id,
quod in penu reponitur, et ipsum penu, a quo quod penu est, un-
de penuria cella appellatur. Dicimus autem hic penus, et
haec penus

haec penus quarta declinationis, et hoc penus. ris, tertia, et
hoc penum peni secunde. A penu (ut qdam putant) penuria
deducitur, quasi uerus penu. Significat autem inopia omnium
rerum, praesertimq; earum, quae in penu recondi solent,
quemadmodum inferius latius dicemus. Alij penuriam a
penē dicitur uolunt, quod penē urat, uel quod penē minus
sit, quam necesse est. item a cella, siue cellarium deriuatur cael-
larius, significatq; ut Plinius inquit) eum, qui ideo praepo-
situs est, ut rationes saluae fiant. Item a cella callares palu-
bae, quae domi nutriuntur. Item a caelo fit compositum oculo-
a quo oculo, quod ueteres etiam de caelo dixerunt. Et occulte
aduerbium, et oculus, quod aliorum, quae et ipsa a caelando
dicuntur, unde supercilia, tegminibus oculatur. a quo ocula-
tus praesens. Plautus, Quomodo dixit oculata die. id est praesen-
ti. idē, Puerus est oculatus testis unus, quam auriti decem. id est
qui praesens fuit, uideritq;. Et oculissimus carissimus. Idem,
Oculissimum hostium amice. Et oculus, sicut medullitus, ani-
matus, quod significat aliquid tam arum esse, quam oculum.
Idem, Qui amant ancillam meam oculitus. Et ocellus ab oculi
lo fit, hoc est paruum oculum, et monoculus, unum oculum ha-
bens. Et lana oculus, qui lana tegit oculi uitium, et oculo. a quo
ocatio, quod oculat, hoc est occultet femina. est enim ocatre,
cum rursus satione facta, bobus dimissis, grandiores glebas can-
cellant, ac lignibus frangunt. Et oculus perficiat, et quasi
ex oculis consistit. A pulcra, Perpiratione ipso lynce, uel Ar-
go, et oculum totum. et oculus, quasi oculus, qui unū habet o-
culum. Plautus, De oculum prospacia esse arbitror. Nam hi sunt
uoculi. Idem etiam monoculus dicitur, quod uolens, hoc
est solum oculum habeat. item monoculus, nam graeci
et οφθαλμῶς oculus dicitur. a quo ophthalmia oculorum
aegritudo uocata est. Et iriophthalmus, et aegophthalmus la-
pilli, de quibus inferius dicemus. et procul, quasi porro ab oculi
unde potest, et satis longe significare, et non ualde, hoc est
pra oculis. Virgilius, Est procul in pelago saxum, qd satis lon-
ge fuisse intelligi non potest, periret enim spectanti uoluptas.
Idē, Serua procul tantum capiti delapsa iacebant. a pro. uel ue-
ro procul, ac pro. uelios cognominatos putant, qui nati sunt
patre peregrinante a patria pro. l. Item proclio uerbum
extendo, proclio. item alia a caelando dicuntur, quasi caelia,
quod oculos caelent. Item clam aduerbium, hoc est occulte. a
quo clanculum diminutiuum, et perclam compositum, id est
ualde occulte. Et clandestinus oculus a quo clandestine ad-
uerbium occulte. Et clandestino dicitur inuenitur. Lucilius,
Ait enim dici clandestino tibi, quod commissum fuerit. Item
callum, quod ueteres pro clam usurparunt, et claudo, et cla-
uis, ut quidam putent. Item a caelo cado dicitur quod pro-
prie est ferio. a quo inas inuidis dicitur instrumentū, in quo
aliquid audimus, hoc est feriendo formamus. Item a caelo, ce-
des, hoc est omnis dicitur, siue nex, et excado, a quo excidium, si-
ue excadio, percipio, et quasi nex urbis, aut Prouinciae, quae
tamen a cadendo deducta uideri possunt. Ueteres etiam excas-
satum pro uulnerato, et lanatio dixerunt. Plautus, Capillo
casso, atq; excasato auribus. Et homicida, qui hominem occi-
dit, a quo homicidium. Et tyrannida, qui tyrannum, a quo
tyrannidum. Et locustia, qui bouem, a quo bouicidium. Et
paricida proprie qui patrem, a quo paricidium. et matricida,
qui matrem, a quo matricidium. Et caesus, quod proprie signi-
ficat cingulum, a uarijs caesuris, hoc est incisionibus, quibus insti-
guri cingula solebant, quamuis sint, qui a dō tē uerter, hoc
est a uarijs plicis appellatum cezum existiment. uerter
enim pungerē est. a quo centrum dicitur, id est punctus, qui est
in medio arculi. a quo oēs linea ad circumferentiā ducta in

ter se sunt aequalis. Quam ob rem admirabile illud ueneris
cingulum a poetis tantopere deantatum, quo ueneris Martem,
et ab illa mutata Iuno Iouē sibi concubant, quoties in pel-
lices erant promiores, cestum dixerunt. Martialis, Collo necte pu-
er meros amores. Cestum de ueneris sinu calentem. Idē, Sime
citherao medicatum neclare ceston. Visti amatorē baltheus
iste Iouem. hoc alibi idem poeta nodū acidalium uocauit. Lu-
dit acidalio, sed non manus assit era nodo, Quē em rapuit collo
parue Cupido tuo. Nam de cestu intelligi sequētes uersus osten-
dunt. Vi Martis reuocetur amor, summusq; tonantis, A te Iuno
petat ceston, et ipsa ueneris. Ab hoc cestu cestillus dicitur est,
quasi paruum cingulum circulis ille, quem quasi corollam ca-
piti superponunt, qui aliquid oneris supra caput inposituri
sunt, quod facere in primis mulieres consueuerunt. Item cestus
quarta declinationis instrumentum illud, quo palaestricā, ac
pugiles utebantur. nihil enim aliud erat apud ueterissimos,
quam lorum ex corio bubulo manibus circumuolutum, quo et
ictum minus ipse sentirent, et aduersarium grauius feriret.
Home. ζῶμα δὲ οἱ πρῶτον παραμάμβαν, αὐτὰρ ἔπειτα,
δῶκεν ἰμάματα αὐδῶντες βοῶς ἀγραυλοῖο. primum inquit
Subligat ei adhibuit, deinde lora dedit apta bonis agrestis-
20 Quibus et sicutus πρὸ χροῖν ἄχων βοῶς ἰφιδαμῖτος ἱνὸς ἀλα-
λεας, hoc est stabat manibus tenens bouis ualidi macerati sic-
ca tergora. idem, ὡς τῶν ἀεαλοῖο περιτυπῖοντο χίμαιρα ἱμ-
νῶσι. id est sic eorum maxillae aridis obstrepebant tergori-
bus. Idem, τῶν δὲ αὐμῶντος θεράποντος ἱνὸς ἀματόντορ
ἀφῶρ θεναρῶν ἀπὸ χροῖν ἄχων. quod est, his certatim fi-
muli tergora sanguinolenta statim a ualidis manibus solue-
runt. V. alcius Flaccus, Aspice et haec crudis durate uolumi-
30 nantur. sed postea huiusmodi loris, hoc est uolumenibus co-
riorum, ut est ualde semper nouarum rerum mortalitas, in-
sistere magni ponderis plumbeas massas caepere, ferro etiam
addito, quibus inter se pugiles magno discrimine, immo certa
morte dimicabant. hi sunt memorabiles illi cestus, quos latini
duntaxat poetae decantant, nam in graecis nihil legitur pra-
ter loca fuisse, magne quidem molis, et non nisi fortissimis ui-
40 ris tentate. Virgilius, In medium geminus immani pondere
cestus Proiecit, quibus acer Eryx in praelia suctus, Ferre ma-
num, duroq; intendere brachia tergo. Obsistere animi tan-
torum ingentia septem Terga bouum plumbo insito, ferroq; ri-
gebant. Papinius, ac dum uigraua plumbo, Tegmina cruda
bouum non mollior ipse lacernis, Induitur. Itē a caelo, caesaries
dicitur, quod amant significat, quae caedi solet. Virorum enim
duntaxat caesaries est, non mulierum, unde caesariati, comati
dicuntur. Item Caesat, non quod cum caesare natus sit (ut stul-
te Pompeius affirmat) uel quod elephantum in Africa occide-
rit (ut ait Seruius) A fit enim elephantum caesam uocatus, sed
quod caeso matris utero prolatus sit. hoc natiuitatis genus a
ueteribus austificius putabatur. Sic natum tradunt Scipio-
50 nem Africanum priorem, qui praeterea primus omnium Ca-
sar appellatus est. Qui ita nascuntur, caesonē a ueteribus di-
cti. A caesare caesareus dicitur, hoc est imperatorius, quoniam
imperatores omnes, qui post Iulium caesarem fuerunt, caesa-
res dicti sunt. Item caesarianus, unde caesariani milites, di-
cti sunt milites Caesaris. Et Caesaria urbs palestinae, et altea-
ra Philippi, a Philippo fratre Herodis in honorem Caesa-
ris condita, et tertia Cappadociae, et quarta Mauritaniae.
Itē, Caesarea augusti urbs Hispaniae tarraconēsis a Iuba Mau-
rorum rege edificata. Item a caelo caesim aduerbium, quod
60 significat cadendo, sicut punctum puniendo. unde caesim,
ac punctum ferire hostem docebantur tyrones. Et caedua
filia, quae habetur in cum usum, ut ex ea materia caedatur.
c iij

Item caesium lintcolum purum, ac candidum, uel quod ca-
 dendo ad candorem perueniat, uel quod oras circuncisas ha-
 beat. Plautus, Lintcolum caesium. Et caesa gallicum teium.
 Varro, Qui gladijs cincti sine scutis, cum binis caesis essent.
 hae et gallicum lingua caesa dicitur. unde et uiros fortes
 galli gaeos uocant. Virgilius, alpina cornicat caesa manu.
 Et caesa particula orationis, quae graeci καμματα uo-
 cant. Differunt a membris, quae graeci uocant μέμ-
 βρα. Membram enim est pars orationis ex pluribus uerbis absolu-
 te aliquid significans, hoc modo. Et si uere iudices, ne turpe sit
 pro fortissimo uiro dicere incipientem timere. caesum aut pars
 orationis non dum ex duobus, aut ex pluribus uerbis quicquid
 absolute significans, hoc modo. Et si uere iudices, ne turpe sit.
 Interdum tamen caesa dicitur orationem, cum non efficiuntur
 membra ex connectione uerborum, sed singula uerba ali-
 quid significantia profertur, hoc modo. Quis est iste Gellius
 armiger Catilinae? sicut in corpore, concitator tabernario-
 rum. latrator pri. depopulator curiae. Eadem et incisa di-
 cuntur. unde fit aduerbium incisim. Cicero, Haec quidem duo
 binis pedibus incisim, deinde membratim dicere solebas. Et
 caesura a cadendo uoce, quae definitur de uera terminatio uo-
 cum, in medio uersuum uocata, ut quando post duos primos pe-
 des superans syllaba inuenitur, quae dictionem terminet, caesu-
 ra est, quae pentimeneris dicitur, ut Arma uirumque caeso. Cum
 uero id post tres pedes sit, est caesura heptimeneris, ut Arma,
 uirumque caeso. Troiae hic enim uersus utraque caesuram habet.
 Item caesper, quod est terra, cum herba in modum lateris caesa,
 uel frutex caesus, abritumatus, quod pedem cadat. Ab hoc fit
 caespitio uerbum. caespitare autem dicitur, cum pede aliquid
 percutientes, quasi rueret cogneret. dicitur caespitare, quasi cae-
 spitem offendere, uel in caespitem ferri. unde caespitatio res equi-
 dicitur, qui saepe in caespitem, aut lapidem, aut aliud offendi-
 dum, pedem impingunt. Item a cado cado, quod est per-
 cutio, a quo incus dicitur, instrumentum fabri ferrarii, supra
 quod ferrum caditur. Item aliorum metallorum. A cado fit co-
 posum ex cado per metaphoram tamen pro inuenio usurpa-
 tur. Virgilius, Ut uarias usus meditando excluderet arters. Itē
 a cado, recado, quod est iterum cado. Varro, ut uolent, qui
 uetera metalla recidunt. Et pro cado, cadendo dilato. Virgi-
 lius, durū prociudit arator uomeris obtusi dentem. Item a cae-
 do caecus dicitur, quod sit oculis concisus, quamuis alij caecum,
 quasi oculis capium, alij quasi caecum oculis appellatum uel-
 line. est autem caecus, qui caret lumine. Item insidiosus, oculi-
 te malis, latens, tacitus, qui uideri non potest. Virgilius, Caecum
 regem filo uestigia. A quo caecum uallum dicitur, in quo pra-
 a. m. p. a. i. t. e. r. r. e. a. f. f. i. x. i. h. e. r. b. i. s. u. e. l. f. r. o. n. d. i. b. u. s. o. c. c. u. l. u. n. t. u. r. e. t. c. a. e. c. i. d. o. l. o. r. e. s. u. o. c. a. n. t. u. r. a. m. e. d. i. c. i. s. q. u. o. r. u. m. c. a. u. s. a. i. g. n. o. r. a. t. u. r. i. c. u. m. m. o. x. u. e. n. i. a. n. t. a. b. e. a. n. t. i. q. u. e. t. r. a. n. s. f. e. r. r. u. r. e. t. i. a. m. a. d. a. n. i. m. u. m. u. n. d. e. c. a. e. c. i. o. s. c. o. n. s. u. l. i. e. s. i. m. p. r. o. n. i. d. o. s. d. i. c. i. m. u. s. A. b. h. o. c. f. i. t. c. a. e. u. u. e. r. b. u. m. e. t. o. b. c. a. e. d. e. t. e. x. c. e. a. d. q. u. a. e. s. i. g. n. i. f. i. c. a. n. t. l. u. m. i. n. i. b. u. s. p. r. i. m. o. e. t. c. a. e. c. i. u. s. t. a. m. c. o. r. p. o. r. i. s. q. u. a. m. a. n. i. m. i. o. r. b. i. t. a. s. e. t. c. a. e. c. i. t. i. o. u. e. r. b. u. m. q. u. o. d. p. r. o. p. r. i. e. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. p. a. r. u. m. u. i. d. e. o. e. t. c. a. e. c. i. t. i. e. n. t. e. s. d. i. c. i. m. u. r. q. u. a. s. i. f. e. m. i. c. a. e. t. v. a. r. r. o. u. t. r. u. m. o. c. u. l. i. m. i. h. i. c. a. e. c. i. t. i. u. m. a. n. e. g. o. u. i. d. i. f. e. r. u. o. s. i. n. a. r. m. i. s. c. o. n. t. r. a. d. o. m. i. n. o. s. e. t. c. a. e. c. i. l. a. s. d. i. m. i. n. u. t. i. u. m. e. t. c. a. e. c. u. l. o. r. o. b. u. s. a. m. a. t. e. m. h. a. b. e. o. e. t. q. u. a. s. i. c. a. e. c. o. s. u. m. s. i. m. i. l. i. s. P. l. a. u. t. u. s. N. u. m. n. a. m. m. i. h. i. o. c. u. l. i. c. a. e. c. i. l. a. n. t. u. r. E. s. t. h. i. c. h. o. s. t. e. r. H. e. r. m. i. o. C. a. e. c. u. l. u. s. e. t. i. a. m. n. o. m. e. n. p. r. o. p. r. i. u. m. f. u. i. t. e. i. u. s. q. u. i. c. o. n. d. i. d. i. t. P. r. a. e. n. e. s. t. a. q. u. o. C. a. e. c. i. l. o. r. o. r. t. o. p. u. t. a. n. t. q. u. o. r. u. m. f. a. m. i. l. i. a. R. o. m. e. n. o. b. i. l. i. s. s. i. m. a. f. u. i. t. C. a. e. c. i. u. m. i. n. t. e. s. t. i. n. u. m. e. s. t. q. u. o. d. a. d. d. e. x. t. e. r. a. p. a. r. t. e. i. n. a. p. i. e. n. s. i. n. s. i. n. i. s. t. e. r. o. r. e. m. p. e. r. u. i. u. m. e. t. l. o. n. g. u. m. e. s. t. i. n. d. e. x. t. e. r. i. o. r. e. m. n. o. n. e. s. t. i. d. e. o. q. u. o. d. d. i. c. i. t. u. r. c. a. e. c. i. u. m. n. a. m. i. d. q. u. o. d. p. e. r. u. i. u. m. e. s. t. l. a. t. e. f. u. s. u. m. a. c. s. i. m. u. a. t. u. m. m. i. n. u. s. q. u. a. m. s. u. p. e. r. i. o. r. a. i. n. t. e. s. t. i. n. u. m.

10

20

30

40

50

60

na nervosum, ab utraque parte huc, atque illuc uolunt, magis
 tamen sinistres inferioresque partes tenent, et ientur, ac uen-
 triculum contingens, ac deinde cum quibusdam membranis
 a sinistro rene uenientibus iunctum, atque hinc dextra re-
 curuatum, quia in imo, qua excernit, dirigitur, rectum appel-
 latur. Ieiunium uero intestinum est, quod ab ea iunctura est
 incipiens, quam graeci πύλον uocant, non ita implici-
 tum est, dicitur ieiunium, quod nunquam quod accipit, conti-
 net, sed protinus in inferiores partes transfertur. Inde tenue
 intestinum est, in sinus uehementer implicatum, cui id, quod di-
 ximus, caecum adhaeret. omnia haec contegit omentum ex in-
 teriore parte lenis, et strictum, ex superiore mollius. Item caeci
 smatagdi dicuntur, qui sunt obscuriores. Item a cado cemen-
 tum. Sunt enim camenta c. silapides parui, apti ad aedifican-
 dum. Linius, Nec erat difficile murum subruere, quod cemen-
 ta non calce durata erant, sed interlita luto. Varro. Non te pu-
 det Mani, cum domi tuae uides commilitum tuorum cohortes
 seruis tuis ministrare camenta. Aliquando camentum ponitur
 pro ipso opere caementario, hoc est aedificio, quod structo lapide
 erigitur. Plinius, Validus lapis in caemento raro utilis. licet
 enim contra iniurias fortis ad structuram, tamen infidelis
 est, nisi multa sustentatione deinctus. Hinc caementarij dicitur
 aedificiorum, quae ex lapidibus fiunt, structores, quos aliqui
 fabros murarios uocant. Item ab hoc cado caesus color, de quo
 inferius dicemus, quod quasi caesis, atque aperius. Unde caesu-
 line dicitur, qui caesos oculos habent. Quidam tamen cae-
 sum a caelo dicitur uolunt, quasi caelum, praeterea ab eodem
 composita sunt arcuata. unde iudaei arcuati dicitur, quod
 pelliculam illam circa glandem, quae praepitium uocatur, cae-
 sam habent. Inter cado, res. d. s. i. c. i. t. e. r. e. f. e. d. a. d. o. p. e. n. u. l. t. i. m. a.
 longi, quod proprie est amputatio per metaphoram tamen capi-
 tur pro determatio, quasi amputatio si perisua, quod integrum
 est, ostendo, unde decedere dubia, decedere quae. sionem dicimus.
 Et de cisionem iuris, hoc est determinationem, ex cado, ex cado, cae-
 do. Cicero, Ex cadant Clodij fluenta, ab hoc excisso frequentia-
 tum, quod est dilatio Plautus, Capillo scisso, atque excissa-
 tis auribus. Praecido, quod proprie est ante cado, hoc est in mo-
 lo. unde praecidanea agna uocabatur, quae ante alias cadebat,
 et praecidanea porca, quae mactabatur Cereri ab eo, qui
 mortuo ius non fecisset, quod facere mos erat, prius quam
 nouas fruges gustarent. praecidere etiam capitur pro re turpi,
 marem intra podicem coeundo labefectare, quemadmodum
 praedicare est puerum inter femina foedare. Martialis, Praecidi
 gaudes, praecisus papile ploras. Et praecisum uocatur pars car-
 nis uiscerum, hoc est circa quae uiscera inuoluta sunt, quod oras
 circum caesas habeat. Lucilius, Illi praeciso, atque epulis capiuntur
 opimis. nam omasum appellamus intestinum pingue.
 Plinius, Socium laboris, agrique culturae habemus bouem tan-
 ta apud priores cura, ut sit inter exempla a praetere damna-
 tus, Romae die dicta, qui concubino praecata ruyi omasum edisse
 se neganti occiderat bouem, actusque in exilium est, tanquam
 colono suo intercepto. incado, cado, scindo, sculpo, unde incasas
 literas in marmore dicitur. Ab hoc fit, quod oratres uocant
 incisim, hoc est sensu non expleto numero aduersum. quod
 plerisque uidetur esse pars membri, et incisim aduersum, quod
 significat minutatum. Cicero, Haec quidem duo binis pedibus in-
 cisim, deinde membratim dicere solebas. et incile locus de pres-
 sus (ut v. l. p. i. a. n. u. s. i. n. q. u. i. t.) ad latus fluminis, ex eo dicitur, quod
 incidunt. Scinditur enim uel lapis, uel terra, unde primum
 aqua ex flumine atque possit, quemadmodum in pistrinis si-
 mentarijs fieri uidemus, quod autem ad incile opponitur aquae
 deriuandae, compellenda ne ex flumine caesa, quod uulgo clau-
 sa dicitur,

sa dicitur, eodem v. l. p. i. a. n. u. s. i. n. q. u. i. t. e. s. e. p. t. i. m. a. p. p. e. l. l. a. t. u. r. s. i. u. e.
 id lignum sit, siue lapideum, siue ex qualibet alia materia ad
 continentiam, transmittendamque aquam excogitatum. Itē ex
 quocumque riuo aqua irrigandi causa deducatur, incile dicitur,
 locus per quem primum deducitur. incilare uero ueteres dice-
 bant increpare, uel improbare. Accus, Qui me incilant
 probris, sermone indecorant. Plautus, Melius est tamen ita ui-
 uere, nequis nostra incilet facta. et reasamentum paruum si-
 stum, et quasi ramentum ex aliquo reasum. Plinius, Ocyssi-
 me uero aeruginem contrahit as coronarium, reasamentis in
 aequo additis. Suetio, quod significat post cado, sicut praeci-
 do, antecado. hinc succidanea hostiae uocabantur, quae secundo
 loco cadebantur. Apud ueteres enim, si primis hostijs litatum
 non fuerat, aliae post easdem ductae hostiae cadebantur due,
 quae prioribus iam caesis luendi piaculi gratia subdebantur.
 Item a cado succisum tempus dicitur, quod subtrahitur a re-
 bus necessarijs, ut ad aliquem usum accommodemus. Gellius,
 Quamquam autem uita mihi demeris deum uoluntate erit,
 quantumque a cura, et a re famulati, procurandoque cultu
 liberorum meorum dabitur oculi, omnia succisua, et subsecunda-
 ria tempora ad colligendas huiusmodi memoriarum delecta-
 tum uilas auferam. Linius, Homines enim sumus, et occupati
 officijs, succisusque temporibus ista curamus, id est nocturnis,
 nequid nostris putatis cessatum horis. dies uobis impendimus,
 cum somno uacuetudinem computamus. Et succida lana a succi-
 dendo, quod talis sit, qualis succisa est, hoc est plena iordibus, im-
 pura, non lota. Quod si lintignis in aeneo uase suffiueat, de-
 inde refrigeretur, et pingue illud, quod supernat, in uas ficti-
 le colligatur, rursumque priore materia delecta, utraque pinguitudo
 frigidata aqua abluatur, et in linteo staret, ac torreatur so-
 le, donec candescat, et transibitida fiat. posthac in straminea pi-
 xide reponatur, fit caespitium, quod innumeris medicinis usi-
 bus adhibetur, praesertimque uiceribus genitalium cum adipe
 Anserino hoc Galenus medicus, et alij quidam auctores a jo-
 pum succidum uocant. Varro tamen succidam lanam a succido-
 re uocatum existimat, quod cum tundetur, sudare oves incipiunt.
 A succidendo etiam succidia deducuntur, est autem succidia caro
 salata, et in necessarium usum seruat, quae quoties opus est,
 succiditur. Cicero, Iam hortum ipsi agricolae succidiam alteram
 appellant. Succidum quoque lardum uocant. Varro succidiam,
 non a succidendo, sed a subibus edendis nominatum putat,
 quod pecus primum occidere ceperunt domini, et ut seruau-
 rent, salire. Unde succerdam quoque a sue deductam opinatur,
 quae est sterus suillum. Titinius, Quid habet, nisi unam ar-
 cam sine clauis, co condus succerdas. A succido quoque subscides
 appellatae sunt tabellae, quibus tabulae inter se confinguntur, quia
 quo immittuntur, succiduntur. Pacinius, Nec ulla subscis pro-
 hibet compagem. Inter cado, in modio cado, a quo intercaji dies,
 de quibus supra diximus, appellati, quod quibusdam eorum
 horis ius dicere liceret, quibusdam non liceret, et ideo caesi
 uiderentur. Recado, res. d. s. i. c. i. t. e. r. e. f. e. d. a. d. o. p. e. n. u. l. t. i. m. a.
 caesos, rescatos. Et recada post casum restituta, et quodammodo
 renascentia ab arborum similitudine, quae seclia repullulant,
 ac noue fiunt. Virgilius, Et recidua manu possissem pergramma
 uictis. Nam recidua est morbus, cum circa unguem cutis resolu-
 uitur, non sine dolore id patientis, dicitur a redmiendo. Reduire
 enim ueteres pro resolueri usurpabant, haec et neutro gene-
 re rediuum appellatur, a graecis dicitur παραρωχία, nam
 παρα, ad praepositionem significat, ωχία dicitur un-
 guis. pterygium uero ulcersali genus est, quod nascitur iuxta
 unguem. Plinius, Lana succida rediuus sanat ex aqua frigida.
 Idem, Cum etiam cum oleo paronichias, et pterygia tollit. Oca-

10

20

30

40

50

60

cido penultima longa interficio, a quo ueteres occisitantur dice-
 bant, pro frequenter occiduntur. quidam occisim, et necatum
 ita distinguunt, ut occisus cum ictu, et uulnere sit, necatus etiam
 sine ictu. Unde uero necatos, non occisos dicimus, qui aliter usur-
 pant, loquuntur improprie. Ab occido fit occisio, hoc est caedes,
 et, quo ueteres usi fuerunt, occidium, quidam etiam occidionem
 usurparunt. Occisam etiam rem dicimus desperatam, et per-
 ditam. Plautus, Occisam iam est haec res, haeret hoc negotium. Unde
 et occisorem, et occisissimum ueteres dixerunt. Plautus, Occi-
 sissimus omnium, qui uiuunt, concido, quod aliquando signifi-
 cat minutatum cado. Plinius, Caro eius concisa, ac delecta ad
 hibenda est. aliquando frango. Idem, Et nucleus dentibus con-
 cisus, supra uulnus imponitur. Ab hoc concisa oratio dicitur,
 quae non continua, sed ueluti membratim caesa est. Reperitur
 etiam cado, prima breui, accentum in ultima habens, quod mo-
 do da, modo dic, significat. Plautus, Cedo hominem. Idem, Quid
 sit ced. Sunt qui existimant Caesoniam quoque Flamminiae ur-
 bem a cadendo appellatam, quod exiguo inuis amne caesa, hoc
 est diuisa sit, uel quod ager eius duobus fluminibus Sapi, ac
 Rubione sit diuisus. Mirum uideatur adco maiorum nosiorum
 temporibus in contemptu fuisse, ut Cicero aiorum ciuium Ro-
 manorum, qui designati consules fuerant, indignitatem offen-
 surus, ita scripserit, nam isti duo uix sunt digni, quibus alteri
 Caesoniam, alteri Caesoniam tabernarum fundamenta cre-
 das. A Caesena, caesenas deriuatur. unde caesenati agrum, et
 caesenatia uina frequenter legimus, quae apud maiores uisuros
 inter genurosa connumerabantur. Caedita talerna, non a cae-
 dendo dicitur, sed a domini nomine, quod caeditus uocabatur,
 a quo in uia Appia aedificatae sunt. A cado anile quoque di-
 ctum esse manifestum est. Scium breue fuit, quod regnante
 Numa Pompilio, cum pestilens annus esset, et caelo accitij fer-
 tur, ideo sic appellatum, quia ex utroque latere erat caesum,
 et summum, infimumque eius latus medio pateret. Eo tempore
 una simul uox audita est, omnium potentissimam fore ciuita-
 tem quandiu id in ea mansisset. Itaque facta sunt eiusdem ge-
 neris plura, quibus admiscerentur, ne interuosci caeleste possent.
 Probaturum est maxime opus Mamurij ueturij, qui pro miy loco
 petijt, ut suum nomen inter carmina salij cantarent. ideo Ma-
 murij ueturij nomen in cantibus Romanis maxime frequenta-
 bant. Circumferebantur autem ancilia mense Martio a duo-
 decim salijs, ita enim Marti sacerdotes appellabantur, uel a
 Salio Iamothrace, uel a Salio Matinico, uel potius (ut ego arbi-
 tror) a saliendo, siquidem gladiolis ancilia pulsantes, saltare so-
 lebant, primo Marti, deinde Mamurij laudes canentes. Plu-
 tarchus dubitare u. detur an ab am, quod significat circum an-
 cile dicitur, quod in orbem esset figuratum, an ab a. u. u. r. u. r.,
 quod est cubitus, an uero ab a. u. u. s. u. s., quod significat reme-
 dium, quoniam pestilentiae remedium fuit ancile. CAE-
 SAREO. A Caesare aedificato. Amphitheatrum, de quo
 loquitur, ab Augusto destinatum fuit, a Vespasiano aedifica-
 tum, a Tito consecratum. id tamen Domitianus ad gloriam
 suam referebat, iactare in senatu solitus, et patri se, et fra-
 tri imperium dedisse, et illos sibi reddidisse. Quapropter
 et operibus omnibus, quae post mortem illorum uel restituit
 ipse, uel perfecit, suum duntaxat titulum addidit, sine ulla
 pristini auctoris memoria. AMPHITHEATRO.
 Amphitheatrum locus erat spectaculorum gratia, forma ro-
 tunda, et ueluti ex duobus confians theatris. Unde amphitheatri
 nomen impositum, theatrum hemicycli specie constru-
 ctum erat, a. r. d. n. d. i. u. m. u. a., quod est uideo, appella-
 tum, latine dici spectaculum potest. Consecratio eius a grae-
 cis sumpta est. Nam cum agrorum cultores feriatu diebus si-

era diuersis nummibus per pages celebrarent. Athenienses hoc in urbanum spectaculum transtulerunt, theatrum graeco uocabulo appellantes, quod in eo conueniens turba à iouge sine à iquo impedimento spectaret hunc morem postea Romani, ut plerique alia in urbem transtulerunt. Theatrum ita dispositum erat, ut à fronte inter duo cornua scena esset, dicta *σπίλον*, quod apud graecos tabernaculum significat, ita appellatum à scienda umbra, quam graeci *σκία* nominant. unde scenitae nobiles arabie populi dicti sunt, quod tentorijs utantur, et raras, paruasque habeant domos. per diphthongum scribitur consuetudine potius, quam ratione inuenta primo est scena in umbrationis gratia, in qua in condita caemina deantabantur, quapropter quidam tabernaculum interpretati sunt. unde scenophega tabernaculorum festa dicuntur. Apud uenustissimos theatrius scena parietem non habebat, sed frondibus tantum tegebatur, postea tabulata coepit componere in modum parietis, unde permansit consuetudo ut ab ijs, qui theatrales ludos edunt, pugnata componantur. scena à Labéone desinitur, quae ludorum faciendorum causa quolibet loco, ubi quis consistat, moueturque spectaculum sui praebiturus, postea sit in publico, priuatoque, uel in uico, quod tandem loco passim homines spectare uili causa admittuntur. Haec autem uersatilis erat, aut ductilis. uersatilis, quae subito tota machinis quibusdam uertebatur, et alia picturae facie ostendebat. ductilis, quae contracta tabulatis hac, atque illac interiorum picturae speciebus denudabat. Verumptamen uideatur Virgilius, cum inquit, uel scena in uersis discedit frontibus. primus Claudius pulcher scenam uarietate colorum adumbravit, cum antea tabulis picturae uacuis extenta esset, quam totam argenteo C. Antoniis, Aureo Petreus, ebores Quirinus Catulus praetextuit, uersatiliemque fecerunt locum, quem argentiatis uicibus P. Lenulus Spmther adornauit. a scena sit adiectum scenarius, unde scenarios ludos dicimus, et scenarios uel hoc est histrionum, uel obsecrum secundum Varonem, quod significat turpe, scdum, quasi ob scenam, quae ad scenam turpia perpetrabantur. Virgilius, obsecraeque canes, importunaeque uolucres. Alij tamen à graeco potius deducunt uerbum, quod est inquit, unde coenum, hoc est lutum dictum putant, à quo coenosus sordidus, lutosus, obsecrum etiam aliquando pro pernicioso, et uitabili ponitur. Idem, obsecrumque famem, quae prima pericula uitae. Ab hoc fit obsecrum turpitudine, et obsecrae aduerbium turpiter, et obsecro uerbum, quod significat malum omen assero. Nam obsecrae uolucres dicuntur, quae canendo aduersa significant. propter quod obsecrum quidam ex ob, et cantu deductum existimant, quasi aduersi, et inuisi canus. Plautus, sed quid illuc, quod exanimas currit huc Leonida. metuo quod illic obsecrauit me fallere fallaciae obsecrauit inquit, hoc est obsecrum, et malum omen auulit. Scena theatri binis, et saepe pluribus contignationibus consistat. deinde erat proscenium pulpitum, scilicet ante scenam adificium, in quo ludi exercebantur. Virgilius, et ueteres inuenit proscenium iudicium medio orchestra, in qua senatorum sedibus erant loca designata, unde omnium agnitionum gestus spectari possunt. Item liberarum, sociarumque gentium legatos, quos poeta uenit Augustus in orchestra consistere, quod quosdam libertini generis ueni deprehendit. Inuenialis, Quaeque reportandis possit est orchestra cathedris, scenae longitudo ad orchestrae diametrum duplex erat. Orchestra in aeneo diuisa, ut media uiae reliquerentur. Dicta orchestra, quod in ea saltationes fieri consueuissent. Nam apud graecos *ὄρχηστρον* saltatio est. *ὄρχηστρις* saltatrix. Refert Titus Livius, cum

ludi arcenses Apollini aliquando celebrarentur, et Annibal nuntiatum esset circa Collinam portam urbi ingruere, omnes reperitis armis eo conuerrisse, quos deinde reuersos, cum piaculum se se fecisse formidarent, inuenisse saltationem in circo senescendatam, huc interrogatum dixi, minime à se intermissam esse saltationem. Itaque ortum exinde esse proterbiu, salua res est saltante senescendatam. In cauea, quae pars media theatri erat, similiter subsellia equum erant, in aeneo eodem modo diuisa. In circumferentia hemicycli erant gradus ita dispositi, ut altiores in ambitu semper excreuerent, in ijs pl. b. promissa se debet. Quibus non erat sedendi locus, si stantes in cauea spectabant. cauea theatrorum nullis fornibus obducte, uel sic solebant. Primus omnium Catullus linteis in theatro umbrae fecit. Primus etiam byssina uela in theatro duxit. principio temporaria fiebant theatra, primusque M. Scaturus in edilitate sua triginta tantummodo diebus scenarum ludorum duraturum theatrum extruxit, opus ut Plinius inquit) maximum omnium, quae unquam faere humana manu facta, scenam habuit triplicem. a lumnas lualle marmoris trecentas sexagenta, duodequadragesima pedum altitudine. Signorum inter columnas tria millia. summe colunae tabulis erant inauratis. pars scenae inferior è marmore, media è uiryo. cauea ipsa octuaginta hominum millia capiebat. C. uero Curio theatra duo fecit amplissima è ligno, quibus inter sese acervis, ne inuicem obireperent scenae, et repente armarctis, ac cornibus inter se coeuntibus fiebat amphitheatrum. et gladiatorum spectacula edebat. Mansurum uero theatrum è quadrate lapide primus Romae construxit Pompeius magnus. propter quod Cornelius Tacitus innotatum cum fuisse à senioribus scribit, quod mansuram theatri sedem posuisset, cum antea subterque gradibus, et scenae in tempus structa foret, sed parsimonie consulatum, quod perpetua sede theatro locuta esset potius, quam unquam sumptu singulos per annos transferret, ac strueretur. Nemo pro ueris nobilibus germanis populi Romanum magnitudinem ostensurus, eos in hoc theatrum populo plenum introduxit, idem etiam alijs in sano sumptu inaurauit, ut in eo Tiridatem Armenorum regem exquirat. Amphitheatri uero molem primus in campo Martio posuit C. Iulius Caesar, quam pulposi Augustus mausoleum adificauit, destruxit. hoc autem amphitheatrum de quo poeta loquitur, in parte domus aere Neronis adificatum fuit, quam diui uespasianus, et Titus penitus deleuere, unde in sequenti Epigrammate inquit. Hic ubi confecti uenerat illic amphitheatri, Erigitur moles, signa Neronis crant. A theatro theatrius dicitur, et ab amphitheatro Amphitheatrius, unde theatrales, et amphitheatrales ludi dicuntur. theatri figurate aliquando pro spectaculo ponitur. Martialis, Quicquid in Orphico Rodope spectasti theatro dicitur, exhibuit Caesar arena tibi. Item pro multitudine spectante, ut magno theatro haec acta sunt, id est multis spectantibus. LOQUATVR. Praedicat excellat. Proprie loqui est uerba proferre, et à dicere differt, quod est eleganter, et facunde loqui. Quintilianus, Nam mihi ne dicere quidem uidetur, nisi qui dispoite, ornate, copiose dicit. Cicero, ut non modo graecorum literarum uides, sed etiam docti aliquantum se arbitrentur adeptes, et ad dicendum, et ad iudicandum, id est in oratoris arte, et in philo. phia. loquor à loco deductum est, quod is, qui loquitur suo loco quoque uerbum sciens ponit. Nam, qui primo incipit iam fieri, et uocabula, et reliqua uerba dicit ante, quam suo loco ea ponere possit, hinc Chrysippus affirmat non loqui, sed ut loqui. Quapropter ut imago hominis non sit homo, sic in cornu, cornibus, pueris priuatus incipit entibus fieri,

entibus fieri, uerba, non esse uerba, quod loqui non dicantur. A loquor fit loquentia, quod in compositione duntaxat usurpatur, ut breuiloquentia, et multiloquentia, quae graeci *βραχυλογία*, *μακρολογία* nominant. Magniloquentia, grandiloquentia. stultiloquentia. blandiloquentia, et si qua alia sunt huiusmodi, quamuis Valerius Probus grammaticus illustris illud salustianum sic legendum, et sic ab eo relictum affirmare solus sit, sans loquentiae, sapientiae parum. quod loquentia nouatori uerborum salustio maxime congrueret, eloquentia cum insipientia minime conueniret. et loquium, quo similiter in compositione duntaxat utitur, ut breuiloquium. multiloquium. stultiloquium. et quibus breuiloquus. multiloquus. grandiloquus. stultiloquus. blandiloquus. Item soliloquium quod significat sermonem illius, qui contemplantis solus ipse secum loquitur. unde et soliloquus dicitur. et anteloquium primus loquendi locus, seu principatus loquendi. Macrobius. Hic assenti omnes praetextato anteloquium detulerunt. Item à loquor loquax, hoc est uerbosus, gurgulius. unde et corui, et aie aues, quae humanam uocem imitantur, loquaces dicuntur. à quo fit comparatiuum loquacior, et superlatiuum loquacissimus, et loquaciter aduerbium, et loquacitas nomen, quae est stultia, et inanis copia loquendi. Cicero. Dum modo hoc constat, neque infantiam eius, qui rem norit, sed eam explicare dicendo non queat, neque inscitiam illius, cui res non suppetat, uerba non desint, esse laudandam, quorum si alterum sit optandum, malum equidem indifferenter prudentiam, quam stultam loquacitatem. loquacitatis uitiuum in sa. Calio in seclat est Cato, qui inquit, Nunquam tacet, quem morbis tenet loquendi, tanquam ueternum uiuendi, atque dormiendi. quod si non conueniat, tamen comoceri iubet, ita est cupidus orationis, ut conducat, qui auscultet. itaque auditis non auscultatis, tanquam pharmanopolam. Nam eius uerba audiuntur, uerum ei se nemo amittat, si ager est. id est de eodem Caelio. Frusto panis conuici potest, uel uti tacet, uel uti loquatur. Ob idem uerbum, Homerus Therstem *ἀμφοτερόν κεν ἀμφοτέρωθεν*, hoc est sine iudicio, et sine modo loquentem appellabat, et uerba illius multa, et *ἀσχετα*, id est in omnia, si repentem sine modo graulorum similia esse dicebat. Nihil enim est aliud *ἀμφοτερόν κεν*, hoc est supra modum loquax conuiciabat. Eupolis loquacem hominem ita describit. *λαλεῖν ἄριστον ἀδυνατώτατος λέγειν*, hoc est ad loquendam optimus, ad dicendum ineptissimus. Quod salustianus non ut imitari uelens, loquax inquit magis, quam facundus. Item à loquor, locuter deducitur. Gellius. Qui sunt leues, et fatiles, et importuni locutores, quique nullo rerum pondere inuixi uerbis humidis, et lapsantibus desinunt. et loquacitatis, quod significat uerbum, cuius lingua tam prodiga, infrenis est, ut terrena quadam collusione uerborum sicut semper, et asinet hunc maiores nostri modo à lingua linguaem, siue lingulacem, seu lingulacem, modo à blasterado blasteronem dixit re. relative, et blasterare ueteres dicebant in condite, et inaniter loqui. ficticia uerba sunt, à uoce Camellorum tracta. Plautus. Qui malum intelligere quisquam potest, ita nugis blatis. Idem, ubi tu es, quae blastera uisit iam uicinis omnibus. Quisdam uolunt hoc uerbum à graecis deducunt, apud quos *βλαξ* appellatur, qui sese inaniter iactat. et *βλαξία* iactatio dicitur, quapropter. C. litera addentes, blasteronem, et blasterare scribendum existimant. nobis prior sententia magis placet. Qui hac licentia loquendi uim, et uocem ex ore mittere dicuntur. Contra, Homerus uisum sapientiam facundiam praeditum, uocem scribit non ex ore, sed ex pectore mittere, quod seruandam esse sapientiam existimat,

ut non tam inanem sonum uerborum, quam sententiarum conceptam altitudinem promere uideatur. ideo libertati lingua uallum esse oppositum dentium dixit, ut temeritas loquendi non modo cordis uigilijs, sed etiam dentium excubijs separaretur. Aristophanes poeta facetissimus uastam illam, atque inanem hominum insipientium loquacitatem pluribus uocabulis insigneuit. *ἀνθρώπων ἀγριοπαδόν, ἀβασδέσμον ἔχοντα ἀχάλινον, ἀκρατὲς, ἀπυλωτόν, σόμα περιλάλιτον, κομπορακλονήμονα*. hoc est hominem a grege ferocia, ore temerario, infreni. et rodigo. petulante. loquacem. stulem, et quadam uerborum congerie, ac fixi profusum. Hesiodus uerum hoc detestans non uulgandam linguam, sed recondendam esse dicit, quasi thesaurum. magnam quippe eius gratiam esse, si parcat, et moderata sit. *Γλώσσῃ τοι θεσσαυρὸς οὐκ ἀσπασιον ἄριστος θείδωαις, πλεῖστον δὲ χελίς κατὰ μέτρον ἰούειν*. quod dicit latine potest. Optimus est homini lingua thesaurus, et ingens gratia, quae parca mensurat singula uerbis. Lepide etiam epicharmum illud se habet *οὐ λέγειν θεῖος, ἀλλὰ σιῶν ἀδύνατος*. hoc est, non idoneus ad dicendum, sed ad tacendum impositus, ex quo illud sumptum est, qui, cum loqui non possit, tacere non poterat. De hoc genere hominum locutus est Euripides, cum inquit, *ἀχάλινον σομάτων ἀδύνατον ἀφροσύνας, ἢ τίλος δούλου*. hoc est effrenati oris, et immoderata demeritiae finis est infelicitas. Item à loquor locutio, et loquela, quae sermonem, et uerbum significat. praeter haec composita ab eo fiunt alloquor, quod est conuenio. Cicero. Cum pridie eius diei eum alloquutus fuissim. ab hoc alloquutio, et alloquium deriuantur. Circumloquor, per circum quendam declaro. à quo circumlocutio deriuatur, quam graeci *πρὸς δὸν* nominant, ut si elephantem dentem pro ebore dicamus. interloquor aliquid inter agendum desinio. à quo interlocutria sententia uocatur, quae non desinit controuersiam. ea enim definitiua dicitur, sed aliquid obiter decernit ad causam pertinentem. Obloquor, quod proprie est contra loquentem loquor. Virgilius. Nec non threicius longae ueste sacerdos obloquitur numeris. Ponitur tamen aliquando pro maledico, unde oblocutores dicuntur maledici, obrectatores. et oblocutio, obrectatio. eloquor, quod aliquando pro loquor ponitur. Virgilius. Eloquar, an sileam. à quo fit eloquatio, quae est sermonis expressio. unde theures, et grammaticus, *χίματα λέγειν* figuras locutionis nominant, sicut *χίματα διαβολα* figuras sententiarum. Aliquando significat dico, quod proprium oratoris est. à quo eloquentes dicuntur, qui in dicendi ratione perfecti sunt. Et eloquentia dictio ex omni parte perfecta, et eloquenter aduerbium pro faciendemi M. Antonius dicere solebat disertus se uidisse multos, eloquentem uero neminem. Eloquium quoque ab eloquor deductum, quod modo sermonem, modo facundiam significat. Aliquando etiam pro elogio ponitur. Est autem elogium testificatio de aliquo siue honoris, siue uituperationis causa. honoris, Cicero, In quem illud elogium plurimum consentiunt gentes, uerum esse ciuitatis primarium. uituperationis, Quintilianus. Si exheredatum à se filium pater testatus fuerit elogio, propter quod is meretricem amaret, pro simplici autem sententiae suae testificatione. Cicero. Solonis quidem sapientis elogium est, quo se negat uelle suam mortem dolore amicum, et lachrymis uacare. De eloquio. Plautus, dulci, ac blando eloquio amicum solatus. Apuleius, Platonis eloquio mentis non nobis solis nos natos esse. Claudianus, Eloquio dulciter quondam solatus amicos. proloquor, decerno. sententiam ferro. à quo proloquium proprie dicitur sententia, in qua nis

hil desideratur, ponitur etiam pro exordio, & principio, quod anteloquium, ut diximus. & a proloquo proloquium dicitur, & a greco adios, prologum. Plautus, ex animavit me prologo suo. Differit a prologo, quod prologus tantum est, ubi aut poeta excusatur, aut fabula commendatur. Itē proloquio a proloquo fit, quod pro proloquio ponitur. Colloquor, simul loquor. a quo colloqui, & colloquatio pro confabulatione, & colloquores, qui simul loquuntur. perloquor quoque apud aliquos invenitur pro perfecte loquor, hoc est sermonem perficio. V N V M O P V S. Amphitheatrum scilicet unus aliquando numeri principium est. Ovidius. Vnus erat toto naturae vultus in orbe, quem dixere chaos. Aliquando pro solo ponitur. Plautus. Vnus tum domi eram, & fores erat clausae. Aliquando significat praecipuum, ut hoc loco, & apud Virgilium. addit & ripheus iustissimus unus, qui fuit in Teucris, & servantissimus aequi. illud notandum est, quod quando pro solo accipitur, cum genitivum gerit. Olynthus. Accipe fer unis omnium squamis ad os iversis contra aquas natando meat. Ab unis fit inose adverbium, quo veteres usi sunt pro simul, & unitas, et unicus id est singularis, ut phoenix est unicus avis, a quo fit unice adverbium, hoc est singulariter. Et ad uno adverbium, quod est in unum congreco, unde Adunati dicuntur, qui simul congregati sunt, & ad unum adverbialiter sumptum, quod significat nemine excepto. Curtius. Omnes ad unum periere. Virgilius. Iuppiter omnipotens si non dum exosus ad unum. & unio verbum, quod est coniungo, & quasi unum facio. unde uniti animi dicuntur, quando unis sunt voluntates, & unio pro coniunctione, & iunctura accipitur. & unio nomen, quod aliquando concordiam significat. Aurelius. Nam hoc fieri posse in tanta animorum unione quis dubitet? Aliquando margaritam, quod nulla duo margaritae simul reperiantur, sed semper discretae, & unae. Magnus in istis hominum luxus semper fuit, quas indius maxime Oceanus mittit. Veritatem etiam Britannicus, fertilissima carum est T aprombane insula, & Berinula India promontorium. In primis autem laudantur circa Arabiam in persico sinu maris rubri conchae sunt haud multum ab ostrearum conchis discretae, quae margaritiferae dicuntur. Haec, ubi genitali libidine simulantur, pandunt sese, & quodam rosido conceptu gravidae fiunt, deinde pariunt margaritas, pro qualitate roris accepti. Si purus influxus, candore conspicuae sunt. Si turbidus, sordescit & foetus. Si tempestive satiantur, partus grandescunt, si fulgurat comprimuntur conchae, & pro icium modo minuitur. Tonitruus paesfactae, ac repente compressae faciunt, quae vocant Phrymate a bullarum similitudine. Graeci enim quaedam ampullas nominant, siue quas nos dicimus bulas. haec margaritarum quidem speciem habent, sed aere instatae corpus non habent, concharum abortus dicuntur. Sole rubescunt margaritae, candoremque perdunt ad similitudinem corporis humani. stavescunt etiam senectae, ac rugis torpescent, adhaerescunt conchis, nec ab his, nisi lima auelli possunt, quae ab una parte rotundae sunt, ab altera plane, a tympanorum similitudine, Tympana nominantur. Tympanum quippe instrumentum est ex una parte planum, membrana clausum intus uacuum, quod baculo pulsatur. ut eo solebant in sacrificio matris deum, a quo fit Tympanites genus hydrophis, de quo supra diximus, & tympanistria tympana pulsans, & tympanico, tympana pulso. Suetonius de Augusto, Et assensu maximo comprobavit uersum in scaena pronuntiatum de Gallo matris deum tympanizante. id est, ne, ut cymedius orbem digito temperet. Est etiam tympanum uehiculi tectum. Virgilius. Hinc radios tenuere rotis, hinc tympana plaustris.

Item tympanum instrumentum, seu machina est ad hauriendam aquam summa celeritate, quod hominibus calcantibus uersatur ad hortos irrigandos, & salinas uile, cuius alterum genus dicitur tympanum dentatum, quo similiter ad hauriendas aquas utuntur, simile est ei tympano, cuius dentes impellendo cogunt fieri molarum arcautionem, & impendens in ea machina infundibulum subministrat molis frumentum, & eadem uersatione farina subigitur. Praeter haec Fenestella, qui nouissimo tempore Tiberij Caesaris clauit, Tympana scribit se inuenire appellata Patinas, & lances, quas antiqui Magdas appellauerunt. in aqua mollis est unio, exceptus, protinus durefcit. Tradunt huiusmodi conchas, quasi apes, ex anima facere his duces esse, quae uenitate, ac magnitudine praecipue sunt. Eas urinantium circa peti, quibus captis, caeteras palantes statim rebus includi tum mergi sale in uasis fictilibus, quarum crosta carne nucleos quosdam corporum, hoc est uniones in ima decedere. Atteruntur usi, coloremque in diligentiam mutant. Dos omnis in candore, magnitudine, orbis leuore. pondere. Qui colore praestant, exaluminati uocantur. Sunt etiam quos Elenchos appellant, fistigata longitudine alabastrorum figura in plenorem orbem desinentes, hos dignis suspendere, & binos, ac ternos auribus foeminarum gloria est. Crotalia haec a sono uocantur, propter collisionem ipsam Margaritarum, nam crotala instrumenta sunt quae manu pulsantur. Lamnis quibusdam ex ere rotundis sonum ex collisione reddentibus, dicitur a pulsatione, uapor enim graeci plausim uocant, & uapor dicunt pulsare, atque per uerere. uel autem hoc instrumentum Aegyptij in deorum solemnitatibus. Virgilius. Copia hysca caput graia redimita intella, Crispum sub crotalo doctae mouere latus. Elenchi autem dicuntur, quia graeci ελεγχος proprie indicem dicunt. etenim quomodo librorum indices & pulchritudine, ac uarietate colorum, & magnitudine literarum libros exornant, & res alias sui indices, ita hi gestantium habitum illustrare, & quasi indicas eorum uidentur esse. Iuuenalis. Auribus extensis magnos committit elenchos. Magna eorum stultitia est, qui Cylindrum, & elenchum idem esse affirmant. Quippe Cylindri lapilli sunt teretes, hoc est oblongi, atque uolubiles, instar eius columellae, quae aequandis areis utuntur. huiusmodi enim formam Cylindrum uocant, a το τε uoluer hoc est a uoluendo. Virgilius. Atea tum primum ingenti est aequanda Cylindro. Atqui tali forma non reperitur in Margaritae, quas natura, non ars facit, etenim, si artificium addas, statim deficit fulgor, in quo omnis earum dos consistit, caeteri uero lapilli magna ex parte fieri teretes possunt, ut puta Berylli, smaragdi, & alij similes, quos non auribus suspendere mulieres, sed arcundare collo, aut innectere monilibus, siue alijs ornamentis consueuerunt. Iuuenalis. Tu numbe, atque tace donant aetana cylindros. Idem, Nil non permittit mulier sibi, turpe putat nil, Dum uiridens gemmas allo arcundedit. hos antiqui Cylindros a forma, quemadmodum aliarum figurarum lapillos gemmas uocauerunt a similitudine gemmarum, quas in uinibus, siue arboribus cernimus. Gemmae enim proprie sunt pupuli, quos primo uites emittunt, & gemmare uites dicuntur, dum gemmas emittunt. Plinius. de Beryllo. Indi mire gaudent longitudine eorum, solosque gemmarum esse praedicant, qui carere auro malint, & ob id perforatos, Elephantorum fetis religant, & alios conuenit non oportere perforari, quoniam sit absoluta bonitas umbilicis statim ex auro capite comprehendentibus. Ideoque Cylindros ex istis facere malunt, quam gemmas, quonia est summa commendatio in longitudine. In nostro mari reper-

ti sunt aliquando uniones circa Bosphorum thracum rursi, ac parui in genere concharum, quas myias uocant, & in Acaenaria, quae pinna uocatur, eos genuit. Itaque non in solis margaritis reperuntur uniones. In Britania paruis, ac decolores nati manifestum, quoniam diuus Iulius thoracem, quae ueneri genitrici in templo eius dicitur, ex Britannicis margaritis factam esse testatur est. Lolliam Paulinam Caij principis conjugem, uulgatum est habuisse tunicam ex margaritis sextertio tunc quadragesimo aestimatum. Duos autem constat fuisse uniones ob eximiam magni uadimem toto orbe celeberrimos. Vtrumque Cleopatra Aegypti regina possedit, quae, cum Antonio edixisset, una se caena centies sextertium absumpturam, idque fieri posse nequaquam putaret Antonio, addidit sunt sponsones. Postero itaque die magnificam caenam sed quotidianam Antonio apposuit, qui cum ea irrideret, computationemque exposularet, Corrolarium id esse Cleopatra dixit, consumpturamque se in ea caena quantum promiserat, confirmauit. Inferri itaque se eandem mensam confestim iussit, cumque ex praecipio eius ministri unum duxerat uasulum aceti ante eam posuissent, spectante Antonio, quid nam agere uellet, detractum ex auribus alterum unione in uasulum misit, ac mox liquefactum absorbit, iniecit alteri manum, ut id faceret sed nequaquam id passus est sponsonis eius iudex L. Plautus. uictumque Antonium promittauit. Is postea unio, qui supersuit, dissectus in duas partes, in utrisque ueneris auribus Romae in Pantheo positus fuit. Prior hoc idem in unionebus fecerat Clodius tragodi Aesopi filius in amplissimis opibus haeres relictus, singulis unionebus in caena ad foribus conuuium aequo positus, unione nomen maioribus margaritis inposuim tempore iugurthini belli nonnulli prodidere. Margaritam, & margaritum dicimus, eandem generali nomine uocamus etiam Lapillum. Nam lapillus & gemmarum, & margaritarum commune est nomen, subintelligiturque pretiosus. Quod si maius nomen fuerint, pretiosi lapides dicuntur. Nam quod Seruius scribit, gemmas diuersi coloris esse, Margaritas uero albas, uel gemmas integras, margaritas perasas, plane ridiculum est. A gemma fit gemmula diminutiuum. Sabinus iur. consilius margaritas scribit lapillorum nomine non contineri, sed hoc falsum esse multorum exemplo docetur. Curtius, lapilli auribus pendent. idem pendebant ex auribus insignes candore, & magnitudine lapilli. Horatius. Nec magis huic imra uireos, uiridescensque lapillos. Vbi profecto de margaritis, & Smaragdis intelligit. Item ab unis unedo dicitur, fructus est arboris, simul terrestris frugis. Arbor ipsa unedo etiam dicitur, folio citro similis fructu. fructus arboris maturefcit, pariterque subnaes floret, prior maturatur. Pomum in honorem est, ideoque unedo dicitur, quod unum tantum mandi possit, graeci uδωρον, & μωσπον uocant. A nostris alio nomine Arbutus appellatur. Virg. Et quae nos rar a uiridis tegit arbutus umbra. Et poma ipsa arbuta dicuntur. Idem, dans arbuta syluae. Sunt qui scribant quin quagenum cubitorum altitudine in Arabia reperiri. fructus eius concoctioni difficilis, & stomacho inutilis est. putant succum foliorum sudore excitato pessilencia laborantibus prodesse. Item ab unis una adverbium fit, quod significat simul, & unduiginti pro decem, & nouem, quasi uno dempto de uiginti. eodem modo undetriginta, undequadragesima, undecentum, & undecingentus, undetricesimus, undequadragesimus, undequinquagesimus, undecentesimus, et similia. Et unigenitus filius, qui unicus est, quasi solus genitus. sicut primogenitus, qui primo genitus est, etiam si alij non sunt geniti. Et unanimitas, qui unis animi, unius sententiae, unius uoluntatis cum altero est, unde et unanimitatem consensum dicimus, cum anima-

rum concordia est. Ab hoc unanimitas, hoc est animorum concordia deriuatur, & unicolor unius coloris. Et unicus herba, quae unum caulem habet, nec in ramulis spargitur. Et unicus mulier, quae cum uno tantum uiro concubuit. Et uniuersa, quae unum tantum coniugem habuit. Et unicornis animal, quod graece μονόκερος uocatur. Et unioculus, qui et monocus dicitur, quod unum tantum oculum habet. Plautus. Vnioculus salue, graeci μονόφθαλμος appellatur. Et uniuocum, cuius & nomen commune est, & eadem substantiae ratio, quae graece ομόφωνος dicitur. sicut Aequiuocum, cuius nomen tantum commune est, sed substantiae ratio diuersa. Et a graecis ομόφωνος appellatur. homo & Equus uniuocati sunt, quia sub uno animalis nomine comprehenduntur, & eadem est uniuocati substantia. homo uerus, & homo pictus aequiuocati sunt, quia de utroque animal praedicatur, sed substantia eorum diuersa est. grammatica Homonyma dicitur esse, quae uoce non significatione conueniunt, ut nepos filius filij, uel luxoriosus. Synonyma quae non uoce, sed significatione conueniunt, ut ensis, & gladius. Ab aequiuoco, & uniuoco sunt uerba Aequiuocare, & uniuocare, & aequiuocatio, & uniuocatio nomina. Et aequiuocum, & uniuocum aduerbia. Et unicia, quod una sit eaduoodecim partibus assis. Est etiam unicia mensurae generis exiguus, a quo quindecim uocamus uasulum, quinq; unciarum capax. Martialis. Quindecim puto post decem peractas. Et nullus quasi unis aliquis. nullus enim idem est, quod aliquis. Sed hoc ab eo differt, quod nunquam ponitur affirmatiue. Neque enim licet dicere, nullus homo currit, sicut aliquis homo currit, sed semper ponitur uel negatiue, ut non erat nullus, qui curreret, uel interrogatiue, ut estne nullus, qui me uocet. uel subiunctiue, ut si nullus me uocabit, statim adero. Ab hoc fit compositum nullus, quasi non aliquis, uel ne unis quidem, quod uerba res etiam, ningulum dicere quasi nec ullum. Martius. Nec ningulus mederi queat. Huius significationis est nemo. Neque enim uerum est, quod Seruius affirmat, Nemo idem significare, quod nullus homo, nam si ita esset, non adiungeretur homo, ut sepe fit. Cicero. Vtrum uitem sit nullus, diu hominibus scilicet. hominem quidem scire arbitror neminem. Sallustius. Quo nemo uir melior, nec praestantior. uerum est quod nemo de hominibus tantum dicitur. Plautus. Nemis me uiseret, nam mei miseret neminem. Et de foeminis. Idem de lanificio mulierem neminem metuo una aetate quae sit. Aliquando etiam de dijs. Virgilius. Turpe quod optanti diuini promittere nemo Aude ret. A nullus fit nullatenus, quod significat nulla ex parte, nullo modo, & nullibi, hoc est nullo loco, & nonnullus, hoc est aliquis. & quo quidam utuntur, nulliter, hoc est frustra. Item ab unis deducitur uniuersus, quasi omnis ad unum, hoc est sine aliqua exceptione. Significat autem in singulari totus, ut uniuersus ager, uniuersa campania. uniuersus exercitus. In plurali uero omnes coniuictum. aliud enim est, si dicamus, omnes sibi domicilium constituerunt. aliud uniuersis sibi domicilium constituerunt, illic significatur domicilium sibi unumquemque constituisse, hic omnes simul, unum sibi pro omnibus domicilium fecisse. In quam significationem cunctus etiam, & cuncti accipere solemus, propter quod cunctos quasi coniuictos dici existimant, et uniuersos quasi in unum omnes redactos. Ab illo fit cunctor uerbum, quod proprie significat differo, moror, tractum ab eo, quod cuncti, hoc est omnes, sicut sine difficultate moueri non possunt. Emulis, unus homo nobis cunctantem pro dubitare accipitur. Virgilius. Cunctantem amplexu molli fouet. aliquando pro manere. Idem. Regnam thalamo cunctantem. Idem. Cunctantes glebas scri-

concordiam. Huius arcus causa est radius solis aue nubi im-
missus, qui repulsa aie, in solem refringitur. nubes enim for-
mam arcus disoloris efficiunt, quia alie partes earum tumi-
diores sunt, aie submissiores, et quedam crassiores, quam
ut solem transmittant, aie imbecilliores, quam ut excludant.
hæc inæqualitas alterius lucem, umbramq; commiset, et ex
primit illam mirabilem arcus uarietatem. est et alia causa
arcus tenuis pluuia, solaribus radijs eam intrantibus, ut cum
fistula aliquo modo rupta, uideamus aquam per tenue forame-
clidi, quæ sparsa contra solem oblique positum, arcus faciem
repræsentat. quod etiam accidere uideamus, cum fullo os aqua
impleuit, et instrumenta tendiculis deducta leniter aspergit.
apparet enim in illo aere asperso uarios edi colores, qui quasi
fulgere in arcu solent. Aristoteles noctu aliquando uisum fu-
isse arcum affirmat, sed id nisi trigesima luna fieri posse, quia
tunc plus solet uirium a sole habere. Nunquam plures simul,
quam duo arcus sine uisi. Item nardinum, quod fit ex nar-
do. nardus, siue nardum frutex est græui, et crassa radice, sed
breui, ac nigra, fragiliq; quamuis pingui aspero sapore, folio
paruo, densiq; cæcimina in aristas spargunt. Ideo gemi-
nam dotem eius spicas, ac folia celebrant, unde unguentum ex
eo factum nardinum, et foliarum dicitur. Apud Cængem da-
mmatur, quod uirus oleat, ideoq; ἀπὸ τῆς δ' ἔσεν, quod olere
est, o'genitus dicitur. Adulteratur, et pseudonardo herba, quæ
ubiq; nascitur, crassiore, ac latiore folio, et colore languido in
candidum uergente. Quod si spica fit, pretiosius putant un-
guentum esse, quod ex folijs fit, distinguitur amplitudine folio-
rum. Nardum enim maioribus folijs nardo, hærum uocant,
minoribus mesosphærum. Principis hic frutex est in unguen-
tis. Laudatur maxime nardum syriacum, mox gallicum, ter-
tio loco cretæum, quod aliqui uocant agrion. Alij phum folio
olusatri, caule cubitali, goni alato, in purpura albicante, radice
obliqua, nullo saq; imitante uinum pedes. Baacrem quoq; nar-
dum rusticum uocant, de qua alibi diximus. Hæc omnia her-
bæ sunt, præter indicum nardum, cum gallico nardo semper
nascitur herba, quæ a grauitate odoris Hircidius uocatur.
Quidam et aserum syluestre Nardum appellare. est uen-
tem edere folijs rotundioribus tantum, mollioribusq; flore pur-
pureo, radice gallici nardi simile, arinosum, saporis calidi, ac
uinosi, montibus in umbræ locis bis anno florens. Item Ro-
dium unguentum, quod rosaceo, hoc est rosarum oleo fiat. græ-
ci ῥόδιον rosarum dicunt. Crocinum, quod oleum eius ex
croco. Oenanthum, quod ex flore labruscæ. Oenanthæ enim
uitis labruscæ una est, quæ cū flore colligitur, cum optime olet;
sicatur in umbra substrato linteo. Atq; in cados conditur. di-
ctæ quasi οὖρον ἄνθος, hoc est uini flor. Amaricinum, siue
sanfucinum, quod ex amaraco, siue sanfucio, herba est notissima,
quam uulgo persum uocant. Hinc factum est prouerbi-
um. Nihil cum amaricano sui, quod illi simile est, nihil cum fi-
dibus a jello. Amaracus puer regius fuit unguentarius, qui ca-
su lapsus, dum ferret unguentæ, fregit alabastrum, deinde, cū
nimio dolore contabuisse, uersus est in sanfucum, quæ ex eius
nomine Amaracus cepta est appellari. Virgilius ubi mol-
lis Amaracus illum Floribus, et dulci aspirans complectitur
umbra. Seritur et semine, et ramo. odoris est inuandissimū,
et semen habet copiosissimum, oleum eius ad excalescien-
dos, ac molliendos neruos mirifice prodest. Melinum, quod è
struteo. Cotoneum enim per excellētiā μῆλον, hoc est
melum uocantur. a quo fit melinum. cotonea græci cydonia uo-
cant, Cydone insigni Cretæ oppido aduectæ. Plurimorum gene-
ra sunt. alia chrysolea dicitur in cisuris distincta, colore au-
reo, a nobis mala aurea interpretantur. alia appellantur no-

stratia, quæ candidiora sunt. minora ex eodem genere strutea
odoratus fragrant, seroq; proueniunt. Præcocia mustea no-
minantur. Struteis cotonea insitæ suum genus efficiunt, quod
dicitur melianum, et hoc solum manditur crudum. sunt
præterea syluestria parua è struteis odoratissima, quæ in se-
pibus nascuntur, ex quibus oleum fit, seruatq; in cubiculis
salutarijs, odoris gratia. Cyprinum, quod ex Cypro arbor-
re, hoc est ex eius arboris flore. Cyprus est arbor oliuæ similis
folio, semine coriandri, flore candido, et mirum in modum
odorato. Coquitur hoc in oleo, premittiq; postea, quod cypri-
num uocatur. Hanc arborem in Italia Ligustrum nominant.
Nascitur multis in locis, sed in Cypro insula odoris suauitate
præstat, et ideo cyprus appellata est. Cyprus insula est in Car-
pathiomari ab ortu, octasq; Ciliciæ, ac syriæ elicta, quon-
dam nouem regnorum sedes. Antea Acantada uocata tra-
dunt, et cerasin, et aselian, et amatusam, et macharam,
è cuius aduerso Eleusa insula est. Vrbes in ea præclaræ, Pa-
phos, et Palepaphos, et Salamina. Contra quam est insula Sa-
lamene. A cypro cyprus deducitur, hoc est insula Cypro,
unde tres parua insula huic propinqua, et siuiles Cypricæ
nominantur. Et cyprus possessissimum. Cyprinum Salini bo-
num dicunt, unde cyprus uicis Rome appellatus est, quo Sa-
bini cives additi confederant. sic enim a bono omine uocandū
consuevit. A cypro etiam Cypria dicta est Venus, quod co-
primum loco templum ei conditum sit. cyprio boni maren-
dam uice prouerbij ueteres dicebant, turpem canam, ac uilem
significare uolentes. quoniam in Cypro insula boues humano
seruare præstantur. Item a cypro Cyprianus proprium uiri
nomen derivatur. Magnus est Scirijs error, qui uersum illum
Maronis exponens. Alba ligustra cædunt, rancia nigra leguntur,
ligustrum inquit, lilium est allium, rancia uero flos nu-
gri coloris, qui græce hyacinthus dicitur. Nos quid ligustrum
sit ostendimus, ex cuius ligno tessere fiunt. apissima. Vaci-
nium simili modo arbor est, quæ in Italia uicupiorum gratia
seritur, nec nisi in aquis locis prouenit in Gallia uero præci-
de seritur, quod ex flore eius tinguntur sericarij uestes. Itæo
quod hyacinthum scribit nigrum esse, quo nihil potest dici ab
surdus, cum ipse, quæ interpretatur, Virgilius scribit et sua
ne rubens hyacinthus. Est autem hyacinthus vrbes flos ex her-
ba eiusdem nominis nascens, a cuius similitudine rubra: ut
sunt hyacinthinæ nominantur, hoc est hyacintho flori similes.
Homerus. ἵλας ἦν ἐπ' ἄρα ὕμνου ἄνθε δ' ἰδούλα. Per-
sus. Hic aliquis, cui circa humeros hyacinthina lena est. Vnde
inter gemmas, quæ berylli dicuntur hyacinthi rentes uocantur,
qui rubore quodam suffusi sunt, et hyacinthæ per se gem-
ma est Amethysto similis, et hoc solo distat, quod ille emicans
in amethysto uiolaceus fulgor, dilutus est in hyacintho, et ita
oculos implet, ut non satiet citius, quam floris sui color euane-
scens. Hyacinthinus color hyssopus etiam dicitur a genere her-
bæ, quæ hysse uocatur. hic uero supradicto similis est. Constat
autem Hyacinthum, qui in Gallia plurimus prouenit, Hyssopum
tingere, radicemq; habet bulbosam, quam mangones
icario habent in pretio, quod pubertatem arat, nec sinit pi-
los erumpere, florem uero (ut diximus) cocinum ita discar-
rentibus quibusdam uenis, ut græcarum litterarum figuram
exhibeant, de quo duplex exist fabella. Nam et Hyacinthi
puerum dilectum ab Apolline, quem Diso imprudens inter-
fecit, in huc florem mutatum tradit, unde in eo primæ due
literæ inscriptæ cernuntur, ac quæ uox lugubris, hæc est
dolerentis interiectio est, propter quod Apollo, apud Ouidi-
um dicit. Flosque nouus scripto genitus imitare no-
stros. Et alibi, ipse suos gemitus folijs inscribit, et ai Flos

habet inscriptum, sine stasq; littera dicta est. Et Aiacem in eun-
dem florem conuersum affirmant, dum impatentia prælati
sibi vlyssis seipsum interemit, cuius nomen similiter in prin-
cipio ai litera habet. Ouidius. Littera communis medijs, pue-
roq; uiroq; Inscripta est folijs, hæc nominis, illa querelæ. Et
Virgilius de his floribus loquens multitudinis numero usus
est. Dic quibus in terris inscripti nomina regum Nascuntur
flores, et Phyllida solus habeto. Regum dixit, Hyacinthi et
Aiacis non quod ipsi fuerint reges, sed quia regum filij fue-
runt. quemadmodum alibi. Magnum regnæ sed enim mise-
ratus amorem, de Ariadne dixit, quæ Pasiphæis reginæ filia
fuit. Ob hæc causam quidam diligentiores primam huius no-
minis syllabam, et sine aspiratione, et non per ypsilon, sed
per iota scribendam esse censere, quoniam ut aliter scribere
tur, usus obtinuit. Item Telinum, quod fit ex elco fœnogræci,
quod alio nomine Siciliâ uocant, a io Buceras. Plynium. Quæ-
dam, cum uirent, non olent propter humorem nimium, ut Bu-
ceras, quod est fœnogræcum. Alij Aegoceras, quod semen eius
corniculis simile sit, alij Carphos. Nam id græci nominant
τῆλι. Constat oleo recenti cypro. calamo. meliloto. fœno-
græco. melle. mello. mario. amaraco. hoc Menandri poëtæ æta-
te celeberrimum fuit. Balaninum, quod ex glande Myroba-
lani. βαλάνος enim græci glandem dicunt. Vnde My-
robalanum dixerunt, quasi unguentariam glandem, folijs
enim unguentis nascitur, quæ græci μύρα appellant. unde
Myropolas nominant unguentorum uenditores, quos no-
stri unguentarios uocant. A quibus Myropolia officinæ co-
rum nominantur. Plinius. Quæcum sum defissus querere per
medicinas. Tonsirinas in Gymnasio, atq; in foro per myro-
polia. Myron etiam proprium nomen. Sic enim uocatus est ele-
gans statuarius. Item Myronides similiter proprium nomen.
Et myristica nux dicitur unguentaria, quam uulgo muscatam
uocant. Myrobalanum arbor est heliotropij folijs. fructus glân-
dis similis, ad magnitudinem nucis auelanæ. Vnguentarij tan-
tum cortices premunt. Medici etiam nucleos tunant. De my-
robalano locutus est Martialis, cum inquit. Quod nec Virgi-
lius nec carmine dicit Homerus, Hoc ex unguento constat, et
ex balano. huiusmodi unguentum propter gloriam appella-
tum est megalium. fit ex oleo Balanino. balsamo. calamo. iun-
co. Xilobalsamo. casia. Resina. Ventilatur in coquendo, donec
desinat olere. refrigeratum odorem suum recipit. De balsamo
multa mentiti sunt ueteres. Arbuscula est uni terrarum iudeæ
quondam concessa, et in duobus tantum hortis, utroq; regio-
Ostenderunt hanc primum urbi imperatores Vespasiani, quo-
rum temporibus simul cum earum gente seruire Romanis, et
pendere tributa cepit. Viti similior est, quam myrto. seritur
maleolis, ut uitis, et collis implet uinearum modo. sustinens
se se sine adminiculis, intra tertium annum est fructifera. pro-
ceritas intra bina cubita subsistit. Triæ huius arboris genera.
Tenui, et capillata coma Anthericum uocatur. arboris
enim græce arista dicitur. Alterum scabro assectu in ar-
num, fruticosum, odoratus, Ciriacum nominant. uerè
enim incuruum significat, κακὸν scabrum. Tertium eu-
meas, quod ieni cortice cæteris sit proceris, græce ἀμύνος
proceris dicitur, inciditur cortex uirgo, lapide, ossis uel cultel-
lis. Ferro ledi uitalia odit statim mories. Libratur manus ar-
tisticè temperamento, nequid ultra corticis uolet. Sucus è pla-
ga manat, quem opobalsamum uocant, quod omnibus odo-
ribus in unguentis præfertur. Inuenalis. hirsuto spirant opo-
balsama collo, tenai autem gutta siuit. uix cõcham toto die aspi-
rum offeruntur. Saturnum quoq; eius in pretio est. Xilobalsa-

num uocatur, et coquitur in unguentis. pro succo id substitue-
re officina. corticis etiam ad medicamina retium est, præ-
cipua gratia lachrymæ, secunda seminis, tertia corticis. sum-
ma opobalsami probato est, ut lac coagulet et inuicem macu-
las non faciat. Narcissinum, quod ex flore Narcissi fieri sole-
bat, sed statim obliteratum fuit. Metopium, quod fit ex am-
moniac. Metopion quippe arborem uocant, quæ in Aethiopia
subiecta Africa nascitur. stillans in arenis suis lachrymam
ueluti resinam, quæ et ab Ammonis templo, quod iuxta est,
ammoniacum dicitur. genera eius duo sine. Traston masculi
thuris similitudine, quod maxime preclatur, et alterum fimo-
gue, ac resinosum, quod pyrama appellant, sunt qui oleum
quoq; Amygdalinum metopium uocant, quod in eo conficien-
do Aegyptij Galbanum, et ammoniacum addere exigitur.
Ex Baacaris quoq; radice unguentum fieri solent. Ari-
stophanes Comicus poëta testatur, baacarium id dicitur. Ba-
car herba est radice odorata ad Cinamomi similitudinem
gracili solo, nec humido prouenit, edere penè folijs rotundio-
ribus, mollioribusq; quidam Nardum rusticum appellant.
Alij Asaron, quod in coronas non addatur. σαπὼν enim
ornare significat, sed hoc falsum est, ut alibi dicemus. Vnguentum
exotica dicitur externa, et aduetina, quæ à græcis ἐξω-
ταπὸν nominantur. Laurus. Non omnes possunt olere un-
guenta exotica. Reger Antiocho deuicto, urbs anno quingentesi-
mo sexagesimo quinto, P. Licinium Crajjum, et Iulium Cæ-
sarem censoris edixisse constat, nequis unguenta exotica uen-
deret. L. Plocum prescriptum à triumuiris, in salernitana
latebra unguenti odore proditum tractant. Diuus P est aspi-
nus adoliscitem fragrantem unguento, cum sibi pro impe-
rata prefectura gratias ageret, nuntius afferatus uoce etiam
gracilissima u crepui. Maluissim allium oliuiss, litera q; re-
uocant. uilissimum genus unguenti, quo passim uulgo uteban-
tur, a limo (ut quidam putant) epiluma dicebatur. Malobra-
tum uero unguenti genus erat ex syria. Horatius, coronatus ni-
tentes Malobrato syro capillos. Schænum pessimum unguen-
ti genus uocabant, unde meretricis; propter eius unguenta u-
sum Schæniculæ sunt appellata. Schænos etiam græca uoce
finitus est, a quo Schænobates, qui per funes discurrebat iudendo,
quasi funiambulio. Item Schænos urbs fuit Bæotie sic dicta,
ut Aristarco placet, a Schæno patre Atalantæ. Vnguentis
omnium prouinciarum accommodatissima est Aegyptus. ab ea
propter rosarum, ac Cyrorum, et myrta multitudinem pro-
xima Campania est. Vnguenta omnia, aut succo consistant, et
hæc fragmata uocantur, quasi distillationes, quippe σαπὼν
stillam significat, aut corpore, et hæc appellantur hedymsa-
ta, græca enim ἡδυμία condimentum dicunt. his addi
interdum ad gratiam ærporis augenda color solebat, in quo
amabari tantum, et ancusa utebantur. Cinnabaris sanguis
est draconis elephatorum micricentium pondere elisi, dum si-
mul pugnant, utriusq; animalis cruore permissio, nec est ali-
us color, qui magis proprie sanguinem reddat humanum, ena-
tidotis præterea, medicamentisq; miscetur. Ancusa uero herba
est, cuius duo genera sunt. Alterum habet folia penè lactucæ
similia sed acuta, aspera, subnigra, spinosa. Radix eius ad dis-
giti crassitudinem coloris sanguinei inficit æstare maxime di-
gites, folia habet supra terram in gyrum sparsa. Altera est,
quam pleriq; Alabiadion uocant, quod uti ea ad formam con-
ciliandam solitus sit Alabiades, maioribus folijs, et asperiori
bus radice rufa, oblonga, nascens præcipue aridis, atque
arenosis locis. Addunt quidam et tertium genus si-
mile supradictis, nisi colorem haberet purpureum, quo
Sentinates mei in pueritia utuntur ad oua unguenda, qui

bus ludere uerno tempore mos patrius est. v. etes ceram ea tingere solebant ad reddendas similitudines, et tabularum picturam. Vnguentum feret, quibus etiam in pastillos redactis odoris gratia uti solebant, magmata appellantur, hoc est massa quedam, et pastilli ad rem uentur, quod est terere, et commiscere. At qui ea, que sicut odoribus constant, ut sunt in pulueres, quos uulgo nunc Cyprios uocant, et alie huiusmodi compositiones, que ex siccis odoribus fiunt sine oleo, aut alio liquore, ut puta ex ladano, cinnamomo, castoreo, myrrha, styrace, calamo iunco, syrrio, Xilobalsamo, alijsq; similibus, non unguenta, sed diapasmata dicuntur. Quod est inspergo, ut dicitur diapasma inspergimen possit. Sparguntur enim huiusmodi odores, cum unguentis linantur corpora, uel perfundantur. Martia. Quid quod olet grauius nullum diapasmate uisus. Sic etiam uocari possunt pastilli ex diuersis odoribus facti, quos adoleo consueuimus. Item u, quos in paruas pilas redactos manibus gestare solentur praefertim pestilentiae tempore. Quae uero nunc unguenta uulgo a latine lingua ignarus appellatur, a doctis graeco uocabulo dicuntur emplastra, quae autem emplastra uulgo nominantur cataplasmata, sicut malagmata uocantur a peritis. Constant sane cataplasmata ex fioribus ferre, eorumq; succis, et axum gra emplastra, pastilliq; magis a quibusdam metallicis. Item malagmata conuulsa abunde mollescunt, nam super integram cutem iniunguntur, unde ad rem uentur dicta sunt, quod est subigere, et mollire laboriose uero coneruntur ea, ex quibus emplastra, pastilliq; fiunt, ne laedant uulnera, cum inposita sunt, inter emplastrum autem, et pastillum hoc interfit, quod emplastrum utriusque aliquid accipit, in pastillo tantum ari d. medicamentis aliquo humore iunguntur. Emplastrum inpositum, pastillus illinitur, aut alicui molliori miscetur. A perite dicitur est pastillus, quod parui panis formam habeat, uel sit rotundus, et planus ad recta similitudinem, propter quod a graecis πωξις uocatur, quod dicitur latine rotula potest. Pastillus etiam libi genus dicitur rotundi. Ceratū, nec emplastrum est proprie, nec pastillus, sed plerumq; ex pastillis fit, aut ex rebus siccioribus, et igni appositum mollescit postea applicatum corpori duret, ac peritactus haeret, dicitur a cera, quae ferre omnibus ceratis adhiberi solet, quidam hoc non ceratum, sed cerorum appellant a graeco, quod est unguentum. Ceterum quae uulgo haud quidem inepte pilulae dicuntur, quod sunt ueluti exiguae pileae, a doctis tam graecis, quam latinis catapocia nominantur. Quod est de uoluntate, quoniam neque situr, neq; lingitur id genus, sed deuoratur. Recte tamen et pilulae dici possunt. Si quidem Plyn. ro. uentum illud, quod in robore nascitur, pilulam uocat, et ex bulbis fieri pilulas tradit, quae ad conuulsa cum silphio dantur. Linere proprie dicitur, cum aliquid in ore tenentes puluatum distillando sorbimus, et quae in hunc usum fiunt, dicuntur Elychmata. Plyn. E. semine lini fiunt elychnata, et actus ipse lingendi dicitur Linctus. Idem. Multi uisum ueterem linctum salis distillare, quod uero per inferiorem partem purgandi gratia in uentrem immittitur, clyster uocatur. Quod est ablucere est Plyn. Cucurbita infusa clysteribus intestinorum omnium uitijs medetur. Quod autem in orificio durum ponitur ad excrementum protrahendum, et uulgo suppositorium dicitur, docti honestiori uocabulo, a glandis similitudine Balanum dixerunt. Idem, cepas subditas pro balanibus, scribit Aschlepiades hemorrhoidas tollere. Item ab ungue unctio dicitur, et unctura hoc est significatio, et unguen, quod significat omnem succum, ex quo aliquid unguere potest. Virg. I. de arboribus piceae, et pingues unguinae ceras. Plyn.

Epiphoras bubulo seu, cum oleo cocto illinunt, ceruini cornus, cuius scabrities eodem unguine sanat. Item axungia ab axe plaurum uingendo appellata est, quamuis graeci quoque hoc uocabulo uti fuerint. Est autem axungia adeps suillus inueteratus, aut cum sale, aut syncerus, qui quanto uetustior, tanto utilior est, et multas uires habere creditur, quoniam id animal herbarum radicibus uescitur. Apud antiquos religiosus etiam habebatur, siquidem nouae nuptiae domum intrantes, solenne habebat illo postes inungere, unde uxores, quasi unxores dicitur sunt, quem admodum inferius latius differemus. Vnguis quoque, ut nonnulli putant, ab ungo deducitur, quod politus, ac trasuicidus sit, et quasi unctus, unde marmorarij planiciem operis ungue experiri uolunt, et cum non sentiunt uncturas, perfectum id esse intelligunt, quapropter ad unguem capimus pro perfecte. Horatius. Ad unguem factus homo, hoc est omni ex parte perfectus. Alij unguem ab uno, et ago deriuatum existimant, quod in ijs ueris in unum agantur, sunt enim ungues clausulae neruorum summae. Alij a graeco deduci, unguis enim a graecis ὄνυξ uocatur. Ab ungue fit unguis diminutiuum. Et unguis, sed hoc inter se differunt, quod unguis est eorum animalium, quae digitos habent separatos, per unguis distinctos, ut sunt Homines. Simae. Au. Plyn. Ungues simae imbricati sunt, hominibus latius rapacibus unca ceteris recti, ut canibus praeter eum, qui a crebre plerumq; dependet. Idem de aquila. Ungues quoque huius generi inuertuntur. Vngula uero de ijs dicitur, quae digitis carent. Idem de struocamelis, qui ex genere uolucrum est. Vngulae huius sunt ceruini similes, quibus dimittant bisulca comprehendendis lapidibus utiles, quos in fugam contra sequentes ingerunt pedibus. Idem, in quadripedibus solidas habent unguilas, quae non sunt cornuosa. Igitur pro his telum unguila est illis. Idem. Sues in illyrico quibusdam locis solidas habent unguilas. Idem uero in lo. uirumq; posuit, et hanc differentiam apertissime demonstrauit, sic inquit. Omnia digitos habent, quae pedes, excepto elephantis, hinc enim infornus numero quidem ungue, sed inuulsi, ac leuiter discreti, unguisq; non unguibus similes. Idem uero uersu fecit Ouidius, dum Io describit, a bonis effigie in primam formam redeuntem, Vngula, quae in quinque de lapsa absistunt ungues. Vngulae autem de ijs tantum dicitur, quae ungues habent, unde a teneris unguiculis dicitur, pro eo, quod est ab infantia, ab inuente aetate, a pueris, a pueritia, a tenera aetate ab incunabilis. haec quippe omnia penes idem significant. Ab unguila Cato unguilarios uocauit ungues magnos, ac scabros, quasi unguis similiores, quam unguibus. Vngulum Ofortum lingua significat annulum, quidam tamen ideo appellatum unguilum putant, quod sicut in digito unguis carne, ita in illo gemma, uel signum aliquod in auro clauditur. Vnguis etiam morbus est oculorum, quem graeci pterygiam uocant, cum membrana ueruosa oritur sub angulo oculi, et ad pupillam quoque peruenit, etq; sepe numero officit, aliquando a narium, nonnunquam a temporum parte. Vnus uero ipsum a graeco deducitur, quippe graeci uia unum dicunt. OPVS. Aedificium. Opus, et opera differunt. Opera enim actio est, et diurnum officium. Cicer. non male praecipit qui seruis uti iubent, ut merenarijs iusta praebenda, operam exigendam, hoc est laborē, et operationem corporis. Item opera ipse personae laborantes uocantur. Modestus. Operarum nomine ipsas personas, quae aliquid faciunt significamus. Opus uero est finis, fructusq; operis, unde opera authorum dicitur, et opera tam publica, quam priuata, hoc est aedificia. A liquando tamen opus pro opera capi uideatur. Virg. Mollibus et stratis opera ad fibrilia surgit, quasi ad opera. Vbi notandum est, quod quoties

quoties non ad laborem corporis, sed ad laborē animi, et ad artem, industriamq; respiciamus, magis opus, quam operam dicimus, ut in opere rustico, in opere fabrili, in opere faciendo. Opus etiam aliquando pro nece, siue necessario capitur, ut opus est fessum quietare, i. nece est, et nihil mihi opus est, hoc est nihil mihi est necessarium, et aegrotanti opus est medicum, i. necessarium est medicum aegrotanti. Quod etiam per accusatum dicitur. Apuleius, cui eam rem factam opus fuerat. Ab hoc fit oportet, quod similiter significat nece est. Valulus, oportet uerbum, non ad facultatem iudicis pertinet, qui potest uel pluri, uel minoris condonare, sed ad ueritatem refertur. In hoc uerbo notandum est, quod oportet legere libros, oportet habere, quos sequamur, in eundem sensum elonganter dicitur. In praeterito autem seclusum nam et fessum hoc oportuit legatur, et factum hoc oportuit sine uerbo aliquo. Cicer. Tamen id factum non oportuit. Idem, Apollinis signum ablatum certe non oportuit. Idem. Totam rem illi integrā seruatum oportuit. Nō dissimilis huic oratio fit per uerbum uolens. Idem. Liberis consultum uolumus, etiam si posibulum fuerit. Idem. Per artem tamen breui, ut non minus hominem ipsam, quam ius commune defensum uelitis. Opportunus uero, quod per duplex, praescribitur, non ab ope deducitur, sed ab ob praepositione, et portus, quod nauigantibus maximus uel, opatiq; portus sunt. Opportunus quippe esse, siue opportune accidere dicitur, quod pro desiderio nostro accidit, a quo fit opportunitas, quod comodatatem significat, quem admodum est diuerso importunus esse, et importune fieri dicitur, quae sunt, siue praeter rationē loci, seu temporis, seu personarum. Vir. De uibus, quae, cum nocte tantum uolare soleant, die apparent, importunaeq; uolucres signa dant. Propterea importunus hominem dicitur pro aetate, atq; molestum, a quo importunitas dicitur. Ponitur etiam aliquando importunus pro inquieto, et quasi portus aere. Idem. Illi importunum ciues cum gente dicitur. Ab opere opifex in quoque dicitur opinantur, nos ab opera potius de ductum existimamus. Opifex enim artifex est, atq; operator, et (ut ita dicam) laborator non modo rerum, sed etiam uerborum. Cicer. Ad uera quidam ignobilis uerborum opifex insinuasse in antiqua philosophia inuenitur. Unde etiam cognarij, et blandarum artium sectatores opifices appellantur. Cicer. Omnes ueter opifices in turpi sunt exercitio. Hinc de opificem, hoc est operatorem omnium rerum dicitur Ouidius. Ille opifex rerum, cuius opus dicitur opificium. Opifex etiam crabronis genus est, de quo inferius dicemus. Ops quoque quae terra est, ab ope dicitur, de qua, atque eius deriuatiuis inferius dicitur. Ops a ope fit etiam operum diminutiuum. Apuleius. Operulas etiam in ea conuili, quae adhuc uegetas facientia faciens merita. Item opor uerbum, quod est in opere aliquo faciundo labore, a quo opator, et operator, et operatio, ac cooperatio deducuntur, et operarius pro opera, dum personam significat, qui graeci ἔργαστος, hoc est ergastus uocatur. Unde latini ergastum uocant locum, in quo lapides, aut metalla foduntur. Iunco. Nepe in lucanos, et thusa ergastula mittas. Quoniam uero ad haec opera dantur mitti solebant, qui cathenati foderent, factum est, ut ergastula modo pro ipsis damnatis, seruis uel foediensibus, modo pro carcere usurpemus. Varro. Miltisq; mox eo nuntium, qui tota ergastula donaret libertate. Ergastus, qui uero domi erant inopati, qui uel in ergastulo libertatebantur. Ergastulos uero masculino genere custodes carceris, eorum, qui dantur fodunt, uocamus. Cicer. Sed nos miramur, ergastulorum non eadem emolumenta esse, quae imperatorum. Plyn. Celi cura ergastulis pessimum est, ut quicquid agitur a deperantibus. Haec autem omnia a graeco uoce deducuntur ἔργον, quae opus significat, a quo ἔργαστος operor. ἔργαστος operatio. ἔργαστος ferramentum. ἔργαστος

rior officina. ἔργαστος fabricabilis. ἔργαστος tabernarius opifex. ἔργαστος operarius. Item ergastus, quae dicitur latine efficitur potest, et energastus efficitur, est etiam energia figura, quae res gestae non tam narrari, quam sub oculis subiici uidentur. dicitur item aliquando operarij, quod industria, atq; ope fit. Plyn. Quae inter uina operaria numerantur. Aliquando tamen operari pro sacrificare ponitur, et operatio pro sacrificio. Vir. Sacra refer Cereri, laetis operans in herbis. Plau. Vt istae operatio crimen expiet. Item operā dare, operā impendere, operā nauare dicimus ad aliquam rem agendam incumbe re, et studium, laboreq; impendere. Cicer. Da operam, ut ualeas, id est cura, enitere, elabora, ut ualeas. Idem. Iam mihi uideor nauasse operam, quod huc uenerim. hinc dedita opa dicimus de industria, quasi cura adhibita, et labore impeso. Quoniam nihil uel gratius, uel dignius est, quam ut pro labore pretium hoc est merces debita soluat, factum est, ut operae pretij pro fructu uisus ueretur, et ad rem pertinere, uel quia decens, uel quia utile, uel quia gloriosum, uel quia iucundum. Linius, factus ne sim operae pretium, si a primordio urbis res populi R. perscripserim. Cicer. Opera pretium erat, iudicentis inueni. Plyn. Id uero audire pretium ope fieri inueni. Est operae pretium penitus cognoscere toto. Quid faciam, a gratia die. PRAE CVNCTIS. Ante cuncta, hoc est ante oia simul collata, ut sit sensus, plus laudis mereri unum Amphitheatri, quam cetera tritus orbis oia si simul conferant. Nā quid cuncta significat, superius ostendimus. P. R. A. E. ante. Aliquando enim haec praeposito significat propter. Teren. Prae amore hinc exclusisti foras. Apuleius. Prae uixuria cuncta pro fuderat. Aliquando ad comparationē praee illis nuge omnia erant, hoc est ad comparationem illorum. Teren. Prae huius rabies, quae dabit, hoc est ad comparationem corū, quae huius rabies dabit. Nonnunquam ante, ut hoc loco, et apud Teren. praee, sequar. Interdum in comparatione super, ut praeser, praesidiū, praefectus, interdum ualde, ut praematurus, praenalius. Aliquando tamen praematurum dicitur, non quod ualde maturum est, sed quod maturum ante tempus. Lianus. Ad praematuras segetum uetina rapinas. Iunco. Non praematuri cineres. A praee deriuatum est praeter, quomodo a sub subter, quae aliquando praeposito exapiendi uim habet, et semper regit accusatum, ut nullum amas praeter me, hoc est me excepto. Aliquando significat ultra. Quae multa erant, praeter haec, quae obijci merito possunt. Ab hoc fit praeterea aduerbium, quod significat ultra ea, quae dicitur sunt. Virg. Si duo praeterea tales idae tullis Terrae uisus. Et praeterquam, quod semper requirit praecedentem casum, quia idem uerbum subintelligitur, ut nemo id dixit, praeterquam Cicer. Nullius id interese, praeterquam patris. Nulli id placuit, praeterquam Caesari. neminem praeterquam consulem timeo. a nemine, praeterquam a praetore meo id audiui. o uos omnes, praeterquam Cicer. Et praeterquam quod, quam unam dictionem esse nonnulli existimant, significatq; nisi quod. Plyn. Oia nobis ex uoto successerunt, praeterquam quod in itinere defuncta matre audiuimus. Item praeter propter, quae similiter una dictio est, significatq; praeterquam propter, hoc est propter alia causam, quae propter ea, de qua loquimur, ut praeter propter uita uiuatur, hoc est propter alia causam uiuatur, quae uiuatur, ut puta propter laudem, propter uirtutē, propter gloria. Ennius. Oio q nescit uti, plus negetij habet, quae est negetij in negotio. Nā qui quod agit infortunum est, nullo negotio id agi. studet ibi, mentemq; animiq; delectat suū. Oio q initio animus nescit quod uelit. Hoc idem est enim, neq; domi nunc nos, nec militiae sumus. Inus hinc illuc, cum illuc uentū est, ire illuc libet. Incerte errat animus, praeter propter uita uiuatur.

AD DOMITIANVM EPIGRAMMA
SECUNDVM.

IC VBI SYDEREVS. Laudat Domitianum, quod ex una Neronis domo aedificia publica in solatū populū transfuxerat. INVIDIOSA ATRIA.

Odiosa quia totam urbem occupare Neroniana domus videbatur, et ad eam aedificandam, ut spatia quaedam circa eam haberet, urbē Nero incenderat, quin etiam horrea quaedam propinqua, quod saxo muro constructa erant, belliarum machinis aperte fuerat demolitus, et incendium ipse ē turre mecenatiana prospiciens, ac flammam pulchritudine laetans, Malosm ilij seni o habitu deanteturat. Invidere proprie est ex alienius rebus secundis deo re affici, tractum a nimis videndo, quod nimis inuenitur fortuna illius, de cuius felicitate sumus solliciti. quapropter minus fortasse iustitiae, sed preclare Accus accusatio cōiūxit. Quis nam florem liberam inuidit mēim? ut enim videre, sic inuide reorem reatus, q̄ flori dicitur. Nos consuetudine (ut Cicero inquit) prohibemur. Poeta ius suū tenuit, et dicit audacius. Ab hoc fit passivum inuideor, a quo inuisus, hoc est odio habitus. Cic. Djs, hominibusq; inuisus. Itē inuidia, et inuidia quae inter se differunt, ut ebrietas, et ebriositas. Quippe inuidia est, cum inuidetur, hoc est actus ipse inuidēdi. Inuidia vero est aegritudo animi, quae propter res secundas alterius suscipitur, quae nullam iacturam afferant invidenti. Nam, si quis doleret eius rebus, a quo ipse laederetur, nō recte diceretur inuidia. Item inuidus, et inuidiosus, quae eo modo inter se differunt, quo ebrius, et ebriosus. Inuidus nō dicitur, q̄ actus alicui inuidet. inuidiosus, qui morbo inuiditiae laborat. Ouidius. Tempus edax rerū, inuidiosa uictus. Omnia d. struit. interdum tamen inuidiosus passivus capitur pro eo, cui habetur inuidia. idem, Paetolonq; penit, quāquā non aureus illo Tempore, nec caris erat inuidiosus arenis. Est etiam quando inuidia pro odio capitur. Quint. Ne ei tot seclerū commemoratione concitarem inuidiam. Terē. Ita, ut sine inuidia laudem inuenias, et amicos pares. Livius, Nactus superbum ingenium, immo dicamq; linguam, quam irritando, agitandoq; in eas compelle ret uoces, quae ei inuidiae essent, hoc est odium concitarent. Hinc inuidiosum pro inuiso, atq; odioso accipitur, ut hoc loco, et inuidiosa res dicitur, quae atrocitatem facti auget, ut maius cōciet odium. Aliquando etiam inuidiosus active accipitur pro odio flagrans. Ouidius. Ante Iouem passus scit inuidiosa capillis. idem. Et iam contigerant portam, saturnia, cuius Desperet oppositas inuidiosa seras. Inuide facere dicitur, qui per inuidiam aliquid agit. inuidiose uero, uel qui per inuidiam, uel qui in aliquē excitat odium, eumq; inuisum facit. A. Gellius usus est comparatio inuidus, pro inuidiosus, hoc est concitatoris odij in aliquem. Fortius, atq; inuidus potuisse dici non uidentur. Ab inuidia fit diminutivum inuidiola. Cic. Cum nescio quid inter eos inuidiose exortum fuisse. Odiū uero ab odi deducitur anomalo uerbo, q̄ significat odio habeo. a quo osus, et perosus dicitur, qui odio habetur. Plau. inimicos sem p osa sum optarier. et osor, qui aliquem odii, et odiosus, modo qui odio habetur. Cic. O rem gr. uic, et omnibus odiosam. a quo odiose aduerbium, cum eo modo melesius. Teren. Si porro esse odiose pergitis. Nam et odium a uerbis pro molestia accipiebatur. In osus terminata nomina, partim a nomine descendunt, partim a uerbo, partim ab utroq; Et ea quidem, quae descendunt a nomine, habitudinem, siue uehementiam, copiam uel affectum significant, ut animosus, ingeniosus. La-

certosus, neruosus, saxosus, aquosus, q̄ habent in se uehementiam, siue copiam. saxorum, neruorum, lacertor. un. ingenij. animosus, libidinosus, mulierosus, seditiosus, factiosus, quod amant uinum, libidines, mulieres, seditiones, factiones. Rursus quae a uerbo sunt, partim actionem significant, partim passionem, partim utrumq; studiose, fistidiosus, stomachosus, inuoriosus, contumeliosus, curiosus, qui operam dat studio, qui fistidit, qui stomachatur, qui iniuriam, contumeliam uel facit, qui nimis curat. Odius, inuidiosus passivus accipiuntur (ut diximus) quando a uerbo descendunt, quando uero a nomine ueniunt, significant actionem, formidolosus, laboriosus, operosus active, et passivus capi possunt. Voluptuosus, religiosus, licet a uerbo non ueniunt, istis tamen similia sunt, et affectionem significant, siue habitudinem, siue plenitudinem, simulq; active accipiuntur, et passivus. voluptuosus homo, q̄ uoluptatem amat, uoluptuosa res, quae plena est uoluptatis, qua homo delectatur. ille recipit, haec recipitur. ita religiosus homo, religiosa sepulchra, gloriosus, famosus, imperiosus. licet interdum significant eum, qui plenus sit gloria, fama, imperioq; possideat, tamen sepius gloriosum hominem dicimus affertantem gloriam, famosum, infamem, et turpem, imperiosum, ostentatorem imperij in exercenda seuitia. Quosuosus, sumptuosus ab affectione magis, quam ab habitudine, siue plenitudine dicuntur, et ad homines magis pertinent, quam ad res. Luctuosus uero magis ad rem, ut res luctuosa, quae luctu plena est. Morosus a more, hoc est a nimia diligentia, et se ueritate, sicut curiosus a nimia cura, siue peruersa cura, et cerebrosus, a peruerso cerebro. Hor. a. denec cerebrosus proslit unus. id est infans, et peruersi cerebri. Cerebrum, cuius diminutivum est cerebellū, uiscerum omnium excelsum est, proximumq; caelo capitis, sine carne, sine cruce sine forditibus. hic homo sensuum arcem habet. hic uenarum uis omnis a corde tendit. hic definit hic culmen altissimum. hic mentis est regimen. ab eo proficiatur somnus, quae cerebrum non habent, non dormiunt. homo portione maximum, atq; humidissimum habet, omniumq; uiscerum frigidissimum, duabusq; supra, subterq; membranis uelatum, quarum alteram rampi mortiferum est. Aliud esse quā medullam ex eo percipitur, quod coquedo durescat. insunt medio ossicula parua. uni hominum in infantia palpitar. nec roboratur ante primum sermonis exordium. Pānosus dicitur, qui crasse panis, ac uili operus est. A. T. R. I. A. Prima pars domus, pluralis pro singulari. Atrium prima pars domus appellatur, quae continet median arcam, in quam lecta ex omni tecto pluuia descendit. Dicitur atrium, uel quia id genus aedificij Atriae primum in Hetruria sit infatum, uel quod a terra oriatur, quasi aterarium, uel quod atrum ex fumo esset propter culinam. in atrio enim tria habita cula erant. Vestibulum locus sportularum, qui et ipse sportula dicebatur, ubi proponebatur eo die, quae dono danda erant. et culina, quamquam uestibulum proprie locus sit ante aedes, quemadmodum inferius ostendemus. Atrium proprie nigrum significat, unde atritas a ueteribus nigredo dicebatur. Virg. Quinquaginta atris immanis hiatibus hydra. Idem, hic piscibus atram improbus illum. Ex hoc atramentum deducitur, cuius duo genera sunt. Atramentum scripterum, quod et librarium dicitur, et a testorij; tectorium, quo inscribendo, ac pingendo utimur, et atramentum sutorium, quod infirmandis pellibus sutores usurpant. Graeci a quadam similitudine aeris uocant calcanthum. quippe apud eos es dicitur χαλκός. uulgo hoc a uetri similitudine uiriolum nominant. fit multis in locis, praecipueq; in Hispania a puteis, singulisq; habentibus id genus aquae decoquitur, ea admista pari mensura dulcis

ra dulcis aquae, et in piscinas ligneas funditur. Immobiles super has transfus dependunt reses lapillis extensa, quibus adherens limus, uireis acinis imaginem quandam uiae reddit, exemptum triginta diebus siccatur. Co. or est caeruleus speculabilis nitore, uir. inq; esse creditur. diluendo fit atramentum tingendis aptum corijs, et hoc factum uocatur. Est et aliud genus, quod fossile dicitur, uarijs medicinae usibus adhibetur, praesertimq; in astringendo, in quo tanta est uis eius, ut si uerorum et leonum ora eo asperantur, mordere non possint, Hinc etiam atra bilis dicitur, quam graeci melancholiam uocant. nā bilis cholerae est, unde biliosi dicuntur cholera. Aphritamen bilim uocant semen humanum humi proiectum, et bilites ueteres dicere bestijs stultes, quasi bellu. Item olus atrum, siue in compositione olisatrum, alio nomine hippofelinum dicitur, quod solia habeat subnigriora, propter quod Columella pullum olis appellat, atq; oleis pulli radix. quidam etiam Smyrnium uocant, et Smyrna. i. myrrha, quod lachryma caudicis sui myrrha sit, quaedam petroselinum, quod inter petras, et iuxta maceriam feri a ueteribus consueuerit. Gal. dicit quod (scilicet dicitur) uel a ueteribus dicitur, et a ueteribus dicitur, et a ueteribus dicitur, hoc est, uocant iam omnes in urbe Roma non Smyrnium, sed olisatrum herbam hanc, quae petroselinū dicitur, radice myrrhae simi. em odore, habet etiam libanotis, quam alio nomine rosmarinum uocamus. Plin. Libanotis radicem habet olisatri, nihil a thure differt. Sunt qui atriplex quoq; ab atro dicitur putent, quod homines pallidos faciat. Pythaeorum hac herbam accusat, tanquam facientem hydropticos, et morbos regios, et pallorem, ac ne in hortis quidem aliquid circa id, nisi languidum nasci affirmat. Veteres hanc atreplexum dixerunt. Item ab atro atritatem pro immanitate dictam constat, et atratum ingubri habitu adunum, et atroem, hoc est asperum, crudelem, quod qui atro multo sunt, asperitatem, ac seuitiam praeseferunt. alij tamen atroem a graeco potius appellatum censent, quod graeco a gōnia appellatur, quae cruda sunt, uel ab eo, qd atroes nihil de se timent. Graecum enim timere est. ab atrox fit atrocitas, et atrocitas, et aduerbium atrociter. Atraces populi sunt Aetliae, quibus nomen dedit Atrax Actolae filius. Aliquando etiam atrum pro sinestro accipitur, unde atros dies supra diximus eos appellari, qui alio nomine communes, et multo aegyptiaci dicuntur. Ab atterendo autem atrum dicitur est, quoniam quae atteruntur, liuorem contrahunt. Atrium graecis uocant ὄλιον, propter quod poetae quoq; nostri aliquando aulam pro atrio usurpant. Item aule, principum domus, hoc est regiae dicuntur. Seneca, Notissima uox est eius, qui in aulam regum conseruerat, cum quidam illum interrogaret, quo modo rarisissimam rem in aula consecutus esset senectutem, inuarias inquit accipiendo, et gratias sepe agendo. Ab hac aule dicta sunt uela, et ornamenta, quibus parietes, et aule teguntur, quae parapetsmata, et peristromate nominantur. sicut tapetes, siue tapeta, seu tapeta dicuntur, quibus equi, mensae, siue pauimenta sternuntur. Plau. ut ne peristromata quidam aequae sint campania, neq; Alexandria belluata ansuta tapeta. Vir. Instratos ostro alipodes, pectusq; tapetis. Varro. Et minute pictis tapetibus capiunt somnos. Ideo autem ab aula aulea dicta existimant, qd primum in aula Atriae regis Asiae inuenta sunt, cui successit populus romanus. Genus etiam uestimenti est, de quo inferius dicemus. Item aduol uerbum, quod est uoce, uel gestu fauorem capio, de quo inferius dicemus, quasi aduolox, quod hoc in aula maxime fieri solet. quia tamen a graeco potius hoc derivatum existimant, hoc est ἀδρότερον, quod est inferuire. Veteres aulas dicebant, quas nos dicimus ollas, unde aulocia

uocantur extra, quae in ollis coquantur, hoc est elixa. et Plau. fabulam suam ab aula, hoc est olla inuenta aululariam nominauit. Aulula, aule diminutivum est, et interdum uocatur aulixilla. Eisdem pecuniam quoq; in atrio tenere solites legimus. unde honoratores ferui liminum custodia adhibebantur. ab Atrio atrienses. FER. I. Crudelis, quae admodum supra diximus, hoc autem Neronis epitheton est, qui omnium, quos terra sustulit, crudelissimus fuit, cuius rei illa eius uox insignis testimonium est. Nam cum quidam in sermone conuulsi (ut fieri solet) dixisset εμὲ θανόντος πῶτα μὴ θῆτω πυρ. hoc est me moriente, terra misceatur igni, immo inquit εμὲ ζῶντος, hoc est me uiuente, hinc proprium nomen in appellatiuum commutatum est, et Neronem nunc crudelēs dicimus, et neroniores crudeliores. REGIS. Domini, rex proprie dicitur, qui regnum possidet, regna autem dicuntur in integras regiones, quae ab uno principi, hoc est regis possidentur, ut Gallia regnum est, et qui Gallia possidet, rex Galliae dicitur. Sic enim distinctus erat olim orbis terrarum, ut singula ferē regiones regna dicerentur, et reges proprios haberent, a quibus et ipse regiones appellatae, quos ad fistigum maiestatis non ambitio popularis, sed uirtus, et spectata inter totos moderatio prouehat, et populi nullis legibus coercerentur, arbitria regum pro legibus erant, regna, nationes ipsae, et metū, ac linquae similitudo definebant. ac Aegyptiorum rex primus Ninus fuit, sic Aegypti Viceres, sic Syriae Tanaus, sic aliarum nationum alij reges fuerunt, quibus prima uero sunt fines imperij tueri, magis quam proficere. Postea uero graeci inter se bella ceperunt, sed in uicem regni spoliare. sic plurimum, ac diuersorum regnorum unus aliquando rex fuit. Quod si non in unius regis, sed in alicuius populi imperium regnum peruenit, fit ex regno Provincia, quod nomen inde tractum est, quod porro, id est longe uicina uideatur. Provinciae enim proprie dictae sunt longe ab Italia bello acquisitae, a quibus provinciales uocati, qui ex provinciis sunt, siue (ut Vlpianus inquit) qui in provincia domicilium habent. et provinciatim aduerbium, per singulas provincias. Et quoniam praetores ad eas gubernandas mitti solebant, factum est etiam, ut si magistratus, et omne onus nobis impertitum, Provinciae appelleretur. Teren. O Getta provinciam cepisti duram, aliquando etiam diuisa sunt regna, et pars una subiecta alicuius imperio. Is non rex, sed regulus dicitur, et, quasi parua rex, a quo principis, qui hac etiam etate uelut aliquas, aut oppida possidit, reguli, siue generali uocabulo domini, aut principes dicitur, quoniam proprie reguli sunt filij, aut nepotes regum. Dicit tamen reges possunt, etiam si unius tantum urbis imperium habeant, sic principes reges Romanorum dicti sunt, quibus imperium urbis pernitebatur. hinc regnum dicitur, tam ipsa regio subiecta, quam ipse dominatus. Unde interregnum proprie appellatur id tempus, quo regnum uacat, reges, hoc est ante, quam indemonstratum nouus rex praeficiatur, et interrex, qui interea regis locum tenet. per metaphoram tamen interregnum est dictum, cum loco magistratus interrex creatur. Livius, cum sine carui magistratu respuisset, patrii tū coiere, et interregem creauere, attentio consulēs ne, a tribuni militum crearentur in interregno, rem complures dies tenuit. Aliquando rex ponitur pro domino, etiam si per tyrannidem occupauerit imperium, ut hoc loco. Est etiam quando rex accipitur pro potentiore, et eo, quem nobis ueluti in patrum eligimus, quem sequamur. Martialis, Qui rex est, regem maxime non habet. Columella, Aulionis duxerim mercenarij saluatiore mendacissimum uocabulum atramentum tantis limina potentiorum, somniumq; regis sui rumcribus

Et accipiuntur (ut Labeo asserit) quæ admodum in illa stipulatione. Mihi herediq; meo, te heredemq; tuum. Item distinetur pro conuictis, ut cum dicimus Super pecunia tutelæ suæ, cum tutor separatim sine pecunia dari non possit, sed dubitandum uideri potest, uerba illa quomodo accipienda sint, ope, et consilio, utrum ex sententia conuictorum, an separatim, uideaturq; melius, quod Labeo scribit, separatim accipienda, quia aliud factum est eius, qui ope, aliud eius, qui consilio factum fecit. Sic enim alij condici potest, alij non potest. Et sanè post ueterum auctoritatem conuictum est, ut nemo uideatur factum fecisse, nisi et consilium malignum habuerit, nec consilium habuisse nocendi, nisi et factum factum fuerit. Ab eo cõposita sunt et, et tamen, quæ significant quæuis. Plyn. De dit enim quantum maximum potuit, daturus amplius, si potuisset, tamen si quid huiusmodi dari potest maius, quam gloria, laus, et æternitas? Quintilianus. Est iudices in hac asper rima conditione fragilitatis humana hæc omnibus natura est, ut sua cuiq; calamitas præcipue misera, atq; intoleranda uideatur. Item etiã ex et, et iam, quod significat quoq; Plau. Tu ne etiam id refastu miser? et etiamnum eiusdem significatonis. Plynus. Quod eo magis miror, si etiamnum Homero prodente Aegyptus non erat. Item etenim, quod significat quia et hoc solum differt ab enim, quod enim nunquam primum locum sortitur in oratione. Suetonius. Par enim utriusq; arrogantia fuit. etenim uero aliquando primum, aliquando secundum locum obtinet. Plynus. Etenim multa de hac magis tradiderunt, quæ non sunt a nobis commemoranda. Seneca. Quis etenim inter tot corporis cruciatibus felicem esse quæquam posse existimat? PEGMATA. Mole. plurimum numerus pro singulari eam enim molem intelligit, super qua inpositus erat colossus Domitiani. Pegma graecum uocabulum est, etenim ἀπό τῆς πέγμης, quod est figo, πέγμα dicitur, significatq; machinam, in qua statuae collocantur, et quasi finguntur ad illas sustinendas, siue aliud quicquam eiusmodi. Interdum pegmata cum ludicris producebantur in scenam pueris, etiam confidentibus ex lignis, et tabulis, quæ constabant uario picturæ genere. Imuena. Et pegma, et pueros inde ad uelaria raptos. Claudius tradunt obiecisse aliquando bestijs, qui pegma in scenam parum feliciter produxissent. Scribit Plyn. Caium principem in circum pegma duxisse, in quo fuisse argenti pondo centum trigintaquatuor. CELSA. Alta, sublimia. de quo supra diximus. MEDIA VIA. hoc est quod Papini inquit. Stat latium cõplexa forum. Viam definiunt esse dimidiu actum, qua potest ire uehiculum. Paulus iurifonsultus uiam constituit inquit uel latiore octo pedibus, uel angustiore posse, ut tamen eam latitudinem habeat, qua uehiculum ire possit. alioquin iter esse, non uia. Abusue tamen usurpamus uiam pro omni loco, per quem habere iter omnibus licet. Plynus. Cum te de uia uocassim. Aliquando accipitur pro itinere, hoc est pro ipso actu ambulandi. Cicero. Cumq; de uia languerem, et mihi met difficerem. Interdum pro ratione. Vir. Inueni germana uiam gratæ sorori, quæ mihi reddat eam. non nunquam pro consuetudine. Terent. sed uia per uulgata patrum quotidie accusabam. hinc uia tores dicit, qui magistratibus parebant, hominesq; ex agris ad magistratus frequenter euo abant. Cicero. A uilla in Senatium accersabantur. et Curius, et ceteri senes, ex quo qui eos accersabant, uia tores nominati sunt. Item a uia uia, et inuuium dicitur, per quod iri non potest. Vnde auem quocq; quidam appellatum putant, quasi sine uia, ut inferius dicemus. et peruium, per quod facile transitur. et præuium, quod ante recedit. Cicero. Præuius auroræ, solis, noctisq; satellites. Item Bi-

uium, quod duas uias habet. triuium, quod tres. quadriuium, quod quatuor. Vnde Dianam Triuiam appellatam superius ostendimus. et triuialis scientia grammatice dicta, quia in triuijs docebatur. Triuialis uero lingua uulgaris, quæ in triuijs pueri grammatice discunt utebantur. Item deuium, quod a uia remotum est. et deuiare, a uia recta recedere. abusue tamen pro desistere ponitur. et deuius, qui a uia recedit. et dubius, quasi duas uias uiderens, et uia eligat nesciens. de quo et eius deriuatiuis inferius dicemus. Et uaticum, quicquid iter agenti necessarium est. unde est illud prouerbium, Suam cuiq; artem pro uaticio esse. Vt et tam aliquando uaticum pro facultate, siue apparatu posuere. Quint. Claudius in analibus. simul forma, factus, eloquentia, dignitate, acrimonia, confidentia pariter præcellat, ut facile intelligeretur magnam uaticum, hoc est magna facultas, magnus apparatus. hoc modo graecæ ἐπόδιον, quod proprie uaticum, hoc est sumptum uia significat, ad aliarum quoq; rerum apparatus traducunt, ac sepe ἐπόδιον dicitur pro eo, quod est institue, instrue, egredere. et obuium, quasi ad uiam eo. a quo obuius, qui alio uocatur. et obuiam eo, idem quod obuium, quasi ad uiam eo. et uaticum, quod diuam attinet. Vnde uaticum uas, quo iter agentes ferendi potus gratia utuntur. Plynus. Vasa uia uia ex taxo uinis in Gallia facta mortifera fuisse compertum est. Vt iare quoq; ueteres pro iter facere dixerunt. Vt ab eundo deducunt, quasi ia, quod per eam eant, quam uis aliqui uiam quasi uiam dicitur uelint a uehendo, quod per eam fructus ad uillam uehantur. iter a uia differt, quod arctius est, quam uia, nec uehiculum capit, significatq; etiam ipsum actum eundi, et ab eundo dicitur, cuius supinum est itum, siue ab ito, quod frequentatiuum est huius uerbi eo. diciturq; et in mari iter, et in terra. Virgilius. Hac iter elysium nobis. Terentius, Ain tibi hoc in commodum euenisse iter. Non hercle Parmeno uerbis dia potest, quantum re ipsa nauigare in commodum est. fact in genitio iteris. Ne uis ignoti iteris sumus. Tu te scis. Accus. Præsto adsum, exprome quid fers. Nam te longo itere cerno uadere. Veteres etiam iter dicebant, cuius nominatiuis uadere in usu non est. obliquus autem utuntur, cum obliqui huius nominis iter, ab usu discesserint. Varro, Expectant iter longum sermone leuare. Plautus. Quin tu ergo iter sequi meum me fines. iter facere, et iter habere dicimus. Iter facere, ire, proficisci. Plynus. Cum per eam regionem iter facturi essent, quod etiam iter tenere dicimus. Virgilius, quibus aut uenistis ab oris, Quous tenetis iter. habere uero iter, idem est, quod iterum esse, ut iter habeo ad Caesarem, hoc est oportet me ire ad Caesarem, uel iterum sum ad Caesarem. Cicero. Habebat iter ad Deiotarium regem. At uiam facere, non est iter facere, sed locum, ubi non erat uia, et transitus, aperire, sicut uiam munire est reficere, repurgare, interdum lapidibus sternere, quod proprie sternere uiam dicimus. Cicero. Ideo ne Appius ille cæcus uiam munivit, non qua populus ueretur, sed qua posteri sui laucinarentur. Quo uerbo etiam per translationem utuntur de corporeis ad incorporea. Quintilianus. Propterea quod plurimi auctores, quamuis eodem tenderent, diuersas tamen uias munierunt, et in suam quisque induxit sequentes. Quomodo autem munire uiam dicimus, ita munire ripam munire alueum. munire aditum, cum illa uel reficimus, uel paramus. Ab iter fit iter uerbum, quod est rursus aliquid ago, et quasi per iter factum reuertor. Et iterum, quod est rursus. et iterum uerbum, hoc est iter facio, quo Apuleius, et quidam recentiores usi sunt. Et itinerarium uaticum, unde itineraria

itineraria a quibusdam uocantur commentarij earum rerum, quæ in itinere acciderunt. Et itidem, atq; item, quæ significant similiter, quasi iterum idem. et obiter quod non est, ut ualla, et alij quidam existimauerunt, specialiter, sed quod uulgo dicitur incidenter, hoc est præter propositum, quasi in itinere occurrens. Imuena. Atq; obiter leget. Plynus. Ego plane meis adijci posse multa confiteor, nec his solis, sed et omnibus, quæ edidi, ut obiter caueam istos Homocroasticas. VNAQVE IAM TOTA STABAT IN VRBE DOMVS. Inuidiosa oratio est, quasi uelit significare ea ratione incensam urbem a Nerone, ut unam domum edificaret. Alluistiq; ad distichon illud de ea factum. Roma domus fiet uicis migræ quiritis, si non et uicis occupat ista domus. Plynus quoque de ea sic scribit. Vidimus urbem nostram claudi duabus domibus Caij, et Neronis principum. Tradunt hanc a palatio ad Esquilias usq; protensam fuisse, in uestibulo eius colossus erat erectus. Tanta erat latitudo eius, ut porticus miliaris haberet, et stagnum maris instar circum septum edificij ad urbis similitudine. Rura præterea aruis, uinetis, pasuis, syluis ornata cum multitudine omnis generis ferarum. Reliqua pars auro picta erat, gemmisq; et unionis conchis distinctis. conationes eburneis tabulis laqueatæ uersatilibus, ut flores, et unguenta desuper spargerentur. Præcipua cœnationum rotunda, die, noctisq; instar mundi circumagebatur. balneæ marinis, et albulis aquis fluebant. Cum eam perfecisset, dixit (ut Suetonius refert) se iam quasi hominem habitare cœpisse. Hanc luxuriam notat Poëta in laudem Domitiani. Mos enim ueterum fuit, in laudatione uiuentiu principum defunctorum iam principes damnare, quo uiui admonebantur, nullum locum, nullum esse tempus, quo defunctorum principum manes, si mali fuissent, a posteriorum execrationibus conquiescerent, sicq; a uitijs ipsi retraherentur. Merito præterea laudari uidentur uiuentes principes, si pariter mortui reprehendantur. Nam cum de malo principe postertucent, manifestum est timere præsentem, qd eadem faciat. Ad hæc damnare priores principes nihil aliud est, quam hortari præsentem, ut corruptos longæ consuetudine, ac deprauatos mores reformet, et corrigat. postremo (ut inquit Plynus) nihil non parum grate sine comparatione laudatur. DOMVS. Neronis scilicet. Domus proprie dicitur edificium ad habitandum factum, quod ex tecto, atq; pariete constat. ponitur tamen pro habitaculo quocunq; unde et templa, et auium nidos, domos appellamus. Virgilius. Hostia namq; domus patue res ingenta centum sponte sua. Idem. Antiquasq; domos auium cum stirpibus in: Eruit. Sed hoc notandum quod domus duos geniuos habet unum secundæ declinationis, domi, et alterum quartæ, domus. datum semper quartæ, acusatium indifferentem, uocatum quartæ, ablatiuum secundæ. sed cum utuntur domi, lo. us significatur, in quo quis manet. cui uero utuntur domus, significatur corpus ipsum, atq; edificium, quod ex parietibus constat, et tecto, ut domi maneo, non domus, et partem domus demolitus sum, siue superiora domus ascendi, non domi. Aliquando domus pro familia capitur, continens pro contento. ut domus meæ imperium habeo. domi, et in domo eiusdem planè significationis sunt. Quintilianus, in domo factum factum ab eo, qui domi fuit. Quidam dicunt domi aduerbijs esse, ut cum dicimus sum domi, et similiter alios casus, ut domum propro, seu domo uenio, sed nomen potius esse pronomina indicant, quæ cum hac uoce iunguntur, quæ sunt mea. tua. sua. nostra. uestra, et aliena, ut eram domi meæ tu eras domi tuæ. Ille uiuit domi suæ. Nos sumus domi nostra. nos eratis domi uestra. Cicero. Qui cum ista etate, et

forma aliena domi nolo dicere. Quod si quando hæc pronomina supprimantur, tamen subintelliguntur, ut domi ero, id est meæ. domi eritis. id est uestræ. et domi eris, id est tuæ. domi erimus, id est nostræ. domi erit, id est suæ. domus a graeco deriuatur, graeci enim δῶμα. tectum appellant. a domo fit domesticum, quod modo significat quicquid ad domum pertinet, ut domesticæ curæ. domestica labores. domus tua ne gottia. Modo mansuetum, et mite. Plynus. Mite animal, atq; domesticum. Item domestici dicuntur, qui ex eadem domo sunt, et nobiscum habitant, hinc fit domesticum, quod significat per uarias domos. Item a domo Domitium, quod habitationem significat longi temporis. Vnde mutare domicilium dicuntur, q migrare, ut aliam urbem habitent. et domuncula parua domus, quæ et domuscula uocatur, et donuancio. Apuleius. iam deniq; nec larem requiro, nec donuancione paro. et domo, quod proprie significat mansuetudo, et quasi domesticum reddo, unde equorum domitores dicuntur, et domiti, atque indomiti equi, et domitura equorum, siue aliorum animalium pro ipso actu domandi. Plynus. Domitura bouum in erimatu optima, et indomita gentes, hoc est feroces. Domitur etiam domatur dicitur. per metaphoram tamen caprimus promunere, superare, a quo domitus hostes dicimus uictos, et domitos populos in potestate redactos. Item a domo dominus dicitur, qui domui præest. is enim proprie dominus appellatur, qui domus imperium habet, et cui omnis familia patet. ex quo factum est, ut dominus, et seruus relatus sint, et domini appellatio ad omnes eos propagata sit, qui alicuius rei proprietatem habent. etiam si usus fructus alienus sit. Abusue tamen et filijfamilias, et ceteri liberi, qui in potestate sunt, et usufructuarij domini dicuntur. Item dominus dicitur, cui populi subsunt. Virgil. Romanos rerum dominos, gentemq; togatam. Hæc etiã Dominus dicitur a poetis. Lucretius. At cum membra domus præsentis frigida seruis. Item dubenus. Pacuius. Tum dubenus ligatos seruos pessime uerberat. Hinc dominium pro imperio, et principatu accipitur, et dominor, hoc est imperium gero, et dominatio imperium, et dominatus principatus. Item dominus, qui conuiuium exhibet. Varro. Aut conuiuium conuiuij, aut uinum, aut aliud qd laudato. Plautus. Dum cœnant alij, ego foris esurio dominus. unde et domina, coniuuatrix nominatur. Lucretius. Primum cœmna, atque solalita omnia tellantur. dominus etiam amans uocatur, et domina amata. Ouidius. Hæc tibi sub domino est pyrre puella suo. Idem. Nam furor in donam tunc eraria brachia mouit. Elet me uesana læsa puella manu. Item dominus pro marito accipitur. Virg. conuubia nostra Reppulit. et dominum Aenean in regna recepit. Dominus quoq; et dominas, deos, et deas dicimus. Idem. Et uincti currum dominæ subiere leones. Ouidius, et domino soluere uota Ioni. Hinc dies dominicus dicitur, qui antea dies solis dicebatur, quod deo sacer sit. Domitius quoq; et Domitiamus a domo deriuari uidentur. Item a domo fit compositum domiporta, quam graeci a fereda domo periorior uocant, de qua inferius dicemus. I A M. Iam aduerbium temporis est. et idem penè significat, quod tunc. Cicero ipsa uerba compone, et quasi coagmenta, quod ne graeci quidem factuauerunt, iam nomen anteponebat. Aliquando festinantis est. Terentius. Ego iam pressica mihi. Aliquando hortantis, et ueluti moram increpantis. Vir. iam diua precor interdum ponitur pro modo. siue nunc. Idem. At puer Acanius medijs in uallibus acri Gaudet equo, iãq; hos cursu, iã præterit illos. Nonnunq; significat præterea, et quasi nodus est qdã conuigens sententias. Idem. Iã maris immensi prole, et genus omne natantum, Iam uarias pelagj uolucres. et idem ef-

ficat coniunctum cum uero. Cicero iam uero urbibus constitutus. Est quando geminatur, et significat mox repente. ut iam iam adcrit. Et iam praesenti ponitur, licet ad futurum resoluatur. Virgilius iam iamq; manu tenet, et premit hasta, quasi mox tenebit, et nunc uidetur tenere. Plerumque figurate per indignationem accipitur. Idem. Iam iam nec maxima inno. Nec Saturnus haec oculis pater aspiciat equis. Et p. miserationem. Sallustius iam iam animo meo carissime frater quamquam tibi inuideo, et unde minime deuit, uita crepta est, tamen letandam magis, quam dolendum puto casum tuum. Et per exhortationem. Quintilianus iam iam commilito quicumque casus noster, etiam si imperator damnaturus est, habes solatum. Satius est, quam a patre occidi. A iam composita sunt iudicia, et iandiu et iam pridem, de quibus supra distulimus. Et iam olim, quod modo significat iandiu. Cicero, iam olim a principio id statueram, modo aliquando. Virgilius. At iam olim seras posuit cum uinea frondeis. Et olim iam pro iam pridem. Quintilianus. Olim iam imperator inter fiduciosos uirgines tuas liuor locum querit, hoc est a longo tempore. Et iam nunc, quod significat ex eo tempore. Plautus. Iam ocepit uirgine amare. Vt etiam iam tum pro tantum usi fuerit, et iam pro tum. Item a iam composita sunt etiam, et etiamnum, de quibus superius diximus. S T A B A T .

Erecta erat, permanebat, quod inuidiose dictum est, ut significaret caeteras domos uisitas, ac dirutas esse. stare aliquando consistere est. Virgilius. Stare loco nescit. Et Apelles interrogatus, cur fortunam sedentem pinxisset, quonia inquit stare non potest. Stare permanere, durare, ut hoc loco Cicero, facere promissa, stare conuentis, reddere depositum. Virgilius. Et bene apud memores ueteris stat gratia facti. Stare erectum esse. Seneca. Alios stantes, alios genibus flexos uidisset, sedentem, aut cubantem, neminem. Virgilius. Obstipuit, steteruntq; comae, et uox faucibus haesit. Stare horrere. Cuiuslibet. Stat ager sentibus. Virgilius. iam puluere caelum stare uident. Stare prominere. Lucilius. Hic corpus solidum inuenis, hic stare papillis, pectore marmoreo. Stare praesentatum esse. Virgilius. Stat sua cuiq; dies stare, in animo esse. Idem. Stat conferre manum. Acneae, et alibi. Stat casus renouare omnes. Stare, positum esse. Idem. Stare manibus are. Idem. Omnis in Aescanio cari stat cura parentis. Stare consistere, in pretio esse. Seneca. Tanto ei stetit improuisa urbanitas. Gellius. Magno ei stetit ea nocte absentem fuisse. Stare quiescere. Plautus. Stabat in portu nauis. Apuleius. Dum forte starent in taberna iudentes. Stare firmum, est non moueri, sed constantem esse. Lucretius. Resistis autem aduersus famam, rumoresq; hominum, si stas firmus steteris. hinc stas dicitur locus (ut Vlpianus inquit) in quo naues tuto stare possunt. Quia stationem a portu ita distinguunt, ut stas sit, ubi naues ad tempus stare, portus ubi hyemare possunt. Stas etiam dicitur qui nunc locus, in quo frequenter consistitur. Vnde et locus, in quo castrametatur exercitus, stas uocatur. Curtius. cognitum id per exploratores, qui stationes hostium fuerant ingressi. Et locus ad custodiam assignatus. Ouidius. Dent tibi caelestes, quos tu caelestibus amos. Proq; tua maneant in statione domo. Virgilius. uigiles simul exatit illi succedunt, sternuntq; uices statione relicta, ipse comae Nijo graditur. Hinc Stationarij milites dicuntur, quibus custodia, aut praesidij gratia stas assignata est. Item qui in urbibus, aut Prouincijs tenentur ad populorum quietem tuendam, et officina, in quam multi conueniunt, ut de aliqua re decernatur, et ius ibi datur. Gellius, in plerisque urbis stationibus ius publice dicitur. Item stabulum a stas dicitur, significatq; proprie non praesepem, ut uulgus putat, hoc est lo-

cum, in quo equi, muli, iumenta, asini, boues, aliaq; huiusmodi animalia domi tenentur, praesepiturq; sed hominum diuersorium, siue hospitium. Peronius. sed nec uiam diligenter tenebam, quia nec quo stabulum esset sciebam. Idem. Cum errarem inquit, per totam ciuitatem, nec inuenirem quo loco stabulum reliquissim. Idem. Ego sum Analla Quatulle, cur uos facram ante cryptam turbatis? Ecce ipsa uenit ad stabulum, petitq; ut uobisum loqui liceat. Hinc stabula dicuntur loca, in quibus armenta, gregesq; consistunt in agris, et sub diuo, ueluti quaedam stationes huiusmodi animalium. Ouidius. In stabula alta trahit. Virgilius. montano flumine torrens cum stabulis armenta tulit. Idem. Quattuor a stabulis praesentati corpore tauris auerit. Idem. interea, cum iam stabulis saturata moueret Amphirryonides armenta, abutimq; pararet. Ab hoc fit stabulo, siue stabulor, qd est stas, dicitur, commemoror, et quasi statione habeo. Idem. Ceteri in foribus stabulat. Gellius. Tubero in historijs scriptum reliquit bello primo Punico, Atilium Regulum Consulem in Africa castris apud Bragdam flumen positus, praesidium grande fecisse aduersus serpentem unum in illis locis stabulantem inuistare magnitudinis, eumq; magna totius exercitus constitatione balisus, et catapultis diu oppugnatum, occisumq; eiusq; interfecti longum uariu pedes centum et uiginti Romam misisse. Hinc stabulatio mansio in stabulo, et stabularij a ueteribus dicti sunt hospites. Plautus. Pallium stabulario dedit. Apuleius. Et ne inquit, immerito stabularios hos omnes hospites detestantur. nam iste acriosus, dum importune irrupit, credo studio rapiendi aliquid, clamore uasto marcidus alioquin me altissimo somno excussit. Idem. Sumo sarcinulam, et pretio mansiois stabulario perfoluto capessimus uiam. Votest tamen et ipsum praesepem in hoc, itiq; stabulum dicit. Apuleius. Durissimo casu meo seruicus ad equum illum uectorem meum probissimum in stabulum conedo, ubi alium etiam Milonis quondam hospitis mei asinum stabulantem inueni. Stabulantem inquit, quasi hospitantem. Nam quod Varro inquit, Equinum pecus pasendum in pratis possimum herba, in stabulis, ac praesepibus arido faeno, profecto stabulum pro statione quacumq; praesepem pro praesepibus, quae domi sunt, stabulum etiam pro quacumq; habitatione, et loco, ubi quis stare consuevit, accipitur. Virgilius. Saucius at quadrupes nota intra tecta refugit, successitq; gemens stabulis. Idem. Ardua tecta petit stabuli, et de culmine summo Pastorale canit signum. Hinc et uestibulum, quod non est prima pars domus, hoc est atrium, ut alij putant, sed locus ante ianuam domus uacius, per quem ad aedem itur. Na qui domos amplas antiquis faciebant, locum ante ianuam relinquebant, qui inter fores domus, et uiam medius esset in eoloco, qui dominum eius domus salutatum uenerant, prius quam admitterentur, consistebant, et neque in uia stabant, neq; intra aedes erant. Ab illa ergo constitutione, et quasi quadam stabulatione uestibulum est appellatum. Nam uel modo intensionem significat, ut uetus, uehemens, quorum alterum ab aetatis magnitudine compositum est, alterum a mentis ui, atque impetu dictum, modo intensionem. uescum Lucilius appellat cum edendi fistidio. quauis Lucretius uescum salem dicit ex edendi intensione, qd est ex ue, et sca compositum. Seruius. V stabulum non ab intentione, sed a priuatiua significatione dictum existimat, quod per eum locum transeant. et nemo stet, ut sicut uescum non sanus, ita uestibulum non stabulum dicitur. Alij quod ianuam uescum. Nonnulli quod ueste consecratum sit sicut limen, et uescum ipsa aui stado nominata est, quod terra ui sua stet. Ouidius. Stat ui terra sua. a ui stado uescum uocauit. Itē a stas status dicitur, qd modo conditione significat. Cicero. Qui status reru

quo conditio temporum, modo apud Rhetores id, in quo causa maxime uertitur, unde quidam testem dictum uolunt, quasi tuentem statum, quod causa statum tueatur. ego potius testem, quasi antestem, hoc est ante stantem, nominatum opinor. Idem. Status est, in quo primo insistit, quasi ad repugnandum congressa defensio. Statum quidam conuentionem uocant. alij questionem, alij quod ex questione appareat. Theodorus ait, hoc est, uelut uelut uelut, ad quod omnia referantur. Graeci uelut uocant. Quod nomen alij ab Eucrate Socratis discipulo reperiunt tradunt. alij a Cyprio Claxomerio, quoniam uidetur Aechines quoq; contra Ctesiphonem uti hoc uerbo, cum a iudicibus peti, ut Demosthenem permittant uagari, sed eum dicere de ipso cause statu cogant, quae appellatio dicitur, deducta uel ex eo, quod ibi sit primus actus congressus, uel quod in hoc causa consistat. Hinc genus illud philosophiae doctores dicitur, quod Latine inuicibile, uel inconstans possumus dicere. Vt enim nihil sciendum sit, aliquid sciri necesse est. Nam si omnino nihil scias, id ipsum sciri nihil posse tollitur. Ita quibus, ueluti sententiae loco pronuntiat. nihil sciri tanquam praecipuum proficitur, et cognitum. ergo aliquid sciri potest. In Agypti generis exemplum et illud afferri solet. Somniansi quendam ne somnijs crederet. si enim crederet, tamen sequetur, ut non sit credendum. Si autem non crederet, tamen sequitur, ut credendum sit. Proprie autem status a nobis dicitur, et quod ab eo componitur uelut. Vnde status quoque nostri appellant machinam ligneam, qua serui uincti tenentur. Persis. Cappadocae rigida pinguis pluuissis caetata. Tibullus. Parua loquor, regnum ille tenet, quae sepe coeget Barbarae luxuriae ferre caetata pedes. Martialis. Non de plebe datus, nec uaria uerna caetata. Plynus. Tandem in caetata uidere Chrysogonum Sylla. hanc et longam, et magnam compedem uocant. Iuuenalis. Squalidus et magna fistula compede solior. Apuleius. Et longae compedis diuurno squalore foedati caldarum quaerunt. item a stas, quod stat, hoc est prominere. proprie enim statua ab imagine hoc differt, quod statua est, quae non modo superficiem, sed solidum corpus, atq; perfectum reddit. imago uero, quae superficiem tantum refert. ut rei, cuius est imago. Vnde pictores imagines faciunt a lorum a uersitate, et lineamentis quibusdam similitudinem reddentes. Statuas uero ij, qui diuuntur statuere effigies reru ligneas, uel marmoribus, uel ebore, uel metallis exprimentes, quorum ars statuaria uocatur. So. eb. autem statuaria hominum exprimit, quando ob aliam uiam illustrem causam perpetuam mereri uidentur, et primo sacrorum certaminum uictoria, maximisq; olympie, ubi omnium, qui uicissint statuas dicitur mos erat. eorum uero, qui teribi superuicissint, ex membris ipsorum similitudine expressa, quas i. onas uocabant, primum omnium Athenieses Armodio, et Artio genitum Tyrannidis publice statuas posuerunt. Excepit inde res est a toto orbe terrarum, ut memoriam hominum prouocaretur, quorum nomina basibus inscribi solebant. Togae effigie apud Romanos statuaria dicitur. Graeci nudas hanc tenebant faciebant ab Epheborum gymnias exemplaribus, quas uocant Achilleas. Erantq; et equestres, et pedestres statuariae. L. Accium poetam tradunt in amoenarum aede maxima forma statuaria sibi posuisse, cum ipse admodum paruus esset. Transierunt deinde et ad deos statuariae. et ad bruta etiam animalia. Imago tamen aliquando ponitur pro statuaria. Iudaeus. Virgilius. O mibi sola mei super Astina natus imago. Idem. atq; ipsius umbra Creuse uisum mibi ante oculos, et nota maior imago. Vnde aliquando etiam pro uagina accipitur, quod uelut imago sit eius rei, quam claudit.

Idem. Curruam seruans sub imagine salcem. Ab imago sit imago uelut, quod proprie est alicuius rei similitudinem mente comprehendendo. a quo imaginarium dicimus, quod re non est, sed tantum cogitatione comprehenditur, et imaginatio actus ipse. Item a stas statua, quod est decerno, significatq; ut Vlpianus inquit, rem perfectam, et consummatam, et ideo haec uerba, quod statuerit, qui iurisdictioni praesit, cum esset accipimus, non uerbotenus. Nam si, cum uellet statuere, prohibitus sit, neq; effectum decretum habuerit, cessat edictum. Ab hoc composita sunt desitua, quod modo significat dissolutio. Natus. Multo nauem uelut desitua anchoris modo derelinquo, desero. Plautus. Sola in litore desitua inter dum statua. Caecilius. Desituit omnes seruos ad mensam ante se. Prostatua mere eritandam praesepem, unde prostatua appellatur locus, in quo stabulant, ac se prostituunt meretrices. Quia uelut aliqui prostatua dicitur uelut, quod meretricum stationes ante stabula, hoc est hospita esse solebant, propter concursum aduenarum. propter quod et meretrices ipse prostatua uocantur. et hoc inter se differunt, quod meretrix proprie est, quae honestus quaestum caput, opiam sui secretum faciens noctu tantum. Prostatua uero, quae ante stabulum sit, quae noctu dormit, ac nocturni gratia. Plautus. Intro ad bonam meretricem. A. stare in uia solam prostatua est. Praesepem, praesepem. praesepem. Ouidius. Dij summum praesepem aem. Instua, quod aliquando significat incipio. Plynus. Prius quam id opus instituerem. Aliquando instua. doco. Seneca. Sunt enim non modo literis, sed etiam bonis moribus instituti adulescentes. Nonnumquam statua, decerno. Apuleius. sciuet Solon, aut Lycargus instituit. hinc instua, et institutionis dicitur. instituta quicquid principia dicitur. Plynus. Haec sunt rerum principia, et instituta natura. Aliquando mores boni, consilio, et ratione sumpti. Quintilianus. Nam is, quoniam uariis tribennium de seris, tamen iam tum fortis optimis instituit mentem infantium iudicat. cur autem ad literas non pertinet aetas, quae ad mores iam pertinet. Interdum decreta legum, atque sanctiones. Vnde Tertullianus. Instituit opus suum instituit in cristianis institutionis uero sunt praesepem, quibus instituantur homines, atque docentur, a quo Quintilianus opus suum inscripsit de institutione oratoria. institutio autem actum ipsam, hoc est instructionem significat. Substitua, sui rogo. Lucretius, in cuius locum substitua centurio est. Restua mouo reddo. Terentius. Quam ei restua, modo in praesepem statum reduco. Instua, hinc restua a patre praesepem filius restuaerit. Hinc restua ipse restuaerit. Cuius uisus filius restuaerit inquit plus est, quam exhibere, nam exhibere est praesentiam corporis praesepem, restuaerit uero est etiam possidorem facere, fructusq; reddere. Ab hoc restuaerit ager dicitur, qui quotannis restuaerit, de quo inferius dicemus. Constitua, quod aliquando est dispo. Virgilius. Qui teneant, nam inconstua uidet, homines ne ferant. Quaeere constitua. Aliquando moderor, gubernor. Cicero. inuentis enim aetatis institua, senum constitua da, et regenda prudentia est. interdum institua, decerno, a quo constitutiones decreta, atq; instituta dicuntur. Nonnumquam etiam constitua o pro paro accipitur. Idem. Tamen si erat ignarus quantum sibi, ac liberis suis iam tum mali constituaeretur. Item a stas, sisto derivatur, quod est stare facio. Vnde sistere gradus, sistere fugam, sistere lachrymas, quasi retinere dicimus, atq; comprimere. huius sistum est sistam. a quo sistat dicitur, qui aliquem sistit, et idq; Iupiter sistat est uocatus, quod Romulum praesentem, ut suum suorum sistat, audiuit. Sistat etiam aliquando pro represento accipimus, et quasi praesentia

recentioribus, ut Solinus, Apuleius, Aurelius, ad instar dixerunt. Solinus. Mesopotamiam opimet annua inundationis excessibus, ad istar annis aegyptij terris superfluis, inecta soli fecunditate. Primus autem Serenus Lyricus ad instar scripsisse memoratur, item ab isto institor ex eo (ut Vlpianus inquit) quod negotio gerendo instet. Institor enim dicitur cuiusque negotiationi prepositus, unde non multum fiant tabernae sit prepositus, an cuiuslibet alij negotio, cum interdum etiam ad homines honestos affirant mercas, et ibi uendant. Nec mutat causam actionis locus emendi uendendiue, quibus uenarij, uel limtearij, hoc est uesuum, linteorumque uenditres dant uesum ac conferendam, ac distrahendam, quos uulgo arcuitores appellamus, etia institeri uocat. Item miliones. Item si tabernarius seruum suum peregre mitteret ad mercas comparandas, si bique mittendas loco institoris esse putatur. Ouidius institer ad domnam ueniet distinctus emacem. Iuuenalis. Institer hybernae regis, nunciq; cadurci. Ab institer institoria actio dicitur, qua domus institorem conuenit, uel pro institute conuenitur. Et enim si quis aliquid edificato preposuerit, uel frumento coemendo, uel pecunijs facerendis, uel agris colendis, uel mercaturis, redempturisq; faciendis insolidum teneri, Laeoo scribit. Item si quis in mensa seruum prepositum habuit nomine eius tenetur. Si libitinaris Polinctorem habuerit, usq; mortuum insolidum dandam in eum institer. a actionem, quauis et surti, et iniuriarum actio competet. Plaut. Ancillam quoq; pro domina negotiantem institeriam uocat. Vergiliarum quoq; sydus institor uesius dicitur, quod mense Nouembri, cum caru oactis est, ex hoc sydere coniectura hyemis faciunt. nam si nubilus fuerit Vergiliarum oactis, pluuiofam hyemem denuntiat. ideoq; negotiatores stitum augent uacantiam prena, quo genere uesuum pluuio tempore utuntur. Si uero sereno tempore occiderint, asperitas hyemis denuntiat. ita uo reliquarum uesuum pretia accendunt. Sic institer uesius uidetur hoc sydus esse, quod, ut pluris, minoris ue uendant uesius, efficiat. Vergiliae autem uocantur, quod uere exoriantur. est enim circa equinoctium eorum ortus matutinus. haec a graecis pleiades uocantur a pluralitate. Pleiades enim graeca lingua plures dicitur. Plures autem simul apparere manifestum est. wherecydes iradit septem sorores fuisse Lyryge filias ex Naxo insula, et quia Libery educauerunt, a Ioue iter sydera suis relatas. Harum nomina putantur. Electra, Alcone, Celeno, Merope, Sterope, Taigota, Maia. quarum septima (ut ait Aratus) uix carni pot, propterea quae existimant eam timore Orionis fugisse. Alij sole hac perse autem existimant, uocantq; electram. Sunt qui pudore occultasse se dixerint, et cum alijs dijs nupsissent, sola electra nupsit mortali. Alij quod Electra non uerit spectare ruinas Troiae, manumq; ante oculos opposuerit. Ouidius. Pleiades sapient humeros releuare paternos, quae septem dici sex tamen esse solent. seu quod in amplexus sex hinc uenere deorum, nam Steropen Marti concubuisse ferunt, Neptuno Alconen, et te formosa Celeno Maian, et Electra, Taigotamq; Ioui. septima mortali Merope tibi Sisypho nupsit, Paeniet et facti sola pudore latet. Sine quod Electra Troiae spectare ruinas, Non tulit, ante oculos opposuitq; manu. Alij has Atlantis filias esse dixerunt, ex Pleione nympha genitas. unde sunt Pleiades appellatae. Itē a isto fit substio, hoc est substio. A quo substantia, quae proprie est, quae per se fiat nullis administris subiecta, uel quae accidit, seu qualitati substat, atq; substio, et quasi illi subiecta. Sive quia illa contineat. Aliquaō tamen substantia ponitur pro materia, et quasi essentia, et soliditate, ac neruis cuiusque rei. Plin. Substantia omnis orationis fuit cohortatio eius ad pacē. Cicero. In his autem causis, ubi aliquid recte factum

defenditur, um est facti substantia ratio. Quia prima apud rhetorem elementa, et quae de ipsa rhetrice substantia quaeruntur, tractabimus. Idem. Illa autem de qua loquimur rhetrice, talis est, qualis eloquentia. Nam ipsam uolumus significare substantiam. Grammatici quoq; hanc duplicem significationem distinguere uidentur, cum aiunt nominum quaedam esse substantia, quaedam adiectiua. Rursus nomen ipsum definiunt, quod significat substantiam, uel qualitatem propriam, uel communem cum casu. Atq; hoc nomen qualitas, et infinita huiusmodi non significant substantiam, et tamen substantia sunt. Ab hac fit substantiale nomen, et substantialiter aduerbium. Substantia etiam pro facultatibus ponitur. Quia. ut plus substantiae filio relinquere. et in sacris literis de filio legimus. Qui consumpsit omnem substantiam. Graeci hanc modo uocant, modo uocant. Vtriusque enim latini interpretantur substantia, quauis sint qui uocant substantia, uocant essentia uocent. Haec uocabula raro in usu apud ueteres fuerunt. nunc passim omnes usurpant, quod in plerisque alijs contingit. Cicero. Beatitas, et beatitudo dura esse iudicant, tamen ea putant usui fieri posse molliora, et beatitas magis latinum esse sensu, q; beatitudo, tamen beatitas repudiata est. Beatitudo recepta in usum. Reatu primus Messalla dixit munerariu Augustus, piratica, et musica, et fabricam. Quintilianus tempore uix quinquagesimo pare audebat fauorem, et urbaniuum Cicero noua esse testatur. In epistola quippe ad Brutum. enim inquit amorem, et eum (ut hoc uerbo utar) fauorem in consilium aduocato. Et ad Appium Pulchrum. Te hominem non solum sapientem, uerū etiam (ut nunc loquimur) urbanum. idem putat a Terentio primum dictum obsequiu. Cervicē si uerum credimus, primus Horatius dixit. Vterque pluraliter tantum proferebant, ex quo apparet falsum esse, quod Scribunt scripsit, cum Cervix nomen singulari dicitur, collam significat. Si plura uero, superbia ostendimus. Sic etiam multa, quae olim in usu erant, nunc repudiantur. ut expectorare, quod ita olim in usu erat, ut nunc exanimat, significabatq; expectorare extra pectus eijcere, quo tamen ego utendum censo, quādo quidem usus est Cicero. Acaus. In infant ulro fortuna, opibusq; omnibus desertum. abiectum. afflictum. et animo expectorant. Item Antigero, quo ueteres pro ualde utebatur, et mercatam. Plau. Qui suis labellis morsicatum ludunt. Propter quod praecipuum quiddam ita uerbis uendū esse, ut numis, publicisq; moneta. Quod sensisse Caesar uidetur, q scripsit, tanq; sopulū uitandū esse inauditum, atq; insolens uerbu. et Horatium inquit, ut silyue folijs pronos nutantur in annos, prima cadunt, sic uerborum uetus interit atas. Et inuenim ritu florent modo nata, uixitq; multa re nascentur, quae iā cadere, cadentq; Quae nunc sunt in horrore uocabula, si uolet usus. Quae penes arbitriū est, et uis, et norma loquendi. Equidē ita iudico nouorum optima esse, quae maxime uetera sunt. et ueterū, quae maxime noua. Audendumq; tamen aliquid censo eruditus, et uocabula si non noua ponenda, deriuanda saltem, stectenda, iungenda, ne sermōnis paupertate laboremus, sed latina lingua indies locupletior fiat. Itē a isto supersto, quod modo significat supra aliquid sto. Cellius. Cū sedē aequila superstaret. modo super sum. Vnde superstitēs dicuntur qui mortuis super sunt. Quintilianus. Vnicuique patris meo superstitis. Idē, defuncta uxore, liberis tamen superstitibus oblectabar. Hinc superstitēs per metaphoram antiqui dixerunt sanos, atq; incolumos. Terentius. Deos quosq; ut sit superstitis. Ab hoc fit superstitio uerbu, quo ueteres usi fuerunt pro saluo, et incolumem reddo. Ennius. Regnumq; nostrū ut superstitent, superstitentq; Superstitionem quoq; a supersto deducit quiddam opinantur, quod superstitio sit superstare, atq; immorari sacrificij.

hoc enim differt religio a superstitione, quae religio nihil aliud est, quam dei cultus. hic uero si nimis sit, ut timeantur potius dij, quam colantur, non religio, sed superstio est. Nos uero a superstite potius superstitionem dicitur Cicero a uithore dicitur. Non solum philosophi inquit, u. rum etiam maiores nostri superstitionem a religione separauerunt. Nā qui totos dies praecabant inquit, et immolabant. ut sibi sui liberi superstitēs essent, superstitiosi sunt appellati, uel superstitio dicitur (ut Lucretius refert) quod sit superstantium rerum, id est celestium et diuinarum, quae super nos stant, inanis, et superflua timor. Aliquando etiam superstitēs pro praesenti accipiunt. Plau. Superstitem utrumq; monui, ne inuisi abeant. Item Disto, quod est diffro. Iuuenalis, distat enim quae sydera te excipiant, modo primos incipientem Edere uagus. Aliquando absum. Plin. Quod arater quinq; millia passuum distat ab urbe. Hinc fit distantia, quod modo differrentiam, modo interuallum significat. Recto quod aliquando est superflum. Terentius. restat Chremes, qui mihi exorandus est. Cicero. Nec cum equalibus solum, qui pauca admodum restant, sed cum uisra etiam atate. Virgilius. Aut qui iam misero mihi deniq; restat. Aliquando restitio. Cicero. Nullam querentes uoluptatem stia restant. Quiddam illud Virgili. Cuius moribus de se res hostes. Hoc Iohann nomen quonia de coniuge restat, ita exponunt, ut de duobus nominibus, mariti scilicet, et hostis: unum tantum hostitatis, hoc est de coniuge restat, hoc est respugnat, et contrarium est, cum fidem non serues, quam hostes in porrexisti. Ennius. Restat usus fuit pro distat, et remotum est. Sunt qui a resto restes dicit existimant, quod aurae, uentisq; restant, uel quod quae cunq; ligata stare faciant. Restes enim funes sunt. unde nauticae reses dicuntur funes nauium. Apuleius, restum, qua grabatulus erat intextus, aggregior expedire. Idem. Vt ponderis deductu restat ad ingluem astutia spiritus officia discluderet. Consto, quod interdum significat compactus, sive compositus sum. Cicero. Vt haec clementia ex quibus omnia constant. interdum simul sto. Sallustius. Multitudinem procul hostium constare uiderunt. Aliquando sto, ualeo. Cicero. Quod mihi constare acrius, quam si in foro emissim. Nonnunquam etiam constare accipitur pro conuenire. Idem. Adhuc quae dicta sunt arbitror mihi constare cum ceteris artium scriptoribus. et pro manifestum esse. Idem. Hoc mihi, atq; aduersarijs constat. Plautus. etiam pro suppeditare. Iuuenalis. Quis ferat uxore, cui content omnia. Item pro consistere, et firmum esse, ut constat pedibus, constat animo, constantem. a hoc fit constans, hoc est firmus, ac tenax propositi. A quo Constantia, animi firmitudo. Horatium contraria sunt, inconstans, hoc est leuis, atque instabilis. et inconstantia instabilitas, leuitas. Item ab eodem constanter, atq; inconstanter aduerbia, et propria nomina constant, Constantius, Constantinus, et muliebri unum Constantia. a Constantino, Constantinopolis dicta, quae olim Bizantium uocabatur, antea Lygos nominata, inter ponti, ac propontidis angustias libere conditionis, chalcædoniae quondam opposito litore edificata. Sunt etia qui postulo a porro, et sto deductum existimant, quasi ualde sto, quod postulare sit rem debitam, ac iustam petendo instare. Curtius. Postulabat autem magis, quam petebat. Hinc fit expostulo, quod est cum querela apud amicos insto, et quasi officium amicitiae in alio desidero. Terē. Quam ipsi fecerunt ulro iniuriam, expostulant, hoc est de iniuria conuenerunt. sed frequenter post se habet ablatiuum cum praepositione cum, ut Quid habes quod mecum expostules? id est conueneris. Hinc expostulatio pro querela accipitur. Quidam peto, postulo, et postulo ita distinguunt, ut petere

praecario sit postere imperio postulare iure. Ponitur tamen aliquando postulare pro uelle. Plau. Hos tibi mores esse, hanc uiam postularem. Item postulare (ut Vlpianus inquit) est desiderium suum, uel amica suum iure apud eum, qui iurisdictoni praest, exponere, uel alterius iudici contradicere. Postulatio, et expostulatio differunt, nam expostulatio apud eum fit, qui fecit iniuriam. Postulatio est querela de altero, quod aliterum. Item postulena a post, et stando dicitur, quod sit a parte posteriori. Est enim postulena in curuum lignum, quod sub asini, aut iumentis cauda ponitur. Plaut. ita te a gerunda curuum aqua faciam, ut postulena possit ex te fieri. Destino quoq; a de, et sto compositum uidetur, quod est delibero, assigno, deputo addico, quasi stare facto. Virgil. Compositam rupit uocem, et me desinat are. Iuuenalis. Laudo tamen uacuis quod sedem figure Cumis Destinat. Hinc destinatio fit, hoc est deliberatio. addito. deputatio. Vnde praedestinatione theologo nostri uocant providentiam dei in malam partem, cum in bonam partem praedestinatione uocabulo semper utantur. Destinare etiam aliquando pro emere usurpatur. Lucilius. Eacio ab le none tribus uel libertatem millibus destinet. idem significat, et ab eodem deducitur persano. Apuleius. Et percontato pretio quod centum numis indicaret aspernatus, uiginti denarijs persanauit. Posticum quoq; a post stando uocatum existimant, ostium est in posteriori parte aedium. Vterque tamen etiam uicium habitantem ad posteriorem partem aedium sic appellauerunt. item ostium ipsum postica feminae genere dicitur. A quo fit diminutuum posticula. Apuleius. per quamdam breuem postulam intro uocat me. Postica etiam pars caeli est, de qua supra diximus item postica linea in agris diuidendis, quae ab oriente ad occidentem spectat. Omnia deniq; quae post nos sunt, postica dicuntur, sicut quae ante nos sunt, appellatur antica. item postes, quod post ostia sunt dictos arbitrantur. sunt autem ualuae ostiorum. Virgil. Belliferatos rupit Saturnia postes. item a stando, et sole fit aliud compositum solstitium, quae si solis statio, de quo inferius dicemus, et a iure, et stando iustitium quasi iuris statio, quando uel propter supplicationem populi, uel propter aliquam immunitatem reipub. necessitatem ius non dicitur, sed clauditur forum. Lilius. usitatum edicit, claudi tabernas tota urbe iubet, uetat quoniam priuatae quicquid rei agere. IN - haec praepositio in aliquando significat in loco, et ponitur pro in graecis praepositione, tanq; requirit ablatiuum. Cicero. Cum pro consilium in Asia esset. Aliquando significat ad locum, et ponitur pro eis, requiritq; accusatiuum. Virg. Quod te Maeri pedes, an quod uia ducit, in urbem? Nonnunquam significat contra, quod graeci dicunt contra. Idē. Quid meus Aeneas in te committere tantū, Quid Troes potuerunt? modo erga siue pro idem. Accipit in Teucros animū, mentemq; benignam. interdum ad idem impulsit in latus. Lucanus. In puppim rediere rates. Quandoq; intra. Plau. inducisti in domum. Plerumq; usque ad. Martia. in lucem semper aerra bibit, hoc est usq; ad lucem illud notandum quod in re tua est, significat pro utilitate tua, sicut ab re tua, contra utilitatem tuam. uem in marmore inase sunt litera dicitur in gemma. in lapide. in ligno. non autem in marmore, in gemma. in lapidem, in lignum. Contrario in es non in are. ita enim usos ferē auctores inuenimus. Lilius. Prius quam urbem ingrederentur, leges decemiales, quibus duodecim tabulis est nomen, in es iactas in publico proposuerunt. item in compositione, in aliquando priuatiua est, ut inductus. impurus. iniustus. impius. Modo intentiua, ut imprimo. irrumpo. in fugno. irrideo. Aliquando simplicis sui significationem seruat. et significat in loco, ut in sum. impono. Aliquando ad locum, ut in se-

ro. importo. Aliquando intra, uel intro, ut induto, ingrediore. Aliquando contra, ut insulto, impugno. Ab in deducitur inde, ut inde hac omnia mala fluxerunt. A quo deinde idest postea, et perinde, quod aliquando significat, ita, quando scilicet post se habet ac, uel acsi, uel atq; uel atque, ut sic perinde, ac si tua res esset, idest quasi, uel ita, et aliquando tantum, cum negatio adest. Suetonius. Nulla tamen re perinde motus, quam re sponso mathematica. Quod si nec, acsi, uel atque, uel negatio sequatur, significat ita, quod est multum. idem, Quare aduentus eius non perinde gratus fuit. Et proinde quod significat ideo, uel quapropter. Semper enim dependet a superiore sententia. Et subinde quod aliquando pro deinde, uel statim post usurpatur. Curtius. Hinc subinde armatus in medium profest. Non a si deat recte primum gaudere subinde. Praeceptum auriculis hoc insillare memento. Frequentissime tamen subinde accipitur pro identidem. hoc est crebro, cum quoda interuallo. Plyn. Tales tum etiam uiaeres erant, quibus idipsum nomen inditum est subinde ex agris Senatum, ducesq; accersentibus. At nunc eadem illa uim si pedes, damnatae manus, inscripti uultus exercent. Item ab in fit deus pro deinde, sicut proinde et subinde, pro proinde, et subinde. a quo deinceps, quod aliquando accipitur pro deinde. Proprie tamen significat gradatim, quasi per singula capita. Vnde ueteres deinceps proximum quocq; capitulum dicebant, quemadmodum principem primum capitulum. Cicero. Sed tamen tres fratres summo loco nates, promptes, non indifferens, quos uideo deinceps tribunos plebis per triennium fore, te nolo habere iratos. Idem. Q. C. C. quendam morientem sex aequales nominasse, et dixisse, qui primus eorum, qui secundus, qui deinde, qui deinceps moriturus esset. Exinde quoq; et Exin ab eodem de ueniunt, et significans deinde. Sicut tamen qui inde non ab in, sed ab is pronomine deducuntur existunt. Item ab in, fit aduerbium intus, quod in loco significat. Plau. Quis intus est? A quo indusium uestis genus, quasi intrusum, de quo inferius differemus. et intro quod ad locum. Terentius. Vnde intro auferte. Et inter, quod significat. iuxta. Cellius. inter os, et offam multa interuenire possunt. aliquando tamen pro propter accipitur. Virg. hunc inter stridium Tyberinus amoenus. Ab hoc sunt inter haec, et interea, et interim aduerbia eiusdem significationis. Interim tamen nonnunquam accipitur pro aliquando. Quintilianus. Prima barbaris, ac solacii foeditas abis, sed quia interim excusantur haec uicia aut consuetudine, aut auctoritate, aut uelustate, aut deniq; uicinitate uirtutum, acriter se in illud tenue discrimen grammatice intendat. Idem. Et quod aliud uiciosum est, inarim rectum est. Infinita praeterea ab inter composita sunt, ut intermuntius, interapedo, intermullu, interper, et similia. Item ab in deriuatur intra. Lucanus. Intra castrorum timuit tentoria ductor. intra diem mortis, ut aliquid fiat, siquis dixerit, ipse quoq; dies (ut inquit Vlpianus) in quo quis mortuus fuerit, numeratur. intra, circa, ultra, quibus uocibus certi locorum fines demonstrantur, singularibus syllabis, apud ueteres proferebantur, in, cis, uis, quibus particulis, quoniam exigno sonitu obscurius promebantur, addita est eadem syllaba tra, diuq; ceptum est in tra. intra, ultra. Itaq; intra idem significat, quod in, ut intra oppidum, intra cubiculum, intra tentorium, significat in oppido, in cubiculo, in tentorio. intra caledas, intra feris, hoc est in caledis, in feriis. Sed consuetudo obtinuit, ut intra significet interdum id, quod circa, et ante. Cicero. Sed tamen quoniam est fugi eius occasione, qui fortasse arbitrarer me hanc remp. non putare, si perpetuo tacerem, modice hoc faciam, aut etiam intra modum, ut et illius uoluntati, et meis studiis seruiam. Modice inquit, hoc est, cum modo. intra modum, idest circa mo-

dum, hoc est minus, quam modice. Ab intra deriuatur intrinsecus aduerbiu, sicut ab extra extrinsecus. Item ab intra antiqui interos dicebant, sicut nunc ab extra dicimus exteros. Ab illo fit interior comparatiuum, et intimus superlatiuum, et interius, et intime aduerbia. Ab hoc exterior, extremus, extrinsecus, et extrinsece. Item ab intra, intrinsecus, et intrinsecus, et interne. Ab extra externus, et extrinsecus, et externe. Illa significat, quae intus sunt, et secreta, haec quae foris, et palam sunt. Itē externi, et extrinseci dicuntur aduentus, quasi ex aliena terra, sicut conterranei, qui sunt ex eadem terra. Plyn. Vt obijce re moliar Catullum conterraneu meum. Item ab intra introsum, ab extra extrosus, quae significant intra uersus, uel extra uersus. Item ab intra, intrinsecus, ab extra extrinsecus. Positremo ab intra, intro intrinsecus, ab extra, extro extrinsecus. Afranius, simul limen intrabo, illi extra bunt ilico, hoc est exitum. Ab his intrarij dicuntur, qui intus sunt. Plau. Caros mihi, atq; intrarios amicos, extrarij, alieni. Afranius, ut me esse in hac re ductat abs te extrarium. Pompeius extrarium ab extraneo ita distinguit, ut extrarius sit, qui extra focum, sacramentum, iusq; est, extraneus ex altera terra, quasi extrinsecus. Extraneus tamen etiam is uocatur, qui ante tempus natus, uel potius eiecerit, dicitur extrinsecus, quod eum mater extrinsecus eiecerit. Ab extra quoq; extremus deriuatur. Significat autem extremum modo initium alicuius rei. Plau. Ab extremo narrare incipiam, hoc est a principio. Sic Virg. Et tu sanguinis ultimus author, idest primus modo finem. Idem. Extremum hunc Archusa mihi concede laborem. Idem. Tristis ad extremum sacrum caput astitit amnis. Ponitur etiam aliquando pro seuo, pessimo. Idem. Illam terra parentis ira irritata deorum, Extremam inquit, hoc est pessimam, quod non sine ratione esse uideatur, quando quidem medici affirmant deteriores esse, qui ultimi nascuntur. Ab intra quoq; intestinus dicimus, quod significat intus. a quo intestina illa dicuntur, quod interiori corporis parte claudantur. Item intestinum odium, uel oculum, uel magnum, hoc est cor, et animum prement. Item indusium, quod ueteres indusium dicebant, quod quicquid ageret, in ero strueret, et stunderet domum. Est enim indusium, studiosus, uigilans, callidus. A quo industria, studium, uigilantia, calliditas. Item indusium uestis genus, de quo inferius dicemus. A quo indusiatum dicitur, qui huiusmodi uestem indutus est. Praeterea ab in fit infra. A quo inferus, cuius comparatiuum, inferior, et superlatiuum, infimus. Terentius. Ego te esse infra omnes infimos puto. Item aduerbia inferius, et infime. Hinc inferi dicti, quibus nihil est inferius. Et infernus adiectiuum, qui infra est, sicut supernus, qui supra. A quo inferne aduerbium, et infernas infernalis, sicut supernas supernatis. Plyn. et ideo Roma infernas abies supernatis praefertur. Et infernus inferor locus. A quo infernalis, et infernales furiae, et infernae sacra mortuorum, quae inferis soluntur, et inferum mare tyrrhenum, sicut superum Adriaticum, quod ex urbe Roma uersus Adriaticum cunctis ferē semper ascendunt, quocq; transferuntur Apenninum, et contra ad urbem, et mare thysium ueniens descendunt. Sunt qui insulam quoq; ab infra dictam putant, propter uittas, quae ex ea inferius pendunt. Est autem insula in modum diadematis, a qua uittae ab utraq; parte dependent. V R B E. Roma scilicet. Urbē eū dicimus, per Antonomasiam intelligimus Romam, nam proprie haec urbs dicta est, caetera, hac una excepta, oppida sunt uocata, uel ab ope, quod opis causa moenibus anguntur, uel ab opere, quod opus sunt ad uitam gerendam, uel ab opponendo se hostibus, uel ab opibus. huius enim rei gratia moenia constituta sunt, ut homines opes suas

eo conferrent, ubi nullum esset hostium periculum. Ab oppida oppidani dicti sunt incolae oppidorum, et oppidatim aduerbium, quod significat per uaria oppida. Item aliud aduerbium oppido, quod significat ualde multum. Plauus, Oppido interij obsecro hercle quantus, quam ualidus est. ex eo origine habet hoc uerbum. rustici inter se confabulantes, quantum quisq; frumenti faceret, quoties copiam, atque abundantiam eius significare uolebant, dicere soliti erant, quantum oppido satis esset. Hinc uenit in consuetudinem, ut de quacunque re loquentes, oppido pro ualde multum capiamus. Aliquando cum qua iungitur, sicut praepositio per. Cellius, Oppido quam libens id feci. Caesar, Quibus rebus oppido quam pauci sub pellibus acquiescebant. oppidum locus quoq; in circo erat, unde quadrigae emittebantur. V r b s autem ab uruo dicta est, quod antiqui herustico ritu uictus bobus tauro, et uacca, interiore aratro circum agebant sulcum, intra quem urbem edificarent. hoc faciebant religionis gratia die auspicio, ut urbs fossa, muroq; munita esset, et locum unde terra fodissent, fossam uocabant. et introsum factam, murum. Alij ab orbe, et uruo appellatam urbem opinantur, quod sulcus in orbem ducatur, uruum aratri curuatur dicitur, a quo u r i n a r e tractum, siue urinari, quod non est urinum facere, ut falso ignari ualios existimant, sed in aquam mergi, et natando emergere. nam et u r u u m ita flexum deorsum est, ut redeat sursum. u r i n a r e ergo dicitur, quasi ad similitudinem urui nare, hoc est natare. Plyn. Canicularum multitudo circa eas urinantes graui piculo infestat. Hinc urinatores appellati teste Callistrato, qui mures e mari extrahere leuandi nauigij gratia iactatas. et urua dicta, quod in aqua hauienda urinat, quemadmodum urinator sicut, hoc est mergitur, atq; emerget. nas quippe acquirium est, cuius diminutiuum uruula, a quo uruarius uocatur mensa quadrata, in qua urna cum aqua ponuntur, et urceus (ut Paulus iuriconsul. affirmat) nas, quo aqua in ahenum infunditur, cuius diminutiuum est urucolus. u r i n a uero quid sit, et unde dicitur inferius dicemus. V r b s a ciuitate ita distinguitur, quod urbs moenia ipsa significat. Virgil. V r b s antiqua fuit, tyrij tenere coloni Carthago. ciuitas colonos qui ciues dicitur. Apuleius, Quod omnis ciuitas approbatur. Item uis ciuicium. Cicero, Qui ciuitate donatus est. Aliquando tamen haec co funduntur, et modo contentum pro continente ponitur. Seneca. Cui plerumq; ciuitates uiderimus terrae motu funditus collapsas. modo continens pro contento. Virgilius, inmadunt urbem somno, uinog; sepulchra. Ciuitas a ciuibus appellata est, quasi ciuium multitudo. Ciues autem dicti a coeundo, quod uinculo quodam societatis in unum coeant coctum, et sub legibus uiuant. Ab hoc fit ciuile, quod ad ciues pertinet. Vnde ciuile odium, ciuile discordias, et ius ciuile dicimus, et aduerbiu ciuiler, et ciuilitas nomen, quasi ciuilibus mos, et ciuicus ad ciues spectas, a quo ciuica corona, quae ciuis ciui, a quo seruatus fuisse, in praetio testem uita, salutisq; praepae dare solebat ex fronde querina, quoniam ciuis, uictusq; antiquissimus e querina capi consueuerat. Item a ciue conatus dicitur est, qui ex eadem, quae ego, ciuitate est. Sicut conterraneus, qui ex eade, qua ego terra, uel territorio est. Terra enim maior est, quam urbs, oppidumq; cuius habitatores uocantur ciues, poniturq; pro territorio, et pro regione, siue provincia, ut supra diximus. Ab urbe suburbia dicuntur duntaxat plurali numero, frequentes extra urbem domus instar uici urbani. Vicus proprie pars urbis est. quippe V r b s in uicos, quasi in minor a membra diuiditur, ut sunt suburbia, uicinia, et uicinia. Na regione in urbe Roma circa uicinia fuerunt, quarum hodie tredecim duntaxat seruant nomina, dictae regiones a similitudine earum regionum, in quas orbis

diuiditur, de quibus supra diximus. Vicus appellatus, quod uias circum haberet. uici et olim, et nunc supra mille. Extra urbem ergo frequentes uillae, ac frequentes domus instar uici urbana suburbia appellantur. Item uici. L. uici, incendij deinde non uillarum modo, sed etiam uicorum, quibus frequenter habitabant Sabini exati. A suburbio fit suburbanum, quod significat praedium in suburbij, et suburbanum meum, et suburbana mea, si plura sunt. Talia sunt, cum dicimus in Cumano uico. in Thusciano praedio tuo. in Pompeiano agro. V r r o n i s, dicitur etiam vicus paganus, si plures simul uillae, quae et pagi dicuntur, hoc est plures rusticanae domus conuinculae sint, et aliquo spatio remotae ab urbe, dummodo non sint clausae moenibus. Nam, si moenibus clausae fuerint, castra uocantur. Caastro, quod significat locum muris munitum, et castello maius est, minus oppido, quamuis castellum aquae conceptaculum dicitur, quod locis opportunis fit, ut si aquae exhaustae solis arboribus fuerint, aut uenas sities terra consumpsit, nilo minus de receptaculis, hoc est castellis aqua ministraretur. Frontinus, Omne plumbum, et omnes impense ad aqueductus, et castrum, et lacus pertinentes inde erogantur. castrum a casa dicitur, quod sit conuincio quaedam castrum. Nam in plura li castra loci est, ubi milites tentoria figunt, a castris similitudine, quod fossa, ualloq; quasi muro circumdari solent, a quo castris dicitur quicquid ad castra pertinet. unde castris la bor. castris curiae. castris uigilia. castris privilegium. Hinc castris pecuniam uocat Marcellus iuriconsultus, quod a parentibus uel cognatis in militia agenti donatum est, uel quod filius familias, in militia acquisiuit, quod nisi militaret, acquisiturus non fuisset, et quasi castris bona dicuntur, 30 quae licet in militia a filio familias non acquirantur, ita tamen sunt illius, ac si acquisita in militia fuissent, ut sunt ea, quae ex officij acquiruntur. Item a caastro, siue castris praestria dicitur sunt munimenta quaedam, quae fiunt ante moenia castrorum, siue ante castra. Quidam etiam praestria aditum, et ueluti portam castrorum appellauerunt. a castello dicitur castrum, sicut ab oppido oppidani. Item a uico uicini, non tam hi, qui eundem moenium locum, quam qui proprie domum nostram habitant. Hinc uicinia dicitur, et conuincium, ubi plures inter se uici sunt. et uicinitas pro propinquitate uicinorum, nonnunquam pro uicinorum multitudine, ut laudanda est, uel potius amanda uicinitas. Item uicinitas per uarios uicos. haec enim ferē omnia, quae in tim desinunt huiusmodi significationem habent, ut oppidatim per uaria oppida. castrum gregatum. manipulatim. turmatim. per diuersas castruas. diuersos greges diuersos manipulos. diuersas turmas. Domesticeatim. regionatim. municipatim. provinciatim, per uarias domos. uarias urbis Romae regiones. uaria municipia. uarias provincias. Nominatim per nomina singularum, quamuis et de uno dicitur. Plau. Nominatim quis fuerit exprome. quemadmodum uirum per singula capita uirorum, ut Gracchus diuidebat uirum semodia frumenti. et aliquando de uno dicitur. Curtius. Sigs uirum dimicare uellet, pronocauit. Guttatim, per singulas guttas. Plau. Aedepol cor miserum meum quidem guttatim contabescit, quasi in aquam indideris salem. na gutta minima pars aquae dicitur, aut alterius liquoris, hoc est sula. Vnde gutturium dicitur nas, ex quo aqua in manus datur, ab eo, quod propter angustias guttatim suat. et guttu uasculum, in quo odorifera unguenta seruantur, quod inde guttas sumantur unguenta. genus potuli guttus erat, quo in sacrificijs utebantur. A gutta fit guttula diminutiuum. et a guttus guttulus. Plau. Vt guttulam hauriret ex guttulo. Aebra tim, per membra. Castrum per inuasionem gladij. Punctum per

punctiones, inflexionesq; gladij, siue incidendo, et pungendo. Strictum sicut a stringendo carptum hinc, atque illinc sine aliquo ordine decerpendo. Tractum trahendo, ut series non interrumpatur. Generatim per singula genera. Virgilius generatim dicitur cultus. Speciatim per singulas species differunt a generaliter, et speciatim, quae significant omnia simul sub uno genere, aut una specie complectendo. Summatim per singulas summas. Aliquando tamen dicimus generatim, et summatim, et speciatim non per singulas summas, et singula genera, et singulas species sed per unam, unumque, ut dicam de hac re summatim. Cicero, in finium ubi videtur id dicere, in quo aliquid generatim quaeretur, hoc modo expetenda ne esset eloquentia, expetendi honores. Aliquando tamen huiusmodi aduerbia nihil ab alijs aduerbijs differunt, ut priuatum nihil differt a priuare, nec separatim a separare, nec properatim a properare, nec dissimulatim a dissimulare, nec ubertim a copiose, nec astitim ab abundanter, siue abunde, nec raptim a festinater, nec cursim a currendo. Urbium, siue oppidorum a iuris sunt, nec quicquam commune cum alijs habent, alie colonie, alie municipia, sui iuris sunt, ut Roma, Carthago, Thebae, Athenae, colonie dicuntur, quae non ueniunt extrinsecus in ciuitatem, nec proprijs radicibus nuntur, sed quasi ex ciuitate proparat, iura, institutaq; populi Romani, non proprij arbitrij habet, ut Boetia, Fesulae colonie sunt, quae conditio licet magis obnoxia, et minus libera uideatur, quam caeterorum oppidorum, potior tamen, ac praestabilior existimatur, propter amplitudinem maiestatemq; populi Romani, cuius huiusmodi colonie, quasi effigies patriae, et ueluti quaedam simulachra esse uidentur, unde a delendo colonie uocatae, quod populum Romanum uolent, ut quod ad eas colendas Romani proficere uentur. Municipia uero uocabantur, quae alicunde ueniebant in ciuitatem, et cum suo iure uiuerent, muneribus tamen populi Romani, honoribusq; singebantur. a quo munere capessendo nomen sibi ueniendi auere, nullis alijs necessitatibus, neq; populi Romani legibus stricta. Eorum in uoluntate municipes uocabantur. Primos autem municipales sine suffragij iure caerites factos fuisse constat, concessumq; illis, ut ciuitatis quidem Romanae honore caperent, sed negotijs, oneribusq; uacarent, pro sacris bello gallico receptis, ac custodijs. Hinc tabulae caerites appellatae, in quas Caerites referri iubebant, quos nota causa si suffragijs priuabant. Quidam etiam caerimonias ab his putant appellatas, quamuis alij a caendo dictas malint, quemadmodum inferius dicemus. De his Strabo ita scribit, caerites captae urbe Roma redeunt Gallis in Sabinis, aggressi praelio, armisq; fuderunt, et spolia, quae a Romanis sponte offerentibus acciperant, ab iniuris ipsi eripuerunt. Praeterea eos, qui ad se urbe capta confluxerant, beneficijs affectus benigne exeperunt, simulq; aeternum, atque inextinctum ignem, sacerdotibusq; uestris summo studio protegere, cuius beneficij Romani sane parum maiores uidentur fuisse. Nam, cum eos ciuitate donassent suffragiorum tamen iure fungi noluerunt, quos aliqua causa suffragijs priuabant, ad caerium tabulas iubebant referri hinc locum, quam inepte in latinum uerterit Strabonem interpres, oper. epretiu est uidere. Caere oppidum fuit Thusciae non longe a Tarquinijs, quondam Agalla nominabatur, quae a Pe-lasgis et Thesalijs profectis condita feruntur, cum Lydis, quos postea Tyrrenos uocauerunt, aduersus Agellinos bellu gerentibus, quidam murum subire urbis nomen percontatus fuisse, respiciens saltem a quodam Thesalio de muro xapei, quod significat salue, quo ueluti bono omine a Thuscis accepto, capta urbe mutato priori nomine Caere uocauerunt, a quo Caerites dicitur, et caeritiana balnea. Caerium uero Urbium oppidum est

inter Spoletum, ac Nursiam, a quo Caeretani appellatur, totum orbem uano quodam ac turpi superstitionis genere ludificantes, ob quam causam fere continue peregrinantur. familia, atq; uxoribus domi relictis. Municipiorum iura iam penitus oblitterata sunt. Municipem (ut Vlpianus inquit) sicut aut ciuitas, aut manumissio, aut adoptio, quoniam municeps, et qui liber in municipio natus est, dicitur, et qui in municipio a seruitute se liberauit, et qui in ciuitatem quancunq; ascitus est. proprie tamen municipales dicuntur, qui in ciuitatem Romanam recepti numerum participes sunt. Sed abusu nunc municipales dicimus siue cuiusq; ciuitatis ciues, ut puta. Campanos. Puteolanos. Neapolitanos. a quo municipale ius dicitur priuatum ius uniuersumq; ciuitatis. Item municipalia sacra uocabantur, quae ante urbem conditam colebantur, et municipale urbanum, et a municipio municipaliter dicimus, quemadmodum a ciue ciuiter. Ab urbe fit suburbium, de quo postea dicemus. Et urbis urbicae urbi. um. quod significat quicquid ad urbem pertinet, sicut rusticus rusticae rusticum, quod pertinet ad rus, unde rusticum poetam, et urbicum poetam dicimus, rusticam domum, et urbicam domum. Martialis, Quod non optimus urbis poeta. Gellius, si quod autem post remedium esse, ut ne tam assidue domus Romae arderent, ueniam hercle dedissem res rusticas, et urbis emissem. Item urbanus urbanae urbanum, quae modo eandem significationem habet, quam Urbicus, unde urbanas tribus appellabant, in quas urbs a Servio Tullo Romanorum rege distributa fuerat, ut suburbana. palatina. exquilina. collina, et alia huiusmodi. quamuis a principio in tres tantum tribus diuisa urbs fuerit, ut postea docebimus. Item praedia urbana. mores urbani. curiae urbanae, et similia. Unde suburbium, et anturbanum derivantur, de quibus inferius dicemus. modo urbanum dicimus cultum, atq; desertum, hoc est est, qui in uerbis, et sono, et usu proprium quendam praese fert urbis gestum, et sumptum ex conuersatione docturum tacita eruditionem. deniq; cui contrarius est rusticus, hoc est inepte, et barbare loquens, et hoc differt a diacri, quod diacri est, cuius sermo cum rursu aliquem incesit, ideo Demofihnem urbanum su se dicunt, diacrem negant. A diacra diaculus deducitur a quo aduerbium diacrale. Apuleius, Eadem amatoris sui uxorem, quod in eam diacrale probrum dixerat, perpetua praegnatione damnauit. Quemadmodum autem urbanum, et diacrem hominem dicimus, ita urbanum, et diacrem sermonem, unde urbanitas, et diacritas tam de homine qua de oratione dicitur. eodem modo uenustus homo, et uenustus oratio. lepidus homo, et lepidus oratio. salus homo, et salus oratio. insulsus homo, et insulsa oratio. factus homo, et facta oratio. iocusus homo, et iocosa oratio. et uenustus. lepor. sales. insulstas. facta. iocosa. tam de homine, quam de oratione dicuntur. Haec autem ita inter se differunt, quod uenustum uocamus, quae cum gratia quadam, et uenere dicitur. Lepidum quod rotunditate quadam, et breuitate, et quasi celeritate, atq; acumine uerborum uenustum est. Quapropter Laelius uir doctus ex cellens, quemadmodum id animal, quod lepus uocatur, a leuitate pelum dictum existimat. ita enim leporem in oratione a pedum suorum leuitate putat appellatum. habet enim oratio quoq; suos pedes siue soluta, siue numerosa sit. A lepidum fit lepidior. lepidissimus, lepede. illepidus, illepidior. illepidissimus, illepede. lepiditas, illepiditas. Salsum in consuetudine pro ridiculo tantum capimus, quamuis non utiq; hoc sit, licet ridicula oporteat esse salsa, nam Cicero. Omne quod salsum est, ait esse Attiorum, non quia sunt maxime compositi. et Catullus, cum dicit, Nulla in tam magno est corpore mta salis, hoc dicit nihil in corpore eius esse ridiculum. Salsum ergo erit, quicquid non erit

erit insulsum, uelut quoddam simplex orationis condimentum, quod latente iudicio ueluti palato sentitur, excitatq; et a medio defendit orationem. factum non tantum circa ridicula consistit, cum dicit Horatius faciem Catoni genus natura concessum esse, Virgilio decens, sed exalta cuiusdam elegantiae haec appellatio est. Itaq; in epistolis Cicero haec Bruti uerba refert. Nec ulli sunt pedes facti, ac delitijs ingrediendi mollius iocum uocamus, quod est contrarium serio. Nam et fingere, et terre re, et promittere, aliquando iocus est. Ab Urbano urbane ad uerbum deducitur, hoc est culte, eleganter, et urbanatim pro urbane, modeste. Pomponius. Ego rusticatim tangam, urbanatim nescio. Caeterum quam nos urbem uocamus graeci πόλις appellane. Quamuis talis non modo urbem, sed etiam ciuitatem significat. Unde politicus ciuilis dicitur, et Constantinopolis Constantini urbs. Neapolis noua urbs. metropolis mater urbs, hoc est caeterarum urbium caput. Item polio uerbum, quod est colo, orno, et quasi urbano, et politico more, qui rustico contrarius est, compono. Hinc politum dicimus cultum. ornatum, et ad nitorem deductum. et polite, culte, ornate, et politior, politissimus. politius, politissime. et politule diminutiuum, quod utitur Plautus, et politiones agrorum cultu diligenter, sicut politiones uestimentorum, hoc est munditia, et cultus. et polimenta testu uili porcorum, cum castrantur, quod ad similitudinem uestium poliantur, et depolio compositum, quod modo polio significat, modo perficio, unde depolium perfectum dicimus, quonia omnes perfectiones antiqui politiones appellabant. Polit tamen aliquando ueteres scribere pro eo, quod est pila ludis. Atq; ut caetera ad urbem pertinentia obiter dicantur, moenia sunt proprie quae urbem cingunt. Virgilius, et moenia pandimus urbis. significans tamen et alia aedificia. Plautus, prohibentq; moenia alia. unde ego fungar mea. et a muniendo dicta sunt moenia, quasi munia. Veteres enim et u indifferenter ponebant. Unde, Paenio pro puio dixere, et moeris, pro muris. Virgilius, Atq; ipsi praedia miscent aggeribus moerorum. A moenibus summum, quasi submoenium dictum, quod sub moenibus urbis esset. a quo Summanianum, de quibus alicubi dicitur. Moeniana uero non a moenibus dicta, sed a Menio quodam, qui primus id genus aedificij inuenit extensis tignis ultra columnas, quo superiora amplarentur, uelut nunc quoq; Moeniana, siue Podioli dicuntur. Sueto. Pauci et proximi Moenianis spectabant. murus quoque a muniendo similiter dictus est, ut uarro affirmat. a quo muralis corona appellatur, qua donari solebat ab impatre, qui primus murum subiisset, et in hostiu oppidum per uim ascendisset. haec aurea dari solebat. Et proximum pontificale pomerium proximi muri. et murcus Auentinus mons, quod e lapidibus, et ueuui muro conserret. a quo Mureia dea, cuius sacellum sub Auentino monte erat, et murmissionia scuta (ut quidam putant) cum quibus de muro pugabant. Erant enim ad hoc ipsum apta. Muri uero, siue muris: non a muro, sed a mari (ut quidam existimant) deducitur. Est enim, aqua salis montorum. Murrhina uero siue murrhina uina dicuntur, quae myrrha condita sunt. Laudatissima enim apud praesotes fere uina myrrhae odore condita, quibus et calanus odoratus addi solebat. Fabius, Mittebant uinum pulchrum murrhim. Idem, Panem et polentam, uinum murrhinum. Plautus, Quod si opus est, ut dulce promane iudem, ecquid habeant roga myrrhinum, passum, et frutum mella. Idem, Vinum et myrrhatum dicebatur, et myrrhata, siue murrhata potio, et (ut uarro testatur) murrhiola. Myrrha arbutula est in Arabia praecipue nascentis altitudo ei ad quinque cubita, nec sine spina, caudice duro, et intorto, crassiorq; quam Thuris, seruicem lenem

habet, similemque unedoni, folium rotundius, sed sapore Iuniperi. Inciduntur bis isdem temporibus, quibus thus. Sudant autem sponte, priusquam incidantur. statim dicitur, cui nulla praefertur. Fuit autem Myrrha Ciae regis filia, quae patris amore captam cum eo concubuit, quapropter persequente agnitam patre, in arborem sui nominis conuersa est. Item Murrhina uasa dicuntur ex gemma, quae murrha appellatur. hanc oriens mittit, praecipueq; insignia quaedam loca parthici regni, et Carmania humorem putant esse calore sub terra densatum. Splendor huic sine uiribus, nitroq; uerius, quam splendor, sed in pretio est colorum uarietas arcumagentibus se subinde maculis in purpuram, andoremq; et tertium, qui fit ex utroq; sunt qui maxime in his laudent extremitates, et quosda coloris reper cassus, quales in caelesti arca spectantur, his macula pingues placent, et aluere quicquam, aut pallore uitium est. T. Petronius iurisconsultus moriturus, in uia Neronis principis, ut mensam eius exhaeredit, trullam murrhinam CCC sestertijs emptam fregit. Sed Nero (ut patet erat principem) CCC sestertijs fragmenta emit, et capedinem unam parauit, qua potaret. et muralis herba, quae uulgo uireolum dicitur, quod uasa mirum in modum consratat purificat. Ideo uireolaris a ueteribus dicta. eadem parietaria uocatur, quod in muris, siue parietibus frequenter nascitur, et perdicium, quoniam perdit ea praecipue uescantur, et helixine a πῶς ἡλω, id est traho, quoniam cauliculos densos leuiter rubentes habet, et semina in capitibus lappaeis, quae uestibus adhaerent. et Parthenium, quod uirginum significat, cuius nominis haec ratio est, quod uernula quidam Periclis Atheniensium principis nomine Splanchnonoptes, cum forte respicere supra altitudinem templi, quod tum Pericles in arce aedificabat, et inde accidisset, hac herba dicitur sanatus moestrata Periclium somnis a Minerva, quae graece πῶς ἡλω, hoc est uirgo appellatur. hinc est uernula, et nobilis ille Splanchnonoptes, cuius effigies ex aere fusa inter praecleara opificij operis connumerata fuit. Herbam hanc nauis agriuidibus uullem esse constat, sed in primis contra ulcera rupta, lapsusq; et praecipua, ac uehiculorum euerfiones singularum. Magica uinitas contra tertianas sinistra manu euelli eam iubet, atq; cuius causa euellatur nec respicere. deinde eius folium agriuidibus subijcere, ut mox in cyatho aquae deuoretur. A πῶς ἡλω parthenium etiam, hoc est uirginis mons dictus Arcadia a uirginibus, quae in eo uenari frequenter solebant. Est etiam Partheniis paphlagonum flumini. Paphlagonis populi e Paphlagonia minoris Asiae provincia. Item Parthenope proprium nomen unius ex sirenibus a qua praecleara urbs Campaniae quae nunc Neapolis dicitur, nomen sumpsit. hanc Cumani a parentibus digressi condidisse produunt, qui, cum in eo loco Parthenopes corpus in ueteri monumento conditum repperissent, nomen eius urbi indidere. Sed postquam ob locorum ubertatem, atq; amenitatem maiorem in modum frequentari ea ciuitas cepit, ueriti, ne Cumae desererentur, diruendi Parthenopen consilium iniuere, quo ficto mox immani pestilentia uexati, oraculo moniti sunt, ut urbem restituerent, itaque subito infortunatam Neapolim, hoc est nouam urbem uocauerunt. A Parthenope parthenopeus deducitur. Murus, et paries hoc differunt, quod murus urbis est lapideus ambitus. Paries uero domorum. Maceria murus est, siue paries confusus ex lapidibus siue calce, aut alio genere ferruginis. Paulus, Si praecario uicinus in tuo duxerit, maceriam interdico, quod praecario habet agri non poterit, nec maceria posita donatio seruitutis perfecta intelligitur. Eadem et maceres dicitur. Exira muru agger est ab aggerenda terra, quae foditur, et fossi ab eadem ter-

ra e fossa. Pomarium tam intra, quam extra murum est, dictum quia post murum. De quo Linius ita scribit. Pomarium est circa murum locus, quem in condendis urbibus, quondam Hetrusci, quamvis in dicturi erant, certis circa terminis inuenerunt. Et hoc spatium, quod neq; habitari, neq; arari fas erat, non magis, quod post murum esset, quam quod murus post id pomarium Romani appellarent, sicut pomarium dixerunt pro post meridiano. Nam locus pomis constitutus non pomarium (ut quidam existimant) sed pomarium appellatur. Ouidius Id metens solidis pomaria cluserat Atlas Maenibus. In summitate uero murorum pinnae ab eis, quas insigniti milites in galeis habere solent, ita dicitur. Pinna enim proprie sunt pennae, quae pumae, hoc est molliores, et exiguae pennae non sunt. Nam pennae generatae nomen est ad plumas, et pinnae. A penna pennatus, et penniger, et pennarium theca pennarum, quibus nunc pro calamis utimur, et impennatus sine pennis. Quamuis ueteres pennatas, impennatasq; agnas in saluari crimine pro spiciis usurparunt, quae habent, quaeq; non habent aristas. agnas enim nouas uoluerunt intelligi, et bipennis, de quo inferius dicemus. A pluma, plumens, et plumiger, et puluinar, et puluinar deducuntur. Dicitur enim puluinar existimant quasi pluminum, et puluinar, quasi pluminar. Est autem puluinar, quasi lectulus quidam exiguus, lana, uel tomento, uel pluma, aut alio genere huiusmodi pennis, quo utimur in sedendo. Cicero, Affertur iussit puluinar, et omnes in suis sedibus sederunt. Iuuenalis, et de puluino surget equestri. A quo puluinarum dicimus, quod ad puluini similitudinem molle, ac connexum est. Plynius, Lanu genoso, ac puluinaro calice. et puluinarum in hortis uocamus partem terrae erectiorem sulcum ex utroque latere sepientem, qui et Lira uocatur, habet enim ueluti puluinarum, in quibus sedemus, similitudinem, propter quod et totus a quibusdam nuncupatur. Plynius, Arcis distingui, casq; respicimus puluinarum toris ambiri singulis et amant sulcis, qua datur accessus homini, satebrisq; de curfus. Columella, vlpicum habet, ueluti allium plures cohaerentes spicas, haecq; cum sint diuisa, lateratim feri debebunt, ut in puluinaris positae minus infestentur hyemis aquis. Puluinarum autem dicuntur, quae capitis dorsum supponimus ad puluinarum similitudinem. Iuuenalis, Fœda lupanaris tulit ad puluinarum odorem. His in templis quoque deorum ueteres utebantur, ut nos quoque hac temperate facimus, in quibus collocabatur numina, ac deorum imagines, ut eminentiora uiderentur. Item a pinna plumatile, aut cluatum, aut ex pinna factum. Plautus, Comatilis, aut plumatile plumis implere, et plumarium ex pluma, unde plumariam culcitram dicimus, quae pluma plena est. et implume sine pluma, unde implumis culcitra sine pluma, et implumes aues, nuper natae. et quae non dum plumas emisserunt. Pinnae etiam gestare gladiatores solebant. unde pinnae apertae retiarum dicuntur, quod pinnae e galeis marmillonum iacto rete exciperent. Iuuenalis. Hic plaudat nitidi praecoris filius, inter pinnae picullos iuuenes, iuuenesq; lanistae. huiusmodi pinnae graeco quidem, ueruntamen apud latinos usitato uocabulo petalum dicuntur, quod aliquando ex aere, uel argento, uel auro fieri solebat. Plynius, Achamenes Thidiae discipulus aereum petalum fecit, qui uocatur Encrinomenos et aere et aere, quod est uolare, deducitur. tenuis quippe brattea est in pinna. A pinna pinna culum dicitur fistigum, et summitas aedificij in acumen tendentis, siue quod ueteres pinnam acutum dicebant, unde bipennis appellata est securis, quae utrinque aciem habet, siue quod pinnae addi pinna consuevit, quae facili motu uentorum indicet flatum, quod ge-

us. uulgo nunc penniculum dicimus. Hoc etiam a uolatu petasum nominant. Plynius, supra id quadratum Pyramides stant quinque, quatuor in angulis, et in medio una. In imola te pedum septuagenum quinquagenum, ita fistigata, ut in summo orbis aeneus et petasus unus omnibus sit impositus, ex quo pendeant excepta cathenis tintinabula, quae uento agitata longe sonitus referant. Petasi etiam alae dicuntur, quibus Mercurij talaria nechtunt, et ipsa talaria. Item uela tenuissima, quibus uti in theatris solebant ex lino aestiuo tempore, a quibus, qui petasi utuntur, petasati uocantur. Suetonius de Augusto. Aestate, apertis cubicali foribus, ac sepe in peristyllo saliente aqua, atque etiam uentilante ali quo cubabat. Solis uero ne hyberni quidem patiens. domi quoque non nisi petasatus sub diuo spatiabatur. Petaso autem ea pars suis dicitur, quae ab alis incipit, et costas comprehendit quibusdam ueluti uirgulis pinguis distincta. Martialis de perna. Ceretana mihi fiat uel missa licet De uenapio lauti de petasone uorent. Nam pernae tam priores, quam posteriores coxe dicuntur. Plynius, Castrantur suis post bidu mediam suspensa pernis prioribus. Ab huius pernae similitudine piscis quoque genus perna appellatum est, ex concharum genere arcis pontias insulas frequentissimum. Stant pernae ueluti suillo crure longo in arena defixae, batesq; qua impitudo est, pedali non minus spatio abum uenantur. Dentes in circuitu habent pectinatim spissatos, intus pro stonylo grandis est atro. ueteres pernas pedes appellabant, quod nomen hodie quoque seruant Hispani. Hinc pernio appellatur morbus pedum ex nimio frigore proueniens, et calcaneum praecipue infestis, quem graeci xeristha uocant. Plynius, Rapum domesticum perniones feruens impositum sanat, et crurum tumorem sale prodest quicumque uito pedum. Hinc fit diminutivum perniunculus. Idem perniunculus curat, et cotyledon cum axilla. A petaso fit diminutivum petasunculus, de quo Martialis, Musteus est propera, caros ne distit amicos, Nam mihi cum uetulo sit petasone nihil. Musteum petasone muculo praefert ostendit. Apitius, Ex musteis petasone elixas, cum bilibri ordeis, et caricis uiginti quinque, cum elixatus fuerit de carnas, et armillam illius candenti batillo uris, et melle contegys, uel quod melius est, mussum in furnum, melle obligas, cum colorauerit mitis in cacabum, passum. piper, fistaculum rutae, merum temperas, cum fuerit temperatum, dimidium in petasone profundis, et alia parte piperati bucellas mustei fractas profundis, cum sorbuerit, quod mustei remanserit petasone refundis. Petaso ob pinguitudinem ficale rancescit, ideo uetus improbat. Musteus uero pernis longe praepositur. Hic obiter ostendendum est batillum, quod Apitius nominat, ferreum instrumentum esse, quo pruna colligitur ad similitudinem pile, id est batulum, quasi patulum primo uocatum, deinde patillum per diminutionem dicitur. Plynius, Batillis ferreis candentibus ramis argenti imposito, quod candidum permaneat, probatur, in muris sunt turres arcatae, atque alta aedificia a terrendis hostibus dicitur, sicut arcas ab hostibus arcendis, uel quod aspectu toruae sint, hoc est terribiles. Toruum quippe terribile dicitur uel a terrendo, uel a tauris. Toruitas enim proprie taurorum est dicitur, quasi taurorum acerbitas. Ab hoc sunt toruae, et toruum, et torua aduerbia. Plautus, Quid me toruae aspectas? Apuleius, Cum toruum in eos intueretur. Virgilius, Talibus Aeneas ardentem, et torua tuentem, Lenibat dicitur. A turris turritus deducitur, hoc est altus, atque exelsus, ut turrita domus alta, sublimis, et ad turris similitudinem aedificata. Interdum turritus, turribus plenus a quo turrita urbes dicuntur, et mater deum Turritae cognominatur.

ta cognominatur, quia terra est, quae urbes sustinet. Virgilius, Quales Berecynthia mater Laeta deum ptophyrgas turrita p urbes. Et turriter. Lucanus, Turritiger caenos effundens uertice crinens. Plyn. Sed turritiger ephemerum miratur humeros. Turricula quoque a turris per diminutionem dicitur, quae modo pariam turrim significat, modo uasuli genus a turris similitudine ita dicitur, quo iactari tali ludendo solebant. Mart. Quae sit cõpositos manus improba mutere talos. Si p me misit nil nisi uota fiat. Eade pyrgus appellatur, quoniam graeci πυργος turrim uocant. Horatius, Talos Mitteret in Pyrgum. Quamuis Pyrgum oppidum quoque Thusiæ fuerit nobilissimum eo tempore, quo piratiam Thusiæ exercebant. Dicitur etiam ora. Persius, angustae collo non fallier ora. quod nomen sumit a similitudine marinae belluae. est enim species teres, atq; unifornis. Bellua ipsa ora uocatur Balenis infestacuius imago nulla alia representatione exprimi potest, quam carina inuense. dentibus trulenta irrumpt in secreta, ac uirulos balenarum, uel foetus, uel etiam matres grauidas, onere immobilis laterat morsu ora in portu hostensi uisa, oppugnata est Claudio principe. Venerat tunc eo portum aedificante inuitata naufragijs tergorum aduictorum et Gallia satiansq; per complures dies alueum in uado sulcauerat usque adeo fluctibus accumulata, ut circa ei nullo modo posset, profectus ed Caesar cum praetorianis cohortibus, populo romano spectaculum praebuit milite a nauigijs lanceas congerente, quoru uis mergi uisus est, restatu belluae unda oppletus. turrii inuictores (ut Aristoteles referi) Cyclopes (ut Theophrastus) Phoenices fueri. Item quia uiae relinquuntur in muro, quibus necessaria portari in urbem possint, a portando portae appellatae, quae fores habent, quibus clauduntur, aperianturq; Item post se alias fores pendulas ex ligno ferroue, quae demittit, ac tolli pro uoluntate custodum possunt, haec catactae appellantur. Linius, porta catactae deiecta clausa erat. ea partim subdunt in tantum altitudinis, ut subire recte possent. Dicitur catactae, quod ex alto defluere uideantur. graeci enim κατακταρ defluere dicunt, unde catactae etiam appellantur a terra exeuntes aquae, et ita ex alto defluentes, ut ruere potius, quam defluere uideantur, qualem Tyburi ceruinus Aenem, et qualis esse in Aegypto Nili catactas legimus. Item loca ipsa, a quibus exeunt, catactae dicuntur, unde in maximis imbribus apertas esse caeli catactas dicere solemus. Reperiunt autem haec catactae feminino genere, et hic catactas masculino. A graeci κατακταρ masculino genere dicitur. A porta diminutivum fit porticula. Item Angportum intra urbem est uia angusta non facile peruia, quasi uicus inter domos. ueteres quippe domos partim portus, partim insulas uocabant a portando. unde etiam porticus appellatae, quae propter repentinos imbres, et umbra rum, ac deambulationis gratia aedificantur. Ouidius, de porticu Pompeiana. Tu modo popeia laetus spatiare sub umbra, Cui sol Heraclei terziloni adit. Varro, Angportum ab angendo propter loci angustiam, et portu dicitur affirmat. Terentius, Ego met in pedes quantum queo in angportum quoddam desertum. Portus proprie dicitur (ut vlpia scribit) locus conclusus, quo importantur merces, et inde exportantur. Nunc quartae declinationis est. Vterque in secunda usi fueri. Turpil. Nec nauae, cum essent arcumcaenti uentis incerto itinere, portu indigentes. A portu porticulum deducitur, qui modo est paruus portus, modo is, qui in portu modum dat classe, modo malcus, et porticulus. Marcel. Porticulus scribit esse hortatorum remigum, qui eam pergulam tenet, quae porticulus dicitur, quae ex cursu, et hortamentum moderatur. Plautus, Tu ha-

bes porticulus. Et Portunus deus a portu dicitur, qui portibus praestitit. graeci palamon uocatur. hic idem melicertus est Inuis filius. et portorium merces, quae portitoribus datur. Item Veatigal, quod soluitur portitori. Lucius, Facit idem, quod illi, qui inscriptum e portu exportant clanculum, ne portorium deat. et portitor, qui uectigal portus, hoc est portorium conduxit. Item qui traducit homines, ac uehit uel ad nauim de litore, uel ad lius de nauis, uel ad ulteriorem fluminis, stagni, aut lacus ripam, quem graeci uoce porthmea dicimus. Iuuenalis. Iam sedet in ripa, tetrumq; noticius horret Porthmea. Item abusus interdus, qui portatur, sicut uector. praeterea importunus. importune. importunitas. Opportunus. opportune. oportunitas. de quibus supra diximus. Intra urbem quoque Forum est, de quo supra diximus, in quod uenalia feruntur, uel in quo iudicia feruntur. Vnde forum boarium. Forum olitorium. Forum piscarium. Forum cupedinis. quae omnia postquam Romae conuicta fuerunt in unum locum, quae ad uictum pertinebant, et locus aedificatus, appellatum Maecellum, seu quod ibi fuerit hortus (ut quidam putant) quem Maecellum a Laedemonijs appellari diximus. unde Iones quoque hostia hortorum macellotus uocabant, siue quod ibi demum fuerit eius, cui Maecello cognomentum fuerit, quae ibi publice diruta, et ex ea aedificatum hoc, quod uocatur maecellum in foro. Tradunt enim hunc Maecellum latrocinium in urbe exercuisse, ideoq; eo damnato, cenjores Aemilium, et Fuluium statuisse, ut in domo eius obsona uenderentur. Sunt, qui maecellum a maectandis peroribus existimant appellatum maectare. n. interficere est. Plautus, A ego certe cruce, et cruciatu maectato. r. etum a sacris, ubi maectari oues dicuntur, quae immolantur. Virgilius, Et nigra maectabis ouem, lucumq; reuises. Dicitur est autem maecto, quasi magis aucto, hoc est augeo. Nam prius, quod uictimam immolarent, thus, aut unum super ea fundebant. unde maectum esse tauru dicebant thure, uel uino, hoc est amulatum hostiam, et magis auctam. Hinc maectare pro magis augere ueteres usurparunt. Cicero, Ferunt laudibus, maectant honoribus. et maectate uirtute dicimus eum, quod uirtute praeditus est, quasi magis aucte semper in uocatio. Virgilius, maectate noua uirtute puer, sic itur ad astra. Cicero, Maectate uirtute esto. Lucius, Maectate inquam uirtute, simulq; his uerbis esto. Apuleius maectate uirtute esto. Linius, Tum uero abi inquit in te magis, quod in me hostia ausus, iuberem maectate uirtute esse, si pro mea patria ista uirtus staret. Nunc iure belli liberum te, maectatum, inuoluntumq; dimitto. Per metaphoram tamen maectare aliquando pro male tractare accipimus. Plautus, Maectantem malo, et damno uiros. Aliquando pro praecipitare. Acius, Aut illorum copias fundam in campo, aut naues uestras maectabo in mare. nonnunquam pro honorare. Plautus, Tum honeste maectatum reducam domum. Quidam etiam maecellum a maectando deductum arbitrantur, quod peora, dum educuntur, ibiq; tenentur, maectantur. A maecello maecellarij dicuntur, qui maecellum exercent non solum carnium, sed omnium obsoniorum, quin etiam panis, et frumenti uenditores. quippe haec omnia in maecello uenduntur. Nam locus, ubi carnes tantummodo uenduntur, carnarium appellatur. Plautus, Coenam e carnario emitiam factus satur. Varro, Taurinam carnariam uocat. carnarij tamen proprie dicitur, ubi salita carnes domi reponuntur. Plynius, Quippe e maecello, aut carnario uiuendus est. Qui uero carnes in carnario uendunt, etiam lanios constat appellatos fuisse. Plautus, In uelabro uel pistorem, uel lanium, uel aruicem. Vnde lanienas officinas uocamus, in quibus fiunt, ac uenduntur carnes. Idem per Myropolia, et lanienas, circumq; argentarias rogitando sum

raucus factus. Et Lanionius ad lanium spectans. Vnde Lanio-
 nie mense dicuntur, in quibus scinditur caro. Sueto. Carnifi-
 cem statim acari cum machera, mensura; lanionia flagrantur.
 Et lanium aliquando pro carnario positum, hinc lanitas di-
 ctos, qui lanandis gladiatoribus praesunt, quemadmodum in
 ferius ostendimus. Carnarium quoque Plautus accipit pro ipsa
 carne. Qui mihi carnarium paravit ridiculus ad ientandum.
 Item Carnarius masculino genere dicitur, et qui carnem
 uendit, et qui in edenda carne delectatur. Martialis, Carna-
 rius sum, pinguius non sum, quod significat carnosam, hoc
 est corpulentam amiam opto, non nimis pinguem. Macellum
 etiam per diminutionem dicitur macrum. Lucilius, Si nosti
 non magnus homo est, na sutus, macellus. Macer proprie uoca-
 tur exilis, atque extenuatus. Virgilius, Heu heu, quam pingui
 macer est mihi taurus in aruo. Et a graeco (ut ego arbiteror)
 deducitur. Graeci enim μακρὸν longum dicunt, quae autem te-
 nuia sunt, longiora uidentur. A μακρὸς macrostus dicitur,
 hoc est longus mundus. Sicut Microstus paruus mundus, et
 macrologia longa oratio, multiloquia, sicut brachylogia, bre-
 uiloquentia, et macrobius longaeuus. Plinius enim uitam
 significat. Et macrochir longimanus. A macer uero maclerus
 dicitur eiusdem significationis, et macresco uerbum, quod est
 extenuor, et macies extenuatio. Apule. Vnde ista tam subita
 macies, et tensus pallor, et macritudo. Et macer eiusdem si-
 gnificationis. Plautus, Ossa, atque pellis, ut miser macritudine.
 Pacu. Corpusque meum tali macore. errore. macore fenet. Ab
 hoc fit macro. Varro, Rursus homo inuatus in curiam ante
 macrescibat. Item Macer eiusdem significationis. frequenter
 tamen ad animum transferitur, et accipitur pro affligor. Item
 macerie, hoc est praesens sine calce factus, quasi sine pingui di-
 ne, qui et maceria dicitur solis lapidibus conuersus. Maceries
 etiam ipsam macritudinem, siue macerationem significat. Ma-
 chera uero graeca uox est, et latine sic dicitur, et alter sine
 cultellis. Iuuenalis, ames nomen, uictumque machera. notum
 instrumentum est ad scindendum simul, uulnerandumque,
 unde macherophori statum dicitur. Item Machla, quae signi-
 ficat turpitudinem, quoniam macies animal decolorat, ac foedi-
 dum facit. Plinius, Fullones eas maculas e uestibus tollunt. hinc
 maculo, et comma-mulo, id est foedo, de quo capitur etiam ma-
 cula pro nota, hoc est signo quo cuique. Vnde genituae notae in
 corpore maculae dicitur. Item pro infamia. Cicero, Cuius ut
 adolescentiae maculas, ignominiasque praeteream. Item pro fo-
 ramine in rete. Idem, Reti aliumque ad naves sibi admouebat
 tenuissimum lino, in nautis maculis, plenum rosae. A macula ma-
 culosum dicitur, quod modo sordidum, immundumque signifi-
 cat. Plautus, Sordida, ac maculosa facit, modo uarium, ac notis
 plenum. Virgilius, Succinctam pharetra, et maculose tegme-
 ne lynx. Item a macro, siue macie fit macreo, quae est putreo,
 et macresco, putresco, quoniam quae macie attenuata sunt, fa-
 cile putrescunt. hinc macror, putredo, et macridus, putridus.
 Et si Varro credimus, macreo, doleo, quae macror, hoc est do-
 lor corpus macrescere facit. ab eo maestum deducitur, hoc est
 triste, miserandum. Virgilius, et maestas promere uoces, a quo
 maestia. Et maestudo deducuntur. Quintil. Dolore, atque
 animi maestia languens. Accus, Ni uestitus teter, maestudo,
 uastudo, praedicarent hominem esse. Plautus, Cui tanta maesti-
 tudo obigit. Vterque etiam macro pro maestum, et maerentem si-
 cio usurparunt. Varro. Qui multis me maeruit modis. At cum
 sine diptihongo scribitur mereo, longe diuersam significationem
 habet. merere enim proprie est lucri gratia aliquid operari,
 unde merere dicimus stipendij gratia militare. Varro, Qui in
 exercitio donati essent, et aere publico mererent. Lucianus, Aca-

re merent paruo. a quo emeriti dicuntur, qui iam a militia ab-
 soluti sunt. unde mors ab emeritis uita dicitur. Quidam ta-
 men emeror, et emeritum a mereor potius deducunt existi-
 mant, ut inferius docebimus, et merere mulieres dicuntur,
 quae sordidissimum quaeque gratia, profane. a quo meretrices
 sunt appellatae. A quibus meretricium pro meretricia arte, et
 meretricari, quod est scortari, et meretricus meretricia mere-
 triciam, quicquid quaeque sit corpore suo. unde equi meri-
 torij dicuntur, et meritorij muli, et meritoria rheda, quae quae-
 stus gratia locantur, aut conduntur. et scorta meretricia, quae
 lucri gratia prostituuntur. et pueri meritorij, qui uel in usu do-
 minorum, uel sua sponte prostituunt. Cicero, ingenij pueri cum
 meritorijs, scorta cum matribus familias uersabantur. Corpus
 quoque meritorium dicitur, et ratio meritoria, quasi uilis, et male
 caepta, et taberna meritoria stabulum, siue diuersorium est.
 hinc merces appellata, quae pro labore, et stipendio soluitur.
 Iuuenalis, Scire uoluit omnes, mercedem solucere nemo, et mer-
 cenarius, qui operam mercedis gratia praesent, et meror uer-
 bum, quod est modo emo, modo emendi, aut uendendi causa mer-
 caturam exercere. a quo mercator, qui emit siue ut teneat, siue ut
 alteri uendat, et qui mercaturam exercet, et mercx, ac merca-
 tura, quae ita inter se differunt, quod merx est species ipsa, quae
 emitur, uenditur ue. a quo mercimonium, et commercium, quasi
 contractio quaedam mercium derivatur. mercatura uero
 actus ipse emendi, ac uendendi mercis. Cicero, Mercatura au-
 tem si tenuis est, sordida putanda est. Si magna, et copiosa
 multa undique apportans, multisque sine uanitate impertitur, no-
 est admodum uituperanda. Item mercatus locus, in quo agitur
 mercatura. Idem, Quo cum inquam ad mercatum bonarum
 artium profectus sit, inanem reare turpissimum est. Mercas
 appellatio (ut Vlpianus inquit) ad res tantum mobilia pertinet.
 Afranius addit mercis appellatione homines non contineri, et
 ob eam rem mangones, non mercatores, sed uenaliarios ap-
 pellandos censet. Mercem Varro a merendo aere dicit appella-
 ri. A merce uero Mercurius derivatur. Iouis filius ex Maia
 Atlantis filia, qui mercatura deus est, et deorum interpres, ideo
 a graecis Hermes dicitur. a dē rē ē pμυρῶν quod est inter-
 pretari. hic palaestram docuit, Lyram inuenit, Hermaphrodi-
 tum ex sorore Venere genuit, et ex Lycione Deucalionis filia
 Antolium. Idem precibus Iunonis Martem e duris carceribus
 liberauit. Argum interemit. Prometheus in caueo reliquit.
 Argophontes cognominatur, quod Argum peremit, quem fe-
 runt multis circa caput oculorum luminibus ornatum custo-
 disse Iunonis imperio Inachi filiam eius deae pellicem, si bo-
 nis speciem conuersam. Simulachrum eius Aegyptij pennatis
 alijs insigniunt, alij et sic hoc est talaribus alatis, et addunt
 capiti galterum, statum. Obnubisq; comas, et temperat astra ca-
 lero. Item dicitur ei caduceus, quae uirga est, qua bellum dirimi-
 tur. Nam, quia Mercurius orationis deus est, deorum nuntius,
 merito a dijs mitebatur, ut dissidentium animos oratione se-
 daret. Hinc legati pacis Caduceatores dicitur. sicut enim per fe-
 ciales bella inducebantur, ita per caduceatores fiebantur. Ca-
 duceus Aegyptij in specie draconum maris, ac foeminae conium-
 etorum figurauerit, et Mercurio, consecrarent. hi dracones
 parte media uoluminis sui nodo, quae uocantur Heracles, iniuicem
 obligantur, primaeque partes eorum res exae in circulum pres-
 sis osculis ambitum circuli iungunt, et post nodum caudae reuo-
 cantur ad caput caducei. Causam autem cur exterae gentes cadu-
 ceum in pace tractanda circumdant anguini effigie scyllene, qui-
 dam hanc esse tradunt. Cum Mercurius iura in Cyrene monte
 Aradia septuordecim ad Atlantidum numerum instituit, quae
 Maia mater eius ex illarum numero esset, ac non multo post de-
 prehensus ab

prehensus ab Apolline fuisse bonas suas abigere, quo facilius
 ueniam ab eo impetraret, Apollini traditur concessisse, ut Ly-
 ram a se primo inuentam praedicaret. propter quod Apolline
 ferunt uirgam quandam Mercurio dono dedisse, quae cum manu
 tenens in Aradum proficeretur, inuentos ab eo fuisse dra-
 nes duos simul ligatos, et inter se mutuo pugnantes, quo uiso,
 uirgam interposuisse, et dicto citius praedium diremisit. Eo fa-
 cto huiusmodi uirgam pacis gratia dixit esse constitutam, et hu-
 ius rei exemplo uirgam postea duorum draconum similitudine
 finxerunt, eaq; et in palaestra, et in reliquis certaminibus
 usi sunt ad praedium dirimendum. Sed haec fabulosa sunt. Ve-
 ritas autem hystoriae hoc habet. Oui genus est in magna fama
 Magorum, angues enim numerosi, ouorum conuoluti saluati,
 fauorem, corporumque spiritum artificia complexu glomerantur.
 Id omni antiquum appellatur. Saaga dicunt sibilis in subli-
 me iactari oportere, saagaq; intercepti, ita ut terram non attingat,
 et aptorem equo profugere, serpens enim insequi, donec in
 teruentu alianis amnis arceantur. Experimentum eius esse si
 contra aquam fuerit, uel auro circum, certa quoque luna at-
 piendum censent, ad uictorias litium, ac regum adiuis maxime
 laudant. a diuo Claudio primaepate interepus est quidam eques
 Romanus non ob aliam causam, quam ut ea uanitate Caesar
 experiretur. hanc igitur Caducei causam esse affirmant. ideo
 Cristatos angues in caduceo non esse. A Mercurio mercurialis
 herba dicitur, quae graeci λυδωστω uocant, quam hermu-
 poam, quasi ερμῶν πῶν hoc est Mercurij pabulum. Duo
 eius genera masculina, et foemina. ocimo pene similibus folijs,
 caule cubitali. ramoso in caeruleis, gemulis densis, nascuntur
 in campis tribus cibus. Mirum est, quod de ueroque produitur.
 Masculum ut mares gignantur efficere. Foemina, ut mulieres.
 hoc fieri, si post conceptu suus statim bibatur in passo, edan-
 turque folia decotta ex oleo, et sale, uel cruda ex aceto. Ab Her-
 mes autem etiam Hermopolis dicitur urbs, quae mercurius condi-
 dit. Na, cum Argum occidisset, fugit in Aegyptum, et quoniam
 in omni discipulorum genere eruditissimus erat, maximo in
 honore habitus est, primumque anni mensis. Aegyptij est illius
 nomine nuncuparunt. ipse uero Trismegistus, hoc est ter maxi-
 mus appellatus est. Item ab Hermes, et Aphrodite, quod Vene-
 re significat, Hermaphroditus est dicitur Mercurij, et Veneris
 filius. Ouidius, Mercurij puerum, et diua Cythereide natum
 Naiades idaeu erariuere sub antris. Cuius erat spes, in qua
 materque paterque cognoscere possent, nomen quoque traxit ab illis,
 hunc Poetae finxerunt, quod nagebindus in Cariam aliquan-
 do peruenisset, limpidissimum fontem conspicuum fuisse, quem
 nymphe Salmae nomine inolebat, hanc subito amore eius
 correptam, cum nullis flectere eum blanditijs, nullis precibus
 possit, tandem simulata reassu, post neque latuisse, iuuenem autem,
 dum abijisse nymphe existimat, nudum fontem intrasse, quae
 conspicuum nymphe decurrisset subito, et abiectus uestibus
 iuuenem arctissime complexam fuisse. Sed cum obstinatum exo-
 rare non possit, petijisse a dijs, ut ex duobus corporibus in unum
 redigerentur, itaque factum, ut qui uir fontem intrauerat Andro-
 gyus, hoc est utrumque sexum habens exiret. Quamobrem a
 superis exorasse ferunt, ut quicumque eum fontem intraret, idem
 pateretur, quod aliqui ea ratione fictum fuisse a poetis existi-
 mant, quia Salmae fontis aqua, potantes eam molles, atque
 effoeminatos redderet. Sed hoc falsum est, neque enim molles, et
 impudici ex ea aqua potentes fiunt, sed eorum color fontis plu-
 cidus est, et sapor aqua egyptus, aqua ipsa salubris. Ratio
 autem fictionis haec est, quod, cum graeci eo coloniam deduxis-
 sent, Caras, et Leleges inde eiecerunt. hi autem ad montes fugati
 congregari inter se, ac discurrere latrocinijsque solebant, de-

gyrumque omnem crudeliter uastare. Inter haec unus ex colonis
 ad eum fontem propter bonitatem aquae quaeque causa tabem
 namoibus copijs instruxit, eamque exercendo barbaros allec-
 bat. ita singulatum decurrentes, et ad ceteros conuenientes e du-
 ro, ferocique more commutati in graecorum consuetudinem, et suauitatem
 sua uoluntate inducebantur. Ergo ea aqua non impudi-
 co morbi uitio, sed humanitatis dulcedine mollis animis bar-
 barorum ea fama esse adeptam. Ab hoc hermaphroditus, her-
 maphroditus dicitur oes utrumque sexum habentes olim in pro-
 digijs, postea in delitijs habiti, et a graecis uocabus, quae uirum,
 ac mulierem significant, Androgyni appellant. Hos eius sexus
 existimandos Vlpianus putat, qui in eis praenales. uisi sunt et
 aliquando mares ex foeminis facti. Licinius Mutianus scripsit
 uisum a se Argis Aristenem, cui nomen Aristenise fuerat, hunc
 nupsisse et, mox barba, et uiriliter prouenisse, uxoremque du-
 xisse. eiusdem sortis et Zinyriae puerum a se uisum. Item
 P. yn. prodit uicij in Africa mutatum in marem nuptiarum
 die. L. Consiu autem Trismegistum. Item ab ερμῶν αἰὲρ
 μῦρῶν dicitur, quod interpretatioem significat, unde extat
 Aristotelis liber περὶ ερμῶν, hoc est de interpretatioem
 ne. Item in urbe aetnaeum est uis pecunia publica continetur,
 ab aere dicitur, et aetnae a coerendo, quod uincti in eo custo-
 diuntur, et prohibentur exire. Est enim custodia locus, quae
 graecae Phylax dicitur. Vlau-illie est abductus rector in phyla-
 cam, ut dignus est, et Careres, ex quibus equi muerent ad cur-
 sum, quod coerentur equi, ne inde exeant ante, quam magistratus
 miserit signum, quauis haec aliquando a poetis confundatur.
 Virg. Rurumque; et si carcerem currus. Comia, in quo coitur ad
 litium, et suffragiorum causas. Curiae, ubi uel sacerdotes res diui-
 nas, uel magistratus humanas curat. Senaculum, ubi seniores con-
 sultandi gratia consistunt, dicitur ut gerusia apud graecos. Lau-
 tula a lauando, quas graeci thermas appellant, de quibus pau-
 lopot dicitur. a quo locus extra urbem Romae, in quo propter
 fluentes aquas lauandi usum exercebant, lautula uocabatur.
 Itē in maritimis urbibus portus, de quibus pauloante diximus,
 in quibus naues a tempestatibus defenduntur, et naualia, in quibus
 fiunt naues, et remi, et oia ad classem necessaria tenentur. Et
 emporia, hoc est mercatus rerum, quae mari uehuntur. Itē in urbe
 uia, de quibus supra diximus, et regiones, et templa. Computa-
 40 Quadriua ab eo, quae multa uia in unum conflant, et quasi
 unum petunt locum. unde copitalia festa dicitur, quae in copitis pe-
 agebatur. et copitalicus dies. in quo copitalia celebrantur. Item
 areae plateae. Capri, de quibus paulopot dicitur. nae amphithe-
 tra. theatra. circos, atque multa, quae uicium in usu non sunt,
 sponte praetereunt. Itē uestibulum, quod ante domos esse supra
 memorauimus, et graecae propyleum dicitur. Plyn. Protogenes, cui
 Athenis celeberrimo loco Minerae delubro propyleum pingere-
 ret, adiecit paruulas naues logos in his, quae pictores parerem
 ga appellat. Hic obiter notandum est, parerem dicitur, quae alicui rei
 praeter propositum additur, ut si pictor Iunonem pingens, ornade
 50 tabelle gratia arbutulas, et auiculas, siue naues, mariaque,
 aut aliqd aliud huiusmodi addiderit. Postremo domus uoca-
 bulum (ut supra diximus) a graecis sumptum, quae Aedes etiam
 multitudinis numero dicitur, ut meas aedes non praescriba.
 In singulari uero tepla significat, seruatiq; eandem signifi-
 catione in plurali, habes tamen semper in utroque numero adie-
 ctione. Vt in aede Iouis in aede Mercurij. in aede Minerae in
 aede sacra. aedes sacra. aedes deorum. Cic. Ex eo die, quo in aede
 60 Telluris conuocatus sumus, in quo tepla, quantu in me fuit, ita
 fundamete pacis. Aliquando aedes pro seculo ponitur. Ouid.
 Est mihi marmorea sacra in aede Sicheus. Aedes ab aditu
 dicitur Varro testatur, alij quae in aditu ponit soleret. aliq; ad pu-
 e iij

tant appellata, qd in ea sacrificantes edere consueverunt. Aediu appellacione oes edificij species contineri Paulus iurisco. affirmat. Ab hoc fit edificiu, qd proprie est aede facio. Flor. Dicitur edificat. miset quadrata rotundis. Ponitur tamen in oi genere constructiois. unde edificiu ois constructio dicitur, ut puta quadrigae. currus. portus. patis. nauis, et alioru huiusmodi. edificij quoq; appellacione non solu superficie significari, sed solu quoq; ipsum, cui edificiu superpositu est, vbi. putat. Ab edificiu fit proedificiu. V eteres qpe proedificiu dicebant, qd ex privato loco profferat in publicu solum. Item ab Aede fit Aedepolitrandi aduerbiu quasi p Aede Pollucet, et adiuuus, q curat aedes sacras ab aede tueda. a quo fit aedior uerbu, pro aede tuor. V eteres no aediuor, sed aeditiuu, et aeditiuor dixerunt. M. V arro aeditiuu dicendu existimat, non aeditiuu, qd alteru sit recentu nouitate factu, alteru antiqua origine incorruptu. Cic. In verrē, Aeditiuu, nistodesq; mature sentiuu. Aeditiuos quoq; legimus pro aedes sacras tuentes, hoc est aeditiuos, et Aedilis ab aedibus dicitur. siue (ut quida uoluit) qd fiscalis ad eum plebi aditus esset. Hic magistratus erat, q no modo sacrariu, sed et priuataru aediu curam gerebat. ludos quoq; adiuuus, et ex quacunq; ca instituire ad eos ptinebat. Vnde Pompeiu legimus aedile factu, theatru, qd summa impesa edificat uerit, magnificentissimis ludis dediisse, in quibus currus cum elephantis induxit. Comediae quoq; et tragodiae aediliu iussu recitabantur, et loca in theatro assignabantur. Vnde Attilium Seruanu, et L. Scriboniu legimus, dum aediles essent, Senatus, ac plebis loca secreuissē. Si qspiam seruau, aut iumentu morbosum, uitiosum ue pro integro, sanoq; uedidisset, edicto aediliu emptori fuerat reuocatur. hi et curam gerebat, ut cloaca, et aqueductus, caeteraq; edificia ta priuata, q publica, luita, munda, et integra seruaretur. Deniq; qe qd uitiosam pro lymero, fractu pro integro uenudatu eet, aediliu imperio redhibebatur, idq; aediliu edictu dicebatur. Aediles ab initio duo ex plebe creati fuere. Postea alij duo patricij additi, q, qm sella curuli uenerunt. Aediles curules uocati sunt, alij plebei dicti. Pri et patricijs aediles creati sunt Cn. Capitolinus, et P. Cornelius Scipio, cu ludos solēnes pro ordinibus i concordia redactus faciebat, et i fasces referēdos Senatus iuberet, idq; aediles plebis se facturos negaret. Tūc. n. cōclamatu a iuuentute patricia dicitur, se id honoris deoru immortalū gratia libenter facturos. Quibus cu ab uniu rjs gratiae actae foret, senatus cōsulū factu ē, ut duos ex patribus, q aediles eēnt, dicitur potulu roga ret, patres comitijs auctores foret. Duos quoq; aediles alios a Iulio Caesare creatos legimus, q frumento praesentē, a quo ce reales sunt uolati. Ab aedili aedilitas, et aedilitatus, et aedilitu deducuntur pro ipsa dignitate siue magistratu aediliu. In prima pte aediu. Hoc ē post uestibulu, de quo ia differuimus. I anua ē dicta a Iano, qd huic deo cōsecratu sit oē principiu. hinc ianitor, cui ianu custodia demādata ē, cuius foemininu ē ianuatrix, et ianeus quoq; a ueteribus dicebatur. Ianus aut ab hiatu dicitur ē, de re acta aspiratioe, eo qd fuerit oium primus, a i uelutu parētū oium supplicabat, et a quo reru oium factu putabant ianu. Etenim chaos appellat ueteres, i primu, q; Hesiodus cōfusam quandā ab initio unitatē hanc, patētēq; in profundu, a quo et xos uer graeci, et nos hiare deduximus. et qd nos hiatum illi xos uer dixere. Ouid. Ante mare, et terras, q, qd teget oia, caelum, vnus erat ito natura uisus in orbe, Quem dixere chaos, rudis, indigestaq; moles, Nec quicq; nisi pōdus iners. Dicitur aut ianua ē ofnum, uel ab obfundo, uel ab ore, qd quasi os sit, p qd sit ingressus, et exitus. Quidā tamen ianua ab ofto ita distingunt, ut ianua domus sit, ofnu uero partiu, nam et triclinioru, et cubiculoru, et callarū, atq;

aliaru partiu ofna dicuntur. Confunduntur tamen haec saepe numero, et graeci ad pau dicuntur. a quo thyriddio oftolū, et obthuro uerbu, qd significat claudo. a quo obthuratur. obthuratrix. obthuratio. Mox atriu ē, qd a gbusdā ē aula dicitur, de quo supra diximus, cui proximu est tablinum locus hybernae stationis a tabulis dicitur. deinde porticus, qbus tcludi areae solent egregiu aduersus tēpestates, ac feruorē solis receptaculu. Ab hoc cryptoporticus dicitur nomē ex graeco. latinoq; cōpositum uerbu enim graeca subterraneas testudines uocat. Sunt aut cryptoporticus subterraneae porticus cu amplis fenestris, qbus refrigeradi gratia p estate utimur. Nec a porticu distimile ē pistylium, qd latine interpretari circūcolumniu xepi enim circū significat tōlas dicitur colūna. ē aut locus circū quoq; porticu habes, uel saltē a tribus lateribus, qualia fieri i rusticanis domibus solēt. Quaedā ē domus Atriuoli habent, hoc ē aliud paruu atriuu. Cic. Quo loco describere aiunt, ut atriuoli fiat mihi, ut ē magis placebat. neq; n. satis loci uidebatur esse atriuoli, nec ferē solet, nisi in his edificijs fieri, i quibus ē atriu maius. Postea canu aediu, qd et cauediu a quibusdam uocatur, q locus intra parietes relinqtur patulus, q fit ad cōm oium usum in hoc si nullus locus relictus est, q sub diuo sit, et studo dicitur, a testudinis similitudine. ut Roma in pratorio, et rostris fuisse legimus. Si uero relictus ē in medio locus, ut lucē capiat deorsum, quo i pluu, i pluuu dicitur. Sursum, qua cōpluit, cōpluuu, utruq; a pluuia Thuscianu quoq; appellatū a Thuscis, postq illoru canu aediu imitari Romani coeperunt. Reliquaru partiu ordine qdē referre, superuacuu ē, cu magna sit edificioru ubiq; diuersitas. Quapropter ptes tm aediu sunt loca ad res necessarias reponēdas septa, que a caelādo (ut supra diximus) cella uocantur, et penariu, siue penu, in quo res in logorē usum conseruatur. et granarium, in quo reponitur granum, qd et ab hordeo horreu dicitur, et a ueteribus a farre farrem uocabatur. Quibusdā tamen loca granu seruatur in scrobibus in sico solo factis, et palea substratis, q syri uocantur. Praeterea apothecae, que latine cella uinariae dicuntur. Vly. Vina in apothecis canis ortu mutantur, postaq; restituntur sibi. Proprie tamen apothecae dicitur, i gbus uinu, et seruatur, et uediū. Idē Apothecae fuisse, et diffundi solite uina anno sexcentesimo trisimotertio urbis apparet. Idē tm pecuniaru detinent uini apothecae, nec alia res maius incrementum sentit. foenilia. farina. pistrina, hoc est loca, in quibus faenu, et farina seruantur, ac praesitritricum, et panis fit, et si aliquando in domibus sint, potius tamen extra domu faciendū uidetur, ut aedes ab ignis pncipio sicutiores. Similiter praesepia equoru, nisi testudinata siane, qualia tu Federice imperator in ista tua regia fecisti, tanto sumptu, decore, ac magnificentia, ut connumerari inter praecleara totius orbis opera merito possint. Praesepia loca sunt non tantum in quibus equi, muli, iumenta, caeteraq; huiusmodi pasuntur, sed omnia loca clausa, in quibus animalia continentur. Virg. Ignauum fucos pecus a praesepibus arcet. Idē, stabat tercentu mudi in praesepibus atis. Dicimus et praesepium, sed hoc potius locus est, in quo pabulu aialibus porrigitur. P. y. Elephati maxime odere murē et si pabulu in praesepio positum attingi ab eo uidere, si stidiunt. praesepia et dicitur puā nabe culā in caelo. qd in ea aselli, de qbus i ferius dicemus, st bulari uideantur. Plyn. Sunt in signo sacri duae stelle puae aselli appellatae, exiguum inter illas spatium obtinēt nabe culā, quam praesepia appellat. haec cu caelo sereno appere deserit, arrox hyems sequitur. Post haec tricliniu est locus, in quo discumbitur, dictu a tribus lectis. nā tres mensas in conuiuio apponere ueteres solebant, et iacendo cenare. unde a cubo qd est iaceo, factum est discumbere, quod ad

bo, quod ad mensam solummodo pertinet. tres dicunt tres lectus lectum, Quint. de loco, ubi Simonides artem memorie traditur inuenisse. Vix eo limē egresso tricliniu illud supra conuius corruu. Cicero eundē locu interpretatus no tricliniu, sed cōclauē dixit, ex quo notari potest tricliniu a nostris cōclauē appellari. Verba eius haec sunt. nec iter cōclauē illud acēdit. proprie tamen cōclauē appellatur, quicunq; locus secretior, in quo uel uiri colloqui, uel mulieres cōsulari solēt, habetq; clauem unā cōmunem domesticis. nec est omnibus ad eū eūdi potestas. Vitruuius. In triclinijs autē, caeterisq; cōclauibus maximus est usus luminum. ab hoc cōclauata res dicitur, que sub eadem sunt clauu. A triclinio architriclinius uocatur, qui triclinio praest. et triclinarius minister, qui in triclinio ministrat. et triclinariae res, que ad tricliniu pertinent. Tricliniu tamen proprie instrumentu est, a quo locus ipse denominatur, et tres toros, siue tres mensas habet, ita cōiunctas, ut tras ferri huc, atq; illuc possint. Plyn. Antiquissima aeris gloria deliaca fuit, mercatus in Delo celebrante toto orbe. et ideo curia officinis triclinioru pedibus, fulcrisq; ibi prima nobilitas aeris. Idem. nā triclinia aerata, ab acoq; et monopodia Cn. Manliu Asia deuicta, primu inuenisse triuipho suo, que duxit anno quingentesimo sexagesimo septimo, L. Pijo author est. Idē. Antias quidē refert L. Crassum haeredem Lucij Crassatoris, multa ē triclinia aerata uendidisse. Sunt autem in potentiorum praesertim domibus triclinia autumnalia, et uerna, quoru fenestrae ad orientē spectant. Hyberna, que meridie aspiciunt. aestiua, que septentrionem. eadē ē et cubiculoru diuersitas, que tamen ita saepe dūponuntur, ut altera fenestra orientē, altera occidentem aspiciat, uel altera meridie, altera septentrionem. Cubicula a cubando dicta sunt, hoc est iacendo, qd in ijs quietere interdū solent. nā ea, in qbus nocte quiescimus, dormitoria cubicula dicuntur, et ea, ad que salutatores admittuntur, cubicula salutatoria. et ubi uir cu uxore dormit, graeco uocabulo thalamus uocatur. a quo epithalamu dictu iacet hymnus, qui in nuptijs canitur, quale est illud Papinij in Stellā, et Violantilla. proclae canoro Demigraue Helicone deae, quantumq; nouena. La pade senoro thalamus coenitibus ignem. Ad haec coenaculu est, siue coenatio, siue dieta, locus, in quo aestate coenamur, satis a nobis superius declaratus. Item bibliotheca, et pma. theca, hoc est libroru, et tabularu repositoria, que spectare ad orientē debent, tum qd usus matutinus potest lumen, tu quia in his libri, ac tabulae non purefcit, etenim que unq; ad meridiem, et occidentem spectant, a teneis, et humore uinantur. quonia uenti humidi aduenientes procreant eas, et alunt, infundentesq; humidus spiritus pallore uoluntaria corrumpunt. Item sacellu, in quo res diuina fit. et basilica locus amplius, in quo et consilia priuata, et iudicia, et arbitria conficiuntur, in qua expectant aliquando salutatores. et conuiuia maxima fiunt, et saltationes, et ludi. dicta quasi regia. Nam graeci βασιλική, hoc est basilicam, regia dicitur, quam uocem nos quoq; in eadem significatione frequentissime usurpamus. et basilicam dicimus etiā uestem, de qua inferius loquimur. et basilice aduerbiu usurpamus pro eo, qd est regie. excellenur. Plau. Basilice ornatus incedit. et fabre ad fallaciam. Tum tete, que in usu nostra tempestate non sunt. V eteres autem frequentissimas in domibus habebant. loca erant in uarijs partibus domus, ad que per meatus quosdam intra parietem relictos, qui tubuli dicuntur, ascendentes ex imo spiritum frigidae, seu calidae aquae in pavimento inferiori parsa locum ipsum, aut tepesciebant, aut refrigerabant, prout ratio temporum exigere uidebantur. unde Paulus iurisco. tubulos esse definit, per quos paries calore torretur. Non erat tunc

ignis usus in cubiculis, nec aedes spiracula habebant, unde fignus exiret, que nunc uulgus alieno uocabulo caminos uocat, dici autem latine meo iudicio infumibula possunt. Etenim caminus graecum uocabulum est, ac latine dicitur fornax. Papius. caelo ue peractum Fluxit opus, siculis an conformata caminis effigies lassum Steropem, Brontemq; reliquit. a teta fit diminutuum teterula. Plyn. Mox teterula refugit, quasi in cubiculu. Praeterea pergula locus apertus est ab omnibus, aut saltem pluribus lateribus aërem excipiens, aliquando extra parietem porrectus, et modo tectus, modo sub diuo expositus, a pergendo dicta, quod in ea deambulare solemus, forumq; aut horum, aut memora, aut plateas, aut uias persectare. Coenare quoq; ibi aliquando mos est aestiuo tempore. I uue. Sed nunc structor erit, cui cedere debeat omnis Pergula. Plyn. L. Fuluius argentarius bello punico secundo cum corona rosacea interdiu ē pergula sua in forum processisse dicitur, et auctoritate Senatus in carcerem adductus, non ante finem belli emissus ē. Idem. Appelles perfecta opera proponat in pergula transeuntibus, atq; post ipsam tabulam latens, uita, que notarentur, auscultabat. Pergula etiam in nauu dicitur exarsus, qui est per totam nauim. et porticulus etiā appellatur. Sunt quoq; in domibus balneae, in quibus ad lauandum aquae calidae, et frigidae sunt, que et balnearia dicuntur. Cic. Eo latere, quod proximum est balnearijs, columnas posuerat. et hypocaustum locus ad sudandum, quod παρὰ τὸ ὑποκαύειν, hoc est a sudando dicitur. habet enim sub pavimento locum uacuum, in quo succensus ignis calidos uapores emittit, exatq; sudorem. habet etiam ab uno latere praesurnium, hoc est paruum fornacem, in qua inclusus ignis, partim hypocaustum calefacit, partim aquas temperat ad lauandū. etenim supra eam tria athena componuntur, unum caldarium, ex quo aqua calida hauritur. alterum tepidarium, ex quo tepida. tertium frigidarium, ex quo frigida, quantumq; aquae calidae ex caldario exit, tantum ex tepidario in caldarium, et ex frigidario insuit in tepidarium, hoc latine uaporarium dicitur. Cic. In balnearijs hypocausta, in alterum apoditerij angulum promouit, propterea quod, ite erant posita, ut eorum uaporarium, ex quo ignis erumpit esse subiectum cubiculo. Est et aliud hypocaustum temperatum, quod unctuarium dicitur, in quo post sudorē, ac lotionē homines unguuntur. Item hypocaustum dicitur locus, in quo proiectis calidis, aut frigidis aquis per spiracula means uapor tetas, uel calefaciebat, uel refrigerabat. et apoditeriu ante balnei, siue hypocausti ingressum, in quo se exuunt homines a d rē a τὸ σὺν, quod exuere est, ita appellatur. Sunt et cubacula seruorum, ac libertorum uibus deputata. Sunt et turres, que cubacula sua habent, et tetas. Praeterea coenationes, que uel latissima rura, uel longissima litora, uel uiridissimos colles, montesq; uel amantissimos capos, uel placidissimos amnes prospiciant. Quidā ē et fructibus rusticis feruientes in eorum uestibus stabula, hoc est diuersoria habent, et tabernas. Itē in aedibus cryptas ad fructus seruandos magis, quam ad elegantiae decore. Sunt praeterea culinae in aedibus, quae est coquina, dicta qd locupletiore in his igne colimus (ut Marcellus sentit) uel a collumie, ut i ferius doabimus. Quidā et torcular, quod etiam torculum dicitur, domi habent, qd significat tam locum, in quo uua calcata premuntur, quam instrumentum ipsum, quo premuntur, ator quando dictum, si coelea sit, alioquin prelu a premēdo uocatur. siue (ut qdā uoluit) a praeluēdo. Itē trapetu locus, in quo est mola olearia, et ipsa mola dicta a terēdo. Virg. V uent hiems, teritur siconia baata trapeus. Item putei, de qbus supra diximus, et osternae, que ita inter se differunt, quod putei aqua uiua consunt, Cisternae

imbribus colo purificatis implentur. dicta (ut Pompeio placet) quod ab insula infra terram. Item scala sunt, per quas gradatim ab inferioribus partibus ad superiores ascenditur, quae cum rotundae sunt, et per arcum scanduntur, a coelestium similitudine coelides appellantur, quemadmodum torcularia ad similitudinem coelestium facta, coeleae nominantur. Coelides etiam gemmae sunt in Arabia, quae sunt repertis in gentibus glibis, melle excoctis septenis diebus, noctibusque sine intermissione, ita enim omni terreno pulvere deo, purgat: ingenio artificum gliba varie distribuit in uenas, ac macularum ductus tantae interdum magnitudinis, ut aliquando equis regum pro saleris adhibuerint. Coelea autem id animal est, quod alio nomine a limo, in quo uiuit, limacem uocamus, quantum proprie imax sit, quae sine testa sit. Coelea uero, quae testam habet. Coelestium autem marine sunt, aliae terrestres uerbaq; tamen pro pisce estur, adco in delitijs apud ueteres habita, ut earum uariaria instituerit Fuluius Lupinus in turquimeni paulo ante civile bellum, quod cum Pompeio Magno actum est, generatq; illarum distinxerit, ut essent aibae, quae in Reatino agro nascuntur. Illyrica, quibus magnitudo praecipua. Africanae, quibus fecunditas, olitane, quibus nobilitas ex olito scilicet Africae oppido. Item asytpaleicae ex alio oppido, cui nomen Asytpale. Sunt praeterea siculae, quae modice dicuntur, Balearicae, quas cauitatis uocant, quia in speluncis nascuntur, et aceratae, quae late sunt, multifariam nascentes. Saginare quoque eas commentus e sapa, et farre, ut coeleae quoque altiles essent, cuius artis gloria in tantam magnitudinem perducta est, ut scribat Varro Octingenta quadrantes singulorum calices coepisse. A coelea, coeleare dictum, instrumentum uocatum, quo cocieae, et alia huiusmodi uescendo sumuntur. Martia sum coelis habilis, sed non minus utilis ouis. Numquid scis potius aut coeleare uocer? Et coelea lapis ex firmis rotundis ad coeleae similitudinem. scalas numero tantum plurali dici oportere ualla, et alij quidam existimant moti a theoricitate Sallustij ita scribens. Deinde ubi una, atq; altera scale commutatae sunt, qui super steterant afflicti sunt. Sed numero quoque singulari scala frequentissime reperitur. proprie tamen singulari numero ea significatur, quae ex teretibus uignis, aut fimbrijs, alia ue simili materia conficitur, huc, atq; illuc trans ferri potest. Plurali uero ea, quae latiores habet gradus, et immobilis, ac fixa permanet. De hac Plynus, etiamnum scalis teclum Ephesiae Dianae scanditur. De illa Caius iur. scilicet uel scalam sciens commodauerit ad ascendendum. Cor. Celsus. Necessaria est scala lignea, quae crassitudinem duorum digitorum habeat, longitudine ab ala ad digitum perueniat. idem. Si brachium delictorum super scale gallinae gradum posuerit. Romanus aquila. Malo enim ascensum, quam scalam, aut gradus, ut quidam dixerit. Aliquando tamen haec apud auctores confunduntur. Gradus autem hi sunt, ex quibus scilicet constant, et per quos ad aedificiorum altiora ascenditur, a gradando, hoc est eundo dicti, quod per eos eatur. Vir. Aerea cui gradibus surgebant limina. Interdum gradus est gradientium pedum uicissitudo. Idem. gradibusq; sonare compositis, a quo gradarij equi dicuntur, qui sine succursu molli ter, quieteq; incidunt. Interdum etiam gradus est ipsa firmitas standi. Cicero. Nec tumultuantes de gradu deiciuntur. Hinc gradum facere dicimus, non transiui facere, sed ex aliqua re gradum, et quasi scalam ad aliam facere, quod a quibusdam gradum iacere dicitur, ut si in arborem rectum, ut scandere uelim ex saxo, aut scano aliqua ue alia re gradum facio. Cicero. Hunc quasi gradum quendam, atq; aditum ad cetera iactum intellegitis. Gradus quoque cognationis Paulus iuricon. affir-

mat dictos esse, ad similitudinem scalarum, locorum ue declinuum, quos ita ingredimur, ut a proximo in proximum, id est in eum, qui quasi ex illo nascitur, ueniamus. quapropter graduum huiusmodi alios superioris ordinis esse Caius scribit, alios inferioris, alios ex transuerso, siue latere. Superioris ordinis, ut sunt parentes, inferioris, ut liberi, ex transuerso, siue latere, ut fratres, et sorores, liberiq; eorum. A gradus fit gradatim aduerbium, quod significat per gradus, et ordinatē, et lente. Item apud rhetores gradatio, quam graeci επιπονη uocant, cum ex prima sententia secunda oritur, ex secunda tertia, atq; ita deinceps complures. Nam quemadmodum in cathena multi inter se circuli coniuncti uincuntur, sic in hoc schemate complures sententiae inter se connexae continentur. Lysias. Constat igitur iudicis Simonem domo sua a suis dijs penatibus ui cum summa inuirta esse exurbatum. Nam Cheremenes cum hominibus amatus ad eum uenit, cum uenisset, sine ulla religione domum eius expugnauit. ui domo familiam abstraxit. abstractam tormentis omnibus exercitauit. cruciatam uinxit. uinctam in publicam proiecit, ne suam malificum tacitum lateret, sed cum praetereuntes profectum familiam uiderent, et ab ijs rem gestam audirent, simul et oculis, et auribus scilicet illius animaduertent. Item a gradu, siue gradior gradatores appellati sunt pantomimi, qui ut saltatione imitarentur et gypnas adiectis perticas ferulas habentibus, atq; in his superstantes ad similitudinem currus eius generis gradebantur, utiq; propter difficultatem consistendi. Plau. Vincereus cursum cernas, et gradatorem gradu. Gradumiq; a gradiendo dictum quidam existimant, qd in bello ultro, atq; qd adiantur. Est enim graduum Mars, belli deus, Iouis filius ex Iunone, uel (ut quidam sentiunt) Iouem filius sine patre nam, cum Iuno animaduertisset Iouem martium percussio capite sine muliere emisit in incruam armatam, uersus Oceanum profecta est, in scrutarentur, quo pacto et ipsa parere possit sine uiro. Sed cum itinere fatigata ante osu deae Flora uxoris Zephyri confidisset, interrogata ab ea dicitur, quae ob causam ad Oceanum pergeret, quae cognita, factura se uoti compotem deam pollicata est, si id Iuno Iouem calaret. Quod cum factum se Iuno iureiurando affirmasset, mox illa Flora monuit in campis olenijs florem esse, quo tacto, repente sine uiro conceperet. Id experta Iuno, Martem concepit, deinde peperit. Quapropter Flora apud Ouidium loquitur. Mars quoque si nescis, per nostras editus arters, iupiter hoc, et adhuc nesciat usq; praer. Hinc graduum quidam non a gradiendo, sed a gramine dictum uolunt, quod herbam significat, quia gramine sit ornis. unde et graminea corona in re militari maxima est dignitatis. Alij a uibratione harsiae dictum graduum uolunt, quoniam graeci, κρησάτης uibrare dicunt. Sunt qui graduum nec graeci esse, nec Latinum uocabulum uelint, sed thraex significareq; bellicosum, et fortem. Mars uero ideo uocatus est, quod martibus in bello praestit, siue qd a Sabinis acceptus est, apud quos Mamers uocatur, unde Mamertus praenomen est. a quo Mamertini in Siciliae disti, qd Messanae habitabant. Vt ceteros etiam Massiretem, hoc est Martem patrem appellauerunt. a poetis Mauros quoque uocatur. Ouidius. Sic ego, sic posita dixit mihi asside Mauros. Hinc martius siue maiorius dicitur, qd aliquando significat quicquid ad Martem pertinet, ut Martia auis. Idem. Martia picis auis gemino pro stypite pugnata. et, Martia ter senos proles adoleuerat annos. Hinc Martius mensis dictus est primus anni mensis, quoniam Romulus primu anni mensem genitori suo Marti dicauit. Idem. A te principiu Romano dicamus anno, primus de patrio nomine mensis erit. Et Martius campus, quod Marti consecratus sit.

Linus. Ager tarquinioru, qui inter urbem, et Tyberim erat consecratus Marti, martius deinde capus fuit. Ab hoc martialis campus, in caelio monte appellatus est, quod in eo equiria solebant fieri siquando aquae Tyberis campu martium occupassent. Aliquando martius belli um significat, ut martius furor. Martia arma. Aliquando belli osum, ut martiae gentes martius populus. siquidē, et mars pro bello ponitur. Ouid. seuo contendere Marte. Linus. Aliquandiu ibi Marte incerto uaria uictoria pugnatu fuit. Martius etiam aliquando propriu nomen est, ut in Qu. Martio, qd iussus a Senatu aquaru ductus Anienis reficere, noua a nomine suo aquam martia appellata uinculis per montem actus intra praeturae suae tempus adduxit. Martialis quoque a Marte deducitur, et modo natu sub Martis stella significat, modo uiri cognomen est, ob id praecipue felix, quod ab hoc, quem interpretemur, poeta illustratum est, cuius causa sit, si quis indies latina lingua locupletior. A gradior etiam gramen dicitur herba uulgarissima, ita appellata, quod geniculatis internodijs mirifice serpat, crebroq; ab ijs, et ex acumine nouas spargit radices. Non est herba gratior iumentis, siue uiridis sit, siue in foeno sicata. Gramen capiti circumdatum sanguinis e maribus fluxiones sistit. Est genus eius aculeatum quod dactylon uocant, eo quod digitis medeatur. et Paronychia, ac pterygia unguium, artemiq; quae unguibus excreuerit, tollat. Gramen tamen generali uocabulo quacuq; herbam uocant, unde graminea corona dicta est, quae ab uirgilio exercitus seruato, seruatori datur, hoc est a milite imperatori, quae et a liberatis obsidione castris obsidionalis appellatur. Dabatur haec uiridi e gramine decerpto, in de, ubi obsessor aliquis seruasset, quodcumq; id genus herbae foret. Plyn. Nulle ergo herbae fide certae in hoc honore. Sed quacuq; fuerit in per hanc sede quamuis ignobiles, ignotaeq; honorem mobilem faciebant. Item a gradior grassor deducitur uerbum frequentatiuum. Est autem grassari aliquando gradi ambulare. Naeuius. Sepe hac eadem grassatus uia. Afranius. Consimili grassantur uia, a quibus hic est omnis cultus. a quo organari simili modo pro gradi usurpamus. Plau. Nisi cum pedibus didicisset organari gradu. Grassari etiam est gradiendo seuire. Celsus grassari in hostes metat. Hinc latrones quoque uas obsidentes grassari dicuntur. a quo grassatores dicitur, qui hostiiter gradiuntur. Callistratus. Grassatores, si praedae causa id faciant, proxima latronibus habent. A gradior composita sunt tardigradus, qui tarde graditur. Unde testudinem tardigrada dicimus, et spissigradus, qui frequenti passu motu in ambulando uoluit. a quo spissigradior, et spissigradissimus. Plau. Homines spissigradissimos tardiores, quam arbitrae sine in tranquillo mari. Spissum enim (ut inferus dicemus) ueteres aliquando pro tarde usurparunt. Aggredior, qd proprie est insuito, insado. Iustinus. quos ex improuio aggressus facile fudit. Vir. Talibus aggredimur uenerem Saturnia dictis. Ennius. Aggredus fari scripsit pro eo, qd est aggressus fari. Tardigradior, transeo. hinc apud rhetores tardigradior dicitur, cum ab ea sententia, quam proposuimus, conuertimus sermonē ad aliquam personam, aut rem, aut fortunam, et tanquam praesente appellamus. Mycon. Haec mulier nuper fuit locuplex, et potens amore, atq; delitijs necessariu ornatus eius opibus abundat, magnus ancillarū, quae sequebantur, comitatus appellabatur. Nunc contra subito, et graui casu afflictis, uix mediocris ancillula dignitatem retinet. O fortuna, quam uehementer terret uarietas oblectat, et q magno odio est tibi beatā uitā peruenis, et constans fructus. Egreior, exco, a quo egressus, et egressio dicitur. Progredior, proco, unde progressus pro processu accipitur. Interdum praegredior, hoc est antecedo. Pacu-

Extremu intra carcerem ipsam progredimur Parthenopeum. Praeteregreior, praetereo. Apuleius. Cumq; iubilum praeteregressus fuissim, recognita, caepi retrocedere. Ingredior, modo intro, quod et introgreior dicimus. Cicero. Cu paulo ante rostra ingressus co sedijet, modo gradior, eo. Vir Continuo pecoris generosi pullus in aruis Altus ingredimur, et mollia crura reponit. Cicero. si dormis, ex pergersere si stas, ingredere si ingrederis, curte si curris, aduola. Supergreior, superius eo, subtergreior, subter eo. Digredior, discedo. a quo digressio pro disgressu, regredior, reuertitur, a quo regressus, et regressio pro reditu. Cogredior, manus consero, dimica. Callius. Qui ter cum hoste congressus uictor redijt. A quo congressus pro pugna accipitur. Sall. Multi in eo congressu perierunt. Interdum simul gradior. Varro. Omnesq; in unam domum congressi, simul discurrere. Praeterea a gradior tardigradus, qui tarde ambulat. Pacu. de testudine. Quadrupes tardigrada, agrestis, humilis. aspera. capite breui. ceruice angusta. aspectu trua. emiserata in anima cum animati sono. Fensurae quoque in aedibus sint, aliae ample, aliae minores, partim ad lucem reddendae factae. Et ad re pater quod est luere, nomen habentes partim, ut uenietes auras accipiant, transtuntq; ne aere pigro, et manente locus ingravescat. Ab hoc fit fenestra uerbu, qd est aperio, pboro, et uelut fenestras facio. Vlau. Nulla est fenestra domus. Ab hac fenestilla, et fenestricula per diminutionem deducuntur, et per detractionem mediae syllabae, Fenestra, quod est ostium masculinum in sacratio. item latrinae, de quibus supra diximus, quae ita constituta in domibus debent, spiraculis etiam quibusda adhibitis, ut factorē reddere non possint. Item lauacrinae, in quas lotura projicitur, quae et aquaria, et aquariola dicuntur, ne in culina tantu, sed in triclinijs quoque, et cubiculis, et caenationibus cum dignitate, et elegantiā sunt. Ad haec in partibus aediu armaria inferuntur. et armamentaria non minus utiliter, quam eleganter. Armaria proprie sunt, in quibus libri reponuntur. Armamentaria, in quibus arma bellica, et naualia, ac cetera domus instrumenta. illa ab armis dicuntur, haec ab armis. Plyn. Lauacrus et Ctesipho gnosis aede Ephesiae Dianae mirabiliter fabricata. et Philon Athenis armamentario mille nauium. Arma quidam affirmant proprie dici bellica instrumenta, nec omnia, sed ea tantum, quae ab humeris dependent, hoc est arma, ut scutum, gladius, pugio, sicca. ea uero, quibus proci praeliantur, tela esse non arma. cuius sententiae est Pompeius. Seruius uero arma dicit esse, quae armos tegunt, quod sane uidetur absurdū, quasi ocreae, caligae, lanceae, sorpiones, balistae. ceteraq; huiusmodi bellica instrumenta, arma non sint. At Varro arma uocari existimat omnia bellica instrumenta, quibus arceri hostes possunt, ideoque non ab armis, sed ab arcendo hoste appellata. quapropter, et fistes, et lapides, et alia huiusmodi arma esse Caius iuriconsultus affirmat, quoties his ad hostes arcendos utimur. Nos arma dici putamus non tantum bellica, sed omnium generu instrumenta. Quapropter Virgilius non ita simpliciter scripsit. Arma, uirumq; cano, sed hoc modo scriptum reliquit. At nunc horretia Martis Arma, uirumq; cano. Quia uis priores uersus, ab his, q emendare opus imperfectum uoluerunt, propter humilitatem principij detracti fuerunt. Erut ergo Martis arma instrumenta omnia, quibus in bello utimur. unde fraudes quoque, et consilia insidiantis, arma uocantur. Virgilius. Et querere conscius arma. Arma uero rusticorum, rastro, ligones, qualli, crates, fistinae. et alia huiusmodi uillatica instrumenta. Idem. cerealiaq; arma. et alibi. Colligere arma iubet. Itē alibi, Dicendū, et quae sint duris aggressibus arma. Arma coquinaria. lebes, patella, tripus, olla, ueru. et similia

Plau. Quae eleganter instructum coquinarijs armis. arma sunt
 dioscor. in. salus. pugillares. calami. libri. lucerna, ceteraq; hu
 iusmodi. Plyn. Cuius arma erant, non uenabulum, et lancea,
 sed salus, et pugillares. Dicta autem arma existimamus, non
 ab arcen. io (ut Varro sentit) sed ab armis (ut Pompeius, et Ser
 uius) non quia ab armis dependeat, aut armos tegant (ut ipsi
 affirmant) sed quod armis onerisint, dum geruntur, sic omnia
 instrumenta arma dici iure optimo possunt. quoniam ipsa
 consilia, cum per translationem humeros etiam ad cogitatione
 nes, et consilia referantur. Hora. Sumite materiam uestris, qui
 scribitis, equa viribus, et uersate diu, qd ferre recusent, Quid
 ualeant humeri. hinc Laurentum legibus sanctum erat, ne po
 num ex alieno legatur in armum, id est quod humeri onus sit,
 et armata uirgo dicebatur sacrificans, cui lacinia toga reie
 cta in humerum erat, et armilla uocatae sunt, quas uiri ma
 litates ex auro ab imperatoribus donati gerunt, quod anti
 quae humeros cum brachijs armos appellabant. et armillum
 uas uariatum in sacris, quod armo, id est humero deportetur.
 Ab arma autem deriuatur armo uerbum, quod est armis in
 seruis. Sall. Armati fores obsidebant. Virg. Tunc quoq; fas no
 bis Graios armare fuisse. Ab hoc armamenta dicuntur, quae
 ad instruendum aliquod pertinent, ut in nauibus armamenta
 sunt, non solum arma, sed rem. uela. antena. rudentes. clauus.
 et alia huiusmodi. Item ab arma armpotens dicitur, et arma
 ger, qui in praelo arma domini sui gerit. et armatenens, qui
 arma tenet. et inermis, modo qui armatus non est, modo qui
 simplex erat, quod ex historia tractum est, quia qui se dedit,
 inermes supplicat. et armilustrium festum apud Romanos,
 quo res diuinas armati facebant, et sacrificantes camebant
 tubis. Item locus, in quo huiusmodi ludi fi. bant. Varro tamen
 non ab armis, sed ab ambu lustru armilustrium dictum exi
 stimat, quod ibi circum metas fertur pompa, et equi currunt.
 Item ab arma armentum deducitur, quod armis aptum, atque
 idoneum sit, etenim equi praелиjs intersunt, boues, ac maiora
 animalia armantur ex corijs. Armenta quippe proprie maioru
 animalium congregationes dicuntur, ut puta Camelorum. bo
 um. equorum. asinoru. sicut greges minorum. ut ouium. por
 corum. caprarum. Ouid. Mille greges illi, totidemq; armenta
 p herbas pascebant. Vir. Haec satis armatis, superat pars alte
 ra curae Lanigeros agitare greges, hirtasq; capellas. Quidam
 tamen armenta non ab armis, sed ab arando dicta affirmant,
 quasi arameta, et de bobus tantum dici proprie uolunt. Vir
 gilius de ceruis dixit armentum. hos tota armenta sequuntur,
 ut non sit mirandum gregem quoq; de bobus eundem dixisse.
 Aut aliquam in magno sequitur gregem. tamen ad distinctio
 nem addidit magno, sicut Hora. adiecit mugientium. Aut in
 reducta ualle mugientium prospectat errantes greges, quasi
 grex generalius nomen sit. Armentum uero specialius. et il
 lud sine appposito de pecoribus minutis intelligatur, cum appo
 sito possit etiam ad maiora transferri. Cic. Eudit apothecas,
 caecidit greges armentorum. Ennius faeminio genere armen
 tas dixit. Ab armento armetarius dicitur custos armenti. illud
 obiter addendum est, armos ab humeris differre, humeri
 enim proprie eorum sunt, qui recti in caelum spectant, un
 de soli homini inter mortalia humeros esse dicimus. Virg. Os,
 humerosq; deo similis. Armi uero sunt proprie bructum q
 uis et de hominibus aliquando dicuntur. Humeros ab humo
 deductos existimant, quia humeri, sicut humus, ferendis oneri
 bus apti sunt. A grege uero fit gregatim, quod significat per
 diuersos greges. et gregarius ex grege, uulgus. unde gregari
 us mele: dicitur non electus, sed humilitarie, unde cumq; ab
 lectus. et egregiu excellens, quasi ex toto grege electum. et

10

20

30

40

50

60

egregie aduerbium excellenter, quamuis aliquando ponitur
 pro ualde nimis. Teren. Horum ille nihil egregie, praeter ca
 tera studebat. Vterque etiam egregie dixere. et aggrego,
 quod est addo, adiungo, et quasi in gregem duco, dicimusq;
 aggrego te in nostrum ordinem, uel in nostrum numerum.
 Ab grege abmoneo. et quasi ab grege duco. Disgrego, separo,
 disjungo. segrego similiter, cuius contrarium est congrego, hoc
 est coniungo, unio. A quibus disgregatio, segregatio. et con
 gregatio deriuantur. Item domu parietes angunt, diuiduntq;
 quemadmodum urbem, sive oppidum muri. A pariete parie
 tinae dicuntur muri ueteres, ac semiconsumpti. Plyn. Afericia
 herba est folio similis Oximo, nigrior tantum, nascens in tegu
 lis, parietinisq; et parietaria a pariete deriuatur herba alia,
 de qua supra diximus. Item in aedibus sunt pauimenta,
 hoc est ipsa solidamenta domorum dicta a feriendo, quod, du
 pauimenta, pluribus simul diebus feruntur, hoc est percutuntur
 uirgis, seu marculis, ut solidiora sint, nec rimas faciat. Ve
 teres quippe pauire pro ferire dicebant, quod a graecis sum
 ptum est, qui pauire dicunt percutere. Ab hoc depauire
 tractum est, hoc est caedere. Lucil. Palmisq; m; sellam depauit
 me, hoc est uerber. uit. Item oppauire, unde opauia uerba
 dicuntur. A fra. Oppauis pueri coeferuntur. et pauisa oliua
 genus, quod non nisi pauendo, hoc est tundendo oleum emittat.
 Pauisa uero dicitur requies alicuius rei. Acaus. Sed ia eum huc
 uadere cerno, et nobis datur pauisa loquendi. Lucil. Haec ubi
 dicta tibi pauisam dedit ore loquendi. Ab hoc pauiso uerbum
 quiesco. a quo repauso, quod est requiem capio. Veducuntur
 autem a graeco παύωμαι, quod significat desisto ab ope
 re, requiesco. A pauio etiam tripudiu, iohistima dicebantur au
 guria, quae fiebat quoties offi, quae pullis dabatur, aliquo mo
 do caedebat in solium. ita enim a solo solistimum, ut a nudio
 media sumum dicimus. Solebant quippe in auspicijs apud ue
 teres adhiberi non passim omnes, sed in tantum, qui esse ne pe
 rit. Peritos enim oportebat esse eos, qui quid silentiu foret in
 telligerent. silentium id in auspicijs dicebantur, quod omni uitio
 careret. rogabat huc augur, an adhuc silentiu esset. Respondebat
 factum silentiu sibi esse uideri. Tum ille si pascerentur petebat,
 aut ubi, no quoad ad auspicia ptineret uir u pascerentur, nec ne
 pulli, quos pullarius attulisset (ita enim nominabant eum, qui
 pullos in cauea ferebat) sed quia, cum pascebantur, necesse erat
 aliquid ex ore decedere, et terra pauire, ex hoc terripauium
 primo, est terripudiu, deinde tripudiu est dictum. Cu igitur
 offi ia ex ore pulli caederet, tum auspiciati tripudiu solistimu
 nuntabatur. Extabat decretum collegij uetus oem auem tripu
 diu facere posse. derisit huc augur ad modu Flaminius. Na cu
 tripudiu aspiciatur pullarius, diemq; committendi praelij
 propterea differret, Tu Flaminius ex eo quaesuit, si ne postea
 quide pulli pascerentur, qd faciendu censeret. cu ille gescendu
 censeret, praecleara uero inquit Flaminius, auspicia si esurieti
 bus pullis resgeri poterit, satius nihil geretur. itaq; signa con
 uelli, et se sequi iussit. Tripudiu et saltatio dicitur, similiter a
 pauienda terra, qd scilicet saltando terra pauitur. Liuius. Fer
 re, ac purbe ire cum tripudijs, soleniq; saltatu iussit. A pau
 imentum fit pauimeto uerbu. et passiuu eius pauimentu. A
 quo pauimentata loca dicuntur, in quibus stratae sunt pauimen
 ta. Plyn. Ergo pauimentandu ubi sata sit cesens, ut lachryma no
 absorbeat. Apud ueteres primo facta sunt pauimenta, quae
 barbarica, sive subtegalanae uocantur ex testis tulsis, rudere, et
 calce. In Italia uero festucae subijcebantur, propter qd canea
 uocata. Inuenta deinde sunt a graecis elaborata arte picturae,
 quae asarota dicta sunt, quod uerri non debeant a p d n e
 primatiua particula, et capu, quod est uerro. Solebant

quippe purgamenta coenarum, quae analecta uocantur, in pa
 uimento quoq; uerri, dum subtegalanae pauimenta in usu e
 rant. Uolca uero asarotis inuentus cessauit usus scoparum, et
 manibus collige purgamenta coeperunt, pauimenta uero si on
 gis mundari. Mart. In pretio scopas testatur palma fuisse. O
 tia sed scopis nunc analecta dabit. testatur hoc Lucilius poe
 ta. Arte pauimento, atq; emblemate uermiculato. Hoc pauimen
 ti genus laudat Papinius in uilla Tyburtina Manlii V of ifci.
 Calabam nec opinus oper, nam splendor ab alto Desius, et
 nindium referentes aera, teste, monstrare solum, uariis ubi
 picta per arces, Gaudet humus, superatq; nouis asarota figu
 ris. Clarissimus in hoc pauimenti genere Zenodorus fuit, qui
 Pergami struit asarotum paruis crustulis tinctis in uariis co
 lores ubi mirabilis columba bibebat aquam umbrae capitis
 insusans, alia sibi esam arripiente. Scalpurata etiam pau
 imenta fuerunt, in quibus picturae radendo fiebant, quo mo
 do nunc scalpurata albaria in exteriori parte parietum, ac
 muroru faciunt. Inuenere et alia pauimenta graeci, quae, quo
 uiam sub dio sunt, subdialia nuncupantur, his domos contege
 bant facilibus locis, atq; tepentibus, qd nunc Neapoli, et per
 omnem campaniam faciunt. Fallax genus, ac minime durabi
 le ubiq; imbres gelant. Huiusmodi pauimenta maxime
 idonea faciendae sunt, quod conignationes humore crescentes,
 aut scitate decrecentes, seu pandationibus sedentes mouendo
 se faciunt uitia pauimentis. Praeterea gelicidia, et pruinae non
 patiuntur integra permanere. Itaq; si necessitas coegerit, ut mi
 nime uitiosa fiant, sic erit faciendum. primum obseruandum
 est, ut aequalis, et solida conignatio fiat, ne gradus ambulan
 tium, tremor fabricae titubantis excutiat. deinde ut axes que
 rum cum escaulis non misceantur. Nam querus humore con
 cepto, cum se coeperit scicare, torquetur, et rimas in pauimen
 to facit. Escaulis uero sine uitio durat. Sed, si querus suppetente
 escaulis desit, subtiliter querus scicatur, et bine per diuersum
 coaxationes subferuntur, capite earum praefiguntur frequi
 tibis clauis, ne possint torqueri. De cerro, aut fago diuissima
 tabulata durabunt, si stratis desuper paleis, uel silice humor
 calis nusquam ad tabulati corpus accedat. Postquam coxa
 tum fuerit ruderi nouo tertia pars testae misceatur, deinde
 rudis, in quo duae quintae calis misceantur pedali crassitudi
 ne feruntur. Tunc nucleo crasso sex digitos struatur fastig
 ium uero feruetur in duos pedes, et sesuncem, et ote diligen
 ter deponetur. Quod si nigrum facere pauimentum uoles,
 solo feruato iniiciatur rudis, aut testaceum pauimentum sa
 bulo. alce. ac fauilla mista carbonibus, spisse calcatis, crassitu
 dine semipedali, tum ote depolitur. Hoc pauimentum graeci
 ni sum dicitur, quod et nigrum est, et siqua ex poculis fun
 duntur, uelociter raptat desugit. Alio quoq; genere pauimenti
 uti Romani sub Sylla coepere. Lithostratum uocant, quale Prae
 neste fuisse in forum de libro memoratur. Paruulus id cru
 stis constat, ideoq; Lithostratum appellatur, hoc a nostris di
 citur sectile. Aios enim lapis dicitur, spawov au
 tem stratum. Caesarem tradunt in expeditionibus, tessellata
 etiam pauimenta circumtulisse, de quibus inferius dicemus. Mart
 moreis etiam tabulis sterni domus coepere. A quo poenica pa
 uimenta dicta sunt numidico marmore strata, deinde etia la
 teribus. pauimenta uero, quae lithostrata dicebantur, humo pul
 sa in caenas transferre. Camer. et testudines dicuntur, quasi ca
 murae, hoc est ceruae. Camurum enim curuu significat. Virg.
 et camuris hyrtae sub cornibus aures. unde Camerinum pice
 ni urbs praecleara a curuitate situs ita appellata. ab ea uero Ca
 meres dicit, quos Liuius scribit, Publio quondam Scipioni, in
 armata classe, quam in Africam duxit, cohortem unam sex=

centorum militum armatorum praebuisse. Hinc etiam concamo
 rata loca dicimus testudinea, hoc est, quae fornicibus constane.
 huiusmodi pauimenta lapideis, sive figulinis crustis constant
 uitro testis, atq; encausto pictis, inuentum Agrippa in Ther
 mus, quae Roma edificauit. Vulgo id opus uinc musaicum uo
 cant. Musaeicum autem dici debet, quoniam pumices, hoc est la
 pides leues mire crofos in aedificijs musca uocant. dependen
 tia (ut Plynus inquit) ad imaginem si eius arte reddendam.
 Item in aedibus andron est spatium illud, quod est inter duos
 parietes, in quod pluuia descendit. Plyn. Tam alti, abditq; se
 creti illa ratio est, quod interiacens andron parietem cubiculi,
 horuq; distinguit. Atq; ita omnem sonum medij inauitate con
 sumit. Sunt etiam plerumq; in domibus fontes, uel uiuis aquis
 ibi saturicibus, uel per tubos aut fistulas aliunde deductis.
 Fons a fundendo dicitur est. unde e terra funditur aqua uiua.
 a quo etiam fistula dicitur est, per quam fusa aqua deducitur,
 sicut tubi, seu per diminutionem tubuli a tumare, et canales
 a canna, quod ad earum similitudinem facti sunt. A fonte fon
 tana aqua dicitur, quae ex fonte est. Plyn. Fontanae aquae eya
 thos duos. et fontanalia fontium sacra dicuntur. et fontana
 lis porta urbis Romae ob propinquitatem saturicentium fontiu
 um, eadem (ut quidam putant) capena uocabatur. Ime. Sub
 stitit ad ueteres arcos, madidamq; capenam. Liuius. Censores
 uiam sternendam a porta capena ad Martis aede locauerunt.
 Idem. Aediles alteram porticam ad portam fontanalem ad
 Martis arcam, qua in campos iter esset, perduxere. Romulus in
 constructione urbis, tres tantum portas statuisse dicitur. Car
 mentalem primam appellatam a Carmentis matre Euan
 dri, quae ibi prius habitauerat, eratq; ei id nomen a carmini
 bus, quibus dabat responsa, cum proprie Niostrata uocaretur.
 Vir. et carmentalem Romano nomine portam. Postea uero se
 lerata uocata est, quod per eam, sex, et trecenti Fabij cum cli
 entibus quinque milibus egressi aduersus Fieruscos ad amnem
 Cremeram omnes interfecit. sunt. Ouid. Carmentis portae dex
 ero est uia proxima Iano. Ire per hanc noli, quisquis es, o
 men habet. illa fama refert Fabios exisse trecentos, Porta uocat
 culpa, sed tamen omen habet. Sic sceleratus campus Romae ap
 pellatus est, proxime portam collinam, in quo uirgines uesita
 les, quae incestum fecerant, de foese sunt. et sceleratus uicus
 Romae, in quo cum Tarquinius superbus interficiendum cu
 rasset Seruium regem socerum suum, corpus eius iactans filia
 capento superuicta est, propter am in possessione domus pa
 ternae. haec omnia scelerata dicta sunt, hoc est polluta. etenim
 scelerare polluere est. Vir. Parae pias scelerare manus. Inter
 dum tamen sceleratum capitur pro nocente. Idem. at scelera
 tum exquirere frigus Difficile est. Quidam scelerosum, et sce
 leratum ita distinguunt, ut scelerosus sit author sceleris. Scelera
 tus uero, in quo scelus sit constitutum, aut commissum. Terentius.
 Vbi ego illum scelerosum. haec a scelus deducuntur, quod signi
 ficat flagitium, facinus. a quo scelustus, idem, quod sceleratus.
 et scelerose. scelerate, ac sceleste aduerbia. et scelerator, con
 taminator. A graeco autem haec deducuntur, quippe graeci
 σκατορο scelustum indicant. secundam portam insituit pa
 danam, quod ad res, quae in urbem ferebantur, panderetur, ea
 dem et a libertate libera dicebatur. Tertiam megoniam a
 mugis, quod per eam uenale pecus intraret, haec et trigonia,
 hoc est trium angulorum cognominata. Addita praeterea ab
 eodem intra urbem Ianuaria porta est, a Iano dicta, et ideo
 ibi positum Iani signum, et institutum a Popilio, ut esset clau
 sa semper, nisi cum bellum foret. cuius rei causa haec fertur.
 Cum bello sabino, quod uirginum raptarum gratia commi
 sum est, Romani portam, quae sub radiibus collis uiminalis

10

20

30

40

50

60

erat, claudere festinare, quia hostes in eam irruerant, postquam clausa fuerat, mox sponte patefacta est, cumque iterum, ac tertio idem contigisset, quoniam claudi non poterat, armati pro limine plurimi appositum sunt custodes, cumque ex alia parte acerrimo proelio certaretur, subito fama perculit, fidos Tatio Romanos. Quam ob causam, qui aditum uebantur, territi profugerunt. Cumque Sabini per portam patrem irrupturi essent, magna uis torrentium ex ade per eam portam dicitur erupisse, multasque per duellum caeteras, aut exustas feruenti, aut deuoratas rapida uoragne deperisse. Ob eam rem placitum est belli tempore, uelut ad urbis auxilium profecto deo, fores referrentur. Hinc patulcius, et clusius dicitur esse Ianus, quia bello portae eius patere, pace clauduntur. Dicitur est etiam deus geminus, quasi utriusque Ianuae caelestis potens, quod sol sit, et exorians aperiat diem, occidens claudat. Unde et simulacrum eius fingi solebat manu dextera trecento, et sinistra sexaginta, et quinque numerum tenens, ad demonstrandum anni dimensionem. Item deus bifrons, quod et praeterita scierit, et futura praeviderit, uel quia superior, atque inferum ianitor est, et Ianus pater, quasi deorum deus, et Ianus iunior, quasi non solum ianuarij, sed mensuram omni in ingressus tenens. In ditone quippe iunioris sunt omnes Calendae. Unde et Varro scribit, Iano duodecim aras pro totidem mensibus dedicatas. Ianus consuius a conferendo, hoc est a propaegne humani generis, quae Iano auctore conficitur. Ianus quirinus, quasi bellorum potens ab hasta, quam Sabini curim uocant. Aliae quoque deinde diuersis temporibus portae additae fuerunt, inter quas celeberrimas sunt siumentana, quam Tyberis urbem intrans, in sinistra ripae parte relinquit, dicta, quod Tyberis quandoque in eam inflexerit, quod in aliam fieri non poterat. Lilius. Praedicta die in petilinum lucum extra portam siumentanam, unde confectus in capitolium non est, concilium populi indictum. Collatina, quae per eundem circuitum ad sinistram Tyberis partem proxima est, a Collatia appellata oppido prope Romam. In quod aliarum urbium opes collatae fuerunt. Post eam gabina, quae recta in gabios ducebat subsequens. Quirinalis, ita uocata, uel quod ea iuxta in collem quirinalem, uel quod proxime eam Quirini sacellum erat. Eadem agnensis (ut quidam existimant) uocabatur, quod mons ipse quirinalis prius Aegonius cognominatus est. Hinc porta collina ab eodem colle, ad quem alia uia iter erat. Hinc portae propinqua fuit Erycinensis ueneris templum. Ouidius. Tempora frequentari collinae proxima portae, Nunc decet. a Siculo nomina rege tenet. eadem nunc salaria uocatur, quod nomen uiae quoque est, in quam exit. Cornelius Tacitus tertium agmen per salariam collinae portae appropinquabat, per eam sal Sabini deferebant. ideo salaria uocata. deinde uiminalis, quae ad uiminalem collem ducebat, appellatum a Sylua uiminum, quae ibi dicitur fuisse, eadem numentana a numentana uia, quae in salariam intrat, haec uero a numentano agro, de quo inferius dicemus. Post haec exquilina, quae in exquilias ducit. Tyburina etiam, dicta aliquando taurina a capite tauri, quod illic insculptum erat. Exquiliae sunt geminae in urbe montes, dictae (ut Varro affirmat) uel ab exculibus regis, uel quod exculae a rege Tullo essent. In altero eorum nunc arcus extat, quem literae indicant appositum honori Galeni imperatoris fuisse. In altero sunt Diocletiani thermas, et duo equi maritimi ingentes, cum uirgine seminudis lor a tenentibus, miro artificio insignes, quorum unus inscriptum latinis literis habet opus Praxitelis, alter, opus Phidiae. Constat hos a Tyridate Armeniorum rege Romam delatos, quem Nero, ut laute exciperet theatrum Pompeij unius diei opera totum in aera

uit. Tum Naeuia a Naeuio, qui ea loca tenuit. et Caesimontana a Caesio monte. et Latina, quod in Latium duceret. et Trigemina, per quam trigemini fratres Horatij exierunt. Sed tertius, qui superstes fuit porta capena redijt. Lilius. Minutius extra portam Trigeminae bene aurato donatus est. Eadem Ostensis appellatur, quod per eam iter sit Ostiam proficiscentibus. Aurelia ab Aurelio, qui eum tenuit locum. Querquetulana, quod quercum intra muros iuxta se habeat. Lauernalis a Lauerna dea, cuius in obscuro, atque abdito loco fures praedae, furtaque inter se partiti soliti erant. et ideo lauerniones uocabantur, quod sub tutela deae Lauernae essent, cuius aedes erat iuxta portam lauernalem Rauduscula, quod aerata esset. Aer Raudus a ueteribus dictum. unde in uenditionibus mancipi scriptum erat Raudusculo libram ferito. Proprie autem rudus, siue Raudus dicitur res rudis aspera, et imperfecta, ideo hominem imperitum rudem nominamus. A quo fit erudio, quod est doctro, instructo, et erudito doctrina. et erudite aduerbium doctro. et ruditas imperitia. et obtusitas ingenij. et rudis impolite uirga dicitur a quo fit rudis, uel diminutiuum. Plynus. Non est opus in hoc usu lanas rudiculis esse curatas. Idem. Vritur autem in pannis per laminas minutas cum sulfure uersatum rudibus ferreis, aut ferulaceis, donec liquor mutetur in cinerem. Quoniam autem gladiatores iam etate ingravescentes, dum libertate a praefore donabantur, ne gladiatoriam amplius exercerent, uirga donari solebant, factum est, ut pro libertate, et pro fine, rudis aliquando metaphorice ponatur. Immenalis. Ergo sibi dabit ipse rudem. Hinc nouum rudus, et uetus rudus dicitur. Nouum rudus est materia pauimenti. hoc est saxa de nouo confusa seu testae fractae ad pauimentum faciendum. Vetus uero rudus est materia ueterum pauimentorum, et diruptorum aedificiorum quae lapidibus, et testis confectis, atque arena commista consistat. Plynus. Complanae ueteri rudere erant uiae. Hinc ruderae ager dicitur, qui ueterum aedificiorum materia scatur, hoc est lapidibus confectis, arena, calce. Plynus. Rosam stas locis, quam humidis odoratiorem constat nasci. Secundam nec pinguis, nec argillosis locis contentam raris, proprieque ruderae agrum amare, derudere nouo. Virgilius. Tunc superstratum dicitur rudus, hoc est saxa confusa duabus partibus, et una calcis temperante confectis. Rudus uero factitium uerbum est, proprieque de asinis dicitur, sicut hincio de equis. Persius. Fim dicitur. Atque die pecuaria rudere credas. hinc rudetes asini dicitur. Virgilius. fera sub nocte rudentem. Rudentes etiam appellatur nautici funes, quoniam cum uento agitantur rudere uidentur. Idem. Insequitur clamorque uirum, stridorque rudentium. Item Rumentana porta, quae a nomine cuiusdam aurigae cognominata est prope eam habitantis. et Catularia, quod non longe ab ea ad placandum Caniculae sydus inimicum frugibus ruse canes immolabantur, ut fruges ad maturitatem perducerentur et triumphalis porta, per quam triumphantes imperatores pompam agebant. Erat et in urbe illa porta, quae a Roma Romuula dicebatur, habens gradus in naualia ad uolucae sacellum. Item alia in palatio mutationis appellata a mugitu, quod ea pecus exigebatur. A fonte etiam fonticulus ducatur, hoc est paruis fons. Plynus. Vbi quaque moueris humum fonticuli scaturit. Fons graece πηγή dicitur. unde plures simul domus rusticae, hoc est plures uillae. Pagus uocatur, quod circa fontes condi huiusmodi uillae consueuerunt. hinc pagani dicitur, quasi ex eodem fonte potantes, hoc est uillani. hinc paganus uicinus, hinc semipaganus, quasi semiuillanus. lapis in quem aqua saturiens colligitur modo crater, modo labrum, modo a gustado gustatoriu appellatur. Cratera a similitudine

massae huiusmodi. Est enim crater, siue cratera uas rotundum amplum. Virgilius. Crateras lati statuunt, et uina coronant. Idem. Crateresque duos statuam tibi pinguis oliui. Et alibi. fuso crateris oliuo. Nam quod Marcellus ait, crateras dici uasa uinaria, Crateres uero uasa olearia, falsum est. magnus, atque amplum esse idem Virgilius ostendit. Sed magnum metuens se post cratera tegebat, graecum uocabulum est κρατήρ, et a capacitate, hoc est κρατὸς ἡ κρατῆρ deducitur, quod est tenere, capere. Quidam scribunt tres urnas continere. Vnam uero quartarium dici manifestum est, quod quatuor sextarios capiat. ab huius uasis similitudine crater in monte Aetna appellatus est foramen illud, per quod ignis, cinis, et uoluitur, quod cum aliquando duobus in locis fieri uideatur, duos esse huiusmodi crateres dixere. Strabo. Ipsa uero motis Aetnae cauumna flagrantibus incendijs multipliciter mutari manifestum est. Nunc quidem in craterem collabitur ignis. uicini diuisus egreditur. modo igni de lumine riuu. modo flammis, aut fumis, fuligine consurgunt. Aliquando ardens lapis exundat. Ouidius de rapto Proserpinae. Et pronos curru medio cratera recepit. Exigua fistula ex aere, siue marmore, aut alia materia, ex qua aqua exilit a fonte, et propter signa, quae fieri in ea solent, persona aliquando uocatur. proprie siphon uel dicitur. Plynus. Aqua uelut expressa cubantem pondere siphonulis effluit, aqua lapide suscipitur, gracili marmore continetur. Item baptisteria in domibus sunt, hoc est ueluti lacus quidam ex ligno, aut marmore, alio uel genere lapidis aedificati, in quibus lauandi gratia merguntur, dicta κρατὸς βαπτιστήρ, quod mergere est, haec in cellis aedificari solent, hoc est secretioribus locis, in hunc usum factis, quarum aliae caldariae sunt, in quibus calda luamur, aliae frigidariae, in quibus luamur frigida. Plynus. Cella frigidaria, in qua est baptisterium amplum, et opacum. Sunt etiam piscinae in aere, in quibus natari latius possit. Piscinae ab initio dicitur, in quibus uel uel pisces coercentur, quod nomen ipsum facile indicat. in his quoniam natate etiam solebant, inualuit consuetudo, ut omnes in hunc usum collectae aquae, siue frigidae siue calidae, siue tepidae, piscinae dicerentur. Mart. piscinam peto, non licet natate. Cicero. Latiore inquit piscinam uolui sem, ubi iactata brachia non offenderentur. Plynus. Si natate latius, aut tepidus uel, in area piscina est, in proximo puteus, ex quo possit rursus astringi. Quinetiam uasa ligneae, in quibus ad tenendam aquam, et ipsa baptisteria aliquando piscinae uocantur. Idem, deo qui in aqua, et in piscinae ligneae funditur. Eadem generis uocabulo natatoria, et natationes appellantur. a piscina Cicero piscinarum uocat Lucullum. Philippum, et Hortensium piscinas habenters. Piscina a pisce dicitur, a quo diminutiuum piscinulis. Terentius. Olera, et pisciculos mutates, et piscor uerbum, quod est pisces uenore. a quo expisor, quod proprie est diligenter, ubi nam pisces laeant, quero. Metaphorice tamen expisari pro uindicare accipimus. Terentius. Perinde expisare, quasi non uoris. Item pro lucrificere. Plautus. Tandemque nescio quid ab eo expisatus. et adipisor, quod significat acquirere. Veteres adipisor dicebant. Lucilius. Magnam inde adipisatus infamia. quod si adipisor cum persona iungatur, significat peruenio. et in praeterito facit adeptus. Cicero. Nam medio itinere cum adeptus amplexus sum hoc est cum medio itinere ad quem peruenissem idem actum t in nauator, quod, cum similitur ac quero significat, et tamen cum homine iungatur, frequentissime accipitur pro inuenio. Cicero. Exi tu hominem teneto, siquem eris nactus istis mortis, aut exilij uinis. Ab hoc ueteres renanator dixerunt pro eo, quod est reprehendo, et indispiscor, quod

similiter significat assequor. Dicitur etiam in actu indispiscor. Plautus. Neque partem tibi adeo indispiscor, neque furem excipies. Ab indispiscor fit indeptus, a quo indepto frequentatiuum. Varro. nec partem aliquam indeptum hereditatis. A piscor piscator deducitur, qui piscatur, et piscatus, ac piscatio pro ipso actu piscandi. Plynus. Quos uenatus. ancha. piscatusque alebant. et piscatorium, quod ad piscatorem pertinet, ut piscatorius hamus. piscatoria scapha. piscatoria fisma. piscatorium tugurium. et piscosum, quod modo significat piscibus plenum, modo in quo piscari facile est, quod et pisculentum ueteres dixerunt. Cato. Fluvium magnum. pulchrum. pisculentum. piscatorij ludi dicebantur, qui pro questu piscantium fiebant. Item piscaria, loca in quibus pisces uenduntur, et piscarij, qui pisces uendunt. Varro. Nullus in piscaria piscas erat. inter piscarios nemo uendebat. Idem et cetarij dicitur, quod uis cetarij potius sunt, qui magnos pisces, et salos uendunt. Cete enim maiores pisces in mari sunt, non ouum, sed animal parietes, quod nulli ex paruis accidit, praeterquam rane. Virgilius. immani cete. Cetarij etiam, piscatores magnorum piscium dicitur, ut puta thynnorum, et aliorum huiusmodi. Varro. Aduertis cetarios, cum uidere uolunt in mari turmas ascendere in malum, alti ut penitus per aquam perspiciant. Hinc cetariae dicitur loca iuxta mare stagnante lacu, in quibus thynnus, et alij huiusmodi pisces capiuntur, et iuxta salinum. Plynus. Carreiae in cetarijs affluens polypos exire, atque ibi salsa menta populari. Idem. Sumbria in aquis sulfureis color, ex terra, qui ceteris. Hispaniae cetarias hi replent thynnus non com meatibus. pisces aliquando a terrestrium animalium similitudine nomen habent. ut uitalis scorpium. anguilla. Aliquando a similitudine uium, ut passer. Hirundo. Nonnunquam ab aliquo inanimato, ut a testa testudo. ab acu acus, qui et belone dicitur, quod graeci βελόνη acum nominant. Plynus. Acus, siue belone unus piscium debiscante. propter multitudine uero parit, a parte calcis uulnus, quod et in caecis serpentibus tradunt. Interdum a colore, ut aurata a colore auri, et mulus a colore mulcorum calciorum, quibus primo reges albanus, postea patrij usi sunt. Erant autem purpurei coloris a milando, hoc est suendo dicti. Unde millus collare acum uenatarum consutum, factumque ex corio clauis ferreis eminentibus aduersus impetum luporum. Scipio Aemilianus ad populum. Nobis inquit, rei publicae praesidio eritis, quasi nullus canis. Mulus piscis est marinus maxime nobilitatis, et gratiae, magnitudinis modice. raro enim binas libras ponderis superat. Martialis. Nolo mihi ponas rhombum, malumque bilibrem. Mutanus tamen et adiat mulum octuaginta librarum in mari rubro semel captum fuisse. uelutit alga. ostreis. limo. et aliorum piscium carne, barba gemina insignitur inferiori labro. propter quod ueneti barbonem uulgo nominant, a graecis trigla dicitur, quo nomine in praesentia utuntur Romani. Hinc trigles lapillus dicitur, quod muli colorem habet. sicut carcinias, quae cancri marini. Echites, quod uiper. e. scorpites, quod scorpionis. scarpites, quod scari. V. illissimus inter eos est, quem lutarium nominant. Hunc semper comitatur sargus, alius piscis. et illo caeuum fodiente, hic excitatum pabulum deuorat. A sinus Celer Claudio principe mulum unum septem millibus numismis meratus traditur. M. Apicius in socio uero gatro, de quo alibi dicimus, mulos necandos putauit. et ex uero eius alecem excoctauit. Mulum expirantem multiplici quadam colorum uarietate spectare proceres quae praeclearum putabant, praesertim si uitro esset inclusus. Seneca parum uideatur recens mulus, nisi qui in conuue manu moritur. Vitreis ollis inclusi afferruntur, et obseruatur

orientium color, quem in multis mutationes mors luctante spiritu uertit. Idem ante illa audiebamus, nihil est melius saxatili mulo. At nunc audimus, nihil est moriente formosius. Da mihi in manus uas uirreum, in quo exulter, et diu laudatus est, ex illo perlucido uisario exirabitur. Tunc, ut quisq; peritior est, monstrat. Vide quam exarsit rubor omni acrior manio. Vide quas per latera uenas agit. Eae sanguineum putes uentrem. quam lucidum quiddam coeruleum sub ipso tempore effulsit. Iam porrigitur, et pallet, et in unum colorem componitur, non tempero mihi, quin utar interdum temerarie uerbis, et proprietatis modum excedam. Non sunt ad popinam dentibus, et uenere, et ore contenti, oculis quoq; gulosi sunt. Muli nunc praestantissimi capiuntur in mari Tyrrheno iuxta corniculum, et tarquinios habent enim et pisces sua loca, sicut carpio in Benaci lacu. Salmo in Rheno, ac Rhodano qui duo pisces omnibus ferè marinis praefertuntur. Attilus in Pado. Zonis, qui et faber appellatur, quibus mustella, in lacu brigantino retie murenis ferè similes, et ceteros omnes pisces nostra aetate excedentes pretio, quas a lambedis petris, uulgo nunc lampetras nominant. Circa ebusum salpa, obscurus alibi, et qui coqui non potest, nisi ferula uerberatus. Pleurumq; nomen trahunt pisces ab ingenij, aut morum similitudine, ut canes, siue caniculae a morfu. haec enim graui periculo urinanters iefstant, ob id stulos praecatos lineis adnexos habent, quia nisi perfores non recedunt. atrox cum his dimicatio est. Inguina, et calces, omnemq; candorem corporum appetunt. Salus una in aduersas eundi, sic enim terrae retrocedunt pauentq; hominem aequè, ac terrent. Vt uenubi ad summam uentum est, ibi periculum adempta facultate eundi contra, dum conantur emergere, omnis spes salutis in socijs est, nisi praeceleri in repente rapiant, absenti spectant. Omnis cura ad speculandum hoc malum adhibetur ante, quam mergatur. Certissima est securitas conspexisse ibi planos pisces, quia nunquam ubi sunt caniculae uersantur. Quia de causa urinantes sacros eos appellant. Item lupi a uoracitate, unde a graecis hic piscis λαβραξ dicitur, hoc est uchementer edax. Na enim intensius particula est, βαρδς edax dicitur, a quo Picentes mei uatolum nominant, Romani uulgo lupum. laneus, siue lanatus lupus dicitur a candore, ac mollitia carnis. Tales enim inter eos laudatissimi sunt. Martial. Lancaus Enigmei lupus exapit ora Timani. Aequoreo dulces cum sale pastus aquas. Vt lupus tyberino palmam tribuit his uerbis. Ad uictum optima fert ager campauus, frumentum, falernum uinum. cassin. oleum. Tullianus, ficum-mel, Taratinus. piscem Tyberis. Optimi inter duos pontes lupi capiebantur. propter urbis latrinas, et cloacas, quas insectantes maxime pinguescunt, quae res praecipua causa est, ut e mari nantes inter summum hostia meliores sint, ut pote pinguioribus. Refert Macrobius Lucilium acrem, et uehementem poetam ostendere se scire hunc piscem egregij saporis esse, qui inter duos pontes captus esset, eumq; quasi liguritorem appellare catillonem. proprie autem catillones dictos gulosos, quasi catillorum liguritores, et praecipue eos, qui ad polluum Herculis ultimi conueniebant, quod catillos liguribant. A catino per diminutionem catillus dicitur. catinum autem a capiendi putant deductum, uas est escariae mensae, ubi pulcem, aut aliquid iurilenti ponebant, catillatio graue opprobrium obiiciebatur hominibus generosis, siqui prouincias amatas populi Romani expoliassent, quod loqui eorum ligurisse uiderentur. Lucilij uersus hi sunt. Fingere praeterea afferri, quod quisq; uolebat. illum summa ducebant, atq; altitum lanx. Hunc pontes Tyberinos inter captus catillo. Caium quoq; Titium ita scripsisse commemorat,

quin potius putamus nulum mistum uino graeco. edimus. turdum pinguem, eorumq; piscem lupum germanum, qui inter duos pontes captus fuit. Refert Aristoteles muglem, et lupum perpetuo inter se odio conflagrare. Nos certe utcolis saepenumero congru cum murena, cum lupo mulum acriter pugnant. Bessatione nostro praesente animaduertimus, muglemq; in metu, cum caput oculatisset, totum se absconditum esse existimantem, propter quod cephalum a graecis uocari uerisimile est. Galenus quoq; excellens medicus de eo sic scribit.

10 λαβραξ οὐ τειραμα γινόμενον ἐν γαλασίῳ ὑδατίῳ ἐν μέτρῳ τῆς θαλάσσης ἐπαρβαίνοντα ποταμῶς ἢ ἀγναῖς ὑδάραξ. Διὸ καὶ μοχλοῦδος ὀλιγαῖς ἀρλουεταῖς κρηβατῆρ ἐ κρηλαὶ ποταμῶν καὶ ἐ φάρις ἐ ἐδὲ τὰς λιμνοθαλάσας καὶ τὰ εὐματὰ τῶν ποταμῶν καὶ τὰ πελαγίους ἀν. τὰ τὴν γὰρ τῶν οὐρα τῆς ἐπὶ τῶν βαδῶν ἀποχρησίου. Lupum inquit, in dulcibus aquis natum non uideamus, sed ex mari in flumina, ac lacus ascendentes confeximus, propter quod parumper limosus inuenitur aliquando, quemadmodum cephalus. Non fugi autem stagna salia, nec ossa fluminum, quibus in profundo maris uersari sit solitus. Constat autem a lupo quadrupede animali appellatum hunc piscem fuisse, cuius tanta uarietas est, ut cibo alio deficiente, terra uescatur. Lupo uisus creditur homini noxius esse. uocantq; ei, quem priores uiderunt, adimere. Virgilius. Nunc oblita mihi tot carmina, uox quoq; Maerim iam figit ipsa Lupi Maerim uidere priores. Hinc factum est prouerbium. Lupus est in fabula, quoties superueniente eo, de quo sermo erat, necesse est tacere. homines in lupos uerti, rursumq; restitui sibi, usque adeo uulgo animus infixum est, ut hinc uersipellis contumeliosum nomen ortum putetur. Hi enim dicuntur uersipelles, qui modo unum, modo aliud ostendunt, et quolibet se frigidulenter commutant. Lucilius. At libertinus tricornius syrus iste ad mastigas, qui cum uersipellis fio, et commuto omnia. Vt uersipellem se facit, quando lubet. Scribit Varro Arcadas quendam forte ductos si quum quoddam eius regionis tranare uescitu in quercu suspensio, atq; abire in desertum, transfigurariq; in lupos, et cum similibus feris per nouem annos uicturare. Quo in tempore si humana carne abstinerint, rursum ad idem stagnum reuertitur, et cum tranauerint, priorem effigiem, habitumq; recipere, nouem annorum aetate addita. Et quia nullum tam impudens mundacium est, ut teste careat, nominatum exprimit Democritum quendam in sacrificio, quod Arcades immolato puero facere deo suo Lycao solebant, cum humana extra degustasset, sitim in lupo conuersum, et anno decimo in figuram pristinam restitutum. hunc pugillatu sese exercuisse. et olympiaco uicisse certamine. Nec ob aliam causam Varro existimat in Arcadia Panem lycaum, et Iouem lycaum nominatos, quam propter hanc hominum in lupos mutationem. Lupus enim graeco λυκος dicitur. a quo lupi nomen deriuatur. et simili modo lycaum Arcadiae montem appellatum, qui Pani deo sacer est, quod magis mihi placet, quam quod scribit Seruius lycaum dictum, quod lupos non sinat in oues sentire. Lupi eadem uulgo existimat amatorum uirus inesse in exiguo uillo, eumq; qui capiatur, statim abijcere, nec enim habere uillum, nisi uiuenti detrahatur. A lupo ceruarius lupus dicitur aliud animal uulgo notum, cuius tanta obliuio est, ut maxima etiam in fame mandens, si res exierit, non recordetur tibi, sed digressus alij quaeratur. Item a lupo lupercal dictum, locus siue spelunca sub palatino monte sacra ab Enandro Panideo Arcadiae, qui Lycaeus uocatur, quamuis alij, ita appellatum uelint. uel quod lupa ibi Remum, et Romulum nutriuerit, uel quod ibi per aprium luebatur, hoc est sacrificabatur, ut sit dictio ex tribus orationis

orationis partibus composita. hinc lupercalia sacra, quae in eo loco fiebant, appellata. et luperci a Romanis dicti, quasi ex illorum mysteriorum semine exorti, siue (ut Varro putat) quod lupercalibus in lupercali sacra facerent. A lupo etiam meretricis lupae appellatae, quod, ut illi tibi, ita haec uel libidinis, uel questus appetentes sint. Unde turpia earum loca lupanaria uocantur. et lupari scortari, ac meretricari est. Acaus. Qui cum meretrice per uias habitus nostro lupanur. Hinc datum fabulae locum uolunt, ut Remus, ac Romulus expositi, a lupa nutriti esse dicantur, quod, cum uagantes in ripa Tyberis iacerent, a nescio qua meretrice primum collecti fuisse, et primas eius mamillas suxisse putentur, deinde ad Faustulum peruenisse praestorem. Alij tamen existimant hanc non fabula, sed historiam esse, et geminos infantes a lupa uere fuisse nutritos, quod Marte geniti essent, in cuius tutela lupi esse dicuntur, ut ideo lupi parulis ubera admoouisse credatur, quia filios esse dei sui Martis agnouerat. Lupata quoq; genus freni asperimus a lupinis dentibus nomen sumpserit, qui inaequales sunt. et propterea morsus eorum asperimus. Vir. Pressisq; negabunt uulnera dura pati, et duris patere relapatis. Lupinum dicitur quicquid ad lupum pertinet. ut lupini dentes. lupini oculi. lupina rabies. Plinius. Ma sirus palmam lupinum adipi dedisse antiquos tradit. ideo nouas nuptas illo perungere postes solitas, nequid mali medicamenti inferretur. Lupinum quoq; leguminis genus appellamus, quod non minus terram appetat, uoraxq; illius sit, quam lupus. hoc unum colini non uult, feruntq; non arato, et tellurem adeo amat, ut quis fructuoso solo coniectum inter folia, nepraesq; ad terram tamen radice perueniat. Quotidie cum sole circumagitur, horasq; agricolis etiam uulgo die demonstret ter flores. ab omnibus animalibus amaritudine sua tutum est. Maeratum calida aqua in cibo est homini. Lupus etiam instrumentum est aduocum, quo uasa, quae in puteum forte ceciderint, extrahuntur. Harpax graeco uocabulo, et Harpago nominatur, quod rapax interpretari potest. a τὸ τὸ ἀρπάζειν, quod est rapere. Item Lupus genus araneae est, de quo supra diximus, a graecis λυκος appellatus, et herba, quae asparagi uice mandi solet, quae et lupus salicarius, quod salices ad similitudinem uitis ascendat, et uulgo lupulus dicitur ex aruleatorum genere. Germani ex ea ceruicem faciunt admista frugibus. Hoc genus potioris, quo pro uino uiuunt, quale est in Aegypto Chibis cilia, et creta in Hispania. horum omnium spuma cutem foeminarum in facie nutrit. A lycos etiam Lycus deducitur proprium uiri nomen. Malum autem hoc nomine clari fuerunt. Vnus troianus Virg. Fata Lyci. Alius thebarum ignobilis genere, qui, cum a Creonte Herculis socio in exilium missus fuisset, Hercule deinde cum Pirithoo ad inferos profecto, regnum Thebarum occupauit. Item alius Thebarum rex. alius Pandionis filius, qui a se Lyciam nominauit. Item a lycus Lycaon Calystonis pater Arcadiae rex, qui, cum solitus esset hospites necare, idq; in Iouem hospitium moliretur, in lupo ab eo conuersus est. Fuit et alius hoc nomine Priami filius, pater pandari. et Lycastus urbs Cretae a Lupo, quae ibi est, multitudine. et Lyciola pastoris nomen. et Lycimnius frater Astoches, et Lycmus proprium nomen, et Lycomedes Creontis filius, et Lycaurus Aetholiae. et Lyon pythagoricus philosophus, alius Socraticus. tertius poeta. quatuor epigrammaton scriptor. et Lyophron Perianthi Corinthiorum tyranni filius, qui patri, quod matrem occiderat, nunq; conciliari potuit. cumq; patris aetate iam grauescente in suae filionem tyrannidis uocaretur, respondit se nunq; Corinthum patre uiuente, rediturum. et Lyopolis urbs Aegypti. et Lyctus oppidum Cretae sub Idomeni imperio, a

quo Idomeneus lyctus est dictus, et Lyctonia similiter urbs Cretae. et Lycurgus Lacedaemoniorum rex, philosophusq; clarissimus, qui Lacedaemonijs leges sanctissimas condidit, astrictisq; omnibus iuramento, quod iandiu eas intemerate obseruarent, donec ipse rediret, et e patria nunquam rediturus emigravit, quo leges a se editae perpetuo obseruarentur. Fuit et alius Lycurgus Nemeae regionis rex. Item alius Rex Thracum, qui, cum Bacchum deum esse negaret, uitem amputare conatus, sibi crura praecidit. unde eum iradum abstemium fuisse. et lycisca nomen habens compositum a lupo et cane, hoc est a τὸ τὸ λυκος, καὶ σκυλαξ. Est enim canis natus ex commixtione canum, luporumq; uirg. multum latrante lycisca. et lynx, et lycius Apollo. et lux, de quibus inferius dicemus. Item urtica dicitur, quod uredinem tactu exciteret. Graec hoc genus ἀκρολίφην uocatur, piscis est carnosae frondis. nocte uagatur. uescitur carne. conuertit se primo, mox praenatare pisciulo frondem suam spargit, coplectensq; deuorat. Dum ad moueri sibi manum sentit, mutat colorem, et conuertitur uis. prius mordax. nam tacta uredinem mittit instar terrestris herbae, quae ab urtice dicitur, quod folia eius tacta acrimine urant. quamuis genus urticae est, quod uedonum uocant, multo ceteris mitius, et folijs ferè nihil mordentium. Constat, siquis decotto urticae pedes hyeme lauerit, eo die non frigescere. si equae marem non admittant, et urtica infricetur natura, libenter coitum pati. Phanas physicus utilissimum esse urticam scripsit in cibus coctam, conditam uel, heni duritiae uentris. intestinis aialium. articularibus, et podagricis morbis arteriae. tussi. uentris distillationi. stomacho. panis. parotidi. perniciosis. Pectus praeterea purgare. urinam aere. sanguinem uarium sistere. calculos rumperere, uiam reprimere. Nonnumquam etiam a figura piscis nomen accipiunt, ut solea, quae crepida similis est, quam soleam uocamus ex planiorum piscium genere. et Rhombus commendatus patinis. a solea, et passeris situ tantum corporis differens. etenim dexter Rhombus, re supinatus est. solea, et passeris laeuis. Rhombi mentionem facit Iuuenalis. quem fingit Domitiani temporibus incredibili magnitudine captum fuisse. Cum iam semianimum laceraret Elanus orbem uulnus. et caluo seruiret Roma Neroni. Incidit adriaci spatium admirabile rhombi Ante domum ueneris, quam dorica sustinet anxon. Impleuitq; sinus. Rhombos tradunt optimos esse Rauennae, sicut lupos inter duos pontes Romanae. Rhombus graeco uox est, significatq; proprie figuram quadratam solidam, cuius latera omnia sunt aequalia, anguli uero oes obliqui hoc modo. Hic Rhombus si in terra iactetur, uoluitur ad similitudinem ferè cylindri. uidebantur eo malefica mulieres, quibus maxime Thessalia abundat, ad deducendam lunam. Martialis. Quae nunc Thessalico lunam deducere rhombo. Idem, Numerare quis pigri damna possit somni, Dicere quot aera uerberent manus urbis. Cum secta colat luna uolupat rhombo. Solebant quippe ueneficae mulieres ad deducendam lunam noctu aera percutere. Ouidius de anni lunam deducente. Themesa q; conatit aera. Themes enim antiquum oppidum Cypri est, in quo reperiuntur primo aera, ab eo sumpsit cognomen. Theocritus in Ecloga, quam pharmacuriam inscripsit, mulierem maleficam inducit amore adolescentis captam inter multa alia, quibus allicere sibi amantem conabatur hoc rhombo usam fuisse. ἄς ἀνέθεθε ἰόμβος δὲ χαλκός ἐξ ἀποδύτασ ὡς αἶνος ἀνιότοποδὲ ἀμυτέρησ θύρησ. ut Rhombus iste (inquit) aeneus uertitur, ita uertatur torques amans ad meas fores. Est et rhombus cylindrus, item mox, et instrumentum illud, quo uertendo mulieres nent, utanturq; eo similiter in Thessalia mulieres maleficae ἰόμβῳ graecidicunt uertedo

fundam lapidem iactare. Quandoq; nominantur ab effectu, ut Torpedo, quae limo mersa occultat sese, et piscis supra nantes torpentis sunt postquam uero obtorpuere, deuorat. Et squatina ex planorum piscium genere, quod propter squalorem, hoc est asperitatem cutis ligna ea, et cibus poliantur. haec in aqua mra solertia pinnas exertas mouet, ut Rhombus, ut specie uermiculorū assultantes pisciculos attrahat, quos proprie accedentes assiliat. Et Echeneis, quod nauem retineat. Haec enim tenere est, uis a graecis dicitur nauis. Magnus nostri seculi, et superioris error circa hoc uocabulum fuit omnibus pro echeneis echinus apud Latinarum legentibus. In medijs echinus aquis in quo praeter sensum etiam uersus ipse corrumpitur, cum echinus primam syllabam correptam habeat. Echeneis igitur non echinus legendum est, hoc modo, Non puppim retinens euro tendete rudis. In medijs echeneis aquis, oculisq; draconum. Est autem piscis admodū paruus in petris uiuem, qui adhaerens carinis nauis retardat, ideo Echeneis dicitur a graecis. A quibusdam uero est nostris latinis remora appellatur, quod nauis remoretur. Hunc P. ym. scribit ob eam causam amatorijs ueneficijs infamem esse, tum propter iudicium, ac litium moram. Sed haec crimina una laude compensat, quod fluxus grauidarum uero sistit, partusq; ad puerperium continet, in cibos tamen non admittitur. pedes eum habere arbitrat Aristoteles. Mutianus muricem esse latiore purpuram, neq; aspero, neq; rotundo ore, neq; in angulos prodeunte rostro, sed simplicia oncha utroq; latere sese colligente, quibus adherentibus, plenam uentis stetit nauem portantem nuntios a Perandro, ut nobiles pueri astrarentur. Alij pedalem esse tradiderunt, et crassitudine quinque digitorum nauis morari. Plynii de hoc elegantissime scribit in hunc modum. Quid uolentius mari, uentis neq; turbibus? procellis? quo maiore hominum ingenio in nulla sui parte adiuta est, quam uelis, remisq;. Addatur his et reciproca aestus temerabilis uis, uersumq; totum mare in flumen. Tamen omnia haec, pariterq; eodem impelluntur, uis, ac paruis admodum pisciculis echeneis appellatis, in se tenet. Ruant uenti licet, et seniant procelle, imperat furori, uiresq; tantus compescit, et cogit stare nauis, quod non uincula ulla, non anchorae irruentibus pondere faciant. Infrenat impetus, et domat mundi rabie, nullo suo labore non retinendo, aut alio modo, quam haerendo. Haec tanta illa est satis contra tot impetus, ut uetet ire nauis. Sed arma et classes imponunt sibi turrium propugnacula, ut in mari quoq; pugnetur, uelut et uiris. Haec uanitas humana, cum rostro illa ere, ferroq; adictus armata semipedalis imhibere possit, ac tenere deuincta pisciculis. Fertur Aethiaco Marte tenuisse praetoriam nauim Antonij properantis circumire, et exhortari suos, donec transiret in aliam, ideoq; caesariana classis impetu maiore protinus uenit. Tenuit et Caij principis ab Astura Antium remigantibus, ut res est etiam, auspicialis pisciculus. Siquidem nouissime tamen in urbem reuersus ille imperator suis telis confossus est. Nec longa fuit illius morae admiratio, statim causa intellecta, cui est tota classe quinqueremis sola non proficeret, et exilentibus protinus qui id quaerent, circa nauim inuenere adherentem gubernaculo, ostenderuntq; Caio indignanti hoc fuisse, quod se reuocaret, quadringentorumq; remigum obsequio contra se intercederet. Constat etiam peculiariter nauim quomodo adhaerens tenuisset, nec idem polleat in nauis remigum receptus, qui tunc, posteaquam uidere eum, lunam imagine similem esse dicunt. Quidam et graecis auctoribus hunc alio nomine odinolyontem appellare a τὸν ὄντος ὄντος, hoc est a partu soluendo. Quippe sale asseruatum, et alligatum grauidis partum soluere prodide-

runt. Echinus uero piscis est calicem habens echinatum instar castanea propter quod echinus est dicitur. Graeci enim χίτρον hirtum uocant, spinas pro pedibus habet. ingredi huic est in orbem uolui. itaq; detritis saepe aculeis inuenitur. Ex hoc genere echinometrae appellantur, quorum spinae longissimae. calices minimi, nec omnibus idem rufus, et uirens color. Circa Turonem candidi nascuntur. sententiam maris praesagentes operiunt sese, ut mobilitatem stabiliant pondere, ne nimia uoluntate atterant spinas, quod aspicientes nauis, pluribus mox anchoris nauis firmant, oua omnium amara sunt, quia numero ora in medio corpore in terram uersa. Vidi ego, et saepe piscis sum piscem hunc in scopulis quibusdam maris nostri aqua contactis apud Aneij reliquias, et iuxta Baias purpureo colore, caeruleo, ac uiridi misto. usque adeo gratia oculis ea uarietate, ut si colores duraret nulla esset cum gemmis comparatio, sed mortuo pisce colores tabescunt. scinditur leui percussu hirta testudo, in duasq; partes diuiditur. abijcitur altera, altera uero leuiter aqua abluatur. decidunt sordes, quae in ijs pro uisceribus sunt, remanent quinque partita oua subruis, ad stellae imaginem formata. haec cruda sumuntur sapore non iniucundo, quauis nescio quid amaritudinis habeant. praestant quae Miseni nascuntur. Horatius. Ostrea circae, Miseni oriuntur echini. Saepem etiam a uita consuetudine uocantur. unde malum litarium dicimus, quod in luto uersetur, et terrestrem testudinem chersinam, quod xepods apud graecos dicitur continens. Martialis. Faemineam nobis chersin si credis inesse, Decipere, pelagi mascula turba sumus. Saepem etiam ab ipsorum piscium specie, ut nautilus, quod nauigantis effigiem habet. τὸν ἄλλο μὲν enim apud graecos significat nauis. hic piscis est, qui ab alijs Pompilus nominatur, supinus i summa equorum peruenit. ita se paulatim subrigens, ut emissa omni per fistulam aqua, uelut exoneratus, sentina facile nauiget, postea prima duo brachia retorquens membranam inter illa mirae tenuitatis extendit, qua uelificante in auras ceteris brachijs subremigans, media se cauda, ut gubernaculo dirigat. ita per alium uadit liburniarum imagine ludens, et siquid pauoris interueniat, hausta aqua se mergens. Item Polypus a pedum multitudine, quasi multipes. piscis est ex mollium genere multos habens pedes, quos modo brachia, modo crines uocamus. item caudam, quae bifida est, et acuta. fistula praeterea in dorso qua mare transiit, eandemq; modo in dexteram, modo in sinistram partem transfert. natat obliquus in caput. per brachia uelut acceptabula quaedam distensa habet, quibus haurit quodammodo, cui adhaesit. et ita tenet, ut nequeat diuelli. comprehensum hominem in terram deijcit. exit in sicum ditaxat asperum. leuia odio habet colorem mutat ad similitudinem loci. Captus olim fuit in Hispania tanta magnitudinis, ut caput eius Lucullo ostensum, quindecim amphorarum capax fuerit. crines, qui uix utroq; brachio complecti possent, acceptabula, siue caliculi instar peluuum urnam aquauerunt. Reliquiae eius miraculo asseruatae septingenta pondopenderunt. Ex polyporum genere est oena dicitur a graui capitis odore, propter quod murenae maxime eam cosectantur. Polypi semper ferē tabe pereunt. facinae celerius, auidissimi sunt chonacrum. ille ad tactum comprimuntur brachia eorum praecedentes, utroq; estam ex praedatore capiunt. atrent chonae uisi, omniaq; alio sensu, quam abi, et periculi insidiantur Polypi aperti, impositosq; lapillo extra corpus, ne palpitis eijcitur, secuti praedam faciunt, et deuorant carnes. illa se conseruando disuaneantur. Negant aliqui ullum esse atrocius animal ad conficiendum hominem in aqua. In naufragos, urinantem ne maiorem immodum impetum faciat. Ab

facit. Ab huius similitudine Polypus etiam narium morbus dicitur, a quo cum morbum patientes, dicuntur polyposi. Martialis. Nasutum uolo, nolo polyposum. Crescit aruncula modo alba modo subrubra, quae narium ossi inheret, et modo ad labra pendēs narem implet, modo retro per id foramen, quo spiritus a naribus ad fauces descendit, ita crescit, ut postmodum conspicia possit. stranguat hominem, astricto praesertim, atque euro stantibus, ferro in modum sphaerae facta ab osse resoluuntur, adhibita diligentia, ne charalago laedatur, in qua difficilis curatio est. Est etiam quando pisces nomina habeant, quorum nulla ratio reddi possit, ut torsio piscis delphorum similitudinem habens, nisi quod tristior est, careta quilla lasciuia, rostris canicula similis. Atilus piscis grandis satis, qui in Pado inuenta pinguefens ad mille aliquando libras captus est athena to homo, nec nisi boum iugis extractus. et capio piscis notus, qui capitur in Bena. Piscis quoq; caeleste signum est. Duo hoc pisces constituunt, alter Notus, alter Boreus appellatur. Boreus inter equinoctialem, et aestiuum circulum sub Andromedae brachio collocatus, et arcticum polum spectans constituitur, Notus in Todiaco circulo positus est spectans ad occasum. Traxerunt uenerem aliquando cum Cupidine filio in Syriam ad flumen Euphratem uenisse, eodem repente superuenisse unum ex gentibus nomine Typhona, cuius aspectu territam uenerem sese cum filio in flumen proiecit, et in piscium figuram esse mutatus, ita demum periculo liberatos fuisse. Quae propter Syros ea loca incolebant ab esu, et captu piscium postea desistisse, ne numina sua laedere uiderentur uel edendo, uel capiendo. Hos pisces in propriam deinde effigiem reuersos, eam imaginem in caelo collocasse. Fuere etiam qui lacus, et stagna in domibus habuerunt, ut Nero princeps, qui marinas, atq; albulas aquas domi habuit. Item stagnum maris instar circumseptum edificijs ad urbium speciem. Quid stagnum sit, diximus superius. Lacus uero a stagno (ut Vlpianus inquit) ita differt, quod lacus est, qui perpetuum habet aquam. Stagnum uero, quod temporalem aquam habet ibidem stagnantem, quae plerumq; hyeme colligitur, aestate siccat. In stagnis hyeme cygni. anseres. anates. onocrotali. grynes, fulicae, alijsq; aquaticae aues mira uoluptate spectantur, et uarijs aucupiorum generibus capiuntur. Est etiam lacus, fontium, siue flumiuorum receptaculum. Virg. iamq; domum mirans genitricis, et humida regna, speluncaq; lacus clausos. Item uas, in quo una calcatur, ac mustum defluit. Plynii ipse uindemiaceas colligo. si tamen colligere est nonnunquam decerpere unam torculum inuisere. gustare de lacu mustum. Tibullus. Nec spes desinat, sed frugum semper aeternus Praebeat, et pieno pingua musta lacu. Lacus etiam trabs est in edificijs plana, a quo fit diminutiuum lacunar, a quo lacunarium, et per anastichon, laquear, et laquearium. Virgilius. dependens lychni laquearibus aureis. Iuuenalis. doctus spectare lacunar. Item a lacu, quando aquae receptaculum significat, derivatur, lacuna, quae aquae collectio est, quam alij Lamam, alij lustrum nominant. Virgil. Praesertim in certis si mensibus annis abundans Exit, et obducto late tenet omnia limo. Vnde cauae tepido sudant humore lacunae. Lacuna etiam dicitur fossa ad sicandos agros parata. Idem. Et totae solidam in glaciem uerte re lacunae. Lacus a graeco sumpsit nome, graecum enim λακων lacum nominant. Piscis graecae χηδός dicitur, a quo ichthyophagi dicti sunt populi montanas regiones Indorum habitantes, quos subactos Alexander Magnus iussit a piscibus abstinere, cum ante solis piscibus alerentur, a quibus habet nomen, χηδός enim piscis est, φάω edo. Sunt praeterea in aedibus sphaeristeria loca rotunda, uarijs lufibus, et uarijs ex-

ercitationum generibus apta. Item exedrae loca spatiosa, quasi triclinia, quae quasi ferē ad occidentem uerse esse solebant. Cicero. Tunc dedit opera quiescentibus alijs, in eam iam exedram uenisse, in qua Crassus posito lectulo requieuit. Sunt Oeci, in quibus ditaxat matres familias cum lanificis sedent. Qui locus etiam gynaeceum dicitur, et gynaeconitis. Aemilius Paulus, mater familias apud Romanos primum locum tenet aedium, atq; in celebritate uersatur. quod multo aliter fit in Graecia. Nam neq; in conuiuium adhibetur, nisi propinquorū, nec sedet, nisi in interiore parte aedium, quae Gynaeconitis appellatur. haec autem a τὸν οἶκόν deducuntur, quod significat habitum. unde diuis domus dicitur, a quo oeconomus ad ministrator rei familiaris, et oeconomia, quae ad rem domesticam, ac familiarem pertinet. et oeconomia administratio rei domesticae, et oeconomus uillicus, et oeconomus, quod significat administro, a quo oeconomus, hoc est Dioecesis, administratio dicitur. hinc pontificum Dioeceses dicuntur, in quas administrandi officium suum liberam habent potestatem, propter quod a quibusdam nouo quidem, sed non inepto uocabulo Dioecesanum uocantur. Oecumenicus autem uniuersalis dicitur, et ad totum orbem pertinens, unde Oecumenicum concilium dicimus. nam graecae οἰκουμένη orbem terrarum appellant. Et a χῆρος, quod significat hospes, hospitalia ipsa xenodochia dicuntur, quasi hospitium receptacula. Item ab eodem proxenetā deducuntur, quod proprie significat eum, qui inter aliquos est conciliator, et medius, ut qui in uindendo aliquid, aut emendo medius est. Item Xenodotus nomen proprium. fuit hoc nomine excellenti apud graecos historicus, patria Troezenus. et Xenocrates uir calaedonijs Agathonis filius, Platonis auditor, qui in academia Speusippo successit, scholam tenuit uiginti quinque annis, obiit secundo, et octogesimo aetatis suae anno, cum forte in sartaginem offendisset. et Xenophanes uir colophonius (ut Apollodorus refert) Oetomenis filius, qui esset uiginti annorum, patria pulsus fuit, scripsit elegias contra Hesiodum, et Homerum, fuit et alter Xenophanes lesbis poeta, Iambicis carminibus scriptor. Xenophon philosophus, et dux insignis patria Atheniensis, Crilli filius, Socratis discipulus, Platonis amicus, qui omnium philosophorum scripsit historiam, et ex ultimis Babyloniae finibus exercitum asperis itineribus in patriam rediit. septem fuisse Xenophontes leguntur. Primus, et secundus athenienses philosophi. tertius, quos quartus, qui Annibalici historiam scripsit. quintus, qui prodigijs quaedam, et fabulosa commentus est. sextus Paphius scripsit egregius. septimus antiquae comediae scriptor. Graecorum aedes praeter haec, quae diximus, etiam hospitalia habent, hoc est domunculas quasdam dextra, ac sinistra constitutas, quae proprias ianuas, triclinia, et cubicula habent. Item cum penus cellas. Mos enim Graecorum erat primo die ad coenam hospites inuitare, postero mittebant pullos. oua. olea. r. poma. reliquaq; res agrestes. Ideo pictores ea, quae mittebantur hospitibus, pictura imitantes, xenia appellauerunt. nam χῆρος graecae hospes uocatur. hinc Martialis tertium decimum librum operis sui, in quo eiusmodi munera distichis describit, Xenia nominauit, quod uersus ipsos pro xenijs mitteret. Hinc per diminutionem xeniola dicitur. Apuleius. Commodum meridies accesserat, et mittit mihi xeniola porcum optimum, et quinque gallinulas, et uini cadum iam aetate pretiosum. Omnis in hoc gracili xeniorum turba libello, Constat namque quatuor empti tibi. Quatuor est nimium poterit consistere duobus, Et faciet lucrum bibliopola Tripho. Haec licet hospitibus pro munere distichamittas, Si tibitam rarus, quam mihi, numerus erit. Inter hospitalia, et porticus, siue per-

filia ædium itinera sunt, quæ mesasli hoc est *μειωολο* dicuntur à græcis, quod inter duas aulas, hoc est inter duo atria sint interposita. nostri andronas appellant, nec græco, nec latino uocabulo græci enim andronas uocant loca, in quibus bina triclinia ponuntur, et uirilia conuiuia sunt, quod in his mulieres non intereunt. Post hæc in ædibus sunt horti. horum alij in solo sunt, alij pensiles, hoc est supra ædificia constituti, quales à te Federice princeps supra regie tue amplissima præsepia ædificati sunt. tanto artificio, decore, sumptu, ut stuporem potius, quam admirationem spectantibus afferant. In inferioribus horti diætæ sunt modo paruo, modo maiusculæ, in quibus etiam cubacula finis sunt stabadia, hoc est parua cœnationes, in quibus scriptum esse solebat, quot conuiuias cœnationes caperet. Martialis stabadium. Acipe lunata scriptum testudine signum. Octo capit. ueniat quisquis amicus erit. Plynus, in capite stabadi in candido marmore uite protegitur. Fiebant etiam stabadia à tabulis, quæ ebore, atq; auro ornabantur, transferebanturq; de loco ad locum, prout libido animi ferebat, de hoc locutus est Martialis, cum inquit, Et testudineu mensus quater hexaclinon, ingenuit atrio non satis esse suo. Heraculum uocat stabadium sex capiens conuiuias. Sunt Hippodromi, hoc est loca ad cursum equorum disposita, quæ statim in tantum oculis tota simul offeruntur, hinc, atq; hinc platanos, aut buxos, aut cupressos, aut alias arbores perpetuo uiuentes habentia, et à cursum equorum appellata. Græci enim ἵππων equum uocant, ἵππων cursum sunt xystr, hoc est loca exercitatio nis corporis accommodata, quas græci παραδρομίδας uocant. à latinis etiam ambulationes dicuntur. Plynus. Ante cryptoporticum xystrus est uiolis odoratus. Cicero. Sed tamen nihil ei restabat, præter balnearia, et ambulationem, et auariu. Idem. Quæ basis uille erat, quæ inter columnas ambulationis, ambulacra etiam appellantur. Plynus. Tum fora, atque Gymnasia, et pro suis extera portibus ambulacra miremur. Græci tamen xystrum uocant porticum ampla latitudine, in qua athletæ per hyberna tempora exercentur. Xenophon ἰρ τῷ εὐσῷ περιπατῶν, à quo xystra dicuntur athletæ in xystris pugnant. Suetonius. Nec tamen eo minus aut xystrorum certationes, aut gladiatorum pugnas seuerissime semper exegit. significat enim εὐσῷ Spiculum, hastam, telum. Item adiectiuum est, et dicitur ornatus. ter. sus. polius. Et sedilia in horti uarijs locis disposita sunt, quæ ambulatione fessos, ut cubiculij ipsam inuuant, à sedendo sedilia appellata, hæc maxima in hypodromo, xystrisq; constituantur. Sunt præterea in hortis topiaria, hoc est opera ex arboribus, aut fruticibus, aut herbis facta ad decorem, ut sunt testudines. cæmæ. naues. columnæ. uiculae, alijsq; huiusmodi, quæ ex sansuo, libaontide, e. dera. buxo, alijsq; herbis, atq; arboribus fieri conspiciunt, dicta ἀπό τῶν τόπων, hoc est à locis, quæ in his uaria constituantur. Cicero. Topiarium laudauit, ita omnia conuestruit e. dera. Plynus. Accidit in topiario opere lauri genus, quæ taxa dicitur ex crescente in medio folio parum ueluti lacina. Idem, Ramos spergit à radice topiarij, ac coronarij o pis. hinc topiarij dicitur, qui topiaria faciunt, sicut coronarij, qui faciunt coronas. Idem. Satiuæ myrthi genera topiarij faciunt. Tarentinam folio minuto, nostratem paulo. exoticam densissimo seminis foliorum uersibus. item ars ipsa faciendi huiusmodi operis topiaria uocatur. Cicero. Vt deniq; illi topiariam facere uideantur, et ederam uedere. Extra urbem uero Ager est, dicitur, ut Varro existimat, quod in eo aliquid agatur, quamuis aliqui à græco potius derivatum uelint, quod est ἀγρός. Est autem ager modo territorium, quod urbi circumpositum est, ut ager romanus, ager leontinus. modo locus in rure, quem colimus, si-

ue arando, siue conferendo, et is, q feritur frumentis, ab arando dicitur Aruum. Primum ager plurali caret, dum tantum loquimur de singularum urbium territorijs, et complectitur nemora, saltus, pasua, motes, lacus, flumina, cæteraq; huiusmodi. Quod si dicamus romanos agros, Campanos, leontinos, priuatum cuiusmodi agros intelligimus, in quibus hæc includuntur. Si uero romanum, campanum, ac leontinum agros, prorsus territoria significamus, ideoq; omnia illa cõplectimur. Ab agro fit agricola, hoc est cultor agrorum, et agrestis, qui syluestrem uitam agit, ac feram, sicut apud græcos ἀγριος dicitur Ferus, unde in compositione onager dicitur est asinus ferus, de quo alibi dicimus. Item agreste, quod ad agrum attinet, unde agreste uocamus, quod in agris, non in hortis nascitur, aut fit. Sicut campestre, quod in campis, ut agreste olus, agreste opus, et similia. et agricultor, qui agrum colit, et a colendo etiã colonus dicitur. Et per agro, quod est inquirendo circum. Virgilius. illa fugit syluas, saltusq; peragrat. à quo fit peregrinus, id est aduena, et aliena loca peragrans, et peregrinatio itio per alienas terras. et peregrinor uerbum, quod est per aliena loca proficiscor, unde peregrina sacra dicta sunt, quæ ex alijs urbibus religionis gratia sunt aduecta. et peregre aduerbium, hoc est peregrinando. Terentius. Peregre profectus. in hoc enim differt peregrinus ab hospite, qd peregrinus simpliciter eum significat, qui in sua ciuitate non est, Hospes uero eum, qui in aliena ciuitate est. Hospites ergo uocantur, qui siue in priuato, siue in publico hospitio sunt, et tam qui recipiunt, quam qui recipiuntur. Ouidius. non hospes ab hospite tuus. Cicero. Per dextram istam, quam hospes hospitij porrexisti. Sed proprie hospes dicitur, qui priuatim, et amicitie causa uel recipit, uel recipitur, unde et pro amico externo capitur. et hospitium pro amicitia. Idem. fuit mihi cum illo uetus hospitium, hoc est amicitia, uel familiaritas, uel me hospitante apud illum, uel illo apud me conuicta. Hospitium etiam diuersorium significat. Idem. Ex hac uita discedo, tanquam ex hospitio, non tanquam ex domo. Commorandi enim natura diuersorium, nõ habitandi dedit. Ab hospite deriuatur hospitor, quod est stabulor, diuerto, et hospitium, de quo diximus. et hospitale hospitium, domus, de qua superius diximus. et hospitalis adiectiuum, quod modo significat liberalem, et facile suscipientem hospitio, aptumq; ad seruendum hospitij, modo ad hospitem pertinentem, ut hospitalis lex, et hospitalitas, ipsa facultas. et (ut ita dicam) benignitas in recipiendos et hospitaliter aduerbium benigne. facilliter et hospitij, quæ facile suscipiunt, unde hospitum terram dicimus, in qua facile suscipimur, et hospitij æquora, siue hospita flumina, per que nauigari, aut transiri potest. Virgilius. puppibus illa prius patulis nunc hospita plaustris. Aliquando etiam hospita pro eo, quod est uicina accipimus, quia nihil nobis hospitio uicinius esse potest. Inter agrum, fundum, aruum, prædium, et possessionem hanc esse differentiam tradunt. Ager est (ut diximus) locus in rure, quem colimus. Aruum, ea pars agri, quæ sementi datur. Sallustius. Quia Numidæ pabulo pecoris magis, quam aruo student. Quintilianus. Pauper, et diues in agroniam erant iunctis hortulis. sed ex omni parte circumuectus diuitis ager, uix tenuem ad gressus meos semitam dabat. Quid agimus? Vndique uallo diuitiarum clausi sumus. Hinc horti locupletis. hinc arua inde uineta. hinc saltus. Ab aruo aruales fratres dicti sacerdotes, quos Romulus primus instituit, seq; inter illos duodecimum Fratrem appellauit, ut arua fruges ferrent, ciq; sacerdotio Aca Larentia, quæ postea populum romanum heredem instituit, Romali nutrix, tribuit albas insulas, et spicam coronam pro religiosissimo in-

signi, quæ prima apud Romanos corona fuit, et hic honor nõ nisi uita finitur, exulesq; et captos comitatur. Fundus etiam pars agri est, singula enim præta, singule uinetae. singuli horti. singula oliueta. pomaria. arbutia. pasua. salicta. nemora. aucupatoria, uenatoria, piscatoria loca, siue uillam, atq; ædificium, siue piscinam, siue uiuaria habeant, siue non habeant, singuli fundi sunt, et hoc in agro duntaxat. Nam in urbe, opido. u. o. castello, quicquid tale est, prædium dicitur, à præstando, sicut prædes (ut Varro uult) ut alij, à prius dando, siue ualde dando. Sunt tamen prædia etiam in agro. Itaq; definire possumus, fundum esse rusticam possessionem. Prædium uero et rusticam, et urbanam. unde anteurbana prædia uocabantur, quæ urbi erant propinqua. Possessiones generale nomen est, nam et tabernæ, et hospitia, et horrea in urbe possessiones dicuntur, et simpliciter omnia bona, quæ uulgo uocantur immobilia. Cicero. Possessiones notabat et urbanas, et rusticas. Idem. Etenim isti callidi aestimatores præta, et agros magis aestimant, quod ei generi possessionum minime noceri potest. Dicitur tamen etiam possessio, non ipsa proprietatis, sed usus, et actio possidendi. Modestus, Quicquid enim apprehendimus, cuius proprietatis ad nos non pertinet, aut nec potest pertinere, hoc possessionem appellamus. Fundum à funda dictum quidam existimant. Vnde extant ridiculi uersus Ciceronis. Fundum uero uocat, quod possit mittere funda, Ni lapis exciderit quæ causa funda patet. Alij à fundo, quod est ima pars uniuscuiusq; rei, quod scilicet fundus sit ac fundamentum pecudum, atq; pecunie, uel quod fundit quotquot amnis multa, uel quod sit planus ac similitudinem fundi uasorum. Campus obiter est planities terra ampla, et grandis, ideoq; speciosa platea, siue aræ campi uocantur, ut Romæ campus Martius. diciturq; à capiendo, quod animalium, seu rerum multitudinem facile capiat. siue qd ueteres principio ex agro tantum plano fructus capiebant. Collis est exiguus monticulus, siue per se sit à monte separatus, siue pars montis ita uocatus, quia collis post campum caperunt colere. Ab hoc Collatina dea, quæ collibus præest. Hinc urbs Roma septuagillis dicta, quod septem habeat colles, palatium. Quirinalem. auenturum. coeliuum. uirginalem. exquilinam, et ianicularem. Iugum, ipsa montis procliuas, et (ut ita dicam) prona supinitas, qualis est in colle Cluius, quamuis cliuus ponatur etiam pro colle mitiore, uelut cliuus capitulinus. Cliuus, qui ducit ad Ianiculum, quos in urbe sanctus collis esse, propter quod dicitur septuagillis. et apud ueteres festa quædam fiebat septimontalia. Iuius. Quantum in altitudinem egrediebantur magis, magisq; syluestria, et pleraq; inuia loca exapiebant, ut uero iugis appropinquarebat, quod rarum in alijs esset, adeo omnia contenta nebula, ut haud se. us, quam nocturno itinere impedirentur. Dicitur autem cliuus à clino, quod est inclino, et iugum à iungendo, quod iungatur, et in acutum arctetur. Ab hoc Iugentinus Dens, qui præest iugis. et iugosum dicitur, quod in iugum accinitur. et decliuus, incliuus, atq; incuruus. et accliuus, erectus, et in cliuum a ruminatus. A quo accliuus. Caesar. Ab eo summine pari accliuitate collis nascebatur. Item cliuium ueteres difficile dicebant. Vnde cliuia auspicia uocabantur, quæ aliquid fieri prohibebant. Montis definiunt esse terrarum tumores altissimos. Diminutiuum montis, est monticulus, hoc est paruus mons. Sicut uillulus paruus collis, cum per duplex. ll. scribitur. Nam si per simplex. ll. scribatur collis, significat exiguum, ac tenerum brassicæ caulicem. Diuiditur autem mons in radices, latera. iugum. uerticem pro qualitate locorum. Interdumq; mons pro saxo ponitur. Virgilius pensan-

temq; unâs manibus capita aspera montis, Ferro inuassisset. sicut aliquando saxum promonte. Idem saxi de uertice pastor. A monte deriuatur montanus, ut montani imbres, montana nebula. et montosus, ut montosa regio, montosa loca. et montiuagus, qui per montes uagatur. et montigena, qui in montibus genitus est. et septimontium, locus septem montes habens. Vnde septimontalia dicta. Ab eminendo quidam montem appellatum existimant, quasi eminentem, propter quod omne, quod eminet, dici mons potest. Virgilius. præruptus aque mons. Promontorium quasi præeminentis mons dictum, significat enim montem in mari prominentem. Plynus. promontoria aperuntur mari, et rerum natura agitur in planum. Idem. Adiuunctaq; insula Eubœa, et excurrente uelut in altum promontorio attica terra. V allis dicitur id spatium conuallium, quod est inter duos montes, uel colles, siue quasimq; rupes altiores, quod hinc, atq; hinc uallata sit. Cuius diminutiuum est uallacula. A ualle uallonia dea, quæ uallibus præest. Item conuallis, quæ nostra sententia, est arcta uallis, et quasi conuincta, quales sunt, quas metaphoricè Fauces appellamus, quæuis ab alijs dicitur esse planities ex omni parte comprehensa montibus, uallibus. ue. Vnde conuallis appellatur scissio terre manu facta ad deducendam aquam. Plynus. flumina ad lauandam hanc materiam iugis montium duxere. Corrogos uocant à corruatione. Præcepisse libramento oportet, ut fruaris quando insuat. Ita que altissimis partibus dicitur conuallis, et interualla substructis canalibus iunguntur. V allere, firmare est, atq; munire, et quasi uallum facere. A quo fit circumuallare. V allum est munio castrorum, quod est uallis fiat. V allus sudis est, siue palus, cui uitis alligatur. Virgilius. Et uallos primus sub tecta referto. Solebant autem milites sudet secum gestare, quibus castra muniebant. Idem. Quæ adridasq; sudet, et acuto robore uallos. A uallo heteres uallesit pro perierit dixere, quod qui uallo eijciuntur, pro perditis habentur. Item à uallis interuallis, hoc est spatium, quod inter palos est, uallum castrense constituentes. à quo omne spatium interuallum est nuncupatum. A uallum uero uallaris corona, quæ donari solebat, etiam per diminutionem fit ab eo, quod est V annus. Cereale hoc cribrum est. dictum (ut Varro putat) à uolatu, quod inde dum iactatur, leuia uolens. Virgilius. et mystica uannus Hiacchi. in hoc etiam ob apacitatem coloni frugum primitias congerere solebant, ut Libero sacrificarent. Idem poeta mystica dixit. Quippe mysticum græci dicunt omne id, quo in arcana deorum sacris utuntur, qualia erant Bacchi organa, quæ noctu clam à solis mulieribus celebrabatur. et mysteria arcana sacra appellabantur, hinc non sine mysterio fieri dicimus, quod occulte aliqua, quasi sacrorum ratione perficitur. A uannus fit uerbum uanno, à quo euanno, quod est uentilo. moueo. Cuius passiuum est euannor, sicut uannor à uanno. Lucilius. Nunc molere illa, aut ut frumentum euannetur uis. Varro de re rustica. Ut quod leuissimum est in ea, atque appellatur acus, ac palea, uannatur foras extra arcam. Eudæne Martus filia fuit ex Thebe uxore Asopi, uxorq; Capanei, quæ, cum maritum apud Thebas rapum audiuisset, in mortis stuporem dirigit, deinde, cum funus eius celebraretur, se in rogam proiecit. Ouidius. Acipe me Capaneu, ameres miscebimus inquit. Rupes sunt præruptæ partes terræ propter altitudinem, ac procliuitatem inaccessæ. Hinc à rumpendo dictas existimant, quales sunt, quæ uel torrentium sunt. Vnde fluminum quoq; altiores, atq; inaccessas (ut ita dicam) ripas, rupes appellamus. Nam ripæ planæ sunt, quas Vlpianus definit esse, quæ

flumen continens, naturalem cursus sui rigorem tenens. Vnde ripariae hircundines dicuntur, quae in ripis nidus faciunt. Nam litus maris proprie dicitur, desiniturque a Celso quousque maximus fluctus a mari peruenit, idque M. Tullium diuine primum consueuisse, cum arbiter fuisset electus. Poetae litus aliquando capiunt pro terra mari vicina. Virgilius. cui litus arandum. Interdum etiam pro ripa litus usurpans. Est praeterea litus locus circa aram pedes duodecim a litando dictum, quauis lito primam syllabam correptam habeat. A litore litoreum, et litorale deducitur, ut litorea arena, litoralis plage, et a litando dicitur litus, quod fluctibus oblinatur. Sylua proprie dicitur, quae caedua est, hoc est quae habetur in eum usum, ut ex ea materia caedatur. Quod si facta sit, nihil minus sylua dicitur, quoniam rursus ex stirpibus, aut radicibus renascitur. Sylua a graeco dicitur ὕλη, quod significat materiam. Quapropter materia denotat omne lignum, cum tigna dicitur duntaxat ea materia, quae aedificijs apta est, a quo conignatio deducitur, hoc est strues e lignis in domo habitandi gratia facta, unde superior conignatio, et inferior conignatio dicitur. Hinc materiarius faber, hoc est lignarius dicitur, et materiaria fabrica lignaria, et materiari lignari. Hinc etiam syluam uocant subitum illud scribendi genus, quod quadam festinandi uoluptate desinit, estque uelut prima materia, quales sunt Papij syluae, de quibus ipse sic scribit. An hos libellos, qui mihi subito calore, et quadam festinandi uoluptate fluxerunt, cum singuli de summo meo prodissent, congregatos ipse dimitterem. Quint. Dixerunt est huic eorum uitium, qui primo decurrere per materiam stilo quam uelocissimo uolunt, et sequentes calorem, atque impetum ex tempore scribunt, hanc syluam uocant. Repetunt deinde, et componunt quae effuderat, sed uerba emendantur, et numeri. manet in rebus temere contextis, quae fuit leuitas. Materiam quidam existimant a matre dictam esse, est enim materia, ex qua aliquid fit, ut materia libri est membrana, et atramentum. Item materia libri, ipsa hypothesis. Horatius, Sumite materiam uestris, qui scribitis, aequa uiribus, materia domus, Calx, cementa, tingua, tegulae. Quapropter non immerito materiam appellatione ligna comprehenduntur, siue quod ex his diuersa aedificia fiant, seu quod graeci ὕλην pariter et syluam, et materiam uocent. Ab hoc fit materiale, quod materia est, et materialiter aduerbium. Materialiter enim sumit aliquid dicitur, cum non forma rei, sed materia significatur. A sylua, syluestrem, et syluaticum dicimus incultum moribus, atque asperum, et syluanum syluarum deum, quem graeci Πανα uocant. Et sylueculam, ac syluulam paruam syluam, et syluolam syluarum habitantem, et syluium, quod in sylua ortus fuerit. Lucus nequaquam caeduis est, ut sylua, quin potius manus conitus, religiosusque, ac alicui deo, uel alicuius hominis cineribus consecratus, ideoque aut circa delubra deum, aut circa sepulchra positus est, et a luce sacrificiorum, lucus appellatur. Saltus sylua est non facile peruia, ideo a saltando dicitur, in quo pasci et aestuare pecudes solent. Et silocus, atque aer patitur hystare. A quo Saluarj huiusmodi syluarum custodes dicuntur, sicut insularj insularum custodes. Pomponius. Dominus proprietatis etiam inuito usufructuario, fundum uero aedes per saluarium, uel insularium custodire potest. Nemora uoluptatis causa comparata sunt, et plena amenitatis, dicta a πῆρ ἢ μω pasco, quod in his greges, atque armenta depasci soleant. A Nemore nemorale dicitur, quod nemoris est, ut nemoralis umbra, nemoralis frigus. Item. Nemorensis. Suetio. Nemorensi regi, quod multos iam annos potiretur sacerdotio, ualidiorum aduersarium subornauit. Nemus appellabatur locus qui

dam haud longe ab Aricia, in quo lacus est, quod speculum Dianae dicitur. Item nemorensis lacus, et nemorensis ager, et nemorensis, sicut Thusculanum, et nemorensis rex, qui Dianae Ariciae sacrificijs praerat. Suetonius de Caesare, uillam in nemorensi a fundamentis inchoatam, magnosque sumptus abolutam, quia non tota ad animum ei responderat, totam diruit. Nunc eo in loco exiguum oppidum, quod incolae ueteri loci appellatione Nemus appellat. Quidam dumum a nemore non distinguunt, graeco δρυμὸς, hoc est dumus dicitur. Hinc dumosum, frondosum dicimus, et dumetum locum nemoribus constitum, qui dumosus locus a ueteribus dicebatur. Inter se rebane enim frequenter. S. literam committere pro committere dicentes, et caemoenas pro caemoenas. Prata sunt, ex quibus foenum colligitur. Vnde pratum uel pianus appellat, in quo ad fructum percipiendum falce duntaxat opus est, ex eo dictum, quod sponte sua paratum sit ad fructum faciendum, quapropter et fructus ipse foenum uocatur a foenore, quoniam id ipsum manens quotannis nouum parit. A quo festuca appellatur, et a foeno foenifex, qui foenum fecit, et foenifexum foenitio, et ueluti messis foeni, et foenariae falces, quae apertae sunt, sicut arboriae, quae non apertae, et lunaria, quibus lumetis, hoc est spinas secamus. Luna enim genus spinae est, quae in pratis nascitur, dicta, quod agricolae eam e terra lunam, hoc est solunt. A quo lumeta loca luma plena, et scirpicula, quibus in scirpandis hoc est lignandis uineis unum ad amputanda superflua ligamentorum. Scirpi fragiles, palustresque sunt, nec in fructum, ueprum uel, aut caulium, siue herbarum genere numerantur, ex his teguntur domus, et tegetes sunt. Item detracto cortice candelarum luminibus, et funeribus seruire olim consueuerunt. his uelificatur in Pado nautici, et in mari piscatores aspi praeposito more uela intra malos suspendentes. Mauri quoque nappalia sua hoc genere tegunt. Hinc factum est prouerbum. Nodum in scirpo queris, de his, qui in rebus claris, atque apertis difficultatem faciunt. Ab hoc scirpo uerbum deriuatur, quod est uincio, ligo. Hinc scirpita dicitur doliua quassa, cum alligata sunt. Item scirpea, quae uirgis scirpatur, hoc est colligado implicatur, in qua stercus, aliudue aliquid simile uehiter iumentis. Sunt etiam praeliariae falces, quibus Caesar Venetus superauit. Sunt item uineaticae falces, quibus putantur uites, et syluaticae, quibus syluae caeduntur, et rusticae, quibus passim ad diuersa opera uuntur rustici. A falce falcatij dicitur, qui falces gestant, hoc est messoris, et falcesferi, falcem ferentes, et falcati currus, falcebus instructi. Macrobius. Inducebat etiam currus cum falcebus, et elephantos cum turribus, et falcatiae cotes, quibus falces accuntur, siue ille oleariae sunt, siue aquariae, et falcatum quodcumque in falce formam arcuatum est. Plinius. Falcatasiliqua sunt. et falcare, ac defalcare, quod significat tollere, amputare. et falcones, quorum digiti pollicis in pedibus intro sunt curuati ad similitudinem falcae. A quo et falcones aues ex accipitrum genere appellantur, inter quas praestant ij, quos graeci ἰπῆρες, hoc est sacros uocant. Apud Thuscos ueteres falco, capus uocabatur. unde de Capuam urbem Capaniae a se conditam Capuam uocitauerunt, quod uiso falconis augurio, eam condidissent. Sunt tamen qui uelint eam a locis campestribus, in quibus sita est, appellatam. Ab hac ea regio Campania dicta est, a qua campani, nisi malimus Campaniam quoque, quod campestris regio sit, a campis uocitatum. et falcidia lex, quae falcat, hoc est amputat legata, quando saltem quarta pars bonorum non superstiti haeredibus, ea est huiusmodi. Quicunque cinis romanus post hanc legem rogatam testamentum faceret, quantum cuique romano pecuniam iure publico dare, legare uel uolet, ius, potestasque est, dum ita

dum ita detur legatum, ne minus, quam quartam partem haereditatis eo testamento haeredes capiant. eis, quibus ita datum, legatum uel erit, eam pecuniam sine fraude sua capere licet, isque haeres, qui eam pecuniam capere iussus, damnatusque erit, eam pecuniam iam debet dare, quam damnatus est. Falcem a farre dictam supra demonstrauimus. In Capania a se cando secula appellatur. A prato fit pratense, quod prati est, ut pratensis herba, pratenses fungus. Hortus est siue in urbibus, atque oppidis, siue in uillis, ruriusque locis, in quo arbores, et olera oriuntur. Apud ueteres omnis uilla hortus dicebatur, quod ibi, qui arma capere possent, orirentur. Ea autem ratio a quibusdam aspiratur, ut differat ab ortus, quando natum, siue natuinitatem significat. Quidam ita distinguunt, ut hortus tam singulari, quam in plurali horum olitorum, hoc est herbarum rium significet, cuius diminutuum est hortulus. In plurali uero duntaxat arborarium, qui a nostris pomarium, a graecis παραδισος, hoc est paradysus uocatur. Oitor est qui olerum hortum exeret. Olius enim dicitur omnis herba folijs intubo similis, cuius folijs, et caule in edulium utuntur. Vnde Horti olitorij dicuntur, hortij herbarum, et Hostia olitoria hostia hortorum huiusmodi. Plinius. Est lactuca genus adeo lati caulis, ut hostiola oitoria ex his facituri prodiderint. Theophrastus. Olera enim uocamus, quae in usu cibario sunt ut intubum, aphaca, procellia, fenecio, atque in totum quaecumque intubacea sunt propter foliorum similitudinem. Plinius. Gemina bene natura, et olera, et capite ipso exilientis. Idem. V sus beas et cum lente, ac faba, idemque oleris. Idem. Olius, caulesque, quibus nunc principatus hortorum apud graecos in honore fuisse non reperio. V illa non ager est, sed domus in agro. Plinius. Modus hic probatur, ut neque fundus uillam quae rat, neque uilla fundum. Non ut fecerunt iuxta diuersum eadem aetate exemplum L. Lucullus, et Quim. scauola, cum uilla scauola fundus careret, uilla Luculli agro. Hinc domus, quae in urbe est, urbana domus dicitur. Villa uero hoc est domus, quae ruri est, domus rustica, quae paenorum lingua Ma-gar appellatur, unde uille magna dicitur. Mapalia uero eadem puncta lingua agrestes case, et furnorum similes appellantur. Virgilius. et raris habitata mapalia tectis. Dicta autem uilla est a uehendo, hoc est trahendo, quasi uehilla, quod in eam fructus uehebant ex agris, et uehebant, cum eos uendebant, sicut uia, quod per eam uehebant, propter quod a principio uocabant ucheam, non uiam, et ueliam, non uillam, et qui uecturis uehebant, uellaturam facere dicebantur. Quidam tamen uiam quasi tam dictam existimant, quod per eam itur, ut supra diximus. A uilla fit uillula diminutuum, hoc est parua uilla. Item uillius, et uillia, qui uille praesunt, et uillia, quod modo est rustici. Pomponius. Ego rus eo, ut aliquot diebus uilliam, modo uilla praesentis esse. Idem longe ab urbe uilliam, quod herus rarenter uenit. Non uilliam, sed dominari mea est sententia. A quo uillatio ipsa (ut ita dicitur) negotia rustica, et uillatium, quod uilla est, unde uillatiae passionis dicuntur alimenta, quae pertinent ad animalia muta, quae ruri nutriuntur, ut puta, ad pecudes. aues, feras, pisces. Apuleius. Modesto uero hosti quiete uillatiae, omniisque denique prouinciae uolupterij secessus sumus. et uillanus, qui in uilla habitat, sicut paganus, qui in pago, unde semiuillanus, et semipaganus dicitur, hoc est semirusticus. Derisus ipse semipaganus. Ad serua uatium armen offero nostrum. Sunt quoque a uilla dictum uelint una litera abiecta, quod omnia in uilla uilliora sunt, hoc est minori pretio uendantur, quam in urbe. Vile enim proprie dicitur, quod paruum ualeat, cuius contrarium est carum. L. Piso, Romulum dicunt ad

coenam uocatum, ibi non multum bibisse, quia post die negotium haberet. ci dicunt Romule, si istuc omnes homines faciat, unum uilius sit, is resti ondu nimo uero carum, si quantum quisque uolet, bibat. nam ego tibi quantum uolui. Hinc uile etiam pro abundanti ponitur, quia quicquid nimis abundat, uile est, hoc est paruo uenditur pretio. Virgilius. uilemque fasilolum. Ab hoc fit uilitas, et uilito, quod est uile facio, et uile-fo uile fio, et uiliter aduerbium hoc est exiguo pretio, et quasi cum contemptu. Rus locus dicitur extra urbem ubi agri sunt, et uilla, dictum, quod in agris quotquot annis rursus eadem fiant, ut rursus capias fructum. Hinc ruro fit, et ruror, et rustior eiusdem significationis, hoc est ruri dego. Plautus. Dum rurant homines, quos liquorum. Varro. Dum in agro studio sus ruror. Plinius. Cum simul astate rusticarentur, et rusticus, qui modo ruri est, ut domus rustica, modo, uita, et moribus incultus, quasi semibarbarus. Vnde ueteres rustice pro barbare usurpabant, et rusticanus adiectiuum. A quo aduerbium rusticane. Item rusticatum pro rustice. Pomponius. Ego rusticam tanquam urbanam nescio. et rusticatus contra-ria urbanitati. Est autem urbanitas, quae significatio proprium quendam, ut supra diximus, gestum urbis, et sumptum ex conuersatione doctorum tacitam eruditionem, et rusticum uilium, quae quare dicitur Calendarum Septembris celebrabantur, quo die primum in urbem unum de ferebant, et rusticula uis per dicitur similis, nisi quod rostrum longius habet. Martialis. Rustica sum per dicitur. quid refert si sapor idem, Carior est per dicitur sic sapor illa magis. et ruyigena, qui ruri cognitur. et ruricola, qui rus colit. et ruyestris, idem quod rusticus. Apuleius. ruyestri uocabulo uulgus indoctum rosas laureas appellat, et rusci uirgulae, quibus uites ligantur. Virgilius. nec non etiam aspera rusci uirgula per syluam. Fructus est, ex quo uincis sapor fuit, Graeci χαμαίω πολυώνυμο δὲ χαμαίω nomine, hoc est humilem myrtum, et acutum myrtum, folia quippe myrto similia, sed acutiora et rigidiora habet, producitque bacca rufas ad cerasiorum similitudinem. Item. Ruypor, quod est diligenter seruitur, et quasi rus quoque perquiro. Accus. Vacantes ruyantur syluas. proprie autem ruyantur gallinae, hoc est scalpunt. Ab hoc fit compositum cor-ruypor, quod significat ex animo, inquiri. Plautus. Corrupta re tua consilia in pectore. Agrorum diuersae species sunt, est ager cultus a colendo dicitur, siue (ut Varro sentit) ager quod ibi cum terra semina coalescant, et incultus. Item ager consuetus, in quo satuae arbores sunt, et incultus, ubi non sunt arbores. Ager restibilis, qui restituitur, ac restitur quotannis. Plinius. Ordeum in nauali, et in agro, quod restibile possit fieri. Idem. Vbertus tamen tanta sunt, ut sequente anno sponte restibilis fiat seges impressis uestigio seminibus. Columella. pastinum uocant agricolae ferramentum bifurcum, quo semina panguntur. Vnde etiam repastinari dicta sunt uinae ueteres, quae restiebantur, haec enim propria appellatio restibilis uineti erat. Nunc antiquitatis imprudens consuetudo quicquid emoti soli uineis praeparatur, repastinatum uocat, et ab hoc repastinatio dicta. Ager noualis conerario, qui inter mittitur, ut nouetur. Noualis inquit Paulus est terra proficifsa, quae anno cessat. et Plinius. Nouale inquit est, quod alternis restitur. Virgilius. Alternis idem terras cessare nouales, et segnem patere situdure ferre campum. Hinc et nouatus ager dicitur. Cicero. Vt agro non semel subactis, sed nouato. Accipitur tamen etiam nouale, siue noualis ager, seu noualis feminino genere pro aruoprimo proficiffo. Quin. Mox nungentibus lacertis humum fodere. Segnem futuris noualibus eruere syluam. Hieronymus. Nouale est ager nunc primum

proficissus. Virgilius, impius hanc tam culta non alia miles habebit. Ager aratus datur, qui aratur. Agri enim apud veteres Romanos binorum dimittat iugerum erant, nulliq; maiorem modum Romulus tribuit. Iugerum vocabatur, quod uno iugo boum in die exarari potuisset. Actus, in quo boues agerentur, cum aratur, impetu iusto. hic erat centumviginti pedum, duplatusq; in longitudinem iugerum facebat. in domo rustica eadem ferè partes esse possunt, quæ in urbana, sed in rustica loco atrij pars est. Sunt autem cortes villarum intra maceriam spatia. Est etiam in domo rustica edificium propè aream ex una parte apertum, in quod nubilo tempore reponitur missis potest, dum tritura viscat, quod ex ea parte fenestras habet, unde commodissime perstrari possit, id à nubibus nubiliarum appellatur. STAGNA NERONIS. Habitat Nero (ut supra diximus) in domo sua stagnum maris in situ circumscriptum edificij ad urbium speciem. ERANT. Sum est uerbum esse substantiuum ut dictum, quia per se subsistit, nec indiget alio in ipsum uero cetera uerba resoluuntur, ut ego lego, id est ego sum, qui lego, id est tu es, qui dicebas, ille intelligit, hoc est ille est, qui intelligit, et in huc modum cetera, propter quod huiusmodi uerbum sæpe numero prepositus pronominibus demonstratiuis, non positum intelligitur. Virgilius, hic Cæsar, et omnis Italia progenies. Idem. Tunc ille Aeneas, quæ dardanio Anchise. Idem. Nam Polydorus ego, sæpe etiam demonstratiuis aduerbijs positus non est necesse huiusmodi uerbum ponere. Idem. Ecce tibi Aufoniae telus. Item nomine substantia possum idem uerbum frequenter sine deficit. Lucretius. Quis furor o cives, quæ tanta licentia ferri. Virgilius. Quis tibi tunc Dido cernenti talia sensus? Quisne dadas genas. Quis quosq; et quantus, si addantur in oratione, desunt aliquando uerba substantiua. Inuenio qualis facies, et quali digna tabella. Copulat autè substantiuum uerbum aliquando similis casus. Virg. Rex erat Aeneas nobis. Aliquando genitiua adiungitur. Idem. gratas persoluerè dignas Non opis est nostræ. Non unquam datus. Idem. Sunt mihi bis septem præstanti corpore nymphae. interdum ablatiuus, uel accusatiuus cum prepositione in, uel sub, uel a, uel uel alia huiusmodi, ut ius est in armis. Omnes sub caelo sumus. Non est hoc apud Persas, non penes Aegyptios. Prætor, cum hæc agerentur, prætribunali erat. Aliquando etiam ablatiuo sine prepositione, ut magno animo sum. Plerunq; duobus datiuus, ut sum tibi impedimento. hoc mihi cura erit. sæpe etiam aduerbio. Virgilius. hic illius arma. Hic curru fuit. itè infinitiuo alterius uerbi. ut animi fortitudo est aduersa. conuenere. Interdum nullu post se casum habet, ut Quæ sunt, quæ fuerint, quæ mox uentura trahantur. Ab huius uerbi infinitiuo, quod est esse, fit essentia, quæ idem, quod esse significat, quando esse nominaliter accipitur, quale apud Persium. et nostrum illud uiuere erit. et alibi. Velle suum cuique est, nec noto uiuunt uno. item alibi. usque adco ne scire tuum nihil est, nisi te scire hoc sciat alter. Quod genus loquendi apud grecos frequentissimum est, qui infinitiuo tanquam nomini apponunt articulum, et prepositionem. infinitiua non planè uerba, sed uerborum nomina esse dicentes. ut ergo uelle ipsum, idem est, quod potentia, et scire ipsum, quod scientia, et posse ipsum, quod potentia, et uiuere ipsum, quod uita, ita ipsum esse, quod essentia, à quo essentiale dicitur, quod ipsius essentie est, et essentialiter aduerbiuum, quo nonnulli uentur se uidentur essentiam. Anrelius. Sicut enim ab eo, quod est sapere, uocatur sapientia, sic ab eo, quod est esse, uocatur essentia nouo quidem nomine, quo usque ueteres non sunt Latini sermonis authores, sed iam nostris temporibus

usitato, ne deesset etiam linguæ nostræ, quod græci appellant *ouslar* hoc enim uerbum è uerbo expressum est, ut diceretur essentia. item ab eodem Ens, et Entia deducuntur. Præterea composita sunt assum, quod non significat præsens sum, ut quidam putant, sed propè sum. Propter quod Virgilius, cum præsentem significare uellet, addidit coram libro primo aeneidos. Coram quem queritis assum Troius Aeneas. Hinc ueteres assas uocabant nutrices, quod assint ips, quos nutriunt, nec ab eis uel exiguo tempore diuellantur. et assicelæ serui, quod omnibus dominorum imperijs assint, hoc est præsto sunt. huius contrarium est absum, hoc est longe sum quod ex ipsa componentium prepositionum significatione percipitur. Ad enim propè significat. Unde adiuuere dicitur aliquid propius facere. Ab uero longe. Unde adiuuere aliquid longius facere. Declarat præterea hoc Cicero. Inter hominem, et belluam hoc maxime interest, quod hæc tantum, quantum sensu mouetur, ad id solam, quod adest, quodq; præsens est, se accommodat. Quod adest inquit, hoc est quod propè est. Alioqui non addidisset, hoc præsens est, hoc idè ipse Cicero declarat mox subiungens. ualuit admodum sentiens præteritum, aut futurum, id est sentiens tantum quod adest, hoc est, quod mox abiit, uel mox futurum est. Assum per duplex. s. et non per d. scribi debere declarat Plautus, Niphio assum apud te. eam. Agorastocles. At ego elixus sis uolo. psim ualde sum. Cellius, Platonem et Socratem per se familiaris. Exum extra sum. Sic enim licet in quibusdam sacris clamare solebat. hostis uictus, mulier uirgo exesto. hoc est non inuideo, quia salicet ingredi ea sacra prohibebantur. inter sum præsens sum, et quasi in re sum, ex in enim, et re, et sum componitur, ut supra diximus. Obsum, quod est noceo, quasi contra, et aduersus te sum cuius contrarium est prosum, hoc est uiuo, quasi pro te sum. Ueteres aliquando pro oberit obijit scripsere. Aliquando etiam pro eo, quod est aderit. Præsum, uel ante alios sum, ut homo ceteris animantibus præest, hoc est superat, antecedit. uel præfectus sum. Cicero. Hi, qui portui faciendū præerant, ab eo subor nati fuere. Ab hoc fit præsens, quod significat nõ eum, qui præfectus est, sed qui coram, hoc est ante nos, et in conspectu nostro est. A quo præsentio uerbum, quod est offitro, et in medicum additio, et repræsentio, hoc est rursum præsentio. interdum et in mentem reuoco. et præsentia ipsa (ut ita dicam) interuentio. et duo aduerbia impræsentia, et impræsentiarum, quæ significant præsentem tempore, hoc est, quod uel præsens est, uel præsens fuit, uel præsens erit, ut impræsentia disputandum non est, et cum à Cicerone quæretur, quid esset uirtus, respondit non esse impræsentia de uirtutis nomine disputandum. Et, si quis difficultatis aliquid obiecit, differendum tibi in posterum diem erit potius, quam impræsentia respondendum. Item præsens eodem modo accipitur, hoc est non tantum significat, quod huius temporis est, sed etiam alterius, aut præteriti, aut futuri. Cicero. Ego incolumitati ciuium primum, et postea dignitati, ille præsentem potius, quam future dignitati consulebat. De mortuo loquitur. Ergo non nunc præsentem, sed tunc. Horatius. Pleraq; differat, et præsens in tempus omittat, hoc est in suum tempus. Capitur tamen aliquando impræsens pro impræsentiarum. Idem. Læus impræsens animus, quod ultra est. Oderit curare, et amare lento temperet risu. nihil est ab omni parte beatum. Præsens quoque pro subito accipitur, et non dilato in alterum tempus. Virgilius, Præsentemq; uiris intentant omnia mortem. Trucialis. Poena tamen præsens. et præsent ultio. unde præsentaneum uenenum. et præsentissimum dicimus, quod

quod statim occidit, uel liberat. Et quoniam ea, quæ præsentem uim, atque effectum habent præstantiora, ac potentiora ceteris uidentur, ideo præsens accipere solemus pro efficax. fortis, potens, ut præsens uirus, id est potens. Virgilius. Nunc si uis uirtus, animusq; in pectore præsens. Hinc præsens etiã pro proposito accipitur. Idè, Et uos agrestum præsentia numina Fauni, in rem præsentem, non tempus, sed locum significat, quasi in locum differentia. Cicero, ut si constitueris cupiam te in rem præsentem esse uenturum, id est ad locum, de quo controuersia est. Lilius, et responderi legatis utriusq; partis placuit missuros se in Africam, qui inter populum Carthaginensem, et regem in re præsentem disceptarent. Idem, Eodem anno inter populum Carthaginensem, et regem Massiniam in rem præsentem disceptatores Romani de agro fuerunt. Valerius, Quin. Labeo arbiter à Senatu finium constituendorum inter Nolanos, et Neapolitanos datus, cum in rem præsentem uenisset, cum utroq; nominatum mouit. Ueteres præsentem pro præsentibus dixerunt. Pomponius, Qui id apud foru præsentem te testibus mihi uendit. Nonius, Dona pulchro donare uolumus præsentem omnibus. Præsum, et præsidio differunt. et ab hoc fit præses, sicut ab illo præsens. Præsiderè enim est duntaxat ad opem præstantiam præesse, quæ præstant proprie, uel Dii præstantibus hominibus, uel homines ipsi alijs hominibus iniuriam patientibus, uel in discrimen adductis. Aliquando tamen indifferenter accipitur. Suetonius de Tiberio. Præsedit et Actæi ludis, hoc est præfuit. Cicero. Noli animos eorum ordinum, qui præsentem iudicij offendere. Idem, Quamobrem uos Dii, et patrij penates, qui huic urbi, atq; imperio præsentem detis, Quin. Nam et beneuolum auditoem inuocatione deorum, quas præsidere uanibus creditum est, et intentum proposita rerum magnitudine, et docilem summa celeriter comprehensa facit. Idem, Quæ præsidentes studijs Deæ propius audiunt. Hinc tam Dii, quam homines præsidem dicitur, illi in suo quisq; numine, suaq; uis. hi uero in sua quisq; provincia à rege, uel populo sibi commissa. Quin. Quod omnia sic egerit, ut genitus præside bellorum. Vlpianus, Præses is est, qui magis in provincia imperium habet, omnibusq; post principem. Aliquando tamen præses pro auxiliatore ponitur. Lilius, Dii, Deaq; qui capiteliu incolitis, facine nostrum militem, ac præsidem simit uexari ab inimicis. Hinc præsidium dicitur principale auxiliium, ut milites, qui in tutela alicuius oppidi collocati sunt, præsidium dicuntur. Subsidiuum uero, quod in auxiliium succedit. Quomodo autem à præsum fit præsens. et præsentia, ita ab absum fit absens, et absentia, dicimusq; absente pro absentibus, sicut præsentem pro præsentibus. Plautus, Absente nobis id actum est. A franti. Si hanc absente nobis inueniret puer. Terentius, Nescio quid profecto absente nobis turbatum est. Desum, desitio. Seneca, Felix est, cui nihil deest ad bene, beateq; uiuendum. A quo dextans dicitur, quia assit deest sextans, quemadmodum deunx, et duodeniginti. Insium, quod significat in aliqua re sum, ut inest mihi cupiditas, hoc est in me est. In quo notandum, qd inest huic rei dicitur, et inest in hac re. Quintilianus. Verum hoc melius facit natura ipsa ducere, sed naturis ipsi ars inuenit. Cicero, illud honestum, quod sæpe diximus, si in alio cernimus, tamen nos mouet, atque illi, in quo id inesse uidentur, amicos facit. Subsium, quod proprie est infra sum. Plynus, suberant tecto abiegnæ trabes. A. quando solo subesse accipimus pro latente inesse. Virgilius. Quippe solo natura subest. Super sum, quod interdu est a suo abundo. Virgilius. Auxilio urbes Italiae populilq; super sum. Interdu res, reliquus sum. Ennius, unde sibi memorat unum superesse laborem. Aliquando superstes sum.

M. Asinius Pollio ad Ciceronem, Neque deesse reipub. uolo, neque superesse. Nonnunquam uinco, superior sum. Cicero, Nec uero scientia iuris maioribus suis. Quin. Lælius Tubero desuit, doctrina etiam super fuit. Virgilius, Florentesq; semcant herbas, stultosq; mirant, Ferraq; ne blando nequeat superesse labori, hoc est uincere, et superare laborem. Quandoq; super sum, ac superuacuos sum. Cellius, Memini ego prætoris docti hominis tribunali me forte assistere, atq; ibi aduocatum eum non habere, et cum is, q. uerba faciebat, reclamasset, ego illi super sum, restondisse prætoris festiuit, tu plane superes, non ades. Superes ingit, hoc est super sum, superuacuos es. Plerunq; longius, ac diutius duro. Virgilius. Primus ego in patriam meum, modo uita super sit. Aliquando etiam super sum reperitur pro nimis, et supra necessarium modum abundo. Cicero, Non grauare Læli, nisi et hos uelle putare, et ipse cuperem te quoque aliquam partem huius nostri sermone attingere, præsentem cum heri ipse dixeris, te nobis etiã super futurum, uerū id, quod fieri non potest, ne desis, omnes te rogamus. Græci in eisdem ferè omnibus sensus *πρῆστω* accipiunt. Possum quoque à porro hoc est ualde, et sum componitur. Ualde enim esse uidentur, qui ualidi, ac potentes sunt, quamuis aliqui possim à potis, et sum compositum malint. Ego à possum potius deriuatum esse potis existimo, quod et potè neutrum habet. Significat autem eum, qui potest. Virgilius, At non Euandrum potis est uis ulla tenere. Propertius. Quæ pote quisq; in ea conterat arte diem. Ab hoc fit aliud uerbum potesum. Terentius. At polego amatores audieram mulierum eos esse maximos, sed nihil potesse. A possum deriuatur potens, qui potest. cuius contrarium est in potens, hoc est inualidus. A quibus potentia, et potentia, et poterit, atque impotenter aduerbia. Impotens tamen aliquando pro ualde potens usurpatur. et impotentia pro potentia. Cic. Quis nihil metuans, nihil agens, nihil concupiscans, nulla impotentia effrauit. Item potestas, quod Paulus uirison filius inquit, plura significat. In persona magistratum imperium. In persona liberorū patriam auctoritatem. In persona seruorum dominium. At cum agnus de noxa deditioe cum eo, qui seruum non defendit, præsentis corporis copia, ac facultatem. Item potestates dicuntur principes potentes, quos græci *δυναστis* uocant, et ij, qui magistratus gerunt, et iudicij præsentem. unde non incepte, nec parum latine præteris urbium uulgo nunc potestates appellamus. Plynus, Vinque draconis in pelle dorcadum neruis æruinis adalligatam in lacerto, uictoriam iudiciorum conferre existimant primum spondylum adius potestatum mulcere. Apuleius, sed iussit potestas officialem suum magna seueritudine coërceri, ubi notandum est, Officialis quoq; non inelegans uocabulum esse pro ministro magistratus. Idem alibi. Iam enim, fixo scias, quemadmodum sub meo magisterio mali debeant coërceri, et profusa in medium sportula iubet officialem suum super piscis inscendere, ac pedibus suis totos obtinere. Potestam quoque ueteres pro potestate usurparunt. Plautus. Neq; desidia in otio operam dedisse, neque potestam sibi fuisse, adeo arte cohibitu esse à patre. Item à possum possibille, quod fieri potest, aut non potest, gbus uerbis usi ueteres nõ fuere, nunc autem passim omnes utuntur. Item impos, qui alicuius rei potis non est. Cōpos, qui uel habet aliquid, uel suo studio affectus est. Accipiturq; et in bonam, et in malam partem. Cic. Omnium d. hydriorū suorum compos factus. Plautus, Cedo manum, accipe erummarum, et miseriarum compotem, hoc est qui simul tecu erunas, ac miserias hēt. sic. in copotē mētis, compotem rōnis dicimus, hoc est q. mentem, et rationem habet. et impotem, qui non habet. Cicero, Nam quomodo uictores di-

cinus uoti compotes, qui quicquid uolunt faciunt. sic victos
 eorum ratione impotes, qui non possunt facere, quod uolunt.
 Item possideo, qui in posse, hoc est in potestate mea habeo. A
 quo possessor, qui possidet, cuius femininum est possessrix. A
 fratrius, possessrix ita dicitur, ita tonstrix, ita ipulstrix, ita cer-
 strix, ita planstrix, ita assestrix, et possessio, quod modo actum
 ipsum possidendi significat, modo bona, que uulgo uocantur
 immobilia, que modo superius diximus. Et possessoriu
 iudicium, quod non super re principali, sed super possessione
 est. Et apud grammaticos possessum nomen, quod aliquid sig-
 nificat, quod possidetur, ut Euandrius ensis, qui euandri est.
 Et regis aedes, que regis possessio est. Item potior, et potius
 comparatiua, hoc est melior, et melius, quasi potentior, et po-
 tentius, et potissimum superlatiuum pro optimo. Præstant
 enim, hoc est potentiora sunt, que meliora sunt. Item potius, et
 potissimum, et, quo inuiores quidam uiuunt, potissimo, aduer-
 bia, que significant magis, et maxime. potius enim de duo-
 bus potissimum, siue potissime de pluribus dicitur, ut hoc potius,
 quam illud elegi, et ex omnibus hoc potissimum elegi, id est
 magis, et maxime elegi, et quasi pro meliori, atque optimo ele-
 gi. Item a pote ut pote aduerbium deducitur, quod confirmans
 est, et quasi confirmatiuum. Cicero, ne in omnia ualeat, ut
 quia iam enerserit, ut pote cum sine febris labor affem, tenuit.
 Idem, Et a nos ut pote, qui nihil contemere solemus, non ptine-
 sebanus, quod perinde est, ac si dixisset, quia, uel quonia uel
 quando quidem sine febris labor affem. Et quia, uel quonia, uel
 quando quidem nihil contemere solemus. Sal. Antonius
 procul aberat, ut pote qui magno exercitu locis æquioribus ex-
 pediret in fugam quereretur. Aliquando sine cum, et sine re-
 latiuo reperitur. Ut Antonius aberat a bello, ut pote eger, ac
 iacens. In eadem forma reperitur et quippe. Quænt. Si a tie-
 num, et ignotum tanquam communis omnium mortalium
 (Quippe sub uero parente natura cognatio est) hominem ci-
 bo forte inuisum, poena dignum uideretur seruasse perituram
 animam. Titus Livius, Notum iudici fabulâ petitur, quæ apud
 quem auctorem argumenti per agit. Profecto quoque, et utiq;
 eodem modo affirmant. Sed utiq; nunquam ferè apud Cice-
 ronem, apud posteriores frequenter reperitur. Quin. Soient
 huiusmodi, negotiatores aliquid proprium, ac priuatum stipu-
 lari. Vtq; cum rem alienam uendant. profecto potius ad re-
 sponsum adhibetur. Cicero. Quis hæc renuntiat? is profec-
 to, qui interfuit. Quod etiam per certe facimus. Idem. Tan-
 tam sollicitudinem bonorum, tantum amorem omnium, in quo
 meminimus certe in nullo. et per mirum. Quin. Demus id,
 quod nullo modo fieri potest, idem. ingenij. studij. doctrinæ,
 pessimo, atque optimo uiro uter melior dicitur, orator nimis-
 rum, qui homo quoque melior. Et per nempe, quod uisitatius
 est. Cicero. Apud quem hæc dicit nempe apud eum, qui, cum
 hoc sciret, me tamen ante, quâ uidit, reipublicæ reddidit. Ali-
 quando sine interrogatione ponitur nempe. Horatius, Nempe
 hoc quæstus. Peruersus, Nempe hoc assidue, iam clarum mane fe-
 nestras intrat. Quintilianus, Nempe enim in hoc plurimum
 laboris exhaustus, ut rhetoricam ostenderemus bene dicendi
 scientiam, et uilem, et artem, et uirtutem esse. V eteres nem-
 quoque aliquando pro nempe scripserunt, quamuis et pro nisi
 etiam quandoque sumpserunt. Sane quoque aliquando affir-
 matiu est, ut ita sanè sanè uero nonnunquam pro ualde pon-
 nitur, ut homo sanè nobilis, iungiturq; interim superlatiuo.
 Suetonius. Belli sanè difficilimum gessit. quandoq; permiffiue
 accipitur. Quin. Tulerit sanè filius nosset merito poenas, de-
 derit spiritum supplicio. nihil de præteritis loquimur, quasi esto,
 ita sit, ut tu is. Certe quoque modo affirmat, modo pro saltem

accipitur, ut si non tangere, at certe potero uidere. A diungitur
 autem illud, at quomodo iungitur sed, cum tamen alterum eo-
 rum sufficeret. quippe at nonnunquam idem significat, quod
 saltem. Virgilius, At Messapus erit. Certe conuincta cum con-
 iunctione, et, semper affirmat. Cicero, Et certe contra Cæsa-
 rem est ingressus armatus. Eodem modo sane. Quintilianus,
 Et sanè quis concipiat, uel declamantis habitum, uel orantis
 uocem inaccessum. pronuntiationem. illum deniq; animi, et cor-
 poris motum. Certe conuincta cum scio, et similibus uerbis e in-
 o solet mutare. Cicero, Et si certo scio. Item a potis fit potior
 uerbum, quod est modo tenco, quasi in potestate habeo, modo ob-
 tineo, et in potestatem uendico. In primo significato ferè ge-
 nitium semper requirit. Ut Lacedæmonij rerum diu potiti
 sunt, id est reru imperiū diu tenuerunt. In secundo significato
 frequētius habet ablatiuū, ut potius sum uictoria. potius sum
 amica. in pugando, uel laborado obtinui uictoriā, uel amicam.
 Aliquando etiā potior pro fruor accipitur. Cicero, Quod si his
 uoluptatibus bona ætas fruatur, libentius primum parulis
 fruatur rebus (ut diximus) deinde is, quibus seruatus, etiam si
 non abunde potitur, non omnino caret. Pro eodē posuit fru-
 tur, ac potitur hoc uerbum non modo quartæ, sed etiam tertie
 coniugationis reperitur. Ouidius, Tuq; tuis armis, nos te pote-
 remur Achille. A potens quoq; fit omnipotens. a quo omni-
 potentia. et armipotens. et bellipotens, qui armis, et bello po-
 tens est. et utripotens mulier, que uere iam cum uiro per æta-
 tem potest. et uniuersipotens dicitur deus, quod uniuersa pos-
 sit, a quo uniuersipotentia deriuatur. Possim quando caret ap-
 posita, modo accipitur pro potens si. Plautus, Non hic, ut posse
 sit, edit, sed posse cupit, ut edat. modo pro eo, quod diuinaru ab
 alijs malo quam exprime, quale est apud Terentium. Ama-
 tores multorum audieram eos esse maximos, sed nihil potesse.
 Item ab est tertia huius uerbi persona fit ambeſt, quæ signifi-
 cat arcum esse, nulli unq; aliam habet declinationem. præter
 hæc, a sum sumo uerbum deriuatur, quod proprie est multum,
 et penè nummum mihi tribuo, et quasi sum mihi. Cic. Quæ-
 quam non tantum mihi sumo iudices, neq; arrego. ponitur ta-
 men pro accipio, tollo. Sallustius, E pistulam super caput tæ-
 re positam sumit. Aliquando pro eligo. Horatius, Sumite materiam
 ueſtris, qui scribitis, æquam uiribus. Plautus. Sumat aliquem
 ex populo monitorem officij sui. Interdum pro conuocao. Cice-
 ro, Quoad enim peruentum, quo sumpta nauis est, non domi-
 ni est nauis, sed nauigantium. V eteres etiam sumo pro impen-
 do accipiebant. Ab hoc summu deriuari quidam falso existi-
 mant. Summum enim per synæpen fit a summuni (ut in fe-
 rius ostendimus) nam significat, quod est omnium altissimu.
 Virgilius, Summoq; uularunt uertice nymphæ. Cicero. Sum-
 mam aquam attinget eneclus sitit Tantalus. Modo extremum.
 Virgilius, Venit summa dies, et ineluctabile tempus Darda-
 niæ. Aliquando laudabile, gloriosum. Idem, Me ne igitur so-
 um summis adiungere rebus Nise fugas? Hinc summatus appel-
 lati sunt principes ciuitatis, qui et optimates dicuntur. et sum-
 mitas, altitudo. ex quo alior pars montis summatus dicitur, et
 summa, que est sententiæ alicuius, aut rerum, de quibus uer-
 ba sunt, collectio. Virgilius, Hæc summa est, hoc est præcepti
 mei suauiter collectio. hinc summatum. ad summâ. in summa.
 summum ad summum, de quibus supra diximus. Summitudo
 quoq; apud aliquos pro summitate reperitur. et summula, par-
 ua summa, et summe, maxime, excellenter. Sum pro eū. Ennius.
 et pleriq; alij ex ueteribus posuerunt. Summanalia appellatur
 liba farina. a i modū rotæ facta. ite a sumo dicitur sumptus,
 hoc est ipensa, quæ pecunia ipeditur, uel exponatur. Plyn. Qui
 eam domū magno sumptu edificauerat. ab hoc fit aliud uer-

bum sumptificatio. Plautus, Si nunc me suspendam, meam ope-
 ram luserim, et præter operam restum sumptificerim. Item
 sumptuosus, qui prodigi pecuniam expendit, et magnos sum-
 ptus facit. et sumptuarie leges, que de moderandis sumpti-
 bus late sunt, quas Cato cibarias appellauit. Prima omnium
 de cænis lata ad populum Lex orchia fuit, quam tulit Ca-
 ius Orchius tribunus plebis de Senatus sententia tertio post
 anno, quam Cato censor fuerat. Hæc numerum tantum con-
 uiarum præscribebat. iubebatq; ut patentibus ianuis cœni-
 taretur, quo observatio eius uideri posset. Post hæc, cum plu-
 res præscripto in conuiuio uerentur, ideq; auctoritatem no-
 uæ legis aucta necessitas imploraret, post annum uiginti-
 secundum legis orchie. Fannia lex lata est anno post urbem
 conditam quingentesimo octauo, neque eam prætores, aut tri-
 buni, ut plerq; alij, aut ex omnium bonorum consilio, et
 sententia ipsi consules pertulere, cum respublica luxuria conui-
 uiorum, maiora, quam credi posset, detrimenta pateretur.
 Quippe eod redacta reserat, ut pleriq; inuicem pueri pudicia-
 tum, et libertatem suam uendiderent, pleriq; ex plebe Ro-
 mana uino madidi in conuiuium uenirent, et ebrij de repu-
 blica salute consulerent. Hæc non conuiuij tantum, ut or-
 chia, sed sumptibus etiam modum imposuit assibus tantum
 præscriptis, propter quod a Lualio lepidissimo poetæ centu-
 sit appellata est. Fanniam legem post duodeuiginti annos se-
 cuta est lex Didia, cuius ferendæ duplex ratio fuit, prima, ut
 non sola urbs Roma, sed uniuersa Italia lege sumptuaria te-
 neretur, secundo, ut non modo qui conuiuia maiore sumptu fe-
 asent, sed etiam, qui ad ea uocati essent, atq; omnino inter-
 fuissent, poena legis tenerentur. post Didiam lata est Licinia
 a Publio Licinio Crasso diuice, cuius ferendæ tantum studi-
 um ab optimatibus impensum est, ut Senatusconsulto iube-
 retur, et tantummodo promulgata ante, quam trinundino con-
 firmaretur, ita obseruaretur ab omnibus, quasi iam populi sen-
 tentia comprobata esset. Hæc lex nihil a Didia, seu Fannia dif-
 ferebat, auctoritas tantummodo per eam quasita est, exole-
 scente metu antiquioris, quemadmodum olim de decem tabu-
 lis factum fuerat, quarum antiquitas, cum contentu cepisset,
 eadem illa, que eis legibus cauebantur, in alia legum latorum
 nomina transferunt. Leges autem Licinæ summa hæc erat,
 ut calendis, nonis, nundanis liceret cuique in dies singulos tri-
 ginta dumtaxat asses edundi causa consumere, cæteris uero
 diebus, ne amplius apponeretur, quam carnis aridæ pondo
 tria, et salsumtorum libra, et quod ex terra, uite, arbore ue-
 natum esset. Hæc enim omnium legum causa fuit nimia luxuria.
 Quippe uetus prouerbium est. Leges bonæ ex malis mori-
 bus procreantur. Post hæc senata est lex Cornelia, quam cor-
 nelius Sylla dicitur tulit. In ea non conuiuio luxuria pro-
 hibita est, nec gula modus impositus, sed minor a rebus facta
 sunt pretia, ea opinor ratione, ut gula seruire etiam qui par-
 uis essent facultatibus, possent. Sylla Mortuo. Lepidus consul
 legem tulit sumptuariam, que Lepidiana dicta est. paucis de-
 inde interiectis annis, aliam legem ad populum tulit Antius
 Resto, que antia nomenata, licet optima esset, luxuriæ tamen
 obstinatione nullo abrogante obliterata est, propter quod Re-
 stionem ipsum latorem legis tradunt, quandiu postea uixit fo-
 ris non cœnasse, ne legem a se latam contemni uideret. A sum-
 mo composita sunt affumo, quæ aliquando significat accipio.
 Cicero, Neque id onus inuitus affumpsi. modo nimium tri-
 buo. Idem, Si id mihi affumo, uideo id mihi meo iure quodam-
 modo uendicare. Ab hoc affumtio deriuatur. et ansumo, ex
 alio sumo. unde que ex primis tabulis transcripta sunt, so-
 lenitate iuris adhibita, dicuntur ansumpta. et actus ipse

eransumptio. Item transumptio figura est apud rhetores, quæ
 græci μεταλήψιν uocant, cum rem ex alio ad alium
 transuouemus. Demosthenes, Cum bellum phocense consti-
 tum esset, et non per me non dum enim ego ad rempublicam
 accesseram. Cicero. Refertur tribunitijs legibus exhaustum,
 a quibus sit, ipsi sciam. Absumo, et consumo nota significat-
 tionis. Plynus, Sarcophagus lapis est fissili uena, corpora de-
 functorum condita in eo absumi constat intra quadragesimū
 diem. ideo nomen habet a carne edenda. et est enim at-
 ro est, quæ edo. Quidam sarcophagum pro sepulchro
 usurpant. Idem, Mitior est autē seruandis corporibus, nec ab-
 sumendis, chetues etori simillimus, in quo Darium conditum
 ferunt. Solinus, Sunt etiam in Lycia saxa, que uiuentiu quoq;
 corpora adalligata consumunt. Ab his consumptio, et semi-
 consumptum, hoc est magna ex parte consumptum, et absum-
 ptio deriuatur. Item aliud consumo primæ coniugationis, quod
 significat perficere. a quo consumatum opus dicimus perfectum.
 et consumatio perfectio, quod que perfectæ sunt, omnia sibi
 sumpsisse uideantur. Martialis, Quod magni Thraseæ, consu-
 matiq; Catonis. Resumo, rursum sumo. Plynus, Resumptis post
 longam ægritudinem uiribus. Præsumo, antecapio. Apuleius,
 Quæ ætatis meæ stultos præsumpsit. Hinc rhetores præsu-
 mere pro præoccupare accipiunt. et præsumptionem dicunt,
 quam græci uocant προήψιν, cum id, quod uel in ad-
 uersarij causa, uel in iudicij opinione contrarium nobis esse,
 aut fore arbitramur, præoccupamus dicere, et cum ratione
 dissoluere. Demosthenes, atque ego illum iudices, arbitror Ly-
 curgum laudatorem producturū salicet, qui sit testis eius pu-
 dori, ac probitati, sed ego Lycurgum uobis præsentibus hoc
 unum interrogabo, uel ne se similem esse illius factis, et mo-
 ribus, quæ si negarit, satis uobis factum esse de ueritate nostra
 debeat. Lysias, Hæc oratione sepius apud me utebatur, et
 orabat, ut suarum et uinarum misererer, inopia subuenirem.
 Quid multa? Communis humanitate, precibus deprecantis,
 quæ petebat, dedi solus soli, quo minus nota calamitas hominis
 esset. Sed ut paratus uenisse uidebatur, iam se negabit accepisse,
 et stens uobis supplicabit, ut se a calumniatoribus eripiant,
 vos autem, cum eum ita agentem uideritis, facite, ut et illius,
 et mei memneritis. A sum postremo fit esto, quod modo futu-
 rum est imperatui, modo aduerbium concedentis. Virgilius,
 Esto agram nulli quondam flexere mariti. Item sum in præ-
 terito facit sui. a quo ueteres suam pro sim frequentissime usur-
 parunt. Item fore, quod licet declinatione præsentis sit tempo-
 ris, significatione tamen est futuri. Cicero, Quos puto iam tecu
 esse, uel propediem fore. et eodem modo affore. Ouidius, Esse
 quoq; in fatis remissatur, affore tempus. Status tamen uide-
 tur affore in significatione præsentis temporis accepisse, sensu
 manifesto numine ductos affore, quos nexis ambagibus au-
 gur Apollo. MOLES. Magnitudo. proprie enim moles
 dicitur res magna, ac magni ponderis. unde molestus dicitur,
 qui alicui grauis est, nec sinit eum quiescere, a quo molestus,
 sollicitudo, et grauitas. et moleste grauitier. et molesto, ango,
 sollicito, et quasi molem affero. Apuleius, Toties quoq; mole-
 stus obmutui. In hunc sensum molem accepit. Virgilius,
 totamq; infusa per artus Mens agit molem, hoc est ma-
 gnitudinem mundi. Quoniam uero, que magna sunt,
 difficilia esse consueuerunt, accipitur aliquando moles pro
 difficultate. Idem. Tanta moles erat Romanam con-
 dere gentem, hoc est tantæ difficultatis. Item in mari mo-
 les dicitur, quoties excluditur aqua. Accipitur etiam ali-
 quando pro motu. Virgilius, Inde Cyan, ipsam ingenti
 mole Chimæram Consequitur. et a mouendo dicitur moles-

à quo fit molior, quod significat uel ingenio, uel corpore mo-
 ueor ad aliquid agendum, & pro uarietate apposti uarie ex
 ponitur. etenim moueri clajim est parare. Virgilius, Claf-
 femq; sub ipsa Antandro, et Phrygia moluntur montibus Ide.
 moueri uer, est peragere. Idem, datum molitur iter. moliri ha-
 binas, est gubernare. Idem, & manibus molitur habenas. mo-
 liri infidias, est meditari. Apuleius, Dum mihi moluntur infi-
 dias. moliri arcem, est edificare. Virgilius, Moliriq; ar-
 cem, & manibus subuo. uere saxa. unde fit demoliri, quod
 est diruere. Cicero, Demoliri ea, quorum altitudo officet
 ret auspicijs. & amoliri, expellere, submouere. à quo amula
 nas. & amuletum, de quibus inferius dicemus. Terentius,
 Proinde hinc nos amolimini nam mihi impedimento estis. Mo-
 liri etiam simpliciter positum, inuenire est. Plautus, Ali-
 quid moliat, quo me hoc discrimine liberem. hoc etiam machi-
 nari dicimus à græco μηχανήμα, quod est inuenio,
 molior, unde μηχανήμα inuentum, & molimen dicitur,
 & μηχανή molitio, Machina, à quo bellicas machi-
 nas uocamus opca fabricata, quibus in bello utimur. Item ipsa
 consilia, quibus decipere hostem conamur. à τῶν μηχανῶν
 etiam dicitur mechanicus, quod significat fabricum, hoc est opi-
 ficem eorum operum, quæ ingenio simul, ac manibus fiunt.
 & mechanica ars fabrilis. unde quidam artes diuidunt in
 liberales, atq; mechanicas. A machinor, machinator, machi-
 natix, & machinatio deducuntur. Aliquando moliri passim
 ue accipitur pro retardari. Lucilius, Mutilamur, molimur,
 subducimur. Ab hoc fit molimen pro eo, quod molimur. & mo-
 limenium pro conatu. Siferma, Magna cum molimento, ac
 perpetuo sono procedunt. & emolumentum utilitas, quam ex
 opera, & labore, & ut ita dicam molimine nostro affequi-
 mur. & molitio, ac demolitio, quibus auctores frequenter utun-
 tur. Item mola, qua ueluti mole quadam, frumentum, legu-
 mina, & aliæ res quecumque teruntur. unde molas frumen-
 tarias, molas fabarias, et molas olearias dicimus. Quæquam
 mola etiam far totum dicitur sale conspersum, quo utebantur
 ueteres in sacrificijs. Virgilius, Sparge mola. unde fit im-
 molo uerbum, quod est sacrificio, & quasi molam spargo, à quo
 immolator, immolatrix, immolatio. & molucrum lignum
 quadratum, quo ueteres immolabant. Est etiam molucrum
 tumor uentris, qui etiam uirgibus incidere solet. Afranius,
 Virgini tam crescit uterus, quam granidæ mulieri, mo-
 lucrum uocatur, transit sine dolore. Est enim etiam mola à
 mola, de qua diximus, similitudine appellata in utero mulie-
 ris atro inordinata, in anima, ferri ictum, & acem respuens,
 quæ sistit menstrua, ut parus. & licet ips quoque accidat, quæ
 coitu uentur, quoties menstrua uitiosa sunt, aut semen uiri ad
 formandum factum debile est, atque ineptum, frequentius ta-
 men ips accidit, quæ à coitu abstinent solite aliàs coire, qua-
 les uidue sunt. Est enim in his tumor præter naturam, & se-
 men, cum sanguine mistum indurescat in carnem, quamuis
 aliquando ex solo spiritu fit mola, quæ maior uis acrioris se-
 men illud cum sanguine conuertit in spiritum crassiore, quo
 ita sepe numero uterus intumescit, ut prægnantis speciem præ-
 se ferat. Mouetur mola, natura tentante eam expellere, quam
 uis medici motus causam assignent spiritum genituum, qui in-
 clusus est in semine mulieris, sed huic opinioni philosophi re-
 pugnant. Simile quiddam, & uir in uentre gignitur, quod
 emi ipor græci, hoc est scirrum nominant, hoc spleus, et epa-
 tis uitio extuberat, præsertim in hydropticis, quæ euenisse Oppio
 Capiton prætorio uiro memoria proditum est. Item à mola
 fit molo uerbum, & molaris lapis, ex quo mola fit. hunc quæ-
 dam pyritem uocant, uel quod ei insit plurimus ignis, quem

πύρ græci uocant, uel à frumento, quod nominant πυ-
 ρόν. Est tamen aliud pyritarum genus ἀπὸ τῆς πυρῆς,
 hoc est ab igne appellatum, quod plurimum ignis habet. &
 est ponderosum. nostri modo uiuum modo ignarium lapidem
 uocant, exploratoribus castrorum maxime necessarium, quo-
 niam clauo, uel altero lapide percussum scintillas edit, quæ sul-
 fure exceptæ, aut fungus aridis, aut folijs miræ celeritate igne
 trahunt. Item molares dentes, quod cibum à cæteris dentibus
 contractum ipsi molunt. Hi & maxillares à maxillis dican-
 tur. Sunt enim maxilla, in quibus fixi sunt dentes, et infio-
 res tantum in omni animantium genere mouentur, præter
 quam in crocodile, qui mouet superiores. Hæ per diminutio-
 nem à malis uocantur sunt. Mala à mali similitudine dican-
 tur partes illæ, quæ homini tantum sunt inter oculos, & buc-
 cas ad mali speciem rotundæ. has præcisa genas uocabant. Oui-
 dius, Sæpeq; purpuræ figere labra genis. Pacuuius, Nunc
 primum opacat flore lanugo genas. Hinc lex illa duodecim
 tabularum erat. Mulieres genas ne radunt, ne uel lesam fi-
 neris ergo habent. Dicuntur tamen etiam genæ, quæ superi-
 us, inferiusq; ambiunt oculum. Ennius, Pandite quælo ge-
 nas, & corde relinquitte somnum. Plynius, A quatilla dor-
 mire existimant, non oculorum argumento, quia non habent
 genas, sed ipsa quiete placitæ, seu soporate. Extremus ambis-
 tus superioris genæ alium dicitur. unde supercilia appella-
 ta. Cilium, uulnere aliquo deductum non coalescit. Quædam
 pedi superiores tantum genæ sunt, uolucris inferiores, &
 quibus molle tergus, ut serpentibus, & quadrupedibus, quæ
 oua parunt, ut lacertæ. Strutio camelus alium sola uirringæ
 genas habet, & palpebras. Palpebrae sunt capilli, quos in
 genis homines utrimque habent, dictæ uel à palpitando (ut
 quidam dicunt) hoc est tremendo, uel (ut ego sentio) à palpan-
 do, hoc est prætentando obiectis. ob hoc enim natura palpebras
 homini dedit, ut ceu uallum quoddam uisus esset. & promi-
 nens munimentum circa occurrantia animalia, aut alia fortui-
 tu incidentia. Palpare, siue palpari (utroque enim modo di-
 citur) proprie est leuiter, & quasi tentando tangere. unde pro
 adulari frequenter accipitur, et palpatores ex eo dicuntur adu-
 latores. Plautus, Ut palpar nullus est, quando occipit blan-
 dior. Hinc palpo etiam dicitur. Idem, Palpo percussus, Qui-
 dam etiam palpum pro blanditijs usurparunt. A palpo fit
 frequentatissimum palpito, quod est leuiter, ac frequenter moue-
 or, & quasi palpano. unde palpitare cor dicitur ob frequen-
 tem motum. Plynius, Palpitat uerte cor, & quasi alterna-
 tim mouetur. A palpo fit compositum expalpo, quod est elici-
 cio. Plautus, Quid faciam? exora. blandire. expalpa-
 Idem. Nunc seruus argentum à patre expalpabit. Pom-
 ponius, Siquid expalpare possum ab illo. Desuere palpebras
 tradunt abundantibus uenere, præter hominem, & strutio=
 camelum. nulli animali sunt, nisi quibus & in reliquo corpo-
 re pili. Strutio camelus maxima auium est, si tamen auis est di-
 cenda, cum pennas dimittat at habeat, ut adiuuent ad curren-
 dum, cætero uolucris non sit, nec à terra tollatur. In Afri-
 ca altitudinem equitis equo insidentis excedit, celeritatem uin-
 cit. Ungulas habet eruinis similes, bisulas comprehenden-
 dis lapidibus utiles, quos in fuga contra sequentes pedibus
 ingerit. Concoquit quecumque deuorat sine aliquo delectu.
 Mira in costoliditas est, etenim in tanta corporis altitudine, si
 colla frutice ocaulauerit, latere se putat. Oua eius in pretio
 sunt propter amplitudinem pro quibusdam uasis habite.
 Item perne, quia conos bellias, & galeas uarijs coloribus
 infectæ adornant. Conus proprie à græcis uocatur मुख πι-
 νεα, propter quod geometriæ eiusmodi figuram conū appellant.

Hoc autem differt à mete, siue pyramide, quod meta lateribus
 constat, Conus rotunditatem habet sine lateribus. Hinc co-
 nus appellatur curuatura, quæ est in summitate galeæ, super
 qua cristæ ponuntur. & coniferae arbores dicuntur, quæ conos
 ferunt, hoc est uices pineis similes. Oui. et coniferae cyparissi.
 Quicquid præterea tali forma est, conoides dicitur. Vnde cu-
 pressus scæmina conoides est, quæ in fistigum conuoluitur. nâ
 mas spargit extra se ramos, deputaturq; et uic accipit. Græ-
 ci etiam κωνοφόρος, hoc est coniferos uocant eos, qui in
 Bacchi exercitu, dum in Indiâ proficisceretur, thyrso ferebat,
 quod thyrsi pineæ nucis speciem habeant. Ob hanc causam mu-
 lieres postea in Bacchi sacris conos, hoc est pineas uices gasta-
 re consueuerunt siue quod hic fructus cordis similitudinem ha-
 beat. Græci autem humano cordi existimant Bacchum præesse,
 quoniam cor hominis, in quo mens habitat, uino accenditur. A
 molendo præterea molctrina deducitur, quod pistrinum olim
 dici solebat, quo tempore uidebantur frumenta, non moleban-
 tur. Quidam et molendinum uocant. à quo molendinarij opi-
 fias ipsi dicuntur. Item molendinarij, quicquid ad molendinū
 pertinet. unde molendinariam molam, et molendinarios astnos
 dicimus. Pualus iuris consilium. asnam molendinariam, & molam
 negat ea appellatione contineri. Idem autem est meta molendina-
 ria inferior pars mole. Catyllus superior. Pistrinum aut à pi-
 sendo dicitur. Difere enim tundere est. Varro, Nec pisorem illū
 nosset, nisi cum, qui in pistrino piseret farinam. Vnde pifo-
 res, siue pistores ueteres uocabant, tam eos qui frumenta pisebat,
 quæ qui panes coquebant, idem quippe erant utriusq; rei ar-
 tifices. Ab eodem etiam pistillum dicitur, quo quid in morta-
 rio pistitur. & pistura actus ipse pistendi. Plyn. Pistura nō oium
 fialis. Quippe et Hercuria spicam ferris tosti pisente pilo præ-
 ferrato festula ferrata. & stella intus denticulata, nisi intenti
 pisant, conidantur grana, ferroq; si agantur. Secundum quos-
 dam molæ dictæ sunt, quod res molo dō fiant molliores. Qui-
 dam molam, non à mole, sed à græco dictam existimant, quod
 est μῶλος. unde μῶλος λαῶν mola olearia nun-
 ciatur, quæ nos trapeum diximus appellari. Ab hac dedu-
 citur amylos, quod sine mola fiat ex omni tritico, ac siligine. opti-
 mum uero ex trimestri fit, inuentum primo in insula Chio. Id
 ita fit. Madescit triticum aqua dulci in uasis ligneis, ita, ut to-
 tum tegatur, quæ in die mutatur aqua, ita, ut misceatur pa-
 riter emollitum ante, quæ acescat, linteisq; aut sportis stictum te-
 gula insunditur, quæ illita sit fermento, atq; ita in solo desatur.
 probatur leuitate. leuore. candore. recentia. molossa aut pars
 Epiri est, à molosso Pyrrhi, & Andromaches filio sic namma-
 ta. Ab ea uero fit molossus adiectiuum. molossus etiam pes est
 ab eius patriæ saltatione ita nominatus. VENERABILI
 I. S. Digna ueneratione, sicut amabilis, dignus amore. No-
 mina enim, quæ in bilis desunt à uerbis uenientia, aliquan-
 do infinitiuum passiuum eius uerbi significane cum dignus, ut
 spectabilis dignus spectari. formidabilis, dignus formidari.
 admirabilis, dignus admirationi sit. Aliquando infiniti-
 uum, uel actiuum, uel passiuum cum potest, uel natura aptum
 est, ut risibilis, qui potest, uel natura aptus est ridere. Hinnibi-
 lis, qui potest, uel natura aptus est hinnire. Item penetrabilis, quod
 potest, uel natura aptus est penetrari. Stabilis, qui potest, uel na-
 tura aptus est diu stare. Possibilis dicitur, quod fieri potest, nec alio-
 rum regulam seruat. propterea id nonnulli cum suo composit
 to, quod est impossibile, denique parum latina respuerit. Ve-
 nerabilis à ueneror deriuatur, quod est colo, significatq; eum,
 qui colitur, & ueneratione dignus est. Plyn. Vir grauis, & ipsa
 iam senectute uenerabilis. Idem & uenerandus dicitur. Sen-
 nax. Vocè estimatione dignam, & omni seculo uenerandâ.

Poeta ueneratum quoq; aliquando pro uenerabili seu uenerâ
 do posuerunt. Virgilius, Cur susq; dabit uenerata sacerdos. Ve-
 neror autem compositum existimant à uenia, & oro, ut sit ue-
 nerari, quasi ueniam orare. ab eo fit ueneratio pro honore, et
 cultu. & ueneranter aduerbium. Apuleius. Et ab eo ueneran-
 ter exceptus paululum quieu. Quidam etiam uenerabiliter
 usurparunt. CONSPICVI. Clari, spectandi. Spec-
 cio uerbum in usu apud ueteres fuit pro aspicio, uideo. Vnde
 augures specere, hoc est inspicere aures dicebantur. & spectio-
 nem auium pro contemplationem, & inspectionem. Ennius,
 Vos epulo postquam spexit, & uestifici, custodes uestium ser-
 ui, quod frequenti diligentia uestes inspiciant. Plautus, Tum
 familia tota, uestifici, unctor, auri custos. Afranius, Non
 insciam ancillulam uestere, & uestificam. ab hoc fit frequen-
 tissimum spectro, quod interdum uideo significat. Virgilius, Heu
 magnum alterius frustra spectabis aceruum. Interdum inspi-
 cio, caueo. Plautus, Spectandum ne tibi annulum det, neq; ro-
 get. Aliquando approbo. Terentius, Spectandæ, an exigendæ
 sint uobis prius. Cicero. Non igitur ex singulis uocibus philoso-
 phi spectandi sunt. Nonnunquam tendo, ut hic ad mortem spe-
 ctat, hoc est quasi respiciendo tendit. Cicero, ad extremum sal ad
 perniciam patriæ res spectabit patriæ salutem antepones salu-
 ti patriæ. Quintil. Et quod ad pessimum spectat euentum, mi-
 serabilis sis oportet, ut amator esse uidearis. Hinc spectabilis di-
 citur spectatione dignus, & quasi admirabilis. Apuleius, Iubet
 construi pulchrum, ac spectabilem curram. & spectatus proba-
 tus, cuius scilicet spectata iam uirtus est. Virgilius, sunt nobis
 fortia bello pectora, sunt animi, & rebus spectata inuentis.
 & spectatores, qui ad ludos spectandi causa conueniunt. Plau-
 tus, Nunc spectatores Iouis summi causa clare plaudite. Item
 generaliter quicumque aiquid aspicit, eius rei spectator dici po-
 test. & spectaculum, quod modo significat id, quod spectatur.
 Virgilius, Nocte pluit, tota redeunt spectacula mane, modo
 ipsam spectationem. Cicero, O graue, acerbumq; spectaculum.
 Aliquando locum, qui ad ludos spectandum edificatur, quem
 supra diximus pluratio numero foros appellari. Suet. De
 spectaculo excitatus descendit. Lilius, Tum primum circos, qui
 maximus dicitur, designatus est locus, diuisa loca patriibus, equi-
 tibuscq; ut spectacula sibi quisque faceret, fori appellati. Item
 à spectro composita sunt aspecto, & circumpecto, quod est fre-
 quenter aspicio. à quo circumpectus dicitur, non qui circumspi-
 citur. hunc enim consilium, uel circumspicuum uocamus, sed,
 qui circumspicit, & in omnem partem spectat, hic est prudens,
 & sagax. Plynius, Quis eo acutus? quis circumspicetior? expe-
 cto, præstolor, quia dum uenturum aliquem præstolamur, an
 ueniat, frequenter aspiciere solemus. Plautus, Domi te expecto.
 Aliquando tamen expectare accipimus pro moram trahere.
 Virgilius, Tyria Charthagne, qui nunc Expectat. nonnun-
 quam pro desiderare. Idem. Expectate uenis. Cic. Nihil unquam
 expectatus fuit. Hinc fit expectatio, quæ modo præstolatio-
 nem, modo moram modo desiderium significat. In expecta-
 tione enim esse aliquem dicimus, dum eum cum spe, & deside-
 rio expectamus. Prospecto, prospicio, despecto, deorsum aspicio.
 Apuleius, In puteum forte despectans. suspicco, modo sursum
 aspicio, & tunc à sursum componitur. Martianus, Oculisq; su-
 spectans sidera. modo deorsum aspicio, & tunc à sub deduci-
 tur. Martialis, Sed suspectat oculis deuorantibus draucos. Itē
 à specio fit specamen, quod est argumentum quoddam. & pro-
 batio, siue exemplar. Seneca, Virtutis specamen, & patriæ
 ornamentum. Virgilius, Tale dabit specimen. & spe-
 cies, quæ modo formam significat, & ueluti effigiem
 rei, estq; uocabulum medium. Idem, neque enim spectat,

fama uel mouetur, hoc est nec presenti deformitate, nec rumore mox futuro. speciosus tamen semper in bona partem accipitur, hoc est pro pulchro, quemadmodum formosus licet forma medium uocabulum sit. Virg. O' formose puer, nimium ne crede colori. Vlpianus tamen si eosas personas dici affirmat clarissimas personas utriusque sexus. Item eorum, qui ornamentis senatorijs uiuantur, modo species pro aspectu, et re uisa accipitur. Virgilius, Non tulit hanc speciem furata mente Corcebus modo definitur, quod dicitur de pluribus differentibus numero, quomodo genus, quod dicitur de pluribus differentibus specie ut puta animal genus est, qd de homine. elephanto. equo. auibus. piscibus. reptilibus. alijsq; specie differentibus predicatur. Homo uero est species, quoniam de Socrate. Platone. Aristotele. Fabio. Catone. Cicerone, alijsq; non specie sed numero differentibus dicitur, ob eam rationem ita appellati, quod multorum collectio una quasi uisione comprehendatur. Hinc species le, et speculum pro particulari accipiuntur, et specialiter, ac speciatim pro particulariter, quod quidam etiam specificiter dicunt. et speculum, in quod aspiciamus, ac speciem, hoc est effigiem nostram contemplamur, quod datum nobis a natura fit, ut, non, ut pilos de supercalijs, aut barba uelleremus, no ut faciem inspicere coloribus, non ut rugas traheremus, sed ut nosmet ipsos nossemus. et formosi deuitare uisum infamiam, deformes redimendum sciremus esse uirtutibus quicquid corpori deesset, propter quod Socrates hortari adolescentens solebat, ut sese, si frequenter in speculo intuerentur. Nam si inquit formosus estis, elaborandum est, ut digni ea specie sitis, sin uitem deformes, ut ea deformitate uirtute, ac bonis artibus tegatis. quamuis alie quoq; sine speculi utilitates longe prestantiores. in primis enim, quid pulchritudo est, quam naturam eius speculari, et rerum ad id pertinentium rationes inquirere: cur concuum maiore uera effigiem reddat. conuexum minorem. planum aequalē? Cur concuum modo intra, modo extra speciem representet, modo rectam, modo conuersam. Conuexum uero, planumq; semper eandem, et eodem modo. Cur concuum non lucem tm, ac radios conuersum ad solem reflectat, sed etiam calore emitat talem, ut facilius accendat, quam aliquis alius ignis. Planum uero, lucem tantum reflectat sine calore. Conuexum nec lucē, nec calorem? Ad hęc, quia imbecilli oculi, quod sustinere conuenit solem non possunt, formam eius, habitumq; et uerum illum igneum colorem contemplari non ualeant, inuentum est ope, atq; adiumento speculi non modo orientem, occidentemq; illum conspiciere, uerum etiam supra nos stantem, et nullo rubore perfusum, sed candida luce fulgentem. Præterea duorum siderum oarum sum, quem defectum, uel defectionem solis, siue græco uocabulo eclipsem nominamus, quo interpellari aliquando dies solet, quis unquam cernere potuisset, aut causam eius comprehendere? nisi liberius in speculo solis, lunęq; imagines uideremus. Tæco, quod inuenis in speculo se uidēs admo neur flore ætatis tempus illud discendi esse, et fortia audienti. Senex uero, ut quæ canis inde cora sunt, deponat, et de morte imminente iam cogitet. Quid quod uiri fortes cicatrices suas, si quis in facie habent, speculis contemplantes memoria uirtutis excitantur. Audiui ego sepenumero Federicæ princeps te, quoties faciem tuam in speculo contemplaris, nullo amissi luminis desiderio affici, sed læto, ac sereno uultu modouerba illa proferre *καίπερ φιδέειν, καὶ σαυὸν βλέπει φανερῶς, ἵνα τῆς ἀρετῆς καθήκουσιν μνημονώσῃ*, hoc est bono animo sis Federice, itaq; ipsum manifeste aspice, ut uirtutis tuæ continue memineris, modo ita dicere. Vii boni, quos, et spinos uel uirtutis, uel fortunæ socios habeo. Philippo. Horatio. Annibales. Sertorios. Expergersere, expergersere aliquando Federicæ, et illos non mo-

do unius luminis, sed factis etiam, ac rerum gestarum gloria equiparare cõtende. hæc nobis ab alijs relata sunt. Illud uero ex mippo uideo augurari, te quando peruigilem istum tuum oculum in speculo contemplaris, non mediocri læticia affici, quod scias per omnem iam Italiam prouerbij loco haberi. Plus unum Federicum, uno oculo uidere, quam ceteros omnes principes duobus. Illa præterea Sertorij uerba frequenter tecum usurpare sermone. Alij non semper uirtutis suæ insignia secum ferunt, sed hastas. torques. coronas domi relinquunt. Ego uero, rei militaris insignia mecum assidue porto, eosdemq; et uirtutis meæ, et fortunæ habeo spectatores. Ad hæc igitur comparata est materia excipiendarum imaginum potens, et inuenta sunt specula ex ferro. plumbo. argento. crystallo. uitro. misticis materijs. Quinetiam natura ipsa nobis specula parauit, quæ semper essent in promptu. Fons cuius perlucidus, et quiescens aqua, ac leue saxu imaginem reddit. Virgilius, Nec sum adeo infornis, nuper me in littere uidi, cum placidum uentis staret mare. A speculo specularis lapis dicitur, quod ad speculū similitudinem luceat, atq; imaginem reddat. finditur in tenuissimas cruftas. hunc olim tantum ceterior Hispania mittebat, postea Cyprus, et Sicilia, et Africa misere. Est et in bononiensi agro breuis. maculosus complexu silicis alligatus. nunquam uisus est quinque pedum longitudine amplior. Humorem hęc terræ existimant crystalli modo glaciari in lapidemq; concretere. Huius olim ramentis circum maximum ludis circensibus struere, ut esset commendatio candoris. Item a speculo specula dicitur, de qua aliquid aspiciamus. Virgilius, specula misere non ab alta a quo se calor uerbum, quod proprie est indago, perquirō, et ueluti a specula prospecto. a quo specularis dicitur, quia uel a speculis aspiciunt, uel in bello ante exercitum explorandi gratia mittuntur. et præspeculor uerbum, ante speculor. uenientis de Casare Exeratum neq; per insidiosa itinera duxit unquam, nisi præspeculatus locorum situs. per metaphoram tamen speculari accipimus pro scrutari, et ex arte considerare. a quo speculatio, consideratio. Specus quoq; a specio deriuatur, quod locus sit (ut Vlpianus definit) ex quo despicitur, uel quod uox in eo reperitur hominem ibi alterum uideri faciat. Dicimusq; hic specus, hæc specus, et hoc specus. Item hoc specus, et in plurali hæc specus. Item specium, cuius diminutuum est specillum. A specio deducitur instrumentum teres, ac paruum, quo medici ad uentandam uulnereum, aut fistularum uiam uel profunditatem, utuntur. Pacu. Ut medici faciunt, qui prius specio uulnus tentant. Cornelius Celsus. Ante omnia autem dimitti specillum in fistulam conuenit, ut quod tendat, et quam alte perueniat scire possimus. Hinc oricularium speculum dicitur, quod curandis auribus adhibetur. A specio, siue specilli similitudine spiculum telum dicitur ad similitudinem sagittæ. Item ipsa sagitta. a quo spiculator, configo. et spiculator carnifex. et spica, quod ad spicali similitudinem acuta sit, diciturq; et masculino, et neutro genere spicus, et spicum. Est enim proprie cum per culm folliculum, id est extremum tumorem aristæ adhuc tenues in modum spicali eminent. Abusue tamen, et de maturis frugibus hæc uocabula dicuntur. A spica, siue spico fit spico uerbum, quod significat spicas emitto. Item inspicio, quod est ad spicatum, et aristatum similitudinem incido, uel fodio. Virgilius, Ferroq; factis inspicat acuto. et spicatus. Idem, Spicæ iam campis cum messis inhorruit. Item ab eodem spica, hoc est sentis, qd ad spicali similitudine acuta sit, a quo spineu, qd ex spina est, ut corona spinea, et spinosum. spinis abudans, et spinosus pironu arbor, qd spinis referta sit. Idem, et spinosus pruna ferētes. Item a specio composita sumit aspicio, qd est uideo, Virg-

Aspice bis senos lætantes agmine cygnos. A quo fit aspectus, id est intuitus, atq; effigies cuiusq; animalis, ut horridus aspectus, hoc est uisu horribilis, et qui effigiem habet horredam. Transferturq; etiam ad inanitates. Plynius. Prærupta rupes, et aspectu horrida. Despicio, quod proprie est deorsum aspicio. Quinil. Nullam ego res humanas despiciere providentiam reor, hoc est rerum humanarum curam habere. Quoniam uero ea, quæ contemnimus, quasi deorsum, et ad pedes nostros proiecta aspiciere solemus, accipitur despicio pro contemno. Cicero. Despectus ab omnibus, ac pro nihilo habitus. Ab hoc fit despicius, hoc est intentus, uigil, cuius exempla apud Apuleium frequentissima sunt, et despicientia, et despectus quartæ declinationis pro contemptu. Expicio, cuius frequentatiuum est expecto, quod proprie significat obseruo, quasi diligenter aspicio. Terentius. Expecto quid uelis. Quoniam uero aspicientes aliquid diligenter manere diutius eodem loco solemus, expecto aliquando pro maneo usurpatur. Virg. Tyria Carthagine, qui nunc expectat. Martialis. Expectant, curæq; cathenatiq; labores. Item pro desydere, quoniam quæ desyderamus cum uoluptate aspiciamus. Idem. Expectare uenis. et pro spero, quoniam quæ speramus, quasi cu præsentia aspiciere uidentur. Idem. sed illos expectata seges uanis elusit aris. Ab hoc expectabundus, et expectatio deducuntur. Suspicio, sursum aspicio. Virg. et fastiga suspiciat urbis. Ab hoc fit suspicor notæ significationis. dicitur, quod cum timore quodam ea uidentur aspiciere, de quibus dubitamus. Virgilius. Suspictaq; dona præcipitare iubet. Hinc fit suspicio, quod, si cum uenio iungatur, semper passue accipitur, ut ueni in suspensionem, id est factus sum suspicatus. et suspiciosus tam qui suspicatur, quam qui suspectus est. Prospectio, longe uideo, quasi pro spectro. unde fit prospectus. hoc est libera, et non impedita prospectio. Item prospicientia, hoc est cura. prouisio. nam et prospectio pro curo. et pro uideo accipitur. Plynius. Nam et rebus illius non minus, q meis prospiciebam. et prospicius intentus, ac uigil. Præspicio, ante uideo. inspicio, cerno, introspecio, itrorsum aspicio. Respicio, retro aspicio, siue rursum aspicio. siue aspicio. a quo fit respectus, qd modo ipsam (ut ita dicam) respectu significat. Plautus. et me respectu tenuit. modo rationem, qua ad aliquid agendum mouemur. Plynius. Namq; eo respectu commotus abscesserat. Conspectio, cerno. unde fit conspectus pro aspectu. Virg. Vix est conspectu sicule telluris in altum, uela dabant læti. et conspiciuum instrumentum. quod adhibemus oculis, ut res maiores uideantur. Plautus. Vitrum cædo, necesse est conspicio uis. et conspiciuus adiectiuum, quod modo significat sagacem, perspicacem, acutum. Quinilianus. Conspectus, sagax, callidus. modo clarum, et qui ab omnibus conspiciatur, quemadmodum hoc loco Martialis conspiciuum amphitheatrum appellat. Despicio, pro uideo, discerno. hinc dispicientia, hoc est discretio, consideratio. Perspicio, intueor. animaduerto. a quo perspicax, hoc est consideratus, acutus. unde perspicaciter aduerbium, quod est considerate, acute. Item perspicuus, clarus, translucidus. ut aqua uirrum. crystallum, aliq; et translucens lapilli. a quo aduerbium perspicue, hoc est clare. unde perspicuam quoq; orationem dicimus, hoc est claram, atque apertam. et perspicuitas a quibusdam, sicut perspicacitas usurpatur. illud splendorem, ac facultatem, hoc considerationem, et acumen significat. Præter hæc aruspex a uictimis in ara aspiciendis. is enim est aruspex, qui inspectus extis, futuram prædicat, qui et extispex dicitur. a quo aruspiciam, in festo extorum sicut extispiciam. et aruspiciam, quæ extispiciam quoque dicitur. Item auspiciam ab inspiciendis auibus, cum per inspectionem accipiat auspiciam. hinc factum est, ut dicimus auspicia, ductum, atque

principium, quæ a solo duce capiuntur. a quo fit auspiciari, qd non modo significat auspiciam capere, sed etiam incipere, nec in bonam tantum partem accipitur, quod frequentissimum est, sed etiam in malam. Plynius. At homo infelicitate natus, manibusq; pedibusq; deuinctus animal cæteris imperaturum a supplicij uitam auspiciatur. nam quando non est uerbum, ferè semper in bonam partem accipitur. Terentius. Haud auspiciato huc me attulit. id est non felicitate, et quasi repugnantibus auspicijs. Quinil. Itaq; apud illos Homerus, sic apud nos Virg. auspiciatissimum dederit exordium, hoc est felicissimum. auspici dicebatur, qui nuptijs præerat celebrandis, quia auspiciu pro nuptijs capere solebant. Adhibebaturq; hic pro parte maritum sicut pronuba, quæ præest et ipsa nuptijs celebrandis, pro parte uxoris. Aliquando etiam pro eo ponitur, qui dux militiæ est. Horatius. Nihil desperandum teneo duce, et auspice. Virg. Auspiciam pro potestate posuit. Communem hunc ergo populum, partibusq; regamus Auspicijs, ab eo, quod præcedit id, qd sequitur, quod uisum auspicijs creati consules parem habent potestatem. Inter auspiciam, et auguriam quidam hanc differentiam faciunt, ut auspiciam sit auium conspectio, et quod ex uolatu auium, et uocibus significatur. Augurium uero, quod rerum omnium coniecturas prudenter, ac diligenter completur. et tamen augurium quoque ab auibus, ac gerendo dicitur, quasi augurium, siue ab auium garru. Hinc augur, qui futuram prædicit. et auguro, atque auguro uerbum eiusdem significationis. quæuis aliqui ita distinguant, ut auguro dicamus, cum præaugurio mentis futuram colligimus. Virg. Et siquid ueri mens augurat opto. Auguro uero, cum futura ueris accipimus augurij. Ab eadem auguraculum uerbes dicebant, quæ nos arcem uocamus. quod ibi aues publice auspiciarentur. Augurium quoq; inde dicitur opinatur. etenim proprie augurium tectum augurio consecratum sed per metaphoram ponitur pro nobili, et sacro, ac maiestatis pleno. Unde augurij dicti sunt omnes Romani imperatores post Iulium Cæsarem ab Octauius Augustus, qui primus meruit hoc cognomen, sicut a Iulio Cæsare dicti sunt Cæsares, et omnes Albanum reges dicti sunt syluij a syluio Ascario Aeneæ filio. et Aegyptij reges dicti sunt Ptolemæi. Persæ, Arfacidæ. Latini, Mariani. Augustum quidam ab auium garru, alij a gestu dicitur putant, quia aues passim id ratum fecerunt. ERIGITUR. Elenatur, edificatur, in altum tollitur. de quo supra diximus. A GER. Qui in ædibus Neronis erat inclusus cum syluis, atque nemoribus. SUPERBUS. Ingens, magnificus, excellens. superbus a superbiendo dicitur. Superbio autem a superendo. unde quicquid in aliqua re excellit. superbum dicere possumus, quasi super alia iens. Virgilius. Ceciditq; superbum Ilium, hoc est nobile, magnificum. hinc aliquando pro elato ponitur, atq; alto. Idem. Et gressus glomerare superbos. Idem. Quinq; adeo magne positus in cudibus urbes Tela nouane. Aruina potens, Tyburq; superbu. Aliquando pro ornato. Idem. Barbarico postes auro. spolijsq; superbi. Interdum pro opulento. Idem. simul ense superbu Ranatem aggreditur, qui forte taptibus alus Extructus. Hinc fit quod superbum aliquando et pro arroganti, ac truculento accipimus. Idem. stirpis Achilleo fistus, inuenemq; superbu. Idem. te Turne superbum Cæde nona querens. et pro uitabili. Idem. Floribusq; affixa superbis Ora uirū tristi pēdebāt pallida tabo. Et pro iniquo. Idem. Quos illi bello profugos egerit superbo. Antiqui etiam superbos propter pompam funeris, quemadmodum supra diximus, mortuos dixerunt. Plautus. Factam ego hodie te superbum, nisi abis, et mox addidit, auferere, non abis. Item a superbio, quod est effror, extollor. Superbia deriuatur, quæ definitur supergre-

diens elatio mentis, ex qua nascitur arrogantia, nam nisi praecesserit occulte elatio mentis, non sequitur aperta iactantia. Item superbe aduerbium, hoc est elate arroganter, et superbilouens, qui superbe loquitur. a quo superbilouentia, elatus, atq; erogans sermo. Cicero. O' saera, animiq; impotentiam, et superbilouentiam. Ennius pro superbe superbitur scripsit. TECTA. Domos, quas Nero incendi fecerat, ut domos suas edificaret. Tectum proprie pars domus est, ea scilicet, quae domum tegit, ponitur tamen frequentissime pro domo, ut hoc loco, et generaliter pro omni loco, in quo tecti homines possunt habitare, unde spelunca, tuguria, praesepia, cauae, et generaliter omnia edificia, tecta dicuntur. unde architectus, et architectores dicti, qui aedificandi scientiam habent. et architectura, aedificandi scientia dicitur. Plyn. Grande, et Archimedi, machinalis scientiae testimonium. hinc fit architectari, quod est componere, machinari. Cic. Ut optime possit architectari uoluptates. A tegendo autem tecta appellantur. Tegere proprie operire est, cuius contrarium est nudare, detegere. Plyn. Haec plantae palustris arundine per hyemem tegenda sunt, per metaphoram tamen tegere pro caelare accipimus. Mar. Quod tegitur maius creditur esse malum. Virgil. Vix adeo agnouit pauitentem, et dira tegentem supplicia. Quae admodum e contrario nudare pro indicare usurpamus. Idem, et aedificiaq; pectora ferro nudauit. A tege fit etiam tegmen, quod etiam tegmen dicitur, tegmentumq; pro quacumq; re aliquid tegente. et tegulum eiusdem significationis. Plyn. Tegulo enim aquatitum arundinum domos suas septentrionalis populi operiunt. Idem tectum ouium genus, quod maiori Lana operitum sit. Idem ouium summa generis duo, tectum, et colonicum, illud mollius, hoc in partibus, deliatius quippe, cum tectum rubis uescatur. Colonicum loca magis alicui appetit, unde habet nomen. Præterea tege nescimus genus, de quo inferius dicemus, quod corpus teget, cuius diminutiuum est tegula. et tegula quod domos tegant, ex quibus, quae ad balneas adhibentur, a laxitate dicuntur mammatae, aliae coctiles appellantur. et tugurium, quasi tegurium, rusticam habitatio ita uocatur tecta ex ulua palustris, tegurij uti ab initio coeperunt mortales, prius quam ad meliorem uitae cultum se transferrent, quippe aut de frondibus facere tecta, aut speluncas fodere sub montibus, quae a greco uocabulo, unde originem habent, spelaea dicuntur. Virgilius. Certum est in syluis inter spelea ferarum, malle pati, aut hirundinum nidus imitantes, de luto, et uirgultis sibi habitacula facere solebant. T u obseruantes aliena tecta, et cogitationibus suis res nouas quotidie adiacentes, casus efficere coeperunt, a facile cadendo ita appellatas, quippe a cado fit frequentatiuum caso, a quo caso aliud frequentatiuum Paulus. Si antea ex tegula castauerit sulicidium, postea uel ex tabulato, uel ex aliqua materia castare non potest. Primum enim furcis erectus, et uirgultis interpositis luto parietes texere. Alij luteas glebas arefacientes, struxere muros, et addita materia, quo imbres uitarene, et aestus arundinibus texerunt, et fronde, postea stramentis, et ulua palustris. Deinde paulatim ingenij solertiam exercendo, ad fabricationes aedificiorum gradatim progressi, non casus modo, sed etiam domos fundare e lateritijs parietibus, siue e lapide structas, materiaq; et tegula perferre tecta coeperunt, quae ut hybernis temporibus imbrebus sustinerent, fistula facientes procliuatis tectis sulicidia deduxere. Iuueti aedificij inuentor Doxius fuit Gellij filius, exemplo ab hirundinibus sumpto. laterarius domos constituerunt primi Eurialus, et Hyperbius fratres Athenis, oppidum Cecrops a se appellauit Cecropiam, quae nunc est arx Athenis. Quidam tamen Argos a Phoroneo rege ante conditum uolunt, quidam et

Syacionem. Aegyptij multo ante apud eos Diospolin. Tegulas inuenit Cinyra Agriopae filius, et Metalla aeris, utriusq; in insula Cypro. Item forcipem. Marculum uerum in cadem puteos, Danaus ex Aegypto aduectus in graecia. lapidicinas Cadmus Thebis. Archeophrastus Phoenice. Trason muros, turres (ut Aristoteles refert) Cyclopes (ut Theophrastus) Phoenices. Aeraria fabricam alij Chalybas putant inuenisse, alij Cyclopes, ferrum in Creta eos, qui uocati sunt dactyli id est Ferraria fabricam Cyclopes, Quae ergo nunc ueteri more ita aedificantur, ut nec parietes habeant, nec luto crustata sint, sed stramentis, aut arundinibus, aut ulua, alio uel simili genere teguntur, tuguria dicuntur. olim teguria uocata. A tugurium diminutiuum fit tugurium, quod sit artus, atq; angustus, gurgustum nominatur, a Gurgulione uerme, qui in horreis nascens frumentum absumit. eius diminutiuum est gurgustulum. Apuleius. Ergo breuitatem gurgustoli nostri ne spernas peto, sis contentus lare paruo. Item a tege tectorium deducitur, quod modo adiectiuum est, nam et tectorium opus dicimus, modo substantiuum, est autem illud, quo aedificatus paries incrustatur supra, quod postea illinitur, quod uocatur albarium, nisi pinget tectorij oporteat, etenim, cum pingendum est, non illinitur albarium. In adilitate aurea, et Varronis exactam Laedemone e lateritijs parietibus opus tectorium fuit propter excellentiam picturae, et inclusum ligneis formis. Romam deportatum ad comitum exornandum, quod opus, quod per se mirum esset, translatum, tamen maiori miraculo fuit. Item teges straguli genus e sarpo, aut sparco, quo uiliores utuntur. Martialis. Nec est amici filius, ue uicini, sed ingratis, tegetibusq; concepti. Varro de re rustica. Sicq; sunt de cannabi, lino, iunco, palma. sarpo, ut fures, reses, tegetes. Plyn. Nec in fruticum, nec in uepru, caulium ue, nec in herbarum, aut alio ullo, quam suo genere nominentur iure sarpi fragiles, palustresq; ad tegulum, tegetesq;. Ouidius mattam scirpeam uocat. At dominus discedite ait, plaustrorum morantes si, inlil, in plaustro scirpea matta fuit. uenalis. Ansa palatina tegetem praefere cubili. Hanc uisge nunc storiariam uocant, quo uerbo etiam ueteres usi fuere. a tō rō spō mēt, quod graeci sternere dicunt. Plynus. Cadiua mala separari oportet, et stramentis, storij, peleis uel subterni Hir-cius. Storias autem ex funibus anchorarijs treis fecerunt. et tegillum, paruum tegmen. Varro. Ob aquam e nubibus totam indicat fore, ut tegillum pastor sibi sumat. Tignum quoque, cuius diminutiuum est tegillum, a tegendo dictum esse quis dubitet? significat proprie trabem, cui tectum imponitur. Sed Vlpianus putat tigni appellatione contineri omnem materiam, ex qua aedificium constat, unde consignatio textura ipsa trabium, ac tignorum, sicut cassatio assium dicitur. Quidam etiam putant tegulam, et lapidem, et calcem, et arenam tignorum appellatione nominari. Item quae cumq; uineis necessaria sunt, ut pedamenta, perticae, et similia. Est etiam tegillum cucullium, e sarpo. Plautus. Tegillum mihi ariet, id si uis, dabo. Corticem quoque a tegendo quidam dictum arbitrantur, quasi corium tegens. Est enim cortex ueluti corium cuiusq; rei, ut in arboribus liber, et in ceteris rebus ueluti crusta quaedam ad tegendum data, nam corium proprie animalium est, praesertim eorum, quae crassiore pellem habent, ac duriorē, quod et sortum dicitur, unde sortia appellatae sunt meretrices, uel quod sicut pelliculae subigantur, cum solum calamentorum omnibus subiectum sit, uel quod in grabatulis pelles stratas tenere consueuerunt, et sortium quicquid ex pelle est, et sortor meretricor. et sortes arcinorum usum pelles. Quidam etiam serantem dictum a sorto existimant pellem, in qua sagitta reconduntur, sed sortum a graeco trabium est

ctum est. uerborum enim pellis est unde scutica flagellum ex pelle, cuius diminutiuum est scuticula, et scutum, quod non sine pelibus fit. De quo scutula dicitur, quasi parua scuta. et scutulata uerba, de qua mox dicemus. et scuta id ipsum uasus genus, quod et scutula dicitur. Horatius. Vilia uidentem tunicato scuta popello. et scutillum tenue, ac macrum, in quo tantum exilis pellicula cernitur. Ponitur tamen corium pro quacumq; pelle, etiam rerum inanimatarum. A quo fit excorio, hoc est corium detraho, sicut a cortice decortico, hoc est detraho corticem. et ab eisdem excoriatio, et decoriatio. Corium etiam tergam dicitur. Virgilius. Tergora diripiunt costis, et uiscera uadant. Nam tergam dorsum est. unde a tergo dicimus a parte posteriori membranae, siue papyri, aut alterius cuiuscumque rei. Iuue. Scriptus et in tergo, nec dum finitus Oristes. Hinc fit postergo uerbum, hoc est posthabeo, relinquo. postpono. et quasi post terga iacio. A quo postergator, et postergatio, et terguerfor, quod est fallo, et dicitur multo, aliquando etiam contradiuo, quasi terga uerto. Nam uertere terga proprie fugere est, quod et terga dare dicimus. Plyn. Quid expectas? Quid terguerfari? Proprie tamen terguerfari est eorum, qui terga uertentes adhuc tamen pugnant, nec sese uictos rationibus uolunt agnosca. Cicero, Et huc, atq; illuc terguerfantes testimonium contra se dicere cogit. Lucretius, Monebant consulem haec, sed terguerfari res cogebat, id est quibuscumq; rationibus poterat ueritatem dissimulare, et quasi subterfugere. Hinc terguerfator dicitur, qui terguerfatur. et terguerfariix foemininum, et terguerfatio ipse actus. Ponitur tamen aliquando tergam pro tergore. Virgilius, Obstupuere animi tantorum ingenia septem Terga bouum plumbo insuto, ferroq; rigebant, quod de pelibus intelligi papinius indicat. at dum migrantia plumbo Tergmina cruda bouum. unde quoniam scuta pelibus tegi solent, tergam nonnunquam pro scuto accipitur. Virg. Dentibus infrensens, et tergo decuit hamsis. A terendo autem tergam, et tergo dicitur, quoniam uehens oneribus teruntur. A pellicia dicitur, de quo post dicemus, et pellicula diminutiuum. et pellicium, quod ex pelle est. et uersipellis fallax, de quo dicemus inferius. Plautus, uersipellem se facit quando lubet. A pelendo autem dicitur pellicia, quod externas iniurias tegendo repellat. Haec postquam conuincata est ad calcos, et cetera opera facienda aluta dicitur. Varro, Pasceolus saualus est ex aluta factus. Cato. Pueris in ludo pasceolos furare. Ab aluta alutamen, siue alutamentum ueteres dixerunt opus ex conuincatae pellicibus factum. Item alutarij, sicut coriarij, hoc est pellicia, et coriorum conuincatores. Plau. Hic alutarij cerdo. Proprie tamen alutarij tenuiorum pellicia dicuntur, coriarij crassiorum. Pella autem urbs Macedoniae fuit in litore aegaei maris illustrata maxime natalibus Philippi Macedoniae regis, et Alexandri eius filij. unde uterq; pellicus uocatus est. Iuue. Vnus pellaeo iuueni non sufficit orbis. Lucanus, Illic pellicae proles uesana philippi. Pellicus uero Aetaci regis, et Aeginae filius fuit ex Tyro filia Salmoni regis, quae uxor fuit Cratei, cui Esone genuit partem Iasonis. Pelion mons est Thessalicae, ab orientali parte, in cuius uertice pinetae abundant, in reliquis partibus quercus. Ouid. Pelion Haemoniae mons est obuersus in austros. Summa uirentis pinis, cetera quercus habent. Item a pelle pellicem galerum dixerunt, quod fieri solebat ex pelle. Est autem genus elypei. A quo galerita quis, de qua supra. et galerus masculino, ac galierum neutro genere dicitur. Virgil. et temperat astra galero. Idem, nec arctadij bene protegit umbra galeri. et palear, quasi pellear. Sunt enim palearia, pelles pendentes ex gutture, quales in bobus uidemus. Virgilius, Et crurum tenus a mento palearia pendens. et pallor secundum quosdam,

quasi pellis liuor. A quo pallidus, et palleo uerbu. A quo pallesco, quod significat pallidus fio. et expalleo, a quo expallescio. Pallorem etiam ueteres pro uetustate, et negligentia posuerunt. Lucil. Otium inerti. pallor eum ad pauperiem redegit. pellem quoque sine corium alio nomine autem uocamus, a graeco sumpto uocabulo, qui uulgius nominant. Plyn. Ergo cutis ipsa sensu caret, maxime in capite, ubi cumq; per se, ac sine carne est uulnerata non ariet, ut in buca, cilijsq;. Ab hoc fit cuticula diminutiuum. et recutiati dicuntur indei, hoc est circuncisi. et cute, hoc est praepitio priuati. et intercus, aqua, quae inter carnem, et autem est. Item morbus, de quo supra diximus. et intercutaneum, siue subcutaneum, siue subtercutaneum, quod intra autem, siue sub cute, siue subter autem est, et ciatrix, quasi circa autem. Est enim ciatrix signum, quod ex uulnere remanet, unde ciatricare dicimus ciatricem inducere. Item ciatrix, quod ueluti autem circuncircata habeat, intus autem uacua sit, est enim ciatrix, quod intra canarum nodos est. Virg. Est mihi disparibus septem compacta ciacis Fistula. unde et ciacuta herba appellatur cuius uiridi, et geniculato, ac uacuo, ut calami, altiore saepe binis cubitis, et in cacamine ramofo, folijs coriandri tenuioribus, graui odoratu. femine anisi et asafioire. radice conuina nullius usus, femini, et folijs refrigeratori us, quae, cum cneat, incipiente algere ab extremitatibus corporis. Remedium est prius, quam perueniat ad uitalia, uini natura excafiatoria, sed in uino pota, irremediabilis est. hac extinctus est Socrates. Fit ex ea ad refrigerandum stomachum malagma. Cohibet epiphoras omnes, dolorē in pleuresi supposita mirifice sedat. Anaxilus tradit mammam a uirginitate succo ciacuta illitus semper stare. Compertum est, si testibus circa pubertatem illinatur, uenerem extingui. Item a tege texo, quod quae texuntur, magna ex parte teguntur. Ab eo conitexo, compono, aetexo, dissoluo, intexo simul texo, retexo. interdum aperio, dissoluo, interdum uersus texo, prætexo, quod interdum significat antetexo, a quo praetexta, de qua inferius dicemus. interdum contego, abscondo, excuso, quasi aliud, quod sit, ostendo, unde praetextum dicimus illud, quo moueri nos ostendimus ad aliquid agendum, cum tamen alia causa moueamur. Suetonio. Et praetextum quidem illi ciuluum armorum hoc fuit. casus autem alias fuisse opinantur. Virgilius, Non tamen Amas nonis praetextere funera sacris Germanam credit. Ouidius. Quamuis praetextens picta ferrugine caelum, uenturam amicitiat imbrifer arcus aquam. Textile, quod texendo factum est, ut textilis corona, textile opus. et textor, ac textrix uir, et mulier, qui texunt. et a textrix textricula per diminutionem ducitur. et textura opus, et actus ipse textoris, siue textricis, et textrina locus, in quo textitur et textim, texendo. Item a tege composita sunt circuntego, hoc est circuncircata operio, a quo circuntectum amictus genus, quod circum habeat purpuram, obtego, intego, contego, quae ferē a simplicis sui significatione non differunt. Protego, quod est foueo, ueor, unde protector, et protectio deducuntur. retego, et detego, quae pro dno do, et aperio accipiuntur. MISERIS. Infelicitibus calamitosis, qui proprijs domibus expulsi fuere. miser proprie dicitur flebilis, ac calamitosus. Virgilius, Strident miserum supula disperdere armen. Plautus, Studeo hunc lenonem perdere, ut meum herum miserum macerat. Cicero, O miserum, atque infelicem hunc diem sunt, qui existimant miserum dictum, quasi missum, hoc est dimissum, et derelictum ab omnibus. Aliquando miser pro aegrotato ponitur. nam et aegritudo genus est infelicitatis. Plautus, Miseram esse praedicat buxam, sibi fortasse medicos non esse putat. A miser miseria fit, hoc est infelicitas. Idem. Seruire amant miseriam est,

qui presertim, quod amat, caret. Item misertudo eiusdē signi-
 ficationis. Acius. Qui infelix misertudine factus est aliena.
 Et misellus diminiuitur. Plautus. Censeri misello mali ali-
 quid facturum? Et misereor, ac misereor uerba, quae ita distin-
 guntur, quod misereri passiuū affectum habet. Est enim corde
 anxii esse ex aliquis miseria. Misere uero actiuum, estq; uer-
 bis, aut lachrymis, aut ope dolore, quē ex miseria alicuius ha-
 bemus, offendere. Ab illo fit miseriordia, quae est egritudo cor-
 dis ex miseria alicuius iniuste laborantis suscepta. nam do-
 lor ex paricidae, aut proditoris, aut alterius scelerati suppli-
 cio susceptus, mollities quaedam animi, non misericordia est. Ab
 hoc fit misertio, quae est significatio miseriordiae, qua ex ali-
 cuius infelicitate mouemur. Item a miserendo fit misereors,
 qui ex alicuius calamitate dolorem animo suscipit. A misera-
 do miserator, qui opus aliquod misericordiae exhibet in eum,
 cuius misereor. Item a miser uerbum aliud impersonale de-
 ducitur misereor, quod simili modo passiuum habet affectum.
 Idem est. n. misereor me illius, et misereor illius, quippe utriusq;
 significat ex illius me miseria angore suscipere. Exemplis ple-
 nis sunt omnia. Cicero. Misereor me infelicitate familiae. Virgilius.
 Misereor animum non digna ferentis. Idem. Num lachrymas ui-
 ctus dedit? aut miserans amantem est? quod perinde est, ac si
 dixisset. Nū saltem lachrymas ostendit se amantis misereor? Ve-
 teres misereor pro misereor dicebant. Et misereor pro misereor.
 Et contrario misereor pro misereor. Ennius. Misereor manus-
 date ferrum, quo me anima priuam. Acius atq; ita de illis me-
 rui, ut iure haec nunquam misereor mala. Turpilus. Nunc
 patris me misereor magis. Pacuuius. Ut accepisti me cum isto
 uerbomiseretur me tui. A misereor fit miserabilis, hoc est mis-
 eratione dignus. Et miserandus, miseratione prosequendus. Et
 a misereor, quo ueteres utebantur, misereor, hoc est moueor mi-
 serior dia. Apuleius. Commodum omnes misereorimus. Virgil-
 ius lachrymas uitam dantis, et misereorimus ultero. Itē a mi-
 sero fit aduerbium misere, quod interdum infelicitate significat.
 Cicero. Neque mori eius desiderio non possum, qui tam misere
 periit. Interdum ponitur pro ualde. Terentius. Eam misere
 amat. Misereor aliquando dolētis est, ac si diceremus nefis-
 virgil. Cecropidae iussi miserum septena quotannis, Corpora
 uerorum. Misereabiliter etiam aliqui usurpant. Apul. Oppi-
 do quam miserabiliter illachrymans. Item a miseratione com-
 misertio fit. Est autem commiseratio, cum uel aspectu alicui-
 us, uel oratione, uel etiam cogitatione adducimur, ut eum mi-
 seremur. Et a misereor fit aduerbium misereor dicitur, et a
 misero miseriter. Labrius. Mens incorrupta miseriter corru-
 pitur. THERMAS. Balneas publicas. Thermae dictae
 sunt ab aquarum caliditate, graeci enim θερμα calidum
 dicunt. unde Thermopylae dictus est mons longissimus, q me-
 diam Graeciam diuidit, ut Apenninus Italia, incipiens a Leu-
 cade in occidentem, et in aegium mare, haud longe a Demetria-
 de protendens, fauces habens angustissimas, iuxta quas calidae
 aquae saerunt. ideo a caliditate portarū nomen inditum. nā
 τῶν ἄνθραξ graeci portas appellant. Hic locus plurimorum di-
 cum sanctoribus inclytus est, sed in primis memorabili mor-
 te Leonidae, et sexcentorum commilitum, nec tam grandis,
 quam turpi strage Perfarum. Mos ueterum fuit singulis diebus
 lauari. Itaque omnes fere ditiores priuatus in domibus suis bal-
 neas habebant. Erant praeterea aliae in publicum usum aedifi-
 catae, haec thermae uocabantur. In primis celebres Romae fuisse
 Agrippinae. Neronianae. Titi uespasiani. Domitiani. Antonia-
 nae. Alexandrinae. Cordianae. Seuerianae. Dioclitiani. Aurelia-
 nae. Constantinianae. Notatanae, haec crescente principum luxu-
 ria, magno sumptu, ac splendore aedificabantur, ita ut laeura

10

20

30

40

50

60

saepe instar urbium uiderentur. Erant in his aerea amplissi-
 ma, erant porticus, in porticibus exhedrae spatiosiores, habentes
 sedes in quibus philosophi, rhetores, reliquiq; qui studiis
 delectantur, sedentes solebant disputare, tu perisyllia quadra-
 ta, siue oblonga, ambulationis circuitionem habent, quam graeci
 uocant diaulam, una ex quatuor porticibus, quae ad nuriaia-
 nas regiones spectabat, duplex solebat esse, ut cum tempesta-
 tes uentise essent, non posset aspergo in interiorē partem per-
 uenire. In duplici porticu ephaebum in medio erat, hoc est ex-
 hedra amplissima cum sedibus, tertia parte longior, q̄ latior.
 proxime conuictorium, quod et apodyterium uocant, ubi ue-
 stes deponerantur. A conuictorio inuenerunt porticus, frigida
 lauatio, quam graeci λουτρον uocant. Ad sinistram ephae-
 bei ἐλαοθηριον, quod nostri unctuarium dicunt, iuxta id
 elaothesium, frigidarium. E regione frigidarii conuictuata su-
 datio. ex aduerso calda lauatio. Atq; haec omnia non in solo
 tantum, sed etiam pensilia erant. Tum quae diabatur pale-
 stra, in qua exercebatur athletae. in palaestra perisyllia erat,
 qualia supra diximus. Extra tres porticus disponebantur,
 una ex peristylis excurtibus, duae dextra, atq; sinistra stadia-
 ta, ex quibus una spectans ad septentrionē perficiebatur du-
 plex amplissima latitudine. Altera simplex ita facta, ut in p̄ti-
 bus, quae essent circa parietes, atq; etiam quae ad colūnas mar-
 gnes haberent, in semitas non minus pedū denum, mediumq;
 excurtibus, uti gradus essent marginibus in defensionem. Sex qui
 pedes ad planiciem, quae planicies foret non minus pedes duo
 decim, ut uesiti circum margines ambulantes a cunctis se exer-
 centibus minime impedirentur. Haec porticus xystris apud grae-
 cos (ut supra diximus) uocantur, quod athletae per hyberna te-
 pora in tectis stadiis exercebant. Inter porticus syluae erant,
 aut platanones, aut daphnones, hoc est loca platanis, uel lau-
 ris consista, quae platanota quoq; et laureta dicuntur, in quibus
 perficiebantur inter arbores ambulationes, quas a nostris eti-
 am xystris, et ambulacra diximus appellari. Quidam eti-
 am neutro genere xystrum nominarunt. Graeci παραδομιδαε
 uocant. in quas per hyemem sereno caelo athletae e xystris pro-
 deuntes exercebantur. post xystrum stadium erat ita figuratum,
 ut possent hominum copiae cum laxamento athletas certantes
 spectare. Stadium graecorum uox est. stadios enim graeci di-
 cunt. Latine appellatur curriculum, in quo equi currunt, et
 certant athletae. dictum ἀστὸν τῶν σταδίων, hoc est statione,
 quod Hercules co spatio uno spiritu anfecto constitisset. in-
 stitutum quippe ab Hercule stadium tradunt, eumq; pedi-
 bus suis metisse id stadium, quod est distans apud Ionem oym-
 pium, fessiq; id longum pedes ducentos. Inde postea cetera
 stadia in terris Graeciae ab alijs instituta pedum quidem simi-
 li modo ducentorum, ueruntamen aliquantulum breuiora, ex
 quo collegisse Pythagoras philosophus dicitur plantam uer-
 culis tanto fuisse, quam aliorum proceriorem, quanto olympi-
 cum stadium ceteris longius foret, comprehensiq; pedis me-
 sura secundum naturalem membrorum omnium proportionē
 statuisse, tanto fuisse Hercule corpore ceteris excelsiore, quan-
 to olympicum stadium alia parium numero anteiret. Cōtinet au-
 tem stadium octauam mille passuum partem. ex quo institu-
 tum, ut terrarum stadia, uisq; in stadia diuiderentur ante, q̄
 Romani mille passus inuenirent. Hinc Eratosthenes in omniū
 literarum subtilitate solertissimus, uniuersum orbis circuitum
 ducentorum quinqueaginta duorum millium stadiorū esse pro-
 didit, quae mensura secundum Romanam computationem effi-
 cit tricenies quinquaginta centena millia passuum. Hipparchus ad-
 didit stadiorū paulo minus uigintiquinque millia. Dionysio-
 doro uero, qui geometriae scientia nobilissimus fuit, uita sum-
 eto inuenta

eto inuenta est in sepulchro eius epistola Dionysiodori nomine
 ad superos scripta. Peruenisse eum a sepulchro ad infimam
 terram, esseq; id spatium stadiorum quadraginta duorum mil-
 lium, ex quo geometriae interpretati sunt, a summo terrarum
 orbe, unde missa erat epistola, ad pilae medium esse longissi-
 mum spatium, et ex eo consequi, ut in circuitu sint ducenta-
 quinqueaginta millia stadiorū, cui munsur harmonica ratio,
 quae cogit rerum naturam sibi ipsam congruere, addit stadio-
 rum septem millia, terrarumq; nonagesimam sextam, mille-
 mam totius mundi partem constituit. Efficit nunc autem stadiū
 centumquingentisq; nostros passus, hoc est pedes sexcentos ui-
 gintiquinq;. Possidonius non plus quadraginta stadiorum alti-
 tudinem esse, in qua nubila, ac uenti, nubesq; perueniant, ar-
 biratur. inde purum, liquidumq; et imperturbatae lucis aë-
 rem esse. Sed a turbida ad lunam uicescentum stadiorum. in-
 de ad solem quingies millier. Per se non stadio, sed alio gene-
 re mensurae utebantur, quod uocant parasangam. Id uerum
 apud historicos frequentissimum est. Praeter haec memoria erat
 praeterea salus. nautoria. edificijs superbiis formis. cume-
 rata. columnae marmoreae diuersorum colorum immissae. in-
 signia pauimenta. testudines auro refertae. aliq; deliciae, qui-
 bus non mirum est, si principes quoq; ad frequentem therma-
 rum usum allucebantur. Commodum imperatorem septies in
 die lauasse. frequentiq; in thermis conuictasse memerie tradi-
 tum est. Suete rem uero eius Perinnaem, quāuis in multis es-
 set modestissimus, in balneis tamen publico die natalis urbis cō-
 modianis ministris lauasse. Gordianum iuniorem ita lauandi
 fuisse cupidum, ut bis hyeme, quater et quingies aestate ther-
 mas adire consueuerit. Galenum iuniorem hyberno tempore
 ter in die, aestuo septies lauasse. hunc cum in hortos proficiscere-
 tur, uniuersa officia sequi solita, esse cum eo praefectos et ma-
 gistratus omnes, adhibitosq; conuiujs, et nautationibus simul
 cum principe lauasse, saepe etiam admitti solitas mulieres for-
 mosas, et puellas, et cum ijs commistas aliquando deforma-
 sissimas anus, q̄ iocis causis a se fieri dicere principem consue-
 uisse. Vtque adeo autem thermarum usus promiscuus erat, ut
 frequentissime principes cum populo lauarentur. Tradunt
 Adrianum in primis hoc facere solitum. Is, cum aliquando ue-
 teranum quendam notum sibi in militia conspexisset, in bal-
 neo dorsum, ac posteriores partes corporis parietem atterere
 tem, per uentus eum fuisse dicitur, cur se marmoribus distin-
 gendum dedisset, cumq; ille idcirco hoc a se fieri respondisset,
 quod seruis careret, et seruis eum, et pecunia liberaliter do-
 nauit. Pauas uero interiectis diebus, cum complures senes ad
 prouocandam principis liberalitatem eodem uenissent, seq; pa-
 rietem identidem attererent, euocari eos iussit, et alium ab alio
 munio confitari. Heliozabalus bracteariorum, hoc est eorum,
 qui bracteis siue per diminutionem bracteos, hoc est tenuis-
 simas ex auro, uel argento, uel alio metallo laminas faciebant,
 quorum ars bractearia uocatur, et quod bracteis tegitur, bra-
 ctatum dicitur. et uirariorum, et pellionum, hoc est eorum,
 qui uestes pellias, et alia ex pellibus opera faciunt. et clau-
 strariorum, id est eorum, qui clauers, et cetera, quae ad clau-
 denda hostia pertinent, laborant. et argenteriorum, et auri-
 ficum, aliarumq; artium uestigal maximum instituit, ex eoq;
 iussit thermas tam a se fundatas, quam superioribus principi-
 bus factas populi usibus exhiberi, sylvas in thermis publicas
 deputauit. Tintinnabulum ammonit. hoc instrumentum aencum
 erat, quo populus lauandi hora uocari solebat. vulgo nūc tam
 pana uocatur. Martia. Redde pilam. sonat aethermarum, lu-
 dere per gressu uirgine uis solalotus abire domum. de huius sono
 tintinnare et tintinnabulum Nauius scribit. Oleum praeterea lu-

10

20

30

40

50

60

minibus thermarum addidit, cum antea non ante auroram
 paterent, et clauderentur ante solis occasum. Ipse ihermis fre-
 quentissime usus est cum populo, aestate maxime, et saepe ui-
 sus est cum balneari ueste domum reuerti. Eanuratio Alexan-
 der promiscua balnea in urbe prohibuit. Item M. Aurelius
 Antonius a quodam philosopho monitus, laeura mista tradi-
 tur submouisse ea lege, quae et defueneris marronarum mores
 composuit, et sederi in ciuitatibus, equis, uehiculisq; prohibuit.
 Facete Diogenes philosophus, cum aliquando balneas exiret,
 interrogatus an in his multi homines essent, paucissimos esse re-
 spondit, rursumq; rogatus an turba multa? confisus est. Idem in
 balneis pedes uinxerat, a capite in aërem spirare uigentium
 dictitant, a pedibus uero in nares prodire. M V N E R A.
 Thermae inquit appositue munera, hoc est dona data populo.
 donum. munus. et praemium se separat Donatus, quod do-
 num, et munus, tam ante factum, quam post factum dari di-
 cit. Praemium non nisi post factum. Donum uoluntarium esse,
 praemium deberi donum dijs dari. munus hominibus. praemium
 uiris fortibus, Donum a liberali homine. praemium a praer-
 claro. Terentius. Quoduis donum a me, et praemium optato.
 at Martianus. Inter donum, et munera hanc differentiam fa-
 cit, quod munus est id, quod necessario subimus lege. more. im-
 perio eius, qui iubendi habet potestatem. Donum autem, quod
 nulla necessitate iuris, sed sponte praestatur. Et si non praestatur,
 nulla reprehensio, et si praestatur, plerumq; est laus. Pau-
 lus uero munus tribus modis accipi putat, uno pro dono. unde
 munera dari, ac mitti dicuntur. alio pro onere, quod cum re-
 mittitur, uacationem militiae praestat. unde immunitas appel-
 latur. Tertio pro officio, a quo munera militaria uocantur, et
 milites quidam munifici. et municipales, qui in ciuitatem recepti
 munera nobis. um faciunt, de quibus supra diximus. Munus
 mea sententia proprie est donum, dictum (ut Varro placet)
 quod qui mutuo animo sunt, id dant officij gratia, nec a dono
 differt, nisi cum per metaphoram, uel pro officio ponitur, quo-
 niam officia, aut a principibus, aut a rebus publicis munus
 loco dari consueuerunt, uel pro ludis, qui a principe populis,
 quasi munus loco exhibentur. Martialis de muliere leonem
 in ludis necante, Prisca fides tacet, nam post tua munera Cae-
 sar, Haec iam foemina uidimus acta manu, uel pro onere,
 quia munera, hoc est officia sine labore, et atque onere exerceri
 non possunt. A munere muneralis lex appellata, qua Cincius
 cauit, ne cui liceret munus accipere. Plautus. Nec muneralem le-
 gem. neque leoniam rogo, suicit ne cne stoc existimo. Munem
 officiosum ueteres dicebant. Item eum, qui onera populo soluit.
 unde munia dicuntur obsequia lege debita, et officia. Item im-
 munis, qui ab huiusmodi onere liber est. et immunitas exem-
 ptio ab onere. Munusculorum dies appellabantur quinquag-
 trijs Idibus Iunijs, quia is dies festus erat tibicianum uolentium
 Minervam. quinquatrijs proprie dies festus erat Minervae mar-
 tio mense, quo tempore matronae inter se inuicem munera mis-
 sitabant, et caenas seruis apponebant, ut uiri saturnalibus.
 Item a munere fit munero uerbum, quod est dono. Macrobius,
 Ianus, cum Saturnum classe prouectum excepisset hospitio,
 et ab eo edoctus peritiam iuris, ferum illum, et rudem an-
 te fruges cognitum nichil in melius redegegit, regni eum socie-
 tate munerauit. Ab hoc fit remuneratio, id est retribuio. redono.
 et munificus, liberalis, quasi munera large praebens. et mu-
 nificentia, liberalitas, et munificus, liber aliter, et munerari-
 us, quem graeci agonothetam uocant, qui ludos gladiatorios
 populo praebet, unumq; uel plura parua gladiatorum ad
 spectacula pugnatura producit, quae res munus gladiatorum
 appellatur. quia populo tanquam munus donatur. et qui fa-

miliam gladiatorum habet, gladiatoresq; domi instruit, ac postea uendit. à laniando dicitur laniista. Gladiatores dicuntur generaliter omnes, qui gladijs pugnant; etiam discendi gratia ante, quam in ludum producantur. Specialiter uero inter gladiatores sunt retarij, qui aduersus mirmillonem pugnant. dicti à rete, quod sub suto gerebant, ut mirmillonem inuoluerent. Mirmillones dicebantur gladiatores, qui genere quodam gallicae armorum utebantur, quod mirmillonum nominabant. unde galii ante mirmillones nominabantur, in quorum galeis piscis effigies erant. Solebant autem retarij aduersus mirmillonem pugnantibus haec uerba canere. Non te peto, piscem peto, quid me fugis galie? Cuius ludi inuentorem fuisse tradunt Pythagorae Milesium unum ex septem sapientibus. Haec enim, cum de finibus inter Athenienses, et Milesios contentio esset, creatus imperator, cum Pirryone Atheniensium dux, qui pancratia fecerat singulari certamine pugnaui, in quo cum rete secum sub clypeo gessisset, Phrynonem eo, dum non cauit, inuoluit, eoq; perempto tutatus est agrum, quamuis postea orta rursus de eo contentione, electus controversiae iudex Pericles, Atheniensibus adiudicauerit. Digna certe memoratu est illa Pedonis urbanitas de mirmillone, nam, cum retarium conseruaret, nec feriret, unum inquit capere militem à manibus fit communis, qui omnium est, quasi omnibus consentiens. à quo communitas. Et aduerbium communiter, pro quibus ueteres munus, et muniter usurparunt. Siquidem apud ueteres munus, et munificia, non à largitione, quae ignota erat, dicebantur, sed ita appellabantur consentientes ad ea, quae amica uellentur. Pacuius. Nam quia tum largitio multis ignota erat, munificus nemo putabatur, nisi pariter uolens. Lucilius Munifici, comesq; amicus nostris uideantur uiri. A munis fit munus uerbum, quo antiqui utebantur. et à communis communio. à quo communicatio, et communicatio deducuntur. quando quod est, aut esse potest priuatum, fit uniuersum, et actus ipse communicandi. unde in communiore bonorum eos esse dicimus, qui simul uiuunt. Et redditus suos, ac lucra communicant, hoc est communia faciunt. Item à munus per diminutionem fit munusculum, hoc est paruus munus, et munio uerbum, quod est proprie instruo. orno. Et quasi munusculum com-pleo. à quo compositum communicatio. et maenia. et murus, de quibus supra diximus. et monie ornamentum gutturis. Quae uis aliqui hoc à monendo potius deductum ueniunt, ut inferius dicemus. hoc etiam segmentum uocatur, quod quibusdam bracteolis, quasi praesegmentibus consistit. Unde segmentatae uestes dicuntur bracteolis argenteis, aureis uel depictis. uenerual. Segmentata et longos habuit. Plautus. Quam pulchre segmentatam uestem. unde opera quoque ex ligno uermiculatim depicta, segmentata dicuntur. Lucretius. Et segmentatis dormisset parum-ula cuni. segmentatis inquit, hoc est praesegmentibus, id est tenuissimis ligneis ramentis, ac uersicoloribus depictis. quamuis etiam intelligere licet segmentatis, hoc est segmento testis. Item ornamentum equorum à collo in pectus praependens, et mundus, hoc est ornatus muliebri, quasi munitus, quamuis alij à mouendo hunc dictum uolunt, quod mundus id genus ornatus sit, quod sumitur, ac deponitur. Mundum etiam neutro genere ueteres dixerunt. Lucretius. Leuauit quidam uxori mundum omne penumq; ab hoc mundis adiectiuum, hoc est purus. tersus. potius. à quo immundus, impurus. obscenus. et mundo et mundificatio uerba, hoc est de puro. detergo. et mundicia, quae et mundities dicitur, hoc est lautitia. et contrarium ei immundicia, siue immundities, et munde, atque immunde aduerbia. Vlpianus mundum muliebrem esse dicit, quo mulier mundior fit, contineriq; eo, speculum. matulas. un-

guentia. nasa unguentaria. et si qua similia sunt. unguentia autem, quibus unguuntur ualetudinis causa, mundo muliebri non contineri. Item ab hoc mundo caelum ipsum appellatum est mundus. Nam sicut graeco κόσμος, quod apud eos ornatum significat, ita nos à perfecta, absolutaq; elegancia uocauimus mundum, et ab hoc quatuor elementa, et quicquid caeli ambitu continetur, simili appellatione mundum nominamus. à quo mundanum dicimus, quod mundi est. Unde interrogatus philosophus, curas esset, mundanum se esse respondit. Mundum gentiles ter in anno patere putabant, postridie uulcanalia. et ante diem tertium Nonarum Octobris. et ante diem sextum Iduum Nouembris. Inferiorem enim eius partem consecratam dijs manibus arbitantes, clausam omni tempore existimabant, praeter eos dies, qui supra scripti sunt, quos dies etiam religiofos iudicauerunt. ea de causa, quod ijs diebus, quae occulta, et abdita religionis deorum manuum essent, in lucem proferrentur, nihil eo die in republica geri uoluerunt. Ita quae per hos dies non cum hoste manus conferebatur, non execrans scribebatur, non comitia habebantur, non aliud quicquam in republica, nisi quod ultima necessitas coegisset, administrabatur. A κόσμος uero graeco uoce ασμωγραφια deditur, hoc est mundi descriptio, sicut geographia dicitur terrae descriptio. et topographia loci descriptio. Item ασμω, quod latine ornator, siue ornatrix interpretatur. Iuuenalis. Ponunt cosmatae tunicae. Item microcosmus paruus mundus, quo uerbo frequenter utitur Aristoteles pro homine. Cosmus etiam excellens unguentarius fuit, à quo unguentia dicta sunt ασμωνα. Idem. Et Cosmi toto mergetur abeno. Veronius. Affert nobis inquit alabastrum Cosmiani. Item a munio fit praemio, quod significat ante munio. uel ualde munio. et munimen munio, ac munimentum eiusdem significationis, cum scilicet castra, oppida, turres aliae ue huiusmodi contra aduentum hostium muniuntur, siue uallo, et fossa, seu alio quouis modo. Nam monimentum à monendo deriuatur, significatq; quicquid morum causa edificatum est, uel quicquid ad memoriam alicuius est factum. unde sepulchra. statuae. tituli. libri. ceteraq; quae nos rei alicuius praeterita moneant, monumenta dicuntur. Virgilius. ueterum monumenta uirorum. Idem. nostri monumenta. et pignus amoris. Per metaphoram tamen monumenta aliquando dicuntur cellae meretricum, quod quasi sepulchra sunt. Martialis. Abscondunt spurcas et monumenta lupas. V E L O C I A. Repentina, quia Diuus Titus theomas iuxta amphitheatrum mira celeritate edificauit. Suetonius. Amphitheatro dedicato, theomasq; iuxta celeriter extructus murus edidit apparatissimum, largissimumq;. V elox celer dicitur à uolando, quasi uolox. à quo uelocitas, celeritas. et uelociter, celeriter. item comparatiua, et superlatiua uelocior. uelocissimus. uelocius. uelocissime. Volo autem proprium est alas habentium. sed per metaphoram, et nauens, et eos, qui celeriter currunt, uolare dicimus. Virgilius. Humilis uolat equora iuxta. Idem. Ecce uolat, calcemq; terit iam calcem Dioces. Terentius. Ne frustra illic expectet, uola. Hinc ueloculum mare dicitur, quod per id uelut uolatur. Virgilius. Resistat mare ueuiolum. Item uelut uolans nauis dicitur, quod uelut uolant. uolare, et nare reciproce ponuntur. Virgilius. uelorum pandimus alas. idem de apibus. Nare per aestatem liquidam. cum nare proprium piscium sit. à quo fit frequentatum nare. unde composita sunt adnatate, quod est alibi. Circumnatare. obnatate. id est contra nare. Tranatare, quod et tranare dicitur. id est natando transire. enatare, hoc est extra nare. Praenatare, ante nare. innatare, subnatate. supernatare, supra undas sit, non mergor. Renato, rursus nato, uel natando

to, uel natando reuertor. Connato, simul nato. Nare quoque alij quando pro trepidare accipiunt. Virgilius. conditq; natantia lumina somnus. et ab eo composita sunt anno. Idem. huc pauca uestris annamimus oris. et immo. Idem. Et flumium uinculis innaret Claxia ruptis. et irano, de quo supra diximus. Et conno, simul nato. à quo connatio dicitur, sicut à connato connatio. Plautus. Connationis nostrae consatus, hoc est quod eandem adiremus natiem. Idem. Connatat nobiscum, hoc est riuialis est. A nando etiam Neptunus dicitur (ut Cicero placet) et annis a circum nando, hoc est fruendo (ut quidam putant) uero tamen ab ambendo dictum annum affirmat, quod amnes hoc est flumina, omnia circumueniunt, propter quod circumnata à ueteribus pingebantur. Ab annis antenna (ut quidam existimant) quasi ante. imna. et Interamna uibrina urbs, quod inter duo: annis sit constituta. Item à nando Natrix serpentes genus, quod in aqua quoque uenenum spargit. Cicero. uel natrix cum, uel natrixq;. Lucanus. Et natrix uiolator aquae. Itē natrix herba est, cuius radix euulsa uirum herci recedat, hac in Pireno uantur, ut abigant à mulieribus fauos, siue fatuos, quorum ludibria pati eas pro noctem opinantur. Nec mirū id uideri debet. purgat enim eo humore, quo labefactata mens nocturnis uis decepti solet. Natrix quoque dicitur potest mulier natans sicut natrix, et natat mas. Natate al. quando ueteres pro nauigare accipiebant. à quo natatio dicebatur negotiatio. et natina ures ex eo negotiosi uocabantur. et nassa à natando appellata. nasis genus, quod qui intrauerit piscis, exire non potest. Plautus. Nunq; ex ista nassa hodie escam petem. Nasamores populi sunt Libyae nauium syrtribus inuolutarum spoliatores, Lucanus. hoc tam seque solum, raras tamen exerit herbas. Quas nasamon gens dura legit, quae proxima ponto Nudus rura tenet, quem mundi barbaria damnis Syrtris alit, nam li uores populator arenis imminet, et nullos portus tan gente atrina. Nouit opes, sic cum toto commercia mundo, Naufragis Nasamones habent. Item naticam à nando quidam dicitur putant, quod est genus piscis muniti. Nā natica insula est in mari aegeo, quae fuit uulsi. Item natus à natando fit pro ipso actu natandi, qui et natatio dicitur. quamuis natio etiam pro piscina, siue lacuacō ut supra ostendimus. Sunt qui nates etiam, ac nasum à nando deriuata existimant, quod per ea innatet, atq; enatet spiritus. Natate enim uidetur propter humorem in his existentem, qui ueluti purgamentum quoddam è cerebro defluit. Nasus, qui et nasum dicitur ea pars capitis est, quae è superaliorum confinio oriens, et quasi aequali porrecta iugo utraq; aciem simul et discernit, et munit, et superius quidem usque ad medium solida formata est. Inferius uero cartilagine adherente mollita, ut ad usum digitorum posset esse tractabilis. Duo autem eius spiramina, geminiqu; hiatus, quos ueluti quidam paries per medium ductus interscipit. Nares dicuntur ideo duplices à natura datae, ut altera spiritum duare, altera odorē capere, utraq; cerebri purgamenta sine impedimento dimittere fas esset. haec soli homini eminent. acibus. serpentibus. piscibus. foramina tantum sunt ad olphatus sine naribus. Notatum est aliquando aurium, et narium foramina septimo mense genitis defuisse, à naso simorum, ac silorum cognomina sunt, de quibus supra diximus, hunc maiores nostri subdole irrisoni dicere, quoniam scilicet deridentes naso obstreperunt, et quendam ueluti stercentis sonum emittunt, qui ronchus scilicet nomine dicitur. Martialis. Maiores nūquam ronchi, iuuenesq;. fenesq;. Et pueri nasum rhinoceotis habent. à quo fit ronchisso, quod est sterco. Plautus. Cyathissat, dum coenat, dum dormit, ronchissat. Quidam hoc à graecis tractum existimant, apud quos ῥονχος

strum, et ῥιχνα nasuta dicuntur. ponitur autem ronchus pro derisione, uel quia deridentes resira labijs effingunt in aerum extendentes, uel quia quae admodum propter somnum, ita propter nimium risum nasus humore impletur, plenus hunc sonum reddit, quod notari ex epigrammate potest, quod adolescentem ex Phaedro lusimus. Mercurium hostio mulieres duae illiberali, et sordido receperant, Quorum una in ovis paruum habebat filium, Quae istis placebat alteri meretricius. Ergo, ut referret gratiam officij parem, Abiturus, et iam limen excedens, ait. Deum uidetis, tribuam uobis protinus, Quod quaeque optarit. mater suppliciter rogat, Barbatum ut uideat natum quamprimum suum. Mecha, ut sequatur sese quicquid tetegerit. Volat Mercurius. intro redeunt mulieres. Barbatum infans, ecce uagitus aet. Id cum forte meretrix ridet ualidius, Nares repleuit humor, ut fieri solet. Emungere igitur se uolens prehendit manus, Traxitq; ad terram nasi longitudinem. Et alium ridens ipsa ridenda extitit. Ob hanc causam nasus quoque aliquid pro acrimoniam et diacritate ponitur. Plinius. Primus Lucilius condidit sili nasum, hoc est scripsit Satyras, quae acerbiteret quandam, et acrimoniam sili habet in uitijs insectandis. nam (ut Quintilianus inquit) Primus Lucilius in Satyra insignem adeptus est laudem. Martialis. Non nunquam datum est habere nasum, hoc est acrimoniam ad deridendum et diacritatem. à quo nasuti dicuntur dicaces, ac derisores. Idem. Nil nasutus haec, malignusq; est. et nasute, diacriter, et per diminutionem nasutule. A puleius. Nasutula mulier, ac diacritula. Haec uerus prouerbum est in eos, qui dicaces sunt, hoc est cum risu aliquos intrant. Nasus rhinocerotis, quia scilicet rhinoceros cornu unum in nare habet. unde ei est nomen. Apud graecos enim ῥιχνα narem significat. uel ῥιχνα cornu. Animal est hostis elephantis, cornu prius ad sexa limato cum eo pugnat. In dimicatione alium maxime petit, quia hanc intelligit suis ictibus peruiam esse. Longitudo ei quantae elephantis. Crura multo breuiora. Colorem buxeum habet. Ludi Pompeij magni primo hoc animal ostenderunt. Minores feras animi quadam generositate contemnit. nec nisi irritatus in eas fertur. Martialis. Sollentat pauidum et innocentem magistri, Scq; diu magna colligit ira feræ. Deserabatur promissi praelia Martis. Sed tamen his redijt cognitus ante furor. Nansq; grauem cornu gemino sic exulit uisum, Iactat ut impositus taurus in asira pilas. A naso etiam nasuterna dicitur, nas aquarum ansatum, et patens. Varro. Vixere abena, uereos, nasuternam, et alia. Item Plinius. Nasutium nomen accipit à narium tormento. hinc factum est prouerbum ad excitandum torporem. ῥιχνα uerum, hoc est ede nasutium, quod perinde est, ac si dicemus experserere. excitare. Haec herba Eruca contraria. quippe illa uenerem prouocat. Virgilius. Et uenerem reuocans eruca morantem. Columella. Et quae frugifero fertur uicina priapo, Excitat ut ueneritardos eruca maritus. haec uero cohibet, et exacuit animum. Commotus mures sedat ex aceto sumpta, omnia intestinorum animalia expellit. Anferem quoque, et anatem ab adnatando dicitur existimant. Sunt enim ex aquaticorum, quae palimpsestum genere, et in aqua coeunt, praeter eas, quae domi continentur. Anfer peruiol est, nocturnus ex cubias facit, cuius rei factum est periculum defenso capitulo silentibus cubibus. propter quod institutum est, ut anferes publice alerentur, et cibaria earum censores in primis locarent. Martialis. Haec seruauit uis Tarpei templa tonantis. Miraris non dum fecerat illa deus. Ferrus Lacydi philosopho anferem fuisse, qui tanquam perpetuus comes ei semper adhaesit. nusquam ab eo neque in

publico neq; in balneis, neq; noctu, neque interdiu digressus. iecur anseris proceres gula: saporis bonitate commendans. Ear-
 tibus crescit intra amplitudine, & quod mirabilis est, ex
 empium quoq; lacte, & mulso augetur. Martialis. Aspice, q̄
 tumeat magnio iecur anseris maius. Mirans dices hoc rogo cre-
 uit ubi? Quis primus tantum bonum inuenit? Scipio ne, an
 Metellus uiri consulares, an M. Sessius eadem etate eques ro-
 manus, in quæstione est. Illud sane constat Messallinum Cor-
 nelium, Messallæ oratoris filium palmas pedum ex his torrere,
 atque patinis cum gallinaceorum cristis condire cœpisse. Vel-
 luntur his plamæ bis anno. Rursum plumigeri uestuntur, ea
 mollior pluma est, quæ corpori proxima. Laudatissimi uero
 in Germania, ubi candidi sunt, uerū minores, quæ uo-
 cantur. E pluma non modo ceruicæ alia, sed totos faciunt lectos,
 adeoq; delicia processere, ut sine hoc instrumento durare iam
 uirorum ceruicæ non possint. Syriæ pars, quæ Commage-
 ne uocatur, adipem anseris in uase æreo cum annamo nibe
 multa obrutum, ac rigore gelido maceratum ad usum præcla-
 ri medici amicus uisitur, quod à gente dicitur commageni. Ex an-
 serum genere sunt penelopes à molliori pluma ita uocitati.
 10 trita enim græca uocant fila molliora. Item chenalopeces,
 quibus pro lautissimis epulis utuntur Britanni. Sunt autem
 minores anseres habentes pennas nigricantes ad similitudi-
 nem uulpine pellis, propterea χυραλώπεκς dicti. etenim
 græci χυρα anserem uocant, αλώπεκς uulpem. Itē
 erythrotones, in quibus nitor eximus, absolutaq; nigricia, et
 in supercilijs cœci rubor, dicti ἀπό τῆ ἐρυθρίας τῶν ὀφθαλμῶν,
 hoc est à rubro, & pauone. est aliud genus uulturibus maius,
 quorum & conuolorem reddidit. gignuntur in alpibus, & tota
 septentrionali regione, nec est ulla auis maior, excepto
 Strutione camelo, intantumq; carne augetur, ut sæpe in terra
 prehendantur immobiles. In auarijs perdunt saporē. Ab an-
 seris anserinum deriuatur. Plinius. T ubera efficacissime anse-
 rino adipe curantur. De anate locutus est Martialis. Totæ qui-
 dem ponatur anas, sed pectore tantum, Et ceruicæ sapit, cætera
 reddet coo. Hinc anaterius custos dicitur. & anatarie plu-
 me. & anataria Aquila, quæ anates circa lacus uenatur. Na-
 tum quoq; uas aquarum à natando dictum quidam existi-
 mant, nos à paruitate potius appellatum putamus. est enim
 breue uas, ac latum, qd uulgo stulum barbatum appellant.
 20 græci autem γάρυς, hoc est natus uocant, breui, atq; hu-
 mili corpore homines paulum supra terram extantes, quos
 nostri pomiliones appellant. sed nani uocabulum nostri quoq;
 metres usurparunt, nec de hominibus tantum, sed de equis,
 mulisq; ac etiam sensu cærentibus. Heluius Cinnæ. At nunc
 mo genu nana per salicta, Bigis reda rapit citata nauis. Vnde
 quoq; nunc mala nana appellamus, quæ alio nomine melime-
 la dicuntur. Item à uolo fit uolito frequentatiuum. Plinius.
 super aquas assidue uolitans. interdum tamen capitur pro
 disurro. Cicero. Quis per forū uolitans. & uolucres quæcūq;
 uolant, nec ues solum, sed illæ quoque miniores bestæ, ut
 apes, uespæ, tabani. & reliqua ex pennatis, quæ insecta di-
 cuntur. sunt enim insecta reliqua terrestria, ut scolopendre,
 stelliodes, alia uolucra, ut apes, uespæ, alia utroq; modo, ut for-
 mice alia & pennis, & pedibus cæcæ, ut tinea, quæ in ho-
 mine nascuntur, tricennum aliquando pedum, & plurimum lon-
 gitudine putant hæc nec neruos habere, nec ossa, nec spinas,
 nec charnula, nec pinguiæ, nec carnes, nec crusta fragilē,
 nec quæ iure dicitur cutis, sed medicæ cuiusdam inter hæc om-
 nia nature corpus nihil intus, nisi quam pississimis intesti-
 num implicatum, propter quod diuisi uiuunt, & singulis
 partibus palpant, quia in his ratio uitalis non fertis mem-
 30

bris, sed toto corpore inest, minimeq; in capite. hoc enim solū
 non mouetur, nisi cū pectore simul auulsum. Dicta autem sunt
 insecta ab insectis, quæ nunc ceruicæ loco, nunc pectorum
 sunt, atq; alii. Cupido etiam propter alas, quas gerere fingit
 tur, uolucer dicitur, & aliquando ponitur pro celer, factq; com-
 paratiuum uolucrior. Martialis. Et uolucrum longo porrexit
 uulnere pardum. Item à uolo uolatus fit, & aliud uerbum
 uolo uis, quod animus, in quo uelle est, talis fit, ut puncto tem-
 poris peruolet, quod uult. Ab hoc deriuatur uoluntas, & uo-
 lentia eiusdem significationis, hoc est, quæ quid cum ratione
 desiderat. Sallustius tamen uolentia plebi pro placencia ple-
 bi scripsit, hoc est, quæ plebs uellet. Multisq; suspitionibus uo-
 lentia plebi facturus uidebatur. A uolentia, beneuolentia, &
 maleuolentia deriuantur pro amore, & odio, quasi bona, &
 mala uoluntas. & beneuolus, ac maleuolus, & beneuole, ac
 maleuole aduerbia. Hinc maleuoli Mercurij signum, hoc est
 statuam appellabant, ideo quia in nullius tabernam spectabat,
 hoc est in nullius lucrum. A uoluntate uero dicitur uoluntari-
 us, qui sponte sua aliquid uult, & uoluntarie, et uolenter ad-
 uerbia. Item à uolo Volones, quod bello punico, cum decissent,
 10 qui scriberentur, serui ad octo milia pro dominis pugnaturos
 se polliciti in ciuitatem recepti sunt. & uolones, quia hoc spon-
 te uoluerunt appellati. Item uoluptas, quæ definitur præter
 modum elata lætitia opinione præsentis alicuius magni boni,
 in qua Epicurus summum bonum constituit. Hinc quæcūq;
 aliqua delectatione animum demulcent, uoluptates dicuntur, qd
 ea maxime uelimus. unde fit uoluptuosum, & uoluptarium,
 hoc est plenum delectationis. & uolup adiectiuum pro uolu-
 ptuoso & delectabili. Plautus. Hic senex, siquid clam uxore
 sua animo fecit uolup. & Voluptas uoluptatis dea, quæ &
 20 Anzeronia à tollendo animi angore appellatur. Et uoluptabile
 gratum, uoluptuosum. Plautus. Voluptabilem mihi cum ad-
 uenit uo atulisti. Uultus quoque à uolendo dicitur, signifi-
 catq; proprie uoluntatem hominis, quæ pro motu animi in fa-
 cie ostenditur, cum facies sit ipsa oris species. Sallustius. Profrus
 in facie, multaq; uecordia inerat. Ab hoc fit uultuosus, hoc est
 30 infir. Cicero. In quo, cum effeceris, nequid ineptum sit, aut
 uultuosum. Quidam existimant faciem, non os tantum, &
 oculos, ac genas dici, quod græci πρόσωπον uocant, sed
 formam, & modum, & figuram quandam corporis totius
 à faciendo dictam, sicut ab aspectu speciem. & à fingendo fi-
 guram, quod præclare ostendisse Plautus uidetur, dum inquit.
 Sed earum uultrix, qua sit facie mihi expedit. Statua non ma-
 gna, corpore aquilo, ipsa est specie uenusta. ore, atq; oculis per-
 nigris. quamuis autem uultus proprie ad animū, facies ad cor-
 pus referatur, ut mæsto uultu uirato uultu. longa facie. breui fa-
 40 cie. est tamen quando utroq; uti liceat foedata facie. foedato uul-
 tu. scissa facie. scisso uultu. conuersa facie. conuerso uultu. Item
 à uolo compositum fit uolo, quasi non uolo. pro quo ueteres ne
 uolo. neuis. neuult. Plautus filiam meam tibi desponsatam esse
 audio, nisi tu neuis. Titinius. Ipsus quidem hercle duæ ne
 uult. & malo, quod significat magis uolo. Plautus. Mori ma-
 uult, quam in seruitute uitam agere. uolumen quoque à uo-
 lendo dictum nonnulli opinantur, quod in uoluminibus, hoc
 est libris scribentium uoluntas appareat, sed melius sentunt,
 qui uolumen à uolendo nominatum existimant, quod maio-
 res nostri in libris arborum, hoc est codicibus scribebant, &
 libellos illos quo ferrent commodius, complicabant, ideoq; uo-
 lumina appellauerunt libellis similiora, q̄ libris. Est enim pro-
 50 prie uolumen pars codicis, ut puta Metamorphoseon liber in
 quindecim uolumina distinctus est. Ouidius. Sunt mihi muta-
 tæ ter quinque uolumina forma. hinc et euoluere librum di-
 60

amur, quasi complicatum explicare. Item à uolando uulpes (ut
 Varro existimat) dicta, quod uolat pedibus. à quo uulpinari
 deducitur, hoc est fraudibus, atque mendacijs uerba peruertere,
 siue effugere. tractum ab intorto uulpium cursu. & uul-
 pinum, modo quod uulpis est. Suetonius, ubi leonis pellis defi-
 cit, uulpina insuenda est, modo astutum. Plautus, Uulpinus
 animus, nequid molliatur mali. & uulpecula diminutiuum,
 hoc est parua uulpes. uersutum hoc animal est, et semper sal-
 lax. unde tractum est illud proverbiū. Uulpes pilos mutat,
 mores non mutat. soleret in primis habere auditum. In Thra-
 cia locis rigentibus amens gelatos, lacusq; ad partus transiit.
 Obseruatum est eam aure ad glaciem opposita, gelu crassitu-
 dinem coniectare. Item à uolo aduolo. circumuolo. interuolo
 notæ significationis. obuolo, contra uolo, peruolo, uelociter uo-
 lo. tranuolo, ultra uolo. abuolo, uolando discedo. prouolo, pro-
 cul uolo. præuolo. anteuolo. deuolo, deorsum uolo. euolo, mo-
 do uolo, modo extra uolo. inuolo, irruo, insilio. Terentius. Ut
 ego in quibus facile illi in oculos inuolem. Aliquando rapio,
 suffuro. & tunc à uola deducitur, ut sit inuolare, quasi in-
 tra uolam tenere. est enim uola media pars manus, siue pedis,
 à quo Galli uolam appellant pira bona, & grandia, eo quod
 impleant palmam. Subuolo, latenter uolo, siue latenter rapio.
 reuolo, reuertor, retro uolo. Conuolo, simul uolo. Item à uolo
 sis ueteres dixerunt pro suis. et sultis pro si uultis. Itē ab eo-
 dem (ut quidam existimant) uoluo deriuatur, uolando enim
 quasi uolui ale uidentur. ab hoc uoluens dicitur, qui uoluit. uo-
 lubilis, qui facile uoluitur. uoluto, quod proprie significat uola-
 10 uo. unde uolutabra dicuntur loca, in quibus se aprui uolunt.
 Virgilius. Sæpe uolutabris pulsos syluestribus apros Latræa
 turbabis agens. Aliquando uolutare capitur pro eo, quod est
 mente uoluerit, & cogitatione perquirere. Idem. Id quidem
 ago, & tacitus Lycida mecum ipse uoluto. A uoluo etiam tolu-
 tus, quasi uoluitus, & tolitum, quasi uolubiliter deducitur. de
 quibus inferius dicemus. Volua, seu uulua appellata est, quæ
 non significat naturam muliebrem (ut uulcus existimat) sed
 uiriculum, qui in fœminis usque iunctus est, à quo uteris di-
 ctus, quæ alio nomine locus appellatur, uulgo falso matricem,
 cum matrix sit fœmina, quæ fœtus gratia tenetur. Columella.
 Nam & octus anno pullos eduat, si est bona matrix. Idem.
 Idcirco cui placebit sequi nostra præcepta, consideret oportet
 primum quam multas, secundum cuiusmodi parare debeat
 matrices. Idem. Sint ergo matrices robusti corporis, quadratæ,
 pectorose, magnis capitibus. Estq; uterus dumtaxat in mulie-
 20 ribus. Nam quod Virgilius de equo inquit, uterumq; armato
 milite cõplet, ideo fecit, quia dicitur uter et fœtus armis. Apud
 Cæcium uter pro uteris legitur. Nunc uter crescit, non potest
 calari. Dicta autem uulua est, quod fœtus inuoluat. Uulua
 suum, qua uestitur, secto partu melior est, quam edito. Eiecti-
 tia uocatur illa, hæc porcaria. illa amplior est. ita inquit
 Horatius. Nil melius turdo, uulua nil dulcius ampla. Volua
 quoque in fungis dicitur tunica illa, quæ fungum inuoluit. Pli-
 nius de boleto. Voluam enim terra ob hoc prius gignit, ipsum
 postea in uolua, cum in ois, est luteum. Nec tunica minor gra-
 tia in cibo infans boleti. Item à uoluo fit aduoluo, quod est
 agglomerare. & circumuoluo. notæ significationis. & deuoluo,
 deorsum uoluo. & reuoluo, explio. & inuoluo, quod proprie
 significat glomero per metaphoram tamen aliquando pro im-
 30 plicari capitur. Cicero. Sed quod uideret nomine pacis bellū in-
 uolumum fore. Varro. Adest fax inuoluta incendiij. Aliquan-
 do pro impono. Virgilius. Sicut atq; ossæ frondosum inuolu-
 40 mere olympum. Interdum pro tegeo. Idem. Vertitur interea cæ-

lum, & ruit oceano nox inuoluens umbra magna, terramq;
 poluamq;. Hinc inuolucrum dicitur, quod modo pro glomere
 ponitur, modo significat quicquid aliquid tegit. Cicero. Cum
 uerborum quibusdam inuolucris uteretur. Idem. Scite enim
 Chrysisippus, ut clypei causa inuolucrum, magnam autem gla-
 dij, sic præter mundum cætera omnia aliorum causa esse gene-
 rata. & conuoluo, simul uoluo. à quo conuoluo uerms, qui
 & uoluo dicitur, de quo inferius dicemus. Uulgo quoq; à
 uolendo deductum quidam existimant, quod stulte huc, atq;
 10 illuc uoluntur. Est enim proprie uulgo, & masculino, &
 neutro genere ignobilior multitudo. Virgilius. Semitq; ani-
 mus ignobile uulgo. Vnde uulgarem dicimus uilem, ac com-
 munem. & uulgo, ac diuulgo uerbum, hoc est omittit, ac uile;
 & quasi commune omnibus facio. Plautus. Cuiq; me absente
 corpus uulgauit sum. Virgilius. Quic me alta silentia cogis
 Rumpere? obductum uerbis uulgare dolore? & promul-
 go, quasi promulgo. unde promulgatæ leges dicuntur, cum pri-
 mum in uulgo educuntur. Hinc uulgator. diuulgator. promul-
 gator. uulgatio. diuulgatio. promulgatio. uulgatrix. diuulga-
 20 trix, promulgatrix deducuntur. & uulgo aduerbium, quod
 significat passim. ubiq; cateruatum. Virgilius. Hinc lætis uitu-
 li uulgo moriuntur in herbis. V uolgo conceptus appellat Mode-
 stinus, qui patrem demonstrare non possunt, uel qui possunt
 quidem, sed cum habent, quem habere non licet, quieti surij
 appellantur. Item à uoluo uulga, quod numos, aliæq; res in-
 uoluat. Est enim uulga, quam etiam bulgam ueteres dixerit,
 sacculus sorteus, siue ex alia materia, in quo ferre uel pecu-
 niam, uel alia uia necessaria solentur. Lucretius. In uulgam pe-
 netrare pilosam. Varro. Ut uaticam ex Arca adderem in
 30 uulgam. Est etiam uulga, siue bulga folliculus ad brachium
 pendens gerendæ pecunie gratia. Lucilius. Cui neque iumentum
 est, nec seruus, nec comes ullus, bulgam, & quicquid ha-
 bet uoluntum se cum habet. cum bulga cenat. dormit. lauat.
 Item bulgam aliquando pro uulua, hoc est matrice posuere.
 Idem. Ita ut quisq; nostrum è bulga est matris in lucem edi-
 tus. et contrario uulua pro saculo ponitur. Item à uolendo,
 uulnus, quod uolendo, hoc est uibrando fiat. Distatq; ab ul-
 cere, quod ulcus per se nascitur. dictum (ut quidam putant)
 ab olendo, estq; tecta & clausa malignitas. Virgilius. Quam
 40 siquis ferro potuit rescindere summum uletris os, alitur uitu-
 um, uinitq; tegendo. à quo fit ulcero, dilanio, & quasi ulcus fa-
 cio. & exulcero, quod proprie est ulcus dilanio. per metapho-
 ram tamen capitur pro exaffero. exacerbo. Cicero. Ita mihi
 animam exulcerauit. Item ulcisor, quod est uindicta. unde ul-
 tio, quod uindictam significat. & uicerarie herbe dicuntur,
 quæ ulcera excitant, ut Marrubium herba notior,
 quam indicari oporteat, quæ exulcerare uesciam existima-
 tur. græci praston. alij lymostrophon, quidam philopeda, non-
 nulli philocares nominant. Uulnus autem est hians, patensq;
 50 apertura corporis ictu facta. Virg. Pressiue oculos, aut uul-
 nera lauī. Veste tegens. Ab hoc fit uulnero, qd proprie est sa-
 cio. transfertur tamen ad animum, & significat angore. unde &
 uulnus animi pro angore accipimus. aliquando etiam pro
 damno. Plinius. Maxima illi fortuna uulnus intulerat, duo-
 bus filijs immatura morte sublatis. A uulnero fit conuulne-
 ro, & uulnerarius medicus chirurgus, quod uulnera curat.
 Præter hæc à uolatu tardo uulter dicta, nota uis, & propter
 magnitudinem corporis tarde uolans, nidi fit in excelssissi-
 60 mis rupibus. Fœtus eius ferè bini conficiuntur. quidam autem
 hæc parere tradunt ouatria, uno ex his reliqua oua, nidumq;
 lustrare, mox abijcere. Sunt qui existimant uulterem triduo
 8 iij

ante, aut biduo uolare, ubi sunt caudaver. Ab hoc fit uulturnus adiectiuum, ut uulturna caro. Romani augures immissulum uulturnis pullum esse existimauerunt, sicut sanqualē offi frage, de qua inter aquilarum genera dicimus. Alij tamen immissulum putauerunt aquilae pullum dici, prius quam albicare cauda incipiat. Vultur etiā Appulie mons est notissimus. Item a uolando uulturnum deriuatum putant, uentus est, qui ab oriente hyberno spirat. Graeci misto nomine, quod inter notum & eurum sit a potior, hoc est euronotum nominant. Et loliigo (ut Varro existimat) quasi uoligo, uolitat enim hic piscis extra aquam se effrens, quod & pectunculi faciunt sagitta modo. Ex mollium piscium genere est, sicut sepia, et polyphus, huius caput inter pedes, & uentre, pedi uero octoni omnibus. Saepia, & loliigni pedes duo ex his longissimi, & asperi, quibus ad ora adhaerent cibos, & in fluctibus se uelut anchora sustinent. Caeteri autem curti sunt, quibus uenantur. Loliignem tamen uelgo calamariu uocant, a Thecae calamariae similitudine. habet enim ossicula duo, quasi cultrum & calamum. Item crurem nigrum atramenti modo, quod, ubi sensit se apprehendi, effundit: atque ita infusata aqua cerni non potest. A loliigo fit loliignula diminutiuum. Plautus. Emto Sepiola. loliignucula. & miluus secundum quosdam a molli uolatu, quamuis alij fictitiu hoc nomen potius a uoce uelint. auis est nota ex accipitrum genere. Notatum est eam, quamuis rapacissima sit, & semper famelica, nihil esculenti rapere unquam ex funerum ferculis. Eadem uideatur artem gubernandi didicisse caudae flexibus, in caelo monstrante natura, quod opus esset in profundo. Latet hybernis mensibus, & solstitijs afficitur podagra. A miluus fit miluinus adiectiuum. Ab huius auis similitudine, & piscis miluus appellatur, subiens in summa maria, & uagando aliorum piscium praedam agens. Vulcanum quoque plerique nominatum existimant, quod candidus uolens. uolat enim flamma, & candida est. Vulcanus autem ignis est. deum hunc, & Iouis filium fuisse ex Iunone ueteres finxerunt, qui, cum de formis natus esset, nec ei Iuno arrisisset, praecipitatus a Ioue fuit in insulam Lemnon, ubi a Theryde, & Euthimone Oceani filia susceptus, ac nutritus est, uno claudus pede ex casu factus. Alij a simijs educatum uolunt. Deorum hic faber fuit, et Ioui fulmina, ac caeteris dijs arma contra gigantes fabricauit, fecit moule Hermiones, coronam Ariadnes. Arma Achilles, & Aeneae, alijsq; complura, quae supra ingenium humanum fuisse existimant. sunt non tamen ob haec ad deorum mensam admissus est, & cum Ioui supplicasset, ut saltem Mineruae nuptijs iungeretur ab ea spreus est. unde Virgilius. Cui non risere parentes, Nec deus hunc mensa, dea nec dignata cubili est. Post haec uenerem habuit uxorem. Cicero praeter hunc alios duos Vulcanos commemorat, alterum Caeli filium, alterum Nili, q ab Aegyptijs, Aegypti custos existimatur. A Vulcano fit uulcanius adiectiuum. unde uulcaniam tellurem, & uulcanias insulas dicimus. Item a uolo deducitur uelum, quod uela uentis agitata uolitare uideantur. Varro tamen a uellere dictum manuile, quod ex ouium uelleribus fierent uela, quibus homines tegebantur, quamuis nauium uela ex lino, aut sparto fierent. Item ea, quibus theatra tegebantur, quae & uelaria uocabantur. Papinius. Iam uelaria lineae pluebant. A uelo uelabrum dictum locus in urbe Roma iuxta Auentinum monte, quod ratibus, ac uelis ed ueherentur, quidam tamen non a uelo, sed a uelo uelabrum sicut uelaturam pro uectura uocari existimant. Item auentinum, nam olim mons iste paludibus erat ab reliquis disclusus, itaq; eo ex urbe aduehebantur ra-

tibus (ut Varro testatur) sunt tamen qui auentinum dictum ab auibus putent, quae sese Tyberi in eum locum recipiebant, uel a rege Auentino albano, quod ibi sit sepultus, uel ab aduentu hominum, quod commune latinorum omnium ibi Dianae templum sit constitutum. Ouidius. Luna regit menses, huius quoque tempora mensis sciuit Auentino luna colenda iugo. Ab hoc fit uelo uerbum cum suis deriuatijs, de quibus supra diximus, quae sunt uelatus, uelens, uelitaris, uelitor, uelitato, a quo aduelitatio, uelitatum. Reuelo, a quo reuelatio, et praeterea uelamen, quod modo pro ueste accipitur, modo pro quacunque re aliquid uelante. & uexillum, quasi paruum uelum pro signo, quo in exercitu, aut classe imperatores utuntur. unde uexilliferi, & uexillarij dicuntur signiferi. Veste quoque a uelando dictam Varro existimat, quod corpus uelut, siue indumentum significet. Virgilius. Necnon threicijs longa cum ueste sacerdos, siue barbata, unde inuestes imberbes appellamus, uel sicut quidam uolunt impuberes, ut e contrario uesticeps dicitur puer, qui iam uestitus est pubertate. Ab hoc fit uestiarius locus, in quo uestes uel seruantur, uel uenduntur, et uestiarius, qui uestiario praest, ac uestes uendit. & uestiplia mulier, quae complicat uestes. & uestio uerbum, & uestitus, & uestispicis, ac uestifera seruus, siue ancilla custodians uestes, & uestigium, quod ueluti indumentum fit pedis. Est enim proprie uestigium impressio pedis, id est signum, quod a pede relinquitur. Virgilius. Et gradus ima uerit uestigia cauda. V estigium etiam significat extremam partem inferioris pedis. Idem. V estigia primi alba pedis, frontemq; ostentans ardens albam. Item uestigium pro indicio ponitur cuiuscunque rei, quod salicet uestigia indicio sine, illic eum affuisse, cuius uestigia sunt. Linius Pecuniam ex thesauris Proserpinae noctu clam sublata, nec ad quos pertinet facinus uestigia ulla indago. & peruestigo, atq; inuestigo, quae significant querendo inuenio. Cicero. Ipsa tractano, & quaequo quotidie ex se gignit aliquid, quod cum desidijs delectatione uestiges. Idem. Nosse regiones, intra quas uenias, & peruestiges, quod quaeras. Terentius. Nihil est tam difficile, quod querendo inuestigari non possit. Hinc uestigabundus, uestigatur, peruestigator & inuestigator deducuntur. Et uestimantum, quod ita a ueste differt, quod uestis generaliter dicitur, ut si ragula forensis muliebris, uestimantum uero particulariter, ut pallium, tunica, penula. Iuriconsulti uestim definiti uis esse quicquid induendi, praecingendi, amictiendi, insternendi, tegendi, acubandi gratia paratum est. Alij nihil existimant uestem a uestimento differe, & uestimenta dicunt esse non modo lanea, linea, bombycina, serica, sed etiam scortea, frondea, scirpea, palaearia, & ex quacunque materia facta sint ad corpus tegendum. Multa earum genera sunt. Virilia, quibus soli uiri utuntur. Muliebra, quibus sole mulieres, puerilia, quae solis pueris conueniunt. Familiaria, quibus utuntur serui, atque ancillae. Senica, quibus comedi, tragica, quibus tragoei, citharoeica, quibus citharoei. Histrionica, quibus histriones, parasitica, quibus parasiti, & huiusmodi alia penae infinita. Alij quando quod a barbaris sumpta sint, barbaria habent nomina, ut quae a Parthis sumpta sunt, saraballa dicuntur fluxa uestes, & sinuose, quae a Germanis Renones, uestes pellicae, quibus in castris utuntur, quae ab Hispanis strigia. Plautus. Nudus est, iurat se triobolo strigium oppignorasse. Quae a Sardis mastruca. Idem. Mastrucatus, & plenus puluere. Item quaedam interius sumuntur, ut subucula dicta, quod ea subter induantur, quaedam exterius,

dam exterius, ut supparus, siue supparum (utroque enim modo dicitur) quod eo super induamur. Est autem togae genus leuis, atq; angusta. Afranius. Puella non sum supparo si induita sum. Lucanus. Suppara nudatos cingunt angusta lacertos. Ponitur tamen aliquando supparum pro sinu, & rugatura, pannorum. Idem, itaq; pandens suppara uelorum perituras accipit aurae. Indusium quoque interius uestimentum erat, quod mox supra subuculam sumebatur dictum quasi intusium. Plautus. Indusiata. Patagata. sicut pallium. & palla uocata sunt, & foris supra indusium, siue subuculam tunica erat, uestis apud Romanos quidem breuior, & sine manicis. Nam his, quae manicas habent, longiores prope, usq; ad digitos, & propterea graeco uocabulo chirodite nominarentur, uti Roma, atq; in omni Latia uiros indeorum fuit. Solis foeminis id genus longe, lateq; diffusum conuenire existimabant ad ulnas. curuq; aduersus oculos protegenda. Viri subripas tantum, ac breues tunicas sumebant circa humeros desinentes, quod genus graeco uocant. & uocantur tunicae illas longas, & manicatas, quasi foemineas, Cicero & Virgilius exprobrant. Cicero, Manicas, ac calaribus tunicae. Virgilius. Et tunica manicas, & habent redimitula mure. Plautus, manuleatam tunicae habere hominem decet. Horatius. Malcius tunicae dimissis ambulat. si qui inguen ad obscenum subductis, usque facies. Quintilianus. Cui latus clauus non erit, ita cingatur, ut tunicae prioribus oris infra genua paululum, posterioribus ad medios poplites usq; perueniant. Nam infra mulierum est, supra centurionum. Erat & aliud genus tunicarum, quibus antiqui Romanorum utebantur, quas Colobina uocabant, quod manicis essent mutilata. Nam graeci κολοβδερων, ac mutilatum dicitur. Item alia tunica ad asus dicta, quae ab humeris non erat confuta. A tunica fit tunico uerbum, hoc est uestio. Varro. Haec lanigeras detonderi docuit, tunicaeque hominum. eius passuum est tunico, unde tunicati dicuntur, modo qui tunicas induiti sunt, modo expediti, & nullam aliam supra tunicae uestem habentes, quales dum rursus incedere solemus. Inuenalis, tunicati suscipua Graechi. Martialis. O soles, o tunicata quies. Dicta autem tunica est (ut Varro sentit) quod corpus tueatur. Amphimela tunicae erant Gausapinae ex utraque parte uillos habentes, quae & gausapia dicebantur, Patavij ex lanis eius regionis, quae mediocres sunt, texti olim solite recta tunica, ita contexta erat, ut uel uti rigens sciret, hac tirones, & noue nuptae simul cum toga pura induebantur. Prima hanc contextit Tanaquil, quae, & C. Caelia uocata est, cuius lanam cum uolo, & fuso in templo Anni Martij longo tempore durasse tradit Varro. Ideoque a Romanis institutum, ut nubentes uirgines comiteretur uolus compta, & fusus cum flamine. Chalcasis tunicae genus erat (ut quidam putant) quod graeci χαλαρα uocant a laxitate. Alij dicunt nodum esse tunicae muliebris, quo connecta circa cernicem tunicae submittitur. Supra tunicae uaria uestimentorum genera sumebantur. In primis toga propria Romanorum, a qua Romani togati dicuntur. Virgilius. Romanos rerum dominos, gentemq; togatam. Unde ante ambulones, hoc est hi, qui principes ciuitatis in forum officij gratia deducebant, ac deinde domum reducebant, quoniam id togis amicti faciebant, togati uocabantur. Inuenalis. turbe rapienda togatae. Martialis. At tibi non multum est, unum si praesto togatum. Hi per diminutionem etiam togatuli uocabantur. Item a togis epitogum dictum pallij genus, quod supra togam ferebatur, compositum nomen e latino, & peregrino. sicut epireduum ex duobus peregrinis hoc est

graeci praepositione, & reda uocabulo gallico, quod significat uehiculum. Cicero. Quod si tuam heri redam non habuissim uarias haberem. Inuenalis. uito ducunt epiredia collo. Non dissimile est huic aliud uehicolij genus, quod eadem lingua gallica Benna appellatur, unde combenones dicuntur in eadem Benna sedentes. item togatae uocatae sunt comediae, quae scriptae sunt secundum ritus, & habitum hominum togatarum, hoc est Romanorum, sicut graeci fabulas ab illorum habitu palliatae appellamus. etenim graeci supra tunicae pallium ferebant. Romani frequentius togam, propter quod a tegendo toga uocata est, pallium quod palam sit, & foris, cum sub eo tunica esset. Quoniam uero in pace duntaxat togae usus erat. nam in bello deposita toga, seu pallio, chlamydem, aut lanam, aut aliud militaris uestimentum genus sumebant, factum est, ut toga interdum metaphorice pro pace sumatur, sicut arma pro bello. Cicero, Cedant arma togae, concedat laurea linguae. Papius. Ut dubium sit togae ut uiri solebant. Nam principio communis haec uestis fuit tam marium, quam foeminarum. Varro. Quas nunc in foro, prius etiam in lecto habebant togas. Ante enim fuit commune uestimentum, & diurnum, & nocturnum, & muliebre, & uirile. Postea uiris tantum relicta est togae usus, soleq; adulterij damnatae mulieris ignominiae ergo causa induere coegebantur. Inuenalis. talem Non sumet damnata togam. Martialis. Cocina famese donas, & ianbina moechae. Vis dare, quae meruit munera, mitte togam. Togarum uaria genera erant. in primis toga praetexta, quae a uirili distinguebatur, quoniam praetexta duntaxat adolecentes utebantur fere usq; ad sextumdecimum annum, deinde uirilem togam sumebant. Seneca. Quantum credis me accepisse quidam, cum deposita praetexta sumpsisti uirilem togam. Cicero. Ego autem a patre ita eram deductus ad scaenolam sumpta uirili toga, ut quoad possem, & liceret a senis latere nuncquam discederem. fuit tamen tempus, quo praetexta non adolecentes, sed uiri, qui magistratum gererent, utebantur. Quippe Tullus Hostilius Romanorum rex tertius, debellatis Heheris scis sellam auream, lictores, & togam pictam, atq; praetextamque insignia magistratum Heheruscorum erant, Romanam transtulit. Sed postea Tarquinus Denarati filius quintus Romanorum rex, cum de Sabinis egressus triumphum, quoniam eo bello filius eius annos quatuordecim nauis hostem manu percussisset, & pro concione illum laudauit, & praetexta, ac bulla aurea donauit, insigniens puerum supra annos fortem, praemij uirilitatis, & honoris. Nam sicut praetexta magistratum, ita bulla triumphantium gestamen erat. Genus sane togae erat praetexta, cui purpura praetextebatur. Bulla autem insigne aureum, uosculi forma, quod triumphantes, ante pectus gerebant inclusis in eo remedijs, quae aduersus inuidiam, & omnia ueneficia putabant ualentissima esse hoc genus remedij graeci ἀντιβίασιν a depellendis malis dicunt. quemadmodum Hercules alexicacos uocatus est ab eo, quod defensor esset hominum. Nos a praebendo, ut sit tutus, qui id in collo gerit, praebium, & ab amula amuletum uocamus. Amula quippe uasculi genus est, quod religiosis, & expiandorum malorum gratia gestatur. dictum quasi amola ab amolendis periculis. Plynus. Infantibus alligatur succinum amuleti ratione formam uasculi habens. Idem. Vna tanimia pro amuleto uentur. Idem. cyclamni radix contra serpentes omnes folia habet minorā, quam edera, nigri-

ra tenuiora sine angulis, in quibus albicant maculae, caule exiguo, inani, floribus purpureis, radice lata, ut rapum uideri possit, orticae nigro, nascitur in umbrosis. A nostris tuber terrae uocatur herba in omnibus ferenda domibus, si uerum est, ubi sata sit, nihil nocere mala medicamenta. Haec est, quam uulgo Panem porcinum uocant representans ebrietatem, propterea ea ad pisces capiundos uantur, radice tusa in annem coniecta. Idem, fel canis nigri masculi amuletum esse dicunt domus totius. Idem, sacrae eorum cornua grandia denticulata, ad alligata insistentibus amuletum naturam obtinent. Idem, corallium religiosum in primis esse gestamen existimant amolendis periculis. Bullam ergo anulam esse manifestum est, dictam a similitudine eius bullae, quae spiritu in aqua exaltatur, praecipue dum bullit, figura rotunda. a qua cum mox deficit, notissimum illud, uerissimum prouerbum est. Homo bulla. Nulla certe fieri uerior comparatio potuit ad uitae humanae fragilitatem ostendendam. Nam quod aliqui bullam ἀτὰρ τῆς βουβῆς, hoc est a consilio deductam uolunt, plenum insaniae est. Ab hac bulla, fit bullo uerbum, quod est bul las facio. Plinius. Mala signa sunt urinae bullantis, et crasse. Et bullula diminutiuum. Et bullio uerbum, quod est feruo. Et ebullo eiusdem significationis, a quo ebulitio, feruor. Praeterea igitur, et bullae gestande mos a Prisci Tarquinij filio deductus est. Alij tradunt eundem Priscum, cum statum ciuitatis ordinaret, instituisse, ut patriciorum filij bulla aurea uerentur, et toga, quae purpura praetextatur. hinc tantum, quorum patres curulem magistratum gessissent. ceteris praetextam tantum indulsisse, usque ad eos, quorum parentes equo stipendio iusta meruissent. interiecto deinde tempore etiam libertanis concessum, qui ex iusta diuitum matrefamilias nati fuissent, ut praetextam, et lorum in collo pro bullae de ore gestarent. Lorū proprie corriga est ex corio, quae graeci ἰμάτια uocant, ideo ponitur pro cingulo. unde poeta balteum ueneris, qui cestus dicitur, Lorum appellant. hinc loripes uocatur, qui pedem in modum lori tardum habet. Iuuenalis. Loripedem rectus derideat, Aethiopem albus. Lora etiam habent uocamus, et retinacula iumentorum. Item Conas, ac uolumina ex corio bubulo, quibus pugiles utebantur. Papinius. Et nigra gerebat Lora manu. Praeterea, quae coniugum ligamina tora dici possunt. Et loramenta ligamenta, etiam quae ex tabulis fiunt. Hieronymus. loramento ligneo circumdatum adificij fundamentum non dissoluetur. Ab hoc, lorum etiam pro corriga accipitur, qua homines uerberarentur. unde lorarij dicebantur, qui in scaenicis fabulis parebant ijs, qui ludis erant praefecti, et uel uinciebant, uel caedebant eos, quos iussi erant uincere, uel caedere. Tortores quoque lorarios uocatos inuenimus. Item lora dicuntur corrigae, quibus lecti, et sella instruntur, super quibus tomenta, uel culcitra imponuntur. Martialis. Nouis linteis, lorisq;. Hinc etiam sumiculus aureus argenteusue, qui collo gestari solet lorum appellatur. A loro lorica dicitur munimentum corporis, quale in imperatorum antiquissimis statuis uidemus, quod si in uirgine sit. Aegis aegidis dicitur, habetq; in medio caput Medusae. Vates e loris, de corio crudo pectoralia faciebant. Virgilius. Cui pellis lato humeros erepta immenso pugnatorem operit. postea ex annulis ferratam insituere. A lorica fit lorica uerbum, quod est lorica in duo. accipitur etiam pro armo. Ab eo compositum fit dilorica, quod est discando. Cicero. Qui in causa peroranda non dubitauit reum excitare consularem, et eius diloricare tunica. Lora uero foemini genere et genus potioris est, quae graeci deuoteriam appellant, quasi secundariam. nam δειροτερ apud

10

20

30

40

50

60

eos secundum dicitur. Non potest iure uocari uinum, quamuis inter uina operaria numeretur. Tria eorum genera. Primum decima parte aquae addita, quam musti expressa sit, et ita nocte, et die madefactis uinacis, rursumque per aleo subiectis. Secundum tertia parte eius, quod expressum sit, addita aquae, expressoq; decocto ad tertias partes. Tertium fecibus uini expressum, quod seatum Cato appellat. Sunt qui existimant a Romulo ingenius pueris tributum, ut cordis figuram in bulla, ante pectus adnecterent, quam inspicientes, ita demum se esse homines cogitare, si corde praestarent. Togam uero praetextam ea ratione adiunctam, ut ex purpurae robore ingenitatis pudorem praeseferrent. A Praetexta praetextati dicitur, qui praetexta utuntur, sicut a toga togati. Praetextati autem sunt quadiu uirilem togam non sumpturunt. Hi pro male factis non solebant multam, sed anguillarum tergoribus uerberari solebant. Nefas autem his erat obsceno uerbo uti, ideoque praetextatum appellabant sermonem, qui nihil obscenitatis haberet. praetexta pulla nulli alij licebat uti, quam ei qui funus faciebat. Primus autem praetextati cognomen adeptus est Papyrius puer. Mos olim senatibus erat in curiam cum praetextati filij ingredi, quoties in Senatu de re aliqua acturi essent, quod si in posterum diem prolata res foret, placuit nequis rem, super qua sermo habitus foret, mutaret, prius quam decreta esset. Mater Papyrii, qui cum patre in curia fuerat, quid nam in senatu actum a patribus foret, filium rogat. ille nefas esse id dicere respondit, fit illa cognoscendi quod actum esset audior, filiumque importunius urget. Tum ille actum in Senatu fingit, utriusque reipublicae utilius uideretur, unus ne ut duas uxores haberet, an ut duobus una nupta esset. Ea re intellecta, mulier domo egreditur rem ceteris narrat. Postridie magnus marum famulatus numerus ad Senatum consiuit, omnesque iuuentibus lachrymis obsecrant, una potius ut duobus nupta sit, quam ut unus uir duas habeat uxores. Admiratur Senatus rei nouitatem, ac stupet. Tum fuer Papyrius rem aperit. Senatus fidem, atque ingenium pueri exosculatus consultum facit, nequis posthac puer cum patre curiam introeat praeter unum Papyrium, eiusque publico decreto praetextati indidit cognomen, ob tacendi, loquendi que in praetexta aetate prudentiam. Id postea cognomen in omnem eius familiam translatum fuit. Item a praetexta praetextae dictae sunt fabulae. Horatius, uel qui praetextas, uel qui docere togatas. Togatarum enim fabularum species tunc sunt, quot palliatarum. Prima species praetextae dicitur, in quibus imperatorum negotia agebantur, et publica, regesque Romani, uel duces inducebantur, personarum dignitate pene tragodij similes, dictae praetextae, quod in his fere regum, aut magistratum acta comprehenduntur, qui principio praetexta toga utebantur. Secunda species est togatarum, quae tabernariae dicuntur humilitate personarum, et similitudine argumentorum Comaedij pars, in quibus non magistratus, regesque, sed humiles homines, et priuatae domus inducuntur, uocatae tabernariae, quod olim tabulis domus communiter tegerentur. Tertia species Attellanarum fabularum est, quae a ciuitate Osorum Attellana, in qua primum caepae sunt, Attellanae sunt dictae, argumentis, dictisque iocularibus, similes Satyricis fabulis graecis. Quarta species planipedes graece dicitur Mimus. Ideo enim latine planipes uocatur, quia actores pedibus planis id est nudis proscenium introibant, non, ut Tragici actores, cum cothurnis, neque, ut comici, cum focis, quod olim non in suggesto scaenae, sed in plano orchestrae positus instrumentis mimas actabant. Togata praetexta a tra-

gaedia differre, quod in tragodia heroes introducuntur, ut Paeanius tragodias heroicis nominibus inscripsit Orestem, Chrysen, et his similia. In praetexta autem introducuntur magni uiri, inscribunturque Brutus. Decius. Marcellus, et huiusmodi. Togata tabernaria a comedia differre, quod in comedia graeci ritus inducuntur, graecaeque personae, in illa uero latine in hac maxime excellisset Afranius, nisi argumenta fœdis puerorum amoribus inquinasset. Atellana a satyrica differt, quod in satyrica fere satyrorum personae introducuntur, aut si quae sunt ridiculae similes satyris. In Atellana obscenae, turpesque personae. Mimus est sermonis cuiuslibet sine reuerentia uel factorum cum lascinia imitatio, dictus quasi solus imitatur, μιμνῆσαι imitor. Nam et si alia poemata idem faciant, solus tamen mimus, quasi priuilegio quodam quod fuit commune possedit. Mimus etiam histriorem significat, quod mores, gestus, ac naturas hominum imitetur. Togae praeterea alia quoque genera erant. Toga Regia, quae et undulata dicebatur, qua Seruius Tullius Romanorum rex usus fuit, facta primo a C. Ceclia, et dicta undulata ab undarum similitudine, quemadmodum supra diximus. Toga pura, quae non erat obsita, non fuliginosa, non maculam habens. Induebanturque ea sacerdotes ad sacrificium, et nouae nuptae, et tirones cum sacramento militiae obstringebantur. Toga picta, in qua aliqua figurae intextae, seu pictae erant. Nam picturam Homeri temporibus fuisse indicio est, quod picturam uestium mentionem facit Homerus τῆς δ' ἄρ' ἔπειτα μίτρας ἰδὲ μέγαρον ἰδὲ ὑραυρὸν, δ' ἰμάτιον μαρμαροῖον, πολίαν δ' ἰνέπασαν ἀπ' ἄλλου ἴσων δ' ἰπποδῶμον, ἰσὸν ἀχαιῶν χαλκοχιτῶν. Hanc inquit, inuenit in atrio. haec magnam telum tenebat, duplex marmorum, multa autem pingebat certamina Troianorum domitorum equorum, et Achiuorum aeneas habentium uestes. Qui picturam uoluit Homeri tempore non fuisse in usu ἐπέταρον exponunt non pingebat, sed intexebat. Toga forniculata, quae uarijs conferta coloribus erat, Varro uermiculata, ac forniculata uestem. dicta a conferendo. Nam et fornicula nauis graecae istria uocantur, quod lino, ac sparato confertantur, et condenseantur. Toga rasa, phrygiaque, quae nullo habeat uillos, ac siq; textitur, et a graecis foeminiuo genere γαλαβῆν, a nobis neutro Galbanum dicitur a colore albo, ac subluado. Iuuenalis. Et galbana rasa. a quo galbanatus dicitur galbano indutus. Et galbinus mollis, lasciuus. Martialis. Galbinus habet mores. Et galbanus mali odoris, et galbeum genus ornamentum muliebris. Galbanum arbor est Syriae in Amanio monte similis ferulae resinam produens puram, translucidam, similem amoniaco candore, quae lomento, et saepepeno, hoc est lachryma ferulae ob nitore similitudinem adulterari solet. A cui facere huiusmodi uestes Idaei phryges inuenere. Ideoque appellatae sunt phryganae, et qui eas faciebant phrygones dicti. Plautus. Stai fullo phrygo aurifex lanarius. Haec in usu. D. Augusti temporibus caepere. Phrygia minoris Asiae prouincia est a phrygo amne, qui illam a Caria diuidit, sic cognominata, uel (ut alij uolunt) a Phrygia Ceropis filia, in hac est Dardania, a Dardano Ionis filio appellata. a quo Dardaniae, postea a Troe nepote, hoc est filio Erichthonij filij Dardani Troia nuncupata. Toga crebra papauerata aliquando antiquior fuit. Si quidem a Lucilio poeta in Torquato nota est. Dicta crebra a spissitudine, papauerata a colore candido. Genus est papaueris albi satui, cuius semen tostum in secunda mensa cum melle apud antiquos edebatur, et eo panis rufus cruste cum oio infundebantur, hoc praecipuum quendam candorem lino, et lane contrahunt. Eadem togae et spissa dicebatur. Toga rara contraria crebrae. Martialis

10

20

30

40

50

60

lis. Lis nunquam teget aramens quieti. Eadem per diminutionem et ralla dicebatur. Plautus. Toga ralla, tunica spissa. Erat et alia toga regia, auro et purpura intexta, qua soli reges, et augures utebantur, eademque trabea uocabatur. Virgilius. Ipse quirinali lituo, paruaque sedebat succinctus trabea, Lenaque ancille gerbat. Et regilla, ac basilica, quibus similiter reges utebantur. Plautus. An regillam, an basilicam induam, an mediculam? Toga triumphalis, qua imperatores triumphantes utebantur. haec picta erat, et Togae Iouis similis. et Palmata, siue palmaris dicebatur, quod ea utebantur, qui palmam, hoc est uictoria meruissent. Martialis, palmarumque ducem, sed cito redde togae. Flamminea toga, siue flammata, qua boni omnis gratia spem utebantur, ut inferius dicemus. Attalica toga, in qua aurum erat intextum, quod Attalum regem in Asia inuenisse constat, ex quo sumptum nomen. Toga babylonica, in qua diuersi erant picturae coloris, quam Babylon maxime celebrauit. Toga polymita, quae plurimis locis contexta est. Graeci μίτρον filum uocant, quod nos licium dicimus. A quo μίτρον dicitur quae uno licio constant, et μίτρα quae duobus, et μίτρα quae tribus, et μίτρα quae pluribus. hoc genus togae Alexandriae primum instituit. Alterum eius genus est, quae cubicularia polymita dicitur, de qua Martialis. Haec tibi Memphis tellus dat munera, uicta est Pectine niliaco iam Babylonis acis. Toga scutulata, quae Istita, liburnicaque, et alijs huiusmodi pilis potius, quam lanis texta erat, et scutulis quibusdam undulatae similis. hanc prima Gallia inuenit. Scutula aliquando serpentis genus est in Africa, aliquando uasculi genus rotundi, concavi. Martialis se implet gabatas, paropsidaeque, Et leues scutulas, cauasque lanaceas. Lucius. et scutulamque igneam in crebrum fixit. Huius diminutiuum est scutella. Cicero. Colloquimus in culcitra plumea paltriam, adducamus, demus scutellam dulciculae positionis, aliquid promideamus et tibi nonnunquam significat hastam teretem, qua lina tunduntur, quapropter, et ex qua hastula, in qua Laedemonij membranam inuolucunt literas scribebant, scutula uocabatur. id genus erat scutulatum litterarum, nam reuoluta ex trunco membrana, literas truncas, mutilasque reddebat, membramque earum spergebat in partem diuersissimas, adeo, ut non nisi implicata in eodem scutulo membrana, legi possent. huiusmodi epistolam Laedemonij σκυτάλην, hoc est scutulam uocant. A scutula igitur quando uasculi genus est, scutulatae uestes appellatae, quod orbibus quibusdam quasi scutulis depictae sunt, cerulea indutus scutulata, aut galbana rasa. Toga forensis, quam ad forum proficiscentes sumebant. Apuleius. Forensi toga indutus accumbat. Haec et neutro genere forensia uocabantur. Idem sumptis pallium, forensia domi reliquit. Suetonius, de Augusto, forensia, et calceos nunquam non intra cubiculum habuit. toga triclinae, cum qua discumbere conuiuijs solebant, haec et cenatoria dicebatur. Martialis. Cenatoria mittat aduocato. Idem de cenatorijs. Nec fora sunt nobis, sed nec uadimonia nota. His opus est pictis acubuisse toris. Uocabantur etiam recidipna composito ex utraque lingua uocabulo, recinnum enim apud nos est uestis antiquissima quadrata, ut Varro refert, cuius mediam partem retrorsum iacebant, unde recinati minima dicebantur. δειροτερ uero apud graecos cenam significat. Itaque recidipna dictae sunt uestes, quas uocant cenatoria. Iuuenalis, rufus ille tuus sumit recidipna Quirine. Eadem etiam triclinae dicitur. Plinius. Metellus Scipioni triclinae, quae triclinae dicitur, octuaginta millibus uenisse iam tunc in capitibus criminibus, quae Neroni principi quadri gentis milibus sestertium nuper steterat. Praeter togam alia quoque

uestimentorum genera in usu fuere. Pallium supra tunicam sereno tempore sumebatur, uestis erat honestior longe, lateq; diffusa, et uiris, mulieribusq; conueniens. Cuius diminutiuum est palliolum, quod significat breuius pallium ad caput tegendum. unde palliolatum aduerbium. Plautus. Palliolatum amictus sic in celsi ludibundus, et palliolatus huiusmodi pallio indutus, et palliatum rude pallium, et uile. Apuleius. Ecce Socratem contubernalem meum conspicio, humi sedebat scilicet palliatro semiamictus. Et pallio uerbum, quod pro celo accipitur. Apuleius. Nec palliari tam aperta res potest. Palla uero duntaxat muliebri uestimentum est ad uestigia usq; demissum. Virgilius. pro longae tegmine pallae Tigridis exuuiam per dorsum a neritae pendente. Idem, Pallam signis, uroq; rigentem. Plautus. Pallam ad phrygonem fert confecto prandio. In Gallia tamen uiri, quoq; palla utebantur, sed breuiore. Martialis. Dimidiatq; nates gallica palla tegit. Nubulo uero, seu pluuio tempore, pro pallio penulam supra tunicam sumebant. Pomponius, penulam in caput inducere te noscat. Quintilianus. Galba penulam roganti, non possum commoderare inquit, domi maneo, cum coenaculum eius perplueret. Idem, Galba penulam roganti respondit, non pluit, non est opus tibi. Si pluit, ipse utar. haec si e pellibus esset, scortea (ut supra diximus) uocabatur. Scortea enim ueteres pelles nominabant. Martialis. Ingreddi uiam caelo licet, usq; sereno, Ad subitum nunquam scortea desit aquas. Erat etiam penula Gausapina candida, ac uillosa, qua per aestum utebantur. Idem, Is mihi candor inest, uillorū gratia tanta est, ut me uel media sumere ueste uelis. Absque tamen penula pro omni eo, quod tegit. Penularium quasi theca est, et magna penula, siue locus, in quo penulae reponuntur. Peniculamentum uero non a penula dicitur, sed a pene quod proprie caudam significat, propter quod pudenda uiri honestiore uocabulo penem, quasi caudam appellamus. Est autem peniculamentum pars uestis, quae terram attingit. Ennius, pendentes peniculamenta unū ad quaeq; pedum. A pene etiā penitam offam dicimus, offam porcinam cum cauda. Et peniculos, siue penicillos. Item neutro genere penicula, et penicilla, quibus calciamenta detergunt. Itē quibus pingunt, quoniam ex caudarum extremitatibus fiunt. Item quibus albarium tectorio inferunt, qui dicuntur Tectorij penicilli. Plinius. Setarum ex iis e penicillis tectorijs cinis cum adipe tritus. Item quibus uulnera spanantur, uel ideo, nec claudantur, uel ut aperiantur magis, ut sunt penicilli ex lintoolis concerpitis, ex medulla sambuci, et ex spongia. Idem, tum penicillo uulnus apertum omne. praeterea, quo ad aliqd mundandum, illinerandum ue utuntur, peniculum, seu penicillum uocantur, praesertim si ex spongia factum sit. Terentius, quid ignaue, penicilon pugnare, qui istuc huc portes, cogitas. Plinius. Aesopumq; cum myrrha calidum penicillo illitum. Item spongiae genus est mollissimum, qui penicillus appellatur, ex quo fiunt penicilli. Tria enim genera spongarum sunt strissum, ac praedurum, et asperum, quod et agos uocatur, quidam has foeminas putant maioribus fistulis. Spissum et minoribus fistulis, ac mollioribus, quos credunt mares, et Achilleū nominatur, quod usus eo in uulnere curando fuerit Achilles. et mollissimum, qui dicitur penicillus. Spongas antiqui in delitijs habuerunt, strigulum uice, linteorumq; illis utentes ad distringenda, ac mundanda corpora. Quapropter purpura tingebant eas, alia cura candidas faciebant tinctas per aestem salis spuma ad lunam, et pruinis sternentes inmersas, ut candorem biberent. Mensas etiam his tergere mos erat. Martialis. Haec tibi forte datur tergendis spongia mensis. ut tiliis expresso cum leuis imbre tumer. Animal hoc esse ex aqua-

tilium genere existimant. alitur conchis, et pisces, et limo, intellectum in his esse apparet, quoniam ubi auiuorem sentiunt, contrahuntur, et multo difficilius ex petris, in quibus nascuntur omnes, uel se relinquunt in petris, ueluti cruoris uestigium, atq; ex his, quasi radicibus molliores penicilli recrescunt. Pessimum genus earum est, quae Aplystae uocantur, quia erui non possunt. aplystium enim illorum dicimus ab a priuatiua particula, et alystia uero, a quo Plinio Veronensi inditum nomen putamus. Vixunt longissimo tempore, et ob hoc maxime prosunt corporibus, quia nostro suum uisceribus usum earum ab abstergenda, fouenda operienda in fomentis, praesertim dum aliud remouetur, aliud imponitur. Infinita pene earum utilitates sunt. Polybius scribit penicillos super aegrum suspensos quietiores facere noctes. Implumia quoq; uestis erat, quae sacerdotes per imbrem utebantur. Pluuiuale nunc unigo appellatur. Varro. Salium quoque sereno tempore implumia amictum fuisse criminabantur. Lanarium genus uestimenti erat ex lana succida confectum, unde habet nomen. amictorium, uestimentum puellare, candidum, ac subtilissimum ex lino, de quo Martialis, memosam meo, tenerae me trade puella, ut possint uisito peccatore lina frui. Chlamys uestis militaris est pallio pene aduersa, cum breuior multo, atque archior sit. Plautus. Puer cape chlamydem, et da pallium. Tamen chlamydem hanc tene, ut si haec uera non sint, rursum deposito pallio, ea sumam, atq; inceptum hoc itiner perficere exequar. Idem, Cape sis puer hoc pallium, et da chlamydem, ut abeam. Ab hoc fit chlamyda. Idē. Tu sume chlamyda. Irimus Numa Romanorum rex chlamydem in usum recepit. Nam, cum legati ipsarum ad eum uenissent, usq; illorum uestibus, sumpsit chlamydem, annuntians uestem regiam cum senatoria non foris, sed intus purpura posita, ut ex utraque una conficeretur. Translata postea haec uestis fuit in usum militarem. Virgilius. Sidoniam picto chlamyde circumdata limbo. De hac celebre pro uerbum ē. Silofontis chlamys, quod de his dicitur, qui iactant se magnificentiā uestimentorum, quoniam silosum, cum in exilio esset, uestem habebat insignem, ac sumptuosam, quam cum Dario non dum regi, dono misisset, is postea regno potitus, ac beneficii memor, natali solo eum restituit. A chlamyde chlamydas dicitur. Plautus. Quis hic homo chlamydatas est? aut non est, aut quem querit? peregrina facies uidetur hominis, atq; ignobilis. Pallium nostri paludamentum uocant, quamuis hoc etiam pro ornamentis militariibus accipitur. Sallustius. Eodem tempore Lentulus duplici acie locum in edium multo sanguine scorum defensus, postquam e sarcinis paludamenta obstrare animaduertit. Plinius. Coactum imperatoribus dicitur paludamentis. Unde paludati dicuntur, qui uel imperatoriam chlamydem, uel alia eius ornamenta gerunt. Cicero. Antonius gemans ante lucem paludatus. Sallustius. Dum paludatus incederet, inire quam primum praelium cogitauit. Aulacum quoq; genus uestis esse manifestum est peregrinum, et quasi militare paludamentum. Varro. Quod ex hereditate attolica aulea, chlamydes, pallae aureae. Virgilius, purpurea intexti tellant aulea. Britanni. Sunt etiam aulea uela picta, quibus aulea teguntur, de quibus supra diximus. Patagium aurea chlamys est, quae pretiosis tunicis superindui solet, unde qui ita induti sunt, patagati dicuntur, et Patagarij, qui huiusmodi uestes faciunt. Apuleius, uerbes enim crinens leniter emissis, et ceruice pendulos, ac deinde p colla dispositos, sensimq; sinuato patago, residetes paulisper ad finē eoglobatos in summū uerticē nodus astrinxerat. Lena similiter uestis genus ē militaris, uillorū crassitudine calcificēs chlamy-

dem utuntur hac hylene, ac supra omnia uestimenta induunt. Virgilius. tyrioq; ardebat murice lena. Varro. Lenam a lena dictam putat. Ego potius a leno rōs χλαίνας Lena deducta existimo de tractione primae litterae. Chlamys autem a leno rōs χλαίνας deducta, quae tepescere est. Item abolla uestis est militaris, ac etiam grauiorum, ac magno uirorum. Varro. Toga tracta est, et abolla data est. Iuuenalis, Atq; audi facinus maioris abollae. Idem. raptā properabat abolla Regis. Sagum quoq; militare est uestimentum. Sallustius. Occurrere dicit, et ad praelium accedere, adeo uti Metello in Sagram, Heracleio in brachium tela uenirent. Virgilius. Virgatus lucent sagulis. haec ueste, ut pote latiori, et quadrata hominis supposita iactare eum in alium excutiendo solebant. Martialis. Ibis ab ex casso missus in astra sagō. Suetonius. Ferebatur et uagari noctibus solius, atq; in solidum quoq; obuiorum, uel potulentum corripere, ac diuinito sagō impostum in sublime iactare. Hinc quidam saagam deductum existimant, hoc est celestem, quod ad sagi similitudinem a parte superiori, et inferiori aequaliter laesus sit. Sacus hordearius, siue frumentarius est, quo hordeum, siue frumentum geritur. Sacus uinariarius, quo aequae ex uinibus sacus uinariarius, quoniam feces collantur. Sacculus diminutiuum est a sacco, et significat marsupium. Stola ueteres dixerunt quicquid corpus tegeret, et apud graecos sola indumentum significat, unde stola est deductum. Varro, mulierem aliam cerne res cum stola obstita. Postea ad honeste tantum maronem uerit hoc nomen translatum est, quae usq; ad imos pedes demissa erat, et extremam eius partem ambibat. instata assuta, quae tenuissima fasciola erat. hanc notat Horatius, cum inquit. Nil mediū est, sunt qui nolunt tetigisse nisi illas, quarum subfuta talos tegit instata ueste. Contra alius nullam, nisi olenti in fornice stantem. et Ouidius in libro de tristitia, cum uellet ostendere se libros de arte amandi non scripsisse grauioribus foeminais, postquam uersus illos repetit. Est procul uita tenues insignis pudoris, Quaeq; tegit medius instata longos pedes. Mox addit. Ecquid ab hac omnes rigida submouimus arte, Quas stola contingit, sumptuq; uitta uetat. Hinc stola pro matronis, et honestis mulieribus ponitur. Papinius. Omnis plebeio teritur praetexta tumultu. Hinc eques, hinc inuenit coetu stola mista laborat. Et stola uocatur rationale, atque honestum dicitur. Martialis. Quis stola uelut, et stola uocatur per meritibus pudorem. Limbus etiam muliebri uestimentum erat, purpuram in imo confutam habens. Plautus. Textores limborarij. Quidam tamen limbum putant fasciam esse, quae ambit partem uestis extremam, quam instatam dici supra ostendimus. Virgilius. Sidoniam picto chlamyde circumdata limbo. Peplū proprie palla est foeminea picta, et Mineruae consecrata. Virgilius. In terrea ad templum non aequae Palladii ibant Crinibus Iliades passis, peplumq; ferebant. Plautus. Tunc uenio cum peplum inferat. Lacerna pallij genus est fimbriati, dicta, quod capito minus sit, a lacernando, lacernum enim dicimus, quicquid corpore immixtum est. haec uestis, utrinque indui potest, et ex utraque reja parte. Capitium capitis tegmen est a capite appellatum (uel sicut Varro inquit) quod capiat, hoc est comprehendat pectus. Capitulum quoque dicitur. Item Cucullus operculum est capitis. unde et uile gallica genus, si cucillum non habet, Bardiacus dicitur, si cum cucillo Bardocucullus uocatur. Martialis. Gallia sanctio uestit te Bardocucillo. Ceruicopithorum penula nuper erat. Item Caelypra genus est uestimenti, quo capita operiuntur. Rica quadratum uestimentum est fimbriatum, purpureum, quo pro pallio utebantur flammicae, alij ex lana succida fieri solitum dicunt alba, quod con-

faciebant uirgines patrimae, et matrimae eius, ut inscriberetur luteo colore, quo indui flammicae mos erat. Est etiam rica ueli genus, quo mulieres capita tegunt. dictum (ut Varro sentit) a ritis, quod Romano ritu sacrificia foeminae cum faciunt, capita uelant. Serenus. Aut rutilam, aut acum, aut ricam. eius diminutiuum est rucula, quae pro sudario accipitur. Flammium tegmen, quo matronae capita tegebant. Plautus. Flammia rarij, uolarij, carinarij. Item flammium genus ueli lutei nuptialis, de quo inferius dicimus. Suffibulum uestimentum album, praetextum, quadrangulum, oblongum, quod in capite uelales uirgines sacrificantes habebant, idq; fibula comprehendebatur. Reticulum tegmen capitis a rete dictum, quod capillum contineat. Rete (ut Varro sentit) a raritate. Strophium fascia est pectoralis, quae uirginealem tumorem cohibet papillarum. Turpilium, me miseram, quod inter uias epistola excidit mihi, infelix inter tuniculam, ac strophium collocatam. Martialis. Fascia crescentes dominae compece papillas, ut sit quod capiat nostra, teq; manus. Strophia etiam tenuiores coronae a ueteribus dicte ab insigni, quod ponebatur in capitibus sacerdotum quod a rō rō rō rō rō, hoc est a uertendo Strophus uocabatur, hinc nota sunt strophioia, quibus in sacris utebantur. Calantica tegmen muliebri, quod capiti innectitur. Cicero. Tu ne, cum mentrentur pedes fisci, cum calanticam capiti accommodares. Veniale, seu semianctum uestimentum est uentrem contegens. Plinius, patris mei memoria coepere Amphimala nostra, siue uillosa etiam uentralia. Martialis de semiancto. Det tunicam lo caples, ego te praecingere possum. Essem si locuples, manus utrunq; darem. Plaga grande erat lineum tegmen candidum, quod sindonem uocant, quae le est. quo nunc uantur mulieres Romanae, olim passim in usu erat. Varro. Chlamydes, plagae uasa aurea. huius diminutiuum est plagula. Nam lodices linteoli sunt, quibus in lecto utimur, et frequenter eos lauamus, unde a polluendo lodices appellatos nannulli putant. Iuuenalis. modo sub lodice relicto. Vteris in turba. Martialis de lodicibus. Nudo stragula ne toto patere, iuncte nos tibi uenimus sorores. Caestium quoq; lintoolus erat purus, et candidus, dictus, quod caedendo ad candorem perueniret, uel quod oras circumfusas haberet, ut supra diximus Plautus. Linteolum caestium, Exoticum peregrinum uestimentum dicebatur. Idem. basilicam, aut exoticam induam. Mollicina uestis a mollice non sumptis. Nonius. mollicinam, chiroditam, recinium, succintonem quoq; legimus meretriciae uestis genus, apud ueteres fuisse. Item encambomata, et Parnacidas uestes appellatas puellares. Cato. ut puella habeant potius in uestitu chlamydas, encambomata, et Parnacidas quam togas. Calassis quoq; uestis genus est, quod graeci καλασσις dicunt. Alij dicunt nodum esse tunicae muliebris, quo connexa circa ceruicem tunica submittitur. Item cyclas uestis genus superius archa, ampla inferius, a circuli rotunditate, ita appellata Iuuenalis. Tenui sudant in cyclada, et Exomides amica uestitus sunt exertis humeris. Synthesis uestis erat breuis, et expedita ex diuersis lanarum coloribus composita, quales sunt, quibus nunc milites in castris utuntur, propter quod synthesis dicta est, quod apud graecos compositionem significat. haec ueste in saturnalibus sumpto pileo, et toga deposita, uti senatoribus quoq; atq; equitibus mos erat. Martialis. Synthesis dum gaudet eques, domusq; senatus. Dumq; decens nostrum pilea sumpta Iouem. Idem. Dum toga per quinque gaudet requiescere lures, Hos poteris cultus sumere iure tuo. Alij temporibus uti sinehest feruile, atque ignominiosum erat, propter quod Nero princeps notatus est, quod synthesis statur aliquando, ac discalciatus in publicam prodierit. Scenologia

inrisonsulcus de synthesi sic scribit, sempronie pie hoc amplius coopertoria tabiana, et tunica tres cum pallioli, que elegerit, dari uolo. Quod an ex uniuersa ueste, id est an ex synthesi tunicas singulas, et palliola sempronie eligere possit. Respondeo, si essent tunica singule cum Pallioli relictae, ex iisdemtaxat eligi posse. Quod si non essent, heredem, uel tunicas, et palliola ex synthesi praestaturum, uel ueram estimationem daturum. Ex quo manifeste apparet synthetiam, a communi ueste distingui, quod etiam Martialis ostendit. Sic tua suppositis perlucet praesalacernis. Sic micat innumeris arcula synthetibus. Synthetis etiam uasis genus fictilis ex diuersis uasis compositi. Martia. Septenaria synthetis saguntii. Papius. Vnam mittere synthetis, quod horres, Alborum calicum, atque calborum. Item multita indumentata dicebantur minutissimi filii contexta, unde a multis filiis, et propterea subtilibus nomen inditum, uel a mulcendo, quoniam carnem demulceant, et tantum plurimum numero declinatur. Inuenialis. quod an deceant multita testem. Item Clauata uestis, siue clausus uestimenti genus erat, uelut quibusdam clauis aureis distinctum, quod et a plumarum similitudine plumatule uocabatur. Quod si latior ipsa uestis erat, latus clauis dicebatur, hac soli senatores, ac patricij induebantur, aliquando etiam sacerdotibus, ac pontificibus dabatur. Syllius, sacrificiam lato uestem distinguit clauo. Tradunt Meccenate in equestri dignitate sponte permansisse, cum utiq; sumendi lati clauis potestas ei pateret. Martialis. Dum pro uis, atque refert, et nomina magna, Dum tibi noster eques sordida conditio est. Dum te posse negas, nisi lato Gellia clauo Nubere, nupsisti Gellia cysygero. Quod uoluntarius. Notatur interim negligentia lato habentium clauum, modus est, ut sit paululum cinctura submissior. Horatius. Nam ut quisq; insanus medijs nigrum impediens crux Pellibus, et lato demisit pectore clauum, Au dit continuo quis homo hic, quo patre natus. Hinc laticlauis dicebantur patricij. Suetonius de Nerone. A laticlauo, cuius uxorem attraxerat, caesus. Caepit latus clauus uespasiani ferre temporibus in modum Gausapae texti, unde Martia. Et lato uariata mappa clauo. Praeclauum pars uestis erat, quae ante clauum terebatur. Afranius. Totum diem praecclauum unum texere. Hinc a clauis etiam clauata dicuntur, uel uestimenta clauis intexta, uel calciamenta clauis confixa. Et clauati socia, quod sola habeant clauis intexta, uel calciamenta clauis confixa. Clauis a claudendo dicitur ob id enim figitur, ut claudat, siue contineat aliquid. Clauis annales appellabantur, qui figebantur in pariete templi per annos singulos, ut per eos numerus annorum colligeretur. Erat enim lex prisca literis, ac uerbis scripta, ut qui praetor maximus esset, idibus Septembris clauum pangret. Nam quia rare per ea tempora literae erant, nota numeri annorum clauis fuere. Minervae autem templo ea lex dicta erat, quod numerum Mineruae putabant esse. Voluimus quoque clauis indices numeri annorum in templo, Notata hetrusca dea fuisse traduntur. A consulis deinde ad dictatores, quia maius imperium erat, solenne clauis figendi translatum est. Sed cum hic mos intermissus fuisset, seueniente post multos annos in urbe pestilentia, repetitum ex seniorum memoria dicitur, pestilentiam quodam clauo a dictatore fixo sedatam fuisse. Quia propter ea religione adductum Senatum, Dictatorem clauis figendi causa dici iussisse, Dictumque L. Manlium imperiosum, qui T. Pinnarium magistrum equitum dixit. Adeo haec per se digna res uisa est, propter quam dictator crearetur. Clauum etiam nauis gubernaculum dicimus, quod eam dirigat, rectamque contineat. Cicero ille autem clauum tenens quietus sedat in puppi. Virg. clauumque ad littora tor-

quet. Item ab huius clauis similitudine clauus appellatur Tuberculi genus callosi, quod in diuersis corporis partibus nascitur. maxime tamen in pedibus, et praecipue ex confuso, quamuis interdum aliter. Doloremque etiam si non aliis, tamen ingreditenti mouet. Arbores quoque clauum huiusmodi patiuntur, qui et fungus dicitur, et patella. Nihilque aliud est, quam solis exustio. A clauo per diminutionem clauiculus dicitur. Item claua, quae proprie fistus est teres, ex una parte capitatus ad clauis similitudinem. P. ynius de limo, iterum deinde in filo politur illisum crebro in silice ex aqua, tectumque rursus tunditur clauis, semper iniuria melius. Hinc claua Hercules dicta id genus, quo Hercules utebatur. hanc eo loco, quo cum ea Caecum occiderat, post primas templi eius ualuis fuisse locatam tradunt in foro boario, ubi templum ei a Sylla iussu sibyllae edificatum fuit. Ouidius. Altera pars circa custode sub Hercule tuta, Quod deus caeboico armine manus habet. Idem. Si titulos quaevis Sylla probauit opus. Huius clauae odore non immerito absterri canes, et musas opinabantur, quod scilicet, nec muscae, nec canes eade Hercules in foro boario intrarent. Claudio uero, et clauis a calando (ut quidam existimant) deducuntur. Nos a graecis potius sumpta existimamus apud quos κλαύω clauo dicitur, et κλαύς clauis, et κλαύριον diminutiuum clauicula, et κλαύριος clauicularius fiber, et κλαύριον clauistrum, quod et clauistrum dicimus. Item a clauis fit clauiger, qui clauem fert. Ouidius. Clauigeram uidit uilicini ocumbere prolem. Clauicula etiam dicuntur paruae clauae, hoc est paruae sules. Plynus. Clauiculae quoque ipsae, quibus repunt uites tritae, et ex aqua potae sistant nomitionum consuetudinem. Conclauis, de quo supra diximus, dicitur quod una clauis claudatur. unde locus conclauatus dicitur una clauis clausus. A uerbo conclauo, cuius passiuum est conclauor, et a clauis clauistrum uocamus, quod clauis est, et clauistrum, de quo supra diximus, et clauistrum, qui clauis Iauis praest. Claudere interdum significat includere. Vir. Aut inuitus clausus satura ad praesepia seruat. Interdum arcere, obsistere. Idem. Ecce maris magna claudis nos obice pontus. Aliquando arcere. Idem, claudite nymphae. Dicitur nymphae nemorum iam claudite saltus. Vlpianus clausos pro uinctis accipit, si modo ita uincti sint, ut omni modo erumpere non possint. Clauium, clauistrorumque tutelam penes Portunum esse ueteres existimabant, qui portunus deus esset, et clauum manu tenere fingebatur. Nam et clauis claudi portus consueuerat. Clauum mulieribus donare mos erat ad significandam paritatem. Clauis inuentorem Theodorum Samium fuisse commemorant. A clauo clausula dicitur, quasi breuis conclusio, et claudus, quasi pedibus clausus, hoc est impeditus prohibitus. A quo claudico uerbum, hoc est claudus incedo, et per metaphoram erro, et Claudius proprium nomen. A quo aliud proprium Claudianus, et Claudiana tonitrua, quia Claudius pulcher inuuit, ut in ludis post scenam collectus lapidum, ita fieret, ut ueri tonitruum speciem representarent, nam antea leues admodum parui sonitus fiebant, cum clauis et lapides in labrum aeneum coniiciebantur. Veteres pro clauo claudis dixerunt, unde in ueteribus numismatibus legitur Iannum clausi. Ab hoc composita sunt circincludo, hoc est undique clauo. intercludo, iter impedio, et quasi intra clauo. Virg. Interclusit hyems, et terruit auster euntes. intercludo in interioribus clauo. Seneca. Qui domi introclusus otinabatur. Occludo clauo. Plau. Occlusit hostium ancilla. Excludo, eicio. Terren. Excluisit. reuocat, et per metaphoram accipitur pro libero. Acaus. Quia uirtute hic se seruitute excluderit. Excludere etiam est in cubado ex ouis pullum emittere. Plynus. Quaedam galli-

nae oua gemina omnia pariunt, et geminos interdum excludunt, alterum maiorem. Alioqui negant omnino geminos excludi. Idem, incubationi datur initium post nouam lunam. Celerius excluduntur calidis diebus. Idem. Columbae excludunt uigesimo die. Praecludo, clauo. Intercludo, impedio, intercludo inus clauo, introcludo. Virg. Inclusos utero Danaos. Subtercludo nota significationis. Recludo, aperio, detego. Idem. ueteres tellure recludit Thefauros. secludo, seorsum clauo. Concludo, simul clauo. a quo condulus annulus dicitur, et condalium similiter annuli genus, quod digitum concludat. Et per metaphoram peroro, hoc est termino orationem, unde conclusio dicitur, quam graeci ἐπιλογη, nostri modo perorationem, modo annulus uocant. Na annulus proprie acervus est, et in conclusione omnia quasi in unum acervum colliguntur. A annulus fit annulo uerbum, quod est augere. coacervio. superaddo. A quo annulatio, et annulatio, et annulatio, ac annulatio, et annulatio, quasi ad accumulatum addo, et annulatio, annulatio, annulatio, hoc est abundanter, abundantius, abundantissime. et annulatio aduerbium, acervatim. Virgilius annulum pro altitudine, et quasi cacamine aquae posuit. insequitur annulo praeruptus aquae mons. Eodem modo Statius acervum posuit pro annulo aquae. Horruit ingenti uentem Ismenon acervo. Ismenus fluvius est Baeotiae ab Ismeno Pelasge filio cognominatus. Ab acervus fit coacervio uerbum, quod est congerio, annulo, addo. Acervus enim congeries est cuiusvis rei. A quo coacervatio, et coacervatio. Endromis genus uestis erat at hirsuta, et uilli longioris, quo in balneis praecipue, ac gymnasijs utebantur. mittebantur ex Gallia. Iuuenalis. Endromidas tyrias, et foemineum ceroma. Martia. Hanc tibi sequantur pinguem textricis alumnam, Quae Lacedaemonia barbara nomen habet, sordida, sed gelido non aspernanda Decembri, Dona, peregrinam uittimus Endromida. Idem. Pauperis est munus, sed non est pauperis usus. Hanc tibi pro togula mittimus Endromida. Propterea autem endromis dicitur, quod ἐνδρῶμα, hoc est in cursu ea utebantur. Idem, siue leui cursu uincere quaevis Athla, Ridebis uentos, hoc munere tectus, et imbreis. quidam hanc balnearem uestem appellant, quod ea in balneis uterentur. Texta quoque fasciola erat, qua capillum in capite alligabant, et capitata quod sacerdotula gestabant in capite. Zona, qua cinguntur Martia. Longa satis nunc sum, dulci sed pondere uentur Si tuncat, siam tuam tibi Zona breuis. Haec et lorum dicitur, et balteus, quamuis balteus sit etiam a quo arma dependunt, et cinctus, ac cingulum a cingendo, quorum alterum uiris, alterum mulieribus attributum uarro scribit. Alij cingulum neutro genere hominum esse existimant. Feminino uero genere cingulas brutorum. ut puta, equorum, mulorum, asinorum. cinctum etiam promestru accipimus. Virgilius, cinctusque gabino. Quamuis aliqui cinctum gabinum dicant esse togam, sic in tergum reiectam, ut una eius lacinia reuocata hominem cingat. hoc genere uestimenti consul Romanus utebatur bellum indicturus. Quae consuetudo inde tracta est, quod, cum Gabini aliquando sacrificijs uacarent, subito exortum est bellum. Tunc itaque eius togas suis cinctus in bellum profecti sunt, et uictoriam adepti. Gabini a Gabijs dicti sunt. Hec uolscorum urbs fuit, septuaginta millibus passuum ab urbe distans, a Galacta, et Bio Si. uilis fratribus condita, unde nomen habet. Item cincta flamminea dicebatur ueste uelata. Cingere proprie arcere est, dicitur quasi arcum agere Plyn. Cum eum saltum uenatores cinctissim. Hinc cinctura dicta actus ipse cingendi. et cingulum annulus, quod digitum arcuat, et cinguli homines, qui in his locis, ubi cing solent, satis sunt tenues. et

cimiligrum, quo nona nupta praecingebatur. id uir in lecto soluebat, factum ex lana ouis, ut sicut illa in domum sublata conuincta inter se sit sic uir eius cinctus cum ea, uinctusque esset. hoc Herculano nodo ligatum omnis gratia uir soluebat, ut sic ipse felix esset in suscipiendis liberis, ut fuit Hercules, qui septuaginta liberos reliquit. Hinc cincta Iunonis nomen sanctum habebatur in nuptijs, quod initio coniugij, solutio cinguli erat. quo nona nupta erat cincta, cingo etiam pro cingo usurpata a graeco κινεω. A cingo Cinciorum cognomen Romae deductum. A quo Cincia locus Romae, ubi Cinciorum monumentum fuit. Item ab eodem composita sunt Acingo, quod est, cum studio, et diligentia paro. Virg. paribusque acingimur armis. Vnde acinctos indusorios dicimus, sicut e contrario discinctos negligentes. Idem, discinctos mulabere astros. Acinctum etiam pro parato, instructo, armato frequenter accipimus. Circingio nota significationis. Procingo, apparo. A quo proacinctus apparatus bellicus, et expeditio dicitur. Oui. Haec in proacinctu carmina facta putat. Plyn. Vnum cursum uigoreque animi impedit ad proacinctum tendentibus. Veteres etiam endo proacinctum dicebant, quod significat cum ex castris in praedium exitum est. et proacincta classis uocabatur, cum exercitus cinctus erat gabino ritu, cinctum pugnaturus. Veteres enim et populi, et milium, et nauium multitudinem classim uocabant, hanc flammia diali non licebat uidere. Praecingo modo praeparo. Vnde praecinctos strenuos, et expeditos dicimus. modo cingo. Suetonius de Caesare, Vnus fertur lato clauo ad manus simbriato, nec unquam aliter, quam super eum cingetur, et quidem fluxiore cinctura, unde emanasse Sylla Dictum optimates sepius admonentis, ut male praecinctum puerum cauerent. Incingo cingo, uel mtus cingo. Sucingo aliquando alligo, ut sucingo mihi ense, et sucingus sum ense, hoc est alligatum ad cingulum habeo ense. Vir. Sucingam pharetra, et maculosa tegmine lyncas. unde sucingulum balteum dicimus, et quo nonnulli utuntur, sucingorum uestis genus breuissimum, quo uenter, et tantum ferre uelanda corporis teguntur, ut supra diximus. Id et semicinctum uocatur, quod medium hominem cingat, hoc est uestiat. Martia. Et tunica locuples, ego te praecingere possum, Ejssem si locuples, munus uirum darem. Semis enim dimidium significat, ut semihomo, semidemus, semimortuus, seminec, semiuuus, semiferus. Sexm, unum semesum, semicomestum, semetram, media mensura. semianimus, quasi ex animatus, semicirculus, medius circulus, semiferus non prorsus ferus. semiferus enim dicimus animalia, et uerum, Damam, et similia. Semimares imperfecti uiri, ut sunt spradones, gali eumuchi. Semiuuus dimidia parte nudatus. Semibobolus dimidius obolus, semiuuicia dimidia unicia. Selibra dimidia libra. Semiquinaria diuisio, cum in scandendo quinque pedes per dimidium diuiduntur, ultima dictionis super sunt. Vt arma, uirumque cano. Semiseprenaria diuisio, cum id fit in sex pedibus. ut arma, uirumque cano Troiae. semipes dimidius pes, a quo semipedalis. Semiplenus non perfecte plenus, semiplagum paruum rete semirutum, ex parte diruta, ac dissipata. semispathium, breuior ensis. semita arcta, quasi dimidia uia. semissis, dimidium semiuir, spado, eumuchus, timidus. semistus, dimidia parte ustus. sextertium dispondus, et semis, de quo superius diximus, sexquialtera, proportio, quae tantundem, et dimidium assis habet, semitogum breuis, et quasi dimidia toga. A quo semitogatus, et eius diminutiuum semitogatus. Semis autem a graeco deditur ἡμισ, sicut ab ἡξ sex. A quo hemicyclus semicirculus dicitur, hemisphaerium dimidia sphaera, hemina mensurae genus, quae dimidium sextarii continet. Vnde heminaria pro

stum est, & societas quasi participatio Livi. Infida regni societas. Veteres sociorum pro socio dicebant. Plautus in intro, atque illi socieno tuo iam interstrinam gula. Differt socius a comite, & sodali. Nā omnes est, qui cum aliquo simul it, & tanquā ducem sequitur. Cicero. Non comitem se, sed ducem praeibit. Caesar, cum se victorie Pompeii comitem esse mallet, quā socium Caesaris, ab hoc fit comito uerbu, et passiuum eius comitor, sicut a socius socius, & socior. Virg. atq; uno graditur comitatus Achate. Comitor etiā deponens inuenitur. Vlyn. Quicunq; eū comitatu fuerant. Quod si imperator, ut dux milites suos socior uocat, qui sibi impares sunt, sicut id conciliandae beneuolentiae gratia, quā sibi pares existimare uideatur, quemadmodum comilitones uocat, ut se uelut unum ex illis faciat, cum milites ipsi inter se comilitones sint, nō dux, aut imperator comitito dicitur. Sodalis in rebus lenioribus dicitur, et ferē in cōiūtijs. Dicitur autē sunt sodales, quasi simul edales, uel quod sederent simul in mensa, uel quod ē suo datis uelā sulerent, uel quod inter se suaderent, quod commodum esset. Quint. Et tempusna conuuiua, et peruiolens iocis aduocata solalium turba solutus atq; affluens agere. Cic. Epulabar modice cum sodalibus, hinc sodalitia, & sodalitates appellatae, hoc est collegia. Idem, sodalitates enim me quae estore sunt instituta. Caius sodales inquit sunt, qui eiusdem collegij sunt, cum quo consensu re uideatur apud eundem Ciceronem Antonius, qui Norbanum quaestorem suum appellat sodalem. Et sutum, & sutula, de quibus supra diximus, et siat cultrum ferreū, a quo siatij dicitur, unde est lex cornelia de siarijs. sunt autem siarij homicidae, & qui homines occidendi, sicut uel facienda causa telo ambulauerint, & qui in rebus capitalibus dolo malo factum iudauerint, falsum uel testimonium dixerint. Et secus, quod si significat aliter, unde Haud secus dicimus, hoc est non aliter, a quo secus, qd modo pro positio suo accipitur, modo significat minus, uel tardius. Virg. nec secus omnis in unguem arboribus positus secus uia limite quadret. Aliquando secus praepositio est, & significat iuxta, ut secus uiam, hoc est, qd immediate sequat, id est sequitur uiam, et secundum, quod immediate sequitur primum, id est quod secundo loco est. Quapropter et adu. r. b. aliter accipitur pro iuxta, nam qd secundo loco est, iuxta est. Sulpitius Marcum Marcellū post caenae tempus a Magno Cellione farrari eius pugione percussū esse, et duo uulnera accepisse, unū in stomacho, alterum in capite secundum aurem. Vir. Dulcibus illa quidem illecebris, aut plena secundū lumina. Aliquando pro post, quasi secundo loco. Quint. Nam qd unum mihi secundum patrem fortuna uidebatur parasse praesidium, id ego sperare in illa sorte non poteram. Cicero, Proxime autem, et secundum Deos homines hominibus maxime utiles esse possunt. Accipitur etiam secundū pro eo, quod est pro ut secundum te litem do, secundum me iudicat, id est pro te, & pro me, & pro in, ut secundum quietem, id est in quiete. Interdum eam uim habet, quam iuxta sententiam, ut secundum Platonem, secundum Aristotelem, hoc est iuxta sententiam Platonis, iuxta sententiam Aristotelis. Item secundū diximus prosperum, quod ita, uti uolumus, facit, id est sequatur, uel qd quae ad sunt, prospera esse dicuntur, unde praesentem pro propitio accipimus. Plautus. Si praesens obsecro, te; sine exorariet. Hinc secundam fortunam uocamus, quae uel nobis adest, uel nobis obsequitur, & res secundas, quae pro nostro desiderio sequuntur. Vir. Et seruare modū rebus sublata secundis. Et secundo sumine nauigat, qui aqua sequente nauigat, hoc est in ea partem fluente ad quam tendimus, sicut aduerso sumine nauigat qui contra aquam nititur. Ab hoc fit secundare, quod est prosperare. Vir. diu cepit secundent. Propertius, Iam liquidū nautis aura secundat iter. A quo obsecu-

dare, qd est uel in melius conuertere, uel obsequi. Terent. Haec me reprehendere, & corrigere, & obsecundare in loco. Et secundarius, quasi secundi ordinis, unde secundarius panis dicitur uulgatus. Suet. de Augusto, ubi minimi erat, atq; uulgatus ferē. secundarium panem, & pisciculos minutas, et cascum bululum manu pressum, & ficus uirides biferas maxime appetebat. Item secundario aduerbium, qd aliquando significat ordinem, ut primo, secundo, tertio. Aliquando bis, ut secundo eum mouerā, id est bis mouerā. Et secundo consul, id est bis consul. Nonnā rursus. Cic. Semel hominem allocutus fueram, an secundo mihi redeundū esset, ignorabam. Et secunde plurali numero tantū membrana illa, qua partus obuoluit utero prodit, dicitur quod nascentem infansem sequuntur, haec nisi cum partu exeant mulier male torquetur. Propertius eas appellant graea, quidam ē nostris uolucrum dixere. Plyn. Brassicae semen contra ardorem febrium facit, & stomachi uicia, & ad secundas. Item a secō insecta, de quibus supra diximus, et saucius, de quo inferius dicimus, quasi secus, et ferra dentatum instrumentum, quo ligna, & lapides secantur. Item instrumentū ligneum similiter dentatum, quo trahentibus bobus homines torquebantur, unde ferrati dentes dicuntur, qui inter se distanti sunt, ad similitudinem dentium ferrae, et ferratum quicquid eodem modo dentatum ē. Serra pracliari dicitur, cum assidue, acceditur, recediturq; nec ullo tempore constituitur (ut ferra fit) dum aliquid secatur. Serra inuētre m fuisse Dædalum tra dunt, qui & fabricam materiā inuenit. Et asciam notum instrumentū ab ascendendo dictam, cuius diminutiuum est ascio= la, & perpendicularum instrumentū a fibri materiārij, sine camentarij quo plumbo a filo, & gnomone pendente rectitudo, sive obliquitas operis penditur, hoc ē examinatur, et teretram instrumentum ad perforandum, a terendo dictum. a quo fit uerbum teretbro, quod est terendo perforo, & extetbro, quod est extorqueo. Et serutor. Plaut. Extetbra prorasis, atq; ex cete. Dicimus etiam neuro genere teretrum, a quo fit diminutiuum teretbellum. Et glutinum, quod graeci collam nominant, quo ligna ferruminantur. Et lithocollam, hoc est glutinum, quo lapides coniunguntur. Item sector, quod est sequor, a quo fit insector, persequor. Et confector, sequor. Et assictor, comitur, non in itinere, aut navigatione, aut militia sed ferē per urbem. Cicero. Cum adilitatem Craffus peteret, eumq; maior natu, & consularis Sergius Galba affictaretur. Et afficta communis generis, qui continue aliquem sequitur. Veteres tamen affictas nuteris dicebant, quod semper ipsi assint, quos nutriunt, nec exiguo ab ipsis tempore diuellant. Itē a secō deducitur sequor eiusdem significationis, a quo secutor, qui sequitur, cuius faemininū est secutrix. Et sequax trium generū, quod modo significat id, quod sequitur. Suet. Ceterosq; Aristippi sequaces, modo quod se spargendo dilatat. Persius. Quorū imagines lambunt edere sequaces. Virg. sonatumq; mutumq; miscebant operi flammisq; sequacibus iras. Et sequela, confectio. Et scurra, qui turpiter iocando domos aliorum sectatur. Et sequester, apud quē plures eandem rem, de qua controuersia est, deposuerunt, dicitur (ut Modestino placet) quod occurrenti, & quasi sequenti eos, qui contendunt, committitur. Est autē sequester, quasi medius inter duos alterantes, quapropter Virgilius pacem sequentram inducias appellauit, quod media sit inter bellum praeritum, & futurum. Biffnos pepigere dies, & pace sequestera per syluas Teucri, mixtiq; impune latini Errauerunt iugis. Hinc fit sequestro uerbum, quod est apud sequestrū depono, et passiuum eius sequestror, a quo sequestrata res. Et actus ipse sequestratio dicitur. Item sequestro aduerbium. Cato. Per Deum immortalē nolito nos sequestro ponere. Veteres pro sequestro salnam

salnam usurpare, quasi se salnam, quo uerbo usus est Varro. Et sequens, quod trahentem facit. Sequitur, ut cetera, et glutinum. Item a sequor composita sunt pedisequis, hoc est famulus, qui pedes domini sequitur. Et edisequa ancilla, quae sequitur dominam. Et odor sequis canis, qui odorem sequitur. Assiquor, adipiscor, obsequor, morem gero, nec solum de minoribus dicitur erga maiores, sed etiā de maioribus erga minores. Plautus. Ego sanē cupio obsequi gnato hinc obsequia dicitur officia. Terent. Obsequium amicos, ueritas odium parit. a quo obsequiosus, qui obsequens, & moriger est. Et obsequela, ipsa morigeratio. Plautus. Omnes sequentes liberae liberi suis, qui mihi auscultabunt, facient obsequela me. Persequor, modo insector. Plautus. Quid me miseram, atque innocentem persequeris modo persequor exequi quod a gere caperem. Plynus. Qui mihi omnes suaderent, ut caprum opus persequi festinarem. Exequor, persequor absoluo. Apul. Neque enim in tenebris, sed in propaulo iussa domini exequer. Hinc exequia dicitur funebre officium, quod saluat in finire exequimur, a quo exequiari uerbum, quod est in exequijs conuiri, & epulari. Varro. ipsum propter ius liberae feminat exequiatur. Exequias quidam ita ab alijs separant, ut exequiae sint, dum cadauer effertur, postquam sepultum est, reliquiae inferiae sacra mortuorum, quae inferis fiunt. Virgilius. Tandem, quos cauat, uel uenientes rapit inferiā. Parentalia etiam dicebantur. Et parentere sacra mortuis facere, uel quod ita parenter mortuis, qui ita uiuentibus iusserant facere, uel quod filij parentibus hoc praestarent. Eadem iuxta uocabantur, quod iure fierent ipsis, qui de nobis uiuentes bene meriti fuerant, de quibus Virgilius. Quisq; sui memores alios ferere merendo. Prosequor, cum affectu aliquid animi sequor, & ferē semper habet ablatiuum, ut prosequor te oculus. atque. odio. honore. uerbis. cantu. cōiūtijs. Ab hoc fit prosequium sicut ab obsequo, obsequium. Insequor, persequor. Quintus. Cum eum maledictis insequeretur. Subsequor itam sequor. Consequor, modo sequor. Cicero, ex quo intellegi potest illum mentis agitatione, inuestigationeque earum rerum, quas cogitando consequeretur, neque otiosum, neque solum inquam fuisse. Nonnunquam adipsor. Idem. Tunc cum ea, quae est a Senatu summo cum honore tuo consecutus. Ab hoc consequentia deducitur, quae ex praecedentibus inferitur. A seco quoq; composita sunt arctoseco, qd est circa. nido. interseco, quasi mediū se. u. Perseco, perfecte seco. profeco, idem, quod seco. in te. profecta dicitur extra. seu uiscera, quae sacrificijs adhibentur. Ouid. Cuius ut imposuit profecta calcibus aris. Item proficium, quod profectum prociatur. deseco, ex aliquo se. u. ex se. u. exado. praese. u. praedo. se. u. se. u. sicado. disseco, modo dilatio. modo diuio. a quo amissiones patrimoniorum inter conjortes dissectiones sunt appellatae. Reseco rescindo, & foenifex, qui foenum secat, de quo supra diximus, a quo foenifex scribitur. est praeterea genus intima uestis, quae ferē ex lino fit, subuola aPELLATA. item fucula, quamuis fucula paruum quoq; se. u. significat. Plautus. fucula argenteola, & due annexae manū uale, & fucula. Quae tū die recta cum fucula, & cum porculis. Crepundia sunt non modo uestes, sed bullae, enst. uel se uiriale. crepundia. & puerilia ornamenta, a crepando, hoc est tinniendo dicta. quoniam infantes huiusmodi crepundia maxime quatit. Martia. i. quis plorator collo tibi uerula pendet. Haec quatit te uera uerula a sinistra manu. Plautus. sunt crepundia a u. deo. Quae facie sunt? Ensticulus aureolus primum literatus, post ditrissecus securicula anapes, item aurea literata post haec sicula argenteola, et due connexae manū uale, & fucula, & bulla aurea est, quam pater dedit mihi

natali die. Item castula palliolum erat, quo puella nuda infra papillas praecingebantur. Varro, castulam mulier sumpterat pro sicula. Item femoralia sunt, quibus pudenda paruas corporis teguntur, dicta a femore. Item a foemina foeminalia, nam femur exterior pars sub axendice dicitur, femur interior uel femur pars posterior, femur anterior. Linius, quosdam & iacentes uiuos succos foeminibus, poplitibusq; inuenit. Eadem subligacula a subligando dicitur, Cicero, sceniorum quidem mos tantam habet ueteris disciplinae uerecundiam. ut in scenam sine subligaculo prodeat nemo. et subligaria. Plynus. At hercle. Alexandri a. ubi thura interpollantur, nulla satis custodit diligentia. officinas, subligaria signantur officia. Martialis. Tecta tamen non hac, qua debes parui lanaris, si pudor est transfer subligari in faciem. Sunt etiam qui a siccingendo siccantoria uocant. Item campestria, quod ipsi in gymnasijs, & palaestris, hoc est in campis uententur, a quo qui campestria in diti sunt, dicitur campestrati. Ad haec sunt candidissima simul, ac subtilissima uestes ex lino Aegyptio factae, quae plurimum pulchritudinis, ac lucri, minimum firmitatis habent. Haec magno uulgo errore bombianae dicuntur. Xylinae autem debent appellari, siue gressipinae, seu gossipinae, quippe gossipion siue Xylon seu gossipinus frutex est ex superiori parte Aegypti, quae in Arabiam uerget, allatus nunc etiam in quibusdam locis Italiae nascens, ex quo lina fiunt, quae gossipinae, siue Xylinae, seu gossipinae dicitur. paruum est, similemque barbatae uici defert fructum plenum lanugine. Nec ullum genus lini in canaore huic, moditia uel praefertur uiriscensili inter lanas potius conuincunt, diciturq; lanam lineam a graecis appellari. Vestes inde sacerdotibus Aegypti gratissimae fiunt. Quidam etiam huiusmodi linum atonum uocant, quod frutes id ferentes, quibusdam in locis folia habent uitiū similia, nisi quod minora sunt, feruntq; cotonei mali similitudine acuitas, quae maturitate ruptae lanuginis pilas emittunt. atoneam uero ueniet uocant herbam, quam galli halum nominant, similem cuiuslibet bulbulae acuminibus thymo, dulcem, & iam sequantem. sunt item uestes sericeae leuitate omnibus praesantes multiplici ueriorum uarietate in se. Mitunt has seres setarum populi, a quibus nonnunquam habent. Innastratur arborum frondibus lanugo uulgi, quae sericam dicitur, hanc ueluti quandam frondium canitem aqua perflusa dectunt, gommis hinc foemnis labor est, recordandi fila, rursumq; texendi. Aitae quoq; gntes lanigeras arbores habent, sed omnibus iam nonnō seres aedere, siquidem & bobianae nunc a sericeis non distingunt. bombix animal est ex insectorum genere. Tria eorum genera sunt primum in Asia proueniens uel a maius, nidos uito figit, & parietem applicat seu alicui lapidi tanta duritia, ut spiculis perforari non possit. in his ceras largus, quam apes faciunt, deinde maiorē uermiculi. Aliud fit ex grandiore uerme, qui uelut gemina protendit cornua, suisq; generis est primū toto immutato eruata, deinde bombilis appellatur, ex quo neydaleus. ex hoc in sex mensibus bombices telas arancorum modo texunt ad uestem, ac luxum uirorum, ac foeminarum, quae bombiana appellatur. Prima eas in filij retorquere, ac uide texere in Coos insula Paphila Platis filia inuenit. a quo huiusmodi uestis uis appellata est. Hora. Altera nihil obstat Cois tibi. Terentium genus in eadem Coos insula primo inuenit tradunt, flor. b. u. quarundam arborum imbre decussis, & terra aliu animatis factes primo papiliones paruos, nudosq; mox frigorum impatiencia nulli inhoruisse, & aduersus hyemē instruasse sibi uincas densissimas, pedū asperitate foliorum lanuginem radentes in uellerā, quā uirgulum carnatione subigentes, mox traxerunt in ramos, & ueluti

pectine tenuerunt, postea apprehensam involuerunt corpori, facto sibi nido uolubili. sic ab homine sublata sunt, fictilibusque uasitis tepore, et furfurum esca nutriti. ita subnatis alios sui generis bombices. Deinde in Italiam quoque translatis tam gratos mulieribus, ut non fictilibus iam uasitis, sed pectoribus, ac manibus ipsos foueant, alantque ferè folijs mori. Horum lanificia humore lente, sicut, excerpta mox in fila exiguo fuso tenuantur, et uestes fiunt, tam mulieribus, qui uiris omni quidem tempore, sed praesertim aestate gratissima. sunt item byssinae uestes ex lana mollissima, colore luteo nigricante, ac splendorem auri reddente. Est concha genus, quod pinna dicitur, nascitur in limosis, subiecta semper, nec unquam sine comite, quem pinnothem uocant, aut pinnophylacem. hic in aliquibus paruis est pisciculus, cui nomen squilla est. Cicero, duabus grandibus obsita conchis, cum qua paruis pisciculus squilla dictus societatem coit, in aliquibus cancer, dapis assectator. aperit se se pinna, atque orbem luminibus corpus minutis pisciculis praebet, affulcat illi protinus, et ubi per licentia audacia creuit, implem pinnam. Hoc tempus speculatus cancer leui morsu significat. illa ore compresso quicquid inclusit, exanimat, partemque socio praebet. Haec, ut plerumque alias conchas, uenatur Polypus, quam ut sine discrimine comprehendat, lapillum extra carnem imponit ne claudi, et brachia eius conchidere possit. Ad uenientem ergo per uigil socius speculatur, idque leui morsu indicat pinna. illa clausis testis saluti suae consulit. haec pauillu intra se lanae habet concha adherens, colore luteo, ac perlucida, quae byssus dicitur. Eius ex eo pretiosissima uestes byssinae appellatae, et byssinum eiusmodi color uocatur, qui aliquando etiam dicitur byssus. hoc fit, sicut tinctum, cyrio tingitur. Est etiam byssini lini genus pretiosi, quod circa Elin in Achaia gigni solebat, dictum a similitudine linius, quod diximus byssini, et mulierum maxime delictijs conueniens. huic lino inter caetera genera principatus est, eo excepto, quod uinum appellat. nec ullis ignibus absumentur. Ardent ex eo mappae in foci conuinciorum, et igne exsistit magis splendescunt, quam si aquis abluerentur. Eunt hinc funebres regum tunicae, quae si uillam corporis, dum crematur, ab reliquo cinere separant. Nascentur in desertis, ac sole adustus Indiae locis, ubi imbres non cadunt, assuescuntque uiuere ardendo, rarum inuentu, et textu difficile propter breuitatem. Rufus alioqui color igni maxime splendescit. Cum inuentum est, aequat pretia margaritarum. uocatur a graecis asuesum propter calidam similitudinem, quae igni purificatur. Calcem enim graeci asbesos uocant. et graecaliuera aliquando non in b. latinum, sed in u. consonantem conuertitur, ut in Asuesum, et in Eruis. linteum ex asuesumo factum, si circa arborē ponatur, ceditur arbor surdis ictibus. Strabo scribit ad Carysum in Eubaea lapide nasci, quae pectunt. uent. texunt, conficiuntur inde mantilia egerge contexta. ea ubi sordescunt, in flammis proiecta non secus emundantur, quam si aquis maculae eluerentur. ex Hispania afferri quondam linteum solebat, faciendis plagis utilissimum, quod foelicum uocatur, a ciuitate Galatiae propinqua Oceano. et Campaniam e campania ad piscium, et auium capturam. item etiam ad faciendas plagas, quae cananā dicebantur, apros filo, cui ferri acie conciderent. Plaga non sumiculi sunt, quibus retia astringuntur (ut Seruius sentit) sed retia rariora ad capiendas feras, quod praecleara. Virg. definit, Retia rara plage, lae uenabula ferro. Nam sumiculi quibus retia tenduntur, circa summam, et imam partem epidromes appellantur, quod in iis retia discurrant, et enim significat in, et per uero curro. u. i. se sunt tantae tenuitatis, ut annulum hominis cum epidromibus, hoc est sumiculis, quibus extenduntur transferunt.

uno tantam eorum multitudinem portante, ut salus cingere possent, nec adeo hoc mirum est, cum illud sit mirabilius, singula stammina earum centeno quinquagesimo filo consistere, quauis illud hoc miraculum superat, quod in Aegyptij quondam regis thotace, in Rhodiōriū insula uisum est in templo Mineruae trecentis sexagintaquinque filiis singula fila consistere. Est etiam lini genus, quod carbasus dicitur, ex quo praecipua fiunt uela nauium, quae et ipsa ab hoc pluratuo numero carbasia neuro genere dicuntur, singularis faeminino carbasus. Hinc carbasina uela dicitur, sive quae ex eo genere lini sunt, sive naualia carbasina, hoc est naualia uela. primum in theatro fertur duxisse Lentulus spinther, apollinaribus ludis, mox Caesar dictator totum forum romanum eisdem uelis textit, namque sacra ab domo sua ad cliuuium usque in capitolium, quod ludo ipso, quae edidit gladiatorio mirabilis uisum fuisse prodiderunt. Deinde Marcellus octauia sorore Augusti genitus, uelis forum inuolauit, ut salubrius litigantes consisterent. Quidam etiam causa edidit uelis texerunt, ut solem arcerent. Quinetiam tingere coloribus lina coepere, ex quibus fierent uela. T alibus uelis est Alexander Magnus, dum Indo amne nauigaret. Item uelo purpureo ad Actium cum M. Antonio Cleopatra uenit, eodemque confugit. Postea in theatris tantum huiusmodi uela umbram ferere, quod primum Q. Catulus, cum capitolium dedicaret, inuenit. Lino ueteres culatras implere, ac tincto solebant, praesertim in Gallia Cisalpina. Est et lini genus, quod orithoniam appellant. fit e pannicula palustris harundinis. Asia linteum e gesta facit ad piscatoria retia praecipua. Aethiopes, Indi que et malis, Arabes e cucurbitis. semen lini utile medicinae est, adhibeturque in rustico quodam, ac praedulci transpadanae Italiae cibo. Item eo in sacris utebantur. uirg. e in aqua maceratur, ut sicut e in saxo tunduntur superio malleo, quod proximum cor tici est. Stupa appellatur a graeco sturion, quod stupam significat. unde suppo fit, quod proprie est rimas obliuio, quia in hoc stupa uti solemus. est enim deterius linteum, quod luacinarum ferè luminibus ueteres adhibebant, et rimus maxime nauium claudendis. Unde stupatores appellati, qui in nauibus stupam, hoc est stupam componunt. Hinc stupare pro densare, et componere accipitur. Virg. stupatque carinis Ingens aragenum. et stupatores dicuntur corporis nostri custodes, quos antiqui a latere latronum uocabant, uel quod stupati, hoc est cateruati corpora regum circumdabant, uel quod ipsi ferro armati et stupati erant. Ab hoc stupi dicta merces, quae stupatoribus, et militibus dabatur. Augu. putas te stupem elephanto dare. quamuis Varro stupem dictam uelit, quod qui supra as maiorem numerum accipissent, non in aras ponebant, sed in aliqua cella stupabant hoc e componebant, quo minus loci occuparet. Hinc stipendium e militare appellatum a stipe pendenda, et stipendiarum militum, quod eam stipe pendebant. Ennius, Poeni stipendia pendunt, pecuniam quoque, quam uel in aetarium reponebant, uel Dijs offerrebant, stipem ueteres dixerunt. Item quod mendicis ad sustentationem infelicis uitae porrigitur. Hinc qui pecuniam rogat, et qui stondeat stipulari, ac re stipulari dicitur, quod uerbum postea ad omnes rogationes, quae solenniter fiunt, et anslatum est, et stipulatio rogatio dicitur, et stipulator, qui rogat sine rogatur. Dicimus autem stipulator abs te actiue, hoc est rogo te, peto abs te, et stipulor abs te passiuè, hoc est rogor abs te. a quo fit Astipulor, quod significat assentior. Astipulor dicitur quicquid ad stipandum pertinet, ut stiparius malleus. et constipulor uerbum quod est condensio, et stipes sustis terrae defixus, qui quoniam pululare aliquando consueuit, putant aliqui sturpem ab eo dictam, sturps enim faeminino genere originem significat. Virg.

Hec sturpem inuisam. Masculino arborem. Idem, Sed sturpem Teuceri nullo discrimine sacrum. a quo extrupo deducitur, quod proprie significat radicius uello, per metaphoram tamen ad alia quoque transferunt, unde extrupari uita dicitur, quasi funditus tolli. Hora. Improprie, ut alij plures faeminino genere prouelit. Sturpesque raptas, et pecus, et domos. Item stypula a stupa deducitur, sive quod stupe instar uratur, sive, quod ea quoque stypari tectorum rimae consueuerunt. Est autem stypula calamus frumenti, ut puta tritici, hordei, farri, et similia, quod salicet continet spicam. quod unam dumtaxat stypulam habet unilamum frumentum dicitur. Stypula intermedia dicitur genicula, et aliquando genua a similitudine genuum animalis. Plinius. Frumenta quaedam in genua tertio spicam in cipiua concipere. idem. genicula sunt tritico quaternae. farri sena. hordeo octona. Ab hoc geniculatum dicitur, quod frequentibus geniculis constat, ut est herba, quae heliotropium uocatur, ob id genicularis herba ab aliquibus nominata. et geniculatim frangit, aut aliud fieri dicitur, hoc est p. singula genicula. Stypula in campo remanet frumento demesso. It e ea pars, quae e frumento demesso, confusa spica superstat, similiter stypula generalis uocabulo appellatur. Virgilius. non tu in iruius indo est solebas stridenti miserum stypula dispergere carmen? quae alibi auenam uocant, cum proprie auena genus sit frumentisyluestrem tenui musam meditari auena. Veritamen, si proprie loqui uelimus, cum per se tantum spica pinsitur ad uirificum usus, acis uocatur, cum uero in area teritur, palea ad paleam iumentorum. Nam Milij, et panis, et sisama purgamur, non paleam, sed appluda nominamus. neuius, ne hercle appluda est hodie, quam tu leuior. dicta est ab applodendo, quod propter tenuitatem, et quia minutissima est, spiritu dei ciatur, non sine errore. A. Gellius, et Nonius Marcellus appludam frumenti sturpem a ueteribus dictam scripsere, et Pompeius, forbitionis genus esse liquidissimum. Acis autem istud, quod diximus, stypulae genus uocatur a similitudine acis, quae sumus. Acis autem ab acumme. Acumen, et acio, et acies, ab acione graeco uocabulo, quam latine dicimus cotem. Dicitur autem acies cuiuscumque rei acumen, et quasi summum, unde acem ferri dicimus, aciem oculorum, aciem exercitus. Ab acio acis deducitur, notae significationis, quod etiam ad incorporae transferuntur, ut acutum ingenium, acutus uisus. Et acieris securis area, quam sacrificijs sacerdotes apud ueteres utebantur. Et aer, quod proprie acutum significat. Cicero, acri homo ingenio. Per metaphoram tamen aliquando pro ueloci usurpatur, Virgilius. Calidumque animis, et cursibus acrem. Aliquando pro seuero. Cicero. Suum igitur quisque noscat ingenium, acrem se et bonorum, et malorum iudicem praebet. Interdum pro uehementi. seuo. cruento. Virgilius. acremque molossium Pasce fero pingui. Idem, acri quondam regnata Lycurgo. Nonnumquam pro diligenti. prou. do. Idem. Iam tum aer curas uenientem extendit in anuum rusticus. Quodque pro forti. Idem. Aut acere dubites in praelia posere Turnum. Ab hoc acrimonia deducitur, hoc est uiracitas animi, acumen ingenij, et mentis seueritas. et acriter aduerbium, acute, uehementer. fortiter. seuere, et eorum comparatiua, ac superlatiua. item alacer sine alacris. (Vtroque enim modo dicitur) quod modo festinum significat. quasi alis acer. Teren. Quid tu es tristis, quid ue es alacris, modo letum, et ueluti in spe aliquam gessentem a quo alacritas dicta mutatio quaedam uultus in aliquam spem gessentis. Cicero, uir ergo temperatus, constans, sine metu, sine aegritudine sine alacritate. nulla libidine uexatus. Ab hoc fit alacriter aduerbium. It e ab acer acerbis, quod proprie incoctum, et non dum maturum significat. unde poma acerba, et acer-

bum uulnus, id est immaturum dicitur. Aliquando tamen ponitur pro horrendo, et immiti. Virgl. et funere mensi acerbo. Ab hoc fit acerbis, quod modo amaritudinem saporis, modo cruditatem, modo seuitiam significat, et acerbe aduerbium, amare, immature, crudeliter, et comparatiua, superlatiuaque corum. Item acer arbor, quod acria in ea artificum ingenia exercentur. Est enim amplissima arbor, et operum elegantia, ac subtilitate, primum post arum locum obtinet. Mensae inde acernae dicuntur. Martialis de mensa acerna, non sicut crispa quidem, nec sylviae filia Maurae. Sed norunt lautas et mea ligna, da pes. Plura eius genera sunt. Album, quod praecipui candoris gallicum uocatur, in transpadana Italia, et trans alpes nascens, alterum crispa macularum discursu, qui cum excelluntur sit, dicitur pauoninum a caudarum pauoninarum similitudine. Martialis, de lecto pauonino, Nomina dat sponde pictas pulcherrima pennis. Nunc unonis auis, sed prius Argus erat. Hoc in Istria, rhetaque praecipuum est. E uilioris genere a uenarum crassitudine crassiuuenium uocantur. Graecia sicut dicitur, camp est re. candiam. nec crispa glia uocant, crispius, duriusque quod in montibus nascitur, montanum. tertium genus appellant Xigam rubentem fissili ligno, cortae liuido, et scabro. hoc autem proprii generis esse malum, et latine crispinum nuncupant. pulcherrimum est brusium, multoque etiam excellentius molusum tuber. uirunaque huius arboris. Sed brusum intortus crispum, molusum simplicius parsum. et si magnitudinem mensarum asperet, haud dubie praelatam a ueteribus citro fuisse. propter paruitatem intra pugillares tantum et lectorum laminas sitit. E brusum mensae quoque factae sunt nigrescentes. reperitur et in Alto tuber nota arbore, sed tanto deterius, quanto alnus ipsa distat ab acere. Item acetum, quod nihil aliud est quam acere uinum a quo acetosum, et acetositas, et acer pro ipsa acetitate. et acataria herba, quae ad excitandum appetitum cum aceto manduntur. et acidum pro acetoso, cuius diminutiuum est acidulum. et acetabulum, de quo inferius dicemus. Verteret acetate scripserunt pro commouere, et quod nunc dicimus agitare. praeterea ab acio fit acupedium, de quo inferius dicemus. et acius granum. et aceruus, quod est cuiusque rei congeries in acutum elata. Acus etiam piscis genus est, de quo diximus. Item genus instructae aciei, quae pars militum uehementissima sit ad nocendum hosti acumme telorum. Item instrumentum ad ornandum caput. quod et per diminutionem acicula dicitur. Ab acio autem cum paleam significat, sit acero uerbum, quod est paleis inficco, itaque acetosum frumentum dicitur immundum, et non sine paleis, a quo et panis, qui ex eo fit, acetosus dicitur, et aceratum linteum, quod paleis immistum est ad uigilia faciendam. et obacero, quod est loquendo alterius sermonem molesto. impedio, quasi paleas ori obiciendo. Item a stupa stupeo derivatur, a quo stupor, quae est quaedam alienatio sensuum, quod salicet sensus constipentur. hinc stupefacio, et stupefio, et stupidus, quae modo stupefactum significat, modo insensatum. unde stupentia, sive stupida membra dicuntur, quando uel paruum, uel nullum habent sensum. Item obstupeo, et stupefio, et obstupesto, et substupesto, et substupidus, et obstupestio, et obstupestio notae significationis. Item a stupa stupeu dicitur, quae ex stupa est, sicut a lino lineu, quae ex lino. Linteum graeca uox est. graeci enim linor nominant. ab hoc, qui lino artem exercet lintearius a nobis dicitur, a graecis λινοειδης, et linteum hoc est pannus linteus, quod graeci λινοειδης dicitur, a quo fit diminutiuum linteolum, et linteamentum quoque significat, quod est filum ipsum, quod ex lino uoluendo trahitur. Plinius. Delphinii adipelinae acerna excitant uulnus strangulatum op-

pressas. quo ueteres usi fuerunt, lino linonis, qui a graecis
 λινός appellatur. Nam λινός uocant lino textore,
 λινός retinaculum. Et λινός lino semen. Item a
 lino licium dictum fuit, quo in tela textrices implicant su-
 men. a quo lino uerbum cum eius deriuatiuis, atq; compositis,
 de quibus inferius dicemus. Et Linus proprium nomen quam
 us primam corripit. Hic Mercurij ex uerba musa filius fu-
 it, ut Hermodorus affirmat. Virgilius tamen ab Apolline ge-
 nitum dicit. Et linea, quae proprie significat filium illud, quo fit
 bri materiam uincunt ad ligendam materiam, quod ex lino
 fit, a graecis dicitur λινός, et quoniam ab hac, si ru-
 brius, uel alio colore intincta fuerit, figura designatur longa si-
 ne latitudine, atq; altitudine, ea quoq; figura a graecis λινός
 a nostris linea dicta est. item ea, quae non colore, sed ani-
 mo imaginantur geometriae, de qua paulo superius diximus.
 Antiqui pictores penicillo tenuissimam lineam ducere peni-
 cillum putabant. Tradunt Apellem excellentissimum picto-
 rem, cum aliquando Rhodum ad Protogenem alium pictorem
 audis cognoscendi opera eius aduenerit, quoniam fama ta-
 tum hominem prius cognouerat, statim officinam illius petiisse.
 Abierat tunc ipse, relictis domi anicula, quae tabulam unam
 satis amplam ad pingendum paratam custodiebat, hanc ro-
 galam, foris esse Protogenem re, pondisse, interrogasseq; a quo
 quae estum illi referret. Ab hoc Apellem dixisse, arreptoq; peni-
 cillo, lineam per tabulam duxisse ex colore summe tenuitatis.
 Reuersum deinde Protogenem, et re, uti gesta fuerat, ab ani-
 cula cognita, operis subtilitatem contemplatum, uenisse Apel-
 lem dixisse, et ipsum tunc alio colore tenuiorem in illa ipsa li-
 neam duxisse, et abierit praecipisse aniculae, ut si ille re-
 disset, ostenderet, diceretq; hunc esse, quem querebat. Reuer-
 sum post haec Apellem, quoniam uim erubescere, tertio ui-
 lineas secuisse, penicillo subtilitatis loco relicto, confessum Proto-
 genem se ab eo uictum, in portum, ut hospitem quereret, deuo-
 tasse. Tradita deinde posteris haec tabula magno omnibus mi-
 raculo fuit, nihil aliud continens, quam lineas uisum effugien-
 tes, et tamen omni opere nobilior habitae. Consumpta est prio-
 re incendio domus Caesaris in patatio. Fuit Apelli pectus con-
 suendo, nunquam tam occupatam diem agendi, ut non lineam
 ducendo, artem exerceat, ex quo natum est proverbium, cum
 significare uolueris non esse frustra tempus terendum. Nulla
 sit dies sine linea, nec lineam hodie duxi, hoc est nihil feci.
 A linea fit lineo uerbum, quod est lineam ducere, et linearis, ad
 lineam pertinens. unde: mearis pictura uocata est, quam pri-
 mus Phidocles aegyptius, uel Cleantes corinthius inuenit lineis
 atq; umbram hominis deduxit. Sic enim inuentam primo
 picturam constat ab Aegyptijs, ut nonnulli putant, ut alij a grae-
 cis, uel apud Sicyonios, uel apud Corinthios. Primi enim eam
 exercebant. Ardicus corinthius, et Telephanes sicyonius sine ul-
 lo colore, spargentes tamen lineas intus, itaq; γραφειν, hoc
 est scribere dicti sunt, et γραφειν tam scribam, quam in pi-
 cturam significat, et γραφειν tam scribam, quam in pi-
 ctorem, et γραφειν filium, et γραφειν graphi-
 rium, hoc est thea, in quasi reponuntur, quibus et scribere
 simul, et pingere solebant ante, quam penicilli, et colores
 inuenirentur. Latini quoq; graecis se, uti, huiusmodi linearem
 picturam Graphidem nominauerunt. Plineus. Graphidis usita-
 ga extant in tabulis, ac membranis, ex quibus proficere di-
 cuntur artifices. Item ab hac linea lineamenta, hoc est extremi-
 tates ipse, et quasi lineae quaedam corporum, per quas homi-
 nis forma dignoscitur, a lineari pictura tracta, in qua per
 solas lineas effigies hominis cognoscuntur. Item lino uerbum,
 quod proprie est leuiter aliquid inducere, et quasi lineam duc-

co. unde interlinire dicimus superinducto atramento, aut alio
 liquore scripturae aliqua, picturam uel destruere. Cicero tabu-
 lae sunt in medio, se corruptas, atq; interlitas esse clamant. hinc
 talis inducitur lura dicta a lino litera, quod in scribendo illi
 niter, hoc est leuiter inducitur atramentum, quauis alij literam
 quasi legenter dictam uelint, quod legenti iter praebet. Itē
 a lino lino, de quo supra diximus. Et lido uerbum (ut quidam
 putant) quo ueteres utebantur pro eo, quod est cōfringo, delco-
 a quo fit allido, hoc est infringo, et elido, quod proprie signi-
 ficat e fringo. exprimo. dissipō. Virg. Elisos oculos, et sicam
 sanguine guttur. Plau. iubeo oculos elidere. Lucilius, iniuria
 tum hunc in fauces inuasisse, animumq; elisisse. Virgilius. ge-
 minosq; premens eliserit angues. Cice. Qui rebus his aegritu-
 dine eliditur, potest tamen esse non miser. Idem, ut auriga in-
 durus ē curru trahitur, dilanatur, eliditur. Et illido, quod est
 infringo, et collido, a quo collisio deducitur, quae est duorum,
 aut pluriū corporū mutua (ut ita dicam) confratio, atq; cōfra-
 ctio. Item a lino lino. a quo delinio, quod est mulco, irretio, un-
 de fit delinimentum. A franius, mala aetas, nulla delinimenta
 inuenit. composita sunt illino. Plyn. simū caprinū ex melle il-
 litum epiphoris prodesse putant. Virgil. lita pro illita posuit.
 Et paribus lita corpora guttis. Oblino. Plyn. Fel quoque eius cū
 axungia oblitum mirifice prodest. Ab hoc (ut quidam arbitran-
 tur) oblitiscor deducitur, quod nouis in mentem inducitur, hoc
 est menti oblitus, uetera abolentur. Hinc oblitio fit, et oblitio
 fit, qui facile oblitiscitur. Item ab obliuo oblitio. sicut a lino
 litera, oblitare enim, est oblitare facere, delere. Alij tamē hoc
 uerbum ab obliuione deriuatum putant, alij a litre, quod ibi
 notata equari sicutibus solent, et tolli. Hic notandum, quod
 obliuio, si cum uino, et similibus iungatur semper passiuē ac-
 cipitur. Cicero, ut si fuerint excellētissimi, certe iam uenerint
 in obliuionem. Allino. Plyn. sicut qui leporino coagulo mel ad-
 dant, et hoc sepe allinant dentem. et allino. Idem, fit ex
 suco caute ad refrigerandum stomachum malagma, praeci-
 pius tamen est ad cohibendas epiphoras aestuas, et oculorumq;
 dolores sedandos circumlitus, hoc est circumlitus leuiter indu-
 ctus. Sublino. Cornelius Celsus, idē quoq; umbilico sublitum
 facit. Dicitur praeterea linea filum omne ex lino, et quicunq;
 tenuis funiculus, Columella, ligato pede longa linea a gallina co-
 stoditur. Plyn. stemmata uero lineas distabant ad imagines
 pictas. Idem, murenae deuorant hamum, ad mouentq; denti-
 bus lineas, atq; ita erodunt. Idem, infixū hamo inuertere se,
 quoniam sicut dorso cultellato, spinasq; lineam praefecit. Inue-
 nitur etiam filum postum pro linea. Varro, sumptq; atra-
 mento sutorio filum duxit. Proprie enim filum est, quod ex li-
 no, lanae ue trahendo ducitur, hoc est linamentum. Lucilius,
 surge mulier, duc filum non malum. a quo fit filo uerbum,
 quod est filum ducere, quod et neo dicitur, quorum passiva sunt
 filor, et neor, a quo fit compositum effilo. effilatum enim di-
 citur, quod extra uestimentum filo contextum est, quod ercētū
 quoque a quibusdam dicitur. A lino etiam ligo uerbum de-
 riuari quidam existimant, quasi lino ago, quod lino omnia li-
 gentur. propter quod graeci λινός, hoc est lino uocatum
 putant. et λινός antiquo uerbo, quod est sternere, quia
 lino omnia tenentur. Ab hoc ligamen deriuatur, et ligamen-
 tum, et ligaculum, quo aliquid ligatur, et sublior, et subli-
 gaculum, de quibus supra diximus. Et ligellum breue domici-
 lium, et tugurium. Plautus, Tu a ligello fuisti, quae exis fo-
 ras. Et lictor, qui populo, et magistratibus ministrat, uel quā
 uirgarum fascis ligatos gerebant lictores, uel quod, cum magi-
 stratus populi romanū uirgis quempiam uerberari iussisset,
 crura eius, ac manus ligare lictores solebant. Tiro tamen Cicero
 tonis libertus

ronis libertus a lino, uel licio appellatos scripsit. licio enim ex
 transeuerfo qui ministrabant, cincti erant. Pustarchus, litorem
 absq; C. scribendum esse existimat, et ita a ueteribus scri-
 ptum fuisse, tractum a graeco graeci enim λικτόν, hoc
 est populi ministrum dicunt. nam λικτόν populum nomi-
 nant, et λικτόν ministrum. Erant consuli lictores duode-
 cim, ceteris uero magistratibus, quales sunt proconsules, praes-
 ides, praetores, sex, hi fasces uirgarum alligatum cum securi
 gerebant, itaq; duodecim fasces modo pro consule, modo pro
 consulari ponimus, et fasces pro magistratu. Causam autē cur
 duodecim lictores consuli essent, hanc tradunt, quā hunc mo-
 rem seruabant Heruli, a quibus sicut toga praeterea, et sella
 curulis, ita et apparitores, et lictores sumpti sunt. hunc ue-
 ro numerum habuerunt Heruli, quā ex duodecim populis cō-
 muniter creato rege, singulos singuli populi lictores dabant.
 Sunt etiam qui ab numero auium, quae augurio regnum Ro-
 mulo portenderunt, hunc numerum sextum putent, quem ad-
 modum in minoribus magistratibus sex tantum lictores da-
 tati, a numero sex uultuum, quas conspexerat Remus. Item
 a ligo ligatura dicitur, et ligo ligois iustitiam instrumentum,
 quod a radicibus, quae sub terra sunt, ligatur, quamuis alij a
 legendo potius ligoem dicitur, quasi legem existimant,
 quia per latitudinem sub terra facilius leguntur. Et composita al-
 ligo, quod est ad aliquid ligo. Circumligo nota significationis.
 Obligo deuincio. A quo obligatus, et obligatio. Praeligo ante
 ligo. illigo intro ligo. Subligo nota significationis. Religo modo
 soluo, modo ligo. Martial. Quod ligo in Scythia religat rupe
 Prometheus. Colligo, simul ligo. Et lingua, uel quod (sicut Var-
 roni placet) abum liget, haec enim abos uel sua conglobat, et
 deprimat, ac transmittit in uentrem, uel quod ipsa dentium
 septis, quasi muro circumuallat, ac ligata sit. In hac uirtus fer-
 monis est, haec saporis sentium, uel homini saepe ita restricta ue-
 nis, ut intercedi eas necesse sit. Teruissima est serpens, et
 erisulans, uibransq; laertis bifida, et pilosa. Vitulis mari-
 nis duplex, crocodillis nulla, leonibus, pardis, felibus, alijsq;
 eiusdem generis imbricatis asperitatis, et lima similis, at-
 tennansq; lambendo hominis guttem. Rarus prima parte cohae-
 rens, intimo gutture absoluta, quauocem emittunt. Mares tunc
 uocantur oboligones. statim enim hoc tempore euenit, dum fae-
 mias ad coitum uocant. Tum siquidem inferiori labro demissa
 fo, ad libramen uo modicae aquae receptae in fauces palpitante
 sibi lingua ululatus elicitur, a quo nomen sumptere, siqui-
 dem graeci λαλῶν ululare dicunt, quod est clamare.
 Et lugubrem uocem emittere, unde λαλῶν, ulula est no-
 cturna auis geus, λαλῶν ululatus, λαλῶν ulu-
 lans. A pibus, et ciadis pro elonga est, et emittens lingua. qui-
 busdam insectis intus, ut formice, elephanto lata, pstita ferē
 instar humanae. Est autem lingua non solum haec, de qua locu-
 ti sumus, partim uel corporis, sed etiam differentia sermonum,
 unde Latinam linguam dicimus, Graecam, iudaeicam, Arabi-
 cam, Chaldaeam. Quinctia in una lingua est aliquando ser-
 monis diuersitas, quae similiter lingua dicitur, ut in lingua grae-
 ca, et lingua, quae communis uocatur, et Antica, et Dorica, et
 Ionica, et Aeolica. Item lingua promontoriū genus appellatur
 non excellentis, sed molliter in planum deuexit. Item instrum-
 entum ad similitudinem coclearis, nisi quod coclear concuuita-
 tem habet, lingua plana est, et oblonga in speciem linguae fa-
 cta. Plineus. Ad sanguinem sistendum decem grana seminis fe-
 rulae bibuntur in uino trita, uel medulla. Sunt qui comitali-
 bus morbis dandum putant, luna quarta, sexta, septima, lin-
 gua mensura eius dimidium lingula est eiusdem signifi-

cationis. Idem, cerā punica fit hoc modo, uentilatur sub diuo
 sapius ara fulua, deinde feruet in aqua marina ex alto peti-
 ta addito uiro, inde lingulis eligunt florem, id est candidissi-
 ma quaeque. Eadem detracto n lingula dicitur. Martialis.
 Quamuis me lingulam dicant equitesq; patresq; Ditor ab
 indoctis lingula grammaticas. Ueteres tamen gladiorum quo-
 que oblongum in speciem linguae factum legulam uocauerunt,
 Lingulae dicuntur, quae tibijs adhibentur ab iuius, de qua su-
 pra diximus, linguae similitudine. Lingua etiam (ut Plineus te-
 statur) herba est, quae arca fontis nascitur, cuius radix combu-
 sta, et trita, alopecias emendat. Est autem Alopecia morbus in
 capite ex uitio humorum, qui fit cum profusio capillorum.
 Accipit autem nomen a πάλω αλωπιος, hoc est a nul-
 pe, quod id animal hoc genus morbi crebro patitur. Item lin-
 gua bubala herbae genus est, quam graeci buglosson nominant,
 boum linguae similis, cui praecipua uirtus est, quod in ui-
 nū deiecta, animi uoluptates auget, ob id euphrosinum dicta,
 quasi herba laetificans, graeci enim εὐφροσίνος λαιτία δι-
 cuntur, unde euphrasia exultatio dicitur, et Euphrosine laetitia.
 Est et lingua canina alia herba, quae cynoglossos uocatur a
 graecis caninas imitans linguas, topiarijs operibus gratissima.
 Item lingua petrea, genus est lapilli, quod inter gemmas con-
 numeratur, glossopetra uocatur graecorum lingua, humanae
 similis. Magi eam credunt non nasci in terra, sed deficere lu-
 na, de caelo decidere, et lenocinanti necessariam esse, uentosq;
 comprimere. A lingua lingulae deriuatur genus piscis. Et
 mulier auguratrix. Item multiloqua. Plautus, lingulae est, nā
 nunquam tacet, et linguax, et lingulax, hoc est uerbosus, de
 quibus superius locuti sumus, et elinguo, hoc est linguam exci-
 mo. Plau. Si ego hercle te non elinguantam dederō usq; ab ra-
 diabus. A quo elinguis, qui sine lingua est. Item qui mutus est,
 et loq non potest, etiam si linguam habeat. Bilinguis qui uel
 duas linguas habet, uel modo unum, modo aliud loquitur. Eo-
 dem modo trilinguis, et quadrilinguis. Bilinguam etiam pro
 fallaci accipimus, hoc uinum ad mentem referentes. Vnde Bru-
 tiū Italiae populi Lucanis uicini Bilingues uocati sunt, et grae-
 ce loqui dicti, quae admodum Brutij appellati, quod quasi bru-
 ti, et obsceni sunt. Brutum enim dicitur quā tardum, solidū,
 et sine sensu est. A quo Brutii cognomine se solidū simula-
 uit. A brutijs brutiani dicti, qui officia feruilia magistrati-
 bus praestabant, coq; hi primum se Annibali tradiderunt,
 et cum co pseuerauerunt, quousq; ex Italia recederet. et Bru-
 tianae parmae dicta sunt sicut, quibus Brutij utebantur. Bru-
 tum autem a terra deductum est, cuius Epitheton est brutū,
 hoc est sine sensu, et quasi obrutum. A brutum brutio ueteres di-
 xere pro stupeo. A quo obrutum pro obstupeo. A franius, non
 possum uerba facere, obrutum, et lingo, quod proprie est lin-
 gua aliquid lambere, a quo foedissimum hominum genus cum-
 nilingui dicuntur. Lingere etiam dicitur, dum aliquid in ore
 tenentes guttatum desuere in stomachum sinimus, quae res lin-
 ctus dicitur, et ecligma. Plineus Telicas gemma est, quae oleae
 nucleo similis uidetur, et lingentiū calculos frangit, pellitq;
 Idem, multissima ueterem linctū salis distillare. Idem. E se-
 mine lini utilissima fiunt ecligmatæ. A lingo ligurio fit, quod
 modo significat id, quod ueteres dixerunt degulo, et auide mul-
 ta consumo. Hora. Semessos pisces, tepidumq; liguriet. unde li-
 guritores dicuntur, qui consumptis dapibus, catillos etiam lin-
 gunt, modo paulatim, et cum quadam mora, atque elegantia
 comedo, quasi sinendo, ut per se abus in stomachum liquefi-
 at. Teren. Quae cum amatore suo cenant, liguriunt. Ab hoc
 alligurio deriuatur eiusdem significationis, et obligurio. Te-
 h iij

ren. Idem parria qui obligurietur bona. Non recte Donatus ligurio à græco deductum scribit λυγρῶν, quod suave interpretatur. sunt, qui lixam quoque à liguriendo questum dictam uelint. Sic enim scribit Pompeius. Lixæ sunt, qui exercitum sequuntur questus gratia dicti, quod extra ordinem sint militæ, eisq; liceat, quod libuerit. Alij eos à Lixa appellatos credunt, quod et ille Herculem sit secutus. quidam à liguriendo questum. At Marcellus elixum est, inquit, quicquid ex aqua mollitur, uel decoquitur. Nam lixam aqua ueteres esse dixerunt. unde et lixæ dicti, qui militibus aqua ad castra, uel ad tentoria solent ferre. Varro, in pauimento non aude facere la uiam, at in humum calcos facis elixos. Nos uero quod uiriusque pace dictum sit lixas esse affirmamus eos, qui uilioris questus gratia exercitum sequuntur, ut puta lauandi, aut uolenti causa, appellatosq; à cinere, Lix enim ut Varro inquit cinis sicut est, unde lixiuū dicitur aqua, in qua lauandi gratia, decoctus est cinis, et elixum, quod cinere colle supposito, decoctum est, propter quod et Aulicium dicitur, hoc est olla decoctum. Nam ueteres pro olla Aulam dicebant. A quo autem fabula Aulularia uocata est ab aulula, hoc est parua olla, in qua repositus erat thesaurus. unde argumentum eius fabula est, aulam repertam auri plenam Euclio uel summa seruat miseris affectus modis. Huius etiam aliud diminutiuum est auxilla. Lixæ ergo dicti, quod et in depuranda supellectile, et in cibis decoquendis cinerem agerent. M. autem Varronis uerba hæc sunt. Lix cinis est foci. Inde enim cinis luxatis ponit medetur, ut licet uidere gladiatores, cum deluserint, hac inuari potione. lixam uero ubi pro aqua Marcellus legerit, ipse ostendat. attulisset certe authorem, ut mos eius est, si uisum legisset. Nam quod Varronem afferit scripsisse calcos elixos, per metaphoram dictum est, quasi ita madefactos, ut est caro, quæ elixatur. A lixa enim sit elixio uerbum, et lixabundus uocatus est, qui exiguae mercedis gratia uilijs suis se obsequijs immiserat. Plaut. Qui famam tuam lixabundus, et nomen fœdas. Liguria Italiae regio est inter amnes Varum, et Macram, ab altero latere habens Apenninum, ab altero Padum, Thusciam attingens, cuius caput Genua est. A qua ligustica ora appellatur, et incola eius ligur, et ligus. Virgilius. Vane ligus, frustra quisq; animis elate superbis, sed hæc non à Ligurio dicitur, sed à Ligysto phæacton filio, cui ob suauitatem, ac uarietatem uocis nomen inditum fuit. Græci enim λυγρῶν uocum uarietatem dicunt, unde quidam lyram uocant existimant instrumentum musicum, in qua quot fides sunt, tot resonant uoces, uel ἀπὸ τῶν λέων quod cinere est. hinc poetae lyrica dicti, quod uarijs carminibus uariantur, et ad lyram canunt, et carmen ipsum lyricum nominatur. Eandem poetae Chelimum uocant ἀπὸ τῶν χελῶν hoc est à testudine. Tradunt enim, cum aliquando Nilus suum egressus alueum totam Aegyptum inundasset, eo postea intra suos limites ingresso, uarias animantes in cæcis fuisse relictas, inter quas remansisse testudinem, quam cum Mercurius inuenisset, consumpta iam carne, sed superstitibus nervis, percussu sonam excitasse. Quapropter ad similitudinem illius composuisse lyram, eam Orpheo tradidisse. alij non Orpheo, sed Apollini traditam memorant, uti supra diximus, et ab Apolline Orpheo concessam, quod esset uirius ex musis, hoc est Calliopes filius, et Oeagri. Factam autem lyram ex cornibus boum Apollinis, et septem in ea chordas appositas iuxta numerum septem Atlantidum, quod Mæia mater eius ex illarum numero esset, deinde superadditas duas, ut representaret numerum novæ musarum, tantæ autem suauitatis in mo-

dulando fuisse perhibetur, ut arbores saxa, feras traxisset. Orpheus dicitur, et cum ad inferos uxorem Eurydicam querens descendisset, omnem deorum progeniem laudasse libero patre excepto, hunc enim obliuione ductum prætermisisse. Ob quæ causam dum paulo post Orpheus in Olympo monte, qui Macedonia à Thracia diuidit, siue (ut quidam uolunt) in Pantheo Thraciæ promontorio sedes, annu oblectarent, Bacchas et Liberum obiecit, quæ eum lacerarent, atq; disperperent. Quo facto musas collecta membra, sepulturae dedisse, lyram uero stellis figuratam inter sidera collocasse, Apolline id permittente, quod laudans ab Orpheo fuerat, et Ioue, ut Apollini id petenti obsequeretur. Alij tradunt uenerem cum Proserpina ante Iouis tribunal de Adoni contendisse, quibus Calliopen Orpheo matrem à Ioue iudicem datam, quæ cum iudicasset Adonem uiriusque esse debere, et utraq; dimidia anni parte eum possidere, indignatam uenerem, quæ totum sibi cœdi uoluisset, Orpheum uirius Thraciæ mulieris obiecit, ut amore illius incensa frustatim eum disperperent. Sic Orpheo dilaniato, caput eius de monte in mare proiectum in insulam Lesbos fluctuum agitatione peruensisse sublatumq; ab incolis, et sepulturae traditum fuisse, eius beneficij gratia leucobios ad musicam artem ingeniosissimos existimari. Lyram uero à musis, ut supra diximus, in cœlum translata fuisse. Sunt qui putent Orpheum, quod primus puerilem amorem induxerit, mulieribus inuisum ab eis dilaceratum fuisse. hæc lyra posita est contra regionem eius loci, qui est inter gentes, et manum sinistram Engonasis, eius testudo spectat ad arcem cum circulum, summum cacumen ad polum notium, uirginem ex oriente occidere, cum Sagittario exoriri cernitur. habet in ipsis testudinis lateribus singulas stellas in summis cacuminibus eorum, ubi brachia sunt collocata, singulas. In ipsis medijs, quas nonnulli numeros uocant, in scapulis duas in una parte lyrae, quæ ut basis totius uidetur, unam, quæ in summa nouem sunt stellæ. Ab huius lyrae similitudine lyrae dicuntur agricola, cum crate dentata, uel tabula aratro adnexa, quasi lyrae testudine operium femina. hic enim ordo in re rustica seruatur. primo terra aratur, quod dicunt proficere, deinde secunda aratione excitatae gradiores glebæ franguntur, quod uocant effringere. tertia aratione iacto semine boues lyrae dicuntur, id est cum tabellis, et uomere simul et satum frumentum operiunt in porcis, et sulcant in fossis, quo pluuia aqua dilabatur. Nonnulli postea, qui segetes non tam letas habent, per sarctores occare solent, quod dicitur occatio. Ab hoc lyro primo delyratio dicitur, cum quis non recto sulco tegendo semen incedebat. Deinde per metaphoram ad insaniam, hoc est uocabulum translatum est. unde et delyrari insani dicuntur, et delyrare insanire, et delyre aduerbiu insane, et delyramentu ipsa delyratio, et fossa ipsa, in qua uligo terræ descendit, lyra à quibusdam uocatur. quidam tamen existimauerunt delyrare à græco deductum, apud quos λυρῶν ineptire significat, et λυρον delyramentum. Aristophanes, λυρον λυρῶν. Nostris etiam lyras gerras, et nugis uocant. Plautus. Nam tuæ blanditiæ mihi sunt, quod dici solet gerra, germane ad pol lyra. Liris fluminis est Campaniæ interfluens urbem Minturnensium. Virgilius. et umbrose liris per regna miræ. Horatius. Non rura, quæ liris quieta mordet. Ligyes populi sunt Asiatici, qui cum Xerxe aduersus græcos militauerunt. Lygdamus nomen est uiri proprium. Habent præterea uestes à coloribus multiplicem differentiam, sed dum de ijs differimus, operæ precium erit, et coloru ipsorum quibus insiare uestes, aut pingere

pingere solent, nomina insimul commemorare. In primis est natiuus color, qui nulla arte, sed natura produatur, modo in albedinem tendens, modo in nigredinem, non tamen perfecte, ut albus, uel niger. Natiuus color albus leucopus dicitur, uilis, atq; uulgatis, nomen trahens à græcis, apud quos λευκῶν dicitur album. Plynius, Iecur rubetæ, uel cor adalligatur in panno leucopo et quartanis prodest. hinc leucopæti dicuntur, qui rudiori alba ueste, ac uili, et natiui coloris induti sunt. Martialis, Amator ille trisum lacernarum, et Beticatus, simulatque leucopæus, natiua laudet, habeat et licet semper. Si uero, huic colori ars addita sit, Candidæ uestes dicuntur. Idem, Atque unam uestem tribum tua candida possit et niteat. Plautus puram, ac niueam togam. et Calulæ à calta uiola coloris albi, Idem, indusiata patagatam, caltulam, ac crocoulam et Galbanæ nam Galbana albæ uestes sunt, de quibus supra diximus, unde et galbini mores dicuntur, hoc est luxuriosi, lasciuu Martialis. Fuscus coloris galbinus, habet mores. et olorina, nam olorinus color candidus est, qui et Cygneus dicitur. Plynius, Galbidanem Medi mittunt coloris olorini. Colore uero albi, quibus in pictura uariantur, sunt Parethonium à loo aegypti ita uocatum, hoc spumam maris esse existimant, cum limo solidatam, quapropter nauis Conchule plerumque in eo inueniuntur. Et in Creta insula, et Cyrenis, Adulteraturq; Roma Cimolia creta, nullum est è candidis coloribus pinguius, aut testorij propter liuorem tenacius. Melinum optimum in Melo insula, unde nomen habet nascitur et in Samo, raro eo pictores uariantur, ob nimiam pinguitudinem, linguam tasticat pilos mirifice detrahit cerusa, de qua supra diximus, quæ si uita sit, uisitat, nec sine ea recte fieri umbrae possunt. Eretria, quæ terra suæ nomen habet, quæ præcipue usus fuisse Parrhasius dicitur. Sandaraca, quæ inuenitur in aurarijs, et in argentarijs metallis aduiteratur ex ceruisa in forma ce cocta, hæc si torreatur, aqua parte rubricæ admista Sandicem facit. quæquam Virgilius herbam hanc uidetur existimasse, dum inquit, Sponte sua sandix pascentis uestiet agros. Hinc sandicinus color est dictus, sicut, à sandaraca Sandaracinus. Neuius sandaracino ore. Albi coloris gemmae sunt primo crystallus, quæ fit gelu uehementer cœcreto, ut nonnulli putant, quapropter à glaciæ nomen habet. Græci enim κρυσταλλος glaciem nominant. Vas amphorale ex ea uisum Xenocrates scribit. Mittit hanc Asia, Cyprusq; et alia diuersæ regiones, sed et in Alpium iugis, et in Germania reperitur. si quod in ea uitium est, calatura ab artifice occultatur. puræ præstantiores sunt, et Alynthetæ nominantur. Inter uitia est Rubigo. Scabrics nubes maculosa. Cenurum, quod sal appellatur, et capillamentum rimæ simile. Tradunt medicos, quæ in corporibus urenda sunt non aliter melius fieri, quam crystallina pila aduersus solis radios opposita. Nero princeps ambarum rerum nuntio accepto, duos calices crystallinos in suprema ira confregit, ne quis ex ijs bibere posset, quando ipse non poterat. Postea, quod maximum in rebus humanis pretium obtinet, Adamas, colore similitudo translucido ita in cadibus respuens icturn, ut ferrum, utrinque dissulter, duritia ei inenarrabilis est, et ignium uictrix, in quibus nunquam incalcescit. quapropter Adamas, quasi indomabilis uocatus est, ab a primitiua particula, et αμαδῆρ, quæ est domare. Est genus eius quod Cenchron uocant, quod sit Mili magnitudine. uirgatus enim milium dicitur. Alius dicitur siderites ferrei splendoris. Mirum est, quod tanta uis ferri, igniumq; contemptrix sine aliquo ictru hircino sanguine rûpiatur. Vsq; adeo autem cum Magnete Lapide diffidet, ut iux-

ta postius, ferrum abstrahi non patitur, aut si admotus magnes apprehenderit, diuellat. Existimatur uanos metus à mente depellere, propter quod nonnulli anchitem uocant, arxos enim angorem significat. Ab adamante adamantinus fit, sicut à uirro uirinus. Eadem ratione herba quoq; Adamantis uocatur, Armenia, Cappadociaq; alumna. quæ adnotata Leonis resupinari cum hiatu laxo prodiderit. Nominis causa est, quod conteri nequeat. proximæ sunt margaritæ. de quibus superius differimus. deinde Onyx candorem habens ad similitudinem humani unguis, qui græce ονυξ uocatur. Inueniuntur tamen et nigrae Onyxes candidas conas habentes. Post hæc candore cæteras excellens Paderos laudatissima in Indis, apud quos Argemon uocatur, proxima apud Aegyptios, ubi fenites. Item Asteria inclusam lucem quandam pupillæ modo continens, et opposita soli radios reueres candidantes. et Astrios crystallo propinqua, quæ astris opposita fulgorem eorum rapit, ac reuertit. Ex eius genere deterior ceramnia uocatur. et Astroites, quæ o. uilis piscium similitudo esse perhibetur. et Betulus ex ceramniarum genere. et hoc à ceramnia diffrens, quod Betuli rotundi sunt, Ceramniæ uero oblongæ et Iris crystallo similis, sic uocata, quoniam sub tecto percussa sole, species, et colores arcus cœlestis in proximos partes iaculatur, sex angula semper, ut crystallus, et huic similis Zeros alba, ac nigra macula distinguente crystallum, et copus nitro similis pumiosa aureis guttis stellata. et Achates in magna olim auctoritate, nitrea et perspicuitas, quamuis uarij scpe in ea colores conspiciantur. Pyrrhus, qui aduersus Romanos bellum gessit, habuisse traditur Achaten, in qua nouem musæ, et citharam tenens Apollo spectabant, non artificij opere, sed sponte nature ita discurrantibus maculis, ut a musis quoque singulis propria insignia redderentur. In summi choralem tradunt multis, fulgentibusq; uti consueuisset, quod regum amicitiam conciliare existimantur. Nulæ huius gemmae species sunt, Phasachates, quæ colorem habet colli columbarum. Græci enim φάσακον columbam uocant. Cerachates, quæ κερῶν hoc est Cere sardachates, quæ sardæ, de qua est rorius dicitur. Hemachates, quæ ἡματῶν, hoc est sanguinis, Leucachates, quæ alba est. græci enim λευκῶν album dicunt. Dendrachates, quæ est uelut arbuscula insignis. δένδρον arborem significat. antachates, quæ pro achate est, myrrham redolens, et ob id mulieribus gratæ. Coralachates ἀπὸ τῶν κοράλλων, hoc est à corallo, quoniam guttis aureis corali modo distincta est. In Creta sacra appellatur. hæc ut profane leoninis uicibus alliganda censentur, alioqui discordiales domibus esse. Et alabastrites candore uarijs coloribus interancto, et alectorias, quæ dicta est ἀπὸ τῶν ἀλεκοράλλων, hoc est à gallo, quoniam in gallinacorum uentriculis inuenitur crystalli specie, magnitudine fabæ, hac Melionem Crotoniensem tradunt in ceraminiibus usum uictorem euassisse, et Androdamas, quæ et Argrodamas dicitur argenti nitorem habens, ut Adamas, ita uocata, quod impetus hominum, et iracundiam domit ἀπὸ τῶν ἀργῶν αἰμαδῆρ, hoc est à domandis uiris, et Arabica ebore simillima, et penè ebur, nisi durior esset, et Aromatis myrrhæ coloris et odoris. ob hoc regnis carissima. et Aspilates argentei coloris. et Antioce argenteo nitore fulgens magnitudine trium digitorum, ad lenticula figuram odoris inuicendi. Et cepites, uel cepocapites, quæ candida est uenarum nodis coeuntibus candore imaginem reuerens. et cynodie, quæ inueniuntur in cerebro piscis eiusdem nominis candidæ, et oblongæ, et præsaagre abitur maris nubilo colore, aut tranquillitate dicuntur. Et corfoides canicie hominis similis. et pessines

candore insignis. Et cepionide chrysalini mitoris, quae imagines reddunt, ut specula. Et Draconites, siue Draconias, quae fit ex cerebro Draconum, sed non nisi inuentibus abscisso, gemmasat inuidia animalis mori se sentientis, quapropter mos est amputare caput dormitibus, qui id facturi sunt, bigas uehuntur, et dracone uiso, spargunt omnia medicamenta, atque ita praedicant. Est colore translucido, nec poliri potest, aut artem admittere. Et Aopis nitro similis, aureis guttis stellata, et Amphytene alba marginibus auro rutilantibus, et Aphrodisia, quae ex candida rufa est, et Argopylla, quae per albu nigram uenam transuenientem habet. et Enorchis, quae diuisa fragmentis testium effigiem repraesentat. Et exhebenum, quae uirgines aurum poliuens. Et Eristalis, quae licet sit candida, ad inclinationes rubescere uidetur. Et Eureos, quae nucleo oliuae similis est, et Galaxia, siue Galatites, quae sunt colore lacteo intercurrentibus candidis uenis. Et Leucogra, et Leucogra=phia, ac synephites appellatur. Et Casidanes, quae Mediam tunc coloris olorini, et Xanthos, quae Indi, Hemi uocant est fuluo candidans, et indica gemma puluere aspectu, quamuis sit alio colore subrufo, quae si atteratur, purpureus sudor emanat, et Lepidotes, quae squamas piscium imitatur. Et Lesbica, quae a Lesbo patria nomen habet, et Leucophthalmos, quae candidam, uirgineque oculi speciem continet, aliis rutila. Et Libanoches, quae thuris similitudinem ostendit, et Mesomelas, quae albam lineam nigram distinguit. Et Steatites, seu similitudinem habens, quod graeci stear uocant, et Ceramites, quae similitudinem habet colli gruis, quam graeci repara uocant. Hammites, quae ouis piscium similis est. Et Iouis gemma, quae ultra candorem et leuis est, et tenera, et Leucopetalos, quae candorem niuis ex auro distinguit, et Liparis, cuius suffitu omnes bestiae dicuntur euocari. Et Lysimachus, quae rhodio marmoris similis est aureis uenis. Et Leucochrysos, quae fit Chrysolitho inter albicante, et Mennonia, de qua nisi quod candida est, nihil aliud commemoratur, et Myrrhites, quae myrrhae coloris habet, faciemque minima gemma, unguenti odore. Et Ostracia, siue ostracites, quae testacea est, et Achatia similis, et Panconus, quae digito longior est, et ne Chrysalis uideatur, pluuui angulorum numerus facit, et Paneros, quae et Psebastos appellatur, cui addita fecunditas existimatur. et Philogynos, quem et chrysitem uocant, ostreae similis atticae. Et Perileucos, quae ab ore gemmae ad radicem usque candida habet. Et Natalis cuius species est aquae glaciatae, et peatis, quae et granida dicitur, parereque, et parturientibus auxilio esse existimatur. Et Solis gemma, quae ad speciem solis fulgentis in orbem radios spargit. Et Saurites, quae in uentre uiridis laeati traditur inueniri. Et Selenites, quae candido translucet melleo fulgore lunae imaginem continens. Et Synodontes, quae ex cerebro piscium est, qui synodontes appellatur. Et Syringites, quae stipulae intermedio similis est, ac perpetua fistula conuatur, et Telicos, de qua supra diximus. Et Zimilaces, qui in Euphrate nascitur in medio glaucus. et Zoronylus, quae oritur in Indio flumine. et Sarrites, qui sarris piscis colore est. et Aegophthalmos, quae est caprino oculo similis. et Aetites, quae Aquilae colorem habet cauda candidantis. et Cenchrites, quae ueluti sparsa miliograna habere uidetur. et Cissites, quae est ad similitudinem folij ederae candidantis. et Pyrene ab oliuae nucleo dicta, Graecorum omnium fructuum partem illam interiore ligneam pupam uocant. et Chalcias, quae grandinum coloris, et figuram habet adamantinae duritiae. Et Astrapia, quae est candido discurrerens fulminis radios habet, dicta a graeco, ἀστραπὴ enim corruptio est. et Phlegonitis, in qua ueluti flamma ardere uidetur, dicta ἀπὸ τοῦ φλέγον, quod

10

20

30

40

50

60

ardere est. et Anthracitis, in qua ueluti scintillae discurrere uidentur. Et ἄνθραξ enim graeci carbonem appellant. et Erydros absolute rotunditatis, et cum candore leuitatem habens et polia a canicie dicta. Graeci enim ποιδρ̄ animum uocant, et Hormesion ex igneo colore auro radians, portante se cum in extremitate candidam lucem et Hienie, quae tabido in uase inueniri dicitur, et linguae hominis subditae futura praedicere. et Gemites, quae uelut candidas manus inter se complexas habet. et Ananchitides, quae in Necromantia euocari dicitur imagines deorum. sicut Synochitide umbras inferorum. et Deditis, quae sub arbore defossa, non permittit aciem securis hebetari. Obscurus uero natus color Leucopo contrarius, proprie pullus uocatur, quod pulli ouium ferre eo colore nascuntur. Virgilius, Ne maculis infuscent uellera pullis. Hinc pulligo ipse natus color similiter uocatur. Phynius, Fuluas oues Tarentum habet, et alias suae pulliginis. Hic color ad nigredinem tendit, alicubi plenior, alicubi diluitor, plenior ut in Hispania. Phyn. Desunt et colorum nomina ipsi lanis, quas nativas appellant. Hispana nigri uelleris praecipua haec. Mart. Non est lana mihi mundax, nec mutior ahenis, si placeant tyriae, me mica tinxit ouis. Hinc pullati dicuntur uiliores persone, et rudes, atque imperiti homines, hoc est pullo colore, id est nativo induti. Suetonius de Augusto, militem se creuit a populo, multis est plebe proprios ordines assignauit, praetextatis cinerum suum, et proximum praedagogis, Janxitque, nequis pullatorum munda cauea federet. Phynius, Tum commutata non plurima, sed omnia cupis, utque si laetior scana, et corona effusor. Nam illos quoque sordidos, pullatosque reuerentur. Quintilianus, Verum hi promuntiatione quoque famam dicendi quaerunt, nam et clamant ubique, et omnino leuata (ut ipsi uocant) manus cum gume multo discursum, hanelutu, iactatione, gestu, motu capitis ferentes. iam collidere manus. terra pedem incutere, ferire petrus, frontem cedere inire ad pullatum circulum facit, hoc est ad amulum rudium, atque imperitorum hominum. Aliqua do hic color Hispanus, siue Beticus dicitur, quippe et Beticam pro Hispania capimus. quod Betis amnis eam mudiā diuidit. a quo Pullati etiam Beticati dicuntur. Martialis, et beticatus simul, atque leucopetatus. cuius uocabuli ratio est, quod natus color in Hispania (ut diximus) subnigror est. id est quae minus uilis, sicuti canisia rutili coloris lanas habet, quas uocant Erythras, quia graeci ἐρυθρὸν rubrum dicunt, unde Erythrahalassa rubrum mare appellatur. Item Tarentum habet fuluas et suae pulliginis. hic idem Tullus color, im plunianus etiam uocatur, quasi fumato sulcidio implutus. Plantus, Implunians facit uestimentis nomina. item Suasus. Idem, sordida, et susa amictus togula. Item Mutinensis a mutinensibus lanis, ex quibus nativo colore panni fiunt. Varro, Nam et ludere alacrem uidimus mutinensi tunica. Aliqua do tamen Pullati dicuntur lugubrem habitum ferentis, quod Hispano colore induti in luctu mos erat, et Pullum pro nigro metaphorice usurpatur. Columella, Atque oleris pulli radix, hoc est oleris attri. Hunc colorem pictores quidam est uinaceis fecere, et Syzygion appellatum. graeci enim συζυγὸν iridem uocant. fitque ex fornacium, balnearumque fuligine. Item ex ebore combusto, quod Elephantium uocant. Hinc proximus est niger color, qui et fuscus dicitur, et de quo supra diximus, ater. unde aere uestes, et fuscae appellatae, et Atrati, qui lugubri habitu induti sunt. Item Antracanus color a carbone, quem graeci ἀνθραξ uocant, siue quod carboni similis sit, siue quod huiusmodi color est tedit fit ligno combusto, tritisque in mortario carbonibus. Varro, Proximeque adolescentulae, antracano amiculo, nigello, ca-

pillo demisso, sequebantur luctum. Hic color a pictoribus atramentum uocatur. gemmae nigri coloris sunt, in primis Sucinum, quod uulgo Ambrum dicitur, quamquam et croceum, et album inueniatur. hoc et electrum uocatur, quoniam apud ueteres graecos Sol Elector dicebatur. Putant autem sorores Phaethontis fulmine icti nimio fletu in populos arbores mutatas, lachrymas Electrum omnibus annis fundere iuxta Eridanum amnem, quem Padum uocamus. Alij Electridas insulas in Adriatico esse dixerunt, ad quas Padus dilaberetur, quod falsum esse manifestum est, non aliter, quam quod Aeschylus in Hispania Eridanum esse scripsit, eundemque appellari Rhodanum, et Euripides in adriatico litore confluere Rhodanum, et padum. Quidam etiam aequae filio prodire in extremis maris Adriatici rupibus arbores stare, quae Sucinum fundant. Theophrastus in Lycuria effodi scripsit. Phaethontem in Aethiopia hammonis obisse, propterea delubrum ibi esse, atque ora uulm. Electrumque gigni. sunt, qui et in scythia erui putent duobus in locis. In uno candidum, ac cerei coloris, quod uocatur Electrum. In alio fuluum, quod appellatur fualternicum. nonnulli Lyncurion id uocant. et fieri dicunt ex Lyncum urina, plerique Langurium dixerunt, et esse in Italia bestias Langurias. Alij Langus uocant. quas dicitur circa Padum inueniri. Alij ex arboribus in Lycuria effluere. Alij in Britania arbores ipsas Electridas uocari. Quidam Gutoribus germaniae genti aestuarium esse scripserunt nomine Metro nonon, ab hoc dici uinis nauigatione insulam abesse Abaluu, in ea Electrum reperiri, et esse concreti maris purgamentum. Eiusdem sententiae est Timaeus, sed insulam Balisiam uocant. Nicias solis radiorum suam esse existimauit, hos circa oceanum uehementi timore esse, et sudorem pinguem in ea parte oceanum relinquentem, qui aestuatus in germanorum litora eijciatur, et in Aegypto simili modo nasci, et uocari Sacal. in Syria quoque foeminas uerticillos inde facere. et Harpaga uocare, quia folia, et paleas, ac uestium fimbrias rapiat. Theophrastus, Oceanus aestuante id ad Pyrenaei promontorium eijci. Multi etiam tradidere iuxta Atlanticum mare esse lacum Cepheida, quae Mauri uocant Electrum. huc sole feruefactum electrum suuianis est limo dare. Alij Africa lacum esse Sicyonem appellatum et Cratinam amnem in Oceanum fluentem esse lacum, in quo aues, quas meleagridas, et penelopus uocant, uiuere, ibi nasci electrum. Alij iuxta Syrium magnam horum hesperidum esse, ex quo in stagnum adat, et ab Hesperidum uirginibus colligitur. plerique hunc esse Indis Hypobarum, arbores ibi electrum producere, quae Aphyracora uocantur, per quae significatur praedictis suauitas. Nonnulli in Germania litoribus esse insulam Cedron, cedri genere syluofam, inde electrum in peras defluere. Xenocrates non sucinum tantum gigni in Italia prodidit, uerum etiam Thieum uocari a scythiis uero sacrum, quonia et ibi nascatur, alios putare Numidia gigni. Socrates ultra Indiam fieri dixit a lachrymis meleagridum auium Meleagrum defluentium. Certum est gigni in insulis septentrionalibus Oceanis, et a Germanis uocari Glessum, proindeque a nostris unam insulam Glessariam nuncupari. Austraria a Barbaris dictam. nascitur defluente medulla ex arboribus pinei generis, quasi gummi est cerasis. Densatur rigore, uel tepore, aut mari et cum intumescens aëris ex insulis rapuit, in litora expellitur, ita uolubile, ut pendere uideatur, et per uadum deferri. Arboris suam esse etiam prius crediderunt, ob id sucinum appellantes. De Pado hinc fabula surrexisse uidetur, quod tradidit adreus faemine deoris gratia, uice monitum suana gestare insuuerunt. Tanta sucinum copia Neronis, tempore Romae allata fuit, ut in uenatione publice edita, rthetia po-

10

20

30

40

50

60

pulum protegentia eo nodarentur, arma uero, et librilla, totusque unius diei apparatus esse te succino. Vifa est gleba una eredeam libraru. Liquidum primo distillare argumeto sunt, quae intus aliquando translucens, ut formice, Culices, lacerte, quas multo adhuc esse credibile est, et sic indurescenti remanisse inclusas. Candida, et terra uiliora sunt, quamuis optima odore. fuluis maior auctoritas, quae tamen nullo ardore non sita gremi. Summa Lius ips, quae ex uini colore Falerna dicitur. Attritu digitorum accepta uini caloris paleas, et folia arida ad se trahunt, ut magnes ferrum. Ramenta sucinum oleo addito diluatur, ac diutius flagrant, quae lini medulla. Nero Pompea coniugis suae crimis quodam crimine sucinum appellauit. Ab in fantibus sucinum pro amuleto gestatur. sucinum ab aliquibus Chrysolitrum dicitur. Est tamen metalli quoque genus, quod Electrum uocatur, quoties enim in auro quanta argenti portio est, Electrum dicitur, quod modo naturae est, modo cura fit, quod si quis uitam portionem excesserit, in cadibus non resistit. Magna apud ueteres auctoritate electrum fuit. Hom. Menelai regem auro. electro. argento. ebore fulgore scribit. Helena apud Lindum insulam Rhodiorum in Mineruae templo calcem ex Electro sacrauit namque suae mensura. Electri natura est ad lucernaru lumina clarius argento splendere. natuum electrum uenena deprehendere existimatur. Discurrunt enim in alicibus aris caelestibus similes, cum igneo sidore. Lyncurium lapis est similis succino, qui ex lyncas urina generatur, egestam subito bestia operiente, quoniam inuideat hominum usum. Scalpinur haec gemma, nec folia modo, aut stramenta ad se rapit, sed aeris etiam, ac ferri lammas, urefert Theophrastus. praeterea antiphates, quae in lacte deacta id myrrhae simile facit, et Asoeius coloris ferrei, et apistos, quae igni excaefacta septem diebus calore tenet, distinguuntur eam quibusdam rubentibus uenis, et Belus, quae est quasi oculi pupilla nigra a medio auri fulgore lucente, candore circumstanta, et Baroptemus, siue Botrytes, in qua nigredo sanguineis, et albis nodis alligata est. et Botrytes, quae nigra uiae similis est, et Botrychites cri nibus molierum similis, et bucardia bubulo cordi similis, et Brontea similis capiti testudinis, quae a tonitruis decedere creditur, et bola, quae numbo inuenitur glebae similitudine, et Cadmites, quam caerulea interdum bullae angunt, et chamites pluribus spiris fumida, et Cat chites imposita manu ueniunt quum retinens, et Catopyrites, quae ex Cappadocia prouenit, et Ceramites, quae in testaceo uolore tendit ex nigro, et cerites, quae ex nigro in cereum. et Cretos, quae nigra piri speciem imitatur, et Craterites electro nigro similis, quamuis sit et Craterites alia inter Chrysolithi, et electri colorem, et crocallis, quae modo nigro, modo cereo colore est, et Chalophoros, quae illisa aeris trinitum reddit. et Chelidonia, quae hirundinum colorem habet, quaedam etiam purpuream nigris interpellantibus maculis, et chelonia testudineo oculo similis. et chelonitides similis testudini, aureis quibusdam guttis insignis, et Daphnia comitalibus morbis uilis existimata, et Diphris, quae uis haec et candida aliquando reperitur, et Dionysias missis nigro rubentibus maculis, quae in aqua trita saporem uini facit, et Ebrietati resistere existimatur, et Ecatria, siue Ecatri diste, quae nigri. ordi speciem ostendit, quanquam aliud genus eius uiridi colore similitudinem cordis praese ferat, et Erotylos silia similis, et Eumitis, quae capiti supposita, nocturna uisa ad oraculi similitudinem reddit, et Eucroas, quae situ uidetur operire nigritiam. et Eufebes, ex quo irraditur, tyri in Herculis templo facta sedes, ex qua Dijs facie surgebant, et Epimelas, quae nigricantem colorem habet in candida gemma, et Geniane, quam inuicoru poenas effigere aiunt,

Hieracites, quæ nigrius emicans ueluti plumis alternat, et Idæi dactyli, qui ferro colore humani pollicis exprimitur, et Medea à Medea inuenta habet in nigrore uenas aurei coloris, sudorem reddi croci, saporem uini, et Morion, quæ nigerrimo colore transluet, uocatur et Promion, et Myrmedia, quæ eminentius quasdam habet similes uerucis, et Myrsinites, quæ mollem colorem nigriantem habet, et Myrrhæ odorem. et Mesoleu. os, quam nigram lineam alba distinguit. et Nasomones, quæ, cum sanguinea sit, scaturit nigricantibus uenis, et Nebrides libero patri sacra à nebridum eius similitudine ita appellata. Nebrides enim sunt damarum pelles, quibus ut uicere in Bacchi sacris solebant. nam uisus dama est. Est tamen genus eius omnino nigrum, et Oleacum nigro fuluum, uiridemque candidum habens colorem, et Ombria, quam aliqui Notiam uocant, et Orites globosa specie à quibusdam Syderites appellata, et Ophiardeios barbaro nomine, in qua nigrum colorem binæ lineæ alba includunt, et Obsidianum gemma dicta à similitudine Obsidiani lapidis, uel quod ex eo fiat. Obsidianus lapis in India nascitur, et in Sardinia Italiae, et ad Oceanum in Hispania, maxime autem in Aethiopia, unde cum primo inuenitur Obsidianus, à quo appellatus est obsidianus, nigerrimi coloris est, et aliquando translucidi, gemmas quidam ex eo faciunt. uisæ ex eo fuerit solidæ imagines diu Augusti, diuinitis ipse pro miraculo in templo Concordiæ Obsidianus quatuor elephantos. uisæ fuit et Obsidiana imago Menelai. Ab hoc lapide nitrum quoque eiusdem coloris Obsidianum est uocatum. et Panchros ita dicta, quod sit aliud etiam genus ex omnibus coloribus confinis. et Pontica, quæ modo nigra est, modo stellata sanguineis guttis, modo lineis distincta, et Samothracia ab insulae nomine ita appellata, nigra, sine pondere ligno similis, et Borphytes in nigro ramosa candidis, aut sanguineis frondibus, et Syderopacilos, quæ nigra est multis uariantibus guttis, et Sponges à spongiæ similitudine, hæc tamen interdum rufa inuenitur. et Tricus, quæ licet nigra sit, tamen sacros refert, à radice nigri, à medio sanguineum, à summo candidum. et Tephrites, quæ nouæ lune speciem habet in cornu a curuata nigri, aut anerci coloris, et ueneris crines nigerrimi nitoris speciem crinum habentes, et Veientana ueris reperta, albo limbo nigram materiam distinguente, et Zathene modo nigri, modo flauis electri colore, et Hepatites iccori similis, et Dignus dei, qui à Syris colitur. et Triophthalmos, quæ in Sicyone nascitur tres hominis simul oculos exprimens, et Scorpites scorpionis colore, et Aegomallias similitudine nulli caprini, et Hieracites à colore Acapitris uocata, et Myrmecites, quæ innat à repentes formicæ effigiem habet. *μύρμηκας* enim græci formicam nominant, et cantharias, quæ scaberrimorum, quippe idem græci *καταρπιδας* uocant Scaberrimos, et Lyophthalmos, quæ in medio nigrum colorem habet candido cinctum, et rutilo, et sanguineo luporum oculis similis. et Taos cuius alterum genus Pauoni simile est, qui græci dicitur *ταως*. et Cyanæa, quæ fracta fibra similitudinem præfert, quam græci *κυανέου* nominant, et Pyrites nigra quidem sed atritum dignitas adurens, et Polytonos, nigra, multis tonis candidantibus, et Melichros modo niger, modo flauus à mellis colore uocatus, et Spartopolia polia colore contraria, et Chalaites ærei aliquando coloris, sed nigrioris, castius color dicitur, qui celi specie habet, dicitur quasi cælius. græce *γλαυκόπις* dicitur ab oculis noctuarum. *γλαυκός* enim noctua appellatur *εφίς* uisus, unde à nostris *glaucus* uocatur. Hinc *glauca* equi dicti, et felineis oculis sunt, *mulgo* *glauco* dicitur. Virgilius, *Glauco* color deterrimus albis, et *glauo*. Item *Cæruleus*, quasi cœ-

luleus. unde *Cæruleum* mare à cæli colore nominamus. Dicitur etiam *Cumatis* color, quod græci *κυανός* fluctus uocant. *Pluuius*, *Cumatis* tem, aut *plumatis*. Item *Cyanus*, *Varro*, *Cyanæa* penula amictus grassatur, dicitur et *Cyanus*. *Plinius*, in nomine est, et *Cyanus* color, græci *κυανός* dicunt. hinc *Cyanus* gemma appellatur ex *aspidium* genere colore cæruleo in qua inest aliquando et aureus puluis, sicut *Sapphirus aureis* aliquando punctis collucet. *Cærulea* enim sunt, et *Sapphiri*, quæuis et candidi reperiantur *adamanti* similes colore. Sed qui *Cyanæi* sunt, mares existimantur. Sunt *aspides* quidam *smaragdus* similes, alij *glauca*, alij similes *acri*, propter quod *Aerixuse* uocantur. Item *borix*, quod cælo autumali matutino similis sunt. Alij quos *Sphragidas* uocant, quoniam hi tantum optime signent. *σφραγίς* enim græci signare dicunt. Alij qui uocantur *grammanæ*, quod per transuersum alba lineam præcanguntur. Alij *polygrammi*, quod pluribus lineis. Est et *onyx* puncta, quæ *onyx* uocatur *niuers* imitata. Est et *stellata* ueluti fumo infecta, quæ *caprius* uocatur, quod græci *καπρίδης* funum dicunt. et *Meroctes* porracei coloris, quæ lacte sudat, et *Sagda*, quam *chaldæi* eodẽ colore adherescentem nauibus habent, et *polytrichos*, quæ in uiridi capillatur. *Pictores cærulei* coloris diuersa genera habent, etenim in argenti metallis nascitur *cæruleum*, quod proprie limus est, optimum uocatur *Atticum*, quod nunc *transmarinum* nominant, secundum *marinorum*. Tertium à *Scyro* *Aegæi* in *sula Scyri* um. Affertur et ex *Germania*, quod *germanicum* siue *lucidum* uocant *transmarinum*, cum teritur in quatuor colores mutatur, candidiorem, nigriorem, crassiorẽ, ac tenuiorem. Ex *cæruleo* fit, quod uocatur *Lomentum*, perficitur lauando, terendoque, et est *cæruleo* candidius. *Cærulei* syncrii experimentum in carbone est, ut flagret. *Adulteratur* uiola arida decocta in aqua, succoque per linteum expresso in *Cretam* *Erethriam* apportatur, et *indicum* ex *India* supra modum nigricans, et aramenti ferẽ tenens colorem. Et etiam ex flore, quod in segetibus frequẽ nascitur, uiridis color, qui maxime recreare oculos existimatur, à uiriditate *fici* foliorum porri, quæ summa est, *prasinus* dicitur. Nam *græci* *πρασινός* nominant porrum. hinc uestis est uiridi lana *prasinæ* uocatur. *Plauus*, *Prasina* uocant *tyria*. foale, socos. *monilia* amittit. Item *gemma* quedam est uiridantium genere, uiliori turbæ *Prasina* dicitur, et aliud eius genus uirgulis tribus distinctum candidis *Chrysoprasius*, paululum inclians in aurum. Dicitur et à nostris *porraceus*. *Plinius*, *Heliotropium* nascitur in *Aethiopia*. *Africa*. *Cypro*. *Porracei* coloris, sanguineis uenis distincta, huius coloris sunt præcipue *smaragdi*, omnium lapillorum uisu iucundissime, quoniam nihil omnino uiridius comparatum illis uiret. Præterea soli *gemmarum* implent oculos, nec satiant. Quin etiam fessa alia intentione acies, aspectu *smaragdi* recreantur. Propterea *scalpentes* gemmas, hac maxime uiridi lenitate lassitudinem mulant. Præstantiores *smaragdi* pariter et transluceni, et nitent, hoc est colorem expellunt, et recipiunt aciem. Ferunt in *Cæa* *Aegæi* *Maris* in *sula* *Hermiæ* *reguli* iuxta *petarias* *marmoreo* *Leoni* oculos inditos est *smaragdi* fuisse, ita radiatibus in *gurgitem*, ut territi *ymni* refrigerent, quod cum diu mirati *pisatores* fuissent, tandem causa intellecta, mutauerunt oculos gemmas. Tradunt *Isiniam* *choralem* *smaragdon* centum aureis *denarijs* emi iussisse, cum multis alioqui *duogentis* gemmas haberet, cumque ex ijs comminuto pretio duo *relati* fuissent, egre tulisse, *scilicet* in emptorem, quoniam male curatum existimabat, quod detractum esset *gemma* dignitati. fuisse autem in ea *gemma* *sculptam* *Amymonem*. hæc *Danai* *regis* *filia* *fuit*,

que dum se in *syluis* *iaculando* *exeraret*, *Satyri* percussit *imprudens*. Qui impetum eã factum illi uoluit in *ferre*. Qua propter implorato *Neptunij* auxilio, id ab eo passa est, quod à *Satyro* formidauerat. Itaque prægnans facta *Nauplium* peperit, quem postea constat in *Eubœa* regnasse. *Alexander magnus* in *smaragdo* *scalpi* uoluit, sed non ab alio quã à *Tyrgete*, sine dubio in ea arte clarissimo. Inter *smaragdos* sunt qui dam obscuriores, quos uocant *cæcos*, alij *archedoni* dicuntur inter *metalla* *æris* *reperiti* uilissimi, minimique, uidem *fragiles*, et colore *inerti*, *ac uirentium* in *caudis* *pauonum*, *columbarumque* *collo* *plumæ* *similes*. peculiare in ijs uisum *fraction* est, hoc est quedam *gemma* *æro*, hinc iuxta *Carchedonem* *smaragditis* uocatus. Est *smaragdus* in *Arabia* quæ *cholæ* uocant, et *edificiorum* *ornamentis* *includitur*. Est etiam inter *smaragdos* *tanos*, et *Persis* ueniens *gemma* *ingrate* *uiridis*, et *intus* *fordida*. Itẽ *chalcasmaragdos* *æris* uenis turbida. Scribit *Theophrastus* *Rege* *Aegyptiorum* à *rege* *Babylonio* *missum* *smaragdum* *duo* *longitudine* *quatuor* *cubitum*, *latitudine* *trium* *fuisse*. Item apud eos est in *Ionis* *delubro* *obeliscum* est *quatuor* *smaragdis* *quadranta* *cubitum* *longitudine*, *latitudine* *uero* *in* *una* *parte* *quatuor*, *in* *altera* *parte* *duorum*. Item in *Tyro* *Herulis* *templo* *statuam* *esse* *solidam* *est* *smaragdus*. Est et *pseudosmaragdus* in *Cypro* inuenitur est *media* *parte* *smaragdus*, est *media* *partis* *non* *dum* *humore* *in* *totum* *transfiguratur*. Tradunt etiam quidam in *labyrintho* *Aegypti* *Scrapin* *colosseum* *fuisse* *est* *smaragdo* *noem* *cubitum*. Proximã huius coloris sunt *berylli*, qui *sex* *angula* *figura* *artificij* *ingenijs* *poliuntur*, *gignuntur* *in* *India*, raro alibi *reperiti*. Probatissimi ex ijs sunt, qui uiriditatem *puri* *maris* *imitantur*. Proximi qui uocantur *chrysoberylli*, paulo quidem pallidiores, sed fulgore in aureum colorem exeunte. Quidam nimio pallore *hyacinthi* *fontes*, alij *heroides*, alij *erini*, alij à colore *oici* *oleaginis* uocantur. Postremi penẽ *chrysalis* *similes*, ac prorsus *euaniidi*. *Indi* *solos* *beryllos*, quorum *longiore* *cau* *uent* *forma*, prædicant *caterere* *auro* *debere*. et ob id *perforatos* *alligant* *setis* *elephantorum*. eos tamen, quorum *perfecta* *bonitas* *est*, non *perforant*. *Imbilibis* *statim* *capita* *eorum* *comprehendentibus*. Ideo *cylicus* *ex* *ijs* *facere* *malum*, quæ *gemmas*, quoniam *summa* *est* *commendatio* *in* *longitudine*. Similes quoque *opali* *sunt*, in *India* *similiter* *geniti*, et *smaragdi* *tanum* *cedentes*. Est in his *carbunculi* *tenuior* *ignis*. *Ametysti* *purpurea* *fulgens*, et *smaragdi* *uere* *mare*. *Magnitudo* *eius* *nucem* *uel* *lanam* *non* *excedit*. Ob hanc *gemmam* *ab* *Antonio* *proscriptus* *fuit* *Nonius* *senator*, qui hunc est *fortunis* *omnibus* *suus* *annuus* *abstulit* *secum*, *seferenti* *uiginti* *millibus* *est* *sumatum*. Dubiũ maior ne *Antoni* *luxuria* *fuerit*, propter *gemmam* *hominem* *presec* *ribentis*, an *Nonij* *contumacia* *proscribi* *potius*, quã *unam* *gemmam* *perdere* *sustinetis*. Hanc ob *eximiam* *gratiam* *quidam* *pæderote* *nuncupauerunt*, quod *pueri* *amorem* *significat*. *æris* *enim* *puer* *dicitur*, *æris* *amor*, *quamuis* *et* *a* *ia* *gemma* *pæderos*, quam supra diximus uocari *sanzenon*. *Viridis* *est* *etiam* *topazius* *reperitus* *in* *Arabia* *in* *sula*, quæ *Chytis* *uocatur*, in qua *trogloditæ* *prædones* *cũ* *diutius* *siue*, et *tèpèstare* *pressi* *herbas*, *radicesque* *effoderent*, *cruerit* *topazium*. Alij *topazium* *in* *sula* *esse* *affirmat* *in* *mare* *rubro* *nebulosam*, et ideo sepe *questam* *à* *nauigantibus*, *ex* *causa* *ita* *uocata*. *topazius* *enim* *trogloditarum* *lingua* *idem* *esse*, quod *querere*. Ex hac *primum* *Berenice* *reginæ* *portatum* *fuisse* *topazium* *à* *Philemone* *præfecto* *Ptolemæi* *regis*, *miræque* *elapsum*, et inde *factam* *statuam* *Arsinæ* *Ptolemæi* *philadelphij* *uxori* *quatuor* *cubitum*, *sacratam* *in* *delubro*, quod *aureum* *agnominabatur*. Duo eius genera *faciunt* *præuidem*, hoc est *porraceum*, et *chrysopteron* *similem*

chrysoptero. *Sola* *nobilium* *gemmarum* *limam* *sentit*. *cætere* *saxo* *et* *ante* *poliuntur*. Est et *callais* *uiride* *pallens*, quæ et *angius* *dicitur* *nascitur* *in* *rupibus* *inuis*, et *gelidis* *præfertim* *Caucasi* *montis*, *oculi* *figura* *extuberans*, *leuiterque* *adherens*, nec ut *adnata* *petris*, sed ut *apposita* *uideatur*. Optimus in his color *smaragdi*, *inclusæ* *auro* *decorantur* *sunt*, qui in *Arabia* *inueniri* *dicunt* *in* *nidis* *auium*, quos *melancoryphos* *nominant* *inferius* *à* *nobis* *dicendas*. Est et *Nilion* *colorem* *habens* *sumi* *de* *topazii*, aut aliquando *malleæ*. Est *Prasius*, et *chrysoprasius*, de quibus iam diximus, et *malachites* *spissus* *uiridis*, à colore *maluæ*, quæ *μαλάχη* *græce* *dicitur*. Et *balanites* *sub* *uiridis*, et *corinthio* *similis* *æri*, *secante* *mediam* *flammea* *uena*. Et *batrachites* *rane* *uiridis* *similis* *colore*, atque *effigie*. Et *baptis* *huic* *similis*, sed *mollior*. Et *calorites*, quæ *herbacei* *coloris* *est*. Et *choaspis* *à* *flumine* *dicta*, *uiridis*, et *fulgoris* *aurei*. et *diadochos* *beryllo* *similis*, et *eumyres* *porracei* *coloris* *Belo* *deo* *Astyriorum* *sicra*. et *heliotropium*, quæ *porracei* *coloris* *est*. *sanguineis* *uenis* *distincta*, *ex* *eo* *trahens* *nomen*, quod *deiecta* *in* *nas* *aque* *fulgorem* *solis* *accidentem* *per* *assu* *sanguineo* *mutat*, *extra* *aquam* *uero* *speculi* *modo* *solem* *accipit*, *deprebenditque* *eclipsim* *subeuntẽ* *lunam* *ostendens*. Tradunt magis hanc *gemmam* *siquis* *gerat* *admixta* *herba* *heliotropio* *inuisibilem* *esse*, et *horminodes*, quæ *ex* *argumento* *uiriditatis* *appellata* *est* *ambicte* *circulo* *aurei* *coloris*. *epuros* *enim* *à* *græcis* *causantique* *oleris* *circulus* *appellatur*, et *hexecostalicos*, quæ licet ipsa quoque uireat, in parua tamen multicolor est, ex quo nomen habet, *hexecosta* enim *sexaginta* *significat*, *albos* *lapidem*, quasi *sexaginta* *colores* *habeat*. Et *Thracia*, quæ *trium* *generum* *est*, *prima* *uiridis*, *secunda* *pallidior*, *tertia* *sanguineis* *gutis*. et *echitis* *uiperæ* *similis*, *colore* *uiridi* *subobscuro*, *uiridis* *color* *chrysocolla* *est*, *humor* *in* *puteis* *per* *uenas* *aurei* *desi* *ens* *crassissime* *limo* *frigoribus*. *hybernus* *usque* *in* *duritiam* *pumicis*, sed *laudatior* *est* *in* *ararijs* *metallis*, et *proxima* *in* *argentarijs*. *Inuenitur* *et* *in* *plumbarijs*, *uilior* *etiam* *auraria*. *Est* *et* *artificio*, sed *deterior* *naturali*, *immis* *in* *uenam* *aquis* *totam* *hyeme* *usque* *in* *Iunium* *mensem*, *deinde* *statim*. Item *herba*, quæ *appellatur* *Lutea* *tingitur*. *Sic* *tingunt* *pictores* *orobitem* *uocant*. Præter hos ceteri ferẽ omnes colores *mixti* *sunt*, et ex *rufis* *compositi*, sed *ita* *diuersi* *prout* *rufum* *aut* *intendunt*, atque *acuum*, aut *cum* *colore* *uiridi* *inscunt*, aut *nigro* *inscunt*, aut *uiridis* *sensim*, *in* *albo* *illuminat*. *Rubeus* *et* *rufus* *generalia* *nomen* *sunt* *ad* *omnia*, quæ *quomodolibet* *rubi*. etenim *fuluus*. *flauus*. *rubidus*. *phænicus*. *rutilus*. *luteus*. *radix* *rubet*, *sen* *rufi* *sunt* *siue* *etiam* *rubri*. *A* *rubeus* *fit* *rufus*. *eo* *à* *quo* *rufesco*, et *erubescit*, et *rufescio*, et *rufesio* *notæ* *significationis*, et *rufobor*, et *rubedo*, et *erubescantia* *pro* *rufesactione*, et *ipso* *colore* *rubeo*, et *rubicundus* *rubore* *plenus*. et *ruber* *idem*, quod *rubeus*, et *robustus* *rubro* *colore* *à* *quo* *robigo*, de qua supra diximus. et *Robigus* *deus* et *robignalis*. et *robignosus*. et *robustus*. et *roboreus*, quod *ex* *robore* *est*. et *robustus*. Item *rubus* *ex* *genere* *fruticum* *aquatiarum* *quod* *uirgulta* *eius* *rubeant*. *Spinosa* *est*, et *mora* *producit*. *genus* *eius* *rose* *similitudinem* *habet*, qui *uocatur* *cyrosbatus*. Item aliud *genus*, quod *græci* *à* *loco* *appellat* *ideum*. *tenuior* *est* *ceteris*, *minoribusque* *stipitis*, et *minus* *aduncis*. et *rubidus*, quod *modo* *rubentem* *significat* *modo* *scabrum*, atque *asperum*. unde *sorte* *ampullæ* *rufosæ*, *rubidæ* *dicuntur*. *Rubidus* *etiam* *à* *scabricæ* *dicitur* *panis* *secundo* *coctus*, qui et à *nautarum* *usu* *nauticus* *appellatur*. *Plautus*, *Exiguam* *bucellam* *rubidi* *panis*. *Plin.* *Nauticus* *panis* *rufus*, atque *iterum* *coctus* *sistit* *alium*. et *rubeta*, quod *in* *uepibus* *tantum*, et *inter* *rubos* *uiuat*. *genus* *rane* *est*, quæ *græci* *πεύρον* *uocant*, *grandissima* *cincturum*, et *uenosiorum*

plena, gemina habent: ueluti cornua ueneri perniciosissimi, & leriusq; eam q; aspis interimens. Iuxta. Misce sitien. & rubet. Idem, & anarum uiscera nunquam inspexi. Mira de his magis tradidere, si in populum inferantur, silenti fieri. officulo, quod est in dextro latere, in aquam feruentem deiecto refrige rari uis, nec potest, nisi exemptum si. erit. feruere, e sinistro uel rotate officulo deiecto statim feruere. Apocynon id uocari, amorem eo & uirga, si in potionem addatur, concitari Democrius tradit, si quis uulgariter rane uuenti extrahat linguam, ita, ut nulli alia pars corporis adhaereat, ipsaq; in aqua dimissa illam mulieri dormienti supra cordis palpitationem imponat, que cumq; interrogauerit, uera responsuram. Sed haec ridicula sunt. illud uerum esse constat ranarum stumiatu postiores pedes gratissimos esse in cibo. & contra serpens esse adiuuente. & rubra herba tingendis lanis, ac corijs idonea, uulgo nota, & ubiq; nascens. Item rubra, qua graeca μίλον uocant etiam Homeri tempore nobilitatem, licet nondum pictura esset in usum, tingebantur duntaxat ea nauigra. Homero τῶν ἀμυγδαλῶν τὸ πικρὸν ποιοῦν τοιοῦτόν ποιοι. Nascitur per se rubra, minio proxima praesertim in insula Lemno, nec nisi si gnata uenerunt olim ioh. bat, propter qd sphaeradem appellabant, ἀπὸ τοῦ σφαιροῦ, quod signare est, hac minium adulterant, & a ponto, ubi nascitur, dicitur pontica. & rubellum, uinum subrubrum. Mart. Et uicentiani bibunt fex crassa rubelli. Persius. V. uicentianumq; rubellum. Rubella etiam uites appellata, & rubella uinea, quod uinum ipsarum materia rubra sit. Plyn. Proxima dignitas momentani rubente materia, quapropter quidam rubellas appellauerunt. Columella, momentana uinea nobilitate sequuntur amineas, fecunditate uero etiam praenuntiant. quippe cum se frequenter impleant, & id, quod ediderint, optime uentur. feracior est minor, nec ita rubet, ut maior. a quo colore rubella nuncupantur eadem, qua fecunda, qd plus qd caetera fecunditas affert. Et rubi Italiae oppidum a ruborum frequentia. Hora. inde Rubi fessi peruenimus. & a rufus rufus uerbum. Plyn. Eadem rufus capilli, hoc est rubefacti. Ab hoc rufesco, hoc est rufus fio. & rufus cognomen uiri. hinc rufuli appellati sunt tribuni militum, non a populo, sed a consule facti, quod de eorum iure Rutilius Rufus legem tulerit, hi postea mutatione uini uiterae Rutili sunt appellati rufi, seu rutili coloris, quoniam studiis erant ueteres Romane mulieres, rutila cognominatae sunt. Inde etiam uiri rutili sunt appellati. Rubra ergo uestes, & rubra, & rufa sunt rubi coloris. Martia. Roma magis fuscis uestitur, Galia rufis. Rutila, cum aliquid nigrioris habent admixtum, quae & Hyacinthina dicuntur, de quibus supra diximus & his signa ab Hisse herba. & ferruginea a ferri igniti colore. Virgilius, & ferrugineus hyacinthus. quamuis aliquando ferrugineus pro rubigine accipitur, & ab ipsius rubiginis similitudine pro fuso. & burra, quia ueteres burrum rubrum dicebant. unde burranica potio appellatur, lac sapa mixtum a rufo colore. & rustica burram buculam nominabant, qd rufum habeat rufum. Pari modo rubens cibo, ac potione ex prandio burrus appellatur, quae omnia a graeco deducuntur. nam graeci πυρρὸν rufum dicunt. Color uero, qui est inter rufum, & nigrum, qualem in bobus praecipue cernimus, Heluus dicitur, a quo heluada genus ornamenti. ydy a ueteribus uocabatur. Heluella uero uocabant olera minuta. quoniam helus, & helusa ueteres dicebant pro oliis, & olera. Item balaustrum a flore mali punia, qui balustrum dicitur, & non modo medicinis, sed et uestibus tingendis utilis est, quae sibi colores sunt. & color ipse dicitur balustrum. Rubri coloris praeter rubricam sunt minium, quod inuenitur in argentarijs metallis, magne in-

10

20

30

40

50

60

ter pigmenta auctoritatis. & olim apud Romanos religionis. Quippe simulachri Iouis facies diebus festis minio illui, solebat. Item triumphantium corpora. Sic enim fertur Camillus triumphasse, ob eam (ut arbitror) rationem, ut imperatores horribiliores uiderentur, quemadmodum Caesar Britannos scribit Glafio se inficere, quo horridiores uiderentur in bello. Glafium herba est plantaginis similis, qua Britannorum quoq; coniuges, uirumq; quibusdam sacris, toto corpore oblinuntur, uideatq; incedunt, Aethiopum colorem imitantes. Pr. aeterea minium unguentis caenae triumphalis ad lauandas manus addebatur, & censores Iouem minio inficiendum solebant locare. Aethiopum quoq; proceres toti eo tingebantur, eumq; deorum simulachris colorem adhibebant. Tradunt minium a Callia Atheniense primo inuentum fuisse, dum sit eraret ex rubente arena in metallis argenti aurum excoqui posse. arenam coci colorem habere, hanc teri. deinde lauari farina. & quod subsidat iterum lauari. Quidam hoc magno errore annabari uocant, cum proprie cinnabaris sit sanes draconis, moricantiu elephantorum pondere elisi, uirumq; animalis sanguine permixto. Constat enim elephas frigidissimum esse sanguinem, ob id sentiente estu a draconibus expeti, quamobrem mergi in amnes, & bibentibus insidiantibus proboscide inuolui, atq; in aurem morsum defigere, quoniam uis tantum locus defendi proboscide nequeat. Sic a draconibus tatos elephantos ebibi, sicut tatos conadere, et dracones sanguine inebriatos elidre, ac utrosq; pariter commori. Proboscis est porrecta corporis pars inhaerens naribus, quae excepto homine, in alijs fere animantibus inuenitur. V. erro Inuenisse se Erycum cum proboscide scribit. in Elephanto dicitur manus, quod ea tanquam manu utatur. Plynus, Resoluitur elephanti manu draconum nodos. Est & alius dimicationis modus. Ab exarisa se arbores Draco in elephantum inicit. Ille arborum, aut rupium attritum querit. Draco id sentiens alligat caudam, ille proboscide nodos resoluit, hic in ipsa nare caput condit, & si irandi uiam auferens enecat. Interdum petit oculos, ex quo fit, ut caci plerumque elephantanti fame contabescant. Proboscis ideo dicitur, quod ante de passat. Graeci enim προβόσκων dicunt ante pascere. Misura ergo illa ex duorum animalium sanguine Cinnabaris dicitur. Nec est alius color, qui in picturis magis proprie sanguinem reddat, ex antidotis, & diuersis alijs medicinis utilissima, cum minium (quo pro cinnabari medici quidam utuntur) sit manifeste uenerum. A minium fit minio uerbum, quod est minio tingo, & passivum eius minor. Plynus, A censuribus in primis Iouem minianum locari. a quo & minari libri dicuntur, cum litera maiores uersicoloribus sunt. Item minuarie dicuntur loca, a quibus effoditur minium sicut argentariae. & aurariae. a quibus effoditur argentum, atque aurum, & miniarium metallum uocatur argentum, cum quo effoditur minium. Solebant ueteres minio ciariores literas facere, uel in auro, uel in aere, uel in marmore, etiam in sepulchris. Et Sinopis inuenta primu in ponto, et a quo nomen habet Sinope urbe. Species eius tres, rubra, & minus rubes, et inter has media, eam, quae ex Africa uenit Cicerulum appellant. Et Ochra, quae fit exu fit rubrica in ollis nouis luto circumlitis. Sinopidis ponticae se libra, salis lucidi libris decem, & melini graecensis duabus mensuris, tritisq; una per dies duodecim, Leucophorum fit, hoc est Glutinum auri, cum induatur ligno. Inter gemmas autem rubeo colore sunt carbunculi, a similitudine ignium appellati, cui ipsi non timeant ignis, ob id a quibusda uocati Apyrotes. Qui ex ijs, languidius lucent, Libycones appellantur. Carchedonijs sunt minores, & nigrioris aspectus, gbus signandis ceri. uti solennus est & Anthracites appellata carbonibus similis. Martum,

quod lacte uelut intermortui extinguuntur, contra perfusi aqua magis exardescunt. Cognata carbunculo est sandasfros, quam aliqui Carantidem uocant. habet uelut in translucido stellantem intus aureis guttas, & fere hyadum numero. quida et sandasfrem nominant. Nicander Sandophorion, alij Sandareson nuncupauerunt. Ex eodem genere & Lychnites ist appellata a lucernarum accensarum praecipua gratia. probatissima in India nascitur, quae quidam remissiores carbunculo esse dixerunt. Secunda bonitate est Ionis appellata a praclaris uolaturum oribus. Nam graeci Ion uolam nominant, haec a sole, aut digitorum attritu exarificata paleas, et chartarum fila ad se rapit. Et Charchedonijs, quae idem facere dicitur, qd sit multo uilior. nascitur apud Nasamonas in montibus, ut male putant imbre diuino, inueniturq; ad re percussum lunae maximo plena. Potoria, uasa ex hoc lapide fieri consueuerunt, nostra quoq; etate aliquando in sa. salpura conuaciter r. s. s. partemq; ceree retinet semper. Et Sardis, quae e contrario signando minilissima est, gemma uulgaris, et primum Sardibus reperta. Sardis pluratino numero urbs Lydiae est, regna olim Craesi lydorum regis, sed laudatissima in Babylonia. alterum eius genus demum uocatur a pinguedine. Graeci enim σμύρνη pro pingui accipiunt. Homerus hoc frequenter uocatur. a quo s. m. uor appellata. Nec fuit in usu antiquorum gemma ulla frequentior, ut Menandri fabulae testatur. ab hac & onyca, de qua supra diximus. alia gemma Sardonijs appellata candorem habens in sarda, quasi ungue hominis artibus imposito, & ueroq; translucido. Placere nostris ob id maxime cepit, qd sola prope gemmarum sculpta non auferat aer. Indi per foratissimum in collo. Claudius, Caesar smaragdo in primis uti solebat, atque Sardonyca, primus aut romanorum Sardonyca usus est prior Africanus, deinde romanis celeberrima fuit. Per Plynus, & natalitia tandem cum Sardonyca albus, iuxta. Ante pedes ideo conducta Paulus argbat Sardonyca. Hinc qui Sardonycem gestat, dicitur Sardonygius, sicut ab annulo annulatus. Marti. Rufe uides illum sub bellia prima tenentem. Cuius & hinc luces Sardonyca manus. Hanc gemmam fuisse tradunt, quam Polyocrates tyrannus, cum ei omnia in uita, se uinda succederet, nec unquam aliquid aduersi, quo semper fauentis, atque ita insidiantis fortunae inuidia expiaret, annulo ligatam, nauigio in altum mare prouectus, manus sua deiecit in profundum, saltē hoc modo in uita aliquando doliturus. At fortuna nec flecti, nec mulieri ficiis, id passu non fuit. Etenim p se eximia magnitudinis eo die capto, regisq; in conuiuio obiato, annulus, qui in dum mergereur, deuorauerat, summo omnium, qui aderant tempore restitutus est, uentri. xlo pisces dum scinderetur inuentus, uisa postea Romae haec gemma fuit in Concordiae delubro corru aureo augusti dono inclusa, Et hyacinthus rubro colore diluro flori a quo nomen habet, oppido q; similis, & Chrysolampis nostri ignei coloris, licet die palliat. Et Eupetatos igneum in primis colorem habens, sed caeruleo, et minij, ac mali coloribus admixtus. Et gorgonia, quae nihil aliud est q; Corallium, ita appellata, quoniam corallium extractum aquis ex ligno durat in lapidem, quomodo Gorgonis capite ostensio cincti lapidesere solebat. Nota est Persi, ac Gorgonis fabula, de qua inferius differemus. Corallium in mari rubro gignitur, & in persia, quod uocatur itae. Laudatissimum in Gallia sinu circa orchadas insulas, & in siculo circa Drepanu, & ante Neapolim, & ante Corniculum hoc quoq; tempore. forma ei est fructus, color uiridis, baccae candidae sub aqua, & molles. Exempta confestim duratur, & rubescunt, quasi corna satina. A iut acta, d. um uicui prorsus lapidesere, propter quod euelli retibus, ac ferramento praecidi. Haec de causa corallium, quasi che-

10

20

30

40

50

60

ralium uocatum putant ἀπὸ τῆς χειρὸς, hoc est a manu, quod ea tactum lapidescat. quidam tamen potius ἀπὸ τῆς χειρὸς dictum uolunt, quod congestum quid, ac testacum significat. Probatissimum eximie rubet, et quantatissimum est, nec scabrosum, aut lapideum. religiosum id gestamen putant, & infantie pro amuleto alligatur. baccae quoq; ex eo faciunt, quibus & in numerandis precibus sacris, quae sacrae baccae, siue per diminutionem sacrae baculae dicuntur. & in collo pro monili uentur. & Hepisthites, quae seculi naturam habet in reddendis imaginibus, quamq; rutila. Experimentum eius est, si feruentem aquam addita statim refrigret, aut si in sole posita aridam materiam accendat. Et haematites sanguineo colore in Aethyopia principalis, & meonites, quae siorem syluestris papaueris exprimit. & Nympharum urbis, & genis persicae nomen habens similis hepisthite. & telicardios colore cordis, persis maxime grata, quam mucula appellant. & caracnias marini cancri colore. & trigitales colore triglae, hoc est muli. Cocanus uero color est, qui exuberantiam quandam, ac splendorem ruboris ostendit, dictum a cocco, quod latine grauum dicitur. est enim cocus ueluti grauum, quod uel ex arbuscula ilici simili, uel ex rubenti gramine nascitur olim in Galatia Africa, ac Lusitania, postea & in Gallia transalpina nunc etiam in Peloponneso, atque alijs Graeciae locis. hic est spadius, & phoeniceus uocatur, quod non dissimilis sit fructui palmae arboris nondum sole incho. Spadicus enim graeci nominant anulum e palma cum fructu ramum φόνιξ uero palma appellatur. a quo graeci φωνίξ phoeniceum uocant. Hinc cocana, & cocanae uestes dicuntur. Martia. Cocana fimoza donas, & iambina maecha. Idem color roseus, a rosarum similitudine dicitur. a quo & roseus pannus, & roseae uestes appellantur. Plyn. Asini a coitu spuma collecta roseo panis, & inclusa argento uenerem stimulat. Rosa notissimus flos est spina nascens, siue rubo. Germinat primo inclusa grauo cortice, quo mox inuamescente, & in uiridens alabastrum sita sita, paulatim rubescens debilitat, ac sese pandit in medio calicis sui complexa luteo apices. Ex hac fit oleum, quod rosaeum dicitur, suffrag in usu a Troianis usque temporibus testatur Homerus ποδῶντι δὲ χερσὶν ἔλατο, hoc est, rosaeq; unxit oleo. Item unguento quoque imponitur, de quo superius diximus. & mansarum deliuis. Quae ardentissimi coloris est, non excedens duodena folia, melissa dicitur. proxima minus rubens Trachinia. uilior albicantibus folijs alabandica. Viliissima pluribus, & minutissimis siconia. Est quae a foliorum multitudine centifolia uocatur, quae nec odore, nec specie probabilis habent, nec coronis a ueteribus adhibebatur, praeter, quam ad extremos uelut cardines. Est & quae graecula appellatur a nostris, a graecis lycnis, non nisi in humidis proseriens, nec unquam excedens quinque folia, uiole magnitudine, colore nullo. Alia graecula funditur e canie malleo lacteo, folia oleacea habens, moschenon uocant. μοσχένον enim propagines uocantur. inter has media magnitudine autumnalis, est quam uocant coroneolam, omnes sine odore. A rosa rosetum, & rosarium deducuntur, hoc est copia fruticum uno loco rosas gignentium, & rosetum unde rosetus color, & rosetus odor, & rosetus pannus. & rosa, hoc est purpurea gene. & rosalia coronee rosae factae. Rosa graeca ῥόδον dicitur. Vnde Rhodinum unguentum, & crinorhodon lilij genus rubens, quod graeci κερσὸν uocant. & rhododendros, quod ne nomen quidem apud nos inuenit latium. Rhododaphanen uocant, aut nerium frutex est folijs amygdale, sed maioribus, & pinguioribus, semine patenti ut cornu. minus lana est similis hyacintho, radix oblonga, gu-

fitu salis angustia nascitur locis aquosis, & humidis, & Rhodo-
ra herba, quae caulem habet virgae similem, modo geniculat-
tum. folia viridiora in medio exalbida, eadem procedente tempo-
re tota rubentia. florem argenteum ad similitudinem rose. hu-
ius coloris inter gemmas est amethysti genus, de quo paulo mox
dicemus. & murax roseo colore, quamvis solis radijs opposi-
ta uersicolor sit, & terris, quae in colore caeno candidis
radicibus spectatur. reperitur tamen, & coloris cinerici. & rho-
dites a rosa uocata. Graecum enim *rosos* rosam nominant.
Purpureus color est, qui nigricanti rosae splendore subluet.
Ceterorum omnium colorum gratissimus, & tingendus uesti-
bus maxime ex pentas, a purpura uocatus. Purpura enim pi-
sis est ex concharum genere, uinit annis septennis, latet circa
cauis oram tricus diebus. Congregatur uero tempore, mi-
nuoq; attritu lentorem quandam ueluti ceræ emittit, sed nobi-
lem illum suum ad tingendas uestes in medijs faucibus ha-
bet, minimum liquoris est in candida uena. reliquum corpo-
ris sterile est. Vnus conatur capere, quia florem illum morien-
tes cum uita euouunt. Lingua purpurea est longitudine digita-
li, duritia tanta, ut reliquias conchas aculeo perforet. aqua dul-
ci, & sicubi summe morsa fuerint, facile necantur. alioqui
quinquagenis diebus uiuunt captae, & salina sua nutriuntur.
creuant celerrime omnes conchæ, sed purpurea præcipue, an-
no magnitudine implent. Maioribus purpuris detracta con-
cha auferunt suum. minores frangunt. Tirijs, & ita eorum
rorem excipiunt, qui a loco Tirus dicitur, quoniam in alijs
quoq; locis id fiat. dicitur etiam Bucinum, quando duo huius-
modi concharum genera sunt. Bucinum minor concha, ad si-
militudinem eius Bucini, quo sonus editur. a quo nomen acci-
pit, quod rotunditatem oris in margine incisam habeat. Purpu-
ra rostrum habet calculatim prostrans, & clauatum usque
ad turbinem, aculeis in orbem septenis, qui non sunt Bucino,
sed utriusq; orbis sunt, quod habent annos. Bucinum non ni-
si petris adhaeret, & circa scopulos semper inuenitur. Purpu-
ra a Pelago pelagia uocatur. a quo & succus eius pelagium
dicitur, sicut succus Bucini dicitur Tirus. pelagiarum alie lu-
tenses a luto, in quo uersantur. alie aigenes ab alga. aie cal-
culose a calculo maris. alie dialutenes, quæ uario soli genere
pascuntur. uarijsq; succus ab artificibus decoquitur, atque ex-
pumat. dein lana tingitur. Bucinum per se damnatur, quo-
niam succum habet remissorem, pelago admixtum, dat ei au-
steritatem illam, nitorumq; qui quaeritur, roseum, sic alterum
altero exatatur. Summa laus huius coloris est, si sanguini con-
creto similis sit, affectu nigricanti. Quapropter Homerus
πορφύρεον αίμα, hoc est purpureum sanguinem uocat,
hinc uestes purpuree dicuntur, & tyria a loco, ubi purpura fit,
& color ipse a matre uocatur purpura. a quo purpurissimum
dicitur, coloris factus genus, quo uidentur pictores, fitq; e creta
argentea, & cum purpura pariter tingitur. bibi q; eum co-
lorem celerius, quam lanæ. & quoniam purpura graecæ *πορ-
φυρα* uocatur, porphyria. us quoque pro purpureo accipitur.
Ouidius, Et porphyriaci figere labra genus. & porphyrites
lapis in aegypto rubeus, candidus interuenientibus punctis, pro-
pterea leucostictos appellatus, quod *λευκός* album dicitur
mus, & *ειν* pingere. Item porphyriticus, hoc est ex por-
phyrite lapide. et porphyris insula in laconico mari sita, quinq;
millibus passuum a maleæ promontorio distans, eadem postea
cythera dicitur, & Porphyrio uis, quæ sola morsu bibit om-
nem album aqua subinde tingens, deinde pede ad rostrum ue-
luit manu afferens, crura huic prælonga rubent, & rostra
Mart. Nomen habet magni uolucris tam patria gentis, et no-
men praesimi purpurioris habet. Constat sanè inter gigantes du-

os præcipue principatum obtinuisse Porphyriorem, & Alcio-
neum. Præsimus quoque auriga, cuius in Nerone Tranquillus
mentionem facit. Præsimus purpurio dicitur est. Mur ex quoque
genus conchæ a purpura dicitur, licet similiter uero tem-
pore congregatur. & lentorem quandam facit, lateatq; circa
cauis oram. Idem, et conchylum per excellentiam dicitur. Plyn-
nius, Conchylia & purpuras omnes ora atterit. unde uestis
tincta murice conchylata dicitur. Idem, in conchylata ueste ce-
tera eadem sine bucino. Poniunt tamen conchylum, et pro ipso
colore, si ut purpura, muricq; Idem. Concharum ad purpu-
ras, & conchylia eadem quidem est materia. Item pro genere
ipso concharum, a quibus nomen sumptum. Idem, Lingua pur-
purea longitudine digitali, qua pascitur p. r. forando reliqua cõ-
chylia, muricis, siue conchylj cruor grauis in sicco est, color
austerus in glauco, & in ascanti similis mari, Id Ostrum dicitur,
ab ostreis. Quapropter conchylum muricem ostrum in
eadem significatione accipimus. Virgil. Tirijsq; ardebat muri-
ce lana. Idem, Vt gemma bibat, & sarrano dormiat ostro.
Iuue. Horum ego no fugiam conchylia, hoc est luxuriosus uestis
sters, & murice infectas. sed horum nominum ratio reddenda
est. Inter pisces quidam crusta fragili manuumur, ut sunt lo-
cistæ, & cancri. Locistæ sunt, quæ reptantium more fluitant
recto meatu, si non sit metus, cornibus ad latera porrectis. pa-
uide uero ipsæ erectis in latera procedunt, & inter se corni-
bus dimicant, dicta a similitudine terrestrium, ac uolucrum
locistarum, quæ ora in terra pariuunt, cum pepererint, statim
mares innaescente circa fauces uermiculo strangulantur, eodem
tempore obeunt mares. hæ serpentes quoties liberit, singula
necant, faucibus eius morsu apprehensis. Aristoteles. *πολυδο-
δι κρη τῶ ἀκριδῶ ἐωράσθη ὅτι ὄταν μάχεται τοῖς θρασιῶν ἐπι-
λαμβάνεται τῶ φαχλά*, hoc est, multi autem, & locistæ
uiderunt, quando aduersus serpentes pugnat, eorum fauces ap-
prehendere non nascuntur locistæ nisi in planis & rimosis
locis. in India longitudine trium pedum esse iraduntur, cruri-
bus earum, atq; feminibus, cum inauerint, pro ferris utuntur.
Aliquando gratim sublata uento in singa, seu maria deci-
dunt. Longinqua etiam a quora transeunt, plurimum dierum iti-
nere continuato, tanto pennarum stridore uolantes, ut maio-
res aues uideantur. ingentem se penumero messibus iacturam
afferunt, tactu multæ adurentes unde nomen habent. morsu
uero cuncta, atque etiam testorum fores erodentes. Apuliam
maxime ex Africa insistant. In Cyrenaica lex est, ut ter anno
debellenur, & in eum, qui cessauerit, desertoris poena sanata
est. primo itaq; ora earum obterit, secundo foetum, tertio adul-
tas. In insula Leno certa mensura præscripta est, quàm singu-
li necare, & ad magistratus referre debeant, habentes ob id in
ueneratione grauios, quod aduerso uolatu illarum exitio oc-
currant. In syria quoq; militari imperio necare eas mos est. Par-
thi eas in cibo sumunt. uocem ab occipito emittunt, ubi in com-
missura scapularum habere quasi dentes existimantur, qui in-
ter se terendo edant stridorem. Nefas est credere diuum Ioan-
nem, quem reges nostri præcursorem merito uocant, huius cibi
impuritate usum in Heremo fuisse. Causa autem erroris hinc
fluxit, quod graecæ *ἀκριδῶν* modo locistæ uocant, modo
summitates herbarum siue arborum, hoc est teneriores partes,
& quasi quosdam cauliculos, qui sumi in cibo solent. unde
ἀκριδῶν graeci dicunt, hoc est summa decerpere. Interpres
igitur pro cauliculo locistam posuit. Nec me latet ab historicis
et adis gentem quandam esse in India, quæ Pandore appellatur
60 annos ducentos uiuentem in inuenta candido capillo, in senectute
nigro, contra alia quadragenos non excedentem annos, quorū
uxores semel pariuunt, Locistis eos ali, & esse pernicies. sed a-

bo tam immundo uixisse sanctissimum uirum, mihi certe parū
credibile uidetur. Cæteri distinguuntur in camaros. carauos. as-
chos. paguros. heralcothos. leones. & quædam alia ignobili-
ra genera sunt. & in phœnice hippie uocati, tanta uelocitatis,
ut consequi eos impossibile sit. ostros cancri pedes habent,
omnes in obliquum flexos, bina brachia cum forcipibus denti-
culatis. si prior pars mouetur, inferior est prorsus immobilis.
Cocleæ crustam paulo duriorcm habent. Smitq; & aquati-
les, & terræstres exerentes sese domicilijs, quoniam oculis ca-
rent, binis corniculis iter prætentantes. Firmioris uero testæ pi-
ses Conchæ, et Ostrea dicitur. conchæ dicitur, quæ testam
leuem habent, ac politam, siue uniforniter rugatam, siue deti-
culatam. Ostrea uero, quæ asperam, scabramq; quamvis ge-
nerali nomine ostrea quoq; conchæ uocentur. Item quæ ex
uno tantū latere testam habet. altero scopulis, aut lapidibus,
aut alteri materis adheret. Nam testæ ipse duriores, proprie
conchæ dicitur, quales sunt coclearum. Ouidius, Ostreaq;
in conchis tuta fuerit suis. Cætero de prima loquens. Duabus
gradibus obstat conchis. Columella implicatis conchæ limax.
Vnde uasis quoq; genus concharum, ac superius patulum, ab hu-
ius conchæ similitudine concham uocamus. Plyn. puluis sem p
in catinos digeritur, et ex aceto maceratur, ut omnis duritia sol-
uatur, ac rursum mundatur, deinde lauatur in cochis, stataturq;
Hinc etiã conchis dicta est saba cum cortice suo cluxa, ad dif-
ferentiam saba fræsa, quæ sine corticibus coquitur, a similitu-
dine uidelicet concharum quod a fracto cortice, uelut simpli-
citate conchis suis atrum uel uidetur. Martialis. Si sumat ru-
bra conchis tibi pallida testa. Latorū cœnis sepe negare po-
tes. Est autem concha graecum uocabulum, quippe graeci *κό-
χων* concham dicunt, *κοχχάριον* muricem, *κοχχάριον*
muricum collectorem. Itaq; purpura inter conchas potius in-
merabiliur, murices inter ostrea ob scabrietem corticis. quapro-
pter et muræ pro saxo aspero ponitur, diciturq; ab asperitate
murorum. Virgilius. & auito murice remi. Obnixi crepuere.
ostrea uero, similiter a graeco appellata sunt. Nam sicut nos a
testa testudinum uocamus, siue animal, quod uelut testa testum
est, siue id genus edificij, quod ex testa est compositum, uel ad
testudinis similitudinem factum, sic graeci *ὄστρα* a *ὄστρον*
nominauerunt ostracum quippe testa a graecis uo-
catur, unde Testaceum pauimentum, uulgo nunc ostracum uo-
catur, & ostracina suffragia Athenensium dicebantur, quod
Athenienses ea in sigillis uasis dare consueuerunt. hinc ostrac-
tum pro duro, atque aspero accipimus. Laurus itaq; quasi
ostreatum tergemulæ uisus gessit & ostris, siue ostria uocatur
arbor, quæ solitaria nascitur circa saxa aquosa, similis fraxi-
no cortice, & ramis, & folijs, pilis tamen paulo longioribus,
crassioribusq; ac rugosis incisuris, materia dura, atq; firma,
qua in domū illata, assuetis paruis fieri, mortersq; miseris
ueterum superfluo existimauit. Dicitur etiam faemmino ge-
nere ostrea. A. Gellius ostreae senescere luna inuberet. macre-
tenue: exuta sunt. Crescente luna pinguescunt. hic cibus in de-
litijs semper habitus fuit, & palma mensarum hodie quoque
ostreis datur. Gaudent dilabris aquis, in petrosi tamen gognū-
tur. Grandescunt crescente luna, sed priuatim circa initia aesta-
tis multo lacte prægnantia, præcipua habent, quæ spissa sunt
nec salina sua lubrica, crassitudine potius Laudantur, quam la-
titudine. Spondylus dicitur callosum illum rotundum albicis-
quod intus habent in medio, a similitudine spondyli, quod nos
uenticulum dicimus, appositum fuisse, ut melius nendo uertan-
tur. nam reliqua caro aram parsa Lacinia dicitur. Meliora
60 sunt, quæ spondylum breuè habent, nec carnosum, nec fibris
lacinosum, ac tuta in alio. generosiora etiã existimantur am-

liente fibras purpureo crine. Parata appellantur, quia cruda
meliora sunt. Gaudent peregrinatione Brundisina. in Auer-
no meliora sunt contra ista & suum retinere suum, & a
lucrino adoptare existimantur. In indico mari pedalia inue-
niri prodiderunt. nomenclatur nepotis cuiusdam inter ueteres
Romanos tridacna ostrea appellauit, tantæ amplitudinis in-
telligit aspiciens, ut ter mordenda essent. *δύρα* enim mor-
dere est. ostrea stomachum murice resiciunt, fistulio meden-
tur, molliunt aluum leuiter, cæteri cum nullo transum, qui
sine exulceratione sit, sanant, uestiarum uicera repugnant. Ci-
nis concharum dentes polit, idcoq; inter densificia numerat-
tur. Dentificium enim uocamus, quod fricando dentium rubi-
genem tollit. Sicut Dentiscalpium, quo scalfuntur dentes, ut
penna, lentiscus, & similia. Martialis. Lethisum melius, sed si
tibi frondea crispis Desuerit, dentem penna leuare potest. Ab
ostreis ostrearius panis dicitur, quo ueteres cum ostreis uesti so-
lebant. Vria sane panis genera apud ueteres fuerunt. Aliquan-
do ab Obsonijs nomen habebat, ut ostrearius. Aliquando a de-
litijs, ut Artolaginus. nam graeci *ἀστρον* ganeonem. *λα-
γοῦ* luxuriam dicunt, & ab hoc lagana, quæ ex candida
farina sume tenuissima ad patinarum usum. Quidã a laga-
nis potius dicitur Artolaginum futana propter candorem. non
nunquam a festinatione, ut *εὐσφιστικόν* a *σφίον* a *σφίον*, quæ
accelerare significat. hic qualis sit, docet Cat. *εὐσφιστικόν* pa-
nem sic factis, Manus, mortariumq; bene lauato. Farinam in
mortarium indito, aqua paulatim addito, subigitoq; pulchre,
ubi bene subegeris, defingito, coquitoq; sub textu. Sæpe etiã a
coquendi ratione, ut Furnaceus, q in furno coquitur. subcine-
ricus, qui sub cinere, Foacius, qui in focis. Artoptesius, qui in
clibano. licet enim *κλιβανός*, hoc est clibanus apud grae-
cos furnum significat, nos tamen clibanum uocamus instrumen-
tum, quo aliquid coquitur sub textu, quod ex ferro fieri solet.
Sæpe etiam operæ sigulino. Plyn. Lini cortices clibanis, & fur-
nis præbent usum. mulieres, quæ ita panem coquebant, arto-
pra nominabantur. *ἀπρος* enim panis est. *ὄστρα* coquo.
Plaut. Dyomo de squama pisces, tu Macherio congrum, mure-
nam ex dorfa quatum potes, ego hic artoptam ex proximo uten-
dam peto. Pteryng; etiam ab ijs, qui eo utuntur, nomen habet,
ut parthicus, quod a parthis aduectus sit, alij hunc Aquatum
cum uocant, quoniam aquam trahit obtinem, & spongiam
inaniatem. Item panis militaris, quo milites in expeditione
utebantur, qualis hic esset, indicat Plynus. Lex (inquit) natu-
ræ certa est, ut in quoquoque genere panis militari tertia portio
ad granū pondus accedat. Sæpe etiam ab ordine. hinc Prima-
rium panem, & secundarium dicimus. Suetonius de augusto-
cibi minimi erat, ac ferè uulgaris. Secundarium panem, & pi-
sciculos minutas, & caseum bubulum manu pressum, & fi-
cus uirides biferas maxime appetebat. Horatius. uinit sili-
quis, et pane secundo. hinc etiã cibarius panis appellatur, hoc
est uulgaris, & qui omnium cibus est. Nonnunquam ab ipsa
specie panis, unde secundo coctus a scabrietate Rubidus uocatur,
idem dicitur nauticus, quod eo utuntur nautæ, quia diuturnior
est, nec tam facile contrahit sitim. Interdum etiã a tritici gena-
re. Vnde Sitanus panis dicitur ex nouo frumento, in tra trima-
stre a tempore messis factus. Graecum enim *σίτρον* frumen-
tum dicitur. *σίτρον* nouum. hinc *σίτρον* quasi *σίτρον*
60 *σίτρον*. Item triticus panis ex tritico. Hordeaceus ex hordeo.
Siligineus ex siligine. fermentatus præterea panis dicitur, qui
fit addito fermento. Graeci ab ipso tritico *ἀστρον* uocant, ut
nomen, sicut e contrario *ἀστρον* hoc est *ἀστρον*, sine ferme-
to. *εὐμῆ* enim fermentum uocatur. Panis autem, ut Varo
existimat, a pascendo appellatus est. unde & Pappadedu-

ciur, qui proprie abus est puerorum, unde fit Pappo uerbum, hoc est edo, cibum sumo. Plauti. Nono liberto opus est, quod pappus et. Pl. pappabit. prebebo cibum. A panis panifex derivatur, qui panem facit, et panificum ipsa panis factura, et panificae mulieres, quae faciunt panem. et Pastillus, quasi parvus panis per diminutionem. Panibus ueteres redimebant caput equi immolati, quando Idibus Octobris in Campo maritio sacrificium fiebat, ob frugum euentum, et equus potius, quam bos immolabatur, quod bos frugibus parandis est apus. Item a panis, Pando uerbum, ut Varro existimat, quod significat aperio. patefacio, quod apud ueteres, qui ope indigeret, et ad asylum Cereris confugeret, panis ei dabatur. pandere itaque dictum est, quasi panem dare, et quod nunquam sanum talibus clauderetur. pandere pro eo, quod est aperire usurpatum. ab hoc Pandana porta Romae dicta, quae semper pateret. Virgilius. Et pandas ratisbus posuere carinas. Et Empada ueteris dea, quod rebus patentibus praesert, et Pandulari, quod est toto corpore oscitare, atque extendi. a quo Pandulatio huiusmodi oscitatio, et Pandularis dies, qui et communicarius dicebatur, in quo communiter omnibus diis sacrificabatur. Et Pantices fluxus uentris, quod uenter patatur. Et composita ex pado nota significationis. a quo expassum dicimus extensum. Et propando eiusdem significationis. Et Repando. a quo Repandiu dicitur, quod rectorum patet. Quidam etiam a pane panum dictum existimabant, ob formam, ac rotunditatem. Et enim panus trama inuolucrum, quo panni texuntur. a quo pannula, et panula per diminutionem dicitur. Lucilius. Foris, sub tegminis panus est. Plinius. a ramis picearum arborum instar panicularum nucamenta squamatum dependent. Ab huius similitudine etiam tumor inguinum panus appellatur. Afranius. Quam plenam papula panum. Tympanum. Nonius. Qui miserum miseriosem reddidit, quam panus puerum. pueri enim difficilis patitur hoc genus morbi. Plinius. Et laterium. parotidis, et panos sanat. parotis apostema est secundum urem. Nam graeci παρὰ δινε ad, astra aureas. A panio autem hoc est trama inuolucro panni putant appellatum, a quo pannosus dicitur, uili, ac sordida ueste indutus, et panio potius tectus, quam ueste amictus. Apuleius. pannosus. Squallidus. capillator solit. et panreus, quod ex panno est, unde panneae uestes dicuntur. si ut lancea, et bombicinae, et pannulus paruus pannus, a quo pannicula ria (ut Vlpiano placet) appellatur ea, quae in custodia receptus secum attulit, ut uestem, quam indutus fuerit, qui ad supplicium ducitur, aut nimos, quos uictus sui casus habuerit in promptu, aut leucos annulos, hoc est qui re non excedunt aurorum quinq; sed, ut ad propositum redeamus, Muricis, siue Conchylij liquor, qui et ostrum dicitur, tempore uerae artificis adhibita, ferè purpureis fit, hoc est in uiolaceum tendens. Sed haec apud auctores sepe confunduntur, Muricem, et ostrum, et Tyrium pro purpura ponentes. Ab ostrum ostrinae uestes, hoc est purpureae dicitur. Turpilus. Interea in spexit uirginem uictari in capite riculam indutum ostrinam, hic indutus Supparum. Eadem Sarranae, hoc est Tyriae uestes uocantur. Quod sarrana olim tyria dicebatur. Inuenalis. aut picta Sarrana ferentem Ex humeris aulca togae. Virgilius. et Sarrano dormiat ostrum. Sarranus uero fluminis est Campanie oriens a Sarno monte. a quo Sarrates populi cognominati. Virgilius. Sarrates populus, quae rigat aquora Sarnus. Sarracum uehiculi genus est, quo ligna, et lapides uehi consueuerunt. Imuenalis. Longa consistat sarraco ueniente abies. purpura in uiole colorem tendens uioleae dicitur. Cornelius Nepos. Mae iuuenis uioleae purpura nigebat. Plautus flamma

ri uiolari ueste. a quo uiolarij dicuntur, uioleae coloris infectores, huic succisit Dibapha tyria. hoc est purpura bis tincta. His enim apud graecos significat bis, βασι tincturam. reprehensus est Lætilus Spithier aditis curulis, quod primus hoc genere in praetexta usus fuisse. Eadem dicitur ianthina. Graeca enim cum caetera uiolarum genera proprijs nominibus uocent, ut ἰορ μύλα uiolam nigram, ἰορ λανδρ uiolam albam, ἰορ ἔσθδρ uiolam luteam, solam purpuream generalli uocabulo ἰόβατος appellat. hoc est uioleae florem. Hinc igitur ianthina dicitur. Martialis. Coctina famose donas, et Ianthina mæche. Plinius, ex ipsius uiole, quae sponte aprica, ac macris locis prouenit, purpureae latiore folio statim ab radice caruosa exeunt, solaeq; graeco nomine a caeteris distinctum, appellat. et ita, ut ab his ianthina uestis. Item Amethystina appellatur, a colore gemmae, quae dicitur Amethystus. haec purpurea est, et colore uioleae, dicitur Amethystus, quasi minime ebria a πρὸ τῆς ἀπριαττουα particula, et μινος ἐβριος. Ratio autem nominis est, quod, cum usque ad uini colorem accedat, prius tamen, quam eum deguerit, in uioleam desinit. Quia autem Magorum uanitas resistere hanc gemmam ebrietati promittit, ideoque uocata Amethyston. fulgor quidam in ea purpureae est non ex toto igneus, sed in uini colorem deficiens, et uioleae similis. huius coloris similitudinem tingendo reddere officinae conantur. Alterum carum genus ad hiacynthos descendit, quem colorem Indi Sacon appellat. et talem gemmam Sacon. Ion. Diluitor ex ea Sapios nominatur. eade et Paranites. Eas, quae excellenti colore, quidam Paed. rotas, hoc est puerorum amores. Alij Anterotas, quasi mutuos amores. non nulli ueneris gemmam appellat. Hoc differt ab hyacinthis, quod ille mutus in Amethysto uioleae fulget, in hyacintho dilutus est. primo aspectu grauis, sed ante, quam satiet, euanescent. De Amethystina lana locutus est Martialis. Ebria sidonia cum sim de sanguine canche. Non uideo quare Sobria lana uocet. Plin. Amethystinum colorē dicimus, qui in uioleae, et ipse in purpurea micat quemq; ianthinū appellauimus. Est etiam alius color, qui ianthinus uocatur, quando absclusus Amethystus uir sum tyrio ineluctatur, et geminata luxuria facit ex utroq; improbum nomen. poenitentia hoc primū inuenit, dum artifex, quod damnabat, mutare conatur. sicut Cocco tinctum tyrio tingere ueteres inuenerūt, ut fieret (quod supra diximus) Erythrinum. Est et aliud uioleae gemmae genus, quod uocant Ion, sed raro saturo colore luat. apud Indos inuenitur. Vhyates quoque fuci colorem habet. Item alius color est in purpuram inclinans, qui Molochinus dicitur, quod Maluae flori similis sit, quasi Malachinis. Graeci enim μαλάχη Μαυράμ appellat. Caelius, Carcasina. Molochina. Hinc Molochinarios Molochini coloris infectores Plautus appellat. Maluae duo genera sunt, satua, et Syluestris, haec folij amplitudine distantur. Maiorem graeci Malopem uocant, alteram ab emolliendo u nire Malachem, μαλάκην enim subigere, et mollire est. Hinc μαλακός mollis, μαλακία mollitia dicitur. Martialis. Vtere lactatis, et mollibus utere maluis. Nam faciem durum Phoebe cecantis habes. E Syluestribus cui grande folium est, et radices albae Althea uocatur, et a qui busdam ob excellentiam effectus Aristolitheae, quod graeci ἀριστον optimum dicunt. Folium Maluae Scorpionibus impostum torporem affert. Tradunt siquis quotidie fuci eius Cyathum dimidium sorbeat, omnibus morbis curaturum. Ideo herba haec Omnimorbia dicitur. Constat parturientes folijs eius substratis celerius solui. Sed mox post partum reuocanda esse, ne uulua sequatur. semem eius, quae uniuersalis est asper sum cibili auaritates foeminarum in infinium augere Xenocrates scribit,

crates scribit, Radice eius, si circa detem, qui doleat, sepius purgeris, desinet dolor. Maluae succus mulieribus auendus est, dum sunt praegnantes, quoniam cum adipe anseris sumptus abortum facit. Idem semin Maluae tritum adalligant brachio eorum, qui uel arrirege, uel genitale continere non possunt. Illud magis mirum, quod, si quis in aqua Altheae radicem posuerit, aduersatur sub diuo, atque elactescit. Malasso uerbum, quod mollire, subigere, maturare significat, latini quoque usurpatum. A quo fit compositum Commalasso, quod est exerceo mature facio. Varro, in dolore Adiphoron esse, quod philosophia commalassaret eam partem, quae conuati cupiditatibus solet. Vbi obiter notandum est, Adiphoron indifferenter significare. A Malasso fit malacia, quo latini quoque uocantur. Unde Malaciam maris dicimus, cum fructus omnino quiescunt, quod uulgus uitandi mali omnis gratia Bonaciam uocat. Item mollicies illa mulierum, cum grauidae sunt, et desiderio insolitum aliquid gustandi mouentur. Plinius. Expectatur malum punicum in grauidarum malacia, et malagma, quo molliuntur apostemata, et mature fiunt, de quo superius diximus, et malta, uel calx cui arenae, et aqua, uel pice cum cera mista, uel aliqd aliud simile. Rep. ratur etiam malacisso uerbum, quod significat emollio. Plinius. Ab nimio feris est, malacissandus est. Fuluis color est ex rubeo, ac uiridi mixtus. Unde filii leones dicitur. huius coloris lapilli sunt, quae leontij, et pardalij uocantur, a Leonis, et Parthrae colore. Luteus est diluitor rutilus, quae luteus est color auri, unde Luteus dicitur uidetur, quasi dilutus. Hinc uioleae coloris Luteole appellatae, et Lutea herba, quae Chrysolilla tingitur, quae natura limi, seu lanæ habet ad suatum bibendum, et uilem in ouo. Omilutem uocamus. Idem color cerinus appellatur a ceræ colore. Plinius. Plumia tle, aut Clamule, Cerinum, aut Gelinum, et a Mytila melle stellinus. Terentius, Vetus uetus uetero sus colore melle lino, et a melle colore, siue a melle infula, unde afferebatur, melinum, et pigmentum ipsum neutro genere melinum. Quidam tamen melinum colore uolunt esse medium inter album et fuscum, qui dicitur Giluus. Virgilius. Color deterrimus albis, et gelio. et a croco Croceus. a quo Crocoidae uestes. Plautus, patet gratam adulam, ut Croculam. Dicitur etiam Croceae. Unde crocotarij huiusmodi uisum infectores. Plinius, Qui incedunt infectores crocotarij. Crocotillum uero ueteres exile ualde dicebant. Plinius. Exertis cum crocotillis crustulis. Idem color et Flammeus appellatur. Plinius. Lutei uideo honorem antiquissimum in uapnalibus flammeis totum foeminas concessum. Hinc Flammea appellabant uestimenta lutei coloris, quibus Flammea utebatur. A quo et uestes, quibus amicebantur noue nupteae simili uocabantur, et antiq; Flammeae uestibus similes, quod boni omnis gratia in stratum est, quonia Flammeae non iteab facere diuortium. Et autem Flammea et Flammeus uxor. a flammeis Flammearij uocati, a loris flammei infectore, siue uiolarij, qui uioleae tingunt. Flamme dialis sacerdos erat Ionis, sic dicitur, quod filo assiduus uelaretur, quasi flamen. Erant enim Flammeus capite uelato semper, et uisq; filo anctum habebant. Dialis autem a diali Ioue, a quo uisum dari putabatur hominibus, huic Fabam nec tangere licebat, nec nominare, quod ea futurerit ad mortuos pertinere. nam et lemurius dicitur. latusq; et parentibus adhibetur, et in flore eius luteus litera apparet uidetur. Hebetare quoque sensus existimatur, et insomnia facere, propter quod pythagogoras sententia damnatur, uel sicut alij tradunt, quoniam in ea sunt mortuorum animae, propter quod parentando assumitur, quod genus libi Fabacia a ueteribus uocabatur. Hinc uxor eius Flammea uocata, et ab hoc Flammea sacerdotula, quae

Flammea diali praeministrabat, eaq; patrimus et matrimus erat, id est patrem, matremq; adhuc uisus habebat. Item Flammea ades, domus Flammei dialis, et Flammeus Camillus puer ingenuus, qui Flammei diali ad sacrificia ministrabat. Antiqui enim ministros Camillos uocabant, quoniam aliqui uocabant omnes pueros a ueteribus Camillos appellatos, quae admodum habentur in antiquo carmine, cum pater filio de agricultura praeciperet, Hybrino puluere. uerno luto grandia farræ Camille mites. Item Flammeus lictor, qui Flammei diali sacrorum causa praesto erat. Flammeus uero circus, et Flammea uia non a Flammeo, sed a Flammino consule dicta sunt, quae ab Annibale interfectus est ad lacum Trasimicum. Quippe circus flammeus, Varro teste, circum flammium campum edificatus est. Luteus color est quibusdam terris fieri a pictoribus solet. Item ex auripigmento, quod in Syria foditur in summa tellure, auri colore, sed fragile ad lapidum specularium similitudinem. Ex quo Caius princeps, ut aurum facere tentaret, ex quoq; iussit magnum podus, et plane excellens aurum fecit, sed ita parui podus, ut detrimentum sentiret, propter quod nemo postea id tentare ausus est. hoc colore inter gemmas succinigenus reperitur. et topazij. Item chrysolitus aureo nitere tralucens, et chryselecius in colore lutei electri declinans, et leuochrysis, in qua interuenit candida uena, et cynias ueluti ti croco resurgens, et mulichrysis, quae ex India mittitur, quasi per aurum sincero melle translucens. et xyfios plebeia gemma et aromatis, quae in Arabia gignitur, ita dicta, quod myrrha odorem habeat. Graeci enim ἀρωμα odoramentum uocant. A quo aromata polam dunt, quem nos aromatarium nominamus, et chrysophis, cui uidetur aurum inter esse. et Hammonis cornu, quae inter sacratissimas Aethiopiae gemmas habetur, aureo colore, Arietini cornu effigie reddens. et hammo-chrysis, quasi auro mistas habens arcanas. et crocias a croci similitudine appellata, et milites a colore mali auri, quod melinum proprie dicitur. PARS. Portio. Partes enim dicitur, in quas diuiditur totum. Quidam partem a pari dictam existimant, quod partes simul iunctae partes. haec est aequalis sint toti, alij a pario, siue partu, quod pars a toto deducta, et quasi partia sit. alij a parium, quod pars parium quiddam sit respectu totius. Ab hoc partia diminutiuum. hoc est parua pars. A quo particularis, qui ad partem spectat, et particulariter, ac particularim aduerbia. hoc est membratim, et per partes. et particularones, hoc est abheredes, et a partem paritronij simunt. Item a parte partim aduerbium. quod modo ex parte significat, ut partim subtrahit crimen, partim confessus est. modo idem significat, quod suum nomen, ut partim hominum uenerunt, hoc est pari hominum uenit. Veteres etiam, cum partim dixerent. Cato, ibi pro sorto fuit in cubiculum surrestituit e conuicio tum partim illorum iam sepe ad eundem modum erat. Item a pars expers, quasi sine parte, sicut expers sine spe. Exper enim iaborum dicitur, qui nullam partem laborum tulit. Aliquando etiam pro ignaro ponitur. Apuleius. homo rudis, et omnium bonarum artium expers. Quidam tamen, cum quibus nos potius sentimus, expers, non a parte, sed ab experior uerbo deductum existimant, quae admodum experitum quoque ueteres dixerunt pro imperito, atque ignaro. Item a parte deductum portio, quasi partio, quod partem significat, cuius diminutiuum est portioncula. Apuleius, qui cum a me portionculam posceret. Ab hoc fit pro portio, quae est duarum rerum quatenus ad quantitatem pertinet, inuicem facta comparatio. Item particeps, qui partem caput, diciturq; particeps sum laborum uorum, et particeps tibi in laboribus. Plinius. omnium studiorum meorum, ac laborum particeps. Quinti-

lianum, et in plerisque rursus operibus merito participes. Curtius: Quod fuisse illi in periculis participes. Ab hoc fit participium apud grammaticos, quod ea pars orationis partem capiat nominis, partemque ubi. Et participalia nomina, que licet non sint participia, similia tamen sunt participiis, nam et casus, et genera sunt participia habent, et tempora, ac significationes regunt præterea casum more participiorum post, non ante, nam locutio illa, qua sacrorum literarum interpretes usi sunt, In conuertendo domus captiuitatem Syon, et in deficiendo ex me spiritum meum, et in conuertendo populos in unum, et reges, ut seruiant domino, inuidia, et plane barbara est. Græci enim infinium hoc loco habent, quod ante se accusatum requirit, poterat autem hoc modo eleganter transferri, dum conuerteret domus captiuitatem Syon. Dum spiritus mihi deficeret, et conuertente domino captiuitatem Syon, ac deficiente mihi spiritu meo. Item in conuertendis populis in unum, uel dum populi conuerterentur in unum. Hoc autem differunt Gerundia a participiis, quod ipsa rei administrationem significant sine tempore, ut tenet me occupatio iuris dicendi, gerundium est, nec tempus significat futurum, sed rei administrationem in iure dicendo. Illa uero tempus sine rei administratione. Vt tenet me cura dotis numeranda, hoc enim participium est futuri significationem sine rei administratione. Præterea gerundia duplicem significationem habent, actiuam scilicet, atque passiuam. Itemque a gerenda duplici significatione, gerundia (ut quidam putant) appellata sunt. Participia uero unam tantum. Sed illud notandum, quod omnia gerundia, cum sociata sunt substantiis, passiuè accipiuntur, distincta uero modo actiue, modo passiuè, sed passiuè cum sine præpositione, et sine genere in casu ablatiui, et quasi absolute ponuntur. Virgilius alitur uitium, crescitque tegendo. Idem, egrescitque mededo. Idem, uirque uidendo facinora, id est cum tegitur uitium, cum curatur æger, cum uidetur facinora. Quintilianus, sed memoria excolendo, sicut omnia alia augetur, hoc est, dum exalitur. Sallustius, pauca supra repetam, quo ad cognoscendum omnia illustria magis, magisque in aperto sine, hic accusatio cum ad, usus est, et ad cognoscendum inquit, hoc est, ut cognoscantur. Præterea gerundia etiam cum plurali numero singulari uoce inunguntur. Plinius, cum illorum uidendi gratia me in forum conuulsiem. Item a participes fit uerbum, quo nonnulli uentur, participio. Præterea a pars fit partior uerbum, cuius compositum est imperitio. Partiri est partem facere, et quasi distribuere. Virgilius, et socios partitur in omnes. Quintilianus, partire, uel gratis, dum quo respicitur affertur. Imperitio uero est impendere, uel partem dare. Cicero, huic rei aliquid temporis imperitias, hoc est impendas. Idem, laboris mei ludem nemini imperitio, hoc est partem do. Aliquando mutata constructione reperitur. Terentius, plurima salute Parmenonem suum imperitit Gnato, eo modo, quo dicitur dono tibi hunc equum, et dono te hoc equo. Virgilius, Sergestum Aeneas promisso munere donat, huius passiuum est imperitio. Cicero, atque etiam uiro forti, collegæ meo Laus imperititur. Quidam imperitiri quoque pro imperitire usurpant, et partire dicunt pro partiri, licet autem dicere partior laborem multis negotiis, et in multis negotiis, ab hoc deducitur partiarus hoc est colonus, siue alius quisquis, qui fruges, fructusque, siue aliud opus, ut puta calcem, late res, tegulas cum domino æque partitur. Calcem partiaro coquendam qui dant. Calceus perficit, et coquit, et ex fornace calcem eximit, et ligna conficit ad fornacem, domus lapidem, et ligna ad fornacem, quod opus sit, præbet. Idem, uineam curadam partiarus bene curat, fundum, arbutum, agrum frumentarium partiaro, farum, et pabulum, quod

bobus satis fiet, que illic frant, cetera omnia pro indiuiso. Itē ab eodem sunt composita dissertio, siue disertior. Nonius. Vt pariter disertatur bona patris, bipartio, bipartior, tripartio, quadripartio, quinquepartio, a quibus bipartita negotia, et tripartita, et quadripartita, et quinquepartita dicuntur. Itē multipartio, et multipartita, hinc etiam partitio derivatur, hoc est diuisio in partes nonnulli tamen existimant non partem a parum, sed a parte parum aduerbium deduci, quod si significat modicum, a quo paululum, et paululum, et parumper, quod modo significat paruo tempore. Plaut. Expecta hic parumper, modo paululum. Virgil. pulsusque parumper corde dolor. et per parum, et paulisper, et paulatim, et paulcum, a quo paululum, et paulillum, et paucitas, et paucies, quod ueteres pro raro usurpabant. Titinius, uxorem meam paucies uidebo. Item a parum paruus, cuius diminutuum est parvulus, et ab eo paruitas, et composita paruitas, et paruitudo, hoc est sperno, contemno, et pauper (ut uero sentit) a parua pecunia a quo pauperitas, et pauper, que proprie dicitur damnium, quod quadrupes fecit, et pro paupertate ponitur. Horatius. Mox reficit rates quassas in dotalis pauperiem pati. et paupero uerbum, a quo depaupero, quod est pauperem facio. Plautus, que improba est mentis uino dominum pretio pauperat. Idem, quam ego tanta pauperui per dolum pecunia. Varro. priusquam dominum depauperaret sumptu suo, et paupertinus, hoc est pauper. Idem, quod si paupertina sine elegantia, ac cum castimonia. antiqui paupertates plurali numero usurparunt. Idem, quod inter hos Ioues intersit, et eos qui ex marmore, ebreo, uero nunc sunt, potes animo aduerte re, et horum temporum diuitias, et illorum paupertates. paupertatem quidam ab egestate ita distinguunt, ut egestas sit, quando ad uitam necessaria defuit, paupertas uero quando licet non sint opes, tamen necessaria suppetant. Titullus. Me mea paupertas uita tradidit inerti. Dum meus assiduo luceat igne focus. Idem, ego composito securus æreuo dices despiciam, despiciamque famem a paupere per diminutionem pauperulus dicitur. ueteres foemino genere pauperam dixere, a quo pauperula. Item a parum fit paruum uerbum, quasi paruum tango, abstineo proprie enim parcere abstinerere est. hinc paruo aliquando ponitur pro ueniam do, hoc est ab ulione abstineo. Virgilius, parcere subiectis, et debellare superbos, aliquando pro depono, quia ab ijs, que deponimus, abstinemus. Idem, parca matris Cytherea manent immota torum fata tibi. Aliquando pro seruo, quia similiter ab his etiam abstinemus. Idem, argenti, atque auri memoras, que multa telata uatis parca tuis. Interdum pro desino, nam et desinere abstinerere est. Idem, parca pius scelera re manus. scilicet parcare errorum dicimus, abstinerere a castigatioe erroris, siue parum castigare errorem, parcare pecunie, abstinerere ab expedenda pecunia, siue parum expendere pecuniam, parcare iniurie, abstinerere a uindicanda iniuria, siue parum ulscia iniuriam, parcare labori, abstinerere a labore, siue parum laborare, parcare lachrymis, abstinerere a lachrymado, siue parum lachrymari, parcare metui, abstinerere a metu, siue parum metuerere, et eodem modo de similibus. hinc parca dicitur, qui frugis est, et sumptibus parca, nam quod aliqui parcam dictum uolunt, quasi arca parca sit, omniaque custodiat, teneatque, ut arca, uel quod pecuniam consumit, atque impendi arcaat, quasi pecunia, rum. pene ridiculum est, a parca parcaus derivatur, hoc est frugalitas que admodum, et parca aduerbium frugaliter, moderate, et parsimonia, que similiter pro moderatioe sumptuum, et paritate, hoc est conseruatione rerum accipiuntur. fitque a præterito parsi, quod conseruari significat, siue abstinerere. Nam aliterum præteritum peperci, accipitur potius pro ueniam dedi quamuis

quamuis confundi hoc interdum ab authoribus solent. et compositum uerbum. Terentius, suum defraudans genium, compositum sit miser. ueteres etiam composito pro composito scripsere. sunt qui a parca parcas quoque per antiphrasin uocatus existimant, quod nemini parcauit, alij tamen, inter quos Varro est, a parca potius dictas putant, unius literæ mutatione, quoniam (ut scribit Hesiodus) hæc nascentibus hominibus, bosum, malisque conferre censeantur. Vnde Iuuenalis, hæc exempla para felibus. at mea Clotho, et Lachesis gaudent, si passitur inguine uenter. Martianus non ignobilis auctor, has decorum scribas esse inquit, et sententias Iouis studio ueritatis exasperare. tres autem esse parcas finxerunt, quas latini nonam, decimam, et mortam dixerunt, nonam, et decimam a tempore partus tempore, hoc est a nono, et decimo mense, in quibus secundum naturam pueri nascuntur, mortam uero ab eo, quod qui nascuntur ante hoc tempus, uel post, quasi monstra habeantur. uolunt enim septimo mense raro pueros nasci, octauo nunquam, nono sæpe, decimo sæpius. Vltimus, tum illa, quam compresserat decimo post mense exacto, hic peperit filiam. Cicero. Heredi, et notis has fuisse filias scribit, et easdem fate esse existimant. unde de illud Cleonius, dicitur uolentem fate, uolentem trahit. fingunt uita hominum trahere, et uendo eam ducere. Quam propter Lavinias sorores appellat. Martialis sibi lanificas dicit non nullas iocores. Stamina, nec furdos uox habet ista deo. Seneca. Fatis agmur, credite fati, non sollicitæ possunt carere mutare rari stamina fusi. Quicquid patimur mortale genus, que quid sciamus, uenit ex alto, seruati que sue decreta uolunt. Lachesis dura uolunt manu. Apuleius, tres parca, tria fate sunt uinculo, cum ratione temporis faciendæ, si potestate carui ad eiusdem similitudinem temporis referas, nam quod in fuso perfectum est, præteriti temporis habet scilicet etiam, et quod terqueur in digitis, momenti præsentis indicat spatia, et quod non dum ex alo tractum est, subactumque: curæ digitorum, id fuerit, et consequentis seculi posteriora uidetur ostendere. hæc illi conditio ex nominum eius proprietate contingit, ut Atropos præteriti temporis fatum, quod ne deus quide faceret in seculo, et futuri temporis Lachesis, a fine cognominata, quod etiam ipsa, que futura sunt, finem suum Deus dederit. Clotho præsentis temporis habet curam, ut ipsius adiectionibus suadeat, ne causa solers rebus omnibus desit. Lachesis dictam uoluntate et ad adæquandem, quod sortiri est, ipsa enim net, ac filum dicit. Clotho, quod fuisse torquendo, super eo filum trahit, ac colligit, græci enim κλωστήν torquere dicunt. Atropos ab immutabilitate, quod scilicet inexorabilis sit, scilicet enim non potest, quin filum truncet, et humanam finiat uitam, græci ἀτροπιόνην immutabilem dicunt. Martialis, Lanificas uulteris exorare puellas Contigit, obseruant quem scilicet die. VLTIMA. Extrema, nouissima, ultimum aliquando primum significat. Virgilius. tu sanguinis ultimus auctor, aliquando postremum. Cicero, ut turpi ambitione magis delectatur, qui in prima cauea aspectat, delectatur tamen etiam qui in ultima. ab ultra autem, ultimum dictum, quod ultra omnia sit, siue ante respiciat, siue retro. uita autem (ut supra diximus) ab uls deducitur, quo ueteres utel autur, sicut citra acis, ab ultra derivatur ultro, quod modo eiusdem cum primitiuo suo significationis est. Virgilius. et miserescimus ultro, id est ultra id, quod rogauit, præstitimus. Idem, et ultro ipse grauis, græci ultroque ad terram pondere uasto Concidit modo significat sine requisitione, ut ultro ad te ueni, hoc est ueni ad te non requisitus. cuius significationis est sponte, quamuis sponte pro natura liter, et non ab homine fate, ab ultro, quando ultra signifi-

cat, fit ultro, citroque, quod significat, quod uulgo dicitur huc, atque illuc, et tam in factis, quam in dictis. Quintilianus. Uu uenis, sicut solet ultro, citroque comere. Cicero, multisque uerbis ultro, citroque habitis, ille nobis consumptus est dies. Quidam in hac significatione sursum, et deorsum uentur. Terentius, sex ego te totos Parmeno hos mensers quietum reddam, ne sursum, deorsum ne cursites. Tractum ab Athenis, cuius portus in imo, urbs uero in editiori loco sita est. A sponte uero spondeo uerbum deducitur, quod ueteres usurpabant pro dico, nam qui spondet, sponte, id est uoluntate dicit, unde respondeo factum est, quod est posteriore loco dicto, a quo respōsum, et responsio deducuntur. Postea uero spondere usurpanti ceptum pro sponte promittere, unde qui puellam spondit sponsor, que spondetur puella, sponsa, cui spondetur, sponsus, et qua rogatur pecunia dotis a sponsio, sponsio, hoc est promissio appellatur, et dies, qua puella promittitur, sponsalis, et sponsalia (ut Florentinus ait) nuntio, et repromissio futurarum nuptiarum, et sponsus quarta declinationis pro sponsione. Seruius Sulp. qui uxorem ducturus erat ab eo, uine ducenda erat, spondebatur cum in daturum. Is contractus stipulationem, si consensumque dicebatur sponsalia. Tum que promissa erat, sponsa appellabatur, et spondere dicitur, si consensum, si sponsus, sed si post eas stipulationes uxor non dabatur, aut non ducatur, stipulabatur, ex sponsa si agebat, iudices agnoscebant. Inter spondere, ac despondeere quidam hanc differentiam faciunt, ut spondere sit patris puellæ, despondere patris adolescentis. Terentius, placuit, despondi, hic nuptijs dicitur est dies. Paulus iurisconsultus sponsonem dici affirmat, non solum que per sponsi interrogatione fit, sed etiam omnem stipulationem, promissionemque. et sponfor aliquando ponitur pro fideiussores, sponte etiam nominaliter capitur, habetque dicitur ab ablatiuo casum, unde sponte mea sponte tua, et sponte sua dicimus, a quo spontaneus pro uoluntario derivatur. respondeo autem licet proprie sit secundo loco dicto (ut supra diximus) ponitur tamen aliquando pro consensio. Virgilius dicit respondens cetera matris, interdum pro respicio. Idem, respondet Gnosa tellus, hoc est Athenas respicit, et contra posita est, nonnunquam pro satisfacio. Idem, illa seges demum uotis respondet uari Agriolæ, bis que solem, bis frigora sentit. diamusque respondeo tibi, et ad te. Plinius, cum ad eos breuissime respondiissem. Item a spondeo conspōdeo, unde ueteres conspōdos dicebant fide mutua obligatos, et conspōsore conuicatos, quasi sibi inuicem spondentes. A VLTAE regæ, neque enim hoc loco pro atrio capitur, cum superius dixerit, inuidiosa feri radiabant atria regis. DEFICIENTIS. Fimientis, terminantis, sensus est, ubi nunc Thermae sunt, ibi erat ultima pars domus Neronianæ, deficio aliquando significat de sum, et hoc solum ab eo differt, quod deficio exigit accusatiuum, de sum uero datiuum. Cicero. Quod ea me solatia deficiunt, que ceteris, quorum mihi exempla propono, simili in fortuna non defuerunt. Idem, dies me deficiere, ab hoc derivatur defectus, cum pro priuatione capitur, ut muli defectu medicorum perierunt, hoc est, quia defuerunt medicis, modo deficio, ac recedo a ductu, atque imperio alterius, et quasi rebello. Quintus Curtius, iam due legiones ab eo defecerant. Hinc defectio dicitur recessus uel militum ab imperatore, uel ciuitatis a domino, aliquando debilitas, et uiribus exhaustior, unde defecti appellantur debilitati, atque exhausti. Martialis, dulcia defecta modulatur carmina Lyrga, Cantator Cygnus funeris ipse sui. Plinius, genus uini, quod Bion uocatur, prodest stomacho dissoluto, aut abos non perficitur, prægnantibusque, et defectus, hi a græcis Synthetica dicuntur, quo uocantur

bulo frequentissime utuntur nostri. Idem, precordiorum vitij: Synthesis. comitalibus Lafer. cu' vino in aqua mulsa datur, & morbus ipse a grecis Synthesis, a nostris defectio appellatur. Idem, tali forbitiois genere emendantur Syntheses, hoc est defectioes ex longis morbis sumptae. haec autem emendatio proprie recreatio dicitur. Idem, aqua mulsa praeclearam utilitatem habet uribus recreandis. Item, haec & defectos miru' in modum recreat. Item, deficio aliquando usurpant pro finio, desino. Martialis tum demum id agere costium erat, cu' uita defecit. Est autem deficio a de, & facio compositum. facere (ut Papinianus inquit) omnino faciendi causam complectitur, dandi, soluendi, numerandi, iudicandi, ambulandi, reddendi, unde qui otiosus sedet. si rogatur quid faciat, recte respondere poterit, se nihil facere, quando quidem otiosus est. recte etiam se sedere, quoniam & sedere ipsum aliquid facere est, ut iacere, nauigare, quisquere. V. arro tamen facere, agere, et gerere diuersa esse scribit. nam aliquis facit, qui non agit, & aliquis agit, qui non facit, ut poetae faciunt fabula, non agit, contra actor agit, non facit. Imperator res gerit, hoc est sustinet, non agit, aut facit. unde res gerit, non agit, aut facit dicuntur. proprie facere is dicitur, qui rei, quam facit, faciem quandam imponit, unde a faciendi facies uocatur. qui ergo uas facit, uasis faciem illi imponit, qui uestimentum, facit: uestimenti. agere uero existimatur, qui aliquid ita operatur, ut nullum extet opus, quod subsensum ueniat. hinc qui aliquid animo moluntur agere proprie, non facere dicitur. confunduntur tamen sepe haec uerba, & facere ad omnia transferuntur, nam & facere uerba dicimus, id est loqui, & facere uia, sive iter ire, & facere alicui timore, terrere. & facere aliquem certiore, reddere alicuius rei in dubium. facere gratum, facere ludos, facere rem diuinam, facere solemnitatem, exhibere, facere copia, facere potestatem, praebere, facere iurum, lucrari, facere urinam, miedere, facere situr, excrescere, facere sordens, sordescere, facere pediculos, emittere, & quod mirabilius est, cum facere, et pati contraria sint, facere tamen pro pati accipitur, ut feci iacturam, feci damnum, naufragium facere, u. teres pro sacrificare posuerunt. Virgil. Cum faciam uitulam pro frugibus ipse uenit. u. u. u. u. non uitula ablatiui casus legendum est, ut Macrobius sentit & est sensus, cum sacrificabo uitulam. Plautus, plenam facia tibi fideliam. Item pro uire. Martialis, cum dicit propero, fac, si facis, Hedyle languet. Plautus, Mauiule ancilla facere, quam liberam, hoc est manuit cum ancilla uire, quam cum libera. Item pro conuenire. Martialis, No facit ad seos ceruix, nisi prima leones. & pro conducere, prodesse. Plinius, hoc & tussi facit, hoc est ad tussim prodest, & pro aestimo, unde plurimi facio hac re dicimus, id est magno aestimo. Eodem modo multifacio, magnifacio, & contrario, peruifacio, nihilifacio, fiocifacio, hoc est contemno, & in nulla aestimatione habeo. flofacio, no a floci bus (ut quidam rudes existimant) de ducitur, sed a flos, floci enim proprie dicuntur lanarum particulae diuise, a uelleribus inutiliter euolantes, & per diminutionem appellatur floculi. Plinius, nascuntur in robore pilule nucibus non absimiles, intus habentes floculos molles lucernaru' lumbibus aptos. nam & sine oleo flagrant. Idem, alij pira seruant in flosis, at pstaq; quas luto paleato illinum. flosces autem marum purgamenta sunt, hoc est uinae. e. sicut flaces oliuarum. Plinius, in amurra, et flacibus h. e. sunt carnes, et illae feces. Item pluris facio, minoris facio, minimifacio, nihilifacio. Plautus, deos quidem, quod maxime equum est, metuere eos, minimi facit. sunt praeterea a facio coposita sumptifacio, quod est emo, seu in aliqua re emenda sumptum facio. Plautus, si nunc me suspensam, meam operam inserim, & praeter operam resum sumptificerim, &

meis inimicis uoluptatem creauerim. Item condecesacio, quod est doceo, instruo. Cicero. Nemo est enim, qui eorum bonorum animi putet esse iudicem, eumq; condecesaciat, ut ea, quae bona, mala uideantur, possit contemere. commune facio, admonere. uacuefacio, euacuo. calefacio, frige facio, tepescio, notae significatio nis. candefacio, ignitum reddo, candens enim licet proprie candidum dicatur, ut apud Virgilium, Candentis uaccae media inter cornua sudit, quoniam tamen ea, quae ignescunt, candidiora sunt, ut ferru' candet, pro ignefactum est, & candens pro ignito accipitur. Cicero, candens carbone adurebat. & pillum, hinc ex candescere hominem dicimus, qui nimia ira inflammatur. & ex candefactus, propter modum iratus, et ex candefacio, irritu' inflammo. assuefacio, consuefacio, & contrarium eorum disuuefacio, quae significant & usu doceo, et dedoceo. mansuefacio, mansuetum, ac mitem reddo. tabefacio, corrumpo, et quasi in tabem uerto. tabes morbus est, cuius tres species sunt, una, qua corpus non auitur, & ita summa oritur macies, & nisi occurratur, tollit. Atrophiam hanc graeci uocant, a ita est, quam graeci appellant cachexiam. ubi malus corporis habitus est, ideoq; omnia alimenta corrumpuntur, quod fit, cum longo morbo fatigata corpora refectioe non accipiunt. tertia est species, qua graeci phthisim nominauerunt a phthisi, quod est consumo, & tabescere, uirtur fere a capite, inde in pulmone distillat, hinc exulceratio accedit, freques tussis est, pus excreat. interdum aliquid cruentu' quod proprie tabo narrant, estq; sanguis corruptus, & daturat in ablatiuo casu reperitur, ut sponte. Virgilius, et terram tabo maculane. a tabe tabidus fit purridus, & qui tabes patitur, et tabificus, qui a ium tabe facit. Cicero, atque haec, ut tabificae mentis perturbationes sunt. tabificabilis quoque apud ueteres in usu fuit. Aaius, par neci orbifacio liberorum lecto, & tabificabilis. orbefacio, orbitem alicui indico, & orbium liberis facio, quod & orbifacio dicitur, a quo orbifacius. orbis proprie dicitur, qui lumen oculorum amittit, quasi amissis orbibus, propter rotunditatem oculorum. hinc per metaphoram orbi dicitur quicumque aliqua re caru' priuati sunt, ut parentes liberis, quasi oculis priuati. ab hoc fit orbo uerbu', quod est priuo, & orbatus priuatus, & orbitas sive orbitudo, qualitas illa patrum post amissos liberos, & uxoris uindicta post amissum maritum. orbis etiam contrario dicitur, quem uirgo graeco uocalulo orphamum uocant, hoc est filius parentibus priuatus. Terentius, orbo qui proximi sunt uxorem ducant. hinc orbitas pro orphanis accipitur, qua graeci apparant nominant. Cicero, deplorauit enim causam, atque orbitatem Senatus. orbem latini arulum, & orbiculum paruum arulum, ac etiam a rotunditate, mundum orbem appellauerunt. Item orbem circulare. V. arro, ut sidera caeli circa terram, atq; axem uoluntur motu orbitae. et orbitam uestigium rotae. a quo exorbito fit, quod est a recto decedo, et quasi exira orbita co. putrefacio, purritu' reddo. coquefacio conge, labefacio et labefacio malo. expurgefacio, exatio, quod etiam expurgatio dicimus, Plinius, uirtua lethargos expurgat tunc cruribus, magisq; fronte, & expurgefacio. Gellius. Ingenio expurgefacando rarus. loneas. Item expurgo reperitur, & expurgefior passiuum. Cicero, expurgete iam. Idem expurgefacimmi aliquando, atque exurgite. Expergete facias, etiam scriptis pro te expurgefacias. torrefacio, exicio. terrefacio, metum incutio. a quo terrificus, pro terribili, sicut horrificus pro horrredo. rorefacio, a pergo. rarefacio, attenuo, uel rarefacio. pudefacio; pud. rem in iacio. Vnde pudefactus, uere undatus. nigrefacio, a quo nigrefactus notae significatio nis. Fabrefacio, laboro, et fabrilis opus. a quo fabrefactum opus, hoc est artificiose factu', sive manu artificis factum. Fabre enim artificiose significat, Plautus,

Plautus, ut apologam fecit quamfabre. & faber a faciendo dicitur. Est autem omnis artifex, qui labore corporis aliquid artificium facit, unde fabrum lignarum. fabrum cementarium. fabrum ferrariu' dicimus. Fabros tignarios appellat Caius, non eos dumtaxat, qui tigna dolant, sed omnes, qui edificant. fabrica proprie est fabri lignarij officina, ueruntamen & de aliorum fabricarum officinis aliquando dicitur. ponitur etiam pro arte, & (ut ita dicam) fabricatione alicuius rei, unde & edificium fabricam dicimus, & etiam machinationem. Plautus, nunc hoc consilium capio, & hanc fabricam apparo, ut filias dicas tuas, & fabricar significat compositio. molitor. machinor. transferunt etiam ad animum. Curtius, multa interea fabricatus ingenio quomodo auertere inde hostem possit. uere res affabrum pro fabrefactum dixerit, & affabre aduerbiu' pro eo, quod est pulchre, sicut infabre, fide, turpiter. Pacuuius, barbariem peccem nostris nauibus oblat, noua figura fitam, commissam infabre. tremefacio. Tremore in iacio. a quo tremefactus perterritus. stupescio, stupore afficio. a quo stupescit. patefacio, aperio, patefactus apertus. imbrefacio, & madefacio. balneo. a quibus imbrefactus, & imbrificus, & madefactus. ignefacio, ignitum reddo. a quo ignificus, sator di scydiae. Item thurificio a thure, a quo instrumentum, quo thurificamus, thuribulum dicimus, & arcula, in qua thurs tenetur aera quauis. Aera etiam urbs sit Campaniae iuxta Neapolim, quam Cluius annis praeteriit. Virgil. & uacuis Clauis non aequus aereis. sacrificio. a quo sacrificium sacrificus, & sacrifici. Nilus rex, de quo inferius d. cemus. magnifico, extelolo. Plinius, magnificae quo uita, qui nondum herbam gustauerit, finium. ab hoc fit magnificus, & magnificentia. & magnificentior. & magnificentissimus. & magnifice, ac magnificentissime aduerbia, sicut a munere munificus. de quo supra diximus. & munificentia. factifacio pario, factum facio. a quo factifacio. mundifico, & purifico. a quibus mundificatio & purificatio. forasfacio. deficio. lenefacio. deificio. unificio. blan difacio. nudificio. mortificio. mollificio. uulstificio. clarificio. fructificio. glorificio. uctificio. damnicio. filijficio. quorum notae sunt significatio nes, & nomina quae ab is descendunt, pacificio. a quo pacifior passiuum, & pacificus, & pacificatio. edificio. a quo edificator, & edificiu', rati facio, approbo. ratu' habeo a quo rati facio. radifacio, hoc est radices facio. a quo radificatio. scarifacio, quod est scalpuro, hoc est scalpello aperio, quo aliquid facilius exeat. Columella, post scarificationem ferrosfaciam. Idem, Lassi, r p dnam clauos arcum scarificatos ferro in ius, tum aere extrahit. Plinius, dentium dolores sedantur ossibus draconis marini. scarificatis ginguuis. Idem, reperitur in latere leporis aui os simile, hoc scarificari dentes in dolores suadent. Idem, uiri interempti dente ginguas in dolore scarificari. Apollonius efficitissimum scripsit. scarificare etiam dolore aliquando dicimus, hoc est scarificando dolore expellere. Idem, praeterea in corde equorum inuenitur os dentibus caninis maxime simile, hoc scarificari dolore putant, ab hoc fit scarificatio. Item scarificari dolore putant, ab hoc fit scarificatio. a quo testificior. a quo testificatio. modifior, a quo modificatio. ludificior, a quo ludificatio. est autem ludificari per iocum, ac ludum fallere, ut fauni per no. de ludificatur mulieres, hoc est iocantur cu' eis, atq; decipiunt, & muliere ipsa ludificari, hoc est per lusum falli dicuntur. Plinius, lubonis quide o. molorum cinerem, inter ea, quibus prodigiose uita ludificatur, acciprim. Seneca. Quibus sepe ludificari patientia agunt. Item a facio componuntur. odorificus, hoc est odorem faciens, & colorificus, faciens colorem, hoc est aliquid colorans, & frondificus, quod frondibus fit argitur, & gratificus, qui gratificatur, & olfacio, odo-

ro. a quo olfactor & olfactrix. Plinius, laurus ladiu' cutu', ol factrix enim intelligit. & calorificus, calore faciens, ac frigoris refrigerandi uim habens. Gellius, unum calorificum, acutum frigidificum. & opifex, atque artifex eiusdem significationis. a quibus opificum & artificum, et artificiosum, atque artificiose aduerbiu' declinantur, & aurifex, qui aurilaborandi artifex est. Plinius, uelut artificiu' arte alterius inter folia candidantibus margaritis. a quo aurifex, taberna aurificus. & panifex, qui panem facit. a quo panificum factura panis. Item monstrificus, & portentificus, qui monstrat, & portenta dicendo, uel faciendo demonstrat. Plinius, inuenta in his, & ratio inferedi monstrificis hominum ingenijs. & squamifex, squamis scaten, & lanificat mulier, qua lanam exeret. unde lanificum pro ipsa arte, ut Augustus filias lanificatio erudit. & pontifex, sacer magister, de quo alibi dicimus a pontibus faciendis. a quo pontificum, pontificalis, & pontificatus deducuntur. & carnifex, qui hominem iussu magistratus occidit, quod ex homine carnem faciat. Caro enim proprie mortuorum dicitur, quod creat anima. Quidam tamen carnem a cadendo dictam existimant, quoniam cum sine anima est, cadit. Virgilius, l'elloq; aduic Dardaniae. carnificis etiam locus apud ueteres habebatur, qui se uulner afficit, ut moreretur. ab hoc fit carnificus, nam, num, hoc est senus, & carnifice dignus, Cicero, carnificina est ista crudelitas. carnificina etiam locus est publicus, in quo iussu magistratus homines occiduntur. Plautus. Quid si desperatis rebus carnificinam petat. Suetonius de Tiberio, carnificina eius ostenditur locus caepreis, unde damnatis, post longu' & exquisita tormenta praecipitari coram se in mari iubebat, exaspiente clariorum manu. & contis, atque remis elidente cadauera, necni residui spiritus quicquam inessit. est etiam carnificina officium ipsum carnificum. Plautus, uel carnificinam hunc facere possum perpeti. Item carnificor uerbum, quod est carnificis officium ago, & carnificum actus ipse carnificis. Haec omnia etiam a carne deducuntur sicut carnarium, & carnarius, de quibus supra diximus, & carneus, quod ex carne est, & carnosus pinguis, & carnositas pinguitudo, & caruncula, & carnicula, quae diminutina sunt, & Carua dea, quae uitalibus humanis praesse existimatur, ab eademq; petuntur, ut icnorra, & corda, & cetera quae sunt in uisceribus uiscera salua conseruet, huic pite fabrica, & larido sacrificatur, quod his maxime rebus uires corporis roborentur. Eadem dea Iunius Brutus, qui primus Romae Consul factus est. Puljo Tarquinio Camellus Iunij sacrum in Caelio monte uoti reus fecit, merito ei dea litans, quae cordi praerat, cum ipse cordis beneficio, cuius dissimulatione Brutus habebatur, rem pub. tyrannide liberarit. caro non modo de ceteris animalibus, sed etiam de piscibus dicitur, pomisq; & alijs similibus. diciturq; caro a graeco κρεας. a quo fit creouerbum, quod significat pro ducit, quasi carnem facio. a quo creator, creatrix, creatura, & creatio, & recreo, quod significat instauro, & quasi nouam carnem facio. Plinius, sic enim defecta longis aegritudinibus corpora recreantur. a quo recreatio instauratio. Item a creco, cresco, quasi carne augor, de quo, atque eius derivatiuis inferius dicemus. Item excreo, quod significat cum quadam uolentia, & tussi expuo, & uelut carnem ipsam spuen do emitto, Celsus, & interdum aliquid purulenti excreat. ab hoc fit excrementum, quod significat exputum. creco quoque pro excreo inuenitur. a quo scraeus quare declinationis. Tereuntius, geminus, scraeus, tussim, risus. Interdum fit ab excreco, significatq; quod ualde creuit. interdum ab excerno, significatq; egestum. sunt qui carissam quoque a carne deductam

existens, quod ueteres pro uastro usurpabant. Itē a creto Ceres appellata, quod cunctarum frugum creatrix sit. haec enim frugum dea putabatur, Saturni, & Opes filia, quae cum Ioui fratri placuisset, ex eo Proserpinam concepit, & peperit. de qua superius differuimus. Virgilius Cereem pro luna posuit, sicut liberum pro sole, vos & clarissima mundi lumina labentem caelo quae duatis annum Liber, & alma Ceres ponitur etiam aliquando pro pane, quae admodum liber pro uino, ut est illud, sine cere, & libero friget uenus, unde & duo aediles, qui rei frumentariae apud Romanos praerant, cereales dicitur, quorum creatorum auctor fuit Caius Iulius Caesar. Item Cerealia appellatur, quae graeci thesmophoria uocant. de quibus superius diximus. Item a creas fit imperator uerbum, quod est innuado, & quasi τρεπας, hoc est omnem carnem consumo. Varro in regiam arcam imperatur. & ueneficus, qui ueneno hominem extinguit. dicitur etiam uenefici, qui malis artibus, et falsationibus, ac poculis amatorijs uiuunt, & ueneficia artes eorum, & actus, & uenationes quae a unquo. Plinius haec arbor ante atrium sata, omnibus ueneficij remedio est. & profecto, quod aduerbium affirmantis est, quasi pro facto, & idem significat, quod utiq; nimirum. Cicero, Quis haec renuntiat? is profecto, qui interfuit. & afficio, quod est commoueo, unde afficere dolore, afficere iniuria. molestia dicitur. Itē afficere Letitia, gaudio uoluptate. Hinc fit affectio, quae secundum Ciceronem definitur, animi, & corporis ex tempore aliqua de causa mutatio, ut sunt gaudij. Letitia, misericordia, cupiditas, metus, molestia, & alia, quae modo affectus, modo perturbationes dicuntur a nostris. graeci τρεπας, hoc est morbos appellant. hinc etiam fit affectio uerbum, quod est nimio affectu, & anxie quae Cicero, non tam affectanda, quam superiores, sed tamen adhibenda nonnunquam. Virgilius, niamq; affectat olympo. Terentius, nam disciplina est ijs munerare ancillas, qui ad dominam affectata uiam. hinc affectatus sermo, & affectata oratio, & affectata uerba dicuntur, nimis anxie, & (ut ita dicam) curiose quaesita, & affectatio curiositas, & nimia diligentia, & affectate, curiose affecta uero aedificia, atque alia huiusmodi dicuntur, quae non ad finem ipsum, sed proximo ad finem ipsum sunt deducta. Cicero, bellum affectum uidemus, & (ut uere dicam) pene confectum. affecto etiam aliquando pro afficio accipitur. Plautus, tua flagitia, aut damna, quibus patre, & me, teq; amicosq; omnes affectas. interficio, proprie occido. transferitur tamen etiam ad inanimata. Virgilius, Fer stabulis inimicum ignem, atque interfice menses officio, noceo. Cicero, demoliri ea, quorum altitudo officeret auspicijs. interdum inficio, unde offectores, colorum infectores dicuntur. ueteres etiam officio pro officio usurpabant. a quo officium dictum. est enim officium, quod quisque efficere debet, pro sua conditione personae, in quo animaduertit oportet, quid loco conueniat, quid tempori, quid rerum, aut personarum dignitati, unde in familia bene instituta dicitur omnes in officio esse oportere, id est omnes oportere agere, quae debent. Item missos auers obuiam legatis officij gratia, quod debemus. nihil enim magis decet, quam merentibus, uel exhibere honorem, uel opem ferre. Quo factum est, ut officia beneficia dicantur, siue obsequia. Cicero, odiosum sane genus hominum officia exprobrantium, quae memisse debet is, in quae collata sunt, non commemorare, qui contulit. Quinilianus, duxit me similis aetas. uicerunt officia. cepit fides. amantem odisse non potui. hinc officiosus dicitur obsequiosus, & qui facile merentibus exhibet honorem. a quo fit aduerbium officiose, id est cum officio, & (ut ita dicam) obsequiose. officium etiam dicitur magistratus, uel quia

honoris gratia institutus est, uel quia opem populo fert, uel quia ius, quod cuique debetur, reddit. caeterae quoque artes actionem suam officium uocant, unde officium grammaticum dicimus. officium medici, officium architecti, ab eodem uocabulo etiam officina dicta est, locus, in quo artifices opera sua faciunt, & hoc dicitur a taberna, quod officina est, ubi opera efficiuntur, taberna ubi uenduntur, unde opifices, & tabernarij dicuntur. Cicero, opifices, & tabernarios, atque omnem illam fecem ciuitatum, quid est negotij concitare? tabernas etiam antiqui casas dixerunt, quod ex tabulis fieri solent. proficio, abfoluo. a quo perfecte aduerbium, absolute, integre. officio, quod hoc a facio differt, quia facere est in opere esse, efficere uero significat perfectionem, unde effectus, & efficientia dicuntur, & efficit, quod ad agendum aliquid uim habet, ac maxime conuadit. a quo officia pro ui, & efficit, quod perfecte significat. proficio, procedo. a quo fit profectus. Idem est enim proficere, & profectum facere. Seneca, sic enim & audiendum, & legendum in dies magis proficimus. Plinius, nec minorem sub eo praepceptore profectum fecit. proficiscor, iter facio. a quo profectio pro itinere deriuatur, dicitur etiam proficisci uiam, hoc est iter facere. profecturi autem uiam, Heruli, aut Fauno sacra facere solebant. praeficio, praepono, unde praeficia mulier dicitur in funere conducta ad lamentabilem cantum, quae dat caeteris modum plangendi, quasi in hoc ipsum praefectura. neuius, haec quidem me hercule praeficit est, si mortuum collaudat. & praefecti dicuntur, qui alicui rei agentiae praepositi sunt, & praefectus urbium graeci, Latineque lingua perisca *παραιτας*, hoc est satrapas uocant, magistratusq; eorum praefectura dicitur. Primum in urbe roma praefectus institutus est a rege Tarquinio Lucretiae patre. Idem postea saepe imperatores fecerunt, praesertim quando necesse erat eos ex urbe proficisci. Quicquid intra urbem admitteretur, ad praefectum urbis pertinebat, quicquid praeterea intra centesimum lapidem ad missum fuisset, audiebat seruos ad status confugientes. Item dominos egentis, & filiorum implorantis praesidium uelugandi, de portandis in insulam potestatem habebat, de adulterijs seruorum cognoscebat, tutores dabat, & curatores, eorumq; rationes, & acta reuidebat. mancipia tuebatur. de iniurijs per eos dominis illatis iudicabat. curam numulariorum gerebat, & ut res omnes iusto pretio uenirent. hinc forum boarium. suarium. piscarium. olitorium ad praefectum pertinebat. hinc oportebat dispositos stationarios milites ad tuendam populorum quietem habere, curareq; ut quicquid ubique ad aures suas per delatores ueniret. Praefectus uero amonae extraordinarius erat. hic coemendi frumentum curam habebat aduehi unde unquo, & aduectum iusto pretio uenire faciebat. si quis ultra necessitatem habebat, in medium coegebat proferre. hanc potestatem exercens magnus Pompeius, cum magna copia frumenti comparata e Sicilia soluere uellet, & nauae haud committendam esse saeuenti pelago classem respondissent, salutare illam reipub. uocem dicitur edidisse. Nauigare nobis necesse est, uiuere non est necesse. Praefectus uigilum incendiorum praecipue causa a Diuo Augusto institutus fuit, septem cohortibus ita dispositis ut singulae binas uerbis regiones praesidio merentur. his praefectus uigilum praerant. qui de incendioribus. effractoribus. furibus. raptoribus. receptatoribus cognoscebat, nisi tam atrox, & tam famosa persona esset, ut remittenda ad praefectum urbis cognitio uideretur. hunc mos erat ad plurimam noctem uigilare, armatum cum dolabris incedere, monere omnes, ut ab incendio cauerent, & aquam quisque in caenaculo haberet, quae subito

subito imminente ignis terrore occurrere posset. iudex praeterea erat institutus aduersus captores, qui pacta mercede, seruanda in balneis uestimenta suscipiebant. Inficio, quod est tingo, coloro, a quo lanarum infectores appellantur, & per metaphoram corrumpto. foedo. contaminato. a quo infectos dicimus. qui aliqua sorde, uel aliquo morbo contaminati sunt, in quo sensu & imbui accipitur, unde imbuium literis, imbuium bonis moribus, hoc est praeditum, & ornatum, & persusum dicimus. Item imbuium uitijs, imbuium scelere, hoc est inquinatum. Varro, quod te facere oportet literis imbuium solis xanernae. Cicero, plerumque autem parentum praecipis imbui, ad eorum consuetudinem, moresq; deducuntur. imbui, hoc est persusit. infecti. inuicti. Sallustius. Auaritia pecuniae studium habet, quam nemo sapiens conripuit, ea quasi malis uenenis imbuit, corpus, animusq; uirilem efformat. Imbuta, hoc est polluta. inquinata. Virgilius. illius aram saepe tener nostris ab ouilibus imbuet agnus, imbuet, hoc est perfundet, & ornabit. Item a facio, inficior deponens, quod est nego. a quo fit hoc nomen, inficias, solum habes accusatum casum in multitudinis numero, & duntaxat cum hoc uerbo eo iungitur. Dicitur enim inficias ire, uerbo negare, & deinceps. Est autem inficari. siue inficias ire, uerbo negare, & quasi infectum, hoc est non factum testari, nam negare aliquando est etiam factum. Hinc inficior dicitur, qui negat se uel debere, quod actor petit, uel admisisse, quod accusator obicit. Cicero, nonne intelligebat, ut si ille inficior probasset, iudici ante petitam esse pecuniam, quam esset deberi coepit. & inficatio negatio, unde status coniecturalis dicitur inficialis, in quo semper reus inficiatur, & infectum non factum, unde est prouerbium illud, quod factum est, infectum reddi non potest. Sufficio quod interdum significat, satis sum. Virgilius. nec nos obniti contra, nec tedere tantum sufficimus. id est, nec sufficit umbo istibus. Interdum inficio. maculo. Cicero, ut hi qui in conuiuium purpuram sufficiunt. post sanant medicamentis quibusdam. Nonnunquam subministro. Virgilius. Ipse pater Danais animos uirerq; secundas sufficit. Hinc sufficitos consules, & alios magistratus dicimus, qui in demortuorum locum substituti sunt, & a suo suffio componitur, quod est suffimigo. Plinius. Hippocrates ruta uuluaru causa natura suffire iubet. Idem. Alij carnem recente hedorum pilo suffiunt, eodemq; nidore fugant serpentes. Idem, quid u contenti sunt simo huius misturam suffire uineas. secundo statu continuo triduo. Virgilius. At suffire thymo. hinc suffitum secunda declinatione dicitur suffimigatum. Plinius. Anisum dolores capitis leuigat suffitum naribus, Quarta uero declinatione suffimigationem significat. quemadmodum suffimentum. Idem, & uuluarum conuersionem suffitu excitant. Idem, quod suffimentis quibusdam facere consueuerunt. Idem, ob has causas equidem crediderim honorem lauro habitum in triumphis potius, quam quia suffimentum sit. cedis hostium, & purgatio. Suffitio etiam aliquando dicitur. Item, Orpheus, & Hesiodus suffitiones commendauere. suffitior autem dicitur, qui buccis insuffiat ignem. idem, Lycius, & ipse pinxit suffitior. idem, Lycius Myrronis discipulus fuit, qui fecit dignum praepceptore puerum suffiantem languidos ignes. suffimenta etiam a ueteribus dicta sunt, quae fieri solebant ex fibra, milioq; molito, nullo spatio. haec dijs eo tempore dabatur, quod una calat. a pilo imprimebantur. eodem modo a suo exsio, quod est purgo, a quo exsitus purgatio. Veteres exsio quoq; pro purgamento posuere. Reficio, recreo. Virgilius, & saltus reficit iam rosida luna. Plinius, qui reficendi animi gratia id fecisset. Aliquando tamen reficere (ut Plinius inquit) est instaurare, renoua

re, & quod corruptum est, in pristinum statum educere. Refectio modo pro instauracione, modo pro recreatione ponitur. Conficio, quod modo facio significat. Terentius. bonas me absente confecisti nuptias, modo simul facio. Cicero, confeci, quae insisti omnia. Aliquando interficio. Idem, plagis confectum ante oculos tuos accidisse. Virgilius. hunc uulnus acerbum conficit. Nonnunquam perficio. Cicero. bellum (ut opinio mea fert) a confectum iam haberemus. ponitur aliquando pro frango. Lucilius, malo hec uic uestros confectores cardinum. Plinius. nuam dentibus conficere, ac plagae imponere. & pro colligo. Cicero, permagnam diem ex illa re pecuniam confici posse. Et pro consumo. Terentius, quid hic non uideant, me credant conficere argenti sum. Cicero, nec me languoribus laedi, quibus esse confectus. Item a facio, declinatur factio frequenter factio. Idem facturio, quod est facere, hoc est coire de se uero. Plautus. facturi, postquam canallam aspexit, item factior, quod non significat ne gotiorum gestorem, hoc est eum, qui gerendis negotijs praestit, ut uisus existimat, sed eum qui uel uinum, uel oleum facit, aut aliud simile. Cato, lectum stratum, ubi duo custodes libere cubent, & tertius seruus una cum factioribus, ubi cubet. & factio, quod modo significat factio. Virgilius. Imperio leti parent, & uisus factio, modo recedo. Linius, Faceffe hinc Tarquinius, aut Cornithum, deuolure uero ad styrem fratri similior, quam patri. & factis interdum exorabilis. Virgilius factis uenerare Napeas. modo sine labore, ut dictu, uel factu facile, hoc est quod facile dicitur, uel fieri potest. cuius contrarium est difficile, quod non sine labore fieri potest. Difficilis terras Virgilius uocat, quae sunt pene steriles, quia non sine difficultate ferunt fructum. Difficiles primum terrae, collesq; maligni. ab his factus, & factus, & difficultas deriuata. Facilitas proprie facilitatem agendi significat, & quoniam, cum diuites sumus, facile, quae uolumus, agimus (Vnde Petronius arbiter. Quisquis habet nummos securi nauiget aur a, Fortunamq; suo temperet arbitrio. Multa loquor, quoduis nummis praesentibus opta, Et ueniet, clausum possidet arca Ionem) factum est, ut facultates pro opibus capiamus. Item facultates dicuntur artes, & disciplinae, quod per eas facile instruamur. Item facultas pro ui, & potestate ponitur. Plinius. Si mihi facultas daretur urum malleum, eligendi. Item a factis facile aduerbium, quod & factiter ueteres dixerunt, & facti, & perfacti, & perfacti, sicut a difficilis, difficile aduerbium, & difficiliter, & diffinil. Item a facio factes dicta, quae postea facta appellata est, a lumine faciendo, uel quod facile igne faciat, huius diminutiuum est facula, dicitur autem facta, siue facula, inuisus factus ad lumen faciendum. facti, praecipue ex harundinibus aridis, & picis arboribus, & tecta, est autem tecta arbuscula ex laricum genere, & quasi laricis morbus. ut tecta fiat abundantior est suauis, & flammis, & lumeni sacrorum gratia, quam mares tantum ferunt. Facem in nuptijs praeferre solebant, siue ad obseruandam antiquam consuetudinem, quod ante non nisi noctis dua nouas nuptias a sponsis mos erat, siue in honorem Cereis, quae factam in quaerenda Proserpina gestauerat, siue ut noua nuptia ignem, & aquam, quae duo sunt in uita maxime necessaria, cum uiro communicare uideretur, etenim aqua quoq; asperger solebat, siue ut casta, puraq; ad spolum proficeretur. Virgilius, nouas iade faces, primam facem noctis primapium uocabant, quod tum primum uti face incipiunt. Gellius, nam cum prima facta noctis, & densiores esse tenebrae coepissent. Item facta excrementum, quod unaqueque res facit, unde feculentus, fecis plenus, & facta

nia uitis, de qua supra diximus. Et fecatum unum, quod e' fe-
abus expressum est, & de feco, quod est purifico, quasi fecem de
crano. Plautus nunc de fecato denum animo, egredior domo. Item
a facio facies, quae est quasi quaedam factura totius corporis, ut
diximus. ponitur etiam pro specie. Vir. quae scelerum facies o-
uirgo effare. id e' Nec pingues unam in facie nascuntur oliuae.
Ab ea superficies appellata, quasi superior facies. hanc enim
geometriae definunt figuram, quae longitudinem, & latitudi-
nem habet sine altitudine. cuius termini lineae sunt, graecis
επιπεδος. uocant planum una tantum superficie contentu.
hoc est ipsam superficiem, a qua superficies dicitur, de quo supra
diximus. praeterea a facio, factor, quod significat eum, qui al-
terius manualia negotia gerit, ut qui unum ex uitis, oleu ex
olui, stratu ubi duo custodes libere cubent, & tertius seruus una
cum factoribus un cubet. idem. leguli uolunt ut olea caduca
quamplurima sit, quo plus legatur, factores, ut in tabulato diu
sit, ut fructa sit, quo facilius efficiant. item factum pro re ge-
sta. Virgilius. fortuna facta patrum, a quo factura, & factio,
& factio sus deriuatur. Factura est ipsa compositio rei, quam
facimus. factio est diuisio cuius in diuersa studia, cum aliqui
se principes, ac primarios facere incipiunt, inter quos
emulatio est, & qui eos sequuntur factiosi appellantur. ipji ue-
ro factioforum capita, siue factioforum principes dicuntur p' fis,
& nefas factioforum multitudinem sibi conaliantes. Sallustius
inter bonos amantia, inter malos factio. Capitur tamen fa-
ctio pro opulencia, & auctoritate alicuius in ciuitate. Plautus
istas magnas factiones. Solebant item ueteres his uocabulis ho-
neste plerumque uti, unde histrionum quoque & quadrigarioru
factiones legimus. Facinus quoque a facio deriuatur, quo inter-
dum factum significat. Sallustius. qui aliquo negotio intenti
praecleari facinoris, ut bonae artis famam querunt. interdum
scelus idem, sed in ea conuentione fuit. Curius natus ha-
ud obsuro loco, flagitij atque facinoribus cooperatus, hinc facino-
rosos dicimus seletos, si agnoscos. item a facio fit facundus, quod
faciat fructum, significatque optimum, & abundantem. a quo
facunditas abundantia, & facunde aduerbium compositum. item
e contrario infacundus, hoc est sterilis, a quo infacunditas,
& infacunde item a facio facies, de quo supra diximus, quod
uerbis faciat, quod uult, a quo facies dicitur, & facite aduer-
bium. quidam tamen a fando potius dictum uolunt, ut supe-
rius ostendimus. item factus, ab alio cuius similitudine factus,
unde factitia uerba dicimus, quae ab alio uis uocis similitudi-
ne facta sunt. ut balantes a balando oues uocatae sunt. item
fazo, quod significat faciam, & fio, quod passiuam eius uer-
bi significationem habet, et ferè cum ijs omnibus componitur,
cum quibus facio, ut Commonefio. caefio. frigeefio. tepeefio. &
reliqua. & Eafcis, quod est lignorum, aut alterius cuiuscumque
rei congeries, quam ligando facimus, cuius diminutuum est
Eafculus. Quoniam autem lictores cum fascibus praere so-
lent consules, & alios magistratus, factum est, ut Eafes usur-
penus pro magistratibus, & honoribus, qui a populo praestantur.
Virgilius. Non illi populi Eafes, non purpura regum ste-
xit. hoc tantum in numero plurali, quia aut duodecim, aut
sex fascibus utebantur. Item quia fasces lignorum, siue alia-
rum rerum graues sunt portantibus, fasces aliquando pro one
re ponitur. Idem. Cantantes ut eamus, ego hoc te fasce leuabo.
idem. iniusto sub fasce uia dum carpit. hinc fasces Diana di-
cta est a fasce lignorum, in quo absconditum Dianae simula-
chrum Orestes Aritiam delulit, ut in fabula eius exponemus,
& fascinum, cum oculorum, aut uerborum, aut alicuius alte-
rius rei maleficio homines ita ligantur, ut liberi non sint, nec

mentis compotes, sepeque ad extremam macie deueniat. a quo
Eafcinio uerbum. Virgilius. Nescio quis teneros oculos mihi fa-
scinat agnos. & passiuum eius Eafcinor, & fascinatio nomen.
Sunt tamen, qui fascinum dictum putent. a quo & fascinal-
re, quod est inuidere, & idem esse dicunt fascino, quod in-
uideo, sed falsum est. neque enim propter inuidiam solum, sed
etiam propter odium, atque inimicitias homines fascinantur, &
fascinare non est uidere, sed maleficio alicui perniciem moli-
ri. a quo fit Eafcinare, quod est maleficium tollere. sicut ex-
cantare est incantationem rescindere, siue incantatum libera-
re. Ponitur tamen aliquando Eafcinio pro fascino. Solimus, quae
dam in terra Africa hominum similiae sunt uoce, atque lingua
Eafcinant, quae si impensius forte laudauerint pulchras ar-
bores. fegetes letiores infantes amoeniores. egregios equos. pe-
cudes pastu, atque cultu optimas, emorianar repente. P'ynius.
Esse eiusdem generis in Tribalibus, & Illyrijs adijt Iogonius,
qui uisu quoque Eafcinant. Idem facinor quoque, quae ubique du-
plex pupillas habeat, uisu Eafcinare. Cicero quoque apud nos
auctor est. A fascino dicitur Eafcinum uersus, qui canebantur
in nuptijs, quia fascinum putabantur arce, quamuis alij
a Eafcinio urbe appellatos malint. Item a fio fides, quod fiat
quod dictum est, quemadmodum inferius ostendimus. POR-
TICVS CLAVDIA. Claudius inter caetera opera
publica, quae multa, & eximia aedificauit, porticum quoque fe-
cit, quam ex nomine suo Claudiam nuncupauit. Hae Nero
destruxerat, ut praeterea alia, quod domum aurca aedificaret.
Domitianus uero eadem restituit sub priuino titulo. EX-
PLICAT DIFFVSAS VMBRAS. Diffundit,
atque extendit. Ea enim praecipue causa porticus aedificaban-
tur, ut supra diximus, quo & feruorem solis, & repentinos
imbres arcerent. EXPLICAT. Extendit, explicat
re enim proprie extendere est, atque emittere. Cicero, explicat,
atque excute intelligentiam tuam. quoniam autem quae exten-
duntur perfectus uidentur, capiuntur explicare pro explanare,
atque ostendere. Idem, ut quaedam sibi concedantur, quo facilius
quae uolunt explicent. Item pro extrahere. Ouidius, atque ex-
plicat ense. & pro exhibere, proferre. Martialis. Explicat
& coenas uniat mensa duas. Idem, ut conuiuia sumptuosiora,
nigrae sordibus explicat monet. Ab hoc fit explicator, expli-
cator. & aduerbium explicite. Item explicator, explicatissi-
mus. explicatius. explicatissime. A plio autem compositum est
explio. nam plicare nectere est, & ueluti rugas facere. tra-
ctum a graeco πλέω, quod nectere est. a quo amplexor,
& complector dicta sunt, quasi circumnecto & con-
necto, & frequentatiua horum amplexor, & complexor, &
amplexus, & complexus nomina. Virgilius. scaeq; amplexor
limina portae. P'ynius. Post ducem, mutuumque comple-
xum ambo discessimus. Gellius, eumque amplexus atque exocu-
larus est. hinc etiam circumplector. Sallustius. cum montem un-
diq; circumplexus obsideret. & plexa, ligata. a quo perple-
xa, intricata, atque abstrusa. et perplexe aduerbium, hoc est im-
p'icite, inordinate. & perplexe figuratum, per quod ali-
ud auditur, aliud sentitur. Plautus. nec ullum uerbum fiet
perplexe. Plecto uero quod significat ferio, cuius passiuum
est plector, non a ποτὸ τὸ πλέω deducitur, quod est impli-
co (ut quidam ignari tradiderunt) sed a ποτὸ τὸ πλέω
ferio, a quo & πλέω dicitur, hoc est plagas, & πλέω
plectorum. Est autem plaga proprie percussio, uulnus,
uerber. Vir. p' agris; peremptu, tunsa per integrā soluntur
uiscera pelle. Hinc plagarius dicitur, qui hominem emittit, quae scit
liberū esse, & qui huiusmodi hominem sciens uendit, aut pro
seruo tenet. Item qui liberum emittit, uendit ue. Item qui seruo,

seruē ue per suadet, ut a domino, domina ue fugiat, uel eum,
eam ue inuito, uel insciente domino, domina ue celat, uinctū
habet, emittit, uendit ue. Dicitur plagarius, quod lego famia pla-
gis damnatus esset. Ex ipsa, plagaria, crimen, plagium uocatur.
Marta. impones plagario pudorem. Plagarium uocatur
furem librorum suorum, & illos tanquam suos tenentem. Per
metaphoram tamen plaga maiora retia uocantur, de quibus
supra diximus, quod plagus, hoc est foraminibus plena sunt,
Virg. Retia rara plagae. Item spatia ampla, uel caeli, uel ter-
rae, quae etiam tractus uocantur, et a graecis dicuntur climata.
Idem, Aetheria quos lapsa plaga Iouis ales aperto turbabat
caelo idem, in medio dirimit plagis solis iniqui. item plaga
grāde linteam est, de quo supra diximus, cuius diminutuum
est plagula. Aliquando etiam pars lecti est, aliquando totus le-
ctus. V arro, eburneis lectis, & plagis sigillatis. Plectrum ue-
ro instrumentum, quo fides pulsantur. Martia. Feruida ne tri-
to tibi pollice pulsula surgat Exorrenat docile guttula plectra
lyram. plectrum etiam dicitur calcitrare eneū, quod olim gallis
gallinae ad leuatur, dum inter se pugnant. A nostris ali-
quando pecten uocatur, quod graeci dicunt plectrum. A plio
autem composita sunt applico, quod significat adiuuare, ite
ut haereat, hoc est adnecto. Circumplio, circumnecto. Replio,
aliquando dissoluo. Plautus, replia ricam, atque extende. Ali-
quando rursus explio. Plyn. q' sepius idem replicasset, tandem
per suadet. Implio, innecto, inuoluo. Martialis, implicitam uiso
perdidit ille fugam. Aliquando orno. Plautus. implicat ad
spectu caput. supplico, rogo, precor. Plicari enim ueteres pre-
cando, & genua eius, cui precabantur, attingere solebant, ac
ad ea quasi adorantes manus edere. Ab hoc supplex dicitur,
qui ita precatur, & suppliciter aduerbium, & supplicatio
eiusmodi precatio, & supplicium, quod modo pro supplicatione
accipitur. Sallustius, in supplicijs deorum magnifici. Idem, non
uotis, neque supplicijs muliebribus deorum auxilia parantur,
sed uigilando, agendo, bene consulendo, prospera omnia ce-
dunt. modo pro cruciatio, & poena, quia supplices esse in de-
precanda poena homines consueuerunt. Virg. Spero etiam me-
dis, siquid pia nomina possunt, supplicia hauserunt scopulis.
Quidam tamen supplicio, non a plicando, sed a placando di-
ctum existimant, quasi supplio. unde subuolpacio, pro eo
quod est supplio. aliquando apud ueteres inuenitur coplio,
connectio. simul plio, a quo complex dicitur particeps sceleris,
& qui in eodem crimine ueluti connexus est. Item complicatio
nota significationis. item a plio fit duplio. triplicio. qua-
druplio. triplicio. ex quadruplex multipliciter. et siqua alia sunt
huiusmodi. Item poples pars pedis, quae genu opposita est, di-
cta quod post plitur. VMBRAS. Umbra est aer carens
sole, quod sit alicuius corporis obiectu, praesertim nubium,
unde quidam a ποτὸ τὸ μῆρας, quod imber est, umbram uo-
cantur existimant, quod omnes umbrae humidae sunt. Item
umbræ dicuntur, quas faciunt pictores, ut imagines, quae pla-
nae sunt, solidae uideantur, quod dicunt adumbrare, a quo
adumbrare aliquando pro ornare accipitur. Inumbrare uero
& obumbrare est tegendo umbram facere, & quod dicitur
opacare. per metaphoram tamen ponitur pro tueri, atque defen-
dere, quae traclatio ab arboribus sumpta est, Vir. et magnū
reginae nomen obumbrat. Ab umbra umbrosum dicimus, opa-
cum. umbratilem uero, qui umbra detentus est, ut uita umbra
tilis dicitur umbra, atque otio marcescens. Item umbrifer lucus
dicitur ab umbra ferenda. Umbrae etiam inferiorum imagi-
nes uocantur. Virg. Umbrae hic locus est, somni, noctisque
sopore corpora uina nefas, stygiae uellare carina. Item umbræ
in neptunalibus caue frondeae dicebantur. Ab umbra dimi-

nutium fit umbella. Item umbria, quod ea regio propter alti-
tudinem montium, & uiciniam Apennini umbrosa sit, qua-
uis aliqui a ποτὸ τὸ μῆρας potius, hoc est ab imbre nomina-
tam uolunt, quod Umbri omnium Italiae populoru antiquis-
sime inundatione terrarum imbris superfuisse credantur.
Est autem umbria, quae ab Apennino, ac etiam ultra inci-
piens usque ad sinum adriaticum extenditur. multis praecleara
ueterissimis oppidis. sed in primis Sentino meo, et Fano for-
tune, quorum hoc in Adriatici litore inter Senogalliam, ac Pi-
saurum, non longe a Metauro amne situm est, illud ad octa-
uum lapidem ab Apennino. propter flumen Sentinum, felix
uerumque & locorum amoenitate, & frugum copia, & homi-
num ingenijs. Nec immerito alterum a fortunae felicitate no-
men habet, alterum ab acumine, ac subtilitate ingenij. uete-
res enim Sentinare dixerunt satagere, ac subtiliter periculum
euitare, a sentina nauis, quam quisque, ut aqua liberet, euacua-
re contendit. Caecilius, capit consilium, postquam Sentinat satis-
mihi quidem, ueriusque oppidi inuicidissima cogitatio est, in al-
tero conceptus, in altero natus, in utroque educatus, utriusque
sum, utriusque est mihi solum, propter quod non immerito, ma-
alij Fanensem, alij Sentinatem uocant, par mihi ergo utroque
caritas est, par beneuolentia. Ab umbra umbri dicitur um-
briae populi, colonij. DIFFVSAS. Sparsas. Diffun-
dere enim spargere est, quod a fundo componitur. Proprie au-
tem fundere liquefacere est, unde metalla dicuntur fusa, hoc est
liquifacita. Ply. fuso, ac super iniecto plumbo. & fusile, quod
fundi potest, sicut ductile quod potest duci, atque extendi, & fu-
sorum uas, in quo metalla funduntur, hoc est liquefunt. &
fusores, qui fundunt. & ars fusoria, ars fundendi, miscendi,
& transmutandi; metalla, in qua multi ludibrio habiti sunt, qui
dum cupiunt ditiores fieri ad inopiae redacti sunt, tribus ta-
tum rebus se salicet, & stultitia, & fuligine diuites. Quoni-
am uero quae fusa, ac liquida sunt, spargi solent, fundere pro
spargere frequentissime usurpamus. Claudianus, & pessima
fudit uina cadis. Apuleius. lachrymulā fudit. Veteres tamen
fundere, & uergere in sacris ita accipiebant, ut fundere esse
supina manus libare, quod fiebat in sacris superis. Vergere au-
tem conuersa manu in sinistram partem, ita fundere, ut pate-
ra conuertatur, quod inferis in sacris fiebat, hoc autem ad ex-
ploratorem uictoriarum pertinebat, etenim, si non stupis-
sent, aptissima iudicabatur. Fundere etiam per metaphoram
pro sternere accipimus. Virg. quam septem ingentia uictor Cor-
pora fundat humi. aliquando pro abundanter praebere. Idem
ipsa tibi blandos fundens curabula flores. nonnunquam pro
profigere. Sallustius, bis fufos milites. Virg. Illi etiam, siquos
obscura nocte per umbram Eudimus istidij, totaque agatunium
urbe. A fundo, cum spargo significat. futile uas dictum latissi-
mi oris, ex altera parte arctum, quod situm positum effunde-
batur. Vtebatur eo in sacris deae Vestae. a quo futiles dicti, qui
continere tacenda non possunt, sed ea effundunt. & future ef-
fluere, a quo effutire imprudenter, & mendaciter loqui. A pu-
le. leuis homo, & futilis, ac rimarum plenus. Teren. Verum
istoc de nomine eo perperam olim dixi, ne uos forte imprudē-
tes foris effutiretis. Item futile, & futiler aduerbia. Ennius,
ut quod factum est futile, amia nos feramus forbit. Futuere
quoque obscenum uerbum hinc declinatum est, cum nihil ali-
ud sit, quam semen, hoc est genituram effundere. Futuere uero
arguere est, unde fit confutare, & refutare, a quibus confuta-
tio, et refutatio, hoc est redargutio eorum, quae ab aduersario
dicta sunt. Interdum tamen ueteres confutare pro commoue-
re posuerunt. Titinnius, cocus magnū ahenum, quando feruit,
paruula confutat trua. interdum pro confundere. Teren. Confu-

tauit uerbis admodum iratum patrem. Sed hæc à fando potius d. ducta existimant. a. litera in. u. conuersa, ut resutare sit, facta, hoc est ducta redarguere. Cato fuitaui usus est, pro sapienter fuit. Item à fundo infundibulum, quod est instrumentum, quo in uas, liquores infunduntur. Idem, in cella olearia hæc opus sunt. Doli. olearia. et opercula. Sestarium clarium unum. Labellum unum infundibulum. a duo, si ongræ dua. et funda, quod modo genus retis est, quod in orbem spargitur, dicitur; alio nomine reticulum. Virgilius. funda iam urberet amnem, modo saculum, siue marsupium in modum retis fictum, in quo pecunia, et alia geruntur. Macrobius solebat descendenti à palatio Cæsari honorificum aliquod epigramma porrigere græculus, id est scripsit sepe fecisset, rursumque cum idem factum uidisset Augurinus, breue græcum manu sua in charta exarauit epigramma. Pergenti deinde ad se obuiam misit, ille legendo, laudare, mirari, tam uoce, quam uultu. Cumque accessisset ad sellam, demissa infundam pauperem manu. p. u. cor denarios protulit, quos principi daret. Adiectus hic sermo in xta d. u. r. x. i. v. e. s. e. s. a. s. i. d. e. i. o. n. e. i. s. t. o. u. r. hoc est. Non secunda fortunam tuam Augurine, si plus habuisset, plus dedisset. Secuto omnium risu, dispensator in Cæsari uocauit, et se iertina genum millia numerari græculo iussit. Dicitur hoc saculi genus etiam reticulum. Horatius, et reticulū panis uenales inter onusto. Forte uehas humero. Marsupium saculum esse ad tenendas pecunias Cato ostendit. et quod proficuum est, maiorem curā habere nos Marsupij nosiri, quā uita nostræ. Modo circulus ex auro siue alio metallo, quo gemmæ ita nectuntur, ut aurum non nisi argentes amplectantur. Plynus. Heteri iustam proprio, uti arbor, cognomine, uelut è multis eiusdem generis composita gemmis. Quamobrem præstantiores funda clauduntur, id est patentes, nec præter quam argentes auro amplectente. Idem funda includuntur spicæ, cæteris subijciuntur auri. alchum. Funda etiam instrumentum est è funiculo factum, quo funduntur, hoc est iactantur lapides. Terentius. nimis uellem fundam tibi dari, quo illos ex oculis cæderes. Ab hac funditores uocati, qui fundis magnis dimittant. Sallustius, ipse cum expeditis cohortibus, dehinc funditorum, et sagittariorum delecta manu. Item à fundo fuscum aduerbium, hoc est sparsim, et fuscus, quo nent mulieres, quod, dum trahitur uolendo, quasi liquefieri uideatur. propter quod græci Cricon herbam, ex qua propter gracilitatem, et rigiditatem oculis, antiquæ mulieres color facere solebant, et tractylida uocant, quod ex ea fuscus liqueat. Græci enim traxantur fuscum dicunt, uelut liquari, hæc herba ex a. n. i. leatatum genere est, talis ignota. Aegyptij ex ea oleum faciunt, semen eius candidum est, et grande, amarumque. Item fundis, quia fundit quotquot annis multæ, et fundum, quod proprie est ima pars uniuersusque rei, quæ aliquid in se liquore continet, uel ad continendum facta sit, ut doli. nauis. al. uei. fluminis. lacus. maris. à quo fit fundamentum, et aduerbium funditus, hoc est à fundo, sicut caelitus à caelo. et profundus, quod proprie in. um significat, ut profundum mare, dictum, quod porro habeat fundum, aliquando tamen ponitur pro alto. Virgilius. Ni faciat maria, ac terras, caelumque profundum. Quippe ferant rapidi. Ab hoc profundior profundissimus, profundius, profunde, profundius, profundissimo aduerbia, et fuscina tridens Nepunni, hoc est telum trisulcum piscatorium, quod fundonantia capi. et etiam uentarij in gladiatorijs ludis utebantur. Imuenalis. Uiderat hoc monstrum uniatu fuscina Gracchi. Eius diminutium est fuscinula, et fundo fundas, quod est firmo, et quasi fundamentum factio. stabilio. transferuntur ad inoporalia, Quintilianus. funda

tam paternis, uitisq; opibus domum. Ab hoc effundare dicitur à fundo euertere. Cæcilius. resp. amisso, et effundato pulcherrimo non paruum fecerat iacturam. Fundamenta uero iacere, è quali acq; fundamenta facere, et quasi rei dare principium. Suetonius, in ara capitolina noua domus fundamenta iecit. Sed hoc quoque ad inoporalia transferunt. Cicero, in quo templo, quantum in me fuit, ieci fundamenta pacis. Ab hoc fundatio deducitur, et fundator, et fundamen, et fundamentum. A fundo fundis composita sunt, circumfundo, quod est circumcirca aspergo, Apuleius. Atque colicore stabulum omne circumfundit. Offundit, quod est iniicio. Cicero. Hic error, et hæc doctorum animus offensa caligo est. Perfundo, confert ergo. Ouidius. Perfuditque genas lachrymis. Effundo, spargo. Vltimus. Totamque effudit fideliam, hoc est sparsit quicquid in fidelia erat. Fidelia enim uas erat summi uarijs aptum usibus. Idem, nulli congratulem, plenam faciam tibi fideiam. Hinc per metaphoram effundere capitur pro emittere. Virgilius. Runtque effusi carere currus. Item proficere, proficere. Sallustius. Iussu, ac proficato pedatui paulatim retrocedere ceperunt. V. et res etiam effusas pro effusis dixere, sicut merita pro meritis. Profundo supra modum expendo. A quo profusus dicitur, qui supra modum sumptuosus est. Terentius. profundat, pcreat, nihil ad me attinet. Aliquando tamen profusus ponitur pro eo, quod est abiectus, iacens. Plautus. profusus. squalens. sordidus. ab omnibus derelictus. Refundo, quod est recendo. Seneca, id erat non tam accipere beneficium, quam refundere. Proprie tamen refundere est, quod sparsum erat, restituere. Idem. quicquid deerit ex meo refundam. Capitur aliquando pro euenire. I. l. ynius. Quod h. sterna crapula ingurgitauerat, palmam refundit. Infundo, quod est liquidum aliquod, ut puta aquam, uinum, o. eum iniicio. Apicius, o. eum infundito, ad ignem liquato, pip. r. addito. Superfundo, liquidi aliquid superaddo. Plynus. res. n. e. m. o. m. e. n. u. m. cum aceto superinfundito. Suffundo, extrinsecus fundo, cum infundo potius de interiore parte dicitur. Virgilius. At si uirgineum suffunderit ore rulo rem, Venus erit. hinc fit suffusio, qui morbus est oculorum, uulgo cataractam uocant, hæc paracentesi curatur. Est autem παρακταρσισ, que manu fit à chirurgo dum curari aliter morbus non possunt. iunguntur prius locis. deinde uel acis, uel h. amulibus infigitur, idque paracentesi dicitur. Suffundere uero subijcere est, à quo suffundatum subiectum dicitur, tractum à fundamento. V. arro, qui in domibus lateritijs pulululum modo lapidibus suffundatur, ut humorum fugerent habitabant. Confundo, per turbo, confuto, opprimo. Plyn. et si miscantur facile confundunt colorem. Seneca, facile hoc modo aduersarium confundi. Item à fundo funis deducitur, quod dum trahitur, atque attenuatur linum fundi uideatur. Ab hoc fit diminutivum funiculus, et funalia, hoc est cerei, quod ante usum p. pyri funes circumdatos habere ueteres solebat, et ab hoc funus, quod incensi funes mortuis præferebantur. Funus proprie est pompa illa, que fit in exequijs mortuorum. Ennius, nemo me lachrymis deoret, nec funera fletu fixit. Aliquando tamen ponitur funus pro morte. Vir. Nec moritura tenet crudeli funere Dido. Aliquando pro caduere. Terentius, effertur funus. Nonnunquam pro sepulchro. Vir. ergo instauramus Polydoro funus. Hinc funerare, sepelire est, et funerare dicitur mulieres, ad quas pertinet funus, ut pote soror, et mater. Idem, nec te tua funera mater protexi, pressitue oculos, aut uulnera laui, et funebre, quod ad funus pertinet. Vnde funebri pompa dicitur. Quintilianus. Quid sibi uelit ille funebrium longus ordo pompæ. Nam pompa græca uox est, significatque apparatus solene cum ostentatione, et specte quadam

triumphi, unde et τριουφάειν græci triumphare dicunt. Hinc et funerum, et ludorum, ac spectaculorum pompæ dicuntur. Cicero. sed iam è pompa in ueram aciem descendamus. et funera ia, quicquid ad exequias pertinet, et funebres tibie, quibus in funere cænebantur, quas si amni audire putabatur illicitum. et funestum, funere inquinatum. à quo fit funesto uerbum, cuius passivum est funestor. et funestata domus dicitur, que aliquo funere afficta est. Plautus. paternam funestati domum. funestare etiam quandoque pro cruentare accipitur. et funestum pro mortifero, et cruento. Seneca, uox illa funesta reipublice, hoc est cruenta, mortifera. Fungor quoque nonnulli quasi funus ago dictum existimant, proprie enim fungi finire est, unde uita functus dicitur, qui finit uitam, hoc est mortem obiit. cuius significationis et ab hoc compositum est defunctus, Virgilius. O tandem magnis pelagi defuncte periculis, hoc est qui finit, et euasisti pericula. Titus Linius. Defuncta morbis corpora salubriora esse inapere, hoc est, corpora, que finiuntur, et euasunt morbos. Legitur et defunctus per se, hoc est mortuus, et defunctus morte, hoc est qui mortem obiit. Acapinus tamen frequenter fungor pro eo, quod est officium, ac munus ago. ut fungor magistratu. fungor prætoris. fungor iuratione. fungor officio mihi delegato. fungor munere iudicis, et familia. Fungum etiam, sunt, qui à finire agendo uocatum existimant, quod periculosissimum sit uescantibus, tum præsertim, cum uel caligaris clauis, uel calybis rubigo, aut panis aliquis mar. or. affuerit, aut si serpens primo patentes adh. uerit. Hic usus est totas aliquando familias perimere. sic extinctum tradunt Amemum Serenum præfectum Neronis uigilum, et Tribunos, ac Centuriones quosque, qui cum eo in conuiuio fuere, ut mirum sit tantum ancipitis cibi esse uoluptatem. Plura autem fungorum genera memorantur. In primis Boletus, ob id maxime toto orbe notissimus, quod eo extinctus est Tribunus Claudius, dato in eo ueneno à coniuge Agrippina (ut quidam uolunt) quod eius cibi uicissimus est, ut alij ab Aloto spadone prægustatore, dum in ara epularetur cum sacerdotibus, iussu eiusdem Agrippine, consilio Lonicæ maleficæ, auxilio Xenophonis medici. Plynus. optimus quidem cibus est Boletus, sed immenso exemplo in crimine adductus, ueneno Claudio principi per hanc occasionem à coniuge dato Agrippina. Quo facto, illa terris uenenum alterum, sibi que ante omnes Neronem suum dedit. Optimus hic esse inter fungos à ueteribus putabatur. Imuenalis; Vilibus anipites fungi ponentur aridis, Boletus domino, sed qualem Claudius edit, ante illum uxoris, post quem nil amplius edit. Martialis. Dic mihi quis furor est turba spectante uocata Solus Boletus Cæliane uoras. Quid dignum tanto, uentri que leg; prætor. Boletum, qualem Claudius edit, edas. Hic ita nascitur, uolua prius in terra gignitur, ipse postea in uolua, seu in ouo luteum, et tunica eius in cibo par gratia, dum infans est Boletus, rumpitur illa hoc nascente, mox in pediculo totum corpus absumitur oriatur, o. tiditque intra septimum diem. Cæteris fungis lentior natura. origo ferè omnibus ex pituitate arborum. tunc olim existimati sunt Russi, et minus diluio rubore, quam Boleti. proximi que candidi sunt, et in pediculo uelut apicem fanæ habent. Post hos qui in infriori, et con. au. parte rufescunt, superiori parte candorem habentes, uulgo, quod in pratis nascuntur, pratenses appellati sequuntur deinde suilli, genus uenenis accommodatissimum, et qui tota sepe conuiuia intercomerunt. Tutiores aridi. in plerisque enim Italiae partibus stantur. Sunt præterea, et ab oui figura, uati dicti, et à spongæ similitudine, spongoli, et à digitis, digitelli, et à porrigine, porriginosi, et

qui sine pediculo nascuntur, quasi tuberibus similes, nisi quod sunt candidissimi, peccice multarum præterea arborum fungus sunt, non ita permittos, præsertim qui fiunt ex fico, ferula. fago. robore. cupressu. sambuco. castanea in primis præstantes gignit, et omnium maximos, ut fungus unus pluribus sufficit conuiujs, lacrimas uocant, quod lacinosi sint, et uisu quoque uoluptatem afferant. Sed omnes odore simul ac sapore, et innocentia superant, qui è spinarum radicibus uere nascuntur, spineoli propterea, à plerisque etiam prunoli uocati, ignoti prorsus ueteribus, quod certe inter tot quæ irritamenta mirandum est. Commendantur etiam qui ex cardorum radicibus autumno nascuntur, Cardeoli ex argumento nominati, ipsi quoque inter primos immo cui. Tutiores putant fieri quosque fungos, si cum carne coquantur, aut cum pediculo piri. Item si pira confestim sumantur, uel si coquantur in aceto. Est et aliud mirabile fungi genus, quod ex lapide nascitur, quem Lynceum uocant. Est inter animalia ex luporum aruariorum genere, quod Lynx uocatur, maculoso tergo, de quo Virgilius. Et maculose tegmine Lynx, huius animalis urina coire in duriciem calcui manifestum est, quod Lynx præsentibus inuidia humani generis, ne ea egeries in nostrum transeat usum, egestum liquorem statim arenarum tunulis contegit. Imuentus hic lapis, sub terra, quasi planta oculatur. In scititate aqua rigatur, nascuntur ex eo fungi paulatim crescentes plures simul, et in cibo sapidissimi, et dolori renum, ac frangendo, educendoque calculo mirifice utiles. Dum fungi scinduntur, pars pediculi, que fixa in lapide remanet, spatio temporis lapidescit. Sic augetur continue lapis, et plures quotannis fungos germinat. Ignorauerunt hoc ueteres. et tantum uigini ex Lyncei urina lapillum quendam scripserunt eilem dolori renum, que Lynceurium uocant. Theophrastus lapidem hunc fuscino simile esse colore, et appropinquantia simul, ter attrahere magno errore affirmat. Agricon quoque fungus est in arboribus nascens circa Bosphorū, colore candido, et in Gallia, sed quod in Gallia nascitur, infirmus habetur. Sunt etiam quarundam arborum fungi magnitudine, duritia, et æqualitate quadam insignes, quibus pro strigilibus utuntur præsertim, qui calnam criminibus nudâ gerunt. item alij, quibus utuntur aridis pro fumibus, ignem in ijs uel attritu ignorum, uel ex assu lapidum, quos ob id ignarios uocant, concipientes. in lucernis quoque, atque candelis uiri sepe ueneno fungos crinnus, quos futuri imbris indices esse commemorant. Virgilius. Nec nocturna quidem carpentes pensa puellæ. Nesciunt hyemem, testa cum ardente uiderent Santillare oleum, et putres concretere fungos. Item fungi sepe in ano nascuntur, hoc est uelut a quadam quam simillima fungus, humida semper, et odore admodum foedo, quæ si hyems sit gelida, si aliud tempus frigida aqua fouentur, deinde squama aeris cum fuligine, et calce inspergatur, et si hac ratione non tolluntur, scinduntur prius, deinde candenti ferro aduruntur. A fungo fit fungosus adiectiuum, quem admodum à spongia spongiosus, significatque rarum, et leuem ad similitudinem fungis. Plynus. Est calamus crassiore, longo, et tenui foramine, humectatum fungosa replet medulla. ab hoc Fungositas dicitur. idem, tota fungositas derasa. REDDITA ROMA SIBI EST. Restituta est Roma in libertatem, nam quæ prius Neroni subiecta erat, te præside sua facta est, hoc est libera, nec alteri parens, quæ sibi. ROMA. Roma urbs Italiae regna urbium, tunc mundi caput. hæc paruum ab initio oppidum fuit. à iuuentute latina Valens appellatum, quod cum Euander ad ea ueniens loca extendisset, seruata impositi prius nominis significatione, Romam uincupauit, siquidem græci ῥώμη robur appellant. Alij uolunt Tro-

a. apta quosdam ex Achiuis in ea loca, ubi nunc Roma est de uenisse per Tyberim, deinde suadente nobilissima captiuam, cui Rome nomen erat, in uentis nauibus possisse sedere, et struere oppido, Romam ab ea uocasse. Nonnulli tradunt Romam non captiuam fuisse, sed Asinio natam. Acne. neptem, hanc appellationis causam extitisse. Sunt qui a Romulo conditore uocatum Romam existimant, idco autem Romam potius quam Ronulam appellari hunc uoluisse, ut ampliori uocabulo profferiora patrie sue ominaretur. si ite et aliud huic urbi Latium nomen, sed exprimere id arcanis ceremoniarum nefas habuit. Quapropter cum Valerius Soranus contra interdictum id eloqui ausus fuisset, mox peremptus dedit poenas. Causam autem, cur et urbis, et eius dei in cuius tutela urbs erat, ignorari nomen Romani uoluerunt, hanc tradunt, quod ipsi arcuum hunc morem habebant, ut cum obsiderent urbem aliquam hostium, iamque ipsam capi posse confiderent, certo carmine eio. xrent tutelares deos, uel quod aliter capi urbem posse non crederent, uel quod, si possit, uas, exciterent deos habere captiuos. Idco igitur ocula esse et deorum, et urbis nomina uoluerunt, ne quod ipsi facerent, ab alijs paterentur. Carmen autem, quo ipsi utebantur, erat huiusmodi. Si Deus, si dea est, cui populus, ciuitasque Carthaginensis est in tutela, reque maxime ille, qui huius urbis, populiq; tutelam recepit precor, uenerorq; ueniamq; a uobis peto, ut uos populum, ciuitatemque Carthaginensem deseratis. lo. z. templi sacra, urbemq; corum relinquatis. absq; his abeatis, eisq; populoq; et ciuitati meam, formidinem iniiciatis, proditiq; Romam ad me, meoq; ueniat, nostraq; uobis loca, templi, sacra, urbs acceptor, probatorq; sit. mihi quoq; populoq; Romano, militibusq; meis prepositi sitis, ut sciamus, intelligamusq; si ita se eritis, uoueo uobis templa, ludosq; facturum. Tutelarem Romanorum alij Iouem esse crediderunt alij Lunam, alij opem consuiam, alij Anzeroniam, cui sacrificatur ad xli. Calen. Ianuarij, cuius simulacrum ob hoc maxime stilitium, obligato, obignatoq; ore fingebatur. Huius urbis ambitum diuisis temporibus uarium fuisse auctoris prodiderunt. scribit P. ynius diui Vespasiani temporibus nulli passuum tredecim, et ducentos urbis ambitum fuisse. Plautus autem Vopiscus tradit Aurelium imperatorem ambitum urbis, ad triginta millia passuum ampliaste. Romulus autem a Romula arbore appellatus est, sub qua Romulus, et Remus pueri inueniunt, quem a modum superius ostendimus. Alij uerumq; a robore, hoc est a d. d. n. i. u. u. appellatos uolunt. A Romulo Romuli a tribus dicta, quod ex eo agro censu batur, quem Romulus ex Veientibus aperat. A Roma uero Romanus dicitur, qui et a Romulo appellatur Romulida. et Romulea urbs ab eodem Roma uocatur. Item Romulea aliquando pro Romana accipitur. Romana porta a Sabinis apud Romanam appellata est, quod per eam proximus ris aditus esset.

REDDITA. Restituta. Proprie enim reddere est accipere, uel ablatum restituere. Terentius. Siquis quid reddit, magna est habenda gratia. Interdum tamen Reddo pro do accipitur. Plautus tibi et go rationem reddam. Virgilius. regnorum reddita cessit pari Heleno. Quintilianus. Si uerum est post inuenerabilis annos reddi rursus alias corporibus animas rursus reddi hoc est iterum dari. Hinc Celsus iuriscultus reddendi uerbum inquit, quoniam figuratiuam habet retradandi, accipit tamen et per se dandi significationem. Nam quod aliqui dicunt reddo literas idem est, quod do literas, falsum est. etenim cum reddo literas dicimus, non do literas significamus, sed restituo, quoniam is, cui datus literas, quasi restituere illi uidetur, ad quem datus, reddo etiam uer-

bum sacerdotale e. reddi enim extra dicebantur, cum probata, et electa arca superponerentur. Virgilius, Lanabus, et pandus fumantia reddimus extra. Aliquando reddo accipitur pro repono. Plautus. Tempus uenit, anstruunt tegulas, imbricesq; ibi dominus indiligens reddere alius uoluit. A reddo redditus dicitur, qui proprie sunt proventus agrorum, quamuis per translationem pro omni prouentu ponatur. Reddo a do uerbo declinatur. Dare proprie tril uere est. Virgilius, da propriam Timbræ domum. Aliquando pro exhibere ponitur. Terentius. namq; ei uiam coenam, atq; eius amicitibus dedi. Nonnunquam facere. Virgilius. tu das epulis accumbere d. u. m. Interdum dicere. Idem. sed tamen iste deus qui sita Tyre nobis. Quadoq; ascribere. Cicero. ego que tu sine Verre commisit, Verri crimini daturus sum. Sæpe etiam profuturum. Martialis. Casta igitur nulla est, castæ sunt mille, quid ergo casta facit, non dat, non tamen illa neget. Illud notandum, quod datus aliam literas tanquam tabellario per eum ad alium perferendas datus ad aliquem, cum ad eum perferri uolumus. Aliquando uerumq; coniungitur. Sallustius. Vulturio literas ad Catilinam datus cui literæ datur, si perfert, reddere literas dicitur, ut paulo ante ostendimus. Is uero, ad quem datur, accipere. Item dare potestatem plus est, quam facere potestatem. Etenim facere potestatem, est aliquid permittere. Cicero. fecit ei potestatem legendi literas, quas a Trebatio acceperat, hoc est permisit, ut legret literas. Dare uero potestatem, est rem prorsus alterius arbitrio permittere. Plynus. Ut qui suarum omnium rerum potestatem auanoio dederat. Paulus iur. sanctus cum quoq; dedisse affirmat, qui aliquid compensauit, aut permutauit. dare fidem non est credere, ut perierit, indocti existimant. Hoc enim habere fidem dicitur, hoc est credere. itatem. sed dare fidem est aliquid sancte promittere. Terentius. grauida q; facta si iam dat sibi uxorem fore hanc. Virgilius. accipe, daq; fidem, hoc est ampe romissioem a me, et tu similiter mihi sancte promitte. Aliquando tamen accipere fidem, est accipere creditam, in hoc est mereri, ut credatur. Martialis. Iunctam Pasiphæaen dicitæo credite Tauro Vidimus, accipit fabula prisca fidem. superioris uero exemplum ponit Quintilianus. fidem habes hominibus, quos mentiri alius affirmat, id est credulitate præstas. Plynus. cur enim uerbis eius non sit fides habenda. Ab aliquo uero habere fidem est habere promissionem alius rei fide firmatam. Terentius. ait, si fidem habet, se iri prepositum tibi apud me. Si fidem habeat inquit, hoc est, si fidem accipiat a me, et si ei fidem dem, ac sancte promittam. Alia quoq; a do composita sunt addo. quod est aduicio aduigo. A quo superaddo. Additus tamen apud ueteres accipiebatur pro inimico. Virgilius. nec Teucriis addita iuno vsquam aberit, Cirando, cir. no Sallustius, circumdatus militibus salus mox occupauit. obdo, elaudo, Terentius. Desulo hostium obdo. Perdo, amitto. Per enim prepositio, cum per se est, localem et temporalem significationem habet, ut per medium forum, et per medium diem, et per fortitudinem adeptus est premium, ubi fortitudo, quasi locus premium ostenditur. Aliquando est iurandi, ut per Iouem, et per Pol, quod per pollucem significat. interdum obtestandi. Virgilius. Per te, per qui te talem genuere parentes. Idem, Per ego has lachrymas, dextramq; tuam te, Per comubia nostra, per inceptos hymenæos. Nonnunquam medium quendam, et quasi intercessorem significat, ut per amicos meos obtinui, per me metipsum feci, quasi me ipso medio. In compositione uero aliquando abnegat, ut pfidus, piurus, q. fide et iustitiam frigit. Aliquando significat in terit, et usq; ad finem. Lactantius, non inuis se petere, ut si quis erit, qui in aditum in hac, si legit perlegat,

hoc est, usq; ad finem legat. Cicero, nuntius ille, qui literas accepit, non pertulit. Seneca, Leue est miserias ferre, pferre est græue, hoc est aliquo tpe i miseris esse, leue est. sed in his usq; ad finem uite persuerare, est græue. Martia. Nam uigilare leue est, per uigilare græue. Hinc agere reum, est in aliquem inquirere, et accusare. Peragere reum, est usq; ad finem agere, hoc est condemnare. Quandoq; significat per medium. unde Pellucidum dicimus, per cuius meam fulgor emanat. Per spicuum per cuius medium uidemus, ut aqua, glacies, crystallus. sed pellucidum magis ad corporalia pertinet. Per spicuum ad corporalia. Plautus. ita is pellucet, quasi laterna puita. Plyn. Tam claras, perspicuasq; sententias. Hæc tamen apud auctores confunduntur. per unum pro ualde accipitur, ut pergræue, permagnus. Cicero, pergræue mihi uisum est. et, si addatur, quam, significat maxime, ut perquam bonus, id est optimus, perquam magnus, id est maximus. Est etiam quando per pro nimis uehementer accipitur, factiq; significationem uocabuli perne a simplici suo diuertit, et in malam partem accipitur, ut pertinax, nimis tenax, quod significat duram, et inexorabilem, atq; obstinatum. Pernix, qui nimium nititur, unde aliquando accipitur pro celeri. Virgilius. et ipse iubam ceruice effundit equina. Coniugis aduena pernix Saturnus. Aliquando nimis persuerans. Difficilisq; pernicitas a uelocitate, quod alteri sit celeritatis, alterum patientissimæ persuerantia. Idem, et inter dura iacet pernix instrato saxa cubili. Per fugi, q. nimium fugi, hoc est qui ad hostes fugit. Peruersus, qui nimis uersatur in malo. Peruersus nimis inatus, qui ira, ac furore accensus est. Perpassus, qui nimis, et cum labore, ac dolore passus est. Perdo ergo dicitur, quasi nimis do. Nam qui nimis dat, q. quid habebat amittit. Accipitur etiam aliquando pro peruenio, quoniam que amittuntur, quasi mortua nobis esse uidentur. Terentium te perdat. Ab hoc perditus dicitur, qui interit uisus, et recuperari non potest, si ut perditæ res, que amissa est. Idem, diu uestra fide hominē perditū, mserumq;. Cicero, si uū crudelitate, perditum, luxuria, uisus omnibus contummatum. Veteres pro perdo perduo dixerunt, a quo perduxo. Plautus. Dij te, deaq; omnes perduxine cum isto homine. A perdo fit de perdo, unde Caius iuriscultus scribit de perditu dicit, quod in natura rerum esse desit. Diminutum uero, quod usu rapit est. Item a do componitur trado eiusdem ferē cum suo simplici significatione. Abdo, quod est reuendo. Apud eius, aris abditæ nubibus. Abditus ueteres abditos appellabant. Abdomē sumē dicitur, quod abditum sit. A poens tamen aliquando pro larido ponitur, hoc est peringui duro. Iuue. Montani quoq; uenter adest abdomine tardus. Item dedo, quod est imperpetuum do, et ita differt a do, quod proprie damus animo repetendi deditus, in perpetuum datus, unde dedere se hostibus dicimus, qui sese in hostium potestate tradit, et traditio ipsi, deditio dicitur, et qui se ita tradunt, uocantur dediti. Aliquando tamen dedo accipitur pro do. Terentius. Verberibus te castum in pistrinum D. u. e. dedam. et dedito opera dicitur pro eo qd est data opera, hoc est de industria. Pompei is Festus, deditum interpretatur ualde datum. Item Androsi, quod proprie significat quicquid alicui ex aduerso datur. Nam atri græca prepositio in compositione, pro, uel contra significat, unde Antisthenes dicit, et Antilogia, quasi contraria oratio, et Antiphrasis, quod sit sensus sermone contrarij, ut cum bellum dicimus, quia minime bonum et Antiphrasis, quando casti ponitur pro casti. et Antithesis, quod nonnulli obiectum interretati sunt, et Antitheton contra se positum, et Antonomasi, quando nomen pro nomine ponitur, ut in dia genis, et per Mergarius. Antidosis ergo, quod com-

era aliquid datum est. sed hoc a græco potius, hoc est a dōri deriuatum uideri potest. de quo paulopost dicemus. Item edo cum primam syllabam producit, quod est emitto, quasi extra do. Unde edere libros dicimus, edere opus publicum, a quo editio, hoc est publicatio. Aliquando tamen auctores edo uisurpant pro produo, et pario. Vir. Nec nostri generis puerum, nec sanguinis adunt. Ab hoc edita loca, uocantur alta, et sese adentia, hoc est ostendētia, scribiturq; cum diphthongo ad differentiam alterius edo, quod est amodo dictum a græco edo, quod est u. scōr. huius supinum est esum, a quo esito frequenterium. Cellius, uidetur autē de Cyano non citato causa erroris fuisse. et esurio, quod est cupio edere. Quintilianus. Pater filios esurit. Martialis. Esurit magis, quo magis est dominus. Esurientes edendi auiditas appellatur, et minus est, q. fimes, quæ ex defectu annonæ prouenit. Plyn. iustum Nili in crementum est cubitorū sexdecim in duodecim cubitis prouentia fime sentit. in tredecim etiam uero esurit. quatuordecim cubita hilaritatem afferunt. quindecim securitatem, sexdecim delitiam. Eæ quomodo fime ex summa sterilitate ostendit prouenire, quæ ex media sequitur. ex mediocri uero sterilitate esurire, quæ oritur ex paritate, quæ et esurire dicitur. Martialis. quam facit esuritionem. et esurigo. Varro, quod libere licet acubium aat do, quod esurigo fieret, edebat uosias. Verba in rio desiderium quoddam significare uidentur, ut pariturio cupio parere. Conatur. o cupio conare. Cicero aliquando dolor populi Romani pariat, quod iam diu parturit. Martialis. in omnibus uacerra, quod conuulsiuibus consumit horas, et die tunc sedet, conatur. uacerra, non conatur. Aliquando tamen huiusmodi uerba a suis primitiuis non differunt, ut Saturnio, idem est, quod satto, et non modo de aquis dicitur, sed etia de herbis, ceterisq; sua sunt ubertim nascentibus, quamuis scatebra, et scaturio, et scaturies, tantum dicitur, siq; ebullitio aquæ surgentis, unde etiam uasa estuantia scaturire dicuntur. Scaturies etiam modus matule est, ut Varro testatur. ab eodem edo Adedo deducatur, quod significat cōsumo. Virgilius. Nam sepe fauos ignotus adedu stellio. nam edo quoq; pro consumo accipitur. Et adest consumptū dicimus. Item edacitas, quod significat ingluuiem, edax pro manducatione, hoc est uoracæ. et consumptore huiusmodi enim homines a ueteribus manducatores, et manduci, a manducado, et a mandendo mandones, qui et mansuti, hoc est edaces, a ueteribus dicebantur. Martialis effigies in pompa antiquorum inter ceteras ridiculas, et formidolosos imaginis ire solebat, magnis malis, ac late debitis. et ingentem dentibus sonitum faciens. Plautus, quid si ad ludos me pro manduco loce me edones quoque ab edendo uocantur, sicut a dō rō pōzō, quod est edo, dicuntur Phagones, uroq; uitur Plautus. Item ab edo ador, quasi edor, farri genus, edor quondam appellatum, de quo inferius dicemus. Item predo uehementer edo, a quo fit peredia ipsa comestio, sicut bibesia ipsa bibitio. prædium, quasi preedium, de quo inferius dicemus, quibus frequenter uitur Plautus. Item exedo, quod est consumo. Item obedo, quod similiter modo pro consumo accipitur. unde Obesum dicitur gracile, exile. Neuius, corpore, pectorisq; undiq; obeso, ac merito exoso, terdi ignio senis. modo pro comedo, a quo Obesum pro uberi, et crasso accipimus. Virgilius, Argunimq; caput, breuis alius ob esq; tergi. Cato, edusam et Pontinā uocauit deas præsidēs puerorū. has nutritrices uocare solebat, cū pueri lac dimittere incipiebāt. Itē comedo eiusdē cū suo simplici significatione. In quo notādū, qd ueteres comest pro comedit, et comedim pro comēdā scribere. Varro, nā in humanis oia sunt paria. Quippe te maior plus uiget. piscers ut sepe mē-

mutus magnus comest, ut aures enecat accipiter. Lucil. cum manducatur totum complexa, comestq; Cicero, sed ad extremum pollicetur prolaturum se, quae ipse comest. Idem, curia, si me amas, ut valeas, ne ego iacente te, tua bona comedam. statim enim tibi ne aegroti quidem parere. Pomponius, Ego quero quod edam, has querere qui parcat certum est. Item comestatio a uicis, quos graeci uicibus uocant, et esum supino. Vtentes alim in uicibus habitantes, prius quam oppida conderentur, alij alios conuictus gratia inuictabant. Nec recte seruus comestationem a comese infinitiuis derivatum existimauit, nec recte interpretatus est comestationem conuiuium esse factum cum luxu. Licet enim aliquando usurpetur comestatio pro cibo quacumq; hora extrordinarie sumpto, inter alium etiam pro crapula. proprie tamen comestatio est cibus, qui post coenam sumitur, sicut merenda cibus, qui sumitur ante coenam. Et ientaculum ab is, qui sumitur ante prandium. Sueto. Sed praecipue luxuria, seuitiq; deditis, epulas tristitia semper, interdum quadrisariam dispartiebat in ientacula, et prandia. Et coenas, comestationesq; facile omnibus sufficiens uomitandi consuetudine, idem, conuiuabantur frequenter et large, sed penè raptim. Coena uero ultra solis occasum, nec ut postea comestaretur. Ientaculum ab is est mauius, qui sumi solet ante, quam homines opera aggrediantur, quidam Prandiolum, sive prandiculum, quasi paruum prandium uocant. fitq; a iento uerbo. A fra. Hec ieiunia ientaculi. Idem, dum ex eo domum ientare nulla inuitat. Plau. Quid appones ueneri ientaculi, Pomponius nihil habens ientaculi, praeter nauicam paruem. Martia. Surgite iam uendit pueris ientaculi a pistor. ientia a uento dictum est, quod tum maxime ieiunia sine corpora. Graeci ientaculum a uapatio uocant et a uapatio uocant, et a uapatio uocant, unde Aristoteles aquilam scribit non uenari, sed quiescere uapatio uocant. Quod uerbum deducunt est a uapatio, hoc est a uino uero, et non Lymphato, quod sicut in prandio merenda, coena, comestatione dilutus, ita in uicibus meracis bibere, et saubre putatur, et usu receptum est. Ab iento etiam ientatio deducitur. Item a comedo comedones, et comedos ueteres uocabant, qui bona sua consumerent. Comedi uero cum a diphthongo dicuntur comediatorum actores, sicut comici comediatorum auctores, hoc est poetae, et comedia, ipsa poemata, quae omnia ex eo dicuntur, quod initio in uicibus iuuenes cantare quasius gratia soliti essent, crebro conuenientes. uapatio enim uicis est, a uapatio. Est autem comedia poematis notu genus, in quo humiles ferè piones introducantur. quibus antiqua comedia et graecis, et elegans, et uenusta erat, nullaq; aut similior oratoribus, aut ad oratores faciendos aptior. praecipui eius auctores, Aristophanes, et Eupolis, et Cratinus fuere. Tragedia uero genus poematis est grande, in quo Heroes introducuntur, Duces, Reges. In comedia amores ferè, et uirgum raptus. In tragedia luctus, exilia, caedes introducuntur. in comedia frequenter, et penè semper exitus laeti. In tragedia tristes, et liberorum, fortunarumq; priorum in peius agutio. Tristitia naq; tragediae proprium. Propter quod Euripides petente Archelao rege, ut de se tragediam scriberet, abnuuit, ac precatus est, ne acideret Archelao aliquid Tragediae proprium, offendens, nihil aliud esse Tragediam, quam miseriarum poemata. sermo in tragedijs grandiloquus. Ouid. Omne genus scripti grauitate tragedia uincit. Tragediam quida ita definiunt. Tragedia est heroicae fortunae in aduersis comprehensio. et a uapatio uocant, hoc est ab hircu, et cantu nomen habet, quoniam olim auctoribus tragicis hircus praemium cantus proponebatur. Horatius, carmine qui tragi-

co uilem certabat ob hircum. Alij autem putant a fece, quam graecorum quidam trygo uocant, tragediam appellatam, quoniam olim nondum peroris a Theijs ide reperit, talis fabulas peruncti ora feibus agtabant. Idem, ignotum tragicae genus inuenisse Camoenae dicitur, et plautus uexisse poemata Thejs, quae canerent, agerentq; peruncti feibus ora. tragedias primus in lucem Aeschylus protulit, sed longe clarius illustrauerunt Sophocles, atq; Euripides. Apud Latinos, Pacuuius, Ouidius, et Seneca in hoc poematis genere, fioruerunt. Ouidius Medeam scripsit, omnia uitio temporum perierunt, exceptis Senecae tragedijs. Comici ante tragicos fuere, principio ioculatoria quaedam minus scite, et uenuste pronuntiantes, sed mox Aristophanes, Eupolis, et Cratinus principum uitia in seclati acerbissimas comedias composuerunt, quae ueteres, sive antiquae comediae appellantur. Tertia aetas fuit Menandri, et Philemonis, qui omnem acerbissimam comediae mitigauerunt, a quibus postea Romani poetae sumpsere. Comediam quidam ita definiuerunt. Comedia est prurata, uicibus fortunae sine periculo uita comprehensio, et non a uapatio uocant, hoc est a uino ut diximus, sed a uapatio, hoc est a comestatione appellatam, quod olim in huiusmodi fabulis amantium iuuenum compositiones, et conuiuia canebantur. A tragedia tragediam, et comicum. Item tragica, quod significat atrociter, crudeliter, quasi more tragico, sicut comediae mansuete, suauiter. Plau. euge asitisti et dulce, et a comedia. Item paratragoedia uerbum, quod significat exaggero, et uerborum magnitudine aiquid augro. Idem, illic homo est ut paratragoedi carnifex. Atragus quod hircum significat (ut diximus) tragedia deducitur, quae uis est in Aetioptia asiatica, maior Aquila, quae cornibus arctus praefert caput armatum, et tragelaprus, quasi hircinus ceruus, animal spece ferui, barba tantum, et armorum uillo ab alijs distans, et tragopogus herba in aetarijs laudata, quae a quibusdam barbua hircina, ab aijs come, quia folia habet insitar croci in rotundum sparsa, radicem dulcissimam, uelgo barbapetra appellatur. Summa etiam quae sandicem uocant, haec est, quam Aristophanes Euripidi poetae obijcit ioculariter, matrem eius, ne olus quidem legitimum uenditasse, sed sandicem. Item tragonia herba, quae ad alligata triduo dicitur consumere lyenes. et tragonis, sive tragon, quae nascitur in insula Creta in maritimis Iunipero similis, et tragos, quam aliqui scorpion uocant, semipede alta folijs pusillis, racemis rubribus grano tritici. Item ab edo edera, quod parietes edat, atq; consumat, quoniam alij ab haerendo potius dictam uelint, licet primam syllabam correptam habeat, quod haereat semper, et sequatur quicquid proximum est, a quo sequaces diuunt. Persius. Quorum imagines lambunt ederae sequaces. edera arbor est oibus inimica satis, se pulchraq; ac muros rumpens, serpentium fri gori gratissima. species eius tres, candida, et nigra, et quae uocatur Heix, et alia fructu tantum candida, alia folio quoq; racemis ederae in orbe circum actus uocatur Corymbus, a quo corymbifer, qui fert corymbos, sive ederam. Ouidius, festa corymbiferi celebrabat Graecia Bacchi. Silenitium genus eius est, cuius minor acinus, sparsior racemus simili modo in nigra alicui nigrum semen est, alij croatum. huius coronis poetae utuntur, folijs minus nigris. Virg. pastores edera crescentem ornate poeta. Quaedam eam Nysiam, alij Bacchicam uocant, maximis inter nigras corymbis. Quidam duo huius etiam genera faciunt. Erythranam, et Chrysoarctum, edera pluribus locis inter se uiuit tamen, et tot initia radicem habet, quod brachia. est et rigentis ederae genus, quae sine adminiculo fit, ob id uocata Dendrocissos

dendrocissos a uapatio uocant, hoc est ab arbore, et edera compositum, et diuerso nunquam nisi humi serpens chamaecissus a uapatio uocant, quod humi significat, et uapatio edera. est et alia herba ederae ferè similis quam uocant smilacem densi geniculata caulibus spinosa, fructuosa, ramis, folio ederae, flore candido, olente lilium, insansa omnibus sacris, atque coronis, lumbrem enim hanc putant, quod uirgo eius nominis propter amorem iuuenis Croci in hunc fructu nutata sit. Ouid. et Crocon in paruos uersum cum smilace flores. Id uulgus ignorans sepe numero sacra sua polluere solebat. et smilace codicilli sunt, propriumq; eius materiae est, ut auribus admota leuè reddat sonum. sunt qui smilacem autophorum uocant, quasi seipsum ferentem. coronam ex ea factam impari foliorum numero aut capitis doloribus uideri. a smilace smilace est edera, quod est smilace est, sicut ab edera ederae, quod est ex edera. sunt etiam qui smilacem taxum uocant, ut inferius ostendemus. ederae uera natura est ad uina experienda, etenim si nas ex ligno eius fiat, uina transflumant, et aqua remanet, si qua admixta est. Quidam inter genera ederae et cysithum uenerant, haec arbutula est in insula Cypro, in cuius folijs pingue inest, quod rore mistum mane liquefit, deinde sole in puluerem uersum madentibus hircum nullis, dum pascuntur, abhaerescit, deinde depeffitur, qd et ab ipsius arbutulae nomine cysithum dicitur. quidam arbutulam uocant Cysitharum, ob hanc causam in ladano hircum pili conspiciuntur. sunt tamen, qui herbam quoq; in Cypro reperiri scribat, quam ladam appellant. a qua dicitur ladanium, quod pingue est huic insidens herba. Itaq; attractis funiculis eam herbam conuolunt, atq; ita offas faciunt in nabathais quoque ladani genus, qd ströbon uocant, traduntq; syluis arabum pascu arparat uis fringit, atq; ita suatum uillis inhaerescere. Item ab edo edera dicta, quod non modo hominum, ac ceterorum animalium cibaria significat, sed etiam quod auibus, piscibus uel ad decipiendum datur. ab hac escariae mensae quadratae, in quibus homines epulantur, et esculentum, quod ad uescendum pertinet, et esuius arbor glandifera, quod ueteres ex eius fructu esciam sumerent, et uesciam ex ue, et esca compositum, quod significat cum edenai fastidio. quoniam Lucretius uesciam salem appellat ex edendi intentione. uesciam et dicimus quicquid ad esciam, hoc est cibaria pertinet. quicquid edibile est. Virgil. uescumq; papauer. Item quae quid minimum est. Idem, Nec uescas salicem frondens. unde et araneorum tela uesciae nominantur. a ue etia, et esca uescor declinatur, qd proprie significat pasor, edo. Virg. uescas simul. et troiana iuuenis. ponitur aliquando pro uxor. Idem, Quem si fata uirum seruauit si uescatur aura Aetheria. non unq; pro uideo. Aetas, priusquam infans facinus admittat, oculi uescantur tui. Item ab edo edulis, qd manducari potest. Horatius, Vinea submitit capreas non semper edulis, et edulia quae cumq; ad edendum paratur praeter paruem. Gellius genera nominaq; edulium, quae profunda in glumis uestigantur. et edulam ueteres ab edendo dixerunt, quemadmodum potinam a potando. ederae uocati, qui praesunt regijs epulis. Item epulae quasi edipulae ab edendo dictae, sunt autem cibi ministerio hominum in nostrum usum comparati. epulum uero in singulari numero significat solemniores epulas, et proprie publicum conuiuium in propatulo numero fit ciuibus exhibitum, sive in dedicatione templi alicuius, sive in ludis, sive in funere alicuius magni uiri ueteres epulae quoq; in singulari numero dixerunt. ab epulis fit epulor uerbum, qd aliquando significat edo, aliquando coniuor. hinc epulones dicitur, qui indicendi Iouis, ceteriq; Dijs epulas potestatem habebant, antiqui epulones uocabantur. erant autem tres uiri, qui triumui-

ri epulones appellabantur. nam (ut Cicero refert) ueteres potestates propter sacrificiorum multitudinem tres uiros epulones esse uoluerunt, cum essent ipsi a Numa, ut et illud ludoru epulare sacrificium facerent, instituti. his postea praepositus est rex sacrorum, qui rex sacrificulorum dicitur L. Iunio Bruto, et M. Valerio consulibus creati ceptus, qd pleraq; sacra a solis regibus olim fieri solita, ex actione regum impediri uidebantur, ideo regis nomine decoratus est, qui tamen pontifici maximo subditus erat. Aditi deinde fuerunt alij tres uiri, qd sacris libris legendis, carminibusq; sibylla praerant. hi quones prodigiamagnos aliquos rerum euentus auspiciam a emergerent, lectisternijs ad uulnaria deorum factis, sacris, supplicijsq; placabant, qui et sodales tui dicebantur a T. Tatius, a quo et titensis tribus, et titia curia uocata est. Itaq; septem uiri epulones dicti sunt, horum filiae, cum de uacatione uestalis sacerdotij agitur, sicut filiae auguris, decem uiri sacrorum, flammus ab hoc sacerdotio excusatione merentur Romae in pyramide uetustissima. hodie quoq; incise huiusmodi literae leguntur. O P V S A B S O L V T V M D I E B V S C X X X E X T E S T . C . CORNELII TR. PL. VII VIRI EPULO= NV M. HORATIAE A SALIJS SACERDOTIBUS SALIARES UOCABANTUR. HORATIAE UOCANTUR EST BIL ENDUM, NUNC FEDE LIBERO PULSATA TELUS, NUNC SALIARIIBUS ORNARE PULVAR DEORUM, TEMPUS ERAT DAPIBUS SODALES. HINC QUASI PRUERTIJS LOCO SALIARES CAENAE DICTAE SUNT OPIPARAE, ET OPIPARE. ITEM AB EPULIS EPULARIS, QD AD EPULAS PERTINET, UNDE EPULARIS FERMO DICTUR, QUI IN CONUIUIO FIT. APULCIUS IAM ILLATIS LUMINIBUS EPULARIS FERMO PERCREBUI. IT EPULARES UOCABANTUR, QUI IN SACRIS, QAE DIXIMUS, EPULABANTUR. V ARRO. DU EPULARES NOCTE EPULARENTUR. DAPES AB EPULIS DIFFERUNT, SUNT ENIM DAPES NON DEORUM DUNTAXAT EPULAE, AUT NO STRAE IN DEORUM SACRIFICIJS (UT VALLA SCRIPIT) SED LARGIORES, ET OPIPARI APPARATUS. MARTI. EUGERIT AN NUNSAM PHAEBUS, CAENAEQ; THEJSTAE IGUARO SUGGIMUS NOS LIGURINE TUA. ILLA QUIDEM LAUTA EST, DAPIBUSQ; INSITUCTA SUPERBUS, SED NIHIL OMNINO TE RECITANTE PLACET. VIRG. DE CYCLOPE, NA SIMUL EXPETIUS DAPIBUS, NIHOQ; SEPULTUS. TUIS EXHIBERI SOLEBANT IN PONTIFICUM CAENIS, UT IN ILLA METELLI CAENA, QUO DIE LENTULUS HANEN MARTIALI INUAGURATUS EST. IN QUAE PRIMARIO HABUERUNT ECHINOS, OSTREAS CRUDAS QUANTUM UELLENT, PELORIDAS, TURDOS, ASPARAGOS, SUBTUS GALLINAM ALTILEM, PATINAS OSTREARUM, PELORIDUM, BALANOS NIGROS, BALANOS ALBOS, ITERUM SPONDYLOS, GLYCIA, MUNDAS, URTIAS, FICEDULAS, LUMBOS, CAPREAS, ORIGES, APRINOS, ALITIA EX FARINA INULUTA, FICEDULAS, MURICES, ET PURPURAS, MOX UERO SUMINA SINAPUS APRINUM, PATINAM PISCUM, PATINAM SUMINIS ANATES. QUAE QUICQUID ELIXAS, LEPORIS, ALITIA ASSA, AMYLIUM, PANES PICENTES, DAPSA APUD UETERES GENUS SACRIFICI ERAT, QUOD FIEBAT AUT HYEME SENIENTI, AUT UERE. A GRAECIS DAPSA UOCATUR, QUI ET ΔΑΨΙΛΗΝ LARGU DICIUNT, ET ΔΑΨΙΛΗΝ LARGITATEM, UNDE NOSTRI QUOQ; DAPSILOS ALIQUANDO LAUTOS, ET LIBERALES APPELLANT. EX HOC ITA SACRIFICIO DAPATICE SE ACCEPTO DICEBAT, HOC EST MAGNIFICAT, ATQ; OPIPARE, ET DAPATICUM NEGOTIUM AMPLU, ATQ; MAGNIFICU. HINC ERGO DAPES APPELLATAE SUNT LAUTAE, AC MAGNIFICAE EPULAE, ET DAPALIS CAENA, (UT MARCELLUS TESTATUR) QUAE DIUERSIS AMPLIS DAPIBUS CONFIT. PLYN. PAMONE CIBI GRATIA SOMAE PRIMUS OCCIDIT ORATOR HORIENSIS. DAPALIS CAENA SACERDOTIJ. V ARRO. PRIMUS PAMONES Q. HORIENSIS AUGURALI DAPALI CAENA POSUISSE DICTUR. HAE LOCA CORRUPTAE PASSIM APUD HOS AUCTORES ERANT, ET PRO DAPALI, ADICIALI, UEL ADIALICIJ ERAT SCRIPTUM, QD EMENDARE NUPER UOLENS IN SUFFISSIUS QUIDAM PEDAOGULUS ADIPALI SCRIPIT, NUNO IGNORANTIA ADIPE MENTE OPPRESSA. NA QUIS UNQ; ADIPELEM CENAM, AUT ADIPALE ABU LEGIT. ADIPATUM CERTE AB ADIPE DICIMUS PRO PINGUI, ET SUAULENTO, NON ADIPELEM, CICERO, ADSICERUNT SUIJS ARTIBUS

optimum quoddam, et tanquam ad ipse dictionis genus, a dapi-
 bus dapi ferri dicti, qui dapes in conuiuio ferunt. Item ab eden-
 dis ficis ficidula parua uis, quam Aristoteles similiter et ad
 20 ad nouo uocabulo appellat. pasitur etiam uis. Mart. Cum mo-
 ficus aliat, cum pascat dulcibus uis, Cur potius nomen non de-
 dit uis mihi? Sed hoc nomen non nisi autumnus habet, postea for-
 mam simul, coloremque mutat, et melancholicus uocatur, quod
 uis uis melior, hoc est uerticem nigrum habeat. Latine atria
 pillam dicere possumus. idem erythracus facit. hyeme. n. erytha-
 cus est, phenicurus aestate. uis est, quam uulgo pectus rubeum
 uis dicitur. et ad 20 et uocabulo, hoc est a rubescendo et uocabulo
 dicitur, phenicurus uero, quod caudam rubeam habeat, quod pur-
 pureum significat, et ad cauda est. upupa quoque colorem mu-
 tat. ut Hesychius poeta tradidit his uersibus. Qui et sui spectat
 tem affert upupam mali, colore pingens speciem multumodo,
 saxicolum improbum gestantem militem aduulm, et
 infantem, uaria se gerit forma, nam uere candidans ubi exiit
 nouo, aestate tum deinde, ut canduit seges uariis alas maculis
 guttatis mouet. uagatur eadem semper appetens loca desertae,
 querens nemora, et in uis ruperis. item ab edendo dentem qui-
 dam appellatum uolunt, quasi edentem, quamuis alij potius a
 20 graecis deductum putent. q. dente d' d' uocant dentium tria
 genera, serrati, aut continui, aut exerti, serrati a similitudine
 serrae uocati, qui pectinatim cohaerent, ne contrario obcur su at-
 rantur, ut serpentinibus, pisicibus, canibus. continui ut homini-
 quo. exerti hoc est extra os producti, apro, hyppopotamo. ele-
 phanto. continuorum, qui digerunt cibum, Lat. et acuti sunt,
 qui consiciunt duplices, qui discriminant eos, canini appellan-
 tur, hi sunt serrati longissimi de quibus inferius dicemus. For-
 pionis dens uisus est plerumque terni. uolucrum nulli dentes sunt,
 30 praeterquam uespertilioni. canini dentes amissi casu aliquo, ni-
 quam renascuntur. ceteris animalibus senecta rubescunt. equo
 candidiores sunt, qui consiciunt cibum, molares dicuntur, siue
 maxillares. ex his duo, qui canino proximi sunt, uocantur colu-
 mellares. senectus in equis, et ceteris ueterinis indicatur den-
 tium bronchitate, super aliorum canicie, et circa ea lacunus, cu-
 ferre sexdecim annorum existimantur. hominum dentibus quae-
 da inesse uisus manifestum est, siquidem et speculi nitorem ex
 aduerso nudati hebetant, et columbarum faetus implumens ne-
 cane. erumpentibus dentibus, morbi infantium corpora infe-
 40 stant. Homer. dentium uallum peulanti uerborum coerecendae
 a natura oppositum fuisse elegantissime scripsit, ut loquendi te-
 meritas non cordis tantum custodia, atque uigilia cohiberetur,
 sed quibusdam quasi excubijs in ore positjs separetur. a dentium
 istorum similitudine quicquid est, quo aliqd execari, uel tene-
 ri potest, dens uocatur. hinc salcem dentem dicimus. Virg. et cur
 uo saturi dente relicta profequitur uitam attondens, fingitque
 putando item dentes anchorae. idem, tum dente tenaci anchora fun-
 dabat nauis, unde bidens instrumentum rusticum, quod duos den-
 ters habeat. idem. Ipsa satis tellus cum dente recluditur uico. In
 uen. uis uidentis amans, et culti uillicus horti. bidentes etiam
 hostiae dictae duorum annorum. haec enim sacrificijs apte ha-
 bebantur, quod in omnibus duo eminentiores dentes inter octo ap-
 50 pareant, non nisi circa bimatum nec in omnibus, sed in ijs, quae
 sacrificijs aptae sunt. Quidam tamen bidentes dictas primo bi-
 dentes uolunt. quasi bidentes interposita. a euphonia causa, deim-
 de longo usu loquendi uoce corrupta pro bidentibus bideters di-
 ctas. Hinc bidentem templum quoddam uocatum, quod in eo
 bidentibus hostijs sacrificaretur. Item tridentem suscinam neptuni,
 quod tres habeat dentes. Virg. do illi imperium pelagi. seuumque
 tridentem. sed mihi sorte datus. a dente et dentosi, et dentati di-
 cuntur, qui magnos habent dentes, et a ueteribus et dentibus uo-
 cabantur, et dentale lignum, cum quo uomer inducitur, et den-
 ticulus, paruus dens, et denticulatum, quod ad similitudinem
 dentium factum est, ut serra. et dentatum, ac denticulatum aduer-
 bia, hoc est ad similitudinem dentium, et denticulatum medica-
 mentum, quo dentes fricantur, ut candescant a graecis d' d' uo-
 cabantur. Mart. de dentificio, quid mecum est tibi?
 me puella sumat emptos non solco polire dentes, et d' d' uer-
 bum, quod est dentes emitto, quod graecis dicitur d' d' uo-
 cabantur. a quo dentientes pueri dicuntur, cum primum erumpere dentes
 incipiunt. Plyn. sucus eius dentientibus prodest. Quidam etiam
 denticulare usurpant, pro eo, quod est dentes imprimere, et ede-
 tulum dictum est, qui sine dentibus est. sunt et q. densum a de-
 te deducant, hoc est spissum, quasi dentibus coactum. a quo fit
 densio uerbum, quod est coquo, spissum. a quo condensio, et densitas,
 spissitudo, et dense aduerbium spissum, et densitudo pro densita-
 te. ab altero uero aedo, quod per diphthongum scribitur, a des
 declinatur, aedifico, aedificium, aedificatio, aeditior, aeditinus.
 aedituus. aedilis. aedituente. aedilitas. aeditium. aeditatus, aede-
 pol, de quibus supra diximus. Item a do fit compositum prodo,
 quod interdum est defero, ostendo, patefacio. Virg. prode re uoce
 sua quae qua, aut opponere morti, interdum fallo. Idem prodi-
 20 mur, atque italys longe, distum gnam oris, aliquando proredo. pro-
 go. Idem, Italia regeret, genus alto a sanguine Teucri prode-
 ret, aliquando in publico ex co. Apulcius, tum tremebundus pro-
 dit in forum. nonnunquam trado. Sall. ante, q. arce proderet hosti-
 bus, unde capitur et pro facio proditionem. hinc proditur, pro-
 ditio, proditum, uel a prodendo consilia hostibus, uel a tra-
 dendis urbibus. oppidis. arabus. exercitu ueteres pro produnt
 produnt dixerunt. Ennius, produnt famuli, cum candida lu-
 mina lucente. prodius est usurparunt pro interius longius. pro-
 30 do quoque, quod praedor dicitur a praepositione, et do uer-
 bum compositum esse manifestum est, haec autem praepositio
 in compositione eandem ferre uim, quae per ueritatem quaedam
 uocabula cum praepositione coniunguntur, et non cum per, ut praepotens.
 praecelsus. praecelsus. praesurgens. praedices. praeciae. praecal-
 tus. praelongus in his enim oibus praepositio ualde significat, aliquan-
 do praepositio nihil ferre diuersum facit a sui simplicis significatione,
 ut praecido. praecido. praemior. praecingo. Idem sunt enim,
 quod claudio. incido. morior. cingo. nonnunquam et ante significat,
 40 ut praecido, antecido. praeuenio, anteuenio. praedio, antedio. et
 praedo, siue praedor, antedo, quod ea quae per uim auferimus
 siue ante datum, hoc est ante, quod datur a possidente. V. arro tamen
 praedor a praedia deriuatum existimat praedia autem a pariedo,
 quasi parida, quod manu paria sit. a praedo fit deprador, quod
 est depopulor, et praedo praedonis depopulor. et praedator,
 ac depradator, et depradatio, unde Ioui praedatori templum
 fuisse legimus non quod praedia praesit, sed quod ei aliquid ex
 praedia in partem praedia debebatur. quippe mos Romanorum
 fuit, ut bella gesturi de parte praedia aliquid nummibus polli-
 50 cerentur. Cato diminitu praedonulos posuit. Item praediu, quod
 capti ab hostibus agri militibus distribui a ueteribus solebant,
 et praes praedis, quod in publicis cautionibus antedentur in fi-
 dem, praes. nis est, qui se obligat, interre gatusque a magistratu,
 si praes sit, respondet praes. V. arro a praesadio ta praediu, quod pra-
 de dictum existimat. Priscianus scribit praes in compositione ali-
 quado et sup significare, ut in praesidio, et praesidiu, et praese-
 ctus. in appositione uero, aliquando ante significat. Terent. I praes,
 sequar, aliquando ad comparationem, ut illu praes Cicerone cotenti-
 mus, hoc est ad comparationem Ciceronis nonnunquam propter. Teren-
 60 praes amore huc exclusi foras. praes haec, a do fit compositum
 trado, hoc est dedo. a quo traditio, deditio. ex trans enim, et do
 componitur trado. idem, quod est impono. Plyn. hoc est ab ad-
 lescencia fuit

lescentia fuit nomen inditum, et subdo subicio. a quo subditi
 dicuntur, qui alicuius imperio subiecti sunt, subditum etiam
 partium dicimus. suppositum, hoc est sublatum ab ea muliere,
 quae peperit, et alteri appositum. item apud iuriconsultos sub-
 ditum testamentum, cum uero testamento occultato, aliud clam
 fuit appositum. subditus et index dicitur, qui loco mortui datur
 ijs, qui illum in aliqua re, uel lite iudicem habuerunt. subdo et
 pro subingendo usurpatur. Quam his dictis, et alia subdidit.
 scribit Nonius Marcellus, subdere pro supputare accipi, et Te-
 rentij testimonium adducit, nunquam ita, quisquam bene subdu-
 10 et ratione ad uita fuit, quod satis admirari non possum, cum
 nec subdere unquam pro computare reperitur, nec subducta a
 subdo fieri possit, sed a subduco uerbo fiat. subducere autem ra-
 tionem, et colligere rationem dicimus recte computare, ita, ut quae
 colligenda sunt, colligantur, et quae subducenda sunt, hoc est de-
 trahenda, detrahantur. Cicero. quod non subducta utilitatis ra-
 tione officia solet. Seneca, colligenda quotidie ratio est, et quid
 lucri factum sit, uidentem. subducere proprie surripere est.
 Virg. Et sucus pecori, et lac subducitur agnis. subducere le-
 uare, extollere. idem, quae se subducere colles incipiunt. hinc sub-
 20 ducere nauis dicitur in terram trahere, quod terra altior mari
 sit. ut ex contrario deducere, in mare a terra ducere. Virg. I-
 Quae factam uentis licet subducere classis. idem, Deducunt socij
 nauis, deducere et is dicitur, qui alicui officij gratia praestat
 comitatum, cuius contrarium est reducere, hic deduci. Catonem
 in senatum, eumque domum ut rediret. hic expecto. item deducere
 ex alto deorsum ducere. Virg. Carmina uel caelo possunt
 deducere lunam. interdum trahere, mouere. Sall. arma depone-
 re, praesidia de locis deducere. nonnunquam transuolare, deri-
 uare. Virg. rimos deducere nulla religio ueruit. deducere quoque
 30 attenuare est, unde deductum pro subtili eleganter ponitur.
 Idem, Passere oportet oues deductum dicere carmen, hoc est at-
 tenuatum, subtile. Pomp. modum deducas oportet, ut mulieris ui-
 deatur uerba. Iube non modo afferatur, uocem ego reddam te-
 nuem, et tinnula. Idem, et nunc uocem deduca. sub proprie
 subter significat. Virg. Tityre tu patulae recubans sub tegme-
 ne faga. Plyn. dum forte spatiamur sub portici. unde sub in-
 gum mitti dicebantur hostes, qui a duabus hastis in terra defi-
 xis, tertiusque superligata inermes sub ea coebantur transire, et
 sub corona uenundati captiui, quia coronati uenundabantur.
 Cato, ut populus potius ob re bene gesta supplicatum eat, quod re
 male gesta, coronatus ueneat. sub uita hastas iacere dicebatur,
 40 ueles, cu sub manum sursum hastas mittebat. Caecilius, ut ueles
 bonus sub uinum qui submisit hastas. sub uita praesidiari milititer,
 cum sub uinea militari pugnabant, sub uinea iacere, cum asti-
 tibus centurionibus fides iacere coebantur, uinea enim belli
 machina erat leuioribus copacta lignis, lata pedes octo. alta se-
 ptem, longa sexdecim, cuius tectum duplici munitione contexeba-
 tur. hoc est tabulatis, et atibusque, latera uimine sepiebantur, ne
 saxorum, telorumque impetu penetrari possit. extrinsecus aut, ne
 imiecto igne cremaretur, crudis, ac recentibus corijs operieba-
 tur sic factae plures simul in ordine iungebantur sub quibus la-
 tentes tui milites ad subruenda murorum fundamenta pene-
 trabant uinea aut a uinea uinariae similitudine uocabatur.
 Quando sub praepositio tempus significat, acusatino gaudet,
 significatque prima temporis parte. Virg. sub luce exportant ca-
 lathus, hoc est adueniente luce. nonnunquam sub pro cu accipitur, ut
 sub sarcinis, hoc est cu sarcinis. Idem a do fit compositum codo, quod
 proprie significat abscondo, quasi in unum, et interiore loco
 cum do. Virg. Scandunt rursus equi, et nota conduntur in al-
 60 no. ponitur tamen aliquando pro construo, quasi simul do. Sall. Vrbem
 Romam, sicuti ego accipi, condidere, atque initio habuere Troiana.

et repono, Plyn. formicae condunt estate fructus, quibus hyeme
 fruuntur. et pro compono. Idem, opus condidit perpetuo
 omnibus legendum, et pro recondo, ac sepelio. unde sepulchrum
 conditorium appellatur. Plyn. post conditum monumento cor-
 pus. Idem, tam rara in amicis fides, tam parua obliuio mortuo-
 rum, ut ipsi nobis debeamus conditoria construere, omniaque haec
 redum officia praesumere. a condo conditio dicitur, quando scribi-
 tur sine. c. quae est dispositio quaedam, et ueluti fors fortunaru
 10 temporum, rerum. Cicero, o miseram conditionem administra-
 di consulatus. Aurelius, ea temporu condito erat, ut ne conque-
 ri quidem de inuicis fas esset. significat etiam oblatam potestatem
 aliquid eligendi, dicimusque offero conditionem, fero conditionem,
 et pono conditionem. ut apud Terentium. amatores Chrysi-
 dis tulerunt mulieri conditionem. si uellet eis morem gerere,
 se pretium daturus. illa uero accepit conditionem, hoc est pactio-
 nem, nisi quod haec de duobus, aut pluribus dicuntur, ut offero
 electionem uirum mauiis petendi. do optionem, quod uis po-
 20 tissimum optandi. Illud uero de una qualibet re dicitur, ut offero
 Chrysi di conditionem, unam scilicet duntaxat. quando uero
 cum. c. scribitur condito, non a condo, sed a condico deriuat-
 ur, quod raro in usu est. condicere praesat lingua pronuntiare
 est, nunc uero (ut Iustinianus inquit) conditionem dicimus a-
 ctionem in personam, quae actor intendit sibi dari oportere, et
 condicendum dicimus, quod in commune dictum est, atque decretum.
 a condo alia composita fiunt abscondo, quod est occulto, et recon-
 do, quod significat repono. et contego. quippe re praepositio in-
 terdum uerbi significationem, cum quo componitur, contraria
 facit, ut retego, quod tectum erat. deuudo, rezero, quod sera clau-
 sum erat, aperio, recludo, clausum patefacio, reuelo, uel am-
 30 tum tollo. resigno, signatum aperio. retexto, quod textum erat dis-
 soluo, et alia huiusmodi, interdum eandem planè signifi-
 cationem seruant, ut recondo. repraesento. remoueo. remaneo. aliq-
 uo significat rursus, ut renouo rursus facio nouum. aliq-
 uo retro, ut reposito, redatum retro posco. repeto, retro peto. reddo, quod mihi
 datum erat retro do. repono, mihi appositum retro pono. nonnunquam si-
 gnificationem uerbi prorsus mutat, licet non faciat contraria,
 ut in reatio resisco, na cum scire sit cognoscere, resicare in non est
 rursus gnoscere uel aliud ex ijs, quae dicta sunt, sed factum
 40 aliquod occultum, et inopinatum, in spiritumque cognoscere.
 Teren. et tibi resciuit omnem rem, id est quod occultum putaba-
 mus, praeter nostram opinionem cognouit. Item in respondeo,
 quod non solum redico (ut supra diximus) neque repromitto sed re-
 atque aspectu satisfacio. Virg. Illa seges denum uobis respondet
 auari agricolae. a do etiam (ut quidam existimant) componi-
 tur condico, quod est sapidum facio, compono, unde conditae sa-
 le carnes dicuntur, et per metaphoram salibus quibusdam con-
 ditae oratio. hinc condimenta dicuntur ea, quae ad condieda ob-
 50 sonia fiunt, quae si per se sint. graeco uocabulo tamen a nostris
 usurpato, embamata dicuntur. Columella. hoc sinapi ad embam-
 mata non solum idoneo, sed etiam specioso ueris. et m-
 enim intingere. Latine uero a tingendis in ijs dapiibus dicuntur
 intinctus. tingere enim inspicere, et madefacere est. Mart. Men-
 tris inuenem tinctis Lentine capillis. a quo tinctor, lanaru in-
 fector, et tinctur a infectura. Plyn. Anisum a Pythagora in-
 ter pauca laudatur, siue crudum, siue decoctum. It uiride, ari-
 dum uel omnibus, quae conduntur, quaeque intinguntur desyre-
 ratum factorem tollit manducatum, mox uino collatum multum
 60 inuiorem praestat, appetentiam ciborum facit, ob has causas qui-
 dam anticum id uocauerunt. graecum autem inuictum
 dicunt, idem. ianum linguistica uim praestat in condimen-
 tis. idem quoddam etiam generosi obsonij nomen a myrto tra-
 k ij

bitur, quod etiam nunc myrtatum uocatur, eademq; origine aprorum sapor commendatur plerumque ad inunctus additis myrtis. conditaneum etiam modo a condendo, modo a condiedo dicitur, significatq; quod condi, uel condiri potest. Item a condiendo conditura, pro ipsa (ut ita dicam) factura condimenti, praetera a do, ut quidam existimant, sedeo, de quo paulo post dicemus, quod qui sedet, seorsum dare se uidentur, et sedo, plato, lenio, traquillo, et quasi sanum do, hoc est ab ira, et furore ad lenitatem animi, et uo, hinc sedatus, placidus, lenis, a quo sedatio, et sedatissimus, item sedate, sedatissime, et uenundo, ac uendo cum derivatiuis eorum, de quibus inferius differemus, et tendo quasi tenue do, tendere enim proprie extendere est, quicquid autem extenditur, attenuatur. Virg. Tendunt uela nota, hinc per metaphoram tendere aliquando accipiunt pro insidiari, quod in hoc laqueos, uel retia extendere soleamus. Terentia nec accipiuntur tenditur, nec miluo, hinc tendicula dicitur laquei, quos aubis, aut ferus tendimus, aliquid pro tendere, hoc est uari, idem, ille simul manibus tendit diuellere nodos, nunc tentoria ponere, et habitare, extenduntur enim tentoria, dum ponuntur. Idem, hic Dolopu manus, hic sauis tendebat Achilles, nonnunquam offerre, quod protendendo manus fieri solet. Idem, paruumq; patri tendebat Iulium, plerumq; pergere, nam et nos ambulando iter uidemur extendere, idem, quo tenditis inquit, ab hoc fit tentipellium genus calciamenti ferratum, quo pelles extenduntur, et tengu pruritus libidinis, quo uirilia extenduntur. Virg. Turpe quidem dictu, sed si tengu rumpat Falce manu posita fiet amica manus, et tentorium tabernaculu, qd funibus, lignisq; extenditur, et tenuis laqueus. Plautus pendebit hodie, ita te tendit tenuis, at scriuus inquit tenuis dici extremam partem aruis, a quo hactenus pro hucusq; dictum, quasi usq; ad finem, sed tenuis praepositio est si gnificans usq; ad, et in singulari semper cum ablatiuo iungitur, ut caenus quatenus in plur. aliuero nonnunquam cum genitiuo. Curtius, puca hostem tenuis ex altis penetrare ad portum Virg. Et crurii tenuis in munto palearia pendunt, interdum ponitur pro nouitria, ut gessit consulatum titulo tenuis, non ultra titulum, tenuis uero a teneo dictum quidam putant, qd quae tenuia sunt facile tenentur, potest tamen et a tendo derivatum uideri, quoniam quae extenduntur tenuia sunt, quem admodum inferius dicemus, a tendo coposita finit attendo, qd est cogito, et quasi animu intendo. Cicero, nihil ne uobis in mentem uenit, qd praeterea a Crasso, requiritis, hercule, inquit, hoc ipsum attendo, et quandoq; attendere animum dicimus, idem, et si tu animum attendis, turpitudinem uideas adiunctam, hoc est animum intenderis, hinc attentos dicimus auditores, qui ad ea, quae dicuntur, intendunt animum, et attentio anima duresio, et attente aduerbium, hoc est animo intento, circutendo nota significatio. Plinius, circutendit rectia, et omnes occupat saltus, obtendo uel tegeo, uel contratendo, a quo obtenditulum, quo aliquid tegitur pertendo, desino, delibero, extendo, explicio, et sine rugis facio, a quo extensio, explicatio, portendo, pro dno, extendo, praetendo, oppono, et aliud, quae sit ostendo, intendendo anima, uerbo, et solitae, ac diligenter intueor. Virg. Intenti expectant signum, a quo intentio dicitur, aliquando intendo accipitur pro ligo, idem, intenditq; locum fertis, idem, et siu peza uincula collo Intendunt, nonnunquam pro, extendo. Cicero, intantum enim animum tanquam aram habeant, nec languens subcumbebat senectuti, subtendo deapien di gratia subdo aliquid, aut machinor, sallidum subtendit insidias militi, distendo, extendo, impleo. Virg. distendunt nectare cellas, idem, denso distendere pingui, tractum autem est ab utre, qui cum plenus est, tenditur, cum uacuus, relaxatur, contendo, qd modo est

10
20
30
40
50
60

festino, idem, quae proxima littora cursu Contendunt petere, modo torquco, asringo, idem, tanto nate magis contendere tenacia uincula, interdum comparo. Plautus, signum recte comparabat huius contendi annulum, aliquando certo. Cicero, miserima omnino ambitio est honorum contentio, a contendo etiam contentio deducitur, hoc est certatio, a quo contentiosus plenus rixae, et contentiose, unde contentio pro concertatione accipitur idem, id quod eius scripta declarant, et contentiones uocis, et remissiones, plerumq; extorque, idem, extremum autem praecipuum in beneficij, operaq; danda, nequid contra aequitatem contendas, sepe numero iacio, dirigo. Virg. Quid tamen aerias telum contedit in auras, quandoq; intendo. Cicero, magna est animi contentio adhibenda, idemq; ferè est contentio, et intentio, cum uehementiam quandam significat in uoce, tracta similitudine ab arca, seu cithara, cuius nerui, quanto uehementius intenduntur, tanto uehementiore sonum efficiunt, et ut illa, ita et uox usum neruorum corporis exigit, ostendo quoq; ab ore tendendo compositum uidetur, quod os extendere solemus in id, quod uolumus demonstrare, ab hoc fit frequentatiuum ostento, quod si gnificat sepe, et cum iactantia quadam ostendo, unde ostentatio pro iactantia, et inani gloria, et ostentum, de quo mox dicemus, item portendo a porro, hoc est longe tendo, est autem portendere significare, praedicare. Virg. Nunc illi satis externa sede profectum Portendi generum, ab hoc derivatur portentum, quod aliquid futurum portendit, quauis aliquando ponatur pro re inani, falsi, atq; ridicula. Cicero, aut quod uogitij est haec poetarum, et pictorum portenta conuincere, portenta, monstra, prodigia, ostenta sic inter se differunt, monstra sunt proprie, quae contra naturam sunt, ut si homo cum bruti capite, pedibus ut nascatur, quae et promentia aliquando dicuntur, quasi porro aliquid monstrantia, sine momentia, portenta, quae licet naturalia sint, raro tamen se ostendunt, et futurum aliquid cum temporis intervallo denuntiant, ostento uero, quae statim futurum aliquid indicant ut sint ferè die facta tonitrua, cometae, mulae partus, et similia, prodigia, quae et si naturaliter sunt, ac sepe eueniunt semper tamen aliquid praesagunt mali, quapropter prodigium quidam dictum uolunt, quasi porro, agendum. Virg. Sola nouu, dictuq; nefas harpyia ce leno Prodigium canit, et tristis denuntiat iras, talia si ne bubonis euulatus in tectis, abeunt obuia musella, conuicantus, et similia confunduntur tamen haec sepe ab authoribus, et pro eodem significato accipiuntur, omniaq; ab eo, qd futurum aliquid ostendunt, dicta sunt, monstru, a monstrando, uel quasi monstru, qd moneat aliquid futurum, prodigium quasi praedictum, quod praedicat, quauis alij (ut diximus) quasi porro agendum dictum uelint, portentum, qd portendat, ostentum, qd ostendat, ad haec pertinet et omen, quod ore augurium sit dictum, quasi oremen, licet alij ab omento, quod existit iactare solent, appellatum putent, est aut omen uerbum medium, et modo significat auspiciu prosperu. Virg. Omne quo firmans animum sic incipit ipsa, modo aduersum, idem, ne uo omne tanto prosequere, alij haec ita distinguunt, ut ostenta, et monstra generalia nota sint, monstra uero deorum monita, idem, monstra deum refero, prodigia, irae, ac minae deorum, idem, Sola nouu, dictuq; nefas harpyia ce leno Prodigium canit, portenta, quae aliquid importari, ac iam imminere denuntiant. Lucretius, si portenta, anguesq; uolucresq; penatas scribitis, omnia uocis, et mentis notae. Virg. Ignauus bubo diru mortilibus omne, procurari aut, sine averti, seu depelli portenta, prodigia, monstra, ostenta oia dicuntur, cum mala, quae ex ijs portenduntur, praecipuis supplicij, religione, et deorum ceremonijs suguntur, explanare uero est interpretari, et declarare qd sit, qd futurum ostendat, nisi placatis per sacrificia

sacrificia Dijs auertantur, unde prodigatores prodigiorum interpretes nominantur, a monstro fit monstrosus, sicut a portento portentosus, ab ostento ostentosus, a prodigio prodigosus, et ab omne omnibus, hoc est monstrum portentum, prodigium, omen faciens, et aduerbia monstrose, portente, prodigiose, omnose, hoc est cum monstro, portento, prodigio, omne. Item prodigiale, qd prodigium procurat, uel, sed mulier postq; ex perrecta est, prodigiali Ioui, aut mola salsa hodie, aut thure copreatum oportet, ab omne fit omnior, hoc est aspior, omne, apio, a quo abominor, execror, fistulo, et quasi pro malo omne habeo, ab hoc abominale, abominator, abominatrix, et abominatio, item audio, quasi uirres do, quonia ad ea, quae audimus, accommodare autem uidemus, unde audire proprie est auribus percipere. Terentia sum audire uocem mo multis, ponitur tamen frequenter aucto pro credo, et praecipiti parco, sed frequentius p negatione, et participiu, qd trahit in nomen. Quintus, nec audiendi qdam, quorum est Albutius, qui tres modo primas esse uolunt, quia memoria, atq; actio, natura non arte continent, nonnunq; sine negatione. Lucretius, quem tu non audisti arma capere, ac sequi iubeti, aliquid accipitur pro fateor, unde dicimus, audio, et fauor, ut secundum primi declaratiuum sit, sed cum dano iunctum semper pro obedio usurpatur. Cicero, audens esse huic ordini, Virg. audiendi uocabulum etiam ad ea tr. insulit, quae auribus, et sensu carent, et frustra retina uia tendens, Fertur equis auriga, neq; audit cetrus habemas, est etiam quado audio pro exaudio accipitur. Virg. Audijt et caeli genitor de parte sinistra Intonuit lenium, ab audio coposita sunt obedio, qd est parco, ueteres et obaudio dixere, ex audio, qd aliquando pro audio capi ut idem, Vox quoq; p lucos uulgo exaudita siletis, aliquando pro audita concedo, idem, et nulli exaudita deorum uox praecisq; moe in audio qd aliquando idem significat, qd audio. Cicero, quoru erupit illa uox de qua ego a te primum inaudieram, Idem epistolarum familliarum, ix. ad Petum, Nam et Aquini, et Fabateria consilia sunt imita de me, quae te uideo inaudisse, aliquando non audio, idem, rem certe no uiam, et ante huc die inaudita, aliquando tamen inaudiri accipimus pro eo, qd non audit, uero, animalium aliud alio sensu caret, quaedam enim a natura gignuntur aut inodora, aut inaudita, conaudio, simul audio, et conaudio dicitur, subaudio modo parum audio, modo subintelligo, item ab eodem deriuatur auditus quod modo sensum ipsum audiendi significat, ut quinq; sunt sensus in homine, uisus, auditus, gustus, odoratus, tactus, modo id, qd auditum est, dicitur, ego ex auditu loquebar, hoc est ex eo, qd audieram, auditio ipse audiendi actus, auditorium locus, in quo quis auditur uel orans, uel legens, item multitudo ipsa audientium, audientia ipsa (ut ita dicam) auditio. Plautus, exurge pro eo, fac populo audientiam, hoc est fac, ut populus praesent aures, auris uero ab hauriendo dicitur aspirazione detracta, quod uocem accipiat, haurire, n. proprie accipere, et excipere, et extrahere est, uirg. uocemq; his auribus hauri, tractum ab aura, quae humorem omnem extrahit, atq; exicat, p metaphoram tamen aliquando pro uidere accipitur, idem, haurit caelum, mentemq; retexit, Aliquando pro uide sumere. Cicero, cum in explebili cupiditate, quo fluentes cupiditates undiq; hauriret, eo grauius, ardentiusq; stent, uirg. ille impiger haurit spumantem pateram, et pleno se proluit auro, nonnunq; pro confidere, uulnerare, idem, p tunica squalentem auro la tus haurit aperit, interdum pro defatigare, idem, exultantiaq; haurit corda, p uor pulsans, plerumq; pro luere, Idem, spero eadem medijs si qd pia numina possunt supplicia haurit uoluptas, sepe etiam pro nauare, Lucilio, quando haurire animus mularu, et fortia gestit, unde ab eo fit auster, de quo inferius dicemus, ab hauriendis aq; et austra rotaru cadi, uirg. et fluuio, uersare rotas, atq; austra, et exhaurire, qd est prorsus euacuare, a quo exhauritum dicimus finitum terminatum. Virg. quae bella exhausta cane bat, ex enim praepositio in compositio ne aliquando inuentina est, ut excocto, exaudio, qd est cogitando inuenio, et audiendo conedo, aliquando primatina, ut exlex sine lege, et exanimis sine anima, quod similiter fit in praepositione, na in offi ro, et eloquor inuentina est, in eduro uero, et enode primatina, nam eduras Corylos dicimus, hoc est non duras, et enodes rruocos, hoc est sine nodis, in appositione uero est, et ex aliquando significat pro, ut est rep, hoc est pro rep, et ex utilitate, et ubi dictio incipit ab r, tollenda est, X. ut è regione, i. ex opposito, uel è diverso, uel contrario, ex tempore dicere, est ex improviso, et improceditatu dicere, nec domi compositam oratione proferre, a quo extemporalis, siue extemporaria oratio dicitur. Cicero, quos credimus expedire re, et consilium ex tempore capere possi, aliquando tamen ex tpe significat pro tempore conditione, idem, unius generis quoties sunt haec oes, in quibus ex tpe officiu queritur, ex rebus laborare, idem est qd in rebus morbu pati, ex uinulis ausam dicere, est unctiu respondere criminibus, ex snia, aliq; hère, est ad uotum hère, licet illud uideatur ronis esse, hoc assictus, eodè tamen significationis ueniunt, Quintus, hères ne uxorè ex animi tui sententia, idem, et ad oem uotum fluente fortuna lasuit omnia, haurio iactro cui aspiratione scribi existimant, ut prima persona praeteriti perfecti diffirrat a nominatio plurali, huius nominis ausus, et secunda persona praesentis indicatiui a nomine auris, ab auris fit diminutuum auricula, quae proprie est charitago illa circum aurium concavitatem, et auritus, qui uel magnas aures hèt, uirg. auritusq; seg lepores, uel sensum audiendi. Horatius, Doctus auritas fidibus canoras Dicere querens, et ausculto, qd proprie est audio, Plautus, illum summisse loquentem auscultaba, interdum ponitur pro obsequor, parco, Pacuuius, qui se magis audiendum, qua uoluntandū ansit, Ennius, mihi auscultata nate pueros cremari iube, Caecilius, audire ignon, qd imperant soleo non auscultare, quadoq; pro aspicio, cerno, Asinauius, ludos hinc auscultauit procul, uero hoc ab audio deriuatum putat, auscultare et ueteres dicebat pro esulari, Plautus, et inter se auscultant, et colubatum, ore conferit, et tuc ab osculo, hoc est ore deducitur, qd osculu dicebat antiq. uero: na ab auris auricularis, et auricularius, unde auriculariu sepe allu dicimus, et uermisatio auricularis uocatur, cum purride aures uermibus scates, et auricularis digtus paruis, quo aures mundantur, item auriscal, instrumentum, quo mundantur aures, de quo Martius, si tibi morosa prurigne uermisat aures, arma damus tantis apte libidibus, item ab haurio fit hauritus quarta declinationis, qd sorbitone significat, inueniturq; aliquando apud ueteres hauritum facere pro eo, qd est potare, et haurio frequentatiuum, et copositu exhaurio, quod est effero, euacuo, a quo similiter frequentatiuum exhaustio, exhaustio tamen aliquando pro finito, ac terminato inuenitur. Virg. quae bella exhausta cane bat, mandare quoq; a manu danda declinatam constat, qd in dandis, accipieduq; mandatis manus sibi inuicem dare mos erat, est aut mandare, a cui plene gerendum aliqd, exequendumq; committere. Quintus, mandata tamen tua fili perago, hoc est qd uulgo dicunt commissioes. Virg. multa patri madata dabat, aliquando tamen ponitur pro commendare, idem, fertim madarat alendū, Thracio regi, Cicero, deinde ipsi scriptis non ea, quae nunc, sed et actiones nostras madaremus, ut sepe fecimus, hinc Paulus iuriscō, inq; madatu nisi gratuitum nullu est, nam originè ex officio, atq; amicitia trahit, cotariu porro officiu est uicetas, interueniente, n. pecunia ad loca

10
20
30
40
50
60

mus, ab hauriendis aq; et austra rotaru cadi, uirg. et fluuio, uersare rotas, atq; austra, et exhaurire, qd est prorsus euacuare, a quo exhauritum dicimus finitum terminatum. Virg. quae bella exhausta cane bat, ex enim praepositio in compositio ne aliquando inuentina est, ut excocto, exaudio, qd est cogitando inuenio, et audiendo conedo, aliquando primatina, ut exlex sine lege, et exanimis sine anima, quod similiter fit in praepositione, na in offi ro, et eloquor inuentina est, in eduro uero, et enode primatina, nam eduras Corylos dicimus, hoc est non duras, et enodes rruocos, hoc est sine nodis, in appositione uero est, et ex aliquando significat pro, ut est rep, hoc est pro rep, et ex utilitate, et ubi dictio incipit ab r, tollenda est, X. ut è regione, i. ex opposito, uel è diverso, uel contrario, ex tempore dicere, est ex improviso, et improceditatu dicere, nec domi compositam oratione proferre, a quo extemporalis, siue extemporaria oratio dicitur. Cicero, quos credimus expedire re, et consilium ex tempore capere possi, aliquando tamen ex tpe significat pro tempore conditione, idem, unius generis quoties sunt haec oes, in quibus ex tpe officiu queritur, ex rebus laborare, idem est qd in rebus morbu pati, ex uinulis ausam dicere, est unctiu respondere criminibus, ex snia, aliq; hère, est ad uotum hère, licet illud uideatur ronis esse, hoc assictus, eodè tamen significationis ueniunt, Quintus, hères ne uxorè ex animi tui sententia, idem, et ad oem uotum fluente fortuna lasuit omnia, haurio iactro cui aspiratione scribi existimant, ut prima persona praeteriti perfecti diffirrat a nominatio plurali, huius nominis ausus, et secunda persona praesentis indicatiui a nomine auris, ab auris fit diminutuum auricula, quae proprie est charitago illa circum aurium concavitatem, et auritus, qui uel magnas aures hèt, uirg. auritusq; seg lepores, uel sensum audiendi. Horatius, Doctus auritas fidibus canoras Dicere querens, et ausculto, qd proprie est audio, Plautus, illum summisse loquentem auscultaba, interdum ponitur pro obsequor, parco, Pacuuius, qui se magis audiendum, qua uoluntandū ansit, Ennius, mihi auscultata nate pueros cremari iube, Caecilius, audire ignon, qd imperant soleo non auscultare, quadoq; pro aspicio, cerno, Asinauius, ludos hinc auscultauit procul, uero hoc ab audio deriuatum putat, auscultare et ueteres dicebat pro esulari, Plautus, et inter se auscultant, et colubatum, ore conferit, et tuc ab osculo, hoc est ore deducitur, qd osculu dicebat antiq. uero: na ab auris auricularis, et auricularius, unde auriculariu sepe allu dicimus, et uermisatio auricularis uocatur, cum purride aures uermibus scates, et auricularis digtus paruis, quo aures mundantur, item auriscal, instrumentum, quo mundantur aures, de quo Martius, si tibi morosa prurigne uermisat aures, arma damus tantis apte libidibus, item ab haurio fit hauritus quarta declinationis, qd sorbitone significat, inueniturq; aliquando apud ueteres hauritum facere pro eo, qd est potare, et haurio frequentatiuum, et copositu exhaurio, quod est effero, euacuo, a quo similiter frequentatiuum exhaustio, exhaustio tamen aliquando pro finito, ac terminato inuenitur. Virg. quae bella exhausta cane bat, mandare quoq; a manu danda declinatam constat, qd in dandis, accipieduq; mandatis manus sibi inuicem dare mos erat, est aut mandare, a cui plene gerendum aliqd, exequendumq; committere. Quintus, mandata tamen tua fili perago, hoc est qd uulgo dicunt commissioes. Virg. multa patri madata dabat, aliquando tamen ponitur pro commendare, idem, fertim madarat alendū, Thracio regi, Cicero, deinde ipsi scriptis non ea, quae nunc, sed et actiones nostras madaremus, ut sepe fecimus, hinc Paulus iuriscō, inq; madatu nisi gratuitum nullu est, nam originè ex officio, atq; amicitia trahit, cotariu porro officiu est uicetas, interueniente, n. pecunia ad loca

nonem, et cōductionem potius pertinet. hinc mandatarij dicuntur, quibus dantur mandata, et res gerēdā cōmittuntur. Itē a mandato fit commendatio, qđ si cum dāno immittitur, significat cōmitti, ut commendo te regi, si uero accusatio cum apud, uel ablatiuo, cum in significat laudo, ut cōmendo te apud regem. Cicero, Multis a me uerbis in senatu commendatus. hinc commendatū literas dicimus, in quibus aliqui commendantur, et cōmendationem modo pro laude, modo pro cōmissione. qđ dāno commendo, et cōmitti sic separans, ut cōmendemus nō cognitis, cōmittimus cognitis. Ter. ego me tue commendo, et cōmitti to fidei. Item a manu, et dāno mandare dictū existimāt, qđ manu cibis ori admoventur, quē admodum et a manu dācenda dicimus māduare, hinc mādone, et manducones dicit, de quibus supra differimus, et māduus, et mansum, hoc est dentibus contritum, hoc enim proprie mandere, et manducare, et cōmanduare est. Plyn. Radix cyperi cōmanducata. et uulneri imposita prodest. et mandibula, in qua siti sunt dentes, quē et maxilla dicitur, et mansucius, qđ significat edacem, et maturum, qđ mte, et decoctū, et ad mādendum aptū est. et mensa, quē modo discū significat, in quo manditur. Virg. Postqđ exempta fames epulis, mensaq; remota, modo ipsa cibaria, unde primae, et secundae mensae dicuntur. i. primae, et secunda cibi idem, Non ego te Dijs, et mensis accepta se condis Transferim rhodia. Mēsa enim pro trapeza hoc est tabula, qua argentarij uantur, a qua trapeza dicuntur mensarij. Item a do satisfido, qđ est fidei uobis, a quo satisfidator, fideiusor, et satisfidatio fidei iussio. satisfidatio inquit Caius, eodē modo appellata est, quo satisfactio, nam ut satisfacere dicuntur ei, cuius desiderium implemus, ita satisfidare dicuntur dare aduersario nostro aliquem, qđ pro eo, qđ a nobis petitur, ita caueat, ut eum hoc nomine securum faciamus, satisfidare et satis praestare idem sunt. item a dāno uadis primo, deinde per synopem uas dicitur sponfor, a quo uadimonium sic enim a dāno uades, sicut a praestando praedes dicuntur, unde cōpraedes appellatur eiusdem rei sponfor. uadimonium quidam ita definiunt, ut sit sponfo ad certum diem sistendi se in iudicio. i. comparandi per se, uel p aduocatos. Quint. de legato frumentario, qui ad praesentatum diē uenerat, inquit, nisi tamē ad uadimonium legato uenisset, nō multorum dierū cōmestum habebamus. alij uadem non a dāno deductum existimant, qđ q uades dederit, uadere ei, hoc est discedere interim licet. Horat. Ille datis uadibus, qđ uire extractus in urbē est. uadere quoq; est aliquādo uadē, hoc est fideiusorē praestare. uas et spon, ut dicitur in re capitali, cum ipse idem periculum est subiturus, ut apud Ciceronem de pythagoriciis amicis, quorū alteri diē mortis cū Tyrannus dixisset, alter pro amico ad uisendam matrem ituro uas factū est. uas uero neutri generis, qđ uasis sicut in genituo generale uocabulum est ad oia, quē intra se aliqd cōtinent, et sunt uel uinaria uasa, uel dolium uas grande, quo uinum recoditur. V arro. dolia, atq; apothecas triclinares. hoc a ueteribus calpar dicebatur. idē, qđ ante, quā nomē dolij prolatum esset, id genus uasorū calpar dicebatur, et cadus. Virg. Vina bonus, quē deinde cadis onerarat Aescles. Plyn. quidā et Caesar dicitur triumphi sui caena uini falerni amphoras cētum. Chij cadus centum in conuina distribuit. Capit aut cadus urnas duas, urna quadrantal continet, ut inferius dicemus. uel olearia, ut cadi, et dolia, et hemetadia. i. dimidiū cadi, et lenticulae patina uasa, ex quibus paulatim, et leniter olcū fuit. uel coquinaria, ut aulla, sive olla. lebes, cacabus, tripus, abemū, patella, fritorū, et aticula, in qua cibi torrentur. et Mortariū, in quo ea, quae soluenda sunt, teruntur. et pistillū quo tunda teruntur. Plau. aliter securim, pistillū, mortariū. Itē Sartā-

10

20

30

40

50

60

gō, in qua scē frigūtur, uel aquaria, ut urna, a qua mēsa quā drata, in qua urnae cum aqua tenentur, dicitur urnariū. et urceus, cuius diminutiuum urceolus. Item hydra, quae a rō rō dicitur, hoc est ab aqua uocata habet. et situla, quae et cratera dicitur. Emis, uadimus propē amē crateris sanare aqua ex ponte, et siti, quo aqua in triclina uel infundebatur. Et Haemulbarbatus uas paruum, sed in latitudine porrectū, et ueluti praegnant, quo aqua et uini ferri ad mensam solet. inuenitur et hanc simpliciter neutro genere appellatum. Itē matula, a qua matella. Plau. ne tu postules matellā unam tibi aquae effundi in caput, unde matellio eiusdem significationis deductur. ponitur quoq; matula pro uase, in quo uina, seu locū colligitur, uel mensaria, ut polubruū uel trulleū, in quo cenatur. i. manus lauamus. manalis urceolus, sive siturnū, ex quo aqua in polubruū demittitur. Et urna, et trulla, de quibus inferius dicemus. Item salinū, in quo sal tenetur. et colear, sive colearis, sive ue coleariū. Item quadra. orbis. discus mensae. itē anophorū. lagena. de quibus alibi diximus. et mst. rius in quo uinū cum aqua misceatur. Lucius, urceus, et lōga geminus mastarius anasa. et crater eiusdem generis. et battiola genus uasis. a quo uinum ē cado haustum ad mensam fertur. Plau. battiola aureā octo pōdo habebat, accipere uoluit. et nasterna uas, quo aqua ad mensam fertur a nasi similitudine, et phiala uas uireū, quo tam uinū, qđ aqua. item oleū, ac uinūq; interdū mensae imponitur. Inue. byrro tenet phialā. tibi non cōmittitur aurū. et ampulla non dissimilis phialae, sed minor. et cirnea uas uinariū, quo uinū ē cado hauritur, ut feratur ad mensam. Pl. cadus. et uini. impleuit cirneā. et tinuas amplū, qđ similiter uino plenum ueteres mēse adhibebāt, unde o. bus licebat haurire. antiquissimi in conuuijs uirem uini primo, postea tinas imponebant. et termillū eiusdem generis. itē armillū, qđ urceoli genus est. uel unguetaria, ut alabastrum. pixis. nimbus, quauis nimbus ad aios quoq; adhibeatur. uel portoria, ut pocillū cuius diminutiuum est pocillum. Et cyathus exiguus uasculum, a quo fit cyathisso uerbum. Plau. cyathisso apud te qđ pot. et cypa, quod a cypionibus qui hoc in poculis utebantur, nomen assumpsit. Neuius, qui duas cypas uero plenas exhausit. Et celigna. Cato. celignani foenogracō ponit, ut bene oleat, et celulus calix fictilis, quo pontifices, uir gnesq; uestales utebantur, sed Horat. pro urceolis, et conchis usurpauit. et sympinū uas simile cyathō a rō rō oum iur, hoc est a cōpotando dictū. Inu. sympinū risere numae. hoc in qđ ophyllaco libare mos erat. a quo mulieres rebus diuinis deditae sympinatice appellatae sunt. Et guttū Plyn. M. Curius iurauit se ex praeda nihil attigisse, praeter guttum fagnū, quo sacrificaret. Et lesbiū genus uasis celatum, a lesbijs inuentū est autē Lesbos insula, in qua est oppidū Mitylene abūdans pretiosissimo uino, unde Lesbij calices dicti. Item obba poculi genus uel ligneum, uel ex parto, qđ ueteres uerba quoq; aliqđ dixerūt. V arro. uerum meridie, an uesperis libentius ad obba accedas locus actus aduentus declarauit et Irnola uasis genus in sacris. et scyphus pocillum, quo usus est Hercules. sicut cantharus, quo usus liber patet. item cyphus, quod aliqđ putant a scypho non differre. Et celix. cymbium, carthesiumq; de quibus inferius differemus, et depesta poculi genus, quo uetustissimi utebantur, et epiclesis, quo uti in conuuijs solebant. sicut item uel pistoria uasa, ut molaribrum. in carniculum. rutabulum, de quibus inferius dicemus, quauis mola, et rutabulum improprie uasa dicantur. uel repostoria. ut arca. scriniū. capsula, chartophylaciū, chartarū repostorium. susina. fiscella. canistrum. ostella. spongia. bulga. loculus, de quibus partim superius diximus, partim dicemus inferius. Item samis uocae significationis, qđ et culcus dicitur. a quo ciliola

ciliola. cortices nucum uiridium dicta, a similitudine culeorum, quibus uinum sive oleum continetur, a celando, hoc est occultando nomen habentium, cuius diminutiuum est sacculus, quod pro loculo sive, bulga accipitur. dicitur et marsupium, Cato, ex qua perspicuum est maiorem curā habere nos marsupij nostri, qđ uita. et crumena, cuius diminutiuum est crumenula de quibus dictum est. Et Es. us, qđ proprie significat folliculum, quo testes teguntur. ponitur tamē pro sacculo, in quo pecunia publice reconditur. unde fissum aliqđ pro aerario accipimus. a quo fiscalis deductur. hinc fiscales poena, et fiscales poena dicitur. et procurator fiscalis Romae, qui pontificalis fiscalis curā gerit. et ophyllaciū arca, sive quibus alius locus, in quo pretiosior supellex conseruatur. Gazan. persicium uox, et significat opes. supellectilem et generatim quicquid possidemus. Virg. et qđ latius agrestis. uolens uero custodiare, et ferare est, unde arcophylax, uel arca bootes, uel rursus uasa sunt, ut cophyus calathus, qui a nostris Quails et dicitur. quod a colando deductur, instrumentum, per quod uinum desinit, cum calatur uia. Virg. tum spisso uimine quos lo. unde diminutiuum quasillus et corbes uas rusticum mullonatum dictum ab eo ut V arro inqđ qđ spicas, aliud uel qđ in eo correbant, unde minores corbulae dictae. ab eo, Corbulo deductur nomen uiri proprium magnitudine corporis, et robore praestantis quasi ferēdis corbibus idoneus esset. claruit aut Neronis temporibus. Inuen. Corbulo uix ferret tot uasa ingentia. et canistrum cuius diminutiuum est canistellū. et tripliu uas simile canistro, sunt item uasa mensae simul, et coquinae cōmunia, ut caninum, uel a capiēdo, uel quod simili uaturo nun utabant uas magnum caninum. ceterū, in quo pulcem, aut irruentem aliquid portabat. Magida a magnitudine, quae et patina, quod pateat appellatur. lanx, quae et lagula dicitur a latitudine. Plyn. quae oia expiauit bellum civile Syllanū paulo ante, qđ haec facta sunt, lanceiq; ē gentenis libris argenti, quas tunc super quingentas numero Romae fuisse constat, multoq; ob eas proscriptos dolo concipiscitūm. Inue. Alpic, qđ magno distendunt pectore lanceas. sympanum patinis, et lanceibus simile, sed magnitudine excellens. concha uas oblongū. cōcauum a similitudine conchae. Paropsis patinae genus aliquantum conuata, in qua obsonia ponuntur. Inue. Quā multa, magnaq; paropside cenat. graecum est παρῶπις παρῶπιδος. a παρῶ προpositione, et ὄπις obsoniū sunt quae et ad diuersos usus accommodantur, ut fideiia. Plau. nulli conglale ple nam sitam tibi fideliam, et serua uas oblongum, arctūq; persius, Et si sub rastro crepet argenti mihi serua dextro Hercule. Ter. reletū oia dolia. omers serias, cuius diminutiuū est seriola. persius: Seriola metuens ueteris deradere limū. et serius uas sinuosum. Virg. sinū lactis, et haec tibi liba Priape quocūq; nis Expectare sat est. Itē galeola uas similitudine sinuosum, sed aliquanto minus. V arro, ubi erat uinū positum in mensa, aut galeola, aut serū. et lepista uas ampullae simile. Idem, alig uenditans oleū fabinorū. lepista pauperibus pleriq; aut fictiles sunt, aut aeneae. et orca uasis genus erat tereti, atq; uniformi specie, cū quo aliqđ iactare talos antiq; solebat. Persius, angustae collo non fallier orca. sumpsit autem nomen a similitudine marinae belluae, quae orca dicitur balenae infesta. de quibus sic Plyn. uis. Balenae et in nostra maria penetrat. in Gaditano Oceano non ante brumā conspicit eas et aduēt. condi aut estans teporibus in quodā sinu placido, et capaci mre quādetens ibi parere. hoc scire orca infesta his bellua. et cuius imago nulla representatione exprimi possit alia, qđ carinae inuerse. dentibus trulentae. irrumunt ergo in secreta, ac uiculis earū, et factas, uel et in annū grauidas lacerant morsu, uacur suq; ceu

liburnicarum rostris fo diunt. illae ad flexū immobiles, ad repugnandū inertes, et pondere suo oneratae, tunc quidē et utero graues, parientē uae pœnis inualidae. solū auxiliū nouere in altū proficere, et se toto defendere Oceano. cōtra orcae oarere laborat, seseq; opponere, et cautū angustijs trucidare. in uada urgere. saxi illidere. spectantur ea praelia ceu marii ipso sibi irato nullis in sinu uentis. fluctibus uero ad anhelitus ictusq; quantos nulli turbines uoluant. orca et in portu hostie si uisa est oppugnata a Claudio primaue uenerat tunc ex aedificante eo portum. inuicta naufragijs tergorū euectorū ē Galia, satanq; se per cōplures dies, alium in uado sulcauerat, acumulata fluctibus in tantū, ut arcū ag nullo modo posset, et dum sagenam persequitur in litus fluctibus propulsa emnente dorso multum super aquas carina uice inuerse, proiedū iussit Caesar plagas multiplices inter ora portus, profectusq; ipse cum praetorianis cohortibus populo Romano spectaculum praebuit, laeas congerente milite ē nauigijs assultantibus, quorum unum mergi uadimus restatu belluae oppletum uada. ora balenae habent in frōtib; ideoq; summa aqua annatantes, in sublime nimbos efficiant. haec Plyn. Orcaes uero in insula sunt Oceani septentrionalis ultra Britannā. modicus inter se spatijs discrete nō longe remote ab insula Tile. Cumerum uocabat antiq; uas, quod operum inuuptijs ferebant, in quo erant uel batus uentilia, quod etiam canillum nominabant. hoc est ad ministerium apium, nam ueteres canillos uocabant ministros impuberes in sacris, unde et Mercurius Hercus et lingua Camillus uocatus est et Camillus propriū uiri. et Camilla propriū mulieris. Virg. V oisat de gente Camilla. qđ am canillum dictum uolunt quasi parū caninum. est enim caninus graec, quem latine fornacem nominamus. Item persillum uas quoddam erat picatum, in quo unguentum seruabatur quomgebantur Quirini arma. dicitur aut uas uasis, et uasum uasis a quo uasculum diminutiuum. et conuaso uerbum, qđ significat furrim colligo. Teren. aliqd conuassissim, atq; hinc me conijcerem protinus in sedes. uereta uas est ad mensurandū, quae etiam sextarium dicitur. modius mensurae genus, de quo superius diximus. Item congarium, de quo inferius dicemus. simili modo a dō uado deriuatur, qđ est eo, quāsi uia do ut conuulili opinantur. Nos a graeco potius de ductum existimamus, nam graeci βασιλει dicitur. a quo abest, hoc est Inaccessa uocata est insula Aegypti, ad quam nō est accessus. Item, alius locus ultra Aegypti, atq; Aethiops. Luanius, atq; Abatō, quam nostrā uocat ueneranda uetustas. a uado similitudo cōposita sunt arannado, hoc est inuadendo circūdo. euado qđ proprie significat ex eo sive trāso. Virg. Euaditq; celer ripam irremabilis unde. Ter. sic inquam quō euadat, uide. aliquādo tamen per metaphoram euadere ponitur pro fieri, produci. Cic. an uerebare ne non putaremus natura potuisse improbum euadere. nonnunq; pro liberare. Sall. at ni Marius signa inferre, atq; euadere oppido properauisset, profecto cuncti, aut magna pars fidem mutauissent. quandoq; pro ascendere. Virg. euado ad summi fastigia culminis. modo pro apparere. Idem, ut tandem ante oculos euasit, et ora parentum plerunq; etiam euadere, est per quācūq; difficultatem ad aliqd peruenire. Ter. et heri semper unitas uerebar quorsum euaderet. inuado quoq; proprie aggredior significat. Sall. priusq; hostes inuaderet. aliquando ponitur pro ingredior. sive incipio. Virg. Tūq; inuadentiam. idem, aut pugnam, aut aliqd iandudum inuadere magnum. item a dō uadum dicitur per quod uia datur. est enim proprie uadum fundum summis lacus maris, et cuiusq; aquae, Plyn. frequentes quippe teniae audiantis uadi carinas teritant. idē, orca inuicta nau-

ad primum subinde cursum rediens reciprocus est, ita hęc pronomina, ad id unde prodierant reuertuntur, quod gręci *ἀναστρέφω*, & *ἀνατρέφω*. uocant. Neq; enim dicere fas est. Ego dixi sibi. Non est sibi cura res publica. Tu fuisti secum (ut uulgus indoctorum loquitur) quia nulla in ijs reciprocatio est. Ideo ita dicendum, ego dixi ei. Non est ei cura res publica. Tu fuisti cum eo simili modo non est fas dicere, uidi Ciceronem et fratrem suum. sed uidi Ciceronem & fratrem eius. Contra rio uero barbare dicitur in sacris literis, Oia a te expectat, ut des illis cibum in tempore, ubi pro uulgaribus reciprocatio est, ideoq; non illis, sed sibi eji scribendum. Sicut enim recte dicitur. Omnes expectamus, ut det nobis escam in tempore, omnes expectamus, ut det nobis escam in tempore, ita dicendum est, omnes expectamus, ut det nobis escam in tempore. item parum latine translatum est. A gloria eorum repulsi sunt, pro a gloria sua, & perierunt propter iniquitatem eorum, pro suam. Recte ergo Poeta inquit. Reddita Roma sibi est. Nam si scriberetur reddita ei, de altero intelligeretur, ut puta reddita Neroni, aut cuiuslibet alteri. etenim si ita dicamus. Dum Cicerō cum Trebatio loqueretur pluribus uerbis negligentiam eius accusauit. Profecto Trebatij negligentiam a Cicerone accusatam intelligimus. Si uero negligentiam suam dicamus Ciceronem, significamus negligentiam propriam, dum cum Trebatio loqueretur, accusasse. Est tamen quando indifferenter & se pro ipsum, pro ut ad illius, de quo loquimur, uel ad nostram personam fermonem referemus, in quorum altero reciprocatio est, alter nullam habet reciprocatioem. Verbi causa, omnes optant, quod sibi utile est, & omnes optant, quod ipsis utile est, illud ad personam eius, de quo loquimur referunt, & manifestam habet reciprocatioem. Hoc ad personam nostram, ideoq; nulla est in eo reciprocatio. Cicerō multi dubitabant, quid optimum esset, multi quid sibi expediret. Idem legitur in pace prefectus in provincia pacatissima ita se gessit, ut ei pacem esse expediret. Idem, qui erranti comiter monstrat uiam, quasi de suo lumine lumen accendit, facit, ut nubio minus ipsi luceat cū illi accenderit. Hic notandū est, quod aliquando pro sui sine suis, ponitur, is aut ipse aut ille duntaxat ad uitandam amphibologiam, hoc est sermonis ambiguitatem. Cicerō in Bruto sic scribit. is Joeri instituto, quem quia cooptatus in augurum collegium non erat, non admodum diligebat, praefertim cum ille. Quis scilicet lam sibi inuicem nati generum praetulisset. Notat hunc locū Quintilianus, & id sibi tam ad iocurum, quam ad Fannium referri posse testatur. Quod si dixisset ei, de Fannio, utiq; locutus intelligeretur. Item notandum, qđ suus aliquando pro proprius accipitur. Perius, uelle suū cuiq; est, nec uoto uiuunt uno, Catullus, suus cuiq; inuicem est error. Et interdum huic pro no mini additur sibi, nulla necessitate, sed ueluti cuiusdam festi uiratis gratia. Terentius, suo sibi hunc gladio iungulo. Cicerō suo sibi uisitant succo. Columella, suo sibi iure abluuntur, utimur etiam frequenter hoc dicendi modo. Suus est illius mos. Sua est istius natura. Suus est Aristotelis modus. Suum Platenis genus, sua discantis diligentia, sua docentis. Nec illud contemnu ualium est. Hoc pronomem suus non carere uocatio. Nam quod in sacris literis legitur. Laudate dominum omnes angeli eius, profe eto angeli sui legendum est, qui est uocatiui casus. Praeterea qđ neget ita dici eleganter posse. Defendite. adiunat. protegate. Ca sare m uita periclitantem o amici sui. o milites sui. o aues sui. Mouere me aliquando solet, quod Virgilius scripsit, uenite felices, quibus est fortuna peracta. tam sua, nisi proculdubio nō sua, sed uestra dicendum erat, nec mihi absimile ueri uidetur, emendaturum hunc locum poetam omnium maximum fuisse, si opus perfecisset. Nā qđ alibi ait. Quisq; suos patimur ma-

10

20

30

40

50

60

neis, non refertur id suos ad primam personam, quia sic resoluenda oratio est. Nos patimur manes, sed quisq; nostrum suos. Praeterea illud quoq; sciendum, quod haec tria pronomina, ego, tu, sui. binos genituos sortita sunt, mei, tui, sui. & mis, tui, sui. Sed alteri hoc est mis, tui, sui. actum accipiebantur, in quorum locum succedere meus, tuus, suus. quae possessiua pronomina uocantur, Ennius, ingens cura mis concordibus equiparare, mis pro meus posuit, non pro mei. At mei, tui, sui, nunquā nisi passue accipiuntur, Quintilianus, & quod inter ista difficillimum fuit, amore mei uicit etiam matrem suam. Cicerō, qđ desideriu tui ferre nō posset. Virgilius, Quisq; sui memores alios fecere merendo. Terentius, hoc unum scio hanc meritam, ut memor esis sui. Non significatur hic amor meus, quē in alterū habeo, sed quem alter ergo me habet. Item non desideriu tuum sed alterius de te, & non memoria sua, sed de se. Similiter in plurali duorum, nam sui uocem genitui pluralis, ac singularis non uariat, nostrum & uestrum, respōdent ad illa me, tu, & tu, ut nemo nostrum, nemo uestrum, non autem nemo nostrum, nemo uestrum. V eteres certe maiores nostrum, pro maiores nostrum scripsere. Vnde importunissime fesse. Au. Gellius scripsit, qui in plerisque salustij exemplarijs scripturam istam sincerissimam corruerunt. Nam cum in Catilinario scriptū foret. saepe maiores nostrum miserū plebis romane. Nostrum aboleuerunt, & nostrum scripsere. Rursus habere curam nostrum, sicut habemus curam uestri, non autem nostrum, & uestrum, quia haec respondent ad illa mei, tui. aliquando tamen haec confunduntur, sed perraro, ut causa mea, & causa mei, et apud Terentium, ut apparet desiderio id fieri tuo, uidelicet quo tu desideraris, non quo desideras. Proprie autem memoria mea actum accipitur, qđ scilicet ego recordor. memoria mei passue, quod alij de me recordantur. Dolor meus, quo sollicitor, dolor mei, quo alij sollicitantur, copia mea, quā ego possideo, copia mei, quā possideo. Vt meretrix fiat omnibus copia sui, non suam, potestas mea quam habeo, potestas mei quā habeo. Vtilitas mea, quam suscipio, utilitas mei quam suscipit alius, hoc est, quae a me suscipitur. Quintilianus, sed ut aliqd praefaret patrie utilitatis mei, id est de me. Sic fistidium meum, quo ego alios fistidio, fistidū mei, quo ab alijs fistidior. Idem, seu uulter omnibus exposita mortalibus uanitate fistidio mei, despectuq; captiuit. Sunt tamen quaedam ancipitem habentia significationem, sed quae facile discerni possit, ut cum dico. Haec est pars mea, non de parte corporis intellige, sed hereditatis. & rursus, haec est pars mei, non de hereditate, sed de corpore. Manus pars mei est, non mea, fundus pars mea, non pars mei. Nam, quod Cicerō inquit, ex quo uereor nihil sim tui, nisi suppletionem pedum imitatus, hic tui de tuo significat, non de te, estq; a tui in genere neutrali, non a tu pronomine primitiuo. Adeo autem dare actiuam significationem his tribus genitiuis mei, tui, sui resugerunt auctores linguae latinae, ut eos mutauerint in aliam uocem, genitiuis aliarum dictionum, cum quibus coniunguntur, minime mutatis. Cicerō, dico mea uinui opera compunctam esse liberatam. Idem, solius enim meum peccatum corrigi non potest. Idem, ex tuo ipsius animo coniecturam ceperis. Non dixit, quia non licuit, mei uinui opera mei solius peccatum. tuipius animus. & in plurali Quintilianus, deinde cum satis uires eorum explorauerim, suae ipsorum fiduciae permittunt. non dixit sui ipsorum fiduciae. Nostrae quoque religionis homines, qui sacras literas interpretati sunt, hoc diligentissime obseruauerunt. Domine exaudi uocem meam clamantis ad te. & alibi. Domine memorabor iustitiae tuae saluis. Item alibi. Sustulit de latere meo ancillae tuae dormientis, & tuam ipsius animam

pertransibit gladius. Nec alia causa Terent. ita scripsit. Saluis sum meo praesidio, atq; hospitii, & non praesidio mei, atq; hospitii. Idem, hem tot mea solius solliciti sunt causa, ut me expleat. Gaudent autem maxime haec pronomina siue in primitiuorum genitiuorum, siue in possessiua uoce illis tribus, solius, ipsius, unius. possimus tamen & trium, & quatuor eleganter dicere. Item omnium, plurium, cuius, unius. & siqua sunt huiusmodi. Cicerō, sed uoluntati uestrae omnium parui. Brutus, qui uestris pauorum respondeat laudibus. V eteres fas pro suas usurpare. Ennius, uirgenes, nam sibi quisq; domi Romanus habet fas. Item sam pro eam. Idem, nec ququam philosophia in somnis uidit priusquam sam dicere cepit. DELITIAE. Oblectamenta. Deliti e proprie dicuntur, quae maxime nobis uoluptati, a deliciendo, hoc est alliciendo nos ad uoluptatem. Delicere enim cicere est. Plau. qui illum sciat delicare, & nocte facere possit de die. V eteres licere implicare dicebat, a licio qđ est filum, quo in tela textrices implicant stamen, unde Triliam dicimus uestem, quae ex tribus licijs constat. A licere, hoc est implicare lenones appellati, & per diminutionem Lenunculi, & foemmino genere lenae, quod adolescentulos alliciant, significat tamen aliquando Lenunculus etia nauigium piscatorum. Lenae appellat Vipianus, quae mulieres quaestuaris prostituunt. Itē eas, quae alterius uomine hoc uita genus exercent, ut siqua Cauponam exercent, in ea corpora quaestuaris habeat, ut multa solent sub praetextu instrumētī cauponi prostituta mulieres habere, dicendum est hanc quoq; lenae appellatione contineri. Hinc Lenocari, seu lenocinium facere dicitur, qui quacunq; ratione hunc quaestum exercet, siue principiter hoc negotium gerat, siue alterius negotiationis assertionem utatur. Per metaphoram tamen Lenocari aliquando pro blā diti accipitur, siue allicere. Cicerō, tibi seruiet, tibi lenocinabitur, manus aliquanto cotendet, qđ potest. A licio uerbo fit etiam secundum quosdam lectus, quod fatigatus ad quiescendū alliciat, quem admodū inferius dicemus. Item a delicio dulce, hoc est suauē, quod dulcia maxime alliciant. Ab hoc fit dulcisculus diminutiuum, & dulcitas. Nenuus, o suauis lingua sonitus. O dulcitas animae. & dulciudo. Actus, tanta hinc in corda dulciudo inuasit. & dulcedo. Cicerō, quinetia gustatus, qui est sensus ex omnibus maxime uoluptarius, quippe dulcedine praeter ceteros sensus commouetur. & dulcor. Plinius, contractata dulcorem amittit, & dulceo uerbum. A quo dulcesco, Idem, paulatimq; maturescencia dulcescunt. Item dulcor, dulcissimus, & aduerbia dulciter, dulcius, dulcissime, & dulce pro dulciter, praedulce ualde dulce, & subdulce aliquantulum dulce, & edulco uerbum, qđ est dulcis facio. Cn. Martius, quapropter edulcare conuenit uitam, curasq; arcebas sensibus gubernare. & dulciloquus, dulciter loquens. & dulcissimus, dulciter fluens. & dulcissonus dulciter sonans. Item a licio fit compositum allicio, quod est attraho, induco. A quo alliecto frequentatiuum. Cicerō, ad quem fruendum non modo non retardat, uerum etia inuitat, atq; alliectat senectus. & alliectatio, a quo alliectio. Suetonius de uittellio. Proius uero ad cuiuscunq; et quacunq; de causa necem, atq; supplicium, nobiles uiros condiscipulos, & aequales suos omnibus blanditijs tantummodo ad somnietate imperij alliectos uario genere fraudis occidit. Pellitio, qđ est blādiendo decipio. A quo pellicator, qui ad fraudē pellit, & pellitatio, quo Cato utitur pro blāda, & fraudulētia inductione, et pellax, fallax. a quo pellacia, fallacia. Virg. uerū ubi nulla fugam reperit pellacia, Lucretius, Subdola eū ridet penitus pellacia pōti Item a pellicio pellex, quia blandi endo uirū ab uxore seducit. Est n. pellex, quae cum eo corpus miscet, qui habet uxorem, sicut concubina, quae cum coelibe ni-

10

20

30

40

50

60

ro sine uirgini locum tenet uxoris, quā graeco uocabulo *παλλακίον* hoc est pallacem appellamus. Suetonius de uespasiano. inde quieti uocabant acubante aliqua pallacem, quas in locum defunctae Cenidis plurimas conseruerat. Infans quoque Cyri pallacem nominat. sed haec loca uino ferē librariorū corrupta sunt, ut alia pleriq; quippe pro pallacem pellicem scripsere. Cum pellex latinū sit, nec uiri pellex dicitur, sed uxoris. Nemo n. latine loqueretur pellex mea, sed pellex uxoris mea. Pallacē uero sit graeco, & concubina significat, recte quo iugatur hoc nō, haec est pallacē mea, haec est pallacē uespasiani, quem admodum haec est concubina mea, concubina uespasiani. ubi cumq; ergo reuertum fuerit pellicem ad masculum referri, sciendum est errore ibi esse librarij, et pro pellicē pallacem esse scribendū. Nō sine errore Masurius uirgilioconsultus scripsit pellicem eam habitam, quae cū uxor nō esset, cum aliquo tamen uiuebat, quā uero nomine Amicā, paulo honestiori concubinam appellamus. hinc Caius Flaccus emendauit pellicem uocari scribens, quae cum eo, cui uxor sit, corpus miscet. A pellex sit Pellicatus sicut a concubina concubinatus. Delicio delecto, quod proprie significat attraho, dico. Ennius, & me Apollo ipse delectat, ac ductat Delphicus. Quadrigenus. Fabius de nocte cepit hostium castra oppugnare, hostem delectare, dum collega id caperet, qđ captabat. Et quonia quae gratia, ac incunda sunt, nos attrahere, atq; allicere solent, factum est, ut delectare sit gratum esse, ac incunditate afficere. A quo delectatio. & delectamentum. & delectamen. Itē delitium in singulari, & in plurali delitiae. Mar. tull. delitium mihi uolūba, & erona licet aud. ente dicam, uicit maxime passrem Catulli. Suetonius. Titus amor, ac delitiae generis humani, tantū illi ad promendum omnium uoluntatem uel ingenijuel artes, uel fortunae superstit. Ab hoc delitatus plenus delitij, siue in delitij uiuere assi. etus, & per metaphorā mollis, ac tener. A quo aduerbum deliciate. delicia uero lignum est, quod a crumine ad regulas angulares infirmas uersus sustigatum collocatur. unde tectum ipsum deliciatum, & tegulae deliciae appellatae. Deliciare autem ueteres dicebat explanare. indicare. aperire. Accius. quare alia ex crumine inimicorum esse gere possis, deliciae. Terent. quid istuc est, aut iste uult sermo mater delitij, hoc est indicat ostende. explana. Item a licio fit oblicio, idem significans, quod delicio, a quo oblecto, & ab eo oblectatio. oblectamentum. V eteres etiam deliciare aliquando pro de dicere usurparunt. Sunt tamen qui delecto, & oblecto non a delicio & oblicio uerbis deduci existimant, sed a lacto uerbo. Lactare enim est non solum lac praebere, sed dulcedine aliqua retinere, & ad persuasionem inducere. Terentius, nisi me lactassis amantem, & falsa spe produceres. Idem, eorum animos lactas. Hoc a lacte deriuatur, quod significat suam maternam, quo animalia nutriuntur. Virg. & lac subducatur agnus. dictum similiter, a liciendo, quia admotis mammae infantes alliciuntur. Hinc fit etiam lacteo, quod est lac sugo. Lactans enim est, quod lac praebet, lactens cui praebet. & lacteus candidus. suauis. suauulentus. & lactesco, in lac conuertitur. & lactuca a lacte dicta, quod id genus oleris lacte abundet, praesertim ea quā mecum uocant, a copia lactis soporiferi. quippe apud graecos *μηλον παυερ* dicitur, quae herba soporem inducit. A lactuca lactucinarum familia appellata. Lactes quoque a liciendo dicuntur, quod abum alliciant. Sunt enim lactes in oue, & homine, per quas labitur abus. In caeteris haec illa, quibus capciora sunt in festina ad alium. Plau. ita tibi uacuitate uenio laxus lactibus. Item a lacte lacticia, hoc est ubi ex lacte facti, et Lactiphaga Seythiae populi, qui et Galactophagi dicuntur. et lactaria herba

ba, quae et thymallus dicitur. et lactuca caprina, de qua inferius dicemus. et lactaria columna, quae erat in foro boario, dicta quod ad eam infantes lacte alendos deferbant. Item elicio, quod est edulo. extraho. a quo electrae argentariae dictae sunt meretricis ab eliciendo argento, et elices sulci aquarii, per quos aqua collecta educitur, et electo frequentatium. Plautus, electato adolescentem numeribus. et elicias Iupiter. etenim Numa Pompilius regnum urbis Romae adeptus, pontificem elegit, cui sacra omnia exscripsit, atque exsignavit, quibus hostijs, quibus diebus, ad quae templa sacra fierent, caeteraque omnia publice, privateque sacra pontificis scitis subiecit, ut esset, quod consultum plebs veniret, nequid divini iuris negligendo patrios ritus, peregrinosque adhaerendo turbaretur. Nec caelestis modo ceremonias, sed iusta quoque sine nebulosa, placidosque manes, ut idem pontifex edoceret, quaeque prodigia fulminibus, aliisque quovis modo missa susciperentur, atque curarentur. Ad ea etiam mentibus divinis, Iovis Elicio aram in Aventina dicitur. Pontifex vero appellatus est vel a posse, et facio (ut Scaevola placet) vel (ut Varro affirmat) a ponte, nam a pontificibus pontis subiciis primam est factus, et postea saepe restitutus, nec non caeterorum pontium cura eis data. Illicio attraho, illa quoque, a quo illecebrae dicitur blanditiae, quibus illicuntur. A quo illecebrosus, qui inanius blandimentis hominem allucit, et illic, qui allucit sicut illex, qui sine lege, et sine iure vivit, et illecto pro allecto. et illicium, de quo inferius dicemus, cum populus illicet, illa vero non ab illicio declinatur, sed a loco, quasi in loco. Proprie, n. illico significat in eo loco. Nchius, septimumdecimum annum illico sedent. Ennius, et quia quod irent nesciebant, illico manserunt. Ponitur tamen frequentissime pro factum. Plautus, illico hic ante hostium eramus. Locus proprie dicitur quicquid aliquid continet. Virgilius, hic locus urbis erit. Poniturque a dialecticis inter accidentia substantiae, et est una de septem circumstantijs, quae ita numerantur, persona, qualitas, negotium, facultas, causa, modus, tempus, quae hoc versu clauduntur. Quis, quid, ubi, quibus auxilijs, cur, quomodo, quando. Aliquando locus ponitur pro genere. Sallustius, natus haud obscuro loco. Est et locus argumenti sedes. Item cum dicimus loco patris, loco fratris, loco filij te habeo, non significamus, quod ubi illi antea erant, ibi tu nunc apud me sis, sed quod in ea caritate, qua illi aut fuerunt, aut sunt, aut essent, aut esse deberent. Terentius, si te in Germani fratris dilexi loco. Interdum tamen in locum potius dicimus quam in loco, quoties aliud erat, aliud successit, quod non fit sine verbo significante motum. Quintilianus, nam quomodo pugnam inveniuntibus tot simul metus, laboris, dolorum, postremo mortis ipsis exciderint, nisi in eorum locum pietas, et fortitudo, et honesta praesens imago successerit. Item loco solatij mihi est dicimus, loco voluptatis, loco honoris. loco turpitudinis, pro iucundum. voluptuosum, honorificum. turpe, dicimus autem in singulari locus tantum masculino genere, in plurali vero loci, et locatam masculino, quam neutro. Sed pro sedibus argumentorum duntaxat masculino usurpamus, et in plurali locos mulieris nullam appellamus, nam in reliquis animalibus dicimus tantum vulvam. A quo locus fit diminutivum loculus, quod saeculum significat, qui alio nomine vulva, et bulga, et marisupium dicitur, et Capsula, hinc loca distincta, in quibus aves nidificat, et quae cumque similia dicuntur localamenta. Columella, vel si non ita competet, pacillis adactis tabulae supponantur, quae vel localamenta, quibus nidificat aves, vel fictilia columbaria recipiant. Item loco verbum, quod proprie significat pono, quasi in loco constituo. Virgilius, hic alta theatri fundamenta locant alij. Aliquando ponitur pro repono, unde locatum repositum dicimus.

Plautus, dum aulam domi locatam perquirat, ablata reperit. Interdum per usum alicuius rei pretio concedo. A quo locatio dicitur. Cicero, vel quod locatio ipsa pretiosa. Idem uxoris fundus erat colono locatus. Saepem etiam pro marito do. Plautus, filiam eius pupillam locavit. A quo illocabilis dicitur, quae eradi uiro non potest. Idem, virginem habeo gratam, dote cassam, atque illocabilem. et a loco fit locatarius, qui domum, aut fundum, aliudve simile in locationem conducit. Nomina enim masculina in arius, et feminina in aria desinentia, officia hominum, qualitatemque proprie significant. Vt caprarius, capraria, saluarius, caparius, horrearius, classarius, custos, exercitatorque caprarum, saltus, campi, horrei, classis, sagarius, lintearius, vestigiarius, venditor sagorum, linteorum, vestium, proprietarius, fructuarius, usufructuarius, cuius est proprietatis praedij, cuius fructus, cuius usus, quae omnia significant actionem, passionemque. Pauci sunt, quae passivae accipiuntur, ut legatarius, commodatarius, depositarius, beneficiarius, fideicommissarius, qui legatum, commodatum, depositum, beneficium, fideicommissum accipit. Sic locatarius, qui accipit locatum, hoc est conductus. In arium vero necura plerumque repositorium significat, ut tabularium, repositorium instrumentorum, et literarium. Aerarium repositorium aeris, ac numerorum, pecuniarumque. Sacrarium repositivum sacrorum. Armarium, ubi reponuntur libri, armamentarium, ubi armamenta. Aramentarium vasculum, in quo reponitur aramentum. Calamarium, in quo calami reconduntur, quod et Theca calamaria dicitur. Venarium, ubi reponitur penus. Vinarium, ubi continentur aves. piscis, ferae, quae ad victum pertinent. Pomarium, locus reponendorum pomorum, vel locus constitus pomis. Ovidius, id metuens solidis pomaria clauserat Atlas Maenibus. Aluearium locus, ubi sunt Aluci apium, et alueorum copia. Rosarium locus, ubi est copia fructuum rosas ferentium. Plantarium non solum locus plantarum, sed ipsae plantae, etiam si emissae sint, quibus Servius dicit plantaria esse, quae a feminibus nata cum radicibus, et terra propria transferuntur, plantae vero, quae de arboribus rapiuntur. Semnarium ipsam seminem, hoc est plantule praeparantur palmetes, qui a duro exit, materiamque in proximum annum promittit, siue congeries virentium ramusculorum. Calcearium, et vestigium pro calceis, et vestibus. Eustuarium pro sustigatione, Cibaria pro cibis. Carnarium, et donarium, de quibus supra diximus. Item a loco locuples, quod plerumque loca, hoc est multas possessiones tenent, Omnes, n. veterum divitiae in agris, atque pecoribus erant. (et ut Cato refert) quem virum bonum colorem dixissent, amplissima laudasse existimabantur. Hinc pecunia a pecore appellata, et locupletare dicitur divites, quod locus, hoc est agris pleni essent, et locupletare ditare, cuius passivum est locupletari. Plautus, visus est paterna hereditate locupletari. Item a loco urvedis locustae vocatae ob tacturam, quam messibus afferunt, tactu multa, ut supra diximus, vrentes, morsu vero omnia erodentes. DOMINI. Neronis. POPULI Romani salicet. Populus definitur multitudo hominum iuris consensu, et concordia communitate sociata. differtque a plebe, quod in populo omnis pars civitatis, omnesque ordines continentur, in plebe autem non insunt nobiliores, et patricij, itaque utrumque a graeco dictum voluit. Plebem a πλῆθος, hoc est a pluribus, quod plures sine plebei, quam patricij. Populum a πῶλον, hoc est multo pluribus, quod populus omnes ordines, ut diximus, complectatur, a populus fit diminutivum popellus, hoc est parvus populus, et popularis, quod modo significat id, quod populi est. Terentius, Amicus meus summus, et popularis Getae modo arvis populo. unde et populare, est amorem populi conciliare, Pacuvius, atque ut promerui pater mihi patriam populavit meam.

aliquando etiam popularis pro vili, ignobilique accipitur. Plautus, praestat divitem esse, ac populari, quam nobilem, et mendicam. hinc popularia negotia, et puerilia dicimus. Laberius, dum popularia agimus per ludum. A populus etiam fit populor verbum, quod et populo dicitur. Virgilius, populatque ingentem farris aceruam. A quo depopulor, hoc est praedor, et deprador, passivumque, et quasi populatum deripio, a quibus populatio, et depopulatio, et populator, ac depopulator, et populatrix, ac depopulatrix, et populatum, quod modo significat per populos. A pileius, populatum ab omni provincia reuocatum, modo cateruatum, et in unum sum. Caecilius, ego per didi te, qui omnes servos perdo populatum, quae se ne addas malum ad hoc malum, et populabundus, pro praedabundus, et populosus populo plenus, et populariter, hoc est affabiliter, humaniter, blande, et cum favore, ac gratia populari. Iuuenalis, et versio pollice vulgus, quod venilibus occidit populariter, et popularitas affabilitas, humanitas, blanditiae, et publicus, ut quidam existimant, quasi popularis, quod non prius alicuius, sed populi fit, a quo fit publicus verbum, quod est diuulgus, et publicatio diuulgatio, res publica res populi, et publice, ac publicus aduerbia, et publica sacra, quae pro populo fiunt, sicut privata, quae pro singulis hominibus, familiaribusque, et publicum, qui rebus ad populum spectantibus fruuntur, omnes enim qui a fisco aliquid conducunt, recte publicani nominantur, ut qui nebulosia populi conducta habent, et publicana, quae in iure populi est, siue qua iter populo est. Publicus praenomen eius, qui populo gratias agit, et publicipores Publici serui, sicut marcapores pueri, hoc est serui Marci huiusmodi enim appellationibus veteres utebantur, quod genus interadit, et publicia, quod a populo coleretur, siue quod coleret populum. Sic enim appellatus est P. Valerius primus cum Bruto post exactos reges consul creatus. quoniam cum affecta regnum ob edificata castra in summa Velia domum credidit suisset, edificata postea in summo cliuo domo, lataque de promotione aduersus magistratus ad populum, sacrandoque cum bonis capite eius, qui regni occupandi consilia iniisset, lege adeo se omni regni suspicionem abiecit, ut popularis etiam factus sit, et publicae cognomen adeptus. Item dies populifuga nominatus Iunio mense, quod eo die tumultu repete orto fugerit populus. Non multo enim post hic dies fuit, quam decessus Gallorum ex urbe, quo tempore, qui tunc sub urbe erant populi, ut Fidenates, et alij finitimi, contra populum Romanum conuerant. Scribit Servius populum in singulari numero unius civitatis multitudinem, in plurali vero urbem significare. Est etiam populus arbor excelsa, folio ederae, sed parte altera sine angulo, altera oblonga, dicta ut quidam putant, a frondium multitudine. Tria huiusmodi genera sunt, alba, et nigra, et quae libyca appellatur. minima folia, ac nigerrima hinc arbori, et ulmo, n. eque, et oleae, et salicis veniunt, ut circumstantur earum folia post solstitium, quo certissimum eius sideris confecti testimonium est. Ab hac populo fit populeus, ut populea uirga. Item populeus sicut a fine fiscalis. Quidam etiam putant populoniam Heruriae urbem a populorum multitudine, quae in eo agro est, appellatam, alij a populando, quod frequentibus pyratum depopulationibus pateret, quoniam sola ex omnibus Heruriae urbibus ad mare fundata erat, quod ea tempestate urbium conditores vitare conabantur, ne barbarorum depopulationibus paterent. A plebe uero diminutivum fit plebeula, et plebeum, quod a plebis est, plebeij ediles distradente plebe a patribus sunt creati. plebeiae pudicitiae sacellum Romae, ut sacra caetera, vocabatur. Item plebisatum lex, quam plebs non populus accipit, de qua inferius dicemus. Di-

cebant autem veteres plebs plebis tertiae declinationis, et plebes plebei. Dlyni. Tanta plebi consternatione, ut pro populo ex ea regione, mox et interemptus sit. PRAESIDIUM Imperatore, et magna laude Domitiani Neronem dominum, ipsam uero praesidium nominant. Nam dominus dicitur, ut supra diximus, cui populus subiectus est, quique plenam habet in subditis potestatem, hunc graeci uoluntarios uocant. Homerus, οὐδ' ἀγαθὸν τολύσει παρὶν εἶς νοίπαρος ἔστω, hoc est. Non bonus est multorum dominatus. v. nus dominus esto. v. eteres hunc tyrannum etiam appellabant. Virgilius, Te propter Libyae gentes, numadumque tyranni Oedere. idem, Pars mihi pacis erit dextram tetigij, tyranni, quamuis postea Tyranni nomen ad eos tantum translatum sit, qui non iure, et aequis legibus, sed ui, et quadam animi libidine dominantur. Idem, auenient quibus aut odium crudele Tyranni, aut metus acer erat. Ab hoc Tyrannis dicta scuum, ac uolentem imperium, et Tyrannicus, quod Tyranni est, et Tyrannice, quod uolentem crudeliter domini ergo nomen, nescio quid si per non prius admodum regis, de quo supra diximus, et Tyranni, propter quod diuus Augustus domini appellationem, ut maledictum et opprobrium semper exhorruit, et cum spectante aliquando ludos, pronuntia: mihi est a Mima domini aequi, et bonum, uniuersisque quasi de ipso dictum comprobassint, sitim manu, uniuersisque indecoras adulationis repressit, sequens uero die, grauisimo corripuit edicto, dominumque se postea appellari, ne a liberis quidem, aut nepotibus suis passus est. In Imperatoris uero, seu praesidis nomine nihil insolens, nihil superbum erat. Quippe imperatores dicebantur, qui Senatus, et Populi Romani iussu uel ductabant exercitus, uel provincias administrabant, et singuli duos legatos habebant. Itaque hi non domini erant, sed ministri, quamuis postea in Tyrannidem uersis sit hic magistratus, et Imperatoris mississimum nomen in eum translatum sit, qui Romani imperij gubernacula tenet. Ab impero dicitur est imperator. Imperare autem iubere est, dictum ab in intentione particula, et paro quasi statim paro, uel prorsus paro. Ab hoc imperium declinatur, quod modo iussum significat. Virgilius, hic uasto rex Aeolus auro, Lucretius uenas, tempestatque sonoras Imperio premit, ac uincit, et carcere frenat. modo regnum dominum, unde Romanum Imperium, et Romani imperij fines dicimus. Idem, Imperium pelagi, seuumque, tridentem, sed mihi sorte datum. Aliquando imperium significat potestatem, unde Vlpianus imperium scribi aut nuncum dicit, aut iussum. Merum imperium est habere gladij potestatem ad animaduertendum in facinorosos homines, quod etiam potestas appellatur. mixtum est, cui etiam iurisdictio inest, quod praecipue in danda bonorum possessione consistit. iurisdictio est etiam iudicis dandi licentia. Ab imperio imperiosus dicitur, nimis se uere imperas, crudus et quasi ostentator imperij, qualis Torquatus apud Liliu, qui filium licet uictorem, quia contra imperium suum pugnauerat, secari percoissit, ob id dicitur imperiosus, et manliana imperia, crudelia uocata. Ab hoc fit aduerbium imperiose, hoc est acriter, se uere, et cum ostentatione imperij, item ab imperio frequetativum et quod apud Dlynum reperitur, imperitabundus pro imperitans. Poetae aliquando induperatorem pro Imperatore usurpant. Iuuenalis, Quis alius tunc epulas ipsum gnuisse putamus Induperatorem. Praeses autem est, qui maius in urbe, aut provincia imperium habet, de quo superius late differimus a praesidendo ita appellatus, a quo praesidium, praesidere uero est praesidio ut supra diximus, et a sede deducitur, sedere quid sit, manifestum est. Plautus, si non ubi sedere

locus est, at est ubi ambules. Aliquando ignaviam, cessatio-
nemq; significat. Terentius. an sedere oportuit domi uir gremi-
tam gradem. De auiibus uero sedere dicitur in altiori loco esse,
ut passer sedet in tecto, cornix sedet in arbore. ita enim de aui-
bus dicitur sedere, ut de homine, dum sedet super equo, aut in-
mento, quo unq; corporis habitu ibi maneat. Sedere etiam pro
placere ponitur a poetis. Virgilius, Idq; pio sedet Aeneas, pro-
bat author Acestes. Secundum Augures sedere est considerare.
contemplari. consilium asperere. Nam post designatas caeli par-
tes a sedentibus captantur auguria. Plautus. sine iuxta aram se-
deam, et dabo meliora consilia. hoc etiam Virgilius ostendit,
inducens Pisam solum sedentem, cum alios spectantes induxerit.
Paruaq; sedebat succinctus trabea, et alibi, Turnus sacrae
ualle sedebat. Ab hoc tractum est, ut indices pro tribunali se-
deant, nec nisi sedentes ferre sententiam possint, ut intelligant
se quid deorant considerare diligenter oportere. Item sede-
re manere est. Virgilius, et sedet hoc animo. sedeo autem a se,
et eo compositum putant quasi seorsum eo. Videntur enim se-
orsum ire, et quasi a ceteris separari, dum consideramus. Dif-
ferre autem a sedendo, quoniam sedere est deorsum descende-
re. Virgilius, Sedibus optatis gemina super arbore sidunt, id est
ab alto demittuntur. Ab hoc composita sunt assido, quod est
apud aliquem officij gratia sedeo, ut puta egrotum, aut regem,
aut praesidem. A quo assiduitas, assidue de quibus
supra diximus. Item assidela mensa, ad quas sedentes flami-
nes sacra faciebant, et asseres, quod assidant parietibus, et asses,
et assile, de quibus supra diximus, et asseffores, quorum
officium est assidere praesidi, atq; consulere, atq; in ijs ferre cau-
sis constat. cognitionibus postulationibus libellis. edictis. decre-
tis. epistolis. Huius foeminae nam est asseffrix. Afranius, dimit-
tit iam asseffricem, me adesse uocat. et consessor, qui simul
sedent. Martialis, Nec consessorum uicina numismata tantum
Aera, sed a cuneis ulteriora petis. Circa sedeo, quod est contra
sedeo, circaquid obsideo, quod interdum pro circaquid ponit-
tur, interdum pro contra sedeo, unde obsessi dicuntur, qui egre
di urbem, aut oppidum, seu alium locum non possunt, aut hos-
tibus circaquid assidit, et obsidionem circumquid assidit, quod
fit, ut hostes dimicare cogantur, et obses, qui traditur impe-
rio alterius ea conditione, ut si datur obsidis a fide recedat, re-
cipient sit potestas in corpus, et uitam eius, qui datus est ob-
ses. Hic quoniam obsidionis gratia dari consuevit, unde nomen
assumpit, quoniam aliqui ab ob, et fides compositum uelint,
quod sit ob fidem datus. Obsidionem quoque sicut insidiam dicuntur.
Columella, dum tamen anus sedula, uel puer adhibeatur cu-
stos uagantium, ne obsidij hominum, aut insidiatorum anima-
lium decipiantur. Dissideo dissentio. A quo dissidium, hoc est
discordia, et dissidiosus contentiosus. desido, otiosus sedeo,
A quo deses desidis, et desidiosus, hoc est piger, ignauus. unde
desidia, ignauia. subsidio, quod significat subter sedeo. Virgilius,
subsedat dubius. A quo fit subsidium, hoc est auxilium. insi-
do, aliquid dolose expecto. A quo insidia, quae clam insident,
ut hostes fallant, et ab eo insidiator uerbum, et insidiosus insi-
dij plenus, fallax. Item insidiator, et insidiatrix, qui insi-
diantur. Iunguntur autem insido cum datiuo. Virgilius, Arripuitq;
locum, et syluis insedit iniquis, cum insisto cum accusatiuo iun-
guntur. Idem, Nulli fas casto scelus atum insistere limen. Resido,
otior, commoror. A quo Resides, otiosus, quietus, segnes. Virgilius, iam
prudenter resides animos. sicut contrario instantes dicimus in-
dustrios. Resina humor, qui ex arboribus fluens, in iude re-
sidet. A quo resinatium dicimus, sicut a pice picatum. Inuenia-
lis, quid enim resinat inuenitur. Residiare uero ueteres dice-
ant pro eo, quod est saepe resillire. Rhesus rex Thraciae fuit,

quem Homerus scribit cum equis albis in auxilium Troiano-
rum uenisse, et a Diomede, atq; Vlyse noctu in castris fuis-
se occisum. Est etiam nomen fluminis Troiae. Rhesus greges fuit,
quae Dionysius in leonem conuersus occidit. Item Rhesus mons
Troiae, in quo Aiax Telamonius sepultus est. A quo Rheteus
et Rheteus deducuntur. Super sedeo. maneo. cesso. differo. Plau-
tus, super sede de istis rebus, iam tu ipse ubi lubet finem face.
Consideo simul sedeo. A quo fit consessus, quod non significat con-
sensionem, sed homines simul sedentes in uno loco, quemadmo-
dum Comuentus non conuentioem significat, sed homines, qui
uno in loco conuenerunt. A sedeo propterea sedes deducitur,
in qua sedemus, poniturq; pro habitaculo, et domicilio. Caesar,
crescente enim populi multitudine, mutare sedes statuerunt.
Item pro sepulchro. Virgilius, Sedibus aut saltem placidis in
morte quiescam. eius diminutiuum est sedicula, et eiusdem si-
gnificationis est sedile, quod et locus ad sedendum est. et sel-
la quasi sedda, et sessio, quod modo actum ipsum sedendi si-
gnificat, modo ipsum sedile. Cicero. Tot locis sessiones gymna-
siorum, id est tot sedilia. et subsellia minores sedes, in quibus
audientes poetas, aut spectantes ludos sedere solebant, et ante
etiam tribunorum, triumuirorum, quaestorum, et huiusmo-
di minorum iudicia exercebantur, qui non in sellis curulibus, nec
in tribunalibus, sed in subsellijs considerant. Sella curuli ma-
iores magistratus utebantur, quam simul cum toga, et praetexta,
et lectoribus Romanis ab Herulis sumptere. Curulis autem
a curru dicta est, quod in ea sedentes curru uehi maiores mag-
stratus solebant. Sella graeci epovor, hoc est thronum no-
minant. Hinc epovor βασιλευς solium, hoc est sedem re-
gram uocant, et epovor ὑμνωδιον sellam curulem. Item
a sedeo sedulo aduerbium, quod significat diligenter, instan-
ter, continue quasi assidendo, hoc est sine intermissione. Cicero.
Sedulo inquam faciam. Nam quod Marcellus scribit sedulo di-
ctum, quasi sine dolo nimis assiduum nobis uidetur. quippe
sedulus eodem modo, quo assiduum dicitur, idemq; significat, et
sedulitas est assiduitas, et diligentia. Item a sedeo solium ar-
matium est ligno factum, in quo reges ob corporis sui tutelam
sedebant. Item sedes regis. Curtius, Regnam in solio uisam ue-
hementer admiratus, aliquando uas, in quo homines in balne-
is, uel domi, uel quouis alio loco sedentes lauauerunt. Martialis,
non uis in solio prius lauari. Hispani id durtam uocant. Suet-
onius de Augusto, ac quoties neruorum causa marinis, albu-
lisq; calidis utendum esset, contentus hoc erat, ut insidens ligneo
solio, quod ipse hispanico uerbo durtam uocabat, manus, ac pe-
des alternis iactaret. Nonnunquam huic simile uas, in quo de-
functi sepeliuntur. Plinius. Cum et defuncti sese multi ficti-
libus solijs condi maluerit. Quidam non a sedendo, sed a soli-
ditate quasi solidum appellatum existimauerunt. Quidam a so-
lo, quod in ijs soli sederent. Ideo solia sternere dicebantur, qui
solijternium habebant, et solaria Babylonia uocabantur, qui-
bus ea sterni solebant. A sella etiam sellaria dicta loca, in qui-
bus disponi sedes solebant. Plinius. Atq; ex omnibus, quae retuli,
clarissima quaeq; in urbe iam sunt dicata a Vespasiano prin-
cipe in templo pacis, alijsq; eius operibus uolentia Neronis in
urbem conuicta, et in sellarijs domus aureae disposita. Item
a sedendo seditio, hoc est sicut Cicero placet a seorsum cum
do. Est autem seditio, cum populo discordate iur ad manus, qua-
lem ciuitatis statum describit Virgilius, ac ueluti magno in po-
pulo, cum sepe coorta est seditio, seuuq; animis ignobile uul-
gus iamq; faces, et saxa uolant, furor arma ministrat. similiter
seditio in exercitu dicitur in classe, in caepo in schola, et ubiq;
multitudo est hominum, qui ab hoc seditiosi dicuntur. Item seliqua
stra sedilium genus est, et sedentarium dicitur, quod sedendo fit,

unde sedentarium laborem dicimus, qui sedendo contrahitur.
Apuleius, ut etiam fatigationem sedentariam inaccessu uogita-
tione discerem, et sedentaria opera, quae sedendo fit. Colum-
mella, neq; enim sedentaria eius opera est, sed modo ad telam
debebit accedere, modo eos, qui abum familiam faciunt, in ui-
sere tantum etiam culinam, et bouilia, nec minus praesepia
mundanda curare. item a semper sedendo, sedum herba, quae
et semperuiuum dicitur, de qua inferius differemus, et asse-
res, et assides ab assidendo parietibus. Seduculum non a seden-
do, sed quasi suduculum dictum, genus flagellum, est quod napu-
lantes sudare faciunt. Nec sexus a sedendo dicitur, sed a graeco
ἔξις, quod est habitus, significatq; naturam, et habitum,
unde masculinum, et foemininum sexum dicimus.

AD DOMITIANVM EPIGRAMMA TERTIVM.

VAE TAM SEPOSITA EST. Blan-
ditur Domitiano, quod cum ad spectacula eius
ex toto terrarum orbe diuersarum linguarum
spectatores conueniant, omnes tamen una uo-
ce, eum patrem patriae salutant, quasi una ur-
be oriundi. Constat sane tantam aliquando hominum multitudi-
nem ludorum gratia ad urbem conuixisse, ut Senatores qui-
dam nimia praesura fuerint elisi. VAE GENS. inter-
rogantis est, quis n. que. quod. uel aliquid, aliquando interro-
gatione ponuntur. Martialis. Nam tantus rogo quis ferat labores?
Apuleius, qui nam hic nouus est hostes? Gallus, quoniam ma-
lum est ista interperies? Plautus. quod facinus admisi tantum?
Idem, quid ad illas artes optes, si optio adueniat tibi? Aliqua-
do ind. finite. Plinius, tum mihi nescio quod in aurem insi-
surruit. idem. morbus nescio qui ante aetate incognitus
nostris. Cicero. cum praesepia nescio quae discipulis suis palam
tradidisset. Plautus, nec mihi quod facinus conscirem inueni-
Seneca. Paululum, nescio quid uisus est balbutire. Nonnun-
quam quis ponitur pro aliquo. Cicero, si quis uestrum est, qui
forte mire ur. Plautus. Siquem seruorum domi habes. Nam qui
pro aliquo in nominatio casu, raro praeterquam apud ueteru-
sumos inuenitur. Cicero, si quis sunt in hac re difficultates.
Etenim in singulari non quae, sed qua pro aliqua dicimus.
Martialis. Siqua fides ueri, praesepi maxime Caesar, Tem-
poribus possunt secula nulla tuis. Plautus, si quod post hac uer-
bum fecero. Virgilius. Spero equidem medijs, siquid pia uouina pos-
sunt, supplicia hausurum saepulis, quis, et quid nunquam re-
latue ponitur, cum qui, quae, quod, frequentissime referant an-
tecedens, quod adiectiuum est, et semper iungitur substantiuo,
quod uero semper est substantiuum. Praeterea qui, quae, quod,
frequenter accipiuntur pro tantum tantum, et hoc tribus modis,
nam et cuius humanitatis es dicere possumus, et qua humani-
tate es, et quae tua est humanitas, pro tanta humanitatis es,
tanta humanitate es, tanta tua est humanitas. Similiter cuius a-
moris es, quo amore es, qui tuus est amor, Cuius officij es, et
quo officio es, quod tuum est officium. Quintilianus. hoc si scissis pater
affirmo, promitto, cuius pietatis es, nemo te antecessit. Idem,
Quae tua pietas est. in eundem sensum accipitur is, ea, id, nam
eius pietatis es dicimus, et ea pietate es, et ea tua est pietas, ha-
betq; aliquid plus uirtutis talis oratio, quam si dicas pro tua pie-
tate. item quo aliquando pro quanto accipiuntur, ut cum dicimus,
eo magis, quo magis. A quo composita sunt aliquis, quasi ali-
quis quis. A quo aliquo, a. i. quae, aliquam, aliquos aduer-
bia, hoc est ad aliquem locum, per aliquam partem, uerfus ali-
quam partem, aliquot uicibus, et aliunde, ex aliquo loco. item
quisquam, quispiam eiusdem significationis, siquis, id est si ali-

quis. Et quisquis, quod significat quicumq;. Et quisq;. a quo unus-
quisq;, quae significat omnes, et quisnam interrogatiuum, et
quispius eiusdem significationis, et nequis quod componitur
ex ne, et quis pro aliquo, significatq; ut nullus, et quisq; uel
a quisquis, quasi quicquid cadit. Sunt enim quisquiliae purga-
menta terrarum, et quicquid ex arboribus, herbis, floribus,
minutum cadit. A quo quisquiliam uocant exiguum fructum
ilicis, producentem cocum, quod granum est ad tingendum ue-
sters gratissimum. A quo, quimus, quicumque quilibet. A quo
unusquilibet, de quibus supra diximus. Item quidam, quod non
est particulare, ut aliquis, quemadmodum pleriq; falso exi-
stimant, sed potius singulare. aliud est enim, cum dico aliquis
uestrum hodie me percussit, illic enim incertum aliquem ex
duobus significo, quem percussissem meum esse non deprehen-
do, hic uero certum hominem ex uobis a me, quod ab eo per-
cussis sim agnoscum, ut non aliter se habere quidam uideatur,
quam nomen proprium, uerbi gratia, si sciam, si Pyrrhum me-
cum locum fuisse, idq; tanto nomine exprimere uelim, recte
dicam, quidam mecum locutus est, non autem aliquis, quod si-
gnificaret nescire me, quis mecum esset locutus. unde uulgo sic
loquimur, quoniam aut uolumus nominare homines, aut eorum
nomina nescimus, quidam ad quendam scribens sic inquit, non
autem aliquis ad aliquem, sed hoc multo manifestius cum ne-
gatione apparet. Nam si dicam, Non percussit me hodie quidam
uestrum, profecto significo unum ex uobis certum, ut puta Py-
rrhum me non percussisse. Si uero dicam non percussit me hodie
aliquis uestrum, significo nullum uestrum me hodie per-
cussisse, itaq; illa singularis enumeratio est, haec uniuersalis. Item
a qui, quia, conuinctio causalis. A quo quoniam aduerbium in-
terrogandi. Virgilius, Huius quoniam tanta cinxerit aether a nim-
bidem, Caliole magni, quoniam sententia uobis uersa re-
ero? et quoniam, quod significat certe, re uera. Idem, quoniam au-
xilium inuocat ante leuatus. Quidam, quod similiter significat cer-
te. Et tribus modis in oratione accipi solet. Uno ad distinguen-
das res, ut ego quidem Roma sum, tu uero Athenis, frater au-
tem Alexandria. in quo modo tantum duobus amittibus uti po-
test, quae sunt uero, et autem altero, quasi per exceptionem
eius, quod affirmo. Quintilianus, Torquebis quidem filium,
sed fatebitur mater. et nunquam feret apud hunc, et Cicero
nem conuincatur quidem, et ille, quin exceptio huiusmodi se-
quatur. Cicero, ab optimis illis quidem uiris, sed non satis eru-
ditis. Idem, qui uitem in uirtute summum bonum ponunt, praesepi
clare illi quidem, sed haec ipsa uirtus amicitiam et cognit, et
continet. Pluresq; in hoc modo comites habere hoc aduerbium
potest, ut uerum, ueritatem, sed, tamen, at, attamen, ceterum.
Tertio modo cum nulla ex praedictis conuinctionibus sequi-
tur. Idem, Aut enim nemo, quod quidem magis credo. Aut si
quisquam est, ille sapiens fuit. Ab hoc fit Equidem, quod pro-
prie significat ego quidem, nec unquam aliter a Virgilio Cice-
rone, Quintilianus usurpatur. Virgilius. Equidem merui, nec de-
precor, inquit. Ab aliquibus capitur interdum pro quidem.
Perfusus, Non equidem hoc dubites amborum feedere certo Co-
sentire dies. Et siquidem, quae ex si, et quidem componi ui-
detur, tamen primam syllabam breuem habet, cum si producta
sit. Item significationem non habet partiu, ex quibus componi-
tur, sed id significat quod nam. Quintilianus. Atq; natura ipsa uide-
tur ad tolerandos facilius labores muscam ueluti muneris no-
bis dedisse siquidem remigem cantus hortatur. Aliquando siqui-
dem pro si certe. Cicero, deinde profectus est id temporis, cum
iam Clodius, siquidem eodie Romam uenturus erat, redire po-
tuisse. Quidam putant duplicem hanc esse dictionem, sed unam
esse. Quidam ostendit, qui in hoc eodem significato uentur pri-

ma breui, quod non accideret, nisi esset composita, quae mihi uer-
 tur a est, siquidem uentura senectus, cum desit numeris ipsa u-
 uenta suis? Quin quod, quatuor modis accipitur, uno cum in-
 crepates, uel interrogantes, uel exhortantes dicimus, significatq;
 cur non? uel quin uenit? quin legis? quin fugis? Virgil. Quin-
 tis aliquid saltem potius, quorum indiget usus, uel inuibus, mol-
 liq; patas detexere iunco, secundo quin significat quod. Teren-
 tius, non dubium est, quin uxorem nolit filius. Tertio, cum
 per hanc particulam magis confirmamus, significatq; atque
 etiã. Virg. quin aspera Iunio, Quae mare nunc, terrasq; metus,
 Caelumq; fatigat, Consilia in melius referet, quod et quoniam
 mo aliquando dicitur. Quarto, cum ita ponimus quin, quasi prio-
 ri uideatur esse contrarium. Et aliquando, quod non, aliquan-
 do, ut non significat. Cicero, non iacta causas Iocrates non de-
 fendit, quin id utile esse, et honestum existimaret, quin, id est
 quod non. Virg. Hic tibi ne qua morae fuerint dispendia tan-
 ti, quin uatem iustam aspicias, quin id est, ut non. Quod, quod
 loca aduerbium est. Idem, quod uenit iter? id est ad quem lo-
 cum tendis? Hinc ueteres ad quo pro quantum usurpabant.
 Afranius, ut scire possis ad quo te expediat loqui. Aliquando
 est coniunctio, et significat ut. Plinius, neq; enim id feci, quo ti-
 bi molestus essem. Qui, quod simuliter aduerbium accipitur,
 et significat quo modo. Cicero, qui fieri poterat, ut eius dolore
 non angeret, qui mecum semper familiarissime uixisset? Cum
 quod ueteres quom, scribebant, estq; aliquando aduerbium tem-
 poris, et significat quando. Virg. Cum faciam uitulã pro fru-
 gibus ipse uenit. Aliquando ponitur pro dum. Cicero, cum me
 in Africam contulisset. Nonnunquam pro quantum. Idem,
 cum in omnibus causis grauioribus Cai Caesaris initio dicendi
 commoueri soleam uehementius, quam uel usus, uel aetas mea
 uideretur postulare, tamen in hac ita me multa perturbant. Idẽ,
 satis ne constanter facere uideamur, qui cum praecipit nihil pos-
 se dicimus, tamen et alijs de rebus differere soleamus, et hoc
 ipso tempore praecipit officij profsequamur. Interdum iungit-
 ur cum tum, et indicatum ferẽ postulant. Est autem in cum
 quiddã minus, in tum quiddã maius. Et hoc duobus modis fit,
 ut aut generale praecedat, sequatur speciale, aut ambo sine spe-
 cialia. Primo modo sic. Quintilianus, quod cum omnibus con-
 sultandum est, tum nobis praecipue, qui rationem dicendi a bono
 uiro non separamus, id est omnibus multum, mihi autem maxi-
 me. Altero modo idem, quod opus Marcellae uictori tibi dicam-
 mus, quem cum amissimum nobis, tum eximio literarũ amo-
 re flagrantem, dignissimum hoc munus inter nos caritatis pi-
 gnore iudicabamus, id est multum propter amorem tuum in nos,
 plus tamen propter amorem literarum. Aliquando tamen cum
 coniunctiuo iunguntur, Cicero, graui teste priuatus sum amo-
 ris erga te mei patre tuo clarissimo uiro, qui cũ suis uirtutibus,
 tum uero te filio superasset omnium fortunas, si te ante uidisset,
 quam uita decederet, se penumero ponitur geminatum. Et tri-
 pliatum. Et multiplicatum, sed ferẽ in rebus paribus. Quinti-
 lian. nec indignetur Herodotus aequari sibi T. Liniuum, tum
 in narrando mirae inuenditatis, clarissimq; candoris, tum in
 concionibus supra quam enarrari potest eloquentem. Aliquan-
 do tum pro tum accipitur. Virg. Tum primum nostri Cacum
 uidere timentem, interdũ pro deinde. Idẽ, Aeneas matri Eume-
 nidum, magnẽq; sorori ense ferit, sic rilemq; tibi Proserpina
 uacam. Tum stygia regis nocturnas inchoat aras, nonnunquã
 pro aliquando. Cicero, tum hoc, tum illud arguere, hoc est mo-
 do hoc modo illud, quiddã a tum putant tunc esse declinatum. Si-
 cut nec a neq; significat autem tunc eo tempore, et de omni-
 bus temporibus dicitur, de praeterito, Virg. tunc decuit, cum se-
 pra a dabas de praesenti, Plautus, tunc ad eam accede, cum po-

tes, de futuro. Idem, ego tunc adero, cum tui uidendi mihi copia
 erit. a cum pro quando fit cum primum, quod significat ita-
 tum postquam, iuriconsulti, cum fieri poterit, et postquam fu-
 ri poterit ita distinguunt, ut posterior scriptura uerior sit. Et
 omne tempus significat post illud, quo fieri potest. Prima uero ar-
 tior, et id tantummodo tempus denotet, quo fieri possit. cum
 uero praepositio primogenia est, nec a qui deducitur, ideoq; nõ
 per. q. sed per. c. scribitur, nec iungitur rei notanti instrumen-
 tum sed comitem. Quintilianus, ut queramus nunquid apud
 nos sit uis quaedam septimi casus, et apud graecos sexti. nam
 cum dico basta percussit, non uitor ablatiuu natura, nec si idem
 graece dicam datui, sic impulsi te manu dicimus, non cum ma-
 nu. uideo te oculis, non cum oculis, deleo literas lachrymis, nõ
 cum lachrymis, abstergo sordens aqua, liquifacio cera igni, non
 cum aqua, aut cum igni, quod si dicimus, acceptus est cum ho-
 nore, scripsit cum beneuolentia. allocutus est cum affabilitate.
 aspexit cum truculentia, hi ablatiu non instrumentum signi-
 ficiant, sed coniunctionem, siquidem acceptus est non instrumen-
 to corporis, non honoris, sed honore comite. scripsit instrumen-
 to manus non beneuolentia, sed hac comite. allocutus est instru-
 mento linguae, comite, atque operatrice affabilitate. aspexit in-
 strumento oculorum truculentia siffisorum, quae nihil facit ad
 ipsam inspectionem, sed oculi. cum potestate apud ueteres dice-
 batur, qui a populo alicui negotio praeficiebatur. cum impe-
 rio esse, cui nominatum dabatur a populo imperium. a cum fa-
 ctum est cum alter, quod antiqui pro cum altero usurpabant,
 ita hoc breuitatis gratia dicentes, ut sodes pro si audes. Et si
 pro si uis, quoad quod significat donec, ut quoad uixit, in am-
 citia constantissime perseuerauit. i. donec uixit, nihilq; differe
 ita loqui quoad uiuet, et quoad morietur. Item, quoad Senatus
 habebitur, et quoad Senatus admittebatur. Haec enim quomnis
 contraria uideantur, idem tamen significat, quoniam duo tem-
 pora, cum inter se opposita sunt, atque ita coherentia, ut alter-
 rius finis cum alterius initio miscetur, non referi utrum per
 extremitatem prioris, aut per initium sequentis locus ipse con-
 finis demonstratur. ponitur etiam quoad pro quantum, et ab
 eo fit quoad usq; eiusdem significationis, sicut a quo quousque,
 quod aliquando significat quãdũ, ut quousq; tandem hoc pa-
 tieris? aliquando usq; ad quem locum, ut quousq; agri tui fines
 protraxisti, quomnis, quod significat finem, Virgil. et quo-
 minus arua insequitur, quondam, quod modo pro olim, siue ali-
 quando accipitur. Cicero, ut tuus quondam familiaris facere so-
 lebat, modo pro semper. Virgilius, ut quondam in stipulis ma-
 gnis sine uiribus ignis, quoniam, quod (ut Festus refert) modo
 quia significat, modo postquam, quoque, quod aliquando signi-
 ficat etiam. Seneca, tu quoq; simili modo exercere te debes, ali-
 quando similiter. Virgil. uocare te quoque uotis, quot, a quo
 quotquot, quotcumque, quotannis, quotidie, quotidianus, quoties
 de quibus supra diximus. Item, quotennis, quod significat quot
 annorum, sicut septennis, septem annorum, quiddã etiam quo-
 tennium usurpant, sicut septennium, quomodo, quodammodo,
 cuiusmodi notae significationis, quor sum id est uersus quem lo-
 cum, quasi quo uersum, et quoquo uersum, seu quoquo uersum,
 hoc est uersus omnes partes, quod ueteres, quor scribe-
 bant aduerbium, quod significat quare. unde quidam quor a
 quare per synopen, atque apocopen deductum existimant. a.
 et e. literis detractis, quocirca, quod significat quamobrem,
 quius, quia, quum, a quo quias, quae et si nunc per. c. nul-
 go scribuntur, ueteres tamen per. q. scribere solebant. hoc autem
 tem inter se differunt, quius, et quias, quod quum ad perso-
 nam hominis refertur. Virgilius, Dic mihi Damoeta quum pe-
 cus? an Meliboei? quias uero significat unde. Cicero, Socrates qui-
 dem cum

dem cum rogaretur, quiatem se esse diceret, mundanum inquit.
 ueteres pro quias quatis dixerunt. Acius, qui neque quias esset
 nunquam potuimus multa rogantes scire, postea haec per. c. nõ
 per. q. scribi coeperunt, cum magna inter has literas affinitas
 sit, quies quod proprie somnum significat dicta quasi, qui tibi
 es, et nullo alio negotio distineris. tunc enim caeteris negotijs
 non uacamus, cum dormimus. propter quod etiam pro tran-
 quillitate accipitur quies, a quo fit quies eiusdem signifi-
 cationis, et contrarium eius in quies, hoc est cura, sollicitudo, mo-
 lesta, hinc quietus, et tranquillus, et inquietus, sollicitus. uerba-
 tus, et quietudo, atque inquietudo, et quiesco, acquiesco, et re-
 quiesco, est autem quiesco aliquando dormio, aliquando sto, non
 moueor, aliquando curus uacatio, quod si addatur accusatiuus, est
 quiescere facio. Plautus, quiesce, tumultum hunc, qui est ante ho-
 stium, quietatis ab antiquis orcus dicebatur, hoc est Pluto Deus
 inferorum, quod defunctorum animas quiescit, hoc est quiesce-
 re faciat, hinc opor, Graeci iuramentum dicunt, quod
 per eum, et paludem stygiam sanctissimum erat iuramen-
 tum, quod uiolare minime licebat etiam dijs, hinc opor spa-
 rioris, militare sacramentum uocatur, et opor uo-
 ro, et opor moria iusurandum, et opor morior iu-
 ramentum, sunt etiam qui quies, quasi qui eo dictum putant,
 sumi. ut autem possunt, cuius compositum est neque, non pos-
 sum, unde nequeunt aliquando usurpantur antiqui, pro non
 eunt, ueteres quetiam pro potentiam scribere. Et nequunt
 pro nequeunt, non possunt, postremo, quippe confirmandi ad-
 uerbium, de quo supra diximus, a qua uero sunt aliqua, quae
 piam, quaeq; unaqueq; nequa, quanam, siqua, quelibet, quae-
 uis, quae cumq; supradictarum significationum, quae aduerbi-
 um, quod modo significat per quem locum, Virg. dic mihi quã
 sit iter, modo in quantum, Seneca, hominem quippe, quia animal
 est, moueri sensu oportet, aliquando accipitur pro tum, siue pro
 partim, Plin. medium tempus distentum, impeditumq; quae of-
 ficij maximis, quae amicitia principum egressi, quã, quod mo-
 do significat, quod graeci dicunt, ut loquentior apud
 nostros Cicero habuit, quã apud Graecos Demosthenes,
 modo quantum, ut quã bene marmorei directi est semita pon-
 tis, id est quantum bene, aliquando ualde. Curtius, allemq; tra-
 iecto quam celerrime summe occupat, id est ualde celerrime,
 sed notandũ, quod quã, quando pro quantum accipitur, sem-
 per positio iungitur. Cicero, quã morosi sunt, qui amant, ex
 hoc poterit intelligere, quando uero accipitur pro ualde, semper
 requirit superlatiuum, idem, cum quo semper, quam familia-
 rissime uixerat, excipitur unum uerbum possum, et quae idẽ
 significat, ut quae ualeo, licet, et similia, cum quibus iunctũ,
 quam pro quantum etiam superlatiuo connectitur. Quintilia-
 nus, quae omnia non omittenda sunt, sed narrãda, quam bre-
 uissime possumus, ubi etiam ipsum quantum frequentissime po-
 nitur. Cicero, nisi quod tanta est inter eos, quanta maxima possi-
 morum, studiorumq; distantia. Quintilia, cum aliquid adhi-
 bita quanta maxima potest cura diligenter elimauerit, cum co-
 paratio uero nunquam iungitur quam. unde male quidam
 quamplura pro complura scribunt, et narrãui rem gestam,
 quam breuius potui, pro quam breuissime potui. quem admo-
 dum autem, quã pro ualde nunquam positio, aut compa-
 ratio, sed semper superlatiuo adiungitur, sic contrario per
 pro ualde nunquam comparatiuum, aut superlatiuum, sed
 semper positiuum requirit, dicimus enim per pulchre, per bel-
 le, per diligenter. Sic per quam, sanequam, admodumquam, op-
 pidoquam, Plin. per quam uelim scire, Teren. per pol, quã
 paucos reperias meretricibus fideles euenire amatores, qd sic
 resoluitur, pol per quam paucos. Gellius, sanequã utile est, idem,

uocẽ admodumquam suauis idem, oppidoquam libens audiui.
 idem, admodumquam celer acurrir. Seruius Sulpitius, posi-
 quam mihi renunciatum est, de obitu filiae tuae, sanequam pro
 eo, ac debui, moleste tuli. Gellius, sanequam literis Caesaris su-
 mus commoti. Brutus, sanequam quãuis sum. Cicero, nam quod
 de Pompeio Caninius ait, sanequam refrixit, quiddã etiã ualde
 eodem modo usurparunt. Brutus, nam suos ualde
 quam paucos habet. item quidam minusquam ineptum, pro
 per quam non ineptum scribere, quod siquando contraria ex-
 empla reperiantur, perarum est, et ut suspicior, liberiorum
 potius culpa deprauata sunt, a quam etiam deducatur quam
 mox, quod significat quamcito, sed si per se ponatur mox, si-
 gnificat postea, uel paulo post, quãquam et quamuis pro et si
 licet enim haec eiusdem significationis sint, aliquid tamen in
 utendo discrimen habent. nam et si, et quanquam maiorem
 quandam dignitatem habere uidentur, semperq; asciscunt si-
 bi indiatiuum in principio ferẽ epistolarum, siue librorum.
 Cicero pro Milone, et si uercor iudices, idẽ in epistola ad At-
 ticum, et si nihil noui afferebatur, idem ad Herennium. et si
 negotijs familiaribus impediti uix satis otij studio suppedita-
 re possimus, et idipsum quod datur otij libentius in philoso-
 phia consumere consueuimus. Quintilianus in declamatione de cor-
 pore proiecto, et si iudices in hac asperissima conditione frag-
 litatis humanae, in qua nemo propẽ mortalium impune uiuit,
 haec omnibus natura est, ut sua cuiq; calamitas praecipue mi-
 sera, et intoleranda uideatur. Cicero pro L. Manlio, quan-
 quam frequens conspectus uester mihi multo iucundissimus est
 uisus, idem de officijs, quanquam te Marce fili annum iam au-
 dietem Cratippum, idq; Athenis abundare oportet praecipis,
 institutisq; philosophiae. Quamuis uero, et licet, et tametsi,
 modo in quantum, Seneca, hominem quippe, quia animal
 est, moueri sensu oportet, aliquando accipitur pro tum, siue pro
 partim, Plin. medium tempus distentum, impeditumq; quae of-
 ficij maximis, quae amicitia principum egressi, quã, quod mo-
 do significat, quod graeci dicunt, ut loquentior apud
 nostros Cicero habuit, quã apud Graecos Demosthenes,
 modo quantum, ut quã bene marmorei directi est semita pon-
 tis, id est quantum bene, aliquando ualde. Curtius, allemq; tra-
 iecto quam celerrime summe occupat, id est ualde celerrime,
 sed notandũ, quod quã, quando pro quantum accipitur, sem-
 per positio iungitur. Cicero, quã morosi sunt, qui amant, ex
 hoc poterit intelligere, quando uero accipitur pro ualde, semper
 requirit superlatiuum, idem, cum quo semper, quam familia-
 rissime uixerat, excipitur unum uerbum possum, et quae idẽ
 significat, ut quae ualeo, licet, et similia, cum quibus iunctũ,
 quam pro quantum etiam superlatiuo connectitur. Quintilia-
 nus, quae omnia non omittenda sunt, sed narrãda, quam bre-
 uissime possumus, ubi etiam ipsum quantum frequentissime po-
 nitur. Cicero, nisi quod tanta est inter eos, quanta maxima possi-
 morum, studiorumq; distantia. Quintilia, cum aliquid adhi-
 bita quanta maxima potest cura diligenter elimauerit, cum co-
 paratio uero nunquam iungitur quam. unde male quidam
 quamplura pro complura scribunt, et narrãui rem gestam,
 quam breuius potui, pro quam breuissime potui. quem admo-
 dum autem, quã pro ualde nunquam positio, aut compa-
 ratio, sed semper superlatiuo adiungitur, sic contrario per
 pro ualde nunquam comparatiuum, aut superlatiuum, sed
 semper positiuum requirit, dicimus enim per pulchre, per bel-
 le, per diligenter. Sic per quam, sanequam, admodumquam, op-
 pidoquam, Plin. per quam uelim scire, Teren. per pol, quã
 paucos reperias meretricibus fideles euenire amatores, qd sic
 resoluitur, pol per quam paucos. Gellius, sanequã utile est, idem,

Et unumquodque. Quia in illa nec causas cur quicquid eorum accidit persequi proposito operi necessarium. item a quid fit quidam aduerbium. hoc est cur. Et quidam denique. Et quidem. Et quidam postea. Et quidam. et quid interea. et quidem. quae omnia significat. quo pertinet istud. de quo loqueris. sine quid atinet haec dicere. siue quid sibi multum hic sermo. item quidam. Et n. quid. Et quidne interrogativa. uel nomina. uel aduerbia. Et quidam. quod significat certe. uidelicet. GENS. natio. gens enim modo nationem significat. Vir. Gens inimica mihi Tyrrenum nauigat equor. modo familia. unde gentiles dicuntur. qui ex eadem familia sunt. et gentilitium sacerdotum. quod ad ius familiae pertinet. et nunc uulgo in patronatus appellatur. Gentilis etiam dicitur. qui eiusdem nominis est. quasi nomen familiae habeat. etenim Curtius ait. Gentiles mihi sunt. qui meo nomine appellantur. ab hoc gentilitas dicitur. quae proprie est multitudo ipsa uel familiae. uel nationis alicuius. Et ipsi gentiles. scriptores tamen rerum sacrarum gentiles. siue gentilitatem uocat omnes idolorum cultores. hoc est quicunque deorum multitudinem posuerunt. diuersae. n. gentes innumerabilia numina habuerunt. nec solum superiora illa. quae fulgore suo mundum illustrant. Sol. Luna. Martem. Mercurium. Iouem. Venerem. Saturnum. sed inferiorum quoque animalium uirtutes. pudicitiam. concordiam. mentem. spem. honorem. elementa. fidem. Et ut Democrito placuit. poenam. ac beneficium. inferorum quoque diis in sua genera descriptis. quinetiam morbis. ac pestibus. ut febris. ac mala fortuna. quarum templa Roma celeberrima fuerit. ideo autem hos gentiles uocat. quia in gentiliis. hoc est maiorum suorum fide persistere. nec religionis cultum mutarunt. item a gens gentilia deducitur. quae ex multis familiis conficitur. Et gens (ut nonnulli putant) uelut ex gens. ni ne gens quidem sit reliqua. est enim proprie gens. cui desunt necessaria ad uiuendum. ab hoc fit ego uerbum. a quo indigo. hinc egenus dicitur pauper. Et egestas paupertas. Et indigus. qui indiget aliqua re. et indigentia. inopia. et in gritas. quasi indigentia. paupertas. Plau. profecto ad ingratum leonem rediget. si eas adduxerit. gens a genere nomine sum est uerba. uelut a detracta. gens autem a graeco deducitur. quod est uerbum. multumque. modis dicitur genus. proprie uero genus est principium uniuscuiusque generationis. uel ab eo. qui genuit. uel a loco in quo genus est. ut Horatius a Tantalio dicit genus. Et Plato genere est Atheniensis. patria enim generationis. uniuscuiusque principium est. quemadmodum parentes. hinc per translationem genus etiam uocamus multitudinem aliquorum ad unum aliquid. Et ad se inuicem quodammodo se habentium. ut Romanorum genus dicitur. quod ad Romanum refertur. et cognationem inter se habet. per quam a ceteris distinguitur. hinc rursum genus appellamus. cui supponitur species. Et a dialecticis ita definitur. Genus est quod praedicatur de pluribus differentibus specie. dictum propterea. quod quasi principium sit huiusmodi genus omnium. quae sub ipso sunt. specterunt genus etiam uocamus quicquid est. per quod alicuius rei qualitas indicatur. unde genus mortis. genus uiae. genus exempli. genus marmoris. genus coloris. genus uestis. genus libertatis. genus seruitutis dicimus. Virg. quod genus hoc hominum. quae uel hunc tam Barbara more permittit patriam. Seneca. summum genus infelicitatis miserum est. fuisse aliquando felicem. a genere fit bigeneris. duorum generum. de quo inferius dicemus. Et generosus modo nobilis. et praeclearo genere. Virg. Continuo peroris generosi pullus in aruis. Audet. Et ignoto sese committere ponto. mo per metaphoram fortis. Cuius cumque de imperio certamen esset cum rege generoso. atque potenti. ab hoc fit generositas. hoc est nobilitas. Et generose aduerbium. hoc est nobiliter. fortiter. item a genere gener familiae. uel uir. quod ad genus augendum adhibetur. a quo progne-

rum appellat auus neptis sua uirum. et generaliter. de genera tim. de quibus supra diximus. Et generale. quod ad cunctos pertinet. et gigno. a quo ignis. quod mihi in eo gignatur. ut supra diximus. ueteres gignitur pro gignitur. Et gignitur pro gignitur uel surpauere. item a gigno praegnant. quae iam occupata est in genere. quod coeperit. et genero eiusdem significationis. a quo regere. rursum genero. Et degenero a generis nobilitate desisco. a quo degener. quod est contrarium generosi. hoc est ignobilis. Virgili. degeneres animos timor arguit. Et prognero. generatione produco. a quo prognes. pro genere. atque familia accipitur. Virg. Prognes sed enim Troiano a sanguine duci Audierat. item gignitur natus. a quo unigenitus. qui solus natus est. nec fratrem ullum habuit. aut sororem. Et primogenitus. qui in nascendo primus fuit. etiam si nullus postea natus fuerit. Et congenero. quod est associatio. adiungo. Acius enim tibi congenerat affinitas. Et Ennius. quem mihi congenerat affinitas. et in genero. cuius passiuum est ingeneror. quod aliquando pro generor. aliquando pro inasor usurpatur. Cicero in tanta animalium uarietate homini. ut soli cupiditas ingeneraretur cognitionis. Et scientia. item gignitur. quod modo patrem significat modo ad honorem refertur. sicut genitrix aliquando significat matrem. aliquando uenerationis gratia ponitur. Et genitura semen hominis. quod et genitale semen appellatur. aliquando ponitur pro generatione. quae et ipsa a generando deducitur. et genitilia. pendenda. tam in uiro. quam in muliere. Et genitium uim generandi habens. unde genitium humorem uocamus semen hominis. Et apud grammaticos primus casus a recto dicitur genitium. siue casus generandi. et genitialis. natalis. unde genitale solum uocamus patriam. quod et natale solum appellatur. et genitale. in diem natalem. quo scilicet geniti. hoc est in lucem proditi sumus. et germen. quod ex arborum surculis gignitur. a quo germen appellati sunt. quasi ex eadem stirpe geniti. quamuis Varro Germanos esse dicit ex eadem generice natos. Virg. Haec germen Eryx quondam tuus arma gerebat. huius foemina est germana. id est. inueni germana uiam. gratiae sorori. a germen fit uerbum germen. quod est pullulo. germen emitto. a quo germenaso. et compositum eius congerminaso. quae significat coalesco. coniungor. confocor. quadrigarius. facite exempla eorum. ut cum illis congerminasere scilicet. Varro postea cum his unam Rem. conuicti. Et congerminati tenuere. a Germanis autem germania provincia uocata est. quae a Gallis. Rhe-tiisque. ac Pannoniis Rheno. Et Danubio summibus a Sarmatis. Dacisque. multo metu. ac montibus se paratur. cetera ambit Oceanus later sinus. et insularum inmensa spatia complectens. Rheno Rhe-tiarum alpium inaccessis. ac praecipiti uertice ortus modico flexu in occidentem uersus Septentrionali Oceano missetur. Danubius molli. et clementer edito montis Arbone iugo effusus. plures populos adit. donec in ponticum mare se meantibus erumpat. septimum os paludibus hauritur. germani ipsi indigena existimantur. quoniam non est uicinis ali-quos Asia. aut Africa. aut Italia relicta. Germaniam petiisse. in formem terris. aspera a caelo. triste cultu. asperumque. nisi patria sit. hi antea Teutones appellabantur. a Teutone deo eorum. quem terra eorum existimabant. postea Alemanni sunt dicti ab huius Dei filio Manno. Germaniae uocabulum nuper a Romanis additum. quoniam cum primum Rhenum decessit Gal-lus transgressi fuissent. uidentes eos. et feritate animorum. Et pro-ceritate corporum. et colore flauo. forma praeterea. et moribus. et uiuendi ritu Gallis simillimos. Germanos eos. hoc est fratres Gallorum esse existimauerunt. a Germano Germanicus dicitur. sicut ab Italo Italicus. propter quod a debellatis Germanis Imperatores quidam Germanici cognomen sumpserunt. item a gigno

a gigno siue genero indigena dicitur. qui non aliunde in aliam quam patriam uenit. sed ibi natus est. quasi inde gignitur. et gignitur. in quibus dentes sunt. quod in ipsis dentes gignuntur. Et gignitur filius a quo natus. Et nascor. unde natio. quae proprie significat genus hominum. qui non aliunde uenerunt. sed ibi nati sunt. in pecoribus tamen bonus procerus bona natio dicitur. hinc etiam cognati appellantur. quasi una communiter uenit. uel ab eodem orti progenitore. item agnati. differunt autem (ut Paulus iurisco. existimat) cognati ab agnatis. ut genus a specie. nam omnis agnatus cognatus est. non autem omnis cognatus agnatus. alterum enim civile. alterum naturale nomen est. cognationis origo etiam per foeminas solas contingit. agnationis autem ab uno patre per solos masculos contingit. agnatum etiam dicitur. quicquid ultra debitum natum est. unde agnascencia et agnata membra appellantur. quae abundant. Plyn. membra animalibus agnata. inutilia sunt. sicut sextus homini semper dignus. Et in Aegypto uirum est portentum binis. Et in aduersa parte capitis oculus homo. sed huius minima cernens. item ab eodem bigere dicitur sunt geminae. quod bis uno die natae sunt. Et bigenera animalia. ex diuerso genere nata. ut Leopardalis. ex Leone. Et Panthera. Et natuinitas quae ortum significat. Et natura quae nasci omnia facit. hanc quidam deum esse dixerunt. a quo omnia sunt creata. ponitur tamen aliquando pro genitilibus. Plyn. si quadrupes factum non admittat uirtute naturam fricandam monstrant. natura etiam pro ui ponitur. unde arborum atque herbarum naturas dicimus. Et pro more. Virg. Nunc age naturas apibus quas Iuppiter ipse Addidit. expediam. item natura est quae unicuique rei formam dat. speciemque differentiam. definiturque a philosophis. natura est motus principium secundum se. Et non per accidens. quoniam uniuersa corpora proprium habent motum per se. ut ignis per se sursum fertur. terra deorsum. Et non per accidens. quoniam id non naturale. sed artificiale dicitur. ab hac fit naturale. quod secundum naturam est. Et aduerbium naturale. Et natura lia pudenda. Columella. si equa mare non patitur. detrita scylla naturalia eius linuntur. quae res accendit libidinem. naturales filii dicuntur illegitimi. quod sola natura. non coniugali lege sunt orti. natorum appellatio secundum Modestinum ad nepotes etiam extenditur. Virg. Et nati natorum. Et qui nascuntur ab illis. natus sum laudi. Et ad laudem dicimus. Cicero. nam quid ageret uir ad dignitatem. Et gloriam natus. Idem. qui se patriae. qui tribus suis. qui laudi. qui gloriae. non somno. non conuiuio. Et delectationi natos arbitrantur. hinc fit naturalis. Et natalis. in quo quis natus est. natalia etiam dicuntur dies ipse natalis. Et natalis. quando substantiuum est si militer. Plyn. dum natalis suos celebraret. item natales aliquando genus. ac familiae conditionem significant. ut generosi uel obscuri natales. Quintil. cuius ut interiecto mari non fortunam quisque nosse. non natales. non patrem poterat. hinc natales nobilitatem significant. Plyn. nonnunquam candidatus aut natales competitors. aut annos. aut etiam mores arguebat. hic natales pro ignobilitate accipiuntur. nepotes quoque non nulli appellatum existimant. quasi natum post filium. est enim nepos proprie filii nostri filius. cuius filius pronepos est. huius abnepos. cuius atnepos. nepotes tamen aliquando etiam fratrum et sororum filii dicuntur. unde et illis germani. matrum sunt auunculi. quasi parui uis. sed nunquam de his simpliciter dicitur nepos. uerum additur ex fratre. uel sorore. ut nepos ex fratre. nepos ex sorore. item nepotes pro posteris. ac descendentes capimus. Virg. forte recensebat numerum. carosque nepotes. nepotes etiam luxuriose uita homines appellamus. quod tam ipsi rei sua cura est. quam ipsi. quibus pater auusque uiuunt.

ab hoc nepotatus deducitur. hoc est uoracitas. Et uita luxuriosa. A fratrius. seruitute ac nepotatu nobilis. praeterea a gigno siue genero appellatae sunt genera. quod in his pluri gignuntur. Pacuuius nunc primum opacat flore lanugo genas. ab his uero genera (ut quibusdam placet) appellata. femorum ac erorum commisiones. quod haec dum infans est in uero matris. generis opposita sunt. siue a generando. quod in genibus inest uitalitas. in ipsa enim genu uiriusque commissa dextra. leuataque a priore parte gemina quaedam bucarum inanis est. quae per fossa. quasi e uinculis spiritus fugit. putant autem ex omni parte corporis uitali semen ad genitalem uenam confluere. hinc graecae quoque uerba quidem genitum uerba uero genu appellata. a genu fit geniculum. Et geniculatum. Et geniculatum. de quibus supra diximus. Et congenulare. quod est genu replicato cadere. uel genibus flecti. Caecilius. ipse regis feru pecltus. aduersum congenulat. per cassu deicit dominum. item a gignendo genuini uocati dentes. qui in homine nouissimi gignuntur. circa uigintiimum annum. multis et octogesimo. sed quibus in iuuentute non fuerit nati. decidere in senectute. Et mox renascenti competum est. Zancli samothraceno cui post centum. et quatuor annos renatos fuisse prodiderunt. hinc graecae cynodontas. nostri caninos dentes appellantur. hinc exercere in aliquem genuinum. pro maledicere uisus. panus. huius enim dentibus maxime morsus infigitur. qui longiores sunt. et acutiores. et pelantur autem canini in omnibus animalibus. Plyn. mutantur dentes homini. leoni. iumentis. canis. Et ruminantibus. sed leoni et canis non nisi canini appellati. quidam tamen genuinos. et caninos distinguunt. uoluntque caninos prius gigni. Et amissos nunquam renascenti. item a gignendo ingenium. quod proprie significat naturam cuius ingenium. Terentium nam qui cum ingenio conficitur eiusmodi. in hominibus eius naturae. Virg. Nunc locus aruorum ingenis. quae robor a chiis. Quis color. ponitur etiam ingenium pro ui intelligendi naturali. quia sepe inuenimus. quae ab alijs non didicimus. unde praecleara ingenia. Et obtusa ingenia dicimus. hoc est acuta. Et rudia. Et homines ingeniosos. qui naturalem uim ad aliquid agendum accommodatum habent. salustius. ingenium nemo sine corpore exerebat. huius diminutiuum est ingeniolium. item ingenius. qui libera matre natus. nec postea seruus factus est. cuius contrarium est liberanus. qui iusta seruitute manumissus est. Unde interrogare hoc modo solentur. ingenius ne an liber totum genere ortus. ab hoc fit ingenuitas quae contraria est libertutati. Et ingenue aduerbium. hoc est libere. unde ingenue loqui dicimus eum. qui ita loquitur. ut liberum hominem deceat. nihil timidum. nihil seruiliter habens. item genius. quae ueteres putarunt deum esse. qui uim obtineret omnium rerum generandaru. quapropter Deifilium. Et parentem hominum nuncupabant. quod homines gigneret. ideo genius meus dicitur. quia me genuit. item genius esse existimauerunt uniuscuiusque loci Deum. geniales autem dios dicebant. aqua. terra. ignem. aerem. quod ex his omnia procrearentur. item duodecim signa. lunamque. Et solem. alij genium naturae Deum esse definiuerunt. Et ipsam naturam. unde indulgere genio. est obsequi naturae. Et uoluptati operam dare. sicut contrario de fraudare genium interrumpere uoluptatem. Terentium de fraudans genium comparat miser. hinc genialis huius dicitur. hoc est uoluptuosa. Et genialis homo hostis italici. atque ad inuitandum. ac largus apparandum abum promptior. genialis etiam lectus dicitur. qui in nuptijs fertur. uel quod in eo indulgemus genio. uel quod in honorem genij apparatur. uel a generandis liberis. Virg. lucens genia. ibus altis. genij etiam

ulosi à veteribus uocantur, et uentri semper indulgentes. Lu-
 lius. genice ille uelut. improbe. incepta. qdam geniales De-
 is à laribus non distinxerunt. lares Mercurij, et Laræ sue
 (ut alij uolunt) Larundæ filij fuere. nam cum Iupiter Iunonem
 nam cyberinam nympham diligeret Turni regis sororem, cae-
 teris nymphis eius loci mandauit, ut se forte illam sequente fu-
 gentem retardarent, nec præcipitari in undas paterentur. La-
 ra Albinos filia id Iunonæ, et Iunoni retulit. Quapropter
 indignatus Iupiter Laræ linguâ trauit, Mercurioq; ut eam
 ad inferos duceret, iussit, et inter stygas nymphas constitue-
 ret. Mercurius uero dum madata exequeretur, Nymphæ pul-
 chritudine in itinere captus cum ea concubuit, quæ prægnans
 facta peperit geminos, quos à matris nomine lares appellauit.
 hos ergo geniales deos dixere, siue quod ut gignantur curât,
 siue quod unâ nobiscum gignantur, seu quod gemitos semper
 tueantur. Euclides Socratis duplicem omnibus hominibus ap-
 positum esse genium scribit, hoc est duos lares. Quod etiâ. L.
 Florus uidetur sentire, dum inquit. ipsiq; Bruto per noctem,
 cum illa lumina ex more aliqua secum aggraret, atrâ quæ-
 dam imago se obtulit, et quæ esset interrogata, tuus inquit ma-
 lus genius, hæc sub oculis mirantis euasuit. Certe non addi-
 disse malus, nisi et alter bonus genius esset. hos ab Aenea à
 Troia in Italiâ uictos comemorant. Vir. Iliu in Italiâ por-
 tans, uictosq; penates, eosdem enim et penates, et lares esse
 manifestum est, dictosq; penates, quasi penes nos natos. V arro
 scribit Deum se arbitrari esse animam mundi, et ut homo sapi-
 ens, cui sit ex corpore et anima, tamen ab anima dicitur sapiens,
 ita mundu Deu dici ab anima, cui ex anima et corpore consistet,
 ad hæc mundu diuidi in duas partes, Cælu, et terrâ, et Cæ-
 lum bifaria, in æthera, et Aëra, Terram uero in aquam, et
 humu, e gbus summu esse æthera, secundu aëra, tertiâ aquâ,
 infimam terram, quas oes quatuor partes animarū esse plenas
 in æthera, et aerem immortalu, in aqua, et terra mortaliu. ab
 summo autē arcu coeli ad arcu Lunæ ætherias animas
 esse astra, ac stellâ, eos celestes deos esse nõ modo intelligi,
 sed etiâ uideri. inter lunæ uero gyrū, et nimborū, ac uentorū ca-
 cumina aërias esse animas, sed eas animo, non oculis uideri,
 et uocari heros, et lares, et penates, et gemos, quoniã autē
 lares siue penates etiã priuatorū domibus præesse creduntur,
 factum est ut utriusq; uocabuli pro ipsis domibus frequentissi-
 me usurpemus. Martial. O mibi curarum pretiu nõ uile me-
 rü. Flacc. Antenorei spes et alumne laris. idē, Protinus à leua
 clari tibi fronte penates, Atriâq; excelsæ sunt adedda domus.
 à lares, hoc est malo genio laruas dictas existimant. quæ sunt
 noxiæ inferorū umbræ. unde laruati dicuntur furiosi, et me-
 te moti, quasi à laruis exterriti, quales sunt quos uulgo demo-
 niacos uocant. hi et ceriti dicuntur siue qd uis patra, hoc
 est cornua in capibus hère se putent, siue à Cerere quasi Ce-
 teris ira animo uexati. P. auuius. ut miser quasi ceritus furis
 auctor. Plau. certe laruatus est, aut ceritus, idē, Laruatus ad epol
 hominē miserū medicum queritat. Plotinus philosophus scri-
 bit animas hominū demones esse, et ex hominibus fieri lares
 si meriti bene sine lemures, siue laruas si male. maners autem
 dici, si in certum sit bene ne, an male meriti fuerint. Laruas qpa
 pe esse noxios demones ex hominibus factos, quo græci cacō-
 demones uocant, lares autem eudæmonas, hoc est beatos, qd
 boni sine animi, hoc est boni demones. mos autem apud Roma-
 nos fuit, ut generosi adolescentes egressi pueritiæ annos bullâ
 aureâ apud lares suspenderent, unde Horatius urbanissima
 contumelia usus est in eū, qui seruilibus natalibus erat, ita scri-
 bens. donasset iam ne cithenam ex uoto laribus quærebat. lar-
 uam etiã pro persona accipimus. et laruatum pro perso-

nato. Horatius. Nõ illi larua, aut tragicis opus esse coturnis. la-
 uerna uero dea fuit, quam Romani coluere. à qua lauerniões
 dicti sunt fures, quod sub tutela deæ Lauernæ essent, in cuius
 luco obscuro, abditoq; soliti erant inter se furta diuidere. Hinc
 et lauernalis porta Romæ dicta est ab æde lauernæ propin-
 qua. Larisæ populi sunt i Asia Scythia. Larissa Thessaliæ urbs
 fuit Achillis patria dicta ob uicinitatem, quâ habuit ad Phibi-
 am Thessaliæ regiam eius patriâ. Larus lacus est Gallie Ci-
 salpine uicinus alpiibus à fuliarum quæ ibi sunt, multitudine
 ne appellatus. græci enim adpæ fulicam uocant, auis est
 10 nigra. a quatuor. uulgo nota paulo supra magnitudinem colum-
 bæ, à furuo appellata. hoc est nigro, quemadmodum fuligo.
 à genero etiã fit ingenerator, quod auctoribus pro nasor usur-
 parunt. Cicero in tanta animantium uarietate homini, ut soli
 cupiditas ingeneraretur cognitionis, et scientiæ. sunt etiã qui
 ingens à gente dictum uelint, hoc est magnus. immensus. quasi
 ultra gentem suam. plus est enim ingens, quàm magnus. Te-
 rent. magnas uero agere gratias Thais mihic ingentes. à græ-
 co autem rivos fit riva, quod est generatio, progeni-
 es. à quo fit genealogia. quo etiã latini uuntur, quod inter
 20 pretari potest generationis series. et genechilus natalis. à quo
 genechiliacus, qui ex die natali fortunam hominis, et succes-
 sum pronuntiat. Iumenal. si prurit fructus ocelli angulus in-
 specta Genesi collyria poscit. SEPOSITA. Remota,
 et à cæteris gentibus separata. seponere enim est remouere. se-
 parare. seorsum ponere, et à pono deducitur. ponere proprie
 collocare est. Cicero. primum enim, ut stante republica facere
 solebamus, ut in agendo plus. quam inscribendo opere pone-
 remus. aliquando tamen per metaphoram. pro definire poni-
 tur, quoniam cum cessamus ab opere, collocare quodammodo
 ac reponere uidemur id, quod agebamus. Virgilius. cum ueni-
 ti posuere, omnisq; repente resedit flatus. aliquando pro erige-
 re. edificare. idem, posuitq; immania templa, unde in antiqs
 marmoribus frequentissime legimus. R. M E R E N T I
 P O S V I T. Nonnunquam pro deponere. idem, pone me-
 tum. interdum pro apponere. Martial. Nolo mibi ponas rhom-
 bum, mulum uel bilibrem. idem, quicquid ponitur hinc et inde
 ueris. Plautus. nafre facit. ponit uini plusculum, cras ei, ut re-
 ponam laros, ac liberaliter. hinc poetæ fabulas, et scripta sua
 40 ponere dicebantur, qd in scena hæc spectatoribus, quasi in cõ-
 uicio apponebant. Iuue. pone Tiglinu, hoc est affer in scenam
 nam aliquid de tigilino scriptu. Persius, Eæ modo heros sen-
 sus afferre uidemus Nugari solitus græce, nec ponere lucu Ar-
 tifices. hoc est nescientes opus facere, quod populo apponi pos-
 sit. falsum est enim, quod quidam parum eruditi scripserunt,
 ponere idem esse, quod scribere. à pono fit positus, qui pri-
 mo postus est, nec aliunde deriuatus. à quo grammatici posi-
 tiu à comparatiuo, et superlatiua distinguunt, quod illud sit
 quasi fundamentum istorum. et positura quæ est nota, quæ
 50 sensus in oratione distinguit. unde syllabam dicimus longam
 esse posituram. item situs et positus quattuor declinationis. Gel-
 lius priorem genituram redditu positu longam, et positio, quæ
 græci uocant ocliv. item à pono composita fiunt appo-
 no, quod est aliquid antepono. Plyn nihil ei præter secunda-
 rium panem, olerâq; apposuit. aliquando subiungo, unde ap-
 pud grammaticos appositum dicitur casus, qui uerbo subiungit-
 tur. antepono, præfero. circumpono notæ significationis, inter-
 60 pono, immittio. oppono ex aduerso pono. unde oppositæ con-
 traria appellamur, et oppositio contrarietas. depono, qd ali-
 quando significat dimittio. Cicero, existimau honestissime mo-
 lestas posse deponi, si me ad philosophiam retulisset. aliquan-
 do prius. Suetonius. ne imperio turpius depositus priuatus uiue-
 ret. Plau.

ret. Plau. ut me deponat uino eam affectat inam nonnunquam
 derelinquo, et quasi despero, unde depositi desperati dicuntur.
 Cicero. itaq; mibi uideor iudices magnam, et maxime ægram,
 et propè depositam reipublicæ partem suscepisse. frequenter
 autem depono est apud sequestrum colloco. Virg. ego hanc ui-
 tulam ne forte re. uises, bis uenit ad mulètram, binos alit ube-
 re factus. Depono. deponi etiã dicitur (ut Vlpianus scribit)
 quod custodiendum alicui datur. unde Florentinus deponere
 inquit tam unus, quam plures possunt, tamen apud sequestru
 non nisi plures deponere possunt. nam tunc fit cum aliqua res
 in controuersiam deducitur, itaq; hoc nisi in solidu unusquisq;
 uidetur deponisse, quod aliter est, cum rem communem plures
 deponunt. ab hoc uerbo depositum fit, quod est id quod alicui
 ius fidei commendatur, uel quod pignoris loco dimittitur, uel
 quod conseruandum traditur, donec de iure fuerit discussum.
 repono, quod interdum est rursum pono Virg. arisq; reponi-
 mus ignem, id est rursum adhibemus ignem aris, rursum sacrifici-
 amus. interdum recondo. idem, non illis epulæ nocere repo-
 sta, et alibi. manet alta mente repositum iudiciu Paradis. Mar-
 tia. et totum mibi nunc repono quicquid ter denos uigilaue-
 ram per annos, hoc est recondo, et prorsum depono curas, et
 uigilias in quibus triginta iam annis sumuersatus, ne ampli-
 us eas resumam, sed perpetuo otio fruatur. ab hoc fit repositori-
 um uas, in quo reliquie ciborum, et mensæ instrumenta recon-
 duntur, siue ex orio sint, siue ex ligno, siue ex argento, au-
 ro ue, aut alia quacumq; materia. Plyn. bibente conuina men-
 sam, uel repositorium tolli inauspicatissimum habetur. inter-
 dum repono est rursum, appono. Martia. nullus si pudor est re-
 pone cœnam unde reponere fabulas, et scripta sua poetæ di-
 cuntur, cum secundo hæc in scena apponunt. hoc est cum rur-
 sus recitant. solebat enim (ut Porphyrio nominat) qui ludis a-
 pud ueteres præerant, scriptam cum primum in scenam pro-
 dirent, benigne exapere, ut si forte non recte egressent iterum
 ad scribendum audientium benignitate allicerentur. propte-
 rea inquit Horatius, Fabula, quæ postu mult, et spectata
 reponi, hoc est fabula, quæ uult primo, et secundo in scena
 recitari. idem, aut famam sequere, aut sibi conuenientia finge
 scriptor, honoratum si quando reponis Achillem, hoc est si
 fabulam semel de Achille positam rursum ponere in animo est.
 id est talem esse, ut rursum poni possit. item repono, quandoq; est
 retro appono, et quasi acceptam cœnam restituo. ut si quis mi-
 hi hodie conuiuium apponat, ego cras ei ut reponam laros, ac
 liberaliter. et in hunc sensum hoc uerbo usus est Iuuen. cum
 inquit semper ego auditor tantum. nunquam ne reponam? Igna-
 uia enim seipsum accusat, et ut mos satyrorum est, ex abru-
 pto incipit. semper ne eorum, quæ alij apponunt ero auditor,
 nunquam ne ipse aliqd reponam? cum præsertim in tanto scri-
 bentium strepitu tam diu uersatus sim, nec desit mibi amplissi-
 ma materia ad scribendum. expono, declaro. ostendo. explic-
 co, unde expositio pro interpretatione accipitur. Cic. ante, quam
 de Rep. scribam partes cõscripti exponam uobis breuiter con-
 siliu profectiois, et regressiois meæ, id est explicabo. idem,
 uocat ad cœnam deinde ipse prætorem, exponit copias suas om-
 ners, hoc est ostendit. interdum expono extraho, quasi extrah-
 40 pono. Virg. socos de puppibus aliis pontibus exponunt. non-
 nunquam abijcio. unde infantes abiecti, ut pereant, expositi di-
 cuntur. Teren. erat hic Corinthia anus haud impura, ei de-
 di exponendam. idem et expositiui appellantur. Plautus, re-
 uertor ad illam puellam expositiuiam, pierunq; expendo. Som-
 linus. cum magnam in us pecuniam exposuisset. sepe etiã
 60 promo. Cicero. cum tibi exposita esset ad prandiu omnis pam-
 philia. propono, quod modo significat statuo. Seneca, id in pri-

mis animo proponendum, ut recte uiuamus. à quo propositum
 dicitur, quod mente statutum est, et intentio hominis. Plynus.
 hoc ei propositum erat, uel superare, uel cadere. quod ueteres
 etiã propositum dixerunt, sicut etiã in participio proposita pro
 eo quod est proposita, modo dictum aliquod, aut factum osten-
 do. ut propono questionem. propono ludium. propono præ-
 mium. propono si em. Cicero. quis enim tanto proposito præ-
 mio non excitetur? Ab hoc etiã fit propositio, quæ à Dialecti-
 cas definitur, oratio uerum, falsum ue significans. apud Rhetor-
 10 icos uero, omnis confirmationis initium propositio dicitur.
 quod non modo in ostendenda questione principali, sed in sin-
 gulis quoq; argumentis proponi aliquando solet, maximeq; in
 us, quæ in scriptura uocantur. præpono antepono. à
 quo præpositi dicuntur, qui aliquibus rebus præfecti sunt, et
 præpositio apud grammaticos pars orationis, quæ cæteris partibus
 præponi solet. impono quod modo est supra pono. Virg.
 lius uidit thuricremis dum dona imponeret aris. modo præ-
 beo. idem, finemq; imponere curis. item impono manum, si-
 gnificat perficio. idem. imponit regna manum. cum datuo
 iunctum idem est, quod decipio. Quintilianus. quid quod
 20 hoc ipsum tam placide, tam quiete fiat, quasi capter impone-
 re. idem, fefellit ne ingenius honestis causis gloriæ amor, spes
 tibi perpetua laudis imposuit. ab hoc impostores dicuntur,
 uel qui supponendo malas merces, et auertendo obligatas,
 uel adulterinis atq; fictitijs gemmis, uel incantationibus, uel
 præcationibus, quas exoraciones uocant, homines decipi-
 unt, et qui ita decipit imposturam facere dicitur. suppono, mo-
 do submitto. Apule. supposuitq; humeros oneri, modo adulte-
 rinum loco ueri subijcio. à quo suppositus partus dicitur, quan-
 30 do foetus alterius matris non ueræ matri subijcitur. et Vlpia-
 nus scribit eos, qui malas merces pro bonis supponunt, crim-
 ne stellionatus non teneri. supponere etiã et iur. cere testa-
 mentum dicitur, qui falsum subdit pro uero. Plynus. nam su-
 lius patris testamentum supposuisse dicebatur. dispono. ordi-
 no. à quo dispositio deriuatur quæ est rerum in ordinem col-
 locatio. et dispositum quod est decretum, constitutum, unde ex
 disposito diamus, hoc est de industria, et quemadmodum à
 nobis constitutum est. Macrobius, an altius quiddam, cure
 motis arbutis opus sit cogitaturi ex disposito conuenistis. com-
 40 pono, quod proprie est dispono, constituo, quasi simul pono.
 Virgilius, quam tuta possis urbem componere terra. ponitur
 tamen pro comparo, quoniam quæ comparantur, iuxta se po-
 ni solent. Sallustius. ubi metelli dicta cum factis componit. Vir-
 gilius. sic paruis componere magna solebam. item quia ordo
 et compositio rerum ornatum facit, compono pro orno usur-
 patur. idem, dulcis compositis spirauit criminibus aera. item pro
 colligo, quoniam quæ colliguntur una ponuntur. Cicero. Si ex
 isto libro, quem tibi magister ludi nescio quis ex alienis ora-
 tionibus compositum dedit. et pro claudio. Virgilius. Ante di-
 50 em clauso componet uesper olympo, et pro aruo, refacio. idē,
 vix defessa senem passus componere membra, et pro simul
 pono, hoc est coniungo. idem, Componens manibusq; manus,
 atq; oribus ora. et pro compositore dico. Sallustius, cum le-
 nones. et uinarij. lanij quorum præterea uulgus in diem
 usum habet, pretio compositi, hoc est facta pretij compositio-
 nem redempti, et pro conuenio. paciscor. Plynus. nihil non ex
 composito fecimus pactum seruauimus. et pro fingo. Plau-
 tus, quas iste fabellas composuit. ab hoc fit Compositio, quæ
 modo structuram, modo ornatum, modo pactum significat,
 60 et compositæ aduerbium ornate. pone quando grauem habet
 accentum, præpositio, uel aduerbium est, et significat propè.
 BARBARA. Inculta. CVL TOR RHODO-
 l iij

PEIVS. Habitatior Thraciae, quae provincia est Europae; Macedoniae sequens, quae a septentrione Istrum habet. ab oriente Pontum. a meridie Aegum mare. olim Scythion appellabatur, postea Thraciae dicta est ab asperitate graeci enim Thraciae asperum dicitur, est enim regio, nec caelo lata, nec solo, nisi qua mari propior est, insacunda, frigidaque. viros benignius alit, non tamen ad speciem, nam et illis asperitas quaedam habitus corporum inest, sed ad numerum, ac feritatem. a Thracia derivatur Thrac, qui Threicius dicitur, et feminino genere Threij, in hac mons est Rhodope, a Mygdonibus olim habitatus, sacris liberi patris, et caetu menadum Orphico rituante percipientis, a Rhodope (ut quidam putant) nobili Thraciae meretrici ibi sepulta cognominatus. hanc una cum Aesopo captivam fuisse conijcit, quam Charaxses frater Saphis poetae maxima pecunia redemit, quod Sapho testis videtur, dum inquit. Aysit inops frater uictus meretricis amore, Multaque cum multo damna pudore tulit. de hac scribit Dionysius haec sunt pyramidum miracula. supprenumque illud, nequis opes regum mixere minimam extitisse ludatissimam a Rhodope meretricula factam. Aesopi fabularum Philosophi consensu quondam, et contubernalis haec fuit, maiore miraculo tantas opes meretricio esse conquestas questu. Lucius Florus non ab hac meretricula, sed a Rhodopide Thracum regna ibi sepulta montem hunc cognominatum affirmat, quam opinionem propter antiquitatem huius nominis magis probamus. a Rhodope Rhodopeius derivatur, sicut ab ismaro ismarus. Ismarus quoque mons Thraciae est partem a sperrimus, partem uinetis, atque oliuetis, et Orphici habitatio ne clarus. in hoc Ismara urbs Cicorum fuit. Virgilius. ismarus, aut Rhodope, aut extremae Garamantes. hi populi Libyae sunt psyllis finitima, a Garamante Apollinis filio cognominatus fuit alius Garamantes rex, cuius filiam Garamantida Inter ammon apud sinuum Bragadam compressit, et ex ea genuit Hiarbam. Est et adiectivum Garamantis. et Garamantis garamantidis. habet Thraciae et montem hemum vasto iugo prominentem in pontum, tanta altitudine, ut euaximum, et Adriaticum ex summo uertice ostendat (ut Polybius sentit.) quamuis alij negent, et Pangaeum Thessaliae ium etum, et Edomum, et Cygeorum, et murium, et melampillum minores montes. CVLTOR. Habitatior. colere proprie est cum affectu alicui rei inherere. Ideo pro patiens casus diuersitate eius significatio variatur. Colimus deos orationibus, et sacrificijs, hoc est ueneramus. Virgilius. summe deum sancti uictor Soractis Apollo Quae colimus. Ab hoc deorum cultores dicitur. et cultus, sine cultura, quam graeci Latiam uocant, a quo idolatria dicta est idolorum, hoc est simulachrorum cultus, et idolatres qui colit simulachra. idolum enim simulachrum est. a quo fit idolum, et haec omnia in penultima habent accentum quippe et honor per o uia apud graecos scribitur. Plautus, ego te semper, ut parentem colui. Colimus parens amore, et officio, minores humanitate et beneficijs, hoc est amamus. Virgilius. Ille colit terras, illi mea carmina curae. idem, solam nam perfidus ille te colere. Hinc publicole cognomen, de quo supra diximus, quod Rempublicam colere. et cliens, quod proprie linguae significat cuius causam defendimus, dicitur quasi colens, quemadmodum et qui causam eius agit appellatur est patronus, quasi pater. Differt quoque ab aduocato patronus, quod aduocatus generatius nomen est, siquidem quicunque adest alteri in causa officij gratia, aduocatus appellatur, etiam si nihil dicit, atque modo paratus sit defendere. Terentius, uolo ego hic adesse aduocatos in turba hac. patronus autem pro-

prie est qui agit causam, sed accusati, non accusantis. Quintilianus. cum accusatori satis sit, plerumque uerum esse id, quod obiecerit, Patronus neget, defendat. transferat. Sed quoniam non omnis lis circa accusationem, ac defensionem criminum uersatur, ut in mutuis depositis. locato, et conducto, similibusque in ea re, et actor, quam defensor solet patronus appellari, quippe cum uterque non alterius oppugnanda, sed suae defendendae partis gratia dicit. ponitur tamen aliquando cliens pro sectatore, et qui sub tutela alterius, et penes famulus est, quales sunt liberti in patronos. et similiter patronus pro eo qui simile quiddam praesens habet in aliquo protegendo, unde quemadmodum dominus serui relatiuum est, ita patronus liberti, aliquando etiam famuli. Hinc fit patrocinari, quod est tam urbo, quam facto imbecilliores protegere. et patrocinium ipsa protectio, quae appellatio tunc initium habuit, cum plebs inter patres distributa est. a cliens uero fit clientulus diminutivum, et clientela, quod modo significat multitudinem clientium, modo officium eorum erga patronos. Veteres clientum pro clientem dixerunt. Item ab hoc colo colina, quam postea culinam, deinde a coquendo, coquinam uocauerunt, quod ibi colebant ignem locupletiores. Iuuenalis, Contingens pro contento posuit. hoc est culinam pro instrumento coquinae, et cibus coctis. Sequitur sua quaeque culina. Ab his sunt duo uerba culinor, et coquinor, pro coquinam exerceo, et coctus, et culinarius, ac coquinarius, pro eo qui cibos coctos uendit, et coquinaria ars coquendi. Colimus terram aratro, rastis, ceterisque instrumentis, hoc est fodimus. laboramus exercemus. Virgilius. fructusque feros mollire colendo. Hinc agricolae, et agricolores, et agricultura, et agricolatio, et coloni appellati, et a colono colonius dicitur. Varro, atque etiam leges colonicas tollis, et culmus, hoc est frumenti calamus, quod colatur. Nam stipula folia significat proprie, quae ambium culmum, qui colimus a ueteribus dicebatur, unde et columen primo, postea colmen. item colus, qui postea culus dicitur, et alio nomine podex, quod faedo libidinis pruritu colitur, hoc est foditur. exercetur. seminatur. Martialis, cum sit et hic culo tritor ipse tuo. Iuuenalis, Et podice leui caduntur tumida medico ridente marisca. Ab hoc quidam iniquino factum existimant, quod est faedo, deturpo, sicut inquilinus a colo, dum significat habitatio. Unde fit, inquitur passuum. inquinatur. inquinatrix. inquinatio. et compositum coinquino a quo coinquino. coinquinater. coinquinatrix. coinquinatio. Item clunes, hoc est nates, quod culo propinque sine. Reperitur quoque hoc uocabulum etiam in masculino genere. Plautus. quasi lupus ab armis ualeo, clunes infractos gero. Ab hoc sumas clunas. appellatas uolunt, quod clunens tritas gerant. et clunaculum cultrum sanguineum, quia clunens hostiarum diuidit. Quidam inquitur non ab hac, de qua diximus uoce, sed a curio deductum putant. curire enim est stercore facere, tractum a curis infantium, quae frequenter stercore foedantur. Cuna sunt in quibus iacent infantes, et cunabula similiter, lecti in quibus iacere infantes consueuerunt, et in quibus nascuntur, dicta quasi cuna, et cunabula, nam uirgri graeci eniti dicunt, et parere. Ab inuincibilis dicitur, quasi a pueritia, hoc est ab ea aetate quae in cunabulis agitur. et colens, qui et testis, et per diminutionem testiculus uocatur, quod colat mulieris pubem, quasi agrum, seratque. et coles uirile membrum, a quo coli pendens, cuius suprema pars Glans appellatur, et pellicula quae glandem tegit, praepunium. Cornelius Celsus, medicus autem a dextro latere, sinistra quidem manu colem masculi continere, dextra uero fistulam dimittere in

iter urinae debet, atque ubi ad ueritatem uesciae uentum est, simul cum cole fistulam inclinatum in ipsam uesciam compellere. Nos tamen putamus colem a colendo, dictum. Coles uero a cole, quod ex eo depedeant. Colimus terras. aerem. coelum. domum patriam. hoc est habitamus. Vir. quas dira caelano, harpyaeque uiuunt alie. Hinc culti res habitatores, et acola, atque incolae, quae uita differunt, quod acola est qui ad aliquem locum, hoc est iuxta aliquem locum habitat, nec refert in suo an in alieno, et acola uultu. Acola padi. Incolae uero qui in aliqua regione, sive in aliena uel urbe uel republica habitant. Ply, quod eorum monti incolae facere consueuerunt. Cicero peregrini, et incolae officium est nihil praeter suum negotium agere, nec esse in aliena republica curiosum. Ab hoc fit incolatus, quod habitationem ipsam significat, et inquilinus, qui in alieno privato habitat. proprie tamen in conducto, sive in urbe, sive in ruri. at uero in inquilino non domino personabunt omnia uocibus ebriorum. inquilinus etiam aliquando pro cohabitatore accipitur. Martial. uicinus uicini, uel inquilinus sit, si quis nouum uidere non uult. Hinc etiam ruricola. uindicta. Syluicola. coeli. xla appellati, qui rus. aquas. syluas. coelum habitant. et colons de quibus supra diximus. hoc est minores urbes, ad quas habitus ad eas ex maioribus urbibus, quasi quaedam examina populorum mittebantur, et coloni habitatores. Vir. gr. urbs antiqua fuit tyrii temere coloni, et collis, cuius diminutivum est colliculus, quia collis (ut uarro inquit) post campum caeperunt homines colere, id est habitare. a quo colatina dea, quae collibus praest. Celimus nos. colimus faciem, colimus orationem, id est excolimus, atque ornamus. Plau. quin tuze colis ante, quam ex eas domum, Cicero. erat enim non tam prauis, quam elegans, et facta, et culta oratio. Varro, aut in segetibus post messim colligebant stramenta, quibus dominicia colerent. Hinc cultus corporis dicitur, hoc est ornatus corporis, et animus uirtute cultus, hoc est ornatus. a quo colicilla instrumentum, quo sarcinae colliguntur, sive iumentis, sive Camelis, asinis uel portantur, dicta quod eiusmodi animalis ornamentum sit. sicut ephippium instrumentum, quo in equo sedemus. a quo equites ephippiati dicuntur, qui ephippia habent in equis, Caesar de senis, equestribus praefijs saepe ex equis desiliunt, ac pedibus praelianus, equosque eodem remanere uel strigo afflicte. erunt. ad quos se celeriter, cum uisus est, recipiunt. Nec eorum moribus turpius, aut inertius habetur, quam ephippijs uti, iaque ad quemus, numerum ephippiatorum quamuis pauca adire audent. Equi sine ephippijs desilitorij dicuntur, quod ex ista facie desiliant. graeci uero dicuntur hoc est ceter, quo nomine uentur etiam latini. plyn. equestres uero statu modo Romanam celebrationem habent, orio sine dubio a graecis exemplo. Sed illi celetas tantum dicebant in sacris uictores, postea uero et qui bigas uel quadrigas uici. Suetoni. de Cesare, quadrigas, bigasque. et equos desultorios aggrauerunt nobilissimi iuuenes. a clitella clitellarius dicitur, qui clitella utitur. Unde clitellarij multi dicuntur, et clitellarij equi, qui neque ephippiati sunt, neque desultarij, nec bigas, aut quadrigas, aut currus ducunt, sed clitellati ferunt onera. Ab huius clitellae similitudine locus Romae clitella uocabatur. Item in uia flaminia loca quaedam deuexa, et accliuata. Est etiam tormenti genus eodem nomine appellatum. Ephippiarij etiam equi dicebantur, qui inter meritorios non clitellas habebant, neque rhedas ducebant, sed ephippia gerebant. Item a colo fit colos, sive color, quia coloribus facie, uersis, domos, ac reliqua omnia ornantur. Hinc uero coloro uerbum, et contrarium eius decoloro. Seneca, Fulmen aut decolorat. decoloratur id cuius color uitatur, non mutatur, et coloratum, et

colorificum. et discolor diuersi coloris, et decolor, quod est colore uitato, et concolor eiusdem coloris, et colorate aduerbium. Et colores apud rethores uocantur ornamenta orationis, hoc est figurae, quae a graecis xeluxa appellantur. Item a colo collum, quia haec praecipue pars corporis torquibus, ac monilibus coli, id est ornari consueuit. ab hoc fit decollo, quod est a collo depono. Ennius, quod in tuo collo est, decolles caue, et collus masculino genere tormenti genus ex corio, et collare id genus uinculi, quo collum restringitur. Item colus instrumentum quo nent mulieres, sive quod ornatus quidam muliebris erat, propter quod nubentes uirgines comitari solebat colus compta, et susus cum stamine, seu quod cum ea nebant, quae ad ornatum pertinebant. et colo colas, quod res colando ornantur, hoc est depurantur, ac defecantur, et colum uas ad colandum aptum, unde colum niuarium dicebatur uas, ex lapide spongioso factum, quo aqua ex nubibus colari solebat de quo Martia. setinos moneo nostra nune frange trientes. Pauperiore facta tingere lina potes. Na instrumentum, quo uina colantur, saccis umariis appellatur, sicut quo colantur, uinea. saccus niuaris, de quo idem Martia. Attenuare uinea uinum, et linte nostra, frigidior colo non salit unda tuo. a colando deducitur qualis instrumentum per quod uinum defuit, cum calcatur uia. Virg. stisso uimine quatos. Ab hoc fit diminutivum quafillus. Colimus uitam, degimus, Terenti. dum ille uitam complet inopem carens patria. Item a colo composita sunt acolo quod ex iuxta habito, intercolo, in medio habito. Excolo ornabo. Martialis. uideret excoltus colles, cum praeco factus. incolo in habito. recolo, quod non significat recordor, ut plerique in docti usurpant, sed repeto, reputo. mediter. in mente tracto. Ouidius haec tua (nam recolo) quondam germana carnebat. Cicero. quantum denique alea, quantum pileae, tantum ego mihi met ad haec studia recolenda sumpsero. Idem, sensimus hoc nuper falso nuntio, uero propediem sentimus, quae si tecum ipse recolis, equiore animo, et maiore consolatione morieris. VENIT. Ad urbem accessit, ut ludos spectaret. Hoc enim proprie uenire est, quasi uersus nos ire. Vir. uenisti tandem. Poetae tamen aliquando pro immutare usurpant. Idem, se satis ambobus, Terentiusque uenire Latinisque. Aliquando pro crescere. Idem, hic segetes, illic ueruent felicias uia. nomen quam pro portari. Plyn. si caes stinopidis ures, rubra et minus rubens, et inter has media. iam tantum optime in libras duodecim denarij. Eius quae ex Africa uenit octoni asses. Venire in mentem ueteres dicebant, non solum recordationis gratia, sed etiam cogitationis, et considerationis. Terentius, ubi in mentem eius solum uenit. a uenio fit frequentativum uento, quo antiqui utebantur (ut Pompeius testatur) nunc altero frequentatiuo utuntur uentito. a uento fit uentus, quod est cum impetu uentans aer. Nihil est enim aliud uentus, quam aer commotus, atque agtatus, qui a philosophis definitur, uentus est aer in unam partem fluens impetu. uel uentus est impetus aeris in unam partem fluentis. uel uentus est cursus aeris aliquo concitator. Multas autem uentorum causas assignant philosophi, uel quod terra magnam uim aeris eicit, atque ex abdito spirat, uel quod magna, et continua ena oratione, cum in altum egit, quae emiserat, mutato ipsa halitus misti in uentum uertitur. illud certe me ad risum meues, quod quidam iradunt, quomodo in nostris corporibus fit propter abum inflatio, quae non sine magna uirium iniuria emittitur, et uentrem interdum cum sono exonerat, interdum se cretius, sic et hanc magnam reru naturam alimeta mutanti emittere spiritum. uerius aliqui tradunt multa ex omni parte terrarum, et assidua ferri corpuscula, quae cum coacta sunt

ei deinde extenuari sole ceperunt, quia omne quod in angu-
 sto dilatatur, spatium maius desiderat, uentos creare, illa quoque
 uerior ratio uideri potest, habere aera naturalem uim mouen-
 di sese, neque aliunde concipere, sed inesse illi, ut aliarum rerum,
 ita huiusmodi potentia sunt etiam, qui uentos ex arido, sic quoque
 anhelitu terrae gigni posse affirmant. Item ex aquis aera expi-
 rantibus, qui neque in nebulam densetur, nec crescat in nubem,
 posse etiam solis impulsu agi, quoniam uentus nihil aliud est,
 quam aeris fluctus. Virgilius architectus, uentus (inquit) est
 aeris fluens unda cum incerta motus redundancia nascitur,
 cum feruor offendit humore, et impetus factionis exprimit in
 spiritus flatum. pro diuersis caeli partibus diuersa nomina sor-
 titur. Regiones caeli quatuor sunt, ortus, occasus, Meridies, septen-
 trio, ortus et occasus mobilia, ac uaria sunt, meridies septen-
 trioq; statu perpetuo permanent. Oritur quippe sol non itidem
 semper, sed aut aequinoctialis, oritur dicitur cum in circulo currit
 qui appellatur isouertis, aut isonauis, aut sol
 sitialis, aut brumalis, quae sunt, ἰσημερινός, et χει-
 μωνιακός. Item sol non in eundem semper occidit lo-
 cum, sed occasus eius similiter fit, aut aequinoctialis, aut solsti-
 tialis, aut brumalis. V eteres ergo quatuor tantum uentos, p toti-
 tude principalis mundi partes seruari. Nec plures posuit
 Homerus, quam eurus, ausurus, fauonium, aquilonem, quem
 noster quoque poeta Onidius Naso secutus est. Euris ad aurore
 Nabathaeq; regna recessit, Perfidaeq; et radijs iugis subdita
 matutinis. Vesper et octiduo qua litora sole respicit proxima
 sunt Zephyro, Scythiam, septemq; triones Horrificer inuasit bo-
 reas. contraria tellus, nubibus assiduis, pluuioq; madescit ab
 austro. Secuta etas alios addidit. Quis ergo uentus ab oriente
 uerno, hoc est aequinoctiali uenit, eurus nominatur ἀπὸ τῆς
 ἡβερῆς, hoc est, quod ab oriente fluat, eundem graeci uo-
 cant apliotem, quod ἀπὸ τῆς ἡβερῆς, hoc est a sole spiret. La-
 tina eadem ratione subsolanum cognominauerunt. At qui ab
 aestua, et solstitiali orientis plaga uenit, latine Aquilo, a ue-
 hementi uolatu Aquilae (ut supra diximus) graece boreas uoca-
 tur ἀπὸ τῆς βορρῆς, quoniam ut uolenti status est, ita etiam
 sonori. Roma, ab aetheris splendore, qui a sole fit ἀσπυριανός
 appellat. Tertius, qui ab oriente hyberno spirat. Vulturus a
 Romanis dicitur a uulturus uolatu (ut quidam putant) quonia
 alie resonat, graeci misto nomine, quod inter notum, et eurus
 sit, ἀπὸ βορρῆς nominant. hi sunt igitur tres orientales uen-
 ti, Aquilo, vulturus. Euris, quorum medius Euris est. His op-
 positi sunt alij tres occidui, Chorus aduersus Aglonem flans,
 quem graeci Argosten uocant. Fauonium aduersus eurus a fo-
 uendo dicitur, quem genitale esse dicunt spiritum mundi a grae-
 cis Zephyrus nuncupatus, quasi ζῆφρος, ut alij pu-
 tant, hoc est quod satis uitam afferat, ab hoc Zephyrius, unde Ze-
 phyria oia, de quibus inferius dicemus. Africus aduersus uul-
 turum, ab Africa graeci Lyba appellant ἀπὸ τῆς λιβύης,
 quia Africam libyen, hoc est λιβύην nominant, Africa
 autem uocata est, quod sine frigore sit. a n-privatiua par-
 ticula est, φέρειν horror dicitur, unde et Aprica loca di-
 cuntur, quae soli exposita sunt, quod sine sine horrore, et aprica
 homo, aprica auis, quae sole gaudet. Virg. Et apricae statio
 gratissima mergis. A quo fit apricari, quod est ad solem stare,
 et in Aprico esse, et apricatio statio ad solem. Ab Africa aser,
 et africanus deducuntur. Item uaser, hoc est callidus, astutus,
 quasi ualde aser. Cicero, non sunt in disputatione uasri, no ue-
 teratores, non malitiosi, a quo uasre aduerbium, hoc est astute,
 malitiose, uera enim semper fuit eius gentis calliditas, ac uer-
 sutia, hoc modo duae istae regiones caeli orientis, occidentisq; sibi
 inimicam contrariae, sex habere uentos uidentur. Meridies autē

10

20

30

40

50

60

quoniam certo, ac fixo limite est, unum meridionalem uentum
 habet, qui latine ab hauriendis aquis dicitur Ausfer, quoniam
 nebulosus, atq; humectus est, graeco uero eadem ratione motus
 appellatur, quoniam graeci lingua uotis dicitur humor. Ab
 Austro australis dicitur, et austrinus, et austro uerbum, quod
 est humectio. Pluu. austrati ad ignem sedent. Septentriones ob
 eandem causam uentum unum habent, q Austro obiectus est.
 Is latine Septentrio, et septentrionalis uentus, et septentri-
 rius. graeco uero quod ab arcto fiet, aparthas appellatur. sunt
 qui pro octo duodecim uentos faciunt, inter hos quatuor in me-
 dia loca inferentes, inter Septentrionem. s. et occasum solstia-
 lem Thraeam, inter aquilonem, et exortum aequinoctialem
 caeam, quem Aristoteles ita stare dicit, ut nubes non procul
 pellat, sed ad sese uocat, ex quo proverbium factum scribit
 ἄνεμος ἰσὶ τῶν ἰσῶν ἰσῶν ἰσῶν ἰσῶν, hoc est mala ad se
 se trahens, ut caecias nubes, inter ortum brumale, et meridi-
 em phaenicia, inter lyba, et notum lybanotum. Nec his contenti
 alij Mesem inter Boream, et Caeciam addidere. Sunt etiam quae-
 dam peculiarium uentuum nomina, quae incolae in suis quae-
 regionibus fecerunt non ultra certum tractum protendentiu,
 ut apud Athenienses Scyro paulo ab Argeste deflexus reliqua
 graeciae ignota, qui et olympias uocatur, et a nunnullis Hel-
 lespontus in Narbonensi prouincia clarissimus uentorum est Cir-
 cius, nulli uolenti inferior, et ob id a turbine, ac uertigine ita
 appellatus. Cato no Circaum, sed Cerauum uocat. Sunt in Hispa-
 niae alpinae citra hiberum regionibus ferri, et argenti fodinae
 pulcherrimae. mons ex saie uero magnus, quantum demas, tan-
 tum accrescit. uentus certus cum loquere, bucam implet. Ar-
 matum hominem, plaustrum oneratum percellit. Hic non mo-
 do in reliquis partibus caeli ignota est, sed ne Viennam quae
 eiusdem prouinciae urbem attingit. Iapix uentus est ex Appu-
 lia proficiens, qui quasi aduersus eurus uidetur stare. I tapq;
 Vir. Cleopatram e nauali praetio in Aegyptum fugientem ue-
 to Iapige ferri scribit, et equum quoque apulum eode quo ue-
 tum nomine appellant Iapigem. Iapix, autē per y. scriptum
 nomen fuit unius ex filiis Dedali. a quo Iapygia nuncupata
 est Calabria, at Iapix iapidis nomen fuit Actoli cuiusdam, q
 cum ad regionem Venetiae uenisset oppidū de suo nomine co-
 didit. a quo ea pars, ubi Timanus fluuus est, Iapidis nomen
 sumpsit. Vir. Castella in tumulis, et iapidis arma Timani. Est
 et alius in Appulia uentus, quē uocant Atabulū ἀπὸ τῆς ἀτα-
 βούλης, hoc est ab inferenda peste. est enim frigidissimus, et
 si hauserit circa brumam, exurit frigore arefaciens, ut nullis po-
 tesse possit solibus recreari. Hora incipit ex illo montes Ap-
 pulia notus ostentare mihi quos torret atabulus. Vly. quaedā tē-
 porum causae, aut locorum non proprie dicuntur morbi, quoni-
 am protinus necant, sicut tabes, cum inuaserit arbore, aut ure-
 do, uel status alicuius regionis proprius, ut est in Appulia ata-
 bulus, in euboea olympias. Ad haec fauoniū. ad VIII. Cal.
 martij flantem Chelidonia uocant ab Hirundinis uisu. Graeco
 enim Hirundo χελιδών appellatur, unde est proverbium
 illud ἡ χελιδὼν ἐπαροίη, hoc est, una Hirundo non fa-
 cit uer. Ad haec herba Chelidonia nomen sumpsit, monstrata
 homini ab Hirundine. hac enim Hirundinis oculis pullorū
 in nido restitunt uisum, erunt etiam (ut quidam existimant)
 oculis. Genera eius duo sunt, maior fructuoso caule, folio pas-
 naeae erraticae ampliore, altitudine duorum cubitorum, colos
 albiatis, stros luteus, minori folia ederae, minora aliquando,
 et rotundiora minus candida. suauis croci mordax. Se-
 men papaueris. Florent aduentu hirundinum, diffusum mar-
 casum. Florentibus suauis exprimitur, et in ereo uase cum
 melle leniter fermenti cinere decoquitur, singulari remedio

contra caligines oculorum. v. tunc, et per se succo in col-
 lyrijs, quae ab ea Chelidonia appellantur. Est etiam chelido-
 nia oculis indicae testudinis, de qua superius inter lapillos di-
 ximus. Item fauonium uno, et septuagesimo die post brumam
 ab aduentu auium flatem per dies nouem orythia nominant.
 fuit haec puella pulchritudine insignis filia Erihei regis Athe-
 narum, quam cum Boreas adamasset, frustra q; in coniugē po-
 stulasset, per uim rapuisse dicitur, et in Thraciam deulisse,
 ex qua Zetum, et Calain genuit. Canicula exortum dies fere
 octo aquilones antecedunt, quos prodromos, hoc est praecurren-
 tes appellat. Biduo autem postquam exortum est hoc sydus, quod
 est ardentissimo aestatis tempore iam sole leone, ingresse, ydem
 aquilones constantius persiant diebus quadraginta, quos uo-
 cant etefias, hoc est annuos, apud graecos. n. Vros annus
 ἑπταετής annus dicitur, quod ex omnibus uentus hi maxime
 statit, et singulis annis eodem tempore redeant. Ob hoc au-
 tem somniculosi a nautis, et delicatis uocantur, quod mane ne-
 sciant surgere, incipiunt enim circa meridiem, et ante solis oc-
 casum desuauere. Est et altarus uentus, qui in alto stat, sunt et
 flatus antelucani, qui aut ex firmiibus, aut ex conuallibus,
 aut ex aliquo sum feruntur, nullus ex his pertinax est, sed ca-
 dit fortiore iam sole, neque fert ultra terrarū conspectum. hoc
 uentorum genus incipit uere, non ultra aestatem, durat, cum ē
 mari redit Tropaeus dicitur, cum pergit a pogaeus, hoc est a ter-
 ra sunt praeterea, et repentini quidam flatus, etenim si rupta
 et in prorsum soluta fuerit nubes, procella gignitur, quae uo-
 catur a graecis cenephas, haec superne demittitur, et in nos
 cadit uehemens acrisq; quia non iussa, neque per aperitum uenit,
 sed laborat, et iter sibi in hac pugna parat, propter quod pro-
 cellam pro aestu maris ponimus, et procellosum mare dicitur
 aestuosum. Eadem procella si exarserit, et ignem habuerit, uel
 postea conaperit, fulmen est, si uero depresso sinu arctus tota
 uenti efregerint nubem sine igne, uorticam faciunt, qui Ty-
 phon uocatur. Desert hic secum aliquid abreptum ē nube geli-
 da conuolvens, uersansq; et ruinam suam illo podere aggra-
 uans, et locum ex loco mutans rapida uertigine, praecipua na-
 uigantium pestis non antennis modo, uerum etiam nauiga ipsa
 constringens, cui facile remedium est aetum, cui frigidissima na-
 tura est, in aduenientem effusum. Idē illi ipso repressus, quod
 corripuerit sorbet, referitq; in excelsum. quod si maiore depresso
 nubis specu eruperit, sed minus lato, q procella, nec sine fra-
 gore, turbinem nominant, proxima quaeq; prostermentem. Idē
 dum ardentior, atq; accensus fuerit praester appellatur, uniuersa
 amburens, ac proterens. Ab hoc praester quoque appellatum
 est serpentis genus uenenatae, quam alio nomine quidam pu-
 tant buprestem uocari, sed hoc falsum est. Luc. Oratq; distēdes
 audis sumaria praester. Vly. buprestis animal est rarum in
 Italia, simillimum sarabaeo logpedi, fallit inter herbas bouem
 maxime, unde et nomē inuenit, deuoratūq; tacto felle ita in-
 flammatur, ut rumpat. Galenus uero ita scribit βουπρεστῆς
 ἐστὶν ὄφις τῆς ἰσῶν παρακλισησικαυθαρῆσι κατὰ τὸν ἰσῶν καὶ
 τὸν δαυζμῆν. Hoc est buprestes sine genus quoddam anima-
 lium simile cantharidibus, et secundum proprietatem, et se-
 cundum uim. Est etiam buprestis herba genus, quae graeci in
 laudibus aborum habuere, hac degustata boues dissilire faten-
 tur, ideoq; ita appellata. Bods enim a graecis bos dicitur.
 ἄρῶν uerere. A uentus fit dimissurum uentulus, et uen-
 tosus, quod aliquando significat plenum uento, ut uentosa do-
 mus, uentosa regio. Aliquando manet, ut uentosa uerba, uentosa
 oratio, hoc est sine pondere, sine effectu. Vnde uentofitas, hoc est
 iactantia inanis, et uanitas, et uentilo uerbum, quod est mo-
 ueo aliquid ad uentum captandum, inuenialis, crispinus, ty-

10

20

30

40

50

60

rias humero reuocante lacernas uentilet astatum digitis su-
 dantibus aurum. Hinc uentilari frumentum dicitur, dum pur-
 gatur. Vly. multi uentilare quoque granum uetane. Gurgulio-
 nem enim non descendere infra quatuor digitos, nec amplius
 periclitari. Ab hoc uentilatio fit, hoc est captatio uenti, uel re-
 frigerationis gratia, uel purgationis, et uentilabrum instru-
 mentum, quo aliquid uentilatur. Item uenus, quod ad omnia
 ueniat. Cic. quae autem Dea ad res omnes ueniret uenerē no-
 minauerunt. Est autem uenus infima quinq; errantium stella
 et terra proxima, quae phosphoros graeco, lucifer latine dicitur,
 cum antegreditur solem, cum autem subsequitur, heperos.
 Item uesper. Virg. quid uesper serus uehat, et a quibusdam
 uesperugo. Plau. nec uesperugo, nec Vergiliae occidunt. hinc ue-
 spera deducitur, et uesper pro sero dici. a quo fit aduerbium
 uesper, et uesperasit uerbum cuius compositum est adueste-
 rasit, hoc est fit serum diei, et quo quidam utuntur, nouum
 quidem, sed non inelegans uocabulum pro sacrificio, quod ue-
 spera fit. Vesper etiam adiectiuum est, unde cum uesperū di-
 cimus neutro genere intelligimus tempus. Vly. his horae rigan-
 di matutina, atq; uespera. Idem, matutinum tempus, ac uespe-
 rum. et uespillo uilis cadauerum funerator, qui uespertino tē-
 pore eos efferre solebat, qui sinebri pompa duci propter inopi-
 am non poterant. Martia, qui fuerat medicus, nunc est uespil-
 lo Diuilius. hoc etiam uespillo, et uespera uocatur. et uesper-
 tium, quod uespera fit, et uesperna, quo ueteres pro caena usi
 fuerunt, et uesperilio nocturna auis, uel potius bisiforme uolucere
 animal, quod se uespertino uolatu proferat, huic pro permis-
 membiana est, sola uolucrum animal lacte nutrit, ubera filijs
 admouens, geminos insatans amplexa uoluit, secumq; depor-
 tat. In abatu culices habet gratissimos, et uespera ex insecto-
 rum genere similes apibus, quod uespera grandiores muscas in-
 abo uenentur, et amputato ijs capite reliquum corpus absu-
 mant, haec in sublimi ē luto nidus faciunt, et in his aeras, sicut
 crabrones in cauernis, ac sub terra. Est uesperum genus, quod
 Ichneumonas uocant, minores quam aliae, haec unum genus ar-
 neorum perimunt phalangum nomine, et in nidus suos fe-
 runt, deinde illinunt, et ex ijs incubando suum genus pro-
 creant. Proprie tamen Ichneumon animal est magnitudine fe-
 lis, specie muris, uulgo nunc murem indicium uocant, nascitur
 in Aegypto, et cum aspide pugnat, hac maxima gloria insti-
 gatur. Mergit se limo saepius, statq; sole, mox ubi se pluri-
 bus hoc modo corijs loriat, in dimicationem pergit, et cau-
 da se attollens, ictus irritos auersus excipit, donec obliqua capi-
 te speculatus inuadat in fauces. Sed (quod mirabilis est) Croco-
 dilum quoque interimit. Hoc quadrupes animal est, homini-
 bus terra pariter, atque aquis infestum. Nilus hoc malū pro-
 ducit, caret linguae usu. Solus ex omnibus animalibus superio-
 rem maxillam mouet. magnitudine excedit plerumque duo-
 decim cubita, quandiu uiuit, crescere existimatur, uiuit autem
 longo tempore. oia parit quanta anseres, et quadam diuina-
 tione ea semper extra eum locum incubat, ad quem summo au-
 ctu egressus est Nilus, unguibus armatus est, et ceterum supe-
 rius habet contra omnes ictus inuictam, in uentre autē mol-
 lem, ac teneram, quapropter delphini uita eorum in ea parte
 insidiantur. Habent enim Delphini spinam dorso cultellatam,
 itaq; immanes Nilo, et ueluti territi a persequentibus fugi-
 entes, subeunt aluum, et spina illa discindunt, quo uulne-
 re paulatim marcescentibus intestinis. Crocodili moriuntur.
 Terribilis haec contra fugaces belua est, fugax con-
 tra insequentes, hebetes oculos habet in aqua, extra aer-
 rimū uisus est, conspecto homine emittit lachrymas, mox
 appropinquantem deuorat. Vnde factum est: prouer-

biunt. Lachrymæ Crocodili, de ijs, qui sub specie pietatis, homines fallunt. Quatuor menses hyemis sine cibo uiuit in specu. Cui satur est, sopitur in litore. Tū parua auis, que trochilos ibi uocatur, in Italia rex auium dicitur, inuitat ad hiantū pabuli sui gratia, os primū eius repurgans, mox dentes, prætere a fauces, ad hanc scabendi dulcedinem quam maxime hiantes, in quam uoluptate somno pressum cōspicitus ichneumon per easde fauces ingrediatur aliu, atq; erodit. E crocodilloru genere, sed minor Ichneumone est Scirus in nilo similiter natus, præcipuū cōtra oia uenena antidotū. A crocodilo crocodilini dicitur, qd ad crocodilū p̄tinet, uel de crocodilo est. Quint. nō qd a crastina, aut crocodilina ambiguitates possunt facere sapientem, sed qd illum ne in minimis qd oporteat falli. Est et genus crocodili, qd alio minor multo est, et in terra tantū odoratissimus floribus uiuit, ob id in festina eius diligenter exquiruntur incūdo nidore referre, crocodilicā uocant ocalorū utiq; utilissimā. Itē Crocodili herba est chamæledis nigræ figurā habens, radice longa, æqualiter crassa, odoris asperi, nascitur in sabuletis. Rota sanguine p̄nars pellit copiosum, et assumitq; . Atq; ita lyenē consumere dicitur. Itē ab hespero hesperia dicta, sic enim et Italia, et Hispania appellantur. Sed cū hesperia tantum dicimus, significamus Italiam. Virg. Est locus Hesperiam Graiū cognomine dicitur. cū uerolimā addimus, hispaniā intelligimus. Hora. q. nunc Hesperia victor ab ultima Hispania ab hespero occidentali stella dicta est hesperia. Italia uero ab hespero fratre Atlatis, qd Italia à Germano pulsus tenuit. Et ei nomen uel propriū, uel suæ pristinae regionis imposuit. Ab hoc et hesperides appellata, huius (ut qdā putant) ut aliū Ariatis filia numero tres. Aegle. Erethusa. Hesperusa. hæc amantissimos hortos colere dicebantur in Africa iuxta Lixon coloniā à Claudio Cæsare deductam, in ijs auriferū nemus esse, cum aureis malis existimabant, custodiri uero à peruiigli dracone, et quoniā Themis dea prædixerat, futurum olim quēdam Iouis filiū, qui ea poma diriperet, cinxisse Atlatē pomariū montibus, ne peruius grassatoribus foret. Penetrasse tamen eō Hercule ab Euristheo missum, et occiso dracone aurca mala inde abtulisse. Lucā. Abstulit arboribus pretium, nemorūq; laborem Alcides, passusq; inopes sine pondere ramos, et tulit argolio fulgentia poma tyranno. Ex eo autē datū huic fabulæ locum existimant, qd ibi flexuoso meatu æstuariū fertur è mari adeo sinuosis lateribus tortuosum, ut uisentibus procul lapsis angustos fracta uertigine metatur, et quod hesperidū horos appellauerit, circūdat. Est autē insula, quam solā è uicino tractu aliquando excelso, non tamen æstus maris inundat. Peruenisse eō Hercule. ara eius, quæ ibi edificata conspiciebatur, indicio erat, nec præter oleastros aliud ex narrato illo aurifero nemore illic misebatur. Alij putant omniū greges ibidē fuisse purpureā lanam ferentes, easq; ab Hercule raptas, et ad Euristheū ductas. Hinc quoniam maior græcè, latine ouem dicimus, locum fabulæ datū, Ouid. Mille greges illi, totidēq; armenta per herbas errabant, et humum uicinia nulla premebat. Arboræ frondes auro radiatē micantes. Ex auro ramos, ex auro poma tegebant. Hespero promontoriū in Africa est natione decem d erit, ac nocturnum ab Oenochema monte. Venus etiā dea est Iouis, et Diones filia, quæ una fuit ex Nymphis filia Oceani, et Tetthos, à qua fit Dioneum, qd ad uenerem pertinet. Vir. Ete Dionei processit Cæsaris astrum. et Venus ipsa Dionea appellatur. Idem, sacra Dioneæ matris. Hæc Vulcani coniux fuit, et à Marte dilecta est, deprehensa aliquando à sole in adulterio cū illo, qd cum intellexisset Vulcanus, inuisibilis plagas summo artificio fabricatas arcu lectū tendit, et se Lemnon ire stimulauit, qua occasione motus Mars,

ad cubile ueneris uenit, ubi cum lasciuire nudū cœpissent, tenuissimis uinculis sese irretitos conspexere. Reuersusq; extēplo est Vulcanus, q cum iniuriā acrioribus uerbis expostularet, plurimi ex ijs illuc conuenere, et inter ceteros Neptunus, Mercurius, et Apollo. Dea autem ob pudorē uenire eō noluerunt. Tandem Neptuni precibus placatus Vulcanus remotis plagis uinctos liberauit. Ex hoc adulterio Harmoniā genuisse proditur Venus. Eadē dilexit Adonim Cynaræ regis auis sui, et Myrrhae sororis suæ filiū, quem ab apro dum liberius eum insequitur interfectum fletu amare, et in florē purpureū conuertit. Anchisen quoq; amauit, ex quo apud Simcenta flumen prægnans facta Aeneā genuit. Simois flumen est ex Ida Troiano monte scaturiens, qd iuxta Troiā peruectus cum mari propinquat, Xantho cōmiscetur alteri Troiæ flumio, et in paludem coactus cadit in mare iuxta Sigeum promontoriū. hoc Troiæ est ita dictum propter Heraculis tacturnitatem, quoniā prohibitus hospito simulauit diffusum, deinde contra Troiam per sletium uenit, quod græcè dicitur oin. vulnerata propterea Venus à Diomede fuit, dū Aeneam protegeret, propter quod imprecatione Diones ob suspicionem commissi ab uxore adulterij, exilium sibi sponte Diomedes in Appulia elegit, et occupato Gargano monte, iuxta radices eius Sipontum urbem clarissimā adstauit, quæ et Sipus Sipontis dicitur, et à græcis ob multitudinem sepiarū, quæ ibi capiuntur, Sepius Sepium tis. Vnde sit Sipontinus adiectiuum à Siponto, et à sepiunte Sepiuntinus. Ab eo Diomedei campi uocati in Appulia, qui in diuisione regni, quam cum Dauno fecisse dicitur, ei cesserunt, et duæ in sula quæ è Gargani regione sunt Diomedæ dictæ, quarum altera habitatores habet, altera est deserta, in qua dispersisse Diomedem qd. am affirmant, et in cœlū sublatum, atq; inter Deos r. latum fuisse. aliū Diomedem ab Aeneā per dolū occisum iradunt, et loca quibus imperauerat occupata, moruoq; ab incolis templū in insula, tanquā in numerū deorum relato constructum. jocios eius ob dolorem in uerus uersos, quæ ob id Diomedæa uocitate sunt. Has memorant maiorem in modum miteris esse, græcisq; in Italiam ueniensibus applaudere, ac lætas occurrere, ceteras uero gentes, uel fugere, uel deuittare, uel subuolare ad capita, et tam grauibus ictibus, ut etiam perimant, uulnere. nam dicitur, et grandibus rostris satis ad hæc prælia perhibetur armata. Fuit hic Diomedes Aetoliæ rex. Tydei, et Deiphilæ filius, dictus à Virgilio fortissimus Danaūm, quia Aeneam apud Troiam singulari certamine uicerat. uxorem habuit egalem, quam cum adulterij cōmississe cum Cylleboro Sibeleni filio cōmperisset, natale solum præ pudore sibi perpetuo relinquendum putauit. Fuit et Diomedes alter rex Thracum saenus uir, ac truculentus, q equos suos aduenarum carnibus in Tiri oppido pascebat. Sed tandem ab Hercule mactatus, equis suis in patulum appositus est. Diomeda uero Phorbantis filia fuit, quam Achilles è Lesbora raptam post amissam Briseida concubinam habuit. Genuit præterea Venus ex Mercurio hermaphroditum, qui ex utroq; parente nomen accepit, nam græcè ἑρμῆς, Mercurius ἀρροδῖτις Venus appellatur, hic Androgynus fuit, hoc est uiriusque sexus. cuius nominis ratio est, quod græci ἀρροδῖτις uirum uocant γυνή mulier dicitur. De hoc extat celebre illud Epigramma. Dū mea me genitrix grauida gestaret in alio, quid pareret fertur consuluisse deos, Mas est Phæbus ait, Mars foemna, Iunoq; neutrum. Cumq; forem natus hermaphroditus eram. Quærētū letum Dea sic ait, occidet armis, Mars cruce. Phæbus ags. fors rata queq; fuit. Arbor obubratur aquas. ascēdo, decidit enis Quæ tulerat casu, labor et ipse sū p. Pes hæsit ramis, caput icidit amne, Tuliq; foemna, uir, neutri.

10

20

30

40

50

60

flumina. tela. cruce. Sed de hoc latius inferius dicemus. Item ex Bute Venus genuit Ericem, ex Ioue patre Cupidinem, quæ alij geminum esse uoluerunt, quod aut honesti amor sit, aut inuidi. Ouid. Alma faue dixi geminorum mater amorum. Alij plurifarum, quod ut in finitæ res sunt, ita in finiti amores. Papietanti faciles illi erraretis amores. Alij ex Venere solam natam Cupidinem uolunt. propterea scripsisse. Virg. Nate mea uires mea magna potentia solus. et Papinium, sed dabitur iuueni, cui tu mea summa potestas, Nate cupis. huius sententiæ Simonides fuit. Alij ex Venere, et Marte. Alij ex ipsa, et Vulcanio, Nonnulli patriæ materie, et primæ rerum nature, quæ Chaos dicitur, fuisse filij putant. Sunt etiam qui triplicem esse amorem tradant à triplici, qui nobis est affectu. Sigdē Aristot. scribit aut honesti esse amorem, ut iuandū, aut utilit. Apulcius uero Platonis philosophus primum dixit esse diuinum cum incorrupta mente, et uirtutis ratione conuenientem, alterum de generis animi, corruptæq; uoluntatis. tertium ex utroq; permistum. Hunc M. T. Hercebi, ac Noctis prodidit filium esse. Quiddam etiam gratias ex Venere, et Ioue genitas scripserunt, alijs ex uenere, et libero patre, quauis Cicero has quoq; ex Herebo, et Noctis ortas existimauerit. Sunt etiā qui Iouis, et Eurydomenes nymphæ filias putent, siue Eurymones, siue Eurymeduses. A Ioue enim gratia omnis prociat Eurydomene autē atō rē apud x̄s ἀρροδῖτις, hoc est ab abundanter dando appellata. Eurymone atō rē apud x̄s ἀρροδῖτις, hoc est ab abundanter retribuēdo, Eurymeduse atō rē apud x̄s ἀρροδῖτις, quod significat rego, quod qui liberales, et munifici sunt, ceteris imperare consueuerunt. Tres autē esse gratias prodiderunt, his quæ diximus uoluntibus appellatas. Alij primā Aglaia, hoc est lætitiā. secundam Thalia, hoc est uiriditatem, quia beneficiū semper uiret, tertiam ephrosinē, hoc est delectationem nominant. hæc à græcis charitas uocantur ἀρροδῖτις χάρις, qd lætitiā significat, merito enim læteri uidentur et qui dant, et qui accipiunt beneficiū. Tres autē ideo esse prodiderūt, quia et beneficia esse in alios debemus, et aliorū beneficia suscipere, et ijs, qui in nos liberales fuerūt retribuere. Dare autē, et accipere, et referre res actus sunt inter se distincti. Alij ideo dicunt tres gratias eē, quia acceptum beneficiū cum fauore reddi debet, quapropter solebant ueteres ita gratias pingere, ut una earū auersam faciem teneret, quasi à nobis profecta, due uero nos aspicerent, ut duplex nobis beneficiū recipendi debere ostenderent. propter quod inquit. Vir. Nec te certasse priorem pœnitet. Nuda etiā pingebantur, quia beneficia suo debent arere, et nullo uelamine obteg. Item connexæ, quia insolubiles esse gratias deat, et beneficiū semper beneficiū parere, perpetuumq; esse amicitie fœdus. Horatius, se gresq; nodum soluere gratiæ. qui ueneris et liberi patris filias arbitrantur, hac mouentur ratione, q horum præcipue deorum muneribus gratiæ cōciliantur. Tradunt eas in Adalio fonte, qui est Orchomeni Bœotie urbe, lauari, quoniā pura esse beneficia oportet, et nihil sordidum, nullam spem retributionis habere. Ab hoc fonte Venus ad alia dicitur, uel qd inicit curas, quas græcè ἀνδράσδῃ uocant, uel qd ad alia spicula nominant, quibus utitur Cupido. Gratiam atō rē x̄s ἀρροδῖτις dicitur existimant. Aliquando pro beneficio accipiuntur. Cicero cum præsertim considerem nullam esse gratiam, quæ uel non accipere animus meus in accipiendo, uel remunerando, cumulādoq; illud irare possit. A quo gratiosus dicitur, ut Cellius sentit, et qui adhibet gratias, et qui admittit. Inter dū gratia capitur pro pœna siue damno. Cicero ut pro iniuria tam graui patrem ei gratiā referret. Nonnunquam pro causa. Terē. Et ea mere fuisse hic gratia. Agere gratias, est uerbo ostēdere nos

10

20

30

40

50

60

memores esse accepti beneficij. Habere gratias est animum, ac mentem gratam habere, et inuicem gratificandi uoluntatem. Referre gratiam est facti beneficiū, aut iniuriam acceptam compensare. In quo notandum est, qd habere gratiam, et gratias dicimus, agere gratias non gratiam, referre gratiam, non gratias, nec unq; ferē probatissimū auctores aliter loquuntur. Teren. Pol. dijs habeo gratias, qd in pariedo aliquo assuerunt. liber. e. Plau. Malo enim eius gaudij experie esse me, quā m le noni gratiam hēre. Cicero magnas ei meo nomine gratias agere. Lini. satiatu tandem complexu filij, renuntiate inquit gratias regi me agere, referre gratiam aliam nunc nō posse, quā m ut sua deā nō ante in actem descendat, quā m in castra me redijse audierit, Cicero cui pro me senatus gratias agendas iputauit, ego à mu gratiam referendā non putem. Seneca de malo reddi potius gratiam, quā referri dicendum putat. et contra rior de bono referri potius, quā reddi. Sed hanc differentiam solus ipse excogitauit, et fecit. Cicero semper referre usurpat, et in bonum, et in malum. In bonum, ut in superiori exemplo. In malum, ut in Sallustio. Nam qd inuisitata rabie in uxorcm, ac filiam meā inuasi, quæ se facilius mulieres abstinerunt à uiris, quā m tu uir à uiris, satis doctē, ac perite fecisti, nō enim sperasti me mutuum tibi gratiam relaturū, ut uicijm tuos compellarem. Nā quod Plancus ad Cicero scribit, immortalis ego tibi gratias, agamq; dum uiuam, nam relaturum me affirmare non possum, profecto gratiam hoc loco subintelligi manifestum est. Quod uero apud ualerium maximum legitur, tibi quidem sexte Pompei dijs magis, quos relinquo, quā m quos peto gratias referant, certe deprauatum est, et nos librum peruectum legitimus. et enes nos hēmus, ubi non gratias, sed gratiam est scriptum. agere etiam, et persoluerre grates legitimus, sed apud poetās duntaxat, atq; historicos. Virg. Grates persoluerre dignas, Non opus est nostræ Dido. praro autem apud oratores. Cicero. Aliquando post suscepit ad cælum, et grates tibi inquit summe sol. Ab hoc fit gratulor uerbum, quod est uerbis testor me gaudere fortuna, ac felicitate alterius, apud eum ipsum, qui affectus est felicitate, aliquando apud me ipsum ob meam felicitatem. ideo ferē postulat datiuum. Quintil. non efficit tamen infandū præsentis reatus, indignūmq; d scribere, ut misera puella non gratuletur sibi, pillam pauper accusare non potest. Aliquando tamen auctores præter eum datiuū, cum fuerit pronomen Ouidius, Gratulor Oechaliam titulis accedere nostris, idem Prisca inuenit alios, ego me nunc deniq; natum gratulor. Quintil. gratulemur iam qd nulla ciuitas fūme laborat, illic mibi subintelligitur hic nobis. Falsum est enim quod quidam tradunt, gratulor hic pro gaudeo accipi, cum in rebus molestissimis graulariceat, utiq; inter falsos amicos. In eadem significatione, et grator accipitur, sed poetarum historiarumq; est. Virg. Inueni germana uiam quæ atare sorori. Linius, tuum sequentis currum Iouis optimi maximi templum gratanters, quatersq; adire. Gratulari etiam, et grates agere, siue gratari dijs dicimus pro eo, quod est gratias agere, siue supplicare. Linius, itaq; prator extemplo edixit, ut additi edes sacras toba urbe aperiret, quo circūcūdi, salutēdiq; deos, agēdiq; grates, p totam diē populo ptās esset. Itē triūphantem in capitulū ascēdebāt Ioui optimo maximo ceterisq; dijs gratulaturi. Nec mirū si gratulari et gratari dijs dicimus, quasi ostēdere nos illis agnoscere, cū salutare et eos dicimus, quasi sciatū illic optare, quod nō in dijs, sed hominibus conuenit. Item salutare animas, salutare cineres, et reliquias defunctorum. Virg. Salue sancte parens, iterum saluete recepti Nequicquam cineres. A gratulor fit compositum congratulatio, et gratulatore, et gratulatio, et congratulator, et congratulatio.

Item a gratia fit gratus, qui memor est accepti beneficii, et co-
 erarium eius ingratus, a quibus gratitudo, et ingratitude de-
 rivantur, et grate, atque ingrate adverbium, et comparativa, atque
 superlativa gratior, et gratissimus gratus, et gratissime. Item
 aliud adverbium gratis, quod significat sine merito, sine pre-
 mio, et gratuitum, quod gratis datur, et gratuito adverbium.
 Item a gratus fit gratificor, quod est aliud, quam gratum fa-
 cio, licet utrumque a facio deducatur. Et gratum facere est
 quiddam minus, et prope idem, quod obsequi, et inservire.
 Cicero, si huc iuvenis, gratissimum mihi feceris, gratificari ue-
 ro est quiddam maius, et quasi idem, quod beneficium esse, et
 beneficia conferre. Quia propter deos non gratum facere, sed
 gratificari hominibus dicimus. Ab hoc gratificus, et gratificatio
 deducuntur, et Gratidia proprium nomen mulieris Nea-
 politanae unguentariae, ac maleficae, quam Horatius in Epodo
 Caniniam nominavit. Venus meretriciam artem instituisse di-
 citur, auctorque mulieribus in Cypro fuisse, ut vulgo quatuor cor-
 pore faceret, hinc Phoenices dona ex filiarum prostitutionibus
 offerre solebant ante, quam uiris coniungerentur. Sunt qui ean-
 dem caeli, et diei fuisse filiam scribant, alij solius caeli, et sine
 matre ortam hoc modo. Nam, cum Saturnus in patrem senies
 falce ei uirilia abscessisset, et falcem simul, et uirilia proiecit
 se in mare dicitur, haud longe a promontorio Siciliae, quod Li-
 libeum uocant, hinc et promontorium simul, et oppidum Dre-
 panu uocantur, quoniam graecis oporator falcem dicitur, uir-
 lilia uero sanguinem emisisset ex quo cum spuma maris permix-
 to Venus sit procreata, propter quod Aphrodite a graecis uo-
 catur, quippe a prope graeci spumam nominant. Macrobius
 tamen eam solo caeli sanguine ortam scribit, sed spuma ma-
 ris uirilitatem. Contra Ouidius, si tamen in medio quondam con-
 creta profundo spuma sui, gratumque manet mihi nomen ab
 illa. Item Virg. apud quem sic loquitur Neptunus. Eas omne est Cy-
 therea meis te fidere regnis, unde genus duci. Gestabat mani-
 bus concham, quod ea uicta dicebatur in insulam Cyprum, et
 in Cytheram urbem exisse, a qua Cytherea uocata est, quamuis
 cythera una etiam sit ex Cycladibus insulis, et, ut Laertius
 scribit, Laonia insula, quae prius Porphyris uocabatur. deinde
 dicta est Cythera neutro genere, et numero plurali. A cy-
 therea fit cythereus, quod ad Venerem pertinet. Cytheris autem
 nomen fuit libertae uoluntatis, quam Gallus amans dicitur. Vir-
 gilius eam liuorim nominat. Et Cythorus mons Asiae minoris
 buxo fertilis, quae uento mota undarum aestus imitatur. Virg.
 Et uiuat undantem buxo spectare cythorum. Quidam Vene-
 rem non in hanc urbem primum exisse sed in Palepaphon
 aliam eiusdem insulae urbem affirmant, a quo Paphia dicta
 est, et ab insula Cypro Cypria, in qua primum ei templum con-
 stitutum fuit, uel a prope uir, quod est parere, quia haec
 dea paruarientibus praesidebat. Erycina etiam dicitur ab Ery-
 ce monte Siciliae, in quo templum ei construxit Eryx filius, de
 quo Ouid. Sed dea nec patitur sic ad sua munera cogi, Colle
 sub umbrato, quam tenet alius Eryx. et Papinius, exultat uir-
 su, testisque potens alune, no secus alma Venus, quae si Paphon
 aequore ab alto, Idaliasque domos, Erycinaque tepla subiret. Ida-
 lia quoque appellata est ab Idalo monte Cyprum. Quod concha in
 Cyprum uicta sit, ipsa testatur apud Papiniam, dum de uio-
 lantilla stelle uxore loquitur. Haec et caeruleis mecum confur-
 gere digna Fluctibus, et nostra potuit considerare concha. Hoc ge-
 nus conchae est, quam margaritas producere supra memora-
 uimus. Nulla certe dignior tribui Veneri poterat, et ob candore
 rem, et ob leuorem, et quia partus earum sunt margaritae,
 mulierum ornatum praecipue conuenientes, hinc huiusmodi con-
 chae cytheriacae dicuntur. Martia. leuior o conchis Galle Cy-

theriacis, item Erycina. Propertius, et uenit e rubro cocha Ery-
 cina mari. Nec mirum est tale dea concha uictam cum inter con-
 charum genera Neri e sint per maria nauigantes praebetes co-
 cauam sibi partem, alteram uero flanti aurae instar ueli appo-
 nentes. Dicitur etiam Venus lingua Asyriorum Myluta, ut te-
 statur Herodotus. in eius tutela columbam esse, curru eius a cy-
 gnis duci, rosam inter flores, et inter arbores myrtum, ei sacras
 esse. Myrtus arbor est, cuius duo genera satuae, et syluestris, et
 in urraque lati foliae, bacas fert saporis praecipui, ex quibus
 uinum fit, quod Myrtidatum uocant. Item generosum obsoni-
 um, quod dicitur myrtatum nam myrtetum locum myrtis con-
 situm dicitur, obtinent et piperis uicem, et pro hoc usi ueteres
 produntur ante, quam pip reperiretur, ad intinctus quoque ad-
 hibentur, praesertimque ad saporum aprorum commendandam.
 A myrto myrtetum dicitur, quod ex myrto est. Myrtae uerbena
 Romanos, Sabinosque, cum propter raptas uirgines dimicassent,
 depositis armis pacificatos fuisse commemorant eo in loco, qui
 postea signa habuit ueneris cluacinae. Cluere enim ueteres pu-
 gnare dicebant, et myrtum eiusdem significationis. Plyn oleo
 myrtino illitum scitum resoluunt. habetur quoque in hac arbo-
 re siffimentum genus ideo electa, quia Venus et coniunctioni
 pariter, et huic arbori praesens existimabatur. In antiquissimo
 Romuli deubro sacra myrti fuisse duae ante eadem ipsam
 longissimo tempore, altera patriam appellata, altera plebeia. fu-
 it, et ara uetus Veneri myrtae, quae postea myrtina dicta est.
 quidam huius arboris genera ibi distinguunt, ut sit candida, ni-
 gra, et coniugalis. haec tertia a coniugis appellata est, quod sit
 ex illo cluacinae genere, cuius uerbis sedatum est bellum pro-
 pter coniugum ortum. Syluestris myrtus est, quae supra diximus
 ruscum, et chamemysinem, et oximyrtinem uocari. Satua
 rum genera topiarij, ac coronarij faciunt. Tarentinam folio mi-
 nuto, nostratam paulo, exotiam densissimam. coniugalem putant
 esse, quae dicitur nostrate. Bacae si non siccantur, oleum gignunt.
 E nigra fit uinum, siccata usque in ariditatem in umbra, ac inde
 nullo indita. Uinum et oleo quidam uini sapor inest. simulque pin-
 guis liquor, quod praecipua uinum habet ad uina corrigenda, sac-
 cae ante psumis, retinet enim fecem, nec praeter purum liquoris tra-
 sire patitur, et se uenitem praebet praecipua commendatione li-
 quato. Virg. quoque huius arboris gestatas putant uiatori pedi-
 ti in longo itinere mare prodesse. Posthumus libertus in consula-
 tu, qui primus omnium ueniam ingressus est urbem, quonia re le-
 uiter sine cruore gesserat, myrto ueneris uicticis coronatus in-
 cessit, unde mos inoleuit, ut omnes myrtae corona uerentur, ex-
 cepto M. Crasso, qui de fugitiuis laurea coronatus est. Curru quoque
 triumphatis myrtae corona uos fuisse quidam prodiderunt. Pa-
 rtyrius Maso, qui primus in monte Albano de Coris triumphauit,
 myrto coronatus cyraenses ludos spectare solitus est. M. V. ale-
 duabus coronis, hoc est myrtae, et laurae utebatur. Myrtillus
 uero Mercurij filius. Myrto uel pelagus pars maris Aegri nomen
 accipit a Myrto, qui eo fertur proiectus fuisse. Myrtus propri-
 um nomen est, sic enim uocatus fuit Caduulus pater, qui et Myr-
 fillus dicitur est. Item Myrtus Peloponensi oppidum fuit. Sunt qui
 tres Veneres fuisse affirmant, unam caeli, et diei filiam. Alia e
 caeli pudendis, et spuma maris genitrix. Tertiam Iouis filiam
 et Diones. Haec ut amari, gratiarumque, ita pulchritudinis, et
 deliciarum, et uoluptatum omnium dea est. Unde Venus alijs pro
 libidine, et aequi appetitu ponitur. Seneca. quae in ueneris pro-
 mior esset. Teren. sine cerere, et libero friget uenus, a quo uene-
 reus pro libidinoso accipitur. sine pro eo, quod stelle ueneris subie-
 ctus est. hinc ueneris uiriusque sexus, hoc est mare simul, ac faemi-
 na esse finxerunt, quod in uiribus sexus uis libido grafferetur. Propie-
 rea ueteres uenerem non dea solam, sed etiam deum nominabant,

Virg. Discedo, ac ducere deo flammam inter et hostes Expedior.
 Neque enim dea legendum est, ut plerique faciunt, sed deo. Signum
 etiam eius Cyprum fuisse legimus barbarum corpore, sed ueste
 muliebri, cum scripto, ac satura uirili. Aristophanes eam non
 Aphroditem, sed Aphroditon nominat. Leuinus ita scripsit.
 Venerem igitur alium adorans, siue foemina, siue mas est. ita
 uti alma nocturna est. Philochorus quoque eandem scripsit
 esse lunam, et ei sacrificium facere uiros cum ueste muliebri,
 mulieres cum uirili, quod eadem et mas existimatur, et fo-
 mina. Item Venus pro pulchritudine capitur. Quintilia. quod
 cum gratia quadam, et Veneri dicitur. Plyn. quor u opera, cum
 admiraretur, colludans omnibus, deesse ipsam unam illam uene-
 rem dicebat, quam graeci charita uocant. ab hoc, ut Cicero scri-
 bit, fit uenustus, hoc est pulchritudo, et uenustus pulcher, et
 uenusto uerbum oratio, et uenuste aduerbium pulchre, uenus-
 ta oratio est, quae cum gratia quadam, ac uenere dicitur. Horu
 contraria sunt inueniuntur, hoc est sine decore, et inueniunt de-
 decore, et inueniunt sine decore. Item a ueno uenia, quae optanti
 adueniat. est enim uenia remissio culpae, et condonatio erro-
 ris. Quintilia. de aui, ueniam pro. et errare hominis est, et
 ignoscere pariter. Male quidam indulgentiam pro uenia capi-
 unt, et indulgere pro ignoscere, in quo theologi nostri frequen-
 tissime labuntur. indulgere enim est obsequi, et aliquid ut ita
 dicam) delicate concedere, et indulgentia est mollis, et delicata
 permissio. Quintilia. mollis illa educatio, quam indulgentia
 uocamus, ueruos omnes et mentis et corporis frangit. V enia
 tamen aliquando pro indulgentia accipitur. Cicero, dabitur mi-
 hi haec uenia, hoc est indulgentia, concedensque mihi. Teren-
 da pater ueniam, sine te exorem, et cum uenia tua dicimus, hoc est
 cum pace tua et te permittente. Per metaphoram quoque aliquando
 indulgere ponitur pro delicate intendere, et spatium maius da-
 re. Virg. Indulge hospitio, causasque inuete morae diidem, Sin tu-
 mulis acclue solum, collesque supini Indulge ordinibus, aliqua-
 do pro facile esse, et clementem. Cicero, magnus uir in primis,
 et qui indulgens in patrem idem seuerus in filium. Ab hoc fit
 indulgentior, et indulgentissimus, et aduerbia indulgenter,
 indulgentius, indulgentissime. V eteres pro indulgentia indulgen-
 tatem dixerunt, si femina, et assidua indulgentia uictus. A uen-
 na fit ueneror, quasi ueniam oro a quo ueneratio. uenerabilis.
 uenerabilis uenerandus. ueneror autem uenerabiliter, de quibus supra diximus. Indulgo dictum existimant qua-
 si inde algo. Algere enim frigere est, tractum a graeco αλγω,
 quod proprie significat dolere. Ponitur tamen etiam pro frigo,
 cum frigus nihil aliud sit, quam dolor quidam membrorum rigo-
 re conceptus. Qui ergo indulget, hoc est delicate aliquid pmit-
 tunt, quod a modo frigescunt, non urgent, non sollicitant. Ab al-
 geo algor deducitur, hoc est frigus rigor et Algæus mons ab as-
 siduo frigore appellatus est. Hora. quaeque Auentinum tenet al-
 gidumque. et ab hoc quoque Sylua Algæa dicta est, huic moti sub-
 iaens, in cuius ingressu lacus est re gallus, apud quem A. Posthu-
 mus dictator prospere aduersus Tarquinium superbū patria
 eiecit, et Latinos Romanis bellum inferentes pugnavit. V eteres
 algo pro algere dixerunt. Luellius, morbis, algosque, famēque.
 Item a uenio uena, quod per eam ueniat sanguis, est enim uena
 conceptaculum sanguinis. quod a uenior graeco uocatur, mi-
 st, confusioque cum spiritu natura. i. in quo plus sanguinis est, et
 minus spiritus, differunt ab arteria, quod haec conceptaculum est
 spiritus naturalis, confusioque cum sanguine, in quo plus spi-
 ritus est, quam sanguinis. V ena imobilis est, exploraturque emit-
 tendi sanguinis gratia. Arteria uero mota, atque pulsu suo habi-
 tum, et motum febrium demonstrat. opus uis a medicis
 uocatur ipsa intentio motus, et remissio in corde, non arbitraria

sed naturalis. Per metaphoram etiam uena in terra dicitur
 subterranei meatus, per quos unda manat, aut alius liquor. Vn-
 de uenas argenti, et auri dicimus. A uena uenosum dicitur ue-
 nis turgentibus plenum, et uenensum, quod per uenas eat, dis-
 feruntque a toxico. Nam toxica proprie sunt, quibus sagitta inu-
 tur, dicta quasi taxica a taxo arbore. haec abietis similis est, sed
 minus uirens, graciliusque, et iristis, nullo succo, bacas fert, qui-
 bus letale uenenum inest, praecipue in Hispania. V asa etiam uia-
 toria ex ea facta ad affrendum uinum mortifera esse. Imper-
 tum est. Hanc quidam similem a graecis uocari dixerunt, et esse
 in Arcadia tam praesentis ueneni, ut si qui sub ea dormiant,
 cibum ueneni capiant, moriantur. Innoxiam fieri putant, si in eam
 arborem ciauus aeris figatur. V enenum uero generale uoca-
 bulum est ad omnia, quae naturam eius, cui adhibita sunt, mu-
 tant. Plyn. Gaibatum aduersatur ueneni, maxime toxias cum
 myrrha, et uino. Caius iurisconsultus sic scribit, qui uenenum
 dixit, adicere debet bonum, uel malum, nam et medicamenta
 uenena sunt, quia eo nomine omne continetur, quod adhibitur,
 naturam eius, cui adhibitur, mutat. graeci Pharmaca uoca-
 cant, nam et apud eos tam medicamenta, quam quae nocent,
 hoc uocabulo significantur. Vnde Pharmacopola dicitur
 medicamentorum uenditor. Quinetiam medicamenta ip-
 sa et bona et mala appellantur, quippe et amatoria, et
 incantationes mala medicamenta sunt, et a ueneno ueneficia
 uocantur, et uenefici dicuntur, non modo qui uenena, aut toxica
 conficiunt, sed etiam qui incantationibus, exorcizationibus, et
 ceteris malis artibus utuntur. a quo fit compositum Triuenes
 cius, hoc est excellens ueneficus. Pluu. missas adhuc triuenes fi-
 cae uenenum etiam aliquando uirus significat, hoc est spumam,
 unde Virgil. pro colore purpureo posuit, qui eius conchae spu-
 ma est. Alba neque asyrio succatur lana ueneno. Item a uenenu
 fit uenosum, unde serpentes uenenosos dicimus, et uenena-
 tum, in quod coniectum est uenenum et ueneno uerbum, hoc
 est ueneno contaminato, quidam etiam uenenarias mulieres di-
 xerunt, quae parant, aut conficiunt, aut uendunt uenena. Item
 a uenio uenior. proprie enim uenari est indagare feras, et qua-
 si circūuenire, propter quod ueteres uenari, et passim pro cir-
 cumueniri posuerunt. Ennius, tenor correpta, et undique ue-
 nor. A quo per metaphoram uenari etiam capimus pro capta-
 re, hoc est artificio quodam, et solertia quaerere, et uenior lau-
 dec, uenior gloriam, quod etiam accipari dicimus, cum pro-
 prie accipari sit auis captare. A quo accipium, et accipa-
 tio, et accipator, et accipis, qui auis captat. A uenior uena-
 tio dicta nota significationis. et uenaticus canis, quo feras per se-
 quimur, sicut indagator dicitur, odoratus, et sagax. Vir. Et odora-
 canum uis. proprie tamen odoratus est, qui olcet, hoc est ex se odo-
 rem mittit, ut flos odoratus, odoratus, qui aliunde odorem accipit, ut
 odoratum templum. Odorator, g odorē sequitur, ut canis idē. et
 odorifercus dicitur, hoc est odorē sequens. sagax autem canis dicitur,
 quasi acute sentiens. Sagre enim ueteres acute sentire dicebant.
 Cicero. Sagre enim sentire acute est, ex quo sagax auis, ga multa
 scire uolunt. et sagaces dicti canes. Is igitur g ante sagre, quae ob-
 late res est, dicitur praesagare. id est futuram ante sentire. Hinc ma-
 nifeste ostenditur error Aeronis, g sagax muliere scribit incan-
 tatrice dia, atque malefica, ab eo, quod satis agat. Melius Festus. sa-
 ges inquit mulier est perite sacrorum, et uir sapiens. Et Nonius,
 sagax dicitur foemina ad libidinem uirorum indagatrix, unde
 et sagaces canes dicuntur ferarum, uel animalium questores.
 A praesagendo praesagium, hoc est praesensio, et praediuidio
 deducitur. A ueribus praesagatio uocabatur. Cicero. inest igitur
 in ais praesagatio extrinsecus inuecta, atque iclusa diuinitus. Item a
 uenior uenator, ac uenatrix, et uenatio, et uenabulum. uenatio te-

lum latissimum aciei longissima. Virgil. supra uenabula fertur. & uenatus pro uenatione. & uenatorium, quod ad uenationem pertinet. unde uenatoria instrumenta dicimus, & uenatorium poculum. Item a uenio, seu uento uenter, quod uenter in eum cibis, deinde in alium delabatur. Capitur enim uenter pro eo, qui uidetur. Iuuenalis, Montani quoque uenter adest abdomine tardus, unde uentrem facere dicimus ex porrigi, a similitudine pregnantium mulierum. Vlpianus, si quando inter aeders bimas paries esset, qui uentrem faceret, ut in uicini domum sempede, aut amplius procumberet, agi oportet ius uo esse illum parietem ita porrectum, infimum ubi esse uisose. Sed proprie uenter est, ubi cibi conficiuntur. subest stomachum habetibus ceteris simplex, ruminantibus geminus, sanguine carentibus nullus. In homine est adnexus infimo stomacho similis canino. Stomachus enim intestinorum principium est ueruosus a septima spina uertebra incipiens. A quo fit stomachor uerbum, quod est fistidius, & cum stomacho dicere aliquid, uel facere dicimus, hoc est cum indignatione, siue fistidio, & stomachosus, qui facile indignatur, ac cuncta fistidit, & stomachose fistidioso. A uentre uero fit uentriculus diminutiuum. Cornelius Cel. uentriculus autem, qui receptaculum cibi est, consistit e duobus tergoribus, isque inter lienem, et iecur positus est. utroque ex ijs paululum super eum ingrediente. Homini, & canino stomachus inferiore parte angustior est, propter quod sola haec animalia facilius euomunt, quia repleto propter angustias stomacho supprimuntur abis, quod ijs accidere non potest, quorum spatiosa laxitas eum ad inferiora transmittit. Ab hoc uentriculo lactes in oue, & homine sunt, per quas labitur abis, in ceteris animalibus haec ilia sunt, quibus capiora intestina ad aluum ilia quidam ab ina dicta existimant, quae pars chartae est tenuissima nos apud ad inuoluendo potius appellata existimamus. quippe apud graecos εαδουμα inuoluo significat. inuoluta enim inter se esse ilia manifestum est, in singulari ile dicitur. Ennius tamen ad rimum mouendum artem spernens illum dixit. Tu ut Hector ab ilio nunquam recedis. Iliu regis fuit Priami, quae & Troia a nomine regionis minoris Asiae cognominata est, mille quingentis passibus distans a portu. ab hoc Homerus opus suum de bello Troiano Iliada nominauit. ab Ilio Iliacus dicitur, & Iliades troianae. Ilione maxima fuit filiarum Priami. Ilioneus proprium nomen. Iliam mater Remi, et Romuli. ihs graecae linguae dicitur. illyrium siue illyris Provincia est, cuius latissimi fines sunt, hinc Italiam, illinc Germaniam, inde Macedoniam. Thraciam. & Eperiu habent. hinc Adriaticum sinum, inde Danubium flumen. ab eo illyricus dicitur. a Troia tros deriuatur. Virg. tros, tyriusque mihi nullo discrimine agatur, & Troianus. Idem, troianaque simul, & troicus. Idem, & troica castra. & troicus. Idem, et troia castra per undas. Item troiungens. Ennius troiungens bello claros. Troeque nus proprium uiri nomen est. hic Thrax fuit filius Cradi. unus ex ijs, qui tulerunt suppetias Troianis aduersus graecos. Troia etiam ludus puerorum equestris fuit. Suet. de Caesare. Troia luffe turma duplex maiorum, minorumque puerorum. Item locus in agro Laurente, in quo primus Aeneas cum suis constitit. Troia duo insigne amnes exornant. Maeander dicitur, quod flexum fluminis eius similem habeat, no dissimilem ab opere Labyrinthi, chlamydulis, ad alligatam. V arro. mihi facies Maeandrat, & uinculata, atque adeo grandis. Virg. Victori chlamydem auratam, quam plurima circum. Purpura Maeandro duplici Meliboea, occurrat. alius medio umbilico adnexa omnibus est, ab alendo dicta. in homine ile, infima parte est simile suillo, a graecis colon, ubi dolor magna causa, qui ab hoc dicitur colica. colum etiam morbus ipse uocatur, quae primus

in Italia sensisse Tiberius princeps dicitur. cu ante esset ignotus. angustissima alius canibus est, ob quam causam uehementi nisi, nec sine cruciatu eam exonerant. uentres elephantum quatuor sunt. in iuuenarum secundo uentre nigricans thophus reperitur instar pile rotundus, nullo pondere, singulare (ut putant) remedium aegre parientibus. item a uenio fit uenum quasi ueniū. a quo fit uenundo, quasi id, in quod uenimus, debine uenundatio, quae est permutatio rerum, & contractus ex conuentione proueniens. a uenundo fit detractis duabus literis uendo eiusdem significationis, cuius frequentatiuum est uendito. ab hoc uenditio. & uenditor & uenditrix. & uendibile, quod modo significat id, quod facile uedi potest, modo id quod populare est, & uulgo gratum, unde uendibilis oratio dicitur, et uenditatio pro ostentatione ponitur. Cicero. quinctiam mihi quidē laudabiliora uidentur omnia, quae sine uendicatione, et sine populo teste sunt, & nuguentis. a quo nuguentulus. de quibus alibi diximus. a uenum uenno deducitur, quod significat uenditor, quasi uenum eo, hoc est ex conuentione in alium transeo. a quo fit uenale. quod uendendum est. aliquando uenalis capitur pro sordido, & auaro, quod pecuniae gratia seipsum uenderet. Sallustius, ubi urbem uenalem, & cito perituram. uenales etiam si nihil aliud addas, dicuntur serui nouitij, qui ad uendendum expositi sunt. seruorum enim alij nouitij sunt, alij ueratores. Vlpianus, praecipuum adiles, ne uerator pro nouitio ueneat, & hoc edictum fallacis uenditorum occurrat, ubique enim curat adiles, ne emptores a uenditoribus circumueniantur. praesumptum est enim ea mancipia, quae rudia sunt, et simpliciora esse, & ad ministeria aptiora. trita autem mancipia, & ueterana difficile est reformare, et ad suos mores formare. igitur uenalarum sunt facie decurrere ad nouitiorum emptionem. idcirco inter polanum ueratores, ne pro nouitij uedat. Quintilia. item quod commune est, & alijs nomen, intellectus alicui rei peculiariter attribuitur. ut urbe Romam accipimus, et uenalaris nouitios, et corinthia era, cu sint urbes aliae quoque, & uenalia multa, et tam aurum, et argentum, quae corinthia. hinc uenalinum dicitur, uel corpus ipsum, uel uenditio, uel locus, ubi nouitij uenduntur. Paulus. nam quicumque ex uenalarum nouitiorum emptus alicui in ius uio praepositus sit, statim cum e ueratorum numero esse uenalarum quoque adiectiuum est. Pomponius. quod si familiam domesticam uxoris, aut uenalarum parauit. hinc uenalarum appellati mangones, & uenditores uerorum seruorum. a ueratorum seruorum nequiti ueratores etiam appellati sunt callidi, atque astuti, quibus mihi similis uer uidentur ueratores proprie astutus, ac uersutus dicitur a uetusta uultura reru cognitione, indeque seruiciam tritum, & uerantū ueratores uocari. item a uenno fit uendico, quasi conuenies mihi dico. est enim uendico (urita dicitur) approprio. Quintilia. rusticus peti partem bonorum, orator tunc sibi uendicat. uindicta uero a uis, & dico compositum est, quasi uindico. uindicare enim proprie est ulcisci, unde uindicta dicitur quoties iniuriam, contumeliam uel illatam punimus, et uindex ultor iniuriae, & uindictatio ipse actus ultionis. ponitur tamen aliquando uindico, pro eo quod est ab iniuria, contumelia uel si ue iactura a defendo, & libero. Cicero. et est senectus natura loquator, ne ab omnibus eam uis uideat uindicare. item pro traho, & in libertatem assero. a quo uindicta dicitur est uirga, qua serui libertate a patre donabantur. uis modo uirtutem significat. Virgil. multa ui muniet Albam, modo possibilitatem. idem. Non ea uis animo, neque tanta superbia uictis. aliquando uolentiam. idem, quae uis in manibus applicat oris. uide, ni uis humana quotannis maxima quaeq; manu legret. ab hoc fit uio, quod est corrumpo, contumino, polluo, & quasi uim infero quod proprie

quod proprie de uirgine dicitur. a quo inuolutus, hoc est interuentus, & inuolutus, & uioia per antiphrasim, quasi inuoluntate uiolata, uel quod non uiolanda, uel a ui olendi, quamuis aliqui per diminutionem a graeco uio uiolam dictam uelint. & uioientus, qui uim facit, & uioentior, ac uioentissimus, & uioenter aduerbium. & uioentia. & uioera serpentinis genus, quod ui pariat, nam corrosis lateribus exeunt pulli cum matris interitu. a quo uiperimus. Plyn. e uiperina carne sunt theriaces passilli. & uehemens, aer, a ui, atque impetu mentis (ut Cellius iradit) a quo uehementia, acritudo. & uehementer acriter, quorum comparatiua, et superlatiua sunt uehementior, uehementissimus, & uehementius, uehementissime. et uimulus, illecebrosus, quasi uim faciens. Plau. compellendo, blanditer osculando, oratione uimula. uenusta, uel impudentius. & inuitus, qui per uim aliquid facit. a quo fit aduerbium inuite, cuius comparatiuum est inuuitus. Cicero, quem ego paulo sciebam, uel inuuitus. nolo enim dicere de tam suauis homine fistidiosus. & inuito, quod est prouocatio, allicio, & quasi uim facio. Virgilius, Celeri certare sagitta, inuitat, qui forte uelint. Cicero, ad quem fruendum non modo non retardat, uerum etiam inuitat, atque allecat senectus. ponitur tamen aliquando inuito pro delecto. Virg. Inuitat genialis hyemis, curasque resoluit. aliquando pro repleo. Plau. mirum, si inuitatit sese in caena piscium. ab hoc inuitatio. & inuitamentum. & inuitator. quidam inuito putant dictum, quasi non uito. uitare enim cauere est, immo plus quam cauere, & a ui dicitur, quasi ui auertere. a quo uitium dicitur, quod proprie id est, quod uirtuti opponitur. graeci uenitio uocant, quod uitandum, ac fugendum sit. unde uitiosi homines dicuntur flagitiosi, quamuis uitiati sint, qui uitium aliquod in corpore patiuntur. sic enim uitiū, a morbo distinguitur, ut morbus sit habitus quidam contra naturam, qui uisum rei facit deteriore, ut febris, insania, quae a graecis phrenesis dicitur, morbi sunt. uitium uero perpetuum est, ut caecitas, claudicatio. uerocordia morbus cum accessu, dissolutio est. uitium perpetuo manet. potest tamen qui morbosus est, etiam uitiosus dici, sed non e contrario. eum, qui uitiosus est, necesse est dici morbosum. Equus mordax, & calitro uitiosus, non morbosus est. claudus uero aliquo ictu factus & morbosus dicitur, & uitiosus potest. ab hoc fit uitiose aduerbium. et conuitiium, quod est maledictum cum contumelia. Cicero, maledictum autem nihil habet propositi, praeter contumeliam, quae si petulantius iactatur, conuitiium, si facit is, urbanitas nominatur. inepte sane Labeo iurisconsultus conuitiium putat a conuentione, uel a conuentione deriuatum, & id esse, quod cum clamore publice fiat. item a uitio uispero fit. nihil enim aliud est uisperare, quod uitio aliquid dare, quod aperte ostendit Ter. nam cum dixisset, nunc qua rem uitio dent, quae so animaduertere, paulopost subiungit, id istu uisperari factum. ab hoc fit uispero uisperonis pro uisperatore. et uisperatio, quod si cum uerbo uenio iungatur, & alijs similibus, passiuè accipitur. Cicero, ut propter eum in sermonem hominum, atque in tantam uisperationem ueniret. et uisperari. Cicero, uel et a uitio dicitur uisperium. item a uitio uiriligo (ut quidam existimant) dicitur, ut alij a uitulo propter candorem membranae eius, qua nascitur in uoluit uiriligo, quamuis per se nullum periculum affert, tamen foeda est ex malo corporis habitu. eius tres species sunt. alphas uocatur, ubi color albus est subasper, & non continuus, ut quaedam gutta, quasi disperse esse uideantur. ab hoc Alpheus nomen sumpsit amnis Pisanus graecae urbis praeterfluens. Strabo quae τὸν ἀλφειὸν ἀπὸ τῆς τῶν ἀλφῶν ἐπαφῆς αἰνοῦσας, hoc est. tradunt autem & Alpheum amnem, quod Alphas dicitur, ita nominatum. ab Alpheus fit alpheus ad-

iectuum. unde Pisa alpheia dicitur. Virg. Ios parere iubet alpheae ab origine Pise, urbs Ferrusca solo. Melas colore ab hoc differt, quia niger est, et umbra similis, cetera eadem sunt. Leuca habet quiddam simile alpheo, sed magis albida est, & alius ascendit, in eaque albi pili sunt, & lanugini similes. omnia haec ferunt, sed in alijs celerius, in alijs tardius. priora curatonē non difficillimam recipiunt. uinum uix unquam senescit. ite uitiare a uitio fit, quod proprie est uirgine uiolare. Plau. uis uel lam uitiarati. ponitur tamen aliquando pro foedere. A puicis. utroque oculo uitiatus. hinc corpore uitiatus dicimus, qui caeci, uel manci, uel claudi nati, facti ue sunt, aut aliud huiusmodi uitiū patiuntur. aliquando uitiium pro errore ponitur. Plyn. librum uitijs plenum, hoc est erroribus. item pro peccato. Seneca, siquid uitiij commisit. quando uirtuti opponitur uitiium, sic definitur. Vitium est habitus animi naturae modo rationi repugnans, quemadmodum uinum describitur animi habitus naturae modo rationi consentaneus. a uito fit uitio, & uitio eiusdem significationis. & uitabundus, quod Sallustius pro uitijs posuit. mari uitabundus classem hostium ad oppidum prouenit. & uitiotes pro ipso uitio. & uitiatio uolatio. & secundum quosdam uinum, quod uim infrat nunti, quamuis alij a graeco dictum maline, quod est uiror deduciturque: αἰθρὸς οἶνομα, quod est uita. imagnor. quod, qui copiosius biberunt, multa imagnantur, quae non sunt. ab hoc fit oenophorum uas uinariū. & oenigena, uino genitus. & Oenotrii populi Italiae, quorum regio Oenotria dicitur, quae ibi optima uina nascuntur. & oenambe uitis labruscae. florens uita colligitur, cum optime olet. statatur in umbra subtrato linte, atque in cados conditur. ex alba labrusca praefertior, quam ex nigra. ab hoc oenanthinum deducitur, de quo partim diximus, partim dicemus. a uino uero fit uinolentus, hoc est ebriosus, uino se incurgens. & uinosus eiusdem ferē significationis. Plyn. uino, Iatro uinosos dicit homines, quod soli animalium non sitientes bibunt. & uitis a ferēdo uino. a quo uitignum, quod ex uite fit, ut uitignum simulachrum. & uiticulum capreolus uitis. Plyn. frutex folio caeterae minus tamen longis uiticulis. & uitiarium, uitiium seminarium. unde est apud Columellam titulus de uitiario faciendo. et uitisator, qui uites serit. unde Sator uitisator dicitur. Virg. uitisator curuam seruans sibi imagine salcem. & uindemia a uino demendo. unde fit uindemio uerbum, & uindemiator, qui uindemat. Item uindemiator, quod sydis est, tertio nonarum martij apparet. quo tempore flant septentrionales uenti. in primis Caesar notauit, quo tempore ubique caeli ratio patitur, terram ad uinea satum, uerbere bipalio oportet fossis purgare aut nouas facere. uindemia tamen, & uindematio, etiam ad alia transfertur. nam, et melalatio, hoc est collectio mellis, uindemia, & uindematio uocatur. quod apud auctores frequentissime inuenitur. Plyn. prima mellis uindemia melior. et uinea locus uitisbus consitus. item machina bellica a lignis leuioribus, lata pedibus octo, alta septem longa sexdecim. cuius tectum munitione duplici tabulatis, crambusque contextitur. latero quoque uimine sepipiuntur, ne saxorum impetu penetrerentur. extrinsecus autem ne immisso cremetur incendio, crudis, ac recentibus corijs, uel centribus operitur quemadmodum superius latius offendimus, & uinetum, ubi multae uites, seu multae uinea sunt. & uiniter, rusticus uinearum cultor. Virgilius, iam canit extremos effetus uinitor aetate. & uinalia dies festus, quo ueteres nouum uinum uolubabat mense Aprilis, ab Aenea Iouis uotis, quando Maezentium superauit. & uinariū, quod ad uinum spectat, unde taberna uinariā. uas uinariū, in quibus aut uenditur, aut tenetur uinum. & uinacea substantiuum plurale, quod significat gra-

na uiae iam preste. & uinaceus adiectiuum. unde uinaceo gra
 no legimus quendam siccitatem, id est acino uiae. etenim in
 ceus finitima nomina materiam significant. ut Herbaceus. Mala
 uacius. Betaceus. i. ex materia herbæ. Maluæ. Betæ. proprie ta
 men materialia sunt, quæ in eius desinunt, & hæc ab illis ita
 differunt, quod illa magis totum significant, hæc partem, ut pu
 ta cretam, & arundineum ditinus, quod ex corpore, ac mate
 ria cretæ, & arundinis est. Cretæ uero, & arundineum,
 quæ natum, aut positum est in Creta, siue arundine. ut cretæus
 ager. & arundineus sarculus. & cretæum uis, atq; arundine a
 fistula. nomina uero, quæ in eius desinunt, descendentiab ha
 bentibus in ultima syllaba, si a nominibus sunt, significant
 materiam, ut stramentitus. pamentitus. crantius. si uero a
 supinis, passionem quædam, ut fictitius. commentitius. pigro
 ratitius. & ueneratitius. conductitus. ascriptitius. dedititius. & a
 tio fictitia. & commentitia, quæ fictæ, & ad tempus commo
 ta, & cogitata est. res pignoratitia, aut foeneratitia, quæ data
 est pignori, ut ad foenus perinet. domus conductitia, quæ con
 ducta est. homo ascriptitius, dedititiusq; qui ad aliquam rem
 ascriptus est, & q; ex numero eorum est, qui se in alterius im
 perium dederunt. aliquando tamen hæc omnia exceptionem
 patiuntur, ut puta bliteum dicimus, non quod ex blito est, sed
 inuile, ac nullius pretij. Blitum enim herba est. uulgo nota
 iners, ac sine sapore, aut acrimonia ulla. unde conuictus foem
 nis apud Menandrum faciunt mariti bliteas illas uocantes, in
 quo nostri quoq; poetæ cum imitati sunt. Plau. blitea meretrix.
 Laberius, bipedem bliteam belluam. Plau. a seruo seruirituū
 usurpauit. ut summe populi stabulum seruiritium. sortium
 libera. ut ita uis fit uerbū uiuio, quasi uim. & uigorem ha
 beo. a quo uimuis, cuius comparatiui ueteres usurparunt uiuio
 or, & uiuissimus, hoc est magis uim, & maxime uigens. inter
 dum tamen uiuis ponitur pro natura. Vir. uiuo preteritor
 hostia saxo. interdam pro eo, qui uim aliquam habet. unde ui
 uim lapidem dicimus ignarium, quod uim habet emittendi
 ignem. ferrum uiuum, quod a magnete uirus accipit, & ali
 ud apprehendit ferrum, ut supra diximus. item argentum ui
 uum uocamus illam liquidioris æterni ex eo lapide fluentis, qui
 in argenti uenis reperitur. nonnunquam etia pro ualido, et ue
 hementi. Virg. paulatim aboleret Sicheum incipit. & uiuo ten
 tat peruertere amore. a quo feminiuum, quod modo significat
 semimortuum, modo debile, & uigoris exiguū. item uiuatus, &
 uiuidus pleni uigoris, & uiuidior, ac uiuidissimus, & uiuax
 ualidus uigoroſus, cuius comparatiuum est uiuacior, & super
 latiuum uiuacissimus. & aduerbium uiuaciter, & uiuacitas no
 men, hoc est uigor, & (ut ita dicam) robur, quam & uiuaciana
 ueteres dixerit, & uiuiradix uitis, quæ cum radice feritur, qua
 si uiuam radice habens. Plyn. solo spisso non nisi repastina
 to, nec nisi uiuiradice ferri. id est, In arido solo uiuiradix quoq;
 frustra feritur. Columella sationis autem duo genera. maleoli,
 uel uiuiradix, & in prouincijs magis maleoli. neq; enim sem
 narijs student, nec usum habent faciendi uiuiradices. hanc sa
 tionem cultores Italiæ pleriq; improbauerunt, cum pluribus
 doctibus presertim uiuiradix. nam minus interit. cum, & calore,
 & frigus, & ceteras temperates propter firmitatem facilius
 sustineat, deinde adolescit maturius, quo euenit, ut ceteris
 quoq; sit tempestiua edendis fructibus. potest tamen maleolus
 protinus inuicem uiuiradix conferri. soluta, & facili terra. &
 uicis frequentatium, cuius aliud frequentatium est uictio,
 quod significat non frequenter uiuo, sed uictor, & quasi uictu
 ator, ut Sarmatæ uictitant lacte. uictus uero, quod & ipsam
 a uiuo deducitur, continetur omne id, quod ad cibum, potumq;
 pertinet, non autem ad ornatum. unde frequenter hæc duo co

10 iungere solemas. uictum, & uestitum. uictus etiam genus. uita
 significat, quantum ad mores. a quo fit conuictor, hoc est simul
 uiuo. uictum a cibo sic separat Donatus, ut abus sit, qui etiã de
 licatus præbetur, uictus uero in paruis, aridiq; alimonijs sit
 constitutus. Teren. lana, & tela uictum queritans. Veteres ui
 ctus in genitiuo dicebant. V. arro, Primum de re familiari, se
 cundo de uictis consuetudine dixeram, tertio de disciplinis
 prius. Item a uiuo conuictum. Cicero, bene enim maiores no
 stri accubationem epularum, quia uita conuictionem habe
 rent, conuictium nominauerunt, melius q; græci, qui hoc ipsum,
 modo computationem, modo conuentionem uocant. hoc est mo
 do oumuoior, modo oumuoror. ab hoc conuictor,
 quod est conuictus facio, & conuina, qui ad conuictum uocatus
 est. & conuictor, qui ad conuictum imitat. conuictiones uero,
 hoc est compotores, non a conuentione, sed a combibendo dictæ
 sunt, quasi combibiones. item a uiuoreduim, quod ex uictu
 sto renouatum est. redimia uero est, cui uitis iuxta uingres se sol
 uit, nam rediire soluerit est. græce παραυχία dicitur, nã
 μήρυιολ ul. uisculum est, qd in digitis nascitur iuxta uingres,
 & morbus oculi, qui latine uingus uocatur. Item uiuarium, lo
 20 cus in quo uiuæ feræ tenentur. uis sunt huiusmodi septis maio
 res nostri, & a leporibus leporaria quoq; appellantur. V. arro,
 leporaria te accipere uolo, non ea, quæ tritani nostri dicebat.
 ubi soli lepores sunt, sed omnia adificia, septa. uillas. quæ inci
 sa habent animalia, quæ pascuntur, hæc antiquiores robora
 ria etiam appellari uoluerunt. a tabulis roboreis, quibus septa
 erant ante, q; moenibus cingerentur. huiusmodi uiuarua duo in
 ter cetera tua immortalia opera tu diue Federicæ feasti, muris.
 30 adificijs. inclusijsq; nemoribus. mōibus. uallibus. fontibus. am
 nibus. cum antiquitate certantia, in quibus omne serarum ge
 nus inclusit, ut quoties fert animus, hone fissimo uenationis
 labore exercere te possis, ubi omnium speciosissimum est cerne
 re te astur cone insidentem, & campi medio non conficiem fe
 ras, sed sine manu, seu uertigo, eas modo huc, modo illuc uertē
 tem, & ubi adipiscendi tempus est succurrem, ac fugæ dan
 tem spatium, ut canes simul, ac uenatres eludas. loca etiam in
 quibus uiuæ pisces pascuntur, uiuaria dici possunt. proprie ta
 40 men appellantur piscinae, sicut apiana loca, in quibus aluei ap
 u tenentur, quæ mellissones etiam, et mellaria uocantur. item
 a uiuo uiuiradix dicitur uitis, quæ cum radice feritur, ut supra
 satis differimus. ite a uiuo uiuaria animal paruum qd, sed ma
 gni uigoris e mulcellarū genere. harū. n. duo genera sunt, alte
 rum uulgariū, atq; minorū, quæ domesticæ dicuntur, quia no
 50 bisum in domibus uersantur, et musculos uenatur felū modo,
 utunturq; ijs adulescentes ad extrahēdas ex parietū nidis aui
 culas. hæ græce dicuntur ταλα. in quo magnus græcorum
 omnium error est, non modo presentium, sed etiam oim, qui
 iam quingentis annis in literarum studijs floruerunt. quippe
 omnes existantem ταλα felem esse, cui ταλα sit mustel
 la, qd infinitis penè testimonijs probari pot, quoru nos pauca
 quæda afferemus. Aristoteles libro nono de animalibus. in pordo
 selena uia interiacet, cuius ultra alterum latus gignitur gale, a
 tra alterum gigni non pot. Plyn. in pordofelena in sila uiam
 mustelle non transeunt. ite Aristoteles in nono, serpentes que
 gales, ac suis aduersarius est. Gales quidem, quod sub eodem
 recto uersantur, uictumq; ex iisdem necessario querunt. suis ue
 ro, qd ab hoc ai ali deoratur. item gale cornicis inimica est, qp
 60 pe quæ oia eius, et pullos uiolat. Plyn. inimica mustella, & cor
 nix ite anguis, & mustella. hæc certe ad felem ferri non pos
 sunt, cum nec feli, & cornicis aliqd eode sit, nec feræ multi feli,
 & serpenti. contra uero mustella, et cornicū nidos sepe diripit,
 & uisa frequenter est cum serpente pugnare. unde a gale pisis
 quidam

quidam dictus est Galus. idem, & alios quide piscers, sed Pa
 sinacas præcipue sicut in terra mustella serpentes. Aristoteles,
 Gale quones dimatur a cū serpente est. Plyn. mustella cū an
 quibus uise sunt pugnare, quoties ista sunt, ruta folium mor
 su apprehendentes. item Aristoteles, quin et Gale prudentem ca
 pere auers uidetur. uigulat enim quæ ceperit, ut lupus ouem.
 serpentem et impugnat, eum præcipue. q; mures uenatur, ui
 deliat ea cã, qd ipse quoq; mures persequitur. Dioscorides, Ru
 tam uenemis resistere mustella docent, quæ cum serpentibus,
 quibus auicularum gratia infeste sunt, pugnat, cibo eius
 10 armantur. præterea Plyn. basilisco inquit mustellarum uirus
 exitio est. interficiunt eos cauernis sola tabe, qd certe referri ad
 felers non pot, quæ nec uersantur in cauernis, nec ingredi eas
 facile possunt, nec uigulante auiculas, ut Aristoteles de mustel
 lis dicit, sed dilaniatis deuorant. Item Aristoteles, glyres hye
 me cubant, esiate expersguntur. idem faciunt mustella. hoc
 quoq; nomen est, qui ad felers referre audeat, animal quocūq; tē
 pore uigilantissimum. Mustellus uero hoc acedere comperitum
 est, qd ipsi quoq; comperit in hunc usum utriusq; generis Mu
 20 stellis, ai qd experti sumus. Item Aristoteles alijs (ingt) oſsem
 genitale est, ut Lupus. Vulpi. Ictidi. Gale. nam hæc quoq; oſse
 um hēnt. Plyn. genitale oſsem est Lupus. Vulpibus. Mustellis,
 quoru ramēta etiam calculo humano remedia præcipua sunt.
 poterat sanè hoc unum Aristotelis, ac Plynij testimonium esse,
 ad refellendam eorum opinionem, qui Galem felem esse con
 tendunt, quis enim felem unquam uidit genitale oſsem habē
 tem? Est illis quidem genitale arneum, callosumq; ut ceteris
 animantibus. Mustellis tantum, & Lupus, Vulpibus, Ictibusq;
 oſsem est. nam quod dicitur quidam magnam argumentum
 esse, ut Gale Feles sine, quod fetus suos de loco ad locum ore
 30 plerumq; transferunt, quod a felibus fieri quotidie cernimus,
 certe hoc ipsum dici & de canibus posset, qm & ipsi ore trans
 ferunt fetus. uidiuimus certe ipsi hoc æque a Felibus, & Can
 ibus, & Mustellis aliquando fieri. facile etiam hoc ipsum com
 prehendi a fabulis poetarum finxerunt enim Alcmenam, cū
 Iunonis indignatione, quia Herculem ex Iouis adulterio con
 ceperat, parere non possit, iamq; dolores, quos continenter se
 ptem diebus, noctibusq; perpessa fuerat, ægre toleraret Luci
 nam, quæ præesse partibus dicitur, supplicem inuocasse, hanc
 uero subortatam prius a Iunone, uenisse eā, & in ara ante fo
 40 res regne constitisse. hic cum nexu manibus regne partum ca
 nendo reat daret, intellexit esse regiam ancillam, quæ Galanthus
 uocabatur, miratq; astu. Deam edulisse. uenisse quippe ad cam ri
 su, ac latitia gestentem, & soluta iam partu regnam mē
 tiendo. anfixijs. qua re intellecta, admiratione simul ac dolo
 re concitata deam resolutis manibus surrexiſſe. tunc sub to Ale
 menā sine ullo cruciatu Herculem enixam. Lūnam uero, ad
 50 eo commotam, ut mox Galanthidem in animal sui nominis,
 hoc est in Galem, id est Mustellam transformauerit hac addita
 pæna, ut ore quo præcipue pascuerat, perpetuo pareret. ferua
 re propterea hoc animal color in anille prifinum, cui flauo
 fuerant crines, & in domibus nobisum, ut ante uersari, eadē
 strenuitate esse, oreq; parere, quod Naso his uersibus eleganter
 expressit. Vna ministrarum media de plebe Galanthus Flaua
 comas aderat. idem. Numine decepto rissse Galanthida fama
 est. Ridemem, præſamq; ipsi dea seuæ æpillis Traxit. et e ter
 ra corpus leuare uolētem, Arguit, inq; pedes mutauit brachia
 primos. Struuitas antiqua manet, nec cetera coloram Amifere
 sum, forma est diuersa priori, Quæ quia mendaci parientem
 60 inuertat ore, Ore parit, nostrasq; domos, ut & ante frequētat.
 hæc sanè omnia mustelle conueniunt, a Felibus autem sine
 aliena. his enim nullus est certus color. quædam albæ sunt, aliæ

nigræ. aliæ rufæ. aliæ uariæ. Mustelle omnes flauæ sunt in in
 feriori dūtaxat parte albicantes. uersantur nobisum in iſdē
 adibus, nullumq; est æque strenuum animal. postremo, qd de
 nullo alio legitur, ore parium, qd uerū, nec ne sit, dubitari po
 test, quia fortassis parientem Mustellam nemo uidit. de Fele cer
 te falsum esse dubitari non potest, quod animal parere multi
 sepe conſpexerunt. confirmat hoc ipsum Aelianus antiquissimu
 10 scriptoris autoritas, qui in libro de animalibus Galē hoc mo
 do describit κἀνὸν ὄν. ἰὸν ἢ γὰρ, κἀνὸν δὲ κὼδὸ ὄφιοσ. ἢ κὼδὸν
 ὄφιοσ μὲλᾶν γὰρ ὄφιοσ μὲλᾶσ ἢ κὼδὸν διαφασκὸν πρὸς τὸν
 εἶτα μὲν τοὶ διαφασκὸν εἰ πὶ τῷ μὲλᾶν. pernitiosa inquit
 bellua Ga e est, pernitiosa etiam serpens, quæ obrem Gale cum
 serpente dimatur a primo rutam degustat, deinde intrepida
 init pre. elium. enim uero pernitiosum animal nequaq; de Fele di
 xisset, quo nullum mansuetus. Mustellam uero merito dici per
 20 nitiosa potest, cum propter alia multa, tum quia (ut Aristoteles,
 & Plyn. referunt) Fel dūtaxat earum contra aspidas est ef
 ficax, cetera sunt uenenum quod et de felibus dici minime po
 test, quibus multi hoc tempore pro delicatissimis epulis utun
 tur. nulla igitur dubitatio est, Galen nō Felem (ut falso creditu
 rum habentis fuit) sed Mustellam esse. alterum genus est fylke
 strum Mustellarum, quæ loge domestica maioris sunt. a græ
 cis istides uocantur. Aristoteles, istis fylkestis Mustella genus
 est magnitudine melitensis catelli, sed pilo. facie. albedine par
 tis inferioris, & morum astutia Mustella simile est. mansue
 30 scit, maiorem in modum officit aluearibus. Mellis enim uida
 est) auers etiam pett, ut felis. Genitale eius oſsem est, et medi
 camento urinae stillationibus esse putatur. sed fylkestis quoq;
 Mustellarum duo genera sunt, alterū sub uentre rufficū. Ma
 40 tem appellant Martial. Venatur capta Martē superbus adest.
 alterum candidius est, & uiuerrā uocatur. Plyn. leporum ge
 neris sunt, & quos Hispania cuniculos appellat fecunditatis
 innumeræ. famēq; balcaribus in sulis populans messibus af
 ferentes. certum est balcaricos aduersus pronētum eorum au
 xilium militare a Diuo Augusto pctiſſe. magna propter uena
 tum eorum uiuerris gratia est. immittunt eas in specus, qui sunt
 multiformis in terra, unde & nomen animal, atque ita cie
 ctos superne rapiunt. utrunque genus græci γαλασ ἀφιδας.
 50 nostri fylkestes Mustellas nuncupant. Strabo γὰρ δὲ τῷ
 μῆτιον ἀφιδας μῆτιος θῆρας, κὼδὸν κὼδὸν γαλασ ἀφιδας, ἀφιδας
 ἢ γαλασ ἀφιδας ἐστὶν ἢ γαλασ ἀφιδας. ἀφιδας ἢ γαλασ
 ἀφιδας ἢ γαλασ ἀφιδας. ἀφιδας ἢ γαλασ ἀφιδας. ἀφιδας
 ἢ γαλασ ἀφιδας. ἀφιδας ἢ γαλασ ἀφιδας. ἀφιδας ἢ γαλασ
 ἀφιδας. ἀφιδας ἢ γαλασ ἀφιδας. ἀφιδας ἢ γαλασ ἀφιδας.
 60 Vbi uero ingt mediocritas adfit, plures reperit. sunt uenatio
 nes. itaq; de industria mustellas agrestes afferrunt, quæ edui
 cat Africa, quæ quidem funiculis capistratas intra sotamina
 dimittunt. ille uero quos capiunt uingibus extrahunt, aut in
 apertum fugere compellunt, egressos uenatur persequentes. a
 Mustella sit Mustellinus adiectiuum. Plynius, efficitum Mu
 70 stellini adipis dicimus alio loco. Felis uero proculdubio id ani
 mal est, quod nobis cum in domibus frequentissime tenuimus ad
 murum uenatum, & a græcis ἀλυσος dicitur, in quo simi
 liter plerique ex latinis errauerit, putantes Felem id animal ef
 se quod supra diximus istida generali nomine uocari. specia
 li uero Martem dici. græci autē usque adeo omnes hoc de Aelu
 ro senserunt, ut nobis merito liceat gloriari, quod primi omni
 um tam uulgatum in lingua eorum errorem deprehenderi
 mus. est igitur Felis, quem uulgatum nominamus, ne meo q
 dem iudicio inepte ueteres enim catum aſtutum dicebant, &
 80 quod nos in præsentia cauum. a quo Catoenes primo uolunt
 appellatos. Cicero. sed homo catus nunquam terminat, nec ma
 gnitudinis, nec diuturnitatis modum. idem, Quis igitur prudē
 m 4

tem, & (ut ita dicam) catum, no ex ipsius habitu, sed ex aliqua re externa iudicet. Astutissimum autem esse hoc animal praclare ostendit Plyn-feles, inquit, quo silentio quam lenibus vestigijs obrepunt aubus, qua multo speculati in musculos exiliunt, excrementa sua obrunt terram intelligentes odorem illum indicem sui esse, sed insinuat penes testimonij probari potest felē apud nos, apud grecos Aeluron id animal esse, quod dicimus catum. Cicero, ipsi quorum uanitas ridetur Aegyptij nullā belluam nisi ob aliquam utilitatem consecraverunt, uelut Ibiem, quod maximam uim serpentium conficit. crocodilum, quod errore arceat latrones. Felem, quod pelle eius scuta contegant, Ichneumonem, quod non sinit serpentes maximā eius regionis pestem auerget. idem, Aegyptiorum morem quis ignoret? quorum imbutae mentes prauitatum erroribus, quantum carni ficiam potius subiret, qui Ibiem, aut Aspidem, aut Felem, aut Canem, aut Crocodilum uiolente. Herodotus, πυρραϊνός δὲ γινώσκων, θεῶν πρῶτα καταμύθων τῶν ἀλλήλων. οἱ μὲν γὰρ ἀνθρώποι διασάτθου, πυρραϊνός δὲ γινώσκων τῶν ἀλλήλων. οἱ δὲ ἄλλοι διασάτθου καὶ πρῶτα θεῶν σκοποῦν τῶν ἀνθρώπων ἐσάλλοντα ἄν τὸ πρῶτον δὲ γινώσκων, πῶθι μὲν καταμύθων τῶν ἀλλήλων ἐν δὲ τῶν δ' αὖθις οἱ μὲν γινώσκων ἀποδάμναι τὸ αὐτομάτη. δι' οὐκ ἔστιν οὐδὲ πᾶσι τοῖς ἀφ' οὗ μύθου. Facto (inquit) incendio, Feles diuino nomine corripuntur. nam diuisi Aegyptij ignem sinunt arde re, Felesq; obseruant. ille subzentes, hominumq; coetum translientes conferunt in ignem, quapropter Aegyptus magno asficiuntur in ignem, quapropter Aegyptus magno asficiuntur in ignem. cum uero in domo aliqua Felē perire contigerit, domestica omnes sola superalia radunt. Aurelius, Felis insar excreuit e rimulis uires uenatur. Plyn. Pici arborū cauatores sunt scandentes in subrectum felium modo. idem felcs coeunt mare sicuti, foemina subiacente. idem, Felis & Ichneumonem eas ferē, que canum. idem, Felium & Canum genera uiuūt annis senis. Aristoteles, Aeluri, & Ichneumones tet numero parium, quos Canes, uenaturq; eisdem, uiuunt circa annos sex. haec certe de cato dici, dubitari non potest. item Plyn. Nocturnorum animalium maxime Felium, in tenebris fulgens, radiansq; oculi, ut contueri non sit. idem, tradunt smaragdi genus uisum implere, quem non admittant, felium pantherarumq; oculis similes, naq; & illos radiare, nec perfici eosdem in sole hebetari. umbris resulgere, & longius, q̄ ceteri uiter. idem, Felibus lingua imbricat asperitatis, & lime smelis, attentansq; lambendo autem hominis. Aelianus Aelurorum mas quidem libidinosissimus est, foemina autem amatissima prolix, fugit coitum cum maribus, quoniam semen emittunt calidissimum, & quasi ignem genitalia adurent. hoc cernens mas communem foetum dilaniat. illa uero prolix desiderio maris libidine ardeat adit rursus. tradunt autem Aeluros quaecumque mali odoris sunt asperuari, ac fugere. hinc uentrem exoneraturos primo Scrobem facere, deinde excrementa emittere, terraq; tegere. Herodotus. Aelurorum foemina quidem pariu. edito maris rursus non admittunt. hi uero optato coitu potiri nequeunt hae comitiscuntur. eripiunt foeminis. & subducunt catulos, eosq; interficiunt, interfectos tamen non calcant. foeminae catulis orbat, & noua prolix auide, ad maris accedunt. est enim animal prolix studiosissimum. a Cato Catulus dictus per diminutionem, qui proprie significat Cat, hoc est Felis filium propter sagacitatem. Varro, Catulus a sagaci sensu, & acuto. hinc Canis dicitur tamen Catuli ferarū omnium, siue immanium, siue mitium filij. Virgilius de Columbro, catulos tectis, aut oua relinquens. Plyn. Sima gestunt Catulos quos mansueti intra domos peperere. idem, raptor ap propinquante higris fremu abijcit unum ex catulis. idem,

10

20

30

40

50

60

mutum quoque Catuli ostentum faciunt. Idem, Delphinum catulos nominat, quod huiusmodi piscis etiam feras aliquando appellat, quod semi sint, & non oua, ut ceteri pisces, sed filios pariant. Lacertarum quoque, & ceterorum serpentium filij Catuli dicuntur. a Catulus fit aliud diminutiuum Catellus, & foemino genere catella, & catulinus. catulinam carnem est uisse Romanos Plautus ostendit, & Catulos lactentes adeo pueros existimant ad cibum, ut etiam ad placanda numina hostiarum uice uterentur. Catulus etiam aliquando pro cane accipitur. Apuleius, Catulos secum duces uenaticos, atque sagaces. unde Catularia porta Romana dicta est, quia nō longe ab ea ad placandum caniculae sydis frugibus inimicū rufae Canes imolabantur, ut fruges stauescerent ad maturitatem perducerentur. & catulire uerbum, quod est gessare, et coitum maris appetere. Plau. cum meam uxorem uidi catulientem. Laberius catulientem lupam scripsit coitus appetentem. hinc catulio dicitur, cum canes maritati quaerunt, quo tempore etiam terra aperitur, ut Varro testatur. Plyn. u. catulionem rustica uocant gestuente natura foemina accipere, eaq; animam inferente omnibus satis. est etiam Catulus genus quoddam uinculi, quod interuū Canis appellatur. Plautus, faciam te delicatum, Can. lo ut accubet ferreo. Cati fons dicebatur, ex quo Aqua Petronia in Tyberim fuebatur, quod in agro cuiusdam erat Cati. Catulus etiam nomen propriū est. a quo fit Catulaster, sicut ab Antonio Antonaster. sunt autem huiusmodi nomina in aster, & astrā, & astrum desinentia non diminutiuā (ut aliq; putant) sed potius imitatio. neq; n. ea ratione dicitur Oleaster. Pinaster. Mentaster. Siliquaster, quod sit parua Olea, parua Pinus. parua Mentā. parua Siliqua. Sed quod siluestria sint. Oleam, Pinum, Mentam, Siliquamq; imitantia. & Filiaster, quo quidam pro priuigno uenatur. non paruis filius, sed qui imitatur filium. & Parastaster, non paruis parastus, neq; enim diceretur a comitastaster parastus, sed qui imitatur parastum. Cicero, hic aster Antonaster est, Idem omnino solet esse Fuluaster, id est Antonij, Fuluiq; imitator. & Aurelius Philosphastrum dicit, non paruum philosophum, sed quasi imitatorum philosophorum, & Filiastram priuignam, quasi filiam imitantem. duo tamen nomina sunt, que diminutionem quandam significare uidentur. Surdaster, & Recalaster, quorum alterum significat diminutionem surditatis, alterum qui non toto capite sed sola fronte caluus est, quasi recaluus. Pullaster, non paruum pullam significat, sed paruum gallinam, eodem modo Pullaster, quo aliqui uenatur, non paruum pullum, sed ipsum pullum significat. sic etiam Catulaster, nō paruum catulum, sed ipsum catulum. a Catulo ut Varro inquit) Canis dicitur latrabile animal, ni forte ut tuba, & cornua, q̄ signum canendo dant, canere dicuntur sic, quia & noctu canis in custodia, & in uenando signum uoce dat, canis dicitur est, quem admodum quod uoce indiant, nocte q; latrens, latrare dicitur. unde & latratus, quod factio uerbo baubatus dicitur, & baubare latrare. Lucretius, & cum deserti baubabant in Aedibus omnes. a Canis caninus dicitur. Plyn. Saquine canino nihil contra toxica praestantius est. idem, Siquis linguam caninam in calciamento pollicis subditam gesserit, non latratur a canibus. idem est uermiculus in lingua canina, qui uocatur Lytta, hic si infantibus catulis eximitur, nec rabidi fiunt, nec fistidium sentiunt. canini etiam dentes, qui distinguuntur duplices ab acutis, dicuntur. & Caninum prandium uocatur ab hinc unum, in quo nihil uini potatur. quoniam canis uinum non bibit. Item a Canis canarius. unde canarij dicti sunt gentes circa Atlantem Africae montem habitantes, quod uictus eius animalis uis promissus sit, & uiser a ferarum diuidua, & canaria Lapa

Lapa genus Lape exigua, que canibus adheret. nam que aliquanto maior est Philanthropos appellatur, quod uestibus hominum adherens eos amare uideatur. eadem uocatur apri ne. tertium uero genus Personata nominatur, nascitur iuxta riuos, & summa graea enim aprior nominant. folia habet ampliora curbitis, & hirsutiora, nigrioraq; & crassiora. hac propter amplitudinem foliorum uiti ueteres solebant, ad personatos faciendos, propterea personata dicta est, qd persona sit facies conficta, ut alibi latius differemus. graea eam simili nomine uocant προσωπίτιδα. Galenus, ἀριτωρ δὲ καὶ προσωπίτιδα καλεῖται. οὗ τὰ φύλλα τοῖς τῆς κολοκύνθου ὄντι ἐμοιότατα, καὶ ἄν ἴσον μετ' αὐτὴν καὶ σικληρότερα. Arthium (niquit) quod & personatum uocant, cuius folia curbitae simillima sunt, nisi quod maiora sunt, & duriora. quippe πρώτων graece personam significat. Unde prolopopeia appellata est figura, cum persona aliqua fingitur, ut putacum inanimatum loquitur ad animatum. Ouid. q̄ modo nasus fuerat unus quinque libelli, tres sumus. uel quod animatum ad inanimatum. Horat. quod amplius o mare o terra ardeo. Prolopis insula est in Delta Nili, in qua est Atarbechis Oppidū, ut testatur Herodotus. item a canis anticanis, de quo inferius dicemus, qui graece procyon nominatur. Cicero, anticanem procyon graeo qui nomine fertur. item caniculus diminutiuū, hoc est paruis canis, cuius foeminiuum est canicula. a quo canicularis adiectiuum. canis sydis est leporem fugientem sequens, posterioribus pedibus diuiditur ab hyemali archilo, pedem dextrum orionis pene suo capite contingens, occidens oriente Sagittario, exorientis cum Cancro. habet in lingua Stellam unam, que proprie appellatur Canis magna quidem, & splendida. in capite autem alteram, quam nonnulli Sirion appellat. Sirius stella est in medio centro caeli, ad quam cum sol peruenit, duplicatur aestus, & nimio calore languens mortaliū corpora, latine canicula dicitur. a qua caniculares dies uocati. Sirius aliquando pro aestate ponitur, ut bruma pro hyeme. Papius, hic Sirius alget, bruma tepet. dicitur ἀπὸ τῆς θερμότητος, quod est arefactio, ex factio, quia tum maxima scitans est, amnibus, ac fontibus deficiantibus, uel ἀπὸ τῆς οὐραίου mutatione a liera in u. calpar enim hiare est, quod per aestum praecipue canes faciunt, quo tempore plerumq; in rabiem conuertuntur. canem hunc dicunt ab Ioue olim Europae custodem datum ad Minoam peruenisse, hunc Proximam Cephalis uxorem, cum forte in agritudine inadisset, sanasse, et pro eo beneficio canem dono accepisse, quod studiosa erat uenationis, & huic canis concessum fuerat, ne praeterit ab aliqua fera possit. post eius obitum canem ad cephalum peruenisse, quem cum Thebas secum duxisset, uulpē cui datum fuerat, ut canes omnes effugeret posset, interficere uoluisse, quapropter Ioue consilij ambiguum utrumq; in lapidem commutasse. nonnulli canem Orionis fuisse dixerunt, hunc, quod uenandi studiosissimus fuisse, cum ipso cane inter sydera transferri meruisse. orion (ut Hesi. scripsit) Neptuni filius fuit ex Euryale Minois filia. alij prodierunt Hircum quendam senem fuisse, qui cum apud Thebas, (ut Aristonius refert) uel in Chio insula (ut Pindaro placet) Ioue, ac Mercurium hospitio accepisset, petijt ab ijs, ut aliquem sibi filium concederent, habuisse enim se olim coniugem, cui morienti promiserat, se aliam non ducturum, optare tamen se filium aiebat, quem sibi haeredem posset relinquere, hoc ut facilius a se quereretur bouem eis immolauit, carnemq; ad uescendū apposuit. illi uero accepto bouis corio, in illud minxerit, terraq; inuolutum texerunt. unde natus est Hiero filius, quem ab uro (ita enim graea uirna uocant) Vriona, deinde mutatione uirnae litterae Oriona nominauit. Quid. tunc super iniecta texere

10

20

30

40

50

60

madenia terra, Iamq; decem menses, & puer ortus erat. Hinc Hircus quia sic genus, uocat Vriona, Perdidit antiquum littera prima sonum. hic ergo cum adoleuisset, ingens uenator euasit, & a Diana in comitem assumptus est. Idem, ille Dea custos ille Satelles erat. uerū tamen usque adeo uenandi studio elatus est, ut dicere ausus sit, nullum gigni animal posse, quod ipse non superaret. quapropter uolentibus Dijs, emisit terra paruum animal scorpionē, a quo superatus occubuit. Lucanus, Ille manax nodis, & recto uulnere, saeuus Teste tulit caelo, uicti decus Orionis. uoluit hic aliquādo Pliadibus uim inferre, et (ut Callimachus refert) Dianam quoq; uitari contendit, propter qd sagittis ab ea confixus est. Horat. tentator Orion Diana uirginea domitus sagitta. sunt qui hunc a Ioue, Mercurio, ac Neptuno genitum uelint eo modo, quo diximus, & immensi corporis uenatorem fuisse, qui cum aliquando a rege hospite susceptus fuisset, uitari illius filiam uoluisse, quapropter oculis ab illo fuisse orbatum. cum itaq; caecus Orion consueret quomodo recipere oculos posset, responsim ei fuisse, ita demum posse luminibus instaurari, si per Pelagus sic contra orientem pergeret, ut loca luminum radijs solis semper offerret, quod ille hoc modo effecit. nam cum audisset strepitum Cycloporum, arma Ioui fabri canium, sono ad eos ductus, unum ex his super humeris superposuit, & eo duce Oraculi iussa compleuit, nec immerito fingitur per medium pelagus ire potuisse, qui & uastus corpore, & aliqua ex parte a Neptuno genitus erat. Virgilius, quā magnus Orion, Cū pedes incedit medijs, per maxima Nerei Stagna, uia scandens, humero supereminet undas, Aut summam referens, annosam montibus ornum, Ingreduq; solo, & caput inter nubila condit. sunt etiam, q̄ Iacari canem fuisse asseruerunt. Item a canis Cathena, ut quidam putant, quod canem teneat. proprie. n. cathenam esse existimant, qua canes ligantur, licet ad alia quoq; transferatur. ab eo diminutiuum fit cathenula, & catheno uerbu, qd est ligo. inuoluo. a quo coatheno compositum. item cathenatum aduerbiū, ad canis similitudinem, sicut suatum ad similitudinem suis, bonatum ad similitudinem bonis. canis etiā, & canicula talaris ludij signum est, quē admodum superius ostendimus, quidam etiam recentiores fellem, siue catum, musionem uocant a muribus persequēdis, uō enim graea pro quo ipsi mus dicitur, exiguum animal est, incola domus nostrae, robor omnium rerum, unde a sono quē rodendo facit, latine etiam Sorex uocatur, quamuis aliqui marem a sorice ita distinguunt, ut Mus domesticus sit, Sorex siluestris. Columella, si Serpens, aut Mus, Sorexq; in mustum ceciderit. Plyn. Sorex, & ipsos hyeme condi, auctor est Nigidius, sicut glires, murē. ueteres praecipua animalia in ostentis habuerunt, arrosos laumi clypeis argenteis marsicum protendere bellū. Carboni imperatori apud Clusium factis, quibus in calciatu utebatur, exitium. occentus soricus auditus Fabio maximo dicitur am, C. Flaminius magistratum equitum deponendi causam praebuit. plur a huiusmodi animalis genera sunt. alij late fronte, alij acuta, alij herinaeorum genere pungentibus pilis. scribit Theophrastus, in Cyaro insula, cum incolas fugauerit, ferrum quoq; possit, quod in aurarijs quoque metallis crebro facere inuenti sunt. ob hoc exadantur albi eorum, semperq; furtum deprehendunt, tanta est eis dulcedo furadi, cum candidi prouenerunt Latum faciunt ostentum. uenditum fuisse Murem ducentis numis constat, obsidient Cassilinum Annibale, eumq; qui uendiderat, fame perijisset, emptorem uero uixisse. a mure Mus Araneus dicitur, exiguum animal, atque lenissimum, quod aranei modo tenuissimum filium, & gladij aciem confandit. graea a Mure, & Mustella, quod uirique similibus sit, μυρμαλ uocant. henenatus hinc est in Italia mor-

sus, et ad hunc equos, et iumenta, si herbas, in quibus hoc ani-
 mal uiridis emiserit, depascantur, statim exanimari. item a Mu-
 re Mustella quasi longior mus, et musculus diminutivum, quod
 modo paruum uiridem significat, modo articulum, in quo ner-
 uorum caput sume. item murinus, unde murinum sanguine,
 et murinam carnem dicimus, et muscerda murum steruas,
 et muscipula laquei genus ad capiendos mures, et muricida
 ignarus, stultus, a muribus cadendis. Plautus, muricade homo
 ignane iners. nam murisonem a mora, et deridendo dictum
 uolunt. est autem murgo iners, desidiosus. et murgumari ter-
 rare est. a Sorice uero joricis deducitur, et joricinus, unde so-
 rianos dentes dixit Plautus. cognatum huic et simile aial Clis est,
 et ipsum semiferu, cui uinaria i dolij, que admodum et apris
 Fuluius Lippinus instituit, sed Cenjoria legis princeps Qu-
 scarius, et Marcus in consulatu suo non alio modo cenis ad-
 emere, quam conchyliis, aut ex alio orbe coniectis aueris in ip-
 so natatum non congregari nisi populareres eiusdem syluæ, et si
 misceantur alienigenæ nisi uel amne, uel monte discreti, interi-
 re dimicatio. geniores suos, senecta fatigatos, insigni pietate a-
 lum. item a uiuo semper uinum deducitur. herba est, que grae-
 ce Aiton dicitur, quae enim semper significat. hanc ui-
 no huic herbae datum est a natura, ut humidum, uirideque sem-
 per durare possit folio carnosio, lenitateque oblongo. duo eius ge-
 nera sunt, maius in fictilibus nascitur feritur, quod aliqui Bu-
 phthalmion a similitudine, hoc est bonis oculum uocant. Bis
 enim bos est. ὀφθαλμός oculus. alij Zoophthalmion, hoc
 est animalis oculum. ambitu enim effigie oculi imitatur. hanc
 animal est. alij quod amatorij conueniat erogemeten. uiridis
 enim gigno graea dicitur. amor est amor. alij Hypogeo-
 son, quoniam ferè in subgrundis nascitur. graea namq; par-
 tes tecti prominentes uel a appellat. sunt qui Ambro-
 sium potius nominant. ideoque ab æternitate eius, deorum cibis
 esse consingitur, et ab alijs uocatur Amerimmon, quasi sine
 cura, et sollicitudine. ἀμεριμνία enim ἀδύναμις dicitur,
 hoc est quies, tranquillitas, indolentia. et ἀμεριμνία
 cura, ac sollicitudo appellatur. alterum genus est minusculum,
 quod Erithales uocant, quasi amor florens. ἔριθας enim
 florescit significat. alij Trithales, quod ter floreat. alij Chryso-
 theles, quod aureum florem producat. quidam ab æqualitate
 Isoetes. ἴσος enim æquale dicitur. latini primum genus
 a semper sedendo sedum nominant cubiti altitudinem exce-
 dens, crassitudine plusquam pollicari. secundum uero, oculum
 uocant aut Digittellum, utrimque semper uinum, quod minus est
 in muris, parietinisque nascitur, et tegulis, fructuosum a radi-
 ce, et sursum usque ad cacumen. folijs angustis mucronatis, succo-
 costisque. palmo alto caule, capitis dolori præsentaneum remedi-
 um est succo, uel folio temporibus illitis. medetur etiam Aconito,
 et a Scorpione ferri id habentem negant. est et aliud ge-
 nus Ambrosia fructum unum habens densum. ramosum. tenuis-
 em. trium ferè palmorum, tertia parte radice breuiore, folijs
 minimis copiosissimo flore erumpente, odore non inuicundo,
 propter quod eam Botryon quidam appellant, quod racemum
 significat ab odore uirido. sunt etiam qui ambrosiam uocant
 herbam aliam, que ab Artemisia uxore Mausoli nomen ado-
 ptauit, cum ante a Parthenis diceretur. alij ab artemide uolunt
 artemisiam cognominatam, quod priuatum foeminarum ma-
 lis medetur. ἀρτεμις enim a graecis diuina uocatur. ali-
 ud quoque ambrosia genus est latioribus folijs, non nisi in ma-
 ritimis nascens. itaque Plinius Ambrosiam uaga nominis esse
 scribit, et circa maris herbas fluctuantem. item a uiuo dicitur
 uiridis, quod (ut Donatus affirmat) significat uiridis. ma-
 res. animam. alimentum spatium uiuendi, et fortunam, que

uiuendibus accidit. Terentius, nam tua quidem Hercle uita hæc
 expetenda. a Vita Romam uitulam dixerunt deam, que lætia
 præerat, unde et uitulari ueteres usurparunt pro uoce læ-
 tari, et uitulantes dicuntur lætantes, et uitulatio lætitia. quon-
 iam eam ueram uitam putabant, que in summa lætitia, ac
 tranquillitate degeretur. hinc uinere frequentissime auctores
 accipiunt pro uitam agere lætam, atque iucundam. Martiali-
 expectant, curæque, cathenatiq; labores. Gaudia non remanent,
 sed fugiunt uolans. Hæc utraq; manu, complexuq; asserit to-
 to, Sæpe fluent imo sic quoque lapsa sinu. Non est crede mihi sapi-
 entis dicere uisam, Seræ nimis uita est crastina, uiue hodie. uita
 la quoque animal brutum est, et uitul a uitulando, hoc est la-
 sciendo dictum sunt. La sciua enim ab animi alacritate proce-
 dit, hæc maxime spectatur in uitulis, quos necesse est aliquan-
 do uincere, ne nimia lasciuia rumpantur. dicitur autem uitulus
 non modo ex bobus genitus, sed etiam ex cæteris quadrupedi-
 bus maioribus. Plinius de Elephantis, atque ita salutato sidere
 in syluis reuertuntur, uitulorum fatigatos præ se ferentes, tum
 etiam ex piscibus. idem de Balenis, irrumpunt orca in secre-
 ta, et uitulos earum, ac foetus lacerae. V. uitulus et pi-
 scis est, siue potius bellua maris, coram, et pilis tecta, parui in ter-
 ra pecudum more. annu modo coit, nuquam geminis plures
 educat mammas foetum. non ante duodecimum diem deducit
 in mare. interficitur difficile, nisi capite eliso, in somno mu-
 git. a quo præcipue uituli accipit nomen, tenet disciplinam, uo-
 cemque pariter, et uisu populum salutem condito fremitu, nomi-
 ne uocatus respondet. nullum animal prematur grauiore so-
 mno. Iuuenalis, Eripient somnum druso, uitulisque marinis. Pel-
 lis eius etiam detracta corpori sensum æquoris retinere dicitur,
 semperque æstu maris recedente inhorrescere. item aduer-
 sus fulmina remedio esse. Diuus Augustus eam semper, et ubique
 ferre se cum solebat, quod tonitrua, et fulgura expauescebat,
 uehementer præterea dextræ eius penna uis soporifera in se-
 se, somnosque allicere subdit capiti. hic Phocæ etiam uocatur.
 Virgilius, Sternunt se somno diuersi in litore Phocæ. Phocis ue-
 ro parua est graecorum regio, insignis Oraculo Apollinis Del-
 phici. in ea enim est oppidum, Delphi, in quo Apollinis tem-
 plum, ab hoc Phocides derivatur. Phocenses Ionum populi fue-
 runt, quos longis nauibus primum usus fuisse scribit Herodo-
 tus. Phocion nomen proprium fuit uiri Atheniensis non minus
 uirtute, quam rei militaris gloria clarus. fuit perpetuo pau-
 per, cui ditissimus ob frequentes ei delatos honores euadere
 potuisset. huic culegati Philippi Macedoniae regis ingentiamu-
 nera offerrent, hortarenturque, ut ea acciperet, quamuis enim
 ipse facile ipsi careret, liberis tamen eius essent necessaria, quibus
 difficile foret in summa paupertate ad paternam gloriam per-
 uenire. si mei (inquit) similes erunt, idem hic Agellus alet illos,
 qui me ad hanc dignitatem perduxit, si dissimiles, nolo meis
 impensis illorum alij, augeatque luxuriam. idem, cum ad annum
 propè octogesimum peruenisset, in summum suorum animi odiu
 inuadit. uitula aliquando pro vacca ponitur uiridioris ætatis.
 Virgo hæc uitulam, ne forte recuses, Bis uenit ad mulcitra,
 binos alit ubere foetus, Depono. ite a uita Vitellus, luteum ouis,
 quod ex eo uiuat pullus. ipsum enim animal ex albo liquore
 oui corporatur, abus eius in luteo, hoc est uitello est. Ouum a
 graeco dicitur. ὄον. Quorum alia candida sunt, ut colum-
 bis, perdicibus. alia pallida, ut aquatilis. alia punctis distina-
 cta, ut Meleagridum, alia rubri coloris, ut Phasianus. Cæchri-
 di, hæc auis est, que a timitu uocis Timunculus dicitur ex Ac-
 apitrum genere, ferè in ædificijs nidus faciens. eius pulli singu-
 lis fictilibus ollis conduntur, stypantibusque opercula superpo-
 nuntur, et gypso lita nasa in angulis columbariorum suspen-
 duntur, que

duntur, que res columbis amorem locuste conciliat, ut nunquam
 deserant locum, quod ex naturali ui accidere existimat, quonia
 tinnumulus defendit eas ab accipitre, terretque eam autem natura
 li potentia in tantum, ut uisum, uocemque eius accipiter fugiat. in
 tus omne ouis uolucrum bicolor. que oblonga sunt oua, gratior
 ris saporis esse existimat Horat. Flaccus longa quibus facies. que
 dam gallinae tam fertiles, ut sexagena oua pariant. quedam
 quotidie, quedam bis die, aliquæ in tantum, ut effectæ mori-
 antur. Adrianus laus maxima, hæc (ut Aristoteles refert) paruo
 quidem sunt corpore, ferocissimi tamè, et pullos sæpe interimunt,
 color his uariis. omnibus ouis medio uitelli parua inest ueluti
 sanguinea gutta, quod esse cor auium existimant, primum in omni
 corpore id gigni existimantes. uigesimo die si moueatur ouum,
 iam uiuentis intra putamen uox auditur. ab eodem tempore plu-
 mescit ita positus, ut caput supra dextrum pedè habeat, dextram
 uero ala supra caput. vitellus paulatim deficit. Incubari oua
 dicuntur, dum fouentur, plus uicena quina incubationi subij-
 cienda non sunt, et impari semper numero, quarto die postquam
 coepere incubari, si contra solem cacumine ouorum una manu
 apprehenso, uisusmodi purus perlucet color, Sterilia oua esse
 existimantur, proque ista alia substituenda. est et aliud experimen-
 tum, quonia infuscandam in aqua positum fluitat. æstate undecim-
 gesimo die educitur foetus, hyeme uigesimo quarto. Excludere oua
 dicuntur, cum foetus educitur. aliquando terra tecta excludunt.
 legatur quenda uini potorem Syracusis tandiu potare solium,
 donec oua ex eo in terra tecta educerent foetum. quandoque etiã
 ab homine perficiuntur. cui Livia Augusta prima sua inuenta
 Tiberio Cesare ex Nerone grauida, marem parere admo-
 dum cuperet, hoc pullari augurio usa traditur, ouum in sinu fo-
 uebat, et cum deponendum esset uictricis per sinu tradebat, ne
 intermitteretur tempus, nec frustra augurata prodiret. genuit. in
 Tiberiu, g bello Alexandrino classi præpositus fuit. inuentum
 etiã uisum, ut oua calido furno imposta modico igne foueretur,
 homine noctu, atque inter diu uerfante. et statuto die illinc erui-
 perent foetus. palubes quauis tria oua pepererint, nunquam tam-
 men plus duobus educat, tertium, quod irritum est, uinum uocat,
 quasi potus excremento plenum. graea enim ὄνον uinum
 uocant. oua ex quibus nihil gignitur, a nostris Irrita, a grae-
 cis Hypenema uocantur, quasi ὑπὲρ τὸ ἀρτιμῶν, hoc est a
 uento concepta, quapropter et Zephyria a latinis uocantur. hæc
 ferè sine mare uulua formantur inter se libidinis imagina-
 tione concipiuntur. quidam uento putant ea generari. hoc ab
 urinis differunt, quod urina fuit incubatione derelicta, que alij
 Cynosura appellatur. oua aceto macerata usque adeo emolliuntur
 ut per annulos transeant. optime seruantur in lomento, hyeme
 in paleis, æstate in surfuribus. Serpentes contexta oua in terra
 incubant, præter Viperam. huic Mas dum coit in os inserit ca-
 put, quod illa abrodit uoluptatis dulcedine, oua intra se parit
 mollia, ut Pisces. tertia die intra uterum catulos excludit, dein
 de singulos singulis diebus parit uiginti ferè numero. itaque cæ-
 teri tarditatis impatientes perempta matre prorumpunt. ite a
 ui uix derivatur quasi cui ui, ac difficultate. Ter. uix retraxi fi-
 lium ab amore ancilla. aliquando tamen ad tempus refertur.
 Virgil. et quos Sidonia uix urbe reuelli, uix. i. uuper. idem,
 Vix è cõspectu Sicule telluris in altu Vela dabant læti. uix
 idest mox. item a ui uibex, quod ui fiat, graea ὑπὸ τῶν κῶ ἐκχο-
 μωσι uocant. sunt autem uibices plage uerberum in corpo-
 re humano. Cato, ubi societas, ubi fides, maiorum insignitas in-
 iuriarum plage. uerbera. uibices. uis. dolores, atque carnificane
 perdedecus. ac maximam contumeliam. item a ui uinco quasi
 uim facio. proprie enim uincere, superare est. Virgil. ubi aera
 uincere summu Arboris haud uilla iactus potuere sagitte. Cæ

sar, ueni. uidi. uici. quandoque tamen per metaphorã pro expri-
 mere ponitur, quasi difficultatem rei dicendo superare. Virgil.
 Nec sum animi dubius uerbis ea uincere magnu. Quã si. in-
 terdum pro animi compotem fieri. idè, illi uictor ego, et Tyrio
 conspectus in ostro. ab hoc uictor, uictrix, uictoria, que grae-
 ce νίκη, hoc est Nice dicitur. a quo propria nomina Ni-
 cander quasi uictor uir. et Nicarchus, quasi uictor princeps.
 et Nicolaus uictor populi, quod nomen conueniri nobis aduer-
 sus Sentinatum nostrorum popellum nuper aperte demonstra-
 uimus. et Nicomachus uictor pugnae fuit hoc nomine Aristoteli
 Philosophi filius, ad quem de moribus scripsit. et Nicome-
 des rex Bithynia, et Nicophanes pictoris nomen, quasi uictor
 illustris, et Nicostriata, quasi uictorius exercitus. ite nicateria
 torques, qui donari ludorum uictoribus solebant. Iuue. Et cerom-
 matico fert nicateria collo. et Olympionices olympia uictor. ite
 a uictoria uictorius, genus uinum, de quo supra diximus. et
 uictrix in plurali numero uictricia, sicut ab uictrix uictoria,
 et uictoriosus, uincere assuetus, et uicturus uictoria potiu-
 rus. Sall. Pyrrhus ne, an M. Curius prælio uicturus esset, et
 uictima, quia post uictoriam immolabatur, et dextra uictri-
 ce immolebatur. Ouid. uictima, que dextra cecidit uictrice uocatur
 quis alij dicant, quod ictu percussa condebat, uel quod
 uincta ad aras ducebatur. a uictima fit adiectiuum uictimari-
 us, unde uictimarij negotiatores dicebantur, qui uictimas eme-
 bant, ut uenderent. Plin. unde uictimarij negotiatores uili man-
 apio. a uinco composita sunt deuinco, et conuincio eiusdem cum
 suo simplici significationis, et a uictus fit inuictus, hoc est for-
 tis, et qui uinci non potest. Mart. o dulce inuictu principis in-
 genuum. item a uinco peruiacax, hoc est durus, contentiosus, mul-
 ti cadens, quasi peruiacare semper uolens. a quo peruiacax, di-
 uities. obstinatio animi. contentio pertinax. Item peruiacax. per-
 uicacissimus. peruiaciter. peruiacatus. peruiacatissime. item a ui-
 uincio deducitur, quod est ligo, quasi uim inuincio. a quo deuin-
 cio, et conuincio eiusdem significationis. Virgi. Purpureoque al-
 te suras uincere cothurno. Cicero. maxima mecum familiarita-
 te deuinctus. hinc uincola, et per synocpè uincla dicitur. li-
 gamina, et per metaphorã carcer, in quo noxi uincti seruantur,
 et uincti captiui, unde uinctus alij pro seruo accipitur.
 Seneca, qui uinco erat è uinctis Caesaris, mox libertate donatus
 est. Item uitle quicquid ad uincendum aptum est. Plin. non
 multum a salice uinui uis distat. et uitle ligamentum capitis,
 que graeae tenia dicitur, quauis proprie tenia uittarum ex-
 trema dicantur. Virg. fit longe tenia uittæ. ponitur tamè ali-
 quando propter similitudinem pro fracturum silicam reliquis,
 que rupto Isthmo sub aquis remanserunt, quod in Silices qua-
 si uittæ quedam tenues uideantur, Plin. nec profunda altitudi-
 do miraculum munuit. frequentes quippe tenia candidantis na-
 di carinas terrent. Strabo. ἰσθμὸς ὅτι κῶν ὑπὲρ τῆς τῆς ὄρα-
 λος διακρίται ἀπὸ τῆς ἀρπύρας εἰς τὴν ἰσθμῶν. Item Vitis
 salicis genus, ex quo nasa uiminea fiunt, odore præstant. duo
 genera eius, maior in arborem salicis modo assurgit. graea
 ἄνθος, hoc est agnum uocant, quod significat castus, quonia ma-
 tronæ in Thesophorijs Atheniensium castitatem custodien-
 tes ipsi folijs cubitus sibi sternunt. minor ramosa est folijs cædè
 dioribus lanuginosis, a graecis dicitur λυγρὸς, hoc est Lygus.
 prima albū flore mittit cū purpureo, que et cædida uocatur,
 nigra est, que tam u purpureū mittit, nascitur in palustribus
 cæpis. semen potu uini quenda sapore hêt, caput tæxani uini mo-
 do odor et similis est. Thesophoria erat sacra Cereris, que
 nos Cerealia dicimus. Ceres Saturni, atque opis filia fuit, genuit
 ex Ione Proserpinã, que a Plutone clã raptã fuit. eã cū potu

hem, quæreret, ad Eleusin regem puenit, cuius filium Triptole- num tunc genitum pro nauice aluit, proinde Eleusiu interfecit, Triptolemo regnu tradidit, & curru draconibus iunctu, præ- terea fruges toto orbe propagandas. Triptolemus oppidū condi- dit, qđ ex patris sui nomine uocauit Eleusiu, et Cereri sacra primus instituit, quæ Thesmophoria græci nuncupauerunt, hoc est legifera, quod Ceres legifera dicitur. græci δὲ νόμος legifera appellatur, & δὲ νόμος legiferū sunt etiā alia salicū generā. est rubes salix, quæ Græci dicitur, est cā dida, quæ Amerina paulo fragilior, ideoq; solido ligas nexu, est nigra, quæ appellatur viminalis, qđ uulgo sit uimibibus. est breuissima, quā uocant Helicam. Viminalis etiā purpurea uocant, græci Vitellina. Helicæ gallicam. amycinam etiam quādam fabinam nominant. salicæ. Home. ἀλιεῖντρον, hoc est frugiperdam uocant, quoniam ocysime amittit semen ante, qđ omnino maturitatem sentiat, quāuis aliqui ob id dictam fruge perdam interpretantur, quoniam semen salicis mulieri sterili- tatis medicamentum esse constat. Item vimen quasi uiminalis, om- nino uirgultum molle, & ad ligandum aptum. Columella, nec refert cuius generis uimen ferat, dum sit lentissimum. Plyn. & alie arbores uirgas sequaces hēnt ad iuncturā ad lentitiam. alie præterea uimibibus texendis spectabili subtilitate. Eiusm au- tem uimina ex populorum uirgis, & vlmis, & sanguineorum fructum, & betulæ. Item ex arundine fissā, arundinum folijs, & uite ipsā, & rubis, si aculei recidantur, & orylo intorta, ut uirū sit contrito alia ligno, maiores ad ligandum uires esse, quā in integro. Principatus autem ad uimina faciēda est salici. A uimine uiminetum dicitur, quod ex uimine est, unde uasa uiminalia dicuntur, & uiminalis collis, quod ibi uiminetum sylua fuerit, & uiminalia quæcumq; ad ligandum pertinent. Plyn. hac est uiminalium cultura. Item a uimino uimā puina her- ba uulgo nota, quæ in longum crescit, obuia quæq; uimāens, ac per uimāens: folia habet tuoro similia, ideoq; chamædaphne, hoc est parua laurus appellatur, florem facit uiole similem. co- ronamentis adhibetur. Item uita, hoc est fasciola, quæ crines li- ganur, Tania dicitur. Quidā tamen uolūt tania uitarū ex- tremitates esse, ut quæ ab insulis pendunt. Virg. fit longa tania uita. Sed proprie Tania fasciā est. unde & lapides sub aquis albicantes in longum porrectos Tanias uocant, a fasci- arum similitudine. Plyn. frequentes quippe tania candidantis uadi carinas territant. Item a ui uietus, hoc est mollis. Langui- dus. sine ui, seu naturalibus uiribus priuatus. & uiere ueteres uimāre dicebant, & uiera uirgæ dicuntur molles, atq; flexibili- les, & uietores, qui uasa uimaria religant, stypanesq;. & Vinal- lus qui se mollit, & effœminat gerit. Vetus etiā dicitur est, quasi uietus, hoc est sine ui. etas. n. debilitat uires. Ab hoc fit uentulus dimyrtinum, & uentulus eiusdem significationis, & uetus antiqum. & uetuste antique. & ueteranus modū uetus. unde ueterana mancipia dicitur, quæ a nouitijs distin- guntur, modo is, qui aliquando honeste militauit, & iam est a milita absolutus. & uetustes uetus fio, capiturq; frequentius in bonam partē, ueterasco uero in malam. Cic. cum. n. nobilitas nihil aliud sit, qđ cognitio uirtus, quis in eo quem ueterascerere uideat ad gloriā generis antiquitatem desyderet, & in uete- ro, hoc est antiquū reddo, & in ueteror, ueterasco. Vnde in uete- ratū dicitur, qđ in malis conseruatum, & ueterator callidus a multarum rerum gerendarum uetustate. Vnde ueterator seruus dicitur uerfatus, qui a nouitio distinguitur. et ueterum morbus perpetuum somnū inducens, qđ a græcis νόμος dicitur, quia hic morbus pigros homines facit, & oīno ad nego- tia inutilis, torpensq; quemadmodū senectus, & ideo aliqñ ueterum pro pigritia, & segnitie ponitur. Virgilius. Nec tor-

pere graui passus sua regna ueterno. Aliquando pro nimia dormitione etiā naturali. Plyn. primis diebus bis septenis tam graui somno uis premuntur, ut ne uulneribus quidem excitari queant. Tunc uirū in modū ueterno pinguescunt. Quidam falso putant ueterno sum esse Hydropticū, qđ Catu sic scribit. Ueterno sum, cui plurimū bibiti, tunc maxime sūt. Nā & hic de quo loquimur morbus inducit maximā sitim. Ter-ideo Eunu- chum ueterno sum appellat, qđ segnis est torpensq; semper qua- si ueternū patitur. Ueterina uero nō a uetustate, sed a uehen- do dicuntur. Ueterina. n. animalia dicuntur quæcumq; uehere quid possunt. Plyn. uingulæ ueterino tantū generi renascuntur. Opilius ueterinā belluā dictā putat, quasi ueterinā a uenire qđ ad uenirem onus reliquū gerat. A ueterinū ueterinariū, significatq; eum, qđ ueterinorū curam gerit, & ueterina dicit. Columella, nam & arator reperitur aliquis bonus, et optimus fossor, aut foenifector, nec minus arborator, & uinitor. tū etiā ueterinariū, & probus pastor. Item a ui ueto fit, qđ est prohi- beo, & quasi uim, ne qđ fiat adhibeo. Uetere enim proprie contrariū est eius, qđ dicitur imperare. Ouid. Nitamur in ue- titum semper, cupimusq; negata. Item a ui uireo, & uirefo, qui- bus usi sunt ueteres, pro maiorum uirū fio. Item pro uiride fio, nam quæ uiridiora sunt, maiorem uim habent. Vnde euire- sco fit, qđ significat uiriditatem amitto. V arro, atq; ex sangui- nibus dolore euirefat color. ab his sunt uirefens. uiride. uirid- dans. uiriditer, uiror. & uiriditas notā significationis, & uiridarium locus, in quo sunt herbe, & plantæ uiretes, et Vi- reta loca uiriditate plena. Item a ui uirga, quod uim gerat li- gando, uerberando. Ue. A quo uirgula diminutiuū, qđ modo parua uirgā significat, modo lineā. Vnde uirgata seu uirgu- latam uestem dicimus, lenis quisdā quasi uirgis distincta. & uirgultū multitudine uirgarū pullulantiū. & uirgandemia collectio uirgarū ob uerbera, aut ad aliqđ uincēdum. V arro, quod tristiorē uide te esse an ideo qđ scapula metuit uirgin- demiam. Item a ui uiriatus, hoc est magnarū uiriū. Lucilius, contra flagitiū nescire bello uimā a barbaro uiriato acubale, ueritū quoq; ueteres magnarū uiriū dixerunt. Pōpō. homo in currendo uertius, qđ cum Alate contendat. Item uirgo a uiri- diori, hoc est ualidiori etate appellata ē. Vir. de Rasphat, quæ truum filiorū mater erat, ab uirgo infelix, quæ te demētia ce- pit. Nunc tamē hoc nomen cōis generis est, & tam marē, quā foemina significat rei ueneræ expertem, sicut Mulier a molli- cie dicitur, quæ amplius uirgo nō est. Vlpianus, quod si ego me uir gme emere putare, cū esset mulier, emptio nō ualebit. Cic. ob uirgantibus, qđ sexagenarius Popilia uirgmem duxisset, cras Mulier erit, iquit. Mulieris quoq; appellatione (ut Caius iurisi- consultus inqt) et uirgo uiri potens cotinetur. Vlpianus, uno in loco utroq; significat uisus ē. Mulier ē ita arētā, ut mulier fieri nō possit, sanā nō uideri constat. eandē dixit et mulierē, et nō rupta. ueteres et oē corruptū sub uirginis uocabulo appellau- runt. Cic. philosophia. casta. uerecanda. incorrupta uirgo. a uir gme fit uirginitas. & uirgineus, qđ est, aut fuit uirginis. et uirginalis dignus uir gme. Ueteres et uirgunculā pro puā uir- gine usurparūt. A mulier uero fit muliercula. i. puā mulier. Et muliebris, modo qđ est, aut fuit mulieris, ut muliebre uesti- mentū. modo mollis. effœminatus, ut muliebris uox, muliebris, animus. A quo muliebritas pro mollicie, et muliebritur aduer- biū, hoc est molliter, effœminate. Itē mulierosus mulierū appe- tens. Vnde mulierositas. cupiditas foemina uoluptatis. Cicero, si- mulq; ceteri morbi, & gloriæ cupiditas, et mulierositas. et mu- liero uerbū, qđ significat effœminā. V arro, et rex, et missillus ille pauper amat, hēt ignē inus acrē. hic Ephebus mulierauit, hic ad

10

20

30

40

50

60

hic ad medicā adolescentē traxit. hic cubiculum pudoris pri- mus polluit. Muliebris uero in multitudinis numero modo pro muliebris natura ponitur, sicut uirilium pro pudendis uiri. mo- do pro mensuris. Celsus, ad muliebrum fluxū sedādam. Ali- quando pro libidine. Quint. nobilis adolescens a Centurione muliebris passus. Itē a ui Viggo, quasi uim ago. Est autem ui- gere ualidū, ac robustum esse. a quo Vigor, hoc est Firmus. Ro- bur. & Vigorofus. Firmus. Robustus. & Vigil, non segnis, nō Torpens, quales sunt dormientes, sed qđ in uigore suo est. A quo per uigil, non modo qui assidue uigilat, sed qui diligens, atq; in- dustrius est. A quo Vigilo, qđ interdum significat nō dormio, interdū custodio. Vnde uigiles dicti sunt nocturni custodes, qđ ex cubitoribus appellatur. A quo præfectus uigiliū, de quo supra diximus, & Vigilia lubricatio. Vñ sacrariū literarū scri- ptorū, profectus dies uigiliis appellatur, qđ uigilare ante diem festū mos est in sacrificijs faciēdis, & sacris hymnis cantādis, in plurali uero uigilia, nocturnæ custodie, quæ ex cubie di- cuntur. interdū etiā ipsi custodes. Vigilare et aliqñ est studiu, ac diligentiam adhibere. Vñ Inuigilare dicitur alicui rei incū- bere. et uigilare, assidue uigilare. Martia. nā uigilare leue est. per uigilare graue est. A quo uerugiliū pro uigilia seu as- todia. Suet. de Caligula. Nec alie de causa uideat eo die, quo perijt, uigiliū indixisse, qđ ut initium in Scenam prodeūdi licentia temporis auspicietur. Euigilare uero aliqñ ex pōtē est, aliqñ ad aliqđ agendū excitari. Hinc uigilantes dicti sunt ppiates. industrii, diligentes. & uigilantia, perspicacia, indu- stria, diligentia. unde fit uigilantior. & uigilantissimus. et ad uerbia uigilanter, uigilantius, uigilantissima. Itē a ui deducitur uir, qđ u, hoc est potentia præter. robustiores enim uiri sunt, foemina molliores. Significat autem uir aliqñ sexum, ut est uir, an mulier: unde Semuri dicitur Eunucho. Itē mol- les, atq; effœminati, & uirati modo Eunucho, hoc est qui- bus amputatae sunt uirilia, modo lasciuū patit, atq; effœmina- ti. V arro, euirauit omnes ueneri uagos ueros. Plau. adolescens euiratus, ac mollis. uirare etiam ueteres usurparunt pro fir- mare. fortissimē aliqñ etatem. Plyn. qđ non modo in puero si- ne adolescente, sed etiā in uiro admiratione dignū uideretur. interdum coniugū, ut unius uxoris uir. Nec solū de homini- bus, sed etiā de brutis dicitur. uir. uir grege ipse atq; interdū fortitudinem. Curtius, exurgite (inquit) aliqñ, si uiri estis, atq; arma capesite. Terē. Tu me uirū me aut hoīem depuas adeo esse. nam si uirum uis horū mulier unquā tibi uisus forem, nō sic ludibrio uis factus habuissessem. A uirō uirtus deriuatur, quæ proprie fortitudinem significat, siue qđ uiri maxime pro- prie sit. fortitudo, siue qđ uir potius dicitur. uir. Tunc pudor in- cendit uires, & conscia uirtus, & tunc diffiniunt pferendorū malorū fortis, atq; inuicta patiētia. Quoniam autem Fortitudo cæteris omnibus uirtutibus excellit, factum est ut omnes rectæ animi affectiones uirtutes appellentur. sic quicquid uito contra- rium est, uirtus dicitur. Diffiniuntq; uirtus est affectio animi constant, conueniensq; laudabiles efficiens eos, in quibus est, & ipsa per sese sponte separata etiā utilitate laudabilis. Siue uirtus est habitus animi nature, modo rationi consentaneus, Hora. uirtus est uirtū fugere, & sapientia prima. Lucilius. uir- tus Albine est pretiū psoluerē uerū. uirtus est homini scire id qđ quæq; habeat res, uirtus ē homini scire utile, qđ sit honestū. Quæ bona. quæ mala. item quid inuile. turpe. inhonestū. V ir- tus quærendæ finem rei scire, modumq;. uirtus diuiniū pretiū psoluerē posse. Hostē esse, atq; inimicum hoīum, morumq; ma- lorum. Contra. defensōre hominū, morumq; bonorū. Hos ma- gnificere, his bene uelle, his uiuere amicum. Commoda præ- terea patriæ sibi prima puare. Deinde parentum, tertiam iam,

postremaq; nostra. uirtutum quatuor genera primaria philo- sophi constituerunt, primæ dicitur Politica. secundæ purgato- rie. tertie animi iam purgati, quartæ Exemplares. Primæ sunt hominis curans res humanas, secundæ otiosorū, qui a re- rum publicarū actibus se sequestrant. & diuinarū rerū cap- tes decreuerunt se a corporis contagione purgare. dicitur a quibusdā Cōtemplatiue. sicut superiores Actiue. Tertie sunt animi iam purgati, desiccatiq; & ab omni mundi huius asper- gne preffe. pureq; detersi. Quarta quæ in ipsa diuina mente consistit, a quarum exēplo reliquæ omnes per ordinē desus- unt. A philosophis uocantur Ideæ, a τὸ ἰδέειν, quod specē, formamq; significat. a quo Idolum cum accentu in pe- nultima Simulacrum dicitur, cuius diminutiuū est Idolium. si- militer accentum supra do habens. Ab Idolo fit Idolatra, hoc est idolorum cultor. a quo Idolatria idolorum, hoc est simula- chorum ueneratio, Idolothysia immolatio, quæ fit simula- chris, Idios uero proprius dicitur. a quo Idiotus siue Idio- ta dicitur indoctus, & inutilis, quasi sibi tantummodo. et nō plu- ribus utilis. Lucilius. Quidm & tu idē illiteratū me, atq; Idio- tam diceret. & Idiographus propria alicuius manus scriptus. & Idiographū chirographum, hoc est primatū scripturā. Idomi- chea propriū nomē est. sic enim appellata fuit Prexi regis Ar- guorum filia. Idomeneus Deucalionis filius fuit Cretensium rex, qui in expeditione græcorum aduersus Troianos strenue militauit. Hunc Cretenses quasi deum colere, postea tamen ex insula expulerunt, qui cum in Italiā uenisset Peniliā urbē su- per Salentinum montem Calabria condidit, et Lictus dicitur regio a Licto Cretæ Oppido unde fuerat pulsus. Idumæa regio Syria est. a meridie Arabiam habes, a septentrione Phœnici- am, in qua est Urbs Idumæ finitima Phœniæ palmis abundans. Lucianus. & arbusito, palmarum diues Idumæ. Virg. Pri- mus Idumæas referam tibi Mantua palmas. Virtus etiam a Poetis aliqñ pro ope, atq; auxilio capitur. Plau. deū uirtute eum dem hospitio accipia. Aliquando pro merito. Quæ improba est iners, pretium ei pro uirtute ueniat. Græci autem uirtus apud dicitur. Vnde Philaretus proprium uiri nomē, hoc est amator uirtutis, & Arete nomen mulieris fuit hoc uicē uxoris Alcynoi regis Phœacum & Arethusa (ut quidā putant) uirgo uenatrix Diane comes uir. Et tandē positus uelox Arethusa sagittis. ab hac Arethusa etiam fons appellatus est apud Syr- acus, in quo redduntur iacta in Alpheum, qui p Olympiam fluens, Peloponnesiaco litori infunditur, ita quidā amnes ueluti odio maris amnes subeunt. unde et Syracusæ Arethufides di- ctæ. Ouidius, Vtq; Syracusæ Arethufides abstulit armis. Clau- dius, fuit & Arethusius fons Smyrne, tertius in Calchidia, quartus in Italia. Arethous rex fuit in Arna urbe Bœotiæ. Itē a uir uirilil, hoc est fortis, magnanimus. A quo aduerbium uiriliter. & uirilitas nomen. et uiritim, de quo supra diximus. unde uiritianus ager dicebatur, qđ uiritim populo diuidebatur, & uirago mulier fortis qđ uirō similis fit, et uirilium opa agit. Et uirg. proprium nomē. et uiribus Hippolytus. hic Theſiet Hippolytæ Amaloni filius fuit, qđ uicē ducēs uita, sese uenatu exercebat, et constanti animo sperneret mulieres, a Phæ- dra nouerca absente patre amatus est, cuius turpi desyderio, cū obtemperare noluisse, redente patre adulteriū ei crimen no- uerca obiecit. Quamobrem Theſeus in furorem uersus de fi- lij nece cogitauit. Quod metuens Hippolytus conscenso curru fugam arripuit. uerum dum Phœcæ, quæ tum forte in litus exierat equorum, ac rotarum strepitu perterritæ sese in ma- re repente præcipitassent, extirrit equi, currum contemptis habent per scopulos, ac saxa traxere, tanto impetu, ut compagibus dissolutis infelicem inuenem loris implicatum di-

10

20

30

40

50

60

scerpserunt. Hunc postea Esculapius reuocauit ab inferis, et pristinae incoluntati restituit. Hippolytus uero ne rursus patris iram experiretur, relicta Aetia Terra in Italiam uenit, haud longe ab eo loco, ubi postea Roma condita est, et mutato nomine se Virbium iussit appellari, quod uirbis fuisse primo ante, quam ab equis discerperetur. Deinde postquam beneficio Esculapii in uitam est reuocatus, ibi oppidum construxit, quod a nomine acceptae coniugis uocauit Aricia. Hippolytus autem dictus est ἀπὸ τοῦ ἵππου, quod est equus, ἄλω, dissoluo. Nam (ut Plato scribit in eo libro, qui Cratylus inscribitur) hoc nomen, et alia complura haudquaquam uera fuerunt, sed conficta sunt a poetis, et simul cum fabulis initium habuerunt. Sunt et tradant Hippolytum a Diana dilectum fuisse, et ob id calibem egisse uitam. hanc Deam cum amato rem suam perdidisset, praestantissimum medicum Esculapium curando iuueni aduocasse, eumque sanatum secretis reuocasse sedibus, et Nymphae Aegeriae, memorisque solum religiose ubi et Syluis Italiae ignobilis aui exigeret, uersisque ubi nomine Virbii esset. Alij Esculapium tradunt non huc, sed Glaucaem Minois filium ad uitam reuocasse, propter quod peccatum, Iouem domum eius fulmine incendisse, ipsum uero propter artificij excellentiam cum Apolline patre eius inter sidera anguem tenentem collocaisse. Causam uero cur anguem tenere dicitur, hanc tradunt. Cum de Glauco suscitando cogitaret, uenisse ante eum anguem, et baculum, quem manu gestabat, arripuisse, quapropter ira percutum, baculo fugentem se prius percussisse, tandemque interfecto, uenisse mox eodem alium anguem, herbam ore ferentem, et in caput defuncti posuisse. quo facto mox utrumque suam corripuisse. Sic eam herbam ostensam fuisse Esculapio, et hac Hippolytum, siue (ut alij uolunt) Glaucum ab inferis suscitasse. itaque anguem in Esculapij tutela, et inter astra constitutum fuisse, ex qua consuetudine deriuatum est, ut reliqui medici anguibus uterentur. Esculapius ipse anguem tenens ab Astrologis Ophiuchus. hoc est serpente dicitur. Nam graece ὄφης serpens uocatur. A quo Ophiusa insula, quae latine Colubraria dicitur et Ophites lapis, de quo inferius dicemus, et Ophigone genus hominum in Helleponto, quos Crates Pergamenus serpentum ictus scripsit contactu solitis lenare, et manu imposita uenena extra here corporibus. et Varro paucos esse ibi affirmat, quorum salinae contra ictus serpentum mederentur. Quae admodum in Africa gens Pyllosus fuit, a Pyllo rege dicta, cuius sepulchrum in parte syrtium maiorum fuit, horum corpori ingentium uirus erat exitiale serpentibus, et cuius odore sopiebatur. Solebat autem liberos genitos obijcere seuissimis earum, et ita pudicitiam coniugum experiri, serpentibus eos, quod adulterino sanguine nati foret minima profugentibus. Haec gens prope ad interitionem sublata a Nasamonibus fuit. Genus tamen in paucis, quod bello aufugerant, aut abfuerat, remansit. Simile his Marjorum genus in Italia fuit, quos a Circe filio ortos putabant, ideoque inesse uirum naturalem contra serpentes. Quam et omnibus hominibus inesse contra serpentes uenerum existimant, feruntque ictos salina ueluti feruentis aquae contactu fugere, quod si in fauces salina penetrauerit, etiam mori, praesertim humano ieiunio ore. Item ab ophis Ophiophagi, qui serpentibus uescuntur. Tenet autem anguem Ophiuchus manibus humeri eius ab aestu in caelo diuiduntur. Ipso autem genuum sine ab equinoctiali li circulo terminatur pede sinistro oculos premens. dextro autem Scorpioni innixus. Anguis autem qui ab eo tenetur, prope extremo ore coronam contingit, mediu praecingens Ophiuchum, a cauda breuior, quam superiori corpore, quae manus sinistra ipsius signi figuratur, ita tamen, ut extrema cauda circulum

10

20

30

40

50

60

equinoctialem cum Aquilae cauda iungat, occidens ex ortu geminorum Cancris et Leonis peruenit ad terram. Exortus autem cum Scorpione et Sagittario apparet. habet in capite stellam unam in utroque humero singulas in sinistra manu tres in dextera manu quatuor in lumbis duas in utroque genu singulas in dextro crure unam in utroque pede singulas, sed clariorem in dextro. Anguis autem habet in summo capite duas, sub capite tres, uno loco omnes. Ad manum ipsius Ophiuchi sinistram, duas, sed quae maxime ad corpus eius accedit, clarior est, et in dorso anguis, ad ipsam corporis coniunctionem quinque, et in prima circunatur a cauda quatuor, in secunda uersus caput sex. Alius quoque Virbii Hippolyti, et Ariciae filius fuit, qui, cum delecto Ilio Aeneas in Italia uenisset, missus est a patre in subsidium Turni. Virgilius, Ibat et Hippolyti proles pulcherrima bello Virbii insignem, quae mater Aricia nati sit, Eductum aegeriae lucis. Aricia ad decimum lapidem abest ab urbe. In hac Orestes oraculo monitus simulachrum Scythiae Dianae, quae de Thauriae regione transtulerat, prius quam argos peteret, consecrauit. solebat ad huius templi magna populorum multitudo confluere, propter quod mendacia passim in eo cliuo postulandi gratia iacebant, iuxta nemus erat, quod Aricianum dicebatur. Item Aricianus lacus, quod speculum Dianae uocabatur, in quo nunc quoque insulae cum proceris arboribus mobiles conspiciuntur. in hoc nemore Aegeria Nympha erat, cum qua loqui solitum Numam Romanorum regem exi sumarine huic sacrificare mos erat praegnantem, quod ea putabant facile conceptum alio egerere. item a uirgo Leuir mariti frater, quasi leuis uir. et Viripotens. Dicitur enim uiripotens uirgo, quae annas pubertatis excessit, et iam sustinere uirum potest. Item Virus, quod proprie significat asperitatem odoris in homine iam adulto. quippe talis odor in puero non est, nec ante coitum mulieri. Plyn-prodest et ad uirus alarum. Idem. Signum est uernus temporibus odoris uirus. Ponitur tamen per metaphoram et pro asperitate saporis. Idem, aqua marina uetustate uirus deponit, id est amaritudinem illam et sal sedinem. idem, Virus mali medici, hoc est acor, et amaritudo. idem, siannu illitu. aeris uasis saporem gratiore facit, et compositum aeruginis uirus. Idem pro asperitate coloris. idem de sanguine purpure. Tum super additum decoquitur uirus. Aliquando pro genitura, hoc est humore, qui in genitalibus fluit. idem, equarum uirus a coitu in lychnis accensum, detum dolori prodest exiti. idem, uirus uerrinum est seropha a coitu uerorum prius, quam terram attingit, grauitati aurium prodest. Nonnunquam pro ui naturae idem, de Magnete lapide suo loco dicemus, con cordiaque, quae cum ferro habet. Sola haec materia uirus ab eo lapide accipit. retinetque longo tempore aliud apprehedens ferum. ite uirus pro ueneno accipitur. Vir. ille malum uirus serpentibus addidit atris. a uirus fit Virulentus, hoc est plenus ueneno, et uiriosus modo mali odoris. idem, uiriosusque pontus ca storea. Constat enim Castoreus sedi, et execrandi odoris esse, adeo ut praegnantem odore eius eijciant foetum, modo mali saporis. Varro, Ranicidam carnem apposuit nobis, et uiriosam. Viriosa mulier non a uirus, sed a uir dicitur. Dicitur enim mulieres uiriosae, quae appetentes sunt uirorum, sicut mulierosi uiri, qui appetentes sunt mulierum. Lucretius, uetula atque uiriosam uxorem cedam potius, quam castrem egomet me. Afranius, uigilans ac solers facia sana sobria, uiriosa non sum, et si sum non desunt mihi, qui ulero dent. aetas integra est. formae satis. Praeterea a ui Vices dicitur, quae nomen ueteres pro pugnis usurpabant. Plautus. Vices eius memorat, et cicatrites denudat. Item pro penis, quod ui fiant. Horatius, uicesque superbae, Te maneant ipsum. quoniam autem per uicissim

udinem pugnari solet, factum est, ut uices pro alternatione capiamus, caretque hoc nomen singulari recto, et uocatiuo. Ab hoc fit uicissim aduerbium, quod proprie significat per uices, ut uicissim incumbunt oneri, hoc est modo unus, modo alius incumbit oneri. Capitur tamen aliquando pro secundo loco, siue e diuerso. Cicero, sed ego admiratione quadam uirtutis eius, ille uicissim opinione fortasse nonnulla, quam de moribus meis habebat, me dilexit. Item uicissim eiusdem significationis. Neuius, uicissim uolui uictoriam. et uicissitudo alternatio. Terentius, omnium rerum uicissitudo est. Veteres pro uicissitudine uicissitatem dixerunt. A cuius, uicissitatemque imputandi traditum uicarius, qui uicem alicuius gerit. Lucretius, hunc ego institutum disciplina mea uicarius pro mereip. do, dicoque. Quam uicariam ei operam impedi interdum uicem pro loco ponimus. Horatius, fungor uice cotis acutum reddere, quae ferrum ualeat exors ipsa secandi. Unde inuicem aliquando pro secundo loco accipimus. Plynus, habes res uerbanas, inuicem rusticas scribe. proprie tamen inuicem significat alternerum. mutuo. Quintilianus, qui se ardentissimo amore inuicem dilexerunt. Item a uis uibro deducitur, quod est moueo, et quasi in agro. Virgilius, Sibila lambebant linguas ubrantibus ora. Hinc Vibratio excussio, agitato. et Vibrisae pili in naribus hominum dicti, quos emulsis caput uibretur. Vibrare etiam per metaphoram aliquando accipitur pro eo, quod est uocem in cantando crispare. uis a graeco desinitur. is enim dicitur potentia, robur. praeter haec a uenio (ut quidam existimant) uer dicitur, quod num uenire incipiunt uirgulta, et frondes, ac flores arborum, atque herbarum. Virg. Et nunc omnis ager, nunc omnis parturit arbor, Nunc frondent Syluae, nunc formosissimus annus. Sit tamen qui uer a uiuendo, quasi uiuer nominatum uelint. Alij a uertendo, quod tum se uertere incipiat tempus anni. quippe uer nouum, anni initium est. Diuiditur enim uer, ut ceterae partes anni in partes tres, nouum, adultum, et praecip. Ver sacrum dicebant ueteres, in quo sacra, et ludos faciebant, quae quidam quasi religiosum putant dictum. Sisenna, quondam Sabini ferunt uouisse, si res communis melioribus locis constitisset, se uer sacrum facturos. Alij quasi uitabile, et execrandum, quoniam Itali magnis periculis adducti, uonebant quacumque proximo uere nata essent apud se animalia immolatos. Sed cum crudele uideretur pueros, ac puellas innocentes interficere, perductos in adultam aetatem uelabant, atque ita extra fines suos exiebant. Lucretius, uer sacrum factum erat priore anno, Martio, et L. Valerio consulibus. idem P. Licinius pontifex non esse recte factum collegio primo, deinde ex auctoritate collegij patribus renuntiauerat, de integro faciendum arbitratu pontificum consuerunt, ludosque magnos, qui una uoti essent tanta pecunia quantae afficerent faciendos. Ver sacrum uideri peius, quod natum esset inter calendae Martias, et Idus Maias P. Cornelio, et T. Sempronio consulibus. Sunt qui uer a graeco deriuatum uelint. Graeci enim uer uer dicunt, unde Earinus dicitur uernus. A uer dicitur uernus, sicut ab aestate aestiuus. Item uernaculum, quod est terra uere proficisci. Plynus, quidam utique ab equinoctio uerno proficisci uolunt, quodque uere semel aratum est, a temporis argumento uernaculum uocatur. Hoc in nouali, atque requieto necessarium est. Varro, multum interest in rudi terra, an in ea feras, quae quotannis ob sita sit, quae uocatur restabilis, an in uernaculo, quae interdum requiescit. Item uerno, quod est pullio. Martialis, Dum tibi uernarent tenera lanugine male, hoc est pullularent, et pilos emittere inciperent. Interdum per metaphoram pro cano accipitur. Plautus, dum uiculae uernant. Quippe uerno tempore omnia letari uidentur. Item Vergiliae, quod earum ortu

10

20

30

40

50

60

uer finem facit, uel quod circa equinoctium uernum sit earum ortus matutinus. Stella sunt quae et Pliades, et institor uesius dicuntur, ut supra ostendimus. Item uereor, quod significat timere, quoniam timentes pericula, ea quae proximo uere nascentur, immolatos se uonebant, quamuis alij uereor dictum uelint, quasi ualde reor, quia ea quae timemus, multiplicare ac diu cogitare solemus. proprie tamen uereri liberorum est, qui honesti gratia mouentur, Timere seruum, qui id non honeste gratia, sed paenae formidine faciunt. unde reuereri honore est, quod est timor aliquid agendi, quod reprehendi possit, et uerecundari, quod est uerecundia teneri. Cicero, alterum cum etantem, et quasi uerecundiam inatabat, et uerecundus proprie, qui uerecundia tenetur, cuius contrarium est inuerecundus. unde fit uerecunde aduerbium, id est cum pudore. Aliquando tamen uerecundus pro audaci, et confidente accipitur. Plautus, est uera praedico. nisi etiam hoc falso dici insimulaturus es. nisi uerecunda es. Item uerum, hoc est solidum. syncerum. non falsum, quod uerno tempore sole arietem ingresso, omnia uere nascuntur, partusque ad maturitatem perueniunt, cum alijs temporibus nata saepe deficiant. Hinc ueritas dicta, et uerificum uerbum. A quo uerificatio. et uerisimile, quod licet, non sit uerum, ueri tamen similitudinem habet. A quo uerisimilitudo, et uere aduerbium. et uerax, qui non mentitur. A quo uera citas pro integritate sermone. et ueridicus, qui uera dicit. A quo ueridicentia contrarium mendacitatis. Item uerna seruus domi natus, quod hoc tempus anni ad generandum maxime sit idoneum, et quia domini cum anallis consuetudinem habebant uerno tempore, ideo seruos domi uernas appellauerunt. Ab hoc uerna culus fit. dicitur autem uernaculum quicquid domi nostrae nascitur. Unde uernaculam linguam dicimus uulgarem, hoc est domi natam, et uernaculum morem domesticum. uernaculum etiam pro proprio, et peculiari accipimus. Plynus, postissima nobilitas datur uis peculiariibus, atque uernaculis Italiae. uernaculi etiam dicuntur mali moribus homines, et lingua proterua, quod uernaculi similes sint, quibus ars est adulari, et maledicere. Hinc ueteres uernulium pro adulatore posuerunt. Caecilius, credo nimis tandem hic sit uernulitus. Et uernuliter sarruliter, siue adulatorie, quoniam haec arte uti uerna solebant. Quidam etiam uernulitatem pro sarrulitate usurparunt. A uerna fit diminutiuum uernula. Item a uer uernatio dicitur, quod significat curium uetus, quo serpentes exuuntur, quoniam id uere fit. Plynus, lentes tolluntur adipe canino, uel anguibus in abo sumptis anguillarum modo, aut uernatione, quam exuunt pota. idem, anguinae uernationis membrana cum oleo, tedaeque resina calesfacta auribus prodest. Eadem dicitur senectus. idem, anguinus adeps. aeruginus mistus, siue earum senectus exuta, si affricentur ruptis oculorum partibus sanat. item a uere uerto, quia uere amicus incipit uerti, cuius frequentatiuum est uersio. Virgilius. Gorgona defecto uertentem lumina collo. aliquando tamen ponitur pro fallo. decipio idem, seu uersare dolos, seu certe occumbere morti. Nam uersio huius uerbi frequentatiuum est, a quo uersipellis dicitur, quolibet faciem commutat, hoc est uersutus, ac dissimulatur. Plautus, uersipellem se facit, quando lubet, et uersutus hinc dicitur, qui aliquando ponitur properito. Plautus, nec magis uersutum, nec quo careas agrinus, proprie tamen uersuti dicuntur, qui mentem crebro ad malitiam uertunt, siue (ut Cicero inquit) quorum tanquam caetera uota mens uersatur. Hinc uersuta caliditas, malitia. et uersute. callide. malitiose. et uersutiloquus. ac uersutiloquax. qui uersute loquitur, et cum uersutia blatterat. Nonnunquam etiam uerto ponitur pro multo. Virg. quae te geni-

tor sententia uertit: Interdū pro traho idem. Et uersa puluis inscribitur hasta. Sape etiā uerto Et uerso pro considero. uolūgo agito accipiuntur. Idem. Nunc fructus habent, uersa q̄ in litore uenti idē. Quid iuuens magnum, cui uersat in ossibus ignem. Hinc fit animaduerto, quod est considero. intueor. Et requirit accusatum sine præpositione. Plau. animaduerto hominem subalbidū tremulū. aliquādo tñ usurpatur pro punio. Sed hoc ab eo differt, qđ punire est quorūcūq; sine iure, sine iniuria. Animaduertere autem est eius, q̄ in alterum habet potestatem ordine, ac rite, hoc est cum animaduersione punire, Et postulat accusatiuū cum in. Cellius, uerebatur. n. ne nimia ira patus i cum grauius animaduerteret. Hinc fit animaduerso, quod modo considerationem significat, modo pœnam, hoc est punitionem. a uerto deducatur ueru, Et uerutū, de qbus supra diximus. Et uertimus deus, qđ in portandis, ac uertēdis rebus præsit, Et ueratrū elleborū, qđ mentem uertat. Persius, hebraia ueratro. herba est cuius duo genera sunt, album Et nigrum. utriq; radice fibrata eparū modo. Nigro, equi. bones. sues necantur, cum candido uesantur sine detrimento. plurimum nascitur in Oeta monte. Et in uno eius loco, quē uocant Pyra. nigri purgat per inferna. Alij euchymon a bonitate saporis, aliq̄ Polytrichon a radicū multitudiue uocant. Nā iuxta radicem significat, πολὺ multum. a quo Polypus. polymita. polymia. polyphagus. polygramus. polytrichus. Polydeter. polydora, polypodū, de qbus partim superius diximus, partim dicemus inferius. Item propria noiā. Polyctetes, qui statuarius maximus fuit. Polydorus Priami filius ex Hecuba. Polydamas uir Troianus, qui cum Antenore Et Aenea urbē Troianam græcis tradidisse dicitur. Polymnestor, rex Thraci, cui tempore belli Troiani Priamus de statu Troiæ dubitans filium Polydorum cum magno auri pondere conseruandum misit, sed ille delecta Troia, nimia auri cupiditate Polydorum interemit. Quod cum mater Hecuba intellexisset, simulauit se in gens adhuc auri pondus uelle illi secreto indicare, qđ pro filio acciperet, qđ auarus rex uerū esse existimans, moxq; ad Hecubam profectus illius unguibus obcaecatus est. Et Polyphemus Neptuni filius ex Thoa filia Phora, ad quē cum Vlysses in Siciliam profectus cum duodecim comitibus peruenisset, tres cades optimi uini secum portans, admiratus est magnitudinem, formamq; hominis unicum oculum in fronte habentis, qui solus sub antro tollebat lapidem, qualē uiginti boi uoga uix mouere potuissent. Ab eo igitur sciscitatus est Vlysses, qđ genus hominum, qui uiuere essent, Et per Ionē obsecrauit, ut liceret sibi tuto abire. Ille uero superbe respondens, non timere se Ionē (inquit) duosq; ex comitibus Vlyssis apprehendens, ritu feræ immaniter deuorauit, totidemq; postredie absumpsit summo mane idem uesterificat. Quāobrem Vlysses sibi iā, Et reliquis timens, cadum optimi uini, qđ secum tulerat Polyphemo obtulit, et ut sibi, ac ceteris parceret, obsecrauit, qđ Cyclops facturum se promissit, si rursum sibi uinū offerret. Oblato itaq; tertio poculo mente alienatus, in medio antro immane corpus dormiturus extendit. Hunc igitur Vlysses uino, somnoq; sepulchrum animaduertens immisso in oculo telo excæcauit. Sed exurgens tandem Cyclops, cum aperire antri hostium gregibus congeretur, immanem exinde lapidē amouit. Veruntamen exētes pecudes manibus palpabat, qđ cū Vlysses cum comitibus animaduertisset, induit pecudum pelles, Cyclops manus effugere. Et polytes alter Priami filius ex Hecuba. Et Polyxena eiusdem Priami filia, que post captam Troiā uigulata fuit supra tumulum Achillis, habetq; acentum in antepenultima. Ouidius, placet Achilleos maculata Polyxena manens Et poly-potes Perithoi, et Hippodamie filius, et Polyptoton, quasi mul-

torum casuum. figura est cum diuersis casibus sermo uariatur, ut Littora littoribus contraria fluctibus undas. Polysynheton quasi multipliciter coniunctum. alia figura, cum sermo multis coniunctionibus concatenatur. Virg. Tectumq; laremq; armaq; Amyclæumq; canem, et assamq; pharetram. Et Polygonus, qđ ueteres pro eo, quod est fecundus usurparunt. et polygonus multorum angulorum, Et polydeuces, quem nos dicimus pollucem Et Polymorphus multiformis. Et polylogus uerbosus. Et Polygonaton herba sine folijs asparagi caule, in cacumine aculeū habens, unde et leucatantha noiānt. et Phyllonion Et Iscada radice Cyperi, que commanucata dolorē dentium sedat. Nonnulli etiā Scorpion appellans, quīs Et alia herba Scorpion dicitur, semen habens ad similitudinē caudæ scorpionis, et folia pauca, que aduersus animal nominis sui plurimum ualet. Et polytrichon, qđ multitudinem capillorū faciāt. τριχός enim capilli dicuntur. herba est quā græci adiatum uocant, quia non madescat humore ab a priuatiua partícula, δαίτην, qđ significat madescere. etenim astate uiret, bruma non marcescat, aquas respuit, psū sum, mer sumq; siccō si mile est, et topiarijs operibus idoneū. Quidā etiā Callitriehō uocant, quod pulchros faciat crines. Nā in uino coctum cum semine Apij, adiecto oleo copiose, et destuere prohibet et capillū, Et crispum, den sumq; facit, propter qđ nonnulli a luxuria capillorū Trichomanes appellat. Vulgo autem Capilli ueneris dicuntur. caret radice, parietumq; asperges, ac fontium maxime specus sequitur, saxaq; manantia, qđ certe mirū est, cum aquas nō sentiat. tādūlos ē corpore mire pellit, frangi q; præsertim qđ nigrius est. qua de causa potius, qđ in saxis nascatur, saxifragū a nobis appellatum existimamus. Bibitur ē uino quantum terni decerpunt digiti, urinam cit. Serpentiū uenenis resistit, capitis dioueres corona ex ijs sedat. Folium in urina puri impubis eritum cum aphronitro, Et illitū uentri mulierū præstare dicitur, ne fiat rugosus. dicitur etiā a quibusdam herba hæc polythrix, Et callitrix. Plinius, polythrix in uino data morbo regno uocatur. Idē, Callitrix decocta in aqua, humidis ulceribus prodest, Et polyonemon, quasi multorum tibiarum herba cūmā similis, semine pullegij, sarculoſa, multis geniculis, corimbo odorata, acri, Et dulci odore. Hæc ferro factis uulneribus comanucata imponitur, quinta die soluitur. Et polygonum a geniculorum multitudiue herba, quā nos sanquinarum uocamus folijs rutæ, et graminis similis, a terra non attollitur, succus eius infusus naribus supprimit sanguinē, aliq̄ hanc calligonon appellant a multitudiue feminis, aut densitate fruticis. aliq̄ halmada. aliq̄ cannothrod. aliq̄ dema, multi myrtopetolon. Item oreon, qđ in montibus nascatur. et polygonon a lactis abundantia, herba est palmi altitudine, in caule summo folijs lenticulæ, que pota, lactis ubertatem inducit. Et polygmeton, quasi multorum generum. Sic enim Maronites pictor insignis uocauit frequentia, quam pinxit Athenis. Et Polypostere Boeotiæ oppidum. Et Polyægis insula a caprarum multitudiue, Et Polycarpus proprium uiri nomen, quasi multi fructus. Et Polymedia troadis oppidū, que Helleſponto adiacet. Et Polyenei eiusdem troadis populi, cuius primus locus amaxius dicitur est, deinde Crebenia, ipsaq; Troas antiq̄onia dicta postea Alexandria Colonia Romana. Scamander amnis nauigabilis, et in promontorio Sigæ oppidū, deim portus Acheorum, in quem insiuit Xanthis Simoenti iunctus, stegnumq; prius faciens Palaescamander Granicus diuerso tractu in pro pontidē fluit, est tñ et nūc Scamādria urbs parua, ac mille gentis passibus remota a portu Ilij, unde omnis rerum claritas extra sinum fuit. Achilleon oppidum iuxta tumulū Achillis a Mityleneis conditum, ubi classis eius steterat. In sigo fuit

10

20

30

40

50

60

Aeantion a Rhodijs conditum in altero cornu Aiaci ibi sepulchro, qui græce dicitur, Et ipso in statione classis supra Acolida, Et partem Troadis Tentania, quam Mysi antiq̄uitus tenuere, nam Acolis quodā Mysia dicebatur. Ibi Caius amnis, Et in regione, que amplissima est, longe clarissimum Asia Pergamum quod intermeat Silenus. Pergamena uocatur eius tractus iurisdicctio. Et Polydora insula propontidis, et Polydora Indis oppidū, Et Polyteba oppidum Mesopotamiæ. Est etiam nigri generis ellebori, quod melampodion nominant, a Melampode quodam, qui eo uti in diuinationibus artis solebat, uel a pastore eiusdem nominis, qui primus hanc herbam inuenisse dicitur, dum capras eo purgari animaduertit, datoq; earum lacte furētes parotidas sanari. candidum purgat uomitione, Et morborum causas extrahit, quondam terribile habitum, postea tam promissum, ut pleriq; id studiū gratia sumptisse memorantur, ad prouidenda acrius, que componebant, ut Carneades, dum Zenonis libris responsurus esset. constat Drusum hoc medicamento liberatum comitati morbo fuisse in Anticyra insula. In qua ideo tutissime sumuntur, quoniam Salsamoides admittunt, hoc genus herbe in Anticyra a salens similis erigeront, quidam a loco anticyricō uocant. Farina utriusque ellebori admista radice, qua lancea lauantur, sternutamentum facit. Durare uim eius triginta annis ferunt. Tradunt etiā si cum albo elleboro caro coquatur, carnem absumit. Antiquorum error fuit, elleborum propter metum parcius dare, cum celerius erumpat, quo largius sumitur. Themison binas non amplius drachmas donauit, aliq̄ quaternas dedere, elleborum fortissimi ducis similitudine æquantes, conatatus enim intus omnibus constat ipsum primū exire. Murex polenta ad mstium neceat, Galli sagittas uenenato elleboro tingunt, circūcōs; uulnere teneriorem sentiri carnem affirmant. Muscæ quoq; necantur albo trito, et cum lacte sparsō. Eodem et phithirias curatur. Ita enim uocatur morbus pedicularis. Nam græci phithiria pediculi nominant. unde phithirophagi dicti sunt populi iuxta pontum Euxinum solis piscibus uiuentis, a tenuitate uictus, quasi pediculis uesantur ita appellati. Idem saltia a ueteribus nominantur. Sunt Et aliq̄ phithirophagi, quos Et soritas uocant. hos Arabis stuuus ab indis determinat, nullum alium cibum noscentes, quam piscium, quos unguibus dissectos torrent sole, panemq; ex eis conficiunt. Item a uerto uersus deducatur, quod aliquando est nomen, aliquando aduerbium, quando est nomen modo carmen significat, a quo diminutiuum fit uersiculus, modo ordinem, hinc tractum. Virgilius, Ille etiam seras in uersum distulit ulmos. idem, triplia pubes quam dardana uersu impellunt. Aliquando etiam carnum. Plinius, carnum imitatur lusciniæ iuniores, uersumq; quem imitentur accipiunt. Quando uero est aduerbium aliquando accusatiuum requirit, Et ferè semper postponitur, ut Italiā uersus. Plau. Ego portum uersus pergam, et perquirā, quem si non inuenero, domum uersus reuertar. Item quoq; uersus, quaq; uersus, utroque uersus. i. in unam quancq; partem, Et quocūq; Et in utraq; partem. Aliquando adiunctam habet aliquam præpositionem, ut ad occidentem uersus ad castra uersus. in forum uersus. interdum aduerbium, ut sursum uersus. siue sursum uersus, Et dorsum uersus. reperitur etiam uersum, unde aduersus, Et aduersum deducimus, que aliquando significat contra. Terentius, nec seruulorum quiscquam, qui ad uersum ierunt. modo apud, uel erga. idem, aduersum hunc me loqui, idem, Et id gratum fuisse aduersum te habeo gratiam. Hinc fit aduersor uerbum, idest repugno, Et contrarius sum, a quo aduersarij dicuntur, sibi iniucem repugnantes. Veteres aduersum, pro aduersarij dicebant. item controuersia, que

10

20

30

40

50

60

est certarum personarum de re propria contentio. a quo res cōtrouersa dicitur, de qua est controuersia. Et controuersari est contendere. Prorsus quoq; quod Et prorsum ueteres dicebant, nonnulli, inter quos Marcellus, quasi porro uersus, seu porro uersum dictam existimant, significat autem qñ aduerbium est modo recte Et uere. Terentius, eo pacto prorsus illic alligaueris filium, modo omnino. Nonius. prorsus et a radicibus cuius est arbor. Quando uero est nomen significat rectum. Vnde prorsu si limites dicuntur in agrorum mensuris, qui ad orientem directi sunt. Item a uerto fit uersura. antiqui uersura facere dicebant, mutuo pecuniam sumere, quod initio, qui mutuabantur ab alijs, non ut domum ferrent, sed ut alijs solucrent, id faciebant, Et uelut uertere creditor uidebantur. Donatus uero uersura facere dicit eum, qui es alienū ex ere alieno soluit. Terentius, uersura soluer, idest creditor em mutabis. Et uerticulum, cuius diminutiuum est uerticulum, significatq; instrumentum illud, qđ fuso adhibetur, ut facilius uertatur. item uertebra, siue uertibulum, ubi summæ ossium partes non æqualiter finiunt, sed quibusdā crassioribus nodis conglobata, Et subtrimguntur facilius uertitur, Et tutius uertuntur, Et Antuortia, et Postuortia Deæ Romanorū qđ præterita noscent, et futura prospicerent. Et uertigo conuersio, rotatio. Item merbus capitis, cum uerti ea uidentur, que uertimus, Et uertex siue uortex, uento rum rotatione effracta nubes, de qua supra diximus. item contrita in se aqua, et quicquid aliud similiter uertitur. unde pars summa capitis propter flexum capillorum dicitur uertex, ex quo natum est illud proverbiū. A uertice usq; ad Calcem, hoc est a principio ad finem. ab huius similitudine, qđ in montibus eminentissimum est, uertex appellatur. itē altissima partes cæli, quas græci Polos uocant, dicuntur uertices, quod circa hos mundus rotetur, propter quod etiam Cardines dicuntur, a similitudine eorum cardinum, circa quos ualua uoluntur. Vir. Foribus cardo stridebat ahenis, qđ nomen ex eo tractum putant, qđ sine quasi cor ianua. Ponitur tamen aliquando Cardo pro opportunitate. idē, haud tanto cessabit aduere rerū. Quod Seruius inde tractum existimat, qđ in prouerbio dicitur. Res in Cardine est. idē, circa id uerti cardinem dicimus, in quo summa rei est. Vnde Cardineum, siue Cardinalium pro præcipuo ponimus. Hinc Cardine Dea, de qua supra diximus. Et primus sacerdos sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales uocantur, quoniam alie quoq; Ecclesiæ suos habeant Cardinales, ut Rauennas. Aquilegensis, Et Beneuentana. Cardus uero herba est uulgo nota olim tā celebris, ut Carthagini in Hispania, Cordubæq; festeria sena millia redderet. ita aliquādo in ganeam uertimus ea quoq; que a feris non tanguntur. Syluestrium duo genera sunt. Vnum fruticosius. Alterum uniuale, utriq; folia spiroſa mucronatis cacuminibus. Alterum florem pupureum mittit, inter medios aculeos celeriter canescentem, et abeuntem cum aura. Græci scolimon uocant. utriusque radix ex aqua decocta potatoribus sitim mirum in modum excitare dicitur. Stomachum corroborat, Et mulis mulierum prodest ad gignendos mares. Manducatus hic cardus odorem oris murificæ commendat. A carduo carduelis dicta est, qđ carduorum semine pasatur. parua auicula est, capite rubro, alis luteo, albo, nigroq; distinctis. imperata facit, non uoce tantum, sed pedibus, et ore pro manibus. Est que boum mugitus imitatur, Et hinnitus equorū, ob id a quibusdam taurus, ab alijs antus noiata, p flore qđ græce arōs dicitur, pasatur. cœli cardines et axes uocantur, quoniam lineæ, que ab uno mundi Cardine in alterū tendit, dicitur axis, a similitudine axis, qđ stygæ teres, circa quē rota uertitur, a quo axungia dicta, quoniam eo genere pinguedinis unq; axis solet, ut facilius circa eū rota uer

tatur. Hinc axe aliq̄ pro plastro, aliquādo pro septentrionali pte ponunt, qđ hic polus duntaxat nobis notus, sit circa quem orbis uertatur. Assis uero tabula scđilis appellatur. Plyn. uer-
 nisq; assibus cōtabulare pauimenta oportet. Hinc fit coassare, quod est cōtabulare, & coassatio cōtabulatio. Vitruuius. ge-
 licidia, & priuine non patiuntur pauimenta integra permane-
 re. Itaq; si necessitas coegerit, ut minime uitiosa fiant, sic erit fa-
 ciendum. Cum coassatio fuerit super altera coassatio struatur,
 clauisq; fixa duplicē praebeat cōtignationi loricationē. Plyn.
 subdicia pauimenta gr̄ci inuenere, talibus domos cōtegen-
 tes facili tractu, & repente, sed fallax ubiq; imbrēs gelāt.
 Necessariū binas per diuersum coassationes subserui. Capita
 earum prae fixa clauis, ne torqueantur. coassare autem factitiū
 uocabulum est, ac propriū ranaui, ut balare ouium. crocidare
 coruorum. barrire Elephatorum. a quo elephanti ipsi barri
 dicuntur, & os dentium ebur, quasi ē Barro. A quo eburneus,
 quod ex ebore est, siue infur eboreis album, ut eburnea facies.
 Horatius. Quid tibi uis mulier nigri dignissima barri? Itē
 axis fera est in India humili pelle, pluribus, candidioribusq;
 maculis sacrorum liberi patris. Axem ab agendo dictum qui
 dam putant. Nam ueteres axit pro egerit usurpauerunt. Axis er
 go circa quem aliqd agitur, hoc est mouetur, unde actiosi factio
 si dicebatur, quod una qđ agerent, facerentq;. Item axes mu-
 lieres, siue dij una aliquid agentes. axamenta uocabantur car-
 mina saliaria, quae a Salij sacerdotibus in uniuersus homines
 componebantur. Nam uersus in deos singulos facti a nomi-
 bus eorum appellabantur, ut Lanuli. Lunoniū. Mineriū. Axa
 re etiā antiqui pro nominare posuerunt. Axius Paphlagonū
 fluius est. Axo Ioni in minori Asia. axis Macedonū ad quē
 ducunt, quae uoluit nigra aut, fusa nasci, sicut quae candida
 nasci uoluit, ad Haliamonem ducunt. Item Axona flumen est
 in extremis Rhenorum. Sane qui axem gr̄ciam uocem est
 existimant. Quippe a gr̄cis ἄξων, sed hoc quoq; ἀξὼ
 ἢ ἄξω derivatum esse manifestum est, quod significat ducō.
 Assis uero ab assidendo dicitur, sicut asser, quod eiusdem est si-
 gnificationis. et ab eo fit diminutiuum assula, hoc est tabella.
 A quo fit assulatum aduerbium, quod ueteres pro minutatim
 usurpauerunt. Plyn. priusquam pulsando exitum foribus as-
 sulatum dabo. Idē nisi dedolabo assulatum uisera. Item a uer-
 to siue uersō uersicolor, quod apud iuriconsultos significat id,
 qđ uertit, hoc est mutat colorem. unde uersites, quae ex lana non
 tincta, hoc est natuo colore factae sunt colorae dicuntur, quia
 naturalem colorem habent, siue albū siue pullum, siue rufum,
 quae uero in aliū colorem uerse sunt, uersicoloriae. Proprie ta-
 men uersicoloriae siue uersicolores dicuntur, quae uarij constant
 coloribus, quasi eos mutare inuicem uideantur, ut est cauda Pa-
 nonis, & collum columbae. Linius, punico bello interdictum fu-
 isse mulieribus, ne uersicoloribus uerterentur, qđ quomodo acci-
 piendum sit, Valerius Maximus declarat. Quae foeminae tel-
 lere cupiebant, qđ uis nec ueste uarij coloris uti, nec auri plus
 feminae habere, nec inuictō uibiculo propius urbem mille
 passus, nisi sacrificij gratia, uelū permittebat. Idē, corpus alte-
 ri magnitudine eximij uersicolore ueste, pictisq;, & auro celsis
 resurgens armis. Plyn. uersicoloribus uiperarum maculis.
 Idem primū ut arbor uersicolore istas maculas Chlorum
 lapidianae ostenderunt, cui exruerēt uiros. Idē, ingens praer-
 terea turba primorum uersicolorum nigra, candida, ordcaria
 appellata, & comitū frugis eius et eodem colore. illud quoq;
 virgilianū, uersicoloribus armis, exponit Seruius depictis, pro-
 pter quod bellicosus ostenditur. Item ueruec ab inuersis testicu-
 lis dicitur, est n-mas inter oues, cui inuersi, siue adempti sunt
 testiculi, nā qui ad generandā sobolem integer tenetur, dicitur

Aries. hoc itaq; differt Venuex ab Ariete, qđ Ceteris ab equo.
 maialis a uerre. Capus a Gallo. Caper ab Hirco. Est enim pro-
 prius Caper mas inter capras castratus. Martialis, Dū iugulas
 hircum factus est ipse Caper. Nā Virgilius improprie aprum
 pro hircō posuit, dū inquit, vir greges ipse caper, sicut etiā im-
 proprie brutum animal uirū appellat. ponitur tamen Caper
 pro masculo caprarū. et Aries pro masculo ouū, dū sunt adul-
 ti, nec tamen coierunt. nam qui minores sunt, inter capras he-
 di. inter oues Agni dicuntur. Sed qui post cal. Augusti concepti
 sunt, uocantur Sotodes. Nā coius ouū optimus est a III iduū
 Maij usq; ad Calendas Augusti. Sectarius ueruec a sequen-
 do dicitur, qui gregem agnorum praecedens ducit, quemadmo-
 dum superius ostendimus. Caper & Capra a carpēdis uir-
 gultis dicitur. Rodit enim hoc animal omne uirgultū. et in pri-
 mis uiteris, propter qđ Baeco immolari caper solebat. Ouidius.
 Rode caper uitem, tamen hinc cum stabis ad arā, In tua
 qđ spargi cornua possit, crit. A Capra caprea dicta, qđ quā
 dā (ut Varro inquit) caprea similitudine habeat. sunt n. sylue-
 stres Caprae, unde capreoli dicti. Virg. Capreoli sparsis etiam
 nunc pellibus albo. Capreoli etiam uitium ueluti cinnami di-
 cuntur, qđ arbores, siue pedamenta capiunt, qbus in uoluuntur.
 Item a Capra Capricornus caeleste signum, de quo superius
 diximus, et Capreus, siue Caprinus, qđ ex capra est. unde ca-
 preū uellus, & caprinum seuū dicitur. & capero uerbi, qđ
 est rugis frontem contraho, & asperitatem uultus ostendo, tra-
 ctum a caprorum frontibus crispis. Plautus, qđ illud est quod
 ille caperat frontem seueritudine. hirc caperati rugosam dicitur
 siue a cornuū caprinorum similitudine. item a capreis ca-
 preae dictae. insula est ultra Surrentū Capania urbem circiter
 octo millia passū, Tyberij principis arae quondā nobilis, nūc
 coturnicū multitudine, quae ex Italia euolantes illic principio
 autūni capiuntur, quo tempore pinguis simae sunt. Findunt eas
 a superiori parte, & deiracto adipe reliquum corpus sale con-
 ditum, adipem liquant. seruantq; in alabastris, cōnāiedis epu-
 lis iucundissimum. qđ genus generae antiqui ignoauerunt. Item
 a capris alia insula in Afrīca una ex formatis, de qua sic pra-
 diximus uē alia ultra Corsicā capraria, quā gr̄ci Aegmu-
 ron dixerunt insidiosa naufragij iuxta quam alia insula, quae
 a specie Planaria uocatur, aequalis freti, ideoq; nauigij fallax,
 & aliquando amplior gorgona. Item contra Cassanum litus
 Igalium & Dianium, quam Artemisiam uocant. & contra
 magonem Menaria, a piscum, qui Menae dicuntur multitudine.
 Colubraria, a multitudine serpentium, quibus abundat.
 uenaria a uenis metallorum. & Ilua, quae clara est fodinis
 ferri, a gr̄cis Aetalia dicta. ab ea Planasia. & ultra Tiberis
 na ostia in Antiatio Stura, & mox Palmaria, & Sinonia, et
 aduersus formas Pontiae, et in Puteolano sinu Padataria. De
 inde Prochyta, quam quidam ab Aeneae nutrice appellatam
 falso existimant, quasi procieta dicta est autem Prochyta. qđ
 profusa est ab Aenaria insula. nam gr̄ca προχυηδου
 dicitur profusum esse. Aenaria ipsa a statione nauū Aeneae
 uocata est, ab Homero. Virgilio. Luciano. Inarime dicta. Virg.
 Tum sonitu Prochyta alta tremat, durumq; cubile Inarime Io-
 us imperij imposta Typhoeo. Lucanus, Cui saxa uaporat cō-
 ditus Inarimes aeterna mole Typhoeus. gr̄ci Pithechsam uo-
 cant, non a simiarum multitudine (ut quidam ignari existi-
 marunt) quia πῑθηδες gr̄cae simia dicitur, sed a figu-
 linis doliorum. Fiebant enim in ea insula dolia ex creta.
 gr̄cae uero dolium πῑθος uocatur. in huius similitudine op-
 pidum fuit, quod pluratuo numero Pythechse dicebantur.
 Ouidius. Inarimen, Prochytemq; legit, steriliq; locatus colle
 Pythechsa. inter Paussilippum & Neapolim Aegeas. Item

inter Corsicam & Sardinia insula parua, quae Cuniculariae
 appellantur. & Pinton & fossa. Corsicam gr̄ci Cyronon ap-
 pellant Coloniae sunt, in ea Mariana a Mario deducta, et ale-
 ria a sylia dictatore. Sardiniam quidam Sandalotin uocant
 re ab effigie solae, quae gr̄cae Sandalium dicitur. Alij ichnu-
 sam a similitudine uestigij. Plyn. enim uestigium nun-
 cupant. contra Pestanū sinum Leucasia est, a Sirene ibi sepul-
 ta sic uocata. contra Veliam Pontia, & Isacia, utraeq; uno no-
 mine Oenotrides appellatur, & contra Viconem parua, quae
 dicuntur Itachestae. uersus Africam Pytiusae sunt a gr̄cis ita
 uocatae a frutice, qui ibi frequens pineo. & gr̄cae ritus
 nominatur. Colubrariam de qua supra diximus, gr̄ci Ophi-
 usiam nominant. Inter hanc & Pytiusam ebosus est, cuius ter-
 ra serpentes fugat omnium uenenosorum animalium expertis,
 eadem cuniculos gignit, populantes messes duarum propinqua-
 rum insularum, quae a nostris Baleares uocantur, a gr̄cis qa
 funda belliose sunt, dicitur Gymnaeae. Ab ijs mare ipsam
 balearicum uocatur. Item a Capra caprimulge dicuntur, aues
 sunt merule apectu aliquanto grandiores, fures nocturni, in
 terdiu non uidentur, nec ipsi uident. intrant pastorum stabu-
 la, caprarumq; uberibus propter succū aduolant. qua iniuria
 emoriuntur ubera caprarum, & caprae ipsae, quas muliere ca-
 ea sunt. Similis huic est alia auis nomine Platea, quae ad eas
 aduolat, quae in mari extorquet. Eadem cum se impleuit con-
 chis, calore ueneris coctas euomit, atq; ita carnem sumit testas
 excreans. Dicta est uitem platea a latitudine corporis. gr̄ci na-
 xatō latum dicit, unde plateae arcae, seu uiae latiores ap-
 pellantur. Sane qui putent capras non a carpēdo, sed a cre-
 pitu crurum appellatas, propter quod eas prisci crepas dixe-
 re. auribus eas spirare non naribus, nāc unquam febris care-
 re nonnulli putant. quod anima his animalibus quam ouibus
 ardentior est, calidiorq; concubitus. Tradunt et noctu non mi-
 nus cernere, quam interdiu, & ideo caprinum iecur, si in cu-
 bo sumatur restitui uespertinam aciem ijs, quos gr̄ci nyctilo-
 pas, nostri lucofos uocant, qui interdiu nihil, uelū feri satis ui-
 dent, meliusq; sine lucerna, quorum morbus luco dicitur. Varro,
 is planē caecus non lucofos est. idem, uespere autem uidere,
 quos appellant lucofos. dependet ex caprarum mento uillus,
 quem aruncum uocant, hoc si quis apprehensam ex grege unā
 trahat, caeterae ueluti stupore quodā attentae spectant. capra-
 rum barba Sirilum uocatur, et noneolae, appellantur papillae,
 quae ex earum faucibus dependunt. Morsus earum arboribus
 exitialis est, Olias lambendo quoq; steriles faciunt, ob quam
 causam Minerua immolari a ueteribus solebant. Capronae
 non a capris dictae sunt sed a capite, quasi a capite prone. Sūt
 enim comae, quae ante frontem dependent. Lucil. aptari caput,
 fluitare capronas altis frontibus immiffas, ut mos fuit illis. Itē
 caprificus non a capris, sed a carpēdo uocatus est, quod pa-
 rietes ac muros caprat. Est enim Caprificus a syluestri gene-
 re ficus nunquam maturescens, quae ferē ruptis saxis aut pa-
 rietibus solet erumpere. Ab hoc fit Caprificor. a quo caprifi-
 catio. Est autem caprificari adhibita caprifico, ne fructus pro-
 pinque ficus ante maturitatem decidant prouidere. Quippe
 caprificus, quod ipsa non habet, alteri tribuit quoniam est na-
 turalis casuarum et ansius, atq; a putrescentibus semper aliqd
 generatur. Nasunt in caprifico parui silices, qui fraudati
 alimento in matre, hoc est putrescentibus tabe, ex qua nati sunt, ad
 cognatum ficum euolant morsuq; ficorum crebro propter aui-
 ditatem cibi aperientes ora eorum, atque ita penetrantes solem
 primo secum inducunt, mox lactem humorē absumunt. atq;
 ita maturitatem, quam matres non habent, cognatē arbori in

ducunt. A caprifico caprifici appellati sunt caniculares dies,
 quod eo fere tempore mulieres Romanae liberae simul atq; an-
 cillae sub arbore caprifico sacra faciebant. Erat autem initium
 caprificorum post exortum canis, qui dies Vulcani sacer erat.
 Ouidius, Nocte sequente diem canis Erigoneus exit. Est alio si-
 gni reddita causa loco. Proxima Vulcani lux est, ubi luxuria di-
 cunt. Lustrantur pure quas facit ipse tuba. Plyn. a sinua mel-
 lis uindemiae attica signum dederunt initium caprificorū, diem
 Vulcani sacru. idē, Chamaeleonti figura & magnitudo est lam-
 certi, nisi quod crura habet recta, et excelsiora latera uetri um-
 guntur, ut piscibus & spina simili modo, eminet rostrum simi-
 le snillo, cauda praelonga, in tenuitatem desinens, & implicans
 se uiperinis orbibus unguis adunca, motus tardior, ut testudini
 corpus asperū, ut Crocodillo, oculi in recessu cauo tenui disci-
 mine praegrandes & corpori concolores nunquam eos operit,
 nec pupillae motu, sed totius oculi uersione circa aspiciat. ipse
 celsus hianti semper ore. Solus animalū nec cibo, nec potu ali-
 tur nec alio quam aeris alimento, et coloris naturā mirabilior
 mutat nāq; eum subinde, & oculis, & cauda & toto corpore,
 redditq; semper quēcumq; proxime attingit, praeter rubrum,
 cādidumq;, defuncto pallor est, sanguis in corde. et circa oculos
 tatum. uisera sine plene, circa caprificos ferus, innoxius alio,
 quā hyeme latet, ut lacerta. Quod autem hoc sit caprificorum
 tempus ostendit alibi. Plyn. cum inquit. Alterū genus est mel-
 lis aestui ipso syrio expledescente post solstitium diebus triginta
 ferē. Quod uero eodem tempore sub caprifico mulieres sa-
 crificarent, Macrobius testatur his uerbis. Nonis Iulij diem fe-
 stum esse ancillarum tam uulgo notum est, ut nec origo & cau-
 sa celebratae ignota sit. Lunoni enim Caprotinae die illo liberae
 pariter, ancillaeq; sacra faciebant sub arbore caprifico in memo-
 riam uirtutis, quae in ancillarum animis pro conseruatione pu-
 blicae dignitatis olim apparuit. Nam post urbem captam cum
 sedatus esset Gallicus motus, res publica uero esset ad tenuē de-
 ducta, finitimi oportunitatem inuadendi a romani nominis au-
 cupati, praefecerunt sibi posthumiū Liniū fidenatū dictatore
 qui mandatis ad Senatū missis postulauit, ut si uellent reliquias
 suae ciuitatis manere, matres familias sibi & uirgines dederent
 tur, cumq; patres essent in ancipiti deliberatione suspensi, an-
 cilla nomine Tutela, seu Philotis pollicita est, se cum caeteris an-
 cillis sub nomine dominarū ad hostes ituram, habitūq; matrum
 familias, et uirgū sumpto, hostibus cum prosequentiū lachry-
 mis ad fidē doloris ingesta sunt. Quae cū a Liniū in castris di-
 stributa fuissent, uiros plurimo uino prouocauit, diem festum
 apud se esse simulantes, quibus soporatis ex arbore caprifico,
 quae castris erat proxima, signum romanis dederūt, qui cū re-
 pentina incurstone superassent, memor beneficij Senatus, omnes
 ancillas manus iussit emitti, dotemq; eis ex publico fecit, & or-
 natū, quo tunc erant usae, gestare cōcessit, diemq; ipsam Nonas
 caprotinas nuncupauit, ab illa caprifico, ex qua signum victori-
 ae caperunt, sacrificiumq; statuit annua solēnitare celebra-
 dum, cui lac, quod ex caprifico manat, propter eius facti memo-
 riam adhibetur. Item a capra caprigenum dicitur, quod ex ca-
 prarum genere est. & caprarium, quo quidam uiuntur pro ca-
 stode caprarum. & caprile pro loco, ubi caprae tenentur. & ru-
 piacpra, de qua supra diximus capra syluestris. hircus uero
 non dicitur, nisi postquam coire, faceretq; inceperit. quidam
 ab hirsuto dictum opinantur. Vnde hircapili homines uocantur,
 qui duos habent pilos. hirsutus autem ab horreo, & fetu
 deducitur, quasi horrens fetis, & similiter hirtus & hispidus
 eiusdem significationis, hoc est fetus horridus. Virgilius,
 cui laterum tenuis hispida nanti Frons hominem praefert. ab
 hircō fit hircinus adiectiuum. Apuleius, homo joridus,

hiracina libidine fetens. Item hircuicallus puer, qui tum primum ad uirilitatem accessit, a libidine hircorum ita appellatus. Hircus enim per. c. et per. q. scribitur. unde de hircu o ulorum anguli dicuntur. Vir gal. transuersa tuncibus hircus, id est oculis in hircos, hoc est in angulos oculorum retortis tractum est autem ab oculis hircorum, qui ob libidinis ardorem transuersum semper assiciunt hirci cyniphii dicuntur a flumine Africa, qui Cyniphis, siue Cyniphos uocatur iuxta Onsem ciuitatem, quo nomine etiam regio appellatur, in qua maximus sunt hirci. hinc grex cyniphus, hoc est grex hircorum dicitur. et cyniphia pellicula hircana. Martia. de udonibus, Non hanc lana dedit, sed olentis barba mariti. Cyniphio poterit plantare latere sinu uentis que ex hircorum, seu callarum pilis fit, cicutum uocatur, quod in Cilicia ortus sit. ex Phrygia quippe Cilicia, et cetera eius generis solebant afferri, sed quod primum ea tonsura (ut Varro scribit) in Cilicia sit instituta, nomen id a Cilicijs sumpserunt. Ariete g dam ab ara dictum existimant, quod aris imponi ad sacrificia soleret. ab eo fit Arietinus adiectiuum. Plyn. arietinum ier cur ad id utile est. Idem, arietinum cicor, quod arietino capiti simile est, unde ita appellatur. et arieto uerbum, quod est percussio, tractum ab arietum similitudine, cuius firmissimum caput, et solidissima cornua faciunt, ut magno impetu non modo se inuicem, sed quicquid obieceris percussant. hinc arietatio dicitur percussio, et frequens ictus. aries etiam ab huius similitudine bellica machina appellatur materia, ac tabulatis testudo contextitur, que ne flammis exuri possit corio siue alio, seu cessione uelutur. in trinis acapit trabem, que si aduico presigatur ferro, falx uocatur ab eo quod incuruata est, ut ex muris lapides extrahat. si uero caput ipsius ferro tegitur, aries appellatur, uel quod instar arietini capitis fieri solebat, uel quod habet durissimam frontem, qua subruat muros, uel quod more arietum retro cedit, ut cum impetu uehementius feriat. testudo autem a similitudine ueræ testudinis uocabulum sumpserit, quia sicut illa modo reducit caput, modo profert, ita huiusmodi machina interdum reducit trabem, interdum effert, ut uehementius feriat. Item aries celeste signum est. quidam hunc existimant esse, quem Hesiodus, et Theresides scripserunt habuisse auream pellem. tradunt Phryxum Achamatis regis Thebarum ex Nephelæ uxore filium unam cum sorore Helle, cum defuncta matre, nouerca, que Ino uocabatur, insidias ferre non possent, consentiente patre de fuga cogitasse, itaque arietem aurei uelleris datum sibi a matre, dum uiueret (ut qui tam uolunt) ut alij a patre, consensissent, et pontum ea parte, qua angustior est, transfractare cepisset. Helle puellam timore exterritam decidisse in Pontum, unde qui prius Pontus dicebatur, Hellespontus est uocatus. Phryxum uero incolumem in Colchos ad Octam regem peruenisse, hic arietem, quo uectus fuerat, immolasse Ioui, et pellem auream in templo fixisse. arietem ipsum in caelum a Ioue translatum, et inter sidera locatum, pristinam effigiem tenuisse, qui a Phryxo Phryxus est uocatus. alij hunc esse arietem dicunt, qui libero patri per desertam Libyæ exercitum ducant, et siti laboranti, apparuit, fontemque amoenissimum ostendit, ut superius diximus. quapropter liber pater templum Ioui Ammonii eo in loco constituit, et simulachrum cum arietinis cornibus fecit, arietem inter sidera figurauit, ita ut cum sol in eo signo foret, omnia nascantia recrearentur, quod uerus tempore fit, ea maxime ratio, quod per eum Liber siti perentem exercitum liberauerat. duodecim præterea signorum principem tradunt hunc esse uoluisse, quod optimus exercitus sui ductor fuisset. sunt etiam qui scribant quo tempore Bacchus Aegyptum tenebat, Ammonem

quendam ex Africa uenisse, et pecudum multitudine ad Liberos duxisse, quo facilius, et illius gratiam sibi conciliaret, et ipse aliquid inuenisse diceretur. Itaque pro eo beneficio agrum ei a Baccho datum, qui est contra Thebas Aegyptias, et qui simulachra eius fecerunt, cornuto capite ea figurasse, ut homines memoria tenerent, hunc primum pecus ostendisse. Bacchus uero memorie gratia arietem in caelum translusse. hoc sy dus in æquinoctiali circulo constitutum est. caput est ad exortum habens a primis pedibus exortens, et caput pistricis penè contingens. habet in capite stellam unam, in cornibus tres in pede priore de primis unam, in scapulis quatuor in cauda unam. subuenere unam in lumbis tres in pede posteriori unam. De Nephelæ matre Phryxi, et Helles nuntius Lucianus in dialogo Neptuni, et Nereidum, ubi hæc in fine. Νη. οὐ νοῦν ἐχέει τὸν μιντερον τὸν τερπάλην βρονθῆν κινεῖσιν, πο. ἔχρειν, ἀλλ' ἢ μῆρα πολλὰ τῆς τερπάλης δυνάτωρ. ρα. Ner. Itaque oportebat matrem Nephelæ ferre opem cadenti Nept. oportebat, sed parca multo Nephelæ ualidior. aries etiam marinus piscis, siue marina belua est candore tantum cornibus assimilatis. hæc cum dictum putant quasi foedum, agrum uero a græco ἀγρός, quod cultum significat, eo quod sit hostis pura et immolationis apta. ab his hederius, atque agninus deducuntur. a uermes si uermecanus. Plyn. et hircinus, ac uermecanus adeps ei utilis est. Item a uerto uermis, quia sese uertendo, hoc est torquendo reperit unde uerminari positum est pro terqueri, et uermia dicuntur dolores corporis cum quodam minuto motu, quasi a uermibus scindi uideatur. Varro, septimo mense uerminari cepit, partum putauit propinquum. Plyn. magis eo uermia, et dysenteriam curari putant. idem morbus etiam uerminato dicitur. præsertim in equis, ac iumentis. Plyn. iumentorum urina termina uespertione adalligato finiuntur, uermiatio ter arcum lato uerendis palumbo (murum dicitur) palumbus emissus moritur, iumentumque liberatur confisum. uermiare uero est uermis habere. Corne. Celsus, ubi est perniciosus pueris, dum uermiant, hoc est dum uermes habent. hinc uermiosæ aures dicuntur, que uermes intus habent oriuntur cum quandocumque in auribus uermiculi, qui si iuxta sunt, proterahendi oriculario specillo sunt, si longius, medicamentis euocandi, cauendumque, ne postea nascantur. Martia. de auriscalpio. Si tibi morosa pruriginis uermiat aures, arma damus tantis apta libi dimibus. a uermis fit diminutiuum uermiculus. a quo uermiculator uerbum, quod est uermis facio. Plyn. uermiculatur magis, minus uero quedam arbores, omnes tamen ferè, idque aures cui corticis sono experientur. hinc etiam uermiculare uermes dixerunt, minuta opera facere, et uermiculata opera paruis testiculis elaborata, qualia sunt que nunc a muscæ muscæ uocantur. muscæ enim dicitur, que in adificijs ex pumicibus dependit, sunt ad imaginem specus arte reddendam. Plyn. uermiculatis ad effigiem rerum, et animalium crustis. Lucil. arte pauimento, atque emblemate uermiculato, et uermiculatum ad uerbium dicitur minutum. nobis placet hoc genus operis, quod græci ἀπὸ τῆς ὑμῶν, quod est intersero, emblemata uocant, trifariam distingui, ut quod in parietibus fit uermiculatum, siue muscæcum dicitur, quod in lignis, segmentatum, de quo supra diximus, quod in pauimento tessellatum. constat tamen hæc apud auctores sepe confundi. multa sunt autem uermium genera. est hircudo in aquis habitans, que et sanguisuga appellatur, maximum elephantorum malum, etenim in potu haustrata, ubi in ipso ani canali se fixit, intolerabili afficit dolore. Hæra. Non missura cutem, nisi plena cruoris hircudo. Item in Gangetico flumine Indiæ pisces sunt, qui a facie uermes dicuntur binis branchijs, sexaginta cubitorum, carulci, quibus tanta uis est, ut elephantos

ue elephantos ad potum ueniens mordicus comprehensa proboscide abstrahant. Teredines uermes sine in ligno nascentes a terendo dicti, siue a græco. nam et græci τεριδωρα uocant. quatuor earum genera sunt. primum capite ad portione grauissimis rodunt dentibus. hæc tantum in mari, hoc est nauibus sentiuntur. et hæc proprie dicitur teredo. terrestres uero tineæ uocantur et que culicibus similes sunt, thripes. thrips autem ἀπὸ τῆς ὀψίτης appellata est, quod significat terere. quartum genus est ex uermiculorum genere, quorum alij putrescente materia eguntur, alij pariuuntur. ex eis, qui uocantur cerastæ, cum tantum eroserit, ut sese arcuat, generat alium. cerastes autem a corniculis appellatur, que gemina habet in capite. est et cerastus serpentis genus quadrigenum præferens cornicula, quorum ostentatione ueluti esca illi co sollicitates auces perimunt. nam reliqua corporis de industria arenis tegunt, nec ulli uermi indicium sui præbent, nisi ex ea parte, qua inuitatis dolo passibus necem auisum aucupentur. dicitur cerastæ ἀπὸ τῶν κερῶν, hoc est a cornibus. cossus uermis est, qui in robore nascitur. hoc ueteres pro delictiori cibo uesca solebant, atque etiam farina saginare, ut uermiculi quoque altiter fierent, ab huius similitudine, antiqui cossos uocauere homines rugosos, atque asperæ cutis. intra hominem tineæ eguntur, triticum aliquando pedum, et plurimum longitudine, et in capillo, ac uanquam intra uersus pediculi, qui tanta multitudine interdum eguntur, ut morbum faciant, qui a græcis phthiriasis, a nobis pedicularis dicitur, qua foeditate sylla dictator et apud græcos Aleman clarissimus poeta obijse traduntur. Læcedæmonius hic fuit, uel (ut Crates refert) e Lydia. Sardes poeta lyricus filius Damatis, claruit xxxij. Olympiade, cum apud Lydos regnaret Ardis pater Aliatæ, et cum nimio amore uellam quandam deperiret, amatorios cantus primus inuenit. a sordibus aridi soli pulex eguntur a polluendo dictus, salu, et posteriorum erurum lasciuia insignis. armes genus uermiculi est, carnem exedens. est et alius uermiculus, quem uulgo non ineleganter pedicallum uocat, quasi paruum pedicallum, qui inter pellem, carnenque præteritio morfu hominem lædit. est et aliud genus in fixo semper sanguini capite uiuens, cui uis ex omnibus animantibus ubi exitus non est, sed usque adeo intumescenti facietate, ut ipso alimento moriatur, hoc græci κροτῶνα uocant. latini rediuuum a rediuidendo, hoc est soluendo, quod carnem animalium suctu resoluat. ceræ quoque uermiculum egunt, qui animalium omnium minutus existimatur, et ab Aristotele dicitur acar. Item animalia in esculis nascuntur, que appellantur galba, miræ exilitatis, unde qui primus Sulphurum cognomen Galba tulit, ab exilitate ita uocatus est, quare uis alij contrario, quod præpinguis fuerit, ita nominatum scripserunt. talem enim Galli uocant Galbam. alij quod oppidum Hispaniæ frustra diu oppugnatum illatis demum Galbano facibus succenderit. nonnulli quod in diurna ualetudine Calleo, hoc est remedijs lana inuoluitur, assidue uteretur. in lanis quoque, et uiste puluis tineas egunt præcipue si araneis unctæ includatur. sint enim, et omnem humorem absorbent, sunt ariditatem. hic et in chartis nascuntur. habet et canis in lingua uermiculum, quem supra diximus Lyttam appellari. Item aliud peculiare malum, uermis alatus, qui lancinat aures, que defendi morfu non possunt. Ricinus a nostris dicitur. Aristoteles κροτῶνα uocat. Var. Quidam uermis græcis in aqua tritis perungant catulorum aures, quod ricini soleant. si hoc unguine non sit usus, eas exulcerare. Columella, ferè autem per aestatem sic muscis catulorum aures exulcerantur, ut sepe totas amittant, quod ne fiat, amaris uerbis contritis liniendæ sunt. Quod si

ulceribus iam præoccupatæ fuerint, iunctam picem liquidam, uillo ad ipsi uulneribus insillari conueniet. hoc eodem medicamento contactu ricini concidunt. Ab huius animalis similitudine Ricinus dicitur herba insar arboris, que alio nomine Ciccy appellatur. Alij uocant scrotenem. Alij Chibim. Alij Sifamon syluestre. Alij Sifelin cyprion. Nonnulli Pentadactylon. Alij Helioscopium, quia semper ad solem uertitur ἀπὸ τῆς σκοπιῆς τὸν ἡλίου. Dioscorides arborosum fructum uocat similem ficui, sed minorem, folia similia Platano, sed maior a lenia, et nigriora, ex qua exprimitur oleum acyuum. semen producit huic animali simillimum, ideoque nomen quoque ab eo sumit. est et genere thymalli, quam nostri herbam lactariam uocant. alij lactucam caprinam, cuius lacte inscripto corpore cum inauerit, si cum inspergatur, apparere literas tradunt, et hoc modo ad ueritas quosdam alloqui maluisse, quædam codicillis thymalli multa sunt genera. primum Charatias, quia scilicet existimatur, ramis digitali crassitudine quinq; aut sex, cubitali longitudine, a radice folijs ferè olea, semen eius cum melle decoctum in usu est ad catapocia, hoc est pillulas facientibus. das soluendi alui gratia. ideo medici nostri temporis herbam hanc corrupto ut in plerisque alijs uocabulo catapociam uocant. alterum quod Myrsinitem nominant. alij Caryotæ folijs myrti acutis, et pungentibus, fructus eius uix uocatur. ideo herba ipsa caryotes appellata est, nam κάρυος græci nucem uocant. tertium quod paralius nuncupatur, siue thymallis folio rotundo, caule paululum alto, ramis rubentibus. quartum simili modo helioscopium, semine alto columbis gratissimo. quintum cyparissium propter foliorum similitudinem cum catapocia. sextum platyphyllo uocant. alij corymbiten. alij amygdalite, a similitudine, nec uilius latiora sunt folia. septimum dendroides, hoc est ramosum, et codion, et leptophyllo a tenuitate foliorum, comosissimum ex omnibus, et cauliculis maxime rubentibus, et semine copiosissimum. est et alius uermiculus amex uulgo dicitur, odore foedus, ex ligno nascens, chartisq; et paleis. Item alius tunicas suas trahens cochleæ modo, sed ita ut pedes eius spectentur. Aristoteles Xylotropion uocat, et processu temporis tranfit in chrysalidem, stoliatus statim expirat. antharides uermiculi fructum sunt. et pyri, et pinus, et cynacanthæ, que arbutula est, ueluti acinos inæ producens. latini caninam sentem, et uulgo uiam si in æno nuntiant. rursus culices acaesens, uinum egunt, quos Aristoteles culices uinarios uocat. nam generali nomine et alij uermiculi parui alati dicuntur culices, inter quos sunt, qui muliones appellantur, arborum picis rostrum habentes, et plus uno die non uiuentes. culices græci κρότῶνα uocant, unde conopium uocatum est tentorium, ad arcendos culices contextum, quod si pralectum explicari consueuit. quintam in niue uermiculi nascuntur, qui niales tineæ dicuntur. Aristoteles, uermes in niue uenturo, quibus hirti sunt pili, et rubidi. et ipsa nix uenturo rubescit, sed in niue mediæ terræ candidi, et grandiores inueniuntur, torpent omnes, ac difficulter mouentur. et ignis uermes egunt uolucrum maioris muscæ magnitudine, qui pyralis, et a quibusdam pyrausta nominatur, uiuens quandiu in igne est, cum primo euasit, moritur (ut supra diximus) hypanis fluminis in ponto arca solstitium desert tenens membranas acanorum instar, quibus erumpit uermiculus ad similitudinem supra dicti, nec ultra diem uiuit ob id hemerobion uocatur, quod uitam unius diei habeat. huiusmodi enim græca diem dicunt, si uer uitam. est et aliud genus culicum, quos uocant cetrinas suas apum similes ignavia, malitiaque cum pernicie uerorum, et utilium. interimunt enim illos, atque ipsi emoriuntur, a pungendo autem nome sumpserunt.

quod greci dicunt κέρτα. Conuoluolus uermis est innot
 Erucā, corrodens pulscenens uias, quem alij uoluolam appel
 lauit, quod uicium frondibus bombicum more se conuolunt.
 remedium est filices, postquam exacuta sunt, fibrina pelle de
 tergere, quæ malodorum et contra Erucā, quæ pusillus et ipsa
 uermis est, ab erodendo uocatur, remedium est uisum uitem am
 bire. Conuoluolum etiam herbam uocant nascentem per frute
 ta, nullo odore, nec crocos intus habens, sed florem tantum, ac
 candorem lili referens, ueluti rudimentum nature lilia facere
 conditenti, dicta conuoluolus, quod sese rei, cui adheret inuol
 uat. Erucā quoque herba est ita dicta, quod bestiolas omnes
 corpori inuadentes erodat, huius in condendis obsonijs tan
 ta est suauitas, ut græci eam comon appellarent, ob bonitatem in
 ris, ad enim bene dicunt quod ius, uenerem mirific
 ce stimulat (ut supra diximus) ruscæ uermes sunt terreni, r
 adices arborum ledentes. Plyn-olea, ubi quercus effusa sit, ma
 le ponitur, quando uermes, qui ruscæ uocantur, in radice quer
 cus nascuntur et transiunt. Multipeda animal est uermis
 bus terre pilosum, multis pedibus, ac utatim repens, tractuq;
 contrahens se, a græcis Iper uocatur. alij Scelopendram nomi
 nant. alij millepedam alij centipedam. onyscus uero, sine ty
 lis, uermis uisus est pluribus pedibus, colore fusco, sub lapidi
 bus, aut figulini uasis uiuens, qui tactus aruat se, atq; in glo
 bum contrahit ad similitudinem parue pileæ, hic in cortice pu
 nici mali decoctus cum porri succo, dolorem aurium sanat. cam
 pe uermiculus est hortensers maxime herbas, et arborum fron
 dens erodens, dicta a τὸ κέρτα uocatur, quod flectere est.
 Columella, Nec solum teneras uident erodere, frondens Impli
 catus onche limax, hirsutaq; campe. hinc hippocampe dicta
 sunt pisces, qui et equi marini appellantur, a flexu cauda
 rum, quæ pisces sunt. Plyn. hippocampus cuius alopecias tol
 lit. hinc etiam ptyocampe uermes sunt e ptyo arbore nascentes
 morfu uenenato, nec dissimili a buprestis morfu, de qua
 supra diximus. Plyn. uisus sapie contra cantharidas, bupre
 stis pinorum, quas ptyocampas uocant. Galenus πύρος
 uermis est et κέρτα uermis est. Rom
 tunda tinea in hominum corporibus dicuntur ad differenti
 am aliarum, que non sunt rotunde. Plyn. Aisoi sucus alium
 sistit, et dysenterias, et tinea rotundas pellit. uermes terreni
 lumbrici appellantur a lubricitate (ut opinor) dicti. inter uer
 miculos, et Locusta poni potest, de qua supra diximus. et
 Bruchus uermiculus haud dissimilis locustæ herbas erodens,
 sine alis tamen. et gryllus, cui magnam authoritatem perhi
 bent. Nigridius, magis, quod retro ambulat, terram tercbret,
 noctibus stridat. Blatta quoq; uermiculi exigui sunt lucem si
 gentes, et tenebrarum alumnæ in balneis maxime humido
 uapore procreat. plura earum genera sunt, molles, que in
 oleo decoctæ ueruas mirifice tollunt. alterum genus mylochon
 uocant, quod circa molas ferè soleat nasci. græci enim μύ
 λου molam uocant. tertium genus est odoris eadmodum in
 hanc quidam putant a cimitæ, de quo supra diximus, no dif
 ferre. tauri uocantur sarabæi terrestres rianio similes, nomen
 cornicula dedere. quidam pediculus terre uocant. Melolaneha
 quoq; genus sarabæi est colore uiridis nascens (ut Aristoteles
 refert) e uermibus fimo bouis, aut iumentis creatis. sunt etiam
 ex sarabæorum genere grandiores, cornua prælonga bisul
 cis dentata forficibus in cacumine habentes, quos Nigridius luc
 mos appellat. alij e fimo in genens pilas uersis pedibus uolu
 tant, paruosq; in us conera rigorem hyemis uermiculos nidu
 lantur. hos Aegyptij loco nummum colunt, quoniam solis ope
 rum similitudo quædam huic animali est. est et genus eorum
 albis guttis distinctum, quod stillo appellatur, uolitant alij ma
 mentaridæ

10

20

30

40

50

60

gro cum inuicem, alij terram frequentibus foraminibus exca
 uant, crustas habent omnes, dumtaxat ad tutelam pennarum
 a natura datus. in Thracie partibus iuxta Olynthium locus
 est paruis, in quo unum hoc animal necatur, ob hoc dictus
 cantharolethrus. uermis enim græce sarabæus uoca
 tur. Sarabæos perniciosis dicitur. papilionis quoq; inter uer
 miculos numerant, multa eorum genera. nullum animal im
 becillius est, solo ferè tactu necatur. is, qui lucernarum lumini
 bus aduolat. inter mala medicamenta a magis præcipue nu
 meratur. lucet ignium modo noctu, laterum, et clunium co
 lore cicindela, a græcis lampyrus dicta. quidam noctilucam.
 alij nitedulam uocant, non ante matura pabula, aut post dese
 cta conspiciunt. nunc pennarum hiatus resurgens, nunc compres
 su obumbrata. huius animalis scilicet uolatus maturitatis
 hordei signum rusticis præbent mira benignitate natura. ab
 hac lycinus pensilis, quem uulgo lampadem uocant, cicindela
 appellatur, que nocte tota seruat acensa, et lampyridis in
 star lucet. Martialis de cicindela, Anallam tibi fors dedit lucer
 ne, totas que simul exigit tenebras. item uermes sunt arane
 i, uespæ, stelliones, bombyces. et uespærum genere pseudoseca,
 de quibus supra diximus, uermes sunt et muscæ natum ani
 mal, alij sonans, cui aculeus in ore pro lingua est, nec ad pun
 ctum, sed ad suctum a natura datus, ut culicibus, et quibus
 dam alijs muscæ humore examinata, si cinere condantur, red
 dit uita, hoc animal græce μύς dicitur. a quo fit cyno
 myia, hoc est canina musca. muscam sine memoria esse prodide
 runt. in Crete mons quidam est Carina nomine, nouem mil
 lium passuum ambitu, intra quod spatium muscæ non reperi
 untur, natumq; ibi mel nusquam attingunt, quo experimto
 singulare medicamentis eligunt. uermium etiam genere sunt
 tabani, qui et asili dicitur in extremis fauis aliquando na
 scentes, ueluti grandiores apes, collinarum modo incubant, qd
 exclusum est primu uermiculus uidetur candidus. græca hoc
 malu æstrum nominant. Virg. Est locus silaris arca, ilicibusq;
 uirentè plurimus Alburni uolitant, cui nomen asilo, Romanu
 est, æstrum Graui uertere uocant. Asper acerba sonans, quo to
 ta exterrita syluis Diffugiunt armenta. crabrones uespis simi
 les sunt, degunt syluestres in arboru cauernis. uita bimatu non
 erant. ictus eorum non ferè sine febris est. sunt qui putent ter
 nouenis punctis interfici hominem. Maiorum minores opifi
 ces uocantur, qui hyeme moriuntur. maiores dicuntur matres.
 hæc biennio durat, nidos uere faciunt ferè quadriores, in qui
 bus opifices generentur. his educatis, alios deinde nidos maio
 res faciunt, in quibus matres futuras producant. opifices tunc
 munere funguntur, et pascunt eas. et cauda uermes sunt, qua
 rum duo genera. minores que primæ proueniunt, et nouissi
 mæ pereunt, hæc matæ appellantur, no quod nihil canant, sed
 quod parum canant. et maiores, que canunt, eademq; nouissi
 mæ proueniunt, et primæ intereunt, hæc uocantur acheta, hoc
 est arguta a τὸ κέρτα, quod est sono, crepito, unde echo
 dicta est uox in nemoribus, et locorum concantibus reso
 nans. et inter has, que minores sunt, uocantur tettiometre,
 hoc est cicadarum matres. τῆμις enim cicada dicitur,
 μητις mater, sed illæ magis canore sunt. in utroq; genere
 matres cantant, fæminæ silene. in oriente us homines uelantur,
 præsertim Parthi, licet opibus abundent, ante coitum matres præ
 ferunt. post coitum fæminas. sola cicada ex omnibus, que ui
 uunt, sine ore est, pro eo aculeatum quiddam in pectore habet
 lingue simile, quo rorem lambit, et pectus ipsam fistulo sum,
 quo rorem emittit. excitat e cicada, cum subuolant, humorem
 emittunt, quod argumentum est rore eas ali. quidam duo alia
 genera eorum faciunt, surculariam, que grandior est, et fru
 mentaridæ

mentaridæ, quam alij alienariam uocant, quoniam simul cum
 frumentis ardentibus apparet. Cicada no nascuntur, ubi ra
 ra arbores sunt. in rhegno agro silent omnes, in loereni ul
 era sumen cantant. formica quoq; uermes sunt, et ex pusili
 bus uermibus nascuntur. condunt æstate cibos, qui hyeme sus
 ficiant. si quis onera que gerunt, corporibus earum comparet,
 iudicabit nulli animali secundum portionem, uiridis esse maio
 res. morfu minoræ onera gestant, maioræ auerse postremis pe
 dibus impellunt. femina condunt semina, ne rursum in fru
 gibus exeant. madefacta imbre ad solem proferunt, atq; exsic
 cant, deinde reponunt. operatur et noctu plena luna, inter lu
 nio cessant. silices inuere earum attriti spectantur, et in ope
 re semina factæ, tantum in omni re potest, quantum aq; sedu
 litas. sepeliuntur inter se, quod nulli alteri animali præter ho
 minem accidit. aliquando pennatæ reperiuntur. Ind ea for
 micæ cornua habent, hæc gerunt aurum ex cauernis terræ in re
 gione septentrionalium Indorum, qui Dardæ uocantur, colo
 rem felium habent. magnitudinem Aegypti luporum. aurum
 ab his hyberno tempore erutum Indi per æstatem furantur. il
 lis propter feruorem solis in amniculis latentibus, que tamen o
 dore sollicitæ prouolant, et crebro raptores lacertane, quam
 uis uelocissimis camelis fugientes, tanta est eius animalis cum a
 more auri feritas, atq; pernicitas. ob eam causam raptores feri
 nas carnes per diuersa loca dissipant, ut illis distractis, auri
 strigmenta tacti asportent, que fusionis ignari, aduenis mæz
 toribus ueniant. est et genus formicarum uenenatum, quod
 a fugiente solem solifuga nominatur. concitant enim acrius
 feruore solis, ideoque cum fugit quantum potest. non nouit eas
 Italia. Betica solpuga appellatur. Lucanus, Quis calore tuas me
 tuat solpuga latebras. id genus est leonum in regione Aegy
 pti sub promontorio, quod uulsi cornu appellatur, qui formi
 cæ dicuntur, et genitalia sursum uersa habent, colorem aure
 um. glabriores sunt Aegyptijs. scorpionis quoq; sine scorpio uer
 mis est uenenosus eo importunior cæteris, quod grauiore sup
 plicio afficit, lenta morte triduo conficiens. ictus eius fæminis
 letalis est, præsertim uirginibus, uiris tantum matutino tempo
 re, priusquam aliquid fortuito ictu ieiunium uenenum emittat.
 id in cauda habet, ferit semper obliquè ictu. nec unquam de
 est uenenum medio die, cum feruet solis ardoribus, nec cum si
 tit, semper inexplebilis potus. In Africa pennas, non ferit ma
 nus palmarum, nec nisi pilos attigerit. ipse suæ plagæ impo
 nit, aut assus in cibo sumptus, aut potus in duobus cyathis meri le
 nit dolorem. factum suum demorat, unum tantum relinquens
 solertissimum, qui se in matris clunibus includens a cauda,
 et a morfu se tutum facit. scorpionis quoque caeleste signum est,
 nam cum forte Orion inter uenandum Diane dixisset se quic
 quid ex terra oriretur facile interficere posse, ferunt terram ea
 temeritate permotam scorpione produxisse, q necaturus Orio
 nem uidebatur. Iouem autem utriusque audaciam admiratum
 scorpione in caelo collocasse, ut documento mortalibus esset uul
 la re esse nimis fidendum, quapropter Dianam, cui ob uenatio
 nis studium carus erat Orion, ab Ioue postulasse, ut idem sibi
 petenti beneficium daret, quod terra uelro tribuisset, quo circa
 Iouem ita consti uisset, ut oriente scorpione Orion occidat. huius
 scorpionis chela ita premuntur ab æquinoctiali circulo, ut cum
 sustinere uideantur. chela autem scorpionum, et cancrorum
 brachia dicuntur. Virg. Qua locus Erigone inter chelæq; se
 quentes. cauda autem attingit hyemalem circulum. occidit
 inclinato capite. oritur erectus a chelis. in his stellis habet bi
 nas in singulis, in fronte tres inter scapulas totidem, in uentre
 duas, in cauda quinque in ipso caudina, quo uidetur percutere
 re, duas item scorpio militare instrumentum est, quod uulgo

10

20

30

40

50

60

nunc balistam uocant, ita dictus, quod paruis, ac subtilibus spi
 culis inferat mortem, siue quod scorpionis similitudinem habe
 at, cum arcus hinc, atq; hinc chelarum similitudinem præ se
 ferant, spiculum cauda. balista uero finibus, et neruis undi
 tur, et maiora spicula multo longius iactat, erudit etiam in
 nauali bello sagittas oleo incendiario, stipa sulphure et bitu
 mine obuolutas, atq; ardentis, que tabulas picæ uictas, et re
 sina repente succendunt. Quid. Quam graue balistæ moria
 pulsat onus. a balista fit uerbum exbalisto, quod est decipio,
 ar conuenio. Plau. ego hunc communem mium, atque nostrum
 omnium hostem exbalistabo lepide. item balistarium, locus in
 quo sita est balista. idem, intentæ balista est probe, quam ego
 haud multo post emittam e balistario. balista a τὸ βάλ
 λειν dicta est, hoc est a iactando. scorpionem qdæ arca. balista
 uocant. est etiam scorpium herba semem habens ad similitudi
 nem caudæ scorpionis. folia pauca. ualet aduersus animal
 nominis sui. hanc herbam Theophrastus nepam uocat, quod ne
 pa scorpion apud græcos significat. quauis enim aliqui putant
 riu nepam amarum esse, decepti eo, quod apud Plautum scri
 bitur, retro uersum cadam imitabor nepam. constat tamen ne
 pam scorpionem esse, qui et ipse aliquando retrograditur mor
 dendum gratia. Cicero, serpere angues. natæ anaticulas. ucla
 re murulas. cornibus uti uidemus boues. ne pas aculeis. suam de
 niq; cuique naturam esse ad uiuendum ducem. item scorpionum
 alia herba est, quam etiam heliotropium nominant, a nobis
 cum de sole differemus, dicenda. est et alius uermis locustæ si
 milis, sine pennis, qui trixalis græce uocatur. latinum nomen
 non habet. item tipula uermis est sex pedes habens, sed tanta
 leuitatis, ut super aqua currens non desinat. Plau. neque tipu
 le leuius pondus est, quam fides lenonia. quidam etiam leon
 tophonen exiguum uermem esse dicunt, cuius cinis cum carne
 in cibo datur, leonem necat, quod falsum esse inferius ostende
 mus. item gurgulio uermis exiguus, de quo superius diximus,
 frumenta in horreis, satis uere deuorans, dictus ita ob paruita
 tem, quod nil aliud sit, quam guttur. Virgil. populatq; ingentem
 ferris acerrum gurgulio. item gurgulio appellatur uia pa
 tens, et ueluti fistula quedam a uariibus ad pulmonem con
 stans charilagine, et carne, per quam spiritus meat, ac reme
 at. et hæc spiritalis fistula dicitur, sicut alia fistula, que ab
 ore ad uentrem transit gula. et cibalis fistula appellatur con
 stans neruo, et carne. ite Salamandra est uermis inter omnia
 uenenata maximum scelus. cætera enim singulos ferunt. sala
 mandra populos necare pariter improuidos potest. nam si ar
 bori irreperit, omnia poma inficit ueneno, et eos, qui ederint,
 interimit. idem facit, si in puteum cadat. salina eius quacunq;
 parte corporis, uel in pede imo resperisa omnis in toto corpore
 desinit pilus. est animal lacerti figura stellatum, nunquam nisi
 magnis imbribus proueniens, et æstate deficiens, cui tantus
 rigor, ut ignem tactum extinguat, non alio modo, quam glaci
 es, a subibus tamen sine no cumento manditur. item uermis est
 lacerta, cuius duo genera. altera est maior, hæc lacerta uiridis
 dicitur. altera minor. hanc qdam Xignyda, alij chalcaden uo
 cant. in utroq; genere mas dicitur lacertus. Virgilius. Nunc mi
 ridders etiam occultant stineta lacertos. lacertus etiam brachiu
 um in homine dicitur. a quo fit lacertosus, hoc est robustus, ac
 ualidis lacertis. Lacertus etiam piscis est, de quo inferius dice
 mus. lacertam ore parere uulgo existimat, quod Aristoteles
 negat. Constat tamen eas non incubare, oblitæ quosine loco eni
 xæ, quoniam huic animali nulla memoria est. itaque catuli eor
 um per se erumpunt. ranas quoq; quidam parum inter uer
 mes adnumerant. multa earum genera sunt ranæ uerres,
 licet in dulcibus aquis uiuant. sunt et marine. in mari ranas

privata, ac publica una dependente in domibus, templis ue
 saepe expiata magnis euentibus. sedere in ore infantis Pla-
 tonis, tum etiā summam illam prædulcis eloquij protenden-
 tes. græci quoque hoc ipso loquendi modo utuntur. *παρρη-*
σώδης ἐν πρῶτῳ τῷ αὐτῷ. Cera est, quæ sit expressis fatiis,
 et aura purificatis, optima est, quæ piniua uocatur, omni-
 um candidissima, proxima, quæ maxime sulua. nomen à
 græco habet, *κέρω* enim græci fatuum uocant, ut
κέρω cereum. nigrescit addito chartarum cinere, sicut
 anchusa admixta rubet. cera aliquando pingere maiores no-
 stri solebant. quapropter et tabella ita ficta cera uoca-
 bantur. Ouidius, *Perlege dispositas generosa per auras ce-*
ras. è cera etiā fiebant pugillares, in quibus scribere mos
erat. unde ceras aliquando pro libellis, siue epistolis, ac eti-
am ipsis pugillaribus capimus. iuuenalis, Nonne libet medio
ceras implere caperes. Quæ adriuo? parietis quoque depicto,
et armis cera piniua cum oleo liquefacta, candens setis indu-
cebatur, iterumque admotis gallæ carbonibus adurebatur ad
sudorem usque. postea candelis subigebatur. deinde linte-
is puris, ut sicut marmora nitebant. Plynius. uariosque in
colores cera trahitur ad innumeros mortuorum usus, parietum
que etiā et armorum uelam. ab hoc fit cerare, et in-
cerare uerbum, quod est cera tegere. Persius. genua incera-
re deorum. et cereus adiectiuum, quod aliquando ex cera
fit, ut cerea candela, ad differentiam eius, quæ ex seuo est,
siue alio pingui. aliquando mollem, ac facilem, et tanquam
cera tractabilem. Horatius. Cereus in uitium, flecti monitori
bus asper. nonnunquam pinguem. Acius. pinguem turtu-
rem, cereamque faculam. à cera uidelicet colore. quandoque
unctum. Martialis. Cerea si pendet lumbis, et trita lacer-
na. cereus uero substantiuum finale significat, quem in sa-
turnalibus solebant humiliores potentioribus, cum candelis
pauperes, locupletes cereis uterentur. Martialis. Hic tibi no-
cturnos præstabit cereus ignes. item à cera ceruus color
(de quo supra diximus). Item syncerum, quod proprie signi-
ficat integrum, tractum ab eo, quod qui diuidere fructum
communem aluorum cum socio uolunt, simul cum cera mol-
partuntur, quod si mel tantum sine cera conuenit, frau-
dant socium, nec agunt integre. sunt qui tradant societate
fraudata alucos mori. syncerum itaque dictum, quasi simul
cum cera. ut enim apud græcos simul significat in com-
positione, quemadmodum apud nos. Conunde syneresis di-
ctur figura, quæ diuersa coniungit, ut cum dicimus Antonia
gladios, pro Antonij. et deris pro deoris. et Synagoge uadu-
natio. et Synalæphe, quasi compressio, cum de fine dictionis
uocalis obijciatur, sequenti dictione incipiente à uocali. ut sem-
per ego auditor tantum? et Syncope conuulso, cum litera, uel
syllaba de medio dictionis absconditur. et Synategorema
tia conuulsiua et Synchysis confusio. est enim (ut Dona-
tus inquit) hyperbaton undique confusum, ut illud Virgilij,
Italis nouis abreptis in saxa latentia torquent, Saxa uocant
Itali medijs quæ in fluctibus aras. et Synechon, continens
et Synecdoche conceptio, cum à parte totum, uel à toto pars
intelligitur, à parte totum, ut flammæ cum regna puppis, hoc
est nauis. à toto pars, ut Quæ inmultæ glomerantur aues, ubi
frigidus amnis Trans portum fugat. et Syllepsis figura, quæ
diu. latine conceptio potest, quando plurativa dictio singulari
uerbo coheret. Virgilius. socijs, et rege recepto, aut singularis
plurati uerbo annexatur. idem, sunt nobis mitia poma, Ca-
sianæ molles, et pressi copia lactis. aut pro multis unus po-
nitur. Idem, armato milite complet, aut pro uno multum. idem.
vos o Calliope precor affarate carenti. et Synodus conuen-

tus, siue conuenticulum. et Synonyma, quæ sub diuersis uo-
 cibus idem significant. et Synaeresis figura, quæ et singu-
 lis uerbis, et plurium uerborum coniunctione fieri potest.
 singulis hoc modo, sed cum ad supplicium, sumendum se con-
 firmaret, multa simul cum reuocabant officia, consuetudo. tem-
 pus. existimatio. periculum. religio. plurium uerborum con-
 iunctione sic, nemo enim nocens sine summo mœore est iu-
 dies, sed multa simul eum perturbant, quod adest solitudi-
 nis plenum, quod futurum est formidolosum. lex paratum
 10 supplicium ostentans, uitia ex uitijs coacta, occasionem argu-
 endi, maleficijs, captans inimicis, quæ quondam uehementer
 eius animum excruciant. et polysynethon figura, cum sen-
 tentiæ multorum articulorum conuenienti copia continen-
 tur, ut ille hunc pœna constrictum traheret, hic autem uoci-
 ferabatur, concursus uero non mediocris erat, cum tamen om-
 nes optulari uellent, sed nemo auerteret, neque ibi magistra-
 tus aderat, nec circumspicientes, quod potissimum confugere-
 mus, reperiebamus. et Synacosis figura, quæ docet diuer-
 sas res coniungere, et communem opinionem cum ratione aduer-
 sari, ut nec hominis auari, atque astutium, atque idem uitium
 20 est. uterque enim nescit uti, atque utriusque pecunia dedecori est. quæ
 re merito utriusque pari pœna afficiuntur, quos pariter non de-
 cet habere. et Synonyma figura, quæ conuenio nominis
 interpretatur. utitur autem eo genere elocutionis, quoties uno
 uerbo non satis uidemur dignitatem, aut magnitudinem rei
 demonstrare, ideoque in eandem significationem plura con-
 feruntur, ut si dicimus. profstrauit. affixit. percussit. et syn-
 theton, quod in compositum, siue solum à latinis dicitur, cum
 demptis disunctionibus, et propositionibus, diuersa profes-
 30 sionum. Cicero. expecto uimedi, securitatem prætoris. fa-
 uo oratori. cupio, opto damnari Apronium. et Synthesis,
 quæ latine constructio, siue coordinatio interpretatur. et Syn-
 thesis, quæ compositio à nostris dicitur, fitque, cum singulare
 nomen multitudinem significans cum uerbo plurali coniu-
 gatur, ut *Pars infrusta sciant, et turba ruine.* Synthesis eti-
 am uetus genus est, de qua supra diximus. et Symmachus
 nomen proprium, quod significat concertatorem, auxiliari-
 um. et Symmachia, auxilium, concertatio. et Symmetria
 commensuratio, cuius tamen latinum nomen in usu non est.
 40 Plynius non dum habet latinum nomen Symmetria. et Sym-
 pathia uisitatissimum apud Latinos, quod dici compassio po-
 test. et Symbole commissura. et Symbolum indicium, quasi
 simul collatum, de quo alibi diximus. et Symmetetes con-
 discipulus. et Symposium compositio, et Syndipnium conca-
 natio. et Sympotes, compotes. et Sympotria compotrix. et
 Symplicum herba, de qua alibi diximus. coagulum, siue con-
 ferua latine appellatur, et Symphonia consonantia, et Sy-
 naecus cohabitator, conubernalis. et Synstole correptio. et Syn-
 graphum, de quo alibi diximus, et Symplegma comple-
 xus, concursus. et Symplegades insulae ponti mille quingenti-
 50 bus passibus ab Europa distantes, Cyaneæ ab alijs dicte.
 Symplegades autem ob id appellatae, quod inter se concu-
 rrisse aliquando fabulis traditur. id autem fictum icario est,
 quoniam paruo discretæ intervallo, et aduerso intranti-
 bus gemine cernebantur, pauloque deflexa acie, coeuntium
 speciem præbebant. et Symphocaria funera à ueteribus
 dicebantur, quibus ludos adhibebant, quasi simul pudenda.
 uerum, ut ad propositum reuertamur, quoniam quæ inte-
 gra sunt, etiā incorrupta sunt, ponitur aliquando synce-
 60 rum pro puro incorrupto, immaculato. Horatius. Syncerum
 est nisi uas, quodcumque infundis acies. ab hoc fit Synceritas,
 hoc est integritas. et Syncere, integre, cuius contrarium est
 insyncerum,

insyncerum, hoc est uitiatum, corruptum. Virgilius. insynceras
 apes uulerit cruor. simili quoque modo procerum à cera de-
 ducitur, quod proprie significat prolixum, et in longum pro-
 ductum, quasi ad similitudinem cereæ extensum. à quo pro-
 ceritas longitudo, aut prolixitas, et proceriter aduerbium,
 extense. proceres uero capite trabium proprie dicuntur, hoc
 est mutili quidam extantes, à quo principes ciuitatis sunt pro-
 ceres appellati, quod in ciuitate eminent, sicut illi in ædi-
 ficijs. quidam tamen procerum à crescendo, quasi proceruum,
 hoc est excretum dictum uolunt. et Proceris Cephalij uenato-
 ris uxor fuit. Proconessus uero fuit in minori Asia. item à ce-
 ra cerinthe herba est folio candido incuruo, cubitalis, capite
 concavo, mellis cum cera misti saporem habente, cuius storum
 10 auidissima sunt apes. item à cera cerorum, siue ceratum. græ-
 ce κέρω, de quibus supra diximus. acratum à cere
 priuatione, quod significat lutum cum paleis mistum. et ce-
 roma, quod ceroto simile sit. ceroma enim dicebatur, quo unge-
 bantur athletæ, dum certaturi erant. hoc uero ex oleo, terraque
 constabat, nec ex omni quidem terra, sed ex quibusdam eius
 generibus, quibus robustiora fieri corpora, et ad tolerandos
 æstus, atque algores firmiora arbor abatur, ut erat albida quæ
 dam terra pertenus, ex albo agro, et rubrica, et baia-
 nus puluis, et qui iuxta montem Vesuuium colligebatur, a-
 lieque huiusmodi terre complures. adhibebatur quippe ole-
 um tum ad agilitatem præstendam ut corpora lubrica fie-
 rent, tum quod natura olei est tepefacere membra, et contra
 algores munire. tertia uero ad indurandos magis artus, et ad
 uersus æstum firmandos adiungebatur. Statius de palestris.
 20 Postquam oleo gausa cutis, petit æquor uterque Proceris medi-
 um, atque ausa uestitur arena, Tum madidos artus alterno pul-
 uere sicant, Collaque demersere humeris, et brachia late
 uasta tenent. tanta uero quorundam in inueniendis ad huiusmodi
 concertationes terris cura fuit, ut tradant, Parrobas Nero-
 nis principis liberum ex Aegypto aduehi fecisse arenam è
 Nilo tenuissimam. duntaxat ad corpora palestræ studijs ex-
 erenda. Parrobas huius mentionem facit Martialis. Vexat se
 pe meum Parrobas confinis ægellum. contra liberum Cæsa-
 ris ire times. Lacedæmonium ceroma, aqua frigida uocabatur,
 quoniam Lacedæmonij pueros suos ad tolerandos æstus,
 40 atque algores eiusmodi aqua madefactis corporibus obdura-
 bant. unde apud Virgilium Seruius, dum locum illum ex-
 ponit. natos ad summa primum deserimus, seuoque gelu du-
 ramus, et undis lacorum (inquit) morem exprimit. Martia-
 lis. Cur lacedæmonio luteum ceromate corpus perfundit ge-
 lida uirgine, ne œeat. atqui ceroma illud, quod peractis ludis
 ex athletarum corporibus distringebatur admixto luto, ac su-
 dore, coenoque, ad uarios medicinæ usus utile erat, ideoque ma-
 gna diligentia custodiebatur. à strigili, siue stringendo stri-
 gmentum hoc uocabant. tanta in gymnasijs græcorum luxu-
 ria, ut aliquando magistratus ludorum octingentis sestertijs
 50 strigmenta huiusmodi uendidisse tradantur. Plynius. quum
 et sordes hominis in magnis fecere remedijs quæstiosorum
 gymnasia græcorum. quippe ea strigmenta molliunt. calefa-
 ciunt. complent. sudore, et oleo medianam faciunt. effi-
 caciora ad eadem strigmenta à balneis, et ideo miscentur
 suppuratorijs medicamentis. nam illa, quæ sunt è ceromate
 permixto coeno, articulos tantum molliunt. calefaciunt. disci-
 tiunt efficacius. sed ad cetera minus ualent. ponitur etiā ali-
 quando ceroma pro loco, in quo palestricæ ungebantur. Mar-
 60 tialis. Silentum ceroma teris. Plynius. idem palestras athle-
 tarum imaginibus, et ceromate sua exornant. et uultus epi-
 curi per cubricula gestant, ac circumferunt secum. item à cera

cerium deducitur, quod seui similitudinem habet. dicitur à
 græcis κέρω uelutis uelutis genus est, idque duas species habet.
 alterum est subalbidum furunculo simile, sed maius, et cum
 dolore maiore, quod ubi maturum est, habet proamina, per quæ
 fertur humor glutinosus, et purulentus, nec tamen ad iustam
 maturitatem peruenit. si diuisum est, multo plus intus corrup-
 tum, quàm in furunculo apparet, citiusque defandit, raro fit,
 nisi in scapulis. alterum est minus super corpus eminent, du-
 rum, latum, subuiride, magis exuicatum, siquidem ad sin-
 10 gulorum pilorum radices foramina sunt, per quæ fertur hu-
 mor glutinosus, subpallidus, crassitudine mellis, aut uisci re-
 ferens. si inciditur, uiridis intus caro apparet, dolor, et inflam-
 matio ingens est. Plynius. ramorum ficu teneri cauliculi cum
 melle ulceribus, quæ ceria uocantur illinantur. idem. grossilli-
 tæ cum melle, et folijs ceria sanant, et canis morsus. item à
 melle, et cera melliceris mellicerides. gangliæ. atheromata.
 stratomata. tubercula sunt eiusdem ferè generis, quæ et in
 ceruice, et in alijs, et in lateribus oriri solent, habent inter-
 se mediocres differentias, quandoquidem neque periculo ter-
 20 rent, neque diuerso genere curantur, omnia autem incipiunt à
 paruo, et diu, paulatimque incrementum, ac tunc sua inclu-
 duntur, quedam ex his dura, ac renitentia, quedam mollia,
 cedentiaque sunt, quedam statim nudantur, quedam tecta ca-
 pillis suo permanent, ferèque sine dolore sunt. gangliæ renunt
 tur atheromati, subest quasi tenuis puluicula. irritamati pin-
 gue quiddam, idque latissime patere consuevit. melliceridi li-
 quidiior humor, idemque pressim circumsistit, unde à melle, et
 30 cera, hoc est à seuo nomen accepit. Plynius. melliceris defertue-
 factus in uno dulci. peculiariter contra melliceridas effiçax.
 iten: à cera cerosis, id est ueluti ceram habens admixtam. un-
 de melcerosum non dum depuratum, et adhuc cera commi-
 stum. Plyn. testes sibi non adulterati hammoniaci coloris esse
 debent, circumdant liquore ueluti mellis cerosi, odoris grauis.
 gustu amaro, et acri. item cerites lapis, de quo supra diximus
 a cere colore. mel uero à græco deducitur, quod dicitur μέ-
 λι, unde multa mella, et μέλιττα, siue μέλι
 ττα uelutis apes. meloptimum est, ubi optimorum storum copia
 abundat, hinc mel atticum ceteris præferunt, quod et hy-
 40 metium dicitur. Hymetus enim mons est Atticæ regionis iucum
 diffusus, et omnium græcorum montium obtinens prima-
 patum, diuersis floribus, et thymo maxime abundans. quæ
 propter in eo reperitas primo apes uolunt Erichthei temporibus,
 quæuis aliq in Thessalia potius uelint sub Aristæo, aliqui
 in insula Cho, ut Eumenes. nonnulli in Creta temporibus Sa-
 turni, ut Mæander. Virgilius. semper frondentis Hymeti. Iu-
 uenalis. dulciq; senex uianus Hymeto. Martialis. Hoc tibi The-
 sei populatrix misit Hymeti, Pallados à hylis nobile nectar
 opus. ex hoc monte marmora etiā pulcherrima auabantur.
 50 Plynius. L. Crassus orator primus peregrini marmoris colu-
 mnas habuit hymetias. post atticum mel primum locum obti-
 net siculum ex hylis. Hic mons est et regio Siciliæ, in qua
 thymi, et salicæ copia. idem Mons Megara uocantur. A pi-
 um ibi magna copia, quæ ab eo Hylæ dicuntur. Virgilius.
 Hylæis apibus florem depasta salisti. Martialis, cum dede-
 ris sicilis mediæ de collibus hylæ, Cecropios dicas tu licet esse
 fauos. sed melle attico illud præstantius esse putatur, quod ad
 argentarias gignitur, uocaturque Lacynium, quod genere
 quodam compositionis à fumo purgatum sit, quippe a
 60 priuatiua particula est, κέρω sumus. alibi faui cera
 spectabiles sunt, ut in pelignis. Alibi mellis copia, ut in Cre-
 ta, Cipro. Africa. Alibi magnitudine, ut in septentrionalibus
 regionibus. Viso iam in Germania octo pedum longitudinis
 n iij

facto. Verum mel anthinum uocatur, quod ex floribus facti
 ui constringuntur, quos graeci *anon* appellant. Mel uero
 estinum, uocatur horaeum, quod graeci omnes fructus aesti-
 uos nominant horaeos. quoniam id tempus per excellen-
 tiam horam *horant*, in omni melle, quod per se fluxit,
 optimum est, appellaturque tacitum. Tertium genus mellis
 siluestre est, eximiturque post primos autumnus imbres.
 Ericaeum id uocant ab Erica frutice, quam et Sifarum
 nominant. Folia habet tamaria similia. Haec tum her-
 ba sola floret in syluis, ideoque melli nomen praebet. Plus
 rimum sideriten eam appellant. Athenenses terradien. Cum
 eximenda sunt mella, apes abigi sumo debent, ne uel ira-
 scantur, uel ipse auidius uorent. Acraton mel purum,
 atque integrum dicitur, quod neque aceresse incipit, nec ul-
 lum passum est uitium. Bithynum mel dicitur, quod ex
 utriusque thymi floribus collectum est. Duo enim sunt thy-
 mi genera. candidum, et nigrum. Hoc genus mellis al-
 bum non fit, sed est oculis, et uiceribus aptissimum.
 Tantum autem refert in apibus pabulum, ut mella quoque
 uenenata nascantur. Herba est heraclea in Ponto alba, ue-
 xatio quidem iumentorum, sed praecipue caprarum, quam
 egelethron uocant, a capris interimendis. *ayra* quip-
 pe graeci capram nominant, *alethron* perniciosum,
 exitiale. huius flore concipiunt mella, noxium uirus, cum
 aquoso uere marcescit. quapropter non fit hoc omnibus an-
 nis. Aliud quoque mellis genus in eodem Ponto fitu, quod
 ab insania, quam *ggnit*, *uau* ueror uocant, id exi-
 statur fieri flore rhododendri, qui fructus est, quem et
 rhododaphnen nominant. et nerium folio similis amy-
 gdale, sed maiori, pinguioribus semine patenti, ut cor-
 nu, intus lana, similis hyacyntho, radice oblonga, gustu
 salsa. angusta folia eius, quadrupedum sunt uenenum.
 Caprae, si aquam biberint, in qua folia eius maduerint,
 mori dicuntur, et in perside, et in Mauritania uenenati
 faui *ggnuntur*. Item in Corsica. Ouidius. Quam pu-
 to de gelide collectum flore cicuta Melle sub infami cor-
 sica misit apes. Mel quidem dicitur caeli sudorem esse, alij
 siderum saluam, alij purgentis se aeris suam. constat
 sane ex aere decidere, siderum maxime exortu sub lucis
 nis temporibus. itaque cum prima aurora folia arborum mel-
 le rosida inueniuntur. A melle mellatio dicitur unde-
 ma mellis. Plynus. Aestua mellatione decimam partem
 apibus relinqui placet. idem. Haec ergo mellatio idibus fe-
 re Nouembriis includitur. Item melligo, quae proprie signi-
 ficat suam illum est lachrymis arborum, siue florum,
 quem apes deuorant. postea ad alueos regressa, euomunt,
 operaque componunt. Plynus. primum itaque fauos constru-
 unt. ceram fingunt, deinde sobolem, postea mella. Ceram
 ex floribus melligenem a lachrymis arborum, quae glutin-
 uum paruum salicis. Vlm. arundinis succo. gummi, re-
 sina. His primum alueum ipsum intus totum, ut quodam
 tectorio illinunt, et alijs amarioribus succis contra alia-
 rum bestiarum auiditates. Ponitur tamen melligo pro suc-
 co cuiuscunque fructus florentis adhuc, atque immaturi.
 Idem. omphacium est uite fit pistia, aut aminea, cum sine
 acini acris magnitudine ante canis ortum. In prima lanu-
 gene demittitur uia, eiusque melligo, et reliquum corpus
 sole coquitur, nocturno roro auentur. In fictili condita
 melligo colligitur, subinde Cyprio aere seruatur. Item a mel-
 le Mellonia, mellis dea est. et melleum, quod mellis, uel
 melleus color. melleus sapor. aliquando etiam dulce, ut
 mellea uox. melleus puer. et mellitum, quod melle con-

10

20

30

40

50

60

ditum est. et mellifluum, ex quo fluit, aut fluere uide-
 tur mel, hoc est dulce, iucundum, ut melliflua oratio. mel-
 listus sermo, et mellilogus, qui dulce loquitur (ut Ci-
 cero inquit) est cuius ore melle dulcior fuit oratio. et me-
 limella, mala dulcia, quod sine mellei saporis, eadem mu-
 stea uocantur a celeritate nascendi. prima enim proue-
 niunt, uulgo nana uocant, a paruitate arborum, in qui-
 bus producantur. Martialis. Infanti melimella dato, fatu-
 asque marisat. Nam mihi quae nouit pungere, chia, sapit.
 Et mellis animal, quod sit mellis auidiissimum, et aluea-
 ribus semper infestum. uulgo id taxonem uocant, in ca-
 uernis uiuens asperum, mordaxque, magnitudine Vulpis.
 colore felis. capite albis, ac nigris ueluti lineis distincto, o-
 stro instar suis oblongo. pelle aspera, atque praedura. qua-
 propter ex ea pharetras, et animum collaria obtegunt.
 Varro. ne uulnerentur canes a bestijs, imponuntur is col-
 laria, quae uocantur mellium, idest angulum, circum col-
 lum ex corio firmo cum clauis capitatis. Frontinus. et
 scuta erant mellium pellibus tecta. Plynus. Hanc esse mel-
 libus in metu solertiam, ut sufflata cute distincte ictus ho-
 minum, et morsus canum arceant. ignorauerunt hoc lon-
 gissimis temporibus Latini omnes, Graeci alij aliter hoc
 uocabulum exponentes. Nos primi omnium errorem hunc,
 ut plerisque alios est nostrorum mentibus ostensa ueritate di-
 scessimus. Et melos, cantus, suauitas, quod et neutrum,
 et indeclinabile est, Persius, cantare credas pegasium
 melos. Et melodia, quod interpretatur melius cantus. qui-
 dam dicunt melos proprie uocari tantum pastoralem, et
 mellissus proprium nomen, fuit rex Cretensis antiquissi-
 mus, qui primus dijs sacrificauit, habuitque filias duas A-
 maltheam, et Melissam, quae Iouem infantem caprinum la-
 ctu, ac melle nutriuerunt. Item a melle Melite insula, mel-
 le abundans, in Africa uersus Pachynum Siciliae promon-
 torium. unde catelli afferebantur Melitenses, siue Meli-
 taei appellati. Errasse in hoc Plynium constat, qui Meli-
 ten insulam, ex qua Melitenses catuli feruntur, scribit in-
 ter Curcuram esse, quae Melena cognominata est, et Il-
 lyrium. Lapsam autem in hunc errorem existimo cogna-
 tione uocabuli. Nam Melitene insula in Adriatico fuit non
 longe a Curcura, quae dicitur Melene. Ptolemeus. in-
 sulae sunt in Dalmatia Issa, quae et urbs est, Pharia,
 quae et urbs. nam Pharus parua Aegypti insula dicta
 est contra Nili hostia, ita appellata a nauclero Menelai,
 cui id nomen fuit, ibi ab aspidem interempto, et sepulto.
 in hac Alexander Macedo nouam urbem condere statu-
 it. Sed cum magnae sedis capax non esset, ex illius ad-
 uerso condidit Alexandriam. in eadem ingens turris fu-
 it nauigantibus lumen exhibens a Philadelpho rege con-
 structa, quae inter spectacula orbis numeratur. Hinc tur-
 res omnes, ex quibus lumina nauigantibus exhibentur,
 nonnulli pharos appellant. A Pharia insula Phariensis de-
 ducitur. A Pharus pharius. Pharijsi secta quaedam iudeo-
 rum fuit, religioni indulgens. praeterea insulae in Dalmatia
 Curcura, Melena cognominata. Meliten uero in Africa fuisse
 idem Ptolemeus aperissime scribit, et Strabo *τῆς Πη-
 λωνίας*. Hoc est Pachyno adiacet insula Melite, ex qua catu-
 li sunt, quos meliticos appellant. Melitinen quoque a copia mel-
 lis appellatam arbitrantur. Item a melle melitites potationis ge-
 nus dulcis, quod fit ex melle et musto, quae coniuncti austeri mu-
 stis, cogno mellis, et salis cyatho suffrutis factis. differtque a melle
 so, quod mulsam eodem quidem modo, sed ex ueteri uino fit,
 quod sicillima

quod facillime cum melle conorporatur. Renocat hoc auidita-
 tem cibi, aluum mollit frigido potu, calido sistit corpora auge-
 re. Multa longitudinem senectae nulli tantum potu sine alio cibo to-
 lerare, cum diuus Augustus Pollionem Romulum centesi-
 mum iam annum excedentem interrogasset, quam ratione
 uigorem illum animi, corporisque custodisset, respondisse illum
 tradunt intus mulsio, foris oleo. A mulsendo autem dictum
 est mulsam, quasi melle delinitum. Mulcere enim delinire
 est, quasi mellicere, hoc est molle reddere. Pacuius. Quid
 me obtuit teres, mulces laudibus? Hinc demulceo fit, hoc
 est delinire. et mulciber dicitur Vulcanus, quod molliat fer-
 rum, ac mitius reddat. mulsam etiam aqua, siue hydromel-
 li dicitur, quae fit desummatum in ea melle, praeclearamque uti-
 litatem habet, in cibo egrotantium leui. uiribus recrean-
 dis, ore, stomachoque mulcendo, ardore refrigerando. Tra-
 dunt etiam hunc potum utilem esse hominibus animi hu-
 milis, atque praeparat, quos micropsychos appellant. Est
 etiam melitites lapis, qui suauem emittit dulcem; mellitumque
 tusus. et cera mulsus eruptionibus, pituita, maculisque cor-
 poris medetur, et faucium exulcerationi. Item a melle tha-
 lassomeli, quod fit aquis portionibus maris, mellis. imbris;
 fictilique uase, et picato conditur. et elaeomeli oleum, quod in
 Syria ex ipsis oleis manat sapore melleo, non sine nausea, al-
 uum emollit, bilem detrahit. et Oximeli, quod et acetum
 mulsam appellatur id hoc modo ueteres temperabant. mellis
 heminas decem, aceti ueteris heminas quinq. salis marini pon-
 do. tymbrae quadr. antena. aquae marinae sextarios quinq. pa-
 riter coquebant de feruescente decies continua, atque diffunde-
 bant, inueterabantque. item a melle mellaria, de quibus supra
 diximus, quae et apiaria dicuntur, et aluearia. et mulsiones
 uocantur. et mellarij, qui opus mellis exercent, et ab apibus
 dicitur apiarij, et mellarium uas, quo in sacrificijs Maiae deae
 ueteres utebantur, in quo non mel, sed uinum inditum erat. et
 uinum ipsum sub lactis nomine ferebatur, quod Faunus eius
 pater in amorem illius lapsus, cum uoluntati suae repugnan-
 tem haberet, primo uirga myrtae uerberatam, deinde uino so-
 pitam compressit in serpentem transfiguratus, propter quod et
 myrtae uirgam in templo eius haberi nefas erat, et super
 caput eius extendebatur uitis, qua maxime ea pater decipere
 tentauerat, et uinum in templum eius non suo nomine sole-
 bat inferri. item meliaria, de quibus paulo ante diximus, a
 melle, et cera. item melilotos, quasi dulcis, et mellea lotos, her-
 ba est notissima, et ubique nascens, apium cibum. Laudatissima
 tamen in Aetia, ubi uero recens, nec candidans. et croco
 quam simillima, quamquam in Italia odoratior, et candida
 est. Dicitur latine fertula regiae, a fertis, quae ex ea fiunt. Oui-
 dius. Pars thyma, pars rores, pars meliloton amant. Lotos pro-
 prie herba est in Aegypto, quam Homerus inter herbas subna-
 sentes deorum uoluptati primam nominauit. Haec recedenti-
 bus aquis Nili, prouenit similis fabae, in cuius capite fructus est
 papaueri similis, intus grana, cum melleum, ex quo incolae faciunt
 panem, radicem habet mali cotonei magnitudine operam nigro
 cortice, qualis est, qui cassineas tegit. interius candidum
 corpus gratum cibus et crudum, et coctum. Ab hac satis fit
 lotometra, ex cuius semine simillimo porri fiunt panes in Ae-
 gypto a pastoribus maxime aqua, uel lacte subacto. Neque
 quicquam illo salubrius esse, nam qui eo uiuunt, nec dysente-
 ria, nec tenasmo, nec alijs morbis uentris infestantur. Est et
 alia lotos, quam multirrisolium dicunt. item alia lotos agre-
 sus in Libya nascitur hasta duobus cubitis longa ramos plu-
 rimos proferens, folia simillima trifolij, semen minus, quam fa-
 no graeco, in uenenosa. Quidam etiam loton melleum uoca-

10

20

30

40

50

60

uere. Eadem Africa loton aliam insignem arborem *ggnit*,
 quam uocant celin, magnitudine piri. incisurae in folijs cre-
 briores faciunt, ne ilias uideantur. Fructus magnitudine fabae,
 color croci. Tam dulcis ibi cibus est, ut nomen etiam genti dede-
 rit. Siquidem Lotophagi appellantur. Quinti. sunt qui tra-
 dantur a poetis gustu cuiusdam germinis apud lotophagos, et
 strenum cantu delinire uoluntatem saluti praetulisse, cum laudis
 falsam imaginem persequuntur. ferunt uentris non sentire
 morbum, qui eo uescantur. uinum quoque ex eo exprimitur,
 simile mulsio, baceque contusa, cum siliqua ad cibos in dolijs
 seruatur. Ligno color niger, quod ad tibias expectatur. e radice
 cultellorum capuli fiunt. Theophrastus. Lotus nascitur quem-
 admodum myrtus, aduersus, inter se densus super germinum, gu-
 statu inter lotophagos praedulis. suauis. innocuus. ac uentri
 utilis. idem, multa haec arbor, fructusque copiosa est. Exercent
 itaque Opbelli, cum Charaagnem proficisceretur, mel eo fru-
 ctu diebus pluribus pastum commeatum defectu accepimus.
 Estigitur in insula Lotophaga, Pharide uocata, larga copia,
 sed non minor in continenti. Haec arbor Italiae quoque quon-
 dam familiarissima fuit, sed terra mutata. Plynus. Fabae grae-
 cae, quam Rome a suauitate fructus syluestris quidem, sed ce-
 rajarum penes naturam loton appellant, praecipueque domibus ex-
 petitur ramorum petulantia, breui caudice, latissima expati-
 entium umbra, et in uicinas domos saepe transilientium. Mul-
 liopacitas breuior, nec aufert solem hyeme decidens folijs.
 nulli cortex iucundior, aut oculos excipiens blandius, nulli ra-
 m longiores, ualidioresque, aut plures, ut dixisse totidem arbor-
 res licet. cortice pelles tingunt, radice lanam. item a melle mel-
 licaton, quo aliqui uinum pro mulsio. Item melculum. hoc
 est paruum mel, quo uerbo blandiendo utimur. Plau. mium
 corculum, mium melculum. Item mellifacio, hoc est mel facio.
 A quo mellificus et mellificator, et mellificatrix, et melli-
 ficatio deducuntur. Diocles panicum mel frugum appellauit a
 frugis dulcedine, et quod dysentericis, et ad tormina pro-
 dest, quemadmodum mulsam. Item a melle, et oleo, quod
 graeci *elauor* uocant Elaeomeli oleum est in Syria sponte
 ex ipsis oleis manans. sapore melleo. aluum mollit. bilem
 detrahit, qui duos ex coccyathos bibere, torpescunt, exantur-
 que crebro. Pugnatore, dum certantur sunt, cyathum unum
 ex eo praesumunt. Item a uerto uerro deducitur, quod aliquan-
 do significat traho. Virgilius, Quippe ferant rapidi secum,
 uerrantque per auroras. Aliquando idem, quod uerto. idem. Ad
 nixi torquent spumas, et caerulea uerrunt. a quora. Nonnun-
 quam capitur pro mundo, quod trahendo sordens mundentur.
 Iumenalis. Verre pauimentum, nitidas ostende columnas.
 Ab hoc fit uerriculum rete piscatorium, quod trahendo e sua
 do educatur. et uerricula, quod ueteres pro articulo sur par-
 runt. et uerriator, qui iure accepta hereditate iusta facere
 defuncto debet, quae si non fecerit, seu quid in ea re turbauerit,
 suo capite luat. Exuerna sunt, purgatio quaedam domus, ex
 qua mortuus ad sepulchram ferendus est, quae purgatio fit p
 uerriatorem, certo genere scoparum adhibito, ab extera uer-
 rendo dicta. et uerruca, quod proprie significat locum sum-
 per eminentem, nam quae super eminentem, uerru solent. Ca-
 to. censo inquit, si rem seruare his, faciendum, ut quadring-
 gentos aliquos milites ad uerrucam illam ire iubeas, eam uti
 occupent, imperes. Hinc uerruca in corporibus dicitur,
 super eminentes ueluti globuli duriores, quos uulgo por-
 ros appellant. Plynus. ocyum misto atramento sutorio uer-
 ruas tollit. Huius diminutiuum est uerrucula, hoc est
 parua uerruca. et uerrucosus homo dicitur uerrucis ple-
 nis. et uerrucosa loca, inaequalia, et diuersa partem

eminentes habentia. Et uerrucaria herba, quae uerrucas tollit, alio nomine heliotropium uocata, de quo inferius dicemus. Item a uerro uerpus, hoc est medius digitus a uerrando podice. Iudei enim quia patiuntur haemorrhoidas, hoc est sanguinis fluxum, hoc digito uerrando uantur podici. Unde et ipsi uerpi aliquando uocati inueniuntur. Idem digitus et impudicus ob eandem causam dicitur, et infamis, et quando porrigebatur, signum derisionis, et contumeliae erat. Martial. Ostendit digitum, sed impudicum Alonti, Dastioq; Symmachoq; idem. Nam mea iam digitum sustulit hospitibus. Truenalis ipse minaci praebere laqueum, mediumq; ostenderet unguem. Persius. Frontemq; atq; uida labella infami digito, et lustralibus ante saluus, Expiit. Primum uero in manu digitus pollex uocatur, quod ceteris potentior sit. pollere enim posse est, unde polentia potentia. Et Aequipolleo, pro aequualco. Graeca ἀρρηχέειρ nominant, quasi pro manu, quod non minus in officio sit, quam manus, et quasi manus altera uideatur, alio nomine appellatur hallus, ἀρρὸ τῷ ἄλλο μὲν salto, quod constructa manu proximum digitum solus scandat. A pollice pollicaris deducitur. Plyn. et assidue pollicari. Pollicis uicinus, index, siue salutaris uocatur, quod eo res, quas uolumus, ostendimus. Quae autem inter minimum, et medium est medicinalis, siue a gestione annuli, annularis, quod nervus quidam de corde natus ad eum digitum in manu sinistra derivatur, et definit, implicatus ceteris eiusdem digiti nervis. Postremus, quod omnium parvissimus sit, minimus, uel auricularis, quod eo ad mundandas aures uti solentur. Item a uerto composita sunt auerfusarius, quod singulis uertentibus annis fieri solet. A d uerto, quod est conuerto. A d uerto enim, et auerto contraria sunt, aduerto oculos, aduerto animum, hoc est conuerto aliquo. A uer to oculos, animum uero, id est aliunde remoueo. Virgil. Dii talem terris auertite pestem. Unde aduersus. Et auersus. Nam aduersus est oppositus. A quo aduersus, et aduersum praepositiones deducuntur. Auersus est terga ostendens. Cicero. Et aduersus, et auersus impudicus es. Sed auersus ponitur aliquando metapho rice pro irato, quod a rebus, quas detestamur, auertere oculos solemus. Virgil. iandudum auersa tuetur. Nam, si innuetur, quomodo auersa nisi iratam intelligas. Circumuerto nota signi ficationis interuerto, quod proprie est re, aut accommodatam, aut creditam callide, doloq; ne domino restitatur, efficio. ut Cicero. andelabrum, quod rex Aegypti Ioui capitolino dono tulerat, Verre qui illud commodato acceperat, interuersum esse conqueritur. Marcellus iuriconsultus. Si duo haeredes rem apud defunctum depositam dolo interuenterent. Reuerto, modo conuerto, modo deprauo, a quo fit puerfus, quod pro improbo accipitur, hoc est eo, qui mores puerfos hēt. Obuerto, contrauerto. Virg. coruina uelaturum obuertimus antennarum. Transuerto, in obliquum uerto, unde transuersi oculi dicuntur. Euerto, conuerto. extruerto. erro. demolior, a quo euersio, praeuerto, praetero, quod etiam praueorto dicitur. Virgil. ueteremq; su ga praueertitur Hebrum. Aliquando reuoco. Plau. flebilis praueertitur metus, accuro, ut sciam quid uelit. Nonnunquam ante pono idem, illuc redeundum est mihi, ne me uxorem praueertisse dicant praerepublica. Inuerto, conuerto, siue in contrarium uerto. Unde inuerrere uertem dicimus. Subuerto, demolior. Di uerto, separo. deflecto. A quo diuersio. remotio. separatio. deflexus. Et diuersus, uariis. Et diuerticulum, ubi de uia iter flectitur. Teren. ubi ad ipsum ueni diuerticulum. Diuerticula cti am dicuntur domicilia in uia, ad quae diuertendum sit. Unde et diuertere pro stabulari, siue hospiteri accipimus. A quo di uersorium stabulum. Et diuersito frequentatiuum. Celli. Ad ipsa Platonis penetrabilia, ipsarumq; rerum fondera, et digni

tates pergendum est, non ad uocatum eius amicitiam, nec ad uerborum ueritates diuersitandum, hoc est deflectendum. Item diuortium separatio omnium reru. Cicero sic doctrinarum facta diuortia. Vir obijciunt equites sese ad diuortia nota, hoc est ad deflexus uiarum. Proprie tamen diuertium dicitur distrahio matrimonij, differiq; a repudio, quod repudiu inter non dum coniuictos sit. Diuortium uero coniuictorum est. Mo desu. Diuortium intra uirum, et uxorem fieri dicitur, repudi um uero sponse remitti uidetur, quod in uxoris personam non cadit. Paulus. repudiari etiam futurum matrimonium potest. Non r. ste autem sponsa diuertisse dicitur. Tractum autem repudium est, ut repudiare sit ob rem aliquam pudendam repellere. Et diuersor, quod modo diuerto significat, modo couer sor. Item reuerte, quod et reuertit dicitur, hoc est redeo. a quo reuersio. interdum tamen reuertor, et redeo idem ualent, quod uenio, siue diuerto. Cicero. ad Chrysippi laquos uerterantur, cum nihil de Chrysippo antea dixisset. Item a ueruo nota si gnificationis. A quo conuersio, et conuersor, quod est uitor, et consuetudine habeo. A quo conuersatio pro consuetudine. Itē animaduerto, quod ex anima, et uerto componitur, quasi ani mam conuerto, ideoq; aliquando hoc uerbu significat intueor. attendo, quasi animam, hoc est mentem conuerto, et tuc exigite post se accusatiuum sine praepositione. Cicero. sepe ego animad uerti multos in ipsis reru primordijs id facere solitos, aliquan do punio. uerbero. iram exerceo, nec eius diuertaxat, quoniam alte rum ordinariam habet potestatem. (ut u alla sensu, sed cuiuscunq; Plautus. is, cum in herum animaduertisset grauius, hoc est iram conuertisset, ideoq; accusatiuum exigite cu praepositio ne in. Anima enim aliquando pro mente accipitur. i. pro animo. Macrobius, tunc enim anima libera est. Et nulla corporis co= tagione impedita. Aliquando pro ira. Plau. animam comprime. Unde animosi, iracundi dicuntur, et animati. A cuius. ego ne auxilio motus temere hosti me animato offerat. Virg. quos ani mosi euri assidue, franguntq; feruntq;. Cicero, ego uero nihil ite animato homine miserius ducere. Et ea pars animae, in qua ira sedes est, uocatur animosa. Proprie tamen anima spi ritus est. Virg. animas in uulnere posuere. dicunturq; ἀρρὸ τῷ ἀρρηχέειρ, quod uentum significat. quippe uentus spiritus est. Hinc et pro uento saepe usurpatur. Idem, quantum ignes, ani= maq; ualent. Plau. nequid emittat anima dormiens. Nonnun quam ponitur pro habitu oris. Na et ipse spiritus est. Vir. ani mas, et olētia Medi, Ora si uene illo, et senibus medicatur anhe lis. Plau. an foetet anima tuae uxori. idē. ieiunatis plenus ani mam foetidat. idem pro aqua posuit. Ni ego illi puteo si ocepsō animam omnem intertraxero. Aliquando pro sono. V arro. et phrygas audire animas. Quandoq; etiam pro ipso homine secundum opinionem Platonis, qui uult non coniuictum, hoc est animam, corpusq; sed solam animam hominem esse. Virg. ite ait egregias animas, quae sanguine nobis, haec patriam pe perere suo. Quidam animam ab animo ita distinguunt, ut anima sit, quae uiuimus, animus, quo sapimus. Macrobius. ani mus enim proprie est mens, quae diuiniorem anima nemo dubi taut. idem. secundum ergo hoc, cum ex summo deo mens, et ex mente anima sit, anima uero et condit, et uita compleat oia. Frequenter tamen haec duo confunduntur. unde et pro ira tam animum, q; animam dicimus, sed rectius anima. Plyn. de ira. ergo et haec animi asperitas, seu potius animae dulciore suc co mitigatur. item de uero uirūq; usurpatum inuenimus. Virg. mollitq; animos, et temperat iras. Animas in hoie quatuor esse dicunt. u italem, quae et in ueribus est, qui tantu moentur, sensualem, ut in mutis animalibus, in quibus est sensus, et ti moris, et quadiu intellectualē, quae est in hominibus tantum,

10

20

30

40

50

60

qui et cogitare, et iudicare possunt, quae infra omnes est phy si. m. hoc est naturalē, quae est in herbis, atq; arboribus, quae, et si non moentur, uitam tamen habent, cum nascantur, cre scant, et pereant. Quidam existimauerunt animum cor esse. Unde exordes, ueordes, et concordēs dicti. Empedocles ani mum censuit esse, cordi suffusum sanguinem. Alij partem quan dam cerebri animi principatum tenere opinati sunt. Quidam nec cor, nec cerebri partem esse animum uoluerunt, sed alij in corde, alij in cerebro dixerunt animi esse sedem et locum. Alij animum putarunt animum, hoc est spiritum esse. Zeno ignem affirmant. Aristoxenus ipsius corporis intentionem quandam uelut in cantu, et fidibus, quae harmonia dicitur, Zenocrates naturam, cuius uis in natura maxima est. Plato triplicem finxit animum, cuius principatum, id est rationem in capite, sicut in arce posuit, et duas partes iram scilicet, et cu piditatem locis distulit iram in pectore, cupiditatem subter praecordia locans. Dicaearchus nihil esse animum scripsit, praeterquam nomen tantum inane, frigidumq; animalia, et animā tes appellari. neque in homine esse animum, uel animum, neq; in bestia, uimq; omnē eam, quae uel agnus quid, uel sentinus in omnibus corporibus uim aequabiliter esse fusam, nec sepa rabilem a corpore esse, quippe quae nulla sit, nec sit quicquā nisi corpus unum, et simplex ita figuratum, ut temperatione natura uigeat, et sentiat Aristoteles, cum quatuor nota illa ge nera principiorum esset complexus, ex quibus omnia orirentur, quintam quandam naturam censuit esse, ex qua fit mens. Cogitare enim, et prauidere, et discere, et docere, et inuen ire aliquid, et tum multa alia meminisse, amare, odisse, cupere, timere. ang. letari, et similia in horum quatuor generū inesse nullo. sed quintum genus esse uacās nomine. Itaq; ipsum animum uitaē χαίρ appellare nouo nomine, quasi quā dam continuatam motionem, atque perennem. Democritus ē leuibus, ac rotundis corpusculis conuersu quodam fortuito ani mū efficit. Ab aia fit animula diuinitū. fuit etiā hoc nomi ne urbs paruarum opum in Appulia. Et animal, et anima li adiectiuum, ex quo animales deos dixerunt ueteres, qui de animalibus essent facti, ut penates. Et animosus, atque anima us, de quibus supra diximus. Et animo uerbum, hoc est uiuifico, animum praesto. a quo ex animo, interfectio, neco. Et inani mus, qui anima caret. ex animus, siue exanimus, qui sine anima est; hoc est, qui mortuus est. Virgil. Exanimusq; auro corpus uendebat Achilles. exanimatus uero timens. conturbatus. idem, exanimata sequens impingret agmina muris. Semianimus, qui semiuuus est. uianimus, qui uiuus animi, hoc est uiuus uoluntatis est. Pusillanims qui paruum animum habet, quem graecianoans Micropsychon. Et contratio magnanims, qui magno animo est, a quo fit magnanimitas, sicut a pusillanti mo pusillanimitas. Item a magnanimo magnanime aduerbi um. item animor, quod modo est uiuificor. modo delibero, et quasi in animum induo. Macrobi. Animati sunt ergo ueteres ad faciendam discretionem in genituo casu, ut ex hac declina tione exprimerent nomen sollempis diei. ab animaduerto uero fit animaduersio, quod modo attentionem, modo punitionem si gnificat, et animaduersor punitor Apule. ex ponam breuiter, quod animaduersor meus fecit. Quidam etiā ab animali ani malitatem, hoc est ipsam animalis essentiam scripsere. Item a uenio composita sunt aduenio, quod aliquando idē significat quod uenio. Caecilius. edepol senectus, si nihil aliud apportes ceum, cum aduenis. aliquando uenire incipio. Et ad inanima etiam transfertur. Plau. aduenienti morbo succurrere. ab hoc fit frequentatiuum aduenio, quod significat ueniendo proxi

10

20

30

40

50

60

mus sum. Cicero, non dum erat auditum te ad Italiam aduen tate. et aduena, qui non est ciuis, aut inquilinus, sed externus, et ex alieno loco adueniens. et aduentus, qui casu in aliquo loco uenit, non morandi gratia, neque consilio. Unde adue titij morbi dicuntur, qui forte, ei nulla nostra culpa ueniunt item aduentitia bona, quae non ex recta successione, ut puta pa tris, aut aui, sed aut ex legitis, aut aliter casu aliquo nobis adueniunt, in quibus pater uiuens habet usum fructum, et libe ram administrationem, et aduentus, ut aduentus eius letitia cepi. Et aui, quod singulis annis adueniat, de qua inferius di cemus. et Auentanus mons intra urbem Romanam (ut Varro in placet) ab aduētu hominū, quod commune latinorum ibi Dia nae templū fuerit constitutum, quamuis sint, qui uel ab auiibus potius nuncupatum uelint, quod eo se a Tyberi ferant, uel ab Auentino rege, qui ibi bello extinctus, atque sepultus fuit. Et auena, quod ad fructum non ueniat. Est enim auena frumenti uinum, quamuis et ordeum in eam degenerat, frumenti ac mon est instar. quippe cum Germania populi edant eā, neq; alia pulte uiuant. Sole maxime, caeliq; humore hoc uirtū acci dit. aliquando etiam imbecillitate feminis, cum diuitus terra retentum est, prius quā erumpat, uel si acriosum fuit, cum se reueretur. Est et aliud auenae uirtū, cum granum inchoata am plitudine, prius quā roboretur a flatu noxio cassum et inane; quasi quodā abortiuo a spica euanescit. ponitur aliquando auena pro stipula, siue calamo, ut superius diximus. Circiuenio, quod interdum est circundo, interdum decipio. Seneca, nō sum passus eum ab emulis suis circumueniri, hoc est decipi. interue nuo, quod est in medio negotio superuenio. Teren. interuenit ho mo de impropijs, cepit clamare. interdum ponitur pro itera sum. Cicero, quod non esset factum, si ipse interuenissim. Ob uenio contingo. deuenio, quod proprie est ex editiori loco in hu miliorem uenio, ut deueni in planum, deueni in uallem. Hinc per metaphoram pro redigor usurpatur, ut deueni in miseriam deueni in paupertatem, hoc est redactus sum ad miseriam, et paupertatem. Euenio, contingo. a quo euentus dicitur, quod non ratione, sed casu fit. Item finis rei. Ouidius, creat successibus opto, Quisq; ab euentu, facta notanda putat. Et in singula ri masculinū est, ac declinationis quarta. in plurali uero neu tri, et declinationis secunda. Cicero. saepe enim cause euentorū magis mouent, quam ipsa euenta. Reuenio, reuertor. Prouenio, producor. Vt ex bona arbore boni fructus proueniunt. Unde prouentus dicuntur redditus. Vt et res tamen non solū bonarum rerum, sed etiam maliarum prouentum dici uolere. Plau. cala mitatum, et miseriarum tū prouentus. Praeuenio, anticipo. a quo praeuentio anticipatio dicitur. inuenio, cōperio, quasi in ali quid uenio. Vir. inueni Germana uia. Hinc inuentiones, et in uenta dicuntur, et inuentores, atque inuentrices. Subuenio, opi tulor. Plau. qui toties tibi misero subueni. Conuenio, quod pro prie est cōgregor, ceo. Vir. Conueniunt, quibus aut odium crua dele tyrani aut metus acer erat. Sallustius, postquam unum in locum omnes conuenere. Hinc fit cōuentus hoc est congregatio hominum, uel supplicationis gratia in tempore, uel iudicij cau sa, cum a magistratibus cōgregatur, uel si qua alia rōne unum in locum multitudo coit. Ponitur tamen aliquando pro cōiugio. Inuena. Conuentum tamen et pactum, et sponsalia nostra tempestate parat. et conuentae conditio dicebatur, cum primus sermo de nuptijs, et earum conditio habebatur. Cōuentus etiam is dicitur, qui in iudicium ab aliquo uocatus est. Cōuen tionalia quoq; deducitur, et ferē sem p in malā ptem, hoc est pro cōuentu seditionorū, aut seleratorū accipitur, et conuena, quā ab aduena differt, quā aduene proprie dicitur, et ex uno loco in ali

quod oppidum ueniunt. Conuenit uero, qui ex pluribus locis. Conuenio enim capitur pro in iudicium uocari. Cicero non dubitat, quin si ipse Verrem conueniat, equitate causa, auctoritate sua commouere hominem possit. Item pro alloqui. Terenti conueni hodie adueniens quendam mei loca hinc, atq; ordinis hominem. Item conuenit pro decens, et conueniens est. Cicero, nam quid uereri, ne non conueniat nostris aetibus ista oratio. Item conuenit hoc inter nos, pro constat. conueni hoc mihi tecum, pro conuorsus sumus. Conuenire etiam statuere est, Apuleius. Conuenimus ad portum quamprimum ire. Conuentionis nomen generale esse scribit Vipianus, ad omnia pertinent, de quibus negotij contrahendi, transgrediendi, causa consentiunt, qui inter se agunt. Nam sicuti conuenire dicuntur, qui ex aduersis locis in unum locum colliguntur, et ueniunt, ita ij, qui ex diuersis animi motibus consentiunt in unum et in una sententia concurrunt. AB. a, et ab, et abs in significatione quidem eandem uim habent, et id significant, quod apud Graecos ἀπό. interdum tamen accipiuntur pro post. Plin. et uirus equi a coitu statim collectum, hoc est statim post coitum collectum in compositione autem modo priuationem significat, ut amens, quasi sine mente, abstulit, dissimilis. Abstemius, sine tenet. Ab re, hoc est praeter rem, praeter propositum, sine causa. Linius, haec si omnis diuini, humaniq; iuris memoria aboleuit, noua, peregrinaq; omnia praeiis, ac patrijs praefereudo, haud ab re dixi, uerbis quoque ipsis, ut tradita, nuncupataq; sunt referre. modo ablationem, ut aufero, abduco. uerito interdum simplicis significationem non mutant, ut in abduco. Linius, Flauus Supplementum ab Roma abducat. Hoc autem modo inter se differunt, quod a nunquam iungitur cum dictionibus in praeteritis ab uocali. Ab uero cum omnibus us conungitur, et frequentissime cum duabus liquidis. et i. consonante ut ab lege, ab rege, ab re. ab Ioue, abs cum te, ut abs te interdum cum q. Terent. abs quiuis homine beneficium accipere uideas. Ab etiam aliquando interiectio est admirantis. Plau. ab quid ais. Interdum dolentis. Virgilius, Spem gregis ab silice in mada conixa reliquit. idem. Ab tibi ne teneras glacies fecerit aspera plantas. interiectiones graeci non habent sed huiusmodi uoces inter aduerbia connumerant. quoniam uel adiunguntur uerbis, uel uerba us subaudiuntur, ut cum dicimus, pape quid uideo. Nostri uero, quoniam plerumq; non additur uerbum, nec subauditur, sed quodammodo in us inclusa est uerbi significatione separatim hanc partem posuere. etenim, cum dicimus, pape, nec uerbum aliquid est, nec subauditur, habet tamen in se affectum huius uerbi, quod est miror, et plenam motus animi significationem. Vria ergo interiectionum significationes sunt, gaudij, ut euax. doloris, ut hei. heu. Virgilius, Hei mihi qualis erat, quantum matatus ab illo Hector. Cicero, hei mihi non possum hoc sine lachrymis commemorare. Item heheu. ah. aha. pro. que tria postrema interdum etiam admirationis, aut indignationis sunt, quemadmodum pape, et uah, et hem. Plau. Pro sancte Iuppiter quod uideo. Terentius. Pape haec superat ipsam Thaidem. Plau. uah homo imprudens. Apuleius. Hem hominis audacia timoris ut ataristis, ut Aha he. aliquid eadem uox et aduerbium est, et interiectio, et nomen, ut o quando indignationem, uel dolorem significat, interiectio est. aliquando uero optandi est, ut modo ostendimus, aliquando ipsius literae nomen. Item pro aliquando praepositio. Virg. pro Latio obestur, pro maiestate tuorum. idem. pro se quisq; uiri depromunt tela pharetris. Modo interiectio. idem. pro si remicasset in urbem. Aliquando etiam aliae partes orationis solent interiective proferri. Virgilius, Na-

uibus insandum amissis unius ob iram insandum pro interiectione protulit. proprie tamen interiectiones primitiae sunt, ut haec, quas superius memorauimus. et he, cu hoc, que exclamatio sunt, et aliae similes. ad exultantis interiectione est. fuit et hoc nomine minor Atlantis filia. HEM O. Monte Thraciae, de quo supra diximus. ORPHEO. Thracio. Orpheus enim hoc loco adiectum est, quemadmodum alibi. Quicquid in orpheo Rhodope spectasse theatro dicitur, exhibuit Caesar arena tibi. ideo autem Orpheus pro Thracio ponitur, quia Orpheus. Ephorus. Musaeus, Thraciae fuisse perhibentur, siue quod Orpheus Oeagri filius unius ex argonautis, Ciconum rex fuit, qui sunt in Thracia. Siue Hennum Orpheum uocat, quia hic mons ab Orpheo poeta primum celebratus fuit. Orpheus Calliopes musae, et Oeagri filius fuit Ciconum regis. (ut alij uolunt) Apollinis. hic Lyrae mrum in modum studiosus fuit. ea dono a Mercurio habuit, ut supra ostendimus. SARMATA. Sarmatae populi Scythiae sunt, qui a graecis Sauromatæ dicitur ab oculis lacertarum. oapros enim lacerta est, ομυα oculus. Regio Sarmatia dicitur. Nomina diuersa habent. habitant montes, et saltus, cum campos, et plana teneant. Lagyges. uidentur plaustris pro domibus, pascanturq; lacte equino, unde quidam eos ιππομολους. hoc est equorum muliores. Alij, γαλακτοφάγους, hoc est lacte phagos uocant. Sunt etiam quidam interius habitantes, et sanquinem equinum lacte mistum potant, quos uocant Gelonos. Virgilius, Bisaltae quo mure solent, aeryq; Gelonus. Cui fugit in Rhodopen, atq; in desertis Getarum. et lac concretum cum sanguine potat equino. Itē Sarmatae alij sunt, qui cruda farina equino sanguine mista et cruoris uenis aluntur. Alij etiam, qui pro uictibus homines immolant. Alij bellorum, et caedis amatores, quibus mos est bellantibus cruorem eius, quem primum interemerint, ex ipsis uulneribus bibere, et ut quisq; plures interemerit, ita apud eos eximius habetur. sunt etiam in Scythiae extremis Sarmatae, qui carne equina uescuntur, alij, qui humane carnis alimento uitam ducunt, propter quod uocantur anthropophagi. ἀπὸ τῆ φαγεῖν τοῦ ἀνθρώπου, hoc est ab hominibus edendis. Idē ab usu plaustrorum Amantia uocantur. interdum nimia hyemis asperitate demersis in humum sedibus specus habitantes totum brachati corpus, et nisi quauident ora uestiti. PASTVS. Qui cibum sumpsit. pascere enim, et pasca est comedere, et aliquando absolute ponuntur. Virg. pascentes seruabit Tityrus hedos. aliquando habet accusatum. Idem, florem depasta salicti, nonnunquam pascere est cibum alteri praebere, differtq; (si Marcellus credimus) ab alere, quod hoc fit necessitate gratia, ut uita seruetur, illud uero ad delicias, ut sit pascere, quasi cibo saginare. Vnde per metaphoram pascere aliquando pro delectare accipimus. Idem, atque animum pascitur a pascat inani et pascere oculos, est uisus alienius rei gratia eos oblectare. Item aliquando pro augeri, et crescere. Idem. et sacrum tibi pascere crimem. Hinc pastus adiectiuum significat eum, qui cibum sumpsit, ut hoc loco. pastus uero substantiuum, significat cibum, siue ablationem. Cicero. cum oblectatione solertia, qui est unius suauissimus pastus animorum. idem et pastio significat, sed hoc potius ad brutorum alimenta pertinet. Vnde est Varronis index de uillicitis pastionibus. a pasco pabulum quoque derivatur, quod et cibum significat, sed maxime, quod brutum depascunt. a quo pabulor uerbum pro pasco. et pabulatio, abatio. Illud notandum, quod pasca proprie bestiarum est, uelcā hominum, et in utroque potus quoque compre-

10
20
30
40
50
60

henditur, quod ualla negauit. Marti. Venit et epoto Sarmatae pasus equo. Cicero, Carne, Caseo, lacte uescor. A pasco composita sunt depasco, quod est pascendo absumo. et depastus dicitur agrum bos, qui cibum ex agro sumpsit. Item depastus ager passus, hoc est pascendo consumptus. Expasco eiusdem significationis. per pasco, satio, siue in totum pasco. compreso coerco, quasi intra pasca contineo, nec uagari permitto. et contrario dispafo, diuido. et proprie perus a pastione deducitur. item a pasco pasca dicitur, in quibus pecudes, pascantur, siue ager pasuus sit, siue pratium, siue mons, aut collis. pasca uel syluam appellat Paulus, quae in pasuis pecudum destinata est. Item a pasco pascales ones, et gallinae uocantur, quae passim pascantur, siue a pasuis, quasi pascales. Item a pasco panis, a quo panifex, panificus, panificum, et pastillus, et pando cum derivatus ab eo, de quibus supra diximus. pastomis ferreum, siue lignum instrumentum est, quod ad cohibendam equorum tenaciam naribus, uel morsui imponitur. Lucilius, Pastomides huic de naribus ingentes pendent. EPO TO EQVO. Ebibito lacte equino siue cruore. potare bibere est. et a graeco deducitur ποτός enim potio est. ποτίζω potio. irrigo. πότος, bibax. A potio potus dicitur, et potio, quae inter se differunt, quod potus proprie est uini, similitudinis potio uero, quae a medicis aegrotantibus datur. interdum tamen potio pro potu ponitur. Cicero. Quid quod ne mente quidem recte uti possimus, multo cibo, et potione repleti. Ab hoc fit potio uerbum, hoc est potionem praebere. Cuius passiuum est potior, Suetonius de Caligula. Creditur potionatus a Cesonia uxore amatorio quidem medicamento, sed quod in furorem uerterit. Item a potio potatio, ipse potadi actus, a quo compotatio, quam graeca συμποσίον dicitur. et Compotator, qui συμποσίος et compotrix quae συμποσίον appellatur, et potulum, quod ab illis dicitur ποτήριον, quorum diminutiuum sunt pocillum, et ποτιστήριον, et potabile, quod illi ποτίμιον nuncupant, et potius, qui sacra Herculi faciebant. Nam, cum Euander aram maxima Herculi, ubi nunc Roma est, edificasset, Herculesq; de suo armento boues ad sacrificia dedisset, inuenti sunt senes duo, a quibus se equaliter coli uelle ostendit, statimq; ut mane, et uesperti sacrificarent. Sed cum peracto matutino sacrificio circa solis ortum essent sacra repetenda, alter prior aduenit, qui ἀπὸ τῆ ποτίστῃ, hoc est a potando potius cognominatus est. Alteri propter negligentiam iratus Hercules itauit, ut sacrificanti, atq; epulanti potio ministraret. Quapropter ἀπὸ τῆς ποτίστῃ, hoc est a fame pinarius, quasi famelicus appellatus est. Hoc modo haec duae familiae cognomina adeptae sunt, ut illa potiorum, haec pinariorum diceretur, et haec tantum longo tempore Herculi sacra fecere. Verum cum postea Appio Claudio auctore, qui censor cognominatus fuit, sacra Herculi gens potia in mancipia transiisset, qua tempestate duodecim familiae eius gentis erant, puberes omnes ad trigagesimum intra annum cum stirpe extincti sunt. Item a potio repotia dicitur, cui postridie nutritas apud nouum maritum coenatur, quia quasi reficitur potatio. Et ab eodem composita sunt perpotio, hoc est ualde potio, siue frequenter potio, et praepotio antepotio, et epoto, potando exhuri, cuius passiuum est epotus, a quo epotus. et compositum, simul potio. EQVO. Equus notum animal est, qui et aballus dicitur. A quo aballinus. Persius. Nec fonte labra proliu aballino. Mirra ei docilitas est. Alexander Macedo equum habuit, q ab aspectu toruo, siue (ut aliqui uolunt) ab insigni turriti capitis armo impressi Bucephalos, hoc est bouis caput est dicitur. Hic a nemine alio, quam ab Alexandro, regio instratus ornatu conuicti se passus est. Idem Thebarum oppugnatione

10
20
30
40
50
60

uulneratus, non est passus regem in alterum equum transfilire. propter quae et alia multa huiusmodi Alexander defuncto sollemnis exequias fecit, et urbem ex nomine eius uocata Bucephalon, sepu. chro circumdedit. Caus quoque Iulius Caesar equum habuit, qui nullum, praeter eum, dorso recipiebat, eius priores pedes facie uelutq; humani tradunt fuisse, et hac facie ante ueneris genitricis adem locatus fuit. Fecit et diuus Augustus equo tumulum, quem Germanicus Caesar armine laudauit. A frigenti cum plurimum equorum sepulchra traduntur pyramides habuisse. scribunt auctores equum a Semiramide usq; ad coitum adamatum. Scythae equis maxime gloriantur. tradunt oaso aliquando ex prouocatione eorum rege, cum hostis ad eum spoliandum uenisset, ab equo eius ictibus, ac morsu interceptum fuisse. Alium cum detracto oculorum operimento cum matre se coisse intellexisset, per praerupta sese praepitem dedisse, atq; ita esse exanimatum. Quippe affinitatem cognitionem habet hoc animal. itaq; in grege prioris anni sortem libentius, quam matrem equus conitatur. Ita praeterea in us docilitas est, ut uniuersus Sybaritarum exercitus equitatus ad symphonae cantum quadam saltatione moueri solitus tradatur. Sybaris urbs est sita in sinu Tarantino apud Cratum amnem, quae quondam gentibus quatuor imperauit, urbes quindecim numero subditas habuit, trecenta milium millia contra Crotoniatis armauit. Sed mox luxuria, et uoluptati dediti, in tantam lasciuam deuenere, ut omnem suam felicitatem breui tempore amiserint, et a Crotoniatis septuaginta dierum spatium usque ad internitionem fuerint deleti. Ex quo uia prouerbij Sybaritice, et Sybaritice deliciae dicitur, et Sybaritici ludii, cum modum excedunt, et Sybariticum carmen, et Sybaritici libelli hoc est lasciuia improbi, petulantes. Martialis. Musaei pathicissimos libellos, qui certant Sybariticas libellis, et tinctas sale prurientiae chartas instanti lege ruse, sed uelut ita tua, ne Thalassionem indicas manibus libidinosis. Et fias sine foemina maritus. a Sybari etiam Sybaritanus deducitur. Fuit et aliud oppidum nomine sybaris, duodecim passuum millibus distans ab urbe. uis praeterea sunt equi amissos in praelio dominos lugere, et lachrymas sepe effundere. interfecto Nicomede rege, equum eius media uita finisse comperitum est, et Circensibus ludis excusso auriga, cui Romanena nomen erat, equos cum palma, et corona in Capitolium peruenisse, sedemq; ter lustrasse. unde postea ea porta Romanena uocata est. Sarmatae longinqua itinera acturi, media pridie equos praeparant, ex quo tantum potu illos fouentes, atque ita per centena, et quinquecenta millia continuo cursu euntibus insident. uimunt annis aliqui quinquecentis, saxina minore spatio. Eadem quinquennio crescere desinunt, mare anno adito. quales debeat esse equus praecelare Virgilius ostendit. Continuo percoris generosi pullus maris, altius egreditur, et mollia cruora reponit. Primus et ire uiam, et fluuios tentare minaces. Audet, et ignoto sese committere ponto. Nec uarios horret strepitus, illi ardua ceruix Argutumq; caput, breuis alius, obesaq; terga. Luxuriatq; thoris animosum pectus, honesti spadicis, glaucaq; color deterrimus albis. Et gyllo, tum siqua sonum procul arma dedere, stare loco nescit, maat auribus, et tremis artus, collectumq; premens uoluit sub naribus ignem. Densa iuba, et dextro iactate recumbit in armo. Ac duplex agitur per lumbos spina, canatq; tellurem, et solido grauius sonat ungula cornu. Partum undenis mensibus ferunt. duodecimo gunt. generant secundo anno sed tertio firmior est partus. Item mares generant usq; ad annos triginta tres. quosdam etiam ad quadraginta durare tradunt, dummodo inuentur in attollenda priore parte corporis. Equarum libido tonsa iuba extinguitur

Vixisse equum septuagintaquinque annos produnt. innaſci-
tur equus in fronte arice magnitudine veneficium colore ni-
gro, quod Hippias appellatur. id ſtatim edito partu ma-
ter deuorat, aut partum ad ubera non admittit, ſiquis preri-
puerit, habeatq; in rabiem aliquando id genus agitur. Am-
ſa matre relique facta educant orbū. Quo quis acrior, eo pro
fundius nareis bibendo merget. Scythæ in bellis ſæminis poti-
us uiuunt, quoniam urinam currendo ſine impedimento red-
dunt. Ferunt in Luſtania iuxta ſumem Tagum, uento equas ſæ-
tus concipere. Fauonio ſtante obuerſas, et eum partum fieri per-
niſſimum. ſed triennium non excedere. Ego fabulam eſſe exi-
ſtimo ex equarum ſecunditate, et gregum multitudine natam,
qui tanti in Luſtania, et tam pernices uiſuntur, ut non imma-
rito uento ipſo concepti uideantur. In eadem Hiſpania Aſtur-
nes gignuntur ab Aſture oppido, ſive Aſturia gente, ita appella-
tor, quibus non uulgis in curſu gradus, ſed mollis alterno
curſum explicato glomerato eſt. Equus Marti immolari ſole-
bat, ſive quod per eius effigiem capti ſunt Troiani, quibus Mars
ſimebat, ſive quod eo genere animalis belli deus oblectari puta-
batur. E quo uehi ſtamini Diali non licebat, ne ſi longius digre-
deretur neq; ſacra uiderentur. Ab equo equinus deducitur,
ut equina caro equine iuba. equinum uirus. Item eques, quod
modo hominem equo inſidentem ſignificat. unde egreſſus a pedi-
tibus diſtinguntur, modo equum, cui inſidetur. Vir. Dorſoq; eg-
tem docuere ſub armis Inſultare ſolo, et grefſus gloriare ſu-
perbos. Propterea equitate etiam, quod ab equitate deriuatur,
et homo equo uis, et equus ſub homine gradies dicebatur. item
eques dicitur, qui equiſtrem habet dignitatem. Equeſtrem enim
ordinem medium fuiſſe conſtat inter patricos et plebes. Primi-
cipio equites, iudicesq; iſdem habebantur, et gſtandi annuli
aurei ius eis erat. Poſtea M. Ciceroni in cōſulatu ſuo equeſtre no-
men ſtabiluit, ſenatum ei concilians, celebrans ſe ex eo ordine
prore. tum eſſe. Ab illo tempore plane hoc tertium corpus in
republica factum eſt, capitisq; adiſer ſenatus, populoloq; romano
equeſter ordo, ob quam cauſam poſt populum ſcribatur, quia
nouiffime ceperat adiſer imprudenter quidam hoc tempore
huius dignitatis uiros, qui gſtandi auri ius habent, milites uo-
cari, cum ſine equites iure optimo appellandi. hi oim ſub Ro-
mulo, regibusq; celeres dicebantur, a Celere Remi interfectore,
qui initio a Romulo præpoſitus fuit, qui primo electi fuerunt
e ſingulis curijs, ideoq; trecenti omnino, deinde a ſelectendis (ut
quidam putant) animis quoniam iudices erant, ſive potius a
ſelectendis equis ſexcentis uocati, poſtea Troſſili, a Troſſi-
lo oppido Thruſiæ circa Vulſinos nouem millia paſſuum, quod
ſine ullo peditum adiungente equites cepiſſent. Varro. Nunc e-
munt Troſſili nardo mēti uulgo atico talēto equum. Iunius.
Quod ad equeſtrem ordinem pertinet, antea troſſilos uoca-
bant, nunc equites uocant, ideoq; quia non intelligunt troſſi-
lus nomen quid ualeat, multos pudet eo nomine appellari, im-
mūti tamen Troſſili ſepe uocantur. Item ab equite equeſter, ſi-
cut a pedito pediter. Vnde equeſtres copie, ſicut pedites di-
cuntur, et equeſtre æs dicebatur, quod equiti dabatur. item e-
quitatus, pro equeſtribus copijs, ſicut peditatus pro peditibus.
Item ab equo equuleus diminutiuum, Ciceroni. Vt igitur domi-
tores equorum nō uerbera ſolum adhibent ad domitandum,
ſed cibum etiam ſepe ſubtrahunt, ut fame debilitetur equuleo-
rum nimis effrenata uis. Et ab equa equila. Varro. nemo eſt iā
negligens, quin ſumma diligentia eligat aſinum, qui ſuam ſali-
at equilam. Item ab equo equiria ludj, quos Romulus Mar-
ti inſtituit. In his enim ludis currere in martio campo equi ſole-
bant et equitum, quod ſignificat equorum armentum. Vlpia-
nus. equitij uſu legato uidentur, an et domare poſſit, et ad-

20

20

30

40

50

60

uehendum ſub iugo uis. et equiſo, equorū domitor. Varro. nā
ut equus, qui ad uehendum eſt natus, tamen traditur magiſtro,
ut equiſo doceat totum incedere. idem, neq; ſerentem equule-
um inſanus equiſo exhibeat, maris fluctibus. Vt ceteros tamen o-
mines, quibus aliquid rei regimin cōmittebatur, egſones uoca-
bant. Item ab equus fit equiſerū. herba eſt, que græce Hippu-
ris dicitur, hoc eſt cauda equina. Noſtri a ſimilitudine ſetæ, eg-
ne nomen impoſuerunt. Eſt enim pilus terre. hæc curſum
lyenes extinguit ſictili nouo dea cta, quidam ephedron, aliq;
anabaſin uocant, traduntq; iuxta arbores naſci, et ſanden-
tem eas, dependere comis iuueis. multis. nigris. ut eſt equorum
cauda geniculatis ramis. Item equire uerbum, quod eſt coitum
equi appetere, ſicut ſuire ſuis, et catulire canis. Græci equum
i n r uocant. Vnde ephippium dicitur tegmen, quod equo
ad inſidendum imponitur. propter meliorem uecturam para-
tum, uulgo ſellā nominant. Cato, mihi puero modica fuit una
tunica, et toga ſine ſiſceis calciamenti, equus ſine ephippio. bal-
neum non quodidantem, alucis raris. Ab hoc equites ephip-
piani et equi ephippiarj dicitur, de quibus ſupra diximus.
Et hippopotamus, queſi equus ſtinnialis, animal eſt in Nilo præ-
cipue naſcens. Eius ungulis, quales ſunt bubus. dorſo equi, et
iuba. et hinniū. reſtro reſino. cauda obtorta. dentibus apro-
rum adunas. tergo ad ſcuta, galeasq; impenetrabili. Depa-
ſatur ſegates, et ex agro ferentibus ueſtigjs aſtu doſolo, ut ſal-
lente ueſtigio, nulla reuictenti inſidiæ præparantur. Primus
hunc, et quinque crocodilos Romæ adilitatis ſue ludj M. Scau-
rus temporario Euripo oſtendit. Ab hoc iudici eximere in mor-
bis ſanguinem, quod Phlebotomia uocant, didicere. etenim aſ-
ſidua ſatietaſe pingior factus exit in limo, et recentis arum-
dinum caſſur aſſi. ealatus, ubi acutiſſimum uidet ſyſpitem, cor-
pus imprimi, et uenam quandam uuln. rat. atque ita pro-
fluio ſanguinis morbidum aliqd corpus exonerat, plagimq;
limo rurſus obduat. mirum quā multa a beſtjs homo didi-
cerit. Simile quiddam et auis in Aegypto menſtrauit que uo-
catur ibis, canis ferē ſimilis. et ipſa quoq; ſerpentum perni-
cia, hæc roſtri adunataſe per eam partem ſe perluit, qua red-
di laborum onera conſueuere. Hinc clyſteri ſacere iudici di-
dicerunt. Dictamum herbam extrahendis ſagittis, cerui eo te-
lo percuffi hominibus oſtenderunt. iſdem percuffi a Phalago,
eſu cancerorum ſanari ſe poſſe menſtrauer. Eſt et ad ſerpenti-
um ictus præcipua dictamum, que ſe læcti reſouent, quoties
cum illis pugnam conſeruerunt. Chelidonia uis ſaluberrima
eſſe do. uerunt hirundines, mexatis pullorum oculis illam
adhibentes. Quapropter inditum huic herba nomen fuit a d
rīs xulābor, hoc eſt ab hirundine. teſtudo paſtu Cumila
bubula uireis aduerſus ſerpentes reſouet. Cumila herba eſt,
cuius plura ſunt genera, que bubula appellatur, ſemen pule-
gij habet, quod contra ſerpentes in uino bibitur. Eſt et alia
cumila, que ſatureia appellatur a noſtris, a græcis Origantum
Heraclicia, tertia a græcis maſcula, a noſtris cumilago uoca-
tur odoris ſædi, radice lignoſe. folijs aſperis, cuius manipulum
ſiquis in domo poſuerit, omnes a tota domo blattas ad eā tra-
dunt conuenire prodeſt aduerſus omnia uenenata. Econtrario
que mollis uocatur. pilioſioribus ramis, et acule. tātis, mellis odo-
rem habet, ſi digitis teratur. Muſtella in anguū uenatu tute
ſibi ſalutem querit. Ciconia origano. Apri edera agritudines
ſuas curant. Anguis heterem corporis membranam ſucto ſeni-
culi ſicilius exuit, quod ſi ſquam obterpuerunt, ſpinitis ſe iuni-
peri ſcabit. Draco uernam nauſeam ſilueſtris lactuca ſucto
reſtringit. Panthera excrementis hominis, quorum auidiſ-
ſima eſt, aconito ſibi in carnis per dolum porrecto mede-
tur. Elephantus chameleonte deuorato oleaſtro ſalutem que-

rit. vti deguſtatis mandragoræ malis, formicas lambunt. Pa-
lumbes. graſuli. merul. per di. Lauri folijs annuum ſaſti-
dium purgans. Columbe, turres, et gallinacei, herba, quam
ſupra diximus uocari Heixine. Anates. anſeres, ceteraq; aqua-
ticæ, herba ſyderite, que et aſter ſum dicitur folio ſimilis oia
mo, nigrior tamen, naſcens in tegulis, parietinisq; grues iunco
paluſtri. Coruus ocaſo chameleonte, cuius uenenum etiam in-
terſectori nocet. lauro inſe, tum uirus extinguit. Item ab hippos
fit Hippocampus, hoc eſt equus marinus, a flexu caudarum.
uſum enim græce, latine flexus dicitur. piſcis eſt equi effi-
ge in piſcis cau. am deſignens. Plyn. leporis marini ueneficium
reſtringunt poti hippocampi. Equus (ut quidam putant) ab æ-
qualitate dicitur eſt, prima litera detracta, que diphthongum
faciebat, quia pares eligebantur, qui bigis, quadrigisq; iunge-
rentur. Aquis uero ab aqua deducitur, quia ſumma eſt aque
equalitas, dum quietat, ita ut imaginem tanquam ſpeculum
reddat. ſignificatq; equus planum proprie. ſed per metapho-
rā ponitur pro iuſto, quia nullā in partem inclinat. Ab equo
equitas dicitur. et equo uerbum, quod proprie eſt explanō.
Plynus. equato deinde pauimento inſunditur oleum. Ponitur
tamen pro co, quod eſt cum equitate diuido. Virg. operumq;
laborē partibus æquabat iuſtus. Aliquando pro continuo idem.
Felix, ſi protinus illi uæquaſſet nocti ludum. Et aque aduer-
bium, quod modo iuſte ſignificat. Seneca. iudex, qui parte inau-
dita altera aliquid ſtatuit, etiam ſi aque ſtatueret haud æquus
fuit. modo tam. Virg. Negant alios æque ſerpentibus agros Dul-
cem ferre cibum, et æquor, quod proprie planitiem ſignificat,
unde de campo dicitur. idē. At prius ignotum ferro, quā ſcin-
dimus, æquor. modo de mari idem. Aequora ponti, modo de ſim-
mare idem. Miratur nemus inſuetum. fulgentia longe ſcota ui-
rum fluio pictaq; innare carinas. Olli remigo, noctemq; di-
emq; ſatiqant. Et longos ſuperant flexus. nauisq; reguntur ar-
boribus, uiridatq; ſecant plaado æquore ſyluas. Aliquando nō
pro planitie maris. ſed pro ipſo mari ponitur. idem, biſdenis
phrygium conſcendi nauibus æquor. ab hoc æquoreus deducit-
ur, et æqualis, quod modo pro ſimili accipitur. Plyn. cum et
ipſe æqualem fortunam experuiſſem, modo pro conſtanteo
qui et cœnis dicitur. et ab eodem æquo equanus. Cicerone
nec cum æqualibus ſolum, qui pauci admodum iā reſtant, ſed
cum noſtra etiam ætate, atque nobiſcum. a quo æqualitas, hoc
eſt ſimilitudo, paritas. et æqualiter aduerbium i. ſimiliter. pa-
riter. item æquabilis, idem quod æqualis in priore ſignificato.
Cice. Vix rediit in ſorum quandam æquabilem, ac conſtan-
tem. Aequanus ab æqualitate aui dicitur eſt, hoc eſt ætatis. aui
enim proprie tempus, et ætatem ſignificat longam, quam ſe-
culum dicimus, et per ſynopē ſeculum. Virg. Magnus ab inte-
gro ſeculorum naſcitur ordo. a quo ſeculares ludj, de quibus ali-
bi diximus. Tractumq; a græco eſt æuum. illi enim aior
dicunt. unde longæuos dicimus longæ ætatis, hoc eſt ſenes idem,
quem tibi longæuo ſerū Lauinia coniuæ Educat ſyluis. et pri-
mæus, primæ ætati. et grandæuus, grandioris ætatis. a quo
grandæuitas. Auius. quia nec nos, nec illæ impune, irrident
meam grandæuitatem. Hinc æternum dicitur ut Varro ſenti-
tit) quaſi æuiternum. a quo ſempiternum, quaſi ſemper ætera-
num. et æternitas. et ſempiternitas, quo Apuleius, et nonnul-
li alij uocantur. et æterne, ac ſempiternæ aduerbia. et æterno
uerbum, hoc eſt perpetuum ſaciō. Varro. literisq; ac ludibus
æternare. Item ab æuo ætas, quaſi æmitas. ætatis uaria ab anti-
quis diſtinctæ fuerunt. Seruius Tullius rex Romanorum pue-
ros appellauit eos, qui eſſent infra decimum ſeptimum annum.
Ab eo autem anno ad quadrageſimum ſextum iuniores dixit,
quos bello idoneos elegit. Supra annum quadrageſimum, ſex-

10

20

30

40

50

60

tum ſeniores nominauit. Varro autem ætatem diuiſit in infan-
tam, pueritiam, adoleſcentiam, iuuentam, ſenectam, quarum
tamen ſingulæ triſariam diuiduntur, ut prima pars uiridis ſit,
deinde adulta, poſtea præceps. Hinc eſt, quod Virg. ait, uiri-
dusq; iuuentæ. ætas etiam aliquando ponitur pro uno anno.
Varro. ætatem uix decimam egreſſus. Aliquando pro triginta.
Cice. tertiam iam ætatem hominum uiebat. Nonnunquam
pro centum. Ouidius. annos uixi biſcentum, nunc tertia uiui-
tur ætas. Ab hoc diminutiuum fit ætacula. Plau. ætate aduer-
bialiter pro diu poſuit. Ætate ambo ambobus ſint obnoxij.
idem. ætate uelim ſeruire. Libanum ut conueniam modo. item
ab æuo cœnus dicitur, hoc eſt eiufdem ætatis. Ætatem malam
ueteres pro ſenectute poſuerunt. Acius. an mala ætate maris
male multari exemplis omnibus. Turpil. miſerum puto, ſi eti-
am iſtuc ad malā ætatem acceſſit mali. Pacuuius. parum eſt,
quod te ætas male habet, nō etiam ad malam ætatem adiuu-
gret. quæciatur reticenti. Afranius ſi poſſent homines delinquentis
capi omnes nūc haberent amatores æuis. ſed ætas, et corpus
tenerum, et morigratio, hæc ſunt uenena formoſarum mu-
liærum. Mala ætas nulla delinquentia inuenit. Plau. Conſtitus
ſum ſenectute, omniſi uero corpus, uires reliquere. ut ætas ma-
la eſt, mors mala eſt ergo. Econtrario uero bonam ætatem dici-
mus adoleſcentiam uel iuuentatem. Cice. Quod ſi ipſis uolu-
ptatibus bona ætas fruatur, libetius primum parulis fruatur
rebus. Hinc prudēſſime Virg. dicit partiens primas partes,
quaſi eius ætatem puberem, meliorem dixit. Nunc adeo melior
quonia pars æta dici eſt. Finem ſecundæ ætatis ſecundā Var-
ronem hoc eſt finem pueritiæ, pubertatem uocant. Pubes enim
proprie dicitur ianugo, que maribus quartodecimo anno, ſcæ-
minis duodecimo arca pulenda oriri incipit, quod quia matu-
ritatis eſt ſignum, factum eſt, ut mas pubes dicitur, ſive puber
quamprimum ad generandum aptus eſt factus, et femina
ſimiliter ad concipiendum. a quo impubes, ſive impuber q nō
dum eam, quam diximus lanuginem emittere incipit, ſive qui
nondum ad pubertatis annos peruenit. Pubes etiam honeſte
pro parte pudenda ſurpamus. Virg. Prima hominis facies, et
pulchro corpore uirgo Pubetenus. Itē pro iuuenem multitudē
ne. interdum etiam. ro populo. Vnde pubē præſente dicimus,
hoc eſt populo præſente. ab ijs, qui puberes ſunt, omnem popu-
lum ſignificantes. Quando autem pubes pro lanugine, ſive
multitudine, ſive parte corporis pudēda accipitur, hoc eſt, quan-
do ſubſtantiuū eſt, pubis facit in genitiuo, quādo uero adiectiuū
eſt, facit puberis. A pubes pubis ſit pubeſco, qd eſt lanugine il-
lā emitto. A pubes uero puberis pubereſco, qd ſignificat creſco
et puber ſio. Pubes autem a græco deducitur, quaſi. et i uſus.
Vnde Ephebus dicitur qd iam ſit in pube, hoc eſt qd iam iā ad
pubertatis annos puenit. Terē. nā iſ. poſtquā exceſſit ex Ephem-
bis Soſia, hoc eſt poſtq; exceſſit ex ea ætate, qua pubē primo emi-
ſit. Hinc ephēbia appellata eſt prima ætas adoleſcētiæ. adole-
ſcētia poſtrema pueritiæ. econtrario uero depuberem dicimus,
qui ad pubertatis annos non potuit peruenire. Hinc depuberē
porcū uocamus, quē lactente occidimus. Præterea ab æquis æg-
uocum, et æquatio, et æquocæ, et æquinoctiū, et ægnoctiæ, et
ægdiale, et æquamentum, et æglibrum, et ægmentū deducuntur,
de quibus ſupra diximus, et æquatio, qd eſt ut ita dicā)
parificatio rei aliquid, ſive diuiſio eū æqualitate. Itē ab æquo
cōpoſita ſunt ad æquo, ex æquo, et cœquo, eiufdē penē omnia ſi-
gnificationis, et æquipolleo, et æquialeo. a quibus æquipola-
lentia dicitur, ſignificatq; parē poſſentem. et æquanimus,
hoc eſt animi æqui, et ſedati. a quo æquanimitas. et æqui-
melium, locus in urbe, ubi Melij domus fuerat. P. Melius
ex equeſtri ordine fuit, qui cum frumenti largitionem, in

urbe fecisset. Quintus Consul. Quintum dictatorem fecit. Seruilium Halam magistrum equitum dixit. missus a dictatore Seruilio ad Melium, ut eum ad se duceret. Melius ob pauorem ad suos fugere. fidem populi Romani implorare. op prima se consensu patrum dicere. quod Plebi benigne fecisset, orare ut opem sibi ultimo in discrimine ferrent, ne uenirent oculos suos trucidari. Suerent haec uociferantem affectus seruilium Hala, obrumcauit. sed non satis esse sanguine eius expiatum putarunt, nisi tecta, parietesque, intra quae tantum amentiae conceptum esset, dissiparentur. domus igitur diruta est. area equi melium appellata. Et iniquus, qui proprie est non equus, inuisus. a quo inique aduerbium inuisus. Et iniquitas, quasi in iustitia. aliquando tamen iniquus pro magno accipitur. Virg. iniquo potere rastro. modo pro angusto. idem. Veru haec ipse quidem spatium exclusus iniquis praetereo. BIBIT. Ponticium. bibere proprie potare est. aliquando tamen pro haurire ponitur. Virg. sat prata biberunt. nonnunquam etiam ad ea transferuntur, quae haustum non habent, et significat trahere. idem. Hacta sub exercitum donec perlata papillam Hacta, uirgo nequamque alte bibit acta cruorem. a bibo bibaces dicuntur nimis potores, sicut ab edendo edaces, et per diminutionem dicuntur biba. ubi item b. bosi. Laberius non mammosa. non anno. sa. non bibosa. non pro. ax. Et Tiberius per desisum, propter nimiam uinam uindictam appellatus. Et Biberius sicut pro Claudio, Caldus, pro Nero Mero. Itē bibulus, qui facile sorbet, unde bibulorum cognomen inuenitur, et meribibulus, qui uinum aqua non misceat. Aurelius. cum Temeti uindictior esset, quadam die ab irata ancilla per comitum appellata est meribibula, quae res tantum ei pudore iniecit, ut postmodum sobria pro. fus fuerit. Et bibula papyrus, dicitur, quae sorbet atramentum. Et propterea inter paginas adhuc madentes, ne litura fiat, interponitur. Vetus quondam folijs tantum palmarum scripsisse manifestum est. unde folia librorum dicta, quae a graeca uoce Phylura etiam appellantur. deinde quarundam arborum libris, hoc est corticibus, ex quo libri appellantur, et per diminutionem libelli, et codices, a codice, qui et caudex uocatur ex quo cortex extrahitur. Codex enim proprie prima pars arboris est, cui radices adherent. Inuenalis pro sede meretricia posuit, quae fere est truncus fieri solent. Horrida quale facit residens in codice pellex, a codice dum pro caudice capitur, codicis uerba dicuntur, de quibus inferius dicemus. cum uero pro libro codicillus deditur, quod proprie epistolam significat. postea publica monumenta plumbeis uoluminibus, mox et priuata luteis consicere coeperunt, deinde ceris. etenim pugillarium usum ante troiana tempora fuisse testatur Homer. *ἄσπετος ἰσθμίου πικρῆν ἢν μορβέρον πολλόν*, hoc est cum scripsisset in pugillaribus fictis corruptilia multa. sed post Alexandri magni uictoriam, condita in Aegypto Alexandria, inuenta ab eo rege papyrus est, Varrone teste, quae fiebat ex frutice, qui nascitur in paludibus Aegypti, aut quae essentibus Nili agris, ubi euagata stagnant, nec quae quantum altitudo duo brachia excedit. frutex ipse Papyrus, sui. foeminino genere papyrus uocatur, radicem habens obliquam, triangulis lateribus decem non amplius cubitorum longitudine in graalitate fistigatum, thyriformi modo cacumen includens, semine nullo, nec alio usu, quam floris ad deos coronandos. radicibus incola pro ligno uentur, ex ipso papyro nauiga texunt, et ex libro uela, teges, uestes, stragulae, funes, aliaque huiusmodi. L. anus. Conferuntur bibula Memphis cymba papyro. praeparabantur ex eo chartae diuise ac in praetenuis, ac lassimas phyluras, quae eo meliores erant, quo medio papyro propinquiores, atque inde secundum fissuram ordinem hieratica appellabatur subtilior, religiosior et

tum uoluminibus dicta, quae postea ab adulatione Augusti dicta est Augustia. deinde a Livia coniuge eius Livianna. huius posita in epistolis tantum scribendis auctoritas relicta est. proxima huic erat Amphitheatra a loco dicta, in quo coficiebatur, quae postea Fanius miro artificio emendauit, uocantque e nomine suo fannianam. ultima, emporetica, in uulis scribendo, et in uolueris duntaxat chartarum, ac mercium usum praebens. propterea *ἄπο τῶν ἐμπορίων*, hoc est a mercatoribus emporetica dicta. unde emporium quoque appellatum locus, in quo mercatus, et mundinae sunt, et bibula, de qua supra diximus. stantia tantum utilis scripturae. primatum deinde mutauit Claudius Caesar, et quoniam Augustia tanta tenuitas erat, ut uix ad aliam sustineret. praeterea nisi translucida literas emittebat, auxit, et crassitudinem, et latitudinem, mensuramque, ubi pedalis erat cubitalem faciens. a papyro igitur frutice charta est papyrus appellata, quae sex papyro fieret. postea uero id genus chartae inuentum est, quo nunc passim mortales utuntur, fitque ex linteolis conertis, et nihilominus pristinum papyri nomen remansit, et distinctio generum. nam subtilis illa epistolae et augustia uocatur, et altera communis, siue amphitheatra, siue fanniana. et grossior illa, atque inutilis emporetica, et ultima bibula. claudia uero illa grandior, crassiorque. a rege nunc regalis dicitur. haec dicitur propter scabricam, aut concha leuigatur. propter quod minus sorbet, et ob id ad uice literae sunt. Quae causa impulit nos, ut genus aliud chartae inueniremus, quae tenuitate, densitate, candore, leuore. phylura longitudine et commodior est, et aspectu gratior. hanc opifices e nostro nomine Perottam nuncupauerunt. charta uero ab urbe Tyri, cui charta nomen fuit, appellata est, ex qua Dido ducta est. ideoque urbem a se postea edificatam ab illius nomine Charta genem nuncupauit. graeca ab eadem urbe *χαρτην* nominant. a quo *χαρτογράφον* librarium. et *χαρτογράφον* chartularium nominant. membranas Varro scribit post inuentas ab Alexandro, chartas per emulationem circa bibliothecas Ptolemaei, et Eumenis regum, Pergami inuentas fuisse, unde nunc quoque uulgo per gamina uocantur. Pergamum oppidum est in Asia. Pergama uero dicta sunt arces troiana, quae quoniam altissima fuerunt, omnia alta aedificia per gamma sunt appellata. membranae a tactu membrorum uocatae sunt, proprieque corium ipsum significant, unde fiunt ad se scribendam aptae. chartam, membranamque sepe uero auctores pro folijs, siue phylluris usurpant, ut si dicam codicem triginta chartis, siue triginta membranis contineri. Clau. nulla est membrana sine ipso. Quomodo. cum aperto codice chartas explicaret. a membrana membranae dicitur. a charta charteus, siue chartaceus, sicut a papyro, papyraceus, contra Varronem qui chartarum usum non nisi condita in Aegypto Alexandria fuisse scribit. Cassius Hemina cora sentit uetustissimus annaliu auctor. tradidit enim Cn. Terentium scribam agrum suum in aniculo repastinantem inuenisse arcam, in qua Numma rex situs fuerat. et in ea libros eius repertos, qui et charta et ante, in quo certe illud admiratione dignum est, quod de fossi tre annis incorrupti durassent. a papyro etiam papyri cognomen deductum (ut quidam putant) a quo Papyria tribus appellata. Item a bibo composita sunt per bibo, quod est usque ad finem bibo, uel in totum bibo. Et bibo, ex haurio. Plau. Qui mihi misero totum ebibit sanguinem. Imbibio, haurio. et per metaphoram apprehendo. Aure. Ut poetae optimus maximus teneris imbibitus annis non facile memoria aboleretur. Combibo, compoto, hoc est simul bibo. PRIMA FLVMINA. Primarium fluminis, hoc est fontem, ex quo primum fuit Nilus. Magna laus ludorum Domitiani, quod ab ultimo inferioris Mauritaniae monte, ex quo Nilus.

quo Nilus fuit, spectatores ad urbem uenerint. primus aliqui ad numerum referunt, ut primus, secundus, tertius. Nonnunquam ponitur pro Princeps. Virg. prima quod ad Troiam pro aris gesserat Argos. Aliqui pro optimus. Idem, Et primos inuenit tot miserit oro. et pro praecipuus. Idem, Quos primus patiare labores. interdum etiam pro eo, ante quem nullus est. Idem, Hic mihi responsum primus dedit ille petenti. Hinc primogeniti dicuntur filij, qui primo nati sunt, et ante quos nullus genitus est, etiam si postea alij orti fuerint. Et apud grammaticos, primus na, et primogenia uerba dicuntur, quae per se inuenta sunt, nec aliunde deriuantur. Primitiuu est, et primogenium dici potest, quicquid aliunde non habet originem. quod etiam primarium uocamus. Vnde primarius lapis appellatur, qui primus in templi, aut alterius aedificij fundamentis imponitur. et primarij Cives dicuntur, qui primi sunt, et ueluti principes in ciuitate, qui et primates, et a quibusdam summates, ab alijs Optimates appellantur. et primus, de quo supra diximus, a primo deducitur, et primigenius filius, qui in condenda noua urbe tauro, et uacca designationis causa in primatur. et Primipara mater, quae primo peperit. et primordia, quae primo ordinantur, hoc est initia. et Princeps, quasi primum caput. A quo princeps, et principatus, quod primum, atque praeprimus est. Principalis castrorum portus nominatur, quod in eo loco est, in quo principes ordinantur. et principior uerbum, quod est inchoo. uisitar. et principior, dominor. A quo principatus pro im pio. et principus, secundum quosdam, quod prius, quam mater secundo nabe ret, est genitus, et primarius Tribunus, qui primae legioni tributum scribebat. et primiores summae quoque rei. Lucii. Cum gallus gallinaceus digentis, primioresque erigunt unguens. Turpilium, Sada. alo inmixta digentis primioribus. hinc primiores aliquando pro optimatibus capimus. Suet. Scripta famosa, uulgoque edita, quibus primiores uiri, ac feminae uocabantur aboleuit. et prime, primo, primu, principio, primus, primiter aduerbia. omnia fere eiusdem significationis. et apprimis, et imprimis, hoc est praecipue, quae ueteres Cūprime, et Cūprimis dixerunt. Cladius. Nam M. Manlius, quem capitolium seruasse a Gallis supra ostendi, cuiusque opera cum M. Furio dicitur apud Gallis Cūprime forem resp. feris. et genere, et uirtute bellica nemini concedebat. Apule. Hic Cūprimis nobilis, ac facundus. Virg. In primis regna quietu accipit in Teucros animi. et priscum, ac pristinum, quae ita inter se differunt, quod priscum sunt, quae superioribus seculis, aut superiori aetate fuerunt, ut prisci latini, qui proprie hi sunt, qui priusquam Roma conderetur, fuerunt, et priscus Tarquinius Superbus. pristina uero, quae superioribus annis. mensibus. diebus, et nostra memoria fuerunt, ut pristina nostra amicitia. pristina beneuolentia nostra. Aut si de rebus, quae non senserunt, sermo habeatur, non priscum, sed pristinum dicimus, ut pharos, et Tyrus nunquam in pristinum statum redibunt. Vadius post quingentos, et eo amplius annos reuerit solet in pristinum cursum. et pridie, de quo supra diximus, quasi primo die. et primitiae primi fructus. Item primitium, quod primum in aliquid re, et primapale est. Ouid. Ecce rapit medijs flagrantem Rhetus ab aris primitium torrens. et primipilus Centurio. Lilius, Centurio erat, quem nunc primipilum appellant. V. etes, quia sciebant commisso praelio acies facile turbari, ut hoc incommodum euitarent, cohortes in centurias diuisere, et in singulis centurijs, singulos centuriones praefecerunt, qui primo centurioni uocabantur, quemadmodum de centuriones Decurioni. Centurio a numero centum militum uocatus, quia singulae curiae centum militibus constabant. Cohortes in exercitu decem erant in singulis legionibus. Sed prima cohortis reliquas, et numero militum, et dignitate praecedebat.

Aquilam habebat, quod praecipuum erat signum in Romanorum exercitu. Centuriones huius cohortis caeteris centurionibus digniores habebantur. Prima Centuria primum pilum uocabatur, quod circa signa grauis armatura constituta erat, in qua inter caetera armorum genera hastile erat pedum quinque semis, quae pilum nominabant. a quo pilati dicuntur pilo armati. Mari. Et pilata redit, iaque, subitque cohors. hinc propilare acie re est. et propilatum acuminatum, et quasi ad pileae formam factum. Centurio ipse Primipili centurio dicebatur, et primipilus uocabatur. hic non modo Aquilae praerant, sed quatuor centurias, hoc est quadringentos milites in prima acie gubernabat, et tanquam princeps totius legionis merita consequebatur, et commoda. Martialis. Grata pudens meritis tulerit cum praemia pilis. Mos enim Romanorum laudatissimus fuit, ut centuriones ex decima cohorte promouerentur ad nonam, et sic deinceps meritis posentibus ad primam, quasi ad palmam, in qua ex omni legione infinita penes commoda percipiebant. A primipilo primipilaris dicitur. primipilares milites erant, qui signa arcum stabant. hi postea mutata re militari pilani sunt appellati. pilus, ab eo instrumento nomen accepit, quo pinsunt far. illud uero a pinsendo dictum. pinsere, tendere est. A quo pinseres dicitur sunt, qui nunc pilosores nominantur. et pinsirum locus in quo pinsitur. V. erro, nec pinsorem ullum nosse nisi eum, qui in pinsirino pinseret farinam. A pinsio et pilea dicitur, quae uasa sunt concava, quae antiqui sicata frumenta in pilas immissa pinsabant, et hoc erat unum genus melendi. Item Pilanus, qui inter corandorum agrorum usum inuenit, et pinsendi frumenti, Io uis (ut putant) filius et Dauni pater, qui Appuliam, in qua regebatur, Dauniam appellauit. Hic Ardea traditur condidisset. Item Pisonum cognomen. Pila et dicitur, quae parietem sustinet ab opponendo, ut Varro sentit) ita uocata. ut pilea quae ludatur, ob id pilea ludoria, quae pilis impleri solet. pilea quoque effigies tam uiriles, quam muliebres ex lana sustendi olim copulabatur solebant in compitis, quae esse decorum inferorum, quos uocabant lares, putabantur, quibus tot pileae, quot capita seruorum, tot effigies, quod essent liberi, ponebantur, ut parcerent uiuis. Pila uero a pelle, ex quo prodidit, uocatus est. A quo et capillus, quasi capitis pilus, quis et pro omni pilo ponatur. Virg. quam sunt metula quos habet capilli. et pileus tegmen capitis, siue quod ex pilis fieri solet, siue quod pilos capitis tegeret. Vnde pileati serui dicebantur, quod pilco imposito uendebantur, quorum nomine uenditor nihil praestabat. pileus enim impositus demonstrabat eiusmodi seruos uenundari, quorum nomine emptori uenditor nihil praestaret, sicut antiquitus maecipia iure belli capta, coronis induta ueniebant. Corona enim signum erat seruorum uenaliu, ideoque sub coronis uenire dicebantur. Pileus et raso capite accipiebant serui, qui manumittebantur, hac de causa, quod uidebatur e seruitute, tanquam e tempestate liberati. Plau. Ut ego hodie raso capite caluus accipiam pileum. Pileos et Castori, et Poluici ueteres dedere, quia lacones fuerunt, quibus cum pileis militare mos erat. Item a pilus uerbum pilo, quod aliquando significat pilos emisso. Acius, tum primu pilabane gena. A franius, uenit praeterea corpus nunc pilare primu cepit. Nenuis pilantem puerum uocat nunc primu pubescentem. Aliqui pilos detraho. Martialis. Quod pectus, quod crura pilas. A pilo fit compilo, quod est cogo, et in unum condo. et expilo, diripio, ac deprador, quasi ne pilum quidem relinquo. Vnde compilaris et expilare haec dicitatem d. amus, hoc est fraudare, diripere, et copilati, furti passim dicuntur. concipilo uero ueteres usurparunt pro eo, quod est corripio, et inuolo. expilata haereditatis crimine apparuit eo casu in tendi posse, quo casu furti agere non potest, hoc est ante aditam haereditatem, uel post, ante, quam res ab haerede possessa sint. Quid

in hanc no a pilis deducta existimant, sed a græco πῖλος, qđ est πῖλος, id est complano, qđ qui aut e facie pilor, aut e domo supellectilem detrahunt, æquare, aut cōplanare oia videntur. A quo et pilam lusoriam appellatam potius, quam a pilis quidā existimant, qđ forma spherica sit, que ex omni parte æqua est. A beode et fit depilo, qđ aliqui est pilos detraho. Mart. cum depilatos Chreste oleos portas. interdū rarefactio. Lucil. Quid actū est? depilati omnes sumus. Suppilo quoq; pro rapio ponitur. Plau. Hæc cū uideo fieri suffuror. Suppilo et de præda prædam facio. pila etiam capitur pro quacūq; re rotunda instar pile lusoria. A quo fit diminutuum pilula. Plyn. Robur præter fructū plurima alia gignit. Nāq; fert et galles utriq; genus, et quedam uelut morā, ni distaret arida duritie, plerūq; tauri caput imitantia. Nascentur in eo et pilule uicibus nō absmiles, intus habetes sioculos molles lunænarum luminibus aptos. Nam et sine oleo sagrant, sicut gal la nigra. Fert et aliam uilem pilulam cum capillo. Gignit et alij ramorum eius pilulas. Idem, Sarrabæus, q pilulas uoluit, et ea quidem uenena, que hæc forma sumimus, mulgoq; pilulas nominamus, recte dici pilule possent, nisi usus obtinisset, ut græco uocabulo Catapotia nominaremus. Aliquando et pilulas dictas inuenimus. Plyn. Venus axungia ptheisin in pilulis sumpta sanat. pile lusoria uaria genera erant, de quibus inferius dicemus. Eo ludo maximū uiri sese aliquādo exercere. Scenola optime pila lusit, atq; ad hoc diuertitū animū forensibus negotiis fatigatum trāferre solebat. Huius pile inuentorem et aduētū Pythium fuisse. cū his similitudinem nominis hēt Pilates lapidis genus candidissimi. Cato. Lapis candidior q pilates. Pylæmenes dux Paphlagonum fuit, quem in auxilium Troianorū uenisse scribit Home. Dicitur et aliquando a poetis Pylæmenes. Pylæus, siue Pylæus nomen est propriū. Pylartes uir Troianus fuit. Pylene Aetoliæ oppidum. Pilentum uehiculi genus, quo ferri mætrone solebant. Pylor oppidum fuit iuxta Thesaliā a Næleo conditum. Vnde Nestor dictus est Pylus. Omnidus, Illius attactu Pylus inuenesere possit. Pylor græcè amor dicitur. Hinc philosophus. philosophia, philosophus. philosphia. Philomela nomen proprium. Philippus equorum amator. Philargyria argenti cupiditas, auaritia. Philolæus proprium nomen, quasi amor populi. Philortium proprium nomen mulieris. Pamphilus proprium uiri, quasi totius amor. Philtra amator. Iune. Hic thesala uendit Philtra, quibus ualeat mentem uexare mariti. Omid. Philtra nocet animis, uimq; furoris habent. Philoponus amator laboris. Philadelphus amator fratris. Philoctetes propriū nomē, quasi amoris possessor, Pæantis filius, et Hercules comes fuit, cū in Oete monte defunctus est. Huic enim mandauit Hercules, ne cui corporis sui reliquias indicaret, idq; iurare eum adegit, dediq; ei pro munere sagittas Hydræ felle intinctas. Adueniente uero tempore cum Delphico Oraculo moniti essent græci ad expugnationem Troiæ sagittas Hercules felle intinctas. Adueniente uero tempore cum Delphico Oraculo moniti essent græci ad expugnationem Troiæ sagittas Hercules felle intinctas. Adueniente uero tempore cum Delphico Oraculo moniti essent græci ad expugnationem Troiæ sagittas Hercules felle intinctas. Adueniente uero tempore cum Delphico Oraculo moniti essent græci ad expugnationem Troiæ sagittas Hercules felle intinctas.

dius, politus. philologus amator uerborū. philonicus, iurgiosus, contentiosus, uictoriae amator. philoxenus hospitalis. philoxenia hospitalitas. philopæes puerarius, paedica. primus a pridem de duatur, et est superlatiuum, sicut prior nomen, et prius ad uerbū comparatiua. Notandum autem qd aliud est, prius te uocauit, et aliud prior te uocauit. Nam prius te uocauit, tempus significat. i. prius, qd nunc uel tunc. prior te uocauit significat pponā. siquidē ego et hic te uocauimus, sed ego prior, hic aut posterior. Vocauit ergo te prior, si nos sumus duo, uocauit te priorem, si nos estis duo. Eadem ratio est superlatiui. Vocauit te primus, si nos sumus multi. Vocauit te primum, si nos estis multi. Nonnū quā ex neutra parte sunt duo, sed utriq; singuli, et tamen comparatiua utitur, ut percussit te prior, supple. qd tu me. Nonnū hinc unus est, illinc plures, ut uocauit nos prior, supple qd nos me. Vocauimus te priorem, supple qd tu nos. Idem de superlatiui, ubi multa membra sunt, ut primi nos uenimus, nos postiores, ille ultimus. primus ego intrauit uallum, tu senior, ille tardissimi. primus græcè πρώτος dicitur. A quo deducuntur propria nomina Protogoras. Protefilæus, quorum alter Rhetor siue philosophus, siue astrologus fuit, alter ex Phylace oppido Thesaliæ Ispihili filius, uxoremq; habuit Laodoniā Aaxstī filiā. Omī. Vix soer Ispihilus, uix me grandæuus Aaxstus, Vix mater gelida mæstra refecit aqua. Hic initio belli Troiani ab Hectore interfectus fuit. et Proteus Oceanī filius, de quo diximus. et Protogenes, quasi primi generis. Iune. non est Romano cuiquam locus hic ubi regnat Protogenes aliquis. et Proteus unus ex duabus græcis, qui ex Magnesia uenit ad Troiam. et Prothæmor, unus ex Bæotiorum duabus. et Protogenia Deucalionis, et Pyrrha filia præterea protinus, de quo superius diximus. protomedicus primus medicus, qui et archiatrus dicitur. protomartyr primus testis. protonotarius primus notarius. protologia primus sermo, anologui, et protocollū, quasi prima concinnatio. Est. n. proprie protecollū, qd breuiter et suauiter notatur a tabellone, ut extendi deinde, atq; absolutū possit. κλάμα græcè glutem siue colla dicitur. κλάμας glutinatura, κλάματος concinnator. glutinatur. κλάμας glutino. κλάμας herba. prototypus, quem supradiximus Archetypus dicit, et protoplastes primo formatus. Item ἀρχα græcè, a nobis primū dicitur. A quo ἀρχα impero, præsum. Hinc præter ea, que superius diximus, deducuntur propria nomina Archander, quo nomine fuit Danaī soer. Archemolus Rhæti filius Marubiorum regis in Italia, qui cum pater sibi nouerit superinduxisset, stuprauit eam, propter quod, cum pater eum persequeretur, ad Turram confugit. Virg. Et Rhæti de gente uetusta Archemolū thalamos ausum incestare noueræ. Archemorus Lycurgi filius, hic Hypsiphylen nuericem habuit, que cum sitentibus græcis, qui ad Thebaciā expeditionem proficiscebantur, Langam fontem ostenderet, Archemorum puerum super uiridi herba deposuit, qui a serpente uulneratus perijt. Vnde fons ille Archemorus uocatus est, et annuus agon in pueri illius memoriam celebrari coepit. Archelaus Antenoris Troianū filius, quem Homerus scribit rei militaris peritissimum fuisse. Item alius Atheniensis philosophus siue (ut alij uolunt) Milesius, qui patrem habuit Apollodorum, et fuit auditor, successorq; Anaxagoræ, ac primus ex Ionia phisicæ Athenas inuexit, ob id phisicus dictus. Alius fuit geographus, qui terram omnem ab Alexandro peragratam descripsit. Alius de rerum naturis armine scripsit. Alius oratoriam docuit. Archeptolemus filius Iphiti, uirique Hectoris Enepeo interfecto a Diomede suffectus. Archias poëta, de quo extat præclarā illa Ciceronis oratio. Archigenes medicus nomē, in quem

in quem sepe inuehitur Galenus. Iune. tunc corpore sano. Ad uocat Archigenem. idem significat Protogenes, de quo paulo ante diximus. Archilochus Nestoris filius, de quo inferius dicemus. Alius fuit Siculus, qui Ariciam urbē condidit. Alius poëta Lacedæmonius Tullio hostilio Romæ regnante, in quo summa uis elocutionis fuit, tum breuis, uibrantesq; sententiæ plurimum sanguinis, ac neruorum. huic Licambes Næbolen filiam sponderat se conuubio iuncturum, quam cum postea alteri tradidisset, adeo id moleste Archilochus tulit, ut inuenit me trum iambicum, quo Lycamben, et filiam, atq; uxorem usq; adeo insectatus est, ut præ nimio angore laqueo se suffecderit. Horat. Archilochum proprio rabies armavit iambo. Hunc socii sumpserunt pedem grandæq; cothurnū. Hos libros propter inueniam, atq; obsecantemq; eorum in exilium miserunt. Ouid. Vtq; reperteri uocauit pugnantis iambi, sic sit in exilium lingua proterua tuum. postremo Archilochum constat interfectum fuisse in bello a quodam, cui nomen erat Corax. Hic, cum forte sciscitatum Appollinis oraculum uenisset Delphos, ab eo tanq; impius, ac sceleratus est reiectus. Verum cum ille multis uerbis sese excusaret conatus culpa omnem in fortunā, et uarios bellorum euentus reiecit, ueniamq; a Deo postulat. flexit numen, acceptoq; ab Apolline responso, iussu eius Tenarum profectus est, ac manibus Archilochi parentauit. Tanta erat eo tempore uatum, ac poëtarum auctoritas, atque maiestas. Archimedes Syracusanus fuit eximius mathematicus, et in primis geometria insignis. Hic quomodo quadrari et cilis posset, primus inuenit, quod Aristoteles ignorare confessus est. Et cum expugnata a M. Marcello Syracusæ fuisset, ad o in contemplandis quibusdam liniamentis, oculis, studio, cogitatione intentus fuit, ut non discurrerent Romanos, non captam urbem senserit. Cum uero repente miles quidam astutis set, et ut sese ad Marcellū sequeretur, iussisset, moræ paululū rogauit, donec rem propositam inuestigaret. Quamobrem ira peratus miles striato gladio eum perdidit, immemor, qđ Marcelli inter dicto cautum fuerat, ne unus uiolaretur. Hic primus spheræ inuentor fuit (ut Cicero testatur) quāuis alij id Anaximandro attribuunt. Architas Mnesagoræ, siue (ut alij uolunt) Aesthei filius, patria Tar. nitius, eximius pythagoricus philosophus fuit. floruit quo tempore Plato ad Dionysium in Sicilia uenerat, Platonemq; per literas monuit, ut inde abiret, siquidem Dionysius de eo neando cogitabat. Summa in omni uirtutis genere admirationis fuit. præter hunc alius quoq; Architas Myriænæus in musica floruit. Itē alius, qui de agricultura scripsit. Et quartus epigrammatum scriptor. Item quintus architectus, qui librum de mechanica scriptū reliquit. F L V M I N A. fluorem, cursum. Non enim pro amne hoc loco accipitur. siquidem flumen, eam genit. no aduungitur, fluxum ipsum, cursumq; significat. Plyn. De flumini eius riuus esset impedimento. Cū uero nominatiuū habet. seu smalem alium sibi casum, si significat amnem. Idem prius qd ad flumen Rhodanum perueniret. Flumen a riuo magnitudine discernendum uel ipianus scribit, aut estimatione circūdentium. Item flumina dicit, que per emia sunt, hoc est continui et flumini. Que uero est sine sicantur, a torrendo uocari trinitia. Græci e contrario ab hyeme, que χειμῶν dicitur, χειμῶν ποταμῶν uocant. hoc est flumen hybernū, qm̄ estate nō est flumen. Torrere proprie ure est. Vnde fit torrens participium, qđ est adurens. Virg. Iam rapidus torrens sititens Sirius Indos. Aliq; tamen pro ignosce re usurparunt. Lucil. Vt arida sepe torrens ad solem. Aliquando tamen pro uerto misero. Lucil. Ingens fatis torrens ruinas. Hinc torrum, et torridum pro arido accipiunt. Vnde estas tor

rida dicitur. et torris fax appellatur. A quo torridare, et torrefacere, coburnere dicimus. Acaus, Regina erit tempus, cū hic torris, quem amburi uides. Idē, Eū siue uita finem, ac fati in terminationem fore Meleagro, ubi torris est inter fluctus flamme us. Quidā torrem pro titione usurpant falso. Nam torris ardet. Tino est torris (ut ita dicam) extinctus. Firmianus. Titionem enim uulgus appellat extractū foco torrem semistū extinctum. A torreo fit supinū tostum, hoc est torrefactū. a quo Testa opus figulū, de quo inferius dicemus. et testis quartæ declinationis. tegmen testacū, sub quo placetæ spirat, et alia huiusmodi coquuntur. Cato. in foco calido, sub testu coquito leniter. Quidam torrere a τῶν τῶν deductum, quod est scalpere, celare. A quo uasa celata dicuntur toreumata. Sall. Signa toreumata emunt, quoniam quæ celantur, torrere prius, hoc est ignefacere, et candentia reddere oportet. Græci quoq; τῶν τῶν dicitur uasa calata, et τῶν τῶν calatorē et τῶν τῶν tudiculam, hoc est instrumentum, quo uasis signa imprimuntur. Vnde tudiculare imprimere, ac scalpere dicimus, quod græci dicunt τῶν τῶν. Vnde etiam Tornum appellatum est instrumentum fabrilē, quo ligna. ebur. et reliqua huiusmodi signantur. a quo fit torno uerbum, hoc est τῶν τῶν, cuius passiuum est tornor. et tornatile opus torno fictum. Vbi notandum est, quod mediocri longitudo lignum rotundum, quod loro circa uolutum circumagunt fabri in operibus tornadis, Mimphur appellatur. Aliquando tamē p mta phoram tudiculare pro circumuere usurpamus. V arro. Hecane nobis cernis hanc mala tudicula uictulam? Tuditare uero est negotium agere lucri gratia. E mihi, Nec tudites rem assine extrinsecus ullam, tracta m a fabris, q malleis sepe percussio do opera faciunt. Tudites enim mallei a tudendo appellantur. Vnde et quidam cognomen Tuditanus fuit, quod caput malleo simile habere. Tudere percussio est, tractum a sono, quem percussiores faciunt. Hinc fitus secundum quosdā, quod gleba tuduntur, ut inferius dicemus. et reuudere, hoc est repercutere. et contudere, frangere. percussio. friare. unde contusum, confractum, ac friatum dicimus. et contus, sudes est. siue hasta longior, duriorq; et acuta, sine ferro ad percussio endum apta. Virg. Ac duris detrudere cantus. Idē. Assi eti longo muro defendere conto. Item obtudere, quod est uoce, uel sono, uel strepitu aliquo auertere, translatio. sicut a fabris, qui sepe tudendo aliquid malleo offundunt, atq; hebetat. Teren. Obtundis tamēsi intelligo. Hinc obtusum ingenium, et obtusa acies dicitur, hoc est hebes, et sine acumine. et pertundere, percussio. tudendo frangere. a quo pusa uasa dicimus, quæ non sunt integra. pertusum etiam dolium cum dicimus, uentrem significamus. A flumine fit adiectiuum fluminis. unde fluminem arcnam dicimus, que ex fluminis ripa colligitur. et flumentana porta Romæ appellata est, quod Tyberim ea parte fluxisse affirmant. et fluminosus, hoc est fluminibus abundans, ut fluminosa regio. A suo autem flumen appellatum est. fluere proprie decurrere est. Virgilius. Hæc eadem argenti riuos, arisq; metalla ostendit uenis, atq; auro plurima fluxit. Quoniam uero que flumini, latius diffundi uidentur fluere interdum capitur pro latius, atq; uberius excretere. Idem. Tum deniq; dura Exerce impia, et ramos compeste fluentes. Item quoniam que decurrunt, quodammodo minui uidentur, fluere aliquando pro deficere accipitur. Idem, Ex illo fluere, ac retro sublapsa referri spes Danaūm. Hinc fluxa dicimus, que instabilia, ac momentanea sunt, et cito peritura. Idem, Nos ne tibi fluxas Phrygiæ res uertere fundo Conamur. itē a suo fluminis dicitur eiusdem cum flumine significationis. A quo fluuialis, qui in flumine uiuit, ut fluuialis equus. Fluuiatilis pi-

OS Vnda tegit. Sensus est: Veniunt ad spectacula tua etiam habitatores extremi oceani, ut sunt Morini & Britanni. Virgilius, Extremiq; hominum Morinidem, Et penitus toto divisos orbe Britannos. **SUPER** M A E. Extrema. Supremum enim aliquando extremum significat. Virgilius, qui supremum comitentur honorem. Aliquando summum, maximum. Idem, clamore supremo implerunt fontes. Et a supra praepositione deducitur. Supra vero a super, quod derivatur a graeco *ὑπέρ*. Veteres super, et super dixerunt, sicut contrario sub, et subter a *ὑπὸ* graeco. Super aliquando nota significationis est. Plaut. Hinc atq; hinc super subterq; premor angustis. Aliquando ponitur pro de. Virgilius, multa super Priamo rogatus, super Hectore multa. Nonnunquam pro insuper. Idem, Super inferni si poenas exposuit. Quandoq; proualde, uehementer. Idem, His accensa super iactatos aequore toto Troas reliq; Danais, atq; immanis Achilli, Arcebat longe Latio. Idem, O' mhi sola mei super Astanactis imago, hoc est ualde mhi imago. Item pro desuper. Idem, Et super e uallo prospectat. Et pro super est. Idem, Nec fugam iam super. Et pro ultra. Apuleius, iam super oppidum profectus, nos citra reliquerat. Ab hoc fit superius, quod supra est, ut superna regio. Et superne aduerbiu, quod significat desuper, et supero uerbum, quod proprie significat supergredior, et quasi supra eo, ascendo. Virgilius, superant montes, et flumina tranant. Per metaphoram tamen modo pro uino accipitur. Terentius, Haec superat ipsam Thaidem. Modo pro abundo. Virgilius, Si superans foetus, pariter frumenta sequentur. Quandoq; pro uiuo, et quasi superstitis sum. Idem, Quid puer Astanius superat nec? uescitur aura Aetheria. Nonnunquam pro ocido. Idem, Clam ferro incantum superat. Aliquando pro resto. Sallustius, Is plerumque a rege exercitum ducere, et omnes res exequi solitus erat, quae iugurta fessis, aut maioribus astricto superauerant. Cicero, Deq; eo, quod ipse superat, alijs gratificari uoluit. Ouidius, et praecor minuantq; tuo de fulmine partem, Dema, satis poena, quod superabit erit. Ab hoc fit profupero, quod est superabundo. A quo profapia longitudo generis dicitur, quod profuperet, hoc est supersum, et superabundans liberi. Cato, veteres profapia, et multa alia apud multos, et exupero, a quo exuperantia pro abundantia, et exuperanter, abundanter. Ab eodem fit superior comparatiuum, et supremum superlatiuum, quorum aduerbia sunt superius et supremum superiorem, et inferiorem dicimus ferre, quando de malis loquimur, ut Dionysius superior, et Dionysius inferior. Cum uero de bonis loquimur, si tempus denotamus, superior, et posterior dicimus, ut Cyrus superior, et Cyrus posterior. Si uero dignitatem, maior, et minor, ut maior et minor Scipio, et haec dum de duobus loquimur. Nam si de pluribus loquamur, utimur superlatiuo, ut Alexander maximus, Fabius maximus. Nonnunquam postiuo, ut magnus Pompeius, item a super superus, unde coelestis deos, superos nominamus. Item supus, ita. ueteres dicebant, quem nunc supinum uocamus, ab eodem deductum. Est autem supinus proprie, qui corpore in altum conuerso, et erecta facie cubat. Iuuenalis, cubat in faciem mox deinde supinus. Quoniam uero otiosorum, ac mollium est uentre ita porrecto iacere, supinus interdum pro molli, ac lasciuo, siue delicato accipitur. Idem, Et multu referens de Meconate supino. Martialis, Nisquam delinea supinores. Persius, Latio quod honore supinus. Ab hoc fit resupino uerbum, quod est inuerto, puer totum interdum etiam a proposito reuoc. differe. Acius, Quid agis? perturbas rem omnem, ac resupinas sorori. Iuuenalis uulnam resupinat amici. Idem, Et resupinati cessantia tympana

galli. Hinc grammatici supinum uocant partem orationis, quae cum uocem habeat participij passivi, resupinatur tamen, hoc est conuertitur in actiuam significationem. Et rursum cum alterum ex supinis in unum desinens actiuam habet significationem, alterum resupinatur, quod in u desinit, et est passiuae significationis. Sallustius, Legatos ad Iugurtham de iniurijs questum misit, hoc est qui quererentur. Idem, Non mea culpa saepe ad nos oratum mitto Patres Conscripti, hoc est qui orant. Item do filiam nuptum dicimus, hoc est, quae nubat. do ueniam, uenendo, spectatum admissi sumus, hoc est ut spectemus. Contrario uero Virgilius, Misericordia uisus, hoc est miseratione dignum, si uideatur. item, Nec uisus facili, nec dictu effabilis ulli. Idem, qd nec uideri, nec dici facile possit. Plin. Accipenser piscis rarus in uentus, hoc est, qui raro inuenitur. Nam quod imperitum uulgus grammaticorum uenio lectu dicunt, et uenio uisu, et reuerto uadit. plane barbarum est, nec apud probatos scriptores unq; inuenitur. sed his tantummodo modis hoc supinum usurpatur, dignum siue indignum relatu, quod referatur. impium factu, si fiat horrendum aspectu, si aspiciatur. obscenum uisu, si uideatur inuidum cogitatu, si cogitetur. Et alijs similibus modis. item a super fit desuper, hoc est superne, quod et deinsuper dicitur. Sallustius, Ad medium quasi murum deinsuper stantium manibus attollitur. et insuper, quod significat praetera. A supremo uero per synopsin fit summus, de quo supra diximus. supra morem. supra modum. supra iustum, pro ualde sepe numero usurpatum inuenimus. Virgilius, Rara sit, an supra morem, sit densa requiritur. Illud notandum, quod licet haec duae praepositiones super et supra, in eodem loco sedere possint, tamen in hoc plerumque differunt, quod illud contiuum est, hoc interiectum spatium habet, ut sedeo super lapidem potius, quam supra lapidem. Rursum Aegla uolat supra nos potius, quam super nos. Linius, ubi citra muros supra subterq; terram per dies quindecim pugnatum est. Aliquando tamen confunduntur. infra etiam, et infra differunt, quod infra ad numerum, et ad spatium refertur, infra uero ad dignitatem, et ad locum, ut infra uiginti dies. infra muros. infra dignitatem. infra tectum, hoc est subter tectum, infra habet relatiuum extra. infra uero supra. subter habet superideo rectum ferre rei significat. ut hic mirifice natus, duratq; subter aquam. **TETHYOS.** Maris. ita enim Tethyn, quae dea maris est. sicut Neptunum, q deus est, poetae pro mari frequentissime ponunt. Haec secundum quosdam Coeli, et uelut filia fuit, coniux Neptuni, et nymphae mater. Ouidius Titani filia uidetur ostendere, q frater fuit Saturni, natu maior. Dixerat Oceani quondam Titanida Tethyn. huius etiam Doris filia fuit, una ex nymphis maris, quae similiter pro mari accipitur. Virgilius, Sic tibi, du fructus subterlabere Sicanos, Doris amara suam no intermiscet undam. Declinatq; Tethys tethys, siue tethyos. Na Theis ibendis cum prima aspirata, et secunda exili, et per i, non per y, scripta, mater fuit Achilli, filia Chironis centauri, uxor Pelei regis Thessaliae. **ARABIS.** Qui ex Arabia ad spectandos ludos uenerunt, ultra Pelusiacum. Arabia est ad rubrum mare pertingens odoribus diues, et beate cognomine inelyta, quamuis triplex Arabia est. felix, petrea, et deserta. hecatabarium, et estonitarium, et scenitaru sterilis uocatur, praeterquam ubi Syriae confinia contingit. A Pelusio usq; Arsinoe rubri maris oppidum desertam esse scribit Agrippa. Arabia Iudaeam ab Aegypto determinat. Ab eo Arabs et arabus deducuntur. item arabicus. et arabice aduerbiu. Arabice dare ueteres dicebant pro eo, quod est odoribus arabicis dare. Dicitam autem Arabiam uolunt ab Arabo, qui fuit Apollinis ex Babylone filius. Quidam Arabiam

dam Arabiam Panchaiam, et Sabaeorum gentem eandem esse existimant, in qua thus nascitur. Virg. solis est thurea uirga Sabaeus. Idem, Totiq; thuriferus Panchaia pinguis arenis. ab Arabis et fit compositum Arabarches, hoc est Arabu princeps. Iuue. Atq; ir. uphalers inter quas ausus habere Nescio quis titulos Aegyptius, atque Arabarches. **FESTINAUIT.** Properauit, ut celerius ad urbem spectulorum gratia perueniret. Festinare enim properare est, dictum (ut M. Varro sentit) quasi festum esse, quem admodum superius diximus. Differunt uero festino, et proprio ab eo, qd dicitur maruo. Quippe maturare dicitur, qui aliquid neq; citius, neq; serius facit, sed medium quendam seruat modum, ac temperatum. Vnde maturata poma diuunt, quae neq; cruda, hoc est immatura sunt, neq; adulta, et nimis delecta, sed tempore suo adulta, maturataq; hoc uerbum diuus Augustus duobus graecis uocabulis eleganti, siue expr. mere solebat, *εὐδὲ βραδύς*, quae significat a. uelera tarde, quibus (ut Aul. Gellius refert) admoneretur, ut ad rem gerendam adhiberetur et industria celeritas, et diligenti. e tarditas. Virgilius haec duo uerba maturare, et properare quasi contraria separauit. Frigidus agricolam si quando conuenit imber, multa forent, quae mox caelo propanda ferere. Maturare datur. et cum idem inquit, Maturate siquam, significat cum letitudine, et ueluti quadam maturitate discedit. alioqui nimis festina celeritas maiorem sauitiam maris excitaret. a maturo fit maturus, hoc est nutus. Vnde maturus ficit, et maturum ponum dicimus. a quo pr. ematurum, pr. = cox dicitur, hoc est quod praeter morem ceterorum citius maturarescit, quo i et praecoxum appellatur. Immaturum immute, non dum maturum. item per translationem maturus homo, senex. Maturus etas, senilis. item maturus, grauis, confans. A quo maturitas, qd grauitatem, moderatio. neq; significat. Cicero iam con. iunctis etas, et senectutis maturitas. et maturus aduerbiu, qd aliquando celeriter, aliquando grauius significat. A quo immaturus et praematurus. ueteres et maturiter usi fuere. et matureo, qd significat incipio maturare, hoc est murescere. Vnde matureo poma dicuntur, non quae matura sunt, sed quae iam maturantur, hoc est fiunt matura. et matureo resere homo, cum non diu grauis est, sed iam incipit esse grauis. Matureo etiam suppuratio, siue (ut graeci uocant) A postema dicitur, cum non dis. iunctur, hoc est dis. iunctur, sed perduci ad maturitatem, ut uel frangit per se, uel ferramento aperiri possit. et maturari, ac matura esse ipsa suppuratio dicitur. Plin. V. ita nigras suppurationes incipientes dis. iunctur, ueteres maturat et purgat. A festino uero festinus, hoc est celer. et festinantia, ac festinatio, celeritas. et festinanter celeriter. qd ueteres et festine, et festinatim dixerunt. Et ab hoc ultimo per festinatim. Si fenna idemq; per se ueraret, ut lex perueniret ad quae forent, ac iudices, quos uellent, insinuere per festinatim, et cupide. **SABAEI.** Populi, qui felicem Arabiam incolunt. Arabum enim metropolis Saba est in monte sita, ita appellata a *ἄρδ τῶ ὄσπερ*, quod sacrificare est, quia ihus m. itit, quo in sacrificijs utuntur. Quidam etiam affirmant Sabam Arabum lingua mysterium significari. Hinc Sabaei populi dicuntur felices Arabiae. Sabate uero locus est. a quo Sabateus, ut *ἰσδοπέυς* testatur. Sabateum dies est septimus apud Iudeos felix, quorum lingua saba septem significat. saba Syroru lingua mensi february appellatur. **CILICES.** Cilicia prouincia est Asiae iuxta Taurum montem. Haec olim usq; ad pelusiu Aegypti protendebatur. Lidis. Medis. Armenis. Pamphiliis. Cappadocis sub imperio Cilicis constituta, mox ab As. Syrijs subacta, in breuiorem modum circumscribita est. magna pars in Campis iacet. Nomen trahit a Cilice, quem etas pri-

sa penes ultra aenium memoriae abscondit. Phoenice ortum, qui antiquior Ioue de primis terrae alumnis habetur. Metropolim habet Tharjon, quam intersecat Cydnus in arto ortu (ut qdam putant) ut aly, ortum habens in monte Tauto, cuius aqua podagris medetur. Sunt qui hunc amum de uari putent ab alueo Coassus, cuius aqua tam dulcis est, ut Persia reges, qdm intra ripas Persidis sunt, iulis sibi ex ea aqua pocula uendica uerint, et cum eundem peregre foret, aquam eius secum uecturum. Gentili lingua Syri cydnus candidum dicunt. unde anni hinc nomen datum, tumet, cum nives soluantur, reliqua parte anni tenuis est, et quietus. in Cilicia oppidum est nomine Corycum, ubi etiam specus est, qui montem impositum mari cauat, a summo uertice patulus hiatu amplissimo. in eo est sacru Iouis fatuum, in cuius recessu intimo Tiphonis gignatis cubile impositum in. olae credebant. Circa Corycum oppidum crocum nascitur plurimum, et hoc ex omnibus praestantissimum habetur. sicut et fragrantius, colore plus auro est, sicutq; citius proficit ad medelam, et ab oppidi nomine crocum, corycum appellatur siue a monte potius, qui et ipse Corycum dicitur. Corycum etiam portus est appellatus. Crocu herba est notissima, folio angusto, penes in capill. munti modu, feritur radice bulbo, floret ut quatuor oas. su paucis diebus, folioq; florem expellit, gaudet calidari, et ateri pede, pereundoq; melius prouenit. ideo iuxta fontes, et semitas latissimu. Vnus eius in coronis nunquam fuit. Prima nobilitas alio croco semper fuit, ubiq; in Corycum monte, a quo Corycum appellatur, deinde Lycion monte olimpo, mox Cenuripino, hoc est qd nascitur in agro urbis Siciliae, quae dicitur Centuripe. Quidam Phlegraeo secundum locum dedere. A croco derivatur croceus, et croceus lutei coloris. et Crocota, ac Crocotula uestis, de qua superius. A qua Crocotarij dicitur eius generis uestiu infestiores. et crocum unguentum. et croceum genus, de quibus mox dicemus. et epicrocum genus amali croco tinctum. A Cilicia uero alix adiectiuum pro eo, qui ex Cilicia est, et aliciu uestis genus, de quo superius diximus. et aliana uestis, quae ex ipso alicio, uel illi similis est. **MADVERE.** Pleni fuere. Madere proprie est humidum esse. Vnde madentia loca humida dicuntur. et madefacere est balneare, madefieri, balneari. Madidus, balneatus. humidus. infectus. Hinc mader, seu madidi esse unguento dicuntur, qui unguento illi sunt, et ex toto uncti. Item madidi uino pleni sunt, et quasi sepulsi. Sicut madidi imbre dicuntur, q pluuia ex toto balneati sunt. Notat hoc loco liberalitatem Domitiani, qui ita hoc unguento theatrum pargebat, ut maderent eo, hoc est undiq; perfunderetur spectatores. **NIMBUS VIS.** Vnguentis, continet pro contento. Nimbus enim modo repentiam, et praecipitem pluuiam significat. Interdum uasis genus, quo uina, unguenta, et alij liquores funduntur. Martialis, A Ioue, qui uenit mstenda ad posila, largus fundet nimbus aquas, hic tibi uina dabit. Ponitur tamen aliquando nimbus pro uento. Virg. Nimboru in patriam loca foeta furentibus austris Aeoia uenit. aliquando pro nube diuina, quae diu solent in terras descendere. Luat. Cu nimbo caelitus descendit iuppiter. Ab hoc fit nimbosus, hoc est uentosus, siue pluuiosus. Virg. nimbosus orion. et nimbifer, hoc est ferens nimbos. Vtebantur aut Cilices croco non unguento, qd croceum appellatur. id ita fiebat. Tercebat crocu, et uino praecipue dulci mstebatur. hoc Romani didicere non modo corpora, sed pulpita et, et tota theatrum ad maderere. Martialis. Hoc rogo non melius, quam rubro pulpita nimbo, spargere, et effuso pmaduisse croco. Idem, Lubrica coryco quae uis sine pulpita nimbo. Proptius. Pulpita solenes no oluere crocos. Croco Troianus quoq; temporibus honorem fuisse constat.

Tres enim precipue flores laudavit Home. *λωτὸν δὲ ῥοσάδων* τῶν ἰσχυρῶν, ἢ δὲ ῥοσάδων, hoc est, Lotonq; rosadum, crocumq; atq; hyacinthi. SICAMBRIPopuli sunt Germanæ Menapis finitimi, q aduuant; vipā in colunt. Rheni hi crines habet natura fluitos, quos crescere sinit, & artificio quodam in torquent, atq; in nodos cinamant. CRINIBVS IN NODVM TORTIS. Habentes capillos in nodū flexos. Tortus enim flexus dicitur. Torquere proprie insectere est. Ter. Vide ut ille sibi os contorsit carnis flex. Hinc aliquando ponitur pro gyro celeri, rotā ue. Virg. ast illa ter suctus ibidē Torquet a gens cir cum. Aliquādo pro torquēdo iacere, ac mittere. Idē. In medijs telum torsisti primus Achivos. nonnunquā etiā per metaphoram pro regere, gubernare. Idē, Caelū, & terras qui nutant torquet. & pro sustinere. Idē, vltimus Aethiopyum locus est, ubi maximus Atlas Axem humero torquet. Et pro trahere. Idem, torquetq; sonantia saxa. Ab hoc fit frequentatiuum torio. cuius passivum est Tortor, hoc est vehementer torquor. Pompo. ubi insilui in coelestem cauleum, ubi tolutum tortor. & Tormentū, qd significat oēm machinā ad torquēdum saxa, qd ueteres et tortū appellauerunt. Itē quāsonē, hoc est dolores corporis ad eruendā ueritatē. P. A. N. Nā te in tebras sepe later. abo fame clausum, & fatigans artus torto distrahā. Tormentū ē pro quo. unq; cruciatu ueteres posuerūt. a quo tortor, qui torquet, hoc est cruciat, uel ad qōnem ponit, uel lapidem tormento iacit. & tormen, qd est genus morbi, cui dolore torquentur intestina, uel exulceratione se. ut. C. Q. uā uis idē fortūculū se in tormētibz, & stranguria sua praebeat. Plyn. Mentastrum tormētibz cholericis efficacissimum. Tormēna cholericā uocat dolores, qui in intestinis ex bili, seu cholera fiunt. Cholera enim cōe stomachi, atq; intestinorum uitū uideri potest. Nam simul & deiectio, & uomitus est, praeterq; haec in iatio est. intestina torqu. n. ur, bilis supra, infraq; erumpit primū aque similis, deinde ut in ea recens caro lota esse uideatur. inter lum alba, nonnunq; nigra uel uaria. A tormēne tormēnosus uocatur, qui patitur eum morbum, quem et grauidinosum appellant. Cic. itaq; dicimus grauidinosos quosdam tormēnosos. et torus lectus ab intortis herbis ita uocatus. Virgil. Inde toro pater Aeneas sic orsus ab alto. Aliquādo tamē torus pro pupa accipitur, idē, Luxuriatq; torus aiosum pectus hinc est. & tormus, terribilis. a torto aspectu, quāuis aliq; a ferro ciatu uerū deductum uelut. a quo tormētus dicitur, & torue, siue torua aduerbium. idē, Talibus Aeneas ardentem, et torua tuentem Lenibat dicitur. & Torcular instrumentū ad premondas uinas, de quo supra diximus. & torques, siue torquis, (utroq; enim modo dicitur) ornamentum colli. a quo bulla pendebat in pectus. Hinc T. Manlius summo loco naus dicitur est Torquatus, qd Gallū quēdam immani corpore, q se ad singulare certamen pro uocauit. rat. o. adit, ei; caput praecidit, torquem detraxit, eamq; sanguinolētam sibi in collū iposuit. Hæc igitur ex auro torquis induit, ei, posterisq; eius Torquati cognomē indidit. hic est Malus ille, cuius inuisu cum filius aduersus hostem, a quo prouocatus fuerat, fugnaisset, coq; caeso equestris spolia uictor ad patre tulisset, subito eū, qd aduersus edictum suum, & rei militaris disciplina fecisset, iussit occidi. a quo māliana imperia dicitur sunt aspera, atq; immitia. A torque ē torquati palumbi. dicitur sunt, siue torquate palumbes. Multa enim sunt huius uolucris genera, quorū nomina longissimis teporibus ignorata sunt. Sed nos, ut pleraq; alia, in lucē restituimus. Columbae a Palumbis differunt, quippe cum scribat Plynus palumbes ad trigessimū annū uerere, aliquas ad quadragessimū, Columbas uero uix octonīs annis. in quo Aristotelis sententiā est secutus. Sum igitur columbae, quae in turribz, aut

domibus nidificant. Earū duo genera. Vnū agreste dicitur ab agris, in quibus pasuntur siue saxatile, qd in turribz habitant, siue culminibus uille. A quo Varro columbas appellatas esse affirmat, siquidem pp naturāle timorē summa loca in tebris captant. quo fit, ut agrestes maxime sequantur turres, in quas ex agro euolant suapte spōte, ac remeāt. Hoc genus graeci πικραδάς nominant, a liuore, cum πικρόν corū lingua significet limidum. uarij. n. sunt coloris, ac liuidi. propter qd ē nostris quoq; nonnulli eas linias appellauerunt. Pauca inter eas albae sunt, isq; color improbat, qd eū facillime spectantur accipitres. pedes habēt plumis nudos, eosq; rubidos, scabrososq;. Alterū genus illud colūbarū est clemētus, qd ab domestico contentū intra limina ianuae solet depasci. ideo domesticae, siue callares colūbae uocantur, a graecis proprie πικραδάς. quo in genere color albus nō improbat. Superat magnitudine linias, pedibusq; sunt ita plumatis, ut uix aliquādo ingredi possint. in utroq; genere maris, colūbi dicuntur. Ex colūbo agrestis, et colūba domestica, siue ex domestico masculo, et Linia faemina, dū simul coeunt, nascitur genus tertium colūbarum, quae magnitudine inter utraq; colūbas sunt, natura ad blandiendū nata. pronēq; ad lasciuia. Corruptum qdpe alias furtoq; committentes domū reuertuntur. Vnde publico edicto uocantur ali. Miscellae a nostris ob diuā generū cōmitionem appellantur. Magnitudo colūbis pro locorū diuersitate uaria est. in Capania grandissima nascuntur, & in Terāne, cum alioqui Spole si sine pexiguae. Mirū inter duodecim millia passū tantū esse differentia. Viuunt oēs huiusmodi colūbae octonīs annis, quae admodū uirtutes. A columbis columbaria dicitur, in gbus colūbae agrestes tenentur. Domestiarum uero, quae graecis peristerae dicuntur, sationes peristerones appellamus. Ab eodē colūbinus dicitur. Plyn. Et colūbinus finis in aqua decoctus. Itē colūbatum aduerbium, hoc est ad similitudinē colūbae. Cn. Martius in mimibz. Simuq; amica recipere frigidā caldo columbatum labra conferens labris. Palūbes aut sunt, quae in arboribus, sepibus uel nidificant. Palūbi ē masculino genere dicitur, & faeminino palumbae. Duo horū similiter genera sunt. Alterum omnium huius generis maximum, qd Aristoteles pānā uocat, a nostris de torque, quo insuntur, torquata appellatur, siue torquatus palūbus. Mart. Inguina torquati tardat, hebetantq; palumbi. Nō edat hanc uolucrē, q cupit esse salax. Propertius, Sed cape torquate Venus ore egrua palūbe. Traditur quo eius ob gladiū uenere hebetare, cū colūbae potius stimulent. alterū genus est, qd graeci dicūt διδά, Latini uina ginē interpretati sunt ab usu, ut pua, labrusca, quae uescitur. Haec ueroq; colūbarū genere maior. Torquata minor est. Viuūt palūbes ad uigessimū qntū & trigessimū annū, quāsdā ē ad quadragessimū uixisse Arist. author est. Vnū hūc incōmodū patitur, qd argumētū ē senectae, sed citra pānā recidi possunt. Antiq; quoq; has cellares habent, quas pascedo sagmabāt nostris t pibus uocant dūtaxat gratia aluntur. A palumba palūbulā. & palūbinus deriuantur. sicut colūbinus a colūba. Itē a torqueo cōposita si ut itertorqueo, qd est in medio torqueo. Ob torqueo, cōtratorqueo. Abstortqueo, torquēdo aufero. Exortqueo, tormēto ueritatē, aut aliud huiusmodi elicio. Intortqueo, distortqueo. & contortqueo eiusdem ferē cum suo simplicis significatio nis. CRINIBVS. Capillus. Crines a discretioe, hoc est ἀπὸ τῶν κριῶν appellatos esse Pompeius testatur. A crine fit crinitus. Virgilius, cithara crinitus Iopas. IN NODVM. Ad modum nodi. Nodus proprie est ligatura, quae non facile soluitur. A quo nodare, ligare est. e contrario enodare soluere, & inmodare, & connodare, idem quod nodare. ad huius similitudinē nodus in arbore dicitur, grossior ille

or ille, quasi callus. ubi ueluti colligati simul rami esse apparebant. Hinc est uetus illud prouerbum. Nodū in serpo queris, de quo superius diximus. et nodosa res dicitur, quae nodos habet frequentes. e contrario uero euodis, quae nodos non habet. Vir. Enodes trūca. Nodus ēt aliquādo per metaphorā pro enigmatē, seu quēstione aliqua difficili ponitur. Vnde enodare, explanare, ac declarare est. Cūc. Hæc igitur nobis explananda sunt, sed si enodatis, nos ignoscetis. Nodus etiam in exercitu dicitur densa pedum multitudo. sicut turma equitum, quod non facile possit resolui. Turmam uero dicitur existimans, quasi terma, quod ter deni equites ex tribus tribubz Tatentiū, Ramniū, & Lucerum eligebantur, itaq; primi singularum decuriarum, de urionis dicitur, ex eo, qd singulis turmis praerant trinitur. A turma fit Turmatum, de quo supra diximus. Nodus Herculis dicitur, in quo neq; principium, neq; finis conspicitur, quasi indissolubilis sit, qualis erat in aduico de quo supra diximus, ATQVE. Et. Atq; enim interdū coniunctio copulatiua est, ut hoc loco. interdū ponitur pro aduerbio quādam, ut non aliter ego feci, atq; tu, hoc est quā tu, et si gemnetur, auget, intēditq; rem, de qua agitur. Ennius. Atq; atq; ascendit muros Romana iuuenis, quasi dicitur se. lulo. diligenter. in trepide. Nonnunquam etiam significat statim. Vir. Non aliter quā qui aduerso uix finitine lembū Remigij subigit si brachia forte remisit, Atq; illi in praecipis pronorapit aluens amni. Fit autem atq; ex at et q; amunt. Nomb. is. At interdum copulatiua coniunctio est, ut in atq; interdum aduersatiua. Vir. At regna graui iandudum sauca cura differentiā. n. rerum significat, sicut cum dicimus, Scipio bellator est, at Ma. Cato orator, quidōq; pro saltem accipitur, ut supra ostendimus. interdum pro uerum, sicut est. sed. autē. Quod si ita dupliatur at at, fit interiectio expauescentis. AETHIOPEs. Aethiopia duplex est, Asiae, & Africae. Altera ad orientem uergit, Altera est sub ipso meridie. Aethiopes cura Petronij, qui Aegypti praefectus erat, sub Aug. to principe in potestatem Romanorum uenere. Plyn. scribit Aethiopas ab Aethiope uulcani filio ita uocatus. Nos utrosq; potius ad rē dōw cremo uis o. is facies appellatos existimamus, quod facie atq; aspectu exusti sunt. ab Aethiopia fit aethiopicus adiectiuum, ut aethiopicā lingua, aethiopicamores. ALITER. Alio modo, natura. non artificio, ut erant Sicambrorum crines. Qui ppe magnitudo aestus quasi candens ferrum Aethiopy crines intorquet, reddiq; nigri mo, quem admodum e contrario candisfacit dentes. Nigredo crinium ex cute, quae nigra est. prouenit. Dentium autē candorem facit detractio humoris a sole nihil superinficente, quomodo etiam ceram candisfaci uidemus, quae cum uita careat, superinfici non potest. Cutem certe superinficit calor, dentes uero minime, sed totus eorum humor in uaporem a calore conuertitur, atq; exhalat. VOX DIVERSA SONAT POPVLORVM, VRBES ET TAMEN VNA, CVM VERVS PATRIAEDICERIS ESSE PATER. Sensus & ordo est, quando omnes uocant te patre patriae, quod facere in spectaculis mos erat, linguae quidē diuersē sentuntur, & tamen una urbs est. Tāgit autem poēta hystoriam. nam Domitianus (ut Suet. refert) inani uoce delectabatur populi clamantis in theatris. domino felicitate, & non solum patre patriae, sed dominus & deus noster dici uolebat. DICERIS. Prouantiaris, affirmaris. Dicere proprie loqui est, ut siquis me ite roget, quid dicit? ego ita respondeam, nihil dico. Oratres tamen ita dico a liquor distinguunt, ut loqui sit, qualiacunque uerba profunderē, dicere uero sit eleganter, & sciende loqui, quemadmodum superius latius ostendimus. Hinc dicitur uocatus oratoria, &

facunda oratio. Nam ab illo generali huius uerbi significatio fit dictio, quae est uocabulum, siue uerbum. Aliquando tamen per translationem dicere ponitur pro uocare, nominare. Virgilius. Est locus Hesperia Graij cognamine dicitur. Mart. Dioc. ab indoctis lingua grammatias. Aliquando pro constiture. Terē. Hic nuptijs dicitur est diis. interdū pro denuntiare. Idē. Dico ne temere facias. Nonnunquā pro inuicere. Virg. Dic mihi Damocles, cuium periculis Melibaei ē plerunq; pro dicere. idē. In non infernae dicitur sacer. item pro promittere. A fra. igitur gese, quomā inter nos nuptijs sunt dicitur. Et pro dare. Cic. Comode autem quāq; dixit pecunia. & pro intelligere. Scire, ab eo, qd praecedit id, qd sequitur, ut numerē me dicit. Teren. Dum cū idem faciū sepe, ut possis dicere hoc licet ipse facere huic, illi non licet. & pro affirmare. pronuntiare, ut hoc loco. Hinc licet proprie dicere sententiā dicamur, cum tanq; consiliarij qd nobis uideatur p rostantiamur, Ferre uero sniam iudicū sit, qd est licet per sniam de finire. Reperitur tñ aliquādo dicere sniam, pro ferre sniam, hoc est pronuntiare, determinare. Quint. Apud iudices qdem secundū legem dicitur sententiam de a nsestis, praecipue ridia. lū est. Dicere leges, aliud est, quā ferre leges. etenim feruntur leges ad suos, dicitur ferre ad uictos, ut dicere leges, si imperare. Linius. Quando perinde ac uicti iam sibi leges dicerentur. Dicitur ueteres pro dixerit usurpabant. A dico duo frequentatiua oriuntur, dicto, & dictio. sed postrius potius frequentatiuum est. siquidem dicitur est frequentibus temporibus, ac frequentibus locis dicere. Dicitur autē ē dicere, quod alter scribendo excipiat, ut Cicero ad Atticum quadam epistola testatur, se illam non scripsisse, sed reparandū lateris gratia deambulātem dicitur. A quo dictamen, quod dicitur. item dicitur, quod est iam dicere incipio, siue dicere molior. Macro. Sed perge Aeneas, ne ultra te diciturētem retardem. Item a dico dicitur, qd licet de oi sermone intelligatur. si equaliter tamē factas significat. itē dicitur. dicitur. dicitur, de gbus supra diximus. Et aduerbia dicitur, ac dicitur. itē dicitur, quae proprie significant breuiter, et acute dicitur. Praeterea dicitur, qd a cōsule dicitur, cuius dicto audientes oēs esse ut Ma. Varro testatur). Erat autem dicitur extraordinarius magistratus, quē habuisse Albanos prius q Romanos cōfertur est ut de Metio Suffito T. Lini. testatur. Primus Romae dicitur factus est T. Lartius latino bello. Summa haec potestas erat. hīs ius ad aduer tendi in ciuili; cuius Romani caput, nec ab ea prouocandi ius erat. Licetores, & uniuersa regū insignia habebat. nec aio pācto creari solebat. q cumuis aliqua maior repēte oborta ingentem urbi cladē minitari uideretur. Dicitur ceteros magistratus eligere licebat, a gbus dicitur qd uolūt dicitur appellatū magistratus eius sex tantū mensibus durabat. Dicebat sibi magistrū equitū, celerūq; et ut dicitur ius summū in populo erat, ita magistro equitū in omnes milites, atq; accēfos. Primus magister equitū Cassius fuit, a T. Lartio primo dicitur re creatus. Principio nō nisi ex patribz legi dicitur factus fuit. postea bello Romanorū cū Phaliscis primus de plebe dicitur creatus est C. Marius Rutilius, qui et ipse magistrū equitū ē de plebe hoim L. Plautum dixit. Magistratus eius, dicitur appellatur. itē ab hoc dico fit aliud uerbu dico dicitur, qd primā syllabā correpta habet. Est autē dicere, offerre, cōsecrare. Virgilius. A tq; hic mea sacra quotannis vrbē uelut posita tēplis sibi ferre dicitur. Aliquando tradere. Cic. Balbum quātū faci am, quāq; me totum dicitur ex ipso scies. Hic dicitur dicitur, in alicuius obsequium datus. a dico dicitur composita sunt addico, quod est desino, de nouo. Cicero. Et is, qui mor-

si addictus est, paucos sibi dies commendatorum suorum causa potestatem. Quibusdam, desinatibus, quasi additi, et consecrati sunt. iuris consulti tamen addicere capiunt pro eo, quod est per licitationem uendere, et quod in uenditione huiusmodi dicitur liberare. Nam liberationis uocabulum uero placet eandem uim habere, quam solutionis, hoc autem fit, cum multi sunt emere uolentes, et alius alio maius pretium offert. Plyn. Tabulas inde omnes ex publico propter res alium civitatis addictas. Scavri aditus Romam transtulit. Addictus, hoc est publice uenditur. Hinc titulus est de in diem adiectione. Vlpianus. Si res eius uenerit, et existat qui plus licatur, an in integrum propter licitum restituendus sit. Et quotidie propterea restituitur, ut rursus admittatur licitatio. Paulus. Si uenditor simul auerit meliorem allatam conditionem, cum minoris, aut etiam tantam alij uenderet, uterque emptori in solidum erit obligatus. Sed si emptor alium non idoneum subiecit, eius fundus addicere est, non uideo quemadmodum prior sit emptus, cum alia conditio, et uera subiecta est. Sed si neuter subiecit emptorem, maiore autem pretio addicendum est pro adempto ei, qui solvendo, non est, abituus est a priore emptore, quia ea melior conditio dicitur, quam uenditor approbavit, cui licuit non addicere. Quint. Omnes facultates in pretio collegit, et, seruilis, et omnia utiliora propter anti festinatione parentis addixit. Addicti etiam dicitur sunt a ueteribus, qui praetoris pronuntiatione, cum soluendo non essent, creditoribus ue debantur. Interdictum, prohibere. In quo notandum quod dicitur interdictum tibi aqua et igni non autem interdictum tibi aqua et ignem, neque interdictum te aqua et igni. Et in passio, tibi interdictum est aqua et igni, uel aqua et ignis tibi interdictus est, uel tu interdictus es aqua et igni. Ab hoc fit interdictum, quod a iudice non in perpetuum, sed a tempore dicitur. saluo iure patris in Abditio, quod propter est ex familia abiectione. Et ab ex heredo ita separatur, quod ab alio re est expellere a bonis filium, dum uiuit pater, ex hereditate uero post mortem. Sed abdicere grauius est, cum ex hereditate quoque in se continetur. At praeterea testatores dicuntur, cum testamento non nominant eos, qui uiderentur inter heredes commutandi, cum ex hereditate sit nominare quidem, sed priuare hereditate. Ab dicere etiam generaliter pro amouere, et priuare ponitur, ut abdicauit se consulatu, abdicauit se gratia praetoris. Ab hoc fit abdicatio pro priuatione. Deditio, dico, consueo, offero, et ut Festus inquit, quasi dicendo de se. Deditio, iubeo. Pronuntio, decerno aliquid literis. unde edicta consulum sunt litera, quibus consules aliquid imperant, et aedilicia edicta, iussu aedilium, de quibus supra diximus. Item aedilitij iudices dicuntur, quos una pars elegit. Cice. Neque enim quid est aliud in hac lege non aedilitios iudices seruans. Praedico tertia coniugationis, hoc est futurum aliquid ante denuntio. Praedico uero prima coniugationis dico. celebros. diuulgatio. a quo praedictio, dictio, celebrius, laus. Et apud logicos decem praedictamenta, quae de omnibus praedictantur. Praedictum, quod grammatici appositum uocant, quod praedicitur, hoc est dicitur de subiecto. Praedicator, non conuicator ut uulgus accipit, sed laudator. et diuulgator cuius uicque rei. indicio tertia coniugationis, nuntio, ut indictum est bellum. Lini iudici deinde finitimus est etiam uel iudicium iudicium quidem annorum, quod indicabatur, ut tribus iustis, tribus toto orbe Romanae reip. soluta est. Et in dico prima coniugationis, quae proprie est ostendo. a quo index dicitur, qui consirationem, crimen ue, aut aliam re secretam detegit. Et indicium ipsa detectio. Index etiam secundus in ma-

nu dicitur, quia per eum res indicamus. indicasse reum scribit Vlpia. est de iure arguisse. accusasse. conuicisse. Donatus indicat (inquit) is, qui de se aliquid uolens, atque inuitus alij pro dicit. conficitur, qui de se tantum, et ob hoc inuitus aliquid pro mulat. unde et index pro accusatore accipitur. Marnal. in dicit non opus nostrum, nec iudice libris. Et indicium modus a grammaticis dicitur, quia eo indicamus, hoc est ostendimus quid agatur. Indigitio quoque ab indicio derivatum quidam existimant, quasi indicatio. Est autem indigitare uocare, nominare. Et quasi per nomen ostendere. Macro. Naq; uirgines uesiles ita Apollinem indignant. Apollo medicus, Apollo Paeanidem. Nam ite ab inualis indignantur. Indicare etiam aliquando pro addicere, hoc est liberare rem emptam usurpatur. Cice. Scenola Publij filius, cum postulasset, ut sibi fundus, cuius emptor, esset, semel indicaretur. Redico rursus dico. Condictio simul dico, simul d. termino. a quo condicere dicimus, quod in communi dictum est, et condicere, de qua supra differimus. Benedico, laudo, bene loquor. a quo benedico. et benedictio. Maledico, male loquor. a quo maledico, et maledictio. Et ad uerba benedicere, et maledicere. Plautus. Cum illicebas me ad te blande, ac benedicere. Vindicio, vindico, uindicta, uendico, uendicatio, de quibus supra diximus. iudico, quasi ius dico. a quo iudex iudicium iudicatus. Item ad iudico, quod est per sententiam, et iudicium tribuo. Diuidico idem, quod iudico, et iuridicus, quod secundum ius est. unde iuridicus dies, quo rite ius dici potest, et iuridica actio, quae secundum ius est. Et res iudicata, quae finem controversiarum pronuntiatione iudicis accipit, quod uel ab iudice, uel condemnatione contingit. Praeuidio, quod est ante iudico. Praeuidicium, quod in eadem causa uel simili prius est latum, et alibi dicitur iudicatum, alibi per appellatur. Quint. Praeuidicia autem sunt a rebus iudicatis quae pares fuerunt, aut ex iudicij ad ipsam causam pertinentibus, aut ab eiusdem cause pronuntiatione. Confirmantur praecipue duobus, ueritate eorum, et promittuntur, et similitudine rerum, de quibus quaeruntur. Reselluntur autem raro per conuuliam iudicium. Vlpia. interdum euenit, ut praedictum iudicio publico fiat, sicut in actione legis aquiliae, et furti, et in bonorum raptorum interdicto. Et ab iudicio, quod est per sententiam aliquid ab aliquo aufero. Aliquando tamen iudicare pro existimare accipitur. Item a dico iurisdicere, facultas atque potestas iuris dicendi. Na ius dicere est praesse iuri dicendo, et legibus gubernare, ac iustitiam ministrare. Quidam tamen uolunt iurisdictionem desinere, iudicium dandi licentiam. Item a iudicis, qui causas agit. Veridicus, qui uera, Falsidicus, qui falsa confueuit. VERVS. Non fictus, non simulatus. Verum enim et factum conuaria sunt. a uerba particula, quae uehementiam significat, et res deducitur uerus, quasi non uerborum sonitus inanis, sed solida res. A ueris uerax deducitur, quod mendacis conuaria est. et ueritas, et uero uerbum, ac uerifico eiusdem significationis, et uerificus. et uere aduerbium, id est certe. Et ueridicus, qui uerum dicit, et ueriloquus, qui uerum loquitur. A quo ueriloquentia. et ueriloquax. qui licet multa loquatur, tamen non mentitur. Et uero conuulcio, quod proprie significat uere. Poniturque ferè in principio orationis. Vir. Egregia uero laude, et spolia amplare fertis Tuque, puera tuus. Cice. Ego uero serui uellem ut scribis in meo grauisimo casu affuissis. ponitur tamen praecipue pro conuulcione aduersaria, et idem significat quod autem. Et in eodem loco utraq; haec conuulcio poni potest antecedente semper aliqua dictione. nunquam enim ab his sententia incipit. Seneca, honeste tibi prouinciam delegaueram, tu uero tanquam turpe recusasti. Est quaedam nusquam referantur, sed tantum a sententia sententiam

distingunt, ut ego scribo, tu uero legis. interdum nescio quid differantiae habent in utendo, et auribus dumtaxat seruunt. Et enim neque uero eleganter dicimus. Quint. neque uero Lacedaemonij atque Athenienses magis nouerunt, quam populus Romanus, apud quem summa semper oratoribus dignitas fuit. Itē cum propter hoc, tum uero propter illud, latine dicimus. Sed cum propter hoc, tum autem propter illud non dicimus. Econtrario non uero non dicimus, at non autem, recte dicimus, ut amicus Caesaris sum, non autem assentator, quod si illud aduerbium mutet, habebit locum uero, hoc modo. amicus Caesaris sum, assentator uero non. Praeterea non dicitur agere autem, sanè autem iam autem enim autem. at autem, si ut agere uero. sanè uero enim uero. at uero. Ad haec quae modo modum in quibusdam locis haec duo, et cetera similia gratiam habent, si ponantur, ita in quibusdam non habent. Quod accidit, cum idē uerbum repetitur, hoc modo. Quint. pro patre mori possum, coram patre non possum. Cice. tu, cum principem senatorē aulum culum domi habeas, ad eum non refers. ad eos refers, qui suam domum non habent, tuam exhauiunt. hoc poeta non seruant. Virgil. Non erit auxilio nobis Etholus et Arpi, At Messapus erit. Ouidius. Non formosus erat, sed erat facidus Vlyses. Verum autem semper in principio orationis ponitur. Et aliquando cum tamen, aliquando cum enim uero. ut ueritate men. uerum enim uero. PATER PATRIAE. Magna laus est principis, ut pater patriae uocetur, quasi populos suos non terrore, non armis, non praesidijs militaribus tanquam subditos, sed humanitate, beneuolentia, pietate, tanquam filios regat et moderetur. Primus omnium hoc cognomen M. Tullius Cicero meruit Catilinae coniuratione detecta, et urbe incendio liberata. Tunc enim ciuitas omnis et uniuersa turba Ciceroni quacumque iter faceret gratulantes, illum seruatore patriae, illum conditore urbis, illum optimum consulem uocabant. quod uiuerent, quod filios, quod uxores, quod libertatem, quod ciuitatem haberent, uiratus eius acceptum ferentes. per uiam ignis, facēsque lucebant. Matres familias nuper paululae, pro depulsis periculis gaudio exultantes, ad tam egregium consulis spectaculum e fenestris, tectisque cateruatim pendebant. Denique M. Cato uir seuerus, et summae grauitatis Ciceronem ob eas res gestas patrem patriae perpetuo uocandum censuit, quod ei primum contigit, quod gloriosius existimandum est, in libera ciuitate. Iuuenius. primum Roma patre patriae Ciceronem libera dixit. Post hunc idem cognomen Diuo Augusto uniuersa ciuitas repentina, maximoque consensu detulit. Primo plebis legatione Antium missa, sed cum id praemodesta non receperit, meum paulo post Romae spectacula, non decreto Senatus, neque acclamatione populari, sed per ualerium Messalam, id mandantibus cunctis rursus delatum est. Quod bonum inquit, faustumque sit tibi, domusque tuae Caesar Auguste (sic enim nos perpetuam felicitatem reip. et laeta huic praerari existimamus). Senatus te consentiens cum populo Romano conuulciat patriae patre. Cui lachrymans Augustus his uerbis respondit. Compos factus uotorum meorum patres conscripti, quid habeo aliud deos immortales precari, quam ut hic consensus uestrum ad ultimum finem uitae mihi perferre liceat. Multis praeterea imperatoribus hoc cognomen, sed adulatio ne potius blanditijsque, quam meritis, et uera gloria inditum est. Idemque eo deuentum fuit, ut semper in theatris imperatorem populus, et dominum, et patrem patriae appellaret. Sed tu omnium maxime dignus hoc cognomen habereis FEDERICE Princeps, qui semper omnem tuum laborem, studium, uigilantiam in id unum conuulisti, ut a ciuitatibus tuis omnem calamitatem propulsares, eorum felicitatem

seruares, et ex paruis denuum amplissimas faceres. ornasti eas mœnibus, palatijs, templis, cultu, moribus, armis, literis, uirtute, ut nihil iam eis ad perfectam felicitatem deesse uideatur. hoc ueri patriae officium est, et qui talia praestat, uerus patriae pater et haberi et dici potest. patriis nomen a graecis est sumptum, apud quos dicitur πατήρ, ἡ πατρία τῆ πόλις, hoc est omnia seruat. Atque hoc nomine quidam iuriconsulti putant non modo genitores contineri, sed auos, proauos, abauos, atauos, eritauos. Hinc patrum nostrorum memoria dicimus, hoc est maiorum nostrorum, quanquam maiores intelligi possunt quicunque etiam ante Tritanos nostros fuerunt, sicut minores, qui etiam post trinepotes nostros futuri sunt. Patres itaque usque ad eritauos extenduntur, maiores in infinitum. Cice. Ego meis maioribus uirtute mea praeluxi, ut si prius notum fuerunt, a me incipiant habere initium memoriae suae. Tuis uita, quam turpius egisti, magnas effudisti tenebras, ut etiam si fuerunt egregij ciues, certe uenerint in obliuionem. Virgilius. Huc laetum Tyrijsque diem, Troiaque profectus esse uelis, nostrosque huius meminisse minores. Non solum minores hi dicuntur, sed etiam posteriores et posterius, et nepotes. Sicut ijs, qui ante nos fuerunt, maiores, et superiores, et patres, et aui appellantur. Patrii etiam nomen aliquando religionis est, unde deos omnes patres uocamus. Item reuerentiae, propter quod Romulus centum Senatores, quos ad reip. curam elegit, siue quia is numerus satis erat, siue quia soli centum erant, quid ad id idonei essent, patres ab honore appellauit. Sine (ut quidam uolunt) ab aetate uel curae similitudine, seu quod tenuioribus agrorum partibus attribuerunt, perinde ac liberis proprijs, ab his eorum progenies patrij appellati. et patrii ciuis uicis Romae dicitur, quod ibi patrij habitauerunt in uenite seruius Tullio, ut siquid aduersus ipsum molirentur, ex locis superioribus opprimi possent. His centum patribus, alij postea ex equestri genere additi, ac simul scripti fuerunt usque ad trecentos, quos Brutus, quo plus uirum in Senatu frequentia ordinis caedibus regis demeruit faceret, elegit, a quo Patres Conscripti uocati sunt. A patre patrimus dicitur, qui patrem adhuc uiuentem habet, et pater patrimus, qui cum ipse pater sit, adhuc uiuentem habet patrem, et opiter, cuius pater uo uiuo mortuus est, aut quod obitu patris genitus sit, aut quod auum post patrem habeat, id est pro patre. Item patrius pro eo, qui patrii est, sicut auus pro eo, qui est aui. Cicero. patriam illam et auitatem (ut ait Theophrastus) philosophiam, et patriam, quae proprie urbs est, siue oppidum unde orti, siue oriundi sumus, quod patria communis omnium parens sit. Aliquando tamen et prouincia ipsa, ex qua orti sumus, patriam uocatur, sed improprie. unde Sallustius Hispaniam sibi antiquam patriam dixit. Hinc patrium dicimus, quod patriae est, ut mos patrius, consuetudo patriam. Item a patre paternus, ut paternus amor, paterna pietas, paternum officium, et paternus frater patrii quod quasi patrii loco sit. Hinc patrius magnus frater aui dicitur, et patrius maximus frater, proauus et abauus, qui et propatrimus, et abpatrimus dicitur. et patruus a patruo, quippe patruus dicitur patruorum filij, hoc est duorum, aut plurium fratrum filij. Nam sororum duorum, aut plurium inter se sobrini, quasi sororini appellantur. et patriarcha nomen quidem graecum, uerum tamen elegans uocabulum, qui princeps est patrii, hoc est pontificum primus. hi quatuor principio fuerunt Romanus, Antiochenus, Alexandrinus, Hierosolymitanus. Postea translata Byzantini imperij sede, additus est et Constantinopolitanus. A patriarcha patriarchatus appellatus, sicut a pontifice pontificatus, et patrimonium bona paterna, hoc est hereditas a patre relicta, et pater familia

qui primus est, et imperium habet in familiam. Et patro-
 nus, a quo patrocinator et patrociniū, de quibus supra diximus.
 Et patriada, qui patrem inter facit, a quo patriadum. Nam
 patriada is est, qui vel cognatum, vel auem, aliquemve alium
 inter facit, vel aduersus patriā machinatus est. Et patronyma-
 cum apud grammaticos, quod sub patris nomine significat fi-
 lium, ut Priamides, hoc est Hector Priami filius. Et patrisso,
 patris similis sum. Et patro facio, capiturque frequentius in ma-
 lam partem. Plautus post tam fecerit facinus patratum. Hinc pa-
 trator, qui facinus aliqđ fecit. perperro, per ago, perficio, quod
 similiter in malam partem accipitur, a quo perperi dicuntur
 indocti, stulti, prauimendaces. Et perperam aduerbium, pro
 prauē, peruerse. Et impetro, obitneo, et quasi id, quod capio
 facio. Vnde impetrasso pro impetro ueteres dixerunt. Plautus. Et
 istuc confido a fratre me impetrasse. Et perperro, quod si-
 gnificat mando quid perfici. Accius. Age uero perperro, quod
 coepisti fieri, ab his etiam impetratio. Et perperatio. Et pro
 petratio deducuntur. Item a patre, patroque pater patraus ap-
 pellatus. Erat autem pater patraus, qui Romae ad iusurandū
 patrandum, hoc est ad fœdus faciendum eligebatur. Fœdalis
 eum faciebat uerbena caput, capillosque tangens. Primus Romae
 Fœdalis. M. Valerius parte patratum spurium Enstium fecit.
 Item a patre Iupiter. Et diepiter appellati, de quibus supra
 diximus. V O X. Sermo hoc loco, proprie tamen uox di-
 citur quicquid sonat, et non uoce, quod est uoce. Virgili-
 fractusque ad littora uoces. Ab hoc fit uocula diminutiuum.
 Et uoco uocatus, cuius frequentatiuum est uocito. Significat autē
 clamo, inuito, appello, a quo uocatores dicuntur, quibus inui-
 tandi negotium datum est, sine qui per se uocant ad cenam, et
 uocifero, siue uociferor, quod proprie est cum dolore, siue indi-
 gnatione maiorem uocem emittit. Interdum tamen sine affectu
 uehementer exclamo. Ab hoc uociferator, et uociferatio dedu-
 cuntur. Item a uoce uocalis, hoc est sonorus. Vnde et quinquē uo-
 cales literae dicuntur, quia per se uoces faciunt, et sine his litera-
 lis uox proferrī non potest. Item semiuocales, quae quasi dimi-
 diatum uocalium sonum habent, et uocatiuus casus, quod per
 eum uocamus. Et uocabulum, quo res singulae nominantur. Et
 uniuocum, atque aequiuocum cum suis derivatis, de quibus su-
 pra diximus. Et uocalitas, hoc est consonantia, quam graeci
 φωνία uocant. Priscianus in epite sonoritatem interpretatur.
 Et uocatur, qui alterius nomine, interdum etiam suo conuicias
 inuitat. Plinius. Non fuerat Apelli gratia cum Ptolemaeo, quo re-
 gnante Alexandriae uel tempore expulsi, subornato fruide
 emulorum Planorego, inuitatus ad regis cenam uenit. Indi-
 gnantique Ptolemaeo, ac uocatores suos ostendit, ut diceret, a quo
 eorum inuitatus esset, ille arrepto ē fœculo carbone extincto, in a-
 genem in pariete delineauit, agnoscente rege multū Planore-
 gij ex inchoato protinus. Hic obiter dicendum est hunc Ptole-
 maem a graeco nomen traxisse, quippe graeci πτολεμαίω
 πτολεμαίω pugnare dicunt. Sic igitur a πτολεμαίω Ptole-
 maus dicitur, sicut a τιμω quod est honoro, Timaeus. Hic
 Lagus gregarij militis filius fuit, maxime apud Alexandrum
 Macedonem auctoritatis et gratiae. Post cuius mortem Aegy-
 pto, et Africa et magna Arabia parte potitus regnauit an-
 nis quadraginta, omnesque deinceps Aegyptij reges Ptolemaei
 appellati sunt. Hic filios duos reliquit, Ptolemaem Philadel-
 phum, et Ptolemaem Ceraunum. Philadelphus illi in re-
 gno successit, uir doctissimus, Stratonis discipulus, qui biblio-
 thecam illam celeberrimam fecit, quae usque ad primū Alexan-
 drinorum, et Romanorum bellum durauit. Regnauit annis
 XXXV. Cui successit Ptolemaeus, cognomine Euergetes, quod
 latine diu beneficus potest. Hic sex et uiginti annis regno po-

440
 stus moritur. Cui successit Ptolemaeus Philopater decem et se-
 ptem regnans annis. post eum Ptolemaeus Epiphanes regnat
 quatuor et uiginti. Tum Ptolemaeus Philopater cognomina-
 tus quinq; et triginta. Deinde Ptolemaeus Euergetes uiginti
 uem. postea Ptolemaeus Ptolemaeus, qui et Soter cognominatus est,
 decem et septem. postremo Ptolemaeus Dionysius, qui per se-
 culus magno Pompeio caput, ut Caesari uictori mitteret, abscidit,
 qui omnium ultimus regnauit. Fuere et alij hoc nomine, ut
 Pyrrhi regis filius, et Cypriorū rex ille, qui suis diuitijs ro-
 manum locupletauit. aerarium. Item celeberrimus ille astrolo-
 gus, natione Aegyptius, quem Traiani, et Adriani temporibus
 floruisse constat. Praeterea a uoco composita sunt aduo-
 co, quod modo uoco significat, modo in subsidium uoco. A quo
 aduocatus dicitur, de quo supra diximus. et aduocatio. pro pa-
 trocinio. Circūuoco undecumque uoco. Peruoco, omnes uoco. Au-
 co, remoueo, alieno, ut uoluptate auocant a studijs animum.
 Deuoco, deorsum uoco. Euoco, extra uoco, siue conuoco. A quo
 euocati dicuntur, non qui iusti milites sunt, sed qui repentina
 aliqua necessitate ex agris in bellū tumultuarie uocantur, qua-
 les erant de quibus scribit Virgilius Mittitur et magni Ve-
 nulius Diomedis ad urbem, Qui petat auxilium. Hi non mili-
 tes, sed pro militibus uocabantur. Sallustius. Neque miles, neque pro
 milite. idem. Ab his omnes euocatores, et centuriones. Martial-
 Lassi. Bardiacus quod euocati. Prouoco, quod modo in malam
 partem accipitur, et significat incito. lasso. Plinius. Quamuis
 enim multis prouocatus inuicis, nunquam tamen ab amicitia
 recessi. modo in bonam, et idem ferē est, quod cohortor. Cicero.
 Tuis literis amantissimus sum prouocatus. Ponitur etiam prouo-
 co pro appello, et tunc accusatum requirit cura praepositio-
 ne ad idem. Cum alter ad Senatum prouocasset, alter uero ap-
 pellasset tribunos. Aliquando tamen et sine praepositione in-
 ueniunt. Apuleius. Nihil prodest pratore, aut potestate ali-
 am prouocare. hinc prouocatio appellatio dicitur. Inuoco, sub-
 sidium peto, et proprie ad deos refertur. Adorando enim fe-
 re, aut sacrificando inuocamus. Reuoco, per uices mutuo uoco.
 Varro. Quod nobis ministrare pueri diebus festis cicer uiri-
 de, qui nos prouocare cum audeat, nos illos reuocare timemus.
 Aliquando reuoco retraho. unde et reuocare pedem dicimus,
 non modo de animalibus, sed etiam de fluminibus. Virgilius.
 cunctatur et amnis rauca sonans, reuocatisque pedem Ty-
 berinus ab alto, Conuoco, simul uoco, conuoco, congregeo. Ab his
 omnibus uerba nomina deducuntur. ut uocator, uocatio. cir-
 cūuocator, circūuocatio. peruocator, peruocatio. auocator, auo-
 catio. deuocator, deuocatio. prouocator, prouocatio. inuocator, in-
 uocatio. reuocator, reuocatio. conuocator, conuocatio. S O N A T
 D I U E R S A. propter diuersitatem scilicet linguarum di-
 uersos sonos emittit, hoc est diuersa uocabula. Sonus omnis
 uox dicitur, et quicquid auribus percipi potest. Eius tria ge-
 nera sunt, aut enim uoce constat. ut per fauces, aut flatu, ut
 per tubam, aut pulsu, ut per Lyram, et omnia crepitan-
 tia. Ab hoc fit sono uerbum, cuius frequentatiuum est, sonito. a
 quo sonitus, hoc est uehementior sonus, dicitur aut sono sonas.
 Et sono sonis. Accius. clamore et gemitu templum resonat. En-
 nus. Sonit-franguntur hastae, madet terra sanguine. a sonus
 sonorus dicitur graue sonans. Estque proprie epitheton tempe-
 statis. Virgilius. Luctantibus uentis, tempestatemque sonas. Ab
 hoc sonorus, et sonore aduerbium. Sunt qui fontem quoque
 a sonando dictum putant, quasi sonantem. Est enim proprie
 sonus, cuius culpa iam sonat, hoc est, qui conuictus est erroris. a
 quo inson, qui innocens reperitus est, et sonitus qui cuique rei
 nocet. Vemuleius. Quoties morbus sonitus nominatur, eū signi-
 ficari Cassius ait, quod nocere autem intelligi, qui perpe-

441
 cis est, non qui tempore finitur. Marcus. Quaesitum est, cum
 alter ex litigatoribus febricitans decessisset, et iudex absente co-
 pronuntia, et, an uire uideretur pronuntiasse. Respondi, mor-
 bus sonitus etiam inuitis litigatoribus, ac iudice differret die.
 Sonitus autem morbus existimandus est, qui cuique rei agenda
 impedimento est. Porro quod magis impedimento est, quam mor-
 bus corporis contra naturam, quem febre appellamus? legitur
 si rei iudicande tempore alter ex litigatoribus febre habuit,
 res non uideretur iudicata. Potest tamen dici esse aliquam etiam
 februm differentiam. Nam si quis sanus aliis, ac robustus, tem-
 pore iudicandi leuissima febre correptus fuit, aut si quis tam ue-
 terem quartanam habet, ut in ea omnibus negotijs suis super-
 esse soleat, poterit dici morbum soniticum non habere. Plinius.
 Gargites lapis nomen habet loci, et annis gargaris Lyciae, niger
 et planus. punicosus non multum a ligno differens. leuis. fra-
 gilis. odore, si teratur, grauis. ficticia ex eo inscripta non de-
 lenitur, cum uritur, odorem sulphureum reddit. fugat serpen-
 tes, deprehendit soniticum morbum, et uirginitatem sufficit.
 Deprehendit (inquit) soniticum morbum, hoc est uirum perpe-
 tuum sit, an interualla habeat. et in ueteri militum iuriscir-
 ando milites iurabant se affuturos, nisi finis familiare esset, fe-
 ria. u. ndemiles. Calendaeque, morbus soniticus, auspiciū ue,
 quod sine piculo praeterire non liceret, sacrificium ue anni-
 uersarium. Quoniam autem soniticus morbus est iusti causa
 absentiae, ponitur a iurando soniticus pro iusto. Neuis. Sonti-
 cam esse oportet causam, quamobrem perdas mulierem. Item
 a sono composita sunt absonum, hoc est parui, et ferē nulli-
 us soni. Cicero. Sed sunt quidam aut lingua ita haesitantes, aut ita
 uoce absoni. Circūsono, undecumque sono. intersono, in me-
 dio sono. insono, sonitum reddo. Dissono, disordo, dissentio. a
 quo dissonantia, disordia uocum. Sicut contrario consono, con-
 cordo. onsentio. a quo consonantia, concordia uocum, quae et
 uocalitas latine, graeci φωνία dicitur. Ab his etiam dis-
 sonum, et consonum deriuantur. Vnde consonantes literae a gra-
 maticis dicuntur, quod non per se, sed simul cum uocalibus sonent.
 Resono, sonando aliquid repraesentio. Virgilius. Formosam reiona-
 re doctes Amaryllida sylvas. Resonare etiam, sonum reddere.
 Apuleius. Et ciuicorum cantu agrum resonare. Item a sono
 armonium, et alisonum dicitur nota significationis. et bom-
 bissonum, hoc est bombum resonantem. Bombus, et bombita-
 tio proprie sonus est, quem faciunt apes. sicut crocatio, et croci-
 tatio. et croctus, quem faciunt corui. Vnde croctare uerbum.
 Plautus. Simul reddebat pedibus terram, et uoce crocabat sua.
 a quo croctare frequentatiuum deducitur. EST VRBS
 T A M E N V N A. Magna laus urbis Romae, quod in tra-
 una maenia tantam populorum uarietatem habeat. Sed hoc da-
 tur gloriae spectatulo, quod illorum gratia tantus sit in ur-
 bem omnis generis hominum concursus. T A M E N. Ni-
 hilominus. Hoc enim proprie significat tamen. Sed aliquando
 pro statim ponitur. Virgilius. Hic haedos deponere, tamē uenimus in
 urbem. Aliquando pro tandem. Plautus. ita faciam, ita placet,
 quid tum tamen? Ab hoc composita sunt attamen, et ueruntam-
 en eiusdem ferē significationis.

IN DELATOREM EPIGRAMMA QUARTVM.

VRBA GRAVIS PACI. Laudat
 Domitianum, quod et delatores castigat, et
 tamen cum is clementer agit, non mortis se-
 nitia, sed exilio eos puniens. Sumpsumque ex hi-
 storia. Nā Domitianus initio principatus sui
 acriter delatores compesuisse dicitur, uoce etiam illa addita,

442
 Principis, qui delatores non castigat, irritat. TVRBA GRA-
 VIS PACI, PLACIDAEQUE INIMICA
 QUIETI, QVAE SEMPER MISERAS SOLLI-
 CITABAT OPES. Descriptio pulcherrima est delato-
 rum. Homerus hostes pacis inimici quietis. ditioribus semper
 in festi. Hi enim leuissima sepe de causa, et nonnunquam fra-
 cta ditiores accusabant, quoniam ex fisco eis dabatur pari poe-
 nae, qua accusati multabantur. idcirco caluicia eorum fisci calu-
 niis, uocabatur. TVRBA. Multitudo. Turba, et rixa pro-
 prie idem significant. Proprie enim turba perturbatio est. Sed
 quia multitudo ferē non uacat perturbatione factum est, ut ea
 quoque turbam appellemus, quemadmodum homines iniles,
 et abiectos aliquando dicimus fecem ciuitatis, non quod homi-
 nes sint sordes, sed quod uitam agunt sordidā, atque abiectam.
 Teren. Sed si tu denegarū ducere, culpa in te tibi omnem tras-
 feret, tum illa turba fiet, id est perturbatio fiet, inter si-
 monem et te. De rixa, Lilius, eo anno Romae, cum per ludos
 a Sabinorum inuentute per lasciuiam sortita raperentur, con-
 cursu hominum rixa, ac proprie praelium fuit. idem. Cum an-
 uersus in patres impetus esset, consulum inter cursu rixa sedita
 est. Tunc miserae cognosces praemia rixae. Est autem facti-
 que nomen a ringendo. Ringere, siue ringi est rostrum torque-
 re, quod canes faciunt, dum lauratur si nit. Hinc ringi pro ira-
 sci capitur, et tacitum stomachari. Teren. ille ringitur, tu ridet.
 Hinc rictus, quod nonnulli ferarum tantum esse uolunt, dum
 rostrū quasi indignabunde intrant. Sed de hominibus quoque
 dicit Titinius ostendit. Caue frontem hanc, et semper paten-
 tes rictus. Rictus etiam rostra ipsa dicuntur. Vnde nonnulli a
 graecis deductum uolunt, apud quos ριξος rostrum dicitur.
 Ringo autem, siue ringor, a nariū tortura dictum est, quip-
 pe ρίξ a graecis dicitur naris. Ringi ergo dictum, quasi na-
 rem agi, hoc est narem torqueri. Quapropter mirandum est
 Fe, tum Pompeium scripsisse rictum, rixam. ringi ab eo dicta
 uideri, quia in diuersum rumpantur, contrariaque sint recto,
 quasi haec omnia a ringendo deriuentur. A rixa rixor dicitur
 tur, quod est iurgo, contendo. A quo rixosus, contentiosus. A tur-
 ba uero fit turbella diminutiuum. Plautus. Hanc mihi ancil-
 la turbellam fecit. et turbatio. et turbidus. conturbatus, con-
 fusus. A quo turbide aduerbium. et turbulētus, commotus.
 iratus. turbidus, contentione plenus. A quo turbulētia, et tur-
 bulēter aduerbium. et turbo uerbum, quod est confuso. com-
 moueo. impedio. Deurbo, deorsum uiolenter deijcio. Virgilius.
 puppi deturbat ab alta. Exturbo, similiter ē loco deijcio. Di-
 sturbo, dissipando, diruendoque deijcio. Cicero. Ut dicere in
 hoc ordine aueret se publicis operis disturbaturum publice
 ex Senatus sententia edificatam, donum. Conturbo, idem
 quod perturbo. Ab his interurbatio. perturbatio. deturba-
 tio. exturbatio. disturbatio. conturbatio deriuantur. et interur-
 bator. perturbator. deturbator. exturbator. disturbator. contur-
 bator, et aduerbia pturbate. deturbate. exturbate. disturbate.
 conturbate. item a turba deducitur turbo uenti genus, de quo su-
 pra diximus, cum fragore maximo obiecta quaeque deturbans.
 instrumentum ludicrum, quod turbinis in genitio facit, non ut
 rudes quidam grammatici tradiderunt. turbonis. a cuius simi-
 litudine formam a turbine fistigato turbinatam in modum li-
 gnū illius, turbinatam uocamus. Plinius. Turbinator pyris
 figura, quam malis inuenimus et turbinem uocari quicquid tur-
 binata est forma. Plinius. de Aloe. Scylla similitudine habet aloe
 maior, et pinguioribus folijs. Caulis eius tener est. rubens me-
 dius. non dissimilis Amtherico. radice una a se palo in terra
 demissa. graui odore, gustu amara, in turbinibus cadorum eam
 ferunt, ut Aicoum maius, in turbinibus cadorum inquit,

hoc est in parte turbata. Ovidius. Cava bucina sumitur illi. Tortalis in laum, que turbine crescit ab imo. Reperitur tamen Turbo pro nomine proprio uiri. Hora. Turbonis in armis.

GRAVIS. Molestia. Graue suapte natura ponderosum significat, ut graue saxum, grauis sarcina, grauis arma. Virgil. Vomus, et inflexi primam graue robur aratri. Teren. Huius ta graues hos queso, quod scilicet grauent nos, egræque, ac cum molestia ferantur. Hinc per abusionem ad senectutem transferimus ad morbum, ad dolorem, quoniam uis, qui molestiam ex se neclute, morbo, ceterisque huiusmodi sentiunt, quasi onere intolerabili premuntur, quod cupide uelut graue pondus a se uelent deponere. Neque solum ad molestias animi, ut grauis contumelia, grauis iniuria, grauis moror, grauis iactura, que animum genere quodam ponderis premunt, itaque unus modus est, que corpori, aut animo molesta sunt ea grauia appellare, eoque molesta a mole, a re magna, magnisque ponderis uocata est. Alter modus est, quod quemadmodum grauia, et grandia saxa, ac grandes trunci, non facile loco mouentur, sed ad omnem temporum mutabilitatem herent, ita homines constantes, ac preediti sapientia merito per figuram graues nominantur, qui nec precibus, nec minis, nec uanitate, nec promissis ab equo, et iusto submouentur, ut uis sciunt, quos leues uocamus, qui in similitudinem pulueris, ac palearum ad omnem auram uentilantur. Hinc grauitas dicta est infirmitas, ac constantia animi, et in uultu, moribus, uerbis, rebus agendis quedam feruoritas, aliquando etiam grauitas pro molestia, et magnitudine accipitur, ut grauitas odoris, grauitas doloris, grauitas somni. Grauitate quoque aduerbium, modo pro multum accipitur. Cæcilius. Placere hoc cepit grauitate. Cicero. Nec uero audiendi grauitate, qui inimicis irascendum putant. Virg. Grauitate spirantis copia tymbre. modo pro asperere, male idem. graue olentis auerni. modo pro moleste. Cicero. Grauitate, et iniquo animo tuli. Nonnunquam pro sapienter idem. siquid prudenter, sed grauitate factum est, hoc est non leuiter, ac insipienter, sed mature, sapienterque. Marcellus scribit graue molestum esse. Cicero. Quod nunquam senectutem tuam tibi graue sentis. Hinc Grauedo capitis dicitur, graue perniciosum, nocens, acerbum. Cicero. Magnum illud bellum, et grauem aduersarium imperij sustulisse. Idem. Facilius etiam in morbos incidunt adolescenter, grauius egrotant, difficiliusque curantur. Graue, forte robur, ut Virgil. Ferit ense grauem tymbreus Osirim. Graue, solidum, firmum, constans, plenum auctoritatis. Senecurum. Cicero. Vt iam sine alia grauiora, atque meliora, tamen nos studia nostra natura regula metuntur idem. Vnde ad agendum, aut dicendum copia de prompti maior grauiusmodum explorum, quasi in corruptorum testimonio potest. Graue, ponderosum. Vnde graue as dictum, quia denique assis singula pondendo efficebant. Vnde etiam pro pleno ponitur. Virg. Donec regna sacerdos Marte grauis. Idem. Non insueta graues tentabant pabula foetas. Idem. In pietate grauem, ac meritum si forte uirum quem conspexere, silent. Item pro fecundo, et frugifero idem. Quid labor, aut benefacta iuuane? quid uenere terras Inuerti? graues? pro grandæno idem. Hic grauis Entellum dicitur casuque accersit. Et pro multo. Sallustius. Cæpit per omnem proniciam graue pretium fructibus esse. Varron. Vbi graues passantur, atque alantur pauonum greges. Graue, amarum idem. abstinendum ut bibam graue, et castorem. Ab hoc graueolentia dicitur pro malo odore. Plyn. Et oris graueolentiam tollit. Et grauida mulier, que iam conceptu factu grauat, quemadmodum pro pregnant, que iam occupata est in generando quod conceperit. Et incens propinqua partui, quod incensus sit foetus eius. Grauidus etiam pro pleno ponitur. Vnde

de et grauidare ueteres usurparunt pro implere. Cæcilius. Myseria hic honeste grauidauit, probo. item a grauis grauefellus deducitur, hoc est senex. Plaut. Quis est grauefellus iste, qui aduenit. et grauedinosus, torminosus, de quo supra diximus. et graueuerbum, quod est premo-onero. A quo aggrauo, pregrauo. A quibus deducitur aggrauator, aggrauatio, pregrauator, pregrauatio, grauator, grauatio. et aduerbium grauate, quod significat cum labore, siue cum molestia. item a grauis grauilocus, sicut a grandis grandiloquus, et grauilocquentia, sicut grandiloquentia. et graueso. grauis fio, hoc est ponderosus. P A C I. Tranquillitate ciuitatis. pacem esse quidam de finibus tranquillam libertatem. Virgil. Pars mihi pacis erit dextram tenuisse tyranni. Metaphorice tamen interdum pro uenia accipitur, idem. Sed uotis, precibusque iubens exposcere pacem interdum pro propitiatione. idem. Exorat pacem Diuum idem. pacemque per aras Exquirunt. Dicta est autem Pax a pacione. Est enim pactio (ut Vlpianus inquit) duorum plurimum uel placitum, et consensus. Antiqui pacionem dicebant. Nunc pactio dicitur a uerbo pacior, quod significat conuenio. Vnde pactus mercedem dicimus, id est dum de mercede conuenisset. Hinc fit pactum, quod significat conuentionem. A pace fit paco uerbum, quod significat mitigatio. leuio. paco. et Pacifico, quod est pacem facio. a quo pacificatio. Quidam hæc tria ita separant, ut pacificatus sum, pacem feci significat. Pacatus sum in pace sum. ab armis desisti. Placatus sum ab indignatione animi, ad lenitatem redij. uel animo leni sum. item a pace fit pacifer, quo nonnulli uidentur, hoc est ferens pacem. A pace uero pacate aduerbium, id est tranquillè, sedate. Quidam etiam a pacifior pacificatorem deducunt. item pacificatorum. Cicero. postquam nos pacificatoria legatione implicatos putant. Veteres in plurali pacem usurparunt. Varron. Animaduertendum primum quibus de causis, et que admodum consuetudine pacem. Senecurum, qua fide, et iustitia eas coluerunt. Viscatur a pango deducitur, de quo inferius dicemus. A pacior uero fit compositum depeccior. A quo depeccus, quod significat (ut Vlpianus sentit) turpiter peccatus. Sed falsum est. Nam et in bonam et in malam partem accipitur, et idem significat, quod pactus. Terentia ita me Di bene amant, ut mihi licet tandiu, quod amo frui, iam depeccis morte cupio. Cicero. Quidam, cum irascuntur, neque effugere ullo modo possit, depeccus est cum hostibus, ut arma et impedimenta relinqueret, milites educeret. Pax græce ειρηνη, hoc est irene dicitur. a quo fit compositum irenarches, siue irenarcha, hoc est qui ad tollendas discordias, et pacandos animos in ciuitate præficitur. Martianus tamē iurison. eos irenarchas appellat, qui disciplinæ publicæ et corrigendæ moribus præficiuntur. I N I M I C A. Aduersa, hostis, contraria. Amicus dicitur, qui amat. et indissolubili familiaritatis iure coniunctus est. Eius contrarium est inimicus. Ab amando autem amicus appellatus. et honesta quidem res est, significatque eum, cum quo uera amicitia conuenit sumus, cum amica, quando ad uirum refertur, in honesta res sit, ut hæc amica mea est, hoc est cubina, ego uero eius non amicus sum, sed amator. Amatorum quippe dicimus, qui ad tempus, et uenerere amat. Vnde amor eius modi amatio dicitur. Plau. Nihil pene inepta atque odiosa eius amatio est. et ab eo fit diminutiuum amatorulus. Plau. Nam cum sedulo munditer nos habemus, uix egre amatorulos inuenimus. Amicum uero, qui pudice, ac perpetuo amat. Si uero hæc cum re inanimata inuenitur, significat utile, siue grauum, ut amicus prans humor. amica frugibus æstus. amicum plantis sydus. Ab amica fit amica diminutiuum. Plynus. Miserat etiam epistolas Romam ad amicum

quandam. Amare aliquando in bonam partem accipitur, et plus est, quam diligere. Cicero. quis erat, qui putaret ad eum amorem, que erga te habebam, posse aliquid accedere? tantum tamen accessit, ut mihi denique nunc amare uidear, antea dilexisse. Aliquando amare, est captum amore esse. Plau. Amat filius, certum est. Seneca. Eleganter mihi uidetur Panætius respōdisse adolescentulo quidam querenti an sapiens amatorus esset. De sapiente inquit uidebimus. Mihi et tibi, qui adhuc longe a sapiente absumus, non est committendum, ut incidamus in rem commotam impotentem alteri emancipatam, uilem sibi. Siue enim nos respicit, humanitate eius irritamur, siue contemnit, superbia accendimur. Acque facilitas amoris quam difficultas nocet. facilliter capimur, cum difficultate certamus. Itaque consilij nobis imbecillitatis nostræ quiescamus, nec uitio infirmum animum committamus, nec formæ, nec adulationi, nec ullis rebus blande trahentibus. Ab amo Amor derivatur, qui similiter modo in bonam partem accipitur pro sobrio, castoque. Cicero. incensus sum amore incredibilium uirtutum tuarum. Seuerimus. O felix hominum genus, si uestros animos amor, quo coelum regitur, regat. Modo in malam partem turpi, atque uenero. Virg. Sed nonnulla magna uires industria firmat. Quam uenirem, et cæci stimulos auertere amoris. Idem. Omne adeo genus in teris, hominumque, ferarumque, et genus æquorum, pecudes, piscesque uolucres in furiam, ignemque ruunt, amor omnibus idem. Hinc amor etiam pro cupidine, quem ueteres amoris deum esse dicebant, frequenter ponitur. Papius de uenere. Tenetorum mater amorum Propertius. Quicquid ille fuit, puerum qui finxit amorem. In plurali uero numero amores semper pro turpibus, atque ueneris accipimus. Item amans, dum participium est, frequenter pro eo, qui honeste amat, accipitur. Cicero. Magnum opus omnino, et arduum conatur. Sed nihil difficile amanti pro amo autem, et semper amari ingenium, studia, mores tuos. Quando uero est nomen, accipitur pro eo, qui est amore captus. Ouid. Militat omnis amans, et habet sua castra cupido. Quandoque etiam quando est participium. Plautus. Tu es, que mihi misero amanti obibis sanguinem. Item ab amo fit amabilis, hoc est dignus amari. Plau. Compara labella libellis, bella es, atque amabilis. Cuius contrarium est inamabilis. Martial. inamabilis Sciurus, et frequens Phœnix. Ab amato amicitia derivatur, que definitur studiorum omnium, uoluntatumque consensus. Cuius contrarium inimicitia sunt plurali numero, quamuis ueteres etiam singulari aliquando proulerunt. Ennius. Amicitiam, atque inimicitiam in fronte promittam gero. Item ab amo amatorius hoc est ad amorem pertinens. Vnde amatorij uerbi dicuntur, et amatorie epistole. Item amatorium poculum ueneficium, quod conciliandi amoris gratia porrigitur, quod etiam substantiue amatorium dicitur. et amatorie aduerbium, hoc est ad similitudinem amantis. est etiam amatorie nomen proprium Nymphæ. et (ut quidam putant) una ex musis, que græce Erato dicitur. Ouidius. Vilius Amatorie, uilis mihi candida Clio. item ab amo amita, patris mei soror, quia a patre amata est. Nam plus sorores a fratribus, que fratres diligunt solent. Sunt tamen qui amita dictam putent, quafi a meretricum. Amites uero pernice sunt aucupales, primogenium nomen maior amita dicebatur, cui et ante amita. sicut maior auumulus, cui et ante auumulus, maior socer, uxoris meæ prouus, maior socrus, uxoris meæ proauia. item ab amans fit amantior comparatiuum. et amantissimus superlatiuum. et aduerbia amanter, amantius, amantissime. item ab amato amior amantissimus, et aduerbia amice, amicis. amantissime. Si uero ab inimicus inimicior, inimicissimus, inimiciorum, inimicissime. Item, quo ueteres uis fuerunt, inimiciter, ut

est in epistola C. Fabrij, et Aemilij consulum ad Pyrrhum regem, pro qua ille gratias Romanis egit, captiuosque omnes, quos tum habebat, restituit. Consules Romani. S. D. Tyrro regi. Nos pro tuis iniurijs continuo animo strenue commoti inimiciter tecum bellare studemus. Sed communis exempli, et fidei gratia solum est, uti te saluum uelimus, ut esse quem armis uincere possimus. Ad nos uenit Nicias familiaris tuus, qui sibi pretium a nobis peteret. si te clam interfecisset, id nos nequauius uelle, ne ue ob eam rem quicquam commodi expectaret, et simul uisam est ut te certiore faceremus, nequid eiusmodi, si accidisset, nostro consilio ciuitates putarent factum, et quod nobis non placet, pretio, aut premio, aut doli plena re. Tu, nisi caueas, iacebis. Vale. Antiqui pro amico, et amica amicum, et amicam dicebant. Laberius, in lacu uereno mulierem fuisse amictubundam scripsit, hoc est amantem. et amasso pro amauero. et Aemulus, qui aliquem imitatur, et sequitur, quod non nisi amore fieri potest. Cicero. illo æmulo. A contrario sensu æmulus pro inuido ponitur. Virgilius, Aemula nec dum temporibus geminis canebat sparsa se neclutis idem, Aemulus exceptum Triton (si credere dignum est) inter saxa uirum spumosa immerferat unda. Ab hoc fit æmulus uerbum, quod modo imitor significat, modo inuideo. a quo Aemulator. æmulatrix. æmulatio. et amussis regula fibrorum, ad quam aliquid exequatur. a quo fit amussim aduerbium. et ab eo composita adamussim. et ex amussim id est recte, castigate, regulariter. Hinc amussimata dicuntur, que adamussim facta sunt. Sunt etiam, qui amarum ab amo per antiphrasin deductum uelint, quasi minime amandum. Nos potius ab amaritudine maris derivatum existimamus. Est enim proprie amarum in suaue, et contrarium dulci. Virgilius, et amaris in myba fibris idem. et amara pausibacæ. Aliquando tamen ponitur pro acerbo idem. atque amans animi, et timore accensus amaro. Aliquando pro seuo, crudeli, nocente idem. Hostis amare quid increpitus, mortemque minatur. A maritudo, hoc est in sua uitas, asperitas. et per metaphoram anxietas animi, et sollicitudo. et amare aduerbium. et comparatiua, et superlatiua eorum. et amator pro amaritudine. Lucret. Dilutaque contra cum tuimur misceri absynthia, tangit amaro. Vir. At sapor indicium faciet manifestus, et ora Tristia tentantum sensu torquebit amaro. Mare autem primogenium uocabulum est, et significatio eius manifesta est, quamuis aliquando pro quamcumque grandiori aqua usurpatur. aqua maris salis est, et bis quotidie assuit, ac restituit. Mirum est, quod scribit Arist. Nullum animalium æstu recedente expirare. causam putat, quod sydus lune spiritus sit, et hoc esse, quod terras saturat, accedensque corpora implet abcedens inanit. ideo cum incremento eius uidemus conchyliæ augeri, cum etiam sanguini est hominum cum lumine eius crescere, ac minuui. Hinc solis sydus masculinum esse philosophi scribunt torrens cuncta, sorbensque, sic mari late patenti sapore incoqui salis, quia exhausto inde dulci, tenuisque, quod facillime trahit uis ignea, omne asperius, crassiusque liquatur. Contrario lune femineum, ac molle sydus esse, nocturnumque soluere humorem, et trahere, non auferre. Altissimum mare quindecim stadiorum esse nonnulli tradiderunt, ex aduerso coraxorum gentis uocant bathea ponti, hoc est profunda trecentis a continenti stadijs, ubi uada nunquam reperta sunt. A mari marinus dicimus, quod mare incolit, uel ex mari est, ut marinum piscem, marinam aquam. et maritimum, quod ad mare incolit, uel ad mare est, uel ad mare fit, ut ora maritima, gens maritima, bellum maritimum. Transmarinum autem dicimus, quod trans mare est. Vnde transmarinum triumphum uocamus. et Transmarin

nas mercens. Maris firmius est Agathysarum in Histum de-
 ficiens. Maris mons Thracie. Composita ab amo sunt per amo,
 quod est uehementer amo, uel usq; ad finem amo. Deamo, de pe-
 reo. Adamo, similiter amatorie amo. Sed quando cum aspira-
 tione scribitur, Adhamo, id est quod obligo. Cicero. Qui enim
 serius honores adhamauerunt, uix admittuntur ad eos, nec sa-
 tis commendati multitudini possunt esse, deduciturq; ab hamus,
 quod cathenam significat. Virgili. Hamis, aurisq; tralicem, hoc
 est hamis aureis. Vnde et pro eo instrumentum ponitur, quo ca-
 piuntur pisces. A quo hamiota a ueteribus piscatores diceban-
 tur. Varro, Cohortes eorum, atque hamiotarum, aucupumq;
 item hamotrachones, modo piscatores, modo qui uncs cadauera
 traherant, praesertim pestilentiae tempore. Hamum quidam a
 graeco deductum putant. Nam graeci αμματα dicunt li-
 gamenta. unde amentum dictum, quod quidam esse id existimant,
 quo iacula, ut mitti possint, iunguntur, ideoq; sic appel-
 latum, quod ad mentum id aptantes trahant, sed falsum est.
 Nam amentum omne ligamen significat. Plyn. Sedes enim huic
 posita, soleisq; sine amento insignis in Metelli publica porticu.
 ideo autem aspirationem assumpsit hamus, ut in datiuo et ab-
 latiuo singulari ab amo uerbum distingueretur. ab amento (ut
 quidam putant) Examen dictum, quasi examentum. est enim
 filum, quod in trutina regitur, de quo superius diximus. a quo
 fit ex animo uerbum, quod significat seruator inuestrigo. ex qui-
 ro exploro. a quo examinatio. exquisitio. Examen etiam pro
 ipsa examinatione accipitur. interdum etiam significat apum,
 uel sparum, uel locustarum, aliorumue simularum congregatio-
 nem, quod haec ita uniantur, ut simul uideantur ligata. P L A
 C I D A E. Mitis, sedate, epitheton quietis est placida, et a
 placere derivatur, quod quae quiescit sunt, omnibus placant. Pla-
 cere, est gratum esse. Cuius contrarium est ab eo compositum
 displicere. aliquando tamen per metaphoram placere capitur
 pro esse ferri, et quodammodo gloriarum, cum alterius contemptu,
 ut ego nimis placeo mihi. Tu nimis places tibi. Ille nimis placet
 sibi. Q u i n t i l i a. Placere licet tibi opum uarum fiducia diues.
 Si mihi idem inuidere non expedit, pares sumus. a displicere
 fit displicentia. A p u i e i u s. Displicentia quadam rerum, quae au-
 diuerat, affectus. item a placere per placere, quod est uehemen-
 ter placere. Placatus. Per placere, et complacere, idem, quod placere
 item placitum, quod significat consensum, et quasi decretum
 plurimorum, et ueluti pactio quaedam firmata. Plyn. Tibe-
 rio Claudio principe ante hos quadraginta annos institutum,
 ut ieiuniu biberent, potusq; uini antecederent abos, externis et
 hoc artibus, ac medicorum placatis nouitate aliqua sese commē-
 datum. idem. Eadem etas Neronis principatus ad Thesalum
 transiuit delentem cunctis maiorum placata, et rabie quadam
 in omnes eum medicos perorantem. item a placidus placidus de-
 rivatur, quod est mitem, ac placidum facio propitio. a quo pla-
 ceo propitiator dicitur. Placatio, propitiatio. Placabilis pro-
 pitius. et placenta libum farinaceum, quod fit ex farina,
 caseo. melle, uel quod nobis placet, uel quod ea solerens deos
 placare. S E M P E R. Continue, sine interuallo. A quo co-
 posita sunt semper uinum herba. et sempiternus. et sempiter-
 na aduerbium, de quibus supra diximus. sepieternum ab aeter-
 no ita distinguunt, quod sempiternum dicunt deum esse, qui sem-
 per fuit, et itaq; aeternos homines, qui principium quidem ha-
 buerunt, et tamen animo sunt immortales, atq; perpetui. Te-
 ren. Ego deorum uitam propterea sempiternam esse arbitror,
 quod uoluptates eorum sunt propriae. S O L L I C I T A
 B A T. Inquietabat, molesta afficiebat. Sollicitare. n. est uel
 spem, metumq; ostendere, ut sollicito plebem, uel inquietare, et
 curam iniungere, ut hoc loco. Ab hoc fit sollicitatio, quae ab altero

fit. et sollicitudo, quae mentibus inhaeret, hoc est cura, et inquietu-
 do mentis. Teren. Tum nuptiarum sollicitudo. et sollicitus, in-
 quietus, ac curis plenus. Sollicito autem a solo deductum est, quia
 si solo cito, hoc est loco dimoueo. Solu, enim neutro genere dicitur,
 quicquid alicui rei subiacet. Vnde nauis solu est mare. Virgili.
 de mari, suberabiturq; solum. Hinc solum pro loco ponitur.
 Item pro terra, quod pedibus nostris subiecta sit. unde natale
 solum dicimus patriam, hoc est terram, in qua nati sumus. et
 exulem, qui ex patria eiectus est, quasi extra solum, quem ad-
 modum idem extorris appellatur. quasi extra terram. a quo
 exulo uerbum. hoc est patria priuatus sum. et exilium ipsa
 priuatio. Item ab hoc solo solidum dicitur quod modo signifi-
 cat continuum, ac iuge. Plau. Decem annos solidos errauit pu-
 er. Modo plenum. integrum. nihil uacui, aut concui habens.
 Virg. Solidoq; adamante columba. Hinc fit solido uerbu, quod
 est robor, firmo. a quo consolido. et solidatio. a quo consolida-
 tio. et solide aduerbium. et consolida herba, quae et confer-
 ua. et coagulum dicitur. et graecis σπυδατος. Quidam
 etiam strumum appellant, quod strumis illita sanandis pecu-
 10 liaris est. alij conferuam uocant aliam herba, a conferuam. a
 do, quae in aquis dulcibus nascitur. Spongia uerius aquarum,
 quam muscus, aut herba uulose densitatis, ac fistulosa. Cur-
 atum ea legimus prolapsam ex alta arbore putatorem quendam,
 omnibus fere ossibus confractis circumdata uniuerso corpori, et
 aqua sua impleta, quoties inaresceret. item a solidum insoli-
 dum dicimus aduerbiallyter, hoc est in integrum, ut omnes pro-
 20 miserunt insolidu se satisfacturos, hoc est integre unusquisque
 per se, et non omnes simul. item a solo fit solisumum, quod so-
 li est. ita. n. a solo solistumum dicimus, sicut a medio mediastu-
 30 mum antiqui non modo balnearum, sed adiu quoq; ministros
 mediastimos uocabant, quod medij essent ad praestanda offi-
 cia. de tripudio solistimo dictum est a nobis superius. et soli-
 dus nuni genus quo in praesentia utimur. Vignis solidi libram
 constituunt, et solitariu, quae immolatio erat trium hostia-
 rum diuersi generis. Tauri. Arctus. ueris, quia omnes solidi,
 40 integriq; sine corporis. Alij solidum, non a solo, quod terram si-
 gnificat, sed ab Osarum uocabulo dictum uolunt. Os enim
 solon totum uocant. unde soliferreum genus teli appellatum,
 quasi totum ferreum. et solers in omni re prudens, quasi totus
 ars. A quo solertior. solertissimus, et solertia, industria, quo-
 rum contraria sunt iners, quasi sine arte. Inertior. Inertissi-
 mus. Inertia. et solene, quod omnibus annis praestari debet;
 a quo solentitas appellata. et solor, quasi solidum redintegrato.
 a quo solatium, et quo poete potius uoluntur, solamen. Virgil.
 Solamenq; mali de collo fistula pendet. et consolor. et conso-
 50 latio. et consolabundus. et consolamen. et consolatoriu. unde
 de consolatoriam epistolam dicimus. et consolatorium carme.
 Quidam solatium a consolatione ita distinguunt, ut solatum
 re fieri dicant. consolationem uerbis. et consolari, oratione so-
 lari. et solium armarium est ligno factum, in quo reges ob cor-
 poris sui tutelam sedebant, dictum quasi solidum. Ponitur ta-
 men abusu pro sella regali, et pro uase, in quo uel balnea-
 mur, uel condimur. Quidam tamen solidum a sedendo dedu-
 ctum putant, ut supra ostendimus. unde et solifernia. et so-
 60 laria appellata. et solox lana trassa, quasi solida. Item pecus
 lana contactum. Titimius. Lana soloci ad purpuram datur. Lu-
 cilius. Montano hircu, atq; soloco. sicut contrario omer, quae uen-
 trem lana nudum habens, apice dicitur. Item a solon, quod
 Osorum lingua totum significat, solus derivatur. Nam qui
 unus est, totus est. Aurelius. etenim cum unus erat in mundo,
 unius error omnium fuit, et omnes errauimus in eo. uo. Ab
 hoc solitariu dicitur, qui solus uinit. Vnde solitaria uita, et so-
 litarius passer.

litarius passer. et soliloquus, qui solus loquitur. et soliloqui-
 um, quod per nos contempando loqui solent. et solitudo,
 quam ueteres etiam solitatem dixerunt, et solea, quod sola pedi-
 bus subijciatur genus calciamenti est plantis subiectum. nam
 caetera prope nuda teretibus corigijs necluntur, quae dican-
 tur amentia, eo quod aptantes ea ad mentum trahunt. Plynus.
 Corneliae Gracchorum matri sedens statua posita fuit, soleisq;
 sine amento insignis in Metelli publica porticu. Amentia etiam
 dicuntur, quibus uincuntur iacula, ut mitti possint. unde a-
 mentatas soleas, et amentata iacula dicimus. Quidam putant
 hoc uocabulum a graecis acceptum, qui haec αμματα uo-
 cant. Soleas uero uoce graeca crepidas nominamus. et per di-
 minutionem latinam crepidulas, earumq; satores crepidarij
 dicuntur. Cicero hoc calciamenti genus gallicas uocat. Cum gal-
 licis, et lacerna curruisti. Solea etiam piscis est, de quo supra
 diximus. Itē materia roborea, super qua paries cratitius ex-
 eruitur. Quidam etiam putant Crepidas latinum uocabulum
 esse. a crepitu, hoc est a sono, quem ambulando reddunt, ap-
 10 pellatas. Crepare enim proprie sonare est. Vnde crepius di-
 ctus est. Teren. Sed osium concrepuit. Est autem crepius soni-
 tus uolentis, ex impulsu resultans. A quo increpare est cum
 impulsu uocis, et immani sonitu reprehendere, inculcare, in sil-
 tare, a quo fit increpitare frequentatiuum. Virg. Hostis ama-
 re quid increpitus, mortemq; minaris? Idem. Aestatem incre-
 pitans feram. et increpatio huiusmodi reprehensio. a crepo
 fit frequentatiuum crepito, quod proprie est ambalorum, tym-
 panorumq; et aliorum huiusmodi. a quo fit crepitaculum,
 quod sistrum dicitur, frequens in sacris Iudis. Est enim sistrum
 aeneum crepitaculum, cuius per angustam laminam in mo-
 dum balhei recuruatum iactatae medie paucae unguis, cri-
 spante brachio trigeminis ictus reddunt argutum sonum. Vir-
 glius. Regna in medijs patrio uocat agmina sistro. Martia. de
 crepitaculo, Siquis plorator collo tibi uernula pendet, Haec
 quatit tenera garrula sistra manu. et crepitulum ornamentum
 capitis est, quod in capitis motu crepitum facit. Crepitus eti-
 am turpis uentris sonitus appellatur. Concrepo quoq; a crepo
 deducatur eiusdem cum eo significationis. Sifenna. Congloba-
 ti. et collecti concrepant armis. et percrepo. Lucil. percrepa
 pugnam Pompeii factam, Corneli caue. Aliquando tamen per
 metaphoram accipitur pro coqueror, uel doleo. Idem. Et crepat
 antiquum genus ut pietate repletum. Plaut. Qui crepat defun-
 ctum patrem. Hora. Qui posthuma grauem molliam, aut
 pauperiem crepat. Aliquando pro inuito. Turpil. Ag tu, Hy-
 memeum increpa. Nonnunquam pro frangor. Virg. et acuto
 murice remi Obnixi crepuere. a quo crepido derivatur, quae
 proprie est praerupti saxi altitudo, et moles. Idem. Forte ratis
 celsi conuincta crepidine saxi. Expositis stabat scalis, et ponte
 parato. quadoq; pro ferio. Ennius. Sed sonitus aureis meas pul-
 su pedum increpat. Cicero. itaque uir bonus habeat hanc uim,
 ut si dignis concrepauerit, possit in locupletum testamenta no-
 men eius irreperere. a crepo etiam caprae, et a principio cre-
 pa sunt appellata, quod curribus crepent, ut supra diximus.
 et crepi lupera a crepitu pelli. uolarum, quem faciunt uerbe-
 rantes. Mos enim Romanis erat in Lupercalibus uiuos discer-
 40 rere, et pellibus obuias quasi saeminas ferire. Crepera res
 (ut Nonius scribit) dubia dicitur. Vnde et crepisculum, lux
 dubia. et decrepiti senes, in dubio uita constituti, uel quod nec
 mouere se propter senectutem, nec ullum facere crepitum pos-
 sunt. et creperum bellum anceps, et dubium. inde increpi-
 to quidam dictum putant, quia male dicta fere incerta et du-
 50 bia sunt. Item a crepo crepor, pro crepitatione deducitur. et
 crepundia, puerilia ornamenta, de quibus supra diximus. So-

li. quoq; aliquando pro deserto usurpant poete. Virg. Heu ma-
 le tum Libya solis erratur in aruis. et a solis ducatur sol,
 quod tantam claritatem solus obtineat. Vnde Assyrii quoq; huic
 nomini adad nomum addiderunt, quod eorum lingua signifi-
 cat solum. Ab eo fit solaris. unde solaris radius dicitur. et so-
 10 laris annus, cum sol expleto per omnia signa circuitu ad id, unde
 de digressus fuerat, redit, quod fit fere trecentis sexaginta quinq;
 diebus. Sicut lunaris annus dicitur, qui mense uno suum confi-
 citur. et magnus annus, cum omnes planetae in unum
 locum recurrunt, quod fit (ut scribit Hortensius) spatio duo-
 decim millium et noningentorum annorum. et solaris her-
 ba, quam graeco nomine heliotropium dicimus, quod se cum
 sole circumagat, etiam nubililo die, tantus est eius syderis amor,
 ut nocte contrahat caeruleos flores. Magnus est medicoru no-
 stri temporis error, qui acrium putant heliotropium esse, cum
 acrium sit in ybium erraticu, cui radix longa, et lenta, quae
 ad uincta etiam uentur, estq; herba frigidissima, cum helio-
 tropium temperata sit, et aliquid habeat caliditatis. Cicoria-
 um quidam ob singularem salubritatem chreston appellant.
 20 Graeci enim χρεστων uel uocant. Alij pancration, quod
 πανκρετιον omnipotens fit. Magni putant huius succo cum oleo
 perunctos sanabilius fieri, et quae uelint, facile impetrare.
 Solaris quoq; lapillus est, quae similiter graeco uocabulo. he-
 liotropium nominant porraei coloris, sanguineis uenis distin-
 ctus, de quo supra diximus, sicut solis gemma. Alius lapillus
 est candidus, qui ad speciem solis in orbe fulgentis radios se ar-
 30 git. Item a sole solanus. unde s. b. solanus uentus, de quo supra
 diximus, quod sub sole oriente nasci uideatur. et solanum her-
 ba, quam alij strichnum, alij haliacabum. alij quod uescica
 medeatur, et calculus, uescariam uocant, haec coronarij utuntur
 in Aegypto, quod edere folio similis sit. Siquis eam dra-
 chmae folio sumperit, uariae species, ac letitia plene animo
 obseruantur. Duplicatum pondus insaniam facit. ideo uariu
 quidam e graecis, e latinis Furialem herbam nominant. Quae
 quid ponderi adijciatur, mortem repraesentat. Sunt qui dori-
 on appellent, quod cuspides ea in praelys tingentur. Strych-
 nis etiam, et halicallio, et erythros, et neuris nuncupatur.
 Xenocrates nullum esse corporis malum scribit, cui haec herba
 non sit salutaris. Item a sole solarium horologium, locus in
 40 quo horae ad solem conspiciuntur. Primus Romanis hoc stium
 esse dicitur L. Pappyrus cursor ad aedem Quirini, cum eam a
 patre suo uotam dedicaret ante duodecim annos, quam cum Pyr-
 ro bellatum est. Nam prius ortus tantum, et occasus solis no-
 minabantur, adiecto etiam post aliquot annos meridie, quem
 Acaenus consul pronuntiabat, cum e curia inter rostra, et
 graecostasi prospiciebat solem. Curiae quippe duorum gene-
 rum erant, et ubi sacerdotes res diuinas curabant, ut curiae
 ueteres, et ubi senatus humanas, ut curia hostilia, quam pri-
 mam edificauit Hostilius rex. Ante hanc rostra erant dicta a
 50 rostris nauium, quae ex hostibus capta, ibi fixa sunt. Lini-
 us. naues Antiatum partim in naualia Romae subductae, partim
 incensa, rostrisq; earum suggestum in foro extructu ador-
 nare placuit. Rostraq; id templum appellatum. Sub dextera
 horum a comitio locus erat, ubi nationum legati subsistebant,
 qui ad senatum mittebantur. Is a graecis propter nationis ex-
 cellentiam graecostasi, hoc est statio graecorum est nominatus.
 Acaenus praeco erat ita dictus, quod ad censum solitus esset no-
 care. Consul enim, qui exercitum imperaturus erat, dicebat. Aca-
 60 censis dicebat sic. omnes quirites ite ad conuentionem huc ad ius
 dies. dehinc consul loquebatur ad exercitum. Impero qua con-
 uenit ad comitia centuriata. Censor uero sic. A censo imperabat,

ut populum uocaret. Quod bonum, fortunatum, felix, saluta-
 reus sit populo Romano Quiritium. Reiq; publice populi ro-
 mani Quiritium, ubiq; colleg. eq; fidei, magistratūq;
 nostro omnes quiritis, pedes, armatos, priuatosq; curatores o-
 mnium tribuum siquis pro se, uel pro altero rationem dari
 uolet, nota Illicium. Prætor autem Aconso inbere solebat, ubi
 ei uidebatur meridiem esse, ut in clamaret meridiem esse circa
 muros ire solitus, ut illiceret populum in eum locum, unde uo-
 care posset ad concionē. Hinc est uersus ille ueteris comædiæ.
 Vbi primum Aconsus clamaret meridiem. Illicium est, cum
 circa muros itur, ut populus alliciat ad magistratus conspe-
 ctum. Qui eos uocat, ascendit in locum, unde uox ad concio-
 nem uocantis exaudiri possit. Marcell. scribit, Aconso genus
 militiæ esse administrantibus proximum, dicti quod ad neces-
 sarias res sapius acciantur, ueluti accersiti. Pompeius uero Aca-
 cense inquit dicebantur, qui in locum mortuorum milium si-
 bito subrogabantur, dicti ita, qd ad censum adijciebantur. Ma-
 nifestus est error utriusq;. Item a sole solstitiu dicitur, quasi so-
 lis statio, cum sol ultra non progreditur, sed retrocedere inci-
 pit. Singulis quippe annis duo solstitia sunt. Vnum æstiuum in
 principio Cancris, cum sol ad inferiores incipit arcus comæ-
 re. Alterum hyemale in principio Capricorni, quando sol ad
 nos incipit reuertī. Virg. Humida solstitia, atque hyemes orate
 serenas. Præterea a sole solifugus, quæ et solpugna dicitur, de
 qua superius diximus. Et insolo uerbum, quod significat ad
 solem sic, sicuti infumo, sic ad sumum. ab hoc insolatio di-
 citur, quemadmodum a fumo, insumatio. Plyn. Ceram uina-
 ceo create sub diuo sicant sole, lunatq; hoc enim candorem facit,
 si sic facatur, et ne liquefaciant, protegunt tenui linteo. Can-
 didissima uero fit post insolationem, etiam humi reecta. Plau-
 atq; hillas insumatur, et sumen. Hillas hoc est facta infesta
 tenuissima. Veteres enim hillas infestina tenuior dixerunt.
 unde Bouillæ oppidum uocatum, quasi bonis hilla non longe
 ab urbe, qd eò uulnerata bos sua trahens infestina deuenit.
 Laberius, Neue aliter hunc predicabis, quomodo uideo adole-
 scenti nostro cædis hillas insolare quoq; puellæ crines dicitur,
 dum faciem tectæ passos ad solem tenent candidandi gra-
 tia, et ipsi crines insolati dicuntur. Item solati dicuntur qui
 sole correpti sunt, quemadmodum syderati, qui sydere. Plyn.
 Sic et solatis profunt. sol græce ἥλιος dicitur. a quo He-
 lius proprium nomen. Et Heliogabalus, qui Antonij Caracal-
 læ filius fuit, natus ex Semamra formosissima femina apud
 phoenices, quo tempore pater eius cum Parthis bellū gerebat.
 Hic matris ingenio apud Antiochiam ad imperium assum-
 ptus est, impetravitq; a Senatu, ut mater in ordine senatorio
 loqueretur, quod nunquam antea fuerat mulieri concessum. Et
 Heliopolis, de qua diximus. Et Heliochrysos herba auream
 florem produens. Solis græce ἥλιος dicitur. a quo mo-
 nas monachis deducitur, quod significat unitatem. Et monachus
 solitarius. Et monarcha, unicus omnium princeps. A quo mo-
 narchia unius principatus. Et monarchus Atædiæ mons, qua-
 si solus uertex, siue sola summus. Et Monachus proprium no-
 men, quasi μόνος ὄν, hoc est solus unguis, quod pedem
 instar equi habuerit. Et monomachia singularis certamen. Et
 monoseli hominis Indici singularis curibus mære pernicitatis
 ad saltum, αἰχλος enim crux dicitur. Idem Sciopodes
 uocatur, quod in maiore æstu humi iacentes οὐκ ἔσθδς,
 hoc est umbra pedis se protegant. Et monoptoton unius casus
 Et monoxylum, quod ex solo est ligno. Et monoxus, de quo
 inferius dicimus, quasi sola ædes. Et monoxeros, unioruus.
 Et monodos Prusæ filius, qui dentium loco os unum contin-
 um habuit, quemadmodum Pyrrhum Epitactum regem ha-

10

20

30

40

50

60

buisse Plynus refert. δῶδος enim dens dicitur. Itaq; mon-
 dos dicitur, quasi unicus dens. Et monophthalmus, unius ocn-
 li. Solidarius non a sole, seu solido, aut solo deriuatur, sed ita
 uocatur lingua gallia deuotus. Casar, cum sexcentis deuotis,
 quos Galli solidarios appellant, quorum est condito, ut omni-
 bus in uita commodis unā cum ipis fruatur, quorum se amici-
 tia dederunt. Si quicquam per vim acciderit, aut eundem ca-
 sum unā ferant, aut sibi mortem consciant. Item a solus soli
 uagus dicitur, qui solus uagatur. Et solco, quod significat an-
 sueti, quasi solus, hoc est totus eo. Cuius præteritum est solitus
 sum. a quo insolitus pro infueto. Et insolens proprie eiusdem
 significationis. Teren. Quid tu Athenas insolens? Aliquando
 tamen per metaphoram pro arroganti ponitur, hoc est eo, qui
 non solita agit, sed excedit legem humanam, et naturalem.
 Cic. Nec erat uertendum, ne uera prædicans sese nimis uidea-
 tur aut insolens, aut audax. Hinc insolentia pro arrogancia de-
 ducitur. Et insolenter aduerbium, arroganter. Veteres insolentia
 pro insolitum usurparunt. Afranius. orbitatem senectuti uæ
 malum metui, quod insolentia non uenit caeco, ac dementi. idem.
 ne ueniret, quod non agitur insolentia. a soleo fit compositum as
 soleo. Plau. Oppido sic assolat. OPES MISERAS.
 Miseros diuites. opes enim pro opulentis posuit (ut mos est poë-
 tarum) miseros autem ideo diuites uocat, quia continuus delato-
 rum calumnijs infestabantur. Ops dea est, quæ cæli ex uesta
 filia fuit, et soror, ac coniux Saturni. Græci Rheam uocant.
 hanc quidam putant terram esse, ab opere ita uocatum, ut su-
 pra diximus, quia ex operibus terræ, humana uita alimenta
 querantur, fructusq; et fruges ex ea nascantur. ab hac opes,
 hoc est diuitia dicitur, quia diuitias omnes in agris esse, uete-
 res existimabant. Hinc locupletes dicebant loci, id est agri ple-
 nos. Et pecunia ipsa a pecore appellabatur. Et pasua censu-
 ris tabulis dicebantur omnia, ex quibus populatus redditus ha-
 beret, quia diu hoc solum uectigil fuerat. Multatio quoq; non
 nisi ouium, boumq; impendio dicebatur. Maxima multa erat
 erium millium et uiginti assium, quia non licebat quondam
 pluribus triginta bobus, et duobus ouibus quæquam multari.
 existimabaturq; bos centusibus, ouis decussibus. Minima au-
 tem multa unius ouis erat. Et ouis, quando multa erat, masu-
 lina genere proferebatur. V arro. Quidam atatur neq; resson
 dit, neq; excusatus est, ego ei unum ouem multam dico. Multa
 poenam significat, quod Osci poenam uocant multam. V ar. au-
 tem icaræ poenam multam dici existimat, quod olim singula
 ob peccatum exigebantur. ut ouis, aut bos. postea multa simul
 exigi coeperunt, et unum, atq; oleum addi. in hoc autem mul-
 ta differt a pœna, quod pœna generali nomine dicitur omnium
 delictorum uerbo, multa uero est specialis peccati, cuius animad-
 uersio pecuniaria est. pœna autem (ut v lpa. ingt) non in pe-
 cuniaria, sed capitis, et existimationis irrogari solet. Et multa
 qd ex arbitrio eius uenit, q multa dicit. pœna autem non ir-
 rogitur, nisi quæ lege, uel quo alio iure specialiter huic delicto
 imposta est. quoniam multa ibi dicitur, ubi specialis pœna nō est
 imposta. itē multa is dicere potest, cui adiudicatio date est. Ma-
 gistratus enim solos, et præsidēs prouinciarum posse multam
 dicere permissum est. Pœnam autē unusquisq; irrogare potest,
 cui huius criminis, siue delicti executio competit. a multa fit
 multo uerbum, qd est punio, condēno. Veteres tamen aliquando
 pro augeo usurparunt, et uoti cōpotem reddo. Nonius. Et non-
 bis qdem gratias ago, cū uotis me multatis meis. ab hoc multa-
 tio, hoc est cōdemnatio deriuatur. Multatitia pecuniæ uocatur,
 quæ ex multa percipitur. Ex his apparet, quā ridicula sit opē
 no eorū, qui multam per scribi debere, et a mulgeo uerbo de-
 riuari scripserunt. Est enim mulgere lac ē mānis exprimore.
 unde

unde mulctra dicitur ipsa extractio lactis. Virg. Bis uenit ad
 mulctram, binos alit ubere factus. a quo mulctrale uas appella-
 tur, in quo lac colligitur. idem. implebunt mulctralia uaccæ.
 item a mulgeo Caprimulga dicitur, quos Aristoteles a caprarum
 mammis Aegothelas uocat. Aues sunt grandiores, merula æ-
 spectu, fures nocturni. interdiu enim uisu carent, intrant pa-
 storum stabula, caprarumq; uberibus aduolant ob suctum la-
 ctis, quæ iniuria uber emoritur, caprisq; ita multus oboritur cæ-
 citas. item emulgeo, quod significat sine labore tolli. Terentius.
 Emulsi argento senē. Præterea a mulus fit multitudo, quod si-
 gnificat frequentiam, ac copiam. Cic. Sed ut pontifices ueteres
 propter sacrorum multitudinem creps uiros epulones esse uolue-
 runt. Et multifariam, ac multitudine indumentis, de quibus supra
 diximus. Et multum, ac multo aduerbia. Et multesima pars
 pro quantitate infinita. Lucil. Quam parua pars, quæ mul-
 tesima constat. Et multitudine, multa uidentis. Et multipes, mul-
 torum pedum, ac uermis, de quo supra diximus. Et multi-
 plex, inuolutus, uariis. multas plicationes habens. Et multi-
 plicatio a quo multiplicatio. Et multifacio. magni existimo. Et
 multiuolus, qui multarum rerum desiderio tenetur. Et mul-
 tiloquus, qui multa loquitur. Et multifidus, multis modis fi-
 dens. multum, et satis hoc distant, quod multum infinitum est.
 satis finitum. auaris illud, hoc parca, et se continentibus appli-
 candum est. Lucil. Nam si quod satis est homini, id satis esse po-
 tuisset, hoc sat erat. Nunc, cum hoc non est, quid credimus por-
 to diuitias ullas animum mihi explere potesse. Ludos præ-
 rea celebrantes Bubeicos appellabant. Seruius Rex ouium,
 boumq; effigie primum es signauit. frugem aratro questitam
 siquis nocte d. patris esset, aut fecisset, puberi quidem capi-
 tale erat, suspensusq; Cereri grauius necabatur, quā homi-
 cidio conuictus. impubes prætoris arbitratu uerberabatur.
 quies, somnusq; in stramentis erat. Dona amplissima impera-
 torum, ac fortium ciuium erant, quāuis quis uno die plu-
 rimum arauisset. cognomina hinc erant Pilmni, qui pilum
 in pistrinis inuenierunt. Pijones a pinendo. Fabij, Lentuli, Ci-
 cerones, ut quisquis aliquod huiusmodi genus optime sereret. in
 sacris nihil religiosus consarrationis uocabulo erat, nouæ nu-
 ptæ farrenm, de quo supra diximus, præferabant. Agrum
 male colere, censorium probum iudicabatur. Virum bonum
 non alium, quā qui bonus colonus esset, iudicabant. Cato.
 maiores nostri uirum bonum cum laudabant, ita laudabant,
 bonum agri colam, bonumq; colonum. amplissime laudari exi-
 stimabatur, quæ ita laudabatur. Imperatorum manus colebant
 agros, et scindi se laureato uomere terra gaudebat. serentem
 inuenit data dicitur a L. Quintium Cincinnatum tria iuge-
 ra terra trans Tyberim, quæ postea præta quintia appella-
 ta, ore adhuc pulueris pleno, cum uiator uela corpus inquit,
 ut proferam senara, populūq; romani mandata. unde Serani
 cognomen adeptus est. Gloriam deniq; a farris honore adori-
 am ueteres appellauerunt. Ador. n. farris gannus est. Edor quon-
 dam ab edendo appellatum, uel quod adoratur, ut fiat tostum.
 ex hoc mola salsa in sacris fiebat. ideo ergo adoriā gloriam
 uocabant, quod gloriosum eum putabant esse, qui farris copia
 abundaret. id genus farris adorem quoque far nūcupatur.
 ab opibus opulentus dicitur diues, quasi diuitiarum plenus. a
 quo opulentia, quā ueteres etiam opulentitatem dixerunt. Plau.
 Quasi quæ eius opulentitatem reuerear. Cæcil. timet, ne opu-
 lentitate nostræ sibi iniuriam faciam. Hinc etiam opuliscere
 pro ditescere accipiebant. Furinus. Quo magis in tantis possunt
 opuliscere campis. Item opimus diues. pinguis. Unde opima
 spolia dicitur, quæ dux duci detrahit. Virg. Aut spolijs ego
 iam raptis laudabor opimis. Et opime aduerbium abundan-

10

20

30

40

50

60

ter. Et opiparum, magnarum opum. unde opiparum conui-
 uium dicimus. a quo opipare aduerbium abundanter, copiose.
 ops quoque aliquando pro opibus a ueteribus usurpatur. a
 quo inops pauper dicitur. Et inopia paupertas. aliquando tam-
 men inops, et inopiosus, non ab opibus, sed ab ope deduci ui-
 dentur, significatq; sine ope. Vnde inopem animi, inopem con-
 silij dicimus, hoc est sine ope animi, sine ope consilij. Virg. Sæ-
 nit inops animi. Plau. Sæpe ego res multas tibi mandauit dubi-
 as, egenas, inopiosas consilij. Item ab ops opis dicitur, hoc est au-
 xilium. opem quippe ferre in rebus dubijs dicimus. Teren. Iuno
 Lucina fer opem, serua me obsecro. ab hoc fit opitulus uerbu,
 quod est adiutor, subuenio. Terentius, Sin opitulus, huius mi-
 nas. ab eo opitulatio. Et opitulus Iupiter. Et opitulatur. Item ab
 ope Opigena Iuno, quam matronæ colebant, quod ferre eam
 opem in partu laborantibus credebant. Et opifer, opem fe-
 rens. Et oppidū, quod opis causa edificatur. Item ab ops Opæ-
 lia dicitur festi eius deæ, quæ eodem die, quo Saturnalia celebra-
 bantur, quoniam opem Saturni coniugem esse crediderunt. Rhe-
 dicta est a rō rē itō suo, quod terra affluens sit omnium
 rerū. eadem Cybele appellatur, uel a monte, atq; oppido Phry-
 giæ Cybelo, ubi sacra eius primo insituta sunt, uel a rō rē
 uel uel uel, quod et uel uel uel dicitur, atque insitutum
 est, quo in sacris eius utebantur, propter quod aliquando
 per simplex. l. scribitur, corripiturq; a poetis. Martia. hinc Cy-
 beles uideat, illinc sacraria uel est. aliquando per duplex. ll. et
 produatur, ut apud Propertium, et Lucanum frequenter. Et
 terra, quod dea sit telluris, propter quod arruuehi fingitur
 a poetis, quia terra pendet in aere, et turritam coronam gesta-
 re in capite, quoniam terra subditæ sunt urbes, in quibus tur-
 res esse manifestum est. Et mater deum, quia omnia genuit. Et
 mater aima, ab aiendo. Et mater Phrygiæ, a monte Phrygiæ,
 quem pluratino numero Dindyma uocant. Virg. ite per alio
 Dindyma. in eo sacra sibi per Corybantes insituta. a quo Dim-
 dyme, et Dindymene a nonnullis uocatur. Et Berecythia
 a monte Phrygiæ, qui Berecythos appellatur. Et Pales,
 qd sit pabulorum dea. unde eius festa parilia dicitur. quæ
 si palilia (ut Varro sentit) ut alij, quoniam pro partu pecoris ea
 sacra fiebant. parilibus conditam a Romulo urbem Romam
 fuisse manifestum est, quem diem festum præcipue minores ha-
 bere. TRADUCTA EST GETVLIS. Transla-
 ta ad Getulos, hoc est in Africam missa in exilium. Traduco
 ex trans, et duo compositum est, sicut traugio ex trans, et ia-
 cio. Duo manifesta significationis est, differitq; a traho, quod
 ducimus eum qui fonte sequitur. Trahimus autem nolentem
 sequi. Seneca. Fata nolentem ducunt, nolentem trahunt. Virg.
 Duatur infelix æuo confectus Aletes. Per metaphoram tamen
 duo aliquando accipitur pro auoco, et delectatione quadam
 demulceo. Cic. Danq; se ad ludendum, fabularumq; auditi-
 onem ducuntur. Aliquando pro ago, siue patior. Virg. Nate dea p-
 ter hoc sub casu ducere somnos? Nonnunquam pro educo, extra-
 ho. Idem, Ille tamen clypeo obiecto conuersus in hostem Ibat,
 et auxilium ducto mucrone petebat. Nonnunquam pro ex-
 cito. Cic. Quod si quem statim magnopere delectant, siquis ea-
 rum honore, aut gloria ducit. r. Quandoq; pro allicio. idem,
 postremo pretio, ut mercede ducuntur. est etiam quando pro
 erigo, atq; extollo accipitur. Virg. pars ducere muros, Moliriq;
 arcem. Et pro existimo. Apule. Ego sic animo ducio mox me in-
 ter meos futurū. Et pro conuoluo siue auerto. Martia. Qui du-
 cit nullus, et non leges ista libenter. A duo dux deriuatur, q
 alios ducit. unde et ducem grege dicimus, et ducem belli, qui
 etiam ductor appellatur, cuius femininum est ductrix. Item

ducto frequentativum, cuius aliud frequentativum est ductio-
 veteris quoque a ducendo ducere dicitur, quem nunc do-
 minum dicimus. Item a ducendo ducatus pro ipso ducendi officio.
 Instans. Cum variis frustrationibus non sine risu deferretur,
 et honoratum in super ducatu adversarium carneret, iram in
 ipsum Philippum vertit, mitigationemque, quam ab adversario non
 poterat, ab iniquo iudice exegit. et ductus pro ipsa ductione.
 Vnde aqueductus dicitur deductio aquarum. et ductile
 le, quod facile ducitur, attenuaturque. Vnde et ductile appella-
 tur, quod malleis obsequitur, tenuaturque in laminas, cuius con-
 trarium est es caldarium, quod ducitur tantum, et malleis
 fragile est. Composita quoque a ducendo sunt adducere, quod pro-
 prie est adducere, et quasi remittentem ducere. Terenti illum po-
 test, qui alicuius rei est, etiam eum ad nequitiam adducere. Po-
 nitur tamen aliquando pro suo simplici idem. Adducimus tu-
 am Sachiadem aliquando pro cogito. Cicero. Nullo imbri, nullo fri-
 gore adductus, ut capite operio sit. Interdum pro contraho. Virg.
 ubi ignea uenis omnibus arctis suis miseris adduxerat artus.
 Hinc adductam frontem irati, hoc est constrictam dicimus. Non
 nunquam pro torqueo. Ideni, ipse ter adductas arcum ca-
 pit egi habenas, plerumque etiam pro produco, extendo. Idem,
 Ocyus adducto torquens hastile latero. Circumduco nota si-
 gnificationis, introduco immuto, et intra aliquem locum duc-
 co. Item in sermo, docere a quo introductio appellatur instructio,
 doctrina. et ipsum (ut ita dicam) principium eruditionis, quam
 graeci et *επισημη*, hoc est isagogen uocant. Vnde Porphyri-
 us opus suum, quo de dialecticae principijs scripsit, isagogen
 uocauit, quam obrem et isagogen introductorium dicimus.
 Obducere modo tegeo idem obducit passua iunior. modo con-
 trario detego, aperio. Lucius. Vos inuere a lumen afferte, atque au-
 lam obducite. Nonnunquam etiam facio, contraho. Phyl. Iam cal-
 lum obducere, perducere usque ad finem ducere. Apule. Iamque si-
 miliam ad stabulum perduxerat. Abducere aufero, abigo. Cur-
 tius. Armenium omne abducitur, interdum tamen pro suo sim-
 plici accipitur. Li. Flauius supplementum ab Roma abduce-
 rat. Subducere, deducere, reducere, de quibus supra copiose differui-
 mus. Educere extrahere, quasi extra ducere. Virg. hoc dicens educit
 corpore telum, ponitur tamen aliquando pro erigo idem. aramque
 sepulchri cogerere arboribus, caeloque educere certant. aliquan-
 do pro nutrio, proueho, quod modo prima, modo tertia coniu-
 gationis est. Vnde liberorum educatio, seu educatio dicitur. Te-
 ren. Educere a paruo, habui, amari pro meo, produco, modo
 extendo, et quasi longius ducere. Virgil. Abnegat exarsa uitam
 producere terra. Hinc producta syllaba dicitur longa. et pro-
 ductio elongatio. et producte aduerbium longe, modo pario in-
 struo, facio, ut bona arbor bonos fructus producat. Terenti. Se-
 ni animam primum extinguere ipsi illi, qui illud produxit
 scelus. Aliquando pro proficere usurpatur. Virg. nec te tua si-
 nera mater produxi. Aliquando pro extrahere, et foras ducere.
 Teren. Produxi, ac uendidi induco, quod proprie est introdu-
 co. Plaut. Inducere eam in domum, et quid agit obserua protin-
 nus. Aliquando tamen induco ponitur pro immuto, fingo. Cicero.
 Hinc ille Gigas inducitur a Platone. Aliquando pro persua-
 deo. Lucius. Huius ego arimum si induco, ut ab amore meretri-
 cis desinat. Nonnunquam etiam inducere, est quibusdam ueluti
 fallacis decipere idem. Miserum senem frenum cantu indu-
 ctum. Hinc Rhetores inductionem uocant argumenti genus,
 cum per interrogationem similitum cognoscat aliquem aliquid
 futuri, ueluti manu in id, quod uolumus, eum ducentes. Vt si fi-
 at interrogatio talis. Quod est pomum generosissimum, nonne
 quod optimi concedetur. Quod equus generosissimus, nonne
 quod optimi? et plura in eundem modum, tum id subiungitur, et

ius rei gratia rogatum est. Quid homo nonne is generosissimus,
 qui optimus? Fateri hoc illis concessis, proculdubio oportebit.
 Quidam inductionem ita definiunt, inductionem est oratio, quae
 rebus non dubijs captat assensionem eius rei, quae in ista est.
 Alij inductionem dicunt esse orationem, per quam fit a partibus
 laribus ad uniuersalia progressus. Diduco, diuido, separo. Com-
 lu, Equitium, quod tripartito diducitur. Reduco, interdum retro ducere,
 ut superius diximus. Curti. Reductusque in castra copijs corpora
 curare iubet, interdum libero, et sine periculo recipio. Apule-
 meque oppido in arcam reduco. Hinc reduces dicuntur, qui pica-
 la euaserunt. Virgil. Vt reduces illi ludum stridentibus alis.
 Aliquando etiam reduco pro replico accipitur, a quo reduplico, re-
 plicabilem dicimus, id est in quo sinus scindit sese unda reduplico.
 Seduco, quod proprie significat seorsum ducere. Accipitur tamen
 frequenter in mala partem, pro eo, quod est a recto ad uicium tra-
 ho. Vnde seductores dicuntur, qui ad uicia homines hortantur.
 Traduco, modo traicio, ut traductus in Africa copijs. Modo ad
 ulteriora ducere. Plaut. Traduce adhuc lineam plusquam, aliquan-
 do traiero, ut hoc loco. Traducta est Getulis, hoc est translate
 ad Getulos. Vnde etiam traduce librū ex una lingua in aliam
 quā dicit, hoc est interpretari, ab hoc traduce dicuntur, quod alij
 unde tracti, ac propagati sunt. Conduco, quod modo significat
 colligo, congreco. Varro. Mane si sitat rostra, populum in foro
 conducat. Modo locatum accipio. Cicero. Vt saepe in nostra repu-
 demus mercede conducti. Hinc derivatur conductio, sicut a loco
 locatio, interdum emo. Plaut. Caedendū cōduxi ego illū. Aliquan-
 do conuerto. Lucius. Et uirtute tua, et claris conducere chartis.
 Modo profum. Cicero. Potest autem, quod Reip. inutile sit, id cuiquam
 conducere? Idem. Facillimā autem in ea Rep. esse posse concor-
 dia, in qua idem conducat omnibus. Vnde conducibile dicimus
 utile. Phyl. Quo nihil comodius, nihil rei, de qua agimus, con-
 ducebilius cogitari potuisset. GETVLIS. ad Getulos.
 hi Africae populi sunt. Africae initio Libyes habuerunt, deinde
 Afri, postea Getuli, postremo Mauri, et Numidae. Mithi autem
 nocentes grauiore exilio in Africam solebant, aut in pontum,
 uel in insulas remotiores, mitiore uero Tybur, Praeneste, uel in
 insulas Capanae. uel Getulis dicitur, ut remotiore Africae par-
 tem, ac magis infestam nominaret. Africa una est ex tribus or-
 bis terrarū partibus. Quicquid terrarū iacet a freto ad Ta-
 naim, Europa dicitur. Quicquid a freto ad Nilum, Africa.
 Vltra quicquid est, Asia est. Africa ab orientis parte Nilo ter-
 minatur, a caeteris partibus angitur mari. breuior est quam
 Europa, et ubi flumen attingit, latior, unde in iuga exurgens
 pergit incurua ad occasum, sistitque se molliter, et fit paula-
 tim adductior. Vbi finitur angustissima est, quantum uoluitur fer-
 tilitate praesent, uerū maxima pars inculta est, et uel arenis ste-
 rilibus obducta, uel ob situ caeli deserta, uel multo, ac malefico
 genere animalium infesta. Mare, quo a septentrione cingitur, Li-
 bycū uocatur, a meridie Aethiopicum, ab occidente Atlanticum.
 Ea pars, quae Libycū adiacet, Cyrena dicitur a Cyrene urbe,
 quae ibi Battus Cyreni regis filius cōdidit, et a Cyrene uirgine
 ita nominauit, quae Penei regis Arcadiae filia fuit, siue (ut
 poetae dicunt) Penei fluminis, quae ob formae praestantiam a Pe-
 lio monte Thessaliae rapta fuit ab Apolline, et in Libyā duc-
 ta, ex qua quatuor filios suscepit. Aristaei. Nominū. Auctonū.
 et Argēi. Proxima totius prouinae nomine Africa dicitur,
 postea Numidia, deinde Mauritania. Sed Mauri in Atlanticis
 pelagus expositi sunt. Vltra eos sunt Troglodytae, et Carusij
 usque ad Aethiopas, hi et reliqua huius, et totum latus, quod
 meridiem spectat, usque in Asiae confina possident. At super ea,
 quae Libycū mari abluuntur, sunt Libyes et Lencae, Aethiopes,
 et natio frequens, ac multiplex Getuli, quorum regio Getulia
 uocatur,

uocatur, quae proximos habet Garamantes, de quibus supra
 diximus. Getulus primas duas syllabas correptas habet. Qui.
 Quid dubitas uinctam Getulo me tradere Hiarbae. Sed ab
 hoc fit Getulus adiectiuum, quod eisdem syllabas productas
 habet. Virg. Et Getule urbes, genus insuperabile bello. Virgil.
 Vbera cui dederint getula in ualle leuena. Iuue. Cum getula
 ducē portaret bellua luscū. Hiarbas Iouis filius fuit ex Garamante
 nympha, et Getulorum rex, quae Virg. scribit in conu-
 bium petisse Didonem. Libyā a graeco dictā putant, uel a Li-
 bya uxore Epaphi Iouis filij, uel quae pluuia egeat propter ni-
 uia sitantem, hoc est quod *λεπτα* uer, hoc est desinit plu-
 re. A Libyā libycus deducitur, unde libycum mare, et libyes
 et libi uenies, et libanotes, de quibus diximus. et libysa li-
 byca. Item quando substantiuum est, oppidū Bithyniae, in quo
 Annibalis uinculus fuit, et libysis libyca. Virg. et pelle libys-
 sidis urse. et libysinus Martianus. Graui, ac libysino ca-
 lore exutus, a quo libysinus dicitur est Appollo ab ijs, qui Pa-
 chynum Siciliae promontoriū inolebant, quae admodū superius
 differuimus. Item libycus capus in agro argo appellatus est,
 quod in eo fruges ex Libyā allatae sunt. Quam ob causam et
 Ceres ab Argis Libysā uocata est. Africa uero dicta est, quod
 sine frigore sit. quae graeci *φρίων* horrorem dicunt. Asia
 autem ab Asia nympha Oceani, et Tethyos filia, Iapeti con-
 iuge, siue ab Asia Cory filio (ut Lydi affirmant) est etiam Asia
 palus quaedam, sed tunc primā syllabam productam habet.
 Virg. Iam narias pelagus uolucres, et quae Asia circum. Cum
 uero prouinciam significat, correptam idem. Europa atque Asia
 pulsus. Europa a Nympha Europa nomen habet, Oceani sum-
 liter, et Tethyos (ut quidam uolunt) filia, siue ab Europa filia
 Agenoris, quae Iupiter sub specie Tauri rapuisse fertur, quam
 uis alij a praedonibus raptam dicunt, quorum nauis Tauri effi-
 giem habebat. GETVLIS. Ad Getulos. Veteres da-
 tuum frequenter pro accusatiuo posuerunt. Teren. Interea mu-
 lier quaedam ab hinc accipit, et Andro conuincit huic
 uicinia. Titanni. Vbi Ambitioni uirtutem uideas antecedere.
 Var. Tanta porro inuasit cupiditas honorū plerisque, ut uel cae-
 lum ruere, modo magistratum adipiscantur, exoptent. NEC
 CEPIT ARENA NOCENTES. Sensus est, non
 sunt puniti delatores in amphitheatro, sed acti in exiliū, in
 quo praeponebant tempora Domitiani temporibus Titij. Nam Titus
 quaedam modum suorum refert, licet aliquando in asperissima insula
 rum delatores miserit, frequenter tamen in foro flagellus, ac
 fustibus caesos nouissime traducebat per amphitheatri arenam,
 et aliquando subijci in seruos, ac uincire in pabatur. Domitia-
 nus uero, ut ea pestem omnino ex urbe tollerent, eos ad Getulos
 usque, et syrtum loca relegauit. ARENA. Amphithe-
 atrum. Contentum pro continente. Arena enim spargi amphi-
 theatrum solebat, ne uel pugnantibus fœdarentur cruore occi-
 sum, uel cruor sparsus spectantibus esset horrore, praesertim in
 gladiatorū dimicatione, propter quod parata semper erat inue-
 num multitudo cum scopis, qui arenā uerteret, cruoremque ob-
 tegerent. stulte quidam aetate nostra per arenā putarunt thea-
 trum intelligi, in quo nec belluarum, nec gladiatorum ludi ce-
 lebrabantur, sed stultius arenae amphitheatri causam lon-
 ge aliam, quam nos diximus, augurati sunt. Arena pulvis est
 miruti, siccus, aridus, ideoque ab ariditate dictam nonnulli exi-
 stent, et sine apiratione scribunt. Alij ab herendo appella-
 tam putant, et ita uocant apirationem, uel quod sibi
 inuicem propter tenuitatem cohaereat, uel quod per eam cum cal-
 ce mixtam, et cementa inter se, et testoria parietibus haereat.
 haec si grossior est, Sabulum appellatur, a quo saburra dicta
 arena imunda, quae naues onerari usque ad certā mensurā quo

stabiliores sine, consueuerunt. Virg. Et Cimbae instabiles flu-
 ctu iactante saburram. Glarea uero minutissimos lapillos si-
 gnificat, qui in fluminum ripis, uel maris litibus reperiuntur.
 Ab arena arenarius derivatur, unde Iupiter arenarius,
 de quo supra diximus. item arenosus, sicut a sabulo sabulo-
 sus, et a glarea glareosus. Phyl. Latus non arenosus, sed
 alga, et fluminum sordibus plenum. item arenula diminu-
 tum sicut a glarea glareola. Plaut. Glareolam manu effundens.
 Arena tria genera sunt. Fossilia, cui quartam partem
 calas addim adificijs iustum est. stumiatilis, et marina cui ter-
 tia pars addi debet, ab arena quoque arenatum dicitur compositio
 ex calce, et arena facta, sicut marmoratum ex marmore.
 Phyl. In Graecia testorij etiam arenatum, quod inducitur sunt,
 prius in mortarioligneis uestibus subigunt, de. Experimen-
 tum marmorati est in subigendo, donec ruro non cohaereat.
 a sabulo quoque sabuletum dicitur locus, in quo sabulum abundat.
 CEPIT. Accipit. Capere enim proprie accipere
 est. Vir. Tu genitor cape sacra manu, patriosque penates. Per ma-
 taphoram tamen pro diuersitate rerum, cum quibus iungitur,
 diuersa significat. Capere manu comprehendere est, capere oculo
 uidere, capere auribus, audire, capere mente, intelligere. ca-
 pere consilio, eligere. Teren. cum illum genitum cepimus. Cicero.
 Ob eam credo causam, quod insit aliquid prohi, quod capiat
 ignarus. Virg. Ante locum capies oculus. Capere astu, uel do-
 lus, decipere idem. capitiq; dolis, lachrymisque coactis. Capere
 muneribus, aut beneficijs propitiare. Lucius. Non bene pro me-
 ritis capitur, nec tangitur ira. Capere tantu, aut uoluptate, dele-
 ctare. Virg. Carmine quo captae, interdum etiam capere pro
 facere metaphorice usurpatur. Teren. Non si capi uos mihi scilicet
 am inimicos omnes homines. Et pro pati. Idem. Dum abs te
 abssum, omnes mihi fuere labores, quos cepi, leues. et pro acci-
 pere tenere. Virg. Cape saxa manu, cape robora pastor. et
 pro continere. Apule. Cum id uasculum uix feminae capere
 peret. a quo capax dicitur, quod continet aliquid. Cuius com-
 paratiuum est capaxus. et superlatiuum est capacissimum. et
 contrariū eius incapax, item caput, quod inde (ut Varro inquit)
 initium capiant sensus, et nerui, de quo, et eius derivatiuis in se-
 rius dicemus, et capulum quod aliquam rem intra se caput. Vnde
 id, quo mortui efferruntur, capulum uocatur. Plaut. Perij misera,
 ut osculatur armifex capuli decus, a quo capularis senex di-
 citur iam morti propinquus, et mox capulo efferrendus. Capu-
 lum etiam manubriū ensis appellatur, sed hoc, quia manu capi-
 tur. Apule. Ensemque capulo tenuis infixit, et actinū (ut Varro-
 ni placet) quod pulcē, et iurilenti quid capet. Et capumculū uas fi-
 ctile, non quod ansis capitur, sed quod capax sit, in eundem sensum
 hoc uerbo usus est Teren. Dij boni, quod turbae est? Aedes nostrae
 uix capient scio, hoc est uix sufficientes ad tantā turbā capiendā.
 interdum etiam capere accipitur pro occupare, et suum facere. Virg.
 Certantque illud capto. Varro. Quid hic uenator non capiet
 Cic. Nauem quandā piratarū praeda onustam capere. Hinc capi-
 pi uirgo dicitur, quia apud ueteres potestis maximam manu pre-
 hensa ab eo pariete, i cuius potestate erat, ueluti bello capta ab-
 ducebatur. Hinc et uincti captiui dicuntur, quod non sui iuris sint,
 sed in potestate nostrā redacti. et captiuo uerbu, quo nonnulli
 iuniores sunt usi, et captiuus pro ipsa uindictatione. Quoniam
 autē, qui ita capti sunt, non sunt amplius sui iuris, sed libertate
 priuati sunt, ideo captos aliquando pro priuatos, siue impeditos
 accipimus. Hinc mente capti dicuntur amentes, hoc est, qui mens
 cōpotes non sunt. et capti oculis, qui officio oculorū, hoc est uisu
 priuati sunt. Virg. Aut oculis capti foedere cubiculo talpa. Et
 pro amore accendere, unde capti amentes dicuntur. Lucius.
 At metuis porro, ne aspectu, et forma capiare altera. Et pro

suscipere, siue id sponte, siue inuisi faciamus. Vnde et pe dolorē.
 et pe solitudine. et pe molestia. et pe uoluptate dicimus. in quo
 notanda est, qd hoc uerbum recipere quendam sensum habet,
 ut idē sit epi uoluptate, et epi me uoluptas. Cicero. Ma-
 gna epi ex literis uoluptatem. Quint. Nec me tanta capie-
 bat uoluptas, quod si uentia ceris mella conderem. Non tamē in
 omnibus habet hunc usum. Capere consilium est deliberare.
 Cic. Cum aut consilium hoc princeps cepisset. Capere rationem est
 modum inuenire. Plau. Rationem cepi, ut et amanti obsequeret,
 et patre non offenderem. A capio fit capio, qd significat pre-
 hendo. a quo capsa, qd res in ea receduntur capiat. Cuius dimi-
 nutiuum est capsula. Vopiscus tamē a graeco potius deducit, hoc
 uocabulum putat. Graeci enim capsas uelutinas appellat.
 A capsia fit capsiarius, qd (si Vlpiano credimus) significat eū,
 qui mercedis gratia seruanda in balneis uestimenta suscipit.
 Item a capiēdo capsum uel uocatum uasis fictilis genus. Item
 capto, cuius aliud frequentatiuū est capto. Verum haec non si-
 gnificat frequentate capio, sed blanditijs qbusdam, et illece-
 bris, obsequijsq; aliquid (ut ita dicat) uenit, ut hic obsequēdo ca-
 piat auram popularum, id est querit uenatur. Martia. Capto
 nā pudet heri, sed capto Maxime cenam. Tu captus alias, iā
 sumus ergo pares. Declarat hoc idem Martia. alibi, cum inqt.
 Laudantem Selū, cenā dum retia tendit. hoc est enim cenā
 capere, laudationibus quibusdam, et blanditijs cenā retia
 tendere, hoc est uenari. Hinc huiusmodi uenatores captatores
 dicuntur. et uenatio ipsa captatio. Cic. Captator ille popula-
 ris aurā. Item capus substantiuum, hoc est deceptio, cuius di-
 minutiuum est capimacula, quae et capto dicitur. Aliquando
 tamen capto pro capio accipitur. Martia. Si captare feras uacu-
 pis arte placet. Locus captus uocatur ad sacrificandū legitime
 constitutus. item captus perceptio. Seneca. Quod captus quidem
 difficile est, sed facili memoria retinetur. Aliquādo etiā captus
 pro delectatione accipitur. Cic. Non possum addua, et suscipere
 e pecunia captum. Item a capio capitū (ut Varron placet)
 quod pectus capiat, id est comprehendat, quamuis alij ob id
 potius appellatum putent, quod sit capitis tegmen. Et capus po-
 culi genus. cuius diminutiuum est capidula. et capula uas
 uinariū, quo ueteres utebantur, anatum, quod facile capi pos-
 set. et caper, quo nomine ueteres doliū significabant. Varro.
 Quia ante, quam nomē doliū prolatum esset, id genus uasorū
 calpar dicebantur. et capulum, a quo capularis, de quibus su-
 pra diximus. Et capello uerbum, qd proprie significat capio.
 Apule. Dum simul illi et gratias agrem, et dona capessere.
 Aliquando tamē ponitur pro perficio, impleo. Vir. Mihi iussa
 capessere fas est. interdū pro immitto. Plau. Quo magis te in al-
 tum capessas, astus te in portum refert. Nonnumq; pro recipio.
 Idem. Nunc perquam heri imperium exeg, et me domū capes-
 sere. et capli nodi genus in fune, quo indomitā iumenta capi-
 untur. et capedo spatiosum aliquid, et alicuius rei capax. a
 quo inter capedo pro spatio, atq; intervallo, qd inter aliqua inter-
 positum est. item a capio nonnulli copiam dictā putant, quasi
 capiam, qd multa capiat. Est autem proprie copia facultas, po-
 testas, ut faciā tibi copiam spectandi ludos. id est dabo tibi facul-
 tatem, uel faciā tibi potestatem. Nec ferē apud oratores cum
 alio uerbo iungitur. Apud poetas uero etiā cum alijs uerbis,
 et praecipue cum do. Virgil. Postquam introgressi, et orāda
 data copia fandi. Sine his autem duobus uerbis copia plerumq;
 pro abundantia accipitur. Vnde copia orationis dicimus, quem
 admodū ubertatem. copia pecuniarum. copia frumenti. in plu-
 rali uero pro eodē significato quandoq; accipitur, ut noui copias
 tuas, et omnium rerum copias habeo. peculiariter tamen in
 plurali multitudinem copias appellamus, ut Copiae Pompeij.

Copiae Caesaris, pro quo multi nostri temporis latinae linguae
 parum periti gentes usurpant, quae admodū etiā copia in sin-
 gulari ponunt pro exemplari. Sed pro multitudine militum etiā
 in singulari aliquando reperitur. Pompeius ad Domitium,
 nec solus cum ista copia tantā multitudinem sustinere poteris.
 Idem. Etiam, atq; etiam hortor, ut cum omni copia q̄primū
 ad me uenias. a copia copiosus deducitur, hoc est abundans.
 et copiarum castrense uerbum, hoc est copias cogere, quae adno-
 dum lignari. pabulari. aquari. et copiose aduerbium, abun-
 danter. ueteres copē pro copiosum dixerunt. Pacuuius. O mul-
 tis modis uarie dubiū, et prospere eopem diem. Plau. Atq; ego
 nunc, ut gloriosum faciam, et copii pectore. Hinc copona pri-
 mo. deinde Caupona, taberna uinariaria propter copiam rerum,
 quae ibi uenduntur. Item mulier ipsa, quae taberna praest, si-
 cut copo, et caupo ipse tabernarius. Vlpia. Caupones, et sta-
 bularios a quo eos accipimus, qui cauponam, uel stabulū exer-
 cent, institutores uel eorum. caeterum sigs opera media sumi
 guntur, non continentur hoc nomine. A caupone fit cauponor uer-
 bum, qd est lucri causa, quasi ad caupone uendit. Ennius. Non
 cauponantes bellum, sed belligerantes. Ferro nō auro uitā cer-
 namus utriq; item cauponaria, ars cauponandi, sicut coquina-
 ria, ars coquendi. item a capio coposita sunt accipio, qd a ca-
 pio Vlpia. ita distinguit, ut capere sit, quando cum effectu acci-
 pitur. Accipere uero, sigs non sic accipit, ut habeat. ideoq; non
 uideri quempiā capere, quod sit restitutus. Paulus tamen iu-
 rison. etiam eum capisse existimat, qui alteri acquirit. acpe-
 re etiam aliquando pro audire usurpat. Virg. Accipe nunc
 Danaū insidias, et crimine ab uno Disce omnes. Cic. A ca-
 pe nunc aliud eius facinus nobile. et pro sentire. Apule. Neq;
 uita accipis, ut res se habet. et pro tractare, capiturq; et in
 bonā, et in malam partem. Cic. Rogo ipsam, quae admodum
 ego eum Arimini accipi. Terē. Ego abs te miser sum acceptus
 modis. et pro conuari. idem. Accipit homo nemo melius pro-
 fus, atq; proluxis. Aliquando etiam pro decipere. Luc. Sic in
 quam ueter atorem illum ueterem lupi Annibalem acceptum.
 Quid sit accipere cōditionem. accipere fidem. acceptum ferre.
 et acceptilatio, supra demonstrauimus. ueteres accepso pro ac-
 ceperim usurparunt. Pacuuius. haud sinam quicquā profari,
 prius quam accepso, quod peto. ab accipio accipitur quidam
 deductum putant, ab accipiendū malo modo alijs auibus. est
 enim auium rapax. plura eorum genera. Cerco claudum al-
 tero pede nominant, Triorchen a numero testū. Romani hunc
 bitonem appellant, esalona graeci uocant, q̄ solus omni tempo-
 re apparet. caeteri hyema abeunt. Nocturnus accipiter cymn-
 dis uocatur, rarus etiā in syluis, de hoc Aristo. sic scribit. Chal-
 cis raro apparet, montes inuolit, auro colore est, magnitudine
 accipitris, quem palumbarium nominant, forma longā, ac te-
 nuī. Iones cymindim appellant, cuius Homerus etiam mem-
 nit, cum inqt. Chalada dū perhibent, homines dixerē cymin-
 dim. Nec hybris est, quā alij nō aliam esse, quām p̄nygen uo-
 lunt, dieminius apparet, quia nō clare uidet, sed nocte uenatur
 more aquilae. pugnat etiā cū aquila adeo acriter, ut saepius am-
 ba implexae deferantur in terrā, et uiuae a pastoribus capian-
 tur. in Thraciae parte sup Amphipolin homines, atq; accipitres
 societate quadā uicupantur. hi ex syluis, et arundinetis exca-
 tant auers. illi superuolantes depriment. Rursum captus auis
 et accipitribus diuidunt. li enim missas in sublimē accipiunt
 unguibus. nec desunt qui accipenserem piscem ab accipiendo
 derivatum existiment, qd frequēs mensis accipitur. a quibusdā
 dicitur Elops pisciū apud antiquos nobilissimus habitus, unus
 omnium squamis ad os uersis. Ci. Nā cum esset apud se ad La-
 ueruium Sapia, unaq; Pontius, allatus est forte Scipioni acci-
 penser, q

penser, qui admodum raro capitur, sed est piscis (ut ferunt) in
 primis nobilis. cum autem Sapia unum et alterum ex ijs, qui
 eū salutarum uenerant, inuississet, pluresq; etiam inuitatus
 uideretur, in aurem Romulus, Scipio (inqt) uide quid agas. Ac-
 cipenser iste pauorum hominū est. Martia. ad palatinas Ac-
 cipenser a mittite mensas, Ambrosias ornant munerā rara da-
 per. itē ab accipio praecipio. a quo praecipio deducitur. Est
 enim praecipio figura, quae et praesumptio a nostris dicitur,
 a graecis prolepsis, cum poēta aliquid praecipit, ad eamq;
 subsequitur, qualitatem, ut Virgilius, cum dicit Panchaiam
 tellurem siensisse Eurydice Orphei uxorem, quae cum Aristaeū
 Apollinis filiū, a quo amabatur, a serpente calcaneo lesa oc-
 cuberat, dixit Panchaia Rhesi, quā scilicet ille longe post Or-
 pheim tenuit. fuit et alia Eurydice Climeni filia, uxor Nesto-
 ris, ex qua septem filios, et filiā unā suscepit. Aristaeus ē Cy-
 rene filia Peni Arcadiae regis ab Apolline genitus est. Hic pri-
 mus apit, ac mellis usum, coagulum lactis, et alia multa inue-
 nit. accipio, hoc significat incipio. Terentius. Siquid narrare
 accipi. Nec mihi probabile uideatur, quod Donatus scribit, occi-
 pere ab occipite deductum, qd sit, quasi rei caput instituerē. ue-
 teres quoq; occipso usurparunt pro incipere. Plau. Ni ego illi
 puteo, si occipso, animā omnē intertraxero. occipio etiam ex ob,
 et capio coponitur. est autem occipere, ut aliqd capere. Liui-
 us. Nam et ipsi uocantibus urbe hanc accipi, nō occupauit. pro-
 prie tamen occupare est, quod in cōmune positū erat, ante cate-
 ros capere. Quint. Multa nihil minus, quae libera fuerant,
 transeunt in ius occupantū, sicut uenatio, occupatio. Hinc occu-
 patibus ager dicitur, q̄ desertus a cultoribus proprijs, ab alijs
 occupatur. et occupatus homo, q̄ ante negotio aliquo detentus
 non potest alteri operā dare. Ci. Nam me conuenire uoluit, cū
 essem occupatus, hoc est, cū me excusare, qd qbusdā alijs nego-
 tijs essem praesentis. Hinc occupatio uocata, cū necessaria rei,
 et cū ante omnia dare opam debemus, cum diligenter uacua-
 mur. Ab occupo fit copositum praecipio eiusdem significatio-
 nis. a quo praecipio, siue occupatio apud rhetores schema
 quoddā, cum aliqd nos reticere dicimus, et tamen tacitum intel-
 ligitur, qd sit uel cū rem notā esse putamus auditoribus, uel cū
 suspicionem exatere maiorem reticēdo possumus. a graecis pa-
 rasiopeis uocatur. Quale est illud, in praesentia indices inuisi-
 su populi quae improbiissimo gesserit, reticēbo. De falsis eius lite-
 ris, quas ad Senatū miserit, nihil dicā. qd illi saepe interminati
 sitis, omittam. Nam et haec uobis nota sunt, et quae nouissima
 multo indigniora cōmisit, q̄primū cognoscenda. Item illud,
 Cogis me iniuria tua causam proferre, nihil agis, nō dicā, sed
 ipsam tempus eam patefaciet. itē a capio capio, qd est intelli-
 go. sentio, a quo praecipio. et decipio, deludo, defraudando, a quo
 deceptio, et decipula, qd genus laquei est ad decipiēdas, ac ca-
 piēdas feras. item excipio, quod interdū pro suscipio accipitur.
 Virg. Heu q; te casus deiecitam cōiuge tanto Excipit. interdum
 pro seipso seiuigo. Idē. Clypeū, cristasq; rubētis Excipit for-
 ti. Aliquando pro colligo. Martia. Ventris onus misero, nec te
 pudet, excipis auro. Item pro celo, abscondo. Plau. Neq; parte
 tibi ab eo indispicet, neque furem excipies. Nonnumquam pro
 capio, indago. Ci. Quaedam dari ad praestandos animos homi-
 num, et ad excipiēdas eorū uoluntates. Quandoq; pro sub-
 se quor uerba loquentis. Virg. tum sic excipit regna Iuno. Est
 etiam quando pro circumuenio, et dolo capto reperitur. Idem.
 Non ego te uidi Damonis pessime caprum Excipere insidijs. et
 alibi. Scelerū furis aggratus Orestes Excipit incautū. Hinc ex-
 cipula derivatur, sicut a decipio decipula. Est autem septum ex
 arundinibus contextis ad capiēdos pisces. Plin. Hyemato
 lacu fluctibus glomerata uoluntur anguilla, in tantū miram

bili multitudine, ut in excipulis eius fluminis ob hoc ipsum fa-
 bricatis singulorum milliū globi reperiantur. Item exceptio. et
 excipuum, qd excipitur, sicut praecipuum, qd ante capitur. ex-
 ceptionem appellat Vlpianus, quasi quandam exclusionem,
 quae interponi actioni cuiuslibet rei solet ad excludendū id, qd
 in intentionem, cōdemnationem uel deductum est. replicationes
 nihil aliud sunt, quam exceptiones, et a parte actoris ueniūt,
 quae quidē ideo necessariae sunt, ut exceptiones excludat, sem-
 per enim replicatio iurata obijciatur, ut exceptionem oppugnet.
 illud tenendum est, oēm exceptionem, uel replicationem exclu-
 sionem esse. exceptio actorē excludit. replicatio reū. Item a ca-
 pio antiatio, hoc est, praesentio. praecipio. a quo antiatio.
 et intratio, qd est aliquid inter aliqd agendū occipio. aliqd
 do etiā capio. Et praecipio, qd modo significat, anteuideo. Virg.
 Omnia praecipio, atq; animo mecum ante pere. praecipio, hoc est
 ante uidi. modo praesentio. Idem. Exultatq; animis, et spe-
 iam praecipit hostem. A quo praecipuum, de quo diximus. et
 aduerbium praecipue, quasi ante omnia, siue praesentis omni-
 bus. Aliquando inbeo. unde praecipia pro iussis accipimus. idē.
 ipsi numerumq; modumq; atrinis Praecipiant. Aliquando mo-
 nere, instruere. Idem. Namq; ita discedens praecipit optimum
 armis Aeneas. Hinc artium magistrī, praecipitores appellantur.
 et placita eorum praecipia, et praecipiones dicuntur. Virg.
 lius praecipia pro responsis posuit. Nam sine ui non ulla dabit
 praecipia. et Recipio, qd modo significat admitto, accipio. Ci-
 cero. Quaedam suadetem, ut in urbe manerent, Xerxesq; re-
 cipere, lapidibus obruerunt. Martia. Tu magnus, qd das, im-
 mo ego, qd recipis. modo reuocō. Cic. Quī cum ad diem se re-
 cepissent, admiratus eorum fidem Tyrannus. Virg. sic ore effra-
 ta recepit Ad sese. Aliquando promitto, quam significationem
 graecū usurpat. Cicinna ad Ciceronem. Sed tamen ego filio di-
 xeram librū legret. et ea conditione daret, si reciperes te cor-
 rectorum. Nonnumq; in tutum reduco, libero. Virg. frugesq;
 receptas. idem. medioq; ex hoste recepi. Hinc receptus, red-
 ditio. et receptui canere dicimus, cum tuba exercitus ē praelio re-
 uocatur. et receptaculum uocatur locus, in quem se into recipiunt.
 Cic. Omnium bonarum artium receptaculum. Et reape-
 re seruam Vlpianus esse dicit refugium abscondēdi causa ser-
 uo praestare, uel in suo agro, uel in alieno loco, edificatio, qd
 receptū dare, siue receptū praestare uulgo hodie dicitur. Quo-
 doq; etiam pro profertio accipitur. Virg. totum cui cōtinuus en-
 sem Condidit assurgenti, et multa morte recepit. Sed mihi ma-
 gis placet recepit hoc loco pro accipit exponere, ut ita sit dictū
 recepit multa morte, sicut dicimus accipit crudeliter, accipit
 malis modis. Est etiam quando recipio pro excipio usurpatur.
 Plau. ubi nunc adolescens habet posticum, hoc recipit, cum
 aedes uideret. recepit (inqt) hoc est excipit. Hinc receptus ser-
 uus appellatus est nuptae mulieris proprius, quem scilicet cum
 dote marito daret, sibi reseruauit. Quoties enim mulier in-
 danda uiro dote aliqua ex suis bonis retinet, neq; ad uirum
 trāsmittit, recipit ea dicitur, quae admodum in uēditionibus fit,
 cum quid uenditor sibi reseruauit. Seruus ergo receptus mulie-
 ris proprius, quem cum reliqua pecunia recipit, hoc est nō de-
 dit dote, sed retinuit. A recipio recupero derivatur, hoc est re-
 amissam rursum acquirō. recuperatio a ueteribus dicebatur,
 cum inter ciuitates peregrinas lex cōuenit, ut res priuatae red-
 dantur singulis, recuperenturq;. Receptus mons dicitur, quem
 sua sponte ciuitas, cum alienus esset, assumpsit. Item a capio, inci-
 pio, quod est inchoo, auspicio, quamuis inchoo aliquando pro
 perficio accipitur. Virg. Tum syggo regi nocturnas inchoat
 aras. Ab incipio fit incipitor. incipitrix. incipitum, quod et coe-
 ptum dicitur, hoc est initium. Ab inchoo inchoator. inchoatrix.

inchoantem. inchoatio. item a capio suscipio, quod interdum pro capio ponitur, et tam ad animam quam ad corpus referitur, ut suscipi onus. suscipi dolorem. suscipi voluptatem. interdum pro gigno. Plautus. Qui gemmas ex ancilla suscepit liberos. item concipio, quod proprie significat apprehendo. unde concipere mulieres dicuntur, cum genitale semen apprehenditur ad foetum faciendum. et herba concipere, cum coalescunt. et conceptus foetus, dum genitur et coaliuit. et conceptio, ipsa apprehensio. Item conceptio appud grammaticos schema, cum unum genus concipit, hoc est simul apprehendit aliud genus, vel una persona aliam personam. Aliquando tamen concipio significat desino. delibero. Seneca. iandudum animo conciperat quid esset acturus. unde conceptum dicimus praedestinatum. Virgilius. Aut tu bella cie, conceptumque ex cute foedus. hinc conceptus uae feriae a ueteribus dicebantur, quae certis diebus obseruabatur quotannis, ut sementinae, et compitalitiae. Quandoque etiam concipio pro comprehendendo, et contineo accipitur. Quintilianus. Nec tantum concipere animo scilicet potui. Hinc concipit mentis dicuntur, quae comprehendimus, et imaginamur. et apud Geometricas communes animi conceptiones uocantur, quae omnes tanquam uita, et indubitatae profitentur, ut omne totum maius est sua parte, et si ab aequalibus aequalia demas, quae remanent, inter se aequalia sunt, et cetera huiusmodi. Conceptum etiam dicitur, quod aliquid continet, atque comprehendit, ut uena est conceptum sanguinis, hoc est in qua sanguis continetur. item a capio usucapio componitur, de quo superius copiose differuimus. Ab eodem etiam deducitur Caepio, quo ueteres utebantur pro incipio. Cato. Caepia seditiosa uerba loqui. Nunc praeteritum tantum eius uerbi est in usu capio cum suis deriuatiuis caeperam. caepissem. caepero. caepisse. ceptum ire, et ceptum caepi, hoc est principium. Ouid. Duce ceptis, nam nos mutasit super illas. Aspirate meis. Item aucepis, et aucepium, de quibus supra diximus, ab auibus capiendis. et aucepior uerbum. et aucepator. Item foriceps, de quo inferius dicemus, quod fornum capio. Item iriceps (ut quidam putant) genus raptorum ferreorum, quod plures habet dentes, ad extrahendas herbas in agris. Irceus uero genus est sarcaminis. Irneuiri generis, et indeclinabile uolam significat, hoc est manus concupiscentiam, et pro ipsa manu accipitur. NOCENTES. Delatores. Nocentes enim proprie dicuntur, qui iniuriam, aut maleficium commiserunt, a noceo uerbo, quod est obsum, et a maleficio non abstineo. Unde e contrario innocentes dicuntur, qui ab omni iniuria, et maleficio abstinent. et innocentia integritas est. Sallustius. Vbi quae Metellus agebat, ex nauis accipit, simul et de innocentia sua certior Roma factus, diffidere, at tum demum ueram deditonem facere conatus est. Ab hoc fit aduerbium innocenter. Dicimus etiam innocuum, et innocue. Sed hoc aliquando actiue pro innocente accipitur. Virg. Littusque rogamus Innoquum. idem. sic grandine tecta Innochio passis Ionans. Aliquando passiuo pro eo, cui non nocetur. idem. et sedere carinae Omnes innocuae, hoc est sine detrimento. A noceo etiam noxius deriuatur pro nocente. et innocius pro innocente. et noxia pro culpa, quod uir alioquin doctissimus Valla. Estum Pompeium hoc asserentem reprehendens negauit reperiri. Non legerat opinor Plautum, aliosque antiquos multis in locis hoc uocabulum in eum sensum usurpantes. Plautus in mercatore, nihil magis manifesto teneo, innocia est. Quae noxia. idem in eodem, uacuum esse istac te aetate his decebat noxijs. et noxia, quod modo similiter culpam significat. Virg. Vnius ob noxam, et furias Aiacis Oilei. Molo poenam. unde noxae dedere dicimus aliquem propter noxam, hoc est culpam poenae tradere. est autem hoc ge-

nus poenae uel seruorum, uel brutorum, cum domini malitiae haec ad poenam tradere, quam nullam soluere pro maleficio, quod admisserunt. unde noxales actiones (ut Paulus inquit) appellantur, quae non ex contractu, sed ex noxa, atque maleficio seruorum aduersus nos instituntur, quarum actionum uis, et potestas est, ut si damnati fuerimus, liceat nobis de ditione ipsius corporis, quod deliquerit euitare litis aestimationem, dedito scilicet corpus uinum. Quintilianus. Alebat deuotum corpus grauior omni fame sagina, et inter dedita noxae mancipia, contemptissimus tiro gladiator, ut nouissimo perderem calamitatis meae innocentiam, dicebam quotidie scelus. Ouidius. Verba fides sequitur, noxae tibi deditus hostis, spargitur effuso cornua Bacche mero. Hinc obnoxius fit, qui proprie est aliquid ob noxam datus, siue is, qui noxae datus est. Sed quoniam qui noxae datur, in eius potestate est, cui datur, fit ut aliquando obnoxius pro obligato ponatur. Plautus. Adeo ut aetate ambobus nobis sint obnoxij, nostro deuincti beneficium. Virgilius. inuat arua uidere, Non raris hominum, non ulli obnoxia cura, hoc est arua, quae non egere raris, nec cura hominum, propter quae deuincta, ac obligata illis esse uideantur. Aliquando pro obediente, atque morigero. Sallustius. Minari etiam ferro, nisi sibi obnoxia foret, hoc est nisi pareret, nisi morem gereret. Nonnunquam tamen non a noxa, sed a noxijs hoc uocabulum deducitur, et idem significat, quod suum simplex. unde obnoxius, et innocius sunt contraria. Ennius. Sed uirum uera uirtute uiuere animatum adiecit fortiter, cumque innoxium uocare aduersus aduersarios. Ea libertas est, qui peccatus purum, et firmum gestat. Aliae res obnoxia nocte in obscura latent. Quandoque obnoxium pro obscurum ponitur. et tunc non a noxa, uel noxijs, sed a nox deducitur, facitque aduerbium obnoxie. Plautus. Nunc ego herede perij plane non obnoxie. Hic enim plane, et obnoxie contraria sunt. Aliquando etiam noxa pro damno accipitur. Suetonius. Spiritum namque irridens, et ut falsum arguens, quod sine ulla sua noxa idus martiae adessent. Ouidius. Nocte nocent potae, sine noxa luce bituntur. Noxius apud ueteres pro noxa in usu fuit. A noceo etiam nox dicitur, quod dentibus, dum franguntur, nocet, ut multi sentiunt, ut nos existimamus, a nucis iuglandis noximento, uel quod satis noceat. Ouidius. quoniam salata Ledere credor, Cuius in extremo margine fundus habet. Vel imitatione graecorum, qui eam uapor uocant, a grauedine capitis. uapae enim caput significat. Constat sane arborum ipsarum foetiorumque uires in cerebrum penetrare. Nuclei quoque eius perniciosi sunt. stomacho inuitiles. difficiles concocti. dolorem capitis inferentes. tussitentibus inimici. solo tenasmo apti, quia trahunt pituitam. Putamen nucis combustum, tritumque in oleo, aut uino, infantium capite peruncto, nutrit capillum. in scrinijs mithridatis maxima regis deuicti Cn. Pompeius inuenit manu illius scriptam in peculiari commentario compositionem antidoti, e duabus nucibus sicis, totidem ficis, et rucae folijs uiginti simul tritis, addito salis grano, quam qui ieiunus sumpserit, nullum uentrem ei illo die nociturum. iuglandem magno errore hactenus putauerunt auellanam esse, sed nos hunc errorem, ut plerumque alios sustulimus. iuglans ea est, quae coi nomine nucem appellamus. nam nucis nomen omnibus commune est, quae duro operimento teguntur, ut sunt castaneae, amygdalae, auellanae, et similia. Virgilius. Castaneasque nucas, mea quas Amaryllis amabat. Macro. Nucas a malis ita distinguit, ut nucas sint omnepomum, quae foris duro teguntur, et intus habet quae esui est. Malum uero quod foris habet, quod esui est, et durum intus includit. Sed hoc falsum esse manifeste deprehenditur in malis punicis, quae

nucis, quae foris dura sunt, et quod esui est intra se continent, nec tamen mala esse ab aliquo negantur. Quis praeterea ficus mala esse affirmet? et tamen foris habent, quod esui est, et quod durum est, intus includunt. Seruius haec aliter distinguit, nucas iniquis generaliter dicit omnia tecta orio duriora, ut sunt auellanae, amygdalae, iuglandes, castaneae. Pomma uero e contrario omnia molliora. Sed hoc quoque falsum esse manifestum est, cum etiam ea, quae corticem duriorum habent, poma dicantur. Martialis de pino. Poma sumus Cybeler, procul hinc discede uiator, Ne cadas in miserum nostrum riuum caput. Et Cato praenestinae nucas poma appellat. idemque facit Varro, Columella, Plinius, alijque permulti. Dicendum igitur pomam generale omnium fructuum, quae ex arboribus esui apte proueniunt, nomen esse, siue mollium, siue durorum. Nucas ea duntaxat poma uocari, quae duro operimento teguntur. Mala autem non quodcumque pomi genus tenuioris, atque carnosae, sed ea tantum dicit, quae sui nominis arboribus producuntur, iuglandem, quas malos uocamus, quemadmodum pira, quae pirus producat, hoc modo mala circa siue medulla dicimus. mala cotoneae mala punicae. et quae uulgo generaliter uocabulo appellantur mala, de quorum generibus inferius dicemus. Quod si aliquando persica quoque mala uocari animaduertimus, improprie hoc fieri constat, nec quia ex malorum genere sint, cum nucleum habeant, sed quia inferi malis caeperunt genitricis sibi nomen assumere. inter nucas autem primum locum obtinet iuglans, quae et per excellentiam nucem appellatur. Hanc nonnulli a iugando, et glande appellatum putant. Alij quasi iouis glandem existimant uocantam, quod haec arbor nucas habeat suauiori sapore, quam iuglandis. Unde Cloacius Verus diu glandem primo uocata scribit, quasi diuisa uapor. Postea de derivatione primae litterae iuglandem. Constat sane praesens illis temporibus ante, quam mortalium genus ad delicias sese, luxuriamque conuertere, maximo in honore glandem fuisse. ut quae sola simpliciter uita, atque inuacae praebere alimenta. Quapropter cum hunc, de quo loquimur, fructum ueteres illi egregium existimarent, decorare eum digna appellatione uolentes, iuglandem, quasi iouis abum nuncupauerunt. Nullum praeterea nucum genus est, quod huic uel magnitudine, uel pulchritudine praestet. quamuis enim pineis uersitate minores sint, nucleis tamen portione sunt multo ampliores, hinc uarijs in ludis celebrantur. et nuptialium festiuitatum comites esse apud ueteres solebant. Cuius rei causam nonnulli putauerunt esse, quod cadendo tripudium, ac sonum facerent. Sed illa uerior est, quod gemino operimento protegentur, puluinati primum calicis, mox lignei putamenis. tum leui corticula, lignea nucleum intercurante membrana. Quonia enim tot modis munusculum foetum habebant, merito nuptijs religiosas esse uoluerunt. Graeci hanc nucem ob excellentiam Basilicam appellant. Plinius. Et iuglans e Perside a regibus translatae indiae sunt graecae nomina. Optima earum genera sunt, quae persica, atque basilica uocant. Persica quidem intantum augentur, ut putamen riuum. ideoque molliciae nucas a putamenis mollicie uocantur. Reticulus est Macrobij error, qui nucem molliciam esse Persicam scribit, motus auctoritate poetae, quem adducit, ita scribens, Adde persica, quod nomen sic denique fertur. Mollicia haec nucis est, ne quis forte inscius erret. Neque animaduertit poetam, non de persico pomo teneriori scribere, sed de nucis persica, quando quidem hortulanam describit facientem morem, in quo non poma tenera, atque carnosae, quae persica uocantur, sed persicae nucas poni solent. Taceo quod Plinius, ceterisque auctores de naturis rerum scribentes, postquam de

persicis scripsere, sermonem de nucibus facientes, molliciam inter eas numerant, putamen praemagnitudine nucleum rumpentes, easque persicas nucas appellari affirmant. Est et aliud nucis iuglandis genus, quae Tarentina dicitur, fragili putamine, et ita mollis, ut uix attenuata frangatur. unde quidam Tarentum appellatum putant, quod nucas iuglandis, et pineas molles habeat, ac similiter oues. Tarentum autem Sabini uocant molle, ad quod alludens Horatius scripsit. Et molle Tarentum. A iuglande iuglam ueteres dixerunt stellam, quae alio nomine appellatur orion, quod amplior sit ceteris, quasi nucis iuglans. Secundum inter nucas locum obtinet Pineae, exilis nucleos habens, quamuis totius corporis magnitudine alias superet. Est genus earum, quod tarentinum uocatur, putamen habens fragile digitis, et auium furto semper expositum. Haec siluestris pinus dicitur, ad diffidentiam alterius, quae uocatur urbana. Est et tertium genus, quae pinus picea uocatur, quod picea potius, quam pino similis sit, icarum etiam apinam uocant, quasi minime pinum. Nucleum autem uerius, quam putamen adeo mollem habet, ut simul mandantur. Nucas quoque eius apinae a ueteribus nominabantur. Apina etiam, Tricacaque duo Appuliae oppida fuerunt, quae rex Diomedes euerit, tanta ignominia, ut in proterbijs ludibrium transferent. Quoties enim rem ualem, et nullius pretij ostendere uolumus, apinas, et tricacas nominamus. Martialis. Quae cumque lusi iuuenis, et puer quondam, apinasque nostras, quas nec ipse iam noui. idem. Sunt apinae, tricacaeque, et siquid uilius istis. Trigam uero antiqui humum uocabant. et trigares fringere, a quo obrigare, iureiurando fringere. Quartum quoque genus pinastrum appellant. Tertio loco numeratur auellana, quas antea abellinas patrio nomine constat uocatas. Ab Abellino Campaniae oppido, ubi abundant. Nam proprium arboris nomen est corylus, a quo columna opera dicuntur ex corylo arbore facta. Eadem et praenestinae dicuntur, quod ijs praenestinae abundent. et ponticae, quod in Asia, Graecaeque primo e ponto uenere. quidam per diminutionem nuculas praenestinas dicitur existimant, uel quod exiguae sint, uel quod inclusi olim a Panis praenestini famem nucibus tolerauerunt. Dehinc sequitur amygdala, nucleum habens dissimilem latitudine. Haec et nucis graecae uocatur. et thasia a Thaso insula Thraciae, olim Etria dicta, cuius populi Thasijs uocantur. Postea nucis castaneae armata echinato calice, quae et heracleotica uocatur. Varias eius genera sunt. Quaedam triangulari forma in aqua nascuntur. Nigrae, quae magis in usu sunt, cocturae dicuntur patria. Laudatissimis castaneorum Tarentum, et in Campania Neapolis. A nucis nucleus deriuatur, quod tenerum in nucis includitur. Plautus. Qui e nucis nucleos esse uult, frangat nucem. A quo fit enucleo uerbum, quod proprie est aperio, et nucleum extraho. Per metaphoram uero accipitur pro declaro, explano, a quo enucleate aduerbium, hoc est aperte, manifeste. et enucleatio declaratio. Item a noceo nox deducitur, quae est umbra terrae, quod nocet oculis. Quibus aliqui a graeco deductum malum, quod est uel. a quo Nycthemis dicitur est Bacchus, quod eius sacra noctu celebrantur, et Nycthemene puella, quae, quonia cum patre concubuerat, facinus recognoscens, in silvas aufugit, et in noctuam conuersa lucem odit, nocte tantum uolitant. a graecis νυκτῆ appellatur. Quae uis quoniam Athenis maxime abundat, factum est proverbijs νυκτῆς εἰς ἀδύνατον, hoc est noctuae Athenas, de ijs qui uel inuile mercaturam exercent, uel laborant in aliqua re inutili, aut ea uerbis exaggerat, quae notissima sunt audienti. Et aliud simile proverbijs νυκτῆς ὄψιν, hoc est noctuae opem, et ny-

Et corax alia avis noctu similiter volans, quae nocturnus cor-
 nis interpretatur. A nocte nocturnus derivatur, sicut a die
 diurnus. Claudianus. Oia, quae sensu voluntur nocte diurno
 Tempore nocturno reddit amica quies. Et noctu, quando est
 adverbium, quod significat per noctem, sicut interdum, per di-
 em, quod etiam interdum dicitur. Plautus. Sic interdum cum corola
 ebrium incedere. Et pernox, qui tota nocte aliquid agen-
 do perseverat, sicut perdius, qui tota die. Cellius. Stare solius
 Socrates dicitur pertinaciter perdius, atque pernox a sum-
 mo lucis ortu ad solem altum orientem incommutens, immobi-
 lis, isdem in vestigiis, et ore, atque oculis eundem in locum di-
 restis, cogitabundus, tanquam quodam successu mentis, atque
 animi factio a corpore. Seneca. Id perdius, pernoxque agebat. Li-
 vius. Prælium ante lucem, sed luna pernox erat, commissum
 est. Luna pernox erat, hoc est tota nocte lucebat. Et pernox
 verbum, quod est nocte universam ago. Apuleius. Cum fre-
 quens apud eum pernoxaret. Pomponius. Pernoxare extra
 urbem dicitur, qui nulla parte noctis in urbe sit. Et nocturna
 gus, qui nocte vagatur. Et nocturna avis, de qua diximus, quae
 in Creta insula non est. Et si qua inuehatur, non multo post mo-
 ritur, immensa parvarum avium, et (ut Aristoteles refert) Cor-
 nias. Haec graece καύς dicitur, a quo glaucus color. Et ny-
 ctorax, hoc est corvus nocturnus. Et noctifera, quod est obte-
 nebror. Furius. Omnia noctifera tenebris caliginis aere. Et
 noctifera luna, siue nitecula, de qua superius scripsimus. No-
 ctifera Lucius vocatur obscena, quod nocte pugnant, atque
 excitent uenerem. Veteres noctis pro nocte nominaliter ute-
 bantur. Ennius. Haec noctu filo pendebat. Heeruria tota. Clau-
 dius Quadrigarius, conuenit Senatui noctu multa domi di-
 mitti. Decemviri quoque in duodecim tabulis nox pro nocte
 dixerunt. Si nox furtum factum sit, si in aliquis occisus, iure
 caesus esto. in quibus uerbis hoc etiam notandum est, quod ab eo
 casus esto, non cum accusandi casu, sed in ueteres dixerunt.
 Et occisus pro occidit. Item a nocte binotium, trinotium, qua-
 drinotium, pro duae, tres, quatuor noctes. Sicut biduum, tridu-
 um, quadriduum, pro duo, tres, quatuor dies. Noctem, diemque
 ita distinxerunt antiqui, ut primum tempus diei diceretur medius
 noctis inclinatio, deinde gallicium, quod tum Galli cantent.
 Postea aurora, ab aura ita uocatur, quoniam tunc splendescere
 aer incipit. Aera enim splendorem significat. Virgilius. Discol-
 lor unde auri per ramos aurea refulsit. Horatius. Tuae ne reter-
 det auram maritus. Hinc aurum deducitur propter splendorem
 eius metallici. Aliquando etiam aura pro uento ponitur. Virgil. at
 illi Dulcis compositis spirabat crinibus aura. Interdum etiam
 pro afflatu, et fauore idem. Nunc quoque iam nimium gaudes
 popularibus auris. Unde aurari fautores dicuntur. Auram
 uero ab aere dictam existimant, quod motus aer et splendo-
 rem faciat, et uentum. Aurum tamen sunt qui a graeco dictum
 putent, quasi aurum, hoc est pulchrum, decorum. Alij, qui
 praecipue custoditur. Graecum enim χρυσός, custodire dicunt.
 a quo et thesaurus dicitur. nam χρυσός pono significat,
 χρυσός custodio. Hippocrates medicus a nomine inuentoris au-
 rum appellatum existimat, qui χρυσός uocatus est. nonnul-
 li ab auertendo deductum arbitrantur, quod mentes hominum
 auertat. Virgilius. quid non mortalia pectora cogis auri sa-
 cra fames? Ab hoc fit auro uerbum, a quo inaurum, et deaurum.
 unde auratum dicitur, et inauratum, et deauratum, et au-
 reum, quod ex auro est, et aurifex, sicut aurarius, a quo au-
 rificina taberna aurificas. Et auraria, fodina auri, et aurifica-
 rum, quod fert aurum, unde aurifera flumina dicuntur. Ta-
 gus in Hispania. Padus in Italia. Hebrus in Thracia, ex Oeagro
 flumine ortus patre Orphej. a quo Oeagrius dicitur. Virgil.

Tum quoque marmorea caput a feruice reuulsum Gurgite
 cum medio portans Oeagrius Hebrus. Paolus in Asia. Gan-
 ges in India. Et auricannus, quod aureos crines habet, siue
 auream comam. Et orata dicta quasi aurata, quod uulgo oris
 pro auro dicitur, sicut oriculum pro auricula, piscis genus a co-
 lore auri. Et auri pigmentum, de quo supra diximus. Et auri-
 chalcum, quod ab auro, et aere appellatum est. Graeci enim
 αχαιίδι nominant, hoc et orichalcum a nonnullis uo-
 catur. Et auripigmentum, quod in Syria foditur ad pictorum
 usum, in summa tellure, auri colore, sed fragili, lapidum spe-
 cularium modo. Ex eo fieri aurum posse manifestum est, inuita
 uis; ea spes Caium principem audivimus auri. Quam ob-
 rem iussit excoqui magnum pondus, et planè fecit aurum ex
 cellens, sed ita parui ponderis, ut derimentum sentiret. Propter
 quod a nullo postea tentatum est, et auri regis morbus, de
 quo supra diximus, a colore luteo, a quo aurigenosus, qui eum
 morbum patitur. Auroram etiam diluculum nuncupauerunt,
 quod tum dies luce scire inciperet. hinc mano, cum dies clare
 est ab omni boni nominis. Manum enim ueteres bonum dice-
 bant, unde dii manes appellati, hoc est boni, quos etiam nuda
 mortis supplices uenerabatur, quae admodum e contrario im-
 manens dicitur crudelis, ac minime bonos, et immania saxa,
 aspera, horrenda. a quo immanitas, seuitia. Et immaniter,
 crudeliter. Sunt tamen qui manes a manendo potius dictos
 existimant, quod manibus plena sunt omnia. Alij a manando,
 quoniam dii manes per omnia manare existimabatur, ideoque
 ab auguribus uocari solebant. Qui sunt dii manes, dicitur est
 superius. A manibus mania dicitur turpes, deformesque perso-
 nae. ite Mania Dea mater larum, cui humano capite aliquan-
 dus sacrificatum fuit, sed postea, auctore Iunio Bruto Consule
 allij, et papaueris capibus sacrificari coeptum, ut Apollinis
 responsum seruaretur, quod fuerat, ut capibus pro capibus
 supplicaretur. Sunt qui Maniam Laruarum matrem, aut auidia pu-
 tent. Alij manias ipsas laruas appellant, quas nutrices pueris
 miniteri solent. Manias etiam ueteres appellabant ficta qua-
 dam ex farina in hominum figuras, quae deformes sint, quas
 etiam maniolas appellabant. Manare proprie dicitur, cum ali-
 quid ex integro quidem, sed non satis solido per minutissimas
 partes stillat, tractum a graecis illi enim μανδρ verbum,
 et quod sine densitate est, appellatur. Hinc manalem fontem
 dicit existimant, quod aqua ex eo perpetua manet. item man-
 alem lapidem, quod ex eo manare aqua uideatur. Erat enim
 petra quaedam extra portam Capenam iuxta eadem Martis,
 quam temporibus nimis aridis in urbem traherent, statimque
 pluuia sequebatur. Sunt etiam qui manalem lapidem dictum
 existimant ostium orci, per quem animae inferorum ad su-
 peros manant. Alij manare a mane tractum uolunt, et de so-
 le proprie dicit, cum orientes radij splendorem iactare incipi-
 unt. Manius praenomen est, ab eo, quod mane sit natus, sicut Lu-
 cius ab eo, quod luce. Quidam manum quoque a manado ap-
 pellatam existimant, quod ex brachijs manet. Est autem mem-
 brum corporis decentissimum, ex quo manant digiti. Aliquan-
 do tamen pro multitudine accipitur. Virgil. Hic manus ob patri-
 am pugnao uulnera passi, aliquando pro potestate, ut cum dicitur
 haec res mihi in manu est, non modo significat in proprio, sed
 etiam potestate. Inde (teste Virgilio) manumissio dicitur est datio
 libertatis. Nam quadiu quis in seruitute est, manus, hoc est potestati
 subditus est, et manumissus, liberatus a potestate. Erat au-
 tem mos in manumissione, ut dominus capite, aut membrum
 eius serui, quem liberaturus erat, manu tenens, ita diceret, hinc
 hominem liberum esse uolo, statimque emitteret eum a manu.
 Item manus est instrumentum nauale, quo naues herpagonibus

10

20

30

40

50

60

rapae tenentur, ut inferius ostendimus. Item elephanti probon-
 fas, quod ea in decerpando pabulo pro manu uentur P yn Ele-
 phanti tanta narratur clementia contra minus ualida, ut in
 grege pecudum ozarentia, manu dimoueat, nequid oberat
 imprudens. Manum conferere, est praedium incipere, et contem-
 dere. Sed apud iuriconsultos, cum de aliqua re disceptatur in
 iure praesenti praetore, siue ager, siue quid aliud sit, manum co-
 ferere dicitur, cum manu apprehendit rem, de qua agitur, quae
 manus correptio et uindictio, et uindicta dicitur, quod tan-
 tum praesente praetore fieri solebat. sed postquam praetores pro-
 pagatis Italiae finibus, multitudine negotiorum occupati uin-
 diciarum dicendarum causa longius ire grauantur, insatu-
 tum est, ut litigantes, non ex iure apud praetorem manum con-
 fererent, sed ex iure manum conferentem uocarent, id est alter al-
 terum ex iure ad conferendum manum in re, de qua ageretur,
 uocaret. Atque profecti simul in agrum, de quo litigabatur, ter-
 ra aliquid ex eo, ut puta unam gleba in ius, in urbe ad pra-
 torem deferrent, et in ea gleba tanquam in toto agro uindi-
 carent. Ennius. Miscent inter se inimicitias agerentes, Non ex
 iure manu conferunt, sed magis errore Res perent, regnumque
 petunt, uadunt solida uis. item Ad manus uenire, similiter est
 praedium, siue contentionem incipere, Quo modo loquendi do-
 ctissimi uiri usi fuerunt, licet tabula nescio quis id negare ausus
 fuerit, ut est in omnibus imperiis, ac rudis. Plautus. itur ad ma-
 nus, arma sumuntur. Marcellus iuriconsultus libro quadragesimo
 octauo de penis. Delinquit aut aut proposito, aut impetu,
 aut casu, proposito delinquitur latrones, qui factione habent. im-
 petu autem, cum per ebrietatem ad manus, uel ad ferrum ueni-
 tur. Casu uero, cum in uenando telum in feram iussu homi-
 nem interficit. A manu manipulus deducitur, quod proprie si-
 gnificat manulem herbae fistulicolum. Ponitur tamen pro exi-
 gua militum manu, quae unum signum sequebatur, erat enim
 pars centurie ita dicta, quod sub Romulo pauper adhuc Ro-
 manus exercitus manipulos hastis alligatos pro signis gerebat.
 Hinc manipulares milites dicitur, et manipulatim aduerbium,
 hoc est per manipulos. Ouidius, Pertica suspensos portabat lon-
 ga manipulos, unde manipularis nomina miles habet. Itè a ma-
 nu manubrium, quod significat capulum. Et manica pars ue-
 stis, qua manus teguntur. Virgilius. Et tunicae manicas, et ha-
 bent redimicula mitrae. hinc manicate uestis dicitur, quae ma-
 nicas habet. Manicae etiam uincula manuum, idem. manicas,
 atque archa leuari. Vincta iubet Priamus. Plautus. uix manus ma-
 nicae complexae sunt. item manica, theca ex ferro, quibus bra-
 chia, et manus contra hostium iniurias mununtur. Iuuenius.
 Quale deus rerum, si coniugis aucto fiat, Baltheus, et mani-
 cae, cristae, eruntque similibus Dimidium tegmen. item mansuetus
 mitis, quasi manu affectus. et mansuetus mitesco. Et mansuetudo.
 Et mansuetudo. Et mansuete aduerbium. item quod ue-
 teres pro mansuetudo usurparunt, mansues. Et mallumium, uas,
 quo manus lauantur, sicut pellumium, quo lauantur pedes, quod
 etiam peluis appellatur, et foemumino quoque genere mallumiae,
 et pellumiae uocatur. Et maneps, qui aliquid a populo emit,
 conductus, ne, quia manus sublata significat se auctorem emptio-
 nis esse, qui idem praes dicitur, quia tam debet praestare popu-
 lo, quod promissit, quam in is, qui pro eo praes factus est, et emptio
 mancipi, quae solennitate quadam fiebat, adhibitis non minus
 quinque testibus Romanis ciuibus puberibus, et alio eiusmodi
 conditionis, qui libram aeream teneret. Emptor ita dicebat,
 hoc ego ex iure quiritium meum esse aio, hoc, quod emptum est
 hoc aere, et aere libra, deinde libram aere percutiebat, idque aere
 dabat ei, a quo re emptam accipiebat, et haec mancipatio uo-
 cabatur. Hinc seruus, equus, ouis, aliaque huiusmodi mancipia

10

20

30

40

50

60

dicuntur, quod manus capiantur, siue mancipi emptione acqui-
 rantur. Et mancipare, quasi manu capere, a quo emancipare,
 hoc est manumittere, et liberare. Emancipati autem duobus mo-
 dis intelliguntur, aut ij, qui ex patris iure excunt, aut qui alio-
 rum sunt domini, qui emancipati, dicitur emancipator. Aliqua-
 do tamen e contrario emancipatus ponitur pro debito, et ueluti
 in mancipium ascripto. Cuius ita senectus numis honesta est,
 si seipsum defendit, si ius suum retinet, si nemini emancipata est,
 si usque ad ultimum spiritum dominatur in suos. item a manus
 mando-manduo-mandones. manduci-maduones-mansus-ma-
 dibula-maxilla-mando-mandatum-mandaturus, de quibus
 supra diximus. Et manuaris, ad manum pertinens. Cellius,
 hoc aere quasi manuario collecto caenula parabatur. Et manu-
 ric tunica dicitur, quae manicas habent. Item manior, quod
 est furor. Aanus, manuaris uestem amica. Et mantile, quod
 manibus tollatur. Sunt enim mantilia, quibus manus teruntur.
 Virg. tonsisq; ferunt mantilia uillis. item quibus mensa te-
 guntur. Martia, de mantilibus, Nobilium uillosa tegunt tibi lin-
 tea cirrum, Orbibus in nostris circulus esse potest. et manubia,
 quod manu capiantur ab hostibus. Est enim praeda ab hostibus
 capta, quauis aliqui praedam, et manubias ita distinguant,
 ut praeda sint corpora ipsa rerum, quae capta sunt, Manubias
 uero pecunia, quae ex uenditione praeda praecpta est a quo esto
 ribus, uel erarij praefectis. Manubias etiam in libris Herosco-
 rum legimus fulminum iactus appellari. Et manas proprie,
 qui sine manu est quasi manu carens, ponitur tamen pro debi-
 li, et ad res etiam inanimatas transfertur. Cicero. Sed etiam ad
 teris eribus, qui maneam fore putauerunt, sine aliqua accessio-
 ne uirtutem. Et minister quasi manister, de quo, et eius derim-
 uatuis inferius dicemus. Et contaminatio, quod proprie signifi-
 cat manibus luto plenis aliquid attingo, et ob hoc pro praedo, et
 maculo usurpatur. a quo contaminator, contaminatrix. conta-
 minatio. Teren. Contaminari non deere fabulas. idem, Ne hoc
 gaudium contaminet uitam aegritudine aliqua. Et Manlius
 proprium nomen, quod manu promptus esset. Nemen autem
 patriciae familiae hoc nomine uocari licuit post eum Manlium,
 qui Gallos a capitulo depulit, quod is regnum occupare con-
 tus, neatusque sit. Et Manilius similiter proprium nomen. item
 Manianus. A quo Manianati dicitur sunt damnati. Quod Man-
 cinus in signum domum habuit, quae eo interfecto, publicata est.
 Et mantissa additamentum, quod manu fit rei, quae uenditur,
 hoc est pauillulum illud, quod addijatur poteri. Quidam hoc
 uocabulum ex hebraica lingua sumptum putant. Lucilius. Man-
 tissa obsonium uincat. Et mappula, quod manibus pendeat, dum
 sumus in mensa. Cuius diminutiuum est mappula. Mappum
 etiam in neutro genere legimus, et mantica, quod manu ge-
 ratur. Est enim perula uiatoria, cuius diminutiuum est manti-
 cula, cuius pars ante pectus, pars post tergum, dum geritur,
 pendet, et modo dextra, modo sinistra, manu tenetur. Hinc
 manticulari dicuntur, qui manticalas attrahant, ut furerentur.
 unde poetae manticulari pro dolo se agere usurpant. Pacuuius
 Ad manticalandum astu aggreditur. Et manticalatio pro
 astu, et fraude ponitur. Item manifestum, hoc est clarum,
 perspicuum, quasi ad manus foris stans. A quo manifesto uer-
 bum, hoc est aperio, detego. Et manifeste, clare, aperte. Et cen-
 timanus, centum habens manus. Et mango proprie uendi-
 tor hominum, a manu agendo. Martialis. Millia pro pue-
 ro centum me mango poposcit. Afranius. mercis appellatio-
 ne homines non continentur, et propterea mangones non
 mercatores, sed uenaliitarij appellandi sunt. Solent enim
 mangones pueros, prellasque, quo facilius uendi possint,
 artificio quodam componere colorem (ut Quintilianus

inquit) fisco, ac uerum robur inani sagina mentientes, & quia
 sciunt trita, ac ueterana mancipia difficile posse corrigi, & ad
 suos mores formari, propterea q; decurri ad nouitiorum em-
 ptionem, ita ut interpollant ueteratores, & pro nouitij uen-
 dunt. Graeci hos ab equis componendis Hippocanios uocant.
 Nec mares tantum, sed etiam foeminae mangones uocantur. Ply-
 ni. Maago obfretrix erat. Suetonius de Domitiano. Castrari ma-
 res uenit, spadonum, qui residui apud mangones erant, pretia
 moderatus est. Ply. Resina corporibus illinunt mangonum ma-
 xime cura ad gracilitatem emendandam. Idem. Ne sint male
 hirsuta formicarum ova pueris infricata praestant. Itē man-
 gonibus ut lamgo tardior sit pubescentium sanguine agnorū,
 qui castrantur. Idem. Thymū sanguine oblitus pueros pubesce-
 re negant mangones. Aliquando tamen per metaphoram &
 ad uenditores aliarum rerum mangonis nomen transferunt.
 Ply. His addidere mangones, quod isocannum uocant. Idē.
 De cussi fragmenti paululum, quod in lamina ferrea teratur,
 effusissimum experimentum excusant mangones gemmarū.
 a mangone fit mangonica, ad mangonem pertinens. Idē. Ra-
 dix hyacinthi bulbaca est. et in mangonicis uenalijs pulchre
 nota, quae in uino dulci illita in uertatem coerct, nec sinit eru-
 pere. Suetio. Necessarioq; ad mangonicos quastus sustinende di-
 gnitatis causa descendit. & mangonium, quod significat artifi-
 cium, quod ad res facilius uendendas adhibetur. Ply. Dede-
 re & Parthi coas suis mares. Nec tamen in hoc mangonio quic-
 quam totum placet, hic clune, alibi pectore tantum gallinarum
 laudans. & mangonio, quod est orno, & compono rem ad al-
 licandos emptores. Idem. Sucus radice uitis nigrae cum erio-
 letiare quodam colore, & cutis teneritate mangonizata corpo-
 ra. Idem. Primum L. Crassus pēsilers inuenit balneas, ita man-
 gonizatus illas subinde uendendo. Manco quoq; a manu de-
 ductum nonnulli existimant, quasi manum tenco. Est enim
 proprie manere continere se, & firmum stare. Teren. Quam
 super mox irruamus. mane, omnia prius experiri consilio,
 quam armis sapientem decet. Aliquando tamen pro perstare
 accipitur. Virgil. manet imperterritus ipse Hostem magnani-
 mum opprensus. Interdū pro expectare. Plau. Ego hic te manebō.
 Virgilius. te Turne nefas, te triste manebit supplicium. Cicero.
 Sin autem me aliud fatum manet. a maneo composita fiunt per
 maneo, quod est perseveranter maneo. Ommaneo, diu maneo.
 Emineo, quasi extra alios, hoc est pra alij maneo. Item emano
 extra maneo. A quo emanor (ut Modestinus inquit) dicitur, qui diu uag-
 tus ad castra regressus, sicut desertor, qui per longa tempora
 uagatus rediit. Promineo, ultra aliquid emineo. Vnde Pro-
 monitorium quasi prominens mons appellatus est. Immineo, im-
 pendo. Remaneo, quasi retro maneo. Vterque manere pro fre-
 quenter manere plerumq; usurparunt. Post mane, meridies se-
 quitur, quasi medidies, hoc est diei medium. Inde iam tempus
 occiduum nominatur tamen seruum diei. Lilius. Erat iam diei
 seruum. Vnde salutantes eo tempore, bonum seruum recte possu-
 mus dicere. Si quis autem bonum sero dicat, ut uulgas ignarum
 solet, execratio non saluatio est. Nihil enim aliud significat,
 quam ut sero, hoc est tarde ueniat, qd bonum est. Mox supre-
 ma tempestas, hoc est diei nouissimum tempus. Hinc in duode-
 cim tabulis legitur. Solis occasus suprema tēpestas esto. Hinc
 uespera, siue uesper, de quibus supra diximus. Postea prima
 fax noctis, quod tum primum faes, hoc est lumina ferre inci-
 piant. Dehinc nox concubia a cubando, siue concubium,
 siue conticinium a tacendo, quod tum omnia tacent, siue si-
 lentium noctis, siue (ut Plau. uocat) tempus conticinium, siue
 nox intempesta, quod tum tempus agendi est nullum. Postre-

10

20

30

40

50

60

mo a nocte aequinoctium deducitur. a quo aequinoctiale, de quibus
 superius diximus. DELATOR. Calumniator, de quo supra diximus.
 HABERE. Habere aliquando si-
 gnificat, quod graeci dicunt εχειν, ut hoc loc. & apud
 Virgilium, ille meos, primus qui me sibi iuxit, amores abstu-
 lit, ille habeat se cum, seruetq; sepulchro. & haec propria est
 huius uerbi significatio. Per metaphoram tamen aliquando po-
 nitur pro occupare, tenere. Idem. Hostis habet muros. Lucretius.
 Haec tum ille habebat, & fere omne Appuliam. Aliquando
 pro habitare. Sallustius. Credo falsa existimans ea, quae de in-
 feris memorantur, diuerso itinere malos a bonis loca terra, in-
 culta, foeda, atq; formidolosa habere. Virg. Quae loca, quae
 habeant homines. Nonnunquam pro intelligere. Teren. habet
 omnem rem, perquam quae cepi hoc iter. Interdum pro facere.
 Cicero. Nam cum quaereretur ab eo, quo scelere impulsus mare
 haberet infestum uro. myoparone, eodem (ingr) quo tu orbē
 terrae. Praeterea habere iter, est proficisci. Habere uerba, est lo-
 qui. Habere rationem, respicere. Habere re. uire. Item habere
 rem cum duro aduersario, litigare. Bene habere, inuoluntē
 esse. Male habere, agrotare, siue bene habere, integrum esse.
 Male habere, pati aliquid aduersi. Sed hoc in tertia persona
 duntaxat, ut bene habet, id est bene se res habet. & male ha-
 bet, id est male se res habet. Vlpianus hoc uerbum dupliciter
 accipit. Nam & cum habere dicit, qui rei dominus est, et eum
 qui dominus quidem non est, sed tenet, unde et rem depositam
 dicitur habere. Illud praeterea notandum, quod habeo con-
 uenire, & habeo polliceri, & alia eiusmodi elegantissimē dicitur.
 pro eo, quod est conueniendum mihi est, & pollicendum
 mihi est. Cicero. Neque solum eos conuenire habeo. Idem. Tan-
 tum habeo polliceri. Licet etiam dicere, habeo conueniendum,
 & habeo pollicendum. Quintilianus. Adeoq; ludibrijs mis-
 re sum aduersitatis implicatus, ut impetrandum a uobis ha-
 beam odij mei fauorem, id est ut imperandus mihi sit odij mei
 fauor. Augustinus. Quid aliud habeo deos immortales prece-
 ri? Solet postremo hoc uerbum in extremo materiae eleganti-
 sime poni, cum pro intelligere accipitur. Cicero. Habes, quae sentias
 Brute de ratione dicendi. Idem. Haec habui de amicitia quae di-
 cerem. Idē. Haec sunt, quae hoc tempore commemoranda habui.
 Quintilianus. Habes Marcellae uictorijs, quibus praecpta dicendi pro-
 uirili pte adiuuari posse per nos uidebatur. Idē. Nihil habui
 amplius, quod in uniuersum praeciperē. Ab habeo fit frequen-
 tissimum Habito, quod modo significat colo, & quod alio modo
 dicitur inhabito. A quo habitaculum, habitatio, habitator, ha-
 bitatrix, cohabitatio deducuntur. Varro. Vtrumq; locum mulie-
 res, & uiri pariter habitauerunt. Modo habeo. Idem. Hoc mo-
 do antiquos secundis rebus Cumas habitasse. itē ab habeo Ha-
 bentia, sicut a sapio sapientia, significat autem ipsum habere,
 & diuitem esse. Ennius. Verebar enim, ne animos eorum in-
 staret habentia. & Habilis, hoc est pro uiribus aptus. Virgilius.
 Naeque humeris de more habilem suspenderat arcum
 Venatrix. a quo habitus, hoc est aptitudo, et habiliter, apte.
 & inhabilis, ineptus. & debilis, infirmus, quasi parum habi-
 lis, hoc est malae habitudinis. Ab hoc fit debilito uerbum,
 quod est infirmo rem facio. item debilitas debilitatio & ad-
 uerbum debilitat. Pacuuius. Miseret me lachrymarum. lin-
 gua debilitat stupet. Veteres pro debili, debilonem dixerunt.
 Ennius. Debilo homo item habena retinaculum equi, quod ea
 equus teneatur. item habitus, qualitas ipsa, & forma corporis,
 & cuiusque rei. Plautus. Qualis habitus oris. item cul-
 tus corporis, & uestimenta. unde habitum scenicum. ha-
 bitum exoticum. habitum militarem dicitur. Plautus. Quis
 habitus iste tā proluxus? Ply. Quid ad nos lugubri habitu uen-

nerat, & capillatior solito? Virg. uentis, & uarium coeli prae-
 dicere morem Cura sit, & patrios cultus, habitusq; locorum.
 item habitus, qui a philoſophis ita definitur. Habitus est alicuius
 rei siue in animo, siue in corpore a natura conceptus, sed usu
 corroboratus, & plena perfectio. Ab hoc Habitus deducitur
 pro ipso corporis habitu. et Habitor, quod ueteres pro pingui-
 ori usurparunt. item ab eo composita fiunt Adhibeo, quod est ac-
 commodo, adijco. Perhibeo, quod est diu. loquor. affirmo, qua-
 si pro comperto habeo. Exhibeo, profero, & in publicum dedu-
 co, ut uidendi, tanq; facultas sit, quasi extra secretum ha-
 beo. Paulus iurisonſus. Exhibere inquit, est facere in publico
 potestatem, ut ei, qui agit, experiendi sit. copia. Exhibentur apud
 praetorem testamenta, ut autoritate eius signatur aduocati
 ueniant ad re. agnoscenda. Exhibere negotium, est molestum
 esse, siue molestum inferre. Cicero. Quod cum audisset, adole-
 scens negotium exhiberi patri, quo modo loquendi etiam graeci
 uentur dicentes, παραματὰ παρέχειν. Plau. Enimvero
 παραματὰ μοι παρέχειν, hoc est negotium mihi exhibes, nam
 παρέχειν graeci exhibere est, παραμα uero negotium.
 Hinc pragmatici dicuntur, qui in foro, ac iudicijs uersantes li-
 ters dirimunt. Item. Inde cadunt partes in foedere pragmati-
 corum, hoc est a iudicio discedunt, & litem arbitrio forensium
 dirimendam permittunt. Hinc pragmatica sanctio dicta est,
 quod per eam a supremo, atq; ordinario iudice discedatur, &
 omnia pragmaticorum arbitrio terminentur. praxite, uero ter-
 minatio dicitur, a quo propria nomina Praxite, et, qui marmo-
 rum sculptor nobilissimus fuit, scilicetq; inter caetera Venerem
 Gnidi, quae in toto orbe terrarum praecipua habita est, multiq;
 ut eam uiderent, Gnidium sunt profecti. & Praxaspes nobi-
 lis Persa, qui Smerdum Cambysae fratrem iussu regis occidit, ut
 scribit Herodotus. item ex de, et habeo componitur Dubius, qua-
 si de habere, hoc est non intelligens. a quo dubito. & ab dubi-
 to, & sub dubio, & indubius, quasi minime dubius. & sub du-
 bius, parum dubius. & dubitatio, & dubietas, & quo ueteres
 utebantur, dubio. Plau. Dubiat quid agat. & dubitabundus.
 & dubie. sub dubie, atq; indubie aduerbia. Item dubitanter, &
 dubitantem. Caecilius, imperator clamat de medio, ut uelites a si-
 nistro cornu remoueant, & Gallis non dubitantem immittant.
 Sisenna. Quod hostem non dubitatum cum pluteis, & salis,
 iter facere cernebat. Item ab eo prohibeo, quod significat ne-
 go, auerto. Virg. prohibe infandos a nauibus ignes. & inhi-
 beo, quod est retineo. comprimo. hoc enim differt a prohibeo,
 quod prohibeo generale est etiam ante rem inceptam. inhibeo
 autem re iam incepta. illud uocat ne quid facere incipias, hoc ne
 peris, sed potius desistas. Virgil. Quod genus hoc hominum?
 quae uel hunc tam barbara morem Permittit patria: hospitio
 prohibemur arenae. Idem. Parcite iam Rutuli, & tela inhi-
 bete Latini. Hinc nauis inhibere remis dicitur, cum nauem re-
 trouertere uolentes, currentis impetum, remorum impressione
 retardant. Iustus. ite cessum, inhi- bete remis, & a bello disce-
 dere. Debeo, quod obligatus sum, & omnis actio hoc uerbo com-
 prenditur (ut Vlpianus sentit) siue civilis sit. siue oneraria, si
 ue fidei commissi proſecutio. Ab hoc fit debitor, qui (ut Mode-
 stinus ait) is proprie dicitur, a quo inuito exigat pecunia po-
 test. & debitum id, quod debetur. & debitio, ipse actus. Cicero.
 Perquam dissimilis est pecuniae debitio, & gratiae. Nam
 qui pecuniam dissoluit, statim non habet id, qd reddidit, qui
 autem debet, et retinet alienum. Gratiam autem et qui refert
 habet, & qui habet, in eo ipso, qd habet, refert. Prae-beo, exhi-
 beo, tendo. a quo praebitio. Varro. Quod eo die mea erat pra-
 bitio. Hinc ueteres praebia remedia dixerunt, quod agrotan-
 tibus praebentur. Plautus praebiter pro perire usurpauit.

10

20

30

40

50

60

Redhibeo, quod proprie est (ut sentit Vlpianus) facio, ut rursus
 habeat uenditor, quod habuerat. Vnde redhibutum definitur,
 quod redditum est, improbatumq; & qui reddidit, rursus con-
 actus est habere id, quod habuit. & redhibitio dicitur actus
 ipse restitutionis. Postremo abhibeo, quod est comprimo. refre-
 no. Ply. Et impetum furcentis blanda oratione cohibuit. Ab
 hoc cohum deductum, torum, quo temo buris cum iugo colligitur.
 Cohum etiam poetae caelum dixerunt a chaos, ex quo pu-
 tabant esse formatum. Varro autem cohūm pro loro a cauo, qua
 si cauum dictum existimat, dicitq; esse sub iugo medio cauum,
 quoburis extrema iugo copulatur. EXILIVM. Rele-
 gationem. Exul enim dicitur, qui extra solum natale, hoc est
 extra patriam eiectus est. Hinc fit exulo uerbum, quod est ex-
 tra patriam eiectus u. uo. & exilium ipsa exultatio. & exili-
 ca causa, quae aduersus exules agitur. & exilabundus in exi-
 lio uitam agens. PROEVGVVS. Procul a finibus suis
 uagans quasi porro fugatus. Fugare enim expellere est, & in
 fugam conuerrere, quod a fugo deducitur. Fugo autem a graeci
 co φάω. Esi autem fugere cum cursu, & celeritate relin-
 quere. Virgil. Nos patriam fugamus. Diciturq; etiam de nauim
 gantibus. idem. Non fugis hinc praecps, dum praecipitare po-
 testas. Idem. Tendunt uela noti fugamus sumantibus undis.
 Plau. Remigro, uelq; quantum potes festina, & fuge. Item de
 auibus. Virg. celeriq; fuga sub sidera lapsa. Semisam pra-
 dam, & uestigia foeda relinquant. A fugo fuga deducitur,
 quod modo significat actum ipsum fugiendi, modo pro cursu
 ponitur. Virg. uel qualis equos Threissa fatigat Harpalice, uo-
 lucremq; fugat praerentur Hebrum. modo pro impetu. Idem.
 Ille uolat simul arua fugat, simul aequora uerrēs. Item a fugo
 fugax, qui propter timiditatem facile fugit. Ponitur etiam pro ce-
 leri, & ueloci. unde fugacem equum dicimus uelocem. Ab hoc
 fit diminutiuum fugaculus, & comparatiuum fugacior, ac su-
 perlatiuum fugacissimus. & nomen fugacitas. & fuga, dea la-
 ntia, a fugatis hostibus. & fugatus seruus, qui a domino ea-
 mente discedit, ne ad eum redeat, etiam si mutato consilio ad
 eum reuertatur. Nemo enim tali peccato poenitentia sua nocens
 esse desinit. Fugitiuae uero aquae dicitur, quibus ex publico ri-
 uo fluentibus fertur quis, ac non suo iure utitur. Praeterea a
 fugo composita fiunt per fugo, quod est auxilij gratia ad ali-
 quem confugio. unde per fugum dicitur locus, siue persona, ad
 quam confugimus. A uale. Per fugum facinorosorum hominum.
 & confugio eiusdem significationis. a quo confugium. Virgil.
 Ad te confugio, & supplex tua numina posco. Veteres pro
 confugum confugulam frequentissime usurparunt. & refugio
 similiter. a quo refugum. & aufugio, atque effugio eius-
 dem cum suo simplici significationis. a quibus aufugum. &
 effugum, & foeminino genere effugia. & profugio, longe
 fugo, a quo profugus. Virgilius. Italiam, fato profugus, lau-
 nia uenit Littora. & transfugio, quod proprie significat ad
 partem hostium fugo. Hinc transfugum, hoc est fuga ad ho-
 stes facta. & transfuga, qui ad hostes fugit. Sallustius. Mo-
 do harum, modo illarum partium leuissime transfuga.
 Item solifuga animal, de quo supra diximus, a sole fugiende.
 & lucrifuga, qui lucrum fugit. Plau. Cum hos hic adij lum-
 crifugas, damni cupidos. Item noctifuga, qui noctem fugit.
 lucifuga, qui fugit lucem, & alia quaedam huiusmodi. item
 a fugo fit frequentatiuum fugito. A puicuis. Huc atque il-
 luc fugitando, ad stabulum tantum perueni. ABVRBE
 AVSONIA. Ab urbe itala, hoc est ab urbe Roma, quae
 non modo Italiae, sed terrarū caput est. Ausonia eadem uoce &
 substantiuum, & adiectiuum est, hoc loco adiectiuum. Dicta
 est autem principio Ausoniae pars Italiae, duntaxat, in qua

sunt urbes Beneuentum, & Cales ab Ausone Vlyssis, & Calypsonis filio. Postea tota Italia, quae Apennino finitur Ausonia uocata est ab eodem duce, a quo urbem etiam conditam Aruntiam ferunt. Ab Ausonia populi Ausonij uocati, & mare ausonium, pars maris tyrrheni, a Campania Sicilia uersus IMPENSIS VITAM PRINCIPIS AD NUMERES. Ad caetera inquit, beneficia principis illud adnumrandum est, quod uitam nobis dedit, quoniam delatores eicant, qui uitam nostrae continuae insidiabantur. AD NUMERES. Ad das, & numero caeterorum beneficiorum adiungas. Ad numero, & conuero, a numero componuntur. significane autem addo, & ad numerum adiungo. Item simul numero, hoc est simul computo. Numero autem a numerus fit, qui definitur collectio unitatum. unde unitatem dicunt non esse numerum, sed principium numeri. numerum autem a numero deductum existimant, cum propter numeros in primis inuentus sit numerus. & numerare proprie sit numeros computare. Numerus autem a numerate appellatus est. Graeci enim numerum *arithmos* uocant, quo uerbo & latini eodem modo uentur. Horan. Regule nominis Philippo. Nominis autem *arithmos*, quod est lex derivatur, quia cum per mutatione uel homines solerent lege, numeri usus introductus est. Quapropter nostri numerum monetam appellauerunt, quod signo numeris nomen daretur, cuius pretij esset. A nummo nummos fit, sicut a pecunia pecuniosus. & numatus in eodem significato apud Plautum. & numularius, campfor pecuniarum. Item qui numos audit, ac monetarius etiam appellatur. Sed proprie campfor pecuniarum a nostris argentarius dicitur. A graeci *trapezita* Numularij, & mensarij sunt minutiores non tenentes libros, in quibus data, acceptaq; scribuntur, quos graeci Colybitas appellant. Numerus uero non modo de ijs, quae numerantur, dicitur, sed aliquando de ijs, quae mensurantur. Cicero, si exempli gratia uir bonus Alexandria Rhodum magnum frumenti numerum adduxerit. interdum etiam pro ordine metaphorice accipitur. Virgilius. Digressit in numerum. & quoniam omnis concentus, & omnis harmonia numeris constat, frequenter etiam pro ratione harmonica ponitur, quam graeco uocabulo *rhythmos* appellamus. Virgilius. numeros memini, si uerba teneret. Idem, Tum uero in numerum faunosq; ferasq; uideres Ludere, id est in rationem, & rhythmum. Quintilianus. sunt rhythmi, ut & ipse Cicero construit, et fecit eum Virgilius dixit. Numeros memini, si uerba tenerem. idem. rhythmi ut dixi neque finem habent certum, neq; in contextu uarietatem. Hinc oratio, quae numeris caret, soluta dicitur, quae uero numeris constat, numerosa. Numerosum etiam dicimus, quicquid magno numero constat, ut numerosus grex, numerosus populus. A quo fit numerose aduerbium, id est magno numero. In numerum uero, quod sine numero est, hoc est infinitum. Innumerato esse dicitur, cum pecunia est in promptu, ut habeo pecuniam innumerato, hoc est non ualorem, sed pecuniam ipsam promptam, paratamq;. Vnde de actore dicente ex tempore, dictum est ingenium eum innumerato habere, hoc est semper promptum, paratumq; ad omnia, sicut de Pollione A sinio ferijs, iocisq; pariter accommodato, dictum est esse eum omnium horarum. Item a numerus Numerius praenomen deducitur. & numerabile, quod numerari potest, sicut innumerabile, quod non potest numerari. & numerarium, quod ex numero est, sicut supernumerarium, quod supra numerum additum est. & numeratum aduerbium, hoc est per numerum, & unum compositum sepe numero, quod significat frequenter. Item numerale, quod ad numerum pertinet. Vnde numeralis scientia, quae de numeris est. Graeci Arithmetice uocatur.

nam *arithmos* numerus est. & apud grammaticos numeralia nomina dicuntur, quibus utitur in numerando, ut unus. duo. tres. singuli. bini. trini. & numeralia aduerbia, ut semel. bis. ter. atque alia eiusmodi, in quibus notandum, quod ut maximus quisque numerus, ita primo loco ponitur, ut uiginti quinque. triginta sex. sed si copula intercedat, is numerus praepositur, qui minor est, quoties infra centum, & supra uiginti loquimur, ut unus & uiginti, duo & uiginti. Cicero. Plato uno & octogesimo anno scribens est mortuus. Isocrates quarto & octogesimo cum librum, qui Panegyricus inscribitur, scripsisse dicitur. nixitq; quinque annis post, cuius magister Leoninus Corcoras centum & septem compleuit annos. Ex quibus Ciceronis uerbis manifeste colligitur ante centum praepositum numerum minorem. Post centum uero postponi. Eodem modo loquimur supra uigintimillia usq; ad centum millia, ut milites nostri sex & uigintimillia erant, uel milites nostri erant uiginti sex millia, uel milites nostri erant uices & sexies mille. uel militum nobis erant uiginti sex millia. Etenim. haec nomina, dum copula caret, composita uidentur, ut undecim. duo decim. septendecim. uiginti duo. uiginti tres, quae admodum illa undecim, quasi uno dempto de uiginti, & significat decem & nonem. & duodeuiginti, quasi duobus demptis de uiginti, & significat decem & octo. eodem modo undeciesimus. duodeciesimus. undeciesimus. duodeciesimus. undeciesimus. & reliqua similiter. Haec enim nomina secundus. tertius. centesimus. & reliqua huiusmodi significane ultimam ex eo numero, ut secundus id est ultimus ex duobus. Tertius ultimus ex tribus. Centesimus ultimus ex centum. Licet primus non significet ultimum ex uno, sed ipsum unum, in ordine tamen ad multos sequentes. Aliquando tamen non pro ultimo ex eo numero usurpantur, ut centesimam partem bonorum patris affectus est. hoc est unam ex centum. Aliquando pro bis tantum. tertantum. ut ager hic centesimum fructum attulit, hoc est centesimum, quantum sementis accepit. Plyn. admiscetur huic far, ut mitiget amaritudinem eius, & tamen sic quoque ingratissimum ueneri est, nascitur qualiter cingit solo cum centesimo grano. ipsumq; pro lectamine est. cum centesimo grano inquit, hoc est cum centum granis. siue cum centuplo grano. hoc modo appellata est quadragesima, quod quadragesima dies contineat, quod uocabulo eloquentissimi nostrae religionis uiri utuntur. Hanc significationem habent nomina illa numeralia, simplicius. duplus. triplus. decuplus, & similia, hoc est semel tantum, bis tantum, ter tantum, decies tantum. Sunt praeterea numeralia unarius. binarius. ternarius. uicenarius. centenarius & similia, quae denotant non multiplicationem sui, sed numerum aliarum rerum, quae non nominantur, ut lapis centenarius, non quod centuplus sit, sed quod centum librarum. homo centenarius, non quod sit centum geminus, sed quod habeat centum annos. Grex centenarius, non quod sint centum greges, sed grex centum capium. Dicimus etiam binarium. ternarium. centenarium numerum, quia numerus omnia complectitur, propter quod recte dicimus centenarium numerum annorum ingressus est, non autem centenarium annum, & millenarium numerum pondo uehit, non autem millenaria pondo. ite singulum. binum. trinum, siue ternum. quaternum. quinum. sexum. octonum. nouenum. denum. undenum. duodenum. ternundenum. quaternundenum. quinundenum. fenundenum. uel denunquaternum. denunquinum. denunfenum. denunseptenum. denunmoctenu. denunnouenum. uicenu. uicenu singulu. uicenum binu. uicenu ternum. siue singulu & uicenum. binum & uicenu. ternum & uicenu. et ita deinceps, tu trienu. quadragenum.

quagenum. sexagenum. octogenum. nonagenum. centenum, qui bus oratores utroq; numero utuntur, sed frequentius plurali, praesertim ubi substantiuum nomen, cui adduntur, tantum pluraliter declinatur, ut binae litterae. binae nuptiae. bina arma. bina castra. Neque enim recte diceremus duae litterae. duae nuptiae. duo arma. duo castra. Poetae uero frequentius singulari utuntur. Sed oratores fere propriam usurpant significationem horum nominum. Simus enim, siue bini significat singulis duo. Ternus, siue terni singulis tres. Quaternus, siue quaterni singulis quatuor, ut creabantur olim bini consules. id est per singulos annos, siue singulis annis duo, & accipimus omnes a Caesare bina talenta, hoc est singulis nobis data sunt a Caesare duo talenta. At poetae non ita accipiunt, sed pro suis fere primitiuis haec nomina usurpant. Virg. Gurgite septeno rapidus mare submotet annis, septeno gurgite, hoc est septem gurgibus. Idem. Per duodena regit mundi jol aureis astra. pro duodecim astra. Verum non modo poetae, sed alij quoque scriptores non nunquam hoc modo accipiunt. Plyn. Prodigiosa sunt, quae circa hoc tradit Theophrastus. auctor alioqui grauis, septuaginta coitu durare libidinem contactu eius, septuaginta coitu inquit, hoc est septuaginta coitibus. Sed in his nominibus notandum est, quod a triginta tricennum dicimus. g. littera in. c. mutata, si aut pro uiginti uicenum. Tricennum uero a trecentum dicimus, quia haec nomina supra centum quidem synopantur, infra uero non synopantur, quippe ducenti dicimus pro ducenteni. Trecenti pro trecenteni. Quadringeni. quingeni. sexageni. septingeni. octingeni. Nonzeni, uel noningeni, pro quadringenti. quingenti. sexcenti. septingenti. octingenti. noncenteni, uel noningenti. Centeni autem, & milleni propter dictionum breuitatem non synopantur. Sunt item nomina numeralia simplex. duplex. triplex. quadruplex. decuplex. centuplex. & similia. A quibus simpliciter. dupliciter. tripliciter. & reliqua item simpliciter. dupliciter. tripliciter. & alia huiusmodi aduerbia. Veteres etiam simpliciter pro simpliciter dixere. Numeralia praeterea aduerbia sunt semel, bis. ter. quater. decies. centies. millies. & similia, in quibus notandum est, sicut superiora illa, quae diximus, supra centum synopantur, infra centum uero minime, ita haec ediuerso infra centum synopari, ultra uero non synopari, ut uices pro uiginties. Trices pro triginties, & similiter quadrages. quinquages. sexages. septuages. octoges. nonages. caetera uero non synopantur. Quinquies. sexies. septies. octies. nauius. decies. centies. ducenties. tricenties. quadrages. quincenties. sexcenties. septingentes. octingentes. noningentes. millies. bis millies. ter millies. quinquies millies. decies millies. uicies millies, & deinceps. Mille substantiuum nomen, & neutri generis aliquando est, cuius pluralis numerus est millia. Declinaturq; hoc mille huius mille. Et in plurali haec millia, horum millium, ideoq; cum genituo iunguntur. Cicero. Ante fundum Clodij, quo in fundo propter insanas illas subfunctiones, facile mille hominum uersabatur ualentium. idem. Qui unquam in illo inuentus est, qui L. Antonio mille nummum ferret expensum. Quadrigenus. ubi occiditur mille hominum. Quingentum declinatum hoc nomen a ueteribus inuenitur. Lucil. Hunc mille passuum qui uicerit atque duobus Campanus sonipes sub cassor nullus sequetur maiore spatio, ac diuersus uidebitur ire. idem. Tu milli nummum potes uiso quaerere centum, Vno milli nummum, inquit, hoc est mille numis, hoc est quod graeci *chilada* uocant, dicuntq; unam chilada, et duas chiliadas, hoc est unum mille, & duo millia. Aliquando mille adiectiuum est, itaque mille homines dicimus. mille uiros. mille propugnae. Nec licet dicere millia homines, quia substantiuum non con-

ferent sine copula. Dicimus tamen decem millia & ducenti homines, quod ita intelligitur, decem millia hominum, & ducenti homines. A mille (ut quidam putant) *millis* derivatur, collare carum uenaticorum, factum ex corio, multis clauis ferreis eminentibus aduersus impetum luporum. a multitudine ergo clauorum, hoc est a mille clauis millum appellatum uoluit. Scipio Aemilianus ad populum. Nobis (inquit) reipu. praesidio eritis, quasi nullus canis. Nos nullum potius quasi nullum dicitur existimamus, quod ex pelle animalis, quod melis dicitur, fere haec collaria fiunt. Varro. Ne uulnerentur comes a bestijs imponuntur ijs collaria, quae uocantur melium, id est angulum circum collum, ex corio firmo cum clauis capitatis. Quod autem animal sit melis, nos primi haec aetate ut plexaque alia te nebris ignorantiae obducta aperuimus. Taxonem id uulgus uocat. Plynus Frontinusq; tegsanta melium pellibus scribunt, eamque esse huic animali in metu solertiam, ut sufflata ante dente ictus hominum, & morsus canum arceant. item a mille millies aduerbium. & miliarium, hoc est mille passuum spatium. & millenus, a quo millenarius numerus, sicut a centum centenarius. & miliuim frigus genus propter multitudinem acinorum. Adhibetur hoc neruorum doloribus in sacco feruens, quoniam est caloris capacissimum. itaq; talis usus eius est ad omnia, quibus calor profuturus est. ab hoc miliaria auis uocata, quod melio pinguescat. Item a mille miles appellatus, quasi millesimus quisque, hoc est quisquis ex millenario numero fuerit. Legio enim primo (ut Varro inquit) triuum millium fiebat, & singula tribus Tatiensium, R. annuum, L. acerium mille militum mittebant. Hinc militaris dicitur ad militem spectans, ut militaris panis. militaris toga. res militaris. & militia, pro bello, & re militari. & milito uerbum, hoc est militiam exercere. & militariter aduerbium, hoc est more militum, uel more militiae, & commilito commilitonis, qui simul militat, hoc est socius in bello, & commilitium ipsa belli societas. Militie apud ueteres tria genera erant. Alij euocati dicebantur, qui non milites, sed promilites erant. Alij tumularij, qui necessitate aliqua electi ad unum duntaxat bellum militabant. Alij sacramento religati, qui post electionem in Rempu. iurabant, quod militare sacramentum dicebatur. hi plenam militiam habebant, erantq; quinq; & uiginti annis obligati. Mileus autem urbs fuit Ioniae, eius regionis caput. A qua Milesij dicti alij, eiusdem nominis fuit in Creta. Alia in Lesbo insula. a qua milesia ueller a dicta, quod ibi optime lana tingretur. Milo proprium nomen uiri est. Fuit hoc nomen Athleta Crotonensis, qui taurum in olympico certamine ictu nuda dextera occidisse dicitur, & sine fatione studij spatium supra humeros portasse, totumq; eo die comedisse. hic tamen exitum uitae miserandum habuit. nam cum aetate grandaenus relicta palaestra, per syluestria Italiae loca iter faceret, uidit quercum proxime uia patulis in parte media ramis hinc autem, ut creditum est uolens an ullae sibi reliquae uires adessent, experiri, immisiss in caernas arboris digitis, deducere, & rescindere quercum conatus est, ac mediam quidem partem discidit, diuulsitq;. Quercus autem, cum ille quasi perfectus, quod erat comixus, manus laxasset, cessante ui, redijt in naturam, manibusq; eius retentis, inclusisq; stricta denmo, & cohaesa dilacerandum hominem feris, atque alitibus praebuit. A Milona milonianus dicitur. unde miloniana Ciceronis oratio dicitur pro milone acta. Milo etiam India mons est, in quo homines nascuntur auersis plantis octonos digitos in singulis pedibus habentes. IMPENSIS. Beneficij. meritis. ut supra diximus. PRINCIPIS. Domitiani, qui delatores castigans, uitae cunctis consuluit.

VNCTAM PASIPHAEN. Laudat Domitianum, qđ ita fabulas veterum repræsentat, ut possint, quæ facta sunt, videri vera fuisse. Pasiphæe solis filia fuit, et uxor Minos regis Crete. Minos, cum pulchriorem tau-

rum sacrificare Neptuno solitus esset, deteriorem aliquando apposuit, quapropter indignatus deus uxorem illius composit in tauri amorem. Alij hoc a Venere factum tradunt, quod oem solis progeniem infectaretur, quia sol omnia cernens compertum eius cum Marte adulterium dijs immortalibus indicauerat. Pasiphæe igitur amoris impatientia sibi fabricari a Dædalo bouem ligneam fecit, sub qua latens cum tauro concubuit, ex quo prægnans facta genuit Minotaurum, qui partim hominis effigiem habebat, partim tauri. Qua re comperta, indignatus Minos in Dædalum, qui bouem fabricauerat, Labyrinthum cum Iatro filio includi iussit, quod metuens Dædalus, alis sibi, et Iatro è cera fabricatis è Crete insula euolauit. Icarus alis, quod nimis alta peteret, calore solis liquefactus in mare decidit, quod est inter Myconem, et Gyarum, ob id Iatreum dictum. Nam Iatrius Obali Lacorum regis filius fuit, pater Penelopes. Item mons è in Attica regione. Iatrio uero seuissimus pirata fuit. Dædalus in Sialia peruenit, ubi tum Coalus imperabat, quem persecutus Minos a Coali filibus (ut Aristoteles refert) iuxta Camerinam urbem interfectus est, et apud inferos iudex animarum factus. Virgili. Quæsitur Minos urnam monet, ille silentium Concliuq; uocat, uitamq; et crimina discit. A Minos fit Minosius. Idem. Dædalus (ut fama est) fugiens minoia regna. Hanc igitur fabulam ita præsentauit Domitianus, ut fuerit historia uisa, non fabula. hoc ipsum spectatum Nero prius ediderat, ita ut omnes ligneo iuuenæ simulachro abduam mulierem inire confexerint. Icarum primo statim conatu iuxta cubiculum eius decedere, ipsumq; Nerone cruce respere. Dædalus patria Atheniensis, Minosius filius fuit, nobilis architectus, fabricam materiam primus inuenit, et in ea ferram. aetiam perpendicularum, terebram glimum, lithocollam. Quidam falso scribunt Talaum scrovis filium, ab eo interfectum inuidia ingenij, quonia figuli rotam, et ferram primus inuenisset. Na figulinam primus inuenit Choræbus Atheniensis. Rotam Anacharsis Scythes, uel (ut alij uolunt) Hiperbios Corinthius. Dædalus, cum Athenis ab Ariopagitis expulsi, in Cretam nauigasset, primo bouem ligneam fabricauit, deinde Labyrinthum, in quo minotaurus includeretur. Portentosissimum hoc humani ingenij opus fuit, itinerum ambages, occurfus, ac recurfus inexplicabiles continens. crebris foribus ad fallendos exitus, redendumq; in errores eosdem. Quatuor hi fuisse memorantur. Primus in Aegypto, qui (ut alij sentiunt) regis Mothæ rudis principis fuit, ut alij, sepulchrum Meridis. Plures honori solis extractum fuisse existimant. Hinc Dædalum sumpsisse constat exemplar eius labyrinthi, quem fecit in Crete, sed centesimam tantum eius portionem imitatum. Secundus hic ab Aegypto Labyrinthus fuit. Tertius in Lemno. Quartus in Italia, omnes lapide polito fornicibus testi. Italicum Labyrinthum fecit sibi Porfena rex Heruriae sepulchri causa, simul ut et externorum regum uanitas quoq; ab Italis superaretur. Vt sepultus est Porfena sub urbe Clusio, in quo loco monumentum reliquit lapide quadrato. Singula latera pedum lata trecentum, alta quinquagena. inq; basi quadrata intus Labyrinthum inextricabilem, quo si quis improperet sine glomere lini, exitum inuenire nequeat. Supra id quadratum Pyramides stant quinque, quatuor in an-

10
20
30
40
50
60

gulis, et in medio una in uno latere pedum septuagena qui nam, alta centum quinquagena. ita fastigata, ut in summo, orbis æneus, et petasus unus omnibus sit impositus, ex quo pendem excepta cathenis tintinabula, quæ uento agitata longe sonitus referant. Supra quem orbem quatuor pyramides insuper, singulae extant altæ pedum centium, supra quas uno solo quinque Pyramides tantæ altitudinis, ut reliquæ totius molis altitudinem superent. Dædalo autem impositum nomen existimant a τὸ δὲ δαδάλων, quod est uariare. Alij hoc uerbum potius a Dædalo derivatum putant, ob multiplex, uariunq; ingenium hominis, propter quod graecæ Dædalon uarium dicunt. Et Lucretiam ob rerum, artificiorumq; uarietatem Dædalum nominat. En simili modo Mineruam. Virg. Circem, Plato Logodædalos uocat, qui dolium colunt sermenis ornatu. CREDITE. Vos scilicet, qui Domitianum ludos spectatis. Credite, fidem habete. Credere enim aliquando est diffidens, uel factis fidem habere. Virg. Ora dei iussu non unquam credita Teucris. A quo creduli dicuntur, quæcunq; facile credunt. et credulitas ipsa facilitas credendi. Sicut e contrario, increduli, qui non facile credunt, et incredulitas credendi difficultas. Aliquando credere est fidei committere. Cic. vitam, ac fortunas cui crediderim meas. Interdum seruandum committere. Plau. Vbi is obijt mortem, qui mihi id aurum credidit. plerunq; etiam pro confidere usurpantur. Virg. O' formose puer, numum ne crede colori. Sallusti. Virtus satis credebant. Item pro mutare. Martial. Dimidium donare Lino, quam credere totum. Qui manu, manu perdit dimidium. Hinc creditres proprie dicuntur, quibus mutata pecunia dicitur. Vt ipiatamen credit res dicit eos esse, quibus debetur ex quaerendo; actio ne, uel perfectione, uel iure civili, sine ulla exceptionis perpetuæ remotione, siue honorario, siue ordinario, siue extraordinario, siue pure, siue in dictum, siue sub conditione. Creditum etiam a credo deducitur, significatq; id, quod nobis debetur. Et hoc differt a mutuo ut Plau. sentit, quo genus a specie. Nam creditum consistit extra eas res, quæ pondere numero, mensura uel continentur, sicut si eandem rem recepturi sumus creditum est, non autem mutuum. Item mutuum non potest esse nisi pecunia, aut alia res proficiatur. Creditum autem sit interdum etiam si nihil proficiatur, ueluti si post nuptias dos promittatur. Vt et res pro credas creduas usurpantur. Plau. Ipsi nec amat, nec tu creduas. Item a credo fit credibile, quod ita uerisimile est, ut facile credi possit. Cuius contrarium est incredibile, quod non est credendum, et credibiliter aduerbum, quasi uerisimiliter. et incredibiliter contrarium. VNCTAM. Conium etiam, copulatum, hoc est cum tauro æuente, iungere, copulare est, quasi in unum agere. Hinc iunctum a dicitur, quod significat coniunctionem. et iunctum aduerbium, siue interuallo. Suetoni. Magistratus et maturius inchoauit, et penè iunctim percurrit. et iugum, quod modo est arduitas montis, et ut supra diximus, procliuus, ac prona supinitas, quæ ardetur simulq; iungatur. unde dicitur iugosus, hoc est procliuus. Virgil. Dum iugis montis aper, flumini dum piscis amabit. Modo instrumentum rusticum, quo colla bouum, siue aliorum animalium arando, currum, uel aut aliud onus ducendo teruntur, quod et colla iungantur. Hinc iugerum dictum, quod est mensura terre ducentium, et quadraginta pedum in longitudinem, et dimidij in latitudinem, quod tantum spatij arari uno die ab uno pari bouum consueuit. Item iugo uerbum, quod est coniungo, et quasi ad unum iugum alligo. unde iugatum dicimus, coniunctum. Cic. Hoc quidem est commune uirtutum, omnes enim inter se iunguntur sunt, et adiungere pro coniungere accipimus. Plau. Mater est terra, ea parit corpus. Mater animæ adiungat holuntatē, et iugis

et iugis eiusdem iugis pares. A quo iunguntur boues, qui nunquam ad iugum adhibiti sunt. et coniugis uirum, atque uxorem. et coniugum matrimonium. Virg. Coniugo iungam stabili, pro priamq; dicabo. et coniugalem torum, in quo nuptiæ fiunt. et coniugis, a iugum, quod coniungit. et coniugatio apud grammaticos, quod per eam multa uerba ad unam formam, quasi ad unum iugum coniunguntur. et apud rhetores coniugata, quæ ab uno genere ueluti iugo flectuntur, ut a iustitia iustus. iustitium. Hinc locum a coniugatis dicimus, cum ita argumentamur, si risus gaudium est, et ridere gaudere. et iuga Iuno, quæ matrimonia coniungit. a qua iugarius uicus Romæ appellatus est, in quo ara fuit Iunonis iugæ. et iugalis nodus, siue iugale unculum, copula matrimonij. Virgilius. cui uncla iugalia caræ. idem, Sic me uncla uellem sonare iugali. et iugis auctum est, cum unctum iumentum sterco facit. et iugis affixus. continuus, quasi semper, et sine aliqua intermissione iugo affixus. a quo iugiter aduerbium, hoc est continue. et coniugatio apud grammaticos, hoc est declinatio uerborum, quod paria sunt, et uno iugo quasi a iuncta. Bigæ quoq; et quadrigæ a iugo dicuntur, quia illæ duorum, hæc quatuor equorum iugo aguntur. illi bigæ, siue bigæ, et qui dicuntur, hi quadrigæ, siue quadrigæ, quæ bini, siue quaterni ad unum iugum alligati sunt, et quoniam sex alij equi ad unum currum adhibebantur, quæ primam a D. Augusto factum legimus, hi feiugi siue feiuges appellati sunt. Nam qui soli sine curru ad arsum adhibentur græca uoce κλητες, hoc est celetes uocantur. Plyn. Antiqui celetes tantum dicebant in sacris, postea uero et qui bigæ, uel quadrigæ uicis, latine dicuntur de sultorijs, a desiliendo, quod ex ijs facile desiliant. Suet. de Cesare. Quadrigæ, bigæq; et equos de sultorios agitantur nobilissimæ iuuenes. A quadrigæ quadrigarum cognomen deductum iugum etiam ad ueteribus id dicebatur, sub quo ignominie gratia uicti hostes mitti solebant. id hoc modo fiebat, fixis in terra duabus hastis, super eas ligabatur tertia, tum uicti hostes disingebantur, et ita distincti sub illa transire cogebantur inermes. Hinc subiugare dictum debet lare, atque imperio suo subicere. item iugum in uinea dicitur, cum duabus, aut pluribus perticis, arundinibus uel in terra defixis, alie supra eas alligantur, in quibus uites coniunguntur, et quasi iugum, hoc est summamatem quandam faciunt. a quo uites ipsæ seu uinea iugata dicuntur. quæ si hastilibus in terra defixis singule transuerse perticæ in unam tantum partem ordinis adnectantur, Vniugæ uinea dicuntur, et genus ipsum iugis anterium rustica uocant. Plyn. Salices quædam in proceritate magnam emittunt iugis uinearum perticæ. Idem, Seriora ferè anno ad fructum arbutina, qua uitis iugata. Idem, et si luxuriauerint palmites, intorqueri debent, ut quatuor materias, uel duas, si uniuersa erit uinea, emittat. Idem, Simplicia iugis constat uniuersa, porrecto ordine, quem anterium appellant. Hinc iugari uinea dicuntur, quæ in iugum constituuntur. Columel. Sequitur iam administranda, iugandaq; uinea cura. Quæ uero uinea quadruplici ordine perticarum instructæ sunt, compluriatæ dicuntur, a cuius adiu complurijs. Quippe in quaternis partibus totidē iugis diuisa est. Sex certe uinearum genera narrantur. unum cum sparsi per terram palmites sunt. Secundum, cum per se uitis subiecta est. Tertium, cum administrulo continetur sine iugo, quæ si in longum extendatur, et ad quartum usq; pedamentum sic enim administrulo uitis uocamus) ueniat, Draco dicitur, siue iuniculus adiungendo. Ex quo sunt quæ masculata uocantur. Quartum genus est, cum pedata uinea est simplicia iugo, quam diximus uniuersam uocari. Quintum, cum quadruplici, quæ uocatur compluriatæ. quæ uero iugum, aut perticæ, sit siue arundine, aut crine, siue iuniculo uel, ut in Hispania,

10
20
30
40
50
60

etq; Brudusio, aut cum breuiores palmites sunt sarmentis ipsis inter se iunctis funium modo, hoc genus in arcus specie formatum, iunctum dicitur. Sextum genus est, cum uites arboribus maritantur, idq; dicitur uitis siue uinea arbutina. Iuga etiam dicuntur tabule nauium, in quibus sedent, quæ transita dicuntur. et hoc ad grecorum imitationem, qui hæc iuga appellant. Virg. Inde alias animas, quæ per iuga longa sedebant, Deturbat, laxatq; foros. Item a iungo iugis deducitur, quia usus eius ad iuncturas, et omnia uirilia utilissimus est. Alterum genus eius Marinum uocant, et græci oxyphænon, hoc est acutum iuncum. Tria huius genera sunt, acutus, et sterilis, quem Marrem appellant. Frugifer, quem græci melanocranum, nos ariferum uocamus, quoniam semen nigrum ferat. Et tertium magnitudine, arnostatq; insignis, qui Mariscus appellatur. Commodior autem ad texendum mariscus est, quem etiam holoschenon, hoc est totum iuncum uocant. Ex eo teges fiunt, et marina nassa, et elegantium lucernarum lumina præcipua medullæ amplitudine hoc est materie, quæ lucernis adhibetur, quæ dicitur ellychnia, ut supra palea. et similia, quæ oleo, seu cera, aut alio huiusmodi liquore tecta comburuntur. et alij huiusmodi uocabulum est. Unde nimium studium in orationibus componendis Demostheni quondam obijcens τὰ τῶν κεινῶν ἐλάττωσεν dicebant, hoc est opera illius ellychnium redolere. Est et aliud iunci trianguli genus, quod cyperon uocant iuxta terram candidis, ac uimine nigræ, pinguisq; raris dixit oliuæ nigre similis, quæ, cum oblonga est, cyperida uocant. Hæc psilocri uim habet, sed cauendum, ne affinitate nominis de cipianur. Nam cyperus quidem iunci genus est (ut diximus) Cyperus uero alia herba est, quæ Gladiolus dicitur, radice bulbosa. et odore uicino Nardo. Apollodorus tradit barbaros sifium huius herbe ore excipientes consumere lienes. et non egredi domibus, nisi hoc suffitu percepto. uegetioresq; firmioresq; hoc modo fieri. Est et per se indica herba, quæ cyperis uocatur, gengiberis effigie commaducta croci uim reddens. Est et aliud iunci genus, quod tropicæ uocant, huius semine allicitur somnus, sed seruare modum oportet, ne sopor fiat. Est et odoratus iuncus in syria Cæle nascens, sed laudatissimus ex nabæthea affertur cognomen theucitis. Est aut rotundus uino se mordacitatis ad linguam. In confricando odorem rose emittit rubentibus fragmentis, reliquo aspectu nihil ferè a cæteris sui generis differens. A iungo iuncum dicimus, quod ex iungo est. Item a iungo deducitur iugulum anterior colli pars, unde uox, halitusq; procedit, quæ per eam pectori caput iugatur, et quia in iugulo mortifera statim plaga est præ cæteris membris, ideo ueteres petere iugulum, et ferire iugulum dixerunt, pro eo, quod est petere mortem, uel inferre mortem. et iugulare pro interficere. Item a iungo composita fiunt adiungo, quod est addo, et ad iugo etiam dicitur, quasi ad unum iugum appono. Abiungo, se paro, alieno, hoc est abiungo dicitur. Pacht. Quæ te res ab stabulis abiungit, certum est loqui. Circa iungo nota significationis, inter iungo, sub iungo, tractum a curru, cuius rota interiecto subde iunguntur, ut quiescat. Mari. Et cum currere debeas Bouillas inter iungere queris ad camenas. in iungo, demando, sub iungo, addo, unde subiunctiuus modus a grammaticis dicitur, quæ subiungitur alteri uerbo, ut respondebis mihi, cum ad te uenero. Martialis, Ne haleam, si non totis Decane diebus. Et tecum totis noctibus esse uelim. Virgilius, Si me fata meis paterentur dicere uitam Auspicij, et si onte mea componere curas, Vrbem Troianam primum, dulcesq; morum reliquias colerem. et subiunctiuæ coniunctiones, quia cæteris partibus subiunguntur, ut rex hominumq; deumq;. Disiugo, se paro, a quo dis iunctiuæ coniunctiones appellata, quia res, uel personas dis-

se effigiem, non septem istas duntaxat, sed quinque & uiginti stellas quidam astrologi adnotarunt. in capite septem. in singulis auribus binas. in humero duas. in pectore unam. in pede priore claras duas. in summa cauda claram unam. inter scapulas unam. in crure posteriore duas. in extremo pedis duas. supra caudam tres. Arctophylacis nomen post Homeri tempora (ut opinor) inuentum. Nam ille & plaustrum, & arcton, & bootem nominat, Arctophylacis nunquam facit mentionem. Cynosuram constituunt in humero stella una splendida. in pectore clara una. inter scapulas clara una. in uentre clara una. super cauda clarae tres. Sed harum trium quae infima est, polus appellatur, in quo totum orbem arcusque existimant. Aratus. Certior est cynosura tamen sulcanti bus equor. Quippe breuis totam fido se cardine uertit. Minorem arcton etiam phoeniceo uocant, quod Thales, qui de ratione astrologum diligentissime scripsit, & hanc primus notauit, uocauitque minorē arcton; Phoeniceus fuit, qui e causa est, ut Phoenices eā obseruarent, quā ab suo inuente accepit, & ex illius nomine uocatum phoeniceum, cum u, qui Peloponnesum incolunt, proprie duntaxat arcto uerit, quāuis sub minore certius nauigari cōpertum sit. Aratus. Hic Iouis altricis elice, cynosuraque fulget, Dat Grauis. Elice curfus maioribus aetris. Phoeniceas cynosura regit, sed eā dida tota. Sane qui scribunt Elicem nomen oppidi primo fuisse in Peloponneso, in quo nata sit Calisto, & ab eo hoc sydus elicen uocatum. Ab arcto arcturus dicitur, quod uise cauda interpretatur, hoc est ἀρκτου οὐρά. Stella quaedam est Arctophylacis, siue Bootes, quem maioris uise terga sectari supra diximus. Habet enim Arctophylax in manu sinistra stellas quatuor, quae dicuntur nunquam occidere. in capite stellam unam, in utroque humero singulas, sed clariorē, quae in dextera, & sub ea alteram obscuram, & in cubito dextero claram unam. Corona in longis ceteris lucidiorē. in uirgulis pedibus singulas. Quae in Corona est, arcturus appellatur. Oritur autūni tempore. De Arctophylace huiusmodi etiam recitant fabellam. Cum Lycaon Calistionis pater Iouem hospitio suscepisset, tentandi nuntius gratia Arcton Iouis, & Calistionis filium ne potem suū inter alias conasum carneris illi in conuiuium apposuisse, propter quod indignatum deum, delecta in terram mensa, domum fulmine inuadente, ipsum in lupi effigiem transmutasse, filio autē collectis, ac compositis membris uitam restituisse, & Aetolo quidam tradidisse educandum. Hunc cum adoleuisset, & uenator factus matrem aliquando, quae in uersam conuersa fuerat, in syluis esset conspicuus, studio conspiciendi eam usque in Iouis Lycaei templum persequutum fuisse, quod ingredi, Arcton lege, capitale erat. itaque cum utrumque necare ex lege oporteret, misericordione (ut supra diximus) Iouis in caelum fuisse translatus. Ab arcto arcton deducitur, hoc est septentrionalis, & arcticus, et oppositum eius antarcticus. Itē a boue bucephalus dicitur, quasi bouis caput, equus Alexandri & urbs, de quibus supra diximus. item bupraestus. & buphthalmus. & buglossus herbae, de quibus similiter dictum est. item bumastus genus uuae grossioris, quod tunc ad similitudinem mammam uouit, & bos enim graece bos dicitur, μάδος mamma, sicut a similitudine digitorum, Dactylus uocatur aliud uuae genus in longum porrecte, quod graece δάκτυλος digitus appellatur, & quae paruos actinos habent, sed mites, ac suauitate certantes, dicuntur Leptorogae. λειπός enim subtilis a graecis dicitur, μάδος autem uuae. item bucardia lapillus bubulo cordi similis, Babilone tantum nascens, de quo supra differimus. & Bonille oppidum quasi bouis hilla. & buberij ludi, quos ueteres a bouibus, pecoreque appellarunt, de quibus similiter dictum iam sit. & buentes, qui graece βουκωνίαι dicitur, hoc est taba-

mus a pungendis bobus. uirtutem enim pungeri est. & bucenturum stimulus. Graeci enim βουκωνίαι nominant. & Eriboea Iuno, quasi filis bouis. Eris enim graecis dicitur, quia Isidem in bouem mutam nimia indignatione persecuta est. & bucolicum carmen a custodia armentorum, hoc est ἀρκτου βουκόλων, qui dicuntur armentarij, quod praecipua animalia apud rusticos sine boues. hoc autem carmen humile est, & rustica simplicitate gaudet, rusticaque in eo personae inuoducuntur. Cuius originem quidam hanc referunt. Quo tempore Xerxes Persarum rex Graeciam inuasit, cum omnes intra muros laterent, nec possint Dianae sacra solui, puenisse ad montes Laconas rusticos, & in eius honorem hymnos canisse. unde natum bucolicum carmen posterior aetas elimauit. Alij orestem tradunt, cum Dianae fasilidis simulachrum ex scythia raptum adueheret, in Siciliam tempestate delatum fuisse, illic completo anno Dianae festum hymnis celebrasse nauis suis collectis, & pastorum multitudine conuocata. Sic eam consuetudinem apud rusticos postea per mansisse. Sane qui non Dianae, sed Apollini Nomo consecratum hoc carmen uelut, quo tempore Admeti regis pauit armenta. Nonnulli rusticos numinibus a pastorebus dicitur, ut Panis, faunis, satyrisque. bucolicum etiam genus est panaces, haec herba est ferula similis, quae in ipso fine Arcadiae, & circa Erymanthi fontes, & in Africa, et in Macedonia nascitur quinq; cubitorum folijs. primo quaternis, mox senis in terra iacentibus, ampla magnitudine rotundis, in cacumen uero oleaginis, semine in muscarijs dependente, ut ferula. Excipitur sucus in casso caule melleisbus radice in Autumno. & opopanax appellatur. Herba haec ipso nomine omnium uerborum remedia promittit. dicitur enim ἀρκτου τριτάτη. hoc est a sanando omnia, ideo inuentio eius dijs ascripta est. Vnum genus Aesclepiion cognominatur, quoniam is Filiam Panaciam appellauit. haec euulsa scrobē repleri uario genere frugum religio erat, ac terrae piamentum. Sicut igitur, qui ex Macedonia affertur, bucolia m uocant, quod βουκόλοι, hoc est armentarij hunc sucum sponte erumpentem excipiunt. Alterum genus Heraclion uocant, & ab Heraclio tradunt inuentum. Alij origanum heracleoticum syluestre, quoniam est origano simile. Tertium panaces Chironem cognominatum ab inuente, folium lappato simile, stes aureus, radix parua. Quartum genus ab eodē Chirone repertum centauryo cognominatur. Chiron enim centaurus fuit, Saturni & Philyrae filius Oceani filiae. Nam cum Saturnus Iouem filium quaereret, in Thracia eū Philyra Oceani filia in equum uersus dicitur conuulsa, ex qua Chironem centaurum genuit, dimidio hominem reliqua parte equum, & a matre Philyrides est dicitur. hic non modo centauros sed uniuersos suae aetatis homines bonitate, & iustitia superauit. Aratus. Hic erit ille pius Chirō in fustissimus omnes inter nubigenas, et magni doctor Achilles. Na uigauit cum Argonautis, quorum medicus fuit, medicinam, & herbarum uirtutes inuenit. Medicinā Aesculapius. Citharā Achilles. Astrologum Hercules ab eo didicerunt. Ad hunc cum aliquando Hercules diuerneret, ipseque sagittas illius, sanguine hystrae tinctas manibus conterecebat. et secum mīraretur, quomodo illis immania centaurorum corpora interfecisset, una ē manibus forte delapsa, pedem uulnerauit, propter quod doloris magnitudinis proditur extinctus. Sed post nouem dies misericordione deorum ad astra sublatus est, & Sagittarij signum constituit. Ouidius, Nona dies aderat, cum tu iustissime Chirō Bis septem stellis corpore iunctus eras. Quidam tamen Sagittariū non Chironem, sed Crocum esse dixerunt. Euphenes musarum nutritis filium, hunc domitium in monte Helicone habuisse, & cum musis canere, ac cithera delectari solitum, sepe etiam

etiam studio uenationis exerceri, quapropter magnā laudem & laboris, & ingenij assecutum. Hinc musas a Ioue petisse, ut eum inter astra collocaret. itaque Iouē, ut omnia illius artificia in uno corpore referret, crura eius equina fecisse, quod equo multum uenando usus fuisset, sagittas ei addidisse, ut acume, ac celeritas indicaretur. Satyri caudam in corpore fixisse, quod non manus hoc musae delectarentur, quod Satyri Liber. Figuratur ad occasum spectans, & uelut mittere sagittas incipiens. Praecepto occidit. exoritur directus, habet in capite stellas duas. in arca duas. in sagitta unam. in dextro cubito unam. in manu priori unam in uentre unam. inter scapulas duas. in cauda unam. Praeterea ante pedes coronam habet septem stellarum. Item bucula, parua bos. Plynius, eidem morbo bucula iecur contritum prodest. Idem, Mironem Ageladis discipulum bucula maxime nobilitate celebratis uersibus laudat, quando alieno plerique ingenio magis, quā suo laudantur. Extant nunc quoque de ea uersus Anthonij poetae. Bucula sum caelo genitoris facta Mironis, Nec puto me factam, sed puto megenitā. Buacula uero cum gemma. cc. significat parua bucula. Buca os est. Cic. Et quicquid in buca uenerit, ad te scribam. in quo notandum est, quod os, & buca, siue in plurali buccae, non exteriori partem, hoc est labia significat (ut uulgus existimat) sed interiorē. Quasi. Ore magis, quod labris loquendum est. Est ergo buca interior illa concauitas, unde uox prodit, et qua concipitur flatus. Inue. notatque per oppida buccae. Horat. ut Iupiter ambas inflatus buccas. Ambas buccas (ingit) hoc est utrumque laus oris. Plau. Nescio utrum maiores buccae, an māmē fierent. Plyn. Intra oculos male homini tantum, quas prius genas uocauerat, XII tabularum interdico radi eas uentant, pudoris haec sedes. Intra eas hilaritatem, risumque indicant buccae. Sodus ille, qui ex inflatione buccarum erumpit factitio nomine Sclopus appellatur. Persius, Nec sclopo tumidas intendis rumpere buccas. Buacula etiam pars cassidis est, per quam mittitur spiritus. Lucretia. Lorica et fracta de casside bucula pendens. a buca etiam buca fit, hoc est frustulum alicuius rei esui apte, quantum a buca commodē caput. Cuius diminutiuum est bucella. Augustus in epistola ad Tiberium. Ne iudeus quidem Tiberi tā diligenter sabbatis ieiunium seruat, quod ego hodie seruauit, qui in balneo demum post horam primā noctis duas buccas manducari prius, quā ungi inaperem. Quidā bucinam quoque a buca deductam existimant instrumentum, quo signum datur in hostes ad pugnam. Ouid. cūna bucinā sumitur illi Torulis in latum. a cuius similitudine bucinā concha genus, de quo supra differimus. & ideo per duplex cc scribendum censent. Nos a bouis uoce, deductam puinam, & per simplex c. scribi debere, quod uelut boum quidam mugitus sit. Si quidem et graeci βουκωνίαι, bucinam nominant, & βουκωνίαι bucinatorem. uerum haec nomina illi a latinis (ut arbitror) quemadmodum pleraque alia sumptere. Nam bucinam ipsi proprie οδάρια nominant. Tritonis inuentum fuisse bucinam tradunt. Hunc enim cum cocham inuenisset, tulisse eam ad gegantes, & ibi sonitum quendam inauditum per concham missis, quo audito ueritos hostes, nequa immanis fera ab aduersarijs adducta fuisset, primo fugae sese dedisse, deinde uictos in hostium peruenisse potestatem. Triton maris deus Neptuni, & Salaciae marinae deae filius, quod primum in Tritonide palude uisus fuerit. Est etiā fluminis triton in Libya desinit in paludem Tritonidem, deinde in mare Libyū. in hac palude insulam esse scribit Herodotus nomine Phla, in qua signa extant aduentus Iasonis, quin ad eam tempore Ogygij regis apparuisse Palladem uirginali aetate, ex cuius nomine & ipsa Tritonia uocata est. Quapropter quosdā

Mineruae Neptuni, & Tritonidos paludis filiam esse scripsisse, sed patrem designatam dedisse se Ioui, et a Ioue in filiam receptam, Rursumque cum galeas, et scuta Aegyptijs inuenisset, ea postmodum ad graecos transtulisse, qui in xta Tritonide incolunt diem, quem putant natali Mineruae, ludicri uirginū inter se decertantium celebrant. Sic boere quoque non ἀρκτου βοῶ, quod est uoce, sed a boum mugitu deductum opinantur. Pacu. Clamore & sonitu colles resonantes boum. V ar. Ex eunt cū, strepitū boum. dicitur etiam. hoo boas. a quo boas genus piscis, qui uelut mugitum quendam emittit. & reboare boas. V ir. reboant, syluāque, & magnus olympus. Item a boue bucerum pecus, quod de bobus dicitur. & buceriae, hoc est boum armenta. Lucil. Lanigida pecudes, et equorum duellia proles, buceriaeque greges. Item bubulus a boue deriuatur. et bouillus. Plyn. Bouille carnis iure facile curatur. Idē, St. machum exulceratum lactis asinini, & bubuli potus reficit. Item a boue bubalus, syluestris bos, colore niger, quo nunc passim dicendo curru, & uehendis oneribus, ac etiam terrae arandae utuntur. Apud ueteres non erat in usu. Ex Africa primū id animal alatum prodit. imperitum uulgo uros quoque bubalos uocat, a bouis quadam similitudine excellenti, & uelocitate animi. In Herania id sylua Germania nascitur, magnitudine paruum infra elephantum, specie, & colore, et figura tauri. Neque homini neque fere, quā amplexerit, parat. hos studiose siue captos interficunt, relatis in publicum cornibus, quae sibi testimonio. Magnam ferunt laudem, qui plurimos inter fecerint. Ampliudo cornuum, & figura, & species multum a nostrorum boum cornibus differunt. haec studiose exquisita ab labris argento circūcludunt, atque in amplissimis epulis pro poculis utuntur. Item a boue Bubonia boum Dea, sicut Mellonia nullis. & bauli, qui uicus est inter Baias, & Missenum, ubi boues quondam Herculis, ad iuxta Cumas hospitatus esset, stabulati esse dicuntur. Hinc boalis primum locus appellatus est, deinde uentusate corrupto uocabulo bauli. Symmachus, corrupte boalis, baulos Nūcupat haec aetate. Marti. Dū petit a baulis mater Cellia Baias, Ocidit insani crimine merfa freti. Corne. Tactus, Nero matre elicit ad Baias, ubi quinquatrium celebrabat, excipitque manu, & complexu, ducitque baulos. Id uillae nomen est inter Missenum promontorium, & Baianum lacum, sexto marti abluunt. & Meliboeus proprium nomen pastoris, quod curam boum habeat. & Meliboea litoralis urbs Magnesia propinqua Thessaliae. A quo fit adiectiuum meliboeus, a uulgo bupleuron quoque a boue nominatum existimant, quod in sponte nascentium herbarum numero graeci habent. caule cubitali, folijs multis, longisque. capite anethi. Laudatū in cibis ab Hippocrate medico, et Glaucone, & Nicandro. radix eius in uina urinae acendae contra serpentes datur. Item buphonā alia herba, quā alij chamaleontem, alij Ixium uocant. Cuius duo generā. Candidior, asperiora folia habet, serpitque in terra echinū modo spinas erigens. radice dulci. odore grauissimo. Quibusdam in locis uiscum gignit album. unde & Ixia siue Ixium uocatur. Nam graeci ἰξίον uiscum nominant, chamaleon a foliorum uarietate appellatur. Mutat enim cum terra colores ad similitudinem chamaleontis animalis, de quo alibi dicemus. huius succus occidit canes, suesque in polenta, addita aqua, et oleo. contrahit in se mures, ac necat, nisi protinus sorbeat aqua. Radixem eius quādam decoquunt in cibo contra fluxiones, quas graeci rheumatismos uocant. Ex nigri alij marem dixerunt, cui flos purpureus esset, & foemnam, cui uiolaceus. Radices uicinos animum neant. Item inueniatur anginae modo. quare quidā buphonon eam nominant ἀρκτου βοῶ, quod est mors, & βοῶ, bos. Alij cynosura, quia factore rianas a canum

auribus expellit, uxor enim canis, d'or olens dicitur. Item a boue bona, siue boa (utroque enim modo dicitur) serpens genus, uel quod primo bubuli lactis sacus alatur, uel quod insit bous utroque in tantum enim aliquando magnitudinem excrescit, ut D. Claudio principe ocais in uaticano solidus, in alio spectatus sit infans. Hinc bona etiā siue boa morbi genus est, cum corpora papularum multitudine rubent ad similitudinem eorum, qui boa serpente isti obturgescunt. igno-
 10 rauit hoc Felix Pompeius, q boam scripsit esse crurum tumorem uia labore collectum, Plyn. Ebuli folia contrita, et ueteri uino imposita boam sanant, id est rubentes papulas. Papularum duo genera sunt, altera in qua p minimas pustulas cutis exasperatur et rubet, leuiterq; roditur, mediu habet paxillo lenius, tarde ferpit, idq; uinum maxime rotundum incipit, eademq; ratione in orbem procedit. Altera autem est, quā agriam, hoc est feram græci appellant, in qua similiter quidem, sed magis cutis exasperatur, exulceraturq; ac uehementius erodit, et rubet. interdum etiā pilos remittit. Virg. Ardenes papule, atque immundus olēta sudor Membra sequebatur. Hinc papille capitula mammarum uocata, qd papularum sint similes. Papi carduorum flores dicuntur. Lucr. Vestem nec pluuia autum, papiq; uolantes. Papius Satharū lingua Iupiter appellatur. Hoc genus morbi, qd boa a nobis dicitur, a græcis appellatur uō papius ab Hydro (ut quidam existimant) cuius ictus huiusmodi papulas excitat cum timore, hoc pulcherrimū in orbe terrarum genus anguiū est, in aqua uiuens, a qua nomen habet. Græci. uōp aqua uoxit. unde hydrops, et hydropticus (de quibus supra diximus) et hyaria urna, et hydromeli aqua mulsā. et hydropones, aqua potior. et hydrargyrum, pigmenti genus inuicē argenti uini aliquando dilatum fit duobus modis. uel aeris mortarijs, pistillisq; trito uino ex aëro, uel patinis fictilibus imposito ferrea concha calice cooperito, argilla superillata, deinde sub patinis aërenō solibus continuo igni, atq; ita calicis sudore detergo, q fit argeteo colore, et aque liquore. Hydrargyro optime in uratur argentum, et hydrocele, hernia genus. Hernia dicitur cum pondere, aut ictu aliquo rupta tunica, que ab inferioribus partibus intestina deducit. omentum, aut intestinum in scortum descendit. Scortum. n. uocamus autem testiculos ambientem, quod dicitur græci appellant. Id uinum a Græcis enterocole, siue epiplocele, hoc est interaneorum, siue omentis defensus dicitur. nostri communi nomina herniam uocant. Martia. Enterocelarum fertur Podalarium Hermes. Idē. Ingens iratus apparuit hernia sacris. Quod si intestinum usq; ad inguen duntaxat eruperit, aut decubuerit. non enterocelen, sed bubonocelen uocamus. Quippe bouōr dicitur inguen. Hydrocele uero est, quoties copia humoris in scorto collecta tumorem simul, ac dolorē facit. Ab hernia herniosi dicuntur, quā id uinum patiuntur, a græcis uocantur nullūta. Idē rā mōsi quoq; a nostris appellantur. Nam tamex hernia est. Dicitur autem hernia est a duritie pellis, que fit post infestiorum descensum. Hernium enim dicitur uerum dicitur et asperum. Virg. Hernia saxa. tractum est autem a Sabinarū lingua, qui herniam saxum uocant. Hinc hernia dicitur sunt populi in Campania saxa incolentes, ut anagnini. uerulani. alatrij. frustionij. Quidam tamen hos a quodam Sabino ibi regnante hernia eos appellatos uolunt. et Hydriusa insula una ex cycladibus ob aquarum abundantiam (ut Aristoteles scribit) Hydra foemina est hydri. poetæ finxerunt hydrām multorum capium in Lerne. a palude fuisse, quorum aliquot exasit totidem continuo renascebantur. quod monstrum, cum totam eam regionem deuastaret, tandem ab Hercule claua primo ictum, deinde pro-

pter pestiferum affiatum sagittis petiit, postremo cū sese solitis cauernis candidisset, lignorum congesta strue, igne consumptum est. Virgil. Quinquaginta aris immanis hiatibus hydra. Seneca. Quid seua Lerne mōstra numerosum malū? nō igne demū uicit, et do uicit mori? Hoc ideo factum, quidā existimant, quia cum Lerne palus frequēter saaretur, ac denno impleretur aquis, Hercules deprehendit uenas terra incendio posse praecludi, atq; ideo postq; exhausit eam, ignem adhibuit, et siqua unda prorumpibat, obstruxit. Hinc monstro hydrae nomen fabule imposuerunt, quoniam uōp aquam significat. unde enhydris quoque deditur, hoc est coluber in aqua uiuens. et hydrocephala morbus capitis, ubi humor autem inflat, eaq; intumescit, et prementis digito cedit. Nam cephalica acutus, ac pestifer morbus est, cuius nota sunt horrore calidus. neruorum resolutio. oculorum caligo. mentis alienatio. nomitus. suppressio uocis. sanguinis e naribus cursus, sic, ut corpus frigsat, anima deficere uideatur. et hydroclapaton Lapatiū genus, quod in aqua nascitur. Lapatum herba est uulgo nota. plura eius genera, syluestre, quod alij oxalidem appellant, satiuo proximum, folijs aquosis, colore betæ candida, radice minima. Nostris runcicem. alij lapatum cantherinum nominant. Item oxylapaton satiuo similis, et acutiora habet, folia, ac rubiora. Item hyppolapaton maius satiuo, candidiusq; ac spissius. Postremo bulapaton, hoc est lapatiū bouinum, quod radicis tenui altitudine ab hoc differt. Hydrus quoq; Hydruntis urbs est in litore Adriatica maris inter Leucas, et Brundisium, distans a Leuca centum quinquaginta, a Brundisio quadraginta stadia. Plato Hydrām acutissimam Sophisriā scribit fuisse, cuius mos erat atillari, et quæstiones ita proponere, ut uno soluto dubio, multa renascerentur. Ego inde datum huic fabule locum existimo, quod anguium genus, sub quo hydra continetur, omnium fertilissimum sit, et nisi in tantis semina exurcerentur, non esset fecunditati eorum resistere. Lerne argui, et Mycenæi agri locus est, a Lerno rege (ut quidam putant) cognominatus, supra quem fuit Argos oppidum. a quo græci Argui dicitur. et Argolis sinus a Scyllæū traiectu quinquaginta milliū passū. Et Argolia duces, et Argolia regio, sicut a Megra Megarida, et Argolia, Argui. A Lerne fit Lerneus, unde Palus Lerne. Argos in singulari neutro genere dicitur, et in plurali argi masculino, et argis aliquando aduerbialiter usurpatur. Est et in Thessalia, qd pelasticum uocat Homerus, et in Acarnania Argos Amphiloichium. Nā quod in Achaia est, Hippium dicitur ab hoc Argæa loca, Romanæ appellabantur, quod in ipse sepultis essent quidam Arguorū illustres uiri. Item Argos appellabantur quædam effigies, que p uirgines uestales singulis annis iaciebatur in Tyberim. Argiletum uero ab Argo dicitur, quod is eo uenerit, ibiq; sepultus sit. Virgilius, Et letum docet hospitii Arge, quamuis aliqui ab Argilla potius deductum uelint, quod id genus cretae ibi ceterat autem Argiletum locus in urbe prope palatium, ubi terna opificum erant, præsertimq; bibliopolarum, a quo Argiletane dicebantur. Martialis, Argiletane manus habitare tabernas. Argilla creta est, qua figuli uuntur. Inuenalis, Argillam, atque rotam citius propter. Sunt tamen, qui morbum hunc papularum rubentium itaq; Boam appellari existimant, qd bubulo simo soleat curari. Bua uero potio est puerorum infanum. Catu, cum abum, ac potionem pappas, et buas docent, et matrem mammam, et patrem Talam. Item a boue buer ac, hoc est sereno græcum, quoniam semen corniculorum bubulorum simile habet. et Lappa boaria uulgo nota, cuius radix e uino pota, articulis mirifice prodest, et boia torquis damnatorum, quod quasi iugum in boue sit. Nam nūq melle nō

10

20

30

40

50

60

mella non torquis est (ut nonnulli sentiunt) sed uinculi genus ligneum ad discutendo noxios paratum, quo et collū, et pedes immittuntur. Plautus, Qui aduersum stimulos. Laminas. crucesq; compedesq; neruos. cathenas. carceres. umellas. pedicatos. boias. Et butyrum, quod interpretatur Bonis caseus, quia plurimum fit e bubulo lacte. Laudatissimum est barbarorum gentium cibis, et qui diuites a plebe discernit. Ringuissimum fit ex ouibus. fit et ex caprino, sed hyeme calcfacto lacte, et ita te duntaxat, expresso, crebro iactatu in longas uasis, angusto foramine spiritum accipiētibz, sub ipso ore aliā pæligato. Ad datur paulum aque, ut acetat. Quod est maxime coactum in summo fuit, id exemptum addito sale oxygala appellant. Reliqua deoquum in ollis, ibi quod supernatata, butyrum est, natura oleosum, quod pluribus compositionibus misetur inueteratum. Natura eius astringere. mollire. replere. purgare. Oxygala fit et alio modo acido lacte addito in recens, quod dum acetat, stomacho utilissimū est. Oxygala autem dicitur quasi acetosum lac. Nam gala græce lac uocatur. Oxyos acetum, a quo oxybaphum, acetabulum dicitur. et oxymel, potionis genus, quod ex mellis heminis decem, aceti ueteris heminis quinq; salis marini pond. rymbræ quadrante. aque marine, sextarj quinq; pond. pariter coctis fieri solebat. decies deseruescente corryna. et oxyhalme aliud genus potionis, quod ex sale, et aceto recenti fieri a ueteribus solebat, aduersus serpentes, et oris, ac gutturis desiderijs. et oxyporopola, qui abos uendunt acetato confectos. Plyn. In eos usus et oxyporopola feruunt, addito dulci accrementum aceti temperantes. et oxyaccaron potionis genus ex sacaro, et aceto, oxymelli simile. Nihil enim aliud est sacaron, quam mel in arundinibus collectum gummiū modo candidum, ac fragile. Mittebat hoc quondā Arabia, et India, usq; eius tantum in medicina erat. Nunc passim etiam reperitur, nō medicinae tantum, sed abis omnis generis expectum, ita ut locum proverbio dederit, nullum cibi genus sacaro non condiri. idē etiam aliquando acutum significat. Vn de oxia a græcis dicitur acutus acentus. et oxychaeron acutus iunior, de quo diximus. Item celer. a quo oxypora, remedia dicuntur præsentanea, hoc est celeriter inuuantia. Plyn. de Iunipero. Misctur et antidotis oxyporij. Ex lacte casei sunt non modo bubulo, sed etiam equino, hos hippacem uocant. Recentes stomacho utiles sunt. Vterque aluum sistunt, corpusq; minuunt. passillis casei in uino austero decoctis, rursumq; in patina totus cum melle tormina sedantur. saprum id uocant, quafi puridum. græci enim κατὰρ uocant pitre. Casei ferre ad metæ similitudine sunt, ideoq; metæ lactis sepe uocantur. Martialis, Fert ille ceris cana cum suis mella, Metamq; lactis sassinatæ de sylua. Caseus nō fit ex animalibus, que utriq; dentata sunt, quia lac eorum nō coit. Cameli lac suauissimū existimatur ad unam mensurā lactis tribus aque additis. Lac primum post partum in omnibus animalibus in punicis modum coit, colostrum id uocatur, ideo infantibus nutritis nō materis lac exhibere conuenit, quia matris exitiosum est. hi sunt enim infantes, qui colostrati appellantur, densato lacte in casei speciem. Lac humanum maxime omnium alit, mox caprinum, propter quod poetæ Iouem ita nutritum finxere. dulcissimum post humanum est camelinum. stomacho accommodatissimum caprinum, quoniam fronde magis, quam herba uescuntur. Probatissimū, quod in ungue heret, nec desluit. Innocentius decoctum præcipue cum calculis marinis. alius maxime soluitur bubulo. Quidam asinum biberido podagra, chiragraue prorsus liberati fuisse leguntur. Est et una species lactis, quam uocant schiston, quasi diuisum ἀπὸ τοῦ ἰσίου, quod diuidere est. Facto caseo serum decoquitur ad tertias partes, deim

10

20

30

40

50

60

de refrigeratur. sic discedit serum a lacte, et lac ipsum schiston appellatur. serum aqua lactis est ad multos utilis morbos. Virgilius, Palse sero pingui. Significat etiam extremam diei partem, de quo supra diximus. Serum uero adiectum modo tardū significat. Plinius, Quid tam sera aduenis? Modo pro graui accipitur. Virgilius, Seraq; terrifici cœnerunt omnia uates. Sallustius, Serum bellum in angustijs futurum. Ab hoc fit sero aduerbium, qd aliquando significat post tempus oppotunum. Cicero, Cum accusator Milonis identidem interrogatus præstaret, quo tempore Clodius esset occisus, urbane respondit, sero, quasi post id tempus, quo debuisset occidi. Proprie tamē sero idem est quod tarde. Seneca. Serō nos illo referat senectus, Nemo ad id sero uenit, unde nunquam, cū scilicet uenit, potuit reuerri. Hinc fit serotinus, ut hora serotina, tempus serotinum. poma serotina. Bubuli seru ante omnia orthopnoicis prodest, addito nasturtio. Orthopnoia dicitur, qui eam anhelitus difficultatem habent, ut nisi recta ceruicæ stent, spirare non possint. Est enim circa fauces malū, quod apud græcos aliud, atq; aliud nomen habet, prout se magis, minusq; intendit. omne tamen in spirandi difficultate consistit. Sed difficultas hæc, dum modica est, neque ex toto strangulat. δὲσπνοια, hoc est dyspnoia dicitur. cum uehementior est, et spirare æger sine sono, et anhelatione non potest. δὲσπμα, hoc est asthma uocatur. Cum accit id quod, ut spirare non possit nisi recta ceruicæ spiritus trahatur. δὲσπνοια, hoc est orthopnoia appellatur. Ab his Dyspnoia asthma. et orthopnoia dicti, δὲσπνοια enim rectum græci dicunt, πνῶσπνο. A latinis uero uno uocabulo suspiriosi elegantissime appellantur. Quam uero difficultas spirandi a pulmone procedit, nō δὲσπμα, sed πνεύματις, hoc est, non asthma, sed peripneumonia est. Eius morbi hæc est conditio. Pulmo totus afficitur. nunc casum eius subsequitur tussis, bilem, uel pus trahes præcordiorum, totiusq; pectoris grauitas, spiritus difficultas. magnæ febres. continua nigralia. abi fistidum. tabes. Qui hunc morbum patiuntur, peripneumonici appellantur. Plyn. Mellis quidem natura talis est, ut putrescere corpora non sinat, fauibus, tansilij. angone, omnibusq; oris desiderijs utilissimum, arcescensq; in febribus lingue. iam uero peripneumonias, pleuretiasq; de coctum. Pleuretici dicuntur, qui pleuresim patiuntur, hoc est lateris morbum. πλῆρορ enim græci lateris appellantur. morbus est lateris acutus, cui febris, et tussis accedit, et p hanc excreatur, si tolerabilis morbus est, pituita, si grauis sanguis. interdum etiā stax tussis est, que nihil emollitur, idq; primo uitio grauius, secundo tolerabilius est. Tenuissimum lac camelis est, mox equabus. A sine uero usque adeo crassum, ut coaguli uicē eo utantur. Conferre etiam candori mulierum in cute existimatur, propter qd Popea Neronis coniux quingentas per omnia loca secum factas asinas traxisse legitur, et balnearum etiam solio totum corpus illo lacte macer assit, extendi quoq; eodem modo cutem existimans. bubulū lac ad faciendum caseum fertilius est, quam caprinum, cum ex eadem mensura penē duplum fiat. Caseus a coacto lacte uocatus est (ut Varro testatur) inter caseos laus olim fuit gabalico. Gabalij populi sunt finitimi Narbonæ Prouinciæ in sine Aluerniæ. Auximati ex Umbria, et ex misto Thuscæ, Liguriæq; confinio. Lunensi qui et magnitudine conspicuus erat, cū ad singula millia pondi premeretur. Martialis, Caseus hetrusca signatus imagine lunæ, Præstabit pueris prædanda mille tuis. Post hunc uestimno. Idem, Si sine carne uoles ientacula sumere frugi, Hæc tibi uestimno de grege massa uenit. Vestimni populi Italicæ erant inter Mauritanos, Sabinosq;. Deinde Crustumino. Crustuminum oppidum fuit iuxta uicior. a quo Crustumini appellati et cru-

10

20

30

40

50

60

summa tribus. et crustumina pira, ex parte rubentia, hi omnes ex onulo, aut bublo lacte erant, sed non minor gratia caprino, immo si in urbem ad fumum stetit, omnibus praeferebatur. idem. Nec quicquam solum cum, nec fumum caseus omnem, sed uelabrensem qui bibit, ille sapit. Trans maria uero bythinis in gloria erat inesse pabulis salem, etiam ubi non datur, ex eo maxime intelligitur, quod omnis caseus si uiceter ascat salis habet saporem. Constat autem caseum omnem in mustum saporem reuerti, si aceto et chylo maceratus fuerit. Tradunt Zoroastem in desertis solo casio uixisse annis uiginti, ita temperato, ut uetustatem non sentiret. item a boue botinari deducitur, quod est conuictari, et quasi in aliquem mugre. unde boui uatores appellati, quos nunc derisores dicimus. et bouinatio conuictum. Item ab eodem Bibona, Dea bouum, que admodum Pomona pomorum. et Mellona mellis. item (ut quidam existimant) bubo a bonis quodam mugru, quem non uocari causa, sed gemu potius reddit, sinebris auis, et maxime abomina. te. Virg. Ignarus bubo dirum mortalibus omen. Ab hoc non nulli bueonem quoque dictum existimant, quod in ijs locis, que intrauerit, diri omnis est, quem admodum bubo, ex accipitrum genere. haec auis. Graeci a numero testium triorchon uocant, deus enim apud eos testiculus appellatur. Sura enim qui uolunt boupora a graecis, hoc est bubona a boue appellari, quod significat inguen ob tumorem, scilicet, qui in igne facile nasci solet. Ab hoc fit bubonocle, quod est genus aegri tudinis, de quo supra diximus. Solebant etiam ueteres magnis, et amplis rebus bu partem praepone, a magnitudine scilicet bouis. Hinc bupedas magnos pueros. bupedas magnos pedes. bulimam magnam famem dixere. Nidos enim a graecis fames appellatur. et bumastus magna mamma. uas enim graece mamma dicitur. Est autem bumastus uuae genus, que mammarium modo tumet, sicut dactylus, quia ad digitum similitudinem longis porrigitur acinis. et leptorox, exiguos habens acinos alioqui mira suauitate praedulcis. Nidos graece tenuis, ac gracilis dicitur. ius acinus, et bufo rana terrestri nimia magnitudinis. Virgilius, Inuentusq; auis bufo. et Bucephalus, nauis magna uenatorum, dicta quasi magnus centaurus. bouem, et aratum tradunt brigem Atheniensium inuenisse, alij Tripoleum. Taurus similiter a graeco deducitur. Graeci enim ταυρον taurum nominant, et est caeleste signum. ideo enim in caelum translatus fuisse taurus existimatur, quod Europam in Cretam insulam traesuecit in columem. Europa Agenoris filia fuit, cuius pulchritudine captus Iupiter, Mercurio iussit, ut armenta omnia ex Phoenicum montibus in litus compelleret, quod ijs sciebat Europam oblectari solere. ipse uero in candidum taurum transformatus se se armentis immiscuit. Cuius pulchritudine simul, ac mansuetudine oblectata uirgo, primo manibus eum tractare cepit, deinde dorso insedit. ille paulatim undas ingressus, postquam territam uirgenem, et dorso, ac cornibus nixam sensit, maturo cursu traesuecit in insulam Cretam, ubi pristina forma resumpta cum uirgine concubuit, que praegrans facta Minoem, Rhadamanthum, et Sarpedonem peperit. Minoem, et Rhadamanthum, quia uirginis, ac senectute insignes fuerunt, finguntur a poetis nocentium apud inferos explorare peccata. Virgilius. Quae stator Mino urnam mouet. idem. Cnosius haec Rhadamanthus habet. Sarpedon rex Lyae fuit, et Troianis aduersus graecos tulit auxilium. Homerus hunc Iouis filium, non ex Europa, sed ex Laodonia Bellerophonis filia contra aliorum opinionem fuisse commemorat. Sunt qui scribunt Iouem hunc Taurum a Neptuno fratre habuisse, cui in figura Tauri sensus esset humanus. Eum a Ioue Sidonem mis-

10

20

30

40

50

60

sum ut Europam Agenoris filia ad se portaret. Venisse igitur Sidonem per pelagus, ibique Europam inter aequales suas lucentem in templo Aesculapij conspexisse, et repente arreptum dorso suo sollocatam uexisse ad Iouem in insula Cretam. Erastosthenes uero tradit hunc esse Taurum, qui cum Pasiphae concubuit. Iupiter honori Europae hoc tribuit, ut tertia pars orbis terrarum eius nomine deinceps uocaretur. Tauri uero, quo uecta in Cretam fuerat, effigies in caelo constitueretur. itaque eius prima inter astra apparet, ut tauri, reliquam corpus obscurum uidentur. Spectat autem ad exortum solis, cuius oris effigiem, que continens stelle, hyades appellantur. Sidus uehemens, et terra, marique turbidum, quod XIII Calendarum Maij occidit. Dicta autem sunt hyades, quod cum Hyas earum frater a Leena interfectus uenando fuisset, diurno nocturno, la chrymidsq; contabuerunt. itaque ob eam eximiam pietatem, et in nomine fratris, que tantopere dilexerant, uocari hyades meruerunt, et in caelum a Ioue translatae, cum Atlantis, et Aethrae filiae essent, que fuit Oceani, et Teihyo filia, propter quod et Atlantes appellantur. haec septem dicuntur fuisse, Ambrosia. Eudora. Pasiphae. Coronis. Plexaura. Pithe. Tythe. Pherecydes has Liberi patris nutrices fuisse scribit, que dodonides nymphae uocantur, a Dodona ciuitate Epetri, que nemus habet propinquum Ioui sacrum, quercum totum, et glandibus semper abundans. Virgilius, et uictum Dodona negret. Has cum a Lycargo captiuitatem timentes fugerent Thebas, Iouem, ne aliquid a Iouone paterentur, in caelum translatae, inter sydera collocasse tradunt. Ouidius, At simul inducent obscura crepuscula noctem, Pars hyadam toto de grege nulla latet, Ora micant tauri septem radiantia flammis, Nauita quas hyadas grauius ab imbre uocat. Pars Bacchum nutrisse putat, pars credit esse Teihyos has neptes, Oceaniq; senis. Alij hyades a ad uer dictas existimant, quod est plueret. Na et orientes, et occidentes temperantes, ac pluuias aeni. V eteres Romani ob linguam graece imperitia similitudine nominis decepti, quod graeci uas sues uocant, suclas nominauerunt. Quamuis Auselus Cellius non a ad uer uer dictas, a nostris suclas putat, sed quem admodum illi ueror dicunt, nos primo Symnum, deinde per y graece, et o latine littera cognationem simnum. Sic quod ab illis hyades, a nostris primo Syades, deinde suclas appellatas. Fuit autem hoc sidus uulgo Pariliam appellatum, quoniam XI. Cal. Maij urbis Romae natalis est. tunc enim parilia celebrantur, quod XI. Calendarum Maij Romulus urbem condidit. quem die festum praecipue habuerunt. Dicta autem Parilia sunt, uel a Pale Dea pascuorum, quasi Palilia, quod ei tum sacra fiebat, uel quod pro partu pecoris sacrificabatur, uel quod is dies, quoniam in eo fetentis reddebatur, luce parere uideretur. Habet autem taurus in cornibus singulas stellas, sed in sinistro clarior. in utrisq; oculis singulas. in fronte media unam, et quibus locis cornua nascuntur, singulas stellas, que septem hyadas constituent. est nonnulli quas nouissimo loco posuimus stellas noquaerunt esse, et quinque in totum hyadas esse uoluerunt. Praeterea inter scapulas tres stellas habet, quarum nouissima caeteris clarior est. in pectore unam, in utroque genu singulas, et supra unquam duas. in palcari bus duas. in collo unam, in uentre splendidam unam. in nare unam, que omnes decem et octo stellarum numerum complent. praeter plidas. V I I que sunt inter simitones huius corporis, et arietis caudam, quas quidam astrologi tauri caudam appellauerunt. De ijs a nobis iam dictum superius fuit. A taurus fit adiectiuum taurinus. unde taurinum glutinum dicitur, quod est oium praestantissimum, fitq; ex auribus taurorum, et genitilibus, nec quicquam efficitur prodest ambustus, sed facillime adul-

teratur quibusuis pellibus inueteratis, calciamenitq; deoetis. Gluten, et glutinum Latini dicunt, quod graeci collam. unde sunt duo uerba glutino, et conglutino, hoc est coniungo. Ferrumino. item Fel taurinum, quod in ere, pellibusq; colore aureo tingendis praecipuum est. item taurinus sanguis, qui omnium celerrime coit, atq; durescit, ideoq; pestifer est, praesertim potu. Themistocles ab inuicta patria exul factus, et a Xerxe princeps exercitus aduersus Athenienses magno cum honore creatus, cum uideret patriam suam ingentis cladis periculum imminere, hausto tauri sanguine seipsum interemit, ne aut regem de se merito infidelis esset, no pugando uiriliter, aut patriam suam hostis atq; oppuguator uideretur. item a tauro fit minor taurus, qui Pasiphaes filius fuit, media parte homo, media taurus. Pasiphae ut supra diximus, a Tauro, que deperibat, Dardali arte inita hunc genuit, cui fabulae datum locum existimant, quod absente Minoe, Pasiphae cum scriba eius, qui Taurus uocabatur, rem habuerit, factumq; ex eo conceperit, et tandem geminos peperit, quorum ex Minoe genitum forme similitudine apparebat, de altero cum certa fides non esset utriusq; parentis, misro nomine appellandum censuere. Hunc Labyrintho a Minoe clausum fuisse finxerunt poetae. Eius effigie inter signa militaria usi sunt Romani, quia non minus oculata diuinum consilia esse debent, quam fuit domus eius Labyrinthus. item a Tauro taurominus mons Siciliae multis bobus abundans. et supra eum urbs eiusdem nominis. a quo taurominus taurus aget, et taurominiani ciues, et taurominiani muli, qui in eius urbis litore optimi capiuntur. Item toruus, hoc est asper, et feruus. terribilis. a taurorum acerbitate. a quo toruitas. acerbitas. et rusticitas quaedam natura. Plynus. Extat M. Agrippa, qui uir rusticitati, quam delitijs propior fuit, oratio magnificat de tabulis omnibus, signisq; publicandis, quod fieri satius fuisset, quam in uillarum exilia pelli. Veruntamen eadem illa toruitas duas Aiaci, et ueneris merata est a Cylicenis X I I I. millia pondo. item torue, et torua aduerbia. Virgilius. Talibus Aeneas ardentem, et torua tuentem Leuibus dicitur. Trux quoq; quasi taurux dictum existimant, hoc est ferrox, crudelis. A quo trucitas, crudelitas, et truciter, crudeliter. et truculentus. et truculentia, que et truculentitas dicitur est, et truculente aduerbium. Et comparatiua, superlatiuaq; eorum, truculentior. truculentissimus. truculentus. truculentissimo. et truco uerbum. quod significat crudeliter. a quo trucidator. trucidatrix. trucidatio. et obtrucido uerbum, hoc est auid truido. A toruus fit proteruus, hoc est petulans. proctx. haec enim tria multum similitudinis habent, et libidinem quandam, atq; iniuriam declarant tam in factis, quam in dictis, de proctia diximus supra, quod iam a proctando, hoc est poscendo dicitur, sicut petulans a petendo. proteruam, petulantemq; eodem loco de inhonestis foemina apud Ciceronem legimus. Si uidua libere proterua, petulante diues, effuse libidinosam, meretricio more uiueret. Hinc si quis ambulans per impotentiam mentis obuium cubito feriat, aut cum contumelia sibi cedere cogat, proteruam nunc dicimus. Hinc a Virgilio Haedi petula a petendo dicuntur, quod in alia loca penetrando iniuriam faciunt. A proteruo proteruia fit, hoc est petulantia. et proterue, ac proteruiter aduerbia, hoc est petulante. et proteruio uerbum, quod est lasciuio, mobedis, petulante ago, de quibus rursum inferius dicemus. Proteruia etiam sacrificium apud ueteres fuit, in quomodo erat, ut siquid ex epulis superfuisset, igne consumeretur. Hinc est iocus ille Catonis. Nam cum Albidius quidam bona sua comedisset, et nouissime domum, que eireliqua erat, incendio perdidisset, proteruia eum fecisse dicebat. Quod non comesse non potuerat, id combussisse. Item a tauro

tauram uacram sterilem dici existimant, haec de causa, quod haec non magis pariant, quam tauri. Taurus ueteres graeci italos uocabant. unde Italia a principio dicta est. erat. n. t. u. haec provincia armentosissima. Dicta etiam Hesperia est ab hesperostella occidentali, quod occisui subiecta sit. item Oenotria uel a bonitate uini, quod in Italia nascitur, nam graeci οινος uinum dicunt, uel ab Oenotrio rege Sabinorum in ea regnante. Quidam tamen Italiam ab Italo rege Sabinorum uocantam uolunt. Hunc enim uenisse quondam in eam partem, in qua regnabat Taurus, eamq; a suo nomine Italiam appellasse. haec et Ausonia aliquando uocatur ab Ausonio Ulyssis filio, siue quod eam omnem partem, que ad Tyrrhenum uersa est, incoleret opici, qui Ausones, siue Ausonij nominabantur. Dicitur autem nunc Italia, que quid inter Adriaticum, et Thuscum mare ab alpiibus in Sialiam usq; eruris modo protenditur. Nam prius Rubiconem amnem pro termino habuit. inde enim ad alpes non Italia, sed Cisalpina Gallia dicebatur. Italia omnium ueris provincia ru, et totius orbis pulcherrima est. meritoq; principatum obtinet. uictrix populorum. uictrix parentisq; mundi altera uiris, foemina. duabus militibus. feruatis. artium praesentia. ingenuorum claritate. situ. temperie. ac salubritate caeli. fiali ciuitatum gentium accessu. litibus portuos, benigno uentorum flatu. aquaru copia. nemoru salubritate. montiu ingru. feroru animaliu innocencia, soli fertilitate. pabuli ubertate. frugibus. uino. olea. uelle. lino. uetibus. iuuencis. equis. metallis. argentis. ferri. plumbi. aluminis. melle. pomis. omnibus deniq; rebus, quibus carere uita non debeat, nulli cedens. Federico Ferrerio illustri duce insignis, quem merito, quibuscumq; corporis, ingenij, animi dotibus, et reru domi, forisq; gestaru gloria, cum quouis ueteru principu liceat comparare. Ab Italia italus, et italicus, et italica aduerbiu deducitur. Ab hesperia hesperus. Ab ausonia auson. et ausonius, ab oenotria oenotrius. Vir. oenotrii colere uiri. et haec maxime tepestate tauri est, et taurilia ludi erant in honorem deorum inferorum facti, qui haec de causa instituti sunt. Regnante Tarquino superbo cum magna incidisset pestilentia in mulieres grauidas, existimantes Romani eam factam ex carne taurorum diuini populo uendita, prohibuerunt ne amplius uenderetur, et ob hoc ludos dijs inferis instituerunt, quos et boalia, et bupetios aliquando uocatos inuenimus, sed proprie hi ludi sunt bouum gratia celebrati. Solitaurilia uero immolatio erat hostiarum trium. Tauri. Arietis. Verris, de quibus supra diximus. It tauri sacri abei terrestres sunt ricino similes, de quibus supra diximus. item Taurij Thraeciae populi Sarmatis finitimi, quorum rege Taurica dicitur, et ipsi etiam Taurica immanes moribus, immanemq; finiam habentes, quod soleant pro uictimis aduenas cedere Iphigeniae, et Orestis aduentu maxime memorati. Iphigenia Agamemnonis, et Clytemnestrae filia fuit. haec du Agamemnon in Aulide regione Boetiae, ubi classem in portu habebat, Ceruam Diana ignarus occidisset, et ob id irata Dea uictis abstulisset, eiq; graes respossum Agamemnonio sanguine Deam esse placandam, ipetrare astus Ulyssis a matre Clytemnestra sub uelamine facti cum Achille matrimonij, imolari parabatur, sed miseratione numinis superposita, ac Deae oblata. pro ea ceruam in Tauricam regionem uictis deportata est. ubi a Thoante rege sacris eiusdem Deae praefecta fuit, que humano sanguine fieri solebant. interiecto deinde tempore cum Orestes Iphigeniae frater mactata matre Clytemnestra, et Aegystho patruce adultero ob uindictam patris exul factus, ac regno pulsus esset, et ob raptam sibi a Pyrrho Hermionem coniugem in insania uersus, ductus est a Pyrrho socio Strophij filio in Tauricam regionem liberatus ad aram Dianae. Quid. Affuit insano iuuenis Phoenis Orestis

10

20

30

40

50

60

verum cum gentes illae eum cepissent, quod aduenas pro hostijs immolare ei deae solebant, ab Iphigenia sorore cognitus, liberatus est. Quae non multo post, oratio Thoaiae, cum fratre aufugit, ablato se cum simulachro Dianae in fesse lignorum abscondito, propter quod eam Faselidē uocauerunt. Tandemq̄ uenerunt in Italiam, & in Atrina urbe Romae propinqua simulachrum locauerunt, aedificatio deae insigni templo, quod sylua arcundat, cui lacus instar pelagi fluctuans adiacet, ad quā maxima populorum multitudo, religionis gratia confluere solebat. Unde mendacia subsidia a populo postulant in Atrina cliuo sedebant, per quae ad templum conscendebatur. Martia de Vacerra paupere, qui cum suppellectile sua ex urbe abibat. Tu non recentia pallidus magis buxo Iruis tuorum temporum sequebatur. Migrare cliuum crederes atrinam. cliui atrinam, inquit, hoc est multitudinem petitorum in cliuo atrino morari solitam. Atricia ab Archilo Siculo condita fuit, & ita nominata ab Atricia aetiae regionis puella, quā amauit Hippolytus, propterea quod Hippolytus ea loca cum Diana habitauit, translatus ab ea in eam regionem, et in uirum acceptus. Ab Atricia atrinensis dicitur. Iphigenia apud Tauricos pro dea habitata fuit (teste Herodoto) item tauris mons est, qui ab indico mari exurgens uaste satis attollitur. Dein dextro latere ad septentrionem, sinistro ad meridiem uersus, in occidentem reclusus, et perpetuo iugo, magnarumq̄ gentium, qua dorsum agit, terminus, sed pro gentium, ac linguarum uarietate diuersa habet nomina, mons ei oppositus Auritaurus dicitur, ubi in excelssimam sublimitatem consurgit. Caucausus appellatur, quem admodum inferius latius differemus. Sunt etiam qui a bone bubinare uerbum tractum existimant, quod est menstruo mulierum sanguine inquinare. A quo fit compositum imbubinare. Lucius. Haec inquit imbubinat, at contra te imbubinat. Nā imbubinare est pueri stercore fedare, tractum a fumo, quod βούβινον nominant graeci. Buttubatta ueteres usurparunt, pro eo quod nugatorij est, et nullius ualoris. DICTAEON. Cretenis, quia Iupiter, qui sub specie tauri uexit Europam, Cretenis fuit, Saturni, atq; Opis filius, et eodem partu cum Iuno ne genitus, qui ne a Saturno occideretur, quod cum Titano fratre pactus fuerat, se omnem prolem masculam intercepturum, missus est ab Opī in montem, & Curetis populis traditus educandus, sive ut quidam uolunt, Creti regis Cretensum. Hinc in Gnofo urbe illum seruasse, ubi matris est templum, a qua fit adiectum gnosis. qui a Curetis nutritū affirmant, addūt in antrum montis Idae ab eis delatum, & ne forte uagitus de sentis audiretur, cymbala illos, & tympana, & clypeos, atq; alia arma pulsasse, ad quorum sonitum conuenisse apes, et in fantis ori mella instillasse, cuius beneficij gratia Iouem postea caeli imperium adeptum indulsisse apibus, ut sine coitu generarent. Curetes sacerdotes fuerunt Cybeles, qui primo Italiam habitauere, dicti ἀπὸ τῆς κρητῆς, hoc est a tonsura capilli, quod detonsi erant, sive ab eorum principe Curo, sive a Core hoc est puella, quoniam instar puellarum prolixus uestibus utebantur. ijdem Corybantes dicuntur, et Caberi. & Idai. et Telchines. & dactyli, filij fuerunt Mineruae, & Solis, uel (sicuti alij uolunt) Saturni, & Aliopes. Nonnulli dicunt ministros Heates fuisse, & ante diluuium in Samothraciam insula magrassē, in qua sub Cybele cerimonias, & ritus sacrorum didicerunt, & inde cum ipsa dea in Phrygiam uenerunt, et consedere in monte Phrygiae Idae. Postea in Cretam nauigauerunt, & occupato monte, hinc quoq; Idam a nomine montis Phrygiae uocauerunt, iuxta quem lacus est, quem oragaron uocant. unde Scamander et Simois flumina maiora fama, quā naturae desuūt. Gargara uero cacumen Idae montis appellant, et oppidum sub eo

10

20

30

40

50

60

dem monte, ac tota Mysia. Idalius autē mos est in Cypro, quondam ueneri sacer, in quo breue oppidū fuisse memoratur. Unde ueneri Id alia dicitur. hi saltationes & choreas primi instituerunt uarijs coloribus se pingentes, fueruntq; (ut multi putant) numero nouem, interiecto deinde tempore, euulsis testibus euirati sunt. Quidam uolunt Corybantes a geleia dictos, quae graeca uerba dicitur, quod galero quodam capite testis insaniendo luderent. Diodorus Corybantum scribit Isidorus, & Cybeles filium fuisse, ac simul cum Dardano sacra matris deum in Phrygia detulisse, eosq; qui in sacrificijs eius deae incubere uoluerunt, de suo nomine appellasse. Alij Corybantes uocatos existimant, quod inter saltandum capita iactarent, hoc enim uerbum dicitur a graecis. Hinc Betarmonas uocant. Graeci uerba dicitur, qui ad similitudinem leporum oculis patentibus dormiunt, quod etiam quidā e nostris corybante dixerunt. Strabo autē eos scribit uerba dicitur a graecis dici, qui capita saltando iactant, & minime afflati, quasi furijs agitantur. Caberi a Cabero monte uocati sunt. Alijs placet Iouē nymphis alendū datum Amalthea, et Melisae, quae admodum superius ostendimus. Sunt etiam, qui non in Idam, sed in dictaeū montem a matre transmissum, & ibi nutritum uelint. Quod sensisse uident Columella. Nec sanè rustico dignum est sciscitari fuerit ne mulier pulcherrima specie Melisae, quam Iupiter in Apem conuerit, an, ut poeta Homerus dixit, crabronibus & sole genitus aperis, quas nymphae educauerunt, mox dictaeo specu Iouis exstitisse nurices, easq; a bula munere dei sortitas, quibus ipsae paruum alium educauerunt, & uirgilium. Dictaeo caeli regem pauere sub antro. Curetes etiā populi fuerunt Aetolis uicini. Item alij Curetes in Dalmatia. Lucius. Quos alij Adriaco tellus circūstina pōto. Illic bellaci consisus gente Curetum. Adultus Iupiter bellū ob captos parentes, cum Titano gessit, ac eos liberauit. Mox patrem regio expulit, qua eū comperiuit a sua insidiari. Hinc gessit cum gentibus bello, usq; superatis, ac montibus subiectis, totoq; orbe subactis, cum fratribus partitus est imperium, Plutoni inferorum, Neptuno maris principatu dato, caeli imperio sibi reseruato. Dictus est autem Iupiter, quasi iuuans pater. Quippe physis Iouem dicunt aetherem esse, nulla autē res sic fouet omnia, quae admodum calor. item Iouis dies pater appellatus est. Idem, & lucis pater. & ueniens. & ueniens, de quibus supra diximus. et Iouiste compositū ex Ioue & iuste. Dicitur una est ex quatuor praecipuis urbibus Cretae. iacrae dictaeis ponitur pro Cretenis. Creta insula est in medio ponto altero latere ad austrum, altero ad septentrionem uersa inter ortum, occidūq; porrigitur, centum urbium clara fama, propter quā Heatonpolis a graecis appellatur. Vir. Creta Iouis magni medio iacet insula ponto, mons idaeus ubi & gentis cunabula nostra. Centum urbes habitat magnas uberrima regna. Cretae nomen inditum putant a Creta nymphea Hesperidis filia. Alij a Creta rege Curetum. Nonnulli Aeriam primo uocata tam iradunt. Postea Curetum, & a temperie caeli mara-purior, hoc est beatam insulam latitudine nunquā quin quaginta millia passuum excedit. circū uicini circiter sexcenta, stetitq; se in Creticum pelagus, ab ea ita nuncupatum. Criticus etiam aliquando pro iudicis, sive arguens accipitur. ἀπὸ τῆς κρητῆς delibero iudicio. Iunenalis. Critice pelagus. et medici dicitur creticos uocant iudicarios, in quibus scilicet de aegritudinis ratione ferri iudicium potest. Eleganter a nostris decretorio dicitur. Decretorium etiā dicitur quicquid constitutum, ac firmatum est ad aliquid arguendū, iudicandumue. Quint. Nec immerito quidam, quāquā in dicendo mediocres, tamē altercandi praesentia meruerunt nomē patronorum. At quidam li-

gationibus suis illum modo ambitiosum declamandi sudorem praestitisse contenti, cum turba laudantium desurrunt sub sellia, pugnamq; illam decretoriam imperitis, ac sepe pulatae turbae relinquunt. Plyn. Circa uergilas quid in pluerie inimicissimum uiti, & olea, quoniam tunc coitus est eorum, hoc est illud quadriduum olea decretorium. idem. Res summa uitiū agitatur decretorio uitis sydere illo, quod ancillam appellamus. idem. item aquila exoritur uesperis decretorio die fiorētibus oleis. item a Creta cretenis deducitur, & foeminino tantum genere creffa. Iuue. Nec Stenobaea minus quam creffa exauduit. Stenobaea proprium nomen est mulieris. Haec Cretae regis Ephyrae uxor fuit, filij Abantis in cuius regia cum esset Bellerophonites Glauci regis Ephyrae filius ab hoc, de quo loquimur, Praeto regno spoliatus, forma, ac moribus conspicuus, Stenobaea, quae ab Homero Antea uocatur, amore eius mirum in modum exarsit, cumq; eum, promisso etiam coniugis regno, trahere in desiderium suum non potuisset, uerita ne se apud regem criminaretur, prima Bellerophontem marito accusauit, quasi uiti sibi inferre uoluisset. At rex illum ad Heurium Lycorum regem Stenobaea patrem cum literis misit, quibus nuntiabat uiti sibi inferre uoluisset. Hic ut clam iniuriam ulcisceretur, diuersis eum periculis obiecit, quae semper fortis, atq; in uicto animo superauit. Postremo aduersus Amalones regni sui infestantes eum cum exercitu misit, quas cum bello superatas, intra suos fines sese recipere uoluisse, Heurios uirum eius admiratus, non modo iniuria, de qua ulciscenda aliquando cogitauerat, ei condonauit, sed etiam alteram filiam Stenobaea sororem cum parte regni illi dedit uxorem. Qua re cognita Stenobaea sibi mortem consciscuit. Alij nō criminatum ab Antea, sive Stenobaea, sed ne precibus eius aliquando flecteretur, sua sponte profugisse dixerunt. Quidam etiam Bellerophontem scribere ab Heurie rege Chimerae obiectum fuisse, tunc Lycorum agros flamma uasitanti, qua superata, cum in caelum uolare contenderet, neq; longe iam abesse despiciendo terras timore permotum deadiisse, ibiq; periisse, equum uero sub uolasse, & inter lydera a Ioue consecutum esse. Sunt qui a Creta insula, cretam quoq; tenacioris terrae genus derivatam existimant, sed hoc falsum est. A crescendo enim creta dicitur, quoniam proprietatis eius est, ut in macerando crescat, quod in primis creta umbrice accidit, quam uocant saxum. haec ponere em solebat maiorum nostrorum temporibus, cum cetera mensura emerentur, nec nisi poliendis uestibus adhibebatur, dumtaxat candidis. coloribus. erat in imma. Erant & amolice cretae duo genera, candidum unum, & alterum ad purpurissimum inclinans, utrunq; uestibus aptum, et coitorem earum quodam nitore exhilarans, hac et medici aduersus uarios morbos uuntur. Laudatur & creta thessalica. Item quae argentea appellatur, nitorem argenteum reddens. Est postremo uilissima creta, quam circūduere ad uictoriae notam pedesq; uenialium trans mare aduektorum notare mos erat. Plyn. Hoc est insigne uenialitjs gregebus, obpropriumq; insolentis fortunae, quos adeo potiri rerum uidimus, ut praetoria quoq; ornate decerni a Senatu iubente Agrippina Claudij Caesaris uiderimus libertis, tantumq; non cum luareatis sacibus remittit illis, unde cretatis pedibus aduenissent. Iuue. Nuper in hanc urbem pedibus qui uenerat albis. Quidam in hoc dedecoris genere pro creta gypso utebatur, praesertimq; in Graecia tymparico. Ouid. Nec tu, si quis erit capitis mercede redemptus, Despicie gypsati nomen inane pedis. Sunt etiam qui lutum Venetum inter cretarum genera connumerant, ab oleis ē ueste malis utilissimum, & pustulis, ac rimis corpore tollendis. Martia. Resina, Veneto nec referare luto. A creta creta dicitur,

10

20

30

40

50

60

quod ex creta est. & cretatum creta infectum. Sicut a gypso gypseum, quod ex gypso est. & gypsatum, gypso infectum, uel gypso tectum. Gypsum res nota est, multis in locis ē lapide coquitur. Alibi ē terra foditur, ut in Cypro. in Syria coquunt fumo bubulo, ut celerius uratur, gypso madido sit timendum est, quoniam celerime coit, ac sicatur, tamen rursum undi, & in farinam resolui potest. Vnus gypsi in albarijs, sigillis aedificiorum, & coronis gratissimus. C. Proculium Augusti Caesaris familiarem constat in maximo stomachi dolore gypso posito sibi mortē consciscuisse. interdū gypsum pro signo, sive statuā ponitur, quoniam ex gypso fiebant. Iuue. Quae quā plena oia gypso Chryssippi inuenias. A C C E P I T F I D E M. Meruit credi, quia nostris id oculis conspeximus. Diximus superius, quid sit fide dare. Fides proprie est dictorum, et commentorum constantia, et ueritas, dicta, q̄ fiat, q̄ dictum est. Ter. sed ijs, quas semper in te intellexi stas, fide, et taciturnitate. Hinc dare fidē dicimus, aliquid sancte pronuntiare. Virg. Accipe, daq; fidem. Aliq̄ tamē fides pro credulitate ponitur. Unde bonae fidei possejor dicitur (ut supra diximus) qui ignorauit rē, quā emit, alienam esse, aut putauit eū, qui uendidit, ius uendēdi habere, ut puta procuratōrē, aut tutorē esse. item Bonae fidei homo uocatur, cui res tuto creditur, uel qui rem sibi creditā fideliter seruat. Sueto. Augustus populo promissum congruariū reposecent bonae fidei esse respōdit. Hinc habere fidē, credere est. et accipere fidem, est credi, ut hoc loco. Accipit fabula prisca fidem, hoc est credita est. Ab hoc fit fido uerbum, q̄ est fidē habeo, credo, spem pono. Cuius contrarium est diffido, hoc est credulitate depono, sive despero. Seneca. Nec se condis rebus nimis fidendū, nec aduersis diffidendū est. Hinc fit fidentis, nō est audacia, & temeritas. item fiducia, q̄ similiter audaciā significat ferē in bonis rebus, quāuis aliquādo in malā partē accipitur. Sed per raro. Vir. Cernis, quae ritulos habeat fiducia rerū. item temeritas. item a fido confido, quod significat audeo. Capiturq; interdū in bonam partem. Vir. Et afflicti melius confidere rebus. interdum in malam. Cicero. Quis fortis est, idem fidens, quoniam confidens mala consuetudine loquuntur in uitio ponitur. Vir. Nam quis te inueniunt confidentissime nostras Iussit adire domos. confidentissime, inquit, hoc est impudentissime, & maxime temerarie. Unde confidentia pro temeritate ponitur. Teren. O ingentem confidentiam. Confidenter simili modo aliquādo in bonā partē accipitur pro constantē. Plau. Quae nō deligit, deest audacē esse cōfidentē. aliquādo in malā partem temerarie. Actius. Qui in puellae domū tam cōfidenter irrupit. quādoq; tamē confido pro credo accipitur. C. Quoniam probatā rationē officij mei nobis esse cōfidentē a fido fidus, quae qdā a fidelitate distinguit, ut fidū amicū dicimus, fidelem seruū, uel fidum in maioribus. Fidelem in minoribus negotijs. Virgilius. fidumq; uehebat Orontem. Teren. Senū fidelis dum sum. Veruntamen sepiissime haec duo pro eodem accipiuntur. Sed fidus a fido fit. Fidelis a fide. A fidus fit infidus, cui non est fidelitas. infidelis. et infidelitas. item a fido fit perfidus, hoc est uoluntate fidei uolatio. Et sepe numero pro uitio, & improbitate accipitur. Fides etiam aliquando genus citharae est. ita dicta, quod tantum inter se chordae eius quantum inter homines fides concordet. item chorda ipsa fides dicitur. Ab hoc fit diminutiuum fiducula pro parua cithara. sive pro chorda. Nam chorda graecum est, & fidem significat. Cordum uero sine aspiratione uocatur fauonum, quod antino fecatur. & corda, frumenta, quae sero maturescunt, sicut seordes agni, qui post debitum tempus oriuntur, de quibus alibi diximus. item

fiduciam in plurali tantum, instrumentum est torquendi, dicta, vel ab extorquenda fide, ac veritate, vel a nervis sumibus, uinculisque, quibus eo modo torquendi homines alligabantur. Fidei, famam nas ad plurimos usus. Plau. Multis conyalem ple- nam faciam tibi fideliam. NE MIRETVR. Nō miretur. Ne aliquando prohibendi aduerbium est. Virg. Tu ne ce- de malis, sed contra audentior ito. Aliquando est coniu- tio aduinctiua. Martia. Lex hac armibus data est. iocosis, Ne possint, nisi pruriant, iurare. Nonnunquam rationalis, et pro ergo accipitur. Virgilius. me ne incepto desistere victam me interdū causis. idē. Ne recipi portis, aut dua in moenia pos- sit. Quandoque copulatiua. Teren. Non eam ne nunc qdem cum acerfor uitro. Plerumque dubitatiua. Virg. Qui teneant, nam inculta uident, homines ne, serae ne. Reperitur etiam confirmatiua. Teren. Nunc ne demum istuc uerbum incidit. Virgilius. Tanta ne me tenuit uiuendi nate uoluptas, ut pro me hostili paterer succedere dextra. Item diminutiua habet significatio- nem. Sallu. Quippe secunda res sapientium animos fatigant, ne illi corruptis moribus uictoriae temperarent. item interro- gandi aduerbium est. Teren. Ego ne? Tu ergo. Quando uero ne cum dipthongo scribitur, graeca dictio est, et pro utique, ac profecto accipitur. Teren. Faciunt ne intelligendo, ut nihil in- telligant. idem. Ne illa illum haud nouit. A ne aduerbio ne- gandi composita sunt neque. nec. nequa cum eius derivatiuis. nolo. ne uolo. nego. ne fas. nemo. nullus. nunquam. nusquam. ni- hilum. negligo. De quibus, eorumque derivatiuis partium dixi- mus, partium inferius dicemus. item nequaquam, quod negan- di aduerbium est. Nequicquam, quod significat frustra. ne queo, quod modo accipitur pro nō eo. Modo pro non possum. Ne qui- re posse est. a quo ueteres quentiam pro eo, quod est ens, siue en- tia dixere, et nequirit, pro nequeunt. et neutiquam, quod non est omnino negatiuum, sed aliquid assensionis ha- bet, quasi non ualde. Teren. Nam de re dicenda, id uero neu- tiquam honestum esse arbitror. et neutique, pro nequaquam. et ne acubi, pro ne alicubi. Semper. n. duplex uerbum possum. ut uolo necubi mihi obtiniam fias. et neuter, de quo dixi- mus. a quo fit neutrale, quod neutrius partis. et negotium, quasi non onium. Cic. Et si negotijs familiaribus impediti, hoc est operibus. Poniturque pro labore. idem. Dij nec habent nego- tium ipsi, nec alteri exhibent. A quo negotiari dicimus, nego- tijs exerceri. item exercere meraturam. unde negotiosus, ple- nus negotijs negotatio, ipsa exercitatio. et negotiatores, qui in aliorum negotijs se exercere. Labeo. Negotiatores serui uidentur, qui praepositi sunt negotijs exercendi causa, ueluti qui ad emendum, aut ad locandum, et conducendum praepositi sunt. Cubicularij autem uel obsonatores non uidentur negotiationis appellatione contineri. et nefrendes arietes, quia dentibus fre- mere non possunt. et nedum, quod significat non solum. sed duobus tantum modis usurpatur. Vno cum utranque sententia eodem claudimus uerbo. ut funderem pro te sanguine, nedum pecuniam. Altero, cum suum utriusque sententiae uerbum accom- modamus. ut funderem pro te sanguinem, nedum tibi pecuni- am crederem. item negatiue sic. Non funderem pro te obolum, nedum pro te sanguinem non funderem. ueteres necim pro nec eum dixere. et nequaquam pro nec unquam, quoniam.

QUICQUID FAMA CANIT DONAT ARE- N A T I B I. Quicquid fabulae finxerunt, quae non modo a ueritate, sed etiam a forma ueritatis remotae sunt, tu in am- phitheatro fieri potuisse ostendit. C A N I T. Praedicit, dimul- gat. Canere proprie est uoce modulari. et cantare, quod eius frequentatiuum est. Hinc canere poetae dicuntur, quonia uer- sus rithmice ratione compositi sunt, et cantando pronuntia-

10

10

30

40

50

60

ri consueuerunt. Virgilius. Arma, uirumque cano in quo tamen animaduertendum est, ne pronuntiatio nimis in anticum dis- soluta sit, ne ue plasmate, ut a plerisque fit, effeminata. De quo genere optima Caius Caesar adhuc praetextatus dixisse fertur. Si cantas, male cantas. si legis, cantas. Quoniam uero et lau- dare ueteres et uaticinari uersibus solebant, factum est, ut ali- quando canere pro laudare usurpetur. Virgilius. Regemque ca- nebant. Aliquando pro diuinare. Idem. ipsa canas oro. Quan- doque etiam canere pro praedicare accipitur, et cum quodam, ut exaudiri possit, canore proferre. Virgilius de fama. Haec tum multiplici populos sermone replebat Gaudens, et pariter fa- cta, atque infecta canebat. sic Martialis hoc loco. Quicquid fa- ma canit, donat arena tibi. A cano fit canio, hoc est ad aliqd cano, cuius frequentatiuum est accento. A quo accentus, qui a graecis prosodia dicitur. Quidam animam uerborum, alij uo- cem syllabae esse definiunt. Tres autem sunt accentus. Grauis. acutus. et circumflexus. quos ueteres nunc moderamentis. nunc accentibus, nunc uoculationes appellabant. Item ocano, et ocaent, et ocaentus. Est autem ocanere, siue ocaentere, conuictum facere, et quasi contra canere, quod hoc cum canore quoda fieri consuevit, ut procul possit audiri. Item succano, quod est sub- missa uoce cano. a quo succento. et succentus, et succentor. Sicut qui canorem. ocaentorem. et succentorem ita distinguant, ut can- tores sint, qui maxime eleuant, atque acutum uocem. Succentores, qui minimum. Ocaentores, qui inter utrumque mediū tenent, quae uarietas mirabilem seruata musica ratione concentum reddidit. Item a cano conano. a quo frequentatiuum conanto. et con- centus, quod est diuersarum modulatio uocum. Conanere, son- uentis est, ut cui est multis diuersis uocibus unus efficitur sonus. Ab hoc fit aliud uerbum conancio conancus, quod est apte con- pono. et quasi conuenire facio. Plau. Aucepis quando conancia- uit aream, et cas effudit. Cic. Cum is, cum quibus concinnabatur uerbis discrepare. Hinc concinnus dicitur compositus, ut concin- na oratio, hoc est compta, et apte composita. et Concinnae ad- uerbiu compta. ornate. copiose. Quidam concinno et concin- num a cinno deductum uolunt. Cinno uero a cano. Erat aut- tem cinno potioris generis ex multis liquoribus compositum. A cano etiam reano fit, quod est rursus cano. et circincano cir- cuncanto, incinno. Gelli. creditur hoc est a plerisque, Ichiadici cum maxime dolent, tum si modulis leuibus tibicen incinat, mirui dolores. intercano, inter aliquid agendum cano. Percano, cantan- do persevero. Procano canando profero. Praecano, praedico. praec- diuino. interdum etiam antecano. Vnde praecento dicitur mo- dulari illa uocum, quae ante initium cantus fieri solet, quasi praeludium. Gel. Ea ibi praecentione tranquilla, et uenerabi- li quadam quasi mulieris musica disciplina uis, et impetus militum cohibeatur. Quapropter et exordium, siue initium, siue principium, siue proloquium, siue anteloquium quidam praeludium, alij praecentionem uocauerunt ad similitudinem grae- corum, qui id praecentium nominant, propterea quod si mu- canus est. Nam sicut Ciitharaedi pauca illa, quae ante, quam le- gitimum carmen inchoent, emerendi fauoris gratia canunt, praecentium cognominauerunt. Sic oratores ea, quae prius quam causam exordiantur, ad conciliandos iudicium animos praelo- quuntur, eadem appellatione signantur. Sunt tamen qui pro- centium isaro appellatum uelint, quod graecis εἰμωρ uia nominant, quod praecentium ante rei ingressum ponatur. ideoque cum aspiratione putant esse scribendum. A quo fit praecentari uer- bum, quod est exordiri. A praecino etiam praecentor, qui canē do praecedit, sicut praesultor, et saltantū chorea dicit. et praeco, qui iussu magistratus populū uocat, aut aliquid obseruandum iubet, aut gesta diuulgat, aut aliquid publicae, uel privatae men-

ditioni proponit, aut ferias, dies uel festos indicat, aut supplica- tiones pronuntiat, quibus hor curiones quoque uocatus inuenimus. Hinc accessus quoque praeco dicebatur, de quo supra differimus. A quo praeconium, mox ipsa praeconia. Et quoniam a praecone res gestae etiam pronuntari solent, ac palam omnibus fieri, ideo praeconium aliquando pro fama, et gloria usurpatur. et praecones laudum nostrarum dicimus, qui res a nobis gestas lau- dando diuulgant. Vtuntur autem tubis, uel cornu. Sed hoc quon- dam proprium erat classiarum. Hi enim iussu magistratu- um ex arce, et circum muros tuba populum, siue alios magis- tratus, et Senatum, et comitia uocabant, dicta a calando, hoc est uocando, siue a clangere, hoc est sono tubarū, quibus utuntur. unde et tubae ipsae classici dicuntur. Classici etiam dicti sunt non omnium classium, sed primae tantum classis homi- nes, qui centū mallia aris, amplius uel centi erant. infra classim autem appellabantur caeterarum omnium classium, qui mino- re summa aris consebantur. Quippe urbs in quinque classes a seruiuo Tullio diuisa fuerat, qui primus censum instituit, rem- tanto imperio saluberrimam, ex quo belli, pacisque munia non uirum, ut ante, sed pro habitu pecuniarum fierent. Tum clas- ses, centuriasque, et hunc ordinem ex censu descripsit. Ex is, qui centum mallia aris, uel maiorem censum haberent, octua- ginta fecit centurias, quadragenas seniorum, ac iuniorum. Pri- ma classis omnes appellati seniores ad urbem custodia, ut praefo esse. iuuenes, ut foris bella gererent. Arma is imperata. galea. cypenis. ocrea. lorica. omnia ex aere. haec ut tegumenta corporis essent. Praeterea tela in hostem, hastaeque, et gladius. Adde huc duae fabrum centuriae, quae sine armis stipendia facerent, datum manus, ut machinas in bello ferrent. Secunda classis usque ad quinque et septuaginta millium censum instituta, et ex is senioribus, iunioribusque viginti conscriptae centu- riae, arma imperata, sicutum pro clypeo, et praeter loricae om- nia eadem. Tertia classis in quinquaginta millium censum esse uoluit, totidem centuriae, et eodem discrimine etatum factae, nec de armis quicquam mutatum, ocrea tantum adema- pre. in quarta classe census quinque et uiginti millium, totidem centuriae factae arma mutata, nihil praeter hastam, et uerutum datum. Quinta classis aucta, centuriae triginta factae, fundas, lapidesque missiles is secum gerebant. in his aereis. cornices. tibianaeque in treis centurias distributi. Vndecim millibus haec classis consebatur. Hinc minor census reliquam multitudinem habuit. unde una centuria facta est immensis militum. Hi prole- tarij, et capiteensi appellati. Proletarij, qui supra mille quin- genta aris in censum deferebant. Capiteensi, quibus census erat non amplior trecentorum septuaginta quinque. illis nomen impostum a munere, officioque prolis edendae, quod cum re fa- miliari parauimus possunt temp. iurare, sobolis tamen ge- gnende copia ciuitatem frequentarent. ii uero capiteensi ap- pellati, quod ob tenuitatem rei familiaris non aere, sed capitibus cenferentur. Proletariorum tamen ordo honestior aliquan- to et re, et nomine, quam capiteensorum fuit. Na et aspe- ris Reip. temporibus, cum inuenentis inopia esset, in militiam tumultuariam legebantur, armaque is sumptu publico praeba- bantur. Capiteensos uero primus C. Marius bello Iugurthino scripsisse traditur. Sallustius, ipse interea milites scribere non uoce maiorum, nec ex classibus, sed ut libido cuiusque erat. Capiteensos plerisque id factum ab inopia bonorum, alij per ambitionem consulis memorabant, quod ab eo genere celebra- tus, auctusque erat, et homini potentiam querenti, egentissi- mus quisque opportunissimus. Sic pedestri exercitu ornato, distri- butoque, Seruius Tullius ex primoribus ciuitatis duodecim equi- tum centurias scripsit. Ad equos emendos dena millia aris ex

10

20

30

40

50

60

publico date. et quibus equos alerent, uidae attributa, quo- bina millia aris in annos singulos penderent. Hinc equitum quoque interdum classes dicuntur. Virgilius. Scio me Danais e classibus unum. idem, Classibus hic locus. Et classes clypea- tas antiqui dixerunt, quos nunc exercitus uocamus. Classis ue- ro praecentam exstructum exercitum. item classici testes uoca- bantur, qui signandis testamentis adhibebantur. Classis etiam collectio nauium dicta τὸ τῶν κλάσ, hoc est a lignis. unde et calones appellati, qui ligna militibus portant. Ali- quando tamen pro una nauis ponitur classis. Virgilius. et ly- diae ductorem classis Orontem. A classe classiarum deducitur, quod significat assiduum, diligentem. quia omnium classium aues semper parati erant ad omnem Reip. necessitatem. Pro- pter quod ab asse dando etiam assidui dicebantur. Apuleius. Et laudum eius classiarum, atque assidui praeco. At qui priuatum quoscunque in iudicium uocabant iussu magistratum, quod ni- lissimorum hominum officium erat, dicebantur liburni, quod ferē e Liburnia essent, quae regio est inter Dalmas, atque Illyri- cos, in qua sunt Saloniae urbs insignis. Iuuenas. primus clamante Liburni Currite, iam sedit, raptā properabit abolla. Mar- tial. Procul horridus liburnus, et querulus cliens. Liburnum uero neutro genere genus est nauis uelocissimum e Liburnis primo inuenit. Ad cuius similitudinem uehicalum quoque con- structum fuit, quo romani principes uehi solebant. Iuuenas. Di- ues, et ingenti carret super ora liburno. De nauigio, Horatius. Ibis Liburnis super alta nauium Amice propugnacula. Haec et liburnicae appellantur. Suetonius. Vtrobique parte Libur- nicarum demersa, simulque eius, qua uehebatur, fufis armanun- tis, et gubernaculo disfracto. Quidam etiam liburnas formi- nino genere dixerunt. Liburni etiam uiatores appellati a uia quod saepe ex agris homines iussu magistratum uocarent, fre- quensque eorum uia esset ab agris ad urbem. Egregij prima- pio, mox uile hominum genus, de quibus sic Plinius scribit. Concinnato uiator attulit dictaturam aranti, et quidem uido, oreque adhuc pulueris pleno, cui uiaer uela corpus, inquit, ut proferam Senatus, populique Romani mandata. Tales tum etiam uiatores erant, quibus id ipsum nomen inditum est, subin- de ex agris Senatum, ducesque acer sentibus. At nunc eadem il- la uincti pedes, damnatae manus, inscripti nullis exercent, Apparitores autem, et statores erant, qui magistratus semper aderant ad iussa capessenda, et interdum tabellariorum offi- cio fungebantur. Lictores a ligando dicti, qui praetores, et an- fules praecedebat cum fasces uirgarum. Item a cano si Var- roni credimus) canis laetabile animal. Sicut enim tuba et cor- nu, quod signum canendo dant, canere dicuntur, Sic quia et no- ctu canis in custodia, et in uenando, signum uoce dat, dicitur canis. De cuius derivatiuis abunde superius diximus. Prae- terea a cano carmen, quasi canimen appellatum. Dicitur au- tem carmen quicquid pedibus continetur, unde Virgilius uer- sum unum carmen uocauit. Et rem carmine signo. Aeneas haec de Danais uictoribus arma. et duos similiter. timulo si- per addit carmen. Daphnis ego, in syluis, hinc usque ad syde- ranotus, Formosi pecoris custos, formosior ipse. Tota praete- re Aeneis Virgilij Heroicum carmen dicitur. Totus georgicon liber, carmen georgicon. Totus liber bucolicon, carmen bucolic- um. Aliquando etiam carmen pro inuentione accipitur, quem admodum inferius ostendemus. A carmine dictae sunt carme- nae (ut Pompeio placet) uel a canendo, quod canant antiquorum laudes, uel quae sint castae mentis praesides. Alij carmenas, quasi canentes amoenae uel canis amoenas existimant appellatas. A- mœnum enim ab amando inuendum dicimus. et amoenae, in- cunde. et amœnitas incūditas. Virg. Deuenere locos laetas, et

Amoena uireta, hoc est suauis, in unda, & ad se amandum al
 licenti. Seruus. Amomum dictum putat ab a. que prunati-
 ua particula est, & mœnio, quod est mœnio, hoc est fructum ca-
 pio. unde qui nihil præsant, immunes uocamus. Amœna enim
 proprie dicuntur, que in unda sunt, sine a iquo fructu. Cam-
 mœne autem sunt, que & musæ dicuntur. Musæ grecum uo-
 cabulum est, & significat canum. unde musicæ appellata est
 scientia, que tractat de ratione canendi. & musicus, musicæ pe-
 ritus. Musam pro canu Virgilius posuit. Pastorum musam Da-
 monis, et Alphesibœi. Hinc poëtae musas finxerunt deas esse ma-
 gni Iouis, & memorie filias, que poëtis, et musicæ præessent.
 Quippe poëtis pars musicæ est. Tria enim genera sunt, que
 circa artem musicam uersantur. Vnum genus est, quod instru-
 mentis a gaur. Aliud quoque fingit carmina. Tertium, quod in-
 strumentorum opus, carmenque diiudicat. Secundum illud genus
 profecto poëtarum est, quod non potius est emulatio, ac ratio-
 ne, quam naturæ quodam instrumento fertur ad carmen. Eas-
 dem dixerunt in Helicone habitare, quod mons Boeotia est. Phœ-
 di affinis, a quo Heliconiades appellantur, nec procul distat a
 Parnaso Phœdiæ monti, æmulus illi & altitudine & ambi-
 tu ueterum musosus, & rupes amborum saxa est. Parnasum
 quoque habitare musæ dicuntur, a quo dicuntur Parnasides, &
 quoniam Phœdi confinis Aonia est, etiam Aonides appellantur.
 Aonia regio Thraciæ ab Aone rege dicta est. Aon filius fuit
 (ut quidam putant) Iouis, ut alij, Neptuni, quem fictione suo-
 rum ex Appulia pulsum in Boeotiam tradunt uenisse, Neptu-
 num patrem querentem, ac de suo nomine montanam regio-
 nem Boeotia uocitasse Aoniam. tandemque ibi diem suum obiit.
 se Dymanie filio, ac regni successore relicto. Aones quoque eius
 regnis montes dicuntur. ab Aonia uero aonius dicitur. Ouid.
 Separat Aonios att. Phœos ab aruis. Dicuntur etiam cythæ-
 riades, a saturo, qui cythæron uocatur, in quo similiter habitare
 musæ dicuntur. inquit habet a Megariis, & Atticis monti-
 bus. Finitur propè Thebas Boeotia, iuxta fluit Asopus amnis,
 inferiora eius alluens. Item sub eo pagus est Sœuius nomine, in
 iunda sedis, atque spera. unde natum est prouerbium. Ad
 Sœuium nequipse accedes, neque alterum comitaberis. Ex hoc etiã
 loco deductum Penheum, disceptumque memorie prodide-
 runt. Est etiam uicus quidam in Heraclia trachiniã, qui Sœu-
 lus uocatur, quam præterfluit Asopus amnis, & est in Sicio-
 ne alius Asopus, & finitima plaga Asopia nuncupatur. Pie-
 ridis a Pieria, que regio est Macedonia, Emathia ante dicta.
 hæc musarum parens, domusque est a nemore ita appellata, cui
 nomen est Pieris. & Pieres populi dicti sunt, quibus extinctis,
 Macedones ex loco incolere. A Pieria Pierius deducitur. unde
 Pierium armen dicitur. item dicuntur Thespiades a Thespia
 oppido Heliconi propinquo, patria Thespidis, que musarum
 nutritrix traditur fuisse. Item patria Arge, qui nauem Argo fa-
 bri. aut, a qua Iason cæteri; qui in ea nauigauerunt, dicti sunt
 Argonautæ. Quippe primum Iasonem longa nauis usum fu-
 isse (Philostratus auctor est) Thespie proximum, Asopa op-
 pidum est Hesiodi patria, quam ipse rursus miserum uocat. ab
 Asopa Asopius deducitur. item dicuntur Pegæides, & Hippocri-
 nides, ab Heliconis pulcherrimo fonte, qui a grecis Hippocri-
 ne dicitur, hoc est equi fons. ἵππος enim equum uocant,
 κρήνη fontem, a nostris appellatur caballinus. item Pegæ-
 seus, quod pegæsus eo loco saxum unguis feriens fontem aper-
 tuerit, quemadmodum inferius latius dicemus. Persius. Nec
 fonte labra prolui caballino. Hunc equum putant esse, qui in
 cælo inter Syderæ collocatus est, quamuis alij, ut supra dixi-
 mus, Bellerophonis equum esse dicant. Alij Hippen Chronis
 Centauri filiam Theam antea appellatam, que, cum in mon-

te Pelio sese uenando exerceret, grauida facta, & ob id patris
 indignationem timens, deorum miseratione, in equum a mer-
 sa est, & in cœlum translata. Propterea posteriores corporis
 partes non uidentur propter fœmæ sexus pudorem. Nonnul-
 li uatem eam dixerunt fuisse. Sed quia deorum concilia homi-
 nibus patefecerat, in equam esse conuersam. Callimachus scri-
 bit a Diana in equam esse conuersam, quod uenari, & deam
 pro more colere desisset. Habet autem stellæ in facie claras du-
 as in capite clarissimas. in singulis auribus singulas claras. 10
 in maxilla unam. in ala proxima capiti claram unam. in hu-
 mero alæ dextræ unam. in media ala unam. in extremis pen-
 nis unam. in armo unam. in umbilico claram unam. in singu-
 lis genibus singulas. item Musæ Libethrides appellata a fonte
 Macedonia in ea regione, que Magnesia dicitur. a qua Ma-
 gnesi. siue Magnetes, quamuis eodem nomine alia urbs in Asia
 sit. iuxta quam Scipio Antiochum regem profugit. Hic fons
 Libethros nomine, musis est sacer, & spelunca eodem in loco,
 que Libethra appellatur. item Pipleides, siue Pipleæ a Pipleo
 Macedonia fonte, seu uico, uel a Pipleo monte Oranumorum,
 uel a peplo genere uctis, de quo supra diximus. item Mnemo-
 synides a matre Mnemosyne, hoc est memoria. Græci. n. μνη-
 μουσίων memoriam dicunt. Ouidius de Ioue. Atræus ut Da-
 naën Asopida iusserit ignis Mnemosynen pastor. item Castli-
 des a fonte Castalio in radicibus Parnasi musis sacro, quia a
 Castalia nympha nomen assumpsit. Nouem uatem esse musæ
 finguntur. Nouem noctibus, hoc est singulis singulis a Ioue, &
 Mnemosyne, hoc est memoria procreatas. Sed primario (ut
 Varro scribit) tres tantum musæ fuerunt. quia omnem sonum
 natura triformem esse constat. aut enim uocatur, ut est eo-
 rum, qui uocantur. Aut siatur, ut tibiarum. Aut pulsus, ut ty-
 ræ & citharæ, que percutiendo sonora sunt. Ob id autem po-
 stea nouem esse finxerunt, quod quedam Græciæ ciuitas apud
 tres artifices terna quondam simulachra musarum facienda
 locauerat, eo consilio ut tria, que pulchriora essent, emicerent. &
 in templo Apollinis collocaret. Contigit autem ut opera omnes
 æque pulchra formarent, propter quod cum musæ omnes ci-
 uitati placuissent, omnes pariter emit, & in templo Apolli-
 nis dedicauit. His postea Hesiodus, uel (ut alij uolunt) alij no-
 mina imposuerunt. Primam a bonitate uocis dixere. καλλιπην,
 hoc est Calliopæ, καλόν enim bonum dicitur, & πην uox.
 Secundam κλέω, hoc est Clio a gloria & celebritate ue-
 rum gestarum, quas canit. κλέει enim celebrare est.
 Tertiam ἔρατώ, hoc est Erato, uel a canendis amoribus,
 uel quod canus ab omnibus desideretur. Ouidius. Nunc Erato,
 nam tu nomen amantis habes. ἔρω enim est amor. ἀίρω
 desidero, ei quoque, a quo hæreses, hoc est sectæ philosophorum di-
 cte sunt. Hinc sacrarum literarum scriptores hereticos uo-
 cant, qui cum nostræ religionis sint, a fidei tamen ueritate de-
 clinant. & hæresim, hoc est sectam non recte sentientium ami-
 plectuntur. Quartam a uoluptate, ac lasciuia canus θάλειαν,
 hoc est Thaliã. θάλλει enim uirere. germinare. flore-
 re est. Quintam μελομένην, hoc est Melpomenen a can-
 nendo. μέλος enim significat canto, modulor. di-
 ctum ἀπὸ τῆς μέλους ποιῆς, hoc est a concantu facien-
 do. μέλος enim ueteres græci μέλοισιν, hoc est mo-
 dulationem dicebant, quod Latini uicque quoque obseruamus. Sex-
 tam τερψιχόρην, hoc est Terpsichoren, ἀπὸ τῆς τέρ-
 πειν τοῦ χοροῦ, hoc est a delectandis choris. ideo a quibus-
 dam Citharistria dicitur. Septimam ἑστέρην,
 hoc est Euterpen a suauitate concantis. ἑστέρην enim bene si-
 gnificat, τέρπειν delectare. ὀκτανάμ πάλαι
 μιν, hoc est polymaniam a multitudine carminum, siue

laudationum. πολλὸν enim multum significat, & μιν cœ-
 lo, laudo, nam μινος antiquum est, que nos quoque Hymni di-
 cimus. a quo Hymnetem cantorem. & μινος τῶν ῥυθμῶν fi-
 nebris cantus est, que nostri ueteres nœnias uocauerunt. Nonam
 ἄρπυιαν hoc est Uraniam, quasi cœlestem, uel a cœlestium
 rerum cantu, uel a cantu diuinitate. ἄρπυιαν enim cœlum
 græci uocant, ἄρπυιαν cœlestem. Quidam a musis Muse-
 um appellatum uolunt. uerissimum apud græcos poëta fuit
 tempore Hesiodi, fuitque unus ex Argonautis. filium fuisse Apol-
 linis quidam uolunt. Alij Eupinolphi. Extat nunc quoque in-
 cundissimum poëma eius de amore Leandri. & Herus. item
 a carmine Carmentis deducitur. Hæc filia fuit Ionij Arcadium
 regis, & uirum Pallantis, qui Euandri auus fuit, genuitque Eu-
 andrum ex Mercurio, qui uir summus fuit, & rebus gestis inter
 Hercules, qui plurimi fuerunt, connumeratus. Carmenta græ-
 carum literarum doctissima fuit, & uates. Cumque Euander ui-
 rum eius, quem patrem existimabat, siue casu (ut quidam uo-
 lunt) siue orta inter suos seditione occidisset, propter eaque ex au-
 to regno esset expulsus, magna ei uaticinando promittens, ut
 in Italiam ueniret, persuasit. Ambo igitur mare ingressi ad ho-
 stia Tyberis puenerunt, indeque per Tyberim progressi ad mō-
 tem palatinum, unde expulsus Aboriginibus ea loca tenuere,
 in quibus postea Roma condita fuit, paruum quoque oppidulum
 in Palatino monte fundauerunt, in quo Hercules superata
 Geryone ex Hispania redeuntem excepit, qui eos a metu Ca-
 ci latronis infestissimi liberauit. Hinc post Troicæ euerisionem
 Aeneam nouas sedes querentem in bello aduersus Turnum
 iuenerunt Pallante Euandri filio cum copijs in eius subsidium
 misso, quem mox interfectum misere fleuit. Carmenta igitur,
 quod futura carmine prædicere solet, ita appellata est, cui pri-
 us Niostrata dicebatur. Hæc gentem illam rudem antea, ac pla-
 ne syluestrem, & mores, & literas docuit. Propter quod uete-
 res græci literæ penè eadem a primario cum latinis fuerunt.
 Cuius rei indicium est delphica tabula uetustioris, que in bi-
 bliotheca palatii Romæ dono primarum dicta Palladi fuit,
 in qua sic erat scriptum. ΝΑΥΣΙΚΡΑΤΗΣ ΤΙΣΑΜΕ-
 ΝΟΥ ΑΘΗΝΑΙΟΣ ΑΝΕΘΗΚΕΝ. Postea edax omni-
 um rerum uetustas, mutauit literarum formas, præsertim apud
 græcos, apud quos linguarum quoque magna uarietas est. Hinc
 Carmenta adhuc uiuentem diuinis celebrari honoribus. Mor-
 tue uero sub infima parte capitoli, ubi uiuens habitauerat, Sa-
 cellum dicauerunt, & Carmentalia instituerunt. Portam quoque car-
 mentalem ex eius nomine dixerunt, inuentricem etiam litera-
 rum fuisse prædicantes. Sed de literarum inuentione uariæ
 sunt opinioniones. Quidam Assyriorum literas semper fuisse exi-
 stimant. Alij apud Aegyptios a Mercurio inuentas, ut Cellius.
 Alij apud Syros reperitas. Nonnulli Teuitem quendam remini-
 scendi, non memoriæ gratia earum inuentorem fuisse produnt,
 ut Thamus ille apud Platonem refert. illud inter omnes constat
 Cadmum. XVI. literas a Phœnicis in Græciam deuulisse. Α Β
 Γ Δ Ε Η Κ Ι Α Μ Ν Ο Τ Υ Σ. His Palamedem troiano bello
 quatuor adiecisse, Ξ Θ Φ Χ. quas uolunt simul cum ordine
 aciei a gruibus didicisse. Constat enim grues miro ingenio, quem
 se quantur eligere, in extremo agmine per uices, qui acclamet,
 disponere, & qui grezem uoce contineant, excubias habere
 nocturnis temporibus, lapillum pede sustinentes, qui somno fa-
 tigatis descendens sono inuulgentiam coarguat. Cateras dormi-
 re capite sub alis condito alternis pedibus insistentes. Ducem som-
 num erecto collo prouidere necessaria, ac prædicere. Hinc a
 gruerum, quod proprium gruum est, factum ingruere, quod est
 simul, & gruum modo inuadere. Virg. Ingruit Aeneas Italiam,
 & prælia uiscet. Et congruere, quod est conuenire, a quo con-

gruum conueniens, & congrue, conuenienter. Et grummiã di-
 cuntur loca media, in que directa quatuor congregantur & co-
 ueniunt uicæ. item grumma mensura quedam, qua fixa uicæ
 ad lineam dirigitur, ut est agrimensurum, & similitum. A
 quo fit degrummar uerbum, quod est dirigi. Lucilius. uiamque
 Degrummaris, ut in castis mensuræ facti olim. Enni. Grumman
 dirigere se, & degrummar dixit. Grummiã uero proprium,
 non gruum, sed suum est. Varro. Grummiã lepido lacte satur
 mola lactatus porcus. Cicero. Aut grummiã, cum ingulatur
 sus. Laberius. Grummiãntem aspexi seropham. Hinc grummiã
 laræ dicuntur Romæ constituti ad honorem porcæ, que trigona
 pepererat. Easdem grues mansuetas lasciuire, & gyrosque
 quosdam indecero cursu etiã singulas peragere, pontum trans-
 uolaturas saburra stabiliri, que est arena immunda, qua na-
 ues usque ad certam mensuram onerari consueuerunt. Virg. Et
 cymbæ instabiles fluctu iactante saburram. a quo fit uerbum
 saburro. Cuius passiuum est saburror. Solinus, Grues uolaturæ
 arenas deuorant, sublatique lapillis ad moderatam gruum
 tatem saburrantur. Diuersas præterea aduerbarum formas ui-
 lando tradunt grues efficere. Propterea obiectum ab Uly-
 se Palamedi, quod non ipse literas, ut gloriabatur, & belli-
 cum ordinem inuenisset, sed a gruibus didicisset, unde apud
 Philostratum græcum autem orem sic loquitur Palamedes.
 εἰδὼ γράμματα ἐχέειν ἀλλ' ὕπ' αὐτῶν ἀρῆσθαι. πάρα γὰρ ταῦτα
 τὰ ἐμὰ μουσῶν ὄρω νεῖμαι ἐδῶτο ἀνδρῶς τοῦτου. οὐδ' ἀποταύρα
 ἀπὸ τῶν σοφῶν ἀναφύονται. ἔγραυον μὲν οὖν ἐ μεταπολιτείας
 γραμμάτων, ἀπὸ τῶν ἐπὶ ταῦτα, πέτονται. παραδόντα γὰρ
 ὅς τις βιβλῶν ἐκώλυσε μικροῖς ἀνθρώποις. Ego inquit literas nō
 inueni, sed ab ipsis inuentus sum. Nam cum ignidum in ædibus
 musarum latuissent, eiusmodi uiro egabant. Dij enim talia
 per sapientes uiros in lucem proferunt. Grues quidem lite-
 ras nesciunt, sed ordinem probantes uolunt, dum aduersus
 Pigmæos dimittuntur in Libyam transeunt. ob hanc causam
 grues a poëtis aues Palamedis dicuntur. Martial. Turbabis
 uersus, nec littera tota uolabit. Vnam perdidit si Palame-
 dis auem. Palamedes Naupelli regis Eubœæ filius fuit, qui
 Ulyssi, ne in bellum aduersus Troianos proficere, stultiti-
 am simulanti, & cum diuersis animalibus litus aranti, Te-
 lemachus filium ex Penelope si septem ante aratum appo-
 suit, ut simulationem eius hoc modo detegeret. quo uiso, Ulysses
 subito suspendit aratum. præterea cum comparandi frum-
 menti gratia profectus aliquando in Thraciam esset Ulysses,
 nauisque reuersus, nihil se frumenti reperisse affirmaret, mox
 eodem profectus Palamedes maximam frumenti copiam ad-
 duxit. Quibus rebus, & alijs plerisque indignatus Ulysses Pa-
 lamedis gloriam graui, & iniquo animo ferebat, & ubique
 poterat honori, saluti, uitæ illius insidiabatur. Tandemque
 cum Palamedes in bello aduersus Troiam ductum esset ade-
 ptus, Ulysses quibusdam seruis illius subornatis, ingens auri
 pondus sub tabernaculo eius sepeliri iussit. Deinde uenisse num-
 tium cum literis finxit, quibus scribebatur Palamedem cum
 Priamo consiliu inuisse prodendi exercitus Græcorum, iamque
 ingentem pecuniam a Priamo habuisse. Missi sunt illi, qui
 tabernaculum eius diligenter perquirerent, inuentoque auro, quod
 sub tabernaculo erat sepultum, habita est sceleri fides, & Pa-
 lamedes tanquam sors lapidibus a multitudine obrutus fuit. Hic
 est præter literas, & ordine aciei fertur datione signi tesseras,
 hoc est symbolū bellicū, de quo supra diximus, et in galias Tro-
 iano bello inuenisse, sicut signū est specula, quæ si oculare signum
 dicitur, inuenit Sinon. iducas Lycaon. Eodera Therses. Augu-
 ria ex auiibus Caras, a quo Caria appellata, ex cæteris aiali-
 bus Orpheus. Quidam et uolunt mensuram, et pōdera nō Phi-

donem arguunt. Sed hunc ipsum Palamedem inuenisse. Totidem etiam literas reperisse Simonidem Melitum ferunt, & Aristoteles. XVIII. priscas fuisse commemorat. A B Γ Δ E Z H K A M N O P E Σ T Y Y. Et duas ab Epicharmo, nō a Palamede additas. O X. Alij has in Aegypto inuenisse quemdam nomine Menona affirmant, quindecim annis ante Phoroneum uenturum. Græcæ regem Epigenes grauis auctor syderum observationes septingentorum viginti annorum, apud Babylonios costibus latericulis inscriptas fuisse affirmant. in Latium eas attulit Nicostatus, propterea latinorum quoque literæ ab initio. XVI. tantummodo fuerunt, quemadmodum Græcorum. Sed aucto postea apud illos usque ad quatuor, & uiginti literarum numero, nostri quoque ab illis aliquas alias sumptere, quibus in nostra lingua, præsertimque in Græcarum distinctionum descriptione uerentur, sexdecim, quibus primo usi in Latio fuerunt. has Remus grammaticus fuisse commemorat. A B C D E G I L M N O P R S T V. Postea H. addita est, quam non literam, sed aspirationis notam esse uoluerit. Itē F. ex duobus Γ Γ. compositam. & φ. litera uim habentem, aspiratione detracta, & κ. eiusdem cum c. litera potestatis, & Q. quo carent Græci, & X. ac Z. quas a Græcis sumptas esse manifestum est, alteram CS. Alteram geminam SS. uim habentem. Claudius Cæsar aliam addidit simplicem figuram, quam pro PS. hoc est. & Græcæ litera scribi uoluit. Sed nemo ausus est ueterem scripturam post Claudij imperium commutare. Aegyptij uarijs animalium figuris pro literis utuntur. Quod adhuc Romæ in ueteribus obeliscis conspici licet. Singula autem literæ singula nomina expriment, ut puta uulter naturam rerū significat, quod nullos mareis inter eas aures inueniri commemorant. Apis regem, quia moderatorem populorum oportet cum iustitiæ aculeo clementiæ mel habere commissum. Item a cano fit tubicen, qui tuba canit, quod instrumentum uulgo notum est. Tuba autem a tubo canali ligneo, de quo supra diximus. Nam & ex lignis tubæ fiunt, & ex cornibus, & quæ ex ære sunt. Tubæ ductiles appellantur, quæ uero ex ligno, uel cornu, lignæ, uel corneæ. A tuba uero tubulistrum dictum (ut Varro sentit) quod eo die in artio Sutorio sacrorum tubæ iustabantur. Aeneam tubam primus Piseus tyrrhenus traditur inuenisse. Item a cano tibicen, qui tibij canit, & foemino genere tibicina. Martia. de Tibijs. Ebraia nos madidis rummpit tibicina bucis. Variæ tibiarum genera erant. Quædam enim serena diabantur, quæ pares erant, & æquales habebant auernas. Aliæ phrygiæ, quæ erant impares, & inæquales auernas habebant. Virg. biforem dat tibia cantum, hoc est biforum, & dissimilem. nam (ut Varro inquit) Tibia phrygia dextra, unū foramen habet, sinistra duo, quorum unū acutum sonum habet, alterum grauem. Dicebatur hæc et obliqua tibia ob eam rationem. Phrygia autem dicta est, quia in Phrygia primum reperta est a rege Mida. Item aliæ tibiæ simplices erant, & id genus monaulos uocabatur. iudæ enim Græcæ solum dicunt, ad id tibiæ. Huius inuentor Mercurius fuit. Aliæ geminæ, quarum auctor Marsias fuit. Erant & præcentoria tibiæ, quarum locus erat ad puluina præcinendi. & uasæ, quæ foraminum numero præcentoria antecedebant. & Gimgriæ, quæ licet breuiores, subtilioribus tamen commotis insonant. & miluina, quæ in æcenis exeunt acutissimos. & hydiæ, quæ & thurariæ dicuntur, & ægyptiæ, omnibus clariorem uocem habentes. Lydiæ ideo appellata, quod ipsi in sacrificijs, & inter thura uti solebant. Lydios monulos inuenit Amphion, Dorios Thamiras thrax, Phrygios Marsias phryx. Cum tibij uocem canere Trægenus Dardanus

instituit. Est & genus exiguarum tibiarum, quæ a uoce anserum gimgriæ dicuntur. Etenim gimgrire anserum uocis proprium est. a quo gimgritor tibicen appellatur. Gimgriæ uero ex multis obsonijs decerpere dicuntur. Gindes uero finius est in Mantanis montibus nascens, & per Dardanos fluens, in greditur Tigrim. Hic, cum secunde post iuphatem magnitudinis, Cyri impetum uementis contra Babylonios interceperet, & quidam ex militibus summe dilectus regis, eius molēs transitum & pacatate sinui absorptus esset, iratus rex, uiscerum mæcum statuit, iurans eum, qui nunc præclarum equitem uocauisset, mox uix genua mulieris ablaturum. Nec peragendo segnior bellum hosti indictum cum sinuine gessit, & anno integro Gindem per magnas deductum fossas in quadraginta sex alueos partitus est. Tibiæ primo ex gruum tibijs, a quibus nomen habent, tum ex arundinibus factæ sunt. unde tibialis calamus dictus est, quem uulter uocant. Item Tugtes a paritate, quod ex eo duplites fiebant tibiæ, postea sacrificiæ Thorsorum tibiæ ex buxo fieri cœpta. Ludicræ uero ex loto arbore, deinde ex ossibus asininis, postea ex argento. Tibicines etiam dicuntur Arabes, quibus ædificia sustentantur. Imena. Nos urbem colimus tenui tibicinis saltam, quod a tibijs canentium similitudine tractum uidetur. Hi enim cantantes sono tibiarum inuani, & quem sustentant, ne fatigentur cantando, quod usque adeo uerum est, ut non modo cantantes, & musici sed etiã oratores adhibendos sibi aliquando tibicines existimauerint. Notum est C. Gracchi præcipui suorum temporum oratoris exemplum, cui concionanti consistens post eum musici tibia, quam tonarion uocant, modos ministrabat, quibus deberet intendi. Eadem ratione et uersus quidam tibicines dicuntur, qui ad sui sustinationem dictiones aliquas alioqui superuacuas habent. Virg. Aspectsans sylvam immensam, & sic forte præcatus. Fortè quantum ad sensum nihil facit, sed ob id dumtaxat positum fuit, ut uersus constaret. Thorsorum lingua tibicines, subulones uocantur, a subulo, uel potius subulonis cornu similitudine, de quibus supra diximus. Item a cano cornicen, qui cornu canit. item liticen, qui canit lituo. Est autem lituus proprie tuba incurua dicta a sono. Home. λιγέπιος, hoc est insonuit neruis. Virg. Et lituo pugnas insignis obibat, & hasta. ab huius postea similitudine lituus appellatus est augur alius uirgo breuis, in latere, qua robustior est, incurua. Idem. Ipse quirinali lituo paruaque sedebat succinctus trabea, læuamque ancile gerebat. item siticen, qui apud sitos canere solitus est, hoc est uita sanctos, & sepultos. Hi proprium genus tubæ, quæ canerent, habuerunt a cæterorum tubicinium proprietate distinctum, quos siticistas uulgos appellat, qui rectius loquuntur, sciamistas. n. litera geminata. Siannium. n. genus ueteris saltationis fuit. saltabundi autem canebant, quæ postea stantes canere consueuerunt. Aacus appellari siannistas ait nebuloso nomine. credo propterea nebuloso, quod siannium cur diceretur, obscurum est. Nos siannium quasi siticinnium, hoc est canum apud sitos, hoc est sepultos appellari existimamus, quemadmodum a canendo dicimus gallinimum, de quo supra disserimus. Saltationem funebrem, ac funebres ludos Acastus in Iolcho inuenit, sicut saltationem armatâ Curetes docere. Pyrrhicem Pyrrhus. Sue to. de Cæsare. Pyrrhicem saltauerunt Asia. Bithyniæque principum ludis. idem de Nerone. pyrrhicis quasdam e numero ephæborum, quibus post æditum operam diplomata ciuitatis Romanæ singulis obtulit. inter Pyrrhicarum argumenta taurus Pasiphaen ligneo iumentæ simulachro abditâ iniit. Quod dam etiam armatæ saltationis genus apud Lacedæmonios inuenisse legitur Lyncurgum, quam horum uocari Lucianus in libro, quem de saltatione edidit, refert. Constituebatur id genus ex adolescentibus,

ex adolescentibus, & uirginibus alternatim ad choream dispositis. Ducebat chorum adolescens militarem exercens peritiam, qua postea in inuadendis hostibus uti possit. sequebatur uirgo modesta quadam insignis, & foemineum salum decenter agebat, ex quo intelligebatur Horum constitui ex duabus illis uirtutibus temperantia, ac fortitudine. item ab ore, & canendo oscines dictæ, quæ aues sunt augurium ore facientes. unde oscinum augurium, qui canit auium fit. Plynius tamen oscines a uers omnes dici existimat, quæ canunt. Tria enim genera auium facit. Primum carum, quæ unguens, ac digitos habent. secundum oscinum, quibus canus est oris. Tertium alitum, quæ in magnitudine a cæteris differunt, ut sunt pauones gallinæ, & similia. Item a cano gallinimum, tempus, quo galli canere consueuerunt. & uaticinium uatum carmen. quapropter & uates ipsi a uincendis carminibus sunt appellati. item a canendo luscinia dicitur, quod lugendo canat. Auis est, quam Græci philomelam uocant, lugere hæc auis canendo dicitur. Martia. Flet Philomela nescit inæst Tereos, & quæ muta puella fuit, garrula fertur auis. Causa fletus hæc est. Philomela, & Progne filia fuerunt Pandionis Atheniensium regis. Hic, cum Eritheo patri in regno successisset, auxilio Tereci Thraciam regis profugit regem Ponti, qui Athenas obsidebat. propter quod meritum Prognem filiam Philomela sororem illi dedit uxorem. Ouidius. Quem sibi Pandion, opibusque, uirique potentem, Et genus a magno ducentem forte gradino, Connubio Progne iunxit. ex hac Tereus filium Ityn suscepit. sed cum de siderio uidentis sororis uxor Tereci teneretur, exorauit uirum, ut Athenas profectus Philomelam ad se duceret. Qui mandata perageret, aduentum Philomelæ a Pandione impetravit. Verum dum in itinere essent, in libidinem mulieris exardens, quamuis repugnantem, compressit. post hæc, ne exprimere facti obscenitatem posset, linguam ei abscidit, & seruo in uinculis custodiendam tradidit, reuersusque ad uxorem maris nauis a defunctam simulauit. Philomelæ tædio carceris affecta, rem omnem, uti gesta fuerat, ac in tenuissima tela descripsit. hanc ancillæ prognos clam deferendam tradidit. Progne re intellecta, ac dissimulato ad tempus dolore, postquam orgiorum tempus aduenit, phrysis, & pellibus pro more instructa, sororem adit, eamque eodem indutum habitum ducit ad regem. Hic communicato consilio, ueluti furij agitata Ityn paruum filium interficit, uirque domum redeunt epulandum apponit, qui re tandem ob delatum iussu prognos in fine cæne pueri caput, compertæ, dum fugientem uxorem furibundus persequitur, mutatam deorum miseratione in hirundinem uidit, quæ consuetudinem habitandi intra hominum tecta semper seruauit, ipse in upupam conuersus est, idcoque militarem cristam adhuc in capite gerit, & quasi adhuc filium queritans clamat τῦ τῦ, quod significat ubi ubi. Mutare autem hanc pennarum colorem Aeschylus scribit, oscenam alias pastu autem, ut quæ filium sumperat in abum, sed crista uisendam insigni, quam contrahit, subrigitque per capitis longitudinem. Aeschylus quidem tragœdia de upupis non extat. sed hos uersus eius adducit Aristoteles in libris, quos de historijs animalium scripsit reliquit. Quin & sui spectantem offert Epopem mali Colore pingens speciem multimodo, Saxatam, improbum, arma gestantem militem Adultum, & infantem uaria se gerit forma, Nam uere candidans ubi diu fuit notus, Aestate tum deinde, ubi canduit seges, Varijs alas maculis guttatas mouet, Vagatur quoque semper, appetens loca

Deserta, querens nemora, atque inuias rupes. Itys uero in phasianam mutatus est, quæ auis picturatarum uestum colores seruat, quibus uti regij pueri solabant, geminasque ex pluma aureis submittit, subrigitque. Hæc auis in Colchis frequens est, præsertim iuxta flumen Phasim, per quem argonautæ in Colchos peruenere. unde ad nos allata nomen habet. Martia. Argua primum sum transortata carina, Ante mihi notum nil nisi Phasis erat. At Philomela in auem conuersa est sui nominis, nec cessat desiere cantu dulcissimo iniuriam, quam paulo ante elinguis promere non poterat. Ideo a nostris a lugendo, canendoque luscinia uocata est. Miuum est tantam uocem, & tam pertinacem spiritum in tam paruo corpore esse, ut nisi uisa fuerit, uix credi possit. Sonum edit perfectæ musicæ scientia modulatum, qui nunc continuo spiritus erabitur in longum, nunc uariatur inflexo, nunc distinguitur conciso, copulatur intorto, promittitur, reuocatur. infusatur ex inopinato, plenus grauis. acutus. creber. extensus. ubi uisum est (ut Plynius inquit) uibrans. summus. medius. imus, breuiterque omnia tam paruis in faucibus, quæ tot exquisitis tibiarum tormentis ars hominum excogitauit. Singulis etiam sunt cantus, & non uident omnibus, sed cuique suis, certantque inter se palam animosa contentione. Victa morte sæpè uitam fuit, spiritu potius deficiente, quam cantu. Meditantur cantum iuniores, uersusque, quos inuenerunt, accipiunt. Audite discipula intentione magna, & reddidit, uicissimque reitet. intelligitur emendata correctio, & in docente quadam reprehensio. Ergo seruatorum illis pretia fuerit, & carius aliquando emptæ sunt, quam armigeri. candida Romæ emptæ fuit temporibus Claudij principis, & Agrippinæ eius uxori dono data. uisum etiam sæpe fuit istas canere cepisse. & cum symphonia alternasse, quemadmodum homines quoque repetiti sunt, qui sonum carum addita in transversas labias frontis de arundinea, quasi foramine inspirantis lingue redderent. Verum aucto est in totum alia uox fit, nec modulata, ut uaria. mutatur & color. postremo hyeme ipsa non cernitur. Luscinia a poetis aliquando Attis uocatur, quasi attica. Martia. Sic ubi multifona fuerit sacer Attide lucas. Extatque apud Græcos tragœdia Philochori de Philomela, quæ Attis inscribitur. Attis filia fuit Cranai Athenarum regis, qui Cecropi in regno successit. a quo inquilini Cranai sunt uocati. Hæc nomen sioregonem, quæ est inter Achaïam, & Macedoniam, Atticam, & Attidem nominauit, cum Achaia prius ab Actæo ne diceretur, siue ab Actæo, quod litus significat, cum ea regio magna ex parte litoralis sit, quæ uoce utuntur etiam latini. Virgilius. At procul in sola secretæ Troades acta. in hac sunt Athenæ, & Marathon campus cum oppido eiusdem nominis. ab hoc Atticus adiectiuum nomen deducitur. & Atticis so uerbum. sicut Græcisco. & aduerbium Atticæ, hoc est lingua Atticæ, hoc est Atticæ loquor, & Græcæ loquor. & sialisso, sialis la lingua loquor. Plautus. Non Atticis est, sed sialis est. Athenas primus condidit Cecrops, a quo urbs Cecropia uocata. Postea a Mopso Mopsopia. a filio Xuthi Ione Ionia. A Neptuno, qui a Græcis ποσειδών dicitur, Posidonia, siue Neptunia. a Minerva Athenæ. quippe Græci Minervam Athenam uocant. ab hoc uero Atheniensis, & Athenæ dicti. Tradunt enim qua tempestate Cecrops eam urbem condidit, apparuisse illic oliuæ arborem, & alio loco aquam erupisse. Tunc regem duplici prodigio motum ad Apollinem Delpthicam sciscitantum oracula misisse. Responsum oleam quidem Minervam significare, undam uero Neptunum. Nunc in eorum potestate esse, uerius potius nomen urbi imponerent. itaque Cecropem a uers omnes utriusque sexus ad ferendum suffragium conu-

10
20
30
40
50
60

esse. Consultat igitur multitudinem maris pro Neptuno, foeminas pro Minerva suffragia dedisse. Quoniam uero una plus inuenta est foeminarum, Minervam uicisse, atque ita ad tria aduersus, hoc est a Minerva Athenas appellatus, sed ob eam rem indignatum Neptunum emissis ingenti procella aequorea fluctibus, omnem Atticam regionem deuastasse commemorant, quem ut mulcens Athenienses, triplici supplicio mulieres affecisse, ut nulla post eum diem Senatum ingrediatur. nulla earum proles maternum nomen acciperet, nequis eas Athenas, siue Athenienses, sed Atticas uocaret. Tradunt Lucanum aliquando in ore Stesichori infantis occidisse, mirabile autem summi eum poetam futurum, et tantum suauitate omnibus, qui ante se fuerant, superaturum. Horatius. Stesichoribus graues amorem. Hic Euphorbij, siue Euphemij filius fuit, siue (ut alij dicunt) Euclidis, uel Hyeis, uel Hesiodi, ex Himera Siciliae urbe, ex qua Himerus est dictus. Nonnulli eum in urbe Italiae Metauria ortum dicunt. Alij in oppido Arcadiae Palatio. inde profugum Catanam uenisse, eoq; in loco defunctum, et extra portam urbis sepultum fuisse, portamq; ab eo Stesichoriam nuncupatam. etate quidem posterior fuit Alemane poetae. floruit trigesima septima olympiade, sextaq; et quinquagesima obiit. Mamertinus ei frater fuit, geometriae peritus. Alterum quoq; fratrem habuit legum latorem, nomine Helianacta. Excellens ipse lyricus fuit, ut non immerito facundiam eius tantum Iustinus (ut diximus) aspicatum tradant. Extant poemata eius libri sex et uiginti, doctis scripti lingua proditum est, cum carmen aduersus Helenam contumeliose plenum scripsisset, repente oculis captum fuisse. post haec cum in somno monitus Palinodiam scripsisset, laudes eius decantans, uisum recepisse. ideo autem dictus est Stesichorus, quod primus saltare ad citharam instituit, hoc est choream ducere, antea Tristis uocabatur. Palinodia conuaria us canus est, et dici potest recantatio, siue recentus, siue retractatio, ubi enim graeci cantum dicunt, τάλι νηυσος. a Stesichoro carmen appellatum, de quo in libro, quem de metris scripsimus, diligentissime differuimus. Item a cano canor, quod proprie consonantiam quandam significat. Quintilianus. Vocis rationem Aristoxenus musicus diuidit. ἰσομετρίαν καὶ ἰσομετρον, quorum alterum in modulatione est, alterum canore, ac sonis constat. A canto uero fit cantio frequentatiuum, et canus. et cantio, cuius diuersitatem est cantumula. et anticium, quod proprie significat elegantem cantum, et que laetium. Quintilianus. Sit poetae lectio cum suauitate quadam grauis, et non quidem pro se similis, quia carmen est, et se poeta canere testantur, non tamen in anticium dissoluta. Graeci anticium Hymnum uocant, item Psalmum. Sed proprie hymnus dicitur, qui uoce naturali fit, Psalmus, qui aliquo musico instrumento, unde psalmodia deducitur, Canticum mistum, ut cum aliquis ad citharam, siue aliud musicum instrumentum canit. Hinc etiam psalterium instrumentum musicum uulgo notum. et psalteria fidicina. Psalmus autem ψαλμὸς ἰσάλλω deriuatur, quod significat canto. et cantator. et cantatrix. et cantilena, et canis, quo ueteres pro cantata usi sunt. Quoniam autem mos ueterum fuit, constanterq; in hanc usque aetatem durat, ut uerbis quibusdam ad carminis similitudinem compositis homines utantur, quibus credunt se et eicere deos, posse, et cum eis colloqui, et tonitrua, ac tempestates promouere, et serpentes contrahere, et morbos curare, et ossa sine clauibus aperire, et secreta scribere, et amorem sibi conciliare, et alia huiusmodi infinita etiam contra naturam factum est, ut canto aliquando pro incanto accipiat. Virgilius, Frigidus in pra-

is cantando rumpitur anguis, est autem proprie incantare uerbis solis, uel etiam rebus quibusdam adiunctis, aliquid supra naturam moliri, a quo incantatio dicitur, et incantamentum. Plinius. Quaestio semper fuit, ualeantne aliquid uerba, et incantamenta carminum. Vbi notandum est etiam carmina aliquando pro incantationibus usurpari. Virgilius. Ducite ab urbe domum mea carmina, ducite Daphnim. incantamentum est lapide uulgaris, qui iuxta flumina fert muscum stantem, tantum tangere impetignem, et eum, qui tangit, carmen hoc dicere φάρμακον κερταριδης, ἢ ἄλλος ἄριστος ὕμνος, ἢ ἄλλος, hoc est fugit cantharides, lupus ferus uos insequitur, quo facto, statim liberari hominem impetigne arbitrantur. Quod genus stultitiae mirum profecto est ita in hominum mentes inuasisse, ut uiri etiam docti, et toti populi id uerum esse sibi persuaserint, quippe et in duodecim tabulis scriptum erat, qui malum carmen incantasset, et alibi, qui fruges excantasset. Est enim proprie excantare, rem incantatam alio carmine liberare, quod et recantare aliquando dicimus. Plinius. Non pauci et serpentes ipsos recantari putant. Aliquando tamen excantare pro excludere accipitur. Plautus. Nam credo, cuius cor excantare potest in urbiem oppugnationibus. solebant ante omnia Romani sacerdotes carminibus quibusdam uocare deum, cuius in tutela id oppidum esset, prouittereq; illi eundem, aut ampliore locum, cultumq; apud Romanos. Constatq; ideo occultatum in cuius dei tutela Roma esset, ne qui hostium simili modo aduersus eam agere possent. Nota sunt Theocriti apud graecos, Catulli, atque Virgilij apud nos amatoria incantamenta. Marforum cantu etiam in nocturna quiete contrahi serpentes uulgo prodiderunt. Homerus Virgilij scribit uulnerato foemine profusum sanguinis carmina inhibuisse ὦ τελευτή δ' ἴδυσσος ἀμύμονος ἀρνιδίον, Δῖος ἱερῆς τῆς μῆτις ἐπασιδῆς ἢ ἄμα κληιδόν Ἐχέσθω, hoc est uulnus uero uulsi optimi, et deo simillimi ligauerunt perite, canitq; sanguinem atrum inhibuerunt. Hesiodus Ischiadicos carmine sanari prodidit, hoc est eos, qui coxendicium morbum patuntur. Maoribus ipse Ischias appellatur. Cato affirmat luxatis membris carmen auxiliari. Luxata membra dicuntur, quae suis locis mota sunt, ut inferius ostendemus. Quid quod carmen ipsum ponit uerbis quibusdam compositum fictis, et nihil prorsus significantibus, quasi ridicula ista magis idonea sint ad deum mouendum. M. Varro. carmine sanari podagras asserit. Caesarem dictatorem tradunt post unum anapitem uerhicali casum, semper, ut primum consedisset, carmine ter repetito securitatem itinerum auerari consueuisse. M. Seruilius Nonianus in metaspittudinis duabus literis graecis α et ε chartam inscriptam lino ad collum circumligatam ferebat. Mutia. Ter consule eadem causa uiuentem muscam in linteo albo gestare collo sustensam solius erat. Sed de his opinetur quisque, ut ei libitum fuerit. Nos certe uerecundia prohibemur, ne plura scribamus, non minus haec deliramenta putantes esse, quam quod Orpheus, et Archelaus scribunt sagittas et uulnera corpore eductas, si terram non attigerint, subiectas cubantibus optimum amatorium esse. Quis enim non huiusmodi sagittarum magnum numen summa diligentia custodiret, si hoc uerum esse fuisset, aliquando compertum?

AD DOMITIANVM EPIGRAMMA SEXTVM.

ELLIGER INVICTIS. Laudat Domitianum, quod in ludis eius uisa sit mulier in perimendo Leone id facere, quod fecisset Hercules tanta omnium gentium stupore praedicatur. Constat

60

Constat sane Domitianum (ut refert Suetonius) non modo uirorum pugnas, sed etiam foeminarum edidisse. Hanc muliebrem in uenando lasciuia carpit Iuuenalis. cum Naeuia thursum figat aprum, et nuda teneat uenabula mamma. Item Papius Syluis. Stat sexus rudis, inscousq; ferri, ut pugnas accipit improbus uirilis. Credas ad Tanaim, ferumq; phasim Thermodonticas calere turmas. MARS. Belli deus, de quo supra diximus. BELLIGER. Maris epithetum a gerendo bello, et per Martem intelligit uirile sexum, sicut per Venerem, muliebrem in quo animaduertendum est, quod Venerem, non Palladem nominauit, ut ostenderet lasciuiae potius muliebri, quam uirtuti tribui uenationem, et recte sane Martem pro uirili sexu ponit, cum Mars a mare appellatus sit, quamuis aliqui a graeco deductum malint, quod est ἀπὸς, et Acintani, Hispana gens simulachrum eius radijs ornatum maxima religione colentes. Necum uocabant, quod eorum lingua marem significat, utabantq; Martem feruorem esse, quo animus exardescit, excitaturq; aliis ad iram, aliis ad uirtutes, nonnunquam ad temporalis furoris excessum, per quas res bella nascuntur. unde Mars frequentissime pro bello accipitur. BELLIGER. Mars, et Minerva a bello gerendo belligeri dicuntur, quemadmodum quod bello polleant, dicuntur Bellipotes. Bellum proprie est dissensio, per quam arma mouentur. Vnde sociale bellum dicimus, et bellum Romanorum cum Hetruscis, aut Santicibus, differtq; a praelio, quod praelium est ipsa in bello hostium congressio. Virgilius. Infantem fugiens media inter praelia belli. Aliquando tamen bellum pro praelio ponitur. Sallustius. In eo bello trecenti milites desiderati. Hinc et bellari pro pugnare usurpamus. Virg. et pictis bellantur Amatores armis. bellum etiam bonum significat, estq; eius diminutiuum. Varro. Item cum eis bellum gerat, ut bella omnia donum auferat, id est bona omnia. Et quoniam bonum aliquando pulchrum significat, ut apud Terentium, forma bona fortasse. bellum quoque aliquando pro pulchro accipitur. Martial. Bella es, nauimus, et puella, uerum est. Hinc belli homines aliquando boni, et prudentes, aliquando formosi, atque elegantes dicuntur. unde Varro belliores pro meliores posuit. uenio nunc ad ultimum testamentum, quod dicitur Physicum, in quo graeci belliores, quam Romani nostri. et uerus bellitudinem pro pulchritudine (ut Pompeius affirmat.) A bellus fit etiam aliud diminutiuum bellulus, hoc est pulcherrulus. et bellulus blandientis uocabulum in eodem significatu. Plautus. Cum imus ergo cubitum bella bellula. bonum proprie est, quod malo opponitur, generale nomen, et honesta simul, atque utilia complectens. ut bonum animi, bonum corporis. bonum fortune. Hinc si bonum uirum diximus, probum intelligimus. Si bonum militem, fortem. si bonum imperatorem, prudentem. si bonum grammaticum, literatum. si bonum oratorem, facundum. si bonum iudicem, iustum. si bonum mercatorem, diuitem. si bonam faciem, pulchram. sic contrario malum generale nomen est, et turpia simul, ac detrimentosa complectens. unde malum uirum dicimus, flagitiosum. malum militem, imbellem. malum imperatorem, imprudentem. malum grammaticum, rudem. malum oratorem, inscandum. malum iudicem, iniurum. malum mercatorem, inopem. malam faciem, deformem. Terenti. Mala mens, malus animus. Cicero. Auaritia magnum malum est. A bono bonitas fit, quod pro uirtute accipitur. Idem. Cum enim fidem alienius hominis, bonitatemq; laudant. A malo malitia, quam graeci κενία dicunt, hoc est peruersitas. Seneca. In hoc summa bonitas, in illo extrema malitia. Sed bonitas frequentius pro benignitate, et quadam ingenij simplicitate accipitur. Plinius. bonitas, ac simplicitas uxoris.

malitia contrario, pro uersutia. unde malitosum, callidum, ac uersutum uocamus. Cicero. Virtutis conuaria est uitiostas. Sic enim malo, quam malitiam appellare, quam graeci κενία appellant. Nam malitia certi cuiusdam uirij nomen est, uitiostas omnium. Est et alia bonitas non ex indistincta, sed ex natura proueniens. Cicero. Quae et bonitate naturae multum assequuntur et progressionem descendit, id est excellentia, et dote naturae. huic similitur conuaria malitia est. Plinius. Quod modo caeli, modo terrae malitia facit. Varro. Id saepe malitia accidit soli. Item a bono benignus dicitur liberalis. beneficus. clemens. Vnde benignam terram dicimus, fructus abunde red dentem. Plinius. de Aegypto. Nulla est benignior tellus, nullus ager feracior. A quo benignitas liberalitas. clementia. et benigne aduerbium liberaliter. clementer. a malo uero deducitur malignus, hoc est asper, difficilis inuidus. auarus. Plinius. Homo malignus, et inuidus. Terentius. Maligna multo, et magis procatx ilico facta est. hinc maligna uia. quae angusta, atq; ardua est. Virg. aditusq; maligni. Maligna lux, quae subobscura est, Idem. Quae sub incertam lunam, sub luce maligna. Malignus ager agricolis illiberalis, ac minime ferax. Idem. Difficiles primum terrae, collesq; maligni. nonnunquam bonum pro bonitate accipitur. Nam cum dicimus de aequo, et bono, non de iustitia rigore loquimur, sed quasi de bona aequitate. item malum pro malignitate. Seneca. imbecillum, insontemq; damnare summum est malum. item aliquando malum loco interfectionis ponitur, perinde ac si diceremus, pro nefas. Gellius. Quae malit ratio ista est? A bono bene fit. a malo male. Bonus quandoq; pro magno accipitur. et bene pro ualde. Sallustius. Bona pars militum inde discesserat. Cicero. Habetis orationem bene longam. Sic malum pro paruo nonnunquam ueteris usurparunt, sed frequentius male pro parum. Virg. Huius male tum interitus defendit papirus uias. plerumq; tamen et pro ualde accipitur, sed semper in malam partem. Cicero. Audebat etiam, idq; ad rem pertinere credebat, scriptores illos male multatos. Idem. Quo nemine poenis oderunt. male multatos inquit, hoc est magna multa affictos, et poenis oderunt. Bona etiam rerum substantiam dicimus, non ut Pompeius existimat, quod bonis conueniant, sed quod utilia sint. bonum quippe et utile dicitur, ut bonum est pecuniae parere, bonum est festum, ac defatigatum gessere. Paulus iuriconsultus bona uocari affirmat, quae deducto aere alieno supersunt. prauum uero a malo sunt qui ita distinguant, ut prauum sit, quod ipsum quoq; ledit, facientem. malum autem, quod alios tantum. Terentius. Nepta lenitas patris, et facilius praua. Sallustius. L. Catilina nobili genere natus fuit, magna ui animi, et corporis, ingenio malo, prauoq;. A prauum fit prauitas. peruersitas. et prae aduerbium. et uerbum deprauo, hoc est conuincio. prauum facio. At mala aliquando poma uocantur, et arbor ea produens foemino genere nate malus. Na cum masculino genere profertur, arbor est nauis, ita uocatus, quia in summitate, similitudinem mali habet, uel quia malis quibusdam cingitur, quorum mobilitate facilius uela leuantur. foramina uero, quae in summo mali funis recipiunt, hae dicuntur. Mala autem faciei pars est, de qua supra diximus, quod rotunda speciem mali praese ferat. a quo malitia, quasi malitici cognominantur homines. malorum magnarum, quibus ora patientia habent. Item maxilla, quasi praua male, de quibus superius. Malea uero promontorium est Laconiae, neq; a malo deducitur, sed a Maleo rege Arguorum, qui in eotemplum Apollini construxit, quod Maleoticum nominauit. Maliea urbs fuit Thessaliae, a qua populi Malieis dicuntur, et mare uicinum maliatum, Malimous Siciliae mens est. Deducitur autem malum, quando pomum significat a grae-

10

20

30

40

50

60

is, qui malum *malor* dicunt. Vnde melimela appellata, de quibus superius diximus. Et ueteres malum cotoneum, melum dixerunt. Et chamamelon ab odore mali herba uulgo nota, quam medici recentiores barbata chamomillam uocant. ab Aselepiade anthomis uocatur. alij leuchanthemida nominant. alij leuchanthemium. alij exanthemida, quoniam uere floreat. Nonnulli melanthion. genus eius, cuius flos purpureus, non candidus est, et foliorum, ac fructus amplitudo maiuscula. Hic anthemis uocatur, ad calculos omnium efficacissima. Bonae fidei possessorem iurisconsulti dicunt, qui rem possidet non suam, quam tamen putat suam esse, et eum, qui uenudidit i. s. uendendi habuisse. contra uero male fidei possessorem dicunt, qui nec rem suam possidet, et eam scit suam non esse, ueruntamen possidet, ac si sua esset. bene habeo, et male habeo, nec non bene habet, et male habet, quid significant, supra ostendimus. bene uertere est in utilitatem uertere. et male uertere, in perniciam uertere. Teren. Dij bene uertant. Virg. Hos illi, quod nec bene uertat, mittimus huc: nec bene uertat, inquit, hoc est male, et in perniciam uertatur. Tractum hoc putant ad Hectore. et Aiax, quia circa muros Troie de dicit Aiaxi gladium Hectore, quo se postea Aiax interemit. Hectore uero balthum accepit, quo postea circa moenia urbis tractus fuit. Item bene iudico. cetero opinor. existimo dicimus, et e contrario male iudico. cetero opinor. existimo, quae ad me ipsum referuntur, rectumque consilium, aut errorem meum ostendunt. bene autem, uel male cogito, referuntur ad alterum, significantque beneficium, aut perniciam. non consilium, aut errorem. Plyn. Hoc tuo studio bene de te cogitantem liberaliore reddes. Cic. Carthaginem diu male cogitantem non prius timere desinam, quam exisam cognouero. ad haec benedixi tibi dicimus, et maledixi tibi. a quibus benedixi. et maledixi, et benedixi. et maledixi. item bene opto tibi. et male opto tibi. bene precor. et male precor. bene de te iudico. et male de te iudico. in quibus omnibus non consilium, aut error noster sed uerum eius, de quo agimus, intelligitur. bene audio, idem est, quod laudor. male audio, idem, quod infamor. item bene de te mercor, bene tracto te. male de te mercor, male tracto te. male de te mercor, male tracto te. bene factio quoque, et malefactio. unde beneficus, liberalis dicitur. male factus, perniciosus. unde malefacta mulieres dicuntur incantari res, et uenefica. et malefica arbores. malefica herbae. malefica serpentes, uenosa. item beneficentia, liberalitas. et beneficium, meritum. a quo beneficiarij uocabantur milites, qui muneris beneficium uocabant. sicut e contrario munifices appellabantur, qui non uocabant, sed munus reip. faciebant. et maleficentia, ac maleficium, non ingratiudo, sed damnum, iniuria, facinus. Caesar. finitimis imperauit, ut ab iniuria, et malefacto se, suosque prohiberet. idem. Legati sibi dicunt esse in animo sine ullo malefacto per prouincia iter facere. Eodem modo benefacta, malefacta dicimus. et benefice, ac malefice aduerbia. item beneuolo tibi dicimus, hoc est amo te. et maleuolo tibi, odi te. A quibus beneuolus. et maleuolus. et beneuolentia, ac maleuolentia. Desinitur autem beneuolentia inclinatio animi cum desiderio beneficiendi. et maleuolentia uoluptas ex malo alterius sine emolumento suo. maleuoli Mercurij signum, hoc est statuam appellabant, quia in nullius tabernam spectabat. bonum quoque aliquando pro otio, et quiete ponimus. malum pro labore. Seneca. Delicatus homo, et bono semper affuetus. Virgili. Assuetumque malo Ligurem. Beneuentum Campaniae urbs. cuius antea Maluentum nuncupabatur. Hic Sannites habitauerunt, omnemque eam regionem tenuerunt, quae est inter Picenum, Campaniam, atque Apuliam, ita appellati, a

Sannio colle, in quo e Sabinis uenientes confederunt, et eiusdem nominis oppidum edificauerunt. Est quando bene pro commo de et male pro incommode capiuntur, ut bene habito. et male habito. A bellus fit belle aduerbium. et aliud diminutiuum bellulus, cuius aduerbium est bellule. Plau. Nam uerus bellule se habebat. a bello ergo, quod bonum significat, bellu, hoc est hostilis. diffinitio secundum aliquorum opinionem deriuatur, quod boni gratia bella olim susciperentur, nec ad inferendam, sed ad propulsandam iniuriam, pacemque parandam. Quapropter hostes etiam ab aequando dicti sunt. Hostre enim licet aliquando pro comprimere ponatur. Pacis. Nisi aet aetero proteruitatem, atque hostero ferociam. Et aliquando pro offendere, cedere. Idem. Nunc id mihi molestum est, quod hostit uoluntatem tuam. proprii: tamen aequare est. Plau. Cum promittit inquam hostre, ut contra meminere. Hostre inquit, hoc est aequa reddere. a quo hostimentum, aequamentum. Idem. Pari datum hostimentum est, opera pro pecunia. et hostorium baculus, cum quo modius aequatur. Hinc hostem etiam peregrinum nominabant, quod suis legibus uicinis nobis aequus uideretur. Idem in duodecim tabulis legabatur, aut sintus dies cum hoste. sed hoc nomen a peregrinis iam recessit, et in eo, qui contra arma ferret remansit. a quo hostium, et hostilis deducuntur, ut hostia arma. hostis rabies. hostie odium. a quo hostiliter aduerbium, hoc est ad modum hostis. et hosti apax id est hostium apax. et hostia, quae dijs immolatur ob deuictos hostes, quae et uictima a deuictis hostibus dicitur. eiusdem enim significationis sunt. Nam quod quidam esse runt hostias dicitur pecudes, quae dijs immolantur, cum exercitum in hostes ducimus. Victimam uero, quae post uictos hostes sacrificantur, falsum esse manifestum est. Quid. Victimam quae dextra occidit uictorice uocatur. Hostibus a domitis hostia nomen habet. Duo autem hostiarum genera erant. unum, in quo diuina uoluntas per exta disquirebatur, de quo Virgilius. Maestras lectas de more bidenters. Idem. Pecudumque reclusis Deoloribus inhians spirantia consulit exta. Alterum, in quo sola anima deo sacrificabatur. Idem. Hanc tibi Eryx meliorem animam pro morte Dareti Persoluo. et haec animalis hostia dicitur illa consultoria, in his duobus hostiarum generibus, quaedam hostiae iniuges uocabantur, quae nunquam domita, aut iugo subditae fuerant. idem. Nunc grege de intacto septem mactare iuuenos Praefiterit, tutidem lectas de more bidenters. Quaedam eximia, uel quod eximerentur e grege, uel quod eximia specie, quasi offerendae numinibus eligerentur. Idem. Quattuor eximios praestanti corpore tauros. a quo eximum sacrificium constat appellatum fuisse. Erant et ambrosiales hostiae, quae rei diuinae gratia circum arua ducebantur ab ijs, qui pro frugibus faciebant. idem. Haec tibi semper errunt, et cum solennia uota reddemus nymphis, et cum lustrabimus agros. Nihil enim aliud erat lustrare agros, quam circum ire. unde nomen hostiae acquisitum est ab ambiendis aruis. Idem. Terque uenas circum felix cat hostia fruges. Alij bellum per antiphrasin dictum existimant, quasi minime bonum. nonnulli a belluis deductum putant, quasi belluini, quia belluarum sit perniciosa certatio. Nos bellum quasi duellum dictum existimamus. ita enim antiqui uocabant, quod duabus partibus de uictoria contendentibus dimicatur. a quo perduelles hostes dicti. et perduellio, crimen lese maiestatis. item qui id crimen commisit. a bello uero fit bello uerbum. et deponens bellor. et bellator. et bellatrix. et bellicus. unde rem bellicam, et tumultu bellicos dicimus. et Bellona, quam duellonam quoque appellant, haec belli dea erat. et Martis soror, cuius templum sitit exigua columna, super quam hastam iaciebant, dum indicabatur

ebatur bellum. et duello duellas, pro bello bellas. Item belliger, a quo belligero belligeras. Ennius. Non componantes bellum, sed belligentes Ferro, non auro uitam uernamus utrique, bellipotes. et bellicrepa, genus ueteris saltationis a Romulo instituta, in qua cum armis saltabant. et bellicosus, ferox, quem ueteres etiam bellosum dixerunt. Caecilius. Tantum bellum suscitare conari aduersarios conera bellosum genus. Belli portae dicebantur, quae erant in templo Iani, et dum gesturi bellu Romani erant, aperiebantur, bello uero confecto, et rebus pacatis claudebantur. Vnde Ianum claudere, pro pacem facere ueteres dixerunt. Ouidius. Sanguine letifero totus miscetur orbis, Ni teneant rigida condita bella fera. Bellaria etiam aliquando ueteres dixerunt bellis aptas (ut Pompeius testatur) ut pote arma, sagittae et similia, quasi instrumenta bellica. item bellaria, siue quod ut illa belli, ita haec mensurarum instrumenta esse sent, siue a bonitate uocantur, omne mensae secundae genus, quae graecis *πρωματα*, uel *πρωματα* dixerunt, quae ferè mellita esse consueuerunt. Vnde uina quoque dulciora in anti quis comedijs Liberi bellaria appellata sunt. Tanta autem fit it affinitas inter haec duo nomina duellu, et bellum, ut Quintilianus scribat quosdam pro bellos ausos fuisse dicere duellos. et ueteres duorum pro bonum scripsere. A bello composita sunt imbellis, hoc est timidus, ignauus, infirmus, quasi bello minime aptus. a quo imbellia pro ignamia. Macrobius, ostendebat Antiochus Annibali in campo copias ingentes, quas bellum Populo Romano facturus comparauerat, conuertebatque exercitum insignibus argenteis, et aureis florentem. inducibat etiam currus cum falabus, et elephantos cum turribus, equitatumque frenis et ephippijs, monilibus, ac phaleris praefulgentem. atque ibi rex contemplatione tanti, ac tam ornati exercitus gloriabundus Annibale aspiciat. et putat ne inquit, satis esse Romanis haec omnia. Tuum Poenus eludens ignauiam, imbelliamque militum eius pretiose armatorum, Plane, inquit, satis credo esse Romanis haec, etsi auarissimi sunt. et debello, quod expugno, unde debellatos hostes dicimus uictos. et rebello, quod proprie significat repugno. unde rebelles dicitur, qui in fide non permanent, et iussis potestatum repugnant. et rebellio, repugnantia. Rebelle uulnera, ulcera, siue alia uita dicuntur, quando semel curata, repullulant. Plyn. strumica herba est, quae rursus sata, rebelleare credunt herbarij, quae curauerunt uita. idem. impetigo caustica curabatur, nec nisi usque in ossa corpus exustum esset non rebellante radio. et bellua immanis fera, quasi bellum gerens. a quo belluinus adiectiuum. unde belluinam rabiem, et belluinum furorem dicimus. item belluus, quod ueteres usi sunt, pro eo, quod est belluae similis. SAEVIT. Fortiter facit. Saevio enim a saeuus dicitur, quod proprie significat durum, et horridum. Et dicitur a graeco *σκαός*, quod est importunus. Virgilius. Cum saeuo e scopulo multa uix arte remissus. per metaphoram tamen aliquando pro irato accipitur. Idem. et saeuus ambobus Achille. et saeuo capitur pro irator. Pacuinus. Quid commerni? quid in me saeuus pater? Aliquando pro forti. Virgilius. Saeuis ubi Aeacide telo iacet Hector. et saeuio, pro fortiter facio. Martial. Belliger inuictus quod Mars tibi saeuio in armis. non nunquam saeuus pro immiti crudeli. Virg. saeuus memorem Iunonis ob iram. et saeuio, immanitatem exercero. Linius. Cum post uictoria quoque in hostes saeuiret. Hinc fit saeuitia, hoc est crudelitas, quae et saeuio dicitur. Plau. in omnia. uirga. mole saeuio mala fit peior. et saeuo crudeliter. item saeuus pro magno. Virg. Non illi imperium pelagi, saeuumque tridentem, Sed mihi sorte datum. idem de Acnea, quem ubique piuum indinat, maternis saeuus in armis. saeuus uero sine diphthongo pin-

guedo est cornigerorum duntaxat, quae in una parte de tate sunt, et quae in pedibus talos habent. Bisulca uero, quaeque scissos pedes in digitos habent, et carent cornibus, non se uim, sed auipem habent, qui concretus est, et cum refrigit, facile frangitur, semperque est in fine carnis sine sensu, quia nec arterias habet, nec uenas. contra pingue inter carnem, cutemque est, succo liquidum, quod etiam in aliquibus sine sensu esse manifestum est, unde sues uiuentes a muribus traduntur rosas. et L. Apronij consularis filio detractos adipos fuisse, leuatumque immobili, ac molesto onere corpus. Id pingue in sue, laridum uocatur. A seuo seosum dicimus, quod in suar seui ungit. ab adipe adipatum, quod addito pingui factum est succosum, et pingue. unde adipata dapes dicuntur. Cic. Asciuerunt suis artibus optimum quoddam, et tanquam adipata dictionis genus. a pingui pingue uerbum. pingue. co. pingue facio. pinguitudo. et pinguedo, quod miror seruium scripsisse non esse latinum, cum eo doctissimi uiri usi fuerint. Plyn. Omni pinguedine detracta in olla caro decoquitur. Quidam etiam impinguare scripserunt pro saginare. pingue aliquando pro faciendo ponitur. Virgil. Et pingues hortos. Aliquando pro impedito, et inepto. Cic. Quod ipsi Antiocho pingue uidetur, et sibi ipsum conuertiuntatem a seuis detracta a, et prima syllaba correpta, fit seuerus, quod modo significat grauem, atque asperum. Virgil. Romulidus, Tatioque seuis, Curibusque seuis. Modo asperum, et uicem. Idem. Qui terrae horrens rursus, montemque seuerum. Aliquando tristem, uitabilem. idem. Inuidia infelix furias, ammemque seuerum. Ab hoc fit seueritas, hoc est grauitas, et quaedam toruitas naturae, quae et seueritudo dicitur. Plauus. Quid illud est, quod illi asperat fons seueritudine? et seuerie aduerbium, grauius, aspere. Item asseuero, quod proprie est inter ipsa argumenta, probationesque uim animi, motumque quasi quandam seueritatem aduerso. Quintil. Altera ex asseueratione probatio est. Ego hoc feci, Tu mihi hoc dixisti. et os fatianus indignum. ponitur tamen aliquando pro affirmo. item perseuero, quod est cum constantia animi, et quasi quadam seueritate continuo. ab illo asseueratio fit, ab hoc perseuerantia. et perseueranter aduerbium. NON EST SATIS. Non sufficit. Satis aduerbium est, et significat abunde, quantum opus est, et per apocopen sat dicitur, facta, ex se comparatum satis, quod significat melius, quasi ultra id, quod opus est. Virg. Non ne fuit satis tristis Amaryllidis iras, Atque superba pati fastidia? Facit etiam ex se compositum sat, hoc est satis ne. Teren. Satis sana est? Item cum plerisque uerbis componitur, ut satisdo, satisfacio, satispraesto, a quibus satisfatio satisfactio, satisfactio, de quibus supra diximus. item satisfaccipio. a quo satisfaccipio. satisfaccipionem appellat Pomponius stipulationem, quae ita obligat promissionem, ut ex promissores quoque ab eo accipiantur, id est quod idem promittant. Satis autem accipere dictum est eodem modo, quo et satisfacere, nam quia id, quo quis contentus erat, ei praestabat, satisfacti dicitur est, ita quia tales, quibus contentus quis futurus esset, sic dabatur, ut uerbis obligarentur, satis accipi dictum est. Sata quoque a satis, et ago compositum est, significatque proprie anxius sum, et (quod uulgo dicitur) satis habeo, quod agam. Teren. Nam hic Clinia, et si is quoque suatum uerum satagi, attamen habet bene. et pudice eductam, ignaram artis meretriciae. Afer uenisse malum suram multum in agendo discursantem. salientem. manus iactantem. togam deiciantem. et reponente non agere dixit, sed satagere. Quintil. Est hoc dictum per se urbane satagere, etiam si nulla subit alterius uerbi similitudo. Sata grae barbari uox. sunt autem populi in Asia Scythiae (ut testatur Herodotus) Satpnois, siuius est Phrygiae. item a

satius, siue sat, satio, saturo, quod est expleo, neq; ad gustum solū, sed ad omnes sensus attinent. Apule. sed ille libidine exauratus iacebat in grabatulo. Cicero. Iracundiam meam saturo tuo sanguine. Ab his sunt exatio, exaurio, exatur, exatietas, ac saturitas. Et satullo uerbum. Varro. Neq; in puluere coquam carnes, quibus satullem corpora. Veteres etiā pro satietas satias scripsere. Accius. Quorum crudelitatem nulla unquam explet satias sanguinis. Sallustius. Hi salubris occupatis externorū agris inuaserē, frumentiq; ex inopia graui satias fecit. Lucilius. Quid mihi iam proderit, satias iam me omnium rerum tenet. Terentius. Nam ubi me forte satias cepit, comuato locum. Lucilius. Quam tibi iam nemo fessus satiate uuendi. A saturo saturoia uocata, quod nullum ferē condimentum sine ea fiebat, propter quod saturitatem inducere uidebatur. Herba est, que et cunila dicitur. Et originum herba celestium. Oriano emula est, ita ut nusquam uirumq; in condimentis addatur. Plinius Saturoiam a tymbra non distinguit. Coimnella diuersas putat, sic enim scribit. Et saturoia thymū referens, tymbraeq; saporem, testudines, ut supra diximus, cum serpentibus pugnauerit, cunila, que bubula dicitur, sese nutrire traduntur, propterea quidam in hunc usum panceam uocant. Dioscorides secundum genus agreste originum uocat. tertium othimin. Plinius quoq; originum esse scribit, quod in sapore cunilam emulatur, plurāq; eius esse genera othimin, uel prasion appellari non distimale hyssopo. Tragoria gonon similis esse serpyllo syluestri. item a saturo quidam satyroam quasi saturoam appellatam existimant ob carminis uarietatem, seu propter copia rerum, que ibi tractantur. Est enim satyra carmen maledictum, et ad carpēda hominum uitia compositum, quale scripserunt Lucilius. Horatius. Iuuenalis. Perseus. Alij a lege satyra dictam putant, que uno rogatu multas simul comprobabat. Alij a satyra lance, que referta multis, uarijsq; primitijs dijs offerrebat. nonnulli a satyra cibi genere, quod uarijs rebus erat conditum. Quidam a satyris, quod in hoc genere carminis res ridiculae, pudendeq; scribantur, que admodum proferrī a satyris solent. sed illud uerius est satyroam ideo hoc nomine uocitatum, quod in antiqua satyra intro ducebantur. Satyroam personae, aut si que erant ridiculae similes satyris, quemadmodum in Attellana obscena, turpesq; personae. Duo quippe satyroarum genera fuisse constat. Alterum antiquius, tam a graecis, quam a latinis celebratum, quod sola carminum uarietate constabat, comediae penē par, nisi plus lasciuiae habuisset. Alterum satyroarum genus recentius, quod soli latini excoluerunt, apertam hominum reprehensionem continens, et acrem uisiorum obuiationem. Satyri autem, qđ in libidine semper prouisi sunt, a uirili membro nomē sumpserunt, qđ ueteres graeci odour appellabant. Hi in desertis Aethiopiae sunt, quos Aegyptios uocant sed praeter figurā nihil habent moris humani. Aegyptios autem tales sunt, quales pinguntur, hoc est nudilenes, aprinos pedes habentes. ueteres huiusmodi monstra pro semideis, siue pro syluestribus dijs coluerunt, quemadmodum Faunos, siluanosq; Faunos, ac satyros nemorum deos esse dicentes, Panas agrorum, Siluanos syluarum. Confunduntur tamen haec omnia a poetis. Virgili. Et uos agrestium praesentia numina Fauni. Quid sunt mihi semidei, sunt rustica numina nymphae, Faunūq; Satyrūq; et monticola siluani, Quos quoniam caeli non dum dignamur honore, Quas dedimus, certe terras habitare sinamus. Pōponius Mela uera Atlantem Mauritaniae montem scribit noctu per sepe uisa lumina, et crepitus cymbalorum, ac fistularum cantus auditos, nec die repertum quengquam. Icaro pro conuincti habitum hos Faunos esse, ac satyros, et eius generis anti-

malia. A satyra fit derivatum satyrus, pro eo, qui satyroam scribit. Et satyricus. Vnde satyricum carmen. Et satyricus aduerbium, hoc est acriter, et cum conuicio. Satyrum uero urbs Calabriae fuit, nō longe a Tarento, quamuis aliqui agrum in quo Tarentus condita est, satyrum uocari affirmunt a satyris, quoniam lasciuī, et in libidine propeſsi esse dicuntur, siue potius a uirili membro, quod odour uocari a uetebrius graecis diximus. Satyrion herba uocitata est, folijs lilij rubri aliquanto minoribus, tribus non amplius a terra exeuntibus, caule leui, cubitali, nudo, radice gemina. cuius inferior pars, et maior maris genere dicitur. Superior, ac minor foeminas. Alij duo eius genera esse prodiderunt. Vnum longioribus folijs, quam olea, caule quatuor digitorum, flore purpureo. radice gemina, ad formam hominis testuum, alterius annis intumo scente, ac residente. Alterum, quod orchis cognominatur, et foemina esse creditur, ramosiore frutice cum internodijs, radice fistulis utili. Est et aliud genus satyri, quod crategonem appellant, semine lini maiore, dura radice, cortice rubro, sapore subdulci, quod in montosis traditur inueniri. Radix eius etiam si tantum manu teneatur uenerem stimulat, multo magis si bibatur in uino austerio, arietibus, et hircis in coitu senioribus a rusticis datur in cibo. Sarmatae etiā equis, qui ob assiduum laborem pigriores ad coeundum sunt, quod uitium profectum uocant, cam dare consueuerunt. Arsenogonon quoq; et thelygonon sub satyri nomine comprehenduntur. herbae sunt habentes uarias flores oleae similes, sed aliquanto pallidiores; semen uero ad similitudinem papaueris album. Theogeni potu foeminae gigni existimant, arsenogoni marem. ideoq; altera a foeminis, altera a maribus genendis est dicta. quippe graeci ἀρσενια mare, θήλυα foeminae, uetero genitum dicunt. Alij utranq; oam similem tradunt. Arsenogoni autem semen geminum esse testibus simile. Est et aliud genus crategoni specie triticeae simile multas calamus ex una radice manantibus, multorumq; geniculorum, quod in opaci nascatur, semine milij, asper primo gustu. id si bibant ex uino ante cenam tribus obolis, in totidē aquae cyathis mulier, ac uir, quadragesima ante coeptum diebus uirilis sexus partum affirmant futurum. item altera thelygonon est, sola gustus lenitate ab hac crategono differens, qua foeminas simili modo procreari dicunt. sunt etiam qui scribant cynosorchim, uel cynosarcinam dici herbam folijs oleae mollibus ternis. semipedis longitudo in terra stratis. radice bulbosa. longa. duplia ordine. superiore, quae durior est, et inferiore, quae mollior. eduntur, ut bulbi colti. in uineis forte inueniunt. ex ijs radiabus si maiorem edant uiri, mares generare dicuntur, si foeminae eam, quae minor est, alterum sexum. In Thessalia molliorem in lacte caprino uiri bibunt ad stimulandas uitas, duriores uero ad inhibendos. Haec graeci eodem satyri nomine appellant, et in totum omnem herbam, quae huiusmodi concatenatam uim habet. Vnde compositio quoq; medicarum ad excitandam libidinem exogata, diosatyron uocata est. Et satyriasis morbus, quando genitalibus dolor ac pruritus ex nimia tentigine accidit. sed ne forte, quod de satyrio scripsimus, alicui mirum uideatur, Tithymalli quoque ramorum medullam habentes ad uenerem promiores fieri manifestum est. Et Theophrastus grauiſſimus author scribit Indum quendam in Graeciam grauis herbae secum tulisse, cuius mira uis erat ad uenerem excitandam. Neq; enim edentibus solum, sed etiam tangentibus, tantum libidinis ardorem iniiciebat, ut duodeno, et ultra, coitu sine intermissione uiterent. Indus uero ipse, qui magno, atq; robusto corpore erat, auditus sit publice affirmare, se puerogeno coitu aliquando se in libidine durasse. sunt qui Sa-

turnum quoq; a saturo deductum existimant, quod saturoia annis, uel quia se in deuorandis liberis saturauit, quamuis alij a saturo ponis saturoam appellatum uelint, quoniam peritiam ruris, et satorum omnium primus edocuit, rudemq; ante fruges cognitas uictum in melius emmutauit. alij a uirili membro, quod ueteres graeci odour uocauerunt, quoniam Saturnum caeli patris pudenda abscondisse commemorant. tradunt enim hunc caeli et uesta, siue caeli, et Terra filium fuisse. et Opim sororem suā sibi conuubio iunxisse, ex qua cum plures suscepisset liberos, ueneres deuorasse, et mox euomuisse, abscondisse caeli patris uirilia, quibus in mare deiectis, uenerem esse procreatum, quae a spuma, unde coaluit, Aphroditis nomen accepit. quippe graeci ἀφροδίτη uenerem uocant, ἀφρρ spumam. Cereere praeterea in manu falcaem, hanc ei aliquando in Siciliam excidisse, unde oppido nomen dedit, quod Drepanum uocant. quippe graeci δρεπανορ falcaem nominant. Omidius. Quisq; locus aruae nomina falcis habet. ad haec pulsum fuisse a filio de regno, uictumq; esse in compediibus, quae omnia licet fabulosa sint, tamen sunt non sine ratione conficta. Caeli filium fuisse tradunt, quia pater eius Uranus dicebatur. graeci autem οὐρανὸν caelum uocant, siue quod Saturnus, cum regno potitus potentissimus factus esset, mutatis parentum nominibus, patrem caelum, matrem terram appellauit, ut hac nominum mutatione fulgore sua originis ampliare. Liberos autem ideo aiunt deuorasse, rursumq; uomitus eiecisse, quoniam Saturnus tempus est, ideoq; a graecis κρόνος uocatur, cum κρόνος tempus significet. Vnde Chronicae appellantur, quae de temporibus scribuntur. Et Chronia, qui de temporibus scribunt. Plinius. Quod et ipsius Timagora carmine uetusto apparet, Chroniconum errore non dubio. Et Chronismus temporalitas, et, quo nonnulli uenerunt, synchronismus, cōtemporaneus. A cronos uero cronia Saturni festa appellata. A tempore autem per uices cuncta gignuntur, absumenturq; et ex eo denno renascuntur. Opim sororem itaro in uxorem duxisse, quia Ops terra est, ex qua fruges omnes gignuntur, quarum ipse inuenit fuit, et quasi genuisse ex uxore uideatur. Abscondisse patris uirilia, eaq; in mare proieciſſe, et inde ortam uenerem, quoniam cum Chaos esset, non erant tempora, siquidem tempus certe dimensio est, quae ex caeli conuersione colligitur, tempus igitur coepit, cum natus est Saturnus, qui ideo κρόνος, hoc est tempus dictus est. cum igitur semina rerum omnium post caelum gignendarum de caelo fuerent, et in uersa elementa, quae non dum constituta erant, ex illis seminibus funderentur, postquam mundus omnibus suis partibus absoletus est, orto iam tempore, qđ Saturnus est, finis est factus procedendi de caelo seminum ad elementorum conceptionem. quippe quae iam plene fuerant procreata. Ad animalium uero aeternam propagationem facultas generandi ad uenerem ex humore translata est, ut per coitum maris foeminae q; cuncta deinceps gignerentur. Falcaem ideo in manu gerere, quod tempus omnia metit, et secat, siue quod infernoem, et furcilorum, et pomorum disciplinam tradidit, hanc ei in Siciliam excidisse, quia sit terra illa maxime fertilis. pulsum a filio de regno, quoniam tempore senescentia ab ijs, quae postea uata sunt, depelluntur. Vinctum ideo esse, quia certa natura lege inter se connexa sunt tempora, uel quia omnes fruges quibusdam uinculis, nodisq; alternantur. Apollodorus tamen scribit Saturnum laneo uinculo per annum alligari solitum, et mense Decembri in die sibi festo solui, unde ortum esse prouerbiū. Deos laneos pedes habere significari uero per hoc decimo mense semen in utero animalium, in uitam augeti, quod donec in lucem ueniat, mollibus

natura uinculis detinetur. Tradunt praeterea Tritonas cū bucinis fistulo Saturni adis supposito, quoniam ab eius memoria usq; in nostram aetatem historia clara est, et quasi uocalis, antea u. ro muta, et obscura, et incognita erat, quod ipso ritonum cauda testantur hūmī mersa, atq; abscondita. Saturnū Romanū etiam Stercutium uocauerunt, quod omnium primus fecunditatem agris stercore comparauerit. A Saturno saturnus dictus, unde Iouem saturnium, et Iunonem saturniam, et regna saturnia dicimus. et Saturnia oppidum. Virg. Ianiculum huic illi fuerat Saturnia nomen, Et regio item saturnalia dicitur. Saturno festus. a quo saturnalium, quod ad saturnalia pertinet. Martialis. Saturnalia ligulam misisse felibrae. saturnalia a ueteribus mense Decembri uno die celebrari solebant. Is erat ad XIII. cal. Ianuarij. Postea uero in triduum propagata sunt adiectis primū a Caesare huic mense diebus, deinde ex edicto Augusti, quo trium dierum ferias saturnalibus instituit, hoc est a XVI. ad XIII. cal. Ianuarij. sed sigillatim mox adiecta celebrata, in septem dies publicum, et letitiam religionis extendit. hinc rursus detractis duobus diebus ad quinque dies saturnalia redierunt. erant autem saturnaliorum dies laetitia pleni. Nam primo die ad eadē Saturni conuuiuo dissoluto saturnalia clamabantur. Bellū his diebus sumere nefas habebatur, quoniam regni eius tempora felicissima fuerant, nullis bellis uexata, nullis infestata latronibus, quae causa fuit, ut Romani eodem Saturni cariarum esse uoluerint, quod nullum sub eo furtum in Italia fuisse commissum, siue quia sub illo nihil erat cuiusquam priuati, Nec signare solum, aut partiri limite campum Fas erat, non dum quisquam seruitio, aut libertate discriminebatur. unde et poetas a nocentibus ijsdem diebus sumere piaculare erat, et tota seruis licentia pernitebatur. Hinc et pileos, quod signum, ut supra diximus, libertatis erat, capitibus gestabant, et cum dominiis epulabantur, quamuis hoc quidam institutum potius uelint, quia cum Saturnus, et uxor eius ops, tam frugum, quam fructuum repertores fuissent, dignum uidebatur, ut factu agrorum iam ab omnibus coactis, et saturnalia atque opalia celebrarentur, et domini passim cum seruis uenerentur, cum quibus patientiam laboris in colendo rure tolerassent. sumebant praeterea omnes his diebus teges depositas, synthesim breuem, ut supra diximus, uestem, et uogijs aptam. Martialis. Dum toga per quinque gaudet requiescere lucas, Hos poteris culatū sumere iure tuo. Item pileum, quo ut alii duntaxat ruri, et militiae solebant. Idem de pileo. Si possem totas caperem misisse lacernas, Nunc tantum capiti munera mitto tuo. Mittabant praeterea sibi inuicem munera, et quae primo mittebantur, Xenia, quasi hospitalia, hoc est ad hospites missa uocabantur. Quae uero remittebantur, Apophoretia. Hinc Martialis duos postremos libros epigrammatum Xenia, atq; Apophoretia appellauit, quod in ijs singulis distichis descripta sunt munera, quae saturnalibus mitti solebant. Et disticha ipsa pro muneribus, hoc est pro Xenijs, atq; apophoretis missa, quemadmodum superius latius distichum. Ratio autem mittendorum saturnalibus munerum haec erat, ut uiderentur sibi inuicem gaudere, ac gratulari, et Saturno atque Opī gratias agere. quod fruges, fructusq; ad uitae cultū necessarios percipissent. Solebant autem inter caetera munera Cerei, et sigillaria donari. Sunt autem sigillaria paruae imagines fictilibus descriptae, dicta a sigillis, hoc est paruis signis. Nam a signum fit diminutiuum sigillum. Est autem signum opus sculptile, et ad alicuius animalis effigiem formatum. unde signa et tabulas dicimus pro caelatis operibus, atq; depictis. Proprie tamen signum est parua quaedam significatio indicans totius rei

qualitatem Terentius. Num eius color pudoris signum usquam indicat? Hinc literarum notae signa dicuntur. Item notae gentium, et quae pecudibus inuruntur. Hinc duodecim signa caelestia, quae in Zodiaco sunt, appellata, quia notae quorundam animalium sunt, quae ad naturam solis iure referuntur. Quippe Aries mensis sex hybernos sinistro incubat latere, ab equinoctio uero super dextrum latus. Sic sol ab eodem tempore dextrum, reliquo sinistram ambit hemisphaerium, propter quod Ammonem, quem Libyes occidentem solem esse existimant, arietinis cornibus figurant, quibus maxime id animal pollet, ut sol radijs. Taurus uero ad solem tripliciter ratione uideatur referri, uel quia apud Heliopolim taurus soli consecratus erat, uel quia bos apud Memphis instar solis excipiebatur, uel quia in oppido Hermunthi magnifico Apollinis templo consecratus soli taurum colebant. Gemini autem, qui alternis mortibus uiuere creduntur, profecto solem unum, eundemque signifi- cant modo descendente ad mundi infima, modo in summam altitudinem resurgente. Cancer obliquo gressu nil aliud, quam solis iter ostendit, qui nunquam rectus incedit, sed semper obliquus, quae se signorum uerteret ordo maxime in hoc signo. Leo quidem non minorem cum sole similitudinem habet. Quae admodum enim Leo impetu, ac calore praestat caetera animalia, sic sol caetera sidera. Leo pectore, ac priore corporis parte ualidus est, posterioribus partibus de generat, sic solis potentia prima diei parte ad meridiem incre- scit, et prima parte anni a uere in aestatem mox elan- guescit: deducitur uel ad occasum, qui diei, uel ad hyemem, quae anni uidetur pars esse posterior. idemque etiam oculis patentibus, atque igneus oculo terram perpetuo cernit, infatigabilis; conspici- tur. Virgo, quae manu aristas fert, solis potentiam significat, quae fructus curat, et ideo iustitia creditur, quae sola facit na- scentis fructus ad usus hominum peruenire. Scorpius totus, in quo Libra est, naturam solis representat, qui hyeme torpescit, et ea transacta, auleum rursus erigit, sui sua nullum natura- damnum ex hyberno tempore perpessit. Sagittarius ex homi- ne in feram per membra posteriora degenerans, quasi postre- mas partibus suis a superioribus in inferna detrusus, et tamen sa- gittam iacens, indicat tunc quoque uniuersorum consistere uitam radijs solis, uel ab ima parte uenientibus. Capricornus ab in- ferno partibus ad superna solem reducens caprae naturam imitari uideatur, quae in pastu ab imis partibus semper promi- nentium scopulorum alta depascit. Aquarius ex eo maximo- nim solis ostendit, quod non caderet imber in terras, nisi a ca- lore solis humor ad superna traheretur, cuius refusio est aqua pluuia. Discus certe non aliquam solis similitudinem reprae- sentant, sed duntaxat potentiam eius ostendunt, a quo uita non modo aereis, terrenisque animalibus datur, sed ipsae, quae mer- sa aquis ab illius conspectu semota sunt, uentusque est uis eius, ut abstrusa quoque penetrando uiuificet. signum etiam uexillum dicitur ab effigie animalium, quae in uexillis ferri consue- runt, ut puta aquilae, lupi, minotauri, equi, apri. His enim uti Romane legiones consueuerunt. Sed C. Marius in secundo con- sulatu suo quatuor posteriora in totum abiecit, solum aquila- le signum retinuit. A signo signiferi dicti sunt, qui signa fe- runt, hoc est uexilliferi. Signifer etiam a latinis dicitur arcubus, in quo duodecim signa sunt, qui graece Zodiarius appellatur, ab effigie animalium, quae in eo sunt. Graece enim ζω- animalia dicuntur. Item a signo antesignani dicti sunt milites, qui ante signa in acie constituuntur. Ab hoc fit uerbum si- gno, quod modo significat ostendo. Plautus. Hic meretricem

deperit, signat tamen se eam non amare. modo scribo. unde et subsignare, subscribere dicimus. modo imprimo. Virgili- us. et summo uestigia puluere signent. unde signare episto- lam dicimus, hoc est annulo signum imprimere. et resignare, delecto signo aperire. a quo signatores, et resignatores, et si- gnatio, ac resignatio testamentorum appellata. Dissigno, idem quod signum facio. et interdum cum nota ignominiae ali- quid facio. A quo dissignatores dicti, qui ludis funebribus praesunt, quae in ipsis ludis multa noua, ac spectanda fieri sole- rent. Hinc dissignatio pro contractione, siue conductione po- puli in unum accipi solet, quod contingit ei, qui aliquo flagitio omnium in se oculos uertit, et quasi designator in ludis fune- bribus multitudinem continet. Terentius. modo quid dissigna- uit. Resignare etiam ueteres dicebant pro rescribere. et resi- gnatum aes militum dicebatur, cum ob delictum iussu Tribuni mi- litum, ne stipendium ei daretur, in tabulas referrebat. item resignare pro claudere. Virgilius. et lumina morte resignat. hoc est claudit. Quamuis physici hoc aliter exponant, dicunt enim pupillas, quas in oculis uidemus, morituros ante tridu- um non habere, quibus non uisus, est summa desperatio ui- tae. Resignat ergo dixisse Virgilium, hoc est aufert signa lu- minibus. Quandoque etiam signa, accipiuntur pro eo, quod est pe- cora signis nota. unde signata pecora dicuntur, quae notam ha- bent inuistam. Ab hoc uerbo composita sunt assigno. et con- signo eiusdem significationis. Obligno idem quod signo. De- signo notae significationis. item a signo fit insignis, quod mo- do accipitur pro magnus, ut insignis clades. Lucilius. Co- cus non curat caudam insignem esse, modo pinguis flet. mo- do pro clarus, praestans. Virgilius. Insignem pietate ui- rum. Hinc fit insignitas, claritas. et insigniter aduerbi- um clare. aperte. summe. Apuleius. Homo insigniter ma- lus. Item ab insignis insignia deducuntur, hoc est signa, et ornamenta ob uirtutem adepta. Unde insignia laudis, et insignia gloriae dicimus. Hinc fit insignire uerbum, quod est ornare, et aduerbium insignite, quod significat cum indicio notae. Cicero. Nec improbum notari, aut uiruperari insigniter possit. Item a signo sigillo, quod est signum im- primo. Hinc sigillatae literae dicuntur, hoc est clausae, et annulo impressae. Propter quod ueteres sigillare pro clau- dere usurparunt. Varro. Contra lex nimis impia est, ne filij patribus lucra sigillent oculos. Sugillare uero est per- cussu carnem maculare, a sugendo dictum, quod sucus, hoc est liuor deducatur. Hinc sugillati dicuntur qui ex per- cussione rancorem, maculamque contraxerunt. Plinius. Me- dia tepidam permixtam alij sugillatis, haec liuentibus au- xillari debent. Nero Caesar claritatem ei dedit initio im- perij grassationibus conuerberatam faciem illum sibi cum- ethure, ceraque, et sequenti die contra famam cutem syn- ceram circumferens. Idem, Cinis alij ex oleo, et caro il- litus, sugillata, aut liuentia ad colorem reducat. Ab hoc fit sugillatio, quae modo percussione significat, modo deri- sionem. Nam et sugillare aliquando pro deridere accipi- tur. Lilius. Legati grauius ferentes se sugillatos esse, pro- pter quod nonnulli deductum hoc potius existimant a gra- co συγγαλν, quod corridere significat. Quippe et de- ijs, qui signa percussione in facie gerunt, ridere solemus. item a signo signaculum, quod proprie significat signum alicui rei impressum, ut lateat quousque referretur. Item si- gnificatio, quasi signum facio. a quo consignificatio. et signifi- ficantur. et significantius, hoc est exprimo. expresse. ex- pressius. Item significatio, ac consignificatio. Cicero. Huius significatio doloris. A pulcibus. Et a furoris consignificatione per- terri

terri omnes. Quidam etiam significatiuam pro significatione usurparunt. Signatum ueteres uirgenem dixere, quasi insi- gnem uirginitate. Plautus. Negat se puella domum signatam re- uer suram. Sed, ut ad propositum reuertar, mittendorum cereo- rum, ac sigillatorum consuetudinem hinc ortam fuisse existi- mant, quod Hercules occiso Geryone, cum uictor per Italia ar- menta duxisset, ponte, qui nunc subicius dicitur, ad tempus in- structo, hominum simulachra pro numero sociorum, quos casu peregrinationis amiserat, in flumini demisit, ut aqua secunda in mare deducta pro corporibus defunctorum ueluti patris se- dibus redderentur. inde ergo usum talia simulachra fingendi inter sacra mansisse, sed mihi illa uerior origo uidetur. Delasus, cum sedibus suis pulsus, diuersas quondam terras petisset, ple- riq; eorum Dodonam uenerunt, et incerti quibus tandem locis ad- hererent, huiusmodi acciperunt responsum. Στεχετε μακρὰς εὐοισιων εὐαγγελιστῶν αἰῶν, τὴν δ' ἀβραεζανέων κοίτην, οὐ γὰρ σοὶ ὁ χεῖται, οὐδ' ἀραμὴ χεῖται δὲ λακτὴν ἐκτεμπετε φοῖβον, καὶ κεραλαὶ ἀδύ, καὶ τὸ πᾶσι πέμπτε φῶτα. Ipsi ita interpre- tati sumus. Itaque uenerunt Siculo- rum Saturnia terra. Haec ab- originum Coryen, ubi insula uehiunt, quibus commissa deci- mam committit Phaebo. Et accipit inferno, et patri trasmitte- re lumen. Accipitque responso, cum post multos errores tandem in Latium peruenissent, in lacu Conulensi, enatam insula depre- henderunt. Amplissimum enim caespes coacta compage uirgula- tis, et arboribus in insula licentiam compus, iactantibus per omne mare fluctibus uagabatur. Hoc igitur quasi omine susce- pit, has sibi praedictas sedes esse didicerunt, pulsisque inde sacrae sibus in uis, atque direptis, regionem ipsi tenere, decima praeda se cumque responsum Apollini consecrata, erectisque Diti sacello, et Saturno ara, illum humanis capibus, hunc uirorum uicti- mas placare se existimabant, propter oraculum, in quo erat, καὶ κεραλαὶ ἀδύ, καὶ τὸ πᾶσι πέμπτε φῶτα, Saturni fe- stum saturnalia nominantes. Post haec Hercules ferunt cum Geryonis pecore per Italiam redeuntem suscipisse illorum poste- ris, ut sacris sacrificijs in sacra mutarent, offerentes Diti non hominum capita, sed oscilla ad humanam effigiem formata. et Saturni aras non mactatis uiris, sed accensis cereis exolentes, quia φῶτα non solum uirum, sed etiam lumen significat. inde ergo inualuit consuetudo, ut et Cerei Saturnalibus missi- terentur, et sigilla arte fictili fingerentur, ac uenalia exponerentur, quae homines pro se, ac suis piaculis Diti, ac Saturno sacrificarent. Sigilla ipsa Oscilla dicuntur. De cuius uocabuli si- gnificatione multa inepte a linguae Latinae interpretibus dispu- tate sunt, cum luce clarius sit oscilla, quasi parua ora dicta esse, quippe osculum proprie paruum os significat. Ouid. de Da- phne. uidet oscula, quae non est uidisse satis. Hinc osculum etiam pro basio ponitur, quia in basiendo labia constringuntur, et os paruum fieri uidetur. Ab osculum fit diminutiuum oscillum, sicut a tantulo, tantillum. Ponitur etiam oscillum, sicut os, pro hominis effigie, hoc est pars pro toto. Martialis de effigie Camo- ni pueri. Haec sunt illa mei, quae cernitis, ora Camoni. Haec pueri facies, primaque forma fuit. Sunt tamen qui de cereis haec ratione tradant, ideo saturnalibus mitti, quia hoc deo principe a rudi, et tenebrosa uita, quasi ad lucem, et bonarum artium scientiam editi sumus. siue quia a quibusdam scriptum inue- nitur, quod cum multi occasione saturnalium per auaritiam pro clientibus munera ambitiose exigerent, idque tenuiores su- pra modum grauaret, Publicius Tribunus plebis legem tulit, nequid praeter cereos diuitibus mitteretur. Fini uero, ac pla- centarium in saturnalibus mittendorum consuetudo a Cyrene- sibus sumpta est, qui dum rem diuinam Saturno faciunt, fides re- centibus coronantur, et placentas sibi mutuo mittunt, mellis

et fructuum reperterem existimantes Saturnum fuisse. Cele- rum de saturnalium origine diuersae eorum, qui scripserunt, opiniones sunt. Quidam enim a Delasus (ut modo scripsimus) ortum habuisse existimant. Alij sacra haec ab Atheniensibus sum- pta affirmant. Quod Accius in animalibus his uerbis uide- tur sensisse. Maxima pars grauium Saturno, et maxime Athe- nae Cosciae sacra, quae cronica esse iterantur ab illis, Eumque di- em celebrant per agros, urbesque ferunt omnes. Exercent epulis Leti, famulosque procurant. Quisq; suos, nostrisque itidem, et mos- tradius illinc iste, ut cum dominis famuli epulentur ibidem. Sunt qui saturnalia a Iano primo instituta opinentur. Hinc. n. regio- nem istam, quae nunc uocatur Italia, regno obtinuisse, et cum Camele, qui simili modo indigena erat, ita participata potestas possidisse, ut regio Camelese, oppidum Ianiculum uocaretur. Post haec ad Ianum solum reductum esse imperium, qui cre- ditur gemmam facie praetulisse, ut quae ante, quaeque post tergum essent intueretur, quod certe ad prudentiam, ac solertiam regis re- ferendum est. Hinc igitur Ianum, cum Saturnum eo classe puctum hospitio suscepisset, et ab eo pitiam turis edoctus, ferum illud ac rudem ante fruges inuictus, uictum in melius comatusse, re- gni eum societate donasse, et cum primus ara signaret, in hoc quoque Saturni reuerentiam seruasse. ex una. n. parte capitis sui effigiem, et altera nauim, qua ille fuerat aduectus, ex pressisse, quapro- pter longis postea et pibus durasse consuetudinem, ut in alea lu- su pueri denarios in sublime iactantes capita, aut nauim ex- clamarent. Oui. At bona posteritas ipsum formauit in ere- Hospiti aduectum testificata dei. Hos summa concordia una re- gnasse, uicinasque oppida comuni opa candidisse. Propterea duos eis continuos menses a posteris dicatos, ut December Saturni sa- crum, Ianuarius alterius uocabulum possideret. Cum interea Sa- turnus subito non comparuisset, excogitasse Ianum, quo gloriam eius aueret, ac primam terram oem, quae sub ditione sua erat, Sa- turni nuncupasse. tum aram cum sacris tanquam deo erexisse, et sa- cra ipsa saturnalia nominasse. Iano uero regnate ueteres et adide- runt omnium domos, religione, ac sanctitate fuisse munitas, et ob- id eum diuinos honores meruisse, introitusque atque exitus ad eum fuisse consecratos. Sunt qui Ianum eundem esse, atque Apollinem, et Dianam, et utriusque in hoc exprimi uerum. Quippe apud grae- cos Apollo colligitur, quae οὐ πάτος, hoc est ianitor uocatur, eiusque aras ante fores suas celebrat exitus, atque introitus potestatem esse tribuente. idem Apollo apud illos ἀγῶν nuncupatur, quasi ur- banis uisus praepositus. Nam uias, quae intra pomeria sunt, ἀγῶν graeci appellant. Diana uero uiarum omnium uidem tribunum po- testate. Sed apud nos Ianum omnibus praesse ianuis officium. Cum elauis uero, et uirga figuratur, quasi portarum omnium custos, et re- stor uiarum. Scribit Nigidius Apollinem Ianum esse, Dianamque Ianam appositam. Litera, quae saepe de uisus ca fieri solet, ut i redhibetur redintegrat, et similibus. Ianum praeterea quidam scribunt ideo geminum ostendi, ut solem significet utriusque ianuae cele- stis potentem. Nam exoriens aperit diem, occidens claudit, inuo- catque primum, cuiusque deo res diuinae celebrantur, ut per eum uia pateat ad eum, cui immolatur, quasi precas supplicium per portas suas ad deos transmittat. Hinc simulachrum eius fingi solebat manu dextera CCC, et sinistra LXX numerum tenens ad demonstrandam anni dimensionem, quae praecipua est solis potestas. Alij Ianum uoluerunt mundum, hoc est caelum esse, Ianum quoque ab eundo dictum, quod mundum semper eun- de et Cornificus (ut Cicero memorat) non Ianum, sed Ianum ab eundo nominat. Hinc et Phoenices in sacris imago eius ex- primentes, draconem finxerunt in orbem redactum, cau- damque suam deuorantem, ut apparet mundum et ex seip- so ali, et in se resolu. Quapropter et apud Romanos in

quatuor partes spectasse constat. Et C. Bassus in libro, quem de dijs composuit, Iannum bifrontem fingit ait, quasi superum, ac inferum ianitorem, eundemq; quadrifrontem, quasi uniuersa climata maiestate sua complexum. In sacris quoq; saliorum arminibus Deorum deus anni solebat. Præterea inuocabatur Ianus geminus ob eam, quam diximus, causam. Ianus pater, quasi deorum deus, Ianus Iunonius, quasi non solum mensis Ianuarii, sed mensium omnium inq; mensis tenens. Quippe in Iunonis ditiora omnes calendæ esse existimabantur, propter quod Varro scribit Iano duodecim aras pro tot mensibus esse dicatas Ianus consuevit, dicens, hoc est propagatio generis humanum. Ianus Quirinus, quod sit bellorum potes; ab hæc, quam Sabini curiam uocant. Ianus Patulcius, et Cluuius, quia bello Iano eius patens, pace clauduntur. A Iano Iana cum derinatis ab ea dicitur, ut supra ostendimus, et Ianuarius, et ianual libri genus, quæ Iano tantummodo delibabatur. Sicut etiam qui Iannum ab hiatu dictum existimant quemadmodum superius diximus. Aliam saturnaliorum causam huiusmodi tradunt. Hercules ex Italia discedens nonnullis ibi reliquisse dicitur, sive iratus, quod ab ipsi incustoditum fuisset armentum, sive prudens, uolensq; ut aram suam, atq; ad eam ab incursionibus tuerentur. Ergo cum à latronibus infestarentur, occupato edito colle saturni se nominauerunt, quo ante nomine idem collis uocabatur. Et quia huius dei nomine ferunt se ritos esse saturnalia ei instituisse feruntur. Sunt etiam, qui scribant Iulium Hostilium, cui bis de Albanis, de Sabinis tertio triumphasset, Earum saturno ex uoto consecrasse, et saturnalia tunc primum Romæ instituta. Constat etiam habuisse saturnum aræ ante senaculum, ubi græco ritu capite aperto res diuina fieri solebat, quia primo à Pelasgis, deinde ab Hercule ita putant institutum. Saturno Titius, g. et Titan dicitur, sicut ter fuit, qui cum maior natu esset, et ideo regnare ipse uellet, uellet eorum mater, et Ceres, atq; Ops sorores suas esse saturno dicitur, ne regno cederet fratri, quæ facie deformior erat. Quod cum Titius intellexisset, sponte regno cessit, hoc tamen cum saturno pactus, ut omnem masculam prolem, siquam haberet, interimeret, quo saturno mortuo, regnum ad suos liberos perueniret. Itaq; primus saturni filius necatus est. Postea Ioue cum Iunone genito, sola Iuno saturno ostensa est. Iupiter saturno ignorante, clam fuit educatus. id est post de Neptuno factum. et cum deinde Pluto, et Glauca simul orti fuissent, Glauca ad saturni conspectum ducta, Pluto cælatus fuit. Glauca deinde parua moritur, interiecto deinde tempore cum Titius esse saturno tres filios iam adultos intellexisset, filijs, qui Titan dicebantur, secum ductis, saturnum, et opem comprehendit, et moribus diurnas, ac nocturnas custodias apposuit. Quod cum ad Iouis aures peruisset, Cretensum nõ parua manu collecta, Titanum, et filios expugnavit. Parentes exemit uinculis, et regnum patri restituit, ipse in Cretam rediit. Verum, ut est infida regni societatis, suspicari saturnus cepit, oraculo est ut quidam uolunt monitus, ne regno à Ioue expelleretur. Itaq; moliri filio insidias cepit, quod sentiens Iupiter patrem fugauit, regnum sibi uendicauit, misitq; armatos, qui illum per omnes terras persequerentur, et uel comprehensum ad se ducerent, uel necaret. Saturnus, cum diu errasset, uix tandem in Italia locum, in quo lateret, inuenit. Sed postea à Iano benigne, ut supra diximus, exceptus regionem à latendo Latium appellauit. Vir. Is genus indoctæ, et dispersum montibus altis composuit, legesq; dedit, Latiumq; uocari Maluit, ips quo niam latuisset tutus in oris. Verum quia Italia ipsa inferior est, quæ Græcia, in qua est mons Olympus, ubi regnauerat, factum est illum ab ætherio Olympo ad Italiam descendisse. idem. Pri-

10

20

30

40

50

60

mus ab ætherio uenit Saturnus Olympo. Arma Iouis fugies, et regnis exul adeptis. Sunt tamen qui Latium ideo dictum uelint, quod inter reipina Apennini laterat. Varro autem à Latino Latium appellatum affirmat. Verum nos quidè à Latino potius Latinum proprium nomen, quæ admodum et à Latinos dictos existimamus. I P S A V E N V S. Ipse muliebri sexus. ipse pronomen est aliquando relatiuū. Vir ipse arduus, altiq; pulsat sydera. Aliquando demonstratiuū, quando scilicet alijs pronominibus iunctum, eorum accipit significationem. idem. Ipse ego paulisper pro te tua munera imbo inuenitur tamen sapissimo absq; alijs p eclipsum prolatum, et tamen eorum habes significationem, que cum eo subaudiuntur. idem. quæq; ipse miserima uidi. inter dū suppono, hoc est expressionem aliam rei latentis habet, ut hoc loco ipsa Venus. Ponitur. n. ipsa maioris expressionis causa, pinde ac si diceret, et ipsa, de qua minus credendum esset. Venus est enim Emphasis, cum ex aliquo dicto latens aliqd eruitur. Duosq; eius genera sunt. Alterū quod plus significat, quæ dicit. Alterū quod et id, quod non dicit. iungitur hoc pronomen frequentissime cum tribus personis, ut ego ipse tu ipse ille ipse. Quod si ei addatur hæc particula met, que apud grammaticos syllabata adiectio dicitur, discretio significatur, ut ipsemet, hoc est ipse solus, et nõ cum alijs. uel ipse per se, et non per alios. quomodo et egomet. et tunc. et semet dicitur. Cum pronome autē secundæ personæ idem faci Te syllaba adiecta, ut tute id fecisti. in obliquo uero casu pte quoq; partikulam idem facere manifestum est in quibusdam pronominibus. ut in capite. tuapte. suapte. nostrapte. uestrapte. Ce quoq; syllabata adiectio est, sed cum ips ferè iungitur, que in C. uel. S. desinunt. ut hinc. sine hinc. sic. seu sicane. hinc. hinc. hæcane, et similia ipse aliquando pro simili usurpatur. unde et comparatiuū habet ipsior, et suplatiuum ipsissimus, hoc est similitior, et simellimus. Apud ueteres pro ipse ipse scriptum frequentissime ad adu. ritus. Terē. Ipsus est item sapsa pro ipsa. Enni. Quæ res sapsa loco sese ostendat. Et ipsippe ipsi neq; alijs. ipsalces brate dicitur in muliebrem, uirilem uel speciem ex presæ. PROSTRATVM NEMEEES, Ordo est, fama canebat nobile, et herculeū opus. Leonē Nemees prostratū fuisse, et in uasit ualle. NOBILE. Notū. Et per omnium ora uulgatū. Nobile enim aliquando ad dignitatem generis refertur. Cic. Neq; ego, si Seriphus essem, neq; tu si Atheniensis essem, nobilis unquam fuisset. Sallu. Nobili genere natus fuit. unde pro digno, atq; excellenti in quacumq; re ponitur. Maritæ. Nobilis hæc esset pictatis rixa duobus. Nobilis, inquit, hoc est excellens, et digna notitia. Aliquando significat notū. Teren. Mea est potens. proæx. magnifica. sumptuosa. nobilis. Virgil. Est locus Italia medio sub montibus altis Nobilis. Ab hoc nobilitas deducitur, hoc est generis, uel alterius rei excellentia, et dignitas. et nobilito uerbum, quod modo significat decore, dignitatem addo. nobilem, ac generosum facio. A pule. Quæ non excellentia generis, sed mores, uirtutesq; nobilitauerunt, nõ notū facio. Cic. Ne eam malefactis nobilitarem. idem. Nanq; eius uxor proæx, ac petulans illius nobilitauit miserias. Ab hoc fit comparatiuum nobiliter. et superlatiuum nobilissimum. item aduerbia nobiliter. nobiliter. nobilissime, et que contrariam significationem habent, ignobile. ignobiliter. ignobilissimum. ignobiliter. ignobiliter. ignobilissime. et ignobiliter. Nobilis uero à nostro deducitur. a quo notus. hoc est cognitus. et notitia cognitio, que et notio dicitur, et notificatio, notum facio. a quo notificatio. Pomponius. Nunc te oro surpem ut enoluas, meorūq; genus notifices mihi. Præterea a nostro fit frequentatiuū notatio. a quo notatibundus. et eorū passiuæ notor, et notator. ite notat, cuius diminutiui est notula, significat autem modo singulas

literas, aut Binas. ut C. pro. Caius. CN. pro. CNeus. in uerbaliter a pro. Caius. unde per notus scribere dicimus uel fictiuis scriptis, de quibus inferius dicemus. Virg. continuoq; notus, et nota genti inuenit. Aliquando maculam. idem. Cæruleæ sui tergi nota. Unde genitiua nota dicitur signa, cum quibus ex utero matris infantes egrediuntur. Hinc nota nonnunquam pro ignominia ponitur. Suet. Varijs affectus notis. in quo significatio etiam signa usarpamus, quod apud græcos notam, hoc est signū significat. idem. Valerius Catullum, a quo sibi uersatit satisfaciunt eadē die adhibuit canē. A nota fit uerbu nota, quæ aliquando pro signo ponitur, hoc est signum, siue notam appono. Aliquando pro eo, quod est ab alio dictata, seu luabrata conscribo. Unde q dicitur scriptor, q uero scribit, notarius appellatur. Aliquando pro aduertito. unde aduato, et sub noto. Mar. Et non sobria uerba subnotasti. item Conato, quæ est simul noto. hinc notator. adnotator. subnotator. notatio. adnotatio, subnotatio. connotatio. ite à nostro nomen, quæ per id quod nominamus, agnoscat. Est enim nomen proprium uocabulū singulorū. Vir. cui nota mille. Mille nocendi artes. idem. Nomen aut referens Priamus. Aliquando tamē ponitur pro decore, et dignitate. idem. A uulsumq; humeris caput, et sine noie corpus. Interdum pro generositate. idem. Aut pomis sua nota seruant. Quædoq; etiā pro gloria. idem. Et nos aliqd nomenq; decusq; Cessimus. item nomen apud grammaticos pars orationis, que et appellatio dicitur. Nota etiā credita dicitur, præsertim que fuerit. uimus, quonia notata corū, qui usuras soluturi erant, in calendario fuerat. scriberentur. et simili modo quicq; aliqd debebat. Quis. Nā sigs argentū oē legauit, uideri potest signatam quoq; pecuniā reliquisse. ideo etiā, quod est in nominibus, dari uoluisse creditur. Iustitia. iij. institutionum. Olim scriptura fiebat obligatio, que fieri nobis dicebatur. Ea hodie nota non sunt in usu. Proprie tamē nomen, cui de homine loquimur, est propriū gentiliuū nomen, hoc est, quod originē gentis, uel familia declarat. ut Porcius Cornelius. Unde p metaphora nomen aliquando pro gente ponitur. Virg. nostrumq; in nomen iuras. Hinc fit pr. nomen. quod nobis gentilijs præponitur, ut est M. Publius. Cognomen, quod uniuscuiq; proprium est, et nobis gentilijs subiuungitur, ut Cato. Scipio. ita. n. ordinantur M. Porcius Cato. P. Cor. Scipio. Agnomē est, quod extrinsecus aliqua rone, uel eā quæ sitū est, ut Africanus. Numantinus, et similia. id aliquando et cognomen dicitur. Cic. Scipio ille cognomento Africanus. A noie etiam agnomines dicuntur, quæ eiusdē sunt nois, sicut ignomines, q laude, et gloria carent, quasi in glorijs, et illaudati. a quo ignominia, hoc est nois nota. idem. Censens iudiciū nihil ferre dānato nisi rubore, itaq; cum ois eā iudicatio uerferur tantummodo in noie, ad aduerso illa ignominia dicta est. Ab ignominia fit ignominiosus, hoc est, dedecoris, et ignominia plenus. et ignominiose aduerbium, hoc est turpiter. Sunt tamen q cognomines a cognomine potius deducuntur. item a noie fit noio uerbu, quæ est appello. et a cognomine cognominus. et apud grammaticos notatiuus, qui et reclus dicitur, et notatim aduerbium, quæ modo significat per noia singulorū. Plyn. Cum uillio omnes notatim assignati essent. Dicitur tamen et de uno, ut Tenens cruentum pugione Brutus, notatim Ciceronē inclamauit. Et nomenclator a noie clado, hoc est uocando. is. n. dicitur nomenclator, qui per noia singulos appellat. ut puta in foro reos, aut in consilio, conuincas. Apu. Et ad nomenclatorē mox citati uenerunt. Sunt tamen qui nomen, quasi notamen dictum uelint, uel à græco, quod est noia, a quo δνοματοποιε. hoc est onomatopœia, hoc est nois fictio, dicta est, eū à sono aliquo, seu uoce noia fingi,

10

20

30

40

50

60

que latine fictia dicuntur, ut balatus ouium. mugitus bouum. barritus Elephatorū. grunulus suū, et similia. Itē à nostro fit notesco, quæ est notus fit, a quo innotesco. Præterea agnosco, que ita à plerisq; distinguntur, ut agnoscere dicuntur olim notos. Cognoscere prius incognitos. Vir. Et ueterē Anchisen agnouit amicu. Vir. Vireor ne me quoq; dum reuetero, præter eam nem agnoscat nemo. Vir. Venatu assiduo, et totum agnouimus annē. Sæpe tamen confunduntur. idē. Incipe parue puer risu cognoscere matrē. Terē. ita miserrimus fui fugtando, neq; me cognosceret. Aliquando tamen agnosco pro audio ponitur. Virgil. Ni resurgis, tenuerisq; piget cognoscere curas. Aliquando pro intelligo. Terē. Eo pacto et gnatiuita, et consiliū meū cognoscat. Cic. Unde autem, ficialius, quam ex animaliu monumentis aut bellicæ res, aut ois reip. disciplina cognoscat? Ab agnosco fit agnitor, qui agnoscat, a quo agnitio. A agnosco uero agnitor, qui agnoscat, unde agnitor. Proprie tamen agnitor dicitur, qui item alterius suscipit corā ab eo, cui datus est, sicut procurator, q absens noie actor fit. A agnosco fit recognosco, quæ est opus cõpositum emendandi, aut limandi, aut reprehendēdi cā reuideo, et actus ipse, recognitio dicitur. item a nostro fit ignosco, quod aliquando significat ualde nosco, et disco. Nam in præpositio auget, ut in imprimis. impugno. Virg. Vos qui in theatrum uoluptatem auribus aucuparum concitastis, domo adeste, et a me que feram, ignoscite, domum ut fratris et a teatro literas. Aliquando ueniam do. Nam in priuatiua præposito est, quasi nõ agnosco errorem. Virgil. Ignoscenda quidem scirent, si ignoscere manus. Ab hoc fit ignotus, quod aliquando significat incognitū, aliquando inscitu. Næti. ignotæ uiris sumus, tu te scis. Nosco autem a græco deductum est, quæ pegraci uocantur dicunt cognoscere, uosco cognitum. uosco cognitorem. uosco notitiam, et uosco notitiam. uosce teipsum. et uosco notitiam, prænosco, a quo uosco notitiam, præcognitio uocatur. et uosco notitiam, id est prognostica signa, per que aliquid futurum præcognoscitur. Hinc Latini quoque ueteres non nosco, sed gnosco dixere, et ignotum cognitum. unde agnosco. cognosco. et ignosco deduxerunt. Sunt qui a gnosco gnoro quoque deductum putant, quod ueteres pro scio usurparunt, ego a græco potius, quod est uosco deriuatum existimo. Ab hoc fit gnarus, hoc est scius. peritus, et gnare aduerbium perite, quamuis aliquando pro aperte reperitur. Apule. Qui gnare id nostris oculis contemplati sumus. et gnaritas scientia. Sallustius. Nanq; alij fiducia gnaritatis locorum oculis fuga statuerat, alij globis eruptionem tentauerunt. Lilius Gnariuū, pro eo quod est narrauit, et gnariuū pro narrauisse usurpauit. item ueteres gnariter pro gnare scripsere, a quo fit compositum prognariter, quod significat audacter, si reuere. Plautus. Age endicæ prognariter. A gnoro fit ignoro, hoc est nescio, a quo ignarus, quod proprie significat nescius. Cic. Neque enim tantæ difficultatis eram ignarus. Virgilius pro immemor posuit. O socij, neque enim ignari sumus antemalorum, et alibi pro eo, quod est aliud dissonans. Aut quis nam ignarum nostris deus appulit oris? item dignoro, quod est signa imprimi, ut fieri solet in pecoribus, ut dignoscantur. HERCVLEVM OPVS. Ab ipso Hercule factum, quo nihil dici maius potest. Hercules Iouis, et Alcmena filius fuit. Alcmena Electris filia ea lege Amphitryoni nupsit, ut fratris sui occisi mortē uisceretur. Hic igitur eū aduersus Telesboas Aetoliae populos pro Thebanis in expeditionem profectus fuisset, Iupiter sub specie Amphitryonis, q Alcei Thebanis filius fuit, Alcmena oppressit. Hæc igitur ex Ioue quæ Hercules septimo (ut aiunt) conceptum mense, ex Amphitryone uero

Iphicium nono ante mense conceptum, uno partu enixa est, licet uerget dictus sit Amphitryonides. Iphicium Iolauum genuit, qui Sardiniam ingressus palatres diffensione incolas ad concordiam reduxit, & e nocte suo celeberrimos in ea insula populos Iolofes appellauit. Na ipsi insulae nomen dedit Sardus Hercules procreatus, cum antea Sardinia appellaretur ab effigie solea, ut supra diximus, quam graeci *Sardania* uocant. & Ichmus a similitudine uestigij, quod graece dicitur *ixos*, insula est in Ligustico mari ab oriente patens clxxxviii. m. passuum, ab occidente clxxij. Circaui clxxij. a Sardinia Sardous deducitur adiectiuum nomen, unde Sardonum mare dicitur. & Sardonis herba, quae in fontium defluuijs prouenit largus uisus in Apiastro similis. Ea siq; uestitur, nervos conerabit, & rictu diducit ora, ut qui moriuntur, uelut ridendum facie intereant. Sardonis uir Lydius fuit, q Craso suadere conatus est ne Persis bellum inferret Sardanapalus Assyriorum rex ultimus fuit, ois generis luxuria deditus, in cuius sepulchro inscriptum est. Haec habeo quae edi, quaeq; exaturatu libido Haust. Sardonem ueteres pro intelligere usurparunt. Nam qd Bruti nec satis Sardare queunt. Conceptioni uero Hercules noluit unam noctem sufficere, sed protractum a Ioue tempus, ut plus spatij ad lasciuendum haberet. Luc. Thebas Alcmena, qua dum frueretur olympi Reator luciferum ter iusserat hesperon esse. scribit Homer. cum Iupiter die, quo proditurus in lucem erat, qui ceteris imperaret, coelicolis praedixisset, cogitasse Iunonem id de Hercule dici. Quapropter impetrasse primo a Ioue, ut id iureiurando firmaret, deumissa Lucina, quae dea parturientium erat, distulisse Hercules ortum, et uxoris Sibelis, quae se primo iam mese pregnans erat partum accelerasse, ex quo natus est Eurystheus, q Mycenis XLV annis imperauit. sem p infestus Herculi. & ob id frequenter eu impellem ad cogrediedu cum monstris facile sic perituru Hercules sperans. Hercules tamen in tantam fortitudinem gloriamq; euasit, ut & in deos sit uelatus. & merito id nomen consecutus uideatur. quippe Hercules dictus est, quasi *uipator*, hoc est Iunonis laus, qd Iunone persequente, maximam gloriam sit adeptus. Hoc autem ideo fictum a ueteribus constat, quia Herculem sole esse existimauerunt, qui uere heras, hoc est aeris cleos dici potest. quae enim alia aeris gloria est, nisi solis illuminatio, cuius rorassu penitus oculatur. Hinc apud Aegyptios creditur gigantes interemisisse, cum caeli expugnaturi uiderentur. Quippe gigantes nihil aliud fuisse credendum est, quam hominum quandam impiam gentem deos negantem, et ideo creditam deos e caelesti sede pelere uoluisse. Horum pedes in draconum uolumina desinebat, quod significat nihil eos reatum, nihil supernum cogitasse. totus uita eorum gressu, atq; progressu in inferna mergente. Ab hac gente sol poenas debitas ui pestiferi calor exegit. Hinc etiam memorant, cum Theyon rex Hispaniae ceterioris ad expugnandum Hercules templu ageretur furore, exercitu nauium instructus, uenisse ex aduerso Gaditanos longis nauibus prouectos, commissosq; praelio, cum adhuc aequo Marte pugna consisteret, nauers regas subito in fugam uersas fuisse, et mox in prouiso igne correptas conflagrasse. A pauatissimis, qui super fuerunt hostium, indicatu apparuisse sibi leones priores gaditanae classis superstantes, & radios, quales in solis capite pinguntur, emittentes, ab ijs subito nauers suas exiuit. Alexandri ni praeterea, quamuis Serapim atq; Isim summo cultu ueneretur, omnem tamen illam uenerationem soli se subillorum nomine testantur impendere, uel dum Calathum capiti Serapis insignunt, uel dum simulachro signum triapitis animantis ad iungunt. medio enim, eodemq; maximo capite effigies Leonis exprimitur. dextera parte caput canis exoritur mansueta specie

blandientis, pars uero leua auicis rapacis lupi capite finiunt. haec omnia Draco conecit uolumine suo capite redeunte ad dextram dei, quam monstru compescitur. Leonis capite monstratur praesens tempus, quia conditio eius inter praeteritum, futurumq; actu praesenti ualida, ac feruens est. Sed & praeteritum tempus lupi capite signatur, quod memoria rerum transfactaru rapitur, & aufertur. Canis blandiens effigies futuri tpi euentu significat, quo nobis spes licet incerta blanditur. Tpa autē cui potius quam proprio obsequatur auctoritate uertici iprefus Calathus altitudinem syderis monstrat, & uim capacitatis ostendit. Iis autem proculdubio uel terra est, uel natura reru sibiactis soli. Hinc est q continuatis uerbis corpus Deas omne densatur, q uel terra, uel reru natura alimeto nutritur uniuersitas. Hercules magno, ac procer corpore fuit. Quippe Plutarchus in eo libro, que inscripsit, Quantu inter homines animi, corporisq; ingenio, ac uirtutibus inter sit, Pythagora a philosophum tradit in reperiēda longitudinis eius praesentia huc modum seruasse. Animaduertisse enim curricula stadij, quod est Disi apud Iouem olympium, & Hercules pedibus metatu constitit pedes ducentos longum esse, et simili modo cetera quoq; studia in terris Graeciae ab alijs postea instituta, pedum quidē esse ducentorum, sed tamen aliquanto breuiora. Ex hoc ergo argumentatum esse Pythagoram Hercules corpus tanto alijs procerius fuisse, quanto olympicum stadium ceteris pari numero factis esset excelsius. Quantum uero robore, ac fortitudine ceteris hominibus praeserit, in primis prouerbiu illud indicu est, ultima quidem parte recens, ceteris antiquissimum. Quatuor haec ex aequo impossibilia esse, uel Ioui fulme, uel Herculi clauam, uel uersum Homero, uel Federico Feretro gloria rei militaris auferre. Primo quidem dum adhuc infans esset, et in cuius cum fratre iaceret, insidijs Iunonis, quae eu omnibus modis persequebatur, duo serpentes utroq; parente soporato ad eu deuoradum reptarunt. Quibus uisus perterritus Iphiclus, stentus parentes excitauit, qui expurgati Hercules uidere manibus cepisse serpentes, atq; eos occidisse. Sene. Infantis etas monstru suauit prius, quam nosse possit, gemina cristati capite Angues ferebat ora, quos contra obuius Reptauit infans, igneos serpentum oculos Remisso pectore, ac placido intuens Arctos ferens uulnibus nodos tulit, Et tumida tenere agitur a elides manu. Hinc Teumeseum leone in adhuc pene puer occidit, eius pellem derraxit, qua postea semper pro pallio usus est. Teumeseus a Teumeso Boeotiae exigno monte dicitur esse, quem Antimachus graecus poeta multis uersibus ornauit. Fluius etiam, & regio est eodem nomine, & paruum oppidum in Thebanis finibus, ubi cum leo inaudita magnitudinis terrori omnibus esset, ab Hercule extinctus est. Statius, Illius in speciem, quem per Theumesia tempe Amphitryoniades fractum inuenilibus armis, Ante Cleonai uestitur praelia monstri. Hic Leo a Ioue in caelum dicitur translatus, ut gloriae Hercules consuleret, qui eum inermis occiderat, et qd haec prima Hercules iam adolestantis cartatio fuerit. Eius simulachrum Virgini proximu est, ad cuius cauda septem aliae stellae ueluti in triangulo collocatae uidentur, quas Berenices crines appellat. Na cu Ptolemaeus Berenice Ptolemei, et Arsinoe filia sorore sua duxisset uxore, nec multus post diebus in Asia eu exercitu profectus fuisse, uouisse Berenice tradit. Si uictor Ptolemaeus redisset, se crine de tensura, atq; eo uoto danatam crine in ueneris teplo consecrasse, q cum postridie no appuisset, aegre id ferent reg Conon mathematicus gratiam regis captans, dixit Ptolemaeo crine inter sydera uideri collocatum, & quasdam uachas figura septem

10
20
30
40
50
60

pia mittere. Alij Ptolemaeu Berenices patrem tradunt aliquando multitudine hostium territum fugi salutem que effisse, filiam uero ascendisse equu, & addito suis animo proficisse hostes, & multos interficisse. reliquos aut cepisse uiuos, aut in fugam conueruisse. Erasthenes scribit hanc uirginibus lesbjs dotem a parentibus relictam, quam nemo soluebat, iussisse reddi. Nigridis hunc Leonem tradit a Luna iussu Iunonis in terra Arcadia, et regione Nemeae educatum, & deinde in exitum Hercules dimissum, que Hercules iussu Eurysthei cum claua, quam a Molorcho hospite acceperat, interfecit. itaq; postea claua pro gladio pelle pro suto usum Herculem fuisse. Leonem uero a Iunone inter sydera relatum, qui ad occasum spectans, supra caput hydrae constitutus est. habet in capite stellae tres, in uerticibus duas, in pectore unam, inter scapulas tres, in media cauda unam, in extrema altera magnam, in uentre clara una, & infra altera magrandem, in lumbis unam, in posteriore genu unam, in posteriore pede claram unam. Hic aestuo circulo diuiditur medius. Arctus, Horrentisq; iuba, & filium arne leonem, Hunc ubi contigerit Phoebi uolentior axis, Accensa in aenro iam tunc geminabitur aestus. Tunc lymphae tenuis, tunc est tristissima tellus. Post haec Hydram apud Lernam palude, de qua superius abunde differimus, exinxit. Sene. Quid facua lerna monstra numero sum malum? Non igne demum uicit, & do uir mori? Leonem deinde, qui a nemeae sylua nemeosus est dicitur, omnem eam regionem devastantem, a Molorcho pastore iuxta eam syluam habitante hospito suffectus interfecit, Ouid. His elisa iacet moles Nemeae laeris. Nemeae sylua inter Cleonai, & Phlium, in qua Argui ob Hercules memoriam Nemeae sacra celebrare consueuerunt. Hinc regio omnis Nemeae dicitur, eademq; Thebinaeclia uocatur. Nemeae etiam fons est, & Mons. Virg. & uastum Nemeae sub rupe leonem. Sunt autem Cleone medioe oppidum in uia stum, quae ex Argo Corinthu ducit, distatq; ab Argo stadijs CXX a Corintho uero LXXX. Eius moenia ab Homero celebrata sunt. Ab hoc Cleonaeum deducitur, unde Leo nemeaeus etia cleonaeus dicitur. Ante cleonai uestitur praelia monstri. Luca. Ille cleonaei proiecit terga leonis. Phlius uero in medio sydoniae, arguēq; terra est, ubi Die, sic enim Heben uocant, sanum religiosissime colitur. De qua hanc tradunt fabulam, Apollinem olim Iunoni nouerca in patris domo parasse conuiuium, eiq; lactucae agrestes apposuisse, quibus gustatis Iunonem, quae ante ferilis erat, subito concepisse, & postea peperisse Hebe. Hanc, cum pulchritudine praesaret, assumptam fuisse a Ioue, ut ei pocula ministraret, & inuenit deam effectam. Tandem uero cum Iupiter, ac Iuno cum ceteris dijs apud Aethiopas comissarentur, Hebe pocula ministrantem forte conadisse, & quia remotis uestibus obscena corporis ostendit, apud omnes deos habitam fuisse ludibrio, ob quam causam expulsam fuisse a Ioue, & loco eius suffectum Ganymedem Laomedontis filium. Tandem uero cum Hercules in deorum numeru relatus esset, conuobio ei uictam fuisse. Hom. hac ex Ioue conceptam opinatur. Latini solus Iunonis filiam tradunt. Huiusmodi autē, figmentorum haec ratio traditur, Ioui, qui Apollinis pater est, duo signa in zodia tributa sunt, quae ab astronomis domicilia eius dicuntur, sagittario, & piscis. Atqui Apolline, hoc est sole in sagittario, quae patris domus est, manente, & imminente iam hyeme, Iunoni hoc est aeri syluestres lactucae apponuntur, hoc est frigus immensum. Quippe lactucae syluestres constat esse frigidissimas. A frigore igitur occupata terrae superficies calor omnis per naturae conerietatem, quae graece Antiparistasi dicitur, in interiora se condēs, calefacta terrae humiditate radices germinum, atq; plantarum humore replet. & hoc modo sole

10
20
30
40
50
60

sagittarium inuente, efficit praeagnans, quae ante hoc est autumni tempore sterilis uidebatur, deinde adueniente paruis uisore, i. uere nouo, Heben parit, hoc est inuentum. Tunc enim arbores germina, frondes, flores renouantur, et omnia reuertesunt. Sic uere adueniente quod humidum, ac collidum esse constat, dijs, hoc est caelestibus corporibus, quae ut nonnulli opinantur, ex uaporum a terra surgentium humiditate pasuntur pocula, hoc est humores porrigere dicitur. Tandem uero ueniente Autumno, in quo sol incipit uersus hyemale solstitiu tendere, hoc est ad Aethiopas, qui uersus antarcticu circulu constituti sunt, dea inuenit cadit, hoc est decidunt frondes, & uerentia oia cessant, & sic Hebe, dum aduenit quae occultauerant frondes, nudari dicitur, et corporis obscena monstrare, remouetq; a ministerio, & sufficitur Ganymedes, qui, ut superius diximus, Aquari signum est, quia eo tempore pluuioia est hyems, et humidos uapores syderibus abunde ministrat. Iosfermo deo Hercules coniuncta dicitur, quia inuentus hoc est ppetuus uigor clarorum uirorum operibus semper iunctus est, quae nec pereunt unquam, nec senio debilitantur. Sed ut ad Hercules reuertamur, dum forte cum hydra praelium commississet, Cancer mirae magnitudinis a Iunone missus est, qui hydrae suppetias ferret. Hic pedem Hercules mordicus apprehedit, cuius uulnere dolore permotus Hercules canceru interfecit. Eum Iuno traistulisse in caelum dicitur, & inter sydera collocasse, in uinum ex XII signis est, quae maxime solis cursu continentur. Tunc mediu diuidit circulus aestiuus ad Leonis exortus spectantem, paululum supra caput hydrae collocatum occidentem, exorientemq; posteriore corporis parte. habet in pedibus dextris singulas stellae obscuras, in sinistro pede primo duas, in secundo duas obscuras, in tercio pede unam, in quarto primo una obscuras, in ore unam, in ca, quae chele exterior dicitur, tres similes no grandis, in sinistra similes duas, supra testem duas, quae asini, siue aselli dicuntur. De quibus haec fabula narratur. Liberum patrem, cum ei a Iunone furore obiecto mente alienatus esset, fugisse per Thestrotiam dicitur cogitanti ad Dodonei Iouis oraculum peruenire, & quomodo ad primum mentis situm redire possit, sciscitari. Sed ei inter eudu occurrisset palude quandam magnam, quae traistri pedibus non poterat. E duobus itaq; asellis, qui sibi forte obuiam processere, cepisse alteru, & ita esse tra suectum, ut aquam oino non tetigerit. Sic ad Dodonei Iouis templu puenisse, et mox liberatu, ut pro accepto beneficio gratus esse uideretur, utruq; Asellu inter astra collocasse. Quidā etia tradunt asino illi, quo uetus fuerat, humanam uocem dedisse, itaq; mox de mebrui uirilis magnitudine ortu inter ipsum, et Priapu cōtētone, uictoria penes Priapu fuisse, pp qd interfectu ab eo eē asinu, et a Libero patre i caelo collocatu. Veru ut oideret se hoc tanq deū, no tanq hoīem timidu, Iunone fugente fecisse, supra canceru constituit, q Iunonis bifi cio inter astra fuerat collocatus. Sunt tñ q de asellis aliter sentiunt. Scribit enim Erasthenes, quo tpe dii cum gigantibus confluxerunt, omnes deos a Ioue fuisse conuocatos. Vnisse itaq; Liberum patrem. Vulcanos, satyros, silenos, omnes insidentes, qui cum hostibus appropinquassent, uisa gegantium mole perterriti, rudatum oēs emisere. Quae uocis nouitate perterrefacti gigantes, sese fugae commississe dicuntur, & sic a dijs facile uicti fuisse. Quidā tradiderunt quodcumq; omnia sydera, quae nunc diuersos agunt cursus, in canceru conuenerint, sic sub eodē postea ut sitigo, ut recta linea exire p orbem omniu possit, asinra uerena omnia, & orbis conflagrationē sumā, sicut diluuiū futurum, & generalem orbis inundationem, cum eadem syderum turba in apriornum conuenerit, illic solstitium, hic brumam confici. Cancer a graeco deducitur, quippe graeco reponitur

10
20
30
40
50
60

uoant, hoc est *carcinum*, qua uoce etiam Latini ueniunt. *Lica*
 & *carcinus* ardens, a quo *carcinus* gemma, de qua supra dixi
 mus. & *cancer*, quod et *carcinoma* dicitur, a rubore cancri, siue
 quod ut *carnem* paulatim exedit, hoc plurimū per ignorantiā
 idem esse cum *cayrena* existimant, cum maxime inter se diffe-
 rant, hoc solo conueniētia, qd utrumq; *carnem* exedit. *Cancer*
 uitū est, qd non solum id corrumpit quod occupauit, sed etiam
 serpit. deinde alijs signis discernitur. Nā modo propter inflama-
 tionē rubor ulcus ambit, isq; cū dolore procedit *ερωσι πηλασ*
 græci uocant, modo ulcus nigrum est, ga atro eius corrupta est,
 idq; uehementius et putrescendo intenditur, ubi uulnus humi-
 dum est, & ex nigro uulcere humor pallidus fertur, maliq; odo-
 ris est, carum culq; corrupte. Inter diētā uerū, ac membræ-
 næ resoluuntur, specillumq; demissum descendit, aut in latus,
 aut deorsum, fit maxime in superioribus partibus circa faciem,
 nares, aures, labra, mamas foeminarū in uero autem, ac fiste-
 ne hoc nascitur. Circa locum aliquē quasi puncta sentiuntur,
 isq; inæqualis tumet, interdū etiā terpet, circa eum inflata ue-
 ne quasi receruantur, hæc pallent, aut liuent, nonnunq; etiā
 in quibusdam delitescunt, tractusq; is locus, alijs dolore affert,
 in alijs eum non habet, & nonnunquā sine ulcere durior, aut
 mollior est, quam esse naturā debet. interdumq; nullā ha-
 bet proprietatem, interdum simile ijs est aspredine quadam, et
 magnitudine, quam uocant græci *καρκινώματα*. Est enim
 condyloma genus tuberculi quod ex quadam inflammatione na-
 sci solet, color etiam rubor est, aut lenticulæ similis. Quibusdā
 etiam si id pressum est, que circa sunt inciduntur, & intumo-
 sunt, ob que pessimum id genus est, ferēq; primum, quod
 reuocatus a græci dicitur. Deinde ex eo id *carcinoma*, quod
 sine ulcere est, deinde qd *thymum* appellatur, id supra corpus
 quasi rruula eminet, ad autem tenue, supra latus, subdurū,
 & in summo perasperū, idq; summiū colorem floris thymi re-
 presentat, unde ei nomen est, ibiq; facile funditur, & cruen-
 tatur. *Thymus* herba est uulgo nota, grassissima apibus, in At-
 tica regione præstantissima. Vnde mellis attici toto orbe summa
 laus existimatur. *Thymus* lapideos campos in provincia Narbo-
 nensi refertos fuisse constat, hoc penē solo reddito ē longinquis
 regionibus pecudū millibus eō conueniētijs, ut thymo uescan-
 tur. A *carcino*, hoc est *cancer* *carcinodes* dicitur, quando uitium
 cancri naturam sapere incipit, quasi *cancerum*. *Cangrena* uero
 non in omnibus partibus corporis fit, ut *cancer*, sed in promi-
 nentibus membris: i. inter ungues, et alas, & inguina, ferēq;
 in senibus, uel in ijs, quorū corpus mali habitus est. Caro in ul-
 cere, uel nigra, uel liuida est, sed siara, & arida, proximaq; cu-
 tis plerumque subnigris pustulis impletur. Deinde ei proxima
 pallida, uel liuida, ferēq; rugosa sine sensu est. Vterior in in-
 flammatione est, omniaq; simul serpunt, ulcus in locū pustulo-
 sum, pustule in eū, qui pallet, aut liuet, pallor, aut liuor in id,
 quod inflammatum est, inflammatio in id, qd integrum est, tran-
 sit. Inter hæc deinde febris acuta oritur, ingensq; sitis quibus-
 dam, & delirium accidit. Alij quamuis mentis suæ compotes
 sint, balbutiendo tamen uix sensus suos explicant, incipit affici
 stomachus, spiritus ipse fit foedi odoris, atque initium quidem
 eius mali recipiturationem. Vbi uero penitus infedit, insana-
 bile est, plurimoq; & subfrigido sudore moriuntur. *Can-*
cri etiam dicebantur ab antijs, qui nunc canelli per dimi-
 nutionem uocantur, hoc est opus subtili materia in trasuersum
 compacta ad similitudine retis factum, quod frequētia forami-
 na habeat, qualia sint, que in corpore efficit morbus, qui *can-*
er uocatur. A *cancello* fit *cancello* uerbum, quod est conuicio,
 dilatio. & aduerbium *cancelatum*, hoc est ad similitudinem
 cancelli. *Hercules* aprium miræ magnitudinis *aradicū* agrum,

10

20

30

40

50

60

uastantem occidit (uel ut quidam sentiunt) uinum cepit. & de-
 tulit Eurystheo Seneca. Solumq; densis hispidum Erymanthi
 iugis *aradica* quæreba memora *manali* suem. Dicitur ē hic
 aper *manalius* a *Menalo* *Aradice* monte, quamuis & oppi-
 dum sit eiusdem nois, quod et *manala* dicitur. Mōtes in *Arca-*
dia nominati sunt *pholoe* cū oppido *Cyllene*. *Lycæus*, in quo
 licet *Iouis delubrum*. *Menalius*: *Artemisius*. *Parthenius* *lam-*
phæus. *monachus*. *erymanthius*, quamuis et *sumus* sit eiusdem
 nominis in *alpheū* defluens. A *Menalo* *manalius* deducitur,
 hoc est *aradice*, unde *manalius* aper dicitur. & *manalius*
aradice, hoc est magice artes, & incantationes, quibus uti in *Ar-*
cadia, ac tota *Thessalia* malefica mulieres consueuerūt. Virgi-
 Inape *manalius* mecum mea tibia uersus. Quippe in ea eclo-
 ga imitatus est Theocritū, q eclogam scripsit *pharmaceutriam*
 appellatā, in qua mulier inducitur maleficas artibus puerientem
 mentem amatoris, a quo sperabatur. Ad hæc *ceruā* aneos pe-
 des habentē, & aurea gerentē *cornua* eiusdem *manali* nemo-
 ris incolam, quam *cursum* æquare nemo poterat ipse correndo,
 & su puit, & cepit. Tum *Symphalidas* *auens* ab ipsis nubib;
 sagittis petijt, enectasq; deiecit. Seneca *Manali* pernix fera
 multo decore proferēs auro caput deprehēsa *cursum* est. Idē. So-
 litasq; pennis condere obductis diē. Petiit ab ipsis nubibus *Sym-*
phalidas. *Marti*. *Aeripedē* *stiliū* *ceruam*, *Symphalidas* undū
 Abstulit. *Symphalidas* qdā parum docti *harpas* esse existi-
 marunt. Sed id falsum esse, sfgs *tragodiā* Seneca legit, faci-
 le deprehēderit. *Harpas* mōstra fuerūt, qualia describit Vir-
 gi. Tristius haud illis monstrū, nec senior ulla uesit et uia deū
 stygijs sese extulit undū. Virginei uoluerū multus, fœdissima
 ueneris *Prolunies*, uncaq; manus, & pallida semper *Ora* fa-
 me. Hæ *arō* tē *apollō*, hoc est, a diripiendo dicta sunt.
harpas *Neptuni*, & terra secūdu quosdam filia fere. Se-
 cundū alios, *Thaumas*, & *Electra* *ocelani* filia. Tres autem
 fuisse memorantur. *Prima* *Celena* a nigredine dicta *υλα-*
υδ, quippe græci *υλαυδον* atrum dicunt. *Secunda* *Aello*,
απδ tē *αλλω* uoluo, uero, quod fœdo uolatu omnia peruer-
 tat. *Tertia* *Ocypte*, quod *αυδ* uelox est, *απομυ* uo-
 lo, quod s. alarum uelocitate mirū in modū polleat. *Hesiodus*
 in libro, quē *Theogoniā* inscripsit duas tantum *Harpas* me-
 morat *υυδ* *μυ* & *απυ* *αλλω* *αυυ* *αυυ* *αυυ* *αυυ* *αυυ*. *Home-*
rus unam addit, quam uocat *thyllam* *απδ* tē *ου*, quod
 est impetum facio, & *υλλω* uoluo, quod cum impetu om-
 nia uoluit. Tradunt autem *harpas* in insulis habitare, quas
strophadas uocant. Vir. Accipiūt. *strophades* græcio sunt nomi-
 ne dictæ in insula Ionio in magna, quas dira *Celena*, *Harpas*q;
 uolunt alia. *Phineia* postquam *Clausa* domus, mensaq; metu li-
 quere priores. *Phineus*, a quo *Phincius* rex *Aradice* fuit, qui
Harpalices coniugis suæs filios occauit, cuius sceleris ma-
 gnitudine pmo di, oculis eum priuauit, atq; illi *harpas* obie-
 cerunt uitium genus dirū, ac *ραπα*, que est *dapes*, & reliqua
 omnia fœdabant. Verū cū *Iafon* per ea loca cum *argonautis*
 transiens benigne ab eo exceptus fuisset, ut ei gratiā referret,
Zetum, & *Calam* *Boreæ* ex *Orihya* coniūq; filios iuuenes
 alates, et *sagittan* li arte præstantes aduersus *harpas* misit,
 qui eas psequerentur, et a *Phini* regno profus abigerent. Hi
 igitur cum illas usq; in insulas *Plotas* psecuti forēt, ab *Iride* ad-
 moniti sunt, ne ulterius *Iouis canes* insequerentur itaq; retro cō-
 uersi duabus insulis, in quibus *harpas* reliquerunt, *Stro-*
phados, hoc est conuersionis nomen imposuere, cum antea
plotæ uocarentur. *Orihya* autem *Boreæ* coniūq; filia fuit
Erythei regis *Athenarum*, quam cum *Boreas* ob pulchritudi-
 nem adamasit, & frustra iungi sibi conuubio postulasset, ui-
 raptam detulit in *Thraciam*. Eodem nomine uocata est regna

Aradice, que *Marpesia* mari successe in regno. *Oriythos*
 uero urbs fuit inter *Macedoniam*, atq; *Eperium*. *Oryx* uero
 animal, quod in *Aegypto* nascitur, exorientiq; contra stare, ac
 contrarij solis radios fertur, ex caprarum genere. a quibusdam
 solus uocatur, ac contrario uestitur pilo, & ad caput uerso. *Sym-*
phalides autem *auens* erant aquaticæ in *Symphalo* palude tā
 e magnitudinis, ut solis radios obumbrare dicerentur, omnem
Aradice deuiastantes. *Symphalus* *Aradice* lacus est, ex quo
Erasmus flumen erumpit in arguam terram. Quondam ue-
 ro exitum non habebat, quoniam uadi foramina quedā, que
Arades *Zeyer* a uocant, obstructa erant, proptereaq; exitum
 non habebant itaq; urbs ipsa, que *Symphalum* uocatur, et in
 lacu ripis quondam sita erat, postea ad quinguentia stadia a
 lacu uisā esse abesse. *Iphicratem* tradunt, cum *Symphalum* obsti-
 dione circūdedisset, & frustra conatus suos intelligeret, exitum
 fluminis ē lacu obstruere conatum innumerabiles spongi-
 as aduexisse, sed *Iouis* oraculo admonitum desistisse. a *Sympha-*
lo lacu *Symphalides* *auens* appellatæ. a *Symphalo* oppido *Sym-*
phalidis deducitur, sicut a *Lacedæmone* *Lacedæmonius*. Equi-
 dem que de *harpas*, ac *Symphalidibus* scribuntur, ficta esse
 arbitror, ut de *Pieris* alijs *auibus*. Quis enim uera esse putet,
 que de *Pegaso* equino capite noueri scribuntur? quis credat
Criphas auritos, & tantum nostri adicitatem hēntes in *Asia*
tica *Scythia*? in qua aurū, ac gemæ asistunt, habitare, tantaq;
 rabie desuere in hoies, ut terrā ipsam inhabitabilem faciant,
 & quasi geniti esse uideantur ad plectendam auaritiæ temeri-
 tatem, cū quibus *Arimaspi* dimicare dicuntur, ut *lapillos* inter
 capiant. Hos ueteres *Romani* *Picos* uocabat. *Plau*. *Pica* diuites, q
 aureos montes colunt, eos solos su po. cum proprie *picas* sit, quā
 cognomeno *Martius* dicitur, parua quidem auis, sed in auspicijs
 magna, unu orū unguū, arborū cauatrix, & scandens in
 subrectum felij modo. Tradunt si *clauus*, uel *cuneus* adactus
 quantū ui libeat in arborem fuerit, in qua nidū habeat *pica*,
 statim exilire cum crepitu arboris, cum clauo, aut cuneo inse-
 derit *pica*. huic auis nomen dedit *Picus*, quē *Saturni* filium fi-
 isse finxerunt. *Ouid*. *Picus* in *Ausonij* proles *Saturnia* terris.
 Virg. *Fauno* *Picus* pater, isq; parentem *Te* *Saturne* refert. fer-
 tur *Pomonam* deperisse pomorū deā, propter qd a *Circe*, quo
 amore eius ardebat, in *pica* uem esse conuersum. Cuius fig-
 menti ratio est, qd *Picus* rex *Latinorū*, *Fauni* pater, & *Latini*
 regis auis, auorigiorū peritissimus fuit, & in primis hac aue
 usus est auspicijs, eiq; nomen dedit, & ideo postea semp princi-
 palis *Latini* in *augurijs* fuit. *Martij* ideo appellatū constat, qd
Marti sacer est, siquidē proficiscentes in bellum non nisi auspi-
 cato urbem egrediebantur. *Legimus* in historijs *Picum* olim in
 capite *L. Tuberonis* prætoris *Urbanū* iura pro tribunali red-
 dentis confedisse tam placide, ut manu prehenderetur. Respon-
 disse nates exitū in pio portendi, si dimitteretur. At si exanima-
 retur prætori. illi autē hoc audito, protinus cōcepisse, nec mul-
 to post impleuisse prodigium, a *pica* *Picenum* deducitur, regio
Italiae, in qua est *Asculū*, quod *Sabini*, cū *Asculum* proficise-
 rentur, in uexillo eorū *pica* confederit. Hinc *Picenus* possessi-
 uum nomen deducitur, & *Picenus* gentile. a quo *Picentinus*. *Pica*
 licet femininum uideatur huius nominis *pica*, longo tñ diuer-
 sam significationē habet. Est enim auis magnitudine *palūbe*,
 alijs uario colore, et præsertim cœruleo depictus, uerba proferēs
 ad similitudinē humane lingue. *Mart*. *Pica* loquax certa dñm
 te uoce saluto, si me non uideas, esse negabis auem. Est et alia *pi-*
 ca sub uentre alba, su pius nigra, que uaria appellatur, longitu-
 dine cauda insignis. hæc *Vespasiani* pē ab *A* *penino* uersus ur-
 bem *cerni* uix ceperat, tam rara erat. nunc frequentissima est
 per omnem *Italiam*. Ea uero, que de *Tragopanae* dicuntur,

10

20

30

40

50

60

quis faciale uera esse sibi persuadeat? *Maiores* *Aquila* esse, *cor-*
uua in t pibus curuata habentem ferruginei coloris, capite di-
 taxat *phœnico*. multo minus, que de *Sirenibus* feruntur, *auens*
 in *India* esse, quarū cantu hoies mulcantur, quos somno graua-
 tor lacret. Minime uero, quod *Democri*. scribit. *auens* esse, quas
 nominat, quarum confuso sanguine, serpens gignatur, quem q
 canq; ederit, alitum colloquia intelleturus sit. *Homer*. *g*. *u*. *u*. *u*. *u*.
 um *Scoptes* nominat, quarū *Satyrice* motus, cū insident, a ple-
 risq; memoratos, fidem mereri non arbitror, nec *auens* ipsas un-
 quam genitas esse existimo. sed ad *Herculem* reuertamur. *Taur*
ru ferocissimū, & oem *Atticam* regionem deuiastantē permit-
 tene. *Taur*iq; centum non leuē populis metum. *Ouidi*. Vos ne
 manus ualidi pressistis *cornua* tauri? *Acheloum* præterea singu-
 lari certamine su pauit. hic *Oceani*, & terre filius fuisse dē-
 atur, *Gemino* olim *cornu* insignis, sed superatus ab *Hercule*,
 quamuis in uarias sese figuras transformasset, uno cornu pri-
 uatus est. Certaminis cam hanc tradunt fuisse. *Deianira* filia
 fuit *Oenei* *Aetolice* regis, cuius urbs regia *Calydon* erat, hæc
 adeo forma, pulchritudineq; præstabat, ut multos procos hēret,
 tandē *Acheloo* desponsata est primo, deinde *Herculi*. itaq; nu-
 ptiarum gratia orū inter eos est certamen, & superato *Ache-*
loo *Herculi* cessit. Hæc autē de *Hercule*, et *Acheloo* hac ratione
 ficta esse affirmant, quia *Achelous* flumen est ē *Pindo* mōte flu-
 ens, atq; *Aetarniā* ab *Aetolia* dirimens, & *Artemiam* in *si-*
lam assiduo terra inuictu continentī adnectens. a quo *paras-*
cheolis uocatur regio finitima *stirio*, quam *amnis* inūdat. hæc
 inundatio cum prisca temporibus limites agrorū sæpe confun-
 deret, contēiones de terminis inter uianos frequēter excitabat,
 cumq; nulli essent arbitri, nō legibus, sed armis litis dirimēdā
 tur. Hinc ergo datus *fabulæ* locus. *Hercule* singulari certamina
Acheloum superasse, & uictorie præmium reportasse. *Deianī*
 ræ nuptias, *cornu* præterea alterū eius confregisse, qd. *Hercu-*
les *Oeneo* affinitate coniunctus, factus aggeribus, & aquarum
 ductibus erectis fluminum agros prius non sine graui detrimen-
 to sternentem compescuit, & ex duobus alueis, quorum flexus
cornua a pōis dicitur, sicut alterum, quod quidā *Copias*
cornu esse dixerunt, quæ admodum superius ostēdimus, dona-
 uitq; *Oenio* regi *Socero* suo. *Sophocles* *Deianiram* sic loquentē
 introduxit. procos sane mihi *amnis* fuerat *Achelous*. *Qui* *ma-*
tri formis a meo petijt *Oeneo* pare. primo enim manifestus in-
 cessit *taurus*, deinde per uarias se flectens *spiras* *draconis* appa-
 ruit. Tum mole ualida *bouis* præ se tulit frontem. *Achelou* cer-
 te ac reliqua flumina *Tauro* comparari ob *mugitus*, flexusq;
 aluorum. *Draconi* propter torquentem se longitudinem. *Boni*
 similiter, propter boatum, & *cornua*. ab *Acheloo* *achelous* de-
 ducitur, quod modo, possessum est nomen, modo pro *aqueus* po-
 nitur. *Virg*. *Pocula*q; inuentis *Acheloiæ* miscuit *uis*. Quippe
 ueteres aquam oem generaliter *Acheloum* nuncupauere, qd a
 græcis sumptum manifestum est, qui *Acheloum* pro aqua *fre-*
 quētissime usurpant. Cuius rei ratio est, quod *Achelous* in
Græcia ubi tot ingenia floruerunt, omnium fluminum celeberrimus
 fuit ob eas, quas supra diximus, causas. Quod autem
Virgilius dixit, *Pocula*q; inuentis *Acheloiæ* miscuit *uis*. *mi-*
 scuit, inquit, hoc est miscenda posuit. Nam aquam uino miscere
Staphilius *Sitheni* filius primus dicitur inuenisse. Præterea
Hercules *Diomedem* *Thraciæ* regem dirum, ac sanguinariū
 hominem, qui equos suos aduenarum carne in *Tyrida* *Thraci-*
æ oppido pascebat, occidit, eumq; inuentis suis epulandum
 apposuit. *Seneca*. Quid *fabula* memorem *diri* *Bistonij* regis?
Bistones enim *Thraciæ* populi sunt. *Bistonis* *stagnum*, & regio,
 a *Bistone* *Thraciæ* rege cognominata. *Ouidi*. Et tuta a bella
Bistonis ora fuit. Hinc *bistonius* deducitur, qd *thracæ* significat.

fuit & alter Diomedes rex Aetoliae Thidei, & Diophilae filius, qui fortissimus Danavim à Virgilio dictus est, quod Aeneas apud Troiam uicerit, & cum Hectore singulari certamine pugnaverit, Martemq; ipsum (ut Home tradit) uulnerauerit, & ut Virg. Venerem. hic, cum post Troiae expugnationem in patriam reuersus Aegaleam uxorem comperisset rem cum Cylleboro Stheleni filio habuisse, pudore ductus, in Appuliam secessit, ubi regni partem cum Dauuo sortitus est, et regio, quae in diuisione ei cessit. Campi Diomedis appellati. item insula, quae in propinquo mari iacet Gargano monti opposita, Diomedea nuncupata. Condidit in Appulia urbem, quam Aegyriohippum uocauit, deinde dicta est Aegyrippa. a qua Aegyriopini nominati. item Scipionem à multitudinis electarum fluctibus sepulchrum uocatum, postea mutatis literis Sipontem. deinde etiam Sipontum dictam. ipse uero non longo post diem obiit in insula, quam supra diximus Diomedeam uocari, & in deorum numero est relatus, templumq; ei aedificatum, & sacra instituta. Socij uero morore defuncti regis absumpti, in uerus mutati sunt, quae ipse quoq; Diomedea dicta sunt. Iuba cataractas appellat. dentes eis esse dicuntur, oculiq; igneo colore. caetero corpore candida sunt. Diros semper duces habent. Alter dicit agmen, alter cogit. Scrobers exauiant rostro, inde erant conseruunt, & terra, quae ante fuit egesta, cooperiunt. Altera orientem spectant, quibus excunt in pascha, altera occisum, quibus redeunt. Aluum exoneratur & semper contrario flatu subuolant, & in sola Diomedea insula uisuntur, filicidarum similes. Aduenas barbaros clangore dicuntur infestare. Graecis uero adulari uelut generi Diomedis hoc tribuunt. Aedem quoq; eius quotidie pleno gutture madentibus pennis perluere, ac purificare consuetas tradunt. post haec Hercules Bustrim Aegypti regem Neptunus, & Libyae filium, qui ora omnem Nilo adiacentem latrocinijs infestabat, hospitesq; euectos dijs sacrificabat, occidit, & dijs suis immolauit, prouinciamq; omnem pacatam, ac tranquillam reddidit. Quid Ergo ego foedatem peregrino templa cruore Bustrim domui. Quidam uolunt hoc confictum esse, nec Bustrim aliquem regem, siue Tyrannum fuisse, sed terram ipsam esse inhospitam, atq; importuosam, quam uis enim portum habeat, eum tamen nequaquam patere, sed à bubulis custodi solitum, praede semper, ac latrocinio indulgentibus, qui peregrinos quoque ad ea litora appulso soleant adoriri. In his locis est Bustrim oppidum, à quo Bustritica praefectura uocata est. Omnis quippe Aegyptus primo in praefecturas diuisa fuit, quas illi Nomos uocant. Thebaica quidem in decem, quae uero in Delta est, in totidem, quae è in medio, in sexa decim, propter quod quidam scripserunt tot fuisse in Aegypta praefecturas, quot aulias Labyrinthus habet, quae circiter sex & triginta fuisse memoratur. Rursum praefecturae in toparchias diuidebantur. Item toparchiae, in alias partes. Minimae portiones arua erant, ideo autem necessaria fuit tam diligens, & subtilis locorum diuisio, quia assidue Nili inundationes limites confundebant. nunc addedo, nunc minuendo, alias immutando, nonnunquam delendo notas quasdam, quibus proprium ab alieno discernebatur, unde iterum, atque iterum mensurari eam terram oportebat, propter quod Geometriam ab Aegyptijs primo inuentam nonnulli prodiderunt, quemadmodum Arithmetica à Phoenicijs ob mercaturas Aegyptus prouincia est proxima Africa, introrsus ad meridiem recedens, donec à tergo praetendantur Aethiopes Inferiorem partem Nilus dextra, laeuasq; diuisus amplexu suo determinat canopico ostio ab Africa, ab Asia Pelusiaco. Quam ob causam inter insulas quidam Aegyptum posuere, ita se scandente Nilo, ut triquetram terrae figuram efficiat. Summa pars contermina Aethi-

10

20

30

40

50

60

opie Thebaicae appellatur. Canopus ostium Nili, & in eo oppidum est distans ab Alexandria stadijs CXXX. dictum à nomine Canopi, qui Menelai classis gubernauit, et ibi mortuus est, quo tempore Menelaus cum uxore ad templum Veneris Arstinas, quod in Zephyrio promontorio situm est, nauigauit. Pelusium similiter Nili ostium est, & oppidum ibi situm, à quo uia est ad Castum montem in promontorii modum accumulatum, in quo magni Pompeij corpus iacere quidam existimant, esiq; in eo Iouis Casij templum, nec procul hinc Pompeius interemptus fuit. Alexandriam, à quo Alexandrini, in Aegypto condidit Alexander Macedo iuxta Mareoticum lacum, qui antea Arapotes nominabatur. Metatus est eam Dinocrates architectus mirabili ingenio quindecim millium passuum laxitate ad effigiem Macedoniae chlamydis orbe gyrato. Laciosam, anguloso dextra, laeuasq; procursum. Mareoticus lacus ad meridianam urbis partem Euripo è canopico ostio mittitur. Schoenus patere in latitudinem XL. affirmant. Schoenusq; studia triaginta esse, ita fieri longitudinis centum quinquaginta millia passuum, & tantandem latitudinis habere. Eratosthenes tamen schoenum quadraginta studia esse asserit, hoc est quinq; passuum millia. Alij uiginti duo studia singulis Schoenus dederunt. Mareoticus etiam pars Eperri è, in qua uinum optimu nascitur. unde mareotides uina dicuntur. Virg. sunt & marcondes albae de Nilo satis superius differuimus. Multa eius oppida memorantur; praecipue quae nomina ostijs dederunt undecim. Nam alia quatuor falsa ora appellantur. Celeberrima septem sunt Canopicum. Bolbitinum. Sebeniticum. Phanniticum. Mendesicum. Tanicum. Pelusiacum. Aegyptum ab Aegypto Danae fratre appellatam existimant. Ab Aegypto, & Aegyptiacus deducuntur. Item Aegyptini appellantur Aethiopes, quia Aegyptijs sunt finitimi. Hercules, cum audisset Antaeum terrae filium magno, ac proceriore corpore in Libya esse, apud Lixum oppidum à flumine Mauritaniae eiusdem nominis ita uocatum, qui locus Antaei regis dicitur, robore, ac fortitudine nemini cedentem, ad eum quosq; domandum perrexit. Erat Antaeus aspectu, roboreq; terribilis, habitabat in spelunca, excelsa undiq; rupes habente, & Leonum carne uescebat. Cubile ei terra erat, nullis herbis, aut paleis, aut ferarum tergoribus strata, sed simplex, ac nuda Palaestra omnes supabat. Quoties membra labore defecta essent, tactu marris hoc est terrae, recreabantur, ac uires resumebant. erat uniuerse prouinciae infestus, & quosq; terra, mariue eò aduenisse cognouisset, impie trucidabat. cum eo igitur congressus Hercules depositis ab ipso Eleonei, ab illo Libyci leonis tergoribus, & unctis promore palaestrae, atq; arena sparsis corporibus, fessim tandem luctando, & quasi seminecem Antaeum terrae prostrauit, sed cum mox confirmatis tactu terrae uiribus surrexisset, et acrimus, quam ante certare uideretur, stupefactus tanto robore Hercules, rursus illi brachia imicat. uerum Antaeus non expectatis amplius hostis uiribus, sponte cadebat plus continue uirium ex ipso casu accipiens. Quare tandem intellecta, standum est tibi o Antae Hercules inquit. Non sternis amplius, nectere sed pectori nostro fixus haerebis. Quae cum dixisset, inuenem alte sublatum, ac telluri sternere se conantem, arctissimo nexum uinculo, intra uenas suas expirare coegit. Ouid. seruoq; alimenta parentis Antaeo Eripui. Lixum oppidum, de quo paulo ante diximus, in promontorio situm est, quod Ampelusiaca uocant. Id Tingee quoq; appellatur, & ab Antaeo creditur conditum. Cuius rei indicium est parua elephantino tergoe execto, quae ibi longo tempore uisa fuit ingens, & ob magnitudinem nulli habilis, quam locorum aculae ab illo gestatam pro uero habebant, ideoq; eximie colebant. Quidam etiam sepulchrum

sepulchrum eius ibi fuisse commemorant, et pedem cubitorum sexaginta, quem à Sertorio nudatum, & rursus terrae demandatum ferunt. Tingee postea à Claudio Caesare cum Colomiam fieret, et ad Julia appellata. Quidam tamen Lixum, ac Tingee diuersa fuisse opinantur. Item Hercules geminas columnas in occidente posuit, quia enim ex oceano mare nostrum intrantibus duo montes occurrunt, quorum alterum in Africa, Abylam uocant, alterum in Europa Carpen, hoc quondam uinatos perpetuo iugo fuisse finxerit, sed Hercules diremisse colles, atq; ita exclusum antea mole montium oceanum, ad quem nunc inundat admissum, Sene. Penetrare iussus solis aestiui plagas, et aduictus, medius regna quae terret dies, utriusq; motus soluit abrupto obiecit. Et iam ruenti fecit Oceano uiam. Aliqui tamen hos montes procul spectantibus geminas columnas uideri dicunt, & exinde datum fabulae locum. Alij quod de columnis scribitur, non fabulam, sed historiam esse putant. Est in oceano ad mare nostrum ingressu propere erumpentem Betim Hispaniae flumen insula, quae Gadis dicitur. nonnulli Erythraea, quoniam Tyrii ab origine eorum orti ab Erythreo mari ferrebantur. Alij Aphrodisia, quidam Iunonis insulam uocant. distat à Calpe septingentorum quinquaginta stadiorum interuallo. parua quidem insula, sed uirorum dignitate excellens, in qua equestris ordinis gaditanos quingentos in uno censu numeratis aliquando fuisse compertum est in uno, ac perexiguo oppido, quod Gadium uocabatur, quae res nulli italicarum urbium contigit, praeter Patavinus. Addidit postea Balbus Gaditanus uir triumphalis alterum oppidum, quod Neapolim uocauit, deinde ex utroq; deducta est Didyma urbs omni genere uoluptatum abundans. In hac insula tradunt Ceryones olim habitasse, de quibus mox dicemus, habet enim pascha laeta, & herbam, qua greges, & armenta pasuntur, licet semisiam, mirum tamen in modum animalia impinguntatem. Caseu multum, aquam immensam, perficiunt, quonia lac serum non habet, genus praeterea hominum lasciuum, nam & ioculatores, ac saltatrices, ac tibicina inde ad urbem usq; confluunt. & haec artes praecipue in hac insula discuntur. Est & alia Gadis insula minor, habet oppidum ciuium Romanorum, quod Iulia appellatur. de Gadum ergo aedificatione talia narrantur. Tyrijs olim oraculum sciscitantibus responsum fuisse, ut ad Hercules columnas Colomiam mitterent. Eos igitur, qui sciscitandi gratia missi fuerant, ubi ad fretum, & Calpes angustias peruenere, orbis terminos esse ratos, quod laborum Hercules metae fuisse, Gades ibi occupasse, & in altera earu urbem ad occasum, templum uero Hercules ad orientem condidisse. Hinc columnarum Hercules nomen propagatum, quidam columnas Hercules eas esse dixere, quae intra Hercules aede in Gaditana insula erant ex ere, octo cubitorum, in quibus sumptus in constructione templi factus, erat inscriptus. Profusa uero ad eas solebant, qui nauigationem absoluisent, Hercules facientes, sic inuari se à deo existimantes, ibiq; maris & terrae finem esse à sacerdotibus instruebantur. Mos praeterea ueterum fuit columnas, aut aliud aliquid huiusmodi ponere, quo uel fines expeditionum suaru, uel res fortiter gestae intelligerentur, quemadmodum Rhegyni terram quandam super fretuloauerunt, & alia turrim huic oppositam Sicili, quam uocant Pelori, & quae Philenorum ara dicitur, in media quodammodo Syrium tellure posita sunt. in Istimo quoq; Corinthiaco columnam quandam locatam fuisse memoriae proditum est, quam Iones, dum Atticum, & Megarenses agru occupassent, communiter constituerunt. Simili modo, qui illis è Peloponneso eiectis prouinciam in potestatem suam redegere, alteram columnam erexerunt è parte, quae Megara spectabat, ita inseri-

10

20

30

40

50

60

ptam, hac non Peloponnesus, Ionia est. atq; Alexander Macedo in extremis Indiae columnas, quasi finem indiae expeditionis crexit, Hercules, ac Liberum parre imitatus, quos aras struxisse historiarum scriptores posteritati tradiderunt. quoniam uero monumenta huiusmodi uetustate satiscientia deficiunt, fit ut nomina ipsa in locis, ubi sita erant, siue promontoria sint, siue saepuli, siue insulae transferantur. Quapropter simile ueri mihi esse uidetur, à principio quidem duas columnas, quasi laboru suorum metas, siue reru à se ibi gestarum monumenta ab Hercules positas fuisse. Postq; uero illae uetustate defecerunt, uel duobus, quos diximus montibus, uel duabus propinquis insulis huiusmodi nomina remansisse, quae recte Pindarus portas Gaditanas appellauit. Scribit Polybius Gadibus in templo Hercules fontem esse aquae dulcissimae, cui fluxus maris contrarius esse uideatur, etenim quoties mare augetur, fontem deficere, aut uero refluit, aqua compleri. Cuius rei causam affert huiusmodi, quod spiritus, qui è caernis terra in supernas partes exhalat, dum terra in accessu maris fluctibus opitur, exredi prohibetur, ideoq; ad interna reuersus fontis, meatus occludit, propter quod necesse est aqua deficere, in reuexu uero maris, detecta iam, ac nuda terra spiritum meatus suos liberos habere. itaq; non impeditur amplius saturigne fontanam aquam uberim siuere. Inualae hoc (ut fieri solet) non naturali ratione, sed Hercules miraculo tribuunt. Arborem quoque Gadibus fuisse commemorant, quae ramos ad terram usq; incuruatos haberet, frondens, ac mucronis specie gerentes, longitudine cubitum, latitudine quatuor digitos excedentes, eius arboris ramum siquis excidisset, lactis magnam copiam emittebat, radice excisa manij humorem exudabat, fructum praeterea ferebat gustu suauissimum. Gades quatuor insulae sunt, ut supra ostendimus, utraque in tam singulari numero Gadem, q; plurali Gades appellamus, à quo gaditanus deducitur, unde puellas gaditanas diuinus libidinosas, procatas, saltatrices, & nimia lasciuia in canaliculis, ac choreis gesticulantes. Tales enim uenire è Gadibus, & Didyma, quod supra diximus, oppido solebant, ad urbem. Item uiri dicuntur, gesticulatores, sarraceni. Quod de gadibus improbus magister. Idè de puella gaditana. Tam tremulum crissat, tam blandum prurrit, ut ipsum masturbatoru fecerit Hippolytum. Idem, Nec de gadibus improbis puella uibrabunt sine fine prurientes. Idem, Facundus mihi de libidinosi Legisti nimum Sabelle uersus, Quales nec didymae scint puellae. Hercules mala aurea ex hortis hesperidum tulit draconae, qui ea die, noctuq; peruigil custodiebat, interempto. Sene. Post haec adortus nemoris opulenti domos, auriferam uigilis spolia serpens tulit. Lucretius, Abstulit arboribus pretium, nemo riq; laborem Alades, passusq; inopes sine podere ramos, Retulit argolico fulgentia poma tyranno. De hac fabula, oibusq; ad eam pertinentibus satis, superq; superius differuimus. Hinc draconem uasto corpore tradiderunt, inter duas arctos à Iunone in caelo collocatum, quod Iuno, cum è Iupiter uxore duceret, inuenisse terram dicitur aurea mala ferentem, cuius rei stupore pmoia, à terra petiisse, ut huiusmodi arbores in hortis suis fereret, qui erant iuxta Atlantem montem. Satis itaq; ibi arboribus, cum fructum ferre coepissent, & filiae ex ijs mala frequenter deciperent, hunc draconem adhibuisse custodem, q; autem hic draco sit, illud indicio est, quod supra cum in caelo Hercules simulachru onditur. nonnulli tñ hunc draconem, à gigantibus Mineruae obiectum scripsere, cum eos oppugnaret, Minerua uero sic, ut obiectus fuerat, contortum in caeli iectis, & ad ipsum caeli axe fixis, itaq; adhuc implicatū corpore uideri, quasi nuper ad sidera perlatus, q;pe arcti minorē corporis sinu factu ita concludit, ut penè pedes eius tangere ui-

de aur, cauda autem flexu caput maioris attingit, capite suo quasi reducto arctum arcum contingens corpore, quasi in sphaera speciem accipiens. Nam si quis diligenter animaduerit, facile poterit inueniri caput Draconis ad maioris uiscerem caudae collocari. habet in utroque tempore singulas stellas in oculis quoque singulas in meta unam in toto corpore reliquo passim claras decem. itaque in toto sunt quindecim stellae. Hercules ad hesperidas tendentis se quidam comites fuisse dicuntur, qui postea iuxta Aethiops Hesperios habitauerunt, Phoenicij dicti, qui ali quando Mauris per desertum miscerunt, Nigretibus a Nigre flumine ita appellatis uicini. Hercules Geryonem aduersus se uenientem bello superauit, sublatumque ei egregium pecus abduxit in Graeciam. hinc fabule ferunt trigeminum, hoc est triplicis naturae fuisse. Alij iriforme. Hestio. Tripitem, hoc est trium capitum, et fulguris filium. Sed ueritas historiae hinc Geryonem in ea parte Hispaniae, quae etiam insulis constat, regem fuisse, duosque habuisse fratres simili modo Geryones dictos. tanta uero inter se concordia uixisse, ut cum tres essent, una omnis anima regerentur. In ipsa praeterea, quibus imperabat locis, tantum, ut supra diximus, pabuli lenitiam esse, ut nisi per abstinentiam interpellata sagina fuerit, pecora corrumpantur. Hinc armenta Geryonis, in quibus solis ea tempestate opes existimabantur, tantae fame fuisse, ut Herculem ex Asia praedae magnitudine illexerint. Nec bellum Herculi sua sponte Geryonem intulisse, sed cum armenta sua abduci uideret, amissa bello reuoluisse. Seneca. Inter remotis gentis Hesperiae greges pastor iriformis littoris carthesij Peremptus, acta praeda est ab oca sua ultimo Notum atheron pauit Oceano pecus. Carthesiulitus hispanum appellat, in quo freti angustiae sunt in monte enim, quae supra diximus Calpen appellari, Carthaea oppidum est Carthesios a graecis dicta, quam transiuncti olim ex Africa Phoenices habitauerunt. A. Carthesio carthesius deducitur. A. Geryone uero fit geryonaeus. Plau. Qui mihi intronissisti in adibus quin gentos cocos cum senis manibus genere Geryonaeo. Tradunt autem fabulae Herculem periculis in Hispaniam nauigasse, unde nationem quaedam hominum fuisse prope Heracleam ab Hercule constitutam Cyliciorum, composito nomine ἀπὸ τῶν ἄλλων, quod poculi genus nos una litera immutata calicem dicimus. Cicero. Quod hic calix nulli impingendus est, ut plorare se desinat. Ego tamen existimo non poculo Herculem maria transiunctum (ut fabulae narrant) sed nauigio, cui scypho nomen fuit, a cuius postea similitudine potorium uas, Scyphus sit uocatus. Virg. Et sacer impleuit dextram scyphus. Sic enim scyphus Herculi tribuitur, ut cantharus Libero patri, qui et ipse a nauis nomen sumpsit. Virg. Et grauis attrita pendebat cantharus ansa. Item carthesium Ioui. Est enim carthesium quoque poculi genus. Virg. Hic duo rite uero libas carthesia Baccho. Tradunt Iouem, quonia cum Alcmena concubuit, pretium ei concubitus carthesium aureum dedisse, quamuis Plautus insuetum nomen relinquens, patrem in amphitryone datum affirmat. Cum longi uiriusque poculi figura diuersa sit. Patrem enim ut et ipsum nomen testatur, plantum, ac patens est. Carthesium uero procerum, ac circa media partem compressum, ansatum mediocriter ansis a summo ad infimum pertinentibus, et huic quoque a naturali nomen inditum esse manifestum est. quippe naualis uel pars inferior perna uocatur, circa mediam ferè partem trachelon. Summa uero pars carthesium nominatur. unde in utroque uel latus diffunduntur, eaque Cornua uocantur. Hercules deuicit Amaconum regna, ablatum ei balteum Eurytheo tulit. Seneca. Non uidet illum caelibus semper tori Regna gentis uicta Thermodontiae. Tradunt olim apud Scythas duos reges inuenies Ilinum, et Solophitum per factionem optimatum domo pul-

fos ingentem inuentum secum traxisse, et in Cappadociae ora iuxta amnem Thermodontae confestim, subiectusque Thermisyras occidit. Thermisyras Cappadociae campus est, qui partim pelago alluitur, partim uersus montanam regionem arboribus plenus, et irriguus est, cui undique uentura saturant, e quo bus omnibus flumen unum maiorem in modum auctum nomine Thermodontae totum campum percurrit. Hicigitur, cum per multos annos inuenies cum Scytharum multitudine confestim, praedari semper, ac spoliare finitimos effuisti, tandem conspiratione populorum per insidias trucidatur. Horum uxores, cui uiderent exilio additam orbitatem, cepissent arma, finesque suos submoventes primo, mox et inferentes bella defendunt. Nubendi quoque finitimos animam submoventur, seruitutem id non matrimonium appellantes singulare omnium saeculorum exemplum auae, sine uiris administrare Respublicam. immo et cum contemptu uirorum iuri, et ne feliciores alijs aiae uiderentur, uiros quicunque domi remanserant, interficiunt. Vltionem quoque occisorum coniugum excidio finitimorum consequuntur, tum pace armis quaesita, ne genus interiret, finitimorum concubitus quaesire. Si uires nascerentur, mox trucidabant. Virgines uero educabant non otio, neque lamficio, sed armis, equis, uenationibus exercantes, in fantium dexteriores mammillas inurebant, ne sagittarum iactus impediretur, propter quod Amascones sunt dictae. A enim priuatiua particula est, uasos mammam significat. Duae ipsi regnae fuere, Marthesia, et Lapedo, quae maiore Europeae partem subegerunt. In Marthesia loci filia eius suauis Oribhymia, cui praeter singularem belli scientiam eximia seruata in ocauium uirginitatis admiratio fuit, et sorore habuit Antiope. post Oribhymiam ante, in regno potita est, cuius Troiana bello inter fortissimos uiros, cui auxilium aduersus Graecos ferret, magna uirtutis documenta extiterunt. haec se curiam bellum priuatiuum dicitur inuenisse, interfecta deinde ante, exercitibus absumpto, pauca, quae in regno eius remanserant, egre se ad uersus finitimos defendentes, usque ad tempora Alexandri Magni durauerunt. Harum sive Manica, sive Calestris regina concubitu Alexandri per dies XIII. ad sololice ex eo generadam obtento, reuersa in regnum breui tempore cum oca Amasconum nomine intercidit. claua iter alias Amascones Menalippe, atque Hippolyte fuisse memorantur. Thermodontae autem dicta sunt amascones a Thermodonte, sive Thermodonte flumine (utroque enim modo dicitur) quod ortu ad castellum, quod uocant Phamoriyam, praeter radices montis labitur, qui dicitur amasconius, quod in ipsi locis amascones imperauerunt. Thermodoon etiam Cappadociae oppidum est, et simul alia quinque illustrata. Amasconius Themisyras, quae prius Onyza, postea Caesaria est dicta. soira. Amasia. Camara. Cappadocia prouincia est a Cappadocae amne nomen trahens, ante Leucosyria dicebatur. unde Cappadoes Leucosyri. haec gentium omnium, quae potum acolunt, praecipue intro uersus recedit latere leuo uir asque Armenias et Comagenem simul trahit. Dextro pluribus Asiae populis arcum fusa, ad Tauri iugum, et solis ortus attollitur. praeterit Ixioniam. Pisdiam. Ciliciam. V adit super tractum Syriae, Antiochiae parietis regionis alterius in Scythiam pertendens. Ab Armenia maiore diuisa Euphrate amne, Maasratum sub Argositam Cappadoes matrem urbium nominabant, qui argesus cum uinilibus iugis arduus, ne a suo quidem tempore primis arcat, indigena habitari deo credunt. Sunt praeterea in Cappadocia flumina Hilas. Salius. Iyris. Oppida uero insignia, Archelais Claudij Caesaris Colonia. Neocastria. Sebastia. quae Sebastopolis, Melita a Semiramide condita, haud procul Euphrate, et Diocastria, atque Magnopolis. Euphrates amnis est notus, qui Armeniam maiorem (ut diximus) a Cappadocia di-

10

20

30

40

50

60

uidit. Hercules Cacus claua ictum in teremit. Cacus fabulae tradunt Vulcani filium fuisse, ore ignem euomentem, et in uasta spelunca habitantem, uasum cor, or, radea, ac latrocanis semper inuentum, cuius soror Caca uocabatur. Virgili. Hic sic enim ca fuit uasto submotae recessu, Semihominis Caci, facies qua diuira tegebat, Solis inaccessam radijs, semperque uicanti Caece tepebat humus, foribusque affixa superbis. Ora uirum tristi pendebant pallida tabo. Hinc monstro Vulcanus erat pater, illius aros Ore uomens ignes, magna se mole ferebat. Seruius hono ratur grammaticus ideo Vulcani filium Caci existimat fictum esse, quia adiacentia omnia ferro, ignique uasabat. Historiographi uero Caci ferunt locum habitasse, cui Salinae nomen erat, ubi trigemina deinde porta facta est. eum cum a Marsorum rege ad Tarconem Tyrrenum legatus uenisset, et Megala in custodia a Tarcone fuisse traditus, uincula fregisse, et simul cum custode rediisse ad regem, nec multo post amplioribus praesidijs reuersum, circa Vulturum, et Campaniam regnum occisus, sed cum attrectare et ea uideret, quae in Arcadium uera concesserant, duae Herae, qui tum forte ad ea loca peruenerat, oppressum fuisse. Megalen uero a Sabinis receptum augurandi scientiam eos docuisse. T. Lilius fabulam simul, atque historiae complectens (ut est mos eius) in primordijs urbium cum humanis diuina coniungeret, Herculem scribit in ea loca, ubi nunc Roma est, interepta Geryone boues mira specie abegisse, ac prope Tyberim fluvium, quae armentum ante se agens nardo traiecerat, loco herbido, ut quiete, pabuloque, et bonis, et se ipsum fessum reficeret, prociubusque. Ibi cum ablo, potius grauatum sopor oppressisset, pastorem eius loci acolam nomine Cacus, ferocem uiribus, pulchritudine bouum captum, auertere ca praedam statuisse. Sed quia si agendo armentum in speluncam compulisset, ipsa uis fugae quaerentem dominum eo deductura erant, auersos bouum pulcherrimos caudis in speluncam traxisset. Ex perrectum deinde ad primam auroram Herculem, cui grege oculis perlustrato partem abesse intellexisset, uersus proximam speluncam perrexisse, si forte eo uis fugae ferrent, quaeritatem, sed cum uis fugae omnia foras uersa uidisset, nec in partem aliam ferre, confusum, atque incertum animi, ex loco infesto agere armentum statuisse. Cum uero boues quaedam ex ipsis, quae in speluncam actae a Caco fuerant, ad desiderium (ut fieri soler) relictarum muggissent, conuersum Herculem ad speluncam properasse, quem cum prohibere adita Cacus conaretur, claua ab Hercule ictum et pastorem fidem nequicquam innocentem occisum fuisse. Constat sane Euandrum e Peloponneso profugum, ea tempestate, haec loca tenuisse. Quippe Faunus benigne exceptum eum mediocriter turba populorum et agris, et monte, quem ille postea Palatium appellauit, benigne donauerat. Venerabilem uirum miraculo literarum, uenerabiliorem diuinitate credita Carmentis matris. Is tum Euander cencursu pastorem arca aduenam caedis manifestae reum facto, postquam facinus, et facinoris causam audiuit, habitum, formaque uiri aliquanto ampliore, augustioreque humana intuens, qui nam esset rogauit. Vbi uero nomen, patremque, et patriam cepit, saluta uit eu, et praedictum sibi olim a matre fatidica dixit impleretur eum caelestem numerum, et aram eo in loco edificandam, quae opulentissima olim in terris gens maximam uocaret, eiusque ritu coleret. Dedit tum dextram Herculem, et accipere se omen, impleturumque fate dixisse ara condita, atque dicata. Ibi tum primum boue eximia capta de grege, sacrum factum, ad hibitis ad ministerium dapemque. Pontis, ac Pinarijs, quae tum familiae maxime inclute ea loca incolebant. Saeculum Herculis in boario fore fuisse manifestum est, in quo argumenta conuuij, et lenitate maiestatis eius longo tempore durarunt. eo n-

10

20

30

40

50

60

neque catibus, neque muscis ingrossus erat, siquidem dum uisceratio nem sacrificij libaret. Myagrum dei dicitur imprecatum, clauam uero in aditu reliquisse, cuius o factu canes resurgerebant. Sunt qui uelint non magnum proditas boues, quae in quibus elunias erant, sed Cacam sororem Caci furam indicasse, utriusque praenitate, siue potius a deformitate nomen impositum. uandis enim malus est. uand mala. Item Cacos deformis. uand cae syntheton deformis compositio interpretatur, et cae phaton turpis locutio, ut cum dicimus, et doria castra. et cae phos malus mos. Hinc fit Caco uerbum, quod significat exeresco, seu ne eris onus depono. Nam hoc quoque et dictum, et factum factum est. A quo caator, caatrix, et caatio. Mari. Veneris onus misero, nec te pudet, excipis auro, Bassi bibis uero, carius ergo caas. Item a Caco, caatio. Idem. Caenaturit Vacerra, non caenaturit, sed a sono, quem facit, dum feruet. uas est, in quo pulmentarium coquitur. Paulus iuriconsul. Non multum interest inter caebum, et abenum, quod supra factum pendet. hoc aqua ad potandum caelestis, in illis pulmentarium coquitur. caula uero ἀπὸ τῶν καλῶν, hoc est a lignis derivatur, quod fistulae, clausaque ligneis ad tutelam dominorum armari soliti sunt. Sunt enim caulae ferri militum. Plau. Video caulam militarem. Hercules centauris nuptiarum die hippodamem Pirithoo auferre uolentem acri bello superauit. Ouid. nec mihi centauri potuere resistere. sunt tamen qui non hoc die solum pugnasse cum centauris Herculem uelint, sed etiam alijs. Nam cum Eurytus centaurus ab Oeneo Calydonum rege forte hosti ito suscepius fuisse, Deianiram filiam eius simulac uidit, et ei sibi dari uxorem, Oeneus, quamuis illam iam Herculi spondeerat, uim tamen centauri timens, huic se eam traditurum promisit, quapropter orto inter Hercule, atque Eurytum nuptiarum die bello, Hercules debellato centauri uictor euasit. centauri Ixionis, et Nubis filij fuisse dicuntur, media parte homines, media equi. Quippe Ixionem tradunt Phlegae filium a Ioue in caelum assumptum, uincem de adulterio a sum interpellare, quod cum ab uxore Iupiter intellexisset, opposuisse illi nubem sub Iunonis effigie, cum qua congressum Ixionem Centauros genuisse, deiectum deinde a Ioue in terras, cum inter mortales gloriaretur se cum regina deorum rem habuisse, fulmine ictum, et ad inferos demersum fuisse, ubi rotae plene serpentum alligatus, assidue uolutatur. Oui. Voluitur Ixion, et se sequiturque, fugitque. Seruius uero grammaticus hanc quoque fabulam de centauris narrat, cum quidam Thesalus rex bobus astro exagitatus, satellites suos ad eos reuocandos ire iussisset, illos, cum cursu pedestri non sufficerent, equos ascendisse, eorumque uelocitate armentum affectos stimulis agitando, ad stabula reduxisse. hinc ἀπὸ τῶν κερταίων, quod pungeret, et simulare, centauris dictos. et quoniam uel currendo uel ceter, uel dum equi eorum in transitu Penei fluminis potantes capite inclinata tenerent, unum esse animal uidebatur, datum huic opinioni locum, ut semiequi, et semihomines essent, sic Seruius, et alij quidam, dum fabulam reducere ad historiam uolunt, maiorem ipsi fabulam confinxere. Veritas autem historiae hoc habet. Centauri populi sunt Thesaliae secundum Peneium montem habitantes, dura sane, et agrestis natio. hi primis pugnare ex equis inuenerunt, cum ante equis ubi Bellerophon, frenis, et ephippijs uti Pelerronius inueniensens. Hinc igitur datus fabulae locus, et a stimulando calcatibus equo centaurus appellatus est, propter quod et hippocentaurus hoc est equi stimulator est dictus. his proximi erant alij populi Lapithae, et ab alijs Lapithae a Lapitha Apollinis filia nominata, iuxta Oibryn montem eiusdem prouinciae habitantes, cum

quibus affidue bella gesserunt, sed aduersus hos Ixion primo, deinde Virithois filius profecti ex eo loco expulerunt, et simili modo è Pelio monte centaurus, quos ad Ethias compulere. Laphitis autem campestris concesserunt. A centauris centaurion de dicitur, herba est, de qua supra diximus. Alij phœdram centaurum hinc fuisse existimant, qui aruspiciæ doctissimus fuit. Itaq; ad aram cum hostia uenire Iouis uoluntate figuratur. Nomina centaurorum, qui magis insignes fuerunt, hæc sunt, Chiron Saturni, et Philyra filius Ixionis uero, et nubis filij Eurytus. Amantus. Gryneus. Rheus. Orneus. Lycidas. Medon. Piferor. Thamas. Mermeros. Pholus, qui suscepisse Heracleum hospiti dicitur. Lue. Hopes. et Alcide magni Phole. Nam Phole mons est Arcadiæ syluosis. Item proprium nomen mulieris. Virgili. Cressa genus Pholus. Menelaus. Abas. Nessus. Eury nomus. Areus. Imbreus. Ceneus. Aphidas. Thereus. Lycus. Cronius. Dictus. Elops. Bianor. Herlinus. Lycus. Hippasos. Rhipheus. Thereus. Demoleon. Phlegreus. Hylas. Iphinous. Daus. Dorylus. Cyllarus, qui amantem habuit Hyllomonem Centaurum ambo forma, ac decore præstantes. Phœbi comes. Thoniis. Teleboas. Pyretus. Ocelus. Erigyppus. Asylus. Nessus. Odites. Stipholus. Bromus. Antimachus. Helinus. Pyægnus. Latreus. Monychus. Thessalia Græciæ provincia est, ex una parte Bœotiam, ex altera Macedoniam habet. hæc et Hæmonia et Pelasgi dicitur. Homerus uero Thessalos Argopelagos appellat. in hac natus est Græcis rex. A quo græci. græcia. græcissio, hoc est græcos imitor. et pergræcor, quod est epulis, et potationibus insensio, quod est græcorum proprium. Timonius. Hominem impium uincit uiri por. catur. Item Helen Deucalionis, et Pyrrha filius. à quo Hellenes appellati. Deucalion quippe Thessaliæ imperauit, cui uxor fuit Pyrrha filia Epineithi patrii huius Deucalionis, horum tempore (ut Aristoteles refert) ingens imbrium illuuiis maiorem partem populorum Thessaliæ assumpsit. paucis, qui ad montium culmina sese receperant, conseruati, inter quos Deucalion Parnassum petierat, ratisq; ad se confugientes per summa Parnassum iuga benigne fovebat. propter quod dicitur est genus humanum reparaſſe. Ex quo poetæ finxerunt hunc, et uxorem eius Pyrrham, cum aquæ decreuissent, ipsiq; soli superstites eent, itaq; ætate prouecti, perrexisse ad oraculum Themidos, quæ Deam ipsi rebus præesse existimabant, quæ fas essent, nam græci etiam dicunt fas, et in templo eius, quod in Bœotia erat iuxta Cyprium amnem, deam, quomodo instaurari genus humanum posset, consuluisse. Respondisse autem deam facile id fieri posse, si materna ossa post terga iactarent. itaq; Deucalionem pro matre terram interpretatum esse cunctarum reru parietem, terræ uero ossa lapides esse. itaq; iactatis ab utroq; post terga lapidibus, quos Deucalion miserat, uirilem, quos uero Pyrrha muliebrem faciem sumpsisse. Iuuen. Ex quo Deucalion nubis tollentibus æquor nauigio ascendit montem, sortesq; poposcit, paulatimq; anima caluerunt mollia saxa, et maribus nudas ostendit Pyrrha puellas. Constare autem Deucalionem ex Pyrrha quatuor filios suscepisse. Amphichyona, et à quo græci Hellenes appellati sunt. Hellenæ. Item duas feminas Protogeniam, et Melanthiam. Fuit et aliud diluuium hoc maius, tempore Ogygis Thebanorum regis, qui Bœotias Thebas edificauit circiter mille, et quingentos annos ante urbem Romam conditam. Itæ aliud diluuium antiquissimum omnium maximu, in quo nulli euaserunt, nisi qui in arca fuerat. Ab Ogyge Ogygis deducitur. unde ogygia mœnia Thebana sunt dicta. Ogygia etiã insula est maris Phœnicij in Thessalia sunt montes quatuor et tringente, quorum nobilissimæ Pieria, parens, domusq; musarum. Pelion et Ossa giganteum bello memorati. Ab ossa osæus dicitur.

ducitur. Ouidius, Fusus in ossæ uillosis pellibus ursæ. hic mons centaurorum stabulum fuit, tantq; in eo pinorum compita esse traditur, ut ex inflexione ramorum sepenumero tonitrua represententur. Lucan. Quæ tantis piniferæ, Boreas cum Thræcius ossæ rupibus incubuit, aruato robore pressæ Fit sonus, aut rursum redeuntis ad æthera syluæ. Item Pindus, et Othrys Laphitaru sedes. Itæ Olympus, cuius usque adeo uertex attollitur, ut summa eius cœlum atole uocent, propter quod poetæ cœlum olympum uocant. Dicitur est autem olympus, quasi ὄλος ἀμύμων, hoc est totus fulgens, quia solem clarum habet, nulliq; unquam nubibus fuscatur. Lucanus, Nubes excedit olympus in eius cœcumine aram fuisse commorant Ioni dicitur, in qua siqua de exitu remaneret, nec distabantur uentosis spiritibus, nec pluujijs diluebantur, sed uolente anno talia reperiebantur, qualia fuerant relicta, et omni tempore ab aurarum corruptione uindabatur, quicquid deo semel ibi consecratum fuisset. Literæ quoque in cinere scriptæ uise sunt usq; ad alterius anni carimoniam incorruptæ permanere. Ab olympo olympus deducitur. et olympicus. et Olympia, quæ urbs erat inter ossam et olympum. Olympia etiã ludi erant, qui in honorem Iouis olympici apud Pisam, et Elidem Græciæ oppida celebrabantur, hoc est gymnicam certamen, quod quinto quoque anno fieri solebat. unde olympias dicta quatuor annorum spatium. et exinde tempora ab olympiadibus computare cœperunt, ita numerantes olympias, dis primæ. aut secundæ. aut tertie. anno primo. uel secundo. uel tertio. uel quarto. Constat sanè Aeschylus Atheniensium iudicis secundo anno primam olympiadem actam, quam Iphitus filius Praxonidis, siue Hæmonis simul cum gymnicæ certamine instituit. ab hoc tempore græci de temporibus historia uera esse credunt. Nam ante (ut cuique uisum fuit) diuersas sententias protulerunt. Primus autem olympicam certamen instituit Hercules in honorem Pelopis. A quo usque ad primam olympiadem anni CCCCXXX. supputantur. Item ab olympis olympicus deducitur, ut olympicam certamen. et olympionices, hoc est is, qui in olympico certamine uictor euasit. quippe uictor græci uictoria dicitur. Item Olympias. et Olympidorus nomina propria. Est etiã alius mons Olympus in Gallogræcia, alius apud Mysos, ad cuius radices est urbs Prusa ab Annibale (ut fertur) extructa. Alius est secus mare rubrum, haud longe ab Heliopoli oppido, qui oriente sole usq; ad horam quintam dici flammæ emittit. Olympus uero urbs fuit sithonias iuxta Atticam, quæ cum ab Atheniensibus ad Philippum defecisset, ab illis deinde euersa est. Pisa et Elis Arcadiæ oppida fuerunt. Ab his uenerunt, qui Pisas in Italia condidere, à Pelope (ut putant) ita nominatis, de quo Ouidius, Ab quam pene Pelops Pisæo concidit axe, Dum spectat uultus Hippodamiae tuos. A Pisa Arcadiæ Pisæi dicuntur. A Pisis Italiae Pisani. Quidam et à Pisa Pisam dictam existimant legitimum genus notum. Cuius caules sparguntur in terram, nisi habeant adminicula. hoc enim abundare ea urbs proditur. A pisum uero Pisones appellati, sicut à lente Lentuli. à cære Cærones. à faba Fabij. Quidam tamen Pisones à pisendo potius dictos existimant. A pisa etiam, siue pisa, quod græci πῖσος dicunt, quidam deductum esse Pisistratum existimant proprium uiri nomē. Fuit hoc nomine Hippocratis filius Athenarum tryannus, cui ob summam eloquentiam Atheniensis se et libertatem submisere, quo tempore Romæ Seruius Tullius regnabat, quamuis Solon ipse quoque summus orator contrario pro libertate staret. Idem primus apud Athenas Bibliothecam instituit. sunt præterea in Thessalia flumina, inter quæ claritate excedit Peneus ortus iuxta Comphos inter Ossam, et Olympum

Olympum per nemorosam conuallē defluens, collibus dextra, laeuq; molliter curus, non paruo spatio nauigabilis. in eo cursu Tempe uocatur quinq; millium passuum longitudine, et ferme sex latitudine pulcherrimus ager, amœnus gramine. refertus arboribus. canorus auium concentu. iugis dextra, laeuq; leuiter sese attollentibus. Fama est omnem hanc regionem quondam stagnasse, cum litus campis altius, et coniuncti inter se montes aquæ exitum non præberent. Sed secutus postea terræ motibus, uel (ut quidam uolunt) Neptuno, ut alij, Hercule aethore ossa ab Olympo diuisa, abruptisq; litoribus, exisse Penem in mare, et hanc felicissimam regionem stæm reliquisse. de qua Ouidius. Est nemus Hæmonia, prærupta quod undiq; claudit sylua, uocant Tempe, per quæ Peneus ab imo Effusus Pindo spumosis uoluitur undis. Qui ab Hercule hoc factum uolunt, inter cetera eius factiora hoc numerant. Seneca. Emitte teum. dirutis qualis iugis Preceps citato flumini querens iter, Quondam stetit saxa, cum uasto impetu Patuere tempe, pectore impulsus tuo Huc mons, et illuc cecidit, et rupto aggere Noua curauit Thessalus torrens uia. Hinc abusiue loca quæcumq; amœna, nemora præsertim, atq; aquas habentia Tempe uocamus. Virgilius, Spelunca, uiniq; lacus, ac frigida Tempe. Thessaliæ præterea sunt pharsalicæ campi, in quibus ciuilium bellorum deuouerunt procellæ, à Pharsalo oppido appellati, quod situm est in ripa fluminis Onipei. A Pharsalo Pharsalijs dicti. De oppidis uero Thessaliæ egregia sunt Phœbia, Thebæ. A quibus deducuntur Phœbiotæ. Larijsæi. Thebani. Thebæi. Thebais regio. Thebais statij poetæ opus, in quo de Thebis tractatur. Thessalia autem à rege Thessalo ibi regnante appellata est. A Thessalia Thessalus deducitur. et Thessalicus. et Thessalonica urbs insignis, parua Theodori Gazæ, qui ætate nostra inter utriusq; linguæ doctissimos uiros principatum sine dubio tenuit. nunc uero immatura morte indignissime rapuit iure defletur ab omnibus. Ab hac Thessalonicensis dicitur. Hercules Nessum Centaurum si Bheci officij Deianiram coniugem sibi rapere uolentem occidit. Nessus inter centauros celeberrimus fuit, hic cum Laphitharum manus astu euasisset, in Calydonium profugit agru, et iuxta Euenum amnem consedit. Vbi cum Deianiram Oenei filiam uidisset, in eius amorem maiorem in modum exarsit. contigit autem non multo interiecto tempore, ut per ea loca Hercules cum Deianira transiret. Sed, cum Euenum nimis sum imbribus tumens transire non possent, Nessus operam suam in traducenda in altera ripam Deianira pollicatus est. Quod cum Hercules laudato centauri officio permisisset, factu est, ut ipso adhuc natante, illis autem iam flumen egressis, Centaurus operam suam in noctis fugere cum Deianira mira celeritate contenderit. Quod conspiciens Hercules sagitta fugientem transfixit. hic postquæ se saucium, et eo uulnere periturum intellexisset, uestem uenenatam crure in spersam dono Deianiræ dedit, in ea uim esse affirmans, quæ à quibuscumq; amoribus auerteret Hercules possit. Hanc igitur cum credula diligenter custodisset, sentiens tandem post eos, quos referimus labores, Herculem Iolen Euryti Aetoliæ regis filiam, quæ Eurytis ab eo appellata est, deperire, medicatam uestem illi transmisit, sperans se hoc modo coniugis animum à pellicis amore diuertere, quem admodum posterius dicitur. Calydon uero, à quo ager calydonius, Aetoliæ oppidum est septem millium quingentorum passuum spatio à mari distans, per quod Euenus fuit. Lucanus, Et Meleagræam maculatus sanguine Nessi Euenus Calydonia fecit. hunc flumem post Nessi mortem, Centaurum poetæ ap-

pellarunt. Meleagræa autem iacra Colydo uocatur, quia Meleager huic urbi imperauit, filius Oenei Calydoniæ regis. Sic enim à Calydone urbe ea regio appellatur, à qua et Calydonides dicitur. Ouidius, Plangunt se matres Calydonides. est et in Britannia Calidonia sylua ingens, et è continentis illuc nauigantibus primo occurrem, à qua Britanniam pelagus Oceanus, et Britanni aliquando Calydonij uocantur. secunda syllaba longa, et tertia breui, ubi cum de Aetolico agro intelligimus, secunda syllaba breuis est, et tertia longa. Mart. Quinte Calydonios Onidi uisere Britanos. Ouidi. Huius oper Calydon quamuis Meleagron haberet. è Calydonia sylua Britannia ingens, ac seui uis mittebantur. Mart. Nuda calydonio sic uisera præbuit uisio. à Calydone Aetoliæ etiam Calydonia deducitur. Ouidius, Tradidit Aonius pauidam Calydonida Nessus. Aetolia Græciæ provincia est in tertio situ Europæ, Eperro, Aarnania, et Locris finitima, ab Aetolo Marti filio appellata, cum ex Elide à rege Salmono simul cum Epeo, et Pisanto eiectus ad eam habitandam uenisset. Aetulus, et aetolicus ab eo deducuntur, unde Aetolorum agrum, et aetolicum dicimus. Hercules undecim filios Nelei occidit, tantq; eius domum, paritq; euerit. Neleus Neptuni filius fuit ex Tyro Nymphea filia Salmoni regis, ex qua Peliam quoque huius Neleij fratrem natu gradiorē genuit. Sed Neleus, cum à Pelia fratre è Thessalia pelleretur, pylum in Laconia edificauit, in qua Messeniorum quondam naualia fuerunt. hæc urbs antiqua Pylus dicebatur, sed ea diruta, cum aliquandiu cultoribus uacua fuisset, secundo ab Atheniensibus edificata est, quo tempore cum Eumymedonte, et Stratoce in Siciliam nauigabant, ut aduersus Lacedæmonios murum interponerent. Ab hac urbe Nestor Pylus est dictus. Ouid. Illius attractu Pylus inuenesere postea idem. Crede mihi, Pylus Nestore maior ero. Hic Nestor Nelei filius fuit ex Chlori uxore, ex qua similiter genuit Chronium. Perichymenon. Agerochum. Peronem. et septem alios filios. Sed Hercules in ultionem Eperorum aduersus Pylus profectus, domum eius, patriamq; euerit, et filios omnes peremit, Nestore solo superstitē. Vnde apud Ouidium sic loquitur Nestor, Bis sex Neleida. fumus conspecta inuenus, Bis sex herculeis ceciderunt me manus uno Viribus inter alios autem Perichymenon Neleidem, cui (ut Ouidius inquit) posse sagittas sumere, quas uellet, rursumq; reponere sumptas Neptunus dederat Nelei sanguinis auctor, cum in aquilam se uertisset, et faciem eius rostro, ac unguibus laerasset, sagitta in altum uolantem transfixit. idem, Tendit in hac nimum certos Tirynthius arcos. Atque inter nubes sublimia membra ferentem, pendē temq; ferit, lateri qua iugatur ala. Tirynthius Hercules dictus est, quasi argurus, quod in ea provincia gesta eius maxime clauerunt. Argos, et Tirynthis duo Græciæ clarissima oppida fuerunt. Home. Qui tenuere Argos, Tirynthisq; mœnibus altam. Tirynthis Cycloppum arte, atque opera, arce, et mœnibus munitam fuisse commemorant. hos è Lycia à Præto uocatos fuisse, qui septem numero erant, quos caeterochiras, hoc est uentri manus appellabant, quoniam manuum artificio uiuebant. A Neleo enim fit neleides patronymicum, et neleus possessum. Ouidius, Nelei sanguinis auctor. Nestor (ut Homerus tradit) cum quinquaginta nauibus è Pulo aduersus Troianos nauigauit, quamuis ætate iam prouectus, et trecentesimo uita sue annu agens. Ouidius, annos uixi bis centum, nunc tertia uiuitur ætas. Iuuenalis, Rex Pylus, magno si quicquæ credis Homero, Exemplum uitæ fuit à Cornice secunda. Hoc autem fictum est de Nestore, quoniam citæter nonagesimum annum uixit, quæ sunt tres ætates. qppæ ætas aliquando unius, aliquando triginta, aliquando centum annorum spatium

significat. ut supra diximus, quemadmodum annuum quidam ita determinant, ut unus sit aestate, alter hyeme, alij quadripartitis temporibus, ut Araxes, quorum anni trimeliter fuerunt. Quidam lunae senio, ut Aegyptij, apud quos etiam singula milia annorum quidam uixisse produntur. Cuius rei plerique ignari pro historijs fabulosa conscribunt, ut Anacreon poeta Argantonio Tartessorum regem centum et quinquaginta annos tribuit, Cynira Cypriorum CLX. Theopompus Epimenidi Cimossio CLIII. Hellanius quibusdam in Aetolia Epeorum gentibus ducentos. cui aspiculatur Danniates memorans. Vistore. em quendam ex ijs precipuum corpore, uiribusque etiam crecentis uixisse. Xenophon Impetrim quendam scribit ad sexcentos annos, et filium eius ad octingentos peruenisse. de Caele tamen medio exploratum est, centum et quadraginta annos eum uixisse, tanta in cibo, potuque abstinentia usus est. Numquam enim ad satietatem comedit, aut bibit, nec cruidum quicquam gustauit, odorificum semper anhelitum spirant, et sine aliquo morbo sola senectute defecit. Masinifam sexaginta annis regnauit. indubitatum est. Gorgam Siciliam centum octo uixisse. Quibus Fabius Maximus sexaginta tribus annis uiguit. M. Valerius Coruinus centum annos impleuit. Cuius inter primum, et sextum consulatum quadragesima sex anni fuerunt. Tandem etiam uixit Metellus Pontifex. Et ex foemina Livia Rutilia XCVI annos excessit, Statilia Cludio principe ex nobili domo nonaginta nouem. Terentia Ciceronis CIII. Clodia CXV. enixa etiam quindecim. Lucina minima centum annis in sena prouentiuuit. Samulla quoque centum decem annis uixisse testatur Aponius Pedianus. in Tmolus montis cacumine, quod uocant Tepsin, centum quinquaginta annis uiuere homines nonnulli prodiderunt. Tmolus mons est Lydiae, antea Tymolus appellabatur, uiribus constans, ex quo profuit Paeonius amnis ramentis auri uehens, et ideo Chrysothos dicitur. Abundat et croco. Virg. nonne uides, crocos ut Tmolus odores, India mittit ebur. Lydia prouincia est Asiae, quae flexuosis Maeandri amnis uersibus persusa, super Ioniam procedit, Phrygiae ab exortu solis uicina, ad septentrionem Mysiae, meridiana parte Caria amplectens, a Lydo filio Atyr, et Tyrreni fratre cognominata, cum ante Maeonia uocaretur, quippe Lydus huic prouinciae imperauit. Tyrrenus uero est Maeonia discedens in Italiam uenit, quippe Atyr unus ex Herulis, atque Omphales prognatis, cum obsterilitatem, famemque emittere populum cogere, et duobus filijs sorte iacta, Lydum quidem regni successorem instituit, Tyrrenum uero cum maiori populi parte abire iussit, qui tandem occupata ea parte Italiae, quae ad mare inferum sita est, Tyrreniam uocauit, et mare ipsum Tyrrenum, quauis aliqui ueniunt mari hoc nomen indurum, uel quod Tyrreniam illius, uel quod Tyrrenum nauis in hoc se deiecerunt. P. se. em Tyrrenum constat tuba primum omnium inuenisse. Quoniam Tyrreni ferunt omnes praedictas, ac latrocinij uiuebant, tuba sonito facile conuocabantur. Tyrrenia postea a sacrificijs, quibus maxime ea gens dedita erat, Thuscia appellata est. Graeci enim Thusciam sacrificare dicunt, uel a thure, quo maxime in sacrificijs utuntur. constat sane a Tago, et Thusciam aruspiciam repertam. Lucanus, sed conditor artis Finxerit ista Tago. Na primus eius inuictorem scribit Plyn. Delphon fuisse. Sunt etiam qui Thusciam a Thusco Herculis filio appellatam uelint. et ideo sine aspiratione scribi debere. A Thusciam thuscus deducitur possessum nomen est Romae. Vicius thuscus, quod ibi habitauerunt Thuscii, qui recedentes ab obsidione Persena regis, ibi remanserunt. et Thusciana oppidum Thusciae prope Tergios, a quo Thuscianenses. Thuscium uero oppidum Latij, a quo Thusciani, sic appellatum est;

quod ad in difficlem habeat quasi το συλον, hoc est fructuans, i. ex. m. quoniam in pro arduo mente erat situm. Thuscium autem a tundendo deductum putant, quia glebae tunduntur, cum quibus dicitur fluens de arboribus ualere. ideo sine aspiratione censeri scribendum. Alij tamen aspiratione scribunt, et a τή θυω deriuant, quod est sacrificio. Thuscium Arabia nascitur, cuius felicitas, ac leuiter cognominatum est. Sabota urbs est Arabia in monte excelso, a quo octo mansionibus distat regio coru Thurifera. Sabota appellatur, de qua superius diximus. Sabaei diuissimi sunt Syuaru fertilitate odorifera, auri metallis. agrorum r. gnis. mellis, ceraque prouentibus spectat haec regio ortum solis aestiuum, undiq; uisibus inuia, et a dextra maris scopulis inaccessa. Id solum est rubro laetum traditur. sylviarum longitudo est. sch. anorum uiginti, latitudo dimidium eius. Attolluntur colles alti, decurruntque et in plana, arbores sponte natae. terra argillosam esse conuenit raris fontibus, ac nitrosis. Attingunt et Minaei pagus alius, per quos thuscium tramite angusto euclitur. Hi primi commercium thuriferae. a quibus et Minaeum dictum est, nec praeter hoc Arabes, alij thuris arbore uident. Trecentis non amplius autem esse familias, quae ius per successiones id sibi uendicant, et ob id sacros uocant. Arbor est Terebintho similis. teres tamen, et enodi trunco fructuans. Bis anno metitur. Primo circa canis ortum flagrantissimo aestu inciditur arbor, qua maxime uidetur esse praegnas, et ubi tenuissimus tenditur cortex. Laxatur plaga, non adimitur, prostruit inde summa pinguis, quae coarctata densatur. quibusdam in locis teres palmae exarbit, alibi area arcu pauita. Illud est purius, hoc ponderosius, quod in arbore haest, ferro depeccatur, ideo uocantur. sylvia, et si quis portionibus diuisa est, multa tamen innocencia est tuta, neque ullus saucias arbores custodit. nemo furatur alteri. Aut uero legitur partus aesti uis, hoc purissimum, candidumque est. Secundo metitur uere coarctata hyeme incasit. Rufum hoc exit, nec comparandum priori illud Carphocotum uocatur, quia graeca καρφοτων terribundum diuinitas, hoc Erythrum, quippe ερυθρον rufum significat, quod ex eo rotunditate guttae pendit, Masulu uocatur, cum alijs nunquam feret mat nominatur, ubi non sit foemina. Tribuerunt hoc religenti, ne in eo foeminae sexus usurparetur. Quidam putant masculum a specie testu dictum, sicut mammasum a mammatarum similitudine uocantur, cum haec uere priore lachryma, alia max fecunda se misit. Visu sunt alij quando singula haec manum implere, et pondere tertia parte minae, hoc est triginta nouem denariorum pondus excedere. greeci tali modo stereozonia, et Ateni appellatur illud a soliditate, nam στερον solidum uocant hoc, quia non sit diuisum, nec in minutis partibus concisum, ατρομεν enim in diuisum dicitur. Contrario minorem uocant Orobiam, a similitudine uiciae, quae a graecis οροβος nominatur. mace concisus elise mammae nuncupantur. Alexandro magno in pueritia sine parsimonia thura aris ingenti pedagogum Leonidem dixisse ferunt, ut postquam thuriferas gentes deuicisset, tali modo supplicaret, quod obrem Alexandrum Arabia positum thure onustam nauim illi misisset, exhortatumque esse illum, ut large deos adoraret. Thuscium Sabota camelis conuehitur, digredi uia capitale est. ibi decimas deo, quae uocat Sabim, mensura non potere acipere sacerdotes solebant. inde per Gebanitas portatur, quorum caput Thomna est, distatque a Gaza nostri litoris Iudaeae oppido. MDXXXVII millia passuum, quae diuiditur in duas et quadragesima mansiones. Camelorum probatur Thuscium candore, amplitudine, fragilitate, carbone, ut situm ardeat. et frictur potius, quod dentem recipiat. a thusc Thure us deducitur. et thuribulum nunc, quo thusc adoleatur. et Thuriferum a

rum a thure ferendo. et thurifico thure suffio. Quidam thusc nabatheum uocant, quod Nabathea regio est ab Arabia incipiens, eamque intra se continens, quae usque ad mare rubrum ex latere dextero, psicum ex sinistrali, indicitque ex superiori parte protenditur, nomen habens a Nabath primogenito Hismaelis. A Nabathea fit nabatheus adiectiuum. Iune. Et quos deposuit Nabatheo bellua saltu. A Lydo et urbs Lyde appellata est. Na Lyndus oppidum est in insula Rhodo, ubi sacra Herculis maledictis, et execrationibus celebrari solebant. A Lyndo Lyndij. Fuit et altera Lyndus in Dorica regione. Erat in Lydia praecleara urbs Sardis tantum multitudinis numero declinata. A qua sardina iurisdictio dicebatur, in quam conueniebant Macedones, Cadueni, Philadelpheni, et ipsi in radiis Tmolis Cogomum summum appositum. Itē sardonyx gemma, de qua supra diximus. Estque aliquando foemini generis. Persius, Et natalicia tandem cum sardonyce albus. Aliquando masculini. Iune. In manibus densi radiat testudine tota Sardonyces. Quidam et sardonyx scripserunt. idē. Arguit ipsorum, quos litera gemaque princeps Sardonycus. sed ut ad Nestore reuertamur, uir bello praeclearus fuit, bellum aduersus Epiros Achaiae populos, quae postea Helij dicti sunt. Oppida uero Helij, et Epiro, uero adhuc parte adulescentis gessit, cum tantum in nuptijs Pirithoi pugnauit, eloquentia adeo excelluit, ut ex eius ore nulle dulcior fluere diceretur oratio. Habuit uxorem Eurydicē Chymeni filiam, ex qua septē filios, et unicam filiam Home nominat, quauis et alias filias uideatur habuisse. Antilochum natum maiore in bello troiano amissit, cuius morte magno maerore, et multis lachrymis profectus est. Hor. At non ter aucto functus amabilem Plorauit omnes Antilochum senex anos. Iune. Rex Pylius, magno si quicquam credis Homero, Exemplum uitae fuit a cornice secunda, Felix numerum, qui per tot saecula mortem Distulit, atque suos iam dextra computat annos, Quicquid nouum tuies mustum bibit oro parumper, Attendas quantum de legibus ipse queratur Fatorum, et nimio de stamine, cum uidet acris Antilochi barbam ardentem, Nam querit ab omni Quisquis adest, loco. cur haec in tempora daret, Quod facinus dignum tam longo admiserit auro. Propertius. Non ille Antilochi uidisset corpus humati, Diceret aut o mors cur mihi sera uenisset Home. E' vobis i' mōs φιλος ηδ' οδ' αμα νεοτ' οδ' κρη α μύμων A' v' τοχος π' δ' α' οδ' αμα νεοτ' οδ' κρη α μύμων hoc est, hic iacet meus carus filius iustitia, fortitudineque praeclearus Antilochus, cuius celer, pugnatior acerrimus. Secundo filio Nestoris nomen fuit Pisisstratus, quae idem Hom. in tertio Odyssae inducit Germani mortē acerbissime deflentem. Tertius dicitur est Tastes. Quartus Echephron. Quintus Stratius. Sextus Perseus. Septimus Anthos. Filia uero Polycaste. A Nestore nestorides patronymicum, et nestoreus possessum nomen deducuntur. Hercules Albion, et Beergio Neptuni filios uicit. inter Massiliam urbem Galliae a Phocensibus posita, et Rhodanum flumen a Rhoda oppido Rhodiorum notatum, quae ex alpius se rapientem per Lemarum lacum progreditur. s' t' g' n' u' est opere, ac nomine insigne, cui assidet fossa mariana, superque campus lapideus. Ad haec loca appulso quondam Hercule, Albiō, et Beergio Neptuni filij, impedire eius transitum uoluerunt, cum quibus congressus Hercules, cui deficientibus telis in discrimine se esse intelligeret, patrem orasse dicitur, ut sibi tela subministraret, et ab eo mox imbre lapideo adiutus fuisse. Hinc campo nomen inditum, in quo adeo multi lapides passim, et late iacent, ut si quis conspicitur, facile credat pluisse. in ostio uero Rhodani ab Herculis nomine, quae graece ηρακλεις dicitur, Heraclea oppi-

dum, a quo heracleotes, et heracleoticus adiectiuum, institutumque, ut per Iouem lapideum irretitur, quae insur adum religiosissimum habebatur. Hinc apud Aeschylum Prometheus ita loquitur. Ad fortem Ligurum et timoris inscium exercitum, uenies. Vbi ut te desinuant tela, in fatiis est datum. ibi ne lapidem quidem ullum captare e terra fas erit, et mollis est, et tamen lubricus ille locus, sed cum te spectabit egentem opis Iupiter, miserebitur tui, nebulamque intendes, et imbrem, rotundorum lapidum, totum inuadit solum, cum quibus Ligurum protinus nastabis exercitum, Distat Campus lapideus a mari crater XII millia passuum, estque ad circuli effigiem rotundus. Lapidibus magnitudo est, quae manum impleat, sub lapidibus laetissimum gramen exoritur ad pecudum pastus uberrimus, in medio sacrorum est salsum aquarum. Aristoteli huiusmodi lapides a terrae motibus, quos βεσσωρ, hoc est ebullientes appellat, eiectiones in plana, et ad curua loca prolapsos fuisse existimat. Alij locum hunc putant aliquando lacum fuisse, postea terrae motu, aut alia causa defecisse, ipsosque ibi huiusmodi lapides assiduo fluctu singni attenuatos reperiri, quasi fluminali glareā, aut litoros lapillos Rhodanus sane tria ostia habet, duo libyca dicuntur, alterum Hispanense, alterum Metapmum. tertium uero, quae amplissimum est, a Massilia massiliotum nuncupatur in Massiliae arce Apollinis Delphicae, et Ephesia Dianae templum conditum fuit. illud quia Ionico nomini coe est, hoc quae Phocenses, cum e natali solo commigrarent, dixisse navigationis principem aiunt, ut a Diana Ephesia cursum auspiciarentur. itaque Ephesum profectus, quomodo a dea imperatum assequerentur, praenotatos fuisse. porro Aristarchae matronae apparuisse i somnis Deam, et ut accipere a sacris quodam simulachro, una cum Phocensibus nauigaret, imperatose cursum igitur profecto, et colonia edificata, mox Ephesum quoque erectum, et Aristarcham summa ueneratione habitam, ac tēpli sacerdotem designatam. Deductusque postea alijs colonis, eundem ritum sacrorum ab omnibus fuisse seruatum. a Massilia massiliensis deducitur, et massilitanus. quippe Massiliensium Rempedimus, et massilitana uina. Hercules Hesonem Laomedontis filiam a monstri marini discrimine liberauit. Laomedon rex Troianorum fuit a Ione originem ducens, quippe Dardanus Iouis ex Electra filius fuit. Hic Erichonionum genuit, quod filium habuit Troē. Hic regionem, quae antea a Dardano Iouis, et Electra filio siue (ut Sallustio placet) a rege Dardaniarum Mida, quae Phrygia tenuit, Dardania dicebatur, Troiam a suo nomine uocauit, filios habuit Assaracum, et Iulum, quae urbe Regiam a se Ilium nominauit. Huius filius fuit Laomedo Priami pater. Qui, cum urbem ab Ilo patre edificatam cingere maenibus uellet, Apollini, et Neptuno id negotij dedit, pactus mercedē, quae mox edificatis maenibus se soluturum iureiurando affirmauit. uerum profecto ope cum Laomedo mercedē, quae pactus fuerat, nequaquam exolueret, irati Di, Neptunus quidem aquarum illumine, Apollo pestilentiam Troiano agro immisit. Quapropter duplici calamitate affectus Laomedon, de remedio oraculum consuluit, responsum est non aliter placari deos posse, quam si singulis annis uirgo Troiana Ceto dilaceranda exponeretur. Infinitum itaque uirginem quotannis exponi, eamque sorte eligi. sed cum tandem fors in Hesonē Laomedotis filiam cecidisset, et iam scopulo alligata, immanis belluae aduentum praestolarietur, transfrensus forte per eam regionem Hercules, liberaturum se filiam Laomedotis pollicatus est, si equos diuino semine procreatos, quos habere eum constabat, priamum liberationis sibi traderet. Hunc igitur in modum pactione facta, et fide mutuo data, Hercules interfecta belua, uirginem liberauit. Sed cum Laomedo seruare pactione recusasset, indignatus Hercules, aliud insigne facinus pegit. etenim non multo interfecto tempore cum exercitu in Troiam uenit, pro-

vinciam omnē ferro, igniq; vastavit. Ilium cepit. Et in praedā milibus dedit, Laomedontē occidit. Priamū eius filium capti- vum duxit, qui postea auro à vicinis redemptus fuit, ideoq; à pō rō aplōdā, hoc est à redimendo nomen obtinuit. Hic in- stauravit Ilium, (ut Cic. testatur) filios quinquaginta ha- buit, decem et septem iuxta uxore natos. Assaracus vero illi fra- ter Capim genuit, ex quo natus est Anchises, ex Anchise Aeneas. Ovidius.

Dardanon Electra quis nescit Atlante natum, Scilicet Electra concubuisse Iovem.

Huius Erychthonius, Troes est generatus ab illo, Assaracum creat hic, Assaracusq; Capim, Proximus Anchises, quo cum commune parentis Non designata est nomen habere venus,

Hinc satus Aeneas. A Laomedonte Laomedonteus, Et laomedonades deducuntur. Alij Hercule tradunt, nō ob negatum si- bi à Laomedōte equorū p̄remiū aduersus Troianos bellū gessisse, sed q̄ dum Hylam puerum à se dilectum p̄ orbē anxius quereret, Troiano portu à Laomedōte prohibitus fuit. Hylas Thyodamantis filius fuit, eximia pulchritudine adolescens, quē Hercules vehementer amavit, et cum Argonautis nauigās secum duxit. Sed cum Argonautae in Mysiam uenissent, Hylam tradunt ad propinquum lacum, siue (ut alij uolunt) fontem aquandi gratia nolente quidem, sed tamen p̄ amore non prohibente Hercule, perrexisse, Et à Nympha ob pulchritudinem raptum. Quidam uero non raptum à Nympha, sed cum urnam tenens hauriendi gratia inclinaretur, in lacum decidisse affirmant. Quam opinionem seculus uidetur imitari. Et multum quaesitus Hylas, urnamq; secutus. Hic Hercules cum anxius aliquandiu expectasset, mox illo non redem- te totam regionē queritando, et nomen Hylae frustra clamando peragravit. Vir. His adiungit Hylā, nauae quo fonte relictum clamasse, ut litus Hyla Hyla oē sonaret. Hercules Lacinum praedonē extremā Italiæ oram, quae magna Graecia dicitur, rapinā, ac latrocinij infestantē occidit, et in promontorio eius loci, cuius ante ora dūe insulae sunt, quarum altera decē millibus passuum à terra distans Dioscorō, altera Calypsus, et ab Hom. Ogygia dicitur, tēplum Iunoni aedificauit, quā Laciniā à noie oasi praedonis uocauit, tēplūq; ipsum, et promotoriū Laciniū id tēplū maxima ueneratione habitū fuit, et locupletissimū extitit, ingentibusq; ac frequentissimis donis refertū. Hercules (ut Hom. testatur) Iunonis papillā telo trifido uulnerauit, qd̄ ab Eurystheo hanc deā oium laborum suorū cām esse cognouerat. Trifidū telum dicitur trifidum, hoc est tres acies habens, et à tribus partibus findens. Et Bisulcū animal, qd̄ non solidas, sed fissas unguilas habet. Plynius, sues quibusdam in locis solidas habent unguilas, cornigera fere bisulca. Et disulcus porcus, cum in ceruice fetas diuidit. Sulcus enim proprie uocatur quicquid in longitudine aculeatum est. Virgilius, Et linguas micat ore trifidas. Hinc sulcare profcindere est. et sulcus ipsa profcissio terrae, unde tertio, quarto, quinto sulco serere dicimus, id est ter, quater, quinq; arando. Plynius, Quarta serri sulco Virgilius existimatur uoluisse, cum dixit, ipsa seges demum uotis respondet auari. Agricola, bis quo sole, bis frigora sentit, hoc est quae bis per aestatem, bis per hyemem aratur. Idem, Spissus solum, sicut plerumque in Italia, quinto sulco seri melius est. Aliquando sulcus pro fossa ponitur, quando et ipsa quaedam terrae profcissio est. Virgilius, Ausim uel tenui uitam committere sulco. Ab hoc fit sulcatum aduerbiū, quod significat per sulcos. Pomponius, Gerens praeterea sulcatum concisam faciem. Papillam pro mamma usurpant. Proprie autem Papillae mammarum capi-

10

20

30

40

50

60

tula sunt, dictae, quod papularum similes sint. Papula pustula est. eius duo genera. Altera est, in qua per minimas pustulas cutis exasperatur, et rubet, leuiterq; rodit, tarde serpit, idq; uitium maxime rotundum incipit, eademq; ratione in orbem procedit. Altera autem est, quae graeci ἄπυρ, hoc est feram appellant, in qua similiter quidem, sed magis cutis exasperatur, exulceraturq; ac uehementius eroditur, et rubet. Interdum et pilos remittit, quae minus rotunda est, difficius senescit, nisi sublata est, in impetigine uertitur, sed leuis papula, etiam si ieiuna salina quotidie defricatur, senescit. maior como diffime murali herba tollitur. Papulae sudorū, oleo lētisano curantur. Virg. Ardentes papulae, atq; immundus olentia sudor Mēbra sequebatur. Mirū est Seruiū alioquin honoratum grā matricum, qd̄ papulae sudorum essent ignorasse. quippe papulae Carbunculum interpretatur, cum papulae sudorum leuissima tubercula sint. Carbunculus uero pessimū uitium sit ex insā matione proueniens. Ex omnibus enim, quae interior aliqua corporū parte nascuntur, nō aliud carbunculo peius est. Eius haec nota sunt, Rubor est, superq; cum non nimium pustulae imminet maxime nigrae, interdum subnigrae, aut pallidae, in ijs sanies esse uidetur, infra color niger est, ipsum corpus aridum, et durius, quam naturā aliter appareat, circaq; crusta est, eaq; inflammatione angatur. Neque in eo leuari crusta potest, sed inferiori carni quasi affixa est. Carbunculus à candenti carbone dicitur, propter inflammationem, quem admodum carbunculus gemma propter colorem. Nam carbo nota si gnificationis. A quo et uiri cognomen deductum. Est etiā carbunculus uitium in uitibus, atq; arboribus, cum quodam, quasi uredinis carbone uiae, et fructus exuruntur. Solet id accideri uitis III, et II Iduum Augusti, sub decretorio illo uitis sydere, quod canicula appellari, unde carbunculae uiae dicuntur, et ipsa res carbunculatio uocatur. Non est malum aliquod huic comparandum, non grandines, nō procellae, nec quae unquam annonae intulere caritatem. Agrorum mala sunt illa, carbunculus late patētium regionum, nec aliquod huic rei remedium est, praeterquam doctrina, intelligendo scilicet, quando id malum futurum sit, et fructus prioris anni comparando, ac diligenter seruando. Quod Democrētum philosophum memorant fecisse, qui cum ex ratione syderum futuram olei caritatem intellexisset, essetq; tunc oleum propter spem oliuae uilissimum, in toto tractu oleum parua pecunia coemuit, cunctis admirantibus, qd̄ ei sciebant paupertatem, et quietem doctrinarum in primis cordi esse, animūq; ab omni spe quaestus alienum. Sed postquā causa apparuit, et ingens diuitiarum circus, auidae dominorū praententiae mercedē restituit, cōtentus ita probasse, opes, cum sibi uellet, nō desuturas. Hoc idem Sestium postea Romanum Athenis fecisse cōpertum est. Sane tamen, qui tradant tres caneros uinos cremari in ar- bustis debere, ut carbunculi nō nocent. Alij siluri carnem leuiter uiri, unde stat uenus, ut p̄ totam uineam fumus disper- gatur. Varro scribit si fiduciale oarū, quod autumni initium est, una picta consecretur inter uites, minus nocere tempe- states. Papilla etiam tribus Romae fuit, quae à genitrice uocata- bulum traxit. A Papilla fit ex papillo uerbū, quod significat usq; ad papillam demodo. P̄ laa idem connexum in hume- ro laeo expapillato brachio, hoc est usq; ad mammam demo- dato. Hercules caelum humeris sustinuit. Tradunt enim, cum Gigantes aduersus, deos pugnarent, deos omnes in unam caeli partem cōcurrisse, tantūq; p̄deris adiecisse, ut caelum rui- nam minari uideretur. Quapropter Herculem cum Atlante caelo humeros supposuisse. Alij Herculem affirmant fesso o- lim Atlante, et humerum mutare cupiente, tandem caelum, sustinuisse,

stunisse, quoad ille humerum mutaret. Ouid. Hac caelum ceruice tuli. Atlas Lapeti filius fuit ex Climene (ut quidā pu- tant) ut alij ex Asia. Plyn. Ex Libya genitum memorat. Hunc er adunt, cum Perseus Iouis filius iussu Polydectis regis Seriphi, à quo fuerat educatus, Medusam superasset, et cum eius capite reuenteretur, hospitium ei negasse, qd̄ oraculo monitus fuerat, unum ē Iouis filijs se regno depulsum. Quapropter indigna- tum Perseū deiecit Gorgonis capite, illum in montem sui nomā nis transmisse, et hanc poenam addidisse, ut in perpetuū coe- lum uertice sustineret. Quod ideo fictum est, quia Atlas mons in medijs Africae arenis situs, satis de se consurgit, uerum incisus undiq; rupibus praecipit, inuis, et quo magis exurgit, exilior. Quod ergo altius, quam cōspici potest, usq; in nubila exurgit, caelum, et sydera non modo tangere uertice, sed sustinere quoq; dicitur. Alij hunc asperum, squalentemq; esse scribunt, dum taxat quae uertit ad litora Oceanus, q̄ ab eo Atlanticus dicitur ē, sed quae spectat Africae, opacum esse, nemorosūq; et scatu- rientibus undiq; fontibus irriguum, fructibus omnium generum sponte ita subnascentibus, ut nunquam satietas uoluptatis desit. In aliarum neminem interdū cerni, silere oīa solitudinū hor- rore, subire tacitam religionem animos eorū, qui propius accedunt, praeterq; stuporē elati super nubila, atq; in uicina luna- ris arcu, eundē noctibus uicere crebris ignibus aegriantū, satyrorūq; lasciuia, impleri tibiariū, ac fistulae cantu, tym- panorūq; et cymbalorū sonitu strepere. Suet. Paulinus, qui primus Romanorū ducū aliquot milliū spatio Atlante trans- gressus est, de excellentia quidē eius ea, quae caeteri, prodidit; sed imas radices densis, altisq; repletis syluis incognito gene- re arborū, proceritate enodi nitore spectabilem, frondens cu- pressi similis, tenuis obducta; lanugine, quibus addita arte ue- stes bobianis similis posse confici. Vertice altis etiam astate operiri niuibis. Decimus se eō puenisse castris, et ultra ad flumē uiri, qui Nigris uocatur, per solitudines nigri pulueris eminentibus interdū, uelut exustus cauitibus, loca et hyeme propter fer- uorem inhabitabilia. Qui proximis colunt salus refertus Ele- phantorum, ferarūq; et serpentum omni genere canarios ap- pellari, qd̄ uictus eius aialis ijs promissus sit, uiscera ferarū diuidua. Sane alij quoq; in Aethiopia canarij, quorum urbs Cy- nopolis, hoc est canum ciuitas dicitur, in qua Anubis colitur, et honor, et sacer qd̄ abus canibus est constitutus. Ab hac Cy- nopolitana praefectura appellata est. à canis nomine et Cy- nomyia dicta, quasi canina musca, quae eius aialis lancinat aures. et cynocephalus animal ex simiarum genere humanā speciem deferens, praeterquā in capite, qd̄ caninum habet. Est in partibus Aethiopiae uiolentus ad saltum. et cynocephala herba canino capiti similis, quae ab Aegyptijs osfrites dicitur. Tradunt, siquis eam totam eruat, hunc statim mori. et cy- noglosa alia herba uulgo nota, quae lingua canina à nostris uocatur. et cynosura, quasi canis cauda sydas, de quo superius diximus ē nutritice Iouis factum ex nymphis ideis, à qua et portus ibi, et agri magna pars nomen sumpsit. et Procyō aliud sydas, qd̄ ante maiorem canē oritur, ita appellatū. Hic in lacteo arculo defixis pedibus equinoctialem arculum tan- git. spectat occasum, ut inter geminos, et canerum cōstitutus. occi- dit exorū capricorni. exoritur cum leone. cōstat tribus in totū stellis. Cic. Anticatem, Procyon grato q̄ nomine fertur. et Cy- nia philosophi, quorum mentionem alibi fecimus, uel ob uitae austeritatem, uel quia mordaces essent, ita dicit, quorum prin- ceptus fuit Antisthenes Atheniensis. et cynosorchis quasi can- inus testis, herba, quae et orchis, et cynosarconia dicitur, fo- lijs oleae mollibus ternis, paruisq; semipedalis longitudinis in-

10

20

30

40

50

60

terra stratis, radice bulbosa, oblonga duplici ordine, superiore quae durior est, et inferiore, quae mollior. Eduntur ut Bulbi cocti in uineis forte inuenti. Ex ijs radicibus si maiore edant uiri, mares generari dicuntur. femine alterū sexum. in Thessa- lia molliorem in lacte caprino uiri bibunt ad simulandos coi- tis, duriores uero ad inhibendos, ita alter alteri aduersatur. Sed ut ad propositū reuertamur, monti iunctam huic Aethio- pum gentem constat, quos Perorros uocant. Sane etiam qui tra- dunt gigni in Atlante herbam Euphorbiam nomine, quā pri- mus rex Iuba inuenit, et ab Euphorbij medici nomine Euphor- biam appellauit. Hic frater fuit Antonij Musae medicae suae, quī D. Augustum in graui aegritudine lactuca conseruauit, cum prior ei fuisset esca ex melle. Suet. Grauers, et periculo- sas aegritudines p̄ omnē uitam aliquot expertus est Augustus, praecipue Cantabria domita, cum etiam distillationibus icano reuictio ad desperationem redactus, contrariam et anapi- tem rationem medendi necessario subijt, quia calida fomenta nō proderant, frigidis curari coactus, auctore Antonio Musae. Iude fratres insinuere à balneis multa frigida corpora astrin- gunt, cum antea non nisi calida lauari solerent. Euphorbiū acari- tuna folia habet. Tanta ei uis est, ut ex parte tanto ē longinquo suus excipitur. Suscipitur excipio uricilo haedino, humor lactis uidetur effluere, statatur, et thuris effigiem habet. Quae colligunt, clarius uident. Contra serpentes medetur, ē quae- cūq; parte percussa inasouertice. Et addito medicamento. ibi Getuli, qui legunt haedino lacte adulterant, sed discernitur igni, quod enim syncerum non est, infudiosum odorem habet. Duo montes in Mauritania fuisse scribuntur Atlantes dicti, al- ter colūnis Herculis uicior, alter in interiora Libyae remoti- or, de quo diximus, quem incolae caeli columnam nominant. Et ab Atlante rege in eum conuerso, Atlantem putant uocari, cum ante Diris diceretur. Virgilius. Pimiferūq; caput uento pulsatur, et imbri- Nix humeros infusa tegit, tum flumina mento Praecipitat semis, et glacie riget horrida barba. Atlas quoq; flumen est à summo montis Aeni uersus Septen- trionem in Istrum fluens, quem ab Atlante Arcadiae rege co- gnominatum nonnulli putant. Tres enim Atlantes fuisse me- morantur, unus rex Italiae, et pater Electrae uxoris Corin- thae. Alter rex Arcadiae, et pater Maia, ex qua natus est Mercurius. Tertius Maurus, qui dicitur est maximus. Ab Atlante Atlan- tides paronymicum nomen deducitur, et liantia poetica at- lantades. et Atlantes populi. et atlanticum mare, de quo sis- pra diximus. Atlantes degeneres humani ritus esse feruntur. Nam neq; nominum ullorum inter eos appellatio est, et so- lam orientem, occidentemq; dira impreatione contuentur, tan- quam ipsis agrisq; suis exitialem, neq; in somnia uisunt, qua- lia reliqui mortales. Sed quoniam Medusae, et Gorgonis men- tionem fecimus, operae pretium est, ut de ijs quoq; aliquid dica- mus. Phorcus Thosae nymphae, et Neptuni filius fuit, et (ut Varro scribit) rex Corsicae, et Sardiniae, qui initio olim cum Atlante namali praelio uictus, et in mare submersus est, ac marinus deus effectus. Virgil. Tritonesq; ati, Phorcūq; exer- atus omnis. Hunc quatuor filiae fuerunt. Scylla, Medusa, Ste- nio, et Euryale. Scyllam ex Crataeae nympha genuit, reli- quas ex Ceto maris bellua. Scylla mira pulchritudine fuisse dicitur, et à Glauco maris deo uehementer amata. Glau- cus piscator fuit, qui cum aliquando in uiridi prato mari con- tiguū retia ad solem extendisset, et piscers, quos ea nocte ce- perat, forte recenseret, uidit illos, quamprimum tacto gra- mine palpitate, mox mouere latus, et perinde niti, ac si in-

aequore essent, quod dum miratur, omnis piscium multitudo subito se mensit in mare. Obscurus autem dicitur causam eius rei mente agitat, dubius nunc aliis deus, an gustu herbarum, quas nullam unquam aliam attigerat, id autem esse, decerpere manu gramem cepit, paulatimque gustavit. Quo facto, mente sitim alienatus alterius vite desiderio sese in mare proiecit, sed miseracione dcoru maris, in regni consortiu assumptus, extrema parte corporis in piscis cauda mutata, barbae naturalicolor in unum reliquit corporis in coruleu, qui et glaucus color dicitur. Fuit et alius Glaucus, qui primus ferri consolidaturam invenit, Chius patria aliis ex domo urbe. Ite alius Hippolichi filius, a quo Ioues nati sunt reges. Cuius scylla Glaucum sperneret, et e contrario Cice miru in modum illum deperiret, suasse Glaucum Circe dicitur, ut se Scyllam missam faceret, sibi in amore responderet. Sed cum removere eum a Scyllae amore non possit, infecisse aquas veneficis, quibus Luctari Scylla consueverat. is locus erat in freto siculo parvus curges, veluti in arcu sinuatus. id faciente saxo, quod a Zacle propinquo Siciliae oppido Zancleu dicebatur. Zacle Peloponnesi oppidum fuit, varijs temporibus claru in regione Messenia, in qua ipsa Messene. Messeni autem in Sicilia urbe condiderunt in Pelori sinu, ubi ad orientem maxime spectant, qua est suo noie dixerunt Messana. Na prius id quoque oppidum Zancle dicebatur a loci curvitate. Curva n. Zancle vocant, eratque Naxioru opus, qui sunt iuxta Catana. Postea cum Mamertini capana eo colonos misissent, ipsi quoque Mamertini potius quam Messanenses sunt vocati, et cum ager eoru unum feracissimus sit, Mamertinu unum non Messanense appellatum est. Mart. Amphora nestora tibi mamertina senecta si deur, quod nis nomen habere potest. A Messana quodam Messala ductum putat, propriu uiri nomen, quod Messanam Siciliae urbe non cepit. Ab eo Messalina nomen mulieris. Haec barbati Messala consobrini Claudij Caesaris filia fuit, qua cum Claudius in matrimonium excepisset, nec diu post conperisset super cetera flagitia, atque dedecora C. Silio et nupsisse, dote inter auspices consignata, supplicio afficit. Haec libidiniosissima fuit, et saepe mutata veste lupanaria celebravit, quinctia cum scorto famulo aliquando certavit, et superata a se meretricie gloria est, iter die, et nocte quinq, et uiginti passu cubitus affirmavit, praeterea sese labore potius festam, quam concubitu satiatam desistisse. Inue. Et lassata uiris, non dum satiatam recessit. Eo igitur cum Scylla sese ab aestu recepisset, usque ad media aluum submersa aduertit ueluti canes in quibus suis adnotas foedo latratu oia complectentes, et primo quidem separata esse haec monstrum a suo corpore existimavit. Mox uero cum ab ipsis fugere conaretur, intellexit uentrem quidem et superiores partes sibi uirginis remansisse, reliqua uero corpus in foedissimos canum rictus esse mutatum. Coluisse itaque hunc locum dicitur Circe semper infesta, quod in socijs uelut ostendit, et pro uirgine monstru fuisse. Ouid. Altera scylla maris monstru medicamine Circes, rube premit rapidos in quibus canes. Virgilius aliter eam descripsit. Prima hominis facie, et pulchro pectore uirgo Rubetenus, postrema immani corpore pristin, Delphinu caudas utero comissa luporum. ubi obiter dicitur pristin aliquando nauim esse oblongam, a forma pristin marinaru ita appellata, quae oblongissimi corporis sunt, atque angustissimi. Velocem Mnestheus agit acri uenti pristin. Longissimi uero corporis esse Pristes declarat Plyn. qui in mari indico balenas quaternum uerum reperiri scribit, Pristes ducentum cubitorum. Haec ita appellatae sunt a sectione undaru. Scindunt enim miru in modum fluctus propter tenuitatem. Graeci autem nomen sectionem, nomen sectoris nominant, ex quo facile est irridere ineptias eorum, qui Pristin non pristin scribunt, et per X aliquando scribi posse assuerat. Sed,

ut ad Scyllam reuertamur, ob eam causam datus est huic salule locus, quod in freto siculo saxum est in superiori parte humanam effigiem habens, in inferiori uero plures reflectos saepulos sub radicibus cauernosos, intra quos dum aestuosum mare ingreditur, ab ipsis refractum tumultuado repraesentat latratum canum, et ululantes lupos. Homerus Scyllam scribit latratum emittere cauli nuper editi, aspectu horrendam esse, XII habere pedes, VI capita, singulis capitibus os ingens esse cum tribus dentium ordinibus, nigra plenis morte. Morari in cauo speluncae medio, capite exerentem in profundissimum mare, piscantemque et delphinos, ac balenas deuorantem. Sunt etiam qui Scyllam tradant cum Neptuno aliquando concubuisse, propter quod iratum Amphitrite in partem uenendo concubuisse, in quibus lauari uirgo consueuerat, in canem eam mutasse. Hercules uero, cum superato Geryone ex Hispania reuertetur, quonia boues quosdam sibi ex armento subtraxerat, eam occidisse. Sed a patre mox ei uitam fuisse restitutam. Amphitrite Neptuni uxor fuit. Cuius nuptias cum a principio fugeret, uirginitatem seruare cupiens, misit ad eam Neptunus Delphinu, qui uaria per loca questitum tandem ad radices Atlantis inuenit, et ut Neptuno iungeretur, per suasit. Hinc poetae matris esse dixerunt, et pro ipso mari uisum pare consueuerunt. Ouid. nec brachia longo Margine terrarum porrexerat Amphitrite. Ob hanc causam Neptuni simulachra facientes, Delphinum sub pede eius constituebant, tamquam huic deo gratissimum. Ideo etiam hic Delphinus in colum sublatu fuit, et inter hydera collocatus, non longe ab Aglae signo, capite penes rostrum regis equi contingens, oritur cum Sagittarij posteriore parte, occidit, cum uirgo exorta est a capite. habet in capite stellam unam supra caput ad uerticem uersus alias duas, ab ea, quae in uentre uelut penna uidetur, scilicet tres in scapulis unam in cauda duas. Sunt in totum nouem. ideo hoc signu muscum uocant a noue musaru numero. Sunt tamen qui de hoc Delphino aliter scribat, Tyrrhenos. quosdam nauicularios, cum Liberum patrem puerum quodam recepissent, ut Naxum cum comitibus transueherent, et nymphis nutritibus redderent, spe praedae inductos nauem auertere uoluisse. Liberu uero, cum id suspiciatus fuisset, comitibus suis, ut symphonia canerent iussisse, quo cantu adeo oblectatus Tyrrhenos, ut saltare et caerent, et nimis lasciuendo sese in mare proiecerint, quo facto, omnes in Delphinos esse conuersos. Cuius rei memoria cum madae Liber pater posteris uellet, unum eoru inter hydera collocasse. Alij tradunt huc esse Delphinu, quod Arione uexit. Arion nobilis cytharcedus fuit ex insula Lesbos, oppido Methymnae, Perianthro Corinthiorum regi per uentris artis gratias cum ipetrata a rege uenia in Italia profectus cantando graede pecunia comparasset, Corinthu reuerti statueret, Corinthios nauis tanquam sibi notiores, elegit. Hi ergo Arione accepto, cum in altu nauigassent, spe praedae consilium de eo necado ceperunt, quare intellecta, Arion oem pecunia, resque suas omnes illis tradere, et uita tantu orare se dixit. Quarum precu eatenus miserti sunt nauis, ut ab infereda ei suis manibus nec teperaret, iuberet tamen, ut sese statim praecipite daret in mare. Tu ille perterritus, et ois uita spe destitutus, id unum postremo obsecrauit, ut prius quam meret oppeteret, uesimenta sua sese iduere, et fides sumere, carmeque consolatoriu canere pmittent. Quare a nauis ipetrata, de more cinctus, atque amictus, stansque in summa puppi, et cithara simul, ac uoce canens Delphinos ad se audiendu prouocauit. Tu uero in mare se deiciens ab uno eoru exceptus, et ita, ut erat amictus, ac cithara tenes, Tanaru. quod oppidu est Laoniae a Tanaro promontorio ita appellatu, peruectus est, hinc relicto Delphino Corinthum petijt, talemque se Perianthro regi, qualis Delphino uectus fuerat, ostendit, te ome ordine narrauit.

10
20
30
40
50
60

Quod cum rex non facile crederet, custodiri Arionem diligenter, nauis uero pquire, et ad se duci iussit. Qui cum uenissent, et perijisse proculdubio Arionem crederet, quod de eo essent a rege interrogati, in Italia esse, ac bene se habere responderunt, felicitateque ei, ac pro uoto succedere. Inter haec Arion cum fidibus, et indumentis, cum quibus se in mare deiecerat, iussu regis productus est, quo uiso obstupescit nauis inficias ire non poterunt. Hinc duo simulachra aerea apud Tanaru facta sunt. Delphinus uehens, et homo insidens. Delphinus piscis est, uel potius maris bellua oium non modo marinoru, sed etiam terrestrium animalium uelocissimus penes uolucere aquans, et nisi multum infra rostru os illi foret, medio penes inuenire, nullus piscium celeritatem eius euaderet. Sed affert mora prouidentia nauis, quia, nisi resupini non corripimus, quae causa praecipue uelocitatem eoru ostendit, nam cum fame concitati fugentem in uada pisem psequendo diutius spiritum continere, ueluti arcu emissi ad respirandum emittant tanta uelocitatem, ut plerumque uela nauium transuolent. Iuncti agunt uera coniuga, parumque cautos decimo mense. interdum binos uirium uberi bus, sicut balena. Gestans foetus infantia infirmos, et adultos quoque comitantur, magna ergo paritas caritate. A dolens celeriter, et decem annis ad summam magnitudinem puenit, uisumque ericenis, quod agnitum est aliquorum caudis praecis. Occulantur trienni diebus circa canis ortum incognito modo, quod certe mirandu est, si spirare in aqua negent (ut sentit Aristo.) qui neque huc, neque aliqd animal sine pulmone spirare posse affirmat, quasi non possit, ne pulmonis uice alia alijs spirabilia inesse uisera, ita uolente natura, sicut et pro sanguine aliquibus alij humoris inesse conspiciunt. Na in aquas penetrare hunc uitalis spiritum quod miretur, cum uideat in terra quoque tanto spissiore penetrare, ut talpa, et cetera animalia defossa ostendant. Spirare certe pisces duo illa indicia esse uidentur. Primum quod aestiu calore quaedam eoru anhelatio notatur. Secundo quod bullantiu aquaru sufflationem saepenumero uidentur. Sed, ut ad Delphinos reuertamur, Lingua est ipsis conera naturam aequatiliu mobilis pro uoce, genitus humano similis, dorsum repandit. Rostrum simu, qua de causa nomen Simonis agnoscere oes dicuntur. mulcentur musica arte, praesertim symphoniae cantu, hominem non expauescit, obuia nauigij uenit. Pueroru amore ducitur. Appion uidisse se scribit apud Puteolos Delphinum pueru miro modo amantem, a quo Simon uocatus, uenire ad eum solebat, et pinnae aculeos uelut magna condem, ne dilecti sibi corpus laeraret. praebere ascensuro dorsum, receptumque equis modo insidentem per magnu aequor ad triginta millia passuum deferre, ad quod spectaculu Roma, atque omnis Italia concurrerat. Postea uero cum idem ille puer a Delphino amatus morbo perijisset, Delphinum saepe ad solitum litus adnare uisum, ubi postquam puerum, qui in primo uado ad uentum eius operiri consueuerat, nusquam uidit, desiderio conturbatus, et ipsum quoque esse exaiatum, ac in pueri sepulchro ab ipsis, qui rem cognouerunt, humatum. Alius in Africo litore memoratur fuisse ex hominum manibus uescens, praebentique se et actandum, et alludens nantibus, ac saepe dorso uehens, qui semel a Flauiano praconsule Africa unguento perunctus, odoris nouitate fluctuans, et ferre semianimus, per aliquot deinde menses latuit. Alium quoque delphinum in Ialiso urbe uisum memorant, qui amore pueri captus, dum abeitem in litus auide sequebat, in arcum inuectus expirauit. Pueru hunc Alexander Magnus Babyloni Neptuni sacerdotio praefecit, amore illu numinus propitij fuisse interpretatus. In eadem urbe Ialiso alij quoque pueru a Delphino longo tempore amatu ferunt, Hermi am nomine, quod cum aliquot millibus passuum intra mare ue-

10
20
30
40
50
60

existet, uelentine procellae fluctibus fuisse exanimatu. Eum tamen usque in litus Delphinu reduxisset, et ueluti causam leti fatentem non reuersum amplius in maria, sed in sicco expirasse. Hoc idem et Naupacti accidisse scribit Theophrastus. Esi in provincia Narbonensi, et nemusiensi agro stagnum quod Laterina appellatur, ubi cum homine delphini societate piscantur, et capi se permittunt cum ceteris piscibus. nihil de futura liberatione dubitantes. Peracta captura in parte praedae uocantur, cum etiam non piscibus tantum, sed in trita panis, ac uino satiantur, ipsi quoque inter se publici societates est. Capto quondam a rege Cariae, alligatoque in fortu delphino, ingens reliquorum multitudo conuenit, ueluti quadam animi maiestatis miseracionem petens. donec dimitti unctum rex iussit. iam uero et paruos semper aliquis grandior comitatur, ut custos. Visusque etiam aliquando defunctu portare, ne laeraretur a belluis. De praelio eorum cum Crocodilis superius differimus. Sicilia sane insula Italiae est olim connes, et agro Bythio adnexa mox inter fusio mari siculo auulsa. ob hoc graeci Rhegyo nome dederunt, ut supra ostendimus, quasi auulsa, hinc etiam Sicilia ipsa quasi scilicet, hoc est excelsa uocata est, et non a siclo duce (ut quidam putant) nuncupata. Vir. Haec loca uel quondam, et uasta conuulsaruina, (Tantum cui longinqua ualet mutare uetusitas.) Dissiluisse ferunt, cum protinus utraq tellus una foret. A graecis Sicilia dicta est. nam Siciliae nomen a nobis sumpserunt. Sicarios putant Hispaniae populos fuisse a Sicari flumine appellatos, de quo Luca. Hesperios inter Sicaris non ultimus annis. Hi in Italia quondam appulsi, eam expulsi a Ioriginibus tenere, sed mox ipsi quoque ab eis de expulsi, in sulis Italiae uicinis occupauerunt, et a suo nomine Sicilia nuncupauerunt. ab alijs triquetra uocatur, quod trianguli figuram habeat huiusmodi. Triquetra n. figuram ueteres Triangularem uocabant. Dicitur etiam Trinacria, quod tria acra hoc est tria acrimina habeat. Tribus. n. promontorijs in diuersa procurrat. Pachynu uocatur, quod Graeciam spectat, et a crassitudine aeris nomen habet impositum. Graecum. xaxi pingue appellat. Lilybaeu, quod in Africa, Libye, a qua Lilybaeni Pelorus, quod in Italia uergens Scyllae aduersum est. Causa nominis Pelorus gubernator illic ab Annibale conditus, quod profugus ex Africa, et per ea loca Syria petens, quae procul intuenti uiderentur continua esse litora, et non peruiu pelagus, protidum se arbitratu occiderat. Eretum siculum angustum, atque anceps alterno cursu modo in thyscu, modo in Ioniu pelagus inflexit, atrox uorticosum, et Scyllae, ac Charybdis senitua in elyru. Scylla saxum est (ut diximus) Charybdis mare periculosum nauis, quod conuarius fluctu uersus collisionem facit, et raptu quaeque absorbet, et reijcit. Ouid. Et uomit epatas saena Charybdis aquas. Senr. Quod rapax haustit, reuomit Charybdis. Fuit autem Charybdis ueluti quadam uocata, quae quod boues Herculis furata fuerat, ab eo in id mare proiecta fuit, quod est alteru Hercules facinus, deditque huic loco nomen, et ueteres nunc quoque exerat rapinas. Fuit et altera Scylla Nisi Megarensiu regis filia, cuius patriam cum Minos obsideret, et statutum fatisset, urbe capino posse quousque Nisus purpurea, qua habebat, comam conseruaret, Scylla Minos amore capta, capillu patri abscidit, patremque, et patriam hostibus prodidit, sed a Minoe tandem streta, ac pro nihilo habita, lamentabili questu, et multis lacrymis exanimatu defecit, et in auem sui nominis mutata est. Ouid. Filia purpureos Nisi furata capillos, Puppe cadens nauis facta referitur auis. Scylla etiam piscis genus est. quo maxime abundat Lyris amnis Campaniae Minturnesum urbe interfluens. Martia. Coruleus nos Lyris amat, quom Sylua maricae Protegit, hinc Scyllae maxima turba sinus. Ab haec

10
20
30
40
50
60

scylla loca ipsa, in quibus hi pisces capiuntur, scyllata dicitur. Cicero. Hac lege tribunitia decemviri vendens agrum campanum. Accedit ei mons Gauris. accedens scyllata ad munitur. Scylla vero monstro scyllaceum deducitur Atheniensium colonia in ultimo Italiae, ab Atheniensibus, dum conderetur, scyletium dictum, a quo sinus scyllaceus, qui ad hipponiatem sinum isihmum facit, quem Dionysius maior munire maenibus cogitavit. Virg. Caulonisq; arces, et naufragum scyllaceum. A Sicilia fit Siculus paucorum syllabarum quam primitivum, quod raro usi venit, ut ab Hispania Hispanus, et Lauinia Lauinus. Item Siculis: Virg. Sicilides musie paulo maiora canamus. Item Siciliensis. Hoc autem differt Siciliensis a siculo, quod Siciliensis dicitur, qui alibi orti in Sicilia uersantur. Siculi uero, qui in Sicilia sunt, sicuti Corinthenses ex eo dici ceperunt, ex quo Coloni Corinthum sunt deducti, cum antea Corinthum dicerentur. Sic Romanenses, et Hispanenses negotiatores dicitur, qui in alienis ciuitatibus negotiantur. Mar. Ne Romam, si ita decreueris, Hispanensem librum mittamus, sed Hispanum. sed iam ad Medusam, et reliquas Gorgones ueniamus, haec Dorcas insulas in Oceano Aethiopico sitas habitasse dicuntur, contra Hesperidum hortos, uno tantum oculo, quo uisum, prout cuiq; necesse erat, utebantur, alioqui cyprorum forma, et crinibus aureis insignes, quapropter et ab agilitate nomen habent. Quippe graeci poppeo, aglem dicunt. agrorum praeterea ubertate diuites erant, et tam omni ex parte similes, ut una discerni ab altera non possit. Nihil uni accidere poterat, quod non esset omnibus commune. Ouidius. Finibus extremis Libyes, ubi feruida tellus. Accipit oceanum demisso sole calentem, Squalabant late Phorcyndos arua Medusae. Idem duas tantum sorores fuisse commemorat. Cuius in introitu geminas habitasse sorores Phorcydas unus sortitas luminis usum. Sed de Medusa priuatim tradunt, quod dum sola circalium uagaretur, Neptunus pulchritudine eius captus, complecti eam uoluit. Sed cum illa hoc animaduertens fugere cepisset, secutus est Neptunus usq; ad templum Minervae, ibiq; uiolato delubro, cum ea conuulsiuit. Quam iniuriam, cum graui, et iniquo animo Minerva tulisset, Medusae crines, quibus maxime Neptuno placere, mutat in angues, deditq; ut omnes ea aspicientes in lapides uerterentur, quod ob exitum eius pulchritudinem fictum esse nonnulli existimant. Hanc postea Perseus Iouis, et Danaes filius, Mercurij talariis, et falcatose ense accepit, item sicuti Palladis, ut aere percussio effigiem eius uidere impune posset, ex improviso, cum ipsa, anguesq; sopiti essent, adortus, uno ualidissimo ictu peremit, ex cuius cerebro mox natus Pegasus alatus equus phibetur, qui inde ad Heliconem Baeotiae montem euolans, et pede saxum feriens, hunc est fontem aperuit, a quo Pegasus est nominatus. et ab eo fons ipse Hippocrene, siue Pegasus, siue Caballinus dicitur. Aratus, et pleriq; alij hunc equum Neptuni, et Medusae filium dixerunt. Fons ipse uisus est dicitur. Pegasus in coelum euolauit, ibiq; inter sidera constitutus est, archicum circum spectans, pedibus aestuo orbi adnixus, extremo ore caput Delphini tangens, et Aquarij manum dextram ueniens adiuuans. A Gorgone Gorgoneus deducitur. Ouid. Gorgoneas tetigisse domos. Item Gorgonia, de qua supra diximus. Gorgoneum caput extincta Medusa, Pallas in clypeo semper gestauit, ut formidabilior hostibus uideretur. idem. Gorgoneum crinem turpes mutauit in hydros. Nunc quoq; ut attonitos formidine terreat hostes, uertere in aduerso, quos fecit, sustinet angues. A pegaso pegasus derivatur. Item Pegasus Thesalicae opidum, quod postea Demetrias dicitur est. Propter quod na-

uis longa argonautarum Pegasus nuncupatur, quae Iason, qui eam edificauit, et princeps navigationis extitit, fuit filius Aesonis fratris Peliae regis Thesalicae. Oui. Iamq; fretum Minyae pegase puppe scabant. Hinc etiam pegaseus sinus in Thesalica est appellatus. Iasonem sane constat primum nauem longam edificasse, quam et pristina appellat. idem. primaeq; ratis molitur Iason. etenim nauigium primum in Graeciam ex Aegypto Danaus aduexit, cum antea ratis nauigretur, hoc est connexis inuicem trabibus. Vnde Doctae pleriq; rates pro nauibus usurpant. Virg. Dissicq; rates. Hinc rantis ueteres quadrantes dixerunt, quod in eo, et riente ratis fuerit effigies, quem admodum nauis in assumentem, autem rates produntur in mari rubro inter insulas ab Erythra regem. Sunt tamen qui uelint nauis Mysos et Troianos priores excogitasse in Hellesponto, cum aduersus Thracas transirent. Alij in britanico oceano primo inuentas putant corio circumsitas in Nilo ex papyro, et scypro, et arundine sunt. Birchem Erythra in uenerunt. triremem (ut Thucydides affirmat) Ameles Corinthius. Quae aduenerunt (ut Aristofentis) Carthaginenses. Quae uenirent Nescit thon Salaminius. Sex ordinum Zenagoras Syracusanus. Ab ea ad Decremem Nescit. Ad duodecim ordinum Alexandrii Magni instituisse commemorant. Ad quindecim Ptolemaeum Soterem. Ad triginta Demetrii Antigoni. Ptolemaeum Philadelphum. Ad quadraginta Ptolemaeum Philopatoris, qui Triphon cognominatus est. Ad quinquaginta longitudine (ut Plutarchus refert) ducentorum octogonum cubitum, latitudine quadragonum et octonum, in qua remiges fuerunt usq; ad quatuordecim millia, nauae quadringenti. armatorum tria millia. sed haec nauis, ut magna molis ostentationi potius, quam usui fuit. Onerariam Hippus Tyrius inuenit, quae a gestandis oneribus dicta est. et ob id tarda, quem admodum Aetuaria nauicula celeritate praestans est, ita appellata, quae facile agere possit. Sallu. His aetuariae naues circiter triginta, decem onerariae erant. Onerariam nauem etiam corbitam nominant. Plau. Tardiores, quam corbitae sunt, et in traquillo mari. Lucii Poliphemo maius brachiū, quam malus nauis in corbita maximus ulla. Corbitas autem dictas tradunt, quod in malo earum summo, pro signo corbes solerent suspendi. Lembus Cyrenensis. Est autem lembus breuis nauicula piscatoria. Plau. Dum haec aguntur, lembo aduehitur tuis pater pauxillulo. Virg. Non aliter, quam qui aduersouix flumine lembu Remigio subigit. Hinc et lembulus dicitur. Sallu. primo indicit per noctem lenunculo piscandum. stibibus uero pro graui, et tarde a ueteribus usurpabatur. Lucii. Atq; equi pedibus stembum. item Horat. Plau. Mea opera laboratur et ratis et horia. Eius diminutivum horiola. cymbam Phoenices, ipsa quoq; parua nauicula est in medio latior. Cicero. Cymbarum ante pedes multitudo pro se quisq; quod ceperat, afferebat. Hinc cymbam piscatoriam dicimus. Afranius. Tum conscendo cymbam piscatoriam, uenio. iacitur anchora. Inhibent leuiter. Ab huius similitudine cymbium derivatur potuli genus procerum, ac nauibus simile. Virg. Cymbiaq; argento perfecta, atq; aspera stonis. Quia tamen cymbium dicitur existimant, quasi assimbium, uoluntq; lignum potuli esse edera, quae graeci uiaor appellat. Celocē Rhodij, id quoq; breue nauigium est, a celeritate appellatum. Vnde ar. nauae remuagā mouent celocē. Plau. Vn sumā: quae iteruēta: quo hanc celocē cōferat. Hāc et celotim uocant, et oxya. Ceterum Cyprii. Nauis haec est asiana praegrantis. Plau. Cum percuntor portitores, et quae nauis uenerit ex Asia, negant uenisse. Conspicatus sum interim circetum, quo maiorem non censeo. Myoparonem Tyrreni. genus nauiculae est piraticae. Ci. Na cum quaereretur ex eo

quo scelere impulsus mare haberet infestum, uno myoparone eodem inquit, quo tu orbem terrae. Sallu. et forte in nauigando cohorti una grandi phaselo uecta a ceteris deerrauit, mariq; placido a duobus praedonum. myoparonibus arcuēta. Pato quoq; genus nauigij est. A quo myoparo. Varro. Iamq; duo parones habebant instructos. Phaselu campani uelox nauigiu, atq; oblongum, quale stagnat Nilo in Aegypto usurpant. Hora. Fra zlemq; mecu soluat phaseli. Lintres Germani circa Danubium habitantes. Sūt autem nauiculae e cauitatis arboribus factae. Virg. Cuiat arbore lintres. Scaphas Illyrij. nauiculae sunt, quae maiores nauis consequuntur. Sallu. Magna industria perquirebat eum per tot scaphas, quae ad ostia percontatum miserat. Ab huius similitudine scapha dicitur nauis, quo sordidū, et purgandi uentris causa fuit. Vlpia. Scapha habitans uentris causa non puto argento legato contineri. Iure. Et ride possis scaphiu cum sumitur armis. Hinc et paruae ad piscandum nauiculae piscatoriae scaphae dicuntur. Est autem hoc nomen a graecis sumptum, apud quos ouadon alueus dicitur. Item canauitas, fossura. Nam et ouadon fodere est. et ouadon fossor. Vnde scapus appellatus siliqua, in qua semina continentur, ut fabae, papaueris, et similia. Hinc etiam scabo deducitur, quod significat, onfero, et quasi unguibus fodio. A quo scabies, quae et sporā dicitur. unde scabiosus, et scaber asper, quae scabies asperitate in cute facit. Virgili. Exesa inueniet scabra rubigine pila. Hinc scabrities, asperitas. et scabre, aspere, et squamae, quibus corii piscium, et quarundam serpentium teguntur. Vnde desquamio, et exquamo uerba, hoc est, squamas de traho. Vnde exquamat, et desquamat pisces dicuntur, quibus squamae sunt detractae. Ab harum similitudine loracarum quoque athenaeae squamae dicuntur. Virg. quem pelvis ahenis in pluma squamis auro conferta tegat. idē. Iamq; adeo rutilu thoracae iduus ahenis. Horrebat squamis. A squama squamosus deducitur, squamis plenus. et squalo, quod proprie significat plenus sum. idē. Per tunica squalentem auro latus haurit apertu. Quicquid enim nimis inculatū, obustumq; aliqua re erat, ita ut iaceret uisentibus horrore, a crebritate, atq; asperitate squamarum, squalere ueteres dicebant. Hinc postea tractum ut corpora inculata, et ueluti squamosa alta congerie sordium, squalere dicuntur. Vnde squalor iniquitatio, sordes. squalidus sordidus. Vterque squalam etiam pro squalida dixerunt. Ennius. Eluere lachrymis uestem squalidā. et sordidā. Squarrosi etiam a squamarum similitudine dicti sunt, quorum cutis ad assiduam illuuiem exurgit. A scapto etiam scaptensula uocatur locus in Macedonia, in quo fodi argentū solebat. Lucret. Quales expiret scaptensula. subter odores. Item Scapta urbs. a qua scapta tribus uocata est. Sunt qui a scapto scaplo quoque deducuntur existimant, quod simili modo significat fodio. Scalpunt gallinae pedibus, homines unguibus. A scaplo fit sculpurio, eiusdem significationis. Plau. Vbi erat haec de fossa, occipit sculpurire unguibus. et sculpurum notum instrumentum, cuius diminutiuū est sculpellū. et auriscalpium instrumentum ad sculpuriendas aures. et sculpo, quod graeci dicunt uolpo. a quo sculpor, sculprix. et sculprile, quod sculpru est. itē in sculpo. et exculpo composita. Selata sardi, genus nauis latū magis, quā altum. unde a latitudine nomen habet. Vterque. n. dictionibus ab. I. incipientibus. pr. eponere. st. literas solebant. sic sflatu, latum. sflatibus iudicandis, pro litibus iudicandis dicebāt. A sflate sflatarius deducitur. sicut a scapha scapharius. A classe classarius. Aliquando sflatarium dicitur, quod mari portatuū est quasi selata aduectū. Codicarias nauis Latū hāc et caudicariae dicuntur, quae caudicibus, hoc est lignis grossioribus factae sunt. Varro. Quod antiqui plures tabulas coniunctas codices dicebat. Etā

in Tyberim naues codicarias appellamus. Sall. Et quibus naues, codicariae per hyemem oculis fabricatae aderant. Prosumus Britij. id quoq; genus nauigij est leuis speculatiuū Plu. De no est ad portu prouectus sum profusum. Caes. Quis pro gubernatore se gerens prope uertit profusum. haec et gseforca a nonnullis uocantur. Pontones ij, quae Circaos et Pontina paludem habitabant. Naues sunt, quibus in traiciendis annibus utuntur. Apule. Et si uado non poterunt, pontonibus transibunt. cattas, muctuicias, medias, Medi. mar. lanciae Sicili. gulos genus nauigij parui et rotundi. remculos, Lenij. Rataras, quae a ratiū similitudine appellatae sunt. Tarentini. Cielariū, et Caelasconi, qui Diomedis quondā insulam colerunt. syletium observationem in nauigando, Phoenices. remū copae, hoc est in seru mentum, quonauis aguntur, et quasi nauis pes. A quo remiges dicuntur, qui remos agunt, et remigo, remos ago. et remigiu ipsa agitatio remoru, et ut ita dicā remigatio, quae aliquando per metaphoram de auibus dicitur. Virg. Remigio alarum. Et ab eo compositum Eremigo, quae significat cnaugo. emctor. Pius. uoq; breuius, quod totus hinc, aut illinc septentrio remigatus. et remulco, quae proprie est remigando a scapha gradiorē nauim. traho, quod aliqui non necessitate gratia fit, sed ut nauis quietus agatur. Hinc remulare quoq; aliquando dicimus molli, ac leui tractu ad progressum milere. Sifema. siqua celeriter solui poterat, in altum remulando trahitur. Item in eadem significatione remulco, et promulco agi nauis dicitur, unde quidam utrumq; a remulendo, ac promulando existimant deducuntur. Remi latitudinem Plateae. nam principio tereti remo utebantur. et remillum a remi similitudine repandum dicimus. Remus etiam lorum significat, quod continet tubam. Sunt etiam qui remo remis derivatum a remo existimant. Remere enim re petere est. Ennius. Riuos, camposq; remant. Alij remere putant dicitur, quasi remeare. uela Ictus. Malum, hoc est arborum nauis, et ancenam, hoc est lignum per transuersum in malo positum, in quo uelum alligatur, a circatendendo sic nominatum. Daedalus. hippagium, hoc est uelorum equorum, a quo et nauis ipse, quibus equi ueluntur, hippagnes dicitur. secundum quosdam, Salamannij, secundum alios, Atheniensis. Teclis longas Tasi. antea ex prora tantum et puppi pugnabatur. Rostra addidit Diues, hoc est partem illā exprorectam a pro ra, atq; acutam ad similitudinem rostri auium, a quo nauis, ipse rostratus dicitur. Dicitur tamen rostrum non modo de auibus, sed de reliquis quoq; animalibus et ipso homine. Plynus. Et mugilis rostrum. Plau. Ad usq; rostrum hominis. A rostris nauium, quas Romani deuicta, ac profigita Antiatum classe ceperunt. Rostra dicitur est templum ante curiam, quod ibi rostra ab hostibus captae fixa essent, ut superius ostendimus. Anchoram Thusa, quod uocabulum a graeco derivatur anapa. Sed apud nos ueteri consuetudine asperatur. Ab hoc anchorarij dicuntur nauae, qui demittendi ac leuandi anchoram curam habent. et fines anchorarij, quibus anchorae demittuntur, ac leuantur. Virgili. Storias autem ex sinibus anchorarijs tres fecerunt. Eupalmius eadem bidetem fecit, alij postmodum et tertium dentem addidit. Harpagenas Ancharis inuenit, telum est in summitate aduicium, quo nauigata capiuntur a rō rō apud. quod est rapere. Vnde harpya. et harpastum, de quibus alibi diximus. et harpago uerbum quo ueteres usi fuere pro rapio. Plau. Hei misero mihi, auisum fuisse per seum poetae prodiderunt. Lucret. Harpe alterius uisus monstrum iam cade rubentem. et Harpalus nomen propriū uiri. et Harpalica, proprium mulieris. Sic enim dicta est fi-

lia Harpali regis Thracum Amaltheum regina, que patrem à Getis captum liberavit. Harpasa oppidum Asiae. Malum Pericles Atheniensis, aliud genus est teli, quo naues harpagonibus raptae tenentur, à maris humanae similitudine appellata. Admirus uia gubernandi Thyphis. Classe primus omnium Minos depugnauit. Classis multitudo nauium est, quemadmodum supra ostendimus. Hercules (ut Homerus scribit) in bello, quod aduersus Pylon Nestoris patriâ gessit, Plutonium, qui Nestori & fratribus suppens uulerat, uulnerauit. Seneca. Hic qui rex populis pluribus imperat, bello cum peteret nestoriam pylon, tecum conferuit pestiferas manus, Telum tergemina caespide perferens, Effugit tenui caespide saucius. Et mortis dominus pertinuit mori. Scribit praeerea Homerus Paonem medicinae artis peritissimum Plutonium ab Hercule uulneratum liberasse. Hic herba inuenit, quae ab eius nomine dicta est Paonia. Alij pentorbon nominant à quinque granis, quae fert erui magnitudine. ἔπερ n. graeci eruum dicunt. Alij glycyphiden à dulcedine nascitur opacis montibus, caule inter folia diatorum quatuor ferentem in cacumine ueluti graecae nucis quatuor aut quinque. Medetur faunorum in quiete ludibrijs. Paonia etiam regio est, postea à regis nomine dicta Emathia, pars Macedoniae, à qua Paonem populi. Poniuntur aliquando Paonia pro Macedonia, sicut Emathia, cuius litoralis regio iuxta Siboniam, et Themopontum Pallene uocatur, in qua urbes fuerunt Aphytia. Poitica. Neapolis. Aegri. Therambum. Sciona. Meda. & Sana. Hanc patriam Prothei Oceanii filij, summi uatis, qui Aegyptijs postea imperauit fuisse testatur. Virgili. Hic nunc Emathiae portus, patriamque reuulsi Pallenem. Fuit etiam Pallene oppidum Achaiae. Pluto Saturni filius fuit ex Opia coniuge quemadmodum supra diximus. & frater Iouis, atque Neptuni, qui cum ad regni diuisionem uenissent, Plutoni, qui nauium rex erat, & Aegilaeus uocabatur, pars occidentis obtigit seus inferi maris. Ioui, qui primus erat, plaga orientis, Neptuno insulae. Hinc datus fabulae locus, ut Ioui imperium caeli, Neptuno maris, Plutoni inferorum obtigerit. Statius. Dux heredi populo posebat crimina uitae, Nil hominum miserans, iratusque omnibus umbris: Sunt feriae circum, uariaeque ex ordine mortis, Senaeque multisonas exercet poena cathenas. Hunc fugebant curruum habere trium rotarum, quem tres equi dicebant, & canem tripartitem nomine Cerberum, suspende immunitatis, & colubris iugas lambentibus horredum. Seneca. Hic senus umbras territat stygius canis, Qui terna uasto capite concutens sono, Regnum tuetur, sordido tabo caput Lambunt colubrae, uiperis horrent iuba, Longusque torta sibilat cauda draco. Par ira formae, sensu ut motus pedum, Attollit hirtas anque uibrante comas. Dicitur est aut Cerberus quasi κροβώλος, hoc est carnem uorans. quippe graeci κροβώλος carnem, βοβώ edacem dicunt. Dirum praeterea aspectu esse Plutonium, & oibus formidabile, ac Iouis tantum uultum habere, sed fulminatis. Domum ei esse in secessu Tartari obscuram, et lucenibus semper umbris, ac dira caligine opacam. Faedam praeterea paludem nomine coeytum, ubi semper luctiferi bubonis gemitus, & aliarum dirarum auium turpissimus ululatus auditur. Sene. Palus inertis faeda coeyti iacet. Hic uulter, hic luctifer bubo gemit, propter quod à coeyce aue, quam uulgo uulcum uocant, quidam Coeytum appellatum uolunt, cuius uox quoque coeytus dicitur, ex accipitrum genere est, modico tempore aestatis uisa, postea non cernitur, propter quod sunt qui eam putent figuram mutare, sola accipitrum uis

10

20

30

40

50

60

guens habet nequaquam aducos, nec capite ipsi similis est, sed tantum colore. Rictum potius colubi habet. Quinetia absumitur ab accipitro, sola omnium auis à suo genere interepta, cum alio qui nulla sit tam rabiosa bellua, cui non imago sua sancta sit. procedit uere, oculator canalicula ortu, se imperis parit in alienis nidis, maxime auis, quae curua uocatur, maiori ex parte singula oua, quod nulli alteri aui accidit, raro bina. causa subijciendi pullos existimatur, quia se scit cunctis auibis inuisam esse, nam paruæ quoque uicula eam infestant, itaque non fore uitam generi suo stupere opinatur, nisi fecerit, idcirco nullum facit nidum. Educatur ergo subditum facta tanquam suum. ille natura uicidus praecipit reliquis pullis cibos, propter quod magis pinguescens, non tamen in se nurricam conuertit. Gaudet illa eius specie, et se se quod talem pepererit, admiratur, suos comparatione illius ueluti alienos dant. Absumitur etiam se inspectante patitur, donec ipsam quoque iam uolandi potens corripit. Nulla hoc tempore auis sua uitate carnis ei comparatur. Postquam per se uiuit, mutat sapor. Sunt et qui Coeytum à τὸ κροβώλο deductum putant, quod apud graecos gemo significat, propter genitum animarum. Virg. Continuo auditae uoces, uagitus & ingens, Infantumque animae stent in limine primo. Nec procul hinc partem fisti monstrantur in omnem lucentes campi, se illos nomine dicunt. A coeyto palude & Plutone ipse coeytus dicitur. & Proserpina Cereris filia, quae in insula Sicilia raptam uxorem duxit. Iuue. Talia secreta coluerunt orga teta Cecropia iussi baptae lassare coeyto. à qua coeytia sacra dicta sunt. Hora. inultus ut tu riseris coeytia, Vulgata sacrum liberi cupidinis. Sed quoniam testimonium Iuuenalis adduximus, in quo interpretes eius multa incepte, ac pueriliter differuerunt, operae pretium esse existimauimus, ut locum exponere. Dant hoc loco poeta uiros sui temporis ita molles, lasciuos atque effeminatos, ut non pudeat eos et muliebrem uestem induere, & frontem ornare redunculis, & colla menilibus angere, et quo nihil dici saeculus potest, praerius ius, fasque sacris bonae deae interesse, eiectis et mulieribus, quibus solis sacrorum locum ingredi licebat. Erat. n. Bona dea, quam ueteres Faunam, sive Fatiam, sive (ut aliqui uolunt) Sena dixere. Hanc Varro scripsit tate pudicitiae fuisse, ut nemo illa, dum uixit, praeter uirum suum uiderit, nec nomen eius audierit, pro quod illi inoperto mulieres sacrificabant, & Bona dea uocabatur. Quidam putant hanc Proserpinam esse, & idcirco ei porcare diuinam fieri, quia segetem qua Ceres mortalibus tribuit, porca depasta est. Mares ergo inquit Iuuenalis, nunc Bona deae sacrificia ipsoluit. ipsi litant. ipsi porcam imolant. ipsi uina offerunt. mulieres non patiuntur intrare, sed eas abigunt, et sic hinc exclamant. Non esse uobis hic amplius licet, non tibias, aut choreas exercere, et ut factum addat auctoritate, talia inquit sacrificia coluerunt mares Athenis, noctu exercetes Cocytias ceremonias, hoc est sacra Proserpinae. Orga quippe sacra sunt, quae Dijs immortalibus sunt à τὰ δὲ τῶν ἀθανάτων, hoc est à furore, quia sacrificantes diuino quodam furore corripuntur, uel (ut quidam putant) à τὸ δὲ τῶν ἀθανάτων, quod in montibus sacra facere Dijs solebat ueluti locis caelo propinquioribus, ut in olympo monte. Hinc abusus sacra Liberi patris dicta sunt orga, in Thracia primo ab Orpheo instituta. haec principio à solis mulieribus, quae menstrua patre uentur, celebrari statuit, quo eas tae foedi, ac pniciosi morbi tpe à uiris separaret. Postea ut ratio pudoris haberetur, ceteris quoque mulieribus idem indulsit. Sed hoc loco Orga pro sacris ponit Iuuenalis. Quae coeyto, hoc est Proserpinae exhibebantur, quam eandem cum Bona dea esse diximus. Celebrabantur autem Proserpinae sacra Athenis nocturno tempore à solis mulieribus, criminibus passis, & ad tedarum lumina, nec fas erat alicui uiro introire. Horatius. O'rebus me-

is non infideles arbitre, nox & Diana, qui silentium regis. Arana cum fuit sacra. Statius. Lex procul ire mareis, iterat praecpta uerendus Ductor, inaccessumque uiris indicat antrum. Nec satis est, sicut sine dato metuenda sacerdos, Exploratque aditus nequis temerato oberret. & Proserpina ipsa Cecropia dicebatur. Eusebius. Proserpinam Siam regis filiam fuisse, et ab Orco rege Molojorum tempore Eleusij Atheniensium regis raptam ferunt, huius sacra quotannis Athenis celebrantur, quod Ceres mater eius, dum illam quaeritaret, Triptolemo Atticae regi imperium tradidit. Eleusio rege patre eius occiso, artemque ferendarum frugum, et curruum ei tradidit. Triptolemus uero oppidum edificauit, quod ex patris nomine Eleusium, & sacra Cereri quoque instituit, quae graeci Thesmophoria appellant, Latini dicunt Cerealia. Thesmophoros quippe Ceres, hoc est legifera dicitur, quia ante frumentum inuentum homines sine lege uagabantur. illo uero inuento abiecta feritas fuit, & ex agrorum diuisione primo nata sunt iura. Ouid. Prima Ceres incoquelebam dimouit aratro, Prima dedit fruges, alimenta quoque mutua terris, Prima dedit leges, Cereris sunt omnia munus. Quod uero polluit Proserpinae sacris, uiri quoque ad ea accedere soliti sunt, testatur Hor. Inultus ut tu riseris coeytia uulgata, hoc est tibi quoque & alijs maribus iam nota. Baptae huiusmodi uiri dicebantur, quod tincti fuatque sacris interessent, instar mulierum. Bantier. in inspicere est. tingere fuat, & Bantia tincti dicuntur. unde mox poeta addit. Ille si per alium madida sili gine tinctum Obliqua produat acu, pinguisque tremens Attollens oculos. Lassare autem inquit, praecibus fatigare, ut est, Deosque in uoce fatiunt. Hor. praer qua fatigant Virgines sanctae manus audientem Carmina uesciam. Propertius. Et defessa choris Calliopea meis. Sed, ut ad propositum reuertamur, lethae quoque flumen apud inferos esse prodiderunt, cuius latices si quis gustauerit, omnium praeteritarum rerum obliuiscitur. idcirco à τὸ λῆθης, hoc est ab obliuione nomen habet. Datus autem huic fabulae locus est, quia morientes rerum omnium obliuio subrepat. Constat sane hunc amnem in Africa circa extremum syrtium cornu Berenice urbem alluere, quam Berenice mutauit Ptolemaeo tertio nupta, & in maiori syrtis locauit, sed eum apud omnes fama est ad ea loca inferna exundatione proripere. Sene. Inuis immenso sinu placido geta Labitur lethae uado, demitque curas, Ne ue remedio amplius pateat sacculus, Flexibus nullis grauem inuoluit animum. Lucanus. Quae iuxta Lethae tacitus praelabitur amnis Infernis, ut fama trahens obliuia uenis. ab hoc fit lethaeus idem. Non me lethae conuix obliuia ripae Immemorem fecere tui. Item lethargus à τὸ λῆθης, hoc est ab obliuione deriuatur, morbus est, quae Latini torpore appellant. Prouenit ex pituita humidior, frigidioreque cerebri madefaciens. Accidit in eo morbo obliuio rerum omnium. Differt à ueterno, de quo supra diximus, quod genus morbi graeci uo uua appellant, quod nec Lethargum sequitur necessario somnus, neque comatium, sive ueternum obliuio. Cognatae alioqui sunt aegritudines. Quidam etiam hinc lethum, cum mortem significat deductum putant, quod morientes, ut diximus, omnium obliuione capiuntur. Sed falsum est. Nam letum à leo deriuatur, quo ueteres usi sunt, pro daleo, quoniam mors omnia delet. Ab eo fit letale, hoc est mortiferum. ut letale uulnus. letalis plaga. letale uenenum. Item letiferum. & letificum, quibus poetae uentur. A leo uero fit deleo, à quo deletile dicimus non solum, quod deletur, sed etiam quod delet. Varro. Si distillet tibi tam magnum, sumam spongiam deletilem. Item deletibile, quod deleri potest, cuius contrarium est indelebile. Eleo quoque ueteres pro eo, quod est maculo, usurpauerunt. Lual. Si hictuementa eleuit luto ab eo risum magnum ad cachinnum imprudens subij

cit. & eleuitem pro purgatione idem. v. eleuitem facere per uentum uelis. Sunt tamen qui letum non à leo deductum, sed per antiphrasin dictum uelint, quasi minime letum. Quippe epitheton mortis tristis est, quod est lato contrarium. Latus autem à lato deriuatur, quia qui leti sunt, hoc est qui gaudium affertu promunt, dilatare quodammodo faciem uidentur. hoc enim differt letor à gaudeo, quod letari extrinsecus est. Gaudere intrinsecus. Est ergo proprie letus, qui hilaritatem, quam inuis habet, etiam uultu ostendit. Virg. Imperio leti parent. idem. & letus cois Curruis equis. sed quia natura ita comparatum est, ut quae bona corporis habitudine sunt, alacriora, quae uero debili tristia sunt, ideo fit, ut quae pinguis, & fertilia sunt. Lata uocemus. Hinc letas segetes dicimus id est pingues. Virg. Quid faciat letas segetes. & letum legumen, hoc est fertile. idem. Vn prius letum siliqua quassante legumen. Latum etiam aliquo uocamus, quod nos letos facit, sicut tutum locum, qui nos tutos reddidit. se letu prata. letam domum. letam porticam dicimus. Sic letamen appellamus finium, quod agrum faciat latum, hoc est pinguem, & fertilem. A lato letabundis deductur. & letor. & late aduerbium. & letabunde. Item letitia, quae ita à quibusdam desinitur. Letitia est exultatio animi gaudio effertuentiore, propter euentum rerum expectatarum. A ueteribus etiam letitudo dicebatur. Acaus. Alacrem reddidisti, ac me ex casti ex luctu in letitudinem. Idem. Quanta in uenando affectus est letitudine. item leto uerbum, quod est letum facio. Linius. iam ne oculos specie letauisti optabili? Acaus. Ut te triplicia letarem bono. Item letifico, letum facio, sisenna. Virum ne Dij cultu erga se mortalium letificauit, an supernae gentes humana negligant. Item letifico, letum reddo. Plautus. ita uultum cor hac anus letificauit modo. Gaudium uero ita definitur. Gaudium est affectio animi alicuius praesentis boni opinione concepta. A quo fit gaudeo uerbum. Plautus. Caudiloquium posuit pro eo, qui cum gaudio loquitur, & gaudiolum diminutiuum. quidam gaudium à graeco deriuatum putant, dictumque quasi gaurum. Graecum enim γαῦρον letum dicunt. Praeterea acheronta alium inferorum amnem commemorant dictum ab ἀχρη, priuatiua partigila, & ἄρα, quod significat gaudens, quasi sine gaudio. Seneca. At hinc in uultu rapitur ingenti ferox. Et saxa fluctu uoluit acheron in uius Remigrari. Seruius scribit acherontem locum esse non longe à Baijs undique montibus septum, adeo ut nec orientem nec occidentem solem possit aspicere, sed tantum meridiem. Quod autem ignibus plenum fingunt, haec ratio est, quia omnia uicina huic loca scatenent aquas calidas, ac sulfuratis sine gaudio, quod hydromantiam, sive scionantiam, hoc est diuinationem, quae fit aqua uel umbram, ibi maxime exercere solebant, quod sine hominis nec non poterat fieri. Quippe Aeneas illic occiso Miseno sacra impleuit. Vlysses uero occiso Elpenore. Virg. quando hic inferni ianua regis Dicitur, & tenebrosa palus Acheron te refuso. hinc propinqua cumis Palus acherusia uocata. Itē. Acherusia si eus iuxta Euxinum, de quo puulo mox dicimus. Nos Acheronta legimus sumen esse in brutijs non longe à Consentia oppido. à quo oppidani acherontum sane dicunt. ab acheron etiam acherontus deriuatur. Item aliud inferorum sumen, quod Phlegethon dicitur, flammis estuantibus rapidum, unde τὸ φλέγω, quod est ardeo deriuatur. Virg. Quae rapit flammis ambit torrentibus amnis Tartareus phlegethon. torquetque sonantia saxa. Ab hoc fit phlegethonteus. Postremo aliam quoque apud inferos paludem esse, quae Stryx dicitur, postea carminibus celebris. hoc nomen alij ἀστὸν τὸν στυγὸν deductum existimant, quod est timore odii, quod terrori omnibus sit, alij ἀστὸν τὸν στυγὸν, quod maestum, tristitiamque significat. De his

10

20

30

40

50

60

vertice aliquot annis commoratus, longa meditatione, atq; experientia astrorum cursu, & uentorum ac fulgurum ratione percipit, iterum ad Assyrios rediit, eosq; astrologiam, & fulminum procuraciones, mores preterea, & ea, quae ad civilem statum pertinent, docuit, rudemq; & agrestem populum, ac ferarum ritu uiuentem, ita reformat, ut uisus sit nouum quoddam, & magis cultum, ac civile hominum genus producere. Caucasus mons est altissimus, asperq; & inhospitabilis, Indiam a Scythia dirimens in finibus Assyriorum. Virgil. Nec tibi diuina parens generis, nec Dardanus auctor perfide, sed duris genuit te caenis horrens Caucasus, hyrcanæq; admorunt ubera tigres. Est autem pars Tauri montis. Taurus uero ab Eois ueniens litoribus Chelidonio promontorio determinatur. immonis ipse, & innumerarum gentium arbiter. Dextro latere septentrionalis, ubi primum ab indico mari exurgit, Leuomeridius, & ad occasum tendens, mediamq; distrahens Asiam, nisi maria occurrerent, quae ueluti de indiastris a natura rerum opposita uidentur, ne terras opprimat. Reflit ergo ad septentrionem, flexusq; immensum iter querit. Hinc phoeniciam, hinc ponticam mare est, illinc caspium, & hyrcanum, conerant. Masotium lacum torquetur, itaq; collisus inter haec claustra, flexuosus ad cognata Ripheorum montium iuga enadit, multis & nouis semper nominibus quocumque fluit, insignis. Imas prima parte dicitur, mox Edigs, Paropamisus, Circius, Cambades, Pharpinariades, Choatras, Oregos, Oroandes, Nympetes, Taurus, & ubi quoque se exuperare uidentur, Caucasus ubi brachia quasi maria tentaturus emittit, Sarpedon, Coraceus, Gargus, iterumq; tauros etiam ubi dehiscit, & sese populis aperit, portarum tamen nomine sibi uendicans unitatem, quae alibi armenice, alibi caspie, alibi aliae uocantur portae, siue Armenica Caspie, Cilicie Pile. Quae etiam constrictus, & maria quoq; effugiens, plurima gentium nomina hinc atq; hinc sortitur, a dextra hyrcanias, Caspius a leua Pariedrus, Masobianus, Amaronius, Coraxiacus, Scythicus appellatus. A tauri uero antitaurus, taurius, & tauricus deducuntur, de quibus superius diximus. A caucaso caucaseus. Virgil. Caucasusq; refert uolucres. A Prometheo promethides penultima producta. Hercules Theseum mortuo Pirithoo pauitantem ab inferis ad superos reduxit. Theseus Athenarum rex fuit, Eggei & Aethrae filius, uir robore, fortitudine, & rerum gestarum gloria usque adeo insignis, ut inter Hercules commureretur. Cum adhuc penè adulescens esset, ab Eurystheo cum Hercule aduersus Amaronas missus, uictor rediit. & Hippolyten Amaroni reginae sororem, quae bello capta ei in sortem praedae concesserat, duxit uxorem. Tum Chironis Thebanum regis superbum reudit imperium. & ut funerals officia exhiberi occisus in bello regibus possent, effecit. Taurum ab Eurystheo Atticae terrae immisissum, & omnia uastantem, apud Marathonem interemit. hic campus est Atticae prouincia, in quo Milciades copias omnes, quae Persarum ducem secute fuerant, non expectatis Lacademoniorum auxilijs, quae tardius ob plenitudinem uenere, funditus delenit. a quo taurus ipse a Theseo interfectus marathoniensis est dicitur. est etiam Marathon oppidum iuxta Triacorythum, & Ramnem urbem, in qua clarum Nestis templum fuisse memoratur, & statua eius, quod Diodori opus fuisse commemorant, uel (ut alij putant) Agoracrin Parij cum Phidiae operibus contendens. Scyronem latronem hospites, dum in scopulo residet, aut lauare sibi pedes, aut se adorare cogentem, & sic inuictos praecipitantem in mare, occidit. cuius officia in scopulos conuersa feruntur, quae adhuc Syronia saxa uocantur. Sunt autem in Attica regione simul cum oppido eiusdem nominis, non longe a Megaris iuxta mare ita sita, ut

transitum non relinquunt. Supra ea uia est, quae in Atticam ab Isthmo ducit. A deo autem saxis haec uia imminet, ut in multis partibus praecipitum transeuntibus minetur, monte aspero, atq; difficili in altum porrecto. Hinc Athenenses Caucurum uentum ab ijs locis flantem, sauum, ac procellosum, Scyronem appellant. secundum Scyronis saxa minora ruperis prorumpit in pelagus Nisea portum efficiens, quae Megarensium emporium fuit. Ex ijs saxis (ut fama est) Ino cum Melicarte filio sese proiecit in mare, quae Cadme, & Hermonis filia fuit, & cum Athamanti Acoi filio nupsisset, eiq; Learchum, & Melicarten peperisset, uidens ab insano patre Learchum occisum, sese praetimore cum Melicarte e Scyronis saxo praecipitum dedit. Sed ambo in marinas deos a Neptuno sunt conuersi, illa in Leucotheam, filius in Palaemonem. Ouidi. Leucotheaq; deum cum matre Palaemona dixit. Latini Leucotheam uocantur Albunam, siue albam deam. Palaemonem uero Portunum. Aristonidas artifex, cum exprimere uellet Athamantis furor, Learchum filium praecipitare uolentis, & praecipitato illo residens penitentiam, ferrum, & as misisse dicitur, ut rubigine eius per nitorem aeris relucere, exprimere uerecundiae rubor. Quod signum longo tempore in pretio habitum fuit. Leucothea a candore dicta est. lauar enim graeci album dicunt. unde leucargillon uocantur genus argillae albae. Leucas insula est contra sinum ambracium sita iuxta Epeirum, habens montem altissimum, & Augusti contra M. Antonium, & Cleopatram uictoria numerabilis, a qua leucadius deducitur. Leucas etiam oppidum est in Aeternia parte Epeiri olim Meritum uocatum. Scyros autem insula est in mari aegeo, una ex cycladibus Lyonicis regis patria, in qua Achilles puellari habitu educatus est, & filiam eius Deidamiam pregnantem reddidit. A quo scyrias deducitur. Ouidius. Scyrias haemionio iuncta puella uiro. Procius quoq; latronum Atticae regioni infestum, et hospites cru delissime trucidantem interemit. Idem. Vidit & immitem Cephelas ora Prociis. Ora Cephelas Attica regio dicitur, quae Cecrops Athenarum conditor, omnem eius regionis multitudinem in duodecim urbes digessit. Cecropiam. Tetrapolim. Epatriam. Decaleam. Eleusin. Aphidnam. siue (ut alij uolunt) pluratio numero Aphidnas. Theriacum. Brauron. Cytherum. Spheacum. Cepheliam. Phalerum. Sed Theseus postea has omnes in unam Atheniensium ciuitatem congregauit. Cepheliasia a cephalo summe uocata, quod a Trinacris originem ducens, per plana deuchitur, quousq; Phalerum ingreditur pelagus, Magnaq; ex parte torrentis insulae labitur, astat perexiguus. est etiam Cephelias fons Atticae sicut Larine. Callithoe. Nemea. Crunus. Helenen Castoris, atq; Pollucis sororem, eximia pulchritudine uirginem, palaestra ludentem rapuit. haec Iouis & Ledae filia fuit. etenim Iupiter, cum Ledam Tyn-dari regis uxorem deperiret, in cygni effigiem conuersus, cantu uirginem non modo, ut ad se ueniret, sed etiam ut sibi blandiretur allexit. Pregnans itaque facta, ouium peperit, ex quo Castor, Polluxq; & Helena nati sunt. Quamuis aliqui Pollucem tantum, & Helenen natos uelint. Castorem uero ex Tyndaro fuisse mortalem. Alij duo oia a Ledae uno partu edita, ex quorum uno Castor, & Pollux, ex altero nata fuit Helena, & Clytemnestra, quae Agamemnonis uxor fuit. Castor igitur & Pollux aduersus Thesei matrem illo absente profecti sunt, matrem Thesei captiuam duxerunt, Helenen sororem recuperarunt, & Menelao Lacademoniorum regem dederunt uxorem. Quam cum Paris postea ui capta uiuississet, ortum est bellum Troianum, in quo Castor, & Pollux cum reliquis

cum reliquis graecis interfuerunt, cum antea simul cum caeteris argonautis Colchos profecti fuissent. ab Helena Helene insula uocata est, una ex Sporadibus, quae adiacet Sinio promontorio terrae Atticae, & uilla nobili, quae eiusdem Sinij nomine appellatur. Haec insula deserta, & aspera est, longitudinis spatium VII millium. Hanc Home. Chrynaen uocat. Helene autem appellata est, quia in ea primum Paris cum Helena dicitur concubuisse. Nascitur ibi frutex dodrantibus ramis humi se spargens, folio simili serpyllo. Helenum dicitur, quod ex Helene lachrymis putatur natum. siuere creditur fore, autem mulierum in facie, reliquosq; in corpore nutrire in corruptam uenerem conciliare. & hilaritatem inducere in uiro potam, pluraeq; illum effectum, quem habuit Neperthes illud praedicatum ab Home. Αὐτὸς ἄρ' εἰς ὄνον βάλε φάρμακον. ἔθεν τῆνον Νυκτὸς τ' ἀχολόντα κούων ἐπιλυθὸν ἄραντων, hoc est statim uero in uino posuit pharmacum, inde bibebant sine tristitiaq; sine ira; malorum obliuionem omnium. Neperthes enim adiectiuum est, ex ubi primum partuula, & ἄρον, quod tristitiam significat. Quisdam existimant id Pharmacum herbam fuisse, quam buglossam uocari superius diximus, de qua sic scribit Galenus. ἡ τὸς ὄνον ἐμβυλλὸς μύρον, ἀρ' ἰσοῦντος ἄτον ἐνὶ περὶ σπυλα, hoc est. & uinis impostum letitiae causa esse existimatur. Castor equo clarissimus fuit. Pollux inter pugiles maxime excelsus. Quidam uolunt eos bello troiano interfuisse, sed Lacademonem reuersos in caelum fuisse translatos. Cetero Spartae sepultos affirmat Homerum secutus. Ouidius tradit cum Phoebe & sororem eius Leucippi filias Lynceo, & Idae fratribus desponsatas rapuisse, bello ab ijs impetitos fuisse, & in eo Castorem a Lynceo interfectum, in quem cum Pollux impetum fecisset, eum occidit. idem ab Ida ipse passurus, nisi datum ei a Ioue fuisset, ut Ledi non possit. Addunt eum postea a Ioue impetrasse, ut sibi casus esset immortalitatem cum fratre impartiri. itaq; ambos in caelum translatos geminoru signum effecit, & equos in eorum tutela esse. Quidam scribunt hos ex omnibus maxime fratribus inuidia inuicem beneuolentia coniunctos fuisse, quod neq; de principatu contenderint unquam, nec rem ullam nisi communicato consilio gesserint. propterea Iouem quidem inter notissima sidera eos constituisse, Neptunum uero equos ijs, quibus utuntur, donasse. & potestatem ut naufragijs auxilio essent, concessisse. Pollucem scribit Homerus, concessisse fratri dimidium uitae, itaque alternis diebus eorum quae que luxere. Gemini ab aurigae dextera parte supra Orionem collocati uidentur, ita tamen ut Orion inter taurum & geminos appareat constitutus. capita eorum a reliquo corpore diuiduntur eo circulo, qui astatem definit, ita ut complexa inter se corpora tenentes, directi a pedibus occidant. Exoriuntur inclinati, quasi iacentes. sed qui cancro proximior est, habet in capite stellam unam claram. in dextero cubito unam. in utroq; genu singulas. Alter uero in capite unam. in sinistro humero unam. in dextero alteram. in utraq; manu singulas. infra sinistrum pedem unam. quae Tropus a quibusdam appellatur. praeter haec Theseus Minotaurum interemit. & Athenas turpi seruitio liberauit. Minos, de quo supra diximus, inter alios filios habuit Androgeum praeclearae indolis adolescentem, qui ab Atheniensibus, & Megarensibus per inuidiam occisus est, quod palaestra caeteros superaret. Quapropter suscepto a Minoe aduersus hos populos bello, primo Megarenses subegit. Deinde Athenenses sibi tributarios fecit. & in Androgi memoriam pueros Athenenses Minotaurum cepit obijcere. Sed Theseus in Cretam profectus, Ariadnen Minois & Pasiphades filiam in sui amorem allexit, dataq; illi fide, quod eam sibi uxo-

rem duceret, & Hippolyto Phaedram sororem eius copularet, ab ea edoctus est, quomodo Labyrinthum intrare, Minotaurum superare, & filo ducto inde exire possit. Quapropter his peractis, noctu cum Ariadne, & Phaedra nam ingressus, in Chium (ut quidam uolunt) ut alij, in Naxos insulam nauigauit, ubi Ariadne dormiente relicta, ipse cum Phaedra abiit. Cum uero ex peregrinatione Ariadne discessit, eius intellexisset, quae in ululatu foemine omnia complens, a Baccho, ea forte transeunte amata, et in coniugem ducta est, ex qua Thoantem filium Lemni postea regem suscepit. Nec multo interiecto tempore, cum Bacchus subiugata India filiam regis Indorum amaret, cupiens maerorem, quem ex ea re Ariadne susceperat, lenire, coronam eius, quam Vulcanus a se fabricatam ueneri, uenus autem Ariadne dono dederat, in caelum transtulit. Quidam scripserunt hanc coronam ex auro, & indiciis gemmis compositam fuisse, quarum splendore Theos e tenebris Labyrinthi ad lucem peruenerat. Alij hanc coronam dicunt Theseo a Neptuni patris uxore datam, & ab eo donatam Ariadne. Haec sinistro humero ab Arctophylaeae penè contingitur, & Engonasi coniungitur ad dextram pedis. Cancro & Leone ex oriente occidit. cum scorpione exoritur. habet stellas nouem in orbem dispositas, & ex ijs tres claris caeteris lucentis. Chius insula est in mari Aegeo, quod ita nominatum est, quia scopulus quidam in eo inter Te-nium & Chium speciem caprae habet, quae a graecis aig appellatur. armitur quasi repente in medio mari caeliens. A dextera parte Andrum nauigantibus est Achaia dirus, ac perifer-chius primam syllabam correptam habet, cum silisim tuum est. Quando uero primam habet productam, est nomen adiectiuum. Hinc Chij dicitur, & ex Chio insula sunt. & chia uina uocantur Aruisia, hoc est quae in Aruisio eius insulae promontorio nascuntur. Naxos autem insula est in eodem mari, una ex cycladibus. Hoc uero nomen habent, quia uulgo graeci arcolum dicunt. Haec uero insula a promontorio geresio circa Delum in orbem sita sunt. prima eorum Andrus dicitur, cum oppido eiusdem nominis, a quo Andrius. Dicta est antea Cauros, postea Antandros. Item Laffia, Nona-gria. Hydrussa. Epagris. ab hac mille passis distans Tenos cum oppido, quam propter aquarum abundantiam Aristoteles Hydriam appellatam dicit. aliqui Ophusiam. Caeterae Myconae cum monte Dimafo. Scyros, cuius paulo ante mentionem fecimus. Siphos quae antea Eropia, & Acis appellata est. Seriphus, Praepesinthus. Citaros. & quae omnium cycladum clarissima in media sita est, Apollinis templo, & merca-tu celebrata, Delos, quae diu fluctuata (ut proditur) motum terrae non sensit, usq; ad M. Varronis aetatem, postea bis concussam memorant. Hanc Aristoteles ita appellatam prodidit ἀτὰρ τὸ δὴλλὸν, quod est aperio, manifesto, quoniam repente apparuit enata. Hinc delius. & delia. & deliacus deducuntur, eandem quidam Cynthiam alij Ortygam. Asteriam. Lagiam. Cerham. Mydiam. Cynethum. Pyripilem ita dictam, quod ignis primo ibi reperitus fuerit. angitur quinque millibus passuum, & Cynho monte in altum assurgit, a quo Apollo Cynethus dicitur. & Diana Cynethia, & Propertius amicam suam ob pulchritudinem Cynethiam uocauit, cum antea Hostilia diceretur. Ortygam autem ideo cognominatam tradunt, quia in ea primum cornices sunt uise, quod genus uis graece dicitur ὄρτυξ. Iupiter cum Latonam compressisset, sororem quoque eius nomine Asterien uitiare conatus est, quae deorum miseratione in auem conuersa est, quam nos cornicem uocamus. at Iupiter sese in aquilam, ut eam raperet, uertit. Illa uero rursum deorum miseratione in lapidem transmutata

est, qui diu sub aquis latuit. Tandem uero precibus Latoniae a Ioue in summas aquas deductus est. cum interea Iuno Latoniam gravidam persequisset, immisso contra illam Phytone serpente, per omnem terrarum orbem persequuta est, donec errando ad sororem perueniens, ab ea suscepta est. Ouidius. Errantem accepit tunc cum leuis insula nabat. in hac ergo insula Latona Dianam et Apollinem peperit, qui eam errare amplius nequam passi fuere. Fuit et Ortygia alia circa Siciliam ex opposito Plemurii Siciliae amnis. Virgilius. Sicano praetenta sinu iacet insula contra Plemurium undosum, nomen dixere priores Ortygam. Alpheum fama est huc Elidis amnem occultas egisse uias subter mare, qui nunc Ortygiae sa tuo sculis confunditur undis. Coturnix parua uis est, semper ante ueniens, quam grues, et cum ad nos uenit, terrestris potius, quam sublimis aduolant, et eae simili modo non sine periculo nauigant, cum appropinquant terris, siquidem uelis saepe occurrunt, et hoc semper noctu, mercurius nauigat. aastro non uolant humido, salicet et grauiore uento, astra tamen ubi uolunt propter pondus corporum, et uires paruas, aquilone ergo maxime uolant ortygiometra dicit, quam uulgo coturnicum regem appellant, maiorem aliquanto, ac nigriorem, sic dictum, quod dux sit, ac moderatrix coturnicum, et tunc enim coturnix est, utrosque mensura primam coturnicum terrae appropinquantem accipiter rapit, semperque hinc remeates comitatum sollicitat. proxima Ortygiae Rhebene est, quam alij Celadusam uocant, alij Arremiten. postea Syros. Olearus. Paros cum oppido marmore nobilis, quod parium dicitur. hanc primo plateam, postea minoidea uocauerunt. post hanc Naxos cum oppido, quam Stronglem, deinde Dia, mox Dionysiadam a uinearum fertilitate. alij Siciliam minorem, aut Callipolim appellant. a Naxo deducitur Naxius. Idem Theaeus Atheniensis uagantem prius, atque dispersos in patriam reuocauit, et mores ac leges ciuitati dedit, ignominiose postea per signa testatum, leges ab ipso latae eiecit. idem aduersus centauros in uulpijs Pirithoi pugnauit. Foedera primus inuenit Cereyonem, qui omnem atticam regionem latrocinij infestabat, immani ferocia, et membrorum robore curuantem trabens, et altissimas pinus ad terram trahentem, apud Eleusim Atticae urbem, a qua eleusinus deducitur, interfecit. Ouidius Cereyonem letum uidit cerealis Eleusis. Occidit ille ferax magnis male uiribus usus, qui poterat curuare trahes, et agebat ab alto ad terram late sparsuras corpora pinus. Pirithoum tanta animi constantia dilexit, et ab eo dilectus est, ut prima inter amicorum paria numeretur. Idem. Et cum Pirithoo, Felix conordia Theaeus. propter quod cum Pirithoo defunctae Hippodame uxore, animo proposuisset aliquam a Ioue genitum sibi coniugio iungere, nec aliae tum Iouis filiae nominarentur, praeter Helenen, quae tum a Theseo rapta fuerat, et Proserpinam Ditis uxorem, descendereque ad inferos ad rapiendam Proserpinam propterea statuisset, Theaeus deserere amicum in tanto periculo noluit. Simul itaque profecti ad inferos Pirithoo a Cerbero, de quo supra diximus, extinctus est Theaeus uiuare eum uolens, ipse quoque in uitae discrimine fuit. Ad extremumque captus, et a Dite apud inferos detentus est. Quod cum forte ad Herculis aures peruenisset, qui tum forte superato Cereyone, cum ingenti praeda ex Hispania reuertebatur, ad inferos per specum Tanaro propinquum profectus est, et liberato Theseo, ac Cerbero capto, et triplici cathena de uincto per eundem specum ad superos reuersus est, et cerberum Theseo captiuum dedit. Tanarus mons est Laonia, a quo Tanarum oppidum Amyclis propinquum. Sub eo rupe esse ferunt, per quam est iter ad inferos. Seneca. Spartanus

10

20

30

40

50

60

tellus nobile attulit iugum. Dens ubi aequor Tanarus syluis premit. Hic ora soluit Ditis inuicti domus, Hicque rupes alta, et immanis specu Ingens uorago fauibus uastis patet, Latumque pandit omnibus populis iter. Quidam non per Tanarum rediisse Herculem, Theaeumque cum Cerbero dicunt, sed per Acherusiam. haec specus est iuxta Heracleam urbem ab Heracle conditam in litore maris Euxini, quod a Thraaco Bosphoro incipit. hinc enim ingens sese aperit pontus, nisi ubi promontoria sunt huc, atque illuc longo, rectoque limite extensus. Cetera sinuatus. sed quia contra murus, quam ad laeuam et dextram abcessit, mollibusque fistulis, donec angustos utrinque angulos faciat, inflectitur ad formam Scythicae arcus maxime in curuis. breuis atrox, nebulosus, raris stationibus non molli, neque arenoso litore circumdatus, uicinis aquilonibus. Et quia non profundus est, fluctuosus atque feruens, olim excolentium sano admodum ingenio Axenus, hoc est inhospitalis, post commercio illarum gentium mollitis aliquantum moribus dictus Euxinus, hoc est bene hospitale. Ouidius tamen ob frequenter procellas falso ita nominatum affirmat, Euxinus falso nomina dictus habet. Idem. Quem tenet Euxinus mendax cognomine pontus. E spumis cerberi canis, cum ab Hercule extractus ab inferis fuit, Aconitum natum fabulae prodidere. ideoque, apud Heracleam ponticam maxime inueniri, ubi monstratur eius ad inferos aditus, exitusque herba est, immo uenenum omnium uenenorum occisimum. quippe tactus duntaxat genitalibus foemini sexus animalium, eodem die tradunt mortem inferre. hoc ueneno interemptus a Calphurnio Bestia dormitens uxores M. Caecilius accusator obiecit, ususque est atrocis peroratione in digitum illum, quo Calphurnius furam uxorum suarum genitalia tinxerat. Folia habet Cyclamini non plura quatuor, ab radice leniter hirsuta, radicem modicam marino Cammaro similem. propter quod quidam Cammaron appellauerunt. Galenus medicus duo genera Aconiti ponit, alterum pardalianches, quod carnes eo tactae gustatu pantheras necant, alioquin illos situs repleturas, alterum Lycostonon, quod eodem modolipos interimit. Item radix incuruatur paululum Scorpionum modo, quare et scorpion aliqui appellauerunt. Nec defuerunt, qui Myctonon nominare maluerunt, quoniam e longinquo uirens odore necat. Nascentur in uadis canibus, quas graeci aconas uocant. et ideo aconitum uocauerunt, nullo ne puluere quidem iuxta uiriente. Alij ex eo uocatum Aconitum putant, quoniam uis ea huic in morte est, quae cotibus ad ferri aciem deterendam, statimque admota uelocitas sentitur. canites, siue cotes, siue eos proprie saxum dicitur asperum, atque abruptum. Item lapis, quo ferrum acuitur. cuius diminiuum est cotacula, quamuis primitiui sui significatum non seruet. Cotacula enim non is lapis est, quo ferrum acuitur, sed quo fit auri atque argenti experimentum. Quippe ductum in eo, ac perfrictum aurum, signum facit, per quod statim quantum in eo argenti, uel auri sit mirabili ratione comprehenditur. hic lapis quondam non nisi summe ocho, quod in India montibus ortum Hyrcaniam fuit, reperiri solebat (ut Theophrastus fatetur) Nunc uero passim reperitur, ab alijs Heraclius, ab alijs Lydius appellatus, modicus quidem, et raro quaternas uncias longitudinis, binasque latitudinis excendens pars, quae caelum spectat, melior est, quam quae terram. Verum quod nos autem, siue cotes dicimus, graeci autem nominant, in utroque significato. Hinc cotes, siue aconas olearias, et aquaticas dicimus, quod illas ad ferrum acendum oleo, has aqua madefacimus, et decoles appellamus togas attritas, quasi cotibus detritae, atque consumptae sine illud admiratione dignum est, quod aconitum, cuius tam pestifera uis est, humane

tamen

tamen saluti plurimum confert dono quodam providentiae, quae uulsum uoluit esse malum, in quo non aliquid boni inest. Misceatur aonitum medicamentis oclorum. Scorpionum ichibus in uino calido datum aduersatur. Ea est natura, ut hominem occidat, nisi inuenierit, quod in homine perimat. Tunc pugna non est, cum uenenum in uisceribus reperit. Miraculum certe est, cum per se ambo duo ista uenena exitalia sint, in homine commori, ut homo super sit. illud quoque stupendum torpescere scorpiones aconiti tactu, et uictos se facere, auxiliari tamen eis helleborum album, tactusque eius pristinum uigorem statim redire. et pantheras, quae carnes aconito infectas gustarint, quibus excrementorum hominis statim a morte liberari. Ita ferarum quoque perniciosarum remedia parens natura produxit. Hercules Acasten quoque ab inferis ad uirum reuocauit. Acaste Admeti regis conuix fuit, et filiarum Peliae Thessaliae regis formosissima. Haec uirum suum usque adeo dilexit, ut in graui morbo cum oraculo Apollinis didicisset, non posse eum aliter mortem euadere, nisi aliquis pro eo moreretur, uoluntariam ipsa pro salute uiri mortem subierit. Iuuenalis, spectant subeuntem fata mariti Acasten. atque Admetus pristinae saluti restitutus, et uxoris mortem indigne ferens, ab Hercule impetravit, ut eam sibi ab inferis reduceret. R. euerfus autem ab inferis Hercules, cum Lycum humili ortum genere Thebarum imperium occupasse, et Megeae coniugis uim inuulsiue comperisset, eum occidit. postremo cum post tot exanimatos labores, exaturare tamen adhuc Iunonis inuidiam non potuisset, eius dea imperio in furorem actus Megeam uxorem, et paruosque cum ea erant filios occidit, a quo dictus est, *ἠραυαῖς μαιώ μινος*; hoc est Hercules furens *ἄρα τῶ μαιώδου*, quod ferere est. a quo et Maenades dictae sunt mulieres, quae Bacchi sacra celebrabant passis capillis furentium more huc atque illuc cursitantes. Iuuenalis. crinemque rotant ululante priapo Maenades. sed illud stupore dignum uidetur, quod tot uirorum fortium, tot monstrorum uictor, et totius orbis dominator, ab una se uinca muliercula passus sit. Sponderat huic uxorem Eurytus Oechaliae rex Iolen filiam, quam postea suam filij tradere denegauit. Quapropter indignatus Hercules ipsum, ac filios interemit, et Oechaliam urbem euertit, quae in Laonia erat, et ab Oechalio fluuiio, quod prope eam fuit (ut Homerus testatur) ita appellata, unde et ea pars Laoniae, quae Thessaliae propinqua est, Oechalia appellatur. Virgilius. Vt bello egregias idem discebat urbes, Troiamque, Oechaliamque, ut diros mille labores sustulerit. Iole uero rapuit, quam usque adeo ardentem amauit, ut ea omnia uis causa pateretur, quae olim sub Omphale regna Lydiae passus fuerat. Quorum mentionem Statius facit. sic Lydia conuix Amphitryoniaden exuuium horrentia terga pendere. sidonios humeris reddebat amictus, et turbare colos, et tympana rumpere dextra. Ouidius de Iole. Ingreditur late lato spectabilis auro, quod ualiter in Scythia tu quoque cultus eras, Dat uultum populo sublime sub Hercule uictis, Oechaliam uino stare parente putes. Seneca. Fortem uocemus cuius, ex humeris leo Domum puellae factus, et clausa excidit, Fulsitque pietum ueste sidonia latus, Fortem uocemus, cuius horrentes comae Maduere uardo, laudem qui ignotas manus Ad non uirilem tympani mouit sonum Mira ferocem barbaram frontem gerens. sed haec Iolen filio suo tradidit uxorem, ne se uita sancto uicta remaneret. Quippe Deianira, cum Herculem Ioles amore ardentem cognouisset, recordata muneris, quod a Centauro accepterat, et eo dato alienaturam se ab Iole coniugis animum, et sibi conciliaturam existimans, Nessi uicem pestifero sanguine inunctam clam ei transmisit, quam cum se imprudens

10

20

30

40

50

60

Hercules induisset, uenationi indulgens, resolutus in sudorem corpore, uincatum sanguinem paulatim ebibat, quo factis, ob doloris magnitudinem penes in ratiem uersus, rogo in Oeta monte constructo, sese flammis iniect, et sic uita functus est, anno aetatis suae quinquagesimo secundo. Oeta mons est inter Thessaliam, et Macedoniae, rogo, et sepulchro Herculis insignis, abundans helleboro. a quo aetius deducitur. Vnde de aetia regio. Mons ipse ab oriente, ac Thermopylis in occidentem, usque in sinum ambracium extenditur, et quodammodo per lineas rectas scindit montanum regionem. A Parnasso usque Pindus pars in Thermopylas uergens proprie Oeta uocatur, Longitudinis circiter triginta stadia, altitudinis immensa. Longe autem excelssimus est ad thermopylarum tractum. ibi enim cacumen eius attollitur, ac in rupes acutas, praecipitesque finitur. paruum et angustum uia torribus a litore Locros ex Thessalia petentibus relinquentis transitum, quem Pylas, hoc est portas uocant, et Thermopylas, quod ibi sunt Thermae, hoc est calidae aquae magno in honore, ut pote quae Herculi dicitae sunt iuxta est Callidromus fluuius, et Olyras, quae fabulae dicunt Herculis rogam extinguere conatum esse. Hercules filios (ut quidam tradunt) septuaginta reliquit. E quibus elatioribus Oxeam. Geontadem. Thromachum. et Duxonta ex Megea Creontis Thebani regis filia natus. Ithone ex Paphyria. A quo Ithone urbs Bootiae, in qua regnauit. Est etiam Ithone Macedoniae oppidum antiqua Mineruae sedes, a quo et ipsa Minerua aliquando Ithone uocatur. Cromis, quem equos habuisse Thraces constat, quos Hercules occiso Diomede adduxerat humanis carnibus uesci solitus. Statius. Mox Cromis hippodamum metere interioris ad orbem, uiribus herculeis, et toto robore patris Axe tenet prehenso. Idem. Postremo discrimen, erant cromis asper, et asper Hippodamus. Hic cum Adraeto rege in bellum Thebanum profectus est. Aglae, quae poetae cum Tirynthia pube in bello Thebano fuisse commorant. Tirynthios Achaos dicimus. Tiryntha enim appellauerunt Achaiae oppidum iuxta Argos, et non longe a Lycanis, a quo Hercules, quod ibi alius, atque educatus sit, Tirynthius est uocatus. Hyllum ex Deianira. Seneca. Si uera pietas Hyllae querenda est tibi, iam perime marem. Hic cum ceteris fratribus, qui defuncto Hercule superstitis fuerunt, ab Eurythico rege pulsus, Athenas confugit, ubi benigne a ciuibus exceptus, pietati templum erexit. postea ab Acpalio rege, quod quondam regno pulsus, auxilio Herculis restitutus fuisse, in filium adoptatus est, et quia natu maior erat, successorem institutus itaque tam ipse quam posteri eius longo tempore in successione Pindus imperium tenuerunt. Pindus Thessaliae urbis fuit a Pindo monte ita appellata, iuxta quam eiusdem nominis fluuius labitur in Cephisum decurrens. Eandem nonnulli Aeyphantem uocant. Sardiniam, a quo supra diximus Sardiniam insulam nuncupatam, cum e Libya ad eam habitandam cum multitudine colonorum uenisset. Cyrum, a quo insula in mari Lygustico Cyros appellata, cum antea Teraphne diceretur, nonstri Corstam uocant. longa passuum CL millia, lata maiore ex parte L. Circum CCCXXII millium, distans a uadis uolateranis LXII millibus passuum. a Corstae corstam dicitur, a Cyro cyrneum. cyrnea tamen uasis uinarij genus est. Plautus. Cadus erat uini, inde impleui cyrneam. Nam cadi uasis sunt, quibus uina conduntur. Varro. Supra decem millia cadum heredi reliquit. Virgilius. Vina bonus quae deinde cadus oneratur Acaste. a cado semicadium, cadi dimidium, Diodorum, cuius mentionem facit Iosephus, et ab eo scribit Sophocli appellati sunt. Gelonum, a quo Geloni Scythiae popu-

li nomen sumpserit. Hi propinqui sunt Agathyrus, qui et ipsi ab Agathyrjo altero Herculis filio nominati sunt, utriq; pingere se solebant. Virgil. pictosq; Gelonos. Hi praeerea cum per desertam scythiam discurrunt, sitientes equorum suorum uenas aperiuunt, sanguinemq; epotant. Idem. Profuit intenos aestus auertere, et inter ima ferire pedis salietem sanguine uenam, Bisaltae quo more solent, acerq; Gelonus, cum fugit in Rhodope, aut in desertam Cetarum, Et lac concretum cum sanguine potat equino. Geloi uero campi in Sicilia sunt apud flumen Gelam. a quo et Gela urbs nomen habet. idem. Campiq; geloi. Seythen (ut scribit Herodotus) a quo Scythia nominata regio septentrionalis, de qua inferius dicemus. Telepolemum ex Astyochia, quam ex Ephyre Peloponnesi urbe rapuerat. Hic (ut Homerus scribit) cum iam adoleuisset, Lyamum amicum suum Marti progenitum, et patri suo carissimum iam senem interfecit. propter quod fabricatis nauibus, patria profugus, non parua manu inuenit collecta, Rhodium petiit, et ea in insula occupata, Rhodiensibus imperauit. Vnde postea in bellum Troianum cum nouem nauibus profectus est. Homerus Τηλεπόλεμος δ' ἠρκαλείδης ἄνδρ' ἄριστος ἔκ' ἰδοῦν ἐν τῆσσι τοῖσιν ἄνδράσιν, hoc est, Telepolemusq; Heraclides ampliusq; magnusq; e Rhodo nouem naues duxit Rhodiensium superbiorum. Ephyre olim dicta est, quae nunc Corinthus dicitur, arcem habens, quae uocatur Acrocorinthus, in medio fere peloponnesiaca isthmū sita. Isthmos graeci uocant angustias peninsularum, inter quas nobilitate Peloponnesiaca praefertuntur. Quippe peloponnesus, quae Apie primo, postea Relasgra dicta est, inter duo maria, Aegeum et Ionium Platani folio similis propter angulosos recessus, circuitu CCCCLXII millium passuum colligitur. Angustiae sex millium sunt. ubi erumpentia eduerso, quae dicta sunt maria, hinc Corinthiacum, illinc saronicum sinum efficiunt, olim querno nemo re redimitum, unde nomen habet. Quippe ueteres graeci saepon queram nominabant, Leges hinc angustiarum termini, longo, et ancipiti nauium ambitu, quae propter magnitudinem plaustris transfachi non possunt. Quam ob causam per foderi nauigabili alueo angustias Demetrius rex, dictator Caesar, Caius princeps, Domitius Nero tentauerunt in fausto omnium incepto, ut docuit exitus. Corinthus primo a Sisypho latrone Aeoli filio fertur condita fuisse, et Corcyra nominata, deinde aucta Ephyrā uocata est, postea euersa, et a Corintho Orestis filio insinuatā, Corinthus appellata est. Peloponnesus uero a Pelope uocata quasi Pelopis insula, quoniam pene insula est. Pelops Tantalus regis Phrygum filius fuit, cuius pater ut diuinitatem experiretur, eum dijs quasi carnem aliam epulandum apposuit, a cuius esu ceteri dii abstinentissimē, sola Ceres pueri humerum depasit est. Quapropter dii reuocato ad uitam, Pelopi eburneum humerum addiderunt. Tantalum uero ad inferos detrusum hae perpetua poena affecere, ut infra se annem dulcissimae aquae semper ad infimum usq; labium fluentem haberet. Supra autem arborem suauissimis pomis ornustam os pertingentem, quae tamen perpetua fame, ac siti uexatus contingere non posset. Nam quoties os potendi gratia declinabat, demittebatur annis, diffundebatq; quoties uero gustare pomum nitēbatur, at tollebat arbor, nec se tangere ferebat. Tantalus Iouis filius proditur fuisse ex Plote nymphā Phrygae rex, qui aduersus Troium Dardania regem bellum gessit, quod filium eius Ganymedem uenientem a se raptum reddere uolebat. Fuitq; Agamemnonis et Menelai uiuus. a quo tantalides patronymicum deducitur. a Pelops uero sit Pelopeius, unde fabula de eo scripta pelopeia dicta est. Iuuenalis. praefectos pelopeia facit Philomela tribunos. Fuit et alter

10

20

30

40

50

60

Tantalus Corinthiorum rex piissimus item alter Thyestae filius ex Merope Atrici coniuge, quem Atrius occidit, et patri appositum epulandum. a Corintho corinthius, et corinthiacus ducuntur. Vnde corinthiacum sinum dicimus, et as corinthium, quod ex omnibus maxime laudatur. et ab Ephyrā dicitur ephyrum, et ephyreum. Virgilius. Ephira aq; aera. Ex omni autem aere maxime laudatur corinthium, quod casus fecerat, Corintho, cum caperetur, incensa, miraq; circa hominum affectatio fuit. Quippe Verrem tradunt non alia de causa proscriptum fuisse, quam quod Corinthijs se ei essurum uasis negauerat. postea tamen omnia uasa ex aere elegantia corinthia sunt appellata, propter quae tanto in pretio apud ueteres fuerunt aeris metalla, ut argenti quoq; atque auri pretium transenderint. Quippe trulla. trichinia. fulcra. salina. candela-bra ex aere fiebant, quin etiam statuae. columna. limina. et ualuae in templis. legimus etiam SP. Coruiliū olim Camillo pro crimine obiectisse, quod ostia aera haberet in domo, et Romae porticum duplicem a Cn. Octauio, qui de Perse rege triumphauit, ad circum flaminium factam, appellatam fuisse Corinthiam a capitulis aeris columnarum Thessalium, cuius mentionem fecit Homerus. Hic duos filios habuit, cum quibus aduersus Troianos cum caeteris graecis profectus est. Alteri nomen Phidippus fuit, alteri Antiphus. Homerus. Τῶν ἀδελφῶν δὲ Φιδίππου καὶ Ἀντίφου, Οὐρανὸν ἴσ' ἐδύο ἢ ποικιλεῖδ' αὐτὸν ἔρω. Hoc est, hos autem Phidippus, et Antiphus duxere duo Thessali filij Herculis regis. Anetmū ex Rheā. Virgilius, fatus Hercule pulchro Pulcher Auenius. Hunc Turno aduersus Aeneam suppetias tulisse commemorant. Telephum ex Auge Nympha (ut Sophocles refert) q in sylua a matre expositus, a cerua lactatus est, deinde grandior factus, Cetijs imperauit. cumq; troiani belli tempore in auxilium Troianorum uenisset, dum Ulysses insequitur, erum, quem in uinea forte inuenit, praepeditus, ab Achille uulneratus est, quo uulnere cum indies magis crescente dolore debilitaretur, a pollinem de remedio consulit, qui respōdit liberari eum non posse, nisi rursus ab Achille uulneraretur. itaq; rursus congressus, et eodem loco uulneratus, in columis domum reuersus est. Ouid. uulnus Achilleo quae quondam fecerat hosti, uulneris auxilium pelias haesit tulit. Quod ideo fictum est a poetis, quia, ut Plinius refert, Achilles ferri rubigine Telephum proditur sanasse, siue id aerea, siue ferrea cuspide fecerat. ita arte depingi a ueteribus solebat, ex ea decutiens gladio. Vis enim huius rubiginis est ligare, siccare, restringere. itaq; alopecias illita emendat, et scabritias genarum, pustulasq; tutius corporis cum cera, et oleo myrteo. huius Telephi filios tradunt fuisse Euryppulum, et Cyparissum. Euryppulus in Co insula regnauit, quae insula est Ictrii maris, urbemq; habet eiusdem nominis. Homerus. Euryppyliq; urbem Co, equoreasq; calydnas. Ex hac insula fuit Hippocrates medicus, a qua Cois est dictus. Item Pamphile mulier Platis filia, quae prima rationem texendae bombicinae uesus inuenit, unde uesus ipsa Cois est uocata. fama est Nisyrum quoque alteram insulam haud multum ab hac remotam huius insulae fragmentum fuisse. Quippe Neptunum dum Polybotem giganteum persequeretur, frustum e Co insula tridente auulsi, in eumq; icasse, eiusmodi uero fragmentum insulam mansisse, appellatamq; esse Nisyrum, in ea giganteum ipsum fuisse sepultum, in urbe, quae eodem nomine Nisyrum appellatur. Homerus. Qui Nisyro habet caesam. Carpatonq; Casumq; Carpathos eiusdem maris insula est, excaelsa, ducentorum stadiorum circuitum habens, quatuor olim insignis urbibus, a qua mare ipsum carpathium dictum. Et ad septuaginta stadia Caos altera insula propinqua est ambitus

ambitus octoginta stadiorum, in qua oppidum eiusdem nominis Caos, alias quoq; propinquas habens paruas insulas, quae Casiorum dicuntur. item alias insulas, quae Sporades, quasi sparsum sitae, dicuntur. hae sunt Hellene. Phocusa. Hecaria. Schimusa. Polegrados, et a Naxo decem et septem millia passuum Ictros, quae nomen mari dedit. ante uocata Doliche, et Maris, et Ichthiaca sita ab exortu solstitiali Delo quin quaginta millia passuum propinqua, Samo trigintaquinque, et ab ea Serestum CXII millia passuum. et praeter has Cyparus cum oppido circuitu duodecim millium passuum, distans ab Andro sexaginta duobus millibus passuum, in quam mittere in exilium noxios Romani solebant. Iuuenalis. An de aliquid breuibus cyaris, et carere dignum. et Atelos unguento nobilis a Callimacho Agathusa appellata. et Melos cum oppido, quam Aristides Nymblida appellat. Aristoteles Zephyriam. Callimachus Mimalida. Heraclides Siphnum. et Aetiam, haec insularum rotundissima est, item aliae complures, de quibus alibi differemus. Quidam Telephum simul cum Teuthrante ei regioni imperasse tradunt. quae Teuthrania et Caico proxima est. Teuthras Cilicum, et Mysorum rex fuit, a quo Teuthrana urbs, et Teuthrania regio iuxta Pergamum. Caicus flumen est Mysiae Pergamum praeterfluens per campum, qui Caicus appellatur. et in Elaiacum sinum defluens. Euripides scribit Augem uirginem ab Aleo patre, cum ab Hercule uitiata deprehendisset, in urna cum Telepho filio impositam in mare demersam fuisse, sed Palladis prouidentia urnam ad Caicā ostia deuictam a Teuthrante exceptam fuisse, hanc Augem conuicio sibi iunxisse. Telephum pro filio educasse, eumq; regni successorem instituisse, ex hoc ergo natum Euryppulum a Neoptolemo caesum in bello fuisse. Homerus. ipse Neoptolemus telo traiecit aucto Magnanimum herosa Euryppulum, quem Telephus olim progeuit, multi circū cadere sodales Caici, ad exitium ob muliebria dona ruentes. Cyparissum uero alterum Telephi filium a Phaebo amatum tradunt. hic cum ceruum nymphis sacrum, in delitijs haberet, cum forte kumi sub umbra stratum iaculo imprudens occidit, ob quam rem tanto dolore affectus est, ut nulla Phaebi consolatio retrahere eum a fletu potuerit, sed tandem supremum illud munus a deo petierit, ut omni tempore lugere sibi fas esset, itaq; in sui nominis arborem conuersus est, ex qua lachryma perpetuo manant. ideo Diti sacra est, diraq; et atra, et funesta a poetis nuncupatur, ramusq; eius poni ante funeream domum solebat, ne quisquam per ignorantiam ingrediens pollueretur. Est natu morosa. fructu superuacua. bacis torua. folio amara. odore uiolenta, nec umbra quidem gratiosa. macta tantum aspectu non repudiata. Ouidius metas imitata cupressus. propter quod conifera dicitur, ut supra ostendimus. Eius duo genera macta in fastigium conuoluta, quae et foemina dicitur, et spargens extra ramos, quae mas appellatur, quaestiosissima in satius ratione. ex ijs apud ueteres Sylua erat, propter quod uulgo dotem filiarum antiqui plantaria appellabant. patria huic Creta est, unde primum Tarentum translata fuit, a quo Cato Tarentinam appellat. Sucisa non regerminat. propter quod Diti quidam sacra uolunt. Horatius ob id inuisam uocat. De hac Ouidius. Lugubisq; alios, aderisq; dolentibus inquit. Durat hoc lignum aetate longissima. Valuae ex eo fuerunt in templo Ephesiae Dianae, quae post quadringentos annos nouis similes uidebantur, et Romae simulachrum Iouis e cupresso uisum est in arce, a condita urbe sexcentesimo primo anno dicatum, usq; ad Traiani tempora integrum durans. uocatur arbor ipsa modo cyparissus, modo cupressus.

10

20

30

40

50

60

Virgilius. Aeriae quercus, aut conifera cyparissus. Idem. et tene ram a radice ferens Siluane cupressum. Ab ijs cyparissinus, et cupressinus deducuntur, et cyparissia herba, de qua supra diximus. et cyparissiae, ignes prodigiosi similitudine cupressorum. postremo filios habuit Hercules Lydum, et Lamirium, ex Iole Eurpi regis filia, et ex Lydo Larrium genuitum prodiderunt. Fuit autem Hercules propter exitum uirtutem, et res ab eo praclarissime gestas, tum quod Iouis filius erat, a patre in caelum translatus, et is est, qui Engonasis dicitur, hoc est genu innixus. Quippe apud graecos idu genu uocatur. Est enim supra draconem collocatus sinistra manu pellem leonis, dextra clauam tenens, quae cum conetur interficere. draco caput habet erectum, Hercules dextro genu sinistro pede capitis eius dexteram partem nititur opprimere, dextram manu sublata, quasi feriturus, sinistra proiecta cum pelle leonis, ut quammaxime dimicans uideatur. Aeschylus tamen in tragodia, quae Prometheus inscribitur, non Hercules cum dracone pugnantem hunc esse scribit, sed cum Ligu ribus dimicantem. Quippe eo tempore cum tela ei defecisset, diuersis uulneribus affectum, ingenicula se se, et Iouem, quem admodum supra diximus, orasse, ut sibi assisteret, quo facto, magnum lapidum imbrem scintillam pluuisse, quibus hostes sunt fugati. itaq; Iouem similitudinem pugnantis inter sidera constituisse. Quod etiam sensisse uidetur Aratus. Dextero namq; genu nixus, diuersaq; tendens Brachia, suppliciter passis ad numina palmis Serpentis capiti figit uestigia sacra. postus est inter duos circulos arcticum, et aeternum, dextro genu arcticum circulum finiens, sinistro caput draconis opprimere conatus, humeris uelut aeternum circulum sustinens, occidens, capite prius, quam reliquo corpore ad terram deuenit, et cum totus occidit, quasi pendere pedibus ex arctico circulo uidetur, exoricens autem pedes prius, quam reliquum corpus ostendit. habet in capite stellam unam. in sinistro brachio unam, in utroq; humero singulas clare lucentes. in manu sinistra unam. in dextro cubito unam, in utroque latere singulas. sed clariorem in sinistro. in dextro femore duas. in pede unam, quae dicitur clara. in sinistra manu quinque, quas nonnulli pellem leonis appellant. Quidam etiam stellam Herculis eam uocant, quae Martis stella dicitur. Tyrii deum Herculem religiosissime colunt, sed et omnis Aegyptus augustissima eum religione ueneratur, perpetuo fuisse assuerantes, et sane alijs quoque ante eum, ut quidam putant, et post eum Hercules fuisse. Varro tres et quadraginta Hercules nominat. ueruntamen omnes, qui robore, ac fortitudine praestiterunt, hoc nomine ab Hercule Alcmenae filio appellatos fuisse affirmat. poetae eum ob corporis proceritatem polyphagum, hoc est multi cibi, et multibibum, hoc est multi potus fuisse asserunt. Vnde est proverbium ἠρκαλεὺς ἐσθίει hoc est hospes est Hercules, quoties tarditatem alicuius significare uolumus. Quod ij, qui Herculem hospitio suscipiebant, tarde e conuiuio surgere cogebantur. Hinc eum, cum adhuc infans esset, ob nimiam auiditatem multitudinem lactis appetisse commemorant, nec continere in ore potuisse, quam ob rem ex ore profusum, circulum in caelo designasse candido colore, quem lacteum uocant. Alij tradiderunt dormientem Iunoni suppositum Herculem fuisse, et illam insciam lac infantis praebuisse, sed cum expergeret rem cognouisset, reuocasse eum a se, et ita profusi lactis splendorem inter sidera apparuisse, sunt tamen, qui hoc non cum Hercule, sed cum Mercurio Martae filio factum uelint. Alij dicunt quo tempore Ops Saturno lapidem pro partu obtulit, iussisse Saturnum lac ei praebere, quae cum ubera pressisset, profuso lacte hunc circulum esse signatum

Nos ideo lacteum appellatum hunc circulum existimamus, quod eius descriptio, velut ex ubere aliquo satum lacte-
 factum. Hercules nodum inuenit inexplicabilem, cuius nec ini-
 tium nec finis agnosceretur, et ab eo herculeus nodus appel-
 latur, qualem esse in caduceo superius ostendimus. Ab Hercu-
 le hercu eius deducitur, quod modo possessiui nominis signifi-
 cationem retinet, modo pro forti, et robusto accipitur. ut hercu-
 leus homo, herculea vis, modo pro magna, et immenso, ut her-
 culeum opus, et herculea solitudo. Hercules etiam mor-
 bus dicitur comitialis, quod Hercules eum morbum passus sit.
 Vnde et sacer est appellatus, et maior morbus propter gra-
 uitatem, quoniam homo subito concidit, et spumae ore mo-
 uentur, morbusque ipse aut recens consumit, aut durat usque ad
 ultimum vitae diem. Et lunaticus, quod eum, qui interlunio
 natus est, hunc morbum ferè pati compertum est. Comitialis
 autem iatro est dicitur, quod hoc morbo laborantes in comiti-
 is maxime detegit solebant, interrumpebanturque comitia quo
 die aliquis concidisset. Serenus. Est subitè species morbi, cui no-
 men ab illo, quod fieri nobis suij agna iusta recuset, sepe
 etenim membris atro langore caducis. Conclium populi la-
 bes horrenda diremit. Ipse deus memorat dubie per tempo-
 ra luna conceptum, talis quem sepe ruina profudit. Erant
 autem comitia conuentus populi, à simul itando ita appellata.
 Differetque comitium à concilio, quod comitia sunt, cum uni-
 uersus populus conuenit. Conclium, cum populi pars aliqua
 adesse videtur. hinc calata comitia vocabantur, quae pro colle-
 gio pontificum haberi solebant, aut regis, aut flammium in
 augurandorum causa. Ex usque alia curiata erant, alia centu-
 riata curiata per lictorem curiarum procalari, hoc est conuo-
 cari solebant, centuriata per cornicem. Item curiata cum ex
 censu, et aetate, Centuriata cum ex regionibus, et locis consti-
 bant. Item comitia loca ipsa dicebantur, in quibus stans popu-
 lus Romanus suffragia ferre consueuerat, haec et septua voca-
 bantur, in campo martio inclusa tabularum ad similitudinem
 ouilium. Vnde et septa aliquando pro ouilibus ponantur.
 Virgilius. Quamuis multa meis exiret uictima septis. Et ouilia
 pro septis. Lucanus. Et miserae maculauit ouilia Romae.
 Septa etiam uocata, quae ad male opponuntur, ut supra di-
 ximus. A sepiedo autem septa dicitur. Sepire tenere est, et im-
 pedire, à sepio notissimo pisce deductum, quae emissio cruore
 atro oculum iter, atque impedit, quamuis sepio sit etiam scopu-
 lus iuxta Atheniensium litus, ut Herodotus scribit. à sepio fit
 sepes, quae obiecta introitum prohibet. et conspectus, quod uete-
 res etiam conspectus dixerunt. et circumseptus notae significatio-
 nis, et praesepio, de quo supra diximus. et sepelio, à quo sep-
 pulchrum, sepulchrum, sepultura, de quibus inferius dicemus.
 Item sepe aduerbium, quod significat frequenter, quod quae
 frequentia sunt quodammodo sepe facere uideantur, scribi-
 turque per diphthongum, ut à sepe ablatiuo differat. Ab eo fit
 sepius, et sepiissime. Item sepe numero, et per sepe. Item
 spissum à sepium densitate. Spissum enim proprie densum si-
 gnificat. Cicero. Et si principia tarda sunt, exitus tamen ipse
 spissus, et productus esse debent. Hinc spissitas, et spissitudo pro
 densitate. et spisse aduerbium dense. et spisso uerbum den-
 so. A quo fit compositum in spisso. Aliquando per antiphrasin
 spissum pro tardo accipitur. Vnde per spisso aduerbium, quod
 significat tarde. Plautus. Quia quod bene promittunt suspi-
 ces, per spisso euenit. id quod mali promittunt, praesentaneum
 est. item à sepio praesepio, hoc est sepe ante factum. et circumse-
 pio, hoc est facta sepe circumdo. et inter sepio, claudo iter im-
 pedio. Quintilianus. His textis ne uniuersis mellis effinat pon-
 dus, inter septa onera clauduntur, hoc est circumseptae, uel qua

10

20

30

40

50

60

effluere mella poterat septa. A comitia comitiales dies appel-
 lati sunt, in quibus conuenire populus Romanus solebat
 ad suffragium ferendum. item comitiales homines à morbo
 Comitiali dicitur, qui eodem morbo laborant. Plinius. Et testu-
 dinum naribus illi comitiales erigit, attollitque. ab eo fit co-
 mitialiter aduerbium. idem. Folia heliotropij contractioni-
 bus medentur, etiam si id comitialiter accidat, hoc est etiam si
 contractiones fiant ex morbo comitali. Contrahuntur enim
 nervi hoc morbo, propter quod graeci Epilepsiam uocant. hoc
 est correptionem. et epileptia dicitur, qui eum morbum pa-
 tiuntur. Hippocrates. *ἄνθρωπος ἔχει μίαν ἐπιληψίαν*,
 hoc est coitum esse breuem epilepsiam. id est comitalem mor-
 bum. Corruptum hoc morbo bis fuisse in rebus agendis Iuli-
 um Caesarem tradunt, multos praeterea magnos, et ingenio,
 et rerum gestarum gloria excellentes uiros eodem laborasse.
 Cuius rei causam Aristoteles longissimo problemate conatur
 inuestigare. Sanari uero hunc morbum existimant, iugulati
 hominis calido sanguine epoto. ita sepe misera auxilia tolerabi-
 lia faciunt miseriora mala. item ab Hercules Herculides fit
 patronymicum nomen. et graeci uocant heraclides, et heraclis-
 us. Herculides etiam proprium nomen est. Quatuordecim
 enim Heraclidae nominantur ingenio, ac doctrina insignes fu-
 isse. Primus Heraclides ex ponto Eurypthonis filius, uir diues,
 qui Athenas profectus, Spenisippum audiuit, et Platonem in i-
 tati conatus est, utebatur molliori ueste, adeoque elatus incede-
 bat, ut Attica pro Pontico Pompeium nominarent. scripsit dia-
 logos plures, et tragoedias, patriam eiecto, atque occiso tyran-
 no liberauit. draconem longo tempore nutritus, moriturusque
 cuiusdam è necessarijs suis mandauit, ut corpus oculeret, dra-
 conemque supra lectum poneret, quo eum putarent ad deos mi-
 grasse. Secundus Heraclides huius conciujs fuit, qui pythias
 nugas conscripsit. Tertius Cumanus, qui libros edidit de arte
 rhetorica. Quartus Alexandrinus persiarum rerum scri-
 ptor. Quintus Barzileites dielecticus, qui aduersus Epicurum
 scripsit. Sextus medicus Tarentinus. Septimus poeta. Octa-
 uus sculptor phoenicis. Nonus epigrammatum scriptor argu-
 tus. Decimus Magnesianus, qui mithridaticam scripsit. Vndecimus
 Alexandrinus grammatice. Duodecimus Ephesius rhetor. Ter-
 tiusdecimus Astrologus. Quartusdecimus Byzantius, qui phi-
 losophiam Corinthi docuit. item ab Hercules heracleo herba,
 quae et timalos à Bœotijs uocatur, et nymphæa, et ropalona-
 nascitur in aquosis, folijs magnis, et in summa aqua, et alijs
 ex radice prodeuntibus, flore lilio simili, et cum defuerit capi-
 titi papaueris. Laudatissima in Orchomeno et Marathonio
 Bœotiae nascitur. Tradunt hanc ex Deianira sanguine procrea-
 tam. Nam cum Deianira ob Zelotypiam erga Herculem, cen-
 tauri uestem ei misisset, cuius uis pestifera in furorem actus
 Hercules, sese in rogum deiecit, doloris impatiētia percita De-
 ianira, sese illius claua interfecit, quam graeci ἰόπαλον uo-
 cant. Ex eius sanguine mox nata est herba, quam diximus, ra-
 dice clauae simili, itaque à nymphæa nymphæa appellata est. ab
 Hercule, erga quem Zelotypia exarserat, heracleon. à claua,
 quae graeci ἰόπαλον uocant, ropalon est appellata. ideo
 eos, qui suatum eius bibunt, duodecim diebus coitu, genitur atque
 priuari affirmant. Fructum huius herbae Bœotij madona uo-
 cant, et radicem sole sicant, qua genituram per quietem
 exeuntem, et alui fluxum reprimunt. Galenus. *ἰόπαλον*
 ἢ τὰ τὰς ραφίδας ἢ τὰ ματὰ τοὺς κόλλοματὰ ἢ τὸν ἄνδρα ὀνειρωγμῆς.
 est et alia herba, quae heracleon siderion dicitur. et ipsum
 ab Hercule inuentum, caule tenui, digitorum quatuor altitudi-
 ne flore puniceo, folijs coriandri iuxta amnes, et lacus nascens,
 et omnia uulnera ferro illata efficacissime sanans. Itē heracleon
 aliud ab

aliud ab eodem inuentum tradunt, quod origanum herba
 cleotium syluestre nuncupari diximus, quoniam est origano
 nondissimile, estque è panacis genere, de qua superius disserui-
 mus. Apollinaris quoque inuenta ab Hercule memoratur, quae
 apud Arabas altera, siue altera genum, apud graecos hyo-
 seyamos, hoc est faba porcina appellatur. plura eius genera.
 Vnum nigro semine, folijs penè purpureis. spinosum. uulga-
 re. Candidius, et fruticosius, alius papaueris. Tertij semen
 cotoneis ferè simile, omnia insaniam gignunt, et capitis uer-
 tiges. Quartum genus molle, lanuginosum, pinguis cae-
 teris, candidi seminis in maritimis nascens hoc recipere medi-
 ca. Vnus seminis et per se, et succo expresso. Constat etiam
 folijs mentem corrumpi, si plura, quam quatuor bibantur. fit
 et ex semine oleum, quod et ipsum auribus infusum, territa-
 mentem, mirifice tamen contra uenenum prodest, adeo constat
 etiam uenena prodesse. item ab Hercules Hercule et hercle,
 et mehercules, et mehercule iurandi aduerbia. Solebant au-
 tem uiri soli per Herculem iurare, nec unquam per Castore,
 e contrario uero mulieres per Castorem iurabant, per Hercu-
 lem autem deierare eis non licebat. cuius rei ratio erat, quod
 herculano quoque sacrificio abstinebant mulieres, quoniam
 etiam Hercules boues Geryonis per agros Italiae ducebat, stent-
 ti aliquando, et aquam à quadam muliere petenti, respon-
 sum est, se aquam non posse praestare, quod foeminarum deae,
 quam graeci θεὸν ὑρανέειν uocant, celebraretur dies, nec
 ex eo apparatu uiros gustare fas esset. propter quod facturus
 Hercules sacrificium, detestatus est praesentiam foeminarum,
 et Pottio, ac Pinario sacrorum custodibus iussit, ne unquam
 mulierem interire permitterent. Nusquam igitur inuenire est
 apud probos scriptores, aut mehercules foemina dicere, aut
 Meastor uirum. Aedepol autem, quod iusturandum per Pollu-
 cem est, et uiro, et foeminae communo fuit. Quamuis Ma-
 yarro affirmet antiquissimos uiros neque per Castorem, neque
 per Pollucem deierare solitos, sed id iusturandum fuisse tan-
 tum foeminarum, paulatim tamen inscitia antiquitatis iura-
 re uiros per Pollucem coepisse. Quidam Aedepol dictum uo-
 lunt quasi per eadem Pollucem. item pol. et perpol. et similiter
 castor. et meastor, et percastor, quasi per eadem Castoris. Causa
 cur uiri per Castorem, et Pollucem non iurent, sed
 tantum foeminae, hanc quidam esse affirmant, quod Helenes so-
 roris suae gratia id fecerint, quod uix frater pro fratre fecisset.
 merito igitur mulieres eorum testimonium implorare uise sunt,
 qui in genus suum sese tam propitios exhibuissent. illud quoque
 in sacris Herculis obseruatum est, ut non cubando, sed sededo
 epularentur. Cornelius Balbus, apud aram maximam obser-
 uatum, ne lectisternium fiat. Custoditur in eodem loco, ut om-
 nines aperto capite sacra faciant, quod fit nequis in aede dei ha-
 bitum eius imitentur, nam ipse inoperto capite est. Fuerunt au-
 tem Romae aedes duae uictoris Herculis, una ad portam Tri-
 geminam, altera in foro Boario. Varro ideo uictorem Her-
 culem putat cognominatum, quod omne genus animalium uic-
 cerit. Alij tradunt M. Octauium Herrenum prima adole-
 scentia tibianem fuisse, postea uero arti suae diffusum, institu-
 isse mercaturam, et re bene gesta, decimam Herculi poluissit.
 Postea cum nauigans hoc idem ageret, à praedonibus circum-
 uentum fortissime repugnasse, uictoremque recessisse. Apparuisse
 se ei in somnis Herculem, et sua opera seruatum docuisse.
 Proinde Octauium impetrato à magistratibus loco, eadem ei,
 et signum sacrasse, uictoremque in scis literis appellasse, dedi-
 seque ei epitheton, quo simul et ueterum uictoriarum, et no-
 uae memoria continetur. Quidam etiam Heraclitum ab Her-
 cule deductum opinantur. Fuit Ephesius philosophus Elisomis,

10

20

30

40

50

60

sive (ut alij dicunt) Herationis filius, animo nimis elatus, et
 pinnis cotemmens. Homerum dignam dicebat, qui de certami-
 nibus eijceretur, et colaphis caderetur. Nullumque praerupto-
 rem habuisse sese, sed per se omnia didicisse gloriabatur. Scri-
 psit de republ. et ijs, quae ad deos pertinent, librumque in te-
 plo Dianae reposuit, obscure scriptum, ut soli docti possint in-
 telligere, ne si in uulgi notitiam uenerit, contemptui habere-
 tur. Accedere ad Darium Persarum regem benigne eum in-
 uitantem noluit, uerum in montana secessit, ubi herbas tan-
 tum depascens, incidit in morbum aquae interitus, propter
 quod in urbem aliquando reuersus, sciscitabat medicos per
 aenigmata, an possit ex imbre scitatem facere, quibus minime
 intelligentibus, praesepo ingressus Bubulo fimo se obruit, et
 tus se eo calore scicare humore possit. Sic annum aetatis suae se-
 xagesimum agens, interijt. Fuerunt et alij quatuor Heracliti.
 Primus poeta lyricus. Secundus Halicarnasensis summe uir
 elegantiae. Tertius Lesbios, qui Macedonum scripsit historiam.
 Quartus uir ridiculus. Heraclae quoque quinq; fuisse
 legitur praeter ceteris insignis, una in radiabus Oetae mon-
 tis, in plano sita, quam Aesaris flumen abluat. Alia in propo-
 tide, quae prius Perimthus uocabatur, in qua Amphitheatrum
 fuit, unum è septem spectaculis orbis terrarum. Tertia in
 Ponto Bœotiorum Colonia. Quarta, de qua supra diximus,
 iuxta ostia Rhodani. Quinta in Campania Italia, quae
 et Heraclanum dicta est, incumbens mari iuxta Pompe-
 ios, et promontorium habens murum in medium uentus ef-
 flatum, quos uocant Etesias, propter quod saluberrimus ibi
 esse aërem constat. hanc urbem tenuere Osci, sicut Pompeios,
 quos Sarnus amnis abluat. Posmodum Thuscij, et Pelasgi, dein
 de Samnites, erantque Nolae, et Nuceriae emporium, non longe à
 monte Vesuuius, qui amoenissimis agris incolitur, excepto ca-
 cumine. id magna ex parte planitiem habet, sed infructuo-
 sum est, et anere scitens, caerulea praesepo ferens antra ple-
 na adustis lapidibus, ut facilis comectura sit, ea loca quon-
 dam arsisse, sed defecisse flammam cessante materia. Duo praesepo
 terea in Italia portus ab Hercule nomen sortiti sunt. Al-
 ter in brutijs iuxta Hipponem Locrorum oppidum, quod pon-
 tica obtinuerunt Romani, et mutato nomine Vibonem Val-
 lentiam appellauerunt. Ad hunc locum Proserpinam è Si-
 cilia ad legendos flores uenisse existimant, quoniam amoe-
 nissima regio est, et floridissima prata. hinc apud ma-
 ronas consuetudo inualuit, ut collectis ex floribus coronas
 texant, quoniam diebus festis emptas gestare, uitio datur.
 Alter in Liguria finibus, ac Thuscij, qui dicitur portus Her-
 culis Monœci, non longe à populo uia. Inus est, in quo tunu-
 lus sublimis, ubi edificatum est oppidum, sub quo portus Her-
 culis Monœci, siue portus Monœcius, habet enim templum
 Herculis cognomento Monœci, quoniam is in eo habitat solus,
 est quippe statio quaedam non multarum, nec magnarum
 nauium capax. Fecit Polycletus Scycionius Ageladis disci-
 pulus nobilissimus artifex Herculem, qui Romam transla-
 tus fuit Anibaum à terra sustinentem. et Myron Eleutris
 natus alter Ageladis discipulus Herculem alterum, qui ob
 nobilitatem operis apud Circum maximum in aede Pom-
 peij magni collocatus fuit. et Eurycrates Lysippi Scyco-
 nij filius Herculem Delphis, omnes ex aere. At Zeusis He-
 racleotes Herculem infantem pinxit dracones strangulan-
 tem, Alcmena matre coram pauente, et Amphitryone ad-
 mirante. hic nobilissimus pictor fuit, cum quo cum Parrha-
 sius alter excellens pictor in certamen descendisset, detu-
 lit uias pictas tanto successu, ut in scenam aues aduolarint.
 At Parrhasius lentem pictum traditur detulisse, ita uerita-

te representata, ut Zeuss alitum iudicio tumens flagitavit, re-
 moto tandem limbo picturam ostendi, intellectoque errore pal-
 mam coefferit ingenio pudore, quoniam ipse auctus sefellisset,
 Parrhasius autem se artificem pinxit. Parrhasius Hercu-
 lem in tabella, quae cum rhodi esset, ter fulmine ambusta, nec
 unquam obliterata, hoc ipso miraculo auxit. item Vlysses no-
 bilissimus pictor, qui se Abrodietum, quod graecè significat de-
 licatum, atque e. e. gentem cognominavit, Herculem Lyndi fe-
 cit, talem a se hunc pictum assuerans, qualem sepe in quiete
 vidisset. Apelles quoque, qui pictura omnes superavit, Her-
 culè auresum pinxit, qui Romae in Antoniae templo visus est,
 cuius facie ostendere potius ars, quam promittere videbatur.
 item Artemon Herculem pinxit cum Deianira lasciuientem,
 et alterum Herculem, ab Oeta monte exuta mortalitate con-
 sensu deorum in caelo euntem. Item Laomedontis circa Hercu-
 lem et Neptunum historiam, quae tabella inter eas, quae in
 portibus Octaviae fuerunt, nobilissimae habitae sunt. At Ni-
 cearchus pinxit Hercule tristem insanis poenitentia, per qua
 uxorem, et filios occiderat. sed in maxima admiratione fuit
 Hercules ex marmore statua a Mnestrato facta, quam uiuam
 iudicare spectantium oculi cogebantur, visus etiã fuit in Pan-
 theo Agrippae templo Romae Hercules e marmore humi stans
 singularis admirationis, ad quem Paeni omnibus annis huma-
 na uictima sacrificare consueuerant, ita omnes artifices hunc
 maxime inter omnes deos eligebant, quae perpetua memoria
 celebrem toto orbe reddere conauerunt. quoniam et Corinthijs na-
 vis impirmi a ueteribus solebat. Martialis de Hercule corin-
 thio. Elidit geminos insanis, nec respicit, angues. Ia poterat re-
 neras hydra timere manus. et etiam figulinis operibus. idem
 de Hercule fictili. sum fragilis, sed tu, moneo, ne sperne sigil-
 lum. Non pudet Alciden nomen habere meum. I E O-
 N E M N E M E S. Leonem sylvae Nemeae, de quo supra
 diximus. Leo generosissimus est omnium animalium, tum praeci-
 pue, cum colla, armosque uestitus iubeat, quod etate acatit is,
 qui e Leone concepti sunt. Nascuntur quippe ex Pardi, qui
 ius carent, praesertim in Africa, ubi propter penuriam aqua-
 rum ad paucos annos multitudo ferarum conuenit, ideo multi
 formes ibi animalium partus, mutuo sese miscentibus diuerso-
 rum generum animalibus. unde ortum est illud prouerbum.
 Semper aliquid noui Africam afferre. Alexander Magnus
 noscendi naturas animalium desiderio inflammatus, Aristote-
 li philosopho in omni discipularum genere excellenti, scri-
 bendi de ijs prouinciam delegauit, ei aliquot millia homi-
 num in totius Asiae, et Graeciae tractu parere iussit, quibus
 uenatus, aucupia, piscationes cura essent, quique uariis, ar-
 mentis, aluearia, piscinas, auuaria haberent, nequid usquam
 genium ab eo ignoraretur. Hos igitur percontando quinqua-
 ginta illa de animalibus praeclaris uolumina scripsit: in ijs
 ergo Aristoteles tradit Leenam primo factu quinque catulos
 parere, secundo quatuor, ac per singulos annos uno minus.
 Postquam uero unum tantum pepererit, sterile scire. Atque factus
 ipsos initio in formas, ac minutas carnes esse, magnitudine mu-
 stellarum, nec nisi bimestres moueri, semestres uix ingredi posse.
 In Europa autem inter Acheloum tantum, de quo supra di-
 ximus, et Nessum Thraciae amnem iuxta Abderam stuen-
 tem, et Pangii montis ima ambientem, ubi Diomedes hospites
 suos equis apponere solebat, leones reperiri, sed longe praestanti-
 ores ijs, quos Africa, et Syria nutrit. Leonum duo gene-
 ra esse, compactile, et breue cruribus iubeis, hos timidior-
 res esse, quam longo simpliciq; uillo, illos uulnerum esse contem-
 poros. Urinam longis mares crure sublato reddere quemadmo-
 dum canes. hanc grauem odore esse, nec manus halitum. Ra-

10

20

30

40

50

60

hoc animal potare, uesci alternis diebus. Post saturitatem
 aliquando eriduo ieiunare. in mandendo quae possint solida
 deuorare. Quando alius grauiatur, inserti in ora unguibus
 sponte protrahere. idem etiam facere post satietatem, quando
 est fugendum, longitudinem uiae eorum ex eo apparere,
 quod pleriq; dentibus defecti reperiuntur. Polybius scribit
 in senecta ab ijs hominem appeti, quoniam ad persequen-
 das feras non suppetant uires. Tunc obsidere. Africae urbes,
 eaq; de causa crua fixos se uidisse, ut ceteri mui similis paena
 absterretur a noxa. Leones tantum ex feris clementia utun-
 tur in supplices, prostratis parant. Vbi senium, in uiros pri-
 us quam in foeminas frenant, insaniens non attingunt, nisi in
 magna fame. Eorum animi index est cauda, sicut equorum
 aures. uim summam in pectore habent. Satiati innoxij sunt.
 Generositate in periculis maxime ostendunt, spernentes tela.
 et se terrore solo diuuentes, ac ueluti cogi ad sciendum sese
 testantes. Virgine canum, ac uenatorum magna uicem
 temptant resistunt, eademq; in campis. Vbi uirgulta, ac syluas pe-
 netrauerint, acerrimo cursu feruntur quasi turpitudine la-
 tebris tegentes. Vulnera mira obseruatione percussorem no-
 uerunt, et in quantilibet multitudine appetunt. Eum uero,
 qui tela quidem miserit, sed non uulnerauerit, correptum sicut
 nunt, nec uulnerant. Morientes humum mordent, et dant la-
 chrymam leto. Cum pro catulis facta dimittant, aciem defigunt
 in terram, ne uenabula expauescant. Carent dolis, nec li-
 mitentur oculis, nec ita uideri uolunt. Timet tamen tam fe-
 rox animal rotarum orbem circumactos, et currus inanes,
 et cristas, canusq; gallinaceos, sed maxime ignes. Aegritudi-
 nem fastidij tantum sentiunt, in qua medetur eis contumelia, et
 annexarum eis simarum lasciuia in rabiem agit. Gustas-
 tus deinde sanguis remedio est. Illud quoque admiratione di-
 gnum, quod condito in corporis uagnas unguium mucrone
 grauiantur, et aduersis filiculis currunt ne resingantur, he-
 betenturq; unguis, quos non nisi appetendo protendunt. idem
 quoque et pardi, et panthera faciunt. Plurium leonum simul
 pugnam primus Romae edidit Scenola Publij filius in aedi-
 litate curuli. Centum iubatorum, primus omnium L. Sylla,
 qui postea dictator fuit in praetura. post quem Pompeius ma-
 gnus habuit in circo CCCXV. Caesar dictator quadringen-
 tos. Capere eos quondam difficile fuit, et non nisi foueis. Pri-
 matus Claudij Caesaris casus rationem docuit ta generoso ani-
 mali certe ignominiosam, pastoris getuli sagi contra irruentis
 impetum obiecto, quod spectaculum mox in arenam transla-
 tum est, tanta illa feritate supra quam dici potest torpente,
 capite quamuis leui iniectu aperto, ita ut ligetur non repu-
 gnans, ueluti uis omnis consistet in oculis. Ex quo fit minus mi-
 rum, quod dicitur a Lysimacho simul in cluso iussu Alexandri
 strangulatum leonem iugo subdidit eos, primusq; ad currus
 iunxit Romae, quo etiam per Italiam uectus est M. Antonius
 bello civili malo quodam praesagio, quod etiam generosi spi-
 ritus possent iugum subire. Primus leonem tractare ausus est,
 et ostendere mansuetum Hanno Carthaginensis, propter
 quod damnatus fuit, quod nihil non persuasurus uir tam ar-
 tificis ingenij uideretur, et male ei credi libertas, cui feritas
 usque adeo cessisset. Extant clementiae leonum complura ex-
 empla. Mentor Syracusanus in Syria, cum forte Leoni obuia-
 set, sese suppliciter uoluntati, et quacuq; fugeret se oppo-
 nenti, lambentiq; uestigia quasi adulari uellet, licet initio per-
 territus, animaduertit tandem in pede eius tumorem, uul-
 nusq; et extracto furculo cruaatu animal liberauit. Heli-
 pius quoque natione Samius in Africam nauis delatus, cum forte iux-
 ta litus minaci hiatu leonem conspexisset, arborem supra pe-

est, Libero patre immoato, ut praecipuus uotorum locus esse so-
 let, ubi nullus est spei sed nec fugienti, cum posset, fera insite-
 rat, et procumbens ad arborem hiatu, quo terruerat, misera-
 tionem querebat. Ossis frustum uidiore morsu adhaeserat
 dentibus, et cu ob id pasti non posset, inedia simul, ac dolore
 cruaabatur. Descendit tandem ille ex arbore, et fragmentum
 ex ore leonis euulsi, quem eradunt quandiu nauis ea in litore
 stetit, retulisse Samo gratiam uenationis partem quotidie affe-
 rendo. ob quam causam Libero patri templum in Samo Heli-
 sacrauit, quod graeci σωτηριος θεος διορύου, idest salua-
 toris templum Dionysij appellauerunt. Sed longe mirabilis est,
 quod Appion, qui Polyhistor appellatus est, sese Romae in circo
 maximo uidisse testatur. In ijs ludis inquit, leonum immanitas
 admirationi fuit. inter quos unus erat corporis impetu, et ua-
 sitate, terrificusq; ac sonoro fremitu, et toris, comisq; ceruicium
 fluctuantibus, qui animos, oculosq; omnium in sese conuerte-
 rat. introductus quoq; inter alios plures ad pugnam bestia-
 rum Dacus quidam fuerat, seruus uiri consularis, cui Andro-
 dus nomen erat. hunc ille leo ubi procul aspexit, repente quasi
 admiratus substitit. Deinde sensim, ac placide ueluti noscitur
 bundus ad eum accessit, tum cauda instar adulantium canum
 elementer, ac blande mouens, hominis sese corpori adiungit,
 curaq; et manus eius propè iam exanimati metu lingua de-
 mulcet. Androdus inter illa tam atrocis ferae blademta amisa-
 sum animum recuperat, paulatimq; oculos ad contuendum leo-
 nem refert. Tum quasi mutua recognitione facta, ueluti laetor,
 ac gratulabundos leonem atq; hominem uisus fuisse. Quare
 maximos populi clamores fuisse excitatos, acertimq; a Caesare
 Androdum, et causam cur tam atrox bellua sibi uni pe-
 perisset interrogatum, ubi rem miram, et uix credibilem An-
 drodum narrauit. Cu prouinciam Africam pro consulari im-
 perio dominus eius teneret, imis eius et quotidianis uerberibus
 ad fugam coactum se fuisse, et, ut a domino terra illius praesi-
 de tutores latebrae forent, in arenarum solitudines concessisse,
 eo consilio, ut si cubus defuisset, aliquo modo mortem oppeteret.
 Tum medio, ac flagranti sole specum quandam nactum remo-
 tum, ac latentem in eam se recondidisse, nec multo post ad eam
 uenisse hunc leonem, pede uero debili, atq; cruento edentem ge-
 mitus, et dolorem, ac cruciatum uulneris praese ferentem, ter-
 ritum sese, ac pauefactum primo aspectu. Sed postquam intro-
 gressus leo habitaculum illud, ut re ipsa apparuit, suum, deli-
 tescentem conspexit, mutem ac mansuetum ad se accessisse, sub-
 latumq; pedem, quasi petendae opis gratia porrexisset. ibi sar-
 pem ingentem uestigio pedis eius inhaerentem euulsi, conce-
 ptamq; saniem expressisset, et sine ulla iam formidine exicat-
 se, ac deterfisse cruorem. Quo facto, lenatum dolore leonem, pe-
 de in manibus eius posito recubuisse, et paululum indulfisse ge-
 ti. Postea uero ex eo die totum triennium se, et leonem in ead-
 em specu, eodemq; uictu uixisse. Quippe leone e feris, quas
 uenabatur, opimiora mebra ad specum ferre solitum, quae ipse,
 quoniam ignis copia non esset, meridiano sole torrens epula-
 batur. Sed ubi eum uiae illius ferinae molestia cepit, leone ue-
 natum profecto specum reliquisset, et eridui uiam permensum
 uisum a militibus, atq; apprehesum fuisse, et ad dominum ex
 Africa Romam deductum. Huc statim rei capitalis damnan-
 dum, obijciendumq; bestiis curauisse, percipisse se iam hunc
 quoq; leonem olim suum fuisse capium, et Romam pductum,
 gratiam ergo sibi beneficii, ac medicinae retulisse. Quae cu An-
 drodus narraisset, dimissum statim a poena absolutum fuisse,
 leonemq; ei suffragis populi donatum, quem postea loro tenui
 reuinctu per urbem ducere uisus est donatibus passim ipsum
 are, Leonem uero omnibus uariis flore spargentibus, ac simul

10

20

30

40

50

60

elamantibus, hic est leo hospes hominis, hic est homo medicus
 Leonis. Leones in Syria nigri nascuntur (ut tradit Aristoteles)
 et in Aegypto, qui formicae dicuntur, de gibus supra diximus.
 Leones coeuna auersi, quae admodum Lynxes. Cameli. Elephan-
 ti. et Rhinocerotis, et Tigridis. A leone terrestri marinus quoq;
 leo appellatus est, ex caecorum genere, de quo supra diximus.
 item chamaleo, quasi paruus leo. Nascitur in India figura, et
 magnitudine lacerta, nisi crura essent recta, et excelsiora. Late-
 ra uentri iunguntur, ut piscibus, et spina simili modo. Emnet
 rostrum simile sullo, cauda praelongam in tenuitatem desinens,
 et implicans se uiperinis orbibus. unguis aduici. motus tardi-
 or, ut testudini. corpus asperum, ut Crocodilo. oculi in recessu ca-
 uo praegrandes, et corpori concolores. nunquam eos operit, nec
 pupilla motu, sed totius oculi uersione arcum afficit. ipse ac-
 cessus hiatu semper ore. Solus animaliu nec cibo, nec potu ali-
 tur, nec alio, q. aeris alimento. Circa caprificos ferus, alioquin
 innoxius, et coloris natura mirabilior. Mutat namq; eum sub
 uide et oculis, et cauda, et toto corpore, reddiq; semper que
 cunq; proxime attingit, praeter rubrum, candidumq;. Ouidius.
 Id quoq; quod uentis animal nutritur et aura, Protinus assim-
 ulat texit quosq; colores, Desincto pallor est. Caro in ca-
 pite, et maxillis, et ad commissuram caudae admodum exi-
 qua, nec alibi toto corpore, sanguis in corde, et circa oculos tan-
 tum. Viscera sine splene. hybernus mensibus latet, ut lacerta. De
 moeritius philosophus peculiare uolunt de Chamaleote edi-
 dit, plenum mendacis, nec alia causa legendum, q. us ad rim-
 sum excitentur, inter cetera uim eius esse maximam scribit con-
 tra accipitrum genus. Detrahere enim superuolentem ad se, et
 uoluntarium praebere lacera dum ceteris animalibus. Caput
 eius, et guttur, si roboreis lignis uratur, magnorum imbrum,
 ac tonitruum concursus facere. lingua si uiuenti excepta sit, ad
 iudiciorum euentus pollere. Cauda sumina, et aquarum im-
 petus sistit. Ab hoc et chamaleon herba appellata. ob uarieta-
 tem folioru. Mutat enim cu terra colores, hic niger, illic uiridis,
 alibi cyanus, alibi croceus, et alijs coloribus. Duo eius gene-
 ra. marem dicunt, cuius flos purpureus est, foeminam, cui uiola-
 ceus. Vno nascitur caule cubitali, crassitudine digitali. Qui-
 da buphone nominat, qd a bobus deuorata angina eas necat.
 Graece quippe βοῦς Bos dicitur, φῖνος mors. Alij cy-
 non uocant, quod faetore eius ricini e canum auribus deci-
 dat. uir enim canis est, ῥῆν faetore. Chamaleoteum qui-
 dam Ixion uocant, quod quibusdam in locis usum gignit al-
 bum sub alij foliorum maxime circa canis ortum. Apud gra-
 eos enim ἰξῶς uisum, dicitur. Cum hac herba idem Democritus
 scribit sinistram pedem chamaleontis torreret in furno,
 additoq; unguento in pastillos digeri, eos in ligneo uase coditis
 praestare, ut qui gerit, omnino sit inuisibilis. A leone etiã leon-
 tophonos dicitur, de quo superius diximus paruum animal, nec
 alibi nascet, quam ubi leo nascitur, quo gustato, statim leo expi-
 rat, ita corpe eius adustum aspergunt alijs carnibus poten-
 tae modo, et ita leonibus insidiantur, ac etiam cinere necant.
 Non immerito igitur hoc odit leo, uisumq; dilaniat, et circa
 morsum exanimat ille contra urinam spargit prudens. hanc
 quoq; leoni pestiferu esse. et leotopetalon herba, quam alij rho-
 padio uocant, folio brassicae, caule sempedaleni. cuius semē,
 in cacumine i siligs aceris modo, radix rapae similis, gradis. ni-
 gra, nascitur in aruis. Radix aduersatur omnium serpentium
 generibus, ex uino pota. nec alia res celerius proficit. Et leonto-
 podion alia herba, quam et lithoron. et doryperon. et toto
 perron uocant, oculibus ueluti rosa capita sustinens, nascitur
 in campestri, et graali solo. Semen eius lymphaticum somnia fa-
 cere dicitur. et os leonis alia herba florem faciens purpureum

pulchrum. Columella, Narcissusq; comas, & hiantis seu leonis ora feri. Item a leo leona, quae et lea dicitur. Virgilius, ca-
 tulorum obliu leana. Lucr. Irritata lea iacebant corpora sal-
 ta. & leoninus. & leo-leontius, leogorvus. Leodamus. Leocrates
 sculpsit insignis. Leocritus. Leonides nobilis sparta, deinde
 Laedemonorum rex, qui aduersus Xerxem penè incredibi-
 lia egit. Item Leonides alius pedagogus Alexandri. Leosithe-
 nes. Leostratus. Leochares propria nomina. Item Leopardus,
 qui ex leone, & panthera natus est, uel ex pardo, ac leaena na-
 gris maculis leoniam pellem distinguentibus. Pardus animal
 est, cuius foemina pardalis dicitur & panthera, quasi tota fe-
 ra, quippe *πανθηρα* graecè totum dicitur. Cap. ferra. Scario-
 res in hoc genere sunt foeminae, quam mares. Numerosa i Hyr-
 cania, minutis orbiculis superpicta, ita ut oculatis ex fuluo
 circulis, uel coerulea, uel alba distinguatur tergi suppellex, &
 earum colore mirum in modum quadrupes omnes sollicita-
 tur, sed capitis toruitate terrentur. Quapropter occultato capi-
 te reliquas dulcedine inuitatas corripunt, discernunt a mari-
 bus solo candore. A nostris uariae appellantur. Sunt qui tra-
 dunt ijs in armo sinulem lauae esse maculam crescentem in or-
 bers, et pari modo cornua eius. Primus Scaurus aedilita-
 te sua uarias centum quinquaginta in urbe ostendit. Deinde
 Pompeius Magnus quadringentas decem. Diuus Augustus qua-
 dringentas uiginti, hoc solum ex omnibus animalibus odoratum
 esse affirmant. A pardali pardaliches deducitur, hoc
 est aconitum, quod Hyrcani hoc gramine carnes (ut diximus)
 illinunt, & per semitarum compita spargentes exhibent, quae
 ram fauces hoc cibo haustu angina obsidentur. Item a pardali
 camelo pardalis, animal, quod nabina Aethiopes uocant, collo-
 milem equo pedibus, & cruribus boui. Camelo capite, albis
 maculis rutulum colorem quadam pantherarum similitudine
 distinguentibus. Primus Caesar dictator Circensibus ludis eam
 Romae ostendit. Postea frequenter uisa est aspectu magis, quam
 feritate conspicua, & ob id a quibusdam ouis appellata. Ca-
 melus notum animal est, pascitur inter armenta in oriente.
 duo genera sunt bactriae, et arabiae. Differunt, quod illi bina
 habent tubera in dorso, uulgo nunc Dromedarios uocant, hi
 singula, & in pectore alterum, cui incumbant. Denium supe-
 riore ordine carent ut boues, exercentur dorso, ut iumenta, &
 equitatu in praелиjs uelocitate equos excedunt. Sed sua chique
 mensura est, sicut uires tactus poplitibus prosternunt sese, atq;
 ita onerantur. Postquam quod satis est acciperunt, surgunt, nec
 ultra assuetum procedunt spatium, nec plus insituito onere re-
 ciunt. Odium aduersus equos naturae gerunt. Sitim quatri-
 duo tolerant, implenturq; cum bibendi occasio est, & in praer-
 teritum, & in futurum. Aquam prius concalcatione obtur-
 bant, aliter non gaudent potu. Viniunt quinquaginta annis.
 Multi etiam centenis ueneris rabicem & ipsi sentiunt, propte-
 rea etiam foeminas castrant ita fortiores negato coitu fiunt, et
 bello aptiores, colorem habent pullum, atq; uatium, ob id uul-
 go pullum colorem camelinum uocant. P. O. S. T. R. A. T. V. M.
 victum, profligatum, extinctum. Sternerere proprie est de-
 stitit deijcere, & quasi in terram extendere. Virgilius, sternunt
 infelix Acron. Idem. Strata iacent passim sua quaeq; sub ar-
 bore pomae. Hinc prosternere fit, quod aliquando est in ter-
 ram deijcere. Apuleius, uellamq; reluctantem tandem pro-
 strauit. Aliquando uincere, profligare, extinguere. Sallustius,
 Prostratisq; militibus fugae se dedit. Sternax quoque equus
 dicitur, qui excurrit, ac in terram deijcit fessorem, hoc est ferox,
 asper. Virgilius, Et sternax equi. Per metaphoram sternere ali-
 quando pro extendere accipimus. A quo fit inssternere. Vnde ster-
 nere, atque inssternere humi tapetus, fronders, flores, aliq;

10

20

30

40

50

60

huiusmodi dicimus. Hinc stragula dicta oportoria lectorum,
 ubi & discumbere solebant, & quiescere. Varro. Ac quic-
 quid inssternunt, a sternendo stragulum appellabam. Hinc
 etiam equorum operimentum insstratum uocatur. Et quonia ster-
 nendo fit, ut id supra quod sternimus, hoc est extendimus ali-
 quid tegamus, sternere aliquando pro tegere, atque implere
 accipitur. Vnde sternere equos dicimus, hoc est instratis tege-
 re. Sternere lectos cooperire. Sternere humum floribus, imple-
 re. Virgilius, Sternunt omne solum iaculis, in qua significatio
 ne conssterno quoque accipitur, dum uicta est coniugationis.
 Idem, it stridor, & alte conssternunt terram concisso stipite
 frondis. Quando uero est prima coniugationis, pro deijcere
 duntaxat accipitur, Sallustius, Qua uictoria elati hostes no-
 stri territi, atque animis conssternati discesserunt. Idem. Equi sine
 rectoribus exterriti, aut saucij conssternantur. Hinc conssternatio
 deiectionis animi dicitur ex aliquo subito metu. & exterr-
 no, quod ueteres usurparunt pro eo, quod est dementem facio.
 Pacuinus. Sed eam miseram, quam frequens luctus ex-
 ternauit. item, quoniam sternendo, hoc est extendendo, & id,
 quod extendimus, & id supra quod extendimus, complana-
 mus, atque componimus, fit ut sternere quoque aliquando pro
 componere, ac complanare usurpemus. & stratum dicimus
 complanatum, atque compositum. Vnde stratum mare di-
 cimus. Virgilius, & omne tibi stratum fileat aquor. & stratas
 uias, sine quod complanatae sint, sine quod lapidibus tecta.
 idem. Miratur portas, strepitumq; & strata uiarum. item
 quia iacendo quodammodo extendimur, fit ut eos etiam se ster-
 nere dicamus, qui se ad iacendum collocant, ut quiescunt. Idem
 Sternunt se somno diuersa in litore Phoece. Hinc sternere di-
 cimus dormire. Persius.
 Sternimus indomitum quod destumare filerum
 Sufficit, quinta dum linea tangitur umbra.
 A sternere etiam fit substerno, a quo & substratum. item ster-
 nuo, a quo sternuto frequentatiuum. Vnde sternutatio, & ster-
 nutamentum. & sternutatorium medicamentum, a quo ad ster-
 nutandum excitamur. Etenim qui sternunt quodammodo
 toto corpore extenduntur, licet enim sternutatio a capite praer-
 pue sit, fit tamen sternendo quaedam totius corporis exten-
 sio, quod in alijs corporis eruptionibus non accidit. Nam cum
 tres partes principales nostri corporis sint, caput, thorax, et al-
 uis, statusq; alui exspiratio sit, ructus uentriculi, sternutamen-
 tum capitis, solo sternutamento fere totum corpus extenditur.
 ideoq; no modo caput, sed reliqua etiam partem bene ualere
 indicio est. Quamobrem moribundos interdum sternutato-
 rio excitare solemus, tanquam si hoc efficere nequeat, nulla am-
 plius sit spes salutis. Vnde consuetudo inualuit, ut sternutatio
 ueluti bonae ualitudinis indicium sacra habeatur, & sternu-
 tanters salutem, ac bene eis precantur. Quod Tiberiu quoq;
 Caesarem alioqui tristissimum, & plenum semper solitudi-
 nis hominem, etiam in uehiculo exegisse tradunt. & aliquos
 constat nomine quoq; consalutare religiosius putasse. item a ster-
 no stramen. & stramentum, quod solo quiescendi gratia ster-
 nant. Vnde lectus, & lectica a legendis, hoc est colligendis stra-
 mentis, atque herbis, ex quibus fierent, dicta sunt, quamuis ali-
 qui a graecis potius deduci uelint, qui *λεωπορ* lectum di-
 cunt, uel quod fatigatos ad quiescendum alliciat. A lectus, &
 lectica diminutina sunt lectulus, & lecticula. Suetonius. A
 caena in lecticulam se lucubratoriam recipiebat. item a lectus
 lectisterniu, cu sacroru gratia lecti in templis sternebatur ad di-
 scumbendu, sine etiam prostrandu. item a lectica lecticarij, q le-
 cticam ferebat. Itē a sternere, sine stratu stratumno derivatur,
 qd est stratu firmo. Vly. maiores, potētioreq; si sit occasio silice,

iscl glareca sterni, ora utriusq; lapidibus stratuminari, & alio
 superintegi. Sterna autem a graeco deducitur, qd est *σπῆρνω*,
 a quo *σπῆρνω* strata dicitur. Hinc lithostrata uocata sunt
 pauimenta, quae exigujs lapillis sternuntur, de quibus supra
 diximus. item a sterno strages deducitur, qd significat cladē,
 depulsionem, profligationem, iacturam. Quippe ueteres ster-
 no, & stigo in eadem significatione accipiebant. Linius. ipse se
 in terram stigit cadens. Acius. Nec perdolescit stigi socio mor-
 te. Ab hoc composita sunt affligo, quod significat proprie pro-
 sternere, & in terram extendo. Phynius, At canis ille horribibus
 per totum corpus uillis, ingenti primum larratu intonuit, mox
 in ceruicem assultans, conerq; belluant exurgens, hinc & il-
 linc artificia dimittione, qua maxime opus esset, infestus, atq;
 euitans, donec afflicta rotatu uertigine afflixit, ad casum eius
 tellure conuulsa. Caesar, Neq; siquo afflicta casu fuerint, exige-
 re sese, atque eleuare possunt. Per metaphoram tamen affligere
 aliquando pro perturbare. angere. uexare accipimus. Celsus.
 Corpus uarijs morbis afflictum. Seneca. Ut animum uarijs
 curis afflictum oratione lenire. insstigo. incutio. infero. Pro-
 stigo. deijcio. depello. perdo. Vnde profligatum exercitum dici-
 mus, hoc est prostratum. deiectum. afflictum. perditum & pro-
 flictis res, hoc est perditis, & ad cladem, pernicemq; dedu-
 ctas. Constigo, dimittio. Constigare enim proprie dicitur, qui
 dimittendo se inuicem sternunt. Vnde consstictus strages, & nus-
 tua profligatio appellatur, quae & clades dicitur a graeco *κλάω*
κλάω, quod est amputo. frango. Vnde *κλάω* *κλάω* fragmen-
 tum, & contractio appellatur. Sunt etiam qui cladem quasi ca-
 dem a cadendo dictam uelint. Quidam a calamis, quasi cala-
 midem, hoc est calamitatem. VASTA. Magna, de quo
 supra diximus. PRISCA FIDES. Veterum credu-
 litas. POST TVA MVNERA. Postquam tu ludos
 populo exhibuisti. HAEC. Quae ab Hercule aduersus leo-
 nem gesta sunt. ACTA. Gesta. Ago quid proprie signifi-
 cat, intelligi potius, quam uerbis exprimi potest. Dicere tamen
 licet, quod agere est operari. Nam qui sedet, qui stat, qui cogi-
 tat, quiescit. iacet. moritur, aliquid agere dicitur. ita ut nullus,
 qui modo uiuat, esse unquam possit sine actione. Quippe &
 ipsum uiuere agere est. Vnde & uitam agere dicimus, & agi-
 tur mecum bene, id est sum in bona conditione. et praecclare tecu
 agitur. Optima cum illis agitur, si diutius uiuent. Melius cum
 hominibus ageretur. peius. incommodus. pessime tecum agere-
 tur, & alia huiusmodi. Cicero. Cum illo uero quis nescit actu
 esse praecclare, mecum incommodus? Nonnunquam etiam acta
 ue ponitur. Valerius Maximus. Bene egressent Athenienses cum
 Meliade, si eum post trecenta millia Persaru Marathona de-
 uicta in exilium protinus misissent, ac non in carcere, & uin-
 celis mori coegissent. Quid inter agere, facereq; intersit, supra
 declarauimus. ab his actus, & factus deducuntur. Quintilia-
 nus. Flexus ille, & ut sic dixerim, motus dat actum quendam,
 & factum. Haec ita differunt, ut actus sit, cum nihil remanet.
 Factus, cum opus aliquod extat. iuris consulti agere dicunt, cu
 causam in iudicio habent. Quoniam uero bis de eadem re cu
 iisdem iudicibus agere non licebat, factum est illud proverbiu-
 um. Actum ne agas. Et actum agere dicimus, cum quid firmo
 stragemus. Hinc actum esse semper in malam partem accipi-
 mus, ut actum est de rep. hoc est resp. extincta. desperata. per-
 dita est. Teren. Actum est, siquidem haec uera praedicit, hoc est,
 nulla amplius spes est, non aliter, quam in iudicio, ubi lata se-
 mel sententia retractari non potest. Id ipsum alio modo dicere
 solemus. Conclamatum est, quod inde tractum est, quia, cum
 spiritus uitalis aliquando interclusus fallere homines soleret,
 uertit aqua calida ablu consueuerunt, & per interualla con-

10

20

30

40

50

60

clamari. In quo cum liberari nequirent, post ultimam con-
 clamationem, quasi rebus desperatis urebantur, & cineres eor-
 um condebantur sepulchris. Vlpianus agere, gerere, & con-
 trahere ita diuidit, ut actum generale uocabulum sit sine uer-
 bis quid agitur, ut in stipulatione, sine re, ut in numeratione.
 Contractum uero, uero, citroq; obligatio, ueluti emptio. uendi-
 tio. locatio. conductio. societas. Gestum res facta. alij gesta, &
 acta ita distinguunt, ut gesta sint in administratione magistra-
 tus, & in bello, ac in rebus maioribus ad tempus. uel ad pluri-
 mos spectantibus, ut gesta Al. xandri. gesta Pompeij. gesta Cae-
 saris. Acta etiam priuatarum rerum, & minorum, ac fami-
 liarium. Cicero. an in commentarijs, & chirographis, & libel-
 lis se uno auctore prolatis, ac ne prolatis quidem, sed tantum
 modo dictis acta Caesaris firma erunt? Aliquando etiam non
 acta, sed actus in eodem sensu dicimus. idem. Quod si de mea
 uita, atq; actibus huic conuitori respondeo. Lucretius, licet in
 genere obruperit actus. Agere aliquando pro dicere accipimus.
 Terentius, Estne ipse, de quo agebam? Vnde agere gratias dici-
 mus, hoc est uerbis, quam gratum aliqd habuerimus, sine quam
 grati animo sumus, ostendere. Aliquando pro facere. Virgilius,
 His actis prope re exequitur praecpta Sibylla. Nunc pro duce
 re. uehere. Sene. Vt qui tum regis armenta agebat. Varro. Non
 hos patolus aureas undas agens eripiet unquam est miserijs.
 Virgilius, Sine errore uia, seu tempestatibus acta. idem. Acta
 lerant acta pariter testudine uolci. item pro tractare. Mar-
 tialis. Semper agis causas. Modo pro persequi. Virgili. Quam
 procul incautam nemora inter cresta fixit Pastor agens telus.
 Lucretius, terraq; mariq; Iussus Caesar agi. Modo pro agitare.
 Plautus. Aedepol eam agam uerberibus. Virgilius, Prodigijs
 acti caelestibus ossa piabunt. A quo agito uerbum, concitio-
 moueo. uerbero. Vnde agitator. Idē. Saep oleo tardi costis agi-
 tator aselli. aliquando persequor, infesto. Idem. Galbanoq;
 agitare grauius nidore chelydros. Veteres auctore pro agi-
 tate dixerunt. Quandoque pro uertere. Idem. Ipse ter addu-
 cta circum caput egit arena. Nonnunquam pro expellere fu-
 gare. Idem. & membris agit atra uenena. interdum pro ex-
 tendere, porrigere. Cicero. Vera gloria radices agit, atque eti-
 am propagatur. Plerumque pro cogitare. moliri. Virgilius. Id
 quidem ago, & tacitus Lycida mecum ipse reuoluo. Saep pro
 trahere. Apuleius. Tot simul casus diuersum eu agebant. hinc
 spe, illinc timore traheretur. Plerumque etiam pro iurare.
 Cicero, Perinde ac si furti cum eo egressit. item pro efflare, ex-
 spirare. Caelius ad Ciceronem. Hortensius, cum has literas scri-
 psi, animam agebat. Praecclare Martialis. uno tetraesticho diuer-
 sas huius uerbi significationes expressit.
 Semper agis causas, & res agis Attale semper.
 Est, non est quod agas, Attale semper agis.
 Sires, & causae desunt, agis Attale mulas.
 Attale, ne quod agas desit, agis animam.
 Praeterea agere aliquem reum, dicimus accusare. Peragere ue-
 ro reum, condemnare. Agere sese est incedere. Virgilius. Ecce
 gubernator sese Palimurus agebat. Agere cum populo, &
 concionem habere, diuersa sunt. Etenim cum populo agere,
 est rogare quid populum, quod suffragijs aut iubeat, aut
 uetet, Concionem uero habere, est uerba facere sine ulla ro-
 gatione. Est etiam quando agere pro tractare accipitur.
 Cicero, id nunc cum hoste agimus, ut inducere fiant. item pro
 effingere, ut ago stultum, hoc est fingo me stultum, sine re
 praesento stultum. Hinc comediarius, & tragoedia-
 rum, & aliorum huiusmodi dicuntur actores, quoniam
 diuersorum hominum gestus agunt in scena. item orator
 quia causam, & gestum multus, ac corporis agit, actus

uatur, & tum ipsa pronuntiatio, tum oratio, quae habetur, cui etiam oratio scripta, actio est uocata, & partes comediae, & et aegediae actus uocantur a gestibus histrionum, q. ex hoc ipso actus dicitur item spatium in agro centum uiginti pedum, de quo supra diximus, actus nuncupatur iuriconsulti actum, & iter ita distinguunt, ut iter sit quo quis pedes, uel eques com meare potest. Actus uero in quo armenta trahere, & uehiculum ducere licet, item actus generali uocabulo significat omne, quod agitur, & actor dicitur omnis, qui aliquid agit, & actio omnis actus. Vnde actionem iuriconsulti uocant ius, quod cuique debetur in iudicio prosequendi. Propter quod Vlpianus duo actionum genera esse scribit in re, quae dicitur uenditatio, & in personam, quae conditio appellatur. in rem actio est, per quam rem nostram, quae ab alio possidetur, petimus. in personam actio est, quae cum eo agimus, qui obligatus est nobis ad faciendum aliquid, dandum uel. Differens actor ab authore, quod actor est, qui recitat. Author, qui opus facit. Vnde scriptores ipsos comediarum, siue tragicarum, siue aliorum huiusmodi operum, authores uocamus, & quicumque facit aliquid opus, ut poeta, qui egit bellum, eger pacem, authorem huius operis, authorem belli, authorem pacis dicimus, non actorem, quamuis res ipse gestae actus aliquando appellerentur. Neque est author primitium nomen (ut Seruius existimat) sed a graeco deducitur. Quippe graeci aduerbium authorem dicunt. aduerbium authoritatem, aduerbium authoramentum, aduerbium authorare, aduerbium authoratum, quod nonnulli graeci uoce authentiam dicunt. Haec uero ab aduersis deriuari certum est, quod ipse interpretatur, quoniam qui author est, per se ipse facit, non ab alio accipit. Propter quod sine, C, scribi debet, cum in hoc significato accipitur, & communis est generis. Nam cum ab aegro uerbo deriuatur cum. C. scribitur auctor, et longe aliud significat, hoc est eum, qui auget, & foemininum eius est auctrix. Dicitur quoque a graeco αυτος. Authorem etiam dicimus eum, in quo est uis, potestas, & dignitas, nec ab alio pendet. Vnde authoritas est appellata. Linius. Deceuerunt enim ut cum populus regem iussisset, id sic ratum esse, si patres auctores fierent, hoc est si auctoritatem suam, & decretum interponerent, si ratum haberent, siue ratificarent, & comprobarent. idem. maiores nostri nullam, ne priuatum quidem rem agere foeminas, siue authore uoluerunt, in manu esse patrum, fratrum, uirorum, item authores pupillorum uocantur, in quorum administratione infirma aetas, resque eius sunt. Paulus. Etiam si non interrogatus tutor, siue author fuit, ualet auctoritas eius, cum se probare dicit id, quod agitur, hoc est authorem fieri. Pomponius. Et si pluribus datus tutoribus, unius auctoritas sufficit, tamen si tutor authoretur. Hinc authores sententiae aliam, siue consilij uocantur ij, quorum sententiam, siue consilium sumus secuti. Vnde militum duces authores appellantur. & author are dicitur obligare sibi, atque subicere. Linius. signo suo compressas tabulas misit, & uero pignore uelut authoratum sibi proditorum ratum est. id est obligatum, atque subiectum. Valerius. Et authorato socijs officio. Et iuriconsulti titulum habent de legendo, uel authorando milite, et legionum, ac auxiliorum descriptione. Hinc fit authoramentum, quod est obligatio quaedam, siue stipendium, uel pretium alicuius militiae, ac pugnae, actionisque. Quinti. Nec difficilem sane ab illo authoramento praesertim habuisset missionem, sed noluit gladiator uiuere. Cicero. Quorum ipsa merces authoramentum seruitutis est. Seneca. Nullum sine authoramento malum est. Avaritia pecuniam promittit. Luxuria uarias uoluptates. Ambitio purpuram, & plausum. Mercede te uita sollicitans. Suetonius. Mimus gladiatorum dedit, rudiarumque quibusdam reuocatis uis

thoramento centum nullium. Ab hoc fit exauthoro uerbum, quod est authoramento, hoc est stipendium, & pretio illo, siue mercede priuo. a quo exauthorari milites dicuntur, qui missio-nem habuerunt. Nihil cum ijs commune aegro uerbum habet, cuius significatio nota est. a quo fit augmentum. & auctus. & auctio. & augmento uerbum a quo augmentatio. & coaugmento, & coaugmentatio. Auctio uenditio est in publico, quae fit licitatione, hoc est aucto ab emptoribus pretio, cui res traditur plus offerenti, & qui ita uendit auctori dicitur. & uenditor ipse uocatur auctoriarius. Auctarium quoque ab aegro deducitur, significatque quod super mensuram, aut podus iustum adijcitur, ut cumulus adiectus in modio. Plautus. Auctarium adijcitur, uel mille nummum plus quam potest. & auctum spatium. Circa. quod super definitum nomen uictoriae adiungatur. item adaugo. a quo aduucto. Accus. Quibus rem suam, & patriam nostram quondam aduuctauit pater. Et augifico. Ennius. Et tabes numeros augificat suos. Item magnum, quod ueteres dixerunt, quasi maius augmentum. & auxiliium, quoniam augebant numerum ij, qui accedebant, ut adiuumento essent alienigenae. a quo auxilior uerbum, quod significat adiuuio, opem fero. Vnde auxiliator, & auxiliatrix, & auxiliares copiae. item mactio, quasi magis aegro. & mactum, quod macte uirtute, de quibus superius diximus. Item autumnus, quod tunc maxime augentur hominum opes coactis terrae fructibus. ab eo autumnalis. Vnde autumnale tempus dicimus, & autumnitas. Varro. Retineat uictorem meridie praetercuntem. nam fontem autumnitas exiitauerat. idem. Quia autumnitas uento sa fuit. A go a graeco deriuatur. Quippe graeci duo dicunt duo. Ab ago agra, uia in nauis, quod in ea maximae quoque res agi solent. & actuaria nauis, quod cito agi possit. & hippagium, atque hippago, de quibus supra diximus, et aeger, quod qui morbo correptus est. grauius agitur, hoc est agitur. a quo aegresco. aeger fio, & aegritudo morbus, & aegre aduerbium, quod significat modo cum difficultate. Virgilius. Ergo aegre raris terram rimantur. Modo moleste, vnde aegre ferre dicimus, hoc est moleste ferre. & aegrotus. a quo. aegrotio uerbum. & aegrotatio. aegrotus ab aegro ita differt, quod aeger animo est, aegrotus corpore. Sic & aegritudo animi est, aegrotatio corporis. Cicero. Sed proprie ut aegrotatio in corpore, sic aegritudo in animo nominatur. Ab aegro fit aegrior comparatiuum. & aegerrimus superlatiuum. item ab aegre aegrius. & aegerrime. Et integer, hoc est perfectus, quasi mutum aeger. Vnde corpus integrum dicimus, cui nihil deest. & integrum uirum, qui omni uirtute praeditus est. Ab hoc integrior. integerrimus. integritas. integre. integrius. integerrime. & ab integro aduerbium, quod significat rursus, quasi res perfecta rursus inchoatur. Virgilius. Magnus ab integro seclorum nascitur ordo. hoc est de integro dicitur. & integro uerbum, quod aliquando significat perficere, proprie tamen rursus inchoo. Virgilius. ramoque sedens miserabile carmen Integrat. ab hoc fit de integro. & de integro. Reperitur etiam ategro pro integro. Vnde ueteres ategrare uinum in sacrificijs, hoc est augere dicebant. & actuum apud grammaticos, quod passiuo opponitur. a quo actiue aduerbium. & actio frequentatiuum, quod non est in usu, sed usurpatur aliud ab eo frequentatiuum actio. a quo actitatio, quae proprie in causis dicitur. & acta ab actitatis ita distinguuntur, quod acta sunt, quae extra iudicium fiunt. Actitatio ea, quae in iudicio. Item ab ago fit aliud frequentatiuum aegro, quod est commoueo. concitatio. a quo subaegro, quod est in eo. Plautus. Dum ille meretricem subaegrit, ego quiesco. ab ijs aegratio, et subaegratio deducitur. Et aeger cum suis deriuatus, quae in eo aliqd agatur. & ago age

uero. aegidum. aegmodo eia, & quae aduerbia hortantis sunt, & aegolum pastoralis baculus, quo pecudes aguntur. & aegaso, qui equos ducit. Plyn. Athenio in ima tabula, quam maxime inclaruit, aegsonem cum equo pinxit, quod nisi in iuuenta obisset, nemo ei compararetur. & aegna foramen, quo inferitur satpus trutiniae, hoc est in quo trutina agitur. i. uertitur. Ex quo agnatores dicuntur, qui exiguu lucro mouentur. & aegnari, uilia negotiari. Et axis, de quo supra diximus, circa quem agitur, hoc est uoluitur rota. item quando tabulam significat, p. agitur, hoc est adiutur p. rieri. Et actuosus, q. semper agit. Seneca. iracundos feruida animi natura facit, est enim actuosus, & pertinax ignis. item qui gestus agit. ut supra diximus. Et agilis. leuis. dexter, quique se se facile agit, a quo agilitas, hoc est dexteritas corporis dicta. & agiler aduerbium, hoc est facile, & cum dexteritate. Et agmen quod proprie significat agentem sese, hoc est ambulantes multitudinem. Virg. et logum per ualles passatur agmen. idem. uocat agmina seia fororū. aliquando pro incedenti exercitu ponitur. Salla. Egomit in agro, aut in praetio consulitor. & pro coarctante se multitudinem, ut maiore impetum faciat. Virg. illi agmine facto Laocoonia petunt. Et agonium dies, in quo rex hostia immolabat. Hostias. n. antiqui etiam ab aegendo agonis uocabant. Agonis quoque dicebatur deus praesidens rebus aegendis, & agonalia eius dei festa, quamuis aliqui agonia dicta uelint sacrificia, quae fiebant in monte, quae agones montes uocabant. Vnde Romae mons Quirinalis agonus, & collina porta Agonensis appellata. Agoreus non ab ago deducitur (ut quidam filio existimauerunt) sed graecia uox, & a nostris mundinariis dicitur. Hora. Diuina defende deus amone Lewis agoreae. Ab ago composita fiunt mango mangonis, quod manu agitur, quae admodum diximus. & mungo, quasi muncum ago e nariis, id enim proprie mungere est. & mucus nariu humiditas. a quo mucidus, & mucosus deducitur. Item emungo, quod est nareis purgo. emunctum etiam aliquando pro exhausto ponitur. Et emungere lucernam dicimus, hoc est lychnum proferre. Mucor uero lanugo est, quae diutino situ contrahitur, quae admodum in pane. carne, alijsque huiusmodi fieri uidemus. a quo mucidus. Mucum quidam a graeco deductum uolunt. Nam graeci μύκω muncum uocant. & μύκωρα muncum. item ab ago eugum (ut quidam putant) quasi euagum, ut sit ex graeco ευ, quod significat bene, & latino ago compositum, & uox boni omnino facta, cum primo uir cum uxore concubuit. Est. n. eugum media pars inter naturalia muliebria. Ennius. Siue eugio puella inuenit. Labe rius. Quare tam arduum ascendis, an concupiscis eugum frange re? Ad ago, quod est immisso. adiuogo. applico. Virg. sed uiribus ensis adactus Transiit gressus inter dum circumago, aduro. circumuro. Vnde adagium dicitur pro uerbum, quasi circum agum, quod per ora omnium circumferatur, sicut adustum dicimus circumustum. Gel. Hinc natum est frequens apud graecos adagium, & παρὰ τὸ ἀρδὸς ἐστὶ νόστιμον ἐστὶ τὰν ἄνδρῶν, hoc est, Non cuius homini continget adire. Corinthum. idem. Vetus adagium est, Nihil cum fidibus graulo, nihil cum amaracino sui. Quod de ijs dicitur, qui se ijs rebus, quas ignorant, petulantius audent impetere, uel de rebus suis nimis praesumunt, quale est illud. Sus minervam, uel quod dici solet, A sinu ad byram, uel anseres inter olores strepere. Graeculus nota uulgo auis est cornici similis, nisi quod longe minor est. Nomen habet a sono oris, uel quod gregatim uolet (ut placet Varroni) siue (ut alij putant) a gerendo, quod iacta segetum semina gerant, uel quod ex oliuetis cubium se recipientes duas pedibus basas, terram ore gerant. Hinc soli aui furacis auri, atque argenti mira est. Propterea & Monedula dicitur, quasi mone-

cula a furandis monetis. Tria earum genera. Mantiscula similiores cornicibus, nisi quod nigriores. Nannula, & inter eas media, quibus rostra, & pedes rubent. Sunt etiam qui graulos a graclitate uocatos existimant propter paruitatem. Graclitenuem dicimus. Hora. Quis multa gracilis te puer in rosa. Turpilius. Nosti quam sit gracili corpore. Hoc & graclitenu dicitur. Nauius. Vnde graclitenu colorem, et quam subitose. Cuius est graclitenu. & graclitenu. Ennius. Deducunt habiles gladio iusto graclitenu. Hinc graclitas, hoc est tenuitas, quae & graclitenu do dicitur. Accius. Tamesi attenuitas, & graclitudo facit ne dubitem. & graclium. Nauius. Quis non irrideret uentris graclitenu. De amaracino unguento supra diximus. Perinde autem dicitur. nihil cum amaracino sui, ac si diceretur. Nihil cano cum unguento. Veteres pro ad ago adasso scribere. Plautus. Vtinam diui adassint ad suspendum. Adagia autem foeminino genere, modo ad aegendum apta dicitur; modo uetula recentis partus. Circuago modo circumduco. Apuleius. Nudumque hominem circumagens omnibus ostendebat. Modo insequor. Curtius. Nec uulneratum, & fere semineam circumagere de stiterunt. Aliquando retro uerbo. regredior. conuertor. Plyn. in ponte praetenui duabus capellis obujs ediuerso, cum circumactum angustiae non asperere, nec reciprocauimus longitudo. Perago, quod est perficere. Seneca. Omnia inchoat. nihil peragit. Martialis. Rem peragit nullam Sertorius, inchoat omnes. interdum duco. siue produco. Plautus. Nauem peragit in portum. Apuleius, et multas noctes peregrinans. item pergo, quod modo significat prosequor. perseuero. Virgilius, & dea si prima repens ab origine pergam. modo ago. Cicero, Perge & nobis nomina testum indica. Virgilius, Perge pierides. nonnunquam iter ago. Quintilianus, Dum forte in agrum pergenti obujs factus esset. Ab hoc pergula deducitur, de qua supra diximus. Transigo, modo duco. Plyn. ut astatum hanc quietus transigam. Modo pacifor. Vlpianus tamen transigere, ac pacifor ita distinguit, ut transigere in re dubia, & lite incerta, nec finita dicimus. Pacifor uero cum donationis causa rem certam, & in dubitatum liberatim remittimus. Paulus uero transacta finita uel intelligit, non solum de quibus controversia fuit, sed etiam quae sine controversia sine possessa, ut sunt iudicio terminata. transactioe composita. longo tempore silentio finita. Ab hoc transactio deducitur. Abigo, quod proprie est ex pello, quasi extra ago. Hinc abigere muscas a facie dicimus. abigere oues. capras. utimenta ab horreo. uineis. pratis. Et abacti magistratus dicuntur, qui coacti deposuerunt imperium, quasi a magistratu expulsi. Nam abacti, lingua gallica serui appellantur. Abigere quoque est furto tollere, & latrocinari, sed de pecuarijs duntaxat animalibus dicitur. Vnde abactores uocantur pecuariorum animalium fures, quos quidam abigeos nominant. Vlpianus, Abiggi autem sunt, qui pecora ex pastuis, uel ex armentis subtrahunt, & quodammodo depredantur. Et differt abigeus a fure, quoniam fur generat nomen est, abigeus autem si eciale. Nam si quis ouem unam, aut scrofum, siue equos in solitudine relictos abduxerit, is fur dicitur, non abigeus. Qui uero greges ipsos, aut armenta subripuerit, uel clam, uel palam, abigeus dicitur. Fur a furuo uocatus est, quod furta clam fiant, & plerumque in nocte. Furuum ueteres arum dixerunt. a quo furuus. Eurie. simus. fuligo. fulcia. fornax, quae & aminus dicitur. a quo laminata loca dicitur testudinata, & ad fornacis similitudinem facta. & a furnax fornacula diminutiuum. & fornacalia, hoc est feriae furis torrendi gratia institutae. quod ad fornacem, quae in praestris erat, sacrificium fieri soleret. Furuum bouem, hoc

est nigrum immolare Diti solebant. Et forceps instrumentum fabrilis, quo calidum tenetur ferrum, a feruis, hoc est a calidis capiendis. Virgili. uersantq; tenaci forcepe massam. Hoc et forcipalis, quasi fornicialis forceps dicebatur. Forx uero ad huius similitudinem instrumentum est, quo sarcinatos utuntur ad sciendos ueteres. Sunt tamen qui furem a fraude dictum uelint, ut Sabimus. Alij a ferendo, ut supra diximus, hoc est auferendo. Nonnulli a graeco. Quippe apud ueteres graecos fur dicitur, a quo furtum deducitur, quod Paulus definit contractionem rei fraudolosa lucri facienda gratia, uel ipsius rei, uel etiam usus eius, possessionisue, quod lege naturali prohibuitur est admittitur. Veteres tamen furtum uocabant, quicquid clam, et occulte committeretur. Plautus. Manifestum hinc obtorto collo teneo furem flagitij. Virgi. Vulcani Martisque dolos, et dulcia furti. hinc furti pro adulterij legimus. Tibullus. celari uult sua furti. V. enus. pro insidijs. Sallustius. Metu gentis ad furti belli peridoneae. Virg. Furti parvo belli metum in tramine syluae. Ut bitinas armato obsidam milite faucers. idem metaphorice furem pro seruo posuit. Quid domini facient, audent cum talia fures? A fur etiam fit bifur ac trifur. Plau. verberatissimo etiam rogatus non fur, sed trifur, quomodo et triuenesiam scripsit, hoc est summe ueneficam, et trifurca ferum, hoc est summe furciferum. Item furem trium literaru hominem uocat. Trium literaru homo es. et aurifur, qui furatur aurum. idem. Et mihi hic aurifur est. Et furor uerbum a quo compositum suffuror. et furtinum, clandestinum. unde et furtinae literae, siue furtina scripta dicuntur, quae artificio quodam fiunt, ne legi possint ab alio, quam ab eo, ad quem scribuntur. Quae et adulterinae literae dicuntur. Cellius. Res quasdam occultas nuntiare regi furtiuo scripto uolebat. Dicuntur etiam literae per notas scriptae. Suetonius de Caesare in epistolis. Si qua occultius proferenda erant, per notas scripsit. id est si structo literaru ordine, ut nullum uerbum effici possit, quae si quis inuestigare, ac persequi uellet, quartam elementorum litteram id est D. pro A. et perinde reliquas commutabat. Sed tu F E D E R I C E Phereri libellum de furtiuis literis edidisti, in quo multa eorum genera summo ingenio es complexus. item a fur furtim aduerbium, hoc est latenter, occulte. et furtulus, quod modo genus est muscillae syluestris, quae in caueris coniculis capiuntur. modo tuberculi genus acutum cum inflammatione, et dolore maxime, ubi iam in pus uertitur, qui ubi ad apertus est, et exit, super apparet pars carnis intus uersa, pars corrupta subalbida, subrupta, quem uentriculum quidam furtum uili nominant. in hoc nullum periculum est, etiam ubi nulla curatio adhibeatur. A furio etiam, hoc est calido, ueteres forbeam genus cibi appellabant. quo calido uesci solebant. item ab ago dego, quod aliquando simplicis sui significatum retinet, ut dego uitam, hoc est ago uitam. Lucre. Degimus hoc cui quodcumque est. Aliquando significat abigo expello. de traho. Plau. Nunc ergo istum foror laborem degam, et dimittam tibi. Idem. Degitur corium de tergo meo. Item exigo, quod modo extor quo significat. Cicero. Et cum esset tritici modius steritius duobus pro frumento in modios singulos duodenos seferitios egisse. modo inuestigo. Virgili. Quae uerere constituit, socijsq; exacta referre. interdum excludo, quasi extra ago. Plau. itaq; omnes exegit foras. Teren. Spectanda an exigenda sint uobis prius. Nonius. indigna exigor patria innocens. Lucilius. Vestimentis frigis, atque horrorem exactum putet. Cicero. Claueis ademit, foras exegit. Nonnumquam ago. Virgili. quos improba uentris Exegit caecos rabies. Plau. Et tu, cuius causa hanc erumnam exigo. Quandoq; constituo. Virgili. Decrenitq; mori tempus secum ipsa, modumq; Exegit. Pleruq; debitum peto. Ci-

tero. Sed non urgeo, longiores enim expectabo, uel potius, exigam. Martia. Exigis a nobis operam sine fine rogatam. Hinc exigere pecuniam dicuntur, quae nobis debetur. et exactores uocantur, qui pecuniam exigunt. et exactio actus ipse exigendi. et exacta pecunia, cuius nomen Vlpianus non modo ad solutionem referendum esse, sed etiam ad delegationem putat, hoc est, cum pecuniam, quae nobis debetur, alteri assignamus. Tunc enim exacta a nobis dicitur, etiam si ille nondum soluerit. Exactum etiam pro praeterito ponimus. Virgili. Ac tribus exactis, ubi quarta accesserit aestas. idem. Exactum ad mensum inquit, hoc est usq; ad mensis ultimam partem. A quo exacti menses appellantur, qui circa partum sunt. idem. exactis grauidae cum mensibus errant. Eleganter etiam exactum dicimus exhaustum et superatum. Sene. Vt tot procellis, tempestatibusq; exactis, aliquando in portum ueniamus. V. etes in hunc sensum exanclatum usurpauere. Cicero. Quod exanclauisset omnes labores, cum incidere in mortis malum sempiternum. Idem. Vt tot exanclatis laboribus aliquando quiesceremus. proprie tamen exanclare haurire erat. Plau. Ne iste ad eum unum populo exanclauit. Et aliquando pro perficere ponebatur. Pacianus. No pot Menalippe hic sine tua opera exanclari clauis. Quintilianus hoc uerbum, ut nimis uerbum uitandum putat. Mihi certe insur flagitij uidetur aliquid uitandum affirmare, quo patens latinae linguae Cicero fuerit usus. Detur sane uito (si ita placeat) Sallustio, quod numquam antiquis M. Catonis uerbis usus fuerit, exprobratione etiam illius epigrammatis. Et uerba antiqui multu furate Catonis Crispe Iugurthinus conditor historiae. Reprehendantur et alij, quod uel nimis se quaes ueritatis, uel ipsi uerborum nouiores fuerint. Nos nihil non summe elegans, politum, uereq; Romanum putemus, quo Cicero uel semel fuerit usus. Item ab ago fit compositum macto quasi magis augere, de quo superius diximus. Et prodigo, quod modo portendo, et praemonstro significat. Vnde prodigia dicta, et prodigatores, de quibus supra diximus. Modo consuimus, a quo prodigus dicitur luxuriosus, et bona sua consumimus. Et prodigius, et prodigialitas effusio, et liberalitatis excessus. prodigis hostias uocabant ueteres, quae consumebantur. et prodigis aduerbium profuse, luxuriose. Item subigo, quod modo est actio. Virg. Subigunt in cete se cures. Modo atrecto, agito. Cato. Farinam in mortarium indito. aquam paulatim addito. subigitq; pulchre. Cicero. Cum autem miraretur Iysander, et proceritate arborum, et directus in quinque annos ordinis, et humum subactum, atq; puram. hinc aliquando pro exercere, ac mollio ponitur. Idem, subacto mihi ingenio opus est, ut agro non simul subacto, sed nouato. Aliquando pro subdo. subigo. Virgili. Iernaq; transferunt Rutulis hyberna subactis. Quandoq; pro urgeo. compello. Idem. Castigatq; auditq; dolos, subigitq; fateri. Idem. Non aliter, quam qui aduerso uix flumine lembum Remigij subigit. Nonnumquam subagito. Cicero. Gallu subigo. Ab hoc fit aliud compositum pro subigo, quod significat foedio. Virgili. Et pede pro subigit terram. Ambigo, quod proprie significat circumago. Vnde ambactus circumactus, et ambages uerborum circuitus dicuntur. Idem. Longae ambages. Quoniam uero ij, qui in anapiti sunt, circumuertere mentem, et agitare animo solent, factum est, ut ambigo pro dubito capiat, quauis sine, qui ab ambo potius deductum ambigo uelim. Vnde ambiguum definiunt, quod in ambas agi partes potest, quod falsum est, quia non duobus tantum modis, sed pluribus etiam, quod ambiguum est, intelligi aliquando potest. Quisdam dicunt omne uerbum naturae ambiguum esse, quod ex eo duo, uel plura accipi possunt. Alij nullum uerbum ambiguum esse opinantur. Nam ambigua uerbi natura est, ut qui id dicit,

duo, uel plura dicit, sed nemo duo, uel plura dicit, qui se sentis unum dicere. Nam, cum ipse unum dico, tu aliud accipis, obscurum dicitur est, non ambigue. Graeci tamen ab ἀμυγν, quod est ambo ambiguum, hoc est ambiguum dicunt. A quo ambigibologia figura, cum sermo dubium habet sensum, quale fuit illud Apollinis responsum. Aio te Aeacida Romanos uincere posse. Ab ambigo ambiguitas fit, hoc est dubitatio. et ambigue ad uerbum, dubie. Quis iam ago quoque ab an, et ago compositum opinantur, quod significat crucio. Etenim qui cruciantur, in diuersum agi uidentur. Sed ego a graeco potius deductum existimo, quod est ἀγχο, id est strangulo, a quo synanche dicitur. Morbus faucis est pestifer, atq; acutus. Sortitur autem diuersum apud graecos nomen, prout species diuersae. Cum neque rubor, neque tumor ullus apparet, corpus aridum est, uix spiritus trahitur, membra solvantur, a sue, cui hic morbus cum homine communis est, οὐράχνη, hoc est synanchen uocant. Cum uero lingua, faciesq; cum rubore intumescent, uox nihil significat, oculi uertuntur, facies pallet, singultusq; est a κανη οὐράχνη, hoc est cynanchen, uocant, quod latrare, qui id morbi patitur, non loqui uideatur. Vbi uero tumor tantummodo, et rubor est, cetera non sentiuntur, id παραουράχνη, hoc est carysynanchen appellant. A latinis uno nomine ab angendo angina dicitur. Plautus, in angina ego nunc me uellem uerti, ut uenefica illi fauces prehendam, atq; enecem selesam simularem. Tradunt Demosthenem, cum in concione Athenis nescio quid petentibus milisiorum legatis aduersatus fuisset, pecuniam ab illis, nequid aduersus eos postredie diceret, accepisse. Quapropter sequenti die prodijisse in forum laena multa collum, ac ceruicem inuoluitum, et cum rogaretur, respondisse se synanchen pati, ideoq; contra milesios loqui non posse. Quapropter unum e populo exclamasse, non synanchen, quod pateretur, sed argyranchen esse, hoc est non gutturis morbum, sed argenti. hoc ipsum postea Demosthenem fuisse confessum. Nam, cum interroasset Aristodemum fabularum actorem, quantum mercedis uti ageret accepisset, et Aristodemus talentum respondisset. At ego inquit, plus, ut tacere, accipi. Ab angina Angeronia dea uocata est, cui sacra a Romanis instituta sunt, cum angina ciuitas uexaretur. eius festa angeronalia sunt uocata. putabant enim ab hac dea populi e morbo praemisso uoto, fuisse liberati, hinc pontifices in sacello Voluptatis sacrum faciebant. Quam Verius Flaccus Angeroniam dicit, quod angores, ac solitudines animorum propitiata depellet. Sunt qui scribant simulachrum huius deae ore obligato, atque signato in ara Voluptatis propterea collocatum, quod quos dolores, anxietatesq; dissimulant, perueniant patientiae beneficio ad maximam uoluptatem. Angnam, uinariam dicuntur habere, qui uino suffocantur. Ab angore angor deducitur, quod est animi, et corporis cruciatus. et anxius sollicitus, maestus. a quo anxietas, et anxie aduerbiu. et anxietudo pro anxietate. Acius, Persuast moeror anxietudo, error, dolor. Idem, ubi cura est, ibi anxietudo acerba. Cicero. Quartaq; anxietudo prona ad luctum, et moerens semper, et anxifer. Cicero in Arato. Tu tamen anxiferas curas re quiete relaxas. Item ab ago Angeroniam deam Romanam uocauerunt, quae ad agendum excitaret, sicut stimulam, quae ad agendum ultra modum stimulet. Et contrario Martiam, quae praeter modum non moueret, ac faceret hominem, ut ait Pomponius, muradum, hoc est, nimis desidiosum. Plautus. Murade homo, ignaue, iners. Item ab ago ago, quod interdum significat urgeo. Teren. Inbesne uibeo, ago, atq; impero. interdum in unum colligo, congregeo. Cicero. Coelum hoc, in quo nubes, imbresq; coguntur. Teren. Quasi ad talenta quindecim cogi. a quo coquo cum eius derivatis, de quibus inferius dicitur

mus. et coctus a coacto lacte, ut supra diximus, cuius docti igno rare, ac spernere barbaras gentes, quae lacte uiuunt, mirum est, densantes id alioquin in aere uicandum, quod graeco oxygala dicitur. et coagmentum, coniunctio arcta. et coagmento, coniungo. Cicero. Si uinendi finis est optimus, cum integra mente certisq; sensibus opus ipsa sum eadem, quae coagmentauit natura dissoluit. Et coagulo constringo. denso. Cuius passiuum est coagulo. Gel. Semen in utero mulieris, primis septem diebus conglobatur, coagulatq; fitq; ad capiendam figuram idoneu. Hinc coagulum ea pars uiscerum, quae ad densandum lac utimur, quod in haedo praecipue laudatur. Nam leporis pro fusis in utile est. Item coagulum uocatur, quicquid densat, ac iungit aliquid. Idem. Vinculum illud, coagulumq; ammi, atq; amoris. Varro. Cui nihil incandius quicquam uinit, hoc agritudinem ad medendam inuenerunt. hoc hilaritatis dulces seminariuum. hoc continet coagulum, conuiuia. Item coagulum herba, siue pontius spongia aquarum dulcium. Quae alij strimum, alij strignon, alij conseruam uocant, de qua supra diximus. Hinc coagulum, coniunctum, ac constrictum dicitur. et coagulatio desatio. Cogo quoq; aliquando pro constringo, et condense accipitur. Virg. nam frigore nulla cogit hyems, eademq; calor liquescit remittit. Idem. Cogite oues pueri, sic lac perperis aestus. Vt nuper frustra pressabimus ubera palmas. Cogite inquit, hoc est constringendo mulgete. Nonnumquam pro imprimere, coarcto. Idem, Quae adrisidam quercum cuneis, et forte coactis scindebant. item pro subigo. Varro. Oamo coacto libameta legens. Ab hoc coxa, et coxendix deducuntur, eiusdem significationis, quod ibi femur cum superiori parte coniungatur ac coarctetur. Varro. Late fronte, naribus sinis, pro lato pecto re. laxis coxendicibus. Quoties autem uertebro ipsam, siue os illud, quod in uertebro uoluitur, uicatum, aut fractum est, coxa ipsa uicata, fractaue dicitur. Sub coxa femur est ad genua usq; deductum, et ex lato in angustum desinens. et femur de quibus supra diximus, a cuius mollitiae dicitur est foemna, ut paulo mox dicemus. Femur uero, et femur a ferendo dicitur, quod ijs praecipue partibus sustineatur animal, atq; feratur. A coxa fit uerbum incoxo, quod significat in coxa sedeo. Pacu. Adeo incoxanti mihi pes obstupuerat. A conuero praepositione, et agito fit cogito, quod est mente uoluo, quasi coagito. Nihil enim aliud est cogitare, quam mente agitare. et ueluti in mora esse consilij explicandi. Ab eo fit cogitatio, quae et cogitatus dicitur, et cogitabundus. et cogitabunde aduerbium. et cogitatum, pro cogitate. et cogitatumcula diminutiuum. et cogitator, qui assidue cogitat. et excogito, quod est cogitando inuenio. a quo excogitatio, et ad res tantum incorporeas pertinet, ut excogitauit argumenta, rationes, figuras, causas. itaq; excogitare consilij est. item ab ago indago, quod est inquirere. a quo indagatio, et indagator. et indagatrix. et indago. gnis. inquisitio. Virgilius, salusq; indagne angunt. Et indigites dii, qui ex hominibus facti sunt, quasi in dijs agentes, ut nonnulli putant. Hoc nomine Aeneas ab Ascanio appellatus est, cum pugnant cum Mezentio nusquam apparuisset, in cuius nomine templum construxit. Alij indigetes dicunt esse deos tutelares, quorum nomina mutari non licet. Ab hoc ueteres indigare dixerunt uocare. nominare uero proprio nomine. Macro. Nanque uir ganes uestualis ita indigant. Apollo medicus. Apollo Pean. Sunt tamen qui indigare a digitis potius deductum uolunt, quasi nomina deorum supra digitos recensere. Item ab ago porriigo, quasi porro, id est procul ago. proprie enim porrigere extendere est. Plinius, Facilius quippe radices porrigunt solo subacto. Sed quae manum protendendo offerre aliquid solemus, factum est, ut porrigere sit aliquid a longe, et ueluti porrectis, hoc est protensis

quod proprie recens, atq; acerbum significat, ut crudum mul-
 nus, hoc est recens, & quasi adhuc cruentum, à quo recrudere
 scire dicimus, quasi renouari, & ad pristinam acerbiteriam re-
 dire. Hinc crudum uocamus, quod non est coctum, à similitu-
 dine crudæ carnis, quæ adhuc cruenta est. & cruda poma di-
 cuntur, quæ acerbæ, atque immaturæ sunt. Cicero, Poma, quæ
 cruda sunt, ni uelluntur, quæ autem cocta, & matura, de-
 dunt. Item crudi cibi, qui indigesti, & non dum concocti sunt.
 Iuuenalis, & crudum puorem in balnea portas. & crudus
 homo, cuius stomachus cibo offenditur, quod non facile con-
 quat. Quintilianus, Crudo oratori declamandum non pu-
 tat. Cicero, quod in coenam non ueniret, quod esset durior. à
 quo crudus etiam homo appellatur, qui truci aspectu est, quod
 ita eo oculi nostri offenduntur, ut stomachus cibi cruditate, uel
 quod facies crudum habentis animum, aspera, & facta est, ut
 facies crudum cibum habentis in stomacho. Ab hoc fit crudi-
 or, crudissimus, cruditas, crude aduerbium, pro ætæa crudico
 uerbum, à quo crudescit, & ab eo, quod diximus, recrudescit.
 & crudaria argenti uena, quæ in summa repta est. Item cru-
 delis, hoc est asper, immitis, à quo crudelior, crudelissimus,
 crudelitas, crudeliter. Item à κρῦδος quidam crura deduci
 existimant, quod huc, atque illuc ingrediendo feriant. Sunt
 enim crura à genibus usque ad inferiorem pedem non æqua-
 li modo ducta, sed teretibus suris clementer extantibus, sen-
 simq; te uatis firmata. Suræ certe posterior cruris pars est illa
 carnosæ, quæ in omni animantium genere homini tantum con-
 tingit, quamuis apud authores reperiatur, hominem quædam
 in Aegypto suris caruisse, à cruris fit diminutiuum crustulum.
 Item à cruo crumena, hoc est loculus, quod è brachio pendens
 huc, atque illuc feriat. Eius diminutiuum est crumenula. Item
 crusta, quod feriendo frangatur. Crusta enim feminino gene-
 re fragmentum tenet significat lapidis, aut ligni, aut uiri, aut
 goli, aut alterius huiusmodi. Virgilius, Concreuant subitæ
 currenti in flumine crustæ. Plynus, Lithostrata cæpere iam
 sub syllâ paruis certe crustis. Crustum uero in neutro gene-
 re frustum panis, aut placente, aut alterius edulij significat.
 Virgilius, Et uiolare manu, malisq; uadacibus orbem fatalis
 crusta. A crusta fit diminutiuum crustula. Apuleius, Paruas
 marmoreas crustulas parietis adiungens. A crusto uero crustu-
 lum. Horatius, pueris olim danæ crustula blandi doctoris. Iu-
 uena, Nos colaphum in cutim lambenti crustula seruo. Item
 à crusta fit crusto uerbum, à quo incrusto, quod est crustam
 duo, siue crustam applico, unde crustatio, siue incrustatio dedi-
 citur, cum crustæ parietis, aut pavemento, aut uasi applicantur.
 Hinc uasa crustata dicuntur, quæ uitreis crustis tecta sunt. A
 quibus crustarie tabernæ uocantur, in quibus eiusmodi opera
 uenduntur. Crustam etiam ducere uulnus, siue ulcus dicitur,
 quando solidatur, quæ deiracta, ferè remanet cicatrix. Est
 enim cicatrix signum, quod ex uulnere, siue ulcere remanet, à
 quo cicatrizare dicimus, cicatricem ducere. & cicatrissimum ple-
 num cicatricibus. item à crustis lapidum eo in loco frequen-
 tibus, & naturæ aliter ita genitis, Crustumium, Thuscæ oppidum.
 à quo crustumini, & crustumina tribus. & crustumina pira,
 ex parte rubentia, quæ & crustumina dicuntur. SIC. Ita,
 eo modo, sic, & ita eodem ferè modo accipiuntur. Aliquando
 enim similitudinis sunt. Virgilius, Non sic aggeribus rupus
 cum spumens amans Exit. Quintilianus, Quod ut optimum,
 ita longe difficillimum. Aliquando optantis. Virgilius, Sic
 tua cyneas fugant examina taxos. Propertius, Sic umbro-
 sa tibi cõtinent tecta Priape. Pacu. Ita te dij amēt, ita tibi pro-
 uoto secundant omnia. Nonnunq; illatuz conuersiones sunt,
 & pro igitur usurpantur. Cicero, Sic tot simul uirtutes continet

tiæ, grauitatis, iustitiæ, fidei defecerunt. Idem ite nobilissima
 ciuitas Græciæ, & olim potētissima sepulchrum eius sui igno-
 rasset, nisi ab homine arpinate didicisset. Sed in hac significa-
 tione nunquam ei antecedit in eadem sententia altera dictio.
 Frequentius tamen in hoc sensu duo ab ijs composita usurpan-
 tur, sicq; & itaq; est etiam quando hæc duo aduerbia pro ual-
 de accipiuntur. Apuleius, Nec ego rebar sic multum id o-
 pus dierum esse. Quintilianus, Nec res est ita magni tempo-
 ris, & laboris, sic aliquando apud authores duplicatum inue-
 nitur. Virgilius, sic ite iuuat ire sub umbras. quod maioris
 expressionis est. Neque mihi probabile uidetur, quod aliqui di-
 cunt, alterum hoc loco interrogatum, alteru confirmatum
 esse, ut sit sensus. Placet sic inultam perire? placet. A sic compo-
 sita sunt sciæ, qd interrogantis est. Plautus, Sic tu illam?
 sciæ nos habes ludibrio omnes? Item scit, quod proprie sti-
 militudinis est. Plynus, Quod scilicet sicut mihi constitutum
 erat, expressi. Aliquando tamen non res similes complectitur,
 sed diuersas, & planè contrarias. Quintilianus, sed hæc
 eloquendi præcepta sicut cognitioni sunt necessaria, ita non sa-
 tis ad uim dicendi ualent, nisi illis quædam facilitas, quæ apud
 græcos λέξις nominatur, accesserit. Quod per ut etiam di-
 ci frequentius inuenitur. Idē, Quod ut optimū, ita longe diffi-
 cillimum. Habet etiam sicut nonnunquam uenustatem, atque
 utilitatem magnam, quoties antecedentem sententiam aduenit
 cum sequenti. Idem, Sunt & alia ingenita quædam, quæ adiu-
 uant, uox, latus patiens laboris, ualētudo, constantia, deor, quæ
 si modica obtigerunt, possunt ratione ampliari, sed nonnun-
 quam ita desunt, ut bona etiam ingenij studijsq; corrumpant.
 sicut & hæc ipsa sine doctore perito, studio perniciosa scriben-
 di, legendi, dicendi, multa & continua exercitatione per se ni-
 hil proficiunt. Plynus, Ferunt Crassum auum Crassi in Parthis
 interempti nunquā risisse, ob id Agelastum uocatum, sicut nec
 fuisse multos. In hunc sensum etiam alia duo quemadmodum,
 & quomodo usurpare frequenter solemus. Item à sic sicut
 eiusdem cum sicut significationis. PRAEBUIT. Exhib-
 buit tradidit, ut supra diximus. VISCERA. Carnē.
 Lucretius. Visceribus uiscus gigni, sanguisq; creati. Viscus
 enim proprie dicitur quicquid sub corio est. Vnde & cor ui-
 scus appellatur. Plynus, Cæsari dictatori quo die primum ue-
 ste purpurea processit, atque in sella aurea in sedit, sacrifici-
 anti bis in exis cor defuit. Vnde quæ sit magna de diuinita-
 ne argumentantibus, potuerit ne sine illo uiscere hostia uiuere.
 Ab hoc uiscerari antiqui dixerunt carnem populo distribuere.
 & uisceratio, distributio carnis, quæ fieri solebat, uel in so-
 leni sacrificio, uel in funere excellentis personæ. Cellius, Tum
 in Albano uisceratio. Latinis data. Lilius, secutus est annus
 nullare belli, domitue insignis P. Plautio Proculo, P. Cornelio
 Scapula consulis, præter quod fragellæ colonia deducta, &
 populo uisceratio data à M. Elauio in funere matris. & uiscer-
 ratim aduerbium, per uiscera. Ennius, Alia fructus differt, dis-
 sipat, uisceratum mēbra maria sparsa spumant sanguine. N V
 D A. Detecta pelle, scilicet dilacerata. Nudum enim dicitur,
 quod sine tegmine est. Virgilius, Nudatq; humeros oleo
 perfusa nitescit. Vnde per metaphoram nudum aliquando pro
 insperso accipimus, quod scilicet ad uer saxo tectum non sit.
 idem, Nudus in ignota palinure iacebis arena. Ab hoc fit nu-
 do uerbum, quod proprie significat detegere. Apuleius, Tum uul-
 nus nudare iussus est. Aliquando tamen pro indico usurpatur.
 Virgilius, traicta q; pectora ferro Nudauit. Ab hoc fit nude
 aduerbium, hoc est aperte, simpliciter. & denudo eiusdem cum
 primitiuo significationis. & nuditas, quod modo pro simplicitate,
 modo pro inopia accipitur. Quidam nudum, & nudatum
 ita distinguunt,

ita distinguunt, ut nudum sit, quod nunquam tectum fuit, Nu-
 datum uero, quod tectum esse consuevit, sed nunc tectum non
 est. V R S O Notum animal est ursus, cuius foemina ur-
 sa dicitur. Coeunt hyemis initio, non ut cæteræ feræ, sed ambo
 bus cubatibus, & se mutuo complexis, deinde secedunt in spe-
 cus separatum, in quibus trigemino die pariuus ut plurimum
 quinos. hi sunt candida, & infirma caro, paulo miribus ma-
 ior, sine oculis, sine pilo, unguibus tantum prominentibus. hanc
 lambendo paulatim figurant. Hinc Virgilium dicere solitum
 ferunt parere se uersus more urfino, namq; ut id animal fo-
 tum ederet ineffigatum, atq; infirmum, sed lambendo eum
 conformaret, atq; effingeret, sic ingenij quoq; sui recentes
 partus, rudi esse faciæ, & imperfecta, sed subinde tractando,
 colendoq; dare se ijs formam, & oris, ac uultus lineamenta
 præbere. Raro homines parientem uidere urfam. Mares qua-
 draginta diebus latent. Foeminae quater mensibus. Si specus
 desint, arte sibi edificare impenerabile in bribus, molliq; fro-
 de conserunt. primis quatuordecim diebus tam graui so-
 mno premuntur, ut ne uulneribus quide exatari possint. Tūc
 mirum in modum pinguescunt. ij sunt adipēs uarijs medicam-
 nibus apti, & contra capilli destitutum tenaces. ab ijs diebus
 residunt, ut priores pedes sugendo uiuunt, factus rigentes pe-
 tori admovent, & ita incubant, ut oua uolucres, putat Theo-
 phrastus coctas quoq; urforum carnes eo tempore, si assy-
 uentur, augeri. Cibi tunc nulla argumenta, nec nisi humoris mi-
 nimum in alio inueniri. Sanguinisq; exigua arca cor guttas,
 reliquo corpori nihil inesse. Prodeunt uere mares præpingues,
 exeuntes herbam aron ad laxanda intestina, quæ alioqui
 concreta sunt, deuorans. Aros è bulborum genere est, Scylle
 proximus amplitudine, folijs lapati, caule recto duum cubito-
 rum, baculi crassitudine, radice mollioris naturæ, quæ & cru-
 da editur, folia quoq; eius in aceto decocta manduntur. Qui-
 dam hanc draconium esse dixerunt. Alij radicem aron ap-
 pellauerunt. Caudem uero draconium. Sed lōge diuersa sunt,
 si modo draconium ea est, quam nostri draconiculum uocant.
 Habet enim draconculus subrutilam radicem, & draconculi
 modo conuolutam, unde & nomen habet. Semen eius feruēs,
 mordaxq; cui tantū uirus, ut olfactum, grauidis abortum in-
 ferat. Arose conuario partus omnium animalium extrahit
 naturæ arcūlitus. V lera omnium generum sanat. Folia colle-
 ctionibus medentur. Tradunt & radicem eius salutarem esse
 in pestilentia, in cibo sumptam ebrietatem discutere, serperes
 dum crematur, nidore fugare, præsertim aspidas, qui & per-
 unctos areo oleo fugere inuenti sunt. in folijs ari cascus optime
 feruari traditur. Græci autem draconium uocant herbam fo-
 lijs betæ, nō sine thyrso, flore purpureo, aro penè similem. Est
 & aris in Aegypto nascens ipsa quoq; aro similis, nisi quod
 minor est, & minoribus folijs, ac radice, quæ tamen grandis
 oliuæ magnitudinem implet. Idē urfi aris ari surculos præ-
 domant dentes. oculi urforum hebetantur, propter quod ma-
 xime fauos expetunt, & conuulserato ab apibus ore, grauedi-
 nem illam extracti sanguinis leuant. infirmissimum urso ca-
 put, quod leoni ualidissimum est. ideo urgente ui, ex aliqua se-
 rupe præcipitanti, capita manibus tegunt, & in arena sepe co-
 laphis exanimati conspecti sunt. Hispani capiat inspectaculis
 oarorum cremant, potiq; agere in ursum rabiem censent.
 ingrediuntur bipedes, arborem auersi diripiunt. Taurosq; ex-
 ore, cornibusq; eorum pedibus omnibus suspensi pondere fati-
 gant. notatum est M. Difone, & M. Messala consulis ad
 X I I I Cal. Octobris Domitium Aenobarbū ædilem curu-
 lem urfos nummidos centum & totidem uenatores æthiops
 in aris dedisse. Ab urfus urfinus deducitur. Plynus, Capilli

destituta uisus adeps misto ladano, & adianto coninet.
 CALIDONIO Britanico, de quo supra differimus.
 QUALITER. ut. IN RYPE SCYTHICA.
 In rupe montis Caucafi, in quo supra diximus Prometheum
 relictum fuisse. Scythia septentrionalis prouincia est, à Scy-
 tha Hercules filia appellata (ut sentit Herodotus) Hæc Tana-
 is diuidit. pars eius una in Europa remanet, altera in Asiam
 protenditur. Quæ in Europa est, ad Thraciam terminatur,
 quæ uero in Asia, diuersos habet populos. Hi à Scythia Scy-
 thæ dicuntur. Vnde Scythicus dicitur. Apuleius, Plerique
 enim eorum Scythias moribus uiuebant, Per se uniuersos Scy-
 thas sagas appellauerunt, à proxima sibi gente, qui sagæ dicitur.
 & caucasum graucasum nominauerunt, quod eorum lin-
 gua significat niue candidum. Scytharum celeberrimi Sage.
 Massagetæ. Essedones. Arimasspi antea Cacidiri. A Essai. Oelhei.
 Hautum maris eius dulcem esse Varro scribit, magnitudine
 insuentium annuum uictio sale. sunt & Seres lanio sylua
 rum nobiles depescentes anticiem frondium aqua perfusa. Vn-
 de geminus foemnis labor redordiendi, rursumq; texen-
 di. Seres mites quidem, sed feris similes sunt, fugunt enim ho-
 mium caetum, cum commercia expetant. Ab ijs sericum ipsa
 lanugo arborum, & sericæ uestes appellatæ. illud de Essedo-
 nibus notandum, quod parentum suorum funera cantu pro-
 sequuntur, & congregatis proximis cadauera ipsa pecudum
 carnis admista comedunt. quin & ossa capitum inuentis au-
 ro tenent ad seruicia poculorū, quæ ultima sunt apud eos of-
 ficia pietatis. Massagetæ uero per desertum discurrunt, equo-
 rum suorum sanguinem potantes. Claudianus. Et qui cornipe-
 des in pocula uulnerat audax Massagetes. A V E M A S-
 S I D V A M. Aquilam cor, siue icur eius assidue depa-
 sentem, quemadmodum superius declarauimus. N I M I O.
 Nims magno. quia nunquam consumi poterat. eternum conti-
 nue renascebatur. P E C T O R E. Corde, seu iecore. To-
 tum pro parte posuit. Quippe hæc uiscera intra pectus con-
 stituta sunt. pectus dicitur anterior pars animalis à gula usq;
 ad uentrem, hoc homini tantum latum est, reliquis animalibus
 carinatum, uolucris magis, & inter eas maximo aqua-
 tias. in eo papillæ leuiter eminent, & fistuloribus, ac paruis or-
 bibus coronatæ, addunt aliquid uenustatis, foemnis ad alen-
 dos tantum factus data, maribus ad solum decus, ne informe
 pectus, & quasi mutilum uideretur. à pectore pectorosus de-
 ducitur, hoc est magni, & ualidi pectoris. Et ex pectore uerbu,
 quod est extra pectus eijcio. Cicero, Tum pauor sapientiam
 mihi omnem exanimato expectorat. & pectusculum paruum
 pectus. & pectoralis fasciæ, qua pectus stringitur. pectus
 quidam quasi pectus dicitur uolunt à compactis costis, quæ
 ueluti firmamenta pectoris sunt. pectum, & compactum à
 pango deducuntur. pangere figere est. Vnde pangit carmina di-
 cta sunt, quod aris figerentur. Hinc pango per metaphoram
 pro ano. scribo. manifesto usurpatur. & pagina utraq; pars
 phylluræ, siue folij dicta, quod in ea carmina panguntur, hoc
 est figuntur. & impingo, quod est impello. à quo impactum.
 & compingo. compello. compono. à quo compactum. Hinc pa-
 cator cum deriuatis ab eo, de quibus supra diximus. & pecto
 quod est explicio, & pango capillum. à quo pectens instrumentum,
 quo capillus explicatur. Transfertur tamen & pecten, &
 pecto ad alia multa. Nam & pectere citharam dicimus, hoc
 est percutere, & distendere pectine chordas, hoc est plectro.
 item pectines sunt, quibus lanarij, & textores utuntur. & pe-
 tere lanam, pectere uestes dicuntur. à quo & uestes ipse pe-
 xæ appellantur. Plynus, Istriæ, liburnæq; pilo propior,
 quam lana pexis aliena uestibus, hoc est uestibus, quæ texuntur

tur. nam in texedo pectinis moribus uestes feruntur. Ab ijs pex
 xati diuntur, qui pexis uestibus sume induit. Martialis. Pexa
 tus pulchre, est etiam pecten cratis genus dicitur. Stylus ferreis
 ad volendam terram. a quo pectino deducitur. Plinius, sunt
 genera terre, quorum ubertas pectinari segetem in herba co-
 gunt. a pecten etiam fit pectinatum aduerbium, quod significat
 ad similitudinem pectinis. ARTVS. Partes corporis,
 proprie enim artus partes sunt corporis inter iuncturas con-
 nexæ, dictæ, quod inter se ardentur, unde minores partes
 per diminutionem articulos uocamus, quales sunt digitorum.
 10 quo articuli apud grammaticos. Et articulatum aduerbiu,
 hoc est per partes, atque articulos. Et de artuo uerbum, quod
 est per artus diuideo. a quo de artuatum dicitur per artus coici-
 sum. Quidam a graeco deductum hoc uocabulum existimant.
 quippe graeci ἀρτορ nominant, et ita distinguuntur artus
 a membris, quod artus dicitur, si cum neruis, et uenis. Mem-
 bra autem proprie uocamus carnem artus tegentem. Unde me-
 brana superior membri pars, hoc est pellis ipsa appellatur. Sil-
 lius, et uenis male iuncta tremantibus ossa. Extans consumptis
 uisu deformia membris. Confunduntur tamen haec aliquando
 apud uerbores. Ab artu, a quo artus deriuatur, fit uerbo, qd
 est aringo. conuigo. Unde uerbo arctio. Et arctus adiectiuum,
 strictus. Et ars, quod per eam opera inter se aptentur, quam-
 20 us aliqui a rō rōi a pētis, hoc est, a uirtute appellatam
 uelint. Hinc artifices dicti, qui artem suam per artus exercet,
 a quibus artificium deductum. Et artificiosum, arte factum.
 Et artificiosum aduerbium. Et quinquertium, quod graeci pen-
 tathlum uocant, quo die quinq; genera artium in ludis exer-
 cebant. Et ipsos athletas Linius quinquertiones appellat. item
 artitum ueteres dixerunt, bonus artibus instructum. Artem de
 finiunt esse facultatem, quæ præceptis quibusdam, ac regulis co-
 tineatur. Trifariam autem artes diuiduntur. Quaedam enim
 30 inspectione, hoc est cognitione, et estimatione rerum positæ
 sunt, qualis est astrologia nullum exigens actum, sed ipso rei,
 cuius studium habet, intellectu contenta, quæ theoretica uocatur,
 hoc est speculatiua. Aliæ in agendo, quarum hic finis est, et
 ipso actu perficiuntur, nihilq; post actum operis relinquit, quæ
 practica. i. actiua dicitur, qualis est saltatio. Aliæ in effectu,
 quæ operis, quod oculis subijatur, consumatione, non finem ac-
 40 cipiunt. hanc poeticon, hoc est factiuam appellamus, qualis est
 pictura, hæc effectiua, et administratiua a quibusdā ap-
 pellatur. Ab ars composita sunt iners, quod proprie significat
 eum, qui sine arte est. Lucilius, iners, qui sine arte est. Sed quo-
 niam qui nullam artem exercent, uel otiosi, uel desides sunt,
 uel ignaui, fit, ut iners aliquando pro otiosus capiatur. Virgil-
 seu stabit iners, seu profuuet humor. Idem, Libertas, quæ ser-
 tamen respexit inerem. Modo pro ignauius. Idem, spumant-
 temq; dari peora inter inertia notis. Optat aprum. Ab hoc in-
 eria deducitur, qd modo pro ignorantia artis, modo pro otio,
 modo pro ignauiia usurpamus. Et inerticulus diminutiuum.
 a quo inerticula, una genus è nigris, inueterato præcipue co-
 mendabilis uino, sed uiribus innoxia, siquidem temulentiam
 sola non facit, ob id nomen ab inertia sumens, cum iustus so-
 bria dici posset. Item solers, quasi totus ex arte consistens. a quo
 solertia, qd modo pro acuminis, modo pro artificio, modo pro
 diligentia accipitur. item astutus (ut quidam putant) hoc est cal-
 lidus. uerfus, quasi tatus. Nos a graeco potius deriuari, conse-
 50 mus, quod est ασυ, hoc est oppidum, siue urbs. Nam qui
 in oppidis, atque urbibus assidue uersantur, sunt callidiores,
 quem admodum nos ab urbe urbanum pro lepido dicitur, ita
 graeci ab ασυ astutum pro callido, et uersuto. inde etiam astus
 et astutia deducuntur eiusdem significationis. Et astute ad-

uerbium. a quibus astutior. astutissimus. astutus. astutissime.
 Apuleius astutus, et astute diminutiua usurpat. Ars grae-
 ce τέχνη dicitur, hoc est technè, qua uoce et nostri utun-
 tur. Plautus, qui technas hominis deprehendi solus. Hinc te-
 chnides, artifex dicitur. Et calotechnius, bonus artifex. item e-
 contrario catotechnius, malus artifex. Et Galenus medicus o-
 pus suum technen, hoc est artem inscripsit, quod medici nostri
 temporis per inscitiam tegnum uocant. LACERI. Di-
 laniati. Lacerare proprie est dilaniare, et quasi per membra
 10 distendere. Virgilius, Quid miserum Aeneâ laceras? Tractû
 a laruis, quæ discedendo corpora dilaniant. Hinc lacerus dila-
 niatus. Et lacerna uestis, de qua supra diximus. Et lacinae
 scissuræ extremarum uelium decoris gratia factæ. a quo laci-
 niatæ uestes. Et laceratio uerbum, quod est prouocatio, et quasi la-
 cerando irritatio. ideo capitur frequentius in malam partem. Ci-
 cero, Sed iustitiae primum munus, necui noceat, nisi laceratus
 iniuria. Quandoq; etiam in bonam. idem. Tuis me amantis-
 simis libris lacerasti, id est, prouocasti ad respondendum. Lacer-
 a ueteribus dicebatur, qui auribus truncatus erat. VIVE
 20 BANT. adhuc palpitabant. MEMBRIS. Car-
 ne, ut paulo ante diximus, quamuis membra etiam pro artu-
 bus ponantur. item pro partibus, etiam si ad inanimata trans-
 feruntur. Unde membratum dicitur, hoc est per partes ambi-
 tus, quæ graeci cola nominant. a nostris membra dicitur. a
 membro fit bimembris. trimembris. quadrimembris. hoc est dua-
 rum. trium. quatuor partium. Et membrosus, q. magno mem-
 bro est. Virgilius, si tamen is est, q. priapea scripsit. Sed ruber
 hortorum custos membrosus aequo. Et demembro uerbum, hoc
 est se paro. diuideo. STILLANTIBVS. Manantibus
 30 cruore. INQVE OMNI NVSQVAM COR-
 PORE, CORPVS ERAT. Sensus est, in toto corpo-
 re non erat amplius caro. Facit hoc frequenter Martialis, ut
 diuersam uim uocabulorum uerbis exprimat, ut est in illo
 tetrastricho.
 Cum dixi ficus, rides quasi barbara uerba,
 Et dici ficos Cæciliane iubes.
 Dicemus ficos, quas scimus in arbore nasci.
 Dicemus ficos Cæciliane tuos. Item in illo,
 Semper agis causas, et res agis Attale semper.
 Est, non est quod agas, Attale semper agis.
 40 Si res, et cause desunt, agis Attale malas.
 Attale, ne quod agis desit, agas animam.
 Cum igitur corpus aliquando massam hanc membrorum di-
 uersitate compactam significet, Seneca. Corpore truncato ca-
 put abest, modo solam carnem, Cicero. Ego hic cogito com-
 morari, quo ad me reficiam. Nam et uires, et corpus am-
 si, id est, carnem. unde corpulentos dicimus obesi corporis ho-
 mines. Martialis hoc uersu utrumq; significatum usurpauit.
 Corpus inquit, hoc est caro nusquam erat in toto corpore, hoc
 50 est in tota massa corporea. Corporum tria genera esse Pompo-
 nius affirmat. Vnum quod una specie continetur, ut homo. li-
 gnum. lapis. Alterum, quod ex contingentibus, hoc est pluri-
 bus inter se coherentibus constat, ut edificium. nauis. arma-
 rium. Tertium, quod ex distantibus compactum est, ut puta ex
 pluribus corporibus uni nomini subiectis, ut populus. lego-
 grex. Et corpus esse definiunt, quod quinq; sensibus compre-
 hendi potest. Alij τὸ σίχιν διαστρόν, hoc est quod tres di-
 60 mensiones habet. item alij ἡτοι τοῖν ἢ ἀδον σῶμα ἐστὶ.
 hoc est quod efficiens, aut patiens est. quam definitionem præ-
 clare expressit Lucretius. Tangere enim, aut tāgē nisi corpus
 nulla potest res. a corpus fit corporeus. et incorporeus. ite cor-
 poralis, atque incorporealis, quæ in hoc differunt, quod cor-
 poreum

porum dicitur, quod est ex materia, substantiaq; corporea,
 et diuerso incorporeum, ut lapis est res corporea, Virtus
 est res incorporea. Corporeale autem nominamus, quod est in
 materia, substantiaq; corporea. Et contrario incorporeale, ut
 domus, fundus, mancipium, corporalia non corporea sunt. Le-
 gatum. hereditas. cura, in corporalia non incorporea. Etenim
 hic non de substantia agimus, sed de qualitate, quæ substan-
 tia inest. illic uero de ipsa substantia. item a corpus corpore
 uerbum, quod est interficio, et corpus solum sine anima relin-
 10 quo. Enni. Corpus contempletur, unde corporet uulnere. Actus
 us, Corporeare abs tergo es ausus. Ab hoc fit incorporeo, qd est
 res diuersa in unū corpus, et (ut ita dicam) in unam massam
 redigo. A quo incorporatio, quod et concorporo, et concorpora-
 tio dicitur. A corpulentio corpulentia deducitur, qd carnositate
 significat. SCELERATVS. Dilaniatus. pollutus, ut
 supra diximus. ANTIQVÆ VETERIS. proprie enim
 antiquum uetus significat. Virgilius, Antiquasq; domos aut
 um. deductum ab ante, et æuum, ut Varro existimat. Quo-
 niam uero, quæ antiquiora sunt, ferè meliora esse consueue-
 runt, ut mores. num. uinum, et similia. unde est apud Plau-
 tum, Qui utitur uino ueteri sapienter puto, et qui libenter
 ueteres expectant fibulas. Nam noue, quæ nunc prodeunt,
 deteriores sunt, quàm numi noui. ideo factum est, ut antiquus
 aliquando pro melius usurpemus. Cicero, Hoc quidem est pro-
 prium amicitie, sed antiquior, et pulchrior, et magis a na-
 20 tura ipsa profectus. Idem, Nihil mihi antiquius uisum est, quàm
 innocentem tueri. Ab hoc fit antiquo uerbum, quod est abo-
 leo. nullo. Et quasi rem in antiquum morum reduco. Cuius pas-
 sium est antiquior. Idem, Perniciose quidem Philippus in tri-
 bunatu, cum legem agrariam ferret, quam tamen antiquari fa-
 cile passus est, in eo uehemèter se moderatum præbuit. item an-
 tiquitas, uetusitas. Et antique aduerbium, quod et antiquitus
 dicitur. Antiquatio autem abolitionem significat. Gellius, Fa-
 cta mox est antiquatio legis. Aliquando antiquum pro nobi-
 30 li ponimus. Virgilius, Nos troia antiqua. Cum semper ferè an-
 tiquum cum quadam dignitate exprimitur. Ediuerso uetus
 penè cum contumelia. Unde uetus mancipium, et antiqua ma-
 tronam dicitur. Quidam etiã antiquarium pro antiquo usur-
 pauere, et pro eo, qui res antiquas conscribit. POENA.
 Verum non simulatum supplicium. Poena a graeco deduci-
 tur, quod est ποινή. Quamuis Varro a pendendo dicta
 uelut. Est autem poena supplicium, quo quis ob delictum affi-
 40 catur. Cicero octo poenarum genera esse commemorat, dam-
 num. uincula. uerbera. talionem. ignominiam. exilium. ser-
 uitutem. mortem. Turuis uero philosophus tria genera poe-
 rum commemorat, quibus peccata puniuntur. Prima est, quæ
 graecè dicitur ροινὴ, uel colasis, cum poena adhibetur
 castigandi, atque emendandi gratia. Altera, quam τιμωρία
 appellant, cum dignitas, auctoritasq; eius, in quæ est pec-
 50 catum, iuenda est, ne prætermissa animaduersio contemptum
 eius pariat, et honorem leuet. ideoq; ei uocabulum a conse-
 ratione honoris, quem graeci τιμὴ uocant, factum exi-
 stimant. Tertia, quæ παρὰ τὴν νόμον a graecis nominatur,
 cum punio propter exemplum necessario adhibetur, ut cæteri
 a similibus peccatis metu cogitæ poenæ deterreantur. ita-
 60 o ueteres quoque nostri exempla pro maximis, grauissimisque
 poenis usurparunt. poenam pendere, est multam soluere, quia
 hoc penso ere fieri solebat. A poena poenalis actio. Et punio,
 quod poenio, quasi poena afficio ueteres dicebant. Et impune,
 quod proprie significat sine poena. Seneca. Qui impune quic-
 quid libet, agit. Aliquando tamen pro frustri ponitur. Apule-
 ius, impune capitolium ascendit, cum nemo esset, qui sententiam

diceret. Iuuenalis, Impune ergo mihi recitauerit ille tragas.
 impune autem a ueteribus impudens dicebatur. Lucilius, Ho-
 mo impuratus, et impuno, et rapax. et impunitus. Seneca.
 Quippe delictorum impunitas homines audaces reddit ad
 malum. et punio, atque impunitio nota significationis. Et
 impunitus, qui de commissis non est punitus. Et poenitet, quasi
 poena tenet. Poenitere enim dicimus, cum quæ ipsi fecimus, aut
 quæ de nostra uoluntate, nostrisq; consilio facta sunt, ea no-
 bis post incipiunt displicere, sententi. m. q. in ijs nostram demu-
 10 tamus. Cicero, Nam quod obiectum est de impudicitia, quodq;
 omnium accusatorum non criminibus, sed uerbis, maledi-
 ctisq; celebratum est, id nunquam tam acerbè ferret M. Caelius,
 ut eum poenitet non de formem esse natum. Quoniam uero in
 ijs etiam, quæ nobis aut tædio, aut pudori sunt, poena quædã
 esse uidetur, fit ut poenitet aliquando pro tædet accipiamus.
 Virgilius, officio nec te certasse priorem Poenitet. Aliquando
 pro pudet. Idem, Nec te poenitet calamo triuisse labellum,
 Cicero, non igitur si ad centesimum uixisti annum, seruatus
 eum suæ poenitet. Ab hoc poenitentia, et poenitudo deducun-
 20 tur. Quæ admodum autem poenitet me dicitur, hoc est poena
 tenet, ita poenitor passiuè, hoc est poena tenor, ut illic nomina
 tui, hic ablatiui sit casus.

DE DÆDALO. EPIGRAMMA. VIII.

AEDALELYCANO. Iocatur in
 quendam nomine Dædalus, qui in are-
 na uirgo obiectus fuerat, et ad Dædali
 Atheniensis alas alludat. Est autem disti-
 30 chon. sic enim appellatur a graecis quoniam
 do est geminus uersus. Nam dicitur graeci
 bis dicunt, et uerbum. Sic tetra-
 stichon appellamus, cum quatuor sunt uersus. Hexastichon, cum
 sex. QVAM. QUANNUM. CUPERES. Optares. Cu-
 pio enim est opto. desyhero, a quo percipio, ualde cupio. concu-
 pio, a desyhero. a quo concupisco. unde concupiscentia deducitur,
 quod est tam bonarum, quam malarum rerum appetitus. Et
 concupiscibile, quo nonnulli utuntur. Et concupitum, desyde-
 40 ratum. Et cupidus. auidus. Et cupide aduerbium. auidè. a quo
 cupidior. cupidissimus. Et cupidius. cupidissime. Item cupien-
 ter. cupientius. cupientissime. Et cupiditas, desyderium, quæ
 et cupido feminino genere dicitur. Definiturq; effrenatus habendi
 di appetitus. nã masculino genere significat deum, de quo supra
 diximus, q. et amor dicitur. a quo cupidineus. Cupiditate a cu-
 50 pidine qdã ita distinguunt, ut cupiditas leuior sit, ac temperatior,
 cupido uero grauior. Lucil. Cupiditas ex homine, cupido ex
 stulto nunq; tollitur. Et cupedia, quæ similiter cupiditatem si-
 gnificat. Cic. Ambitio, mulierostitas, puicacia. lignitio. temulen-
 tia. cupedia. Ite cupes. Et cupedia neutro genere, lauitiores cibi
 dicuntur, uel a cupiditate, uel qd rebus cupidinis alimenta sub-
 ministrant. unde cupedinarij appellantur esculentarij reru uen-
 ditores. Cupedula est feminino genere inuenitur. Gel. Cōiecta-
 bamus ad caenulã nõ cupedulas aborũ, sed argutias que stionũ.
 Cupescus, sabinorũ lingua sacerdos appellatur. VNCTIO.
 hoc præfenti tpe. Nunc. n. aduerbiu tēporis est, et idē signifi-
 60 cat, qd mō. Aliquãdo tamen nullã tēporis significationē, uerũ
 pro sed cōiunctione accipitur. Cic. Quæ quidē multo plura eue-
 nirent si ad quietē integri iremus. uanc onusi cibo, et uino
 confusa, et perturbata carminis. PENNAS. Alas, par-
 tem pro toto posuit. LYCANO. E Lucania, de qua su-
 pra diximus, uirsi mittebantur in arenam magnitudine, ac fe-
 ritate præstantes.

AD DOMITIANVM DE RHINOCEROTE
EPIGRAMMA IX.

RAESTITITEXHIBITVS. Bla-
ditur Domitiano de pugna rhinocerotis, et
turi. RHINOCEROS. Animal est
unum in vare cornu habens repandū, qđ
subinde attritum caudibus in mucrone acci-

it, eoq; aduersus elephatos preliatur, hostis eis natura genitus.
In dimicatione alium maxime petit, quia scit cam partē esse
molliozem. Longitudo ei par elephanto, crura multo breuiora,
color buxus est, a graecis in naris dicitur, ut pas cor-
nu. Inde rhinoceron nomen. Minora animalia nisi in ira sub-
inde excitatus non tenet. Pompeij Magni ludi hoc animal pri-
mo Romae ostenderit. Deinde Augustus apud septa. solebat. Ni-
hic princeps et circa spectaculorum dies, siquando qđ iniustitiam,
dignūq; cognū aduēctū esset, id extra ordinem quolibet
loco publicare, ut rhinocerotem apud septa. Tigrim in scena
anguem quinquaginta cubitorū pro comitio. post haec Domitia-
nus frequenter rhinocerote ludis exhibuit. A rhinocerote rhi-
nocerotus dicitur. unde rhinocerotia cornua dicimus. EX-
HIBITVS, TIBI PRODUCTVS A TE. TOTA ARE-
NA. Toto amphitheatro. PRAELIA. Certamina, pra-
lium a premendo, quasi premū dicitur, quod dimicatio se in-
uicem hostes premant. Est autem praeliū belli pars, hoc est cum
manus conferuntur et ipsa dimicatio, quae et pugna dicitur.
Virg. Infantem fugiens media inter praelia belli. Ab hoc pra-
lio et praelior deducuntur, et praeliator et praeliatrix. Vir-
honeste praeliū pro coitu posuit, dum de equo loquitur etate con-
fecto. Na et in coitu dimicatio quaedā esse videtur. siquādo ad
praelia uentum est. Praeliatae dies appellabatur, quibus fas erat
hostem bello laedere. etenim quaedam feriae erant, quibus nefas
habebatur manus cum hoste conferre, pugna uero a pugno de-
ducitur, quia ueteres ante armorum usum, pugnis, alabris, ac
moris certabant. A pugna fit pugnicula, quā pro leui pugna
Cato usurpauit. pugna, belliciosus. a quo puginator. pugna-
simus. et pugnat. pugnat. pugnat. pugnat. pugnat. pugnat. pugnat.
pugnat. cuius foeminiū est pugnat. Item composita op-
pugno, qđ est pugando uincere contendere. Expugno pugnan-
do uincere. Sed de oppidis, castris, nauibus, ceterisq; huiusmo-
di dicitur. Expugnat. aut nauis secundum Callistratum iu-
risconsultum, cum spoliatur, aut mergitur, aut dissoluitur, aut p-
unditur, aut fines eius exciduntur, aut uela confiduntur, aut
anchorae inuoluntur de mari. ab ijs oppugnator. oppugna-
trix. oppugnatio. expugnator. expugnatrix. expugnatio. de-
pugno idem, qđ pugno. a quo depugnator. et depugnatrix.
propugno, aduersus pugnat. pugno, siue pugando resisto.
a quo propugnator. propugnatrix. et propugnacula. mīn-
murorū. et alia aedificia, post quae in moenibus, aut nauibus
propugnando consistimus. impugno aduersor, confuto. a quo
impugnator. et impugnatrix. repugno. contradico. refragor.
a quo repugnatio, refragatio. contradictio. pugnis uero a
graeco deditur πυγμή, uel a punctione, hoc est percussio-
ne. a quo pugillus diminutiuum. et pugil, qui pugno certa-
re consuevit, et pugillares tabellae ex ligno, siue alia materia
cerata, in quibus stylo scribimus, qđ pugna comprehendantur.
uel a pungendo, qđ stylo in ijs pungendo scribatur. Marti-
de pugillaribus eburneis. Secta nisi in teneris essent ligna ta-
bellas, essent libyci nobilis dentis opus. Dicimus aut in singu-
ri pugillaris, et pugillare. in plurali uero pugillares duntaxat.
Item pugilatus, pugilum ludus. QVAE NON PRO-
MISIT. Quae non uisus fuerat minari, quonia diu torpē-

10

20

30

40

50

60

ti similis steterat ante, qđ se in iram colligeret. Mart. Paulopost,
Solliantant pauidi dum rhinocerota magistri, seq; diu magna
colligit ira ferre. Desperabantur promissu praelia Martis, Sed
men is redijt cognutus ante furor. PROMISIT. Mina-
tus est. promittere. n. aliquādo est polliceri, hoc tamen ab eo dif-
ferēs, qđ pollicemur sponte, promittimus rogati. Cicero. Idē. to-
tum tibi, qđ promiserā praestitit. Aliquādo producere, et quasi
in magnitudine mittere, siue porro. i. lōge mittere. Vir. promi-
sūq; barba. Nonnunq; minari. Idem, promisi ultorem, et uer-
bis odia aspera moui. i. minatus sum. Quippe bona promitti-
mus. mala minamur. ab hoc promissum. promissor. et promiss-
io deducuntur. et promisse aduerbiū, hoc est prolixē. Itē ap-
promitto. a quo appromissor. Est. n. proprie appromissor, qui
qđ suo nomine promissit, idē quoq; pro altero promittit. Itē cō-
promitto, qđ proprie est litem ad boni uiri arbitrium mitto. a
quo compromissum dicitur ipsa facultas arbitrio data, tractum
ab eo, qđ uterq; litigans simul promittat se arbitri sententiā pa-
riturum. arbitri iudex dicitur, non a lege datus, sed ab ijs, qui
litigant, electus, qui totius rei hēt arbitriū, et facultatem. di-
ctus ab arbitrando. Arbitri. n. existimare est, et arbitri of-
ficiū est iudicare, nō prout iuris sit, sed prout ipse aequū esse
existimet. Hinc arbitriū, qđ modo arbitri sententiam signifi-
cat, modo opinionē, ut oīa pro arbitrio suo faciat, hoc est prout
sibi uidentur, et prout opinatur esse faciendū. Item facultatē iu-
dicandi arbitro datā. Vnde arbitriū suscepissit (ut Pedianus scri-
bit) qđ iudicis partē suscipit, sine mōq; sua se conueneris
impositurū pollicetur. Quod i. haec tenet. iteruenit, ut expiratur
an consilio suo, uel autoritate discuti paterentur litē, nec arbi-
ter uidentur, nec arbitriū dicitur recepisse. Proculus arbitrorum
duo esse genera scribit. Vnū eiusmodi, ut si aequū sit, siue iniquū
parere debeamus, qđ obseruatur cū ex cōpromisso ad arbitriū
itū est. Alterū eiusmodi, ut ad boni uiri arbitriū redijt debeat,
qđ iure debeat. Quidā arbitramenti pro arbitrio, hoc est ar-
bitri sententiā usurpat. Arbitrarium dicitur, cū adhuc res apud
arbitrū geritur. itē cum in potestate uel arbitri, uel iudicis est,
pro arbitrio, hoc est pro opinione sua iudicare. Vn arbitrarie
pœna dicitur, quae nō lege statuta est, sed iudicis arbitrio relicta.
a quo fit arbitrarie aduerbiū, qđ significat pro arbitrio. Cōpo-
nitur aut promitto ex pro, et mitto. mittere proprie est, qđ grae-
ci dicūt τιμνν. Virg. Mittitur et magni Venulus Diomedis
ad urbē. Interdū tñ pro deponere, atq; excludere usurpatur.
Idē. reuocato aīo, mōstūq; timorē mittite. Ter. Eia lachrymas
mitte. Nonnunq; pro donare. Vir. Hosilli, qđ nec bñ uertat, mitti-
mus haedos. Ab hoc fit frequentatiuū missio. et missile oē telū,
qđ in longū mitti pot. unde et lapides missilia dicitur. Mithilis
uero pulmētaria dicebatur, capiebaturq; pro paupercula. item
missilia dicebantur uenera, quae a principibus populo sparge-
bantur, ut puta bellaria linea. odores. unguēta. cūbi delicatiorēs,
quod cū alijs pibus, tū maxime saturnalibus in theatro fieri
solebat. Sue. sparsit et missilia uariarū rerum, et panaria cū
obsonio uiritim dimisit. Sunt. n. panaria uasa ad ferendas da-
pers ex uiminibus facta. A panario fit diminutiuum pana-
riolum. missum facere dicimus relinquere. omittere. Plau. Sed
missa istac faciamus. item missio. Cic. Tum de obuiam missio-
ne sermonem habuimus. item missus quartae declinationis, qđ
proprie ueteres usurpabant pro immissione ferarū, aut gladiato-
rum in arenā. Sueto. in ijs Circensium die, quo facilius centum
missus peragerentur, singulos a septenis spatij ad quina corrip-
uit. Idem, Circenses frequenter etiam in uaticano commisit,
nonnunquā interiecta per quinas missus uenatione. Praeterea
composita ab eodem sumit admittere, qđ modo significat recipio,
assumo. Inuenalis, Iam fas est, admittere uiros. modo intronitto

et artialis

Martia. Ante fores stantē dubitas admittere famā. Modo pecc-
co. Plau. Quid tandē admissi pater. Hinc admissus aues, a qui-
bus uigilia captabant, et admissarius equus appellatur, qui
ad sobolem procreandā e qua adungitur. intermitto, qđ est tē-
pus omī. a quo intermissio. Cic. Et si ego id tempus interm-
serā potius, quam omiserā. Quint. Cumq; id sine intermissio-
ne prosequeretur discessit. Omitto praeterea, a quo omisso.
Permitto interdū concedo. tolero. ut permitte me parū per quiesce-
re. interdū imitto, imito, ut equū concitatu ad hostiū pmisit aci-
em. a quo pmisso, hoc est indulgentia. Praeterea imitto, a quo
praetermissio. Traasmitto, modo traaseo. Traicio, ut traasmitte flu-
men, hoc est traiecit. Vir. Traasmitte cursu campos, atq; agmē
na cerui Puluerulēta fuga glomerant. Modo mitto. Apuleius.
Quo audito puerū ad eum transmissit. Ab hoc traasmissio, hoc
est traiecit, traasfretatio, transiit. Amitto, pdo. Virg. Amissam
classim socios a morte reduxi. a quo amissio. Demitto, decor-
sum mitto. Ply. Demissūq; in puteum fiauulo, altitudine aquae
demensus est. a quo demissio, et demissum, humile. Apule. Et
paucā quēdā uoce demissa praefatus est. Et demisse aduerbiū,
humiliter. Emitto, extra mitto, ut gregem emisit. Hinc emitti ē
carere equi dicuntur. a quo emissio. et emissariū locus, per quē
aqua ē lacu, aut stagno emittitur. Sueto. fecit et emissariū faci-
uī lacus, portumq; ostensum. Praemitto, ante mitto. A quo pra-
missio. imitto, modo intronitto, mō in lōgitudine produco. Vir-
Respicimus dira illumies, immisissūq; barba, hoc est promissa. a
quo immissio. intronitto nota significationis, a quo intronissio.
Summitto, inclino. subdo. suppono. Lucil. Summitas alios, siquos
posse censeas. Mō demitto. Vir. Pasce, ut ante boues pueri, sum-
mittite tauros. idē. Tu mō quos in spem status summittere gen-
ti. Hinc summissum humile dicitur. Cic. Neq; summissum ni-
mis, neq; se nimium efflētētem. Vir. Summissi petanus terrā, et
uox fertur ad aures. Ab hoc summissio, et summissus aduerbi-
um. Dimitto aliqñ mitto. Idē. equidē p littora certos dimittā.
Hinc dimissoria litera (ut Modestino placet) uocatur, qđ per eas
causa ad eū, qui appellatus est, mittitur. Nonnunquā do. Virg.
dimissūq; ab Ioue gentis Noīa. Quādoq; pmitto, et in potestate
do. Cic. Tū annui consules, tū dimissi populi fasces. Plerūq; re-
linguo. idē. Cū exercitū non tam tueri, qđ uel tradere, uel am-
tere cogitaret. itē porrigo, produco. V. arro. cū ēt Thais Menan-
dri tunicam dimissam hēt ad talos. saepe ēt demitto, hoc est de-
super mitto. Vir. Dimissum lapsi per funem. Sall. Cū strepitū
dimissum uictoriae simulachrum. Hinc dimissum aliquādo pro
abiecto usurpamus. Cic. Timido aīo. humili. dimisso. Idē. Nō ē
ausus elate, et ample loqui, humiliter, dimissūq; sentire. Aliqñ
pro humili, ac miserabili. Virg. Deiecit uultum, et dimissū aere
locuta est. R. emitto, qđ modo significat relaxo. Vn remittere ar-
cum. remittere animū dicitur. Cic. Quero. n. nō quibus inten-
dam animū rebus, sed quibus remittā. Hinc remissio, relaxa-
tio animi dicitur. Modo concedo, pmitto. Vir. Manibus, et cine-
ri, siqua est ea cura, remitto. Nonnunquam mitto. Lucil. Cohibet
domi mōstus se Albinus, qđ repudiū filiae remisit. Aliqñ re-
tro mitto. Plau. Munera accipit frequens, remittit unquā. Ab
hoc remisse aduerbiū deducitur, quod modo humiliter signi-
ficat. Sallu. Pauca timide, remissūq; locutus, abcessit. modo lae-
te, et ueluti remisso, hoc est relaxato animo. Cic. Quis unq;
praeter hunc tragas penē comice. erisus remisse. Comito, qđ
modo est coniungo. Virg. Delphinum caudas utero comissa lu-
porum. Vnde tabularū, et aliorū huiusmodi uicturā commissu-
ra dicuntur. et committile, compositum. modo dono, relinquo.
Cic. is calūniatores opposuit, qui illā hereditatem ueneri Ery-
cina commissam esse dicerent. Nonnunquā pecco, delinquo. Virg.
Quid meus Aeneas in te committere tantum, Quid Treas poine

10

20

30

40

50

60

resister dum credo, comendo. Tereu. Quem lupo commissi. idē
Nec satis digna, cui committas primo partu mulierem. Cicero.
Quādiu respub. per eos grebatur, quibus seipsa commiserat.
Hinc fidei commissarij dicitur, quorum fidei ultimarum uoluntate
tum executiones commendantur, quae fideicommissa appellan-
tur. et actus ipse fideicommissio. Quandoq; initio, inchoo-
Sallustius. Quibus dicitur mox praelium commiserere. Virgil. Et
tuba commissos medio cauit aggere ludos. Elegantissime etiam
committo pro facio accipitur sequente semper ut, uel simili di-
ctione, accipiturq; semper in malam partem, et negotiationem re-
quirit. Cicero. Non committas. ut dicendum sit, non putatā idem.
Nihil tibi esse committendum considerare debes, quamobrem
eorum, quos laudas, te non similem praebas. Postremo manus
mitto a quo manumissor. manumissus, manumissio. de qui-
bus supra diximus. O, o aliquando uocandi aduerbiū est.
Virg. O regna, nonam cui condere Iuppiter urbem. Aliquan-
do optandi idem. Adis o placidus. Aliquando indignandi.
Cicero. O tempora. o mores. o paterni generis oblite, materni
uix memor. Nonnunquam admirandi, ut hoc loco, et apud Per-
sium. O curas hominū, o quantum in rebus inane est. Quā-
doq; interiectio est dolētis. Cicero. O miserum, o infelicem.
Aliquoties exultantis affectum exprimit. Virg. O mihi sola
uici super Aethiaca actus imago. idem. O felix, si te tua Roma ui-
deret. Et aliquando cum nominatiuo, aliquando cum accusa-
tiuo, aliquando cum uocatiuo iungitur. Sed cum uocandi aduer-
biū est, semper cum uocatiuo item quando optandi est ali-
quando cum si, aliquando cum utinam iunctum inueniuntur.
Ouidius.
O utinam tunc cum Lacedaemona classē petebat.
O brutus infans effret adulter aquis. Persius. O si
Ebuliat patruī praclarum funus. et O si
Subraastro crepet argenti mihi seria dextro.
PRONVS. Sponte sua ad certandum inclinatus, quod
huic animali accidere solet aduersus minores feras, uel pro-
nus inclinatio cornu. Pronus proprie inclinatus dicitur, ut na-
tura ad malum proni sumus. Virgilius. Frange manu telum
Phrygij praedonis, et ipsam Pronum sterne solo. Poeta ta-
men aliquando pronum pro uicino usurpat. Sicut altum pro
eo, quod longe postum est. idem. uentisq; uocatis Prona petit
maria, hoc est litori uicina. A pronus fit aduerbiū prone.
EXARSIT. Exarduit. Ardere proprie concremari
est. idem. Nanq; uolans liquidis in nubibus arsit arundo. Sed
quia quae ardent, etiam fulgorem reddunt, ardere aliquan-
do pro fulgorem reddere usurpatur. idem. ardebat murice
lena. item pro festinare, quia quae ardent celeriter absumuntur.
idem. Instant ardentis Tyrū pars duere muros, Molit-
riq; artem. Praeterea quia quae ardent, calent, et in proxima
ma quaeq; feruntur, atq; hoc idem irati faciunt, ardere etiam
pro irasci accipitur, ut hoc loco. et apud eundem Virgiliū.
Proxima quaeque metit gladio, latumq; per agmen Ardens li-
mitem agit, ferro te Turne superbū, Cede noua quereus
item pro consumi. Cicero. Quoniam nimio uidendi te desy-
derio ardebam. Et pro optare. Plinius. Ardeo te uidere. Virg-
lius. Patrieq; mori pro moenibus ardent. et pro impatienter
amare idem. Formosum pastor Corydon ardebat Alexim.
Ardentem etiam aliquando candidum dicimus a candore
flammae. idem. Ardentisq; auertit equos in castra. item ar-
dens ingenium acutum, quod instat ignis omnia penetrat. Si-
cut eorumario segnē hominem dicimus tardū, quasi sine igne
a quo segnitus, quae et segnitia dicitur, et modo tarditatem
ac pigritiam, modo infecunditatem significat. Tereu. Enim uero
D aue nihil loca est segnitiae, neq; foecordiae. Plyn. Hinc negligē-

sa a cultorum, hinc agrorum segnitia, hoc est sterilitas. Vir segnisq; horreret in arvis Cardius. segnis, hoc est inutilis. in fecundus. Legitur etiam segnitia pro segnitia. Cicero. Et quando de imprudentia diximus, castigemus etiam segnitatem. segnitater quoque aduerbium inuenitur, hoc est tarde. Ardeo quando pro impatienter amo accipitur, modo cum accusatio, modo cum ablatiuo coniugitur. Vir Formosum pastor Corydon ardebat. Alexim. Horatius. Non aliter Samio dicunt arsisse Batillo Anacreonta Teium. Ab ardeo fit compositum per ardeo, et ex ardeo. Prætere a derivata ardus, hoc est molestus. incommodus. Intraestabilis. a quo aduerbium arduc, hoc est difficulter. et ardea auis, quasi ardua, quonia ardua, hoc est alta uolando petit, et significat tempestatem. a grecis appellatur a pados. Tum alte uolat, ut humanum fugat uisum. Lucanus. quæque aufa uolat, ardea. virg. atq; altam supra uolat ardea nubẽ. Per diminutionem ardeola uocatur. Tria earum genera tradidit Aristoteles. Leuco ab albedine ita dictum. Astersias a fulgore astrorum, et pellos ab aduerbio et alas, quod proprie significat. quonia hoc tertium non ita in altum uolat. Hi in comu anguntur. Mares sanguine quoque uociferado ex oculis profundunt, nec minus egre pariunt grauidæ. Ab ardeo ardelio deducitur, sicut a stella stellio, a tabella tabellio. Est autem ardelio homo ingenuus, et huc, atq; illuc semper uolitans. saliens. maris iactans. togam modo deiciens, modo reponens, et omnibus negotijs sese immiscens, qualem fuisse Mallium Surrum legimus, que uenuste deidens a fer, satagere dixit. Item Altilium, ad quem sic scribit Martialis.

Declamas belle, causas agis Attale belle. Historias bellas, arma bella facis. Componis belle mimos, epigrammata belle. Bellus grammaticus, bellus es astrologus. Et belle cantas, et saltas Attale belle. Bellus es arte iyræ, bellus es arte pilæ. Nil bene cum facias, facis attamen omnia belle. Vix dicat quisquam magnus es ardelio. Prætere a frum, in que similitudo inuehitur idem Martia. propterea cum acerbis increpans, quod senex erat, in quo turpius esse consint hoc uisum. Conditum cum tibi sit iam sexagesima messis, Et facies multo splendat alba pilo, Discurris tota uagus urbe, nec ulla cathedra est, Quo non mane feras irrequietus aue. Et sine te nulli fas est prodire tribuno, Non caret officio consul uterq; tuo. Et sacro decies repetit palatia cliuo, Saturiosq; modos, partheniosq; sonas. Hoc faciant sanè iuuenes, de formis a fer Omnis nihil est ardelione fene. Ab ardeo et fit ardēs, hoc est uehemēs, ardētior. ardētissimus. et aduerbia ardētior. ardētius. ardētissime. (Et ut quibusdam placet) Ardea oppidum Latij a Danaë Persei matre. uel (ut alij uolunt) a Dauno Piluuij filio conditum, a feruore regionis ita appellatum. Martia. Ardea solitio, pestiferaq; rura petantur, Quisq; cleoneo sydere feruet ager Cum tybirinas damnet Curuius auras Inter laudatas ad stygia missis aquas. Huius incolæ dicuntur Ardeates. IN IRAS In ira. Pluralium numerum posuit pro singulari, ut mos est poetarū. iram definiunt esse libidinem puniendi eius. a quo iniuria offensus. Ab ira a irator fit, a quo iratus. iracundus. iracundia. Differtq; iratus ab iracundo, q iratus est, qui ex aliqua re laesitatus exarduit. iracundus, q ex quacumq; etiã parua causa mo-

uetur ad irã. Sicut ebrius, qui nimio potu alienatus est mente. Ebriosus, qui sepe fit ebrius. sic ira ab iracundia differt, que admodum ebrietas ab ebriositate. illa enim ex causa, hæc est moribus sunt. Terentius, ut senus est, multus iracundiã, aliqd cor rasissem. Ab iratus fit aduerbium irate, hoc est per irã. Ab ebrius fit uerbum inebriatio. Cuius passiuum est inebriator, et ebriose ad uerbum, quod significat ad similitudinem ebrii. Sobrius, q in cibo, ac potu temperas est, quasi sine ebrietate. a quo sobrietas. et sobrie aduerbium. Sobrius et dicitur, qui non est actu ebrius. Vnde non sobrius pro ebrio accipitur. Martia. Et non sobria uerba sibi nota sibi inebriolo uerbum, quod est ebrii facio, quod et ebrio dicitur. a quo ebriatus. Laberius. Ebriolati mentè hilariã arrapiunt. idem. Homo ebriatus somno sanari solet. C V I T A V R V S E R A T P I L A. Magnitudine, ac ferocitate Rhinocerotis exprimit, qui perinde taurum cornu iactabat in altu, ut tauri iactare pilas solebant. Mos quippe erat obicere pilas tauris, quibus irriterentur. Martia. Qui modo per totã flammis stimulus arenam Sustulerat raptas Taurus in astra pilas. Ad huc usum est stramine olim formare soliti sunt et in humana specie imagines, postea pilas è uestribus in globis collectis, præsertim purpureis, quo colore magis bellæ irriterantur. Ouis Haud secus exarsit, quam circa taurus aperto, Dum sua terribili petit irritamina cornu, Phæniceas uestes, elusaq; uulnera sentit. Pila instrumentum lusuorum est, rotundum ad similitudinẽ sphaeræ, quo ludo graues quoque, et magni iuri delectati sunt. Scam uola optime bila lusit, atq; ad hoc diuerticulum animi forensibus negotijs fatigatũ transferre solitus est. Augustus post civilia bella exercitationibus capestribus, equorūq; et armorū dimissis, ad pilam se trãstulit. idẽ pnulti alij fecerunt. Plau. Deus nostri pilas homines iactat. Quatuor pilarũ genera sunt. Est pila trigonalis omnium minima. prædura. firmo pilo plena, a quo pila nomẽ habet fluctina nunc uulgo dicta, quod fluentia huiusmodi pilæ optime fiat. Trigonalis autem uocata est a trigone, qui locus erat in thermis triquerua, hoc est triangulari figura, quod graecis τριγωνον uocant, ad huiusmodi pilæ lusu adificatus, et paruo calore tepidum teneri p hymen solitum, ne exiti ad ludendum hominis statim rigorẽ conciperet, ne ue ludendo exercitiū nimis astuarent, mittitur pila ad unũ angulum, ita ut utriq; parietem contingat, redditur nõ minus sinistra quã dextra manu. miramq; corporis agilitatẽ regrit. Martialis de loco. seu lentu ceroma teris, tepidumq; trigona. idem. Captabit te pidiũ dextra, laenaq; trigonẽ. Imputet acceptas ut tibi saepe pilas. idẽ de pila trigonali. Si me nobilibus scis expulsare sistris, Sum tua, si nescis, rustice redde pilã. Est pila paganicã a pagis, hoc est uillis ita dicta, quod pagani ea uterentur. hæc grossior est, laxiorq; et pluma plena, nec ad lusu tam agilis, ut que nec tã leuis est, nec iactatũ facile resilit. idẽ. Hæc que diffictus turget paganicã pluma. Folle minus laxa est, et minus ardua pila, quasi dicitur, est laxior quã pila trigonalis, et arthor, firmiorq; quã folle. Nam folle tertiu pilæ genus est. Hic ex pelle fit, spiritusq; inflatur. grossior ceteris, sed non multo grauior. pugno redditur, non palma, ut reliquæ pilæ. a statu nomen habet, quia spiritu, ut diximus, impleuit, siue quod ueteres follem pellem dicebant. Et per diminutionẽ folliculum. unde folliculare pars remi appellatur, que folliculo tectũ est. a quo uita follicularis uocata est. itẽ follem, siue folliculum urẽ nominabant, que nihil aliud est, quã pellis flatu plena. item instrumentum, quo attrahitur uentus atq; emittitur ad ignem excitandũ. muliebrem quoq; folliculũ dicebat, quã mulierũ, siue locos, siue uterum appellare supra docuimus. hoc

genere pilæ minus fatigantur ludentes, ideoq; imbecilliori etiam etati conuenit. agitate lætius fertur. resilit magis tardiusq; descendit. ueluti hominem de industria expectans. idẽ. Ita procul iuuenes, mis mihi conuenit etas. Folle docet pueros ludere, folle senes. Hunc similiter folliculum per diminutionem di ca manifestum est. Sueto. De Augusto. post bella ciuilia ad pilã primo. folliculumq; transit, mox nihil aliud, quã uectabatur, et deambulabat. Quonia uero hoc pilæ genus pugno pacatur, folle pugillatorius appellatur. Plau. Ex templo hercle ego te follem pugillatorium faciam, et pendente cursabo pugnis periuissime. Est prætere quartum pilæ genus, quod uocant harpastum. siue sphenidam. grossior est, quã pila paganicã, tenuior q; folle. E panno ferẽ fit, aliquando ex pelle, lana, tomento ue impleuit. non reperitur, sed cum multo sunt ludentes, et in duas partes diuisi, ita ut utriq; eregione sibi inuicem oppositi sint, ad suos quisq; trasmittere pilam conatur, quã aduersarij nituntur arripere. sic magno labore luditur, decedit sepe in terram pila, ad quam cæternam curtes se inuicem prosternunt, puluerẽq; et sudore infecti flauescunt. Laboriosum ludi genus, et ideo gradioribus tantu conueniens. sphenida appellatur, uel a sphenida inuẽtore, uel a πὸ τῷ σφαιλλεῖν, quod de capere significat. Fit enim in hoc ludo, ut cum alteri sepe ostendant se uelle pillam proicere, alteri tamen iactent ad decipiendũ aduersarium, ἀπαστὸν αὐτῆμ, hoc est harpastum a τῷ ἀραπέειν, hoc est a rapiendo uocatur, quia proiectam pilam multi simul conatur arripere. seq; obeam causam inuicem prosternunt. idẽ Martia. Siue harpasta manu puluerulenta rapis. idẽ de harpasto. Hæc rapit Aeneas ei uelox in puluere Draucus, Gradia qui uano col la labore facit. Artemidorus de interpretatione somniorum. ἀραστὸν δὲ καὶ σφαιρὰ φιλονεικία ἢ τὸ δύναιτο σιμαίνεσθαι. πολεμικὸς δὲ καὶ εἰς ἐπιδαρὰ ἢ ῥωτὰ ἐπιμαίεσθαι καὶ τὸ ἀραπέειν ἐπιδαρὰ δὲ τὸ μὴ αὐτὸν μὲν καὶ πρὸς πολλοὺς ποιεῖν. Harpastum inquit, et sphaera certamen infinitum significat. Saepè etiam meretricium amorem. Videtur enim sphaera, et Harpastum meretrix. propterea quod nusquam maneat, sed ad multos prodeat. Operæpretium est uidere, quã ridicula de ijs per ignorantiam pleriq; tradiderunt. Ab huius pilæ similitudine quicquid rotundum, ac sphaericum est, Pilam uocamus, cuius diminutiuum est Pilula.

DE LEONE IVSSV DOMITIANI CONFOSSO, QVOD MAGISTRVM LAESERAT EPIGRAMMA. X.

AESERAT INGRATO. Lau dat clementiam Domitiani, quod cum Leonẽ mansuefactum in arena animaduertisset in magistrum sentire, confodi eum iusserat natura mansuetudinem, non modo in hominibus, sed etiam in feris regrens. PER FIDVS. Violator fidei, quam mansuefactori suo debebat. LAESERAT. Offenderat. Laedere proprie est cõtumelia afficere, sumptu a grecis, qui λοιδορία contumelia uocant. Transfertur tamen ad omne genus offensionis. Eius passiuum est lador. a quo laesus offensus. et conerarium eius illa sus. hoc est inoffensus. et lesto offensio. MAGISTRVM. Praëptorẽ, qui eum mansuetudinem docuerat. Magistri proprie dicitur artium præceptores. Transfertur tamen hoc nomen ad omnes, quibus præcipua cura rerum incumbit, uel q magis ceteris possint, uel quod magis, quã ceteri diligentia et sollicitudinem rebus, quibus præsumt, debent. Hinc magi-

stros pagorum, societatum, uicorum, collegiorum dicimus, qui pagis, uicis, societatibus, collegijs præsumt. Magistrum equitum, cui summa potestas in equites erat, addebatuq; semper dictatori, cui summa potestas erat in populum. a quo et magister populi dicebatur. Magister etiam aliquando pro custode accipitur. Terentius. Me filijs relinquere quasi magistrum. Vir. nec exanimis possunt retinere magistri. a magistro magistro uerbum deducitur, quod significat moderor. guberno. a quo magisterium, quod nonnulli pro ipsa magistri dignitate usurpat. et magistratus, quod modo significat eum, qui in potestate aliqua est constitutus, ut est consul. pro consul. prætor. pro prætor, et alij qui ciuitates, aut prouincias regunt. Modo ipsam potestatem, siue officium. Cicero. Nam is tum in urbe magistratum gerebat. idem. Quẽ magistratus cõprehendi, et in uinculis teneri iusserat. Magis uero aduerbium est, et significat plus. deduciturq; a magnus, quod grandem significat, cuius comparatiuum est maior, superlatiuum maximum. Maximus pontifex dicebatur, quod rerum, quæ ad sacra et religionẽ pertinent, curam habeat, uideatq; sit contumaciæ priuatorum, magistra tumq;. Maximus Curio, cuius autoritate curie omnes, curionesq; reguntur. Maximæ annales non ab eorum magnitudine, sed quod eos pontifex maximus consecraret. Maximã hostiam ouilis pecoris appellabant non ab amplitudine corporis, sed ab animo placidiore. Maximam multam dixerunt trium millium et triginti assuum, quia non licebat quondam pluribus triginta bobus et duabus ouibus quinquam multari. estimabaturq; bos centissibus, ouis decissibus. Prætere a ab ijs aduerbia magne. magis. maxime. a magis fit demagis, quod significat ualde magis. V etes tamen aliquando pro nimis posuerunt. a magis præter ea, que superius diximus, magnum deducitur, quod ueteres dixerunt maius augmentum. Magnitudo. magnificus. magnificentia. magnifico. magnificio, magni aestimo. magnipendo. magnitas. et maximitas, quibus ueteres pro magnitudine usi sunt. Acius. Neque hoc fingi, neque dici præ magnitate potest. Lucil. Neque ad hoc me cogas immamini maximitate. Magnanimus, a quo magnanimo, et magnanimiter. et magnanimitas. et maximitates primarij ciuitatis, qui et summates, et optimates dicuntur. et magniloquus, gloriosus. a quo magniloquentia. et mauiusculus diminutiuum. a quo mauiuscule aduerbium. et magno pere, ualde, uehementer. item maximopere, et maiorem in modum. et maiestas, decus. amplitudo. et dignitas uel populi, uel senatus. uel magistratus. uel principis. aut imperatoris. aut etiam privati magni uiri. aut alterius etiam in animatæ rei. Vnde maiestatis crimen iurisonfulti definiunt, quod aduersus populum Romanum, uel aduersus securitatem eius committunt. Maiestas etiam Dea est, quam ueteres coluerunt, honoris, et reuerentiæ filia. Ouidius. Donec honor, placidq; derens reuerentiã uultu Corpora legitimis impo suere toris. Hinc sacra maiestas. que mundum temperat omnem, Quãq; die partu est edita, magna fuit, Nec mora, confedit medio sublimis olym po, Aurea purpurco conspicienda sinu. Quidam hanc vulcani fuisse uxorem uolunt. Prætere a maiores, de quibus supra diximus. et Maius mensis, a maioribus. Nam postquam Romulus populum Romanum in maiores, minoresq; diuisit, ut altera pars consilio, altera armis rempib. tueretur, in honorem uiriusque patris hunc Maium, sequentem Iunium uocauit. Ouidius. Hinc sua maiores tribuere uocabula Maio, Iunius a inuenum nomine di-

etis adest. Sunt tamen qui Maium a maiestate dea, de qua supra diximus, appellatum malint, et argumento uentur, quod flamon Vulcanalis Calen. Maius huic deae rem diuinam facit. Alij a Maia Mercurij matre, propterea hoc mense mercatores omnes Maiam pariter, Mercurioq; sacrificare soliti erant. Hanc quidam uolunt terram esse, hoc adeptam nomen a magnitudine, quemadmodum et mater magna in sacris uocatur. Propter quod sus praegnant ei mactabatur, quae hostia est propria terrae. Et Mercurius uocis et sermonis deus ei adiungitur, quae uox nascendi homini contactu terrae datur. Huic quidam scribunt eadem Calen. Maius dedicatam fuisse sub nomine bonae Deae, de qua supra diximus, hanc potentiam habere Iunonis, ideoq; regale saeperrim in sinistra manu ei addi. Alij Proserpinam credunt, porcaq; eirem diuinam fieri, quia segetem, quam Ceres mortalibus tribuit, porca depasta est. Alij Semelen credunt, et eandem Fauni filiam dicunt, obstitisseq; uoluntati patris in amore suum lapsi, ut et uirga myrtea ab eo uerberaretur, cui desiderio patris, nec Iuno ab ea pressa cessisset. trassit figurasse se tamen in serpente patre creditur, et coisse cum filia, quarum rerum indicia sunt, quod uirgam myrteam in templo esse nefas erat, quod super caput eius extendebatur uitis, qua maxime decipere eam pater tentauit, quod uinum in templum eius non suo nomine solebat inferri, sed uas, in quo uinum indutum erat, mellarium nominabatur, et lac uinum nuncupabatur, serpentesq; in templo eius, nec terrentes, nec timentes indifferenter apparebant. Quidam Medeam putant, quod in eade eius omne genus herbarum esset, ex quibus anstites dabant plerumq; medicinas, et quia templum eius uirum intrare noluerat, ob iniuriam, qua ab ingrato uiro Iasone perpeffa fuerat. Sunt etiam qui Maium mensem a Thysulanis ad Romanos transisse commemorant, apud quos deus Maius colebatur, qui erat Iupiter a magnitudine ac maiestate ita appellatus. Sed quoniam de Maij appellatione diximus, operae pretium est, ut ceterorum quoq; mensium ratione reddamus. Arctides tribus duntaxat mensibus annum suu explicabant. Aacarnanes sex. Reliqui graeci CCCLIII diebus annum proprium computabant. In hac uarietate Romani quoq; ab initio auctore Romulo annum decem mensibus ordinatum habuerunt, qui a Martio incipiebat. coficiebaturq; diebus tredecim et quatuor, ut sex quidem menses, hoc est Aprilis. Iunius. Sextilis. September. November. December, tricennum essent dierum, quatuor uero reliqui Martius. Maius. Quintilis. October, tricennum et singulis proficerentur. Primum ergo mensem Romulus genitori suo Marti dicit, et ab eo Martium appellauit. Huius prima die ignem nouum ueste aris incendebant, ut incipiente anno cura de uouo seruandi nouati ignis inciperet. Eodem quoq; ingrediente mense, in regia, curijsq; et flaminum domibus laureae ueteres nouis laureis mutabantur, et publice ac priuatum ad Anam Perennam sacrificatum ibatur, ut annare, perennareq; liceret. hoc mense mercedes exsoluebant magistris, quae completo anno deberetur. Comitia auspicabantur, uestigia locabant, et feruis coenas apponebant matrone, quemadmodum domini saecularibus. illae ut principio anni ad promptum obsequium honore seruis inuiterent, u quia gratiam perfecti operis absoluerent. Secundum mensem nominauit Aprilem, quasi Aphrilem a spuma, quam graeci ἀφροῦ uocant. Unde orta Venus putabatur, ut quemadmodum primus mensis a patre suo Marte, ita secundus ab Aenea matre ueneris nomen haberet, et ij potissimum menses annum auspicantur, a quibus Romani nominis origo processisset. Alij non a uenere appellatum hunc mensem putant, sed ab aperiendo dictu Aprile, quasi aperile quonia cum ante aequinoctiu uernu triste sit caelum, et nubibus

obductum, item mare nauigantibus clausum, terra etiam ipse ab aqua, aut pruina, aut nubibus cōteguntur, ea oia uerbo i. hoc mense aperiuntur. Sic Athenienses ἀπρὸς πρῶτα hunc mensem uocant, quod omnia eo florescant. Maiu Romulus tertium posuit, de quo iam diximus. Post hunc Iunium ex parte populi, ut diximus, nominatum. Sine (ut alij putant) quasi Iunonium, quod ita eum latini appellarent, et haec nuncupatio apud Romanos manserit. Sed postea detritis quibusda literis ex Iunonio Iunius sit dictus. Na et aedes Iunoni monetae Calen. Iunij dedicata est. Quidam Iunium mensem a Iunio Bruto uocatum putant, qui primus Romae consul est factus, quod Cal. Iunij pulso Tarquinio sacru Carne Deae in Caelio monte uoti reus, ut supra diximus, fecisset. Huius mensis Calēde uulgo Fabariae uocantur, quia hoc mense adulae fabae diuinis rebus adhibentur. Sequitur Quintilis principio dictus, quod ordine quintus esset, sed postea in honorem Iulij Caesaris dicta. toris Marco Antonio Marcā filio consule legem ferente, Iulius appellatus, quod hoc mense ad quartum Idus Quintiles Iulius procreatus fuisset. Augustus dehinc succedit, qui antea Sextilis uocabatur, donec honori Augusti ex senatusconsulto consecratus est. Cuius haec uerba fuerunt. Cui imperator Caesar Augustus mense Sextili, et primum consulatum inierit, et triumphos tres in urbe intulerit, et ex ianiculo legiones deductae, fecit, et sine eius auspiciis, ac fide. Et Aegyptus hoc mense in potestatem populi Romani redacta est, finisq; hoc mense bellis civilibus impositus sit, atq; ob has causas sic mensis hic imperio felicissimus sit, ac fuerit, placere Senatui, ut hic mensis Augustus appelleretur. item plebiscitum factum ob eandem rem Sex. Papius tribuno plebem rogante. Mensis September principalem retinet nomen, quem Germanici appellatione, Octobri uero sua Domitianus inuaserat. Postquam uero decreto Senatus nomen in faustum ex omni aere uel saxo derasum est, ut omnis eius memoria aboleretur, menses quoq; usurpatione tyrannicae appellationis exuti sunt. Post haec principes ceteri diu omnis in fausta uidentes, mensibus ceteris pristina nomina seruauerunt. Octobrem, Nouembrem, atq; Decembrem, quod octauum, nonum, decimu locum teneant. Ab octobri October quoq; equus appellabatur, de cuius capite maxima erat contentio inter suburbanos, et sacranenses, ut ij in regia pariete, illi ad turrem manilianam id figerent, cuius cauda, ut ex ea sanguis in fo cum distillaret, magna celeritate perferrebat in regiam. Sed cum haec ordinatio quatuor et trecentorum dierum a Romulo instituta neq; solis cursui, neq; Lunae rationibus conueniret, fiebat aliquando, ut frigus anni aestiuis mensibus et contra color hyemalibus proueniret. Quod ubi conigisset, tantu dieru sine ullo mensis nomine patiebatur absumi, quantum ad id anni tempus adduceret, quo caeli habitus instanti mēsi cōsentaneus inueniret. Sed secutus mox Numa Pompilius quinquaginta dies addidit, ut in trecentos quinquaginta quatuor, quibus duodecim lunae cursus confici credebatur, annus extenderetur. atq; ijs quinquaginta diebus a se additis adiecit alios sex retractos illis sex mensibus, qui triginta dies habebant, id est de singulis singulos, factosq; sex et quinquaginta dies in duos menses pariratione diuisit, et alteru Ianuarium nuncupauit, primumq; esse uoluit tanquam biapitis diei mensem respicientem, ac prospicientem trassit anni finem, et principium futuri. Alteru Februio deo dicit, qui praesse lustrationibus existimatur. Lustrari autē eo mense ciuitate necesse uidebatur, quo statutum erat, ut iusta Dijs manibus soluerentur. Hanc Nume ordinatio finitimi mox secuti, totidem diebus, totidemq; mensibus annum suum computare coeperunt, hoc solo discrepantes, quod menses undetrices, tricentumq; in numero alternauerunt. Sed Numa paulo post in

10

20

30

40

50

60

honorem imparis numeri unius adiecit diem, quem Ianuarius uero dedit, ut tam in anno q in mensibus singulis praeter unum Februariu impar numerus seruaretur. Nam quia duodecim menses si singuli aut pari, aut impari numero putarentur, consumationem parem facerent, unius pari numero constitutus unius uersam computationem impari fecit. Ianuarius igitur, Aprilis. Iunius. Sextilis. September. November. December, undetrices censebantur diebus. Martius uero. Maius. Quintilis. et October dies trienos singulos possidebant. Solus Februarius uiginti octo retinuit dies, quasi inferis, et diminutio et par numerus conueniret. Cum ergo Romani ex hac distributione Pompilij ad lunae cursum, sicut graeci annu proprium computarent, necessario mensem unum constituerunt more graecorum, quem intercalarem uocant, quod intra annum calarent, hoc est, uocarent ij, qui factis praerant, populum, et mensem hunc interponerent, non in fine Februarij, sed post tertiu et uigintiunum diem eius mensis, terminalibus scilicet iam peractis. Deinde reliquos Februarij mensis dies, qui erant quinque, subiungebant. hoc autem intercalare dicebatur, et dies ipsi intercalares, et mensis intercalaris, et actus ipse intercalatio dicebatur. Unde intercalares uersus appellati sunt, qui frequenter inter alios interponuntur, ut est apud Virgilium in buco. Ducite ab urbe domum mea carmina, ducite Daphnim. Sed cum saepe eueniret, ut mundinae modo in anni principem diem, modo in nonas caderent, quo die conuentus multitudinis uitandus aestimabatur, quoniam populus Romanus exactis etiam regibus diem hunc nonarum maxime celebrabat, quem natalem Sernij Tullij fuisse existimabat, ueriti qui diebus praerant, ne quid mundinis collecta uisitas ob desiderium regis nonaret, Nonas a mundinis segregandas esse statuerunt. itaque dies illi, quibus annus abundabat, ex quibus fieri intercalaris mensis solebat, eorum, qui factis praerant, arbitrio permitti sunt, ut cum ipsi uellent, intercalarentur, dummodo eos in medio terminaliorum, uel mensis intercalaris ita locarent, ut a suspensio die celebratam uerterent mundinarum. uerum fuit tempus, cum propter superstitionem intercalatio omnis omisa est. Nonnunquam uero per gratia sacerdotum, qui publicanis proferri uel immixti consulto anni dies uolebant, itaq; modo auctio modo retractio dierum proueniebat, et sub specie obseruationis, maior confusionis occasio emergebat. Quamobrem Caius Caesar omnem hanc inconstantiam temporum uagantem ad huc atq; incertam in ordine status definitionis coegit. Quippe dies omnes, qui adhuc confusionem facere poterant, ita consumpsit, ut annus confusionis ultimus in CCCCLXIII dies protenderetur. Post hoc ad imitationem Aegyptiorum, qui soli omnium diuinarum rerum consij putabantur, ad numerum solis, qui diebus CCCLXV et quadrante cursum conficit, annum dirigere conatus est. Nam sicut lunaris annus mensis est, quia luna paulo minus quam mensem in zodiaci circuitu ne consumat, ita solis annus hoc dieru numero colligendus fuit, quo ad signum se denuo uertit, a quo digressus fuerat. propter quod annus uertens uocatur, et habetur magnus, cum lunae annus breuis existimetur. Virg. interea magnum sol circuit uoluitur annum, quamuis etiam annus magnus dicitur duodecim millium quingentorum quinquaginta quatuor annoru. solarium (ut Cic. testatur) et a quibusdam annus Saturni, qui est triginta annorum. Ergo Iulius Caesar decem dies ueteri obseruationi adiecit ut annum CCCLXV dies, quibus sol zodiacu lustrat, efficeret, et ne quadrans deesset, statuit, ut quatuor quoq; anno sacerdotes, qui mensibus, ac diebus praerant, unum intercalarent diem eo mense, et loco quo etiam apud ueteres mensis intercalabatur. i. ante quinq; ultimos mensis Fe-

bruarij dies. idq; Bisextum censuit nominandum, quod is dies ante hunc proximus eo anno ad VI Cal. Martij esse dicitur. Dies autem decem, quos anno addiderat hac ordinatione distribuit, in Ianuarium, et Sextilem, et Decembrem binos dies seruauit, in Aprilem autem Iunium. Septembrem. et Nouembrem singulos. Februario non addidit diem, ne deo infro religio immutaretur. Martio. Maio. Quintili. Octobri seruauit pristinum statum, quod satis pleno numero erant unius et triginta dierum. Habet itaq; Ianuarius. Martius. Maius. Iulius. Augustus. 10 October. et December dies singulos et trienos. Aprilis uero. Iunius. September. Nouember tantum trienos. Solus Februarius duodecimum. Annum quidam a circuitu temporis appellatum putant, quia ueteres ante pro circuitum ponere solebant. Caeto. An terminum, hoc est circuitum terminum. Alij ab annulo deductum, quod instar annuli in se redeat. unde est. Atq; in se sua per uestigia uoluitur annus. sed annulum ipsum a circuitu uocatum nemo est, qui ambigat. Cuius diminutiuu est ancillus. Cuius imaginem non modo in tabulis nostri familiaris, sed etiam in poculis, et in anellis habebant. ite ab eo deducitur annularis, quod est annulis plenus. et annularis. unde annularis digitus, minimo proximus in manu sinistra, de quo supra diximus. Ab annus uero fit annuus quod modo significat unius anni, sicut diurnus unius diei. unde spatium annuum. spatium diurnum dicimus, modo singulis annis sicut quotidianus, singulis diebus. Virg. annua magna Sacra refer Cereris. Annua dixit, hoc est annuaria, quae sunt singulis annis. Nam et annuaria ab anno deducitur. item annona, quae anni alimonia est, nec sula frumentaria, sed aliaru quoq; rerum. Cic. Putaram annonam in macello cariore fore. Hanc qui attentare, et uecare maxime solent, uel ipianus dardanari- 30 os uocat. item annarius. unde annuaria lex dicebatur a ueteribus ea, qua finiebantur anni magistratus petendi. et annus (ut quidam putant) hoc est uetula ab annorum multitudine, quam uis sunt, qui a graeco dicta malint, hoc est ab a priuata partitula, et uos mens, uel sensus, quoniam iam sine mente seu sine sensu sit. cuius diminutiuu est ancillus, et ab hoc ueteres anatem dixerunt morbum uetularum, hoc est annuum, sicut senium morbum senum. Et annosus, quod significat uetustum, quasi multorum annorum. et annales, quos ita ab historia separant, ut historia proprie sit earum rerum narratio, quibus gerendis interfuerit is, qui eas narrat. u. nomen habet et a re i sopein, quod est uidere. a quo historiographi historiarii scriptores appellati sunt. Annales uero cum res gestae plurium annorum obseruato cuiusq; anni ordine componuntur, sicut Ephemeris, siue Diarium dicitur, cum non per annos, sed per dies singulos res gestae, uel expensae scribuntur. Cornelius Nepos in uita Titi Pomponij Attici, scimus non amplius, quam ternam illia aeris per aq; in singulos menses ex Ephemeride cum expensum sumptu facere, atq; hoc no auditu, sed cognitum praedicamus. ueruntamen generali historiae uocabulo tam annales quam Ephemerides, siue diaria, ut supra diximus, comprehenduntur. Annales maximi dicebantur, a pontificibus maximis facti, quibus data potestas erat, memoriam rerum gestaru in tabulas referendi. item ab anno anniculus adiectiuum, quod significat unius anni. ut anniculus puer. annicula puella. anniculum iuuenium. sicut bimulus, duorum. trimulus, trium. quaterimus, quatuor annorum. quae nomina etiam inanimatis de re possumus, ut anniculum oleum. Bimulus uinum. De pueris magis per diminutionem dicimus. ut bimulus. trimulus. a quibus bimatus. trimatus. quadrimatus deducuntur. reperitur etiam apud uerisofulos, quemadmodum superius ostendimus, bima. trima. quatrims die. pro tempore

10

20

30

40

50

60

duorum, trium, quatuor annorum. Nam diem foemino genere pro tempore usurpamus. Vnde Aponius Pedianus dicitur scribit pro paruo tempore accipi, quod nostri temporis in risonfulti parum intelligunt. item ab anno annuatim aduerbium, quod significat per singulos annos. item biennium. triennium. quadriennium. quinquennium. septennium. decennium, pro spatij tot annorum. item biennis. triennis. quadriennis. quinquennis. septennis. decennis, pro eo quod est tot annorum. a quo quidam videntes quoque quasi biennis dicitur uolunt, ut supra ostendimus. item perennis perpetuus, quasi omnium annorum. A quo perennitas, aeternitas. Et perenniter, aeternae. Et perennis uerbum, quod est annuum perficit, et quasi perpetuum ago. Quippe et annare dicitur annuum agere, quemadmodum perennare annos peragere. Vnde et Anna Perenna dicitur est quod illi mense Martio priuatum, et publice sacrificarent, quo eis annare, et perennare liceret, quae superstitio originem habuit, quasi ab annis Anna uocaretur, quemadmodum in nostra religione diuina Lucia praesidere oculis uulgo existimant, quod a luce nomen habere uideatur. Anna Beli filia fuit, soror Didonis, quae postquam mortuam sororem uidit, et Carthagine ab Hiarba Getulorum rege occupatam, relicta sede patriam, ad Battum regem, qui tunc Melitae insulae imperabat, cursum arripuit. A quo uere ueteris hospitij benigne suscepta, duo et ultra annos ibi mansit. Sed cum Pygmaeonem fratrem iam cum armis aduentare Battus didicisset, ueritus potentiam illius, Annam ut inde abiret, hortatus est. Mox igitur mare ingressa, dum Camerem navigare contenderet, ut tempestatis aetate, in Lauretem ora peruenit, ubi iam Aeneas pacatis rebus, et ducta uxore Lauinia imperabat. Hic tum forte solo Achate comitatus, in litore nudis pedibus deambulabat. Qui cum errantem Annam aspexisset, et uix sibi persuadere possit eam esse, tandem agnitum compellat. Timuit illa principio, sororis casum ante oculos ponere. postea uero ab illo benigne inuitata in regem cum eo profecta est. Cui mox Lauinia amorem coniugis suspectum habens, tendere insidias coepit. Sed Anna in somnis a Didone monita, ut infaustam domum relinqueret. statim per fenestram exiit. cumque citato cursu ad Numicum amnem peruenisset, in eum se praecipitem dedit. Orta deinde luce magno clamore eam querentes per Lauretem agrum proficiscuntur. Apparent uestigia pedum usque ad Numicum amnem, ultra nihil uideatur. Quod dum admirandi secum animi uoluntate, ipsa loqui uisa est, placidum sum nympha Numicae Amne perenne laetis Anna penna uocor. Quae propter laeti conuiua celebrarunt, eam pro dea uenerantes. quem ritum postea longissimo tempore seruauerunt. Sunt qui eandem lunam esse dicunt uocantem Annam, quia annum mensibus impleat, alij thetym, alij Io, alij unam ex Atlantibus, quae Ioui ubera praebuerit. nonnulli quo tempore plebs a patribus Romae in Auentinum secessit, uetulam quandam nomine Annam oriundam Boniis rusticis placentis detulisse plebi affirmant, cum commeditur eis omnino defecisset. Cuius beneficii memoria secula mox pace, statutum fuisse, ut nomen illius perpetuo coleretur. Et Anna perenna uocaretur. Suetonius etiam perennare scripsit, pro eo, quod est annuum perficere. ideoque puella nata non perennauit. item ab annis solenis, hoc est anniuersarius. Hinc solenne sacrificium, solenes aras, solenes caerimonias dicimus, quae sunt anniuersario sacrificio religioso. item solenia sacra, quae certis ac statutis temporibus fiunt. Hinc solene aliquando pro celebri capimus. Et solenitatem pro celebritate. Et soleniter ad uerbum. pro celebriter. Veteres solenitus quoque pro soleniter scripserunt. Luat. Solenitusque cum laudet libens. item ab annis quotannis, hoc est singulis annis. Quemadmodum a die

quotidie, hoc est singulis diebus. Mensis uero a graeco deducitur, quod est μην μηνός. primus omnium mensium dies Calendae uocantur ἀπὸ τοῦ καλῶ, quod est uoco. Nam prius temporibus ante, quam facta est Cn. Lauius scriba inuitis patribus in omnium notitiam prodierunt, pontifici minori haec prouincia delegabatur, ut noua luna primu obseruaret aspectum, uisamque regi sacrificio nuntiarer. itaque sacrificio a rege et minore pontifice celebrato, idem pontifex calata. i. uocata in capitolium plebe, iuxta curiam Calabrae, quae castrum Romuli proxima erat, quot numerus dies a Calendis ad nonas superessent, pronuntiabat, et quintenas quidem dicto quingens uerbo καλῶ. Septimanas uero septies repetito praedicebat. hinc ergo diem, qui ex ijs diebus, qui calarentur, primus esset, placuit Calendas uocari, et ipsa curia, ad quam uocabantur, Calabra nuncupata est. Et classis dicta, quod omnis in eam populus uocaretur. Et calatores serui, quia semper ad necessitatem seruitutis uocari possent. Et paracletus a graecis dicitur, qui a nostris aduocatus. Graeci Calendis carent, unde factum est proterbium. Ad Calendas graecis, cum aliquid nunquam futurum uolumus significare, quod ab Augusto institutum est, qui ut erat factu ingenio, cum aliquos non soluturos, quae debebant, existimabat, ad Calendas graecis soluturos dicebat. Dies, qui ante Cal. est, hoc est ultimus dies antecedentis mensis pridie Calendae dicitur. Non autem secundo Cal. ut nonnulli falso existimant. Penultimus mensis tertio Calen. qui antecedit quarto. Et in hunc modum ceteri usque ad Idus, ut puta ultimum Decembris diem pridie Calen. Ianuarias scribimus. Penultimus tertio Calen. Ianuarias. quibus antecedit, quarto Calen. Ianuarias, et in hunc modum alios usque ad quartumdecimum decembris diem, quem XIX Cal. Ianuaria scribimus. Ratio autem cur minor pontifex numerum dierum, qui ad nonas superesset, calando proderet, haec erat, quod post nonam lunam oportebat nonam die popularis, qui in agris erant, in urbem confluere ac cepturos causas feriarum a rege sacrorum, sacrosque quid esse eo mense faciendum. a quo nonnulli nonas dicitas existimant, quasi noue initium obseruationis, uel quod ab eo die ad Idus semper noue dies computantur. Habet autem nonas sex menses quatuor, Martius. Maius. Iulius. et Octob. Reliqui quatuor tantum. Idus autem singuli quique menses habent octo, quod nomen a Thuis sumptum est. illi. Item dicunt, quod significat Iouis fiducia. Nam cum Ioue accipimus pro lucas auctore, Vnde Lucretius a Sallustio uocatur, et Cretenfes φασί πορον uocitari, hoc est iustitiam. Romani quoque diespitire quia diei patrie, optimo iure is dies ius, hoc est Iouis fiducia uocatur, cuius lux non finitur casibus occasu, sed splendore diei, et noctis continuat, propter claritatem lunae, quae semper in plenilunio, hoc est medio mensis fieri solet. Alij existimant Idus, quasi uisus a uide do dicitur esse. ut littera detracta, quae tunc plena luna uideatur. uel a graeco ἰδῶν, quod est uidere. Sunt etiam qui existimant Idus a πῶ τῶ ἰδῶν, hoc est a specie appellatas, quod eo die luna plenissima specie ostendat. Alij censent ab one Idus dici, quae oibus Idibus Ioui immolatur. Hanc idulam Thusi noiant. Nonnulli opinantur Idus uocari quod is dies diuidat mensem. Quippe iduare hirsuta lingua diuidere est. Vnde uidua dicitur, quasi a uiro diuisa. Hinc uiduare etiam pro priuare accipimus. Vnde uiduertas calauitas appellata, quod uidet bonis. A uiduo diuido per compositionem deducitur. ita. n. ueteres dicebant, quod nuc diuidio dicimus. a quo diuidu, quod non modo separabile significat, sed et separatum. A cui nosque ut seorsum diuiduos leto offerres. Cuius coterarij est indiuidu. a quo indiuidue aduerbium. item a diuido diuisio, diuisibilis. indiuisibilis. diuisibiliter. indiuisibiliter. Item diuidia, quod significat taedium. idem. Huius me diuidia cogit

plius, quod im est par loqui, interdum etiam pro discordia accipiuntur. Et diu dicula, quae nunc castella uocantur supra diximus, ex quibus a riuo communis aquam quisque in suum fundum ducit. item diu diuidum, quod pro diuidio accipitur, quod et ipsum dictum est, quasi diu diuidum suu. (ut aliqui putant) a diuisione, siue a medio. Teren. diuidium face. Tertiumdecimum Decembris diem Idus Decembris dicimus, antecedentem pridie Idus alium tertio Idus. Et eodem modo ad quintum eius mensis diem. hunc enim nonas uocamus, quartum pridie nonas. tertium Tertio nonas. secundum, quarto nonas. Vbi illud quoque animaduertendum est, quod dicitur Calen. Ianuarij, et Ianuarias. Februarij, et Februarias. Martij, et Martias. Aprilis tantum, et non Aprilias. Maij et Maias. Iunij et Iunias. Iulij et Iulias. et Quintilij. Augusti et Augustias, et sextilij. Septembris, et Septembrias, et Septembres. Octobris et Octobrias, et Octobres. Nouembris Nouembrias et Nouembres. Decembris, et Decembrias, et Decembres. item illud notandum, quod dicitur tertio Calen. idus, et nonas. Tertio Calendarum idum et nonarum. item pridie Calendas et pridie Calendarum. Postridie Calendas, et postridie Calendarum. item tertio Calendas, et ad tertium Calendas. Quarto Calen. et ad quartum Calen. Hoc tamen interest inter tertio Calen. et ad tertium Calen. et similia, quia per tertio Calen. determinatus dies, et certus significatur, qui est tertius, per illud uero, quod dicitur ad tertium Calen. non intelligimus ipsum tertium diem a Calen. nec aliquem tertium diem, sed diem aliquem illi propinquum, et perinde est dicere ad tertium Calen. ac si diceremus cititer tertium Calen. potest tamen aliquando poni ad tertium Calen. pro ipso die tertio Calen. ut si dicam, ab hoc die usque ad tertium Calen. aut Idus, aut nonas, tres dies inter sunt. Mensis in quatuor hebdomadas diuiditur, quae latinae dici septimanas possunt. diuidentur tamen hebdomadae non de diebus tantum, sed etiam de annis, et quibuscumque rebus, quae septenario numero comprehenduntur. Cellius. Tum ibi addit se quoque iam duodecim annorum hebdomadam ingressum esse, et ad eum diem septuaginta librorum hebdomadas conscripsisse. Dies, qui septimanam constituunt, a septem planetis cognominati sunt. Primus septimane dies a iule diei solis, siue Phoebi dicitur. secundus a Luna, lunae. Tertius a Marte Martis. Quartus a Mercurio, Mercurij. Quintus a Ioue Iouis. Sextus a Venere, Veneris. Septimus a Saturno Saturni. Hunc tamen in praesentia mutato a iudeis uocabulo sabbatum uocamus, quod eum iudei sacrum habeant, in quo conditor rerum mundi iam creatione perfecta conquieuerit. Sabbata enim Arabum lingua mysterium dicitur. a quo ipsi sabbata nominauerunt. A mense uero deducitur mensis, uis adiectiuum nomen, ut menstruum opus, hoc est opus unius mensis. item menstrua substantiuum numeri tantum pluralis, quod significat superfluum illum humorem, quem singulis mensibus mulieres, nisi grauida sint, emittunt, quo tempore marium cum ijs coitus exitiales sunt, et atque pestiferi, praesertim insilente luna, cum purpuram quoque ab ijs pollui tradunt. Quocumque autem tempore, si madatae segetem ambient, eruas, ac uermiculos, scababaeosque, ac noxia alia decidere. Tradunt in Cappadocia ob multitudinem cantharidum per media arua retectis super cluneis uestibus incedere solitas. A libi nudis pedibus erunt capillo, ac cinctu dissoluti, sed cauendum, ne id oriente sole faciant. sic enim sementem constat ardescere. Nonella uitis eius tactu in perpetuum laeditur. Tactis quoque aluarijs certum est aperis aufugere. item luna cum coquuntur, nigrescere. A ciem in cultris tonsorum habetari. Aes contactum graue uirgis odoris, aeruginemque accipe-

re. Equae, si grauida sint, tactas abortum pati, quinetiam affertur uel procul uisus, si purgatio illa post uirginitatem prima sit. Bitumen in iudea nascens sola hac in sponte separari, si a uersis contacta, ne igne quidem, quo cincti utimur, domari. Siquis eum cinerem lauandis uisibus asperget, purpuram mutare, floribus colorem adimere, grauidam, si supergredietur, abortum facere, aspectu solo si eularem naturam lebetari. menses quoque pro mensuris frequentissime auctores ponunt plurali numero tantum. Pignus. Cuius semina menses, et urinam ciet. idem. Menses sicut eo cibo putant. A Calendis Calendarum dictum est, libellus, in quo quod singulis cuiusque mensis diebus gestum, accommodatum, mutatum, locatum sit, scribitur. Item dies festi, profectusque, et feriae notantur. item Calendaris Iuno. Sic enim Laurentes hanc deam appellauerunt, quae sicut Idus omnes Ioui, ita omnes Calendae Iunoni dicant esse sent, propter quod omnibus Calendis a mense Martio ad Decembrem huic Deae supplicabant in curia Calabra, et regna sacrorum, idest regis uxor porcum, uel agnam in regia Iunoni immolabat. Hinc Ianus Iunonius cognominatus est, quod illi deo omnis ingressus, huic Deae cincti Calendarum dies, quos ascripti. Nam cum initia mensium ueteres ab ortu lunae auspiciarentur, merito Iunoni addixerunt Calen. Iunam ac Iunonem eandem esse putantes, uel quia luna per aetrem meat, cuius arbitra Iuno est. Vnde graeci lunam artemin quasi a ποσειδῶνι nuncupauerunt, quod aera fecerit. Erant autem Calendae nonae. Et Idus copulandis nuptijs religiose, hoc est deumtandae. quod hi dies praeter nonas feriati essent. Ferijs autem uim cuiquam fieri nefas habebatur, ideo tunc nuptiantur nuptiae, in quibus uis fieri uirgini uideretur. Alij tradunt, quia ferijs togere ueteres fossas liceret. nouas facere ius non esset, ideo magis uiduis quam uirginibus idoneas fuisse ferias ad nubendum. Nonis uero ideo prohibita sunt nuptiae, quia cum primus uir priuatum dies uerecundiae detur, postridie uero nupta in domo uiri dominum incipiat, ideoque uirum diuinam facere oporteat. Omnes autem postridiani dies, siue post Calendas, seu post nonas ac equo atri sint, ideo et nonas inuicibiles nuptijs esse existimauerunt, ne nuptiae atro die uel libertate auficiarentur uxoriam, uel Djs immolaret. Nonae iuliae caprotinae dicitur sunt, cuius rei causam superius expressimus. Calendae per K littera scribi usus obtinuit cum ipsius deriuatus, cum alioquin haec littera penitus superuacua uideatur. Virg. doctrina simul, uerecundiaque insignis, cum sciret Romanos ueteres ad lunae cursum, sequentes uero ad solis anni tempora digressisse, utriusque feculi opinioni reuerentiam seruans, uos inquit o clarissima mundi lumina, labentem caelo quae ductis annuum Liber, et alma Ceres, tam lunam, quam solem duces anni hac inuocatione designans. Magis uero non a magis deducitur, sed persicum uocabulum est, significatque sapientem. Sic enim Persae magos uocant, ut graeci philosophos. Latini sapientes. Galli dryuadas. Aegyptij prophetas, Indi gymnosophistas. Et Aegyptij Chaldaeos, A chaldaea regione Asia, in qua est Babylon urbs. A quo chaldaicus. Hi omnes syderum obseruatis rationibus, praedicere futura solebant. Sed magi possimum apud Persas deorum cultui uocabant, preces illis, ac uota, et sacrificia offerrebant, de deorum substantia, et generatione diserebant, signa, statuasque reprehendebant. improbabant illorum errores, qui discerni deos sexu, et maris, foeminasque inter eos esse affirmabant, dicebant rerum omnium, tutiusque orbis imperium penes deos esse, aeternum plenum esse demonibus. Auri cultum, usumque prohibebant, gerebant candidas uestes. Lectum terram habebant. Solo pane, uolereque, et casio uehebantur. arundinem pro baculo gerebant. Duo apud eos prim-

10

20

30

40

50

60

10

20

30

40

50

60

epi. et erant, bonus demon, et malus ille Iupiter erat, que Roma-
 romadem uocabant. hic Pluto, quem nominabant Arimani-
 um. Sed postea in tantum aucta est magorum uanitas, ut non
 solum obseruatione siderum futura predicere, sed artibus g-
 busdam, et rerum, et uerborum maleficijs et scire se omnia,
 et facere posse profiterentur. Ab ijs incantamenta reperta. ab
 ijs necromantia inuenta, hoc est diuination, que fit per cadue-
 ra, ut mortuus apud Lucretium suscitatus, euentum belli Phari-
 salia Sexto Pompeio prædixit. et pyromantia diuination, que
 fit per ignem, dum attendimus, quid fulgur, quid fulmen, quid
 alia quæuis ignea potestas significet. Aeromantia, que fit per
 aerem, ut pote per auium uolatum, gustum, cantum ue. aut uen-
 torum, imbrium, grandinumq; insuetas procellas, ut M. At-
 tilio, et C. Portio consulis lac et sanguinem pluisse comper-
 tum est, quod significauit anno sequenti ingentem pestilentia ur-
 be Romanam inuasuram. Hydromantia, que fit ex aqua, quem-
 admodum Varro prodidit, puerum uidisse in aqua effugiem
 Mercurij, que centum quinquaginta uersibus omnem mithri-
 datici belli euentum pronuntiauit. Geomantia, diuination, que
 fit per signa quædam tumultuarie in terra facta, siue per spar-
 sas arenulas, aut terrarum hiatus. Chirromantia, diuination, que
 fit per inspectionem linearum, quibus hominum manus diuina-
 duntur. Inue. frontemq; manumq; præbebit nati. Hinc præ-
 terea aruspices, extispices. Augures fluxere, de quibus alibi di-
 ctum est. Hinc qui ex speculorum inspectione occulta, siue fu-
 tura nuntiant. Hinc phytionia, qui et erithi dicuntur, hoc est
 deo pleni, q. A pollinis spiritus repleti oracula præbeant. Hinc
 mathematica, quos gentilitio uocabulo Chaldeos dicere oportet.
 Immo. Nemo mathematicus genium indēnatus habebit.
 Proprie tamen mathematici dicuntur, qui mathematica, siue ma-
 thematicas disciplinas profitentur, que sunt arithmetica, geo-
 metria, musica, et astrologia. hæc enim proprie mathematica, hoc
 est disciplina dicuntur, quia certiores alij sunt. Sed quoniam
 hi quoq; in nimiam uanitatem proeecti sunt prædicandi futu-
 ra, siue etiam præterita incognita. Mathematicorum quoq; no-
 men tanquam damnabile exploratum est, et pro ijs usurpatum;
 qui diuinationem profitentur. et sortileg, q. per sortes futura
 pronuntiant. item qui aliquid eligunt per sortem. unde et sor-
 tilegum dicitur. Sortem enim fortuitum alicuius reuētum di-
 uinunt. A quo fit uerbum sortior, quod est sortes iacio, siue sortes
 recipio, seu per sortem aliquid decerno, uel eligo. Capitur ta-
 men aliquando fors pro fatali necessitate. Virgilius. hic exitus
 illum Sorte tulit. Aliquando pro iudicio. idem. Nec uero hæc sine
 sorte date, sine iudice fides. et actum a more Romano. Non
 enim audiebantur cause nisi per sortem ordinate. Nam quo
 tempore cause agbantur conueniebant omnes, et ex sorte die-
 rum ordinem accipiebant, ut puta quod post triginta dies cau-
 sas suas exequerentur. Sors etiã pro patrimonio accipitur. Vnde
 de consortes, et consortia dicuntur. Sors etiam ipsa summa est,
 cui extrinsecus acquiritur fœnus. Teren. etiam de sorte uenio
 in dubium, hoc est de pretio, quo empti erant fiducina. A ma-
 go magica dicta, ars ipsa. et magus. unde magica artes dicitur,
 et magica herbas, quibus magorum uanitas gloriatur,
 ut est Aethiopia, qua amnes, ac stagna sicari affirmant, et ta-
 Etu eius clausa omnia aperiri. et Achemenides qua coniecta
 in acie hostium trepidare omnia, ac terga uertere. Latæc dari
 solita a Persarum rege legatis, ut quocumq; uenissent, rerum o-
 mnium copia abundarent. Mirum certe foret in tantam cre-
 dulitatem ex tam salubribus initijs euecta humana ingenia
 fuisse, si in aliqua re seruare modum nouissent. Sed hæc est in
 omni re ingenij humani conditio, ut a necessarijs orsa primum
 cuncta ueniant ad nimium. Magiam a Zoroastre. Persa prim-

10
20
30
40
50
60

num inuentam affirmant, quem sex millibus annorum fuisse
 ante Platonis mortem Eudoxi testimonio Plym. affirmat. Circen-
 magam fuisse ostendit Virgilius. Carminibus Circe socios mu-
 tauit Vlyssis. et messes in alios agros hac arte traduci posse,
 Atque satus alio uidi traducere misses. Quinetiam elementa
 quoque concuti, turbare hominum mentes, et sepe sine ullo ue-
 neni haustu uolentia tantum carminis interire homines existi-
 mauere. Lucæ. Mens haustu nulla sanie polluta ueneni Incan-
 ta perit. Virg. Carmina uel cœlo possunt deducere lumæ. idē.
 Frigidus in prætis cantando rumpitur anguis. Ouid.
 Carmine læsa Ceres sterilem uanescit in herbam.
 Deficiunt læsa carmine fontis aque.
 Ilicibus glandes, cantataq; uiribus uua
 Decidit, et nullo poma mouente stant.
 Et in duodecim tabulis scriptum fuisse constat. Qui fruges ex
 cantasset. item. Qui malum carmen incantasset. item. Ne ue alie
 nam segetem pellexeris. Tibul. de muliere maga.
 Hanc ego de cœlo ducentem sidera uidi.
 Fluminis hæc rapidi carmine uertit iter,
 Hæc cantu finditq; solum, manesq; sepulchris
 Eliat, et tepido deuocat ossa rogo.
 Cum libet hæc tristis depellit nubila cœlo.
 Cum libet, a fluo conuocat orbe niues. Ouid. de Medea.
 Cum uolui ripis mirantibus amnes
 In fontes redire suos, concussaq; sisto,
 Stantia concutio cantu freta, nubila pello,
 Nubilaq; induco, mentos abigiq; uocq;
 Viuaq; saxa sua, conuulsaq; robora terra,
 Et syluas moueo, iubeoq; tremisere montes.
 Et mugire solum, manesq; exire sepulchris,
 Te quoq; luna traho. Aristoteles ueritatis indagator, et
 ea tantum credens, que uel comprehendi sensu, uel probari ra-
 tionibus possint, hæc omnia irridet, falsaq; esse existimat. et
 Zoroastrem, quem huius artis inuentorem fuisse uulgus existi-
 mat, ex interpretatione nominis ipsius astrorum fuisse culto-
 rem affirmat. Plinius quoq; artem hanc magicam omnium ar-
 tum fraudulentissimam esse asserit, miraturq; quomodo in to-
 to terrarum orbe plurimis seculis ualuerit, idq; ob eam cau-
 sam putat accidisse, quod sola artem tres alias imperiosissi-
 mas humanæ mentis complexa in se unam redegerit. Quippe
 natam primo a medicina nemo dubitauit, ac specie salutari ir-
 repisse uelut aliorum, sanctiorumq; quam medicinam. ita blan-
 dissimis, desideratissimisque promissis addidisse uires religio-
 nis. ad quam maxime alligatur genus humanum. post hæc mi-
 scuisse mathematicas artes nullo non uuido de se futura scien-
 di, atq; ea de cœlo uerissime peti credenti, ita possitis hominum
 sensibus triplici uinculo in tantum fistigij adoleuisse, ut in ma-
 gna humanarum gentium parte præualuerit. Theſsaliam uero
 in primis huius ueneficij infamem fuisse constat. propter quod
 Menander poëta illis in locis genitus fabulam ambages mulie-
 rum lunam detrahentium complexa, Theſſalam cognomina-
 uit. Xerxem quoq; Persarum regem in ea scientia uersatum fuisse
 se nonnulli prodiderunt, ut falsa de se opinione in sui admira-
 tionem multitudinem traheret. O R E. Deñibus, totum pro par-
 te. Os proprie est conatum illud in capite, intra quod sunt lin-
 gua et dentes. Ply. Continui dentes, aut uir aq; parte oris sunt, ut
 equo, aut superiore primores non sunt, ut bobus. ouibus, oibusq;
 que ruminant. Aliquando tamen os ponitur pro facie. Virgili-
 Os, humerosq; deo similis. et de brutis etiã dicitur. idē Ora a-
 tatorum dextra detorsit equorum. item quicquid in aliqua re pa-
 tet, os dici potest. idem. Quæ si quis ferro potuit rescindere sum-
 mum uicis os. Ab hoc per diminutionem osculū dictum, hoc
 est paruum

est paruum os. Ouid. uidet oscula, que non est uidisse satis. pon-
 nitur tamen frequenter osculum pro basio, quoniam basiendo
 os coarctamus, atque minuius, et quasi ex ore osculum faci-
 mus. a quo osculor uerbum. et osculator. et osculatio. et ex-
 osculor, atq; exosculatio. sicut a basium basio. basiator. et ba-
 satio. A suauium suauio. suauiator. et suauitatio. et diffua-
 tio. diffuuiator. et diffuuiatio. Quidam hæc ita distinguunt,
 ut osculum officij sit, ut cum e longinquo redeuntes saluta-
 mus, atque osculamur. Basium pudicorum, ut patris in filium.
 suauium uoluptatis, quod est a suauitate dictum. suauis enim
 dulce dicitur. a quo suauitas, dulcedo. a quo et suauitudo a ue-
 teribus dicta est. Plau. Cor. mens. spes mea. mel meum. suauitudo
 mea. abus. gaudium. quorum contraria sunt in suauis, hoc
 est asperum. austerum. in suauitas. in suauitudo. et ab ijs ad-
 uerbia sunt suauiter. et in suauiter. Item suauis, et in suauis.
 Virg. et suauis rubens hyacinthus. Quidam etiam e ueteri-
 bus suauiloquum, et suauiloquium usurpauerunt. Item osculo
 pro osculor scribere. Titimius. illa rubra laudo, quod oscula-
 ui priuigne capur. Ab osculum fit aliud diminutuum osci-
 lum, de quo supra diximus. Item ab os fit ostium, per quod in-
 gredimur uel domum, uel alium quenquam locū. a quo ostio-
 lum. paruum ostium. et ostiarius, ostij custos. Cuius famini-
 num est ostiaria et ostiaria per singula ostia. Quintili. Neq;
 sectanda singula, et uelut ostiaria pulsanda. et ostia duntax-
 at pluri numero firmiorum pariter aditus. Virg. Italiam
 contra, Tyberinaq; longe Ostia. a quo ostia Colonia a Roma-
 no rege deducta, quod id oppidum situm sit in ostijs tyberinis.
 unde ostenses dicitur. et osti. nisi ager. et portus ostensis. Ali-
 quando tamen ostia pro portu accipimus. Virg. Aut portum te-
 net, aut pleno subit ostia uelo. sunt etiam qui ostium ab ob-
 stando dictum putent, quod ab eo arceatur ing. essu. præterea
 ostendo cum eius derivatum. et oscito. oscitatio. oscitatio, de qui-
 bus superius late differimus. Item oro, quasi ore ago. Est au-
 tem orare, quando cum homine, seu deo iugatur præcari. Virg.
 Talibus orantem dictis, aramq; tenentem. Cic. Nunc te per
 tuam pietatem oro, atq; obtestor. Quando uero cum re, signifi-
 cat petere. Virg. Vni oro, quando hic inferni ianua ditis. Plau-
 Regem adit, uitam orat. et eteres etiam orare pro agere usur-
 parunt. Vnde oratores causarum actores dicitur, quos greca
 iropas, hoc est rhetores uocant. Nos autem oratorem, rheto-
 rem, ac declamatorem ita distinguimus, ut orator sit, qui in ius
 dicitur, uel in condombus causas agit. Rhetor qui rhetorice pro-
 fitetur. declamator, qui aut docendi alios, aut exercendi se gra-
 tia fictam causam agit, ut in ueris postea causis possit orare,
 quod declamare dicitur. Hinc actiones ipse orationes, et de-
 clamationes uocantur. Aliquando tamen rhetor pro oratore po-
 nitur. Cic. Hæc cum Cottæ dixisset, Tum Velleius. Ego inquit, in
 cautus, qui cum Academia, et eodem rhetore congruere cona-
 tus sum. Nam neq; indiseritum academicum permissum, neque
 sine ista philosophia rhetorem quamuis eloquentem. Vnde fit
 rhetorisse uerbum, qd est rhetorice loquor. Pompo. Dolast uxo-
 rem, nunc propter me cupis condicere, et rhetorissas. rhetori-
 cus uero modo pro rhetore, modo pro oratore ponitur, diciturq;
 hæc omnia a grecis, apud quos iropas rhetor, iropi-
 uos rhetorice, iropiui rhetorice dicitur. Item orator
 res legati dicuntur, q. principis aut reip. mandata peragant.
 Virg. Ceterum oratores prima de gente latina Ire placet. Item
 qui unq; aliquid rogat, orator dici potest. cuius facminum est
 oratrix. Orationem etiam pro sermone aliquando accipimus.
 et grammatica orationem uocant congruam dictionum ordi-
 nationem, que perfectam sententiam habeat. Ab oratio fit di-
 minutium orationumcula. Item ab oro peroro, quod est oratio-

10
20
30
40
50
60

nem concludo. a quo peroratio, conclusio. in qua significatio-
 ne quidam etiam deoro usurparunt. et deoratum pro perorato
 scribere (ut Pompeius testatur) et exoro imperro. Vnde
 exoratio. imperratio. et exoratus dicitur, a quo quid impe-
 ratum est. Item adoro, quod est uenitor. colo. licet mente potius,
 quam sermone adoratio fiat. Aliqui tamen ab adoro eo potius
 factum hoc uerbu uolunt. Præterea oraculum, quod modo
 templum significat, in quo rogantur, daturq; responsa. Mo-
 do ipsum responsum. Virg. Scitatum oracula Phæbi Mittimus.
 Seneca. Vnum illud ostium oraculum est, pugandum esse
 pro patria. Ab oratore uero oratorius adiectiuum deducitur,
 ut oratorius sermo. oratoria facultas. oratorij munus. et orato-
 rie aduerbium. hoc est more oratorio. et Horatius propri-
 um nomen, quamuis inualuit consuetudo, ut cum assiratione
 scribatur. Poëta fuit Venuſ. nus Lyricorum scriptor, de quo ali-
 bi scripsimus. Mortuus est anno ætatis sue sexagesimo tertio, im-
 perij Augusti trigesimo tertio. Augustum reliquit hæredē, ma-
 xima pompa apud Mæcenatem in Esquilij sepulch. Item ab
 ore secundum quosdam ordior. Ordari enim proprie est fari
 inapere. Virg. Veneris contra. sc. filius orsus. Vnde exordi-
 um principium orationis. a quo exordior uertunt. ponitur ta-
 men simpliciter pro incipere. Accus. Non peruam re ordior,
 ne reſice obſcero. Vnde et uestis exordiri dicitur, cum instrui-
 tur texenda. A quo exordium principium. Virgilius. quo nam
 regnam ambire firrem Audcat affatu, que prima exordia
 sumat. Hinc redordior, quod est rursus incipio. et subordior
 incipio. V eteres etiam ordio scriperunt. Asra. Assecta tamen;
 animo me ordire oportet paulū. Orsum tamen aliquando poë-
 ta pro eo, qui finit, abusus posuerunt. Virg. sic Iupiter orsus.
 A quo aborsus fit, de quo paulopost dicemus. Item ab ore ordi-
 no, hoc est distono, quasi ore pronuntio, qui cuiq; locus esse de-
 beat, a quo ordo, dispositio. gradus. et ordinarium, in quo
 ordo seruatur. Extraordinarium, quod fit extra ordinem. Or-
 dinate aduerbium, hoc est seruato ordine. Ordinator. ordina-
 tio. præordino, hoc est ante ordino. a quo præordinator. et
 præordinatio. item ordinarie. et extraordinarie aduerbia.
 Item ordinarius homo scurra, et improbus, quiq; assidue in
 litibus moratur, ob eamq; causam in ordine stat prætorum ad-
 euntium, siue per contrarietatem ita dicitur, quia minime or-
 dinate uiuit. Ordesus autem nomen proprium est summus
 omnium Scythiæ fluminum maximus, qui ab oriente profluit,
 inferaturq; cum Istro. Item ab ore oreca, hoc est freni, quod ori-
 nſerantur. Et omni, quasi oremen, de quo supra diximus. a
 quo omninosus. et orarium, indumentum, quo nostre religio-
 nis sacerdotes utuntur, quod cum eo orent, et sacrificium faci-
 ant. et orificium, quod in quacumq; re patet. et orior, nascor,
 quasi ex ore prodeo. interdum etiam surgo, prodeo. Vnde ori-
 ri solem dicimus. a quo ortus, quod cum adiectiuum est, signi-
 ficat modo qui surrexit, aut prodijt, ut sol ortus est, modo na-
 tus, ut Pompeius Romæ ortus est. et oriundus, quod non signi-
 ficat natus, sed qui originē ducat, quod ex eo loco parentes eius
 fuerunt. Linius. Nati Carthagine, sed oriundi a Syracis.
 Idem. ab Vlyſſe, deaq; Circe oriundus. Cum uero ortus sub-
 stantiuum est, modo natiuitatem significat. Cic. non nobis so-
 lum nati sumus, ortusq; nostri partem patria uendicat. partē
 amica. Modo surrectionem, ut ortus solis. Modolocum, in quo
 surgit. Vnde ab ortu solis dicimus usq; ad occasum. Item ab ori-
 or origo, quod genus significat. a quo originalis ad echnum de-
 riuatur, ut originalis deor. originalis macla. originalis deli-
 ctum. et originarius eiusdem significationis. Item adiorior, hoc
 est aggredior. adortus enim is dicitur, qui repente aliquem in-
 nadit ab eo, quod corpora aggredientiu exurgunt, atq; incre-

scant. Terent. Hicne si in ueris nuptijs adortus esset. Obortus or, et suborior eiusdem fere significationis, hoc est subnasor, exurgit. ut obortus est uox, suboritur est rumor. Perorior simili ter, atq; exorior. Aborior, quod est abortiuum facio. Var. Vimum, quod ibi natum sit in quodam loco, si praegnant biberit, fieri ut aboriat. Hinc Aborigines, quasi sine origine dicti gens antiquissima, quae prima tenuit agrum, qui nunc est populi romani possunt tamen et aliarum urbium eodem modo Aborigines dici. et aborior atq; abortiuus deducuntur. Repe ritur etiam aborior, quae quidam ita distinguunt, ut aborior sit quod in primis mensibus fit, cum conceptus exordium factum est non ab aboriendo, sed ab abordiendi dictus. Abor tus uero propè tempus pariendi. Abortiuus autem adiectiuum sit, ut abortiuus factus. Item aborior, quod est simul orior. Lini. Tum uero coorto tumultu, terga uertere simulantes paululum cessere. Item ab orior horius, quod apud ueteres omnem uillam, ut supra diximus, significabat, quod ibi qui arma sumere pos sent, oriuerentur. aspiratur autem ut ab ortus, quod natiuitatem significat, discernatur. Item ab oro hortor, quod nihil aliud est, quam ore suadeo. In hoc enim differt à moneo, quod mone mus auctoritate, atque consilio, hortamur rationibus, et preci bus etiam plerumq; blandiendo. Terent. Ego propterea te sedu lo et moneo, et hortor, ne cuiusquam te miseret. Ab hoc fit hortatio, et Hortensius proprium nomen fuit hic Romae ora tor insignis, et princeps in dicendo, longo tempore habitus, enu lus Ciceronis, et quidam uixit secundus, et abhortor. exhor tor. subhortor eiusdem significationis. à quibus abhortatio. ex hortatio. subhortatio deducuntur. et dehortor, quod est dissua deo. à quo dehortatio. et cohortor, simul hortor. à quo cohortatio. Hinc etiam cohors uocata est, quod uel tribuni cohortiu um milites, uel ipsi se inuicem cohortari solebant ad se in re mi litari exercendum. Erant autem in una legione cohortes de cem. aliquando etiam, si ita usus exigeret, plures nunquam pau ciores. Prima cohors reliquas et numero militum, et dignitate antecedeat. Viros requirebat genere. literis. animi magnitu dine praestantes. Huic tribunus praerat. robore. moribus, et rei militaris scientia praedius. Nam reliquae cohortes pro ut imperatori placebat, à tribunis siue praefectis gubernaban tur, quibus tanta exercendorum militum cura erat, ut non mo do tribuni ipsi, atq; praefecti quotidie ante oculos suos medita ri eos cogerent, sed qui inter eos peritiores erant, ad imitatio nem sui ceteros hortarentur. Prima cohors aquilam tenebat, quod praecipuum signum erat in Romano exercitu, quod tu quo que FEDERICE Imperator facis, ita signorum ro mani imperij emulus, ut uirtutis et gloriae. Habebat praete rea imperatorum imagines, et mille centumquinque pediti bus constabat, equitibus loricatorum centum quadraginta duobus. ideoq; cohors militaria appellabatur. Sicut secunda cohors quin gentaria, quod quingentos quinquaginta quinque pedites habe ret, equites sexaginta sex. A prima autem cohorte auspiciari aci em mos erat. Tertia cohors eodem modo quingentos quinquaginta quinque pedites habebat. equites uero quinquaginta sex. sed in hac ualidiores milites constituebatur, quia in media acie consistebat. Cohors quarta pedibus quingentis quinquaginta quinque, equitibus sexaginta sex constabat. Quinta eodem nu mero, sed strenuos desiderabat milites, quia sicut prima in dex tro, ita quinta in sinistro cornu constituebatur. quippe cohortes quinque primam aciem insiuebant. Sexta etiam cohors pa re superiorem militum numerum habebat. sed in ea robusti quoq; et iuniores colloabantur, quia in secunda acie post aquilam, et imperatorum imagines locum sortiebatur. Septimae atq; octauae cohorti idem militum numerus erat. Sed octauae

praestantiores, quia in secunda acie medium locum tenebat. Item nona et decima aequalem bellatorum habebat nume rum. Sed decima robur atque experientiam exigebat, quia in secunda acie sinistram possidebat cornu. Sic legio decem coh ortibus firmabatur, habebatq; pedum sexmillia centum. Equi tes septingentos triginta. A bellatorum cohortum similitudine omnis multitudo cohors dici potest. Vnde et quadrupedum, et auium, et piscium cohortes dicimus. Hinc cohortem uoca mus spatium uillarum in iram maceriam, quod in iis aserunt, gellinarum, et aliorum huiusmodi cohortes alantur. Frequen tius tamen cortex dicuntur. Martialis. Vagatur omnis turba sordidae cortex. Ouidius. Abstulerat multas illa cohortis aues. Ab hortatio hortatiuicula deducitur. Scribi autem cum aspi ratione hortor affirmant, ut ab ortor, quod frequentatiuum est huius uerbi orior, differre uideatur. OS uero quando in genitio ossis facti, solidamentum corporis significat, quod no datum, et adiunctum inuicem neruis alligantur natura, atque consistunt. Ab eo ossus, quod ex ossi est. et exosso uerbum, quod est ossa detrabo. Apul. Exquamatus, atq; exossatus piscis uix palpitat amplius. et exos sine ossi. Lucil. Exos et exan quis tumidos persinuat artus. et ossiculum paruum os. à quo ossiculatum, hoc est minutum. Cecili. Ossiculatum Pat mononem de uia licet legant. et ossifraga genus aquilae ab ossibus frangendis, quae barbata uocatur, de qua inferius dice mus. et ossilegus, ossium collector. à quo ossilegium, collectio ossium. os à graeco deducitur. quippe graeci ossion uocant. et ossifragum, ossionem. A V S V S. Temere praesumens. Audere enim aliquando est fidentem esse. Plau. Vir domo egredi audet. aliquando te more praesumere. Virgilius. haec praemia qui me Ferro ausi ten ture ferunt. Hinc audacia aliquando pro fiducia accipitur. Ci cero. Nec uires eius, nec audacia, nec tela defuere. Aliquando pro temeritate. Sallustius. Audacia pro muro habetur. Item au dax modo fidens. Virgilius. Quisq; pedum cursum ualeat, et qui uiribus audax. Modo temerarius. Plau. Pergrni audax hoc fa cinus persequi? Quidam audaciam ab audentia ita distin guunt ut audacia temeritas sit. Audentia fortitudo. Virgilius. Audentes fortuna imuat. Ab audax fit diminutuum auda culus. Cel. Aderat reprehensor audaculus uerborum. et au dacter aduerbium, quod et audenter. Item audacior. audacis simus. audacius. audacissime. Quidam audacem à graeco deduc tum putant. Quippe graeci audadon temeritatem uo cant. et audadon temerarium. CONTEMERARE. Foedare. contaminare. polluere. Vt ceteros temetum ui num uocabant, quod esset grauius. Vnde temulentis ebrij dicun tur, et temulentia ebrietas. Ab hoc quidem temere deductum uolunt, quod significat stulte. inconsiderate. qualis est condi tio ebriorum, qui nec timent quicquam, nec quid faciant, ui dent. Ab hoc fit temerarius, hoc est audax. et temeritas au dacia. et temero, quod est scelerato, contumino. à quo conteme ro. Temerarium tamen aliquando pro metuendum accipitur. Plautus. Sed quid quod picus ulnum tundit, haud temerari um est. Temere omnes, qui post Ciceronem fuere pro fere usi sunt. Quintilianus, Illud ingeniorum uelut praecox genus, non temere unquam peruenit ad frugem. Vt ceteris temeritudi nem, pro temeritate scripsere. Pacui. Egon Tyranni non no ui temeritudinem? A temere siue temeritas fit temero uerbum, quod est uiolo. contumino. et proprie de sacris dicitur. Vnde temerata sacra dicimus, cum turbata sunt, nec rite facta, et e contrario intemerata, quae rite perfecta sunt, ut cum lente in fundendum fuit uinum, aut mola iniicienda, ita haec facta sunt ut ratio exigebat sacrificij. per metaphoram tamen intemaratum dicimus

10

20

30

40

50

60

rum dicitur quicquid integrum, et incorruptum, atq; inuio latum est. Virg. Inemerata fides. Sunt qui temerarium non à temeto, sed à temno uerbum derivari potius uelint, quasi tem narium, quod omnia contemnat. Temnere enim spernere est, dictum à graeco τέρνω, quod est incido. refeco, quia quae spernimus, amputare, et refecere consueuimus. Virgil. Discite iustitiam moniti, et non temnere diuos. Ab hoc fit contemno, quod similiter significat sperno, despicio. Quidam tamen haec ita distinguunt, ut despiciere grauius sit, quam contemnere. Cicero, Quemq; contempserit. despexerit. liberum esse nunquam dixerit. Item spreus sit, qui refutatus est. Contemptus uero, qui est reputatus inutilis. Terenti. Quot modis contemptus, spreus facta, transacta omnia. A contemno fit contempto frequen tatiuum. Plau. Mirari noli; neq; me contemptari. et contemp tus quarta declinationis, quod despectionem significat. et con temptibilis, hoc est contemendus. et contempte, contemptim, ac contemptibiliter aduerbia. Quidam etiam contemptibilitatem pro desipientia usurpant. SED. Veruntamen. Sed aliquando inceptua coniunctio est. Terent. Sed Pamphilum uideo. Modo transitum significat ad aliam rem. Idem. Sed quis est senex. Aliquando discretiua. Plaut. Hunc ego non sapien tem, sed stultum puto. Nonnunquam exceptiua. Cicero. Multa quidem passus sum, sed omnia aequo animo tuli. in quem sen sum accipiuntur et sedem. sed tam. ueritatem. ueruenimero. ue teres aliquando sed pro siue posuerunt. PERSOLUIT POENAS. Dedit poenas. Tractum à poenis pecuniariis, quibus pecunia soluebatur. Soluere proprie religare est. Virg. Soluite me pueri. Idem. Soluite crinales uittas, capite orgia me cum. Sed quoniam qui debent quodammodo obligati sunt cre ditori, soluere etiam pro debitum reddere usurpamus. Sallust. Argentum ere solutum. Cicero. pro quo frumento pecunia omnis soluta non est. Hinc per metaphoram solutionis uocabulum (ut Paulus iurisconsultus inquit ad omnem liberationem quoquo modo factam trasfertur, magis quae ad substantiam obligati onis, quam ad numerum solutionem. unde soluere pro sa tisfacere usurpamus. Vlpia. Eum enim soluisse dicimus, qui id fecit, quod facere promissit. interdum etiam pro dimittere. Virg. Solue mares, mitte in uenerem pecuaria primus. interdum pro liberare. Idem. Soluite corda metu Teucri. unde solutus risus di citur magnus, et à curis omnibus liber. Idem. risusq; soluto. Nonnunquam pro contemnere. Idem. soluiq; pudorem. Ali quoties pro exapere. Idem. Nec populos soluo. Ab hoc compo sita sunt persoluo, quod est in totum, et perfecte soluo. unde de uotis proprie dicitur. Virg. Hanc tibi Eryx meliorem ani mam pro morte Daretis Persoluo. ab soluo, libero. à quo abso lutio. Exsoluo idem quod soluo. à quo, exolutus à ueteribus exu uia dicitur. Persoluo, ante tempus soluo. Dissoluo. disango. reli go. libero. unde dissolutus dicimus, qui moribus; legibusq; so luti luxum uitae sequuntur, quos graeca ἀσώτους, hoc est incontinentes uocant, quo uerbo Cicero quoq; et pleriq; alij ex Latinis usi sunt. Martia. Vini asotos, hoc est lasciuie, incontinen ter. dissolute. Hos etiam solutes dicimus. Quidam etiam asotiam pro incontinentia, et luxu usurpant. Gellius. Cedere equi de uobis debui, ut in tali asotia idest luxu, prodigalitate, atque nequitia artum nos uinceretis. et solute aduerbium, quod la sciuie et incontinenter significat. A dissoluo etiam fit disso lubilis. et dissolubilitate, quorum contraria sunt indissolubilis. et indissolubilitate. DIGNASTANTO CRIMI NE. Quales tantum crimen merebatur. Dignum enim di cimus, quod meretur, ut dignum premio, dignum laude. dignum flagris. dignum castigatione, hoc est quod meretur praemium. meretur laudem. meretur flagra. meretur castigationem. di

10

20

30

40

50

60

ctum à graeco δεινός, quod est demonstro, pra me fero, quoniam ex ijs, quae gerimus, quae mereamur ostendimus. Eius conerarium est indignum. Martia. Indignas premere pestis cum tabida fauces, hoc est quae talem mortuum non mereban tur. Idem. Digna tuo cur sis, indignaq; namque dicam, hoc est dicam cur merearis, et non merearis hoc nomen. Quidam tamen dignum à dignoscendo potius dictum uolunt, quasi cog nitum. A dignus fit digno uerbum, quod est dignum puto. Pacu. Quis deos infernos, quibus caelestis, dignet honoribus? Eius passiuum est dignor, hoc est dignus habcor. Virg. Con iugio Anchisa ueneris dignate superbo. Macro. Cato ait La rentiam meretricio quaestu locupletatam post excessum suum populo romano agros reliquisse, et ideo sepulchri magnificen tia, et annuae parentationis honore dignatam. Trequatus ta men in usu est dignor deponens, pro dignum habeo, quam di gno actiuum. Virg. Atq; idem fugentem haud est dignatus He rodem Sternere. Idem. haud equidem tali me dignor honore. Ab indignus uero fit indignor, quod est irascor, quasi ea pa tiens, quibus non sum dignus. A dignus fit dignitas. et digna tio, quod proprie significat honorem nobis, propter meritum, uel impesum, uel debitum. Gellius. Cuius dignitas nec augeri lau dibus, nec minui detrachonibus potest. ponitur tamen. frequen ter pro decore, ut cum dicimus dignitatem oris, dignitatem ha bitus, et similia. Haec ita à uenustate discernitur, ut dignitas ui ris, uenustas foeminae sit attributa. Cicero. uenustatem mu liebrem dicere debemus dignitatem uirilem. Ab indignus fit indignitas, hoc est id, quod iniuste patimur. Idem indecanta, ut indignitas oris. indignitas habitus. et indignatio, hoc est ir a et indignabundus, irascens. Item à dignus dignè aduerbi um, hoc est pro meritis. Ab indignus indigne, praeter meritum. Ouid. Leniter ex merito quicquid patiari ferendum est. Quae uenit indigne poena dolenda uenit. Quidam etiam pro digno condignum usurpant, et dignanter pro eo, quod est secundum meritum, et indignanter per indignationem. et dedigno, ac de dignor, quae significant indignum habeo. contemno. CRIMINE. Delicto. Crimen proprie significat id, quod per con tentionem alicui obijatur. Vnde criminare est accusare, siue con tumeliose reprehendere. et criminatio ipsa (ut ita dicam) con tentiosa contumelia. et criminosis. contentiosus. contumeliosus. et criminose, contumeliose. Virg. Dissice compositam pacem, fere crimina belli, hoc est contentiones et iurgia, ex quibus bel lum oritur. Cicero. Hereditatem mihi negasti obuenisse. Vtinam hoc tuum uerum crimen esset. Et sic dicitur à cerno crimen, sta cut à discerno discrimen. Cernere quippe contendere est. Acci us. Primores procerum nominatum uocat, si quis esset, qui armis secum uellet cernere. Plau. Pro patria amphitryo dum cernit cum hostibus. Apul. Is cū ad me accusandum descendisset, nol ui cum eo in iudicio cernere. Hinc per metaphoram crimen eti am pro delicto accipitur. Sene. Vitam agens simplicem, rectam. sine crimine. Aliquando tamen cernere uidere est. Virg. Cerni nus adstantes ut quicquam lumine toruo. Hinc cernuus dicitur Virg. ex templo plantas conuellit honestas. Eiectoq; incumbit cernuus armo. Item cernere, deliberare. Lucil. Postquam praesidium castris educere crenuit. Idem. Aeribus inter sese armis confligere creuit. Cernere, diuidere. cernere. à quo crines dicti sunt, quod sint discreti. Cernere, iudicare. Pacu. Et aequum et rectum est, quod postulas, iurati cernant, praeterea ad d rē uerter, quod est iudicare, deductum hoc uerbum existi mant. Item cernere, cedere. Vnde cernere hereditatem filij pa rentibus dicti sunt, hoc est cedere. Accius. regnum tibi permit ti maluit, cernam, tradam exercitus. A cerno quando contem do significat, fit cerno uerbum, quod similiter est alter cor. con

tendo pugna. Virgilius. Certens & cygnis ulula. Item, officio nec te certasse priorem Poenitae, hoc est contendisse, ut officio uinceret. Cicero. Cum inter se duo populi de finibus armis certarent. Hinc certamen, quod modo pugnam, ac contentionem significat. Modorem, de qua certatur. Certatio uero est ipsa contentio, quae & concectatio dicitur. Item a certo, quando significat iudeo, fit certus, hoc est clarus, indubitatus, quia ea, quae certimus, clara & indubitata sunt. Quintilianus. Nempe esse certum est. unde facio, siue reddo te certiore dicimus, non tamen certum, hoc est declaro, & affirmo tibi ita esse. et certior abs te factus sum, non tamen certus, hoc est abs te mihi declaratum est. & cum aliquid uehementer affirmare uolumus, id certo certius esse dicimus. Hinc fit incertus, hoc est dubius. & certitudo a quo incertitudo. & certitudo uerbum, hoc est certus fio. Pacui. Vocant coos, unde certissimus. & incerto, incertum facio. Plautus. Longa dies meum incertat animum. & certe, ac certo aduerbia affirmandi, quod etiam pro certo dicimus. Aliquando tamen certe pro saltem ponitur. ut si non potero tangere, certe potero uidere. Similiter a cerno, cum significat diuidere, & secerno, certum dicimus, discretum, constitutum. hoc est tantum, ac tale, quantum, & quale uolumus. Unde certum uulnus fecisse aliquem dicimus, cum nec plus, nec minus fecit quam uoluit. Martialis. O quam certa fuit librato dextera ferro. Hinc certus ferre nullo modo plurimam usurpamus pro eo, quod est quosdam, quasi a ceteris discretos. Cicero. Is enim cum certis alijs ad Caesarem missus paulo ante discesserat. Virgilius. equidem per littera certos dimittam. Sallustius. Apud latera certos locauit. Eodem quoque modo a cerno, cum delibero significat, dicimus certum est pro eo, quod deliberatum, & constitutum est, in quo plerumque adiungitur datiuus cum infinitiuis, ut certum est mihi in Asiam nauigare. Aliquando non ponitur, sed subintelligitur datiuus. Virgilius. Certum est in syluis, inter spelea ferari. Malle pati. Certum quoque aliquando usurpamus pro firmo & non uacillante. Ouidius. Da mihi quod petitur, certo contingere telo. Item a cerno sicerum, de quo superius diximus. praeterquam ab eo composita sunt decerno, quod modo significat constituo, definitio, iudicio. Unde senatus decreta dicuntur. & decretorium, de quo supra diximus. Cicero. quare expetenda quidem magis est decernendia ratio, quam decertandi fortitudo. Plautus. Qui nequeas nostrum uiter sit amphitryo decernere. Hinc decernere dicitur secernere, idem quodam, quae distinguuntur, ac separantur purgandi gratia. Nos a decerpendo potius deductum existimamus. Nonnumquam delibero. Terentius. Quicquid peperisset decreuerunt tollerere. Idem. uxorem decreuit dare. sese hodie. Aliquando purgno. Virgilius. ipsam armis, ipsumque iubet decernere ferro. Hinc fit decerto frequentatiuum eiusdem significationis. a quo decertatio. Excerno turpis rei honestum uocabulum, hoc est purgamenta corporis emitto. & purgamenta excrementa dicuntur. incerno. emundo. secerno. a quo incerniculum dictum, quo frumenta purgantur ante, quam molantur. maius cribro. Plinius. Mulum octuaginta annis uixisse Atheniensium monumentis apparet, eo quod cum templum in arce facerent, quod derelictus senectus cadentia iumenta comitatu, nisi quae exhortaretur, decertum fecere, ne frumentarium negotiatores ab incerniculis eum arcerent. Cato. Cribrum unum, incerniculum unum. secernim unam. scannum unum. & succerno, secerno. Plautus. Gradus iste succretus est cribro pollinario. a quo subcerniculum, farinae cribrum, quod fit e setis equorum, quemadmodum excussorium. & pollinarium fit e lino. Excussoria cribra sunt, quibus furfur secernitur. Pollinarium, quo pollen, hoc est grossior puluisculus farinae diuiditur. Discerno, quod modo significat certo. Apul. Armas potius discernere, quam in-

re uti uoluerunt. a quo fit discrimen, quod modo pro certamine ponitur. Virgilius. post hos aequo discrimine pistris. Centaurusque locum tendunt superare priorem. Modo periculum. Idem. per tot discrimina rerum Tendimus in Latium. Aliquando discretus significat diuidere, separare. a quo discrimen pro diuisione, & separatione, & differentia accipitur. Unde indiscriminatum pro indifferenter ueteres usurparunt. Cicero. Totumque discrimen summi boni in ea rerum comparatione positum putat. Virgilius. uel quo discrimine ripas. Haec loquuntur. unde discrimen etiam pro diuisione criminum in capite usurpatur. & acus ipsa, quae crimens ipsos dissipat, discerniculum uocatur. Ab hoc fit discriminatio, diuidere. Virgilius. late discriminat agros, a discerno etiam discretus dicitur, quod modo propriam, hoc est passiuam habet significationem, & idem est, quod separatus. a quo discretio, separatio. & discrete distincte. Ouidius. Quae discrete locis pariter sorbentur ab ipsa. Idem, & septem discretis in ossa Nilus. Macrobius. Ad faciendam discretionem in genitio casu saturmaliorum pro saturnalium dixerunt. Modo discretus actiuam significationem habet, significatque eum, qui personarum qualitates, & rerum momenta discernit. praeterquam secerno, quod similiter significat separare. diuidere. unde secretum locum dicimus solum & quasi a ceteris separat. & secreta mandata secretas literas. secreta negotia, quae uel nulli, uel paucissimis committuntur. & secretor homo. siue a secretis, cui secreta committuntur. & secreta, ac secreto aduerbia, quae significant tace. Item scribium arca, in qua secreta reconduntur, praefertimque scripturae, dictum quasi secernium. Hinc scribarum uocati sunt, secretarum scripturarum custodes, & ij, qui a secretis appellantur. VERBERA. Flagellum magistri. Verber instrumentum est longum, & exile, qualis est uirga. baculus. fistulus. lorum. flagellum. ferula. arundo. & siquid est simile. proprie autem uerber significat summam summam uentum, dictum a uire. Quintilianus. Ignemque ex proximo raptes, uerberaque casus obtulerat. Hinc uerbera et pro uerberatione accipimus, ut hoc loco. Ab hoc fit uerbero uerberas, quod est caedo. cuius frequentatiuum est uerberita. & uerbero uerberonis, pro eo, qui uerbere dignus est. & est contumelia feruorum quae admodum uerberalis, uerberibus dignus, quasi uerberabilis. a quo uerberalior. & uerberalissimus. Plautus. Uerberalissimus etiam rogatus, non fur, sed trisur. Itē uerberor passiuus. & uerberatio, siue uerberatus quarta declinationis. & uerbena, quod ea uerredo purgantia domorum uerberabantur. Erat enim uerbena herba sacra, quae ex loco sacro, hoc est ex arce capitolij cum sua terra euellabatur, & ea semper legati cum ad hostes, clarigatumque mitterentur, coronari solebant, et unus sane uerbonarius uocabatur. eandem herbam sagmina uocabant, quod est sacro ageretur. Dicitur & peristeron. & hierobotane, hoc est sadra herba. Quippe graeci hieron sacra uocant, Botanē herbā. Virgilius nunc uerbenaca nuncupatur. haec Iouis mensa uerrebatur, domus purgantur, lustrabanturque. Rami eius tenues sunt. cubitales. angulosi. folia minorā, quam quercus, angustioraque, & diuisuris maioribus. Flor glaucus. radix longa, tenuisque. Hac peruntetos impetrare quae uelint, magis existimant. februes abigit, amicitias conaliari. Est ei similis uerbascon herba, quae saepe fallit pro ea capta, folijs minus candidis, cauliculis pluribus, flore luteo. Haec abiecta, blattas in se contrahit, ideoque romae blattaria uocatur. Abusue tamen uerbenas uocamus omnes frondens sacratas, ut est laurus. oliua. myrtus. Terentius. Ex ara hinc uerbenas sume. Nam mistam fuisse Menander testatur, quem secutus est Terentius. Illud certe mihi admiratione dignum uidetur, quod uerbena nunc quoque diuo praecursori sacra habetur, & ea die illius festo passim coronantur. & lustrari domos putant. & uerbum

uerbum a uerberatu aëris, quoniam uerberato aëre uerba formantur, quamuis aliqui uerbum a uero potius cognominatum uolunt, quod uerum nos loqui oporteat, odiosumque sit (natura ipsa indicante) mendacium. Sunt etiam qui a uerum boando hoc est a uerum dicendo appellatum putent. Boare enim graeci clamare dicunt. Virgilius. reboans syluae. Unde Ennius sonum bombum pedum dixit. Bombitatio tamen de apibus dicitur. a uoce earum. Est autem uerbu unius cuiusque resignum, quod ab audiente possit intelligi. Unde uerbosus multiloquus dicitur. & uerbositas multiloquentia. et uerbosus pro multis & inanimis uerbis. Veru uerbum uerbus sermo, Plautus. Tum repertus Philocretem qui superes ueruerbio. Verbum etiam, quod a grammaticis definitur pars orationis declinabilis sine casu agendi uel patiendi significatiua, in quo omnis uis orationis est. ideoque hoc maxime aëre uerberatur. a quo altera pars orationis indeclinabilis, aduerbium nuncupatur, quia semper nititur uerbo. a quibus uerbaliter. & aduerbialiter. & uerba le nomen dicitur, quod a uerbo descendit, ut a docto doctum, doctor. a contemplor, contemplatum. contemplator. & similia. uerbum etiam uocamus, quod a re siue facto distinguitur, ut non uerbis opus est, sed factis. Hora. uerbaque prouisam rem non inuita sequuntur. Hinc uerba dare usurpamus pro eo, quod est decipere. A uerbo prouerbum deducitur, quasi communis omnium uerbum, uel quod uerbu pro uerbo ponatur. Est enim prouerbum sententia, quae in ore omnium uersatur, modo aperta & simplex, ut obsequium amicos, ueritas odium parit. Macrobius. Unde putat illud manasse prouerbum totidem nobis hostes esse, quot seruos. modo subobscura, & aliud significat, quam uerba exprimeret uideantur, ut puta de homine infelicia, ac calamitosa dicimus. ille habet equum Seianum, uel ille habet aurum Tolosanum. Quorum prouerbiorum haec ratio est. Cuius equum habuit natum Argos, quem fama erat progenitum esse ex equis, qui Diomedis Thyacas fuerant, quosque Hercules Diomede occiso, Argos perduxerat, hunc magnitudine inuisitata fuisse. ceruicē ardua, colore phoeniceo. flaua & comanti iuba. ceterisque equorum laudibus insignem, uerum tamen ea fortuna, ut quisquis eum possideret, cum omni domo, familiaque, & fortuna in perniciem deduceretur. Itaque Cuius primum eius dominum a M. Antonio capitis damnatum miserabili supplicio uitam finisse. Eodem tempore Dolabellam consilem in Syriam proficiscentem fama eius equi permotum Argos diuertisse, emissisque sesterijs centum millibus, sed ipsam mox in Syria bello civili obsessum, atque interfectum fuisse. Deinde eundem equum. C. Cassium, qui Dolabellam obsederat, adduxisse, quem Cassium postea uictis Parthis, suisque exercitus suo miseram mortem oppetisse manifestum est. Deinde Antonium post interitum Cassij parte uictoria nobilem illum equum quassuisse, & mox eo potitum, uictum, atque desertum detestabili exitu interisse. Ceterum oppidum Tolosanum in Italia. Quae cepionem consulem quondam diripuisse constat, in cuius templis cum multum auri fuisset inuentum, quicunque ex ea praeda aurum attigit, eum misero, ac cruuabili exitu perijisse manifestum est. A prouerbio prouerbialis deducitur, unde prouerbialiter uersus appellamus, qui uice prouerbij sunt, quos graeci ἀπὸ τῶν παροιμιῶν, quod prouerbum significat, παροιμιώδους appellant, qualis est ille, πολλὰ μετὰ τὸ πῆλα κλάουσιν ἄλλοις ἀπὸ τοῦ, hoc est. Multa cadunt inter calicem, supraque labra. Hoc ueteres quam breuissime dicere solebant. inter os & offam. quod significat non esse de futuro nimis sperandum. Unde autem locum habuisse hoc prouerbum tradunt, quod uir quidam etate grandaenus dum uineam plantaret, a vicino pro derisum interrogatus est, cui

uineam fereret, qui cum sibi ferere respondisset, ludibrio habitus est, perinde ac si impossibile foret cum tandiu uiuere, ut mustum ex ea gustare posset. Vidit tandem senex ex ea uinas, afferrique sibi praematos aliquot racemos, & premi iussit, uinum praeterquam aceris, cui calicem musto plenum manu ostendens, & iam penes admoens ori. Puta si ne inquit unum me ex uinea, quam te spectante plantauimus, gustaturus inter haec anhelus puer accurrit, descendisse in uinam aprum nuntiat, uinasque uastare. Senex deposito calice in uineam properat, commitantur eum uicinus & puer. Aprum prosequuntur, qui facti in senam impetu, eum necat. Sic cum calicem iam ferre ad motum labijs gustare non potuisset, locum prouerbio dedit. nostri non calicem, sed offam dicunt. Cato. Nunc ita aiunt, in segetibus, & in herbis bona frumenta esse. Nolite ibi nimiam spem habere. Saepē audiui inter os atque offam multa interuenire posse. Verum inter offam atque herbam, ibi uero longum intervalum est. Offa pulum significat, & quicquid est in pulis modum redactum. Cuius diminutiuum est offula. Cicero. Necesse est enim offa obiecta cadere frustum ex pulli ore, cum pascat. Idem. Cum igitur offa iam cecidit ex ore pulli, tum sufficienti eripudium solistimum nuntiat. Plinius. Purgatum enim trandum, seruaturque eius offas. Idem. Pulte autem non pane longo tempore uixisse Romanos manifestum. quoniam inde & pulmentaria, hodieque dicuntur. Et Ennius antiquissimas uates obfidionis famem describens, offum eripuisse plorantibus liberis patres commemorat. Item a uerbo deuerbiu deducitur, quod significat extremitatem, & desinentiam uerbi. Quae admodum enim aduerbium uocamus, quod ad uerbum accedit, & prouerbum, quod pro uerbo est positum, ita deuerbium, in quo uerbum desinit, quasi deorsum tendens uerbum. Sic ueteres deuersus, hoc est deorsum uersum dicere solebant. Hoc est, quod Linius scribit actor olim ex Hetruria Romam ludiones, qui ad tibianis modum saltabant, quos inuicem inuentum, in conditis inter se uersibus iocularia prius fundere solitam iam satyras descripto ad tibianam cantu, motique congruenti agere coepisse, & quia hister thusco uerbo ludio uocabatur, huiusmodi artifices histriones uocatos. a quibus ars ipsa histrionica dicta. & histrionicus adiectiuum, unde histrionice gestus, histrionice uestes, histrionice uerba dicimus. & histrionice aduerbium dicimus, hoc est more histrionum. Nec multo interiecto tempore Linius cum saepius satyros suos canendo uocē obtulisset, petita uenia, puerum ad canendum ante tibianem instans, aliquanto magis uigente motu, quia nihil uocis usus in pediebat. inde cantari ad manum ab histrionibus inceptum, quorum deuerbia tantum audiebantur. Sed postquam conuersus hoc modo in artem ludus uidebatur, & res a solito uersu, ac ioco auocata inuentum fabularum actu histrionibus relicto inserere uersibus iocularia antiquo more coepisse, & haec attellanis potissimum fabellis coferuisse, atque ex argumento exordia uocasse, quod scilicet extra cantum essent. Quippe graeci ἔξω extra, ἀπὸν cantū dicunt. Et quae admodum epodos siue per diminutionē epodion ad cantū, ita exodor, & exodion extra cantū significat. erat ergo exodia ridicula uersibus in texta, quae sine cantu iactare inuenies solebat, sicut epodi, siue epodia carmina solite cantari, qualis est Epodus Horatij. uena. tandemque redit ad pulpita notum Exodiu. Suetonius. Unde uox in attellanico exodio proximo ludis assensu maximo excepta perebuit, hircū ueterē capreis natura ligurire. Inuenitur tamen aliquando exodus, siue exodiu pro exitu, siue sine alicuius rei. Apul. Nullū ego eius rei exodiu inueniebā. Varro. Vita cursum ut cognoscere possem, & quae seruitutes, & libertates ab origine ad exodiu ductae. Idē. Quod coeperas modo in uia

uaria, ut ad exodum duas. Et in sacris literis exitus iudeo-
rum ex Aegypto. EXODI. Nomen libro dedit. Sed tunc
non ab *exod*, hoc est a cantu uox ista componitur, uerum
ab *exod*, quod iter, siue uiam significat. a qua methodus,
Et perodus deducuntur, quorum alterum breue uiam, alte-
rum circuitum probatissimi auctores interpretati sunt. Item
epodus, siue quod magis in usu est ephodion, quod significat
uicium proprie ponitur tamen pro omni apparatu, ut super-
ius diximus. Item perodus, quem Latina ambitum, siue circui-
tum dicimus. Unde medici periodicas febres uocant, quae certis
temporibus ueniunt, hoc est abeunt, Et quodam quasi circui-
facto rursus redeunt, ut sunt tertiana Et quartana. *per*
enim apud graecos de super. circui significat. a quo multa
per compositionem deducuntur, ut peristroma quasi circun-
stratum, de quo superius locuti sumus. Et periphrasis circun-
locutio. Pericles proprium nomen inelyti ducis Atheniensium,
philosophus, Et insignis oratoris, qui temp. Atheniensium
XL annis gubernauit. Periclymenes filius Nelci. Et frater Ne-
loris. Perillus Atheniensis faber ingenio praestans, qui ut Pha-
laridi tyranno placeret, uenit. Agrigentum, Et ex aere tauri
fabricatum posita in latere ianua, per quam reus includeretur
qui dum subiectis ignibus torqueretur, no uocem hominis, sed
bouis mugitum uideretur emittere, quod primus ipse tyranni
iussu fuit expertus. Ouid. Et Phalaris tauri uolenti membra
Perilli Torruit, infelix imbuit author opus. Perithous pro-
prium nomen. Peripheroma, quasi supplementum, figura est,
cum particula aliqua sententiae minime necessaria additur me-
tro. Virg. Multum ille Et terris iactatus, Et alto, ubi sine par-
ticula ille staret sensus, sed non metrum. Idem. Multa quoque
bello passus, ubi duas coniunctiones naturaliter posuit alteri
metri gratia. Perinthus urbs olim Thraaciae metropolis, Hera-
clea uocata, in qua uespasianus. Domitiani. Et Antonij Pij re-
gae fuerit, Et nobile amphitheatrum. a quo perinthij uocata.
Peripatetici, de quibus superius diximus, *per* *per* *per*
tar, hoc est a decambulando. Perissologia superflua locu-
tio, ut si dicamus, Felix sit, Et minima pereat Caesar. Peri-
onim, de quo alibi diximus. Perioeus contubernalis. peripheria
circumferentia, Et alia prae infinita. Praeterea ab *per*
quando uiam significat hodocedon, hoc est latro, Et obsefor
uicium. hilarodius autem ab ode fit, cum cantum significat.
Est autem hilarodius lasciuus Et delicati carminis cantor, quasi
hilaris cantor. hilaris enim siue hilarus (nam utroque modo di-
citur) letum, iucundumque significat. a quo hilaritas. Letitia.
iucunditas, quae Et hilaritudo dicitur. Et hilariter, letet. iucun-
de. Et hilario uerbum, letificio, iucundo. Cuius passiuus est hila-
ror. Cic. omnem. n. iucundum motum, quos sensus hilaratur,
graece *hilaron*, Latine uoluptatem uocant. Ab hoc exhila-
ro. exhilaror. exhilaratio. Item ab hilarus Hilarius. Et Hi-
larion propria nomina. hilarus uero a graeco deducitur *hila-*
ros, quod letum significat. a quo *hilaria* Latitia. *hila-*
ros *potio* letificio. Item ab ode, hoc est a cantu palindomia dicta,
quasi iteratus cantus, de quo superius diximus. Et monodia
lucubris cantus, qui fit a praefata in defunctorum funeribus,
quasi unius cantus. Nam caeteris stentibus sola praefata canit.
Huiusmodi cantus a nostris Nenia dicitur. Solebat enim hu-
iusmodi carmen laudandi gratia, apud ueteres in defunctorum
funeribus cantari ad tibiam. Est autem nenia factiuum nomen
a similitudine uocis eorum, qui queruntur, Et dolent. Graece
etiam epitaphium dicitur, siue epitaphius sermo. aut epitaphia
oratio, quod ad sepulchrum proferri soleat, quamuis epitaphi-
um dicatur etiam inscriptio, Et titulus, qui sepulchro apponi-
tur in laudem defuncti. Nenia siue mopedium primus in-

10

20

30

40

50

60

situasse dicitur Simonides poeta ex Cea in sula. Hora. Sed reli-
ctis musa proax iocis Cae retraher muneris Nenia. Nenia
quoque deam ueteres coluere, cui sacellum extra portam uimua-
lem fuerat dedicatum. Item ab ode profodia dicta, quae lati-
ne accentus dicitur, qui definitur lex ad leuandam, uel depri-
mendam syllabam uniuersusque particulae orationis. a grae-
cis etiam tonus dicitur. Unde Et ueteres nostri (ut Quinti testa-
tur) accentum tenorem appellauerunt. *per* *per* *per* *per* *per*
autem graeca praepositio est, Et significat ad. Unde prosthepsis appositio dicitur.
Figura est, cum in principio dictionis additur litera, ut cum
dicimus gnatum pro natum. TVLITTELA. Quia
iussu Domitiani confossus fuit. Tulit autem pro passus est po-
suit, quae admodum supra docuimus. Telum (ut Caius in inter-
pretatione legis duodecim tabularum scripsit) uulgo quidem id
appellatur, quod ab arcu mittitur, sed omne id dicitur telum, quod
manu alicuius proieciatur. Unde lapis. plumbum. lignum. ferrum. hoc
nomine continetur, dictum ab eo, quod in longum mittatur. Na
apud graecos *telos*, siue *telos* longe significat. Hanc
significationem Et in graeco nomine possimus inuenire. Et enim
quod nos telum uocamus, *telos* illi uocant, *apod* *telos* *telos*
telos, hoc est a iaculando. Sifenna. Manualis lapides di-
spartit proterea, quod is ager omnis eiusmodi telis indigebat.
Et Virg. telum pro gladio posuit. At non hoc telum mea, quod
ui dextera uersat, Effugies. Unde paulo post addit, Et surgit,
in enssem. Ab eadem graeca uoce musella deducitur, quasi mus lon-
gus. Et Protelo uerbum, quod proprie significat diffiro. protra-
ho. prolongo. produco. Lucal. Quae neque lucanis oriundi monti-
bus tauri Ducere protelo ualidis armibus possunt. Idem. Hunc
iuga uulorum protelo ducere centum non possent. Per metaphoram
tamen aliquando pro perturbor, et exagito accipitur. Terent. Ne te ira
tus suis scinis dicitur protelut. Aliqui pro lege excludi. Turpilium.
Propter peccatum pauillu idignissimo patria protelatu esse sa-
uitia patris. Telone quoque agricolae uocat lignum longum, quo utuntur
ad aquam a puteis haurienda. Hispani hoc ciconiam nominant,
a similitudine rostri ciconiarum, quod longum est. Ciconias e longum
quo uenire haud dubium est, quod admodum grues, sed haec hyemis
aduenas sunt, illae astitas. Abiturae cogregantur in loco certo, sic
ut nulla sui generis relinquantur, nisi captiua Et serua. Nemo
discedentium argumē cōspexit, nemo redeūtes uidit, nec uenire eas,
sed uenisse animaduertimus, nocturnis utrunque temporibus fieri
manifestum est. Pithoniosomes in Asia locus est in capis patribus
ubi primo aduentus sui tempore ciconiae congregantur, eae, quae
ultima aduenit, lacanans uniuersae, atque ita abeunt. post idus
augustus ferre non uidentur eo loco. Sunt quoque dicunt eas linguas non
habere, uerum illud quod crepitant, oris potius, quam uocis sonum
esse. eximia huic aui pietas, etenim quantum tibi impederint
factibus educandis, tantum et ipsae a pullis suis imicē aluntur.
Exitio sunt serpētibus, pp quod in Thessalia capitale est ciconiae
ocidisse, eadem paena in aconiacas posita, quae in homiacas. A
ciconia ciconius deducatur, ut ciconium rostrum. derisuri aliquem
digitis dexterae manus in imitatem collectis ueluti ciconiae rostrum
effingunt, Et manū post tergum eius motitantes derident. Perist.
O Iane a tergo quae nulla ciconia pinsit. Unde paulo post po-
sticā sanā appellat. posticae occurrere sanae, hoc est derisionis,
quae post tergum fit. Sanna. n. solutus derisus dicitur, a nauis so-
nutu. a quo fit subsanna uerbum, quod est irrideo. Et subsannor
passiuum. Et subsannator. subsannatrix. Et subsannatio. Et san-
nionas dicuntur, qui sunt Et aspectu, Et moribus, Et gestibus
fatu, quos graeci *μωπος*, Et ab eo nos moriones uocamus.
Marta. de morione. Non mendax stupor est, nec fingitur arte
dolofo, Quisquis plus iusto non sapit, ille sapit. Terent. Solus san-
nio seruat domum. Cic. Quid. n. porro tam ridiculum, quam
sannio

sannio est, qui ore. uultu. imitandis moribus, uoce denique corpo-
re ridetur ipso. QVOS. Quales, quam mites. Ingens
laus Domitiani. Quam mansuetos inquit, oportet homines esse
sub hoc principe, qui uult ferre etiam esse mansuetas. M O-
R E S. Vivendi rationem. Mos proprie definitur ratio uiuē-
di consuetudine firmata. Et per synopen a modus deducatur,
quod, ut supra diximus, ratione significat. V arro morem esse
definit institutum animi, quod sequi debeat consuetudo. Iulius Fe-
stus de uerborum significationibus. Mos est inquit, institutum pa-
erium pertinet ad religiones, caerimoniasque maiorum. praclare
excellentissimus poeta uirgil. utrunque auctorē secutus est. Mos
erat Hesperio in Latio, quem protinus urbes Albane coluere
sacrum, nunc maxima rerum Roma colit. Et primo quidem secutus
est Varronem, quoniam ille dixerat morem praecedere, seg con-
suetudinem, postquam dixit, mos erat, subiunxit, quem protin-
us urbes Albane coluere, Et nunc maxima rerum Roma colit,
quo perseverantia consuetudinis ostendit. Et quoniam Festus ptina-
re ad caerimonias ait, adicit sacrum, quae protinus urbes Al-
bane coluere sacrum. Mos ergo praeficit, Et cultus moris secu-
tus est, quod est consuetudo. Et hic definitio est Varronis impleuit.
Adiucio deinde sacrum, ostendit morem caerimonis dicitur, quod
Festus asseruit. Idem obseruauit etiam alibi, cum ait, morem, ri-
tusque sacrorum. Adiciam in quo aperte ostendit morem esse ritus
sacrorum. Mos etiam aliquando capitur pro consuetudine appro-
bata, quae habetur pro lege. a mos deducitur moratus, q bonis
moribus praeditus est. Et morosus, q contrario pueris est mo-
ribus. a quo morositas dicta. Cic. At sunt morosi, Et anxij,
Et iracundi, et diffiales senes. unde quidam morositas uices di-
ras esse dixerunt. a quo fit diminutiuum moracillum, hoc est
durusculum. Et morologus dicitur, qui in sermone morosi, hoc est
molesti sunt. Unde Et sermones huiusmodi dicuntur morologi.
Plau. Nec molestum esse, nec sermonibus morologis uti. Et mo-
ralis, ad mores ptinens. Unde libri morales, hoc est de moribus
dicuntur. Et mosillus, quo Cato usus est pro paruo more. Mo-
rem gerere docti usurpant pro eo quod est obsequium, et obedire, et
quasi ad alterius uoluntatem mores suos formare. Ab hoc fit
morigeror uerbum, quod est morem gero. Cuius praeteritum est mo-
rigeratus, qui morem gessit. Et morigerus, siue morigeror, quod
obsequentem, Et obedientem, ac facile morem gerentem signi-
ficat. a quo morigeratio obedientia. Et morigere aduerbium
obedienter. graeco uno uocabulo, quod est *mos* morem, Et
consuetudinem, Et ritum significat. a quo *mos* deduci-
tur, quod more, hoc est habitum, ac ratione animi denotat, un-
de *mos*, hoc est moralia deducuntur, quae a nostris ethica
quoque dicuntur. Martia. Ethia Callimachi. Hinc caeethes deri-
uatur, hoc est malus mos. Iuuenia. Laqueo tenet ambitiosi Con-
suetudo mali, tenet insanabile multos scribendi caeethes, Et
egro in corde senescit. H O M I N I V M. Ratione salim-
et uiuentium, per quae a feris homines distant. Homo definitur
animal rationis capax morti obnoxium. Sed praclare utinam
non ta uere ab Apuleio describitur, Homines ratione callētes:
oratione pollentes. im mortaliibus animis. moribusque membris,
brutis. Et obnoxij corporibus, dissimilibus moribus. simili-
bus erroribus. peruitia audacia. pumaci spe. casto labore. fortu-
na caudat. sigillatim mortales. uicissim sufficienda prole mu-
tubiles. uolucris tempore. tarda sapientia. atata morte. queru-
la uita. homo ab humo deducitur (ut Varro inquit) quod sit humo
natus, quamuis hoc Quintilianus deridet, quod omnibus anima-
libus eadem origo sit, Et quod non sit uerisimile primos illos mor-
tales ante terrae nomen imposuisse, quam sibi. Sed quid inquit di-
et Quintilianus? Non et omnia animalia moriuntur? cur ergo
se solos homines mortales appellauerunt? aut cur ante nomen

morti imposuere, quam sibi? Nos tamen hominem non ab humo,
sed a consortio atque concordia uita appellatum existimamus.
graece enim *homō*, concordia, *homō* concordia Et
consensus appellatur. Et *homō* concordia, *homō* consentio. Est
enim homo omnium animalium maxime sociabilis. *homō*
autem graece similis dicitur. a quo homographia similis scri-
ptura, siue pictura. Homocosis tropus, quae similitudo interpre-
tatur, cum ex similitudine alicuius cognitum deuenimus in similitu-
dinem incogniti. Cuius tres species sunt. icon. parabola. Et pa-
radigma. Homonymus eiusdem nominis. Homonea proprium
nomen. Homoptoton, quod a nostris dicitur similiter cadens, cum
diuerse dictiones in similes exeunt casus. Ennius. Maerentes.
stentes. lachrymantes. Et miserantes. Idem. Neque currentem,
neque cognoscit euntē, Tollentemque manus. saxiumque immane
mouentem. Homoteuton, quod similiter desinens a nostris uocatur,
cum plura uocabula in eandem uocem terminantur. Veteres
non hominem, sed hominem dicebant. a quo homeniū, hoc est
humanū. Quippe ab homo humanus fit, sicut a fera ferinus.
a bellua belluinus. Humanum enim proprie dicitur, quod homi-
nis est, Et ad hominem spectat. Terent. Homo sum, humani ni-
hil a me alienum puto. Hinc humanitas dicta eruditio, atque in-
stitutio in bonas artes, quas q syncretiter capiunt, atque assequuntur
tur, hi sunt maxime humani. Quapropter Et artes ipse libe-
rales humanitatis studia appellata sunt. huius. n. scientiae ci-
ra, Et disciplina ex uniuersis animalibus soli homini data est.
Sed quia homo inter omnia animalia, quae morti obnoxia sunt,
maxime mitis est, itaque humanus pro facili, Et miti, Et tra-
ctabili ponitur. Et humanitas interdum facultatem quaedam,
Et tractabilitatem, beneuolentiamque inter omnes significat, quae
graece *φιλοφροσύνη* uocant, quasi amorem in homines.
φίλος enim amor est *άνθρωπος* homo. Humanum sa-
crificium ueteres dicebant, quod mortui causa fiebat. Ab homo ho-
munculus. homulus. homullus. Et homullulus diminutiuum fiunt.
Et homelleū, pilei genus, quo ueteres utebantur. Na homulus
primogenia uox est, Et montem Thessaliae significat. Et se-
mihomo. Ouid. Semihominis Caci. Et homiada, qui hominem no-
cat. a quo homiadiū. Quaedam nemo quoque ab homine composi-
tum esse existimant, significatque idē, quod nullus homo. Sed fal-
sum est, ut superius diximus. Ab humanus humanior. huma-
nissimus. Humane. humanius. humanissime. Et humaniter, ac
perhumane. Et perhumaniter deducuntur. Et humanitas, quae
significat ab hominibus, sicut diuinitas a deo, caelitus a coe-
lo. humus autem terra est. a quo humilis, breuis. summissus.
abiectus, quasi humi deditus. Unde humilitas, breuitas. sum-
missio. abiectio. Et humiliter, summissē. abiectē. Et quo non
nulli utuntur, humilio uerbum, hoc est humile reddo. de primo.
Item humeus, terreus. Et humo, sepelio, quod sepulti humo te-
guntur. Et humatus sepultus. a quibus exhumo, et sepulchro ex-
erabo. Et exhumatus ē sepultura ex tractus. Et actus ipse ex
humatio, Et qui id facit exhumator. Cuius faemininum exhu-
matrix. Item inhumatus, insepultus. Et posthumus, qui post
mortem parentis natus est, quasi post sepulchrum, atque humatum
parentem ortus. Virg. Tuis posthuma proles. Et humor, quia
aqua terris incluse sunt. a quo humeo uerbum. Unde hume-
so. Et humidus. a quo humidior. humidissimus. humiditas. Et
humide aduerbium. Item humesto uerbum, quod est humi-
dum facio, quod Et humefacio dicitur. Unde humectum. Et hu-
mesfactum. Et humefactio. Quaedam etiam hudum ab humi-
do per synopen factum uolunt, quod Et ipsum humidum si-
gnificat, et ideo per aspirationem scribi debere. Sed melius ali-
quid sentiam, v dum sine aspiratione scribendum esse, dictum a
sudando, quasi sudum. Unde etiam uiuidum deriuari putant,

quod quidam ab humido ita distinguunt, ut uisum sit, quod
 in infans habet humorum. Vnde uiam appellatam uolunt.
 Virg. vuidus hyberna uenit de glande uenialis. Humidum
 uero, quod extrinsecus humorum habet. Ab uia uenit fit, ut
 de uiam suam uinum dicimus. At qui sado a rō rō
 uap derivatum existimant, quod aquam significat. a quo
 sudor. Et exudo, qd est emito, quasi per sudorem. Vlyn. Fru-
 tex est liquor exudans. Hinc exudatio. Et desudo. a quo
 desudatio, et imperjonale desudatur. Plau. homo adole-
 scens penetrare huiusmodi in palatram, ubi damnis desuda-
 scens. A sado etiam sudarium lintheum, quo sudor facie deter-
 gitur, et nates purgantur. Sudum autem quasi semudum di-
 ctum putant. Est enim proprie sudum pars serena inter ma-
 bers. ponitur tamen aliquādo pro sereno post pluiam. Virg.
 Ergo ubi uer nocte sudum. Sunt tamen qui sudum non quasi
 semudum, sed quasi sine udo dictum uelint, hoc est suum nō
 humidum. Quidam etiam existimauere ab humo humerum
 dictum, quia humeris sicut humis ferendis oneribus sine apti-
 DECE. Conuenit, honestum est. Decere enim proprie
 conuenire est, quod tunc ad animum, quam ad corpus, atq; ex-
 terna refertur. Et modo imperjonale est, modo personas ha-
 bet, ac numeros. Ouid. ista decent humeros gestantia nostros,
 hoc est conueniunt, et apta sunt humeris nostris. Ab hoc de-
 cens deducitur, hoc est pulchrum. conueniens. aptum. a quo de-
 centia conuenientia quedam, et pulchritudo. Et decenter, pul-
 chre. apte. conuenienter. Item decus, quod significat illam (ut
 ita dicam) honorificentiam, quam ex bene gestis rebus affici-
 mur. Vnde decora militum dicuntur honores, laudes, honesta-
 menta militi in bello comparata. Cuius contrarium est dede-
 cis, quod ignominiam, et ueluti infamiam quandam signifi-
 cat. Nam et dedecet pro eo accipitur, quod inueniens in-
 eptum, et turpe est. a quo fit dedecoro, quod est foedo. Et con-
 tumelia, atq; ignominia afficit. Ci. Magistratum ipsum dedeco-
 rabat. Sic a decus decoro, qd pulchritudinem significat. a quo
 decorum pulchrum, et decore pulchre. Et decoro uerbum,
 media producta, hoc est orno. Decorum etiam aliquando sub-
 stantiuum est, significatq; decentiam quandam rebus perso-
 nis. temporibus. locis siue in agendo, siue in loquendo accom-
 data. Vnde si quis inducat feruum, siue agricolam ea loquen-
 tem, que ad philosophum pertinerent, dicimus hunc non ser-
 uare decorum. Aliquando etiam ad uirtutes hoc uocabulum
 transferitur, appellamusq; decorum nō tam ipsum honestum,
 quam quod hominibus, et communi opinioni honestum uide-
 tur, et approbabile. Item a decet indecet. Et contrarium eius
 condecet derivantur. a quibus indecens. condecens. indecenter.
 condecens. indecentia. condecens. indecorum turpe, penul-
 tima producta. Et condecoro honesto, penultima correpta. Co-
 decoro uero penultima producta. orno. expolitum reddo.
 PRINCIP. Dominus. princeps aliquando primum si-
 gnificat. Et est adiectiuum. Macro. Qui gradus inter eos prin-
 cept habebatur. Aliquando optinatem. Vnde principes ciuita-
 tis dicimus. qui Remp. administrant. Nonnunquam dominum,
 ut Nero princeps. Caius princeps. a quo principatus, hoc est
 imperium, et alia derivata ab eo, de quibus supra dixi-
 mus. IUBE. Vult. iube enim aliquando uelle est.
 Teren. iubeo Chremetem saluere. Virg. Infandum regina iu-
 beret renouare dolorem. Interdum hortari. Quint. Spera tu, iu-
 besperare maicem. Nonnunquam decernere. ut populus iussit.
 Et iussa sanatus, sunt decreta senatus. proprie tamen iubeo im-
 perare est. Quint. Nam quamuis infestum latronibus mare
 iussus intruui, neq; dissimulauerim magnas fuisse causas pa-

eri, cur hoc mihi imperaret. pro eodem enim utrunq; posuit.
 hoc tamen differunt, quod impero tibi illam rem dicimus. Iu-
 beo uero prater hanc consuetudinem potest habere. Et illam,
 que est apud Quintilianum ut pater me iussit. praterca re-
 cte dicimus impero tibi. nō autem recte iubeo tibi. idem, im-
 perauit sibi, ne quas admitteret preces. Ad hanc cum ita dicitur
 iussus, sicut iussa, huius apponimus uerbum exequor, pa-
 go, et siqd est simile. illi uero unū ferē uerbu, quod est facio.
 Idem. Neq; ipse hoc periculū ignoro expertus nō leui documē-
 to quanti steterat mihi, qd semel imperata nō feci. A iubeo fit
 iussus, qd dū est substantiuū, quartae declinationis est in singu-
 lari, et generis masculini. Ouid. iussus seruare patris in plu-
 rali uero secūda, et neutri. Vir. acipe iussis Carmina cepta
 tuis. ueteres tamen etiā in singulari iussum dixerūt. Si sena, ta-
 men Tudertibus senatuscōsulto, et populi iussu dat ciuitatē. Ab
 hoc per apopen deducitur ius, quasi iussim. Nihil. n. aliud est
 ius, quam qd uel natura, uel ciuitas, aut populus, uel gens, uel
 cōsuetudo iubet. Paulus iuriconsultus uno modo dicit ius scri-
 bit, qd semper bonū, et aequū est, et hoc est ius naturale. Et
 lex nō scripta, sed insita in natura, que definitur recta ratio
 iubēs ea, que faciēda sunt, prohibensq; cōtraria. Cuius partes
 sex esse Cicero scribit. religionem. pietatem. gratiā. uindictio-
 nem. obseruantia. ueritatem. alio modo, qd omnibus, aut pluri-
 bus in quacūq; ciuitate ntile est, et hoc est ius ciuile. Vlpianus
 autem ius diuidit in naturale genitū. Et ciuile, et naturale di-
 cit esse, qd nō solū humani generis propriū est, sed omniū ani-
 maliū, que in terra, que in mari, celoq; nascuntur. inde in nō
 nullis animalibus uidemus maris ac foemine cōiunctionem.
 liberorum procreationem, educationemq; quodā iure natura-
 ius genitū, quo gentes humana utuntur, et hoc a naturali dif-
 fert, qd illud omnibus animalibus, hoc solū hominibus conue-
 nit. ius ciuile, cū aliqd cōmuni iuri uel addimus, uel detrahi-
 mus, hoc est qd populus sibi cōstituit, quasi propriū eius ciuita-
 tis. hoc autem scripto cōstat, ut sint leges. plebiscita. senatuscō-
 sulta. principū decreta. aut sine scripto, ut ea, que autoritate
 prudentiū sunt. Et hac proprie est interpretatio iuris, et eorū
 omniū, que supra diximus. Vnde qui hoc profitetur, iuris inter-
 pretes, et iuriscōsulti, et iuris prudentes, et qui inter eos excel-
 lunt iuris antistites nominantur. Lex a legendo dicitur, qd pu-
 blice legatur, ut omnibus nota sit, et ab omnibus obseruetur.
 Legem definiūt esse generale iussim populi, aut plebis rogāte
 magistratu, et hoc dicitur in libera ciuitate. Alioq; ē regū
 et principū iussa. Leges dicuntur. praeferimq; in patoris, post
 quam in eū populi Romani maiestas trāslata fuit. Rogat mag-
 istratus populi, qd cōstituendū esset, populus iubebat. Id ius-
 sum si generale est, et ad omnes ptinens, lex dicitur. Si uero ad
 singulos aues spectat, priuilegiū est. Quippe ueteres prima di-
 xerūt, que nos singula dicimus. Et priuos singulos. Et priuū,
 qd uniuscuiusq; propriū est. Vnde priuata dicuntur, que uni-
 uscuiusq; propria sunt. Et priuati, cui qd est ademptū. et pri-
 uo uerbu adimo. Et priuere mulieres priuata, et priuata fe-
 ria sacrorū propriū, ut sunt dies natales, filiorū procrea-
 tiones, et siqd est simile. Et priuatiu aduerbiū, qd nō est pu-
 blice factū. hinc priuatiu, siue priuato sumptu alius se Roma-
 ni milites trādūt usq; ad id tempus, quo Roma a Gallis capta
 fuit. id est singillatim, siue suo singulos quosq; sumptu se aliusse.
 Quod ergo de reditu M. Ciceronis, et de imperio Pōpeij statu-
 tum est, nō lex, sed priuilegium recte dicitur. plebiscitum uero
 est lex, quam plebs, non populus accipit. Quippe in populo
 omnis pars ciuitatis, et omnes ordines continentur. in plebe
 autem, neq; equites sunt, neq; patrij. Sed est uilior pars popu-
 li. a quo plebeius possessum nomen deducitur. Vnde plebeij
 aediles

aediles dicti, qui discedente plebe a patribus fuerunt creati. et
 plebeij mores uiliores plebeie pudicitia sacellum Romae, ut sa-
 cra cetera colebatur. Repertur autem plebs plebis. Et plebs
 plebei quintae declinationis. Plynius, Maniceps proximae futri-
 ne corum exanimauit tanta plebei consternatione, ut primo
 pulsus ex ea regione, mox et interemptus sit. plebiscitum au-
 tem ideo dicitur, quia plebs id, quod rogabatur, id sciebat, qua-
 si plebis decretum. Vnde scita pro decretis ponuntur. Plynius,
 curum id diligenti scito, legum contra bibendi fallacias. Rogati-
 o principum est, et quasi origo omnium istorum uocabulo-
 rum, siquidem haec omnia sub rogationis nomine comprehen-
 duntur. Nam nisi populus, aut plebs rogetur, nullus plebei, aut
 populi iussus fieri potest. Sed haec differentia non seruatur
 prorsus ab omnibus. Etenim plebiscita, et priuilegia leges
 dicuntur. Et haec omnia appellantur rogationes. Sunt praeter
 senatusconsulta, decreta principum, responsa prudentium
 item municipales leges, quas unaquaeq; urbs sibi priuatiu con-
 stituit, a municipijs dictae, que ut demum uires habent, si urbs
 Romae, aut aliarum liberarum urbium, quarum imperio sub-
 sint, aut imperatoris, uel principis autoritate manantur.
 Ceterum prater tripartitam illam iuris diuisionem, quam
 facit Vlpianus, habemus in nostra religione ius diuinū, quod
 primum locum tenet, in quo diuina oracula comprehenduntur,
 que leges diuinae nominantur. item ius pontificium, quod a ro-
 manis pontificibus sancitum est. Hinc utriusq; iuris prudentes
 dicimus, qui pontificium simul, ac ciuile ius profitentur. item in
 ciuili iure praetorium ius continetur, quod praetores supplē-
 di, aut corrigendi iuris ciuilis gratia introduxerunt ob publi-
 cam utilitatem. hoc a praetoris honore, honorarium nūcupa-
 tur, et interpretatio iuris ciuilis, et quasi uia uox est. Est etiā
 am (ut Paulus scribit) ius singulare, quod contra tenorem ra-
 tionis ob aliquam utilitatem autoritate constituentium intro-
 ductum est. item est aliud ius, quod ius consuetudinis appella-
 tur. hoc quidam sub naturali, alij sub iure gentium constitu-
 uerunt, definiuntq; ius consuetudinis esse, quod in morem uetustas
 uulgi approbatione produxit. item ius militare dicitur, quod so-
 li milites sunt astricti. Et ius trium liberorum, quod patribus
 dabatur filios non habentibus. Hoc ius qui habebat, cum ali-
 quid populo uiritim diuidebatur, pro tribus accipiebat, qua-
 si tribus filijs alimenta praebiturus esset. quod institutum est in
 laudem Horatorum, qui tergemini aduersus Curiaios alba-
 nos pro Romano imperio pugnauerunt. Claudius princeps
 ius quatuor etiam liberorum mulieribus dedisse proditur.
 Martialis. Quod natura uetat fieri, permittit uideri, Nato-
 rum genitor credat ut esse trium. Et ius iurium, quo soli Ro-
 mani utuntur, quasi eorum (ut ita dicam) municipale. item pa-
 tri ius est, cum aliquid inter se homines pacti sunt, etiā si ali-
 ds de iure non esset. iuris prudentiam Vlpianus appellat di-
 uinarum, atque humanarum rerum notitiam iusti, atque in-
 iusti scientiam. iuris praecpta tria sunt. honeste uiuere. alte-
 rum non ledere. ius suum cuiq; tribuere. ius ab aequitate sic
 distinguunt, ut ius sit, quod omnia recte, et inflexibiliter fieri
 exigat. Aequitas, que multum de iuris rigore remittit. Ponit-
 ur etiam ius aliquando pro autoritate, siue libertate qua-
 dam, atque licentia. Cicero. Quare suo iure noster ille Ennius
 sanctos appellat poetas. Suo iure inquit, quasi sua autho-
 ritate, et licentia, quia summus erat poeta. idem. pro meo iure
 dico quasi confidenter. Aliquando pro merito accipitur. Quin-
 tilianus, Quis eum non id meruisse, quis non iure passum as-
 firmat? Quandoq; etiam pro necessitudine, ut est mihi cum
 illo ius cognationis, aut amicitiae. item ius dicitur locus, in quo
 ius redditur, appellatio collata. ab eo, quod fit in id, in quo

fit. quem locum definiunt, ubi quis praetor salua maiesta-
 te imperij sui, saluoq; more maiorum ius dicere constituit. item
 ius liquorem significat eorum, que coquantur, et ad coqui-
 nariam pertinet. A quo iurulentum dicimus iuris plenum.
 Plynius, ius decoctae cum posita pernicibus prodest. A iure di-
 citur iustus, qui praecpta iuris seruat. interdum pro mediocri
 ponitur, cum ius ipsum mediocritas quedam sit. Vnde ius-
 tam magnitudinem hominis, uel libri, uel alterius rei dicimus,
 cum nec debita minor est, nec modum excedit. Hinc iusti di-
 es dicebantur triginta dies, cum exercitus esset imperatus, et
 uexillum in arce positum. interdum pro uero, unde apud ius-
 riconsultos, qui filium adoptat, interrogatur an uelit eū, quem
 adoptat, iustum sibi filium esse, hoc est uerum filium. item in-
 iustus, qui contra ius facit. Et interdum ponitur pro eo, qui
 iustam magnitudinem excedit. Virgilius, Iniustus sub fisco uio-
 am dum arpit. A iusto iustitia, que definitur (ut Vlpiano
 placet) constans, et perpetua uoluntas ius suum cuiq; tribuens.
 Alij iustitiam dicunt habitum animi esse communi utilitate con-
 seruata dignitatem suam cuiq; tribuentem, cui coneraria est in-
 iustitia. Hinc etiā iuste et iniuste aduerbia deriuantur. Et iusta
 dicuntur sacrificia, que mortuis impenduntur, ut supra dixi-
 mus. item iusta aduerbiū, qd qua ratione uulgo p. x. duplicem
 litteram scribatur, nō uideo. Significat autē aequē, similiter, eod-
 dem modo. Plau. Dixi tibi mater, iusta autē rem tenes. i. aequē
 mecum. Sallust. Hyemē atq; aestatem iusta pati. Aliquando tam-
 men pro praepositione accipitur, et significat prope. Virg. Hu-
 milis uolat aequora iusta. Aliquando simul, coniunctam. V ar.
 Cum interea lucubrādo faceret iusta ancillas lanam, hoc est si-
 mul cum ancillis. Nonnunquam apud. Plaut. iustu te sum, tu mo-
 tuearis oportet, hoc est apud te sum. Apud tamen, licet proprie
 iusta significet, Aliquādo tamen pro in usurpatur. Apul. Apud
 forum eū conueni, hoc est in foro. Penes quoq; idē, quod apud
 et iusta significat. Ci. ita petulas es, atq; ater, ut ne ad solarium
 quide (ut mihi uidetur) sed penes senam, et in huiusmodi locis
 exercitus sit. Sed penes usurpatur frequētius in ijs, que ad do-
 minum spectant, laudemq; uel uituperationem, et cōmodum,
 aut incommodum. V ar. Sed seruorum cura penes dominos sit.
 Cic. Cuius penes quos laus adhuc fuit, non fuit rationis, aut
 sciētiae. Quint. Ut reor in illius culpa uideatur penes patre,
 qui tā facile irascitur. Lini. Ut penes eisdem pericula belli, pe-
 nes quos praemia essent. V eteres iustum quoq; pro iusta scripse-
 re. Si sena. iustum Minciu flumen ceter ucauit. item a iure iniu-
 ria, qd nō iure fiat. iniuria enim proprie (ut Vlpianus sen-
 tit) iniq; atq; iniustitia est. Nā cum q; iniq; uel iniuste sen-
 tentiam dixit, iniuriam dixisse manifestum est, quasi non iure
 am. iniuria etiā aduerbialiter ponitur pro eo, quod est sine cau-
 sa. Et immerito quemadmodum iure pro merito accipi supra
 demonstrauimus. Cic. Neq; id iniuria factum est, hoc est non
 sine causa, non immerito. Quādoq; etiā pro contumelia. Plyn.
 Tot ab eo iniurijs affectus sum, tot conuictijs lacessitus. item pro
 dāno culpa dato. Paou. Pator facile iniuriā si est uacua contra
 melia, cuius autoritate motus Marci. scripsit iniuriā leuiorē
 esse, quam cōtumeliā, nec ai aduertit iniuriā hoc loco pro dāno
 accipi. Ab hoc fit iniurius, qd mō significat incōmodū, ac da-
 mniū, mō cōtumeliā facio, et iniurius, qd alicui iniuriā facit. Et in-
 iurius, cōtumeliosus. et iniurie, atq; iniuriose aduerbia. Nā ui-
 iniurius pro cōtumeliosus accipi, iniurie uero pro iniq; et iniu-
 ste. Itē a iure fit iurgio, qd est, de iure cōtendo, et iurgio, iuris
 actio. A quo fit iurgū, hoc distās a lite, quod iurgū leuior res
 ē, siqdē iter beneuolus, et propi quos cōcertatio quādā iurgū di-
 citur. iter inimicos aut lis appellatur. Ci. admiror nō rerū solū

sed etiam uerborum elegantia. si iurgant inquit, beneuolentium conuenticio, non lis inimicorum uirgum dicitur. idem. Iurgare ergo lex putat inter se uicinos non litigare. Ab hoc fit iurgiosus, hoc est contentiosus. contumeliosus. Gellius. Mulier morosa admodum, et iurgiosa. Et obiurgor, affirmum. Et obiurgor deponens, quod significat arguo, reprehendo. A quo obiurgator, reprehensor, et femininum obiurgatrix, et obiurgatio, hoc est reprehensio deriuatur. Item a iure iuro, quod proprie est promitto me adhiberi etiam testibus ita seruaturum, ac si ius esset. A quo fit iuramentum, quod et iurandum dicitur. Laberius. Quod est iuramentum, est iuramentum aeris alieni. Et adiuro, quod ferè semper negatiue ponitur. Terentius. Adiurat se non posse apud nos absente Pamphilo durare. inter dum tamen adiurare est in cantationibus quibusdam demones alligare, quod graeci dicunt ἐξορκίζω hoc est exorcizare. a quo ipsa adiuratio, exorcizatio, sine exorcismus dicitur, et qui huiusmodi artibus utuntur a iurisconsultis dicuntur exorcizatores. et abiuro rem creditam cum iuramento nego, et apud me retineo. Virgilius, abiurat et quae rapinae Caelo offenduntur. Ab ipsi adiuratio, et abiuratio deducuntur. Et coniuuro, quod proprie est conspicio, id est in alium perniciem iuro. a quo coniuuratio, hoc est conspiratio. Capiuntur tamen aliquando conspicio, et coniuuro in bonam partem, sed per uero. Cicero pro Ligario fratrum conspirationem dixit, quasi unanimitatem. Horatius. Et conuorat amice, item de iero, quod est sancte et uehementer iuro. A quo deierator, deieratrix, deieratio. et peierator, quod est iuramentum infringo, uel contra iuramentum facio, uel animo fallendi iuro. A quo peierator, peieratrix, peieratio. et periuuro. A quo periuurium, qui uiolauit iuramentum, et ipsa uolatio. et deiuuro, qui sancte, et uehementer iurauit. a quo deiuurium sanctum iurandum. Gelli. O eto ad hostes redire uoluerunt, quod deiuurio uincti forent. duo reliqui Romae manserunt. iurati dicuntur, qui iurauerunt, sicut iniurati, qui non iurauerunt. et coniuurati, qui conspirationem fecerunt. item prauiuro, ante alios iuro. A quo prauiuratio dicitur. et prauiuratio, quam uis facere dicuntur, qui ante alios conceptis uerbis iurauerunt, post quos in eadem uerba iurantes, tantummodo dicunt, idem in me. et exiuuro, quod est de iero. Plau. Exiurasti mihi te dixisse per iocum, item eiuro, quod significat id, quod desideratur, non posse praestari. Idem. Exiurasti militiam. Ab hoc fit eiuratio, item a iure iustitiam, quasi iuris statio, et iuridicus, et iurisdico, de quibus supra diximus, item iudico. a quo iudex, iudicium, iudicialis. Ad iudico, diiudico, iudicata res. praecudico, praecudicium, iudicium. Ab iudico, de quibus similiter superius disseruimus. Quaedam non a iubendo ius dictum existimant, sed per immutationem unius litterae, a ius, cum ius nihil aliud sit, quam ius, hoc est uoluntas potestatis. Quapropter quidam leges aranearum telis similes esse dixerunt, quae multis scatis quidem capiunt, a maioribus uero animalibus infringuntur. iustitia imaginem ita pingere ueteres consueuerunt, effigie uirginali, aspectu uehementi, et formidabili. luminibus oculorum atrocibus, neque humilibus, neque asperis, sed uerecundae cuiusdam tristitiae dignitate. ex quo intelligi uoluerunt eum, qui iustitiae praestit, oportere esse grauem, sanctum, seuerum, incorruptum, in adulabilem, aduersus improbos, atque nocentes immiseri cordem, atque inexorabilem, erectum, arduum, potentem, uis et maiestate, aequitatis, ueritatisque terrificum. INGENIUM. Naturam, ut supra diximus. MITIS. Lenius, suauis, minus asperum. Mitis proprie dicitur lenis, clemens, mansuetus, cuius conuariatum est immittis, hoc est asper, seuus, crudelis. Hinc per metaphoram mitis aliquando pro tranquillo accipitur, et immittis pro procelloso, atque in-

quieto. Virgil. Mitis ut in morem stagni, placidusque paludis. Apuleius, Erat enim turbidus, atque immitis pelagus, item mitis pro maturo. et immittis pro immaturo. Virgil. Sunt nobis mitia poma, Castaneae molles, et pressi copia lactis. Plinius, immittia adhuc, et cruda poma. A mitis fit mitescere uerbum, quod modo mansuesco significat. idem. Ut ferre domi educat e mitescunt. Modo tranquillor. Apule. Consiat sunt fluctus, mare mitescit. Nonnunquam maturasco. Plinius. Reliquorum pomorum uelocitas cito mitescentium transuolat. item mitigo, placor, quasi mitem ago.

DE URSO RETE IMPLICITO. EPIGRAMMA. XI.

R A E C E P S S A N G U I N E A. Blanditur Domitiano de urso, qui cum per arcem furibundus curreret, retibus irretitus, ad similitudinem auium deprehensus est. D V M.

Quando Dum enim aliquando aduerbium temporis est, et pro quando accipitur. Virg. multa quoque bello passus, dum conderet urbe. hoc est quando condebat Troiam, quam Aeneas, ut primum in Italiam uenit, edificauit, dum enim hoc faceret, ob uulnera regni ceruicem, commota sunt bella. Aliquando pro donec, ut hoc ipso loco, si per urbem Laurolauinum intellegimus, tunc enim dimittit, donec ad tempus faciendae ciuitatis ueniret. Nonnunquam pro dummodo, ut in eodem uersu, si per urbem accipiamus Romam, ut sit sensus, multa passus, dummodo conderet urbem. Quod si cum praerito subiunctum iungatur, significat postquam. Martial. Audieris dum grande sophos, hoc est postquam audieris. A dum fit dummodo, dumtaxat, quod significat solummodo. Nondum, et necdum, pro non adhuc. Aliquando etiam expletiva coniunctio est, ut agredum, ad eundem. P R A E C E P S. Festinus, furibundus, et sine consideratione prouens. Praeceptum a praet et ad pio componitur significatque proprie eum, qui sine consideratione aliqua, aut modo quid agit, et quasi re praerocipat. Unde pro nimis festino poni solet. Virgil. Praecipites atrae uenite tempestate columbae. Capitur etiam pro loco alto, unde quis se praecipitem dare facile possit. Idem. Turrim in praecipiti sumite. Hinc fit praecipito, quod est in praecipiti deicio. Aliquando etiam in considerate ago. A quo praecipitium, locus praeruptus, unde praecipitari facile potest. et ipsa praecipitatio. et praecipitatio ad uerbium, quod significat temere inconsiderate. R O T A T. Uertit. Tractum a rota, quam graeci τροχός, hoc est trochum uocant. Rota autem a rotunditate dicitur. Cuius diminutiuum est rotula. Rotundum enim dicimus, quod collectum, et per omnem arcum leue est sine offensione asperi anguli. Transferitur aliquando ad animum, et pro collecto, ac concanuo accipitur. Gelli. Crispum sane agmen orationis, rotundumque, ac modulo ipso numerorum uenustum. Cic. Theodectes autem praefator, nec satis, ut ita dicam, rotundus primus instituit dilatare uerbis. A quo fit aduerbium rotunde, hoc est collecte, elegerit. concinne. Idem. Accedunt uerba apte, et rotunde disposita. Rotundum autem, quasi rotundum dictum est, a retundendo, quod omnis undique retensa, et ueluti detornata sit asperitas. habet enim quod rotundum est, unam superficiem, in qua nec principium notari potest, nec finis. Rotundam Romae ueteres faciebant eadem deae ueste ad pile similitudinem, quod eam credebant terram esse, quam esse rotundam manifestum est. Alij rotundum a radendo deductum putant, quod arcum rasum, atque expositum sit. Radere enim complanare est. Unde radium dictum putant, quo mensurae raduntur, quod et

Historium ab aequando dicitur, ut supra declarauimus, et radesores fiducias, quae uidentur chordas ictu radere. Et rursum similiter a radendo. Cuius diminutiuum est rutellum. Lualius. Frumentarius est, modium hic secum, atque rutellum uero affert. A rado composita sunt circumrado, obrado, derado, erado, corrado, notae significationis. Corrasisse patrimonium dicitur, sine corrasisse hereditatem, qui omnem substantiam consumpsit, et domum rasam, hoc est omni re uacuum, atque expositam reliquit. Radere astrum quoque a radendo terram appellatum putant, item radicem. Radices enim saepenumero offensa perumper terra raduntur, ut arbores melius fructescant. A radidix radice deducitur, quod est radicem facio, quod et radicem capio dicitur. Plinius. Cum pali defixi radices cepissent, et eradicauit, euellit. Et uiridix, de qua superius diximus. Et radidula diminutiuum, et radicatio, atque eradicatio. Et radicans aduerbium, hoc est a radice. Et per metaphoram ponitur pro eo, quod est prorsus, omnino. Radicula etiam per se herba uocatur, suauem habens lauandis lanis commodissimum, multum conferens candore, mollitiamque. Trans Euphratem laudatissima, acule ferulaceo, tenui, et ipsi abis indigenarum expetito, unguentumque quicquid sit, cum quo decoquatur, folio oleae, struthion graeco uocant. Floret aestate, grata aspectu, uerum sine odore, spinosa, et acule lanugino. semine aere, radicem habet magnam, quae conaditur ad eum, quae diximus usum. Vulgo etiam radicem raphanum uocant, sed hoc apud doctos non inuenitur. Cortice, et cartilagine constans raphani uis mira his est colligendi spiritum, laxandique ructum. Ob id abus illiberatis, utique si proxime olus mandatur. Si uero cum oliuis, rarior ructus fit, minusque foetidus. In Aegypto mire celebratur propter olei fertilitatem, quod de femine eius faciebant. plusque ex eo quod stus, quam ex frumento, et minus tribuit erat, nullumque copiosius oleum. Plura raphanorum genera ueteres faciebant. aligdense a loco longum, atque translucidum. Syriacum rari ferre figura suauissimum, ac tenerrimum. item syluestre, quod graeci cheriam uocant, pontica armon, alij leucen. Nostri armon rancia fronde copiosus, quam corpore. Seruunt raphanus terra soluta, humida. finium odit, palea contentus, frigore adeo gaudet, ut in Germania infantium puerorum magnitudinem aequet. Aristomachus detrahit folia per hyemem iubet, et ne lacrima stagnent, accumulare, ita in aestate grandescere. Succum eorum praecordis necessarium tradunt, quando phthisim cordi intus inherentem non alio potuisse depelli compertum sit in Aegypto, ubi iussu regum corpora mortuorum ad seruandos morbos secantur, in templo Apollinis Delphis adeo caeteris uerbis praeratus est raphanus, ut ex auro raphanus duceretur. Beta ex argento, rapum ex plumbo. Scripsit Morchion graecus author de raphano unum uolumen, utilissimum in abis, hyberno tempore existimantur, atterunt tamen dentes, unde et ad poliendam eboram eis utuntur. odium habent cum uite maximum. Resurgit haec iuxta satos. Raphani decocti mane poti ad uentos cyathos comminuant, et eiciunt calculos. In postea cocti contra serpentum morsus illinantur. Ad tussim mane ieiunius profunt cum melle. Semen eorum tostum, ac commandacatum ad lagroposon confert, hoc est ad ilium doloris. quippe eam corporis partem alij lagaron, alij hypochondrion uocant. Poron, laborem, doloremque, qui hunc morbum patiuntur, dicuntur iliosi. Succus raphanorum uerbis cyathis contra flegmonem sumitur. Sic enim uocatur inflammatio, quoties sanguis utilis, et mediocriter crassus fertur subitus in aliquam corporis partem, et pro sua copia figuratur. Nicander poeta contra fungorum uenena salutaris esse raphanos scribit. Hippocrates, capillos mulierum defusos, si fricentur raphano, cohiberi, et

uictricem ad colorem reduci affirmat. Semen ex aqua impositum sicut phagedenas, sic enim ἀπὸ τοῦ φάγειν, hoc est ab edendo uocatur ulcera, et penetrado usque ad ossa corpus uerant, uulnus inaequale est, caeno simile, inestque multus humor glutinosus, odor intolerabilis, maiorque, quam pro modo ulceris inflammatio. Democritus uenerem raphani cibo stimulari putat, ob id aliqui nocere uoci prodiderunt. item a rado ramentum, quod significat tenuem cuiusque rei particulam, et quasi rasuram. Unde ramenta auri, ramenta argenti, lignorum, et caeterarum rerum dicimus. item rannus, quasi rannus, a quo ramale eiusdem significationis. Perius. Et ramale uetus. et ramusculus, paruis ramus. et ramex herma a similitudine descendens rami. et racemus pars botryonis, siue potius ipse botryon, qui et botrys more graeco, et botrus, hoc est integer uuae racemus. item a rado rastrum, instrumentum rusticum, quod terram radat. a quo diminutiuum fit rasteolum. Rhamnis, cuius uox cognata his uidetur esse, urbs est Euboiae, in qua fortuna religiosissime colebatur, ob id fortuna Rhamusia a poetis appellatur. Ouid. Exiget et dignas uirtrix Rhamusia poenas. Rannetes proprium uiri nomen fuit. Rannus graeco uoce, spina dicitur, de qua mox dicemus. Spina modo sentem, hoc est arborem spinas ferentem significat, modo aculeum, qui in sentibus nascitur. a quorum similitudine spinae piscium dicuntur, et serpenticum, quamuis aliqui pisces ossa non spinas habeant. ut Delphinus. Spina etiam in dorso hominis dicitur, et aliorum animalium. Spinarum, hoc est arborum spinas ferentium multa genera sunt. Spinae Syriae maxime celebratur, praefertim nigra, quoniam in corrupta etiam in aquis durat, ob id utilissima nauium costis. Aculeum habet et in folijs, semen in siliquis, quo coria perficiuntur galle uice, stos eius, et coronis incandens, et medicamentis utilis. Manat ex ea et gummi, sed praecipua utilitas, quod caesa tertio anno resurgat. Non dissimilis huic et prunus Aegyptia est, pomo mespili maturascens bruma, nec folia dimittens, lignum in pomo grande, sed corpus ipsum natura, compiacet melle in situ molis est. Purgatum enim tradunt, seruansque eius ossa. Nascentur et circa Memphim spinarum arbores tantae magnitudinis, ut terni nequeant circumplecti unam, pomum in usu non est, folia habent cum pennas, quae taetas ab homine ramis, statim cadunt, postea renascuntur. Paliurus inter spinas ueneratur, siliquam fert, in qua terna, aut quaterna semina gignit. quibus medicis contra tussim concisuntur. habent enim lentitiam quandam, atque pinguedinem ut semen lini. Nascentur locis dilutis, folijs deciduus est. Pakuri semen a Sriuram uocant, contra scorpiones efficacissimum. et mespilus spina est, siquidem et in spina alba inseritur. Tria eius genera anthedon, setania, et gallica. Setania fructum fert grandiosem, candidiorem, aanosque ligno molliori. Anthedoni pomum minus caeteris, sed odore praestantius, et quod diutius seruetur. Flos amygdalae omnibus, folium magna ex parte fessum, quod ante, quam decidat, rubeat uehementer. Non fuit haec arbor in Italia Catonis uocospina est et malum punicum, de quo alibi diximus. Tragion, siue scorpionem fert Asia, spinam sine folijs, ramis rubentibus ad medicinae usum. Spina Babylonis est, sicut uisum in arboribus, sed in spina tantum feritur, quae Regra uocatur, et eadem die germinat quod iniectum est. Conduces nihil gignitur praeter spinam, quo sitiens uocatur. Rubi, spinae sunt vulgo nota, mora producant non modo animalium abis, sed multis medicamentis commodissima. inter medicamenta, quae styptica, hoc est conspiciant

nocent, nihil efficacius rubi mora ferentis radice decocta in uino ad tertias partes, ut colluantur eo oris ulcera, & se-
dis foueantur, tentatq; uis est, ut spongia ipsa lapidescent.
Genus rubi est, in quo rosa nascitur, gignit pilulam casti-
nae similem, praesepuo remedio calculosis. Et cynorho-
don, quasi canina rosa, quod contra canis rabidi morsum
nim maximam habeat. Cynobaton, quem alij cynospa-
ston, alij neurospaston uocant, folium habet uestigiorum simi-
le. fere & uiam nigram, in cuius acano neruum habet,
unde neruus passus dicitur. Cynobaton tamen medici etiam
capparin uocant firmioris ligni fruticem, seminisq; & in
bi vulgaris, cuius uulsi quoque manditur. Cynobatus dicitur
quasi caninus rubus, quonia ei rubo similis hic frutex est.
Alij opheostaphylen nominant, hoc est serpentis uiam, quo-
niam in Arabia pestilens est. idcus rubus appellatur, quonia
am in Ida non alibi nascitur. Est tenerior, ac minor, rariorib;
bus calams, innocentioribusq; sub arborum umbra nascens.
inter genera ruborum thamius appellatur candidior, & fru-
tiosior. is floret ramos spargens rectis aculeis, non, ut ceteri,
adumis; folijs maioribus. Alterum genus eius est syluestre,
nigrius, aliquatenus rubens, cuius radice decocta in aqua, fit
medicamentum, quod uocatur Lycium, Praestantius tamen ly-
cium ex alio genere spinae fit, qudm pyxactabon, chironia uo-
catur. Coquantur in aqua tusti rami, radicesq; summe amari-
tudinis aereo uase per triduum iterumq; exempto ligno, do-
nec mellis crassitudo fiat. Spina alba uulgo nota est. Corona
na ex ea imposita capitis dolores fertur minuere. Oxycan-
thos spina est multo minoribus folijs aculeatis per extremita-
tes ferens bacas rotundas, folijs ipsis araneosa lanugine obdu-
ctis, qua collecta etiam uestes quaedam bomicanis similes fi-
unt in oriente. Oxycanthi bacae coner serpentiū ictus bi-
buntur. Est & Acatie spina, cuius semen lenticae simile, mi-
nor est tamen & grano, & folliculo. Colligitur autumnū
spissatur succus, sed folliculis aqua coelesti persusis, mox in pi-
la tustis exprimitur, organis densatur in sole, mortarijs in pa-
sillos. Ad coria perficienda semine pro galla utuntur. Vul-
garis spinae folijs radices usus est ad coria tingenda. Per Hispani-
as tamen multi ad odores, & unguenta utuntur, aspalatum
uocant, cum aspalatus sit spina alba in oriente, magnitudine
arboris modice, flore roseo, cuius radix unguentis expetitur,
quidā Erisi seprum uocant. Alij seprum Elisei, alij adispa-
cum, alij dispacon, siue diacheron, sanat oenas. Sic enim uo-
catur uitiū in naribus ex confluxu humoris acerrimū. Est &
spina appendix, ita appellata, quonia bacae puniceo colore
in ea instar racemi pendentes appendices uocantur. Spina eti-
am uepris dicitur, quod uehementerprehendat. Cuius dimius
tuum est uepreula. SANGVINEA. Sanguinolentia, sparsa cruore multarum ferarum. Sanguis quid significet,
manifestum est. Maribus hic quam foemina nigrior est, & in
iuuentute magis quam senio. Qui multo sanguine: & pingui
abundat, iracundi sunt, magna in eo utilitatis pars est: Emis-
sus spiritum secum trahit, & tamen non sentit tractum. inter
animalia fortiora sunt, quibus sanguis crassior est. Sapien-
tiora, quibus tenuior. timidiora quibus minimus. Quibus uul-
lus, hebetia. Taurorum celerrime cor, ideo pestifer, ut supra di-
ximus. A prorum ceruorum, caprarum, et bubalorum omni-
um, non spissatur. pinguis simus asinis. Homini tenuissimus est.
Que plus quam quaternas habent pedes, atrens sanguine.
Obest minus sanguinis habens, quonia absunt pingui-
profundum eius in naribus soli homini accidit, quibusda per
inferna, multis per ora statuto tepore, ut Volusio Saturnino o-
mnibus annis, qui tamen nonagesimum uitae annum excessit.

10

20

30

40

50

60

Animalia, que certis temporibus latent, non habent tunc san-
guinem, praeter exiguas admodum guttas circa cor. Homini-
bus in metu refugit, in uerecundia facie petit, ideo timore pal-
lescimus, rubescimus pudore. Morbi omnes, morisq; sanguinem
absunt. Aliquando sanguis pro genere ponitur. Virgilius,
An nympharum sanguinis una. Ab hoc sanguineus, & san-
guinolentus deducuntur, quae modo ad corpus referuntur, signi-
ficantq; plenum sanguine, ut hoc loco. Modo ad animum, &
pro crudeli, ac cruento accipiuntur. Apuleius immani, ac san-
guinea uoce perterritus. Varro, itaq; propter amorem imperij
magistratus gradatim seditionibus sanguinolentis urbem per-
turbauere. item sanguinarius, hoc est saeuus. crudelis. Cicero,
itaq; grauem illam, ac sanguinariam uocem audiuius. &
sanguisuga, uermis, qui et hirudo dicitur. Horatius. Non missu-
ra citem nisi plena cruoris hirudo. Quidam hanc ab heren-
do nome traxisse existimant, quod animalium corporibus haer-
eat. & exangue, quod sine sanguine est. & sanguiculus, san-
guis haedi, siue suis in abum formatus. Plinius. Utuntur ad
utrumque uitiū. Et coagulo haedi in uino myrto magnitudi-
ne fabae poto, et sanguine eiusdem in abū formato, quē sangui-
culū uocant. et consanguineus, q sanguine mihi conuictus est. A
quo consanguinitas ipsa conuictio. et sanguinaria herba, qd suc-
cus eius insusus naribus supprimit sanguinē, polygonū graeci
uocant, uel a multitudine seminis, uel a frequentia geniculo-
rum. Quippe πολύ μύλον significat, ueros genitus,
uero genu. folia rubea habet, parum a terra attollitur similis
gramini. Alij calligonon nominant. Alij halmada. Nonnulli
carniothum. Quidam dema. Multi myrtoptalon. & unum
eius genus, quod in montibus nascitur oreon, arundini tene-
ra simile, uno caule densis geniculis, & in se fractis. Est &
aliud genus syluestre appellatum, penē arboris frutice. radi-
ce lignosa. rubicundum. ramis sparti. binum palmorum. Vis
omnium est spissare, ac refrigerare, propter quod stomachi fer-
uori folia imponuntur. & sanguen arbor, cuius cortex ad san-
guinis similitudinem rubet. A quo sanguineus. Plinius. Siquis
duas uirgas sanguineas manu tulerit. item a sanguine secundū
quosdam sancto uerbum. Est enim proprie sanare. consecrare
aliquid sub sanguine hostiae. Vnde sanctum dicitur, quasi san-
guine consecratum. & sanctio proprie uocatur lex cum terro-
re poena. Alij tamen uolunt sanctum proprie dici quod ab in-
iuria hominum defensum, atque munitum est, tractumq; esse
a sagminibus herbis, quae legati populi Romani ferre solebant,
nequis eos uiolaret, quemadmodum legati graecorum fere-
bant ea, quae ceratia uocantur. In Munitiōis muros sanctos
esse Sabini affirmat, nec licere eos reficere sine principis, uel
praesidis auctoritate, nec aliquid conuingere, uel supponere.
Hinc sanare deductum, quod est firmare, munire, & quasi
sanctum facere. Vlpianus sanctum esse scribit, quod nec
sacrum, nec profanum est, sed sanctione quadam confirma-
tum, ut sanctae sunt leges, hoc est sanctione quadam subni-
xae. Hinc Virgilius, sancta ad nos anima, atque istius in-
scia culpa. Descendam. sancta inquit, hoc est incorrupta.
idem. Tuq; o sanctissima conuix Felix morte tua. sanctissi-
ma, hoc est castissima. interdum tamen sanctum pro sacro, &
religioso ponitur. Idem. Eae leui summo de uertice uisus Iu-
li Eundere lumen apex. & paulo post. Nos pauidi trepida-
re metu, erinemq; flagrantem Excitere, & sanctos resingue-
re fontibus ignes. sanctos inquit, quasi diuinitus missos. Idem,
Tuq; o sanctissima uates Treacia uenturi. sanctissimam uo-
cavit, quia & uates, et deo plena erat. Ab hoc fit sanctifico
uerbum, a quo sanctificator. sanctificatrix, sanctificatio. item
sanctitas. sanctitudo: sanctimonia eiusdem significationis.

& sancte aduerbium. A quo per sancte. Plautus, idq; per san-
ste iurauit se facturum. & sanctuarium, sacer locus, tem-
plum. sacrarium. sacrum uero (ut Trebatus refert) dicitur
omne, quod deorum habetur. Hinc Virgilius, quoties sacrum
nominat, additionem fere deorum facit. sacra Dioneae matri,
diuisq; ferebam. idem. sacra Ioui syggo, quae recte incepta pa-
rabam. idem. tibi enim, tibi maxima Iuno, Maestat sacra fe-
reni. Hinc sacer mons trans Auenem flumium ultra tertium
milliarium appellatur, quia Ioui fuerat consecratus. & sacra
uia in urbe Roma uocata est, quod in ea foedus ictum sit iter
Romulum, & Tatium. & sacrum uocabant mustum, quod
Libero patri sacrificabant pro uineis, & uasis, et ipso uino co-
feruandis, sicut primetium de spici, quas primo metendo col-
legissent, Cereri sacrificabant. & sacrosanctum, quo iuratur
do interposito erat institutum, ut qui uiolasset, morte poenas pe-
deret. & sacramentum, quod iurandi sacratione interposit-
ta geritur. Vnde sacramentum militare appellatum. item sa-
cramentum aet, quod poenae causa penditur. & sacrifico, quod
a lito ita distinguitur, ut sacrificare sit ueniam petere. Litare
uero propitiare, & uotum impetrare. Plautus. Si hercle istuc
unquam factum est, tum me Iuppiter faciat, ut semper sacrificē;
nunquam litem. Confunduntur haec tamen, & utrumque ac-
cipitur pro eo, quod est sacrum facere. & sacrificulum regem
sacrorum. & sacro uerbum, quod est deo dedicā, & sacrum
facio. A quo sacror. sacratrix. sacratio. & consecro eiusdem
significationis. A quo consecrator. consecratrix. consecratio.
& execror, quod proprie est mala deprecor. Vnde execra-
tio, depreatio malorum. & execrabile, deprecabile. euitan-
dum. & desecro, quod proprie est ex sacro profanum facio. &
quod uulgo dicitur de grado. Plautus, Desecrare eum prius
oportet, ne manus contaminem. & obsecro, quod significat ob-
testor. deprecor, & quasi sacra ut te exorem, facio. Vnde ob-
uor sacro ueteres dixerunt, pro uos obsecro. Ab hoc obsecrator.
obsecratrix. obsecratio. & refecro, religione absoluo. Plautus.
Refecro mater, quod dudum obsecraueram. hinc cum popu-
lum reus aliquando rogasset per deos, ut eo periculo liberare-
tur, iubebat magistratus eum refecrare. & sacerdotem, qui
deo dicitur est, ad sacrificia faciendā. A quo sacerdotium, ip-
sum sacerdos munus, officium ue. Vnde gentilium sacerdoti-
um ueteres appellabant, quod nunc uocatur ius patronatus.
& sacerdotale, quod est sacerdotis. & sacrarium locum, in
quo sacra reponuntur. & sacrilegum, qui rem sacram, aut e
sacro loco furatur. a quo tale furtum sacrilegum. Sacrum
etiam aliquando pro sacrificio ponitur, quando substantiuum
est. Virgilius, sacra Dioneae matri, diuisq; ferebam. Quando
uero adiectiuum, pro uenerabili. Idem. Extulit os sacrum
caelo. interdum etiam pro execrando. selesio. Idem. quid non
mortalia pectora cogis Auri sacra fames? Plautus, Homini
quantum hominum terra sustinet sacerrimo. Quod tractum
est a Gallorum consuetudine. Quoties enim Massilienses pe-
stilentia laborabant, unus ex pauperibus sese offerebat a len-
dum anno integro publicis pretiosioribus cibis. Hic postea
uerbenis ornatus, & sacris uestibus indutus, per totam urbem
ducebatur cum execrationibus, ut in ipsum omnia ciuitatis
mala reciderent, & sic dijs immolabatur. item sacrum, quan-
do substantiuum est, pro templo accipitur. Cuius diminuti-
uum est sacellum, dictumq; est ad imitationem graecorum,
qui sacrum dicunt iερόν, ιερόν iερόν templa appellant.
Paulus iuri consultus. Sunt autem sacrilegi, qui publica sa-
cra compilarint, at qui priuata sacra, uel aedulas inuastodi-
tas tenuerint, amplius quam fures, minus quam sacrilegi me-
rentur. A sacro etiam Sacraani appellati fuerunt. Reate orti,

10

20

30

40

50

60

qui ex Septimontio, Ligures, Siculosq; eiecerunt, quod iure sacro
nati fuissent. Veteres pro sanguis uicuro genere sanguen di-
xerunt. Ennius. Et sanguen dijs oriundum. Lucretius. Viscer-
ibus uiscus ggu. sanguisq; creari. Sacrum graeci iερόν
dicunt, hoc est hieron. a quo hierarchia sacer principatus. &
Hiera, in sula inter Siciliam, & Liparim Vulcano sacra. &
Hieri populi ultra Saurmatas. & Hiero rex Syracusarum.
& Hieronymus, ac Hierotheus propria nomina, quorum al-
terum sacra lex, alterum sacer deus interpretari potest.
Hieropolis, oppidi nomen, quasi sacra urbs, & per diminu-
tionem Hiella, urbs Hieruriae. & Hierosolyma, urbis nomen,
in Palaestina. & Hierapiera, medicamenti genus ad soluen-
dum aluum. hoc est sacra amara. nam πικρὸν graeci ama-
rum dicunt. PERDIDIT. Amisse, quemadmodum
supra diximus. Ab hoc fit perditio, amissio. & perditie ue-
hementer, sine remedio. & frugiperda salix, quia amittit se-
men ante, quam omnino maturitatem sentiat. Sed huic rei natu-
rae prouidentia consuluit, quoniam depactus surculum facile,
& incuriosus nascitur. Vnam tantum salicem tradunt au-
thores semen ad maturitatem perferre solitam in Creta insu-
la, atque ipso descensu speluncae Iouis toruum, lignumq; ma-
gnitudine aceris. Salix a saliendo d. cta est, quod uel sita,
uel casu terrae compacta statim salit, ac surgit. Salix perti-
calis dicitur, ex qua perticae fiunt, hoc est sustia longiores, qui-
bus ad sustentandas uites, hoc est ad uinā faciendā, & ad mus-
ses flagellandas, & ad alia rustica opera utimur. Plinius.
nam salix quaedam in proceritate magnam emittunt iu-
gis uinearum perticas. Idem. Massis ipsa alibi tribulis in area-
alibi equorum gressibus exteriur, alibi perticas flagellatur.
Idem. Perticas quidam decidunt oliuas cum iniuria arborum
sequentis anni damno. Has iustum est cedi quarto quoque
anno. Salix uiminalis est, ex qua uimina colliguntur. has o-
mnibus annis confodi iubent mense Aprili. haec & amerina
dicitur ab Ameria vmbriae ciuitate ab Amerio sic appellata.
Virgilius, Atque amerina parant lentae retinacula uiti. Amel-
la uero herba est, quae nascitur iuxta Mellam Galliae flumen,
a quo nomen accepit. Folia salicis contrita, & pote intempe-
rantiam libidinis coercere dicuntur, atque si sepius sumantur,
usum eius in totum auferre. A salice salignum deducitur, quod
e salice est, sicut acernum, quod, ex aere. & abiegnum, quod
ex abiete. & salicetum seminarium salicum, quod & salici-
ctum per synopen dicitur. Virgilius, Hyblaes apibus flo-
rem depasta salictu. & salicstrum, genus labruscae in sali-
ctis nascens. Nam labrusca est, quae a graecis λυβρός, λυβρία
hoc est uitis agrestis appellatur, spissis & candidantibus fo-
lijs geniculata, ramoso cortice. fert uinas rubentes cocti modo,
quae autem in facie mulierum purgant. Quidam hanc ta-
miniam uocant. Vitis alba est, quam graeci ampeloleucen uo-
cant. alij staphylen. alij molothron. alij philotrum. alij arcae-
sostin. alij cedrosin. alij madon. huius sarmenta longis, & exi-
libus internodijs geniculata scandunt folia pampinosa ad ma-
gnitudinem ederae, diuiduntur ut uitiū. Radix alba gran-
dis, thaphano similis initio. Ex ea caules apparagi similitu-
dine exeuus, qui decocti in cibo aluum, & urinam ciunt. Est
& nigra uitis, quam quidam ampelomelenam. alij bryo-
niam. alij chironiam. alij gynecanthen. aut aproniam uo-
cant, similis priori, praeterquam colore. A staphis agria, siue
staphis uitis est cauliculis nigris, rectis, folijs labruscae,
fert folliculos uerius, quam acinos uirides. similes aceri, in
his nucleum. triangulum maturisat cum uindemia.
FV GAM Cursum, de quo supra diximus. IM-
PLICITAM Ipse implicatus, hoc est innexus, in

uoluit implicare enim involuere, & irretire est. Plautus. Hæc meretrix mris me implicauit modis, sed de hoc superius dixerimus. **VISCO**, Rete. Retia longis temporibus ad auium duntaxat aucupia in usu fuere, postea imperatorum ferè temporibus, dum uenationum spectacula populo edebat, feris quoque ea adhibere cœperunt. Martialis, Pulcher adest onager, mita uenatio debet. Dentis Erithræi iam remouete stamus. Per sinus enim retia intelligi manifestum est. Quippe sinus proprie pars illa dicitur, quæ est intra pectoris, brachiorumque complexum. Vnde fit sinus uerbum, quod est curuo, flecto. Hinc sinus uisum appellati, quales erant tunice Romanorum, & nunc sunt quorundam religiosorum supra circumferam laxitas illa, uelut que angulum operit. Et per metaphoram sinus uocantur litora curua, & quasi brachijs mare amplectentia. A quo caruitas ipsa sinuatio dicitur. & sinuatum aduerbium, quasi per sinus, & sinuosum mare, quod multos habet sinus, item sinuosum, quicquid sinus facit propter laxitatem, ut sinuosa uela, quæ uentis flantibus curuantur, & sinus faciunt. Ponitur etiam pro orbe oculos amplectente, hoc est pro palpebris. Virgilius, sinum lachrymis impleuit obortis, item pro quacumque resiliente ob laxitatem, atque capaci. Iuuenalis, Fata regunt homines, factum est in partibus illis, Quas sinus abscondit. unde & retia sinus uocantur. idem. Impleuitque sinus. Sinus etiam prima producta, uas genus est sinuosum, sicut galeola. Virgilius, sinum lactis, & hæc te liba Priape quoniam expectare sat est. Vnde ubi erat unum positum in mensa, aut galeola, aut sinu. A sinu fit etiam uerbum insinuo, quod proprie significat coniungo, & quasi in sinum committo. Sifen na. Agmen perturbatum pedis insinuant, ac loco commouent. Insinuas, cui se celeriter officij amittit, & obsequendi gratia insinuasit. Hinc per metaphoram insinuas dicimus, non aperte, & simpliciter rem exponere, sed latenter in animum audientis ueniunt in sinum, id quod uolumus mittere. A quo insinuatio apud rhetores appellata, quæ exordij pars est, et ita a principio distinguitur, quod in principio est recta beneuolentia, & actionis postulatio, quæ esse in turpi genere cause non potest. insinuatio subrept animis, uel quia res sit improba, uel quia ab omnibus parum probetur. Quod uisum pro rete usurpauerint ueteres, testatur Nonius Marcellus. Visum inquit, positum aliquando pro rete reperitur a tenacitate. Testatur Varro, cuius ipse testimonio utitur. Lepusculi timentes hoc quadrangulum, dedunt se in rete. Sic fugere uisum ne quiuerunt, lineamque compedem. Testatur Virgilius. Tum laqueis captare feras, & fallere uisum Inuentum, & magnos canibus circumdare saltus. De feris enim hic proculdubio Virgilius loquitur, non de auibus. Nec recte sentit Seruius diuisum esse sensum, & quod dicit laqueis captare feras ad uenationem pertinet, quod uero ait fallere uisum, ad aucupium. mox enim poeta ipse subiungit, & magnos canibus circumdare saltus, quod ad uenationem pertinet, ferasque. Auium autem nullam hoc loco facit mentionem. Sic igitur Virgilius laqueum, & uisum nominauit, ut Varro uisum, & lineam compedem. hinc aliqui, quos Seruius reprehendit, in quadam ueritate impulsæ, quoniam uisum pro rete a ueteribus usurpari solitum ignorabant, & tamen non de auibus, sed de feris loqui Virgilium non dubitabant, pro uisum uiscerationem interpretati sunt, in non minorem mihi uidentur errorem lapsi, quoniam cum carnem significare uolumus, uiscus uisceris dicimus non uiscum uiscæ. Ouidius. Hæc quantum scelus est in uiscere uiscera condidit. Alteriusque animantis uiuere leto. Lucretius. Visceribus uiscus gigni, sanguenque creati. Sed in hæc errorem lapsum fuisse Nonium Marcellum eo magis admittit

ror, quo pro rete accipi uisum et legitur, et notauerat, nisi forte posterius hoc legit, notauitque, quod supra diximus, et oblitus est retractare, quod superius ita scripserat, uiscus positum pro uiscæ. Lucretius. Visceribus uiscus gigni, sanguenque creati. Virgilius. Tum laqueis captare feras, & fallere uisum, id est tractu uisceris. Sic autem pro rete uisum usurpamus, a retinendis feris, quæ admodum pro arboribus capimus retas, quod nauers retineant tanquam retia. Sunt enim retæ arbores, quæ aut ex ripis fluminum eminent, aut in aluicis eorum extant, a retibus appellatae, quod prætereuntes naues quasi irretire uideantur. ita uero flumina retanda locari solent, id est peragenda, ne quid more sine periculi nauibus in ea uirgulta incidentibus fiat. Rete a raritate deductum diximus, teste Varro, a quo reticulum, de quo superius locuti sumus. & irretio uerbum, quod significat retineo, capio. & irretitum dicimus fraude aliqua, aut bladii, aut dolo quasi rete captum. Viscæ tria sunt genera. unum in abiete & lorice nascens, quod cassitas dicitur, alterum in Eubœa, quod stellis. Tertium in arcadia, quod hyphear. Viscum in quercu, robore, ilice, primo syluestri. Trebintho, nec ullis alijs arboribus nascitur. Copiosissimum in quercu, quod dryos hyphear uocant. Satum nullo modo nascitur, nec nisi per alium auium redditum, maximeque palumborum, & turdorum. Hæc est enim uiscæ natura, ut non proueniat nisi prius in uenere auium maturatum fuerit. Altitudo arbusculi cultum non excedit. uiscum fit ex acinis, qui missum tempore immaturi colliguntur. Nam si imbrës accesserint, amplitudine quidem augentur, uiscæ uero marcescunt. Sicantur deinde, & arunduntur, ac conditi in aqua putrescunt duodenis ferè diebus, & unum hoc ex omnibus rebus putrescendo gratiam inuenit, inde in proficiente rursus malleo uel ammissis certicibus interiore carne lentescunt. Hoc uiscum, cum libet insidias moliri auibus in glandis oleo subigitur, aut si aues aquatice sint, & in aqua uiscum debeat poni larido sine altero pingui. Nichil habebant druides uisum, & arbore, in qua nascitur, sacrificatus. hi magis gallorum erant. in omni quippe Gallia eorum hominum, qui in aliquo essent honore, duo genera erant. nam plebs penè feruorum habebatur loco, qui nihil habebant per se, nulli adhibebantur consilio. plerique cum aut aere alieno, aut magnitudine tributorum, aut iniuria potentiorum premebantur, se se in seruitatem dicebant hominibus nobilibus. In hoc eadem omnia iura erant, quæ dominis in seruis. Sed horum duo genera erant. Alterum druidum. Alterum equitum. illi diuinis rebus intererant, sacrificia publicæ & priuati procurabant. Religiones inter præstabantur. Ad hos magnus adolescentium numerus disciplinæ causa concurrerat, magnoque apud eos erant honore. Nam ferè de omnibus controversijs publicis, priuatisque constituiebant. Siquis aut priuatus, aut publicus eorum decreto non stetit, ei sacrificijs interdabatur, hæc pena apud eos erat. Quibus ita erat interdictum, si numero impiorum, ac sceleratorum habebantur, horum conuersionem, sermonemque omnes fugiebant, nequid ex contagione incommo di acciperent, neque ipsi petentibus ius reddebatur, neque honos ullus comunicabatur. Omnibus aut druidibus præerat unus, qui summam inter eos habebat auctoritatem. hoc mortuo, aut si quis ex reliquis excelleret dignitate, succedebat. aut si plures erant pares, suffragio druidum. Nonnunquam etiam de principatu armis contendebant. Hic certo anni tempore in sinibus Carnutum, quæ regio totius Gallie media habetur, cõsidebat in loco consecrato. huc oes undique, quibus aliqua controversia erat conueniebant, et druidum iudicij, decretisque parebant. Eorum disciplina in Britannia repta, et idem in Gallia translata fuerat. druides a bello abesse cõsueuerat, neque tributa unam cum reliquis pedebat.

uacationem militie, omniumque rerum habebant immunitatem. Hi ergo robore eligebant luas, nec ulla sacra sine ea fronte conficiebant. unde & ad rōs douds, hoc est a quercu druides appellari existimantur. Quicquid ipsi arboribus ad nascitur, e celo missum putabant, signumque esse, quod ea arbor a deo electa esset. Repertum ergo in ea uiscum magna religione petebatur. sacrificio epulis rite sub ea arbore præparatis duos aduocabant candidi coloris tauros, quorum cornua tunc primum uinciebantur. sacerdos candida ueste indutus arborem scandebat, falce aurea demetebat uiscum. Candi do id sago excipiebatur. Tum demum uiscum imolabant præcantes deum, ut donum suum ipsi, quibus daretur, prosperum faceret. Fecunditatem cuiuscunque animalium sterili eo potio, præberi arbitrabantur, contraque omnia uenena esse remedio. A uiscæ uiscum deducitur, quod tenax significat, diciturque etiam uiscidum. & inuisum, quod est uiscæ insidico. **SPLENDIDA**. Lucentia. Ob candorem ferri. splendore luere est. Hinc splendor solis. Ponitur tamen per metaphoram pro decore, dignitate, gloria. Vnde splendorem nominis, splendorem familiaria, splendorem uirtutum. splendorem rerum gestarum dicimus, hoc est claritatem. & splendidus. fulgens, clarus. & splendide aduerbium, clare. Quidam etiam splendore usurpant. Apuleius, cum iam aurora splendesceret. & Splendorphorus, nomen proprium ex græco, ac latino compositum, quasi splendorem ferens. & compositum respicendo. **CESSANT**. Desistant ab opere, reponantur. **TECTO FERRO**. In magna recondito, quod in uenabulis, atque alijs huiusmodi telis fit, ne rubigo inessat. **LANCEA**. Teli genus omnium longissimum, a græco nomen habens. Quippe græci λόγχη lanceam dicunt. a quo λανχεον lancearium. Post lanceam inter tela longior est materis. Sifenna. Gallia materibus, seu lanceis confingunt. idem. Alij materibus, aut lanceis medijs perturbant agmen. A lancea fit lancino uerbum, quod est ferio. lacero. Plynus, Est & uolucris canibus peculiare malum, aureis maxime lanamans, quæ defendi morsu non queunt. Solinus. In Asia locus est, quod primo aduentus sui tempore canis aduolant, & eam, quæ ultima aduenerit, lancinant uniuerse. **TORTA**. Emisissæ, iactatæ. Virgilius, In medios telu torsisti primus Achiuos. de quo supra diximus. **EXCVSSA MANV**. Mota uibrante manu. Excute enim proprie mouere est. Cicero. Excute, atque excute intelligentiam tuam. Plautus. Excute dum palium. Per metaphoram tamen a iugando pro emittere accipitur. Virgilius, excussis accontis Fulminis in morem. Aliquando pro deijcere. idem. Excutimur cursu, & cæcis erramus in undis. idem. magno si pectore possit Excussisse deum, tanto magis ille fatigat. Hinc excussores equi dicuntur, qui fessorem deijcunt. Plynus. Excusso Circæsisbus auriaga, cui currisse excussores constat, & primatum obtinuisse. & excussio, electio. ueteres aliquando exciat per synopen pro excutere scripserunt. Compositum autem excutio est ab ex intentione præpositione, et quatio, quod similiter proprie significat moueo. Virgilius, At uero ingentem quatens mæcentus hastam. Sed per metaphoram modo pro concutio ponitur. idem. Quadrupedante purem sonitu quatit ungula campum. Modo pro infesto. idem. Aut rãstris terram domat, aut quatit oppida bello. Modo pro eijcio, sine excludo. Trecentus, Nimirum homo quatitur cum dono foras. Ab hoc fit frequentatiuum quasso, quod simili modo significat moueo. Plautus, Qui suam undantem chlamydem quassando fecit. Nonnunquam ponitur pro concutio. Virgilius, Quassatæque rates, dum nô trãctabile exulum. Ab hoc fit quassabundus. Plautus. Caput modo quassabundus exiuit domo.

item a quatio composita fiunt per concutio, quod est ferio. A quo percussor, qui ferit. et aliquando pro concutio ponitur. & percussio, ictus. Decutio, demcto, exado. Plynus. Ramorum summa quæque decutiens. a quo decussor, decussio, incutio, quod est incutio. Virgilius, Incute uim uentis, submersasque obruc puppers. a quo incussor, & incussio. incussum lapidem Virgilius uocat molam manulem. lapidemque reuertens incussum, aut aræ massam picis urbe reportat. Suctatio, quod est concutio, & non tam in usu est, quam eius frequentatiuum succasso, diciturque proprie de equo, qui gradario contrarius est, hoc est concutiendo fessorem gradatur. & equus ipse succussor appellatur. & succussarius equus, & succussator, & succussio ipsa aggratio, quæ & succussatio uocatur. Acius. Agre, ac equus ne succussisset, caute, ingredimini. Lucius. Succussatoris tardi, variique caballicidem. Campanus sompes succussor nullus sequetur. Talis gressus succussatur appellatur. E contrario gradarius, ut superius ostendimus, est equus, qui molli gradu, & sine succussatur a incutio. idem. ipse equus non formosus, sed gradarius optimus est. Tolutarius uero equus uocatur, qui non uulgaris motu incedit, sed molli alternoque crurum explicatu ueluti currens, quod arte facere traditur. Hic asturco quoque appellatur ab Asturia gallicæ gente, quæ huiusmodi equos præstantes olim habebat, naturaliter sic gradientes, quemadmodum nunc Britannia. Martialis, Hic breuis ad numerum rapidos, qui colligit unguers, uenit ab auriferis quibus astur equus. Tolutarij autem a pedum uolubilitate dicuntur, quasi uolutarij. Vnde tolutum aduerbium, quasi uolubiliter. Plautus, Demam hercle de ordeo, ni tolutum uadas. Varro. Ut equus, qui ad uehendum est natus, tamen hic traditur magistro, ut equisfo doceat tolutum currere. Plynus. Asturcones sunt, quibus non uulgaris gradus, sed mollis alterno crurum explicatu glomeratio. Vnde equus tolutum capere incussor traditur arte. Iulius Mofus. Quantum tolutarij equi succussarijs distant. Hinc etiam tolutum loqui homines dicuntur, qui uolubilitate quadam utuntur. & tolutloquentiam pro sermonis uolubilitate ueteres usurparunt. Neniuis. O pestifera, trux, acerbata tolutloquentia. Disquis, quod ex amano, inuestigo. Vnde disquisum dicimus, quod examinatum, aut iudicatum est. & auctus ipse disquisio uocatur. & disquisor, qui disquisit. Concutio commoueo. a quo concussio. Vnde concussio frequentatiuum. a quo concussatio. Sunt qui concussio quoque, & oblitus a quatio deducta existimant. significatque indignor. Plautus, Faciendum est puerile officium, conquissam ad astulam. Priscianus Conquissare inquit, est caput quassare. Sed hoc indignantis est. **DEPRENDAT VACVO VENATOR IN AERE PRÆDAM**. Sensus est, si feræ capiuntur retibus, aut aues, capiuntur etiam in aere, ut solent aucule comprehendi. **ARTE AVCVPI S**. Tendendo uiscum, hoc est retia. Auiceps quid sit supra diximus, a capiendis auibus dicitur. Auis proprie est omne genus uolucris, quod oua parit, pennisque decoratum est, præter unum uesperilionem, de quo supra diximus. deducitur autem ab aduentu, quod singulis annis aues adueniant. Vcl auis dicitur, quasi sine uia, quod qua uia ueniant nemo intelligat. Ab auis aucula deducitur, parua auis, & auariuum locus, in quo aues domi educantur. Aliquando etiam secretum nemus quod aues frequentant. Virgilius, Sanguineisq; in calce rubent auarua bacis. & auicularius, qui auario præest. & auiceps, aucupium, aucupor, aucupator. aucupatio, augur. auguror, augurium, auguraculum, auspex, auspicium, auspicio, auspiciatissimum. augustus, augustissimum. auguste. de quibus superius differimus. item auernus, de quo dicimus inferius,

DE SVE, QUAE EX VVLNERE PEPERIT. EPIGRAMMA. XII.

INTER CAESAREA E. Blanditur Do mitiano, qd in uenatione eius sus grauida te lo ictra in lumen partum per uulnus emisit,

HASTA. Telum partem posuit pro toto. Nam haste sunt etiam sine ferro, ut cotorum.

uenabulorum. materum lancearum, pilorum. et aliorum simi lium quandoq; etiam sagittarum. Erat autem hasta praeci pium belli signum. Vnde Carthaginienses bellum cum Roma nis gesturi, hastam eis misere, et Romani fortes uiros ea sepe donare consueverunt. ab hasta hastati dicuntur, qui primi in acie constitui cum hastis solebant. et hastula diminutivum.

LEVIS. Sine pondere. Nam si grauior fuisset, interemisisset prolem. Leue quando priorem syllabam corripit. Significat id, quod sine pondere est. unde leuem stipulam dicimus. Transferturq; ad animu. unde leues dicimus homines inconstantes, mi les, et nullo honore dignos, quemadmodum contrario gra ues uocamus constantes, seueros, prudentes. Ab hoc fit leuitas, quod modo dicitur de re, quae sine pondere est. modo pro stul tita, in constantia, uilitate ponitur. Cicero. Cum in Antonio gem mus quoddam sordidissimum uitae demonstrare uellet, quod in caput delitesceret, quod ad uesperum potaret, quod ore in uoluito iter faceret, ne cognoscereur. Videte inquit, hominis leui tatem. item leucana, quo uerbo pro leui usus est Laberius. et lepus. lepor. lepidus. lepide. illepide. leporarium a pedum le uitate, ut superius diximus. item leuiter aduerbium, sine pon dere. Praeterea leuior. leuissimus. leuius. leuissime. et leuo uer bum, quod modo significat in altum ueluti aliquid leue tollo.

Lilius. Mox aqua lenata uento, cum super gelida montium co ereta esset. modo aufero. Virgil. atq; arcta leuaria Vincla iubet Priamus. interdum alleuo, et molestiam, laboremq; extenuo. idem ego hoc te fisco leuabo. plerunq; imminuo. idem. oneriq; leu andum Prodimus. Ab hoc fit alleuo, quod est in altum tollo uel de imo, et ubi quod tacet, atq; abiectum est sursum tollo.

Quintil. Vidi multos, quorum supercilia ad singulos uocis co natus alleuarentur. modo foueo, et opem, atq; auxilium praef sto. idem. Quare non petat, ut miserum putetis, nisi et immo cius fuerit non petit, nisi afflicto alleuens, nisi et probue rit se infelicior, quod patrem amisit, quam quod oculos. Ele uo modo in altum tollo. Plautus, Capedum lapidem hunc, atq; eleua. modo mruo, et extenuo. Quintil. Nam quis ignorat, quid longe sit honestissimum, ac liberalibus disciplinis, et illo, quem exigimus, animo dignissimum, non uendere operam, neq; eleuare tantum beneficii auctoritatem, cum pleraq; hoc ipso possint uideri uilia, quod pretium habent. subleuo aliquando defendo. adiuuo. Cicero. Zopyrus, quod se natura cuiusq; ex forma prospicere profitebatur, a ceteris derisus est, qui illa in So crate uita non cognoscebant, quae ipse ex illius aspectu multa collegerat. ab ipso autem Socrate subleuatus, cum illa sibi si gna, sed ratione a se deiecta diceret. Aliquando sursum tollo, siue suscito. Suetonius de uespasiano. Alio repente usque ad defectionem soluta, imperatorem ait stantem mori oportere, dumq; consurgit, ac nititur, inter manus subleuantium extima ctus est. et eleuo idem penit, quod alleuo. Cicero. Multisq; oppres sum miseris releuauit. Cum uero leue primam syllabam pro ductam habet, significat id, quod tactus asperum non est, ut le ue marmor. Ab hoc fit leuigo, quod est complano. polio. Plyn. Scabritia leuigatur dete, oncha uel. sed caduce litera fuit. Hinc leuigato, et leuigatio. item a leue leuor, quod est asperitati contrarium. idem. spectatur in charis tenuitas. densitas. am-

bor. leuor. Lene idem fere significat quod leue, idest quod ta ctu nullam asperitatem habet. Transfertur tamen ad animu. et pro modesto accipitur. A quo fit lenio uerbum, quod est mi tigo. plao. mulceo. A quo lenitas. mansuetudo, suauitas, quae et lenitudo a ueteribus dicta est. Lucil. Mira Lenitudine, ac suauitate abundant. Cicero. Lenitudo orationis, mollitudo cor poris. et leniter aduerbium, hoc est moderate. suauiter, quod et lene dicitur. Martial. Tepida natis lene Congedi uada. et lenimentum placatio. lenitio. Et (ue quidam putant) lenia, quae sunt ornamenta tunicae aureae. Lenem uero quidam a lento dictum existimant. Nam lentum proprie significat tene rum, et facile flexuosum. Virg. Lenta salix quantum pallen ti cedit oliuae. Sed translatum ad animum pro leni, et placi do accipitur. Cicero. Qui cum publicas iniurias lente tulisset, su am non tulit. Lente inquit, hoc est molliter modeste. per muta phoram tamen aliquando lentus pro facili ponitur. Lucilius. Cotta senex Crassi pater magnus trico fuit, numarius, soluere nulli lentus. item pro tardus. A quo lenitia, et lenitudo tarditas. et lente, tarde. interdum etiam lenitia, flexibilitas.

10 Cicero. Hunc Crassum, qui lentus (ut scitis) dicere solebat ad imi tationem, quasi nostri generis contendisse. et pro securus, otio sus. Virg. Nos patriam fugimus, tu Thyre lentus in umbra. et pro tenax. Plautus. Quam lenum est, et uiso simile. et pro remissus, frigidus. Virg. Nocte leues melius stipulae, nocte arida prata Tondentur, noctis lentus non deficiat humor. Vnde lente pro remisse, et frigde usurpamus. Cicero. Neq; enim est facile per ficere, ut irascatur ei, cui tu uel iudex, si tu ipse id leue ferre ui deare. In compositione autem lentum pro pleno accipimus, ut somnolentus. uinolentus. temulentus. Item a lenis lens dicitur, no rum genus leguminis, quod qui ea uescitur lenis, ac moderati fiunt. Plyn. inuenio apud ueteres auctores aequanimitatem fieri uescitibus lente. Duo genera lentis sunt. Alterum rotundi us, nigriusq; alterum sua figura. Ab hoc fit lenitia dimnu tiuum, quod modo paruum lentem significat, modo uel scalum oleo acomodatum, de quo inferius dicemus. Et lentigo macu le in facie ad lentis similitudinem. A quo lentigiosis. Lens uero cum ingenuo lendis facit a lado dicitur, et saedum capitis animal significat, ex quo formatur pediculus. Quidam ab hoc lendigioso sum deducunt, hoc est lendibus plenti. A le to uero fit uerbu lento, hoc est lentus fio. A quo lentisio eius dem significationis. Sunt etiam qui putent lentiscum ab hoc de ducto, ob uirgultorum lentitudinem. Arbor est quae mastiche su dat gummi modo. Chia optima est. Reperitur tamen in Asia, Graeciaq; herba quaedam e radice folia emittens, et arduu similem malo seminis plenum, ex quo incisa parte, summa la chryma erumpit, quae uix dignosci potest a mastiche uera. Tra dunt Democritum medicum in ualentine consulis M. seruilij consularis filiae omnem curationem austeram recusantis, diu efficaciter usum lacte caprarum, quas lentisio pascebat. Folia eius dentibus in dolore atteruntur, fusticulis pro dentiscalpis utuntur. Martial. Lentiscum melius, sed si tibi frondea cuspis Defuerit, dentem penna leuare potest. item mobiles dentes len tiscis delecto colluuntur. lachryma sedis uitis prodest. Praeter la chrymam oleu quoq; fit e semine eius quod attritis partibus modetur. illud animaduertendum est, lachrymam eius mastiche, non mastichem dici debere, et rectum eius est mastiche, non mastix. Nam mastix flagellum est, et mastix flagello uerbero. A quo mastigiam uerberonem uocant. Plau. Exi e ca lina, sis foras mastiga. Hinc homeromastix, dicitur est Zoilus ille, qui scripta sua contra illadem, et Odyssiam Homeri com parata in Alexandriam ueniens. Ptolemeo regi obtulit. Ptole meus uero, cum animaduertisset, poenam optimum maximum absentem

20 Cicero. Hunc Crassum, qui lentus (ut scitis) dicere solebat ad imi tationem, quasi nostri generis contendisse. et pro securus, otio sus. Virg. Nos patriam fugimus, tu Thyre lentus in umbra. et pro tenax. Plautus. Quam lenum est, et uiso simile. et pro remissus, frigidus. Virg. Nocte leues melius stipulae, nocte arida prata Tondentur, noctis lentus non deficiat humor. Vnde lente pro remisse, et frigde usurpamus. Cicero. Neq; enim est facile per ficere, ut irascatur ei, cui tu uel iudex, si tu ipse id leue ferre ui deare. In compositione autem lentum pro pleno accipimus, ut somnolentus. uinolentus. temulentus. Item a lenis lens dicitur, no rum genus leguminis, quod qui ea uescitur lenis, ac moderati fiunt. Plyn. inuenio apud ueteres auctores aequanimitatem fieri uescitibus lente. Duo genera lentis sunt. Alterum rotundi us, nigriusq; alterum sua figura. Ab hoc fit lenitia dimnu tiuum, quod modo paruum lentem significat, modo uel scalum oleo acomodatum, de quo inferius dicemus. Et lentigo macu le in facie ad lentis similitudinem. A quo lentigiosis. Lens uero cum ingenuo lendis facit a lado dicitur, et saedum capitis animal significat, ex quo formatur pediculus. Quidam ab hoc lendigioso sum deducunt, hoc est lendibus plenti. A le to uero fit uerbu lento, hoc est lentus fio. A quo lentisio eius dem significationis. Sunt etiam qui putent lentiscum ab hoc de ducto, ob uirgultorum lentitudinem. Arbor est quae mastiche su dat gummi modo. Chia optima est. Reperitur tamen in Asia, Graeciaq; herba quaedam e radice folia emittens, et arduu similem malo seminis plenum, ex quo incisa parte, summa la chryma erumpit, quae uix dignosci potest a mastiche uera. Tra dunt Democritum medicum in ualentine consulis M. seruilij consularis filiae omnem curationem austeram recusantis, diu efficaciter usum lacte caprarum, quas lentisio pascebat. Folia eius dentibus in dolore atteruntur, fusticulis pro dentiscalpis utuntur. Martial. Lentiscum melius, sed si tibi frondea cuspis Defuerit, dentem penna leuare potest. item mobiles dentes len tiscis delecto colluuntur. lachryma sedis uitis prodest. Praeter la chrymam oleu quoq; fit e semine eius quod attritis partibus modetur. illud animaduertendum est, lachrymam eius mastiche, non mastichem dici debere, et rectum eius est mastiche, non mastix. Nam mastix flagellum est, et mastix flagello uerbero. A quo mastigiam uerberonem uocant. Plau. Exi e ca lina, sis foras mastiga. Hinc homeromastix, dicitur est Zoilus ille, qui scripta sua contra illadem, et Odyssiam Homeri com parata in Alexandriam ueniens. Ptolemeo regi obtulit. Ptole meus uero, cum animaduertisset, poenam optimum maximum absentem

30 Cicero. Hunc Crassum, qui lentus (ut scitis) dicere solebat ad imi tationem, quasi nostri generis contendisse. et pro securus, otio sus. Virg. Nos patriam fugimus, tu Thyre lentus in umbra. et pro tenax. Plautus. Quam lenum est, et uiso simile. et pro remissus, frigidus. Virg. Nocte leues melius stipulae, nocte arida prata Tondentur, noctis lentus non deficiat humor. Vnde lente pro remisse, et frigde usurpamus. Cicero. Neq; enim est facile per ficere, ut irascatur ei, cui tu uel iudex, si tu ipse id leue ferre ui deare. In compositione autem lentum pro pleno accipimus, ut somnolentus. uinolentus. temulentus. Item a lenis lens dicitur, no rum genus leguminis, quod qui ea uescitur lenis, ac moderati fiunt. Plyn. inuenio apud ueteres auctores aequanimitatem fieri uescitibus lente. Duo genera lentis sunt. Alterum rotundi us, nigriusq; alterum sua figura. Ab hoc fit lenitia dimnu tiuum, quod modo paruum lentem significat, modo uel scalum oleo acomodatum, de quo inferius dicemus. Et lentigo macu le in facie ad lentis similitudinem. A quo lentigiosis. Lens uero cum ingenuo lendis facit a lado dicitur, et saedum capitis animal significat, ex quo formatur pediculus. Quidam ab hoc lendigioso sum deducunt, hoc est lendibus plenti. A le to uero fit uerbu lento, hoc est lentus fio. A quo lentisio eius dem significationis. Sunt etiam qui putent lentiscum ab hoc de ducto, ob uirgultorum lentitudinem. Arbor est quae mastiche su dat gummi modo. Chia optima est. Reperitur tamen in Asia, Graeciaq; herba quaedam e radice folia emittens, et arduu similem malo seminis plenum, ex quo incisa parte, summa la chryma erumpit, quae uix dignosci potest a mastiche uera. Tra dunt Democritum medicum in ualentine consulis M. seruilij consularis filiae omnem curationem austeram recusantis, diu efficaciter usum lacte caprarum, quas lentisio pascebat. Folia eius dentibus in dolore atteruntur, fusticulis pro dentiscalpis utuntur. Martial. Lentiscum melius, sed si tibi frondea cuspis Defuerit, dentem penna leuare potest. item mobiles dentes len tiscis delecto colluuntur. lachryma sedis uitis prodest. Praeter la chrymam oleu quoq; fit e semine eius quod attritis partibus modetur. illud animaduertendum est, lachrymam eius mastiche, non mastichem dici debere, et rectum eius est mastiche, non mastix. Nam mastix flagellum est, et mastix flagello uerbero. A quo mastigiam uerberonem uocant. Plau. Exi e ca lina, sis foras mastiga. Hinc homeromastix, dicitur est Zoilus ille, qui scripta sua contra illadem, et Odyssiam Homeri com parata in Alexandriam ueniens. Ptolemeo regi obtulit. Ptole meus uero, cum animaduertisset, poenam optimum maximum absentem

40 Cicero. Hunc Crassum, qui lentus (ut scitis) dicere solebat ad imi tationem, quasi nostri generis contendisse. et pro securus, otio sus. Virg. Nos patriam fugimus, tu Thyre lentus in umbra. et pro tenax. Plautus. Quam lenum est, et uiso simile. et pro remissus, frigidus. Virg. Nocte leues melius stipulae, nocte arida prata Tondentur, noctis lentus non deficiat humor. Vnde lente pro remisse, et frigde usurpamus. Cicero. Neq; enim est facile per ficere, ut irascatur ei, cui tu uel iudex, si tu ipse id leue ferre ui deare. In compositione autem lentum pro pleno accipimus, ut somnolentus. uinolentus. temulentus. Item a lenis lens dicitur, no rum genus leguminis, quod qui ea uescitur lenis, ac moderati fiunt. Plyn. inuenio apud ueteres auctores aequanimitatem fieri uescitibus lente. Duo genera lentis sunt. Alterum rotundi us, nigriusq; alterum sua figura. Ab hoc fit lenitia dimnu tiuum, quod modo paruum lentem significat, modo uel scalum oleo acomodatum, de quo inferius dicemus. Et lentigo macu le in facie ad lentis similitudinem. A quo lentigiosis. Lens uero cum ingenuo lendis facit a lado dicitur, et saedum capitis animal significat, ex quo formatur pediculus. Quidam ab hoc lendigioso sum deducunt, hoc est lendibus plenti. A le to uero fit uerbu lento, hoc est lentus fio. A quo lentisio eius dem significationis. Sunt etiam qui putent lentiscum ab hoc de ducto, ob uirgultorum lentitudinem. Arbor est quae mastiche su dat gummi modo. Chia optima est. Reperitur tamen in Asia, Graeciaq; herba quaedam e radice folia emittens, et arduu similem malo seminis plenum, ex quo incisa parte, summa la chryma erumpit, quae uix dignosci potest a mastiche uera. Tra dunt Democritum medicum in ualentine consulis M. seruilij consularis filiae omnem curationem austeram recusantis, diu efficaciter usum lacte caprarum, quas lentisio pascebat. Folia eius dentibus in dolore atteruntur, fusticulis pro dentiscalpis utuntur. Martial. Lentiscum melius, sed si tibi frondea cuspis Defuerit, dentem penna leuare potest. item mobiles dentes len tiscis delecto colluuntur. lachryma sedis uitis prodest. Praeter la chrymam oleu quoq; fit e semine eius quod attritis partibus modetur. illud animaduertendum est, lachrymam eius mastiche, non mastichem dici debere, et rectum eius est mastiche, non mastix. Nam mastix flagellum est, et mastix flagello uerbero. A quo mastigiam uerberonem uocant. Plau. Exi e ca lina, sis foras mastiga. Hinc homeromastix, dicitur est Zoilus ille, qui scripta sua contra illadem, et Odyssiam Homeri com parata in Alexandriam ueniens. Ptolemeo regi obtulit. Ptole meus uero, cum animaduertisset, poenam optimum maximum absentem

50 Cicero. Hunc Crassum, qui lentus (ut scitis) dicere solebat ad imi tationem, quasi nostri generis contendisse. et pro securus, otio sus. Virg. Nos patriam fugimus, tu Thyre lentus in umbra. et pro tenax. Plautus. Quam lenum est, et uiso simile. et pro remissus, frigidus. Virg. Nocte leues melius stipulae, nocte arida prata Tondentur, noctis lentus non deficiat humor. Vnde lente pro remisse, et frigde usurpamus. Cicero. Neq; enim est facile per ficere, ut irascatur ei, cui tu uel iudex, si tu ipse id leue ferre ui deare. In compositione autem lentum pro pleno accipimus, ut somnolentus. uinolentus. temulentus. Item a lenis lens dicitur, no rum genus leguminis, quod qui ea uescitur lenis, ac moderati fiunt. Plyn. inuenio apud ueteres auctores aequanimitatem fieri uescitibus lente. Duo genera lentis sunt. Alterum rotundi us, nigriusq; alterum sua figura. Ab hoc fit lenitia dimnu tiuum, quod modo paruum lentem significat, modo uel scalum oleo acomodatum, de quo inferius dicemus. Et lentigo macu le in facie ad lentis similitudinem. A quo lentigiosis. Lens uero cum ingenuo lendis facit a lado dicitur, et saedum capitis animal significat, ex quo formatur pediculus. Quidam ab hoc lendigioso sum deducunt, hoc est lendibus plenti. A le to uero fit uerbu lento, hoc est lentus fio. A quo lentisio eius dem significationis. Sunt etiam qui putent lentiscum ab hoc de ducto, ob uirgultorum lentitudinem. Arbor est quae mastiche su dat gummi modo. Chia optima est. Reperitur tamen in Asia, Graeciaq; herba quaedam e radice folia emittens, et arduu similem malo seminis plenum, ex quo incisa parte, summa la chryma erumpit, quae uix dignosci potest a mastiche uera. Tra dunt Democritum medicum in ualentine consulis M. seruilij consularis filiae omnem curationem austeram recusantis, diu efficaciter usum lacte caprarum, quas lentisio pascebat. Folia eius dentibus in dolore atteruntur, fusticulis pro dentiscalpis utuntur. Martial. Lentiscum melius, sed si tibi frondea cuspis Defuerit, dentem penna leuare potest. item mobiles dentes len tiscis delecto colluuntur. lachryma sedis uitis prodest. Praeter la chrymam oleu quoq; fit e semine eius quod attritis partibus modetur. illud animaduertendum est, lachrymam eius mastiche, non mastichem dici debere, et rectum eius est mastiche, non mastix. Nam mastix flagellum est, et mastix flagello uerbero. A quo mastigiam uerberonem uocant. Plau. Exi e ca lina, sis foras mastiga. Hinc homeromastix, dicitur est Zoilus ille, qui scripta sua contra illadem, et Odyssiam Homeri com parata in Alexandriam ueniens. Ptolemeo regi obtulit. Ptole meus uero, cum animaduertisset, poenam optimum maximum absentem

60 Cicero. Hunc Crassum, qui lentus (ut scitis) dicere solebat ad imi tationem, quasi nostri generis contendisse. et pro securus, otio sus. Virg. Nos patriam fugimus, tu Thyre lentus in umbra. et pro tenax. Plautus. Quam lenum est, et uiso simile. et pro remissus, frigidus. Virg. Nocte leues melius stipulae, nocte arida prata Tondentur, noctis lentus non deficiat humor. Vnde lente pro remisse, et frigde usurpamus. Cicero. Neq; enim est facile per ficere, ut irascatur ei, cui tu uel iudex, si tu ipse id leue ferre ui deare. In compositione autem lentum pro pleno accipimus, ut somnolentus. uinolentus. temulentus. Item a lenis lens dicitur, no rum genus leguminis, quod qui ea uescitur lenis, ac moderati fiunt. Plyn. inuenio apud ueteres auctores aequanimitatem fieri uescitibus lente. Duo genera lentis sunt. Alterum rotundi us, nigriusq; alterum sua figura. Ab hoc fit lenitia dimnu tiuum, quod modo paruum lentem significat, modo uel scalum oleo acomodatum, de quo inferius dicemus. Et lentigo macu le in facie ad lentis similitudinem. A quo lentigiosis. Lens uero cum ingenuo lendis facit a lado dicitur, et saedum capitis animal significat, ex quo formatur pediculus. Quidam ab hoc lendigioso sum deducunt, hoc est lendibus plenti. A le to uero fit uerbu lento, hoc est lentus fio. A quo lentisio eius dem significationis. Sunt etiam qui putent lentiscum ab hoc de ducto, ob uirgultorum lentitudinem. Arbor est quae mastiche su dat gummi modo. Chia optima est. Reperitur tamen in Asia, Graeciaq; herba quaedam e radice folia emittens, et arduu similem malo seminis plenum, ex quo incisa parte, summa la chryma erumpit, quae uix dignosci potest a mastiche uera. Tra dunt Democritum medicum in ualentine consulis M. seruilij consularis filiae omnem curationem austeram recusantis, diu efficaciter usum lacte caprarum, quas lentisio pascebat. Folia eius dentibus in dolore atteruntur, fusticulis pro dentiscalpis utuntur. Martial. Lentiscum melius, sed si tibi frondea cuspis Defuerit, dentem penna leuare potest. item mobiles dentes len tiscis delecto colluuntur. lachryma sedis uitis prodest. Praeter la chrymam oleu quoq; fit e semine eius quod attritis partibus modetur. illud animaduertendum est, lachrymam eius mastiche, non mastichem dici debere, et rectum eius est mastiche, non mastix. Nam mastix flagellum est, et mastix flagello uerbero. A quo mastigiam uerberonem uocant. Plau. Exi e ca lina, sis foras mastiga. Hinc homeromastix, dicitur est Zoilus ille, qui scripta sua contra illadem, et Odyssiam Homeri com parata in Alexandriam ueniens. Ptolemeo regi obtulit. Ptole meus uero, cum animaduertisset, poenam optimum maximum absentem

absentem uexari, nullum ei responsum dedit. Zoilus autem cum diutius in regno fuisset, inopia pressus, petijt a rege, ut sibi ali quid tribueretur. Huic uero respondisse rex dicitur. Honurum, qui ante annos mille decessisset, uero perpetuo multa hominum millia pasceret, idem debere eum, qui meliore ingenio se profi teretur, non modo unum, sed etiam plures alere posse. Leua uero a graeco deducitur. Quippe graeci laua leuam di cunt, et significat sinistram manum. A quo derivatur leuus. Leua. leuum adiectiuum, quod significat, cum de humanis re bus loquimur, contrarium. Virg. si manus non leua fuisset. Cu uero de caelestibus, prosperum. idem. Intonuit leuum, quia si nistra numinum intuentibus dextra sunt. Dextrum autem si ue dexterum, utroq; enim modo dicimus pro fe. ia, ac propitio accipitur. Idem. Et nos, et tua dexter adipe sacra secun do, tractum a dextra manu, quae a rho rōs de fia dicitur. Sic enim graeci dexteram uocant. Nam dextra manus ualidior, ac praestantior est sinistra. Vnde dextram dare dicimus, non modo manum porrigere, sed etiam auxilium praestare, Idem. Da dextram misero, hoc est praestare auxiliu. item dexter aliquando significat eum, qui dextrae partis est. idem. Quo tantum mihi dexter abis. interdum aptum, conuenientem ab aptitudine dextrae manus. Vnde dexterior fit. et dexterrimus, hoc est aptior. et aptissimus. et dexterris, aptitudo. et dextere. dexterris. dexterrime aduerbia, hoc est apte. aptius. aptissime. Antiqui dextrum, et sinistrum dixerunt pro dex tro, et sinistro. Varro. A primo compito dextram uiam in nit Epicurus. Dextrarium tibiarum genus est, quae dextra ma nu tenentur. A dextra dextrorsum dicitur, hoc est uersus dex eram, sicut a laeua laeuorsum. et a sinistra, quod etiam leuam significat sinistorsum. A sinistra sinistrum sicut leuum in re bus humanis aduersum, in caelestibus prosperum significat, quae sinistra numinum intuentibus nobis dextra sunt. Dicitur au tem a sinendo, quod gerere nos dextra manu, quae aptior est, sinat. Ab hoc fit sinistre aduerbium. quod significat feliciter, et quae infelicitate. FIXISET. Vnlnera affit. Figere enim proprie est immittere. Columella. Palum humi fixit. Et quoni am, quae figuntur etiam firmiter, Figere frequenter pro firmare usurpamus. Plyn. Fixum animo erat, hoc est decretum. firmatum. item quoniam, quae figuntur, id quo figuntur, ferunt, Figere pro ferire accipimus. Virg. Atq; humiles habitare ca sas, et figere ceruos. Figere etiam aliquando est affigere, quod ab eo componitur, hoc est applicare, et quasi ad aliquid firma re. Vnde omnia militiae siue gladiatorum, milites, seu gladiato res arq; figere dicebantur, quia ea in templis suspendebant, uel templorum parietibus affigebant. Vnde tractum est, ut fi gere arma, sit securum esse. Virgilius, armaq; fixit Troia, nuc plaada compostus pace quiescit. Ab hoc fiunt composita infigo, defigo. configo nota significationis, a quibus infixio. confixio deducuntur. SUEM. Feram scilicet, Sus enim et de fe ris, et de domesticis dicitur. aper duntaxat de feris. hoc ani mal bis anno parit, tempus partus quatuor mensem. Nume rus fecunditati ad uicinos, sed educare tam multos nequeunt. Mares non ultra trimatum generant. foeminae senectute fesse cubantes coeunt. Factum suum si aliquando comedunt, non est prodigium. Sus in oculo amisso putant cito extinguui. Alioquin uita ad quindecim annos quibusdam ad uicinos. Morbos pati untur anginae, et struma, de quibus superius distinximus. in dex ualitudine in sue est eruo in radice setae, quando euellit ur. Caput obliquum in incessu gestat. gratissimam habet uolu tationem in luto. cauda ei intorta est, sepiusq; in dextrum, q in leuum iacens. pinguescit sexaginta diebus, sed magis si eri diu in media saginatio incipiat. omnium animalium maxime

brutum est. ideo non illepide existimabatur animam ei dari. in pro sale. Compertum est, sues furto abactos, et in nati colloca tos, agnita custodia uoce, facta in alterum nauigij latus inclina tione id demerisse, et ad custodem natando remeasse. Teri ue sugra sua urina delect simul eo pondere se in sugra leuantes. Casstratur foeminae post bidui media suffisse pernis prioribus, et uulua recisa, celerius ita pinguescit. inuictum M. Apicij sic it carica eos saginare, et dato nulli potu, satie repente in are. quinqua ginta penes sutores ex eo fieri solebant. in primis co mendabatur abdomen, seu sumen. Martialis. Esse putes non diu sumen, sic ubere largo Effluit, et siuo lacte papilla t. mit. Est autem sumen lac suis extractum, ac densatum, siue occisa a sugendo dictum. antiqui abdomen uocabant, prius quam callet et eijcientes occidere non assueti. Compertum est prius genitos in quaque parte suis primas mammillas premere, et si esse sunt faucibus proxime, tamen suam nosse, unum quen. siue factum quo genitus sit ordine, eaq; alii, nec alia. te tracto illam alummo suo sterile scere ilico, ac resilire. uno ue ro ex omni turba relicto, solam munificam, quae genito fuerat attributa, descendere. secundo loco uulua habetur. Horatius, Nil melius turdo, nil uulua dulcius ampla. Martialis. Te for tesse magis capiat de uirgine porca, Me materna graui de sue uulua caput. Vulua enecto partu melior est, quam edito. illa eiechita uocatur, haec porcaria. Prim. parae suis optima est. au ius et sumen optimum, si modo a foetu haustum non sit. Eiecti tia teterrimum est, hinc glandia, hoc est ipse ceruices. in ips. glandulae posita sunt, quae in hominibus tonsilla dicuntur, et aliquando cum dolore intumescunt. Ita dicta a similitudine glandium. Glans fructus est queruus, et aliarum arborum glandiferarum. sed quia ex ips homines quondam uiuebant, glandis appellacione (ut Caus, et Vlpianus assunt) omnes fructus continentur. Vnde diu glandes, et iuglandes, et ius gla uocatae, de quibus supra diximus. Glans aduoca est, quae ex arbore cecidit. Hinc glans plumbum est in modum gian dis formatum. Virgil. pars maxima glandes Liuentis spar git plumbi. Sallustius, Pars omnis glande, aut lapidibus pu gnare. Item glans pars summa colis est, quae praepuio tegitur, oculo similis. praepuio enim pellis, qua glans tegitur. coles ipse penis. a quo coles ipsi testiculi, quod testes sint uirilitalis. ij pen dent ex coles. pubes, lanugo, quae circa genitalia nascitur. a quo puberes dicti, qui quartumdecimum aetatis annum attingunt, quod iam eam lanuginem immittant. impubes, qui non diu ad eam aetatem peruenere. et pubes, pubem emitto. et pu bertas huiusmodi aetas in maribus. in foeminis uero annus duo decimus. Item pubertas emissio ipsa pubis. a quo anni puberta tis dicuntur. Foramen, quod in media glande est urinae fistu la, siue tubus appellatur. frenum dicitur glandis principium, hoc est, ubi praepuia desinunt uersus colem. quando glans ita contacta est, ut nudari non possit, id uitiuum medici graeci qui uoat uocant, remedium est a summa ora autem incidere recta linea usque ad finem. si uero aliquando est nuda, artifi cio tegi potest, dummodo nuditas ipsa naturalis sit, et homo non sit circumcisus. Cutis, quae circa glandem est, apprehendi tur, atque extenditur, donec illam ipsam ondat, ibique deligat ur. deinde iuxta pubem in orbem tergo inciditur donec coles nudentur. Eo facto cutis ad uinculum inclinatur, nudantq; cir ca pubem uelut circulus, eoque lineamenta dantur, ut caro incre scat, et impleat. Jatisq; uelameti supra latitudo plage praefrat. Sed donec cicatrix fiat, uinctum esse id debet, urinae in medio tantum exiguo itinere relicto. glandium multa genera sunt. alia signa est. alia querna. alia iligna. praeterea ceruus glandem facit. robur. esulius. fiber. Alia duo sunt genera. al-

10

20

30

40

50

60

terum genus graecis similitudinem uocant. in provincijs aquifolia dicitur. utriusque glans breuior, & gracilior est, quam Homerus acylon appellat. Quercus quoque duo genera sunt. altera latifolia ex argumento dicitur. quercum quidam appellatam existimant, quod haec arbor grauis sit, siue quod in uirga amplitudinem crescat. quercum enim graue, ac magnum ueteres dicebant, propter quod & febrem frigidam cum tremore quercum nominabant. Lucilius, Iactans me, ut febris quercum. Idem, Quercum coeque febris, capitisque dolores. A quercus quercus deducitur. Sic ab acre acernus. & quercetum. a quo quercetanae nymphae dicuntur quercetum praesidentes. & quercetana porta Romae appellata, quod quercetum intra urbis muros iuxta se haberet. Est & roboris genus, quod hemeris uocatur. glandem similiter ferens, item alia arbor, quae a graecis ἀλπίδιος, a nostris salicortex appellatur, cui glans amara, quam praeter suum nullum animal attingit, quae glandem ferunt omnes, & gallam, sed glandem alternis annis dulcissima omnium glans fagina est, qua obsessos etiam homines durasse longo tempore in Chio oppido constat. haec suam hilaritatem facit, carnem coctilem, & leuem, ac stomacho uilem. a fago arbor, unde fagina deducitur. fit etiam fagula, quod fuit Romae sacellum Iouis, in quo erat fagus arbor, quae Ioui sacra habebatur, iligna suam angustam. nutida, siccisam, ponderosam, querna diffusam, ac grauissimam proximam huic cerrea, nec ex alia solidiorem carnem, sed duram, fungosam carnem fieri constat. esculo. robore. subere. galla nascitur, sole de geminis exiit, erupit nocturna. crescit uno die candidior usque ad fuae magnitudinem. Nigra diutius uiret, & in tantum crescit, ut interdum aequet magnitudinem mali. Hemeris optimam fert gallam, & corijs conficiendis aptissimam. Ferunt robora utrumque genus gallae, & canchrym, ita uocatur pilula in medicina uenditum habens. a glande glandeus, & glandifer deducitur. & glandula diminutiuum. & glandatio, glandium collectio. Item glandatio pasto suum ex glandibus commendatur praeter ea ex sue sinaput uerrinum, hoc est pars capitis anterior. Nam posterior caput appellatur. a quibus sinapitium. & ocapitium eiusdem significationis. Plautus. Quae in ocapitio quoque habet oculos pessima. Item scrutellus ueneri suillus condito farre expletus. Item testaculi testes, siue testaculi colei sunt ex cole pendentes, dicti ita, quod testes uirilittatis sunt. Virgilius, Magnis testibus ista res agetur. Hinc fit testacolor, quod est inuentis maribus foeminas, uel foeminas maris admoneo. Quod nonnulli etiam testilor dicunt. Testes petioli, armentorum ad crura decidui sunt, subius adnexi. Delphinoprae longae, sed ultima condit alio. Elephantio oculati. Quae oua parium, lumbis intus adherentes habent. & haec ocyssima sunt in uenerem, ut in gallis. columbis. & alijs huiusmodi cernimus. pisces. serpentes testibus carent, sed eorum uice binas ad genitalia a renibus habent uenas. buteonibus terni sunt. Buteo auis est ex acapitrum genere a graecis, a numero testaculorum triorchis dicta, quae in honore mensarum esse consueuit homini tantum iniuria, aut sponte naturae franguntur. Idque tertium ab hermaphroditis, & spadonibus semiuiri genus habent. testaculi quiddam simile medullis habent, nam sanguinem non emittunt, & omni sensu carent. dolent autem in ictibus, et inflammationibus tunicae, quibus hi continentur. Dependent uero in homine ab inquinibus per singulos nervos, quos uerun sphae graecis uocant, cum quorum utroque binae descendunt uenae, & arteriae. haec autem tunica teguntur tenui uermosa, sine sanguine. alba, quae λαοροειδής a graecis nominatur. proprie autem testes sunt, qui testimonium dicunt, ab eo (ut quidam putant) appellati, quod uentur statum causae, uel quod ante stent,

(ut nos opinamur) quasi antea, hoc est antea stant. a teste testatio, & testimonium deducuntur, quae proprie testis dicta sunt. & hoc differtur testationes, & testimonia a teste, quod illa ferunt in scriptis sunt. testis uero praesens loquitur. Marcellus Celsus & monumenta publica potiora testibus esse Senatus censuit. Callistratus. Diuus Adrianus Rufino proconsuli rescripsit, testibus se non testimonijs crediturum. Idem, Gabinio quoque maximo idem princeps in haec uerba rescripsit. Alia est autoritas praesentium testium, alia testimoniorum, quae recitari solent. Item a teste fit testor uerbum, quod proprie est testimonium dico. Virg. Testor in oca su uesiro. ponitur tamen aliqui pro iuro, quod in iuramentis ueluti deos testors adhibemus. Idem, uerbum Testor numen ait. aliqui pro precor, quia precando quoque solemus numina adhibere. Plautus. Ipse tete per superos omnes testatur. Item testamentum condo, hoc est uoluntatem meam si praesentem testificor. Nam & hinc dictum testamentum, quod uoluntatis nostrae ueluti testimonium sit. unde & ultima uoluntas. & suprema uoluntas appellatur. definitur autem testamentum (sicut uelupiano placet) uoluntatis nostrae iusta sententia, de eo, quod post mortem nostram fieri uoluerimus. Et quod proprie testamentum illud, quod iure perfectum est. abusu tamen ea quoque testamenta appellantur, quae falsa sunt, uel iniusta, uel irrita, uel rupta. testamentum falsum est, quod non secundum testatoris uoluntatem scriptum est, sed habet aliquid additum, uel diminutum, uel mutatum, uel aliud pro alio suppositum. Irritum uero testamentum est, quod de iure inuadum est ut si is, qui testatur, sit capite diminutus. iniustum, quod non recte factum est, ut puta si sit inofficiosum, exheredatis liberis, & extraneo haerede constituto, quod est contra pietatis officium. ruptum est, quod ex aliqua causa infringitur, ut si post mortem patris filius nascatur, qui dicitur posthumus, isque neque haeres institutus, neque ex haeredatus sit. uel si duo testamenta condita sint. posteriore n. ruptum prius. uelupiano. si binae tabulae proferantur diuersis temporibus factae, una prius, altera posterior, ut neque in septem testamentis signis signatae, & aperte posteriores uacuae inuicem sint, id est nihil scriptum habentes, oino superius testamentum ruptum non erit, quia sequens nullum est. Hoc et procatum testamentum dicitur, quasi promocatam. penultima longa. Nam procatu penultima syllaba correpta significat petum. a proca, quod est peto. a quo procor. Linius, Matre procatu uenerat. illud uero a cito fit, quod ut superius diximus, significat uoco. Vnde procatu dicitur semper cieo. produco. & ueteres procat pro procat dixerunt. Item suppreffum testamentum dicitur, quando in fraudem haeredum, uel legatorum, seu libertorum, aliorumue non est parata resignatum, siue exhibitum. Est non later, tamen si ad quos pertinet, non perferatur. supprimitur uidetur. Item authographum testamentum est, quod totum manu ipsius testatoris est scriptum. Tabulae dicuntur numero tantum plura, in quibus testamentum est scriptum, quae cumque materia sit, siue e ligno sint, siue charta, siue membrana, siue ex corio alioque animalis, seu etiam ex lapide, aut aere. a testor testatus dicitur, qui testamentum fecit. Testamentum etiam dicitur apertum. uulgatum, ab omnibus cognitum, quod id quasi omnis testentur. a quo testator, & testatissimus deducuntur. Hircius, quo notior, testatorque uirtus esset. ab hoc intestatus, qui nullo condito testamento mortuus est. Item cuius uerbis fides non adhibetur, qui uel testis esse non potest. Pomponius, Ipse cum uno serua senex intestato proficiatur. Et intestabilis, qui iure facere testamentum non potest. Item intestabilis pro detestabilis. Gellius, eos tamen, qui ad Annibalem non rediissent, usque adeo intestabiles, inuisosque fuisse, ut tedium uitae ceperint, nec magis sibi constituerint. intestabilem Caius iuriconsultus cum esse dicit, qui lege iubetur, non eius

eius testamentum recipiatur, ne uel ipsi dicitur testimonium. in testimonium uero Paulus esse scribit non solum eum, qui testimonium non fecit, sed etiam eum, qui testimonio liberis suis uel a non dedit. uelupiano autem intestatos eos esse, qui cum possent testamentum facere, non sunt testati. Item quorum haereditas addita non est, uel si ruptum, aut irritum testamentum est, sed qui testari non possunt, ut puta impubes, aut furiosus, uel is, cui bonis interdictum est, inter status proprie dici non potest. Item a testor, quando significat testimonium condo, fit testator, is, qui testimonium condit, cuius foeminiu est testatrix. Quando uero significat testimonium facio fit testificor eiusdem significationis. a quo testificator. testificatrix. testificatio. quod est testimonium additum. a quo attestatio. & detestor, quod apud iuriconsultos capitur pro eo, quod est absenti denuntio. a quo detestatio. quae est, ut uelupiano affirmat, denuntiatio facta cum testatione. protestor, quod est cauenda, & quae fieri non debent manifeste denuntio. a quo protestator. protestatrix. protestatio. conde. a quo contestatio litis, de quibus supra diximus. quando uero testor pro precor accipitur, fit ab eo obtestor, quod similiter precor significat. & detestor, quod est deprecor, & abominor, & quasi precando auerto. a quibus obtestator. & obtestatrix. & obtestatio. & detestabile. hoc est abominabile. & detestatio abominatio. Item a testis fit contestis. contestes enim dicuntur, qui idem testificantur. & a testamento testimoniarie tabellae. praeter ea in sue perna commendatur, de qua supra diximus. Martialis. Ceretana mihi fiat, uel massa licet De menapis, ueluti de petasone uoret. Et petasumulus. Idem. Mureus est, propera, caros nec differ amicos, Nam mihi cum uelulo sit petasone nihil. Et in fera siue uescia. Est autem uescia folliculus, in quo urina colligitur infra aluum a priore parte, nullum animal oua grauens eam habet, praeter testudinem, nullum nisi sanguineum pulmonem habent, nullum pedibus carens. Inter eam, & aluum arteriae sunt ad pubem tendentes, quae ilia appellantur. in uescia lupi lapillus reperitur, qui syrtes dicitur, quod haec gemma in litore syrtes inuenta primum fuerit, adeo iucunda affertur, ut languentes intrinsecus stellas, & sub nubilo remittentes persundat color croceus. Sed hominibus innaescentes calculi, & capillamenta quaedam diro sunt cruciati. Constat autem uescia membrana, quae uulnerata non solidescit. Per meta phoram aliquando pro natura mulieris ponitur. Inuenalis, uetus lae uescia beate. Et callis aprinus, quem M. Cato uis Censoris orationes exprobrare. Plautus. Quid opus est uerbo? callum aprinum callere aequae non sinat. Est autem laridum feri suis ita dictum a duritie. Callus enim cutis est labore uiae pedibus, aut alio opere in manibus, parte uel alia corporis densior facta. a quo fit calleo uerbum, quod est callum facio, quod & callum duo, siue callum obduo. a quo callisco. Cato. aures nobis calliserunt ad iniuriam, hoc est callum fecerunt. Item obcallio eiusdem significationis. rursus feruntur; haec aliquando ad animum. Plautus. Obcalluit animus. callere tamen aliquando pro scire ponitur. Horatius. Egitimamque sonum digitis callenus, & aure. callenus, hoc est scimus. nouimus, quod sicut pes ex longo uiae labore calli facit, ita mens longa experientia facit habitum quendam rerum, in quibus uersatur. ab hoc deducitur callidus, hoc est astutus. & calliditas astutia. & callide aduerbium astute. Item a callis fit callis, quod significat semitam ueluti callu pedu praeduratam. Virgilius. praeduratamque per herbas Cuneantem calle angusto, & haec omnia per geminum. l. scribuntur. nam si per simplex. l. scribatur callidus, a calore deducitur, & modo

feruentem significat. Virgilius, uoluitur ille uocem calidum de pectore iumen. modo ferocem. inconstitum. Pacuuius. Caue, ne sis nimis illa loquaris, & turbam concies. nonnunquam uelocem. celerem. Varro. Cum haec dixisset, ecce calidis pedibus quidam nauicularis irrupit in curiam. Item a calor sic caleo uerbum, quod est ferreo. & ab eo caleo, & incaleo. Cicero. is enim aliquantum uino incaleuerat. & conaleo, eiusdem significationis, a quibus incalesco, & conalesco. & calidior. calidissimus. calide. calidis. calidissime. & subalidus, & calidiusculus, atque aduerbium calidiuscule, quae omnia similiter a calleo. & callidus, quando per geminum. l. scribuntur formari possunt. Item a calido caldarium, quasi calidarium dictum, de quo supra diximus. & calefactio, quod est calefactio dicitur. a quo conalefactio, quod interdum significat excitio, in cendo. Cicero. Et ait idem, cum brachium conalefecerit, tum sole re pugnare. & calefactio. & calefactio. & calorificum, sicut a frigore frigorificum. & caliditas feruor. & calix secundum Varro, quod in eo calida hauriri soleant, de quo inferius dicemus. ad haec in sue botulus commendatur, qui & botellus dicitur, facimus genus est carne suilla, a bolis, hoc est frustulis carnis, ut quidam putant appellatus. Bolus enim cuiusque rei frustum significat, unde bolium trre glebam dicimus. bolium argenti, massam argenteam. Martialis, Qui uenit botulus medice tibi tempore brumae, Saturni si ptem uenerat ante dies. Item offula ab offa, uacua, quam facere ex mediocri intestino Romanae uul. uerit a Lucanis didicerunt. Infitia ab eo, quod infecta caro reticulo circundatur. alio modo tiamacula appellatur, siue per synopen tomacla, quod graeci totum festonem dicunt. Item faliscus uenter, quod eum facere a Faliscis didicere. hilla tenuissimum intestinum factum. Apex ab aliud intestinum sanguine plenum admissio pingui, quod in summitate quiddam habet, quasi in capite apicem. Longuo tertium intestinum, quod longus sit, quam illa duo. Item e siue porcellus lacteus in preno erat. Martialis. Lacte uero pastum pigrae mihi matris alumnus. Ponat, & ctolo de siue diues edat. Item lumbus aprini, qui aprinos uocabatur, solidum aprinum prius Romanorum in epulis apposuit P. Seruilius Rullus. Quinctiam porcum non modo integrum, sed etiam alijs animalibus plenum apponere in conuiujs solebant, quem porcum troianum uocabant, quasi alijs inclusis animalibus grauidum, ut ille Troianus equus grauidus armatis fuerat. Variaria aprorum primus totius generis instituit Fuluius Lippinus, quem postea L. Lucullus, & Q. Hortensius sunt secuti. Aprus in india cubitales sunt dentium flexus, gemini e rostro, totidem a fronte, cui uuluis cornua exeunt. ferus aper (ut diximus) uocatur. sus utriusque commune nomen. Domesticae porcus ferre nominatur, & feminino genere porca. Martialis. Iste tibi faciet bona saturnalia porcus. Inter spumantes ilice pastus aprus. Scribunt quidam porcetram a porca dici eam, quae semel peperit, scrofam, quae sepius. Misceat se porca domi sua cum ferro, ita natus hibridas antiqui uocauerunt. postea in homines quoque ea appellatio translata est, initio ab Antonio Cicero collegae facta. ab apro aprinus deducitur, ut aprina caro. a siue suillus, & suarius, suum custos. & sucule (ut quibusdam placet) de quibus supra diximus. & seta, & suo, ceteraque ab istis deriuata, de quibus inferius differemus. a porco porcinus, & porcarius custos porcorum. & porcellus, paruus porcus. DIANA. Venationis. quemadmodum enim pro uino Bacchum, pro mari Neptunum, sic pro uenatione Dianam poete usurpant. PARTVS. Filij. Parere enim est factum emittere, quod proprium foeminarum est. dicitur tamen etiam

de uirg. Caelius, hic uicinus noster peperisse se filium memora-
 rat, hoc est genuisse. Item per metaphoram de ijs etiam dicitur,
 que non concipiunt. Et est acquirere, comparare. Virgilius,
 Itē ait egregias animas, que sanguine nobis. Hanc patriam
 peperere suo. Vt et in quarta coniugatione hoc uerbum usur-
 pabunt. Ennius. Oua parire solet genus pennis conde aratum;
 a pario parus deducitur, quod modo actum ipsum paricendi
 significat. Plinius, Quod a pregnantibus commanducatum
 partum faciliorem facit. modo pro ipsa prole. Martialis, Nec ia-
 cuit partus, sed matre cadente currit. modo adiectiuum est,
 et significat comparatum, acquisitum. Apuleius, Partumq;
 a patre longo tempore, et multo labore pecuniam uno die co-
 sumpsit. Item a pario primipera, hoc est foemina, que primū
 partum fecit. Plinius, Nec nouellarum suum prater quam
 primipera uulua probantur. Item puerpera, que mater
 est facta, a quo puerperium partus. et proles ipsa. Gellius, Di-
 uo Augusto imperante ancilla eius in agro laurente peperit
 quinque pueros, qui pauculos dies uixerunt. Mater quoq; non
 multo post mortua, monumentumq; ei factum iussu Augusti in
 uia Laurentina, in quo scriptum fuisse constat numerum puer-
 perij, de quo diximus. et uipera, quod in pariat. unde uipe-
 rimus, quemadmodum supra diximus. et parens non modo
 pater, et mater (ut uulgus putat) sed auus, prouusq; et auia,
 ac proauia. Caius etiam iurisconsultus sentit omnes superio-
 res parentis appellatione contineri. Virgilius pro patria pa-
 rentem metaphorice posuit, quoniam patria dulcissima parens
 est, amissa cura parentis. ab hoc parentem dicitur, quod pro-
 prie est parentibus iusta celebrare. et asfertur tamen et ad ali-
 os. a quo parentalia dicuntur conuiuia, que in parentum, aut
 propinquorum mortibus fieri consueuerunt. et paricida, qui
 parentem occidit. ponitur tamen pro alio quocumque, qui qua-
 lem cunque hominem occiderit, unde extat lex illa Numae Pom-
 pilij. Si quis hominem liberum morti sciens det, paricida esto.
 Hinc parici appellabantur quosdam, qui causa capitalium reu-
 rum querendarum cercari solebant. et paricidium quemad-
 modum homicidium. Nam de eo qui patrem occiderit, paricida
 dicitur, sicut matricidium, de eo, qui matrem occiderit,
 qui etiam patriicide, et matricide nominari possunt. Item a
 pario, siue partu parturio, quod non est meditor parere (ut gra-
 matia omnes scripserunt) neque desidero parere (ut ualla) sed
 in pariendo laboro, quam significationem habent ferē uerba
 in rrio desinentia, ut cœnaturus. Martialis,
 In omnibus uacera quod conclauibus
 Consumit horas, et die tota sedet
 Cœnaturus uacera, non cœnaturus.
 Idest laborat, ut cœnet. Quandoq; tamen aliter accipiuntur.
 parturio ergo est laboro, ut pariam. Plinius. Vtique constat
 parturientes folijs substratis celerius parere. Cicero, Vtinam
 aliquando dolor populi romani pariat, quod iandiu parurit.
 Linius, Et quod diu parturit animus, utinam pariat. prater ea
 a pario composita fiunt aperiō, cuius alterum compositum est
 ad aperiō, qd proprie est patefacio. quippe in partu, quod late-
 bat in utero mulieris aperitur, et fit palam. Teren. Abi pra-
 streuue, ac fores aperi. per metaphoram tamen; quoniam que
 parum intelliguntur, tecta esse uidentur, et declarando aperi-
 ri, hoc uerbum pro exponere, et declarare usurpamus. Plau-
 tus, Agiam, et hoc enigma aperi nobis, hoc est expone. de-
 clara. Est enim enigma que est uelata, siue (ut Quintilia. ait)
 obscura allegoria, ut Mater me genuit, eadem mox genuit a
 me, quod de glacie dicitur, que ex aqua concreuit, et mox in
 aquam effluit rursus. graeci autem uocant ἀνερωμενε-
 ουν μύθηα. Aristophanes ὁ πατρὸς ἀνερωμενεοῦ μοι λέγει

paris, hoc est, o quam obscura, atque abdita mihi loquereris;
 ab hoc enigmata dicta, que ueteris latini scypos uocauerunt. e a
 dem ratione aperire pro nudare accipitur. Cicero. Verentur
 enim, ne si quo casu acciderit, ut partes corporis quedam ape-
 riantur, afficiantur non decore. et pro ostendere quod prius
 erat occultum. Virgilius, Quarto terra die primum se attul-
 lere tandem, uisa aperire procul, et pro placare. mitigare.
 Idem. Et uastis aperis syrtis. Hinc etiam aliquando apertum
 pro claro, atque sereno accipimus, quod nullis sit nubibus te-
 ctum. Idem, scandit se nubes, et in aethera purgat apertum.
 ab adaperio adaperire deducitur, quod significat apertum.
 Ouidius, Aspicias a dextra laus hoc adaperire tauri. operio.
 T ego, quasi in oppositum pario, a quo operimentum dicitur,
 quod aliquid tegit, et operio frequentatiuum, et opercula.
 Varro esse scribit palia, quibus operimur. Ab hoc fiunt ado-
 perio, et cooperio eiusdem significationis. opperire uero de-
 mens cum duplici pp. scribitur, et significat expecto, et quasi
 partum differo. Plautus. Mane dum, atque hic opperire. pra-
 terea a pario, ueteres perio uerbum actiuum traxere, quod si-
 gnificat aperio. docere. Vnde periti dicuntur docti experti, si-
 cut contrario imperiti indocti, atque in experti. a quibus pe-
 ritia, et imperitia deriuatur. ab eo fit compositum, quod in usu
 est, experior. Virgilius uos et cyclopa saxa Experti, reuoca-
 te animos. modo intelligo, sentio. Terentius, Nam fuisse erga
 me uero ingenio expertus sum. Aliquando tēto. inde in expertum
 pro intentatum accipimus. Virgilius, Nequid in expertum
 frustra moritur a relinquit. ab experior experti dicitur pe-
 riti, et experientia usus doctrina. Idem, A pibus quanta expe-
 rientia parcas. expertes uero ignari, rudesq; et nullam reo-
 rum experientiam habentes. Item expertes dicuntur, q nō sen-
 tiunt. Vnde expertem doloris dicimus, qui non sentit dolo-
 rem. expertem mortis, qui non moritur. expertem humani-
 tatis, qui nihil habet humani. ueteres expertos quemadmo-
 dum imperitos dicebant. experite aduerbium accipitur pro eo,
 quod est docte, perite. Item experite dixerunt antiqui exper-
 tia habita. quidam expert non ab experiendo deductum exi-
 stimant, sed ab ex et pars, quasi sine parte, quemadmodum
 expes dicitur ab ex, et spes, quasi sine spe, ut superius dixi-
 mus. Item a pario reperio. Vnde Pompeius reperitum dici as-
 firmat, quasi repartum. et in lucem proditum. Est autem repe-
 rire proprie fortuna, inuenire uero consilij. Ouidius, tu non
 inuenta reperit es. Sed iam usus obtinuit, ut idem sit reperio,
 quod inuenio. ab hoc fit reperitor, hoc est inuentor. Item a pa-
 rio comperio, quod similiter significat inuenio. a quo comper-
 tor. inuentor. comperitum est mihi, et explanatum est mihi pro
 eodem accipiuntur, et similiter comperi, et explanari, quod
 est uestigando inueni. ab eodem etiam (ut quidam existimant)
 pars dicta, quod a toto emissa sit, quasi a toto partu. quamuis
 alij a parum potius partem dictam existimant, quod parum
 sit respectu totius, ut superius ostendimus. Item parca una li-
 tera mutata, quemadmodum de ijs, atque eorum deriuatiuis
 superius differimus. siue etiam qui par a pariendo deduc-
 tum putent, quod significat simile. ita enim natura compa-
 ratum est, ut partus similitudinem ferē habeat cum pariente.
 ab hoc fit par neutri generis, quod modo numerum duorum
 significat, quasi inter se parium. unde unum par, et duo pa-
 ria, siue bina paria dicimus. Suetonius, Domitianum quæsto-
 rij numeribus, que olim omnia reuocauerat, ita semper inter
 fuisse tradant, ut populo potestatem faceret, bina paria ex suo
 ludo postulandi, eaq; nouissimo aulico apparatu induceret.
 modo æquum conueniens deens. Quintilianus, si propter
 matrimonii uiolata uerba euerse sunt, quid fieri adultero par
 est?

est. et paritas, hoc est æqualitas similitudo. et pariter, quod
 modo ex æquo significat. Nonius, Vt pariter dispartiantur bo-
 na patris. modo conuenienter. Timotheus. na uisitam aedepol
 inedia extulisti pariter, ut dignum fuit. Aliquando simili-
 ter moratum, ut pater, atque auus eius fuit. parum esse idē est,
 quod sufficere alicui rei, siue resistendo, siue exequendo. Cicero,
 Tamen interpellat fieri. repugno quoad possum, sed ad-
 huc pares non sumus. Quintilianus. Aspicio par laboribus
 corpus. paria facere, est, quod alibi amissum, uel quod aliunde
 acceptum est, alibi, uel aliunde compensare. Idem. sic paria fam-
 elius. Tu illic eris u. xrius meus, ego hic tuus. Aliquando eti-
 am pares pro duobus accipimus. paribus equis, id est duobus
 Romanis utebantur in praelio, ut sudante altero transirent in
 stiam. a par fiunt impar, et dispar. a quibus imparitas, di-
 sparitas. par impar genus ludi est uulgo noti, cum pluribus
 uicinis manu occultatis, petitur, par ne, an impar eorum nume-
 rus sit. Suetonius, De Augusto scribit ad filiam. nisi tibi dena-
 rios ducentos quinquecenta, quos singulis conuiuijs dederam, si
 uellent inter se post cœnam, uel talis, uel par impar ludere.
 prater ea compar, quod idem significat, quod par. Linius, com-
 parum clade ad Aegates insulas Carthaginiensiu praelio ma-
 uali acceptam, qua fracti, Sicilia, ac Sardinia cessere. Rhetor-
 es compar, quod graeci ἰσοκλονος, hoc est isocolon uocant,
 idem esse dicunt, quod duobus, aut pluribus sententijs breui-
 bus, et inter se paribus exigitur, ut est illud, nequaquam mi-
 hi cum eo res est, qui neque finem habet cupiendi, neque mo-
 dum statuit utendi. Nam et multum desiderare egentis est si-
 gnium, et nihil parcere, egestatis est initium. Item illud, diuer-
 sum est, beneficium dare libenter, et iniuriam facere nolle.
 Nam dando beneficium, assequimur beneuolentiam, non faci-
 endo iniuriam, duntaxat odium uitamus. prater haec a par
 parilis, et imparilis deriuantur, hoc est par et impar, a
 quibus parilitas, et imparilitas. Item a pario paro. Na que
 paramus, quodammodo parere, et proferre uidemur. ab hoc
 composita fiunt apparo, et praparo, que inter se ita differunt,
 quod prapare est antea sibi, que utilia sunt, aut fore cre-
 duntur parere. Cicero, Facile totius uitæ cursum uidet, ad
 eamq; degendam praparat res necessarias, ut pastum, ut la-
 tibula, ut alia generis eiusdem. apparare uero est ad dignita-
 tem quandam, seu uerius pompa. ideo oratores prapare de
 cuntur, quibus obtinere causas possint. apparatus uero proce-
 ptum reprehenditur, quod plus pompæ, atque ostentationis,
 quam utilitatis habere uideatur. ponitur tamen aliquando ap-
 paratus pro preparatione, ut belli, et classis apparatus. Sed
 in hoc quedam pompa intelligi uidetur. prater ea a paro re-
 paro, quod est resarcio instauratio, quasi rursus paro. a quo re-
 paratio. et reparamen, et separo quod est diuido, distraho.
 a quo separatio, et aliud compositum disseparo, et quibusdā
 literis interuasis dissipo, quod significat dissipatio, distraho. a quo
 dissipatio. Martialis, Hæc, que puluere dissipata multo, Lon-
 gas porticus expliat ruinas. Item disparo, quod similiter signi-
 ficat separo. Varro. Conuocat omnes bonos, a malis dispa-
 rat. Et comparo, quod proprie est paro. Cicero, Vt erat inter
 seruos copiosus conuiuium compareret. ponitur tamen aliquando
 pro acquirere. Apuleius, Vt senectutis mihi uaticum compa-
 rarem. Cicero, Omnis authoritas philosophiæ consistit in bea-
 ta uita comparanda. Et pro a de quo, coniungo. Plautus. Prens-
 de auriculis, compara labella cum labellis. Et pro assimilo. Te-
 rentius, Ah ne comparandus hic quidem ad illum est. Cicero,
 Neminem tibi profecto hominem ex hominibus aut ante po-
 suissim unquam, aut etiam comparassem. ab hoc comparatio

deriuatur, dicimusq; recte comparo tibi illum, comparo te cum
 illo, et comparo te ad illum. Et pro compono. machinor. Si fen-
 na, eos, qui hoc malum publicum claudisim consilij compa-
 rauerint. Et pro disparto. Terentius, an potius ita me compa-
 rem non perpeti meretricium contumelias. Et pro emo. Idem,
 illum autem uelle uxorem, ut cum desponderim, des qui au-
 rum, et uestem, atque alia, que opus sunt, compareret. Item
 pro aestimo. Accus, proin tu id, cui fiat, non qui, facit compara-
 et pro eo, quod est do. Cicero, Ex omni gemis, ac dolore cer-
 ta merces comparatur. Itē a pario parilia uocata sacra dea
 Palis, hoc est telluris, que pro partu corporis celebrantur
 XVII Calendarum Maij, qui dies natalis erat urbis Romæ.
 Quippe eo die Romulus augurio capto urbem aratro designa-
 uerat. Varro tamen parilia, quasi palilia a Pale uocata exi-
 stimat. Valerius existimat uestam esse, Saturni matrem. an-
 te enim ueste a ueteribus memorantur, altera Saturni mater, al-
 tera eiusdem dei filia, de qua Ouidius. Ex Ope Iunonem meo-
 mouit, Cereremq; creatam, Semine Saturni, altera ueste fuit.
 it. confundunt tamen hæc poëta alteram pro altera ponentes.
 Quando eam terram esse dicunt, de matre Saturni intelligi
 dum est. quando uero uirgineum nominant de filia eius, quam
 ignem esse uoluerunt. Ouidius,
 Nec tu aliud uestam, quam uiuam intellige siamnam,
 Natq; de flamma corpora nulla uides.
 Inre igitur uirgo est, que femina nulla remittit.
 Huius simulacrum Romani Bessimunte allati in æde victo-
 riæ, que est in palatio, posuere. et uirgines ei sacrarunt, que
 ignem perpetuum conseruarent. Hæc si forte stuprum commi-
 sissent, uisæ de fo diebantur. a ueste uestales uirgines appella-
 te. ueste uero ἀπὸ τῆς ἱστῆς, hoc est a foco, in quo ignis
 alitur. Nam cum pro terra, siue deorum matre accipitur, a
 uestitu denominatur, quod uarijs herbis, ac floribus uestite sit
 terra. et propero festino, quasi ante tempus paro, de quo, et
 eius deriuatiuis superius diximus. Et propero, deprauo, quasi
 nimis exacte paro. Vnde pperi dicuntur stulti. rudes. insulsi.
 prauimendaces. Accus, describere eum miror perperos popu-
 laris. hinc etiam perperitudo fit, quod modo prauitatem, mo-
 do stultitiam significat. Idem, ductabilitate nimia uestra hoc
 factis, ac perperitudo. Item perperā aduerbium, hoc est pra-
 ue, stulte. Plautus, Quidni semper agit perperam. Et imp-
 ro, de quo similiter cū eius deriuatiuis locuti sumus. Item a pa-
 rio fit pareo uerbum, quod proprie significat uideo, quoniam
 partus, postquam extra uterum est, uidetur. Virgilius, Qui pe-
 cudum fibra, coeli cū sidera parent, hoc est a quo fibra, et
 sidera cernuntur. hinc appereo eiusdem significationis. Virg-
 lius, Apparet liquido sublimis in ære uisus. Item appa-
 reo, præsto adsum. Virgilius, Hæc Ionis ad salium, seniq; ad
 limina regis Apparens. Vnde apparitores, de quibus supra
 diximus, appellati, quod iussis magistratum præsto adsumt.
 et dispareo eius contrarium, hoc est a conspectu recedo, et
 compareo, coram aliquo appareo. et transpareo per aliquod
 corpus lucidum uideo. pareo etiam pro obedio, atque obse-
 quor accipitur. Virgilius, Paret amor dictis caræ genitricis.
 E X I L I I T. Prodiit. Exilio proprie est exeo. prodeo, qua
 si extra salio ab ex, et salio compositum. Salio idem est, quod
 saltum facio. Eius frequentatiuum est salto, quod significat tri-
 pudio, a quo saltatio, tripudium. Nam saltus est qualis cer-
 uorum, leporumq;. a salto saltatus idem, quod saltatio, hoc
 est tripudium. Linius, ac per urbem tre cum tripudijs, so-
 lennisq; saltatu iussit. Interdum salio pro saltu accipitur. Virg-
 lius, Mollibus in pratis unctos saliere per uirris. at saltus
 pro saltatione nunquam inuenitur, sed præter hoc, quod dis-
 y iij

zinnus, significat etiam syluam non facile peruiam, ut supra ostendimus. Virgilius, saltibus in uacuis pasunt, & plana secundum Flumina. a quo saltuarius dicitur, qui saltum custodit. Et saltuosus, locus saltibus plenus. a salto fit aliud frequentativum salto, & saltabundus, hoc est saltans, & a saltatione diminutivum saltatricula. Item a salto praesulto, hoc est ante alios salto, a quo praesultor dicitur, qui in saltatione primus est, hoc est qui tripudium dicit. Valerius Maximus. cum ludis plebeis quidam paterfamilias per circum flaminium prius quam pompa induceretur, seruum suum uerberibus multatum sub firca ad supplicium egressus, laqueo homini ex plebe Iupiter in quiete praecipit, ut consulis diceret, sibi praesultorem ludis circensibus proximo non placuisse. huius foeminae est praesultrix. Item a salto saltator, & saltatrix. et eius diminutivum saltatricula. Et saltatum aduerbium, hoc est per saltum. Cellius. apud ultimas orientis terras homines sunt, qui monomeri appellantur, singulis cruribus saltatum currentes, uicissim pernicitatis. hoc est saltum dicitur. Nam saltum non a salto deducitur, sed quidam per defectionem dictum putant, quasi si aliter non potest, alij dicunt saltum dictum ueliter abiecta. Nam a principio salutem dicebant, quod nos saltum dicimus. etenim cum alia quadam parte, & non impenetratae sunt, hinc solemus, quasi extremum aliquid petitur, quod negri minime debeat, dicere hoc saltum fieri, aut dari oportere, tanquam salutem postremo petentes, quam impetrari profecto sit aequissimum. praeterea a salio salix, de qua supra diximus. a qua salignum. salicetum. salictum. Item salinum a herba e terra statim exiliens, foliosa quidem, sed brevis, & quae necesse non possit, radia numerosa cohaeret herba uerius, quam flos, densa, ac ueluti manu pressa. tanta uero suauitate, ut uestibus grassissimo interponatur. Talis est apud graecos, quam uocant tripolion, quidam taurio, Nestadi carmine in clypeo, & ad omnia utilis, supra cetera ad famam etiam dignitatis. florem mutat ter die. mane candidum habet. meridie purpureum. sole occidente caeruleum. Item salax dicitur libidine prurienti. cuius membrum facile salit, hoc est qui facile arigit. & salaces aquae saturientes, quasi e terra profiliens. Vnde & nymphae salaces dicuntur. Ouidius, nymphaeque salaces. Salaciam deam aquae a salo dendo dictam existimat, unde & pro aqua usurpant poetae. Pacuvius. Hinc senitia salax fugimus. salebrae loca inaequalia, aspera, quae quasi praeriri sine saltu non possunt. Et quandoque pro asperitate, ac inaequalitate usurpatur. Cicero, Alter enim sine ullis salebris, quasi sedatus amnis fluxit. hinc salebrosus dicimus, quod frequenter salebras habet. Item salij uocantur sacerdotes Martis, quod in portandis anclibus saltare eos mos esse. Lilius, Numa salios duodecim Marti gradibus legit, tunicaeque insigne dedit, & super tunicam aeneum pectori tegmine, caelestiaque arma, quae ancilia appellantur, ferre, ac per urbem ire carentes, carmina eius tripudij sollempni saltatu iussit. a salijs saliares coenae appellatae, quas salij faciebant, amplissimo apparatus. Vnde uice pro uerbij opipare, ac copiose coenae saliares dicuntur. Item praesul, qui salijs praeserat, hoc est pontificatum gerebat. & praesulatus, pontificatus. a salio composita sunt assilio, quod est aggreddior. transilio, quod est transgreddior. exilio, quod est exeo. prodeo, & quasi saltando prorumpo. Cuius frequentativum est exulto, quod proprie significat supra modum exilio, atque effero, & quasi gestibus quibusdam, & saltibus affectum animi ostendo, siue ira id fiat, siue senitia, seu uoluptate, aut alia quaquamque animi affectione. Cicero, Est igitur quiddam turbulentum in hominibus singulis, quod uel exultat uoluptate, uel molesta frangitur. exultat inquit uoluptate, hoc est gaudet.

Idem. Quae sanguine alitur, quae in omni crudelitate sic exultat, ut uix hominum acerbis fineribus satietur. exultat inquit, hoc est senie, siue crudelitate effertur. Virgilius, exultantiaque hauris Corda pauor pulsans. exultantia inquit, hoc est in iniuriam prona, siue iniuriandi animo elata. Lucilius, Qui in hominem innocentem sic exultat, hoc est iniuriam facit. Virgilius, exultat Amara, hoc est in gloria effertur, siue cum iactantia gloriatur. In quo sensu usus est etiam Cicero. Qui, si quando aberrauerit, statim spe impunitatis exultat. Idem. Et Annibalem immenititer exultantem patientia sua mollebat. ab hoc exultabundus, & exultatio deducuntur. Item a salio pro silio, hoc est prorumpo. pro enim aliquando pro amplificato, ac palam faciendo ponitur, ut prodi. pro uocat. pro erabe pro silio. alijs pro in, ut pro rostris. pro tribunali. non uanquam pro iuxta, ut pro sententia, pro iudicio. Aliquando pro causa, ut testis inductus pro testimonio, hoc est causa perhibendi testimonij. Quandoque pro ui priuandi, ut prohibeo. pro pudio, utrumque enim abnuat. alterum potestatem, alterum pudorem. interdum pro loco, ut pecuniam ei pro praedio dedi, hoc est loco praedij. plerumque pro ante, ut pro curia, pro ostio, hoc est, ante curiam, ante ostium, sepe etiam pro porro, siue in longum, ut promissa barba, promissis capillis. Item pro auctoritate, ut tribuni plebis pro potestate intercesserunt, hoc est auctoritate potestatis suae. Item pro eo, quod est propter, ut pro iniuria, quam accipi, hoc est propter iniuriam, quam accipi. Vnde Caro pro scapulis, hoc est pro iniuria dixit, quoniam serui, quia natura conuulsi sunt, scapulis uerberari solent, dum male dicunt. Quippe scapulae sunt, quae ueluti mollibus ingris a ceruice demittuntur. Vnde ualida, & substructa neruis ad fortitudinem brachia dependent. a quo scapulae, hoc est a breuitate dicta. Vnde brachialia ornamenta uocantur brachiorum, a quibus insignibus tribus exantens fluunt laerti auctorum flexura utiles, ac decentes brachia uero pectus dicitur, quibus spirant, sicut pennae, siue pinnae, quibus emanant. Plinius, Branchiae non sunt balenis, nec delphinis. haec duo genera fistulis spirant, quae ad pulmonem pertinent, balenis a fronte delphinis a dorso. Idem uulgi marini, pennis, quibus in mari uiuantur, humi quoque uice pedum serpenti. A scapula scapulae serui dicti, quia scapulis caeduntur. Item scapularis uestis, quae tantum scapulas tegit. Vterque scapillum pro sergo usurparunt, & aliquando pro ipsa scapula, unde est spatium, quod inter scapulas est, interscapillum nominare. Pro etiam aliquando aduerbium admirantis est. Aliquando interiecto dolentis, ut pro sancte Iupiter. Pro deum, atque hominum fidem. Item a salio praesilio, quod significat ante salio. Aliquando pro praesulto accipitur, quod est tripudium ducit. Insilio, salio. Cuius frequentativum est insulto, quod modo pro insilio usurpatur. Virgilius, insultare solo, & gressus glomerare superbos. Modo pro irrideo, & conuulsiuosus in aliquem aut dico aliquid, aut facio. Lucilius, Insultat miserum. Virgilius, Cernis, ut insultant Rutuli. ab hoc insultatio, & insultabundus deducuntur. & insultura, sicut a desilio desultura. Plautus, Nam ego istam insulturam, & desulturam nihil hic moror. subsilio, & subsulto, paululum salto. a quo aduerbium subsultum. Suetonius, mox nihil aliud, quam uectabatur, et deambulabat, ita ut in extremis spatijs subsultum deureret. Plautus, Tu subsultas, ego miser uix asto, praeformidine desilio, desecando. cuius frequentativum est desulto. a quo desultor, qui in campo equum sine ephippijs, & curru agit, qui celetes a graecis dicitur, a nostris desultorius, ut superius ostendimus. dissilio, quod proprie est loco moueor. Apuleius, Veritubulo ossa dissilierant. Aliquando tamen accipitur pro crepo, siue

gor. Virg.

gor. Virg. Aerisq; dissiliunt uulgo. resilio, quod est in contrarium a gor, rebello. Plinius, Quandoque resiliunt uulgi, & curare salpello oportet. ab hoc fit resulto, quod est resilio, reductor, in contrarium feror. A cuius, resultat echo. ueteres resiliare pro sepe resiliare usurparunt. praeterea a con, & salio fit consilium, quod in unam sententiam plures rationes consilians. ab hoc fit consulo, quod si cum acusatuo iungatur, significat consiliu peto, siue inuero. Quotidianus. Ego auersus consulo tibi, ne hostem iactas. Et consulo saluti meae. consulo autem consulo dignitati. aliquando consulo pro delibero accipitur, & tunc non regit casum, ut consuluunt senatores. ab hoc fit consulto, quod similiter est delibero. a quo consultiatio, deliberatio. Et consultor, quod modo significat eum, qui consilium caput, modo eum qui dat consilium. Apuleius, Ad te consultor missus sum, tu mihi consilium tuu expro. Sallu. Simul ab eo peti, ut sanior, consultorq; sibi adstet. Gel. Maalum consilium consultaui pessimum. Hinc etiam consultiat foeminae. Et consultiatio in utroque significat. ab eodem dicitur consul, quod populo consuleret. etiam ab initio urbis Romae reges omnem potestatem habere, quo tempore et tribuni ceteri constituebantur, qui equibus praerant, & ueluti secundum locum a regibus obtinebant, quo in numero Brutus fuit regum eijciendorum auctor. exactus uero regibus, duo consules creati coeperunt, penes quos ut ait Pomponius summum ius uti esset, lege rogatum est, dicitur ab eo, quod plurimum reip. consulerent, qui uicem, ne per omnia regiam potestatem sibi uendiarent, lege lata, insinatum est, ut pro uocato ab eis a populum esset, ne ue possent in aputant romanu animad. uertere inuisu populi, solo hoc ex realito, ut coerere possent, & in uincula publica duci iuberent. a consule consularis, quod si cum homine iungatur, significat eum, qui consul fuit, si cum re, quod consilis est, ut consulare officium. consularis dignitas. Et pro consul, non qui alio consule praesert pronuntia, sed qui cum potestate consulari extra ordinem ad aliquam provinciam administrandam mittitur, qui tamen non duodecim, sed tantum sex fasces habet, quem admodum praetor, & praesertic & propraetor, no qui pro alio praetoram, sed qui extraordinariam praetoram gerit. ita et qui dicitur pro quaestor, & si qui alij sunt huiusmodi. Item a consulo consultus, quod modo participium est, & significat eum, a quo consilium petitur, ut consulti de salute media, responderunt in curabilem esse eum morbum. de uoluntate, & accipitur pro iuris prudente. Quotidianus, Scripti, & uoluntatis frequentissima inter consultos questio est. hic & iuriconsultus, & iuriconsultus appellatur, quod ab eo de ijs, quae ad ius pertinent, consiliu petatur. Inconsultus uero imprudens dicitur, inconsideratus, & nullius consilij. Quint. O inconsultam mulieribus semper amentiam. interdum tamen inconsultus accipitur pro eo, a quo consilium non est petitum. Varro. Etenim in scio, atque inconsulto domini, serui sepe ex agro discedunt, interdum pro eo, qui cum consilio quereret, non accipit, quasi pro indigno habitus. Virg. Inconsulti abeunt, sedemque odere Sibyllae. ab eodem etiam fit consulto aduerbium, hoc est cum consilio, & non temere. Et consultiatio concilij uero, quod consentum populi, seu etiam populorum diuersorum in unum locum consilendi gratia significat, non a consilio, siue a consensu (ut nonnulli scripserunt) deriuatur, sed a concalando, hoc est a conuocando, quod omnes in unum locum conuocentur. a quo locus ipse conciliabulum appellatur. sed quia in concijs ob multitudinem conuenientium meratus fieri solebant, & necessaria comparatio factum est, ut conciliare, comparare, atque emere sit. Et conciliatio, pro conuentione accipitur. Teren. Prodi male conciliatio.

Idem. Magna pro eo usura pamaus, quod est amorem, ac beniuolentiam comparo. Virg. tu saeptra, Iouemque Cocilias. ab hoc fit reconcilio, quod est in gratiam reduco. Et reconcilio in gratia redeo, quamuis redire in gratiam est cum in animatis dicitur. Cicero. In gratiam iam cum uoluptate redeamus. a reconcilio fit reconciliatio, quod est in gratiam reditio. DE Ex. De enim aliquando significat nisi, ut cum dicitur de partibus orationis nisi nisi nisi nisi. Aliquando a quo, hoc est ab ex, ut hoc loco de uulnere, hoc est ex uulnere. Nonnunquam deorsum, sicut sus sursum. Vnde ueteres pro contentio dicere solebant, si quis deorsum, hoc est sursum, an deorsum res feratur. paruisacio in compositione uero de aliquando significat. & ex. localem, ut de duco, derabo, derideo. interdum est intentio, ut deprehendo. de amo. de prauo. de primo. de do. nonnunquam priuatiua, ut de speratus. demens. de sum. Eiusdem uero significationis sunt E, & Ex in appositione, quando de a quo significat, sed in hoc differt, quod E ferre usurpamus, quado consonans sequitur, ut E domo, E rure. Ex uero, quado sequitur uocalis, ut ex aquis, ex aere, quod in compositione est accidit, ut eduo. enarro. exigo. exuro. At de passim ponitur, siue sequatur consonans, siue sequatur uocalis, ut de nobis, de illis. uerum ex. sequere etiam conuocante ponit interdum, si uocis asperitas non prohibeat. Virg. Ex quo me diuim pater, atque hominum rex. Vnde notandum est, E tamen in appositione, q in compositione ante has literas ponit. B D G L M N R, & ante V, & I quando sunt consonantes, ut ebullio. edo. egero. elimo. emneo. enero. eruo. euo. eijcio. Ex uero ante reliquas, ut excido. effero. in quo et similibus X in E commutatur euphoniae causa. exhorreo. expello. exquo. exquo. extendo. exaro. exigo. exoro. exuro. E praeterea, & ex frquenter temporalia sunt. Virg. Ex illo celebratus honor. Latius minores seruauere diem. Sed E in compositione uel priuatiua est, ut eneruis. enoda. uel intentio, ut enectus. enarro. uel pro extra accipitur, ut eduo. elimino. ex uero, modo pro extra accipitur, ut excludo, extra claudo. exterris, extra terra. exlex, extra legem. exper, extra spem. exors, extra uis. Modo priuatiuum, ut expedito. extra pro. Modo intentiuum, ut expleo. exoro. efficio. a de fit debine, quod significat postea. Item deim, deinde, deinceps, de quibus supra diximus. denuo, quod significat rursus, quasi de nouo. denum, & deniq; quae eiusdem ferre significationis sunt. Vnuntur enim pro tandem. Virg. Tum denum optata gemini super arboris sidimus. Cic. Cum excessis fene e uita, tum deniq; uiuere, sed deniq; plerumque significat ad extremum, ut cum plura sunt enumerata, & subiungitur deniq; significando ultimum omnium. Cicero, Cum sibi non multitudinem militum, non idoneos imperatores, no pecuniam sibi praesto esse uiderent, non deniq; ullam rem, quae pertineat ad bellum administrandum. denum aliquando pro solu accipitur. Idem. ea denum magna uoluptas est Crispe Sallusti, equalem, ac parum uerbis nitam agere. Aliquando pro omnino. Plinius, Ea denum sola auium non nisi uolatu depascitur. in hunc sensum deniq; quoque aliquando accipitur. Ouid. si qua metu dempto casta est, ea deniq; casta est. Veteres pro demum demus scripserunt. Pacu. Quid demus magis commodum est, q ne tuum perdias, iniuriam patit. Item a de, desuper, & deisuper, de quibus supra scripsimus, & desursum, quod significat desuper. cuius contrarium est deorsum. a quo dorsum dictum, quod ea pars corporis de uexa sit deorsum. dicitur aut dorsum, hoc est tergum non modo de hominibus, ceterisque animalibus, sed etiam de inanimatis, ut pute de litoribus. aquis. montibus, ceterisque similibus. Virg. dorsum immane mari summo. Idem. Nanq; insidit uadis dorso dum pendet iniquo. ab ex uero extra den

Virg.

duciunt, de quo, ut quibus derivatis superius late differimus.
MATRIS. Genitricis. Mater tam eam significat, quae filium parit, quam eam, quae nutrit, quod uno in loco Plautus aperte declarat, ita forma simili pueri, ut mater sua non inter nosse possit, quae mammam dabat, neque adeo mater ipsa, quae pepererat, hoc nomen a graeco deducitur quod est *μητηρ*, uoluntate *μητρειον*, hoc est Metropolis appellata, quasi mater civitas, a quo Metropolitanam dicuntur, qui ex ea civitate orti sunt, et Metropolitanam quidam appellant eius civitatis potentiam, a matre matrona, et mater familias deducuntur. Matrona proprie dicitur, quae in matrimonium cum viro conuenit, ut in eo maneat, et si liberi non sunt adhuc suscepti, quippe appellacionem habet a matris nomine non iam adepti, sed cum spe, et omnia mox adipiscendo. Vnde ipsum quoque matrimonium uocatum est, quonia ea spe uir, et uxor coniunguntur, ut illa mater fiat, mater familias aut uocatur ea sola, quae in marito manum, ac potestatem uenit, sive in eius manu, ac potestatem, in cuius manu, et potestate est maritus, quia iam non in matrimonium tantum sed in familia quoque mariti, et in sui heredis locum uenerit. Est autem familia casus genitrici facta inclinatione more graecorum, ideo mater familias, et mater familias dicitur, aliqui tamen matronas dicunt esse honestas mulieres, quibus stolas habere uis esset, matrem uero familiae non ante dia, quam uir eius pater familias appelletur, nec posse hoc nomine plures in una familia appellari, sed unam tantum matrem familias, dicitur item unum patrem familias, eam uero, qui in familia prima sunt, quique in ea dominium habent, siquidem filii eorum filii familias uocantur, quod si uis, ea uero, qui familiae praesunt, filios non habent, nihilo minus pater familias, et mater familias dicuntur, non solum pro persona eius, sed et ius demonstramus. Hinc pupillam quoque patrem familias appellamus, et cum pater familias moritur, quotquot ei subiecti erant, singulas familias in apium habere, singulisque patris familiarum nomina subeunt. Idemque euenit in eo, qui emancipatus est, nam et hic sui iuris effectus, propriam familiam habet, alij matrem familias dicunt, esse eam, quae honeste, et cum dignitate uiuit. Vlpia. Matrem familias a ceteris foeminis mores discernunt, atque separant. proinde nihil interest nupta sit, an uidua, in quibus sit, an libertina. Nam neque nuptiae, neque nuptales faciunt matrem familias, sed boni mores. Idem matrem familias cum audis, acpe nota au thoritatis foeminam. Item a matre matrum deducitur. Vnde de matrum amorem, maternam pietatem, maternum lac dicitur. Item mater terra, matris soror, quasi mater altera, et matrem, ac patrem adhuc uiuunt. Item pater patrimus, qui cum ipse pater sit, adhuc patrem uiuentem habet. et mater matrima, quae et ipsa mater est, et matrem habet adhuc uiuentem. et matresco matris similis fio. et mater matuta aurora a mane matuta dicitur, ut quibusdam placet, a qua matutinus, quamuis aliqui a mane hoc deduci potius uelint. et matrix, de quo supra diximus. et matralia matris matuae festa, et matronalia dies matronis festus Calendis Martij celebrari solitus, quo mariti pro conseruatione coniugij supplicare dijs solebant. et matricida, et matricidij, et materia cum derivatis eius, de quibus late superius differimus. **O LVCINA FEROX.** Feroem appellat propter atrocitatem partus, cum haec dea partibus praesit, ideo Lucina dicitur, ut superius ostendimus. **S A V C I A.** Vulnerata, a secando enim saucius, quasi saecus dicitur, et vulneratum significat. Vir. Quis magis, fugit cum saucius aram **T A W R U S.** ab hoc fit saucio uerbum, quod est uulnere, et passivum eius saucior. **M O R I.** Mortem oppete re, mors est se paratio animi a corpore. Virg. Multa bouum citet

tractando corpora morti, mors etiam dea est, quae mortis est potens. Statius, in scopulis mors sena sedet. Idem, Stygijs emissis tenebris Mors fruitur caelo, bellat remque uolando Campum operit, nigroque uiros inuitat hiatus, Nil uulgare legens, sed quae dignissima uita Euneris, praecipuos animis, amicus cruento Angue notat. Haec Cicero notat, et Heredi filiam fuisse scribit. Aristoteles oium, quae terribilia homini uidentur, maximum esse, haec n. statim, postquam esse incepimus, ducit nos ad non esse, et cum quotidie moriamur, tunc uulgato sermone mori dicimur, cum mori desinimus, mortem aut uolentem, aut naturalem esse scripserunt, uolentem, quae ferro, uel igni, uel casu aliquo inferitur, naturalem, quae a corpore iam effecto separatur. Vnde mortem ab emurta iam uita, hoc est acta, et absoluta dictam uolunt, et mortuos quasi emeritos appellatis, quod a mortali hac malitia absoluti, quasi ueterani genorem iam statum sint adepti, morte obire pro mori usurpatur, quasi ad mortem ire. Nam ueteres ob pro ad frequenter capiebant. Vnde ob Romanam legiones ductas, et ob Troiam missam exercitum legimus, et uadimonium obisse, quasi ad uadimonium isse, et obuia, ad uia. Nam ob aliquem uel pro circui ponitur, ut cum dicitur urbe obsideri, uel pro populo, ut ob superatos hostes, ob fidem dicitur, a mors fit morior, quod est e uita discedo, quod modo diximus, sed etiam quartae coniugationis reperitur. Plaut. moriri sese m. fere mauolet, quod non perfectum reddat, a quo conuenior, haec est simul morior, et demorior, atque emorior, quae simpliciter si significacione retinet, et moriens, qui iam morte obijt, et emoritur, et demortuus dicitur, eos, qui mortui nascuntur, Paulus scribit neque natus, neque procreatos uideri posse, quia nunquam liberi appellari potuerunt, mare mortuum dicitur, quia nihil uiuunt gignit. lacus est Syriae in provincia, quae Pentapolis uocata fuit, nihil praeter bitumem gignens, nihil in cograue submergitur. **A S T H A L T U S** uocatur, quod oia in eo uita sine graeco, *ασφαλτος* tutum dicitur, et mortalis, qui morti subiectus est, a quo mortalem proboie frequentissime usurpamus, huius contrarium est immortalis, qui non est morti obnoxius. Vnde dii immortales dicuntur, ab ijs mortalitas, et immortalitas derivatur. et emortalis dies, in quo quis mortuus est, sicut natalis, in quo natus. Plaut. Certus est mihi hunc emortalis facere in natali die, et moribus, moriens, et mortarium instrumentum, in quo teruntur ea, quae soluenda sunt, quod in puluerem redacta, ueluti mortua condantur, et mortiferum, quod morte affert, ut puta mortiferum telum, mortiferum uulnus, mortiferum uenenum, et mortificum ex angue, corruptum, quippe mortuam atro in ulcere dicitur, quae corrupta est, et sine sanguine, quasi iam mortua. Item mortuam carnem aliquando dicimus animalium, quae non sunt uiuificantia, sed per se mortua. Plyn. Sola haec auis in eo genere mortuam carnem non attingit, mortuam etiam clauis pedum dicitur, quod ueluti mortuam auro sit, et morbus, quod corpora ad mortem ducit, quod morbus, quid morbosus sit, quo a uitio, et uitioso differat, superius declarauimus, a morbo et fit morbidus, quod est morbo infectus, et remorbesco, quod est in morbum recido, hic et notandum est, quod quoad uiuet, et quoad morietur, et quoad senatus habebitur, et quoad senatus dimittitur, et quoad scribendo praeseruo, quod quoad amplius non scribitur, et quae similia sunt, licet duae res, et inter se contrariae uideantur, unum tamen significat. Mortem etiam nonnulli a mordendo dicitur existimant, quod a mordeat, hoc est rodatur, atque consumatur, mordere proprie est dentibus ledere, pro meta phora tamen accipitur pro detrahendo, unde et mordacem equum dicimus, qui dente hominem ledit, et mordacem hominem, detractorem. Item morsus modo pro ipsa dentium

lesione accipitur, modo pro detractone, et maledicentia. hinc mordacitas in utroque significato usurpatur. et mordaciter aduerbium, et comparatiua, superlatiuaque eorum mordacior, mordacissimus, mordacius, mordacissime. et morsus, qui graeco scintilla dicitur, quoniam figuratus est, sepe enim fraude, uel urbanitate tegitur, ut aliud sonet, aliud intelligat, et mordico uerbum, quod significat dolorem affere, perinde ac si morsu lederem, a quo mordicatio, eiusmodi dolor, et mortificatio pro mordendo, uerborum pulli incedunt, et in labelis mordicatum ludunt. et mordicus eiusdem significacionis. Lucil. Mordicus petere aurum est stama expediat. Plaut. andudum oportuit nasum ademptum mordicis. Item mordicus pro strictum et quasi morsu, et dicitur. Ci. pphicitate, quam mordicus tenere debemus, abesse dicimus, et mordicibus pro morsibus. Plaut. Animum mordicibus scindat, boues in carsera cornibus. Item a mordeo composita sunt ad mordeo, ob mordeo eiusdem cum suo simpliciter significacionis, praemordeo, hoc est ante mordeo, immordeo, morsum infigo, submordeo, demordeo, morsu decerpo. comordeo simul mordeo, remordeo, cruicio, solicio, uirgil. Quando haec te cura re mordet, mordeo in praeterito momordi facit. Veteres tamen pro re, memordi pro moriabant, sicut pro pupuz, cucurri, spopondi, poposci, pepuz, carri, spopondi, peposci scripserunt. Plaut. ut ad memorat hominem, item a mordeo morsio, a quo morsum, uel diminutiuum, hoc est paruum morsus, qui fit osculandi gratia, idem, nunc nostri amores, mores, consuetudines, iouis, ludus, sermo suauis, suauitatio, compressiones arte amanti uel comparatae, teneris labelis molles morsumcule. **P L U R I B V S.** Voluisset inquit, mori pluribus telis, quam mortua sit, ut filij ex utero facilius exirent, plus, comparatiuum est significacione tantum ab eo, quod est multum. Nam secundum uocem habet originem a graeco *πλεον*, sive *πλεον* utrumque enim significat plus. Vnde a pleon, pleonasmus derivatur, quod latine cumulatio dici potest, est enim figura, quae fit, quoties superflua adduntur. Virgilius, uocemque his auribus hausit. Et similiter superlatiuum eius, quod est plurimum, et a graecis dicitur *πλεον*. Veteres plura, et compluria dixerunt pro eo quod est plura, et complura. Vnde ab hoc fit compluribus aduerbium, quod significat sepe. Plautus. Quid moris? **D O.** Metuo Hercle uero, sensi ego compluribus. Cato, compluribus eorum milites mercenarij inter sese, multi alteri alteros occidere, compluribus multi simul ad hostes transire, compluribus in imperatorem impetum fecere, plura et complura sic differunt, quod plura possunt esse duo, complura duo esse non possunt, illud comparatiuum est, hoc uero minime, ideoque non regit casum. Complurimus non reperitur, sed tantum plurimus. Vir. plurimum pro longo posuit, cui plurima ceruix, ueteres plissima pro plurima usurparunt, a plus pluralis, et pluratiuus numerus, dicitur, et pluraliter, ac pluraliter, aduerbia, et plurifariam, de quo supra diximus, et plusculum diminutiuum, hoc est paruum plus, et amplius, hoc est magnus, spatiosus, quasi omni ex parte plus. Am enim ueteres pro circum, ut supra diximus, usurpabant, a quo fit amplior, et amplissimus, ample, amplius, amplissime, amplitudo pro magnitudine, et excellentia, amplio uerbum, quod significat augeo, item amplifio, a quo amplificatio, et amplius aduerbium, idem quod plus, et amplustria nauium ornamenta, quod amplius forent, quam essent, quidam tamen existimant, hoc est ab a priuatiua particula, et *πλοος*, quod est nauigatio, quod haec ad nauigationem nequaquam essent necessaria, item a plus plerique deducitur, quod auctores aliquando usurpant pro eo, quod est plures, et maxima ex parte. Sallustius in diuisione

orbis terrae plerique in parte tertia Africae posuerunt, ueluti tantummodo Asiam et Europam. Quin. Vides plerique ita peritos, id est nonnullos. Plerumque potius in priore significato accipitur, significatque fere semper, plerique omnes una pars orationis est. Et similiter plerique omnia, significatque idem, quod plerique, sive plerique, hoc est maxima ex parte. Terent. Quod plerique omnes faciunt adolecentuli, item a plus plenitas, quasi plenitas dicta. Plenitatem enim ueteres ignobilitatem dixerunt. Cato. Propter tenuitatem, et plenitatem. Remina. Quicunque propter plenitatem agro publico ciecti sunt, et proximum, a plus, quod plura ibi reponantur, plus in nominatiuo, et accusatiuo uo singulari neutri generis est, in obliquo uero casibus, et numero plurali trium generum. Plus etiam aduerbialiter accipitur, et plus satis dicimus pro eo, quod est maxime, et plus quam satis. Reperitur etiam cum per compositum per plus. **V T. I T E R T R I S T E P A T E R E T.** Ut uia, quae nunc difficilis fuit, aptior fieret. **T R I S T E.** Difficile, hoc est non naturale, sed uolentium. Tristis proprie maestus dicitur. Virgilius. Tristis ac ille tamen cantabitus Atrades inquit, de duciturque a tero, quod est contero, consumo. Martial. Seu lenum ceroma teris, tepidumque Trigona. Virgilius. aut qua stae libycis teris ota terris. Tristis ergo, quasi trinus dicitur. Ab hoc tristimonia, hoc est maestitia derivatur. Hirtius, Caesar classim sub uesperum conscendit omnibus in exercitu maestis, et requiritibus Imperatoris consilium, magno metu, et tristimonia sollicitabantur. Sed quia tristitia in fronte hominis crudelitas, grauitatis, irae, minarum, studij, difficultatis indicium est, fit ut tristis aliquando pro seruo accipitur. Virgilius. illi mea tristitia facta, Degeneremque Neoptolemem narrare memento. Aliquando pro graui. Cato. Qui nimio optimatum, et principum reliquit grauitatis suae illum tristem, et plenum dignitatis iouem. Nonnunquam pro irato, Lucil. Timor certe, ne mihi sit tristior, interdum pro minaci. Virgilius. adytis haec tristitia dicitur reportat. Quandoque pro docto. Lucio. Adde eodem tristis, ac saeuos philosophos, item pro amaro. Vir. tristis; lupini sustuleris fragiles calamos. Et pro difficili. Ci. Facilius morbos icidit adolecentes, grauius aegrotat, tristis curatur. Et pro horrido. Martial. Amator ille tristis lacernarum. Tero autem a tero deducitur, quod est contero, frico. Vnde trica dicitur, quod proprie significat capillum gallinarum pedibus inuolutum, quod inuoluit pedes terat, hoc uero quoniam grossum illarum impediatur, factum est, ut omnia impedimenta trice dicerentur. Plautus. Quod argentum tu, quas tricas narra. Hinc tricones uocati sunt morosi, et ad reddendum duri. Ab hoc etiam fit intrico, quod significat implicare, et extrico, explicare. A quibus intricatio, et extricatio, a quo inextricabilis, insolubilis. Virgilius. Hic labor ille domus, et inextricabilis error, item a tero teretes, uernis lignum terentes, item tero go, quod significat mundo, quia terendo res conteruntur. Quod ueteres etiam tergo dixerunt. Plaut. Ornatus, tergentur, lauatur, poliuntur, id est. Nunquam cessauimus lauari, aut fricari, aut tergeri, aut ornari, ab hoc fit compositum detergo, et terga galea, hoc est deterga. Varro. Tertia nitet galea, et terfus dicitur ferenus, id est a tero termentum apud Plautum, pro detrimendum, id est terebrum, nomen instrumentum ad perforandum, quod et terebra dicitur. A quo diminutiuum terebellum, et uerbum terebro, hoc est perforo. Cuius passivum est terebror, id est terebro, uernis, de quo superius diximus, nisi potius a graeco deducatur, id est tritus, quarta declinacionis, qui attritus dicitur. Plynus. Calli, qui sunt ex atritu calciamento rum, item intertrigo, morbus partium attritarum. Plynus. Radix intertriguum, et alarum uitijs non dubie medetur. Attritum, et contritum, et attero, et contero, et dete-

Ab attero dicitur, de quo, eiusque derivatis superius diximus. A detero, deter. Cuius comparativum est deterior, et superlativum deterrimus item adverbia detere, deterius, deterrime. Est autem deterum cui aliquid deest, et quasi detritum est ne bonum sit. Sic enim, deterior a bono dicitur, sicut peior a malo. Virgilius. Deterior qui visus, eum, ne prodigius oblit, Deinde neci. Est enim comparatio ad regem apium, qui non est malus, cum mella feruet. Dicitur itaque deteriore ex bonis, qui minus est bonus. Sicut peiorem ex malis, qui magis remotus est a bonitate. Et parca deterie dicitur, hoc est arca, macilenta. Præterea a tero fit trito frequentativum, quod est mutuum cōterito. Et trituro, quod de messibus dicitur. A quo trituro. Et tritum, quod tritum sit spiritus. A quo tritum. Et terra, quod teratur pedibus, ut superius ostendimus. Et teres lignum, aut aliud aliquid rotundum, oblongumque, quod quasi terendo rotundum sit. Virgilius. In umbra tereti Damon sic cepit oliuæ. Et termes, ramus ex arbore decerpitus, qui quoniam in distensione agrorum ante, quam metæ ponerentur, figi solebat, termino nomen dedit. Terminus enim proprie dicitur signum, quod agrum ab agro dividit. Vnde Numam Pompilium tradunt statuisse, si quis terminum exarasset, et ipsum, et bonos sacros esse. Hinc terminus septennumero pro fine accipitur. Cicero. Cum nullum tot calamitatis, atque erumnis terminum inveniremus. A quo fit termino verbum, quod est finio. Cuius passivum est terminor. Ab eo. Determino, quod est delibero, et quasi cogitationi terminum impono. A liquando etiā definitio, et extermio, quod est expello, et eijcio, et veluti extra terminos mto. Cic. Atque hoc omne genus pestiferum, atque impiū ex hominum comitate exterminandum est. Et Determino, quod est dividio, dissipio. Ab ijs determinatio, et determinate adverbium item exterminatio. et determinatio dicitur ea, que, cum plura sunt, unū, atque eundem terminum habet. Veteres non terminum sed terminem dicebant. Terminalis lapis dicitur terminus ipse lapideus. Item Terminum deū colebant veteres, in cuius tutela fines agrorū esse existimabant, et quo in loco colebatur hic deus, ibi super eum foramen patebat in tecto, quod nefas esse arbuti arerunt terminum intra tectum consistere. Terminalia Varro ideo appellata esse existimat, quod ijs dies anni extremus erat constitutus. ego potius a Termina deo sumptisse nomen existimo item a tero terra, de qua, eiusque derivatis superius locuti sumus. Et terebra, siue terebrum, fibrile instrumentum ad perforandā materiam, a Dædalo præmum inventum. Cuius diminutivum est terebellū. A quo fit terebraverbum, quod est perforo. Vnde exterebro, quod significat extorquere, scrutari, pergere. Varro. Atque omnes adeo perquirunt, atque exterebrat artes, et trua, vas de quo alibi diximus, quod nimio usi teratur. Cuius diminutivum est trulla. A quo trulleus adiectivum. Quidam tamen trum a transuolado dicitur putant, quod trāsuolet ex ea aqua. Vnde et truo avis dicitur, ob colli magnitudinem, quod per id aqua transuolaret. Avis est cygno similis, nisi faucibus haberet alterius uteri generis. huc omnia inexplabile animal congerit, tantaque eius capacitatis est, ut ipsi viderimus ingentis stature hominē ocreatum pedem usque ad genu in faucibus immittentem, eximientemque sine læsione, postquam omnia ingurgitavit perfectam iam rapinam sensim in os reddens, in alteram inferiorem alium rumpantis modo defert. Cæcæ. irridens magnitudinem nasi, pro diu immortales unde processit truo. Hic alio nomine onocrotalus dicitur, quod collum aqua mergens, spiransque veluti rudium Asini edat. Truo graeca avis dicitur. et rotalis plus sus, crepitus. Et trudo, quasi tero manibus. A quo extrudo. Proprie enim trudere, atque extrudere est manibus violen-

10
20
30
40
50
60

tia quadam expellere. Cicero. Fac eum quamprimum extrudat. Virgilius tamen trudere posuit pro eo, quod est urgente in natura expellere. Truduntur et sicco radice oleagna ligno. Hinc trusatiles molæ manuarie dicuntur, quod pellantur manibus. bis ex necessitate quondam locasse se. Vnde laetus memoratur. Et trutina foramen, in quo est examen, hoc est lingua bilancis, quod in ea examen digito trudatur. Ab hac fit trutinio verbum hoc est examinatio, pensicilo. Vnde trutinata sententia dicitur pensiculata, dissipta. Et trutina aliquando pro iudicio accipitur. Cicero. Ea probando, que non artificios statera, sed populari quadam trutina examinantur. Quidam etiam a tero trunco deductum putant, quod est amputo, recido. A quo truncator, truncatrix, truncatio item truncus pars arboris, que ramis truncatis superstat. Truncus etiam adiectivum pro truncatis invenitur. Ovidius. Trunca manu. Hinc fit compositum obrūco, quod proprie significat capite cedo. Ponitur tamen aliquando pro occido, quoniam modo id fiat. Virgilius. Polidorum obtruncat. Et auro Vi potitur item detrunco, decido. Sunt etiam qui a tero Terras deduci putent, quo nomine Cato aquam si gnificavit, qua horti irrigantur. item a tero tribula genus vehiculi, quo teruntur frumenta. Virg. Tribulaque, trabea que, et iniquo pondere rasti. Et trapeum, mola olearia. idem. Vnde huius, teritur. Cyonia bacca trapeis. Quidam tamen trapeum graecum esse existimant, sicut trapezum, sic enim graeci mensam vocant. Vnde trapeza, mensa dicitur. P. A. T. E. R. E. T. Apertum esse. Patere. m. est apertum esse. Plaut. ingredere tu, fores iandiu patens. unde patens, et patulū deducuntur, que inter se hoc modo differunt, quod patens dicitur id, quod ad tempus patet, cum frequenter claudatur, ut os, oculus, et alia huiusmodi. Plin. ut multi saepe patentibus oculis nisi sunt dormire. Patulum vero, quod semper patet, ut aures, arbor, et similia. Virg. Tityre tu patule recubas sub tegmine fagi. Hic Plautus patulum bonū appellat, cuius cornua diuersa sunt, ac late patent. item patibulum, quando seram significat, qua ostia occluduntur, quod hac remota, ualua patenti. Titinius. Si quisquā hodie, præter hanc, posticum nostrum pepuerit, patibulo hoc ei caput defringam. Nam quando patibulum pro cruce accipitur, a patior derivatur (ut quidam putant). Sallu. in quibus notissimus quisque aut malo depēdes uerberabatur, aut mutilato corpore improbi, patibulo emines affigebatur. ite patera poculi generis latū, ac patens, quo nunc quoque passim utuntur. item Patina uasis generis, quo dapes elixæ, et iurulentæ in mensam feruntur. Terē. Iā dudum animus est in patinis. Huius diminutivum est patella scutellæ similis nisi esset maior. A patina patinariū dictum. Plaut. is habet suam, is suauitatem, eum quoniam pacto condias, uel patinarium, uel assum, uerses quo pacto lubet. item palma, de qua paulo inferius diximus. Item a patio patefco, quod est aperio. patens fio. interdum etiam pro patio accipitur. Plinius. Quinque ostijs patefco in mare. Sallustius. Hinc late patefco, de quibus supra diximus. Et propatulum, quasi porro patulum dictum est, significatque late patens, atque apertū. et patulico uerbu, apertior, patulus fio. Plin. Petilius flos autumnalis circa nepres nascitur. colorem habet rosei syluestris, folia parua, gna. paruo calice, ac uersicolori luteum semen includente. Luteus et bellio color patulicantibus quaque generis quibus barbulis coronatur. Similitudine nominis adducuntur, ut boellium dicitur genus gummi esse odoratum, quod arbor in Batriana regione producit. Arbor ipsa nigra est, magnitudine oleæ, folio roboris, fructu caprifici. Alij brocon appellat. Alij malachran. Alij maldacon. Gummi autem nigrum, et in offas conuolutum. Hædrobalum, in sacris mto per-

funditur, ut odoratus. Nasctur et in Media. hoc quidam peranturum uocant. item expato uerbum, quod est do me in locum patentem. Patentem. expatam se omnes, publicæque ostendunt. Quidam tamen a spatio hoc uerbum derivari uolunt. Et expatere esse in spatium se conferre. Sed et spatium a patendo deducitur, nihil enim aliud est spatium, quam locus, siue tempus patens, hoc est interuallum uel loci, uel temporis. unde spatari errare est. Et spatatorem Cato pro erratore posuit. A spatio fit expatior. a quo expatiator. Et spatatim aduerbium, hoc est errabunde. Quidam spargere quoque a spatio fieri putant, quasi per spatium agere. Proprie enim spargere est, passim aliquid iactare. Virgilius. Spargite humum folijs, hoc est spargite folia per humum. Per translationem tamen aliquando spargere ponitur pro insundere idem. Spargens humida mella. Soporiferumque papauer. Aliquando pro madefacere. unde aspergere dicimus. Solebant enim ueteres, ut nos quoque facimus, aqua corpus purgationis causa madefacere dijs inferis sacrificaturi. Nam in sacrificijs superorum, uino, aut siumine, aut fonte corpora abluant. Idem. donec me siumine uiuio. A bluerio. Ab aspergo fit aspergmen, et aspergo aspergmen. idem. spumane aspergine cautes. interdum etiam spargere sumitur pro implere. idem. Et iam uere nouo spargebat lumine terras. Ab hoc fit aliud compositum aspergo. unde aspersum, madefactum dicimus. idem. sanieque exaspera naturæ. Limna. Et inspergo. a quo inspergmen. Et respergo. dispergo. conspergo. a quibus respergmen. dispergmen. conspergmen. item sparus, rusticum telum in modum pedis recuruum, quod passim pugnantio spargeretur. Nam graeci ωσπερ dicentes, id nomen a nobis sumptere. Sallustius. Sed ex omni copia arriter quarta pars erat militibus armis instructa. ceteri, ut quosque casus armaverat. sparus, aut læcæa, alij præacutus suders portabant. Nos tamen spargere a graeco potius deduci existimamus. hoc est ἀσπέρω, quod est seminare. unde aspergmen. semen dicitur. Nam spargere, quasi disseminare est. Quidam etiam iuniores aspergillum usurpant, nomen quidem, sed non inelegans uocabulum. significat autem instrumentum, quo nos sacris aquis solemus aspergere. QVIS NEGAT ESSE SATVM. Non est mirum inquit, Bacchum natum esse ex sinere matris, quando quidem nos feram eo modo natam esse conspeximus. Iupiter, cum Semelen amaret Cadmi filiam, rem cum ea habuit, ex quo concubitu cum facta esset prægnans, iuno eare grauiter permota, uiscera pellicem finxit. induta itaque speciem Beroes Epidauriæ, qua Semelen nutritrix fuerat, et anili, ac tremulo gressu Semelen adiens, fingit dubitare sese, ne is, ex quo prægnans erat facta, sit Iupiter, siquidem multi alias sub nomine deorum, uirgines decerpant. propterea hortari eam, ut etiam si certo sciret Ionem hunc esse, peteret tamen ab eo, ut sumptis insignibus suis, talis, tantusque secū concumberet, qualis, quantusque coire cum Iunone consueuerat. Notat illa uetula (quam nutricem suam putabat) uerba, et consilium eius primo quoque tempore exequi cogitat. Cum igitur ad eam non longo post Iupiter esse reseruis, inter primas blandientis illecebras, munus ab eo Semele poscit nullo addito nomine, eligere eam Iupiter quicquid uelit iuberi. iuraturque per syzygam paludem, quicquid poposcerit præsto mox futurum. Hæc itaque Ionem rogat, ut talem se sibi exhibeat, qualis solet cum Iunone concumbere, ingenuit Iupiter, et os loquentis conatus est comprimere, sed iam ea uerba ex ore exierant, nec illi non postulasse, nec ei non iurasse fas erat. Quam obrem sumpto siumine, Cadmiæ domum ingressus, insansito munere illam a Iunone amantem interemit. infantem uero, cui postea nomen fuit Baccho, ex utero uia-

10
20
30
40
50
60

tris exectum, femori suo imposuit, et tandem fuit, quoad maternos annos impletes, tum materteræ primo, postea nymphis nutriendum tradidit. NEGAT ESSE. Dicit non esse. Nego enim ex non, et ago, quod significat dico, compositum est, ut superius ostendimus. BACCHVM Ionis filium, et Semelen, quem iuni inuentorem fuisse commemorant, nutritum primo ab Iuno matertera, deinde a Nymphis. Item a Syleno, qui cum a rusticis aliquando captus fuisset, a Minda Baccho restitutus est. Curru ei attribuit, quem tigris, et Lynxes duunt. comitaturque bacchantium multitudo edera coronatorum. Status. Promouet effi ena dextra, læuaque sequuntur Lynxes, et uida mero lambunt retinacula tigris. Postexultantes spolia armentalia portant, Semineque lupos, cissasque. Maimalones uersis, Nec comitatus iners, illie sunt ira, furorque, Et meus, et uirtus, et nunquam sobrius ardor. Dicitur est a ueteribus uisitor, a ferenda uite. Acius. Dionyse pater optime uisitor Semele genitus Eubya. edera ei sacra est, propter quod et poeta ea coronantur. Quod et arnassus mon in huius dei tutela est, et tabernæ uinariae hoc maxime insigni uentur. Baculum ab eo inuentum, et a nomine eius ita appellatum prodidit, quo uino graues sustinentur. Eius diminutivum est bacillum. A quo imbecillus siue imbecillus, debilis, quasi baculo indigens. Vnde imbecillitas debilitas. Et imbecilliter aduerbium debilitat. Cic. ut enim bacillus aliud est inflexum, et inuolutum, aliud ita natum. Nec baculus solum masculino genere dicitur, sed etiam baculum neutro. Oui. Baculumque tenens agreste sinistra. Aristoteles Apollinon, et Bacchum unum, eundemque deum esse affirmat. Propterea in Thracia aditum fuisse Libero consecratū, ex quo ora, uia redderentur. et Laedemonios, cum sacra Apollini celebrant, edera coronari, et Bæotios Parnassum montem Apollini sacrum esse memorantes, simul tamen in eodem et ora aculum delphicum, et speluncas bacchicas unū deo consecratas colere, et ob id Apollini simul ac Libero patri in eodem monte rem diuinā celebrari. Et sanè constat, in monte Parnasso baccha nalia alternis annis agi solita, ubi et satyrorum freques cætus cernebatur, et plerūque uoces audiebantur, simulque cymbalorum ereptus ad aures hominum perueniebat. Et ne quis existimet diuersis dijs huc montem dicatū esse, Euripides Apollinem, ac Liberum unum, eundemque deum esse demonstrat. Ἄποστα φλοδωρον βακχης πατρὶ ἀπολλων ἀλυρ. idem facit Aeschylus ὁ ναυαδὸς ἀπολλων ὁ βακχης ὁ μαρτυρ. Hinc Romani arcanam hanc sacrorum observationem custodiebant, ut sol, cum in superno, hoc est diurno hemisphærio esset, Apollino uocaretur, cum in inferno hoc est nocturno, Dionysius diceretur, hoc est Liber pater. Præterea simulachrum eius paruum puerili ætate, paruum iuuenili fingebant. item barbata specte, senilique, quæ ætatem diuersitas ad solē proculdubio referuntur, ut parvulus uideatur hyemali solstitio, cum dies breuissimū sunt. Adolescens uernali æquinoctio, cum iam dies sunt longiores. plenissima barbæ effigie solstitio æstiuo, quādo sunt longissimi. Senex postquam sol retrocedere, ac paulatim uirens amittere incipit. Thracæ præterea Liberum summa religione uenerantes, eadem ei dicatam habebant, speciem rotundā, cuius medium tectum patebat. Rotunditas adis solis certe speciem demonstrabat. Summo autem tecto lumen admittitur, ut appareret solē cuncta uertice suo, radiorum immensa luce strare. Orpheus quoque Liberum patrem Phænacia appellat ἀπὸ τῆ φωνῆς καὶ φανερῆ, hoc est a lumine, atque illuminatione, quia sol cunctis uisitur, cuncta conspicit. item Diony-

et pedibus nocentibus; et dies capitis periculum adire, dum prosum tibi in plurali uero quandoque ipsi serui. Sallustius. in tere a seruita repudiabat, quorum in initio magna copia ad eum concurrerant. Et seruo uerbu, quod est in seruitute sum. A quo composita sunt deseruio, atque in seruiuo, quod est obsequor, et quasi officium seruientis alicui praesto. Conserui dicuntur, qui in seruitute pariter sunt. Seruorum dies festus Romae erat Idibus Augusti, quia eo die Tullius rex anallae filius uatus est. A seruis etiam Seruius, et Seruilius cognomina. Et Seruilius locus Romae a conditore ita uocatus. item a seruo uerbo fit asseruio, quod est custodia. a quo asseruatio. Et obseruio, quod modo similiter est custodia aliquid oculis, animoque in modum speculatoris. Plautus. Obserua interim, nequid temere agat. Hinc fit obseruatio, quasi adnotatio quaedam, et animaduersio. Modo ueneror, et cum cultu quodam, atque admiratione suspicio. Vnde fit obseruantia, hoc est exhibitio uenerationis, et praeseruo, ac referuo notae significationis. a quibus praeseruatio. Et referuatio. Et conseruio. a quo conseruator, et conseruatorix, et conseruatio. sunt etiam qui seruum a serendo, hoc est seruando deductum inueniunt, quod significat et a quillum, sine nubibus, sine imbre, quod id maxime tempus sationi aptum sit. Ponitur etiam aliquando pro scio. Virgilius. unde serenas uentus agat nubers. Hinc serescit pro scaturit frequenter uereres usurpauere, quasi serenescit, quoniam serenitas scia est. Lucretius. Denique fluctuago suspense in litore uestes uescunt, eadem dispense in sole serescunt. A serenus serenitas deducitur, hoc est tranquillitas, claritas. Et sereno uerbum, clarifico, tranquillo. Virg. Vultu, quo caelum, tempestatesque serenat. Ad animum quoque mentemque transfertur. Apule. Optanda in primis quies est, et mentis serenitas. FVNERE. Morit, ut supra diximus. NVMEN. Deum, hoc est Bacchum. Proprie numen uoluntas dei est. Virg. non haec sine numine diuum Eueniunt, hoc est sine uoluntate. idem. Tam coelum, terramque meo sine numine ueti misere, et tatus uidetur tollere moles. Tractum a nuu, quod ueteres pro uolo usurpabant. Proprie autem nuere est signo capitis uoluntatem suam ostendere. A quo nutus signum ipsum capitis dicitur, et uoluntas, quae ex huiusmodi signo declaratur. Linius. Sub umbra Scipionis ciuitatem dominam orbis terrarum latebat. Nutus eius pro decretis patrum, pro populi iussis esse. Per metaphoram tamen numen aliquando pro potestate dei ponitur. unde diuersa numina, hoc est diuersae potestates in uno deo esse possunt. Virgilius. Musa mihi causas memora, quo numine laeso, Quis die dolens regna deum. Quippe Iuno nutus habet numina. est Curetis, quae utitur curru, et hasta. idem. hic illius arma, hic currus fuit. Est Lucina, quae partibus praestit. Teren. Iuno Lucina fer opem. Est regina. Vir. Ast ego, quae diuum incedo regna, Iouisque Et soror, et coniux una cum gente tot annos. Est Pronuba, quae nuptijs praestit. idem. Et pronuba Iuno. item alia eius numina. Aliquando numen ponitur pro ipso deo. idem. Spero equidem medijs, siquid pia numina possunt, supplicia haesurum scopulis. Martia. Sic genitum numen credite. Hinc quidam Numam Pompiliam a numini, hoc est deorum cultu nomen sumpsisse existimant. Cōstat enim eum religiosissimum fuisse, et cum Romulo in regnum successisset, pacatis rebus, et metu bellorum seposito, ne luxuria-rentur otio animi, deorum metum iniiciendum putauit, rem ad multitudinem imperitam, et illis seculis rudem efficacissimam. interdam etiam numen pro habitu, atque ornatu accipitur a poetis. Virgili. Adimus immisi Danaus haud numine nostro. A nuu fit etiam uito, quod modo idem significat quod suum

simplex, hoc est signum capite facio, modo moueor, et quasi minor ruina, tractum a motu capitis, quem inclinando asfirmantes, concutiendo negantes facere solentur. Vnde nutare aedificia dicimus, cum male solidata ruina minantur. Transfertur etiam ad animum. Et idem significat, quod titubo, hoc est quam in partem me uertam dubito. Nutius, quod tam eum significat qui nuntiat, quam rem ipsam, quam nuntiat, et nuntio uerbum, significo et in foeminino nuntia, quae aliquid nuntiat. Et interuuntius, qui inter duos medius est ad aliquid tractandum, et modo huic modo illi per uices nuntiat. Cuius foemininum est interuuntia. Et annuntio compositum notae significationis. Et denuntio, futurum aliquid nuntio. Et fere in malam partem accipitur. Et pronuntio, quod modo significat profero. Vnde pronuntatio pro ipsa prolatione accipitur, modo decerno, iubeo. a quo pronuntiatum statutum iuriconsulti dicunt. Proprie enim pronuntiare, et statuere de ijs dicitur, qui habent ius cognoscendi. Et renuntio, quod aliquando pronuntio accipitur. Plinius iunior. Postquam mihi renuntiatum fuit. Aliquando pro renuo. A quo renuntiatio cessio dicitur. Et obnuntio, malam rem nuntio. Obnuntiare enim proprie dicitur augures, qui aliquid sacrum, ac mali omnis uiderunt. Terentius. Primus sentio mala nostra, primus resciso omnia. primus porro obnuntio. item a nuu composita sunt annuo, quod et anno dicitur, et est assentior, et quasi nutu affirmo. Abnuo, quod est recuso, et quasi nutu aliquid nego a quo abnuo, hoc est sepe abnuo. in nuu signo aliquo capitis uoluntatem meam ostendo, siue affirmo aliquid, seu negem. Cicero. Quia si ipe hospites rogasset, immo inuisset modo, facile hoc perfici posset. Renuo, respuo, et quasi displicere mihi signo aliquo ostendo. sunt qui nicto uerbum a nuu deductum putent, quod a nuu ita distinguitur, ut nutare capitis sit, inclinando, aut in gyrum mouendo. Nictare uero oculorum patefaciendos eos, aut claudendo, uel utrumque, uel alterum. Plautus. Nec illa ulli homini nutet. annuat. nictet. hoc est nec capite signum faciat, nec facienti assentiatur, nec oculis quicquam indicat. A nicto nictatio deducitur. SIC. Hoc modo. i. matre interfecta.

DE EADEM EPICRAMMA. XIII.

ICTA GRAVITELIO. Idem huius epigrammatis argumentum est, quod superioris. Sus praegnat ferro uulnerata, pariter et filijs uitam dedit, et ipsa perdidit. ICTA Percussa. ico enim percutio est, et passuum eius ico, percutior. Plinius. Arborum mansuorum, receptarumque in domos, a fulmine laurus sola non ictur. Ab hoc fit ictus, hoc est percussio, uulnus. Martialis. Dorica quam certo uenabula dirigit ictu. GRAVI. Ponderoso, de quo supra diximus. CONFOSA. Perforata. aperta. fodio enim cauo significat, dictum quasi foras do. Hinc foueae dicuntur scrobes, quod tam in masculino, quam in foeminino genere inueniuntur. Virgilius. Forstam et scrobibus quae sunt fistigra queris. Lucanus. Exiguapouit scrobe. Ouidius. et egesta scrobibus tellure duabus. Fouij principio dicit, qui postea Fauij appellati sunt, quod princeps eius gentis ex ea natus sit, cum qua Hercules in fouea concubuit. quamuis alij putent ite uocatum, quod primus ostenderit, quem admodum urfi, et lupi foueis apererentur. item fossor qui fodit. et fossa, quae fit aut ad recipiendam aquam. Vnde Vlpianus scribit fossam esse receptaculum aquae manu factum, aut ad castra, siue urbes, oppidaue, aut alia huiusmodi munimenta. Li-

nius. Castrisque uallo, et fossa munuit. Et fodio, idem, quod fodio. Cicero. Non est in potestate fodiantibus eis rebus, quas malaspopinamur. dissimulatio, et obliuio. Et per fodio uehementer fodio. A quo per fossor, et per fossus. Transfodio notae significationis. Ouid. gemino transfodis uulnere pectus. A quo erans fodiore, et trans fossus. Et de fodio, atque effodio. a quibus de fossor, et effossor, et de fossus atque effossus. Et confodio a quo confossor, et confossus. item confossio, sicut de fossio. et effossio. CERTA DEXTERA. Certus ictus dexterae, siquidem habita ratione teli, neque plus neque minus percussit, quam in animo erat. Tale enim temperamentum adhibuit, ut nec atrocitate uulneris filios interfecerit, nec paruitate, uel suem uiuam, uel plagam uiuorem fecerit, quam emittendo parui erat necessaria, uel certa dextera, firma, non uacillans Ouidius. Na mihi quod petatur certo contingere telo. LIBRATO. Ponderato. FERRO. Telo, quod a seipidem habeat ferream. Ferrum metallum est uulgo notum, de quo superius locuti sumus. Dubium est, maior ne ex eo utilitas, an maius damnum sit hominibus. Hoc enim terram alimus. ferimus fruges, arborum pomaria uiteris. hoc eadem omnia putamus. Et dectio squalore omnibus annis cognus inuenescere. Hoc domos extruimus, paramus materiam. cedimus saxa et alia penes infinita ad uitae humanae usum necessaria facimus. Praeterea hoc ad uoluptatem etiam utimur, ut puta ad uenaeus. aucupia. piscationes. Siquidem in uenatu tela. in aucupio sagittas. glandes. in piscatu fusciam adhibemus. Sed eodem ad bella. cedes. rapinas. latrocinia utimur. Et modo tormentis excutimus. modo lacertis iacimus, frequenter pennatis sagittis emittimus, ut celerius mors ad homines perueniat. in foedere, quod expullis regibus, Romani cum Dorsena fecerunt, prohibuitur est, ne ferro, nisi in agricultura, ueretur. Veteres, quidam ne cum stylo etiam scriberetur, uetutum prodidere. in tertio Consilio Magni Pompeij extat edictum in tumultu ne cis Clodiane, quo prohibetur ullum teli genus esse in urbe. Ferrum in Hispania Silbilibi nobilitauit patriam Marnalis. In Italia Comum, non quia in ijs locis ferrariae sunt, sed quia a quae optima ad ferri temperamentum. Ex omnibus generibus palma quondam seruo ferro erat. Miru est quantam cum magnete lapide, de quo supra diximus, hoc metallum concordiam habeat. Virus enim a magnete accipit, quod nulli alteri metallo accidit, retinetque longo tempore, aliud apprehendens ferrum. De magnete lapide Dinocrates architectus Alexandri, Aristoteles templum conuenerare inchoauerat, ut in eo simulachrum eius a ferro in aere pendere uideretur, intercessit mors, et eius, et Ptolem. ei regis, qui id sorori suae iussu rat fieri. Ferrum acensum igni, nisi ictibus duretur, facile corrumpitur. Rubens non est habile tundedo neque ante, quam albescere incipiat. aceto, et alumne illitum fit simile aeri. A rubigine uenditur aerusa, et gypso, et pice liquida. A candente ferro, hoc est ignito fit ex candeseo, quod est ira inflammator. a quo ex candescencia, ira sine modo exiens, et ueluti quaedam inflammatio animi. Candere proprie est album esse. Virgilius. Candentis uaccae media inter cornua fudit. Ponitur etiam pro ignitum esse. Na tunc uere ignita dicitur. Quaeque materia, cum non rubet, sed iam candet. Cicero. Candente carbone adurebat capillum. Hinc fit acendo, quod significat inflammo. et succendo eiusdem significationis, et incendo. A quo incendium, inflammatio. Vnde incendiaria auis inauspicata, propter quam iustratam se penumero urbem legimus. et spiritum uix a quibusdam uocatur. Quidam interpretantur ita nominari quae cum apparuerit carbonem ex aris, siue altaribus ferens. Candidus, quod ab albo differt. Nam

candidum dicimus, quod quadam nitenti luce perfusum est. Album autem, quod pallori est uicinum. Virgilius. color deterrimus albus, et gruo. A candeo fit candesco. et candela a candore luminis. a qua cand. labrum, et candelata, de qua supra diximus. Et candico uerbum, de albo. Plinius. Cuius radice uiuunt ad candicandos capillos. Et candido eiusdem significationis. Pomponius. Vitem litiuo candidans. Et candificatio. Nonius. Polius sese, et sicut herbarum candificans citem. Ab hoc candificatio deriuatur. Et candefio. a quo candefactus. Et candor, hoc est albedo. Et a candico candidatus. candidati enim dicebantur, qui in comitijs magistratus petebant. hi enim albo uestiri solebant. hinc Caesaris candidati appellati sunt, qui epistolas principis in Senatu legebant. Vlpianus. Sane uero omnes quaestores prouincias sortiebantur, uerum excepti erant candidati principis. ij enim solus libris principibus in Senatu legendis uocabantur, hodieque obtinuit indifferenter quaestores creari tam patricios, quam plebeios. ingressis est enim, et quasi primordium gerendorum honorum, sententiaeque in Senatu dicenda. Ex ijs, sicut diximus, quidam fuerunt, qui candidati principis dicebantur, quique epistolas eius in Senatu legebant. Quintil. Galba pilam negligenter petenti, sic inquit. Petis tanquam Caesaris candidatus, id est se curis. A candeo etiam canus deducitur, notae significationis, quod tamen interdum pro antiquo accipitur, quia uetusti. te canescimus. Virgilius. Cana fides, et ueltra Remo cum fratre Quirinus iura dabunt. Ab hoc canescio, canus fio. Et canities, color ipse. Plinius. Et ipsam canitatem uocabilis. Haec et canitudo a ueteribus dicta est. Varro. Sed neque uetulus canterius, quam nouellus melior, ne canitudo in canis uirtus. Mirum est Aristotelem scripsisse canitatem hominis propriam esse, cum constat equum quoque canescere. Sed homo semper a priore parte capitis incipit postea ab aduersa. Canam graeci dicunt agram rufam ex uiminibus factam, quam nos canistrum uocamus. cuius diminutiuum est canistellum. unde canisteros mulieres appellatae, quae canistrum capitis gerunt. Veteres canentis capitis ornamenta dixerunt. Et canias fursum res. Vnde canicatum fursum dicimus. Pacuuius. Qui apud te quasi seruis est canicatum panem. NVMEN. Potestatem. QVA DIANA, LUNA scilicet. SOLVITA. Absoluta. liberata a partu. QVA DIANA. scilicet quae praestit uenationi. PEREMPTA. Interfecta. Perimo ex per, et emo componitur. Emere comparare est. Plautus. Ut nos in uostris uolitis meramonis emundis, et uendundis me letum lucris afficere. Veteres enim pro eo, quod est accipio frequentissime usurparunt. Ab hoc igitur perimo deductum, quasi in totum emo. Nam, quod interfacimus a nobis emptum, et nostri omnino iuris factum esse uidetur. Ab eodem fit adimo, quod est aufero. Et interimo, idem quod perimo, et eximo. aufero ex capio. Pomponius iuriconsultus eximendi uerbum generale esse affirmat. Etiam criperere, inquit, est de manibus auferre per raptum. Eximere uero quo quomodo auferre. Ut puta, si quis non raperit aliquem, sed moram faceret, quo minus in iudicium ueniret, ut actionis dies exiret, uel res tempore admitteretur. uidetur exemisse, quamuis corpus non exemerit. Hinc eximium dicitur excellens egregrum. tractum ab eo, quod in sacrificijs optimum pecus de grege eximebatur, uel quod primum erat natum. Et eximij pora dicebantur maiores, qui ad sacrificandum electi erant. Sicut egregrae oues dicebantur a grege electae. a quo egregrum dicimus excellens. Ab hoc fit exime aduerbium, hoc est egrege, excellenter. Et ab eximo exemptio. Et abemo, idem quod adimo. Plautus. Abemto uestem. Et redimo, quod modo simplicis sui signi-

factionem habet. Cicero. Qui mercis redimunt, ut statim ueniant. Modo accipitur pro eo, quod est libero. Unde qui ab hostibus capti sunt, uel qui alii in poena obnoxii, soluto pretio redimuntur, item qui iniuste uexantur, si per solutionem pecunie liberati fuerint, redemisse uexationem dicuntur. Ab hoc redemptor. et redemptrix. et redemptio deriuantur. et redemptio frequentatiuum. Cuius aliud frequentatiuum est redemptio. Plautus. Redemptitane ad unum captos. Redimo uero significat caput ornans. unde redimitum coronatum dicitur. Virgilius. Coppas strigat caput graia redimita mitella. hinc redimita ornamenta capitis mulierum, et uitiarum, tenas uocamus. Inuenialis. accipiant te Paulatim qui longi domi redimita sumant Frontibus. Et cetero idem quod emo, uel simul emo. A quo comptor. et comperix. et comptio. et demo, detraho. A quo demptor. demperix. et demptio. item danum. Si quidem Paulus iurifonsultus damnum, et damnationem ab ademptione, et quasi diminutione patrimonij, dicta esse affirmat. et damno uerbum, quod modo significat damno afficio. Unde et condemno dictum est. Et e contrario, qui nullo damno afficitur, indemnis appellatur. Modo pro exheredo accipitur. unde est duobus filiis alterum heredem institutum, alterum damnatum legimus. interdum pro compello. obliigo. et ne cessitate astringo. Terentius est danatus gnatus, non tu. Quod apud iurifonsultos pro syncope damnas dicitur. Marcus. Qui quis mihi heres erit dare danas esto, fidei que eius committo, uti det quantus summas dictauero. Sic enim damnas pro danatus dicitur. sicut raucis pro rauicatus. Satias pro satietas. Nonnunquam pro morti do. Vir. Non dum illi flauum Proserpina uertice cinem abstulerat, stygiisq; caput danauerat oro. item pro culpo, reprehendo. Martia. Si schola danatur, fora litibus omnia feruent. Saepem etiam pro libero, in qua significatione et condono accipitur. Titimius. Formose notu fuisse, quo die liber foret, nunc eius uoti condemnatus est, immolauit hostia. Vir. Quem damnat labor, aut quo uerget pondere letum. Idem. Damna bis tu quoq; uois. Turpilus. et amplius illam apparere concedat, qn quidem uoti condemnata est. Sifenna. Quod uoto damnati factum omnne dicitur eius anni statim consecrassit. Cicero. Rerum natura quam errorem nostrum danare maluimus. Damnum datum dicitur, quoties in agris nostris aliquid demptum est. idem. Damni dati formulam excessit. a damnum et Epidamius deduci uidebatur, urbs Macedoniae. Propter quod Romani id nome uelut inauspicatum mutantes Dyrrhachiu uocauerunt. Ab emo etiam fit emptor. emptrix. emptio, et emptitiuus adiectiuum. Quippe emptitiue res dicuntur, quae emptae sunt. et emptitiuus miles mercenarius. Quidam scripserunt emporium quoq; ab emo dictum, quasi emptorium. Est enim emporium locus, in quo mercatus, seu mundinae sunt, et in quem uendendi, et emendi causa conueniunt mercatores. Sed falsum est. Quippe graeca uox est emporium. Graeci enim εμποριον mercatorem dicunt, εμποριον mercatum, εμποριον oppidum, siue alium quemuis locum, in quo fiat mercatus.

DE EADEM EPIGRAMMA. XIII.

VS FER A. Idem ferere argumentum, qd superiorum duorum epigrammatum. Sed in hoc admiratur partum, qd statim mortua matre, quasi agnito periculo curritur. IAM GRAVIOR. propinqua partui. FACTA PARENIS VVLNERE. Quia per uulnus peperit. EMISIT FOETVM. Ordo est. Emisit foetum, hoc est pignora uetris maturi. FOE

TV M. Partum. Foetus enim dicitur quicquid animal parit, siue oua sint, siue animalia. Nam et mulier ipsa foeta dicitur, siue quae grauida est, unde factum pro pieno ponitur. Virgilius. Loca foeta furentibus austris, siue quae iam peperit. et oncre leuata est. idem. Ecce et et uiridi factam Mauros in antro. Nam enixam hanc fuisse lac, quod pueris praebat, ostendit. Hinc factura deducitur, quod significat actum ipsum paricendi, et ipsam (ut ita dicam) factationem. Etenim factare quoq; ueteres usurparunt, pro eo, quod est factum cmittere. Plynus. Optima factura est post uernum aequinoctium. Factio quoq; ab eodem deriuatur, quod significat factum facio. A quo factificatio, hoc est factura, et factificae, quae factum faciunt. et confecta sus a ueteribus dicebatur, quae cum omni foetu adhibebatur ad sacrificium. et effata non solum quae foetum emiserunt, sed etiam quae non amplius pariuunt, siue quae factum facere deserunt. id est. Est autem tanta gallinis fecunditas, ut aliquae et sexagena pariant oua, aliquae quotidie, aliquae bis die, aliquae tantum, ut effata moriantur. Hinc effatum dicitur exhaustum, debilem, a similitudine mulierum, quas paratus debiles reddit. et factifera, quae factum fert. Haec ferere omnia ad inanimata quoq; transferuntur. Nam et factum terra dicitur. et effectum tellurem. et factificare arbores, et facturam pratorum, et alia huiusmodi. A foetu quoniam factando matres polluantur, fit foedo uerbum, quod significat polluo. in quino. Et foedum nomen, quod modo significat deforme. Terentius. Nunc tibi uidetur foedus, quia illam non habet. Modo per metaphoram execrandum. Virg. auer susq; refugit foeda miseria. Aliquando crudele. Sallus. Foedi oculi. Hinc foedere aliquando pro laedere, et cruentare accipitur. Hinc etiam foede aduerbium, quod modo pro turpiter, modo pro crudeliter. et foedus foederis secundum quosdam a porta foede, hoc est crudeliter interfecta. A quo foedero uerbum, et foedifragus ruptor foederis. et confodisti apud ueteres foedere conueniunt. id est a foeto foeto, hoc est male oleo. A quo factus male olens. et foetor, malus odor. Foedi etiam ueteres haedum. hoc est caprea filium dixerunt. Unde haedus, quasi foedus est uocatus. Sic solus pro holus. Foetum pro hoste. Foetam pro hostia dicebant. item foemina appellata, ut supra diximus. item foenus, hoc est usura. Nihil enim aliud est foenus quam factus, hoc est parius pecuniae. Quae propter graecum quoq; a pariendo foetus. τὸ φρον uocant, et τὸ φρον dicunt foenerare. Nam quod aliqui scripserunt foenus a τὸ φρον, quod est apparere deductum, quod id genus hominum speciem ostendit humanitatis, et commodi esse uideantur in opibus numeros desiderantibus, pene ridiculum est. A foenore foenus solum diminutiuum. Plautus. Ad danistam deuenires, adderes foenus solum. Et lex foenebris de credita pecunia. si quidem crediti nuntii alios pariuunt. Et foenore uerbum, quod est pecuniam, siue aliam rem ad foenus mutuo. et cum acusatuo iungitur. Martialis. Haec sapit, haec omnis foenerat una deos. Huius passiuus est foeneror. Unde res foenerata dicitur ad foenus tradita. A foenore foenerator, qui graeco uoce, sed apud nos uisitatissima danista dicitur. et foeneratrix, quae ad foenus dat. et foeneratiuus. Pecuniam quippe foeneratiuum uocamus, quae ex usuris est collata. item a foenore foenum, quod herbae eadem manentes quotannis nouas pariant. Sed de hoc, et de deriuatis ab eo superius late differemus. Sunt qui foeniculum quoq; a foenare deductum uelint, quasi paruum foenus, quod semen eius terrae mandatum magno foenore reddat fructum. Herba est, quam graeci marathron uocant, uulgo nota. Hanc maxime nobilitauerunt serpentes, quae gustatu eius senectam exiunt, et oculorum aciem suato reficiunt. Ex quo intellectum est hominum quoq; caliginem

quoq; caliginem eo praecipue releuari. Est in hoc genere syluestre, quod alij hippomarathron, alij myrseneum uocant. folijs maioribus et in acriore. Suauis auribus instillatur, uermiculosaq; in ipsis necat. Foeniculum condimentis ferere omnibus instillatur. et oxyporis, hoc est condimentis, quae ex aceto sunt aptissime. A quo oxyporopole dicitur huiusmodi condimentorum uenditores. Qui in crustis quoq; panis foeniculum subditur. Genitura abundantiam quoquo modo sumptum facit. uinum commendat. halitum oris gratiores reddit. Perridius, et Nicander, qui ophiaca, hoc est quae ad serpentes atinent, scripserunt. et Mycon, qui τὸ τριτονινα, hoc est de radicibus ad medicinam pertinentibus tradidit, nihil hippomarathro aduersus serpentes efficacius esse putauere. Valla foenore scripsit duntaxat datiuo adiuuere. et foeneror accipi pro eo, qd est pecuniam mutuo. Sed utrunq; falsum. Nam et acusatuo adiuuatur foenore. et foeneror de re dicitur quae mutuo datur, non de homine, qui ad foenus accipit. item a foenore foeneratio, hoc est mutuo ad usuram, quae et foeneratus dicitur, quare et declinationis. Foetus autem a foueo deriuatur, quoniam et dum in utero est, et postquam eductus est foetus, a matre fouetur, hoc est calescit. Fouere. n. proprie est calidum tenere, siue calescere. unde fouis dicitur est, in quo ignis seruatur, etiam si ara sit. Cuius diminutiuum est fouillus. Gellius. Tum illa fouillum coram rege cum igni apposuit, et tres libros ex noue deuit, et equit. Et ab hoc aliud diminutiuum fouillo. a quo fouillo calescit. unde fit aliud compositum fouillo. a quibus fouillatio, et fouillatio. Reperitur etiam fouillo deponens. Varro. Propter secundas res sublato metu non in comuni spectant, sed suum quisq; commodum fouillantur. Est autem fouillare, siue fouillari recreare. nuuere. et fouillatio, recreatio. Vterque fouillare quoq; aliquando pro fouillare usurparunt. et fouilla pro nuuere. Foueo tamen aliquando pro nutrio accipitur. Virgilius. Progeniem, nidosq; fouet. Hinc foui, de quibus supra diximus, appellati, quod in ipsis apes foetus suos foueant. Et fauonius, quod caeta foueat. Est enim hic uentus, ut supra diximus, genitilis spiritus mundi. Eo maritantur uiuiscentia terra, et eque etiam in Hispania concipiunt. Aliquando pro madefacio. idem. Fouit ea uulnus lymphae longaeus Tapix. Hinc fouentia dicitur applicatio usurarum caudarum, siue humidarum ad partes corporis lesas, et medendi gratia, quae et fouus appellatur. Plyn. decoctura eorum caeliaca inuadit potione, et foue. interdum etiam pro consuato. Virgilius. Sub terra fouere laeum. Hinc fouissae dictae sunt fouee, in quibus arca tepala aqua inclusa constituebatur. uent etiam qui putent fouissas fuisse in capitolio caelis, ceterisq; similes, ubi reponi erant solita signa uetera, quae ex eo teplo collapsa essent. et alia quaedam religiosa donis consecratis. Quidam tamen fouissas, quasi fouissas dicitur existimant, de quo inferus dicemus. Quandoq; etiam pro foueo, et in delitijs habeo. idem. illae Neeram Diu fouet, ac ne me sibi praeferat illa, ueretur. Ab hoc duo composita sunt, re foueo eiusdem pene cum suo simplici significationis. et foueo simul foueo. Confecta sus dicebatur, quae cum omni foetu adhibebatur ad sacrificium. item fomes a fouendo, hoc est nutriendo ignem. Est enim fomes assula ex arbore excussa, dum caeditur. item quae cumq; materia siccata, in qua facile ignis inflammatur, quod aperte declarat virgilius. Ac primum silicis scintillam excudit Achaes, suscepitq; ignem folijs, atq; arida circum Nutrimenta dedit, rapuitq; in fomite flammam. Per metaphoram autem fomitum appellamus, quicquid accendit nos, atq; excitat ad aliquid agendum. Gellius. Fomitum esse quendam dicens, et inatabulum ingenij, uirtutisq; si mens, et corpus hominis uisio flagret. et fullo a fouendis

aequa calida uestibus. Sunt enim fullones (ut Vlpianus affirmat) qui curanda, poliendaq; uestimenta accipiunt, quorum ars fullonia appellatur. et fauilla, quod ignem tectum foueat. Est enim fauilla deserta igne scintilla, dicta a scindendo, quasi scindilla, quod scindatur ab re ignita. A qua fit scintillo uerbum, quod significat resurgere, splendescere. A scindo uero fit rescindo, scissio. scissura. item scandula, quasi scindula. Sunt enim scandulae paruae tabulae, hoc est in paruas laminas scissae a robore, aut alio ligno maxime a glandiferis, et quae reuam fouerunt omnibus, quibus tecta teguntur. Scindula tectum fuisse Romam usq; ad bellum pyrrhi, quadragesimo septuaginta annis, Cornelius Nepos auctor est. scissus quariae declinationis, hoc est scissus, ra. Varro. Scissus matris fatigatus quis scilicet lectulo. Item scissile, quod scindi potest, et est primegenium uerbum, nisi forte a caedendo deductum uideatur, aut a graeco αἰσθη. A quo αἰσθη, hoc est schisma scissura dicitur. Hinc diuisionem ecclesiae schisma appellamus. PIGNORA. Filios. Pignus proprie hypotheca est. Sic enim graeci uocant, quod crediti datur, ut sit securus. Aliquando tamen accipitur pro eo, quod deponitur ab ijs, qui simul decertant apud sequestrum. Virgilius. Ego hanc uitulam, ne forte recedes, Bis uenit ad mulctram, binos alii ubere factus. Depono Tu dic mecum quo pignore ceteris. Sed in huc sensum raro reperitur. illo figurato crebrius utimur, cum ut manus nostram, aut aliqd aliud simile pignus esse amoris, et beneuolentiae dicimus. id est, nostri meminerit. et pignus amoris. idem. Ipse pater dextram Anchises haud multa moratus Dat iuueni, atq; animum praesenti pignore firmat, quasi si dicat securum facit, ut qui dat pignus quoniam uero filij uidentur tanquam pignora inter uirum, et uxorem esse, tum uim cui, ne alioqui forte diuortium fiat, tum caritatis factum est, ut frequenter pignora pro ipsis filiis capiamus. Ouidius. Dulcia sollicita gestant pignora matres. huius rei argumentum est, quod legitur sepe pignora filiorum. Suetonius de Tibertio. communis filij pignora. idem. tam marium quam de matrum pignora. quidam pignus ab hypotheca ita distinguunt, ut pignus sit, quod traditur creditori, praefertim si mobile sit, hypotheca uero, quod sine traditione nuda conuentione tenetur, sed hoc falsum esse manifestum est, cum hypotheca nihil aliud apud graecos, quam apud nos pignus significat. a pignore fit pignero, et oppignero, quod est in pignus do, et repignero, quod est solum debito pignus recipio. ab ijs pignurator oppignurator. repignurator. pignuratio. oppignuratio deducuntur. mirum est scripsisse V allam, quod pignero est do aliquid arraboni. pignurare enim aliud est, quam dare arraboni, siue arrae. quippe pignuramus, quod nobis restituta crediti pecunia, reddi uolumus. Damus autem arram, siue arrae boni, siue arrae uel partem pecuniae, uel aliud aliqd pro re emptae, quod non restituitur, sed uel amittitur, nisi soluat restandum, uel si soluat, in partem pretij, quando solutio fit, computatur. Plautus. Cui si bene foenore argentum ad danistam, ut sumerens, quod isti daremus arraboni. Danistae foeneratores dicitur. graeci enim δανιστην foenerari. δανιστην foeneratorem, δανιστην foenus, δανιστην foeneratiuum nuncupant. MATVRI. Iam apti ad pariendum, de quo uocabulo superius locuti sumus. IACVIT. Mortuus est. Iacere manifestam significationem habet. Virgilius. Silenum pueri somno uidere iacentem. Idem. Strata iacent passim sua quaeq; sub arbore poma. Cicero. patres i, quos uidetis, iacent in limine. per metaphoram tamen iacere aliquando accipitur pro eo, quod est esse, extare. Virgilius. Sed iacet aggeribus

nineis infirmis, et alto Terragelu. Sallustius in medio capus iacet aquis undiq; saturans. Aliquando pro squalere, et moerore esse, quod infirmorum, ac male habentium iacere proprium sit. Lucilius. Et sua praecipue reo relicta iacere. Lucret. Humana ante oculos facie cum uita iaceret in terris. Quandoq; etiam pro mortuum, siue interfectum esse, quod iacant, nec amplius moueantur caduera. Lucretius, ille iacet, pacem quem praetulit orbis. Item pro sepulchro esse. Martialis. Non aliter cineres mando iacere meos. ab hoc composita sunt adiacere, quod est adhaerere. obiacere ex aduerso situs sum. subiacere, subditus sum. a quo subiecti dicuntur subditi. Virgilius. Parcere subiectis, et debellare superbos. Etenim pro subiectis frequentes uisus sunt. CVCVRIT. Cum cursu fugit, ut cuitaret periculum. Currere proprie in terra dicitur. Unde fit cursus. Virgilius. Hinc qui forte uelint rapido contendere cursu. sed figurate et in mari naues uelociter euntes, et in aere ues uelociter uolantes currere dicuntur. Idem. Sed tibi qui cursum uenti, quae fata dedere. Apuleius. Et inopinatum auium cursus terrorem adiacere. a curro etiam deducitur cursus, idem quod cursus. et currus, hoc est carrus, quod eo ueteres ad cursum in ludis uterentur. Quippe currus appellatio bigae etiam, et quadrigae continentur, unde triumphales currus uocati huiusmodi cursus stadiodromos dicitur. etenim sedur graeci locum, in quo ludi tales exercentur, appellant, quem nos curriculum dicitur. Apuleius. cursum. Plynus. Pythagoram uicit Leonitus, cum fecit stadiodromon. monostylon, qui olympie ostenditur. Monostylon, unius columnae significat, hoc est una columna descriptum. ueteris graeci solum dicitur, sedior columnam. a curru fit curriculum. siue curriculum (utroque enim genere dicitur) quod proprie significat percursum. Curtus. Aliorum turbati equi, non in uocagines modo, lacunasq; sed etiam in annem praecipitauerunt curriculum. Hinc a curriculum cursu, curriculum etiam pro cursu ponitur. Plautus. Licet nobis abire curriculo. Idem. Nam ad portum te conplexi, curriculo occipere sequi, uix adipiscendi potestas modo fuit. Item pro loco, in quo curritur. Apuleius. Quos sepe in curriculo uictores fuisse constabat. hinc curriculo pro temporis aduerbio ponitur, et significat statim, celeriter. Virgilius. Curriculo expulerat somnum, cum foemina primum. Item a curru curulis una litera detracta. hinc sellam curulem uocamus. qua sedentes magistratus in curru uehebantur. quod insigne a Thibis sumptum supra memorauimus. et adiles curules, de quibus superius diximus. et curules equos, quadrigarios, qui a reda redarum uocantur. reda uehiculum est. Cicero, si tuam heri redam non habuisses, nauices haberem. currus, et carros dicitur, et in neutro genere carra. Caesar, inter curros, impedita q; praelium commiserunt. Hirtius. Pompeius ea die per uiarum angustias carra complura, multosq; lanistas retraxit. a curro carruca dicitur, curriculi genus. a quo carrucarius. Pompo. Plerasq; mulas carrucarias tales esse, ut transiungere non possint. carpentum quoq; genus curri est, non tamen a curro deductum, ut quidam uolunt, sed a Carmentis Euandri matre, quasi carmenium. Ouidius. Nam prius Amfionias matres carpenta uehebant, Haec quoq; ab Euandri dicta parente reor. Ab hoc fit carpentarius. Unde carpentarium equum dicitur. qui carpentum ducit. carpentarium fabrum, qui carpenta facit. Item a curro fit cursum aduerbium, quod significat currendo. et incursim, quod significat celeriter. Caecilius. nullus sum, nisi meam rem iam omnem propero incursim perdere. et cursor, qui currit. Aliquando etiam tabellarius a celeritate currerendi. Martialis. Cursum sextae tibi Ruse remisimus hora. Et cur

sito frequentatuum. a quo cursitabundus, qui currit, et, qui nonnulli uidentur, cursorius equus, pro desultorio. Item ab eo composita sunt acurro, et intercurro, notae significationis. ac curro, quod modo significat obuius fio. Virgilius. Hic illi occurrit Tydeus. modo in mentem uenio. Cicero. Nihil mihi tunc occurrebatur, quod ad te scriberem. aliquando occurror. Idem. occurrebatur ibi oratio, id est offerebat sese oratio. ab hoc deriuatur occursum quartae declinationis. et occurso. a quo occuratio. percurro, currendo per agro, ut omnem prouinciam percurrit, hoc est currendo uisum. Hinc figurate percurrit librum dicitur, hoc est celeriter legi. percurrit exercitum. percurrit castra, id est cum quadam celeritate lustrauit. ab hoc fit percurso, hoc est excursus. Cicero. Propter animi multarum rerum percuriones breui tempore. transcurro, currendo transgredior. a quo transcursum. Decurro, deorsum curro. a quo decursus. excuro, extra curro. Unde excursus, et excursions militum dicitur, qui ex castris exeuntes in hostilem agrum grassantur. Procurro, procul curro. praecuro, currendo praenuenio. a quo praecursus, et praecursor. incurro, aduersus aliquem curro. Unde incursum, atq; incursions hostium dicitur. Item incido. Plynus. iunior. neque enim putauit fore, ut in tantum odium tam leui causa incurreremus. ab hoc fit incurso, et incurfor deponens. a quo incursum. et incursum aduerbium, hoc est celeriter. Caecilius. Nullus sum, nisi meam rem iam omnem propero incursum perdere. succuro, quod modo significat subuenio, opem fero. Plautus. succurrite mihi sultis, nec ta turpiter sinite labefactarier. modo in mentem uenio. Cicero. Neque enim mihi succurrebant uerba, quae ante discessum a Dolabella audieramus. discuro, uagor, et modo huc, modo illuc curro, nec consisto alicubi. Martialis. Discurus tota uagus urbe, nec ulla cathedra est, Quo non mane ferat irre quietus aue. Unde discursum orationis dicitur, cum eam celeriter legendi percurrimus. recuro, rursum curro. aliquando etiam confugio. a quo recursum. concuro, simul curro. confugio. ualericus. Concurrite inquit aues, nam uocia urbis ruunt. ab hoc concursus. concursio. concursio. Cicero. Concursio illa atq; morum. sunt etiam qui carinam a curro deductam uelint, quasi currinam, quod per eam licet currere. Est enim infima pars nauis, et ipsa nauis concauitas. a qua carinam aduerbium, quod significat ad similitudinem carinae. Item carinae Romanae dicebantur adificia facta in modum carinarum, quae erant intra templum Telluris. Virgilius. Passimq; armenta uidebant, Romanosq; foro, et laetis uicibus carinis. a carina etiam carinatum dicitur concuum, et ad carinae similitudinem factum. Item carino uerbum, quod significat probra obijcio, qd carinantes, hoc est probra obijciant sine infima sortis hominum, sicut pars nauis infima est carina. poetae aliquando carinam pro ipsa nauis usurpant. CADENTE. Moriente. Cadere proprie ruere est. Virgilius. illa cadens rauca per leuia murmur saxa aet. interdum tamen ponitur pro eo, quod est accidere, euenire. Cicero. Et ut idem dicunt, omnes numeros habet, nec praeter sapientem cadere in quenquam potest. interdum pro mori, occidere. Virgilius. cadit et Rhipheus iustissimus unus. Qui fuit in Teucris. ab hoc fit casus, quod modo fortis nam significat. Sene. Multa. n. casu potius, quam ratione eueniunt. modo ruinam. Curtius. inopinato reda casu oppressus. Aliquando calamitatem, infortunium. Virgilius. Sed si tantus amor casus cognoscere nostros, Et breuiter Troiae supremum audire laborem. interdum uocabulorum formas, sicut generandi, accusandi casus, quia in aliam, atq; aliam cadunt effigrem. casum etiam ueteres, antiquum uocabant, quasi iam cadentem. Item

Item a caso casa, quemadmodum supra diximus, quamuis alii qui a cautione potius nominatam uelint. a qua fit diminutuum casula. et casaria dicta est mulier, quae casam custodit. Item a caso caso frequentatuum. Et ab eo aliud frequentatuum casito, de quibus superius diximus. et casibundus, crebro cadens. et caduor, praecipitor. Varro. Et frigido nimbo aqua iacta caduamur ruentis pertimere aquatiles querquedulae natantes. ubi obiter notandum est, querquedulae anaticulase esse paruas, in aqua ferere uiuentes, quae uulgo etiam ita uocantur, a uoce ita dicta. et caducum, quod momentaneum est, non perpetuum. Item caducum morium. Virgilius. belloq; caduci Dardanidae. hinc caduca auspicia dicebantur, cum aliquid in templo exadebat, u. luti uirg. e manu. et caduca hereditas, cum heredes ceciderunt, unde qui huiusmodi hereditatem accipiunt, uocantur caducarij. et caduer, corpus mortuum. et caduum, quod per se cadit, unde cadina poma ap. pel. lanus, quae non sunt manu collecta, sed sua sponte in terram cadere. Item folia caduca, quae per se ex arboribus cadunt. Plynus. colligi mala post aequinoctium autumnale, caduca separari stramentis stoves. paleis uel sterni. Idem, caetera mala foliis si uuluis. praeterquam caduius singula conuolui. et caduceum, ut quidam putant, quod cadere faciat contentiones, atq; certamina. a quo caduceator, de quibus superius diximus. et caducus uulgo morbus, comitialis, quod cadere hominem faciat. et stulticidium, ac sturidium, de quibus supra diximus, quod stultitiam cadant. et acada, quasi cito cadens. uiuit enim rore, et cito deficit. Casuar quoque a cadendo deductum nonnulli uolunt, sed hoc Osoron lingua senem significat. cadurcum uero tentorium est, quo merces teguntur. praeterea composita a caso sunt acado, quod proprie significat euenio. a quo fit accidens, oppositum substantiae, quod dia. etia definiunt, quod adest, et abest praeter subiecti corruptionem. iurison sulti acido usurpant pro eo, quod est corruor, quemadmodum simplex quoq; eius accipi supra memorauimus. Unde si quis in testamento ita scripserit. siquid filio meo acciderit, Dama seruus meus liber esto. Id est, ac si diceretur, si filius meus mortuus fuerit. occido penultima correpta, modo obuenio. Unde occaso dicta est opportunitas temporis casu proueniens, modo interimor, a quo occasus, interitus. Aliquando caso, unde occidere sol dicitur, quia cadere uidetur, dum mergitur. et occasus mrisio solis in oceano. uel per metaphoram occidere sol, hoc est mori dicitur, dum mergi uidetur, quemadmodum conuario oriri, dum uidetur surgere. ab hoc etiam occiduum deriuatur, quod occidit. et occidens substantiuum plagae, in quo sol occidit. Unde et occidentalis plaga appellatur. deado notae significationis. a quo deciduum eiusdem significationis, cuius est occiduum. Laberius, decidua folia pandit. exado modo caso. Virgilius. Exaderat puppi. Hinc exadium, et exadia, de quibus superius diximus, quamuis aliqui a cadendo potius haec deducta existant. modo in oblivionem uenio. Idem. Nec dum etiam casus irarum. seu q; dolores exaderant animo. Plynus. Subijt autem mihi quod anno ante exaderat. procido, caso, pro. m. modo. in caso. caso. recido, rursum caso. a quo recans, nouum, hoc est quod nuper accidit. Unde recentior, recentissimus. et aduerbia recentior. recentissime. Cicero. Horum recentiorum nunquam dictum ab ullo, quod sciam. Item aduerbium recens. Plautus. Qui recens ex agro uenerat. et recanto uerbum, renouo. cuius passiuum est recenter. Acaus. Iam iam albidus sit, ac recentatur commune lumen hominibus. concido, caso. morior. O' QUANTVM EST SVBITIS CASIVS INGENIVM. Sententia est Theoyd dissubita ingenium excitant. QUANTVM INGENI=

V M. Quantum naturalis sapientiae, ut supra diximus. SVBITIS. Repentinis, impraevidentis. DE CARPOPHORO EPIGRAMMA. XV. VMMA TVAE. Blanditur Domitiano in laudando Carpopphoro, qui uenator excellensissimus fuit, et ob id carissimus principi. ordo est. aper fusus, qui fuit summa gloria tuae famae. Meleager, quatuor portio est famae Carpopphori. quasi dicitur parum quaedam particula est gloriae eius, cum ille apertum tantum interfecerit, hic uero et uersum, et Leonem et Pardum. MELEAGRE. Meleager. nam in recto et Meleager, et Meleagrus dicitur. Ouidius. Donc Meleagrus, et una lecta manus inueniam. Meleager filius fuit Oenei regis Aetoliae ex Althea coniuge, quem cum Althea peperisset, animaduertit tres paruas iuxta ignem sedentes, lanamq; colorabentes, quae cum forte stipitem igni admouissent, audita sunt uerba haec proferre. O nunc uate erit aqua tibi cum stipite uita. quapropter illi, mox descendentes Althea stipitem ex igne subtraxit, et ne ureretur, diligenter seruauit. Meleager uero creuit robore, ac uiribus corporis praestans. inter haec Oeneus, cum omnibus dijs sacrificia pro susceptis frugibus fecisset, solam Dianam inhonoratam reliquit, siue ille oblitus huius deae fuerat, siue ita putauerat agendum. ob hoc irata dea terribilem fetis, ac dentibus immisit aprum, qui prouinciam Oenei omnem uastaret. hic et alia damna in ferebat innumera, et arbores radicans euellens, cum ipsis pomis in terra prosternebat. caedebat praeterea pecudes, atq; armenta, uicinasq; pastores esse adiuueto poterant, cum ipsi quoq; homines ferae immanitatem formidabant, uix se intra tecta tutos putantes. sed tandem Meleager in feram pernicem, et canes, et praesantissimos quosq; uiros in finitimus uribus conuocauit, inter quos et Atalantis filia Iasij filij uerbantis Arguorum regis, a quo Iasus dicta, uenit, uirgo et forma, et corporis uiribus praestans, quae prima aprum sagitta uulnera uit, huius amore captus est Meleager, qui tandem feram confecit, et illius caput, ac fetosum tergenum Atalanti, quasi praemij partem consorti laudis dedit. Cuius rei inuidia permoti alij praesertimq; duo amicum eius, cum in rapere a uirgine apri exuuias conati essent, a Meleagro intercepti sunt. Calydonos ob mortem apri elati letitia sacra dijs fecere, dona pro more patrio templis inferentes, inter quos Althea quoque cum ob necem ferae, et filij gloriam laetabunda incederet, postquam de caede fratrum allatus ei est nuntius, in furorem acta, stipitem tandiu seruatum flammis imiecit, quo ardente, pariter et Meleager intestinis flammis exuri uisus est. sunt qui eum tradant Partenopeum filium ex Atalantide suscepisse, qui cum Adrasto aduersus Thebas profectus in bello, desideratus est. hunc alij non Meleagri, et Atalantis, sed Menalippes, et Martij filij fuisse existimant. mirum est Ouidium haec Cenei filia scripsisse, cum Cenei filia Atalanti costet uocata fuisse, cursu insignem, quae ab hoc Ceneia dicta est. Ouid. Talia dicentis molli. Ceneia uultu aspiciat. APER FVSVS. Aper a te prostratus. tres apri inter portenta a poetis numerantur. Erymanthius, siue Aradicus, quem Hercules percussit. Olympius, in cuius uenatione occubuit filius Croesi uulneratus ab Adrasto, et hic Calydonius, quem interfecit Meleager. 60 QVANTA PORTIO. Quam parua pars. CARPOPHORI. Hoc nomen a fructu ferendo declinatum est. graeci enim uapov fructum, p'epv ferre dicunt. z ij

duo Carpopphori temporibus Domitiani leguntur fuisse, alter mango, qui senior erat, alter, qui erat iunior, clarus fortitudine. hic Domitiano carissimus fuit, quod viribus eius in feris conficiendis oblectaretur. ILLI. Carpopphorus. CONDIDIT. Abscondit, magnitudinem ictus ostendit, in quo torum uocabuli ferrum abscondit. PRAECIPITI. In se ruenti. QVI. Vrsus. FUIT PRIMVS. Principatum et robore, et magnitudine obtinuit. IN ARCE POLI ARCTOI. In septentrionali plaga. Septentrio enim maximis uersos, ac ferocissimos mittit, uti alias plerumque feras. ARCE. Summitate. Arx proprie munitior pars urbis est, quae quoniam in altiori parte fieri consuevit, inualuit usus, ut arcam pro monte, et pro quacumque altitudine ponamus. Ideo autem septentrionalis plaga alta dicitur, quia super stare nobis uidetur, quippe et polus arcticus supra nos est, quemadmodum antarcticus, quatenus ad situm terrae spectat, infra nos esse uidetur. ideoque impediens terrae, cerni non potest. Virgilius. Hic uertex nobis semper sub iimis, et illum sub pedibus styx atria tenet, manesque profundi. Arx ab arceo dicta est, quod prohibeat hostes accedere. Arce enim prohibere est, ne quis, qui ueniunt, accedant. Virgilius. hostesque a manibus arcent. transferturque aliquando ad inopporca. Cicero. Quae uis enim est, quae magis arceat homines ab improbitate, quam si senserint in delictis nullum esse discrimen. ab hoc arca quoque deducitur, quod ab ea clausa arceantur feres. Eius diminutuum est arcilla, et huius aliud diminutuum arcilla. ab hoc ararium, hoc est secretum, atque absconditum, quod quae in arca sunt, celate sint, atque abscondita. Virgilius. Longae euoluens faterum arcana monebo. Pompeius tamen arcani sermonis significationem tractam dicit uel ab arce, quae tutissima pars urbis erat, uel a genere sacrificij, quod ab auguribus in arce fiebat, adeo remotum a notitia mulari, ut ne liuus quidem mandaretur, sed per memoriam, successioneque hominum celebraretur, ut ab arce, in qua quae clausa sunt, tuto custodiuntur. Item ab arca. Artilus deus, qui tutelam gerebat ararium. et arceria, plurimum undique tectum, et munitum, quasi arca quaedam magna uestimentis strata, quae aegri, aut senes portari cubantes solebant. praeterea ab arceo erasor, quo uerbo iuriconsulti utuntur, cum inter consortes hereditas diuiditur. Vnde erascunda familiae iudicium dicitur, quasi arce de ab hereditate, quod fit in bonorum diuisione. Erctum, atque inter consortes in antiquis legum libris legitur, erctum ab arcendo, atque citando, quasi citatum. Item ab arceo Erctus, dicebatur Iupiter, qui intra conspectum domus cuiusque colebatur, quem etiam Deum penetralem appellabant. quidam tamen Heraum per aspirationem scribunt, et ab haerendo dictum malunt. arasso eiusdem significationis. et arcus, quod missis sagittis non sinat hostem accedere. a cuius similitudine arculata uocabantur circuli, qui ex farina in sacrificijs fiebant. Item arculi circuli, quos capibus imponebant ad sustinenda commodius uasa, quae ad sacra publica capibus portabantur. Item ab arceo arcilla dicebatur uis, quae in sacrificijs aliquid fieri uetabat. praeter haec composita ab eo sunt coarceo, quod est coquo. a quo carcer. et carceres, de quibus superius diximus. et aberceo, prohibeo, quasi porro arceo, tractum a magistratibus, quorum potestas erat uel cogere aliquid, uel prohibere. Item ex arceo, quasi extra arceo. premo. factigo. Nam exercere proprie fatigare est. Terentius. I sane ego te exercebo hodie, ut dignus es, silicernum. ponitur etiam pro agitare. commouere. Cicero. Exerenda etiam est facultas, et

altitudo animi. et pro insequi. Virgilius. Tum uos o Tyrus, strpem, et genus omne futurum, Exerete odijs. Et pro laborare, colere. Idem, Exereteque frequens tellurem, atque imperat aruis. ab exerceo fit frequentatum exercito. a quo exercitum, et exercitatio, et exercitatus, hoc est multitudo militum, quod exercendo fit melior. Vlpianus. Exercitum dicimus non unam cohortem, neque unam alam, sed numeros multos militum. Nam exercitui diximus praesse eum, qui legiones cum suis auxilijs ab imperatore commissas administrat. Cum uero exercitus secundae declinationis est, significat fatigatum. et exercitatum. veteres exerationem exerciti dixerunt, pro exercitacionem exercitatu. et exercitacionem, ac exercitissimum pro exercitacione, et exercitissimum. exercere uero sarcare est, et ab ex, et sarcio. componitur. sarcio idem est, quod integrum facio. Vnde sarcores dicti, qui uestes sarcaunt, hoc est sument. et sarcta tecta opera publica, quae locantur. et sarcte, integre. Nam sarctare sine c, a sarriendo deducitur. sarrire etiam ueteres purgare dicebant. Vnde sarculum instrumentum rusticum, quo terra purgatur. et sarmenta, uirgale uitium superuacua abscessa. et sarcta uinea putata, et pura facta. Plautus. Sarcy, sarcturque scelerum, et messis optime. oacatrem dicere debebas prius. Nam semper oacat prius quam sarriunt rustici. Sarcio etiam aliquando pro co accipitur, quod est damnum saluo. Pacuuius. Tu damnum nostri causa finisti. Tu nobis sarcat, ut debes. ab hoc fit sarcina, quae proprie est utensilium, et corum, quae ad cultum pertinent, ueluti fascis, quem quis in itinere faciendo portare possit. hinc milites, cum castra mouere uolunt, sarcinulas colligere dicuntur, et qui in aliam domum migrant, sarcinas suas componere. per metaphoram tamen sarcinam pro inutili onere ponimus. Aurelius. Et hanc corporis sarcinam aliquando deponebam. hinc sarcinator cuius faemininum est sarcinatrix. significatque proprie eum, qui plurimum uestium sumit. Aliquando etiam pro sutore accipitur. Luc. Sarcinatore esse sumnam suere centonem optime. Item a sarcio compositum est sarcio, quod est instaurare, interpolare, et quasi nouam formam inducere. hoc enim proprie interpolare est, immutare saltem, et nouam formam fingere, dictumque interpolo, quasi interpolio, et ab arte fullonia tractum, qui poliando uetera, quaeque in nouam speciem mutant. Cicero. Aliquid demendo. mutando interpolando. Plautus. Illic me homo interpolat, munusque os fingit de uero. interpolando inquit Cicero, hoc est renouando. et Plautus. interpolabit, hoc est renouabit. Plinius. At Hercule Alexandria, ubi thura interpolantur inquit, hoc est purgantur, cernuntur, quasi renouantur. Vlpianus. Vbiq; curant edilles, ne emptores a uenditoribus circumueniantur. praesumptum est enim ea mancipia, quae rudia sunt, et simpliciora esse, et ad ministeria aptiora, et dociliora. trita autem mancipia, et ueterana difficile est reformare, et ad suos mores formare. quia igitur uenaliarij sciunt facile decurri ad nouitiorum emptionem, idcirco interpolant ueteratores, et pro nouitijs uendant, interpolant inquit, hoc est ornant. fingunt. renouant. ut nouitijs esse uideantur. ab hoc interpola dicuntur noua inuenta, et (ut ita dicam) renouationes artium, et aliarum rerum. Plinius. Mutatur ars quotidie, quoties interpolis, et ingeniorum Graecae flatu impellimur. et interpolatorem uocamus, qui antiquas uestes resarcit, ac renouat, ut eas facilius uendat. cuius faemininum est interpolatrix. Pomponius. interpolatricem accersire oportet, quae huic ueste adducat. SPECTANDVM. Dignum spectatione. MOLE IGNOTA. Magnitudine non prius uisa, ideo incognita. DECVISSE HERCVLEAS MANVS. Conuenisse manibus herculeis, quae Nemeum Leonem, ut superius diximus,

mus, intersecerunt. PORREXIT. Prostrauit. Interfecit. VOLVCREM. Celerem uolucrum. Velocissimum quippe animal pardus est, adeoque currendo extenditur, ut uentre pene terra contingat, sed nisi mox adipiscatur praedam, desistit a cursu. LONGO. Mortali, pernitioso. Longum enim proprie dicimus porrectum, altum. Virgilius. Stans longis innixi hastis, et suta tenentes. sed per metaphoram modo pro diuturno ponimus. Idem, et longum Andromaches tenetur amore. modo pro pernitioso. Idem. Infelix Didonem, longumque bibebat amorem. ab hoc fit praelogus, hoc est ualde longus. et longurio idem, quod longus. Varro. Hic, qui ante me est, nescio quis longurio. et longus. longus. Ennius, Neque corpora firma longiunt quicquam. Idem. Cum sola est eadem faciunt longi ferre longe. et elongo, ac prolongo, quae significat protraho, differo. Plin. Quo maxime tempore elongantur dies. Plin. Quae mihi annus prolongat promissa. et longe, delonge, alonge aduerbia. quae significant procul. quandoque per longitudinem, ut cum dicimus, longe, lateque discurrit. Item aliud aduerbium longum, quod significat longo tempore. Martialis. Vtque tuis longum dominusque, puerque fruuntur numeribus, hoc est per longitudinem, et latitudinem. et longior sum sicut dextror sum, et sinistror sum. et longevus, antiquus, quasi longi aui. a quo longevitas, et longitudo, prolixitas. et longanimis, perseverantia. et longinquum, remotum, distans. Vnde longinquitas, distantia uel loci, uel temporis. CVM FERRET PRAEMIA. Quando post confectas feras datur ei praemium. est enim praemium, quod in ludis proponitur dandum ei, qui fortiter fecerit, uel qui in aliquo certamine uictor euaserit. differensque a pretio, quod praemium duntaxat pro recte factis datur. praemium uero non modo pro recte factis, sed etiam pro male gestis. Sallustius. Vicit tamen in Senatu pars illa quae uero praemium, aut gratiam anteferebat. Terentius. Ego praemium ob stultitiam fero. Lilius. Si malos imitabor, tum praemium pro noxa dabis. proprie tamen praemium est, quod pro re emptae datur. Terentius. Praemium sperans ilico produxit, ac uendit. hinc pretiosum dicimus, quod carum est, et magni pretij, cuius comparatiuum est pretiosior. et superlatiuum pretiosissimum et appretio, aestimo, praemium impono. dictum autem praemium existimant a praecundo, quasi praeciui, quoniam primo soluitur pecunia, deinde res emptae apprehenditur. et eodem modo praemium, quasi praeciuium, quia primo proponitur, quod dandum est uictori, deinde datur. Veteres aliquando praemium pro pecunia usurparunt. Neuius. Sine praemio sum, mar supium reliqui domi. hinc praemiosus pro pecunioso accipitur. Acaus. diuitem, ac praemiosam auum. et praemiatore, praedones. Neuius. In scena nos nocturnos capiet praemiatore tollere. LAVDIS. Virutis. Virgilius. sunt hic sua praemia laudi. ADHVC. Etiam. Quintilianus. Est adhuc alia in respondendo figura, quasi dicit praeter has, quarum mentionem facta, est etiam illa figura. aliquando tamen adhuc pro hucusque ponitur. Cicero, Adhuc quae dicta sunt, arbitror mihi constare cum ceteris artis scriptoribus. Est enim uox ipsa composita ex ad praepositione, quae tam in compositione, quam in appositione aliquando significat usque. Apule. Ad montem cum comitatus sum, hoc est usque in montem, pro quo etiam ad usque aliquid quando reperimus. Idem. Tam ad usque annem perueneramus. hinc et quoad dicimus, pro quousque. Sallustius. Dummodo putetis uos tutos esse, quoad reliqua multitudo aduenit, et quoad usque. Acaus. Nihil. in te impedio, quoad usque rem peragas.

et quoad eius. Cicero. Oratoris officium est de ijs rebus posse dicere, quae ad usum civilem moribus, et legibus constitutae sunt, cum assensione auditorum quoad eius fieri poterit. Idem. Elaboro enim quoad eius facere possum, ut consilia hostium intelligam. uerum hoc non tam usque, quam in quantum significat. sicut adeo, quod ab ad, et eo compositum est, pro intantum accipitur. Martialis, Quae adeo antiquis auctoribus defuit, ut nominibus non tantum ueris abusi sint, sed et magnus. Quintilianus. Nunquam adeo pro nobis sollicita lex est, ut quod praestit, extorqueat. Idem significat usque adeo, et usque eo. Cicero. Ne si quando ei dicendum erit de iustitia et fide, mutetur a Platone, qui cum haec exprimentia uerbis arbitraretur, nouam quandam finxit in libris ciuitatem usque eo illa, quae dicenda de iustitia putabat, a iuris consuetudine, et a ciuitatum moribus abhorrebant. usque eo, hoc est ad eo. intantum. inter dum tamen adeo pro ualde accipitur. Teren. Adolescentem adeo nobilem. aliquando etiam ad pro iuxta accipitur. Curtius, erat ad ripam fluminis ingens arbor, hoc est iuxta ripam fluminis. et assideo assisto, hoc est iuxta sedeo, iuxta sto. Item pro eo, quod graeca dicuntur. Virgilius. Atque iterum ad Troiam magnus mittitur Achilles, significatque et personam, et locum, et tempus. Et pro circiter, ut ad tria millia, hoc est circiter tria millia. quandoque etiam causam significat, ut ad quid uenit. hoc est cur, siue qua causa uenit. Quandoque similitudinem. Terentius. Sed nihil ad nostram hanc. Et ad unquam, quod significat perfecte, translatum a marmorarijs, qui iuncturas unguibus probant. nonnunquam interuina particula est, ut adedo, in totum edo, consumo. Virgilius. nam saepe fauos ignotus adedit Stellio. Interdum significat proprie. Idem. Ad quem tum primo supplex his uocibus uisus est. inter. dum aduersatiua est. Pomponius ad hostem furibundus prodit. hinc aduersus, et aduersum. et aduersor. et aduersarius, de quibus superius disseruimus. Aliquando significat post, ut ad haec. id est post haec. ad unum cum dicimus, significamus, nemine excepto. Virgilius, Iuppiter omnipotens si non dum exosus ad unum. ad tempus uero duobus modis sumitur. uno cum significat ad conditionem, siue necessitatem siue opportunitatem temporis. Quintilianus. Fingere nimium ad tempus uidebor, et rem nimium manifestam impudenter comprobare. altero, cum significat ad spatium temporis. Varro. Quis cum ad tempus latitasset, tandem sub sponda iacens inuenus est. POTERAT. Potens erat, integras uires habebat, perinde, ac si in conficiendis feris non laborasset.

DE TAURO CAESAREM VEHENTE EPIGRAMMA. XVI.

APTUS ABIT. Blanditur Domitiano, quod in ludis tauro insidens, in altum uectus fuerit, quasi in caelum ascensus. RAPTUS. Machinis quibusdam sublatus in altum, ut caelum conscendere uideretur. rapere proprie est cum impetu quodam, et uiolentia auferre. Virgilius. raptus sine more Sabinas, hoc est ablatas. ponitur tamen aliquando figurate pro iurare. et proprie de uirginibus, atque impuberibus pueris dicitur, etiam si loco non dimouentur. Idem. et raptus Ganymedis honores. rapti uirgo simulabatur apud ueteres, quando uiro tradebatur ex gremio matris, aut si ea non esset ex proxima necessitudine, quod ea res sub Romulo principe in Sabinarum raptione feliciter successisset, quem admodum uirgines quoque uestales capi dicebantur, quia pontificis maxima

60

10

20

30

40

50

60

A Phœnicia Phœnices uocati. Et fœminino genere Phœnissæ, et detracta aspiratione pœnis. à quo pœnulus diminutum. unde plantina fabula nomen sumpsit. Et pœnicus, quasi pœnicus. Virg. Pœnicæ regna uides. unde pœnicum genus libi uocatum est, à Pœnis translatum, quod et probum appellabant, quia erat ceteris suauis. Phœnix græcè fructus palmæ arboris dicitur. à cuius colore Phœnicæ appellata ob purpurarum oper, et Tyrii coloris, quia à Tyro Phœnices urbe nomen sumpsit, quemadmodum superius diximus. Tyrus quondam præ alto mari septingentis passibus diuisa fuit. Postea uero Alexandri oppugnantis operibus continens conchylio, ac purpura nobilitate, circum de cem et nouem millium passuum inclusa palæ Tyro. oppidum ipsam uiginti duo stadiis comprehendens quondam Sarra appellatum. Phœnix præterea purpureo pœnarum colore uis appellatur toto orbe celeberrima in Arabia nascent, æglæ magnitudine, auri fulgore circa colla reliquo corpore purpurea roseis pennis, cœruleam caudam distinguentibus, in facie gemmas cristas habens in capite plumam apicem nemo unquam uescentem uidit. soli sacra trahitur. Et uinere annis sexcentis sexaginta, senescens casta, thurisq; surculis construere sibi nidum, replere odoribus, et super mori. ex ossibus deinde, ac medullis exiguis nasci uermiculus, et deinde pullus fieri, et principio iuxta priori facere, totumq; nidum de ferre propè Panchiam in solis urbem, et ibi in ara deponere. extat de hac aue elegantissimum carmen Claudiani poëtæ, et Lactantij Firmiani dicitur aut et masculino, et fœminino genere Phœnix, quia mas ne, an fœmina sit, ignoratur. Lactant. Fœmina, uel mas hæc, uel neutrum sit magis, felix.

Felix, quæ Veneris fœdera nulla colit.
Phœnix etiam Agenoris filius fuit Cadmæ frater, qui Phœnicibus imperauit. Item Phœnix stuuus non magnus ex Themopylarum montibus in Asopum fluens (ut testatur Herodotus.) Item Phœnix opterus altera uis est, rubentis habens pennas, unde et in dicitur nomen. Nam græci mepor pennam uocant. huius linguam præcipui saporis esse Apicius docuit. Excellit magnitudine perdis, rostrum quoq; et pedes Phœnices habet. Martialis.

Dat mihi penna rubens nomen, sed lingua gulosis
Nostra sapit, quid si garula lingua foret?
Sunt tamen qui Phœnicem auem à palmæ potius arbore, quæ græcè Phœnix dicitur, appellatam putent, ob rationem quam inferius dicemus. **ALCIDEN.** Domitianum. Alcides proprie Hercules dicitur ab Alce uo Amphitryonis patre. Sed Domitianus ædificato Herculi tēplo uia appia octauo ob urbe lapide statuam suam sub Herculis nomine in eo locauit. Itaq; simulachrum eius sub Herculis, sive Alcide nomine adorabatur. Propter quod uocatus et ipse Alcides est. et à blandientibus poëtis maior Alcides dicitur. Martialis.

Herculis in magni uulnus descendere Cæsar
Dignatus, latæ dat noua templa uisæ.
Quæ Trivia nemorosa petit dum regna tuator,
Octauum domina marmor ab urbe legit. Idem,
Eccandam uenit reparari mortibus hydræ,
Hesperias thulco lauit in amne boues.
Hæc minor Alcides, maior quæ gesserit, audi
Sextus, ab albana quem colit arce, lapis.

IUVVENTVS. O iuuenes, quasi dicit. O uiri Romani. Nam iuuenes à iuriconsultis dicuntur, ut Marcellus testatur, qui adolescentium excesserunt etatem, quoad incipiant inter seniores numerari. iuuentus modo etatem ipsam iuuenilem significat, modo frequentiam iuuenem. Aliquando etiam pro ipsa dea accipitur, quæ præest huic etati. hæc etiam iuuentus

nonnullis uocatur, quæ admodum libertas. et iuuenta, quam uis hoc frequenter etiam pro etate ponatur. iuuentuti sacra pro iuuenibus instituta sunt. et à iuene dicta est iuuentus. et iuuentas. et iuuenta. et iunior comparatiui. et iuuenilis possessiui. iuuenilia fingebatur Diane simulachra, quia ea etas fortis est ad toleranda uia, uiarum autem dea existimabatur Diana, ut supra dictum est. et Iunius mensis à iunioribus. et iuuenes sio, iuuenis fio. et iuuenilitas pro iuuentute. Varro. Quæ de religit cupida iuuenilitas. et iunices, teneræ etate boues, quæ iam cessarunt uicula esse, necdum tamē ad summam magnitudinē puenierunt, dictæ, quasi iuuenies. Persius. Tot tibi cū in stāma iuniciu omenta liquefatis. iuuenis autem à iuando uocatus est, quæ ea etas maxime apta sit ad laborem tolerandū. iuunare interdū auxiliari est, et opem ferre. Vnde iuunaris, et iuunæ et appellati, et iuumentum, cuius appellatione animalia continentur, quæ uel salmas gerunt, uel currus trahunt, bobus dicitur exceptis. Est etiā uehiculari genus, quæ quoniā à iunctis peroribus traheretur, nonnulli à iungendo dicitur existimant. et Iupiter, quasi iuunans pater. et Iuno quæ iuunet mortales. et iuunamentū auxiliū, quæ et iuunamentū dicitur. et adiuuo opem fero. à quo adiuuo. adiuuix. adiuuentū, quod et adiuuamentū dicitur. et adiuuo frequenter, quæ et adiuuix ueteres dixerunt. Rac. adiuuamini quæso me, et defendite. et coadiuuo. à quo coadiuuo. coadiuui. coadiuuentū. interdū iuunare est delectare. Virgil. Non omnes arbusta iuuant. humilesq; myricæ. ab hoc fit iuundus, quæ nō significat letū, ut quæ dā barbare accipiunt, sed lætitiæ plenū, et quæ delectationem affert, differtiq; à grato, quæ in iucundo aliquādo sola delectatio est, in grato etiā comodū, ut infantia filiorū, ac pueritia parētib; iucundior est, adolescentia uero, ac iuuentus gratior. Ci. esi mihi iucunda in malis, et grata in dolore uestra erga me uolūtas, iucūda ingra, quasi plena uoluptatis, in prosperis, et grata, quasi plena fructibus in aduersis. Idem. Quæquæ quæ præsens tanq; in manu datur, iucūdius est, tamen hæc in posterū gratiora, uiri, naualia. portus. aquarū ductus, omnia, quæ ad usum Reip. ptiēt. à iucundo fit iucūde aduerbiū, hoc est cū lætitiā. et iucūditas delectatio. Itē iucūdius. iucūdius. iucūdius, iucūdius. et iubar. et iuba et iubilo, de quibus superius diximus.

CONFER. Comparata. **STEMMA.** Facinus, rem gestam. Stemma proprie coronamentū significat, dicitur à græco, quasi στεμνωμα. στεφανος enim corona est, στεφανωω coronatus, στεφω redimo, στεφωμ redimor, στεφανωμα stēma, quoniā uero mos erat antiquissimis, ut clari uiri obres bene gestas coronis donarentur, et eadē statuarū capitibus imponeretur, inualuit consuetudo, ut Stemma aliq; pro facinore, et (ut ita dicā) strategemate accipitur, ut hoc loco aliquando pro ipsis maiorū imaginibus, quæ poni in atrijs solebant. Martialis. Atria Pisonū stabat cū stemmate toto. Iuuenas. Stēmata quæ faciunt. Plyn. pro corona posuit. Stēmate uero lineis discurrebant ad imagines pictas. Suet. Quid in uetere gentiliū stēmate Casij percussoris Cæsaris imagines retinuisse iuriconsulti aliquādo stēmata uocant (ut ita dicā) stipites, quibus familiā partiū tur. ut hic pater illius ē, hic illius filius, cui ille succedit. **CÆSARIS.** Qui taurū fecit in æthera tollere Alciden. **IOVIS.** Qui se in taurū formauit p æuora uehente Europæ. **VT TVLERINT.** Quæuis tulerint. ut interdū adiuuētua cōiunctio est. Plau. Is mihi suasis, ut ad te ire. interdū tēporis aduerbiū est, et significat statim. postq. quæ primum. Aliquando qualitatis, et significat quomodo. Virg. Vt uidi, ut perij, ut me malus abstulit error. id est statim postquam uidi, sive quamprimum uidi, quomodo perij et nonnunquæ pro quippe,

quippe sive utpote accipitur sequente relatiuo. Quintilianus, Nec ignoro igitur quos transeo, nec utique damno, ut qui dixerim esse in omnibus uilitatis aliquid. interdum similidus est. Plautus, Vt imbrices fluunt oculi. Est etiam quando significat secundum quod. Quintilianus, At uero orator, ut est semper ad dicendum paratus. Cæro, qui sermo. quæ præcepta. quanta notitia antiquitatis scientia iuris, augurum. multa etiam ut in homine romano literæ, id est secundum quod est semper ad dicendum paratus, et secundum id, quod solent ferre Romani. Item pro uinam elegantissime accipitur. Terentius, Vt te dij deaq; omnes perdant. et pro quamuis, ut hoc loco, et apud Plautum, ut istuc periculum ingens sit, me tamen non terrefact, hoc est quamuis sit ingens periculum, quod nemo antehac notauit. ab ut deducitur uti, et sicut sicuti. uelut ueluti, de quibus supra diximus. et utinam quod optantis aduerbiū est, diciturq; etiam o utinam. et utiq; quod significat prorsus omnino, et prout pro sicut, et utinamque pro quomodocumque. et utpote, quod significat quandoquidem. et utputa quemadmodum. **ONVS.** Pondus. à quo fit onero, quod est pondus impono. transferturq; etiam ad animum, ut onerat me curis. onerat lachrymis, hoc est implet. premit. hinc oneratum, et onustum pro pleno frequentissime accipitur. et onuste aduerbiū plene onerosus quoq; frequenter inuenitur, quod est plus, quam oneratus. et onerariæ naues dictæ, quæ onere tarde sunt. et exonero uerbum, quod est alleuo, onus detrabo. à quo exonerator. exoneratrix. et exoneratio. **ISTE.** Taurus Cæsaris. **ALTIVS.** Sublimius. Altus aliquando ob alo deducitur. quod est nurrio. Varro, Altus alieno sumptus. Plyn. Onillo lacte altus, hoc est nutritus. Aliquando ab ala, quasi alatus, et significat proprie sublimē. aerium. hinc proceras arbores altas dicimus, et altas pyramides. alta ædificia. altos montes. ponitur tamen frequenter pro profundo, quæ admodum contrario profundum pro sublimi ponimus. hinc altum aliquando pro cælo, pro mari usurpamus. Virgilius, Hæc ait, et Maiæ genitum, demisit ab alto. Idem, maultum ille et terris iactatus, et alto Vi superum. altum etiam uocamus pro fundiorē maris partem. et a terris remotiorem. Sallustius. Et piscatoria scapha in altum nauigat. per metaphoram quoq; altum aliquando pro excelso, ac glorioso accipimus. Virgilius, Te sine nil altum mens inchoat. et pro ueteri, atque antiquo. Idem. Altus omne Expediam prima reuolens ab origine factum. et pro presso. occulto. obscuro. Idē. Quid me alta silētia cogis Rumpere. Idē. sin altior istis sub pedibus uenia ulla læt. ab hoc fit alte aduerbiū, quod modo excelso, modo profunde significat. à quo altius, et altissime, sicut ab altus altior, et altissimus. Item altitudo, quod modo sublimitatem, modo profunditatem significat. et altare, quod antiqui dijs superis in ædificijs à terra exaltatis sacrificia faciēbant, sicut dijs terrestribus in terra, dijs infernalibus in effossa terra, quamuis sint, qui altaria potius appellata uolunt, ab eo, quod igne adolentur, uel quod in ijs oleat, hoc est excreta ignis. Vnde exoleti appellati sunt, qui olefendi, hoc est excreta modum excesserunt. Plautus, Reliqui domi exoletam uirginem. cum uero id nomen substantiuum est, significat sortum masculinum iam adultum. et Altellus Romulus dicitur, quæ si in terra altus à lupa, sive quod telis aleretur, sive quod rebus gestis excelsus, ac gloriosus esset, seu quod à Tatio Sabinoorum rege in colloquium postulatus alternis uocibus audierit, ac locutus fuerit. Nam sicut à Macro Marcellus, à Vafro Vafellus, ita ab alterno Altellus secundum aliquorum opinionem deducitur. et Altanus uentus, quod in alto stat. et alto uerbum, quod non est in usu, sed eius compositum ex alto, quod est

extollo. à quo exaltatio, et altifonus, quod ex alto sonet. et altitonans, quod è cælo tonet. et altuolans, quod in altum uolet.

DE ELEPHANTO CAESAREM ADORANTE EPIGRAMMA. XVII.

VODPIVS, ET SVPPLEX.
Rursus blauditur Domitiano, quod ab Elephanto adorari uisus sit, tribuens hoc diuinitati primæpiti. Ordo est. quod hic elephas, qui modo erat tam metuendus Tauru, nunc pius, et supplex adoret te o Cæsar, sicut

hoc non iussus, et nullo magistro docente, sed quia deum te esse intelligit. **ELEPHAS.** Elephatus, sive elephas (utroq; enim modo dicitur) maximum terrestrium animalium est, proximumq; sensibus humanis obedientia in magistros, officiorum memoria. adorat regem, genua submittit, coronas porrigit, et quod in homine quoquerarum est, probitatem præ se ferre uideatur, prudentiam, æquitatem, religionem. solis quoq; et lunæ uenerationem, siquidem in Mauritania salibus ad quendam annem, cui nomen est Anulo, nitescere luna noua elephantorum greges descendunt, ibiq; se purificantes solēiter aqua circumsparguntur, atq; ita saluato sydere in syluas reuertuntur. Romæ iuncti primum ad currum suere Pompeij Magni affixi triumpho. Nam prius liber pater eos subiugata India iunxerat. Germanici Cæsaris gladiatorum munere quosdam in conditos motos edere uisi sunt saltantium modo. Vulgare in ijs fuit arma in altum iacere, gladiatoris congressus exercere, per funes incedere, plenusq; hominum triclinijs ita libratis uel fugijs per lectos ire, nequis potatium attingeretur. tradunt etiam non ignobiles auctores quædam ex ijs ductus græcarum literarum didicisse, et eius lingue uerbis ita solitum perscribere. ad τὸν εἰδὸν τὰ ἔργα λαβὼρα καὶ ἄλλ' ἀρίστου. id est ipse ego hæc scripsi, et spolia cælitia capti. prædam in se expeti sciunt solos dentes, quæ aliqui cornua appellarunt. quæ obrem eiectos aliquo casu terra defodiunt. hoc solum ebur est, in cætero corpore uilitas ossa, quanquam ossa quoque aliquando in laminas dentium penuria secerunt. arcum uenti à uenantibus primos dentes constituumt, quibus sunt minimi. postquam fessis sunt, impactos arbori frangunt, hæc præda se redimunt, quemadmodum facere de testiculis Castoreum tradunt, adeo quibusdam animalibus exploratum est, quare ab hominibus petantur. et adunt præterea elephantos homine obiuo in solitudine, et simpliciter oberrante, clementem, placidumq; demonstrare uia, uel stigo uero hominis prius quam ipso homine animaduerso insidiarum metu contremescere. olfacere. subsistere. circumspicere. irasci, nec calare, sed erutum proximo tradere. illi sequenti pari modo usque ad extremum, tunc agmen circumag, et directa acie reuerti. gregatim semper incedunt. duct agmen, qui senior est, cogit etate proximus. flumina transturi minimos præmittunt, ne maiorum pondere atterente alueum altitudo gurgitis augetur. imponuntur eis nomina, etaq; intelligunt. Cato unum, qui in punicæ acie fortissime fuerat præliatus, strum tradidit uocatum altero dente mutilato. Antiochus duos habuit in bellicis usibus celebres, Aiæem, et Patroclum. Cumq; aliquando uadum fluminis experiretur, renuit Aiæ transire, qui semper dux agminis fuerat. Tum pronuntiarum iussit Antiochus eius uere primæpiti, qui prior transisset. Transiit itaque Patroclus donatus ob id phaleris argenteis, quibus id animal maxime gaudet, et reliquo quo omni primatu. Aiæ mortem ignominia præferens inedia uitam finit. mirus namque in ijs pudor est, uictiq; uictorum uocem fugiunt. Pudore nunquam, nisi in abdito co-

eunt. mas quinquennis, fœmina decennis inveniunt biennio quin diebus, nec amplius. Sexto die perfunduntur amne, nec aliter ad agmen revertuntur. Adulteria non novere, nec ul la propter fœminas prælia committunt. Amoris tamen nim esse in ijs constat. Traditur unus amasse in Aegypto mulierem corollas vendentem. Alius adolescentem quendam syracusanum nomine Menandrum in exercitu Ptolemæi, quem quoties non videret, dolorem in media testabatur. item alius unguentæ riam quandam forma præstantem. Amoris indicia in omnibus fuerunt, gaudium à conspectu, blanditiæ inconditæ, Sipsæ populi servatæ, et in sinum amantis effusæ. Elephantis ita lia primum vidit Pyrrhi regis bello, et Boes Lucas, ut supra diximus appellavit, in Lucanis visos anno urbis quadragesimo septuagesimo secundo. Roma in triumpho septem post annis, eadem plurimos anno quingentesimo secundo. Victoria L. Metelli in Sicilia de Pœnis capti centum quadragesimoduo ratibus trahenti fuerunt, quas doliorum confectis ordinibus imposuerunt, quos in circo interfectos iaculis tradunt inopia consilij, quoniam neque ali placuisse, neque regibus donari. Clara fuit unius è Romanis dimittio aduersus Elephantum. Nam cum Annibal captivus Romanorum dimittat reinter se cõgisset, unum, qui supererat, obiectat elephanto, pæctus dimittit, si bellum interemisisset. Solus ergo in arena congressus, magno Pœnorum dolore interfecit. Annibal, quod factam eius dimittionis contemptum Elephantis allaturam intellegebat, missis post uictorem equitibus, necari eum iussit. Proboctis eorum, quæ manus appellatur, facillime caditur. Romæ primum pugnavit Elephantus in circo compertum est. Claudij Pulchri ædilitate, anno urbis quingentesimo quinquagesimo quinto item post annos viginti Lucullorum ædilitate Curuli aduersus tauros, et Pompeij altero consulatu in dedicatione templi veneris uictoris viginti numero, siue (ut alij uolunt) decem et septem Gentilis ex aduerso iaculantibus, mira bili unius dimittione, qui pedibus confossis, genibus respexit in cæternas, arrepta scuta in altum iacens, quæ spectantibus uoluptati erant, circumacta in orbem, quasi arte, non furore bellu e iacrentur. Altero uno ictu occiso, propter quod uniuersi eruptionem tentauerunt non sine uexatione populi, qui claustris ferreis circumdatus erat. Qua de causa Cæsar dictatur simile postea spectaculum edidit, Euripis arenam circumdedit, quos Nero princeps sustulit, ut loca equitibus adderet. Pugna uere et Cæsar dictaturis tertio consulatu uiginti contra pedes quingentos, iterumque totidem turriti cum sexagenis propugnatoribus eodem quo priores numero pedatum, et totidem equitum ex aduerso dimittente. Tanta huius animalis elementia narratur aduersus minus ualida, ut in grege pecudum occurrentia manus dimoueat, nequid oberat imprudens, nec nisi laessiti noceant, infirmos, aut fessos, uulneratos ue in medium agmen recipiunt. Capti celerrime mansuescunt hordei succo. Domant militum, et turres armatorum in dorsis ferunt, magnaque ex parte orientis bella consueunt, proferunt actus, armatos proterunt, iudem minimo suis stridore terrentur. Decem annis gestare in utero uulgus existimat. Vnde ortum est prouerbiu. Celerius Elephantum pariunt, cum tarditatem significare uolumus. Aristoteles biennio parere tradidit, nec amplius, quam singulos pluresque uiuere ducentis annis, quosdam etiam trecentis, inuentam eorum sexagesimo inopere. Olei potu tela, quæ eorum corporibus inhaerent, decidere traduntur. Mandunt ore. Spirant, et bibunt, odoranturque haud improprie appellatæ manu. Murem marum in modum odere, et si pabulum in præsepio positum attingit ab eo uiderunt, fistulant. Dentibus ingens pre-

10
20
30
40
50
60

tium, ex quibus deorum simulachra fieri solita. Callum manus in aborum delitijs habebant in extremis Africae, quæ con finis Aethiopiæ est, postea domorum ex dentibus faciunt. Dimittio ijs cum serpentibus maxima est, ut supra diximus, cum de Cinnabari tractaremus. Sætarum nullum tegumentum elephantum habent, nec in cauda quidem ad abigendum muscarum fastidium, quod etiam tanta uasitas sentit. sed habent cancellatam cutem, et inuitantem id genus animalium odore. Ergo cum extenti muscarum examina receperunt, arctatis in rugas repente cancellis, comprehensas enecant. Inflationem, ac profusum alui, nec alios morbos sentiunt. Ab hac elephantorum inflatione, siue à cancellata cuti, elephantiasis morbus dicitur, qui et elephantia nuncupatur à nostris. rarus in Italia, frequentissimus in quibusdam regionibus, qui inter longissimos numeratur, totum corpus afficiens, ita ut ossa quoque uidentur. Summa pars corporis crebras maculas, crebrosque tumores habet. Rubor harum paulatim in arum colorem conuertitur. Summa cutis inæqualiter crassa, tenuis, dura, mollisque quasi squamis quibusdam exasperatur, corpus emacrescit. Os, suræ, pedes intumescunt. Vbi uetus morbus est, digiti in manibus, pedibusque sub tumore conduntur, febricula oritur, quæ faciale tot malis obrutum hominem cõsumit, item ab elephanto elephantinus, ut elephantina pellis, elephantini dentes. et elephantium, quod fit ex ebore combusto, de quo superius diximus. Elephas etiam, siue elephantus maris bellua est ingens in gaditano fretu, candidam proboscidem habens. P I V S. Religiosus. S V P P L E X. Subnixus genibus, quod facere elephantum superius diximus. M E T V E N D V S. Timendus. Sunt qui metuo, et timeo ita separent, ut metuanus eos, qui nos amant. Timemus etiam inimicos. Terentius, et metuebat absentem patrem. Plautus. Quid nos tanquam hostes times? Varro. Metuo dictum putant à quodam motu animi, cum id, quod malum est, futurum putat, mens refugit. Cumque uehementius in mouendo, ut ab se abeat, foras fertur, Formido, ut diximus, appellatur. A metuo metus deducitur, qui est (ut Vlpianus definit) de instanti, uel futuro periculo mentis trepidatio. Ab eo fit diminutiuum metuculus. A quo metuculosus, et metuculose ad uerbiu. A timuo uero fit timor, timidus, à quo timiditas. et aduerbiu timide. Et notandum quod diamus timco tibi tanquam amico, hoc est, ne tibi aliquid mali accidat. et timeo te tanquam inimicum, nequid tibi mali facias. Quidam timidum à timente sic distinguunt, ut timidus sit, qui semper timet. Timens, qui ad tempus formidat. item a timco tumultus (ut quidam putant) deducitur quasi timor nullus. Nihil enim aliud est tumultus, quam perturbatio tanta, ut maior timor oriatur. Vnde bella italica, tumultus italici dicitur fuisse. Hinc fit tumultuo uerbu, quod est in perturbatione sum. et tumultuosus, qui turbas excitare solitus est. et tumultuarius, quod proprie significat extemporaliter, siue præmeditatione. unde et oratio tumultuaria dicitur. et tumultuose, ac tumultuarie aduerbia, idest perturbate, et extemporaliter. S E N T I T. Intelligit, cognoscat. Sentire proprie est sensu percipere, quod ad corpus duntaxat, pertinet. Vnde quicquid corporis sensus appellati sunt, Visus, auditus, odoratus, gustus, et tactus. Aliquando sentire ponitur pro intelligere. Cicero. Nam et ipse animus sentit nescio quid in se esse diuinum. Nonnunquam pro iudicare. Plynus iunior. Cupio enim abs te intelligere quid sentias. Hinc sententia deriuatur, quæ modo prouidatio, siue potius iudicatio accipitur. Vnde sententiam ferre, siue sententiam dicere iudices affirmamus, cum ea mente quid pronuntiamus, ut secundam id discedere lit-

gantes à tota controuersia uelint. Modo significat id, quod animus sentit, hoc est credulitatem. Vnde ex animi nostri sententia loqui, uel exenire aliquid dicimus. Modo accipitur pro contenta uerba significant. Idem, Tam obscure loquitur, ut nulla ex uerbis eius sententia colligi possit. Nonnunquam etiam sententias uocamus lumina ipsa orationis, præsertim quæ in clausulis sunt breuiter collecta. Et à græcis νόμος uocantur, ut quocumque ab eo nomine deducto, quod similes sine consilijs, atque decretis, et hæ interdum ad rem tantum referuntur. Ut nihil est tam populare, quam bonitas. interdum ad personam. Ut qui multo omnia scire, necesse habet multa cognoscere. Aliquando non sunt simplices, sed rationem quoque subiectam habent, ut in omni certamine, qui opulentior est, etiam si accipit iniuriam, tamen quia plus potest, facere uidetur. Quandoque duplices sunt. Ut obsequium amicos, ueritas odium parit. Plerumque fit ex diuersis. Ut mors misera non est, adius ad mortem est miser. item, tam deest auaro quod habet, quam quod non habet. Nonnunquam per interrogationem fiunt. Ut usque adeo ne mori miserum esse Hinc orationem, quæ huiusmodi lumina crebra habeat, sententiosam dicimus. Sensus quoque licet proprie corporis sint, ut supra diximus, tamen consuetudo iam tenuit, ut mente concepta sensus uocemus, quæ à ueteribus sensa dicebantur. Cicero. Quod exprimeret dicendo sensa possimus. Plynus. Nihil enim tam ridiculum, quam uerborum sonitus inanis sine sensu, ac scientia. A sensu fit sensibile, tam quod sentit, quam quod sentitur. A quo sensibilitas, et sensificum, quod sensus causam præstat. Macrobius. Spiramentum sensificum, ad sua quæque loca naturali lege ducentes. Et sensile pro sensibile. et sentina pars nauis inferior, quæ eius factor sentiat. A qua sentinor, et sentinum, de quibus superius diximus. et sentis spina, quod à tangentibus quam primum sentiat. A quo sentiosum spinosum dicimus. interdumque pro aspero ponitur. Lucretius, Quam sentiosa uerba peritorquet turba. Et sensim aduerbiu, paulatim, quasi cum meditatione, et sensu. Quinque sensus corpori iacra ita uocati sunt, quia per eos tanquam per quasdam fenestras animus sentit. Huius enim sedes, et habitatio in cerebro est. De cauernis autem cerebri, quas uentriculos cerebri antiqui uocauerunt, septem paria neruorum, quas græci οὐλνῆας, hoc est coniunctiones uocant, oriuntur, et spiramentum sensificum ad sua quæque loca deducunt. ut sensum è uicinis, ac longepositis membris animalis hauriant. Primum par neruorum taliu oculos petit, et agnitionem specierum, ac colorum discretionem illis præstat, quæ referant. Secundum in aures se diffundit, unde oritur notitia sonorum. Tertium uariis inferunt ad odorem percipiendum. Quartum palatum tenet ad gustum, atque saporem. Quintum per totum corpus diffunditur. ut mollia, aspera, frigida, calida discernantur. Sextum, stomachum petit, ut quæ desunt appetat, et quæ sunt superflua respuat. seq; ipse moderetur. Septimum par neruorum uitali medulle sensum infundit, quæ id est in animali, quod in nauis carina, et adeo cæteris usque, ac dignitate præstat, ut longum cerebrum à philosophis uocetur. Ex hac ergo, quasi ex cerebro diuersi nascuntur meatus, qui cordi, et iecori, et pulmonibus ministrant, neruis pedum, manuumque uirtutem ingerunt, et ut successio procreetur, pudendis quoque, et ueris mulieribus opem subministrant. A sensu fit diminutiuum sensiculus. Quintilianus, inde minuti, corruptique sensiculi, quod extra rem petiti. A sentio composita sunt assentior, quod est consensum præsto. A quo fit assentor, hoc est adolor, et quasi omnibus consensum præsto, ut ille apud Terentium, ait, aio, nego, nego. Differuntque hæc tria, assentor, adolor,

10
20
30
40
50
60

blandior, quod assentari proprie est uocæ, uel laudando, uel assentiendo captare. Adulari quoquo modo uel uocæ, uel gestu fauorem querere. Blandiri proprie tactu. Veruntamen ad alios quoque sensus transfertur, et nonnunquam ad animum. Quintilianus, Tu non cogitas, quemadmodum suspensa manu sonantem blande cardinem flectas. blande inquit, hoc est suauiter. idem. Blandiar iudices paulisper calamitatibus meis, et sic agam tanquam inuenerim utrumque sanum. Confunduntur tamen hæc, et ferè pro eodem plerumque ponuntur. Ab adolor, adulator, et adularix, et adulatoria deducuntur. A blandior, blandus, et blanditiæ, et blandiculus, et blandicellus diminutiuu. Vnde blandicella uerba apud Næuium, et alios legimus. et blande, et blandicule aduerbia. et compositum subblandior. Plautus, non matronarum, sed meretricum officium est, uiris alienis subblandiri. et blandidicus, qui blande loquitur. Plautus. Nunc mihi bladdidicus es, heri in tergo meo tres facile corios contriuisi bubulos. Blandusia facta biuensis agri regio, in qua fuit ager Horatii poetæ. Ab assentior assensus, ab assentor, assentator, et assentatrix, et assentatio. in genere blandientium adulatorum, atque assentatorum. Parasiti sunt, ita enim uocantur, qui ad uoluntatem eius, in cuius contubernio sunt, loquuntur, et faciunt, nihil repugnantes tibi, et uentris gratia. à quo nomen habent. Nam παρα apud græcos ad significat oritur abus. et τρέω sagna. A parasitus fit diminutiuum Parasitaster, quod nõ significat paruum parasitum, sed parasitorem imitatore. in aster enim de iuncta nomina non diminutiuu sunt, sed imitationem quandam significant eius, à quo descendunt, ut superius diximus. παρα etiam græca præpositio pro apud, absque, penes, dis, re, pro. Ab tam in appositione, quam in compositione accipitur. Hinc parabola similitudo. Paradigma exemplum, quod tribus modis fieri solet. A pari. Virgilius. Ac ueluti magno in populo, cum sepe cohorta est Seditio. A maiori ad minus. idem. Qualiter expressi uemris per nubila fulmen. A minore ad maius. idem. Si potius manes acære ferre coniugis Orpheus Threicia fretus cithara. παρασχογε deducit, ut cum dicimus dicitur pro dicit, lucrariet pro lucrari. Paranympus, auspex, de quo diximus. Paragraphe præscriptio. Parathesis appositio. Paralysis dissolutio, et langor neruorum. A quo, qui eum morbum patitur, paralyticus. Parallelus, quasi alterius. à quo lineas æque distantes parallelas uocamus. ideoque segmenta mundi, quæ nos circulos dicimus, græci parallelos nominant. Paradiastole dilatatio. Est enim figura, per quam rem aliquam per interpretationem dilatamus, ut cum astutum, sapientem, prodigum, liberalem uocamus. Parazoniasia agnominatio, ut cum dicimus abire non obire te conuenit. Parastene, apparatus. Parenthesis, interpositio. Paræmia prouerbiu. Parapetasma uelut, de quo superius diximus. Parodos transitus. Paroxysmus, stimulatio, conuulsio. παρασχογε enim inuolare, urgere, stimulare est. Paradromus, ambulatio, siue xystus, de quo superius diximus. Paræxonium gladij genus ad conam acingit solitum. Martialis. Militia deus hoc gratique erat omen honoris, Arma tribunitium angere digna latus. Parochus auspex, siue paranympus, quæ ante uehicula erat, quæ græce παρασχογε dicuntur. uehiculis enim sponsæ diuæ adiuuiri solebant. Parotis apostoma quod secundum aures oritur, quæ græce οὐρα dicuntur. Parectæ, qui de pueritia ueniunt ad pubertatem. Lual. inde parectæ chlamydes, ac barbula prima. Varro. Parectæ ad sunt, mulierque, et Venus caput. Parasange apud Persas uiarum mensura

sum. praesens affensio praesens idem quod sentio. Praesens
tio. antefensio. anteuideo. a quo praesens praecognitio, et
quasi providentia. et dissentaneum discors, atque dissentiens.
Nigridus. Eum locum facit dissentaneum. Consensio, con-
uenio. a quo consensio, consensus. et consentaneum, hoc est con-
ueniens. Consentaneae, uniuersae. Et consentia sacra, quae ex
consensu multorum sunt statuta. item a dissentio dissentaneum
idem. Eum locum facit dissentaneum, NV MEN TV =
VM. Diuinitatem uiam, hoc est te deum esse. Constat sane
Domitianum ita appellari uoluisse. Nam cum procurato-
rum suorum nomine formalem dicitur epistolam, sic coe-
pit, Dominus, et deus noster hoc fieri iubet. Vnde in scriptis
in posterum, ut ne scripto quidem, ac sermone cuiusquam ali-
ter appellaretur.

DE TIGRIDE DILANIANTE LEONEM
EPIGRAMMA. XVIII.

AMBERE SECURI. Blanditur
Domitiano de Tigride, quae leonem dilani-
auerat, rem antea temporibus inui-
sam. Rursus hoc tribuens principis numi-
ni. TIGRIS. Appositae magna
gloria ab hyrcano iugo, hoc est quae i Hyrcaniae
gloriae principum obtinuerat ob magnitudinem, ferocitatemque.
Tigris hyrcani atque indi ferunt, sed in Hyrcania
feroces sunt. Virgilius, hyrcanisque admorunt ubera tigris.
ex omni bestiarum genere sola fere panthera, et Tigres
maularum uarietate spectantur. Tigris est uelocitatis
tremenda, et tunc maxime cogitata, cum capitur. Totus eius
factus, qui semper numerosus est, absente matre capitur ab in-
diante homine, quam maxime perniciter equo insidente, et in re-
centes de industria paratos se subinde inferente. At ubi uacu-
um cubile in reditu reperit foeta (mas enim sobolis cura
non habet) ferit praecipit, odore uestigia persequens.
Rapiunt appropinquante fera, unum ex cubilibus abiicit, apprehendit
illa morsu, et quasi pondere aucta celeritate ad cubile
reporat, iterumque consequitur, donec raptor nauim ingressus
irritum faciat illius in litore feritatem. Hinc tigris nomen
huic fere impositum, siquidem medi tigrim sagittam appella-
nt. unde flumen quoque mira celeritate decurrens, Tigris
appellatus est in regione Armenia minoris, fonte conspicuo or-
tus in planitie, ubi tardior fuit, hoc est usque ad Medorum fi-
nes Diglito appellatur, tum incipit uocari tigris, quod ueluti
sagitta uolare uideatur. insluit in lacum Arethissam, omnia
illata pondera sustinentem, et nitrum nebulis exhalantem.
Unum ei piscium genus est, et hoc transcurrentis fluminis al-
ueo non miscetur, sicut nec e tigris pisces in lacum transna-
tane. Ferunt autem et cursu, et colore dissimilis, transue-
ctusque occurrentes tauri monte in specu mergunt, subterque la-
psus ab altero latere eius erumpit. quem locum Coroandam
nominant. Eundem esse palea, aliaque diuersa ostendunt.
Alterum deinde transit lacum, qui Thebitis appellatur, rur-
susque in circulos mergunt, et post uiginti quinque millia pas-
sum circa Nymphaeum reddunt, tam uicinum Arsaniae, ut co-
fluant, non tamen miscantur. leuior enim Arsaniae immatrat
quatuor fere millium spatio mox diuisus, in Euphratem mer-
gitur. Tigris autem ex Armenia acceptis fluminibus claris
Arabas, Oreos, Adiabenosque determinans Mesopotamiam fa-
cit, et circa Babyloniam in duos alueos diuisus, altero meri-
diem, ac Seleuciam petit, altero ad septentrionem flexus cam-
pos cauchas facit, et ubi remanere aquae Pasitigris appella-

latur. Postea recipit ex Media hydaspen, et in lacus chal-
daicos se fundat. Mox uasto alueo profusus, decem ossijs ma-
ri persico inferitur. Proxima tigris quoque Paropotamia appel-
latur. Armenia duae sunt, maior et minor. Maior incipit a
pariedris montibus, et Euphrate amne uersatur Cappadociae,
quem ipsa simul, et tigrin fundit, quo a Mesopotamia distri-
minatur. initium eius regionis faciens inter duo: an. ners. iura.
Quod interest ibi tenent Aral es Orei. Sic fines usque in Dia-
benen profert, ab ea transuersis iugis inclusa. Latitudinem
in leua pandit ad Cyrum amnem transuersa in Araxem.
Longitudinem uero usque ad minorem Armeniam, quae a se-
ro amne in pontum deuenit, et pariedris montibus, qui fin-
dunt abstrum, clauditur. Araxes oritur in eniochis monti-
bus eo modo, quo Euphrates sex millium passuum intervallo.
Hic quoque ad campos Armeniae secat, labitur placidus, et silens,
neque in utram partem currat, manifestus. Cum in asperio-
ra deuenit, hinc atque illinc rupibus pressus, et quanto an-
gustior, tanto magis pernix, si agit se subinde ad opposita au-
tium, atque ob id ingenti cum murmure, sonansque deuoluitur
adeo citus, ut quae ex praecipiti in subiecta casurus est, non de-
clinet statim undam, sed ultra quam canalem habet, euehat,
plus iugeri spatii sublimis, et aquis pendentibus semitipse si-
ne alueo ferent. Deinde ubi incurrens, arcuatque amne descen-
dit, fit tranquillius iterumque per campos tractus, et uix siue-
ns in id litus elabitur. A IVGO. A monte, pars pro toto.
Quid iugum mantis sit, superius diximus. HYRCANA =
NO. Hyrcania Scythiae provincia est in regione, quae A-
pauortene dicitur, a cassijs orientem uersus, a qua gentes Hyrcani
dicit. Ab eorum litoribus hyrcanum mare uocari inci-
pit a flumine sideri. Abundat haec provincia pantheris. par-
dis, et tigribus. Lucanus,
Quas nemore hyrcano, matrum dum lustra sequuntur,
Alti caesorum pauit cruor armentorum.

10

20

30

40

50

60

latur. Postea recipit ex Media hydaspen, et in lacus chal-
daicos se fundat. Mox uasto alueo profusus, decem ossijs ma-
ri persico inferitur. Proxima tigris quoque Paropotamia appel-
latur. Armenia duae sunt, maior et minor. Maior incipit a
pariedris montibus, et Euphrate amne uersatur Cappadociae,
quem ipsa simul, et tigrin fundit, quo a Mesopotamia distri-
minatur. initium eius regionis faciens inter duo: an. ners. iura.
Quod interest ibi tenent Aral es Orei. Sic fines usque in Dia-
benen profert, ab ea transuersis iugis inclusa. Latitudinem
in leua pandit ad Cyrum amnem transuersa in Araxem.
Longitudinem uero usque ad minorem Armeniam, quae a se-
ro amne in pontum deuenit, et pariedris montibus, qui fin-
dunt abstrum, clauditur. Araxes oritur in eniochis monti-
bus eo modo, quo Euphrates sex millium passuum intervallo.
Hic quoque ad campos Armeniae secat, labitur placidus, et silens,
neque in utram partem currat, manifestus. Cum in asperio-
ra deuenit, hinc atque illinc rupibus pressus, et quanto an-
gustior, tanto magis pernix, si agit se subinde ad opposita au-
tium, atque ob id ingenti cum murmure, sonansque deuoluitur
adeo citus, ut quae ex praecipiti in subiecta casurus est, non de-
clinet statim undam, sed ultra quam canalem habet, euehat,
plus iugeri spatii sublimis, et aquis pendentibus semitipse si-
ne alueo ferent. Deinde ubi incurrens, arcuatque amne descen-
dit, fit tranquillius iterumque per campos tractus, et uix siue-
ns in id litus elabitur. A IVGO. A monte, pars pro toto.
Quid iugum mantis sit, superius diximus. HYRCANA =
NO. Hyrcania Scythiae provincia est in regione, quae A-
pauortene dicitur, a cassijs orientem uersus, a qua gentes Hyrcani
dicit. Ab eorum litoribus hyrcanum mare uocari inci-
pit a flumine sideri. Abundat haec provincia pantheris. par-
dis, et tigribus. Lucanus,
Quas nemore hyrcano, matrum dum lustra sequuntur,
Alti caesorum pauit cruor armentorum.

CONSVETA LAMBERE DEXTRAM.
Mansuetacta. Talis in spectaculis proposita fuerat prius a
diuo Augusto, postea a Domitiano, CONSVETA.
Solita. Suere proprie sarcinare est, unde sutores dicuntur, qui
calceos suunt. et sutrina, suturum tabernae. et suturum no-
men possessiuium, unde artem suturiam, et instrumenta suto-
riae dicuntur. Et suterna ipsa sutura, siue opus suturium. Var-
ro, Quod suternas facere incius, nihili homo agit. Et subula,
qua perforantur calcei ut seta immittantur. a qua fit de subu-
lo uerbum, quod est per foras. Varro, A literam Carneadem de
subulasse bona corporis secutum. et subulo animal e ceruor-
um genere, de quo alibi diximus. Et sitela dolose astutiae,
a similitudine suentium dicitur. et suesco, quasi suor, atque al-
ligor ad aliquod agendum, et consuetudinem capio. hoc etiam
suesfacio dicitur. a quo suosio. et suetus. et suesfactus. et sue-
tudo. et suesfactio item a suo composita sunt assuo, quod est su-
endo annecto. a quo assuesco. et assuesfactio. unde assuetus, et
assuesfactus item assuetudo. et assuesfactio. intersuo, interpo-
no, intermitto. Per suo in totum suo. Ex suo, quod proprie est
exoluo, et quasi dissuo. Virgilius, Extulit exutas unclis ad
sydera palmas. Aliquando tamen ponitur pro denudo. idem.
magna ossa, lacertosque. Exiit. modo pro alleuo. idem. et si-
quis adhuc precibus locus, exue mentem. item pro libero.
Lucilius, Vnde domum uix redeat, uixque hoc periculo exuat
se. Hinc deriuantur exuuias, quae sunt non solum homi-
num, sed aliorum quoque animalium spolia. Virgilius, de-
serpente. Compositis nouis exuuijs, nitidusque inuenta. Voluitur.
Huius contrarium est induuias ab induendo dicitur. Vnde et
indumenta, hoc est uestimenta. induo uero ab intus dedu-

latur quasi intus, sicut industium, de quo supra diximus.
quasi industium. Ab induio indutor, et indurix deriuantur.
Praesuo, ante suo in suo, idem quod suo, siue intersuo. Ab
hoc insuetum dicimus eum, qui non fiat insuetus, hoc est freques
ad aliquid agendum. et ideo non habuit consuetudinem, sed est
insolitus. sub suo subter suo. Dissuo, dissoluo. Cicero, Magis cen-
sent sapientes de re sensim diffuere, quam repente praecipere.
A quo dissuasio, hoc est dissoluo me amore, et consuetudine
pristina, quod et dissuescio dicitur. unde dissuetus, et dissue-
factus. et dissuetudo, et dissuesfactio. Veteres dissueni illum
actiue dixerunt, pro dissuesfecerunt, hoc est consuetudinem dissolui.
Titinius, Parastor amoni, lenonem adibus expulsi, dissueni
ne quod ad cenam iret extra consilium meum. in eadem si-
gnificatione de suo quoque usurpamus. et ab eo de suo. de-
suesfacio. de suo de suo factus. de suo factio. de suo, rur-
sus suo. Consuo, simul suo. Hinc consuesco, quasi applicor, atque
ascribor ad aliquid agendum, ita ut consuetudinem faciam. Ab
eo consuesfactio, et consuetudo deducuntur. Plautus etiam con-
suetionem pro consuetudine frequenter usurpat. Consuescere
etiam aliquando ponitur pro eo, quod est uide, et rem habe-
re. idem. Sed tu unquam cum quiquam uiro consueuisti? Le. Ni-
si equidem cum Alcheshimacho, nemine. Neque pudicitiam me-
am mihi alius quisquam immittit. suo uero a suo deducatur,
quia huius animalis pilis in suendo sutores uentur, ut inferius
dicemus. LAMBERE. Lingere. Hinc quidam labrum
deductum uolunt, quod falsum est. Nam labrum a lauando
dicitur, quod aquae superficie perluatur. Est enim proprie la-
brum maris, et extrema ora fluminis. Lacus, fontis, et alio-
rum huiusmodi, quae leui aquae motu perlucunt. Hinc labra
et oris, et aliarum rerum extremitates uocamus, quae in ho-
mine etiam labia dicuntur, et foeminae genere labiae. Teren-
tius. Continuo acurrat ad me, quam longe quidem incurrens
tremulus, Labijs demissis gemens. Ab hoc fit sublabro uerbum,
quod significat intra labra immittit. Neuius, iam ego illi su-
biens sublabro esui illud sinciput. et diminutiuum label-
lum, quod modo de paruo hominis labio dicitur. Plautus, Con-
sere labella labellis. A quo fit collabella, quod est labra adiuu-
go. Laberius, uerbo iam collabella osulum, hoc est iunctis la-
bris osulare. modo genus uasis est, quod et labrum a lauand-
do dicitur. Phynius, Cineremque in labellis aqua addita confri-
cant manu, et considere patiuntur. Hinc labra uinaria di-
cuntur. labra lupinaria, et labra olearia, in quibus lupini
conduntur, et in quae uina e lacu, oleum e cortina transferuntur.
Labra etiam plagiarum, ac uulnerum, et fistularum di-
cuntur, hoc est extremitates. Hinc labrusca appellata, quod in
labris, hoc est extremitatibus agrorum, sepibusque nascitur. haec
est uitis syluestris, in qua fit optimum uinum, quod uocatur
aenanthinum hoc est uinum e floribus, quippe oiros ui-
num est, uiros flos. duae florum eius librae sumuntur, et
in musta cado macerantur, post triginta dies mutantur. et la-
brum uenerium, herba in fluminibus nascens, cui uermiculus
inest, qui circa dentes in dolore ligatur, aut calis eorum cera in-
cluditur. Miro certe decore labrorum suum natura disposu-
it, et quae quasi ante a cohererebant, decenter interscidit. quo-
rum superius sub ipsa medietate narium lacunae quadam le-
ui, quasi ualle signauit, inferius honestatis gratia foras molli-
ter explicauit. A labris bronchi labeones appellati sunt. quip-
pe bronchi dicuntur, qui producti sunt ore, et dentibus emi-
nentibus. A labris ergo potius, hoc est oris extremitatibus est
lambo deductum. Nihil enim aliud est labere, quam lingue,
et labiorum extremitatibus leuiter aliquid tangere. A lam-
bo fit delambo, et prolambo eiusdem significationis. SEC V

R T. Nihil tale timentis. Securus enim dicitur, qui sine cura
est, quasi seorsum a cura. Hinc aliquando pro contemptore ac-
cipitur. Virgilius, securus amorum Germania. idem. Securi pe-
lagi, atque mei. Ab hoc fit secure aduerbium. et securitas no-
men, hoc est quies, tranquillitas. Cura aliquando studium, et
diligentiam significat, ut salus tua est mihi cura, hoc est ad ea,
quae ad salutem tuam pertinent, omne studium, diligentiamque
adhibeo. Aliquando accipitur pro opere, quod adhibita cura,
et studio fit. Martialis, Teque piget cura praemia ferre tuae. id est
praemia operis abs te facti. Item pro solitudine, et anxietate.
Terentius. Quanta me cura, et solitudine afficit. et ita
inueniam haec duo distinguntur, quod cura proprie est in se lo-
norum, solitudo uero in metu malorum. Dicitur autem est cu-
ra, quod curat. Quidam curam, et curationem, et cu-
raturam ita separant, ut cura mentis sit, curatio medicinae.
Curatura diligentiae. Terentius. reddunt curatura inuicem.
Verum haec sepe numero confunduntur. A cura fit curio-
sus, qui nimis afficitate cuncta perquirat, etiam quae ad eum
non attinent. A quo fit curiositas, affectatio, diligentia. et
curiose aduerbium, et horum contraria incuriosus. incurio-
sus incuriosus. item accuratus, ut accurata oratio, hoc est
cum cura, et diligentia facta. et accurate aduerbium,
id est exacte diligenter. item curio curas, quod modo signifi-
cat de operam. Cicero, cura, ut ualeas. modo incumbeo, cu-
ram habeo. Plautus, tu quae agenda sunt, cura id est incum-
be ad ea, quae agenda sunt. Nonnunquam meo cor. Cicero. Dis-
ficialis enim alij alijs morbis curantur. interdum reficio. Vnde
de curare corpus, cum de hominibus loquimur, est cibo, lacu-
croque et alijs similibus operam dare. Virgilius, Corpora cu-
ramus, fessos sopor irrigat artus. Cum uero de apibus, aut
alijs huiusmodi animalibus, abo tantum. Hinc curatres di-
cuntur, qui pupillis loco tutorum dantur, quod pupillarum lo-
norum curam gerant. item illi, qui rei frumentariae, et agris
diuidendis praepositi sunt. Huius uocabulum foeminae est
curatrix, et a curatore curatorium dicitur, sicut a tutore tu-
torium, et curatoria actio. curatorium minus. A curio etiam
curia deriuatur. Quippe Romulus populum Romanum
in triginta patres diuisit, quos, quoniam tunc reipublica cu-
ram per earum partium sententiam expediebat, curias ap-
pellauit. his postea additae aliae quinque fiere, ita ut in sua
quisque curia sacra publica faceret, feriasque obseruaret, usque
curijs singulis nomina earum uirginum imposita sunt, quae
Romani a Sabinis rapuerant. Dehinc curia hostilia, quam pri-
mum edificauit Hostilius rex, quod ibi senatus curaret res hu-
manas. sicut in curijs ueteribus curabant sacerdotes res diui-
nas. Vnde curiones dicitur, qui ad sacra accersiebant, et suppli-
cationes indicabant. et curiares ipse sacer magisteratus. et cu-
rionum es, quod dabatur Curioni ad sacerdotium curiares. et
curiona sacra, quae a curionibus instituta in curijs fiebant.
et curiata comitia, conuentus, qui litium causa in curijs fie-
bant. Curionem magnum Plautus pro macro posuit, quasi con-
fectum, atque extenuatum curis. et excurio uerbum, quod
est extra curiam eicio. Varro. A pollonium ideo excuriauit,
quia nihil habebat. A curia etiam curiales uocati eiusdem
curiae tribules. et curiales flamines, sacerdotes curiarum.
Curiales uero mense uocantur, in quibus immolabatur Iu-
noni, quae Curitis appellata est non a cura, sed ab hasta, qua
manibus ferebat. haec enim Sabinorum lingua dicitur cu-
ris. Quemadmodum Romulus Quirinus est dicitur, quod
hastam ferre solitus erat. a quo Romani quirites nuncupa-
ti. Nunc quoque pari ratione Romana curia dicitur ponti-
ficus maximus, patrumque, et minorum pontificum conuentus,

10

20

30

40

50

60

quod in ea totius orbis terrarum, & christiana reipublice negotia curentur, nec minus profana, quam sacra. a qua qui eam sequuntur, curiales appellantur. A. curio praeterea fit compositum procurator, quod interdum idem quod curio significat. A. puleius. Hunc enim equalium suum curiose nimis procurantem inueni. interdum aliena negotia gero. unde procuratores dicti, quemadmodum Vlpianus definit, qui aliena negotia mō dato domini administrant, potestque uel omnium rerum, uel partis, uel tantum unius esse procurator, consiliarius uel coram, uel per nuntium, uel per epistolam. unde literae ipse, siue tabellae procuratoriae appellantur, & gestio ipsa negotiorum procuratio. item a curio custos, qui rem aliquam curat, & tuctur. unde custodiae officij dicitur, qui curat, nequis iniussus ingrediatur, custodem horri, qui horrum tuctur, nec aliquē patitur ingredi, aut damnum facere. Custodem furum, qui fures obseruat, & prohibet. Custodem sacrorum, qui sacra ministrat, atque obseruat. Virgilius, At domus herculei custos pinnaria sacri. Ab hoc fit custodia uerbum, quod est obseruatio. & custodia obseruatio, quam ueteres custodelam dixerunt. & custodia, opera ad aliquid custodiendum sumpta. & incustoditum, quod sine custodia est. Martial. In custodia dicitur, & apertis Lesbica semper Limnibus peccatis item a cura obscurum, quod ea, quae lumine carent, curam nobis obijciant, de quo inferius latius differemus. item aliud compositum Curisuga nomen a nobis uilla nostrae nuper indium, quam in sentinati agro habemus, inter duo sunt sentinae. & Nenolā, ubi saluberrima est caeli temperies. Situs amoenissimus. caelum hyeme non nimium frigidum, aestate gelidum flantibus semper suauissimis auris, agri forma pulcherrima, & quasi amphitheatrum quoddam immensum naturae manibus factum. Lata & diffusa planities montibus angitur. Montes proceriore sui parte syluas habent, & nemora antiqua, inter quae sunt pingues, & terreni colles apti frugibus, & omni fructiferarum arborum genere conuerti. Sibi saxum est, praesens cubilia feris. Nullum aucupio, nullum uenationi commodum deest. Sub ijs per latera uinea porriguntur longe, lateque contextae, arcum quas olea sunt nostro iussu plantatae marā praese uiriditatem ferentes. a sine uero, imoq; margine arbusta omnis generis, & sylua solis consista castaneis, quas in altum surgere singulari uoluptate spectamus, tum prata floribus, & teneris herbis uirentia, ut quae perenniuis riuus nutriuntur. Campi praeterea lati, spatiosiq; quos nisi in gentes boues, & fortissima aratra non domant, adeo tenaces sunt glebae, solumq; profectū affurgit, ut nouo profcindi sulco sit necessarium. in ijs sunt ulmi miro ordine dispositae, quibus adiunctae uites susinentur. sunt ad terendas fruges pistrianae, quae ueteres a molendo moletrinas uocabant. sunt figlinae operum uarietate mirabiles, in quibus imbrices, tabulae, tegulae, lateres, solia uasa omnium generum fiunt. & ne piscatus quoque commoditas deesse, lacus est amplissimus, nostra opera nuper factus, non magno quidem sumptu propter colonorum, qui nobis adiumento fuerunt, egregiam ergo nos fidem, ac beneuolentiam, sed tanto studio, cura, diligentia, ut uix credas tantum opus priuatis uiribus tam breui tempore fieri potuisse. Gignit haec aqua sponte sua uarios, ac laudatissimos pisces. Veruntamen & Perusini nostri, qui nuper nos cum omni nostra progenie ciuitate donarunt, e trasimeno suo non paruum piscium quantitatem misere, & Sentinates nostri certatim undeunque alios aduehunt, ut celerius impleant aquor, nec ullum piscis genus destitit, quod aquis dulcibus nutriti possit. Operae pretium est uidere iam naues per ea loca discurrerent, in quibus nuper sata erant & prata, & arbores. & pisces nunc alii, ubi paulo ante greges, atque armenta pascebantur.

ingens praeterea uoluptas est e fenestris uilla, quae in edito ri colliculo sita est, haec loca prospicere (neque enim terram, a quasi, sed pulcherrimam quandam speciem ab eximio pictore descriptam cernere uidemur) usque ad eomuldarum, ac uariarum rerum pulchritudine oculi quacumq; inciderint, reficiuntur. Ratio autem impositi huic uilla, quod diximus, nomen haec fuit, quod cum quidam ciues nostri uel leuitate animi, uel quod potius remur, inuidia, quia domum nostram bonorum omnium commune periculum esse animaduertebant, exhibere nobis in Rep. negotium cepissent, cedendum eis esse putauimus, ne, quod dia uulgo solet, pugno aduersus calcitrantes asellos contenderemus. Transulimus itaq; nos in hac, quam diximus, uillam, eamq; Curisugam uocari in posterum iussimus, quod securi in ea studiis nostris, quae uita nobis inuidiosa sunt, & consuetudinem ad nos amicorum dulcissima consuetudine perfruamur. cogitatem. miseriam. mandicatem, & (ut dicam) liuorem leuissimorum hominum irridentes. FERA. Quasi reuersa in pristinam feritatem. TEMPORIBVS. Tempus quidam esse definiunt certam dimensionem, quae ex caeli conuersione colligitur. Alij numerum motus esse dixerunt. Sed neutrum probatur. Cur enim solis, & lunae, ac siderum motus sint tempora, & non potius omnium corporum? An uero si assiderent caeli luminaria, & rota signi moueretur, non esset tempus, quo eos gyros mitremur, dicere uisus; aut aequalibus moribus age aut si alius tardius, alius uelocius moueretur, alios magis diuturnos esse, alios minus? Quid uero? Nonne & nos, cum haec dicere uisus, in tempore loquimur? Sed ne corporis quidem motum definiunt tempus posse existimo. siquidem corpus aliquando mouetur, aliquando stat. sic solum motum eius, sed etiam statum in tempore mittitur, & dicimus tantum stetit, quantum temporis abijt. Et cum uoto cuiusdam stetit sol dicitur, ut uictoriosissimum praelium ageretur, nonne sol stabat, tempus uero ibat? Nequaquam igitur corporis motus dici potest. Nam numerum motus dicere tempus pene insania mihi uidetur. Democritus atque Epicurus mundum ex indiuisibilibus frustis, quos atomos uocant, fabricatum esse dixerunt. Dura sane, & numme probabilis sententia. Quantum autem magis fuisse improbanda, si mandum consistere ex atomorum numero dixissent? non aliter, ac si dicerent domum consistere ex numero lapidum, aut lineam consistere ex eorum, cum paries ex numerosis lapidibus, & lineae ut quidam uolunt ex numerosis punctis, non ex eorum numero consistat. At tempus non modo numerus non est, sed ne numerus quidem, ut numerabile. Arenam, pecuniam, gentem numerosam dicimus, quia multa numero, uel numerabilem, innumerabilem uel, quia potest, aut non potest numerari. Agrum uero, mare, caelum non numero comprehendimus sed mittitur, quamuis mensura ipsa numero colligatur. Dicimus enim aut indefinite longus est hoc tempus, quam illud, aut definite duplex est, hoc ad illud. Sed si metimur, quodnam tempus metimur? Tria sane tempora affirmant. Praeteritum, praesens, futurum. Sed quomodo tria sunt, cum praeteritum iam non sit, futurum non dum uenerit, instans non perferat? Non igitur metiri praeteritum possumus, quia iam non est, non futurum, quia non dum est, non praesens, quia nullum eius spatium est. Quomodo igitur tempus ipsi definiemus? Dicemus ne cum Cicero tempus definire difficile est? An uero distensionem quaedam esse affirmabimus? Certe hoc affirmabimus. Sed cuius rei distensio sit, ignorare nos dicemus. Scimus sane nos ista in tempore dicere, diuq; nos iam de tempore locutos esse, atq; ipsum diu non nisi mora temporis diu esse, sed quo hoc scimus, quoniam quid sit tempus nescimus, an forte nescimus, quod id dicimus, quod scimus. An uero animi disten-

sionem esse tempus dicimus? An potius academicorum more dicemus nos nescire, quid nesciamus. Ab huius temporis similitudine, quod spatia metimur, syllabarum quoque in numerosa oratione tempus appellamus, quod breuiore proditores uel sine, & breuiore longiore uel tempore profertur. item tempora dicimus quatuor anni tempestates. V. cretatem. u. uinum. hyemem. item quae aduariā ex ueroq; latere subiacent, quod mouentur, & mobilitate ipsa quibusdam interualis quasi tempora imitantur. Sunt qui scribant continuum, ac iure temporis per accusatum casum significari. Terentrius ginta dies in nauis unius. Per ablatiuum uero cum aliquo interuallo. Plau. Agrum hunc decennio colui. Sed hoc falsum esse doctissimorum uirorum auctoritate probatur. Cicero. si ne, et Virg. sepius accusatum, ablatiuo uariis utuntur, & tamen indifferenter. Aliquando tempore in ablatiuo pro eo, quod est in tempore usurpamus. Cicero. paucis diebus eram missus domum. ut tabellarios idem biduo, aut ad summum triduo periturum, hoc est intra paucos dies, & intra biduum, uel triduum. Et quoniam in hoc genere sermonis ornatus post ut intra decem dies, quoniam uenit, confect omne negotium. Paucis diebus, quoniam in Rhodum appulsi sumus, dixit uxorem. id est postquam uenit, & postquam appulsi sumus, quae exempla apud historicos frequentissima sunt. Pro tempore aduerbialiter usurpamus, id est pro ratione temporis. Cum tempore, id est cum mora, ut statio temporis. In tempore, opportune. Ex tempore, subito, quasi extra temporis comoditate. a tempus derivatur tempestas, quod modo simpliciter pro tempore ponitur. Sallustia tempestate in exercitu nostro fuere complures noui, atq; ignobiles. interdum significat serenam tempus, atq; tranquillum. Virgilius. unde haec tam clara repente tempestas, nonnunquam procellam. Plyn. hunc diem se tum tempestatis leniendis ferunt institutum. id est tempestates uocantur, in quibus grandines, procellae, caeteraq; similia intelliguntur. Virgilius. Et sedae glomerati tempestatem imbribus atris. Hinc tempestuosum pro procelloso accipimus. Gelius. Mare seuuū, ac tempestuosum erat. tempestas alba dicitur, cum nubes candidans obteget caelum. Plyn. nube grauida candidante, quod uocant tempestatem albam, grando imminet. item a tempus tempestus, hoc est opportunus. A quo tempestatitas opportunitas, & tempestiue opportune. Eius contrarium intempestiuitas. A quo intempestiuitas, & intempestiue, hoc est importunus, importunitas, importune. V. etes enā tempestiue pro tempestiue. intempestiue pro intempestiue usurpauere. Vnde nox intempesta, de qua supra diximus, quae minime tempestiua sit rebus agendis. item a tempus temporariū dicimus, quod non est perpetuum, sed ad tempus durat. Plyn. Opus maximum omni um, quae unquam fuere humana manu facta, non temporaria moa uerum etiam aeternitatis destinatione. Hinc temporarium theatrum, de quo supra diximus. Quidam in hac sensum temporale etiam usurpauit. Temporarium etiam, & temporale, & temporaneū dicimus, quicquid ad tempus atinet. Vnde extemporariū, siue extemporale, siue extemporaneū pro subitaneo accipimus, ut extemporariam siue extemporariē orationē. hoc est impromptam ac subitariā. A temporaneo etiā antemporaneū dicimus eiusdē temporis, quae nonnulli graeco uoce synchronū appellant. Sicut etiam qui ab his aduerbia usurpent temporarie, & temporaliter, & temporanee, hoc est ad tempus. Et ab ijs composita extemporaliter. extemporali ter extemporanee, quae significant imprompte, & extemporali ter dictio sine praemeditatione. Suet. de Tito. Latine graecoq; linguae, uel in orā lo uel in fingendis poematibus promptus, & facili ad extemporali tatem usque. item a tempus fit temperior, hoc est celerior, & quasi tempestiuior. & temporius aduerbiū

hoc est celerius, & quasi ante tempus. Colu. & ante crepusculū propter abiissim temporiū ad officinam redeant. item tempore uerbum, quod proprie est temporis rationem habet. modo desror tempore accō. modo uerum ad alia quaeq; transfertur. Vnde temperare uinū dicitur adhibita aqua. Temperare irā, sedato animo temperare ferrum, sciamus, et ceteris. A tempore fit temperamentum, hoc est modificatio quaedam. Plyn. Tali adhibito temperantur, ut ne laxet nimis nec arctet. in esse patitur. & temperatura idem ferrum a rubigine uindicatur. & gypso, & liquida pie haec est temperatura. a graeco aritmetica dicta. & temperes quod modo significat temporis aptitudinem, ac commoditatem ad aliquid agendum. idem. Sic iudicatur anni tempus. alibi tardius. alibi maturius. modo temperamentum. Plyn. Luniar, in quo saluberrima est aeris temperies. pro hac aliquando temperatam ponimus. V. ar. Quae uero uerum hoc adduxerit caeli temperatura, an terrae bonitas. & temperantia, quod homo per eam efficiens animi temperet, ac moderetur. Definitur enim hoc modo. Temperantia est rationis in libidine, atq; in alios non rectos impetus animi fit ma, & moderata dominatio, quam graeci σωφροσύνη uocant. Eius partes sunt continentia, & per quam cupiditatis consilij gubernatione regitur. clementia per quam animi temere in odium alienis concitati comitate rennuntur. & modestia, per quam pudor honestus pura, ac stabile comparat at theoritate. Contraria temperantiae est intemperantia. Ab illa temperas dicitur, quem graeci σωφροσύνη uocant. & temperanter aduerbiū, quibus contraria sunt intemperans, & intemperanter. Et comparatiua, ac superlatiua corum temperantior, temperantissimus, intemperantior, intemperantissimus, temperantius, temperantissime, intemperantius, intemperantissime. Praeterea a tempero temperatus, hoc est moderatus. & temperate aduerbiū, moderate. & temperator, temperatrix, temperatio, quod est moderatior, moderatrix, moderatio. & obtempero, quod proprie significat an solo provideo. Terentius, Ex qua re mouit aut fame foret, aut rei obtemperans. Figurate tamē & frequentius accipitur pro morem gero. Cicero, sic mihi semper obtemperauit, tanquam filius patri. IN ALTIS SYLVIS. In iugis montium Hyrcaniae. NIHIL. Non aliquid. Hilum ueteres dixere paruum illud nigrum, quod in summitate saba ahaeret. unde pro breui et exiguo usurparunt. Ennius, neque diuendium facit hilum. Lucilius. Quod tuas Luades culpes, non proficit hilum. Cicero, Tu uind, quod si siphys uersat saxum sudans nitendo, neque proficit hilum. Ab hoc fit nihilum, pro non aliquid, quasi ne hilum quidem. Et per apocopen nihil, rursusq; per synopen nil. Lucretius & Persius. E nihilo nihil, in nubium nil posse reuerti. POSTQUAM. Postquam, & posteaquam annexio particulae sunt. Virgilius, postquam altos tenuit suetus. Sic enim dictis sequentia copulantur. Sunt autem composita a post praepositione, & quam post composita, & separata inueniuntur, & significat uerba graecam praepositionem, quando orationem demonstrat, siue loci, siue temporis, siue alius alterius rei. Virgilius, post montem oppositum. Similiter dicimus post nullum temporis, post pietatem utilitas ponenda est. Accipitur etiam loco aduerbiū pro postea. Terentius, post faciet tamen. Virgilius, post mihi non simili poena commissa luctus. Ab hoc fit postea, posterior, a quo posterior, posterius, ultimus. a quo postremo aduerbiū, quod & ad postremum dicitur, et, quoniam teres usi fuerunt, postremissimus, et postremitate te, posterius, q post nos futurus ē. A quo posteritas, itē g mox ali quē sequitur, ut postea lux, hoc est sequens. & postea rus, q primo loco est, cui debet esse postremo. A quo praepostere aduerbiū,

hoc est ordine conuerso, & in quadrupedibus posteri pedes, qui post primos sunt, & posteriora, quae a multo auersa sunt. & postea, quia post ostium sunt. & postum. posticus postum. posthumus. postilena. posthabeo. postridie. postriduanus. de quibus superius diximus. & postliminium, quod quis adeptus esse dicitur, cum extra limina, hoc est terminos provinciae in captiuitate detentus, rursus ad propria limina reuertitur. Paulus iuriconsultus postliminium scribit esse ius amissae rei recipiendae ab extraneo, & in statum pristinum restituendae inter nos, ac liberos populi, regesque moribus, ac legibus constitutum. Nam quod bello amissum, aut etiam circa bellum, hoc si rursus accipiamus dicimus postliminio recipere, idque naturali aequitate introductum est, ut qui per iniuriam ab extraneis detinebatur, is ubi in fines suos rediisset, pristinum ius suum reaperet. Sunt etiam qui a post postulo dictum uolunt, quasi post uolo, de quo paulo mox dicemus.

DE TAURO AB ELEPHANTO INTERFECTO, EPIGRAMMA. XIX.

VI MODO PER TOTAM. Insul-
tat Taurus, qui elephantum petere ausus, ab eo
interfectus est. MODO. Paulo ante. STI-
MVLATVS. Agitatus, percutus, stimu-
lus proprie instrumentum est, quo punguntur
boves. Vnde per metaphoram stimulum uocamus omne id, a
quo uexamur. Hinc stimulum carnis, stimulum uitiorum dici-
mus. Ab hoc fit stimulo uerbum quod est agito, uexo. Hinc stimu-
lator, stimulator, stimulator. & stimulam deam ueteres dice-
runt, quae ad agendum stimulat. Stimulus autem a τὸν
σῆμα deductus, quod est pingo. A quo fit stigo latinum. A
quo insigo, quod similiter significat. Stimulo, irrito. Vnde insi-
gator, insignatrix, insignatio. & stigma nota infamiae iniecta
corpori. Poniturque pro ipsa infamia, ut supra diximus.

FLAMMIS. Nimia ira, per quam accenditur animus,
atque inflammatur. Flamma a graeco deducta φλῶ, quod
est ardeo. Vnde graeco quoque φλῶ dicitur hinc flammeus,
de quo supra diximus, quae et flammatis toga dicitur. Vnde
flammeatus, flammatorum insecta res, a colore uiole luteae, quae
flammea appellatur. & flammigena flamma genitus, et flamm-
inger, flammis gerens. & flammigenus, qui flammam uomit.
& flammifer, qui fert flammam. & flammifera, accendit. &
inflammo, accendo. Cuius passiuum est inflammor. A quo in-
flammator, inflammatrix, inflammatio. & flagro, ardeo. A
quo conflago. Hinc flagrans a fragrans distinguitur, quoniam
am flagrans incendiū significat, fragrans uero odorem, quod
specie fracta sit maior, ab eo fragrantia, hoc est odoratus dedu-
citur. A flagro uero flagratio, hoc est incendium. A quo con-
flagratio, uniuersale incendium. Sicut enim aqua diluuium
facit, ita ignis conflagrationem. & flagrum. cuius dimini-
uuum est flagellum, hoc est summa arborum pars, & uirga,
quod caro eo percussa conflagrat, quamuis aliqui a stando pon-
tius dictum uelint, quod uentorum crebros susinet flatus.
Hinc flagriones appellati sunt serui, sicut a uerberare uerbero
ner. & flagratoris genus hominum, quod mercede flagris eam
di se permittebant. & flagello, quod modo significat caedo, mo-
do increpo. Vnde flagitium dicitur, quod modo significat errorem, ut pote rem uel
flagris, uel increpatione dignam. Cicero. Tantumne obliuio-
nem inquit in scripto praefertim, ut ne legens quidem senserit
quantum flagitij admississet? Aliquando pro scelere ponitur.
Vnde flagitiosum dicitur, modo increpatione dignum. Modo
sceleratum. Ab eo fit aduerbium flagitiose, hoc est scelerate, sim-

10

20

30

40

50

60

ue per errorem. Sunt qui a flammastagto quoque deductum uo-
lunt, quasi flammam agito. Est enim flagitare uicem, et uo-
lunt cum quadam inflammatione animi petere. A quo fit com-
positum est flagitare. Cicero. Quaequam hoc causa postulat, non
tamem flagitat. Quintilianus. Est flagitare quotidiano consuetudo, ut li-
bros, quos ad Marcellum meum de institutione oratoria scrip-
seram, iam emittere inciperem item a phlox, quod graece φλῶ
mam significat, flox appellatur uiole lutea, quae & luteola a
nostris dicitur, & flammea. Plynium. florum prima uer nuntian-
tium uiole alba. Tepidioribus uero locis etiam hyeme emicat,
postea quae appellatur purpurea, proxime flammea, quae &
flox uocatur, item a phlox flos, quia emicat scintillatque, ut si-
ma. Eius diminutiuum est flosculus. Ab hoc fit fioro. A quo
floreto, quod & floreto dicitur, hoc est florem facio. Vnde
effloresco, sive defloresco, florem facere desino, sive florem amitte-
re. & floreum, quod totum ex floribus est. & floridum, quod
floribus abundat, & florido uerbum pro flore. A quo prae-
floridantia dicitur. & florifer, ac floriger, qui fert flores. &
floriferum, quod eo die, specie ad sacrarium feruntur. & flo-
rulentus floribus plenus. & Flora, dea. & floralia, eius dea
sacra. Herculis aeduium Romae tradunt otiosum quondam,
ac feriatum luisse tessaris secum utraque manu alternante in una
constituisse Herculem, in altera seipsum, sub ea conditione, ut
si ipse uicisset, dispendio templi sibi cenam pararet, amicumque
conduceret. Si autem uictoriae Herculis foret, hoc idem de seipso
tanquam ab Hercule uictus esset, debitam cenam, & nobilissimam
meretricem Larentiam deo Herculi dedisset. haec, cum in
templo dormisset, uicisset sibi in somnis Herculem commissum,
ab eoque audisset, ut inde discedens cui primum inueni obuiam
fieret, ab eo acciperet mercedem. & eam sibi crederet ab Her-
cule esse persolutam. Abeunt igitur inueniunt ditissimum Tau-
rum acium primo occurrisset, eamque dilectam secum ducit habu-
isse, tandemque morientem testamento heredem instituisse. La-
rentiam igitur amplissimam adeptam pecuniam, ne diuina
mercedi ingrata uideretur, quod acceptissimum putauit eam nu-
mini populorum Romanorum & ipsam scripsisse heredem, sta-
tuisseque ut ex eius hereditatis annuo foenore suis natalis di-
es celebraretur editione ludorum. Senatum uero, quia id flagi-
tiosum uidebatur, deam hanc esse finxisset, quae floribus praef-
set, eamque oportere placari, ut fruges cum arboribus, & uitibus
bene prospereque florescerent, itaque Floram nuncupasse, &
ludos ei datus appellauisse floralia. item a phlox, hoc est a
flamma phlegonitis deriuatur lapillus, de quo supra dixi-
mus, in quo flamma quaedam intus ardere uidetur. & phle-
greus, de quo supra diximus. & phlegmas Martii filius, rex
Lapitharum in Thessalia pater Ixionis, & Coronidis, a quo
phlegra Thessaliae populi sunt cognominati, et phlebes uena,
quae sanguine ferueant. A quo phlebotomia, incisione uena, quae fit
ad sanguinem minuendum sedandi feruoris gratia. & phleg-
ma pituita, & phlegmone, tumor, sive super. & flo uerbum,
quod est spiro, quia spiritus omnes calore humorem diffundente
pronouunt, hinc flatus, spiritus uocatur, interdumque accipi-
tur pro uentre, qui & ipse spiritus est. & flatores, ita enim an-
tiqui tibicines uocabant, quod stando tibi as sonarent. & fla-
bellum, quo uentilatio fit per astatem ad refrigerandum cor-
pus. Terheus tu inquit, Dore, cape hoc stabellum. & uetulum
huic ita facito, hoc & muscarium dicitur a muscas abigendis.
Martialis de muscario pauonino. Lambere quae turpes prohibet
tua prandia muscas. Alitis eximia cauda superba facit.
Idem de muscario bubulo, sordida si paruo fuerit tibi pulue-
re uestis, Colligat haec tereti uerberere cauda leuis. Ab huius simi-
litudine

litudine muscarium etiam appellatur, coma illa quarundam
herbarum in qua semina dependent, qualis est ferula, foenicu-
li, anethi, Olerifatri, & similia. Plynium. semine in muscarijs de-
pendere, ut ferula, idem in papauere, & similibus Scapus in
arundinibus, iuglandibus, uellanis Panicula appellatur idem.
Alterum genus papaueris nigrum, cuius scapo inciso lacteus
succus exprimitur. Idem. Orthomium linum fit e palustri,
uelut arundine dumtaxat panicula ei is, haec a pani, de quo su-
pra diximus similitudine, uocem sortita est. Flo etiam aliquan-
do pro eo, quod est signo usurpatur, quod a fine aurum, sive argen-
tum stando hoc est statu calcificando signetur. hinc statum aes, &
flata pecunia dicitur. & flauis praefati latini dixerunt, quos grae-
ci θραυπος, hoc est thesaurus uocant, quod in eos non ru-
de aes, argentumque, sed flata, signataque pecunia conderetur, unde
de pe de tractionem secundae litterae Fauisae dictae sunt ceterae
quaedam, & specus, quibus aedui capitolini utebantur ad custo-
diendas res ueteres religiofas, quod tamen nonnulli a fouendo
potius deductum existimant, ut superius ostendimus. Item
a flo flamina dicitur, cum ex labore uiae sanguis effluit cir-
catalum. Praeterea ab eodem composita sunt afflo, quod est in
aliquem spiro. Cuius passiuum est afflor. Perso, ualde spiro.
Efflo, extra spiro. emitto. Vnde efflare animam dicimus. Sue-
to. Prius quam efflaret animam, pro mortuo de se feri iussit. insfo,
turgescio, tractum a folle, qui flatu turgescit. Sufflo, nota si-
gnificationis. Plynium. Quae facit dignum praecceptore puerum sus-
stantem languidos ignes. Resto, retro spiro, sive rursus spiro.
Ab his afflator, persflator, efflator, insflator, sufflator, restator.
Afflatus quartae declinationis. Persflatus, insflatio, sufflato. re-
flatio deducuntur. Sufflatus et ueteres dixerunt tumidum, &
rectum, quasi uento quodam latius factum. P. a. u. Videntur ut
sufflatus incedit, ite conflo, quod modo pro sufflo accipitur. Plynium,
Philisus officinam pinxit pictoris ignem constante pue-
ro. Modo pro signo, quia hoc non nisi constato igni fieri potest.
Vnde constatum pecuniam dicitur, hoc est signatum, & figu-
rate constatum aes alienum, hoc est contractum debitum. A conflo co-
flator, & constatio deriuatur, interdum et conflo accipitur pro eo,
quod est simul flo, hoc est simul spiro. A quo constages dicitur loca,
in quae undique spirant uenti. Praeterea distflo, quod est flatu distur-
bo. Plau. Cuius tu legiones distflauit spiritum. Ab hoc distflator.
distflatrix, distflatio. TANDEM. AD EXTREMUM. Tan-
dem enim quando sine interrogatione ponitur, significat ad po-
stremum, nouissime. Virg. Iam tandem Italiae fugientes preendi-
mus oras. Per interrogationem uero habet quiddam ugens, ac
celeransque. Cicero. Quousque tandem abutere Catilina patientia
nostra. Virg. Sed nos qui tandem, quibus aut uenistis ab oris.
Nonnumquam pro aliquo ponitur. Ter ita tandem sorore duxit?
Aliquando accipitur pro uix. Cicero. Tandem aliquando qui-
rites. POTITVS ARDORE CORNVTO. Asser-
tus, quod desiderauerat cornu ferire. PVTAT. Cogitat,
ut superius diximus. SIC. Quemadmodum pile tollun-
tur. TOLLI. Eleuari, in alium iactari. Cicero. Vel in caelum
nos, si fieri poterit, humeris nostris tollemus. OCCVBBVIT.
Perijt, oppetijt. Cubare proprie iacere est, unde cuban-
tes auspiciari dicebantur, qui in lecto querebant augurium. &
cubile lectum dicitur. & cubiculum, locum in quo cubilia sterni-
mus. A quo cubicularis uestis, qua intra cubiculum utimur.
& cubicularij, qui nobis in cubiculo ministrant. Cicero. Hunc
uestrii amatores hunc cubicularij diligunt. Sucto. Saucium, &
repugnantem adorti Clodius cornicularius, & Maximus
Parthenij liberus, & Satrius decurio cubiculariorum, & quae
e gladiatorio ludo uulneribus septem contrucidarunt, quidam
tamen cubiculum a cuba deductum uolunt. Cubam Sa-

10

20

30

40

50

60

binu uocabant lecticam. Cubilia etiam uocamus loca, in quibus
ferae cubare solent. & cubitus, in quo est decans flexura bra-
chiorum, quae supra eum cubare soleamus. Capiturque et pro me-
sura duorum palmorum, tanta est enim cubiti longitudo, quae
& ulna dicitur. Virg. Tres pateat caeli spatium, non ampli-
us ulnas. Hinc cubitalis mensura dicitur. & bicubitus, tricubi-
tus, bicubitalis, tricubitalis. Quidam tamen cubitum dicunt ge-
nere neutro. Aurelius. Qui inde uidentur non computare nisi
trecenta cubita longitudinis, id est, ac per hoc ter ducta illa cubite
fieri noningenta. Veteres & cumbo dixerunt in tertia coniu-
gatione, quod nunc in usu non est, praeterquam in compositione.
Ab his composita sunt acumbo, quod significat adiacere. Nam
iacere ueteres in lectis edendo solebant. Virg. Tu das epulis
acumbere diuinum. A quo acubitus quarta declinationis. &
acubitor, atque acubitor uerbalis. Ocumbo, minor. Plautus.
Haec enim postquam pater acubuit, nata est, decumbo, & decum-
bo, iaceo. Apuleius, Decubantem excitauimus feram. Excum-
bo, uigilo, quasi minime iaceo. uigiliae dicitur uigilia, quam
uis aliqui uigilias ab excubijs ita distinguunt, ut uigilia tan-
tummodo nocturnae sint, excubiae uero etiam diurnae. et excu-
bitor ales gallus uocatur, quia per uigilias cantu indicat, &
exquiliae mens Romae maximus, sive potius duo mentes, simul
iuncti, ubi macellum erat, & uunc equi marmorei conspiciuntur
cum uiris seminudis lora tenentibus Phidiae, et Praxitelis ope-
ra, quos Tyridatem Armeniorum regem Neronis principatu Ro-
mae portasse manifestum est, quae Nero ut laute exciperet, Thea-
trum Pompeij unius diei operatum inaurauit, in hoc etiam
reliquiae sunt thermarum Diocletiani. Dicitur autem sunt ex-
quiliae, quod ibi excubiae regis essent, unde & exquiliae uicus
Romae dicitur est, uicus africanus, quae ibi obsides ex Africa bello pu-
nico ducuntur custo diri. Ab exquilijs, exquiliina porta. & ex-
quilius uicus. & exquilius lacus. & procumbo, quod signi-
ficat prosternor. procubo uero uigilo, quasi porro, hoc est longe
sum a cubando. unde procubitores dicitur, qui nocturno custodiae
causa ante castra excubant, cum castra hostium in propinquo
sunt. incumbo, toto pectore alicui rei insisto, ut incumbo remis.
incumbo studijs. Virg. ualidusque incumbite remis. Sed notan-
dum quod incumbo in studia, & ad studia dicitur, non au-
tem incumbo in remos, & ad remos. Cicero. pergit adolecentes
atque in haec studia, in quibus estis, incumbite idem. Quare in
cumbamus o noster Tite ad illa praecleara studia, & eo unde
discedere non oportuit, aliquando reuertamur. Neque hoc in bo-
num tantummodo accipitur, sed etiam in malum, idem. Cato-
ni incumbenti ad eius perniciem, ita enim cum accuratus quid
agimus, incumbere dicimus, hoc est toto pectore procumbere,
quemadmodum conuicio Supini dicitur, qui negligenter
agunt, incubare uero proprie dicitur, qui dormiunt ad ac-
cipienda responsa. Virg. Pellibus incubuit stratis. Vnde ille in-
cubat ionidicimus, hoc est dormit in Capitolio, ut responsa pos-
sit accipere, incubare etiam aliquando pro aere accipitur. unde
de incubi dicitur sunt hyluani, & fauni, quos improbos quaedam
fuisse mulieribus compertum est, & earum appetisse, ac pere-
gisse concubium item quidam daemones, quos galli clusos num-
cupant, hos nonnulli existimant spiritus esse elemento aereo cor-
poratos. Nam ut hoc elementum etiam cum agitatur stabello,
sensu corporis, tactuque sentitur, ita hos daemones hanc etiam pa-
ti libidinem posse, ut quando possunt sentientibus foeminis in-
seantur. Daemones quidam scripserunt animas hominum esse,
& ex hominibus fieri lares. Si meriti boni sint, lemurs, seu
Laruas, stali manes autem dicitur, si incertum est bonorum ne,
an malorum sint meritorum, illos Eudaemones, hoc est bonas
animas. Hos uero aad daemones, id est malas animas appellari.

Alij animalia, in quibus rationalis anima est, tripartito diuiduntur, ut alia diu sint, alia homines, alia demones. Deos aiunt excelsum locum tenere, homines infimum, demones medium, deorum sedem in caelo esse, hominum in terra, in aere demonum. Demones medios quemadmodum dijs, quibus inferius habitant, postponendos, ita hominibus, quibus superius, praefereandos esse, habere cum dijs communem immortalitatem corporum. Animovum autem cum hominibus perturbationes. Apulei irritari eos iniurijs scribit, obsequijs, donisq; placari. gaudere honoribus, diuersis sacrorum ritibus oblectari, et in omnes, si quid neglecti fuerit, commoueri, ad eos pertinere diuinationes augurum, aruspicum, natum, ac somniorum, magorum praeter ea miracula. Breuiter autem eos definiens ait demones esse genere animalia, animo passiva, mente rationalia, corpore aerea. tempore aeterna, horum quinque, tria priora illis esse, quae nobis. quantum proprium, quantum cum dijs habere coe. Honerius Deos omnes demones uocat, et aliquando ipsum Iouem. Nostra uero religionis homines demones appellat, spiritus in caelo ab omnium rerum opifice creatos, qui de caeli sublimitate deieci partem in terra infima, partem in hoc aere ueluti congruo sibi carcere damnati sunt nocendi semper cupidi. a iustitia alieni, superbia tumidi, inuidia liuidi, fallacia callidi, humana quandoque corpora ingredientia, uel uiuentia adhuc, uel iam mortua, et sub humana specie modo inueniunt mulieres (qui in cubi dicuntur) mo se uiris subiicietes, q uocantur succubi. A demone demoniaci dicuntur, quos supra a Larua Laruatus nunc pari diximus. Quidam etiam Daemonium pro demone scripserunt. Succumbo, modo subijctor significat, modo subiungor. Succubo uero idem est, quod ineor. Discumbo, comedo. conuiuor. epulor, quod ueteres epulando iacebant. Recumbo, iaceo, quod uerbo dicitur. A quo recubitus. Virg. Tityre tu patulae recubans sub tegmine fagi. Concumbo, coeo. A quo concubitus, uitis. Concubitor qui uis. et Concubina, mulier, quae domi quasi uxoris loco tenetur. Pallax a graecis dicitur. Concuo uero conquisco. A quo nox concubina, de qua supra diximus.

DE DOMITIANI COMITATE EPIGRAMMA. XX.

VM PETERET. Blanditur Domitiano, q cum promississet se unum par gladiatorum populo daturum, quod uellet, et alij Myrinum gladiatorem, alij triumphum peterent, ipse ductis in eos, qui dissidebant, manibus, uirumq; magna comitate promiserit. Constat sane Domitianaem quaestoris muneribus, quae olim omnia reuocauerat, ite semper interfuisse, ut populo potestatem faceret bina paria ex suo ludo postulandi, eaq; nouissime aulico apparatu induceret. PETERET. Postularet. Petere enim proprie postulare est. Virg. Mittitur et magni Venulus Diomedis ad urbem, qui petat auxilium, capiturq; in bonam et in malam partem, quod per ipsam rem declaratur bonum significantem aut malum in bonam, ut pater salutem filij petit, seruus beneuolentiam domini in malam, ut hic petit caput alterius, aut famam, aut pudorem. Haec enim in hominis pernicie petuntur. Cum uero peto habet ablatiuum instrumentum significantem non in malam semper partem accipitur (ut Valla existimauit) sed pro instrumenti diuersitate diuersa significat, siue in rem, seu in personam referatur. Ex enim petere manu est ducere. Virg. Tartareum ille manus custodem in uincla petiuit. Petere pedibus est ire. Apul. Dum pedibus iter faciens propinquus peterem. Petere uero aut impetu aggredi. Virg. Quae petit, et summa

mis adnixus uiribus urget. Petere gladio aut ueneno aut lapide aut cornu aut alio simili, est inuadere. ferire. et saluti infidiari. Idem. La cornu petat, et pedibus q spargat arena. Idem. Malo me Galatea petit lasciuia puella, Et fregit ad salias. Petere cursu adipisci. obtinere. idem. quae proxima littora cursu Contendunt petere. Petere osculis. Petere precibus. Petere munibus. Petere blanditijs, est blandiri, conlariare. Quinti. Nouerunt blanditijs petit, quae mult facile suadet. Apul. Cum me laechrymis, precibusq; petisset. Petere oculis est contemplari. Petere auribus, audire. Petere naribus, olfacere. Petere tactu, palpare. Praeterea petere aliquando inquirere est. Virg. Euandrum petimus. Aliq; cupere. appetere. idem. pulchramq; petunt p uilnera mortem. interdum eligere. idem. Principio sedes apibus, statioq; petenda. Nonnunq; manere. expectare. idem. Troianos haec monstra petunt. Quidam petere, posere. et postulare ita distinguunt, ut petere precario sit. posere imperio. postulare iure. Nobis magis uidetur posere esse re debitam, atq; honestam petere. Vnde reposcere est rem creditam sibi restitui petere. postulare uero quoda modo regere, ut re. locus. ro. tempus postulat. Aliquando tamen ponitur pro eo, qd est rem tanq; usum petere. Q. Curtius, postulabat autem magis, q petebat. Ab hoc fit postulator, et postulatix. et postulatio, qd modo actum ipsum postulandi significat, modo epistola, quae uulgo supplicationem uocant. Et aliud uerbum ex postulo, qd significat cum querela inquiri, et quasi amicitiae officium in alio desidero. Teren. Quam ipsi fecerunt, uero iniuriam ex postulant. sed frequentissime habet post se ablatiuum cum praepositione cum. Ut, quid habes, quod mecum ex postules? hoc est coqueraris. a quo fit ex postulatio. i. querela. a peto uero fit petitor, qui aliqd petit, poniturq; frequenter pro mendico, et stitem osuatum petente, qui et postulator, et rogetor dicitur. locus uero, in que conuenire postulatotes huiusmodi solent, ut erant pontes Romanae. et cliuus arianius, propter consuantes ad templum Dianae profuecha dicebatur. Nam graeca παρακαλι deprecationem, siue obsecratione significat. Iuuenia. Aede, ubi consistis, in qua te quaero profuecha. Item a peto, peticio, et petisso uerbu, quo ueteres pro peto usi fuere, et petulans improbus. a quo fit petulans, improbus. et petulater improbe. Cic. Illud assequor, ut siqui mihi forte maledicant, petulas, aut sane insanus esse uidear. Aliquando tamen petulas accipitur pro superbus. Idem, Petulater diues. Aliq; pro lasciuus. Virgo petulansq; inuenca. Ouid. Quinetia ut possim uerbis petulantius uti, Non semel ebrietas est simulata mihi. quandoq; et pro impudens, inue recandus. Cic. Non q inusitata rabie petulater in uxorem, si liamq; meam inuasi. Idem. Desine bonos petulantissima infestari lingua. Idem. Bibulum petulantissimis uerbis laedis. eiusdem ferè significationis est proteruus, a quo proteruia, et proteruio uerbu, qd est improbe facio. et proterue aduerbiu, petulater. Et, quo ueteres interdum usi fuerunt, proteruitas. a quo proteruiter. Idem. Si uidua libere proterua, petulater diues, effuse libidiosa meretricio more uiuere. et petulans lasciuus. Virg. hoediq; petula. Vnde meretricis quoq; petulas ueteres dixere. Et petula ulcera in humeris inuentorum, q ima, hoc est profunda petunt. et petigo, quae et impetigo dicitur, q uicinia petat, sese late summa cute diffundens. Est aut morbi genus grauissimu, qd graeca λεχηρα uocant, et a mento ferè incipit oriri. ideo oculari quadam lasciuia ueteres principio mentagram appellauere. occupat plerumq; totos uultus oculis dumtaxat exceptis, et in colla, pectusq; ac manus saedo uitis fursu re descendit. Tiberij primum Caesaris principatu hic morbus in Italiam irrepsit, contra gione eius p quendam persinum equitem Romanum quaestoriu scribam ex Asia importata. Nec se mina,

mine, uel serui, aut ex infima plebe homines id malum sensere, sed proceres osclandi maxime consuetudine adueneruntq; ex Aegypto huiusmodi morboru parente, medici hanc sola curam profitentes, ingenti suo lucro. constat sane Manilium Cornutum legatum Aquitaniae sefertia ducenta ad eius morbi curam expendisse. petaturu quoq; nonnulli a peto deductum existimant, sed falsum est. Nam graeci παραγορ dicunt, quasi παραγορ παρὰ τῷ ἀδελφῷ τὰ τετρετα, quasi in ijs uolucra infideant. Est enim petaturum, supra qd homines agilitate corporum insignes ludunt, ut hasta, circas quas se inuoluunt. fures, supra quos etiam reciproci ambulant. Circuli, per quos pisciu se more tras mittunt. tabulae, e quibus in aera pendunt, uno brachio se sustententes. uolare itaq; in ijs homines uidentur ob nimiam leuitatem. hinc petauristae appellati, qui ita ludunt, et leuiores salibus momentur. Varro. Galli, et Germani petauristae. Tales fieri astrologi censent eos, qui sub delphini signo oriuntur. Martialis. Quid si per graciles uias petauri Inuitum iubeas subire Ladam? De ijs locutus est Claudianus. Vel qui more auium sese iaculantur in auras, Corporaq; edificant celeri crescentia nexu. Item a peto cornipeta, qui cornu petit. et cornipeta, qui pete frequenter alienas cenas. appeto, et expeto, quae ita inter se differunt, q appetimus, hoc est desideramus quacunque libido fert, Expetimus dumtaxat honesta. Vnde de rebus expetendis scripserunt philosophi, hoc est de rebus, quae merito optari, et perquiri debent. expetere etiam aliq; pro uelle usurpauerunt. Paui. Dij me, et si perdura, tamen esse aduicam expetunt, cum prius quam intereo, spatium ulciscendi damne ab expeto expetitio fit, quae in ratione posita docet, atque explanat quid faciendum, fugendumq; sit. ab appeto appetitio, quae a graecis dicitur ὀρεξις huc, atq; illic rapiens, atque impellens. ex quo fit, ut expetio praest, appetitio obtemperet. Itē appetitius, et appetentia. Plyn. Vdis eius cum aeto ubi appetentiam facit. graece ὀρεξις dicitur, qd uocabulum latini usurpant pro uehementi illa edendi auaritia, quae a uomitu fieri solet. Ime. rabidam facturus orexim. Idem. hinc surgit orexis, hinc sto macho bilis. hanc ueteres ut excitarent, bibere largius solebant. deinde euomere. Martialis. Post haec omnia forte si mouebit Bacchus, quam solet, esuritionem. Idem est enim esurire, et orexis. oppeto, occumbo, quasi mortem peto. Vir. Quis ante ora patrum Troiae sub moenibus altis Conq; oppetere. dicimusq; et simpliciter oppeto, et cum aditione mortem oppeto. sicut expiro, et animam expiro. oteo, et mortem oteo. Aliq; tamen oppeto est inuido. incurro. Plautus, Atq; illa uina uiuat, et pestem oppetat opto, qd significat desidero, tractum ab ope petenda. Vnde optatum modum, hoc est desideratum dicunt gramatici. quoniam uero ea, quae optamus, eligere solemus, et adhibitis et precibus postulare, factum est, ut opto frequenter pro precor, et postulo usurpetur. Virg. Et reor, et siquid ueri mens augurat, opto. Item pro eligo. Ter. Quod si efficeris, quod uis praemiu a me optato hinc opto deriuatur, qd significat electionem. et optati dicuntur, qui electi, et asciti sunt in honestum aliquem gradum. a quo optioes in turmis decurionum, et in cohortibus centurionu appellatae. hinc etiam fit coopto, de quo superior diximus. et adopto, a quo adoptio, quae duobus modis fit (ut Caius inquit) aut principis autoritate, aut magistratus imperio. principis autoritate adoptamus eos, qui sui iuris sunt, hoc est non sunt amplius in pareum potestate, quae species adoptionis dicitur arrogancia, quia et is, qui adoptat rogatur, an uelis eum, quae ada-

ptaturus est, iustum sibi filium esse, et is, qui adoptatur, interrogatur, an id fieri patiat. Imperio magistratus, adoptamus eos, qui in potestate parentum sunt, siue primu gradum liberorum obtineant, qualis est filius filiaq; iue inferiorē, qualis est nepos. nepotis. pronepos. pronepotis. ab adopto fit adoptatiuus, hoc est ex adopto filio natus. Item ab opto fit exopto, quod est uehementer desidero. et subopto aliquantum desidero. perpeto, continuo, hoc est ualde, et sine intermissione peto. perago per ficio. unde ppetem, et perpetuu dicimus integrum. solidum, et nunq; interruptum. Teren. Vtinā hoc perpetuu fiat gaudium, phrygia uxorem ut meam una mecum uideam libera. hinc fit perpetuo uerbum, hoc est perenna. continuo. Nonius. Miserum me, cui datum est, ut hunc solus perpetuum laborem. et perpetuas feruet. et ppetuo aduerbiu continue. semper. Plyn. Traudunt id, si sale obduretur, ppetuo durare. impeto, inuado. Apule. Iurgis me oppido impetens. ab hoc impetus, qd et impes dicitur. Virg. Impete nunc uasto. competo, quod interdum est simul peto. Vnde competitores dicuntur, qui magistratibus in officijs. in honoribus petendis concurrunt. interduum ualeo, et quasi compos sum. Sallu. Sic uero quasi formidine attentus neq; animo, neq; auribus, aut lingua coptere. Aliq; conuenio, et par sum. Seneca. Nihil ei magis competebat. Item compita, quae sunt quadruua, ab eo q multa uiae simul petant. Vn compitalia dicta sunt festa, quae in compitis praegabatur. quidam tamen compita ab eundo potius deducunt, quod multa uiae in unum coeunt. suppeto, sufficio. suppetitio. Plyn. Iunior. cui abunde suppetunt facultates. ab hoc suppetia deriuatur, hoc est subsidium. praesidium. Plau. Auxilia mihi, et suppetia sine domi. Idem. Sed memento, siquid seuiunt senes, suppetias mihi cum sorore ferre. apud historicos raro casus aliquis praeter ac casatum inuenitur, significatq; in subsidium. Casar. Nuntia batur auxilia magna egrotus oppidanis suppetias uenire. Idem. Suisq; rebus timens elephantis triginta relicta, suis finitims suppetias profectus est. repeto rursum peto. reuertur. Cicero. Du ex foro domum repetere. aliquado quae dicta sunt reanfo. Idem. postremo, quae a nobis dicta erunt, breuiter repetemus. hinc repetitio, quae modo anacaphaleosin significat, hoc est breuiter (ut ita dicam) recapitulationem eorum, quae dicta sunt. Modo figuram, quae a graecis παραπορε, a nostris aliquado relatu dicitur, cum eadem pars orationis sepius p singulos ambitus, aut p singula membra repetitur hoc modo. Verres caluaniatorem apponebat. Verres de causa cognoscebat. Verres pronuntiabat uel sic. ille uenire hostes nuntiavit. ille non in motu belli compulit. ille, in tumultu ut ciuitas esset, efficit. Virg. Te dulcis coniu, te solo in littore secum, Te ueniente die, te decedente canebat. Per ambitum uero in hunc modum. Tandiu T. Gracchus populo gratus fuit, quandiu leges ad uoluntatem eius, non ad utilitatem Reip. compositas afferebat. Tandiu C. Gracchus Reip. offendi, quandiu legibus agrarijs, et frumentarijs, et ceteris profusionibus aerarij multitudinem imperitiam promouebatur. Tandiu Saturninus plurimum potuit, quandiu eadem illas frumentarias largitiones, et agri diuisiones pollicebatur. Item a repeto repetundarum dicimus. et de pecunijs repetundis, nec alios habet casus. Ut verres accusatus est repetundarum, et de repetundis pecunijs. Nam cum dico repetundarum, subintelligo pecuniarum. quo nomine, quae diuitijs constant, continentur. haec accusatio proprie addit in eos, qui eum magistratum gererent. provincialibus, aut ui, aut dolo eriperunt pecunias, aut uasa pretiosa, uel res nauig. aliaque huiusmodi. ad res uero repetendas mitti dicimus, eum principi, uel populo erepta sunt, uel pecorum, uel

hominiem, uel locorum, ac terrarum, agrorumq; corpora.
 MYRINVM. Myrinus, & Triumphus propria nomi-
 na sunt gladiatorum. Myrini etiam alibi hic poeta mentionem
 facit. Nuper cum Myrino peteretur missio Leso. VTRAQUE
 MANV. Ductus manibus in utraq; partem dissidentium,
 quod ficere solemus, dum aliqd liber aliter donamus, uel utraq;
 manu i. toto animo, quoniam, quae maxime cupimus, ambabus
 uelut amplecti solemus. Marti. Haec utraq; manu, complexusq;
 asserere toto. A pul. Et libertatem ambabus manibus amplectens.
 FINIRE. Absolvere. terminare. Finis est extremitas unius-
 cuiusq; rei, hoc est id, in quo unaquaeq; res terminatur. Quod a
 graecis τέλος dicitur. Vnde finem lineae dicimus esse prin-
 cipium, & sphaeram, nec principium habere, nec finem. hinc
 etiam artifices finem uocant id, ad quod omnia referuntur. et
 cuius gratia caetera fiunt, ut finis medici est curare. Finis ora-
 toris benedicere. Finis bene uiuendi (ut quidam philosophi uo-
 lunt) uirtus. ut alij uoluptas. ab hoc confines agri dicuntur, qui
 eodem loco finiunt. et confinia termini eorum. Simili modo af-
 fines agri uicini dicuntur. Item affines sunt uiri, & uxoris co-
 gnati, dicitur ab eo, quod duae cognationes, quae diuersae inter se
 sunt, per uirtutis copulationem, & altera ad alterius cognationis
 finem accedit. ab eo affinitas deriuatur. nomina uero eorum
 sunt. haec. socer. socrus. gener. nurus. uictorius. nouerat. prima-
 gnus. prinignus. Gradus uero affinitatis nulli sunt. Et quidem
 uxoris meae pater mihi socer est. mater est socrus. Ego illis sum
 gener. Vxoris meae auus, mihi magnus socer est. Auia, magna
 socrus. Ego illis sum progener. Et retro pater meus uxori meae
 socer est. Mater mea socrus. uxor autem illis est nurus, & auus
 meus uxori meae magnus socer. Auia, magna socrus. uxor au-
 tem illis promurus. prinignus meus est uxoris meae filius ex au-
 lio uiro natus. Ego sum illi uictorius. Et conerario uxor mea
 liberis meis, quos ex alia uxore habeo, nouerat dicitur. liberi au-
 tem mei illi sunt prinigni. uiri frater leuir est. uiri soror glori-
 osorum fratrum uxores ianitrices dicuntur. Et finio uerbum,
 modoperficio. Apul. Sine opus finiam, quod incepti. Modo ter-
 minum pono metor. Vnde finitores dicebantur, quos nunc a-
 grorum mensores uocamus. Plautus. Eius nunc regionis limites,
 confinia determinabo, rei ego sum factus finitor. Finio etiam ali-
 quando pro desinio accipitur, quemadmodum et finitio pro de-
 finitione. Est autem finitio, siue definitio rei propositae propria,
 & diluata, & breuiter comprehensa uerbis euuantiatio, quae
 constat maxime genere. specie. differentijs proprijs, ut homo est
 animal rationis capax, morti obnoxium. Differtq; a descri-
 ptione, quae haec est rei propositae per quasdam proprietates de-
 claratio. ut homo corpus est bipes, caput erectum habens, spe-
 ctansq; in caelum. & de finio, quod est circumscribo. a quo inde-
 finitum dicimus, quod nullis rationibus circumscribitur est. Vnde
 grammatici indefinite positum esse nomen affirmant, quando
 nec relatiue, nec interrogatiue positum est. indefinitum uero di-
 cimus, quod non est definitum. Infinitum autem quod non habet
 finem. Vnde infinitio & infinitas deducuntur. Cic. Quorum
 inuersionem non solum uideamus, sed etiam cogitemus infini-
 tionem ipsam, quam a priuam uocant. Idem. At hoc Anaxi-
 mandro populari, & sodali suo non persuasit. In ijs enim in-
 firmiorem rerum, atq; naturae. & in hoc mundo ipso coelum.
 terram. maria cognosimus. Grammatici quoque infinitiuum mo-
 dum uocant, qui nec personis aliquibus, nec numeris finitur.
 A finio et praefinitio, quod est praescribo, & quasi finem, quem
 non transgrediatis, ostendo. a quo praefinitum dicimus praescri-
 ptum. constitutum. Infinitum, & infinitum aduerbia sunt, signi-
 ficantq; sine fine. LITEM IOCOSAM. Cntem-
 tionem, quae de ludo erat. ludus, & iocus differunt, sicut ludo,

& iocor, quod iocus in uerbis est, ludus potius in facto. Sed frequē-
 ter alterum pro altero ponitur. Iuu. Quoties uoluit fortuna
 iocari. de facto enim non de uerbis intellexit. Ouidius,
 Ignarusq; iocos tribuit fortuna puellis.
 Materia ludunt uerbiore uiri.
 Mille fac esse iocos, turpe est nescire puellam
 Ludere, ludendo saepe paratur amor.
 Hic iocos pro ludis posuit, quod ioca aliquando neutro genere
 dici animaduertimus. Cic. Itaq; iocata plena factiarum. Edi-
 uerso ludum pro ioco posuit. Hora. Sed tamen amoto quara-
 mus seria ludo. Item Plym. Ludere me putas, serio peto. Nam io-
 cos, & seria proprie contraria esse Quintilianus ostendit. ioc-
 cum uero inquit accipimus, quod est contrarium serio. Ludere
 etiam aliquando dicimus pro eo, quod est uersibus scribere. Vir-
 gil. Ludere, quae uellem, calamo permisit agresti. sed hoc ferē-
 non nisi in opusculis dicitur, qualia sunt epigrammata, & hui-
 usmodi opuscula, lusus siue ludi dicuntur. sunt qui existimant.
 poetas carmina sua pro quadam uerecundia ludos appellasse.
 Item ludere quandoq; pro moueri accipitur. Virg. Ludere pen-
 dentes pueros. Teren. Congruum istum maximum in aqua sta-
 nito ludere paulisper. nonnunq; pro deridere, decipere. Neui.
 Tu me ludere ausus es sycophanta? Virgil. Multa malus simu-
 lans uana spe lusit amantem. & pro canere, pulsare. Celli-
 us. Is optime fidibus ludere a magistro eius didicerat. lusus eti-
 am, & lusio pro ludo ponitur. Sucto. Ac ne ex lusu quidem a-
 leae compendium spernens. Quint. Nec me offendet lusus in
 pueris. est hoc signum alacritatis. Idem. Sunt nonnulli atheni-
 dis puerorum ingenij non inuiles lusus. Cic. Ex multis lusio-
 nibus nobis senibus talos relinquane, & tesseras. Ludus etiam
 proprie dicitur locus, in quo gladiatores, athletaeq; discendi gra-
 tia exercentur. Nam & ipsa exercitatio nihil aliud, quam lu-
 dus est. hinc per metaphoram & schola grammaticae, alia-
 rumq; disciplinarum ludus appellatur. Seneca. Dionysius ty-
 rannus de regno eiectus, ludi magister factus est. Linius, Ca-
 millus magistrum ludi discipulos hostibus prodentem eisdem
 pueris in urbem usq; caedendum praebuit. hinc literariū ludum
 dicimus, in quo grammaticae, & rhetorice docetur. Ludū musi-
 cum, in quo musica, ut est apud Terentium de fidicina, quae quo-
 tidie dicebat in ludo. Ludum armorum, in quo gladiatores dis-
 cunt. Vterque omnia spectacula publica, etiam in honorem deo-
 rum facta, ludos uocabant. hinc ludi compitalij dicitur. ludi li-
 berales, hoc est Libero patri dicuntur, quos Athenienses primo cir-
 ca compita instituerunt, in quibus nomine praemij hircus daba-
 tur. ludi, quando spectacula significant, numero ferē plur-
 timo proferuntur. a ludo deducitur ludicrus, hoc est lusorius. ioc-
 ularis. leuis. Virg. Neq; enim leuia, aut ludicra petuntur Prae-
 mia. Vnde ars ludicra dicitur ars histrioniae, & senica. &
 quicquid ludicri appellatione continetur. Nam ludicrum, quod
 est substantiuum non modo ludos histrionicos, & senicos, sed
 quodcuq; lusorium opus, ac ioculare significat. Item a ludo lu-
 sor, qui ludit. & lusorium quicquid ad ludum spectat. hinc lu-
 soria pila dicitur, & lusoria tabula, quae tesserae, uel calculi lu-
 dimus. Martialis, de lusoria tabula.
 Hic mihi bissero numeratur tessera puncto.
 Calculus hic gemino discolor hoste perit.
 Ab hoc fit lusorie aduerbium, hoc est ioculauiter. Item ludifi-
 cor. & ludificatio, de quibus supra diximus. Et foemininum
 ludificatrix. & ludibrium res uana, & deridenda. Virgilius,
 folijs tantum ne nomina manda, Ne turbata uolens rapidis
 ludibrijs uentis. Vnde haberi aliquid ludibrio dicimus, hoc est
 derisui. contemptui. & ludio histrio. Linius, Aacti ex Hetrur-
 tia Romani ludiones, qui ad tibicinis modum saltabant. Idem,
 Et qm

Et quae hister chusco uerbo ludio uocabatur, huiusmodi artifices
 histriones uocati. legimus et foeminas ludias appellatas. Martia-
 nus. ludia quaedam gaditanam saltatem uidimus semicinctans.
 Et ludibundus, ludens. Item compositae alludo, quae est cum ali-
 md dicimus, & ad aliud sententia latenter refertur. Virgilius,
 Aethaqs; iliacis celebramus litora ludis. du. n. ludos Aeneae nar-
 rat, alludit ad Augusti uictoriam, qua contra Antonium in ijs
 locis potius est. deludo, atq; eludo, quae e significans de iudeo. de-
 cipio. Plu. Quid me deluditis, & nocte excluditis foras? Cic-
 sed uos ab illo irridemini, & ipsi illi uicissim eluditis. praelu-
 do, ante ludo. a quo praeludium, quod proprie significat pra-
 entionem, hoc est id, quod ante inchoationem cantus legitima
 praemissi a cathaedis emerendi fauoris gratia solet. Hinc
 praeludium a quibusdam prooemium appellatum. illudo, quod
 modo significat per ludum nocere. Virg. Neu uariae illudant
 pestes. modo de iudeo, dicimusq; illudo tibi, & illudo te. Idem,
 Certansq; illudere capto. Idem, uerbis uirtutem illude super-
 bis. colludo, simul aliquem deludo. Vnde irrisorsulti collude-
 re cauidios dicunt, cum diuersam partem adiuant, prodita
 causa sua. sic. n. clientem suum simul cum aduersario ludunt.
 hoc est fallunt. decipiunt. Marcus. Praeuaricatore esse eū osten-
 dimus, qui colludit cum reo, & translative munere accusan-
 di defungitur, eo q; proprias quidem probationes dissimulet,
 falsas uero excusationes admittat. ab hoc collusa deducitur, &
 praeuariationem significat, de qua inferius differemus. a ioc-
 tus uero fit iocor uerbi, quod, ut diximus, modo ludo signifi-
 cat, modo no serio loquor, sed uagus ago. Aliquando facere, &
 cum quadā uenustate loquor. Vnde ioci, siue ioca, utroq; enim
 modo dicimus, sunt quae ueteres dicebant, siue diceria nomina-
 runt. his in primis uisum fuisse Plautum comicum poetam, &
 M. Tullium summum oratorem constat. Vnde post mortem Plau-
 ti, cum multa eius comediae in arte uagarentur, Plautinae ta-
 men esse de iocorum copia iudicatae sunt. De Ciceronis uero ioc-
 cas libertus eius Tiro libros composuit, quos quidam ipsius Cice-
 ronissis existimauerunt. A iocis ioculare deducitur, quod mo-
 do lusorium significat. modo inane, modo serium, modo amoe-
 nam, & uenustum. Item iocsum, quod modo accipitur pro eo,
 quod ad ludum pertinet. Vnde iocosas contentiones dicimus, quae in
 ludis, uel de ludis oriuntur. modo inane, ut iocosa uerba, hoc est
 uana, no seria, sed pro iocum dicitur. modo facetum, ut iocosis ho-
 mo, hoc est facetus. lepidus. iocis abundas. O' DVLCE IN
 VICTI PRINCIPIS INGENIUM. O' dulcem, hoc est
 elementem naturam fortissimi principis ingens imperatoris la-
 us cum fortitudine coniunctam habere clementiam, cum poti-
 us fortitudinis soleat comes esse seueritas. rarum hoc deorum
 munus est, sed in te FEDERICE ita illustre, ut dubium sit,
 ac difficile dicitur magis ne hostes fortitudinem tuam pugnan-
 tes meant, an clementiam, ac naturae suauitatem diligant ui-
 ste. Dulce proprie dicimus, quod gustu suaue est, ac iucundum,
 ut supra ostendimus. cuius contrarium est amarum, hoc est in-
 suaue. asperum. iniucundum. suaue minus est, quam dulce, cui
 opponitur austerum, sumptum a graecis. apud quos austerus
 austerus dicitur, & austerus austeritas, & austerus
 austerus, qui diligentius haec perquirunt, tredecim saporum ge-
 nera faciunt. Dulce. suaue. pingue. amarum. austerum. acre-
 acutum. acerbum. acidum. salsum. in uno plures sentiuntur sa-
 pores. ut puta austerus. acutus. dulcis. suauius. omnes alieni. in la-
 ste sapor est alienus quidem, sed & suus quidam, & peculiari-
 us, qui iure dici dulcis non potest, & pinguis. & suauius obtine-
 te lenitate, quae ipsa succedit in uicem saporis. aquis nullus est
 sapor, & ne suauis quidem, & tamen hoc ipso fit aliquis, ac su-
 um genus facit. Quod si in ijs sapor, aut suauis sentiatu uirtu

est, quae admodum sentiatu odor. mirum etia naturae praeg-
 pua elementa sine sapore esse, sine odore, sine succo, aquam. ac-
 rem. ignem. transferunt tamen aliquando hoc uocabulum etia
 ad animum ingeniumq; & simpliciter ad omnia, quae usi
 grata, ac iucunda sunt, ut dulcis nox. dulcis consuetudo. dulcis
 sermo. dulcis ingenium. dulcis memoria, ac recordatio praeteri-
 torum. dulcis auicula. dulcis puer. dulce melos. dulcis cogitatio.

AD DOMITIANVM DE ORPHEO EPI-
 GRAMMA. XXI.

VICQVID IN ORPHEO. Rla
 dicitur Domitiano, quod ita omnia, quae de Or-
 pheo fabulose scribuntur, representari in
 ludis suis fecerit, ut uideri uera, no ficta
 potuerint. ARENA. Amphitheatru. EX
 HIBVIT. Prodixit, representauit.
 RHODOPE. Thracia. partem pro toto posuit. Itē cōtinēs
 pro contento, hoc est Thraciam pro Thracibus. THEATRO.
 Spectaculo. ORPHEO. Thracio, quemadmodum supra di-
 ximus. SCOPVLI. Saxa. proprie enim Scopulus est saxum
 eminens, a speculando ita uocatus. σκοπεῖν enim speculari
 est, unde scopum dicimus locum, in quem sagittando tela dirigi-
 mus. Suetonius de Domitiano. nonnunq; in pueri procul stan-
 tis, praebentisq; pro scopo dispersam dextrae manus palmam,
 sagittas tanta arte direxit, ut omnes per intervalla innoce eua-
 derent. & graeci scopelon locum eminentem, hoc est speculam
 nominant. a scopulo scopulosum dicimus locum scopulis ple-
 num. a σκοπεῖν uero quod speculari significat, episcopus de-
 ductur, quasi speculator. non autem pontificem significat, ut
 nūc uulgo existimatur, sed ut Martianus scribit, ij proprie di-
 cuntur episcopi, q; praesunt panī. & caeteris uenalibus reb,
 quae populis emittuntur ob quotidianū uictum necessaria sunt.
 REPSEVNT. Ambulauerunt. retere proprie dicitur
 de animalibus, quae pedibus carent, & uentre gradiuntur, ut
 sunt uermes, & serpentes, quae a rependo dicuntur reptilia. p
 enetaphoram tunc ea quoq; quae exiguos pedes habent, retere
 dicuntur, ut lacertae, stelliones, & similia. ab hoc fit repto fre-
 quentatium, quod est lente, & quasi testudinis passu incedo, ut
 ij facere solent, qui in hortis, & similibus locis spatiantur. Ho-
 ratiū, An tacitum syluam inter reptare salubres. Et irrepo com-
 positum. Messala, irrepitq; serpens in altiore partem. Item
 repente aduerbium per antiphrasim, quod significat subito. a
 quo repentinus subitarius. deducitur autem repto per immutatio-
 nem unius literae a graeco, quod est ἵπρω. a quo Herpes ani-
 mal apud graecos uocatur, quo sanantur quae cuq; serpunt. &
 herpetae dicuntur ulcera, quae serpunt. Plym. Aicōm herpe-
 tas quoq; & nomas, ac putrescentia sanat. & serpo uerbu eius-
 dem cum repto significationis, & serpyllum, quod graeco ἕρ-
 πυλλον uocant, herba est uulgo nota ad palmi altitudinem
 incretens, dum satua est, nec serpens. Syluestris uero mirifice
 serpit, & odoratior est minutioribus folijs aduersus serpen-
 tes efficit, quos et odore, sicutur expellit, adhibetur et cōdi-
 mentis. Virg. Allia, serpyllumq; herbas contundit olentis. a
 serpo serpens deducitur nota significationis, quod tam masculini
 q; foeminini generis reperitur, sed frequentius foeminini a ueteri
 bus serpula dicebatur. Vnde serpula serpsit apud Ennium
 legimus. pro serpens irrepserit. & a serpo proserpo, hoc est por-
 ro. i. longe serpo. Plym. Herba haec nisi sata sit, mire proserpit.
 hinc Proserpina, de qua superius diximus. a serpens serpenti-
 nus deriuatur. Idem. Serpentino adipe perunctus resolutur.
 & serpentarius, de quo supra diximus. Vulgatum est plerisq;

terras serpentium, quae in ijs occultentur, colores habere. inus
 mora eorum genera sunt in India tanta magnitudine adole-
 scere dicuntur, ut solidos hauriant ceruos, taurosque in ponto ue-
 ro iuxta Rhindacum annem supervolantes, quibus alie, perni-
 citerque aliter hauritu raptus absorbeant. nota est bello punico
 expugnata balistris tormentisque, veluti oppidum quoddam a Re-
 gulo imperatore serpens centum viginti pedum longitudo. cu-
 ius pellis, maxillaeque ad bellum Numantinum Romae in
 templo duraverunt. serpentium aliae squamas habent, aliae pictu-
 ras. omnibus ferè exitiale venenum. cerastae praefertunt qua-
 dringenta cornicula, quorum ostentatione ueluti escas ilico solici-
 tatus aues perimunt. Na reliquum corpus de industria arenis te-
 gunt, nec ullum indicium sui praebent, nisi ex ea parte, qua im-
 itatis dolo pastibus necem perpetim occupantur. *απο τω
 κεραιων*, hoc est a cornibus cerastae appellatae. Luca. Spi-
 naeque magis torquente cerastae. Amphesibena, quae et amphibe-
 nae dicitur, consurgunt in caput geminum, quorum alterum
 loco suo est, alterum loco, quo cauda, quae causa est, ut capite u-
 trumque venenum fundere serpat et tractibus circularis. Idem. Et
 gravis in geminum surgens caput amphesibena. iaculi arbores
 subeunt, e quarum ramis sui maxima uibrant. penetrant ani-
 mal quodcumque obuium fortuna fecerit, ne pedibus tantum pa-
 uenda serpentes essent, sed missili quoque uolarent tormeto. Idem.
 iaculisque uolucres. aspidis intumescunt collis, nullo ferè ictus
 remedio praeterquam confestim si partes tactae amputentur. mirus
 huic tam praestituro animali amoris affectus est, coniugae ferè me-
 uantur, nec nisi cum compare uita est itaque alterutra interem-
 ptam, incredibilis alteri uisionis cura est. persequitur interfecto-
 rem, unumque eum in quatuorlibet populi agmine notitia quadam
 infestat. si patet omnes difficultates, pimeat spatia, nec nisi am-
 bus, aut celeri fugat arceus. hebetes natura oculos habet, eosque
 non in fronte, ne ex aduerso cerneret, sed in temporibus. itaque
 auditus saepius, quam uisus excitatur. Venenum aspidum si sanguis
 attingit, statim perimit. de caetero potum quantalibet copia non
 nocet. non enim est tabificus uis. itaque occisa morsu carum animalia
 abis innoxia sunt. scribit Varro aspidum ictus efficacissimo
 curari, hausta a percussis ipsorum urina constat aspidem percus-
 sos torpore et somno necari. Luca. Hic quae prima caput mou-
 uit de puluere tabes. Aspide somniferam humida ceruice lenauit.
 pleniore huic sanguis, et crassi gutta ueneni. Decidit, i nulla plus
 est serpente coactum. aspidis spiritum quoque quod ptyas dicitur, co-
 stat pnciosum esse. dicitur autem ptyas *απο του μυου*, quod
 est spuo. Unde et *μυσμα* spiritum appellatur, quod et ptyasma
 dicitur. Nam et *πυρρην* pro spuere accipitur. Iuue. ille
 fruatur uocibus obscenis, omniisque libidinis arte. Qui Lae-
 daemonium ptyasmate lubricat orbem, hoc est q lubricat annulu spu-
 to. per hunc n. ditorem intelligit Mart. Per cuius digitos cur-
 rit leuis annulus. Est n. ditioris mos, dum otiosi sedet, annulos
 uoluere, eosque saepe extrahere, et reponere, digitosque, ut id fa-
 cilis faciant, spuo irrorare. Hunc locum Iuuenalis ita primò
 interpretati sumus. quae ridicula hic ab alijs dicta fuerint, ope-
 repretium est perlegere. orbem autem Lae daemonium uocari
 annulu constat, quae a Lae daemonijs primò annulorum usus
 manauit. Plyn. Hoc in Targnyjs maxime miror, quorum e Grae-
 ca fuit origo, unde hic annulorum usus manauit. quod et nunc Lae-
 daemone ferreo annulo uincitur. Itè ptyas dicitur spiritus, phibi-
 sis uero exulceratio pulmonis appellatur, cum tabe, et extenua-
 tione totius corporis, ac sanguinis excreationem *απο του
 οφθλμου*, quod est tabescere. consunt, unde phibisia nominan-
 tur. cyrenicae promida Basilisum generat. xij. non amplius
 digitorum magnitudine, candida in capite macula, ut quodam
 diademate insigni, sibilu omnes fugat serpentes, nec flexu mul-

10

20

30

40

50

60

tiplica, ut reliqua corpus impellit, sed celsus, et erectus in me-
 dio incedit. Necat frutices non modo contactu, sed etiam afflatu.
 exurit herbas, rumpit saxa. compertum est oaso quondam ex
 equo hasta, ui ueneni per eam subeunte non equitem modo, sed
 equum quoque absumptum fuisse. Mustellarum uirus huic exitio
 esse perhibetur. interficiunt eos caernis sicale cognitis sola
 tabe. Magi basilijs sanguinem miris laudibus celebrant coem-
 tem picis modo. tribuunt ei successus petitionu a principibus,
 ac potestatibus, et precu a dijs. qdam Saturni sanguinem apa-
 pellant. sunt etiam qui basilijs eradant uel solo aspectu homi-
 nem interimere, quod et catoblepas facere dicitur. modica fera,
 caeterisque membris iners. caput tantum praegrave aegre ferens,
 idque deiectum semper in terram omnibus, qui oculos eius uide-
 re, confestim expirantibus. Nasatur i Aethiopia Hesperia apud
 fontem, qui Nigris dicitur, Nili, ut plerisque existimauerunt, ca-
 put. et luporum quoque uisus noxius esse homini in Italia exi-
 stimatur, ut supra diximus, uocemque homini, quem priores con-
 templantur, ad praesens adimere. de basilisco sic scribit Luca-
 nus, Sibilas effundens cunctas terrentia pestes, Ante uenena
 nocens, late sibi submonet omne vulgus, et in uacua regnat ba-
 siliscus arena. Boa serpens est in Italia nasens, de qua supra
 diximus. aliter primo bubuli lactis succo, in tantamque aliquan-
 do magnitudinem exeresat, ut Diuo Claudio principe occisa in
 uaticano fuerit, quae solidum insantem gestabat in alio. Dra-
 cones carere ueneno existimant, uerum tamen in Africa sunt pe-
 stiferi, alasque habent et pulchritudine, ac splendore tergris
 caeteras serpentes expellunt. Luca. Vos quoque, qui cunctis in
 noxia numina terris Serpitis aurato nitidi fulgore dracones
 pestiferos. ardet facit Africa, ductis altum aera cu penis, armè
 taque tota secuti, R uipitis ingentes amplexi uerberare tauros, Nec
 tutus spatio est elephas, datus omnia leto. Nec uobis opus est ad
 noxia fata ueneno. caput draconis limini ianuarum subditum,
 propitiatis oratione dijs fortunatam domum facere magis affir-
 mans. oculis eius inueteratis, et cum melle eritis inuictos non pa-
 uescere ad nocturnas imagines. dentes eius illigatos pellibus ca-
 prearum ceruinis nervus miteres prestare dominos, et exorabi-
 les potestates. Cauda draconis, et capite uillis leonis e fronte,
 et medulla eiusdem, ac equi uictoris spuma. canis unguibus ad
 alligatis ceruino corio, nervisque cerui, et dorcadis alternatis in-
 uictos homines fieri, quae arguendi potius gratia, quam do-
 cendi referenda existimamus. quidam dracones scribunt par-
 ua habere ora, et admodum non dehiscentia, sed erecta fistu-
 las, per quas trahunt spiritus, et linguas exerunt, in dentibus
 uim nullam, sed in caudis, hinc uerberare potius quam rictu no-
 cere. Visti sunt apud Aethiops. xx. et amplius cubitorum ma-
 gnitudine frequentissimi. reperiuuntque in eorum maritimis qua-
 terni, et quini cranium more contexti. draconis draconis foemi-
 na est. a dracone draconculus diminutiuum deducitur. et dra-
 conium herba, de qua supra diximus. Dracones dictos existi-
 mant *απο του δερματου*, quod est uidere. Clarissima enim
 habere dicuntur oclorum aciem, qua ex causa incubantes eos
 thesauris custodia causa finxerunt antiq. ideoque Aesulapio at-
 tribuerunt (ut nonnulli existimant) quod uigilantissimi esse existi-
 mantur, quae res medicinae maxime est necessaria. a draconis si-
 militudine. Draco etiam appellatur palmes emeritus pluribus
 annis iduratus. Plyn. Nuper, repturum draconem serere iuxta
 arborem. ita palmitem appellamus emeritum, pluribusque indu-
 ratu annis nunc praesum, quae maxima amplitudine tribus
 partibus longitudinis deraso cortice, quatenus obruat, unde
 et rasilum uocant. deprimere sulco, reliqua parte ad arborem
 erecta. De uipera superius locuti sumus, quae et graecis uocae-
 tur *χιτρα*, hoc est Echidna dicitur. Ouidius,

Sanguine

sanguine centauri lerneae sanguis echidnae
 Misus ad auxilium tempora nulla dabit.
 In hoc genere, dum coeunt, mas caput inserit in os faeminae, quod
 illa uoluptatis dulcedine abrodit. eadem sola itra se parit oua
 unius coloris, et mollia, ut pisces. Tertia die intra uterum ca-
 talos excludit, deinde singulis diebus singulos parit XX fe-
 re numero. itaque caeteri tarditatis impatientes percurrunt la-
 tera occisa parente. Caeterae serpentes contacta oua in terra in-
 cubant, et foetum sequente excludunt anno. Vipera theriaca
 adhibetur, hoc est multiplici illi compositioni, quae aduersus ue-
 nena inuenta est. Magno errore haec uisus medicorum tyria-
 cam uocant, et a tyro serpente appellatam diuina. nullus est
 serpens, qui tyris et pelleur, nec tyriaca a tyro, sed theriaca,
 siue theriaca *απο του θηριου*, hoc est a feris, siue belluis uo-
 citata est, quod haec compositio aduersus omnes belluas uenenatas
 instatuta sit. admiscetur ei uiperinae carnes. quippe ex uipera
 pastilli sunt, qui et ipsi theriaca appellatur, ternis digitis
 uirumque amputatis, exemptisque interranis, et liuore spinae ad-
 herente. reliquo corpore in patina ex aqua, et aethio discosto,
 spinisque exemptis, et addita simlagne, atque ita in umbra sic-
 catis pastilli. quidam tradiderunt eos, qui aliqui uiperae iecur
 coctum huserint, nunquam postea feriri a serpente. theriaca
 simile est mithridatium antidotum ex rebus LIII compositum,
 quod nulgo nunc aucthoris nomine mithridatem uocant.
 anguem quoque minime uenenatum esse putant, nisi per mensem
 dum luna instatur. Serpentis genus est uulgo notum. Virg.
 Erigadus, o pueri fugite hinc, latet anguis in herba. huc ex mo-
 dula hominis spine gregi multi prodiderunt. pulcherrimum
 anguim genus Hydrus est, in aqua uiuens, de quo et hydra
 abunde superius differuimus. ab angue anguinus deducitur.
 Plyn. Anguino adipe illinitur. Et anguinus cicumis dicitur
 oblongus, et ad anguis similitudinem contortus, qui et errati-
 cus dicitur. Hemorrhoidis quoque serpentis genus est pestiferum a
 fluxu sanguinis ita appellata. quippe graeci ad ma sangui-
 nem, pous fluorem dicunt. huius morsu sanguis omnis a
 corpore sinit, nec sinit potest. Luca. *Idem.*
 At non stare suum miseris passura cruorem,
 Squamiferos in gens hemorrhoidis explicat orbis.
 Impressit dentes hemorrhoidis aspera Tullio
 Magnanimi iuueni miratorisq; Catonis,
 Vt solet pariter totis effundere signis Coricij praesura a croci-
 fic oia membra Emisere simul rutilu pro sanguine uirus. Sanguis
 erat lachrymae, quae cumq; foramina nouit Humor, ab ijs largus
 manat cruor, ora redundant, Et patule nares, sudor rubet, om-
 nia plenis Membra fiunt uenis, totum est pro uulnere cor-
 pus. Plyn. Portulaca, quae pelion uocant, non multum satina ef-
 ficator sagittarum uenena, et hemorrhoidum, et praesterum
 plagis i posita extrahit. haec et hemorrhoidia dicitur. Idem, Mu-
 stum serpentibus aduersatur maxie hemorrhoidiae, et salaman-
 dre. hemorrhoidias et uocamus genus morbi, cum ora uena-
 rum iuxta anum. tanquam ex quibusdam capitulis turgent,
 et sanguinem fundunt, quod et in ore uuluae faeminaru inci-
 dere consuevit. quod haec purgatio est non morbus. ideoque curati
 eo quida, cum sanguinis exitum non haberent inclinata in pra-
 cordia, ac uiscera materia subitis, ac grauissimis morbis corre-
 pti sunt. ideoque quoties is suppressus est, nequid periculi affira-
 tur, multa exercitatione digerenda materia est, et sanguis inter-
 dum e brachio mittendus. praester quoque serpentis genus e mi-
 to ardore eum, quem laesit, inflammas, et supra modum tu-
 mescens. Luca. Nasidii Marsi cultorem torridus agri Percus-
 sit praester, illi rubor igneus ora succendit, tendiq; autem per-
 cunte figur a Mifces cuncta tumor, toto iam corpore maior. Hu-
 manumque egressa modum super omnia membra. Effatur sani

10

20

30

40

50

60

es late tollente ueneno. Sepe serpens est, cuius uel leni ictu tota
 caro putrescit. ideo *απο του οφθμου* nomen habet, quod est
 pureo. Plyn. Profuisse tamen Oxytel fitentur contra serpen-
 tes, quos sepas uocant. Luca. Oxytel. quod dissolvens cum corpore ta-
 bificus seps. Idem, Parua modo serpens, sed qua non ulla cru-
 enta Tatum mortis habet, nam plagae proxima arcum Engit
 raptu cutis, pallentiaque ora retexit. Idemque sinu lapsa, nudum
 est sine corpore uulnus. Membra natant sanie, surae fluxere, si
 ne ullo tegmine poples erat, femoru quoque musculus ois Lin-
 quitur, et nigra distillant inguina tabe. Scytale serpens est gra-
 cilis, nec nimium longa, sed tanta macularum uarietate specta-
 bilis, ut intuentes remoretur, tanto aut firuore, ut praeter caete-
 rarum serpentum consuetudinem media hyeme tuniculam exu-
 at. Idem. Et scytale sparis etiam nunc sola pruinis Exuui-
 as postura suas. Plyn. Eadem uis contra uenaturum oium mor-
 sus priuatum, scytalem etiam Lae daemonij uocabant huiusmo-
 di furtiuum genus epistola. furculi duo crant teretes oblongu-
 li pari crassitudine, eiusdem longitudinis, derasit, atque tormati
 consimiliter. Vnus imperatori in bellum proficiscenti daba-
 tur. alterum domi magistratus seruabant. quoniam usus uenerat li-
 terarum sevetiorum arcu furculum lorum modica tenuita-
 tis, longum quantum rei satis erat, complicabant, uolumine ro-
 tundo, et simplici, ita ut ora aduocata undique coherentes lo-
 ri, quod plicabatur coirent. literas deinde in eo loco per transier-
 sas iuncturarum oras uersibus a summo ad imum proficiscen-
 tibus conscribebant. Id lorum literis ita pscriptis reuolutum e-
 furculo, imperatori commentum illius confro mitebant. resolutio
 aut lori literas truncas, ac mutlas reddebat membraque caru,
 et apices in partes diuersissimas si argobat, sed ubi ille, ad quem
 erat missum, acciperat furculo compari quem habebat a capite
 ad finem perinde, ut debere fieri sciebat, circumplicabat, atque
 ita literas per ambitum eundem furculi coalescentes rursum co-
 ibant, integrasque et inarruptam epistolam, et legi sicilem
 praestabant. *στυβαλι* autem, hoc est scytalem a loro uo-
 cabant, quod graeci *στυβαλι* dicitur. Sic etiam serpentem scy-
 talem a corio, quod sicile exiit. unde *στυβαλι* graeci ser-
 tem uocant. et *στυβαλι* sutor. *στυβαλι* sutrina ap-
 pellatur. hinc et sutulum uocamus tenue, et macru, et in quo
 tantu exilis pellicula ceruicatur. unda. Sutica dicta, quae pro fia-
 gello utimur, et scutum, quod corio tegi consueuit, a cuius simili-
 tudine scutum uasis genus. Hora. uilis uolentem tunicato scu-
 ta popello. hoc et suta faemino genere dicitur. a quo scutula
 diminutiuum, quod modo huiusmodi uasculum significat, mo-
 do lignum teres, quo linum, et alia huiusmodi tundimus. hinc
 scutulata uesit, de qua superius locuti sumus. Et aliud diminu-
 tiu scutella. Item a scuto deducitur scutatus, sicut ab hasta ha-
 status. et scutifer ferens scutum. scutum graece aspis uocatur. a
 quo *απειδο τοου* parma appellatur, hoc est paru scutum, et
 breue. Vir. Ense leuis nudo, parmaque inglorius alba. huius di-
 minutiuum est parmula. coluber quoque serpens est in aqua uiuens,
 huius adipe, et fel habentes, qui crocodilos uenantur, mire ad-
 iuari produntur, nihil aduersus eos bellua audete. e colubro
 rum genere est, quae graecis enydris uocatur serpens masculus,
 et albus. huius quatuor dentibus su prioribus in dolore su pio-
 rum ginguas sacrificant, inferiorum inferioribus. Dipsas pla-
 gam ferè nullam mor su inducit, nec tumorem, sed humoris oem
 consumens, sitim inestimabilem facit. ideo nomen habet *απο του
 διψου*, quod significat sitio. Plyn. Vnedines serpentium uene-
 nis restitunt maxime sepis, dipsadis et uiperis. Luca. nus,
 Signiferum iuuenem tyrrheni sanguinis Anulum
 Torta caput retro dipsas calcata momor dit.
 Vix dolor, aut sensus dentis fuit, ipsaque leti
 Frons caret inuidia, nec quicquam plaga minatur.

A iij

Exe subit uirus tritium, arpitq; medullas
 Ignis edax, calidatq; incendit uiscera tabe.
 Ebibit humorem circum uitalia fusum
 Pestis, et in sicco linguam torere palato
 Caput, desessos irret qui sudor in artus
 Non fuit, atq; oculos lachrymarum uena refugit,
 Non decus imperij, non maesti uita Catonis
 Ardentes tenere uirum, quin spargere signa
 Audeat, totiq; furens exquiveret aruis.
 Quas posebat aquas sitiens in corde uenenum.
 Ille uel in Tanaim missus, Rhodanumq; Padumq;
 Arderet, Nilumq; bibens per rura uagantem.
 Nec sentit fatiq; genus, mortemq; ueneni,
 Sed putat esse sitim.
 Ciana parua et gracilis serpens in Italia ferè ueneno atres.
 Chelydros terrestris serpens hydro aqua similis. et chelydros
 non multum apectu distans fumum, qua serpit, emittens. Lu-
 ca. Natus et ambigue coleret, qui syrtidos arua Chelydros, tra-
 ctisq; uia fumante chelydri. Cechris serps maculis plena. the-
 bano marmoris similis, quod uiride est, et ceteris marmoribus
 hilarius, et a serpentium maculis ophites uocatur. quippe
 opis græce serpens dicitur. non inueniatur ex eo columne, nisi
 si admodum parua. duo eius genera, molle candidum, et nigri-
 cans durum differunt ab hoc tiberianum, et Augusteum ho-
 rum imperatorum principatu in Aegypto pta, qd hæc ma-
 culas dinterfo modo colligunt. augusteum undatim crispum in
 uertices, Tiberianum sparsim conuolutæ canicie cenchris etiam
 auis ex acapitum genere. de cenchride serpente. Idem, et sem-
 per recto lapsurus limite cenchris, pluribus ille notis uariata
 tingitur alium. Quæ pvis tinctus maculis thebanus ophites.
 de cenchride aue. Plyn. Eium cenchridis albugines extenuat.
 Ammodites serpens est arenæ similis colore, a qua nomen
 habet. Luca. Concolor exustis, atq; indiscretus arenis Ammodi-
 tes. natrix etiam serpens aquas quoq; ipsas ueneno insiciens.
 Idem. Et natrix uiolator aque. natrix etiam herba est, cuius
 radix exulsa uirus hirci redolet. hac in piceno a foeminis abi-
 gunt, quos uocant fatuos. philosophi species limphantum hoc
 modo animosum esse crediderunt, qui tali medicamento iuuen-
 tur. pharias serpens est, salcum, dum serpit, cauda in terra fa-
 ciens, et supra eam ferè ambulans. Luca. Et contentus iter cau-
 da sulcare pharias. Serpentes omnes pariunt oua. coeunt com-
 plexu adeo circūuolutæ sibi, ut unam existimare bicipitem pos-
 sis. M I R A N D A. Admiratione digna, qd salicet mo-
 ueri, et curvere uidebatur, uel admiratione digna propter pul-
 chritudinem, qd, ut mox subdit, similis erat hortis hesperidū,
 de quibus superius locuti sumus. I M M I S T V M. Com-
 mistum, licet aliquando reperitur immistum pro non misto,
 misere proprie confundere est. unde mistarius uas dicitur, quo
 uinum aqua miscemus. Lucil. Vrcus, aut gemina longus mista-
 rius ansa. hinc mistor, et misto. et mistura. et miste aduer-
 bium notæ significationis. Item composita admisco. intermis-
 seo. permisco. immisco. submisco. commisco. eiusdem ferè
 omnia significationis. a quibus admistor. admisto. admistu-
 ra. admiste. intermistor. intermisto. intermistura. intermiste.
 permisto. permisto. permistura. permiste. immistor. immisto.
 immistura. immiste. submistor. submisto. submistura. submi-
 ste. commistor. commisto. commistura. commiste. Item, Mistum
 immistum. commistum aduerbia. Item miscella colubæ genus,
 de quo superius diximus. Item miscelle uites, que in omni a-
 gro conueniunt, quod cum ceteris ubiq; utiliter miscantur. et
 promiscuum, mistum. confusum. incertum. Vnde apud gram-
 maticos promiscuum genus incertum dicitur. a quo promiscue

aduerbium, miste. confuse. incerte. Veteres etiam promiscuum
 pro promiscue scripserunt. Et mistum uinum non purum, sed aqua
 temperatum. uero cōtrarium. aliqñ tamen misere pro pertur-
 bare accipitur. Virg. Misere agens telis, diciturq; misere atq;
 τοῦ μιστοῦ quod apud græcos misere est. unde et mi-
 stis mistura appellatur. P E C O R I. Animalibus mitibus.
 proprie enim pecus pecoris, siue pecus pecudis (utroq; n. mo-
 do dicimus) significat omne animal, qd sub hominis im pio è pa-
 bulo terræ pasatur, ut boues. a sinicq; cameli. oues. capra. et
 reliqua huiusmodi. Item elephantū. Plyn. Qui cum elephantū
 congressus gemino ictu pecudem exanimauit. reperitur in in-
 terdum pecus pecoris pro multitudine pecudū siue pecorū. Vir-
 gil. Dic mihi Damoeta cuius pecus? an Melibœi? Idem, infelix o
 semper ouis pecus. Idem, Caprignūq; pecus nullo custode
 herbas interdum pecus pecoris pro oue ponitur. Plyn. Suis fo-
 tus sacrificio die quinto purus est. pecoris die sexto, boum trige-
 simo. Quintilianus, Cur in usum uestrum saepe pecori lanæ
 detrahuntur. Ouidius,
 Hoc pecus omne meum est. multæ stabulantur in antris,
 Multas sylua tegit, multæ quoq; uallibus errant.
 Nec, si forte roges, possem tibi dicere quot sunt.
 Pauperis est numerare pecus. de laudibus harum,
 Nil mihi credideris, præsens potes ipsa uidere.
 Ut uix circueane distentum curribus uber.
 Sunt foetura minor tepidis in oculibus agni.
 Interdum etiam pecus pecoris transfertur ad omne animal,
 qd humana lingua, et effigie atret. Virg. Ignauum fucus pe-
 cus a præsepibus arcent. pecus quoq; pecudis pro oue positum
 legimus. Plyn. Ipsius animalis tanta narratur clemētia aduer-
 sus minus ualida, ut in grege pecudū occurrentia manu dimo-
 ueat, neq; oberat imprudens. ite pro, quocūq; animalis huma-
 na effigie, et sermone atrente. Vir. pro apibus. Et pecudū cu-
 stodia solers. Lucil. pro piscibus, præterea genus humanū, mul-
 tæq; natantes Squamigeræ pecudes. Veteres pecu, et pecus pe-
 coris, et pecus pecudis neutro omnia genere prouulerunt. Vnde
 de pecudā, et pecora, et pecuda frequentissime legimus. Nam
 us. Homines. pecora, belluasq;. Actus in celsis montibus pecora,
 atq; inter colleis. pascum. Idē. V agantur pauore pecuda, et in
 tumulis pastores sedent. Sisen. Iumentū, et pecuda locis crepi-
 dare compluribus. Cic. Cum adhibenti in pecora pastores. Ca-
 to pecuum protulit genitiuo plurali ab eo, quod est pecu. a quo
 pecuarium deducitur, quod ad pecus attinet sicut a pecore pe-
 corarium, et pecorū, et pecorum sicut a pecude pecudi-
 num. pecuarium etiam dicimus aliquādo armentarium. et pe-
 cuaria loca, in quibus armenta consistunt. Item ipsa armenta.
 præterea a pecore, siue pecu pecunia deducitur. cuius dimnuti-
 uum est pecuniola, qd olim diuitiæ oēs in agris, atq; pecoribus
 esse existimabatur unde locupletes, et pecuniosi appellati sunt
 diuites, quasi locorū, et pecorū pleni, qd pecunie appellatio-
 ne non modo numi, hoc est numerata pecunia, sed oēs res tā soli,
 qd mobiles, et tā cor pa, qd iura continentur, ut Hermogenianus
 iuriscōsultus affirmat. Frequentius tamē pecunia pro ea, que
 numerata est, ab authoribus usurpatur. Item a pecore, siue pe-
 cu peculū qd proprie significat rē, que non in pecunia nume-
 rata consistit, sed uel in solo, uel in pecoribus, uel in supelle-
 ctile nostro labore, et industria partum, et a nobis ipsis lu-
 crescētū. Virg. Nec spes libertatis erat, nec cura peculi, Cicero,
 an eorum seruitus dubia est, qui cupiditate peculū nullam
 conditionem recusant durissimæ seruitutis. et Celsus iuriscō.
 scribit pecuniam sine peculio fragilem esse, hoc est sine lucro.
 hinc peculium castrense dicitur, ut Pōponius affirmat, qd a pa-
 retibus, et agnatis in militia degenti donatum ē, uel qd filius
 in militia

in militia acquisiuit, quod nisi militaret, acquisiturus nō fuisset.
 Nam quod fuisset sine militia acquisiturus, id peculū eius
 castrense non dicitur. aliquādo etiā peculium pro paruo patri-
 monio accipi scribit Vlpia. ab hoc peculiaris derivatur, qd pro-
 prie significat rem ad peculium pertinentē sed usum iam rece-
 ptū est, ut pro proprio, siue speciali. seu præcipuo ponatur. Vnde
 fit peculiariter aduerbiū, hoc est specialiter, præcipue. Item pe-
 culor. a quo depeculor, qd proprie est ea, que ad rē publicam
 siue principem, seu sacra pertinet, furor. a quo peculator, siue
 depeculator, qd tale factum facit, quorū foemina sunt pecula-
 erix, et depe. ulatrix. ite peculatus, que Paulus, et Labeo de
 finium esse pecunie publicæ, aut sacre factum, non ab eo fa-
 ctum, cuius periculo fuit, et ideo aduū in ipis, que sibi tradi-
 ta sunt, peculatum nō admittere. Idē etiam scribunt nō modo
 pecuniam publicam, sed etiam priuam criminem peculatus fa-
 cere, ut si quis, quod scio debetur simulans se scis creditorem, ac-
 ceperit, quāuis priuam abstulerit pecuniam. autem, qui pec-
 uniam eraiendā accepit, uel quilibet alius, ad cuius periculum
 pecunia pertinet, nō dicitur peculatum admittere. P E P E N
 D I T. Immobilis stetit cessans a uolatu desiderio. aidendi
 poetam. S V P R A V A T E M. Supra eum, qui uatē, hoc
 est Orpheum agbat. Vates antiq; uocabant, quos græca dicit
 prophetas, hoc est antistes sanctorum, et diuinorum oracu-
 lorum interpretes. uel quasi fates, ut supra diximus, qd futura
 scirent, siue fata prædicarent, uel a uerbis uicendū, hoc est
 connectendū. solebant. n. affari diuino numine uerbis con-
 textis futura prædicere, unde deducta sunt uaticinor. uaticin-
 ium. uaticinor, de quibus diximus uaticinor agrum primus
 Leo. iij. Romanorum Pontifex moeribus cinxit. Nicolaus. V.
 instaurauit, et uaticinor, quod græco uocabulo propheticum
 dicitur. ab huiusmodi uaticibus poetæ quoq; uocabuntur appellati sunt
 tam masculino, quā femīno genere, qd ipsi misarū fu-
 rore pleni carmina componere existimantur. Nā qui absq; ca-
 moenarum furore ad poesin accedunt, et ipsi (ut Plato induit)
 inanes sunt, et uana est eorum poesis. Idem poetæ appellan-
 tur, hoc est ποιηταὶ ἀπὸ τοῦ ποιεῖν, quod est facio. effingo. for-
 mo, quasi. fictores, unde opus quorū poema, et poesis dicitur
 hoc est figmentum, siue fictio. quid hæc ita distinguunt, ut poe-
 ma sit inuentio parua, que paucis uerbis exprimitur. poesis ue-
 ro textus ipse scriptorū, et opus totum. Lucil. Non hoc qd ual-
 leat, quid ue iter sit hoc, quā illud cognoscis, hoc primum qd
 diximus esse poema, pars est parua. idem. item quæuis nō ma-
 gna pars poema est. poesis opus totū, totaq; illa summa est una.
 Item a poeta poetium dicimus, quod ad poetam attinet. et
 poeticeu artem ipsam sicut grammaticæ, et rhetoricæ, et poetice
 aduerbium sicut grammatice, et rhetoricæ, et poetice uerbu,
 quod est in poetice exercitor, siue poetam ago. et poeticeus, quo
 usus est Ennius, qui Cabalinū fontem poeticeum nominauit.
 L A C E R A T V S A B V R S O. Quæ admodum uerus
 Orpheus a mulieribus. I N G R A T O. Quia nō pepercit
 ei, cuius canu fuerat oblectatus. I A C V I T Extinctus est,
 quemadmodū superius diximus, F I C T A. Simulata. Fin-
 gere. n. proprie formare et facere est. Virg. nec si miserū fortu-
 na Sinonē Finxit. uanū ē, mendacemq; i proba fingit. Ci V.
 rū bonū fingimus de eius deliberatione et cōsultatione. Sallustius.
 Que natura uentri prona, atq; obedientia finxit. Var. Sic. n.
 parato luo tegulas fingebat. hinc figuli dicit siue fictores, qd ex
 creta, atq; argilla opera faciunt, et figulina, seu per syn. opē fi-
 gline, officina, in qua hmoi opera fiūt, et opera ipsa figulina
 et fictilia dicitur, que tanto in usu apud ueteres fuerunt, ut nu-
 ma rex septimū collegiū figulorū Romæ instituerit. non. n. ma-
 brices in tegule, laterculiq; fiebant, sed et tabule. lucerna. ca-

delabra. Vasa ois generis, doliq; ad tenēda uina, aquasq; qn
 etiā defunctus sese multi fictilibus solis condi maluerit, qd mar-
 mouers se pulchris. M. Varro pythagorico mō in myrtum, et
 oleæ, ac nigrae populi folijs. samia uasa in esculētis laudari ma-
 xime solebat, hoc est in samo insula facta. famos duarū insula-
 rū nomen est in mari ægæo. una adiacet Thracia, que postea
 Samo Thracia dicitur. Vir. Thraciaiq; samū que nūc Samo
 Thracia fertur. altera Epheso opposita est et uiana Andro, in
 illa tunc fertur nata fuisse. et Pythagoras philosophus, et una
 ex sibyllis, que exinde Samia dicitur. in ea genus creta erat
 ad uasa fictilia aptissimū. unde uas fictilibus in ea prima no-
 bilitas. in eadē nemorosus collis fuit, ut Homerus testatur, unde
 omnē idā, et oem troianā urbē subicere oculis licebat. quam
 nobilitatē Arretiu in Italia tenuit. Marcia. Arretina nimis
 ne spernas uasa monemus, Lautus erat thuscis Porfena ficti-
 libus. Surreit calices ite in pretio sacre. Idem, Acipe non ui-
 li calices de puluere natos, Sed surrentinae luce torcumæ rotæ.
 simili modo in Hispania Sagunti. Idē. Que non sollicita tene-
 at. seruetq; minister, Summe saguntino pocula facta luto. nec
 minus ipis nobilitatē sunt in Campania Cumæ. Idem. Hanc
 tibi cumano rubicundam puluere testam, Municipem misit ca-
 sta Sibylla suam. Samia testam matris desim sacerdotes, qui gyl-
 li uocantur, uiriliter amputabant, nec aliter hoc cura perni-
 cium fieri poterat (si M. Cælio credimus) qui linguam quoque
 sic amputandam graui probro obiecit Vitellio. hinc samium
 aliquando ueteres pro acuto usurparunt. et samiare uerbum
 pro acere, et quasi samie restæ acumen indidit. (ut Mayæl.
 testatur) fractus, quoq; restis uis extogitatus est, ut pauimenta fir-
 mus durent, addita calce, que uocant signina. ab hoc etiam fi-
 gura fit, hoc est forma. aspectus qualitas. unde tres figure apud
 grammaticos esse dicuntur simplex, composita. et decomposita.
 Item figure uocantur, que græci χυμωτα dicunt, hoc
 est schemata, quasi cultus, et ornamenta orationis. hinc sche-
 mata lexcor, et schemata dianæas, hoc est figure uerborum,
 et figure sententiarum. a quo fit figura uerbum, et figura
 tim. Vnde oratio figurata, et figurate aduerbium. hoc est per
 figurā. Item effingo, quod est ad alterius formam fingo, et qua-
 lem uolo fingendo represento. Quim. Nam mihi uidetur M.
 Tullius, cum se totum ad imitationem græcorum contulisset, et
 40 fuisse uim Demosthenis, copiam Platonis, inuenditatem Iso-
 cratis. Vnde ductum est nomen effigies hoc est signum ad ui-
 uā alterius similitudinem uel ad ueritatis imaginem factum,
 tam in picturis, quā in sculpturis. Aliqñ etiam pro aspectu
 ponitur. ab hoc fit effigo uerbum, hoc est ad effigiem formo.
 a quo effigietus, hoc est ad aliquam similitudinem formatus.
 aliquando tamen fingo pro simulo accipitur, quoniam ea, que si-
 mulamus, ita formamus, atq; componimus, ut uera esse uidean-
 tur. A fra. Tu cogita, tu finge, fabricare, uti libet. Virg. Nō hic te
 carmine ficto, atq; per ambages. Teren. Et fingunt quandam
 50 inter se nunc fallaciam. Cic. Talibus exemplis non fictæ solū
 fabula, sed etiam historia referta. Plau. Nam nec factum us-
 quam, nec fictum, neq; scriptum in poematis. hinc fictio, et
 figmentum deducuntur, hoc est res simulata, et ficta. et ficte
 aduerbium, hoc est simulate, et fixula, quod pro fabula uete-
 res usurparunt. Est etiā quando fingo pro compono accipitur.
 Virgil. Persequitur uitem attendens fingitq; putando. Et pro-
 paro. Lucil. Fuga fingitur, timido uadit pede percutus. Et pro-
 iungo. Næuius. Labra fingo labellis, fictricemq; ipsam deosca-
 60 lor. a fingo etiam fit confingo, quod similiter pro simulo ac-
 cipitur. a quo confictor. confictrix. confictio. et aduerbi-
 um conficte. Item diffingo, quod est conuassatum reforme.
 Seneca. Dissipatum instaurat, atq; diffin git.

DE RHINOCEROTE EPIGRAMMA XXII.

OLLICITANT PAVIDI. Rur sus bladiur Domitiano de rhinocerote, q cu torpescere aduersus ursum uideretur, tandem non se aus eum exulit, quam iam stare tauri pilas cornibus impositis cosue uerunt. PAVIDI Timidi. Pauere n-

timere est. a quo pauescere. Pauor, timor. Pavidus sem p timens. Nam puidens dicitur qui ad tempus, uel ex causa timet. puidet, timide, puidos etiam interdum dicimus glorie cupiditate sollicitus. Vir. Corda pauor pulsans. SOLLICITANT. Molestam inquietam. DIV. Longo tempore. COLLI = GITSE. Parat. munus, excatet. Colligere proprie est in unu redigere. Vir. Colligere arma iubet, ualidusq; incumbere remis. Aliquando autem ponitur pro auferre. Lucil. Ruis huc, et colligis omnia furtim. Plau. Quin pridē tonsor unguetis, quos dē pferat, collegit, omnia abstulit praesegmina. aliquando idem si quisat, collegit, quod legere. Vir. Collige uirgo rosas. cum uero de animalis dicimus, colligo me, aut colligis te, aut ille colligit se, collige re tunc pro reficere accipitur, quasi dilapsam spiritum in unu redigere. Cic. Sed manifestu furtu perturbatus, ubi se collegit, quod si aliquem alium casum addamus, ut collegit se in iram, collegit se in lenitatem, collegit se in arma, idē est, quod parauit, munus. excatuit. Vir. Substitit Aeneas, et se collegit in arma Poplite subsidens. et idem sensus est, si dicamus, ille collegit se in ira, et ira illius collegit se. ille collegit se in mansuetudine, et mansuetudo illius collegit se. a colligo fit collector. collectrix. et collectio. et collecte aduerbium, qd et collectum alig dixere pro succincto. Item collecta siue collectanea, hoc est scripta, quae ex pluribus excerpta locis in unum lecta sunt. componitur autem colligo a con praepositione, et lego legis, quod proprie significat colligo. Vir. Qui legis flores, et humi nascen- tia fraga. Idem atq; omnis nauita ponto Humida lina legi- hinc tractum est, ut legere etiam sit oculis scripta percurrere, quoniam litera oculis legi, hoc est colligi uideantur. Idem. At simul heroum laudes, et facta parentis iam legere. propter quod ea quoq; quae picta sunt, legere dicimus. Plyn. Du maio- ru suoru imagines in atrio legeret. Itē qaid, ad qd accedimus, melius oculis ceruimus, factum est, ut legere etiā pro adhere- re usurpemus. Vir. ades, et primi lege littoris oram. Itē quonia nauis dū a perya loca praeteriunt, legere, hoc est colligere ue- la consueuerunt. Idē uerbum plerumq; pro praeterire accipi- tur. Idē. Littoraq; eperi legimus. Est etiam quādo pro eligere ponitur, quod ea, quae eligimus, colligere quodammodo uide- mur. Idē. Ipse ego cana legam tenera lanugine mala. Cic. Cae- tera ita demum legere debemus, si natura non repugnat. Itē legere, surripere est, quod ea, quae furamur, colligimus. Virg. Vel quae sublegi tacitus tibi carmina nuper. hinc sacrilegi di- cuntur, qui res sacras, uel ē sacro surripium. et sacrilegium furtum rerum sacrarum, uel ē sacro loco factum. legere etiā Plautus figurate pro percutere posuit, quod ijs, quos percuti- mus, adheremus. quo te legam hoc scipione. a legendo, hoc est colligendo leguli dicuntur, qui olea, aut unas legunt, et legum- men, quod legitur, hoc est euellitur ē terra, non autem subfecit- tur. Nam cum duo sint frugum genera, frumenta, ut triticum, ordeum, fax. et legumina, ut faba, cicer, lens. illa quidem men- untur, haec uero uelluntur. Item lectus, cuius diminutiuum est lectulus. et lectica, qua uehimur, quia stramēta, et herbam, unde haec facerent, legebant, quod nunc quoq; in castris fieri uidemus, quidam tamen lectum a graeco potius uocatum uo- lunt, quod illi dicunt λωπρον. alij a collectis pannis ad-

cubitandum, uel quod fitigatos ad se allicit. a lecto lectus. r- nium deducitur, cum in templo stratis lectulis, ac puluinari- bus sedebant. et a lectica lectuarij, qui lecticam humeris fe- rebant. Item a lego ligna, quod ea aduata leguntur in agris, quibus in focu uentur. a quo fit lignor uerbum. unde mili- tes lignatum ire dicuntur, cum eunt ad ferenda ligna, sicut aquatum, cum eunt ad ferendam aquam. a quo lignatio. et lignarius adiectiuum. unde fabrum lignarium appellamus, qui facit lignaria opera, qui et materiarius appellatur. et li- gnosum, quod insit ligni durum est. et ligneum, quod ex ligno est. itē a lego lignstrum, quasi lignstrum, de quo superius diximus. item a lego ligo ligois instrumentum rusticum, qd per latitudinem sub terra facilius legatur. item sicilegium, col- lectio spicarum, et tempus ipsum messis. Varro. Nemo repre- hensus, qui a segete ad spicilegium reliquit sicilā. et ligna. item a lego cū pro eligo capitur. fit ipsi. m. eligo, a quo elector. electrix. electio. et deligo eiusdem significationis. Vnde dele- ctum militum dicimus. quidam eligo et deligo ita distingunt, ut eligere sit, magis idoneum ad rem gerendam secernere, de- ligere uero ad nostrum emolumentum, uel ad illius, qui eligitur dignitatem, ut imperator delegit milites ad re bellicā idem or, non elegit. et delectum agit agricola inter tauros, quos pro- creanda soboli, aut terrae colenda meliores putat. sicut enim deligere, ita delectum agere et delectum habere dicimus. eli- gimus autem nobis imperatorem. eligimus duem, licet aliqua do in hoc etiam deligo usurpetur, et cum res inter pares est coopto. Linius. Dicitur rem dici placet. dicitur M. Furius Camil- lus, qui magistrum equitum L. Aemilium cooptat. Cicero. A quo in collegium augurum fueram cooptatus. sunt qui ab eli- go elegantem quoq; dictum existiment, hoc est cultum. ornatum. politum. a quo eleganter aduerbium. et elegantia, hoc est cul- tus. ornatus. quae uox apud ueteres non ad ingenij opera, sed duntaxat ad nimis amorem, letumq; cultum, ac uictum ap- plicabatur, nec quisquam usque ad Catonis tempora elegans si- ne uitio dictus est. postea uero elegans reprehendi desit, uerū tamen nulla laude dignabatur, nisi cuius elegantia esset mo- deratissima. Cic. Crassus inquit, erat parosissimus elegantium. Scaeuola parcorum elegantissimus. nunc elegantem duntaxat laudando dicimus, ut puta elegantem orationem. elegans, et ter- sum carmen. elegi non ab eligendo dicti sunt (ut quidam ignari scripserunt) sed a graeco uoce eleos, qd miserationem significat. Et enim eo genere carminis res ferē miserabiles scribi consue- runt. Hora. V crsibus impariter iunctis querimonia primum, Post etiā uoti inclusa est sententia copos. hinc et elegia dicta. Oui. uenit odoratos elegera nexa capillos. ab eodē et elemosy- ne dicta est, quod proprie misericordiam, siue miserationem si- gnificat. unde uulgo nunc munus inopi datum elemosyne uo- catur. et seligo seerno a quo selectus, et selectio. et diligo amo, quod cum, quē amamus, eligere uideamur, quasi nostra beneuolētia dignū. a quo diligēs studiosus, qd eoru, quae ama- mus, sumus studiosi. hinc diligentior. diligentissimus. diligenter. diligentius. diligentissime. et diligentia, studium. cura. quo- rum contraria sunt. indiligens. indigentior. indigentissi- mus. indiligenter. indiligentius. et indiligentia, incuria. et re- ligo. idem, quod eligo. a quo religo, quod deum, quem diliga- mus, eligimus. nihil enim aliud est religo, quam dei cultus. a quo religiosus. religosior. religiosissimus. religose. religiosus. religiosissime. quidam tamen religiosum a relinquendo di- ctum existimant, et id esse definiunt, quod propter sanctita- tem a nobis remotum, atq; sepositum est, quod significatum optime seruauit Virgilius. Dum inquit. Estingens geli- dum lucas propē Ceretis amnem Relligione patrum la-

re sacer, undiq; colles Ineludere caui. et nigra nemus abiecit an- gi. Eleganter quippe ostendit religiosum locum esse a populi com- munionē separatam difficultate aduendi. Pompe. Festus. R eli- giosos esse inquit, qui faciēda, et uitanda discernūt. Vnde idē Virgilius inquit. riuos deducere nulla Relligio uentū, ubi de- ducere pro detergere posuit. Nam festus diebus riuos ueteres sor- didatos detergere licebat. nouos fodere non licebat. Relligosum locum (ut iurisconsulti affirmant) uniusquisq; sua uoluntate fa- cere potest, dū mortuum infert in locum suum. Cenotaphium quoq; hoc est sepulchru, in quo non dum sepulchrum sit mortuus, quibusdam placuit religiosum dici, quod diui fratres negaue- runt. Relligosi etiam dies, infames, atq; infasti dicuntur. Ci- itaq; aliter religiosos etiā nunc dies, aliter in uulgo. R eligo ēt pro metu, et solitudine ponitur. Vir. Iā tunc religio pavidos terreat agrestes Dirā loci. Ter. Dignus cū tua religione istac odio, nodū in scirpo quēris. et legatus, quod legitur publice ut mittatur. et legatio, missio legatorū. Eligentur quippe publi- ce legati, quoru opera, consilioq; peregre magistratus ueretur, quod nuntij esse Senatores, ac reip. Vnde legationem uiaitum dicitur (ut Martianus iurisconsulti affirmat) quod interdū accipere legati solent, qui ad sacrariū principis mittuntur. et lego legas, quod est mando. decerno delibero, ut testator liberto suo argenti pondo decem legauit, hoc est decreuit ex hereditate sua decem pondo argenti liberto suo conferri. Hinc deducitur legatum, qd est (ut Florētius inquit) deliberatio quaedam hereditatis, quā testator ex eo, quod uniuersum heredis foret, alteri collatu uo- luit. itaq; Modestinus legatum inquit, est quaedā donatio testa- mento relicta. Quāda existimauerunt et fideicommissum, et donationē causa mortis legati appellatione contineri. Ab eo le- gatus ij dicuntur, quibus aliquid testamento legatum est. Ab hoc lego composita sunt allego, quod est adduco. Plyn. Tum multa allegauit, quae ad rem propositam pertinere minime uidebantur. Aliquādo etiā mitto. Plau. Quin ea ipsa me allegauit, qd isti acceperem. Delego demando. comūto. Cic. post delegatam mi- hi hanc prouinciam, hoc est post hoc onus mihi impositū. Suet. de Nerone. Nulli delegauit officium, ut nō adijceret. Scis quid mihi opus sit, et hoc agamus, nequis quicquā habeat. et dele- gata a principe cause dicuntur, quae sunt alicui commissa. Vnde subdelegare dicimus, delegatas nobis a principe causas alte- ri cognoscendas inuincere. Est etiam delegare uice sua alium reum dare creditorī, cui creditor iusserit. Vt et res etiam delega- re pro discedere, et disparare posuerunt. Plau. Cui fauiores de- legatos uiderit. et delegata, dixerunt, dijs consecrata, quae nunc dedicata dicimus. item relego relegas, quod est exulem fa- cio. et relegati dicuntur in exiliū missi, et relegatio, exilium. Suet. de Domitiano. Dū sororu suaru corruptores relegasset. et ablego, aliud mitto. Teren. Aliquid est mihi ablegandum, dum parit Philomena. item collega a legendo, hoc est eligendo di- cuntur, quod unā electi sint. Collegae sunt in legatione, aut ma- gistratu socij. Collegarū appellatione eos omnes contineri. Vlpia- affirmat, qui sint eiusdem potestatis. A collega Collegarū deducitur, quod proprie significat societatem ipsam collegarum. Prae- terea a lego, cum significat oculis scripta per curro, deriuatur le- ctor, pro eo qui legit. Gelli. Siquis lucubratorum nostrarum le- ctor erit. et lectio. Plyn. Multa lectione fatigatus. et secundum quosdā litera, quasi legitera, quod legitur iter praebet. et lex q publice legatur, ut uniuersi eam obseruent. et legitimum, quod aequum. iustum. conueniens, et secundum legem est. a quo legitime aduerbium. Et contrarium eius illegitimum, a quo il- legitime. Vnde legitimi filij dicuntur, q iusto matrimonio orti sunt. et contrario illegitimi. et legislator, qui legē tulit. et legifer eiusdem significationis. Vir. Legifer a Cereri. et legule-

ius, qui legum studia sectatur, seu uersatur in legibus. Cic. ite et ibi iurisconsultus ipse per se nihil nisi leguleius quidam can- tus, et acutus. pro eo actionum cantor formularum. auceps syl- labarum. et illex, qui sine lege uiuit, sicut exlex. Plau. impu- re. inhoneste. iniure. illex. et legrupa, qui legem frangit. idē. impudice, saeleste. uerbero. busturape. fructifer. socio fraude. pa- ricida. sacrilege. periure. legrupa. pernicies adolescentium. Fur. fugiue. frans populi. fraudulente. impure. leno. conum. uer- berasti patrem, ac matrem. idem. Hominem ego hic quero ma- lum. legrupam. impium. periurum. atq; improbum. item ab hoc lego lectio frequentatiuum. A quo lectatio. et perlego, quod est diligenter. et usque ad finem lego. et relego relegis, rursum lego. Ouidius. Cum relego scripsisse pudet, nam plurima cerno, Me quoq; qui scripsi, iudica, digna lini. A lego etiam cum pro uideo accipitur, fit compositum negligo, quasi ne lego quidē, et non dignor uidere. Est enim propria negligere, contēnere, paruisficere. Hinc neglectio. et neglectus, hoc est contemptus. et negligens, contēnens. et negligentia inca- ria. et negligenter sine cura, indiligenter. Ab ijs praeterea com- paratiua, et superlatiua fiunt negligentior. negligentissimus. negligentius. et negligentissime. itē intelligo. qd est uideo, et mē te percipio, qd ueteres intellego dicebāt. Sicut plego, et pellego. Plau. tabellas tener has, pellege. ab intelligo fit intelligibile, qd mente percipi potest. et intelligentia ipsa mentis perceptio. itē in- tellectus pars animi rationalis, qua cuncta percipimus. A quo deducitur. Nā graeca λησις dicere dicunt. Vñ fit logos, quod apud eos modo sermonem, modo uerbu. modo rationē. mō orationē si- gnificat. Apud nos uero aliq; pro dicto ridiculo, ac contēnen- do accipitur. Ci. Ego te certe scio omnes logos, q ludi dicti sunt, animaduertisse. A logos fit epilogus, qui a nobis peroratio di- citur. et catalogus oratio, siue sermo alicuius rei ordinem, ac di- spositionem continens. et logice scientia differendi. Vnde et aro τοῦ διαλλοῦσθαι, quod differere est, Dialectice uocatur. et syllogismus oratio, in qua quibusdam positus et concessis, neces- se est per ea aliud euenire, qui si imperfectus sit, hoc est si ex duobus assumptis alterum desit, Enthymema dicitur, ut omnis homo est animal. ergo omnis homo est substantia, propter qd festinus, et imperfectus syllogismus uocatur, quia ad eū pfi- endum alterū assumptorum desuit, quod erat omne animal est substantia. Ime. aut curtum sermone rotato Torqueat enthymema. et dialogus, quae collocatio, seu disputatio interpretari potest. Est. n. dialogus liber, in quo aliq simul de aliqua re disse- rentes introducuntur. et elogium, quod est testificatio de ali- quo siue honoris, seu uituperationis causa, quē admodum supe- rius ostendimus. et analogia, quae a quibusdam proportio di- catur, cuius uis est, ut incertū certis probet, ut puta si quaeratur finis masculini, an foemini generis sit, ex diminutiuo eius agnoscat, quia fūniculus masculini generis est. et inanilo- gus, qui inania loquitur. Plau. profecto inanilogus es. M A R T I S. Belli DESPERABANTVR. Nulla am- plius de eis spes erat. Spes quae graece λπις dicitur, est opinio futurorum, et (ut Plato scribit) commune nomen est tam ad bona, quam ad mala. Singuli quippe homines duos in- tra se comites habent utruq; amentem, et alterum alteri cō- trarium. huic uoluptas nomen est, illi dolor. Singulos praeterea futurorum opiniones, quarum commune nomen spes est. Pro- prium uero eius, quae dolorem praecedit timor. illius uero, quae uoluptatem, fiducia. Ab hac fit spero uerbum, quod similiter tam ad dolerē, quam ad uoluptatem refertur. Virgilius. Hunc ego si potui tantum sperare dolorem, Et perferre soror potero.

esperare inquit hoc est futurum opinari, siue timere. Hinc bene spero, & male spero dicimus. Abu, ut tamē aliquando spero pro existimo, siue credo accipitur, siue de presenti tempore loquamur siue de praeterito. De presenti Quinti. Facilis, ut animaduertere nos spero, defensionis meae cursum est. De praeterito, Et innocentia quidem puella satis, ut spero, defendimus. Hinc speratū ueteres prociū, hoc est eum, qui uxore pete, dixerūt. Et speratā uirgine, quae petitur. Afrā. Curre, & nuntia uenire, & mecum speratā adducere, ut uideat puellā. auent. confortment, iube. idē. Speratā non odi tuam. Postquā uero sponso facta erat, nō speratā, sed uel dictā, uel pactā, uel sponsa uocabatur. Item a spero despero deducitur, quod est extra omnem spem sum. a quo desperatū dicuntur in morbis, de quorū salute nulla amplius spes, qui & deploratū uocantur, item desperatū, q̄ nullam amplius salutis sp̄e habēt. Vnde uetus illud prouerbiū. Nō esse cum desperatis deertandū. Hinc & desperatio dicta. Sall. Ne forte desperatione adducti uitae mortē praefereant. item a spero expes, q̄ sine spe est. Act. Orbus, & liberorū expes. V et ures pro spem sperem dixere. V ar. Sublimis speribus oēs deridet. idē. Quibus suā delictet ipse amicitiam, & sese speribus iactet suis. Ab hoc factum est prospere aduerbiū, quasi pro spe. Hinc prosper, felix hoc est q̄ spem nostrā implet. Vnde prosperos deos dicimus. Prospera sidera temporā. loca. fines. actiones. successus. Saepē etiam pro eo, q̄ recipit, hoc est qui spe sua positus est accipitur. Hinc Suetō. Caesarē scribit fuisse prospera ualētudinē. bona, et quasi felici. Ab hoc prosperitas deriuatur, hoc est felicitas, et ad uotū successus. Quidā etiā prosperiter pro prospere usurparūt. Sūt qui a spero sperno quoq; deductum existimant, qđ significat fustidio, despicio, quasi nullam de eo spem habeo. Virg. comitem ne sorore spreuisti. Terent. Quot modis cōtēptus spreus, facta, trāfacta oīa. Ab hoc fit aspernor aspernari eiusdē significationis. A quo aspernatio. item desperno, ualde sperno. V ar. Homo ridiculus, et ab omni pube despectus. Nos sperno a sperando potius deductum existimamus. nā ea quae fustidimus, reuicimus, ac separamus a nobis, unde et spernere ueteres aliquando pro segregare usurparunt. Ennius ius atq; equū se a malis spernit prociū. Ante prius. Ante enim modo praeposito est, quae & cōposita & separata inueniuntur. ut antepono. ante domū. & significat nōd grācam localem, uel temporale, ut antecedo nōd pōnō uia, & ante annū nōd dū uerū. inueniuntur & sine, & tunc aduerbialiter accipiuntur, significatq; ante, qđ apud graecos nōd pōnō dicitur, ut hoc loco, & apud Virgiliū. Ante per ratis amborū finibus exul aut Ararim Parthos bibit, aut Germania tigrim. Ab hoc fit antea eiusdē significationis. & antehac, qđ significat non modo ante hoc, sed etiā ante illud tempus. Sicut posthac nō tantum post hoc, sed et post illud tempus. Sallu. Sic erat accensa libidine, ut sepius peteret uiros, quam peteretur. Sed ea spe antehac fidem pāderat. & antiquus. a quo antiquitas. antiquo. antiquor. antequarius. antiquior, qui ante est, sicut posterior, qui post est. & antefixio notae significationis. a quo antistes, de quo supra diximus. & aduerbiū ante expectatum, qđ significat dicto citius. et ante, quam eius expectaretur aduentus. Vir. Ante expectatum positus stat in agmine castris. et ante urbanū praediū, urbi propinquū. & antiuū bellū, qđ ante urbem geritur. et antefixa, quae ex opere figulino testis affiguntur sub stillicidio. & antigerio, quo ueteres pro ualde, & pro satim utebantur, quasi ante quam res geratur. & anticum, atq; antica, de quibus superius differuimus, sicut posticum, & postica. & antiapo. quod est praueuio. proeompo, quasi antecapio. A quo anticipator. anticipatrix, anticipatio. V ar. Antipate, atq; addite calcar, stultos contemni

te docti. & antecello, praecello & ante coeniū cibis, qui ante coenam sumitur, hoc est merenda. Sicut Domniceniū coena, quae domi fit. & antilena, quae pectus equi, aut iumentū siue alterius animalis cingitur, sicut postilena, quae sub cauda ponitur, & antelucō, siue antelucor (uiroq; enim modo dicitur) ante lucē uigilo. A quo antelucanus deducitur. unde antelucani stans, de quibus supra diximus. & antelucanum tempus. & antelucana industria. Cic. Socrates agre ferre solebat, si opificum antelucana uinceretur industria. & antecambulo uerbum, quod est ambulando praecedo. A quo antecambulones, qui reges, aut principes comitendo antecedunt. Suetō. de Vespasiano. Dū eū identidem per contumeliā antecambulōnem fratris appellat. et antepono antefixo. praefero. anteloquor, prius loquor. A quo anteloquiū, primus in loquēdo locus, siue prior locutio. Macro. Sed & Eustachius, & post hunc Niomachus meminerint crastina dissertatione. seruari sibi anteloquiū functionem. & antefixari, qđ significat ante iudicem statuere, & antesignani milites, qui in exercitū signa antecedunt & antecedo, praecedo. & antemna, lignū in trāuerso mali positū, ex quo uelum dependet. qđ ante se habeat annem. quemadmodum Interamna dicta est urbs Vmbriae, quod inter annes constituta sit. Vir. Cornua uelatarū obuertimus antemnarū. Nā antemon uelū est, qđ potest facilius obliquari, quo nauae in summo tempestatis discrimine utuntur & antegenitus, primogenitus. & antipagmēta ualuarū ornamenta, q̄ ante ualuas appinguntur, hoc est affiguntur, siue (ut alij uolunt) qđ appinguntur antis. et antea, quae sunt latera osthorum. & antes eminentes lapides, uel columna uitae, quibus fabricae sustententur, quod ante stent. item extremā uinearum ordines. Vir. Iam canit effectus exercitos uinitor antea. Significat etiā materias, quibus uinea clauduntur. & antea muliebres capilli in frontem demissi, quod ante faciem siti sine. & Antiuū urbs Latij, et Romanorū colonia, quod an alias urbes, hoc est in ipso litore sita. A quo Antiatas appellati. Ante uero a graeco deducitur ἀντιος, quod significat contrariū, quia quae ante nos sunt, ueluti contraria nobis esse uidentur. Ante diem duodecimum Calen. & post diem duodecimum Calendarum, a quo ueroq; sermone undecimum diem significari Paulus in iri son. affirma. NANQVE. Et enim. Nam & ab eo compositum Nanq; significat proprie quia. etenim. quoniam. interduū autem ad disfunctionem duntaxat sententiarum ponuntur. Sallu. Nam quod in uxorem, ac filiam meam tam petulantē inuectus es. quod perinde est, ac si dixisset. quod autem in uxorem. interduū etiam nam interrogantis aduerbiū est, si cum qui. quae quod iugatur, ut quisnam. quenam. quodnam. itē cum uter, ut uternam. Et eū q̄, ut quianam. i. cur. Solebatq; apud ueteres praeponi. Vir. Nam quis te inueniunt confidentissime nostras Iussit adire domos Terent. Nanq; est haec anus a fratre egressa modo. Veteres Ennam quoq; scripserunt pro etiamne. GRAVEM. Vel ponderosum propter magnitudinem, uel perniciosum propter ferocitatem. GEMINO. Non duplici. unum enim duntaxat cornu habet rhinoceros, sed ualido, uehementi. tractum ab eo, quod ea, quae geminata sunt, ualidiora sunt. Virgilius. gemino dentalia dorso. Syllius. Inq; gemens geminum contra uenabula fertur. Proprietamen geminos dicimus duos. Virgil. Sūt geminae somni portae, quarū altera fertur Cornea. Hic gemini appellantur, qui ex uno utero uno die editi sunt etiam si plures sint, quam duo. Nā si tres sunt, tergemini dicuntur. Si quatuor, quatergemini. idē. Geminos huic ubera arcum Ludere pēdentes pueros. Hi etiā gemelli uocantur. idē. modo nāq; gemellos, spem gregis, ab silice in uada comixa reliquit. Et quoniam qui ita nati sunt, frequenter similes esse cōsueuerūt, Ge-

minum aliquando pro simili usurpamus. Pacī. Par fortitudo, gemina confidentia. geminos. etiam dicimus caeleste signum. de quo supra diximus, quod Castor, & Pollux id constituunt, qui uno partu sunt editi. A geminus gemino uerbum deducitur, quod est publico iero. Vnde geminatio. iteratio. & gemine, ac geminum aduerbia. & congemino eiusdem cum suo simpli significationis.

DE CARPOPHORO. EPIGRAMMA. XXIII.

ORICA QUAM CERTO! Rursus blanditur Domitiano in laudando Carpopphoro, cuius dexterā ob confectas maiores feras; timens leo, sese in aliorum tela conicit. FORTIS. Valida, ut superius diximus. TENERI. Adolescentis, & ferē adhuc pueri. Virgilius. Et ros in tenera pecori gratissimus herba. Ponitur tamen pro molli. Transferturq; etiam ad animum. Iuue. Cum tener uxorē dūcēt spado. Hinc teneri dicuntur, qui in aetate puerili sunt. et tenera aetas puerilis. item teneri per metaphoram mites, & qui facile commiserentur. A quo teneritas, & teneritudo, quae modo molliem, modo misericordiam significat. & tenere, siue teneriter, molliter. misericorditer. & tenereso, modo mollior fio, modo misero. misericordia duor. Lucil. Salicet in tenero teneresere corpore mentes. DORICA. Cretensia. Doris regio est Graeciae iuxta Maliacum sinum. Cuius a tergo mons est Oeta. a qua dorij siue dorienses, siue dories appellati. Ab his doricā lingua nominata est. Doris etiam urbs est. eius regionis. Dorios Plato appellatos existimat a dorico quodā, a quo exules restituti sunt, cum prius Achiui nominarentur. Seruius uero honoratus grammaticus a Doro Neptuni filio nominatos affirmat. Sunt etiam qui dori Nympha Oceani, & Tethys filia nomen putent sumpsisse, quam Nereo fratri uxorem dedit, & ex qua magnus Nympharū numerus procreatus est, quae quoniam maris dea est, aliqui pro mari a poetis usurpatur. Vir. Doris amara suam non intermisceat undam. Ab hac Doriscus appellata est urbs in Thasiae litore sita, & ferē Samothraciae opposita iuxta quam campus est eiusdem nominis. per quē hebrus amnis labitur, in hoc campo Darius Persarum rex aretem struxit, & post eum Xerxes exercitum reuoluit, deciescentum uigintimillia hominum capax, tot enim Xerxes ibi dinumerauit exercitum. A Doride etiam Dorion Achaiae oppidum nuncupatum. Quoniam uero Dorienses praesertim qui Parassum incolerant, Altemene duce in Cretam belli Troiani temporibus profecti sunt, ibiq; orientalem oram incolentes decem urbes condiderunt, Cretenses quoq; Doriensium nomen sumpserunt. Hinc doricā uenabula cretensia dicimus. Quippe in Creta praecipuus usus calamis est, neq; sagittas solum ex ijs conficiunt, sed etiam uenabula, hastasq; additis cuspidibus. Arundo aquaticus frutex est omnibus notus, & belli pacisq; experimentis maxime necessarius, in delitijs etiam gratus. hoc septem erionales populi domos suas operiunt. hoc parietes etiam nostri aedificant, ac gypso tegunt. hoc cameris suspendunt. Charitis seruunt calamis, sic enim tenuiores arūdines uocantur, praesertim Aegyptij ob cognationem quandam papyri. Martia. Dat chartis habiles calamus memphitica tellus.

Texantur reliqua tecta palude tibi. In Asia etiā circa Anaticum lacum praestantes nascuntur. italis fungosior est natura. cauo intus corpore superne tenui lignofissiles ubiq; sunt. acacia semper acie geniculis distincti. atteuati leuiter in caumina. crassiore coma. quā uel pro pluma caupona uantur, uel ubi limosiore callo induruit, ad ferrum

mandas nauium commissuras. Confusa. n. tenacior glutino est, & ad explendas rimas fidelior pice. Calamus orientales populi bella conficiunt, ijs spicula addunt irreuocabili hamo noxia. Addunt etiam pinnas, ut mortem accelerent. His armis solem ipsum obumbrant, propter quod serenos maxime desiderant dies, uentosq; et imbres odere, qui inter illos pacem esse cogunt. Nullus tamen sagittis aptior calamus, quam in Rheno Bononiensi amne, cui plurima medulla, & uolucres pondus inest. Libri tamē non eam gratiam habent, quā Belgicus, Creticusq; hi quemadmodum Indi hastarū et uicem praebent additis, ut diximus, cuspidibus. Arundini indica arborea amplitudo est. quippe nauigiorum uicem praestant singula internodia. Radicis natura uinax est geniculata et ipsa ex ea Indi nasa pulcherrima, & omnium tenuissima, ac leuissima facinus. Ex arundinum geniculis exēnt aliqñ rami, qui sunt calami tenues. Plurā calamorum genera, alius totus cōcauus est, quē syringā uocant, qđ utilissimus sit fistulis, quoniam nihil ei chartilaginis, atq; carnis. Graeci sanē uerina fistulā uocant. Alius est conuincio foramine paruius, ut orchomēnius, quē auliticō uocat tibijs utiliore, quae graeci uolū appellat. Est alius crassior ligno, & tenui foramine, quem totum fungosa replet medulla. Fructuosissimus, qui uocatur donax, non nisi in aquaticis natus. suū genus sagittario, qui ut diximus, longissima internodia habet, & dum calefactus est, facile flectitur. Est & obliqua arūdo non in excelstatem nasens, sed iuxta terrā fructibus modo se spargens, suauissima in teneritate animalibus, a quibusdam elega uocatur. Est & in Italia nasens calamodinus, latine adarca appellata, nascitur circa arūdines tenues, ubi spuma aquae dulcis, ac marina se miscet. Sub ipsa coma utilissima dentibus, quoniam uis eadē est, quae sinapi. Characia uocant arūdinem crassiorē, firmiorēq; qđ aptior sit sepibus faciedis. quippe xaxureū apud graecos sepire est. Plociam uero nuncupant subtiliorē, qđ uicibus apta sit. non enim nexus dicitur. Est & aucupatoria arūdo, & piscatoria. et Teugra a paritate appellata, quod ex ea tibiae fierent. & bombitina sic dicta a mollicie. E solis quondā arūdinibus fieri tibiae solebant. Postea sacrificae thursorum ē buxo, Indica ē loto, ossibusq; a sininis, mox ex argento fieri coeperunt. Aucupatoria arundo ē Parormo laudatissima ferebatur. Piscatoria ex Africa. Arundinis Italiae usus maxime ad uineas est. Cato eam fieri iubet in humidis agris solo prius bipalio subacta, oculis trium pedum intervallo distans. Simul autem feri & corruda, sic enim uocant fructū, ex quo asparagi fiūt. amicitia cum arundinibus concordantē. Asparagus a fructus asperitate dictus est. est enim nihil aliud quā m spina. Graeci tamen eodē uocant nomine a nobis (ut opinor) sumpto, ut in plerisq; alijs. satui asparagi maiores sunt, ac crassiores, sed minus sapidi, & spina eorum mollior. Martia. Mollis in aquorea quae creuit spina rauenna, Non erit incultis gratior asparagus. Circumdare ijs ueteres pisciculos, in conuiujs solebant quemadmodum cybia ouis, ut alibi dicemus. Iuue. Quae fertur domino squilla, et quibus undiq; septa Asparagus. Ab arundo arūdinēs, & arundinetum. A calamo calamari deducitur, unde calamare ē theca dicimus, in qua calamari reponuntur. Calamus ē pro stipula accipitur, & pro quacūq; re tereti, ac fistulosa, ad similitudinem arundinis. unde arborū quoq; ac uitiū calamus dicimus, hoc est teretes particulas, & uirgas quasdam ad ferendū aptas. Plyn. Quod si longius afferantur pomorū calami rāpe infixos optime custodire suauem arbitratū. idē. Tertium genus est terebrare uitē in obliquū, calamusq; addere longos pedes binos, atq; ita ligatū in situ o pite terra calamis subiectis. Hinc calamitas deducitur q̄ proprie a rusticis grādo appellatur, q̄ calamū, hoc ē cul-

men, segetem uel committunt. Teren. Sed eam ipsa egreditur nostri fundi calamitas. Ponitur tamē pro miseria, atq; eruna. Vnde calamitosum dicimus malis ac calamitatibus pregruatum. Cic. Et honoris amplissimū puto esse, et accusare improbos, et miseris calamitososq; defendere. Ab hoc fit calamitose adverbium, hoc est misere. item a calamo calamis riu, hoc est acus, siue fistula quedam, que calefacta intorquet capillos. a quo Cic. Calamistratam comam appellat. et calamita ranarū genus, de quo supra diximus. Calamus odoratus, quē uulgo aromaticum uocant in Arabia nascēs ad nos uchiur. Quoniam uero asperitatis mentionē fecimus, illud monēdū iudicamus, asperū a græco deduci, quippe græci ἀσπερον asperum, ἀσπερον asperitatem dicunt. unde quidā aspidē notātam uolunt a morsus asperitate. aspis a græcis clypeus uocatur ab asperitate si gnorū. Quia ratione nostri quoq; ueteres scutum clypeum uocā tuere, non a cluendo, hoc est a pugnando, ut grammaticū putant, non a celando, hoc est a tegendo corpore, ut Seruius existimauit, sed ἀπὸ τῶν λυμίων, hoc est a sculpturis imaginū. Plyn. Sicut enim qualibet apud Troiā pugnatū est, continebantur imagines, unde et nomen clypeorum. A clypeis clypeatū, sicut a scutis scutati dicuntur. Proprie autem asperum uocamus, quod uel nix, uel gustu, uel tactu, aut alio sensu insuasue est. Vn Bina dabo argento perfecta atq; aspera signis Pocula, per metaphoram tamen ad ea omnia transfertur, quae dura, atq; insuauia sunt. Ter. Asperū para, hoc est aliud sodes para. Vnde et pro nocete accipitur. Vir. Asper acerbatuēs. Et pro iniquo idem. Tum aspera Iuno. Ab eo fit diminutiuum asperulus, et aspere aduerbiū. et ex aspero uerbu, hoc est asperiorē facio. et subasper, parum asper. Et per synopē (ut qui dam putant) asper, de quo diximus. Sunt etiā qui asper non a græco deductum uelint, sed a spe, quemadmodum prosper de quo iam differuimus. TVLIT. Susulit, interfect. GEMINOS DUOS. FACILI CERVICE Facile succisa Cervix posterior colli pars est, ex qua origo est omnibus uerbis, et quoniam nerui ipsi corpus erectum, ac rigidū faciūt, ac in ceruice sunt collocati, dicimus hominē durā ceruicē quasi indomabile, more ferocū boum. item qui ceruicē erecta et rigida est contumaciā quandā et metis rigore uidetur prae se ferre, quasi caput nemini inclinare uelit, tali nomine uocatur, quasi duri capitis durāq; metis. V eteres ceruices multitudinis numero dixerunt. nemoq; ante Hortensiu, ut supra ostendimus, usus ē singulari. Recentiores quidā ceruicosum pro duro, et inexorabili usurpant. Cervix nulli est, nisi quibus gula, et arteria est. Arteria est, que ad pulmonem ducit, et quatuorq; epiglossi, quam et minorē linguam uocant, ne si potus, abus uel in epulando uoce illac meante, in alienum decurrerit transire, torqueat, et hac exterior est, gula uero interior, qua abus atque potus deuoratur. Tendit hac ad stomachum, inde ad uentrem. A gula fit gulosus notā significatiōis, qui græce λαγύρος, hoc est Lemargus dicitur. et Lemargia ingluties. et degulo uerbum, quod est gulae trado. Plau. postquam degulato patrimonio pauper est factus. et guttur anterior pars colli, quā homini tantum et suis intumescit, aquarum plerumq; uitio. Ab hoc gurgulio, quod totus sit guttur. et gulositas. et gulse ad uerbum, hoc est uuiditas cibi. et auide. et ingluties, hoc est uerbis rapacitas. Virg. piscibus atram Improbos inglutientes, ramq; loquaibus implet. ingluties etiā (ut Varro scribit) tori sunt, qui circa gulā sūt propter pinguedinē, atq; interiectas habent rugas. item glutio. A quo deglutio, que significant deuoro. Glutire tamen etiam pro glocidare accipitur, quod propriū est gallinarū. quādo oua excludunt, unde talis uox glocidatio uocatur. item a gula singular, quā fere in gula fiat. Differt. n. sim

10

20

30

40

50

60

gustus a ructu, quia ructus fit cum uentriculi humor recalescēs inflatur, atq; concoquitur. Singultus uero quoties spiritus uacans ab humore in loco spiritui deputato retinetur. hic. n. dū emittitur, nec potest erūpere, distentionē inducit, que appellatur singultus. Ex quo fit, ut ubi refrigerimus, inducatur singultus. Frigus enim humorem spiritui obductum cogit. Spiritus autem uentus exilit, cuius commotio nihil aliud ē quam singultus. Ab hoc fit singulto uerbum, quā est singultus emitto. Singultare et gallina dicitur, cum uocē illā singultetū simile post factum emittit. Nā glocire dicuntur gallinæ, que uolūt incubare. Columel. Quando oua supponenda sunt glocientibus gallinis. Gluma hordei folliculus ē, dictum, quā gluiatur, hoc est nudatur illud granum, unde et porcus gluius dicitur, cum ei deerabitur pellis. Varro. Granū dictū est, quod intimū solidū. Gluma folliculus eius Aristu, que et acis tenuis longe eminet. Glutire, distinguere et separare est. idē. Quia nō modo distingit uiam, sed etiā ramus glutit. Glucidatū, suauē et incundum dicimus a græco γλυκύ, quod dulce significat. item a gula stranguo deducitur, quod significat suffoco. A quo stragulatio, que de herbis quoq; et arboribus dicitur. itē gurgulio uermis, de quo diximus, quā nihil aliud fere sit, quā guttur. a quo gurguliu, et gurgulio, de quibus similiter diximus. itē gurges locus in summe profundus, in quo aqua uertitur, quā gula instar ad se trahat, ac deuoret. A quo fit ingurgito, quod modo, pro deuoro accipitur, et fere de potu, ac de cibo dicitur. Plau. Et plenā uini amphorā ingurgitat. Mō pro impleo. Cic. in Antoniu cū se cibus ingurgitauisset. A collo uero fit subcollo, quā est collo impono, siue in collo gesto. et decollo, ex collo. depono. Suet. de Claudio. Ab ijs lethica impositus, et quia sui defugrat uicissim subcollantibus in castra delatus est. Afranius. Nūc Iouē in tuo collo habes. De colles caue. itē a collo collare deducitur, quemadmodum superius ostendimus. Quia gula tantum habent, carent ceruicē, et colli duntaxat habent. sed quibus est ceruix, multus, uerterebatq; ossibus ad circūspectū articulum nodis iungitur. Leoni et lupo, et hyena singulis, rectisq; ossibus rigens, cetero sine ad nexa. Hyena animal est in Africa præcipue nascens, utranq; ei naturā esse nonnulli existimat. et alternis annis matrem, alternis foemina fieri. hoc Aristoteles negat. Collū et iuba conuinitate spinae porrigitur, flectitq; nisi circūactu totius corporis non potest. humanū sermonē inter pastorū stabula assimilare dicitur, nomenq; aliquid dicitur, que foras euocatum dilaceret. Vomitionē et hominis imitari ad sollicitandos canes, quos innadat. Solū præterea id animal sepulchra eruere, ut corpora inquirat. Oculis mille esse uarietates, colorumq; mutationes. huius generis coitu Leana ethiopia parit crocotam, similiter hominū, pecorumq; uoces imitantem. Acies ei perpetua in utraque parte oris, nullis gurgulis. dente continuo, qui ne conuario occurrere hebetetur, capsum modo includitur. Hominum sermones Mantioram quoq; in Aethiopia imitari nonnulli prodiderunt. BVBALVS. Vrus. Secutus est poeta uulgo opinionem, qui, ut supra diximus, ob imperitiam urum bubalum uocat, cum nullam bubali similitudinem habeat, sed tauro potius similis sit specie colore, ac ceruicē figura, magnitudine est paulo infra elephantum. Magna ei uis est, et magna uelocitas, neq; hominū, neq; feræ, quā cōstexerit parat. Reperitur in Africa, atq; et in Hercynia sylua Germaniæ. Cuius latitudo est, non diu itinere. Oritur ab Heluetiorū, et Nemetū, et Taurinorū finibus, rectaq; fluminis Danubij regione p̄inet ad finēs Dacorum, et Anartū. hinc se flectit sinistrosus diuersis a flumine regionibus. multarumq; gentium finēs propter magnitudinē attingit. Nec quisquam adhuc est, qui initū eius syluā uidisse se dicat, cum multi sexaginta et amplius diu iter pro

serint. Hercynij uero populi sunt, uetus Pelasgorum colonia in ea sylua uri studiose foueis capti interficiuntur. hoc se labore durant adolecentes. atq; hoc uentus genere exercentur, et qui plurimos ex ijs interficiunt, relatis in publicum cornibus que sine testimonio magnam laudem adipiscuntur. Mansuetate ne parui quidem possunt, amplitudo cornuum, et figura et species multum a nostrorum bouum cornibus differunt. Hæc studiose exquisita ab labris argento et cunctant, atque in amplissimis epulis pro poculis uantur. Vros primus Romæ Caius princeps in arena ostendit. BISON. Animal est e bouum syluestrium genere. cerui figura, media fronte inter aures unum cornu habens exaltius, magisq; directum ijs, que nota sunt, cornibus, ab eius summo sicut palmae ramū late diffunduntur, eadem est fæmie. marisq; natura. utriq; sunt iube. eadem utriq; forma, magnitudinēq; cornuum. Hi quoque in Hercynia sylua Germaniæ reperiuntur. quæ admodum alacritate comparanda, nisi quod adeo propensum habet superius labrū, ut nisi recedens in posteriora uesigia pasce nequeat. itaq; retrogreditur in pasce do. ne in priora tendēs inuoluatur, aliis uelocitatis mirande. Crura sine nodis, articulisq; habet, neque quietis causa procumbit, neq; si quo afflicta casu conciderit, erigere se se, aut subleuare potest, arbores pro cubiculo habet, ad eas se applicat, atq; ita palulium modo acclinata quietem accipit. Venatores cum e uestrigis, quos se receperit inspicere, omnes e loco, aut a radiabus subruunt, aut inuadunt arbores, tantum ut summa species earum stantium relinquatur. Huc cum se cōsuetudine acclinauerit, infirmas arbores potere affligit, atque unā ipsa concidit. Cui similem ferā machlin nomine, satandiana insula gignit e regione Germaniæ posita. I NVNC ET LENTAS CORRIPE TVRBA MORAS. Solebant spectatores aliquādo uoce, uel plausu feras excitare. ut fuga salutem quererent, quā in hoc leone perniciosum fuit, nam fugiendo cucurrit in tela. Est autem modus loquēdi, cum uel corripere uel deridere, uel monere aliquē uolumus. Ut I nunc, et rebus nimis confide secundis. I nunc, et in fortuna spem pone. I nunc et dormiente excita. Imperatiuū est huius uerbi eo, quā significat uado. proficiat. Terentiū. eo in uillam. Et etiam ablatiuus casus huius pronominis is ea id. Et aliqui accipitur pro tanto. ut eo maior. eo minor. eo magis. eo minus. in terdum aduerbialiter accipitur, significatq; ad eum locum. Cicer. Eo redactæ res erant, ut nulla amplius spes superesset. interposita uero aspiratione eho modo interiecto est admirantis. Teren. Eho an tute intellexisti modo uocantis. eho dum ad me. aliquando intentionem audientis exposcit. idem. Eho dic mihi si omnes hunc coniectum in nuptias inimici uellent. Quidā ab eo meo uerbum deductum existimant, quasi magis eo. Meare enim est ultro, atq; ire. item exire, manare, hoc est fluere. a quo meatus dicuntur, quos græci poros uocant ἀπὸ τῶν πορώδων, quod est eo, per quos spiritus uitro, atq; transit. Plyn. Sicut malus e decocæ poros, hoc est meatus suauis facit. A meo fit remeo, quod est reuertor, resilio. et commeo, quod est animo redeundi ab eo. Hinc commeatus dicitur facultas descendendi ad tempus a militia alio uel ministerio data, siue ab imperatore militi, siue a præposito inferiori, reuersionis die præscripta. Linius, magna pars sine commeatibus dilabebatur. Significat etiā commeatus abaria ad ciuitates, aut etiam priuatorū alimoniam necessaria. Cic. iam commeatu et priuato et publico prohibebamur. Sunt et alia multa ab eo deducta uocabula, de quibus inferius dicemus. TVRBA. O multitudine spectantium. MORAS Expectationes. Morari enim a quo mora deducitur, cuius diminutiuum est morula, aliquādo expectare significat, quemadmodum compositum eius demoror.

Virg. Et tua progenies mortalia demoror arma. Aliquando de tinere, et in mora tenere. Quint. Quid me pater detinet? quod moraris abentem in qua significatiōe demoror etiam ab eo compositum frequentissime usurpatur. Apul. sic me abire oppido uolentem si uide demoratur ille cebra. A quo demores auctim auspicio appellata, que acturum aliqd demorari compellit. et remeligo, que demoratur. Plau. Quid illac nunc tam diu demoratur remelignes. et remora. retardatio. Lucili. Quæ nam uox ex te resonans meo gradu demoram faciet? e moram etiam ueteres dixerunt piscem admodum paruum asuetum petris a remorandis nauibus, quemadmodum superius diximus. Aliquando etiā morari tardare est, unde et mora pro tarditate accipitur. Plau. Cui mora semper obsistit, diligentia profuit. A moror alia quoq; composita sunt immoror eiusdem cum suo simplicis significatiōis. et commoror, simul moror in eadem fere significatiōe. Maneo uerbum usurpatur, aliquando enim significat expecto. Ter. Mane, omnia prius experiri consilio, quam armis sapientem decet. idem. Quem hic manes inter dum immineo. debeor, futurus sum. Virg. Te quoq; magna manent regnis penetrata nostris. hoc est imminu. debentur. futura sunt. idē. Te Turne nefas, te tristic manebit supplicium, hoc est futurū erit. Cic. Cuius te fatum, sicut Curionem manet, hoc est futurum est tibi, sicut Curioni. Proprie tamē manere est loco insistere. Virg. manet imperterritus iste Hoste magnanimū opperies. Et aliqñ accipitur pro fixū eō. idē. manet alia mente repostum Iudiciū Davidi. A maneo quā pro immineo accipitur minor uerbu deductur, quā que imminere quodāmodo uari uidentur. item composita sūt per maneo, et remaneo notā significatiōis. Eminco, quod ē supersto, quasi exera alios, hoc est præ alijs maneo. A quo eminentia, et aduerbiū eminenter, hoc est alte. Quidam etiā emanco usurpariū pro eo, quod est extra maneo. Vnde emanfor (teste Mode stino) dicitur, qui diu uagatus ad castra regreditur. Sicut desertor, qui per longum tempus uagatus reducitur. Præmineo præ sum. antesto, quasi ante alios emineo. A quo præminetia, pro mineo, porrigor. A quo prominetia, et prominenter. immineo, in sto. Ouid. Imminet exitio uir coniugis, illa mariti. itē a maneo fit eminus aduerbiū, quā significat de longe, quasi ab extra manente. et cōminus, quā significat de prope. quasi a cōmanente, hoc est simul manente. item manito frequentatiuū, quo ueteres usi sunt pro sepe maneo. item mansio, quā significat iter unius diei. Plyn. Gebanitarū caput Thonna est. A best a Gaxa nostri litoris iudee oppido M DXXXVII millia passuum, quod diuiditur in mansiones camelorum sexaginta duas. Hinc percipi potest iter Canuli unius diei esse circiter quadraginta, aut paulo amplius millia passuum.

DE NAVMACHIA DOMITIANI. EPIGRAMMA. XXIII.

I QVIS ADES. Blanditur Domitiano de nauali pugna, quam edidit, Monens spectatores ne putent lacum, in quo tanto ardore nauale prælium geri uidebant, uerum mare esse, nam et paulo ante ibi terra erat, et mox finito nauali bello, nulla amplius maris species erat futura. Constat sanē Domitianum (ut Suetoni scribit) nauales pugnas edidisse penē iustarum classium effosso, et arcustructo iuxta Tyberim lacu, et aliquando inter maximos imbres prospexit. quod inferius notauit. Martia dum inquit. Aspice quam densum tacitarum uellus aquarum Desinat in uellus Casaris, inq; sinus.

50

60

AB ORIS LONGIS. A regionibus longe remotis. Ora quando sine a fixatione scribitur, cuiusque rei extremitatem significat. Virgil. Et mecum in gentis oras evolueret bellum. Hinc instrumentorum extrema ora dicuntur, et regionum, ac terrarum fines. Item ipse regionum idem, Arma, virumque cano, Troia qui primus ab oris Italiam, fato profugus, Lavinia uenit Littora. Ora etiam finis est, quo nauis ad terram ligatur. Lucretius, in ipsis quoque trapidatum nauibus, dum ne hostes cum suis irrumperent, trahunt scilas, orasque, et anchoras ne in mollioribus mora esset, praecidunt. Quintus, permittamus uela uentis, et oram soluentibus bene praecurur. Hora uero cum per a fixationem scribitur, tempus significat. hoc est quacumque aeternitatis partem, siue annuum, siue diurnum, siue nocturnum spatium significat. Hinc quatuor anni tempora, hoc est Hyems uer, aestas, autumnus horae dicuntur. Itē partes ipsae, in quas distinctus est dies, similiter horae uocantur. Haec principio duodecim instituta sunt, cuius ordinationis haec fuisse origo memoratur. Quodam tempore Hermes Trismegistus, cum esset in Aegypto sacrum quoddam animal Serapi dictum, quod in toto die duodecies urinam fecisset pari semper interposito tempore, per XXI horas diem diuidi debere coniecit. Exinde hic horarum numerus longo tempore custoditus est. Postea in XXIII horas diuisus est dies. Item Horam ueteres inuentus deam uocabant. Ennius. Te Quirine pater ueneror, Horamque Quirini. Ab hora horologium deducitur, quasi horarum ratio. Quicquid enim quoquomodo horas indicat, horologium dicitur. Primum horologium solarium, in quo umbra solis, quem Gnomonem uocant, umbra horas ostendit, inuenit Anaximenes Milesius Lacedaemone, ipsiusque aetate tunc enas, hoc est ab umbra scitiorum appellauit. Romae multo fecius coniecit. Duodecim tabulis ortus tantum, et ortus solis nominabatur. post aliquot annos adiectus fuit et meridies. A census consulis eum pronuntiabat, cum e curia inter rostra, et graecis in solem perspexisset. A columna aenea ad carcerem inclinato sidere supremam horam pronuntiabat. Sed hoc serenis tantum diebus usque ad primum punicum bellum. Licet enim quidam scripserint primum L. Papyrium auroforem ad aedem Quirini, cum eam a patre suo uotum dedicaret, solarium horologium statuisse ante XII annos quam cum Pyrrho rege bellatum est, tamen neque facti horologij rationem, uel artificis significat, nec unde translatus sit, uel apud quem id scriptum inuenirent. At M. Varro primum horologium solarium in publico secundum rostra in columna statutum fuisse erudit bello punico primo a M. Valerio Messala Con. Catina in Sicilia capta deportatum anno urbis quadringentesimo septuagesimo septimo. Nec congruebant ad horas eius lineae, ueruntamen ei annis nonaginta nouem paruere, donec Q. Mar. Philippus, qui cum L. Paulo censor fuit, diligentius ordinatum iuxta posuit, quod minus inter censoria opera gratissime est acceptum. Sed tunc quoque nullo tempore in aetate horae fuerunt, usque ad proximum Iulium, quo tempore Sapia Nasica primus aqua horas diuisit aequinoctium, atque diurnum, idque horologium sub tecto dicitur anno urbis quingentesimo nonagesimo quinto. Mirum sane populum romanum tandiu indiscretam lucem habuisse, inuentum deinde horologium, quod nunc frequens cernitur, e tenuissimis arenis aegyptijs a item e metallis rotis dentatis atque ponderibus partim umbilicis horas indicantibus, partim testantibus timinabilibus. Quinetiam aliud horologij genus sine aliquo pondere, ut tantum torto calybe, neruisque circumdato, qui sese paulatim euoluens uice ponderum rotas uertit. Item ab hora derivatur horoscopus, quod modo substantiuum est, significatque caeli particulam, in qua ponitur

10

20

30

40

50

60

ab astrologis horae, in qua aliquid gestum est, notatio. Anre ac per hoc si tam celeriter alter post alterum nascitur, ut eadem pars horoscopi maneat, paria cuncta quero, quae in nullo possunt geminis inueniri. Si autem sequentis tarditas horoscopus mutat, pariter diuersos quero, quos gemini habere non possunt. modo adiectuum, significatque omne id, in quo horae notantur. Plynus. Vasa horoscopia non ubique eadem sunt usui, recentis stadijs, aut longissime etiam quingentis mutantibus semet uestris. Horam a graeco dictam uolunt, nam et illi ὥρα uocant, nomen autem traxisse ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ, quod terminare est. Nam et extremitas cuiusque rei terminus est, et horae terminant tempora. Hinc et horicon horicon dicitur circulus, quo uisio terminatur. CUI LVX PRIMA SACRI MVNERIS IPSA FVIT. Qui ante hunc diem in urbe non fuisse. Ordo est, cui ipsa lux muneris sacri fuit prima. LVX. Dies. Proprie lux claritatem, siue splendorem significat. Quoniam autem dies clara est, quemadmodum contrario nox obscura, ponitur aliquando lux pro die, unde lux, et tenebris pro die, et nocte accipimus, quauis prima lux, et primis tenebris, non primam diem, ac noctem, sed primam partem diei, ac noctis significat. Diuus etiam luci aduerbiallyter, sicut uestri. Lux ἀπὸ τοῦ ἁλίου dicitur ἀπὸ τοῦ ἁλίου ueteres graeci appellatam primam lucem, quae praecedat soli exortus. Home. ἀπὸ τοῦ ἀπὸ λαοῦ κλυτὰ τεύχεα, hoc est Apollini, qui generat exortu suo lucem. ἁλίου autem a sole nomen accepit, qui ἁλῖος dicitur, unde aenium uetustissimi graecorum λαοβάρτα appellabant, quasi ἀπὸ τοῦ ἁλίου βαυβάρτων, hoc est a sole dimensum. Solem autem ἁλῖον uocari etiam lyopolitana Thebaidos ciuitas testimonio fuit, quae pari religione Apollinem, et lupum coluit, qui graece ἁλῖος dicitur in ueroque solem uenerans, quod hoc animal rapit, et consumit omnia in modum solis, plurimumque oculorum acie cernens tenebras noctis euinat. A lyco, hoc est lupo Lycium Apollinem dictum Cleanthes affirmat, quod sicut lupi pecora rapiunt, ita ipse quoque humorem haerit radijs. Antipater uero lycium nuncupatum scribit ἀπὸ τοῦ λαοῦ ἁλίου παρὰ τοῦ ὀφθαλμοῦ, hoc est omnia albescent sole dilucente. Quidam tamen ἁλῖος, hoc est lupum a lyco, hoc est a prima luce, de qua diximus, quae et lycophos nuncupatur, appellatum existimant, quoniam hoc genus ferarum maxime id tempus aptum rapiendo pecori obseruat, quo post nocturnam famem ad pastum stabulis expellitur. Eadem ratione lyncem quoque, qui ex lyporum aenariorum genere est, appellatum existimant, quem putant montium quoque coelex a uisu penetrare. Hinc lyncis oculi dicti, qui acuta acie sunt. et Lyncurium gemma, de qua superius locuti sumus, et lyncis urina coacta. Ouid. E quibus, ut memorant, quicquid uestia remisit, uertitur in lapides, et cogelat aere tacta. Lync rex scythiae fuit, qui missum a Cere Triptolema, ut hominibus frumenta monstraret, susceptum hospitio, quo in se gloriam transferret, occidere cogitauit, ob quod irata Ceres eum in lyncem conuertit, feram uarij coloris. Virgil. maculosa tegmine lyncis. A lux luco deducitur, hoc est splendore, lucem facio. A quo luerna notum instrumentum, quae graece lychnus uocatur, idem. dependent lychni laquearibus aureis. Hinc elychnium uocamus, quod lucernis adhibetur ad lumen praestandum, quemadmodum supra diximus. Plyn. et medulla eius elegantissimum lucernarum elychnia sunt. est autem luerna, aut simplex, hoc est unam tantum partem exporrectam habens, et uno elychnio contenta, quae cubicularia dicitur. Martia. Dulcis consilia lectuli luerna. Quicquid uis facias licet tacebo. Aut Diu myxos, ad duo elychnia fereda. aut trimyxos, ad tria. aut poly myxos, ad plura.

lymyxos, ad plura. De luerna polymyxos Marti. Illustrē cum tota meis conuiuia flammis, Totque geram myxos, una luerna uocor. Extat graeci epigramma, in quo εἰκοσι μύξων, hoc est uiginti myxorum mentio fit. ἰμὸν καὶ τὴν ἀπίθῃ εἰκοσι μύξων ἢ χυλῶν ἴδμεν θεῶν ἀλλοίω, hoc est me Canope Critiae filia deo dicant luernam uiginti myxos gerentem diuitem. Myxa apud graecos proprie humor dicitur e naribus fluens. Vnde et μύξων μύξων appellatur, hoc est naris humor sordidas habens. μύξων uero naris appellatur. Ex hoc myxa etiam, et myxos pars luernae prominens uocatur, ex qua profertur elychnium, quasi ex naribus mucus. Hinc graeci quidem, quos uolunt elychnium produci, ut luceat clarus, ἀπομύξων τὸν ἁλῖον dicitur. Nostri uero emungere luernam. Plau. lychnium emunge parumper, ut uideat anus ubi pedes ponat. Est et militaris luerna, cuius Theopompus comicus mentionem facit, diciturque obelisco lychnos, quod ueluti in pyramide, siue obelisco sita sit. Sunt etiam Lychni siue luernae, pensiles in delubris arborum modo mala ferentium lucentes, qualis fuit in templo Apollinis Palatini, quem Alexander Thebarum expugnatione captum in cyma aelica Asiae urbe ei deo dicitur. A luerna fit diminutiuum luernula. itē a luco lucidus, hoc est clarus. perspicuus. A quo lucido uerbum, illustrō. et lucide aduerbium. clare. perspicue. item comparatiua eorum, ac superlatiua lucidior. lucidissimus. lucidius. lucidissime. itē a luco lucentia sidera dicuntur. et lucens quicquid aliunde lucem habet, et lucibile, quod per se lucet. et lucus, de quo supra diximus. Vnde lucar erogatio, quae in lucis fiebat. et lucaris pecunia, quae in luco erat data. et lucaria festa, quae romani faciebant in luco, qui permagnum erat inter uiam salariam, et tyberim, pro eo quod uicti a gallis fugientes e praelio ibi sese occultauerant. et oblucauo uerbum, quo ueteres utebantur pro eo, quod est mente erro, quasi in luco deorum alicui oaruro. Plau. Quid hoc noui est? oblucauasse me puto. Et interluco, quod est ramos seu plantas inutiliter pululantes cum interuallo reseruo. A quo interlucauo. Plyn. interlucauo arboribus prodest. est omnium annorum trucidatio in utilissima. Et Lucauis Iupiter, quod eum lucas esse causam credebatur. Et Lucaia, quae partu praest, quod in lucem ferat. itē a luce Lucius praenomen eius, qui primus ita uocatus est, quia oriente luce natus est. et Lucilius. et Luculus similiter. itē Lucerius Ardea rex, qui auxilio fuit Romulo aduersus Tatiū bellanti. Vnde lucaes appellati pars tertij populi Romani. et Lucria urbs Appulia. et Lucumo etiam propriū nomen. Lucumones etiam propter insaniam quidam homines dicti, quod ea loca, ad quae uenissent, festa facerent. et lucomedi a duce suo Lucumone appellati, qui postea lucaenses dicti sunt. itē lucus quasi luce carens. lusum enim altero oculo orbem uocamus, quem ueteres coclitem dicebant. Vnde Cyclopes, qui Siciam habitasse dicuntur, unum tantum oculum in fronte habentes, Coelites dicti. et Horatius Patritius Romanus, quod oculum unum in praelio amisit, Coelitis cognomen adeptus est. Nam peti dicuntur, qui alterum oculum minorem habent, lucum uero appellamus, cui parui uirgines ocelli et breuis uisus. Strabonem, qui oculos habet distortos. A quibus Strabonius et petorum, et lucaiorum cognomina fluxere. itē elucus dicitur, quasi extra lucem. significat autem languidum, semisomnum, uel ut alij uolunt hallucinatorem, et nugurium amato rem. siue halonem, hoc est eterno uino languentem conuolui oculi sunt in angustum coacti conuulentibus palpebris, a conuulendo, hoc est simul aspiciendo appellati. Lucifer stella, de qua supra locuti sumus. a qua Lucani populi inter campaniam, brunniumque, quod eorum regio sita sit ad partem lucaeris stellae, uel

quod loca aetheria sine, hoc est multae lucis, uel a Lucilio duce. haec stella et eous dicitur. Virg. Aut cum sole nouo terras irrorat eous. item Lucanus Ad lucem spectans. A quo antelucanus. et antelucor, de quibus supra diximus. Et luculentus, luce plenus. A quo luculente aduerbium, hoc est clare. splendide. et luculentior. luculentissimus. luculentus. luculentissime comparatiua, superlatiuaque. et luculentitas splendor. Caecilius. Vide luculentitatem eius et magnificentiam. Et lucifugus, qui fugit lucem. et lucigena, luce genitus. et lucifico. A quo elucifico, lucido. clarifico. Laberius. si atque si. luculentis splendore pecuniae uolo elucificare exitum aetatis mea. Et noctilucos, de quo supra diximus, quod nocte luceat. et lucubro uigilo. et lucubratio uigilia. item opus quod lucubrando fit, quia haec ad luernam fieri solent. Cuius diminutiuum est lucubratiuncula. et luciosus, qui interdum nihil, uel si scitis uidet, meliusque sine luerna, quam cum luerna. Varro. Vesperere uero uidere, quos appellant luciosos. idem. Aedepolis caecus non lucosus est. ij a graecos nyctilopes appellantur, et morbus huiusmodi latine lucio dicitur. Plyn. sanguine hirci sanari luciosos putant. Nyctilopos uocant graeci. et lumen, quasi lucimē. A quo luminosum, hoc est clarum. Cice. Cum sine maxime luminosae, et quasi iactuose partes duae. Et lumine aduerbium. et illumino, quod significat clarifico. illustrō. a quo illuminatio. illustratio. et relumino. lumen reddo. itē a luco fit illuco. A quo illuco. id est lucem emitto. et pelluco, per medium translucō. Plau. Pellucet quasi laterna punica. a quo pellucidus, et pellucide, et pollucō, quasi porro, hoc est ualde. siue longe luco. uolucere enim dedicare est, quod is qui talia facit, longe luco at ob lumina sacrificiorum. idem. Vt decimam partem Herculi pollucō. Nauius. Qui decimas partes, quantum alieni fuit, pollucit tibi. et dilucō clareo. a quo dilucius clarus. Dilucide clare. Dilucidus, claritas. et dilucolum aurora, quasi parua diei lux. A quo diluculo aduerbium, hoc est summo mane. et dilucite usurpamus pro eo, quod est dies fit. Plau. etiam et alij quidam diluculacite scripserunt pro eo, quod est dilucere incipit. itē relucō splendorem reddo. Colluco simul luco. itē colluco, quod ueteres usurpabant, cum profanae sylvae rami deciderentur officentes lumini. Subluco, paruum lucem emitto. a quo sublucius, et sublucide. Praluco ante luco. Circuluco nota significationis. et allucinar, quod proprie significat erro, quasi ad lucē peruenire nitor nec possum. Vt et tamen allucinari usurpamus pro dissolui et obstupescere. a quo fit allucinatio, quasi obstupescitio quadam, et inconstancia, atque incertitudo mentis. Varro. Et assidue ositantem uidit, atque illius quidem delicatissimas mentis et corporis allucinationes. Euerunt tamen qui allucinari a τὸ τὸ δαλναι, quod dissoluere est, dictum putauerunt, sed nimis aspera, ac curiosa derinatio uidetur, in re praesertim clara atque aperta. Quidam hallucinor cum aspiratione scribunt quemadmodum lachrymas. sepulchrum. abentum. uehemens. inchoare. honera. honustum, nulla alia ratione, nisi ut firmatus, et uigor uocis, quasi quibusdam nervis additis intendatur. Lumina etiam pro oculis frequentissime usurpant poetae. Lucem facere dicuntur saturno sacrificantes. id est capite detegere. Lucunter genus est panis pistoriū. Lucretilius mons in sabinis. SACRI MVNERIS. Sacri ludi, quasi a deo exhibit. Quicquid enim deorum habetur, uel quicquid dijs destinatum est, sacrum uocatur. ENYO NAVA LIT. Pugna navalis. Enyo enim a graecis bellona dicitur, quae belli dea est. Vnde ενυλιος, hoc est enyalis pro bellioso usurpatur. Enyalis etiam Bellonae filius est, hoc est ενυλιος. huic deae sacerdotum eius, non alieno, sed suo cruore

sacra faciebant. sectis namq; humeris, & utraque manu distri-
ctos gladios exercentes currebant veluti insani. de quo Quin-
tillianus inquit, si deus cogit, iratus est. **NAVALIS.** Quae
navibus fit, dicitur enim bellum terrestre, quod in terra fit,
navale, quod in mari, sive fluminibus, lacu. A. navis autem
navalis deducitur. Navis autem a graeco ναὺς. Unde na-
valia, in quibus stant, seu finiunt naues. Virg. Diripientq; rates
alij navalibus ite. Ferte citi flammis, date tela, impellite re-
mos. Et navis celer, strenuus, a navium uelocitate dicitur. Cu-
ius contrarium est ignavus, a quo ignavia tarditas. desidia.
Et ignavis, sive ignaviter adverbium desidiose, quemadmodum
naviter strenue, diligenter. Et navo uerbum, quod est aliquid
strenue facio. Et nautica, navale bellum, seu navalis pug-
na. ναὺς enim navis est, μάχη praelium. unde
Et Monomachia singulari certamen dicitur, quod μόνος
solus graeci dicunt. Et batrachomachia ranarum, & mu-
rum pugna. Quippe βάτραχος ranam, μύρ μύ-
rem appellant. Et gnomomachia, pugna gnomium cum dys.
Gigantes enim vastissimi corporis homines fuerunt, terrae fi-
lij sinopatre, serpentinis pedibus, qui, cum deos caelo pelere uel-
lent, a Ioue fulminati sunt. Hinc amplissimis corporibus
homines gigantes vocantur, quos raris iam, aut nunquam uide-
ri certum est decreverunt ferè continue mortalium corpori-
bus, consumente ubertatem seminum exustione. in Creta olim
terra motu rupto monte inuentum est corpus stans quadragi-
ta sex cubitorum, quod alij Orionis, alij Erionis fuisse prodide-
re. Orestis corpus oraculo iussu in foro di septem cubitorum fu-
isse inuentum est. Homerus certe non cessat conqueri inuota te-
poribus suis corpora hominum esse, quam quod praesens fuisse.
Ὁ δὲ χερμαδίων λάβε χερσὶ τυδιδῆος μάχα ἔργον ὄρ' ἔδωδ' ἔ-
δος ἔπειτα οὐδὲ τὴν βροτοδίασιν. hoc est. Hic autem lapidem
cepit manus Tydides magnum opus, quem non duo ferrem ui-
ri, quales hac tempestate sunt mortales. A. greges gregentis de-
ducitur. Et nautarchus navis princeps. Et nauticulus, qui na-
uim regit, diciturq; latine nauticularius. Et nauiger, q. nauim
ducit. Et nauigo, nauiter facio. A. quo nauigium ipsa navis. Et
nauigatio ipsa profectio. Et nauicula parua navis. Et nauis-
bulum alueum ad nauis similitudinem factum. Et nauia li-
gnum cauatum ut nauis, quo in uindemijs uti solent. Nautia ue-
ro sylua erat iuxta urbem, ab eo dicta, quod Nautij cuiusdam
fuerat. Et nautia sive nauita, qui se in nauis agenda exerceat. Et
quicunq; in nauis est nauis ducendae gratia. a quo argonautae
dicti sunt Iason, & ceteri, qui primi in argo nauigauerunt.
Argo nauis ipsa longa dicta est, quam argonautae edificari fe-
cerunt, ite nominata, uel a celeritate per antiphrasim, quo-
niam graeci ἀργὸν pigrum, dicunt, uel quod Argus eam
edificauerit. hanc primum in mari fuisse nonnulli affirmant,
Et ob eam rem in caelum fuisse traslatam, & inter sydera
collocatam. Pindarus in magnesia oppido, cui Demetrias no-
men est edificatam affirmat. Callimachus in iisdem finibus
ad Apollinis Aetij templum, quod argonautae proficiscentes
statuisse existimantur. Huius non tota effigies inter astra uide-
tur. Diuisa enim est a puppi usque ad malum, ut significet mi-
nime desperandum esse hominibus, etiam cum naues fuerint
fractae. Puppis eius hyemalem circulum & canis caudam con-
tingens inferiori parte antarcticum circulum tangit, occidens sa-
gittario & capricorno exorto, ut in mari collocata exoriens cu-
m igne habeat in puppi ad primum gubernaculum stellas quinq;
ad alterum quatuor, circum carinam quinq;, & sub fundo quinq;
ad malum tres. item a nauis nauiculus, ad nauim pertinet,
ut nauiculus clamor. nauiculus panis. Et argonauta, de quo pau-
lo post dicemus. Et naufragus, qui nauis fracta bona amisit. A.

quo naufragium, nauis fractio. Et naufragor, nauis fractum fa-
cio. Et nauis, uocandi appetitus, qui exatari nauigantibus fa-
cile solet. A. quo nauis uerbum, hoc est uocandi infestor. Et
nauis, quod nauis facit. Plyn. Scamenium stomachi disso-
lutionem facit, aluum soluit. Est autem sciaus herba ab radi-
ce ramosa pinguis folijs triangulis albis. radice crassa. ma-
dida. nauisosa. Et nauis, quae modo pro aqua sentine nauis
accipitur. Modo pro aqua coriorum. item pro herba grana ni-
gra habente, quae coriarij utuntur. Plau. Nam omnium unguen-
torum odor praetio nauis est. idem. Nauis bibere malim,
si necesse sit, quam illam oscularier. Sunt etiam qui hanc her-
bam puent eam esse, quae anagyros dicitur. Aliqui acponuo-
cane. fruticosa flore oleris. grauis odore, cuius semen comman-
ducatum uomitiones facit. De ea est prouerbum ἀγῶν πο-
ν-
reis, hoc est anagyrum moues, quoties aliquid loquimur ag-
nus ue, quod suscitare nobis ignominiam possit. item a nauis
nauis uerbum deducitur, quod de grano fabae dicitur, cum na-
sendi gratia se aperit, quod sit non dissimile nauis figurae.
quidam etiam nauis ab eodem derivatum putant, quod signi-
ficat putamen nucis, sive olea nucleum, seu membranulam,
quae in nucis iuglandis est medio. Ponitur etiam pro co, quod est
nihil. Plau. Qui homo timidus non erit, in rebus dubijs nau-
ci erit. Quidam tamen nauis, quasi nucis a nucis dictum opinan-
tur. Hinc naca appellantur fullones, quod nauis non sint, sive
quod a ueteribus graecis omnia ferè opera ex lana naca dice-
bantur. item a nauis Nautichoum quidam appellatum uolunt
Neptuni filium ex Periboa Eurymedontis filia Alcinoi patrè.
Et Nauticam Alcinoi. Phaeacum regis filiam. Marti. Si mihi
Nautica patrios concederet hortos, Alcinoo possim dicere malo
meos. Item a nauis nato. natrix, cetera q; eorum derivatua. Et
nautilis piscis, de quibus superius locuti sumus. FRETIS.
MARI. Proprie fretum, ut supra diximus, locus est angustus in
mari ab undarum ferore appellatum, quale est fretum sicu-
lum. Et gaditanum, Graeci γαδύων appellat. Ponitur
tamen frequenter pro mari. LAXENT. Remittant.
Languidius faciant, ut supra diximus. PONTIS.
MARE. Proprie pontus id mare dicitur, quod a meotide palu-
de, usq; in Tenedum protenditur, sed ubi primum se aretat a
tenedo inapiens post Heliidis casum Hellepontus uocatur. A.
quo hellepontiacus adiectiuum, ubi expandit propontis. ubi
iterum premit thracius bosphorus. Vbi iterum effundit, pontus
euxinus, qui paludi committitur, cimerius bosphorus. Palus
ipsa meotis in ponto iuxta Phasidis ostium. Tomus in sula est
Medeae crudelitati memoranda, quae ibi frater suum Abstr-
tium interfecit. Nec minus Nasonis poete exilio. ponitur ta-
men frequentissime pontus pro mari. A. pontus deducitur. Me-
ta pontum Italiae oppidum in sinu tarentino a Locrensisbus co-
ditum. A. quo metapontini. item a ponto, quod a meotide in-
cipit ponticus. Pontina palus a Pontia urbe (ut quidam putant)
appellata. Unde & pontina in urbe tribus. Haec palus in uol-
scis est distans ab urbe circiter XL millia passuum. Luauus.
Et qua pontinas uia diuidit uia paludes. Iunne. Armato quoti-
es tutae custo de tenetur. Et potina palus. Et Gallinaria pinus.

DE LEANDRO EPIGRAMMA. XXV.

VOD NOCTVRNA. Blandi-
tur Domitiano, quod Leadi fabulam ite
repraesentari fecerit, ut Leader nō sit sub-
mersus, tribuens id primāpi pietati. Aby-
dos. Et Sestos duo oppida sunt in introitu
Hellepontis. In Abydo genitus est Leader
Abydaeus

60

Abydaeus propterea poētis uocatus. In Sesto uero Ero puella na-
ta est. ij. ardentissimo se amore dilexerunt, quod ne in notitia
ueniret, Leander nando se ad puellam conserre, quam nauigo
malebat. Scenientibus uero aliquando uentis, & mari procel-
loso, cum ferre amoris desiderium non possent, ambo se in ma-
ri commiserunt, sibi inuicem obuiam euntes, tandemq; flucti-
bus sunt submersi. Quidam Leandrum tantum submersum
memorant, puella uero dum uenturum anxie expectaret, tan-
dem re cognita doloris magnitudine in litore contabuisse.
DESINE. Desiste. cessa. Sine re, permittere est. Desinere,
finire. cessare. A. quo desinentia finis, terminus. Quidam sena-
tum quoq; a sinendo dictum putant, quia senatores agendi fa-
cultatem dabant, hoc est agere sinebant. PEPERCERIT.
Seruauerit a submergendo abstinerit. Parcere enim proprie
abstinere est. ut supra diximus. CAESARIS VINDA
FVIT. Ideo nocere non potuit, domini clementiam imita-
ta. Quatuor uersus, quos sequentes multi codices habent, non
sunt Marti. nec ad ludos Caesaris, aut gloriam pertinent.

DE CARPOPHORO EPIGRAMMA. XXVI.

AECVLA CARPOPHORVM.
Rursus laudatur Carpophorus, quod plu-
res penè feras solus peremerit, quam cae-
teri omnes, qui monstra orbis terrarum do-
muisse traduntur. NULLVM O-
PVS. Nullum negotium, nullus labor.
ORBE. In orbe. MONSTRIS. Domandis scilicet,
ut Hercules. Theus, & alij pleriq; fecerunt. PRI-
SCA SAECVLA. Prisca tempora. Prisca aetas. Se-
culum enim sive per synopen seculum poete pro tempore acci-
piunt. Proprie tamen spatium est centum annorum, a sene di-
ctum. hoc enim longissimum spatium senescentorum homi-
num putant. inde seculares ludi dicti sunt, quoniam post cen-
tum annos a Romanis fiebant. instituti autem fuerunt pro cul-
tu solis & lunae, ut ternis diebus, & noctibus celebrarentur.
Senex autem dicitur quasi semine, hoc est semimortuus,
quod acta maiore aetatis sive parte, iam morti propinquior sit.
Nex. n. mortem significat. Sifenna. Quoniam neque mea nex,
neq; intercessio posse uideretur illorum dementem reprimere au-
daciam. Ab hoc uero deducitur, quod est interfacio, & eius com-
positum eneco. A. quo enecati interfecti dicitur. Senes. ueteres,
& antiquos quidam ita distinguunt, ut sene sint, qui usq; ad se-
mlem aetatem uixerint, quantum ad priuatum eorum uitam
attinet. Veteres uero quantum ad publicum tempus spectat,
qui alia aetate uixerunt, etiam si ipsi non peruenierint ad sene-
ctutem. Antiqui uero utriq; sed magis ueteres, quam senes. A.
sene senectus. Et senectus. Et senium deducitur eiusdem ferè
significationis. V. eteres tamen senium pro tadio, & molestia
posuerunt, quod senes omnibus odio sint. A. cius. Mors amica
subigit, quod mihi est senium multo acerrimum. Pomponius.
Calue apportas nuntium nobis disparem, diuisum. huic se-
ni, senium, & metum. Turpilium. Quia odio, ac senio mihi nu-
piae sunt. P. n. Metus. egestas. maror. senium. exilium. sene-
ctus. item a sene senatus, quod & locum significat, in quo se-
natores conueniunt, & ipsos senatores. Vlpianus. Senatores di-
cit esse, qui a patricijs & consularibus usq; ad omnes illustres
uiros descendunt, quia ij soli in senatu sententia dicere possunt,
appellatq; sunt ab aetate proeecta, quod tales principio in se-
natum electi fuerit, quemadmodum graece ab aetatis uocabulo
γερασια dicitur curia, sive senatus. Nam γέρων senem signi-

5

40

50

60

ficat, uel (ut aliqui uolunt) a sinendo, quod ipsi agendi facultate
tem darent, ut paulo ante diximus. A. senator senatorius de-
ducitur, ut senatoria auctoritas. senatoria maiestas. Et senacu-
lum locus, ubi senatus, uel senatores consistunt. item a sene
fit comparatiuum senior. Et seneo, ac conseneo uerba. A. qui-
bus seneo, & conseneo deducuntur. item seneo herba, quae
alio nomine erigeron uocatur. specie, & mollicia trix agnis, casu
liculis subrubicundis, quae in tegulis, et in muris nascitur. sene-
cionis nomen ei imposuerunt, quia uere canescit. caput ei nu-
merosa diuiditur lanugine, qualis est spina, inter diuisuras ex-
eunte. quare eam Callimachus acanthida appellauit. quippe
graeci ἀκανθὰς spinas nominant. alij pappum nuncupant
uere propter lanuginem a similitudine floris cardui, qui pappus
uocatur. tradunt magis, si quis hanc herbam ferro circūscri-
ptam effodiat, tangatq; ea dentem, & ter desinat, herbamq;
reponat in eundem locum, ita ut uiuat, dentem eum postea nō
doliturum. MARATHON. Campus Atticae regio-
nis, in quo Theus taurum interfecit, quemadmodum superius
dixit. NEMAEAE. Sylua, de qua superius locuti sum-
us. ARCAS. Singularis numerus pro pluratio-
rum. MANVS. Carpophorus scilicet. VNA
MORS. Quia uno ictu omnia capita percussit, quod fa-
cere non potuit Hercules, ut supra ostendimus. HVIC.
Ab hoc dandi casus pro casu auferendi. (ut mos est poetarum)
CHIMAERA TOTA. Cum tribus capitibus, & to-
ta corporis uarietate. Chimera mons est Lyciae provinciae, a
qua Lycium mare denominatum est in Asia terminus sitae iuxta
Pamphiliam, & a parte orientali Cariam terminant sine ap-
pellata a Lyco Pandionis filio. Na prius Termale dicebatur.
hic mons continuis diebus ac noctibus flagrat. ignem eius ac-
cendi aqua, extingui uero terra, aut ferro plures prodiderunt.
in cacumine leones habet in medio passua. in imo serpentum
multitudinem. hinc datus fabulae locus, ut flammis uomat. pec-
tus habeat leonis. caprinu uentrem. crura serpentis. Et quo-
niam Bellerophon Claua filius eum montem habitabilem fe-
cit, Chimerae traditur occidisse. finxerunt praeterea filia su-
isse Typhonis, qui unus e gigantibus fuit, terra, & titan filius
us. Homerus de Chimera sic scribit. ἄποδ' ἔλεον, ἔτι τιν' ἀ-
δοκῶν μὲν ἀπὸ δὲ χίμαρα. Hestio uero tria capita eam ha-
buisse dicit. Leonis. suis. & draconis. & ex omnibus ignem af-
flasse. Ouidius autem ita de ea scribit. Quosq; Chimera iugo,
medijs in partibus hircum, pectus & ora lea, caudam serpen-
tis habebat. Virg. Horrendum stridens flammis armata Chi-
mera. de Typhone Chimerae patre sic scribit. Seneca. Non tā-
ferum Typhona neglecto Ioue irata tellus edidit quondam pa-
rens. a poētis aliquando Typhos, nonnunquam Typhoeus no-
minatur. Luauus. Conditus in arimīs aeterna mole Typhoe-
us. interdum diuisa diphthongo. & e. correpta pronuntiat.
Ouid. Aeternas ausum sperare Typhoea sedes. quando uero
deriuatiuum, semper hoc modo pronuntiat. Virg. Nate pa-
tris summi qui tela Typhoea tenet, hoc est tela, quae Typho-
nem fulminauit. hic enim ut fratres uoluerunt a Ioue ful-
minatos, ipsum Iouem ausus est ad certamen prouocare. quam-
obrem indignatus Iupiter eum, fulmine percussit & in arimē
in sula supra imposuit (ut Virg. & Luauus testantur) Omi-
dus uero Siciliam ei superimpositam scripsit. V. asta giganteis
inicta ē in sula membris, Trinacris et magnis subiectum mol-
libus urget Aeternas ausum sperare Typhoea sedes. Typho-
nas etiam uocant fumigantes globos, & figuras quasdam nu-
bium metuendas, de quibus supra diximus. Typhus autem fa-
ber lignarius fuit excellens, q. primus administracula gubernandi

30

40

50

60

fuit, semperq; in terra uenatus est, & nunc uenari inter syde-
ra uideatur. Perseus autem, q uoluit potius assiduo usus est, non
potest cum ratione puluerulentus uocari. cum igitur Aratus
uenerio uerborum uocatur, Aetolorum lingua usus est, q cum uo-
lunt aliquem currentem significare, ita eum nominare consue-
uerunt, quod a plerisq; parum intellectum est. Aratus. Tan-
tus ubiq; miratur, tantum occupat ab Ioue caeli Dextera sublata
similis propè Cassiopeam, Sublimis fulget pedibus properare
uidetur. Et uelle aligeris puram aethera tangere palmis.
HERCVLEAE LAVDIS NUMERATUR, 10
GLORIA PLVSEST BIS DENAS PA-
TER PERDOMVISSE FERAS. sensus est, fit
est Hercules numerari solent, ut pote diuersis lo is & tempori-
bus patrata. sed longe mirabilis est Carphorum pariter,
hoc est uno loco, & uno tempore uiginti feras perdomuisse.
PERDOMVISSE. Viciisse. superasse. Domare enim
proprie est ui, atq; armis imperio suo subire. Vnde domare
equos dicitur, imperio nostro obediētes facere. a domo fit fre-
quentatuum domito, & domitus. uictus. subditus imperio. cu-
ius contrarium est indomitus. & domitor, qui domat, cuius fo-
minium est domitrix. & domatio, actus ipse. & domabilis,
qui domari potest. Cuius contrarium est indomabilis, & per-
domo compositum. deducitur autem domo a graeco δαμάω
eiusdem significationis. Vnde δαμάω domatio dicitur.
& δαμάω domitor. & adamas, gemma, de qua supra
diximus, quod domari, hoc est secari non possit. & alia gem-
ma androdamas a uiro domando. de qua similiter superius
differuimus. & Polydamas proprium nomen, a ualde doman-
do. Persius. Non mihi Polydamas, nec troiades Labeonem Prae-
tulerint. Sunt qui dominum quoq; a domando uocatum existi-
ment, similiterq; Domitium proprium nomen. BIS DE-
NAS. Vignit. Decem a graeco deducitur δέκα. A
decem uero undecim. duodecim. tresdecim. quatuordecim. quin-
decim. sexdecim. decem & septem, quod & septedecim a ple-
risq; dicitur. decem & octo. decem & nouem, pro quo Ennii. &
quidam alij nouedecim dixerunt. Item denus. a quo undenus,
& reliqua usq; ad uicenus, de quibus supra diximus. Item de-
cennis decem annorum. a quo decennium. decuplus notae si-
gnificationis. decendium spatium decem dierum. Decennale,
quod est decem annorum, ut decennale bellum. decennale cer-
tamen. Decies. a quo undecies. duodecies, & reliqua usq; ad ui-
gicies. Item decimus. a quo undecimus, & reliqua usq; ad uice-
simus. & decima substantiuum, qd significat portionem unam
ex decem. Vt etes enim unaqueq; re decimam offerre dijs sole-
bant. Plaut. Vt decimam solueret Herculi. ab hoc quidam de-
cimo uerbum deducunt, quod est decimam partem detraho.
a quo decimator. decimatric. decimatio. Item exdecimo, quod
significat eligo. & exdecimatum electum. Item a decem decē-
narius. & decumanus, quod pro magno accipitur. Vnde decu-
mana oua, & decumani fluctus dicuntur. Nam & omnium de-
cimum maius nascitur, & fluctus decimus ferri maximus di-
citur. Item decumana porta castrorum, quae in ijs maxima est.
& decumanus limes appellatur, qui fit ab ortu solis ad occi-
sum. nam alter ex transuerso occurrens, cardo appellatur, &
decurio, quod non eum significat, qui decem equitibus praest
(ut nonnulli sensere) licet ita a decem decurio dicitur, sicut a
centum centurio. Quippe decuria (ut Peditanus inquit) nobi-
liorum sunt centurie inferiorum, de ijs superius differuimus.
unde decuria & centurie appellatae. quida, inter quos Eron-
to, decurionem uolunt eum esse, qui praestitur turmae, quae constat
ex duobus, & triginta equitibus, neq; belli solū, sed domi quoq;
Decurio dicitur, nomen quoddam praepositivae dignitatis si-

gnificatus, & hoc apud Romanos tantum. Nam in municipijs
idem est decurio, quod Romae senator, etenim qui in senatu, et
in conalijs Reip. municipalis interesse poterant, decuriones ap-
pellabantur. Cic. Qua de causa & tanuen coniectus ille Capuae
huic P. Sextio apud me maximas gratias egit, & hoc tempore
fidem hominis, beneficiumq; testimonio declarant. periculum
depreantur suo decreto. Recta queso paulum P. Sexti
quid decreuerunt Capuae decuriones. Quod autem diffi-
runt de. urio Romanus. & decurio municipalis, ex epistola Plinii
iunioris sicile declaratur. Esse autem tibi centum millium nu-
mum censum satis indicat, quod apud nos decurio es. Igitur ut
te non decurione solum, uerum etiam equite romano perfirma-
mur, offiro tibi ad implendas equitis romani facultates trecenta
millia nummum. Non dicitur itaq; decurio is, qui decem equi-
tibus praest. quae graeci decarchon uocant, cum decurio sit ma-
ior equite, eques centurione. Centurio decarcho, ut ex stipendio-
rum magnitudine multus in locis colligi potest. sed sequenda Po-
ponij iurisconsulti opinio est, q decuriones inquit dictos ex co,
quod initio cum colonia deducebantur, decima pars eorum, qui
deducebantur, publica consilij gratia conscribi solita erat. Vete-
res saepenumero decures pro decurionibus usurparunt. A de-
curione decurionatus deducitur, sicut a centurione centuriona-
tus pro ipso decurionis, centurionisue officio. Item decurio uer-
bum, quod est decurionis officium exercere, a quo decuriatus.
hinc decuriata comitia dicuntur, sicut a centurione centurio uer-
bum, a quo centuriatus. & centuriata comitia. Hinc succenturia
rius dicitur. Teren. Ego in subsidij hic eo succenturiarius, siquid
deficias. Succenturiare proprie est explende centuriae gratia
numerum supplere, a quo succenturia deducitur. Caesal. Nunc
me.e militiae astutia opus est succenturia. Item a decem dena-
rius deducitur, quod modo adiectiuum est, & idem significat,
quod decenarius. unde denariæ caerimonie dicebantur, sicut tri-
centariae, quibus sacra adituris decem cotinuis rebus, uel triginta
certis quibusdam rebus carendum erat. ab hoc undecenturius.
duodenarius, & alia huiusmodi deducuntur. Modo est substan-
tiuum. & numi genus significat decem librarum, qui per hu-
iusmodi figuram ostendi a ueteribus solebat. Aliquando
tamen denarius minimus argenteus fuit uigintiquatuor sili-
quarum. Item a decem dextrans & decumx, de quibus superius
diximus. Item quononnulli utuntur, decanus. Item decas de-
cassis, quod significat aliquid decenarium numerum continens.
Hinc T. Livius libros suos decadas nuncupauit, quod decem
uolumina singulae continebant. Item decadas decennialia spatio
nuncupamus. Item a decem Decius nomen proprium, quemad-
modum a gnq; Quintus. a sex Sextus. Item a decem graeco de-
cachordium, instrumentum musicum decem chordarum, sicut
Monochordium, unius chordae, non quod unam chordam,
sed quod omnes chordas unius uocis habeat, nisi panicali no-
xu distinguatur. Item decalogus sacrum uolumen, quod decem
praeccepta legis contineat. & decaphorus lectica, quae a decem
fertur hominibus, sicut hexaphorus, & heptaphorus, quae a
sex, & septem feruis ferri solet.

DE NAVMACHIA EPIGRAM-
MA. XXVII.

VSIT NEREIDVM. Rursum nau-
machia Caesaris laudat, in qua omnia ita ge-
sta sunt, ut uere nauale bellū uideri poterit.
Thetisq; maris deam, aut didicisse huiusmo-
di ludos a Domitiano, aut eum docuisse.

CHORVS NEREIDVM. Conuentus puellarum.
nymphas

nymphas maris representantium. quippe & nymphas ipsas
natantes naumachia Caesaris representauit. Chorus proprie
coentum, & ueluti coronam significat eorum, qui ad ludos co-
ueniunt. Vnde a corona chorus deductum quiddam, inter quos
est Festus Pompeius, existimant, quamuis Chorus aspietur. Co-
rona uero sine aspiratione scribatur, quod non esset mirum, cu
ueteres etia chorona cu aspiratione scripserint, quae admodum
cheturiones, & praechones (ut refert Quintus) uerū nos qui-
dem Platonipotius assentimur, qui chorū graeci esse testatur, et
a chara, hoc est gaudio deductū. quippe chorus proprie de co-
uētū saltantiū atq; canentiū dicitur. V. iug. Omnis quā chorus,
& socij comitētur ouātes. hinc chorea pro ipsa saltatione usur-
patur. & chorules dicitur, qui in choro tibia canit. a choro no-
stra quidē sententia corona etiam originem traxit, q coronas
gestare in choris, ac saltationibus mos erat, propterea cu aspi-
ratione a ueteribus scribebatur. Est autem corona, quam graeci
στέφανος uocant, a nostris olim strophia ἀπὸ τοῦ στρέφειν,
qd uertere est, dicebatur. postea per diminutionē strophiola ap-
pellata. Deinde a serendo ferta. Principio. n. ex arborum ra-
mis fieri coronas in ludis, & sacris certaminibus mos fuit. po-
stea uaria florum mixtura coponi coeperūt. has primus Sicyo-
n. ex ingenio Pansiae pictoris, & Glycerae coronariae admodū
illi dilectae aduenit. Paulopost subire, quae uocantur Aegy-
ptiae, siue hybernae, tū cū terra flores negat, ē bratteis ligneis.
siue corneis, siue eburneis factae uarijs coloribus infectis. A cas-
serunt deinde & a lamina aenea tenui inaurata, aut in argē-
tata, quae ob gracilitatem corollae sunt appellatae. unde corolla-
riū dictū, qd significat id, qd additur praeter illud, qd est debi-
tum, qd in ludis, cū placuisse actores, praeter promissas coro-
nas aliae quoq; dari solebant. Suet. de Augusto. Corollaria,
& praemia in alicuius quoq; muneribus ac ludis, & crebra,
et gradia de suo offerebat. Plyn. Ergo spōsionibus factis, & An-
tonio quotidianā ferē caenā apposita irridente Cleopatra co-
rollariū id esse dixit, consumpturamq; se ea caena taxationem
confirmauit. Crassus diues primus argento. uroq; folia imita-
tus ludis suis coronas exhibuit. addit deinde sunt Lenisci. sic
enim uocantur saltatores ex coronis dependentes, dictae quasi la-
nisci, qd antiquissimū fuit genus coronarum lanearū. hos adij-
ci coronis honos erat propter herustas, quibus iugē nisi aurū
nō debebat. ij diu puri fuere, postea calare eos primus P. Clau-
d. Pulcher instituit. Vt coronis nisi q in sacris certaminibus uicisti-
sent, principio nefas habebatur. translatae deinde ad imperato-
res, ac milites, qui sese fortiter i bello gessissent, fuere. Status
quoque iponi coepit, et in funeribus mortuorū capitibus iugē,
ac in atrijs domorū, quae per lineas ad imagines discurreret.
suspēdi, ingensq; in ijs seruata seueritas fuit. L. Fuluius argen-
tarius bello puuico secundo cū corona rosacea interdū ē pōgula
sua in forū perexisse dictus est, ex autoritate senatus i carce-
rem adductus, non ante finem belli emissus est. P. Mutianus,
cum depra Miris coronā ē floribus capiti suo imposuisset, du-
ci eū in uincula triuiri iussere. Florū populus romanus hono-
rem Scipioni tantum adhibuit, ei qui propter similitudinem ser-
ui cuiusdā uilissimi negotiatoris Serapio cognominabatur ob
id in tribunatu plebi admodū gratus, dignusq; astrictorum fa-
milia, nec ei fuit in bonis, quātum impense funeris suffia ret.
Asses ergo cotulit populus, & funus eloauit, quāq; ferebatur,
fiores ē prospectu omni sparsit. Scipionis cognomen primus
adeptus est Cornelius, quod patrem luminibus carētem pro ba-
culo regeret. Nā Scipio baculum significat. A Scipio Virgilius
patronymicum Scipiadus deduxit, quasi scipionidas. Deorum
quoq; capitibus addi coronas honos habebatur, & larii publi-
corū priuatorūq;. Item sepulchorū & manū, eoq; deinde lu-

xuria processit, ut in conuiuijs, symposijsq; sic enim graeci, com-
potationes uocant, coronis uterentur hilaritatis gratia, & un-
guente folijs adderent. Translatae quoq; ad mulierculas fue-
re, & laudatissima ē nardi folio habebatur. Item ē uesti feri-
ca & uersicolores unguentis madida. Cleopatra apparatu bel-
li acciati Antonio gratificationem eius timente, nec nisi praegu-
stato cibos sumente cum eo lusu extremis coronae folijs ueneno
infectis. Nā cum ipsam in potu capiti imposuisset, precedente
mox hilaritate inuitauit Antonium, ut coronas liberet, coacer-
pta ergo in scyphū folia incipiet bibere Antonio, qui. n. hu-
iusmodi insidias timeret, opposita manu, En ego inquit carissi-
me Antoni sum illa, quā tu noua praegustatū diligētia ca-
ues, nec tū mihi, si possem sine te uinere, nocēdi occasio desisset.
Mox eductū ē custodia uinctū bibere iussit, qui sumpto potu, ili-
co expirauit. De coronis quidē apud graecos Mnestheus & Calli-
machus medici uolumina scripsere, qd quaedā prodesse, quae-
dā nocere. Idē fecit Theophrastus. ē nostris quoq; quiddā in-
scripserunt libros Anthologicū, hoc est de florū ratione, arborū
enim flos est. ados ratio. Militares coronae multifariae
apud ueteres fuere, sed nobilissima hae frē commemorantur.
Triumphalis. obsidionalis. ciuica. muralis. castrens. naualis. Item
quae oualis appellatur. Postremo quae uocatur oleagina, qua
ut solēt, qui triumphū procurat, cū in praetio nō interuenierint.
Triumphales coronae sunt aureae, quae in patoribus ob honorem
erūphi mittebantur, id uulgo dicitur aurū coronariū. ex anti-
quitis ē lauro erant, & laureae uocabantur, post fieri ex au-
ro coepit. Obsidionalis est, quam ij, qui liberati erant obsidio-
ne, dabant ei duca, qui liberauerat, praesertimq; liberatis cas-
tris milites imperatori. Ea grammica erat. Nulla fuit hac co-
rona nobilior. gemmata. & aureae. muralis. rostrata. ciuica. triumphales post hanc magno interuallo fuere. Ca-
eteras omnes singuli & duces ipsi, imperatoresq; militibus, aut
aliquando collegis dedere. Decreuit etiam in triumphis sena-
tus cura bellis solutus, & populus otiosus, graminae nam quā-
nisi in summa desperatione, contingit nulli, nisi ab uniuerso
exercitu populo. uic seruato seruato decreto. Caeteras impera-
tores dedere. hanc solam miles populusue imperatori. Daba-
tur haec ē uiridi gramine decerpto, inde ubi obfessos aliquis li-
berasset. Nam summum apud antiquos signum uictoriae erat,
herbam porrigere uictos, quasi terra & altrice ipsa humo, ac
etiā humatione caedere. unde herbam dare accipimus pro eo,
quod est uictum se fieri. eadem donatus est L. Dentatus semel
tantum, cum ciuicas XIII meruisset, depugnassetq; CXX
praetij; semper uictor, tanto rariū est seruatore uinum a ser-
uatis donari. Quidam imperatores & saepius donati sunt, ue-
luti P. Decius una scilicet tribuū militum ab exercitu, altera
ab ijs, qui in praesidio obfessi fuerant, quanta esset honoris eius
auctoritas confessus religione. Siquidem donatus bouem album
Marti immolauit, & centum fuluos, qui ei uirtutis causa dati
fuerant simul ab obfessis. Hic Decius postea consul & impe-
rio & collega se pro uictoria demouit, data est & a senatu, po-
puloq; romano, qua claritate nihil in rebus humanis sublimi-
us existimatum est, Fabio illi, qui rem omnem romanam re-
stituit non pugnando, haec data cum magistrum equitum, &
exercitum eius seruasset. tunc enim satius fuit nomine nouo co-
ronari, siquidem appellatus est pater ab ijs, quos seruauerat.
sed quo tempore Annibal ex Italia pulsus est, quae corona so-
la ipse imperij manibus imposta fuit, solaq; a tota Italia
data. centurioni uero uni donata. Cn. Petreio Cimbrico bel-
lo, quod is primū pilum capessens sub catulo exclusim ab hoc
legionem hortatus tribuū suam dubitantem per castra ho-
stum erumpere, interfect, legionemq; eduxit. scripsit & Syl-

eriam rediens a Polyrate tyranno occupata inuenisset, clam inde discedens Crotonem Italia urbem petiit, ibique leges Italidis dedit, et unam cum discipulis suis, qui ferme trecenterant, re-administravit, quae merito Aristocrata, hoc est optimatum principatus poterat nominari. ἀδμήτην admetem, quod ob lasciviam indomita sit. et priuatiua particula est, δαμνῶσθαι domo significat. δαπίς dōpis a dando. δαπύμαυ dono est. δρῶνια urania, hoc est caelestis ἀπὸ τοῦ δρῶν, quod celum significat. ἵππος hippo a uelocitate equorum. ἵππος enim equus est. κλυμένη clymene a fama celebritate. κλέος gloria. hęc Phæthontis mater fuisse memoratur. ῥῶδία Rhodia a fluendo, quod græci ῥῶν fluxum dicunt. κελύβηθι calliroe a pulchre fluendo. κελός pulchritudo. ῥόος fluxus. ῥαῖω ῥεixo a iungendo, quod aqua res sicce coniunguntur. ῥαῖον coniungo. κλυτίη clytia a gloria, quæ ut supra dictum est, κλέος uocatur. ῥεῖρα, νεῖρα quod semper recens sit. ῥεῖρα recēs, hæc duas filias peperit, Phæciū, et Iāpetiam, quæ transiunt per Siciliam vlyffe, solis armenta sustodiebant. ἑδύρα edyra a δῆρα, quæ est scio. παρθόνη Parthoc a uelocitate; παρσ ομνίς, θέω curro quasi uniuersa discurrrens. πλεξάουρα plexaura, quod plene fruatur; πλεῖον impleo. ἀπὸ πλεον. γαλαξέρα galaxera a candore lactis. γαλαξία a græcis lac uocatur. δῖον Dionæ ab humiditate. δῖον humectare est, hæc ex Ioue Venere peperisse memoratur, quapropter poetæ aliquando Dionem pro Venere prout. a Dione fit Dionæus. Virg. Ecce dionæi processit Cæsaris astrum. Idem, Sacra dionææ matri. id est veneri μολόβοις melobois ab omnibus pascentis. μῆλον οἷς. βοῖς pascentium. πολυδορία a Polydora a donando multa. κερῆς ceres a terendo. κερῆς radium significat. πλῆτο Plato a diuitiis. πέρσις Persis, a Persæ, de quo superius diximus, a quo Persia, orientalis regio, unde Persæ appellati. et persicus quod modo ex Persia significat. hinc persicus sinus dicitur, nam yubrum mare, quod græci Erythraei, siue Erythram thalassam nominant, uel ab Erythra rege, uel a solis repercussu talē reddi colorem arbitrantur, uel ab arena, terrâq; uel quod talis aquæ ipsius natura sit. in duos diuiditur sinus. is q ab oriente est persicus appellatur. ex aduerso arabicus. oceanum q insuit, Azanum uocant. modo persicus accipitur pro diuite, et opulento a Persarū. diuitiis, luxurijs. Hora. Persicos odi puer apparatus. Immo meliora, ac plura reponit Persicus. persicum uero portū mare euboicum, quod in eo quōdam steterit classis Persarum. Plau. persicum pro peracuto posuit. Item a Persia persica poma uocantur, quod ex Persia primo adducta fuerint, innocua penitus, et expetita ægotis, ac stomacho utilia, palma eorum est duracis, nec est aliud succosus pomū, longissima namq; mora decerpto biduum est. ἀξῆσι Acste a sanando. ἀξῆς reamedium. πετρίη petraea a petris, hoc est speluncis lapideis. μενεσθῶ Menestho a robore, quæ græcæ. μένος dicitur. ἀπὸ πη Ευροπα a lōge, lateq; uidendo, ἀπὸ λατῆ, δὲ oculis. μέντις μέντις a consuledo. μέντις consiliū. ἀπὸ πη ευρωπῶ me a late pascendo, ἀπὸ λατῆ, νόμος pascentium. τηλεσθῶ telesto a perficiendo. τέλος finis. τέλος pficio. κρησῆς cresse is, a fonte, κρησῆς fons, ἀσία Asia ab humoris putredine. ἀσῆς putredo. κελύβηθι calypso a tegmine arborū, κελύβηθι te-go. ἀπὸ πη ευδωρῆ endora a bene numerado. ἀπὸ πη ευδωρῆ donū. τῦχη tyche, a fortuna, quæ τῦχη dicitur. ἀπὸ πη ευδωρῆ amphiro, ab undeciq; fluendo, ἀπὸ πη ευδωρῆ circū ῥεῖω fluo. ἀπὸ πη ευδωρῆ uelociter fluendo. ἀπὸ πη ευδωρῆ, σῦχη a tristitia, et solitudine, σῦχος tristis. mnesto etiā nymphæ nomen fuit a memorando dicta. unde et Mnestus propriū nomen uiri, et Mnestheus Diomedis aurigæ quāuis fuit et alius Mnestheus

athenarū dux Thefei, et Phædra filius. mnestheus uero nomē propriū fuit uiri Troiani. Item prymmo Nympha fuit oceanū filia. prymnesius uero palus, ad quē sumis nauitici religatur, quem alij tonsillā nominant. græci πρῦμναρ puppim dicunt. Nymphæ autem ab aq; dicte sunt. quippe ueteres græci Nympham dicebant, quam nos unius literæ mutatione Lympham, hoc est aquā uocamus, unde lymphaticū uinū dicitur, quod plus satīs habet aquæ, si ut meracius, quā minimū aquæ habet. Item lymphati, et lymphaticā uocantur laruati, atq; insaniētes, quæ apud ueteres uulgo prodiū erat gcūq; specie quādā indiffinita, hoc est nymphæ effigē, firendi finem non facere, quos græci νεμολήμιος, hoc est Nympholeptos appellant. Plyn. de hel-leboro, medetur ita morbis comitilibus, uertiginis, melancholicis, insaniētibus, lymphaticis, elephātia alba. nymphas etiā ali quando pro musis accipimus, quæ aqua currēdo musicos sonos efficiat, hinc se penumero a poetis inuocantur. Virgi. Nymphæ noster amor libetrides. Item nymphæ aliquando pro sponsa accipitur, et nymphus, seu nymphus pro sponsus. a quo para nymphus dicitur, q præest nuptijs celebradis, adhibeturq; pro parte uiri, quæ superius diximus, latine auspiciam uocari nymphates uero scythiæ finitius est. Itē mōs Armeniæ. DOCILIS Ingeniosus, et qui facile pāpit, quæ docetur. P I N X I T. De scripsit, figurauit, ita ut uera classis uideretur. pingere est forma alicuius rei ductis lineis repræsentare. hinc pictor, dicitur, quod in cognomen clarissima fabiæ genitū trāsīt, principisq; eius cognominis Fabius ipse fuit, qui manu sua adem salutus pinxit anno urbis cōditæ CCCCL. quæ pictura durauit usq; ad Claudij principis tēpora, quibus ædes ipsa exusta fuit. hinc etiā pictura ipsa pingendi ars, in qua et clarissimi uiri exercere se olim cōstituerūt. celebratū in foro boario fuit a des Hercules Pacuij poetæ pictura, qui ex sorore Ennij poetæ genitus fuit, de quo extat e. egens illud epigramma. Adolescens tumesit properas, hoc te saxū rogat, ut se afficiat, dein quæ scriptum est legas. Hic sunt poetæ Pacuij Marā sita esse, hęc uolētā nescius ne essis. uale. Turpi. eques Romanus Domitiani tēporibus multa insignia opa Verona Lena manu pinxit, quæ a nullo ante memoratur. atriū etiā labeo uir prætorius, etiā pro cōsulta provincia Narbonensis functus paruis tabellis gloriatus est, et in lōga senectute depictus. Q. Pedius Npos. Q. Pedij cōsularis, triuphalisq; a Cæsare dictatū re ob haredis Augusto dati, cū natura mutus eēt, a Messala oratore, et cuius familia pueri auiā erat discēda pictura traditus est. idq; consiliū D. Augustus cōprobauit. puer magni profectus in ea arte obiit. in græcia pueri ingenij ante oia antigaphicē, hoc est picturā in ludo docebat, recipiebaturq; ars ea i primū gradū liber aliu. sem p̄q; hos nos ei fuit, ut ignuū tantū eā exerceret, mox ut honesti p̄ctuo interdico, ne feruī eā docerēt, nunc uilissimæ quæq; p̄sonæ hęc arte exercēt. habuit scena ludis Claudij Pulchri magnam admirationē p̄cturæ tegulis ita in ea depictis, ut ad eas oculi imagine decepti aduolaret. Zevis clarissimus pictor, cū in certamen picturæ cū Parrhasio descēdisset, uias tāto successu p̄ctas in scenā denlit, ut aues ad eā aduolarent. Parrhasius uero pictū atulit linteū, ita ueritate representata, ut Zevis alitū iudicio tumēs stagitauerit, tandē remoto linteo picturā ostēdi, et intellectu errore palmā inuenio pudore cōcesserit, qm ipse aues sefellisset, Parrhasius aut se artificē fertur etiā postea Zevis pinxisse puerū uias ferētē, ad quas cum aduolasset aues, iratus est mira ingenitate operi suo, et dixit, uias melius pinxi, quā puerū. nā si hūc consumassem, aues timere debuērat. lepidus in triuuitu suo quodā loco deductus a magistratibus in nemorosum hospitium postero die cōquestus est somnū sibi uolucru concētu adēptū fuisse. quapropter illi draconē in lōgiss

una membrana depictum circūdedere loco eaq; terrore aues silentiū tenuerunt. Alex. mac. cui iure magnus, cognomen fuit, honore Apelli pictori maximū exhibuit. nā cum dilectā sibi præcipue unā ex Palladis suis uadā pingit ab eo ob admirabilem formæ iussisset, cuiq; dū parer, amore captū intellectu, dono illi eā dedit, magnus animo, maior im pio sui, nec minor hoc factō, quā cæteris uictorijs eius, quādoquidem se ipsum uincit, nec torum tantum suū, sed etiā affectum donauit artifice, nec amicæ quidē respectu motus, ut quæ paulo ante regis fuerat, mox esset futura pictoris. Item a pictura picturo uerbu deducitur, quæ est uaria pictura exorno, unde picturata uestes dicuntur. Item a pingo impingo cōpositum, quæ est attribuo, et quasi inuro. Nā ueteres inurere pro pingere, et inustum pro pictū frequētissimi usurpabāt, ob encaustā picturam, de qua inferius dicemus. Itē depingo idē quæ pingo, et cōpingo simul pingo. FACILES. Quæcumq; impressionem facile suscipientes. V A R I O. Multi formā, diuerso. uariis proprie dicitur, qui pedes obtortos habet. Lucili. Compernem, ac uariā fuisse Amphitryonis accipit. Alcmēnā, atq; alias. unde uariū frequenter pro obtorto accipimus. Persi. Et nō fallit pede regula uaro. hinc uariæ, et uariū cognomina sumpserunt, quæ pedibus essent uitiosis. hinc etiā uariæ, et uariicosus, q crura uitiosa habet. Item uariæ uenæ in cruribus, et ferē grandiores dicitur, quæ frequētē tumide sunt, atq; obtortæ. a quibus uariicosus appellatur, q tumidiores habet huiusmodi uenas, et uariari transgredi est, quasi uariæ transgredere, et curando præterire, quoniam hmoi curatio piculosa est. tractum a medicis, qui cū uariæ curare non audent, eas transgrediuntur, atq; prætereunt. accidit hoc uirtū uero tantum, mulieri raro, cū sanguis melancholicus copiose partem aliquā uenæ tumescat, fitq; tanq sanguinis abscessus. Hippocrates uariæ, Aristot. uariæ uocant. Tradunt C. Mariū, q septies cōsul fuit, statem sibi uariæ extrahi passum. sunt etiā aliquando uariæ in uetribus. hæc cum uel parum curuæ, atq; in orbē implicatæ sunt, uel si curuæ tamen simpliciores, melius aduuntur. Cū uero curuæ, atq; obtortæ maiore in modū sunt, pluresq; inter se inuoluuntur, uilius eximere est. aduendi ratio hæc est. cutis superimaditur, tum patefacta uena tenui, et retuso ferramento candente, modo præmuntur, uittaturq; ne plage ipsius oræ aduuntur, quas reducere hamulis facile est. Id interpositis ferē quaternis digitis p totā uariæ fit, et tū superimponitur medicamentū, quo aduulsa sanantur. extrahendi uero ratio est talis, in qua uena hamulo oræ excipiuntur, scalpelloq; undiq; a corpore uena deducitur, auteturq; inter hæc, ne ipsa ledatur, eiq; retusus hamulus subijatur, interpositoq; eodē ferē spatio, quæ supra diximus, in eadē uena idem fit, ut quæ quō tendat facile hamulo extenso cognoscatur. ubi idē iam quacumq; uariæ sunt, factum fuerit, attrahitur hamus, et euellit, ubiq; rursum absconditur, ac sic undiq; uariabus crura liberantur, tum plagarū oræ comittuntur, et superponitur emplastrā. a uariis et uariis deducitur, quæ est diuersus, multiformis, quæ uari inæquales, ac diuersi sūt. ab hoc fit uario uerbu, et aduerbiū uariæ, et uarietas diuersitas et uariātia pro uarietate. Lucr. Talibus in causis nec dū uariātia rerum. Idem Primijs, unde hæc oritur uariātia rerū, et uariabile mutabile, et uariatio diuersitas. Item præuariator uerbu. Labco a uaria cōcertatione, quasi præuariator dicitur existimat, quoniam q præuariator ingt, modo finius, modo illius partem. siquē præuariatorem vlpia. definit eū, q aduersariū causam adiuuat pro dicitur causa sua, et ex parte actiōis in partē eedit rei, et Marcus iuriscō. præuariator esse ingt, q colludit cū reo, et trās latine munere accusandi defungitur, co quæ pro prias quidē probationes dissimulet, falsas uero excusationes ad

mittat, etenim accusatorū temeritas tribus modis detegitur. aut enim calūniantur, aut præuariantur, aut terguesuntur. calūniari est falsa crimina intendere. præuariari uero crimina abscondere, terguesari in uniuersam ab accusatiōe desistere. nos præuariatere a uariando potius, hoc est trāsrediendo dictū existimamus quasi uariatorē. Est. n. præuariator q cumq; ab officij sui præscripto defiecit, atq; aberrat sine fiducia, atq; malitia, siue imprudentia, ac negligentia id faciat. a quo præuariatio ipsa officij trāsgressio dicitur. Plyn. iunior, aliqñ præuariatio est trāsire dicēda. præuariatio etiam cursum, et breuiter attingere, quæ sunt i calcada, infigēda, repetēda. sed iuriscō. præuariatoris uocabulū proprie ad eū trāsulerunt, qui colludit cū aduersario, et præuariationem hmoi collusione esse dixerunt. Cicero. Ut si in reo pecunia absolutū, rursumq; reuocato præuariationē accusator esse definiat, oēm iudicij corruptelam ab eo defensor autē non oēm, sed tantū modo accusatoris corruptelā, ab eo uariare etiā aliquando pro extendere usurpamus. Quintil. Variare supra modū, et insādo deforme est, et accedente motu proprie obscenum. a quo fit diuariari, quæ simili ter accipitur pro extendi. Cic. Sopatrum hoīem summū, domi nobilem summo magistratu præditum diuariari, ac deligari iubet. et obuariare, quæ est occurrere, obstruere, unde, obuariator dicitur, qui alicui occurrat, quo minus rectum iter faciat. uariis autem a græco deducitur βαρῆς, quæ graue significat. uari. in cundo graues sunt. uariis etiā flumini est, q Narbonensem provinciam ab Italia determinat, a toruosis fluitibus ita appellatus. Item uariis tuberculi genus lentitula maior, de quo alibi diximus. ORDINE. Dispositione, situ. ordo. n. proprie dicitur apte, et conueniens dispositio rerū diuersarū. Vnde ordinarū dicimus omne id, in quo ordo seruatur, sicut cōcertario extraordinariū, quæ præter ordinem fit. hinc ordinatio uerbu, quæ est apte et cōueniēter dispositio, cuius passiuū est ordinor. a quo ordinator, ordinatrix, ordinatio, et ordinate aduerbiū, quæ significat apte, distincte, cōueniēter. ueteres ordinariū hominē dixerunt improbiū, ac litigatorum, quod assidue in libris moratur, ob eaq; causam in ordine stet præter aduentum, siue a contrario, quod minime ordine uiuat. ex ordine uero aduerbia liter sumitur, et significat sine intermissione. Vir. septem illū totos phibent ex ordine menses, Eleuise. F V S C I N A. Tridens Neptunū, hoc est telum trisulcū piscatoriū, de quo supra diximus. MINAX. Supba. minari proprie est minas incutere, interdum tamen ponitur pro eo, quod est eminere, extare, effriri, unde a manendo, hoc eminendo deductum minor nomen l. existimant, et hanc esse propriā huius uerbi significationē. Virg. geminūq; minantur in coelum sopuli. hinc minæ uirtorum eminentiæ dicuntur, quas pinas uocamus. Itē Minæ, quæ uulgo minaciæ dicuntur. Plau. Quid nūc opus est minis, atq; minacijs? a minor fit minor frequētatiuū, a quo minutabundus. item minax, quæ modo eum, q minatur significat, modo elatum, supbum. ab hoc fit minaciter aduerbiū, hoc est cū minis, quæ ueteres et minutabiliter dixerūt. Pacu. Minutabiliter increpare dicitur senis incipit. itē minacitas pro cōminatione. prætere horū cōparatiua, ac suplatiua minacior. minutissimus. minacius. minutissime. et cōminor cōpositum. a quo cōminatio. et Minerua, quasi uim minetur, ut apud Cic. interpretatus est Balbus. Hæc belli dea, et oium bonarū artū inuentrix fuisse phibetur. Iouis filia sine matre. aiunt enim Iouem, cum uideret Iunonem sterilem esse, percussio capite emisisse Palladem armatam. Lucan. Hanc et Pallas amat. patrio quæ uertice natæ est. Oui. An ga de capitis fertur sine matre paterni uertice cum clypeo pro siluisse suo. Pallas ἀπὸ τοῦ πάλαι, hoc est a uibrando uocata est. Alij tradunt ex Tritonide palude susceptam

à Ioue fuisse, propter quod tritonia dicitur. Apud Milesios Assi-
 sia uocabatur, uirginitatem seruasse credita. Virgil. Pars super
 impetæ donum exitiale Mineruæ. et arcium conditrix. idem.
 Pallas quas condidit arces Ipsa colat. A pallade palladius de
 dicitur, unde forum Romæ palladium uocabatur ob propin-
 quatem templi Palladis. Marti. Limna post pacis, palladiumq;
 forum. Item palladiūq; in urbe troiana fuit antiquissimū Pal-
 ladis signum è ligno compactum, mouit oculos, atq; hastam,
 quam manu gerebat. Hoc Diomedes, et Vlyses rapuerunt cæ-
 sis arcis custodibus. Sed postea finito bello, Diomedes oraculo
 iussus est troianis reddere, qd cum implere cuperet, uenienti in
 Italiam Aeneæ offerre conatus est. uerū cum sacrificantem ue-
 lato capite comperisset, ne sacrificij ordinem perturbaret, alteri
 ex Troianis hoc obtulit. Accepit itaq; nauas quidam. unde Mi-
 neruæ sacra non gens Iulia habuit, sed nauarū. Alij palladiū
 ferunt absconditum fuisse in urbe parietem, et tempore belli mē-
 thridatā compertū, qd ab una tantū sacerdote custodiebatur,
 Luca. Troianam soli cui fas uidisse Mineruam. Sunt qui dicat
 urum, simulachrum celo lapsam apud Athenas fuisse. Alij
 duo, hoc, de quo dixi nus, et illud Atheniense. N E X V C V R
 V O . Periphrasis est, hoc est descriptio anchoræ. Nectere, liga-
 re est, à quo nexur. Et nexio, item compositæ adnecto. ar cunne-
 cto. internecto. innecto. subnecto. Connecto. à quibus adnexio.
 ar cunnectio. innexio. subnexio. connexio. item obnecto. obligo.
 à quo obnexio, obligatio. Et obnexus, obligatus, C V R V O .
 Torto. inflexo. Curuū enim inflexum, ac contortum uocamus,
 à quo curuitas flexus. Et curuo uerbum flexio. à quo curuor
 passiuum. Et compositum incuruo. Unde incuruor, et incur-
 uum, et incuruatio, atq; incuruitas deducuntur. et incurue ad
 uerbum, hoc est contorte, quod et incuruiter dicitur, quemad-
 modum curue, et curuiter. item aliud compositum recuruo. à
 quo recuruor passiuum. recuruū. recuruitas. recurue. C R E =
 D I D I M V S R E M V M . Sensus est tā apte omnia repræ-
 sentata sunt, ut ueros remos, ueramq; classē esse, et in mari
 uere egisse, ut fuisse existimauerimus. R A T E M . Nautim.
 Ratis (ut supra diximus) connexæ inimicæ trabes sunt, quæ p
 aquam trahuntur. poetæ tamen pro nauibus usurpant. Virg.
 Disceatq; rateris. L A C O N V M . Geminorum, quod sy-
 dus nauis propitium est, ut supra diximus, Latones gemini di-
 cuntur, quia in Laconia orti sunt. et spartæ, ut supra diximus,
 sepulti. Laconia Achaia regio est. unde Laconicus ager, et La-
 conicus sinus appellatus. à Tænaro in capiens Achaie promon-
 torio. Oppida insignia habet Tænarum. Amyclas. Phere. Leu-
 tram. Theræum. et Spartam, quæ alio nomine Lacedæmon
 uocatur à Lacedæmōe Iouis, et Taygetæ filio, quæ ædificauit.
 à sparta spartanus deducitur. à Lacedæmōe Lacedæmonius. à
 Laconia lacon, et lacenus. lacæna. lacenum. G R A T V M
 N A V T I S . quia eo oriente occidit Helenæ sidus tempestuo-
 sum, et minax. Hora. Sic fratres Helenæ lucitæ sidera, Ven-
 torumq; regit pater. hinc est, quod Castoris, et pollucis noia
 à nauigantibus inuocantur. F V L G E R E . lucere. Allusit
 ad splendorem syderis, quod lucidum Hora. appellat. sunt qui
 fulgeo à quod dē deductum existiment, quod apud grecos
 flammam significat. A fulgeo uero fit fulgidus clarus, et ful-
 gor splendor. Et fulguritas eiusdem significationis. Lucil. Im-
 porum aciem claram, et fulguritatem arborum. Et fulgur,
 quod et fulgetrum, et fulguratio dicitur, lux illa, et quasi ui-
 bratio luminis, quæ ante cernitur, quàm tonitruum audiatur,
 cum simul fieri certum sit. Nec mirum est, quoniam lux sonitu
 longe est uelocior. Dicitur etiam coruscatio à coruscō, qd proprie
 splendo significat. Virg. pennisq; coruscant, hoc est splendent.
 modo crispo. unde coruscum pro crispū ponimus. Idem. Tum

stylus scena coruscis. item à fulgeo fulmen, quod ignis est exci-
 tatus è nubibus. Dicitur enim partes mundi (ut Aristoteles tradit)
 in uno iacent terra, et aqua. utraq; ex se reddat aliquid. Ter-
 renus uapor siccus est, et fumo similis. hic uentis fulmina. toni-
 trua faciunt. A quarū alitus humidus est, hic nubes. pluias. niues
 creat. Sed siccus ille terrarū uapor, cū coactus est coitu nu-
 bium uehementer à latere eliditur. Et latius nubes proximas
 ferit. hæc plagis cum sono incutitur, qualis in nostris ignibus
 redditur, cum flama uitio lignorū uirentū crepat, et illic spi-
 ritus habens aliqd humidū secum conglobatus rumpitur instā
 ma. eodem modo spiritus ille, q ex collis nubibus exprimitur,
 alijs impactis, neq; rumpi, neq; exilire silentio potest. Dissimi-
 lis autem crepitus fit ob dissimilitudine nubiu, quare alie ma-
 iorem sonū habent, alie minorem. Ceterū illa uis expressi spi-
 ritus ignis est, q cum leui ipetu accensus et late explicitus est.
 fulguratio, siue fulgur, siue fulgerū, aut coruscatio dicitur. cum
 uero coactus est huiusmodi ignis, et impetu iactus fulmen ap-
 pellatur. siquidē nubium inter se comprehensarū angustia mo-
 dum spiritum eiciunt, et hoc ipso inflantur, ac tormenti mo-
 do emittunt, ut balistas scorpionēq; tela cum sono emittere ui-
 demus. Sonus huiusmodi tonitruus, siue tonitruum dicitur à tono,
 quod est sono. nihil enim aliud est tonitruum, quàm teter ac-
 ris sonus, qui et tonus dicitur. Tonare aliquando sonare est,
 aliquando tonitruum reddere. V c t e r e s t o n e s c i t p r o t n a t d i a
 xerunt. Varro. tunc repente coelitum altum tonitribus tem-
 plum tonecit. idem etiam toninus pro sonamus usurpa-
 runt. Ennius. Et totū simul toninus theatro. A t n o s i t a t t o n i
 ritus, siue factus, quasi tonitruo percussus, siue afflatus. Pro-
 prie enim tonitruum dicimus eum, cui casus uicini fulminis, et
 sonitus tonitruum iniecit stuporē. Inde late trāsfertur. Tonus
 autem græca uox est, quæ græci τόνος dicunt sonū, unde ac-
 centum quoq; tonon appellat, quos ueteres nostri imitati, teno-
 rem, quasi tonorē accentum uocauerunt. Ponitur etiā tenor pro
 ductu, et ordine, et quasi cōcentu uiniuscuiusq; rei. A t n o s i t c o
 positum interna, qd modo pro sono accipitur, et cū quodā sono
 uocis loquor. Cōstat itaq; fulmen, et fulgurationem æque ignē
 esse. Sed fulguratio nihil aliud est, quàm flama fitura. fulmen
 si plus uirū habuisset, siue fulmen nō perlatum usq; in terras.
 Fulmē uero est fulguratio in terras pducta, et ipsum (ut ita di-
 cam) telū. Vir. Ipse pater media nimbōrū in nocte coruscā Ful-
 mina molitur dextra. Hinc quidā dixerunt fulgurationē esse
 penē fulmen, fulmen esse plus, quàm fulgurationem. A fulgure
 fulguro uerbu deducitur, hoc est fulgur emittit. à fulmine ful-
 mino, fulmen iatio. Sene. Minore enim igne ad fulgurandum,
 quàm ad fulminandum opus est. Nautius. Suane suo sonitu clare
 fulgurauit Iupiter, hoc est fulgure afflavit. Hinc fulgura-
 tores uocati fulgurum inspectores, sicut extispices, et aruspice-
 es. Item fulminatū locum fulmine ictum, qui statim fieri
 putabatur religiosus, quod eum deus sibi dicasse uideretur.
 Q u o d s i q u i s n o c t e a l i q u a n d o s e r e n a , e t s i n e n u b i b u s , s t e l l a
 toq; celo fulgurationis fieri uideretur, sciat illic nubes esse. un-
 de splendor effertur, quas uideri à nobis terrarum tumor nō
 sunt. In prodigijs tamen habetur M. Herennium de curionem
 sereno die fulmine ictum fuisse. Fulminum ipsorum plura ge-
 nera traduntur. Q u a d a t e r e b r a t . q u a d a d i s c u t u n t . q u a d a m
 uirum. fulmē, qd terebrat, subtile est, et flammē, cui p angustissi-
 mum fuga est ob syneram, et puram flammæ tenuitatem, quod
 discutit, conglobatum est. Et admissam habet uim spiritus
 coacti, ac procellosi. Itaq; illud fulmen per id foramen, quod in
 gressum est, redit, et euadit. Huius late sparsa est uis, rumpit
 ictu non perforat. Tertium illud genus, qd urit, multum ter-
 reni habet, et igneum magis est, quàm flammē. ita rclmquit

magnas ignium notas, quæ percussis inhereant. Est et ful-
 minis genus humidum, quod non urit, sed infuscat. item quod
 clarum uocatur, merifica maxime natura. hoc enim dolia ex-
 hauiuntur intactis operimentis, nullōq; alio uestigio relicto.
 Aurum, et æs, et argentum liquatur saculis ipsis nullo modo
 ambusis aut lesis, ac ne ceræ quidem signo confuso. Martia
 princeps Romanorum, cum grauida esset, fulmine icta, exani-
 mato partu nullum aliud incommodum sensit. Thysorum mo-
 nimenta nouem deos emittere fulmina existimauere, eaq; es-
 se undecim generum. Iouem enim tria iaculari. Romani duo
 tantum ex ipsi seruauerunt, diurna attribueres Ioui nocturna Su-
 mano. Legimus Vulsinos oppidum Thysorū opulentissimum,
 à quo Vulsinenses appellant, fulmine olim totum concrematū
 fuisse. Item annalium memoria proditum est sacris quibusdā,
 et preactionibus, uel cogit fulmina, uel impetrari. Sed hæc ad
 coercendos imperitorum animos sapientissimi uiri, ut pleriq;
 alia de dijs finxerunt, indicantes inuitabilem metum, ut aliqd
 supra nos timeremus. Vtile fuit in tanta audacia scelerum, ali-
 quid esse, aduersus quod nemo sibi satis potēs uideretur. Ad cō-
 terendos itaq; eos, quibus innocentia nisi metus non placet, in-
 dices supra caput posuerunt, et quidem armatos. Cecinna ful-
 mina esse postulatoria scripsit, quibus sacrificia intermissa, aut
 non rite facta repetuntur. Monitoria, quibus docetur, quid cauē-
 dum sit. Pestifera, quæ mortem, exiliumq; portendant. Falla-
 cia, quæ per speciem alicuius boni nocent, ut puta dant cōsula-
 tum perniciosum futurum gerentibus. Ventanea, quæ speciem
 periculi sine periculo afferunt. Peremptoria, quibus tolluntur
 priorū fulminum mina. Attestata, quæ prioribus consentiunt.
 Ateranea, quæ in incluso fiunt. Obrutanea, quibus prius per-
 cussa, neq; prorupta feruntur. Regalia, quorum uis tangitur,
 uel comitum, uel principalia urbis libera loca, quorum signi-
 ficatio regno, uel ciuitati manatur. Inferna, cum è terra exiliūt
 ignes. Hospitalia, quæ sacrificijs Iouem avertunt. Auxilia-
 ria, quæ inuocant, sed inuocantium bono ueniunt. Alij quedā
 fulmina dicunt esse, quæ terrene. Virg. Et fulmine terras. quæ-
 dam quæ afflans. idem. Fulminis afflavit uentis, quædam quæ
 puniunt. Idē. Sed pater omnipotens adigit me fulmine ad um-
 bras. quædam quæ prælagunt, quorum infinita sunt exempla.
 Sunt etiā, qui fulmina ita distinguunt, ut aut perpetua sint, aut
 finita, aut prorogatiua. per penas, quorum significatio in totam
 pertinet uitam. Finita, quæ utiq; ad diem respondent, proroga-
 tiua, quorum mina differri possunt, auertit, tolliq; non possunt.
 Præterea à fulgure fulgureum. à fulmine fulmineum de-
 ducitur. Antiqui quædammodum fulgere penultima producta
 pro eo quod est splendere accipiebant, ut nos quoq; facimus, ita
 fulgere eadem syllaba correpta usurpabant ad significandam
 hanc è nubibus subitam lucis eruptionem. Lucre. Multa uide-
 mus enim celestibus insita flammis Fulgere. Homo si uigilans
 fulmine percutiatur, clausis oculis, si dormiens, patentibus re-
 peritur. hominem ita exanimatum cremari apud ueteres nefas
 habebatur, conditi terra debere religio trādebat. vulnera fulmī
 natorum frigidiora esse reliquo corpore constat. Ex ipsi, quæ ter-
 ra gignuntur, lauri fruticē non iat fulmen, nec unquam alit-
 us quinq; pedibus descendit in terram. ideo uim eius timentes
 aliores specus tutissimos putant, aut tabernacula, è pellibus bel-
 luarum, quas uitulos marinos appellant, quoniam hoc solum
 animal è marinis non percutiat, sicut nec è uolucris. Aquilā,
 quæ ob hoc armiger huius teli fingitur. In Italia inter Terræ
 cinam, et eadem Feroniæ deserte bellicis temporibus fieri tur-
 res, quia nonnullæ earum fulminibus dirutæ fuerunt. illud eti-
 am cōpertum est, uinum fulmine ictum gelari, et cum ad prio-
 rem habitum redit, potum aut exanimare, aut dementes facere

quod ei uis pestifera insit, ex qua aliquē remanere spiritum in
 eo humore, quem cœgit, simile ueri est. neq; enim gelari potuit
 set nisi aliquod esset ei adiectum uinculum, unde olei quoq;
 et omnis unguētū teter post fulmē odor est. Ex quo apparet in
 esse quandam subtilissimo igni, et contra naturam actū pesti-
 lentem potentiam, quæ nō icta tantum cadunt, sed afflata. præ-
 terea ubi decedit fulmen, ibi odorem esse fulfuris certum est, q
 quoniam natura grauis est, sepius haustus alienat. Item à ful-
 geo composita fiunt transfulgeo, hoc est per medium fulgeo. cō-
 fulgeo, splendorem emittit præfulgeo, splendorem præ me ferro.
 Refulgeo, splendore reddo. item à fulgeo Fulguria (ut quidam
 putant) à qua Fulguriates dicitur propter continuum solis fulgo-
 re. urbs è Vmbriae patentibus sita campis inter Spoletum. Me-
 uaniam. Ispellum, atq; Nuceriā. à quibus Spoletini. Menana-
 tes. Ispellani, ac Nuceriini uocati sunt. Item Fulgētius propriū
 nomen uiri in omnī disciplinarū genere erudit, q rerū sacra-
 rū uolumen elegantē carmine scripsit. I A T A . Ampli. si a-
 tiōsa. Latum enim proprie dicitur, quod in largum extensū
 ē, quæst prolatum. Ab eo latitudo deducitur, una ex tribus di-
 mensionibus corporis, de qua supra diximus. Et late aduerbū
 eorūq; comparatiua, ac suplatiua. latior. latissimus. latius. la-
 tissime. Latum culpā appellat V l p i . crassam negligentia, hoc ē
 cum aliquis non intelligit, quod oēs intelligunt. Iōge, lateq; ad
 uerbialiter usurpamus pro eo, qd est quaque uersus. itē late lo-
 ca pro eo, quod est oīa loca. item à lato laxū, de quo, eiusq; de-
 riuatiuis superius diximus. et latus. lator. laticia. latabundū,
 late. latabūde. laticitudo. lator. laticio. de quibus supra diximus.
 Item à lato latus lateris. Latera enim proprie dicuntur extre-
 mitates, quæ in latum sunt. græci ἀκρόα uocant. unde trigō
 non isopleuron, siue triangulus isopleurus dicitur, qui latera æ-
 qualia habet. Et pleuresis est lateris morbus, cum dolore gra-
 uis, à quo qui eum morbu patiuntur, pleuretici uocantur. Hinc er-
 go dextrū, ac sinistrū latus dicimus. à quo latrones uocati olim,
 quos imperator circa se habere consueuit. Nūc satellites dicitur,
 quasi laterones, quia circa latera leguntur. At nūciarū obfes-
 sores ita uocantur, qd à latere adoriātur. unde latrocinor uer-
 bum, quod modo significat uias diripiendi gratia obsideo. Et la-
 trocinium ipsa direptio. Et latrocinator, q ita diripit. V c t e r e s
 tamen latrocinari dicebant pro eo, qd est stupēdio militare, et
 latrocinū ipsam militiam. Plau. Latrocinatus annos decē mer-
 cedē accipio. idē. Qui apud regem in latrocinio fuisse, stipendi-
 um accipitasti. Enni. fortunatq; quas coeperunt latrones inter
 se memorare. Hinc quidam non à latere latrones appellatos
 existimant, sed a d o r a u s p a t e r , quod seruire est, quia scā
 licet mercede seruirent. Poetæ aliquā latronem pro uenatore
 usurpant, quod ferarū gratia uias obsideat. Virg. fixumq; la-
 tronis Impavidus frāgit telū, cum superius quixisset. Saucius il-
 le graui uenatum uulnere pectus. A latrone diminutuum fit
 latronculus. à quo latronculatores uocantur indices, q de latro-
 cinijs, et alijs maleficijs cognoscunt. Latronculi etiā sine la-
 trones dicuntur calculi, quibus ludimus sexdecim scrupis gem-
 na acie utriusq; directis, in quibus duo reges sunt inuicē cōcedētes.
 due regna, quatuor egres. sexdecim pedites. quatuor satellites.
 totidem centuriones. Marti. Insidiosorū si ludis bella Latronū,
 Gemens iste tibi miles et hostis erit. item à lato lateres appel-
 lati, q ædificiorū gratia è terra finguntur. Tria quippe corū ge-
 nera apud ueteres erant. Lidoron longum sex quipedale. la-
 tum pede. Alterum tetradoron. Tertium pentadoron. Græ-
 ci enim ueteres doron palmum uocabant. et ideo dora mi-
 nera, quia manu darentur. ergo à quatuor, et quinque pal-
 mis tetradoron, et pentadoron nuncupauerunt, quod ea longitu-
 dine simul, ac latitudine eēt. Minore in primis operibus, ma-

lore in publicis utebantur. in Graecia, & Asia, & plerique Hispanie civitatibus lateres fiebant, qui siccati non mergebantur in aqua. ideo pithacnae vocati, quasi doliola *απο το πητρο*, quod dolium significat e terra erant pumosa, quae cum potest subigi, utilissima est. Optimum omnium latericij parietes sunt, si ad perpendicularum fiant. Sunt enim aeterni, sed non e sabuloso, neq; arenoso, multoq; minus calculofo solo duendi sunt, ne- rum e cretoso albicante, aut ex rubrica. Finguntur optime veris tempore. Na solstitio rimosis fiunt, & edificijs inutiles. *Quin* & intritum ipsum eorum, prius quam fingantur, macerari oportet. a latere laterculus diminutivum deducitur. & latericij. Latericia opera in urbe Roma privatim non fiebant, cuius rei ratio erat, quia leges plebeiae no patiebantur maiores crassitudines, quam sexquipedales constructi loco communi. Ceteri autem parietes, ut spatia angustiora fierent, eadem crassitudine collocarentur. Latericij vero sexquipedali crassitudine non possunt plus una sustinere contignationem. in tanta autem maiestate urbis, & civitum infinita frequentia, innumera abilers habitaciones opus fuit explicare. Ergo cum recipere non possit area plana tantam multitudinem ad habitandum, in urbe ad auxilium altitudinis edificiorum res ipsa coegit devenire. itaq; pilis lapideis, structuris testaceis, parietibus camentitijs altitudines extructae sunt contignationibus crebris, quae alto spatio multiplicatae, egregas populo praestiterunt sine impedimento habitaciones. item a lateris fit lato verbu, quod est extendo. a quo laxo frequentativum de quo, & eius derivativis superius locuti sumus. item composita dilato. & latifolium, quod lata folia habet. unde latifolia herba, de qua superius diximus. et latifundium campus spatiosus. Plinius, Messis ipsius ratio varia galliarum latifundijs valli praegrandes dentibus in margere in festis, duabus rotis per segetem impelluntur iumento in cotrarium vincit, ita directe in vallum spice decidunt. Latum autem a graeco deducitur una littera detracta. nam graeco *πλατος* latus dicitur. unde platos latitudo appellatur. Hinc Platonille philosophus ob humerorum latitudinem nomen sumpsit, cum antea ex avi paterni nomine Aristoteles vocaretur. Fuit enim egregio corporis habitus, & in palaestra se exercuit apud Aristonem palaestritem, a quo primum cognominatus est Platonem. Patrem habuit Aristonem, & matrem Parectoniam. Natus est Athenis eo die, quo apud Delon Apollo. studuit picturae. poemata edidit, & tragodias. Audivit Socratem, & post eius mortem Cratylum, & Hermogenem. deinde se Megaram ad Euclidem contulit. Hinc Cyrenem profectus Theodorum. Philolaum, Euritum Pythagoreos audiit. Deinde petijt Aegyptium comite Euripide, & multa a prophetis, ac sacerdotibus didicit. reuersusq; Athenas in Academia habitavit. Ter militavit. ter nauigavit in Sicilia. semel uenundatus est. adeo autem in omni genere disciplinarum, praesertimq; philosophia excelluit, ut & diuinus Plato & philosophorum Homerus uocatus sit. item a platos platea, hoc est lato in opido uia, in qua conuenire populus solet. Graece *πλαταια* dicitur. & Platea urbs Baeotiae. item in sula maris aegei, unde plateenses dicti. & platanus arbor a late spargentibus se ramis. Haec umbrae diuinitat gratia ex alieno orbe petita est. & per mare primum Ionum in Diomedis insulam eiusdem tumuli gratia inuecta, inde in Sicilia transgressa, atq; inter primas donata Italiae, postea ad Morinos usq; peruecta. Dionysius prior Siciliae tyrannus regem in urbem Platanos transtulit. Tantumq; postea honoris increuere, ut mero infuso enutrentur, comperit id maxime prodesse radicibus. & iam arbores quoq; docuerant uina potare. Celebratae sunt primum in ambulatione academi. Athenis, cubitorum triginta sex. Postea clarae sunt

in Lycia sociata gelidi fontis itneri apposita domicilij modo co caua. specu unius, & octuaginta pedum, & nequid deesse speculunc. eae imagini, saxeae inuas crepidinis corona muscosos pumices complexa. de qua Licinius Mutianus ter consul quondam pro uinciae eius legatus, postea etiam prodendum existimauit epulatum se intra eam cum duodecim comitibus fronde ipse largissime toros praebente. ab omni afflatu securum, optantemq; imbrium per folia crepitus. Fuit & alia platanus in vcliter no rure Caij principis, in cuius tabulatis quindecim annuas habuit, quam cenam ille appellauit nudum. Fuit & cortinae in insula Creta iuxta fontem platanus uerisq; linguae monimentis insignis, nunquam folia dimittens, sub qua Iouem cum Europa concubuisse fama erat. Fuit & alia platanus in regione, quae aulocrene uocatur, per quam ab Apama in Phrygia iter. ibi ostensa diu platanus fuit, ex qua pepedisse Marsyas ab Apolline uictus ferebatur, eamq; ob magnitudinem electam fuisse. ex platanis chamaeplatanus sunt uocatae breuitatis arbustulae, & ferendi genere, & recidendi. A platanis platanensis, & platanon deducuntur, locus platanus consitus, sicut daphnoid, & lauretum locus consitus lauris. item platanodes Achaica promontorium. & platyphyllon lactaria genus, de quo diximus, & platicerotes belluae lata cornua habentes. & platyophthalmus sibia a dilatandis oculis, quemadmodum inferius latius dicemus. Tumere inflari est. unde tumor inflatio. & per mta phoram superbia. Tumidus, inflatus. tumescio, inflo. tumesco. id e quod tumeo. item tumulus modo terra tumens, id est collis. modo sepulchrum, quia ibi coaceruari terra consuevit. A quo tumulo sepelio. cuius passiuum est tumulus. item tubus, cuius diminutivum est tubulus canale, per quod aqua deducitur, sine p quod flamma torretur paries, aut aliud huiusmodi opus fit, a quo deducitur tuba. unde tebicen. & tubulistrum, de quibus supra diximus. Hinc etiam tubos uiscerum dicimus. & tubulum uocamus auenam, quae a cicuta appellatur. graeco *οιων*, hoc est siphon nomen. hinc Iuuenalis tubum, per quem urina descendit. siphonem uocat. Effigiemq; deae longis siphonibus implent. item a tumeo turburam, quod est raptim comedo. hoc enim facit, ut tuncat ueter. Titimius. Turburari sine ma multis reliquijs. Plautus. Turburari de suo, siquid est domi. item tuber, quod proprie est tumor quidam rotundus, in quo cuius corpore, unde in facie, & quacumq; parte humani corporis tubera dicuntur, siue per diminutionem tubercula. clauipapulae. ficus ueruca. & alia similia in terra cyberamus, de quo supra diximus, terrae tuber uocatur. in arboribus durities illa extans ad nodi similitudinem. Pliny. Reperitur et in alno tuber tanto deterius, quanto ab aere alnus ipsa distat. id e. Pulcherrimum uero est in aere bruscum, multoq; excellentius etiam molisum. Tuber uruq; arboris eius, sed bruscum intortius crispum, mollicum simplicius sparsum, & simagitudinem mensarum aperet, haud dubie praeferratur cyro, e brusco fiunt, & mensa nigrescentes. Est etiam tuber ad mensas pertinens semper in delitijs habitum. Nascitur hoc sine ulla radice undiq; terra circundatum, nullisq; fibris nixu, aut saltem capilla mentis, nec utiq; extuberante loco, in quo gignitur, aut rimam agente, neq; ipsum terrae coheret, cortice etia includitur, ut plane nec terram esse possimus dicere, neq; aliud, quam terra calum. Sicis & sabulosis locis, fructuosiss; nascitur. excedit saepe magnitudinem mali cotonei etiam librari pondere. duo tubera genera sunt. Arenosa dentibus inimica, & altera synnera. distinguuntur & colore rufo, nigroq; & intus candido. laudatissima crescunt in Africa. inuentum nuper in Italia est ea siue in hunc usum educata perquirere. Auidissimum hoc animal eius cibi est, constringitur os eius lorea habe-

na sic in loca, ubi tubera sunt perducta odore agnoscat, ac rostro extrahit. Difficile est iudicare uitium ne id terra sit, & uiuat ne, an non. Constat Latio olim Lianio praetorio uiro iura in Hispania reddenti accidisse, ut mordenti tuber deprehensus inus denarius primos denens inflexerit, ex quo manifeste apparet terrae naturam in se globari. Tunc nascuntur cum fuerint imbres autumnales. & tonitrua crebra, maximeq; ex tonitribus terra ita mota, & in se conglobata. Vltra annum no durant. uere tenerrima sunt. Iuuenalis. Fumat aper, post hunc radentur tubera, si uer tunc erit, & facient optata tonitrua mensas. Maiores tibi habe frumentum Aledius inquit, o' Libye disjunge boues, dum tubera mittas. Quibusdam in locis acceptantur riguis, ac feruntur, sicut Mitylenis. Simile tuberi est, quod in Cyrenaiica regione uocant mysi. praecipuu suauitate odore, ac sapore, sed carnosius. item quod in Thracia dicunt ceranium, maxima urumq; apud ueteres autoritate, sed proximum his erat auctoritate clarissimu la serpitium, quod graeci silphion uocant, in Cyrenaiica prouincia reperitur, cuius succum uocant laser, ad pondus argentei denarij quondam pensum. postea inueniri desijt, quoniam publicani pasca conducunt mauius lucrum sentiebant pabulo pecorum depopulando. unius autem caulis, Nerone principe reperitus est, & ei missus. Cum Caesar dictator initio belli cuius inter aurum, argentumq; ex erario centum undecim pondolo laserpitij protulisset. Radice multa, crassaq; est. caule ferulaceo. haud simili crassitudine. Folia massetum uocabant, apio maxime similia. Semen foliaceum, folium ipsum deciduum. eo peora uescebantur primo purgari solita, mox mirum in modum pinguescentia. carne mirifica inuanda post folia amissa. caule ipso & homines uescebantur decocto. aslo, elixoq;. eorum quoq; corpora primis quadraginta diebus purgant a uitijs. Ex ijs omnibus succus duobus modis capiatur e radice, atq; caule. Ille rhihias, hic caulias uocabatur. succum ipsum in uasa coniectum admisto surfure subinde concutendo ad maturitatem perducebant, ni ita fecissent facile putrescentem. argumentum erat mauritatis color, scitatisq; sudore finito. Alterum laserpitij genus est, quod magydaris, siue magydaris uocatur, tenerius, & minus uehemens. sine succo, quod circa Syriam nascitur. A tuber fit uerbum exuberare, quod est extresco. inflor, & quasi tuberi figuram efficio. item a tumeo intumescere, & contumescere co posita. A contumescere fit, hoc est per tumorem, id est superbiam inobediens. A quo contumacia inobediencia. & contumaciter inobedienter. Proprie tamen contumax uocatur (ut Hermogenianus affirmat) qui tribus edictis propositis, uel uno pro tribus, quod uulgo peremptorium appellatur, literis euocatus praesentiam sui facere contempsit. item ab eodem contumelia, hoc est contumtum. A quo contumeliosus, & contumeliose aduerbium, & eorum comparatiua. & superlatiua. & contumelior, contumitor. Quidam tumbam quoq; a tumendo dictam existimant, sed falso. Nam graeca uox est. *τυμπα* enim graeci uocant. est autem locus sub terra concavus, unde pro sepulchro quoq; conuauo aliquando usurpatur. SINV. Curuatur a ueli. CONSPICVO. Claro aperto. Quia secundo flatu uela plene tumebant. LIQUIDIS. Molibus. fluentibus. Proprie enim liquidum dicimus molle. fluxum. Plautus, liquidius, quam uentus est fauonius. Virgilius. aut cum liquenti mella stupant interdum tamen ponitur pro puro. idem. Liquidumq; per aera lapsa. Idem. Dulcia mella premes, nec tantum dulcia, quantum. Et liquida. hoc est defecata, & sine sordibus interdum pro secundo. prospero. Plautus. Ab sinistra auspicio liquido, atq; ex sententia confidentia est imi-

mas meos me posse perdere. A liquidus fit liquidior. liquidissimus. & aduerbia liquido. liquidius. liquidissime. & liquido uerbum, quod est aperio. diluendo. & illiquidum, obscurum. Liquidus uero a liquo deducitur, quod est resoluo. defluo. A quo colliquo. V aryo, quod aurum cum colliquisset in forma fuit infusum. Ab eo fit passiuum liquor eiusdem significationis. Virgilius, Vere nouo gelidus canis cum montibus humor Liquitur. & liquor liquoris pro ipso humore liquido, qd primam syllabam corripit, cum liquor uerbum producat. & liquefco, ac liquefco eiusdem significationis. & liquo liquas, ac liqueficio liquefacis, quod est in humorem, siue liquorem resoluo. A quo liquatum, siue liquidamen dicitur pinguitudo animalis ad ignem liquefacta, & in usum coquinarium seruata ad condiendos cibos. item a liquo fit liquet uerbum, quod significat constans, manifestum, & certum est, quoniam quae resoluuntur, certa, constantia, & manifesta fiunt. Terentius, illum liquet mihi deicrare his mensibus sex non uidisse proximos. Li quo uero a linguo deducitur, quod modo relinquo significat. Virgil. Linquimus ortygae portus. modo defluere. idem. nunc summis linquuntur rupibus amnes. Sed de hoc inferius dicemus AVT DOCVIT LVSVS HOS TETHYS, AVT DIDICIT. Quam pulchre ludi dignitatem expressit dicens deam maris, aut docuisse eos ludos, aut ipsam a Domitiano didicisse.

DE NAWMACHIA EPIGRAMMA. XXV II,

VGVSTI LAVDDES. Iterum Domitiani nauumachia admiratur praefrens eam nauumachiae Augusti, quod in hac ludi etiam spectati fuerint, qui fieri in arena consueuerunt. COMMITTERE. Coniungere, de quo supra diximus. QVO TA PARS. Quasi dicit, quam parua. GALATEA. Nympha pelagi una ex Nereidibus, de qua supra diximus. Ouidius, At mihi, cui pater e Nereus, quam caerulea Doris Enixa est. IGNOTAS. Terrestris scilicet. & mari antea non uisus, nunc uero aquis natantes, quod spectaculu Nerone quoq; populo exhibuisse legimus. Suetonius, Exhibuit & nauumachiam marina aqua innatantibus belluis. TRITON. Oceani, & Tethyos filius fuit, siue (ut alij uolunt), Neptuni, et Salaciae. Estq; oceani & Neptuni tubicem. & concha utitur, qua supra diximus bucinam appellari. Ouidius, Nec maris ira manet, postiq; in cuspide telo Coeruleum tritona uocat, conchaq; sonanti Inspirare iubet, fluctusq; & summa signo Iam reuocare. Dicitur autem Triton est, quod primum in tritonide paludenis fuerint. Triton uasta Africae palus est ad amnem tritonem. nomenq; ab eo accepit citra minorem syrtim esse, dicta. a multis uero inter duas syrtis. in hac palude scribit Herodotus insulam esse, quae Phla ab incolis appellatur. ubi manifesta argumenta aduentus Iasonis esse commemorat. in ea etiam temporibus Ogygis regis Pallas originali aetate apparuisse fertur, unde ab eius nomine Tritonia, & Tritonis uocata est, & ab ea palus ipsa, a Callimacho Pallantias appellata, propter quod plerique scripserunt Palladem Neptuni, & Tritonis paludis filiam fuisse, sed patrem dedignatam dedisse sese Ioui, & ab eo in filiam receptam fuisse, cumq; scuta, & galeas Aegyptijs adiuuauisset, mox ea ad graecos transtulisse. IN PVLVERE AEQVOREO. In amphitheatro maris. alludit ad arenam, in qua huiusmodi ferae

ludis exhibere solent. EQVOS. Qui scilicet currus ducebant. DOMINI. Neptuni, qui maris dominus dicitur est. Saturni, et Opis, ut supra diximus filius. Hic uxorem habuit Amphitriten, et ex ea alijque pluribus mulieribus numerosissimam prolem. Vnus autem est curru, que equo rei equi ducebant. Virgilius,
Iungit equos curru genitor, spumantiaq; addit
Frena feris, manibusq; omnes effundit habenas,
Cœrula per summo leniter volat æquora curru,
Subsidunt undæ, tumidum sub saxa tonanti
Sternitur æquor aquis fugunt uasto æquore nimbi.
Dicitur autem est Neptunus uel à nando (ut Cicer. placet) primis literis paululum mutatis, uel (ut Varro existimat) à nubendo, quod mare nubat, hoc est cooperiat. Unde et cœnoscigæ uocatus est ἀπὸ τῆς νεφῆς, hoc est à concutientia terra. Iuuenalis de Xerxe, Ipsum compedibus, qui uinxerat enuoscigæum. Cellius, uentorum ne ui accidat tremotus, specus, hiatusq; terræ subuentum, an aquarum, subter in terrarum cauis undatum fluctibus pulsibusue, ita ut uidentur existimasse antiquissimi Græcorum, qui Neptunum cœnoscigæon appellauerunt, à cuiusuis alia rei causa non dum compertum est. A Neptuno fit nomen possessiuum Neptunius, et Neptunalia Neptuni festa SAEVIS. Magnis. ABN. V. A. IT. Recusant. IRE PEDESTER. Pedibus iter facere. curru enim uehi uoluit. Pedester à pede deductur, significatq; eum, qui pedibus iter facit. Apuleius, qui modo in exercitum profectus est pedester. Diciturq; etiam hic et hæc pede stris, et hoc pedestre, ut pedestris exercitas, pedestres copie, pedestria auguria uocabantur, que à lupo, uulpe, serpente, equo, ceterisque animalibus quadrupedibus dabatur. Deductur autem pedester, siue pedestris à pede. Pes totum dicitur, quod est à femore ad calcem, diuiditurq; in coxendicem, siue coxam. femur. femem geniu, de quibus supra diximus. Poplitem, qui ex aduerso genu est, flectiturq; reuerentiæ gratia. crus, quod est à genu usq; ad iunum pedem. A quo cruculium diminutiuum. Suram, que est posterior pars cruris illa carnosâ, que hominibus tantum est, et in Aegypto cuidam defuisse memoratur. Virgilius, Suras unare cothurno, et pedem iunum, qui calx dicitur, diuiditurq; in coxæ pedis, que pars superior est et calcaneum, que est pars posterior. item uolam, que est pars medij pedis concava. Plantam, que pars tota inferior est. digitosq; et ungues. A uola pedis indita sunt cognomina Plantas. Plotis Sauris. Pansis. Plana proprie dicuntur, qui pedes imos graciles habent, planosq; equaliter, quasi tabellas, que placæ uocantur. Sum enim planca tabulæ planæ à planicie ita dicitur. Planum enim uocamus, cuius figura equalis est, quod Græci ἐπίπεδος dicunt, quoniam uero plana nullum impedimentum habent, cum undecunq; uideri possint, planum aliquando pro aperto, et manifesto ponimus. A quo planè aduerbiū manifeste, et ex plano uerbum declaro, manifesto. et complano adæquo, item à planus planior. planissimus. planicies. et à planè planius. planissime. et plāta, quod planas. hoc est equalis oportet esse plantas. Sunt enim planæ, que transferendi gratia, uel de arboribus raptæ, uel ex seminibus ortæ sunt, et de herbis quoq; dicuntur, Plantaria etiam ueteres uocabant filiarum dotem, quia plātata in satius ratione arbores, et post aliquot annos uendite maximi questus erant. Unde plantaria appellamus plantarum, ut ita dicam, seminaria ad trāsferendum facta. Virgilius. Et uina sua plantaria terra, id est plantæ ex plantarijs sumptæ. A planta fit planto uerbum notæ significationis, et ab eo compositum supplantare, sed à planta pedis deductum existimamus, ut sit supplantare sup

10

20

30

40

50

60

posito pede aliquem in terram deicere. Cicer. Contendere debet, quam maxime possit, ut uincat, supplantare eum, qui cum ceret. at manu pellere nullo modo debet. Aliquando tamen per metaphoram supplantare ponitur pro decipere. nam et supponere pedem quodammodo decipere est, et qui ita deicit, non tam uiribus, quam agilitate quadam corporis id agit. item à planta plantiger, hoc est plantæ gerens, unde plantigeræ arbores dicuntur, que ex sese pullulando plantas emittunt. Plynus, Siliqua plantigera est nimis partibus, et ideo superficie flauescens suatum auferente sobole. Et plantago, de qua Themison medicus uolumen edidit. Duo eius genera. minor angustioribus folijs nigrioribus lingue pecori simillimus. caule angustulo. in terram inclinato. in pratis nascens. Altera maior. folijs laterum modo inclusa, que quia septena sunt, quidam eam heptapleuron uocauerunt. huius et caulis cubitalis est. nascitur in humidis multo effracior, uis mira in satando, densandog; corpore cauterij, hoc est adustionis uicem obtinens. Nulla res æque sicut fluxiones, quas Græci rheumatismos uocant. Plati, qui similitur planis sunt pedibus exigiam, et ferè nullam in medio concantitatem habentes. Unde poetæ umber sarinas, ab huiusmodi planicie initio Plotus, deinde Plautus, est dicitur. hinc soleas dimidiatas, quibus utebantur in uenando, quo planius pedem collocarent, semploia dixerunt. Sauri, qui talos pedum tu mentens, ac porrectos habent. Pansæ quibus lati, ac pansi sunt pedes, sicut plati quibus plati. Vari præterea appellantur, quemadmodum paulo ante diximus, quibus oborta in ror sum crura sunt, à quo obuolare dicitur peruertere. deprauare. Ennius. Nā consilijs obuolare omnia, quibus tantum concedit hic ordo. Vatiæ, quibus in exteriorem partem crura flectuntur. à quibus uatorum, et uatiorum cognomina fluxerunt. Pedem struere, ueteres pro eo, quod est fugere usurparunt, et retro pedem ferre, et pedem reuocare pro eo, quod est retro cedere, diciturq; hoc ultimum non modo de animalibus, sed etiam de inanimatis. Virgilius de fumine. contatur, et omnis Rauca sonans, reuocaturq; pedem tyberinus ab alto. A pede etiam Aëripes dicitur, qui aërios pedes, hoc est ueloces habet. Virgilius, Fixerat aëripedem aruam. Et pedes peditis miles, qui pedibus militiam exercet, sicut eques, qui equo militat. à quibus peditatum, et equitatum dicimus pro peditum, siue equitum copijs. et pedum pastoralis baculus, hoc est uirga in curru, qua pecudum pedes detinentur. idem. At tu sume pedum. et pessulus, quasi paruus pes, instrumentum, quo osium clauditur. Terentius, pessulum ostio obdo. Et pessum aduerbiū, quod significat modo reuorsum, modo deorsum, quasi ad pedes. unde fit pessundo, quasi concilio. reprimere. arceo. et pessum eo, hoc est cado, siue retrocedo. et pessus à ueteribus pestilentia dicebatur. Et pedissequis famulus, qui domnum sequitur, cuius fœmininum pedissequa, ancilla, que sequitur dominam. et apes uolucres animal ceram agens, et fauos, quod si ne pedibus nascatur. diciturq; etiam apis. Ouidius, Non apes inde tulit collector sedula flores. à quo fit diminutiuum apicula. et apes secundum quosdam, quod abst. hoc est longe sit à pedibus. Apex enim proprie dicebatur in summo flammis pileo uirga lanata, hoc est in cuius extremitate modica lana erat, quod primum constat apud Albanos Ascanium statuisse. Virgilius, pro summitate pilei usurpauit. Eæ leuis summo de uertice uisus Iuli fundere lumen apex. et abusue pro omni summitate accipitur. unde et pennas in capitibus quarundam auium erectas ad similitudinem cristæ apicis uocamus. Eius diminutiuum est apiculus. Apiam Scythæ terram uocant. Ape ueteres dicebant cohibere. compesce. Et lepus quasi leuipes, à pedum leuitate. animal est notum, quod Græci λεπίπιδος uocant,

uocant. Mirum est in hoc Plyn. tantæ doctrine, atque auctoritatis uirum errasse. Hic enim dasypodem à lepore diuersum facit, cum unum, idemq; animal sit. Dasippus uocatur, quod hirsutos habeat pedes, Λαός enim hirsutum, pilosumq; signifiat, ποός pedem, sic apud nos à pedum leuitate nomen habet, quoniam ambulans non sentitur. Nullum certe animal pilosum in terra pedibus est lepore excepto. scribit Aristot. dasypodem timidum animal omnium prædæ nasci, solum superfecta re, aliud educantem, aliud in utero pilis uestitum habentem. aliud implume. aliud inchoatum. aliud non perfectum. hæc omnia de lepore à nostris dici manifestum est. Duo præterea de dasypode apud Græcos proverbia extant, que de lepore à nostris dici palam est. Vnum de ijs, que factu difficilia sunt. πότερον χελών παραραμαίεται δασύποδα, hoc est prius te studio cursu præueniet lepore. Alterum de ijs, qui ab alio quærit, que in se habent, δασύπους νεπίω εἰτι μύη, hoc est lepus carnem quærit, quod eleganter interpretatus est Ter. Lepus tute es, et pulpamentum quæris. i. quæris ab alio, quod in te habes, hoc est blandiris scorto, cum ipse sis scortum. Quod si Donatus, et ceteri illius poetæ interpretes intellexissent, non fuissent tot ambagibus usi in re simplicia, atq; aperta. Mirum è quod nonnulli tradunt leporem non distinguere sexu, et uirg; uim singulis inesse, ac sine maris coitu gignere, quod hyenam facere tradunt, de qua alibi diximus, alternis annis sexum mutantem. Ouidius,
Si tamen est aliquid miræ nouitatis in istis,
Alternare uices, et que modo fœmina tergo
Passa marem, uincit esse marem miremur gyenam.
A lepus lepisculus deductur. et leporinus. unde leporinam carnem. et leporinum pilum dicimus. et leporarium. et lepor. à quo lepidus. lepidior. lepidissimus. lepede. lepiditas. illepidus. illepede, de quibus superius differimus. et leporaria uia, que et lagos dicitur. et uulpes à pedum uelocitate, quasi uolans pedibus. à quo uulpecula. uulpinari. uulpinus, de quibus similiter diximus. et agrippa, quasi ægre pedibus natus. hi enim proprie dicuntur agrippæ, quorum in nascendo non caput, sed pedes primi extiterunt, qui paruis difficillimus, æger rimusq; habetur. à quo Agrippina deductur proprium nomen mulieris. Aliqui tamen ab ægro partu dictos agrippas uolunt. cuius periculi deprecadi gratia aræ statutæ sunt Romæ duabus armentibus, quarum prima uerta nominata est. Prosa altera à recti, peruersiq; partis potestate, et nomine. et pedio, quod ueteres usurparunt pro eo, quod est pede pulso, et quasi plausum reddo. à quo impedio, siquidem impeditum proprie dicimus, qui ita pedes habet alligatos, ut ingredi non possit. itaq; impedire proprie est pedes alligare, atq; immoluer. Vir. Haud aliter Teucrum nati uestigia cursu impediunt. Transfertur tamen ad negotia. Ter. Vide me tuis consilijs impeditum esse. Aliquando etiam pro fœdare ponitur. Plau. immo ego hunc Thebani ciues, qui domi uxorem meam impudicita impediuit. Ab impedio impedimenta dicta, que modo difficultatem significat. Cicer. cum primum impedimenta naturæ diligentia, industriaq; superauit. modo iumentis, que sarcinas, atq; instrumenta bellia gestant. Plyn. Expeditum militem duxerat, impedimenta in castris reliquerat. et impeditio, quod pro impedimento accipitur. Cæsar. Propter quod ad explicandum casus impeditio fore uideretur. Et præpedio, ante impedio. à quo præpedimentum. Plau. Neu fallaciæ præpedimentum obijciatur. Et compedio, à quo compedes dicuntur instrumentum, quod pedibus uincendis adhibetur. Var. Donum intro, et pedes corrigis compedio. et expedio, quod proprie est libere, et quasi pedum ligamenta dissoluo, cuius passiuum est expedio. Virgilius

10

20

30

40

50

60

lius. flammam inter, et hostes Expedio. Ponitur tamen alia quando expedio pro explico. Sene. Tam quid uile sit, expedit. interdum pro profero. Virgilius, cereremq; canistris Expedit. Nonnunquam expedit pro utile est. Terentius, Expedit bonas esse nobis. Ab expedio expediti milites dicuntur leuiores armaturæ, et sine impedimentis. et expeditio appellatur, cum exeunt milites belligerendi gratia, hoc est militaris apparatus, quod explicans se, atq; expeditans à ceteris negotijs. Curtius, Omnem expeditionem, ac militarem apparatus adduxit. Apul. Cum omni expeditione iter ingressus. Cicer. in expeditionem cum Cæsare profectus, quasi in bellum. et sonipes, et cornipes, equus quod pedibus sonet. et cornos pedes habeat. et pedetentim. et pedepressim aduerbia, que significant tarde. lente. paulatim. Cicer. Sin minus sensim erit, pedetentimq; faciendum. et pellusium uas, in quo pedes lauatur. et peluis eodem modo, quauis aliqui peluim à pellendo dictam affirmant. Plau. Amore cæcidi tanquam blitus in peluim. et pediculus, paruus pes. Plynus, Mollia sunt Loligo. sepiæ, polyopus, pediculi octoni omnibus. Hinc pediculus etiam uocatur, quo fung. pira. mala, et reliqua huiusmodi sustinentur, quodq; ueluti illorum manubrium est. idem. Tutiores sunt fung. cum carne cocti, aut cum pediculo piri. Idem. Fung. candidi, uelut apice flammis insignibus pediculis. Hinc pediculae et ponæ dicuntur, que pediculos habent, quibus sustendi possunt. et pecus (ut Varro existimat) quod pedibus sine ratione bruta ferantur. à quo pecia. pecuda. peccarium. peccarium. peccoreum. peccorum. peccudum. peccania. peccaniola. peccalium. peccalus. peccariis. peccariis. peccolor. peccalatur. peccalatra, de quibus superius differimus. pedes Græci ποσῶτα uocant. unde probatam piscinam quidam uocant, in qua lauari oves consueuerunt. et pedarius, qui in sententiā sententiam non dicit, sed ab alio dictam comprobat, mones se de loco, et in partem eius, qui dixit, ambulans, propter quod, qui ita facimus, ire in sententiam pedibus dicuntur, et sententia eorum pedaria appellatur. Hinc factum est illud proverbium, caput sine lingua pedaria sententia est. Quidam tamen pedarios existimant dictos fuisse senatores, qui quod magistratum curulem nondum caperant, pedibus in curiam proficiebantur. Nam qui curulem magistratum gessissent, curru uehi solebant, in quo sella erat, in qua considerent, que propterea curulis nominabatur. et pedaneus iudex, qui à præside constituitur, ut negotia minor a discernat, quod is magistratus non uehatur curru, sed pedibus proficiscatur in forum. unde extat sanctio illa Iuliani imperatoris. Quædam sunt negotia, in quibus superfluum est moderatorem expectare provincie. ideoq; pedaneos iudices, hoc est, qui negotia humiliora disceptent, constituenti damus præsulibus potestatem. et pediac, laqueus, quo pedes illaqueantur. Virgilius, Tum grauius pediac, et recta ponere aruis. et unipes, qui unum pedem habet, sicut bipes, qui duos tripes, qui tres. quadrupes, qui quatuor. octopes, qui octo. centipes, qui centum habet pedes. à quibus sunt adiectiua, bipedaneus. tripedaneus, et similia. Plynus, Non omittendum, quod annotauere annales, tripedaneas statuas, à populo Romano ijs, qui iniuria cæsi essent, in foro statuas. hæc uidelicet mensura honorata tunc erat. et semipes medij pedis, unde semipedalis, quemadmodum à pede pedalis mensura. et centipeda, siue millipeda, siue multipeda uermiculus, qui et solo-pendra dicitur, de quo superius locuti sumus. et gallipes pedes galli gallinæ habens. Tranquillus, Ad extremum uote pro iu, et reditu suo suscipi passus est, ut uulgo iam per iocum gallipes uocaretur, quem cursitare, ac ne cubiti quidem mensuram progredi proverbio Græco notatum est. et curripes, qui

curuos pedes habet. Et flexipes, qui flexos. unde poetæ flexi-
pedam æderam dicunt, quam Virg. errantem uocat. Et lori-
pes, qui pedem in modum lori tortum habet. Et Acapedius, qui
præcipuum erat in currêdo acumen pedum. Et solidipes, qui
pedes solidos habet. Plyn. vnum animal digites habentiu her-
ba pasatur lepus, sed et fruge. Solidipedes, et bisulci sues om-
ni abant, et radiabus. Solidipedum uoluntatio propria. Et pe-
tiolus, paruos pes. Afranius, Atq; adeo nolo nudo petiolo am-
bules. Et petilus, tenuis. exilis. Lucil. insignis uaris crucibus.
Et petilis. unde Petilia dicta est ciuitas Brutiorum, condita à
Philoctete Melibœo, hoc est ex Melibœa urbe Theſſaliæ. petilâ
sura significat unguam equi albam. item alipes, qui alates pe-
des habet. Et primipes militum genus, qui à principio gladijs
pugnabant, postea commutata re militari, facti sunt pilumnij.
Et cæpes, quod pedem cædat, de quo, atq; eius derivatiuis su-
perius diximus. Et lectipes herba, quam græci clinopodi-
on. alij clinopycton. alij Popyrocheron. alij encimoides appel-
lant. ferpyllo similem, surculosam palmi altitudine, orbicula-
to foliorum ambitu speciem lectipedum præbens. Et planipes
poëmatu genus, quod minus dicitur, de quibus superius dixi-
mus. Et palmipes planus, et ad palmæ similitudinem pedes
habens. unde auferret, et omnes ferè aquaticæ aues palmipedes
dicuntur. Et perna, quod proprie pedem significat, quo uocabu-
lo Hispani nunc uulgo uentur. à quo Perna suille, de quibus
superius diximus dicta sunt. Et supnati dicuntur, quibus fœ-
mina sunt suasi in modum suillarum pernarum. et superma
ipsa fœmina ita suasi. Emnius. is pernas suadit iniqua super-
nia pœni. Et pernio morbus pedum, ex nimio frigore pœni-
ens. præsertim in pedis extrema parte. græci χυμπελα uo-
cant. Plyn. de rapo domestico. Perniones feruens impositum sa-
nat. Et compernes, qui longis sunt pedibus, genibusq; plus in-
sto coniunctis. Et petaso. Et petasunculus, de quibus supra di-
ximus. Et pernix, quod significat celerem. Virg. T. alij et ipse
iubam ceruicæ effudit equina. Coniugis aduentu pernix Satur-
nus. A quo pernicior. perniciossimus. perniciater. pernicius. perni-
cissime. Et perniciatus, que proprie pernarum, hoc est pedum ne-
locitas est. idem. perniciabus ignea plantis, cum celeritas proprie
sit pernarum. idem, celeriq; fuga sub sydera lapsæ. Veruntam-
en hæc aliquando confunduntur. Idem. Pedibus celerem. Et
perniabus alij. Celerem ab alij dictum existimant. Quomodo
modum alacrem, hoc est ab alarum acritate. Ab eo fit celeri-
or. celerissimus. celeriter. celerius. celerissime. item celeratim. Sifra-
na. Quo magis celeratim poterat, in insidijs suos disponit.
Et compositum accelero, quod est propeo festino. à quo accele-
ratio. festinatio. Et celeritas. Et celeritudo. Et celox, breue na-
uigium, ac celer, de quo superius diximus. Et celebris, qd pro-
prie uelox, et aler significat. Actius, Celebris gradum accele-
rassè docet. Quoniam uero accelerare gradum frequentare
est, factum est, ut celebre pro frequentu accipiatur. Cicero. Cele-
bris ne sit locus, an desertus. Hinc fit celebritas, hoc est frequen-
tia. Quintilianus. Ante omnia futurus orator, cui in magna ce-
lebritate, et in mediâ rep. uiuendum est, assuescat à puero nõ
reformidare homines. Et celebros uerbum, quod proprie signi-
fiat frequentare. V. erro, Cui non tam cura erat, ut templa deo-
rum, quam ut populus celebraret. Per metaphorã tamen, quo-
niam quæ frequentamus, etiam colimus, Celebrare pro colere,
Et uenerari usurpatur. Et celebritas pro cultu, atque honore.
Hinc celebrare laudibus, atq; præconijs, Et uirtutem celebra-
tem diamus. item celebriorem. Et celeberrimum pro honora-
torem, Et honoratissimum. Et celebriter cum cultu, atq; hono-
re. à quo celebrius. Et celeberrime. à celebros fit celebresco. hoc
est celebris fio. Act. Et qualiscunq; fama celebrat tua. Et cõ

10

20

30

40

50

60

celebro, idem quod celebros, uel simul celebros. Celeris antiqui
equites uocantur, nõ ab equorum celeritate (uñ aliqui scripse-
runt) sed à Celere interfectore Remi, qui initio à Romulo ijs
præpositus fuit, qui primo è singulis curijs electi fuerè, ideoq;
erecenti extiterunt. Aliquando tamen pernix pro perseverante
accipitur. Idem, et inter Dura iacet pernix instrato saxa cubili.
Item à pede piger, hoc est tardus. lentus, quasi pede ager. à
quo pigritia, tarditas. ignauia. Et quibus ueteres usi sunt, pigre-
do. Et pigritudo. Et pigro uerbum, quod est retardo. Act.
Melius pigresse, quam properasse nefas. Et pigresco. pigrefio.
Et impiger, diligens. Cicero. Quis enim est tam inscribendo
impiger, quã ego? Et pigre, atq; impigre aduerbia, hoc è tar-
de, Et diligenter. Et impigritas. Cicero, Viri fortissimi fortis-
tudo. impigritas. patientia. Et piget, quod ueteres pro tardat
usurpabant. Capitur etiam pro eo, quod est pœnitet, quoniam
in ijs peragendis, quorum pœnitentia ducuntur, tardi sumus. item
pro pudet, quoniam pudore quoq; ab agendo retardamur. Qui-
dam pudet, et piget ita distinguunt, ut pudet de præterito, pi-
get de futuro dicitur. proprie tamen piget significat promole-
stum est. V. erro. tamq; piget te in eo tempus terere. Plautus,
Non dedisse te pudet, me quia non accipi, piget. Et pedo. ueter-
res enim pedare pro ire dixerunt. unde et repedare, quasi pe-
de iterare. Lucilius, Redisse, ac repedasse, ut Romam uitet. hinc
pedatim ire dicebant, quasi rependo. Plynus, Leo tantum, et
camelus pedatim gradiuntur, hoc est, ut sinister pes non transe-
at dextrum, sed subsequatur. Et tertio pedato quoque usurpa-
bant. Cato. igitur tertio pedato bellum nobis facere, hoc est ter-
tio reuersi. Pedare et est sustentaculum uitæ addere, aut alteri ar-
buscule, ex quo uinea huiusmodi pedatæ dicuntur. Plyn. Aut
pedatæ uinea simplici iugo. Et pedamentum dicitur ipsum su-
stentaculum. idem. Castanea pedamentis omnibus præfertur.
A quibusdam etiam pedamen uocatur. Columella. Cum consti-
tuendis uineis, que uidebantur utiliter præcipi posse discerue-
rimus, pedamentum, iugerumq; et uinum prospiciendo
rum tradenda ratio est. item pedam humanum uestigium uo-
catur. A pede etiam supposito ducitur, quod est abundan-
ter præbeo. ita ut etiam sub pedibus ponere uideat. à quo sup-
positio ducitur. Quoniam uero standi fundamentum pes
est, factum est, ut in ædificijs area pes magnus appelleretur, ut
qui negotium instituit, pedem posuisse, quasi fundamentum fe-
cisse dicitur. pes etiam mensuræ genus est, de quo supra dixi-
mus. item funis, quo in nauis tenditur uelum, et uulgo podia di-
citur. Virgilius, una omnes fecere pedem. Plautus etiam remos
nauium pedes appellauit. item pes est coniunctio duarum, aut
trium, aut plurium syllabarum metricæ ratione compositæ. ut
spondeus. trocheus. dactylus. Et huiusmodi. Virg. Ferte si-
mul Fauniq; pedem, hoc est metricam compositionem. unde pe-
destris oratio dicitur numerosa. Et secundum metricam ratio-
nem composita, quamuis non sit carmen. Pæs etiam fœdum et
piis animal uocatur, et per diminutionem pediculus dicitur
à pueris, qui hac sorte præcipue sciunt. Pæs enim græ-
ce puer est. unde ab agendis, hoc est à duendis pueris peda-
goq; appellati. Ab hoc derivatur pædicofus. Plautus. Pædicofus,
squalidus ubi me uidit, caput scruit, pædes legit. Et pædi-
culofus. Et pædicularis morbus, quem græci Pthihirias uo-
cant. Et pædidus, quod est sordidus, atque absoletus, et pæ-
dor, quod squalorem in animali, atque omnem immunditi-
am significat. Lucanus, Longusq; in carcere pædor. Cicero,
Pædores muliëbres. Idem. barba pædore horrida. à quo pædi-
cosum dicitur, quod mali odoris est. V. erro de re rustica. Solida
terra pauita maxime si est argilla, ne situ pædicofa eius gratia
obliscans. hinc etiam pædo uerbum, quod est crepitum uen-
tris emitto,

tris emitto, quod ut facere in conuiuio liceret, edicto Claudius
princeps statuit, quod periclitatum quendam præ pudore ex
continentia reperat. Pædicali terræ ab eorum, quos dicimus,
similitudine, uocantur satrabæi terrestres ricino similes, qd cor-
nulis, que gerunt, etiam tauri nominantur. Sunt et maris
pediculi à similitudine pædiculorum capitis dicti, quibus ad
uaria medicamenta utuntur. Præterea pædicu uerbum, qd pro-
prie significat puerum comprimo, sed inter cluneis, et fœmi-
na. Nam intra podicem non pædicare, sed præcedere dicitur,
quamuis aliquando confundantur. Ab hoc pædiones dicitur,
qui puerorum amores sectantur, et dicitur pædionem puerarij pos-
sunt. item pædagogus, is, cui duendorum puerorum custodia da-
tur. Sueto. tamen pædagoq; pro puerorum concubitu usurpa-
uit. Super ingeniorum pædagoq; et nuptiarum concubina-
tus ueluti uirgini uim inulit. Et pædoriba, siue pædoribes
literarij ludi præceptor. Et pæderos lapilli genus, de quo supe-
rius scripsimus. Et pædia institutio in bonas artes. Et pæda-
retus propriu uiri nomen. Et pæs pædionem usq; ad pæs, hoc
est à disciplina, et uirtute deductum. Pes uero à græco deduci-
tur, quod est πους. unde tripus tripodis derivatur mensa
erium pedum. Et monopodium mensa unius pedis, quale C. N.
Mælius Asia deuicta, triumpho suo exatum primus inuenit.
monopolium uero dicitur, uel cum unus solus aliquod genus
mercatuæ uniuersum emittit, ut solus uedat, pretiumq; suo mo-
do statuit, uel plures simul idem fecere, quo cærius uendant, di-
ctum à πῶς μόνος, quod est solus, et πῶς μῆν
uendo. De tripode Apollinis multa traduntur, sed illud inter
plures constat. Tripodem hunc uel aureum fuisse, qui et ab
ansa ara, ut supra diximus, appellatur. Trium pedum à Vul-
cano fabrefactum, ac pro munere datum Pelopi, dum uxore
duceret. Eum demum ad Menelaum peruenisse, raptumq; cum
Helena ab Alexandro in eum mare à lacæna fuisse iacta-
tum, quod rixarum causam esse dixeret. interfecto deinde tem-
pore, cum Ionici quidam adolescentes iactum retis à piscatori-
bus Milesijs emissent, hunc tripodem eductum fuisse, ac propte-
rea ortum inter eos certantem, quod piscatores piscium non au-
ri capturam pæctor se esse dicerent, Iuuenes uero quicquid ca-
ptum foret, suum esse contenderent. Nec ante sedatam litem,
quam Milesij Delphos misere, ubi responso ab Apolline accepto
illius esse tripodè debere, qui sapietia omnes excelleret, mox
Thaleti datum tripodem fuisse. hunc Chiloni, tanquam sapi-
entiori misisse. Chilonem alteri. illum alteri rursus, donec ad
Solonem uentum est. Hunc, quod deum omnes sapientia excel-
lere existimaret, tripodè Delphos misisse. hæc urbs erat in mon-
te Parnasso, ubi templum Apollinis Delphici in rupe undique
patenti, tam urbem, quam templum defendebant non muri,
sed præcipitia. Dubium utrum maiestas dei, an situs loci magis
miraculo esset. media saxi rupes in formam theatri recedebat,
ubi sonitus, et uoces multiplices audiebatur. in huius urbis an-
fractu media ferè altitudine exigua planities erat, atq; in ea
profundum terræ foramen in oracula patens. ubi tripod erat,
hoc est cortina aurea pulueribus plena, ex qua persifas spiritus
mulieribus, quas à Phœbo Phœbadas nominabant, oracula
præbebat, que mox ille uersibus canebat. Aristophanes.
ὁ δὲ θεὸς ἐστὶ πῶδος ἐκ χρυσοῦ καὶ τοῦ, hoc est, qui uaticinatur
ex tripode aureo. idem, τὸ δὲ ἰσοπέδος ἱλακὸν ἐκ τῶν συμ-
μάτων, per stemmata enim, hoc est coronas cortinam intel-
ligit, quod uas id rotundum est, tres pedes habens ad coronæ
similitudinem. in hoc uas genere lanæ infecta coloribus solent.
Et oleum, dum oliuæ premuntur, fundi, et aqua calefieri, di-
ctæ cortina uel à cortio, quasi cortina, quod que nunc ex ære
apud uetustissimos è cortio bubulo fiebat, uel quod hoc uas in

10

20

30

40

50

60

cortibus uillatiar. (Sic enim uillarum spatia intra maceria uo-
cantur) ad calcificandas aquas uteruntur. Et uina decoquenda,
Et reliquos uilla usus. Plynus, Hæc omnia pariter decoque-
bant decies de feruente cortina, atq; diffundebant, inuicta-
bantq; idem. ita despumatis subinde carnibus, quas hæssisse ue-
nis necesse est, decimo ferme die liquatis cortina uelut elutria-
tum mergitur in experimentum. Idem, At yrius Delago pri-
mum satiat immatura, uiridig; cortina, hoc est noua, et non
dum infecta. idem. Fit etiam atramentum apud infectores ex
flore nigro, qui adherescit æreis cortinis. idem. oleum in con-
chas, aut plumbeas cortinas fundendum. ære enim uitari an-
stat. Cato, cortinam plumbeam in lacum posito, quod oleum de-
stuat. solebant autem huiusmodi Tripodes, siue cortina in tem-
plo Apollinis delphici dicitur. Plynus, Ex ære factitauerunt, et
cortinam tripodum nomine delphicas, quoniam donis maxime
Apollinis delphici dicitur. Eant nunc Seruius, et qui eum
sequuntur, cortinamq; locum, siue cauernam esse dicunt, in qua
oraculum dabatur, dicitq; uel quod Apollinis tripus corio Phi-
tonis tectus erat, uel quod certa illic responsa eradebantur, qua-
si Certina. uel secundum græcam etymologiam, quod puellam
extenderet, siquidem uerbum græci uellam uocant. Tel-
lar uer tendere dicunt, uel quod cor illic uas tenebant. Nos pro-
batissimos sequi auctores, et quoad eius fieri potest, ueritatem
legentibus ostendere conentur. Nam quod apud Varronem cor-
tinam scriptum est à corde dictam, manifestus librarij error
est, et pro corde corte scribendum. Cortina uero, siue Corty-
na (utroque enim modo scriptum comperimus) insignis urbs
Crete insula fuit, quam præterlabitur Læncus amnis, p que
Europam tauri dorso usque ad eam urbem uictam fuisse pro-
diderunt. iuxta hanc nascuntur calami, quibus pro sagittis uti-
tur. unde dicuntur cortynij. Virgil. Spicula torquebat Lycio
Cortynia coru. in huius urbis agro armenta solis quondam
fuisse commemorant. Ab eodem etiam Polypus dicitur, quasi
multipes piscis. de quo superius latissime diximus. à quo poly-
pus morbus, et is, qui morbum patitur, polyposus. Unde po-
lyposior, et polyposissimus ducuntur. Et polypodium her-
ba, siue quod radix eius ueluti arros ad similitudinem polypi
piscis habet, siue quod farina eius induta naribus polypum
morbum consumit. hanc herbam nostri filiculam nominant.
similis enim est filia, radix pilosa, coloris intus herbari, cras-
situdine digiti minimi, acetabulis cauernosa, quemadmodum
arri polyporum, subdulas in petris nascens, siue arboribus me-
tusis detrahit bilem, et pituitam, stomachum offendit, flo-
ret, et tamen semen non fert. item chytrapus chytrapodis in-
strumentum ferreum, super quo chytra, hoc est olla apud
ignem collocatur, ut abi in ea coquantur. Item sciopus sciopo-
dis. Sunt enim sciopodes homines, uel potius monstrum in de-
sertis India, qui in maiori aestu humi iacetes resupini umbra
se pedum protegunt. unde nomen habet. quippe græci οὐ-
μῶν umbram nominant. item podia funis in nauis, de quo di-
ximus, quem nostri pedem nominant. Et podium locus ex-
tra domum priuatum, publicam uel porrectus instar pulpiti.
ex quo spectare solemus, que extra geruntur, quod in eo pe-
dibus hæreamus. Iuuenalis, Omnibus ad podium spectan-
tibus. Et podaris talaris. Apuleius, Podarem tunicam su-
mem. Et Oedipus, propter pedum tumorem. οἰδύμα enim
græce tumor dicitur, πους pes. hic Thebarum rex fuit,
Laij filius, et Iocastæ, quem cum prægnans mater utero ge-
reret, de futura prole consuluisse Apollinem pater dicitur, cuiq;
responsum ab eo accepisset, mori eum maris nascituri infantis
oportere, natum custodi armentorum suorum necandum tra-
didit, qd dum ætati comparatur, et simul rege obtemperare con-

tendit perforatis infantis pedibus, & transmissio uimine suspendit ad arborem, quasi mox in media moriturum. Seneca Me deo teste, damnauit parens, Calidoq; teneros transijt ferro pedes. Et in alta memora pabulum misit ferus. Sed cum forte ca transiens Phorbas Polybi Corinthiorum regis pastor infantis uagrum audisset, ed ex templo profectus puerum pedibus iam tumentem conasis uinculis sustulit. Et Corinthio cuidam donauit, qui cum latus accepit, & ad Meropem Polybi regis uxorem perductum, quod liberis careret, dono illi dedit. Hæc cum uiro pariter quasi filium cælius missum educauit, & a pedu timore uocauit Oedipodem, nostri etiam Oedipum dicunt. hic cum aliquando Thebas perrexisse, amperta ibi sphinge eius enigma dissoluit, ac monstrum interemit. unde obscurarum rerum interpres est dictus. Terentius, Darius sum, non Oedipus. Plautus, Nam isti quidem heraclida orationi Oedipo opus est coniectore, qui sphingis enigma dissoluit. Sphinx monstrum Aethiopiæ animal est, e simiarum genere fusco pilo, manibus in pectore geminis, ad hominis speciem accedens, solo pilo, & solitudine feram assimilans. poetæ faciem habere uirginis fingunt, penas auium, pedes leonis. Diodorus, Oedipus orta inter Phœces seditione ira acensius Laium parentem inscius occidit. Sphinx bellua biformis Thebas eo tempore uenisse traditur, proposuisseq; enigma, quod qui non solueret, periret. inde pleriq; ob rem ambiguam, ac perobscuram interempti. Soluenti Iocasta conuulsum, & Thebarum regnum propositum premium erat, præter Oedipum soluere potuit nemo. id erat huiusmodi. Quodnam animal bipes, idem tripes, ac quadrupes foret. Cæteris ambigentibus Oedipus hominem esse asseruit, quod insans quatuor pedibus obrepit, & annis cõfirmatus duobus incedat, senior tribus. quoniam scipione quasi tertio pede utatur. Sphinx suo iudicio uicta ex editiore loco sese precipitem dedit. Oedipus Iocastam nescius matrem esse, siquid ab omnibus Polybi Corinthiorum regis filius putabatur, duxit uxorem, & Thebarum imperium adeptus est. Ansonius, illa etiam thalamos per terna enigmata querens, Qui bipes, & quadrupes foret, & tripes, omnia solus Terruit aoni am uolucris. Leo uirgo triformis. Sphinx uolucris pennis, pedibus fera, frõte puella. Verres sphingem ex ære corinthio habuit, reo in pronuncia ablatam, propter quam Cæcillo iudicio in alteratione neganti ei se enigmata intelligere, immo uero intelligere deberes inquit, quoniam sphingem domi habes. Ab Oedipus Oedipodionius deducitur. Lucæ Oedipodionias infelix fabula Thebas. Et Melampus proprium nomen quasi capri nos pedes habens. Hic nates fuit insignis ut Home. refert qui Iphianassam Proeti filiam duxit uxore. Proetus Abantis Arguorum regis filius fuit, eiq; in regno successit. V uxorem habuit Antiam, ex qua filias quatuor genuit. Macra. Euryalem. Lysippen, & Iphianassam, quæ cum Iunoni se in pulchritudine prætulissent, indignata dea furorẽ eis iniecit, ut sese uacat esse existimarent. Virgilius, Præcides implerunt falsis mugibus auras. Hoc Pherecydes tradit. Ouid. uero ob spre tam Venerem eas primo in uacas, mox in lapides commutatas affirmat. Addit Pherecydes Proetum, siquis filias curaret, præmium ei propositum, regni partem, & filia, quam eligeret, stabile conuulsum. ita que Melampodem fama diuinationis clarissimum dato helleboro eas sanasse, quod ab eo cognominatum est Melampodium, Sibiq; in uxorem elegerit Iphianassam, ex qua Antiphatem, & Mantium procreauit. Antiphates uero genuit Oicleum. Virruuius architectus illas a Melampode Clitorium Arcadiæ oppidum ductas tradit, ut ab ebrositate liberarentur, eius furoris causam unum esse existimante. Etenim Clitorij speluncam esse, ex qua profluens uita

dissimus riuus facit potentes ex eo uinum odissi, ob quam causam in eius speluncæ fornica extare græcas literas significantes eam aquam non esse potabilem, sed uiribus inimicam. Quod Ouidius quoq; uideat sensissit. Clitorio quicunq; situm de fonte leuauit, Vina fugit, gaudetq; meris abstemius undis. Item a πους ποδός Podagra, quod est uitium articulo rum in pedibus, quemadmodum chiragra in manibus. Unde podager, & chirager, & chiragricus dicuntur composita nomina a pede, manuq; & atrocitate doloris, quæ a græcis ἀγρία dicitur. maximum enim dolorem affert huiusmodi morbus. Ouidius, Soluere nodosam nescit mediana podagram. raro autem uel castratos, uel pueros, ante sceminae uitium, uel mulieres, nisi suppressis menstruis tentat. Quidam cum asinino lacte epoto sese eluissent in perpetuum hoc malum euaserunt. Alij cum toto anno a uino nullo, ueneretq; sibi temperassent, adepti sunt totius uite securitatem. M. Agrippa supra ætatis sue annis hoc morbo grauiter conflictatus, cum per peti amplius tantum dolorem non posset, medici cuiusdam portento consilio, ignorante id diuo Augusto, in acetum calidum curra dimersit, sicq; in totum liberatus est. Et sextus Pompeius Hispaniæ anterioris princeps, cum horreis suis uentilandis præstaret, correptus podagræ dolore sese in eriticum super genua dimisit, leuatusq; mirum in modum dolore pedibus ita statit. hoc postea remedio usus est. constat apud græcos χερμανuum uocari a quo chironantia dicitur diuination, quæ ex li nearum, quæ in manibus sunt, inspectione fieri solet, sicut necromantia, quæ fit ex inspectione cadauerum. hydromantia ex inspectione aquarum. Geomantia ex inspectione terræ, seu figurarum in terra descriptarum, a quibus chironantes, necromantes, hydromantes, & geomantes appellati. Item chirotheca, manuum tegmina. & chironomus, qui manibus gestulatur, & ludit. Iuuenalis, Chironomon Lædam molli saltante Baryllo. & chironomas eiusdem significationis. Idem saltantem spectans, & chironomanta uolanti Cultello. & Chironomus Lex. gestus, quæ a Platone in parte aulium uirtutum posita est, & chirographum scæda, (sue tabula manu propria scripta, poniturq; non solum pro ipsa tabula, sed etiam pro actione. Nam qui chirographum legit, non tantum de tabulis cogitat, sed etiam de actionibus, quarum probatio tabulis continetur, & qui chirographum uendit palam est, quod intelligitur nomen uendidisse, quemadmodum & nouum legauerit, haud dubium est id, quod in actionibus erat legasse. & chirodica uestis. & chirurgia, ac chirurgia, de quibus superius differuimus. Item ab eodem alopodium calciamenti genus ex ligno, quod milgo socum, & per diminutionem soculum uocant. Plynii. Sed hæc, aut hæc soci uideo uestigium. Plynii, Cum & pedibus margaritas, nec crepidarum tantum ostragulis, sed totis scæculis addunt. & antipodes, qui terram nobis oppositam habitant, quod pedes nostris pedibus aduersos habent. arri enim græcum contra significat. Apus apodis auis, quæ ab alijs cypselus appellatur, ita dicitur, quod pedum usu careat, ex hirundinum genere est, maior alis. uolat plurimum, nidificat in scopulis, atque editioribus domibus. hæc est, quæ toto mari cernitur. Quies ei nisi in nido nulla, aut pendet, aut iacet. Item struthopus, quippe in meridianis Indiæ sceminae sunt adeo parua, ut struthopodes appellentur, quasi passeruli pedes, siquidem græci στροδοῦ passerem uocant. Item πεζέοι fungo, qui sene radice, aut pediculo nascuntur, ut superius diximus, quasi pedestres. πῆδος enim pedester dicitur, unde πῆδον dicitur, quod non tollunt se altius a terra. Item Podalirius

Podalirius proprium nomen a pedum magnitudine. Aesculapij filius fuit, & frater Machaonis medicæ artis præclarus. Marcial. Enteroclarum fertur Podalirius Hermis. Ouidius. Quæntus apud Danaos Podalirius arte mendendi, Automedon curru, tantus amator ego. Automedon Achilles auriga fuit, poetarum, & præsertim Homeri armine insignis. Item podex posterior pars corporis pendenda, quod ex ea pedes fluere uideantur. Iuuenalis, Et podice leui Cæduntur uentide medio ridente mariscæ. Circa hunc conglobata in nates caro sedendi officio aptissima, quæ a nitendo nates dicuntur. Quippe ibi caro firmior est, quam in cæteris membris, ne premente corporis mole cedere ossibus cogatur. DIVES. Omni ludorum genere abundans. CIRCO. Circus locus erat maris septus, in quo equi, pugilesq; exercebantur, ita dicti a circensibus ludis, qui in eo fiebant. Circenses autem appellati sunt, quasi circumenfes, propterea, quod rudis uetustas, cum non dum loca huiusmodi ludis apta edificasset, inter enses, & flumina eos celebrabant, ut ab utraq; parte esset ignauie præfens periculum, disponebatur autem circus in forma spatij oblongi, & in summitate arcu arcus erant. unde equi curribus iuncti ad cursum mouebantur, & cum ad summum deuenissent, reuoluebantur, donec ad priorem metam deuenirent. in circuitu uero spectacula edificabantur, e quibus prospicere patres, atq; equites possent. spectacula ipsa fori appellabantur. Linius, Tum primum circus, qui nunc maximus dicitur, designatus est locus, diuisa loca patribus, equitibusq; urbis, ut spectacula sibi quisq; faceret. Idem, spectauere furcis duodenos ab terra spectacula alta sustentibus pedes. Ludicrum fuit equi, pugilesq; ex Herurria maxime acati. Solennes deinde annui manserunt di Romani, magniq; uarie appellati. Naturalem circum elegantissime descripsit Virgilius, Hoc pius Aeneas misso certamine, tendit Gramineum in campum, quem collibus undiq; curuis Cingebant syluæ, mediq; in ualle theatri Circus erat, quo se multis cum millibus heros Confessu medium tulit, exstructoq; refedit. Hic, qui forte uelint rapido contendere cursu, Inuiat, pretijs animos, & premia ponit. Tres Romæ aras fuisse legimus. Maximum, Flaminium, & Neronis. in hoc ultimo ingentem fuisse obeliscum constat, quem nunc Romæ in uaticano cernimus. D. Caesar circensibus ludis spatium circi a utraque parte produxit, & in eorum ripa addito quadrigis, bigisq; & equos desultorios agitari fecit a nobilissimis iuuenibus. proprie autem circus appellatur omnis in eorum ambitus, eiusq; diminutiuum est circulus, desiniturq; Circus est figura plana una tantum linea contenta, in cuius medio punctus est, a quo omnes lineæ ad circunferentiam ductæ inter se sunt æquales, & ita a globo differt, quod circulus est rotunda planities. Globus uero (ut supra diximus) corpus solidum undique rotundum, quem græci sphaeram appellant. A circus fit circulus instrumentum, quo circuli uertendo designantur. & circalatur, quem Paulus uirisonfultus dicit esse, qui serpentes circumfert, ac proponit, quod si uel ob eorum metum damnum fuerit, pro modo admissi puniunt, cuius scemina est circularix, quod significat eam, quæ lucri gratia per urbem uagatur, & saltando, uel alio ludicri genere aucupatur gratiâ spectatorum. & circalatum aduerbium, hoc est per circulum. Suetonius. in summo publico lectu externarum gentium multitudo circalatum suo quoq; more lametata est. & Circates circuli ex ære facti. Circuli etiam pessilli dicti, qui mista farina, & caseo & aqua in circuitum

æqualiter fundebantur. Hos quidam, quod magis incondite fierent, lissulas, & semilissulas sabino uocabulo nominalant. nonnulli etiam globulos a globo farine dilatato, deinde elixo, ac caseo superinfuso. ponitur tamen aliquando globus pro multitudine hominum, sive aliorum animalium, aut alterius cuiusdamque rei simul collecta, & quasi conglobata. Sallustius, Diuersi, ut solet, rebus perditis, consilia capessunt, alij si ducta gnaritatibus locorum oculantam figam sparsi, alij globis eruptionem tentauere. Globus si ex filo, aut alia simili re factus sit, glomer uocatur. a quo glomero, quod est implicio, & in globi, hoc est sphaeræ figuram filum induit. Ab hoc uero agglomerio, implicio, conungo. Virgilius, Et lateri agglomerant nostro. & glomus in sacris crustuum cybij figura ex oleo coctum appellatur, & in sphaericam effigiem compono. Glos autem uiri soror appellatur, quæ uox a græcis sumpta est. Glosa uero lingua est. a quo glossæ, & glossarij dicuntur interpretationes, quod uice lingue, hoc est uice doctoris finguntur. & glossima, quod Quintil. interpretatur, quasi uocis inuuis succitans. nam epiglossis, quid sit, alibi declarauimus. Et circanea auis, quæ uolando circuitum facit. Circum uero, a quo circus derivatur, præpositio est, quæ tam in appositione, quam in compositione τριπῖ græcam præpositionem significat, ut circumfero, περιπέω. Circum montem περιπέω. interdum etiam aduerbiu est locale. Virgilius, Anna uides toto properari litore circû. Ex hoc nascitur circiter, qd pro iuxta acapitur, & secundum Priscianu ad tempus solij ptinet, ut circiter Cal. Ianuarias. Nos uero lóge frequentius ad numeru ptinere comperimus. Cur Multi eo bello capti circiter duo millia desiderati. in qua significatione & circiter ab eodem deductum acapitur, ut circiter forum. circiter templum. circiter uiginti annos. Ab hac fit coniunctio quocirca. pro quare. quapropter. Virgilius, Quocirca capere ante dolis, & cingere flamma Regem nam meditor. est etiam quando circum præpositiuum ei subiuungimus. & circuncirca dicimus, quod significat ἀμυρῖν. A circuncirca fit circuncio, quod & circuo dicitur. a quo circuitus nota significationis, ut circuitores (ut Vlpia. inquit) milgo appellati, quibus uestuarij, uel lintuarij uestem dant circunferendam, & distrahendam. & circuntego. a quo circuncinctum amictus genus, quod purpuram circum habebat. & circumago circumtexo. circumsisto. circumsisto, de quibus supra diximus. & circunfero, quod modo circum porto, ut supra ostendimus, modo purgo. Iustro. Plautus, Pro lauato te circunferam. id est purgabo. Virgilius, Idem ter socios pura circumtulit unda. nam Iustratio a circunlatione dicta est, uel tedæ, uel uictimæ. & circundo circunduco, circumposco nota significationis. & circunscribo, præscribo. damno. & circunuenio decipio, & circunluo. circunsumo. a quo circunsumium ius prædiorum. & circunspicio. a quo circunspectus, de quibus superius differuimus. & circunforaneus, qui circum forum uagatur, ut aduocationem querat, & circunado, præputia detraho. a quo circunasi iudæi dicuntur, & actus ipse circunasio. & circunubo. circuntego eiusdem significationis, & alia penè infinita composita, quæ connumerare non minus fastidiosum, quam longum esset. & arnea (ut quidam putant) uas uinariu patens, ac rotundum. Plautus, Cadus erat uini. unde impleri arneam. Et arnus capitis crinis, quod frequenter tortus, & ferè in circulum uersus sit. Cato. Itaq; Ambracie primum puerilem dentem. Item arnos ad Apollinem ponere solent. Ambracia urbs est Epeiri iuxta Ateronem nauigabilem fluium sita regna olim Pyrrhi. & cinnami secundum quosdam crines intorti, quasi cinnami. unde cinnamato cognomen factum. & circius uentus, de quo supra diximus, quod

omnia turbet, ac circumvertat. AMPITHEATRO. In quo uenationes, & alij ludi exhibebantur, referuntur ad id, quod paulo ante dixit. uident in undis Et Thetis ignotas, & Galatea ferax. FVCINVS. Naumachia D. Claudij, quam in Fucino fecit. Fucinus lacus est Marforum. hi populi Italiae sunt a Marfo Circes filio ortum habentes. unde marsica uina appellata. Nam marsica sunt e massicis montibus Falerno contermina. Mart. De sinuessanis uenerunt marsicae praedis. Conditae quo queris consule: nullus erat. sunt tamen et in Scythia populi eodem nomine (ut Herod. testatur) In fucino Claudius princeps emissarum fecit opus ante ab Augusto Marsis negatum, licet maximis precibus petitum fuisset, idque lucri potius gratia aggressus est, q̄ gloriae, cum quidam proprij sumptibus amissuros se promitterent, sibi sibi agris concederentur. per tria aut passuum millia partim effosso monte, partim excavo caudalem absoluit agere, & post undecim annos, quamuis continuus triginta horum millibus sine intermissione opantibus. Ante aut lacu emitteret, Naumachia comisit, sed cu pro clamantibus Naumachiaris, Aue in pator morituri te salutant, Rndisisset, uete & uos, neq post hanc uocem, quasi uenia data, q̄q̄ diuidere uellet, diu cunctatus an hoies igni, ferroq; absumeret, eade ex sede sua profiliuit, ac p ambitu lacus no sine foedera uallatione discurreret, partim minado, partim adhortando, ad pugnam copulit. Hoc spectaculo classis scula, & rhodia concurrerunt duodenariu triremiu singula, euicente bucinā tritone argenteo, qui e medio lacu per machinam emerit. STAGNA PIGRI NERONIS. Pigra stagna, quia Nero marina aqua Naumachiam exhibuit inmanibus belluis, quae aqua fluxum nullum habebat, ut aqua Tyberis & fucini, uel pigri Neronis inquit propter ocum, ac lasciuam eius. Quippe epulas a mediodie ad mediam noctem protraheret refectus saepius calidis piscinis, ac tempore aestiuo nuatis, conitabatq; interdum, & in publico Naumachia praclusa. TACEANTVR. Si lentio praetereantur. Tacere enim proprie silere est. Cic. Tacet ipse, ceteros ad loquendum hortatur. Interdum tamen ponitur pro eo, quod est quiescere, & securu esse. Ter. Quin tacet? Na cum intulerit postea dicam, certum est non silentium, sed secretam imperasse. Ab hoc fit tacitus, qui nihil loquitur, a quo aduerbium tacite, & taciturnus, qui facile tacet, a quo taciturnitas obseruantis genus in silendo, ac secreta seruando constituta. Ter. Sed is, quas semper in te intellexi stas fide, & taciturnitate. Tacere etiam aliquando dicimus, quae sine uoce sunt. Virg. totumq; pererrat Luminibus tacitis. Idē. Cu tacet omnis ager: a tacito sunt composita obtitico, retitico, subitico, & contitico, oia eiusdem significationis. quidam tamen haec ita distinguunt, ut tacetamus consilia. Virg. Nec tacui demens. obtitico, quod nos pudet fari. Ter. Virgo ipsa scissa ueste lachrymans obtitico. retitico, quod nos pudet fari. Idē. Ne uerere, ne ritico. Subitico, non demus responsum ad ea, quae dicta sunt. Plau. Quae cum audisset, subitico. Contitico, cu plures sumus, hoc est simul tacemus. A contitico fit contitico eiusdem significationis. & contitico nimum prima pars noctis, qua omnia quiescendi gratia contitico sunt. HANC NORINT VNAM SAECVLA NAVMACHIAM. Hec una Naumachia digna sit, quae ad posteritatis notitiam perueniat.

PERO ME SECVTVM. Praemitit Epistolam libro iam tamen a se scripto, & perfecto, quod facere aliquando ueteres poetae consueuerunt, ut Papinius in Syluis. Tres autem sunt huiusmodi epistolae partes. in prima legentium sibi beneuolentiam com-

liat, tale se in scribendo secutum temperamentum affirmans, ut neminem laeserit. in secunda excusat lasciuam carminis a ehoritate duntaxat poetarum, qui similia scripserunt. in tertia hortatur seueriores, ut a legendis libellis suis abstineant. IN LIBELLIS. In libris epigramatum, quos scripsi. p. mode stiam enim libellos, hoc est paruos libros appellat. Liber libri proprie pars corticis est, quae ligno adheret. unde delibrare dicimus pro eo, quod est corticem detrahere. et delibratio est ipsa (ut ita dicam) de corticatio. Virg. Huic natam libro, & syluestri subere clausam implicat. Idē. V. doq; docent inolescere libro. Hinc delubru secundum quosdam, ut superius ostendimus. Item liber dictus, in quo scribitur, quia ante usam chartae e corticibus arborum uolumina compagabantur. Vnde & co dex ab arborum trauo appellatus est. a quo codicillus diminutiuum, sicut a libro libellus, poniturq; libellus pro epistola, siue tabella. unde libelliones a ueteribus tabelliones dicebantur. V. ar ro. Tum ad me fuerunt, quod libellionem esse sciebant. Librarij uero sunt, qui libros transcribunt, sicut bibliopola, q libros uendunt. βιβλιωτην enim graece liber dicitur. a quo, & bibliotheca appellata, quod (ut ait Vlpia.) modo locum significat, in quo libri tenentur, ut cum dicimus, in bibliotheca est. modo armarium, ubi libri seruantur. Vnde eburneam bibliothecam emisse dicimus. modo copiam ipsam librorum, ut Ptolemaeum regem dicimus bibliothecam omnium pulcherrimam congregasse. & bibliographus librarius. liber etiam modo pro ipso opere integro accipitur, quantumlibet sit magnus, etiam si contineat aeneida, & bucolica, & georgica simul, modo pro certa parte operis, ut Virgilij Aeneis in duodecim libros distincta est. Liber uero liberi adiectiuum est, & modo cum significat, qui nulli subiectus est. cuius correlatiuū est seruus, modo qui sine trepidatione, aut respectu loquitur, aut facit. interdū etiam qui curis ac negotijs omnibus solutus est, haec duo postrema significat praclare uno disticho expressit Martialis. Liber homo es nimium dicit mihi Cheryle semper, hoc est nimium libere loqueris. In te qui dicit Cheryle, liber homo est, hoc est uacius negotijs, & quid agat non habens. Hinc liber etiam uocatus est Bocchus, qui nūm inuentor fuit, quia uino usi libere omnia loquuntur. ponitur etiam aliquando pro uino, sicut Ceres pro frumento. Venus pro libidine. unde extat illud prouerbum. Sine Cerere & Libero friget uenus. ab hoc Liberalia Liberi festa, quae a graecis dionysia uocantur. Item liberi filij dicuntur numero ferē plurali, quamuis & singulari aliqui re piatur, diciturq; in plurali etiam de uno filio. filia ue. Calistratus liberorum appellatione nepotes quoq; ac pronepotes, ceterosq; qui ex ijs descendunt, contineri existimat. Paulus uero iurisconsultus eos, qui contra formam humani generis conuerso more procreantur, liberorum appellatione non putat contineri, ut si mulier monstruosum quid, aut prodigosum enixa fuerit. A liber libertas deducitur, quae seruituti opposita est. Itē libertas de eo dicitur, qui libere, & sine respectu loquitur, factiq; quae libet. Haec a Florentino iurisconsulto definitur facultas eius, qd̄ cuiq; facere libet, nisi iure prohibetur, accipiturq; semper in bonam partem, cum licetia in malam partem accipitur. Quint. Quae in alijs libertas est, in alijs licentia uocatur. Terentius, Deteriores omnes sumus licentia. Virgilius, Libertas, quae serua tamen respexit inertem. Licentiam tamen aliquando pro libertate positam inuenimus. Sallustius, Romam legatos ire iubet. Agendarum rerum, ac quocunq; modo componendi bellilicentiam ipsis permittit. Libertas etiam dea est libertatis, cuius templum in Auentino constitutum fuisse historiae tradunt. Item a liber libertus deriuatur, qui cum esset seruus factus est liber. Vlpia. cum esse libertum definit, quē quis e seruitute ad

ciuitatem romanam perduxit. a liberto fit libertinus, quod est adiectiuum nomen, estq; relatiuū ingenii, sicut liberus relatiuum patroni. Libertini definiuntur, q iusta seruitute manumissi sunt, quemadmodum ingenui, q libera matre nati, nec postea serui facti sunt. Vnde ita interrogare debemus. Estne ingenuus, an libertinus, non autem liberus, & cum responsum fuerit, Libertinus, interrogamus cuius libertus est, non autem libertinus. a libertino libertinus deducitur, sicut ab ingenuo ingenuitas. Item a liber fit libero uerbum, quod modo particulare est, & significat manumitto, hoc est libertate dono, modo uniuersale, & significat absoluo. Cicero, Nihil enim mihi antiquius fuit, quā ut te a secleratorum hominum calumnijs liberarem. liberare etiam aliquando usurpamus pro eo, quod est addicere, unde in licitationibus rem, quae uenalis proposita est, plus offerenti addicere, seu liberare dicimus, & non modo, qui uendit, sed etiam qui emit rem ipsam sic ueditam, liberae dicitur. Hinc liberationis uocabulum Paulus iurisconsultus affirmat eandem uim habere, quam solutionis. liberae a ueteribus pro effate, hoc est locuta usurpari solebat. A libero fit de libero, hoc est decerno. statuo. capto enim consilio, mens a cogitatione liberatur. Neq; enim probabile mihi uidetur, quod Festus scribit delibrare a libella, quae quid perpenditur dicitur. A delibero fit deliberatio. Item a liber liberalis, quod modo pro benigno, misericordiq; accipitur. Vnde liberalitas munificetia dicitur, & liberaliter layge, magnifice. Item pro misericorditer, cuius contrarium est illiberaliter, quod ueteres de eo dicebant, qui excessisset omne genus maleficij. Terentius, Quam is aspernatur tam illiberaliter. Idem. Factum a uobis inuolueri uoluerit, atque si equum est dicere magis aperte, illiberaliter. Et comparatiua, ac superlatiua eorum liberatior. libera lissimus. liberalius. liberalissime. Vnde liberales discipline, appellatae sunt, quod sunt libero homine dignae. modo libera lis accipitur pro pulchro, & ingenuae formae homine. Item a liber fit liberior, & liberrimus, & aduerbia libere. liberrius. liberrime. & liberum arbitrium habere dicimus, cum in potestate nostra est id facere, quod uolumus. liberum etiam nobis esse dicimus, pro eo, quod est in nostra potestate esse. Sunt etiam qui a liber libram quoque, de qua, & eius deriuatiuis superius locuti sumus, deductam existimant, quod ipsa quasi libera sit, cum cetera potera sibi subdita, & in ea inclusa sine. Liber autem a libet deriuatum esse existimant, quod homines liberi agant, quicquid placet. Libere enim placere est, qd̄ uerbum a labendo tractum esse Varro arbitrat, quod quae placet, in mentem prolabantur. Ab hoc fit libido, quod significat, quicquid libet. Vnde non modo turpium, sed etiam honestarum rerum uoluntas libido appellatur. Sallustius, Magisq; in decoris armis, & militaribus equis, quam in sortis, atq; conuuijs libidinem habent. Terentius, Neq; tuae libidini aduersabor, hoc est uoluntati. Hinc iram definiunt esse libidinem eius puniendi, qui iniuria laesisse uideatur. Item auaritiam libidinem habendi perueniam. perueniam libidinem quomodocunq; uincendi. iactantiam libidinem gloriandi. Tyrannidem libidinem dominandi. peculiariter tamen libidinis nomen translatum est ad immoderatum coeundi appetitum. Nam cum simpliciter libido profertur, neq; cuius rei sit libido additur, illa profecto animo occurrit, quae obscenae corporis partes excitantur. haec enim uilla maior est uoluptas, nihilq; quod magis libeat. haec enim sibi non solum totum corpus, nec solum extrinsecus, uerum etiam intrinsecus uendicat, totumq; commouet hominem animū simul affectu cum carnis appetitu coniuncto, atque per misto, ita ut momento ipso temporis, quo ad huius uoluptatis exercitum peruenitur, pene omnis acies, & quasi uigilia cogita-

tionis obruat. Ab hac libidinosus deducitur, hoc est in libidinem propensus. & libidinosus aduerbium, molliter, lasciuie. Item a libet licentia, hoc est uoluptas, gratia. Macro. Cui licentia, gratiaq; omnes conuiuiorum incognita sunt. & libens hoc est uolens, facilis & libenter, hoc est grato animo. a quolibentius, & libentissime & Libitina, quae & libentina dicitur uenit, siue Proserpina unde etiam pro morte ponitur. & qui libet, de quo superius diximus. & qualibet pro quamuis, quantumlibet pro quantum uis. ubilibet pro ubi uis. uerlibet pro uteruis, quomodolibet pro quomodocunq;. ut libet pro utitur; licentia uero deriuatur a licet, quod modo significat fit esse. Cicero, Neq; enim licet locum munim consecratum turpi flagitio contaminare, modo facile est, uel potius possibile est. Martialis, Piscinam peto, non licet nature. Nonnunquam concedentis aduerbium est, sicut esto. Virgilius, licet ingens ianitor antro Aeternum latrans exanguis terreat umbras. interdū est co iunctio aduersatiua, ut est. quamuis. quanquam, de quibus superius diximus. a licet licentia deducitur, de qua paulo ante distinximus. & licentiosus, qui nimia utitur licentia. & licentia per licentiam. & licito iuste. & licet, ac scilicet, & uidelicet; de quibus superius diximus. licentiora etiam dicuntur mancipia nequiora quasi multa per licentiam facientia. Item licentior epistola, in qua nimis libere scribitur. Plinius, Licentior epistola narrare constitui. Item licetor deponens, & frequentatuum eius licitor. quod licetia quadam uti in augendo pretio uideamur. Est enim liceri, siue licitari pretiū augere in auctione faciendā. unde fit unum compositum pollicitor, quod est uero aliquid promitto. a quo pollicitatio promissio, hoc est uere est inter liceri, & licitari, quod liceri est aut sine respectu aliorum emere uolentium, aut tantum semel pretium de ferre. licitari uero cum multis, & saepius pretium augere, ut emere uolentes ab emendo desistant. Cicero. Non licitatore uenditor, nec contra, qui licetatur emptor apponet. Tali modo uendere addicere est, de quo superius locuti sumus. a licitor licitatio deriuatur, hoc est pretij in auctione oblatio. Aliquando tamen sane auctione licitatio fit. Curtius de Dario, qui pollicebatur pretium pro capite Alexandri, si quis eum occidisset. Et cum habetis inquit arma, licitamenti hostium capita. Item licitari ueteres pro congregari, & pugnare usurparunt. Ennius, Pars saxa iactant, & inter se licitantur. Caecilius, cum machera licitari aduersum eum cepistis. Cicero. Tractum est autem hoc a licitatum, hoc est pretium in emptione augmentum contentione. immo pellit nos cognatio uocabuli, ut postquam de libet diximus, de libo etiam dicimus. libare igitur proprie est leuiter degustare, & quasi primis libris attingere, dictum (ut quidam putant) a labijs, quasi labiare. Virg. Purpureosq; metunt flores, & summa libant. per metaphoram tamen aliquando pro leuiter tangere usurpatur. Idem. Oscula libauit natæ, dehinc talia fatur. aliquando pro sacrificare. Idem. Et pater as libate Ioni. Tibuli. Et quodcumq; mihi pomum nouum educat annus. Libatam agricolae ponitur ante deum. Hinc liba dicta sunt placenta ex farre, & melle decorum sacrificijs apta. Virg. Et adorea liba per herbam subiciunt epulis. Hinc etiam libellum diminutiuum. & libatio. & libamentum, quae modo degustationem, modo sacrificium significant. & delibo compositum, quod modo significat degusto, modo accipitur pro eo, quod est aquam sulca deriuo. interdum etiam sacrificio. unde delibatu sacrificatum dicimus. delibatum uero uerbum significat, quasi oleo imbutu. sed tras ferunt aliqui ad animum. Ter. Si te delibatu gaudio reddo, hoc est perfrui sumi sunt q putent a libo lito quoq; esse deductum, qd̄ est sacrificijs deos placat. Virg. sacrisq; litatis, hoc est dijs placatis. Nos a graeco

potius derivatum putamus. Quippe graeci λιτν deprecationem dicunt. Ab hoc quidam lituum nominatum putant baculum incurvum, quo sedentes augures aubibus templa designabant, et ab eius similitudine incurvae bucinæ genus, quia qui canunt, litanes dicuntur, lituum uocitatum. Nos baculū potius à tuba nomen accepisse existimamus, quemadmodum superius differimus. **VT QVISQVIS DE SE BENE SENSERIT, NON POSSIT QVERI DE IL- LIS.** Ut quis quis uitæ conscientia se curus fuerit, non possit existimare poetam de se locutum fuisse. **REVERENTIA SALVA.** Honore non læso. Vereri timere est cū pudore quodam erga eum, quem metimur. Vnde quidam hæc ita separant, ut uereri dicat esse liberi hominis, timere ferui, quod ille pudoris, hic poenæ metu teneatur. A uereor fit reuereor, quod est honore, a quo reuerentia honor, quæ tam in uerbis, quam in factis alicui exhibemus. Vnde rem aliquam turpem nominatur, dicere solemus salua reuerentia. Salua honore reuerentia sit auribus uestris. honor sit audientium auribus. Item ferendus, hoc est dignus reuerentia. et reuerenter aduerbium, cum reuerentia. Item a uereor uerendus dignus, quem uereamur. et uerenda pudenda. et uerecundus, mode- stus, qui facile pudore ducitur. et uerecundia pudor. modestia, quorum contraria sunt inuerecundus. et inuerecundia, hoc est impudens. et impudentia. Item aduerbia uerecunde, et inuerecunde. præterea uerecundor uerbum, quod est uerecundia teneor. Cicero. Alterum cunctantem, et quasi uerecundandem incitabat. Aliquando tamen uerecundus pro audax, et confidente accipitur, siue per antiphrasin, siue quod uerecundia ab stupentiam scelerum facit. talis uero abstinentia fiduciam. Plautus. Sic est, uera prædico, nisi hoc etiam falso dici insimulaturus es, nimis uerecunda es. salua. integra. illa. a sano uero (ut Varro existimat) deducitur saluus. Sanius proprie dicitur integer. incorruptus. a quo sanitas, incolumitas. et sano redintegrot. Et insanus, demens, hoc est qui mentem non habet integram. a quo insania stultitia, quæ et insania dicitur. Cicero. Insipientia autem quasi insanitas, eadēq; dementia. Et insano uerbum desipio. interdum tamen insanire pro eo usurpatur, quod est crimen conscribere. Virgilius, insanire libet. Nam insani dicuntur enthei, hoc est deo pleni. Idem. Insanam uatem. Nonnunquam etiam insanus pro magno accipitur. Idē. insani feriant sine litæ tora fluctus. Item a sanus uesanus, hoc est uecor. crudelis. furiosus. a quo uesania. uecordia. crudelitas. furor. Itē sanies, san- quis corruptus, quod quidam a tabo sic distinguunt, ut illud de mortuo, hoc de uiuo dicitur. Virgil. et sanie, taboq; fluentis, Complexu misero longa sic morte necebat. Item sanē aduerbium, quod aliquando affirmatiue pro eo, quod est certe sumitur, ut ita sanē. Sanē uero proprie tamē significat ualde, quoniam qui sanus est, ualidus est. Suetonius, Bellum sanē difficile gessit. modo permissiue accipitur, quando aliquid aduersario tribuimus. Ut, sit sanē ut uis, pro esto, ut uis. Et sanates, qui supra, infraq; Romam habitauerunt, quod nomen ideo est inditum, quia cum defecissent à Romanis, breui post tempore in amicitiam, quasi sanate mente redierunt. A saluus uero fit saluo uerbum, hoc est saluum facio. a quo saluator, qui græce σωτηρ dicitur, cuius formam nomen est saluatricis. et salue, quod uerbum saluantis est, hoc est saluus sit, reperiturq; tantum salue. saluo. et saluete. et saluifico, hoc est saluū facio. et salua herba uulgo nota, quod diuersos sanat morbos. et salus, incolumitas, quamuis interdum pro remedio ponitur. Virgilius, Vna salus uictis nullam sperare salutem. ab hoc fit saluifer. saluteris. saluber siue, quod usitatus est, salubris, quod præbet sanitatem. unde aerem. cibum. potum. locum, multaq; huiusmodi saluti-

fera salutaria, et salubria dicimus, hominem uero, ac cetera animalia sana. Sed utrumq; patitur exceptionem. Nam et sanum aerem. sanum cibum. sanum potum. sanum locum dicimus, quasi salubrem, hoc est præbetem sanitatem. Contraq; salubris pro sano accipitur. Sallustius, Genus hominum salubri corpore. Linius, Grauiore tempore anni circumactio defuncta morbis corpora salubriora esse cœpere. A salubris fit salubritas, quod sanitatem significat. et salubrior, ac saluberrimus. et aduerbia salubriter. salubrius. Item a saluifer. saluifere aduerbium. et a salutaris salutariter. Item a salus saluto, quod proprie significat salutem dico, aliquando tamen accipitur pro uereor. Virgilius, Tum uero Rutuli clamore salutant. Hinc et mortuos, et res etiam inanimatas uenerantes, salue dicere solemus, non salutem imprecantes, quæ nulla in ijs esse potest, sed uenerationem indicentes. Idem. Salue sancte parens, iterum saluete recepti. Nec quicquam cineres. Salus etiam dea salutis apud ueteres erat. Vnde salutaris porta Romæ appellata est ab huius deæ æde. Quæ ei proxima fuit. Idem a salus saltem, de quo superius diximus. A saluto uero saluatio deducitur. et saluatorium cubiculum, in quo homines salutandi gratia conueniunt. Et insalutatus, qui non est salutatus. et resaluto, quod est eū, qui me salutauit saluto. a quo resalutator. resalutatrix. resalutatio, sicut a saluto. salutator. salutatricis. saluatio. et ob saluto, quod est salutandi gratia offero. salutaris herba à quibusdam uocatur strumum, quam et σπυριον graeci, et nostri coagulum, siue conseruam nominant, quia constrictus ossibus præsentissimum remedium est, quæ admodum superius de clarauimus. et salutaris digitus, quem supra ostendimus etiam indicem uocari. **INFIMARVM QVOQVE PERSONARVM.** Quia infimas quoq; personas non nominat. Persona proprie dicitur facies conficta à personando. Nam caput, et os cooperimento persone tectum undiq; unaq; tantum uocis emittendæ uia apertum, quoniam non uaga, neq; diffusa est in unum tantummodo exitum coactam uocem, et magis claros sonitus facit, ob eam causam persona dicta, o litera propter uocabuli formam producta. a quo personati dicuntur, qui huiusmodi personis tecti sunt. Hinc per translationem persona usurpatur pro qualitate, qua alius ab alio differimus, tum in animo, tum in corpore, tum in extraposis, quæ à rhetoribus numerantur in attributis persone animi, ut quo studiose exerceat, literarum ne, an militaris disciplinæ, et iracundus ne sit, an mitis. luxuriosus, an temperans. Corporis. ut adolescens ne sit, an ætate adules, pulcher, an deformis. Robustus, an debilis extrapositus, ut opulentus, an pauper. Clarus, an obscurus, prolem habes, an orbis. hinc figura illæ, quibus pro rostra, siue alias corporis partibus aqua est fontibus defluit, persone appellantur, et in scænis histriones personas accipiunt, hoc est facies, aut ferui, aut ancillæ, aut militis, aut parasiti, aut alterius huiusmodi, et i uno hoie multæ possunt esse persone, ut persona, hoc est facies iracundi. mitis. læti. solliciti. Itē persona præceptoris. mariti. patris. hinc grammatice in pñibus oratiōis personas cōstituit. primā. secundā. tertā. in psonale, et in psonale uerbu dicimus. et psonaliter, et in psonaliter aduerbia. et iurisdictioni personale actionē uocat, quæ in psona fit, realē, quæ in bona. interdum tñ personas pro ipsis hoibus ponimus. ut hoc loco. itaq; theologo psonā definiūt naturæ rōnalis indiuiduā substantiā. a psona psonate deducitur herba, quæ alio nomine artificū uocant, de qua superius differimus. Sono aut, a quo psona derivatur, tum tertie, q primæ cōiugationis inuenitur. Enni. Et sonit, franguntur hæc, terra sudat sanguine. Aci. At ubi curuo littore latratum unda sub undis labunda sonit. Est aut sonare sonum reddere. Sonum aut uocamus quicquid sensibile auribus percipimus. a sono sonitus

sonitus quartæ declinationis. Vterque tamen et in secunda usi sunt. Pacu. Quid nā autem hoc soniti est, quod fores stridunt? idem autem et sonum quartæ declinationis usurpare. Si sena. postquam soni signorum prælium magno cum clamore uitorum commissum est. Item a sono sonorus, hoc est graui- ter sonans, estq; tempestatis epitheton. Virg. Luctantes uentos, tempestatesq; sonoras. Item composita, grauisonus. altisonus. armifonus. multifonus. Item obsonus, sine sono. Ci. Sed sunt qui dam aut lingua ita hæsitantes, aut ita uoce absenti. et obsonus malum habens sonum. V. ar. humili, et obsona, et tremula uoce. Et obsona uerbum male sono. obsonium uero græca uox est et uarior, significatq; quicquid in cibo additur, præter panē et uinum. a quo obsono, siue obsonor (ueroq; n. modo dicitur) quod significat conuiuor. a quo obsonator. obsonatrix. obsonatio. Item frequentatiuum obsonito. Neuius. Multi mecum eo die obsonata uere. præterea circumsono. intersono nota significationis. per sono ualde sono. in sono inuis sono. subsono, parum sono. dissono. disordo. a quo dissonus, et dissonantia. resono sonitum reddo item uoce aliquid exprimo. Virg. Formosam resonare doctæ Amaryllida syluas. Consono conordo. a quo consonus, et consonantia. Item simul sono. Vnde apud grammaticos literæ consonantes appellantur, quod simul cum uocalibus sonent. ADEO. In tantum, ut superius diximus. TANTVM. Solummodo, tam aduerbium est comparandi. a quo fit tantus tanta. tantum, quod nomen est quantitatis significans. et modo demonstratiuum. Plau. Et tantum, quantum potui, præstiti tibi, modo relatiuum. Vir. Tantæ molis erat Romanam condere gentem. Et tantū aduerbium, quod modo usque adeo significat. modo solum, quod et tantummodo dicitur. a tantus fit diminutiuum tantulus. a quo aliud diminutiuum tantillus, hoc est perexiguus. et tantū idem, quasi tantū idem. a quo tantē, de quo supra diximus. et tantisper, quod significat tandum, postulatq; dum, pro, donec, siue quādū. Nā et donec duobus modis accipitur. modo pro quousq; ut dabo operam uirtuti, donec moriar, hoc est usq; ad mortem. modo pro quādiu, ut dabo operam uirtuti, donec uiuam id est quādiu uiuam. eiusdem naturæ est dum. Terentius. Ego tantisper dia uolo meum, dum id, quod uolo, facis. et tantopere, quod significat tantum, tam uehementer. tantum abest eleganter accipitur pro non solum non est. ut erit abest ab officio, ut nihil officio magis possit esse contrariū, uel tantum abest, ut officium sit, ut nihil officio magis possit esse contrariū, hoc est nō solū officii nō est, uerū et nihil magis officio potest esse contrariū. Item a tantū composita fuit tantifacio, tantipedo. tantestimo, de quibus superius diximus, quibus hæc se- parata potius, q̄ composita uideri possunt. **MIHI FAMAVILIUS CONSTET.** Viliora uideantur à me scripta, dumō neminē lædā. **NOVISSIMVM VLTIMVM.** postremū. **PROBETVR.** Laudetur. ob id. s. qd̄ modesta seruaui. neminē nominari. neminem læsi. probare laudare est. Nam probi boni dicuntur, dicti quasi prohibi, qd̄ de se à delinquēdo prohibeāt. hinc probitas, bonitas. probe, bene. probare aliq̄ de monstrare est, et arguēdō planū facere, qd̄ ea laude digna uideantur, quæ probari rōnibus possunt. hinc probatio demōstratio dicitur, et probabile, qd̄ licet nō sit uerū, rōnibus tamen quibusdā uidetur p̄suaderi. A probus fit improbus, hoc est malignus. a quo improbitas malignitas. improbe maligne. Ci. debes odisse improbitatē eius, q̄ ipudētissimū nomē delegerit. Aliquādo tamē improbi pro sano accipiuntur. Vir. lauit improba teter Ora cruor. Idē. tū piscibus aris Improbus ingluuiū, ranisq; loquaci- bus explet. aliquādo pro turpi. Lucal. Oēs formosi, fortes, ubi ergo improbus est? Plau. Improbiore nō uidi faciē mulieris. Quādoq; pro nequā. læsciuo. petulanti. proteruo. astuto. Pacu. Nemo

hoc p̄uero improbiore, quæcūq; uult, suadet. Martia. Nihil nā futius, improbiusq; est. interdū pro magna. Vir. labor oia uincit Improbus. Nonnunq; pro insatiabilis. dānosus. Idē. Nihil improbus anser strymoniaq; grues. Item approbus ualde probus. a proba uero composita sunt approbo. et cōprobo eiusdem ferē significationis, et contraria horū reprobo, atq; improbo, qd̄ est dano, reprehēdo. qd̄ et reprobi usurpāt pro eo, qd̄ ē improbi. probū uero scelus, ac flagitiū significat, et p̄ meta- phorā pro ignominia accipitur, quæ ex scelere seq̄ solet, ut da- tum est ei proba, hoc est ignominia scriptum. hinc probro sum, dicimus ignominiosum. et opprobare ignominia obijcere. a quo opprobrium pro ipsa ignominia. Item exprobrare ignominiosum aliquid obijcere. a quo exprobratio ipsa probri obiectio. Terentius. Nam istæc comminatio, quasi exprobratio est immemoris beneficii. probatiam piscinam in scæris literis legimus, in qua oues abluuntur. non a probando, sed a dō τῶν ἀποβατῶν, hoc est ab omibus. **MALIGNVS INTERPRES.** Qui ea, quæ à me simpliciter scripta sunt, in malam partem accipiat, et à me aliquem læsum existimet. interpres proprie dicitur, qui in aliqua re agenda medius est, et ueluti conciliator, et author, quod quasi præes, hoc est fiduciosus sit, inter diuersos. Virg. Tuq; harum interpres curarum, et conscia Iuno. Cicero. Qui, quod interpretet corruptendi iudicij solent esse. quoniam uero huiusmodi homines animos eorum, quibus dati sunt, interpretes, sciscitantur, et inuicem illis exponunt, fictum est, ut interpres pro eo accipiat, qui obscura quæq; exponit. Virg. Troiugena interpres diuim. hinc interpretari exponere. et interpretatio expositio. Quidam etiam interpreta- menta usurparunt. Celli. Ex quibus diuersa latine lingue in- terpretamenta collegimus. **SIMPLICITATE IOCORVM.** Puritate epigramatum. simpliciter proprie dicitur purus, apertus, et omni duplicitate carens. Vnde simplices homines dicuntur puri, aperti nihil tectum, nihil simulatum habentes. Ab hoc simplicitas puritas. Martialis, Vitam quæ faciunt beatiorē, Iucundissime Martialis hæc sunt. Res non parat labore, sed relicta. Non ingratus ager, foctus perennis, Prudens simplicitas, pares amici. Item simpliciter. pure. aperte. præterea comparatiua. ac superlatiua eorum simplicior. simplicissimus. simplicius. simplicissi- me. Veteres etiam simplicitas pro simpliciter usurparunt. Plau. Sed eum simplicitas dicam, si opera est auribus. Quemadmo- dum autem simpliciē. duplicē. triplicē. ita simplicum. duplum. tripulum dicimus. **QVI IN ALIENO LIBRO INGENIOSVS EST.** Qui scripta ingeniose quidem, sed aliter interpretatur, quam fuerit sensus auctoris. **IN LIBRO ALIENO.** In libro alterius. Alius ab altero a quibusdam ita distinguitur, quod alius de pluribus dicitur, ut alij uirtutem præponunt, alij uoluptatem, alij indolentiam, alter uero proprie refertur ad unum de duobus, ut Annibal in transitu alpium amisit alterum oculum, siue ad unam duarum partium. Virgilius. Aurea mala decem misit, cras altera mittam. Aliquando accipitur pro secundo ex duobus, pluri- bus uero, ut hic est alter annus belli punici, id est secundus à bel- li origine. Nonnunquam pro duo, ut unus, aut alter. i. unus, aut duo. Ponitur tamen frequēter alter pro alio. Plin. Tabulas plures pinxit, è quibus unam in foro, alteram in comitijs, duas in Pompeij portibus uidemus. Alius aliquando pro diuersus accipitur, ut alia est facies eius à mea. Ab alter fit alteruter pro eo, qd̄ est quis è duobus. et altero uerū qd̄ est uario et

quasi alterū fictio. et alternis aduerbiū pro uicissim, qđ et alter
 natam a quibusdā dicitur, hoc est per uices. et alterno per uices
 succedo. a quo subalterno, et subalternatio per uices successio.
 et alter or iurgor, quasi aduersum partem tuor. a quo alter
 ratio iurgatio. Veteres alterpicē pro duplici posuerunt, et al
 teram pro alterutra. et alteras pro eo, qđ est aliā aduerbi
 um. et aduiter uir, qui cum alterius uxore se miscet, sicut adul
 ter. a mulier, quae miscet se cum alterius mulieris uiro, uel cum
 uiro non suo. a quo adulterium ipsum crimen, et adultero uer
 bum, quod aliquando significat adulterium committo. Aliquan
 do alterum facio, corrumpo, cuius passivum est adulteror. hinc
 fit adulterium, unde adulterinis clauibus apertum ostium di
 citur, cui nō suis, sed alterius ostij clauibus usi sumus, et adul
 terinis signis clausam epistolam, cum non scriberis, sed alterius
 annulo signata est. item adulterinae clauis, et adulterina signa
 dicimus, quae uulgo falsa dicuntur. cum ad uerarum clauium,
 siue annulorum similitudinem, decipiendi gratia, alias cla
 ues, siue annulos occulte fabricauimus. Veteres adulterionem
 pro adultero scripsero. ab alius uero. alienus deducitur, et alie
 no uerbi. a quo ab alieno. unde alienatus, et ab alienatus, quae
 quidam ita separant, ut alienatus dicitur, qui alienus est fa
 ctus. Ab alienatus uero, quem quis a se remouerit, etiam si non
 fit factus alterius. ab his alienator, ab alienator. alienatrix, ab
 alienatrix. alienatio, ab alienatio deducitur. ab alienus etiam
 fit comparativum alienior, et superlativum alienissimus.
 item ab alius aliter aduerbium, quod modo significat alio mo
 do, modo ex aduerso, et contrario modo. Veteres aliter pro
 aliter scripserunt manifestum est ex graeco transferentes. Hinc
 est illud in legibus Numae Popili. Si quis aliter faxit, ipse Io
 ni sacer esto. et alius, quasi alius quis. et aliusmodi, quasi
 alteriusmodi, qđ ueteres alimodi dixerunt, sicut alirei usurpat
 Plautus, pro eo, quod est alie rei. et alienigena externus, qua
 si alibi genitus, uel inter alienos genitus, et alibi aduerbium,
 hoc est alio loco. et aliā, hoc est alio tempore. et aliunde, ex
 alio loco. et aliorum, uersus alium locum, et alibi pro ali
 bi. Alia flumen est XI lapide ab urbe distans in uia tyburina
 ē montibus crustuminijs in Tyberim defluens iuxta quem
 Galli populi romani exercitum profugurunt. et perendie ur
 bem ceperunt excepto capitulo. unde aliensis dies obscaenissi
 mi apud Romanos nominis, ob exercitum fuisum apud Aliam
 amnem LASCIVAM VERBORVM VERI
 TATEM. Descriptio epigrammatis. Vita ueritas la
 sciuis uerbis expressa. LASCIVAM. Mollem, petu
 lantem. Virgilius.
 Malo me Galatea petit lasciuia puella,
 Et fugi ad salices, et se cupit ante uideri.
 Hinc fit lasciuia, hoc est mollicies. petulantia. nequitia. et la
 sciuio uerbum, hoc est per molliciem, et nequitia aliquid ago.
 et lasciuie aduerbium, hoc est molliter. nequiter. SI ME
 VM ESSET EXEMPLVM. Si primus epigram
 mata scribens huius meditationis exemplum ceteris praestitit
 sem. Exemplum est res, quae nobis imitanda proponitur, ut pu
 ta in Catone, qui, ne turpiter seruiret, mortem sibi consciauit, dif
 fertq; ab exemplari, quod exemplar est ipse Cato, a quo sumit
 ur exemplum. illud contentum, hoc continens est. itaq; exem
 plum incorporale est. Exemplar uero plerumq; corporale. Sal
 lust. literas, quas sibi nomine Catiline redditus dicebat. earū
 exemplum infra scriptum est. hoc est earum forma infra scri
 pta est. Paulus iuriconsultus. Si legatum petatur, nō iubet pra
 tor uerba testamenti edere. ideo fortasse qđ haeredes solent ha
 bere exemplum testamenti, id est formam. Cic. ex his literis,
 quarum ad me exemplum misisti. Plautus ad Cic. Exemplar

huius chirographi Titio misisti. Asinius Pollio ex literis cogno
 scas, nam earum exemplar misisti. Hic de pagina scripta, quod
 corporale est, intelligunt. illi de sententia, quae ex pagina perci
 pitur. interdum tamen exemplum pro exemplari ponitur. Oni
 de libro metamorphoseos. Pluribus exemplis scripta fuisse re
 or. exemplis dixit pro exemplaribus, cum eius operis unum
 sit exemplum. reperitur etiam exemplariū idem significans,
 quod exemplar. Plyn. Tuba id omisit in hoc tractatu, nisi exem
 plarium uitiosum est. exemplum etiam dicitur, quod in oratio
 ne adhibetur rei aut probanda, aut ordinanda gratia. defini
 turq; alicuius facti, aut dicti propositio cum certi authoris no
 mine, uel particulare propositum. particulare quiddam conten
 dens ostendere, ut oportet. a M. Tullio consule n. cari Catili
 nam, cum a Scipione Gracchus fuerit interemptus. Exemplum
 etiam aliquando pro graui poena ponitur (ut superius dixi
 mus.) Plau. Malo exemplo multabo te. CATULLVS.
 MARSVS. PEDO. GETVLICVS. Nomina sunt
 poetarum, qui epigrammata non sine lasciuia scripserunt.
 de Catullo scribit Oui. Mantua Virgilio gendit, Verona Ca
 tullo. Idem de Marso et Pedone.
 Cumq; foret Marsus, magniq; Rabirius oris,
 Illiacusq; Maer, Sydereusq; Pedo.
 Getulici mentionem Plynus facit, nec in postremis nominandus
 Getulicus, si carminis lasciuia abfuisse. PERLEGI
 TVR: Vehementer legatur. hi enim et frequentius, et li
 bentius leguntur, qui huiusmodi lasciuia habent. TAM
 AMBITIOSE TRISTIS. Tanta ambitione seueri
 tatem praeferebat. LATINE. Latina lingua, quae in
 epigrammatibus maxime probatur. Latium ea pars Italiae est,
 ubi sunt tyberina ostia, et Roma terrarum caput, dictum La
 tium, quod illic latuerit Saturnus Iouem filium fugiens. anti
 quum Latium a Tyberi Circeos usque protendebatur, quin
 quaginta millia passuum longitudine tam tenues primordio im
 perij radices fuere. coloni saepe mutati sunt. tenuere alij alijs ee
 poribus Aborigines. Pelasgi Arcades. Siculi. Arui. Rutuli. et
 ultra Circeos Volsci. Osci. Ausoni. Vnde Latij nomen pro
 cessit usq; ad Lyrin amnem, qui Minturnas Coloniam diui
 dit. Glanicus appellatus, cuius in ripa templum fuit Maricae
 nymphae Minturnensis. Horatius, nam rura quae liris quieti
 mordet. Hanc ex Fauno Latium peperisse affirmant.
 Virgilius.
 Maius opus moueo, rex arua Latinus, et urbes
 iam senior longa placidas in pace regibat.
 Hunc fauno, et nympha genitum Laurente marica.
 Accipimus.
 Minturnae oppidum fuit campaniae iuxta paludēs, in quibus
 Sylle rabiem fugiens Marius deliuit. Iuuenalis,
 Exilium, et carcer, Minturnarumq; paludes,
 Et mendicatus uicta Carthage panis,
 De antiquo Latio locutus est Virgilius, cui inquit. ueteresq; la
 tini. A latio Latinus deducitur, unde latina lingua, et latine
 aduerbium. a quo latine loqui, et latinitas, locutio ipsa lati
 na. et Latinus proprium nomen soceri Aeneae, et latina por
 ta, de qua supra diximus. Item latialis, et latijgena in La
 tio genitus. Latere uero est in occulto esse. a quo fit frequentati
 uum latitare. a quo latitatio, quae (ut Vlpianus inquit,) est tur
 pis occultatio sui. Cato tamen latitauerunt posuit pro eo, quod
 est frequenter tulerunt. a lateo latibulo, et latibulo eiusdem
 significationis. Varro, uide, ne feruus domi latibulet. Acaus,
 progredere, neq; latibuletur, prospice. ab ijs uero latebra, et la
 tibulū deducuntur. Latebrae proprie horum sunt, latibula fera
 rū, hoc est ubi hoies, ac ferae se occultant. Ponitur tñ aliqñ late

bra pro excusatione. Cicero. Videant, ne queratur latebra
 periurio, hoc est excusatio, qua lateat, id est non uideatur peri
 rium. Latibula nunquam de hominibus dicuntur. Latebrae ple
 rumq; de feris duntaxat. Inter neptres, et latebras ferarum no
 stem unam delinuit. Hinc latebrosa loca dicuntur, in quibus sunt
 frequentes latebrae, siue frequentia latibula. et illatebro. oc
 culto. abscondo. Caecilius, arma pleriq; abijcunt, atq; inermes
 in latebris se illatebrant. Item a lateo latex, qđ proprie aqua
 significat, ab eo, quod intra terrae uenas lateat. Interdum tame
 pro uino ponitur. nā et ipsum intra unam latet. Vir. Leneos
 latice. item a lateo, lateo, deliteo. a quo deliteo eiusdem cum
 suo simplici significationis. et lateo. a quo deliteo. hoc est clā,
 occulte. et lateo, quod lumen in ea lateat. et lateo latras.
 a quo latrasus. et latrina locus, in quo uenter exoneratur, de
 quibus superius diximus. latrare Ennius posuit pro eo, quod
 est importune posere. et lateranus proprium nomen patri
 cij romani, cuius autoritas maxima in urbe Roma fuit, quod
 latere frequens in otio soleret. Hic consul designatus, adeo pro
 pere iussu Neronis interfectus est, ut, ne amplectendi quide
 liberos concessum ei tempus fuerit. Aedes eius amplissima in ur
 be fuit, dicitur et postea a Constantino Imperatore pontifici ma
 ximo. et a laterano lateranense palatium, et lateranensis
 basilica appellata. NVLLA Pagina, nulla charta. pa
 gna proprie utraq; pars folij dicitur. liber ex folijs constat. Fo
 lium duas paginas habet, quae creata olim esse consue
 runt. ponitur tamen et pagina aliquando pro folio. Folium a
 palmarum folijs, in quibus olim scribi solebat, dictum. folij
 extremitas margo dicitur. ponitur tamen et pro cuiusq; al
 terius rei extremitate. a quo margineum dicitur, quod in mar
 gine est. Folia uero dicta, quod graece pulua appellatur
 una litera detracta. a quo foliosum folijs plenum. et foliatū
 unguentum, quod fit non ex spica, sed ex folijs nardi. et La
 ti folium quicquid lata folia habet. unde quercus genus ex ar
 gumento latifolia dicitur. et aquifolia genus ilicis a mollitie fo
 liorum. Arcades simulacem uocant. et quinque folium herba,
 quae graece pentaphyllum dicitur, exigua mora producens, quae
 fraga uocantur. item alia herba huic similis, qua in acetarijs
 utitur. et mille folium, siue graece miriophyllum herba, quam
 Aethilles Chironis discipulus inuenisse traditur, ideo achilleos
 appellata. Hac sanasse Telephum proditur. alij primum inue
 nisse aergunem memorant utilissimam emplastris. ideo pingi
 solebat a cuspide eam glandij deiciens in uulnus Telephi. sunt
 qui et utroq; usum medicamento scribant. quidam hanc pa
 naem heracleon, alij sideriten nominant minoribus, quam
 foeniculi folijs uestitam ab imo. et trifolium herba uulgo no
 ta contra serpentium ictus. et scorpionum remedium efficax
 ex uino, aut posca seminis grauis uiginti potis, uel folijs et to
 ta herba decocta serpentes nunquam in trifolio conspici com
 pertum est. eiusdem semen eo genere, cui minima sunt folia,
 ad custodiendam cati mulierum gratiam si illinatur, utile pro
 diderunt. Item ex eo genere, quod minianthos appellatur, si ui
 gentiquinq; grana seminis sumantur, contra omnia uenena pro
 antidoto sufficere. Phyllon uero apud graecos a Phyllide uoca
 tum putant. Hec Lycargi Thracum regis filia fuit, cui adole
 sentula successit in regno. et Demophoon Theſei Thracum
 regis filium, cum ex bello troiano rediens, ad eam tempestate
 deductus esset, uehementer amauit. cumq; conuicio iungit sibi
 postulasset, idq; illo esset pollutus, dummodo liceret sibi Athe
 nas antea proficisci, et res suas componere, quoniam de inte
 ritu Mnestri fratris nuntium accepisset, Tandem Phyllide con
 sentiente Demophoon Athenas est profectus. Verum cum tar
 dior esset ad reditum, illa amarum impatiens, siue quod sperni se

a Demophonte existimaret, laqueo se suspendit. et in arbo
 rem amygdalum folijs carentem conuersa est. Mox uero reuer
 sus Demophoon, cum re cognita amplexus arborem, ac deoscu
 lans foret, folia, quasi intellecto sponsa amore, emittentem coma
 spexit. itaq; a Phyllide phylla appellata sunt. a phyllon meli
 sophyllon deducitur herba, de qua diximus. et melamphyllon
 alia herba urbana, et topiaria, quae acanthus uocatur, crepi
 dines margenum uestiens. Alterum eius genus aculeatum, et
 crispum est. alterum lenge. quod paderoton nominant et plati
 phyllon, quod latiora folia habeat. graece enim πλατὺς la
 tus dicitur. genus est herbae, quae graeci tithymallū, nos, ri a la
 te lactaria uocant, nonnulli lactucam caprinā. huius lacte se
 inscribatur corpus in perso, cum inaruerit, cinere literae appa
 rent. et ita aduiteras quidā alloqui uoluerunt, potius, quam con
 ciliis. genera eius multa, charatas dicitur, qui masculis existi
 matur ramis digitali crassitudine rubris. rugosisq; quinq; aut
 sex, cubitali longitudine, a radicis folijs penē oleae, nisi quod
 sunt longiora. in ca. ramibus coma iumā, ex semine cum mel
 le decocto catapocia faciūt. unde uulgo hanc herbā catapocia
 uocant. Succū bibūt in posca, ut purget per aluum. item in pas
 so aut aqua mulsi, ut purget per uomitionem. Alterum genus
 myrsinē uocant. alij cariotē. folijs myrti acutis. et pungenti
 bus, sed mollioribus. fructus nux uocatur. Inde cognomen her
 ba graeci dedere, quippe respor nucem uocant. tertium genus
 paralius uocatur, siue tithymallis folio rotundo. caule palmum
 alto, ramis stantibus ab radice quatuor, aut quinq; rubentibus
 semipedali altitudine succi plenis. Quinque cyparissiam no
 minant, quia folia habet cupressi folijs similia. caule gemino,
 aut triplici. Cetero heliosopio simile, quod circa oppida nasci
 tur. semine albo, columbus gratissimo. Nomen accipit, quoniam
 capita cum sole circum agit. et ad ἡλιος ὄρειον ἡλιος, hoc
 est a considerando sole. Sextum genus est, hoc quod platyphyl
 lon uocari diximus. alij corymbitū. alij amygdaliten a simi
 litudine nominant, nec ullius latiora sunt folia. pisces necat. al
 uum soluit radice uel folijs, uel succo. Septimum dendroides co
 gnominant, hoc est arboreum, Quippe graeci δένδρον ar
 borem uocant. Alij codion, a corij similitudine. nam uulgius
 pellis dicitur in petris nascens comissimum ex omnibus, hoc
 quoq; a foliorum tenuitate leptophyllon dicitur. Etenim a modo
 tenue significat. item a phyllon enneaphylon herba, quae lon
 ga folia nouena habet caustice naturae imponitur lana circum
 data, ne urat latus. Continuo enim pustulas excitat. lumborum
 doloribus, et coxendicium utilissimum. a pangendo autem pa
 ginae dicta sunt. Pangere figere est. unde uersus pangi, uel fi
 gi in ceris dicitur. Hinc per metaphoram pangere etiam pro
 narrare, et declarare accipimus. a pagina fit uerbum com
 pagino, hoc est coniungo. conuicco, quod pagina simul coniu
 guntur. A pingo uero fit impingo, quod est infigo. a quo impa
 ctum. infixum dicitur. et compingo. coniungo. compono. a
 quo incompactum disunctum. male compositum. et compa
 ctum coniunctum. Virgilius. Est mihi disparibus septem com
 pacta cicuta fistula. Item compago compaginis, quae et com
 pagis compagis dicitur, hoc est coniunctio. compositio. con
 fixio. Ouidius.
 Atq; ita disparibus calamis compagine ceræ
 Inter se iunctis nomen tenuisse puellæ.
 Pacu. Saluete geminae mei compages sanguinis. item compago,
 idem quod compago, quae et pages dicitur. item propages, et
 propago, quae modo significant uitē uetula suppressam, ut ex
 una plures fiant, ita dicta, quod porro pangatur, hoc est longe
 figatur. hinc fit propago uerbum, quod proprie significat uitē
 uetula suppressa. per metaphoram tamen accipitur pro exten

do dilato unde & propagator, & propagatrix. & propagatio. & propago propagans pro genere usurpatur sed cum genus significat, brevis est. Virgilius. Sit romana potens itala virtute propago. cum uero uitem, eadem syllaba producitur. idem. Flexos propagans arces. item, pala instrumentum rusticum uulgo notum. & palam aduerbium, quod significat clare aperite. a quo propalam eiusdem significationis. & propalo uerbum manifesto aperio. & palus aqua in altitudinem, & palam latius diffusa. a quo palustre, quod ex palude est. & palam muliebres uestimentum, quod palam & foris est. & plastrum, id est curru (ut Varro sentit) quod ex omni parte palam sit, quod in co uehitur. et repagula, quae patefacendi gratia ita figuntur, ut contrario oppugnentur, haec & repages dicuntur. Plinius. Firmissima in rectum abies, eadem ualuarum repagulis, & ad qualibet intestina opera aptissima. & pastinum ferramentum bisurcum, quo semina panguntur. Vnde de & repastinari dicta sunt a ueteribus uinea ueteres, quae sefo diebantur. haec enim propria appellatio restabilis uicineti erat. Nunc antiquitatis imprudens consuetudo, quicquid emoti soli uineis preparatur, repastinatum uocat. unde quidam repastinari agrum dicunt, cuius habitus fodiendo mutatur. a quo repastinatio deducitur, quod aliquando pro renouatione usurpatur. item pectus, quod costis compactum est. et pecto uerbum eiusdem fere cum suo simplicia significationis. a quo pecten, quod fila in telis figat. a cuius similitudine & pecten dicitur qui explicat capillum. item pecten cratis genus dentate stulis ferreis. a quo pectinari terra dicitur. & plectrum, quo fides percutiuntur. Pecto etiam aliquando pro compono accipitur, & pro explicato a quo fit pexo, unde pexae uestes dicuntur, quae pectine sunt contextae, & pexati appellantur, qui pexas uestes induit sunt. Martia. Pexatus pulchre rides mea Zoile semper. A pecten uero pectinatum dicitur tectum illud, quod ad similitudinem pectinis in duas partes deuenit, unde ad similitudinem pectinis in quatuor. pectorium uero gallinum uocabulum est, & genus quoddam uehiculari significat, quo uti Galli solebant. **POTERIT ESSE CONTENTVS POTERIT** sibi satis factum putare. contentus proprie dicitur, cui in aliqua re etiam parua abunde satis factum est. unde contentam naturam paruis, ac minimis rebus dicimus, id est cui paruae, & minime res satis faciunt. Virgilius. Patrijs sed non & filius aruis Contentus. Cicero. Breuitatis causa familia contenti erinus una. Terentius. Quia neq; tu uno eras contenta, neq; solus dedit. & a continendo deducitur contentus quasi contineat, quod animo satisfacit, estq; in hac significatione non participium, sed nomen. Aliquando etiam dum nomen est, pro contentum iuncto, ac colligato accipitur. Virgilius. Contenta aruice trahunt stridentia plaustra. quando uero est participium, significat id, quod continetur. Apuleius. Cuius pecunia omnis parua arcula contenta erat. interdum contentus non a continco, sed a contendo deducitur. & tunc significat uel extensum. Virgilius. Hunc rapidus iandudum arci contenta parato, Tela tenens. Tu cilius. Hic & muscipala contenta, ac scorpium cauda sublata, uel festinum, quia contendere (ut superius diximus) festinare est. a quo fit aduerbium contente. cuius comparatiuum est contentius. & superlatiuum contentissime. Cicero. Socratem ferunt, cum usq; in Perreum contentius ambularet, quaesitumq; esset ex eo, cur id faceret. Hic obiter memorandum est Perreum, & Phaleram duos celeberrimos portus fuisse duorum millium passuum muro Athenis iunctos ab Isthmo uero quinquaginta duorum millium passuum intervallo distantes. Contingere proprie est intra se tenere, ut Aegypti partem Asia continet, partem Asia. Aliquando accipitur pro eo, quod est inuitum, &

10

20

30

40

50

60

quasi repugnantem tenere. Terentius. Ruri fere se continebat. Vnde continens, & continentia deducuntur, quae ita a temperante, & temperantia separantur, quod continens paruas quidem cupiditates habere potest, a quibus tamen se uinci non sinit. temperans uero habere huiusmodi cupiditates non potest, quia in eo habitus quidam est refrenans illas, qui est in continente. Cicero. Ut quae opibus, & opibus ferre uix possimus, ea mansuetudine, & continentia nostra sociorum fidelitate tueamur. a continens fit eius contrarium incontinens, & a continentia incontinentia, quemadmodum a temperans intemperans, & a temperantia intemperantia. Item comparatiua, ac superlatiua eorum continentior. continentissimus. incontinentior. incontinentissimus. praeterca aduerbia continenter. continentius. continentissime. incontinenter. incontinentius. incontinentissime. Vt etes Contente quoq; aliquando pro parte, & continenter usurparunt. Plautus. Quamquam illum mater arte, contenteq; habet. Contines etiam aliquando pro continuo, ac coniuuncto accipitur. Cicero. Itaq; cum exeratim per Cappadociae partem eam, quae cum Cilicia contines est, iter faceret. Idem. in continentibus quidem terris uestrum nomen dilataripotest. Hinc Vlpianus continentes prouincias uocat, quae Italiae coniunctae sunt, ut puta Galliam, & Germaniam. et continenter aduerbium pro coniuncte, continueq; accipitur. Plinius. Trium dierum situm continenter tulit. Item cum facinoroso genere profertur, continens capitur pro terra, quae non est insula. quam uulgo terram firmam appellant, ut ex Sicilia ad continem paruum interapedinis est. Neutro uero genere continens pro firmamento rationis a rhetoribus usurpatur, qd graeco uox uocant. Cicero. Firmissimam argumentationem nominat. Vt si uel Orestes dicere eiusmodi animum matris suae in patrem suum, in seipsum, ac sorores, in regnum, in famam generis, ac familiae, ut ab ea poenas liberi sui potissimum petere debuerint. continens quoq; participium est praesentis temporis, & significat quicquid aliquando continet. Item a continuo fit continuo uerbum, quod est perseverare. per ago. Apuleius. Scaphas ascendere mari iter continuare. ab hoc continuum deducitur, significatq; id, quod sine intervallo est, & continue aduerbium perseveranter, assidue. & continuo alterum aduerbium, quod similiter pro inquam, & in eternum aliquando accipitur. Virgilius. Continuo has leges, aeternaq; fœdera certis Imposuit natura locis. proprie tamen statim significat, hoc est sine aliqua temporis intermissione. Plinius. Quod manducatum continuo gurgulam sanat. Quod si negotio addatur tam huic, quam protinus, idem fere significat, quod non adeo. Cicero. At si illae seditiones saluti huic ciuitati fuissent, non continuo si quis motus a populo factus fuisset, id C. Norbano in nefario crimine, & fraude capitali esset ponendum. Quin til. Non autem, ut quicquid praecipue necessarium, id ad fidendum oratorem maxime protinus erit momenti. Eandem etiam uim habet interrogatio, quam negatio. Idem. Continuo ne si ille stulte cogitauit, nobis quoq; stulte dicendum est. Item a continuo fit continuatio, hoc est perseverantia, quae & continuatitas a nonnullis dicitur. continuo autem ex con, & teneo compositum est. Tenere proprie est apprehendere. detinere. Virgilius. Nec te teneo, nec dicta refello. I, sequere Italiam uentis. Idem. Verum ubi correptum manibus, uinculaq; tenebis. Sed per translationem aliquando ponitur pro habitare, possidere. Idem. quae gurgetis huius Ima tenes. Aliquando pro compescere, astringere. Idem. Texenda sepes etiam, & pectus omne tenendum. Idem. Tenuitq; inhians tria Cerberus ora. Interdum pro tegere. Idem. Annis abundans, Exit & obducto late tenet omnia limo. Nonnunquam

pro dirigere. Idem. Sed uos qui tandem, quibus aut uenistis ab oris, Quo ue tenetis iter? quandoque pro intelligere. Terentius. Id p ues, ne duas tu illam. tu autem, ut duas. rem tenes. Item pro remorari. Virgilius. Hunc Phoenissa tenet Dido. et pro implere. perficere. Idem. Ni teneant curfus. Idem. fugam tenuisse per hostem, hoc est navigationem feliciter peregrisse. a teneo tento deriuatur. Nam tentare experiri est, & exquirere, et uerbo, uel quasi manu tenere. Cicero. Tentare uolui, an ita dia possent, ut probarent. Virgilius. uix primi praelia tentans. Quisdam tamen non a teneo, sed a tendo deriuatum hoc uerbum existimant, quod qui tentant, quasi manum, aut aliam corporis partem tendunt. Ab hoc fit tentatio, & tentamentum, & praetentio, hoc est ante tento. Plinius. Cochleae geminis corniculis praetentant iter, quia aere oculis. et attentio idem, quod tento. Petronius, dulcibus ac blandis uerbis animum eius attentans. & pertento, quod modo est ualde tento. Virgilius. T. ato ne tacitum pertentant gaudia pectus. modo leuiter tento. idem. Blanda uicissim gaudia pertentant mentem. item a teneo tenor, hoc est ductus, continuo. ordo. concentus. Virgilius. alium ne habuisse tenorem Crediderim. Tenor etiam accentus uocatur, quod teneat, hoc est dirigat sermonem. Sunt tamen qui tenorem a tono deductum uelint, ut superius diximus. quippe graeco τόνος accentum dicunt. item tenuis secundum quosdam, quod quae tenuia sunt, facile tenentur. & Tenita, quae credebatur sortium Deae esse, quod tenendi haberent potestatem. & tenax. quod modo significat id, quod retinet, ut glutinum tenax, modo parcum, auarum. Apuleius, homo diues, sed nimium tenax. modo constantem. durum. perseverantem. Horatius. iustum, & tenacem propositi uirum. Virgilius. Tam fitu, prauisq; tenax, quam uenia ueri. Ab hoc fit tenacior. tenacissimus. tenaciter, tenacius. tenacissime. tenacia, siue tenacitas, quod modo pro perseverantia, & duritia, modo pro parsimonia accipitur. & pertinax, durus. obstinatus, perseverans. a quo pertinacia, duritia. obstinatio, animi perseverantia. item pertinacior. pertinacissimus. & aduerbia pertinaciter. pertinacius. pertinacissime. Et tenebrae priuatio lucis, quod teneant, hoc est impediunt oculos, & uisum prohibeant, unde tenebrosus, obscurus. & obtenebro, obscure facio, & tenebrosus, tenebras faciens, & tenebrior, tenebras facio. & tenuis praepositio, quae propinquitatem significat, & quod dicimus usque ad. nam quae propinquum est, quasi tenere uidetur id, cui est propinquum. Quidam tamen tenuis a tendendo potius dictum uolunt. quod haec praepositio extensionem quandam significare uideatur. item a teneo composita sunt attinet, & pertinet. quae fere impersonalia sunt, quamuis aliquando personaliter profertantur. sunt autem eiusdem penes significationis, & significatio eorum latissime patet (ut Pomponius iuriconsultus affirmat). Nam & ea attinere, siue pertinere ad nos dicimus, quae domini nostri sunt, & ea, quae aliquo iure possidemus, quamuis non sint nostri domini. item ea, quae in ulla nostra causa sunt, sed esse possunt. Hinc aliquando pertinere ad me accipimus, pro eo, quod est officium meum esse, siue onus mihi incumbere. item obtineo, quod est consequor. adipiscor. Abstineo. tempero. & fere idem, quod continuo. unde abstinentia fit, quam quidam a continentia non separant. alij uolunt continentiam esse cum nos a uoluptatibus continemus. Abstinentiam uero pro iustitia accipi. cum scilicet abstinemus ab alienis, nulli uim afferentes, nihil cuiquam eripientes. Hinc abstinentes, & continententes dicuntur, & aduerbia abstinenter, & continenter, & comparatiua superlatiuaq; eorum. Detineo. remoror. accupo. a quo detentor. detentrix. detentio. & detento frequentatiuum. Sustineo, a quo sustento eiusdem significationis, unde

10

20

30

40

50

60

sustentaculum, quod aliquid sustinet. & alio modo fulcrum dicitur. Nam & fulcare sustinere est. Virgilius. Caelum qui uertice fulcat. Hinc fulcra dicuntur summæ lectorum partes, quibus tori sustentantur. idem. lucens genalibus altis aurea fulcra toris. Gellius. Ne quod apud eius lecti fulcrum capsum esse constaret, eam ferre oporteret. a fulcio fit compositum suffulcio. quorum passua sunt fulcior. & suffulcior. Vt maioribus perticas suffulca uites aurae non pertiniscant. Distaneo, arceo. repello. extra teneo. Virgilius. Dum distinet hostem Aggre murorum. retineo, remoror. teneo. unde retinacula habena dicuntur, quod ijs equi, & alia animalia retineantur. Tensasus non a tenendo deriuatur (ut quidam per ignorantiam existimant) sed graeco uox est τενάσος, & morbum significat, in quo aequae, atque in torminibus frequens descendendi cupiditas est, aequae dolor, ubi aliquid excernitur, descendunt autem pituitae, mucusq; similia, interdum etiam leniter subruentia, sed his interponuntur nonnunquam ex cibo quo que recente coacta. Dicitur autem tensasus τένος τένειν, quod extendere est, siue quia extenditur, hoc est intumescit intestinum, seu quia extendunt sese premendo, qui conantur excreta scere. Vt etes tenni aliquando pro tenui usurparunt. **EPISTOLA.** Quae operi praepositur. Epistola graecum uocabulum est, diciturq; ἐπιστολή, quod mittere est, quia ad absentem mittitur. ideo enim inuenta est epistola, ut absentem certiores facere possimus, siquid sit, quod eos scire oporteat. etiam ἐπιστολή, quod (ut dixi) significat mittere, dicuntur apostoli. T. Liuii. Apostolos suos fregit in Senatu, hoc est epistolas. Vnde nunc libelli, qui a iudicibus, a quibus prouocatum est, ad appellatum mittuntur, dicuntur apostoli, cum nihil aliud sint, quam epistolae ea, quae in causa acta sunt, iudicantes. latine epistolas, literas appellamus dum taxat multitudinis numero. Nam in singulari litera significat elementum, ut A. uel B. item manum scribentis. Cicero. Nam Alexidis manum amabam, quod tam prope accedebat ad similitudinem tuae literae. Reperitur tamen aliquando litera in singulari pro epistola apud poetas dumtaxat. Ouidius. Quam leges a raptâ Briseide litera uenit. Literas etiam uocamus disciplinas, quae literarum monumentis continentur. Vnde dare operam literis dicimus, hoc est incumbere artibus. quae scriptae sunt. & literatus uocatur, qui in literarum studijs eruditus est. cuius contrarium est illiteratus, hoc est rudis, indoctus. Vt etes etiam literosum dixere. Cassius. Homo mere literosus. A litera fit etiam diminutiuum literula. & oblittero uerbum, quod est obscure facio, & ex hominum memoria tollo, quasi e literarum monumentis deleo, quod uerisimilius est, quam quod scribit Seruius a litore deduci, quia ibi notata, fluctibus equari solent. Ab hoc fit oblitteratio. Ab epistola uero epistolium deriuatur, hoc est parua epistola. & epistolarius, unde epistolarius chartas, & epistolarem papyrum dicimus. Martialis, de charta epistolari. Seu leuiter noto, seu atro missa sodali. Omnes ista suos charta uocare solent. **VEL.** Aut. uel enim interdum disiuunctiuum coniuunctio est, ut hoc loco. interdum ponitur pro etiam. Virgilius. Carmina uel caelo possunt deducere lunam. A eo composita sunt uelut. & ueluti, de quibus superius diximus. **TITVLO.** Indicet libri. Titulus proprie index cuiusunque operis, qui graeco τίτλος dicitur. unde in statuis, siue picturis titulum dicimus literas, quae uel artificis, uel eius, cuius statua, siue imago est, nomen demonstrant, uel tempus, quo factum est, declarant. Suetonio. Plurima, & amplissima opera incendio consumpta restituit, sed omnia sub titulo tantum suo, ac sine ulla pri-

fini auctoris memoria. item titulus libri dicitur, qui uel quali-
tatem operis, uel nomen auctoris, uel numerum librorum ostendit. Martialis;

Primus ubi est inquis, cum sit liber iste secundus,

Quid faciam, si plus ille pudoris habet?

Tu tamen hunc fieri si maus Regule primum,
vnum de titulo tollere iota poter.

Dicitur autem titulus est a tuendo, quasi tutulus, quod tueatur
factum auctoris, et si quis alterius opus esse contendat, uerbi opo-
ficius indicat nomen. Per translationem tamen ponitur aliquan-
do titulus pro monumento. Apule. A uorum, et pro uorum titu-
lus clarus. Tituli etiam aliquando uocati sunt milites, quasi tu-
tuli, quod patriam tuerentur, unde et Titi prænomen ortum.

et titulus uocabatur ornamentum capitis flammicatum, et uir-
ta purpurea inuexa crinibus, et in altitudinem erecta, quod p-
eam flammias a ceteris mulieribus discernatur. Tueri pro-
prie uidere est. Virg. Excipiunt plausu pauidos, quidēq; tu-
entes Dardaniidē. Ab hoc composita sunt intueor. Obueor. et
contueor eiusdem ferē significationis. Ab obtueor obtutus deri-
uatur, hoc est aspectus. Virgilius. Obtutusq; heret defixus in
uno. Quoniam uero rem nobis atram assidue uidendo prote-
gere solemus, factum est, ut tueri etiam pro defendere usurpe-
mus. Cicero. Ut scirent maiore cura tueri, que parta sunt. Ab
hoc derivatur tutus, quod modo actiue significationis est, ut tu-
ta urbs, que nos defendit, modo passiuē, ut tuti sumus ab hosti-
bus, hoc est muniti, et sine aliquo periculo. item tutor uerbum
eiusdem significationis. et Tutor nomen, quod significat eum,
qui uim, ac potestatem habet in capite libero ad tutandum eū,
qui propter etatem infirmam non potest se defendere, que po-
testas iure civili ei datur, atq; permissa est. a quo tutela ipsa ius,
atq; potestas appellata est. tutorium, quicquid ad tutorem per-
tinet. item a tueur editus, qui aedes sacras tuetur, de quo super-
ius diximus. et Tutatus deus, qui homines tueri putabatur.

Virro. Tutatum deum Romæ omnes, qui laborant, inuocant,
et Tutilina dea similiter. idem. Tuam fidem Tutilina inuo-
co, que adesse mortalibus soles. et tuto aduerbium, hoc est si-
ne periculo. a nomine fit tutior. tutissimus. ab aduerbio tutius.
tutissime. SOLENT. Consueuerunt. a soleo compositum
fit assoleo, quod ferē usurpatur pro eo, quod est fieri solet.

Apule. ingressu oppidum strabulum, ut assoleo, perquirimus.
item insolens, quod modo significat eum, qui non solet. Terenti-
Quid tu Athenas insolens? modo arrogantem, quod præter le-
gem agit solitum, hoc est humanam, et naturalem. Cicæ. Nec
erat uerendum, ne uera prædicans de se nimis uideretur aut in-
solens, aut audax. a quo fit insolentia, et insolenter aduerbi-
um, et comparatiua ac superlatiua eorum insolentior. insolē-
tissimus. insolentius. insolentissime. item a solco fit solitus. cui-
us contrarium est insolitus. et solitum consuetum. unde plus
solito. et minus solito dicimus. FLORALES. Intelligit
ludos, etenim adiectiuum est florales. Nam nomina, que fe-
stos dies significant, neutra sunt, ceterisq; numero singula-
ri, ut Compitalia Bacchanalia. Vinalia. Agonalia. et Flora-
lia, de quibus iam diximus. ILLIS EPIGRAMMA

TA SCRIBUNTUR, QUI SOLENT SPE-
CTARE FLORALES. Quasi dicat, qui possunt flo-
ralibus interesse, non dedignabuntur epigrammata nostra le-
gere. Flor alibus enim uide mulieres, et lasciuus uerbis, et ob-
scenis corporis motibus sine aliqua uerecundia utebatur. quā-
obrem Scipio Nasica Senatorum caueat theatri ad huiusmodi lu-
dos celebrandos facere molientem grauiissima oratione compe-
scuit, per suasitq; ne gratiam luxuriam humilibus patriæ mo-
ribus paterentur obrepere. Tantumq; auctoritas eius ualuit,

ut Senatores per id tempus etiam subsellia, quibus ad breue ho-
ræ spatium congesti in ludorum spectaculo iam ut ciuitas cœ-
perat, deinceps prohiberet apponi, quamuis paruo tempore ea
continentia durauerit. SCRIBUNTUR. Componun-
tur, literis mandantur. Scribere aliquando exarare est, hoc est
manu propria literas fingere, quod etiam librarij faciunt, ali-
quando est componere, literis mandare, quod etiam uno dicta-
te, et altero exarante fieri potest. Hinc scriptores non libra-
rij, sed ipsi ut ita dicam, auctores operum dicuntur. A scribo
fit scripto frequentatiuum. a quo aliud frequentatiuum scri-
ptito. et scriptum opus compositum. et scriptura ipsa (ut ita
dicam) exaratio. et scriba, qui uel gesta, uel epistolas, uel ta-
bellas scribit, præsertim iussu alterius. unde scribas penitias
maximi dicere possumus, qui literas eius scribunt. item scribas
librarios, qui libros a nobis editos scribunt. item scribas tabu-
larios, quos uocamus tabelliones. et scripturarius, qui tabellio
etiam uocatur, quod scripturis omnia uel urbium, uel provin-
ciarum gesta publice complectantur. Lucil. Publicanus uero
ut Astæ fiam scripturarius. et scriptio, hoc est scriptum, siue
scriptura. Virro. Auarus fanerator spelucræ rem scriptione
duplicat. Cicero. Impulsus sumus ad philosophiæ scriptiones.

et scribello, quo ueteres uisi fuerunt pro scribo. a quo com-
positum fit conscribello. Virro. Astrologi non sunt, qui conscribel-
lauerunt pingentes caelum. Præterea a scribo composita sunt
ascribo, quod aliquando significat addo. adiungo. unde ascri-
pti dicebantur, qui in colonias nomina dedissent, ut ceteris co-
loniis adderentur. item ascripti milites dicebantur, qui supplē-
dis legionibus ascribebantur, quos et ferentarios. et rorarios
uocant. Aliquando tribus impuro. Cicero. Neque enim mihi
negligentiæ uelim ascribas. Circumscribo, deleo, quod cum de-
lere scriptum aliquod uolumus, linea quadam circumscribere
solemus. Per scribo in totum scribo. Transcribo, et Exscribo no-
tæ significationis. describo, quod est exprimo, et proprietati-
bus quibusdam quasi quadam pictura ante oculos pono. in-
terdum etiam depingo, nam et scribere nonnunquam pro pin-
gere usurpamus. Plynus. de Nicomacho pictore, scripsit et
Apollinem, et Dianam, desinens matrem in leone sedentem.

Quare et picturas legere dicimus. Virgil. Quin protinus
omnes Perlegerent oculis, quod ad imitationem grecorum fa-
ctum est, apud quos γραφειν scribere, et pingere est. γρα-
φως pictor. Graphia pictura, et scriptura graphis pen-
cillus. Plynus. Graphidis uestigia extant in tabulis, ac mem-
branis, ex quibus proficere dicuntur artifices. Graphium sty-
lus, quo in pugillaribus scribitur. a quo graphiarium, de quo
alibi diximus. item pugionis genus. Suetonius, Cæsar Casij
brachium abrepto graphio traiecit. Zographos pictor anima-
lium. Zographia animalium pictura. Anthropographos ho-
minum pictor. Plynus. Dionysius nihil aliud, quam homines
pinxit, ob quod Anthropographos cognominatus est. Rhypa-
rographos sordidarum rerum pictor. Sic enim cognomina-
tus est Pyreicus pictor excellens quidem, sed qui tonsuras, ac
furrinas affellos, obsonia, aliq; huiusmodi humilia secutus est,
quamuis hæc pluris uenirent, quam maxime multorum pictu-
ræ. παραπορ greci sordidum dicunt. A grapho etiam
gramma dicitur, quod literam significat. a quo grammaticæ
ars literaria, hoc est que in emendate loquendo, scribendoq;
consistit, ut literæ suas custodiant uoces, et uelut depositum red-
dant legentibus. et grammaticus notæ significationis. et
grammatocypion, qui capite summissio, et in genibus papy-
rum tenens scribit. item a grapho syngraphum scriptura, que
fit in alicuius rei fidem, et ab aliquibus simul conscribitur.

Suetonius. Dubitauit a quibusdam insurandum, ac etiam

syngrapha rogare, et autographum scriptura similis manu
propria facta. et autographus adiectiuum. unde libros Ci-
cerois autographos scriptos dicimus. Gramma etiam line-
am, significat. A quo linearis pictura monogrammos di-
cta est. item monogrammi apud nos dicuntur homines macie
peruenies, ac decolores, tractum a pictura, que prius quam
coloribus corporetur, lineis ad umbram fingebatur. Lucilius,
monogrammi quinq; adducti pietatem inuocant. item a de-
scribo descriptio deriuatur, que ita a definitione distinguitur,
quod definitio ex genere, et differentijs constat. Descriptio cer-
tis proprietatibus contenta est. Præscribo, quod modo significat
ante scribo, modo præstatuo, legem impono. Virro. Quoniam
præscriptum erat, nequis angustorum transgredereetur. inter-
dum adiudico, siue præiudico. A quo præscriptio, de qua super-
ius diximus. Proscribo, quod significat damno, unde pro-
scripti damnati dicuntur. Plyn. de Sylla, age non exitus uitæ
eius omnium proscriptorum ab illo calamitate crudelior fuit.

Tractum autem est ab eo, quod ij proprie proscribi dicuntur,
ut Vlpianus testatur, quorum nomina clavis literis, ut de pla-
no recte lege possunt, ante tabernam, uel ante eū locum, in quo
negotatio exerceatur, non in loco remoto, sed in euidenti scribun-
tur. Ab hoc etiam proscriptio, hoc est damnatio deducitur. in-
scribo modo titulum appono. Virgilius. Dic quibus in terris
inscripti nomina regum Nascentur flores. modo dilacero. no-
ta. in le inscripti dicuntur serui signata habentes. Plautus.
Corpus tuum uulneribus inscribam. Virgilius. et uersa pul-
uis inscribitur hasta. Ab hoc inscriptio, modo titulus, modo no-
ta. Subscribo subnoto. a quo subscriptio. rescribo ad eum, qui ad
me scripsit, uel in eum, qui in me scripsit scribo, uel rem scri-
ptam rursus scribo. Conscribo multa simul scribo. ab his rescri-
ptio, et conscriptio deducuntur. et a conscribo conscripti pa-
eres, appellati, de quibus diximus. NON INTRECA
TO THEATRVM MEVM, AVT SI INTRA
VERIT SPECTET. Hoc est non sumant se ueriores li-
bros meos, aut si sumpserint, legant. Allusit autem ad Catonis
historiam, qui, cum aliquando theatrum, in quo floralia cele-
brabantur, spectandi gratia ingressus fuisset, erubesceretq; po-
pulus petere, ut eo præsentem nunc nudarentur, re ex Fauonio
sibi amicissimo una sedente cognita, surrexit, atque ex theatro
discessit, ne præsentia sua spectaculi consuetudinem interrum-
peret. Absentem itaq; ingenti plausu populus profectus pri-
scam morem iocorum in scenam reuocauit, confessus plus se ma-
iestatis illi, quam sibi uniuerso tribuere.

IN CATONEM EPIGRAMMA. XXIX.

OSCES IOCOSAE. Hoc est Te-
trastichon, quo epistolam claudit, in quo
arguit leuitatem Catonis, qui si nolebat spe-
ctare floralia, non debebat theatrum in-
trare. Carmen est trimetrum iambicum hip-
ponactum, quod in ultimo pede semper spon-
deum, aut trocheum habet. Nouissimi duo tragici sunt, quia
pedem unum trisyllabum habent. SEVERE. Grauis. se-
uerus enim aliquando grauem, et censorium significat, quasi
semper uerus, et nulla gratia, nullis illecebris matabilis. Vir-
gilius. Romulidis, Tatioq; feni, Curibusq; seueris. Aliquando
asperum, truce. idē. Qui teritice horretis rupes, montemq;
seuerum. Nonnunquam seuum. implacidum. uitabilem. idem.
Inuidia infelix, furias, amnemq; seuerum. Nonnunquam tri-
stem. sollicitum. Virro. Tertia poenarum infamia stans nexa
in uulge pectore fluctuanti intonsa coma. sordida uestiu. ore

IC EST, QVEM LEGIS. Hoc
epigramma pro indice libri, hoc est pro ti-
tulo ponitur, indicat enim auctoris no-
men, et qualitatem operis. captiue bene-
uolentiam a lectoribus agens eis gratias,
quod se uiuo legant epigrammata, quod
raro ceteris poetis solet contingere. Carmen est phalecum a
Phaleco inuentore uocatum, constans spondeo, dactylo, et tri-
bus trocheis. QVEM REQVIRIS. Quem cupis
habere ARGVTIS. Salsis. acumen habentibus. AT-
quere proprie ostendere est. Virgilius. Degeneres animos ti-
mor arguit. Ab hoc fit argumentum, quod modo significat
rem fictam, que tamen secundum naturam sit, ut supra dixi-
mus, hoc est uerisimilis, qualia sunt argumenta comœdia-
rum, unde per metaphoram argumentum aliquando pro ma-
teria ponimus. Cicero. Quoniam nullum scribendi argu-
mentum mihi relictum est, modo rationem est, modo rationem, que rei dubiæ
facit fidem, ut est syllogismus. inductio. exemplum, unde
argumentari dicimus rationibus nisi ad aliquid proban-
dum. et argumentatio est ipsa argumentorum explicatio. item

IC EST, QVEM LEGIS. Hoc
epigramma pro indice libri, hoc est pro ti-
tulo ponitur, indicat enim auctoris no-
men, et qualitatem operis. captiue bene-
uolentiam a lectoribus agens eis gratias,
quod se uiuo legant epigrammata, quod
raro ceteris poetis solet contingere. Carmen est phalecum a
Phaleco inuentore uocatum, constans spondeo, dactylo, et tri-
bus trocheis. QVEM REQVIRIS. Quem cupis
habere ARGVTIS. Salsis. acumen habentibus. AT-
quere proprie ostendere est. Virgilius. Degeneres animos ti-
mor arguit. Ab hoc fit argumentum, quod modo significat
rem fictam, que tamen secundum naturam sit, ut supra dixi-
mus, hoc est uerisimilis, qualia sunt argumenta comœdia-
rum, unde per metaphoram argumentum aliquando pro ma-
teria ponimus. Cicero. Quoniam nullum scribendi argu-
mentum mihi relictum est, modo rationem est, modo rationem, que rei dubiæ
facit fidem, ut est syllogismus. inductio. exemplum, unde
argumentari dicimus rationibus nisi ad aliquid proban-
dum. et argumentatio est ipsa argumentorum explicatio. item

IC EST, QVEM LEGIS. Hoc
epigramma pro indice libri, hoc est pro ti-
tulo ponitur, indicat enim auctoris no-
men, et qualitatem operis. captiue bene-
uolentiam a lectoribus agens eis gratias,
quod se uiuo legant epigrammata, quod
raro ceteris poetis solet contingere. Carmen est phalecum a
Phaleco inuentore uocatum, constans spondeo, dactylo, et tri-
bus trocheis. QVEM REQVIRIS. Quem cupis
habere ARGVTIS. Salsis. acumen habentibus. AT-
quere proprie ostendere est. Virgilius. Degeneres animos ti-
mor arguit. Ab hoc fit argumentum, quod modo significat
rem fictam, que tamen secundum naturam sit, ut supra dixi-
mus, hoc est uerisimilis, qualia sunt argumenta comœdia-
rum, unde per metaphoram argumentum aliquando pro ma-
teria ponimus. Cicero. Quoniam nullum scribendi argu-
mentum mihi relictum est, modo rationem est, modo rationem, que rei dubiæ
facit fidem, ut est syllogismus. inductio. exemplum, unde
argumentari dicimus rationibus nisi ad aliquid proban-
dum. et argumentatio est ipsa argumentorum explicatio. item

IC EST, QVEM LEGIS. Hoc
epigramma pro indice libri, hoc est pro ti-
tulo ponitur, indicat enim auctoris no-
men, et qualitatem operis. captiue bene-
uolentiam a lectoribus agens eis gratias,
quod se uiuo legant epigrammata, quod
raro ceteris poetis solet contingere. Carmen est phalecum a
Phaleco inuentore uocatum, constans spondeo, dactylo, et tri-
bus trocheis. QVEM REQVIRIS. Quem cupis
habere ARGVTIS. Salsis. acumen habentibus. AT-
quere proprie ostendere est. Virgilius. Degeneres animos ti-
mor arguit. Ab hoc fit argumentum, quod modo significat
rem fictam, que tamen secundum naturam sit, ut supra dixi-
mus, hoc est uerisimilis, qualia sunt argumenta comœdia-
rum, unde per metaphoram argumentum aliquando pro ma-
teria ponimus. Cicero. Quoniam nullum scribendi argu-
mentum mihi relictum est, modo rationem est, modo rationem, que rei dubiæ
facit fidem, ut est syllogismus. inductio. exemplum, unde
argumentari dicimus rationibus nisi ad aliquid proban-
dum. et argumentatio est ipsa argumentorum explicatio. item

IC EST, QVEM LEGIS. Hoc
epigramma pro indice libri, hoc est pro ti-
tulo ponitur, indicat enim auctoris no-
men, et qualitatem operis. captiue bene-
uolentiam a lectoribus agens eis gratias,
quod se uiuo legant epigrammata, quod
raro ceteris poetis solet contingere. Carmen est phalecum a
Phaleco inuentore uocatum, constans spondeo, dactylo, et tri-
bus trocheis. QVEM REQVIRIS. Quem cupis
habere ARGVTIS. Salsis. acumen habentibus. AT-
quere proprie ostendere est. Virgilius. Degeneres animos ti-
mor arguit. Ab hoc fit argumentum, quod modo significat
rem fictam, que tamen secundum naturam sit, ut supra dixi-
mus, hoc est uerisimilis, qualia sunt argumenta comœdia-
rum, unde per metaphoram argumentum aliquando pro ma-
teria ponimus. Cicero. Quoniam nullum scribendi argu-
mentum mihi relictum est, modo rationem est, modo rationem, que rei dubiæ
facit fidem, ut est syllogismus. inductio. exemplum, unde
argumentari dicimus rationibus nisi ad aliquid proban-
dum. et argumentatio est ipsa argumentorum explicatio. item

IC EST, QVEM LEGIS. Hoc
epigramma pro indice libri, hoc est pro ti-
tulo ponitur, indicat enim auctoris no-
men, et qualitatem operis. captiue bene-
uolentiam a lectoribus agens eis gratias,
quod se uiuo legant epigrammata, quod
raro ceteris poetis solet contingere. Carmen est phalecum a
Phaleco inuentore uocatum, constans spondeo, dactylo, et tri-
bus trocheis. QVEM REQVIRIS. Quem cupis
habere ARGVTIS. Salsis. acumen habentibus. AT-
quere proprie ostendere est. Virgilius. Degeneres animos ti-
mor arguit. Ab hoc fit argumentum, quod modo significat
rem fictam, que tamen secundum naturam sit, ut supra dixi-
mus, hoc est uerisimilis, qualia sunt argumenta comœdia-
rum, unde per metaphoram argumentum aliquando pro ma-
teria ponimus. Cicero. Quoniam nullum scribendi argu-
mentum mihi relictum est, modo rationem est, modo rationem, que rei dubiæ
facit fidem, ut est syllogismus. inductio. exemplum, unde
argumentari dicimus rationibus nisi ad aliquid proban-
dum. et argumentatio est ipsa argumentorum explicatio. item

IC EST, QVEM LEGIS. Hoc
epigramma pro indice libri, hoc est pro ti-
tulo ponitur, indicat enim auctoris no-
men, et qualitatem operis. captiue bene-
uolentiam a lectoribus agens eis gratias,
quod se uiuo legant epigrammata, quod
raro ceteris poetis solet contingere. Carmen est phalecum a
Phaleco inuentore uocatum, constans spondeo, dactylo, et tri-
bus trocheis. QVEM REQVIRIS. Quem cupis
habere ARGVTIS. Salsis. acumen habentibus. AT-
quere proprie ostendere est. Virgilius. Degeneres animos ti-
mor arguit. Ab hoc fit argumentum, quod modo significat
rem fictam, que tamen secundum naturam sit, ut supra dixi-
mus, hoc est uerisimilis, qualia sunt argumenta comœdia-
rum, unde per metaphoram argumentum aliquando pro ma-
teria ponimus. Cicero. Quoniam nullum scribendi argu-
mentum mihi relictum est, modo rationem est, modo rationem, que rei dubiæ
facit fidem, ut est syllogismus. inductio. exemplum, unde
argumentari dicimus rationibus nisi ad aliquid proban-
dum. et argumentatio est ipsa argumentorum explicatio. item

IC EST, QVEM LEGIS. Hoc
epigramma pro indice libri, hoc est pro ti-
tulo ponitur, indicat enim auctoris no-
men, et qualitatem operis. captiue bene-
uolentiam a lectoribus agens eis gratias,
quod se uiuo legant epigrammata, quod
raro ceteris poetis solet contingere. Carmen est phalecum a
Phaleco inuentore uocatum, constans spondeo, dactylo, et tri-
bus trocheis. QVEM REQVIRIS. Quem cupis
habere ARGVTIS. Salsis. acumen habentibus. AT-
quere proprie ostendere est. Virgilius. Degeneres animos ti-
mor arguit. Ab hoc fit argumentum, quod modo significat
rem fictam, que tamen secundum naturam sit, ut supra dixi-
mus, hoc est uerisimilis, qualia sunt argumenta comœdia-
rum, unde per metaphoram argumentum aliquando pro ma-
teria ponimus. Cicero. Quoniam nullum scribendi argu-
mentum mihi relictum est, modo rationem est, modo rationem, que rei dubiæ
facit fidem, ut est syllogismus. inductio. exemplum, unde
argumentari dicimus rationibus nisi ad aliquid proban-
dum. et argumentatio est ipsa argumentorum explicatio. item

IC EST, QVEM LEGIS. Hoc
epigramma pro indice libri, hoc est pro ti-
tulo ponitur, indicat enim auctoris no-
men, et qualitatem operis. captiue bene-
uolentiam a lectoribus agens eis gratias,
quod se uiuo legant epigrammata, quod
raro ceteris poetis solet contingere. Carmen est phalecum a
Phaleco inuentore uocatum, constans spondeo, dactylo, et tri-
bus trocheis. QVEM REQVIRIS. Quem cupis
habere ARGVTIS. Salsis. acumen habentibus. AT-
quere proprie ostendere est. Virgilius. Degeneres animos ti-
mor arguit. Ab hoc fit argumentum, quod modo significat
rem fictam, que tamen secundum naturam sit, ut supra dixi-
mus, hoc est uerisimilis, qualia sunt argumenta comœdia-
rum, unde per metaphoram argumentum aliquando pro ma-
teria ponimus. Cicero. Quoniam nullum scribendi argu-
mentum mihi relictum est, modo rationem est, modo rationem, que rei dubiæ
facit fidem, ut est syllogismus. inductio. exemplum, unde
argumentari dicimus rationibus nisi ad aliquid proban-
dum. et argumentatio est ipsa argumentorum explicatio. item

IC EST, QVEM LEGIS. Hoc
epigramma pro indice libri, hoc est pro ti-
tulo ponitur, indicat enim auctoris no-
men, et qualitatem operis. captiue bene-
uolentiam a lectoribus agens eis gratias,
quod se uiuo legant epigrammata, quod
raro ceteris poetis solet contingere. Carmen est phalecum a
Phaleco inuentore uocatum, constans spondeo, dactylo, et tri-
bus trocheis. QVEM REQVIRIS. Quem cupis
habere ARGVTIS. Salsis. acumen habentibus. AT-
quere proprie ostendere est. Virgilius. Degeneres animos ti-
mor arguit. Ab hoc fit argumentum, quod modo significat
rem fictam, que tamen secundum naturam sit, ut supra dixi-
mus, hoc est uerisimilis, qualia sunt argumenta comœdia-
rum, unde per metaphoram argumentum aliquando pro ma-
teria ponimus. Cicero. Quoniam nullum scribendi argu-
mentum mihi relictum est, modo rationem est, modo rationem, que rei dubiæ
facit fidem, ut est syllogismus. inductio. exemplum, unde
argumentari dicimus rationibus nisi ad aliquid proban-
dum. et argumentatio est ipsa argumentorum explicatio. item

IC EST, QVEM LEGIS. Hoc
epigramma pro indice libri, hoc est pro ti-
tulo ponitur, indicat enim auctoris no-
men, et qualitatem operis. captiue bene-
uolentiam a lectoribus agens eis gratias,
quod se uiuo legant epigrammata, quod
raro ceteris poetis solet contingere. Carmen est phalecum a
Phaleco inuentore uocatum, constans spondeo, dactylo, et tri-
bus trocheis. QVEM REQVIRIS. Quem cupis
habere ARGVTIS. Salsis. acumen habentibus. AT-
quere proprie ostendere est. Virgilius. Degeneres animos ti-
mor arguit. Ab hoc fit argumentum, quod modo significat
rem fictam, que tamen secundum naturam sit, ut supra dixi-
mus, hoc est uerisimilis, qualia sunt argumenta comœdia-
rum, unde per metaphoram argumentum aliquando pro ma-
teria ponimus. Cicero. Quoniam nullum scribendi argu-
mentum mihi relictum est, modo rationem est, modo rationem, que rei dubiæ
facit fidem, ut est syllogismus. inductio. exemplum, unde
argumentari dicimus rationibus nisi ad aliquid proban-
dum. et argumentatio est ipsa argumentorum explicatio. item

IC EST, QVEM LEGIS. Hoc
epigramma pro indice libri, hoc est pro ti-
tulo ponitur, indicat enim auctoris no-
men, et qualitatem operis. captiue bene-
uolentiam a lectoribus agens eis gratias,
quod se uiuo legant epigrammata, quod
raro ceteris poetis solet contingere. Carmen est phalecum a
Phaleco inuentore uocatum, constans spondeo, dactylo, et tri-
bus trocheis. QVEM REQVIRIS. Quem cupis
habere ARGVTIS. Salsis. acumen habentibus. AT-
quere proprie ostendere est. Virgilius. Degeneres animos ti-
mor arguit. Ab hoc fit argumentum, quod modo significat
rem fictam, que tamen secundum naturam sit, ut supra dixi-
mus, hoc est uerisimilis, qualia sunt argumenta comœdia-
rum, unde per metaphoram argumentum aliquando pro ma-
teria ponimus. Cicero. Quoniam nullum scribendi argu-
mentum mihi relictum est, modo rationem est, modo rationem, que rei dubiæ
facit fidem, ut est syllogismus. inductio. exemplum, unde
argumentari dicimus rationibus nisi ad aliquid proban-
dum. et argumentatio est ipsa argumentorum explicatio. item

IC EST, QVEM LEGIS. Hoc
epigramma pro indice libri, hoc est pro ti-
tulo ponitur, indicat enim auctoris no-
men, et qualitatem operis. captiue bene-
uolentiam a lectoribus agens eis gratias,
quod se uiuo legant epigrammata, quod
raro ceteris poetis solet contingere. Carmen est phalecum a
Phaleco inuentore uocatum, constans spondeo, dactylo, et tri-
bus trocheis. QVEM REQVIRIS. Quem cupis
habere ARGVTIS. Salsis. acumen habentibus. AT-
quere proprie ostendere est. Virgilius. Degeneres animos ti-
mor arguit. Ab hoc fit argumentum, quod modo significat
rem fictam, que tamen secundum naturam sit, ut supra dixi-
mus, hoc est uerisimilis, qualia sunt argumenta comœdia-
rum, unde per metaphoram argumentum aliquando pro ma-
teria ponimus. Cicero. Quoniam nullum scribendi argu-
mentum mihi relictum est, modo rationem est, modo rationem, que rei dubiæ
facit fidem, ut est syllogismus. inductio. exemplum, unde
argumentari dicimus rationibus nisi ad aliquid proban-
dum. et argumentatio est ipsa argumentorum explicatio. item

IC EST, QVEM LEGIS. Hoc
epigramma pro indice libri, hoc est pro ti-
tulo ponitur, indicat enim auctoris no-
men, et qualitatem operis. captiue bene-
uolentiam a lectoribus agens eis gratias,
quod se uiuo legant epigrammata, quod
raro ceteris poetis solet contingere. Carmen est phalecum a
Phaleco inuentore uocatum, constans spondeo, dactylo, et tri-
bus trocheis. QVEM REQVIRIS. Quem cupis
habere ARGVTIS. Salsis. acumen habentibus. AT-
quere proprie ostendere est. Virgilius. Degeneres animos ti-
mor arguit. Ab hoc fit argumentum, quod modo significat
rem fictam, que tamen secundum naturam sit, ut supra dixi-
mus, hoc est uerisimilis, qualia sunt argumenta comœdia-
rum, unde per metaphoram argumentum aliquando pro ma-
teria ponimus. Cicero. Quoniam nullum scribendi argu-
mentum mihi relictum est, modo rationem est, modo rationem, que rei dubiæ
facit fidem, ut est syllogismus. inductio. exemplum, unde
argumentari dicimus rationibus nisi ad aliquid proban-
dum. et argumentatio est ipsa argumentorum explicatio. item

IC EST, QVEM LEGIS. Hoc
epigramma pro indice libri, hoc est pro ti-
tulo ponitur, indicat enim auctoris no-
men, et qualitatem operis. captiue bene-
uolentiam a lectoribus agens eis gratias,
quod se uiuo legant epigrammata, quod
raro ceteris poetis solet contingere. Carmen est phalecum a
Phaleco inuentore uocatum, constans spondeo, dactylo, et tri-
bus trocheis. QVEM REQVIRIS. Quem cupis
habere ARGVTIS. Salsis. acumen habentibus. AT-
quere proprie ostendere est. Virgilius. Degeneres animos ti-
mor arguit. Ab hoc fit argumentum, quod modo significat
rem fictam, que tamen secundum naturam sit, ut supra dixi-
mus, hoc est uerisimilis, qualia sunt argumenta comœdia-
rum, unde per metaphoram argumentum aliquando pro ma-
teria ponimus. Cicero. Quoniam nullum scribendi argu-
mentum mihi relictum est, modo rationem est, modo rationem, que rei dubiæ
facit fidem, ut est syllogismus. inductio. exemplum, unde
argumentari dicimus rationibus nisi ad aliquid proban-
dum. et argumentatio est ipsa argumentorum explicatio. item

ut Senatores per id tempus etiam subsellia, quibus ad breue ho-
ræ spatium congesti in ludorum spectaculo iam ut ciuitas cœ-
perat, deinceps prohiberet apponi, quamuis paruo tempore ea
continentia durauerit. SCRIBUNTUR. Componun-
tur, literis mandantur. Scribere aliquando exarare est, hoc est
manu propria literas fingere, quod etiam librarij faciunt, ali-
quando est componere, literis mandare, quod etiam uno dicta-
te, et altero exarante fieri potest. Hinc scriptores non libra-
rij, sed ipsi ut ita dicam, auctores operum dicuntur. A scribo
fit scripto frequentatiuum. a quo aliud frequentatiuum scri-
ptito. et scriptum opus compositum. et scriptura ipsa (ut ita
dicam) exaratio. et scriba, qui uel gesta, uel epistolas, uel ta-
bellas scribit, præsertim iussu alterius. unde scribas penitias
maximi dicere possumus, qui literas eius scribunt. item scribas
librarios, qui libros a nobis editos scribunt. item scribas tabu-
larios, quos uocamus tabelliones. et scripturarius, qui tabellio
etiam uocatur, quod scripturis omnia uel urbium, uel provin-
ciarum gesta publice complectantur. Lucil. Publicanus uero
ut Astæ fiam scripturarius. et scriptio, hoc est scriptum, siue
scriptura. Virro. Auarus fanerator spelucræ rem scriptione
duplicat. Cicero. Impulsus sumus ad philosophiæ scriptiones.

et scribello, quo ueteres uisi fuerunt pro scribo. a quo com-
positum fit conscribello. Virro. Astrologi non sunt, qui conscribel-
lauerunt pingentes caelum. Præterea a scribo composita sunt
ascribo, quod aliquando significat addo. adiungo. unde ascri-
pti dicebantur, qui in colonias nomina dedissent, ut ceteris co-
loniis adderentur. item ascripti milites dicebantur, qui supplē-
dis legionibus ascribebantur, quos et ferentarios. et rorarios
uocant. Aliquando tribus impuro. Cicero. Neque enim mihi
negligentiæ uelim ascribas. Circumscribo, deleo, quod cum de-
lere scriptum aliquod uolumus, linea quadam circumscribere
solemus. Per scribo in totum scribo. Transcribo, et Exscribo no-
tæ significationis. describo, quod est exprimo, et proprietati-
bus quibusdam quasi quadam pictura ante oculos pono. in-
terdum etiam depingo, nam et scribere nonnunquam pro pin-
gere usurpamus. Plynus. de Nicomacho pictore, scripsit et
Apollinem, et Dianam, desinens matrem in leone sedentem.

Quare et picturas legere dicimus. Virgil. Quin protinus
omnes Perlegerent oculis, quod ad imitationem grecorum fa-
ctum est, apud quos γραφειν scribere, et pingere est. γρα-
φως pictor. Graphia pictura, et scriptura graphis pen-
cillus. Plynus. Graphidis uestigia extant in tabulis, ac mem-
branis, ex quibus proficere dicuntur artifices. Graphium sty-
lus, quo in pugillaribus scribitur. a quo graphiarium, de quo
alibi diximus. item pugionis genus. Suetonius, Cæsar Casij
brachium abrepto graphio traiecit. Zographos pictor anima-
lium. Zographia animalium pictura. Anthropographos ho-
minum pictor. Plynus. Dionysius nihil aliud, quam homines
pinxit, ob quod Anthropographos cognominatus est. Rhypa-
rographos sordidarum rerum pictor. Sic enim cognomina-
tus est Pyreicus pictor excellens quidem, sed qui tonsuras, ac
furrinas affellos, obsonia, aliq; huiusmodi humilia secutus est,
quamuis hæc pluris uenirent, quam maxime multorum pictu-
ræ. παραπορ greci sordidum dicunt. A grapho etiam
gramma dicitur, quod literam significat. a quo grammaticæ
ars literaria, hoc est que in emendate loquendo, scribendoq;
consistit, ut literæ suas custodiant uoces, et uelut depositum red-
dant legentibus. et grammaticus notæ significationis. et
grammatocypion, qui capite summissio, et in genibus papy-
rum tenens scribit. item a grapho syngraphum scriptura, que
fit in alicuius rei fidem, et ab aliquibus simul conscribitur.

Suetonius. Dubitauit a quibusdam insurandum, ac etiam

syngrapha rogare, et autographum scriptura similis manu
propria facta. et autographus adiectiuum. unde libros Ci-
cerois autographos scriptos dicimus. Gramma etiam line-
am, significat. A quo linearis pictura monogrammos di-
cta est. item monogrammi apud nos dicuntur homines macie
peruenies, ac decolores, tractum a pictura, que prius quam
coloribus corporetur, lineis ad umbram fingebatur. Lucilius,
monogrammi quinq; adducti pietatem inuocant. item a de-
scribo descriptio deriuatur, que ita a definitione distinguitur,
quod definitio ex genere, et differentijs constat. Descriptio cer-
tis proprietatibus contenta est

ab arguo deducitur argutus, hoc est falsus, acutus. Et cum lepro quodam, quae cupit, dicens, facientis quasi acute arguens, unde acute. Et malitiose dicta, uel facta, argutiae uocantur. Plautus, exi e culina, sis foras masstaga, qui intus mihi exhibes argutias. interdum tamen pro canoro, ac resonanti accipitur. Virg. Forte sub arguta considerat ilice Daphnis. interdum pro breui exili, et quasi acuto. idem. Argutumque caput breuis alius, obesusque terga. Ad hoc fit aduerbium argute, quod modo acute, modo sonore significat. Et argutor uerbum, quod aliquando si gnificat loquacius loquor, et quasi sonum ore reddo. Naeuius, Quando ad ludos uenit, alij cum tacent, totum die argutur, quasi cecida. Quandoque accipitur pro subsilio, quia et pedibus sonus quidam fieri uidetur. Titimni. Terra haec est noua, quasi ubi tu solius arguteri pedibus. Aliquando etiam arguo pro reprehendo accipitur. a quo fit coarguo, et redarguo eiusdem significationis. EPIGRAMMATON. Epigrammatum, genus genitium pluratum numerum. STVDIOSUM. Diligens, assidue. Studium proprie desinitur uehemens animi applicatio ad aliquid agendum, unde pro exercitatione aliquando ponitur, ut cum dicimus studia literarum. hinc fit studiosus, quod modo assiduum, ac perseverantem significat, ut uir studiosus, ac diligens, modo pro cupido, et alicui rei dedito, atque addicto accipitur, ut studiosus laudis, studiosus gloriae. i. cupi dus laudis, et gloriae, et studiosus Caesaris. item studiose aduerbium, hoc est cupide diligenter, et studeo uerbum, hoc est do operam, in combo. RARI. Pauca. rarum. n. proprie dicimus, quod non est densum. a quo fit raro aduerbium. Cicero. Sic ad hoc genus castigandi raro, inuicemque ueniunt. interdum etiam rarum ponitur pro praestanti, quoniam omnia praecleara rara sunt. Virg. Hic rarus tamen in dumis olus. A rari us fit rarius. a quo rete, ut supra diximus, et rarefactio uerbum. et rarefacto, rarus fio, quod et rarefactio dicitur. Et rari or rariissimus. item aduerbia rarius rariissimo. et aliud aduerbium compositum per raro. item rarentur. Pompo. longe ab urbe uillari, quod herus rarenter uenit. non uillari, sed domina ri est mea sententia. et ralla uestis, de qua diximus. POSTCINERES. Post mortem, quo tempore non obest inuidia, quae a legendis uiuorum operibus homines saepe numero retrahit. Ouid. Pascitur in uisui liuor, post fata quiescit. Cineres ideo pro morte ponimus, quia ueteribus mortuorum corpora cremare, et in cinerem redigere mos fuit. Antiquissimi tamen ro mari terrae sua cadauera a condebant. sed postquam longinquis bellis obrutos erui cognouere. tunc institutum, ut corpora cremarentur. Nemo ante Syllam dictatore in Cornelia domo tra ditur esse crematus. id autem ipse iussit fieri, talionem metuens, quonia Caij Marij cadauer eruerat. Adhibere autem rogo mos fuit uarios odores. et in funere Syllae tantum a matronis uim odorum oblatum fuisse commemorant, ut praeter eos, qui in lea ficis decem et ducentis fuisse traduntur, quaedam iuste ma gnitudinis imago Syllae formata sit. et thure, annamque admira randi pretij licet compactus. Sepulti dicebantur quocumq; modo conditi essent. Humani non nisi humo contacti. Sepultum qui dam dictum uolunt quasi sine pulsu, sed falsum est. etenim a sepeliendo dicitur sepultus. sepelio uero a sepiedo deducitur. quia cadauer terra. uel lapide, uel alio genere materiae circumsu pitur. inde sepulchrum deriuatur locus (ut Vlp. inquit) in quo corpus, ossaque hominis condita sunt. et sepulchrum, quae modo se pulchrum, modo ipsum sepeliendi actum significat. Plyn. Post sepulturam aliae manium ambages sunt sepultum aliquando per translationem pro eo accipimus, qui mortuo similis quasi si ne sensu tacet. Virg. Inuadunt urbe somno, uinoque sepultam. Cinis puluis est, in quem materia uita redigitur. a quo cinereus

10

10

30

40

50

60

deducitur, quod cineris est, ut cinereus color, et cinerea aues, quae habent colorem cineris. item cineritius, unde subcineritius panis uocatur, qui sub cineribus coctus est. Veteres cineritio usurparunt, pro eo, quod est in cinerem redigo. et cineritium dixerunt in cinerem dissolutum. Cinisones quoque a cinere dicti sunt, et anelones. et cinerarij in eadem significatione pro parasitis ab officio calamistrorum in cinere calcandorum, quibus matronae capillos crispabant. Hora. Custodes lecticae, cinisones, parasiti. Cinasonas uero acus uocant, quibus mulieres scalpunt.

AD EMPTOREM LIBRI. EPIGRAMMA. XXXI.

VI TECVM CVPIS ESSE ME OS.

Docet studiosos librorum suorum ubi et a quo eos emere possint. QVOS MEMBRANA ARCTAT BREVI BV'S TABELLIS. Qui exiguo uolumine sunt compacti. tabulis. n. libri te guntur. quondam autem et ceratis tabulis, hoc est pugillari bus scribebant. unde tabulae numero plurali, siue per diminutionem tabellae dicebantur testamenta, siue aliae publicae scripturae, ex quacumque materia essent, quod initio ceratis tabulis scribi consueuerant. hinc tabelliones appellati, qui et libelliones aliquando dicti sunt. et tabularia, in quibus tabulae, hoc est actus publici continentur. Virg. Nec ferrea iura, Infanumque forum aut populi tabularia uidit. A tabula etiam fit uerbu tabulo. a quo contabulo. unde tabulata loca dicimus coxata. Plyn. Verisimiliter axibus contabulare. Tabulata etiam in arboribus sunt rami effusiores in plana tendentes non in altiora cre scentes. Plyn. et ulmus deerruncata a media inter ramorum scanua digeritur nulla ferè uiginti pedum altiore arbore, tabulae ta earum ab octauo pede altitudinis dilatantur in collibus, sic cisque agris. Virgilius. Summaque sequi tabulata per ulmos. item a tabula taberna, quod ex tabulis fieri tabernae principio so lerent, ut supra diximus. et tablinu locus aruo proximus, quod ferè ex tabulis constaret. A taberna tabernacula uocata sunt tecta castrensia, quod ueluti tabernae quaedam essent, licet pel libus contegerentur, et attubernalis dicitur tabernae continuus habitator. et contubernium quasi contubernium, a habitatio sub eodem tecto. et contubernales, qui sub eodem tecto habitant. Tabula lusoria dicitur, quae tesserae, uel scrupis ludimus, inter dum etiam utroque. Martialis, Hinc mihi bissero numeratur tessera puncto.

Calculus hic gemino discolor hoste perit. Scrupus proprie calculus, hoc est breuis lapillus, qui calce pres sus offendit. utrunque ponitur pro eo, cum quo in tabula ludi mus praelij similitudinem effingentes. Quinti. An uero scaeuola in lusu duodecim scruporum cum prior calculum promouisset, essetque uictus, dum rus petit, repetito totius certaminis ordine, quo dato errasset, recordatus redijt ad eum, qui cum lu serat, usque ita factum esse confessus est. A scrupus fit diminuti uum scrupulus, quod proprie paruum calculum significat, me taphorice tamen pro difficultate accipitur. Seneca, sed mihi ad uersarius scrupulum iniecerat. A quo scrupulosam rem dici mus, quae in se difficultatem habet. item scrupulosum asperum, quod et scrupium dicitur. Virg. Spelunca alta fuit, uastisque immanis hiatus Scrupea. Ennius, Scrupea inuestita saxo. Quo niam uero calculis facere rationem solemus, calculum aliquan do pro ratione accipimus. Cicero. itaque tibi concedo, ut si te ali cuius dati penitet, ad calculum reducas. Unde fit calculo uerbum. a quo

bu. a quo calculator. calculatrix. calculatio. SCRINIUM. Diximus superius scrinium a discernendo dictum arcam esse, in qua pretiosae res, ac secreta reconduntur, ut sunt libri. ta belle. unguenta. et similia. Alexander magnus inter spolia Darij Persarum regis unguentorum scrinio capto, quod erat auro, gemmisque ac margaritis pretiosum, cum uarios eius usus amici demonstrarent. pudebat enim principem bellatorem, et militia sordidum, unguentis uacare, immo hercule in quit librorum Homeri custodiae detur, ut pretiosissimum hu mani ingenij opus ditissimo opere censeretur. A scrinio fit scri niolum diminutiuum. et scrinarius, qui publicarum tabula rum curam gerit, quae in scrinio reponi solent. CAPIT. Continet, de quo superius diximus. VAGVS. discurrens uagi proprie dicuntur, qui sine negotio modo huc, modo illuc inutiliter discurrunt. dicti quod uacui, hoc est sine nego tijs agantur. Hinc uagari dicimus inutiliter peragere. et uagabundi uocantur, qui modo huc, modo illuc discurrentes tempus inutiliter absumunt. ERRES. Huc atque illuc eans. a uulnere Dido Errabat sylua in magna. sed quoniam pecudes errando, hoc est uagando pascentur, Errare aliquan do pro pasci usurpatur. Virgilius. Mille meae stulis errant in montibus agnae. item quia uagando sepe a recta uia deflectitur, errare aliquando pro peccare, et delinquere accipimus. a quo fit error, quod modo delictum significat. et erratum etiam dicitur, modo uagationem, quae et erratio proprie appel latur. siquidem doctiores errorem ab erratione ita distinguunt, ut error animi sit, erratio pedum. Terenti. sane hac mul to proprius ibis. et minor est erratio, hoc est minus est spatij, per quod erretur. Hinc errabundi dicuntur, hoc est uagabundi. Et erronei (ut Vlpianus inquit) appellantur serui, qui non quidem fugiunt, sed frequenter sine causa uagantur, et tem poribus in res uagatorias consumptis seruis ad dominum re deunt. Virgilius errorem pro dolo posuit ab eo, quod praecedit id, quod sequitur. Aut aliquis later error, equo ne credite Teucris. Ab erro etiam erraticus deducitur. Unde caerium her bam, quia passim nascitur, et ex intubi genere est, intubum er rati cum uocant. et compositum per erro, quod significat uagor, siue per agro. CERTVS ERIS. Abusue cer tus eris posuit pro eo, quod est certior eris, de quibus superius diximus. SECVNDVM. Secundus scriba fuit Otho nis. hic mortuo principe, cum ad Domitianj tempora peruenis set, familiaris fuit ualerij Martialis, et carmina eius pri us quam ederentur legenda, quasi censor accipiebat. Martialis. Quod si legeris ista cum deserto, (sed nunquid sumus improbi) secundo. Deinde in uaria exemplaria transcripta uendebat. Hic enim mos apud ueteres fuit, ut bibliopola eruditi essent. et libros novos ab authoribus exigere, quos ueluti censes legebant, deinde transcriptos uendebant. LIBERTVM. Li terae apud ueteres in libertas maxime floruerunt, ut in hoc Se cundo Lucensis cuiusdam liberti, et prius in Tirone Tullio li berto Ciceronis. Item in Laureia altero eiusdem liberti, qui in uentis post Ciceronis mortem in illius uilla, quam Academia uocauerat, et tunc ab Antistio uetere possidebatur, aquis calidis, quae oculis saluberrimae erant, praeclearum illud carmen scit, dignum quod ubique legeretur, Quod tua romana uindex clarissime lingua Sylua loco melius surgere iussa uiret, Atque Academiae celebrata nomine uillam Nunc reparat cultu sub potiore uetus, Hic etiam apparent Lymphae non ante repertae,

Languida quae infuso lumina rore leuant. Nimirum locus ipse sui Ciceronis honori Hoc dedit, hac fontes cum patefecit ore, Ut quoniam totum legitur sine fine per orbem, Sint plures, oculis quae medeantur, aquae. POST LIMINA PACIS. Post templum pacis, quod uespasianus pater, et Titus filius edificauerunt foro proximum, et in eo uasa templi hierosolimitani, et uniuersa dena ria constituerunt. Item ueneris imaginem, antiquorum digna fama, quamuis artifex eius ignotaretur. LIMINA. Aditus. Limen enim dicitur omnis ingressus. Virgilius. Limen erat, caecaque fores, et peruius usus. Nec solum in inferiorem partem significat, quae sub pedibus est, et calcarum in ingressu do mus a noua nupta sine scelere non poterat, quonia sacra exi stimabatur, sed etiam superiorem. Naeuius, exime limen supe rum, quod mihi misero saepe confregit caput, inferum quoque, ubi ego omnes defregi digitos. Plautus. Sensim super atolle pe dem limen noua nupte. interdum etiam limen ponitur pro in teriore parte domus. Virgilius. Penetrant aulias, et limina re gum. A limine fit liminaris, unde liminarem lapidem dici mus, qui est in domus ingressu. et limenitius deus, qui limini bus praesens putabatur. et elimino, hoc est excludo, expella, et quasi extra limen eicio. Cicero. Expellite hunc urbe, uel poti us ex omni Italia eliminati. Pomponius. istic maneto, elimina bo extra aedes coniugem. Acius. Egredere. exi. effi te, elimi na urbe. Et postliminium, de quo supra diximus. et sublimis in altitudinem eleuatus a limine superiore. a quo sublimo uer bum ex alto, et sublimitas ex altitudo. et sublimiter aduerbi um alte. Deriuatur autem limen a limus, quod transuer sum significat. nam limna in ostio transuersa locantur. etenim cum dissimulant se homines uidere, quod uident, et non recta fa cia, sed transuersa intuentur limi dicuntur aspiciere. Terentius. Ego limus aspecto sic per stabellum clanculum. a limus li mus quoque deducitur, quod modo transuersam uiam significat, modo terminum. Unde delimitatus ager dicitur in centurias diuisus. et limitare terminare est. Limites in agris duo maximi sunt cardo. et decumanus. Limus de cumanus est, qui ab oriente in occidentem spectat. Cardo autem a meridie in septen trionem. reliqui limites angustiores, sunt, distantque inter sese pa ribus interuallis. Quando uero limus substantiuum est, cae uum illud mollius significat, quod ab aquis deferrit solet. unde de Limosam paludem dicimus, hoc est caecosam. Hinc deriuatur limax, de qua supra diximus. At lima foeminae genere instrumentum est fabrilis uulgo notum. a quo limo uerbum, quod proprie significat polio, et superflua detraho. a quo eli mo, et delimo composita. et limatio. et limatura, quae scobem, hoc est puluisculum illum limando detractum significat. veteres limo aliquando pro delimofurparunt. A puluis. Anus muneribus delimitata consensit. Nonnunquam pro coniu go. Plautus. Nam pater tuus nunquam cum illa limabit caput. Caecilius. Hoc a te postulo, ne cum meo gnato posthac limassis ca put. Turpilus. Veritus sum ne amoris causa cum illa limas ses caput. Est etiam quando pro erado, et aufero accipitur. a quo Limaces dicuntur, qui exquirunt, ut aliquid auferant. Plau tus. Limaces uiri, quod atterant et consumant. Scobina maior est, quam lima quosdam denticulos habens, quibus erodit. A quo scobes puluisculus dicitur, qui ex lignis fit, aut alia huiusmodi materia. Plynus. Proxima Syria supra phoenicem sty racem gignit, circa cassium Seleucia montem. Arbor est eodem nomine cotoneo malo similis. Lachrymae ex austero inacidio ris intus similitudinis arundinis succo praegnantis. in hac cir ca canis ortum aduolant pennati uermiculi erodentes ob id in

scobe fordescit. item scobino uerbum, quod est factio, abrodo: a quo desobino, & passiva eorum scobinoz, ac desobinoz. Varro. Sibi autem delectationis causa ueniamini, quanto satius, est salus curibus in arca expectare, quam hic desobinatis in sylua currere. scobem etiam per metaphoram pro quacumque immunditia accipiunt. unde scopa dicta est, quasi scoba instrumentum, quo domum uerrimus, hoc est quo scobem educamus. Martialis. In pretio scopas testatur palma fuisse. Hinc scopa re gra dicitur frutex palmae similis. & scopa amerina similis geniste, nisi quod folia minuiora habet, & uirgines lentiores. Scopas etiam dicimus uirgines seu putamina inuilia cuiuscumque herbae, uel fruticis folijs scilicet, floribusque, & fructibus detrahitis, quod his ad uerrendum utamur. unde manuales scopas chamemille. FORVM PALLADIVM. Forum Latium, in quo Domitiani colossus erat, ad cuius sinistram erat templum Palladis, sicut ad dextram templum pacis. Papinius. Quae superimposito moles gemmata colosso, stat latium complexa forum idem paulopost. Dextra leuat pugnas, laeuam Tritonia uirgo non grauat. Tria enim fora iudiciaria tempore Martialis Romae fuisse manifestum est. Forum Latium, siue Romanum, omnium antiquissimum, forum Caesaris dictatoris, in quo lociatus sibi fieri sinuam passus est. & forum Augusti, quod cum aede Martis uictoris extruxit, & in eo Castrum & Pollucem cum uictoria, & Alexandro magno. item belli imaginem restrictis a tergo manibus Alexandro in curru triumphante, insignia Apellis opera dicitur. Mar. causas inquit agam Cicerone disertus ipso, atque erit in triplia parmiti nemo foro. Aedificauit deinde aliud forum Nernae imperatoris. item aliud D. Traianus structura mirabili, in quo columna adhuc integra cernitur centum quadraginta cubitorum altitudine, in qua res gestae eius principis admirabili opere insculpta permittunt.

AD LIBRVM SVVM EPIGRAMMA. XXXII.

ARGILETANAS. Monet libellum suum iam properantem exire, ne festinet, praestare enim ut domi maneat, & literas domini patiat, quam in aliorum censuram ueniat. in quo nos instruit, ne editio operum nostrorum praecipitur. Decimumque (ut inquit Horatius) prematur in annum. SCRIPTA NOSTRA. Arca, in quibus libri, ut diximus, recondi solent. Martialis, descriptio. Constrictos nisi das mihi libellos, Admittam tineas, trucesque blattas. ARGILETANAS. Quae in Argeleto erant, de quo supra diximus, in quibus tenebantur libri uenales. Horatius. Nulla tibi tabula meos habeat, uel pala libellos. NESCIS. Ignoras. Hoc tamen interest inter nescire, & ignorare, quod si huic uerbo nescit praepositur uox uniuersalis affirmatiua, fit propositio particularis negatiua. etenim cum dicimus, nescit legere, si uero praepositur uox uniuersalis negatiua, fit oratio uniuersalis affirmatiua. Nam cum dicimus, Nullus homo nescit deum esse, idem est ac si dicemus, Omnis homo scit deum esse, quod si post uerbum nescit, ponatur uox particularis affirmatiua, fit propositio uniuersalis negatiua, ut si dicimus, nescit aliquis diem mortis suae. idem est enim, ac si dicemus, Nullus scit diem mortis suae. E contrario uero si huic uerbo ignorat uox uniuersalis affirmatiua, fit uniuersalis negatiua. idem est

enim Omnis homo ignorat diem mortis suae, & nullus homo scit diem mortis suae. Si uero praepositur uox uniuersalis negatiua, fit praepositio uniuersalis affirmatiua. idem namque est, Nullus homo ignorat se mortalem esse, & omnis homo scit se mortalem esse. Si autem post ignorat ponatur uox particularis affirmatiua, fit propositio particularis negatiua. etenim si dicimus, ignorat aliquis diem mortis suae, idem est ac si dicemus, aliquis non scit diem mortis suae. Nescio autem ex ne scio componitur. Scire autem proprie est, re ratione, & per causam cognoscere. a quo scientia dicitur rerum, quae sunt, immutabili ratione comprehensio. Cicero. Ars enim eorum est, quae sciuntur. Oratoris autem omnis actio opinionibus non scientia continetur. Ponitur tamen frequenter scio pro cognosco intelligo: a quo fit scisco inchoatiuum, & participium sciens. & scienter aduerbium. Differt autem non parum sciens facti, ab eo, quod est scienter facti. Nam sciens facti, idem est, quod cum facerem, sicut me facere illud, ac scienter facti, idem est quod cum docturina, & scientia facti, hoc in laudem semper accipitur, illud prius, modo in laudem, modo in uituperationem, quae madmeum si dicimus prudens facti, & prudenter facti. item insciens, imprudens, ignorans facti, inscienter, imprudenter, ignoranter facti. Haec enim posteriora semper in uituperationem accipiuntur, sicut scienter facti semper in laudem, illa uero priora, modo in laudem modo in uituperationem. Item a scio scitus, quod modo actiue significationis est, & idem est, quod sciens, argutus. Unde scitae Platonis interrogaciones dicuntur, modo passivae. Terentius. Scitus puer natus est Pamphilo, quasi scite, et docte factus, hoc est elegans, placens, sicut contrariio, inscium dicitur ineptum, & minime placens, idem inscium affertur inuiriā me tibi immerenti. Hinc scite perire, & eleganter dicitur. & inscite imperite, incompte. Item a scio sciolus, qui putat se multa scire. & scius, qui scit a quo inscius, qui nescit, et nescius quoque dicitur. & inscitus ignorantia. & sciscitor, quod est sciendi causa interrogo. Terentius. Procul hinc libet quid scit sciscitari, hoc est scitor dicitur. Virgilius. scitatum oracula Phoebi mittimus. & scilicet quasi scire licet, de quo superius diximus. & rescio, a quo rescisco, de quibus superius diximus. & conscisco, quod ferè ad mortem pertinet. Plerumque enim sic legimus. Mortem sibi ipsi consciscit, mori tibi ipsi consciscas. Mortem mihi ipsi consciscam. Cogam te ad mortem tibi ipsi consciscenda, hoc est seipsum interfecit. te ipsum interficies. me ipsum interficiam. cogam ad te ipsum interficiendum. Quod ex eo tractum est, quod qui interficere se deliberant, sibi ipsi consciscunt, nec rem cum alijs communicant, ne sine sibi impedimento. & consciscus, modo is, qui cum alijs aliquam re cognitam habet, modo idem quod scius, a quo fit consciscencia, quae similiter de pluribus, modo de uno dicitur. de pluribus. Sallustius. Tum scelerum suorum, in primisque conspirationis conscientia solliciti, quo se uertent, non uidebant. De uno, Seneca. sed hi certe foeliciores, qui ante acta uita conscientia possunt esse contenti. & praescio, ante scio, praescio. a quo praesciscus. hoc est praecognitor rerum futurarum, unde praescientia, hoc est praecognitio. & prouidentia. quamuis aliqui prouidentiam a praescientia ita distinguant, ut prouidentiam in deo esse dicant, cognitionem futurae beatitudinis hominum, quam praedestinationem uocant. Praesentiam uero contrario cognitionem futurae damnationis. & scibile, quod sciri potest. hoc est intelligi & cognosci. HEV. Interiectio dolentis est. & interdum geminatur heuheu. aliquando etiam heuheu dicitur. & quandoque est aduerbium respondentis, sicut heus uocantis. Virgilius. Ac prior heus inquit, imenes monstrate mearum uidi distis siquam hic errantem forte sororum. Nominumquam tamen heus

men heus quoque interiectio dolentis est. Idem. Heus etiam mensas consumimus inquit Iulius. Heueo interiectio est metuentis. Ouidius. Heueo Bacche sonat. DOMINAE. Epitheton est urbis Romae, quod regna sit orbis terrarum. FASTIDIA. Quam facile fastidit & stomachatur opera auctorum. MARTIA TURBA. Multitudo romanorum, qui a Marte originem ducunt. Aeneas Ascanium genuit, qui sub Albano monte Albam aedificauit, quae ab ista parte rectae in dorso urbis Longa alba appellata est. Launium uerba reliquit. Post huc Syllius eius filius regnauit casu quodam in syluis genitus. Syllius Aeneae Syllium creat. Is Latium Syllium a quo colonia aliquot deductae praesca Latini appellati. Manst postea Syllij cognomen omnibus, qui Albae regnarunt. Latino ortus est alba. Alba Atys. Atys Capis. Capetius capeto, tyberinus, qui in tractu albulae amnis submersus celebre fluminis nomen dedit. Tyberino Agrippa filius successit. Agrippa Romulus Syllius, qui fulmine ictus regnum per manus Auentino filio tradidit. Auentinus in eo colle sepultus, qui nunc est pars Romanae urbis cognomen colli fecit. Regni successorem Procam reliquit. Proca Numitorem, atque Amulium genuit, Regnum Numitori regauit, quod natus maior esset. Sed Amulius pulso fratre regnauit. Hic stirpem omnem fratris uirilem necat. Fratris quoque filij. Rheae Sylliae per speciem honoris, cum uestalem eam legisset, perpetua uirginitate spem parus adimit. Sed ui compressa uestalis, cum geminum partum edidisset, seu ita rata, seu quod deus auctor culpa honestior uideretur, Martem incerta prolis partem unum cupat, ipsa in custodiam a rege datur. pueri in profluentem aquam mitti iubentur. Erat tum forte tyberis lenibus stagnis super ripas effusus, nec adiri usquam ad iustis amnis cursum poterat, & infantes, quamuis languida aqua, mergi posse uidebantur. itaque quibus datum eiusmodi negotium fuerat, tanquam defuncti regis imperio in proxima illuie, ubi fons ruminalis fuit, Romularem antea dictam perhibens, pueros exponunt. Mox aluenum fluitantem tenuis in sicco aqua relinquit. Ed cum lupa stitens e proximo montibus descendisset, ad puerilem uagnum accurrens submissis infantibus ad eam matris praebuit mammam, ut a magistro regij pueris lingua lambens pueros inuenta fuerit. Faustulo huic nomen erat. ab eo ad stabula delati pueri Laurentiae uxori educandi traduntur. Sunt qui Laurentiam uulgo corpore lupam uocant inter pastores putent, atque ita loquuntur fabulae datum, ita geniti atque educati, cum adoleuissent primo uenando peragere saltus, deinde animis, atque corporibus robore sumpto iam non ferastantum persequi, sed in latrones praeda onustos impetum facere, raptae pastorebus diuidere coeperunt. Quapropter die quadam ijs insidiati latrones, cum alter qui uocabatur Romulus, uel se defendisset, alterum Remum appellatum coeperunt, captumque Amulio regi tradiderunt, hoc maxime crimini dantes, quod in Numitoris agrum impetum facerent, indeque hostilem in modum collecta inuenit manu praedas agerent. sic Numitori ad supplicium deditur Remus. fuerat ab initio spes Faustulo regiam penes se stirpem educari. Nam & expositus iussu regis infantes sciebat, & tempus, quo ipso sustulisset, ad id ipsum congruere, sed rem, nisi per occasionem, aut necessitatem aperire noluerat. Hac itaque necessitate coactus Rem Romulo indicat. Forte & Numitori, cum in custodia Remum haberet, audissetque geminos esse fratres comparando etatem eorum, & ipsam minime feruilem indolem orta suspicio fuerat nepotes hos suos esse, & sciscitando eo peruenit, ut ferme Remum agnosceret. ita undique Amulio regi dolus auctur. Romulus alij alio itinere missis pastorebus, certo tempore ad regem

ad impetum facti. & a domo Numitoris alia comparata manu adiuuat Remus, ita regem obruncant. Numitorem autem regem salutant, sic Numitori Albana re permissa Romulum, Remumque cupido incescit urbis in ijs locis, in quibus expositi atque educati forent, condenda. Erat cum ijs multitudo Albanorum, latinorumque ad id multitudo pastorum accesserat. Sed quoniam Gemini essent, nec etas discrimen facere possit, orta inter eos contentio est, uter nomen dare nouae urbi deberet. Conueniunt igitur, ut dii, in quorum tutela ea loca essent, augurij eum eligerent, qui urbi nomen daret, conditaque imperio regeret. Palatinum Romulus. Remus Auentinum ad inaugurandum templa capiunt. Priori Remo augurium fertur sex uultures nuntiatum id Romulo, cui cum mox duplex numerus sese ostendisset, uterque rex a sua multitudine consalutatur, tempore illi praepo, at hi numero auium regnum sibi portendi assuerant. Res in certamen uertitur. ictus in turba Remus caecidit. Vulgatio fama est, Ludibrio fratris Remum nouos muros transiisse, & ob id ab irato Romulo occisum, additis uerbis, ut in posterum quisquis alius maenia transisset, eodem modo puniretur. Sic potius imperio Romulus urbem condidit, conditaque e suo nomine Romam appellauit. A Roma Romana & Romanenses appellati. & Romana porta, de quibus diximus. A Romulo Romulidae, & Romulea tribus. a Remo Remulidus ager dicitur, quod ab eo possessus fuit. & Remoria locus in summo Auentino, ubi Remus de urbe condita fuerat auspicatus. NIMIUM SAPIT. Acrioris consue est, plus intelligit, quam oportet. Sapere proprie ad sensum corporis pertinet, significatque saporem habere, capiturque ferè in bonam partem. hinc sapor deducitur. & sapidus, hoc est gratum saporis habens. a quo aduerbium sapide, quorum amteraria sunt inspidus, & insipide, hoc est sine sapore. a quibus comparatiua & superlatiua fiunt sapidior, sapidissimus, sapidius, sapidissime. inspidior, inspidissimus, inspidius, inspidissime. Item sapa, de qua supra diximus, a suauitate saporis. Transfertur tamen ad animum quoque sapio. & idem est, quod recte sentio. Ab hoc fit sapientia, quae definitur rerum diuinarum atque humanarum scientia. Graece sophia dicitur, & qui eam profitentur, sophi hoc est sapientes appellantur, quod nomen septem illis clarissimis uiris inditum fuit Thaleti Mileasio, Soloni Salamini, Chiloni Laedaeonio, Pittaco Myrieneo, Biasi prieneo, Cleobulo Lyndio, Periandro Corinthio. Sed postea Pythagoras primus non sopherum se, sed philosophum appellauit, hoc est non sapientem, sed sapientiae amatorem, & scientiam ipsam non sopheriam amplius, sed philosophiam uan cupandam existimauit, quod nullus hominum, sed solus deus sapiens esset, quem omnes postea secuti non Sophos se amplius, sed Philosophos dici uoluerunt, quorum alij ab oppidij nomen sumpserunt, ut helienses, megareses, cyrenaii. Alij a locis, ut academici, stoici nonnulli ab euentibus, ut peripatetici, quidam a probrij. ut Cynici, plerique ab effectibus, ut Eudaeones. Aliqui ab elatione & fastu, ut qui se philalcebes, hoc est ueritatis studiosos nuncuparunt. Sunt item qui a praecapitibus, ut scitatici, & epicurei. Praeterea alij, quod de natura rerum scripserunt quae graece quibus dicitur, Physica sunt appellati. alij quia circa mores uersati, ethici. Graeci enim ubi mores uocant, alij a τὸ διαλέγεσθαι, hoc est a disserendo dialectici, ij, qui scilicet uerborum, ac rationum acuminibus consistunt. Quippe philosophia omnis in tres partes diuisa est, physica, ethica, & dialectica. Physica proprium est de mundo, & ijs, quae in eo sunt discernere. ethicae de moribus, uitaque hominum tractare. Dialecticae, amborum partium asserere rationes, Nam ea, quae de ijs, quae supra

naturam sunt tractat, caret nomine. Aristoteles *μὴ τὰ φυσικά μεταφυσικά*, hoc est supernaturalia uocat. a physice physica deducitur. Et physiognomus qui ex inspectione forme naturae cuiusque praedicat, cuius ars physiognomia dicitur. Nam qui ex facie tantum hominis iudicat, Metoposopus uocatur, *ἀπὸ τῆς ὀφειῆς τὸ μετώπων*, hoc est ab inspicenda ac consideranda fronte. Plinius. Alexander imaginum similitudines adeo indiscrete pinxit, ut incredibile dictu Ap-pion grammaticus scriptum reliquerit quendam ex facie hominum addiminantem, quos metoposopos uocant, ex ijs dixisse aut futurae mortis annos, aut praeteritae. Pythagoras adole-scentes, qui sese ad discendum offerebant, *ἐπιποιοῦντες*, id est mores, naturasque eorum coniectione quadam de oris, et uultus ingenio, deq; totius corporis filo, atq; habitu sciscita-batur. Tum qui idoneus uidebatur, recipi in disciplinam inbe-bat, et tempus certum tacere. is autem qui tacere, quae dice-bantur, ab alijs audiebat, neq; percontari, si parum intellexe-rat, neque commentari quae audierat, fas erat, nec minus quisquam tacere, quam biennium. hi prorsus intra tempus accen-di, audiendiq; *ἐκαστοι*, id est auditores dicebantur. At ubi res didicerant omnium rerum difficillimas, tacere audi-req; atque esse iam coeperant silentio eruditi, cui erat no-men *ἠκουσῖαι*, hoc est taciturnitas, tum uerba facere, et querere, quaeq; audissent scribere, et quae ipsi opinarentur expromere licebat. hi dicebantur *μαθηματικοί*, hoc est mathematici, ab ijs scilicet artibus, quas discere atq; medita-ri inceperant, quoniam geometriam musicam, caeterasq; disci-plinas altiores *μαθηματικά*, hoc est disciplinas ueteres graeci appellabant. Vulgus autem tam Chaldaeos, quam magos ma-thematicos uocat. Exinde autem his scientijsornati ad perdi-scenda mundi opera, et principia naturae procedebant, ac tunc deniq; nominabantur *φυσικοί*, hoc est physici, id est natu-ales. Omnes autem, qui a Pythagora in cohortem illam disci-plinarum recepti erant, quicquid familiae, pecuniaeq; habeba-bant in medium dabant, et coibatur societas inseparabilis, tanquam illud fuerit antiquum consortium, quod re atq; uer-bo Romano cenobium, hoc est contubernium appellatur. Ab ethice ethicus, et ethia, hoc est moralia. A dialectice dialecticus. A sapiens uero sapientior, sapientissimus, sapienter, sapien-tius, sapientissimo, item contrarium eius insipientis, hoc est stul-tus, a quo insipientior, insipientissimus, insipienter, insipienti-us, insipientissime, et insipientia stultitia, item a sapio saper-de, hoc est sapientes, elegantes. Varro. Omnes uidemur nobis esse belli, festini, saperde, cum sumus canopi. Nam quod Festus Pompeius scribit saperdam genus esse pessimi piscis, ubi lege-rit, ipse dicit, item compositum desipio, quod est insanio, siue quod aliquid a communi sensu, sapientiaq; minus habeo, si-ue quod a meo sensu desituior, quod uitium ferè aut etate prouenit, aut morbo, aut amore, aut timore, aut ebrietate, aut nimia ira aut aliquo simili affectu, ab hoc fit desipio, cuius contrarium est alterum eius compositum respisco, quod est ad priorem mentis statum, uel ad meliorem mentem redeo. Te-rentius. Multo me omnium fortunatissimum puto esse gnate, cum te intelligo respiscere. NIMIVM. Nimis, et ni-mium aduerbia sunt augendi, significantq;, quod graeci dice-tur *ἄνωγ*, hoc est plus satis. Reperitur et nimius a. um, ut nimia lectio uisum reddit hebetiores, nimio labore exhau-riuntur uires. Quidam etiam recentiores nimietatem pro su-perfluitate usurpant. RONCHI. Derisiones ut su-pra diximus) PVERI. Non solum inquit, iuuenes, et senes, sed etiam pu-ri ad irridendum prompti sunt. Puer, ut Paulus iurisconsultus affirmat, *τρεις* significationes habet.

10

20

30

40

50

60

nam, cum omnes seruos pueros appellamus, aliam, cum pue-rum contrario nomine puella dicimus, hoc est cum maris si-gnificamus. Tertiam cum etatem puerilem demonstramus. Ponitur etiam interdum puer pro filio more graeco. Virgili-us. Aesculusq; puer. Unde puerpera, quae recens peperit siue marem, siue foeminam, a qua puerperium, de quibus superi-us diximus. A puer fit diminutiuum puellus, hoc est paruus puer, siue paruus filius. Lucil. Cumq; hic tam formosus tibi, ac te dignus puellus, Ennius. Diuis uos solui uestros sacrare pu-ellos. Sicut foemininum puella, a puera, quod apud ueteres in usu erat. Varro, Properate uiuere puera, et dum finit etatus-la ludere, esse, amare. Et ueneris tenere leges, sic in pri-uatis domibus pueri liberi, et puera ministrabant. Et puell-laris, pro puerili. Quintilianus de filia defuncta, Tum eta-te tam puellari presertim meae comparata. Et puellasco, quod significat effoeminor. Pacuuius. Puellascunt lasciuia adole-scentes, aliquando resoreo, et quasi ad pueritiam redeo. Var-ro. Quod non solum in nubia sunt communes, uerum etiam ueteres puellascunt, item per synapen pullus, quod proprie sig-nificat paruus puerum, et paruus filium, unde paruus foetus quorumcumq; animalium, quin etiam arborum, et plan-tarum pullos dicimus ut pullus hirundinis. pullus equi. pul-lus asini. pulluli plantariorum. per diminutionem enim pul-lulus a pullus deducitur. a quo fit uerbum pullulo, quasi factio-fico. A quo pullulatio. Plinius. Natura et plantaria demen-strauit multarum radicibus pullulante sobole densa, et pari-ente matre, quos enecat. eius quippe umbra turba indigita pre-mitur, et in lauris punias, platanis, cerastis, primis, pauorumq; in hoc genere rami parant soboli. ut ulmorum, palmarumq;. Nullis uero tales pulluli proueniunt, nisi quarum radices amo-re solis, atq; imbris in summa tellure spatiantur. idè. Sed pul-lulatio plerumq; nutricibus obest. Valla uir nostra etate do-ctissimus, pulli inquit sunt peudum. Catuli ferarum, siue im-manium, siue mitium, foetus auium et piscium, sed nos u uerita-tatis impulsu dissentire in hoc ab eo, ut in plerisque alijs cogi-tatur. nam foetus non auium tantum, et piscium, sed genera-liter omnium animalium etiam rationalium est, quin et rea-rum quoque inanimatarum, ut foenum terrae foetum dicimus. A quo nomen habet. et foetus foetum pecuniae. a quo simili modo ita uocatur. Plinius de homine. Legimus mulierem aegyptiam binos foetus quater enixam. idem de feris, totus ti-gridis foetus, qui semper numerosus est, ab insidiatore rapitur quod. idem de terra. Quod si innumerabiles terrae foetus con-sideremus, nulla est naturae tanta benignitas. Pullus uero non tantum de pecudibus dicitur, sed etiam de auibus, maximèq; gallinis, unde pullaster fit et pullastra, quae duntaxat galli-naei generis sunt. Plinius. Ante quam gallina pullos exclu-dat, idem, inter columbarum pullos caepe oia inueniuntur, et alij prouolant, alij erumpunt. ipsi deinde pulli quinque me-stres foetificant. item de apibus. idem. Apes cum incubant, maxime murmurant, calor is ut putant, faciendi gratia, ne-cessarij excludendjs pullis, item de equis. idem. Quapropter subreptos statim pullos in tenebris aquarum uberibus admo-uent. et de asinis. idem. Pullos asinarum epulari Mecenas in-stituit, multum eo tempore praelatos onagris, et de plantis (ut paulo ante ostendimus) Catulos autem de canibus, feris, muri-bus, piscibus, lacertis, serpentibus dici, late superius differui-mus. Manifestum est igitur pullum generale nomen esse tene-re, atque imbecillae etatis. Unde apud ueteres dicebatur quis pullus eius esse, a quo obscane amabatur. Hinc Q. Fabius, cui propter candorem eburno cognomen fuit, pullus Iouis uo-catus est, quod eius natis fulmine tacta fuisset. A pullus pulli nus deducitur,

nis deducitur, unde pullini dentes uocantur, quos primum equi iacunt. item pullus adiectiuum, quod significat natui colo-ris, a quo pullatus, et pulligo deriuantur, de quibus abun-de superius diximus. Item puls, quia potissimum dabatur pul-lis in auspicijs, quod ex ea necesse esset aliquid decidere, quod eripudium faceret. Hac longo tempore usi sunt Romani pro pa-ne, unde pulmentaria appellata, de quibus inferius dicemus. Et sacra prisca atq; natalium pulte fritilla longo tempore co-fecta sunt. A puer etiam puerilis deducitur. et pueriliter ad uerbum. et pueritia, quod modo etatem puerile significat, modo pro puritate accipitur. Varro. Ea erat matrone simplici-tas. et pueritia. et honestas. item puerilitas, quod non etate, sed actum aliquem puerilem significat. Seneca. Qui pueri-tiam eius, siue potius puerilitatem ludibrio habuit. Et puer a sco puer fio, a quo repuerasco, quasi in puerile etatem reuer-tor, quod de senibus ferè dicitur, cum desipere uitio etatis inci-piunt. Quando uero de pullis, catulis, et foetibus diximus, il-lud obiter addendum uidetur. ceruorum, capreolorum. dama-rum, leporum, aliorumq; huiusmodi animalium filios hin-nulos uocari, a uoce, quam reddunt equinae simili. Nam hin-nire proprie equorum est. inde hinnulus, equina uox. et hin-nibunde pro hinniter. Claudius in animalibus. Equae hinni-bunde inter se pergentes terram calcibus pulsant. Hinnus ue-ro et hima. et hinnulus. et himula uocantur, qui ex equo et asina nascuntur, quos quidam burdones appellant. Nam qui ex asino et equa oriuntur, muli et mule dicuntur, a quibus muliones appellantur, qui mulos clitellarios, siue quadriga-rios dauant. Muli non generant, nec ferè ullum animal, quod ex duobus generibus natum tertij generis factum sit. Legitur tamen in animalibus mulas aliquando peperisse, sed id prodigi-j loco habitum est. Theophrastus uulgo. parere in Cappado-cia affirmat, sed esse ibi hoc animal sui generis. Mulum octo-ginta annis uixisse Athenis memorant. Hunc cum Athenien-ses templum in arce facerent ob senectam derelictum, cadentia iumenta, comitatu, nixiq; exhortari solitum, propterea q; decretum ab Atheniensibus ne frumentarij negotiatores, ab in-cernibilibus eum arcerent. Asini in Achaia optimi sunt. Arca-des in Italia reatini. Scribit Varro asinum quadringentis nu-mis a Q. Axio senatore emptum fuisse, quod et gerendo oneri, et arando optimus esset, sed mularum maxime proge-nerationi aptissimus. Pullos asininos esse in conuiuijs. Mecenas docuit multum praelatos eo tempore onagris, sed illo moriente auctoritas quoq; interijt saporis. Ab asino a fellus dimini-tiuum fit, et asinulus adiectiuum. et Asinius uiri cognomen. Asinus uero a graeco deducitur, qd est *ἄσινος*. unde onager di-ctus quasi *ἄσινος ἄγριος*, hoc est Asinus agrestis, onagri in Phry-gia, et Lyconia praecipui sunt, sed pulli eorum tanquam sa-pore praestantibus Africa gloriatur. hos lalifiones appellat. Martialis. Dum tener est onager, solaq; lalifio matre Pasca-tur hoc infans, sed breue nomen habet. Generantur ex equa et onagris mansueti facti mule uelocis in cursum, duritia exi-mia pedum, uerum rugoso corpore indomitio animo, sed gene-roso onagro, et asina genitus omnes antecellit. Vinct asinus aurium magnitudine reliqua animalia, unde derisuri aliquem protendere manum solemus, illos imitantes. Persius. O' Iane, a tergo quem nulla ciconia pinxit, Nec manus auriculas imitata est mobilis albas. Praeterea a puer pugio deducitur, quod proprie paruus pue-rum significat. Nam ueteres pufum et pufam pro puerum et puellam usurpabant. Capitur tamen pugio ferè semper pro masulo sorto. Iuuenalis. Non ne putas melius si tecum pu-gio dormit, Pugio qui noctu non litigat. ab hoc fit pusillus, hoc

10

20

30

40

50

60

est paruulus, a quo aliud diminutiuum pusillulus, et com-positum pusillanims, quem graeci micropsychon dicunt. a quo pusillanimitas. et pusillanimitas, item a puer pupus, et a pue-ra pupa eiusdem cum suis simplicibus significationis. Varro mammam lactis sugentem pascere pupum. Hinc pupillus de-riuat, quem Pomponius desinit esse eum, qui impubes est, et desijt in patris potestate esse, uel morte uel emancipatione. A quo pupillaris, ut pupillaris etas. pupillare negotium. itè pupilla pars oculi illa parua in media cornea sita, in qua ita absoluta uis speculi redditur, ut tam exiguum spatium totam imaginem hominis reddat, quae causa est, ut pleraq; aues è ma-nibus hominum oculos potissimum appetant, quod effigiem su-am in ijs cernentes uelut ad cognata desideria tendant. haec nobis adeo cara est, ut locum promerbio dederit, cum dicimus aliquid pupilla oculi nobis carius esse. Pupae etiam ab hoc ap-pellatae sunt puerorum, et puellarum laneae effigies parucae, quas dicere olim uirgines ueneri soebant. Varro. Itaq; bre-ui tempore magna pars in desiderium puparum, et sigillo-rum ueniebat. Persius.

10 Dicite pontifices in sancto quid facit aurum? Nempe hoc, quod ueneri donata a nigrae pupae.

NASVM RHINOCEROTIS. Longum scilicet ad similitudinem rhinocerotij cornu, quod id animal (ut supra diximus) in naribus habet. Vetus est prouerbum. Nasus rhi-nocerotis, de ijs, qui facie quicquid irrident, quod homines, quo longiores naso sunt, eo maiores ronchos edant, propter quod et nasuti dicuntur. a quo nasutiore nasutissimus. Item aduer-bia nasute nasutus, et nasutissime deducuntur. Martialis. Nil nasutus hoc, malignusq; est. A nasus etiam fit densio, qd significat nasum aufero. Plautus. Os densabit tibi mordiu-cus. AVDIERIS DVM GRANDE SOPHOS. Postquam summe laudatus fueris. Mos est graecorum, dum scri-pta aliquis uel legerint, uel audierint, assentando dicere *σοφός*, hoc est sapiens, doctus. Unde sophiste dicuntur, de quibus alibi dicemus, a quo gymnosophista appellati sunt Indorum sapientes, qd nudi incederent, nam *γυμνός* graeci nudum dicunt. Hinc gymnici ludi dicti sunt, quia in ijs sese nudi, atq; uncti exercebant. et gymnasium locus, in quo exer-cabantur, quamuis postea gymnasium et pro ludo literario, et pro omni loco, in quo fiat aliquod genus exercitationis su-mi coeperit. et gymnastarches gymnasiij, siue exercitationis princeps. et apud rhetoras progymnasmata, hoc est praexer-citamenta dicuntur exercitationes quaedam in dicendo discipu-lorum ante quam ad declamationes, aut ueras actiones descen-dant. Neutro autem genere dixit poetae grande sophos: id est grandem illam, et adulatariam uocem tot hominum elaman-tium sophos. Sic alibi. Quod tam grande sophos elamet tibi turba togatae, Non tu Pomponi, caena diserta tua est.

50 Sic autem neutro genere grande sophos inquit, quemadmo-dum Persius Regesum melos. GRANDE. Magnum. V eteres grandem non ad corpus, sed duntaxat ad etatem re-tulerunt iam penè adultam. Terentius. An federe oportuit domi uirgnem tam grandem. Quod si natu addatur, proue-ctorem etatem significat, et iam penè senilem. Plinius In-nior. Mulier natu grandior, et tot liberorum partus. Hinc granditatem dixerunt maiorem etatem. Sifenna. Neq; gran-ditatem, neq; merita, neq; ordinis honestatem, aut dignitatem ti-bi esse exasationi. Nunc tamen grandem pro magno ponimus. Ab hoc fit grandio uerbum, quod est grandem facio. Plautus. Testudineum istum tibi ego grandibogradum. et grandiloquus eloquens, et cum quadam uerborum magni-

scientia loquens. à quo gradiloquentia. Cicero. Nam & grandiloqui (ut ita dicam) fuerunt, cum ampla sententia, tum grauitate, & maiestate uerborum. Idem. Quid tam isti grandiloqui contra hæc duo, qui e maxime angunt. & grandiuus pro uertioris ætatis, hoc est grandis aui. & grandesco, cresco. Plynus. In sita grandesunt facilius. & grandio gutta aquæ congelata, quod solito grandior fit. à quo fit uerbum grandino. & grandinosus adiectiuum, unde grandinosa loca dicimus, in quibus frequentes sunt grandines. Grando, nix, & pruina ita d'fferunt, quod grandio congelato firmius imbre g'gnitur. Nix humore mollius coacta. pruina autem ex rore glido. per hyemem niues cadunt. Grandines alijs temporibus, & interdum magis, quàm nocte, multoq; cælius, quàm niues re soluntur, non aduersante frigore. Rores neq; gelu fiunt, neque ardoribus, neq; uentis, nec nisi serena nocte. Est autem ros humor, qui sereno tempore è caelo fuit. à niue niueum dicimus candidum. & niualem. ut niualis aqua, & niuosum, in quo sunt frequentes niues. & ningo uerbum sicut pluo. & grandino, quod tamen non à niue, sed à nungue deductum uolunt, quod ueteres pro niue usurpabant. Lucretius. Albas effundere ninguens. Niuem quasi nouam dictam nonnulli opinantur. græci enim uerbo nouum dicunt. à pruina pruinososa loca dicimus, in quibus frequentes sunt pruina. Dicta est autem pruina quasi perurina, quod fruges & uirgulta perurati à rore rosidus deducitur, hoc est rore persusus. Vnde rosida mala dicimus, quæ matutino rore humecta sunt. Virgilius. Sepibus in nostris paruum te rosida mala.

Dux ego ueter eram, uidi cum matre legentem. Et roro uerbum, quod est humorem in istar roris paulatim de m'ito. à quo irroro, aspergo. & rorarij milites, q ante, quàm acies congregiantur, raris iaculis prælium paulatim incipiunt, tractum ab eo, quod ante maximas pluuias caelum rorare inapit, uel quod uident in prælium in modum rorantis tē pestatis, hi sunt, quo superius diximus ferentarios appellari. hinc rorarium uinum appellatum, quod dari rorarijs solebat. & rosea in agro reatino campus, quod in eo arua rore humida semper feruntur. Roscius uero nomen fuit histrionis omnium nobilissimæ. pro quo extat Ciceronis illa præclara oratio. à quo omnes in aliqua re perfecti rosçij appellantur.

I A C T A S. Osula ab ijs, qui te legerunt, uel audierunt susceperit. I B I S A B E X C V S S O M I S S V S I N A S T R A S A G O. Excusso sago, in altum iactaberis, quod derisionis gratia fieri solebat (ut abunde superius diximus.) P E R A V R A S A E T H E R I A S. Per flatus aeris or. P A T I A R E. sustineas. Patior à græco deducitur. παθῆν enim apud græcos pati est, & est commune uerbum. Nam & patior, hoc est sustineo te, & patior, hoc est sustineor abs te dicimus. Terentius. Deniq; ubi non quit patii significat autem patior modo sustineo. premor. modo tolero. & æquo animo fero, quod & πατῆν apud græcos facit, unde est trita illa uulgo sententia. εἰ ἴδῃ ἢ μαθεῖν ἢ δῆ παθεῖν καὶ μὴ παθεῖν, καλὸν ἢ τὸ μαθεῖν. εἰ δὲ δῆ παθεῖν, τὸ δῆ μαθεῖν, παθεῖν γὰρ χεῖν. hoc est, quod si esset discere quæ oportet pati, & non pati, optimum quidem esset id discere. si uero pati oportet, quid necesse est discere. pati enim oportet. à pati or fit passio, quæ & perturbatio, & affectus, & affectio uocatur. quatuor enim sunt præcipue passionēs, duæ à bonis. Gaudere scilicet, & cupere, siue sperare. Hæ enim duæ sunt opinionēs bonæ. una præsentis, altera futuri. Lætitia de præsentis est, spes de futuro bono. duæ à malis, dolere, & timere, una similiter præsentis, altera futuri. Dolor enim est de præsentis, timor de futuro malo. Item à Patior passiuum uerbum

apud grammaticos, quod passionem significat. sicut actiuum, quod actionem. à quo fit aduerbium passiuæ. Item patientia tolerantia cum æquanimitate. & patienter æquo animo. Item composita perperior, hoc est nehementer patior. & compator miseror. à quo compassio, quæ & cordolium à dolore cordis appellatur. Passus à tribus uerbis deducitur. Patior. pando, & pateo. A patior significat perperior. Virgilius. O passus si grauiora, dabit deus his quoq; sinem. Vnde unam passam dicimus, quæ in sicando passa est solem. Plynus. Quin & à patientis nomen acinis datur passus. Hinc & uino nomen datur, quod passum uocatur. Fit ex uia, quam supra diximus à græcis sicam, à nobis apianam uocari, uis in uite diuinitate adustus, aut feruente oleo, donec paulo amplius dimidia pondus supersit, usq; leniter uias exprimunt. quod si quantum masti expressere, tantum aquæ puteanæ adijciant uinacis, fit secundarium passum. Sunt etiam qui passicem hinc dictam existimant, cuius diminutiuum est passiculus, quod ob nimiam salacitatem comitalem morbum patitur, siq; ob id breuissima uite, mares nix unquam biennium excedunt. fœminis longiusculum spatium. Passer solitarius eo genere, sed aliquando grandior est, ac subnigrior, solus per domorum culmina incedens, cantu suaui, & ob id sæpe dedita opera educatus. Est & passer marinus alia auis, quam uulgus strimellum uocant. A pateo significat patientem, extensum. Plautus. In portum uento secundo, uelo passo peruenit. Hinc passus appellamus gressus nutuos, quia sic pedes patientis. A pando significat deductum. porrectum. distersum. Terentius. Capillus passus, nudus pes, ipsiq; horrida, quod & expassum aliquando dicimus, non autem expansum, & mutatione unius literæ distersum. Plautus. Credo ego isto ex plo tibi esse eundem extra portam distersis manibus. Depeffum uero siue à patior, siue à pando fiat, laceratum dicimus. Terentius. Ego ne si uiuo adeo exornatum dabo, adeo depeffum, ut usque dum uiuat meminerit semper mihi. Quod si depexum legamus, significabit cultum, & pexas nesters inducum, dictumq; erit à contrario sensu. Hinc passim aduerbium deriuatur, quod proprie significat sparsum, non (ut plearij, falso existimant) ubiq; Nam in prato ubique sunt herbe non passim, contra grex passim pasçitur potius, quàm ubique. Aliquando tamen passim prouibiq; accipitur. Firmianus. Creditur ei passim, tanquam cognitæ ueritati, quæ etiam, quod mirabilis est, pro undique. Idem. Cumq; is numerus canden de urbi parum idoneus uideretur, constituit asylum. Eo passim confugerunt ex finitimis locis. Item pro quomodolibet. Virgilius. passimq; in litere sicò Corpora curamus. passim inquit, pro eo, quod est prout quisque uult, siue sine ullo conditionis discrimine. patius uero non à patior desectitur, sed à græco παθεῖν, aspiratione detracta. est autem Patius, qui iniri se turpi libidine patitur. Vnde pueri patia, & puellæ patice, & per superlatiuum patiosissimæ dicuntur. Item grandiores natu, senesq; qui se magna uoluptate iuuenibus prostituunt. Iuuenalis. Ille tenet speculum patia gestans. Othonis, quemadmodum draucus appellatur, qui non propria uoluptate, sed alterius alterum iniri, ita à faciendo dictus, quemadmodum paticus à patiando. Quippe & παῖς apud græcos facio significat. Qui autem à draucus sibi q; delectantur, seq; eis specie prostituunt, Cinea di uocantur. & τὸν κινεῖν τὰ ἀδῆια, hoc est à uirilibus manu tractandis appellati. Solent enim ad excitandam in se adolescentium, ac iuuenum libidinem pudenda eorum manibus agitare. Quærentes etiam summo studio, qui magnitudine uirilis membri cæteris antecellant, & tam obscuro, ac detestando spectaculo,

spectaculo, tanquam specæ aliqua pulcherrima sæpenumero oculos pascentes. Martialis de canedo, Vna lauamur, aspicit nihil sursum, Sospectat oculis deuorantibus draucos. Talis fuit Hostius, ut Seneca refert, quadra libidinis, non modo mulierum, sed etiam uirorum appetens, nec tam agendi auidus, quàm patiendi. Hic omnibus balneis agere delectum eorum solebat, qui membri magnitudine cæteros antebant. Fecit quoq; specula conuua reddentia maiorem iusto imaginem, siquidem dignus in ijs brachij crassitudinem reddebat. hoc autem ita disponebat, ut dum draucum patere ueris omnes admittit, sui motus uideret, & falsa membri magnitudine, quasi uera oblectaretur. in alterum huic obscenitati similem inuehitur Martialis. Vnus sepe tibi est tota denarius arca, Cum sit & hic culo tritor ipse tuo. Non tamen hunc pictor, non aufert hunc tibi Copo, Sed siquis nimio penè superbus erit. Infelix uenter spectat conuiuia cili, Et semper miser hic esurit, ille uorat. Huius tam detestanda libidinis rationem Aristoteles philosophus à consuetudine trahit, cuius tanta uis est, ut sepe in naturam conuertatur. Quibus enim usu uenit, ut non ante pubes, sed in ea patiendi uitium sustulerint, ijs recordatio eius rei, dum desiderant, oritur, & una cum recordatione uoluptas, propter quam gestunt, dum patiuntur non minus, quàm cum agant, & sepe patiendi ipsi quoq; genituram emittunt, quæ propter motum ueluti nati ad patiendū. Quod si cum mollicie accedat naturalis salacitas, hæc omnia expeditius necesse est euenire. Est & aliud sordidissime uoluptatis genus, quo Cinea di oblectantur draucorum uirilia felantes, hoc est fugentes. Felare enim fugere est, cuius frequentatuum est felitare. à quo felatores dicti. Martialis. si felas, & aquam potus, nil Lesbia peccas, Qua tibi parte opus est, Lesbiam sumis aquam. Idem. Corue saluator, quare felator habebis. In caput intravit mentula nulla tuum. Huius contrarium est irrumare, de quo supra diximus, quasi penem in rumem immittere. felant cinea di, drauci irrumant. Item alij, qui hoc genere turpissimi coitus delectantur, quod ferre senibus, & iam efficit solet accidere. A felare, & irrumare, Felari, & irrumari passua sunt. & felatio, & irrumatio mulieribus etiam hoc uitium accidit, à quo felatrices dicuntur. Patius aliquando etiam ad inanimata transfertur. Vnde Martialis Patiosissimos libellos appellat lasciuos, & in quibus de rebus obscenissimis tractatur. Item à παῖς græco, quod significat patior, passa deducitur, quod significat solenem diem, quo agnus primo, deinde IESVS, Hoc est saluator humani generis, qui & Christus, hoc est unctus uocatur, passus est. Eum diem Iudæi Phasem, hoc est transitum nominant, quia tunc ex Aegypto in patriam remigrare. TRISTIS ARVND. Seuerus, & asper calamus quamuis Arundo proprie sit, quæ crassior, ac longior est, ferit turq; ad usum præcipue uinearum. calamus gracilis, tenuisq; & tibijs ferè, ac scripturæ aptus. Canna maior calamo, sed minor arundine, & semper ferè sua sponte proueniens. Columella, ea est autem senectus, cum uel exaruit situ, & inertia plurium annorum, uel ita densatum est ut gracilis, & canna similis arundo prodeat. à canna Canalis deducitur una litera detracta, quod significat lignum ad canne similitudinem canuatum, quo aqua deducitur, & est generis fœminini. Virgilius. Currentem ilignis potare canalibus undam. Ab hoc can-

nalicole dicti sunt forenses homines pauperes, quod circa canales fori consistere.

EPIGRAMMA. XXXIII. AD CAESAREM.

ONTIGERIS NOSTROS. Hortatur Caesare, ut si forte libros suos in maris sumpsit, deponat grauitatē, qd de industria fiat, ne uideatur conscius morum illius reprehendendi gratia lasciuia scripsisse. Est enim periculosum aperte tyrannum arguere. itaq; insinuatione quadam utendum, ut sine suspitione reprehensionis scripta nostra perlegant. CON TIGERIS. Tetigeris. tangere enim, & contingere idem significat. Lucretius. Tangere enim, & tango, nisi corpus, nulla potest res. sed quoniam tangendo quodammodo moueri uidentur ea, quæ tanguntur, tangere aliquando pro commouere, ac ferire accipimus. Virgilius. nec solos tangit Atridas. Iste dolor. Idem, de caelo tactas memini prædicare querens, hoc est fulmine ictas. V arro. Nonnunquam tuarum me cura fortuna rum, cogitatioq; tangit. Lucretius. Nec bene pro micritis capiuntur. nec tangitur ira. Item quoniam ea, quæ tangimus, uideamus ferè, atq; sentimus, tangere pro cernere. et intelligere usurpamus. Lucretius. Neq; prius quam uenas hominis tetigit, ac præcordia. Cicero. Postquam autem consilia eius omnia tetigit. Est etiam quando tangere sumitur pro circumuenire. Turpilius, at etiam ineptus meus est mihi pater iratus, quia eum talento argenti tetigit ueteri exemplo amantis. Pomponius. At ego rursu stitatum tangam, urbanatim nescio. Item pro peruenire, quoniam loca ea contingimus, ad quæ peruenimus. Cicero. Verres simulac tetigit prouinciam. à tango fit tactus quartæ declinationis unus ex quinque sensibus. & tactus adiectiuum, cuius contrarium est intactus, quod est intemeratus, inuolatus, non tactus. & taxo frequentatiuum, quod significat aestimatio. à quo taxatio aestimatio. hoc enim tangendo, hoc est ponderando fieri solet, & taxatores à scænicis dicuntur, quæ alterutrum maledictis tangunt. taxus ueteres pro tetigeris scripsere. V arro. Sed caue, ne meum taxis librum. taxim etiam pro sensim usurparunt. Pomponius. Adoptate clandestino tactus taxim per spectauit. Item à tango composita sunt attingo, quod est leuiter tango. Terentius. Si attinges, ferres infortunium. V eteres etiam attingo dixerunt, siquidem & tango simpliciter protulere. Turpilius. Non me attingas, at que aufer manum, Eia, quæ im fero. cula est. A tango agere, acq; amolire. caue uerstem attingas. Plautus. Ne attingas puerum ista causa, quando fecit strenue. obtingo euenio. pertingo ualde tango, prætingo, ante tango. contingo modo tango (ut superius diximus.) Virgilius. sinem contingere gaudent. modo euenio. Cicero. Quod non modo singulis hominibus, sed potentissimis populis sæpe contingit. SVPERCILIUM. Grauitatem imperatoriam, quæ præcipue in superalio dignoscitur. superaliam data sunt homini pilis breuibus adornata, quæ quasi geminis aggeribus munimentum oculis præstarent, nequid superne incideret, & simul speciem præberent. hæc & pariter, & alternæ mouentur, partemq; animi in se sitam habent. his enim negamus, & annuimus. grauitas, fastus. superbia. ira alibi quidem conapiuntur, sed hic sedem habent. nascuntur in corde, huc subeunt, hinc pendunt. DOMINVM TERRE ARVM. Imperium gerens in orbem terrarum. CONSVERE IOCOS VESTRI QVOQVE FERRE TRIUMPHI. Vos imperatores in triumphis etiam uestris, quibus nullus maior est honor, soletis mul-

10

20

30

40

50

60

ta aequo animo audire, quae in uos lasciuie, obscenitatis dicuntur, eadem igitur fronte et iocis nostros legere potestis. sic ite sane apud ueteres consuetudo, ut milites curram triumphantis imperatoris prosequentes in uento carmine multa ioculante canerent. quemadmodum triumphante Caesare. Eae Caesari nunc triumphat, qui subegit Galliam. Nicomedes non triumphat, qui subegit Caesarem. et Augusto, Impia dum Phoebe Caesar mendacia ludit.

Dum noua diuorum coenat adulteria, Omnia se a terris tunc numina declinarunt.

Fugit et auratos Iuppiter ipse toros.

Item Claudio graece κενω δειμαρ εγω μωπος, hoc est. Et tu senex es, atque insanus. FERRE. Aequo animo pati. MATERIAM DICTIS NEC PVDET ESSE DVCEM. Sensus est, quamuis multa obscenae dicuntur in triumphis, non pudet tamen imperatorem etiam a seipso dictorum materiam sumi. DVCEM. Imperatorem. MATERIAM. Subiectum, quod a graecis Hypothesis dicitur. PRECOR. Oro. precari enim cum accusatum tantum habet, orare est, adiuncto autem adiectiuo, idem est, quod imprecari, hoc est optare alicui bonam, malam uel fortunam precando deos. Quintilianus. Sed si tantopere efflagitantur, quam tu affirmas, permittimus uel lauentis, et oram soluentibus bene precemur. imprecari tamen, quod ab eo componitur, frequentius in malam partem accipitur. Quintilianus. Non imprecamur debilitatem, naufragia morbos, pauper sit, et amet quancunque meretricem, et amare non desinat. ab eodem fit etiam aliud compositum deprecari, quod modo significat uehementer precari. Cicero. Quam multorum hic uitam sit a Sylla deprecatus. Idem. Si quid deliquero, nullae sunt imagines, quae pro nobis deprecantur. modo detestari, propulsare, et quasi precando depellere. Idem. Inuidiam deprecabatur. id est propulsabat. Idem. Nunc uero quid faciat Hortensius auaritia ne crimina frugalitatis laudibus deprecatur. Ouidius.

Saepe precor mortem, mortem quoque deprecor idem, Nemea sarmaticum contegit ossa solum.

Ab his precabundus, et imprecabundus deducuntur. Item a precor preces, et precarium, quod ut Vlpianus inquit, est id, quod precibus petentis utendum conceditur tandiu, quantum is, qui concessit, patitur. et distat a donatione, eo quod, qui donat, sic dat, ne recipiat, qui precario concedit sic dat, quasi tunc recepturus, cum sibi liberit precarium soluere, et est simile commodato. Nam et qui commodat rem suam, sic commodat, ut non faciat rem accipientis, sed ut ei, uti re commodatae permittat. Paulus iuriconsultus. precario habere uideatur, qui possessionem uel corporis, uel iuris adeptus est ex hac solummodo causa, quod adhibuit preces, et impetravit. ILLA FRONTE. Illa animi hilaritate. Fronsem enim (ut supra diximus) hilaritatis, clementiae, seueritatis index est. THYMELEN. Mulierem saltantem, et histrionicam exercentem. Thymele prima saltationem in scaena docuit. propterea graeci θυμηλον scaenam uocant, et θυμηλονηδον scaenarum histrionem. hinc et uxori Latini Thymeles uomen inditum est. Latinus nimis fuit Domitiani tempore, principi gratus, quod uel recitandis in coena dici fabulis, uel iocorum suauitate interdum etiam pulsatione Thymeles risum excitare illi solebat. hic inter alias fabulas disceptum a canibus Alectarionem mathematicum imperatori nuntiavit, qui sibi hoc euenturum praedixerat. proptereaque iussu Domitiani fuerat interfectus, et accuratissime sepeliri iussus, ut uanitas eius artis redargueretur, sed re-

pentina tempestate disiecto finire semistium canes dissepserunt. DERISOREM. Derisor dicitur, qui cum alterius irrisione, et contemptu sine ipse ridet, sine alijs risum mouet. ridere enim est, quod graeci dicunt νάρ. a quo Gellius proprium nomen. unde fit risus, quod graeci dicunt νελος, et ridiculus quando adiectiuum est, contemptu, et derisione dignus. ridiculum uero substantiuum significat dictum, quod risum potius quam derisionem excitat. a rideo composita sunt arrideo, quod est applaudo, et Latitiam animi ridendo ostendo. Ouidius. Arrisit paries adueniente dea. a quo arrisio. obrideo, idem quod rideo. a quo obrisio. perrideo uehementer rideo, a quo perrisio. derideo illudo. contemptus, et de aliquo rideo, sine risum moueo. a quo derisor, et derisio, et derisus quarta declinationis, et deridiculus, hoc est derisione dignus. prorideo procul rideo. praerideo ante rideo. a quo praerisor. irrideo, idem quod derideo. a quo irrisor, et irrisio, et irrisus quarta declinationis. fibrideo parum rideo. a quo fibrisio, et fibrisus. corrideo simul rideo. ridiculi campus Romae dictus est, in quo cornus sepultus fuit, de quo alibi diximus. ridiculosus idem significat, quod ridiculus. ridicale, aut ridiculose dictum, sine factum quid dicimus, quod irrisione dignum est. CENSURA. Censoris officium, ad quem cura morum spectat. censors initio duo creati sunt. C. Papirius. et A. Sempronius, cum propter diuturna bella census est factus non esse, et consules id praestare non possent, uarijs bellis implicati. cura itaque data censoribus, ut censum agerent, institutumque, ut quinto quoque anno crearentur, et a censu agendo sunt censors appellati.

Quinquennale id spatium lustrum (ut supra diximus) appellatum. postea hic magistratus annuus factus est a Mamertio Aemilio dictatore. Iunio Virgilio. Marco Appio consulis curaque deinde morum, ac discipline Romanae huic magistratus tradita. tantumque auctoritas eorum creuit, ut sub potestate censoria esset ius priuatorum, publicorumque locorum, uel uitalia populi Romani in senatum legere. Senatus principem describere, censum agere, lustrum condere, equum adimere, et quos putasset parum dignos, senatu amouere. a censore censura deducitur, sicut a praetore praetura, quoniam autem censors in corrigendis moribus saeuiores erant, censura interdum pro seueritate, interdum pro correctione, decreto, lege accipitur. Item a censore censorius. unde censorium officium, censoriam auctoritatem dicimus. Item censorium uirum, qui censuram gessit, hoc est, qui censor fuit, sicut praetorium, qui fuit praetor. Censors autem a censendo uocati sunt, quod rem suam quisque tantum existimare solitus sit, quantum illi censuissent. censere enim existimare est. Naeuius. Censent euenturum obuam Poenium. Cassius censuit sese regem Porse nam occidere. interdum etiam pro deliberare, et constituere accipitur. unde senatum aliquid censuisse dicimus. nonnunquam pro succensere. Varro. Ne uobis censam, si ad me referetis. Ab hoc census deducitur hoc est aestimatio rerum, ac bonorum facta, secundum quam tributa pendebantur. unde censum agere, est recensere hominum facultates. et censio hoc est castigatio. hinc etiam aliquando pro eo accipitur, quod est in aestimatione, ac pretio habere, et censeri pro eo, quod est in aestimatione esse. Martialis. Censetur Appona. Lilio suo tellus. Item censonem facere dicebantur, cum multam equiti irrogabant, et censio hastaria uocabatur cum militum multa nomine ob delictum militare indicebatur. ut hastas daret, et census. censui enim agri appellabantur, qui emi, et uenire iure civili poterant. et accensus praeco, qui iussu censorum ad censum uocabat, de quo supra diximus. quamuis aliqui

pellatum. postea hic magistratus annuus factus est a Mamertio Aemilio dictatore. Iunio Virgilio. Marco Appio consulis curaque deinde morum, ac discipline Romanae huic magistratus tradita. tantumque auctoritas eorum creuit, ut sub potestate censoria esset ius priuatorum, publicorumque locorum, uel uitalia populi Romani in senatum legere. Senatus principem describere, censum agere, lustrum condere, equum adimere, et quos putasset parum dignos, senatu amouere. a censore censura deducitur, sicut a praetore praetura, quoniam autem censors in corrigendis moribus saeuiores erant, censura interdum pro seueritate, interdum pro correctione, decreto, lege accipitur. Item a censore censorius. unde censorium officium, censoriam auctoritatem dicimus. Item censorium uirum, qui censuram gessit, hoc est, qui censor fuit, sicut praetorium, qui fuit praetor. Censors autem a censendo uocati sunt, quod rem suam quisque tantum existimare solitus sit, quantum illi censuissent. censere enim existimare est. Naeuius. Censent euenturum obuam Poenium. Cassius censuit sese regem Porse nam occidere. interdum etiam pro deliberare, et constituere accipitur. unde senatum aliquid censuisse dicimus. nonnunquam pro succensere. Varro. Ne uobis censam, si ad me referetis. Ab hoc census deducitur hoc est aestimatio rerum, ac bonorum facta, secundum quam tributa pendebantur. unde censum agere, est recensere hominum facultates. et censio hoc est castigatio. hinc etiam aliquando pro eo accipitur, quod est in aestimatione, ac pretio habere, et censeri pro eo, quod est in aestimatione esse. Martialis. Censetur Appona. Lilio suo tellus. Item censonem facere dicebantur, cum multam equiti irrogabant, et censio hastaria uocabatur cum militum multa nomine ob delictum militare indicebatur. ut hastas daret, et census. censui enim agri appellabantur, qui emi, et uenire iure civili poterant. et accensus praeco, qui iussu censorum ad censum uocabat, de quo supra diximus. quamuis aliqui

nis aliqui ab accendo, hoc est uocando appellatum manent. census etiam adiectiuum est, et significat eum de cuius bonis census est factus. Unde capiteensi dicti, de quibus superius differimus. a censio etiam composita fiunt succensio, quod proprie est in re graui, et iusta irascor, et quasi censuram exerceo. Terentius. Nam iam adolescenti nihil est, quod succenset. et recensio, quod est recensio. Liuius, inter haec recenset exercitum, militem instruit. INNOCVOS. Qui neminem ledunt, quales sunt nostri, qui de uitijs agunt, sed parant personis.

quo bona hereditaria dicuntur. Morbos etiam hereditarios uocamus, qui parentum uitio nobis obtingunt, sicut hereditaria uita, hereditariam laudem, hereditaria praecordia, et alia his similia dicimus. et hereditaria, qui blanditijs, muneribus, et alijs huiusmodi artibus subornant morituros, ut ab eis haeredes instituantur. et heredium praedium, quod nobis ex hereditate prouenit. a quo herediolum praediolum. praeterea ab haereo herba quod terra haeret. est enim proprie herba uiride pecudum pabulum. Virgilius. Frumentum querebat herbam. Aliquando etiam pro palma, et uictoria ponitur. Idem, atque immemor herbae uictoriae equus. Unde herbam dare est se uictum fieri: nanque summum apud antiquos signum uictoriae erat herbam porrigere uictos. perinde enim uidebatur, ac si terra, et altera ipsa humo, atque humatione cederet, qui mos in plerisque Germaniae regionibus etiam nunc seruatur. ab herba herbosus locus dicitur herbis abundans: herbidos ex herba. herbae ceus ex materia herbae. herbesco herbas genero. herbarius, qui peritus herbarum eas colligit, uenditque, aut ex ijs medicamenta componit. herbifer herbas ferens. herbiger herbas gerens. Item herbilis anser dicitur herba pastus, qui grandior est, quam frumento altus. quidam etiam heri aduerbium, quod et here dicitur, ab haereo deductum putant, quod dies hesternus haeret hodierno. alij a graeco potius trahunt, apud quos ηρως dicitur heri, ita autem ab heri fit hesternus. sicut a cras Crastinus. Item ab haereo Haerennius proprium nomen uiri. et haerua uermis secundum quosdam, de quo supra diximus, quamuis alij sine aspiratione scribunt, et a rodendo potius deriuatum putant. Item ab haereo composita sunt adhaereo. inhaereo. et cohaereo eiusdem fere significationis. a quibus adhaerentia. inhaerentia, et cohaerentia deducuntur. T I M I D I S. Ne puerum lederent timentibus. A Q U I L A. Iouis aue, cui maximus honor est, et maxima uis: quippe non solum cum minoribus quadrupedibus, sed etiam cum canis pugnat. multum puluerem uolunt colluctum insidens cornibus excutit in oculos. pennis ora uerberat, donec praecipit in rupes. cum dracone etiam init praecellum. oua hic Aquilae confectatur auiditate malefica, illa hoc ubique uisum oppugnat. ille multiplici nexu alas ligat. ita ut simul aliquando concidere uideantur: ex omni autem auium genere ideo hanc solam delegisse sibi armigerum Iuppiter existimatur, quod sola contra orientes solis radios immotam tenere aciem possit, uel quod hanc solam aem nunquam fulmine tactam fuisse produunt. Romanis eam legionibus C. Marius in secundo consulatu suo proprie dicitur, cum antea quatuor alijs signis, hoc est lupis, minutauris, equis, apris uterentur. Sed tu FEDERICE. Imperator ut in ceteris Romanae uirtutis aemulus, ita in hoc quoque uicticem Aquilam ordinibus tuis praefers. non minus iam frequentibus tuis uictorijs insignem, quam ministerio Iouis, et Ganymedis raptu. Sex aquilarum genera esse traduntur. Melanctus minima magnitudine, uiribus praecipua. colore nigricans, quae sola fatus suos alit, frequensque uersatur in montibus. pygargus in oppidis, ac campis uolans albicante cauda, unde nomen habet. quippe graeci αργαυρον natem dicunt, αργαυρον album, unde et ca praegenus eodem nomine uocatur. Imuenalis, summe cum magno lepus, atque aper, atque pygargus. morphus, quam et peruenam Homerus uocat, quidam etiam plancum, et anatariam secunda magnitudine et ui, cui uita fere circa lacus est, nigerrima omnium, et prominentiore cauda. in-

EPIGRAMMA XXXIII. AD MARCVM.

O TIBI NAWMACHIAM. Factum distichon fictum ex persona Caesaris respondens Martiali, qui sibi Naumachiam edentis librum suum parum tempestiue miserat. eo inquit forte consilio hoc fecisti, ut simul cum libro tuo in aquam mergereris. huiusmodi iocum uisum saepe Martialis, cum uult ostendere carmina sua indigna esse, quae legantur. sic libro tertio, Cur forem sexta tibi ruse remisimus hora, Carmina quem madidum nostra tulisse reor: Imbris immodiac colum nam forte ruebat; Non aliter mitti debuit iste liber.

DE LEBORE LV DENTE CVM LEONE. EPIGRAMMA. XXXV.

ETHERIAS AQVILA. Blaudius dicitur Caesari, quod non minori miraculo lepus in ore leonis eius intus fuerit, quam puer in unguibus Aglae Iouis. ILLAE sum sine nocimento. HAESIT. Inseidit. Haerere enim proprie est arcte aliquid rei insidere. Virgilius, Haerent parietibus scalae. quoniam uero qui in aliqua re dubitant non mouentur, et ideo haerere, ac suspensi esse uidentur, ponitur aliquando haereo pro dubito, anceps sum, similiterque frequentatiuum eius haesito. ab haereo fit haesito, ab haesito haesitatio, et haesitabundus. Item ab haereo haeres haeredit, quia qui haeres est, haeret, hoc est proximus est ei, cuius est haeres. licet quidam haereditem dicitum putent, quod dominus fiat bonorum, quae ad eum perueniunt: apud ueteres enim haeres dominus dicebatur. Hinc fit bihaeres, qui bis factus est haeres. et haereditas, quae nihil aliud est, quam successio in uniuersum ius, quod defunctus haerebat. Et ideo hoc nomine etiam damnosa haereditas continetur, diuiditurque in duodecim uncias. quae (ut supra diximus) assis appellatione continetur. haereditatis nomine neque legata, neque fidei commissa comprehenduntur. adire haereditatem, et immiscere se haereditati quidam ita distinguunt, ut adeant haereditatem, qui alieni sunt, hoc est qui non sunt filij, nec filiorum filij, qui uero defuncti sunt, sine filiorum filij immiscere se haereditati dicuntur, sed haec confunduntur. ab haeredum etiam nomine haerem Martiam antiqui uocabant deam, quam accepta haereditate colebant, et esse unam e Martis comitibus putabatur. Item ab haerede fit cohaeres, qui simul haeres institutus est. et exhaeres, qui extra haereditatem est, hoc est, qui haereditate priuatus est, unde fit uerbum exhaeredo. a quo exhaereditio, et passiuum exhaeredor. et haereditarius, hoc est ad haereditatem pertinens. a

quo bona hereditaria dicuntur. Morbos etiam hereditarios uocamus, qui parentum uitio nobis obtingunt, sicut hereditaria uita, hereditariam laudem, hereditaria praecordia, et alia his similia dicimus. et hereditaria, qui blanditijs, muneribus, et alijs huiusmodi artibus subornant morituros, ut ab eis haeredes instituantur. et heredium praedium, quod nobis ex hereditate prouenit. a quo herediolum praediolum. praeterea ab haereo herba quod terra haeret. est enim proprie herba uiride pecudum pabulum. Virgilius. Frumentum querebat herbam. Aliquando etiam pro palma, et uictoria ponitur. Idem, atque immemor herbae uictoriae equus. Unde herbam dare est se uictum fieri: nanque summum apud antiquos signum uictoriae erat herbam porrigere uictos. perinde enim uidebatur, ac si terra, et altera ipsa humo, atque humatione cederet, qui mos in plerisque Germaniae regionibus etiam nunc seruatur. ab herba herbosus locus dicitur herbis abundans: herbidos ex herba. herbae ceus ex materia herbae. herbesco herbas genero. herbarius, qui peritus herbarum eas colligit, uenditque, aut ex ijs medicamenta componit. herbifer herbas ferens. herbiger herbas gerens. Item herbilis anser dicitur herba pastus, qui grandior est, quam frumento altus. quidam etiam heri aduerbium, quod et here dicitur, ab haereo deductum putant, quod dies hesternus haeret hodierno. alij a graeco potius trahunt, apud quos ηρως dicitur heri, ita autem ab heri fit hesternus. sicut a cras Crastinus. Item ab haereo Haerennius proprium nomen uiri. et haerua uermis secundum quosdam, de quo supra diximus, quamuis alij sine aspiratione scribunt, et a rodendo potius deriuatum putant. Item ab haereo composita sunt adhaereo. inhaereo. et cohaereo eiusdem fere significationis. a quibus adhaerentia. inhaerentia, et cohaerentia deducuntur. T I M I D I S. Ne puerum lederent timentibus. A Q U I L A. Iouis aue, cui maximus honor est, et maxima uis: quippe non solum cum minoribus quadrupedibus, sed etiam cum canis pugnat. multum puluerem uolunt colluctum insidens cornibus excutit in oculos. pennis ora uerberat, donec praecipit in rupes. cum dracone etiam init praecellum. oua hic Aquilae confectatur auiditate malefica, illa hoc ubique uisum oppugnat. ille multiplici nexu alas ligat. ita ut simul aliquando concidere uideantur: ex omni autem auium genere ideo hanc solam delegisse sibi armigerum Iuppiter existimatur, quod sola contra orientes solis radios immotam tenere aciem possit, uel quod hanc solam aem nunquam fulmine tactam fuisse produunt. Romanis eam legionibus C. Marius in secundo consulatu suo proprie dicitur, cum antea quatuor alijs signis, hoc est lupis, minutauris, equis, apris uterentur. Sed tu FEDERICE. Imperator ut in ceteris Romanae uirtutis aemulus, ita in hoc quoque uicticem Aquilam ordinibus tuis praefers. non minus iam frequentibus tuis uictorijs insignem, quam ministerio Iouis, et Ganymedis raptu. Sex aquilarum genera esse traduntur. Melanctus minima magnitudine, uiribus praecipua. colore nigricans, quae sola fatus suos alit, frequensque uersatur in montibus. pygargus in oppidis, ac campis uolans albicante cauda, unde nomen habet. quippe graeci αργαυρον natem dicunt, αργαυρον album, unde et ca praegenus eodem nomine uocatur. Imuenalis, summe cum magno lepus, atque aper, atque pygargus. morphus, quam et peruenam Homerus uocat, quidam etiam plancum, et anatariam secunda magnitudine et ui, cui uita fere circa lacus est, nigerrima omnium, et prominentiore cauda. in-

genium est ei raptas testudines e sublimi iactando frange-
 re. Aeschylus cum praesensisset se eo die ruina periturum,
 ex urbe Siciliae, in qua morabatur, egressus loco aperto con-
 sedit, tum Aquila desuper uolitans testudinem, quam pe-
 dibus gregabat, super caput eius splendore illius decepta
 (erat enim crinibus uacuum) tanquam super petram, quo fra-
 ctæ testudinis carne uesceretur, elisit, eoq; ictu perem-
 ptus est nobilissimus poëta, qui tragœdias in lucem protulit,
 sublimis grauis, ac interdum etiam supra modum grandilo-
 quus, ut refert Quintilianus. Quartus generis est phœnicopte-
 rus, et ea quoq; placus uersatur, uulturi similis, alis minimis,
 reliquas magnitudine antecellens, sed imbellis, et degener, ita
 ut a cornis septennumero uerberetur. sola aquilarum ex anima
 ferit corpora, ieiunia semper auaritia, et querule murmu-
 rationis. haec facit ut quantum genus gnesion uocatur, quod apud
 graecos synœrum significat, uelut uerum solumq; incorruptæ
 originis, media magnitudine, colore subruulo, raro uisum. ul-
 tima est Haliaetus clarissima oculorum acie, ex alto se libras
 usq; in mari piscæ, praecipit in eum ruens, et discussis pecto-
 re aquis rapiens, hac implumes adhuc pullos suos subinde p-
 cutiens, aduersos solis radios cogit intueri, et si conuiuentem
 stentem uel animaduertit, e nido uelut adulterinum, ac dege-
 nerem praecipitat, eum uero, qui acie firma contra steterit, edu-
 cat. haliaetis suum genus non habent, sed ediuerso aquilarum
 coitu nascuntur, quod uero ex ijs natum est, in ossifragis nume-
 ratur, ex quibus minores uultures progenerantur, et ex ijs ma-
 gni, qui omnino non generant. quidam addunt. genus Aquila-
 la, quam barbaram uocant. thusea ossifragam. reperitur in
 Aquilarum nidis lapis atites, quem aliqui gregem uocant, ad
 multa remedia utilis, nihil igne deperdes. Est autem lapis iste
 praegnant intus, quæ si quantas alius quasi in utero sonat. ful-
 uris est, et teretri figura. hunc Zoroastres magnis omnibus la-
 pidibus pretulit, maximamq; illi tribuit potestatem. paruum
 Aquilæ oua terna, excludunt pullos binos, et aliquando tres,
 alterum expellunt, tædio nutriendi. quippe eo tempore cibum
 illis negauit naturæ providentiæ, ne ferarum omnium foetus ra-
 perentur, unguis quoque earum diebus illis inuertuntur. et
 albescunt inedia pennæ, ut iure partus suos odio habeant. sed
 eiectos ab ijs cognatum genus ossifragæ excipiunt, atque edu-
 cant. illa, quam tertia diximus, circa stagna aquaticas aues, ap-
 petit, mergentes se subinde, donec lapsæ rapiatur. spectando di-
 uitatio est. auis ad persuaasura litorum tendit, maxima ubi den-
 sa arundo sit. Aquila uero umbram suam nanti sub aqua a
 litore ostendit, propter quæ auis rursum in diuersa, et ubi se mi-
 nime spectari putat, emergit. haec praecipue causa est, ut aues
 gregatim nantent. quia plures simul non infestantur resper-
 penarum Aquilas obsecantes. apud Seston urbem celebris
 Aquilæ gloria fuit educata a uirgine, tanta gratitudine bene-
 ficium memoria tenuit, ut quandiu uixit puella, aues primo,
 deinde etiam uenatus illi attulerit, mortua uero puella in ro-
 gum accensam iniecerit sese, et una conflagrauerit. PORTA-
 TANTE. Ferente portare duobus modis dicimus, uno cum
 iumentis, aut curribus aliquid nobiscum ducimus. altero cum
 nostro corpore imitatione iumentorum portamus. Terentius,
 Mi homo quid istuc obsecro est? quo portas puerum? hinc uer-
 rem legimus amantem e provincia portasse, et Pompeium ter-
 tio deportasse triumphum beneficio Ciceronis, et multos im-
 portatores uictorem exercitum reportasse, quasi reduxisse. a por-
 to porta, portus porticulus. portorium. portorium. portu-
 ticus deducuntur, de quibus superius diximus. Item composita
 apporto nota significationis, deporto de loco porto. a quo de-
 portati dicuntur quibus aqua et igni interdictum est, uel qui

bus princeps prouinciam adnotauit, uel de quibus deportan-
 dis scripsit. ex porto extraporto, siue ex loco porto, siue aufero, si
 ue e contrario in porto, infero. Cicero. Ego uero si uelim nostræ ci-
 uitatis exemplis uti, et aliarum plura proferre possum detrimē-
 ta publicis rebus, quam adiuuata per bonos eloquentissi-
 mos importata. Idem. Modo enim huc ista sunt importata. sup-
 porto suffero. reporto. refero. reduco. comporto simul porto. Item
 a porto fit compositum domiporta, hoc est coclea ita appella-
 ta ad similitudinem graecorum, qui eam φερίον appell-
 lant, hoc est domum portatam. Cicero. Vt si quis medicis agro-
 to imperet ut sumat terrigenam, tardigradam, domiportam,
 sanguine cassam, potius quam hominum more cocleam. PVE-
 RVM. Ganymedem. nota est fabula Ganymedis. Trois reu-
 gis filius fuit, formosissimus puer, quem cum Iupiter deperi-
 ret, iussit in caelum ab Aquila portari, et sibi pocula ministra-
 re, quod eleganter descripsit Virgilius,
 Intextusq; puer frondosa regis Ida,
 Veloces iaculo cernos, cur suq; fatigat
 Acer, anhelanti similis, quem praepes ab Ida
 Sublimem pedibus rapuit Iouis armiger unctis.
 Longæui palmas nequicquam ad sidera tendunt
 Custodes, seuitq; cantum latratus ad auras.
 Ob hoc factum aquilæ effigiem in caeli translaticam ferunt,
 que super aquarium uidetur uolitare. aquarium enim Ganya-
 medem esse superius ostendimus. ideoq; ostenditur quasi aquam
 urna effundens. Aquila ala dextra circulum æquinoctialem
 parum prodit. sinistra autem non longe a capite ophiuchi ui-
 detur figurata, rostrum eius a reliquo corpore diuidit circulus
 a Cancro ad Capricornium præueniens. exorto Leone occidit.
 exortitur autem cum Capricorno habens in capite stellam unã,
 in utraq; penna unam, in cauda unam. HAEC. ut le-
 pus tutus sit in ore leonis. ILLA. Vt puer illa sus sit in
 unguibus Aquilæ.

EPIGRAMMA XXXVI. AD MAXIMUM

TELLAE DELICIVM MEI.
 Hoc epigramma scribit ad Maximum, in
 quo Stellam poetam laudat, eumq; ante-
 ponit Catullo. Stella poeta fuit patavinus,
 qui Violantilla amauit uirginem Neapo-
 litanam, quam tandem duxit uxorem. haec
 in delitijs habuit columbam auem dicatam Veneri, quam Stel-
 la stetit defunctam pulcherrimo carmine, opusq; ipsum colum-
 bam inscripsit, de quo uenus apud Rapinium sic loquitur. hic
 nostræ defleuit fata columbae. Catullus Veronensis poeta fuit
 iambi acerbitate praclarus. hic eodem modo passerem puellæ
 suæ delicias defleuit mortuum. Martialis id opus passerem
 uocat. utraque auis salacissima est, ideoq; amantibus conueni-
 ens. tanto inquit Stellam maiorem esse Catullo, quanto passerem
 magnitudine uideamus columbam excedere. COLUM-
 BA. Opus Stella ita inscriptum. VERONA urbs
 est uenetiae a Gallis olim condita duce (ut quidam opinan-
 tur) Brenone, a quo Brenona prima, deinde mutatis consuetu-
 dine literis, Verona appellata. Galli enim, cum nouas sedes
 quaerere ob intestinas discordias, et assiduas domi dissensio-
 nes cogerentur, in Italiam uenerunt, expulsisq; inde cultoribus
 Mediolanum. Comum. Brixiam. Bergomum. Tridentum.
 Vincentiam condiderunt. Veronam magna ex parte
 alluit fluius omnium amoenissimus Atesis, qui ex triden-
 tinis alpiibus ortus non longe a fossa clodia Pado miscetur.
 Clara haec urbs solo, ac frugum, et fructuum omni-

um ubertate, Clarior uiribus duobus Plynij, et uno Catullo, quo-
 rum nomina nulla obliterata est uetustas. P. ASSEREM.
 Opus Catulli, in quo passeruli mors defletur.

EPIGRAMMA XXXVII. AD DECIANVM.

VOD MAGNI THRASEAE.
 Laudat Decianum quod stoicorum dogma ci-
 era mortem sequatur, non autem ut Cato,
 et Thraseas fecerunt, qui sponte mortem
 quaesuerunt. per quæ praecipere uidetur non
 debere quæquam fugendi incommodi gra-
 tia mortem sibi consciscere. id enim imbecillioris potius animi
 esse quam firmitoris. MAGNI THRASEAE. Thraseas
 Patavinus fuit Claudij Neronis temporibus, qui cum librum de
 rebus Catonis a Numatio scriptum legeret, gloriae cupidinae in-
 census, postquam a Caesare damnatus esset, prolatis brachijs in-
 sistit sibi uenas incedi, et dum moreretur magna constantia suo
 rum stertem compescuit. libauitq; sanguinem Ioni liberatori.
 hic quædiu uixit, Brutus, et Cassij interfectorum Caesaris di-
 es natales summo honore traditur celebrasse. CONSV-
 MATI. Omni ex parte perfecti, de quo superius diximus,
 CATONIS. Cato Antipatro Tyrio praepatore stoicam
 disciplinam secutus, vitæ, ne in Caesaris potestatem ueniret,
 mortem sibi consciscit. ab eo fit catonianus adiectiuum. TA-
 LIS UT ESSE VELIS. Vt uelis uitam illorum sequi,
 non mortem. ENSES. Gladios. Ensis Gladius. Mucro, spa-
 tha eiusdem significationis sunt. ab ensis fit Ensilculus diminu-
 tiu. a gladius gladiolus, quod modo significat paruum gla-
 dium, modo herbam, de qua supra diximus, a gladii similitu-
 dine ita appellata. gladiator, de quo supra diximus. a quo
 gladiatoris ludus. et digladiator uerbum, quod est dissentio,
 contendo, et ueluti gladijs dilanior. Cicero. Quid Antipater di-
 gladiatur cum Carneade tot uoluntinibus? Idem, digladiari au-
 tem semper, et pugnare cum facinorosis, et audacibus quis non
 eum miserrimum, ac etiam stultissimum dixerit: a clade au-
 tem appellatum gladium Varro affirmat, quasi eladium
 quod sit ad hostium cladem. mucro licet proprie gladii signi-
 ficat, ponitur tamen pro cuiuslibet teli acumine. uirg. Ossa sed
 inter ferreus ad costas alto stat uulnere mucro. hoc est teli cu-
 spis. hinc mucrono uerbum actio. a quo mucronatus deducitur;
 hoc est acutus, et ad mucronis speciem factus. spatha graecam
 est. etiam enim apud graecos modo costam, modo ensen signi-
 ficat. paraconius ensis est, quo praecingimur, a cona, ad qua al-
 ligatur nomen habens, hoc est ἀπὸ τοῦ παρακόντος λόγος di-
 ctus, quasi ad conam pendens. Martialis de paraconio. Mili-
 tia decus hoc gratiq; erit omne honoris, Arma tributum an-
 gere digna laus. pudet referre quosdam nuper per inscitiam
 pro paraconion patracon scripsisse authore deprauato, et quæ
 magis ridiculum est, patracon exposuisse pro genere officij, ac
 etiam telo, quod ei officio conuenit. o dementia singularem pa-
 rochos non patracon est, qui nuptijs praestitit, ita appellatus, quod
 uehicular praestat, ὁ ὑμῶν ἀνὴρ enim graece, latine uehicula nu-
 cupamus. Varro. Hinc enim omnia erant idem sacerdos. idem
 parochos. deniq; idem senatus, idem parochos inquit, hoc est idem
 auspex siue paranymphus. hunc enim mos erat praere uehico-
 lum, in quo sponsus, ac sponsa ferebantur, quo die nuptiae cele-
 brabantur. Aristophanes, ὁ δὲ ἀμφοτέρων ἑρως χρυσόμοσος ἦν
 αὐτῶν παντὶ ὄντι (ἦν δὲ παροχος ἄμω). hoc est cupido flo-
 ridus aureis praeditus alij habebat dirigebat auersas parochus
 nuptiarum Iouis. Est etiam parochus ὁ ἀναβατῶν εἰς τὸ
 πῦρ. id est qui in uehiculo assidens ministrat uictori. et

STRICTOS. Nudatos. stringere proprie arctare est.
 Plynij. Apprehensamq; manu stringit. hinc stringe ap-
 pellantur ordines rerum inter se coniuncte collocatarum, quod
 una sunt constricta. Item longitudo maior latitudine. a quo
 stringatus ager uocatur, qui per stringas crescit a septentrione in
 meridiem. Item stringones dicuntur densarum uirium homi-
 nes, quod in se constricti, atq; arctati sunt. et stringosa iumen-
 ta, quæ exhausta, ac macilentia sunt, quasi stringosa, quod cor-
 pora eorum restricta sunt. Massurius. P. Sapia Nasica. et M.
 Pompilius censors, cum equitum censum agerent, nimis stringo-
 sum equum, et male habitum, sed equitem eius uberrimum
 uidentes ab exercitu amouerunt. et stringit aduerbium, hoc
 est stringendo, unde strictum refertur dicimus ea, quæ cum spar-
 sa, ac diffusa essent, breuiter, et quasi summam colliguntur,
 quemadmodum. et perstringere capimus pro colligere, et
 summam referre, quamuis interdum perstringere pro obca-
 care accipitur, quasi coniunctis palpebris oculi perferibantur.
 Cicero, Existimat se gomme nitore, et auri splendore. ass-
 etus omnium perstringere. ab hoc perstringentes uocantur, qui
 unam rem pro alia facientes aspectum hominum fallunt. hi
 etiam praestigatores uocantur a praestringendo, quasi praestrin-
 gatores. nam et praestringere obtenebrare, atque obcaecare est,
 sicut praestringere. Plautus. Perstringam oculorum aciem in
 acie hostibus interdum tamen ponitur pro eo, quod est breui-
 ter, et suauiter percurrere. Idem, ignoscite, rei magnitudo mo-
 breuiter perstringere atrocitatem criminis non sinit. et pro ra-
 dere, ut paulo post dicemus. Item stricturae proprie appellan-
 tur scintillae, quæ de ferro candenti micant, eunq; cum massa
 maleis tunditur, siue quod strictus emittuntur, siue quod och-
 los suo fulgore perstringunt. Virgilius, Striduntq; cæminis stri-
 cturae calibum, et fornacibus ignis anhelat. Item aliud ad-
 uerbum stricte, hoc est arcte. a quo strictus strictissime, sicut
 a strictus strictior strictissimus. Item stringillo uerbum, idem
 quod stringo. a quo obstringillo, quod significat obsto. Varro,
 Quid Curio cum id fecisset, dicebat amicis, ut illi nuntiaretur
 se obstringillaturum, ne aut triumphus decerneretur, aut iteru
 fieret consul. Item composita a stringo. obstringo perstringo,
 de quo diximus. substringo. constringo eiusdem ferè cum suo sim-
 plicia significationis, item restringo, quod modo significat solu-
 Apuleius. Iumentum restringit, abireq; stabulo liberum sinit,
 quod stabularius inuentum mox domum reducit. modo rursum
 stringo. Idem. Et duplici nodo, ne solui facile queat, restringit.
 interdum tamen per metaphoram stringere pro percutere ac-
 cipimus. Virgilius, Atq; animum patriæ stringit pietatis ima-
 go. et pro rarefacere. excidere. Idem, ubi densas Agricola
 stringunt frondes. et pro decerpere. Idem, sed tamen et quer-
 nas glandes dum stringere tempus. et pro uulnerare. Idem
 Hunc primu leuis hasta Themilla stringeret. et pro atten-
 re, quod stringendo fieri solet. Idem, et stringite remos. Item
 pro radere. Idem, Ego sum pleno quem flumine cernis string-
 gentem ripas. quapropter et in compositione perstringere in
 eadem significatione accipimus. Cicero, Cuius quidem por-
 tum Capuae penè perstringisti. et distringere dicimus, radendo
 sordes detergere. Unde distringentes uocamus, qui sordes
 corporis radunt, quos graeci Apoxiomenos narrant.
 ἀποξύνει enim stringere, hoc est radere. Plynij de Lifippo-
 plurima ex omnibus signa fecit foecundissimæ artis, inter quæ
 distringentem se quem Marcus Agrippa ante thermas suas
 dicauit mire gratum Tiberio principi, qui non quini tem-
 perare sibi in eo, quanquam imperiosus sui inter initia prin-
 cipatus, transtulitq; in cubiculum, alio ibi signo sub-
 satuto. Cum quidem tanta populi Romani contumacia

fuit, ut magnis theatri clamoribus reponi apoxyomenon con-
 flagitauerit, princepsq; quaquam adanatum reposerit. hinc
 strigmenta appellantur sordes, quæ ex corporibus raduntur.
 Vnde strigmenta olei dicimus ceromata, hoc est sordes olei, quæ
 ex unctorum athletarum corporibus raduntur. Idem. Vsum
 olei ad luxuriam uertere græci uitorum omnium genitores in
 gymnasijs publicando notum est magistratus honoris eius octo
 genis festiuijs strigmenta olei uendidisse. hinc etiam strigel uo-
 catur instrumentum ad distringendum, hoc est ad radendas sor-
 des aptum, quo ueteres in balneis præcipue utebantur ex auro,
 argento, ferro. interdum etiam lapidibus quibusdam. Persius.
 I puer et strigiles Crispini ad balnea defer. Iuuenalis, Et so-
 nat unctis strigilibus Martialis de strigile ferrea.
 Pergamus has misit auro distringere ferro.

Non tam sepe teret lintea fillo tibi.
 Plyn. de spongia, anis eius plurimum proficit contra scabridas
 genarum, et quicquid opus sit distringere præstat. Et strige-
 lum uicem linteorumq; affectus corporibus. ab harum similitu-
 dine in Hispania strigiles etiam uocabant auri paruulas mas-
 ses, quod super omne solum in massa auro inuento capitur, cum
 cetera in metallis reperta igni perficiantur. hoc statim aurum
 est, consummatumq; materiam protinus habet. cum ita inueni-
 tur. Item strigel aluminis genus pumicosum, et est foraminum
 fistulis spongiæ simile, rotundumq; natura. sunt q; putene strin-
 gere, cum pro eo capitur, quod est breuiter colligere, sine percute-
 re ab eo sumi, quod radere significat, siquidem radere pro-
 prie est leuissime tangere. Et eadẽ ratione stringere ensẽ ac-
 cipi pro nudare. nam cum uagina eum excrimus quasi rade-
 re, hoc est polire, ac detegere uidetur. Virgilius, strictum ro-
 tat acer Lutæus ensẽ. a stringere striare deducitur, quod est
 polire, leuigare. Plynus, Conchis leuibus, striatis, uernæ mi-
 eratim intorto. Striges non a stringendis infantium corpori-
 bus (ut quidã falso existimant) sed a stridore nomen habent,
 fibulosumq; est, quod eas radunt ubera infantium labris im-
 mulgere. Aues sunt nocturnæ. Lucretius. Quod tepidus bu-
 bo, quod strix nocturna queruntur. Constat tamen et in ma-
 ledictis iam esse, et etiam apud uetustissimos fuisse, accipi-
 pro maleficis mulieribus, quæ noctu gradientes infantium cor-
 pora sanguinem sugendo exhauriunt. nec desunt qui opinen-
 tur ab hac strigo sumi, de quo supra diximus, deriuari, quasi a
 strige exhaustum. NUDO. Inermi. Nudum proprie
 dicimus quicquid sine tegmine est. Virgilius, Nudatosq; hu-
 meros oleo perfusa nitebat. interdum tamen nudum pro in-
 pulso accipitur, quod non negatur sepulchro. Idem. Nudus in
 ignota Palmyre iacebis arena. Quidam nudum, et nuda-
 tum ita distinguunt, ut nudum sit, quod nunquam tectum fuit,
 nudatum autem, quod tectum esse consueuit, sed nunc tectum
 non est, unde nuda facies, et nuda manus dicitur, uenter au-
 tem nudatus. a nudus sit nudo uerbum, hoc est aperio, detego,
 a quo compositum denudo, et nuditas nomen, et nude aduer-
 bium, hoc est aperte simpliciter. PECTORE. Pectus
 pars corporis est infra gulam incipiens, finiensq; supra alui,
 quod intus homini octonus costis munitum est, subius dens, cor-
 nigeris tredecim, serpentibus triginta, homini dumtaxat latum
 est, reliquis carinatum, præsertim uolucris, et in ijs maxi-
 mo aquaticis. latitudo eius sublimis, et exposita oculis mira-
 bilem præ se fert habitus sui dignitatem, a quo qui porrectio-
 ri pectore sunt pectorosi dicuntur. a græcis ὀστέον dicitur.
 unde et munimentum militare, quo pectus protegatur, thorax
 appellatur. a quo thoracati dicuntur, qui thoracati induti sunt,
 sicut a lorica loricati. Item a pectus pectorale deriuatur. hinc
 pectoralis fisciã, de qua Martialis, Fisciã crescentes domine

compesce papillas, ut sit quod capiat nostra, tegatq; manus. fisciã
 linteolum est ad ligandum aptum, dicta a græco φα-
 σκία, cuius diminutuum est fisciola. Item a pectus fit ex
 pectoro uerbum, quod significat extra pectus eijcio. Cicero.
 Tum pauor sapientiam mihi omnem exanimato expectorati.
 REDEMIT. Emit (ut supra diximus.) FACILI
 SANGVINE. Facile effuso. hoc est fialitate mortis.
 HVNC VOLO LAUDARI, QUI SINE MOR-
 TE POTEST. Aristotelis sententia est, quod mortem
 oppetere ob fugendam paupertatem, aut amorem, aut aliud
 quicquam molestum et graue, non fortis animi est, sed potius
 timidi atque imbecilli. Est enim mollicies, quædam laboriosa fu-
 gere, et quia nõ id decorum sit, sed mali euitandi gratia mor-
 tem oppetere. hinc fuere pleriq; qui Catonẽ, et Thraseam re-
 prehenderunt uiri docti, et eorum familiares, imbecillioris
 potius quam fortioris animi esse dicentes mortem sibi consciuif-
 se, quod nõ honestas eo factõ apparuerit turpia præcauens, sed
 animi infirmitas aduersa non sustinens, quod Cato ipse in fi-
 lio uisus est ostendere, quem non est secum hortatus ad mortem,
 sed de Cæsaris benignitate omnia sperari posse præcepit. eum
 igitur laudandum potius esse poetæ existimat, qui tolerantia
 rerum aduersarum uiuendo, quam qui fuga moriendo glo-
 riam sibi aucupantur.

EPIGRAMMA XXXVIII. AD COTTAM.

ELLVS HOMO ES. Iocatur cum
 Cotta deridens eum, quod cum uellet ma-
 gnus uideri, bellum se per molliciem dimi-
 nutio nomine appellabat, cum bellus, et
 magnus inuicem repugnent, et est tacite
 reprehensio eorum, qui cum uelint boni
 uideri, molles tamen sunt, atque lasciuu.

EPIGRAMMA XXXIX. DE VENUSTO.

ET IT VENUSTVS. Periocum
 Venusti avaritiam carpit, uxorem fœdissi-
 mam petentis dotis gratia, quia scilicet læ-
 quebat, et mox sperabatur moritura. Me-
 trum est iambicum trimetrum, cuius duo
 genera sunt. alterũ apud uetustissimos co-
 micos, tragicosq; in usu fuit. Horatius, Hunc soca sumptere pe-
 dem grandesq; cothurni. alterum apud iuniores tantum. ue-
 rum iambicum comicum, et tragicum dicitur, hoc purum tri-
 metrum appellatur, suscipitq; tres pedes inuicem mutatos, iã-
 bum, pyrrhichium, et spondeum. raro apud uetustissimos in
 usu fuit. NVPTIAS. Matrimonium. nuptæ dicitur,
 ut Modestinus iurisconsultus affirmat, coniunctio maris, et
 fœminte consortium omnis uitæ diuini, et humani iuris con-
 iunctio. unde nuptialis deriuatur, hinc nuptialis thalamus di-
 citur cubiculum, in quo primum uir et uxor coniunguntur. a
 quo thalamo epithalamium uocatur sacer hymnus, qui in nu-
 ptijs canebatur, et nuptialiter aduerbium, quod significat pro-
 more nuptiarum, unde uesitum aliquam nuptialiter dicitur,
 hoc est decentius solito, et ut fieri nuptijs solet. nuptiæ autem
 a nubendo dictæ sunt. Nubo, et compositum eius obnubo, pro-
 prie significat operio, uelo. Vir. Arsurasq; amas obnubit ami-
 ctu. quoniam uero sponse apud ueteres, dum uiro tradebatur,
 nubere, hoc est uelare capita solebant, usurpari ceptum hoc
 uerbu pro eo, qd est uiro tradere, sive uiro tradi. Nã et achue
 dicitur nupsit filiã Cæsari, et passiuè, cuius filia nupsit. Cæ

sari. Vnde non modo mulier, quæ uiro tradebatur, nupta, sed
 etiam uir, cui tradebatur, nuptus dici solebat. Plau. Licet etiam
 Carinum, quod agit sate nouum nuptum. nupta etiam uerba
 dicebantur, quæ non licebat uirgni proferre. idem, uirgo sum
 nõ dum didici uerba nupta dicere. a nupta innupta deducitur,
 quæ non dum uirum cepit. Virgil. Innuptaq; puella. Item a
 nubo innubo. a quo innubus, et innuba, qui uxorem ducit.
 et quæ uiro traditur. Nam innubere proprie ad domum uiri
 transire est. Vnde et pro transire simpliciter ueteres usurpa-
 runt. Lucilius. Suam enim innubere, atq; innubere censet. et
 pronubo, hoc est nuptijs præsum. a quo pronubus, ac pronu-
 ba, de quibus supra diximus, et connubo matrimonio iungor,
 quasi simul nubo. Apuleius. Nescientibusq; parentibus pucl-
 lari etate conuulperamus. Hinc conuubium ius legitimum ma-
 trimonii. Virgil. Conuubio iungam stabili, propriamq; dica-
 bo. et nubilis ad nubendũ apta. nubo autem quando operio
 significat, a nube deducitur, quæ cælum operit. nubes autem
 deriuatur a græco νέφος, quod apud illos a priuatione lu-
 cis nomen accepit. quemadmodum urepas, quod nimbium
 significat, a quo nostri gnefosum obscuro dixere, quasi ne-
 bulosum. V. armo. Gnefosus locus, et sine ulla luce. Est enim nu-
 bes uapor humidus in sublima egressus sive aer in liquorem co-
 actus, cuius densitas haud dubie solem obumbrat. a nube nu-
 bilum deducitur, quod modo adiectiuum est, et significat fu-
 scum, nubibus tectum, modo substantiuum, significatq; ipsam
 nubem, unde fit obnubilo uerbum, quod significat offusco, ob-
 tenebro, et quasi nubibus impleo, et nube cula parua nubes,
 et nubilosus nubibus plenus, et nubiger gerens nubes. a nube
 nebula ita differt, qd nebula uapor sit in terra, atq; aquis sur-
 gens, quæ sive statim euanescat, sive in altum sublata, conuertitur
 in nubem. nubes quocumque tempore fieri possunt. nebula
 nec æstate calida, nec nimio frigore existunt. a nebula nebulosus
 deducitur, nubibus plenus. et nebulosus, uapor, uanus, uul-
 lius pretij homo, quod non facile perspicia potest, qualis sit, qua-
 si nebulis obtenebratus, uel quod mendacijs, ac uersutijs su-
 is nebulas quasdam obijciat, mel quod ad fugam fugitiuis,
 et ad furta nebulæ sunt accommodatæ. Lucilius. Nubig-
 tor quidem, ac nebulosus sit maximus multo. hi et tenebrones a
 ueteribus dicebantur a tenebris. V. armo. Cur. Consul in ca-
 pitolio, cum delectũ haberet, nec citatus a tribunis ciuis respon-
 disse, uendit tenebrones. nebula a græco deducitur νέφος.
 a quo per diminutionem νεφέλιος parua nebula
 dicitur ADEONE PVLCHRA EST. Ut sci-
 licet cupi. peti. precari. donari mereatur. TVSSIT. Hoc
 placet in ea, et ob hoc petitur, quod tussit, hoc est phthisim
 patitur, et speratur mox moritura. phthisici enim tussim pati-
 untur (ut supra diximus) tussio quid significet manifestum est,
 quidam hoc uocabulum factiuum esse putant, ab eo fit tussis,
 a quo tussicula diminutiuum. et tussilago herba, quæ tussim
 sedeat. ob id etiam bechion appellata a πῶ τῶ βῆχας ὀφθαλμῶν,
 hoc est a tussi sananda. duo eius genera. Syluestri, cui ubi nasci-
 tur, subesse aquas credunt. folia habet quinq; aut septem maius-
 scula, quæ in edere, subalbida a terra, sive pene pallida, sine cau-
 le, sine flore, sine semine, radice per quam tenui. quidam eandẽ
 chamæleucen putant. huius arida cum radice fumus per aru-
 dinem huius, aut deuoratus ueterẽ tussim sanare dicitur. Al-
 tera a quibusdam salvia appellatur similis uerbascõ conteritur
 ea, et colata calefit, atq; ita contra tussim, et lateris dolores
 bibitur. contra scorpiones etiam et dracones marinos efficitur.
 item contra serpentes, si ea ex oleo lest perungantur.

EPIGRAMMA XL. AD SEXTILIANVM.

VM DATA SINT EQVITI.
 Sextiliani ebrietatem per iocum carpit, cui-
 us etiam mentionem facit inferius. Sextilia
 ne bibis quantum subfella quinq; . sensus
 est. cum sit lege cautum, ne supra decẽ nu-
 mos impendi. re uino egres in conuiujs pos-
 sine, tu solus uiginti nummorũ uinum potas. præscriptum equi-
 tibus fuit, ne supra decem nummorum uinum apponere lice-
 ret. Item nequis uinũ græcũ, amicumq; plus octonis aeris in
 gula quadrantalia uenderet. parca. m. olim in bibedo uino
 ueteres fuere. Vnde L. Papyrius imperator aduersus Samni-
 tes dimicaturus uotum fecit, si uicisset Ioui pocillum uini se li-
 baturum. et Cato, cum in Hispaniam nauigaret, ex qua cum
 triumpho redijt, gloriatus est non aliud se uinũ bibisse, quam
 remiges. Idem scripsit propinquos non aliam ob causam fœ-
 minis osculum dare solitos, quam ut scirent, an olerent ui-
 num, quo uiri romæ mulieribus non licebat. Egnatij uxorem
 constat quod uinum è dolio bibisset, fustibus a marito interfe-
 ctam fuisse, eumq; cædis a Romulo absolutum. Item matro-
 nam aliam, quod loculos in gbus erant clauis cælle uinariæ,
 aperuisset, media a suis mori coactam. in conuiuio nunquam
 plus semel uinum græcum dari solebat. chũ raro romæ ni-
 si medicinæ gratia bibebatur. postea in tantam luxuriam uene-
 re mores, ut Lucillus, qui redijt ex Asia amplius centum con-
 gorum uini græci conuiuio apposuerit. Cæsar dictator trium-
 phi sui cœna uini salerni amphoras centum. Chũ adlos centũ
 in conuiuia distribuerit. propterea lege adhibita moderatio est,
 cautumq; ne uinum, quod equistri epulo apponeretur, decem
 uinumorum pretium excederet. BIS DECIES. Vige-
 ties. Bis enim id significat, quod græci dicunt δις, a quo
 fit binus. na. uum, qd significat duo. sienna. ad binũ millium
 numero saucijs utriq; factis. hinc combinatio duorum coniu-
 ctio dicitur. et cõbinare è multos ita diuidere, ut bini sint, idest
 duo simul coniuncti. hinc combinatio etiam figura appellatur,
 quam græci ἐπιζευξιν uocant, cum in oratione eadem dictio
 sine medio duplicatur. Virg. Meme adsum qui feci. et bipen-
 nis, de qua superius, securis ex utrãq; parte aciem habens. et
 bilinguis duas habens linguas, ut serpens. Item qui loquendo
 non constat, sed modo unum, modo aliud loquitur. Item fallax
 quoniam ad mentem quoq; plerunq; refertur. et bidentes, quæ
 et ambidenter dictæ a ueteribus inueniuntur. et bidental,
 de quibus superius diximus. et bigna gemina, quod duæ uno
 partu natæ sunt. et bigenera animalia è diuerso genere nata.
 ut Leopardalis ex Leone, et pãthera, mulus ex asino, et equi-
 binomnis, quod et binomius dicitur, cui geminum est nomen,
 ut Numma Pompilius. Tullius Hostilius. Biceps duorum cepitũ.
 biclinium locus, ubi duo lecti sunt, sicut triclinium ubi tres, bi-
 hæres, qui duas hereditates consecutus est. biduum duo dies. bi-
 ennium duo anni. bifer a arbor, quæ bis fert fructus. bipera,
 quæ bis peperit. binium locus, quod duas uias habet, sicut tri-
 uium quod tres. bisariam bipartito. bipartito in duas partes
 diuido. a quo bipartitum, et bipartitio, et bipartito aduerbiũ.
 bifidus in duas partes fissus. et biniua uida qd duas uitas ha-
 buerat, alterã coniugalem, cœlibem alteram. Var. Ad biniua
 uenio, cum uellem ostendere quid uellem. Mar. Atilius incon-
 stantiæ filius me reprehendit. bifores duplices ianuas haben-
 tes. bige quasi biunge. bilibris duarum librarum. bimatus
 spatium duorum annorum. binulus, qui in bimatu est.
 bilanx, quod duas. (ut superius ostendimus) habeat lan-
 ces. bimarius scando maritus. bipes duorum pedum. a
 quo bipedalis. Bigamus, qui duas duxit uxores. a quo

bigamta ipsa conditio. bisellium duos tantum capiens sella. bitum gerum duorum iugerum. biremis naus, quae duplici remorum ordine agitur. bisextum, de quo superius differimus, quod bis sexto Calend. dicitur. Bitemporus, duorum temporum. Bisurcatus, geminas furcas habens. bisur, plus quam fur, sive bis qui in furto deprehensus est. Bisulcus unguis non solidas, sed scissas habens. item quicquid in duas acies scissum est, bisulcum appellamus. Besis, quod bis triens sit. Besis enim octo unciae sunt, triens quatuor biseta porat, cuius a cervice seta bisariam dividuntur, cum iam esse incipit maior sex mensium. Bissons, qui duas frontes habet. unde Ianum dicimus bisfrontem, bilis gemina lis. Menius. Bilem mihi nuper excitavit. Biblio verbum, non a bis deducitur, sed factitium est a similitudine sonitus, qui fit in vase. Enni. Biblit amphora. Quemadmodum autem bis a bis graecae voce deducitur, Ita duo a duobus. a duo autem fit duplex. a quo duplo verbum. et duplex. a quo duplico, et dupliciter. Duplex interdum pro duos accipimus. Virg. et duplex tendens ad sidera palmas. interdum pro later. idem. Duplicia aptantur dentalia dorso. Veteres duplicationem dicebant, quos nos duplicem. unde duplicari uocati, quibus ob uirtutem duplicia abaria ut darentur, institutum. Duplicio uerbum interdum propriam habet significationem, hoc est duplicem facio. interdum ponitur pro augeo. Sallust. Et Maurus uictus dupliciter uerat bellum. Virg. Et sol crescentes decedens duplicat umbras. Ab hoc fit reduplico, hoc est rursus duplico. et conduplico, simul duplico. item a duo fit duodecim. a quo duodecimus, et duo denus. unde duodenarius. duodeviginti, ac reliqua similia. Et ducentum. ducenti. ducenteni. et duodecies. duodeuigentes. ducenties. duodeuicesimus. duodeuicesimus. ducentissimus. et duellum secundum quosdam, de quo superius diximus. et duplaris numerus, in quo minor bis numeratur. et duplices substantiuum pugillarum, sive tabellarum genus, in quibus literae scribi solebant, quae et diplomata graecae uoce dicuntur. nam diplomata graeci duplicem dicunt. Suetonius in diplomatis, libellisque et epistolis signandis imitatio sphingis usus est, mox imagine magnae Alexandri, nouissime sua. huiusmodi tabellae aliquando triplices erant, in quibus scribi res amatoriae solebant. Martial. Tunc triplices nostros non uilia dona putabis, cum se ueruram scribet amata tibi. Aliquando quinquaplices. idem. Cede inuencorum domini calet area foelix, quae duplici caera cum datur alius honor. item diuidens hostia bidens. et diuicentus, cum altero, ut puta cum filio census. A die uero fit dipondius, de quo superius diximus. et diphthongus duarum uocalium in una syllaba comprehensio unum efficiens sonum. et diplois genus uerbum duplex uulgo notum. et diptota nomina, duos tantum casus habentia. et diobolaris, duorum obolorum meretrix, de qua alibi diximus. NVMISMATA. Numos, graecum uocabulum est νόμισμα, (ut superius diximus) a latinis tamen passim usurpatum. Horatius, Regule nomisma Philippi. Ab hoc numus deducitur. una litera addita, ut postura syllaba produatur. Nomisma autem a lege derivatur, quae graecae dicitur νόμος. quod lege deposita permutandi consuetudine signatur sit nummus, eiusque pretium impositum. Nummus generaliter omnem pecuniam significat. unde nummum autem dicimus. nummum argenteum. nummum denarium. nummum quinarium. nummum uictorium, et similia. item a nummum liberalem. dipondium, nummum bilibrem. Petronius. Quisquis habet nummos secura nauiget aura, hoc est quisquis habet pecuniam. Quoties tamen nummum simpliciter ponimus, pro denario accipimus, qui erat uiginti quatuor siliquarum. Siliquae tres siliquulum faciebant. Denarius autem uocatus est, quod hic nummus pro decem libris aeris constitutus sit, sicut quinarium pro

quinque. sestertium pro dipondo, ac semisse. Sed Annibale Romanos urgente. Cum Quin. Fabi. Maximus dictator esset, asses unciales facti sunt, placuitque denarium sexdecim assibus permutari. Quinarium octonis. Sestertium quaternis. in militari tamen stipendio semper denarius pro decem assibus datus. Item a nummus sit nummulus diminutiuum. a quo nummularius DATA. Permissa. concessa. CALDA. Aqua calida. Romani ueteres pro ratione temporum modo calidis, modo frigidis aquis in mensa utebantur. Inuenialis, Celidæ calidæque minister. Hinc uiales etiam aquas adhibere mensis solebant, quas decoquebant, ut essent salubriores, postea colo nuario, aut sacco attenuabant, deinde refrigerabant. Neronis principis inuentum fuit decoquere aquam, deinde uero in nives refrigerandi gratia dimittere, ut uoluptatem frigoris haberet sine nuius malignitate. idem calescere aquam hyeme solebat, ut tepidius biberet. Prior illa decocta sine cocta uocabatur. Suetonius, Nero aquam e subiecta lacuna potaturus manu hausit, et haec est inquit Neronis decocta. Martialis, Niveæ custodia coctæ. huiusmodi luxuriam excratur Plinius, dum inquit, Hi nives, illi glaciem potant, pœnasque montium in uoluptatem gula uertunt. seruat algor aestibus, cogitaturque, ut alienis inuisis nix algeat. decoquunt alias, quas mox et illas hyemant, veteres non calidum, et calidam, sed caldum, et caldam dicebant. Augustus in epistolis ad Caesarem scriptis emendatus est, quod is calidum dicitur, quam calidum maluisset, non quia id non esset latinum, sed quia esse odiosum. et ut ipse graeco uerbo significauit, περιπρω, hoc est curiosum, et nimis affectatum. MINISTROS. Seruientes, eosque, qui in mensa necessaria suppeditant. a manibus enim ministri, quasi ministri appellati sunt. Hinc ministerium fit, quod proprie significat obsequium, et operam ministri. per metaphoram tamen pro quacunque actione accipitur. Virgilius de rege Latino. moestusque refugit Foeda ministeria. In plurali uero ministeria etiam pro ministris usurpamus. ab eodem fit ministro uerbum notae significationis. a quo ministrator, et ministratrix pro ministris. Cicero, sed ut omnes comites, atque ministratrices esse diceret. item ministratio. subministro, quod est suppedito. unde subministrator. subministratrix. subministratio. Administro, idem quod ministro. a quo administrator. administratrix. administratio. MERV M. Vinum solum sine aqua. unde meracius bibere dicuntur, qui minus aquae uino commiscunt, sicut e contrario lymphaticus, et dilutus, qui plus aquae adhibent uino. Deducitur autem merum ab adiectione merus, ra, rum, quod modo solum significat. Terentius, Nihil habet nisi spem meram. hinc merulam, quidam dictam existimant, quod solitaria incedat. Aus est turdi magnitudine. colore nigra. doalis. et sibilando humanam exprimens uocem. Circa Cyllemem Aradiae, nec usquam alibi candida nascitur. Modo purum, cum pro syncreo accipitur. Plautus, Nescio quid est non merum, quod genuit. Varro, Eodem coniectione nescio, quae mera miracula. Cicero, Ecce tibi exortus est Iphocates magister istorum omnium, cuius est ludo tanquam ex equo troiano meri principes exierunt.

DE REGVLO. EPIGRAMMA. XLI.

TVR AD HERCVLEI. Bladitur Regulo, quod porticus, in qua aliquandiu fuerat, cum ipso praesente integra stetit, eodem abeunte statim corruerat, quasi dijs per hoc ostendere uolentibus, quam curam

eum haberent. Regulus nobilis caudicus fuit Plinij, ac Martialis temporibus, quem ille saepe in epistolis carpit. hic frequentissime laudat. habuit uia tyburina ad quartum lapidem uillam cum ne more, et porticu antiquissima, in qua cum aliquando curru uectus umbrae gratia parumper condisset, mox discedens ante oculos suos collapsam aspexit. TVR AD HERCVLEI. Ordo est. Quartus lapis a uicina urbe signat rura, et sacrum nemus, et uigera dilecta musis ea uia, qua itur ad gelidas arces herculei tyburis, et cana albula fumat sulfureis aquis. QVARTVS LAPIS. Lapidibus enim apud ueteres milliaria signabantur, quod nunc quoque quibusdam in locis aspicimus. unde lapis aliquando pro milliari accipitur, ut cum dicitur ad tertium lapidem, ad quartum lapidem. Lapis proprie est, quem graeci λίθος uocant. Saxum, quod ab illis petra dicitur. Lapis mitior, minorque, ac tenerior est. Saxum maius, asperius, duriusque. unde gemmae lapides, non saxa dicuntur. Plin. Nusquam hic utilior, quam in Italia gignitur. Lapisque non saxum est. idem. Est et uiridis lapis uehementer igni resistens, sed nusquam copiosus, et ubi inuenitur lapis non saxum est. A petra petrosus deducitur, hoc est petri abundans. Et Petra Arabiae oppidum, quod Nabath ei incolunt in conualle paulo minus duobus millibus passuum amplitudinis circumdatum montibus inaccessis, amne interfluente, unde pars ea Arabiae Petrosa (ut supra diximus) appellata est. et petreleon oleum, quod ex petris nature sponte fluit. Item petronesi a ueteribus rustici, a petrarum asperitate, et duritia dicti sunt. Petra etiam a ueteribus uocabatur mulier, quae pompam praecedens in colonijs, aut municipijs imitabatur animum ebriam, quod pedes in petras frequenter impingeret, cessitaretque. Et Petronia nomine amnis in Tyberim defluentis, quod per petras fluit. Petroselinum, quasi petrarum apium, herba est uulgo nota, quam superius diximus olusatrum appellari. et inter apij genera numeratur. graeci ολιβαρον apium uocant, cuius plura genera sunt. Helioselinum, quod nonnulli paludapium uocant circa aqueductus, et in palustribus nascens, Hipposelinum, sive equapium pluribus folijs helioselino simile. Oreoselinum, hoc est montanum, apium, quod et modo apium cicutae ferè folijs. radice tenui. semine anethi, sed tenuiore. Item quod diximus petroselinum urinae difficultatibus, et calculo utile. A saxo saxeus, quod est saxo est. et saxosus, quod scattet saxis. A lapide lapideus. lapidosus lapidibus abundans. Lapidillus, paruus lapis. Lapidesto, in lapidem conuerso. Lapidicida qui lapides caedit. Lapidiane locus, ubi lapides fodiuntur, Latoniae a graecis dictae. unde et carcerem latonias uocamus, sive quod damnati ad lapides fodiendos mittebantur. sive quod Simuesani Campaniae populi latonias habebant instar carceris excavatus, ex quibus excisi lapides fuerat ad urbem extruendam, usque pro carere utebantur. Delapido lapidibus steruo. unde delapidata loca, quae lapidibus strata sunt. quidam etiam lapido usurpat pro eo, quod est lapidibus caedo. et lapidatus dicunt eos, qui lapidibus caesi fuerunt. item delapido. uasto. disperdo. Varro, Profundius paternas opes, atque delapidat. Lapidat quoque ueteres usurparunt pro eo, quod est inducit, et quasi in lapidem conuertit. P. a. Lapidat cor curae, erumna corpus conficit. QV A. Via salicet, lapide silice tenebant iuraturi per Iouem, haec uerba dicentes. Si sciens fallo, qui me despicat salua urbe, arceque, ijs me eiciat, uti ego huc lapide. TVR. Pergitur. eo quide a graeco deductum existimatur, quod est suo. omitto, quia eundo locum omitimus, in quo eramus. Ab eo uia deriuatur, de qua superius diximus, quasi ia, quod per eam eatur. et iter a supino itum, et iterum cum eorum deriuatur, de quibus similiter superius differimus. item

ius et ito. Cicero. Quid noster itus, et redditis. idem. Nam plura de obuiam inone simul locuti fueramus, et semite, quod semis, hoc est dimidia uia sit. id est breuis, et arcta. a quo semitatus ager dicitur, per semitas diuisus. et ito frequentiuum. a quo iter itnes. Obiter iter. iterum. itinero. itinerarium. itidem. item, de quibus superius diximus. item beto, quod est uado quasi bene ito. Varro. mulierem quod parere ea non poterat. foras betere iussit. item composita adeo, quod significat accedo. a quo fit aditus pro ingressu. Virgilius, sola uiri molles aditus, et tempora moras. cuius diminutiuum est aditatus, hoc est paruus aditus. et aditio accessio. et adides tela quaedam adeo antiqua, ut nusquam commemorentur in bello. Legitur tamen clauas fuisse cubito senis factas eminentibus hinc, atque hinc acuminibus, quae ita iaciuntur in hostes, loco sine lino relictae, ut per acto uulnere ad nos reuertantur. Virgilius, teretes sunt adides illis. Tela, sed haec lento mos est aptare flagello. Adytum uero si cum y litera graecae scribitur, locus est secretior templi, ad quem non nisi sacerdoti datur accessus. graeci ἀδυτον uocant. idem, isque adytus haec tristia dicta reportat. Adeo uero, cum ab ad, et eo pro nomine componatur, significat eo usque, et semper subditur coniunctio, ut Quintilianus. Numquam adeo pro nobis sollicita lex est, ut quod praestet extorqueat. Interdum aduerbium est, et significat ualde. Terenti. Adolescentem adeo nobilem Circaeo, a quo circuitus. et circuitio notae significationis. Intereo morior. a quo interitus mors, quasi interueniens, et uistarum rerum connexionem resoluens. Obeco, quod et obino ueteres dixerunt. et modo significat adeo unde obire dicimus, pro eo, quod est mori, quasi ire ad diem fati. Sulpitius. Nuntiatum est mihi Marcum Marcellum diem suum obiisse. modo exequor, ut obeco legationem, hoc est exequor manus, et officium legationis. obeco provinciam, exequor officium provinciale. obeco mortem exequor, et perago mortem. obeco uitam. perago, hoc est persequo uitam. Ab hoc fit obitus, quod modo mortem significat. Cicero, cum de obitu fratris literas accepissem. modo occasum. Virgilius, Nec frustra signorum obitus spectulamur, et ortus. Aliquando etiam aduentum. Turpilium, et quis est, qui interrumpit sermone meum obitu suo. Pereo. quod quidam ab intereo ita se parant, ut perire leuius sit, et non omnium rerum finem denotet. Plautus, Qui per uirtutem perit, non interit. Dicitur est autem pereo, quasi in totum eo, quod qui perit, prorsus abit. Ab eo fit periculum, quod modo significat salutis discrimen. Virgilius, Obscenamque famem, quae prima pericula uito. Unde periculor uerbum deducitur. Cato, Periculatus sum, hoc est periculum subij. Item periculosum, hoc est cum discrimine salutis. Cicero, Grauioribus autem morbis periculosas curationes, et ancipites habere coguntur. ab hoc periculose aduerbium, hoc est cum periculo. et a pereo dispareo compositum. Martialis, Dispaream si non hic Decianus erit. modo experimentum. Terentius, Fac periculum in literis. Hinc fit periclitor uerbum, quod modo pro eo accipitur, quod est periculum subeco. modo pro experior. a quo fit periclitatio. Transeo notae significationis. a quo transitus, et transitio. Item apud grammaticos et anstium, quod transitionem significat. Anteo praecedo. Plautus, Omnes ego longe anteo stultitia. abeo discedo. Veteres tamen aliquando abisse pro obisse scripserunt. Ab hoc abies dicta arbor uulgo nota procerca, quod in caelum abeat. Nulla arbor tantopere nauigijs expetitur. Situs eius in summis montium est, quasi maria sugerit. Materies praecipua trabibus, et plurimis uitae operibus. ideo abictaria negotia ueteres

uoarunt, que nunc materaria dicimus. Et abietarios negotia
tores materarios, ab abietibus, et alijs lignorum generibus co
emendis. Abiegnum dicimus, qd ex abiete est, ut abiegnas tra
bes, abiegnas nauigra. Ex eo, egredior. Terentius. Exi foras se
leste. At etiam resistis fugitus? Aliquando tamen ponitur pro
eo, quod est liberor. Cicerone, ut tandem est tot miseris, atq; erum
nis exiremus. Interdum pro uito. Virgilius. Corpore tela modo,
atq; oculis uigilantibus exit. Nonnunquam pro erumpo. idem.
Non sic aggeribus ruptis cum stumicus amnis Exit. Ab hoc de
tinatur exitus, hoc est egressio. Et exitium, quod ueteres pro exi
tu tam in bonam, quam in malam partem accipiebant. nunc
duntaxat pro pessimo exitu, ac pernicioso accipitur. unde exi
tiosum perniciosum dicimus, quod et exitale, et exitabile di
citur. Prodeco, progredior, in lucem uenio, uel quasi poro. eo. A
pulsus. Tu uero ex occulto procedunt aliqui. Veteres produnt
pro prodeunt scripsere. Ennius. Prodiunt famuli cum candida
lumina lucis. Hinc proditus interius longius. Præco, ante eo,
præcedo. a quo prædius dicitur is, qui aliquare alios præit, ut
prædius honore. prædius uirtute. prædius uitijs. Item præ
tor, quasi prætor, magistratus populi Romani creatus (ut Pom
peius refert) Cum consules ab urbe bellorum gratia auocaren
tur, neq; esset, qui in ciuitate ius reddere possit. Hinc Urbanus
prætor appellatus est, quod in urbe ius redderet, post aliquot
annos non sufficiente eo prætor, quod multa turba peregrino
rum in urbem ueniret, creatus est et alius prætor, qui Peregri
nus appellatus, eo quod inter peregrinos ius dicebat. Capta de
inde Sardinia, et Sicilia. Item Hispania, deinde Narbonen
si provincia tot prætores creati sunt, quot provincie in ditio
nem uenerunt, partim qui Urbanis, partim qui prouincialibus
præessent. A prætor prætura, ipse magistratus. et prætoriu pos
sessum deditur. Et prætoriuum, ut prætoriu corona. Præ
toria cohors est dicta, quod a prætor non discedebat. Præto
res enim initio erant, qui nunc consules. Et Sapius, qui primus
Africanus est dictus, fortissimum quenque militem delegit, qui
ab eo in bello non discederet, et cetero militie munere uac
rent, ac sexcuplex stipendium acciperent. Prætoriu porta ap
pellabatur, qua exercitus in prælium conducebatur. Et tran
senna, quod non transitum (ut quidam putant) significat, sed
porrectam extra domum, quasi pergulam, per quam transitur,
super imposito tegulo. Macro. Præterea tum sedenti Metello in
transenna dimissum uictorie simulachrum. Cicerone. Nunc pete
a Crasso, ut illam copiam ornamentorum suorum, quam con
structam uno in loco, quasi per transfennam præteruenter, stri
ctum aspeximus. Item compositum ab eo pertransio. Et præto
riu tabernaculum consulis. In eo modo incipio, ut imit certamen,
hoc est inchoat, modo ingredior. Plau. Videbo id, prius quam
ineam domum, modo concubo. Plyn. Sed asini, qui equas ineani,
optimi legendi sunt. idem. Arceus; utrunq; genus ab altero nar
rant, nisi infamia eius generis, quod ineani lacte hausto. hinc
initorem aliquando pro concubitor. Et initum pro coitu usur
pamus. Sub eo modo ingredior. Virgilius. Hec inquit lumina
uictor Alcides subiit. unde subire onus, et subire prouinciam
dicimus. modo occurro, in memoriam uenio. idem. Subit et de
serta Creusa. Nonnunquam extollo. Plyn. Sed hi rationem as
ferent, quod leuissima est imbrium cisteruarum aqua, ut que
subire poterit, et pendere in aere. Idem. Nec leuitatis in plu
uia aqua argumentum est subisse eam in caelum, cum etiam la
pides subisse appareat. Hinc subitus deditur, quod repenti
num significat. Actus. Beneficius, sed nunc quid subiti mihi fe
bris hæc attulit mali? A quo fit subito aduerbium, hoc est re
pente. Martialis. Nam subito collapsa ruit. Et subitarius repen
tinus, quod etiam pro extemporali accipitur. Gellius. Quid si

bi uellet subitaria dictio. Item subitanus. a quo subitanam
mortem dicimus. Superbio, quasi super eo. A quo superbus. su
perbia. superbe. superbi loquus. superbi loquencia, de quibus su
perius differuimus. Redco, reuertor. Terentius. Redeo inde ira
tus, atq; egre ferens. Aliquando tamen accipitur pro eo, quod
est referor. reuocor. Virg. Redit agricolis labor actus in or
bem. Veteres redunt pro redeunt scripsere. a redeo reditus,
hoc est reuersio deriuatur. Et redicali sanum extra portam ca
penam ianico dictum est, quia accidens ad urbem Annibal ex
eo loco redierit, nisi quibusdam perterritus. Cetero modo conium
gor. Gellius. Coibatur societas inseparabilis. unde quidam co
tum pro conuentu deductum uolunt, quasi coitum, hoc est coiu
ctionem. conuentum. modo concumbo. Ouidius. Hic cocamus
ait, cocamus, retulit echo. Hinc fit coitus pro concubitu. Item
frequentatuum comito, quod ueteres aliquando pro concumbo
usurparunt. cuius passiuum est comiter, quamuis reperitur
etiam deponens. Et comes, et comitium. A quo comitalis, et
comitaliter. de quibus superius differuimus. Scedo, quasi scer
sum eo, de quo et eius deriuatis similitur a nobis distictum
est. Ambio, quod proprie significat circuo. concludo. Virg.
lius, Quæ rapidus flammis ambit currentibus amnis. Per
metaphoram tamen aliquando significat ambire, pro eo quod
est blandiri. Et circumuenire. Virg. quo nunc regnam ambi
re furentem Audeat affatu. Quoniam uero Romani dum hon
ores, et magistratus quærent, circuire singulos solebant,
presare dextris, rogareq; ut se suffragijs adiuuarent, factu
est ut ambire accipatur pro eo, quod est honores et magistratus
quætere. Ab hoc ambitio, et ambitus deducuntur. A ambitio pro
prie est honorum, et laudis immoderata cupiditas. Ambitus
uero dicitur, cum ad publicos honores, et magistratus turpibus,
atq; inhonestis artibus, ut puta blanditijs, præcibus, largitione co
tendimus, qualis est, quæ nunc uulgo a Simone Mago simonia
uocatur. Quæcumq; autem ambitus facit, ambitio facere compel
lit. unde ambitiosi dicuntur, qui immoderate appetunt hono
res. Interdum pro captatione misericordie ponitur. Quæ in
nihilia. Si iuuenis innocentissimus iudices uti uellet ambitu tristis
sine calamitatis, hoc est misericordiam captare ex commemo
ratione malorum. unde ambitiosus etiam dicitur qui huiusmo
di uitur ambitu. Idem. Non sum ambitiosus in malis, nec la
chrymarum augere causas uolo. Ambitus etiam apud rhetores
dicitur, qd graeci περιβολος uocant, cum sententia certa quadã
descriptione definitur. Sed hic constat ex membris, quæ uulgo
graeci uocant. Et cæsis, quæ uoluntate appellat, de quibus su
perius diximus. Item ambitus locus est inter ædificia uicino
rum, patens in latitudinem pedes duos, et semissem, ad arcu
eundi facultatem relictus. Item ab ambio amnis, hoc est flumi
us (ut Varro testatur) quia omnia flumina circumueit, propter
quod cornuta pinguntur. ARCES. Lora excelsa propter
altitudinem montis, in quo situm est Tybur. GELI
DAS. Frigidus. Quia locus iste natura frigidissimus est.
Gelu proprie glaciem significat, dictum (ut nonnulli existi
mant) a γὰρ τὸ νέειν, hoc est a soluendo terram. nam
glacie profusa terra resoluitur. aliquando tamen pro frigore
accipitur. unde gelidum frigidum dicimus. A gelu fit gelo uer
bu. a quo congelo, hoc est constringo. unde fit congelatio astric
tio. Et gelaço, in gelu astringor. Et glacies, quasi glaciæ. a
quo glaciator uerbum, hoc est in glaciem et ringor. Et glacia
lis, quod glaciari, hoc est in glaciem astringi solet. Iuuenalis,
Vltra Sauronatas fugere hinc libet. Et glaciælem Oceanum.
TYBURIS. Tybur urbs est ad sextumdecimum lapidem
distans ab urbe Roma. Hanc Cato. Solinus, et alij quidam a
Carylo Aræde Classi Euandri præfecto scripserunt conditam
fuisse.

fuisse. Plynus uero Tyburis originem multo antiquiorem esse
scribit quam urbis Romæ, et extare adhuc tempore suo me
morat ilices tres et Tyburto eius urbis conditore uetustiores,
apud quas inauguratus traditur fuisse Tyburus, dum urbem
esset conditurus. Sed hanc authorum disensionem concordat
Sextius nobilis apud graecos historicus. Carylus inquit Am
phiarai filius fuit. hic post prodigiale patris apud Thebas
ante iliacum bellum interitum, iussu dei cum omni suorum coe
tu, et sacris missis, tres liberos in Italia procreauit, Tyburu.
Coracem. Et Carylum, qui expulsus ex oppido haud longe ab
urbe Roma posito ueteribus Siculis, a nomine Tyburti maxi
mi filij, oppidum uocauerunt. huic consentire uidetur Virgili
us cum inquit. Fratres Tyburti dictam cognomine gentem.
Sunt qui affirmant singulos fratres singula oppida condidisse.
Cuius rei testis est mons, qui adhuc Carylus dicitur. Et Corax
oppidum nobile in Volcis. A tybur gentile nomen Tyburis de
ducitur, et adiectiuum tyburinum. HERCVLEVS.
Tybur Herculeum uocatum est, quod in eo Hercules religiose
colebatur, frequensq; ad eius templum populus singulis annis
die eius festo conueniebat. RVDIS. Vetus, sine artificio
impolita. ALBULA. Albulæ aquæ dictæ sunt in a
gro tyburino uarijs morbis uiles, præsertimq; uulneribus,
hæc prægelidæ sunt. Strabo. Tybur herculeum est, in quo Anio
est sublimi in profundam uallem præcepit deseruit, et per ne
mora fuit urbi uicina. In planicie aquas albulas habet frigi
das multas et fontibus surgentes ad uarios morbos salutaris no
modo potui, sed etiam sessionibus admissas. Albulæ dictæ sunt
a colore albo, qualem ferè omnes sulfureæ habent. CANA.
Alba. FVMAT. Tollitur quasi fumus. Surgunt enim
ex huiusmodi aquis nebulæ quædam instar fumus. Fumus a fur
no deducitur, ut supra diximus. A fumus uero fumosus et fu
miger. Et fumo uerbum. a quo infumo, hoc est ad fumum sic
co, sicut in solo, sicut ad solem. Et infumibulum spiraculum,
per quod exit fumus. Et fumigo, quo aliqui uiuntur pro suffio.
a quo fumigatio, hoc est suffitus. Et fumifico eiusdem signifi
cationis. Plautus. Eiq; ut arabico fumificem odore. A QVIS
SVLFVREIS. Propter aquas sulfureas, hoc est sul
furis colorem, ac naturam habentes, quod per uenas sulfu
ris transeant. Sulfur in insulis Aeolijs præcipue nascitur In
ter Siciliam, Italiãq; sed nobilissimum in Melo insula in Ita
lia quoq; inuenitur in Neapolitano, Campanoq; agro collibus,
qui leucogabi uocantur, quod est cuniculis effusum pfectur igni.
Genera eius quatuor. Viuum, quod graeci apyron uocant, na
scitur solidum, hoc est globosum, cetera liqore constant, et
consciuntur oleo incocta, hoc effoditur, et translucetq; et uiret.
Alterum genus appellant glebam, fillonum tantum officinis
familiare. Tertium genus Aegula uocatur, suffiendis tamen la
nis utile, quoniam candorem, ac molliciem præstat. Quarto ad
eclychnia maxime conficienda utuntur. Sed tanta ei uis est, ut
morbos comitiales deprehendat nidore igni impostum. Lusit
et eo Anaxilais in calice nauo pruna subdita circumferens, ex
ardescens repercussu pallorem dirum uelut defunctorum ef
fundente consuijs. Aufere et lichenas e facie cum terebinthi
resina, et lepras. Harpacticon uocatur a celeritate auellendi.
auelli enim subinde debet. dicitur et gregale, quod hoc ge
nus ceteris uilius est. Papinius, Quisq; comminutus permutat
uitres gregale sulfur. habet et in religionibus locum ad ex
piandas suffitu domos. Nulla res facilius accenditur, ex quo ap
paret ignium nim maguam ei inesse. Fulmina et fulgura
quoque sulfuris odorem habent, ac lux ipsa eorum sulfu
rea est. A sulfure sulfureus deducitur. Et sulfuratum.
Sulfurata enim dicuntur ligna exilia sulfure ab utraque par

te intincta ad accendendas lucernas. Martialis, Qui pal
lentia sulfurata fractis Permutat nitreis. Jurisconsulti scri
bunt materiae appellatione carbonis non contineri, nec nitrosus,
alia uel ligna cocta, quæ fumum non faciunt, nec sulfurata, li
cet de ligno siccò sint, nec quæ ad facies parata sunt. NO
VVV. Magnum sine inopinatum. Nouum enim proprie
dicitur recens, et quod nuper fuit. Ouidius, In noua fert ani
mus mutatas dicere formas Corpora. Et a greco deducitur,
quod est uitor. interdum pro magno, ac mirando accipi
tur. Virgilius, Pollio et ipse facit noua carmina. Nonnunquam
pro inopinato. idem. Quis furor iste nouus? Nos etiam dici
mus quorum nulli maiores clari fuerunt, sed ipsi per seipos cla
ri esse incipiunt, et magistratus in ciuitate consequi. Cicerone,
Noui homines plurimi eosdem honores consecuti sunt. Ab hoc
fit nouitas notæ significationis, et nouitium, ualde nouum. Et
noualis, siue nouale, de quibus superius diximus. Et nouissi
mus postremus. a quo nouissime aduerbium postremo. Et nu
per, quasi nouiter. A quo nuperus recens. Plautus, Quo tu
una nocte postulatisti, et die recens captum hominem nuperu,
et nouitium. Et noue aduerbium. id est præter consuetudi
nem. Et nouo uerbum, hoc est nouum facio. A quo innouo, et
renouo composita. Et nouacula, culter rasorius, quod noua
re, hoc est nouum facere uideatur. Et nouera, quæ noua su
perinducatur a patre, ut superius diximus. Et uiricus, quasi
nouitricus, quod nouus superinducatur a matre. uiricus enim
matris mea uir, quemadmodum inferius dicimus. Et nuge
res inuiles, et ridicula, quasi nouige, hoc est noue. Et inau
ditæ. Nugis enim proprie dicimus uerba inuilia. leuia. rudi
cula. unde et pro rebus etiam inuilibus usurpamus. Hinc fit
nugor uerbum, quod significat falsa. leuia et inuilia loquor.
Et nugator, cuius femininum est nugatrix. Et nugax, qui nu
gis plenus est. Et nugatio iocatio. Et nugacitas pro nugatione.
Et nugatio, ac nugatissimus. Et nugalia. hoc est nugationes.
Gellius. Et alij alia quedam nugalia proferebant et nugge
rulus, qui falsa, atque inuilia noua, uel res inuiles, atq; ina
nes apportat. Et nugendus, qui rem aliquam mulieribus ue
dit. Nam omnia, quibus matrona utuntur, ueteres nugis appel
laue. Plautus, Nuguentis res soluta est omnibus. ab hoc fit
diminutiuum nuguentulus. a uitor uero Neapolis dicitur,
hoc est noua ciuitas, et neophytus nouellus, quasi uitor
quod, hoc est nouum germen. Et neomenia nouilunium.
Et Neoptolemus proprium nomen, quod significat nouus mi
les. Fuit autem Achilles filius ex Deidamia filia regis Lyco
medis in Syro, cum qua uirginali habitu concubuit. Virgilius,
Degeneremq; Neoptolemum narrare memento. Hic postea a colo
re rufo dictus est Pyrrhus. nam graeci πυρρον rufum di
cunt. fuit rex Eperri ab Oreste interfectus. Alter quoque Pyr
rhus fuit Aecidae filius, rex Eperri, qui paternum genus ab
hoc traxit, maternum ab Hercule. Hic cum Romanis bellum
gessit, et in Peloponneso, dum Argos oppidum oppugnaret, la
pide ictus interijt. a quo pyrrhychius appellatus pes duabus
breuibus syllabis constans, quo frequens in ludis suis utebatur.
Pyrus uero Imbrasij filius, et Thracum rex fuit, qui cum ex
Eneo patria Troians suppeditas tulisset a Thoate rege Aetoloru
in bello occisus est. Pyrrho autem Helide filius philosophus, et Pli
starchi filius fuit, quem Apollodorus prius pictorem fuisse as
firmat. postea audisse Anaxarchum, adeoq; aliquando ira per
cutum fuisse, ut sumpto uerbu cum carnibus coctum in forum usq;
persecutus sit. quandoque etiam in Helide discipulorum dispu
tationibus fatigatum abiecto pallio Alpheum tranassit. Ab hoc
pyrrhonij dicti sunt philosophi, qui a graecis πυρρωνιο, hoc
est commentantes, et ueluti quaestores quidam, ac considerato
E

res appellantur. Nihil enim decernunt, sed in quaerendo semper, considerandisq; uersantur, ac ne uidere quoque plane quam, neque audire sese putant, sed ita pati, afficiq; quasi uideant, uel audiant, hoc duntaxat ab Academicis differentes, quod Academicis quidem ipsum illud nihil posse comprehendere, quasi comprehendunt, et nihil posse decerni, quasi decernunt. Pyrrhonij uero ne id quidem illo pacto uideri uerum dicunt, quod nihil esse uerum uidetur. Academia ab Academia dicti sunt, loco nemoroso, mille passibus ab Athenis distante, et ab Academia Heroe cognominato, in qua uilla fuit nauitudo Platonis nobilis. hoc loco conuenire, et de naturis rerum disputare philosophi solebant. PENE. Quasi hinc Peninsula dicta, quae quasi insula est, et undique ferè aquis clausa. breui tantum angustia, quae dicitur Isthmos continenti adnectitur. Nam insula dicitur terra, quae undiq; aquis clauditur, proprie autem mari. Vnde quaedam à salo appellatae insulae uolunt, quod in salo, hoc est mari sitae sint. Ab insula fit insularis. Dlymies, qui primus insularem morbum in urbem inuexit. De insulam graecè Ἰσθμίου, siue Ἰσθμίου uocant, quasi per istrem insulam, quippe eorum lingua Ἰσθμίου ter renus. Ἰσθμίου terra. Vnus insula dicitur. R VIT. Concidit, et solo strata est. Proprie enim ruere conadere est. Virgilius, ruit alto à culmine Troia. Per metaphoram tamen aliquando pro effundi accipitur. Idem, vnde ruit totidem uoces respōsa Sibyllae. Aliquando pro deijā. Cicero, Sed hoc non est emptorem pati ruere, et per uenditorem in maximā fraudem incurere. interdum pro diruere. euertere. complanare. Virgilius, Cumulosq; rui male pinguis arena. Quandoq; profestiuanter iure, siue in praecipis ferri, et sine cautela in aliquē impetum facere. Idem. Quo ruit; extremum hoc miserae demunus amanti. Idem. Quo moritur a ruis, maiorq; uiribus audes? Nonnunquam pro impellere. Terentius. Cateros ruere rem. egerem. raperem. tunderem. prosternerem. Plerumq; pro eruere. eleuare. Virgil. confusa ruebant ossa focis. A ruo ruina deducitur, quae proprie casum significat. ponitur tamen etiam pro excidio. ab hoc ruinosum dicitur, ruius plenum. Itē a ruo rutum, instrumentum rusticum, quod co arena eruitur. et rutabulum, quod eo ignis prouocatur, ut panes coquantur. et ruo, quod sine c scribi debet, ab eruendo spiritu. Flaccus. Reditis alios rutare, ac respirare pulcherrima super uia. Raperitur et deponens rutor. Cicero. id facile, cum rutaretur, animaduertimus. Hinc rutus, et rutatio deducuntur. quidam tamen ructo cum c scribendum affirmant, et a rugo uerbo deriuant, eiusdem significationis. a quo et erugo fieri dicunt tertie coniugationis. sunt qui rutubam quoque a ruendo deductam putant, quod uocabulum ueteres pro turbatione usurpabant. Varro. id postea uiderimus, nunc sumus in rutuba. et runam teili genus. Emius, Runata recedit, hoc est runis praeliata. habet autem hoc telum latiorems cassidem. a quo diminutiuum eius nulla significat instrumentum ferreum, stimulo rusticorum additum, ad uomerem detergendum. Plinius, Purget uomerem subinde stimulus ruscidatus nulla. item runana fabrilis instrumentum. item runco uerbum, quod est eruo. euello. a quo runatio, euulsio inuulsiu herbarum, et neprium. et runa cina dea, quae runationi praerat. item aberunco. a quo aberu casto, quod est euerto. Cicero. Sumptum à Lucilio, Dū malina meliora, atque amentiam aberuncastine meam. item dirunco, quod est mundo. detergo. Veteres etiam pro Runana Runam usurparunt. Item a ruo composita sunt obruo, quod significat operio, quasi eruta terra id fiat. Ouidius. Obrue uersata ce realia semina terra. Dicitur tamen etiam obrutum undis. Virgilius, In caute uim uenis, submersasq; obrue puppes. Obruo-

tum uino. Cicero, Ut fratrem imitetur, se obruit uino. Et ad animum quoque transfertur. Quintilianus, Tot uoluptatibus obruere possunt unum dolorem. Eruo, extraho. a quo eruto. Vnde sit erutatio, quod ab imo stomacho eruitur spiritus. Quidam etiam erumnam ab hoc deriuatam existimant, hoc est miseriam. maiorem calamitatem, quod animam eruat. Ab hoc fit erumnosus, hoc est maestus. calamitosus. Proruo, cum impetu feror. Plautus, Proruoam in eum unguibus iruo, eiusdem ferè significationis. Sallustius, Cum forte in eum irruerent, facile repulsi sunt. Subruo, effodio. Seneca. Subruunt terram, thesauros quaerunt. Diruo, deijā. Horatius, Diruit. adificat. misceat quadrata rotundis. Dirutum erit militem dicebant ueteres, qui stipendium ignominiae causa nō erat datum, quod aet in fiscum, nō in militis saculum diruebatur. Corruo, id est in quod ruo, siue simul ruo. Quidam corrudam, hoc est syluestrem asparagum ab hoc deductum uolunt, quod adolescens corruat, hoc est decadat. unde et Attici horuminiū appellat. ἀρδὸν ὄρου, quod est ruo. idem a patria libycam uocatur. hoc irito cum oleo perunctos pungi ab apibus neqant. Sunt etiam qui rutam a ruendo, hoc est eruendo dictā existimat, quod uua ex omnibus herbis propter multiplicis eius usus maxime eruat. Quippe nulla herba contra serpentium ictus efficacior est. unde mustella cum his dimicaturae est rutae ante se munium. Vale et contra scorpionum ictus, et araneorum apium. crabronum. usurarum aculeos, et cantharidas, ac salamandras, canisue rabiosi morbus. si acetuli mē fura suauis eius ē uino bibatur, et folia trieta, uel commanducata imponantur cum melle, et sale. succo uero perunctos neqant ab his maleficijs ferri. Serpentesq; animi, si uratur rutae, maiorem eius fugere. Sculptores, et pictores hoc abo utuntur, oculorum gratia. Multis succo eius cum melle antio inunctis, uel cum lacte mulieris puerū enixa caligines discesserunt. Psoras, et lepras cum alumine illite emendat. radix rutae sanquinem oculis suffusum. et in toto corpore acarietis, aut maculas illite aufert. Datur et uenerem crebro per somnia imaginantibus. Snaus tamen rutae copiosior datos uenenis noxiā obtinet. Sed, quod mirum est, citius succo extinguitur, adeo uenenorum quoque uenena sunt. praeterea ad tussim. surspiria. pulmonum. icantorum. rerum uitia. craspula grauedines, innumerosq; alios morbos rutae confert. herba. succo. radice. semine. GESTATVS. Vectus. portatus, hoc est cum regulus currum ascendens inde discessisset. Gerere proprie portare est. Virgilius, Bella manus, letumq; gero. Aliquando tamen pro habere accipitur. Idem, Et nos aliquod nomenq; decusq; gestimus. Aliquando tamen pro facere. Idem, nec tecum talia gessi, Magnanimum Aeneam, et fatis extrema secutus. Hinc gestus, et res gestae dicuntur, de quibus superius diximus. et frequentatiuum gesto. et gestus nomen quartae declinationis, quo indicatur, quod geratur. potest tamen et participium esse. a quo fit uerbum gestio, quod proprie significat letitiam animi cum quodam corporis motu exprimo. Terentius, Qui me rogatando obundat, quid gestiam, aut quid letus sim. Virgilius, Et studio incassum uideas gestire lauandi. Aliquando tamen pro cupio accipitur. Lucilius, Quantum haurire animus musarum ē fontibus gestit. Item a gesto gesticator eiusdem significationis. a quo gesticator. gesticulatrix. gesticulatio. et gestamen quicquid gestatur. ut uestes. arma. sepulcrum, et similia. et gestator, ac gestatrix. et gestatorium ferculum. et gestatio, uectio. portatio. item a gero grummus a congerie terrae. est enim grummus terrae collectio minor tumulo. interdum tamen pro aggere ponitur. Varro. Et praeciso iugo ingentem grummuū anni ad-

diderunt. Item gerulus, qui fert aliquod onus, et pro baiulo accipitur. baiulum enim dicitur eum, qui mercedis gratia onera ferre consuevit. nam baiulare portare est. Plautus, Ego baiulabo tu, ut decet dominum, anteito inanis. a gerulus fit compositum uigigerulus, hoc est uigator, siue uigorum apportator, de quo paulo ante diximus, qui et a gerendis nugis gero appellatur. Quamuis aliqui hoc a gario potius deductum uelint. garire enim inepte strepere est. Cicero, Nam et seculis multis ante gymnasia inuenta sunt, quam in ijs philosophi garire coeperunt. hoc et gariditate ueteres dixerunt. Varro. quid nam gariditatis dicentes, o fortuna. o fors fortuna. hinc qui uocem inaniter iactat, garulus dicitur. item garula aues canora, et hilares. Virgilius, Garula, quam tigris nidum suspendit hirundo. quandoque etiam garulus pro cordato accipitur. Varro, In hac ciuitate tum regnabat Dionysius homo gerulus, et acer. A gero etiā seu (ut aliqui uolunt) gario, Gerra nuga dicitur. Nos a gero deductum existimamus, qui et ipse uocant crates uimneas. cum enim Athenienses syracusas obfuderent, et crebro gerras poscerent, irridentes Sicili gerras clamitare coeperunt. unde factum est, ut gerra pro nugis accipiantur. et inde gerrones appellati leues. inepti. ridiculi homines. Nonnulli etiam tradunt gerras in Naxo ueneris insula fascinatōres uocari. Gerrus uero flumen est Scythiae septimus ab Istro memoria dignus. item a gero gerudium, siue gerundium apud grammaticos, quod et participiale nomen appellatur, quod sub una uoce actiuum, et passiuum sensum gerat. item belliger. a quo belligero uerbum. armiger. corniger. flammiger, et moriger, de quo supra diximus, qui et morigerus dicitur. Plautus, Ut tibi morigerus hodie, ut uoluptati fui, et alia his similia. Praeterea a gero composita sunt aggero, quo significat aggere. unde agger deducitur, qui est cuiuslibet rei coacervatio. item eminentia mediae uiae exaggeratis lapidibus strata. Virgilius, Quales saepe uiae deprehensus in aggere serpens. et aliud compositum exaggero, quod est coacervatio. Egero, extra gero. unde aliquando pro euomo accipitur. aliquando pro eo, quod est per inferna corpus euacio. a quo egestio deducitur. et Egeria nymphea, cui sacrificare praegnantes solebant, quod eam putabant facile factam alio egerere. ingero, importo. misceo. Suggero, modo supporto. submisstro. modo insinuo. a quo suggestio, insinuatō. et suggestus pulpitiū, hoc est locus excelsior. unde oratio haberi ad populum solet, dictus suggestus, quod ibi ligna suggerantur, in quibus stari possit. Pulpitiū uero quasi publicum, quod qui ascendit, publice spectetur. Digerō. ordino. dispono. Virgilius, Sic digerit omnia Chalced. ab hoc digestio ordinatio. et digeste aduerbium ordinate. Congero, quod proprie significat congrego. coaduno. Tibullus, Diuitias alius fuluo sibi congerat auro. per metaphoram tamen ponitur pro nidifico, quod ibi coadunentur, quae ad faciendum nidum sunt necessaria. Virgilius, nanque notui ipse locum, aërie quod congestere palumbes. Hinc congeries coadunatio appellata. Regero, retro gero. interdum euomo. Apuleius, Nā et re gesta, et rapula uestem inquinauerat. BIUGIS EQVIS. Bini. Bini equi dicuntur, cum bini ad unum iugum nexi sunt. hi bingam ducunt siue quadrijugi, qui quatuor. hi ducunt quadrigam, quemadmodum superius differimus. FORTVNA. Dea, QVAE PARTAM MAGNAE NON ERAT INUIDIAE. Quae non poterat sustinere tantummodum, quantum in animis hominum ē morte reguli conceptum fuisse. NUNC. Postquam absente regulo collapsa est porticus. DAMNA. Detrimentum ē ruina factum. IUVANT. Placent. delectant. TAN

TI. Pretij, si hoc est tantae aestimationis. Nam quemadmodum dicitur, tantum facio. tantum aestimo. ita tantum sum. hoc est tantum aestimo. tantum ualeo. PROBARE. Experiri. sensus est, si porticus stetit, non potuisset fieri periculum, an dijs regulus carus esset. Nunc uero ruina porticus illo saluamorem in eum deorum probauit.

EPIGRAMMA. XLII. DE ARIA, ET PAETO.

ASTA SVO GLADIVM. Pulcherrimum terastichon de Aria patina uina Paeti uxore. Quae damnato uiro, propterea quod in Claudij conuua uerat, ad illum profecta, prius sese, ne post eum uiueret, gladio perfodit, in uulnere extractum uiro, ut idē faceret porrexit. De hac sic scribit Plinius secundus in epistolis. Praclarum illud quidem Arie ferrum stringere. perfodere pectus, extrahere pugionem, porrigere marito. Addere uocē immortalem, ac pene diuinam, Paete non dolet. CASTA. Honestas. fidem seruans uiro, nullam turpitudinis notam habens. Castum proprie dicitur pudicum, et immaculatum. Quasi castum sine pudendis est, necessario castus est. Virg. Casta pudicitiam seruat domus. Per metaphoram tamen castum pro honesto, et continentia accipimus. unde et in antiquissimis epigrammatibus aliquando legrimus uxori castissimae. et castum tantum dicitur, in quo nihil est lasciuiae. Varro. Demittis acres pectore luctus, tantisq; casto corda relaxas. Item castum mana. quae se a furtis, et rapinis continet. Idem, nec manus isto tenaci tinxerat uiri castus. Item pro pio, et religioso. Virgilius, Quisq; sacerdos casti, dum uita maneret. Idem, Nulli fas casto sceleratam insistere limen. Hinc castitas, hoc est pudicitia deducitur, quam ueteres etiā castitudinem dixerunt. Ac ubi fas ubi cunctam antiquam castitudinem. et caste aduerbium, hoc est pudice. honeste. et comparatiua, ac superlatiua eorum castior. castissimus. castius. castissime. et incestum, siue masculino genere, incestus (utroque enim modo dicitur) quasi non castus. est autem crimen, quod committitur cum ea, cum qua illicitum alioquin matrimonium fuisse, ut puta cum matre. sorore. sacris uirginibus. aut alijs huiusmodi. et incesto uerbum, quod significat foedo. polluo. Virg. totamq; incestat funere classem. ab incesto incestuosus dicitur, qui incestum commisit. Superum aliquando pro incestu ponitur. Proprie tamen stuprum est coitus lege uictus, qui duplex est. unus cum nupta, quod et adulterium dicitur, aut cum puero, aut cum sanguine conuinctis, siue sacris uirginibus. alter cum uim afferimus cuiuslibet personae, etiam si ancilla sit. Vnde stuprare in utriusq; sensum accipitur. Quintus. Vxor marito dicit appellatā se de stupro a prinigno. item furtina supra, raptosq; concubitus obijciat. uel falso maritus. stuprum quoq; pro turpitudine ueteres usurparunt. Ennius. Ex de, stupreque castigor quotidie. Stupre inquit, hoc est turpiter. se candidū quosdam castra, quod in ijs castris, et sine mulieribus uiuere turquannus alij a castrando dicta malint, quod in ijs libido castraretur. nos a casta potius origine habere diximus. et castigo, quod proprie est increpo. reprehendo, et quasi castum, hoc est honestum ago. Cicero. Omnis autem animaduersio, et castigatio contumelia uacare debet, neq; ad eius, qui puniat aliquem, aut uerbis castiget, sed ad reip. utilitatem referri. idem. Et quoniam de impudentia diximus, castigemus et segnitatem, atq; inertiam. Virg. His grauis Entellū dicitur castiget. Ac castes. idem.

Castigatq; moras, opere omnis semita feruet. Aliq; tamen castigo pro punio accipitur. Idem, Castigatq; auditq; dolos, subigatq; faceri. hinc castigatum dicimus correctum. emendatum. probum. honestum. a quo castigatior. castigatissimus. castigate. castigatus. castigatissime. Et castigatio, cuius diminutivum est castigatium. Casta mola a veteribus vocabatur sacrificij genus, quod vestales virgines faciebant. Et castula, palliolum praecinctum, quo nuda virgines infra papillas praecinguntur, id est pericinium, et praecinctorium appellatur. Caetera vero primogenium est, et significat locum, ubi cum navigatio conquietat, remi, et gubernacula reponuntur. Plau. Quin si pol reposui remum sola ego in caetera, ubi quiesco, omnis familiae causa consistit tibi. castanea non a casto deducitur, sed graeca vox est, quippe graeci castoreo uocant, e nucum genere est. Virgil. Castaneaeq; nucis, mea quas Amaryllis amabat. armatum huic echinata calice uallum est, terna quibusdam partus ex uno calice, cortexq; lentus. proxima uero corpori membrana nisi detrahat, saporem infestat. Torrentur in abis gratius. Sardibus, haec primario prouenire. ideo apud graecos sardiani balani appellantur. Ultra earum genera. Tarentinae plane frigora, fallime mundantur, facilius balaniis, quae rotundior est, pura maxime saluarina. laudatur coraliana, et ex ea per instonem facta metereae. uulgatores, quae coctuae uocantur. Patria laudatissima Tarentum et in Campania Neapolis. Caetera suum pabulo gignuntur. a castro uero castratio deriuatur, quae proprie est uirulium amputatio. ponitur tamen pro quacumq; erumatione, siue priuatione. Pacuius. Ut esset aliquis, qui linguam eius castraret. Quidam spadones castratos, et eunuchos ita distinguunt, ut castrati sint, quibus testes naturaliter desunt. Spadones quibus uiolenter detracta est uirilitas. Eumuchi, qui se sponte castrauerunt. unde sunt illi uerfus. Castratos natura facit, uiolenter spadones. Mangonum improbitas, eunuchos sola uoluntas. Vlpianus tamen iuriconsultus spadonum nomen generale esse affirmat, et coomne genus eunuchorum comprehendit. Ab eunuchus fit eunuchus uerbum, quod significat castrum, cuius passivum est eunuchor. V arro. Siquis patriam maiorem parentem extinguit, in eo est culpa, quod facit pro sua parte is, q; se eunuchat. Afranius. itaq; eunuchatus in medium prodit. Est autem graeca uox εὐνοχος, unde εὐνοχος castrator dicitur. εὐνοχιστο castrato. **TRAXE** 40. **LEUAER** at. extraxerat. Trahere enim aliquando significat per uim ducere. Virgilius, huic certixq; comaeq; trahuntur per terram. Aliquando leuare. Cicero. Et ex puteis ingibus aquam calidam trahit. Plautus, Ego illi puteo, si occipio, animam omnem intertraxero. Ab hoc trahere deriuatur uehiculi genus sine rotis, quo coloni utuntur. Virgil. Tribulataq; trahaeq; et iniquo pondere rastro. et trahax audis. rapax omnia ad se trahens. Plautus. Eholatum lenonium, eho sterqui linium publicum. impure. imhoneste. iniure. illex. labes popululi. penuria accipiter. Amide, atque iniude. procax. rapax. trahax. tracentis uerbis tuas impuritates loqui nemo potest. Et tractum, quod significat trahendo sine intermissione. ingiter. Virgilius. Tum sonus audiri grauior, tractimq; susurrat. Et tractus, quod modo pro regione, et plaga accipitur. Idem. In dido est tractus surgens oleaster eodem, modo significat apud dialecticos quicquid constat in uerum esse, et falsum reperitur. Quod et antistropheon, et reciprocum argumentum uocatur, de quo superius diximus. Et tragula genus teli, quod scuto infixat trahatur. item rete, quod uulgo nunc tractam uocant. Plinius, vus suberis anchoralibus maxime nauium, piscantiumq; tragulis, et adorum obturamentis; praeterea hyberno foeminarum calceatu. Et trabs, quod in altum traha-

10

20

30

40

50

60

tur. Trabes enim uocamus duo signa aedificij gratia simul parata. nam cum simplicia sunt, non trabes, sed tigna uocantur, quamuis tigni appellatione materia omnis, quae aedificio necessaria est, continetur. item quae uincis adhibetur, ut periscae. Et pedamenta. a trabe trabica natis dicta, quod sit trabis confixa, quales sunt, quibus germani in Rheno, ac Danubio utuntur. Pacuius. Labitur trabica in alueos. Et tracto frequentatiuum. a quo tracto, et conrecto, quae proprie significant frequentes tango. Ponitur tamen tracto aliquando pro mereor, ut bene tracto te, pro eo, quod est bene mercor de te. Unde fit detracto, quod significat male tracto. item recesso. Iustinus. Nec ipse detractant certamen. item pro dissero. Nam ea, de quibus differimus, frequenter tangere uidemur. Hinc tractatus deducitur. item a traho composita sunt attraho. circumtraho. intertraho. pertraho nota significationis. item detraho, quod proprie significat tollo. extraho. Terentius. Assideo, occursum seruioctos detrahunt. Cicero, Postremo sciti ciuitati societas tantum detraxit, quantum commodum fuit. Ponitur tamen frequenter pro derogare. Vnde detractores dicuntur, qui famelicus derogare nituntur. Cicero, Et si queritis, ut ipse de me detrahant, illos ego accusatores peto. Extraho, extra traho, Protraho. diffiro. subtraho. subtrahio. distraho. modo separo. Terentius, Quod se de meae fortunae redeunt, abs te ut distrahatur. Cicero, Quod primum haec natura coherentia opinione distraxissent. Hinc distraho separatio. V arro. distractione ciuitatis elangueret proprium bonum ciuitatis, atque egrotare incipit, et confensere. modo diuido, dissipto. Virgilius, Turbatus distractus equis. V arro. Metium suscitum propter perfidiam intererunt penes imperiosius, quam humanis. Naui equis ueluti curriculum ex utraque parte deligatum distraxit interdum uendo, etenim quae uendimus, a nobis separamus. Lucilius, Dimidant, dissipant, distrahant. Retraho retro traho, siue rursus traho. siue reuoco. a quo retracto eiusdem significationis. unde Aurelius librum retractationum appellauit, in quo multa retractat, hoc est reprobatur, reuocatur, ex ijs, quae ante scripserat. item obrecto, hoc est detrabo. maledico, quasi aduersus aliquem tracto. a quo obrectatores detractores dicuntur, atq; maledici. Et obrectatio male dicentia. Absiraho, aufero. tollo. Contraho, modo colligo. Virgilius, Contrahimusq; uiros, modo conuenio, pacifor. a quo contractus conuentiones appellantur, quae per stipulationem fiunt. A contraho quando colligo significat, contractio dicitur. unde uerborum contractionem appellamus, cum uerbi rigore quodam colliguntur, nec possunt extendi. Cuius morbi pessimum genus est, cum uel caput scapulis, uel mentium pectori, uel rectam et immobilem ceruicem intendit, primum graeci episthotonon, sequentem emprosthotonon, vltimum tetanion appellant. Contractioni contraria est resolutio uerborum, quae modo tota corpora, modo partes infestat. illam apoplexiam, hanc paralysiam nominamus. a qua paralytica, sicut ab apoplexia apoplectica. **DE VISCEIBVS.** De uulnere in uiscere porrecto. viscera enim ut supra diximus, interiora omnia dicuntur. ut iecur. cor. pulmo. praecordia. ilia. et reliqua, quae pelle teguntur. Ex ijs extra sunt, quae dijs sacrificantur, et ex quibus aruspices futura praenosunt, ut supra diximus. Cor, quod animalibus caeteris in medio pectore est, homini infra lenam papillam ita palpitat, ut admota manus duo esse uideantur. hoc primum nascentibus formati in uero tradunt deinde cerebrum, sicut tardissime oculus, sed oculus primum mori, cor nouissime. in hoc mens habitat. solum hoc uiscerum uicij non maceratur, nec supplicia uitae trahit, sed laesum mortem ilico aufert. audacia animalia existimantur, quibus paruum cor est, pauida quibus praegrande. Cuius rei hanc esse rationem

rationem Aristoteles tradit, quod grandiora corda minus caloribus, q; pro sua magnitudine necessarium sit, obtinent. ut enim in paruo, et magno domicilio tantumdem ignis non eque calefacit, sed minus calor sentitur in magno, sic in ampliori corde calor naturalis minus agit, q; in mediocri, quo fit, ut sanguis frigidior sit, ex quo prouenit metus, maximum cor esse tradunt portione muribus, lepori. a iuno. ceruo. Et oibus timidis, aut propter metum maleficijs. in Raphlagonia bina pdiabus corda sunt. Aegyptij, quibus mos est cadauera medicata seruare, tradunt cor in homine per singulos annos ad binas drachmas poderis accedere. Ab eo detrahi tantum id, et ideo ultra centesimum annum, defectu cordis non uiuere hominem. Hirto corde gigni quosdam homines produnt, et hos fortissimos esse industria, ut Aristotelenem Messenium, q; trecentos occidit Lacedaemonios, ipse comulneratus. Et captus semel, p caeteram latomiarum angustias euasit uulpiu aditus se cutus. iteru captus sopitis custodia ad ignem aduolutus lora cum corpore exiit. Tertio capto Lacedaemonij dissecuere pectus causa uide di, et hirsutis in eo cor reperunt. Caesari dictatori quo die primum uiste purpurea processit, atq; in sella aurea in sedis, bis sacrificanti in extis desuit cor. unde quae sit magna de diuinatione argumentantibus orta est. Potuerat ne sine illo uiscere hostia uiuere, an ad tempus amiserit. Ne gatur cremari cor posse in ijs, q; cordia a morbo obierint. item in ijs, qui ueneno fuerint interempti. Hinc uicellius reu Pisonem eleganti oratione huius sceleris coarguit hoc usus argumeto, palamq; testatus non potuisse ob uenenum cor Germanici Caesaris cremari. Contrario innocentiam suam tutatus est Piso, qd princeps cordia a morbo obijisset. Cardiaci nomen a rō rōs uapō ar, hoc est a corde deducitur. unde et ipsum cordis uocabulum deriuatur, atq; insanie proprie contrarius est hic morbus, quauis sepe ad eum phrenetici transeunt. Sigdem mens in illis labat, in hoc constat id aut nihil aliud est, q; nimia imbecillitas cor pis, qd stomacho laegente in modico sudore digeritur. licetq; protinus scire id esse ubi uenarum exigui, imbecilliq; pulsus iuna. sudor aut supra consuetudine, et modo, et tempore ex toto thorace ueniabus, ac etia capite prorupit. A corde cor= datus deducitur, qd ueteres pro ingenio uisurpabant. et bonam mentem habente. Nam et cor pro ipsa mente accipitur. Vnde cordire dixerunt pro eo, qd est animo sedere, quauis cordi esse, et in animo esse differunt. Na in animo est id significat, qd in animo habeo, uel animus est mihi, seu uolo, siue costituo. Ci. Na mihi erat in animo mittere ad Dolabellam. Cordi uero est, accipitur pro eo, qd est delectat, et placet. Ter. si tibi ha uis= pitae sunt cordi. idem. Quia uerq; uirq; est cordi. si uis pitae in uide sunt tibi, et uerq; uirq; amat. item a corde cor= culu, hoc est paruū cor. Placem corculu, meus mollitulus asseus. et cordoliu, hoc est comiseratio, et quasi dolor cordis. idē, at mihi cordoliu est. Quid id, unde est cordoliu tibi. et corculu masculino genere a uisus. Et oragru instrumentu scenicum ab agendo corde, hoc est per uoluptate ducendo. Et cura, quasi curura, de quo, et eius deriuatiuis superius locuti sumus. Et ergo ad uerbu, quo ueteres pro profecto utebatur, quasi ex corde ago, id est loquor. Et recordor. quasi in cor, hoc est in mentē reuoco, a quo re= cordatio. Et socors ignauus, quasi sine corde, a quo socordia ignauia. et socordes ab antiquis dicti agri, qui post Cal. Augusti uenirentur. Coitus. n. pecudibus est a tertio idus maias ad aequile ortum, hoc est ad decimum Cal. Augusti. Nam post id tempus concepti inuoluntati sunt. Et concors, q; unius mentis siue unius animi est. a quo concordia, et qd apud ueteres in usu fuit, concorditas. Pac. Concorditas hospitio adiuncta perpetua conseruetis. Et concordo uerbu, hoc est conuenio, et aduerbium concorditer. Et contrario discors, qui corde, hoc est ani-

mo diffidet. a quo discordia, pro qua ueteres et discorditas dicere. Pac. Quae atq; nec discorditas clades importet familia. Et discordo uerbum, hoc est dissideo, et aduerbiu discorditer, quauis haec alig no a corde, sed a chorda deducta existimet. Et uecors turbati, ac mali cordis, a quae concordia scuita. inter dum et uecors pro stultus. et ucordia pro stultitia usurpatur. Et excors, ex animis. Cic. A unde magna diffinso est alijs ar ipsum animus uideatur. unde excordes, ucordes, conardeg; dicuntur. A quibusdam et auricors, et grauiers, pro eo, qui est durus, et grauis cordis. Et praecordia membrana, quae extra separant ab inferiore uisceru parte, ideo sic uocata, quia cordi praetenduntur. graeci phrenas appellant. haec natura prouidens ob id praecipue fecit, ne per uicinitate alui cibis animus supprime retur. Propterea ad hanc membrana subtilitatem referunt metis. unde phrena graeci a ad rōu pēper dnoir. i. a ferda utilitate nuncupauerunt, hinc pōpōrmos prudentis dicitur, et pōpōrmos prudentia. item ex contrario phrenesis insaniam. Et phrenetis, qui ex morbo insanus est. ideo nulla est praecordis caro, sed nervosa quaedam subtilitas, in qua est praecipua desider hilaritatis, qd intillatione alarū maxime intelligitur. Ob id in spectaculis gladiatorum traiecta aliquando praecordia mortem cum risu uisa sunt afferre. Praecordis uisceribus uentriculus. receptaculum abi, de quo supra diximus, inter lyncem, et iecur positus. Stomachus intestinorū principiu est. Lactes sunt, per quas labitur abis. ilia uero ueluti quidam tubi flexuissimos orbis facientes. inter quae praecipuum de, graeco uocabatur. in quo maxima causa doloris. Caetera intestina dicuntur (ut superius ostendimus) id uero pingue, quo intestina teguntur, omnium uocatur. alius in quam dilabuntur abi, postq; in uentre confecti sunt, haec medio umbilico aduocata est. Omnia aduocatur lync, magnum aliquando impediuntur maxime curjoribus, propter quod nonnunquam per uentus eximunt. Sunt qui putant simul adimi risum. Rhencus sunt qui lulis adhaerent, eos dictos existimant a rō rōi p' o suo, q; rini ab ijs ol' sae ni humoris oriantur. Vnde et lumbos qudam a lubidine, hoc est libidine dictos existimant. nam ueteres lubet, et libet. lubidime, et libidinem dixerunt. A lumbus lumbago dicta, uitiu, et debilitas lumborum. Et elumbis, siue elumbus, (uicq; n. modo dicitur) a uulso lumbo, uel qui praelumbi debilitate sese erigere non potest. Et praelumbo uerbum, quod significat lumbos praefringere. Non. Caepit unumquensq; praelubare fistibus. Rhencus et rhencus dicuntur. et a ueteribus ne frundines quoq; uocabantur, qd a graecis appellatur rēpōl. A rhencibus ut qdā putant) Rhencus dicta sunt uestes ex pellibus, qd calidos tenent rhencus. sub corde e pulmo spūs capax, q; in duas fibras ungula bubula mo diuisus est. iecur a dextera parte est sub praecordis, et in quatuor fibras scatur, dicitur et iecaneus, cuius inferiori parti sel iheret, in hoc ira, et insaniam cam esse uolunt. sicut pauoris in corde, in splendore letitiae, in iecore amoris. infra alium a priore parte est uisceris tenui, ac subtili membrana composita, cui in foemina est iunctus urticulus, quem superius diximus, uterum, et locos, et matricem, et uulua uocari. A uestia uesticaria herba appellata, cuius superius mentio nem fecimus. **NON DOLET.** Non affert mihi dolorem, dicitur enim dolet mihi caput, et doleo caput, dolent tibi ilia, et doles ilia. doleo casum tuum, et dolet mihi casus tuus. item doleo capite. doleo ilibus. doleo calamitatibus, quae tibi acciderunt. sicut a dolore, hoc est animi uel corporis cruciatu, a quo et dolentia, quo usi sunt ueteres pro dolore. cuius contrarium est indolentia. Ci. Vt qui rem expectandam uel uoluptate, uel in dolentia metuntur. Et dolorificum, qd facit dolorem. Et dolero, hoc est dolore afficio. Et condoleo, simul dolco, et cordoliu,

de qua paulo ante diximus. Dolor autem à dolando deducitur, hoc est à dolo dolas, quod significat mimus. quippe letitia au-
 gentur corpora, dolore minuuntur. est autem proprie dolare, si
 ue edolare compositum ab eo, fabricorum uerbum, cum materia
 complanatur asperitas. unde dolabra instrumentum, quo do-
 latur. Transfertur tamen et ad alia. V. ar. Ego libellum meum
 non edolem, ut ait Ennius) hoc est non poliam, et castigem.
 Veteres dolirum aliquando pro dolatū scripsere, hoc est casum
 uel abrasum. V. ar. Numquid celatus in manu dextra scyphus,
 hoc est caelo dolitus artem ostentat Mentoris? Ab hoc doliū de-
 ducitur uas grande, quo uinum reconditur. V. ar. Huc accedunt
 cælle. claus. claustra. canaria. dolia. Ab hoc fit diminutium
 doliolū. Vnde doliola dicebatur, locus in urbe Roma ad cloa-
 cam maximā, in quo nō licebat despuere, cuius rei causam fuis-
 se nonnulli dicunt, quod ibi caduerunt ossa insepulta, alij quod
 religiosa quedam Numæ Pōpiliij ibi post mortem eius fuissent
 in fossa. item à dolando, hoc est minuendo derivatur dolus, quē
 nunc in malam tantum partem accipitur, hoc est pro fraude,
 siue machinatione, quæ fit ad fallendum aliquem. Veteres ta-
 men etiam in bonam partem accipiebant pro solertia, ac calli-
 ditate, quæ præsertim aduersus hostes, siue latrones adhibeba-
 tur. unde nunc dolum malum dicimus, quoniam et bonus dol-
 us à ueteribus dicebatur. Labeo, Dolum malum dicimus esse
 omnem calliditatem, fallaciam, machinationem ad circumueniē-
 dum fallendum, decipiendum uel alterum adhibitam. Vlpia-
 Non fuit autem contentus prætor dolum dicere, sed adiecit ma-
 lum, quoniam ueteres etiam dolum bonum dicebant et pro so-
 lertia hoc nomen accipiebant, maxime si aduersus hostem, la-
 tronem uel machinaretur. Ci. In quibus ipsis, cum ex eo quære-
 rem, quid esset dolus malus, respondebat, cum aliud simulatum
 est, aliud actum. hinc dolones uirg. e. siue conti, in quibus tan-
 quam in uaginis latent pugiones, dicti à fallendo, quod decipi-
 ant ferro, cum præ se ferant speciem ligni. Virg. Sæuosq; gē-
 runt in bella dolones. à dolus fit dolosus, hoc est insidiosus. à
 quo dolose aduerbium. Itē comparatiua, ac superlatiua eorū
 dolosior dolosissimus. dolosius dolosissime sunt tamen qui dolo-
 rem, et dolum, et dolo uerbum à græco potius derivari exi-
 stiment, hoc est ἀπὸ τοῦ δόλω, quod significat maculo. Iedo,
 unde etiam dolor græci pro fraude usurpant.

EPIGRAMMA XLIII. AD CAESAREM.

ELITIAS CAESAR. Blanditur
 Caesari nummi eius adscribens, quā lepus
 per ora leonum impune discurrat, quasi
 leones magnanimitatem principis, atq; cle-
 mentiam uelint imitari, cuius gloria erat
 parere subiectis, et debellare superbos.

BLANDO DENTE. Blande hoc est suauiter stringen-
 te, placido, innochio. VAGVS. Liber nullum discrimen formi-
 dans. VNDE POTEST. A quo hēt, ut possit. ERGO.
 Igitur. Illatiua enim coniunctio est, siue (ut alij uolunt) comple-
 tiua, aliquando tamē aduerbium est, et circumflectit ultimam
 syllabam, poniturq; pro eo, quod est causa. Virg. Illius ergo ue-
 ninus, et magnos eredit animum amens. igitur quoq; ue-
 teres aliquando pro inde, siue postea ponebant. Pl. Sim aliter si-
 ent animati, neq; dēt, quæ petat, se igitur summa ui utriusq; sui
 oppidū expugnaturum. illud ē notatum est, ergo, et igitur, quā
 illatiua, seu cōpletiua coniunctiones sunt, minoribus clausulis
 adhiberi. quare quobrem, et quapropter maioribus, cū in eo-
 dem significato accipiuntur. aliter n. sumuntur, cum ita dicimus,
 nescio quare sic loquaris. intelligo quamobrem ita facias.

EPIGRAMMA XLIII. AD IULIUM SO-
DALEM SVVM.

MIHI POST NVLLOS. Hortat-
 tur Iulij sodalē suū, ut reiectis laboribus
 geti, et uoluptati indulgeat, quā ueram ui-
 tam esse Martialis affirmat. quippe finē
 in honesta uoluptate, hoc est uitæ felicitate
 constituit, quam nemo assequi nisi per uir-

10 tute[m] potest. MEMORANDE. Memoria tenende memo-
 ria (ut quā putant) ἀπὸ τῶν μνήμης deducitur, quippe græc-
 μνήμη memoria dicitur. alij memoria uo. uunt à memini uer-
 bo appellatā, sicut recordationē à recordor, nihilq; aliud esse
 memoriam, quā rei inuētæ recordationem. memini uero à mē-
 te deslexum, sicut recordor à corde. at uero mentem dicitā exi-
 stimant, quasi eminentem. nā cum uariæ de mente philosopho-
 rum sententiæ fuerint, et quādam, ut Aristoxenus, dixerint nul-
 lam esse, sed quasi harmoniā in fidibus ex constructione corpo-
 ris, et compagibus uisum uim sentiendi existere. musica. n.
 20 intentionem, concentumq; neruorum in integros modos sine ul-
 la offensione consonantiū harmoniā uocant. alij uentem esse q-
 dem affirmauerint, uerum nullum certum locum habere, sed
 per totum corpus sparsam discurrere, ut à Xenocrate Platini
 discipulo disputatum est. unde sensus in qualibet parte corporis
 præsto esse animaduertimus, nonnulli sedē mentis in corde esse
 existimauerint. magna tamen, et potior philosophorū pars se-
 dem eius in cerebro esse constituit, quod oportuerit id, quod tūc
 30 corporis regimen haberet, in eminentiori parte tanq; in arce cor-
 poris habitare, nec quā esse sublimius, quā id, quod uniuersum rōne
 moderetur, sicut ipse mundi rector, atq; opifex in summo caelo
 habitat. unde sensus ferē ois. i. uidentur audiendi, et odoradi,
 ministra mēbra in capite sunt locata, quorū oium uie non ad
 pectus, sed ad cerebrū ducunt, quāuis nunc in aliqua sit
 cogitatione, comere uidentur ad pectus, et quasi ad secretū ali-
 quod penetrale scedere, ut consilium ueluti in thesauro recondi-
 to eliciat, ac proferat, ideoq; cum intenti ad cogitandū sumus,
 et cū mens occupata in altum se abdiderit, neq; audire, quæ
 circumsonant, neq; uidere, quæ obstant solemus, cum mens alio-
 40 quā tantæ celeritatis sit, ut uno temporis puncto caelum oē col-
 lustret, maria puolet, terras et urbes pagret, oia deniq; quib-
 longe, lateq; submotā sint, in conspectu sibi ipsa constituat. me-
 rito igitur mentem, quasi eminentem dictam existimare possū-
 mus, patius q; ἀπὸ τοῦ μνήμης, quod significat memi-
 ni derivatam. Est enim mens altior animi pars, quæ etiam diui-
 na percipimus. Ouidius,
 mente deos adiit, et quod natura negabat
 uisibus humanis, oculis ea pectoris hausit.
 Interdum tamē per metaphorā mentem pro dispositione, et an-
 silio capimus. Virg. nostram nunc accipe mentem, à mente igitur
 factum est meno uerbum, quousi sunt ueteres, pro recordor, et
 50 in mentem reuocō. à quo prima syllaba geminata fit præteri-
 tum memini, sicut à pingo pupug. significat autē memini mo-
 do recordor, et genitiuū uel accusatiuum requirit, modo mēto
 nem facio. et tunc non accusatiuum, sed genitiuū tantum requirit
 uel ablatiuū cū præpositione de. Quam. Neq; oino huius rei
 meminit poëta ipse. Idem, de quibus multa meminerūt. Item à
 meno fit supinum mentum, à quo deducitur mentio. et mētum
 nomen, quod nulli animalium generi præter hominem est, sicut nec
 male, quæ in mentione faciēda hoc est in loquēdo præcipue mē-
 60 to utitur, à quo mētēgra morbi genus, de qua supra diximus
 hominis faciem præcipue occupas. Itē à meno moneo, quasi in
 mētē dūco. monere. n. instruere est, unde monitores dicuntur.
 qui in

qui in scena monent histriones, et libri commentarij. Item mo-
 nimenta, quæ memoriæ causa sunt, quæ admodū superius dixi-
 mus. et monile ornamentum gutturis, quod uirtutis admoneat.
 nam primo ob aliquid egyptū factū dari solebat. et monitio
 instructio, quæ et monitus in quarta declinatione dicitur. et
 moneta, quod nos signi impressione uel auctoris, uel pretij mo-
 neat. à quo monetarius, qui cudit monetam. et monedula no-
 ta uis ex graculorū genere, quasi moneta, quæ monetas sub-
 ripiat. hinc. n. soli qui furcatus argenti, atq; aurī præcipua est.
 gracus uero, siue graculus dicitur uel à uoce, uel (ut Varro
 ait) q; gregatim uoliet, uel à gerendis bacis, ut diximus. hinc
 Gracchi cognomen principio ortum à facundia, quam emuli lo-
 quacitatem uocabant. et à Graccho Sempromio, Gracchurū
 urbs Hiberiæ, quæ ante Ilurci nominabatur. et monitorius,
 qui monet, unde libellos monitorios dicimus. præterea cōposita.
 ad moneo. instruo. præmoneo, antemoneo. submoneo. clam mo-
 neo. commoneo. à quo commonefacio, et commonefio nata si-
 gnificationis. Item à moneo monstro, quod significat ostendo, de-
 10 clarō. à quo monstrum, et mōstrosum, et aduerbiū monstro
 se, de quibus superius diximus, et compositum demonstro. à
 quo fit demonstratio, quæ dialectica de finium, cum certis, ac ne-
 cessarijs rationibus aliq; probatur. inuisibili autem demon-
 strationem à conditione sic separant, ut demonstratio sit, quæ
 factam rem ostendit, cōditio, quæ futura. item reminiscor, quod
 est recordor, et comminiscor, recolo, in mentem reduco. unde
 commentarij dicti sunt libri, in quibus tantū capita rerum po-
 sita sunt, ite ut uideamus in ijs ad exequendam historiā alijs
 subicisse materia. Sene. Sine commentario nunquam se dixisse
 affirmat, nec commentario contenti fuisse, in quo uide res po-
 20 nerentur. dicimus autē tam in masculino genere commentarius.
 quā in neutro commentariū. commentarij etiā, siue cōmentaria
 uocantur. expositiones. siue interpretationes auctoriū, quæ in ijs
 multa comminiscuntur. Cel. est adeo Probi grāmatica, commen-
 tarius satis curioso factus. Idem, nonnulli grāmatica, qui com-
 mentaria in Virgilium composuerunt. quidā huiusmodi ope-
 ra et commenta uocauerunt ut Nigri. Priscianus, et alij non-
 nulli. commentum etiā pro fictione accipimus, quem admodum
 comminisci aliquando pro fingere. Itē cōmentū aliquando in ma-
 30 sculino genere pro cōmuniū. Pl. Faciā Amphitryone adueni-
 ente, ab ædibus ut abeat, quomus pacto fac commentus sies. Ser-
 uius honoratus grāmaticus commentariū in masculino genere
 pro homine accipit, qui auctores interpretatur. Sic. n. scribit in
 septimo. eneidis. scribit quidam commentariū connexa esse le-
 gendum. idem in primo georgiorum. su p̄sio mouent quæsto-
 nem commentarij. Item à comminiscor fit frequentatiuū cōmen-
 tor, quod modo fingo significat, modo commentariū scribo, cuius
 diminutiuum est commentariolū. à mente uero mentior deriva-
 tur, quod est contra id, quod in mente est, loquor, differēq; ab eo, quod est
 mendaciū dico. Nam qui mentitur, nō ipse fallitur, sed alterum
 40 fallere conatur, qui uero mendaciū dicit, ipse fallitur, cum crea-
 dat se uerum dicere. Vnde Nigidius. uir bonus inquit præsta-
 re debet, ne mentiat, prudens, ne mendacium dicat. illud à
 mente deducitur, hoc à menda, quod errorem significat, unde men-
 dosum librum dicimus plenum erroribus. et emendo corrigo.
 à quo emendatus. emendator. emendatrix. emendate, eorūq; cō-
 paratiua, ac superlatiua. et mendax proprie non qui mentit-
 ur, sed qui per errorem frequenter dicit mendacium. à quo mē-
 50 dator. mendacissimus. mendaciter. mendacius. mendacissime. Item
 à mente amens, et demens, hoc est stultus, et quasi sine mente.
 quidam hæc ita separant, ut demens minus sit. q; amens. demēs,
 qui non cogitat quid agat, aut loquatur, amens qui prorsus insa-
 nit. ab his amentior. amentissimus. dementior. dementissimus.

amentior. dementior. amentius. dementius. amentissime. demētissi-
 me. amentia, et dementia deducuntur. Itē clemens à claritate
 mentis. à quo clementior. clementissimus. clementia. clementer.
 clementius. clementissime, aliq; eorum derivatiua, de quibus
 inferius dicemus. Item mentecaptus pro amens accipitur, quæ ad
 modum oculis captus pro cæco. Item à mente mentula, hoc est
 genitale membrū, quod matres, siue nutrices infantū uirilia blan-
 diendo tangentes mentulā, hoc est paruā mētē appellare con-
 10 suuerunt, quæ admodū ora diffusiuiantes, animulā, hoc est par-
 uam animā, et corculū, hoc est paruū cor uocare solitæ sunt.
 Item ab eadē mentē, quæ eius odore mens, hoc est animus excite-
 tur, sicut sapore ciborū auiditas. herba est uulgo nota. quādam
 græcis. potius deductum hoc nomen existimant, quæ eam herbā
 quondam mintham uocabant, postea odoris suauitate mutato
 nomine hedyosmum dixerunt. hedyosmum. o. o. m. odorem
 apud græcos significat. Item temetum uinū grauius, de quo su-
 perius diximus, quod tenet, hoc est labefactū mentē (ut sentit Do-
 na.) Item uehemens, hoc est grua, magnam uirgē à mentis uī,
 atq; impetu. unde uehementia, et uehementer aduerbiū, hoc est
 20 grauiter acriter. Itē medicus, hoc est inops, pau. p. q. mentē eius
 fefellerit fortuna. quamuis alij à medendo potius mendicium de-
 ctum uelint, quia præcentur oēs, ut uicæ suæ medeantur. abo-
 ab hoc mendicatus inopia. et mendicor uicæ alimenta postulo.
 et mendiciter hoc est p inopiā et mendicator, ac medicatrix,
 hoc est postulator, et postularix. et mendicatio, hoc est po-
 stulatio, quæ et medicabulū dicitur. Pl. Memorare nolo homi-
 num medicabula. à memini memoria derivatur, et memor,
 cuius contrariū est immemor. et memoro, quod significat in me-
 30 moriā reduco. à quo fit cōpositū cōmemoro, à quo cōmemoratio.
 tio. Terē. Nā istæc cōmemoratio quæ exprobratio est immemo-
 ris beneficij. et memorabile dignum memoria. et memoratus
 quartæ declinatiōis pro memoratiōe. et memoriter aduerbiū
 in quo notandū est, quod memoria teneo, dicimus non memoriter,
 et memoriter pronuntio memoria. et cōplector memoria.
 et memoriter. Qu. si logor cōplectenda memoria fuerit ora-
 tio, proderit eā p partes ediscere. Ci. Cōplectebatur memori-
 ter. diuidebat acute. Qu. Memoria repetitō conuictor à me qui
 reprehendebant. Ter. Agnoscat signa, ac memoriter. Pl. n. tamē
 scribit. quæ tam memoriter tenes, nisi forte sit error librarij. Ve-
 40 teres memoriā aliq; pro uetustate posuere. Pacu. Perq; nostrā
 egregiā humanitatem, quæ memoria firmauit. LONGA FI-
 DE S. Longi tēporū. CANA IURA. Antiqua iura am-
 citæ. uetus cōiunctio, et familiaritas. SI QUID VALENT!
 siquid possunt, siquid uigoris habet. ualere proprie significat posse.
 Ply. Quis tantæ improbitati sufficere ualeat? hinc ualidus di-
 citur firmus, potens, robustus, cuius contrariū est inualidus. à
 quibus ualidior. ualidissimus. inualidior. inualidissimus dedu-
 50 cuntur. et ualiditas robur, sicut inualiditas, infirmitas. Et ualē-
 tia fortitudo. V. ar. Oēs formidat hoīs eius ualentia. Titimnius.
 sapientia gubernator nauem flectit, non ualentia. et ualide fir-
 miter. à quo fit ualidius ualidissime. et p synopen ualde, quod
 significat multum. Mart. Hoc ualde uitiū piculosum est. hinc
 ualentes dicimus uel sanos, uel robustos, non ut uulgus indo-
 ctum putat, eruditos. hinc etiam bene ualere sanum esse quasi
 bene posse, et male ualere ægrum, atq; infirmū esse, quasi ma-
 le posse, quoniam qui potentes et ualidi sunt, sani etiam sunt,
 qui uero impotentes, atq; inualidi, egrotare dicuntur, propter
 quod et ualere simpliciter accipimus pro eo, quod est saluum
 esse. Martialis.
 60 Ne ualeam, si non totis Dedane diebus,
 Et tecum totis noctibus esse uelim.
 Hinc uale uox salutantis est, cum ab aliquo recedimus. quo

uirga contenti sunt, qua ager et equos et moderetur. Lucanus, et
 Genus, qua nudo residens massilia dorso, Ora leui flectit
 frenorum nescia uirga. Ad haec Tarentina, et Lucana, et
 ad quartum a Neapoli lapide trebellia, iuxta Capua cauli-
 na, et trebulana, et trifoliana ab agrorum nominibus ita nu-
 cupata. In Hispania laetana copia nobilitate, elegantia tera-
 conensia, et Luconensia, et balearia: ia uero transmarina in
 pretio fuerunt. Thasia. Chia. Lesbica. Clazomenia. Sicyonia. cy-
 pria, et alia penes infinita, sed inter alia Rhodiū maxime lau-
 datur, et cum, et quod graeci appellauerunt βίον ἀνδρῶν
 βίον, hoc est a uita, quod uita hominum maximas utilitates
 afferat. fit uis paulo ante maturitatem decoctis, et sole sicca-
 tis, uersatis ter die per eriduiū, quarto die expressis, deinde cadis
 sole inueteratis, et marina aqua largiore commista, qd a fer-
 ui furto originem habuit, sic mensuram explentis. quis autem
 mretur hāc in uinis hominum sedulitatem, cum Asclepiades
 tradiderit utilitatem uini mix deorum potentia possi aequari
 uino uires corporis aluntur, uino animus uegetatur, uino auge-
 tur sanguis, colorq; hominum. Ouid. Vna inuane animos, fa-
 ciuntq; coloribus aptos. uinum inter orbem medium et mitio
 rem hanc plagam, archniectasq; nationes differentiam facit.
 quantum barbaris feritis roboris praebet, tantum nobis pretio
 sus hic suauis. modico uino statim redeunt uires, uerui inuane-
 tur. somachus redintegratur, appetentia ciborum excitatur, tri-
 stitia expellitur, magnitudo animi excitatur, urina exit, algor
 recedit, somnus conciliatur, uomitio sistitur uinum omnibus ue-
 nenis, quae frigiditate nocent, medetur, praesertim fungis. Pla-
 to uinum existimauit fomitem quenda esse, et in tabulū uir-
 tutis, atq; ingenij, si mens, et corpus hominis eo flagraret. me-
 dicorum inuentum fuit uinū a ieiunio utilissime bibi, propter
 qd Helena apud Homerū ante cibum ministrauit. meractis po-
 tionibus uti uiginti diebus ante canis ortum, totidemq; postea
 Hesiodus poeta suadet. hinc sigs petat, cur homines uinosos di-
 camus, cum caetera aialia, quae aqua bibūt, non dicamus aquo-
 sa, haec ratio reddi potest, qd soli homines etiam non sitiētes bi-
 bunt. QUID TANTVM FECERE BONI. Vt
 scilicet cum bonis ea miseres. QUID MALIFECE-
 RVNT. Vt scilicet ea malis adiungeres. DE NOBIS
 FACILE EST. Quārum ad nos attinet, facile hoc est to-
 lerabile est ita facere. modus est loquendi de nobis, hoc est quā-
 tum ad nos attinet. Cic. Nam de me qdem facile id toleratum
 fuit, sed laedi uinis causa omnes, ferre quis possit? I V G V =
 L A R E. Neare traslatio est sumpta ab homine. perire. n-
 uidetur salernum mustura pessimi uini. V I N A T O X I -
 C A O. Vina uenenata. Toxicum enim aliquādo substantium
 est. aliquando adiectiuum, dictū quasi taxicum, ut supra osten-
 dimus. M E R V E R E. Digni fuerunt. Maerere enim et me-
 reri significat dignum esse, cum post se accusandi casum ha-
 bet, ut meruit q laude coronam, sed cum ablatiuū habet cum
 praepositione de, significat conferre in aliquem beneficium, aut
 offensionē, beneficium quidem, cum bene mereri dicimus. Virg.
 Si bene quid de te merui, offensionem, cum dicimus male mere-
 ri. Cicero. Nam quo anima in hominem petulantem, et male
 de nobis meritum esse debuimus? Nonnunquam tamen uirumq;
 reticemus, sed per ambiguum sensum, ut quid de te sum meri-
 tus, et aliquando per negationem exprimimus, ut homines ni-
 hil de me merui, hoc est qui nec bene mihi, nec male fecerunt.
 hinc merita pro beneficijs accipimus. Planctus. Quid enim tibi
 pro maximis tuis, ac penes immortalibus in memeritis praes-
 te amplius possim? Meritum etiam qn adiectiuum est, pro con-
 gruo, ac conuenienti accipimus. Virg. Meritis aris indicit ho-
 mores. et contrario inmeritum dicimus in conuenientem, ac

indignū. Item a mereor fit merito aduerbium, hoc est digne. a
 quo contrarium eius inmerito hoc est indigne. Item composita
 promereor. et comereor, quae idē significant quod mereor, sed
 promereor ferē in bonam partem accipitur, comereor in ma-
 lam. Apulcius. Ingentem ob id laudem apud populares suos
 promeritus. Teren. Aut quid commertui pater: hoc est quid ma-
 li meruit? Plautus tamen promeritū in malā partem usurpauit.
 quid mali sum tanta ex re promeritus? promereri etiā pro praes-
 tare se quēter accipimus. Virg. nunquam regna negabo Pro-
 meritam, hoc est praesitisse. Terē. Ego Carine neuitquam libe-
 ri esse hominis puto, cum is nihil promeretur, postulare id gra-
 tiae apponi sibi. Item demereor, quod non significat male me-
 reor, ut uulgus indoctū existimat, sed bene de aliquo mereor,
 et iungitur accusatiuo. Quir. Simulur pleniori obsequio de-
 merer amantissimos mei. Item emereor, quod penes idē si-
 gnificat, qd mereor, cuius praeteritū est emeritus. Vnde emeri-
 ti stipendia nominantur, qui milita persunchi sunt. Item in si-
 gnificatione passiuā stipendia emerita dicuntur. Quintilia-
 nus Emeritis huic bello stipēdijs. Vir. etiam per translationem
 emeritos boues appellat. et emeriti si nes uocatur, qui solent ha-
 bere eos, qui pro se laborent. ij dicuntur pro alio opus agere.

EPIGRAMMA XLVIII. AD HELIAM.

I MEMINT. Heliā arripit ita iā pro-
 uectam aetate, et morbo confectam, ut den-
 tibus cretat, et tamē adhuc tentigine pru-
 uentis, qualis erat, de qua scribit Virgil.
 Dentē de tribus excreauit unū. Q V A T
 T V O R D E N T E S. Ex triginta, q se-
 re esse mulieribus consueuerunt, nam uiri natur aliter triginta
 duos habere consueuerunt. si qui plures habent longiora ijs
 uitae spatia promittuntur. andor in ijs maxime commendatur
 hominem, cui desine, de forme reddunt. ideo qdam adulterinis
 utuntur ex ebore fabrefactis faemnis, qbus in inuenta non fue-
 re nati, decidere in senectā, et mox renasci certum est. Zancū
 Samothraceno cini post centum et quatuor annos dentes rena-
 tor fuisse prodiderunt. Quatuor primogenia dictio est binari-
 um numerum in se bis habens inclusum. ab eo fit quater ad-
 uerbiū. Virg. Oterq; quaterq; beati. et quartus. et quater-
 nus. a quo quaternio quatuor chartarū siue alterius cuiuscūq;
 rei compositio. Et quaternarius et quadrup. us. a quo quadru-
 plico. et quadrupliciter aduerbiū. et quadriūm. spatū qua-
 tuor dierum, a quo quadriūm adiectiuū, et quadriūm
 spatium quatuor annorū, et quadrimus. de quo superius di-
 ximus, a quo diminutiuum quadrimulus, et quadratū figu-
 ra quatuor rectas, atq; aequales lineas, et quatuor rectos an-
 gulos habens. a quo quadratura ipsa, ut ita dicam, quadratio,
 unde Archimedē de quadratura circuli scripsisse dicimus. et
 quadrū, qd quadratū est, et quadro uerbiū, qd proprie signifi-
 cat in quadratum redigo, per metaphoram tamē ponitur pro
 cōsentio, et omni ex parte congruo, tractū a lapidibus qua-
 dris, q inter se optime cōueniūt. Vir. Arboribus postis sectū uia
 limite quadret. Apule. Vt omnia ad eius calamitatē quadra-
 rent. et quadra mensariū instrumentū, supra qd dapes scin-
 duntur, seu apponuntur scissae, quod quadrata forma fieri so-
 leat, sitq; aliquando etiam ex pane. Vir. patulis nec. parere
 quadris. iuuen. Vt bona summa putes aliena uiuere quadra-
 hoc ipsum instrumentum et rotundum fieri solet. et tunc or-
 bis appellatur, e crustis similiter aliquando fieri solitū. Virg.
 Et uiolare manu, malisq; audacibus orbem fatalis crustū.
 et quadrantal, quo nomine ueteres amphoram uocabant, quod

ad us pedis quadratio octo et quadraginta sextarios capiat.
 Plautus. Anus haec sitit, et quater demus quantillum sitit. mo-
 dia est, capit quadrantal, et quatuordecim et quatuordecim
 mus. et quaterdecies. et quadraginta, a quo quadragesimus
 et quadragenarius. et quadragenus. et aduerbium quadra-
 ges. et quadringenta. a quo quadringentes. et quadringente
 sinus. et quadrans genus numi, quarta pars assis hoc est unciae
 tres. et quadrangulum quatuor habens angulos. et quadri-
 remis, de qua superius differimus. et quadrifidum, quod in quatu-
 or partēs findi potest, unde quadrifidas fuderis dicimus, quae
 ita robustae sunt, ut possint in quatuor partēs diuidi. et qua-
 dripartitū in quatuor partēs diuido, unde quadripartitum
 in quatuor scatum partēs. et quadripartitū aduerbium in
 quatuor partēs. et quadrisariam pro quadripartitū. V arro.
 Et ea, quae ad mortales pertineant, quadrisariam dispartitue
 rim, in homines in loca in tempora in res. et quadruplator,
 qui eo genere questus utebatur, ut prosequeretur eas causas,
 quarum ex legibus quadrupli erat actio, siue qui quadruplum
 ex accusatione lucrifacerebat. et quadruplo, ac quadruplor
 uerba idem significantia, et quadriga notae significationis. a
 quo quadrigarius a quatuor equis, quibus iungebatur appel-
 lata. et quadriūgus, qui cum tribus alijs iunctus est. et qua-
 driūm, ubi quatuor uiae conueniunt, et quadrupes quatuor
 habens pedes. a quo quadrupedo uerbum quod significat qua-
 tuor pedibus gradior. a quo quadrupedantia animalia qua-
 drupedia dicuntur. Virgilius de equis. perfractaq; quadru-
 pedantum pectora pectoribus rumpunt. et quartana febris,
 quae biduum integrum abest, quarto die reuertitur, inapitq;
 ferē ab horrore. deinde calor erumpit. hinc quartanarij dicitur
 tur, qui quartanam febrem patiuntur. et quartarius mulio
 mercenarius, quod quartam partem capiat questus. et qua-
 drilaterum, quod quatuor latera habet. et quarto ac quar-
 tum aduerbia in quo notandum, quod quarto consul. et quar-
 tum consul non idem sunt. Nam quarto locū designat, et tres
 ante factos, quartum uero significat tempus, et ter ante fa-
 ctum, sed quod in M. Catonis origine scriptum esse dicunt Car-
 thagenenses sextum de foedere decesserunt, id uerbum signifi-
 cat, quinque ante contractum foedus eos fecisse. et tunc sextū
 et quadriformis, quatuor formarum. a quo fit aduerbium
 quadriformiter. Item quatuorberm Acius appellauit Athe-
 nas, quod eius coloni ex quatuor urbibus in unum illud oppi-
 dum se conuulere. EXPVLIT. Abegit, extraxit. pello
 interdum significat percutio, serio. Cic. Vt pelluntur animi ue-
 hementius sepe etiam cura, et timore. unde fit frequentati-
 uum pulso, quod est graui, ac uehementi ictu caedo. interdum
 pello significat abigo, extrudo. Plau. Pelle animo timorem, mox
 aderit gnatus. ab hoc fit puluis notae significationis, quod pel-
 latur uiuenti. ab hoc fit puluisculus, quod aliqui etiam in neu-
 tro genere puluisculum dicunt, et quamuis generaliter dicitur
 de omni puluere, proprie tamen significat puluerem illum,
 quo uiuunt puella, qui et cinis dicitur ad cuius differentiam
 alius cinis immundus appellatur. Virgilius. Et cinerem immū
 dum lato iactare per agros. Item a puluis pulueres ex pul-
 uere. et puluerulentus pulueris plenus. et pulueresco in pul-
 uerem redigo, et dispuluerō dissoluo. Neuius. Saxa. sylvas.
 lapides. montes. dissipat, dispulueras. et pulex foedum animal
 quod ex puluere generetur. a quo pulicinus, sicut a musca mus-
 scinus; a formica formicinus. Item a puluis siue a pellēdo puls,
 ut quidam putant, quae fit ex farre in puluerem redacta. a-
 bus est ex farina factus, quo longo tempore usi ueteres fuerunt
 pro pane, unde nūc pulmentum dicitur, siue ipsa puls, siue quic

quid uis aliud ad modum pulvis sumatur. et pulmentarium,
 quod inter cibos sumitur in similitudinem pulvis factum, hoc
 est, quod pulmenti uicem implet. Plin. Conditur sal coloris us
 additis, et pulmentarij uicem implet, quod et pulmentaris
 cibus a quibusdam appellatur. nos tamen pulmentā a pulvis po-
 tius appellatam existimamus, quem admodum superius dixi-
 mus. Item a pello pellen, qui est grossusculus puluis, unde pol-
 lenin tritico dicitur, quod flos appellatur in fligine. hinc polli-
 naria cribra appellata, quae de lino, non ex setis equorū sūt
 ad pollinem purgandum. Nam quae ad excitendam farinam
 sunt, excussoria dicuntur. quidam a polline polentam dictam
 existimant. persusam aqua hordeum sicant nocte una, poste-
 ro die frigunt, deinde molis frangunt, alij uehementius totum
 rursum exigua aqua aspergunt, sicantq; prius quam moliant.
 alij uirentibus sticis decussum hordeum recens purgant, ma-
 didumq; in pilatundunt, et purgatum molunt, ita praepara-
 to uicinis hordei libris ternas seminis lini, et coriandri seli-
 bras, salisq; acetabulo, torrentes ante omnia, misctur in mola-
 qui diutius uolunt seruare, cum polline, ac furfuribus suis con-
 dunt nouis fistilibus. Item a pello pullariam. Plau. Manum
 dextram appellat fit praeterea a pello compositum appello,
 quod modo primae coniugationis est, et significat nomino. Ci-
 ce. Publium Scipionem Marci filii, qui primus Africanus ap-
 pellatus sit. interdum aduoco. prouoco. a quo appellatio, hoc
 est prouocatio deducatur, et appellatus dicitur is, ad quem facta
 est prouocatio. ueteres appellatuisse pro appellasse frequentur
 usurparunt, modo appello tercia coniugationis est, et signifi-
 cat applico. aduoueo. Ter. Poeta cum primū animam ad scri-
 bendum appulit. V arro Appellere proprie dicit existimat, cum
 ex pelago, aut flumine quis ad litus accesserit. Virgilius.
 Hinc me digressum uestris deus appulit oris. Item interpel-
 lo, quod modo significat loquentem alloquor, et quasi sermo-
 nem eius abrumpo. Plau. Ne me interpella, modo dico. Luat.
 Vrum tu quid agis, interpella me, ut scia. per pello cogo. Plau.
 Is me ancipitem perpulit. de pello, abigo prohibeo. Virgilius.
 depulsis arbutus haedis. expello. eijao. Plautus. Anallam domo
 expulit. ab hoc fit frequentatiuum expulso, quod est frequen-
 ti pulsu agito. Martialis
 Si me nobilibus scis expulsare sinistris,
 sum tua si nescis, rursus redde pilam.
 Vnde aduerbium expulsum ludere. hoc est frequenter pulsanti-
 do. et uerbale expulso, cuius foemininum est expultrix. Ci-
 cero. Expultrixq; uitiorū. quippe ueteres pulso pro pulso scri-
 psere. Plau. Pulsando confregit fores. propello procul expello. a
 quo fit frequentatiuum propulso, et uerbalia nomina propul-
 sator, et propulsatrix. impello uirgo. Virgilius. Ferte an siam
 mas, date tela, impellit remos. ab eo fit frequentatiuum impul-
 so, et impulsus impetus, appetitus, quem graeci ὀρεῖν di-
 cunt. et impulso eiusdem significationis. et impulsor, quod
 ferē in re mala usurpatur, quem admodum adiutor in bona.
 Nā Teren. Ironice locutus est in adelphis, cum inquit postre-
 mo hodie in paltrua ista emunda hic adiutor fuit, nam supra
 impulsorem dixerat. repello reijcio. a quo repulsa reiectio ab
 honore, siue magistratu, quae ferē suffragijs fieri solet. et repul-
 sor, qui reijcit. et repulsus, qui reiectus est, cuius comparatiuo
 repulsior usus est Cato. Cōpello primae coniugationis, alloquor.
 Virg. ultro stens ipse uidebar Compellare uirum. tritica uero
 coniugationis, modo congreco. Idem. Compulcrantq; greges Co-
 rydon, et Tyrsis in unum a quo compellatio deducatur. ma-
 do cogo, uim facio. Quintilianus. Scuire. n. in eū sceleris arro-
 citate compulsus est. sunt etiam qui pellem a pellendo dictam
 putent, quod corporis iniurias tegendo depellat, quem admo-

dum superius diximus. TERTIA TVSSIS. Tertio uentura. tertius ordinale nomen est, & a tres deducitur. Tres uero & tres a graeco. Nam graeca τρις & τρια dicunt, unde τρις, trinitas appellatur. a tertius fit amica patris mei foror, quasi a me tertia, ut superius diximus, & tertiana febris. duo autem sunt tertianarum genera. alterum eodem modo, quo quartana, de quo paulo ante diximus, & incipiens, & desinens illo tantum interposito discrimine, quod unum diem praestat integrum, tertio redit. alter uero longe periculosus, quod tertio quidem die reuertitur. ex quadraginta autem et octo horis fere triginta sex per accessionem occupat interdum et uel minus, uel plus, neque ex toto in remissione desistit, sed tantum leuius est. id genus medici Semiriticon appellant, quasi tertianam unam, & dimidiam. uicium enim semis dicitur, τρις tertiana. & epiritus numerus, qui continet totum aliquem numerum, & eius partem tertiam, ut quatuor ad tres. Item a tertius tertio pedato, de quo supra diximus, & tertius dicitur, & tertio, ac tertium aduerbia. et tertium, cuius diminutiuum est tertiolus, de quibus inferius dicemus. a tres uero, siue τρις graeco uoce fit tre decem. & triginta. & trigismus. & trecenti. & trecentismus. & ter aduerbiu. & tricies. & trigentes. & trecenties. & trecentenas. & trecentum. et trecenties. & terdecim, & ternus, quod et ternus a quibusdam dicitur. a quo trinitas. triu psonaru unitas. & tricenarius et ternarius, de quibus iam diximus. et triennis, de qua superius diximus. et trienniu spatium trium dierum. a quo triennarius adiectiuum, et triennis triu annoru. a quo triennalis, & trienniu tres anni, & tripartitior in tres partes diuisio. a quo tripartitium. & tripartitio aduerbiu. & trifidus, quod in tres partes findi potest. & trifidum, & tergeminum, de quibus superius diximus. & triplex. a quo triplicis & tripliciter. et aduerbiu tripliciter, significatque interdum tabellae geminus, quo scribi epistole solebant. Martialis, Tunc triplicis nostros non uilia dona putabis, Cum se uenturam scribet amica tibi.

Et triplus eiusdem significationis. sunt etiam qui atriplex hinc deductum existimemus ob eius magnitudinem. herba est uulgo nota aucta a Pythagora, quod hydropicus, & morbos regios, palloremque faceret, propterea non nisi mutata saepius aqua existimant coquenda. quida ab atro potius derivatum putant, ut superius diximus. & trifurca tripartitio, a quo trifurcus trifurca trifurcu. & tridens Neptuni sceptrum. Nam sceptrum uirgo est, qua reges utuntur, tractum a graeco τριδεντα. proprie autem sceptrum Iouis erat, ab eo ad reges & principes & magistratus translatum. hinc ad foedera facienda semper adhiberi sceptrum consuevit, quia ueteres in hoc Iouis simulacrum adhibere solebant cum scepro, quod cum difficile esset aliquando, praesertim quando foedera cum remotissimis fiebant, inuentum est, ut sceptrum quasi imaginem Iouis tenetens foedus percuterent, et triclimum, de quo superius diximus. a quo architrictimus dicitur, qui triclino praest, sicut archimagirus, qui praest coquinae. & τρις enim graeci dicunt impero, praesum, magister coquinam, magister cocu. & triuuir unus ex tribus uiris, qui creati sunt principio ad educendas colonias, & agrum diuisendum. a quo triuuiralis, unde triuuirale officiu, & triuuirale dignitate dicimus, & triuuiratus ipse magistratus, sicut a consule consulatus. & triangulus figura tres angulos habes, qua graeci τριγωνος uocant. a quo triangularis adiectiuum. componitur autem ab angulus, qui graeco γωνια dicitur, a quo nomen habet. est autem coniunctio duarum linearum. ab eo etiam fit quadrangulus, quinqueangulus, sexangulus, septangulus, octangulus. Item angulosus hoc est plenus angulis. Item angustus, hoc est arctus, quod anguli semper coarctantur. & angusto uerbum

coarcto, & anguste aduerbiu arcte, et angustae stricturae uia. ut, aut cuiuscumque alterius rei, unde per translationem etiam pro difficultatibus capimus. Ci. Nemo enim, qui in tot rebus angustis subueniret, habebat. quidam & ab angulo singulu dictum putant, quod ea, quae unice sunt, consistere angulu non possunt, dicitur autem singuli unusquisque per se, hoc est separatim ab alijs, & fere pluraliu tantum numeru usurpamus, quamuis ueteres quadaeque etiam singulari sint usi. Plautus. Et ad singulu uideo uenisse. hinc singulare deducitur unicum excellens eximium, & singulariter aduerbiu, hoc est unice. excellenter. eximie. Item singulare. & singulariter apud grammaticos, quod a pluraliu, & pluraliter distinguitur. & singularim, siue sigillatim hoc est separatim et unumquodque per se. Caecil. Primum malo publico singularim gratias egere. Lucil. Sigillatim unusquisque nostrum mouetur. & tribrachus pes ex tribus syllabis breuibus constans, & triens numi genus, tertia pars assis. & tridentalis uasis genus tertia partem sextarii capiens. Persius. Calidumque tridentale Excutit e manibus. & trifaucus tres fauces habens, unde uerberu trifaucu uocant. & trifer triferu triferu, ter fructus ferens, & trifidus, ubi triu agoru terminus est, et trigmus, qui tres duxit uxores. & trigon pilei genus, de quo supra diximus. & triliens uestes, quae ex tribus licijs constans, interdum tamen triliace pro triplici usurpamus. & tricolon trimembre, trimetrum carmen, quod ex tribus pedibus constat, et trimus triu annorum. a quo trimulus diminutiuum, et trimas, et trima dies, de quo superius diximus, et trinepos atnepotis filius, & tritatus atani pater, quod sine post tres ab auo, atque nepote, et tripus. tripes. tripedaneum, & trinudum, de quibus superius locuti sumus, et trisyllabu, quod ex tribus syllabis constat, et trisingulus Metacurius, quasi ter maximus dicitur. & triplaris numerus, cum ex duobus minor ter in maiori numeratur, ut sunt tria ad unum, et triptotenoria, quae tribus duntaxat casibus declinantur. & Tripolis urbs Coele Syriae in ora subiecta libano, quod ex tribus ciuitatibus constat, quippe Tiberij & Sidoni. et Arata diu eam tenuerunt. hinc tripolitana regio appellata. & triquetra figura triangularis. & trinacria. & trinacris. & trepondo. & tripondus. et triumas siue triumacus. et tricomius. et trimixtus. & trimita. & trinita. triuui. trinialis scientia. & trinualiter uulgo dicitur, de quibus diximus. triu literaru homo, hoc est fur. & trifer. et triferifer. trierberus, hoc est plus fur, plus furcifer, magnus cerberus. ponitur. n. finitus numerus pro infinito. quod admodum apud Virgiliu, o terque, quaterque beati, hoc est ualde beati, de quibus superius late differimus. & triarij milites, quod tertio ordine in acie constituerentur. hi enim post omnes acies cum scutis. galeis. ocreis. gladijs. plumbatis locabantur, ut si forte prima acies uinceretur ab ijs ueluti deimetro reparato certamine uictoria speraretur. subsidebant itaque nixi genibus, a quo subsidium dictum. Plautus. A gite nunc. subsidite, quasi solent triarij. et trioboli quasi parui pretij a tribus obolis, sicut enim nihil hominem dicimus. Idem. Non ego homo trioboli sum, nisi ego illi mastigae exturbo oculos, atque dentes. ab hoc fit triobolaris, hoc est uilis, & pretij trium obolorum. & triparcus id est ualde parcus. Idem. Triparcus homines uelulos. arido. auido bene admordere. & trifolium herba uulgo nota, quam graeci τριφυλλον uocant a tribus folijs. hanc herbam contra omnia uenena ualere plurimum existimant, serpentesque nunquam in ea aspici, semum eius, cuius minima sunt folia, uile esse ad custodiendam catis mulierum gratiam. si in facie illinatur. & triiceps triu capitum. sene tricipitem secum belluam manibus trahens, & triunguis cognomen Nouellij Mediolanensis, qui gestis honoribus a praetura ad consulatum usque peruenerat. hinc enim tribus conijis ui-

ni uno impetu epotis spectante miraculi gratia Tiberio principis, praclarum hoc cognomen sibi uendicauit. in quo illud mirabile uisum, quod nec labaret sermone, nec uocatione, aut altera corporis parte leuaretur. congruum enim mensurae genus est sex sextarios continens, unde fit congrarium, quod modo similiter promensura accipitur. Paulus iuriconsultus. Item urnae aereae. & congraria sextaria. modo significat munus, quod a principe in populum datur. Quintil. Vt Fabius maximus incensans Augustae congrariorum, quae amicis dabantur, exiguitatem, heminam esse dixit. nam congrarium commune est libertalitati, atque mensurae. & tribus, quoniam ager Romanus primo diuisus in tres partes fuit, & tres partes populi factae. una Latentium a Tito rege Sabinoru amico populi Romani. alia Raniuum, siue Raniensium a Romulo. tertia Lucernum a Lucernone, sed postea aliae quoque partes urbis factae, quae similiter tribus appellatae sunt, & hoc uocabulum tam pro loco, quam pro iure, atque hominibus usurpari coeptum. hinc tribules dicti, qui ex tribu sunt, & conribules, qui ex eadem tribu. & tributum aduerbiu, hoc est per tribus. & tribuni aerarij, quibus tributa soluebantur, quamuis postea tribuni etiam uocati sint, qui magistratum gerebant. ut regum tempore tribuni aerarum, qui centurijs praerant. postea facti sunt tribuni militares in castris, qui praerem fere cum consulibus haberent potestate, & in dissensionibus plebis a patribus facti sunt tribuni plebis, quibus maxima est tradita potestas. quippe & promouebatur ad eos & omnia senatus consulta nisi per eos approbata, et subseriptione. T. litterae a tergo signata, irrita habebantur. a tribuno tribunatus deducitur, sicut a consule consulatus. & tribunitius adiectiuum, unde tribunitiam potestatem. & tribunitium fauorem dicimus. Item a tribubus tribunal locus excelsus, in quo qui ius tribubus redderet considebat. & tribuum, quod ea pecunia, quae populo imperata erat, tributum soluebatur. magis enim hoc placet, quam quod tribus a tributo dicitur, ut Linius sentit. sumi postea coepit hoc uocabulum largus pro omni munere, quod a subditis soluitur, a quo qui ita solunt tributarij uocantur, & ab hoc tribuo derivatum, quasi tributum pendo. ponitur tamen pro eo, quod est do, concedo. Cicero. Sed hoc beneuolentiae eius tribuendum est. ab hoc fit compositum attribuo. a quo apud Rhetores attributa dicuntur personis, & rebus. & retribuo pro eo, quod est remunero, et comtribuo simul tribuo, a quo contributor. contributor. contributio. & distribuo, quod est res separatim dispono, et suum cuique tribuo. a quo distributio apud Rhetores dicitur figura, quae a graecis Μερισμος uocatur, magnae plerumque gratiae, & utilitatis, cum singulas res separatim proferimus, suum cuique proprium tribuentes. Lycurgus, cuius omnes corporis partes ad nequitiam sunt appositissimae, oculi ad petulantem lasciuiam, manus ad rapinam, uenter ad auaritatem, uirilis naturae membra, quae non possumus honeste appellare, ad omne genus corruptelae, pedes ad fugam proripus, ut aut ex hoc uicia, aut ipse ex uitijs ortus uideatur. Aristoteles. Alexandro enim Macedoni, neque in deliberando consilium, neque in praeliando uirtus, neque in praefiando beneficio benignitas deerat, sed duntaxat in supplicio crudelitas, nam cum aliqua res dubia accidisset, apparebat sapientissimus, cum aut confingendum esset cum hostibus, fortissimus, cum uero praemium dignis tribuendum, liberalissimus, & cum animaduertendum clementissimus. praeterea a tribu trieteris deducitur, hoc est trium annorum spatium, τρις enim graeci tres, & τρις annos uocant. Martialis, Aspicias, ut paruus, nec adhuc trieteride plena Regulus auditum laudet & ipse patrem. Hinc trieterica appellata sunt sacra Liberi patris, quae ex In-

dia cum uictoria redeunt instituta sunt, tertio quoque anno celebrari solita, annuis eius orgijs sumptuosiora. & epiritus, pes ex quatuor syllabis constans, quod supra tres syllabas longis breuem unam habeat. eius quatuor genera sunt, primus epiritus est, qui primam syllabam breuem habet, caeteras longas secundus qui secundam. Tertius qui tertia. quartus qui quartam. tertio consul, & tertiu consul co modo differunt, quo quarto consul, & quartum consul differre supra ostendimus. tres uimero collegum facere existimauit Horatius praescus, quod magis sequendum affirmat Marcellus, quam quod plerique scripserunt maiorem ad id numerum necessarium esse.

EPIGRAMMA XLIX. AD CAECILIANVM.

IC MIHI QVIS FVRROR EST!
Caeciliani gula excretatur, qui uocatis ad
caenam amicis, solus ipse boletos uorabat.
QVIS FVRROR. Quae insania, uel
quae tanta ira in conuiuijs furor enim ali
quando pro insania ponitur, unde furio-
sum insanum dicimus, aliquando pro nimia ira inflammatum.
a quo fit furibunde aduerbiu. I uacans. Qvis furor o
uer? quae tanta licentia ferri? Quid inter furorem, insaniamque
proprie interstit praclare ostendit Cicero, cum inquit. itaque
non est scriptum si insanus, sed si furiosus esse incipit. insaniam
enim censuerunt inconstantiam, id est sanitate uacantem, quae ta
men posset ueri officiorum, & uitae communem cultum, atque
iustitiam. furorem autem rati sunt mentis ad omnia caecitatem,
quod cum maius esse uideatur, quam insaniam, tamen eiusmodi
est, ut furor in sapientem cadere possit, non possit insaniam. fit
enim furor aliquando uitio ualctudinis, ut in ijs, qui melancholici
appellatur, quos tamen Aristoteles censuit habere aliquid
quid in animis praesagans, atque diuinu. Aliquando mente nimis
quodam diuina concitata, qualis est furor poetarum, neque quippe
Democritus quenquam poetam magnam esse posse sine furore,
quod idem Plato in Phaedro facit maxima inquit bona nobis
per furorem eueniunt diuino munere concessum. Nam &
que in Delphis futura praedicit uates, & quae in Dodona sacer
dotes, furore quodam effunduntur. Tum illa, quae a musis fit
occupatio mentis furor est. Unde tam praecleara poetarum carmina
oriuntur. qui uero sine furore musarum ad poesis fores
accidunt sperantes arte, atque doctrina poetas se bonos esse furor,
inanes & ipsi, & eorum opera sunt comparatione eorum, qui furore
agitantur. huiusmodi furorem definire possumus animi a
corpore abstractionem diuino quodam instinctu pronenientem.
Cicero. Inest igitur in animis praesagatio extrinsecus im
ta, atque inclusa diuinitus, ea si exarsit acrius, furor appellatur.
cum a corpore animus abstractus diuino instructu concitatur.
a furor furo uerbum deducitur, quod aliquando significat
ira exagitor. Apuleius. Furit, ense corripit, fertur in eum
praeceps, nil tale timentem aggreditur. aliquando insanio. Plautus
planè furit, quid agat non uidet. ab hoc fit furiosus, quod
quida a furioso ita separant, ut furiosus sit, a quo furor nunquam
recedit. furiosus autem qui furit. Virg. Non tulit hanc
speciem furiosa mente Corabus. Item a furor furiae dicuntur,
quae deae sunt furoris, & Acherontis, noctisque filiae fuisse pro
duntur. quidam duas esse dicunt. Aleto, & Tiphonem, alij
Megaram sororem addunt. Virgilius.
Dicuntur geminae pestes cognomine dira,
Quas & tartaream nox intempesta megeram
Vno, eodemque tulit partu.
Aleto, hoc est ignita dicitur est a noxia priuatiua

particula. *Et* *an* desino, quod nunquam desinat noxia esse mortalibus. Idem.

Luctificam alecto dirarum a sede sororum,
Infernasq; ciet tenebras, *Et* tristia bella,
Iraeque insidiaeque, *Et* crimina noxia cordi,
Odit *Et* ipse pater Pluton, odere sorores
Tartareum monstrum, tot sese uertit in ora,
Tam sene facies, tot pullulat atra colubris. idem.

Tu potes unanimes armare in prelia fratres,
Atque odijs uersare domos, uerbera tectis,
Funereasque inferre faces, tibi nomina mille.
Mille nocendi artes.

Tisiphone, hoc est τισιφών ἀπὸ τῆς τίω punio, *Et* πόρος cædes. Ouidius.

Nec mora, Tisiphone madefactam sanguine sumite
Importuna facem, sicutque cruore rubentem
Induiter pallam, totoque inuungitur angue.
Egrediturque domo, luctus comitatur euntem!
Et puor, *Et* terror, trepidoque insania uultu.
neg. era, hoc est τῆς ἡρώδας ἀπὸ τῆς ἡρώδας inuideo, quod
quæcti mortalium inuideo. Claudianus.

Improba mox surgit tristi de sede megæra,
Quam penes insani fremitus, animiq; profanus
Error, *Et* undantes spumis furialibus ira.
Non nisi questum cognata cæde cruorem;
Illicitumque bibit, patrius quem fuderit ensis,
Quem dederint fratres.

Hæc apud inferos canes uocari uolunt. Lucanus. Iam nos e gono
mine uero illiciam, stygasque canes in luce superna Desitua,
apud nos furias. Virgilius.

Vnam de criminibus anguem
Coniugat inque sinum præcordia ad intima subdit,
Quo furibundis domum monstro permisceat omnem.
Apud superos diras, *Et* aues. idem. At procul ut diræ stridor
rem agnouit, *Et* alas infelix crimens scindit Iuturna solutus
dicantur etiam uolucres. Idem.

Iam iam linquo acies, ne me terrete timentem,
Obscœne uolucres, alarum uerbera nosco.

Item eumenides per antiphrasim, quod inimites, atque implacabiles sint, ἀμύνεις enim mitem, ac propitiū significat. Ouid.
Eumenides tenuere faces de funere raptas, sunt etiam qui eas
secus litora harpyias uocari uelint, de quibus supra diximus.
Item Erinyes, quamuis interdum erinyes etia pro animi im
patientia ponitur, ab eris autem erinyes deducitur. eris conten
tio est, a qua Eriboea Iuno, de qua superius diximus, *Et* Eri
chthonius quasi contentio terra, nam græce ἔρις terra di
citur, *Et* ἔριδος terrenus, hic est semine Vulcani genitus est;
nam cum Vulcanus Ioui arma fabricasset, concessit ei Iupiter,
ut quicquid uellet ab eo posceret. ille Mineruæ nuptias popo
scit, quam cum nullis blanditijs posset alliare, nimo ardore li
bidinis geniturus in terram emisit, supra quam Minerua præ
pudore terram pedibus coniecit. inde natus est Erichthonius
cum anguinis pedibus, quorum deformitatem cum ætate iam
adultus perspexisset, currum, *Et* equorum iugum inuenit.
Virgilius.

Primum Erichthonius currus, *Et* quattuor ausus
Iungere equos, rapidisque rotis insistere uictor.
Ab eodem etiam inuentum primo argentum Plyn. testatur. di
citur etiam Erichthens ob eandem rationem. a furia furialis
deriuatur. furor uero a ferendo, quod furore huc, atque illuc ho
mo temere feratur. TVRBA. Multitudine commouarum.
VOCATA. Inuitata, de qua supra diximus. VORAS.

Cum auiditate absumis. Vorare enim proprie dicimus cibum
non confectum dentibus deglutire. hinc per metaphoram ca
piuntur pro uide sumere. *Et* uoraces gulosi dicuntur, *Et* uoraci
tas gulosis, luxuria. *Et* uoraciter aduerbium per ingluuiem.
Et carniuorum, quod carne uescitur. Plyn. serratorum dentibus
carniuora sunt omnia. hinc etiam uorago barathrum appella
tur, quod in ea cadentia non emergunt, sed deuorari uideantur.
Vnde uorago aquæ dicitur, quæ alio nomine auertendo se
uortex appellatur, quod omnia in eam cadentia uoret. Item
a uoro fit compositum deuoro, quod proprie significat absor
beo, absumo. irripio. et transfertur tamen etiam ad alios sensus.
Martia. oculis deuorantibus draucos. Plau. Auscultate, atque
operam date, *Et* mea dicta deuorate, illud enim oculorum, hoc
aurium auiditatem significat BOLETOS, Fungos,
de quibus superius late differimus. PRECABOR. Im
precabor. VENTRE. Qui omnia recondit. GV
LA. Quæ omnia deuorat. BOLETVM, QV
LEM CLAVDIVS EDIT, EDAS. Hoc scilicet
precabor, ut edas boletum, qualem edit Claudius idest ueneno
medicatum. tradunt enim Claudio principi epulanti in arca
cum sacerdotibus per Alotum spadonem prægustatorem da
tum uenenum fuisse. alij domestico conuiuio per ipsam Agrippi
nam uxorem, boletum medicatum auidissime talium abo
rum fuisse oblatum. Plyn. Optimus quidem edus est boletus,
sed immenso exemplo in crimen adductus, ueneno Claudio
principi per hanc occasionem a coniuge dato Agrippina. quo
facto, illa terris uenenum alterum, sibi que ante omnes, Nerone
suum dedit. immenalis.

Villibus anapites fungi ponentur amicis,
Boletus domino, sed qualem Claudius edit,
Ante illum uxoris, post quem nil amplius edit.

EPIGRAMMA. L. DE PORSENA, ET MV
TIO SCAEVOLA.

VM PETERET REGEM. Lati
dat pietatem Porsenæ, quod Scaeuolam ma
nam suam urentem ab igne amouerit. li
cet occidendi eius gratia illuc uenisset. No
ta est historia. cum Porsena rex Heiruso
rum urbem Romam obsideret, Mutius ma
gnus amicus uir Senatui adiit, *Et* ueniam transfugendi petijt,
necnon regis ei promittens. Accepta itaque potestate in castra Por
senæ uenit. ibique satellitem purpuram indutum pro rege occidi
propter quod apprehensus, *Et* ad regem perductus, dexte
ram aris imposuit hoc supplicij ab ea exigens, quod in cade
peccasset. Sed regis misericordia inde abstractus ad urbem in
susus est redire. Propter quod beneficium indicauit regi trecentos
aduersus eum similiter coniuasse. Quapropter terribus
Porsena bellum acceptis obsidibus deposuit. Mutio prætus
Tyberim data, ob id mutia prætata appellata sunt. *Et* ipse sca
uola dicitur est, quæ exusta dextera, ut sinistra cogreuerit, quam
græce σκαυολα uocant, hinc scauola dicuntur, qui sinistra
manu pro dextera uiuunt, quos Vlpianus inquit non esse mor
bosos, aut uitiosos, præterquam si imbecillitate dextera, ualidi
us sinistra utuntur, *Et* non consuetudine, sed hos non scauola,
sed mancos dicit. Veteres etiam scauola rem malam dicebant,
quod que sinistra sunt, mala sunt. item scauola omni bonum,
quod ea, quæ apud nos laua sunt, in caelo sunt dextra. Sca
uola uero porta troiana dicebatur a cadauere Laomedontis, hoc
est a scenomate. id enim tabernaculum, siue saculum signifi
cat, quod in eius superlimine erat. DEXTERA.

scæuola. scilicet. Ordo est. Dextra decepta in occidendo satel
lite, cum peteret regem, inicit se sacris focis, ut periret, hoc est
penam facti lueret. SATELLITE. In satellite occi
dendo, quem quia purpura indutus erat, putauit regem esse,
cum scriba eius esset. SACRIS FOCIS. Ara, in qua
sacrificia fiebant. VREERE. Flamma consumere. Vro
tamen, *Et* uorax tam frigoris, quam caloris esse potest. Nam *Et*
frigus torret, uritque. Luca. Vrebant montana niues. Virg. rapi
diue potentia solis Acrior, aut boreæ penetrabile frigus adu
rat. Ab uro fit uisulo uerbum. P. ac. Candenti ferro crines
ustulare. *Et* urtica herba. *Et* urtica piscis, de quibus superius
locuti sumus. *Et* uredo morbus herbarum fructuum, arborumque,
qui in uitis etiam carbunculus dicitur. *Et* in cæteris rubigo
fata. plantas, arboresque adurens, *Et* ex frigore semper prome
niens. nonnunquam etiam serenis noctibus, ut nullus sentiat,
nisi postquam facta sunt. Vredo etiam incendium significat,
hoc est prurium. Plyn. de urtica piscis. Hæc tactu urentem ex
citât. *Et* ustrina locus, in quo metalla candescunt, ut labore
tur. Plyn. In ustrina ter stantur, ita ut torreantur carbone pu
ro, ac toties uino restringantur albo. *Et* uirgo, quasi uirgo ago,
hoc est inflammo. impello. est enim uirgo proprie cogere. pre
mere. impellere. Virgilius. ima soluantur latere, atque oculos
stupor urget inertes. idem. V. et saque in obnixos urgentur cornua
nausto. Cum genuit. A busine tamen aliquando pro insistere po
nitur. Luca. Cæde hostium gnato urgere instans, perimus. Ali
quando pro tegere. Virg. Quæ saxo super, atque ingenti pon
dere testæ Vrgerent. interdum pro accelerare. idem.
Veste tegens, tibi quam noctes festina, diesque
Vrgebam, *Et* tela curas solabar anileis.

Et se audum quosdam urina. idest excrementum potus, quod
in exeundo urat, sed similius ueri est, a græco potius deduci,
ούρία, quod significat mingo. a quo ούρον urinam di
cunt græci. præterea ab uro composita sunt aduro. exuro. de
uro. comburo. a quibus adusto. exusto. deustio. combustio eius
dem ferè omnia significatiōnis. item peruro, ualde uro. a quo
pruina deducitur, quod fruges, *Et* uirgulta perurat. *Et* pruina,
quæ a carbone ita differt, quod illa quandiu ardet pruina dicitur.
Carbo autem nominatur cum extincta fuerit. Terentius.
Tam exactam, atque aram reddam, quam arbo est. *Et* pru
rio, quasi prurior. Est enim prurire proprie libidine scalpen
di ardere. a quo pruritus (ut Aristoteles inquit) dicitur. excur
sus humoris spirabilis inclusi contra naturam. Quæ uoluptas
quoniam in libidine similis est (quippe nihil aliud est genitura
quæ excursum huiusmodi humoris ad rem naturalem) fit ut
hæc etiam uoluptas prurigo dicatur, *Et* homo ipse prurire,
cum semen incipit moueri e corpore, ut se promat, hoc est cum
homo ardere incipit desiderio coeundi, quod ab interstione ui
rilis membri tentigo dicitur. item inuro, quod proprie signifi
cat adhibito igni fingo, quod genus picturæ encaustice dicitur
Et qui ita pingit Encaustes, *Et* opus ita pictum, encaustum.
Martialis.

Encaustus Phæthos tabula tibi pictus in hac est,
Quid tibi uis dippyrum qui Phæthontis facis?
Plyn. Figulinum opus Encausto pinxit. V. truuus. Quod fac
re ab encausto dicitur. A pul. Encausticen oppido exercens se,
Et duos filios sustentabat. hoc autem in cera, tabulis, ebore ue
fieri solebat. Castro primo, quod *Et* ab urendo uriculum dicitur
cuius materia. Procedente uero tempore cera puniata cum
oleo liquefacta candenti seni inducitur. supra tabulas, iterumque
admotis Galle carboibus aduicit ad sudorem usque. Postea can
delis subigebatur. dein de linteis puris ita ut quasi marmor a nê
teserent, quæ pictura in uanibus, nec sole, nec sale, uentis que

corruptur. Dicit autem encaustum Latine inustum potest.
καυστήν enim græci uisum dicunt. καυστήν ardorem
καυστήν uisorem. unde καυστήν inustum. καυστήν
inustionem. καυστήν inustorem. καυστήν inusta
riam, hoc est inustendi scientiam uocant. sic enim nos dice
re inustariam possumus, quemadmodum statuariam, artem fi
ciendi statuas. *Et* figlinam, artem fingendi imagines ex argil
la, quam græci uocant, sed apud Latinos uisitata, plastice appella
mus, ἀπὸ τῆς πλάσσειν, quod fingere est. Vnde *Et* plastice
dicitur, qui eam artem exercet, hoc est fictor. et opus ipsum plas
ma, a quo recentiores quidam plastice uerbum deducunt.
id Latine figlinum appellatur. Plynus. Aliqui in crudis ficti
libus urunt, donec figlinum decoquatur. A plastice proplaste
ce dicitur. ars faciendi typos, hoc est formas, quibus formandis
figlinis operibus utuntur. τῶν τῶν enim græce forma di
citur. unde protypa dicta sunt opera, quæ ante typos facta
sunt. Ectypa uero, quæ ex ipsis sunt formata. *Et* archetypus
prima, et principalis forma. immenalis. Et inbet archetypus plu
teum seruare ciouant. Plyn. Dibutades primus personas te
gularum extremis imbricibus imposuit, quæ inter initia pro
typa uocant. postea idem ectypa fecit, propter hoc Plastice ap
pellatus. Proplastice etiam pro ipsa forma aliquando ponitur,
quam ad formanda alia opera adhibent. idem Archetypus pro
plastice pluris uenire solitam constat ab artificibus ipsis, quæ
aliorum opera. Effigiem est proplaste formare primus inue
nit Lysistratus Sicyonius frater Lysippi, creuitque res inantia,
ut nulla signa, statuaue sine typis argyllæ fierent. idem homi
nis imaginem gypso e facie ipsa primus omnium expressit,
ceræque in eam formam gypsi infusa emendare instituit. Pla
sticen uero constat primum inuentum a Dibutade Sicyonio fi
gulinio Corinthei, filie opera, quæ apte amore iuuenis illo ab
eunte percipere, umbram e facie eius ad lucernam in pariete
lineis circumscripsit, quibus pater eius impressa argilla formã
fecit, *Et* cum cæteris fictilibus induratum igni proposuit. item
picturam artem pingendi, quæ graphice uocatur ἀπὸ τῆς
γράφειν, quod pingere est item toreuticen artem calandi. unde
de toreutice opera calata. *Et* toreutes artifex calandi dicitur
ἀπὸ τῆς τῶν τῶν, quod calare est. item anaglypticen artem
scalpendi. unde *Et* anaglyptes sculptor dicitur. *Et* anaglypta
nasa sculpta ἀπὸ τῆς ἀναγλύπτειν, quod exscalpere est. Plyn.
Nunc anaglypta, ut asperitatemque incisa circumscribit auro, *Et* pi
ctæ querimus. Martialis.

Nec desunt tibi nera graniana,
Nec quæ callaico linuntur auro,
Nec mensis anaglypta de paternis.
Postea tamen inualuit usus, ut inuere pro pingere usurpatur,
Vnde Nistas clarissimus pictor supra tabulam, quæ diligentis
sime pinxerat, scripsit inuisse se, hoc est pinxisse. quæ admo
dum Lysippus Aegnae picturæ suæ inscripsit Enetem, hoc est
ἐνέτην idest instam ἀπὸ τῆς ἐνέταιν, quæ inferere est a simi
litudine. f. Encaustice, in qua ceræ tabellis inscriuntur. item per
metaphorã inuere pro pingere exprimus. Varro. Inusta ei ma
cula est, quæ delere haud facile erit. Ab uro etiã uisus deducit
atur curua pars aratri posterior, quæ ut curuari possit, ante per
uritur. Virgilius. Continuo in syluis magna ui inusta do
matur. In burim. ueteres etiam buram usurparunt. Var
ro. Et sepe suata buræ relinquunt bouem in agro. Et bustu,
quæ proprie locus dicitur, in quo mortuus combustus, ac sepultus
fuit, quasi bene uisum. Nam quando alibi sepultus mortuus
erat, locus, in quo erat combustus, ustrina dicebatur. Nunc uni
go bustum appellamus sepulchrum, quamuis cadauera non
urantur. a quo bustuarij dicti sunt gladiatores. nam cum

esse, sed cum tempus maturitatis infantium, quos alio illa gesta uerat aduenisset, rursus terram hians, duosq; infantes de alio nymphæ progressos emerisse, appellatosq; fuisse Palicos, uel quod παλις, hoc est rursus hians terra emerissent, uel à το παλις uel παλις. quoniam prius in terram mersi, deinde inde reuersi sunt. Nec longe inde breues lacus sunt, sed mirè profunditatis, quos incola crateras uocant, & nomine Dellas appellant, fratresq; eos palicorum existimant, & habentur in cultu maximo propter insurandum. Nam cum rei negatæ fides queritur, & insurandum à suspecto petitur, utiq; ab omni contagione mundi ad crateras accedunt, ac pro prius fide in iore ab eo, qui iuraturus est, de soluendo eo, quod petitur, si ita euenus adduxerit. deinde loci numine innocato iurabat, quod si fideliter fiebat, discedebat ille. si uero male iuratum esset, mox in lacu amittebat uitam falsus iurator. magna præterea in ueneratione erat Palicorum templum, quod cum Siliam sterilis annus arefisset, diuino palicorum responso admoniti Sialii certum sacrificium fecerunt, post quod fructum reuera est ubertas. Quæ propter Sicali omne genus frugum conseruunt in ara Palicorum, quæ ob id pinguis uocata est. Virg. Stabat in egregijs Arcentis filius armis, Pictus atq; chlamydam, & ferrugine clarus hiberna, insignis facie, genitor quem miserat Arcens, ductam Martis lupo Simethia cum Flumina, pinguis ubi & placabilis ara Palicæ. Ab hio & hiatio deducitur, & aspiratione detracta Ianus, quod primus omnium fuerit, cui supplicarunt ueluti parenti. à quo putabant rerum omnium factum esse principium. Quippe primam illam confisam ab initio unitatem hiantem, patentemq; in profundum chaos, hoc est hiatum uocauere. à το το χάσμα, quod est hiare, quamuis aliqui & χάσμα, & hiare à chaos potius deductæ esse arbitrentur, ab hio fit compositum in hio quod significat habere desidero, quoniam in his quæ aspirant, hiare frequenter solemus. Virg. Et uarios inhiat pulchra testudine postes, item ab hio hecæ dicitur, quasi hieæ res minime pretij, quasi hiatu, & oscitatio hominis, item pustula, quæ in coquendo pane solet assurgere, quod sit quasi panis hieæ. à quo res minime pretij hecæ uocatur. Pompo. hic homo hecæ me facit, & multibulam uocat, hecæ me facit inquit, hoc est parua me facit, item hiulus, hoc est fissus, fatisens. Virg. Hoc ubi hiulus sita findit canis a stifer arua, item ab hio fit fatisio, quod proprie significat fatum hio, hoc est abundanter aperior, item rimusq; fatiunt. Ponitur tamen aliquando pro deficio. Vastus. Sed mihi prius quicquid in uita dulce est, fatisat, quam hanc deseram. VASTOS. Magnos, quemadmodum superius diximus. NON TIMEAT DACVS CAESARIS ARMA PVER. Ascribit gloriæ Cæsaris, quod illius exemplo leo non scuit in leporem quemadmodum ipse in hostem imbellem, atq; infirmum non scuit. PVER. Infrimæ atque imbecille ætatis. DACVS. Getæ. Hostis scilicet Romani Imperij. Getæ populi sunt Thraciæ, natura, & moribus feroces. è montibus alijs, ac salubus expulsus à Sarmatis ad Parthi sum amnem, g amoros, siue duria dicitur dirimens eos à Sueuis, regnoq; Varniano. à romanis Daci uocantur. De his loquitur Ouidius, cum inquit, Nul-la quidem toto oris est truci entior orbe. Quidam tamen Getas à Dacis ita distinguunt, ut Getæ sint, qui ad pontum in orientem uergunt. Daci qui in oppositum uersus Germaniam, & ad Istri fontes, quos olim Dauos uocatos nonnulli putant, ex quo apud Athenienses Dauorum & Getarum familia nomina in usu maxime fuerunt. in hos igitur duas expeditiones suscepit Domitianus. primam dedit Opio Sabino consulari. Secundam Cornelio Basso præfecto cohortium prætorianarum,

cui belli summam commiserat. De his & Carhis, qui & ipsi interioris Germaniæ populi sunt, post uaria prælia duplicem triumphum egit. De Sarmatis tantum lauream Ioui capitolino retulit. Gesa uero hasta sunt uiriles. Virgil. duo quisq; alpina cornicat Gesa manu.

EPIGRAMMA. LII. AD COTTAM.

10 NVITAS NVLLVM. Detestatur foedissimam libidinem Cottæ anedi, qui in balneis Draucos perquirebat, quos imitaret. LAVARIS. Ablueris in balneo salicet. Lauare interdum abluerest. Ulaui. Confedimus manus lauius. interdum pro balneare, & madefacere accipitur. Virgilius. lauit ater uulnera sanguis. Ab hoc lotum deducitur, quod significat ablutum, mundatum, & lautum. cuius diminutuum est lautulum. à quo laute & lautule aduerbia, hoc modo lotum significat. Terentius. Tene ad symbolum uenire unctum, atque lautum è balneis modo pro mundo accipitur. Apul. Vir probus. purus. lautus. simplex. modo pro eleganti. Terentius. Face te. lepide. laute, ut nihil supra. Cicero. Comites istius, atque amici homines lauti, atq; urbani. Nonnunquam pro copioso. magnifico. abundanti. Martialis. ista quidem lauta est, dapibusq; instructa superbis, quod tractum est à lauatione, quoniam apud ueteres non erant elegantie, quæ nunc sunt. & raro aliqui lauabantur. Hinc lauitia epularum magnificentia appellata est. item à lauo lauatur. lauatrix. lauatio nota significationis. item lauatrina locus, in quem lotura & sordes iaciuntur. & lautule locus extra urbem ad Ianum geminum. Quo loco, quia aquæ calidæ erant, lauandi usum exercebant. Et labrum. labium. labellum. à quo collabello. & labrusca de quibus superius differimus. & lauacrum piscina, ubi hominem lauatur. item composita alluo, quod modo pro lauo accipitur. modo pro madefacio. Curtius. Montem leniter alluit præteriens amnis. ab hoc fit alluuius. & alluuius. Seneca. Vix unquam tantam alluuiem experta Aegyptus. Circa Nilum. arca Nilum, siue circumdefacio. Pomponius. quem undique stagnum arca Nilum. & multi inaccessum faciunt interluo. interfluo. Plynius. Medium campum leui murmure riuus interluit. Virgilius. aruaq; & urbes Littore deductas angusto interluit aestu. Pelluo perfecte lauo. quod & perluo dicitur. à quo peluis, de quo supra diximus. & pelluuium uas, quo lauatur pedes. & malluuium, quo lauatur manus. abluo, lauo. à quo ablutio. deluo modo lauo. modo madefaciendo aliquid deleo. Vatro. Obortæq; inter legendum lachrymæ literas deluebant. hinc delubrum secundum quosdam, ut superius diximus. eluo, lauo. seu lauando exhauro. à quo heluo heluonis dicitur uox rax, & immoderate sua bona ingurgitans, quasi omnia luens. Cicero Heluo librorum per metaphoram dixit, quasi gulosis, hoc est nimium auidus librorum. scribitur autem cum aspiratione, siue ut ab eluo suo uerbo primogenio differat, siue ut in glimies illa magis exprobetur. fit enim addita aspiratione uox conatior. item ab eodem eluuius, siue eluuius, qd usurpatur pro morbo pestifero. & omnia corrumpente. Cic. Qui collectis ceteris causis eluuius. pestilentia. uasitatis. præluo, lauo. siue ante lauo. à quo præluum; de quo superius differimus. proluo, lauo. balneo. Virg. Proluit insano conterquens uertice syluas. ab eo fit proluuius, hoc est immunditia. & profuuium cuiuscuq; sordidae rei. Idem foedissima uentris Proluuius. & proluuium, hoc est profusio, & prodigalitas. Terentius. Quæ res tam repente mores mutauit tuos, quod proluuium? quæ ista

quæ ista subite est largitas. illuo, intus lauo, siue lauo. à quo illuuius eiusdem cum proluius significationis. idem. Pans oblitæ. neglectæ. immunda illuuius. diluo, modo lauo. purgo, unde per metaphoram diluere etiam crimina dicimus, hoc est purgare. re. refellere. modo aquam misceo. tempero. Hinc diluuius uinum dicimus lymphatus, sicut contrario meracius, quod minus diluuium siue lymphatum est. Virg. Cuius lacte fauos & mita dilue baccho, hoc est misce. tempera. Ausonius. Et tu sic Meroë, no quod sis atra colore, ut quæ niliaca nascitur in Meroë. In fusi. sed quod iam uinum diluis undis. Potare immatum sicut, merumq; merum. Hinc luter appellatur uas, quo uinum diluitur, hoc est aqua misceatur. nam & luto, & loto pro diluo ueteres usurparunt. unde loium urina à diluendis corporibus appellatur. & lura notum animal, in aquis ferè uiuens, Castori simile, nisi cauda differret. Vtrique pilus pluma mollior, quod se frequenter in aquis luter, hoc est diluat. & lura os culci, siue utris. à quo lurones gulosi, & bonorum suorum consumptores dicuntur. Plutus. perennis herba. lurco. edax furax. fugax. Ual. Edite lurones, comedones uiuæ uentres. & lurare. abum cum auuiditate consumere. Pomponius. Lardum lurabat libens. Luridum uero supra modum pallidum dicitur, quod quidam quasi luridum dicitur existimant à loro, quasi loro percussum, & luridum factum. item dilutus color dicitur, cum ueluti aqua adhibita minus intensus est. Gelius. luteus color rufus est diluuius. Plynius. Bolitorum quorundam facile nascuntur uenena diluta rubore. rancido aspectu. lurido intus colore rimoso, & pallido per ambitum labro. Diluuium etiam neutro genere uocamus id liquidum, in quo aliquid certo tempore infusum fuit, ut si in uas uini appositum absinthium fuerit, deinde post interiectum tempus extractum, id uinum absinthij diluuium dicitur. Plynius. Bibitur & madefacti absinthij diluuium. ita enim appellatur hoc genus. Præterea à diluo deducitur diluuium, quod terras diluat, Est enim diluuium quando immo dias in bibus uel uexatur terra, uel prorsus obruitur, quæ etiam inundatio uocatur, sicut cum tantus mundus flammis exurit, conflagratio nuncupatur, quod philosophi quidam caelesti prouidentia fieri putauerunt, quando saluati deo uisum est meliora ordiri, uetera finire. nam cum ex integro generatur animal, datur terris homo inscius scelerum & melioribus natus auspicijs, quanquam non diu innocentia duret, nec nisi dum noui sunt. cito enim subrepunt uicia & scelera sine præceptore discurrunt, alij cursu hæc siderum fieri arbitrantur. adeo huic opinioni inherentes, ut conflagrationi atq; diluuiis certum etiam tempus assignent, quemadmodum superius de uinda differentes ostendimus. Præter hæc reuoluo, quod modo significat rursus lauo modo soluo. repignero. Plautus. Oppignerat. reluit. uendit. in collo. Lauo. sed hoc ferè ad os, & ea, quæ in ore sunt, pertinent. Plynius. prodest etiam gurgulis, si eo sepius os colluatur. idem. Medetur dentibus & fibrile glutinum in aqua decoctum. illuuiusq; & mox paulo detractum, ita ut confectum colluatur uino, in quo decocti sint cortices mali punicæ. idem. Effiatæ habetur & caprino lacte collui dentes. Idem. Nitrum exulcerationis gurgularum prodest ex uino, si cum pipere os colluatur. A collo fit colluuius, siue colluuius, quod significat labem, atq; immunditiam, quæ ex concursu alicuius rei contrahitur. Cicero. Ante quam ex hac turba, & colluuiione discedam. hinc colluuiaris porcus dicitur, qui cibo permisto, & colluuiie domi nutritur. & cloacæ, de qua superius diximus, quasi coluacæ. à qua Cato cloacæ flumen dixit pro cloacarum omnium colluuiie. & colina secundum quosdam, quæ postea culina, & à coquendo coquina est dicitur. & colluuiio uerbum, quod ueteres pro dede-

coro usurparunt. Plautus. hæc famigeratio te honestet, & me colluuiet, & si sine dote duxeris. item à lauo lues (ut nonnulli putant) declinat, quod omnia diluat, & usq; ad nihilum redigit. Hoc enim differt lues à peste, quo genus à specie. Est enim lues cum in urbe, aut in agro febris, aliud uel morbi genus siue homines, siue pecora, siue utruq; corripit. interdum etiam arbores & sata. Pests uero, quæ aut cito occidit, aut cito abibit ab eo, quem inuasit. unde talis morbi pestiferi siue pestilentis uocantur. Pestiferum etiam, siue pestilentem dicitur quicquid salutis aduersum est. unde pestiferum, siue pestilentem annum dicimus, & similia. Nonnunquam tamen pro lue ponitur pestis. Sæpe etiam ad animi uitium transferitur. unde & pestiferas leges. pestiferos hominum mores dicimus. A pestis pestilentia derivatur, quæ luem potius, quam pestem significat, cum morbus contagio quædam quam plurimos inficit, & statim enecat, nec inuenire adhuc ei morbo remedium potuerit. immo ueneno potius quodam nature, quam morbo. item à luo polluo, quam si porro lauo. unde pollubrum uas dicitur trulleum, quo manus lauamus. Fabius pictor, aquam manibus dato, pollubrum sinistra manu teneto, dextra uas cum aqua. Trulla, cuius diminutuum est trulla, uas est rotundum. semicatum, in quod aqua ex uracolo manuali, siue alio uase superne demittitur. unde & uas stercorearium, in quod feces superne desunt, trulla uocatur. Iuuenalis. Si trulla inuerso crepitum dedit aurea fundo. à trulla deducitur trulleum, quod ad trullæ similitudinem factum est pollubrum. Vaso uero, ex quo aqua in pollubrum demittitur, hoc est manalis uracolus à manando ita dicitur. gutturium uocatur, quod ex eo aqua in manus guttatim cadat. gutta enim stilla aquæ est. à qua gutto uerbum, quod est guttas emitto. & guttatus equus maculis quibusdam quasi guttis sparsus. & guttus genus poculi in sacrificijs ueterum. item guttum, ubi odorifera unguenta seruantur. Polluo etiam interdum pro inquinato usurpatur, siue per antiphrasim, siue quod ea, quæ inquinantur, made fieri uocantur. Ab hoc pollutio deducitur. unde pollutionem nocturnam theologj genitur à somno sparsam appellant. item pollinctor, quasi pollutor, qui mortuos curat. Plautus. Et qui curat pollinctorem accersere. Martialis. Tâ seruo be, iam lecto, iam pollinctore parato. Hære dem scripsit me Numma, annualini. Proprie tamen pollinctor dicitur quicquid mercenarius operarius, præfertimq; in pistrino. unde pollincere est farinam in pistrino lucrifactam diuidere. & pollinctio ipsa diuisio dicitur. Item pollincere est sinus curare. & pollinctus ipsa curatio funeris. Plautus. Carthaginensis fratres duo fuere, eorum alter uiuit, alter est mortuus. propterea apud uos dico confidentius, quia mihi pollinctor dixit, qui cum pollincherat. item à lauo luo uerbum, quod est soluo, tam cum significat religo, quam cum significat debitum reddo, quoniam lauando, hoc est madefaciendo dura soluntur, quamuis aliqui à græco potius, quod est λω, hoc uerbum declinari uelint. à quo lunteria, hoc est dissolutio intestinorum dicitur. ab hoc fit frequentatiuum luto. unde lutauit pro luit frequenter apud uetustissimos le gimus. hinc poenam luere dicimus, hoc est soluere, quoniam apud ueteres omnis poena pecuniaria erat. Virgilius. Post mihi non simili poena commissa lueris. hinc lutum dicitur, quod terra sit humore soluta. à quo fit uerbum lutesco. Ennius. Sanguine diluitur tellus, atua terra lutescit. & luto à quo deluto, quod est luto circumlino siue luto te go. unde fit lutamentum, & delutamentum. Cato. Terram quam maxime cretosam anurca infundito. paleas indito. Sinito quatriduum fracescat, ubi bene fracescit, ruro conadito, ubi conaderis, delutato. ita neque aspergo nocabit, neque mures canas facient, neq; herba nascetur, neque lutamenta scindent se. item luto sum

Et lustralium, hoc est plenum luto. Et lustrarius nullus, de quo supra diximus, quod in luto pascatur. Et colluilo uerbum, quod significat sedo. de deo. Vacu. Hec fumigeratio te honestet, et me colluilet, et si sine dote duxeris. Et lustra aprorum cumbilia in syluis, quod sine luto lacune, a qua similitudine u, qui in locis abditi, ac sordidis desidia. Et ueneri indulgent in lustris uitam agere, siue lustrare dicuntur. Et lustrati uocantur luxuriosi. Plautus. Nihil est ubi lustratur ubi bibatur. lustrari quoque deponens ueteres usurparunt pro scortari. Plau. lustrantur luxanur comedunt. propter quod et lustra aliqui lupanari. dixere. E contrario uero illustre dicitur clarum et nobile. Et illustro splendorem addo. illumino. unde illustres uiri, et illustres meretricio dicuntur. a quo fit illustrior et illustrissimus unde illustratio. quidam colustrum etiam hinc deductum existimant, hoc est primam illam post partum spongiosam densitatem lactis, quam supra diximus exitiosam esse infantibus, sed nos a greco potius deductum existimamus, hoc est a το τὸ κολλώμενον, quod est hereo, quod huiusmodi lac haeret, et instar glutini densatur. Lustrum quoque quinquennale tempus significat, et a lucendo, hoc est soluendo deductur, quod quinto quoque anno uectigalia et tributa soluebantur, siue quod singulis quinque annis ciuitates lustrarentur. Lustrare enim expiare est, a luendo, hoc est soluendo et liberando. Virgilius. Et cum solennia uota reddemus nymphis, et cum lustrabimus agros. Aliquando tamen pro circumspectio ponitur. idem. Omnia colustrans, hanc primum ad litora classem Conspexi uenientem. idem. Lustrat Auentini montem. idem. At mecum raucis tuadum uestigia lustris. Nonnunquam etiam pro illustro. idem. Postera phaebra lustrabat lampade terras. a lustris lustratio derivatur, hoc est expiatio, qua quid soluitur et liberatur. Et lustrica dies infantium appellatur. puellarum octauis. puerorum nonus, quia uis infantes lustrantur. Et nomina eis imponuntur, et qui eos lustrant uocantur lustratores. Et si foeminae sine lustrarices, qui uero lustrantur lustrati nominantur. Et actus ipse lustratio, quae aspersione a qua fieri solebat. Ouidius. inde ubi libatos irrorauere liquores. Vestibus, et capiti flectunt uestigia sanctae. Ad delubra deae. armilustrum (ut Varro existimat) ab ambitu lustris uocatum est, locus in quo ludi fiebant, qui et circus maximus. pompe. Festus scribit festum fuisse, quo romani sacra facere armati, et tubis canentes solebant. item a luo luma genus spinae, quae in pratis nascitur. dicitur quod agricolae eam a terra luum, hoc est soluunt. a quo lumeta loca lumis plena. Et lumariae salas, quibus lumeta purgantur, hoc est luma secantur. item a luo luteus color, de quo et eius derivatiuis superius locuti sumus, quod sit quasi dilutus, hoc est solutus. Et decoloratus uisus. item a luo langor, quod langore corpora soluantur. Est enim langor modo torpor, et inertia. Cicero. Nihil autem magis auendum est, quam ne langori se, desidiaque dedat. Modo desectio, et dissolutio corporis. unde languet, et languesco pro desicio et dissoluo. Virgilius. Purpureus ueluti cum flos succus aratro Languescit moriens. Hinc languidus deductur. Et aduerbium languide. Nam langra fons est in Nemea sylua, de qua superius diximus. item a luo lucto, quod et luctor dicitur, hoc est conor. nitor, quia in huiusmodi conatu membra soluantur, cuius compositum est oblector, quod est acrius aduersum aliquem nitor. Hinc fit lucta, siue luctatio, unus ex quinque ludis antiquorum, quo alius alium proferre in terram nititur. Luctari tamen aliquando capitur pro eo, quod est lucta ludere. item luxa, quod similiter soluo significat. a quo luxa luxatae uel membra dicuntur soluta, et suis locis mota. item luxati, quorum membra suis locis mota sunt. Plynus. Altera ra-

dix de coetu luxatis prodest. hinc luxuriosi dicti, qui in re familiarum profusi atque soluti sunt. Et luxuria, siue luxuries, siue luxus immoderata appetitio cuiuscunque rei gratiae, rancini non obtemperant. Capitur etiam pro immoderata profusione. Cicero. intelligimus, quam sit turpe desuere luxuria. delicate ac molliter uiuere. Et pro nimia cuiusque rei abundantia. unde luxuriare quoque modo profundere, modo nimium abundare significat. Virgilius. Luxuriam segetum tenera depascit in herba. Cicero. Gemmare uites. sature agros. latus segetes. luxuriosa frumenta. Reperitur etiam luxuriosus luxuriaris. Et luxor. aris. in eadem significatione. Sicut qui putant lucem quoque, de quo et eius derivatiuis superius locuti sumus, a luo, siue luxa deducta, quod lux tenebras diluat, atque resoluat. ite a luo luctus. Et lugeo uerbum, quod luctus uitam hominis seluat. Est autem proprie luctus dolor cum fletu, quem ex alicuius nobis carissimi morte concipimus. Et lugere est in luctu esse. Unde secundo bello punico post cladem illam cannensem constituerunt patres, ne fame ultra triginta dies in luctu essent, hoc est ne in lugubri habitu perseverarent. Nam et a lugeo lugubre dicitur. Et aduerbium lugubriter. Et luscina, de qua supra diximus, quod lugens canit. Et a lucto luctifer, qui fert luctum. Et luctuosus, qui in luctu est. Et luctuose cum luctu. IAM SCIO ME NVDVM DISPLICISSE TIBI. Quia scilicet non sum aequo membrostor, qualem tu queris.

EPIGRAMMA. LIII. AD DECIANVM.

SPICIS INCOMPTIS. In aedum inuehitur, qui cum uita turpissimae esset se stocum simulabat. INCOMPTIS. Incompositis inornatis. sine aliquo ordine fluentibus, quales incedere philosophi solent. coma casaries est. Et a graeco deducitur. nam quemadmodum nos casariam a cadendo, ita graeci comam appellant a τὸ καθεύδειν, quod cadere est. a coma uero fit comatus, qui longiorem comam habet. Et a capillo capillatus dicitur. item como uerbum, quod tam apud graecos, quam apud latinos significat compono. orno. quoniam in capillo plurimum homini ornatus est. unde Charilaus interrogatus cur comam nutriret. Quoniam inquit ex omni ornatu hic pulchrior. Et minimus sumptus est. hinc nomina data sunt capillatis alpium in uolis. Et Galliae comatae. Coma per metaphoram etiam de arboribus. fructibus. arundinibus atque etiam herbis dicitur. Comae contrarium caluitas est, et qui capillo carent calui dicuntur. Et caluere est caluum esse. Caluo etiam pro eo, quod est de capio. frustror. item passivum eius caluor pro eo, quod est frustror. siquidem actiue et passiue frustror ueteres usurparunt tractum a caluis militibus, qui omnibus solent esse derisui. Pacuuius. sentio pater te uocis calui similitudine. Plautus. nam ubi domi sola sum. soror manus caluiter. Sallustius. Contra ille calui raris ab hoc calumnia deductur, quae proprie est alicuius in litibus per fraudem et frustrationem uexatio. a quo calumniator uerbum. Et calumniator et calumniatrix. Caluis iurisconsultus. Si calumniatur, et moretur, et frustretur. inde calumniatores appellati sunt, qui per fraudem et frustrationem alios uexarent litibus. inde et amillato dicitur. Cicero. existunt saepe iniuriae calumnia quadam, et nimis callida, atque maligna interpretatio iuris, ex quo illud summum ius. summa iniuria. per metaphoram tamen calumniari aliquando a capitur pro eo, quod est falsa crimina intendere, quod declaratur per illam legem XII

tabularum. Calumniator idem patitur, quod reus si conuictus esset. ut Martianus iurisconsultus testatur. Desinium capilli in muliere rarum est. In spadonibus nunquam uisum, nec in alio quo ante ueneris usum, nec in infra uerticem, et circa tempora, atque aures. dicitur etiam neutro genere caluitum. Et uni tantum animalium homini est non innatum. Nam quaedam animalium naturaliter caluens, ut struthio camelus, de quibus supra diximus. Et corui a quatiu, qui propter hoc a graecis φαλακρονος uocantur. φαλακρονος enim caluum dicitur. κορυνη κορυνη. a como fit comptus, hoc est ornatus. cuius contrarium est incomptus. Et compe aduerbium, cuius diminutivum est compule. item incomptus. incomptile. Et comparatiua, superlatiuaque eorum comptior. comptissimus. comptius. comptissime. in comptior. incomptissimus. incomptius, incomptissime. Comptum etiam genus libanum erat, quod farina conspersa faciebant. item a como comis, hoc est benignus. faalis. mansuetus, a quo comiter aduerbium, hoc est suauiter. mansuete. humaniter. item a coma cometes, quam nostri stellam crinitam uocant, horrentem crine sanguineo, et comarum modo in uertice hispidam. Plura autem genera sunt huiusmodi repente nascentium stellarum pogonias uocant, a barba, quae graeco τριχωρ dicitur, quibus inferiore ex parte in speciem barbae inba longe extenditur. A comitas a τὸ κομιτῆς, hoc est a iaculo, quae iaculi modo uiuantur, occyffimo significat. De hac quinto consulatu suo Tiberius Caesar praclaro armine scripsit. postea usque ad hunc diem non uisa. Xiphias uis breuiore, et in mucrones fistigatas, quae sunt omnium pallidissime, et quodam gladii nitore ac sine ullis radijs, a τὸ κομιτῆς, quod ensis significat. Chryseos, quae auro nomine similes, quod graeco χρυσοῦ uocant. colore autem electro radios perquam raros in margine emittunt. Vithetas, qui dolij figura, quod graeco τιθῶν uocant. aruuntur in concavo fumidae lucis. Cera tias a τὸ τῆ κηρατος, hoc est a cornu, quae cornu speciem habent. Talis uisa fuit, cum Graeca apud Salamina depugnauit. Lapades, quae ardentes faces imitantur. Hippeos a τὸ ἵππος, hoc est ab equo, qui iuba equinas habent celerrimi motus, atque in orbem circa se euntis. Est et candidus cometes argenteo crine ita resurgens, ut uix conuerti liceat. Visus est etiam hirtus uillorum specae et iuba aliqua circumdatus. Semel adhuc iube effigies mutata in hastam est. Olympiade centesimo octaua urbis anno CCCXCVIII Terrificum magna ex parte hoc sidus est, permittentque magnis uiris portendens, breuissimum quo certitur, septem dierum annotatum est. longissimum octoginta. Tot certe diebus ipsi durare animaduertimus cometem sanguineo colore atru anno salutis MCCCC LXXI Xysti pontificis maximi anno primo. singulis noctibus supra Belsarionis nostri lares errantem maxima omnium admiratione, quo tempore designatus in Gallias legatus fuit. Unde paucis interiectis mensibus rediens Rauenae morbo inopinato medici, quem secum habebat, opera correptus extinctus est. Et una litera etque omnium bonarum artium studia perierunt, quemadmodum in illius uita latius a nobis perscriptum est. Item a coma auricomus dicitur, hoc est auream comam habens. CAPILLIS. Crinibus. proprie enim capilli capitis sunt dicti, quasi capitis pili. unde capillati dicuntur, qui crines longiores habent. Cicero. Capillatior solito. Et capillaris arbor appellatur, in qua tenuis capillum adulescentes suspendebant, quando deponerant comam deo eam sacranter. Eadem et capillata appellatur. Erat et in urbe Roma arbor antiquissima, quam supra trecentos et septuaginta annos durasse compertum est, quae capillata appellatur, quod uirguum uestilium capillos ad eam deferre mos erat.

Transfertur tamen capilli nome etiam ad alios corporis pilos. Virgilius. Quam sunt, mentula quos habet, capilli. pilus generale nomen est, diciturque etiam de capillo. Plynus. in capite ceterorum animalium homini plurimus pilus. ab hoc pilosi dicuntur pilis per omne corpus scitentes. Pili longiores ac proni colla, atque armos quorundam brutorum uestientes, quales sunt lomis, et equi iube nominantur (ut superius ostendimus.) Pili autem crassiores, rigidi, atque erecti, quales suum, dicuntur setae, unde setosum animal, et setigeru uocatur, et a sue dicitur sunt setae, quasi succae. a quo et suo uerbu deductur, de quo atque eius derivatiuis superius locuti sumus. Setosum uero ueteres obscurum dixerunt. a quo setose obsure. Linius. Setose abs te datur, quod consecuta sapiens aegre contulit. Setia urbs est Campaniae. a qua setinum unum. Martialis. pendula pontinos quae spectat Setia capos. Exigna uen. los misit, ab urbe ados. caput uero a quo capillus deductur, ita ita appellatum Varro existimat, quod inde initium capiant sensus, et nerui. in summo enim a natura collocatum est, ut in quo futurum erat regnum totius animantis. Alij a graeco deductum uolunt, hoc est a τὸ τῆς κεφαλῆς, quod caput significat, uel a τὸ τῆς κεφαλῆς eiusdem significationis. unde nucem inglandem κεφαλον nominant, a capitis grauedine, quod arborum ipsarum, foliorumque uires in cerebrum penetrent. Caput habent animalia omnia, quibus est sanguis, in quo apex nulli est, nisi solis aibus. Nam quod arcones cristatos esse quidam affirmant falsum opinor. Aues quoque non omnes, sed paucae, id in signe habent. Phoenix plumarum serie e medio exeuntem apicem habet. Pavo ueluti crinitas arbusculas. Strym halida arborum. phasianae cornicula. ala ueluti galorum. unde galorita dicitur primo. postea gallica uocabulo ala. da appellata. a graecis corydalis dicitur. uerus enim galca est. Gallina plicabilem cristam per medium caput. gallinaceus erectam. quod nec caro, nec charitago, nec callum est sed quiddam peculiarare. fulica quoque arros habet. nigra autem, aquatica milgo notat. picus martius, et grues antias. Antiae enim proprie dicuntur muliebres capilli in frontem demissi. A capite fit capitulum diminutivum, quod aliquando significat paruum caput. Plautus. meum capitulum. meus ocellus. modo initium sententiae, quod principia sententiarum per metaphoram etiam capitata uocantur. a capitulo fit capitulatum, quod ueluti capitulum quoddam in summo habet. Et capitulo capitulum apponit. cuius passivum est capitulor. Plynus. folia bonis linguae similia minora. subcandida, et in cacumine capitulata. Capitulare etiam est per capita distinguere. Et capitulata dicitur scripta, quae per capita distincta sunt. unde fit recapitulare, quod est ea, quae dicta sunt, breuiter et per capita recensere. a quo recapitulatio, quae a graecis dicitur anacephaleosis. item a capitulo fit aliud diminutivum capitellum, quod modo epistylum significat, hoc est caput columnarum. sic enim epistylum superior pars, quemadmodum basis inferior dicitur, quae interpretari sustentaculum potest. epistylum uero, quod supra columnam est. nam ἐπί supra significat. solo columnam. quidam tamen epistylum dixerunt trabem esse, quae supra columnas imponitur. aliquando capitellum significat paruum caput, hoc est grossiorem summum cuiuscunque rei. idem herba impia uocatur roris marini aspectu thyrsi modo uestita, atque capitata. inde ramuli asurgunt sua capitella gerentes. ob id impiam appellare, quoniam liberi super parentem excellent. item a capite capitosus, hoc est magnum caput habens. interdum etiam duri capitis, qui et ceruicosus dicitur. Et capital, quod modo lintolum significat, quo sacerdotile in sacrificijs capita tegebant. modo capitis periculum, siue facia

pellis mihi manum per palæstricos pentathlum itaq; uocatum est à πέντε, quod significat quinque. Vnde pentarchus qui quinque uiris præest. pentarchus, qui quinquaginta pentarche quinquagenaria. pentarchus quinque librorum uolumen dicuntur, et adios, quod est certamen, nostri à quinque artibus quinquertium dixerunt, et qui his quinque artibus se exercebant à græcis πένταθλοι uocati sunt. Ply-nius de Mirone, hic fecit Delphicos pentathlos. à nostris uero quinquertiones sunt dicti. quinque partium. à quo quinque partitus. quinquefolium, quod græci πένταφυλλον. quinquere mis. quinquere mis, de quibus superius diximus. quinquam declinationem grammaticam uocant, cuius genitiuus in es, et in e, et in ei, et in ij prolatus apud ueteres inuenitur. Cicerone. Equites uero datus illius dies penas. Virgilius. Libra dies somniq; pares ubi fuerit horas, dies in genitiuo dixerunt pro die. Idem. Munera, letitiamq; diu. Cæro. Quorum nihil pernicij causa à diuino consilio, sed in ipsa, et magnitudine rerum factum putamus. diu pernicij dixerunt pro diei, et pernicij. Sallustius uero die in genitiuo protulit. Vix decima parte die. et Cæsar in libro, quem de analogia scripsit, die in genitiuo pronuntiantum affirmant. quinque signorum genera apud antiquos, augures obseruabant. ex caelo, ex auiibus, ex tripodibus, sive cortinis, ex quadrupedibus, ex diuis. TOTIES. Bibendo subintelligendum est. EBRIVS. Mente ob nimium potum alienatus. is enim proprie ebrius dicitur, qui nimio uini potu non est mentis compos. uinum enim mentem hominis mutat, ac firmitatem gignit. ex ebrietate uero millia scelerum gignuntur. propter quod non immerito hoc uinum frequentissime cepit Martialis. Cui tanta dulcedine ætate eius dediti homines erant, ut magna pars non aliud uitæ præmium querere uideretur, quærebant sanè alia sitis irritamenta, ut largus biberent, et bibendi causa etiã uenena consuebant. quidam præsumebant ciuitatem, ut bibere mors ipsa compelleret, alij pumicis farinam hauriebant, nonnulli balneis coqui, et ex ijs exanimis ferri patiebantur. plures statim euomebant, rursusq; hauriebant. iterum idè, ac tertio facientes, quasi ad perdenda uina geniti forent, et tanquã effundi illa non possent, nisi per corpus humanum. ad hoc pertinebant peregrinæ exercitationes, et uoluntatio in caeno, et pectorosa aruias repanda ostentatio. Item pile. trigones, hær pasta. per hæc enim omnia nihil aliud, quam sitis quærebatur. quæmetiam præmio imitabatur ebrietas, multis tantum bibeantibus, quantum amica quæsiisset. tunc auidi matronam oculi licebantur. tunc graui prodebantur marito, tunc animi secrete proferebantur. alij festiuitate sua nucebant, alij mortifera loquebantur, iamq; uulgo ueritas attributa uina erat, hinc pallor, et genæ pendule, et ulcera oculorum, et tremula manus plena uasa effundentes, et furiales somni, ac inquis nocturna, et summum ebrietatis præmium libido portentoza, ac uicium nefas, facti di prætere sequenti die ex ore alius, et rerum omnium obliuio, morsq; memoria. Tiberius princeps in iuuentia ad merum promior fuit, unde per iocum dicitur esse Biberius, et ob eã causam L. Dissonem urbis Romæ curatorem ab eo dilectum putant, quod biduo, duabusq; noctibus apud ipsum potationem continuasset. M. Antonius etiam uolumen de ebrietate sua ædificauit, ebrius iam sanguine ciuim romanorum, et tanto magis eum sitiens. habes enim et hoc uinum ebrietas, quod bibendi consuetudo auget auiditatem. Vnde est illud proverbiu. quanto plus biberint tanto plus sitire Parthos. ebrium ab hauriendo potu dictum existimant, poniturq; aliquando pro pleno, et abundanti, unde et uerba ostro, seu purpura ebrius dicitur, et ebriam caenam, hoc

10

20

30

40

50

60

est abundanter, et opipare paratum. Plautus. Facite mihi coena ut ebria sit. NUMISMATA VICINA. Nummos uicinos. hoc est eorum, qui prope te sedent. AERA. Numos. Veteres enim signatam pecuniam ex ære habuerunt. Vnde æra pro pecunia usurparunt. Cato. Fundum æribus suis emptum possidebant. hinc æriscare ueteres dixerunt pecunias undiq; colligere, et ærarium locus, in quo publica pecunia custodiebatur, quod Romæ in æde Saturni erat (ut superius diximus) et ærarij tribuni, de quibus differimus, et æs alienum, quod nos alij debemus, sicut æs nostrum, sive æs suum, quod alij nobis, uel ei, de quo loquimur, debent. et ære diuinitates uocabantur, quibus propter ignominiam stipendium, hoc est merces debita subtraheretur. Item oberati milites ære dato iam obligati. ob id Varro æs ab esse dictum existimat, Nullus enim apud ueteres auri, aut argenti signati usus erat, libralis tantum, et dipondius appendebatur assis quamdo æris grauis pena dicta. Seruius Rex primus æs signauit. Nota æris fuit ex altera parte Ianus geminus, ex altera rostrum nauis. ab ære ærosus deducitur. Vnde Cyprium insulam ueteres ærosam appellauerunt, quã in ea prima fuerit æris inuentio. Item ærosam lapidè, ex quo æs fit, què alio nomine Cadamiam nuncupant, sitq; ex alio lapide, quem chalcidè uocant, in eadem Cyprio insula, sed uilitatem ei induxit. reperitur in alijs terris præstantius, quod ab auro, et ære aurichalcum uocatur, mix iam longo tempore inuentu facile effecta (ut putant) tellure, arte naturalem illius bonitatem imitantur, ex eo fit æs coronarium, de quo superius diximus. Item ab ære ærificum, quod ex ære fit. Varro. politæ enim quasi ærificum uidebatur. Item ab ære æro æras. id est ære commisceo, sive ære adultero. à quo fit subero compositum. Per sium. Nequa suberato mendo sum tinniat auro. Item æreus et æneus eiusdem significationis. id est ex ære. Item æneus, quod modo adiectiuum est, et idè significat, quod æreus. Virgilius. Et luce coruscus ænea. modo substantiuum est, et significat uas, in quo calefieri aqua consueuit, quod uulgo caldarium uocant. Idem, aut folijs undam tepidi distumat æni. quidam inter. A. et E. aspirationem interponunt, ainiq; usum fuisse librum æneidos antiquissimum, quem ipsius Virgilij fuisse constat, in quo illud, et luce coruscus ænea. quod sine aspiratione scriptum fuerat, et aspiratio addita. Item. Aenulum paruum uas ex ære factum diminutiuum ab æno. Item æstimo, quod significat appetitio, quasi ære texo, à quo æstimator. æstimarij. æstimatio, pro qua ueteres etiã æstimã dixerunt, et æstimata pœna, quia ære censetur, ut puta ouis decussis. bos centussis, hoc est decem, et centum assibus, et æstimabile, quod æstimari facile potest, sicut contrario in æstimabile, quod propter magnitudinem æstimari non potest. quoniam uero æstimatio sine specia-li consideratione fieri non potest, æstimare aliquando etiam pro considerare accipitur. Ouidius. Hæc quicunq; leget, siquis leget, æstimet ante, æstimare uero putare, et iudicare est. prius enim rem æstimamus, hoc est consideramus, deinde existimamus, hoc est iudicamus, et ab æstimo fit existimo diphthongum. in. i. longam conuersa, quasi æs æstimatione factio atque decerno. ab hoc existimatio, quod ferè semper passim accipitur, ut homo magnæ existimationis. id est de quo omnes bene opinantur, et quem magnum existimant. autumo quoq; P. Nigridius ex ab et existimo compositum putat, significat autem modo opinor, modo censeo, modo affirmo. Plau. Nisi hoc ita factu est perinde, ut factum esse autumo non causam dico eum quim similes probri. æs etiam aliquando pro cornu, tubaq; accipimus, quia hæc ex ære fiunt. Vir. Aere ciere uiros, martemq; ac cedere cãu. hinc æneatores à ueteribus cornicæ sive tibianæ appellabantur.

appellabantur. Item ænobarbus, hoc est rutilam, et quasi æneam barbam habens. fuit hoc cognomen Domitiorum, ex qua familia Nero fuit. auctorem autem originis, pariterq; cognominis habuerunt L. Domitium, cui iure quondam reuerenti, inuenes gemini augustiore forma apparuerunt, iusseruntq; uenire Senatui, ac populo Romano uictoriam, de qua adhuc incertum erat, atque in fidè maiestatis adeo permulisse malas, ut è nigro rutilum, eriq; assimilem capillum redderent, quod insigne mansit et in posteris eius, ac magne pars rutila barba fuerunt. Vnde CN. Domitium Neronis atatum, qui in tribunatu suo pontificibus offensior fuerat, quod alium, quam se in patris sui locum cooptasset, ius sacerdotum surrogandoru à collegijs ad populum trãstulerat, ac in consulatu Allobrogibus. Aluernisq; superatis elephantis uictus fuerat, turba militum, quasi inter solennia sacrificij profectante. Lic. Crassus orator dixit non esse mirandum, quod æneam barbam haberet, qui os ferreum, cor plumbeum esset. Item æruigo, de qua superius differimus. à quo ærugnosum, sicut à rubigine rubiginosum, sunt qui erumnam quoque ab ære, hoc est à pecunia deductam uelint, quod æris gratia labores, curasq; subeamus. Virgilius, quid non mortalia pectora cogit Auri sacra famese? Quippe erumna laborem onerosum, curasq; ac solitudinem significat. sed nostra sententia est erumnas, et per diuinationem erumulas proprie uocari furcillas, quibus uiatores sarcinas suas religatas tabella interposita ferre consueuerunt, que et quoniam à C. Mario instituta sunt, muli mariani uocantur. dictas autem erumnas esse et ad rã æpã, quod est leuo, tollo. hinc uero tractum est, ut labores onerosi erumnae uocentur. ab erumna erumnosus deducitur. laboribus, ac miseris afflictis. æs à ueteribus raudus dictum est. à quo raudula portæ Romæ appellata, quod ætate esset VLTERIORA. Cuneis ueteribus, hoc est magis ultra ad spectandum constitutis. ACVNEIS. A spectatoribus, qui in cuneis stabant. Cuneus proprie uocatur instrumentum, quod ad scandendum omnem materiã adhibetur. à quo cuneatum dicitur, quod ad cunei similitudinem formatum est. hinc cuneus etiam multitudine pedum dicta, que cuncta cum acie primo angustior, deinde latior procedit. à quo cuneatim aduersum deducitur, hoc est per cuneos. ab huius etiam similitudine cunei uocati sunt, loca in theatro, in quibus uulgo spectatores stabant inter sedentium subsellia. Iuuenalis, Cuneis habeant spectacula totis, quod securus ames. NON HÆC PELIGNIS. Magis inquit tolerabile foret, si qualecunq; uinum potares, sed tu pretiosiora eligis eo magis detestandus. PELIGNIS. PRAELIS. Hoc est in peligno agro. Pelignum oppidum Sabinarum est Marsi uicinum, in cuius agro pessima oriuntur uina. ab eo fit pelignus. a. um. adiectiuum. Martialis, Marsica peligni mittunt turbati coloni. Non tu, libertus sed bibat illa tuus. peligni ex Illyrio profecti sunt ductu Volsuui regis, cui cognomen Lu. nullo fuit, et partem Italia occuparunt, quam diximus. ei duo nepotes fuerunt PACIVUS, à quo Pacinates, et Pelicus, à quo Peligni. VVA Fructus uitis uua dicitur, ponitur etiam aliquando pro uite. Virgilius. Et turpes auiibus, prædam fert uua racemos. Item uua dicitur in apibus, quando examen congregatum ad similitudinem botry depedit. Iuuenalis. Exameq; apium longæ concederit uua. Item uua appellatur in homine, que inter tonsillas ultimo palato depedit, sub qua est minor lingua, que dicitur epiglossis, ita uocata, quod aliquando ad similitudinem uuae immiscet cum uehementi inflammatione ac dolore. IN IUGIS THVSCIS. In collibus

10

20

30

40

50

60

Vaticinis, in quibus mala nasci uina superius diximus. TESTA. Amphora. proprie testæ sigulina uasa appellamus, quasi testas, quod è molli creta fabricata torreatur. deinde coquantur. excoctate autem à ueteribus sigulina amphora fuerunt ad uina tenenda. Martialis, Hanc tibi cumano rubi undam puluere testam. Municipem misit casta Sibylla suam. Græci testam ceramion uocant. Vnde Athenis locus, in quo Chalcotheus figuli officina fuit, Ceramios est appellatus. Item Ostracina quo ostracites lapis dicitur est testæ similitudinem habens, cuius usus pro pumice est ad leuigandã cutem, potus sanguinem sistere dicitur, et cum melle illius ulcera, ac dolores mammarum sanare. ostracites piscis est, quem alij onychen uocant. hunc suffitum uulue pœnis mire aiunt resistere. à testa testaceum deducitur, quod ex testis constat. Vnde mons in urbe testaceus nunc uocatur, qui ex sigulorum fragmentis constat collectorum ibi (ut ego quidem arbitror) quãdo purgatus est Tyberis. FELIX. Quia tam pretiosum liquorem continet. Felix enim proprie dicitur, qui prosperitatem recipit. Virgilius, uiuite felices, quibus est fortuna pacta Iã sua. interdum tamen ponitur pro eo qui dat. idè. sis felix, nostruq; leues que curaq; laborem. felix inquit hoc est prospera, et benigna, nonnunquam pro utili, commodo. Martialis, Illa manus quondam studiorum fida micorum, Et felix domino, notaq; Cæsaribus. Quandoq; pro pingui, fecundo. cuius contrarium est infelix. Virgilius, infelix lolium, ac steriles dominatur auenæ. Vnde felices arborcs dicuntur, que et feruntur, et fructum ferunt, infelices uero nec feruntur, nec fructum ferunt. ab ijs felicit. felicius, felicitas, feliciter, felicitas, felicissime deducuntur. et eorum contraria infelicitior, infelicius, infelicitas, infelicitior, infelicitus, infelicitus, infelicitissime. item felicitio uerbum, quod est felicitem, et beatum facio. à quo infelicitio, quod est infelicitem, et miserum facio. Cælius, ut te diu omnes infelicitent cum male monita memoria. Plautus. Diu illum infelicitent omnes. Vterque infelicio quoque usurpauere. idem, diu illum infelicitent, omnes, qui post hunc diem ullam ueneri immolauerit hostiam. filix uero herba est uulgo nota, nec florem ferens, nec semen folia habet utrisque lateribus pinnata, propter quod græca pterim uocant, nam πτερόν pennam nominant, nascitur ubique, sed maxime frigidis solo. huius radice pellunt interaneorum animalia. duo filias genera sunt, alterum blacktron uocant, cuius ex una radice quamplures exeunt filices, bina etiã cubite excedentes. hæc maris existimant. alterum genus thelypterim græci nominant, hoc est fœminam filiam. Alij nymphopterim, est autem singularis, neq; fructuosa utriusq; radice si es pinguis sunt. Neutra danda fœminis, quoniam grauidis aloritur, ceteris sterilitatem facit, farina earu ulceribus tetrus inspergitur, iumentoru quoq; ceruiabus. Folia Cimicè necant, serpenti non recipiunt, ideo substerni utile est in locis suspectis. Vtra etiã fugant nidore. A filix Felicomes dicitur mali, et nonnullius usus homines. itè Felicata pater a, que ad filias herbe similitudinem celata est. OPIMI. Opimiani, eo anno, quo Cracchi popularibus seditionibus interierunt. L. Opimio consule fulsit ea cœli tempesties, quam cocturã uocant, à pfecta fructu u deactione, calore solis nimio hoc faciente, Magna igitur uini copia. Et uina ipsa præstantia fuerunt in omni uinum genere durarum dactentis, et ultra annis in specie ferè nullis redacta, nec nisi dilutius bibi id uini ob uetustatem poterat. tantæ autem æstimationis fuit, ut amphora centenis uanis ueniret. à cõsule igitur Opimio uinum hoc opimum, sive opimianum uocatum est. Martialis, Felix autumnus Opimi. SICCATVR. Ita

exhauritur ut prorsus sine humore remaneat. Sic cum proprie dicitur aridum, & sine humore. Virgilius, Summa pctit scopuli, stacq; in rupere sedit. Per metaphoram tamen siccum pro exarato accipimus, quasi nimio labore exhaustum. Plautus, Sic siccum frugi continentem, amantem uxoris maxime. Ab hoc fit siccum uerbum, hoc est arefactio, a quo subsiccum, exsiccum, desiccum eiusdem significationis item praesiccum, antisiccum. & siccitas, ac siccitudo siccum autem a siccus deductum per antiphrasin, quasi sine succo. Siccus autem a siccus derivatur, a quo succus ipsa, (ut ita dicam) sorbitio humoris, a succo succulentus, hoc est succus plenus. a siccus uero sugillo, quod est percussio linorem, & quasi succum excito, quemadmodum superius ostendimus. & exungo, hoc est succum omnem extraho. CAELLA. Vinaria scilicet. MASSICA. Massicæ regionis salernæ conterminæ. EGERIT Producat. NIGROS CADOS. Nigro uino plenus tale est enim salernum & massicum. Nigro proprie siccus dicitur. per metaphoram tamen aliquando pro noxio ponitur. Virgilius, Et nigris exesa chelydris Creta. Aliquando pro mortuo. Iuuenalis.

Institutus rudes melior Locusta propinquas
Per famam & populum nigros offerre maritor.
A niger fit nigellus diminutivum, & nigredo, & nigreo, hoc est niger fio, a quo nigresco. Pacuvius, Solisq; exortu capeffit candorem, occasu nigret. Accius, splendet sepe, est idem nimbis interdum nigret, & nigricio niger sum, & nigrefacio, ac nigreficio nota significationis. & nigrior, ac nigerrimus. & nigror pro nigredine. Plinius, Et pennarum nigror hanc a cæteris distinguit. & subniger ex parte niger. & denigro, quod est offusio. A CAVPONE TIBI FEX LALETANA PETATVR. Sensus est, postquam tantum deuoras uini, non petantur a te rara, & pretiosa uina, sed uilia, atque uulgaria. FEX. Vinum ignobile. Fecis enim uocabulum usurpamus, quoties alicuius rei ignobilitatem uolumus exprimere. Vnde & temporum fecem dicimus. LALETANA. Ex Laletania Hispaniæ regione. Laletania enim maritima regio est Hispaniæ uersus Galliam ad emporium urbem pertinens non longe a Taracone. hæc bonitate agri excellit, & in primis uino abundat, sed ignobili. Plinius. Hispaniarum laletana copia nobilitatur. elegantia uero taraconensia, atque lanuonensia.

EPIGRAMMA. LVI. AD PROCILLVM.

ESTERNA TIBI. Ex persona sua
carpit Martialis & facilitatem promissorum in ebrijs, & artes eorum, qui uino, & conuiujs hereditatem captant & testamentorum falsas signationes. PERACTOS. Perfecit, & in totum exhaurios. COENARES. Discumbentes. cenam ueteres id dicebant, quod nunc prandium dicimus, & quam nunc cenam dicimus, illi uespernam uocauerunt. Est autem grecum uocabulum, quippe greci κοινον communem dicunt. Nam plures cenare communiter solebant. a coena fit coeno uerbum, cuius frequentativum est coenito, & coenalo diminutivum, & coenatio, ac coenaculum, de quibus superius diximus, & incoenans sine coena. Plautus, Cupiunt extrudere incoenam ex adibus, ut ipse sola uentres distendant suos. & incoenatus, qui non coenauit. idem incoenatum senem foras extrudunt mulieres. & domicoenum, coena que domi fit. Martialis. Si tristi domicoenio laboras, & coenipeta, qui coenas aliorum capit, nec coenat domi libenter, & coenaticus ad cenam attinens.

uens. Vatro, Erat inter adolescentes sermo conuaticus. Plautus, Est illic mihi una spes conuaticæ, stilla decolabit, redibo tunc ad conuam asperam, & conuaticus uentus, de quibus superius locuti sumus. NON SOBRIA. Non sobrii hominis, hoc est ebrii. EXEMPLO NIMIUM PERICVLOSO. Quia nimis periculosum etiam esset exigere ab ebrio promissa, cum ebrii facile omnia promittant. MISOMNEMONA SYMPTOTEN PROCILLE. Græca uocabula sunt, μισο μνημονα συμπτωτην προκυλλε, hoc est odi memorem compotorem Procille.

EPIGRAMMA LVII. IN ACERRAM.

ESTERNO FOETERE MERO. Lepidissimum distichon contra Acerram, qui totam noctem bibendo trahebat in somnum. IN LVCEM. Vsq; ad lucem.

EPIGRAMMA. LVIII. AD FIDENTINVM.

AMA REFERT. Facete Fidentini reprehendit, quod eius carmina quasi propria recitat. HAEC EME NE MEASINT. Eodem ioco utitur inferius cum inquit. Nam quod emas, possis dicere in re tuum,

**DE DIAVLO CHIRVRGO
EPIGRAMMA LIX.**

HIRVRGVSV FERAT. Ex persona Diuili, qui ex medico factus erat cadauerum funerator, deridet medicos ignaros, & rudes, quorum supercilio nil profecto impudentius est. Cum primum enim exiguam aliquod, uanumq; experimentum didicerunt, uitæ nostræ, ac necis imperatores sese constituunt, & medicæ famam aucupantes, animas nostras negotiantur. sic medicæ ars in nequissimum, atque indocile genus hominum sepeq; in leuissimas mulierculas transfertur. CHIRVRGVSV. Medicus uulnerarius. a manuum enim operatione ita uocatur. siquidem greci χειρα manuum uocant, & χειρ opus. ars ipsa chirurgia dicitur. Primum Romæ chirurgum tradit fuisse Archagathum Lisaniæ Peloponensis filium L. Aemilio M. Liuium consulibus anno urbis quinquagesimo, trigesimoq; eius quiritium datum, & tabernam ab eo in urbe emptam, ob id publice uulnerarium fuisse appellatum, mire gratum omnibus initio, mox uero a seuita secandi, urendiq; carnicæ notari, artemq; eius in tædium uersam. VESPILLO, Cadauerum funerator, quemadmodum superius, diximus. COEPIT QVO POTERAT CLINICVS ESSE MODO. Solebant, ut nunc quoq; fit, chirurgi ægrotantibus assistere, quo mendandi arte a medicis discreuit, ut ipsi ita fierent medici. Est ergo sensus. Diuilius, q; solebat esse Chirurgus, factus est Vespillo, & cepit esse medicus, hoc est curare corpora eo modo, quo poterat. medici uero corpora curant, Vespillones defunctorum. iatro inferius quoq; inquit. Nuper erat medicus, nunc est uespillo Diuilius. Quod uespillo facit, fecerat et medicus, hoc est curabat prius corpora uiuorum, nunc curat defunctorum. CLINICVS. Medicus. tria. n. medicæ generæ ueteres fecere. Empiricæ, que nullis rationibus, sed solis experimentis constat. i. μπειρα enim grecæ ex pietati uocat. iatroalepticæ, que unguentis, et pfrictioni

bus curat, quasi medicinam unguentariam, & αρωμα enim medicina dicitur. αρωμα uinctor αρωμα αρωμα, quod unguere est, unde huiusmodi artifex iatroaleptus dicitur. Cornelius Celsus, sanus homo, qui & bene ualeat, & suæ spontis est, nullis obligare se legibus debet, ac neque medico, neque iatroalepta egere. & clinice, que uictu, & uenenis corporibus medetur, quauis sine qui clinice rursum in duas partes diuidant, unam διατητικην, hoc est dieteticam, que uictu medetur. alteram φαρμακοτικην, hoc est pharmaceuticam, que medicamentis curat. Vnde medici huiusmodi clinice appellantur a lectis ægrotantium, quos frequentant, quasi lecticularij uictum enim lectus est. ad quod uocabulum uidetur etiam poeta alludere, cum inquit, Cæpit quo poterat Clinicus esse modo. quasi dicit ubi studebat Clinicus, hoc est lecticularius esse uiuorum, factus est lecticularius defunctorum, quia scilicet mortuos effert. Clinice etiam dicuntur, qui ita morbo affecti sunt, ut surgere a lecto non possint, nullaq; amplius de eorum salute spes est. quos latine Deploratos uocamus.

EPIGRAMMA LX. DE ENCOLPO.

OS TIBI PHOEBE VOVET. Stultitiam uotorum, & lasciuam sui temporis notat. Aulus pudens centurio puerum habuit Encolpum, quem amabat. hic uotum fecerat se crines suos Phæbo sacraturum, cum primum dominus suus ad primam pilatum prouehere uollet. optat per iocum poeta, ut puer, quæ primam comam d. ponat, hoc est ut Pudens mox promoueatur, sed tarde fit ut uir, ut pudens diutius ætate illius tenera perseruetur. AMOR DOMINI. Plus est, quam si dixisset amatus, a domino. VOVET. Dicit, consecraturum se promittit. uotum proprie est aliquid deo sancte promittere. Vnde pro missio huiusmodi uotum dicitur, quod aliquando sine aliqua conditione fit, aliquando additæ conditione. quoniam uero ea uehementer desideramus, quæ uoto a deo poscimus, fit ut aliquando uotum pro desiderio capiatur. unde uoti compotem dicimus enim, qui desiderium suum asscitus est, & pro uoto nobis succedere, id est pro desiderio, & uoluntate nostra. a uotum uotivum deducitur. hinc uotiuua uerba dicimus, quibus in faciendis utimur uotis. & uotiuas preces, quibus aliquid cum uoto poscimus. Item a uoueo deuoueo, quod est destino, imprecor, a quo deuotus deuotrix, qui aliquid imprecantur. & deuotum destinatum, quod modo ad prosperum, modo ad aduersum refertur. Virgilius. Deuotum hostiles Deorum pressere cæteræ. Idem, Præcipue infelix pesti deuota futura. Vatro, Tu deuoto tibi animo utere. conuotiu uero dicebantur iisdem uotis obligati. Item uoto frequentativum, & ab eo aliud frequentativum uotito ueteres etiam uotitum usurparunt. pro eo, quod est religione aliqua, & quasi uoto prohibitum, atque interdicitum Plautus, Nolo illum habere causam, & uotitum dicere. quidam tamē uotitū a uetando, quasi uenitum dictū arbitratur. CRINES. Adolescentes apud ueteres Romanos comam nutrire mos erat, quando uir imberbes essent. alioquin deformes habebantur. adulti uero cum primo tondébantur barbam, etiam crinuum longitudinem deponebant, eosq; in arbore, quam ex argumento capillatam, siue capillarem nominabant, suspensas dicebant deo, quasi depositis adolescentiæ illecebrijs, iam uiriliter ingredi uiderentur. simili modo & primam barbam consecrabant, quemadmodum Nerone barbam suam aurea pyxide pretiosissimis margaritis adornatam capitulino Ioui dirasse Suetonius refert, quandoque etiam adole-

scetes, ut muneris aliquid a dijs consequerentur, etiam ante tempus comam deo uocabant, ueluti rem magnam, atque disfacilem. quippe deposite coma ornatum omnem adolescentiæ uidebantur amittere, quod tunc Encolpus facit nimio desiderio primi pilatus in persona domini, a quo amabatur, de quo etiam inferius scribit poeta. Quid non optat amor? se cui nolente capillos Encolpus domino, non prohibente tamen. Sed tu ne propera, breuibus nec crede capillis, Tarda q; pro tanto munere barba ueni. TOTOS A VERTICE. Nimum adolescentis desiderium ostendit, qui non breuiore facere crines noui (ut mos erat) sed prorsus abscondere, quasi non curaret domino suo amplius placere, dummodo ille optatum, honorem assequeretur. TVLERIT. Consecutus fuerit. PRIMI PILATI. Vt sit primus centurio primæ cohortis, quemadmodum superiorius, dum de pilo loqueremur, ostendimus. quippe uetus, ac laudatissimus Romanorum mos fuit, ut Centuriones uirtutis ergo a decima cohorte promouerentur ad nonam, a nona ad octauam, & sic deinceps usque ad primam. cuius primæ centuriam primum pilum uocabant. quod circa signa grauis armatura constituebatur in qua inter cætera armorum genera hastile erat pedum quin. ut semis, quod pilum uocabatur. DVM NVLLA TENERI SORDET LANVGINE VVLTVS. Ante quæ sit tempus tendendæ barbae, aut comæ deponendæ. SORDET. Squalet. horret. sordes enim squalor est, & omnis immunditia. ab eo fit sordescere, a quo sordescere, & obsordescere compositum, quod modo pro sordescere accipitur, modo pro obsoleo. Cælius. Obsorduit iam hic in me erumna miserie, quod inde tractum est, quia quæ frequenti in usu sunt, sordescere consueuerunt. & sordidus. squalidus, immundus. & sordide aduerbium immunde. & comparatiua, ac superlatiua eorum sordidior. sordidissimus. sordidius. sordidissime. & sorditudo pro sordescere. Plautus, Vt mihi abstergere omnem sordiditatem. & sordus, qui aures habet obtusas ab aurium sordibus, quæ in duritiem uerse maxime aurium dicuntur, nec sinunt audire. ab eo sordescere, hoc est sordus fio. a quo sordescere, & obsordescere, a quo obsordescere. Item sorditas sordide aduerbium, & sordaster, diminutivum, hoc est ex parte sordus. & absurdum, quod proprie significat ineptum, ac rationi repugnans, quasi, non audiens rationem, a quo absurdior, absurdissimus, absurde, absurdus, absurdissime. LANVGINE. Pilatione. lanugo enim tenera a pilatio dicitur, ad lanuginositatem, qualis est in adolescentium genis, & in pomis quibusdam ærmitur. lana quid sit manifestum est, hanc a lanuando dictam putant, lanuare enim scindere est. scinditur enim nunc lana, quæ uelli quondam solebat, unde a uelendo uellus dicebatur. a lanuando lanu dicti, qui carnes uendunt, quod lanuare pecora. unde Lanium, laniena, lanionia mensa. Lanista, de quibus superius diximus. & dilano quod est, discindere. a lana uero fit lanuicium pro ipsa lana. Virgilius, Si tibi lanuicium curæ. & lanuicium, quod ex lana est. & lanificium, lane opificium. & lanificus, qui lane artem exercet. & lanugo a lane similitudine, a quo lanuginosus, plenus lanugine. & laneolus, qui lana oculi uitium tegit, & lanerum uestimentum est lana factum. & lenisca fistula, de quibus locuti sumus, è coronis dependentes. & delanico uerbum, quod est discendo. a pecudum discessu. IUBAE Capilli metaphoricè enim hoc uerbum est. FVSÆ. Sparsæ. LACTEA. Candida. LONGVM. Logo tpe, ut superius diximus. TONSVM. sine capillis. tondere proprie abscondere, & decutere est. hinc

tonsus homo dicitur, cui coma abscessa est, & contrario intonsus capillatus. hinc etiam tonsi montes, & tonsae ualles dicuntur, cum syluis carent, & contrario intonsi syluosi. Virgilius, Tonsis in uallibus. V. arro, intonsi montes, & feris pleni. aliquando etiam tonsus pro minutus ponitur. Virgilius, Tonsisq; ferunt mantilia uillis, & tonsa oliua dicitur, quae minutis frondibus compta est, quasi a tonsore composita. Tonsus etiam quandoque quartae declinationis est, & tonsuram significat. Accius, sed quae nam haec est mulier funesta ueste, tonsu lugubri. Item a tondeo tonsor deducitur nota significationis, cuius foemina num est tonsatrix, a quo diminutiuum est tonsricula, & tonsrina officina tonsoris, & tonsa remus, uel a tondeudis, hoc est de cutiendis fluctibus, uel quod ferro tondeatur. Virgilius, Et in lento lectantur marmore tonsae. & tonsilla palus dolatus, & in acumen, & cuspide praeferratus, qui nauis causa in litore figitur, de quo superius diximus. tolis tamen & etiam tonsillae in homine sunt, quae in sua glandula dicuntur, hoc est tumor, quidam in gutture maxime proueniens instar glandis, & interdum mouens se, interdum prorsus immobilis, sed haec a tello potius deduci nonnulli arbitrantur, ut superius differuimus. Item a tondeo tonsorius, unde culter tonsorius, & feramenta tonsoria dicuntur. & composita circumtondeo. per-tondeo. detondeo. praetondeo. subtondeo. retondeo. notae significationis SERO VIRVM. Vt sero barbatus sit.

EPIGRAMMA LXI. IN SABIDIUM.

ON AMO TE SABIDI. Gr. uii aculeo punget Sabidium. hic gulae dedit plus uorabat, quam posset concoquere, quo circa ita saepebat eius anima, ut nemo posset eum loqui. est igitur sensus poetae, non amare se Sabidium, nec posse se ob grauem olentiam oris tandiu cum eo manere, ut causam cur non amet, possit exprimere. moratatem eius & fatorem animae altero epigrammate non minus false indicat Martialis. Circulata diu mensis scribitur secundis, Vrebat nimio saeva calore manus. Sed magis ardebat Sabidi gula, protinus ergo sufflauit buccas terq; quaterq; suis. Illa quidem tepuit, digtosq; admittere uisa est, Sed nemo potuit tangere, merda fuit. HOC TANTVM. Vix tantum possum tecum manere ut haec tria uerba exprimam. Non amo te.

EPIGRAMMA LXII. DE GELLIA.

MISSVM NON FLET. Gelliam carpit, quae uel pietatem in defunctum patrem simularet, praesentibus testibus illius mortem deflebat, alioquin nullo defuncti desiderio mouebatur. NON FLET. Non emittit lachrymas. flere enim est lachrymas fundere, adeoque solius hominis est, & a graeco deducitur, quod est κλάω. a fleo fit fletus, quod aliquando substantiuum est quartae declinationis. Ennius nemo me lachrymis decoret, nec funera fletu interdum adiectiuum. quando. s. participiu est. Virgilius, Hic multum fletu ad superos, belloq; aduicium fletus pro nobilibus, atq; conspicuus posuit, quorum mortem magna lamentatio sequitur. Item flebilis, dignus qui fleatur, & flebiliter aduerbium cum fletu. item a fleo fit compositum defleo eiusdem cum suo simplicia significationis. L A-

CHRYMAE. Humor ex oculis flentium manans lachryma dicitur, deriuaturq; a graeco δακρυον, unde frequentissime apud Linum dactylos pro lachrymis legitur usus tamen obtinuit, ut lachryma cum aspiratione scribatur. a lachryma fit diminutiuum lachrymula, & lachrymor uerbum, a quo illachrymor, & collachrymor, & lachrymabilis flebilis, & lachrymabundus flens, & lachrymabiliter flebiliter. Item illachrymabile, quod significat fletu indignum. I V S S A E. Non sponte fluentes, hoc est non proueniens ex animi dolore, sed ui extortae. Est enim plerisque, ac praesertim mulieribus humor ille tam facundus, semperq; in promptu, ut uerbum quoties liberit defluat. NON LVGET, Non dolet. lugere proprie est dolorem animi cum uoce proferre, quod quia in obitu defunctorum, qui nobis cari sunt, facere solemus, intro ductum est, ut luctus capiatur pro habitu illo, & uultu, & ueste, quibus eo tempore uti consueuimus. Vnde post cladem illam canensem constituerunt patres, ne foemina ultra triginta dies in luctu esset. a lugo fit lugubre, unde lugubrem habitum, lugubrem orationem, lugubres uestis dicimus, a quo lugubriter aduerbium. & luscina, de qua superius diximus, quod lugens canat. & a luctu luctifer, q. alicui luctum affert. & luctuosum plenum luctu. a quo luctuose aduerbium cum luctu. & prolugo compositum, quod significat solito diutius lugo. lucta uero genus ludi est, cum duo sese mutuo apprehendentes ad terram nituntur affligere, quod luctari, & colluctari dicitur. a quibus luctatio & colluctatio deducuntur, quo ludi genere in palaestra utebantur athletae. & qui se ita exercebant, luctatores uocabantur, a luendo hoc est soluendo, quod uterq; sese ab altero soluere nitentur. luctare quoque, & luctari pro contendere usurpamus.

EPIGRAMMA LXIII. IN LESBIAM.

NCVSTODITIS. In Lesbiam inuehitur, cui non satis erat adulterari, nisi id etiam in propatulo faceret, gauderetq; in adulterio deprehendi, ac conspici. in quo temporum suorum lasciuiam notat, quibus nullus pudori, aut uerecundiae locus erat relictus. PECCAS. Cum adultero cois. peccare enim proprie est adulterium committere, dictum quasi pellicare, hoc est cum pellice coire. & peccatus ipsum adulterium, quasi pellicatus. a ueteribus enim non peccatum neutro genere, & secunda declinatione, sed peccatus masculino genere, & quarta declinatione proferrebat, quod usq; ad Ciceronis aetatem durauit. Cicero, Nemo ita uiuebat, ut nulla eius uitae pars summe turpitudinis esset expertis, nemo ita in manifesto peccatu tenebatur, ut cum impudens fuisset in facto, tum impudencior uideretur, si negaret. Postea inualuit usus, ut peccatum tantum neutro genere proferretur, & tam peccatum, quam peccata generaliter de omnibus delictis, atque erroribus dicitur. a peccato fit peccator, & foemina eius peccatrix. LIMINIBVS. Ostijs. limen enim omnem ingressum significat, ut superius diximus. INCVSTODITIS. In quibus nemo obseruat, nequis repente ingrediatur, aut uideat, quae intus geruntur. EVRTA. Adulteria. VELOQVE, SERAQVE. In lupanaribus mos est, postquam fornicator introiit, ostium cludere, & post hoc uelum extendere, nequid per rimulas etiam uideri extrinsecus possit. RIMA. Fissura, proprie rimae dicuntur exiguae distantiae tabularum in iuncturis, a quo tractum est, ut omnes fissurae rimae dicantur, unde rimas ag-

re est findi, ab hoc rimula parua fissura, & rimosis plenus rimis, & rimari, quod est diligenter quaerere, & scrutari, & quasi rimulas quasq; perquirere, quod nonnulli a suis tractum putant, qui glandes per rimas terrae perquirunt. Virgilius, Dulcibus in stagnis rimantur prata caestri. hoc est pascantur in pratis, et abum per omnes rimas terrae perquirunt. Idem, Et partes rimantur apertas, hoc est inuestigant. aliquando tamen rimari pro explicari accipitur. idem rimaturq; epulis, habitaq; sub alto Pectore. Item pro eo quod est scandere, & quasi in rimas agere. idem. Ergo aegre raris terram rimantur. a rimor rimator, & rimatrix uerbalia nomina deducuntur. FORNICE. Arcu. testudine. fornicis proprie arcum significat, & quodcumq; opus arcumatum, a furuo hoc est obscuro, qd. eiusmodi opera obscura sint. Virgilius, Cyclopus obducta caminis Maenia conspicio, atque aduerso fornice portas. Cicero, Videt ad ipsum fornitem famam, quoniam uero meretrices in huiusmodi locis, hoc est sub fornicibus habitare consueuerunt, fornicariae sunt appellatae, & fornicari est cum meretrice coire, quod & meretricari dicitur. & fornicator, qui fornicatur, et fornicatio ipsa congressio a furuo etiam, hoc est obscuro sternus deducitur locus, in quo panis decoquitur, differatq; a clibano, quod clibanus mobilis est, & quasi paruis furnus. textusq; aliquando tegitur, & ferè e metallo fit, interdum tamen & lapide constat, non tam panis, quam alijs dapibus coquendis feruens, furnus uero ex cemento & calce constat, magnusq; & immobilis est ad usum ferè panis roquendi. Plinius, cortices quoque decessi lini clibanis, & furnus praebent usum. S V M M O E N I. Summaenium dicebatur locus lupanaris, quod ferè sub maenibus eet. quasi sub maenium, hinc summaenianae uxores meretrices dicuntur. Martialis, Coniua quisq; Zoili potest esse Summaenianas coenat inter uxores. DISCE. Apprehede, assequere. discere enim proprie est rem ignotam assequi, quod uel meditando fit, uel ab alio docendo, unde qui docet doctor, qui discit discipulus dicitur. a quo disciplinae ipsae artes appellantur, & disciplinosi, qui tam bonas, quam malas artes facile discunt. Cato, ipse gladiator disciplinosus. a disco composita sunt edisco, quod est memoria complecto. ad disco perfecte discio, condisco simul discio. de disco, quod didici obliuiscor. A CHIONE SALTEM, VEL AB LAIDE. A uulgatissimis meretricibus, CHIONE. Nobile sortum fuit nomen habens a candore uinis, quae graeco χιον dicitur, cum tamen fusa esset. Martialis. Candida est, & fusa es, no es, & es Chione. Iuuenas. Et dubitas alta Chionem deducere sella. LAIDE. Haec quoq; nobilissima meretrix fuit Corinthia, quae ob elegantiam, ac ueritatatem formae grandem pecuniam demerebat, conuentusq; ad ea ditiorum hominum ex omni Graecia celebres erant, nec admittentur, nisi qui darent, quod illa poposcisset. posebat autem nimis grandem pecuniam. Vnde natum est frequens illud apud graecos proverbium, ἄραρος ἀνδρός ἢ νόμισμα, quod apud nos ita interpretatur Horatius, Non cuius homini contingit adire Corinthum, quasi frustra adiret Corinthum, quino posset dare, quod posceretur. ad haec fertur Demosthenes aliquando se clanculum contulisse, & ut sui copiam faceret, petiisse, a quo cum Laïs petiisset μισία δραχμὰς, quod faciebat numi nostratis denarium decem millia, mulieris petulantia, ac pecuniae magnitudine obstupescit retrocessisse, & inter discedendum dixisse, ἢ ἀρὸ μισία μισίων δραχμῶν μεταμείλειαν, hoc est equidem penitente decem drachmarum millibus non emo. drachmam tres oboli, hoc est siliquae decem, & octo constituebant. singuli enim oboli sex siliquae habebant, unde duodecim oboli tres denarios, hoc est quatuor dra-

chmas constitubant, cum essent quatuor, septuaginta siliquae. Erat enim denarius minimus argenteus unius librae, hoc est uiginti quatuor siliquarum. sex uero oboli, hoc est denarius unus & dimidius drachmam faciebant. ab obolo diobolares meretrices dicte sunt, quae duobus obolis conducebantur. M O N I M E N T A. Cellae meretricum, quod ad sepulchrorum similitudinem factae sunt. L V P A S. Meretrices, quemadmodum superius diximus. N V N Q V I D. An forte. uum idem penè significat, quod an, & subintelligitur negatio, ut uum ego te spoliaui? quasi dicat no spoliaui. sicut quoties per negationem interrogamus, subintelligitur affirmatio, ut no ego te spoliaui? quasi dicat ego te spoliaui. affirmatiua responsio est proprie etiam. Plinius. Iunior, stude inquam? respondit etiam, ubi, Mediolani. V ulgo autem respondemus ite, quod etiam non caret autoritate. Terentius, Mibi ne respodit? Ita. A' num fit unquid compositum. item aliud compositum. nunquidnam, non uero proprie negandi aduerbium est, quemadmodum est haud, haud quaquam. nequaquam, necne, minus, & similia. duae negationes plerumq; affirmant, ut si dicam nemo non legit. idem est, quod omnis homo legit, & nonnullus, id est aliquis. uero negationes aliquando non plus faciunt, quam duae, ut nunquam mihi, nec profuisti, nec obfuisi. quod idè planè est, ac si dicamus. mihi quidem nec profuisti, nec obfuisi. item nec scis, nec domi, nec foris uiuere. idem est quod nec domi, nec foris scis uiuere. timeo uereor. metuo, & similia idem cum negatione, quod sine negatione significant, ut uereor ne ueniat, & uereor, ut ueniat. & timeo ne moriatur. & timeo ut moriatur. & more Ciceronis, ac probatissimorum ueterum metuo, ut ne moriatur. Terentius, Apprime in uita esse utile, ut nequid nimis. illud praeterea animaduertendum, ubi debeat geminari negatio, ubi non debeat, quod hoc exemplo demonstratur. non modo stella, sed ne luna quidem ad solem feruat splendorem suum recte dicitur. item hoc modo, nonnullae stellae, sed ne luna quidem. at quoties dictionibus adest quaedam contrarietas, non potest altera negatio tolli, ut hoc modo. non modo stella non apparent, sed etiam Luna ad solem obfcuratur. sine negatione geminata non recte loquaris. item non modo non absoluto hunc, sed ne leui quidem poena cum eo transgredendum puto. errant ediuerso quidam, qui ad illud non modo applicant, sed etiam, cum deberet applicare, sed saltem, aut sed certe, aut sed uel, ut est illud. quis enim metis ematè no modo futura praedicere, sed etiam coherentia loqui possit? Dicendum erat, sed uel coherentia, aut sed certe coherentia, aut sed saltem coherentia loqui possit. illud uero de negatione ad solem elegantiam pertinet, quod subiectis exemplis adducam. Quintilianus, non est difficile, ut maritum uxor occidat, si non est difficultus, ut filius patrem. idem, atque eo causam dimittimus, ut sit absoluendus adolescens, nisi etiam laudandus. quare non petit, ut miserum putetis, nisi etiam innocens fuerit, non petit, ut afflictum allenctis, nisi & probauerit sese infeliciorem, quod patrem amisit, quam quod oculos. Sallustius, Parcite dignitati Lentuli, si ipse pudicitiae, si fame suae, si dijs, aut hominibus unquam peperat. ueteres pro non noenon dice-re. Lucilius, sed tamen hoc dicas si noenon quidem molestem est. V. arro, si hodie noenon uenis, cras quidem si ueneris, dies est natalis fortis fortunae. cognatio uocabuli nos admonet ut haec subiungamus. Noes stuuus est Thraciae in Istrum fluens. naegum amicali genus candidi. item naegum pro candido ponimus. Linius, Lachrymas de ore naegeo terfit. noeala sunt papillae, quae ex faucibus caprarum dependent. Noricum urbs est Macedoniae finitima Illyrio, unde fit adiectiuum noricus. ca. um. Normam uocant fabri,

ad quam opus dirigitur, quae & regula à quibusdam dicitur eius diminutivum est norma. Notion urbs est Aetolia. CENSURA. Lex, decretum, de quo superius diximus, uel censura reprehensio, correctio.

EPIGRAMMA. LXIII. AD CORNELIVM.

ERSVS SCRIBERE. Excusat lasciviam carminis, simulq; tempora sua notat, in quibus libri nihil lascivi habentes non poterant placere, quia causa inductum fuisse hunc poetam existimandum est, ut lasciva operi suo frequenter infereret, quo scilicet benivus legeretur, & lectores pudore ducti, à vitis se retraherent. SCHOLA. ludo literario. Schola enim graeca vox est, & significat locum, in quo bonae artes discuntur, dicta à τὸ σχολάζει, quod vacare est, quod omnis ceteris rebus vacare pueri bonis artibus debent: à schola scholasticus dicitur, quod ad scholam attinet. Unde scholasticam disciplinam dicimus: scholasticos etiam vocamus discipulos, qui discendi gratia scholas frequentant. eundem locum etiam Gymnasium vocamus: quoniam proprie gymnasium schola sit palaestrarum, hoc est locus, in quo athletae nudi exercebantur. graeca enim γυμνασιον dicitur à γυμνασιος gymnastarches dicitur, qui gymnasium praest. MARIUS. Viri. Maritus enim & uxor relativa sunt. dicitur autem maritus ab eo, quod est mas maris, cuius diminutivum est masculus: à quo apud grammaticos masculinum genus, & masculus, hoc est masculus flos. à maritus uero maris uerbu derivatur, quod est uero trado. Iuuenalis tamen foeminino genere maritus quippe maritum ulimum dicitur, cui uitis iungitur, & quasi matrimonio copulatur. masculus aliquando pro forti, ac magnanimo usurpamus. Varro. Si non plus testiculorum offonderis, quam i castrato peiore in Appulia uincor non esse masculum ad rem. item à mas Marius dicitur proprium uiri nomen, cuius foemininum est maria, penultima correpta cum accentu in antepenultima. Claudianus. Preparat & pulchros maria, sed luce minores. Eliget ornatus. quae admodum contrario Iacobus proprium nomen cum accentu in penultima pronuntiandum est, cum quadrisyllaba dictio sit, & primas duas syllabas breues, tertiam productam habeat. id est, Ne laceres uersus dux Iacobe meos sic idolum pronuntiandum est non idolum. idolatriae non idolatriae. eremus eremum, non eremus eremi. SINE MENTULA. Sine uerborum lascivia, quae propria est scribentium epigrammata. hoc autem institutum fuit, quo libentius legerentur. QUID SIME IVEAS TALASSIONEM VERBIS DICERE NON TALASSIONIS. sensus est, quemadmodum absurdum uideretur, si me iuheres nuptiales hymnos alijs uerbis, quam nuptialibus exprimere, ita esset absurdum epigrammata alijs uerbis, quam suis cantare. TALASSIONEM. Carmen nuptiale ita dictum à uoce, quae in nuptijs efferebant, quae erat Talassius, quemadmodum hymen quoque dicitur à uoce, quae graeca utebantur, quae erat Hymeneus. idem carmen et foemininum appellatur, quod primum ex urbe foecennina Romam allatum fuit. siue quia foecennium putabatur arcere. ita enim ad arcendum foecennium institutum quidam existimant, ut foecennium uersus canerentur in nuptijs, quae admodum ut uoces spargerentur, non quia cadendo tripudium facerent (ut uulgus putat) sed quod bonum omen uiderentur afferre, cum muerere quodam naturae gemino protectae sine operimento, puluinati primum calicis, deinde lignei putaminis. erat autem talassio, siue foecenninum carmen, siue hymen, quale scri-

psit Catullus Veronensis. Io. hymen hymenae io. It concinere in nodum, ne diu taceat proterea, foecennina locutio ne uoces pueris neget desertum domini audiens. Cūcibinus amorem. da uoces pueris iners, io hymen hymenae io. Io hymen hymenae io. de ratione autem huius nominis diuersi diuersa senserunt. Talassius scribit Romae in raptu Sabinarum uirginem unam loquere ante alias specie, & pulchritudine insignem à Globo Talassio cuiusdam raptam fuisse, multisq; sciscitantibus, cuiam eam ducerent, identidem nequis eam uiolaret, Talassio ferri clamitatum. propter quod nuptialem hanc uocem factam. Plutarchus uero eandem puellam refert, cum à cœtu uillissimorum hominum duceretur, motos pulchritudine illius quosdam ingeniosos adolescentes rapere uoluisse. sed cum illi Talassio duci affirmassent, qui tum & generis claritate, & uirtutis praestantia insignis habebatur, abstinuisse, illius, ad quae ducatur, fortunam laudantes, quosdam etiam usq; ad illius aedes profectos puellam fuisse, Talassio nomen alta uoce proclamantes. hinc ortam consuetudinem in memoriam tantae felicitatis, Romani semper in nuptijs talassium, quemadmodum graeca hymena uocarent. alij hoc nomen pro signo rapiendarum uirginum datum à Romulo existimant, propter quod puellas deinde ducunt talassium clamabant, ex quo eam consuetudinem putant ad posteros emanasse. sunt qui in nuptijs hanc uocem primo usurpatam censeant non alia ratione, nisi ut nuptiae ad opera, & labores, in primisq; ad lanificia prouocarentur. quippe Varro Talassionem in nuptijs scribit signum lanificij esse. ita enim uocabant calathum, uas utiq; lanificijs aptum unde & graeca τάλανον lanificium uocant, propter quod non deserunt, qui hanc consuetudinem ex eo potius bello finisse uoluerunt, quod postea cum Romanis Sabini offerre. Nam cum sedato tandem belli furore pacem inter se fecissent, hanc inter se foedus percussisse memorantur, ut raptae mulieres nullam aliam opera, quam lanificij tenerentur uiris impendere, ex quo consuetudo emanauit, ut in nuptijs quoque rusticorum talassium uocarent. uerum ut cunctae res habeat certum est hanc consuetudinem à raptu Sabinarum ortum habuisse, quae admodum illae quoque habuerunt, ut nouae nuptiae maritalis domus limen non attingerent, sed sublata à praesentibus repente intromitterentur ad testificandam uim, quae Sabinis fuerat illata. item ut stilo acuto ad discriminandos crines uteretur, quo tale instrumentum acerbissima illius pugnae monumentum posteris foret. Hymenus uero nomen apud graecos ex eo derivatum, quod Hymeneus deus nuptiarum esse existimatur, dictus à τὸ ἤμεινος, hoc est à membrana, quae cum sit claustrum uirginitatis, in nuptijs rumpitur. alij dicunt Hymenaeum quendam iuuenem fuisse, qui die nuptiarum ruina oppressus interijt, unde postea institutum, ut expiationis gratia nominaretur in nuptijs. illud nobis magis placet hoc nomen ab Hymenaeo quodam deductum, qui apud Athenas inter se uirgines liberauit, quam ob causam nubentes eum inuocare coeperunt, tandemq; quasi deum nuptijs praesidentem colere. sunt tamen qui Hymenaeum ueneris, & Bacchi filium fuisse affirmant, cuius officium sit psallere in nuptijs, cantare ad thalamos, & limina fertis coronare. QVIS FLORALIA VESTIT? Quis in floralibus nudas meretricis melare nititur? Celebrantur apud ueteres ludi florales cum omni lascivia, & praeter uerborum licentiam nudabantur flagitante populo meretrices, quae mimarum sanctae officio in conspectu multitudinis ad saetiam usq; impudicis motibus detinebantur. STOLATA VM. Matronalem, quemadmodum superius diximus. IVVARE. Delectare, uoluptate afferre. PRURIANT Lasciuant, & quasi libidine ardere uideantur, quemadmo-

dum paulo superius declarauimus. CASTRARE. Deridere lasciuam uerborum. ideo autem usus est hoc uocabulo, quia superius dixerat, ne possint sine mentula placere. GALLO TVRPIVS EST NIHIL PRIAPO. Priapus sola ferè uirilis membri magnitudine commendatur, quapropter nihil turpius esset eo castrato. TVRPIVS. Deformis, turpe enim proprie indecorum, ac deforme significat. uirgili. & turpis egestas. idem. scabietq; ferat, turpemq; podagram, aliquando tamen turpe pro grandi accipitur. idem. optima toruae forma bouis, cui turpe caput foedum & turpe quaedam ite distinguunt, ut foedus plus sit, quam turpis. Cicero. Luxuria uero cum omni egestate turpis, tum senectuti foedissima est. à turpis fit turpior turpissimus. turpius. turpissime. turpido, de formis. foeditas. obscenitas turpo uerbu, cuius passivum est turpor. Cicero, Iouis aram sanguine turpari. & ab hoc compositum deurpo, ac passivum deurpor. PRIAPO. Priapus lasciuus fuit. lasciuus oppidum nobile hellestoti, ante pirusa dictu sit iuxta mare, et portu optimu habet, inter quod et abydu alteru hellestoti oppidum praeterea annis fuit. lasciuus, cum priapus ob uirilis membri magnitudine solatiu mulieribus afferret, ciuitate eum expulere, procedente tamen tempore etiam externis mulieribus gratis tandem inter numina relatus, et horum deus creditus est, sinxeruntq; eum liberi patris, et nympha cuiusdam filium esse. Hesiodus eo antiquior hunc deum non nouit. xyleus sub eius nomine priapum urbem condiderunt, & portum etiam eodem nomine uocauerunt. à lasciuus deinde & priapensis institutum, ut asellus Priapo immolare tur ob eam, quam superius, exposuimus, causam, quamuis alij hanc potius rationem reddant, quod cum dii omnes ad maris magne fetum conuenissent, epuluq; satiati noctem ludendo duerent, quicunq; humi uesam affirmant, eamq; priapu ubi sporatam animaduerit, inire uoluisse, sed intempestuo clamore aselli, quo silenus uchebatur, excitata, libidinem insidiatoris detexisse, propter quod Lampascenosim uisionem facinoris asellum priapo immolasse, & ut idem in posterum fieret instituisse. eundem apud Romanos uestalibus sacris in honorem pudicitiae coferuare, panibus coronari so iu tradunt. huius dei simulachrum porrecto uirili membro, ac nullis uestibus tecto fingebant. uirgilius. Sed ruber horrorum custos membrorum aequo, Qui rectum nullis uestibus inguen habet. A priapo idem poeta opus suum quod de rebus lasciuis edidit si tamen is auctor fuit, priapica inscripsit. GALLO. Castrato, tractum à sacerdotibus Cybeles, qui castrati erant, & galli uocabantur, à gallo flumine phrygiae, cuius aquam gustassent, reddebantur insani. causam autem cur sacerdotes huius deae uirilia amputarent, hanc tradunt. Cybele deorum mater atyn phrygium puerum aesto sibi amore deuinxerat, iusse ratq; ut castitatem seruaret, & templi sua tueretur, quod ille fide data facturum se promissit. Ouidius. Ille fidem iussit dedit, & stentiar inquit, vltima, qua fallam, sit uenus illa mihi. Sed cum tandem & iussorum, & fidei deae oblitus esset, sese cum sagaride nympha miscuisset, indignata Cybele furore ei iniicit, quo maiore in modum aggratus p iuga montis phrygiae deae sacri, quem Dindyma uocant, aliquandiu discurrens, tandem lapideo culro uirilia sibi amputauit. Ouidius, Ille etiam saxo corpus leniuit acuto. Longaq; non mundo puluere tracta coma est, Voxq; fuit, merui, meritis do sanguine poenas. Ah pereant partes, quae nocere mihi. Tradunt sanguine eius porphyritem lapidem, cum prius can-

didus esset, purpureis maculis confersum colorem mutasse. Pa pinus. Sola inter flauis nomadum decisa metallis purpura, sola cauo phrygiae, quam Simnados auro ipse cruetuui maculis lucentibus atys. alij hunc serbunt cum per mare phrygium nauigaret ad gallum amnem peruensse, gustatuq; eius aquae in insaniam uersum. sicut sibi uirilia amputasse. sunt & qui et adane matrem deam hunc ob pulchritudinem adamussit, & cum pellice deprehensum, exectis uiribus reddidisse. hinc igitur institutum est, ut eius deae sacerdotes castrarentur. Iuuenalis, Semiuir obsceno facies reuerenda minori, Mollia qui raptu fecit genitalia testa. Ouidius, Mollesq; ministri Caedunt iactatis uilia membra comis. fuit & alius Atyr Craest Lydorū regis filius natu maior, qui nulla arte custodiri potuit, quin ferro, quemadmodum ei praedictum fuerat, necaretur. item alius huius frater, qui cum longo tempore elinguis fuisset, tandem timore paterna caedis uocalis redditus in haec uerba repente prorupit. ὄρωμαι μάλιστα κείνοιο. id est homo ne interfice Craestum. à gallo fit gallo uerbu, quod significat insano, quemadmodum à bacchus baccho, à quo debacchor. Varro. Et deam gallates uario retinebant studio. & glaber secundum quosdam, quasi gallaber, qui sine pilis est, quod galli imberbes, ac minime pilosi sint. nos à graeco potius hoc uocabulum de ductum existimamus. nam graeci γλαβύρον delicatum dicunt. à glaber fit glabellus diminutivum, & glabrio, quod significat delicatum. & sine pilis. gallo uero ueteres usurparunt pro eo, quod est pubeo. & gallula pro pubesco. quod pubescentes uocem grandiosem ad galli gallinae similitudinem faciunt. Neuius. Cuius uox gallula fit, cuius ramus roborascit. gallus gallinaceus notus uisigo est, nocturnus uigil, quem exatandis in opera mortalibus, rumpendoq; somno genuisse providentia uideat. morant sidera & ternas inter diu horas cantu distinguunt, cum sole eunt cubitum, quartaq; castris uigilia ad curas. ac laborum reuocant. unde gallicinium ea pars noctis appellata. diem deinde uenientem simili cantu deuuant. cantu plus sum alarum addunt, imperant suo generi, quae gallinae appellantur, à quibus ipse gallinaceus dicitur, & regnum in quacunque domo sint, exercent. dimicatione hoc consequuntur propter id ingenuitatem suis telis intelligentes. qui palmam cosecati sunt. stitum ueluti triumphantes canunt. scq; principes stantur, uicti obmutescunt se occultant, & graecq; seruitium patiuntur. graeduntur ardua ceruice cristis celsa caelum, quod nulla alia uolucris facit, crebro aspicientes, caudam quoque salcatam erigentes in sublime. itaque terrori etiam sunt leonibus. praepositi eorum, ac uespertini cantu osentum sacere dicuntur. Namq; totis noctibus canendo Bacchus nobilem illam aduersus Lacedaemonios praesaguerit uictoria. hoc ideo interpretati sunt augures, quod uis illa uicta silcre solet, canere si uicisset. desinunt canere castrati, quod duobus modis apud ueteres fiebat. lumbis adustis candente ferro, aut imis calcaribus, quae cum ignea ui composita sunt facta ulcera ut confanescant, figulari creta illinuntur. nunc etiam testis auelluntur, quod fit libidinis abolenda causa, ut magis pinguescant. capiuntur, cum merito galli à similitudine sacerdotum matris deam diu posse uiderentur, itaque gallos à contrario sensu appellatos quidam existimant. Martialis. Ne nimis exhausto marescat inquine gallus Dimisit testes, nunc mihi gallus erit. Idem. Succumbit ferili frustra gallina marito. Hanc matris Cybeles esse decebat auem. Pergrami omnibus amnis spectaculum gallorum aedi solebat. cen gladiatorum. inuenitur in annalibus Mar. Lepido, & Qu.

Catulo consiliis in arimnensi agro locutum gallinaceum fuisse in gallinis uero illud mirandum quod edito ouo excutitur sese, et circumacta purificat, aut festuca aliqua sese, et oua lustrant. a gallus gallina, gallinaceum, gallipes, de quibus superius diximus deducuntur. gallinarum inestrua, et que cuius coquebantur, gigeria antiqui uocabant. Luci. Gigeria sunt sine aleo, his uesuntur alacriter. gallinae pipare dicuntur, dum naturalem uocem emittunt, sicut glaciare, siue glaciare du oua emiserunt. V arro. Mugi bos, ouis balat, equi hiniunt, gallina pipat. pipatio osorum lingua uox plorantis appellatur. pipulum. ueteres pro comitio posuere. Plau. Ita me bene amet la uerna, te iam nisi reddi mihi uasa iubes. pipulo hic differa ante aedes. piper barbara uox est nomen arboris iuniperi similis. gignitur in fronte caucasi solibus opposita. semen eius a iuniperulo distat paruis siliquis, quales sunt passilorum, quos et phasolos, et phascolos dicimus, uel quo notum legumen, hoc est exilis et teretes. hae prius quam dehiscant decerpunt, et sole tostae faciunt, quod uocatur piper longum, paulatim uero dehiscentes per maturitatem ostendunt candidum piper, quod deinde totum solibus colore, rugisque mutatur, carbunculatur aliquando intemperie caeli, fiuntque femina casta, et inania breccassin id uocant, quod Indorum lingua significat abortum. non est piperis radix, ut quidam putauerunt, quam aliqui gnguerim, alij gngberim uocant, quamquam simili sit sapore. id enim in arabia, atque troglodytica in uillis nascitur paruae herbae radice candida. conditur sacaro, quem uiridem gngberim uocant stomacho uisifica uilem. est etiam in India piperis granis ferè simile, quod uocatur Garryophyllon grandius, fragiliusque, tradunt in indico luto gngui, aduehitur odoris gratia. uarijs etiam condimentis miscetur. fert etiam gngus spinae piperis similitudinem praecipua amaritudine. e radice eius in aqua cum semine excepta fit medicamentum, quod uocatur lycium. ea spina, et in pelio monte nascitur, quae aduiterat medicamentum. eam spinam graeci paxanthum chironium uocant. a pipere piperatum uinum dicitur, quod pipere, et melle conditur. Item piperites herba, quae et siliquastrum uocatur, caule rubro, et longo, densis geniculis. folijs lauri. semine albo tenui, gustu piperis, utilis gnguis, dentibus oris suauitate uulnibus, succus eius contra morbos comitiales bibit. Galli etiam populi sunt galliarum. est autem Gallia altera cisalpinga, altera transalpinga. cisalpinga, quae ab usu togae togatae Gallia dicitur, in transpadanam, et aspadanam diuiditur. transalpinga, quae uno nomine comata uocata in tria populorum generat a secat, amnibus maxime distincta, a saelde ad sequanam belgata, a qua Belgae ab eo ad Garumnae celtica, a qua Celte, et qui finitimi ipsi Hispani sunt Celtiberi. Eadem etiam Lugdunensis a Lugdono insigni oppido inde ad pyrenei montis excursum Aquitania, quae ante Aremonica dicebatur. a qua Aquitani, et aquitanica regio. A gallus gallicus deducitur. unde arma gallica. et gallicum sinum, et gallicos mores dicimus. item gallicanus, unde gallicanae uestes. et Galacia regio Asiae minoris contermina Phrygiae, quam olim Galli ex Europa uenientes habitauerunt, a qua galatae appellata. haec et Gallograecia dicitur. a qua gallograecia nam cum a rege Bithyniae galli simul ac graeci in auxilium uocati uenissent, partem regni tenuerunt. et a graecis, galli que gallograeci sunt dicti. item Callaici, siue callaici Hispaniae populi galli finitimi dicti, quasi gallatae. Martialis. Nec quae callaici ueniunt uero. Gallos a candore appellatos nonnulli existimant, quasi lacteos. Gala enim graeci lac nominant. Gallia femino genere quid sit, superius diximus. Gallam bibere, ac rugas conducere uentri cum ait Lucilius, Praemonet parsimonia esse utendum, neque gula indulgendu,

uentremque coarctandum. Galeola, uas est succosum, sed hoc a galeae similitudine potius dicitur. Galea munimentum capitis est, e orio quondam fieri solitum, nunc e ferro fit. a qua galeati milites dicuntur, qui galeis armati sunt. item galcerus, quod e neutro genere galcerum dicitur operimentum capitis. Statius. Et temperat astra galero. Idem. Nec arcadij bene protegitur bra galero. Ab hoc galerita uis, de qua superius diximus. Galeus fluminis est in agro tarentino. Martialis. albi qui superas oues galefi. Galilea pars est Iudaeae, quae Syriae Arabia, atque Aegyptio coniungitur.

AD LVCANVM ET TVLLVM. EPIGRAMMA. LXV.

I LVCANE TIBI. Incredibile beneuolentiam, ac pietatem Lvcani, et Tullii fratrum exponit, quorum uterque pro altero mori uolisset, ut alter uiuere. DARENTVR FATA. Subaudi Italia. LACONES LEDAEI. Castr

et Pollux laedemonij Ledae, ut superius diximus, filij, quibus in fati erat, ut uno moriente alter uiuere. NOBILIS. Digna. excellens. RIXA. Contentio, de qua superius diximus.

IN BASSAM. EPIGRAMMA. LXVI.

ENTRIS ONVS. Bassae luxuriam excreatur, quod aureis uasis abi, et potus excrementa colligeret. EXCIPIS. Colligit. MISERO AYRO. Miserabili uase auro. Miserum enim, si ueni ferabile uideatur, quod tam nobile metallu

tam foede rei seruiat. Scribit Messala Antonium triumuirum aureis uasis usum fuisse in omnibus obsecans operibus, etiam in Cleopatrae pudendis mensis colligendis, in quo certe contumeliam naturae, uilitatem auro fecit. Mirum e quanta caritate, in quantum luxuriam auro uenerit. Summa olim liantia fuisse putabatur poculo auro puluino subdito Philippium regem dormire solitum. At Nero Pompeij theatrum operuit auro in unum diem, quod Tiridati regi Armeniae ostendit. Statuam ex auro solidam sibi posuit Gorgias Leontinus in delphico templo septuaginta arciter olympiade. ex quo fieri coniecturam licet, quantus esset eo tempore quae stus eorum, qui artem oratoriam docebant. Aurum omnium metallorum pretiosissimum putatur, non colore qui in argento clarior est. et longius fulget. non pondere, aut fiscalitate materiae cum in utroque cedat plumbo. sed quia solum ex omnibus metallis igne non deperit, immo quo saepius ardet, fit perfectius. Vnde obrizum uocant aurum, quod saepe numero igne candefactum, et exustum est. ideoque purissimum. Est et altera causa pretij, quod usu non deteritur, cum ex argento. aere. plumbo ducantur lineae, manuique decedente eorum materia sordescant. Ducitur praeterea in tenuissimas bratteas quateruorum uirring; digitorum conuersalis et aerei omnium rerum domitores succos resistit. neque ac textitur lane modo. Postremo non rubigo ulla, non erugo, non aliud ex ipso incessit, quod minuat bonitatem. inuenitur in sinu minibus, quae ob hoc aurifera dicuntur. Tago Hispaniae. Pado Italiae. Hebro thraeciae. Pactolo Asiae. Gage Indiae. Multis praeterea montibus locis alijs. Traditur apud scythas a formicis, ac Gryphibus erui, de quibus superius differuimus. a Gryphe gryphi dicuntur, qui nasum reuertunt habent, a rostri eius auri

ei is auri similitudine. Aurum qui quaerunt ante omnia segulum tollunt, ita uocatur indicium, quod puteis foditur canalium appellatur, quod uenarum canales per saxa uagantur huc atque illuc, et per latera puteorum. Catini ad purgandum aurum fiunt ex tesonio haec est terra alba similis argillae, neque enim alia afflatum, ignemque, et ardentem materiam tollerat. Quod uero cuniculis per magna spatia actis extrahitur, ad lucernarum lumina maiore periculo quaeritur. Arrugas eiusmodi cuniculos uocant. Aurum arrugia quaesitum non conquitur, sed statim suum est. Aquas e iugis montium ad laudandum aurum ductas, a corruiatione corrugos uocant. Vlex uocatur frutex toris marini similis, asper aurum retinens. hic sic catus uritur, et cinis eius lauatur, subtracto cespite herbofo, ut sidat aurum. Vienna millia pondo ad hunc modum annis singulis Asturiam, atque Galatiam, et Lusitaniam quondam praestasse prodiderunt. Omni auro inest argentum uario pondere alibi densa. alibi nona. alibi octava parte. Vbi quinq; quinta argenti portio est, electrum uocatur. Fit et cura electrum argento addito. Electri natura est ad lucernarum lumina clarior argento splendere. Venena etiam, quod est natium, deprehendit gemina ratione. Nam et discerunt in calicibus quibus caelestibus similes, et ignem stridorem edunt. Propter hoc magna auctoritas electro apud ueteres fuit (Homero teste) qui Menelai regem auro. electro. argento. ebove fulgere tradit. Minervae templum habuit Lindos insula Rhodiiorum, in quo Helena sacrauit calicem ex electro mammae suae mensura. Auri graece χρυσός dicitur a quo chryso colla appellatur humor per uenam auri deueniens crassescit limo rigoribus hybernis usque in duritiam punctis. inuenitur etiam in aerarijs, et argentarijs, et plumbarijs metallis. Fit et cura multum infra naturalem naturam uita uocant. Omnes quasi lane tinguntur illa herba, quam luteam appellant, nisi capiat colorem, aduiterat satanum, et turbystum, ita uocant medicamenta sorbere cogentia. Sic pingitur, ut pingat. Cum tincta est, orobitin pictores uocant, quae non est tincta, acris a medicis uocatur. Aurifices quoque sibi chryso collam mendicant a glutinando auro, et inde ei nomen impostum putant. Temperatur cypria cerugine, et pueri impubis urina addito nitro. teritur in aereis mortarijs. Saeter nam uocant nostri. ita aurum ferruminatur. item a chryso chryso come dicitur, quod nos auricomam dicere possumus. et chrysolithus. chryso passus. chryso beryllus. chrysopteros. chrysolampis, de quibus superius diximus. et Chryses proprium nome sacerdotis apud Homerum. a quo filia eius Chryseis uocata est. et Chrysoptemis filia Agamemnonis. et Clytemnestre. et Chrysoptomis. et Chryso gonius, quorum illud os aureum, hoc aureus foetus interpretari potest. BIBIS. Potas. hauris, quod non modo de animalibus dicitur, quae hauris haurit, sed etiam de inanimatis, quae aere haustu. Virgilius, bibit hasta cruorem. unde bibula papyrus dicitur, quae haurit atramentum. nam a bibo bibulus ducitur, quod uiri cognomen fuit. et bibax. sicut ab edo edax, qui multum bibit. ab eo bibacitas. bibaculus. bibacior. bibacissimus. et composita ebibo, quod est totum haurio. et imbibo, haurio, quod etiam ad mentem refertur. Aurelius. Vt poetae optimus maximus teneris imbibitis annis non facile memoria laboretur. VITRO. Poculo uitreo. Vitrum nota materia est. a quo uitreum, quod ex vitro est. et interdum pro fragili. interdum pro lucido ponitur. item nitrosus, quod uitro abundat, uel uitrum habet. ut nitrosa regio. nitrosa arena. Vitrum principio hoc modo reatum fuisse prodiderunt. Pars est Syriae, quae Phoenice uocatur, finitima Iudaeae intra montis Carmeli radices. paludem habens, quae uocatur Candebca. Ex ea nascitur Belus

annis quinq; millium passuum spatio in mare profuens iuxta Ptolemaidem quingentorum passuum est litoris spatium, ubi arena mari uolutata, ac reiecta coguntur. Appulsa quondam ad eum locum naue mercatorum uitri, cum sparsi per litus, homines epulas pararent, nec esset ad tollendas cortinas occasio lapidum glebas uitri e naue subdiderunt, quibus accensis permixta arena litoris, translucentes nobilissimi liquoris riuus fluxere, et haec origo uitri fuit. Max magnetem quoque addere hominum ingenia coeperunt, quoniam liquorem in se uitri, ut ferum trahit, tum aliae quoque artes inuenta. Multa, et uaria ex vitro opera fiunt. funditur, tingiturque, et aliud stando figuratur, aliud torpo teritur, aliud metalli modo caelatur. Sidon quondam huiusmodi operibus nobilis fuit. nuc Italia ex callit, praestertimque Venetiae. Sub Tiberio principe inuentum uitri temperamentum fuisse nonnulli prodiderunt, quod flexibile fiebat, sed totam eam officinam fuisse extinctam, ne argenti, atque auri metalla uileserent. id uerum ne fuerit incertum habeo. Nitro nunc nobiliores pro poculis utuntur, ad crystalli similitudinem purefacto. item uarijs tincto coloribus, quale apud ueteres quoque in usu quondam fuisse perhibetur. illud certe constat Neronis temporibus tantum in co laborando artem fuisse, ut duo per exigua calices sex millibus sestertium uenerint. Vitrum graeci υαλον uocant hoc est Hyalum, quae uocet etiam latini utuntur. Virgilius, mellea ueller a nymphae Carpeana hyali saturo fucate colore, hoc est colore uitri, qui naturaliter uiridis est. Ab hyalus fit Hyalinus, hoc est uitreus, et Hyalurgus uitrarius. CARIVS. Maiori pretio. Carum enim dicitur proprie quod uili contrarium est. unde caritas pro penuria accipitur. Quidam tamen sic caritatem a penuria separant, ut caritas propria sit annonae, Penuria autem ceterarum rerum, ut uini olei. mellis, et huiusmodi. Veruntamen caritas pro eo accipitur. derivatur autem a careo, quod significat non habeo. deficio. a quo careo, quod anima careat, ut superius diximus. et cassum, inana uacuum, quasi omni re carens. Lucanus, Cassa fraude parat. Plautus. Virgnum habeo grandem, dote cassam, atque illoabilem. Vnde fit incassum, quod significat frustra. et casses. id est retia, quod uacuas habent maculas. unde et a raritate retia dicuntur. Ab hoc uero per diminutionem fit cassicalum, quod significat reticulum. et cassis galea, quod uacua sit ad caput recipiendum. Veteres amidam dixerunt. et Cassius nomen proprium. a quo uia ab ipso strata cassia appellata. item a careo caries, hoc est uetustas, uel putredo, quod iam nigore careat. a quo cariosus uetustus, putrescens. Nemo illa uini carie cariosior. Charus etiam aliquid quando pro grato accipitur, et tunc ducitur a graeco χρεις, quod significat gratiam. unde charitas quae ita ab amore differt, quod amor genus est, charitas species. illud ad omnia pertinet, hoc tantum ad homines, et quidem pro dignitate, ac qualitate personarum. maior enim charitas debetur parentibus. proxima liberis, et deinceps reliquis.

EPIGRAMMA LXVII. AD FIDENTINVM.

VEM RECITAS. Facete rursus Fidentinum irridet, qui epigrammata Martialis, quasi a se edita recitabat. Libellus inquit, quem recitas, meus est, sed cum ob ignorantiam male, hoc est inapte, et barbare recitas, tuus esse incipit.

EPIGRAMMA. LXVIII. AD DECIANVM.

IQUIS ERIT. Laudat Decianum, & ex persona eius ceteros doctrina, ac uirtute praestantes. PRISCA FIDES. Creditus praestatum rerum. AVOS. Maiores nostros. etenim tam patres, quam auos aliquando pro maioribus ponimus, ut superius diximus.

Proprie tamen auus est patris, uel matris pater. cuius relatiuum est nepos, hoc est ex filio, uel filia natus. Deducturq; a graeco uocabulo, quod apud eos quibusdam literis immutatis. a quo pappos auitus deductur. et papae dicti sunt sacerdotes, quemadmodum presbyteri quoq; hoc est seniores appellantur. Hinc pape interiecto admiratus. et Papens apud Scythas Iupiter appellatur, uel (ut alij uolunt) ab alia graeco uoce auos, quod magnum significat, quasi auus sit magnus pater. Sunt etiam qui putent auu dictum esse, quia ad auos attineat, quasi adduum, uel ga ad patrem sit additus. Ab auus fit foemininum auia patris, uel matris mater. & auunculus frater matris, quod aeque tertius a nobis, si aut auus sit, uel quod auu locum teneat, & proximitate tueatur sororis filios, quemadmodum frater patris. a patre patruus appellatur, quod sit quasi alter pater. unde & ipsi fratrum, ac sororum filij nepotes ex fratre, & nepotes ex sorore appellatur. & auitus, qd ad auum attinet. unde paternos, atque auitos mores dicimus pro eo, quod est patris, & auu. & proauus, hoc est auu paterni, uel materni pater. item auue paterna uel materna pater. cuius relatiuum est pronepos. a quo foemininum proneptis sicut a nepos neptis. & a proauo foemininum proauia. & abauus proauu paterni, uel materni pater. item proauue paterna, uel materna pater. a quo abauia, relatiuumq; eius ab nepos. a quo abneptis. et atauus abauu, uel abauue pater. a quo atauia, & relatiuum atnepos. a quo atneptis. & tritauus atauu, & atauue pater dictus, quasi tertius pater. a quo tritauia. & relatiuum trinepos. a quo trineptis. Nepotem autem (ut superius diximus) dictum putant, quod natus post sit patri, quam filius. Romulusq; aliquando nepotes pro posteris. Virgilius, Forte recensabat numerum, atrosq; nepotes, hoc est posteros, ac descendentes. item pro luxuriose uitae hominibus, quod non aliter ijs rei sua familiaris cura sit, quam ijs, quibus pater, & auus uiuunt. unde nepotare luxuriare est. & nepotatus uita luxuries. & nepus impurus. Nepa uero, uel more graeco nepes Aphrorum lingua scorpionum significat. Plautus, Dabo me ad parietem, imitabor nepa. Cicero, Serpe anguiculos. natare anaticulas. uolare mermas. cornibus uti uideas boues. nepas aculeis. suam deniq; cuiq; naturam esse ad uiuendum ducem. QVALES PRISCA FIDES. Sensus est, quales amicos praestit fides, et fama nouit fuisse maiores nostros. ut patet Orestem, & Pyladem, q; tanta inter se beneuolentia conuulsi fuere, ut Orestem etiam in furorem uersum Pylades non deseruerit. Ouid. Astitit insano iuuenis Phocensis Orestem. Non ita uixerunt Serophio, atq; Agamemnone nati. Sed de his inferius latius differemus. MADIDVS. Infectus, & uirumq; tam in bonam, quam in malam partem accipitur. infectum enim luto dicimus. infectum purpura. infectum uitijs. infectum bonis artibus. Ita madidum luto. madidum purpura. madidum uitijs. madidum boni artibus. Ab hoc fit mador, hoc est insiso. humiditas. Sallu. Quasi par in oppido festinatio, & ingens terror erat, ne ex latere noua monumenta mado re infermarerent. Nam omnia aedificia oppidi stagnabant reuoluantibus elocis aduerso estu maris. a quo fit mado uerbum, quod significat infectus sum. plenus sum. a quo mado

so, hoc est insicior. humesco. & madesco insicio. & madesio insicior. & madulsa ebrius, quod satis uino madidus sit. ARTIBVS CECROPIAE, ET LATIAE MINERVAE. Artibus graeco, & latinae linguae. Mineruam. n. que disciplinarum dea est, aliquando pro lingua, aliquando pro disciplina ponimus. unde extat illud prouerbium, crassa Minerva, hoc est rudi lingua. nam crassum modo pingue significat, modo grossum. a quo crassitudo, grossities. & crassio modo pingue, modo grossior fio. interdum etiam hebes, ac stultum. VAR. Senibus crassis homuli non uidimus quod fiat. VERSIMPLICITATE. Non ficta, hoc est sine malitia sine dolo, quam alibi prudentem simplicitatem appellat. Simpliciter enim homines dicuntur boni ingenij. aperti. non uersuti. fallaces. malitiosi. callidi. ueteratores. uasri. quasi sine flexu, & aliqua plicatione. RECTI. Perfecti officij, de quo superius diximus. IMITATOR. Imitari est mores. aut aliam rem ab aliquo gestam effingere, quod a graeco deducitur imitatio. unde mimi, hoc est imitatores dicuntur histriones, quod hominum gestus in scena effingunt, quod si foeminae sint, mima dicuntur. ab imitor fit imitator. imitatrix. imitatio. HONESTI. In quo cauetur, neq; indecore, effoeminate. libidinoso turpiter fiat. ET NIHIL ARCANO QUI ROGET ORE DEOS. Qui nihil optet, aut precetur a dijs, nisi honestum, & sanctum, hoc est, qui omni ex parte absolutus sit, rogantur enim palam dii, cum honesta petuntur. Arcana uero sunt preces, cum poscimus aliquid turpe. SENE. Tum scio te ab omnibus cupiditatibus absolutum, cu eo perueneris, ut nihil deum roges, nisi quod possis rogare palam. nunc enim quanta dementia est. Turpissima uota dijs insurrant. Siquis admouerit aurem, conticefunt, & quod scire homines nollent, deo narrant. Itaque sic uide cum hominibus, tanquam deus uideat, sic loquere cum deo, tanquam homines audiant. SUBNIXVS. Suffultus. firmatus. Niti enim aliquando conari est. Virgilius, Post ualido nitens sub pondere fagus axis. Increpat. Hinc adnitor. & enitor deducuntur eiusdem cum suo simplicia significationis. Aliquando tamen adnitor est nitendo adhaerere. et enitor, cum conamine quodam absoluo. Vnde enixae dicuntur mulieres, quae partu labore leuatae sunt. item quae nitendo pepererunt. Dicere etiam possumus enixas, non in partu solum, sed etiam quocumq; labore exercitas. Virgilius, Stirpis Achilleae fistus, inuenemq; superbum Seruilio enixae tulimus. a quo fit aduerbium enixe, quod & enixum dicitur. Cicero, Ego illos malos, & audaces semper enixum contra fortunas, atque honores huius ordinis omnia fecisse sentio. Aliquando niti est firmari. Varro. ille enim natura doctus nititur. Virgilius, Ille uidet pura iuuenis qui nititur hasta. id est. Pressit humi nitens. ab hoc fit subnixus, de quo agimus, hoc est firmatus. Caeci. Et Latini subnixi animo ex uictoria incerti consilium inueniunt. nonnunquam niti pro uoluntate usurpatur. Idem, Hic primum paribus nitens Cyllenius alij Constitit. item a nitor quando amor significat, fit obnitor, quod est contra conor. a quo obnixus, quod egre, & cum labore significat. & innitor, quod significat incumbo. Varro. Tandemq; hae innixus ocaubuit. & connitor, quod est similis nitor. Plautus, Connixiq; eam eripuerunt a praedonibus. Nixus quartae declinationis pro partu accipitur. Virgilius, Haud factus nixibus edime. Nixidi appellabantur, quos putabant praesidere parientium nixibus. Nixurire uero usurpabant ueteres pro eo, quod est niti uelle. Nigid. Nixurire, qui niti uult, & in anatu sepius aliqua re perpellitur. ROBORE MAGNAE MENTIS. Praestantia, & uiribus magni ingenij. DISPERSAM. Moriar. Est autem modus affirmandi cum

mandi cum afferentio. aut enim iurando hoc facimus, ut ma hercule ita est. Medius fidius ita est, aut execrando. ut moriar, nisi ita est, percam nisi ita est. Est autem alius modus, cum dicimus, mentior nisi ita est. item cum aliquid nobis carum in testimonium adducimus, ut testor amorem nostrum. testor tuum lepidissimum caput. Verum hoc quidem iusurandum uideri aliquibus possit.

EPIGRAMMA. LXIX. IN INUIDVM.

VIDVCIS VULTVS. In inuidum scribit, qui legens epigrammata Martialis conseruebat frontem, quod est tristitia signum. imprecat autem ei id, quod omnium inferrimum est, ut omnibus inuideat, nemo ei. LIVIDE. Inuide. Liuidus proprie significat eum, qui ex percussu carnem nigram habet fluxione cruoris ad eum locum, qui percussus est. Plinius, Tapfia sucus sugillatis, ac liuidis prodest. hinc liuidus pro nigro accipitur. Virgilius, Quia ue petunt anime, uel quo discrimine ripas haerunt, illa remis uada liuida uerrunt. Quoniam uero qui inuidiae morbo laborant, extendentes se dolore, hunc colorem conseruunt, liuidus frequenter pro inuido accipitur. Martialis. Omnibus inuideas liuide, nemo tibi. sic liuor modo maculam in corpore ex percussu factam significat. Plinius, Nam utriusque sucus incho per mebers caule liuori mdeatur. interdum nigrorem. Varro. Sic paulatim liuor in candorem uertitur, & omnis macies e corpore abscedit. interdum in uidiu. Lucianus. Liuor edax tibi cuncta negat. Ab hoc fit liueo uerbum. a quo liuesco, quod modo significat ater sum. Varro. Cuius facies nocturnis gestationibus liueo modo inuideo. Pompeius, Malignus homo, & fortunibus aliorum semper liuens. DVCIS. Conseruis, siue auertis, de quo superius diximus.

EPIGRAMMA. LXX. IN CAECILIVM.

VRBANVS TIBI CAECILI VIDERIS. Caecilium carpit, & ex persona eius ceteros, qui cum sint ineptissimi scurrile, urbanitatis gloriam aucupari nituntur. VRBANVS. Lepidus. facetus. VERNA. Scurra. uerna, ut superius diximus, serui sunt domi nati, quorum propria est scurrilitas, hoc est impudens quaedam & stolidi diacitas. hinc uerna. et uernaculus accipitur pro eo, qui improba, & seruili diacitate utitur. Martialis. Vernaculorum dicta sordidum dentem. Tibullus. Conseruet amantis Improbus in domine ludere uerna simi. Propterea uernilitus a ueteribus pro adulatore usurpatur, qd haec uiuendi ars uernarum propria sit. Caeci. Credo nimis tandem hic sit uernilitus. Ob hac causam Manlius ille, qui qd pecunia ab omnibus ineptis sermonibus aucuparetur, dictus est pantolabus, quasi παντα λαβων, hoc est omnia sumens, uerna appellatus est, propter scurrilitatem pluribus notus. Scurram a se quando dictum putant, qd diuinitum domos sequatur. Est autem Scurra, qui risum ab audientibus capiat, non salua dignitate psona. a quo scurrile dicitur, qd est ridiculum cum turpitudine. Cicero. Vitandum est oratori utriusq; ne aut scurrilis locus sit, aut nimis. & scurrilitas, turpis & proac diacitas. & scurriliter aduerbium, hoc est proaciter. Cicero. Quoniam frequentissimo usus est iocis, & nocentissimos sepe hoc dicendi genere iucatus est, Scurra ab inimicis suis est dictus, quod in oratione etiam

sua uatinius posuit. sed non tales fuerunt ioci Ciceronis, de quibus dici possit, quod non saluo grauitatis, pudorisq; respectu caderent in scurrile, uerum graues fuerunt, atq; modesti, quale dictum illud in generum si. um, qui cum exigui corporis homo esset, longumq; gladium acinctum haberet. quis inquit, generum meum ad gladiu alligauit? item cum apud Damaspum cenaret, & ille mediocri uino apposito diceret, bibite salernum hoc, annoru quadraginta est, Bene inquit etatem fert, quasi diceret non uidetur antiquum, & cum in ea prouincia, qua Cicero frater eius rexerat, imaginem eius clypeatam uidisset ingentibus lineamentis usq; ad pectus ex more pictam, erat aut Quintus ipse scurrile parua, Frater meus inquit dimidius maior est, q totus. idem quoq; cum uatinius consulatum paucis diebus gessisset, Magnam inquit ostentum anno uatini factum, qd illo consule, nec bruma, nec uer, nec aestas, nec autumnus fuit. Quarenti deinde uatinius, qd Cicero grauiatur esset ad se infirmum uenire, & respondit, uolui in consulatu tuo uenire, sed nox me comprehendit. Caninium, qd consul designatus honorem inierat, statimq; deposuerat, interrogauit quibus consulis consul fuisse. deinde non desistit dicere. Vigilantissimum habuimus consulem Caninium, qui in toto consulatu suo somnum non uidit. Cum aliquando ad Pompeium uenisset dicenti bus sero eum uenisse, respondit, equidem non sero ueni. nam nihil hic paratum uideo. & cum donasset Pompeius transfuga ciuitate Romana. O bellum hominem inquit, ciuitatem dat Gallis alienam, qui nobis nostram restituere non potest. interroganti per uisum Pompeio, ubi gener eius Dolabella esset, respondit cum scero tuo. post uictoriae Caesaris interrogatus, cur in electione partis errasset, praecantura me inquit decepit, iocatus in Caesarem, qui ita togae praecantatur, ut trahendo lacinia uelut mollis incederet, propter qd Sylla dixisse Pompeio ferunt. Caue tibi illum puerum male praecantum. & cum Laberius iuxta eum in theatro sedentem transiret sedile quaerens, recepit isse inquit nisi anguste sederem, simul et illum respiciens, & in nouum senatum iocatus, cuius numerum Caesar supra se auxerat. sed non impune respondit ei Laberius. Mirum si anguste sedes, qui soles duabus sellis sedere, lenitatem Ciceronis exprobrans. Cu antro quidam Laodiceus eum salutatum uenisset, camq; ad uentus ab eo quaesisset, respondissetq; Laodiceus, legatum se pro libertate patrie ad Caesarem uenisse, hoc modo publicam seruitutem expressit. εως εστωχης, κος ημωρ ημωρ ημωρ ημωρ, hoc est si obtuleris, & pro nobis intercede. HOC QVOD TRANSTYBERINVS AMBVLATOR. Es. Vilissima hominum genera commemorat, solita scurriliter iocari, quibus Caecilianu comparet. AMBVLATOR. Vilissimus cerdo. Cerdoes. n. dicitur, quoniam arietis illiberalis exercens, quastus gratia, g. gece uerpos dicitur. un ceropa graea, quasi uerpos uocant, lucrari undiq; cupientem, que nostri lucronem appellant. Ambulatores uero proprie appellantur, qd urbe passim agrant ueditando uilissimas merces, et dictus qbusda scurrilibus aucupando emptores. hoc uocabulu ab ambulo deducitur, qd significat huc, atq; illuc eo. ab ambio, qd est circum eo. a quo ambulatio. & ambulacru, qd mo ipsam ambulationem significat, modo locu, in quo ambulatur. et in ambulo, ac deambulo, qd significat spatior. un deambulatoriu locu, & deambulatoria porticum dicimus, p qua ambulamus. & ab ambulo ascendendo. a quo abambulator ascensor. et anteambulo, ante alios eo. a quo anteambulones dicuntur, qd honoris gratia, aliquo eo mitendo praecedunt. Suet. de uespasiano, Ea demu excutit magis conuicio, qd precibus, uel auctoritate, du eum idemdem p contumelia anteambulone fratris appellat. et obambulo, aduersus alios ambulo, et quasi ambulati me oppono. a quo obambula

tor. obambulatrix. obambulatio. Ambrones uero gentes quaedam gallicae fuerunt, quae subite inundatione maris, cum sedes suas amiserunt, rapinis. & depraedationibus se, suosque alere coeperunt, ex quo tractum est, ut turpis uita hoies ambrones dicerentur. hos & Cimbrus, Teutonesque. C. Marius deleuit. Ambracia urbs est Epervi iuxta Ateronem nauigabilem fluminum sita, Pyrrhi olim regis. TRANSTYBERINVS. Roma trās Tyberim habitans. illic. n. uiliores persone habitant Tyberis amnis est Italiae ē media ferē longitudine Apennini Aretinarum sinibus defluens. tenuis principio, nec ferē nisi piscinis emissus nauigabilis. Fertur per centum quinquaginta millia passuum non procul Tiferno. Persia. & Oricalo. He truriam ab Vmbria, ac Sabina. mox uenientem agrum à Cru stummo, deinde Fidenate, latinumque à uaticano dirimens. duo bus & quinquaginta sinibus augetur. praecipuis autem Nare, & Aniene, nec minus tamē aquis, fontibusque in urbem pdu ctis. & ideo quilibet magnarū nauium ex Italo mari atpax, rerum in toto orbe nascentium uector placidissimus. Prino ab aquarum colore Albula dictus est. Deinde Tyberis appella tus, uel à rege Thuisco huius nominis iuxta eum in bello occiso. quod sensisse uidetur Virg. cum inquit. asperque immani corpore Tybris. A quo post Itali flumini cognomine Tybrum Dixi mus. amissit uerum uetus Albula nomen. uel quā tās ὕβριος, hoc est iniuriā fluminis esset pp regem Thuisorum latrocina ri circa eius fluminis ripas, ac uastare omnia solitum. Alij di cunt Syracusanos olim in Sicilia, cum Athenienses uenissent, ingentem hostium multitudinem coepisse. eamque ut caesis mon tibus munimenta ciuitati adderent. coēgisse. Tunc auctis manibus, etiam fossam factam esse, quae aquis repleta urbem longe munitiorem reddidit. hanc ergo fossam per hostium poenam. atque iniuriā factam, Tybrim, quasi τὸ ὕβριος, hoc est iniuriam sine ignominiam uocatum esse. Postea uero cum Sici li in Italiam profecti essent, eam partem, ubi nunc Roma est, te nuisse usque ad Rutulos & Ardeam, flumenque Albulam ad sin multitudine fossae Syracusanae, Tybrim appellasse. Rursus au tem à Tiberino Albanorum rege in eo submerso pro Tybri di ctus est Tyberis. Ouidius, Albula quem Tyberim uersis Tyberinus in undis Reddidit, hybernis forte tuebatur aquis. Tyberis sit adiectiuum tyberinus. unde à trans Tyberim trans tyberinus hinc Tyberinum eius fluminis deum dicimus. Virg. Vnde pater Tyberinus, et unde aniena fluente. item Tyberinum piscem eiusdem fluminis nobilem dūtaxat inter duos, pontes, de quo superius latissime differimus. I uenialis, Vos anguilla manet longae cognata colubrae, Aut glacie aspersus maculis Tyberinus, & ipsa uentura riparū pinguis torrente cloaca. QVI PALLENTIA SVLEVRATA FRACTIS PERMV TAT VITREIS. Erat enim (ut nunc quoque mos est) ut uilissi mae personae per urbem uociferando discurrerent sulfurate ui tri fragmentis permutarent. PERMV TAT. Aliud pro alio accipit. hinc permutatio dicta, qua ueteres utebantur ante, quae uiderent metallis. A mutō ē permutō deducitur. Mutare pro prie trāsferre est. Virg. Fac ut te aliquod cum omni familia mu tes. Aliquando tamē pro pmutare accipitur. Lucius Publicanus ue ro ut Aste fiam scripturarius. pro Lucilio id ego nolo. & uno hoc non nuto omnia. Item pro uariare. unde mutare animum, mutare sententiam dicimus. Aliquando ē pro delinquere usur patur. idem. Mihi quidem publice mutare eos, qui in parentes aliquid committunt. A mutō mutatio derivatur. & mutabile, quod facile mutatur. Virg. uariuum, & mutabile semper Faemina. à quo immutabile, quod nullo modo mouetur, ac ficitur.

item commutō, uel mutō, uel simul mutō. à quo commutatio, ac cō mutabile. commutare uerba, est litigare, & iurgari. Ter. Num quā hodie tecum commutaturum patrem unum esse uerbum. idē. Sic tria non commutabis uerba hodie inter nos, hoc est nō dabitur, atque accipietur. non iurgabitur. Etenim commutare uerba est pro bonis mala ingerere, & iracundia in maledicta cō pelli. Muto autem frequētatiuum est huius uerbi moueo, ὁ λῆρα in u mutata. Nam ueteres moto dicebant. à quo motacilla auis uulgo nota, quod semper moueat caudā. unde uulgo non inepte codatremula dicitur. Veteres. n. codā caudam dicebant. Moueo manifestam habet significationem. interdū tamē pro ex cludo accipitur. Cicero. At qui quodam quasi ueneno perficiat, ut ueros haeredes moueat, in eorum locum succedat. Ab hoc deri uatur mobilis, q facile mouetur. à quo mobilitas. Virg. Quo non aliud uelocius ullum Mobilitate uiget. & mobilitate. & uerum contraria immobilitas immobiliter. & motio. & momē tum, quod proprie significat exiguam quandam mutationem. & penē induisibilem, quod graeci atomum uocant, in minutis (ut inquit Lucretius) illis corpusculis, quae insisus per fenestrā radijs solis uidemus. Varro. Momento temporis uterque discessit, hoc apud ueteres etiam memm dicebatur. Lucret. Momine si à paruo possunt impulsa moueri. hinc quodcūque minimū potest momentum appellari. Plyn. Prosi. ut & combustae, ut cinis earum bibatur in uino addito resinae momento. idem. Comitialibus morbis oesypum cum myrrhae momento prodest. ab hoc fit momentaneum, hoc est caducū, & quod facile mutatur, ac des fiat. itē mox aduerbium, quod significat statim, sine intermis sione. paulo post. item motus quartae declinationis pro motione. à quo terrae motus, cuius causam uentos esse comperitum est. Neque enim unquam intremiscent terrae nisi sopito mari, caeloque tranquillo, nec unquam nisi post uentos conditos in uenas, & caueanas terrae, & occulto flatu erumpere nitentes. Multa eorum genera sunt. Alibi moenia prosteruntur. alibi profundo hiatus hauriuntur. alibi egeruntur moles. alibi amnes emittuntur. alibi per eunt, qui fluere solebant, interdum saturiuntur frigidi. interdū calidi fontes. Hiatus uero alius remanet ostendens quae sorbuit. alius occultat ore compresso, rursusque ita inducto solo, ut nulla uestigia extant urbibus plerumque deuoratis, quod etate nostra pluribus locis in Capania contingit. Nec simplici modo quaerit unquam terra, sed tremat, uibratque. Marietima autem maxime quaeruntur, sed nec montosa tali motu carent. Exploratum est alpeis apenninas saepius tremuisse. Sunt qui naturali ratione fir turum terrae motum prauidant. Anaximandrum Milesium ferunt Lacedaemonijs praedixisse, ut urbem, ac tecta custodi rent, quoniam terrae motus immineret, tunc totam eorum urbē corruiſse. idem quoque de Pherecyde tradunt Pythagorae praec ptore, & quod mirabilius est, haustu aquae ē puteo praesensisse terrae motum futurum, ac uere praedixisse. praeterea à moueo composita sunt ad moueo, quod est applico. Amoueo & remoueo. dimoueo, idem quod remoueo. commoueo, excitō. simul moueo. VITREIS. Vasis. PALLENTIA. Pallida. epitheton sulfuris est, sine quod materia ipsa pallida est, sine quae suffitus eius pallentis homines facit, ut superius diximus. Erat autē apud ueteres mos (ut et apud nos est) ut uilissimae personae ur bem peragrarent sulfurate ad accendendas lucernas parata cum uiri fragmentis permutantes. Iuue. Rupto postentem sul furā uitro. Papi. Quisq; comminutis Permutat uiridis gregale sulfur. Pallere liuere est. hinc pallor. palliditas. pallidus. MA DIDVM CICERO. humefactum. erat. n. mos (ut nunc quoque est) Cicero madefactum circūferre, & otiose plebei uenditare, quo culinae paratus haberent. nec. n. decoqui potest nisi mollesca ctum. prae di feri debet. Plura eius genera. Est. n. arietino capi ti simile,

si simile, propter quod arietinum appellatur albu, nigrumque, & columbinu, quod & ueneru uocant candidum. rotundum. leue arietino minus, quod religio ueteru adhibere per uigilijs solebat. Dulcissimu autē id, quod eruuo simillimu. à aere acerula deriuatur, quasi minutum aere inaequales angulos habet, ueluti pi sum. itē Cicero nō quod prius, q ea familia sic cognominatus est, in extrema nasi parte eminens quoddam quasi aere habuerit, sed quod hoc genus leguminis optime sit solitus ferere. Euerūt enim ueteres agriculturae studiosissimi. ideo dona amplissima impe ratoru, ac fortium ciuū erant quantū quis uno die plurimū arare potuisset. Populi uero dona quartariū, sine hemina sar ris. hinc prima cognomina inde sumpta Piluni dicti, q pilum pistrinis inuenerunt. Pisones à pisendo. Fabij. Lentuli. Cicero nes, ut quisquis aliquod huiusmodi genus optime fereret. item bubulcus dictus, quod bobus optime ueretur. à Cicero ciceronia nus deducitur. OTIOSAE CORONAE. Ignauae mul titudini, quae praeparandi ad coquinam leguminis curam non habet. QVOD CVSTOS, DOMINVS QVE VI PERARVM. Aliud uilissimu genus hominū, qui serpentes circūferunt. & latine (ut superius diximus) arculatores di cuntur. VILES. Abiecti. ignobiles. PVERI. Serui. hinc. sal samenta per urbem uendendo circūferunt. SALARIO RVM. Eorum, qui uendunt salsamenta. Salariū à sale appel latū sunt. Sal uero graecū uox est. unde ἅλα salinae dicuntur. Sal omnis aut fit, aut gignitur coacto humore, uel siccato. Tra hitur aqua maris in fossas ad hūc usum factas, & siccatur so le. Aliud genus ex aqua maris sponte gignitur spuma in ex tremis litoribus, sine saporis relicta, & densata rore. ideoque id genus spuma uocatur. hic & candidior ceteris generibus est. & minus acer. faciunt salcem & lacus uasti, ut in Cypro, & apud Memphis extractis ē lacus aquis. deinde siccatis so le, sed & summa fluminum densatur in salcem, amne reliquo uelut sub gelu fluente, ut apud caspias portas, quae salis flumi nae appellantur. Ferunt praeterea & calidi fontes, & frigidi. salcem sicut pegasi, & uolaterani. sunt & montes natui sa lis, ut in Indis Oromenus, in quo lapidianarū modo caeditor cōtinuē renascens, maiusque ex eo est regum uectigal, q ex auro, & margaritis. Effoditur quoque ē terra pluribus locis palam hu more desato. caeditur ibi speculariū lapidum modo pondus ma gnū glebis, quas mas uulgo appellat. Carris. Arabia oppi do muros, domosque massis salis faciunt aqua ferrum natas. Cy renaica tractus hamoniae sale nobilitantur, ita appellato, q sub arenis inueniatur. similis est colore alumini. quod schiston uocant longis glebis, neque per lucidus, ingratus sapore, sed mediae ne utilis. Probatur q maxime perspicuus rectis fissuris. A dul teratur siculo, qui in lacu uocantico nascitur, ideoque et ipse appel latur uocantico. Sunt & fictiū salis plura genera, vulgarisque plurimus fit in salinis mari fuso, additis riguis dulcis aquae. & in Aegypto ipso mari insuente in solum, quando Nili aq siccata est. Fit & ē putaneis aquis in salinis ingests. Prima densatio Babylonica in bitumē liquidū cogitur oleo simile, quo & lucernis utuntur. detracto illo subest sal. in Chaonia exco quunt aqua ad ignem, refrigerandoque salcem faciunt. Gallia, Germaniaque ardentibus lignis aqua salcam insundunt. Quer cus ad hoc optima est. nam per se anere sincero uim salis red dit. Alibi corilus ludatur, ita infuso liquo re salso. carbo et in salem uertitur. Quisq; conficitur igne sal niger est. Scribit Theophrastus quosdam arundinis, & iunci cinerem decoque re aqua solitos, quod ex exiguum si pfit humoris, idque salcem esse. Quinet uaria, ita. n. aqua salsamentorum uocamus, & recoqui tur, iterumque consumpto humore ad naturam suam redit. Sua uilissimus olium Tarentinus, atque candidissimus. Ad obsoniū &

cibum uilior sal est, quod quis facile liqueſcit. itē humidior, quia minorem amaritudinem habet. seruadis carnibus aptior acer, & stans. Eunt ē sale etiā condimenta odoribus additis. Sic pul mentarij uicem implet, excitans auiditatem, inuitansque in omni bus abis, quin & pecudes, armenta, & iumenta sale ma xime sollicitantur ad pastū, ob hoc largiores lacte, multoque gra tiosiore caseo inde facto. quae obrem humanior uita sine sale ne quit degere, adeoque necessaria res est, ut hoc nomen tranſierit ad uoluptatem. quicquid. n. in omni genere gratum est. salē uo camus. Vnde ai quoque solatia appellatur sales plurali numero. Luca. At soliti lufere sales. aliq; etiam singulari. Ter. Qui ha bet salem, quod in te est, omnis quoque uita lepos. & summa hila ritas, laborūque requies non alio magis uocabulo constat. Quae obrum honoribus et militaribus interponitur. Si quidē stupēdia eorum salaria dicimus, quā ita necessaria sunt, ut homini sal, quod magis mihi placet, q quod scribit Virg. Salariū uectigal esse ex eo dictum, quod pro solo pendatur. Sigs. n. inquit nemine prohiben te in publico edificauerit, & id edificium obſtet publico usui, utiq; is, q operibus publicis procurat, debeat id deponere, aut si non obſtet, salarium ei imponere. Ancus marcius rex salis modio sex millia in congrarijs dedit populis, & salinas pri mus instituit. Virg. V. salis ueteres pulmentarij uice affirmat, esitasse. n. salē cum pane, & caseo, quod nunc Thulsi faciunt cum aquatico pane, & malo medio. Maxime autē salis auctoritas ē sacris ueterū intelligitur, apud quos nulla sacra sine mola sal sa conficiebantur. sic. n. uocabant far tostum sale conſpersum, qd eo molito hostiae aspergerentur. Virg. sparge mola, flos sa lis. in totum res diuersa est. ita. n. appellatur quaedam eius fami lia, quae leuissima est, humiliorisque naturae, et croci coloris aut rufi, ueluti rubigo salis. Eius natura aspera, et ex calcatoria est, sudore cit, alium soluit in uino. praeter haec etiā appellatur in salinis salſugo. ab alijs salſilago tota liquida, marina aqua salſi or, uel distans salſu grem et, sine salſilagne dicimus humore cū sapore salis. Plyn. Natura aeternis est gigni cum salſilagne. Sa lis natura est per se ignea, & in ignibus inimica, fugiens eos oia erodens. corpora uero astringens. stans. alligans defuncta, ac putrescentia ita uendicans, ut durent per secula. Heterocra mas cum adipe uulino mirifice sanat. ita uocant morbum ca pitis, cum caput inaequaliter dolet, tumetque, & inter pilos rotū da, & humida ulcuscula surgunt. & pus mali odoris. Aiume dentes nō erodi, neque putrescere. si quis quotidie mane ieiunus salcem contineat sub lingua, donec liqueſcat. Tam uarijs prete rea morborū generibus utilis sal, ut factū sit proverbum. Nil esse corporibus uilius sale, & sole. à sale sal sum dicimus, quod salis sapore habet, sine sale densatū est. & salio, quod est sale condio. à quo salinum, quod sale conditum est. & salsamentum, quod est sale compositum ad usum ciborū. à quo salsamentarij dicuntur, quos superius asseruimus salarios uocari. item salsamentarius adiectiuum est, significatque id, quod ad salsamenta attinet. Plyn. Quin & testis cadi salsamentarij tusis cū axum gra uetere, mirum in modum prodest. & salariam uiam. quo niā illa sal in Sabinos portari consueuerat. & salſortiam ar borem, quam superius diximus à graeci haliphleon uocari. & salſedemem ipsum salis sapore. et salum mare à sapore salis. Virg. Perque undas superante salo. & salinas urbem Siciliae iuxta Lilibaeum abundantem palmis, quod iuxta eam salinae fuerint, hoc est fossae, in quibus fit sal, quae & ipse à sale no men habent & salinum uasculum, in quo sal tenetur, tum ad mense usum, tum ad sacrificia paratum. Persius. Purum & si ne labe salinum. & Salentinum Italiae promontorium. Sallu stus, Omnis Italia coacta in angustias scinditur in duo promō toria, Pachynum & Salentinū. & salinam spumam, quod fe

re salis saporem habeat. Et salinacidus salis saporem habens
 Phynnam vitrosas aquas, atq; salinacidus, ac feculentas addi-
 ta potentia uiles esse aiunt. quidam etiam a sale, siue salo Sala-
 mina deductum existimant. Est autem Salamina, siue Salamina
 insula in mari euboico, contra Athenas sita, in qua urbs est
 eiusdem nominis, ubi Telamon Aiacis et Teucri pater regna-
 uit. Sed cum reuenteretur Teucer a bello troiano, nec inimicos
 Aiacis ultus fuisset, expulsus a patre in Cyprum nauigauit,
 ibiq; urbem aliam condidit nomine Salaminam. Salmoneus
 Aeoli filius fuit, regnauitq; apud Helidem, qui cum diuinos
 sibi honores peulantiis querebat, Iouemq; in iaciendis fulmi-
 nibus imitaretur, ab eo fulminatus in infernum detrusus est. a
 uoce uero graeca, quae salum significat, hoc est ατδ τδ αλας,
 Halicarnassus dicta urbs Cariae maritima in minori Asia. Ar-
 guorum colonia, in qua Mausoli quodam nobilissimum opus
 extabat. a quo Halicarnassus deducitur. Et Halicarnassus populi
 Paphlagonum ατδ τδ ὑπολασσα αλι. hoc est, quod ma-
 ri undiq; circumdantur. Et halcyones insigne genus auium ui-
 uentium mari, ac in ipso mari nidificantium. Latini alcedines
 uocant, quasi algedines, quod frigidissimis temporibus nidi-
 cant. Plautus iam hercle tu peristi, nisi illam mihi tam tran-
 quillam facis, quam mare est olim, cum alcedo pullos educat su-
 os. Sicut autem ab Halcyone alcyonides, ita ab alcedone alce-
 donia dicuntur. idem. Tranquillum est, alcedonia sunt circuli
 forum. Dies partus earum etiam nauae nouere ipsa auis pau-
 lo amplior passere est. colore cyaneo-purpureis tantum et can-
 didis admixtis pennis. collo graali, ac procero hanc autem uide-
 re rarissimum est, nec nisi uergiliarum occasu, et circa solstitia
 brumae uenae uisa statim in latebras abit. Foetificat bruma,
 qd dies ab ea halcyonides uocantur. Tunc mare placidum, ac na-
 uigabile praesertim scilicet. Et acium septem ante brumae
 nam diebus nidos, et totidem sequentibus pariunt. Ouidius,
 Perq; dies placidos hyberno tempore septem Inabat halcyo-
 ne pendentes aequore nidis. Tum uia tuta maris, uentos custo-
 dit et arce Aeolus egressu, praesertim nepotibus aequor. Nidit
 earum admirationem habent pile figura ore paululum emi-
 nenti, atq; angusto grandium spongiarum similitudine. ferro
 interadi non queunt. frangunturq; ictu ualido. ut spuma ari-
 da maris. nec uide confingantur, compertum est. Patant et spi-
 nis piscium aculeatis. Piscibus enim uiuunt, subueniuntq; aliquan-
 do in amnes pariunt oua quina. Ab hac halcyonum appella-
 tur ex nidis (ut aliqui existimant) Halcyonum concretum, ut
 alij, et sordibus spumarum crassentibus. alij et limo, uel qua-
 dam maris lanugine. Quatuor eius generum cinerem, spissum
 odoris asperi, alterum molle. lenius odore ferè algæ. Tertium
 candidius uermiculorum similitudinem habens. Galenus.
 οὐδὲν ἴδιον ἔστι τὸ χύμα παραπλησίον, hoc est specie uermis
 culo simile est. Quartum pumicosius, spongiæq; putri simile
 penè purpureum. hoc ad oculorum acatrics, et alia pluræ
 medicamenta uiuunt. Sal et masculini generis inuenitur et
 neutri. Sallu. Neq; salem, neq; alia irritamenta gulæ habebat.
 Varro. Tum sal è penus protulit RAVCVS. Propter
 assiduum clamorem nam uociferando circuit urbem, ut inui-
 ter emptores. R. annu ueteres dixerunt obtusum. a quo raucus,
 qui nimio clamore, siue alia causa uocem habet obtusam, quem
 admodum superius diximus. COCVS. Qui cibos coquit
 et uendit. Sunt enim coci priuati, qui alicui seruiens coquina-
 riam exercent. Martialis, Non satis est ars sola coco seruire pa-
 lato. Nanque cocus domini debet habere gulam. Sunt etiam co-
 ca publica, qui ut dapes uendant, publicæ popinæ tenent, hoc est
 tabernam, in qua dapes coctæ, et uina uenduntur. a qua po-
 piniones dicti, et ipsi coci, ac popinariam exercentes, et luxu-

10

20

30

40

50

60

riof, ac in popinis uiuentes. Cocus, cuius diminutiuum est cocu-
 lus, a coquo deducitur notæ significationis. Et interdum pro
 maturo usurpatur, quando significat maturum facio. unde co-
 cta poma matura dicimus, ut superius ostendimus, quemad-
 modum cruda immatura. A coquo coquina locus, in quo da-
 pes coquuntur, quæ et Culina, et dum publica est, popinæ di-
 ctur. huius diminutiuum est coquinula. ab eo fit coquinarius.
 unde uasa Coquinaria dicimus. Et coquinarius homo est, qui
 Coquinariam artem exerat. Et coquinaria cum substantiuum
 est ars ipsa. Et coquinor uerbum, quod significat coquinam fi-
 cio. Plautus, Neque ego unquam nisi hodie ad bacchus ueni in
 bacchanal coquinatum. Et coctio frequentatiuum, pro quo
 Plautus frequenter etiam coquito usurpat. Et coctæ aqua, de
 qua si pius diximus. Martialis, Vimine clausa leni uinæ cu-
 stodia coctæ. Et coctuum, quod facile uel coquitur, uel manu-
 ratur, ut coctua poma. coctuum legumen et coctile, quod co-
 quendo fit. unde coctilia uasa figulina appellamus. Et cocula
 uasa aenea coctionibus apta, siue ut quidam putant ligna mi-
 nuta, quibus obsonia facile coquuntur. Et cocentum genus edu-
 lij ex melle, et papauere factum, quod ad ignem coquatur.
 praeterca a coquo composita fiunt percoquo, in totum coquo, si
 ue perfecto coquo. decoquo, quod modo significat coquo. a quo
 decoctus, de qua superius diximus. modo patrimonium, ac sub-
 stantiam omnem consumo, tractum ab ijs, qui gulæ omnia de-
 dunt. unde decoctores dicuntur, qui patrimonio absumpto, ad
 inopiam sunt redacti. Et decoctio ipsa patrimonij absumptio.
 hinc Crassus ille, qui primo diues cognominatus est, dictus
 est decoctor, quonia substantia omni absumpta decoxisset cre-
 ditoribus suis. Phyn. Non erat apud antiquos numerus ultra
 centum millia. itaq; hic et hodie multiplicatur, ut decies mila-
 centum millia, aut saepius dicantur. foris hoc fecit, numerusq; per-
 cussus. Postea diuites cognominati dummodo notum sit eum,
 qui primus accepit hoc nomen, decoxisset creditoribus suis. Va-
 lerius Maximus. Quid Crasso nonne pecunie magnitudo
 locupletis nomen dedit? sed ei postea inopiam turpem decocto-
 ris superlacione iniussit. siquid bona eius a creditoribus, quia
 solidum praestare non poterat, uenerunt. ita quoque amara
 sugillatione non caruit, cum egeus ambularet, diues ab omni-
 bus salutabatur. In coquo, quod proprie significat coquendo ap-
 plico. nam cum metallum aliquod deplumbamus, uel de argen-
 tumus, uel de auramus, in coquere dicimur. unde uasa aenea plu-
 bo uel stanno ad ignem illita incoctilia dicuntur. Plinius, im-
 probiores ad tertiarum additis aequis partibus plumbi albi ar-
 gentarium uocant, et eo, quæ uolunt incoquunt. idem, Album
 plumbum incoquitur areis operibus Calliarum inuento, ita ut
 uix discerni queat ab argento, eaq; incoctilia uocant. idem. De-
 inde et argentum incoquere simili modo coepere equorum ma-
 xime ornamentis, inuentorumq; iugis. Recoquo, rursus coquo.
 unde uulgo nunc recoctam non inepte secundarium casum
 appellant. Sero, ex quo lac haustum est, iterum feruifacit, et
 reliquis in casum coactis. Concoquo, cibos digero. a quo con-
 coctio ipsa digestio. siquidem et indigestum abum crudum dicitur.
 Iuuenalis. Et crudum pauonem in balnea portæ. Corneli-
 us Cel. Bis duo potius, quam semel abum capere. Et semper
 quam plurimum, dummodo hoc concoquat. Praecoquo, ante co-
 quo, uel ante maturo. a quo praecox dicitur fructus, qui ante so-
 litum tempus aliorum huiusmodi fructuum maturefit. ut pre-
 cox ficus. praecoces uinæ. et praecocia persica. Plinius, Persica
 aestate praecocia intra triginta annos reperit. Et primo dena-
 rij singulari uenundata. et per translationem praecox ingeni-
 um, quod ante maturitatem consuetam, et nimis cito uidetur
 adoleuisse. Quintilianus illud ingeniorum uelut praecox ge-
 nus non

nus non temere unquam peruenit ad frugem. hoc et praeco-
 qui dicitur. a praecox praecocia uinæ, quasi praecocia dicta sunt,
 quæ cito maturefunt. Coquo uero a cogendo deducitur. quoni-
 am coctum cogendo coëctur, ut ad utilitatem uescendi perdu-
 ctur. Cocum et pistorem apud antiquos eundem fuisse mani-
 festum est. TOMACLA. Farcinis genus est. Toma-
 culum, quod figurate et tomaculum dicitur, fit ex epate suillo
 minutatim conciso, et iam semicocto, oua cruda infunduntur
 admixto caseo optimo conciso, additur liquamē. piper. anisum.
 gmgber. una passa. croca momentum. teguntur omento porci-
 no. coquuntur sartagine cum adipe et sapa. coctis super te-
 ritur saccharum. Iuuenalis, candiduli diuina tomacula porci.
 Dicitur est autem tomaculum a τὸ τδ τῆμερον, quod est
 concidere. a quo etiam tomus dicitur locus in ponto, in quo Ab-
 syrtus frater a Medea membratum dispersus est. item tomus
 proprie fragmentum libri est, quod tamen et pro ipso libro
 accipitur, praesertim rudi, et quasi imperfecto. Et tomicus res-
 tis et canapi, siue sparto leuiter tota, siue puluillus apponi so-
 litus et conciso canarum canapi, ne restis ledatur. Et prototo-
 mus cyma brassica a prima sectione ita appellatus, quæ uere
 fit. estq; quidam ipsorum caulium delicatior tenuiorq; cauli-
 culus a picij luxuria, et per eundem Druso Caesari fastidius no si-
 ne castigatione Tiberij patris. Colu. Sed iam prototomos tem-
 pus decidere caules. Martialis, Et fuba fabrorum, prototomiq;
 rudes. Et tomentum, quod significat lanam illam breuem, atq;
 concisam, quæ ex uestibus a fullone poliēdo detrahitur. a grae-
 cis gnaphalon appellatur, quoniam gnaphos frutex est. spinosus,
 quo uetes raduntur, traxitq; nomen a τὸ τδ ὑνω, qd
 est rado. abstergo. hinc uropis fullo appellatur. hinc eti-
 am apud graecos gnaphalium, apud nos tomentum herba ap-
 pellatur, quam quidam chamaelon nominant. cuius folia ita
 alba ac mollia sunt, ut planè uideantur tomentum, et pro to-
 mento usurpentur, quemadmodum etiam è quatuorundam arbo-
 rum lanis et sindones fieri, et culitras pro tomento impleri.
 Nearchus scribit. Culitras enim aliquando plumis impleban-
 tur, ut nunc quoque fit. Martialis, Lassus amycea poteris re-
 quiescere pluma. Interior cygni quam tibi lana dedit. Aliquan-
 do tomento. Idem. Leuconias agnam tumeat tibi culitras la-
 nis. Leuconias lanis inquit, hoc est leuconio tomento. Optimum
 quippe tomenti genus erat leuconium a loco ita appellatum,
 iuxta Leontidem, qd λωνόνιον dicitur. unde et leuconium,
 et leuconicum tomentum appellatur. Martialis, Oppressæ ni-
 mum uicina est sicca plumæ. Accipe leuconias uellera missa
 sagis. idem. Culitras leuconio, quam uidiuata suo. interdum eti-
 am go. Simpio, seu xylino lino. Nonnunquam summatibus pa-
 lustrium arundinum mollibus, et lanæ similibus, quod circen-
 se tomentum uocatur. Idem, Tomentum concisa palus circense
 uocatur. Hæc pro leuconio stramina pauper emit. Plinius, Le-
 ni fistigo aequat. arundo tenuatur in acumina crassiore pe-
 niulo coma, neque hac superuacua. Aut enim pro pluma stra-
 ta cauponarum replet, aut ubi limosiore callo induruit, sicut
 in Belgis consueta, et interiecta nauium commissuris, ferrum-
 uat, textus glutino tenacior, rimisq; explendis tenacior pie. Ta-
 les arundines erant in loco palustris circa Circeios. itaq; circen-
 se tomentum uocabatur. Quinetiam faeno interdum culitras
 a pauperioribus replebantur. Martialis de culitras faeni. Eum
 data tumeat facilis tibi culitras pluma. Non uenit ad duros pal-
 lida cura toros. Sed hæc generata matæ potius, quam culitras
 nam culitras generali nomine uocari possunt omne straguli,
 in quo aliquid quiescendi gratia, inculatum sit. matæ uero
 duntaxat in quibus stuppæ, uel foenum, uel lanæ rudiores, aut

10

20

30

40

50

60

aliud aliquid simile sit insertum, siueq; interdum è canabi,
 aut serpo. Ouid. At dominus discedite ait, plaustrisq; moran-
 tes sustulit, in plaustro serpea matæ fuit. Item ab eodem epi-
 tome deducitur, quod significat opus recisum, atque abbrevia-
 tum. a nostris compendium appellatur. item atemus, de quo
 superius diximus, minutissimum quid, et indiuisibile. FV-
 MANTIA. Adhuc calida. talia enim uenundari solent.
 nam refrigerata perdunt saporem. TEPIDIS. calidus.
 Tepidum proprie dicitur, quod temperatum est, hoc est medi-
 um inter calidum et frigidum. unde interdum pro calido ac-
 cipitur. Lucretius, tepidisq; caminis. interdum pro frigido.
 praesertim quando per metaphoram transfertur ad alia. Plau-
 tus, Hic homo factus est tepidior, hoc est frigidior. segnior. Hinc
 etiam aliquando pro inuili, siue uenocio ponitur. Virgil. Unde
 caua tepido sudant humore lacumæ. Hinc tepidor. tepidissi-
 mus. tepide. tepidius. tepidissime. Tepidarium uas, in quo aqua
 temperatur. siue calla, in quam ex balneis exeuntes ingrediuntur.
 Tepor ipsa (ut ita dicam) tepiditas. et tepo uerbum. a quo
 tepesco. et compositum subtepeo. a quo subtepidum. et subte-
 pide aduerbium. item a tepidum diminutiuum tepidulum,
 et aduerbium tepidule. POETA VRBICVS. Poeta
 urbi dicitur uiri ignobiles, qui urbes peragrantes canentes
 ad lyram in trinijs uersis fabulosos, atque uulgares, atq; ita
 captantes uulgæ aures quaestus gratia. NON OPTI-
 MV S. Pessimus. Nam et in hoc hominum genere gradus
 sunt. quidam. n. sunt ingeniosiores, quidam rudiores. OPTI-
 MV S. Bonus nullum ex se facit comparatiuum, aut su-
 perlatiuum, sed pro comparatiuo eius melior usurpatur, pro su-
 perlatiuo optimus. illud a melle deductum existimant, ut sit
 melior, quasi suauior, hoc uero ab opto, ut dicitur optimum,
 quasi optatissimum. uel ab opimo siue ab opibus, siue ab ope,
 quasi optimum sit, quod pinguisimum, uel quod opulentissi-
 mum, uel quod maxime opiferum. unde optimates dicuntur, qui
 primum in ciuitate locum tenent, uel quod opulentiores sunt,
 et in maiori censu. uel quod in primis opem ferre possunt op-
 pressis. et optimatas pro utilitate. siue commodo usurpatur.
 Plautus, Maximas optimitates gaudio effectissimas suis heris
 ille una mecum pariet. idem, Iuppiter supreme seruinae, me-
 asq; auge opes. Maximas optimitates, opiferasq; offers mihi. lau-
 dem. lucrum. ludum. iocum. festiuitatem. ferias. pompam. pe-
 num. potationes. saturitatem. gaudium. IMPROBVS MA-
 GISTER. Lasciuie artifex. è Gadibus enim (ut superius
 diximus) praecipueq; ex oppido Didyma, ioculatores. saltato-
 res. ditaces. itaq; puella saltatrice. tibiana. Lasciuæ in ur-
 bem consuebant. et hæc artes praecipue in ea insula doceban-
 tur. Martialis, Nec de gadibus improbis puellæ vibrabant si-
 ne sine prurientes. DICAX. Cinædi etiam dicaciores
 sunt, et linguae lasciuioris ob continuam impudentiam, et
 uitæ turpitudinem. QUARE DESINE IAM TI-
 BI UIDERI. Ordo est. Quare o Cæli desine iam ui-
 deri tibi id esse, quod tibi soli uideris. talis scilicet esse, qui possit
 salibus suis uincere Galbam, et ipsum Tettium Caballum.
 DESINE. Cessa. Sinere enim omittere, siue permittere est.
 Varro. Sine is ad pubertatis annos perueniat. Acaus, Sine me,
 uiuere sine te possum. Desinere uero interdum cessare. Vir-
 gilius, Desine, meq; tuis incendere, teq; querelis. interdum ter-
 minare. unde desinentia apud grammaticos pro terminatione
 accipitur. Sino autem a sine praepositione deductum esse exi-
 stimant, cum nihil aliud sit finire a iquid, quam sine illo face-
 re. sine uero a si coniunctione, et negandi aduerbio esse omni-
 positum, quod significat absq; quod ab abs, et q; compositum

est. Virgilius, Te sine nil altum mens inchoat. GALBAM ET IPSVM TETTIVM CABALLVM. Galba, & Tettius non tam urbanitatis dignitate, quam scurrilitate iocorum clari fuerunt, quibus tamen comparare se posse Caecilium stultum, atque impudenter existimabat. Galba Augusti temporibus fuit. & scurrilitate cum sarmento certavit. Martialis, Ille suo felix Caesare Galba fuit. Immenalis, Quod nec Sarmenus iniquas Caesaris ad mensas, nec uilis Galba tulisset. Nam sarmentum neutro genere est uirga immitis, a uite abscissa, hoc est purgamentum uitis. unde & sarpa uinea putata dicitur. nam sarperae antiqui pro purgare usurpabant. Tettius uero Caballus sub Vespasiano, & filius claruit. & propter scurrilitatem a calitratu Caballi cognomen adeptus est. quem admodum Iunius Bassus homo in primis dicitur per eadem fere tempora Asinus albus uocatus est. NASVM. Acrimoniam ad deridendum. STOLIDA. inepta. insulsa. illepidia. Stolidi proprie dicuntur, qui proximo accedunt ad naturam, sensumque pecudum. interdum tamen (at A. Gellius scribit) stolidum pro exordi. tetro. molesto. illepidio ponimus. Ab hoc stolidior. stolidissimus. & aduerbia stolidie. stolidius. stolidissime. & stoliditas deducuntur. & stolones inutilis, & quasi stolidia fructatio ex arborum radicibus. Plinius, Fere ab arboribus cognomina antiquis. ut Frondicio militi illi, qui praecleara facinora multum transuata fronde capiti imposta aduersus Annibalem edidit. Stolonum lidiae genti. ita enim appellatur in ipsis arboribus fructatio inutilis. unde & pampinatio inuenta primo Stolorum nomen dedit. Est enim obiter pampinatio, resectio pampinorum, hoc est uirgultorum procedentium ex arboribus, uitisque; cum folijs. unde pampinatum dicimus, quod totum ex pampinis constat. & pampinosum, quod pampinis est refertum, & pampino resco. a quo expampino compositum. & stultus, quod proprie significat imprudens. improvidus. Nam & multi non insipientes aliquando stulte aliquid uel loquuntur, uel agunt. Ab hoc fit stultior. stultissimus. & aduerbia stulte. stultius. stultissime. item stultitia. & stultiloquus, qui stulte loquitur. Stultorum feriae appellabantur quirinalia, quod eo die sacrificabantur, qui solenni die, aut non potuerant rem diuinam facere, aut ignorauerant. quidam stultum a fatuo ita separant, ut fatuus plus sit, quam stultus, hoc est insipiens, & qui uel fari nescit, uel alios fauens non intelligit. A. Franius. Ego stultum me existimo, fatuum esse non opinor. a fatuo fatue aduerbium. & fatuitas deducuntur. & fatua dea. & fatui. & infatui, de quibus superius diximus. Quidam ob insipientiam fatuos dictos existimant, quod fatui tibi uocentur, qui carent sapore. Sed plane contrarium est. fatui tibi dicuntur insipienti a fatuis, hoc est insipientibus, uel potius insipientibus hominibus. PROCACITATE. Linguae petulantia. NON EST TETTIVS ILLE, SED CABALLVS. Non est Tettius cognomento Caballus, sed est uere caballus, hoc est non est homo. sed bellua. Caballus equus est. a quo caballinus. Persius. Nec fonte labra prolui caballino.

EPIGRAMMA. LXXI.
DE PORCIA.

ONIVGIS AVDISSET FATVM. Exemplo Porcia docet uolent mori negari mortem non posse. in quo eorum philosophorum opinionem sequitur, qui existimant in rerum acerbitate, quieti

animi morte esse consulendum. Porcia Catonis Vticensis filia fuit, & Bruti uxor, qui Caesaris interfector fuit. Hunc cum au disset post praelium cum Augusto, & Caesarianis in philippicis campis commissum, gladio sibi mortem conscuissis, mori ipsa statuit. Sed cum arma a domesticis subtraherentur, haustus carbonibus, & obstructo ore confestim extincta est. FATVM. Mortem. DOLOR. ipsa Porcia dolore ob mariti necem affecta. SVBTRACTA. Quae domestici, & familiares, ne se interficeret, subtraherent. AIT. Dixit. Quidam haec ita distinguunt, ut proprie ait de ijs dicimus, qui uana loquuntur. Dixit uero de ijs, qui ualidiora. Terentius, Quem amicam tuam ais fuisse istum? explana mihi. Aliquando aio pro affirmo accipitur. idem. Ait. aio. negat, nego. CREDIDERAM SATIS HOC VOS DOCVISSE PATREM. Catonem Vticensem. hic enim cum post uictoriam Caesaris mori destinasset, simulatque animaduertit gladium, quem parauerat, filij sui iussu ablatum fuisse, uocato seruo, eum sibi iussit reportari. Quae re intel lecta, cum filius ad eum cum quibusdam familiaribus uenisset, torua eum fronte Cato aspiciens, Tu ne inquit, insanam me putas? qui non rationibus, sed ui me compellere niteris. Cur uero parentem non alligas? atque in uinculis tenes? Sed nihil agis mihi crede. Neque enim mihi ad mortem, cum ita statuero, opus est ense. Nam si breui temporis spatio spiritui praeculsero, si parietis caput illi seruo, mori possim. ARDENTES FAVILLAS. Ignos carbones. partem pro toto posuit. hoc genus mortis (ut Plutarchus scribit) & Nicolaus Philosophus, & Valerius tradiderunt. IN VNC. Elegans loquendi modus, de quo superius diximus, cum leue aliquid, seu stultum factum uolumus declarare.

EPIGRAMMA LXXII.
IN MANCI NV M.

IS TIBI TRIGENI. Mancini avaritiam carpit, qui sexaginta familiaribus ad coenam uocatis, unum duntaxat aprum apposuerat, & eum perexiguum, nec ex eo quicquam distribuerat. Merito ergo imprecatur, ut deinceps nullus ei aper, sed ipse apro dilaniandus

apponatur. PRAETER APRVM. Excepto aprum. Praeter praepositio est accusatio casui seruientis, & a praeducatur, sicut a pro propter. Significat autem idem fere, quod absque, & ultra. & ante. & supra. & extra. ab eo fit compositum praetera, quod est aduerbium ordinis. & praeter propter, de quo supra diximus. & praeter spem dicimus, ex insperato. & praeter opinionem ex inopinato. NON QVAE DE TARDIS VITIBVS. De uitis, ex quibus uuae tarde colliguntur, & duraciam uuam intelligit, non quia uino insignis sit, sed quia sine ullis uasis in uite feruatur, tanta est contra frigora, aestus, tempestatesque firmius. Marti. Non habilis cyathis, & inutilis uualyco.

Sed non potant me tibi nectar ero. Augustus in epistolis. Dum lectica ex re gra, dum redeo panis uinciam cum paucis acinis uuae duracinae comedi. Duracinae a duricie, hoc est firmitate corticis dicuntur. Durum enim proprie solidum, ac firmum dicimus. Virgilius, sed duris genuit te cauitibus horrens Caucasus. estque eius contrarium molle. Sed per metaphoram durum aliquando pro aspero, ac nocenti ponimus. Lucilius, Et seruo, ac duro in bello

bello optimus hostis. Virgilius, Aut durum tinea genuit idem. res dura, & regu nouitas me talia cogunt Moliri. ali quando pro patiente, ac perseuerante, idem Sapiadas duos bello interdum pro immoti. crudeli. idem. Quid iuuenis magnam, cui uersat in ossibus ignem Durus amor? ab hoc fit praedurus, hoc est ualde durus. & durities, hoc est firmitas. Soliditas. item. asperitas, crudelitasque; quae & duritia dicitur. & dure ac duriter aduerbia, quae ita a quibusdam separantur, ut duriter sit sine sensu laboris, dure uero crudeliter. & dure in alterum. duriter in nos aliquid faciamus. Teren. Vitam parca, ac duriter agebat. & duro uerbu quod aliqn significat firmo. solido. Plin. Quia assiduo labore, et partim aestu. partim frigore durare corpora. Aliquando patienter fero. Virg. Durate et uos met rebus seruate secundis. nonnunquam perseuero. Terenti. Non hercle hic qui uult durare quisquam sic sit potens. & durabile, quod durare potest, cuius contrarium est indurabile. item a duro dureo, hoc est durus fio. a quo dureo. item composita induro, quod est durum facio, cuius passivum est induror, & ab eo indureo, a quo indureo. obduro eiusdem significationis. a quo passivum obduor. subduro parum duro. a quo subduor. TARDIS. Etiam pro perseuerantibus, & diuturnis possumus accipere, nam tardum proprie pigrum, & lentum dicimus. Virgilius. Saepae oleis tardi costus agitator aselli uilibus aut onerat pomis. per metaphoram tamen aliquando pro perseueranti, ac diuturno ponimus. Idem. Media fert tristis fucos, tardumque; saporem. aliquando pro denso, & crasso. idem. udo sub robore uiuit Stupa uomens tardum simum. nonnunquam pro rudi, & stulto. idem. tardi uenere subula. Teren. Tardus est. i. stultus. ab hoc fit diminutivum tardiusculus, & tardior, tardissimus, tarde aduerbium, quod & terdo dicitur. a quo tardius, tardissime, & tardiuscule aduerbium. Item tarditas, lentitia, pigritia, quae & tarditas, & tardities dicitur. Acius. Atque; excois segni somno & tarditudine. idem, multa mittuntur tardities, & socordiae. Plaut. Denique coeam tarditudine. item tardi gradus, de quo superius diximus & tardiloquus, tardiloquentia nota significationis. Item terdo uerbum, quod modo significat moror, tardus sum, modo remoror, quod potius per compositionem retardatio dicitur. a quibus tardatio, & retardatio. MELIMELLA. Mala dulcia, de quibus superius diximus. haec a celeritate maturandi muste a dicitur, & a sopore mellis melimella. graecae enim meli mel uocant, mala mala, uulgo uero mala nana appellant, quod arbores ea ferentes pomiliae sunt. graeci meli per simplex. l. scribunt, nos duplici uocamus ad differentiam (ut opinor) eius animalis, de quo superius diximus, quod melis dicitur, & per simplex. l. scribitur. malorum plura genera sunt Matiana. Gestiana. Manliana. a Matio, Gestioque; & manlio appellata. quae huiusmodi pomis inferendis insignes fuissent. similiter ab Appio e Claudia gente appiana sunt cognominata. odor ijs maximus est fere, cotoneorum. magnitudo non multo inferior, sed Claudianis rubens color. septimana a Sceptio libertino eorum primo insitore, insignia rotunditate quiriiana a Quirio, & quae Cato tradit in dolijs optime condi. scantiiana praetera parua gratissimi saporis petisita. Item quae a patria nome habent, camerina & gracila, & Sentino patria mea sentinaria, quae uulgo ab Apennino ad urbem saxoferrata dicuntur. ueteres ea a colore ferici uocabant. caetera a causis traxere nomen. rosea a colore, odoreque; rosarum, excellentia apud Sentinates meos, & in alterum annum durantia, gemella, quod nunquam fere singula

in factu nascantur ab appiorum similitudine. melappia maiora appijs uulgo appioma uocata. a figura orbis in rotunditatem arcumacti, orbiculata, quae graecae a patria epirotica nominant. a situ, quod fere in omnibus pomarijs inferantur odore, saporeque; insignia paradisa. Nam graeci: παραδεισων pomarium uocant, ob effigie mammarum Orthomastica, & peder enim graeci rectum, masov mammam appellant. a conditione castitati feminis spadonia, quae uulgo a caporum similitudine capunculata uocantur a folijs melgemella. folium enim unum aliquando, & geminum erumpit e latere medio, quod celerime in rugis marcescunt, pannicula, quod stolido tumescunt. pulmonea uulgo centum solida dicitur, quae prima adueniunt, & ueluti decerpi properant quasi statim liquefcentia. a farina farinacea uocantur. omnia fere partibus, quae a sole fuerunt aliquantulum rubens. ea, quibus sanguineus est color, ori gne a mori insitu habuisse existimant. FAUIS. Melle recenti. Fauis. (ut superius diximus) proprie cellae sunt, quas apes construunt, ut melle impleant, a fouedo dicitur, quod in ijs fauis suos foueant. Plinius, Primum itaque fauos construunt, & a fingunt, hoc est domos, cellasque; faciunt. Virgilius. pars intra septa domorum Narcissi lachrymam & lentum de cortice glutem. prima fauis ponunt fundamenta, deinde tenaces suspendunt ceras, aliae purissima mella stupant. Plin. iunior, bucellam panis dedit, & fauum mellis, hoc est frustum operis apiarum melle plenum. a fauus fit diminutivum fauulus. Plaut. Meus dulciulus fauulus. PIRA. Horum quoque; multa genera sunt. superba, quae a moschi odore moschatula dicuntur, & a celeritate aduentus, quasi principatus tenere uelint, superba. parua enim haec sunt, sed ocysissima, gratissimisque; & odoris, & saporis. moschum ignorarunt ueteres; nihilque; aliud est, quam sanies animalis, quod Arabes eodem nomine appellant. ignotum id quoque; ueteribus fuit. paruum est, maris fere effigie binos duntaxat dentes in superiori mandibula & totidem in inferiori habens, eosque; ad interiora recuruos. oritur in eius corpore apostema sanguinolentum iuxta umbilicum, idque; putrescens cum pelle exadunt uesticae instar sanguine plena, quod exsiccatum gratissimi odoris est, & inter primas hominum delicias habetur, abis. unguentis medicinis passim adhibetur. Muscus uero est lanugo uiridior, quae in fontium marginibus frequens esse solet. unde muscosi fontes dicuntur. Virgilius. Muscosi fontes, & somno mollior herba. sunt secundo loco crustumina omnibus gratissima a crustumino agro Thusciae, (ut quidam uolunt) cognominata. franguntur facillime, unde uulgo a glacie nomen sumptere. proxima his bonitate salerna, rubiginosi corticis, sed a potu ita appellata, quoniam mira uis succi abundat, quidam haec ob eandem causam lactea uocant, alij a colore Syriaca, uulgo nunc corocla dicuntur. praeter haec curmundula gratissimi & ipsa saporis, corticis tenerrimi, propter quod a plerisque nequaquam detracto corio eduntur. unde nomen habent. item decumana uulgo nota, quibus similia, sed differentia bonitate pseudoecumana appellantur. dollobelliana longissimi pediculi ab insitore. Dollobella. pomponiana, quae cognomine mammosa appellantur, mammarum similitudine. liceriana. feueriana. generiana. tyraniana. fauoniana. rubra, & paulo superius maiora. lateriana. aniciana. posthaec autumnalia cadulo sapore inuanda, quae a Tiberio principe Tiberiana sunt dicta. patrie nomina habent amerina. picentina. numantina. alexandrina. numidiana. graecae: tarentina. signina, quae alij a colore testacea appellant, sicuti onychina purpurea. ab odore myrrhappia. lau-

red. nardina a tempore hordeacea. a collo ampullacea. et corioliana. a forma cucurbitana. a succo acidula, incertam nominum causam habent barbarica. ueneres. que corolata dicuntur. regia. que nimio pediculo ueluti sessilia sunt. patricia. uocant. et que v. ir. a Catone sumpsit. uolena. et sementina. et mustea. est et aliud pitorum genus suuissimum in hyemem durans succosum. grande. coloratum. quod pontificum dicitur. item aliud. quo nullum inter omnia sapore acerbius est. si crudum edatur. nullum inuicidius. si coctum. amabilia haec uocant. uiridia sunt. et uisi quoque horrida. durans in alterum annum. sunt ex iis oppuli et pulmentaria. nullae dapes aequae in pretio sunt. excellunt haec maxime apud Sentinates. praesertimque in paruo oppido nostro aquis undique circumstantibus. quod ex argumentum insulam Centumperaneam uocant. a quo et familia nostra Perotorum traxit cognomen. quippe pira uulgo a Sentinatis. et fere per omnem Italiam per dicitur. dant haec pira escam agris cocta duntaxat uel in uino. uel in sapa. et pulmentarij uicem implent. uero aliquando proprium nomen est uiri. fuit hoc nomine Nelei filius et frater Nestoris. aliquando genus est calcamenti rustici ex crudo corio. Nam peram ueteres pellem dicebant pendente a collo ad lumbos. Iuue. quem non pudet alto per glaciem perone tegi. hinc peronatus deducitur. Perius. Nauem si poscat sibi peronatus arator. hoc est peronibus calcatus. a pera etiam. hoc est pelle. pera dicitur sacculi genus. hinc peram uicem uocamus. qua panem. et aliquid obsonij gestare uiatores solent. quemadmodum populum uiatorum. quo uinum. ab hoc fit diminutium perula. RELIGATA LONGA GENISTA. Pira pediculo ligata suspenduntur. ut in hyeme durent. quaedam etiam (ut diximus) toto anno seruantur. conduntur quoque sepe in cadis. ut uicem. GENISTIS. Genista arbor est uulgo nota. cuius florem tingendis uestibus ueteres adhibebant. idem apibus in cibo ingratiissimus. semen eius in folliculis pasolorum modo nasens hellebori uice per uentum purgat drachma una. et dimidia in aqua mulsa quatuor cyathis a ieiunio pota. graeci hanc coarptor appellauerunt. de hac enim intellexit Homerus. cum inquit. Καὶ δὴ δῖρα σῆνεν τῶν ἀρτὰ ἀλάωται. hoc est. Et iam latera putrefacta. et nauium sparta soluta sunt. Neque enim de sparto intelligi potest. cum non dum africanum. aut hispanum spartum Homeri temporibus in usu esset. nec ante Poenorum arma. que primum hoc hispaniae intulerunt. herba haec est sponte nasens. et que feri non potest. inuicis proprie aridi soli. ubi nec feri aliud. nec nasci potest. in Africa exiguum. et inutile gignitur. in Hispania abundantius. hinc strata rusticas eorum. hinc ignes. faecesque. hinc calceamina. et pastorum uestes. hinc etiam sportae. que et sportulae dicuntur. uasa. quasi fiscella. in quibus cibi in quotidianum usum dati ferri consueuerunt. propter quod. et pro ipsis cibis ponuntur. Iuuenia. Nonne uides quanto celebretur sportula fumo. Item pro pecunijs. que cibiarum loco quandoque dari solebat. Marti. Dat baiana mihi quadrantes sportula centum. a sparto autem nomen habet. quod ex eo factitabantur. cum ergo Homerus spartum dixit. genistam intellexit. ex qua curcum est funes. et lina piscatoria fieri. quidam tamen uoluerunt Homerum hoc loco non coarpta. sed coarpta scripsisse. quod significat sata. et lina intelligi uoluisse. que seruntur. e lino. quippe nauium armamenta apud ueteres facta fuisse manifestum est. MALA PVNICA. Granata. que hoc cognomen sibi circa Carthaginem uendicauerunt. ubi et multa et insignia

nascentur. granata dicuntur a granis. hoc est acinis. quibus sunt referta. grana et acini in eundem sensum accipiuntur. sed hoc proprie differunt. quod granum fere frugum dicitur. ut tritica. hordei. farri. et similia. a quo granarium uocatur locus. in quo frugum grana reponuntur. et granosum quicquid grana intus habet. acini uero sunt ceterorum fructuum. uelputinae. bacarum. leguminum. et aliorum huiusmodi. tamen haec sepe numero confunduntur. et granum accipitur generaliter pro omni eo. quod graeci uocant cocum. unde cocum ilicis grauum uocamus. a quo cocinum. et cocineum. de quibus superius diximus. et granum quidam. quod aliqui linum uocant in Asia. et Graecia nasens paruo fructu. specie rotundum. colore rubrum. minusque. quam piper. sed caliditate multo ualidius. quapropter cum deuorandum datur cum pane. aut adipe sumitur. alioquin gulam adurit. inter punia mala genus est. quod apyrinum uocatur. cui lignosus uelcus abest. unde nomen habet ab a primatiua particula. et pyrim. quod graeci paruum nucleum significat. qualis est oliua. MARTIA. In momentanis tuberes. et apyrina ramis. Item alia dulcia sunt. alia acria. alia mista. alia acida. alia uinosa. flos eorum balasitum uocatur. et medicinis. et tingendis uestibus idoneus. Unde color huiusmodi Balasitum uocatur. corticibus quoque eorum. que acrimia sunt ad perficienda coria uantur. Vt autem conseruari haec mala melius possint indurantur feruente aqua marina. mox eriduo sole stantur. postea suspenduntur ne nocturno rore madescant. cum libet uti aqua dulci perlunantur. IMITATA BREVIS ROSAS. Quae similitudinem habent breuium rosarum. etenim flos mali punia. exiguae rose simile est. Germinat enim uterque flos. primo inclusus granoso cortice. quo mox intumescit. et in uirides alabastris fastigato paulatim rubescens debiscit. ac sese pandit in calices. medio sui complectens uel luteos. uel purpureos apices. BREVIS. Paruas. breue proprium est quod longo opponitur. diciturque a graeco βραχύς. a quo bracha indumenti genus pudenda maxime tegens. unde brachati galli dicuntur. et βραχίον brachium. et brachycaetaleton. quod breuis de structura interpretari potest. et brachylogia breuiologia. siue breuiologia. a breuis fit breuior breuissimus. breuiter. breuius. breuissime. breui aduerbium pro breuiter. MARTIA. Quibus remissum corpus astringens breui. breuitas. breuiologia. breuiarium compendium. hoc est liber. in quo uel res gestae. uel aliud quippiam breuiter comprehensum est. et breuius uerbum. a quo compositum abbrevio. FISCINA. Instrumentum rusticum. de quo superius diximus. aptum ferendis a rure fructibus. cuius diminutium est fiscella. in hac portari recentes casei consueuerunt. a quo fiscelli appellati sunt casei mollis appetitores. sicuti Catillones catillorum liquoreres. unde et lupum piscam a nimia uoracitate catillone ueteres nuncupauerunt. METAS LACTENTES. Caseos recentes. a lacturum enim figura casei metae lactis appellantur. lactentes autem dicitur. quasi adhuc lac sugentes. et non dum in totum coactos. OLIVA Fructus oleae. proprie enim olea arbor ipsa est. oliua fructus. oleum succus. qui ex oliua exprimitur. legimus tamen et oliua de arbore. Virgilius. Incumbent tereti Damocis coepit oliuae. haec autem omnia a graecis sumpta sunt. qui λέλειπεν oleam. ελάειν oliuam. ελαιον oleum dicunt. olearum genera tria Virgilius posuit. orchitendradium. posiam. alij liciniam. sergam. neuiam. amniam. conitiam albiceram. Item alia genera addunt. serga sabinum regiam uocant. cuius fructus non ante Fauonii statum nigrescit. hoc est

ad VI Idus Februarias. alij hanc maiorem uocant. alij bambiam. quanto maturior est oliua tantopinguior succus. sed minus gratus. optima autem aetas ad decerpendum est inter copia. bonitatemque cum bacca inapit nigrescere. has nostris drupas uocant graeci δουρητας. oliuae constant nucleo. oleo. carne. amurca. haec sanies est eius amara. que ex aquis prouenit. ideo siccitatibus nimis est. riguis copiosa. suus oliuae succus oleum est. optimum fit in uena franco agro Campaniae. ubi uenasi est oppidum. cuius odor est unguentis accommodatissimus. MARTIA. Hoc tibi campani sudauit bacca uenasi. Vnquentum quoties sumis. et istud olet. Olea honorem Romana maiestas maximum praebuit. turmas equitum idibus Iulij ex ea coronando. Item minoribus triumphis ouantes Athenae quoque uictores olea coronabant. et graeci olimpie oleastrum. olea syluestris haec est. ab olea nomen habens. oleo natura est tepescere corpus. et contra algos munire. ideo institutum a graecis. ut in gymnasijs athletarum corpora ungeretur. quod tanta luxuria factitatum est. ut aliquando magistratus honoris eius octogenis sextertijs strigmenta olei uendiderint. fit et fictitium oleum est diuersis arboribus. herbisque. et alijs rebus. utputa ex oleastro. quod oleastrum dicitur. ex chamaela frutice saxosa. non altiore palmo folia oleastri. baccaque habente. e cyri altero frutice. que alij scoton. alij rhibim. alij sisamon syluestre appellantur foliolum. caule ferulaceo semine ad similitudinem reani. unde et ricinum hunc fructum uocant. coquitur id semen in aqua. immatensque oleum tollitur. quod cocinum appellatur. ex amygdalis amygdalinum. quod et metopum dicitur. ex lauro laurinum. ex myrto myrtinum. et oxymyrsinum. siue chamaemyrsina oxymyrsinum. quod et chamaemyrsinum. quo citro cetrinum. e cupresso cupressinum. e nucibus iuglandis. quod caryonion nuncupant. e lini semine lineum. e malis cedri cedreleon. e grano cnidio cnidium. e lentisco lentiscinum. e cypro arbore cyprinum. Indi etiam e castaneis. et si sana. et oriza facere castaninum. et orizinum. et sisaminum dicuntur icththyophaga. e piscibus piscinimum. aliquando. et e foijs platani factum est luminum causa propter olei inopiam. ex oenanthe. de qua diximus. oenanthinum. e sansuco sansucinum. Item fit ex cardamomo. meliloto. naruo gallica. panacea. heleonio. cinama radice. omnium succis in oleo maceratis. expressisque sic rhodium siue rosaceum e rosis. iunium e iuno. quod est rosaceo simillimum. Item hyoscyamo. lupinis. et narisso plurimum etiam in Aegypto e rhaphani semine. aut gramine. quod corti non uocant. Itē e sisama. et urtica mistis. quod agrostium appellant. e Lilio Lilinum. suis praeterea herbis inter Cappadociam. et Seleuciam. quod seleticum dicitur neruis admodum utile. in Italia e gummi. quod gummi. e pice. quod picinum appellantur. sponte nascitur in Syriae maritimis. quod eleomeli dicitur. est praeterea oleum oenanthinum. cuius in medicina idem affectus. qui rosacei. fit ex florescente uua labrusca. que e oenanthe dicitur omphacium oleum est. quod ex oliua immatura fit hoc omnium optimum. atque utilissimum est. etenim omphacium proprie dicitur. quod fit ex una acerba. hoc modo decerpitur una. quando est aceris magnitudine. ante annis ortum. eiusque melligo. et totum corpus sole coquitur. nocturni rores auentur. additur aliquid salis. in fictili condita melligo colligitur. optimumque cypro ere seruat. fit et alio modo. in mortarijs una immatura teritur. siccataque in sole digeritur. in pastillos omphacium uocabulum a graecis sumptum est. apud quos immatura una dicitur δυρα. olei sex. que amurca dicitur. ad multa utilis est. dolia olearia. adique eambuntur. ne bibant oleum. eadem subiguntur arcae terendis messibus. ut formica. rimaeque

absint. et similiter lutum parietum. et tectria. et pauimenta horreorum frumenti. uestrarij etiam contra teredines. et noxia animalia amurca aspergatur. semina frugum perfunduntur. lora etiam. et coria omnia. oc calceamina. axesque. et eramenta contra eruginem. postremo lingua macerata amurca sine aliquo sumi radio ardent. ab oliua oliuetum deducitur locus. in quo olea consistunt. et oliuitas fructus olei. Varyo. de oliuitate oleas exui optime conscribit Cato. et oliuum oleum. et oliuo uerbum. quod est oliuarum uindemiam ago. siue oliuas colligo. Phynius. Quippe oliuantibus lex antiquissima fuit. oleam ne stringito. ne ue herberato. et oliuita olei uindemia. ab olea uero olea gignit. sicut a figo figinus. unde olea gigne corone appellata. et oleum a quo olearius. olearia. olearium. unde oleariam caellam. et olearia instrumenta dicimus. Item olearios. qui oleum uel faciunt. uel uendunt. praeterea ab oleum oleo uerbum. quod et olo ueteres dixerunt. significatque odor reddo. uel bonum. uel malum. cum compositum ab eo redoleo in bonam semper partem accipitur. tractum autem ab eo est. quod oleum inueterasens asperiorum habere odorem incipiat. uetusitas enim eadium affert. hinc olentia mali odorij loca dicuntur. et olidum. quod odorem habet. MARTIA. Oliba. que uestes muricae. et oleum sterus humanum. Veranus. sacerdotum la in sacrificio facit oleum. ab hoc fit compositum olfacio. quod et olfacio ueteres dixerunt. Item adoleo. quod modo significat accresco. quia crescentes pueri. cum primu puberes fiunt. oleo hircum incipiunt. propter quod hircum hircum incipiat. sunt appellati. hinc adoleo. a quo adolefens. cuius diminutiuum est adolefentulus. et adolefentia. et adolefentia deducuntur. et adolefentior uerbum. quod significat luxurior. Varro. Id equidem ut faciat censeo. quoniam tu quoque adolefentiaris. ite adolefenturio. quod adolefentiu more facio. siue in adolefentiam redeo significat. Laberius. incipit adolefenturire. et nescio quid nugaru facere. mo adoleo accipitur pro sacrificio. quasi odor e dijs praebere. Vir. Verbenasque adole pingues. et mascula thura. quonia uero sacrificia uendo fieri consueuit. adoleo etiam pra uro aliquando accipitur. Varro. Cu inestina adoleuissent. partem dijs obtulerunt. partē ipsi consumpsere. Vir. Adolefent ignibus arae. Item ob eandem rationem pro coloufur patur. idem. Cura penum struere. et flammis adolere penates. praeterea ab oleum fit et aliud compositum aboleo. quod est deleo. ac prorsus obliero. ut ne odor quidem eius relinquatur. et exoleo. a quo exolesco. quod est adolere. hoc est crescere desino. a quo exoleti dicitur sortia mascula iam adulta. et fere dimissa. quod crescere deserunt. aliquando etiam exoleo pro cresco accipitur. unde et exoletum adiectiuum pro adulto accipimus. Plau. R. eliqui domi exoletum uirgnum. et obsoleo ex ob. et oleo. s. litera interposita. quod similiter significat reuocor. dimittor. Cic. Obsoleuit iam ista ratione multo magis. quam uerbis refutata. et suboleo. quod significat paruum oleo. Acaus. elegans est. myrrha subolet. Itē ab oleo fit inoleo. quod significat cresco. inualeo. a quo inoleo. Virgil. V doque docent inolecere libro. et indoles. quae in pueris. atque in adolefentibus est significatio quaedam. et quasi odor futurae uirtutis. Cicero. Vt enim adolefentibus bona indole praeditis sapientes senes delectantur. in uiris autem est signum. et quasi odor praesentis uirtutis. Idem. homines in quibus est uirtutis indoles. commouentur. Lucretius. indole si dignum latia. si sanguine pristio Robur inest animus. Indole inquit. quasi generositate quadam uirtutis. atque animi. alij etiam in mala partem indoles usurpatur. Liuius de Annibale. sic cum hac indole uirtutis. atque uirtutum trienio sub Hasdrubale imperatore meruit. transferatur quoque ad mala. atque inanimata. Idē sicut in frugibus. pecu-

diabusq; non tantum femina ad observandam indolem valent, quantum terra proprietat, caeliq; sub quo aluntur. sunt tamē qui oleo uerbum non ab oleum (ut superius diximus) deductū putant. sed a d r̄ ḡ e r̄, quod olere est. a quo & odor uerbum derivatum existimant notā significationis. & odor, siue odos. a quo odoratus odorificus, de quibus superius diximus. Itē odorabilis, hoc est odore redens. & odoramentū, qđ odorandi gratia tenemus, sicut unguentiū, qđ causa ungenti. DE CADIS PIGENIS. De uasibus, in quibus picena oliuae conduntur. ex omnibus enim Italiae oliuae picenae, & s. d. i. c. i. n. e. apud ueteres maxime commendabantur, sicut nunc propter magnitudinē, & carnositatē Bononienses picenae partim sale condiebantur, partim oleo suo sine aliqua arte sua commendatione pura immatabat. quaedā frangebantur, & herbarū uiridum condiebantur sapore. ob id colymbades uocant. a d r̄ n̄ uon u p̄ s̄ r̄, quod immaturare est, nā propter lenitatē urinabat. fiebat et praecoxes feruēt aqua p̄ fusa, quāuis immaturae esset. Cato nō alio modo condi laudat oliuas, quā uel in maria uirides, uel fractas in lentisco. NVDVS APER. subintelligit appositus est. NVDVS. Solus sine aliarum dapium apparatus. solidos. n. apros apponere in conuiuijs ueteres solebant. primus Romanorū solidū aprū in epulis posuit P. Seruilius Rullus, pater eius Rullus, qui Cicerone consule legē agraria promulgauit. postea bini & terni simul aprī uno conuiuii consumpti. Inueni. Quāta est gula, quae sibi totos Ponit apros. POMILIONE. Nano nani enim sunt homines paruae nimis stature. paululūq; supra terrā extantes, quod uocabulum graecum esse constat. latini eos pomilios, siue pomiliones, appellant, & in foeminiis pomilias. Fronto Philosophus nani appellatione barbarā esse existimauit. nam graecus aquarium uocant humile, et concavum, quod uulgo stulum barbatum appellant. hinc pomiliones etiā nanos uocauerunt. Domitianus in spectaculis suis pomilionum edidit pugnam. Papinius. Hic audax subit ordo pomilionū. Romani hoc genus hominū in delicijs habuerunt. sub. D. Augusto minimus homo fuit Canopus nomine in delicijs Iuliae neptis eius, cuius longitudo duos pedes, et palma non excedebat, & eiusdē ferē longitudinis mulier Andromeda, quae Iuliae Augustae liberta fuit. Maniū maximū & M. Tullii equites romanos bini cubitorū fuisse. M. Varro commemorat, qui mortui longissimis temporibus in locis sunt seruati. nos pomilionē habemus Hectorē noīe annos nunc duodequadraginta natū, sed aspectu talē, ut ab oibus puer, & non dum duodecimū aetatis annū excedens iudicari possit, puberem alioquin, et propensioris in mulieres libidinis ingeniosum. praeterea et atra saurritate dicitur. sex gpedales gigni quosdam in trimatu implentes uitae cursum comperit. cur apelos graeci uocāt a corporis dexteritate, nā proprie eurapeli apud eos dicuntur, qui facilitate quadā morū praediti sunt, hoc est lepidi, elegantes, in latino nomē nō habent. INDE. Deinde post aprū. TANTVM. Solūmodo. ARENA. Amphitheatrum. CUI CHARIDEMVS. Salicet positus fuit. constant. Charidemum dānatum a Domitiano aprorū dentibus dilaniatum fuisse.

EPIGRAMMA LXXIII. AD STELLAM

ASCIVOS LEPORVM CVRSVS. Iocatur cum stella facere eum monens, ut si nimmū uideatur, quod bis de lepore scripserit, ipse quoq; paria faciat, & bis ei lepore in conuiuioponat. MAIOR, ET MINOR CHARTA. uel maiora, uel minora epigrammata, quae de eadē re scribuntur,

uel maior, & minor scheda. Et enim scheda folium chartae, siue papyri non dum compactum, & ligatum, quod & phyluram graeco uocabulo nuncupamus. Plyn. Sed ratio deprehendit uitium unius schedae remissione. quidam detracta aspiratione sedam scribunt. Quin. Nam qui omnes etiam indignas lectione sedas excitat, anilibus quoq; fabulis accomodare operam potest, schedia enim nauigij genus est inconditum, & irabibus tantum inter se connexis fractum, qualem supra diximus ratem esse. unde schedia incondita, & extemporaria carmina dicuntur, quae nostri sylvas appellant, & graeci x̄id̄ al̄er usurpant pro eo, quod ex tempore dicere, & schedion uocant, quod ex tempore compositum est, quasi dicitur in schedis scriptum. Martialis. Ohe iam satis est, ohe libelle. Tu procedere adhuc, & ire queris, Nec summa potes in scheda teneri. Maior ergo, & minor scheda est, prout plura, aut pauciora epigrammata continent.

EPIGRAMMA LXXIII. DE LIBELLO SVO

EDITA NE BREVI BVVS Eodem ferē argumento ludit, propter quod nonnulli hoc distichon superiori epigrammati adnectunt. ne forte inquit, susceptus a me labor scribendi epigrammata propter libelli paruitatem pereat, idem potius saepius repetatur CVRA EDITA. Studium impensum. BREVI BVVS LIBELLIS. Propter breuitatem librorum. DICATUR POTI VS TON Δ' A PAMEIB O MENO Σ. Hemi distichon, hoc est medium uersus est Homeri, & a Marone nostro interpretatur, huic autē respondens, & a Marone nostro interpretatur, huic contra. hoc hemistichon Homerus frequentissime repetit. est ergo sensus, repetatur potius a me id saepius, ut ab Homero sit hoc hemistichū, qđ liber ob nimiam breuitatem pereat.

EPIGRAMMA LXXV. AD HEDYLVN

VM DICIS PROPERO. Ex persona sua notat eos, qui nimio coitu exhausti, & impotentes facti, exerceere tamen libidinem nō cessant. PROPERO, FAC SI FACIS. uerba sunt Hedyli, dum cum eo coit. Martialis. Et est sensus, cum dicis mihi coeuntē tecum haec uerba. ego propero, hoc est mihi propeere abeundum est. fac si facis, hoc est exple opus, si potes explere. Est. n. communis hic loquendi modus. FAC SI FACIS. Expedi, perface coitum, si potes facere. n. ut superius diximus, coire est. VENVVS. Libido, & uicini appetitus, quem admodū superius diximus. DEBILITATA. Exhausta, infirmior facta ob nimium coitū. LANGVET. Deficiat. dissoluitur. hoc. n. accidit hoibus nimio coitu debilitatis, ut etiā uerbis a coeūdi libidine auocentur. PROTINVS. Stetim quasi porro tenuis. uir. Pronnus ad regē cursum detorquet. Hiabam. aliquando tamē ponitur pro consequenter, deinceps. idem. Protinus acrij mellis caelestia dona Exequar. interdum pro iugiter continue. idem. traiecto missa. Lacroto Protinus haest fugit, seruatiq; cruenta cruorem. nonnunquam pro longe porro. idem. cornūq; recuruo Tartaream intendit uocem, quae protinus omne intremuit nemus. quādoq; pro ualde. idem. En ipse apellas Protinus ager ago. Itē pro omnino, sicut penitus. Idē. cū protinus utraq; tellus una foret. quando autem huic aduerbio additur negatio, significat non ideo, quem admodum

fit in continuo, & statim. Quintilia. Non autem ut quicquid praecipuum necessario est, sic & efficiendum oratorem maximum protinus erit momenti. eandemq; uim & interrogatio habet. idem continuo si ille stulte cogitauit nobis quoq; stulte dicendum est. id est non ideo. protinam etiā pro protinus inuenitur. Teren. Protinam conijciam me in pedes. IUBE EXPECTARE. Iube me lente facere, ne cogitatione festinationis animus a libidine auocetur. SI PROPERAS. Abscedere. NE PROPEPEM. Facere.

EPIGRAMMA LXXVI. DE DIAVLO

UPER ERAT MEDICVS. Idem planē argumentum est, quod quinquagesimū nonū epigrammatis de Chirurgo.

EPIGRAMMA LXXVII. DE LEPORE, ET LEONE.

ICTIBVS HIS TAVROS. Idē argumentum, quod superiorum duorum epigrammatum, hoc est XXXV & XLIII de lepore ludente in ore leonis. MAGISTRI. Domitores leonum. RICITIBVS. Rostris Bucis, quemadmodum superius diximus. FVGAX PRAEDA. Eleganter leporem descripsit, nam & fugacissimum animal est, & omnium praeda nascens. NEC NIHIL REFERT. Et aliquid refert a leone, hoc scilicet quod reddit audacior, & ex audacia fit celerior. mirum dictū non modo non obesse leonem lepori, sed prodesse. SOLA ARENA. In qua nulla sine fera saeuient. CONDITVR. Absconditur. seruat. CAVEAE. Receptaculo. cauum dicitur proprie concuum, uacuum, & a Chaos deducitur, quod quāsi uorago quaedam erat inanis & uacua. Virg. Tum dea uibe caua tenuem sine uiribus umbrā. idem. Haec ubi dicta, cauum conuersa cuspide montem Impulsi in latus. a cauum cauea deducitur, quae proprie significat locum sub terra uacuum, atq; obscurum. quoniam autem in huiusmodi locis esse consueverunt ferarum cubilia, caueas pro ipsis ferarum receptaculis frequenter usurpamus, & ab harum similitudine pro se ptis ex ligno siue ex ebone, aut aliquo metallo factis, in quibus auiculas tenemus, quae uulgo etiam caueas uocant. Martialis. de cauea eburnea. Si tibi talis erit, qualem dilecta Catullo Lesbia pforabat, hic habitare potest. Item caueam uocamus fossam sub terra factam tectam tamen superius. Item aream in medio theatri, in qua equitum subsellia constituta esse consueverunt, quod uelis tecta, cauea similitudinem haberet. Virg. Hic totum caueae confessum. Item a cauum caula stabulum, in quo pecudes reconduntur, quod antiquitus ante usum tectorum oues antris teneri solebant. & caudariae naues, quod ex lignis grossioribus cauatis fierent. cauda, quod inuis caua sit. est enim cauda pendens posterior pars, quae omnibus animalibus est praeter homines & simias. ueteres etiam aliquando eadē dixerunt, a qua caudati, & codati dicti, qui caudas habent. et caudaeae a stella appellatae sunt ex iunco a similitudine equinae caudae factae. Item cauiates hominae, quod caueae erant enim partes hostiae caudatenus, quae in sacrificio pro collegio pontificum quotannis ponebantur. Item caueria, quam graeci u p̄ ū r̄ ū r̄ dicunt, hoc est concavitas quaedam terrae uacua, atq; obscura, unde caueriosum locum

diximus passim uacuum, & ueluti cauernis plenum. Item a cauum concuum hoc est uacuum, sinuosum. a quo concavitas, & cauo uerbum, quod est foedio euacuo. a quo recuo, & excauo deducuntur, a quibus recuatio, & excauatio. TANTA FIDE. Tam certa spe salutis. IMPROBE PROCAX. Proterue, qui ludere cum leone audes, uel improbe, hoc est calidē astute.

EPIGRAMMA LXXVIII. AD LICIANVM

IR CELTIBERIS Licianum Celtiberum caedio urbis in Hispaniam reditūtem, repetita locorum illorum amonitate laudat, & otium ac tranquillitatem uitae more suo commendat. carmen est dicolon distrophon. primus uersus est iambicus Hipponactius trimeter catalecticus, constans sex iambis, recipiesq; etiam spondeos imparibus sedibus, secundus est iambicus archilochius dimeter catalecticus, constans quatuor iambis admissis interim imparibus sedibus spondeo. NON TACEN DE. Laudibus prosequende. tacere proprie est nihil loqui. Nā uis. Hic loquitur, ille tacet. quoniam uero cum aliquid laude dignum uidemus, temperate nobis non possumus, quin illud laudemus, & contrario malefacta non laudamus, inuoluit consuetudo, ut tacenda pro non laudanda accipiamus, & contrario non tacenda pro laudanda item qm qui securi sum nullā querēdi causam habent, tacere aliqui usurpamus pro eo, qđ est securum esse. Teren. Quin tacet? Nā cum ille inferat, dicam, manifestum est non silentium, sed se curitate impetratā fuisse, dicimus et tacere de ijs, quae uocem nō habent. Virgil. totumq; pererrat Luminibus tacitis. Idē. Cū tacet omnis ager. tacere. n. pro quiescere capitur. Vnde tacitum mare uocamus, cum placidū est, & nullis fluctibus agitur. & a tacito taciturnus deducitur, qui natura facile tacet, & tacitus, qui scit tenere secreta. a taciturno tamen fit taciturnitas, quae est obseruatiua genus in silendo constituta, & in caelandis secretis. Terē. Sed ijs, quas semper in te intellexi stas fide, & taciturnitate. & taciturnus diminutiuum. A pule. Blanda mulier, & taciturnula. Item a tacito tacite aduerbiū, hoc est cum silentio siue quiete. praeterea composita reticito, qđ proprie de ijs dicitur, quae dolorē siue solitudinē afferunt. Terē. Ne uerere, ne retice. obitaco de his, quae pudet nos loq. Idē. Virgo ipsa scissa ueste lachrymans obtat. conticito simul tacito. a quo conticito, & conticium pars notis, in qua omnes tacent, ut superius diximus. subitico. tacito, a quo subitico. CELTIBERIS. Iberus fluminis est Hispania, a quo Iberi dicti sunt Hispani, qui utraq; Ibero propinqua regione usq; ad maritima incolunt. et Iberia proprie ea pars Hispaniae, quae intra Iberū cōtinetur quāuis generaliter uocabulo Iberia pro Hispania capiatur. hanc regionē Celtae Gallorū populi relicta quōdā prouincia habitauerunt. Vnde composito ex utraq; gente nomine Celtiberi appellati sunt, et regio eorum Celtiberia. hi quondā omnes imanitate superare sunt crediti, & regio eorum magna ex parte inculta erat, & aspera, & annū alluuiōibus uasta, qđ per eā Anas defertur, et Tagus, & complura alia flumina, quae caesum uersus in oceanū erumpunt. originem ex Iberis agris habentia, quorū propter Numantiam fuit. postea ad mā suetoreē calium redacti sunt. eorum nobilissima ciuitas Numantia fuit. a qua Numantini qui circa uiginti annos bellū cum populo romano gesserunt. tādemq; a scipione capti, ac deleti sunt, unde scipio ipse Numantinus est dictus. a Celtibero celtibericus deducitur. Vnde celtibericum bellum, et celtibericam cladem diximus. NOSTRAE.

Ex qua originem habemus. à nos noster deducitur, à noster uero nostras, quod significat è nostra gente, uel patria, nos ab eo pronominè, quod est ego, sicut nos ab eo pronominè, quod est tu, à quo noster, et uestras. in quibus illud animaduersione dignum est (ex quo licet facere coniecturam uocabula latina lingue magis naturalia, et ratione inuenta, quam fortuita, suo arbitraria esse) quod cum uos dicimus, motu quodam oris conueniente cum ipsius uerbi demonstratione utimur. quippe labia sensim, ac spiritum uersus eum mouemus, cum quo loquimur, et e contrario, cum dicimus nos neque profuso, intentoque spiritu neque extensis labiis pronuntiamus, sed spiritum, et labra quasi intra nasum ipsos coarctamus. hoc idem fit in tu, et ego et tibi et mihi, et tuus, et meus, ceterisque; ab ijs descendit nubes. Nā sicut, cum annuimus, aut abnuimus motus ille uel capitis, uel oculorum à natura rei, quam signat, non abhorret, ita in ijs uocibus, quasi gestus quidam oris, et spiritus uidetur esse naturalis. veteres hīs pro nobis scripsere. sicut tin pro eum. HISPANIAE. Hispania Europa terminos claudit. hanc ueteres ab Ibero ante primo Iberiam, deinde ab Hispani instituit eius urbe Hispaniam cognominauerunt, quae inter Africam, et Galliam posita oceani freta, et pyreneis montibus clauditur, sicut minor ambabus, ita utraque fertilior. Nam neque ut Africa uiolento solo torretur, neque ut Gallia assiduis uentis fatigatur, sed media inter utraq; temperato calore perficitur. Unde felicitas, et tempestiuis imbribus, et omni frugum genere fecundissima est, adeo ut incolis tantum suis, sed alijs quoque provincijs, et ipsi Italiae cunctarum rerum abundantia sufficiat. ALTAM. Nobilem gloriosam. BILBILIM. Segobriga, et Bilbilis duo insignia Celtiberie oppida sunt, arca quae Sertorius, et Metellus praelium commiserunt. Bilbilis patria Martialis, à Bilbili propinquo fluuio appellata. NOBILEM EQVIS, ET ARMIS. Recte de Celtiberis loquens equos, et arma commemorat, cum ijs equi, et arma sanguine proprio cariora sint. EQVIS. Sunt in Celtiberia equestris pernicis greges, qui cum natura subalbi sint, si in exteriorem Hispaniam traducantur, colorem mutant, parthorum similes, nam et agilitate, et cursu celeritate reliquos superant. ARMIS. Celtiberi arma habent rei bellicae aptissima, ut pote aquarum temperamento obdurate nec apud eos probatur telum aliquod, quod non aut Bilbilis fluuio, aut Chalybe tinctum sit. quapropter et Chalybes finitimi huius fluuij appellati sunt, ferrosque ceteris praestare dicuntur, sunt et alij in ponto Chalybes. chalybes aliquando pro ipso ferro in temperato accipitur. Item pro opere ex huiusmodi ferro facta. Luca. Chalybem, frenoque momordit. Virgili. vulnificusque chalybs. SENEMQUE CANVM NIVIBVS EFFRACTIS SACRVM. Ordo est, et uidebis Sacrum senem canum effractus niuibus. Sacer nomen proprium est montis in finibus Galatiae aurum ferens. SENEM. Antiquae nobilitatis. CANVM. Candicans tem. NIVIBVS. Propter niues, quibus tegitur. EFFRACTIS. Allusit ad historiam. Nam sacrum montem ferro nudare nefas habetur sed si quando terra fulgure (quod eo in loco assidua res est) aut imbribus, aut niuii pondere sanditur, detectum aurum uelut dei munus permittitur colligi. VADAVERONEM MONTIBVS. sensus est. et uidebis Veronem appositue uada montibus, hoc est per quem est facilis transitus ad montes. Vero enim fluuius est Celtiberiae, à quo populi circa eum habitantes Verones appellati cursus eius, ut ceterorum ferè in ea regione annuum non torrens, rapidusque est, ut noceat, sed lenis, placidusque ut transiri uado facile possit. BOTORDI. Vicus est non lon-

10
30
40
50
60

ge à Segobriga, quondam oppidum fuit, sed à Tiberio Graccho dirutum (ut refert Polybius) DELICATI. Delitijs pleni, quia arboribus, umbris, fontibus, nemoribus. Syluis abundat. QVOD FELIX. Fructiferis arboribus, ad nemus enim referri debet felix, non ad Pomonam. POMONA. Pomorum dea, quemadmodum Bubona dea bonum, et Mellona dea mellis. à pomo Pomona appellata, unde etiam pomiferum deducitur. Plinius. Tū loca subigenda sunt, in quibus pomiferae arbores inferendae. et pomarium locus, in quo uel instat poma, uel reponuntur, uel est arborum pomiferarum copia. poma uero à potu deducitur, quasi potum (ut Varro testatur) quod poma potu egeant. LENE. Leniter placide quia fluuius ipse lenis, ac placidus est. TRIPIDA VADA. Sub calidas aquas. Vada ideo dixit, quia propter lenitatem transiri uado facile potest, quemadmodum superius diximus, nec ullum est in natando periculum. CONGEDI. Congedus amnis est iuxta Bilbilim, qui per agri planiciem fluens exiguum lacum efficit tepentibus aquis, qui erumpit in Bilbilim. hoc se lauare Hispani post secandum punicum bellum à Romanis didicere. MOLLES. Lenis, placidas. NYMPHARVM. In quibus se lauare Nymphae consueverunt, uel in quibus habitant Nymphae propter suauitatem, et delicias aquarum. REMISSVM. Resoluum. quippe calidis aquis resoluntur corpora, frigidis restringuntur. BREVI. Stultim, breui tempore est enim aduerbium temporis. SALONE. Salo fluuius est, qui et Bilbilis dicitur, quo temperatur ferrum, atque acrius redditur. GELAT. Gelu, hoc est nimia frigiditate astringit, atque obdurat. VOBERCA. Villa est iuxta Bilbilim amnem, cuius fluuio, umbra arborum, et frigiditate saeuientium fontium amoenissima. PROPE. Ex propinquo, ut superius diximus. PRANDENTI. Dum prandens. tanta est enim illic copia ferarum, ut etiam in uillas consistant. prandium dicitur abus, qui ante meridiem sumitur. veteres coenam appellabant, quam uero nunc coenam dicimus, illi uocabant uespernam. ab edendo autem prandium dictum est, quasi pereditum. ab hoc fit prandeo. à quo frequentatiuum pransio. pransos ueteres uocabant non solum qui edissent, sed etiam quibus nihil deesset. Varro. Pransum te, ac paratum esse oportere. impransus uero dicitur, qui non dum pransus est, sicut incognatus, qui non dum coenauit. prandiola, siue prandicula antiqui ientacula uocabant, de quibus superius diximus. FRANGES. Atrebus, superabis. AESTVS. Nimios calores. SERENOS. Temporis serenitatis. Nam quo maior est serenitas temporis, eo minores aurae, et sol liberior, ideoque maior aestus. TAGO AYREO. Tagus flumen est in Lusitanis ramentis auri ferens, iuxta quae uento, et quas factus concipere multi auctores prodiderunt. OBSCVRVS. Tectus. latens. obscurum enim quod superius à cura derinari diximus, proprie significat, quod sine lumine est. Virgilius. Si nigrum obscuro comprehenderit aera cornu. per metaphoram tamen interdum pro ignobili ponitur. Cicero. Qui magna sibi proponit obscuris maioribus interdum pro tecto, latenti, et abscondito. Virgilius. Vidimus obscuris primam sub mœnibus urbe. Unde obscuram orationem dicimus difficilem, et cuius sententia latet. ab hoc fit obscuritas, quod interdum opacitatem, interdum ignobilitatem, interdum etiam difficultatem significat. et obscure aduerbium, latenter, difficulter. ignobiliter. et comparatiua, superlatiuoque eorum obscurior, obscurissimus, obscurius. obscurissime. et obscuro uerbum, quod modo significat opaco, modo tego, modo uel igno-

bilis, uel difficilius facio. ARBORVM. Arbor generale nomen est, et appellatione eius uites quoque, et ederas, et arundines, et salictum contineri iuriconsulti existimant, sed si quis salignas uirgas insituedi salicti causa defixerit, eaeque ante, quam radices egerint, succidantur, aut euellantur, recte pompo scribit de succis arboribus agere non posse, cum nulla arbor proprie dicitur, quae radicem non conceperit. stirps tamen olea arbor est, siue radices egerit, siue non dum, sed cum planta adeo tenera est, ut herba potius uideatur, arboris loco haberi non debet. maximo uero in pretio apud ueteres arbores fuisse umbrarum gratia, quae ex eo maxime apparet, quod cum Cn. Domitius pro domo L. Crassi, qui una secum censuram gerebat, centum uiciorum millia identidem promississet, et Crassus concessurum se respondisset, exceptis sex arboribus Domitius ne uno quidem denario emptam se uelle respondisset arbores adimerentur. Eae fuisse loti patula ramorum opacitate lasciuiae, quae postea centum octuaginta annis usque ad Neronis principis incendia durauerunt, uirides adhuc, immunesque, ni princeps ille arborum quoque mortem accelerasset. dicimus autem in recto arbor, et arbor, sicut odor, et odos. hinc ueteres arbores pro arboribus scripsere. ab hoc fit diminutiuum arbuscula. Item arbusculum locus, in quo arbores sunt, sicut salictum, in quo sunt salices. hoc et arboretum aliqui uocant (ut Gellius testatur) ab eo fit arbusculo uerbum, quod est agrum arboribus conferto ad maritandas uites. Plinius. Transpadana Italia praeter supradicta cornu, populo, tilia, aere orno, carpinu, queru, arbusculis agros. et Arboreus notae significationis, et arbusculi genus arboris, quae et uedus dicitur, de qua superius locuti sumus. Virgilius. Et quae nuda uiridis tegit arbusculi umbra. et arboreo uerbum, quod significat in arborem crescere. Plinius. Alterius generis minor est herba. altera arboreosa. DERCE. Derce, et Neme fontes sunt frigidissimi aestate inter Bilbilim, et Segobrigam, in ripa ferè salonis amnis. RIGENS. Frigidus supra modum. Virgilius. Tellurem borea rigdam spirantem moueri, de quo superius abunde differuimus. NIVES. Aquam ex niuibus liquefactam, quod inuentum fuisse Neronis principis diximus, ut frigidius biberet. CANVS. Albus propter niues. ET. Idest BRUMA IMPOTENS. Bruma proprie dicitur dies solstitij hyemalis, qui è post Idus Decembris, dicta quasi βραχὺμαχ, hoc est breuis dies. ponitur tamen interdum pro mense Decembri, ut hoc loco, interdum pro hyeme. Virgilius, Frigida sub terra tumulum quem bruma tegebat. à bruma brumalis deducitur, ut brumale tempus, brumales dies. IMPOTENS. Quia homines impotens, et desidiosos facit, ab igne discedere nascentes. MUGIET. Sona bit. Mugire proprie factitium est bouum. à quo mugitus, à cuius similitudine uenti quoque plerumque mugire dicuntur. hinc fit mugitor uerbum, quod significat murrure. Lucil. Mugnamur, malimur, subduamur. Et mugio cognomen Romani cuius à frequentati uerbo murrure. à quo Mugiola porta, quod ipsi aliquando praesuit. à mugio fit remugio compositum eiusdem significationis cum primitiuo. Virgilius. Horendas canit ambages, antroque remugit. RAVCO. Sonoro, unde et ad rē poar, hoc est à uociferando Boreas dicitur. uociferando autem uox rauescit. APRICA. Temperata sine frigore, de quo supra diximus. TARACONIS. Taraconis insignis urbs Hispaniae est, à qua ipsa provincia Taraconensis uocatur altero capite Galliae, altero Beticam attingens, mari litora obijcit, nostro, qua meridiem, qua uero septentrionem spectat oceano, urbs amoenissima est, temperato caelo, et (ut Sira bo inquit) ad reapiendos principes percalebris. TVAM. Ex

10
30
40
50
60

qua tibi origo est. LALETANIA. Regio est Hispaniae. Hiberus labitur à Cantabris, iuxta est Taraco. Hinc laletana aqua, laletana uina magis capia, quam bonitate nobilitate. MACTABIS. Oades, de quo superius diximus. DAMAS. Notum animal est è caprarum syluestrium genere ideoque semiferum, ut hirundines in uolucris, apes in campo, in mari delphini. reperitur et masculino genere. Virgilius. Cum canibus timidi ueniunt ad pocula damae. VERNAS. Conterraneos tuos, et quasi domi tuae natos. RVMPE. Defatigabis, plerique sanè ex uenatu uoluptatem capientes non sinunt leporem necari, sed currendo sapius uertunt, atque ita leporem fatigant, et solo, cui su delectantur, quod abs te. FEDERICE. Princeps fieri praesertim in leporarijs tuis, quae tanto sumptu, decore, atque elegantiā fecisti, sepe uero non sine magna animi uoluptate consistimus. rumpere proprie frangere est. Virgilius. Rumpimus in uita tua uincula. aliquando tamen accipitur pro fatigare. Terentius. Ut me ambulando rumperet. Aliquando pro disijcere. Virgilius. Frigidus in pratis cantando rumpitur anguis. nonnunquam impetum facere. Terentius. Cesso intro rumpere. rumpere silentium, et rumpere uocem est loqui, siue diu tracta proferre. à rumpo rupes deducitur, quod ueluti abrupta sit. et rē pa, quod aquarum agitatione rumpatur, de quibus et eorum deriuatiuis superius locuti sumus. et rumentum abruptio. et rumex genus teli, quod sparo gallico simile est. Est etiam rumex oleis genus uulgo notum. item rupti dicuntur, qui ob nimiam fatigationem, aut conceptum rigorem dolent, et uix mouere possunt corporis membra. praeterea à rumpo composita sunt in terrumpo, quod est aliquid dicentem, facientem ue impedioperrumpo ualde rumpo. abruptio desidio. auello. Vnde loca abrupta diuisa, atque ob id inuia appellamus. praerumpo eiusdem significationis, unde et praerupta loca dicimus. erumpo cum impetu exeo. à quo eruptiones dicuntur, quado uel exercitus è castris uel praesidia ex urbibus in hostes impetum faciunt. Item egredior. Plinius. Erumpunt ceruus cornua primo aridae cuti similia. prorumpo cum impetu feror. Irrumpo impetum facio, à quo irruptio. dirumpo, frango. scindo. et ad animum etiam refertur. Cicero. Dirumpor dolore. corrumpto. contaminio. à quo corruptela, hoc est contaminatio deducitur. et incorruptum inuiolatum. CALLIDVM. Callentem flectere, se et saluti suae terga uertendo consulere. FORTI. Celeri, robusto. RELINQVES CERVO VILICO. Mactandos scilicet, quoniam caro eorum molliis, et insipida est. ideoque rustiorum potius abus. Ceruus animal malum placidissimum est. Virgine aliquando ui canum, ad hominem confugit, et in pariendo minus cauet. semitas humanis uestigijs eritas, quam quae secretae, ac feris opportuna sunt. editos partus exercens tam faemina, quam mares cursu, et fugam meditari docens, ad praerupta ducunt saluumque demonstrant, in fuga saepe quiescunt, stantesque respiciunt, cum propè uentum est, rursum fugae praesidia repetunt, hoc faciunt intestinum dolore tam infirmum, ut leui ictu intus rupatur. fugunt mox latratu canum audito, aut a semper se canda, ut se cum uestigia quoque abeant. mulcentur fistula pastorali. et cantu. cum exerceat aures, acerrimi auditus sunt, cum remiserit protinus surdū. Ceterum stolidum animal est, et omnium ferè rerum in rauculo stupēs, adeo ut equo, aut bucula propius accedente hominem iuxta uenientem non uideat, aut studeat, arcu ipsum, sagittasque miretur. cornua mares hnt folijs; aialiu oibus annis statuto ueris tempore amittit. latet amissis quasi inermis, et noctu in pasua exeunt dextrū cornu negant inueniri, desidi ab ijs putant, ne in usum hominū ueniat. quod ei sit aliqd medicamen-

um. utriuslibet acris odore serpentes fugantur. indicia cer-
 te etatis in illis sunt singulis annis adiacentibus ramos usq; ad
 sexennes ab eo tempore similia renascuntur, nec potest amplius
 etas discerni. dentibus senectus declaratur, aut enim paucos, aut
 nullos habent non de cadente castratis cornuo, nec si carant,
 renascuntur. capiti aliquando sunt edera in cornibus viridan-
 te ex attritu arborum innata. quoniam immascentia ad solem
 durant, deinde in arboribus experiuntur. Maria trantant gre-
 gatum nantes, porrecto ordine, et capiti imponentes preceden-
 tium clunibus, per vias quisq; ad terga redeunt. conceptus
 ceruarum est post arcturi sydus octonis mensibus ferunt par-
 tus, et interdum geminos. Post conceptam statim dislunquuntur.
 at mares rabie libidinibus senium, fo diunt sobes, ideo tunc ro-
 stra eorum nigrescunt donec imbre abluantur. candidi aliqñ
 reperiuntur, qualem fuisse tradunt. Q. Seruorij ceruam, quam
 fandiā eē Hispanie gentibus persuaserat pugnare cum ser-
 pente, et cavernas eorum inuestigant, nariumq; spiritu extra
 hunc venientes. ideo contra morsus præcipuum remedium ex
 coagulo huius in vitro oculo vita ceruis longa. capiti sunt ali-
 qui post centum annos iam torquibus aureis, quos Alexander
 magnus addiderat cute iam ferē ob pinguitudinem adopteris-
 febrium morbos non sentiant, quinetiam huic timori medetur.
 notum est quasdam principes fœminas omnibus diebus matu-
 tinis carnem eam decogitare solitas fuisse, et ita longo æuo ca-
 ruisse febribus. a ceruis ceruinus deducitur. Martia. Ceruinus
 gelidum torquet sic halitus anquem, et ceruarius, unde lupū
 ceruarium a similitudine dicimus, et ceruaria omis dicebatur,
 quæ pro ceruo imolari solebat. Ceruus græce Elaphos dicitur,
 a quo Tragelaphon quasi hircinum ceruum uocant eadem spe-
 cie animal barba tantum, et armorum uallo distans, nec alibi
 nascens quam iuxta Phasim amnem, et Elaphoboson a pa-
 stu ceruorum, nam bosno pasco significat herbam feru-
 laceam geniculatam, digiti crassitudine semine corymbis de-
 pendentibus, folijs olisari commendatam in abis contra ser-
 pentum, omniumq; aculeatorum ictus. quippe fama est, hoc pa-
 bulo ceruos resistere serpentibus, quod eo minus est mirandum,
 quo et dictamum herbam extrahendis sagittis idem hominū
 bus monstrauerit, per cissi eotelo, pastiq; eius herbe eiecto. qu
 etiam per cissi a phalango caneros edendo sibi medentur.
 VICINA SYLVA. Ligna sylue uiana continentis pro
 contento accipiunt, ut mos est poetarum. DESCENDET.
 Facile portabitur, quasi sponte ueniet. scandere est in altum ire.
 unde scala dicta, per quas in altum ascendimus. Scama
 na que lectis ueluti gradus apponuntur, ut per ea in lectum
 facilius ascendatur. Scabellum diminutiuum a scamno. V ar
 ro scribit scabellum dici per quod simplici scansione scandebant
 in lectum non altum. Scammum uero, quo duplici gradu in le-
 ctum altiore ascendebant. Scammum etiam dicitur terra il-
 la altior, quæ inter duos sulcos in colendo relinquuntur. Plynus.
 Scamna inter duos sulcos cruda ne relinquuntur. quonia autē
 in ijs sedere consueuimus, factum est ut scammum, et scabellū
 frequenter pro subfellijs usurpentur. Scansile, per quod ascen-
 di potest. præterea a scando composita ascendo, a quo ascensus.
 et ascendendo, ascendo et ascendior. descendendo quod proprie signi-
 ficat è loco superiore in inferiore uenio. Plautus. descende iam
 ex equo. unde fit descensus. Virgil. Facilis descensus auerni.
 Diamus tamen aliquando descendendo in forū descendendo in cam-
 pum, descendendo in prælium, non quod de loco superiore in in-
 feriozem descendamus, sed de loco tuto in locum discriminis ab
 eo (ut opinor) tractum, quod in loco celsiore se tenet, pugnam
 detrectare existimatur, quæ cum relinquat, et in locum æquum
 uenit, atq; descendit, animū pugnandi se habere declarat. hinc

quicunq; pugnaturus uenit aut litis aut dignitatis defendendæ
 gratia, descendere dicitur, etiam si ex inferiore loco in superio-
 rem se conferat. ascendendo simul scando, a quo consensus. Item
 a scando satndulaca genus herbe frugibus inimicæ, quod eis
 ascendendo, quasi edera nocet. Item secundum quosdam sca-
 teo, a quo saturio, saturies, scatebra, de quibus superius dixi-
 mus. scandere etiam uersus dicimus, hoc est mensurare, quod eos
 per pedes distinguendo ueluti ascendere uideamur, hinc talis
 mensuratio scansio uocatur. CINCTVM. Circunda-
 tum. INFANTE. Infantibus pueris singularis pro plu-
 rali. SORDIDO. Immundo, quales sunt rusticorum
 pueri. VOCATVS. Inuitatus. VENABITVR. Ut secum uocationem afferat. CLAMATVS. Voc
 accitus quando cœnæ tempus erit. clamor proprie est calamo-
 rum sonus, quasi clamor, etenim uento agitata arundines nō
 paruum uocem emittunt. ponitur et pro omni uoce. ab hoc fit
 clamo uerbum, quod est uocifero, et interdum pro uoco accipi-
 tur. si ut frequentatiuum eius clamito. Plau. Plaudunt, parum
 clamitant me ut reuertar. ab hoc clamofus clamore obsirepēs
 uociferator. Quinti. Nō turbidus. non clamofus sit alterator.
 et clamito frequentatiuum. et composita declamo, quod est
 fictam causam ago, aut docendi aut exercendi ingenij gratia,
 a quo declamator. declamatio, de quibus superius diximus,
 exclamo uocifero, et quasi è medio pectore uocem in altum e-
 mitto. quod aut indignationis, aut doloris causa fieri solet, a
 quo exclamatio eiusmodi uox dicitur. Item figura, quæ a græ-
 cis Epiphonema appellatur, quæ definitur rei narrata uel pro-
 lata summa acclamatione. Cice. Facere. n. probus adolescens pe-
 riculose, quàm perpeti turpiter maluit. et enim apud
 græcos super, φωνία clamorem significat, præclamo an-
 teclamo, a quo præclamo, unde præclamatores dicebantur,
 qui flammam dialem, hoc est sacerdotem Iouis antea debant
 clamantes, ut homines ab operibus abstinerent, quia ei opus fi-
 cientem uidere irreligiosum erat. proclamo procul clamo, de-
 uo uo. in clamo clamando reprehendo, sic clamo subnuum-
 ro. reclamo, uel rursus clamo, uel ex aduerso clamo. conclamo
 simul clamo. a quo conclamatio, et conclamatum est, de quo
 superius differimus. PROPE. Deprope, hoc est ex
 propinquo. LVNATA PELLIS. Calci lunati,
 hoc est nobiliores, qui calceis lunatis utuntur. est enim sensus,
 non sint tecum in conuiuio nobiliores, et magni uiri, quibus
 te morem gerere oporteat nobiliores calceis, in quibus luna ef-
 figes esset uos fuisse manifestum est. Iuueni. Nobilis et genero-
 sus Appositum nigra luna subtextit alutæ. cuius rei diuersas
 rationes affert Plutarchus ueterum morum scrutator diligen-
 tissimus. aut enim ob id institutum hoc esse scribit, quod ani-
 ma post mortem lunam sub pedibus spectent, uel ut argumen-
 tum sit eius habitationis, quam in luna esse nonnulli prodide-
 runt, uel quod Arcades. qui cum Euandro in Italiam uenerunt,
 Profelene appellati eo calcei genere uterentur, uel ut homines
 elati, ac tumidi eo signo admonerentur instabilitatis, atq; inco-
 stantia humanarum rerum, quod luna primo ex oculo pro-
 dit, et facta in dies speciosior ex suum lumine, ac splendore cō-
 spiciuntur facit, tum formosissima, et maxima reddita, rursus de-
 sinit, ad nihilumq; reuertitur, uel quod eo exemplo admo-
 nentur subditi magistratibus parendum esse, et quemadmo-
 dum luna (ut Parmenides scribit) solis radios continue respicit,
 sic inferiores secundū locum tenere debere, et principes ale-
 re, quorum opibus, atque honoribus perfruuntur, sed quod pæ-
 ce Plutarchi dictum sit, illa nobis uerior ratio uidetur, quod
 Numa rex Romanorum, cum chlamydem ab Isaurorum legi-
 tis. sumpsisset, uestemq; regiam cum Senatoria conuinxisset,
 non foris

non foris, sed intus purpura posita, ut ex uerbo una conficere-
 tur, tum calceis quoq; Senatorum. c. literam, quæ centum signi-
 ficat, inscribi iussit, ut per eam sese è numero centum partium
 admonerentur. hanc postea a figuræ similitudine lunæ effig-
 em esse dixere, et ob id lunatos calceos appellauerunt. TO
 GA. Longior uestis, quæ in urbe, ut superius diximus, uti-
 tur, qui principes ciuitatis salutem, comitanturq;. Martialis.
 si matutinis facile est tibi rompere somnos, Attrita uenit spor-
 tula multa togæ. OLIDAE MVRICE. Nuntius
 magistratum, de quo superius diximus, homines in iudici-
 um uocās. Iuuenalis. primus clamante Liburno Currite, iam
 sedit, rapta properabat abolla. HORRIDVS. Vel
 pannosus squalidus. hispidus. er at enim uilissimum homi-
 num genus, uel horridus. odiosus, et qui omnibus est horro-
 ri, uel horrendus metuendus, propterea quod homines iussu magi-
 stratum in forum uocat. horror interdum tremorem signifi-
 cat. Plautus. Quis hic horror est? quid pauitas? Interdum tur-
 uitatem aspectus. Apuleius. Quæ cum appexisset, horrore ho-
 minis deterritus statim retrocessit. aliquando abominationem.
 Varro. Ira odium. horror eos ab incepto retrahit. nonnum-
 quam ad uenerationem pertinet. Virgilius. Arboribus suis
 horror inest. hinc horreo, et quod ab eo deducitur, horresco
 aliquando pro contremisco usurpatur. Idem. Campiq; natam-
 tes Lenibus horrescunt sistris. aliquando pro eo, quod est hispi-
 dus. asper. terribilis sum. idem. Tum late ferreus hastis Hor-
 ret ager. Item horridus, cuius diminutiuum est horridulus,
 quod modo tremementem significat. Persius. Sas comite horridu-
 lum trita donare lacerna. modo horridum hispidum asperumq;. Virgi-
 lius. Et glacie riget horrida barba. idē. Inseritur uero, et fœ-
 tu uicis arbutus horrida. modo timēdus. Idē. Horridus in iacu-
 lis. horribilis uero modo pro formidabili accipitur. Cice. Et quod
 dictu quoq; horribile uidetur uiuentis sanguine hausto, modo
 pro terro. deformi. Varro. Eadem atq; horribili, seu uitabili ca-
 pitur. Virgilius. Horrendas canit ambages, antroq; remugit.
 modo pro nouo, et mirabili. idem. Horrendum et dictu ui-
 deo mirabile monstrum, modo pro ridiculo. Idem. Oratq; arti-
 cibus sumunt horrenda cœnatis. ab horror horrificus quoq; de-
 riuatur, hoc est horrorem faciens. et horrifonus cum horrore
 sonans, siue horridum sonum habens, et horride duriter, hi-
 spide. aspere. cuius diminutiuum est horridule, et horriditas
 pro horrore. Martialis. Omnia mihi horriditati erant maxime.
 et Herix (ut quidam putant) qui et bericus, et herinatus
 dicitur, quod horreat spinis. animal est hyeme se condens, præ-
 paransq; huic tempore cibos, etenim uoluitus supra iacenta
 poma affixa spinis unum non amplius tenens ore, in ca-
 uas arbores portat. Idem mutationem Aquilonis in austrum
 præfagit in cubile se condens. ubi uero sensit uenantem contra-
 cto ore, pedibusq; ac parte omni inferiore, qua raram et in-
 nociam lanuginem habet conuoluitur in formam pileæ nequid
 comprehendi possit præter aculeos. in desperatione uero uri-
 nam ex se tabificam reddit tergori suo spinisq; noxiam, pu-
 tant propter hoc se capi, quod certe ueteres faciebant, hac cute
 expolientes uestes, nam abum ex eo non sumebant, ut nos faci-
 mus, quam obrem exinanite prius urina uenari ars erat, et
 tum præcipua dos tergoris, aliis corrupta, frangit puribus spi-
 nis, atq; deciduis, etiam si uinat subtractus fugit ob id non nisi
 in nouissima spe maleficio illo perfunditur. quippe et ipso do-
 re insitum ueneficium, ita parcentes sibi, terminumq; suppre-
 mæ opperientes, ut ferme prius occupat captiuitas. calide po-
 stea aque asper su resoluitur pilea, apprehensusq; pede altero è
 posterioribus suspendi à ueteribus solebat, ac ita fame neca-
 ri, aliter occidi non poterat, ut tergori parceretur. Ex herinaceo

rum genere. et Histrix est spina undique contexta, sed longoa-
 res habens aculeos, et cum intendit cutem, missiles. ora urgen-
 tium figit canum, et paulolongus iaculator, hybernis se men-
 sibus condit. Item ab horreo hordeum secundum quosdam, quo-
 niam licet calamus altior frumento, quàm hordeo sit, Aristote-
 men est mordacior hordeo. ab eo fit hordeacius, unde fari-
 nam hordeaceam, et panem hordeaceum dicimus. et hordea-
 rium unde as hordearium ueteres uocabant, quod pro hordeo
 equitidabatur. et horreum, quod in eo hordeum seruaretur,
 sicut a grano granarium. a farre farreum à ueteribus di-
 ctum est. u enim et hordeo et farre uesti solebant, ponebant
 autem frequenter. E. loca. aspirationis fordeum pro hordeo di-
 centes, sicut fœdum pro hœdo. hinc horctum et forctum pro
 bono usurpabant. hordam etiam prægnantem uocabant, unde
 dies quo grauida hostia immolabantur hordeaca nuncupa-
 bant. horum autem ueteres ipsius anni dicebat. Luc. An hor-
 no te abstuleris auro. Item ab horreo composita perhorreo, hoc
 est ualde horreo. a quo perhorresco. abhorreo, quod significat
 alienus sum, et semper requirit ablatiuum cum præpositio-
 ne ab, ut abhorreo ab hac re. exhorreo, expausco. a quo fit ex-
 horresco, et semper requirit accusatiuum, ut exhorreo, siue
 exhorresco hanc rem. inhorreo. horridus. asper. hispidus fio. a
 quo inhorresco eiusdem significationis. Martialis. Quæ trita
 duro non inhorruit manto aliquando pro inremisso accipitur.
 Virgilius. Spicæq; in campis cum missis inhorruit. QV
 RVLVS CLIENS. Epitheton cliens est querulus,
 etenim clientum mos est de patronum negligentia semper que-
 ri. IMPERIA VIDVARVM. Imperiose
 uiduæ, mos est loquendi apud poetâs dumtaxat. Virgilius. Fe-
 rimur per opaca locorum. id est per loca opaca, recte autem mu-
 lieris naturâ expressit, quando non est uiro subiecta. PAL-
 LIDVS. Epitheton rei. semper enim pallet nimio timo-
 re, ne in causa succumbat. ideo importunus est et continue ue-
 xat patronum. ALTVM. Profundum, quemadmo-
 dum superius diximus. SOMNVM. Quietem. græce
 a uox est. p. litera in. m. mutata. græci enim uerborum dicunt
 significat autem modo quietem. Virgilius. Mors hominum fa-
 cilis, dulcinq; simillima somno modo ipsum quietis deum. Mar-
 tialis. Et quia nulla uenit, tu mihi somne ueni. A somno som-
 nolentus deducitur, hoc est plenus somno. et insomnis perui-
 gil. unde insomnes noctes dicimus, hoc est perui-giles. et somni-
 ferum, quod affert somnum. et sopor ipse somnus. a quo so-
 poriferum, idem quod somniferum. et sopio somnum indu-
 co. cuius passiuum est sopior. a quo sopitum dicitur, qui iam
 incepit dormire. Virgilius tamen sopitum somno dixit, qua-
 si irrigatum. et soporo idem quod sopio. cuius passiuum est
 soporor. a quo soporatus, qui ueluti irrigatus est somnus. et se-
 misoporatus, ac semisopitus, qui inter somnum, uigiliamq;
 medius est, quem etiam semisomnem, et semisomnum dici-
 mus. M. Cel. de M. An. Nec dormire excitatus, nec uigilare
 ebrius poterat, sed semisomno sopore inter manus centurio-
 num, concubinarumq; iactabatur. Item a somnus somnio
 uerbum. et ab eo compositum insomnio, quod est per quie-
 tem aliquid quasi uigilans uideo. Item somnium. et insomni-
 um ipsa uisio, quæ dormiendo fit. Somnium tamen aliquan-
 do pro somno positum inuenitur. a somno somnator, et som-
 niatrix deriuantur. ueteres etiam somnorium usurparunt
 pro eo, quod in somnis uidetur. Varro. hic somnorinas ima-
 gines affatur. et insomniam fœminino genere pro uigilijs,
 quod nomen Plynus ambiguitate lectionis exclusit, et de usu
 remouit. somnum describitur animi in medium esse recep-
 sum. Aristoteles uero ita definit. ὕπνος ἐστὶν ἀντιπρὸς πρῶτον

ἀναβυ μίσητος πρόστα κατω, ὑπὸ τῆς κινήσεως τῆς οὐ μόνον πρῶ-
 ματος χυβέλης ἑταλληθῆτος τῆ πρώτῃ ἀδαντηρίου σωτηρίας
 ἔπειτα τῆ ζωῆς. Somnus inquit, est refluxio exhalationis ad
 inferiores partes, hoc est ad cor, ascendens à motu natura-
 lis spiritus, uidelicet ad caput compresso primo sensitivo, hoc ē
 corde propter animantis salutem. in qua definitione quatuor
 causas generat exprimitur. Refluxio enim exhalationis
 causam materialcm indicat. motus naturalis spiritus, efficien-
 tem. Compressio cordis, formalem. Salus animantium, fina-
 lem. idē somnium sic definit. ἐν πρώτῃ δὲ ἐν ὑπέρ τῆς ἀρ-
 χῆς κατὰ χρομῆτος φάντασμα, hoc est somnium est in somno
 uisum occupato principio, quippe per principium, sensum com-
 mune intelligit. Nam illo occupato, Socratis imaginem in so-
 mno uidentes, ipsum nos Socratem uidere existimamus. Mirum
 est somniare statim insipientem. nam et pauore expergitur.
 et factum imitatur. Hinc oriuntur inter philosophos quæstio-
 nes, sine ne aliqua animi præcitate quiescentis, et qua ratione
 frant. Item somnijs ne credendum sit, ab eo præsertim, qui so-
 mni uicit, non esse somnijs credendum. DORMIES.
 Quisquis à dormio fit dormitio, hoc est quies, et dormio fre-
 quentiatur. Horatius. Quandoq; bonus dormitat Homerus.
 à quo dormitabundus, quasi dormiens. et dormitatio. Item
 composita addormio. à quo addormisco, quod est contrarium
 uerbi expergitur. Suetonius de Claudio. et quoties post ci-
 bum addormisset, quod ei ferè accidebat, olearum, ac pal-
 marum ossibus inaccessatur. Obdormio, quod modo pro dor-
 mio accipitur modo pro eo, quod est sopor. Prædormio, ante
 dormio. Redormio, euigilo. à quo redormitio, excitatio. euigila-
 tio. Plinius. In redormitione uaria fuisse somnia apparet.
 MERCETVR. Emat huiusmodi scilicet laboribus pa-
 trocinandi, et frequentandi forum. SOPHOS. Glo-
 riam existimationē nomen sapientiæ, de quo diximus. IN
 SANVM. Ingers. MISERERE TV FELICI
 VM. Te uero inquit, potius commiseratio teneat eorum,
 qui se felices inter te curas, et negotia putant, cum tu uere in
 hac quiete animi felix sis. illi uero sine infelices. NON
 SVPERBVS. Omni ambitione uacuis. non laudem
 non gloriam querens cum animi solitudine. VERO
 GAVDIO. Quod in quiete, ac tranquillitate uitæ po-
 situm est, ut superius diximus. DVM SVRALAV-
 DATVR TVVS. Donec inquit tuus Sura laudem in
 foro, ac senatu uersando captat, tu otio indulge. Palfurius Su-
 ra orator, et causidicus fuit. saepe etiam declamauit. Martia-
 lis, et Liciani amicus, sed ob suspicionem, quod cum uelitia-
 nis sensisset, Senatu à Domitiano fuit amotus. cum uero in ca-
 pitolino certamine de oratoribus coronatus fuisset, omnesq; in-
 genti consensu pro eo prearentur, et ut restitueretur, oraret,
 Domitianus, nullo responso dignatus est, sed tantummodo tacere
 iussit uoce præconis. NON IMPVDENTER.
 Sensus est. Cum uita hominis satis famæ adeptæ est, non impu-
 denter facit, si se ad otium transfert, et animi quietem. PE-
 TIT. Dari sibi scilicet. Nam id uicæ datur, quod quietem,
 et tranquillitatem parit. QVOD RELIQVVM
 EST. Quod post famam adeptam superest uitæ.

EPIGRAMMA. LXXIX. AD
 AEMILIANVM.

I TIBI MISTYLLVS. Facite
 Aemilianum deridet, qui cocum suum,
 sumpto ex homerico uersu uocabulo mistyl-
 lon appellauerat, in quo notat eos, qui no-

bilia, et antiqua nomina cuius imponere pulchrum putant.
 est uersus Homeri in primo iliados huiusmodi, μίσυλλόν
 τ' ἀρατ' ἄλλα κῆρ ἀμφ' ἀβυλδίων ἔπειρον, quod significat. Scra-
 bant in frusta et alia, et uerbus perforabant. quem lo-
 cum interpretatus est Virgilius. Pars in frusta secans, uer-
 busq; trementia figunt. facite ergo inquit Martialis, Si tu uo-
 cas cocum tuum mistyllon, cur non et ego uocem taratallæ?

IN LEPOREM ADVERSVS LEO-
 NEM LASCIVIENTEM.
 EPIGRAMMA.
 LXXX.

NON FACIT AD SÆVOS.
 Rursus de lepore et leone iocans, notat
 eos, qui se in existimatione esse putant apud
 eos, à quibus habentur contempti.

NISI. Præterquam. Nisi enim ex no-
 et si composita est, et idem significat,

quod si non, uel præterquam. est enim conuinctio exceptiua.
 aliquando tamen pro continuatiua ponitur. Cicero. Nisi forte
 putamus dementem P. Scip. Africanum fuisse, qui cum per se-
 ditionem à C. Carbone interrogaretur, quid de Tiberij Grae-
 chi morte sentiret, respondit iure sibi casum uideri. in quo no-
 tandum, quod quoties nisi principium sententiæ est, in dicati-
 uum desiderat, aliis etiam subiunctiuum, diciturq; per apo-
 copen nisi et hæc omnia nisi. quàm et præterquam, sem-
 per repetunt eosdem casus, qui præcesserunt. Vt quid queris,
 nisi pecuniam? et quid aliud queris, quàm uoluptatem? quid
 est animal, nisi corpus cum anima concretum? quid est aliud
 animal, quàm corpus cum anima concretum? At præter sem-
 per exigit accusatiuum, ut nulli places, præterquam mihi, et
 nulli places, præter me. Ni etiam pro ne ueteres usurpabam.
 Plautus. Ni male inculta sis. Virgilius. Ni teneant cursus.
 PRIMA CERVIX. Primarum ferarum sum, ut putat
 ri, et aliarum huiusmodi. NON FACIT. Non con-
 uenit, ut superius diximus. AMBITIOSE. Qui
 per ambitionem ostendis te eum timere, à quo contemneris.
 NON CERNUNT. Vel despiciunt, et contemnant,
 uel ob paruitatem uix uidere possunt. INGENTIS FA-
 TI. Pulchre mortis. SVB HOC HOSTE.
 Tam feroc, atque magnanimo.

EPIGRAMMA. LXXXI. AD
 QVINTIANVM.

COMMENDO TIBI QVINTIA-
 NE NOSTROS. Librum suum
 Quintiano commendat, ne patiar eum
 à Fidentino tanquam proprium recitari.
 QVOS. Recitaturus poeta, qui scilicet
 male recitat, et tunc desinunt esse nostri.

SERVITIO. Seruitute, in quam redacti, et uin-
 cti sunt à Fidentino. ASSERTOR. Liberator.
 SATIS PRAESTES. Satis des fideiubeas, eosq; meos
 fuisse affirmes, et à me manu missos. omnia hæc uerba serui-
 tium. assertor. satis præstes. dominus. manu missus. plagiaris
 iurison sultorum sunt, quorum disciplinam optime calluisse in-
 detur Martialis. PLAGIARIO. Furi librorum
 meorum, de quo superius late disseruimus.

Epigramma

EPIGRAMMA. LXXXII. AD
 FIDENTINVM.

NA EST IN NOSTRIS. Rur-
 sus in Fidentinum scribit furem suorum
 librorum carmine heroico. Sensus est. Tu
 putas libellos nostros uideri tuos posse, quod
 tui aliquando uersus interposite sint. At er-
 ras. Nam hoc te magis furti arguit, quia

dissimilia, et contraria simul posita magis apparent. CER-
 TA FIGVRA. Claro, et aperto signo ruditis sci-
 licet et ignorantie domini. TRADVCIT. Trans-
 fert. separata à nostris. SIC INTEPOSITVS.
 Ordo est, interpositus Lingonicus Bardocucillus sic contami-
 nat urbica. Tyriantina uncto uitio, ut tua scilicet carmina con-
 taminant nostra. BARDOCVCVLLVS. Ve-
 stis genus, ut superius diximus. Amiculum habet, quo caput
 tegitur, quod à forma dicitur cucillus. Nam proprie cucillus
 est papyraceum tegumentum, quo pigmentarij utuntur. Imme-
 nalis. Contentusq; ille ueneto, diciturq; metallo. Quod si hoc
 genus uestis cucillo caret, non bardocucillus, sed bardiacus
 dicitur. Martialis, Lassi bardiacus quod euocati. Habet autem
 nomen à Bardis Gallie gente, quod hæc eo genere uestis præ-
 cipue uteretur. Maximo apud Gallos in honore Bardi fuerit,
 quod laudibus magnorum uirorum, ac poetice student, unde
 quicunque uirorum fortium laudes canerent dicti sunt Bar-
 di. Lucanus. Plurima se curi fudistis carmina Bardi. Aliquan-
 do tamen Bardos stultos uocantur à tarditate ingenij. Nam a-
 pud grecos βαρδός tardus dicitur. Cæcilius. Nimis auda-
 cem, nimisq; bardum barbarum. Plautus. Nimis tandem ma-
 quidem pro barda, et pro rustica reor habitum. Erat autem
 bardocucillus uestis omni tempore commoda, cum qua etiam
 cubare soliti erant imbrum tempore in castris milites, et in
 agris rustici. Gallie grossioris uilli erant oleo madida, colo-
 re natuo. interdum etiam si uacuo in tincta essent rufo. sed il-
 lis rustici, his milites quoque, et non ignobilis pueri utebantur.
 Martialis. Gallia sanonico uestit te bardocucullo. Idem.
 Roma magis fuscis uestitur, Gallia rufis,

Et placet hic pueris, militibusq; color.
 LINGONICVS. Gallicus. Lingones enim populi
 Gallie sunt supra Heluetos, et Sequanos in occasum uer-
 gentes. TYRIANTINA. Violaceas purpureas ue-
 stes, de quibus superius locuti sumus, ita dictas ab ianahino.
 hoc est uiolaceo colore, et tyrio, hoc est purpureo, quod purpu-
 ra in urbe Tyro parabatur, quam superius memorauimus. ue-
 rustate originis magnitudine, et claritate, omnibus syria et
 Phoenicie urbibus quondam prælatam, dictam prius Sarram,
 et ab Agenore Prisci Bely filio conditam insulam septuaginta
 millibus passuum à terra diuisam. postea Alexandri oppu-
 gnantis studio continenti adiunctam. Ouidius.
 Fluctibus ambitæ fuerant Antisa, Pharosq;
 Et phoeniciæ tyros, quarum nunc insula nulla est.
 VRBICA. Urbana, quibus non ruri, sed in urbe uti-
 mur. VITIO VNCTO. Vitio olei, quo unctus
 est. ARETINAE TESTAE. Vasa figulina, quæ
 olim Aretij oppido Thuscæ nobili fieri solebant, ut superius
 diximus. CRYSTALLINA. Vasa à crystallo, de
 quibus superius, locuti sumus. CORVVS. Nota autem
 est omnium nigerrima. ideo niger epitheton est corui. Dicitur
 autem à grecis κόραξ, quod coruum significat. unde
 et Latini aliquando coracem coruum uocauerunt. Cicero. Qua
 re coracem iustum uestrum patiamur nos, quod pullos exclu-

dat suos. Corax etiam nomen proprium fuit oratoris sicili,
 qui Thesium docuit item fratris Tyburti. à quo oppidum Vol-
 scorum cognominatum est. Coritus uero oppidum est Thuscæ
 in paruo colle eiusdem nominis situm, à Corito rege ita uoca-
 tum. Coryti etiam missilia in modum sagittarum. Virgilius,
 Corytiq; leues humeris. et Letifer arcus. à coruo coruinus de-
 ducitur, ut coruinum rostrum. coruinus adeps. Exprimit ser-
 monem humanum miro modo cum ex actiua uictoria reuer-
 teretur Augustus, occurrit ei inter gratulantes, quidam cor-
 uum tenens, quem insituerat proferre hæc uerba. Aue Caesar
 uictor imperator. Miratus Caesar tam officiosam auem uiginti
 millibus nummum eam emit. Multasq; præterea similes quoq;
 parauit. Quo exëplo motus pauper sator insituerat ipse quosq;
 aggressus est coruum ad parem salutationem, sed impendio
 exhaustus ad auem non respondentem dicere solebat opera,
 et impensa perijt. Cæpit tamen aliquando coruus optatam
 salutationem exprimere, ac forte audita, dum transiret Augu-
 stus, respondissetq; satis talium saluatorum habeo domi. Su-
 persuit coruo memoria, ut et illa, quibus dominum querentem
 solebat audire, uerba subiungeret, opera, et impensa pe-
 rijt, ad quod subridens Caesar, emi aucti iussu quanti nullam
 aliam emerat. Sub Tiberio principe ex fœtus supra Castorum
 eadem genitus pullus in oppositam sistrinam deuolauit, qui ma-
 ture sermonibus affuefactus, omnibus matutinis euolans in ro-
 stra in forum uersus Tiberium, deinde Germanicum, et Dru-
 sum Cæsares nominatim, mox transeuntem populum Roma-
 num salutabat, deinde ad tabernam remeabat, quem merem
 cum pluribus annis seruasset, tamen manceps proximæ siri-
 næ, sive emulatione incitatus, sive iracundia subita, ut uoluit
 uideri, cum excrementis forte calceos eius foedauerat, eum in-
 teremit. ex quo tanta plebis consternatio secuta est, ut primo ex
 ea regione hominem expulerint, mox etiam exanimauerint,
 fatusq; aliti maximis exequijs celebrauerint, constrato lecto
 super duorum Aethiopum humeris, præcedente tibicine, et
 coronis omnium generum ad rogam usq; qui constructus dex-
 tra uia Appie fuit in campo, qui ex eo ridiculi appellatus fu-
 it. Craterus uero cui Menocroti cognomen exstitit in Troæ-
 cæna regione Asiae coruorum operæ auenari solitus proditur, quos
 deuuebat in siluas insidentes humeris. illi uero coruiculus uen-
 stigabant, agebantq; eo perducta consuetudine, ut exeuntem
 sic comitarentur, et feri uisi sunt, et per stitum congerere la-
 pides in stulam monumenti, in qua pluuia aqua durabat, sed
 que non posset tangi, et tali congerie exprimere, quod potui
 sufficeret, gerit internicium odium cum chlorco aue. uterque
 enim nocte oua inuicem exquirunt. item cum mulo, cui uolanti
 præripit escas. Sunt qui prodant hanc auem ore parere,
 ideoq; grauidas si ederint coruinum ouum, per os partem red-
 dere, quæmetiam difficulter parere strecto inferantur. Martialis.
 Corue saluator quare felater haberi.

In caput intrauit mentula nulla tuum.
 Aristoteles hoc negat, nõ hercle magis, quàm in Aegyptiobim,
 sed exosulationem in ijs esse tradit. talem, qualem saepe cerni-
 mus in columbis. Ipsi apud Alphosum Sialie regem dū Neæ-
 poli sub Callisto pontifice effemus, uidimus coruum ei à rege
 Britaniæ missum miro candore conspicuum. Item alium, alla-
 tum ei à rege Scytharum aucupio mirabilem. siquidem alios
 coruos, et phasianas cum eo capere solebat. à coruo etiam cor-
 nicem appellatam quidam existimant notatam auctem. et ipsam
 aliquando albam uisam à nobis, imitatrix et ipsa aliquan-
 do est humanarum uocum. à quo corniscatum diuarum loc-
 cus trans Tyberim erat cornicibus dicitur. Quo in Iuno-
 nis tutela esse putabantur. Item à corui uoce fit factitium uer-

H ij

bum croco. à quo croco. Inde uero crocatis, & crocatis de-
ducuntur. Itē croco, à quo crocatis quarta declinationis. Plau-
tus. Simul radebat pedibus terram, & uoce crocatabat sua. A
corace uero græca uoce phalacrocorax dictus balæarum in-
sularum peculiaris auis, cuius superius mentionem fecimus.
& pyrocorax luteo rostro niger, præcipuo sapore nomen ha-
bet à colore rostri igneo, quasi ignitus coruus. utp̄ enim
ignis est. RIDE TVR. deridetur. O LORES.
Cygnos latine enim olores dicuntur, græce κύννοι. à cy-
gno cygneus. ab olere olorinus deducuntur, quæ aliquando si-
gnificant, quod cygni sine oloribus est, ut cygneæ, siue olorina
uox modo ponitur pro candidus. Est enim olor candidissima
auis, anseris maior, uocem habens argutum, mutua carne uesci-
tur. moritura flebilem cantum emittit, fixa prius in cerebro
penna, quod miror Aristotelem, ac Plinium uel ignorasse, uel
si scierunt, non tradidisse. Ouidius. Dulcia defecta modula-
tur carmina lingua. Cantator cygnus funeris ipse sui. Comme-
ant Cygni anserum more, sed in uolatu eorum liburniorum
more rostrato impetu feruntur, facilius hoc modo scandentes ac-
rem, quam si recta fronte impellerent, colla imponunt præ-
cedentibus, fessos duces ad terga recipiunt. Olor licet latina uox
sit, quidam tamen à græco derivatum putant. quasi ὄλος ὄ-
ποιός, hoc est totus candidus. ὄλος totus dicitur hinc ho-
lographum uocatur testamentum, quod totum testatoris manus
scriptum est. & holoschenos, de quo superius diximus. & ho-
locustum hostia, quæ detractis extis integræ aræ imponeba-
tur, quasi ὄλος ναυσὶν, hoc est totum combustum. Virgili-
us. Et solida imponit taurorum uiscera flammis LEDAE=
OS. Ledæ dicuntur cygni, quia iupiter, ut superius dixi-
mus, in forma cygni cum Leda concubuit. Ob eandem ratio-
nem & amyclæi dicuntur, hoc est lacones. Papinius. Amy-
cleos ad frena citauit olores. Amyclæ Laconie ciuitas fuit. un-
de Castor, & Pollux amyclæi dicuntur. Virgilius. Talis Amy-
clæi domus Pollucis habentis Cyllarus, & quorum grati mem-
minere poetæ. aliæ quoque Amyclæ fuerunt in Italia inter Ga-
iectam & Terracinam conditæ, à Lacombus, q̄ Castoris et Pol-
lucis comites fuere. Virgilius. Tacitis regnauit amyclis. Tacit-
us uocauit, uel quod hæc urbs Pythagoreæ sectæ fuit, et ab eſu,
carnium, atque omnium animalium cade abstinuit, propter
quod serpentes in uicinis paludibus natus occidere nefas putan-
tes ab ipsis interempti sunt. Plinius. Iuxta Terracinam fuere
Amyclæ à serpentibus deletæ, uel quod iſs aduersus finitimos
bellum gerentibus, cum frequenter aduenire hostes falso nun-
tiaretur, & ob id ciuitas uario terrore quassaretur, ciuitas fuit
nequus deinde hostium aduentum nuntiaret. itaque postea cum
hostes nullo nuntiante aduenissent, ex improviso capta ciuitas
fuit. & ob id Tacitæ dictæ. Lucilius. Mihi necesse est loqui. Nā
non nescio amyclas tacendo perisse. Amyclas in singulari pro-
prium nomen fuit nauæ in eperro pauperrimæ. ERRAT-
V el pascitur uel uagatur. CAYSRI. Cayster flumi-
us est Asia, qui multos secum amnes deferens præter Asiam
paludem labitur, & abluat Ephesum. Multi circa hunc amne
cygni uersantur. Virgilius. atque Asia circum Dulabus in sit-
gus rimantur prata Caystri. IMPROBA. Ael pro-
pter inuidiam, quia Lucianus tantum impedit, uel propter at-
liditatem. Est enim pica natura sagax, ut monedula quemad-
modum superius diximus, et ipsa quoque humanam uocem imi-
tatur. Persius. Picasq; docuit nostra uerba canari. OFFEN-
DIT. Impedit. ledit. Offendere & defendere proprie con-
traria sunt. nam offendere est incurere in aliquid, atque in-
cidere. Terentius. Offendit adueniens quædam mei loci hinc at-
que ordinis hominem haud impurum, hoc est incidi. Defende-

re uero est impellere. Virgilius. Solstitium pecori defendite. En-
ni. serua ciues. defende hostes. Quoniam uero qui incidunt in
aliquid, ledere sepe solent id, in quod incidunt, & contra-
rio qui depellunt, uentur factum est, ut offendere frequentissi-
me pro ledere usurpetur. & defendere protueri, & quasi
uim depellere. Cicero. Cum iste cum pallio purpureo, pari-
tunicatufaretur in conuiuijs cum mulieribus. non offendeban-
tur homines in eo, neq; moleste ferebant. Quintilianus. Qui
nullum uitæ discrimen respicit, quo me ab hostium crudelitate
defenderet. Offendere etiam aliquando pro inuenire accipi-
tur. Cicero. Sed imitor Architam illum tertentium, qui cum
ad uillam uenissent, & omnia aliter effundisset. V arro. Romam
regressus, ibi nihil offendi, quod ante annos quinquaginta reli-
querim. ab offendo fit offindiculum, quod significat impedi-
mentum. obstaculum. & offensio, atque offensa, que ita diffi-
runt, quod offensio semper passiuè accipitur. offensa uero acti-
ue. Cicero. in corpore ægro odiosa est omnis offensio. id est omnis
molesta. omnis passio. idem. Cum tot eius offensas pati non
possem, inde discessi. Offendicis etiam ueteres uocabant lignu-
re nodos, quibus apex retinebatur, id cum peruenisset ad men-
tum dicebatur offindiculum. à defendo defensor. & defen-
sio deriuantur. CECROPIAS QUERELAS. Can-
tus Luscinie, de quo supra dictum est. FERRET. AT-
det. frequentatur. ATTIDE. Philomela, siue Lusci-
nia quemadmodum supra diximus. MULTISONA.
Multam & uariam uocem habente. INDICE NON
OPVS EST. Non est necessarius accusator, qui affirmet
libros esse meos, neq; iudex, qui sententia id definiat. nam scri-
pta à te contra te iudicant.

30. EPIGRAMMA. LXXIII. AD FVSCVM.

I QUID FVSCÆ VACAS AD-
HVC AMARI. Hortatur Fuscum
ut se in amicitiam recipiat. monetq; non
esse aspernandos nouos amicos, neq; inspic-
endum an noui sint, sed an sint tales, qui
durare, & ueteres fieri possint. FV-
SCÆ. Cornelius Fuscus præfectus cohortium pratoriana-
rum sub Domitiano fuit magnæ apud principem authoritat-
tis. Martialis. Ille sacri lateris custos, Martiusq; togati. SI
QVID VACAS. Si quem locum uacuum habes ad ali-
um, qui te amet recipiendum. elegans est loquendi modus. Di-
cimus enim uacas laudare. uacas amare. item passiuè uacas lau-
dari. uacas amari. ROGAMVS. Petimus. Rogare
enim interdum petere est. Plautus. Spectandus, ne cui illam det,
neque roget. interdum querere significat. Terentius. Accedo ad
pedisequas, quæ sit rogo. Nonnunquam orare, deprecari. Vir-
gilius. litusq; rogamus Innocentium, quandoque etiam statueret.
Cicero. Ego ad eam bellicæ ciuilibus causam attuli. Ego leges per-
niciosas rogari. hinc leges rogatio dicitur, quoniam rogare pop-
ulum magistratus solebant, an id placeret, quod statuerat.
hinc etiam derogare legi. & abrogare legem dicimus. Est au-
tem derogare legi aliquid ex ea detrachere. abrogare legem
irritare eam, atq; infringere. Modestinus. Derogatur legi, cum
pars detrachitur. abrogatur lex, cum prorsus tollitur. ab his de
rogatio, atq; abrogatio deducuntur. A rogo fit etiam rogatio fre-
quentatiuum, quod interdum significat precor. Plinius. Pa-
trem adit. rogat ut sui miseretur. interdum significat. Plau-
tus. Quæ sit rogatus. & rogamen, quod poetæ pro præce fre-
quenter usurpant. & rogatarij, hoc est tabelliones, qui rogant
quod quisq; stipuletur, hoc est promittat. & rogas (ut quidam
putant)

40. SCE. Cornelius Fuscus præfectus cohortium pratoriana-
rum sub Domitiano fuit magnæ apud principem authoritat-
tis. Martialis. Ille sacri lateris custos, Martiusq; togati. SI
QVID VACAS. Si quem locum uacuum habes ad ali-
um, qui te amet recipiendum. elegans est loquendi modus. Di-
cimus enim uacas laudare. uacas amare. item passiuè uacas lau-
dari. uacas amari. ROGAMVS. Petimus. Rogare
enim interdum petere est. Plautus. Spectandus, ne cui illam det,
neque roget. interdum querere significat. Terentius. Accedo ad
pedisequas, quæ sit rogo. Nonnunquam orare, deprecari. Vir-
gilius. litusq; rogamus Innocentium, quandoque etiam statueret.
Cicero. Ego ad eam bellicæ ciuilibus causam attuli. Ego leges per-
niciosas rogari. hinc leges rogatio dicitur, quoniam rogare pop-
ulum magistratus solebant, an id placeret, quod statuerat.
hinc etiam derogare legi. & abrogare legem dicimus. Est au-
tem derogare legi aliquid ex ea detrachere. abrogare legem
irritare eam, atq; infringere. Modestinus. Derogatur legi, cum
pars detrachitur. abrogatur lex, cum prorsus tollitur. ab his de
rogatio, atq; abrogatio deducuntur. A rogo fit etiam rogatio fre-
quentatiuum, quod interdum significat precor. Plinius. Pa-
trem adit. rogat ut sui miseretur. interdum significat. Plau-
tus. Quæ sit rogatus. & rogamen, quod poetæ pro præce fre-
quenter usurpant. & rogatarij, hoc est tabelliones, qui rogant
quod quisq; stipuletur, hoc est promittat. & rogas (ut quidam
putant)

putant) quod in eo dii manes rogentur. est enim rogas strues li-
gnorum ad cremanda caduera, in qua simul atq; imposita
corpora sunt, & ignis adhibitus. Pyra dicitur a πῦρ ἢ πυ-
ρὸς hoc est ab igne. Bustum postquam caduere crematum
est, quasi bene uisum. Funus, dum uritur caduere ipsum, seu
pompa ipsa exequiarum. Exequiæ celebratio funeris, dum
corpus effertur. Sepulchrum, in quo ossa conduntur: Reliquiæ
ossa ipsa, & cineres. Tumulus conuictio terræ supra sepul-
chrum. Monumentum quicquid ad defuncti memoriam ædi-
ficatur. Item à rogo fit compositum arrogo, quod modo signifi-
cat nimium mihi tribuo. unde arrogans dicitur, qui sibi teme-
re atq; insolenter tribuit, quæ in eo non sunt. & arrogantia,
quæ contraria est modestiæ. & ita definitur. Arrogantia est
per quam temeritas, atque impudentia uanam sibi comparat
authoritatem. Modestia autem, per quam pudor honestus pu-
ram, ac stabilem authoritatem acquirit. Item arroganter ad-
uerbium, modo arrogo significat in filium ac familiam mihi
asciso. à quo fit arrogatio, quæ ita ab adoptione differt, quod
adoptamus eos, qui filij familias sunt, Arrogamus, qui sunt sui
iuris. ideo autem arrogatio dicitur, quia is, qui ascendit aliquem
in filium, interrogatur an uelit illum iustum sibi filium esse
& is, qui ascendit, rogatur an id fieri patiat. uel quod arro-
gatio per populi rogationem fit, cuius uerba hæc sunt. V elitis
iubeatis. ut L. Valerius L. Titio tam iure, legoq; filius siet,
quàm si ex eo patre, matreq; familias eius natus esset utiq; ci-
uitæ, neciq; in eum potestas siet, uti pariendo filio est, hoc ita
ut dixi, ita uos qui uisites rogo. Adoptio per prætorum fit. arroga-
tio per populum. Interrogo, peto. à quo interrogatiuum. inter-
rogatorium. & interrogatio deducuntur. Erogo. distribuo. &
quasi rogatoribus effundo. Rogatores enim postulatōres dican-
tur. Obrogo, prioris legis infirmandæ gratia legem aliam fe-
ro. Prorogo. ante impendo. à quo prærogata beneficia dican-
tur, quæ ante sunt impensa. unde prærogatiua excellentia &
antelatio uocatur. Paulus iuriconsul. V eteranorum priuilegi-
um inter cetera etiam in delictis habuit prærogatiuam, ut se-
parentur à ceteris in pœnis, hoc est ceteris præferantur. nec
ad bestias. itaq; ueteranus datur nec sustibus caditur. irrogo.
infrigo impono. Plinius non modo culpam omnem, sed eti-
am multam ei irrogauit. Surrogo, sufficio. substituo. Quintilia-
nus. Cum defuncto patre in eius locum surrogatus fuisset.
Ab hoc surrogatio, hoc est substitutio deducitur. HOC FVE
RANT. Noui scilicet amici.

EPIGRAMMA LXXXIII. AD FRONTONEM.

OTA TVI BREUITER. Lau-
dat hoc epigrammate uitam rusticam
otio præditam, & quiete, eamq; antepo-
nit uitæ urbanæ anxie semper atq; sollicitæ.
FRONTO. Iulius Fronto Iulij Gra-
ti frater tribunus militaris fuit sub Otho-
ne, uixitq; usq; ad Domitiani tempora doctus in primis, &
poëtis fauens. Iuuenalis. Frontonis platani conuulsaq; marmo-
ra clamant semper & assiduo ruptæ lectore columnæ.
CLARVM DECVS MILITIAE, ET TO-
GAE. Clarus & belli & pacis artibus. Toga pro pace
usurpatur, quoniam hoc habitu utuntur intra urbem, quem-
admodum arma pro bello, quoniam in expeditionem deposti-
ta toga armati incedunt. Cicero. Cedant arma togæ, concedat
laurea lingue. ARATOR. Cultor. Arare proprie
est terram iam proficissam rurſus uomere euertere. Plinius. In

arando magno opere seruandum est Catonis oraculum. Quid
est primum? agrum bene colere. Quid secundum? bene ara-
re. Quid tertium? stercore arare. idem. Si inter arbores, uitesq; are-
tur fuscillis capistrari boues oportet, neq; terram tenra præ-
cerpant. ab hoc arator deducitur, quod tam de boue, quàm de
homine bouem ducente dicitur. idem, arator nisi incuruus præ-
uariatur. & aratio. idem. Arationem per transuersum itera-
ta oratio sequitur. & aratrum instrumentum, quo aratur, quod
quando duas rotulas additis habet, quali in Gallia utuntur.
Planaratum appellatur, in quo chisis uomere pale effigi-
em habet, & manica eius stua dicitur. Cicero. Ab stua eius mo-
cum homines loquebantur. & arro uerbum, quod significat
segetes iam natas rurſus arando proficindo, quod impinguan-
di agri causa fit, uel incipiente culmo, uel cum bina, ternaq;
emiserit folia. dictum autem arrare est quasi arare, qd
inuentum à Salassio proditur Tauriscæ gentis populis, qui
cum subiectis alpibus depopularentur agros panicum, mili-
umq; iam excreſcens tentauere, postquam natura respuebant,
in ararunt ex quo missis duplicatæ fuerunt. Idem. Et in reuerſi
eo agro contingit memoratur. Nam cum hyeme prægelida at-
ptæ segetes fuissent, reseruerunt reserantes campos munſe. Mar-
tio, & uberrimas messes habuerunt. Ab arro præterea compo-
sita sunt in arro eiusdem cum suo simplici significationis. Ply-
nius. Sunt qui iam natus in arant segetes. item de arro. per arro.
sub arro. eiusdem ferè significationis. item ex arro, quod accipi-
tur pro eo, quod est scribo, quod à quadam arandi similitudi-
ne tractum uidetur. unde fit exaratio pro conscriptione.
SORDIDA. Villicæ, non urbana. OTIA. Quie-
tem. Otium proprie dicitur uacatio à labore, sed quia ij, qui
studijs literarum operam intendunt, necesse est, ut ceteris ne-
gotijs uacui sint, factum est ut otium pro literario studio acci-
piatur. Cicero quid dulcius otio literato. id est studio & (ut ita
dicam) negotioso otio. unde dicere solitum sapientem legimus,
nunquam se minus otiosum esse, quàm cum esset otiosus. Ab otio
um fit otiosus. otiosior. otiosissimus. & otiose aduerbium. id est
cum otio. à quo otiosus. otiosissimus. & otior uerbum, quod si-
gnificat in otio sum. Ocyor uero comparatiuum pro celerior
accipitur. fitq; à positio græco ὀκνός, quod significat ca-
ler & superlatiuum habet ocysissimus. item aduerbia ocysus et
ocysissime. hinc ocynum appellatur herba ad boum pabulum sa-
ta, quæ abebant aluum bobus. id erat huiusmodi. Fabe mo-
dios decem, uicane duos. tantundem & erulicæ in iugero au-
tumno miscabant, ac ferebant, admista etiam aucna græca, cui
non cadit semen. Hoc ocynum (ut Varro scribit) dicebatur à
celeritate nascendi bouum causa fieri solitum. nam ocynum her-
ba longe ab hac diuersa est, uulgo basilicum uocant. odoris opti-
mi. Chrysippus eam grauiter increpuit, tanquàm inuilem sto-
macho & insaniam facientem. alij tradunt si tritum operia-
tur lapide, scorpionem gignere. Commanducatumq; & in so-
le positum uermes producere. Sunt etiam qui dicunt manu-
lo ocymi cum cancri decem marinis, uel stimalibus trito con-
uenire ad eum scorpiones è proximis omnes. Sed contrarium
esse secuta ætas comperit. nam & scorpionum uenenis mede-
tur cum uino addito exiguæ acetæ rosæ. stomacho confers. in-
flationes & rutum dissoluit ex acetæ sumptum. aluum sistit
impositum urinam cit. Veruas multo atramento sutorio tol-
lit, multis præterea medicamentis adhibetur, hoc uno nocium
quod uenerem stimulat. ideoq; equis etiam, asinisq; admitti-
ra tempore ingeritur. ab eodem etiam oceanus deducitur, quia
oceanus mira celeritate in maria interiora diffunditur per fa-
ces, in quibus sunt columnæ Herculis, quæ de causa limen in-
terni maris multi eum locum appellauerunt. est autem proprie
H iij

oceanus mare quod uniuersam circum terram. Et a litoribus, plerumque accipit nomen nam ad dextram, ubi primum terram intrat, Atlanticus dicitur. ad sinistram Gaditanus, illinc Arabicus. Persicus. Indicus. Hinc Britannicus. Germanicus. Scythicus. Postquam uero terras intrauit, primo ab Iberia, hoc est Hispania Ibericum mare dicitur. tum a balearibus insulis balearicum, posthac Narbonensium prouinciam contingens. Gallicum. deinde a Liguria Ligustum, mox usque in Sicilia a Thracis thracicum, siue Thyrrenum a thyrrenis, siue a differentia superi inferum. Superum enim adriaticum uocamus, quod ad id ab urbe ueniens Appenninum ascendamus. inde ab Ionibus ionium. a Sicilia siculum a Creta criticum. ab Asia asiaticum. a Pamphilia pamphilium. A Carpatho insula, quae inter Aegyptum, et Rhodum est. Carpathium. a Cypro cyprum. a Rhodo rhodium. Multa praeterea nomina habent ut aegium. Corinthium. argolicum. tyrium, et similia, de quibus partim diximus, partim suis locis dicemus. Poetae tamen oceanum pro quoquoque mari usurpant. Virgilius. Et ruit Oceanus noxitem ab eodem Ocythoe nymphae, de qua superius diximus. Ocytho flumini in finibus Aetiae, quasi uelociter fluens. Oceanum uero montem confragosum dixerunt antiqui. a quo oceanus notum calcarenti genus, quod inaequaliter tuberculatum est. Ab hoc oceanus dicitur, qui oceanis calcantibus incedunt. Praeterea ab otio per compositionem fit negotium, quod otio contrarium est, de quo atque eius derivatiuis superius locuti sumus. QVISQVAM PICTA COLIT? Interrogatiue pronuntiandum est, ut sit sensus. Erit ne quisquam, qui colere possit factus, et labores urbanos, cum frui liceat otio, ac delictis ruri? COLIT. Habitat. frequenter. PICTA FRIGORA SPARTANI SAXI. Pictos, ac frigidos spartanos lapides. id est potentiorum domos laoni. marmore cultas, frigidum epitheton marmoris est. Pictum autem ideo dicitur, quia Lacedaemonum marmor. quadam ueluti squamarum uarietate pictum uidetur. SAXI SPARTANI. Lacedaemonij marmoris, quod pretiosissimum habetur, et uiriditate cunctis hilarius, quale superius diximus ophitem et Tiberianum, atque Augusteum esse. Spartani Lacedaemonij dicuntur. Nam cum ij cum Messenijs ob stupratas uirgines suas in solenni Messeniorum officio bellum intulissent, grauissima se execratione obstrinxerunt. non prius quam Messenam expugnassent. reuersuros. itaque cum praeter opinionem annis iam decem tenerentur, et querele uxoribus post longam uiduitatem reuocarentur inueniens legerunt ex eo genere militum, qui post iusurandum in supplementum uenerant, quibus Spartam remissis promissos omnium foeminarum concubitus permiscere, ut celerius, certiusque conpererent. Ex ijs nati ex nota materni pudoris Spartani, quasi sati appellati sunt. Et inde urbs quoque Sparta uocata est. INEPTVS. Imprudens. quid aptum et commodum sit non discernens. inepti proprietatem praecclare declarat Cicero cum inquit. Ego mehercule Caesar. ex omnibus latinis uerbis, huius uerbi uim uel maximam semper putavi. Quem enim nos ineptum uocamus, is mihi uidetur ab hoc nomen habere ductum, quod non sit aptus, idque in sermonis nostri consuetudine perlate patet. Nam qui aut tempus quid potest nō uidet, aut plura loquitur, aut se ostentat, aut eorum, quibus cum est, uel dignitatis, uel commodi rationem non habet, aut denique in aliquo genere aut incontinentens, aut nullus est, is ineptus dicitur. hoc uicio cumulat est eruditissima illa graecorum natio. itaque quod uitium huiusmodi graeci non uident, ne nomen quidem ei uicio imponunt. Ut enim queras omnia quomodo graeci ineptum appellent, non reperies.

Omnium autem ineptiarum, quae sunt innumerabiles, haud scio an ulla sit maior, quam ut illi solent quocumque in loco, quocumque inter homines uisum est de rebus aut difficillimis, aut non necessarijs argutissime disputare. ab ineptus fit diminutium ineptulus. et ineptitudo. et ineptia, quae tam uerborum, quam factorum est. et inepte aduerbium. et ineptio uerbi, quod est stulte aliquid uel dico, uel facio. Est autem composita haec uox ab in negatiua particula, et aptus, quod modo pro eleganti et dextero ponitur. Cicero. Ut enim pulchritudo corporis apta compositione membrorum mouet oculos, et delectat. modo pro colligato, et connexo. V ARRO. Vbi lucis opacus teneris fructibus aptus. Cicero. Quis enim hominem hunc dixerit, qui cum tam certis caeli motus, tam fractis astrorum ordinibus, tamque inter se omnia connexa et apta uiderit, neget ipsi uelam inesse rationem? Idem. Fulgentem gladium et lacunari uel ta equi aptum demitti iussit, aliquando pro adeptus. V ARRO. ea omnibus ostentat, quae bello aptus est. ab aptus fit aptitudo, hoc est conuenientia. pulchritudo. elegantia. et apte aduerbium, hoc est commode. conuenienter. et apto uerbum, a quo adaptus, quod modo accommodo significat. modo parus. Virgilius. Interea classem uelis aptare iubebat Anchises. Idem. Proiecto dum pede laeo aptat se pugnae. PORTAT MATV-
20
30
40
50
60
TINVM AVE. Mane salutem. Erat enim Romanorum mos mane salutare potentiores. iuuenalis. Sollitius ne tota salutatritrix iam turba peregerit orbem. Matutinum opus dicitur, quod mane fit, et cum prima aurora. Matutum n. imitatione graecorum auroram dicitur. EXVTI NEMO ORIS. Nitidi. perui. nullis sensibus impediti. PLENAS PLAGAS. Retta feris plena. DVCERE Educere. SALIENTEM. Palpitantem. TREMVLA SETA. Hamo, qui pendit est seta calamo piscatorio alligata. PROMERE, producere. Promere enim proprie dicitur ea, quae reposita fuerant proferre, a premendo (ut quidam putant) deductum, a quo promptus appellatur is, qui iam paratus, et expeditus est ad agendum, et in quo nulla mora est, quasi iam est penu, siue repositorio sit productus. item promptus ingenio, qui ingeniosus est, hoc est qui ingenium ad omnia paratum habet et promptuarium locum, in quo res ad usum necessariae ita repositae sunt, ut statim promi, ac proferri possint. item quod facile produci potest. et in promptu esse, quae iam parata. et instructa sunt. a promtus fit promptior. et promptissimus. et aduerbia prompte. promptius. promptissime. a promo uero de promo, et expromo eiusdem significationis. FLAVA MELLA. pro prius mellis color est flavus, hoc est fuluo clarior, qualis est color auri, cum fuluus ex uiridi et rubro, flavus ex uiridi rubro, atque albo sit. ab hoc fit flauo uerbum, hoc est fulgeo, et auri colorem reddo. quidam a flamma deductum uolunt, quod sit color haud dissimilis flammæ. alij a flando, quod flata metalla eum colorem habent. a Flauo flauiorum cognomen deductum ob crinum candorem. RVERO CADDO. Rubra testa. Martialis. Si spumet rubra conchis tibi pallida testa, Dibatadis inuentum fuit ex rubra creta uasa fingere, uel rubrica plastice addere. PINGVIS. uel crassa ob quietam uitam, et omnis sollicitudinis expertis, uel diues, hoc est rebus ad uitam necessarijs abundans. ideo usus est poeta hoc uerbo onerat, ut rerum omnium copiam significaret. INAEQV ALES. Impolitus, non dolatus manus artificis, quales sunt mense rustorum. CINIS NON EMPTVS. Cinis factus ex lignis non emptis, et recte cineris uocabulo usus est. onia enim potius calido cinere, quam arboribus coquuntur. SVA OVA. Dominata. non aliunde

aliunde quæstæ. NON AMET HANC VITAM! Imprecatur inimicis suis, ne uel ament, uel assequantur hanc uitam de qua loquitur, sed semper in urbibus uiuant, quod scilicet hæc quietus et uoluptatis plena sit. illa uero, curarum et miserie. ALBVS. Pallidus, hoc est anxius. sollicitus. Album proprie candidum dicitur, quod Sabini cum plura scribebant album. siquidem a graeco deducitur album, quae uox candorem significat. unde quidam alpes a niuium candore appellatas existimant. Nos a gallis potius in dictum hoc nomen existimamus, qui montes altos alpes uocant. Sunt enim alpes montes altissimi, qui Italiam a Gallia, et Germania diuident, quas peruias primus Annibal fecit, cum ante tutam redderet Italiam, unde omnis ille mons perpetuo iugo tendens ad scilicet fretum a Pænis (ut quidam putant) dictus est apenninus. ab alpibus uero alpinus dicitur, unde ci saluina, et transalpina Gallia. et Albinganum, et Albi-um intemelium, Ligurie oppida. Nam cum ligures partim in gauri, partim intemelij dicebantur, eorum colonia ad mare deducta, altera Albium, quasi alpinum intemelium. altera uero Albinganum uocatae sunt. Quoniam uero ob timorem sanguis ab exterioribus partibus ad cor refugit, propter quod ex albescere facies uidetur, factum est, ut album sepe pro pallido capiamus. et exalbescere pro pallescere, quod graeci quoque αλω, et λανω, quod album significat dicunt λανωσθαι. Martialis. λανωσθαι cupida licet auaritie. Ab albus albedo deducitur, quod significat candorem. et album neutro genere. Quintilianus. Alij se ad album transtulerunt. Hoc et album praetoris sic album iudicum dicebatur, quod qui uel foedasset, uel iniussisset, uel quocumque scripturae genere turbuisset, capitaliter non expectatae ordinis sententia puniebatur. et albor. et albitudo pro albedine. V ARRO. Qui uident alborum eius admirantur. Plautus. Ad ipsam capitis albitudinem, et albico candido. Horatius. Nec praecanis albicans pruinis. et passuum eius albor. V ARRO. deorsum itaque rapitur. et offensas aliquo a scopulo lapidoso albicatur. et albulat tyberis ab albo aque colore. et Alba oppidum latij ab omni alba serophae, et trigena porcellis albis ibi reperia, quamuis et alia alba est ad lacum sucinum, sed ab illa albani, ab hac albenses dicuntur, a quibus albostia senta, quibus utebantur, quae cum decumana uocabant, quod essent amplissima. quemadmodum et decumani fluctus dicuntur. et Albionis ager transtiberim a luco albionata, in quo loco bos alba sacrificabatur. et Alburnus Lucaniae mons a candore uerticis. et Albunea dea, quam et Leucotheam uocari superius diximus. item fons et syluatyburina. Virgilius. lucosque sub alta consiluit albunea nemorum, quae maxima sacro fonte sonat, seu namque exhalat opaca mephitim. mephitis obiter dicitur terra putor, qui de aquis nascitur sulfureis. et est in nemoribus grauior ex densitate syluarum. Alij mephitim dicunt deum esse leucotheae connexum, quemadmodum est Veneri Adonis, et Diane Virbius. Alij mephitim in Ionem intelligunt, quam acrem esse constat. Omnis autem putor ex aeris corruptione nascitur. bonus odor ex aere incorrupto, ut sit mephitis dea odoris grauissimi, siue rerum male olentium, et alburnum ad eps (ut ita dicam) arboris. Plynus. Humor et cortica arborum est, qui sanguis earum intelligi debet. Est enim in toto corpore arborum, ut reliquorum animalium cutis. sanguis caro nervi. uena. ossa. medulla. pro cute cortex. humor. sanguis proximi. plerisque adipis hi uocantur a colore alburnum mollis, ac pessima pars ligni etiam in colore ficale putrescens. teredini obnoxia, quare semper amputatur. ab alburnum fit uerbum exalburno, hoc est alburnum detracto. Idem. Et reliquis arbo

ribus scissima lotos. deinde robur exalburnatum cui nigricans color. et albogalerus, pileum capitis, quo flammes dicitur utebantur. fiebat enim ex hostia alba Ioui casta, cui affigebatur apex uirgula oleagina. et albegmina partes extorum, quae dijs immolabantur, ab eorum candore. et albarium tectorium, de quo superius diximus. et albo uerbum, a quo dealbo, hoc est candidum facio. et albo albus, siue pallidus fio. a quo albesco. Albi calculi dicebantur, quibus Creten- ses dies letos, quos in uita agerent, numerare solebant. nam candidos lapillos ad hoc officium eligebant, quemadmodum e contrario infelices, atque infustos dies nigris lapillis signabant. et ex candidorum numero uitae tempus metiebantur. malos enim dies in annorum numero non redigebant. IN VRBANIS OFFICIIS. In quotidianis salutationibus in praestanda opera togata. et patricijs in senatum deducendis, alijsque urbis laboribus.

EPIGRAMMA LXXXV. AD COPONEM.

ONTINVIS VEXATA MADET. Iocando copones notat, clam ui no aquam mittentes. Plinius inquit autumnus est. etiam si cupias merum, hoc est purum uinum uendere non potes. NIMBIS. De quo superius diximus. MADET Infunditur. humescit. VT CVPIAS: Quae uis cupias. MERVM. Vinum purum.

EPIGRAMMA LXXXVI. AD FLACCVM.

VALEM FLACCE VELIM. Flacum admonet, quales optandae sint puella, hoc est nec faciles nimis, nec nimis difficiles. QVOD CRVCIAT. Pertinaciter negando. QVOD SATIAT. Vltro semper, ac facile concedendo.

EPIGRAMMA LXXXVII. DE PHOEBO.

ILLIA PRO PVERO CENTVM. Facete in Phoebum inuehiunt, qui puerum a Mangone centum millibus nummum emerat, cuius tam foede prodigii litatis causam esse dicit, quod ipse grandem pecuniam penis magnitudine a cano dis lucrificerat. POPOSCIT. Petijt. quemadmodum superius diximus. aliquando tamen posere pro accipere ponitur. Virgilius. Poscit equos, gaudetque tuens ante ora frementis. aliquando pro prouocare. Idem. Haud acrem dubites in praecia posere Turnum. Cicero. Posant maioribus poculis. Nonnumquam pro eo, quod est in contrarium niti. Virgilius. equidem sic posere uentos Landudum, et frustra cerno te tenere contra. PHOEBVS, alius Draucus. nunc Pædico. IN MEAM INUIDIAM. In odium meae expetita. BIS DECIES SESTERTIOLVM. Vignis sestertia. Diminutio usus est metri gratia. sestertius, siue sestertium nummus est duarum semis librarum. et per

geminum. II. S. literam a qua incipit semis notatur, hoc modo. HS. Vnde sestertius dicitur, quasi semis tertius. erat enim dipondius et semis, quo tempore denarius decussis aestimabatur, hoc est post duos sequens tertio loco est semis.

EPIGRAMMA. LXXXVIII. AD FLACCVM.

AT BAIANA MIHI. Facere notat eos, qui paupertate oppressi, nihilo minus delicias uitae sequuntur, et simul sportularum tenuitatem videntur apprehendere. Sensus est. Cum Domitianum secutus uenerim Baias, quid mihi opus est inter

tantas delicias lauari? cum nihil habeam praeter quotidianam sportulam centum quadrantium praestit Romae esse, et uulgariibus uti balneis, quam male cenatam bene lauare. BAIANA. Quae Baiis datur. Baiae Campaniae oppidum est iuxta lucrinum sinum, inter Puteolos, et misenum montem, in cuius agro aquae calidae sunt et ad uoluptatem, et ad uarios morbos commodissime, adeoque et fertilitate, ac copia rerum, et aedificijs, et litorum amenitate praestantes, ut non immerito scripserit Horatius. Nullus in urbe locus Baiis praeleuet amoenis. ob eam causam magna Romanorum multitudo confluere ad eas solebat. Dicitur autem baiae sunt a Baio vlyssis socio, sunt qui existunt a baiis baiulos appellatos, qui onera mercedis gratia proprijs humeris portant, quod propter confluxum baias aduenarum multitudinem magna ibi esset huiusmodi hominum copia. a baiulus baiulo uerbum deducitur, quod est porto. Plautus. Ego baiulabo, Tu (ut decet dominum) anteito inanis. Ab hoc baiulato. et baiulatrix derivantur.

SPORTULA. Quotidianus cibus, de quo superius diximus. Principio quidem ordinariae coenae dari a principibus solebant. Sed Nero, ut modum sumptibus adhiberet, ad sportulas redegit. Quem morem deinceps posteriores principes seruauerunt. et aliquandiu Domitianus. Hic tamen eum ad extremum sustulit. Reuocata restarum coenarum consuetudine, propter quod exultans alibi Martialis inquit. Centum misselliam ualete quadrantes Anteambulonis congarum lassij. Quos diuidebat balneator elixus Regis superbi sportule recesserunt. FAMENS. Paupertas inopia. aegre sufficiens ad tollendam famem. INTER DELITIAS. Baiarum salicet. TENEBROSA. Attra. obscura. talia enim sunt uulgaria balnea. LVPI ET GRILLI. Hi meritoria balnea in urbe habebant, in quibus ignobiles, atque inopes lauabantur.

DE LEPORE ET LEONE. EPIGRAMMA LXXXIX.

NTRES AMPLA LICET. Re petit demo lusus leporis cum leone, notans eos, qui existimationem quaerunt, contendendo cum ijs, qui sunt praestantiores. TORVI. Aspectu terribilis. de quo superius diximus. TERGV. M.

Dorsum. PROCVMBET. Ita faciet impetum, ut recumbere prostratus toto corpore uideatur. ALTA. Profronda. IUVENCORVM. Quae figere iuuenis solet, quod facere non potest in tam paruo corpore suo. DELECTA. Nobili. strenua. electa.

EPIGRAMMA XC. AD LICIANVM.

ERONA DOCTISYLLABAS AMAT VATIS. Cum laude diuersos poetas commemorat, ut duos Senecas, et Lucanum celebret. et Canium. et Decianum. et Lycianum. et ipsum, qui omnes fuerunt Hispani. VERONA.

Nota urbs, de qua superius locuti sumus. Plinij et Catulli patria, quam Aethes annis amenissimus dirimit. uino oleo omni frugum genere lanus praeterca, et omnibus, quae ad usum uitae humanae pertinent nulli Italicarum urbium secunda. ab hac ueronens, et ueronensis deducuntur SYLLABAS. Versus, quorum ratio syllabis constat. Est autem syllaba comprehensio litterarum, dicta a τὸ συλλαβῆν, quod comprehendere est. a quo syllabicus adiectiuum. unde syllabiam adiectionem dicimus, cum syllaba nihil significans additur dictioni, ut hocce huiusce. DOCTI VATIS. Catulli. hic enim poeta ueronensis fuit,

natus in peninsula lacus benaci, quem uocant Sirmion, in quouiam acerbitas in primis laruit, ut in Bibaculo, atq; Horatio. MANTVA. Haec quoque celeberrima urbs est Gallicae asalpinae, ob Octo Mantui filio condita, unde nomen habet. Clara in primis P. Virgilio Marone, qui ut apud graecos Homerus, sic apud nos omnium, quos ante acta secula tulerunt, poetarum princeps fuit, natus Crasso, et Popeio consulis. matre Magna Polla patre Virgilio Rustico, in uico, qui andes uocatur, non procul ab urbe Mantua, de qua ipse tecmit. Mantua dicitur auis, sed non genus omnibus unum. a Mantua matianus derivatur. APONA. Patuina. Aponus fluvius est paruum ab urbe Patuio distans. Luc. Euganeo si uera fides memoratibus auctori Colle sedes aponus terris ubi summi fer exit, atq; Antenorei dispergitur unda timani. Suet. de Tiberio. Monachus est Geryonis oraculo, ut de consultationibus in Aponi fonte talos aureos iaceret. euenit ut summi numeru iacti ab eode ostenderent. hodieque sub aqua uisuntur hi tali. Patuui natus est T. Livius historicus, et Stella, ac Valerius Flaccus poetae. De Valerio Flacco alibi quoque locutus est Martia. Flacc. Antenorei spes et alune latis. Alius quoque poeta Patuinus fuit nomine Volusius, q Ennii secutus reru gestaru populi Romani annales carmine scripsit. huius nominis Catullus. At Volusi annales Padua mittentur ad ipsam, et laxas scobris saepe dabunt tunicas. Stella paucis ante annis omnes existimabat Neapolitanu fuisse. et hic non poetae, sed oppidi nomen esse arbitrabantur, quae errore nos primi sustulimus in cometary in Papiui Syluas a nobis editis, in quibus et Papiuui ipsum neapolitanu fuisse de clarauimus, cum antea ab omnibus Tolosanus existimaretur.

CENSETVR. IN pretio et existimatione est. APOLLODORO. Sex memorantur Apollodori fuisse. Primus atheniensis comicus. Secundus Geleus, cuius comediae fuerunt Philadelphi. et Syssipus. Tertius Tarfensis tragicus. Quartus item Atheniensis grammaticus, discipulus Aristarchi. Quintus Pergamenus rhetor, praceptor Cassidij, qui docuit Augustum. Sextus Alexandrinus comicus annulus Menadii. de quo locutus est Martia. PELIGNI. Sulmo oppidum est in pelignis, de quibus superius diximus. Sulmoni autem ortus est Ouid. Naso, post Virgiliu a nostris laudatus. Sulmo a Solymo Aeneae comite conditore eius urbis nomen accepit. Ouid. Huius erat Solymus Phrygia comes unius ab Ida. a quo Sulmonis moenia nomen habet. Idem, Sulmo mihi patria est, gelidus uberrimus undis Millia q nonies distat ab urbe decem. a Sulmone Sulmones fides. SONANT. Resonant. Celebrant. CORDV.

50

BA. Amplissimum Hispaniae oppidum circiter. XXX stadia distans ab Obulone, quod tradit Caesar ab urbe Roma septimo, ac XX die puenisse. ab ea Corubensis deducitur. FACVNDATA. Quae sacros habuit uiros. LOQVITVR. Laudat. DVOS SENECAS. M. Anneus Seneca Cordubensis Romam uenit declamator egregius, quamuis opera eius ad posteros non peruenierunt. Hinc statim eques factus honores meruit habuitque liberos, quos in Hispania susceperat ex Elbia uxore L. Anneum Senecam Iunium Anneum Galionem, et Anneum melam. Seneca philosophus simul, et declamator, et poeta insignis euasit sub Nerone mortuus est solutus uerus. LYCANVM. Anneus Mela Senecae frater ante, quam in urbe uenisset, donatus equestri ordine. ex C. Aclia filia Aclij Luani oratoris filium suscepit M. Anneum Luanium. Hic Neroni principi gratias fuit, quae torq; ante etatem factus gladiatorum munus edidit. Scripsit Saturnalia syluarum libros decem. Medeam Orpheum, incendium urbis, incendium Troianum cum Priami calamitate, Pharsaliam non finit, uariis (ut Quintilianus inquit) copiosis, sublimis, conatus oratoribus magis quam poetis imitandus. IOCOSAE A iocis de quibus superius diximus. EMERITA. Augusta. Emerita oppidum est Hispaniae in Turdulis. sicut in Celtiberis Caesar augustus Caninus a Gadibus. Decianus ex Emerita, Licianus, et Martialis, et Bilbili eodem tempore in poetica floruerunt.

EPIGRAMMA XCI. DE LEVINA.

A STA NEC ANTIQVIS. Exemplo Leuinae docet mulieribus frequentiam hominum et lasciuam locorum uitandam esse. Haec enim cum castissima esset, Baias profecta, dum balneas frequentat incidit in amorem adolescentis, quem se qui potius uoluit, quam ad uirum redire. Hac ratione motus Plato in libro de republica scripsit, maris uicini amoenitatem uitandam esse propter multorum hominum conuentum, et in honestos, ac uitiosos peregrinorum mores. sic enim inquit ἀρσενιος τῶν θάλασσαν χερσῶν, τὸ ἄλλο παρ' ἑξῆς ἡμερῶν ἴδω, μάλα καὶ μὴν ἕρως ἀλλυρὸν καὶ πικρὸν τερτὸν μα, hoc est mare ciuitati uicinum affert quidem in uita delectationem, sed certe falsum admodum, et amarum consortium est. ANTIQUIS SABINIS. Hersiliae, quae Romuli uxor fuit, et alij sabinis, quae raptae a Romanis fuerunt. Haec enim tanta fide uiros dilexerunt, ut in bello parentu cum uiris earum causa suscepto diremerint praelium, eos qui mutuo conciliauerint manereque apud uiros, quam cum illis reueru uoluerunt. Iuuenalis.

Sit formosa, decens, diues, secunda uetustus Porticibus disponat auos, intactior omni Crinibus effusus bellum dirimente Sabina. Sabinis antiquissimi Italiae populi sunt et indigene, atque ab origine. Ab ijs Picentes. Sannitesque in Colonias defluxe Sabina Tyberis alluit quemadmodum Umbria, Latiumque. Quippe inter Umbros, ac Latinos sunt sabinum, extendunturque usque ad Nomentum oppidum, et a religione, ac cultu deorum, hoc est ἀπὸ τῶν ὁσίων dicti sunt sabinum, quasi sabinum quondam ciuitates sine moenibus inolebant, ut uetustum Latium demoniorum morem referrent. A sabinis Sabellus deducitur. Iuuenalis, Mensamque sabellam. Illyrij Sabinam appellabant telum uenabuli simile. Emilius. Illyrij restant scis, sabinisque foderent. QUAMVIS. Quantulum TE

10

20

30

40

50

60

TRICO. Tristi. maesto. crudo. aspero. seuro. Terrum proprie arum dicimus. Virgilius, lauit improba tetra Ora cruor. Hinc per metaphoram terrum aliquando profecto, atque euitabili ponimus. Cicero, Postremo haec iam in liberis ciuitatibus regnandi existunt cupiditates, quibus nihil nec terrius, nec foedius excogitari potest. Vnde terro uerbum, quod faedo, et polluo significat. Pacuius, Belluarum, aut ferarum aduentus loca terret. aliquando pro amaro. Lucreti. Ac ueluti pueris absinthia terra medetes Cum dare conantur. Nonnunquam pro aspero. seuo. crudeli. Cicero, Promissum potius non faciendum quam terrum facinus admittendum fuit. Hinc terre aduerbium, quod aspere impie. crudeliter significat. Et horum comparatiua, ac superlatiua terrior terribus. terrius. terribus. Item terrius mons in Sabinis asper, atq; arduus. a quo tristes homines, et seueri terria dicuntur. Virgilius, Qui terreae horrentis rupes, montemque seuerum. PERMITTIT. Exhibet. concedit. MODO LVCRINO MODO AVERNO. Lucrinus, et auernus, duo lacus sunt, in sinu Baiano contra Puteolos adeo propinqui, ut in maximis aliquando tempestatibus coniungere soleant. Hos Caesar purgavit adeo syluarum densitate antea obductos, ut exhalans inde per angustias sulfureae aquae odor grauissimus superuolantes aures necaret. a quo uernus est dictus. Portumque Iulium fecit immisso in auernum, et lucrinum mari. unde a quibusdam Iulia unda. et Iulium opus appellatur lucrinum, sunt qui a lucro nominatum putant, ob multitudinem piscium, quae ibi capiuntur. Nam Lucrinus mons est in brutijs, ad extremum Italiae oppositus Peloro, in quo Locrus oppidum ab Aiaee Oilco, et Nariijs, qui illum fecerunt conditum fuit. Virgilius, Hic et Nariij posuerunt moenia locri. IN FLAMMAS. In amorem, quia amor urit. unde et caecus ignis dicitur. Virgilius, Vultus alit uenis, et caeco carpitur igni. Et ardere usurpamus pro eo, quod est uolenter amare. idem, Formosum pastor Corydon ardebat Alexin. RELICTO. Dimisso. Linqere enim modo dimittere est. Virgilius, Linqimus Orizge portos, pelagoque uolamus. modo desistere. idem. Huc summis linquntur rupibus amnes idem. Namq; solo ruptis radicibus arbor uellitur. huic atro linquntur sanguine guttae. Hinc fit copossum relinquo, quod dimitto significat. a quo reliquia quicquid relictum est. idem, Troas reliquias danda, atque immitis Achilli. Poetae enim metri gratia illud dupliciter et reliquim, quod similiter pro residuo capimus, quasi id quod relictum est. Reliquorum, et ceterorum appellatione omnes contineri iurisonfulti tradunt. Cetera a graeco deducitur κείρετος, quod significat, et alius. a quo fit conuinctio. siue aduerbium ceterum, quod significat sed siue, id quod solemus dicere, quod reliquum est. Cetera etiam aliquando aduerbia liter capitur, et significat deinceps Virgilius, Cetera parce puer bello. Cetera uero breue scutum est. Varro, Quis rotunda facere ceteram nequeat. Virgilius, Leuas cetera tegit. Ab etreos etiam, quod est alter, fit heteroclitum, quod interpretari potest alienae, et insolitae declinationis. et heterogeneum, quasi alterius generis. et Hetruria (ut quidam putant) quasi etreos etreos hoc est alter terminus, quoniam Hetruriae fines protensi sunt usque ad primam ripam Tyberis. unam enim dumtaxat ripam tenebat Roma. Iuuenalis, Et quae Imperij fines Tyberinum uirgo natauit. Ab Hetruria hetrusci appellati. et hetrusce aduerbium. item a relinquo fit aliud compositum de relinquo, quod significat prorsus, et in totum relinquo. Relinquere enim dicimus ad tempus reueru. Derelinquere uero omnino deferere. item a linqno fit aliud compositum delinquo, quod proprie significat praetermitto. Quoniam uero praetermitte-

re ea, que prateriri non debent, peccare est. Delinquere etiam pro peccare usurpatur. hinc delicta peccata dicuntur, que aut proposito, aut impetu, aut casu fiunt. Proposito delinquunt latrones, qui factionem habent. impetu, cum per ebrietatem ad manus, uel ad ferrum uentur. Casu, cum inuenatu telum in feram missum hominem interfecit. A delinquo fit etiam deliquium, hoc est defectus. unde deliquium solis dicimus, cum sol in cursu suo deficit. item deliquium, quod Plautus frequenter pro minus usurpat. **PENELOPE VENIT, ABIT HELENE.** Pudica uenit, impudica discessit. Penelope, Helenaq; nota historie sunt. illa Iacri filia fuit (ut Homerus tradit) et uxor Ulyssis, que ex eo Telemachum genuit, cumq; Ulysses primo ad Troiam, deinde per uaria loca orbis terrarum profectus longo tempore solam reliquisset, quanquam a mille proas sollicita, fidem tamen marito, pudicitiamq; uirificae seruauit. Hec uero Iouis, et Leda filia, cum Menelao Lacedaemonum regi conubio iuncta esset, relicto uiro sponte secuta est Paridem, qui tum forte a Menelao susceptus hospitio fuerat, que res origo, atque incitabulum fuit belli Troiani.

EPIGRAMMA. XCII. AD CELEREM.

T RECITEM. Ex persona Celeris notat malos poetas, qui recitando carmina sua auditorum obtundunt aures. Sic inferius de Ligurino.

Hac tibi non alia est ad cenam causa uocandi, Versiculos recites ut Ligurine tuos.

Quod si non solus scelerata poemata donas, Cœnabis solum iam Ligurine domo.

NON AVDIRE, SED RECITARE CVPIŒ, Non cupis recitari mea, ut ea audias, sed ut habeas causam recitandi tua.

EPIGRAMMA XCIII. AD FABVLLAM.

ELLA ES NOVIMVS. Facete Fabullam deridet, que nimium iactando se bellam, et puellam, et diuitem esse fastidium omnibus afferebat. **QUIS ENIM POTEST NEGARE?**

Pulchritudo enim, et ætas oculis ærniuntur.

Diuitias munerâ declarant. unde inferius inquit.

Sotæ filia Clinici Fabulla, Et donas, et amas Echis asothos.

SED CVM TE NIMVM FABVLLA LAVDAS. Licet forma, et ætate, et fortunis insignis sis, maiorem tamen moleŒtam ex iactantia tua, quam ex illis uoluptatem percipimus.

EPIGRAMMA. XCIII. AD CAECILIANVM.

VM DIXI FICVS. Facete ex persona Cæciliani duo uitia pariter carpit. unum morum, alterum lingue. in moribus cænos notat, q ex nimio attritu morbum contrahunt, quem graeci συκοπιρ, nos ficum, siue mariscam appellamus, in lingua uero literarum ignaros carpit, qui ficum pro fructu secunde dicitur et declinationis esse existimant, pro morbo quartæ. Sensus est. Eandem esse huius uocabuli declinationem, siue fructum, siue morbum significet, genere autem differre, cum

fœminini generis sit, quando fructum significat. quando uero morbum, masculini. quod ficus quartæ declinationis sit, quando fructum significat, manifestum est. De arbore, Cicero, Vxorem suam suspendisse se de ficu. De fructu, Plautus, Ficus nobis attulit duriorias præcoces. Martialis, Res mira est, ficus non habet unus ager. Quod etiam in utraq; significatione secundæ sit declinationis, patet. De arbore, Iuuenalis, Ad que discutienda ualent steriles mala roborâ fia. De fructu, Cicero, Ex tantolagrano fia. Ab huius fructus similitudine genus morbi ficus appellatur, quem graeci συκοπιρ uocant. Dna eius species. Alterum ulcus durum. et rotundum est. alterum humidum, et inaequale. Ex duro exiguum quiddam et glutinosum exit, ex humido plus, et mali odoris. id quod collosum, et rotundum est, maxime in barba fit. id uero, quod humidum, in capite et in locis obscuris. Sunt enim ani quoq; multa, ac plena tædio mala, ut rimæ sedis, quas graeci ρηγάδας, et ρηγάδια uocant. Condylomata, hoc est tubercula, que ex quadam inflatione nasci solent. et uerucæ quoq; sedis appellantur. Sanguis fluxus, ex capitulo uenarum, quem morbum graeci hæmorrhoidas uocant, que admodum superius diximus. proidentia ani, cum os ipsum proholutum sit. et sæpe humor mucoso circumdatum. Item fungus a fungi similitudine ita dictus. ficum etiam nostri mariscam uocant. Iuuenalis. Et podice leui Ceduntur tumida medico ridente mariscæ. Quod tractum est a similitudine grandioris, et inspidioris fia, que mariscæ appellatur. Martialis, Infantum melimela dato, fatuasq; mariscas.

Nam mihi que nouit pungerè, Chia sapit.

Graeci similiter συκοπιρ a ficu appellant, que apud eos Graecos dicitur. Vnde ficus (ut quidam putant) est dicta, quam ueteres latini etiam sycon appellabant. Næuius, Hodie sycos mihi recens fuit. Hinc sycomorus ficus fatua appellata, que et mariscæ (ut diximus) nuncupatur. et sycophanta από τοῦ συκοπιρ τὰς συκοπιρ, hoc est a ficis edendis. mendax. cauillator. siue dolosus, quod hinc originem habuit. E duobus seruis graeci cuiusdam uiri alter ficus, que domi parata erant, absumperat. Alter quis eas abstulisset, ignorabat, querenti eas domino fons innocentem accusabat. Hierus, ut ueritatem exploraret haurire utrumque sub tepidam aquam iussit, deinde eum mere. tunc primum sycophantæ ortum uocabulum, eo ita appellato, qui ficos deuorauerat, culpamq; in innocentem camillando, ac mentiendo reiecit. alij tradunt atticos quondam iuuenes in hortos irrupere solitos, ficosq; colligere, quam ob causam lege constitutum fuisse, ut quicumque id fecisset, capite pleteretur. hanc igitur poenam, qui persequeretur, ob parum de erimenta Sycophantia, hoc est fidorum edones esse appellatos: a sycophanta sycophantia deducitur, hoc est mendacium. et cauillatio, et dolositas, et fallacia. Plautus, Per fallaciam, quam amabam abduxit a lenone mulierem, neq; puduit eum id ætatis Sycophantias struere, et beneficijs me emere gnatum suum sibi. idem, cum nostris sycophantijs. dolis. astutijsq; ab hoc posita et Holophanta appellatus est omnia mentiens. Acaus. Im probus, Holophanta, sceleratus. quippe graeci ὁλορ totum dicunt. de sycophanta etiam fit uerbum sycophantissio, hoc est sycophantias struo. et sycophantiosus, qui sycophantijs frequenter utitur. a quo sycophantiose aduerbium. Plautus, Ego nec sycophantiose, quicquam ago, nec malefice. a ficus uero, cum arborem significat. Ficulus deducitur materiatus ex ea arbore, sicut a populo populinus. Nam quod aliqui ficulne scribunt, ignorantiâ accidit lingue latine. Item ficolea, Palus ficulus. Item caprificus. a quo caprificor. caprificatio. caprifici. a proina Iuno, de quibus superius disseruimus. cum uero signi-

10

10

30

40

50

60

ficat fructum, ficodula uis, de qua superius diximus, quia fit a fiat pinguis, et fitas fructus fia, et fiores, qui ficos col ligunt. Næuius, Fiores omnes capiunt fiatium. ac cum significat morbum ficus, hoc est ulceribus, que fia uocantur, plenus. a quo fitas ipsa huiusmodi ulcerum copia. fidorum multa genera sunt, que fiunt purpureæ lydiæ uocantur. Mammillariæ, que mammillarum habent similitudinem, callistraciæ fidorum omnium frigidissimæ, candidantes turinæ, ac cognomine delicatæ appellantur. Linuæ. et pompeianæ ad sic candum optimæ. herculanæ. et albiceratæ. et araciæ albæ pediculo minimo latissimæ. porphyrites longissimo pediculo est. comitatur eam è minimis, et uilissimis popularis dicta. nouissima sub hyeme maturatur Chelidonia. sunt præterea eadem ferotinae, et præcoces bisera alba, et nigra cum messe, uindemiq; maturæ. Athenis prodromos quasi præcursores uocant, ferotinae sunt, et a corij duritie duriorie appellatæ. Tarenti tantum prædulcis nascuntur, quas uocant onas, quod ob bonitatem iure emi debeant. diu enim graecæ mercatio dicitur. mariscæ fia grandiores sunt, at que inspidæ sunt præterea asfulæ ficus arundinæ, asnastræ. chie. calphurianiæ. curbitanæ. leptodiæ. numidiæ. pulle. tellanæ. aræ. et alij nominibus plures. grossi dicuntur fia ante, quam matureŒant. Martius, In millibus ter fidorum non uidebis grossum, ab eo fit grossulus diminutiuum. Posthumius Albi uis ea causa se stultum, brutumq; faciebat grossulos ex melle edebat. africanas ficus attulit quodam die in senatum Cato ex ea provincia præcoces, et ostendens patribus, interrogo uos inquit, quando hoc pomum deceptum ex arbore existimatis: cum inter omnes recens esse constaret. at qui tertium inquit ante diem scitote esse deceptum Carthagine. tam propè a muris hostem habemus acerrimum. statimq; sumptum est tertium punicum bellum, quo Carthago deleta est. in Aegypto ficus est Aegyptia cognominata arbor moro similis folio magnitudine, aspectu. pomum fert non ramis, sed caudice ipso, idq; ficus est prædulcis sine granis interioribus, siccandissimo prouentu scalpendo tanrum ferreis unguibus, aliter non matureŒit, sed cum factum est, quarto die demetitur, cuius loco nascitur septenus. subnasctur etiam si non scalpatur factus quater æstate priorumq; expellit immaturum. lignum ad multa commodissimum est. Cæsum statim stagnis mergitur, et hoc modo siccatur, primo fides, postea fuitare incipit, certiq; id fugit alienus humor, qui alium omnem rigat cum imatate cœperit scitatis est argumenrum. huic similis Cypria ficus in Creta. Nam et illa in caudice ipso fert pomum, et in ramis, cum ad crassitudinem adoleuerit, fructus quater nos fundit toties, et germinat. sed grossus eius non matureŒit nisi incisa emisso late. suscitatus et interior fia, magnitudo similis sorbo. est et aliud fia genus, quod a loco caricam uocant. Item aliud quod similiter a loco dicitur cauneam. utrumq; in albenŒe rus intulit L. Vitellius, qui postea censor fuit, cum legatus in ea provincia esset nouissimus Tiberij Casaris temporibus. cauneæ fuerunt, que M. Crasso aduersus Parthos nauigare uolenti, dum nauim conscenderet omnem fecerunt. Nam cum quidam huiusmodi ficus uenales habens cauneas uoŒeraret, uisus est dicere Crasso, caue ne eas, caricæ optime sciantur, unde quidam sicus caricæ nominant. Ledunt sicce ficus stomachum gutturi tamen, et faucibus magnificæ pro sunt, et anhelatoribus, ac suspiriosis. Item iecinorum. rhenum. lyenum uis uis corpus et uires adiuant. ob id ante athletæ hoc cibo præŒebantur. Pythagoras exercitator primum eos ad carnes tranŒulit. recolligentibus se a longa ualitudine utilissimas. carex uero herba est acuta, et durissima sparto similis. Virgilius, Et ca-

10

20

30

40

50

60

rice pastus acuta. hinc carectæ dicuntur loca caricæ plena. Idem tu post carectæ latebas.

EPIGRAMMA XCV. AD CHOERYLV M.

RRAS MEORVM FVR. Furum librorum suorum iocando deridet Choerylum nonne carmen trimetrum iam bi.um. **FVR AVARE.** Quia per auaritiâ libellos meos furaris, ut uedas **TANTO.** Pretio scilicet. **TOMVS.**

Fragmentum, seu uolumen, ut superius diximus. **SOPHOS.** Nomen sapientis, opinio doctrinæ. **SECRETACARMINA.** Non nota omnibus, ut mea sunt, que iam in uulgus exiuerit, et in omnium manibus, oculisq; uersantur. **RYDES CVRAS.** Rudia operæ, non dum perfecta, non dum limata. **VNVS PATER CHARTAE VIRGINIS.** Author scilicet qui scripsit. Virgum chartam appellat, que non dum peperit, hoc est non dum transcripta est. parere enim chartæ dicitur cum ex ips exempla sumantur. **SIGNATAS.** Anno imprefas, quippe ita signare solemus, que non dum uolumus legscrinio. Chartophylatio, sic enim graeci serinium uocant in quo libri, et scripturæ reponantur. **TRITA.** Conuirta, assiduo tactu consumpta. **INHORVIT.** Horrida est, hispida facta est. **DVRO MENTO.** Asperro mento, hoc est que non dum emisit barbam duriorie. horrore mento dicimus, horridam barbam emittere, quod in libris significat nimio usu sordet, ac pilos contrahere. Martialis, Ut rosa delectat, metitur que pollice primo, Sic noua, nec mento sordida charta iuuat.

Non sordida mento: id est nõ barbata. Idem, Ne toga barbatus faciat, uel penula libros. **FRONTE NON DVM PVMICATA.** Facie non dum polita, metaphorice enim frons ad inanimata transfertur, significat autem rudem adhuc, atq; imperfectum librum. etenim pumice poliuntur libri, postquam perfecti et ligati sunt. pumices dicuntur omnes lapides erosi, sed hi proprie, qui in usu sunt corporum leuigandorum, præcipui in æolis insulis. probatio eorum est in candore, ac minimo podere, et ut maxime spongiosi, atq; aridi sint. ac teri sicales, nec in fricâdo arenosi. Theophrastus scribit potores i ar tamine bibedi præsumere farinam corum, tantamq; esse refringerandi in ipsa naturam, ut feruere multa desinant. pumice addito, sunt ex ips dentifrica optima. a pumice fit pumice uerbum, hoc est polio, leuigo, unde pumicatum politum, ac leuigatum dicimus, et pumigatio leuigatio est, et pumicosum, quod pumice uel naturam, uel similitudinem habet. Item pumicosum locum pumicibus plenum. **CVLTVS.** Ornatus. **VMBILICIS.** Umbro media pars clypei est. ab hoc umbilicus dicitur, quicquid in aliqua re est medium. Vnde Reate oppidum umbilicum esse Italia dicimus, quia in medio ferè Italia situm est. Item ligamentum intestinorum, quod mediam ferè planitiem uentris obtinet, umbilicum appellamus, ad hoc factum, ut per eum factus dum est in utero nutriatur. ab huius similitudine et paruus circulus in terra descriptus ad dignoscendos uentos, umbilicus dicitur, Plynius. Per huius mediam longitudinem duci sarculo sulcum, uel cinere lineam, mediamq; circumscribi archilo paruo, qui uocatur umbilicus. Item parui, ac rotundi, politiq; lapilli eadem ratione umbilici dicuntur. Cicero, Tunc enim duo excellentissimi uiri reperuerasere maxime uidebantur, cum ex urbe tanquam è uinculis ambulassent, et ad Caietam, Laurentumq; con-

nitiditas pro nitore. Acius formae nitiditate praecursus regi. praeterea a nitore nitidula animal noctu lucens. de quo superius diximus, et compositum Euteo, quod est emico, resplendeo.

CASTORA. Templum Castoris, et Pollucis, quod in foro erat, et licet geminis fratribus esset dicatum, unius tamen Castoris dicebatur de Castore, et Polluce abude diximus superius. Castor et animal est ex eorum genere, quae graeci a mu-
 10 pisa noant, quod tam terra, quam aquis uiuant, castorant se dentibus periculo a uenatoribus urgente ob id se peti scietes castoreum medici uocant alijs animal horrendi morsus, arbo-
 res iuxta flumina dentibus quasi ferro caedunt, cadentium fructibus uesuntur, hominis parte comprehensa, non ante, quam fracta concreuerint ossa morsu, solunt. cauda piscium ijs est squamosa sine ullis pilis, quam si domi educes, quod nos ex perit sumus, madefacere aqua saepius die oportet, ne fatiscat. caetera species lurae est, de qua diximus, mollissimas lanas habent, ex quibus Germani pileos faciunt, quos in uersis literis bifri pro fibri appellat. latine enim fiber ponticus appellatur ab extremis oris amniui, quas colunt. effossis enim in ripa cuniculis, caudam intra aquas tenent. reliquo corpore in sicco habitant. priore parte Germani pro carne, posteriore pro pisce uesuntur. Plautus, Sic me subis quotidie quasi fiber salicem. fibras omnium rerum extremitates uocamus, unde et iecinorum fibras dicimus, et fimbrias uestimentorum. Virgilius, nec fibris requies datur ulla renatis. Plinius, Murium iecusculis fibrae ad numerum lunae dierum in mense congruere dicuntur, totidemque inueniri, quorum lumen eius sit quando et radices fibrae dicuntur, quod arborum herbarumue extremitates sunt. Virgilius, Et amaris intuba fibris.

VICINVM CANAE VESTAE. Propinquum aedi uictoriae, in qua uesta pessumte allata posita fuerat, et iusta aedificata uestalium uirginum domus. Papinius, An noua contempts surgent palatia flammis, Pulchrius an tacita uigilet face troicus ignis, Atque exploratas iam laudet uesta ministras.

CANAE. Antiquae Saturni enim et Opis filia fuit, quam uis et alia uesta fuerit Saturni mater, quemadmodum superius latissime differimus. **DOMVM VIRGINEAM.** Donum uestalium uirginum, quae ignem perpetuum custodiabant. **PALATIA.** Regiam Domitiani. Palatia aedes superbae, amplaeque uocantur, a palatio praecipuo monte Urbis Romae. palatium autem uel a Pallante ibi sepulto uocatum est, uel quod peora ibi pascencia balare consueuerunt, sic enim uox eius animalis exprimitur, a qua deducitur balatus, uel quod palare, id est errare ibi pecudes solitae sint. palare enim a palis castrorum, hoc est sudibus, modo huc, modo illuc translatis, pro uagari, et errare usurpamus. item pro sepere, et quasi palis munire. a quo palatium appellatum est id spatium, quod intra os dentibus, labijsque quasi quibusdam palis munium est. Unde et dispalare separare dicimus. Sifenna, dispalati ab signis digressi omnes, ac disspati. Idem, tanto plures passim dispalantur. Lactantius, nec tum sola lingua potest loquendi manus impellere, nisi acumen palato illiserit uel quod Hyperborea palanto habitauerit, quae ex Hercule peperit Latinum. a palatio palatinus deducitur, unde Palatinum deum, et palatinum cliuum dicimus, et palatialis flamen, qui ad sacrificandum ei deo constitutus erat, in cuius tutela Palatium esse putabatur. et palatual sacrificium, quod fiebat Romae in monte palatio. **SACRO.** Quia in eo diu imperatores habitabant. **QVA.** Via scilicet. **PLVRIMA IMAGO.** Maxima statua, et est descriptio colossi Domitiani, de quo Papinius. Caelo

ne peractum Fluxit opus, sculis an conformata caminis Effigies, lassum steropem, bromemque reliquit, An te palladia talem Germanice nobis Effinxere manus. imago propria similitudo, et effigies dicitur, cuius diminutiuum est imagnicula. Virgilius, atque ipsius umbra Creuse uisa mihi ante oculos, et nota maior imago. per metaphoram tamen aliquando pro uagna accipitur. idem. curuam seruans sub imagine salcem. rhetores imaginem uocant figuram quandam orationis, cum res non gesta indicatur, sed ut gesta sit ostenditur, ut est illud. Ipse inflammatus scelere, ac furore in forum uenit, ardebant oculi. toto ore crudelitas emicabat. graece et uer dicitur, quam Cicero definit esse, cum formae ad formam quandam similitudine sit collatio aut laudis, aut uituperationis causa. ianes etiam dicuntur imagines ex membris ipsis a pictoribus, siue statuarijs expressae. Plinius, Effigies hominum non solebant exprimi nisi aliqua illustri causa perpetuitatem merentium, et primo sacrorum certaminum uictoria, maximeque olympiae ubi omnium, qui uicissint, statuas dicari mos erat. Eorum uero, qui teribi superauissent, ex membris ipsorum similitudine expressa, quas iconas uocant. ab hoc fit iconias, quod significat ita pictum, ut ex eius membris similitudo expressa sit. Idem, Adco iam colorum usus increuerat, adeoque ars perfecta erat, ut in eo prelio iconicos duces pinxisse tradatur, Atheniensium Milacadem Callimachum, Cirygyrum barbarorum, Darium, Trissaphernum. ab hoc fit imaginor uerbum, quod est alicuius rei, quae facta sit, uel fieri possit, aut potuerit, uel etiam quae fieri non possit similitudinem mente concipio. a quo imaginatio huiusmodi conceptus appellatur, et imaginabile, quod mente concipi potest, etiam si fieri non possit. quidam etiam imaginarium usurpant pro eo, quod nec esse potest sed diuinitate imaginatione potest comprehendere. ab imaginor etiam imaginator, et imaginatrix, et imaginabundus deducuntur. **SVMMI DVCIS.** Domitiani **MOLES RADIATA.** Magnitudo operis, quo colossus sustinetur fulgore resplendens. Papinius gemmata scripsit gemmarum fulgore, Quae superimposito moles gemmata colosso. **MIRI.** Admirandi. **RHODIVM OPVS.** Colossus solis, qui, ut superius diximus, inter septem orbis spectacula numeratur **DETINEAT.** Remoretur, ac si suspensum teneat miraculo tanti operi. **FLECTE VIAS.** Verte iter flectere torquere, et curuare est. a quo flexus, et flexio, et flexile, siue flexibile, quod torqueri, siue curuari potest, et flexura curuatio. et flexipes, de quo supra diximus, et flexanimus, quod animus flectit. Cicero, Tantam uim habet illa, quae recte a bono poeta dicta est flexanima, atque omnium regina reru oratio. Item composita circusflecto, hoc est in gyrum flecto. a quo circumflexus accentus. deflecto, et inflecto notae significationis. reflecto, rursum flecto, siue retro flecto. **TECTA.** Templum **LYAEI.** Bacchi. **MA DIDI.** Vino madentis. **THOLVS.** Templum pars pro toto proprie enim Tholus est testudo, et ueluti scutum breue in medio tecto, quo trabes connectuntur, in quo dona consueuerunt suspendi. Virgilius, Siqua tuis pro me pater Hyrtachus aris Dona tulit, siqua ipse meis uenatibus hausi, Suspendiue tholo, aut alta ad fistiga uexi. **CYBELES.** Matris decorum, quam supra diximus terram esse Demogorgonis filiam, omnium genitricem, quae et uesta dicitur, de qua Papinius. O hominum, diuiniq; aeterna creatrix, Quae fluuio hylas, animantium semina mundi, Cuncta, prometheasque manus pyrrheasq; saxa

Gignis. Alij eandem hanc cum Ope fiduam Saturni uxore, de qua supra diximus. pillud quae tympani habet. scribitur uel si gnificari hanc esse orbem terrae, quod turres in capite, oppida, quod sedes figuntur circa eam, cum omnia moueantur, ipsam non moueri, quod galli illi ministrant, eos, qui semine indigent, terram sequi oportere, in qua omnia reperiuntur, quod se apud eam iactant, eos, qui terrae colunt, sedere non oportere, semper enim esse quod agant. Cymbalorum sonitus, ferramentorum iactandorum, ac manu crepitus, qui fit in colendo agro, significans, ideo aere quia terram antiqui aere colabant ante quam ferrum esset inuentum. Leonem adiungit solutum, atque mansuetum, ut ostendatur nullum genus terrae esse tam remotum, ac uehementer ferum, quod non subigi, colique conueniat.

CORYBANTE. Sacerdote Cybeles, de quo superius diximus. **PICTO.** Quia Corybantes picti sacra Cybeles celebrabant, et ideo baptae, ut superius meminimus, dicebantur. **Iuuenalis,** Cecropiam soliti baptae lassare Corytho, Ille superalium madida fuligine tinctum Obliqua producit aca. **CLARIPENATES.** Quos superius dixit nitidos lares. Clarus proprie lucidus dicitur, ut clara dies figurate tamen pro insigni, atque excellenti accipitur. et eo, qui ueluti fulgore quodam famae resplendet, qui et inclutus dicitur, quamuis plus est inclutus, quam clarus. Nam in praeposito auget. **CLARVS.** uero graece clarus dicitur, hinc clarum hominem, et clara gesta dicimus. Item quoniam quae clara sunt, ab omnibus conuidentur, clarum etiam pro aperto. et manifeste accipimus, ut clarus sermo, clara oratio. hinc fit aduerbium clare, et comparatiua, superlatiuaque eorum clarior, clarissimus, clarius, clarissime. clarissimum personarum appellatione (ut iuriconsulti scribunt) continentur foeminae nuptae clarissimis personis, clarissimarum uero foeminarum nomine senatorum filiae, nisi quae uiros clarissimos sortitae sunt, non habentur. foeminae enim dignitatem clarissimi mariti tribuunt. parentes uero donec plebeus fuerint nuptis copulatae. tandiu itaque clarissima foemina erit, quandiu senatori nupta est, aut separata ab eo alij inferioris dignitatis non nupsit. Item a clarus claritas modo fiscalitas, ut claritas orationis, modo excellentia, et splendor, ut claritas generis, claritas rerum gestarum. Item praecclarus, quod in eadem significatione accipitur. Cicero, O praecclarum custode ouium (ut aiunt) lupum. a quo praecclarior, praecclarissimus, praecclare, praecclarus, praecclarissime. et clarigo uerbum, quod ad Romanum morem pertinet. nam cum Romani bellum indicere alicui uolebant, pater patris profectus ad hostium fines, et praefatus quaedam solennia clara uoce dicebat, se bellum indicare ob certas causas, uel quae nec abrepta animalia, nec noxios reddidissent, uel quod agrum uassissent, uel quod socios lassissent, uel aliquid aliud eiusmodi, et hoc clarigare dicebatur a claritate uocis, et talis actio clarigatio uocabatur, qua facta haest in illorum fines missa indicabat pugnae principium, quod tetigisse uidetur Virgilius, Cum inquit, et iaculum torquens emittit in auras Principium pugnae. Item clareo uerbum, quod est clarus sum. Turpilium, Cuius aduentu insula hodie claret cypros. ab hoc fit claresco. Petronius, Et ille ante quam dies claresceret, uenit. Item claritudo pro claritate. Sallustius, Cum praefertim tam multa, uariaeque sint artes animi, quibus summa claritudo paratur. Item a clarus fiunt composita clarifico, quod significat illustro. a quo clarificator, clarificatrix, clarificatio, et declaro aperio, manifesto. a quo declarator, declaratrix, declaratio, quod uerbum ad facta sequentius pertinet, quam ad dicta. Cicero, declarauit id mo-

do temeritas C. Caesaris. Qui omnia iura diuina, atque humana peruerit. Aliquando etiam ad dicta. Idem, quoniam quid sentirem exposui, uellem tua causa re potius declarare, quam oratione aliquando accipitur pro significo. Idem, nullum uerbum est, quod idem declarat latine, quod graece **hodon,** quam uoluptas. sunt etiam qui clementem a claritate mentis deductum existimant. est enim proprie clemens benignus pius, et non iratam, aut perturbatione aliqua affectam, sed claram et serenam mentem habens. a quo clementer, clementia, clementior, clementissimus, et conuatio inclementis, inclementia, inclementer cum comparatiuis. superlatiuisque eorum. Clarus uero insula est una ex cycladibus, de qua diximus. et Clarium oppidum Colophoniorum. in quo Apollo colebatur ob id Clarus dicitur. **CLANIUS** uero fluminis est Campaniae prope Neapolim. **EXCELSAE.** Altae sublimis, ut supra diximus. **A LAEVA FRONTE.** Templi scilicet Cybeles. frontem non modo animalium, sed etiam inanimatarum rerum anteriorem partem dicimus, sicut tergum posteriorem, unde a fronte, et a tergo, hoc est ab anteriori parte, et posteriori. **FASTVS.** Elationem, magnificentiam. **TOTO POSTE.** Totius ualuis. Nam postes sunt, quibus sustentur ualuae. Plinius, In extremis Africae uisi sunt Elephantorum dentes postum uicem habere. **PROPIOR.** Magis propinquus, ut superius diximus. **PHOEBVS.** Apollo, qui Iouis et Latoniae filius fuit eodem partu cum Diana genitus, quae et ipsa Phoebes uocata est. hic Phytionem mirae magnitudinis serpentem ex caesante terra post diluuium Deucalionis creatum, quod matrem secutus fuerat, sagittis confixit. diuinationis et sapientiae deus a poetis existimatus, et medicinae reparator, amant Daphnen, quae in laurum conuersa est arborem huic deo sacram, propterea ea coronantur poetae. dicitur autem Phoebus uel **από το φαεινόν** hoc est quod uis feratur, uel a specie, et nitore. pulchrum enim et imberbem fingebant, propter quod prima barba, et capillus sacrari ei ab ijs, qui adolescentiae annos excederent, solebat. graeci etenim **φοιβος,** hoc est Phoebum, **καθαρόν καὶ λαμπρόν** dicunt, id est purum, et splendidum, quae ratione et Phoeben sororem eius appellatam uolunt. Idem, Apollo uocatur **από το αποκαλλεν τῶν ἀκτινῶν,** (ut Plato existimat) hoc est iactura radiorum. Chrystippus uero Apollinem dictum existimauit ab **α** priuatiua particula, et **πολλόν,** quod significat multum, **ὅτι μόνος ἄν καὶ οὐ καὶ πολλοί,** hoc est quod solus sit, et non multi, quomodo et latini solem, quasi solum uocauerunt, quod tantam claritudinem solus obtineat. Spenstippus, quod **από πολλῶν οὐσιῶν πυρῶν,** hoc est quod uis eius ex multis ignibus consistet. Cleanthes **ἀπὸ ἄλλων καὶ ἄλλων τὰς ἀκτῶνας ποιν μίχου.** hoc est quod ab alijs locorum declinationibus oriatur. Cornificius **ἀπὸ τοῦ ἀνατολῆν.** hoc est quia intra circuitum mundi, quem graeci **κόλον** appellant, impetu latus ad ortus refertur. alij quasi **ἀπὸ πολλῶν τὰς ὡρῶν,** quod exanimat, et perimit animantes, cum ijs pestilentiam per interperiem caloris immittit. hinc est quod **α** **et sagittis huius dei simulachra decoratur.** sed quoniam idem author est, et publicae hospitatis, quam solis temperies animantibus existimatur praestare, estque perpetua ipsa salubritas, et pestilentiae casus rarior accidit. ideo Apollinis simulachra manu dextra gratias gestabant, arcum cum sagittis sinistra, quasi ad noxiam pigrior foret, salutem uero dextera manu promptissime largiretur. proptereaque huic deo mendandi tribuebant potestatem, quia temperatus solis calor

omnes morbos expelleret. Unde quidam ἀπὸ πολλῶν quasi ἀπὸ πολλῶν cognominatum putare tanquam ἀπὸ πολλῶν τὰ τὰ νόσους, hoc est morbos expellētem. nec desuerunt, qui latinam potius interpretationem fecit Apollinē appellatum dixerunt, quasi appellentem, hoc est depellentem mala. quippe Apellinem pro Apolline veteres dixisse manifestum est. hinc Athenienses hunc deum Alexiacōn uocabant, quod superius diximus expulso rem malorum significare, ob eam rationem Iyndij λούμιον, hoc est laemium Apollinem colebant, quā ei cognomen finitū pestilentia impoſuerunt, et uirgines uestales Romae in sacris, ita Apollinē uocabant, Apollo medicē Apollo pæan. πᾶσι γὰρ ἀπὸ τῶν παλῶν τὰς ἀνάσ, hoc est a sedā dis morbis nominauerūt. eundē quoq; deū Vliō appellauerūt, hoc est salubritatis auctorem. Homerus, ἄλκιμος μάλα χεῖρς, Hinc Theſea ferunt, cum in Cretam ad minotaurū duceretur, Apollinē Vliō pro saluta, et reditu suo uotum fecisse. hinc et apud Pachynum Siciliae promontorium, Apollo libysus eximia religione colebatur, quod cū Libyes aduersus Siculos cum classe profecti ad id promontorium appulsi essent, Apollo, quibus colebatur, ab inualis inuocatis inmissa hostibus peste, et penē cunctis subita morte interemptis, cultores suos liberauerūt. Romae quoq; cū ludi primo Apollini ex uaticinio Martij natis, carmineq; Sibyllino celebrarentur, repentino hostium aduentu exata tam ad arma plebem fuisse memorant, et hosti occurrisse, sed mox imbrem sagittarum in aduersos referri uisam, et hostes fugasse, et uictores Romanos ad spectacula dei sospitalis reduxisse, qui ludi instituti feruntur bello punico ex libris Sibyllinis Cornelio Rufo decemuiro, qui propterea Sibylla cognominatus est, et postea corrupto nomine primus cepit Sylla uocari. ludi ipsi Apollinæ uocati, dataq; in eam rem duodecim millia aeris praetori, et duae hostiae maiores, ac decemuiris iussu, ut graeco ritu his hostijs sacrum facerent Apollinē boue aurato, et capris duabus auratis. Latona boue foemina aurata, ludosq; ipsos in circo populus coronatus spectaret, quae prima apollinariū ludorum origo fuit. hic obiter docendum est sibyllinos libros dictos fuisse, quos Romani summa religione, atq; obseruantia custodiebant, et ad eos quasi ad oraculum quindecimuirū adire solebant, cum diū immortalis publicae erāt consulendi horum inuentio talis memoratur fuisse. Anus hospite, atq; incognita Tarquinium superbium regem adiit, nouem libros ferens, quos esse dicebat diuina oracula, eos dixit uelle uendare. petito a rege pretio trecentos Philipeos aureos postulauit, nisi rex quasi anus aetate desperet. illa foeculo coram rege cum igni appositos tres libros ex nouem deussit, rursusq; regem an reliquos sex eodem pretio emere uellet, interrogauit. id rex multo derisit magis, dixitq; anū iam proculdubio delirare. mulier ibidem statim tres alios libros exussit, atq; id ipsum denuo placide rogauit, ut tres reliquos eodem illo pretio emeret. Tarquinus ore iam serio attentiore animo factus constantiam mulieris haud negligendā putauit, et tres reliquos libros, nihilo minori pretio, quam quod pro omnibus fuerat a principio petiit, mercatus est. mulier, a rege digressa postea nusquam loca uisa constitit. propter quod Sibylla existimata est, librisq; ipsi in sacrarium conditi, sibyllini appellati. sibyllas autem veteres uocabant mulieres entheas, hoc est quarum pectus deum recepiſset. Virgilius, magnam cui mentem, animūq; Delius inspirat uates. dicta autem sunt sibyllae, quod diuina consilia nosſent. Aeoles enim oīus deos uocant, βῶνδ græce consilium dicitur. Varro in libris rerum diuinarum, quos ad C. Caesarem pontificem maximū scripsit, decem fuisse sibyllas commemorat. prima de Perſis fuit, cuius mentionem fecit Nicanor, qui res gestas Alexandri Ma-

cedonis scripsit. secunda libyca, cuius meminit Euripides. tertia Delphica, de qua locutus est Chryſippus de diuinatione. quarta Cumæa, quam Næuius i libro belli punici, rīso in analibus nominauit. quinta Erythraea, quam Apollodorus Erythraeus suam ciuem esse affirmat, graiſq; ilion petentibus uaticinatam, et perituram esse Troiā, et Homerum mendacia esse scripturum. sexta Samia, de qua scripsit Eratosthenes, septima Cumana noīe Amalthea, quae ab alijs Erophile, seu Demophile nominatur. hanc fuisse affirmant, quae nouem, quos diximus libros attulit Tarquino regi, et sex exussit, tres tantum uendit, quorum postea numerus auctus est capitolio refecto, siquidem ex omnibus ciuitatibus, et Italijs, et graiſ, praecipueq; Erythraeis coacti, allatiq; sunt Romam quicūq; libri sub sibyllarum, nomine essent inuenti. octaua Helleſpontia in agro Troiano nata, uico Maruſſo, circa oppidum Gergetheum, quam scripsit Heraclides potius solonis, et Cyri fuisse temporibus nona phrygia, quae uaticinata est Anara. decima Tyburs, quae et Tyburtina dicta est nomine Albunea, quae Tyburi, ut dea colitur, iuxta ripā Anienis, cuius in gurgite memorant simulachrum eius inuentum fuisse tenens librum in manibus. sunt tamen quibus hunc deum pæana appellatum uelint ἀπὸ τῶν πάλω, quod est percutio ferio, quoniam Phtonem percussit. I. m. enal. Parca praecor pæan, et tu deponē sagittas. Idem. sed pæan con trahit arcum. quoniam uero discripto Phtonē laudibus innumeris celebratus est Apollo, et uictoria eius passim decantata carminibus, factum est, ut pæan etiam pro laude capiat, quae in Apollinis honorem decantatur. interdum etiā aliorum deorum. Virgilius, laetum pæana canentes. Ouidius, Diatē io pæan, et io bis dicite pæan. hinc aliqui pæō quoq; ab hoc deriuatum existimant. pedis genus quo eiusmodi armen constabat, tres syllabas breues habens, et unam productam. dicitur est, idem Apollo loxias ὅτι ἐκ πορείας τῆς λοξῆς κῆλυσι, ἢ ἀπὸ δὲ οὐμῶν κινῆσι, hoc est, quod per obliquum circuitum ab oriente pergit ad occasum. et Delius, ἀπὸ τῶν δῆλα κῆλυσι, ἢ ἀπὸ τῶν πάλω, hoc est, quod illuminando omnia clare demonstrat, uel a Delo insula, de qua superius diximus, in qua natus esse affirmatur. Et phaneta ἐπὶ τῶν φαντασιῶν, quia sol quotidie renouat se. Virgilius, Mane nouum. et Argenetes ἀπὸ τῶν ἀργῶν ἀργῆσι, id est quod semper exoriens gignitur, et ipse gignit uniuersa. Et Lycius ob uarias causas, de quibus superius late diſſerimus. et Nominus, hoc est pastor, non est officio pastorali, et fabula, per quam fingitur Admeti regis armenta pauiſſe, sed quia sol passit omnia, quae terra gignuntur. et Eleleus ἀπὸ τῶν ἐλεῖν, ἢ ἐλεῖν τῆν γῆν, hoc est quod aeterno circa terram meatu uolui uideatur, et chryſocomos a fulgore radiorum, quos aureas comas solis appellant. et Argyrotoxus, quod enascens per summum orbis ambitum uelut arcus quidam figuratur, qui graece τόξος dicitur alba, et argenti spece, quod ἀργῆσιος graeci uocant. et Smintheus, quod ἰσθῆς, hoc est feruens currat. et Tymbræus quasi τὰ δὲ μύρα δῆσι, hoc est imbrēs excitans, quae uis aliqui a tymbra potius ita nominatum uelint. herba haec est quae et Satyria dicitur, qua uicinus ilio ager murum in modum abundat. Unde templo ibi Apollini consecrato Tymbræi nomen ei deo impoſuerunt, quoniam amnis quoq; ea transiens thymbra uocatus est. Et Gryneus a gryneo nemore, quod est Apollini consecratū, id autē a Gryniā urbe nomen hēt quae est in Aetholia, et confinis ioniae, et Myrminus a myrina urbe, a qua et myrini campi uocati sunt, in qua religioſissime colebatur. et Cyrræus a cirra oppido phocidis in litore sito iuxta Parnassum montem. quem admodum crissa, et Anticyra. a crissa crisseus sinus uocatus est. et Phileſius, quod graeci φιλῆσιος

amabilem dicunt, quia lumen eius exoriens amabili ueneratione oculorum consalutamus. et Pythius ἀπὸ τῶν πυθῶν. hoc est putrescere, quod nunquam sine ui caloris efficitur, quamuis aliqui a nece potius Draconis inditum deo hoc nomen fabulenr, quae tamen fabula non omnino expertis rationis uideri potest. Latona Apollinem, Dianamq; parturienti, fertur uno immisso, Phtonis terrore obstuisse, sed ubi paruis tandem effusus est, Draconem memorant, qui phylon uocabatur inuasisse deorum cunas, sed Apollinē in prima infantia sagittis belluam confecisse, quod ita intelligendum esse naturalis ratio suadet. post Chaos ubi primum cepit confusa desormitas in rerum formas, atq; elementa nitescere, terraq; adhuc humida substantia, molli, atq; instabili sede uiteret. conualeſcente paulatim aetherio calore, atq; inde seminibus igneis in eam defluentibus, haec duosydera edita esse creduntur, et sol quidem ingenti ui caloris in superna raptus fuisse, luna uero humidiorē, et uelut foemineo sexu naturali quodam pressa tepore inferiora tenuisse, tanquam ille magis substantia patris constet, haec matris quippe Latona physici uolunt terram uideri, cui diu interuenit Iuno, ne duo, quae diximus numina ederentur, hoc est aer qui tunc humidus, grauiſq; obstabat aether, ne fulgor luminum per humoris aeris densitatem tanquam ex cuiusdam paruis progressionē fulgeret, sed diuina providentia uicit instantia, quae partum inuasisse existimatur. ideo in insula delo ad confirmandam fabulae fidem aedes pro uidentia, quam uadē aporolae appellant, summa religione celebrabatur propterea in insula dicitur nati, quae ex mari nobis oriri uidentur insula uero ideo delos uocatur, quia ortus, et quasi partus luminum dela, hoc est manifesta omnia facit. de nece uero Draconis ratio haec est. Nam terra adhuc humida exhalatio meantio in superiora uolubili impetu, atq; in de in se postquam calefacta est instar mortiferi serpentis in inferiora resolueno omnia ui putredinis corrumpēbat, quae non nisi ex calore, et humore generatur, ipsūq; solem densitate caliginis obtegendo nebula quodammodo uidebatur lumen eius eximere. sed diuino feruore radiorum tandem quasi sagittis incendentibus extenuata, interempta ab Apolline Draconis fabulam fecit. est et alia ratio Draconis perempti. Nam solis meatus licet ab ecliptica linea nunquam recedat, sursum tamen, ac deorsum uentorum uices certe deflexione uariando inter suum uelut flexum Draconis inuoluit. sub hac ergo appellatione coelestis itineris cum confecisset cursum suum, Draconē confecisse dicebatur. inde fabula exorta est, de serpente nece, sagittarū autem nomine non nisi radiorū iactus ostenditur. sunt etiam qui hanc rationem huius appellationis affirant, quod cum sol in signo cancri aequinoctium solstitium facit, in quo longissima diei terminus est, et inde retro gressum agit ad diminutionem dierum. Pythius eo tempore appellatur ὁς πύθοιο δῆος, hoc est quod ultimum cursum currat. Idem ei nomen conuenit et cum capricornū rursus ingreditur i quo ultimū breuissimū diei cursum intelligitur peregrisse. et ideo in alterutro signorum peracto annuo spatio draconem Apollo, id est flexuo sum iter suum ibi confecisse memoratur, ideo autem his duobus signis, quae portae solis uocantur cancri, et capricorni nomina contigerunt, quod cancer animal retro, atq; oblique incedit, eademq; ratione sol in eo signo obliquum, ut solet, incipit agere retro gressum. caprae uero haec in pasto consuetudo uidetur, ut semper altum pasendo petat, atqui sol quoque in Capricorno incipit ab imis in alta remeare. Apollinem Didymē uocant quod geminam speciem sui numinis praefert illuminando, for mandosq; lunam. etenim ex uno fonte lucis gemino sidere spatia diei, ac noctis illustrat. graeci autem διδυμῶν geminum

uocant. Delphium nominant, quod ea, quae obscura sunt, lucis claritate patefacit. et τὸ δῆλον τὰ ἀφανῆ, uel quod unus solus sit. siquidem praeci graeci Delphium unum uocabant. a quo Adelphon fratrem dixere, quod iam non unus esset. Agleum uero dicunt; quod aglei lingua attica uici uocantur. Apollini autem ex responso in uiciis publicis urbis suae status al taribus sacrificia instituerunt, eumq; ob id Agleum nomina uere lingua autē Scythicae Apollo Oetoseyros dicebatur. a Phae bus phaebeus dicitur. Virgil. Postera phaebe. lasirabat lampade terras. ab Apolline Apollineus, a sole solaris. solanus. sub solanus, et alia plurima, de quibus superius latissime diſſerimus. SORORES DOCTAE. Nouem musae de quibus superius diximus, quas in Apollinis tutela esse commemorant, in Parnasso monte habitantes, qui Phaebo, et Baccho sacer est. Unde poetae quoq; in utriusq; dei tutela esse dicuntur, ideoq; non solum lauro, sed etiam edera coronantur, quae Baccho sacra est. Unde et mista dicitur. Virg. Pastores edera crescentem ornate poctam. rationes autem cur poetae in Bacchi quoq; tutela sint, praeter eam, quod in Parnasso stetit Bacchicae sunt, has quoq; tradunt, uel quod, ut Aristoteles inquit, Apollo et liber pater unus, idemq; deus sit, uel quod poetae uaticinari dicuntur. ex quo uates appellati. hoc autem optime fieri constat plurimo uero sumpto. hinc est, quod et Apollini edera, et Baccho laurum aliquando tradunt poetae. Euripides δὲ ἑσπῶτα φιλῆσιος βακχεῖ πατρὶ ἀπὸ πολλῶν ἀνυρε. Aeschylus δὲ ἑσπῶτα ἀπὸ πολλῶν ἀβῶν χεῖρ μαντις, quibus uersibus uterq; poeta eundem esse et Bacchum, et Apollinem indicant, quod etiam facit Orpheus εἰς ἑσπῶτα ἀδῶν. εἰς ἡλιος. εἰς δῖος υἱος, propter quod Dionysium non ea, quam supra diximus, ratione dictum physici putent, sed uel ἀπὸ τῶν δῖων, quod est perficium, quia sol quotidiano cursu ab oriente ad occasum conficit iter, uel quasi δῖος υἱός, hoc est iouis muntem, quia solem mundi mentem esse philosophi dixerunt, mundum autem uocatur caelum, quod appellant Iouem. Unde Aratus de caelo dicitur ait. εἰς δῖος ἀρχομενός. Eademq; ratione liberum patrem appellatum a latinis, quia sol liber, et uagus est. Næuius. Hac qua sol uagus igne as habenas immitit. SALVTATOR. In salutandis amicis occupatus.

EPIGRAMMA. C. AD SOMNUM.

AEVIA SEX CYATHIS. Iocis est in eos, qui potando, sortando, dormiendo uitam tradunt inertem, et turpem. mos ueterum fuit, ut paulo ante diximus, solutorem aliquando potem exercere coronatos propinantes amicis, siue praesentibus, siue absentibus, et quot in nominibus illorum literae erant, toties merum haurientes. Aegyptij quoque ad coronas deuinciebant auiculas, quas primo sermone Dacnades uocant, quae uellendo, morsicando, cantitando non paterentur dormire potantes. NAEVIA. Bibatur sex cyathis Næuia sex cyathis propinetur, quoniam nomen eius sex literis constat, in quo notari potest, hoc nomen cum di phithongo scribi debere, dicitur autem a nauo, quod est corporis insigne, seu genitura macula, a qua proposita c litera Næuius est. SEPTEM. Quia Iustina septem literas habet. QUINQUE. Quatuor tribus. Quia Lycas quinque Lyde quatuor. Ida tribus literis constat, sunt autem nomina meretricum. OMNIS. Amica nomina omnium amicorum. Veteres amicum, et amecam per e litteram scribe-

10

10

30

40

50

60

ban. SOMNE Deum invocant, qui quietem corpori- bus inducit, ut quando amica vocata non veniunt, ipse veniat. hunc deum Heredi, et noctis filium fuisse Cicero scribit. ideo autem somnum invocant, ut dormiendo videat eas, quas videre vigilans non potest. ita enim natura comparatum est, ut cogitationes, sermonesque nostri, sicut Cicero inquit, pariant aliquid in somno tale, quale de Homero scribit Ennius, de quo sepius vigilans solebat cogitare, et loqui. Claudiamus, Omnia, que sensu voluntur nocte diurno,

Tempore nocturno reddit amica quiete. Hunc deum eleganter describit Ovidius. Somne quiet rerum, placidissime somne deorum, Pax animi, quem cetera fugit, qui corpora duris Fessis ministeris mulces, reparasque labori. Sed non minus eleganter Seneca, Tuque domitor Somne malorum, re quietis animi, Pars humane melior vite. Volucet matris genus Astreae Frater dure languide mortis. Veris misces falsa futuri Certus, et idem pessimus author. Pater o rerum portus vite, Lucis requies, noctisque comes, Qui par regis, famuloque venis, Placidus fessum lenisque fones Pauidum leti genus humanum Cogis lentam discere mortem. Preme devictum torpore gravi Sopor ut domitos alliget artus, Nec torva prius pectora linquat, Quam mens repetat pristina cursum.

EPIGRAMMA. CI. AD FIDENTINVM.

OSTRIS VERSIBVS ESSE TE POETAM. Facite rursus deridet Fidentinum, qui Martialis versibus se uideri poetam volebat. E M P T I S O S S I B V S, I N D I C O Q V E C O R N V: Emptis ossibus, hoc est e-bore. que enim pro id est hoc loco accipiuntur. sunt ex ebore dentes, inserunturque ori, ubi naturales desunt ad decorem duntaxat, et nullum alium usum, quamvis sint qui ad prolationem quoque uerborum conferre aliquid existiment. A E G L E. Nomen proprium meretricis. C O R N V. Dente, quia elephantorum dentes et forma, et magnitudine penes cornua uidentur. I N D I C O. Maximos enim Elephantos fert India orientis regio, Asiæ terminus, que ab Indo amne nomen habet, qui in Cybæ ratarum iugis oritur sexaginta perennes fluvios, torrentes uero supra centum recipiens, ferens crocodilos, ut Nilus, ab India indus, et indicus adiectione deducuntur. L Y C O R I S. Nomen alterius meretricis. M O R O C A D E N T E. Quando ob nimiam maturitatem decidit, tunc enim nigerrima sunt mora. Nam, ut Theophrastus, et Plinius scribunt, Moris succus in carne uinosus est, utriusque eis sunt coloris primo candidus cum acerba sunt, mox rubens, quando mature scere incipiunt, maturis niger. Vnde mora, ut quidam putant, quasi maura appellata. μωροδν enim græce nigrum dicitur, a quo Mauritania Africæ regio appellata, cuius incolæ Mauri dicuntur. nos morum putamus a mora potius, hoc est tarditate deductum. morus enim postrema omnium arborum

floret, propter quod prudentissima arbor dicitur, quia ledi se a frigore non sinit. mature sciant mora inter prima tingunt manus succo, dum matura sunt, acerba urunt. nascuntur mora et in rubis, sed multum ab ijs differentia. C E R V S A T A. Cerusa infecta, de qua superius diximus. C O M A T V S. Longa coma facta ex alienis crinibus. C A L V V S. Nudo capite sine crinibus. proprie enim Caluus dicitur, qui caluæ crinibus nudam habet. Est enim calua superior pars capitis. unde huiusmodi uitiium caluitium appellatur. caluaria uero totum simul os superius appellatur ex interiore parte concava exteriori convexa. uirring, leuis, et qua cerebri membranam contegit, et qua cute capillum cingente contegitur, eaque simplex ab occipito, et temporibus duplex usque ad uerticem a fronte est raro solida inuenitur, idque caput firmissimum est, et a dolore tutissimum. Plinius, Terram ex caluaria psilochium esse palpebrarum tradunt. caluitium uni homini accidit, nisi sit innatum, ut cornis aquaticis, qui phalacrocoraces, hoc est calui corni appellantur. a caluus fit caluco uertum, quod est caluus fio. Plinius, Quædam animalium naturaliter caluent, sicut strutio cameli, et corni aquatici. ab hoc fit recaluco, quod est rursus in caluitium reuertor, sicut idem, quod caluco. a quo recaluastr, sicut a caluco caluastr.

EPIGRAMMA. CII. AD CAECILIANVM.

VLLVS IN VRBE FVIT. Ex persona Cæcilianæ deridet eos, qui de pudicitia uxoribus solliciti adhibent eis custodes, quod perinde est, ac si lupos ouibus adhiberent. sic Iuuenalis.

Audio quod ueteres olim moneatis amici. Pone seram, cohibe. sed quis custodiet ipsos Custodes? cauta est, et ab illis incipit uxor. Tum ita comparatum est, ut in ea magis nitamur, que uetita sunt. G R A T I S. Etiam sine pretio. D V M L I C V I T. Ante quam adhiberes custodes. I N G E N I O S V S H O M O E S. Per antiphrasin dictum, hoc est parum ingenij habuisti. nam dum uis pudicitia uxoris consuleret, dedisti illi adulteros, et maiorem auuiditatem, simulatque opportunitatem peccandi concessisti.

EPIGRAMMA. CIII. IN PAVLAM.

O E C H V S E R A T. Acerbum distichon in Paulam, que, cum uiuente uiro consuetudinem cum adultero haberet, negabat adulterum esse. secuta uero morte uiro, cum illum in coniugem duxisset, et adulterij auxilium fidem, et susceptionem præbuit machinatam se mortem in priorum uirum. M O E C H V S E R A T. Qui nunc uir est. M O E C H V S. Adulter græci enim μοιχοδν adulterum dicunt. μοιχοδν μοεχam, hoc est adulteram. μοιχοδν, μοεχationem, hoc est adulterium. a μοεχus fit uerbum μοεchor, quod significat adulterium committere. N V N Q V I D N E G A R E P O T E S? te scilicet hunc pro adultero habuisse, et uirum mortem machinatam esse, ut hunc dueres,

EPIGRAMMA

10
20
30
40
50
60

EPIGRAMMA. CIIII. DE LINO.

I M I D I V M D O N A R E. Lepidus iocus de Lino, qui ex diuitijs ad paupertatem erat redactus, ideoque pecuniam mutuabatur, quam postea non poterat soluere creditori. qui inquit mausult donare dimidium Lino, quam totum credere. hic mausult dimidium perdere, quam totum. ad hunc etiam scribit inferius dicens eum fecisse rem difficilem, quod de diuite factus erat pauper, iocans in uerbis. difficilem quippe rem siue difficultatem, paupertatem uocamus, quemadmodum e contrario facultates diuitias.

EPIGRAMMA. CV. AD FLACCVM.

M I H I C V R A R V M P R E T I V M. Cum Flacco queritur nullum esse premium musis, et bonarum artium studijs auspidios tantum, et legum peritos numeros lucrari. F L A C C E.

Hic est Valerius Flaccus poeta, cuius superius mentionem fecit gaudet Apona Livia suo tellus, Stellæque nec Flacco minus de hoc scribens. Quin tertia. Multum inquit, in Flacco nuper amissimus. scripsit librum argonauition, imitatus Apollonium Rhodiu, quod opus extat imperfectum. N O N V I L E. Magnum. C V R A R V M M E A R V M. Studiorum morum. A L V M N V S A N T E N O R E I L A R I S. Padua natus, educatusque. Alumnus proprie dicitur, qui ab aliquo alitus est. non qui alit. Cice. Italia autem alumnus suum seruitutis extremo, summoque supplicio fixum uideret. Var. et ecce de improposito ad nos accedit cana ueritas attica philosophiæ alit. hinc aliquid alumnus pro filio accipitur, quod a matre alitus sit. Virg. Nec non et Thyru terræ opipotentis alumnus. Est etiam quædo alumnus pro eo qui alit, usurpatur. Martialis, ut Cygnos ad alumna stagna renolantes uidentur. ab alendo autem alumnus descendit. alere nuerire est, quod ab educare hoc modo distingunt, ut alere sit uictu temporalem uitam sustentare, educare uero ad facietatem perpetuam educare. Item alere aliquid quando ad in corporea transfertur, et significat augere. Cice. ro. Sed nec illa extincta sunt, alunturque potius, et augentur cogitatione, et memoria mea. pro eodem posuit aluntur, et augentur, quasi se cundum exponat primum. sepe enim, que similia sunt, coniuncte ponuntur ab authoribus, ut possum, et licet, munus, et officium, mens, et animus, ab alendo fit alimentum, hoc est nutrimentum, et alimonia. hoc est uictus necessarius et alebria, quod ueteres usurparunt pro eo, quod est bene alentia. et alma que nos alit, quapropter et pro sancta accipitur, a quo almicis, almarum rerum habitus dicitur. et aletudo pinguedo corporis, et altile pinguefactum alendo. unde altile gallinam, et altilis aues dicimus. Item altile per metaphoram opulentum. Plautus, Prohibet diuitijs maximis, dote altili, at que opima. et alius quod in eam abi, quibus alimur, e uentre dilabantur. a cuius similitudine Alueus fossa, per quam labitur flumen. Virgilius, Affluetæ ripis uolucres, et fluminis aluco. et alueolum tabula aleatoria, et aluearia, in quibus apes faciunt fauos quemadmodum superius diximus. Item ab alendo alia, quod alat corpus. hæc fit et cæa, de qua superius diximus, tunditur granum eius in pila lignea, uel lapidis duritia conteritur, ex cussis inde tunicis conditur medulla, ita sicut alia et tria genera minimum, et se-

10
20
30
40
50
60

cundarium, ac grandissimum, quod apherema appellatur. postea murum admiscitur creta, que transit in corpus, coloremque et teneritatem affert, ab alia alicarij dicit, qui ea conficiunt, uenduntque. Item alicariæ meretricis in campania appellata, quod solita essent circa piscinam alicariorum uersari, quando uero cum aspiratione scribitur Halo, primæ coniugationis est, et significat spiro. a quo Halitus spiritus, et ad halo affiro. exhalo expiro. a quo exhalatio exspiratio. aliquando tamen halo capitur pro eo, quod est odorem reddo, quemadmodum etiam spiro. Virgilius, Inuitent croceus halanæ floribus horti. Idem, fertisque recentibus halant. at qui alant, qua auer uolant, quidam ex eo dictam existimant, quod ea auis tenetur. ab eius similitudine et in hominibus ale, siue per diminutionem axillæ dicitur, ubi oriuntur brachia. Item ale in exercitu equitum ordines, qui circa legionem dextra, atque sinistra tanquam ale in uiuum corporibus locantur. ab ale ales deducitur, quod significat uolucrem. Item alatus, alas habens. et aliger eodem modo. unde Cupidinem alatum, et aligerum poetæ nuncupant. et alacer, de quo diximus, alis acer. a quo ala cruter, et alacritas ab axilla uero fit uerbum effaxillo, quod significat exero, quod exerto brachio axilla ostendatur. A N T E N O R E I L A R I S. Antenoræ urbis, hoc est Pataniij ab Antenore conditi, que urbs et Padua dicitur a padi uicinitate. pataniuum autem uel ex eadem causa, quasi Padaniuum, uel a græco τετραδαι, quod uolare est, quia capto ex auium uolatur uiguerio condita fuerit, uel a petendo, quod telo aut petijisse dicitur, eoque in loco urbem condidisse. Antenor Troiæ nus fuit patriam prodidisse existimatus, quia et legatos, qui propter Helenam uenerant, suscepit hostitio, et uisum habitum falso cognitum non indicauit. hic Venetiæ uenit, urbemque in ea condidit Antenoræam primo dictam, a qua Antenoridæ uocata, postea Pataniuum, deinde Paduam, a quibus Pataniui, et Paduani. Virgilius, Antenor potuit medijs elapsus Achiuis Illyricos penetrare sinus, at que intima tutus Regna liburnorum, et fontem superare timauij. Hic tamen ille urbem Pataniij, sedensque locauit Teucrorum, et genti nomen dedit. C A N T V S P I E R I O S. Carmen musarum, de quo late superius distinximus. C I T H A R A. uox græca ut uox est, significatque musicum instrumentum uulgo notum, quo usus est Orpheus a cithara enim, siue lyram cantari uatum carmina solebant. a cithara citharædus dicitur qui cithara canit, quod græci κίθαρις dicunt, et feminiuum citharistria, sicut a cymbalo cymbalistria, et a sambuco sambucistria, quæuis sambuca et machinæ militaris genus sit, in quo sic fustes intenduntur, sicut in organo musico chorde. et a psallendo, hoc est canendo psalteria. Citharæ primus inuenit Amphion, ut alij uolunt, Orpheus. quidam Lino tribuunt. Septem chorde addidit Terpander. octauam Simocides. nonam Timotheus. Cithara sine uoce primus canit Thamyras, cum cantu Amphion. S O R O R V M. Musarum, de quibus superius diximus. A E S. Numos. A R C A M I N E R V A E. Propter formam palladium, in quo assidue sonant æra, et pecuniæ numerantur. nam mox subdit Phœbum in Helicone esse, nihilque præter aquas fontis Caballini, et ferta laurea, et lyras, citharasque habere. Minervam uero, que sapiens est, et stultam gloriam sine utilitate non querit, priorem esse in foro palladio. H A E C S A P I T. Dea sapientiæ est, ex uertice patris nata. ideo que utilia sunt querit. H A E C F O E N E R A T O M N I S D E O S. Hæc saniori potest dare omnibus dijs, quemadmodum superius declarauimus. E D E R A E. Nysæ,

10
20
30
40
50
60

sive bacchicæ, quibus superius diximus poetas coronari. ARBOR PALLADIS. Olea Palladi sacra. Allisit ad fixulam, quam nos ex Auieno in fabellas nostras adolescentes iambico carmine transtulimus. Olim quas uellens esse in tutela sua, Diui legerunt arbores, quæcus Ioui, Et myrtus Veneri placuit Phœbo laurus, Pinus Neptuno, populus celsa Herculi. Minerva admirans, quare steriles sumerent, Interrogauit causam, dixit Iuppiter Honorem fructu ne uideantur uendere. At me hercules inquit quod quis uoluerit, Olima nobis propter fructus est gratior. Tum sic deorum genitor, atq; hominum sator. O nate merito sapiens dicere omnibus. Nisi utile est, quod facimus, stulta est gloria. Tradiderunt ueteres Cecropis tempore, cum post cõditas Athenas oliuæ arbor repente illic apparuisset, et alio loco arbor erupisset, Cecrope eius rei causam sciscitante respondisse Apollinem olea Minervam, unda Neptunum significari itaq; Cecropem oraculo motam multitudinem consuluisse, utrius dei nomine urbs dedicanda uideretur itaq; mares omnes pro Neptuno foeminas pro Minerva dedisse suffragia. Quoniam uero una plus inuenta esset foeminarum Minervam uisisse, et è nomine suo, quæ græcè Athene dicitur, urbem Athenas appellasse, tulisse id ægre Neptunum, emissisq; æquoreis fluctibus omnem Atheniensium agrum deuastasse. Quapropter Athenienses, ut deum placarent, triplice supplicio afflixerunt mulieres, ut nulla posthac interese publicis consilijs possent, nullus earum filius maternum nomen acciperet, nullus eas athenæas uocaret. hinc aticæ semper, nunquam uel athenæa, uel Athenienses eius ciuitatis mulieres nominatè inueniuntur. NIGRA; Pallida. VARIAS. ob colorum diuersitatem. Oliuæ enim incipientes uirides sunt, cum incipiunt maturescere albescunt. postea nigrescere incipiunt. MAGNUM sophos. Magnam gloriam, magnum nomen sapientie. SED PER Inane. Nullius utilitatis, nihil enim hinc habemus, præter æque potum, et corollas, et cantus, cum à Pallade, et oleum habeamus, et nimos. PERMESSIDOS. permissis flumini est ex Helicone in Copardem lacum labens, Phæbo, et musis sacer, quem admodum fons Caballinus hic et permissus in secunda declinatione dicitur. Virg. Tum cecidit errantem permissi ad flumina gallum. ROMANVM FORVM, quod à Pallade Palladium uocatur. DIVTIVS. Quia in eo non unde, non ferta, non catharæ, sed æra et nimi sonant. SONANT. Dum à clientibus soluantur. Causidias patronis aduocatis. BASIA. Sola. Erat enim mos, cum à poëtis aliquid dignum recitatum esset, eos basiare. sic superius. Audieris dum grande sophos, dum basia iactas. PVLPIA. Pulpitum profanum dicebatur. Locus erat ante scenam editior, in quo omnis comœdia recitabatur. Ponitur et pro suggesto, hoc est quocumq; loco edito. unde sermo habeatur ad populum. CATHEDRAS. subsellia. Horatius. Disceptulorum inter uideo spectare cathedras. Græcè enim uox est καθέδρα ἀπό τῆς κἀθῆ τῆς ἰσθμῆς. ἰσθμῆς fides est. κἀθῆ uero præpositio, quæ di-dis. arcu- undiq; sub. iuxta. per. secundum in compositione significat. Unde cataclysmus diluuium, siue inundatio dicitur. Catarrhus uis irriguus. Catarrus distillatio nam πῆλο suo significat. cataphractus circumquaq; munitus. ὀπίσθῃ enim munitus est. unde cataphracti equites dicuntur, qui ferro circumquaq; muniti sunt, et equos similiter ita munitos habent. Catasopius

naucule genus exploratorie, quod circumquaque spectetur. σκοπεῖν enim speculari est. Catorthoma, quod circumquaque ὀπίσθῃ, hoc est rectum sit. Quippe Cicero Catorthoma recte factum interpretatur. et catorthosin rectam effusionem Catholicus uniuersalis, quasi arca omnia uersetur. ἰσθῆς quippe græci totum dicunt. et cathedra subsellium. et categoria prædicamentum. et catamitus, puer meritorius. μισθῶν quippe dicunt mercedem. μισθῶν mercurarium dicunt. Unde Catamitus pro Ganymede ueteres usurpauerunt, qui fuit Iouis concubinus. et catapultæ a deprendendo genus iaculi celeris, siue sagitte. item machina bellica. Plautus. Atque te ita neruo torquabo, ut catapultæ solent. STERILES. Nullum fructum ferentes. Sterile infœcundum dicimus, et fructum non ferens, ἀπό τῆς στερεῖας. quod est priuari, siue carere. unde et græci sterinon sterile dicunt. et steresin orbitalam. à sterilis fit sterilitas, infœcunditas. et sterilitas, infœcundæ. Veteres sterilem pro sterilem dixerunt. Varro. Effœca mulieres, et sterile.

10

20

30

40

50

60

PIGRAMMA. CVI. DE CARINO.

VLCBRE VALET CARINVS. Acerbus iocis in Carinum cumlingum. Hic usque adeo pallebat, ut nulla ratione posset colorem recuperare. Sensus est. Omnia experiri uoluit Carinus, et genitralia, et muliebria lingere, ne palleret, et tamen pallet. PVLCHRE. Bene-

sic enim pulchrum pro bono, sicut bonum pro pulchro usurpamus. Ter. Forma, bona fortasse. et conuuario malum pro de formi. Virgilius, haud illo segnior ibat. Aeneas. id est non deformior. etenim ad pulchritudinem ea comparatio tendit, cui de Aenea amato loquatur. Eodem modo, et pro forti aliquando pulcher accipitur. Idem. sicut Hercule pulchro, pulcher Aueniuntus. item fortis pro pulchro. Plau. Quid nam fortis est. pulchra. à pulcher fit pulchre aduerbium, quod modo deore, modo fortiter significat. et comparatiua, superlatiuaq; eorum pulchrior. pulcherrimus. pulchrius. pulcherrime. et pulchritudo. et per pulcher, ac per pulchre. et pulchralis pro pulchro. Enni. Pulchralibus ludis. et pulchritas pro pulchritudine. Cæci. Diij boni, quid illud est pulchritatis.

EPIGRAMMA. CVII. DE FESTO.

INDIGNAS PREMERET. Lam datur Festus, q non imbecillitate animi uictorem hostem non sustentis, ut Cato fecerat, sed tædio fœdissimi morbi, et in se coram non recipientis, et in alios periculosi

gladio sibi mortem conscuerat. TABIDA PESTIS. Purius morbus impetignem autem siue lichenas intelligit, de quibus superius diximus. Quatuor eius morbi species sunt. prima minime mala est, quæ similitudine scabiem repræsentat. Secunda peior est, similis papule. figuræ uarias habet. squamula ex summa cute discedunt. Tertia est deterior et magis in summa cute scinditur, ac uehementius redit. ipsa quoque squamula, sed nigra procedit. Quarta, cuius nunc mentio fit. Curatorem omnino non recipit, distat colore. nam subalbida est. et recentis acarrici similis, squamasq; habet pallidas. subalbidas lenticulæ similis. PREMERET. Vexaret. affligeret. premere proprie inimiti alicui rei cum pondere. Virg. et spiritalia cogere pressis Mellæ fauis. Per metaphoram tamen modo pro effodere

dere accipitur. Idem, Sulcumq; sibi premat ipsa carina. modo pro claudere. Idem, Pressi ue oculos, aut lumina laui. Aliquando pro insequi. insequere. idem. Hac suggeret graui, premere troiana iuuenis. Non nunquam pro urgere. idem. Ingentem clamore premens ad retia ceruum interdum pro cohibere. idem, Imperio premit, ac uinculis et carcere frenat. Plerumq; pro tegere. oculare. idem. Spè multa simulat, premit altum corde dolorem. idem, Quos Simois premit ille uiros. est enim Simois amnis, qui ex Ida troiano monte deflens, iuxta Troiâ labitur, et mari appropinquans commiscetur Xantho, ac in paludem cogitur. deinde exit in mare iuxta Sigœum promontorium. Quandoq; pro remouere, excitare idem. Et rurus opac Falce premit umbram. Item pro occidere. idem, Armigerumq; domi premit. et pro calare. idem, Velut qui sentibus anquem pressit. et pro demergere. in fœdere. idem. Quod superest. quæcumq; premit uirgulta per agros. Spargo sicut pingui. et pro uastare. populari idem. Et pelago premit arua sonanti. et pro prohibere. expellere. Var. inuitaq; pressit ab ædibus. et pro uitiare. idem. Qui toties uall. cui uxorem absente pressit uiro. item pro uexare, ut hoc loco, et apud Virg. Numina nulla premit, mortali uirgure ab hoste. ab hoc pressio deducitur. et pressura, et pressus quartæ declinationis pro pressione. Cic. Valerium Soranum lenitate faucis, atq; in ipso uocis pressu. et sono facile uincat. Quando uero pressus adiectum est, aliquando pro subtili ponitur. idem, Quis aut est, aut fuit unquam in partibus rebus in definiendis, explicandis pressior. Aliquando pro onustu. grauato. Virg. Ceu pressæ cum iâ portum tetigere carinæ. item à premo prelum, quo uis premitur, ut superius diximus. et composita opprimo, quod interdum pr. uo significat. Cic. Qui homini tot miseris, calamitatibusq; oppresso subueniret. interdum plus est, q; extinguo. Idem, Quamobrem danda opera est, neque amicum excidia fiant. Sin tale aliquid euenierit, ut extincta potius amicitia, quam oppressa uideantur. quandoq; etiam pro arcto. constringo. Unde et oppressio arctatio, et constrictio dicitur. à quo opprestumcula diminutiuum. Plau. Molles morsuncule, papillarum horridularum opprestumcula. Exprimo, quod modo significat. premendo extraho. Plyn. Expresso uino in funditur aqua uinacis. modo declaro. manifesto. Macro. Nihil unquam locus fuit expressus. Ab hoc expressio. explicatio. et expressæ aduerbium manifeste. Imprimis, premendo immittomodo ob signo. unde impressas literas ob signatas dicimus, hoc est quibus impressus est annulus. à quo impressio deducitur. Supprimo, oculo. abscondo. Sene. E cuius operibus quedam edita, alia suppressa sunt. à quo suppressio. deprimis, deicio, Var. ab eo depressus, à quo erigi, extollis sperabam. Reprimis, cohibeo. Cic. Reprime impetum. Cõprimo modo cohibeo. compesco. Plau. Ne scilicet obscuro, comprime iracundiam. modo uitio. Mart. Villia, uel duri compressa est nupta coloni. Incaluit quoties faucia uena mero. unde compressus pro coitu accipitur. Plau. Nunc ad amantem decimo die Athenas uiso, quæ grauidam hic reliqui compressu meo, quod ea agat. compressio etiam in eadè significatione accipitur. à quo fit diminutiuum compressumcula. idem, Dulces amantium compressumcula. FAVCES. Mentum. fauces enim uocantur superiorem partem gula mento propinquam. sed interiore. Plyn. Summum gula fauces uocantur. postremum stomachus. hic fauces pro mento posuit, ubi semper ferè hic morbus incipiebat. propter quod à principio mentagram uocauerunt. Mart. Nec triste mentum. fordidæ lichenæ. fauces etiam per metaphoram uocantur arctos ingressus uallium, siue alterius cuiusq; loci à similitudine faucium animalis. à faucibus suffoco uerbum de-

ducitur, au diphthongo in o longam conuersa. Est enim suffocare, præcludere spiritum, et ueluti obstrictis faucibus interuocare. Quid. Suffocent animam dira uenena tuam. Ab hoc fit suffocatur. suffocatrix. suffocatio. item off. co. quod ueteres usurpabant pro eo, quod est aquam in fauces do ad sorbendum. à quo offucator offucatrix. offucatio. Officias uero à fisco fallacias dicebant. INDIGNAS. Non merentes tale supplicium. ATRA. Nigra. quod quantum genus huius morbi est, et curam non recipit. IN IPSOS VLTIVS. Occupat enim hic morbus, ut superius diximus, pleriq; totos uultus oculis dumtaxat immunitibus, descenditq; in colla. pectus, et manus cum fædo cutis fursure. sine dolore quidem, et uita perueniat. sed tanta fœditate, et fistidiosis simul, ac periculo conuersantium, ut quæcumq; mors præferenda uideatur. SICCIS GENTIS. Constanti animo sine lachrymis. sine situ. NON TAMEN OBSCURO PIA POLLVORA VENENO. Non tamen aut ueneno morbi uoluit. ut Theophrastus hausto Tauri sanguine, aut inedia, ut Silius tædio morbi, ut Portius Latro declamator impatiencia quartana, quæ genera mortis homines timidi, et ferru horretes querere consueuerunt, sed gladio in perterritis occubuit. OBSCURO. Quod extinguit corpus facit obscuru. Sic latum diem dicimus, qui nos letos facit, pigrum frigus, quæ incertiam nobis adducit. solium cæcæ, quam non uidemus. Linguam politam. cuius compta et polita est oratio quoniam tempus, in quo ab oculis aris, atq; molestis quiescimus. TORSIT. Vitaxit. extorsit de quo superius diximus. TRISTIA FATA. Solitam et amarâ mortem. Quia morte ipsa grauior est mortis expectatio. FAME. Inedia. LENTA. Quia non statim hominem conficit, ut ferrum sanctam. integrum immaculatum. ROMANA MORTE. Quæ solit sunt oppetere Romanis sanguinis uiri, qualis fuit Scipionis mors. Cn. Pompeij somperi, cum in Africam cõtrario uento relatus teneri classis suæ ab hostibus uidisset, qualis M. Catonis post pugnam pharsalicam, ne in Cæsaris uictoris potestatem ueniret. Vterq; n. stricto gladio occubuit. ANIMAM Sanguinem, secundum quorundam philosophorum opinionem. NOBILIORE VIA. Vulnere. quæ nobilior uia fuit, q; si ueneno uel fame, aut per inferna emisset aut paulatim contubisset. FATIS. Morti. HUIVS CAESAR AMICVS ERAT. Simul blanditur principi. Simul Festum laudat, præferenda inquit mors huius est morti Catonis, quod non odio, aut metu Cæsaris mori uoluit, quem habebat amicum, sed fœditate morbi, et aliorum potius causa, quam sua.

EPIGRAMMA. CVIII. AD ATTALVM.

EMPER AGIS CAUSA S. In Attalio iocatur semper aliquid agentem, et nimis curiosum. Tota uis ioci est in hoc uerbo ago, quæ multa significat, ut superius late differimus. AGIS CAUSA S. Tractas causas in foro, ac in iudicijs uersaris. AGIS RES. facis negotia. AGIS MVLAS. Duas mulas. Clitellarias. hoc est uendendis oneribus uacas. AGAS ANIMAM. Emittas spiritum.

EPIGRAMMA. CIX. AD CANVM.

PORTVLA CANE TIBI. Facete Cani intemperantiam notat, qui extrinsece sue die, sportulâ petijt. Puto te inq; ob id Cane defunctu esse, quia una in sportula fuit

10

20

30

40

50

60

Hoc est quia cibum amplius capere nequiuisti, perinde, ac si dixisset, media peristi. Sic enim omnes media moriuntur. SV-
PREMA. Notissima. QVOD VNA FVIT. Quod cibum amplius capere non potuisti.

EPIGRAMMA CX. AD SOSIBIANVM.

SERVO TE SCIS GENITVM!

Iocus est in Sosibianum, qd cu sciret se ex seruo natum adulterio domine, uirum matris sue putatum patrem suum blandiendo dominum uocabat, qd nihil aliud erat, qd blande fieri se ex seruo natum. Notat autem hoc epigrammate uitiu temporum suoru, quibus dominae passim cum seruis miscbantur. **SOSIBIANE.** Haud dissimile ueri est hunc Sosibianum Marulle ex seruo filium fuisse, quae Cina uxor erat. de quo scribit Marullus libro sexto. Pater ex Marulla Cina factus es septem non liberorum. naq; nec tuus quisq; nec est amici filius, uel vicini. Sed in grabatis, tegibusq; concepti materna produnt capibus suis furta. Et paulopost. Quartus cineda fronte candido uultu, ex cubino natus est tibi Lygdo, praecide si uis filium. nescis non est. **FATERIS TE.** se seruo genitum cum eum, qui pater putabatur, blandiendo appellas dominu.

EPIGRAMMA CXI. DE REGVLO.

AEC QVAE PVLVERE DISSIPATA MVLTQ.

Rursum blanditur Regulo de porticu statim eo inde discedente collapsa. **EXPLICAT.** ostendit. **ABSOLVTA** IN TANTO CASV. Purgata liberata a crimine tantu casu, quia non cecidit nisi postquam Regulus in tuto fuit. **SECVRO DAMNO.** Nullam curam, aut sollicitudinem inferente, postquam Regulus saluus fuit. **CVRAM.** Amorem.

EPIGRAMMA CXII. IN MANEIAM.

S, ET LABRA TIBI. Aarbus iocus in Maneiam, cui os grauiter foetebat. Notat autem ex persona huius fellarices. **NON MI ROR.** Quia non minus tibi ob turpem fellandi consuetudinem, olent os, et labra, qua faciunt hominis excrementa. **ESSE.** comedere. deuorare. **MERDA S.** Stercora. Nomen habent ex graeco, latinoq; compositum. sicut epigram, et anticato. fit enim a meros, qd est pars, et edo comedo, qd est excrementum tibi, hoc est pars eorum, quae edimus. ab hoc fit (honor sit audientium auribus) merdo uerbum. a quo per merdo coposium, qd est foedo. conspurco. **Albinus.** Ut faciunt pueri, qui omnia permungunt, atq; pmerdant. stercus uero ab extergendo deducitur, qd undiq; absterge solet, ab eo fit sterco uerbum, qd simu agris fecunditatis gratia adhibeat. a quo sterco uer passiuu. et sterco uer. sterco uer = erix. sterco ueratio = ite sterco uer. ita. n. romani uocauerunt Saturnum, quod primus sterco ueranti agri rationem inuenierit.

EPIGRAMMA CXIII. DE QVIRINALI.

XOREM HABENDAM. Quirinalem equitem romanum facete caput, qui cum cuperet filios habere, non ducebat uxore, sed comprimebat anillas. **VXOREM.** Coniu-

gem. uxores quemadmodum superius diximus, ab unguendo quasi unxores dictae sunt. Fuit enim uos ueteru romanoru, ut noue nuptae mariti domum intrantes axungia postes ungerent. hanc enim religiosam habebant, et ea solennitate putabant mala omnia ab ea domo arceri ob innumerat (ut arbitror) axungiae utilitates impressas ei a radicibus, quibus succi uisuntur. usus eius ad emolenda. ex calfacienda. discutienda. purganda. sanat podagras. ambusta. pernioles. cofricatae mumbra. item lassitudines. et fatigationes leuat. prodest tussi ueteri. phthisi in catapocis, hoc est pilulis sumpta, tantaq; est uis eius, ut genibus etiam adalligata redeat in os sapor. eaq; expui uideatur. e sue, quae non peperit, aptissime utuntur ad cute mulieres contra scabiem prodest. partus in abortum uergentes uerit. Cicatrices cancolores facit. unguinum scabities emendat. madetur capillo fluenti, et ulcibus capitis, et pilis oculorum. sanat pauos cum calca. Item furunculos, et duritias mammaru. Ruptis, et conuulsis, et spasmatibus, et luxatis madetur. Clauus et rimas, collisq; uitia tollit cum helleboro albo. Paroidias admista farina e salamentaria testa. Pruritus et papulas in balneo ea, quae serpunt illita cum resina. Antiqui maxime axibus uehiculorum perungendis ad scaliorem circumactum rotarum ea utebantur. unde nomen habet impostum. sic quoq; cum illa rotarum ferrugine utilis sedis, et uiriliter utijs. Mas surius tamen non axungia, sed lupino adipi palmam dedisse ueteres scripsit, et eo nonas nuptas perungere postes consueuisse. Ab uxore uxoriu deducitur, qd modo significat ad uxorem pertinens. unde de re uxoria quosdam scripsisse legimus, modo uxori deditus. Vir. Pulchramq; uxoriu urbem Extru- is. uxorem pependisse dicebatur, qui quod uxorem non habuisset, rem populo dabat. **FILIOS.** natos appellatione filioru (ut iurisconsulti sentiunt) etiam filiae continentur, sed non eo erario. filium aro to eias dictum uolunt, hoc est ab amore, quod omnium constantissimus amor sit parentum in filios. **EQVITIBVS VERNIS.** Sunt enim ex equite geniti, et tamen uerna, hoc est serui, quia filij utri conditionem sequuntur, itaq; cum sine ex ancillis nati, serui sunt. **VERVS PATERFAMILIAS.** Quasi pater seruorum. Familia enim proprie de seruis dicitur, qd ab ois originem habuit, apud quos famel seruus nominabatur. unde famulus dicitur, qui et famul uocatus est. Ennius, Mortalem summa fortuna reddidit summo famul, ut optimus esset. et famulari seruire. Cic. Est enim genus inuiste seruutis, cum ij sunt alterius, qui sui possunt esse. cum autem hi famulantur. et famulitas seruus. A. aius. Nam postquam paruulos uos oppressit famulitas. Pac. Quos uexat famulitas. uis. egestas. fames. formido. pauor. et famuletium seruitium. V. ar. A. pud ignauum dominum duro famuletio astrictus. Item seruorum copia. Macr. V. nas est famuletio, cui provincia erat admittere uolentes dominum conuenire, et famulantur aduerbium pro eo, quod est suppliciter. A. aias. Semel affare, et famulante pete. Ergo et familia pro a famel, de i de mutatione unius literae familia dicta e pro. ipse seruis. Deinde paulatim inualuit usus, ut etiam liberi familiae nomine comprehenderentur. et quicunq; in eadem domo uiuerent tam liberi, q serui, ia mares, q femine unius potestati natura, seu iure subiecti una familia dicebantur. unde pater familias, sine familiae, et mater familias, sine familiae appellati sunt, de quibus superius diximus. Post haec idipsum nomen ad eos quoq; translatum est, qui ex eadem sunt cognatione. unde fabiorum. lentulorum, ac Ciceronum familias dicimus. Est et quando ad res refertur, ut in lege XII tabularu. agnatus proximus familia habet. a familia derivatur familiaris, qd modo adiectiuum est, significatq; ad familiam pertinens. unde de familiaria

de familiaria negotia dicimus, quae ad familiam nostram pertinent. et rem familiarem, rem nostram domestica. Cic. Et si negotijs familiaribus impediti uix satis otij suppeditare possimus. Quando uero est substantiuum, amicum significat nobiscum uersantem, et diurna consuetudine nobis astrictum, quasi in eadem familia nobis coniuictum. a quo eiusmodi consuetudo familiaritas appellatur. et in aduerbio familiariter dicitur pro eo, quod est ad similitudinem familiarium, et (ut ita dicam) domestice.

EPIGRAMMA CXIII. DE PRAECONE AGRVM VENDENTE.

ENDERET EXCVLTOS COLLES.

Facetum praeconis ingenium laudat, qui cum Marij agrum uenderet deinde fingit se uelle ostendere Mariu ad hoc non inopia necessitate adduct, ueram causam uenditionis expressit, hoc est loci insalubritatem. Quapropter nullum inuenit emptorem. Notat eos, quos non pudet uenditione uerum noxiarum fraudare emptores. **INDE.** Deinde post haec facta. **FACERET PRETIVM.** Aliquid promitteret. **HAERET.** Remanet. non discedit ab co-

EPIGRAMMA CXV. DE NOUIO MICROPSYCHO.

ICINVS MEVS EST.

Facetum epigramma de Nouio, quem licet uicinum et domui suae haerentem haberet, uidere tamen nunquam poterat. Notat per eum homines humilibus animi, atq; praeparati, quos graeci micropsychos uocant ad omnia timidos et hominum etiam consortia naturali quadam pusillanimitate deuidentes. **BEATVM.** Felicem consuetudine talis amica. Beatus proprie est, qui rebus omnibus ad uitae usum, ornatumq; spectantibus abundat dicitur (ut quidam putant) quasi bene auctus. ideo locupletes homines aliquando beatos uocamus. **IRUUE.** uetula uestis beatae. Item aliae quoq; res beatae dicuntur, cum plene, perfectaq; sunt. **Quintil.** Ornata erit pronuntiatio, cui suffragatur uox facilis, magna, beata, flexibilis, ab hoc fit beatitas et beatitudo, de quibus superius diximus. item beata aduerbiu felicitate copiose. et beo uerbum, quod est consolator, et beatum, ac feliciam facio. a quo beo, quod est beatitudine priuo, cuius passiuum et beor, a quo beati dicuntur, qui felicitate aliqua ceterum. Hebeo uero secunda coniugationis cu aspiratione scriptum, fit ab hebes hebetis, quod proprie significat obtusum, hoc est carentem acumine. Cic. Aliis hebetiora, aliis acutiora uideantur cornua. unde per translationem, et ingenium hebes dicimus, quemadmodum etiam dicimus obtusum. ab hebeo fit hebeso, quod significat hebetior fio. nam hebeo proprie idem est quod hebes sum, et hebetio obtundo. a quo hebesco, quod proprie de oculis, et uisu dicitur, cum oculorum acies minuitur, tolliturq; et hebeudo ipsa (ut ita dicam) obtusitas uel rei aliquid carentis acumine, uel mentis, ingenij, uisus, similitumq; Habenus uero, siue hebenum arbor est in India, atque Aethiopia nascens, quamuis scribat Virgilius, sola India nigrum Fert hebenum. Romae hanc magnus Pompeius in triumpho Mithridatico primus ostendit. Accendi eam Fabianus negat. uirum tamen odore iucundo. Duo genera eius raturum id, quod melius arboreu truco enodi, materie nigri splendoris, ac uel sine arte protinus inuandi, alterum fruticosum cy-

uisti modo, et tota India disper sum est. Herodotus scribit Aethiops uicenas dentes elefantorum grandes, et e materia hebeni centenas phalanges, tertio quoq; anno tribuit uiae regibus psidis pendere solitos. Sunt autem phalanges ligna teretia, qualia sunt, quae nauigijs, dum subducuntur ad litus, aut ad mare trahuntur, supponi solent. Latine palangae dicuntur. a quo fit palangare uerbum, quod est onus aliquod huiusmodi fistibus transuehere. V. ar. Cum poenus in fretum obtinam uenisset nostris, et quosdam cepisset crudelissime pro palangis carinis subicere, quo metu debilitaret nostros. Afranius. Et capream unam semilaceram quaterni simul palangabant. Phalanges etiam digitorum internodia dicuntur. Item arancorum genus, qd et phalangium nominatur. Item regula continens lances, hoc est libram. Item ipsa libra, hoc est, quod latini pondo dicunt. Item phalanx agmen est militare. quo Macedones utebantur, quemadmodum legione Romani. Continebat autem octo milia armatorum, nullumq; genus aciei apud Macedones ualidius erat, dicta, uel aro to u phalaxa aro to, hoc est a propius accedendo. uel aro to u phalax, quod clarum significat. unde et phalacra caluicium. et phalera ornamenta equorum dicuntur. **IRUUE.** frangebat pocula miles, ut phaleris gauderet equus. Phalisci populus erat Hetruria, quoru oppidum Phalerij uocabatur. **OUI.** Adde senem, iumonicolasc; phaliscos. Phalaris uero Agrigentinarum tyrannus, cui Perillus taurum ex aere fabricauit, quo impositi noxi subdito igni torquerentur, tauri mugitum reddentes. in eo primus auctor perijt, ante urbem conditam circa quatuor et sexaginta annos. **TERENTI ANVS.** Hic Martialis familiaris erat, et tunc proconsulatum gerebat in Aegypto. **SYENEN.** pars pro toto. Syene enim urbs est in sinibus Aethiopiae, ubi puteus est, qui aestuum indicat solstitium, quoniam is locus arculo tropico subiectus est. itaq; apparet solem illi loco supra uerticem esse, et puteum totum illuminari, nullamq; pror sus umbram fieri a sole medio solstitij die. **LUCA.** V. mbras usquam flectente Syene. **CONVIVERE.** Simul uiuere. **TAM PROPE.** Quia domus nostrae coniunctae sunt. **TAM PROCVL.** Quia perinde nunquam nos uidemus, ac si essemus disiuictissimi. **MIGRANDVM.** Abeundum longius, et hinc discedendum. Migrare enim proprie est domicilium mutare, et alio se ad habitandum conferre priore habitatione relicta. **Quint.** Sen ad infernas sedes anima migrat uir. **Animae enim eorum,** qui moriuntur, tanquam domicilium corporis relinquentes, alio se ad habitandum trasferunt. **Cic.** Ante, q ex hac uita migro, conspicio ex meo regno, et his testis, **P. Cornelium Scipionem.** A migro fit remigro, hoc est in pristinum domicilium reuertor. **Demigro,** et emigro, et comigro, idem ferre, quod migro. **Transmigro,** in longinquiore locu domicilium, habitationemq; comito. **immigro,** in locu aliquo habitandi gratia. **co.** A b ijs migratio transmigratio. **immigratio** de ducuntur. **MIHI.** Datus est prima persona. et aliquando figurate dicitur mi. **Vir.** Et mi genus ab Ioue summo. **In quo notandum,** q mihi et tibi aliq; ita ponuntur in oratione, ut neq; ad me, neq; ad te, neq; ad aliquem referatur. **Cic.** Mihi gloriatur hic se oes honores sine repulsa obtinuisse. **idem.** Ecce tibi ropeius. **A pul.** diu ita loquimur, Ecce tibi amicus aduenit. **Aliqua do uero haec** duo pronomina ita ponuntur, ut sub prima et secunda persona ad oes sermo referatur. **Virg.** Ne ue tibi ad sole uergans uineta cadentem. **Cato.** Mihi pro mihi ipsi posuit. **In quo significato solemus haec** duo pronomina geminare, ut memente. **Virg.** Meme adsum, q feci, in me conuertere feru. **ILLI.** **Notio.** V. etres olli pro illi scripsere. **Virg.** Olli dura quies oculos, et ferreus uiget somnus. que admodu et olli pro illic. **Enn.**

Ollis hospes aderat. aliquando etiam olii pro tunc a poetis usurpatur. Virgilius, Olii subridens hominum sator, atque deorum INQVILINVS. Cohabitator. de quo superius diximus.

EPIGRAMMA CXVI. AD FESCENNIAM

E GRAVIS HESTERNO. Fescennia ebrietatem simul, ac stultitiam damnat. haec enim et potando traducebat noctes. Et uino madida pastillos odoratos deuorabat, putans hoc modo deprehendi uini odore non posse. FASTIDIOSA. Fastidium affrensus uis, cum quibus loqueris uino madida. PASTILLOS. Trochiscos, ut superius diximus. COSMI. Cosmus unguentarius fuit. Et odorarius optimus. Unguentarij. n. dicuntur, qui unguenta conficiunt, uenduntque. Odorarij. q. odores. illi a graecis myropolae, hi aromato polae uocantur. frequenter autem uideantur ex exercitu. V. eteres utebantur uarijs odoribus, ut nunc quoque plerique faciunt comedandi halitus gratia. hoc a Parthis primo inuentum tradunt, ut sic ingluuiet, ac nimio potu conceptum uirus extinguerent. Sunt qui eos et unguentorum inuentores fuisse existimant. Iliacis certe temporibus non erant unguenta, nec thure sacrificia facebant. Cedri enim et citri odoribus, ac earum arborum suffitu utebantur. Primus castris Darij expugnantis inter reliqua suppellectilem inuenit, et cepit Alexander scrinium unguentarium. postea ea uoluptas agere radices cepit, et in Italia quoque translata est ad defunctorum corpora adhibita est. GRAVIS Molestus. FRAGRES. Oleas. LINVNT. Cōplanant. poliūt. AB EXTREMO BARATHRO. A fundo stomachi. unde peruenire pastillorum odor non potest. Barathrum graeci appellant locum profundum, ex quo emerget non possit, dictum ab eo, quod sit βαθὺ τοῦ ἀπέρι, hoc est profundus aspectu. RVTVS. Rutationes, quae admodum superius diximus. LVA. Rutantur inuenes et foedant oia spiritus. VIRVS. Gruius odoris factor. de quo diximus. DIAPAS MATE. puluisculi odorati, quae admodum iam docuimus. DVPLEX. Bonus, et malus odor. nam malus bono commistis gruius olet, sicut quae amara sunt si dulcibus in cibus commista sumantur, uideatur amariora. SIMPLICITER. Aperte nullo adhibito furo. Non dissimulando odorem temeti.

EPIGRAMMA CXVII. AD ALCIMVM

LCIME QVEM RAPTVM. Epitaphium Alcimi adolescentis, quem ob ingenij dotes, et miram in tolem maiorem in modum amauerat, defunctoque tumulum consecrauerat in uirentibus pratis inter buxos, et palmites. Epitaphium enim proprie dicitur inscriptio, quae sit supra sepulchrum. Virg. Et tumulum facite, et tumulo super ad dite carmen. Daphnis ego, in syluis, hinc usque ad sidera notus. Nam quod in laudem defuncti ante cadaver sepulchrum canis solet, a nostris uenia, a graecis epicedium, sive monodia appellatur. LAVICANA HVMVVS. Lauica multitudinis numero oppidum est uia latina ad dexteram sylvae algidae. Linius, Thusculanis negotium datum aduerterent animos, nequid tumulus Lauicas oriretur. Nuntiarunt legati Lauicanos arma cepisse, et cum equorum exercitu depopulatis agrum Thusculanum castris in Alcido posuisse. Quintus Sulp. prius dictator cepit, direptisque illorum castris Lauicas corona circumdatum satulus captum diripuit, censurisque senatus frequentem Coloniam la-

uicas deducendam. Coloni ab urbe mille quingenti missi binis iugera ceperunt. VELAT. tegit. LEVI non graui qualia sunt sepulchrorum saxa, quae suo pondere conficiuntur et ruunt. CESPITE. Gleba cum sua herba emissa, de quo superius diximus. RAPTVM. Sublatum ante legitimam aetatem. Hi. n. rapi proprie dicuntur, qui immatura morte praeripiuntur. Plinius iunior. Nuper immatura morte nobis indignissima me raptus. CRESCENTIBVS ANNIS. in ipso adolescentiae principio. ideo paulopost etiam puerum nominat. CRESCENTIBVS. Quibus adolescere, hoc est crescere coeperat. Crescere augevi est. Tunc. Crescit amor nummi, quantum ipsa pecunia crescit. Facit praeripitum creui, quemadmodum cerno. Vnde creui modo significat auctus sum, modo hereditatem adij, modo iudicium, modo diuisi, quae oia a duobus uerbis cresco, et cerno trahuntur. A. c. s. c. cremuntur. ducitur, hoc est augmentum. Et Creta, de qua supra diximus. a quo creteum dicimus, quod ex creta est. Cretosum, creta plenum. Cretatum, creta infectum. Et crassus pinguis. gressus. a quo crassitudo. crassities. crasse aduerbium. Et eorum comparatiua, superlatiuaque. Et crassico uerbum, quod significat pinguesco, sive grossior fio. Et creber frequens quasi crescens nummo. a quo crebro aduerbium, frequenter, et comparatiua, ac superlatiua eorum, et crebro. Et crebesco, ut rubeo, et rubeo. Et notandum, cum in praesenti ante eo non est r, nec in praeterito esse debere, rubeo, et erubuit. crebuit, et increbuit. Cum uero est r in praesenti ante eo, tunc et in praeterito erit. nigresco, et nigresco. pigresco, et pigresco, nigrit, et pigrit. spissior, multiplicior. Et crebrissimus, de quo superius diximus. Et crebritas spissitudo. frequentia. pro qua ueteres etiam crebritudine usurparunt. Sifenna. Na clandestina uerborum crebritudine transigi, apud notos cogitata dici debent non explanari. uide a cresco sunt composita accresco, quod est adaugere. Ex cresco, cresco. decresco. diminuo, increso, cresco. a quo incrementum, augmentum. Virgilius increuit usus est pro reuirit, dum de halitus loquitur in tumulo Polydori. Succresco, inferius cresco, uel paulatim cresco. Super cresco natae significationis, recreasco iterum cresco. concreasco, modo simul cresco. modo coniungor. conlutino. a quo concreta coniuncta, et conglutinata dicimus. Virgilius, multa diu concreta modis moleste miris. id est. Coactam exemit labem. id est affixam, et inherentem. idem. Concreasunt subitae currenti in flumine crustae, hoc est congelasunt. PONDERA NVTANTIA. Lapidis pondere suo nutantes, hoc est uacillantes. PARIO SAXO. ex marmore pario, quod candidissimum fuisse constat, et usque adeo celebre, ut Dipoenus, et Scylus, qui in scalpendo tantopere claruerunt, et post eos Melas, Micadas, Anthermus. Bupalus. Anthermus alter. Hipponax excellentes artifices in statu, sepulchris, ceterisque operibus faciendis candido tantum marmore usi fuerint, e pario in sula. unde nomen habet una ex cycladibus, quae ob hoc niuea a poetis, hoc est candida nuncupatur. Lapidem ipsum lychnitem appellauerunt, quoniam ad lucernarum lumina in cuniculis cedi solebat. VANVS LABOR Irritus, quia huiusmodi opera uetustate fatiscent. CINERI. cadaueri. FRAGILES BVXOS. quae facile franguntur. Buxos graeca uox est. τρυφὸν quippe dicitur graeci arbor est exigua. natura solida. et quadam ligni duritia, ac frondium pallore commendabilis. fractu facili, et ad topiaria opera commo-dissima. uirtus semper, ac tenuis. Semen eius cunctis animantibus propter amaritudinem inuisum. mel in Corstia amarum reddit. amat frigida, quae sint aprica. in igne duritia ei est, quae ferro, nec flamma, nec carbone uilis. A. buxo

BUXO

Buxum dicimus, quod ex buxo est. A. pyxo autem graeci uox a pyxide, quoniam primo ex eo ligno fieri coepit, uasculum est exiguum, quod uulgo non inepte, nec ineleganter a buxo buxulum nuncupamus. OPA CAS. obscuras ab operiendo enim opacum obscurum dicimus. a quo opaco uerbum, hoc est obscuro. contego. PALMITIS. Vitium. Palmites uitium et aliarum arborum (ut ita dicam) sarmenta appellatur, quae in modum palmarum humanarum uirgulas, quasi digitos habent. palma uero planum, et ex parte concuum manus appellatur, quod in digitos desinens de ore pateat. ab huius similitudine arbor quoque illa nobilis palma uocatur, quam graeci phoenix, hoc est phoenicem uocant, quod comam in acumine habeat circum extensam et ramos in digitorum modum protentos. unde et genus earum dactylos, hoc est digitos uocamus. Multa enim palmarum genera sunt. Prima sterilis est, nec fructibus magnitudine excedit. passim in Sicilia. Et Genuae, ac Caiae nascens, ex qua incole copias faciunt. sunt et proceriores syluestres foliorum aculeis ex ipsa arbore fructificantibus. Reliquae teretibus ramis in orbem sparsis. folia habentibus culerato mucrone lateribus bifidatis, ex quibus et fscellas, ut fscer, et leuia capitum umbracula componant. Coma omnis (ut diximus) in acumine est, non inter folia, ut in ceteris, sed super inter ramos palmitibus racemo sum. In nulla magis arbore uerget; sexus discernitur. Mas in palmitis flore. Foemina circa florem germinat tantum spinae modo. Vtrisque prima nascitur pomis caro. postea lignum intus, hoc est semen eius. Est autem longum, censumque a dorso puluinato, et in alio media fissura plerisque umbilicatum. Vnde primum spargitur radix. Certum est, sine maribus non gignere foeminas sponte edito nemore, hoc est ostendunt, in quo et circa singulos mares plures uirtutes foeminae uidentur blandioribus comis. Quin et ex solo mare sterile sterere foeminae comperiuntur, tantus est huic arbori ueneris intellectus. Iuba arabias palmas apud senitas omnibus praefert, quas uocant dabulas. Quandiu nouellae sunt, pomum ferunt sine aliquo intus ligno, propter quod spadones appellant. Quae in creta et Sicilia nascuntur folio latiore, ac molli, et ad uitalia utilissimo, chamerepes appellantur, quod graeci linqua significat ad humum uergentes. xaxua enim humi dicunt. et uergens. Clarissima omnium palmae ex fructificatione sunt, quas regas appellantur, quoniam regibus tantum per sidis seruauerunt. Babyloniae natae uno in horto, quae semper dominantis fuit, Bago appellata, quod apud eos spadone significat. Post hanc nobilitatem obtinent syagri habentes nectro quid saporis ferim, qualem in apris nominamus, unde nomen eius indinum. ouer enim sus est, a tyros syluestris. Post haec Marcaride a margaritis nomen habentes, quoniam breues, et candidae et rotundae sunt acinis, quam balanis similes. Quarta auctoritas est scandalidum a scandalorum similitudine appellatarum, in Aethiopia caryotae maxime celebrantur optime cibo, sed et succo uberrimo, ex quibus praecipua uina faciunt. iniqua capiti propter quod ἀπὸ τῆς κάρπας, hoc est a capite caryotae uocantur. in iudaea uero et praesertim in hiericute nobilissimae sunt, quibus dos praecipua pinguis succus quodam uini sapore in melle praedulci. inter quas siciorum Nicolai uocantur amplitudinis praecipue minus speciose, sed sapore caryotarum sorores, quae ob hoc Adelphides dicuntur. Suum genus dactyli habent praelonga gracilitate curuati in terram, ex quibus honori deorum dicati ideae appellati sunt a iudeis, uinum multitudinem irradientibus. A. longitudine autem digiti dactyli appellati sunt. nam δακτύλον graeci digitum uocant. Vnde et dactylus dictus est pes constans ex una longa,

et duabus breuibus syllabis a similitudine uidelicet digitorum. qui ex tribus partibus constans, una longiore duabus breuioribus. Alexandri milites palmas uiridibus strangulati leguntur, uel pomi genere uel copia. est enim tanta mustis suauitas, ut finis mandendi, non nisi periculo fiat. A. palma arbore palmetum dicitur locus palmas confitus. Et palmifer, palmas ferens, et palmiger dicitur. Item palma uictoria, quoniam apud ueteres in certaminibus uictoriae signum palma erat. Quod ideo institutum constat, quoniam ingenium huius ligni est, ut uirginitibus, prementibusque non cedat. Namque (ut scribit Aristoteles) si super palmae arboris lignum magna pondera imponantur, et adco urgeatur, onereturque ligno, ut magnitudo oneris sustineri non possit, non deorsum palma cadit, ut ceterae arboris faciunt, sed aduersus pondus surgit, et sursum nititur, recuruatque ut pondus reuiciat. A. palma uero cum uictoria signifi- cat Palmata, sive palmaris toga dicta est. Quae triumphantis, ut superius diximus, et qui palmam meruerant, utebantur. item a palma manas extrema pars remis palmula dicitur, in palmae modum protenta. Virgilius. Et leuias stringat sine palmula cautes. item palmus mensurae genus uulgo notum. A. graeco uero huius arboris nomine, quod est phoenix, phoeniceus deducitur, quod est purpureus. quoniam eo colore sunt palmarum fructus ante, quam sole coquantur. et Phoenicea prouincia. a qua phoeniceus phoeniceus. phoenicium mare phoeniceus. Phoenicopterus, de quibus superius discernimus. Sed illud obiter addendum hoc loco uidetur non desuisse claros auctores, qui phoenicem a uero non a purpureo alarum coloris nomine natam uelint, sed a phoenice, hoc est palmae arbore, quae paulo ante syagron appellari diximus, cuius generis unicam esse prodiderunt, quae cum phoenice aue moritur, ac renascitur ex seipsa pomis refert. ROSCIDA. Humore oculorum meorum, quasi rore perfusa. Peruenit. Finguntur enim parcae lanifica esse, et uitam hominum nendo ducere. ut superius diximus. Neo est filum torquico. a quo perneo. Et necto frequentatiuum, quod est ligo, quia torquendo ligamus. Et nodus quo ligato firmatur. Et nodosus, nodis plenus. Et enodus, sine nodo. Et nodo uerbum, hoc est nodum adhibeo. a quo innodo compositum. Et conuaria eius denodo. Enodo, atque renodo, quae significat nodum solo. Et subnodo, nodum subter facio. Et conmodo, simul nodo. Et nodose aduerbium cum nodis. Et internodia ligaturae, quae in medio sunt. Plinius. Arundinum internodia. A. necto uero fit nexus. nexio et alia ab eo deriuata, atque composita, de quibus superius discernimus. IACERE. Sepultum esse, quemadmodum superius diximus.

EPIGRAMMA CXVIII. AD CINNAM.

ARIS IN AVREM. Facite in Cinnam inuehitur, qui quadam maledicendi consuetudine loq. semper in auribus solebat, etiam si Caesarem laudaret. Hic Cinnamus uocabatur. sed detracta ultima syllaba Cinnam dicit uolebat. Vnde lepide cum eo alibi iocatur poeta. Cinnam Cinname te inbes uocari. Non est hoc rogo Cinnam barbarissimus. Tu si Furius ante dictus esses Furista ratione dicereris. Alibi quoque maledicentiam eius hoc disticho exprimit. Versiculos in me narratur scribere Cinnam. Non scribit, cuius carmina nemo legit. Garis in surreas inepte obstrepis, de quo superius diximus.

Hoc genus hominum proprie susurriones uocamus, hoc est maledicos, & linguaces, quia non aperte loquuntur, sed uoce demissa in aures hominum obstrepunt potius, quam loquantur. quod factitium uerbum est. & similiter alio factitio uerbo susurrare dicitur. a quo in susurrare, in aures hominum obstrepere. & talis uox susurrus. & in neutro susurrum appellatur. & susurrator, atq; in susurrator pro eo usurpatur, quod oculte maledicendo odium in aliquo, aut dissensionem mouit. & susurratio, atq; in susurratio pro maledictio. idē alio quoque factitio uerbo, quidā gannire dicunt, sed hoc proprie uulpium est. Usurpatur aliquando pro eo, quod est obstrepere, & ueluti uapulantis uocem emittere. Teren. Quid ille gannit? qd multum ab eo fit compositum obgannio. ET ILLVD. Etiam illud, quod liceret loqui populo audiente. PLORAS. Flex. Hinc ploratus dicitur quod fletum significat. A ploro composita sunt deploro, desleo, exploro, quod ueteres usurpabant pro exclamo, & cum fletu quodam uocifero. V arro. Gemit. explorat. urbem omnem conatit. a quo tractum est, ut explorare capiatur pro eo, quod est intentus, ac etiam cum uoce inquirere. V ir. exire, loqui. Explorare uos. itaq; speculatorem ab exploratore ita distinguunt, ut speculator esset, qui hostiliam cum silentio prospiceret. Explorator uero, qui acta clamore cognosceret. inualuit tamen usus, ut exploratores dicantur tam qui hostium nostrorum secreta inuestigant, & referant nobis, quam & qui, qui secreta nostra hostibus nuntiant, quos pro proditoribus haberi leges definiunt, et poena capitis damnant. Explorare etiam interdum pro obseruare accipitur. Virg. Trepidi formidine portas Explorant. interdum pro comperire Cicero. Quis est tam stultus, quamuis adolescens, cui sit exploratum se ad uesperum esse uicturum? Nonnunquam pro siare, quasi prolatum, atq; humorem omnem extrahere. Virg. Et suspensa fatis explorat robora fumus. Quadoq; pro deliberare. idē, Tunc d' regna quid optes Explorare labor, mihi iussa capeffere sitis est. imploro, quod est auxilium cum misericordia, et quasi cum lachrymis posco. Virg. Nunc aliud quid sit, quod iam implorare queamus. Comploro, simul fleo. ab his deploratum exploratio. imploratio. & comploratio deducuntur. Quidam ploro, & plango ita distinguunt, ut plorare sit uoce flebili, & effusa dolorem suum aperire. Plangere uero percussione, ac uerberatione pectoris. capitis. uulnus, aliorum uel membrorum se in dolore afficere. unde plangere aliquando pro percutere accipitur. Lucr. plangunt litora fluctus. ab eo fit plangor. & plangit, hoc est fletus impatiens, cum corporis percussione. Eiulare uero est uoce in altum sublata plorare. a quo eiulatio, siue eiulatus dicitur ploratus rationis expertis est; uerbum factitium, quod admodum lissus. ita enim, a ueteribus dicebatur lugubris eiulatio, unde est lex illa apud Ciceronem. Mulieris genas ne radunto, ne uelissum funeris ergo faciant. SEDET. Placet. ut superius diximus. Virg. Idq; pio sedet Aeneae probat auctor Aestes.

EPIGRAMMA. CXIX. AD BASSAM.

VOD NVNQVAM MARIVS. In Bassam inuehitur, quae portento coitus genere in sexum suum libidinem exercebat huiusmodi mulieres a pro uo si ber, quod fricare est, tribades dicuntur, hoc est fricatrices. Notat eas iuuenalis, cum inquit frictum Crisantis adorat. & Martialis alibi. Ipsarū tribadum tribas philenis. NVLLA FABVLA. Nullus sermo nulla confabulatio. OBI-

BAT. Exequabatur. VIRO. Mare LYCRETIA. Lucretia similis castitate. haec Collatini uxor fuit. Mulier, ut pulchritudine corporis, ita pudicitia, & animi magnitudine insignis. coenabat aliquando apud Sextum Tarquinium in castris Tarquinius Egerij filius, & una Collatinus Lucretiae uir, inter quos orto forte de eorum uxoribus sermone, dum scia quisq; laudaret, Collatinus nullam suae praeferrere oportere affirmabat. Facile hoc iudicari posse, si inopinato sese illarum oculis exhibeant. Communi itaq; consilio equos conscendunt. & a tanto cursu aduolant Romam, quo cum primis tenebris peruenissent, offendunt reges nurus in conuiuio, luxuq; cum aqua libus tempus terentes. Pergunt inde Collatiam oppidum Romae propinquum, ubi Lucretia erat. hanc nocte seua deditam lanam inter lucubrantes ancillas in medio aedium sedentem inueniunt. Muliebri certaminis laus penes Lucretiam fuit. a qua adueniente uiro Tarquinius benigne susceptus. Victor maritus reges iuuenes inuitat. Ibi Sextus Tarquinius libidine stuprandae puim Lucretiae incenditur, ad qd eum tum forma, tum spectata castitas magis, atque magis stimulat. Ac tunc quidem e nocturno ludo in castra rediere. Paucis uero interiectis diebus, Sextus Tarquinius in castris Collatino, uno tantum comitatus Collatiam uenit ubi benigne ab ignavis consilij susceptus, cum post coenam ductus in cubiculum hospitale fuisset, amore ardens postquam sopiti omnes uidebantur, stricto gladio iam dormientem Lucretiam adit, sinistraq; manu mulieris pectore oppresso, Tace Lucretia inquit, Sextus Tarquinius. si in ferum in manu est, morieris, si uocem emiseris. Cum pauida e somno mulier mortem sibi imminetem uideret, Tarquinius fateri amorem. orare, misere precibus minas. uersare in omnes partes muliebrem animum coepit, ubi obstinatum, & ne uitam quidem mortis inclinari posse animaduertit, addit ad mortem dedecus. & iugulaturum se ferum, & mortuum apud eam mortuam positurum ait, ut in fordido adulterio, ne cata uideretur. Quo terrore cum tandem obstinatum pudicitiam uisisset, ferox inde quasi expugnato muliebri decore reuersus est, Lucretia moesta missis nuntijs, e Roma uirum, ex Ardea patrem aduocat, ut cum singulis amicis eo statim ueniant. SP. Lucretius. cum P. Valerio. & Collatinus cum L. Iunio Bruto statim ueniunt. Aduentu suorum continere lachrymas non potuit, cumq; eius rei causam quereret Collatinus, & saluae res esse sent interrogaret, E quid inquit salui esse mulieri potest amissa pudicitia? V est qz uiri alieni Collatine in lecto tuo sunt, sed corpus tantu uiolatum est. animus insons. mors testis erit. Veru date dexteras, fideiq; haud impune adultero fore. Tum rem ordine gestam memorat. illi dant fide. consolantur egra noxam a coacta in auctorem delicti auertunt. addunt mentē esse, quae peccat, non corpus, & unde consilium abfuerit, culpa abesse. Tum Lucretia, quid illi inquit debeant, uos uidebitis. Ego me quamuis peccato absoluo, supplicio non libero, nec ulla posthac impudica Lucretiae exemplo uiuet, statimq; cultrum, quem sub ueste habebat, in corde defixit. prolapsaq; in uulnere moribunda cecidit. COMMITTERE. coniungere. PRODIGIOSA. Contra naturā est muliere cum muliere concubere. VENVS. Libido. unde mascula uenus dicitur libido in mares. MENTITVR VIRVM. Quomā facit. facere autem uiri proprium est, sicut pati mulieris. THEBANO AENIGMATE. Quaestione a sphinge proposita, quam soluit Oedipus. de quo superius diximus. ADVLTERIVM. Quia concubitus cum aliena, siue non sua uxore adulterium est, Bassa autem cum aliena uxore concubebat.

EPIGRAMMA. CXX. AD LAELIVM.

VM TIVA NON EDAS. Aferum distichon ad Laelium Martialis carmina carpenem. hortatur eum, ut uel sua edat, uel de sinat aliena reprehendere. CARPIS. reprehendis. Carpere proprie est auferre. Virg. In fere Daphni pivos, carpena tua poma nepotes. per metaphoram tamen pro uarietate rei patientis uaria habet signifiata. Nam carpere uia est ambulare. Papi. Sed iam carpe uiam. Carpere linum est euellere. Plin. Herbasq; cum semine, & radiabus carpunt. Carpere uitales auras, haurire. Virg. uitalis carpinus auras. Carpere lanam, attenuare. idem. Nec nocturna quidem carpenes pensa puella. Ne scire hyemem. Carpere agrum, ceuiter praeterire. idem. Et acri carpere praeta figa. Carpere hominem reprehendere, quasi dentibus laerare. Martia. Carpere uel noli nostra, uel ede tua. Carpere cibū, pasta. Virg. Carpanus dum mane nouū, dum gramina cadent. A carpo caper & carpa deducuntur cum eorum derivatiuis, atq; compositis, de quibus superius locuti sumus, et carpum ad urbium quod significat hinc, atq; hinc carpendo, non ipsam seriem sequendo. & composita de carpo, quod est aliquid ex aliqua re detraho unde decerpina di uinur, quae decerpitur purgandi gratia. Ex carpo se arnendo extraho. unde excerpta diamus, quae ex libris, quos legimus, ueluti rosulos quosdam extrahimus, priuatiuq; conferimus. quidam excerptiones, & excerptum culas nominant. Diserpo, quod est distraho. distando. V arro. Duabusq; ad motis quadrigis alligatum corpus equis in diuersum iter conatatis disperpere. Carpis scythiae fluius est. Carpathus in insula inter Aegyptum & Rhodum, quae nomen dedit mari carpathio. Carpophorus pro prium nomen, cuius superius mentionem facimus, non a carpendo, sed a pro uo pper tor naptor, hoc est a ferendo fructu appellatus, qui dia latine ad uerbum fructifer potest.

EPIGRAMMA CXXI. AD MARIANVM.

AEPE MIHI QVERITVR. Lepidum epigramma. plurimum tamen fellis habens in Marianum, qui ad extremam calamitatem redactus, lasciuire tamen cum puero Martialis non erubescerat. NON SIC CIS. Lachrymantibus. TANGI DIGITO. Mos lasciuientium est puerorum clunes, anuq; & feminarum pubem digitis conrectare. Ouid. Inueniunt digiti quid agant in partibus illis, In quibus occulte spicula figit amor. NEC SPONDA NVDI GRABATI. Nec lecti quidem fragmentum sine culitra. Sic inferius. Nulla tegit fractos, nec inanis culitra lector. SPONDA. Latus. sponda enim tabulae sunt, quae uringi sustinent lectum. NVDI. Sine culitra. GRABATI. Lecti. Grabatum proprie uocamus exiguum lectum, quo meridiari solemus, dictum quasi grabatū, quod in eo capite recubamus. uapar enim caput barō peruium graei appellant. Ab eo fit diminutiuum grabatulus. NEC CRTVS CHIONES ANTIOPES QVB CALIX. Et ne fractus quidem, ac meretricius calix. Chione & Antiope meretricularum nomina sunt, quarum mos est immunda, ac fracta pocula mense apponere, CALIX. Vas potorium. Calix est rosunda specie, quod uocabatur a graeis mutati sumus, apud quos uulgi uocatur a pro uo uulgi, quod est uoluo, roto. Cice. Quid hic calix nulli impingendus

est, ut plorare se desinat. V arro tamen a calido uocatum calicem putat, quod calida eo haurire solebant. CVRTVS. Fractus, non integer dictus (ut quidam putant) quasi carēs to to. Ouid. Ara fit huc ignem curta fert rustica testa. Iuue. cum curta & scissa fenestris uasa cadunt. CEREAE. uncta, ut superius diximus. LVMBIS. Tergo. Lumbi enim sunt, qui spinae adherent, in quibus est pruritus libidinis. Spina ipsa ossa est tereti structura per media foramina a cerebro medulla descendente, cui eandem, quam cerebrum naturam esse existimant, quoniam praetenui eius membrana incisa statim exire tur. A lumbis lumbago deducitur, quae est uitiūum & debilitas lumborū. Et elumbis, siue elumbus, qui lumbos debilitatos habet ita, ut aegre ingrediatur, ac se erigat. & delumbo uerbum, quod significat lumbos debilito. quandoq; etiam lumbos extraho. unde & delumbatum, siue elumbae aprum dicimus, cui lumbi sunt extracti. GALLICA PALLA. Vestis genus, de quo superius diximus. NIDORE. odore. Nidor proprie dicitur odor cuiuscunq; rei adustae, a nitore ignis. unde & nidere, & renidere aliquando odorem, aliquando fulgore reddere significant. Iuue. Captum te nidore suae putat esse cum lin. e. Plu. Totā renidet domus. Quidam nidum hinc deducunt uolunt, quod feci & mali odoris sine autum cubilia. Nidum pennatorum cubilia dicuntur. quamuis interdū nidus & pro ipsis uibus usurpatur, quasi continens pro contento. Virg. ipseq; uolantes Ore ferunt dulcem nidis immitibus escam. Hinc fit nidificatio uerbum, a quo nidificatio. item nidulor. idem quod nidificatio. V ar. Quibus temporibus halcyones in mari nidulantur. Nidus etiam uasis genus est, a nidorum similitudine ita appellatus. idē. Lymphaq; e lacina fontium allata nidos implent. item nidos dicimus, in quibus uerces in tabernis separantur, ac distincte tenentur. Martia. De primo dabit, altero uo nido Rasum pumice, purpuratq; cultum. PRONVS. In aruatus, de quo superius diximus. FODIAM OCVLVM DIGITO. ut tu puero meo facis. Digtus (ut non nulli putant) a digerendo deducitur, quod natur a miro, ac de centissimo ordine digtos degesserit, hoc est disspuerit, uno a ceteris ita separato, ut & cum ipsa manu oriatur & induer sum ipsius manus findatur. qui se ueluti obuium ceteris praebent, omnem tenendi, faciendiq; rationem, uel solus, uel praecipue possidet, tanquam rector omnium, atq; moderator. Ceteris deinde sequentibus digitis quibusdam longioribus, quibusdam breuioribus alijs tenuioribus, item alijs crassioribus, de quibus superius locuti sumus. praelongos digitos scribit Arist. Vitae breuioris argumentum esse, quemadmodum dentes raros. plumbeū colorem, pluresq; in manu incisuras, nec perpetuas. Contra uero longae esse uitae incuruos humeris, & in manu una duas incisuras longas habentes, & plures quam triginta duos dentes habentes amplis auribus, Mirum certe friuola haec tantū auctore persectū esse. At Trogus & ipse auctor fenerissimus morū quoq; argumenta addidit. Magnā frontem, segnem animum significare. paruam, mobile. rotundā irā candū. porrecta in rectum supercilia mollē. iuxta nasum flexa, austerum, iuxta tempora in flexa, a risore. in totū demissa, malucoli, atq; inuidū. longos oculos, maleficū. Carnosos a naribus oculos malitiosum. Parte cā didi exēta ipudentē. Auricularū deniq; magnitudinē loquacitatis, et stultitiē notā esse. A digitus fit indigtu uerbu. & digrellus herba, de quibus superius locuti sumus. OLIM. Iam longo tempore praeterito. Olim enim aliquando tepus praeteritū significat, Virg. tumidus qd flutibus olim tunditur. Aliquādo futurū. idem. Progeniem sedenim troiano a sanguine duci audierat, tyrias olim quae uerteret arcus. OCVLVM. qui superat. Lusit enim erat, hoc est altero lu-

inthe orbis. ZELOTYPVM. Sollicitum de pueri amore ne a quoquam tangatur. Zelotypus emulatoz forme interpretari potest. nam quos emulatio est. rursus forma qd dicitur ita amat, ut sollicitus sit, nequis amore suo perfruat, Zelotypus est. Zelotypia definitur a Chrysippo agridudo animi ex eo promouens, quod timeas ne adsit alteri, quod cum ne mine uelis habere commune. MALIGNVM. Inuidiu de quo superius diximus. SATVR. Quando non decrit tibi, quod edas. nam sine cere re & libero frigit uenus.

EPI. CXXII. DE AQVINO ET FABRITIO.

ABRITIO IVNCTVS. Epitaphium Aquini & Fabritij, qd si ambo primipilares essent, tanta tamen inter se, qd raro dignitate paribus accidit, beneuolentia coniuncti suere, ut uterq; piamori uoluisse, ne superstiti flentem uideret. FABRITIO. prius mortuo. QVI Fabritius. ELYSIAS DOMOS. Habitacla Elysiu campi. Elysiu campum ueteres putauerunt esse in medio inferoru, in quo prioru anime quiescerent post dissolutione caru a corpore. Virg. Solem q; sua sidera norunt. Philosophi elysium esse dixerunt in insulis fortunatis. Hora.

Nos manet oceanus circumuagus, arua beata Retamus arua diuites, & insulas, Reddit ubi cererem tellus in arata quotannis, Et imputata floret usq; uinea. Has Sallustius scripsit carminibus Homeri incluyas esse. Fuetue etia, qd Elysiu scriberent esse circa lunare arcu, ubi purior est aer. Virg. Aeris in campis, graeci ualioz rados uocant ad rns ualioz hae est, a profectioe, quod qui sancte & iuste uixerunt, ad eos profectantur. ARA DVPLEX. Vtriq; sua ara posita erat, & in utraq; nome defuncti cum titulo primipilatus inscriptum. MVNERA. Officium. FOEDERE. Coniunctione officij, hoc est primipilatus. Foedus enim licet proprie pactioem illa significet, quae fit inter hostes, du a bello disceditur, abusus tamen pro quacumq; coniunctione ac apitur, unde foedus amoris, foedus beneuolentiae, foedus amicitiae, foedus officij dicitur. SACRO. Epitheton foederis sacrum est, quia pota in faciendofedere sacrabatur. & sacra uerba addebat, ut superius diximus. FVNCTVS VTERQVE SACRO. Sensus est. Vterq; primipilaris fuit, & tamen uterq; sibi imicitiam amicus, quod fama raro nouit, quia inter eos, qui dignitate sunt pares, solet esse inuidia.

EPIGRAMMA CXXIII. IN AEGLEN.

ANTASTI MALE. Ridiculum distichon in Aeglen fellatricem. cuius superius mentione feat. Sic detata sibi uidetur Aegle. in inuentute inquit, quoniam nimio oitu rauca eras, male cantasti. Nunc uero quado aetate confecta non habes cum quo coeas, ideoq; raucescere desuisti. bene quide cantas, sed foetet tibi anima ex frequenti fellatione.

EPIGRAMMA CXXIII. IN HELIUM.

VOD CLAMAS SEMPER. Lepidum distichon in Helium, qui cum esset caustidicus clamore, & strepitu complere forum solebat, propter qd aduersarij sepe pecunia eum clam subornabant, ut taceret. Notat pra

uariatores, hoc est eos, qui cum aduersarijs colludunt. quod fecisse aliquando Demosthenem superius diximus, quando pecunia a malefactorum legatis corruptus multa lana circa collum in uelute in forum processit, et se loqui non posse affirmavit, quoniam synanchen, hoc est angnam pateretur, propter quod responsum ei a quodam per contumeliam fuit, non synanchen, quam patiebatur, sed arigyranchen, hoc est non morbum gutturis, sed angnam argentariam esse. OBSTREPIS. Strepitum facis, est autem proprie strepitus sonus ambulantium pedum, manuumq; aliquid pertractantium, sed abusus ponitur pro omni sono, qui fit ex corporum tractu. & quarumcunq; rerum collisione. & ex factitium uocabulum. quemadmodum fremus, stridor, & similia. Aliquando tamen strepitus accipitur pro festu, & pompa diuitiaru, quod fit quasi strepitus comitantium. Quinti. Hic cum me euocasset, trepidusq; toto fortunae strepitu circumstetisti. Ab hoc fit strepo uerbum. & ab eo frequentatiuum strepito. Item composita inter strepo, instrepo, constrepo, obstrepo, substrepo omnia ferè eiusdem significationis. GRATIS. Sine mercede.

EPIGRAMMA CXXV. AD SCAZONEM SVVM.

NON EST MOLESTVM. Rursus in anadem inuclitur, qui habitu corporis, & austeritate quadam uerborum uolebat socraticus uideri. Alloquitur autem carmen suum, quod est trimetrum iambicum id quoniam penultimam syllabam breuem habet, rectum est & integrum iambicum, ut, Vos istaec intro auferte, abite. Sofia. Quando uero penultima est producta, delumbe est, & claudum, & huiusmodi uersus uocant scazontes, siue choliambos. Scazontes aut rō xēgar, quod claudicare est. Prisci. hunc trimetrum ueteres Graij cognomine dicitur, quod pedibus iunctis hunc scandere sepe solebant. Ponitur aut scazon, spondeum finis habebit. Scazontes sunt illi apud Persum, Nec fonte labra prolui Caballino, Nec i bicipiti somniasse Parnasso Memini, ut reperit sic poetae prodire. Et isti. Si non est molestum, teq; non piget scazon. Choliambos uero nominant, quasi claudos iambos. nam graeci χαλδον claudum dicunt. MATERNO. Mater uis uir doctissimus fuit Martialis tempore. cuius & Plyn. in uenior, & Corne. taciuis sepe faciunt mentione. TRISTIVM. Viliu horridarum, quales de cente homines austeros & tristes. BETICATVS. Pullo colore natuo indutus, qui & beticus & implumiatu dicitur, ut superius ostendimus. LEVCOBEATVS. Albonatuo uestitus, de quo similiter differuimus. COCCINATOS. Eos, qui cameas habent uestes. AMETHISTINAS. Violaceas, ut supra. MVLIERV M. Muliebris, molles, non uiriles. NATIVA. Natui coloris, qualis est beticus, & leucophus. FVSCOS. Atros, horridos, quos superius dixit tristes. fuscus proprie significat nigrum, a quo fit offuscator, quod est obumbrum, obscuro, denigro, a quo offuscator. offuscatrix. & offuscatio. GALBANOS. Molles. lasciuos, effeminatos, de quo superius diximus. V IRVM MOLLEM. Cinadum. SVSV M. Sursum, utraq; enim modo dicimus, significat in superiore partem. SVSPECTAT. Deorsum spectat quemadmodum superius diximus. DEVORANTIBVS. Totae acie in mentulas intentis, & iam animo fellitantibus, ideo subiunxit. NEC OTIOSIS LABRIS. Quia iam mouebat labra, quasi in fellando esset.

10

10

30

40

50

60

EPIGRAMMA. CXXVI. AD NAEVOLVM.

VM CLAMANT OMNES. Facete deridet Naeuolum ineptum caustidicum, qui nunquam nisi ceteris clamantibus loquebatur, nequis enim audiret, et tamen uideretur aliquid agere. NEMO NON. Constat enim negationem quando alicui si gno praepositur, sic enim Dialectici uocant uniuersales, ac pariter uoces, reddere sensum conradictoriu. si uero postponatur sensum contrariu, unde non omnis id est, quod aliq; non, sed omnis no, id est, quod nullus, et eorario nonnullus significat aliq; nullus non significat omne, eode modo, no aliquis, nullus est, aliquis non simplicem suam habet significationem.

EPIGRAMMA. CXXVII. AD FLACCVM.

ITIGAT ET PODAGRA. Lepidus iocus in Diodori auaritam, qui nihil patrono suo porrigebat. hic podagra uexabatur. Martialis per iocum chiram hanc esse dicit, quod nihil patrono porrigat. quid podagra, quid chiragra sit & quae horum uocabulorum ratio, superius diximus.

EPIGRAMMA. CXXVIII. AD CALENVM.

NON PLENVM MODO. Lepidissimum epigramma in Caleni auaritam. hic cum pauper mansuetus esset, ac liberalis, omnes ei diuitias optabant. factus uero morte propinquorum diues, auarissimus euasit. quapropter impetratur ei Martialis. Vt ex diuite ditissimus fiat, quo crescite in summum auaritia tandem ob nimeam parsimoniam fame moriatur. NON PLENVM. No plene hoc est non perfecte, non integre. plenum proprie dicitur, quod uacuo contrarium est, hoc est illud, in quo nihil est uacui, sed integrum, atq; perfectum, est, & a greco deducitur. nam graeci πλεον plenum dicunt. & πλεον impleo, quod ab in praepositione, & ipsa uoce componitur, requiritq; ablatiuum sine praepositione, ut impleui nauem frumento, interdum etiam ablatiuum cum praepositione de, ut impleui nauem deo omni genere frumenti, quo modo etiam refero usurpatur. Cice. Quod si tantam uim rerum maximarum arte sua rhetorica amplecterentur, querebat cur de proemij & epilogs, & de huiusmodi nugis (sic enim appellat) referti essent eorum libri. hic nequaquam licuisset sine praepositione loqui. non enim libri illi referti sunt proemij, & epilogs, sed praepceptis proemiorum, & epilogorum. Item ab eode oppleo eiusdem significationis. expleo, quod modo pro impleo capitur. Varro. Maeroreq; & lachrymis domu expleuit. modo pro satio. Virg. Improbis illumie, rarisq; loquaibus explet. hoc tamen expleri, & satiari differunt, quod expleri sine fastidio e, satiari uero cum fastidio. est etiam quando expleo pro inuuo usurpatur. Nam ex praepositio aliquando priuatiua est. Ennius Nauiibus explebant sese, terrisq; replebant. Virg. Discedam. explebo numerum, reddarq; tenebris. & etes explentur pro explent scripsere. suppleo, quod est in deficientis locum aliud pono, a quo supplementum. Curtius. Misso illuc militum supplemento ad se uocat. compleo, impleo. perficio. Virg. Vterq; armato milite complent. Item a plenum plene, et plenum aduerbia, & comparatiua, superlatiuaq; eorum & quod a quibus

c

i

n

50

60

dum usurpatur. plenitudo. VICIES. supple sestertium. CENTIES. sestertiu. SEPTIMAS CALENDAS. Septem menses, quorum initia Calendae sunt, de quibus superius diximus. QVATVOR MORTES. Quatuor hereditates, quas tuorum morte consecutus es. CENTIES. Sestertium. IN TANTAM ESVRITIONEM. In tantam paritatem, atq; auaritiam. NIGRAE. Aeneae, in qua non sit admistum argentum. SELIBRA. Dimidia libra, assis minima pars sextula erat. hoc est sexta pars unci. semuncia media pars. ut selibra media libra, haec nomina ideo monetis imposta fuere, ut superius diximus, quia populus Romanus ante Pyrrhum regem deuictum non est usus numo signato, sed tantum penso aere. PLVMBEA. Non ex plumbo, nunquam. n. ex eo metallo factae sunt monetae, sed plumbae nigrae. liuida ad similitudinem plumbi, de quo superius diximus. MILLIES. Sestertium. HOC SI CONTIGERIT FAME PERIBIS. Si tantum crescat auaritia a centum sestertijs ad mille, quantum creuit a uiginti ad centum necesse erit te fame perire.

EPIGRAMMA. CXXIX. DE AFRA VETVIA.

AMMAS, ATQVE TATAS. Afram deridet, quod iam aetate confecta puerilibus uerbis, quasi tum primum facti inaperet, ueretur, matrem mammam. patrem tatam appellans, putansq; se hoc modo puellam adhuc ansferi posse. MAM

MAS, ATQVE TATAS. Matres. & patres. sic enim pueri, dum primum incipiunt fieri, parentes appellant. Cat. Cum abum, ac potionem buas, ac papas docent, & matrem mammam, patrem Tatam. MAXIMA MAMMA. Abauia, nam patrum, & matrum appellatione auia, proauia, abauia. Itē auia proauia. abauia continentur. itaq; magnus pater auus est, maior pater proauus, maximus pater abauus. Item magna mater auia, maior mater proauia, maxima mater abauia. proprie autem mamma papilla significat, quae & uber dicitur, unde mammosa, siue mammeata mulier dicitur, quae magna habet ubera. Plautus. Cuius amicum mammeatam uidimus. a mamma etiam fit mamulla diminutiuum, quae primam syllabam corripit. Iuue. Ille loqui recta facie, strittisq; mamillis. & mamillare amicali genus, quo uerba mulieres tegere consueuerunt. Martia. de mamillari.

Taurino poterat pectus constringere tergo, Nam pellicis mammas non capit ista tuas. Item Mamilia nome poprium mulieris. Mamiliarum familia a Mamilia Telageni filia, qua Thusculi procreati feruntur, est appellata. Mamilia turris intra Saburrae regionem a Mamilio nomen accepit.

EPIGRAMMA. CXXX. DE DEMETRIO.

LLA MANVS QVONDAM. Dulce epitaphium Demetrii, qui seruus, ac notarius fuit Martialis & pauloante mortem ab eo manumissus. MANVS FIDA STVDIORVM MEORVM. Quae a me lucubrata fideliter conscribent, & sine mendis. FELIX DOMINO. Propter quod dominus erat felix, uel felix, hoc est utilis, & commoda domi no. NOTA CAESARIBVS. Quae epigramata manu illius scripta saepe legerunt. VIRIDES ANNOS.

10

10

30

40

50

60

Adolescentia annos, tractum à plantis, & satis, quæ tum ma-
xime uirent, cum non dum desinerunt crescere. hæc enim æ-
tas (ut Cato inquit) iuuissima est. **QUARTA TRIBVS**
LVSTRIS ADDITA MESSIS ERAT. **DUOD**
deingessimus ætatis annum agebat, quod tempus maxime flo-
ridum putatur. **MESSIS.** amicus. Poeta enim messim-ari-
stam ætatem consulem frequentissime pro anno usurpant. quo-
niam hæc semel singulis quibusq; annis contingunt. Sic solem
pro die, lunam pro mense accipiunt, quia sol singulis diebus cur-
sum ad motum cæli peragat. Luna singulis mensibus propriu.
Est autem proprie messis decerptio fructuum, & aliquando
ipsa seges iam maturata, nec solum de frugibus dicitur, sed etiam
de uia. unde & metere quoq; tam de uia, quam de segetibus
dicimus. Virg. Postremo metito. i. uindemato. A meto fit mes-
sor. & messio pro ipsa messe. & compositum demeto, idem,
quod meto. Metior uero, quando quartæ coniugationis est, si-
gnificat mensuro, & à græco deducitur, quod est μέτρο.
unde & metrum apud eos mensura uocatur. & quoniam men-
surantur uersus, à nostris dicitur metra. & metretæ hæc est
ad mensurandum, quod & sextarium dicitur. Metiri etiam
aliquando pro transire accipitur. Virg. Inuictio bipedum
cursum metiri equorum faciatis; in supino mensum. à quo mēso
res appellatur agrorum definitores. & demensum, æstima-
tum, uel æquatam, ac mensuratum dicimus. Cicero. Quæ non
insidijs, sed aperte, & palam elaborat, ut uerba uerbis, quasi
demensa, & paria respondeant. Terenti. Quod ille uinciatim
uix demerso suo suum defraudans genium comparat miser.
Hinc mensuro uerbum deriuatur eiusdem significationis. &
mensura, & secundum quosdam medius, quamuis nos à græ-
co potius dici medium putamus, quod græci μέτρον dicunt.
est autem proprie medium, quod mensuratum æqualiter distat
ab extremis. quamuis medium uocamus quicquid inter duo ex-
trema est, etiam si non æqualiter distet. Virg. Iam medium te
nuere rates. item medium commune. Vt in medium uenit, in
medium querebat. in medio sunt. è medio discesserunt. item
manifestum. idem. medioq; ex hoste recepi. Aliquando interce-
dentem. incongruum. importunum. Idem. Nequis scire dolos,
medius ne occurrere possit. Hinc media uocabula appellamus,
quæ in bonam, & in malam partem accipi possunt. μέτρον
à græcis dicitur. ut tempestus. ualeudo facinus. dolus. gra-
tia. industria. periculum. uenenum. contagium. & apud uete-
res honor. nam etiam malus honor dicebatur, & significat in-
iuriam. A medius fit dimidius eiusdem significationis, quasi per
medium diuisus. & dimidio uerbum, per medium diuido. &
medietas, ac dimidietas, hoc est in duas partes diuisum. &
quasi dimidiatum, hoc est in duas partes diuisum. Nam. di-
midiatum dici recte, nisi quod diuisum est, non potest. itaq; à di-
midio differt. nam dimidium est, non quod ipsum dimidiatum,
sed quod ex dimidiato pars altera est. et ita cum partem dimi-
diam libri legisse uolumus dicere, aut partem dimidiam fabu-
le audisse, dimidiatum librum, aut dimidiatam fabulam dice-
mus. Totum enim ipsum, quod dimidiatum, atq; diuisum è, di-
midium dicimus. ita & dimidiam horam, uel partem dimidi-
am horæ. Contra autem dimidium auri. dimidium obsonij.
& qui ex mille denarijs, qui ei debebantur, quingentos recepit,
dimidium se recepisse dicit, non dimidiatum. & sicuti argen-
teus scyphus cum alio communis in partes duas diuisus sit, di-
midiatum dicemus, non dimidium scyphum. Argenti autem,
quod in scypho inest, dimidium dicimus. & mediastimus bal-
neorum, ædiumq; minister, & curator. Luc. Villicum Aristo-
cratem mediastimum, atque bubulcum. Cato ille imperator, tu
illi, ac cæteris mediastimus. & medioximus, medius proximus.

10

20

30

40

50

60

à quo medioxime aduerbium. & mediterraneus à mari re-
motus, quasi in media terra. & medesitatus magistratus, qui
olim in campania summus habebatur. & mediocris, medium
tenens. modestus. à quo mediocriter aduerbium, medeste. &
mediocritas, medium, modesta, moderatio. Cicero. Eadem ratio
est habenda uerbis sic in plerisque rebus mediocritas optima
est. Lucil. Paulo hoc melius, quam mediocre. hoc minus multum
quam quod pessimum. Teren. Et tamen hæc omnia mediocri-
ter. & medulla, quod in ossibus media sit, à quo fit aduerbium
medullitus, quod significat ex intimo, uel intime. Plau. Osen-
dit se iam mihi medullitus infidelem nunquam dum uinã fo-
re. V. arro. Medullitus aquiloniam intus seruat frigidinem. &
emedullo uerbum, quod proprie est medullam extrahere. Phyni.
de limonio. Item graueolentiam alarum emendat radicis em-
dullate uincia in uini falerni eminis tribus decocita. aliquando
tamen per translationem capitur pro declaro. Plau. Narrat iam
rem nobis omnem, atq; emedulla. & medeor, quia medijs qui-
busdam, hoc est temperatis rebus hoc fieri oportet. à quo me-
diator. medicus. medicina. medicamentum. medicamen. medela
notæ significationis. item medicabilis, cui adhiberi medicina
potest. Ouidi. Hic mihi quod nullis amor è medicabilis herbis.
& remedium medicamentum. cura. medicina. & protomedicus
qui princeps est medicorum, & græca uoce, sed apud nostros
quoq; usitata archiaterus dicitur. medicamentum tamen aliquan-
do pro ueneno accipitur, sicut uenenum pro medicamento, quo-
niam græci utrunq; pharmakon uocant. à quo pharmacopole,
qui medicinas conficiunt, ac uendunt. Caius iuriconsultus, qui
uenenum dicit, adijcere debet bonum, uel malum. Nam & me-
dicamenta uenena sunt, quia eorum nomine omne continetur, quod
adhibetur, naturam eius, cui adhibetur est. mutat, cum id, quod
nos uenenum appellamus, græci pharmakion dicunt. & apud
illos quoque tam medicamenta, quam quæ nocent, hoc nomine
continentur. & meditor secundum quosdam, quasi medio an-
mo uerso. meditari enim proprie est cogitare. Plau. Prius ipse
mecum uolo hic meditari. Terentius, uenit meditabundus ali-
cunde. aliquando tamen meditari pro exercere accipitur. Vir-
gilius, Nec iam fertiuum Dido meditatatur amorem. Idem, syl-
uestrem tenuimusam meditarijs auena. unde meditatio fit, quæ
modo cogitationem, modo exercitationem significat. nos medi-
tor à græco potius deductum existimamus. L. litera in. d. con-
uersa. etenim græci μέτρον meditor dicunt, & μέτρον
meditationem, exercitationem. declamationem. à mediter etiam
meditabundus deducitur, hoc est cogitabundus, & meditabun-
de aduerbium cogitabunde, & meditullum locus meditatio-
nis, & exercitij, & meditatuuum cogitatuuum, à quo meditati-
ua uerba à græcatis appellantur, quod sensum quædam me-
ditandi uidentur habere. media herba non à medendo, sed à
Medis nomen habet, quod à Medis in ræciam trāslatum fuit,
quo tempore eam prouinciam inuaserunt. plena hæc est uene-
tæ regio rrium foliorum, & semper uirens. cuius natura est,
ut ubi semel feratur pluribus postea annis sponte proueniat.
Virg. cum te quoq; medietæ purres accipiunt sulci. Medi autem
à Media prouincia appellati sunt, quæ in Asia est contermina
Assyriæ. Persiæ, & mari hyræano, à Medo medeæ filio ita no-
minata. Item à metior metæ deducitur, quod proprie terminu-
m significat, quæ agrorum mensores utebantur. hinc perue-
nisse ad metam dicimus, qui iter, aut aliquid aliud opus perfe-
cerunt. accipitur tamen metæ etiam pro inferiore parte molis ut
superius diximus. sicut Catillus pro superiore. & pyramidæ
quoque significat, quod agrorum terminos pyramidalis forma
effigari mos fuerit. à metæ fit uerbum metor primæ coniuga-
tionis. est autem proprie metari metas in agris terminandi gratia

disponere, hinc usus inualuit, ut simpliciter pro disponere, ac
parare usurpetur. Virg. si pinguis agros mutare campi, De-
sa fere. Cæcilius omnes simul ad terram cum classi accidunt,
uauibus, atq; scaphis egrediuntur locorum distofiores. & om-
nibus, uirge siue baculus, quo agros mutantur. ab usue
tamen commetabula dicitur etiam uirge, quas homines portat
re soliti sunt ad sacrificia pergentes, ut à se homines amoue-
ant. metæ uero cum in fine acuitur, græca præpositio est, quæ
aliquando cum, aliquando trans significat, à qua Metapontum
quasi transponum dictum Italiae oppidum in sinu Tarenti-
no. Et Metaplasmus, quod dici adu. rbiuam trās formatio potest
est autem translatio. quedam recti, solitiq; sermone in alterã
speciem uel metri, u. Iornatus, uel necessitas gratia. & muta-
thesis hoc est transpositio & metamorphosis transfiguratio, &
Metalepsis figura, quam modo transumptiuam, modo tran-
spositiuam, modo translatiuam uocamus. Virgili. Post aliquot
mea regna uidens mirabor aristas, hoc est segetes. Et metapho-
ra. quæ à Cie. translatio dicitur, siq; cum nomen aut uerbū
ex proprio loco in eum transfertur, in quo aut propriū deest,
aut translatum proprio uilius est, ut classiq; immittit habe-
na, & ferrumq; armare ueneno, & in hoc ultimo Metapho-
ra hoc est translatio duplex est. Nam & uenenum armare, et
ferrum armare translatio est. **TRIBVS LVSTRIS.**
Tribus quinquennijs. **CAVIMVS.** Vitæ. uisus. cauere ni-
uitare est. & aliquando cum negatione, aliquando sine ne-
gatione ponitur eadem manente significatione. ut caue niquam
hoc dicas. & caue, ne cuiquam hoc dicas. interdum etiam caue
re ponitur pro eo, quod est animaduertere, & diligenter atten-
dere. Plau. caue nemo id intelligat. Hinc cautus dicitur prudens,
& qui sibi scit caue. sepe tamen & pro eo, cui cauetur acci-
piunt. & per synopen dicitur cautus, à quo Catnes uocatur. Itē
cautio, & cautela. veteres tamen cautionem dicebant, quam
nunc dicimus cautionem. & causa, de qua cum eius deriuatis se-
perius diximus, & caute aduerbium, hoc est prudenter. callide
& comparatiua, ac superlatiua eorum cautior. cautissimus.
cautijs. cautissime, & cauillor uerbum, de quo superius locuti
sumus, quod id sine astu, ac calliditate fieri non possit, à quo
cauillator. cauillatrix. cauillatio, & præcaueo compositum, quod
est ante caueo. **FAMVLVS.** Seruus, de quo paulo supe-
rius diximus. **SCELERATA LVES.** Grauis & pe-
stilentis morbus. **IMPLICITVM.** Infectum morbo.
IVS DOMINI. Imperium, quod in eum habebam.
REMISIMVS. Condonauimus. **PATRONVM.**
Hoc, ut superius diximus, est relatiuum liberti.

EPIGRAMMA. CXXXI. AD LYCORIVM.

VI PINXIT VENEREM. Fac-
tum disticho de tabella Lycorij in qua Ve-
nus picta erat deformi facie. **BLANDI-**
TVEST MINERVAE. Quo-
niam scilicet hanc pinxit deformem. Nā
Minerua aliã: ægre tulerat Venerem in-
dicio Paridis sibi in pulchritudine fuisse prælatam, nota est fa-
bula orta olim inter Iunonem, Mineruam, & Venerem de
pomo aureo, quod inter illas discordia iactauerat, contentione,
quoniam in eo scriptum erat pulchriori detur iudicium: à Io-
ne Paridi delegatum fuisse, cui cum Pallas, si pro se iudicaret
rerum omnium scientiã, Iuno ingentes diuitias, ac regna. Ve-
nus uero pulcherrimam mulierem promissit. Paridem tandem
sententiam pro Venerem tulisse, quod diuæ reliquæ deæ graui,

10

20

30

40

50

60

& iniquo animo tulerunt. Virgilius manet alta mente repos-
tum iudicium Paridis, si præta q; iniuria formæ.

EPIGRAMMA. CXXXII. AD SCAE VOLAM.

I DEDERINT SVPERI. Sceno
le auaritiã carpit, qui cum paupertate
uexaretur, iactare uulgo solebat se, quã
do diues foret, splendidissime, lautissimq;
uicturum. postea uero diues factus omniũ
auarissimus fuit. **NON DVM IV-**
STVS EQVES. Quia non dũ poterat esse uerus eques:
statutum quippe erat, ne quis pro equite haberetur, cuius can-
sis non ascenderet ad quadringenta sestertia. **DECIES**
CENTVM MILLIA. Sestertium scilicet. Vterque, ut
superius diximus, non numerabant ultra centum millia. Itaq;
hic numerus & hodie multiplicatur. dicimus enim bis centena
millia, decies centena millia, ac etiã sepius à centum fit duan-
ti. trecenti. quadringenti. quingenti. sexcenti. septingenti. octin-
genti. nonngenti. Item centies. ducenties. tricenties, quadringen-
tes. quingentes. sexcenties. septingentes. octingentes. nonngen-
tes. Item centisimus. ducentisimus. trecentisimus. quadringente-
simus. quingentesimus. sexcentisimus. septingentesimus. octingen-
tesimus. nonngentesimus. Item centenus. ducentenus. trecente-
nus. quadringentenus. quingentenus. sexcentenus. septingente-
nus. octingentenus. nonngentenus. Item centuplus. ducentu-
plus. tricentuplus. quadringentuplus. quingentuplus. sexcentu-
plus. septingentuplus. octingentuplus. nonngentuplus. **PRETE-**
REA CENTIMANUS. qui centum manus habet. centipes, qui centum
pedes. centipeda uermis, qui & scolopendra, & multipeda di-
citur, & centurio, de quo superius locuti sumus, qui & centu-
rionus ductus est, sicut decurio decurionus, & ab eo succenturi-
o uerbum, à quo succenturiatus, & succenturia. & centuria,
quæ sub uno centurione erat, quarum centenarius iustus erat
numerus. Item centuria in agris ducenta iugera, quia Romu-
lus centenis cubitis ducenta iugera tribuit. & centuriatus ager
in ducenta iugera definitus. & centuriata comitia, quia po. Ro.
per centenas turmas diuisus erat, & centumuir magisteratus,
qui ad iudicandum præerant, à quibus centumuiralia iudicia
appellata. Nam cum essent Romæ XXXV tribus, quæ & ca-
riue uocatae sunt, terni ex singulis tribubus sunt electi ad iudi-
candum, & licet quandoq; amplius, quam centum fuerunt ta-
men quo facilius nominarentur, centumuiri sunt nominati. & cē-
tentarie cæne, in quibus lege licentia non plus centussibus, hoc
est centum assibus impendebatur, qui erant numi breues ex-
erc, & centenes à uillorum multitudine, quoniam finis nu-
merus pro infinito ponitur. sunt. in stragula grossiora uillis pas-
sim pendentibus, quibus & lecti uilissimarum personarũ ster-
nuntur, & tabernacula, omnisq; castrensium suppellex plumiofo
tempore uelantur. Macro. Tremellius uero scrophæ cognomi-
natus est. euentu tali. erat enim cum omni familia, ac liberis in
uilla. serui eius cum de uicino scrophæ erraret, subreptam con-
fauit. uicinus aduocatis custodibus, omnia circumuenit, nequa
efforri possit. usq; ad dominum appellat restitui sibi pecudem.
Tremellius, qui ex uillico rem comperisset scrophæ cadauer sub
centonibus collocat. super quos uxor cubabat quæstionem uici-
no permittit. cum uentum est ad cubitalium uerba iurationis
concepit nullam esse in sua uilla scropham nisi istam ingi, quæ
in centonibus iacet lectum monstrat, hæc facitissima iuratio Tre-
mellio scrophæ cognomen dedit. Itē centones à græcatis
nostræ ætatis dñr, qui ex operibus Romuri, apud græcos, apud

nostros virgilij carmina hinc inde delecta sumpserunt, et novum aliquod opus composuerunt, et centum capita herba, de qua superius diximus. **LARGE.** Profuse, liberaliter. largri enim est profuse donare, a quo largitio expensa, qua fit ad aucupandum fauorem in petitione magistratum, et largitas profusio. **Turpillius.** O die mihi an oblita es eius crebras mansiones ad amicitiam, et sumpti largitatem. et large ad uerbum, a quo fit diminutiuu larguscule. Item largior largissimus. largus. largissimus. **CALCEVS.** Indumentu pedis, quod fit ex pellibus animalium. a calce autem calceus ducitur. calx postrema pars pedis est, qui et pes imus appellatur. **Virg.** Ecce uolat, calcemq; terit in calce Diore, unde etiam pro extremo, et sine sepe numerus surpatur. ut cum dicimus, a uertice ad calcem, hoc est a principio ad finem, quod perinde est, ac si diceretur a capite ad pedes. ab hoc fit calcaneus posterior pars imi pedis globosa, et calceo, a quo calcamentum, et calcamentum. et calcatus quartae declinationis pro calcamento. **Plin.** Itaq; longo itinere sine calcatu atteruntur pedes, et calcatur equorum ac iumentorum stimulus, quod ad calcem alligatur. et calcitro uerbum, quod est pede percutio, a quo recalcitro, et calcitratus, et calcitratio, et calcitro calcitronis, qui calcibus infestus. **Gelli.** Equus mordax, et calcitro. **Plau.** Clamat procul si quem uidet ire a se calcitronem. et calco uerbum, quod proprie est pede comprimere. ponitur tamen pro comprimere simpliciter, a quo calculus breuis, ac politus lapillus terrae adustus, ita dictus, quod ob paruitatem sine molle facta calcetur. Ouid. per quas numerabilis alte Calculus omnis erat. Vnde et pro serupo ponitur. **Martia.** Calculus hic gemino discolor hoste perit, et pro minima parte ponderis, quae continet duo gradus. ab hoc fit calculator, hoc est computator, a quo calculatrix computatrix, et calculatio computatio, quod calculos manu tenentes numeros componant. Item a calco. in calco, quod est in facio, in pillo, a quo inculcator. inculcatrix. inculcatio, et concalco calce, a quo concalcatio. et calcitra, quod tomentum, siue pluma, siue aliud quid simile in ea calcetur, calcitula uero fit scisculus quidam ligneus in sacris dicebatur. et calx foeminae generis quae uelut glutinum unguentur cementa, quod in edificijs calcetur, a quo calatae edificia dicuntur calce polita. et fornax calcitra, in qua calx decoquitur. **SARCTA.** RE SARCTA redintegrata. **CVTE.** Pelle ex qua fiunt calcei. **EXPLICAT ET COENAS VNICA MENSA DVAS.** Quia pars eorum, quae apposta sunt, seruantur in alteram coenam. mensa a mandendo dicta est, siue quod mandatur, nam modo discaum significat. **Virg.** Postquam exempta facta mens epulis, mensaq; remotae, modo ipsa abaria. Vnde secunda mensa dicuntur cibi, qui secundo loco apponuntur. Idem. Non ego te dijs, et mensis accipio secundis Transferim Rhodia. Aliquando etiam capitur pro quadra, siue orbe, de quibus superius diximus. Idem. Heus etiam mensas consumimus inquit Iulus. Item mensa per translationem etiam pro alijs discis accipitur, nam et numularioru disci mensae uocantur, a quo numularij appellantur mensarij. dicitur etiam abacus uocabulo a graecis sumpto, apud quos abas nuncupatur. **FEX CRAS SA VEIENTANI RVBELLI.** Veij urbs fuit insignis, maxime bellorum frequentia cum Romanis, quam tandem cepit Carrillus, et ad quam transferre se aliquando Romani cogauerunt, unde Nerone domum illam amplissimam Roma edificante editum eius contumeliam fuerunt illi uerfus. Roma domus fiet, Veios migrate quirites, si non et Veios occupat ista domus. a Veis ueientes, et ueientanus deducitur. hinc ueientana uina appellatur, quae pessima erant, et dilutum ruborem, ac fecis plurimum habebant. **Rursus,** ueientanumq;

rubellum Exhalet napida laesum pice sessilis obba. **Horatius.** Qui ueientanum festis potare diebus. **ASSE.** Vili moneta ex aere siquidem decem. et aliquando sexdecim assibus denarius permuabatur. **VENVS.** Coitus meretricis. **INFICIATOR.** Qui debitu negat, de quo superius diximus. **IN IVS.** In forum, ubi ius dicitur. **VIVE.** Indulge uitae. hoc est enim uiuere apud Martialem. sic alibi. Frangit ortos. pete uina, rosas cape. tingere Nardo. Ipse iubet mortis te meminisse deus. **Virg.** Pona merum, et telos. pereat qui crastina curat, Moys aurem uellens, uiuere ait, uenio. **DECIES.** Centum millia scilicet, quia non obseruas, quod dijs promissisti.

EPIGRAMMA. CXXXIII. DE VENATIONE LEONVM, ET LEPORVM.

ICTO QVOD IVGA DELICATA COLLO. Rursus Leporu, ac Leonum lusis admiratur anteponens hoc spectaculum ceteris uenationibus, et elementis, ac mansuetudini Caesaris hoc tribuens, quam ferre quoq; conentur imitari.

INDVLGENT. Concedunt praestant, exhibent, de quo superius diximus. **CALYDON.** Vrbs Aetoliae, de qua supra dictum est. **Vbi Meleager aprum interfect.** **ESSEDA.** Vehicula. Effectum uehiculi genus est, quo galli utebantur apud Belgas Galliae ciuitatem reperiunt, quemadmodum etiam petorium, quod gallicum uocabulum est, ut Varro scribit, quamuis sint, qui ex graeco uocabulo, ac latino compositum uelint, dictumq; a uoluentis rotis, ut Gellius testatur. **NGRA BELVA.** Elephantus. **MOLLES CHORAS.** Lasciuas saltationes. diximus superius quam dole animal sit Elephanta, et ut sub germanici principatu manere gladiatorio, quosdam incodites motus edere uisus sit saltatum modo. **TIMOR VELOX LEPORVM.** Timor uelocium leporum, **LAXOS RICTVS.** Patientia ora. **PERVIOS.** Per quos possunt tuto ire, et redire. **TIMIDOS.** Timentes ne noceant, hoc est ipsi timidi. **SED NORVNT CUI SERUIANT LEONES!** Ingens Laus Domitiani. Leones inquit, non arte assuntur hoc, ut tam benigni sint et clementes, sed faciunt hoc, quia intelligunt principi placere.

EPIGRAMMA. CXXXIII. AD OVIDIYM.

NONOMENTANIS. Laudat uina Nomentani agri, in quo uilla erat Ouidij familiaris sui. sensus est, Nomentanum uinum uetuste fit praestans, ita ut quod uis uinum appellari possit ut puta Chium, aut salernum, aut aliud huiusmodi. Nomentum oppidum fuit Sabinorum, cuius ager quondam nimis sterilis fuit, postea cura coloru factus est fertilitate celeberrimus, ubi praesertim campos habuit Seneca excellentis uir ingenij, cuius in praedij singula iugera caleos uini octonos reddidisse plerumq; compertum est. hic Palamon grammaticus. et Ouid. et Martia. uillas habere. **TESTA ANVS.** Deliu inueteratum. nam in mitioribus plagis dolij figulini utebantur, in quibus uina condebant, in fodiebantq; terra tota, aut ad portionem situs circa alpes uero ligneis uasis utebantur, circulisq; cingebant. **VOCATVR QVI QVOD VO**

LVIIT. Assumit quodcumq; placet nomen. ratio autem cur nomentana uina uetustate meliora fierent, haec erat, quod crassitudo fecit

tudo fecit ea optime uebatur. **Columella.** nomentana uina nobilitate sequuntur amneas, foecunditate uero etiam praeueniunt, quippe cum se frequenter impleant, et quod ediderunt optime tueantur. feracior est minor, nec ita rubet, ut maior. a quo colore rubella nuncupantur eademq; fecanea, quod plus, quam caetera fecis afferant. **Martialis.**

Nomentana meum tibi dat uindemia bacchum

Si te Quintus amat, commodiora bibas.

Quoniam scilicet Quintus uetustiora habet, unde alibi ad Quintum scribes inq; quod subrege Numa Codita uina bibis.

EPIGRAMMA. CXXXV. AD RVFVM.

INTERPONIS AQVAM. Rufum rur sus deridet, qui cum sciret Nauia amicum nequaquam ad se uenturam tam sobrie tamen potabat quasi eam expectaret. **SIBINDE.** Frequenter. **SICOGERIS.** Sensus est, semper fere potas

aquam, et si cogris a sodale uinum sumere, raro potas paucillum salerni lymphati. si dubitatus coniuuctio est. **Virgilius.** Si me facta meis pateverunt duere uitam Auspicij. aliquando pro confirmatus accipitur. Idem, uestro si murere tellus Choniam pingui glandem nutauit arista. aliquando utimur si in rebus certis, ueruntamen quasi dubitatus, cum scilicet praestimus aliquid, quod uolumus exprobrare. **Terentius.** Si te in germani fratris dilexi loco. a si deducitur sic aduerbium affirmantis, et o si quod significat uinam. et sin quod ex si et ne componitur abiecta e, et significat si uero nunquam enim in prima parte collocatur, sed in secunda, ubi fere duorum est oppositio. **Terentius.** Si illum relinquo, eius uitae timeo, sin opitolor, huius minas. habet enim quandam uim negationis perinde, ac si diceretur. si autem non relinquo, sed opitolor. aliquando sin solum repetitur, sed quod secundi locum obtinet. **Sallustius.** Imperat ut pretio, sicut multa confecerat, insidiatores maxime parat, ac maxime occulte. sin id parum procedat, quo uis modo Numidam interficiat, id est si potest, occulte, si nu potest, ut cuiq; et siquidem quod ex stet quidem componitur, tamen primam syllabam breuem habet, cum si producta sit si gnificat nam. **Quintilianus.** Atque natura ipsa uidetur adtolerandos facilius labores multam nobis dedisse, siquidem reddidit gem cantus hortatur. aliquando tamen siquidem pro si dubitatus coniuuctione inuenitur, quod inter noscere facile est. **Cicero.** deinde profectus est id temporis, cum iam Clodius, siquidem eo die Romam uenturus erat, redire potuisset. **Ouidius.** Quae mihi uentura est, siquidem uentura senectus. Item et si et tamen si, quae pro quamuis accipiuntur, quemadmodum superius diximus, et sine praepositione, quae significat absq; et siquis. siqua siquid, de quibus differuimus. **DILVTI.** Lymphati. **NEQVITIAS.** Lus. **Lasciuas.** **SOBRIAS.** Hominis sobrii, temperato enim potu uenus inuatur, nimio elanguescit. **CERTAE.** Exploratae. **SUSPIRAS.** Spiritum a pectore ino trahis. hoc est enim suspirare, quod est sollicitudinis, ac doloris argumentum. ab hoc suspirium deducitur, quod modo ipsam, quam diximus, ab imo pectore suspirationem significat modo spirandi difficultatem, de qua superius diximus, unde qui eam difficultatem patiuntur, appellantur suspiriosi. suspiro autem a spiro compositum est, quod significat exhalo. **Virgilius.** Ambrosiaeque comae diuinum uertice odorae spirare. ab hoc fit spirabile, quod uitale significat, et spiraculum spiramentum, per quod exit spiritus. et spiritus halius. nam spiritus. halius. anima pro eode usurpan-

tur. **Plinius.** Anima leonis uirus graue, nisi pestilens, hominis tantu anima infici uoluit pluribus modis, et aborum ac diuinum uitijs. sed maxime sentio, ut ne id ipsum quidem, quo uiuitur in uita, inuaret. **Arthorum** populis hoc praecipue accidit, et a iuuentu propter indiscretos cibo, namq; et uino fauent ora natio. sed sibi proceres medentur grano assirij mali cuius est suauitas praecipua in esculentia addito. spiritus etiam pro aura, et ueto ponitur, quae admodu anime. a spiritu fit spiritalis, unde spiritalis auras dicimus, hoc est uitalis. Item a spiritu composita sunt aspiro, quae significat fauco, et actiu a nauigantibus, quibus spiratae auras fauent. **Virg.** Aspirat aurae in noctem. Idem. aspirat primo fortuna labori. quae si post se accusatiuum habeat cu praepositione ad, significat modo incubo, et quasi toto spiritu intus sum, ut Scipio aspirat ad consulatu modo accedo, puenio. **Cicero.** Numq; aspirant ad curia. expiro, spiritum reddo, morior. **Lucretius.** Expirans animam pulmonibus aeger agebat. ab hoc expiratio. in spiro diuino quoda spiritu in mente inijcio. **Vnde inspiratio.** respiro reciprocum spiritum capio. a quo respiratio. conspiro, conuero. a quo conspiro. conspiro. conspiro. et quasi toto quo superius locuti sumus. **GEMIS.** Ploras. **Gemere** proprie pectoris, cum pra angustia in sonum prorumpit. ideo et iumenta sub nimio podere gemere dicuntur. Item etia inanimata, cu nimis onusta sunt. **Virg.** gemuit sub pondere cimba suilis ponitur tamen gemere pro flere. ite pro canere de ijs dicitur at uibus, quae flebilem queda habent canit, ut est turtur et columba. **Virg.** Nec gemere aera cessabit turtur ab ulmo. a gemo fit ingemo compositum eiusdem significationis. et gemitus ploratus, seu uox illa, quae diximus pectoris. et gemebundus plorans. et gemma, quae emittit primu plura incipit. **Ouid.** Et noua de nitido cortice gemma tumet. quae similis sit lachrymae. a quo gemmo uerbu, quae est gemmam emitto. **Columella.** Cu primu gemmare uites incipit. a quo gemmaso. **Plin.** Atq; ut gemmascere incipiens ligetur calamus. et ab huius gemmae similitudine gemma etia lapillus uocatur, cuius diminutiuu est gemmula. a quo gemmatus splendens, seu gemmis ornatus. **Papinius.** hic ubi sydereo moles gemmata colosso. item a gemo gemurfa tuberculu sub minimo digito pedis, quae gemere faciat eu, quid gerit. **TRIENTES.** Triens modo numi genus est, modo mensura quatuor uncias capiens. **MERO.** Uino puro non diluto. **PARCIS TIBI.** Parca uita tuae consulere. **DORMIENDVM EST.** Icy potatio non impedit somnu, sed inuauat.

EPIGRAMMA. CXXXVI. AD LVCIAM.

AEPE MIHI DICIS. Respondet Luco sodali suo, quae sepe cum hortatus fuerat, ut scriberet aliquid memoria dignu, et taceretur uita suae causam afferret, quod nullu sit uirtuti, ac doctrinae praemiu, in quo temporu suoru infelicitatem notat. **CA**

RISSIME IULI. Verba sunt Lucij carissime Martialis. **DANOBISSOTIA.** Responso est Martia. **OTIA.** Quietem ac uacationem a curijs, atque ne gotijs. **MECOENAS.** Hic ex Hetruscoru regibus ortus, magna apud Augustum auctoritatis fuit, mire fauit ingenijs, praesertimq; Horatio et Virgilio. quoru alteru, quod Brutu partes secutus et ab Octauio captus fuerat non modo seruauit, sed Caesari carissimu reddidit, alteri agros in Mauro a militibus direptos restituit fecit, et Octauij gratia, ac beneuolentiam conciliauit. sic utriq; datum est onu ad scribendum. **FLACCO.** Horatius Flaccus poeta lyricus fuit libertino patre natus. patria Venusinus dubiu appellus ne, an Luca. ut ipse fatetur. Nam ue

nusinus arat finem sub utriusq; coloris. puer admodum cum parente migravit, et difficultatem inopie paternae vicit ingenio. Athenas iuuenis petijt, et bello civili Bruti partes secutus est. et tribunatus honorem adeptus, sed Bruto devicto ad Caesarem conuersus fauente Mecoenate in eius amicitia receptus est.

VIRGILIO. P. Virgilius Maro poeta Mantuanus. omnium et graecorum, et latinorum poetarum Homero proximus fuit etiam Domitij A. fri auctoritate, qui cum interrogatus fuisset, quem Homero proximum esse existimaret, secundus inquit, est Virg. propior tamen primo, quam tertio. Mantua urbs Galliae est Cisalpinae ab Octo Mantus filio condita. Maio Tiresiae uatis Thebani filia fuit, qui Peneto patre genitus est, et mutatus quondam, ut poeta tradunt, in foeminam, post septem annos in uirilem formam redijt. Maio post Thebanorum seruitutem primo sub Creonte, postea sub Thebo, defuncto iam patre ad diuersa loca fertur fuisse, et primo in Asia uenisse, in cuius litore Clarij A. pollinis finem edificauit, deinde in Italia ubi oppidum socijs suis Graecis condidit, cumq; interea ex Tyberino Thucorum rege Octus ei filius natus esset, qui deinde Bianor cognominatus fuit, et ad ipsum oppidum Thucorum quoq; et uentorum multitudo confluxisset, circumdedit Octus oppidum maris et in aliam formam redactum a matris nomine Mantuam appellauit. Vir. ille etiam patris agmen citet Octus ab oris Fatidicae Maus, et thucij filius armis, Quam matrisq; dedit tibi Mantua nomen. **CONDERE.** componere. **CVRAS.** Operam. **FLAMMIS.** Morie, siquidem mortuorum cadauera urebantur, ut superius diximus. **LASSAT.** Fatiget lassum reddit. **IVVAT.** delectat propter fructum, qui sequitur.

EPIGRAMMA. CXXXVII. AD GALLVM.

ST TIBI SIT QVE PRECOR.
Lepidum epigramma ad Gallum, in quo eorum fere argumento utitur, quo superior usus fuit ad Proculum, mittere scilicet se librum ut eum saluet, quoniam ipse salutandi officium obire non possit.

MEA COENACVLA. Mea domus pars pro toto. **VIPSANA SLAVRS.** Laurus Vipsanae porticus, quae a Vipsano consule aedificata est Fonte collega. erat autem haec porticus a Galli domo remotissima. laurus non modo secunda, sed etiam quartae declinationis inuenitur. Phyn. Ex ea lauru, quae missa e caelo minima est altitudine. **FACTVS IN HAC EGO SVM IAM REGIO NE SENEX.** Idcirco indecens esset me domum nuotare, quo tibi fierem propinquior. **MIGRANDVM.** Mutandum domicilium. **EST TANTI.** Tantum apud me ualet officium salutandi, ut mihi ueniendum esset etiam si longus abessem. **VNUM TOGATVM.** Me scilicet. **MVLTVMEST, HVNC VNVM SI MIHI GALLE NEGQ.** Multum est si me mihi ipsi aufero, et salutandi gratia defero scribendi prouinciam. **DECIMA HORA.** Post coenam. scilicet prima enim et secunda hora salutabant ueteres Romani. tertia in causis ac iudicijs uersabantur. quarta et quinta in cubebantur familiaribus negotijs. sexta et septima partim meridiebantur, partim otio indolgebant. octaua exercebantur palaestris. ac lauebantur. nona coenabant.

DE ISSA CAPELLA, ET PVBLIO PICTORE. EPIGRAMMA. CXXXVIII.

ISSA EST PASSERE. Iocatur de issa catella in laudem Publij pictoris, qui eam in delitijs habebat, et in tabella, quae ea immortalis redderet, ita expresserat, ut uera uideretur. de hoc etiam alibi. Publius exiguae suffragrat amore catella.

ISSA. Nomen est proprium Catella, de qua scribit fidelissimum omnium animalium homini canis est, et pugnas aduersus latrones pro domino aliquando legitur. Caramanum regem canes ducenti ab exilio reducere praeliantes contra resistentes. Colophonij, et Castabalenses cohortes canum habuerunt, quae primae in acie dimicabant canes defendere ambros caes dominis eorum plaustis impositis. canis Iasone Lycio interfecto capere cibum noluit, inediaq; consumptus est. Volatium Romae nobilem, qui Celsium ius civile docuit Asturone e sub urbano redeuntem, cum aduesperauisset, canis a crastatore defendit. Item Coelium senatorem agrum Placentiae ab armatis oppressum, nec prius ille uulneratus est, quam canis interempto. Item Romae cum animaduertitur ex causa Neronis germanici filij in T. Sabinum, et seruita eius unius ex ijs canis nec a carcere abigi potuit, nec a corpore recessit abiectio in gradibus gemtorijs maestas edens ululatus magna Po. Ro. arona circumstante, ex qua cum quidam ei cibum obiecit, ad os defuncti tulit, deinde caduere in Tyberim abiecto, innatauit ad illud summo nixu sustentare conatus multitudine ad spectandam animalis fidem undiq; confluenti. soli dominum uouere. soli uocem. soli nomina sua agnoscunt. itinera quamuis longa meminere, nec ulli praeter hominem memoria maior inueniunt solertia, et sagacitas praecipua est. scrutatur uestigia atq; persequitur. ueteres senecta fessos, ac debiles sinu ferre aliquid quando uisi sunt, uentos et odorem captantes, prodentesq; rosivo cubilia. Indi e tigribus eos uolunt conari et ob id in syluis coitus tempore faminas alligant. primo, et secundo factu tanquam nimis feroces abijcunt, tertio demum educant, hoc idem e lupis faciunt galli optimum esse in factu canem dicunt, qui nouissimus cernere incipit, aut quem primum fert in cubile fera rabies canum Syrio ardente homini pestifera est. Item morsis, letalis aquae metus. quam obrem obuiam itur per XXX eos dies gallinaceo fimo cibus canu admisto, aut si praenerit morbus ueratro. ad morsum uero unicum remedium oraculo quodam repertum Phyn. scripsit, radicem scilicet syluestris rose, quae Cynoroda appellatur. Columella scribit, si quadragesimo die, quam sit natus castretur morsu cauda, summusq; eius articulus auferatur, sequenti neruo exempto, nec caudam crescere, nec canes rabidos fieri. **NEQUIOR.** Lasciuior iociosior. **PASSERE CATVLLI.** Quem ceant Catullus, de quo superius diximus. **PVRIOR OSCVLO COLVMBAE.** Laudatur in columbis simplicitas. pudicitiam seruare. concubij fidem non uiolant. suspicio tantum in ijs est adulterij. tunc plenum guttur murmur, tunc seui rostris ictus, tunc in reconciliatione frequens exosculatio. Lucil. Vinct columbos osculis Cn. Martius, sinuq; amicitiam reficere frigidam caldo columbatum labra conferens labris. **INDICIS LAPILLIS.** Margaritis, quas indicus maxime mittit Oceanus, quamuis et de alijs gemmis possit intelligi. quod si quis obijciat Margaritas, nec lapillos, nec gemmas dici, non uideatur Phynum le gisse, qui et succina, et murina, et Margaritas inter gemmas, ac lapillos commemorat, nec Varronem qui iuniones scribit lapillos esse, qui in conchis reperiuntur, nec Horatium, cum scribit. Nec magis huic in tra nives, uiridesq; lapillos, ubi nemo dubitat de margaritis, ac Smaragdis intelligi. **VENTRIS.** purgandi scilicet.

NON FEPELLIT. Non decipit, faciendo scilicet. **LX.** suprema mors.

EPIGRAMMA. CXXXIX. AD VELOCEM.

CRIBERE ME QVERERIS. Facite uelocem arguit reprehendentem se quod longiora epigrammata faceret. tu inquit, breuiora facis, quoniam nihil scribis.

EPIGRAMMA. CXL. AD REGVLVM.

VMTIBI SIT SOPHIAE. Facite cum Regulo ludat, ne uideatur libros suos ad eum mittens intempestiue forensibus negotijs occupatum interpellare, cum inquit par fama sit et doctrinae tuae, et ne gtoriorum no debet mirari qui et iura clientium tibi porrigit uidet, quae defendas, et libros quos legas. **SOPHIAE PAR FAMA ET CVRA LABORVM.** Ordo est. cum in te fama hoc est decor sapientiae, et cura laborum sit par, hoc est cum et doctrina, et forensium negotiorum exercitatione pariter excellas. **SOPHIAE.** Sapientiae. quemadmodum autem sophon, hoc est sapientem pro docto, ita sophiam hoc est sapientiam pro doctrina usurpamus. unde et sophisten uocamus modo eum, qui in arte rhetorica proponit quae imitari debemus. sic enim oratorum, rhetorumq; et sophistarum distinguunt, ut orator sit, qui causas agit, rhetor, qui artem oratoriam docet, sophistes, qui imitationes proponit modo cauillatorio, unde ea pars dialecticae nomen sumpsit, quae sophistice appellatur, et sophisma dicitur commentum, et oratio ita composita, ut uera esse uideatur. **LAVORVM.** Quos in causis defendendis sustinet.

EPIGRAMMA. CXLI. AD PRISCVM.

VMTENONNOSSEM. Facite Prisci Euseij ambitionem carpit. hic ut nomen patroni sibi uindicaret, pecuniam fore uore capiebat, ut cultus incederet, ac diues uideretur, turba togatorum eum comitante. quapropter matrem inferius admonet, ne illum hoc modo incedentem uidens falsa opinione ducatur. Est ergo sensus. ante, quam te nossem putas te diuitem esse, ac liberalem, salutabam te, et dominum, ac regem uocabam. iam uero postquam te noui, non existimabo aut dicam te alium esse, quam Priscum.

EPIGRAMMA. CXLII. AD LECTOREM.

VAECVNQVE LVSI. Admonet lectorem, a quo emere libellos suos possit, si in ijs legendis tempus terere uoluerit. **APINAS.** Nugas, ineptias, de quo superius diximus. **MALE COLLOCARE.** Legendo, scilicet quae uana et inutilia sunt. **INVIDEBIS OTIO TVO.** Terendo tempus in nugis meis lectitandis. **PER QVEM NON LICET PERIRE MEIS NVGIS.** Qui epigrammata mea colligit, uenditq; nec sinit ea perire. honestus loquendi modus per me no licebit hominem occidere. p me non licebit homini abire, hoc est permittam quantum uires

meae sufficiant, hominem abire.

EPIGRAMMA. CXLIII. AD FAVSTINVM.

OSTIBI VICINOS. Fenium Thelesporu laudat, quod in prato suo Anthillam filiam defunctam mira pietate sepeluerit, et epitaphium posuerit. **DIGNIOR IPSE LEGI.** Quia mori ante filia debuit, unde mox subdit ad Stygias aequum fuerat patrem isse sub umbras.

EPIGRAMMA. CXLIII. AD PROCILLVM.

VAEDAM ME CVPIT. Facite Procelli inuidiam carpit formosissima inquit me mulier petiit ex inuidia moreris. at ego uolo turpissimam iam incipis respirare. **ARGENTO.** Candidum enim est argentum, unde a graecis ἀργεῖον a nobis argentum uocatur, quod graeci ἀργύρον album dicunt. Homerus uivao ἀργύρον, hinc argema, morbus oculorum dictus est, cui ulcus circuli oculi inficit, quem graeci irim dicunt, latine. albugo nuncupatur. argenti in puteis reperitur, excoqui no potest, nisi cum plumbo nigro, aut cu uena plumbi, quae iuxta argenti uenas plerumq; reperitur, galli nam uocant, inuenitur fere in omnibus prouincijs, et ubiq; una inuenta est uena, non procul inuenitur et alia, qd in omni fere materia accidit, unde graeci metalla appellarunt ἀργύρον τοῦ ἀλλοῦ ἀργύρου. hoc est qd alia post alia inueniantur. a metallo uero metalli dicti sunt in re militari quasi mercenarij. Accus. caelones, famuliq; metalli, caulae q; a quo nomine Caeciliae Metelli cognomen datum putatur. argenti uena, quae in summo reperta est, crudaria appellatur. odor ex argenti sudinis inimitus est omnibus animalibus. sed maxime canibus. miru est cum albi sic argenti lineas ex eo nigras produci. est lapis in eius uenis, ex quo sinit argenti uiuui, qd omnium reru uenuu est. ite lapis spume candida nientisq; no tamen tras lucentis, quod stannum appellat, alij stibia, alij alabastru, aliqui Turbasin, nonnulli etia Plaryophthalmion, quasi dilatati oculos. κατὸν enim latus, ὀρθὰ μὲν οὐλοῖς dicitur, quoniam in calliblepharis dilatet oculos, et eorum fructiones, exulcerationesq; inhibent. calliblepharu medicamentu e accommodatu uisus oculoru praesertim cu palpebrae cohaerescunt, et uicera oculorum male sunt curata. nomen habet a pulchritudine generu, uallos enim pulchritudo, βλεφαρα gene dicitur. Soria in argento est, quam graeci uocat helosma. spuma argenti argyritis uocatur, sicut auri chrysis, plumbi molybditis. omnis autem fit ex coctae sua materia ex superiori catino destilans in inferiorem. distillat spuma a soria tanq a fece. alterum purgans se materiae, alterum purgat e uitu est inuenitur et in argentijs metallis minui, et hydrargyru et cotacula lapis, de gbus si prius diximus. ab argentum argentarius deducitur hoc e Trapezetu, qui et mensarius, et uumularius uocatur, et argentaria argenti fodina, et argentarius adiectiuu, unde fabricu argentiarii dicitur, et argenteus ex argento. et philargyru amicus argenti. et lithargyru lapis argenteus, et argyrodos Aetoliae sinuius propter argenti aque candore, ut quida existimat, et argyranche, de qua superius diximus. **LILIO.** Lilium flos est candidissimus, nobilitate proximus rose, et quadam

cognatione unguenti, oleiq; quod ab eo liron appellatur nulli
 florum exaltatis maior, folijs foris stratis, et ab angusto in la-
 tum paulatim se laxantibus, effrige calathi, resupinis per am-
 bitum labris, tenuiq; filo, et feminibus crocis in medio stanti-
 bus, est et rubes lilium, quod graeci crinon uocant, et pur-
 pureum, quem uocant narcissum, de quo superius diximus. li-
 lum a graecis nomen traxit. quippe graeci λεπιον uo-
 cant. PICE. pix est quae fit ex arboru resinis ad igne
 decoctis, nam resina liquor est crassus ex arboribus fluens, et
 sepe sua sponte statuas ad solem pix liquida e tuda coquitur
 ad nauium et multos alios usus, lignum eius conasum furnis
 immittitur, undiq; igni exera circundato, ut primus sudor a-
 que modo fluat in canali, hoc cedrum uocatur, quod sit aqua
 ignis ardentis, ualer enim uere, uideat aqua, tan-
 taq; eius us est, ut in Aegypto corpora hominum defunctoru
 eo perfusa seruentur, sequens liquor crassior picem fundit, haec
 rursum in ortinas areas coniecta aereo spissatur, caetera genera
 picis ex alijs arboribus fiunt et maxime picea flos crudus pi-
 cae resin e cum multa hastula tenui, breuiq; auulsus conadi-
 tur, ad cribrum minuta deinde feruenti aqua perfunditur, do-
 nec coquatur huius expressum pingue, praecipua pix est, datq;
 uino odorem, et acumen quoddam saporis. e contrario uita
 resinae, corticisq; eam picem faciunt, quae dicitur crapula, qua
 uini uirus frangitur, compesciturq; illius nimia feritas. resina
 a pice hoc differt, quod pix nihil aliud e, quam combustae re-
 sine fluxus, terebinthina resina, hoc est quae fit ex arbore te-
 rebintho, praefertur omnibus, proxima est, quae fit ex lentisco,
 et mastice dicitur. postea cupressi acerrima sapore, picea ar-
 bor montes amat, ferax apud ueteres habita, nunquam dure-
 senti, pix ex arbore picea omnium nigerrima est, a pice pice-
 us deducitur, pix uero a graeco fit. nam graeci πικρα dicunt, a
 quo πικρα oleum, quod ex pice fit. Et πικρα asphaltus mista
 bitumini, pix natur aliter, quae in Apolloniatarum agro repe-
 ritur, quidam et ipsi mactent praecipuum ad scabiem pecorum
 remedium, et palimpsesta pix liquida iterum decocta, et co-
 pistata pix quae e nauibus eraditur, admista cera, et marino sa-
 le macerata multo ad omnia efficacior, quam aliae picis.

EPIGRAPHVM ANTHILLAE.
 EPIGRAMMA. CXLV.

OCNEMVS AETERNO. Dul-
 ce epitaphium Anthilla, cuius pauloante
 mentionem fecit. FENNIUS. The-
 lephorus, Fennius pater Anthilla.

EPIGRAMMA. CXLVI. AD LUPERCVM.

CCVRRIS QVOTIES LV-
 PERCE NOBIS. Lepidissimu epi-
 grama ad Luperum ita petentem epigram-
 mata Martia, quasi remissurus, monet eum
 poeta, ut a propinquo sibi bibliopola emat,
 in quo false hominis auaritiam carpit.

PVERVM. Seruum. EPIGRAMMATON.

Graecus genitius plurali numeri. LONGVM EST
 iter scilicet. AD PIRVM. Regio, in qua Martialis
 habitabat, ad pirum dicebatur, frequenter quippe arbores no-
 mina regionibus dabant, ut ad pinum, quod est apud Seneca
 ad malum punicum, quod est apud Tranquillum, ad gallinam
 apud Plyn, propter laurum ibi sat, m ex ramo suis bacis om-
 sto, quem gallina conspicit candoris ore gustauerat ut superi-
 us meminimus. ARGI NEMPE SOLES SVBI-
 RE LETVM. Dictionem diuisit more poetico, ut Virg.
 septemq; iriones, et in oratione soluta. Cicero. Experge te sic
 as. NEMPE. Certe, et est primogenium uocabulum.
 CONTRA. Ex aduerso, contra praepositio est, separa-
 turq; et componitur quando uera, uel arti signi-
 ficat, et tunc proprie est praepositio, ut contra adulterium di-
 co, et conuadico, quando uero sine casu ponitur, significatq;
 est in uariis aduerbium est inuenialis, stat contra, striq; in-
 bet, ab hoc fit conuarius, hoc est oppositus repugnans, et an-
 trarior uerbum aduersor repugno. et aduerbium conuaria-
 rio, quod significat conuerso, contra. FORVM CAE-
 SARIIS. De quo superius locuti sumus. SCRIPTIS
 POSTIBVS. suspendi mos est tabellas in postibus ta-
 bernarum librariorum, in quibus omnes libri uenales sine de-
 scripti. HINC ET INDE. Ex omni parte. O-
 MNES POETAS. Qui scilicet uenales sunt in tabe-
 na libraria. NECROGES. Non est necesse eum ro-
 gare, quia statim dabit librum soluenti pretiu. E PRIMO
 ALTERO VE NIDO. E primo aut secundo genere
 sunt enim alij pretiosiores libri, alij uiliores ad uendendu ex-
 positi. RASVM PVMICE PVRPVA QVE
 CVLTVM. Ligatum, ornatum ex omni parte perfectu.
 TANTI NON ES. Ironice loquitur. SAPIS. Iro-
 nice loquitur, quis enim quinque denarijs qualicumque librum
 no emat? Ironia figura est, quae simulatio dici potest, graeci uero
 et paradesca canillari dicunt, cum aliud uerbis significamus,
 aliud re sentimus, quale est illud apud Virg. Egregram uero
 laudat, et spolia ampla referis Tuq; puerq; tuus, magnu et
 memorabile nume, vna dolo diuū si foemina uicta duoru est

EPIGRAMMA. CXLVII. AD
 CAEDICIANVM

VI LEGISSE SATIS. Lepi-
 dum simul ac grauitatis plenum distichon,
 quo primum claudit librum, qui inquit,
 plus quam centu epigrammatibus a nobis
 reprehensus, sese a uitijs non retraxit, nul-
 lus illi erit male agendi modus. CEN-
 TVM. Finitus numerus pro infinito. Nam supra centum
 epigrammata primo libro continentur. NIL MALI
 SATIS EST. Nunquam a uitijs recedet.

AD FEDERICVM PRINCIPEM.

ABES FEDERICE PRINCEPS.
 Interpretationem primi libri, quod est unu
 uersi operis, et totius ferè latine linguae
 dimidium, tot enim ac tanta, et tam uaria
 hoc uno libro explicata sunt, ut aliquan-
 do minus sit id omne, quod superest, in quo

animaduertere facile erit, quot, et quanti essent, in quibus an-
 te hac uersabamur errores, quam multa forent a clarissimis
 etiam latine linguae authoribus per ignorantiam rerum, ac
 uocabulorum

uocabuloru falso exposita, quam multa ob nimia difficultatem
 praeterita, ac pror sus omisit, nos enim fama omnium parcimus,
 nec altera ea iudicamus, diligentis lectorijs officiu erit aliorum
 scripta cu nostris conferre, qd si quando a nobis alicubi qcuq;
 praeteritu uidebitur, qd dici eo loco comode potuisset, nolim de-
 speret lector id alio loco se no minus apte, comodeq; lecturum.
 si uero aliqua, bis tertioq; nonnumq; a nobis repetita uidebun-
 tur, id quoq; quisquis diligenter animaduertat, non sine causa a
 nobis factu intelliget, nec inculatu qcuq;, sed necessario aliquan-
 do replicatu iudicabit, uerū tu quidē Federice princeps quauis
 in praesentia Thyscos domas, et rebellantes Romanae ecclesiae
 populos iugū ferre cōpellis, nō desinis tamē nos subinde hortari,
 ut reliqua profsequamur, qd certe libet facimus, ut oēs non
 modo tuis armis ac uiribus sacro sanctae Romanae ecclesiae im-
 periu auctū, sed sacram etiam Romanā linguā te imperato-
 re, te duce illustratam, locupletamq; cognoscant. VALE.

NICOLAVS, Perottus Pontifex Sipuntinus Franciscus
 Guarnerio Salutem.

Oleba nuper etati nostrae gratulari mi-
 Fracise quasi magnu quoddā ac uere di-
 uinu beneficiū hac tempestate adepti esse
 mus, ob nouū scribendi genus e Germania
 nuper ad nos delatu, uidebā enim tantum
 uno mēse ab uno homine hoc tēpore im-

primū literaru posse, quātū uix toto anno scribi aliās a pluri-
 bus potuisset, qd uno uer su Capanus noster Aprutinus ponti-
 fex elegantissime scripsit. Imprimū ille die quantū u scribitur
 anno, ex qua re tantum breui tēpore librorū copia sperabā, ut
 nullū superflutuū esset opus, qd uel ab inope atq; egeno homi-
 ne posset amplius desiderari. Hinc fore existimabā ut uigerēt
 in dies magis ingenia hominū, et florent studia literarum,
 omnesq; ad aspēndas praclaras artes ita librorū commodi-
 tate allicerentur, iam uero, o uanas hoim cogitationes, loqe ali-
 ter, quam sperabā uideo se succedere. Nam cū licet uniuersis
 pro libidine animi sui quacūq; uelit, imprimere, fit ut omnis
 sepnumero quae optima sunt, ea scribat placēdi gratia, quae
 obliterari potius ac deleri ex omnibus libris deberēt. Et siquid
 scribūt boni ita peruertant atq; corrūpant, ut melius sit his li-
 bris carere, qm in exemplaria mille trāscriptos p orbis omnes
 prouincias mittere, ne scilicet studioso occasio detur tot mēdacia
 legēdi, qppe satius est uer a ignorare, quam falsa pdiscere, quae
 admodū tacere uerū, minus peccatum est quam mentiri. huius
 aut rei causa est nō tā inscitia eorū, q i primū, quam negligē-
 tia, neq; grauius dicā quorundā q se correctores ac magistros
 ueterū librorū cōstituit, hi n dū falsa existimant, quae parum
 animaduertūt recte scripta et de summorū uirorū opibus sen-
 tentiā temere ferre nō dubitāt, o're indignā, in qua nō mō gra-
 ues uiri et prudētēs, sed etiā qualescunq; studiosi merito pur-
 bantur, nō est facile ab his discedendū quae passim scripta repe-
 riūtur, nec cū primū difficultatis aliqd occurrit errori adscri-
 bendū est, nō rectū iter relinquēdū, ut deuios sequamur anfra-
 ctus, nec plana deserēda sunt, ut p praecipitia labamur, alio-
 gn quae stultitia e tm studiu, tantā curā, et (ut ita dicā) tantā
 sollicitudinē adhibere, ut doctissimorū uirorū libros deprauēs,
 atq; corrūpas, neq; me ista ad te uelim existimes scribere, qd eo-
 rū labores dānādū putē q hāc corrigendorū librorū prouin-
 ciā sumpserē, qn potius laudo doctrinā eorū, laudo studiū, lau-
 do labore, sed quatenus modū nō excedūt, hoc est quatenus ni-
 hil addūt de suo, sed uel alijs exēplaribus, uel sentētia ipsius
 authoris alibi clarius expressā, uel eius scriptoris, a quo id

sumptū est autoritate, uel explicata alicuius imitacione uel al-
 terius linguae ueritate aliquē locū emēdat, qd nos nū p in Mar-
 co, et Papinio fecimus. Aliter n frustra eos tm laboris hauri-
 re existimo frustra dixi, immo cū ingenti hominū detrimēto,
 quandoq; dem frequētius corrūpunt, quam emendens. quāq;
 illud quoq; laudare uix possum, q proemia sua clarissimorū
 uirorum libris inserunt. Quid n turpius uideri potest? Quid
 magis indignū, q arae cloacā iungere? Nō bene conueniunt, nec
 in una sede morātur Maestas et amor. eo magis sordescit ui-
 tium, quo uicinius est uirtuti, eo deformior est turpis facies, quo
 formosae, proximior est, q; autem eorū, q in praesentia uiuūt tā
 temerarius sit, ut ausit scripta sua etiā cū infimis ueterū cōfer-
 re, equidē in libris, quos redem omnibus tantā deformitatem
 non potui pati, sed uel ab rasi proemia, uel sustuli, excepta Cā-
 pani epistola, quae et grauitate, et faciundia, et breuitate di-
 gna uisa est, quae Plutarchi uitis praeponeatur, sed cur ista ad
 me scribis inges, ut Principē tuū M. Barbū Cardinalem Vicē-
 tinū uirum non modo doctrina, ac omni uirtutis genere pra-
 stantem, sed fauentem ingenij, fauentem studijs doctorū omnium
 praesidem, et quasi Mecoenatem alterū apud Caesare ad pro-
 uidentū rei tā necessariae horteris, atq; insāmes, prouiso autē
 facillima est, ut autoritate Pontificis maxime unus aut alter
 huic muneri praeficiatur, q et iprimēdorū librorū legē ipressō-
 ribus praescribat, et adhibeat aliquē mediocriter peritū qui
 singulas quasq; tabellas ante impressionē examinet, atq; emen-
 det, summo praeterea studio curet, ne primi ista correctores au-
 gurari aliqd temere ausint, sed modū, quē paulo ante diximus,
 seruent. In his acere sit ingeniu, singularis eruditio, incredibile
 studiu, summa uigilātia. Hoc si fiet, et multos habebimus li-
 bros, et integros, in nulla re pulchrius, in nulla re dignius uir
 potes beneuolētia principis tui. Vt autem manifestus ostēdere
 ei possit correctorū nostrorū errores, recognosce quae so mecum
 parum p, q multis in locis Plynianum proemium deprauaue-
 rint, qd eo magis admiratione dignū est, quo maiore huic uni
 libro, q caeteris omnibus diligentiam adhibuerunt. Idq; et
 palā professi sunt, et nunc profitentur, est autem proemiu totū
 opus, ut nosti, pars facillima, et in qua uel exponēda uel
 emendanda, ut plus studij ita minus laboris ponere consueui-
 mus, qd si proemio solo tot errores deprehēderis, qd in reli-
 quo opere poterimus sperare: quāq; scio multa illic et intel-
 lētia acute et emendata diligentē a Theodoro Gaza, Bessarione
 neae acadēmae principe, cuius praesidio usi sunt correctores quē
 si pari modo se cuti in oibus fuissent, certe non modo proemiu,
 sed totū opus integrū haberemus, atquinus simul et errores ri-
 mabimur, et proemiu ipsum exponemus, partim ut cognita
 authoris sententia, errores ipsi facilius deprehēdendi sint, par-
 tim ut opera, ac diligentia nostra intelligant studiosi loca quae-
 dā, quae sexcētis iā annis uel nemo, uel quā paucissimi intel-
 xere, sed iā proemiu ipsum uideamus. Plyn. Vespasiano suo
 salutem, praeposit author operi suo epistolā pro more scriben-
 tium, quā Tito D. Vespasiani filio scribit, habent autem codi-
 ces omnes Vespasiano corrector, quia animaduertat nō posse
 referri epistolā ad patrem, qm paulo post ita author subdit:
 Sit n haec tui praefatio uerissima, dum maximo consensit in
 patre, mēdosum putauit hunc locum, et ita corrigendū cen-
 suit. Plyn. Domitiano suo salutem, o subtilitatem hominis sin-
 gularē. An quia referri ad Vespasianū epistola nō poterat,
 quoniā patrē non habuit imperatorem, tu statim ad Domitia-
 nū referēdū duxisti? Cur nō ad Titū potius? in quo omnia Plynij
 uerba mirifica quadrant, ille n. paulo post ita subdit, ut scā-
 ant omnes, q ex aequo tecum uiuat in pium rriūphale, et cē-
 surū ius exaeasq; cōsal, ac tributū potestatis particep, et

quod his nobilitas fecisset, dum illud patri pariter, et equestri ordini prestat, praefectus praetorii eius. Certe hic nihil est quod referri ad Domitianum possit. Quis enim de eo legit unquam, quod aequum cum patre imperium habuerit? exerceat quidem fateri dominationis uim patre uiuente tam licenter, ut iam tum qualis futurus esset, ostenderet officia urbana ac peregrina ita distribuit, ut mirari se Vespasianus dixerit, quod non successorum sibi mississet. habitauit cum patre una, sellamque eius ac fratris quoties prodirent lectica secutus est, triumphum quoque iudicium equo albo comitatus, sex consulatus gessit, ex quibus unum duxat ordinarium, eumque cedente, ac suffragante fratre. haec certe legere de Domitiano possumus, tum apud Suetonium, tum apud historiarios scriptores, quod uero aequum cum patre imperium gesserit, quod cum eo triumphauerit, quod censor, quod tribunus simul fuerit, quod praetorii eius curam habuerit, nemo unquam legit, nisi id forte corrector noster in biapiti Barnasso, ut Persius inquit, somniauerit. de Tito uero uerum referri haec uerissime possumus, dicit Suetonius, cuius uerba haec sunt. cum nata de Tito suspicio esset, quasi desciscere a patre, orientisque sibi regnum uendicare tentasset, auxit eam suspitionem, postquam Alexandria petens in consecrado apud Memphim bonae apud diadema gessit, de more quidem, ritusque priusce religionis, sed non deerant, quod fecit interpretarentur, quare festinas in Italia, cum se Rhegum, deinde puteolos oneraria naue appulisset, Romam deinde contendit expeditissimus, inopinatusque patri, uelut arguens minorum de se temeritatem, ueni inquit pater ueni, neque ex eo desistit participem, atque etiam tutorem imperij agere. triumphauit cum patre, censuramque gessit una eadem collega et in tribunitia potestate, et in VII consulatibus, fuit etiam quaestoris uic. praefecturam quoque praetorii suscepit, nunquam ad id tempus, nisi ab ege romano administratam. En qua aperte Suetonius ostendit Plynij dicta non ad Domitianum, sed ad Titum referri debere. Quandoquidem in singulis fere uerbis, ita cum Plynio conuenit, ut ab eo sumpsisse quae scribit plane uideatur, atque corrector noster, dum Vespasianum nomen ponere perhorrescat, in errorem lapsus est longe maiorem, et ut ueteri proverbio est, Cecidit in Scyllam cupiens uitare Charybdim, uides igitur maerantiae qua demandata sit sine incuria, sine negligentia huius hominis, qui principium ipsum tanti operis, quod pari modo in omnibus libris legebatur, sine ratione, sine auctoritate aliqua mutare ausus sit, et ita mutare, ut plane peruerterit. haec dicit igitur librorum correctionem dicemus, an potius deprauationem ac corruptionem? hanc in librorum copiam, et felicitatem nostri temporis, an potius communem calamitatem, atque iacturam non est hoc exatari literas, et florere, sed potius danum facere, atque perire. uerum rogabit me quispiam fortasse, quod ipse quoque uel ratione, uel auctoritate mutare hunc locum ausim. et pro Vespasiano Titum ponere. ego uero ita illi respondeo, me nec mutasse quidem hunc locum, nec mutandum censeo, illud uero et ratione et auctoritate docuisse Plynium, non ad Domitianum, sed ad Titum scribere. huius uero cognomine potius, quam nomine uti uoluisset, et quemadmodum imperij. ita etiam nominis appellatione patri suo quam simillimum faceret, quod etiam libri ipsius secundo uolumine longe aperius facit, cum inquit. Nam ut in duodecim diebus uerumque sydas quaeretur, et nostro aeo accidit imperatoribus Vespasianis patre III filio iterum consilibus. En quam aperte et diu Vespasianum patrem, et diu Titum Vespasianum filium, et imperatores et Vespasianos uocat. quemadmodum libro septimo et Vespasianos nominat et censes, cum sic ait. accedunt experimenta et exempla recentissimi census, quem intra quadriennium imperatores Caesares Vespasiani pater filiusque censes egerunt. Item libro tertio imperatoribus, censoribusque Vespasianis, quod autem Titus cognomine Vespasianus

10

20

30

40

50

60

fit dictus, testatur etiam Suetonius, dum Titum inquit cognomine paterno fuisse testatur ueterum coplura nomenclatura, in quibus ita scriptum legimus. diuus Titus Vespasianus Augustus, testatur in gens arcius adhuc Romae integer in honorem eius dicitur, ubi nunc quoque literae extant huiusmodi, diuo Tito diui Vespasiani filio Vespasiano augusto. sed facessat corrector noster cum correctioibus suis nos cum erroribus patrum nostrorum potius eremus, non Domitiano, sed Vespasiano legentes. nunc reliqua prosequamur. Libros naturalis historiae nouitium camoenis qui ritum tuorum opus natos apud me proxima foetura licentiore epistola narrare constitui tibi iucundissimo imperator. ordo est, id iocundissimo imperator constitui narrare tibi hac licentiore epistola libros naturalis historiae, et positum nouitium uox camoenis, hoc est uisus quiritium tuorum natos apud me proxima foetura, hoc est ultimo partu utitur ex metaphora, quasi libri pariantur, et pro liberis habeantur. ideo et natos inquit et proxima foetura. licentiore, liberiore, et nimis audaci, ac ueluti temeraria, licentia enim dicitur libertas, quaedam potius ad male agendum, fitque a uerbo licet, cum licet quicquid libet ideo autem licentiore epistolam dicit, quod nimis temerarium uideatur libri sitis tantum principis iudicium flagitare, quod ipse auctor paulo inferius exponit, praefertim dum inquit mea quidem temeritati accessit hoc quoque, quod leuiores opera hos tibi deditam libellos. Sit enim haec tui praefatio uerissima, dum maximo consensit in patre. hoc per παρέρθεαι dictum est nam quia eum imperatorem nominauit, haec inquit sit uerissima appellatio tui, quando quidem in maximo imperatore patre tuo iam consensit, namque tu solebas meas esse aliquid putare nugae, haec est ratio, cur conuenerit dicere ei libros naturalis historiae, quia scilicet solitus erat in pretio habere res suas etiam quae leuiores opera et magis similes erant. Est autem Catulli Veronensis poetae carmen quod iure emendare corrector potuisset cum in omnibus fere codicibus mediose scriptum reperitur hoc modo, putare esse aliquid meas nugae. Sed non est mirandum eum, qui recta deprauat etiam quae deprauata reperit dimittere. ut obijcere moliar Catullum conterraneum meum. conterraneum inuisitato uerbo conueni uocat. Plynium enim Veronensem fuit quoniam alter Plynioris huius filius aliquando se Nouocomensem facit aliquando Veronensem. cuius rei ratio est, quia in illa urbe natus. in hac annuuli gratia asatus fuit. Nouocomensem se facit libri quarti epistolarum, epistola ultima cum attulisse se ex patria sua refert pro munusculo quaestionem. patriam autem describit iuxta Larinum lacum, qui est Nouocomi. Veronensem autem se ostendit nouissima epistola sexti libri cum ita inquit, recte fecisti, quod gladiatorum munus Veronensibus nostris promississimum qui hunc quoque Plynium Nouocomensem fuisse scribant, sed ego cum eo sentire malui, qui se Veronensem quidem facit, Nouocomensem non facit. agnoscat, et hoc castrense uerbum id est non tam eruditum, quam militare et quasi uernaculum. raro enim quisquam hoc uerbo usus est, et uix alius praeter Plynium. ille enim, ut scis, permittatis prioribus syllabis duriusculum se fecit quam uolebat existimari a uernaculis suis. hic locus diligenter animaduertendus est. nam ausim dicere neminem nostrae duxat aetatis eum satis intellexisse. sensus autem talis est, non sine ratione obijcere molior Catullum, quia et conterraneus meus est, et quemadmodum ego sum, duriusculus fuit ob priores syllabas immutatas. constat sane Catullum metrum legem praenariatum de industria fuisse praesertim in endecasyllabis uersibus ponendo primam syllabam carminis breuiter cum requireretur producta, ut in ipso uersu, quem nunc Plynium adduxit, Meas esse aliquid putare nugae, et alibi le gisus male me marem putastis. Item alibi duobus continuis uersibus

amabo

Amabo mea dulcis Ippistilla, Meae deliciae mei lepores. Itaque, Poeta tenero meo sodali, et alijs penes infinitis in locis. hoc autem facit uersum proculdubio duriorum, quam cum spondeum in principio habet, unde derisum a quibusdam sui temporis Catullum tradunt, quod iambum in endecasylabo poneret. iacturaeque nihil minus probari se a cibus suis, quod non illepidos neque inuenistos suos endecasylabos putarent. A uernaculis suis a cibus et in eadem urbe natis. uerna. n. seruus dicitur ex ancilla nostra in nostris edibus natus. unde uernaculum apepellamus quicquid in domo et patria nostra natum est, et uernaculam linguam communem, atque uulgarem. recte igitur uernaculis. id est cibus uernacula uentibus lingua. hunc quoque locum emendare corrector debuisset, et suis scribere, non tuis. et abradere famulis, quae dictio ab ignaris expositioribus addita fuit. equidem ostendere possum Plynij librum satis ueterem in quo ita plane scriptum legitur, ut supra dictum est. simul ut haec mea petulantia fiat quod proxime non fieri questus es. secunda ratio cur Tito Vespasiano dicere opus suum uoluerit. ut scilicet occasionem haberet aliquid de eo scribendi, quod in alia epistola omissum a se Titus fuerat conquestus. petulantia quod paulo ante licentiam dixerat hic dicit petulantiam. est autem petulantia nimia quaedam audacia et prociatitas a petendo dicta, quasi ea petantur, quae absurda sunt, quemadmodum prociatitas a prociando dicitur. prociari enim ueteres petere dicebant. unde proci quasi petitores dicit. in alia proci epistola nostra. licentiorum petulantem, prociacem in eundem sensum accepit, ut in quaedam acta exeam. ut aliquid de rebus eius scribam. modus est loquendi apud doctos. Quintilianus. Et siquid exierit numeris aptius fortasse non possit. sed tamen siquid exierit non erit atticum. in quo Persius secutus uidetur qui ita inquit. Non ego cum scribo si forte quod aptus exit, quado haec rara auis est, siquid tamen aptius exit. Laudari metum. hic quoque locus a correctore praeteritus est. Exeam. n. scribendum est non exeant, quemadmodum ipse fecit uulgarem errorem fecit. Sciantque omnes, quam ex aequo tecum uiuat imperium. quomodo participes sit imperij patrum. hoc est quod superius dixit. Sit enim haec tui praefatio uerissima dum maximo consensit in patre. hoc est quod Suetonius ait, neque ex eo desistit imperij participem agere. triumphale et censorium ius subintelligendum est, quam ex aequo tecum uiuat. hoc est. n. quod scripsisse Suetonium supra memorauimus. triumphauit cum patre, censuramque gessit una. sed animaduerte obsecro quomodo corrector noster corrumpat hunc locum. Ita. n. scribit. triumphalis et censorius tu. multa sunt hic plane ridicula. primo non coheret oratio, deinde nullum est uerbum, cum quo haec uocabula construatur, praeterea, quis adeo rudis et barbarus ita loqueretur? triumphalis et censorius tu. non eo insicias dicit censorium hominem, quod censuram gessit, sicut praetorium qui fuit praetor, et quaestorium, qui fuit quaestor. Item triumphalem aliquando accipi pro eo, qui triumphum gessit, quemadmodum consularem accipimus pro eo, qui gessit consulatum, et primipilarem pro eo, qui gessit primipilatum, frequentius tamen haec nomina cum rebus quae cum hominibus iunguntur, ut censorium dicitur, praetorium ius, quaestorium munus, triumphalis orone, primipilares auctoritates. dicitur etiam censorias, praetorias, quaestorias. triumphales. consulares. primipilares uestes. id est uestes censoris. praetoris quaestoris. consulis. primipilatum gerentis, et triumphantis, uel uestes quibus censes, praetores, quaestores, triumphantes. consules, primipilatum gerentes digne uti possent, sicut regalem uestem dicimus, non regiam. id est eam, qua utitur rex, sed eam qua uti rex merito possit. Enimvero huius tam ridiculi erroris causam hanc fuisse existimo, quod corrector, quoniam scribi ad Domi-

10

20

30

40

50

60

tianum hanc epistolam putaret, nec triumphasse illum uel censorium ius cum patre exercuisse usquam legisset, ita emendandum putauit, ut per triumphalem, et censorium uirum triumpho, et censura dignum significaret. ex eaque consil ac tribunitiae potestatis participes, hic quoque subintelligendum est, quam ex aequo, ut sit sensus, sciantque omnes, quam ex aequo ex eas consul, et tribunus. corrector ex eas mutauit in sextum, emendauitque uel potius puertit hoc modo. sextumque consul, cum Titus, ad quem Plynius scribit, non in sex tantum, sed in septem consiliatibus collega fuit genitoris sui. Et quod his nobilitas fecisset, dum illud patri pariter et equestri ordini praestas praefectus praetorii eius. haec particula cum superiori connectitur, et est ordo, sciantque omnes, quam ex aequo ex eas consul et tribunitiae potestatis participes, et praefectus praetorii patrum, quod minus fecit nobilitas, illis dum praestas, sed pariter et patri seruiendo ei et ordini equestri gerendo officium, quod soli equites, ut Suetonius refert, ante id tempus administrare consueuerant. illis autem nobilitas non sine causa dixit, ut ostenderet tantum huic magistratum ornamentum a Tito. additum esse, ut iam sine dubio praefertur etiam ceteris magistratibus, qui non ab equitibus, sed a patricijs atque ipsi imperatoribus geri solebant. praefectus praetorii eius. praefectus praetorii talis apud Caesares erat, qualis olim apud reges tribunos celerum, et apud dictatores magister equitum. gerebat enim secundas partes post Caesarem. praetor atque disciplinae publicae emendandae, sed a principio parua huius magistratus auctoritas fuit. nec nisi per equites romanos exerceri solita. postea uero a parujs orata principijs usque adeo creuit, ut cum alijs prouocare a praefecto praetorii licuisset, omnis postea ab eo sublata fuerit prouocatio. Merito enim existimauit imperator, eum qui fidei atque integritatis suae testimonio praesto ad huius potestatis amplitudinem sublatus esset. non aliter pro dignitatis suae splendore iudicaturum, quam ipse faceret. ab huius quoque sententia minores aetate, sicut ab aliorum magistratum iudicijs restitui non licebat. Omniaque haec Reip. subintelligendum est praestas. Et nobis quidem qualis in castrensi contubernio, qualis est inquit nobis, hoc est qualem te exhibes nobis in castrensi contubernio, quasi dicat mitem et humanum. Nec quicquam mutauit in te fortunae amplitudo, nisi ut prodesse tantundem posses et uelles. Corrector hunc quoque locum pro more suo emendare uolens deprauauit. et pro ut uelles. scriptis et uelles haec causa (ut arbitror) deceptus, quod tantundem putauit bis tantum significare, quemadmodum uulgus indoctorum opinatur. existimauit igitur hunc esse auctoris sensum. Nihil mutasse in Tito amplitudinem fortunae, nisi ut bis tantum possit, et bis tantum uellet, quam antea uolebat et poterat. sed haec sententia parum grauis est, et indigna Plyniano acumine. nel enim Plynius non uoluntatem in eo mutatum esse, sed potestatem, et nihil inquit mutauit in te fortunae amplitudo, nisi quod ubi prius proinata ingenij tui facilitate multa uolebas, quae non poteras, nunc tantum prodesse possis, quantum uelis. Tantundem non bis tantum significat, sed aequae tantum, dictumque est quasi tantum idem. Itaque cum ceteris in ueneratione tui pareant omnia illa nobis ad colendum te familiaris audacia sola superest. Sensus talis est. Cum ceteri in te experiantur omnia illa, quae de dignitate atque auctoritate tua supra memorauimus, nos uero in castrensi contubernio etiam humanitate tua fruamur, fit ut ceteri te mirum in modum uenerentur. nobis uero superstit audacia, ut te colamus familiaris. ideo addit. Hanc igitur tibi imputabis. id est si in dicando tibi librum nimis uideor audax, hanc meam audaciam imputabis tibi, et in nostra culpa tibi ignosces, quia uidelicet tu, culpae nostrae causa

es, cum tantum nobis indulgeas. Perficiam faciem, nec tamen proficiat quando alia uia occurrit ingens. Mos est eorum, qui cum pudore aliquid agunt, ut faciem perficiant, natura ipsa ad id impellente, quasi ad abigendum sanguinem, qui ex praecordibus ad faciem superficiem confluunt. propter quod Aristoteles in problematibus quaerit cur pudore et uerecundia facies hominis erubescere, timore uero, et metu pallere soleat, cum praefertim pudor nihil aliud sit, quam timor future reprehensionis. ita enim ab eo definitur. *ad id est pudor, ut ad id est.*

Hinc ergo ortum est prouerbium, ut quoties dicere uolumus nos pudorem deponere. Dicimus perficiam faciem, hoc est pudorem expulsi. est ergo sensus auctoritatis. putabam pudori meo consuluisse, et satis excusasse audaciam. Sed uideo hoc parum profuisse. Nam si hic erga tuos uisus es, atque humanus, illic tamen occurrit ingens, et submouens me longius fasibus, hoc est magnitudinem et pondere ingenij tui. Fulgurat in nullo unquam uerius dicta uis eloquentiae tribunitiae potestatis facundia. ordo est. fulgurat in te tribunitiae potestatis facundia, quae in nullo unquam uerius dicta fuit uis eloquentiae, quasi plus in Tito possit facundia, quam in aliquo antea potuerit. eloquentissimus certe habitus et Titus, in primis; in extemporaria dictatione commendatus. Fulgurat autem traxit a similitudine fulgurantis enim semper ferre fulguribus succedunt, quem admodum ipsa pluuia sequuntur. Corrector nescio qua ratione motus, hoc loco tibi prouerbia addiderit scribens, tibi tribunitiae potestatis facundia, nisi forte ubertate linguae suae locupletiorum facere Plinij eloquentiam uoluit. O magna fecunditas animi quem admodum fratrem quoque imitaueris excoctasti. Laudat in Tito studium poeticae. et facilitatem ingenij, quod fratrem quoque natu minorem non sit designatus imitari. Constat enim Domitianum in poetica maximo claruisse. unde de illo scribit Silius italicus. *Quin et Romuleos superabit uocem nepotes, Quis erit eloquio patrum decus, hinc suae musae sacra ferent, meliorisq; lyrae cui substitit Hebrus, Et uenit Rodope, phaebo miranda loquetur. Item. M. Valerius Martialis ad eum scribens, ita inquit. Non queris te sola decet, nec laureae Phaebi, fiat et ex edera ciuica nostra tibi. Sed haec quis potest intrrepidus aestimare subiturus iudicium ingenij tui? Postquam laudauit ingenium et doctrinam Titi, infert non posse sine timore ad eum scribi, quando iudicium eius merito formidandum est. Aestimare, considerare, Aestimare enim et existimare differunt. nam prius rem aestimamus. id est cogitamus. deinde qualis sit, existimamus. Unde aestimare considerare est existimare uero iudicare. Quintilianus. Velauit ei caput, et suo cuiusque animo dedit aestimandum. dictum autem aestimare ab aestis, et timore pretium. sepe enim latina nomina cum peregrinis componuntur, ut biclinium, et epitogium, et de quo paulo post loquemur flexibula. Ouidius. Quod quicumque leget, si quis leget aestimet ante. Compositum quo sit tempore, sine loco. Lacessitum, prouocatum propter illud, quod mox subdit, quia aliud est opus simpliciter edere. aliud alioquin nomina dedicare. Publicantium simpliciter libros edentium, non scribentium ad aliquem nominatum. Humili uulgo declarat quod sit humile uulgos, cum inquit agricolatum opificum, turbae, studiorum otiosus, qui in studiis literarum otiantur, hoc est desides sunt, et minime student, quales sunt mercatores, atque artifices. Quid te iudicem facis, cum sit opus iudicium tuo destinatum. Cum hanc operam conducerem, non eras in hoc albo. Perstat in similitudine iudicis, cuius mentionem facit. erant enim iudices coram quibus causas agebantur. Est igitur sensus, cum denuntiarem, me hanc causam*

10

10

30

40

50

60

sam acturum non eras unius ex iudicibus. Opera enim et opus differunt. Opus inquit seruimus dicimus quando ipsum significamus, quod geritur, si autem foeminino genere dixerimus operas, si personas ipsas ostendimus, quae aliquid faciunt, quod quaquam uerum sit, non tamen absolute definitur, quid sit opera. non solum persona est, quae aliquid agit, sed etiam actio ipsa, et labor, ut de operam uirtutis do operam rei militari. do operam agriculturam. Cicero operam inquit exigendam a seruis. id est laborem, et operationem corporis. Rectius igitur uelipianus ait. opera sunt diurnum officium. opus finis. fructusque operae. Terentius in uno uersu optime utrumque expressit, quod in opere faciundo opera consumis tuas. hinc opera pretium dicitur. id est fructuosum et ad rem pertinens. Imuenalis Est opera pretium penitus cognoscere totum. Quid faciant agerentque die. Atqui conducere praesertim lingua iurisconsulti dicunt denuntiare, sed proprie quando actio datur in personam. Cum igitur conducerem hanc operam, hoc est cum denuntiarem me laborem tractandae huius cause sumptuum, non eras in hoc albo. id est non eras inter iudices descriptus. in albo enim nomina scribebantur eorum, qui magistratus et dignitates principis iudicio consecuti erant. unde diuini uiri primo, deinde centum uiri in albo descripti, lege etiam in albo praetoris describebantur. unde qui album uitiasset, uel quodcumque aliud scripturae genus sua praesumptione turbasset, capitaliter (ut Paulus inquit) non expectatae ordinis sententia puniebatur. Quintilianus. Multos cognouimus, qui taedio laboris, quem ferre tendentibus ad eloquentiam necesse est, confugerint ad haec diuerticula desidia, quorum alij ad album se, ac rubricas transtulerunt, et formula, uel (ut Cicero ait) quaedam legum esse maluerunt, perinde itaque est, ac si dixisset, cum hoc opus edidit uisum esse, non putabam te ipsum lecturum, nec iudicem eius futurum. ideo causam subdit. Quia maiorem te sciebam, quam ut desensurum huc putarem. Praeterea est quaedam publica, et eruditorum reiectio. Alia ratio cur formidare Titi iudicium debeat. quippe alioquin potuisset illum ab huius operis lectione reuocare, quem admodum Cicero, et alij docti sepe fecerunt. Extra omnem ingenij aleam postus, cuius ludum sine dubio omnibus praefertur. Alea dicitur omnis ludus magna ex parte in fortuna uarietate consistens. unde Martialis de nucibus ita inquit. Alea parua naces, et non danosa uidetur, saepe tamen pueris abstulit illa nates. sed proprie de tessera dicitur. sunt autem tesserae, gibus in similibus hoc est aluelis ludum. a plerisque uisum appellatae sunt. est. n. uisum ex sex lateribus aequali latitudine planicerni quadratis, is cui est iactus, quacumque in parte incubuerit, quid est intactus, immota habet stabilitatem. Imperiti quidem huc uocant talum, sine taxillum. Est enim talus offis genus, non plani, sed omnibus quatuor lateribus parum concavi, quo ludentes turricula utebantur, quam Persius orcam uocat, cum inquit. Quid dexter senio ferret, scire erat in uoto damnosissima nicula quantum Raderet angustae collo non fallier orce. De turricula scribit Martialis. Quae erit compositos manus improba mittere telos, si per me misit, nil nisi uota facit. Ceterum ex hoc fit, ut alea etiam pro fortuna ponatur. Linus. Nec tam celerem aleam uniuersis certantibus timens. Quoniam uero fortunae omnis euentus anceps, ac periculosus est, et continue mutatione obnoxius. unde Apelles quondam interrogatur cur fortunam sedentem finxisset, quoniam inquit stare non potest. Fit ut alea non modo pro fortuna, sed etiam pro dubitatione, et periculo ponatur, ut hoc loco, extra omnem aleam ingenij, hoc est extra omnem dubitationem, et extra omne periculum, ut aliquis ei ingenio praefertatur

praefertatur. Et quod miremur, quia Cicero ob summam excellentiam non uidetur egere defensore. Per aduocatum defenditur, quae uirtus auctoritate Lucij. Haec doctissimum omnium persum legere uolo. Lucium decimum uolo. Verba sunt Lucij, quibus usus est Cicero in libro de Rep. Qui primus condidit styli nasum, qui primus scripsit satyram, quae acerbiteretam quandam et acrimoniam styli habet, in uitijs in sectandis. Nam (ut Quintilianus inquit) primus Lucilius in satyra insignem adeptus est laudem. Nasum autem dixit acrimoniam. quoniam iracundus et seueriores obruere nasum solent, atque torquere, quod etiam derisores faciunt. unde Valerius Martialis. exprimeret uolens multos Romae derisores esse, ita inquit. Maiores nusquam rouchi, iuuenasque, senesque, et pueri nasum rhinoceros habet. hoc est repandum atque contortum, ac si dicitur indignabundum, et semper deridentem. et alibi. Non cuiusque datum est habere nasum, hoc est uerborum acrimoniam, et diacritatem. Idem acres atque derisores frequenter nasutos uocat. Quod si hoc Lucius, qui primus condidit styli nasum dicendum sibi putauit, si Cicero mutandum, praefertim cum de Rep. scriberet. Qui enim de Rep. scribit, uidetur non ad huc potius, quam ad illum, sed ad omnes pariter scribere debere. Quanto nos causatus, quanto maiori causa, quando o. neque Lucilio comparandi sumus, neque Ciceroni. Ab aliquo iudice defendimur. Duobus modis ab aliquo defendi dicimur, uel cum ille nos defendit, uel cum ipsi defendimus nos, uel alius defendit nos ab illo tanquam iniuriam inferente, ut si nobis aduersentur iudices, et Cicero tueatur. Recte dicemus defendi nos a iudicibus, non quod illi nos defendant, sed quod praesidio Ciceronis, ab illorum iniuria defendamur. Hoc secundo modo intelligendus est hic locus, ut sit sensus, quanto honestus poterimus ipsius ueri ab ipso, qui uoluit de opere nostro sententiam ferre. Nam si Lucilio et Ciceroni licuit iudices, quos uoluerunt reuocare, longe profecto id nobis licabit. Verum corrector noster, cum hunc loquendi morem ignoraret, errorem alium fecit magis insignem, et pro defendimur diffidimus scripsit, hoc modo quanto nos causatus ab aliquo iudice diffidimus. Sed haec ego non mihi paruo ad emendationem, quia scilicet licet uanitati, et aduocatum te iudicem dicando tibi libros meos. Quam plurimum refert fortitatur aliquis iudicem, an eligat, quia si quis sponte se iudicem fecerit, possem, quod supra retuli dicere. Quid te iudicem facis? Si uero elegi iudicem, nullam habeo culpa deprecationem corrector addidit ne hoc modo quam plurimum refert fortitatur ne aliquis iudicem, an eligat. Putans in eo errorem esse, quod elegantius dicitur. Cic. parum interest noster, an illius sit. Quintilianus. Quid enim refert aduersas res an secundas equo animo feras. Multumque apparatus interest apud inuitatum hospitem, et oblatum. Nam si oblatum est hospes, non potest accusari tenuis apparatus, si uero inuitatus, facile reprehendi potest. Interest hoc loco auctor pro differt accipit, et cum recto coniungit. Seneca eodem modo usus est, cum inquit, id uero parum interest. Cum apud Catonem illum amicitium hostium. Duobus exemplis idem ostendit uerum esse quod dixit. plurimum refert. uerum quis fortitatur iudicem, an eligat, quoniam quicumque eligat, facit eum summum suae cause iudicem, qui uero fortitatur, potest ei, si uelit, contra dicere. Primum exemplum est Catonis. hic cum populo Roma. largitionibus corruptus, tanquam mercenaria opera suffragijs uteretur (ut Plutarchus refert) persuasit senatui, ut decerneret quoscumque designatos cogere debere, etiam si nullos accusatores haberet subire iudicium, et ratione senatui reddere, quod est inique tulisset, et qui magistratum petebant, et plebs largitionibus affluet, mox tamen candidati omnes inuicem conueniunt, contuleruntque unusquisque. xij. millia et semis dragmarum argenti, facta sponte

10

20

30

40

50

60

stione, ut qui ex eis largitionem faceret, amitteret id argentum, arbitriumque elegerunt Catonem, et pecuniam omnem apud eum deponere statuerunt. Sed Cato reiecta pecunia uades accepit. Cum uero comitiorum dies aduenisset, obseruatis etiam suffragijs quendam deprehendit contra sponsonem egressis, quapropter damnauit eum, pecuniamque inter alios diuisit. Illi uero iustitiam atque integritatem hominis admirati, nullam remiserunt, satis poenarum dedisse eum existimantes, quando a Catone damnatus fuerat. Conflauit ea res Catoni non medio creum inuidiam, quasi senatus, iudiciumque ac magistratum, uim et potestatem sibi arrogaret. Et repulsis tanquam honoribus inceptis gaudentem hoc est qui gratas habebat repulsis, tanquam is qui huiusmodi honores paruis faciebat, candidatus magistratum petentes, Mamertinus in panegyrico. Quis ignoratum quoque cum honores populo Romano suffragijs mandabantur, multos fuisse candidatorum labores et ediscenda omnium nomina. tributum omnes, atque etiam singuli salutandi, prehensandae obuiorum manus. omnibus arridendum. Candidati autem dicebantur, quod candidi utebantur uestibus, sicut ue ad denotandum integritatem, quod solus hic color synarvus, ac purus, et minime inquinatus est. Sicut ut prospicit ab omnibus possit eos pecuniam non habere, quam aues corrumpere, unde et tunicati id faciebant, et non togati, quod tunica nullum stium habebant, sicut ut cicatrices uulnerum, quae pro re publica in bello susceperant, uiderentur, quibus potius, quam genere, aut pecunia dignos imperio iudicabant. Tre autem candidati per comitia solebant, suadendo. rogando. submittendo se omnibus, et nudato etiam corpore cicatrices ostendendo. Cum tribunos appellaret Lucius Scipio asiaticus. Alterum exemplum Scipionis Asiatici. hic cum peculatus damnatus esset ob antiochenam pecuniam, et ob eam rem Caius Marcius Augurinus tribunus plebis, quod praedes non daret, duci eum in carcerem iussisset, ad collegium tribunorum appellauit inter quos erat. T. Gracchus, qui aduersus eum, et Africanum fratrem ex professo inimicitias gerebat. Cum uero ceteri tribuni plebis inter cetera recusaret, Tiberius Gracchus iurauit primis Scipionibus se ingrati non reddisset, deinde huiusmodi decretum retractauit. cum. L. Cor. Scipio die triumphi sui carrum actus hostium ducens in carcerem coniecerit indignum, et a maiestate Ro. Ro. alienum uidetur esse, ipsum duci quo coniecti sunt hostium ducens, itaque Lucium Cornelium Scipionem Asiaticum a collega ui prohibeo. est igitur sententia Plinij. Candidati quidem Catonem seuerissimum uirum. Scipio asiaticus Tiberium Gracchum hostium iudices elegerit, sed illi quidem ad ostendendam innocentiam, quod in rebus humanis maximum putat. Scipio uero quia talem esse causam suam sciebat, quae non posset et ab hoste non probari. Ego uero merito temerarius uideri possum, quilibet meos leuioris opere dicam tibi, quem in summo suffragio positum scio etiam a salutantibus religiose adiri. Inimico iudicium se probari posse, apud inimicum iudicem causam suam probari. quia scilicet magna est uis ueritatis, iustitiae. coorrector hunc locum corrupit hoc modo se approbare posse nesciens, quod cum probari aliquem dicimus, significamus causam eius bonam fieri. Unde de prouocatio appellatur a prouocando, scilicet quem admodum appellatio ab appellando. sed illud notandum prouocare accusatum requirere cum praepositione ad, ut prouocato ad tribunum, prouocato ad senatum. Appellare uero frequentius accusatum habere sine praepositione, ut appello senatum. appello tribunos. unde et iudex ad quem appellatur, appellari dicitur, et appellatur, non autem colligatur, cuius gratia appellatum est (ut uulgos accipit)

in quo fere omnes nostri iuriconsulti errare consueverunt. Summa eloquentia, summa eruditione praeditum, summam eloquentiam & summam eruditionem habentem. praeditus enim non dicitur ornatus (ut quidam putant) quod duntaxat in bonam partem accipitur, sed usurpatur in bonam, & malam partem, ut praeditus sum bono, & praeditus malo quasi affectus. Cuius pro Scylla. Me singulari immanitate, & crudelitate praeditum. idem pro Pa. yrio. Senectute affectus. morbo praeditus, quod autem eloquens atque eruditus fuerit Titus, Testatur Suetonius cum inquit, Latinae, Graecaeque linguae, uel in orando, uel in fingendis poematibus promptus, & facili ad extemporalityatem usque. Et mala tantum falsa litera. Mola dicitur farina sum & sale sparsum, quod eo molito hostia asperguntur. leuioris operae, leuioris laboris, propter rationes, quae sequuntur. Perquam modice, ualde mediocriter, hoc est minus, quam mediocre. Orationes sermones uel orationes & sermones differunt. oratio enim magis ad oratorem pertinet omnique ex parte perfecta est. habet numeros, figuras, affectus. Sermo uero magis ad philosophum. unde Ci. mollis est oratio philosophorum umbratilis, nec sententiarum, nec uerbis instructa popularibus, nec iuncta numeris & soluta, nihil ratum habet, nihil inuidum, nihil atrox, nihil mirabile, nihil asinum. Castus, uerecunda, uirgo incorrupta, quam modo itaque sermo potius, quam oratio dicitur. Quae quomodo enim ois locutio oratio est, in unius orationis locutio hoc proprio signata uoce est. Aut casus mirabiles, euentus uarios, oes antiqui codices habet mirabiles. Corrector emendauit miserabiles, quare rone id fecerit nescio cui praesertim mox sequatur, non alia iuncta dicitur, quae certe non sequeretur recte post casus miserabiles. non enim in uindictam, sed in castitiam potius nobis afferunt, quae miserabilia sunt. Sterili materia natura rerum, hoc est uita narratur propter ea, quae supra dicta sunt, quasi mollis est oratio philosophorum, & umbratilis, nec laborat ut faciendo, orate, copiose dicat, sed ut re, de qua agitur, declaret. Et haec sortidissima sui parte, narratur. Sterili materia, utpote uocabulis plurimarum rerum aut rusticis, aut externis immo barbaris. Cum honoris praesertione ponendus, i. temporibus, & non ponendus, nisi cum praesertione reuerentiae. Solemus enim quoties turpe aliquid uel parum honestum uerbum usurpamus, praepone re haec uerba, quod cum uenia dictum sit, uel honor sit auribus uestris, uel honor sit legentium auribus, uel aliquid simile, unde cum uolumus dicere turpia uerba, honestius possumus dicere cum honoris praesertione ponenda, hoc est quae ponenda non essent, nisi praepositis illis uerbis honor sit legentium auribus. Praeerea interest, praesens est, proposita est. Non trita authoribus uita, propter id quod sequitur. quia apud Latinos quidem nemo fuit, qui haec tentauerit, apud Graecos nemo, qui oia scripserit. Nec quae peregrinari animus expetet, hoc est desyderet, nescio cur corrector expelet dicere maluerit. Magna pars studiorum amoenitates querimus. elegans loquendi modus pro magna pars nostrorum querit, uel nos magna ex parte querimus, quod genus figurae apud Grammaticos dicitur Synthesis, sic Virgili pars in frusta secutus. Studiorum amoenitates, studia amena, quemadmodum contrario Virgil. ferimur per opera locorum. i. per loca operata atque obscura. Quae uero tractata ab alijs dicuntur immanitate subtilitatis obscuris rerum tenebris premuntur. quia nemo est qui ea attrectet, nemo quilegat. Iam omnia attingenda nobis sunt. obicit enim quaedam, quae retrahere eum a scribendo uidentur. deinde ea soluit quae raris & obscuris uocant, hoc est particularium rerum disciplinas. Idcirco enim proprium dicitur. rudes disciplina. Equidem ita sentio soluit objectionem quam fecerat, quanquam enim uideantur inquit illa, quae dixi me retrahere, tamen magis con-

10

20

30

40

50

60

seo laudandi, ut utilitas iuuant praefatur gratiae placendi. Ni animus inges. animus ingetus, adiectiuum enim nomen est hic & haec & hoc inquit inquit. etis. praefecto enim populi gentium uictoris. Et non nomen gloriae, & reliqua ordo est. deicit enim praefecto illa compesuisse Litiuum non sibi sed gloriae populi gentium uictoris & gloriae Romani nominis. & Litiuus. ideo scribere se dicit, quia animus inquit pacitur opere, hoc est laborat. ponitur enim interdum opus pro opera ut hoc loco, & apud Virgilium, Mollibus est stratis opera ad fabrilis surgit, quasi ad operas & labores fabriles. Non animi causa, non uoluptatis & delectationis gratia, dicimus enim in propinquum rursus animi causa praefectus sum, id est uoluptatis, & r. creandi animi causa. viginti millia rerum. postquam soluit objectionem & confirmauit propositum suum. nunc modum, & ordinem scriptorum suorum ponit. dicit enim se esse locutio ne circiter duorum millium librorum, qui raro uideri solent, elegisse auctores centum, ex quibus sumpsit uiginti millia rerum, quae xxxvi. uoluminibus inclusit, multis additis, quae aut nescierunt priores, licet extarent, aut non extabant tunc sed postea experientia & tempus uita hominum ea inuenit. Thesauros oportet esse, non libros. oportet non libros esse, sed thesauros. uiginti autem millia rerum dixit, hoc est infinitas res, ponendo numerum finium pro infinito. Exquisitis auctori bus, hoc est electis. Quae uere enim & exquirere differunt. nam quae uere est scrutari. inquirere. Exquirere uero est serare & eligere, quemadmodum cogitare est mente, uel ingenio aliquid rimari. Ex cogitare uero est cogitando inuenire. Subsuis temporibus a rebus necessarijs subtrahitis. dicuntur enim subacta tempora ea, quae subtrahuntur a rebus nobis necessarijs, ut ad aliquem usum accommodemus, quae uerna cula lingua dicimus tempora furto subtrahita. Declarat hoc optime Aulus Gellius, cum inquit, quantum autem uita mihi deinceps de uim uoluntate erit, quantumque a cura, & a re familiari prouandoque cultu liberorum meorum dabitur otium, omnia subacta tempora ad colligendas huiusmodi memoriarum delictatunculas conferam, dictaque sunt a succedendo, quasi succedantur a rebus necessarijs. ideo addidit, id est nocturnis. quia subacta tempora quietis, nescio quid missitaret. Nequid nostris putatis cessatum horis, ne puatis nos, a studio cessare. & his horis, quae curando corpori natura indulget quod mox declarat Dies uobis impendimus, dum exercemus officia uobis a Celsare delegata. multas enim procuraciones gessit Plynium. multos magistratus obinuit (ut scribit Suetonius) Dum somno ualitudinem computans, facta cum somno ratione tantum ei impendimus, quantum curande ualitudini satis sit. Cum ista missitamus id est secreto loquimur, nocturni uidelicet scribentes. missito frequentatissimum est ab hoc uerbo missio. missare est secreto loqui, & quasi murmurare. Ennius. in occulto missabant. uulgo autem pro citare ponitur. ideo non deest missare bono. mature etiam loqui est. idem palam mature plebeio piaculum est. praefecto enim uita uigilia est, quia somni motu similis est, & homo soporatus parum difert a mortuo. Quibus de causis atque difficultatibus nihil auso promittere, hoc ipsum cum praestas quod ad te scribimus. Cum inquit propter huiusmodi difficultates, nihil de me promittere audeam, tu hoc ut audeam praestas, quoniam ad te scribo, & non est fiducia haec, quasi de me ipso confidam, sed dicitur quia hoc accidit, dum librum tibi dedico. multa enim ideo pretiosa uidentur, quia

sunt templis dicata. Corrector non emendauit hunc locum, ut dicitur scriberetur, sed scripsit indiatum uulgarem secutus errorem, nec animaduertit Plynium declarare se se cum ingretum multa enim ideo pretiosa uidentur, quia sunt templis dicata, nec fiducia operis haec est, quae me audeam facit. nos quidem omnes patrem te, fratremque diximus. excusat se quod non amplius in laudibus uagaretur, scripsimus inquit, de uobis oibus patre. s. uespasiano & te, & Domitiano fratre. Quo loco non possum non admirari, quod corrector noster non aduertit ad Titum, non ad Domitianam epistolam fratris scribi, cum eum tanquam natu maiorem praeposuerit, aliogenim dixisset fratrem teque diximus opere iusto temporum nostrorum historiam orsi a fine Aufidij Bassi. ordo est. nisi historia temporum nostrorum a fine Aufidij Bassi iusto, hoc est magno uolumine. dicimus enim iustam rem magnam, quemadmodum bonam, ut bonam partem, & iustam partem magnam partem, & bene doctus. ualde doctus. scripsit autem Plynium, & xxx. libros historiarum a fine Aufidij Bassi. Quae iam pridem pacta sancitur, quae iam pridem confirmatur per res gestas nostras, hoc est uera esse comprobatur, sic superius, ut in quaedam acta exeat, hoc est in quaedam res gestas. Saeculae est firmare. roborare. decernere. unde sanctio dicitur, & sancta res. i. decreta & inuolabilis. Et alioquin statutum erat heredi mandare nequid ambitioni dedisse uita iudicaretur, nisi uirtute uestra & rebus gestis confirmaretur uera esse, quae de patre te & fratre scripsi. statuerat a historia oem delegare heredi, ut si uiuus ederem, quae uerum excederet uide rem consuluisse ambitioni, & per medacia principum gratiam quaesuisse. ubi sit ea queres. a correctore temere additum est. Perinde uero occupatibus loci faueo ego & posteris. Hic opus suum comendat Plyn. dicit enim se scribendo fauere aequae & ijs qui ante eum scripsere, & ijs qui post eum scripturi sunt. nam & gloriae illorum consuluit, non fraudando illos nominibus suis, & hos ad certandum secum prouocat, quae admodum fecit ipse cum prioribus. pinde aliquid significat fac, & tunc flagitat post se ac uel ac si, uel atque, uel atque si, ut sic pinde, ac si res tua eest. & faueo rei tuae, pinde ac meae. Si uero negatio praecedat, flagitat quam. Suetonius in uita Domitiani, nulla tamen re pinde motus quam respo mathematia. aliquando uero significat satis, sine multum, cum absolute ponitur, ut idem Suetonius in uita Galbae, quare aduentus eius non pinde gratus fuit, hoc est non satis gratus, uel non multum gratus. nonnunquam significat aequae, ut hoc loco, & apud Ciceronem in epistolis, Ego te et Do Labellam pinde diligo. Corrector non pinde, sed proinde scripsit, quod cum significet ideo, uel potius, ideoque & semper a superiore sententia dependeat, quomodo hic stare possit, ipse dicit. Argumentum huius stomachi mei habebis, quod si aequae faueam prioribus & posteris. stomachus aliquando in malam partem capitur pro indignatione, ut non possum sine stomacho scribere. aliquando in bonam pro facilitate, ut hoc loco huius stomachi mei. i. huius meae facilitatis & mansuetudinis, & benignitatis. Non ut plerique ex ijs, quos antiqui, quos commemorauit corrector secutus communem errorem Attica scripsit, quod usque adeo admiror, ut non sciam quem locum corrigere potuerit, quoniam hunc non correxit, praesertim cum Plyn. mox dicti sui rationem reddat, cum inquit. Satis enim conferentem me auctores deprehendisse ab adiuratis & proximis, ueteres transcripserunt ad uerbum, neque nominatus. adiurati, cuius uerbi suplati uo Plyn. utitur hi dicuntur, quinculo quodam amicitiae, quasi sacramento astricti sunt. hi ab alijs deuoti dicuntur foriantes. Galli solidarios uocant. adiuratis & proximis. i. conuinctissimis. Non illa uirgiliana uirtute, ut certarent. Virg. licet non nominauerit auctores a quibus sumpsit, ita tamen uerfus illorum su-

10

20

30

40

50

60

is inferuit, ut uideremur de carminis excellentia uelle certare. Non ciceroniana simplicitate, qui & Platonem, & Cratorem, & Panetium, quos secutus est, nominauit. Alioquin si nequaue thores nominent, neque de doctrina certent, ut Cierro, & Virg. facere, non tam scribere, quam aliorum scripta furari dicendi sunt. Obnoxii animi, non liberi, sed seruilis, id enim obnoxii dicitur, quod alicui obligatum est, & subditum. Cum fors fiat ex usura. tunc enim scelus minime danandum est, cum usura credit in sortem. fors principale mutuum dicitur usura, quod sortem accedit. Inscriptionis apud Graecos mira felicitas. nunc de titulo operis acturus primo irridet copiam titulorum, quibus Graeci utuntur. deinde ostendit nostros festiuoribus titulis usos. tertio se consulto inscriptionem dimittere festiuam profiteatur. Mira felicitas. mira ueritas. dicuntur enim felices & laetae segges, quae uberes & secundae sunt. Cerion inscribere. alij inquit opus suum inscripserunt cerion quasi suauem & iucundum, Graeci enim uisior uocant fauum. alij uisior & μαλακτα inscripserunt, hoc est copia cornu. ita enim dicitur μαλακτα & μαλακτα hoc aut fecisse inter alios dicitur Helius Melissus in libro, quem scripsit de loquendi proprietate, quem cum ederet ingentis cuiusdam illecebrae titulo inscripsit, & aeras amatheas appellauit. uelut lactis gallinaei sperare possis in uolumine haustum, pinde scripsit opus cornu copiae, ac si in eo lac gallinae liceret hauire. antiquum enim proverbium est, cum significare uolumus omnia in aliquo loco reperiri, ut dicimus gallinaceum lac facile ibi inuentum esse. Iam iam mox pandectae. genitui casus pandectae. dicitur autem pandectae a πᾶσι τὰ δὲ αὐτῶν, quod omnia habeat, quasi omne rerum atque doctrinarum contineat genus. inscripsit autem hoc nomine opus suum Tiro Tullius (ut Aulus Gellius refert) cui quid pandectae dicuntur, exponit. Enchiridion. pinachidion. genitui casus sunt, iam inquit mos πινάχιδιον, ἐν χειρὶ ὄν. ita enim apud Graecos dicuntur. Enchiridion aliquando gladiolum significat, aliquando libellum, qui haberi frequenter in manibus debet, quale est enchiridion Epicteti. & enchiridion Aurelij Augustini appellabant igitur opera sua enchiridia, hoc est utiles libros, & semper habendos in manibus. πῖναξ autem & per diminutiuum πινάχιδιον dicuntur tabellae, in quibus capita omnium rerum continentur. Latine indices dicimus. itaque pinachidia libros suos uocant quasi multarum indices rerum. Inscriptiones propter quas uadimonium deferri possit. haec clausula per oppositionem posita est. est enim ordo. Iam iam mox pandectae, enchiridion, pinachidion, quae tales inscriptiones sunt, ut liceret earum gratia etiam fidem uiolari. Antiquum enim proverbium est, quoties magnum aliquid significare uolumus, ut dicimus posse propter id uadimonium deferri, quod perinde est, ac si diceret ius uiolari. Deferere enim uadimonium summum est scelus. Ac cum intraueris, diu, de eoque omnes, quam nihil in medio inuenies. licet tam magna tituli polliceatur, cum libros aperis nihil inuenies. Nostri crassiores antiquitatum exemplorum artium quam facitissime lucubrationem dicunt. Nostri inquit, hoc est Latini, qui in antiquitatibus & exemplis, & artibus meliores sunt, quam Graeci, magis facta inscriptione utentes, lucubrationem dicunt, quasi opus nocte. lucubrari enim est aliquid nocte ad lucernam componere elaboratum ad lucernam. Aul. Gell. eadem ratione opus suum noctes Atticas uocauit. Ut qui ait bibaculus eram, & uocabar Pantolimus. Afferit Varro in satyris suis sustulit & flexibula. Varro uel multis in locis, praesertimque apud Nonium Marcellum intelligi potest satyram scripsit, cui nomen imposuit flexibula, quod interpretari potest consilium flectens. Bonum enim apud Graecos consilium dicitur. & est sensus, quemadmodum

Bibaculus, qui ob egregiam imitationem Pantomimus dicebatur. Refert Varro, in satyris suis, sustulit inscriptionem, quam fecerat i-flexibula, quasi poeniteret opus suum tam illecebroso titulo nunquam esse. in enim flexibula dici potest, quemadmodum flexanima dicebatur. Cicero. Sed tantum unum habet illa, que recte a bono poeta dicta est flexanima, atque omnium regina rerum oratio. Apud grecos desit magari Diodorus, quia neque festiuis inscriptionibus usus est, neque historias suas alicuius nomini de dicauit, Appionem, quidam grammaticus inter eos, qui illecebrofis titulis utebantur, ponit etiam Appionem grammaticum, qui tantum inscriptionibus suis pollicebatur, ut donare se immortalitate diceret eos, ad quos scribebat. Hic filius fuit Plistonici, cui cognomen Mochus fuit genere Aegyptius, quamuis Helicrius Cretensem fuisse dicit grammaticum. Apollonii Archebi discipulum audiuit et Eufranorem senio iam confectum. Centesimum enim etatis annum exasset. donauit publice grammaticam Romae sub Tiberio et Claudio caesaribus, successitque Theophrasti grammatice. floruit tempore Dionysii Halicarnasensis et Iosephi, qui librum aduersus eum scripsit. edidit historias omnium gentium, et plerumque alia opera scripta reliquit. Quem Tibertius caesar cymbalum mundi uocabat, quonia publica fama eum panum potius uideri possit. necesse enim erat maxime eum de ijs scribere, quos immortalitate donare pollicebatur. Me non poenitet nullum festiuorem inuenisse titulum. sensus talis est. mihi est gratum sit, quod nullo tali titulo usus sim, ne tamen omnino uidear grecos improbare, sequar nobiles illos pictores Apellem, et Polyctetum, qui etiam perfecta opera pedenti titulo inscripserunt. Conditores. compositoribus, ut legunt conditores dicuntur. In libellis ijs, quos ad te mitto, pendenti titulo imperfecto, nam titulus eius talis erat uidelicet. APELLES FACIEBAT. SIMILITER ET POLYCLETVS. Faciebat. hi enim erant tituli eorum, tanquam inchoata semper arte et imperfecta; non enim scribebatur Apelles fecit. Polyctetus fecit, sed Apelles faciebat, Polyctetus faciebat. Ut contra iudiciorum uarietates superesset artificia regressus ad ueniam, ueluti emendaturo quicquid desideraretur, si non esset interceptus. Hinc est quod Apelles etiam perfecta opera in percula traiecit, ut inueniret. ipse uero post ipsam tabulam latens, uictoria, quae notaretur, auscultabat uulgum seipso longe diligentiorum iudicium existimans. si non esset interceptus. si non antea moreretur. Tanquam aliquid singulis fato ademptum. tanquam morte intercepti pscere ea nequiuissent. Tria opera fuisse Apellis dicuntur, in quibus titulus erat. Apelles fecit. imago ueneris exeuntis e mari. Castor et Pollux cum uictoria, et Alexandro magno. Item imago Beli restrictis a tergo manibus, Alexandro in curru triumphante. Quo apparuit summam artis securitatem auctori placuisse in illis tribus. sicut quibus existimauit nihil prorsus addi posse. Et ob id magna inuidia affuere omnia ea omnes enim ea habere cupuerunt. unde primam ueneris imaginem D. Augustus dicitur in delubro patris Caesaris, cuius inferiorem partem corruptam, qui reficeret non potuit inueniri. Postremas uero tabulas posuit in fori sui partibus celebrari. Ego plane meis adiua posse multa confiteor. ego inquit aperte confiteor multa addi posse meis libris non solum ijs, quos in praesentia ad te mitto, sed alijs etiam quos interea edidi. Obiter, quod uulgo dicitur incidenter. Iuuenalis, Atque obiter legetur. dictum est compositum ex ob et iter, quasi inter eundem. istos Homerostrophos. similes et maledicos. Alludit enim ad Zoilum. hic cum libris aduersus Iliadem atque Odysseam Homeri composuisset Alexandriam ueniens recitauit eos Ptolemaeo regi. Ptolemaeus, cum animaduertisset poetarum parentem immerito absentem uexari, nullum illi dedit responsum. Zoilus cum

10
20
30
40
50
60

diu fuisset in regno, tandem inopia omnium rerum compulsus regem adiit, rogans ut dari sibi aliquid iuberet. Tum rex, Homerus, qui ante annos mille decessit a quo perpetuo tot millia hominum nascit, quare tu quoque debes, quod meliori ingenio te profiteris, non modo unum, sed etiam plures alere posse. Dignum profecto sapientissimo rege responsum. a quo non longe post eundem paricidij damnatum poenas luisse cruci affixum tradunt. hic uero cognomen adoptauerat, ut homeromastix uocaretur, quod uerbum apud grecos flagellum significat. Tractum inde pro uerbium, ut omnes huiusmodi doctorum uirorum calumniatores homeromastixes dicantur. ita enim uerius dixerim, quam ut audio sticos et epicureos, et epicureos quoque. tales enim se faciebant Plynij calumniatores. sensus quidem manifestus est. At corrector, qui ita scribat. ita enim uerius dixerim, quonia audio et sticos, et dialecticos, et epicureos quoque, quid significare uelit, ipse aperiat. nam de grammatice semper expectauit parturirent aduersus libellos meos, quos de grammatice edidi. expectauit inquit iandiu, ut grammatica parerent aliqd aduersus liberos, quos de grammatice scripsi. illi uero enim frequenter iam. x. fecerunt abortiuos, hoc est nihil pepererunt praeter manas, et mania uerba. subinde significat frequenter cum quodam intervallo, ut si dicam me subinde respicere an post tertium aliquis me sequatur. cum celerius etiam elephanti pariam. hoc ideo inquit, quia. x. annis gestari in utero elephantis uulgus existimat. Aristo. biennio, nec amplius, quam singulos uno partu gigni refert. uerere autem annis ducentis, et quosdam trecentis. est autem uetus prouerbium, cum significare uolumus aliquid tarde fieri, ut dicamus, celerius elephanti pariunt. Cernimus etiam aduersus Theophrastum. consolatur se exemplo Theophrasti, quasi dicat non esse mirandum si aduersus se aliquid scribant, cum etiam aduersus Theophrastum scribere quoque mulier ausa fuerit. Corrector noster Proteruius scripsit. C. Tiberonis, in quo quid sibi uoluerit, aut cui uerbo is casus iungatur, ipse exponat. hominem in eloquentia tantum, ut nomen diuini inde inueniret. Dicitur etiam Theophrastus, quasi dea quodois, hoc est diuina quaedam compositio orationis. Sic enim ab Aristotele praepceptore impostum ei nomen fuit, cum antea Tyrannus uocaretur. Et prouerbium inde natum, suspensio arbitri eligendam, hoc est prorsus desperandum esse, quando aduersus doctissimos uiros scribere etiam mulierculas praesumunt. Non quo mihi temperare. adducit aliud exemplum Catonis, scilicet Censorini, qui licet sub Africano, licet contra Annibalem militasset, nec potuisset ferre Africani superiorem, et imperatorium triumphum reportasset, non potuit tamen carere calumniatoribus, qui libros suos de rei militaris disciplina carere audebant. et ne africanum quidem ferre potuisset, quasi indignaretur sub eo imperatore militare. Quid enim ad te in meo uolumine. haec sunt uerba Catonis aduersus calumniatores operis sui. Sao ego quae scripta sunt, etsi palam proferantur multos fore, qui ita reprobent, ut eligant. sententia et acuta, et clara est, corrector ita rupit multos fore, qui inuiti legant, ita non satis ei fuit peruertere Plynium, nisi Catonem quoque deprauaret. Nec Plancus ille pidae. tertium exemplum refert de Planco, qui cum audisset Asinium Pollionem orationes aduersus se parare, quas ipso mortuo ne respondere posset, uel ipse Asinius uel filius eius ediderant, dixit cum mortuis non nisi laruas iactari. nec Plancus ille pidae. subaudi dixit. Non nisi laruas iactari. Laruae dicuntur noxiae inferorum umbrae, et nocturni lemures. Varro de uita patrum. in sacris fabas iactant noctu, ac dicunt se laruas, et lemures como extra ianua am eijcere, nunc generali uocabulo laruae seu laruati dicuntur, quicumque alienas facies sumunt. Ergo securi, nihil

formidantes propter rationes quas supra diximus. dicitur. n. se curus quasi sine cura, unde securi sunt qui periculum non timet etiam si periculo obnoxij sunt. tui uero contrario qui periculo obnoxij non sunt etiam si securi non sunt, sed periculum timeant. Contra uulgatarios. id est uitiosos litigatores, hoc est obrectatores, et calumniatores, hi enim nihil aliud quam utilitatem gunt, cum sola prauitate contentione querunt. Exequatur reliqua proposita. honestus loqui de modus, hoc est exequatur reliqua, quae ad propositum pertinent. Quia occupatio- nibus tuis publico bono parcendum erat. hic rationem affert quare omnium librorum capitula in principio operis posuerit. et haec est ratio, quia parcendum tibi erat publico bono, hoc est propter publicas occupationes, subiunxit huic epistola quid singulis libris continerentur, ut neque tu, nec tua causa ceteri perlegendi omnia laborem susciperent. Sed inueniri facillime posset quod quisque desideraret. Quod fecit in literis nostris. in latina lingua. confirmat enim institutum suum autoritate Valerij Sorani, in libris, quos ἐπιτομῶν scripsit in libris, quos scripsit de spectaculis. hoc enim ἐπιτομῶν significat, quod uerbum ἀπό τῆς ἐπιτομῆς deductum est. nam ἐπιτομῆς aspectus est. liber ergo, ἐπιτομῶν, hoc est liber spectaculorum. et ratio qua ratione corrector non epoptidon, sed epoptidon scripserit, nisi ut in perultimo quoque proemij uerbo erraret. En igitur tibi absolui in Franasce quod a principio pollicatus fueram, et una cum expositione Plyniani proemij duos et uiginti errores correctoris satis insignes ad te misi, quod beneuolentiam nostram testor, quam sola uirtus et summa illa studiorum necessitudo contraxit, me non inuidia fecisse. neque enim inuidio alijs bonum, quo ipse careo, quin potius glorior, et sensum quendam uoluptatis percipio, cum illa, quae mihi desunt, intelligo alijs superesse, non odio cum non modo doctos et eruditos uiros, sed quosdam bonarum artium studiosos non amore tantum, uerum etiam singulari obseruantia prosequar. non studio laudis, quam expectare ex re tam parua, uel nullam, uel perquam mediocrem poteram, sed solo ueritatis desiderio. Et quia tam egregium auctorem pati non poteram tam laetum, ac sordidum circumferri, ut non modo non alliceret homines ad legendum, sed potius fastidio quodam et quasi stomacho abalienaret. Tum quod uidebam in tanta talium librorum multiplicatione Latinam linguam (nisi prouideretur) contra spem atque opinionem omnium breui tempore perituram. ferant haec aequo animo correctores. nec nobis succubant, sed agant potius gratias, quod hoc breui opusculo uiam eis, quam tenere debeant, ueluti intento digito demonstrauimus, sed ad reliquos errores, quos toto libro penes infinitos uel dimiserunt, uel fecerunt emendandos accingunt, in quo non deerit eis Benefarione audente opera, si ea uoluerint, et nos certe quantum ingenio, quantum mediocri doctrina, quantum studio ualebimus rei tantum utili, atque honeste opera nauabimus. Tu uero mi Franasce, quem ingenio excelsum, et natum altumque in literis, et optimum artium studijs flagrantem omnes et norunt, et praedicant, talem te in hoc opere praesta, ut intelligant uniuersi, neque consilium, neque operam neque fidem tuam in re tam necessaria defuisse. Vale beneque et feliciter.

10
20
30
40
50
60

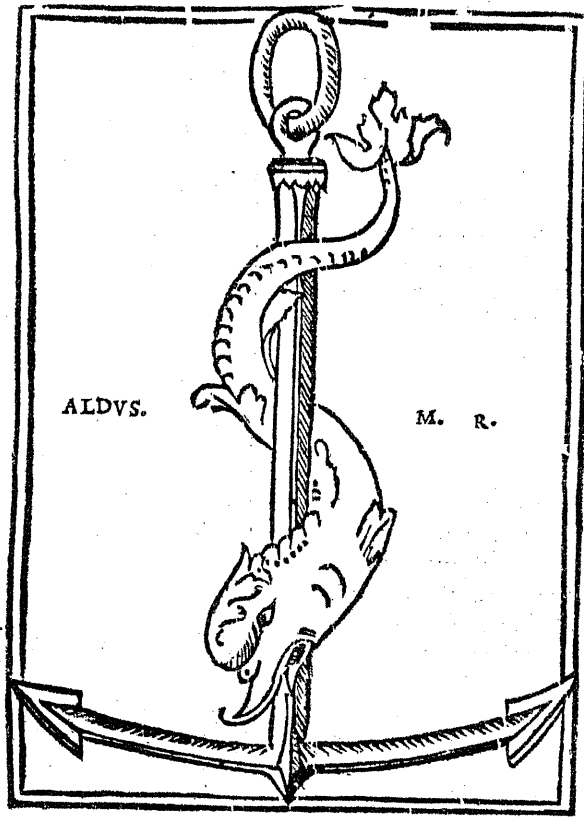
ris initium multis in locis castigasse. Quod profecto a titulo ipso usque ad calcem, correctorum pariter, et impressorum incuria, adeo deprauatum erat, ut doctissimi, ac prope diuini auctoris nomine et ingenio uix dignum uideretur. Verum dum in Alaricem episcopum, qui primus omnium impressoribus Romanis Plynium recognouit, uehemens fertur, caecus, ne aliter dicat, quedam meo iudicio parum animaduertit, ac frigide interpretatus est. Quos locos Partheni dulcissime notauit omnes. non maleuolentia et odio, aut ambitione aliqua, neque enim is sum qui alieni ingenij obrectatione mihi famam quaeram, sed ut bonae me fidei esse cognoscat. hac enim proxima aestate, cum libellum illum mihi legendum uentis dedisses, negremque tunc me illum posse euoluere, dixi (ut scis) laterrum mecum Patavium hac conditione, ut cum primum possem, quid de eo sentire, ad te scriberem. Quod si tardius opinione tua factum est, negotijs, quibus plus nimio distringor, imputabis. sed de his satis parum enim peccat, cuius fides tempore tantum lapsa est. Nunc ad Plynium. Qui cum causas addit, Cur Titum imperatorem, uiuo patre uespasiano appelleret, uerebatur enim ne Tito hac appellatione stomachum faceret, propter uespasiani patris susceptionem, de qua inferius dicemus, sic ait. Agnoscis et hoc castrense uerbum. Ille enim (ut scis) permutatis prioribus syllabis durissimum se fecit, quam uolebat existimari a uernaculis tuis et famulis. Scis uero est Non ego o Tite primus regna te patre te imperatorem appello, sed agnoscis hoc castrense uerbum. Omnium enim militum fauore in castris apud Hierosolymam ea appellatione honestatus est. Et ille (ut scis) permutatis prioribus syllabis. i. reciprocis, et retrouersis carminibus, durius quam uolebat existimari a domesticis tuis, id fecit. Qui dum enim Titi amicus, carmine sordidum, cum laudando imperatorem obscurius fortasse appellauerat, male de Tito filio suspicatus patrem uespasianum offenderet, quod coniectari fecit Traquillus de Titose scribens. Et ad perdomanda Iudaeam relictus, nouissima Hierosolyma expugnatione duodecim propugnatores totidem sagittarum confectis ictibus. Coepitque eam natali filiae suae, tanto militum gaudio, ac fauore, ut in gratulatione imperatorem eum consalutauerint, et subinde pronuncia decedentem detinuerint suppliciter, nec non et minaciter efflagitantes, aut remaneret, aut secum omnes perire abduceret. unde nata suspicio est quasi desistere a patre, orientisque regnum sibi uendicare tentasset. quam suspicionem auxit, postquam Alexandriam petens, in consecrando apud Memphim Api boue diadema gestauit, de more liquidum ritumque praesae religionis. sed non deerant, qui seculis interpretarentur. Quare festinans in Italiam, cum Rhegium, inde Puteolos, oneraria nauis appulisset, Romam inde contendit expeditissimus, inopinanti patri, ueluti arguens tumorum de se temeritatem. Veni inquit pater ueni. Vides Partheni, quam aperte Traquillus et Titum imperatorem a militibus consalutatum scribit, qui honor duobus summus erat (ut Alexandrinus in bellis civilibus, et plutarchus in uitis, ac Cicero multis in locis testatur) et patrem uespasianum suspicatum, ne Titus dispiceret, orientisque regnum sibi assumeret, unde (ut superius scripsi) facile conijci datur, quendam, quem Plynium non nominat. Tito enim ipsi notus erat, dum carminibus Titum retrouersis laudat, imperatorem obscurius appellasse, ne scilicet suspicionem patri auget. Triplia igitur. inducitur causa Plynij Titum imperatorem appellasse dicit, et quod eo nomine in castris appellatus sit, et quod alius carmine appellauerit, et ut hac epistola aliquid de Titu laudibus degustaret, cum ait. simul ut hac mea petulantia fiat. Ordo autem est. Agnoscis hoc castrense uerbum, hoc est imperatoris appellacionem, qua

Ornelius Vitellius Parthenio Benacensi suo salutem. Data est mihi tandem ex negotijs facultas, Sipuntini libellum perlegedi, quo Plynij i naturae historia ad Titum uespasianum epistolam corrigi, simul et interpretatur, qui ut aperte dicit quod sensus est mihi magna diligentia, maiori ingenio, tanti opere

M. TERENTII VARRONIS DE LINGVA LATINA, ET DE VERBORVM ORIGINE AD CICERO NEM LIBER QVAR TVS.

VEMADMODVM Vocabula es- sent imposta rebus i lingua latina, sex libris exponere insitui. De his tres ante hunc feci, quos septimio misi, in quibus est de disciplina, quam vocant etu moloniu. Quae contra eam dicerentur volumine primo quae pro ea, secun-

do. que de ea, tertio. In his ad te scriba, a quibus rebus vocabula i postea sine in lingua latina, et ea, quae sunt in consuetudine apud poetas, cu unusquisq; uerbi naturae sine duae, a qua re, et in qua re uocabulu sit i positu. Itaq; a qua re sit pinaea cu queritur, ostenditur ee a pte ad ea, i qua re sit i positu dicitur, cu demonstratur, in quo non det pendi, et pertendit pertinaciam esse. Quod in quo oporteat manere, si in eo persit, psecranta sit, prior illam parte, ubi, cur, et unde sine uerba scrutantur, Graeci uocant. etu moloniu, Illa altera draloniu, de quibus duabus rebus i his libris promissae dicat, sed exilius de posteriore. Quae ideo sunt obscuriora, q neq; omnis i positio uerboru extat, qd ueritas quasdam deleuit, ne que extat, sine mendo ois i positu, nec quae recte est i positu, cuncta manent. Multa uerba literis comutatis sunt i terpellata, neq; ois origo est nostrae linguae e uerna uis uerbis. Et multa uerba aliud nunc ostendunt, aliud ante significabat, ut hostis. Nam tu eo uerbo dicebat peregrinu, qui suis legibus ueretur, nunc aut eu, que tu dicebat pduellem. In quo genere uerborum, aut casu erit illustrius, unde uideri possit origo, inde repetat. Ita fieri oportere apparet, q recto casu, quem dicimus i mpos, obscurius e a potentia, qua eu dicimus i mponente, et eo obscurius fit, si dicat postq i mpos, uideatur. n. pos significare potius ponere, qua potentie. Vt uitas pauca no deprauat, multa tollit. Quem pueru uidisti formosum, huc uides deformem in senecta. Tertiu seculu non uidet eum homine, quem uidit primu. Quare illa, quae iam maioribus nostris ademit obliuio, fugitiua secula sedulitas uarij et Brutu retrahere neq; no, si no potuero id agere, ed ero tardior, sed uelocior, ideo si qui uero no mediocres. n. tenebrae in sylua, ubi haec captanda, neq; ed quod peruenire uolumus, semita trita, neq; no in tramitibus quaedam obiecta, quae eute retinere possent. Quoniam uerboru nouoru et ueteru discordia ois in consuetudine coi, quot modis literaru comutatio sit facta, qui amaduertent, scrutari facilius origines patietur uerboru. Reperiet. n. esse comutata, ut in superioribus libris ostendi maxima propter bis quaternas cas. Literaru. n. fit ademptione, aut additione, et propter earum attractionem, aut comutatione. Itc syllabarum productionem, quae qm in superioribus libris, qui cuiusmodi essent exemplis satis demonstrau, hinc comonendu esse modo putari. Nunc singuloru uerboru origines expediam, quorum quatuor explicandi gradus. Primus in quo etiam populus uenit, quis. n. no uidet unde aurifodina et uocurrus? Secundus a quo grammatia descendit antiqua, quae ostendit quae admodu, quodq; poeta finxerit uerbu, qd cofinxerit, qd declinavit, hic paruirudetum sibilus, hic incurruerucum peccis, hic chlamyde clupeat brachium. Tertius gradus, quo philosophia ascendens peruenit, atq; ea quae in consuetudine coi essent aperire cepit, ut a quo dictu eet oppidum, uicus uia. Quartus ubi est additus et initia regis, quod si no puenia, scientiam ad opinionem aucepabor, quod et nonnunq in salute nostra facit, cum aegrotamus, medicus. Quod si summum gradum no attingero, ta-

men secundu no praeteribo. Quod no solu ad Aristophanis lucernam, sed et ad Cleambis lucubrui, nolui praeterire eos, q poetarum mo uerba ut significans, expediunt. Non. n. uidebatur cofentaneu, me eo in uerbo, qd finxisset Ennius, cam negli- gere, qd ante rex latinus finxisset, cu poetas multis uerbis magis delecter, qd utar Antiquis et magis utar, q delecter. An non potius mea uerba illa, quae haereditate a Romulo uenerunt, qua quae a poeta Liuiio relicta? Igitur quoniam haec sunt tri partita uerba, quae sunt aut nostra, aut aliena, aut obliuia. de nostris dicat cur sine, de alienis unde sine, de obliujs reliqua. Quorum parte cu ita iuenerim, ut opiner, scriba. In hoc libro dicam de uocabulis locoru et quae in his sunt. In secundo de temporu et quae in his sunt. In tertio de utraq; re a poetis coprehensa Pythagoras samius ait oium reru initia ee bi na, ut finitu, et infinitu, bonu et malum, uitam, et morte, noctem et diem. Quare item duo status et motus, qd stat, aut agitur corpus, ubi agitur locus. au agitur tepus, qd est in agitur actu. Quod adripertitio magis sic apparebit. corpus est ut cursor locus stadiu qua currit. Tepus hora, qua currit. Actio cursio. Quare fit ut id omnia fere sine quadripartita, et ca eterna, q neq; unq tempus, qn fuerit motus eius animi intervalum tepus. neq; motus ubi no locus et corpus, qd alterum est qd mouetur, alteru ubi neq; is agitur no actio ibi. Igitur initiorum quadriga Locus et corpus, tempus, et actio. Quare quatuor genera prima reru, tetrad uerborum est. horum. n. de his locis, et his rebus, quae in his uidentur in hoc libro summatim ponat. Sed quae cognatio eius erit uerbi quae radices egerit extra fines suas, psequemur. saepe. n. ad limitem arboris radices sub uicini prodierunt seges. Quare non cum de locis dicam, si ab agro ad agrosu hominem et agricolam perueneo. aberraro. Multa societas uerborum. nec uinalia sine uino expediri, nec curia calabra sine calatione potest aperiri. Incipiam de locis sub ipsius loci origine.

Quis est ubi, qd locatum esse pot, ut nuc dicitur, collocatum ueteres id dicere solitis appet apud Plautum. Filiam habeo grandem cassam docte atq; illocabilem, neq; eam queo locare cuq; apud Ennium o terra trita, ubi Liberi sinu i cuius muro locau. Vbi quicq; consistit, Locus, ab eo praeco dicitur locare, quo ad usq; id emit, quo ad in aliquo consistit pretiu, inde locarium, qd datur in stabulo et taberna, ubi consistant. Sic loca muliebres, ubi nascendi initia consistunt. Loca secundum antiquam diuisione prima duo, terra et caelum. deinde particulatim utriusq; multa. caeli dicuntur loca supera, et ea deoru. Terra loca infera, et ea hominum, ut Asia. Sic caelum dicitur modis duobus. nam et Asia que no Europa, in qua et syria, dicitur prioris pars Asiae, in qua est Ionia ac provincia nostra Cilicia. sic caelum dicitur duobus modis, et pars eius summum ubi stella, et id quod Pacuuius demonstrat cum dicit. Hoc uide circū, supraq; qd coplexu cotinet terram cui subiungit id, quod nostri caelum memorant. A qua bipartita diuisione I. meretius suorum unius et uiginti libroru imitu fecit hoc aetheris et terra genitabile querere tepus. Caelu dictu scribit Elius qd est caelum. aut a contrario noie caelum qd apertum e no male, qd posterior multo potius a caelo, qd caelu a celando. Sed no minus illud alterum de celando ab eo potuit dici, qd iterdus caelatur, qd noctu no caelatur oino. Ego magis puto a chao Cauum, et hinc caelum, qm ut dixi, hoc circum, supraq; qd coplexu cotinet terram cauū caelum. Itaq; dicit Andromacha, noctiq; caua caeli signi tenentibus conficit bigis, et A quae no in altissimo caeli clypeo. Cauu. n. clypeu. Et Enni. ite ad nationem caeli ingetes fornicet. Quare ut a cauo Cauea, et Camile, et conallis canatu uallis, et canata cautione, ut cauum si

orū, unde oīa apud Hesiodū a chao cauo cælum. Terra dicta ab eo, ut alius scribit, qđ teritur. Itaq; terra i auouū libris scri pta cū r uno. Ab eo colonis locus cōis ppe oppidū relingitur. Territorū qđ maxime teritur. hinc linteū, qđ teritur corpore Termentariū, hinc in messe Tritura, qđ cū frumentū teritur, et Tricolū q teritur. hinc fines agrorū Termini, q hie partes pro pter limitare iter maxie teritur. Itaq; hoc cū is i latio aliquot locis dicitur, ut apud Acaū. nō terminus, sed termen. hoc graeci tēp. Euander n g uenit in palatiū ē graecia arca. Via sig dem iter, q ea uehēdo teritur. Aētus iter in agris. Iter iterū q agendo teritur ēt ambitus iter, q circūeundo teritur, nam ambi tus circuitus, ab eo xij. tabularū iterpretes ambitū parietis cir cuitū esse describūt. Igitur tera terra, ab eo poētē appellatur. summa terra. q sola teri pnt sola terra. Terra ut putans eadē et Humus. Ideo Ennius in terram cadentis dicere cubitis pnti bant humum, et q terra sit humus, ideo Humatus, qđ mortuus terra sit obrutus. Ab eo qđ romanus combustus, et in sepul chriū eius abiecta gleba nō est, aut si os exceptum ē mortuū ad familiā expurgandā, donec i purgandō humo est opus, ut pon tifices dicunt quo ad inhumatus sit, familia funesta manet, et dī catur Humilior, que ad humum, ut Sabini et Luani, aut decli nato ab hoīb. ut appuliam et Latium urunq; ut Hetruria et thysia, qua regnū fuit Latini uniuersus ager dicitur Latium particulatim oppidis cognominatus, ut a præneste præneste nus, ab aricia aricianus, ut nostri augures publice dixerunt. A grorum sunt genera quinq; Romanus. Gabinus. Peregrinus. Hostius. Incerius. Romanus dicitur, ut Roma ab Romulo. Ca binus ab oppido Gabijs. Peregrinus ager pacatus, q extra Ro manū et gabini, q uno mō in his seruantur auspicia dicitur pe regrinus a pergendo. i. progrediēdo, eo n. ex agro Romano pri mum progrediebantur, quocirca gabinus, quo sine peregrinus, sed quos auspicia hēnt singularia ab reliquo discretus. Hostius dicitur ab hostibus. Incerius is, qui de his quatuor q sit ignora tur. Ager dicitur est, i. quam terrā qd agebant, et un quidē age bāt aliquid fructus eā, id graeci dnt ἄγρον, ut ager, q agi pote rat. sic qua agr actus eius finis minimus cōstitutus, i. latitudine pedes quatuor, fortasse an ab eo quatuor. q et quadrupes age tur in longitudine pedes. c. et. xx. In quadrati actus et latiū et longū est. c. xx. Multa antiqui duo denario numero finie runt, ut xij. decurij actū. iugerum dcm iūctis duobus actibus quadratis. Centuria priā. c. iugeribus dicta. post duplicata re munit nomen, ut tribus actibus multiplicata idem tenerēt no men, ut quo agebant actus, sic qua uehebantur via dicta, quo fructus cōuehebant, nulle qua ibant, ab ita iter appellatū qua id anguste. Semita ut semiter dictū. Ager calus ab eo, q ibi cū terra semina coalescebant, ab eo i cōstitus, incultusq; primū ex agro plano fructus capiebant. Campus dcm postea, q proxia supiora loca colere ceperunt, a colendo Colles appellatur, quos agros non colabant pp syluas, aut id genus ubi pecus pos sit pasca, et possidebant ab usu suo, saltus noiarunt, hae graeci ῥομας, nostri nemora. Ager, quidebatur pecudum, ac pe cunia esse fundamentum. Fundus dicitur, aut q fundat quotan nis multa, vinea ac vinea a uite multa. Vitis a uino. id a uin hinc vindemia, q est uini demia, aut uiti demia. Seges a sata i. semine. Semen qđ planē id qđ inde hinc seminaria, semen tes. Item alia que segetes ferunt. Fruges a fruendo. Fructus ab spe spice, ubi et culm, q in summo campo nascuntur, et sum mum culmen. Vbi frumenta secta terantur, et arefaciunt, Area pp horum similitudinem loca in urbe pura, area. a quo pot et Ara deum esse, q pura nisi potius ab ardore, ad quem ut sit, fit ara. a quo ipsa area nō abest, q qui arefacit ardor ē solis. Ager restibilis, qui restatur, ac reseritur quotannis, cōtra qui intermittitur a nouando. Noualis ager. Aruum et arationes ab

10

20

30

40

50

60

arando, ab eo, q aratri uomer sustollit silcos. quo ea terra iaz etz. i. proiecta, porca. Prata dicitur ab eo, q sine opere parata. Quod in agris quotannis rursum faciēda eadem. ut rursum ca pias fructus. appellata Rura, diuidit in cos cum scribit Sulpi. Plebei rura largitur ad aream. Prædia dicitur, item ut prædes a præstando, q ea pignore data publice mancipes fidi m præ sent. Vbi nunc est Roma septem montium demissis infimus, humilimus, qđ in mudo infima humus Humor. hinc itaq; ideo Lucilius. Terra abūt in nimbos, imbresq; Pacuius. Terra ex halat aurā, atq; aurorā humidā humectā. hinc ager v ligno sus humidissimus hinc v dus v uidus. hinc sudor quis deor sim in terra umbra. Vñ summi pot puteus, nisi potius qđ æolis di cebāt ποταμός. Sic potura a potu, non ut nūc. A puteis oppi dum Puteoli. qđ sint arca eum locum aqua frigida et calida multa, nisi a putore, potius q putidus sit odoribus sepe ex sil fure et alumine, extra oppida a puteis Puticuli, q ibi in puteis obruebatur hoies, nisi potius ut Aelius scribit Puticula, q pute sebant ibi caduera proiecta, qui locus publicus ultra ex glia. Itaq; eū Afranius puticilos in togata appellat. qđ inde suspiciū perpetuo lumen. Lacus lacina magna, ubi aqua cōtineri potest. Palus paululum aque in altitudine, et palā latus diffi se. Stagnum a graeco, q nomen hēt primam, hinc ad uillas riuu das stagna q rutundum facillime continet, Anguli maxime la borant, Fluius q fluat. Item flumen a quo lege prædiorū ur banorum scribit. Stillicidia sumia, que ut ita fiant, cadantq; Inter hae hoc interest, q stillicidium, eo q stillatim cadat flu men, q fluat cōtinue. Amnis id flumē, qđ arcūit aliquid. Nam ab ambitu amnis, ab hoc qui arcūit alterutrum ambient, Ami termini appellati, ab eo qui populum candidatus circumt, ambi et, qui aliter facit indagabili ex ambitu cām dicit. Itaq; tybis amnis, p ambit martium campum et urbem. Oppidum inter amne, dcm qđ inter amnes est constitutū. Item Antenna, quod an amne, qui influit in tyberim, qđ in bello male acceptū cōse uuit Tyberis, qđ caput extra latium, si inde nomen quoq; efflu it in linguam nostrā, nihil latinum, ut qđ oritur ex sanio. Vol turrius nihil ad latinam linguā, ad qđ proximū oppidū ab eo secundū mare Volturnum ad nos iam latinū uocabulum, ut tyberinus, nam et colonia n. nostra uolturnus et deus tyberis nus. Sed de tyberis noie anaps ē historia. Nam et suum hetruria et latium suum esse credit, q fuerunt, qui a tyberis uicino Regulo ueniētū dixerint appellatū Tebrim. Sunt qui tyberim prisum nomē latinum Albulam uocatum literis tradiderūt, posterius pp Tyberinum regem latinorū mutatum, qđ ibi in terierit, Nam hoc eius ut tradunt, sepulchrum. Vt oīs natura in celi, et in terram diuisa est, sic cælum in regiones. Terram Asia, Europam. Asia n. iacet ad meridiē et austrum. Euro pa ad septentriones et aquilonem. Asia dicitur. a nymphā qua et Iapeto trahitur Prometheus. Europa ab Europa Age noris filia, quam ex phoenice Mallius scribit taurū exportasse quorum egregiam imāgmē ex ære Pythagoras Tarenti fecit. Europae loca multae incolūt nationes. ea ferē noiatū aut trans latitio noie, aut ab hoibus. Sunt et noia ab tot mōtibz quos postea urbs muris comprehendit. E quis Capitolium dicitur, q hic cum fundamenta foderentur adis tonis, caput hois inuen tum dicitur. hic mons ante Tarpeius dicitur a uirgine uestali Tarpeia, que ibi a Sabinis necata armis et sepulta, eius no mnis monumentum relictum, quod etiam nunc eius rupe Tarpeium appellatur saxum. hunc ante montem Saturnum appellatum prodiderunt. et ab eo late. Saturniam ter ram, ut etiam Ennius appellat antiquum oppidum in hac su isse Saturnia scribit. Eius uestigia etiam nunc manent tria, qđ saturni forum in faucibus, quod Saturnia porta quam Iunius scribit, ibi quā nūc noiatū Pandaniam, q post ædem Saturni adificiorum

adificiorū legibus parietes postica muri sunt scripti. Auentinū aliquot de causis dicitur. Næui. ab auibus, q eo se ab tyberi fer rent aues. Alij a rege auentino albano, q ibi sit sepultus. Alij Auentinū ab aduenū hoium, q cōe latinorum ibi dianæ tem plum sit constitutum. Ego maxime puto ab aduectū. Nam olim paludibus mons erat ab reliquis disclusus. itaq; eo ex urbe uia qui aduehebantur ratibus, quadrantem soluebant. cuius uesti gra, q qua tum iur uelabrum, et unde ascendebant ad Ru mā noua uia locus sacellum. Labrū. V labrū a uehendo, uela turam facere etiā nūc dicuntur, qui id mercede faciunt. Merces dicitur a merendo et ere. hinc uectura, quas soluebant hi, qui ratibus transibant. Quadrans, ab eo. Lucil. scripsit quadrans rati. Reliqua urbis loca olim discreta cum argeorū sacra ria in septem, et. xx. partes urbis loca sint disposita. Argeos di ctos putat a principibus, qui cū Hercule argeu uenerē Romā, et in Saturnia subfederunt, ē quis prima est scripta regio sub urbana, secunda ex quilina, tertia collina, quarta palatina. In suburbanæ regionis parte princeps est Caelius mons a Caelio uibenno thysio duc nobili, qui cū sua manu dicitur Romulo uenisse auxilio cōtra Latinū regem. hinc post Cælij obitū q ni mis munera loca tenebant, neq; sine suspitione essent, deducti di cuntur in planum, ab eis dicitur uicus thysus. et iō ibi uor tūm stare, q is deus Hetruria princeps de Cælianis, quia sus pitione liberi essent, traductos uolunt in eū locum, qui uocatur Cæliolus. cum Cælio coniunctum Carina, sed inter eas que lo ca Cenorientem appellatū apparet, q primæ religiois quar tum sacrarium scriptum sic est. Cerolienis quatriaps circa m neruū, qua in cælio monte itur, in tabernola est. Cerolienis a carinarum iunctū dicitur. Carinae postea Ceronia, q hinc ori tur caput sacrae uie ab streniæ sacello, que pnet in arce, qua sacra quotquot mensibus feruntur in arce, et p qua augures ex arce profecti solēt inaugurare. huius sacrae uie pars hæc so la uulgo nota, que est a foro cum primore cliuo. Eadem regio nī attributa suburā, q sub muro terreo carinarū, in eo est ara georum sacellū sextum. Subura Iunius scribit ab eo, q fuerit sub antiqua urbe, cui testimonio pot eē, q subest et loco qui Ter reus murus uocatur. sed ego a pago potius sacrasano dictā puto Suasam. nunc scribitur tertia litera. c. nō. b. Pagus sacrasanus, q sacrarrit carinis. Se unda regionis exquilina. alij has scri pserunt ab excubijs regis dictas, alij ab eo, q ex culta a rege Tullo essent. hinc origini magis cōueniū luci uicini, q ibi lucus saguntis et larium. Quercuetulanum sacellum, et lucus Mar tis, et Iunonis Lucinae, quorū angusti fines nō mirum. Iandiu enim late auaritia nunc est. Exquilina duo mōtes habiti, q pars Cispes mons suo antiquo noie et nunc in sacris appellatur. In sacris argeorū scriptum est sit. Oppius mōs princeps exqui linū lucū saguntalem sinistra que sub moerū est. Oppius mons Tertriapsos lucum exquilinum dexterior uia in tabernola est, Oppius mons quadricepsos lucū exquilinū uia dexteriorem in singulis est. Septimus mons quinticepsos lucum poentium, ex qui bus est. Cispes mons sexticepsos apud ædem Iunonis lucinae, ubi ædiumus habere solet. Tertia regionis colles quinq; ab deorū fanis appellati. ē quis nobiles duo colles v iminatis a Ioue uimā no, q ibi are sunt, q ibi uimā nata fuerunt. Collis quirinalis quirini fanum est qui a quirinibus qui cū Tatio curibus uene runt Romā, q ibi habuerunt castra, qđ uocabulum coniuncta rū regionū no: a obliterauit. dictos. molles plures apparet ex argeorum sacrificijs, in quibus sic scriptū est. Collis quirinalis tertriapsos ædem quirino. Collis salutaris quarticepsos aduer sum est pilonoris æde salutis. Collis mutialis quinticepsos apud ædem Fidij in delubro, ubi ædiumus habere solet. Collis latia ris sexticepsos in uico instellario summo apud Thuraculū ad

10

20

30

40

50

60

facium solū est. horum deorum ara a quibus cognomina hēnt. in eius regionis partibus sunt. Quarta regio Palatiū, q pa lantes cum Euandro uenerūt, qui et palatini et aborigines ex agro rheatino, qui appellatur palatiū ibi anfererunt. Sed hoc alij a palata uxore Latini putarunt. Eundem locum a peore dicitur putant quidā. Itaq; Noui. ballantiū appellat, hinc Cermalum et Velias conuixerunt, q in hac regione sa criportus est, et in ea sic scriptum. Cermalense quinticepsos apud ædem Romuli, et uelienes sexticepsos in uelia apud ædem deum. penatiū. Cermalū a germanis Romulo et Remo, q ad ficum ruminalem, et hi ibi inueni, quo aqua hyberna tyberis eos detulerat in alueto expositos. Vclia unde essent plures ace pi cās, in quibz, q ibi pastores palatini, ex quibus ante tensurā inuentam uellere lanae sint soliti, ex quo Vellera dicitur. Ager romanus primum diuisus in ptes tres, a quo Tribus appellata. Tatiensiu. Ramnium. Lucerum noiate, ut ait Ennius. Taticen ses a Tatio Ramnenses a Romulo. Luceres, ut ait Iunius, a Lu cumone, sed oīa hæc uocabula thysia, ut Voluinius qui tragædiz as thysias scripsit dicebat, ab hoc quoq; quatuor partes urbis tri bus dictæ ab locis. Suburbana, palatina, exquilina, collina, quinta, q sub Roma romilia. sic reliquæ tribus ab his, ut in tributum li bris scripsi. Quod ad loca queq; ijs adiuncta fuerūt diximus, nunc de ijs que in locis esse solent. Immortalia et mortalia ex pedia, ita ut prius, qđ ad deos pnter, d. cā. Prinops dei Cæli et Terra hi dei idem qui Aegypti Serapis et Isis, et. S. Harpo crates digito significat, ut i tem princeps in latio Saturnus et Ops. Terra. n. et Cæli ut Samothracum in ita docent sine dei magni et hi quos dixi multi noibus. Nam q; quas Samo thracia ante portus statuit duas uirilis spēs Aeneas dij magni neq; ut uulgo putat hi Samothracis dij qui Castor et Pollux. Sed hi mas et femina, et hi quos augurū libri scriptos hēnt. sic diui potes sunt pro illo qui Samothracas. Thea dynata, hæc duo cælum et terra, q ai a et corpus, humidū, et frigidum. Oua parere solet genus pennis condecorari, nō aias ut ait Ennius et post inde uenit diuinitus pullis ismuā seipia aia. siue ut Zenō Ciryus aiatū semen ignis, q aia ac mēs, q calor et cælo, q hic in numerab. les ac imortales ignes. Itaq; Epicharmus de mente humana dicit. Istic est de sole sumptus ignis. i. Sol est. isq; i tus mentis est, ut humores frigide sunt humi, ut supra ondi quibus iuncti cæli et terra oīa ex se genuerūt, qđ per hos natura fri gori immiseret calorem, atque humori ariditatem. Recte igitur Pacuius qđ ait, aiam æther adiungat, et Ennius esse corpus terram, que pe pit ipsam cape. neq; dispeni facere hilū aie et corpis discessus, qđ nati fecius inde exitū, ut cū in unū inēit in ita inde oē corpus ubi nimis ardor, aut humor, aut interit, aut si manet sterile. cui testis æstus et hyems, qđ in altero aer ar det, et spica aret. in altero natura ad nascendū cum imbre et frigore lactare non uult, et potius uer expectat. Igitur cā na scendi duplex. Ignis et aqua. iō ea in nuptijs in limine adhi bentur qđ coniungit hicet mas ignis, qđ ibi semen, aqua femi na, qđ foetus ab eius humore, et horum iunctioe sumit uenus hinc coitus, hinc comicos uictrix uenus. uidet ne hæc nō qđ uin cere uelit uenus, sed qđ uinere ipsa. Victoria et uenus eo qđ su pati u nantur. utriq; testis poesis, qđ et uictoria, et uenus dicitur cæ ligena. Tellus. n. qđ prima uincta cælo uictoria est eo, et id o hæc cum corona et palma, quod corona uimulū capitis, et ipsa a uinctura dicitur. Viere est uinere a quo ē in A foto En nij. Iban: malam uiere ueneriā corollā palmam, qđ ex utraq; parte natur a uincta hēt paria folia Poetæ de cælo, qđ semen igneū accidisse dicit in mare. ac natam ē spūm uenerem an iunctioe ignis et humoris, quā hērent uim significantes uene ris, a qua uinatis dicta uita, et illud a Lucilio. V. i. est uita uider

nos facere oia nōg. Quare q̄ celiū principū ab satu est deū
Saturnus, q̄ q̄ ignis saturnalis cerci su prioribus mittuntur.
Terra Ops, q̄ hic ois opus, q̄ hic opus ad uiuendum, ideo di-
citur Ops mater, q̄ terra mater. hęc n. terris gentes ois pepe-
rit q̄ resumit deuo, que dat cibaria, ut ait Ennius, que q̄ ge-
rit fruges Ceres. antiquus n. q̄ nunc et idem. hi dei Celiū et
terra, Iupiter et Iuno. q̄ ut ait Ennius est is Iupiter quem di-
co, que graeco ante aerē, qui uentus est et nubes imber postea
atq; ex imbre frigus, uentus post fit aer denuo. hęc pp Iupiter
sunt ista que tibi dico, quia mortalis atq; arbores, herbasq; ois
imat q̄ hic ois et sub hoc eūdem appellās dicit. Diuumq; ho-
minumq; pater rex. pater q̄ patefaciat semen, nā tū est conce-
pit et inde cū exit, q̄ oritur. hoc idem magis ostendit antiquū
Iouis nomen. Nā olim Iouis et Iupiter dicitur. i. diei pater
a quo dei dicitur, qui inde et dies et Diuus, unde sub dio Diuo
dus Fidius. Itaq; inde eius p̄foratū tectū ut uideatur diuū. i.
celū, quidā negant sub tecto p̄ hunc deierare oportere. Aclius
dū Fidiū dicebat Iouis filiu, ut graeci dicitur Castorem, et
putabāt hunc esse sanctū ab sabina lingua. Herculem a graeco.
Idē hic die Iupiter dicitur infimus qui est coniunctus terrae, ubi oia
oriuntur, ubi aboriuntur, quorū q̄ finis ortus. Ortus dicitur, q̄
Iouis Iuno coniux, et is celiū, hęc terra que eadem tellus. et
ea dicitur, q̄ uia cū Ioue inuāt Iuno, et regna, q̄ huius oia
terrestria Sol, uel q̄ ite sabini, uel solū ita luce, ut ex deo dies
fit. Luna q̄ sola luce noctu. Itaq; ea dicitur Noctiluca in pala-
tio. Nā ibi noctu luce templū, hanc ut solem a pollinem, quidā
Dianā uocant. A pollinis uocabulū graecū alterum, alterum la-
tinum, et hic quod luna in altitudinem et latitudinem simul Di-
uiana appellata. Hinc Epicharmus Enni proserpina quocq; ap-
pellat, q̄ sol: esse sub terris proserpina dicitur, q̄ hęc ut ser-
pens mō in dextrā, mō in sinistrā ptem late mouetur. Serpere
et proserpere idē dicebat. ut Plau. qui scribit quasi proserper
bestia, que iō uidentur a latinis Iuno Lucina dicitur. uel q̄ est ē
terra ut phisici dicunt, et luce, uel q̄ ab luce eius qua quis cō-
ceptus, usq; ad eam qua partus quis in lucem unā uiuat, donec
mensibus actis produxit in lucem facta a inuando, et luce Iu-
no luana, a quo parientes eā inuocāt. Lucina n. nascitū dux
q̄ mensis huius hoc uisq; antiquas apparet, q̄ mulieres post-
simū supercalia sua attribuerunt ei dea. hic n. maxime debuit
collocari Iuno lucina. ubi ab dijs lux datur oculis. Ignis a na-
scendo, q̄ hic nascitur, et omne q̄ nascitur, ignis scindit, iō ca-
let ut qui densatur, eū amittit ac frigit. Ab ignis iā maiore
ui ac uiolenta, uolcanus dicitur, ab eo q̄ ignis pp splendorem
fulget, fulgor, fulmen, et fulgur, q̄ fulmine icū contrarijs dijs,
ab aque lapsu lubrico Lympha. Nympha Iuturna que inua-
ret. Itaq; multi egroti pp id nomen hinc aquā peter solent a
fontibus, et fluminibus, ac ceteris aquis. dei ut tyberinus a ty-
beri, et ab lacu uelino, uelina. et Nympha comitiae ad lacū
cutliensem a comotu, q̄ ibi insula in aqua comouetur. Neptu-
nus, q̄ mare et terras obruit, ut nubes, celum a nuptu. i. o-
patione, ut antiqui a quo nuptiae nuptus dicitur. Salatia Ne-
ptuni a salo. uenilia a ueniendo ac uento illo que Plau. dicit,
q̄ ibi dixit qui secūdo uento uectus est tranquillo mari uenitū
gaudet. Bellona a bello nūc que Duellona a duello. Mars ab eo
quod maribus in bello praest, aut q̄ a sabinis acceptus ibi est
Mamers. Quirinus a quiribus. Virtus ut uiri uis a uirilitate.
Honos ab honesto onere. Itaq; honestus dicitur, quod onoratus,
et dicitur onus est ut honos qui sustinet rēp. Castoris nomē grae-
cū et pollux a graecis in latinis literis ueteribus nomē q̄ ē
inscribitur. ut polluxes non ut nunc pollux. Con-
cordia a corde cognuente. Teronia Minerna. Nouesides a saba-
nis paulo aliter ab eisdem dicitur. Hercules, iustā, salutem, fort-

10

20

30

40

50

60

tunā fortem, fidem. ca re Sabinorū lingua olent, que Tatij re-
gr: uoto sunt roma dedicata. nā ut annales dicunt uouit Opi,
Flora uel, Dioui, saturnoq; soli Lunae Volcano et summāno.
Itemq; Larunda, Termino, Quirino. Vortundo. Laribus. dia-
nae, Lucinae q; E q; nonnulla noia in utraq; lingua hnt radices,
ut arbores que in cōfinito natae, i utroq; agro serpiūt. Vōt. n. esse
saturnus hic alia de cā dicitur atq; in Sabinis. et sic Diana de
quibus supra dcm est, q̄ ad immortales attinet. Deiceps q̄ ad
mortales attinet uideamus, de his aialia i tribus locis, q̄ sunt i
aere. in aqua. in terra. a una pte ad infimā descendā. primū
nomen nōmīnem Alites, alij uolucres a uolatu. deinde genera-
tim. De his, plerq; a suis uocibus, ut hęc Vpupa, Cuckus,
Coruus, Hirundo, ulula, bubo. Item hęc, pauo, anser, gallina, co-
lumba, sunt que alijs de cāy appellatae, ut Noctua q̄ noctu
canit ac uigilat. Lusciola q̄ luctuose canere existimatur, atq; es-
se ex attica Progne in luctu facta uis. Sic Galerita, et Mot-
alla. altera q̄ i capite hēt plumā alata, altera q̄ sem p mouet
caudā. Merula q̄ merai. sola uoluit. Corra ab eo Graecū q̄
gregatim, ut quidā graeco greges gegera. Ficedula et Miliaria
a cibo. q̄ altera fco, altera melio fiant pingues. A. quatiliū uo-
cabula animalium partim sunt uernacula, partim peregrina.
Murena, q̄ myrena graeco Cybium. et Tymnus et cius item
partes graeco uocabulis oēs, ut Meladria atq; Vraon. Vocabu-
la piscium, plerq; iranslata a terrestribus. Ex qua parte simi-
libus rebus, ut anguilla. Lingula, sudis. Alia a coloribus. ut
haec, A. fellus, u. mbra, turdus. Alia a ui quadā ut hęc. Lupus
canicula. tarpeo. Itē in cōchylijs aliqua ex graecis. ut peloris.
ostrea echinus. V. uenacula ad similitudinem ut hircina, pectū
culi. unguis. sunt et aialia in aqua que in terdū in terra exe-
ant. Alia a graeco uocabulis, ut polypos, hippopotamus. croco-
dilus, Alia a latinis. ut rana mergus, a quo graeci ea que in a-
qua et terra possunt uiuere uocant amphibia. ē quis rana ab
sua dicitur uoce. Anas a natando. Mergus q̄ mergendo in aquā
capit estam. Item alia in hoc gne a graeco, ut quereedula,
cercuris, halcedo q̄ ea halcyon. Latina, ut Testudo, q̄ testu-
tum hoc aial. Lolligo q̄ subuolat litera comutata pria uolli-
go. ut egypti in flumine quadrupes, sic i latio noiati Lyra, et
Fiber, Lyra q̄ succedere dicitur arborū radices i ripa, atq; eas
dissolueret, ab lyra Fiber, ab extrema ora fluminis dextra et
sinistra maxime, q̄ solet uideri, et antiqui sibrum dicebant ex-
tremū, unde in sayis fimbriae, et in icore extremū sibra, hinc
fiber deus est. Quae sunt hoium propria primū, deinde de pe-
core, tertio de feris scribam. Incipia ab honore publico. Consul
noiatas q̄ consuleret populū et senatū, nisi illinc potius unde
A. cius ait in Bruto qui recte cōsulat, cōsul fiat. Praetor deus q̄
pr airet iure et exercitu, a quo id Lucilius, ergo praetorum est
ante praere. Censor ad cuius censionem. i. arbitriū anferatur
populus. A. edilis qui aedes sacras et priuatas procuraret. Quo-
stors a quarendo, qui conquirent publicas pecunias, et ma-
lestica, que triumuiui capitales nunc conquirent, ab his postea
qui questionum iudicia exercent, quae stors dicitur, Tribuni mi-
litum, q̄ terni tribus tribubus rānium. Lucernū. Titensū olim
ad exercitum mittebantur. Tribuni plebei qui ex tribubus mi-
litum primū tribuni plebei facti qui plebem defenderent in
secessione crustumerina. Dictator q̄ a cōsule dicebatur, cuius
dicto audientes oēs essent. Magister equitum q̄ summa p̄as hu-
ius in equites et accensos, ut est summa populi dictator, a quo
is quoq; magister populi appellatus. Reliqui q̄ minores, q̄ hi
magistri dicitur Magistratus, ut ab albo albanus. sacerdotes uni-
uersi a sacris dicitur Pontifices. ut scauola qui pontifex maxi-
mus dicebatur a posse facere, at pontifices ego a pote arbi-
tror. nā ab ijs subicius est factus primū et restitutus sepe cū
ideo

ideo sacra, et ius et cis tyberim nō mediocri ritu sunt. Curio-
nes dicit a curijs, q̄ sunt, ut in his sacra faciāt. Flamines q̄ i sa-
cro capite uelato erāt semper, ac caput cinctum habebant filo,
flamines dicit horū singuli cognomina habent ab eo deo cui sa-
era faciūt, sed partim sunt aperta, partim obscura. Aperta ut
Martialis Volcanalis. Obscura dialis et ferinalis, cum dialis
a Ioue sit diouis est. ferinalis a furina, cuius etiam in fastis fe-
rinales feriae sunt. Sic Flamē Falacer a diuo patre Falacre.
Salij a saltando, q̄ facere in comitijs in sacris quotannis et so-
lent, et debent. Luperca q̄ lupercalibus in lupercali sacra faci-
unt. Fratres aruales dicitur sunt, qui sacra publica faciunt pro-
pterea, ut fruges ferant arua. a ferēdo et aruis fratres arua-
les dicitur sunt, q̄ a fratria dixerunt. Fratria est graecum uocabu-
lum patris hoium, ut Apollini etiā nunc. sodales Titij dicit ab
titij uibus quas in augurijs certis obseruare solent. Fecales q̄
fidei publicae iter populos praerāt, nā p hos fiebat, ut iustū con-
a petur bellū, et inde desitū, et ut scedere fides pacis constue-
retur. ex his mittebantur, ante q̄ conciperent, q̄ res repeterēt, et
p hos etiā nunc sit foedus, q̄ fides scribit Enni. dicitū in re m-
litari. Praetor dicitur q̄ praeret exercitū. Im pator ab imperio
populi q̄ eos q̄ a tentasset oppressi hostes. Legatū q̄ lecti publi-
ci, quorū opera, consilioq; uteretur. Peregre magistratus, q̄ uere
nuntij senatus, aut populi essent. Exeratus q̄ exercitudo fit me-
lior. Legio q̄ leguntur milites in delectu. Cohors q̄ ut in uilla
ex pluribus tectis coniungitur, ac qddā fit unū, sic his ex ma-
nipulis pluribus copulatur Cohors, que in uilla dicitur, q̄ circa eū
locum pecus coaceretur. T. a est cohortes in uilla hypsierakes di-
cit esse graeco cohorton apud poetas dicit. Manipulos exercitus
minimas manus, que unū sequuntur signū. Cēturiae, que sub
uno cēturione sunt, quorū centenarius iustus numerus. Milites
q̄ triū milliū primo legio fiebat, ac singulae tribus titensū, rā-
nesū, lucerū milliā singula militū mittebat. hastati dicit q̄ pri-
mū hastas pugnabāt. Pilani q̄ pilis. Principes q̄ a principio gla-
dijs et post comutata re militari minus illustra sunt. Pilani,
triarijq; dicit, q̄ in acie tertio ordine extremis subsidio depo-
nebantur. q̄ hi subsidebant, ab eo subsidij dicit. a quo Plau-
A. gite nūc subsidite oēs quasi solent triarij. Auxiliū appellatū
ab auctu cū accesserant q̄ adiuuēt essent alienigenae. V. a. sidij
est dicit, quia extra castra praesidebat in loco aliquo, quo tutior
regio esset. Obsidium dicitur ab obsidendo, quo minus hostis
egredi posset in die. Item ab absidendo cū ideo facerent, quo
facilius diminuere hostes. Duplicarij dicit quibus ob uirtutē
duplicata abaria ut darentur, institutum. Turma terma est. e. in-
u. abijt q̄ terdeni equites ex tribus tribubus titensū, rānium
et lucerū fiebat. Itaq; primi singularū decuriarū. Decuriones
dicit, qui ab eo in singulis turmis sunt etiā nunc terni. Quos hi
primo administratos ipsi sibi adoptabant optiones uocari coepti,
quos nunc pp ambitionem tribuniciū. Tubicines a tuba et
canendo, similiter Liticines et Classicos a classe. qui item cornu
canūt. ut cū classes comitijs ad comitatu uocāt. Quae a fortuna
uocabula in his quaedā minus aperta, ut pauper, diues, meser,
beatus. sic alia Ruuper a paulo laere. Mendicis a minus, cui
cum opus est, minus nullo est. Diues a diuo, q̄ ut deus nihil indi-
gere uidetur. opulentus ab ope, cui ea opime, ab eadem Inops
qui eius indiget. ab eodē fonte Copia et copiosus. Pecuniosus
a pecunia magna. Pecunia a pecu. a pastoribus. in horū uocabu-
lorum origo, ut sit artificibus maxima cā ars. i. ab arte medici-
na medicus dicitur, a furina Sutor. non a medendo ac suendo,
que oino uicta. Huic rei earū rerū radices, ut in proxio libro
aperitur. Quare q̄ ab arte Artifex dicitur, nec multa in eo ob-
scura relinquit. Similis cā quae ab scia uocatur aliqua, ut pra-
fugator monitor, nomenclator. Sic etiam quae a spacio quodam

10

20

30

40

50

60

dicitur curfor, natator. pugil. etiam in hoc genere quae sunt
uocabula, plerq; a p̄ ut legulus. alter ab oleis. alter ab unis
haec simius aperta vindemator, uisitor, et uenator, ta-
men idem, q̄ uindemator, uel q̄ unū legere dicitur, uel q̄ de
uite id demit. uisitor a uisugijs ferarum, quasi indagator.
Venator a uenatu. Quod sequitur uerbu aduenit, et inuenit.
haec de hoibus. Hoc q̄ sequitur de pecore. Pecus ab eo, q̄ per
pascēbat a quo pecora uniuersa q̄ in pecore pecunia tū cōstie-
bat pastoribus, et stadi fundamentū pes. A quo dicitur in aedi-
ficijs area pes magnus, et qui negotiū insinuit pedē posuisse.
a pede Pecudes appellatur, ut ab eodē pedicam pedissequū,
et peculatoria oues aliud ue quid. Id. n. Peculiū primū. hinc
Peculatū publicū, prio ut cū pecore diceretur multa, et id esse
coactū in publicū, si erat ausum ex qua fructus maior. hinc est
q̄ graeco illis usus q̄ pōs bos et rōpos taurus. Item ouis
q̄ ois. ita n. antiqui dicebat, nō, ut nūc rōpōtor. possunt in
latino quoq; ut in graeco a suis uocibus hęc eadē ficta armē-
ta, q̄ boues iō maxie parabantur, ut inde eligerēt ad arādū, in-
de armēta dicit. postea tertia litera exiit. V. titulus q̄ grae-
co antiquus titulus, aut q̄ pleriq; uegeti uegetulus. Immenus a
inuare quia iā ad agrū colendū posset. Capra capra, a quo scri-
ptū oicarpa caprae. Hircus q̄ sabini fraxus, q̄ illic foedus, in la-
no rure hedus, q̄ i urbe aut i multis. a. addito hēdus. porcus q̄
sabini dnt a prio poro poride porcus, nisi graeco a Ithēnis i
libris sacrorū scriptū est, et proca poro. Aries q̄ cā dicebat.
ares ueteres nostri aruis, hic aruigns. Haec sunt quorū i sacri-
ficijs exta i uerū cognūtur, quas et Acc. scribit, et i potificijs
li. uidemus in hostijs eā dicit aruigns, que cornua habeat, quā
is cui omi mari testuili dēpti, et ideo ut natura uersa uerue
declinatū, pecori ouilo q̄ agnatus agnus. Catulus a sagaci. sen-
su et a uo. hinc Canis, nisi q̄ tuba et cornua q̄ signū cū den-
te canere dnt. q̄ hic itē et Noctuculus in custodia, et in uenā-
do signū uoce dat, canis dicitur. Ferarum uocabula itē partim
peregrina, ut Panthera, leo. utraq; graeco a quo etiam et rete
quoddā pāther, et leona et muliercula. Pantheris Tigris, qui
est ut leo, qui uinus capi adhuc nō potuit. uocabulū ē lingua Ar-
menia. Nā ibi et sagaci, et q̄ uehementissimū flumen dicitur
tigris. V. rsi lucana origo, uel unde illi nostri ab ipsius uoce.
Camelus suo noie syriaco in Latū uenit. ut A. alexandria Camo-
opardalis nuper adducta, q̄ erat figura ut Camelus. macu-
lis ut pāthera. A. pri ab eo q̄ in locis asperis, nisi a graeco q̄ hi
ndpos. Caprea a similitudine quādā caprae. cerui q̄ magna
cornua gerunt. Cerui mutata. g. i. c. ut i multis quasi gerui. Le-
pus q̄ ē siculis quidā graeci dicit lēropir. a Roma q̄ orti si-
culi, ut annales nostri ueteres dicit fortasse hinc illic uulerunt,
et hic. reliquerunt id nomen. Volpes ut Aelius dicebat q̄ uo-
lat pedibus. Proxia aialia sunt ea, que uiuere dnt. neq; hēre
animam, ut uirgulta. Virgultum dicitur a uiridi. id a ui qua-
dam humoris, que si exaruit, moritur. Vitis q̄ ea uini origo-
malū q̄ graeci aoles dicunt μῆλον. Pinus Iuglās q̄ cū hęc
nux an q̄ purgatur similis gladijs. hęc glans optia et maxima
ab Ioue et glade iuglans est appellata. Eadē nux, q̄ ut nox
aerem. ita huius sucus facit corpus atrium. Quae in hortis na-
suntur. alia peregrinis uocabulis. ut graeco corymbus. menta. ru-
ta quā nunc rōpōtor appellant. Item caulis, lapathium, rā-
dix. sic n. antiqui graeco, quā nunc raphanum. Item hęc graeco
uocabulis Serpillū, rosa, una litera comutata. Item ex his grae-
cis latina coriandron. malachē, cymino. Item Liliūm ab lilio,
et Malua a malache. et Sybrium a sybriū. Verna uel
Lactuca a lacte, q̄ olus id hēt lac. Brassica ut praefect, q̄ ex
huius scapommutatum praefectatur. Aspara q̄ ex asperis uir-
gultus legitur. et ipsi scapi asperi sunt nō lenes, nisi graecum.

ca etiam nunc Laedemonij uocant macellum, sed Iones ostia horiorum Macellores horiorum, et castelli macelli. Secundum tyberim ad Iunium forum piscarium uocant. Ideo ait Plautus apud piscarium, ubi uaria res ad corneta Forum cupedinis a cupedio, quod multi forum cupedinis a cupiditate haec omnia postquam contracta in unum locum, quae ad uictum pertinebant, et edificatus locus appellatur macellum, ut quidam scribunt, quod ibi fuerit hortus, alij quod ibi domus fuerit cui cognomen fuit Macellus, quae ibi publice sit diruta, e qua edificatum hoc, quo uocatur ab eodem macellum in foro. Locum autem a Curtio dictum constat de eorumpum historia. Nam et Porcius non idem prodidit, quod Piso, nec quod is Cornelius stylo secutus, a Porcio delatum in eo loco dehisse terram, et id ex S. can. h. aruspicias relatum esse responsum deum manuum Postulationem postulare, id est quem fortissimum eodem mitti. tum quendam Curtium uirum fortem armatum ascendisse in equum, et a concordia uersum, cum equo in eum praecipitatum, eo facto, locum uocasse, atque eius corpus diuinitus humasse, et reliquias gentis suae monumentum. Piso in analibus scribit sibi in bello, quod fuit Romulo et Tatius uirum fortissimum Metum Curtium Sabinum cum Romulo cum suis ex superiore parte impressionem fecisset, Curtius in locum palustrem, qui tum fuit in foro, ante quam cloache sine facta, fecisset, atque ad suos in capitulum recepisse, ab eo locum inuenisse nomen. Cornelius et Lucius scribunt eum locum esse sulcatum, et ex senatus consulto esse, idque factum esse a Curtio consule, cui Marcus Cennius fuit collega, Curtium appellatum. Arx ab arendo, quod is locus muratissimus urbs a quo facillime possit hostis prohiberi. Carcer a coerendo, quod exire prohibetur. In hoc pars, quae sub terra, Tullianum, ideo quod aditum a Tullio rege, quod syracusis, ubi hac de causa custodiuntur uocantur Latoniae, et de Latonia translatum, quod hic quoque in eo loco lapidiane fuerunt. in eo Laurentium ab eo, quod ibi sepultus est Titus rex qui a Lucrentibus interfectus est ab sylua laeuae, quod ea ibi excisa, et edificatus uicus, ut inter sacram uiam et macellum editum. Corneta quae absistat loco cornu reliquerant nomen, ut esculentum ab esculo dictum, et Taguntal a signo, unde etiam Iouis signatus, quod ibi sacellum. Arimulorum ab ambitu lustris, locus idem Circus maximus dictus, quod arcum spectaculis edificatus, ibi ludi fiunt. et quod ibi arcum metas fertur pompa et equi currunt. Itaque dictum in cornicula nullies aduentu quem circumcietur ludentes. Quid estamus ludos faceret Circus noster ecce adest. in circo primo, unde mittuntur equi, nunc dicuntur coerentur equi, ne inde exeant ante, quam magistrus signum mittit. Quod a muris patrem pennis turribus qui carceres olim fuerunt scripsit poeta, dictator ubi currum insidit peruehitur usque ad oppidum. Inanus circus ad murum uocatum, ut Porcius aerebat ab urceis, quod is locus esset inter singulos. alij esse dicunt a murto declinatum, quod ibi id fuerit, cuius ueniam manet, quod ibi est sacellum, etiam tunc murate. Venetis item simili de causa Circus flaminis dicitur, qui edificatus est circo flaminum campum, et quod ibi quoque ludis taurias equi cum metas currunt. Comitium ab eo, quod coibans eo comitijs curiatis, et litum cause. Curiae duorum generum. Nam et ubi curarent sacerdotes res diuinas, ut Curiae ueteres, et ubi senatus humanas, ut Curiae hostilia, quod primus edificauit Hostilius rex subueteribus, ante hanc rostra, cuius id uocabulum ex hostibus capta fixa sunt. rostra.

10

20

30

40

50

60

dextra e comitio locus substructus. ubi nationum subsisterent legati qui ad senatum essent missi. Is graeco stasis appellatur. Senaculum supra graecostium, ubi edis concordiae, et basilica Opimi. senaculum uocatum, ubi senatus, aut ubi seniores consistere dictum. psora apud graecos. Lauo tula a lauando, quod ibi ad Ianum geminum aquae calidae fuerunt. Ab his palus fuit in minori uelabro, a quo, quod ibi u. hebantur limbribus uelabrum, ut illud manus de quo supra dictum est. Aequimelum, quod aequate Melij domus publice, quod regnum occupare uoluit. Is locus ad busta gallicat, quod Roma recuperata, gallosum ossa qui possederunt urbem ibi conuenerunt ac confecta, locus qui uocatur Dolola ad cloacam maximam, ubi non licet despuere a doliolis sibi terra. Eorum duo et radice historie, quod alij inesse aiunt ossa caduerum, alij Nume Pompilij religiosi: quaedam post mortem eius in fossa Argiletum sunt qui scripserunt ab argo, seu quod his huc uenit, ibique sepulchus sit. Alij ab argilla, quae ibi id genus terra sit. Cluus publicus ab edibus plebei publicis, quae cum publice edificari simili de causa Publius Costonius, quod ab his uiris dicitur edificati; cluus proximus ad stiales usus uersus capitolium uetus, quod ibi sacellum Iouis Iunonis, Mineruae, et id antiquius, quam edis quae in capitolio facta. Ab exquilis uicus afficus, quod ibi obsides ex Africa bello punico dicuntur custodiri. Vicus cyprus a Cypro, quod ibi Sabini aucti confederunt qui a bono homine id appellatum. Nam cyprum Sabine bonum prope hunc uicus sceleratus dictus a Tullia Tarquinij superbi uxore, quod ibi cum iaceret pater occisus, supra eum arpentum multo, ut inuiceret, iussit, et quoniam uicus constat ex domibus, nunc eorum uocabula uideamus. Domus graecum, et ideo est edibus sacris ante cellam, ubi sedes dei sunt. Graeci dicunt apud graecos edis ab aditu, quod plano pede adibant. Itaque ex edibus effari inductio funere praeco etiam eos dicit, qui de tabernis effiruntur, et omnes in sensu nullas inde dicimus ades. Cauium adium dictum, qui locus tectus intra parietes relinquebatur, quod post arcedor palus qui esset ad communem omnium usum. in hoc locus si nullus relictus erat sub diuo qui esset, dicebatur Testudo, a testudinis similitudine, ut est in praetorio et castris. Si relictum erat in medio ut lucem caperent deorsum quo impluebat, impluuium dictum. Sursum, quia compluebat Compluuium, utrumque a pluuiis. Thusaticum dictum a thusis. Postea quam illorum cauium adium simulare ceperunt. Arrium appellatum ab aruatibus thusis. illi enim exemplum sumptum, arcom cauium adium erat uniuscuiusque rei utilitatis causa parietibus dissepata, ubi quod conditum esse uolebant a caelando Cellam appellatum. Venariam ubi penus ubi cubane, cubiculum, ubi coenabant, coenaculum uocabant, ut etiam nunc Lanuuij apud eodem Iunonis, et in caetero latio ac phalerijs et Cordubae dicuntur. posteaquam in superiore parte coenitare ceperunt superioris domus uniuersa coenacula dicta. posteaquam ubi coenabant plura facere ceperunt, ut in castris ab hyeme hyberna, hybernium domus uocabantur contrarie. Hic malum deest.

Ligonem Portius designat, cum de Ennio scribens dicit eum coluisse Tutiline loca sequitur porta Nauija, quod in nemoribus nauis, etenim loca ubi ea, sic dicta. Deinde porta Rauidisula, quod uerata fuit. et Rauidis dictum ex eo in ueteribus, in mancipijs scriptum Rauidisulo libram ferito. Lauernalis ab ara lauerna, quod ibi ara

ara eius. praeterea intra muros uideo portas dici in palatio Mutationis a mugru, quod ea pecus in Bucitatum antiquum opidum exigebant. alteram Romanulam, quae est dicta a Roma, quae habet gradus in uitalia ad uolupte sacellum. Tertia est Ianualis dicta ab Iano, et ideo ibi positum Ianu signum, et ius institutum a Pompilio, ut scribit in annalibus Piso, ut sit aperta semper, nisi cum bellum sit. nusquam enim traditum est memoria Pompilio rege fuisse apertam, et post Manlio consule bello Carthaginensi primo confecto, et eodem anno apertam super lectulis origines quas aduertit haec. Lecta quod legebant. unde iam faceret stramenta atque herbam, ut etiam nunc sit in castris. Lectas ne essent in terras sublimes in his ponebant, nisi ab eo quod graeci antiqui dicebant lectrum lectrum potius, quam lectam inuoluebant. quod fere stramenta erant e segete Segestria appellata, ut etiam nunc in castris nisi a graecis στεγασπορ. nam ubi lectus mortui fertur dicebant feretrum nostri, graeci περσπορ. Posteaquam transferunt ad calcitras, quod in ea sagus ut tomentum, aliud uel quid calcabant, ab inculando calcitra dicta, ac quicquid infernebant a sternendo Stragulum appellabant. Puerum uel a plumis, uel a pellulis declinatum, quibus operiebantur, operimenta, et pallia opercula dixerunt. In his multa peregrina, ut sagum, rhenio, galli quid Gaunacuma eius sagum et amphinalon graecum. contra latinum Torale quod ante torum, et Torus a toruo, quod is in promptu ab hac similitudine toruus in mulieris capite ornatum. Quia simpliciter sanstone stantebat in lectum non alium. Scabellum in altiore sannum. duplicata sanstone gradus dicitur, quod geritur in inferiore superiorem. graeci sunt peristomata et peripetastomata, sic alij uel item conuuij causa. Ibi multa pecunie signata uocabula sunt eris et argenti haec. As ab are. Dupondius a duobus ponderibus. quod unum pondus Assipondium dicebatur. Id ideo quod as erat librae pondus. deinde ab numero reliquum dictum usque ad centussis. ut as a singulari numero. ab tribus assibus Trissis. et sic proportione usque ad nouissis. in denario numero hoc mutat quod primam esse ab decem assibus Decussis. Secundum a duobus decussibus Biccissis, quod dici solum a duobus bicussis. Reliqua conueniunt quod est ut triccissis proportione usque ad centussis, quo maius eris uocabulum non est. Nam ducentum in proportione cum dicuntur non magis assis, quam denarij, alia uel res significatur. Aeri minima pars Sextula quod sexta pars unciae. Semuncia quod dimidia pars unciae. sic ualeat dimidium ut in se libra et semodio. Vncia ab uno. Sextans ab eo quod sexta pars assis, ut Quadrans quod quarta et Triens tertia pars. Semis quod semis, id est dimidium assis, ut supra dictum est. Septunx a septem, et uncia conclusum reliqua obscura quod a diminutione et ea quae diminuantur ita sunt, ut extremas syllabas habeant, ut a decem una dempta uncia, Decemx. Dextans dempto sextante. Dodrans dempto quadrante. Bes ut olim des dempto tricante in argento numi id a stalis. Denarij quod denos eris ualebant. Quinarij quod quinos. Sesteritius quod semis tertius. Dipondium enim et semis antiquus sesteritius est et ueteris consuetudinis, ut retro ere dicerentur, ita ut semis tertius quartus semis pronuntiaerent ab semis tertius dictus. Numi denarij Decuma. Libella quod libram pondus as ualebat, et erat ex argento parua. Sembella quod sit libelle dimidium, quod semis assis. Teruncius de tribus uncis quod libelle ualeat quarta pars, sic quadrans assis eadem pecunia uocabulum mutat. Nam potest item dici dos. Arabo, merces, uollarium. Dos si nuptiarum causa data haec graecum δωρημα. ita enim hoc scilicet ab eodem domum.

10

20

30

40

50

60

Nam graeco δωρον, et ut alij dona, et ut Attici dosm. Arabo sic dicta, ut reliquum reddatur hoc uerbum a graeco δωρημα. Reliquum ex eo quod debitum reliquum. Damnum a demptione cum minus re factum, quam quanti constat. Lucrum a luendo si amplius, quam ut exoluerit quanti esset coepum. Detrimentum a deritui, quod ea quae trita minoris praetij, ab eadem mente Intertrimentum ab eo quod duo quae inter se trita et deminuta, a quo etiam inuigo dicta. Multa a pecunia quae a magistratu dicta, ut exigi possit ob peccatum quod singule dicuntur appellata. eae multas quod olim unum dicebant multa. Itaque cum delium, aut Culleum unum addunt. Rustici prima urna addita dicitur etiam nunc. Poena a puniendone uel a ponendo, aut quod peccatum sequitur post pretium, quod estimationis emptionis uel causa constituitur dictum a peritis quod hi solum possunt facere recte id siquid datum pro opera aut opere. Merces a merendo quod mansu factum erat et daum pro eo Manupretium a manibus et pretio. Corollarium si additum praeterquam quod debitum eius uocabulum factum a corollis, quod haec, cum placuerant actores, in scena dari solite. Praeda est ab hostibus capta, quod manu parata ut parida praeda. Praemium a praeda, quod ob recte quid factum concessum. si datur quod reddatur Mutuum, quod scilicet meton. ita scribit Sophron meton anthyimo, et munus, quod mutuo animo qui sunt, dant officij causa. Alterum munus munici causa imperatum. a quo etiam municipes, qui una manus fungi debent dicta. Si his ea pecunia quae in iudicium uenit in litibus. Sacramentum a sacro qui petebat, et qui inficiabatur de alijs rebus utriusque quingentes eris ad pontem deponere. De alijs rebus item certo alio legitimo numero assum. qui iudicio uicerat suum sacramentum a sacro aufererat, uicti ad ararium redibant. Tributum dictum a tribubus quod ea pecunia, quae a populo imperata erat tributum a singulis pro portione census exigebatur. ab hoc ea quae assignata erat, Tributum dictum. ab eo quoque quibus tributa erat pecunia ut militi reddant, Tribuni Aerarij dicti. id quod tributum erat aes militare. hoc est quod ait Plautus. Cedit melos, as petit, et hinc dicuntur milites aerarij ab are quod stipendia fieret. Hoc ipsum stipendium a stipe dictum, quod es quoque stipem dicebant. Nam quod assis librae pondo erat quae acceperant maiorem numerum non in are ponebant, sed in aliqua cella stipabant, id est amponebant quo minus loci occuparet a stipando stipem dicere ceperunt. Stipae ab esse per fortasse graeco uerbo. id apparet quod ut alij as tum institutum etiam nunc dicit, cum thesauris asses dant stipem dicunt. et qui pecuniam alligat stipulari et restipulari. milites stipendij ideo quod eam stipem pendebant. ab eo Ennius scribit Poeni stipendia pendunt. ab eodem ere impendendo dispensator et in tabulis scribimus Expensum et prima pensio. et sic aut secunda, aut quae alia, et Dissendium ideo quod in dispendendo sol et minus fieri. Compendium quod cum compenditur una sit. a quo usura quod in sorte accedebat, Impendium appellatum. quae cum accedebat ad sortem usura usura dicta, ut fors quod sum fit sorte. per rutinam solui solutum uestigium etiam nunc manet in aede Saturni quod ea iam nunc, et propter pensuram trutinam habet positam. ab are Aerarium appellatum. Ad uocabula quae pertinere sumus rati ea quae et loca, et ea quae in locis sunt satis arbitror dicta quod neque parum multa sunt aperta, neque si amplius uelimus, uolumen patietur. Quae re in proximo, ut in primo libro dixi, quod sequitur de temporibus dicitur.

M. TER. VAR. DE LINGVA LATINA. ET DE VERBORVM ORIGINE AD CICERONEM. LIB. V.

RIGINIS Verborum que sunt locorum, et ea que in his in priore libro scripti in hoc dicam de uocabulis temporum et earum rerum que in agendo fiunt aut dicuntur cum tempore aliquo, ut sedetur, ambulatur, loquitur. Atque si qua erunt ex diuerso genere adiuncta, potius

cognationi uerborum, quam auiditori calumnianti geremus more. Huius rei auctor satis mihi Chrysippus, aut Antipater, et illi in quibus et si non tantum a uicinis, at plus literarum, in quo est Aristophanes, et Apollodorus, qui omnes uerba ex uerbis ita declinari scribunt, ut uerba literas alia assimant, alia mutant, alia commutent, ut fit in turdo et turdario, turdelitio, sic declinantes graecorum nomina dicuntur Lucanum et uariorum et Quintum uariorum et dicitur illi, nos Aristarchon, et dicitur Dionem, sicut inquam consuetudo nostra multa declinat, ut ab solo solum, ab libero libera, ab Lasi-lus laves, que obruta uetustate, ut potero erue conabor. Dicimus primo de temporibus, quam que per ea fiunt. Sed ita ut ante de natura eorum, ea enim dux fuit ad uocabula imponenda homini. Tempus esse dicunt interuallum mundi, et motus. Id diuisum in partes aliquot maxime ab solis et lune cursu. Itaque ab eorum tenore temperato Tempus dictum, unde tempus est et a motu eorum qui toto caelo conuictus mundus deo, Motus casu uenit quo tempus id ab hoc deo Dies appellatur, meridies ab eo quod medius dies. Dicitur autem non in hoc loco dicebant ut precesse in solario in solario uidi solarium dicitur id in quo hora in sole inspiciebantur, quod Cornelius in Basilica Aemilia, et Fulvia in umbrauit. Dicit principium Mane quod tum manat dies, ab oriente, nisi potius quod bonum, aut qui dicebant Manum, ad cuius modi religionem graeci quoque cum lumen affertur solent dicere phos a phos. Suprema summa diei, id a supremo hoc tempus, xij. tabula dicitur occasum esse solis, sed postea lex praedicta id quoque tempus inbet esse supremum, quo praetor in comitio supremam pronuntiauit populo. Secundum hoc dicitur Crepusculum a crepo id uocabulum sumpserunt a Sabini, unde ueniunt crepusculi nominati Amterno qui eo tempore erant nati, ut Lucij prima luce in creatione. Crepusculum significat dubium ab eo res dubiae dicitur. Crepusculum, quod crepusculum, dies etiam nunc sit an iam nox multis dubium. Nox quod ut Catullus ait, omnia nisi interueniat sol, prima obriuerint, quod nocet. Nox, nisi quod graeco. Nox cum stella prima exorta graeci uocant. Nox uerbi uesperugnem, ut Plautus, Neque uesperugo, neque uergilic occidunt id tempus dictum a graecis. Latine uesper, ut ante solem ortum quod eadem stella uocabatur Iubar, quod in baba. Pacuuius dicit, Pastor exortu iurare noctis deorsu. Inne re. Ennius, Ajax lumen iubar ue in caelo cerno. Inter uesperugnem et iubar dicitur nox in tepesti, ut in Bruto. Cassij quod dicebat, Lucretia nocte in tepesti nostram deuenit domum. In tepesti a elius dicebat, cum tempus agendi est nullum, quod alij Conubium appellarunt, quod fere omnes tunc cubarent. Alij ab eo quod siletur, Silentium noctis, quod idem Plautus tempus Contium. Scribit enim, uidebimus factum uolo, redito contium. Alter motus solis est. Alter caeli quod uocatur a bruma ad solstitium, dicitur Bruma quod breuissimus tunc dies est. Solstitium quod sol eo die sistere uidetur, aut quod sol ad nos uersum proximum est solstitium. Cum uenit in

10

20

30

40

50

60

medium spatium inter Brumam et Solstitium quod dies aequus sic ac nox Acquinotium dicitur. Tempus a bruma ad brumam du sol redit, uocatur Annus, quod ut parua circuli Annuli, sic magni dicebantur Circuli anni, unde annus huius temporis pars prima hyems, quod tum multi imbres. hinc Hybernacula, Hybernium, uel quod tum anima que fiatur omnium apparet, ab hiatu hyems. Tempus secundum uer quod tum uirere incipiunt uirgulae ac uertere se tempus anni nisi quod Iones dicunt uer. Tertium ab aestu aestas. Hinc aestiu nisi forte a graeco. Quorum Autumnus ab sole. Sicut mensis a luna motu dicitur dum ab sole profecta uersus redit ad eum luna quod graeco olim dicitur uirum. unde illorum Menses ab eo nostri a mensibus Interuentus dicitur quod putabant inter priores mensis senescentis extremum diem et nouam lunam esse diem, quem diligentius attici. Erunt uerbi appellarunt ab eo, quod ea die potest uideri extrema et prima luna. Iustum nominatum tempus quinquennale a luendo, id est soluendo quod quinto quoque anno uectigalia et uero tributa per censores soluebantur. Seculum spatium annorum centum uocatur dicitur a seculo quod longissimum spatium senescendorum hominum id putarunt. Aetum ab etate omnium annorum. hinc Aeternum quod factum est aeternum id ait Chrysippus esse dicitur ab eo Plautus non omnis aetas ad pascendum est satis, hinc poetae aeterna templa caeli. A naturali discrimine caelia uocabula dies accesserunt, dicitur prius qui deorum causa, tum qui hominum sunt instituti. Dies agoniales per quos rex in regia arietem immolat dicitur ab agone eo quod interrogatur a principe ciuitatis, et princeps grege immolatur. Carnalia nominantur quod sacramentum et feriae carmentis. Lupercalia dicitur quod in lupercali luperci sacra faciunt. Rex cum ferias mensuras nonis februarijs edicit, hunc diem februarium appellat. Februum Sabini purgamentum, et id in sacris nostris uerbum, nam et lupercalia februatio ut in antiquitatum libris demonstrat. Quirinalia a quirino quod hinc deo feriae et eorum hominum qui fornacibus suis non fuerunt feriati. Etruria ab inferis, et ferando quod ferunt tum epulas ad sepulchrum quibus ius sibi parentatis. Terminus quod is dies anni extremus constitutus. Duodecim mensis, fuit februarius, et cum intercalatur, inferiores quoque dies duodecimo demuntur mense. Equiria ab equorum cursu, eorum die curunt in campo martio. Liberalia dicitur quod per tium oppidum eo die sedent sacerdotes liberi anus eadem coronate cum libris et foculo pro emptore sacrificantes. In libris saliorum quorum cognomen agonesium forsitan hic dies, ideo appellatur potius Agonia. Quinquartus hic dies unus ab nominis errore obseruatur, proinde ut sine quoque dicitur ut ab. Thysalans. Post diem sextum idus similiter uocatur. Sextus, et post diem septimum septimarius, sic hic quod erat post diem quintum idem quatuor. Tabularium appellatur quod eo die in atrio iustitiae sacrorum tubae lustrantur. Magalia dicitur a graecis quod ex libris sibyllinis accersit ab Atzalo Rege pergamum prope murum Megalison in templum eius deae unde aduecta. Romam. Fortiada a fordibus. Bos forda que fert in uenire quod ea die publice immolantur boues praegnantis in curia. Compleses a fordibus cededs fortiada dicitur. Palilia dicitur a pale quod et feriae ei deae sunt, ut Cerealia a Cere, uitalia a uino. Hic dies Iouis non ueneris huius rei cura non leuis in latio, nam aliquot locis uindemiae primum a sacerdotibus publice fiebant, ut Romae etiam nunc, nam Flamen dialis iustitiae uindemiam, et ut iussit uinum legere agnam Ioui facit. Inter omnes extra caesa, et proiecta flamen proflus uinum legit in Thysalans sacris est. Scriptum uinum nouum ne

uehatur in urbe ante quam uitalia calentur. Robigalia dicitur ab Robigo se uelum segetes, hinc deo sacrificatur, ne robigo occupet segetes. Dies uitaliae, ut uirgines uitaliae uel sacrificant. Quinquartus Minusculae dicitur iuniae Idus ab similitudine maiorum quod tibi dicitur tum feriat per urbem uagantur, et conueniunt ad aedem mineruae. Dies fortis fortunae appellatus ab Seruo Tullio rege, quod is sanum fortis fortunae secundum Tyberim extra urbem Romam dedit. Iunio mense Dies populi fugra uidetur nominatus, quod eo die repete tumultu fugerit populus, non multo enim post hic dies, quod decessus galorum ex urbe et qui tum sub urbe populi, ut Ficuleates, ac Fidenates et finitimi alij contra eos coniuuerunt. Aliquot huius diei uitaliae fugra in sacris apparent de quibus rebus antiquitatum libri plura referunt. Nonae caprotinae quod eo die in Latio Iunoni Caprotinae mulieres sacrificant. Et sub caprotinae faciunt. Et caprotinae adhibent uirgam. Ob hoc togae praetexta data eis. Apollinariibus ludis do uir populum. Neptunalia a Neptuno, eius enim dei uitaliae feriae Funalia. Funalia quod ea die feriae publicae dicitur, cuius deae honores apud antiquos nam ei sacra instituta sunt in flamen attributus uincitix nomine notum pueri. Portunalia dicitur a Portuno, cui eo die aedes in portu Tyberino facta et feriae instituta. uitalia rustica dicitur ante diem xij. Calendas Septembris, quod tum ueneri deditur aedes et ortu eius tutela assignantur, ac tum sunt feriae tiolitorae. Consualia dicitur a Consio, quod tum feriae publicae ei deo, et in circo ad aram eius ab sacerdotibus sunt ludi illi quibus uirgines Sabine raptae uolantalia a uolano quod eum tum feriae, et quod eo die populus pro se in ignem animalia mittit. Opeconsua dies ab dea ope consua, cuius in regia sacra, et quod ideo actum ut eo praetor uirgines uitaliae, et sacerdoti publicum introeat nemo. Is cum eat sufficibilis huius habeat, scriptum id dicitur, ut a sufficendo sabulicallu. uitalia a uortuno, cuius feriae tum Octobri mense. Meditrinalia dies dicitur a medendo, quod ut ait Flaccus flammam Martialis dicebat hoc die solium uinum nouum et uerus libari, et degustari medicamentum causa, quod facere solent etiam nunc multi cum dicant nouum, uetus uinum bibo nouo ueteri morbo medeor. Fontanalia a fonte quod is dies feriae eius ab eo tum et in fontes coronantur, et puteos coronant. Armlustrum ab eo quod in armilustrum armati sacra faciunt nisi locus potius dicitur ab his sed quod de his prius id a luendo, aut lustris, id est quod circuibant ludentes, ancilibus armatis. Saturnalia dicitur ab Saturno, quod eo die feriae eius, ut post diem tertium Opalia opis. Angeronalia ab Angerona cui sacrificium fit in curia a uenia, et cuius feriae publicae Laurentinae is dies, quem diem quidam in scribendo Laurentalia appellant, ab Acta Laurentia nominatus cui sacerdotes nostri publice parent ante sexto die qui atria dicitur diem Tarentum Actas Tarentinas. hoc sacrificium fit in uelabro qua in nouam uiam exitur, ut aiunt quidam ad se pulchrum Accae, ut quod ibi prope faciunt dii manibus feruilibus sacerdotes, qui uerq; loros extra urbem antiquam fuit, non longe a porta romanula de qua in priori libro dixi. Dies septimontium nominatus ab his septem montibus in quibus sita urbs est, feriae non populi, sed montanorum modo, ut uaginae quae sunt alicuius pagi. De statutis diebus dixi, nunc de annualibus dicam. Compitalia dies attributus Laribus, ut alibi, ideo ubi uis coepunt, tum in compitis sacrificatur, quotannis is dies incipit. Similiter latinis feriae dies coepit dicitur a latinis populis quibus ex albano monte ex sacris carnem petere fuit ius cum Romanis, a quibus latinis Latinae dicitur. Sementinae feriae dies is qui a pontificibus dicitur appellatus a semente quod sationis causa suscipit. Paenica eiusdem agricol-

10

20

30

40

50

60

tura causa suscepta, ut haberet in agris omnis pagus, unde paenica dicitur sunt. Praeterea feriae conceptuae quae non sunt annales, ut haec quae dicuntur sine proprio uocabulo, aut cum perspicuo, ut Nouendialis. De his diebus nunc, iam qui hominum causa constituti, uideamus. Primi dies mensium nominati Calendae ab eo quod his diebus calentur eius mensis. Nonae a pontificibus Quintanae in septimanae sunt futurae in capitolio, in curia calabra sic dicitur quinq. Calo Iuno Nouella. Septem dicitur. Calo Iuno Nouella. Nonae appellatae, aut quod ante diem nonum idus semper, aut quod ut nouus annus Calendae Ianuariae ab nouo sole appellatae, nouus mensis noua luna nominis eodem die enim in urbe ab agris ad regem conueniebat populus. Harum rerum uestigia apparet in sacris nonalibus in ara, quod tunc ferias primas mensuras que futurae nonae mense rex praedat populo. Idus ab eo quod thysalans, uel potius quod sabini Idus dicitur dies post ridie Calendae, nonae. Idus appellati ari, quod per eos dies noui inciperent. Dies fasti per quos praetoribus omnia uerba sine piaculo liceret fieri. Comitiales dicitur quod tum ut est populus, constitutum est ad suffragium ferendum nisi si quae feriae conceptae essent propter quas non liceret ut Compitalia et latine conuerti horum uocantur dies nefasti, per quos dies nefas fieri praetorem. Do, dico, addico. Itaque non potest agi, necesse est aliquo uti uerbo cum lege quid peragitur quod si non imprudens id uerbum emisit, aut quem manusiit, ille nihilominus est lile sed uicio, ut magistratus. praetor qui tum factus est si imprudens fecit piaculati hostia facta piatur, si prudens dixit Quintus matius ambigebat eum expiari ut impium non posse. Interdixi dies sunt per quos mane et uesper est nefas, medio tempore inter hostiam casum et extra proiecta fas a quo quod factum interdixit interdixi, aut quod interdixi uerba. Dies qui uocatur sic quando rex comitauit, factis dicitur ab eo, quod eo die rex sacrificulus dicit ad comitum ad quod tempus est nefas, ab eo fas. Itaque post id tempus lege actum sepe Dies quod uocatur, quado steruus delatum fas ab eo appellatus, quod eo die ex aede uesiae steruus euertitur, et p capitolium cliuum in locum deferitur certum. Alliensis dies ab allia flumio dicitur, nam ibi exercitu nostro fugato galli obsederunt Romam. Quod ad singulorum dierum uocabula pertinet dixi. Mensium nomina sunt aperta fere, si a Martio ut antiqui insituerunt, numeres. Nam primus a Marte. Secundus ut Fuluius scribit, et Iunius Gracchus a Venere, quod ea sit Aphrodite. Cuius nomen ego antiquis literis, quod nusquam inueni, magis puto dicitur quod uer omnia apperit, Aprilis. Tertius a maioribus Maius. Quartus a iunioribus Iunius. Dehinc quintus quintilis, et sic deinceps usque ad Decembrem a numero, ad hos, quod additi prior a principe deo Iano Ianuarus appellatus. Posterior ut idem dicunt scriptores ab dijs in feris Februarijs appellatus, quod tum his parentem. Ego magis arbitror Februarium a die Februato quod tum februatur populus, id est Lupercis nudis lustratur antiquum oppidum palatinum gregebus humanis anctum. Quod ad temporum uocabula latina attinet haecenus sit satis dictum. nunc quod ad eas res attinet quae in tempore aliquo fieri animaduertentur in diem, ut haec sunt. Leysis. Curres. Ludens. De quibus duo praedixi uolo, quanta similitudo eorum, et quae sint obscuriora quam alia, cum uerborum declinantium genera sine quatuor. Vnum quod tempora adsignificat neque habet casus, ut legoleges. Alterum quod casus habet neque tempora adsignificat, ut a lego lectio, et lector. Tertium quod habet utrumque, et tempora, et casus ut a lego legem, lecturus. Quartum quod neutrum habet, ut ab lego lecte lectissime. Horum uerborum si primigenia sunt admitte, ut Cosanius scribit.

Ex eorum declinationibus uerborum discrimina quingenta
nulla esse possunt. Ideo quia singulis uerbis primigenia, circa
ter quingentæ species declinationis fiunt. Primigenia dicuntur
uerba, ut Lego Scribo. Sto Sedeo. Et cætera, que non sunt ab
aliquo uerbo, sed suas habent radices. contra uerba declinata
sunt, que ab aliquo oriuntur, ut à lego legis legem, Et
sic itidem hinc permulta. Quare, si quis primigeniorum uer-
borum origines ostenderit, si ea mille sunt, quingentum millia
um simplicium uerborum causas aperuit unas. in nullis ta-
men q ab his reliqua orta ostenderit, satis dixerit de origine uer-
borum cum inde nata sint innumerabilia. principio erunt pau-
ca que inde nata sint innumerabilia. A quibus isdem prin-
cipijs antepositis præuerbis paucas, immanis uerborum accedit
numerus quod præuerbis additis, atq; commutatis aliud atq;
aliud fit ut enim cessit atq; recessit, sic accessit Et abcessit. Itē
incessit Et excessit, sic successit Et decessit Et concessit, et pro-
cessit. Quod si hæc decem solum præuerbia essent quoniam
ab uno uerbo de declinationum quingenta discrimina fierent, his
decem plicatis coniuncto præuerbio ex uno quinq; millia mi-
mero efficerentur, ex mille quinquages centum nulla discrimi-
na fieri possunt. Democritus, secatiq; item, alij, q infinita prin-
cipia dixerunt, que unde sine non dicunt, sed cuiusmodi sint,
faciunt tamen magnum numerum, Et ex his que constant in
mundo, ostendunt. Quare si etymologos principia uerborum
postulet mille, de quibus ratio ab se non posatur, Et reliqua
ostendat quod non postulat, tamen immanem uerborum expe-
diat numerum, de multitudiue quoniam quod satis esset admo-
nui de obscuritate pauca dicam uerborum, que tempora consi-
guificant. ideo locus difficillimus est, quod neq; his ferè societas
cum græca lingua, neq; uerna cula, ea quora reperit memo-
ria affuerit nostræ, de quibus ut dixi, que poterimus. Incipi-
am. Hinc Primum quod dicitur Ago actio ab agnato facta.
Hinc dicitur agri gestum Tragædus. et agitantur quadrigæ.
Hinc agitur pecus pastum qua uix agi potest. Hinc Angpor-
tum qua nihil potest agi. Hinc Angulus quod in eo locus angu-
stissimus cuius loci is angulus. Actonum trium primus agitat-
us mentis quod primum ea que sumus acturi cogitare debe-
mus deinde tum dicere ac postremo facere de his tribus mini-
me putat uolens esse actionem cogitationem. Tertium in quo
quod facimus id maximum, sed et cū hos agnatus, qd et ea re
cogitamus, in mentem agamus Et cum prouentiamus agimus.
Itaq; ab eo Ouator dicitur agere causam. Et Augures agere au-
gurium dicuntur cum in ea plura dicant, quam faciunt. Cog-
itare à cogendo dicitur mens plura in unum cogit, unde elige-
re possit, sic è lacte coacto Caseus nominatus. Sic ex homini-
bus Concio dicitur. Sic Coemptio. Sic compitum nominatum. A
cogitatione Concilium. unde consilium quod ut uestimentum
apud fullonem cū cogitur, consiliari dicitur Sic Reminisci cum
ea que tenuit mens ac memoria, cogitatio repetuntur. Hinc eti-
am Cominisci dicitur à con Et mente, cum finguntur in men-
te que non sunt, Et ab hoc illud quod dicitur Reminiscor, cum
Comentum prouentiat. Ab eadem mente Meminisse dicitur,
Et Amens quod à mente sua defendit. Hinc etiam Metuo men-
tem quodammodo motam moueo, uel metuisti amouisti sic quod
frigidus timor est Tremuisti, idest timuisti. Tremo dicitur à si-
militudine uocis, que tunc cum ualde timetur, apparct. Cum
etiam in corpore pili, ut arista, in spica Hordeæ horrent. Cura-
re à cura dicitur. Cura quod cor urat. Curiosus qui hac præ-
ter modum utitur, reuocare rursum in cor uocare. Curia ubi se-
natus temp. curat, illa, Et etiam Curia dicitur ubi cura sacro-
rum publicæ, ab his Curiones. Volo à uoluntate dicitur Et à
uolatu quod animus ita est, ut puncto temporis puolet quod uult

Libere à labendo dicitur quod libris mens ac prolabitur ut
dicebant olim. à libendo libido libidine mens ac Venus Libenti-
na Et libitina, sic alia. Memere à quodam motu animi cum
id quod malum casurum putat, resuget mens cum uehementius
in mouendo ut se habeat foras, feratur. Formido cum pauca. ab
eo pauor. Meminisse à memoria cum id quod remansit in men-
te in id quod rursum mouetur, que à mouendo ut Manimoria po-
test esse dicta. Itaq; Salij qui cantant Manuriam ueterum si-
gnificant memoriam. Monere ab eadem quod is qui monet pro-
inde sic ac memoria, sic Monumenta que in sepulchris. Et ideo
secundum uiam quo præteriters aduoneant Et se fuisse Et
illos esse mortales. ab eo cætera que scripta ac facta memorie
causa Monumenta dicta. Marere à marcere quod merore cor-
pus marcescere dicitur. hinc etiam Macri dicitur. Letari ab eo
quod latus gaudium propter magni boni opinionē diffisum.
Itaq; Terentius ait Gaudia sua si oēs homines conferant unū
in locum, tamen mea superet Letitia. sic cum se habent leti.
Narro cum alterum facio narrum, à quo narratio per quam
cognoscimus rem gestam, que pars agendi est ab tacendo. Ac
sunt aut conuicta cum temporibus, aut ab his earum hoc ge-
nere uidentur etyma. Fatum is qui primum homo significabilem
ore emittit uocem, ab eo ante, quam ita faciunt pueri dicuntur
infantis, cum id faciunt iam fari. cum hoc uocabulorum simi-
litudine uocis pueri ac Fatuus fari id, dicitur. Ab hoc tempore
quod tum pueris constituunt par. e. fando dicitur Fatum Et
res Fatiles. ad hæc eandem uocem qui facile sanari, Facundi
dicitur qui fatura prædiuinando solent fari, Fatidici dicitur. Idem
Vancari quod uesana mente faciunt. Sed de hoc postea erit
usurpandum cū de poetis dicemus. Hinc Fasti dies quibus eru-
ta uerba legitima sine piaculo pratoribus licet fari ab hoc Ne-
fasti quibus diebus ea fari ius nō est, Et si fati sine piaculum fa-
ciunt. Hinc effata dicuntur quod augures finem auspiciorum
caelustum extra urbem agris sunt effati. hinc effari templa
dicuntur. ab auguribus effantur, qui in his finis sunt. hinc Fa-
na nominata quod pontifices in sacando fari finem. hinc
Profanum est quod ante sanum, idest conuictum fano. hinc pro-
fanatum quod in sacrario polluit. Atq; inde Herculi De ama-
data ab eo est quod sacrificio quodam sanatur, idest ut fini le-
gesit. Id dicitur Pollutum quod à porriciendo est factum. Cum
enim ex merabus libamenta proiecta sunt Heroli in aram,
tum pollutum est, ut cum Profanum dicitur, idest proinde ut sit
fani factum. Itaq; ubi olim fano cōsimebatur omne quod pro-
fanum erat ut etiam fit quod populus Romanus urbis, quora
nis faciat, cum Herculi immolat publice inueniam. ab eodem
uerbo Fari, fabule ut tragædiæ, Et comædiæ dicitur. Hinc fili-
si, Et Confessi q fati id quod ab his quæsitum. Hinc profissi,
hinc fama Et famosus. Ab eodem Falli Falsum et Fallacia que
propter ea quod fando quem decipit, ac contra quam dixit, fi-
ct. Itaq; si quis refallit in hoc non proprio nomine fallacia, sed
Translatio, ut à pede nostro Pes lecti ac pes Bere. hinc etiam
Famiger Fabile, Et sic compositiua. alia item ut declinata mul-
ta. in quo Et Fatuus Et Fatuus. Loqui ab loco dicitur quod qui
primo dicitur fari, Et uocabula Et reliqua uerba dicit ante,
quæ in suo quoq; loco ea dicere potest hinc Chryssippus negat loq;
sed ut loqui, quare ut imago hominis nō sit homo. sic in coruis
Cornicibus. pueris primis inapietibus fari uerba nō esse uer-
ba, quod non loquebantur. Igitur is loquitur qui suo loco quodq;
uerbum sciens ponit, Et iste Proloquitur, cum animo quod hæ-
bit extulit loquendo. hinc etiā amplius dicuntur. Eloquium
ac reliq; fanis sabinis è cella Dei. qui eloquuntur. hinc dicitur
Loquax qui nimis loquitur. hinc eloquēs q copiose loquitur. hinc
Colloquiū cū conueniunt in unum locum loquendi causa. hinc

Alloquitur mulieres ire aiunt, cum eum ad aliquam locum
consulendi causa. hinc quidam Loquelam dixerunt uerbum
quod in loquendo effirimus. Cōanne loqui dicitur à conanne,
ubi inter se conueniunt partes et inter se rident aliud alij. Pro-
nuntiare dicitur et nuntiare proinde ualeat quod ante ut in hoc
proludit. ideo actores pronuntiare dicuntur quid in Proscenio
pronuntiat poeta cogitant. quod maxime id tum dicitur pro-
prie noua fabulā cū agunt. Nūtius est. n. ab his rebus noiatus
quod à græco uerbo nidi pot declinatum. Ab ea quidem græca
uocē Neapolis uocabatur ab antiquis nostris uocata. à quo et
extremū nouissimum quoq; dicitur uulgo q mea memo-
ria, ut Aelius Gallus, Sic senes aliquot nūmum nouū uerbum
quod esset, uocabant. Cuius origo ut dicitur V etustus, ac V eter-
rimus. Sic à nouo declinatum Nouissimum quod extremum.
Sic ab eadem origine Nouitas Nouitius Et Noualis in agro Et
sub nouis dicta pars in foro ædificiorum. quod uocabulū eius
peruenit, ut noue uix que uia iandiu uetus ab eo quoque
potest dicitur nominare, quod res noue in usum quomodo ad-
dicæ erant quibus ea nouissima nonna ponebant. Ab eo Nun-
cupare quod tunc ciuitate uocē noua suscipiuntur. Numcupa-
re noiare ualere apparer in legibus ubi Numcupate pecuniæ
sunt scriptæ. Item in choro in quo est, enea quis est qui meum
nomen nuncupat? Item in modo. Quis tu es mulier, que me in
suetu nuncupasti noi? Dico originem habet græcam quod græci
δυνατώ. hinc Ennius, dico qui hinc dicere cepit. hinc Iudicare
quod tunc dicitur hinc iudex quod iudicat accepta potestate. i.
quibusdam uerbis dicendo finit. Sic. n. ædis sacra à magistratu
pontifice præite dicendo dicitur. hinc ab dicendo Iudicium
hinc illa dicitur in imo Et Dicitur ea et addictus. Si dico quid sciēti
quod det quod ignorauit trado. hinc doceo declinatum uel quod cum
docemus dicitur, uel quod qui docentur induantur in id quod docen-
tur. Ab eo quod fati dicitur ut est dux aut Ductor qui ita indu-
cit, ut doceat. Ab docendo Disere disciplina disere literis com-
munitis pauca. Ab eodem principio Documenta, que exempla
docendi cā di. unur. Disputatio Et cōputatio cum præpositio-
ne à putando quod ualeat purū facere. Id antiqui Purum putū
appellarunt. ideo Putator quod arbores puras facit. Ideo ratio
putari dicitur in qua summa sit pura sic is sermo, i quo pura
disponuntur uerba ne sit cōfusus, atq; ut dilucet, dicitur dispu-
tare. Quod dicitur differit ut are as traslato ex agris fit. Nā
ut olitor Differit in are as sui cuiusq; generis res, fit in oratiōe
q facit Differit. sermo opinor è. i. serie. unde Serta et et in ue-
stimento Sartum, quod comprehensum. Sermo. n. non potest in uno
hoie esse solo sed ubi rō cum altero cōiuncta sit. Conferere ma-
nū dicitur cum hoste. sic ex iure manu conferunt uocare. hinc
Asferere manū in libertate cōprehendimus, sic augures dicit.
Si mihi author est uerbi. nā manū asferere dicit. Consortes hinc
etiam ad quod ipsi cōsortes. Sors hinc sortes quod in his iuncta et pa-
uū hominibus ac rebus, ab his sorti. egr. ab hoc pecunia que in
fœnore, jors est. Impendit quod inter se iungit. Legere dicitur quod
leguntur ab oculis literæ. id etiam Legati q ut publice mittan-
tur, leguntur. Item à legendo Leguli qui oleæ aut unas legunt.
hinc legumina in frugibus uariis, etiam Leges que lectæ et ad
populū late quas obseru. t. h. c. Legitima et Collegæ qui unā le-
cti et qui in eorū locū suppositi, sublecti. Additi Allecti, et Col-
lecti que ex pluribus locis in unum lecti. ab legendo Ligna
quoq; q ea cadunt legebatur in agro, quibus in fo cū ueritur,
indidem ab legendo Legro Et diligens Et dilectus. Murmu-

ratur dicitur à similitudine sonitus, qui murmurat ita leuiter lo-
quitur, q magis id sono facere, q ut intelligatur uideatur hinc
etiam poetæ murmurantia litora. Similiter Fremere Gemere
Clamare Crepare ab uocis similitudine, et sonitus dicta. hinc il-
la arma sonant, Fremor oritur. hinc nihil me increpitando cō-
moues. V iana horum, Quiritare, Iubilare. Quiritare dicitur
is qui quiritū fidē clamans implorat. Quiritas à curiensibus
ab his cū Tatio rege in societatem uenerūt ciuitates, ut quiritate
re urbanorū, sic iubilare rustiorū. Itaq; hos imitatus Aprissim-
us ait in bucol. Io bacche quis me iubilat uicinus tuus antiquus,
sic Triumphare appellatū. q cū imperatore milites redeūtes
clamant purbem in caput lūcenti. Io triuphe id à τριῦβω
græco liberi patris cognomento pot dicitur esse. Spodere est dice-
re. Spondeo à sponde. Nā id ualeat uoluntate. Ideo Lucil. scribit
de Cretea cum ad se cubitum uenerit sua uoluntate sponde ip-
sam suapte adductam, ut tunicam, et cætera reijceret. Eandem
uoluntatem Terentius significat cū ait. Satius esse sua spēte re-
cte facere, quā alieno metu. Ab eadem sponde à qua dicitur spon-
dere declinatum Spodet et Respodet. Desponsor et Spōsa. Item sic
alia. Spodet. n. qui dicit à sua spēte, spōdeo spōdet et sponsor q
idem faciat obligatur. hinc Sponsus Conspōsus. Hoc Næmus si
gnificat cum ait. Conspōsus spōdebat pecunia, aut filia uupta-
rum cā appellabatur, et pecunia que de sponsa erat sponsa-
que pecunia inter se contra sponsum rogata erat, dicta spon-
sio. cui desponsa quod erat, sponsus quo die sponsum erat spon-
salis. qui sponderat filiam, despondisse dicebatur, q desponde-
eius. i uoluntate exierat. Non. n. si nolebat dabat, quod sponsus
erat alligatus. Nā in Comædijs uides dicit. Spondem tuam gna-
tā filio uxore meo? Quod tū et pratorius ius ad legem, et cōso-
riū iudiciū ad æquum existimabatur. sic despondisse animum
quodq; dicitur, ut despondisse filiam quod sue sponis strauerat fi-
nē, à qua sponde dicere cū spondere quoq; dixerunt. cū à sponde
respondeatur. i. ad uoluntatem rogantis. Itaq; qui ad id quod rogatur
nō dicit, nō respōdet, ut non spondet ille statim qui dixit, spon-
deo si iocandi cā dixit. neq; agi pot cum eo ex sponsu. Ita quis
quis dicit in Tragædia. Meministi ne te despondere mihi gnatā
tuam? quod sine sponde sua dixit cum eo agi non pot ex sponsu.
Etiam Spes à sponde pot esse declinata quod tum sperat, quod
cum uult, fieri putat. Nam quod non uult si putat mitit, non
sperat. Itaq; hic quoq; qui dicit in Astraba. Plauti. sequere ad se
que polib a disce meā spem cupio consequi. sequor Hercule qui-
dem. Nā libenter mea sperata consequor, et quod sine sponde dē
cunt uere neq; ille sperat qui dicit adolescens. neq; illa sperata
est. Spōsor et præsetnas neq; idē, neq; res à quibus is, sed disti-
miles. Itaq; Præset qui à magistratu interrogatus i publicū ut præ-
stet, à quo Et cū respondet dicit præset. V as appellatus qui pro
altero uadimonij promittebat. Cōsuetudo erat, cum reus parū
esset idoneus inceptis rebus, ut pro se alterū darct, à quo caue-
ri postea lege ceptum est. ab his, qui prædia uenderent, uades
ne darent, ab eo scribi ceptum in lege mancipiorū uadem ne
posserent nec dabitur. Canere Et Canit, Et Suanit, Et Can-
to, Et Cantatio ex camena permutato pro-n-m. ab eo quod se-
mel canit. si sepius cantitat, hinc Cantatio. Item alia ne sine ca-
nendo Tibicines dicitur Oium. n. horum quod à canere erit. Sic
cinator à uocis similitudine Et cantu dicitur. Oro ab ore, et per-
orat, Et Exorat, Et oratio Et Orator, Et Osculum dicitur.
Indidem Omen Et Ornamentum. Alterum quod in ore pri-
mum elatum est omen dicitur. Alterum cum præpositione di-
citur nunc ornamentum olim ofnamenta, ut Scenici pleriq; di-
cunt hinc Ofanes dicuntur apud augures, quod ore faciunt au-
spicium. Tertium gradum agendi dicunt ubi quid faci-
ant, in eo propter similitudinem agendi Et faciendi, Et ge-

rendi quiddam error. his qui putat esse unum. pot. n. aliquid facere et non agere, ut poetae faciunt fabulam, et non agunt. Contra actor agit, et non facit, et sic a poeta fabula fit, et non agitur. ab actore agitur, et non fit. Contra imperator qui dicitur Res gerere. in eo neque agit neque facit, sed gerit. i. sustinet. et a latini ab his, qui onera agerunt, quod hi sustinent. Proprio nomine dicitur Facere a facie quod rei quae facit, i. ponit faciem, ut fictor cui dicit Fingo figuram imponit, cui dicit Infirmo formam. sic cum dicit facio faciem imponit a qua facie discernitur ut dia possit aliud esse uestimentum aliud uas. sic item quae sunt apud fabros factores. Item alios alia quicquid administrat cuius opus non exeat, quod sub sensum ueniat. Ab agitur ut dixi magis agere quam facere putatur, sed quod his magis promissive quam diligenter consuetudo est, uis, translatiuis utimur uerbis. nam et quidem facere uerba dicimus, et qui aliquid agit, non esse infanciem qui adluet, dicitur luce abluere et luce dissoluntur tenebrae. ab luce Noctiluca. luce item a luce quod propter lucem amissam is cultus institutus. Adquirere est ab ad querere. Ipsum querere ab eo quod quae res ut recipere reur, datur opera a querendo. Quae sit ab his Cogaestor. Vi deo a uisu. quinquaginta. sensum maxime e oculis. Na cu sensus nullus quod abest mille passibus sentire possit, oculorum sensus uisusque puenit ad stellas. Hinc uisenda uigilant, uigiliu, inuidet, et atticum illud obliuio lauet quod inuidet inuidendum. a quo etiam uolauit uirginem, pro uitaui dicebant. Acque eadem modo sua potius cum muliere fuisse, quam concubuisse dicebant. Cernio idem ualeat. itaque pro uideo, ut ait Ennius. lumen iubar ne i caelo cerno? Cernio, sensumque inesse et motum in membris cerno. Dicitur cerno a creio. i. a creando, Creio ab eo quod cu quid creatum est, tunc demum uidetur. hinc fines capillorum descripti quod finis uidetur discrimen, et qui id testamentum. facio uideant ut esse haeredem. Itaque in creatione adhibere iubent testes. Ab eodem est quod ait Medea. Ter sub armis malim multa cernere, quam semel modo p. rere. quod ut decernunt de uita co tpe multorum uideatur uita finis. Spectare dicitur ab antiquo quo etiam Ennius usus. uos epulo postquam spexit. Et quod in auspiciis distributum est, Quae habent spectationem quod non habeant et quod in auguribus etiam nunc augures dicunt, a uem Spectare consuetudo cois, quae cum praeneribus coniuncta fuerunt, et nunc seruant. ut Auspicio conspicio, Respicio, Sufficio, Despicio, sic alia in quo etiam Exspecto quod expectare uolo hinc Specula. hinc Speculum quod in eo speciamus in agne. Specula de quo prospiciamus. Speculator que mutimus ante ut respiciat quae uolumus. hinc quo oculos uingimus, quibus specimus, Specillu. Ab auribus uidentur dicta uerba. Audio et ausculto, audio ab Aueo quod auribus auemus dicere semper. quod Ennius uidetur Erymon ostendere uelle in Alexandro, cum ait. Ia dudum ab ludis aius atque aures auet auide expectantes nuntium. propter hanc aurium auiditatem theatra replentur, ab audiendo etiam Auscultare declinamus, quod hi auscultare dicuntur qui auditis parent, a quo dicitur poetae audio, aut ausculto literae conuentione dicitur. Olor. Olor. hic Olet et odorari, et odoratur. et Odora res. Sic ab ore Edo, Sorbeo, Bibo, potio, edo a graeco εδω. hinc Escaletum, et Escaletia, et quod graeco ρωδω latine gustat. Sorbere, item bibere a uocis sono. ut feruere aquam ab eius rei simili sonitu ab eadem lingua quod ποτιο. unde poculum, Potatio Repotatio. itidem putatis quod sit graecum antiquum, non ut nunc pellex dicitur. a manu Manapium quod manu capiuntur. Cum uingit plures manus Manipulus. Manipularis mania. Manubrium quod manu teneatur. Mantelium quasi manutrium ubi manus teruntur. Nunc primum ponam de censoribus tabulis. ubi noctu in templum censor auspicauerit, atque de caelo nuntium erit praconi, sic Imperator, ut uiros uocat

10
20
30
40
50
60

quod bonum fortunatum felixque, salutarisque sicut po. Ro. quiritium. Reique. p. p. R. quiritium mihique, collegaeque meo, fidei magister atque nostrum. Oes quiritis, pedites, armatos, priuatosque, curatores oium tribuum, si quis pro se, si uerbo altero dari ratione uolet, uocat Inlicium. hoc ad me praeco in templo primum uocat post eadem aris. Item uocat ubi licet censor scribae, magistratus myrrha unguentis quod ungetur. Vbi praetores tribuumque plebei quique in consilio uocati sunt, uenerunt. Censores inter se fortiumur, uer lustrum faciat ubi templum factum est. post autem conuentionem hiet qui lustrum conditurus est. in comentiariis consularibus scriptum sic inueni. Qui exerat in praetore uerit, Acenso dicit, hoc Calphurni uocat inlicium. Oes quiritis huc ad me, accensus dicit sic. Omnes quiritis inlicium uisite huc ad iudices. C. Calphurnius dicit. uoca ad conuentionem oes quiritis huc ad me. accensus dicit sic. oes quiritis ite ad conuentionem huc ad iudices. Deinde consul eloquitur ad exercitum Im po qua conuenit ad comitia centuriata. quare hic accenso, illic praconi dicit. Haec est ca in aliquot rebus. Idem ut praeco accensus accibat a quo accensus quoque deus. Accensus solitum Ciere Boetia ostendit quam Comedia alij esse dicit hoc uerbu. Vbi primum accensus clamant meridiem. hoc idem Costonius in actionibus scribit praetore accensus solitum tu esse iubere, ubi ei uidebatur hora esse tertia, in clamare hora esse tertia. Itemque meridiem et hora nona circū aures mitti solitus quo inliceret populum in eum unde uocare possit ad conuentionem, non solum ad consules et censores, sed et quae stores ut comentiariu indicat uetus inquisitionis. M. Sergij Manij Filij quaestoris, quod capitis accusauit. rogum in aqua. an sic e auspicio orando. Sed in templo auspiciis du aut ad praetorem, aut ad consule mittas auspiciu petiu. Comentatum praetores uocat ad te. Et eum de muris uocat. praeco id in pare oportet. cornicem ad prima ti ianuam et in arce mittas ubi atnat collegae regis, et comiti edicat de rostris et argentarij tabernas ocludat. patres cenfent, exquiras et adesse iubeas magistratus, censeat ex ara consules praetores tribuumque plebis collegaeque nos, et in templo iubeas adesse hoies, accu mittas conuentionem auocet. In eodem comentiario aquisitiois ad extremu scripti apud edicti hoc e. It e quod attingat qui deaforibus classicu ad comitia centuriata redemptu hent uti auent eo die. quo die comitia erunt, in arce Classicus canatu arcuque muros et ante priuati huiusce. Quinti trogo scelerost hostium canat, et ut in capto cu priuati laci adsit. et iter id cu arcu muros mittitur, et cu coo aduocatur iter esse tepus ap pet ex his quae ite rea fieri inliciu scriptu e, sed ad comitia tu uocatur populus. id quod alia de ca hic magistratus non pot exerat uerbanu conuocare, censor, consul, dictator, Interrex pot quod censor exercitu ceturiato constituit quinquennalem cu lustraret, et in urbe ad uexillum dicere debet dictator, et consul in singulos annos quod hic exercitui in pare pot, quo erat id quod pp centuriata comitia imperare solent. Quare non est dubiu cum hoc Inliciu sit cum circum muros itur ut populus inlicatur ad magistratus conspectu, quod consul uocare pot in eu locu, unde uox ad conuentionem uocatis exaudiri possit. quare una origine inlicio et inliciu, quod i choro proferpi ne est, et pellexit quod in hermona est cu ait Pacu. Regni alieni cupiditas pellexit. Sic Elicij Iouis uisa ara in auctimo ab elice do. hoc nunc aliter fit atque olim quod augur consuli adest tu cu exercitus imperator ac praet. Quid eum oporteat dicere. Consili augur imperare soletur inlicium uocat, non accenso aut praconi. id inceptum credo cum non adesse accensus, et nihil intererat cui in paret et dicimus cu fiebat quaedam neque ite sca neque item dea semper hoc ipsum inliciu scriptu inueni in M. Inuij comentiariis, quod in ibide est quod illicite illexit. Quae cu e. Et. C. cum. G. magna habent comunitatem, sed quoniam in hoc de paucis rebus uerba feci. De pluribus rebus uerba faciam pauca, et

potissimum, quae in graeca lingua putantur latina, ut Scalpere oua aou. sternere sorpura. lingere n' xruada. ferre pher. prouidere p'oider, errare e'p'uer, quae oia graeca sunt. ite ab h'ro'ua' g'gnitur. ab eo quod dicitur σπαγγαλλειν, strangulare. tingere a graeco θρυγγειν. Praeterea ades ab eo quod illi malaxare illi μαλακισειν potare ποτισειν. domare δουρειν, mulgere ab αμειγγειν, utrucinare etc. ut rucinare a rucina cuius origo graeca. Quod ad origines uerboru huius libri p'inet, quoniam satis multas arbitror positas huius generis, desistam, et quoniam de hisce rebus tres libros ad te mittere in stitu. De oratione soluta duos, de poetica unum, et ex soluta oratione ad te misi duos. Priorem de locis et quae in locis sunt. hunc de temporibus et quae cum his sunt conuicta. Deinceps in proximo de poetica uerborum originibus scribere in stitu.

M. TER. VAR. DE LINGVA LATINA, ET DE VERBORVM ORIGINE AD CICE. LIB. VI.

EMPORVM uocabula et eorum quae conuincta sunt, aut in agedo sunt, aut cu tpe alij quo enuntiantur, priore libro dixi. in hoc dicam de poetica uocabulis et eorum originibus, in quibus literis oportet scribi, aperi. unde post aliqua de p'ta, si obscurior sit uoluntas in posteriores non reprehendam. Igitur illis, qui in seruitudo uerbo literas adijciunt, aut demunt, facilius quod sub ea uoce subit, uidere possint. Etenim facilius obsura opam Myrmetidis ex ebone oculi uideant si extrinsecus admoueant nigrae fetas. cu haec adminicula addas ad eruendam uoluntatem ipositoris, et latent multa. quod si poetice in carminibus seruabit multa prius, quae essent, sic etiam cui essent potissimum, facilius diuisa poemata ferre fructu. Sed ut in soluta oratione sic in poematis uerba oia quae hent et uia possunt dua. Nec multa ab eo quod non erunt in lucubratione literae profectae. Licet multum legeret Aeliihois in primo in literis latinis exercitatu, interpretatione carminu salioru uidebis et exili litera expedita, et praeterea obscura multa. Nec miru cum non modo Epimenidis opus post annos. L. expetitum a multis non cognoscatur, sed et Teuocet Linij post annos. xij. ab suis quod sit, ignoratur. ad hoc quod ad uerboru poetico u' atate? quoru si Popili regnu fons in armibus salioru, neque ea a superioribus accepta, in hent. dcc. annos. Quare cur scriptoris industria reprehedas, qui herois tritauu altauu non potuerit uire, cu ipse aut tritauu matre non possit dicere? quod interuallu multo tanto propius nos quod hinc ad mitiu salioru quo romanoru prima uerba poetica dicuntur latina. Igitur de originibus uerboru quod multa dixerit comode, potius boni consilendu, quod qui aliquid nequiuertit reprehendendu, praesertim cu dicat etymologae non oium uerboru posse dici cas. ut quia quare ad medendu medicina, neque si non noris radices arboru non posse me dicere piru esse ex ramo, ramu ex arbore, ea ex radiabus quas non uideo. Quare equi ondit equitatu esse ab equitibus. Eques ab equite. Equitem ab equo, neque equus uis fit dicit, in hic docet plura, et satisfecit graec. quem imitari possumus, ne ipse liber erit in dicio. Dicam in isto libro de uerbis, quae a poetis sunt posita. Primum de locis, deinde de his quae in locis sunt. Tertio de t'pibus, tu quae cu t'pibus sunt conuicta, ut quae cu his sunt conuicta adiungat, et siquid excidit ex hac quadripartitione, tu in ea ut comprehenda, incipiam. hic, unus erit quem tu tolles in caerulea caeli templa. Templu tribus modis dicitur. ab natura, ab auspicio ab similitudine. Natura, in caelo, ab auspiciis, in terra, ab similitudine, sub terra. In Caelo Templum dicitur ut hecuba, magna templa caeli tum comista stellis splendidis. in terra, ut phibae. Scrupea saxa bacchi templa prope aggregatur. sub terra ut andromacha, Acherusia templa alta ora saluete infero.

qua quia initium erat oculi a tuendo, primo templu dcm. quocirca caelum qua tuimur dcm templu. Sic cotremu templu magnu Iouis altitonantis. i. ut ait Nauius in hemispherio ubi terra caeruleo septum stat. Eius templi partes quatuor dicuntur. Sinistra ab oriente. Dextra ab occasu. Antica ad meridiem. Postica ad septentrionem. In terris dicitur templum locus augurij aut uisus spicij causa quibusdam conceptis uerbis finitus concipitur uerbis non eisdem usquequaq; in arce. Item sic testuq; me ita sunt to quoad ego eas te linquam nuncupauero. Vlla ter arbor quisquis est qua me sentio dixisse templum rectum quem festo in stitu. Olla uer arbor est quisquis, quicquid est, quod me sentio dixisse templum quem festo dextrum. Interea concretionem conuisione, certumone, utiq; ea rectissime sensit, in hoc templo fauendo arbores constitui fines apparer et intra eas regiones quae oculi conspiciunt. ite ueniamur a quo templum dcm, et Contemplare ut apud Ennium in Medea, contempla et templum Cereuis ad leuam aspice. Contemplare et conspiciare id esse appareret ideo dicere cum templu faciat augur conspiciore qua oculorum conspectum finiant, quod cum dicunt conspicionem addunt Cortumionem, quae dicit a cordis uisu. Cor. n. cortumionis origo, quod addit templa ut sint dextra aut sancta esse, qui glossas scripserunt. id esse falsum. na curia hostilia templu est, et sanctum non est. Sed hoc ut putarent eadem sicram esse Templu et esse sanctum, quod in urbe roma pleraque ades sacrae sunt templa eadem sancta, et quod loca quaedam agrestia quod alianus dei sunt, dicuntur Testa, Nam apud Acaum in philocteta, Lemnia quis tu es mortalis qui in deserta et Testa te apportes loca. Loca enim quae sunt designat cum dicit, Lemnia praestolare, et celsa cabyrum delubra tenes, mysteriaque pristina casus concepta sacris. Deinde Vulcania templa sub ipsis collibus in quo delatus lotos dicitur, alto ab lumine caeli, et Nauius exprinque uapore uides unde ignes cinet mortalibus diuis. quare hoc loco quo Testa dixit non errauit, neque ideo quod sancta, sed quod ubi mysteria fiunt, aut tuentur testata dicit post testa facta. Tueri duo significat, unum ab aspectu, ut dixit, unde est illud. Tneor te senex, proh. Iupiter. Et quis pater aut cognatus uolet nos contra tueri? Alterum a curando ac tutela ut cum dicimus, bellum tueor, et tueri uillam a quo etiam quidam dicunt illum qui curat ades sacras Aeditum, non aeditum. Sed tamen hoc ipsum ab eadem profectum est origine, quod quem uolumus domum curare, dicimus, Tu domi uidebis. ut Plautus cum ait, intus para, cura, uide quod opus fiat. Sic dicta uerba spica quae uestem spicet. i. uideret uestem, actueretur. Quare a tuendo et templa et Testa dicta cum discrimine eo, quod dixi. Eia inde idem. Illud enim extemplo acceptum me negato et filiu. Extemplo est continuo quod omne templum debet esse curare septum, nec plus, quam unum introitum habere. Quod est apud Acaum. Peruale polum splendida mundi sidera a bigis continuis se caepit spolijs. Polus graeci id significat circum caeli. Quare quod est peruade polum ualde uade per polum. Signa dicuntur eadem et sidera. Signa quod aliquid significant, ut libra aequinoctium. Sidera, quae insiduntur. atque ita significant aliquid in terris perurendo aliud ue. Quare ut signum cadens in pectore, quod est terrarum anfractu uisum. Anfractum est ab origine flexum duplici, dicitur ab ambitu et frangendo. ab eo legis in bent indirecto pedu. viij. esse, in anfractu. xvi. i. in flexu. Ennius, ut ibi titanis triuia dederit stirpem liberum. Titanis Triuia Diana est ab eo dicta Triuia, eo quod in triuio ponitur ferre in oppidis graecis, uel quod luna dicitur esse, quae in caelo tribus uis mouetur in altitudinem, et latitudinem, et longitudinem. Titanis dicta quod eam genuit unus ex titanibus ut in Plauti, latona titanis, ut scribit Manilius, est creata titano, ut idem scribit, latona parit casto complexu Iouis delia deos geminos. i. Apollis-

10
20
30
40
50
60

nem et Dianam. Idem de eodem o sancte Apollo qui umbilicū certum terrarū obines. Umbilicū dēn aiunt ab umbilico no- stro qđ is medius locus sit terrarum. ut umbilicus in nobis qđ utriq; e falsum. Neq; hic locus est terrarū medius. neq; noster umbilicus est hois medius. Itaq; pingitur qui uocatur ichon Pythagora. ut media celi ac terrae linea ducatur infra umbilicū. per id qđ discernitur hō mas an foemina sit. ubi ortus humanus similis ut in mundo. ubi. n. oia nascuntur in medio quod terra mundi media. Præterea siqđ medium. i. umbilicus ut pila terra non Delphi medium. Et terra medium non hoc. sed qđ uocat Delphis in eade foramen. allatum est quiddam. ut thesauri specie qđ græci δμυκαλον umbilicum dixerunt. P. acti. Calydonia. alitrix terra exuberantium uirū. ut ager Thysculanus. sic calydonius ager est. nō terra. sed lege poetica qđ terra ætolia in qua calydon a parie totam accipi ætoliā uoluit. Actius. mystica da dextra uada præter ueltri. mystica ac a mysterijs que ibi in propinquis locis nobilia sunt. Ennius. arcopagite qui dederit quam pudā. Arcopagite ab arcopago. is locus athenis. Musæ que u pedibus magnam pulsatis olimpum. Cælum dicunt græci olimpum. montem in Macedonia omnes. a quo potius puto di- ctas musas olympiadas. ita. n. a terrestribus locis cognominatæ Libetrides. pimpliades. Thestiaides. Heliconides. quasi Helle- spontum Et claustra quod Xerxes quondam eum locum clau- sit. Nam ut ait Ennius. Isq; Helleponto pontē cōtendit in alto. nisi ab eo qđ Asia et Europam ibi concludit mare et inter angu- stias facit propontidis fauces. P. acti. Aliqui in ægō freto. Dictum fretum a similitudine feruentis aquæ qđ in fretum sepe cōcur- rat æstus. atq; effervescat. Aegēū dicitū ab inulis qđ in eoma- ri scopuli in pelago uocantur a similitudine caprarum dicitur Aegēs feruē aderant equore in altoribus repetibus equor mare appellatum qđ æquatum cōmotum uēto non est. Ratis na- uis lōgā dicitur. ut Ennius cū ait. Cōferre aut ratam æratā qui perit et qui dūm mare fidātes eunt atq; fedentes. Ratis dicitur natis longæ propter remas qđ hi cum per aquam sublatis sub dextra Et sinistra duas partes efficere uidentur. Ratis. unde hoc trāslatū. illic ubi plures mali aut asseres. Agrestis ab agro insulas dicitur apparet. qđ uelamenta hostijs e lana que addū- tur dicuntur insule. intra hostiarum cornua uelamenta erāt. itaq; nunc cū ad sepulchrū ferunt frōdes ac flores. addunt lan- nas. iō Nænius ait. Sed uelatas frondentis comas cornua taurū. Umbra iaci dicere apparet cornuta a cornibus. Cornua a cur uore dicitur qđ plerq; curuamus. at quas memorant nosse nosse. Carmenarū p̄ficiū uocabulū. ita natū atq; scriptū est ali- bi. Carmenæ ab eadem origine sunt declinatæ in multis uerbis in quo antiqui dicebant. f. postea dicunt. r. ut in carmine saliorū sunt hæc. Oratio. dolosi Efo. pro osculo. dolori. ero. omnia uero ad paula comisse. Iani cūstanes duo miseres. dumq; Ianusq; uenet post melios melior. Foede sum foederum. Plurima plurima. Meliosm meliorem. A senam arenam. Ianitos ianitor. Quare Casmena carmena inde Carmina carmen. r. postea ex trito ca- mena factum. ab eadem uoce Canite. pro quo in saluari uerbu scriptum est amicante hoc uerbu. diuum exte ante diuum deo supplice ante. In carmine Priami apud Actium qđ est ueteres casmenas Cascas res uolo profari. Et primū casum significat uetus. eius origo sabina que usq; radices in osam linguam egrit. Casum uetus esse significat. Enni. qđ ait. q̄ primū casū populi genere Latini. eo magis Manilius qđ ait. Casum duxisse ca- sam nō mirabile est. qm̄ canor as faciebat mupias. Item ostendit Vapini epigramatum qđ in adolescentem fecerat. Casum ridiculū est cū te casca tua casca dicit. Amica Philoptonis eius q. senex puerum dicit pusum. puellā pusam. Sic fiet mutua muli- nam. ut sus uere pusus tu tua amica senex. Itē ostendit qđ oppi- dum uocatur Cassinū. hoc. n. a sabinis orti santes tenuerunt.

ne nunc nostri. unde Et Cassinum forū uetus appellat. Itē si- gnificant in attelans aliquot Pupum senem qđ ofci Casnar ap- pellat. apud Luciliū. Quid tibi ego ambages ambiui scribe- re. canor. Profectum a uerbo ambe qđ est i ambitu et ambitio apud Valerium foranū uetus Adagio. O. P. Sapia. qđ uerbu usq; eo emanat. ut græcum pro eo positum magis sit a ptum. nam idē qđ uocant græci παρομιση. ut cum auribus lupū teneo. Canis caninā non est. adagio est. litera cōmutata. Ab ago dicitur ab eo qđ ambit orationem. neq; in aliqua uia re consistit sola. Ab ago dicitur. ut Abusu qđ circū usū est. ut abigens bos apud augures. quam circum alia hostia cōstituntur. Cū tria sunt cō- iuncta in origine uerborū que sint aduertenda. a quo sit im- positum. Et in quo et quid. sepe non minus de tertio. qđ de pri- mo dubitatur. ut in hoc. Vtrū primū una canis aut canes sic ap- pellata. dicitur. n. apud ueteres. Vna canes. itaq; Ennius scribit. Tantiē quasi facta canes sine dentibus latrat. Lucilius neq; et magnus hō Lanorum immanes canes ut impositio uis de- buit esse canis. plurium canes. sed neq; Ennius cōstitutum illā sequens. est reprehendendus. neq; is qui nunc dicit Canis caninā nō est. Canes qđ larratu signa dant. ut signa canari. Ca- nes appellat. Et quod ea uocē indicant que noctu latent. la- teratus appellatus. sic dicitur a quibusdā una canes ut una Tra- bes remis rosira per altum. Ennius. Vtinam ne in nemore pe- lio securibus caesa acatiffit ad terrā abiegnatrabes. cuius uer- bi singularis casus recte correctus ac facta trabs in medio. En- nius. Celitum canilla expectata aduenis. salue hospita Cami- la. Qui glossata interpretati. dixerūt administrā addi oportet in his que occultiora. igitur dicitur in nupijs Cassillus. qui cum merum fert. in quo quod sit in ministerio pleriq; extrinse- cis uentunt. hinc Cassillus noīatur in Samothrace mysticij. Dius quidam administrer dijs magnis uerbum græcum ab- iteror. quod apud Callimachum in poematis eius inueni. apud Ennium. Subulo finitimas p̄p̄ asinbat aquas. Subulo dicitur qđ ita dicitur Tibicnes thufci. quo circa radices eius in Hermia nō latio querendum est. uerfus quos olim Fauni. natesq; ane- bāt. Fauni dei Latinarū ita ut faunus. et fauna sint in his uer- bis quos uocat saturnius in syluestribus locis traditū est solitus fari. Quo fando faunos dicitur. Antiquos poetas vates appella- bant a uersibus uicidis. ut in poematis cum scribā oīdam. Cor- fore tartarino prognata paluda uir ago. Tartarino a tartaro dēn. Plato in. iiii. de fluminibus. apud in feros que sunt in his unum tartarum appellat. quare tartariorum græca. Paluda a paludamentis. sunt hæc insignia ac ornamenta militaria. Ideo ad bellū cū exit in pator ac litores mutauerūt uelē et signa in- cauerunt. paludatus dicitur proficisci. que propterea qđ cōspi- ciuntur qui ea hnt ac sunt palā paludamēta dēa. Plau. Epeū sumificū cocū. ab epeo illo q dicitur ad Treiū fecisse equū uoi- num. et arguis cibū curasse. iō aitepeū sumificū qui legioni nō- stræ hēt cocū abū. Apud Enni. Atq; prius pariet locusta lucā bonē. Lucas bos elephas. cur ita sit dicitur. duobus modis inueni scriptum. Nā Et in Cornelij commē. erat a libycis lucas. Et in Virg. cōmētario ab lucanis Lucas. ab eo qđ nostrorū maximā quadrupedē. quā ipsi hērent. uocarent bouē. et in lucanis Pyr- rhi bello primū uidiſſent apud hostis elephātos. Idē nō itē qua- drupedes cornuatas. nā quos dētes multi dicit sine cornua. lu- canā bouē qđ puabant lucā bouē appellasse. si a libya dicitur eēt lucæ fortasse Patheræ quosq; et leones nō Africane bestia- dicebant. sed lucæ. si ab lucanis dicitur. Vt si cur potius lucani quā lucā dicit. Quare ego arbitror potius lucas ab lucā qđ lō- ge reluctance p̄p̄ inaurator res clypeos quibus eorū timor nata erat turres. Enni. Orator sine pace redit. regq; referit. Orator ab oratione dicitur. q. n. uerba hēret orationū pulpie aduersus eum qđ legebatur. ab oratiōe orator dicitur. cū terma

iore rōne legēbantur. potissimū qui eam cōmodissime orare po- terant. Itaq; Ennius ait. Oratores doctuloqui apud Enniū olli re- spondet. suis sonus egeria. Olli ualeat dēn illi ab olla et Ol- lo qđ alterum comitij cum recitatur a præcone dicitur Olla cen- turia nō illa. Alterū apparet in funeribus indictiuis. quo dicitur Ollus leto datus est. qđ græcus dicitur alsq. idest obliuioni. apud Ennium mensas constituit. idemq; analia. Analia dicitur ab anafu. qđ ea arma ab utraq; parte. ut thracū inafsa. Satur- nio in carmine. Libaq; fectores argeos et tutulatos. Liba qđ libā di cā sunt. Fectores dicitur a fingendis libis. Argei ab argis. Ar- gei sūt e serpeis uirgulis simulachra sunt hominum. xxx. Ea quotannis ponte subicio a sacerdotibus publice deijci solent in tyberim. Tutulati dicitur hi qui in sacris capribus hēre solent. ut metā. id Tutulus appellatur ab eo qđ matres familias crines conuolutos ad uerticem capitis. quos habent uti uelatos dicunt Tutulos. siue ab eo qđ uendi cā capilli fiebant. siue ab eo qđ al- tissimum in urbe. qđ est arx ea res tutissima Tutulus uocatur. Eudem Pōpiliū ait fecisse flamines qui cū oēs sint a singulis de- is cognominati. in quibusdā apparent eiyra. ut cur sit Martia- lis. et quirinalis. sunt in quibus flaminū cognominibus latent ori- gines. ut qui sunt in uersibus Pleriq; Volturnalem. Palatualem. Furinalem. Floralem qui Falacrem. et Pomonale fecit. obscu- ra est eorum origo. Volturnos diua palatua. furina. flora. Fa- lacre. Pomona pomorū pater. Nā apud Enniū. Iam Cata si- gna ferē sonitum dare uoce parabit. Cata acuta. hoc. n. uerbo. Sabini dicunt. quare Carus Aelius sextus. nō ut aiunt sapiens sed acutus. et qđ est tunc cepit memorari. simul cata dicitur acci- pienda acuta dicitur apud Luciliū. Thyrimo capto coriū exclus- dunt fores. Occiduntq; lupos aperdite Et iura Siluii Sume re- te atq; amiam. P̄ficiū nōia sunt coriū. et græca origo. Apud Enniū. queq; caeruleo feto Orta nare coepit. Cana Cortina di- cta. qđ est inter terrā et cælū ad similitudinem cortinæ Apol- linis. ea a corde. qđ inde sortes primū extimatæ. apud Enniū. Quin inde inuitis. sumperūt p̄duellibus. Perduelles sunt ho- stes ut perficit. sic Perduellū duellū. i. postea bellū. ab eadem cā facta Duellona Bellona. apud Plautū. neq; iugula. neq; uesperu- go. neq; uergilia occidunt. Iugula signum est quod Aai. appel- lat Orionem. cum ait. Citius orion patefit. huius signi caput dicitur e stellis quatuor quas infra due clare. quas appellant hu- meros inter quas qđ uidetur iugulū. unde iugula dicitur. v. espe- ruq; stella. que uesperere oritur. a quo etiam Turpil. scribit. Ve- sperū. itaq; dicitur alterū. v. esper adest quem dnt græci τωσor. Nænius patrem suū optimū appellat supremū. supremum a superrimo dēn. Itaq; in. xij. tabulis solis occasu dici suprema- tempestas esto. Libri augurū pro tempestate Tempestatem di- cunt. i. supremū augurū tempus. In cornicula qui regē latroci- natus decem annos demerit. Latrones dicitur ab latere. qđ circū latera erant regū. atq; ad latera habebāt ferrū. quos postea a- spatione spatores appellat. et qui cōducantur. Ea. n. mer- ces dicitur græce κέρδος. ab eo ueteres poete nō uunq; milites appellat. latrones. qđ itemuti milites cū ferro. aut qđ latent ad- isidias faciendas. Apud Næniū. Risi egomet cassabūdū ire ebrui- um. Cassabūdū a cadendo. Item Diabatra in pedibus habe- bat. et at amictus Epitroo similis. utrunq; uocabulū græcū. in- menecimis Plauti. Inter ancillas sedere iubes lanā carere. Idē est hoc uerbu in Cosmotriā Næniū. Carere a carendo. qđ eā tū- purgāt ac deducit. ut carere spurcatia. ex quo Carminari dicitur tū lana. cū caret ea. qđ i ca haeret. Neq; e lana que i Romu- lo Nænius appellat Ofcā ab ofcis. In persa iā polille hic ade- rit credo congero meus. Congro a gerra. Et græcū est Et in latina cratis. In menecimis. Idem istuc alius ascriptum fieri ad legionem solet. Adscripti dicitur. qđ olim adscribebantur

Inermes. qui succederēt armatis militibus sigs eorū deperisset. in Trinumo. nā illū ibi ferentariū a ferendo. i. inane ac sine fructu. aut qđ ferentarij eqtes hi dicitur qui ea mō hēbant arma. que ferrentur. ut ianulū. huiusmodi eqtes pictos uidi in Escu- lapij eade uerere. et ferentarios adscriptos in friuolaria tibi ro- rarij estis en sunt. ubi sunt acensieat. Rorarij dicitur a uore qui bellū cōmittebat ante iō qđ ante rorat. qđ pluit. Acensos uini- stratores Cato esse scribit. pōt id ab arbitrio. nā inde ad arbi- trū eius cuius minister Pacuuius deū triportēta in mercatore ponit. Idem in mercatore. Nō tibi istuc macis diuidia est. quā nō hodie fuit hæc eadem est in Corolaria. Nænius. Diuidia a di- uidendo dicitur. qđ diuisio distractio est doloris. Itaq; idē in cur- culione ait. Sed qđ tibi est licnes. necan. renes dolent. Pulmōnes distrahuntur. In phagone. Horos sinterasto perit pernis gla- dio. Sinterastū est omne medullum antiquo uocabulo græcis. in- parasito pigro. domū ire cœpi tramite dextra uia. Trames a- transuerso dēn. in fugitiuis A grege spectat uide uinices quā- tas. Tam inspexi quid essent. v. uinices alij excitatū uerberibus corpus. In astellaria. Non quasi ut hæc suas hic limaces. Liti- de Limax a limo. qđ ibi uiuit. Diobolares scenicula miracu- la. Diobolares a duobus obolis Scenicula ab sceno magis uinguento. Miracula. a miris. i. monstris. a quo Actius ait per- sonas distortas oribus deforme mirones. Ibidē. Seractia ser- uat scrupedā. Aurelius scribit Aus. rripedam. Tuentius conicus dicebat a uermiculo piloso. qui solet esse in frōde cū multis pe- dibus. v. alerius a pede ac scrupeda. ex eo ab Actio positū. cu- riosa itaq; est in Menalippa. Reijā abs te religione. Scrupeda i-ponas scribit illas a stritlādo. Stritare ab eo qui sicut egre. in astraba. axitose amonā caram e nili cōcinat uiris. iō in- Siteli tergo idem ait Mulieres uxore uoluit ego noui scio axi- tiosam. sic Caruilius scribit Axitiosas demonstrari. Suspiciari- ces ab agendo axitiosas. ut ab unā faciendo factos sic ab unā- agendo actiosas dicitur. In Gestione cerastribula. ut de lūbo ob- scenabis. Cerastribula Opilius scribit circum coxendices sunt nobis. id græcū est ab huius loci uersura. In neruolaria. Sabi- nā ego illam acturū ad rasi. sobinam a sobe. Lima. n. materia fibrillis est in Pœnulo. v. in ceretis ceruū cursu. uel. grallatrem gradu. Grallator a gradu magno dicitur in Truulento. Sine uirtute argutum ciuem mihi habeam pro Præfata. ut Aurelius scribit. Mulier ab luctu. que conduceretur. que ante domum mortui laudes eius caneret. hoc factitatum Aristoteles scribit in libro qui scribitur Noia barbarica. quibus testimonium est. qđ fretum est Næniū. Hæc quidē hercle opinor præfata ē. Nā mor- tuos collaudat. Claudius scribit dicitur. que præficerentur an- cillis. quemadmodū lamentarentur. Præfata est dicitur. utrunq; ostendit a præfatione præfata dicitur. apud Enniū decem. Co- clites quos montibus summis ripis sedere. ab oclo Cocles. ut Ocles dicitur. qui unū haberet oculū. quo cū in Curculione est de oculum profapia esse arbitror. Nam sunt unoculi. Nūc de temporibus dicam. qđ est apud Cassiū. Noctē in tempesta no- strā deuenit ad domum. In tempesta nox dicitur a tempestate. Tempesta ab ipe. in tempesta nox quo ipe nihil agitur. Quid nox uidetur in altifono celi clypeo temo supat stellas subli- me cogens ē. atq; et noctis iter. hic multā noctem oīdere mult- a temonis motu. Sed temo. uñ et cur dicitur latet. Arbitror an- tiqnos rusticos primū notasse quēdā in cælo signa. que præ- ter alia erāt insignia. atq; ad aliquē usum culturæ tempus desi- gnādū cōuenire aduertebatur. eius signa sunt. qđ has septem stellas græci. ut Homerus. uocant. μύσῶν. Et propinquum equi signū Bootem. nostri eas septem stellas Boies et temones. et propē eas axem. Triones. n. et boues appellantur a bubulcis

et nunc maxie cu' avant terra. e' q's diffi ualentes glebarij q' fa
 ale profcindit glebas. sic oes q' terra arabat a terra Terriores.
 un' Triones ut dicerentur deritit. T emodcis a tendo. Is. n. co
 tinet iugiu' et plaustru' appellatu' a pte totu' ut multa pit. Trio
 nes dicti septe, q' ita sita stella, ut ternae trigona faciant. Ali
 q'd lumen iubar ne in caelo cerno? Iubar dicitur stella lucifer,
 quae in summo het diffusum lumen, ut leo in capite iuba huius
 ortus significat circiter esse extrema nocte. Itaq' ut Pacu. Exorto
 iurare noctis de cerso innere. apud Plau. in Parasito. migro in
 de hinc bene potus primo crepusculo. Crepusculum dem a sabi
 nis, et id dubiu' tepus noctis, an diei sit. itaq' in cordalio e'. Ta
 crepusculo ferre ut ament Lampadas accedite. Io dubie res cre
 perae dicte. In Trinummo, Cocubiu' sit noctis, priusq' postremu'
 perueniens. Cocubiu' a concubitu dormendi ca dem in asma
 ria, v' videbitur, factu uolo. at reditococubiu'. Cocubiu' pmo a
 conticiscendo dem sive ut Opilius scribit ab eo, q' conticuerit
 hoies. Nunc de his rebus, quae ad significant aliq'd tempus cum
 dnr, aut sunt, diatm. apud Acau' Reciproca tendens nervo eq'
 no cocata tela. Reciproca est num, unde q'd profectu' redit co, q'
 ab rea per reciprocate factu' aut q'd postere procare dem. apud
 Plautu', aut trasuer sum, no prouersus cedit, quasi cancer solet.
 dicit ab eo, q'd in id q'd est uersus. et io qui exit in uesibulu', q'd
 est ante domu' prodire et procadere, q'd cu' leno no faceret sed
 sed m pariete trasuer sus iret, dixit, ut trasuer sus cedit quasi
 cancer no prouersus ho, ut apud Enni. Andromachae nomen q'
 indidit recte ei ididit. It' quapropter Parim pastores nuc ale
 xandru' uocat. Imitari diuoluit Euripide et ponere etymon
 est lapsus. Na Euripides, q' graecae posuit, etyma sunt apta. Ille
 ait io nomen additum Andromachae, q'd ἀνδρὶ μάχεται, hoc
 Enni quis pot' intelligere? In uersum significare Andromachae
 nomen qui indidit recte indidit, aut Alexandru' ab eo appella
 tu' in graecia qui parus fuisse, a quo herculem quoq' cognomi
 natu' Alexiacu' ab eo, q'd defensor esset hoium. apud Acaum.
 Iamq' aurora ruilare procul cerno. Aurora dicitur ante solis
 ortu', ab eo, q' ab igne solis, tu aureo aer aurescit, q'd addit Ru
 tilare est ab eode colore. Aurei. n. rutili et inde et mulieres ual
 de rufae rutilae dicte, apud Terentiu'. Scortatur, potat, olet un
 quentiu' de meo scortari est sepius meretricula ducere, quae dca
 a pelle. Id. n. no solu' antiqui dicebat scortu', sed et nuc dicimus
 scortea ea, quae e corio ac pellibus sunt sca. Inde in aliquot sac
 cris ac sacellis scriptu' habemus, nequid scortu' adhibeatur, ne
 morticianu' quid adsit. in attellanis licet ai aduerrere, ruficos di
 cere se adduxisse proforto pellicula. apud Acau'. Multis nome
 uestru', numenq' aendo. Numen dicit esse impriu' ab nutu, oia
 sunt eius cuius in pu' maximu' esse uideatur. Itaq' in Ioue hoc
 et Homerus, et aliquoties Iuius. apud Plau. Si unu' epityrum
 eda apud illu' e suriens infane. Bene epityru' uocabulu' est ab
 quo frequentius Sicilia q' Italia usa. id uehementer cu' uellet di
 cere dicit infane, q'd infani faciu' oia uehementer. apud Pacu. Ele
 xanimat aqua lymphaa dicit a Lympha Nympha, ut apud
 graecos Thetis. Apud Enni. Ea thetis illi mater in graecia como
 ta mente, quos v' μορῶν πούς appellant, ab eo lymphaos dice
 runt nostri. Bacchus, liber et eius comites Bacchae, q' uinu' in
 Hispania Baccha. origo in his oibus graecae. apud Pacu. halcyo
 nis ritu lina peruolans furor. haec. n. auis nunc graece dicitur
 ἄλλυων, a nostris halcedo. haec hyeme q' pullos dicitur traquil
 lo mari facere. Eo: dies halcyonios appellat, q'd e i uersu halcyo
 nis ritu. i. i. situto, ut cu' haruspex praecipit i suo quisq' ritu sacri
 ficu' faciat, et nos dicimus. xij. uiros graeco ritu sacra non roma
 no fiare. Quod. n. fit rite, id ratu' ac rectu' est ab eo, Acaus re
 dte pfectis sacris mult accipi. apud Enni. si uoles aduortere ani
 mum comiter monstrabitur. Comiter hilare, ac lubeter, cuius ori

go graece uos. inde Comissatio latine dca et in graecia, ut
 quida' dicit Comedia. apud Atiliu' cape, aede, lide, come, crede,
 cape. vnde acipe, sed hoc i' proxio libro retrahadu'. Apud Ta
 cuiu'. Nulla res neq' curare, neq' mederi potis e, neq' reficere.
 Ciurare mansuefacere. q'd. n. a ferro discretu', id dicitur Ciur
 et io dem Ciur ingenu' obituo ma' suctu' a quo v' curu' quoq'
 nobiles cognominati Ciurij. Innatu' a cicco Ciur. Ciurum dice
 bant membranam tenuē, quae sit, ut in malo punico discrimē. a
 quo et Plau. dicit, q' uolet desum ciccu' no inter duo. Apud Na
 uiu' Ciccu' uenire iudeo ferme inuira. Ferme dicitur, q'd uune
 ferē, utrumq' dem a ferendo, q' id q'd fertur est in motu, atq' ad
 uentat. Apud Plau. Euax iurgo uxorē tandem abegit ab ianna.
 Euax uerbu', nihil significat, sed effutu' naturaliter est. apud
 Enni. hehe ipse clypeus accidit. Apud Enni. Heu mea puella
 spe quide' id succenses tibi. apud Popiliu'. Heu qua me ca' for
 tuna infesta premis, q'd ait iurgo. i. litibus. itaq' quibus res erat
 in controuersia, ea uocabatur lis. io in actionibus uidemus dici,
 quam re sine lite dicere oportet ex quo licet uidere iurgo re
 ab iure dem. Na quis iure litigaret, a quo obiuertus is, qui id
 facit iure? apud Lucr. Atq' aliquos ibi ab rebus clepserē foro
 qui Clepserē dixit. vnde et alij clepe. i. uiri pe quoru' origo a
 clu', ut sit dem clape, unde clepe, et ex ea conuatio, ut multa et
 fcm clepe, pot' a graeco dem ualuer. Apud Matru', Corpora
 graioru' mereret mandier igni. dem mader a maderedo. unde
 maderuari a quo i attellanis obsoniu' uocant maderu'. atud Ma
 tiu' Obsecranu' interpre funestisq' ois aut hor, obsecranu' dem ab se
 na. Ea ut graeci, aut Aca. scribit, scaena in pluribus uerbis. a an
 te. e. alij ponit, alij no, ut q'd prim dicit scaetru', alij scaerari
 cem. alij scaeratricē, sic foenifca, et fenifca. a quo rufica pap
 cem. Mesiu' no mesum. A quo Luci scribit. Cacl. ne ruficos si
 at. quare turpe io absedu'. q'd nisi in scaena palam dicit no det.
 pot' uel ab eo q'd puerilis turpita res i collo quada' sufficitur
 nequid obsit scaena ea, inde scauola appellatus, ea dca ab
 scaena. i. sinistra, q' quae sinistra sunt, bona auf' scia existimant.
 a quo dicitur. Comitia aliud ne quid sit. aut sinistra, quae id a
 graeco e, q' hi sinistra uocat oualar. quare q'd dixi scauū. Om
 ne est turpe id, unde dicitur. Osmen omen extr. io. S. apud Plau.
 Quia ego ante hac te. amari ualec, costitui. Itaq' he res cu' om
 stuit se heredem esse, dicitur Canere, q' cum id fecerit, creuis
 se. Apud eundē. Quo de sinu frequēte operam de distis ualec
 assiduam. Itaq' qui adest assiduus ferre que oportet. his fre
 quēs opponi solet. Itaq' illud eadem muliercula dicit quide'
 nos pretio tanti e frequētare. Ita in prandio nos lepide ac ni
 de accipisti appet dicere facile e, ut curare, ut adim cu' id bene
 nos accipias. Apud Enni. Decretu' est stare cor pa telis, hoc uer
 bu' Enni dem a fo dicendo, a quo fossa. Apud Enni. uocabu' co
 cide faxim et obrutus. Mulsare dem q'd muti non amplius qua
 pu' dicunt. a quo idē dicit, q'd munitu' est. neq' ut aiunt pu'
 ficere uident. apud Pacu. dei mouerint meliora, atq' amant
 am auerru' assint. a uertendo Auerru' care, ut deus qui mē re
 bus praest Auerrumant. Itaq' ab eo precari solent, ut pericula
 auertat. In Aulularia. Pipulo te differa ante adis. i. conitio de
 clinatu' a pipatu' pulloru'. Multa ab ai aliu' uocabu' translate i
 hoies. prim quae sunt a pta. pta obscur. pphica ut Enni, aiunt
 cu' pectore lactat. Plauti, Cannu' odiosus oi tota familia Ce
 aliq', em rem dilabare, ut pro nihilo habuerit. Luclij. Hee mē
 Rudet ex rostris militabat equide', q'tum hinniū atq' equitū
 cu' minus a piant porci ab lupo uoluntate ululantis. Enni. A. u'
 tulo tibicina maximo labore mugit. Equide' a boue clamore bo
 uantes. Equide' a Leone pausam fecere fremendi, equide' ab he
 do clamor ad calu' uolendus p aethera uagris sueta. fremdie,
 Erude frumū suauiter. Matius in cassina a Fringilla. Quis
 fringuit?

fringuit? quid istuc tam cupide cupis? sues auoluerat. Ita trude
 neq' in re, neq' in iudiciu' Aesopi, nec theatri i colete nexu' Ma
 nilius scribit oē q'd p libra et aeg geritur in quo sim ma'cipia,
 Mutius, quae p aet et libra frut. ut obligentur praeterq' mancipio
 detur. Hoc uerius Elatus esse ipsum uerbu' ondit. de quo quaerit.
 Na idē q'd obligatur p libra, neq' suū sit, inde Nexu' dem
 Liber qui suas opas in seruitute pro pecunia, q' debebat dum
 solueret nexu' uocatur, ut ab aere Oberanus. Hoc. C. pupillo na
 care Sylla dictatore sublatum ne fieret. et oēs qui bona copia
 iurarent, ne essent nexi dissoluti. In cassina. sine amct, sine quod
 lubet. id facias, quando tibi nil domi deliquim est. Deliquim
 est dictum ab eo, quod deliquanda non sunt. ut uerbida. quae
 sunt deliquantur, ut liquida fiant. Aurelius scribit deliquim
 esse a liquido. Claudius ab eliquato. Siquis alterutrum sequi
 mallet hēbit authorem Caeciliu', p Latina liquitur aiunt ali
 qn liquitur fictum multa apud poetas reliqua esse uerba quo
 rum origines possint dici non dubito, ut apud Nenu' in Nesto
 na. Enimero gladij Lingula a lingua, in Clasio, Virulates
 a nitula. in Dolo, a patre frōte a capra frōte. In demetrio, Perst
 bus a pite. Itaq' hoc boglossa callide subscribit in Lepadion
 ne. Protina a protinus continuatē significans, in Agedou,
 Caudacus suauis taesi a magisteris accipimus māsuetu'. in Ro
 mulo spōsus corra spōsum rogatus. i. stigmatia. Praebia a praebē
 do, ut slorū, q'd sit remedio i collo pueris. i. Technico. Coficiat
 a coficito conuenire dem in Terentilla p acaui, ab luce illustre,
 in Truularia. Excolas aulas quassant cymna, a graeco uerbo
 ἐξβολή iclu' in bello punico. Nec satis sarrire ab ferrare dem
 i. a pite. Hic et Sera, quae remota fores padūtur. Sed uero cor
 nures sint futuri q' de hoc gne me, q'd nōmū multa scripserim
 reprehēdat, q' q' reliquerim quada' acufent, io potius iam re
 primēdu', q' producēdu' puto esse uolumen Nemo reprehēsus q'
 e segete ad spiclegu' reliquit stipula. Quare institutus sex li
 bris quae admadu' rebus latina uoia essent i positae ad usum no
 stru', e q's tres scripsit R. Sepunio, q' mihi fuit questor tres ti
 bi quoru' hic est tertius. Priores de disciplina uerboru' originis,
 posteriores de uerboru' originibus. In illis, quae ante sunt in pri
 mo uolumine est, quae dicitur, cur etymologia, neq' sit, neq' ea
 utilis sit. in secundo, quae sit q' cur ea sit, et in illis sit in ter
 tio, quae forma etymologiae. i. secundis tribus, quos ad te misi, itē
 gnatum discretis. Primum in quo sunt origines uerboru', locoru',
 q' earu' reru', quae in locis esse solent. secundu' quibus uocabu
 lis tempora sint notata, q' haec res, quae in teporibus frut. Ter
 tius hic in quo a poetis. Item sumpta utilia, quae dixi in duo
 bus libris soluta oratione. Quocirca qm ois operis de lingua
 latina tres feci partes. Primo quae admodu' uocabula imposita
 essent rebus. Secūdo quae admodu' ea in casus declinantur. Tertio
 quemadmodu' conuenerentur. prima parte perpetrata. ut secū
 dum ordiri possim, huius libro faciam finem.

M. TER. VAR. ANALOGIA E. LIB. I.
 Quae dicantur cur non sit analogia.

VM Ratio naturae tripartita est, ut su
 perioribus libris ondit eius priā ps quae ad
 modu' uocabula rebus essent imposita esset,
 Sed a quo pacto de his declinata in discrimi
 na ierunt. Tertia, ut ea inter se rōne conu
 eta suam afferat, Priā parte exposita. de
 scā a inapia. hic ut propago ois natura scā a, q' prius illud re
 ctū, un' ea sit declinata. Itaq' declinatur i uerbis re ctū hō, obli
 qui hois, q'd declinatu' a recto de huius multiplici natura a di
 scriminū orae sunt haec. Cur, et quo, et quemadmodum in loquē

do declinata sunt uerba, de quibus duo priā duobus cāis pcur
 ra breuiter. q' et tu eude copia uerboru' scriba', erit retractā
 du', et q' de tribus tertiu' q'd est hāt suas pmltas ac magnas
 ptes declinatio iudicta in sermōnis nō solu' latinos, sed oim ho
 minū utili, ac necessariā de cā. Nisi. n. ita esse ferē, neq' dicere
 rōn numerū u' rborū possimus. In finit. n. si. n. natura in quas
 ea declinantur. Neq' quae didicimus ex his quae inter se re
 rū cognatio esset appareret. At nuc io uidemus, q'd simile e' q'd
 propagatu' legi, ut declinatu' est duo simul appent quodā mō
 eade' dici, et nō eodem tpe factū. v' si uerbi gratia alterū ho
 rū diceretur Priamus alterū Heceuba nullā unitatē adsignifi
 caret, quae appet in lego et legi, et in priamus priamū, et in ho
 minibus quada' sunt cognatiōes et gētilitates. sic in uerbis ut. n.
 ab Aemilio hoies ortū emilij ac gētilis, sic ab emilij nōie de
 clinatae uoces in gentilitate nō ali. ab eo. n. q' est impositū recto
 casu Aemilius ortū emilij emilij emilios emiliorū. et sic re
 liqua eiusdē quae sunt stirpis. Duo igitur oino uerborū priā
 pia imposita, alterū ut fons. alterū ut riuus. Imposita no
 mina esse uoluerūt q' p uocissima, quo citius ediscere possint. De
 clinatū q' plurima, quo scilicet oēs quibus ad usum opus cēt,
 dicerēt, ad illud genus, q'd prius historia opus est. nisi de scēdē
 do. n. aliter id nō puenit ad nos ad reliquū genus, q'd posterior
 ars ad quā opus e' paucis praecceptis, quae sunt breuiter. qua. n.
 rōne in uno uocabulo declinare didicerit, in infinito nū. ro no
 minū uti possit. Ita nomis noibus allatis cōsuetudinē sine du
 bitatione corū declinamus. Statim ois dicit populus, et nouitij
 ferui cempti in magna familia cito oium cōseruorū ois recto ca
 su accepto in reliquos obliquos declinat. qui si nōnūq' ondit, nō
 e' mirū. etenim illa qui primi noia imposerūt rebus fortasse
 an in q'busdā sinu lapsi. v' oluissim. putāt singularis res notare,
 ut ex ijs i multitudine declinaretur, ut e' ab hoie hoies sic ma
 res liberos uoluisse notari, ut ex his foeminae declinaretur, ut e'
 a Terentio terētia, sic in recto casu, quas imponeret uoces, ut il
 linc essent futurae quo declinaret, sed haec in oibus tenere negs
 se, q' et una dnr scōpae et mas et foemina aquila et recto et obli
 quo uocabulo us. Cur haec nō tā sit in culpa qui putāt ple
 rasq' soluerēt difficile. sed nuc nō necesse. nō. n. qui potuerunt
 assigui, sed qui uoluerunt ad hoc, q' propositū referat, q'd nihilo
 minus declinari pot' ab eo q'd imposerūt scōpae scōpae, quā si im
 posuissent scōpae ab eo scōpae. sic alia cā in qua cur eas ab i'posi
 tis noibus declinarent, quā ondi sequitur in quas uoluerūt de
 clinari aut uoluerūt, ut gnatum ac summatum. Itē in formis.
 Duo. n. gna uerborū. v' nū scā m q'd declinādo multas ex se pa
 rit dispariles formas, ut e' lego legis legā. sic alia. Alterū genus
 sterile, q'd ex se parit nihil, ut est er uix, magis, cur. Quare uere
 rum usus erat simplex. ibi etiā uocabula declinantur, ut in
 qua domo unus feruus uno feruilio post nomen inquam popu
 li multi pluribus. Igitur q' in his rebus quorum sunt nomina
 quo discrimina uocis plura, propagnes plures. In his rebus
 quae opulae sunt ac coniunguntur uerba, quod non opus fuit
 declinari in plura, ferē singula sunt. uno enim loro colligere
 possis uel hominem, uel equum, uel aliud, quod quicquid est,
 quod cum altero potest colligari. Sed quod dicimus in loquendo.
 consul fuit Tullius q' Antonius, eodem illo q' omnes binos.
 consules colligere possumus. Vel dicam amplius omnia nomi
 na atque ideo etiam omnia uerba, cum sunt, ut ne ex una syl
 laba illud q' maneat unum. quare duce natura si quae impo
 sita essent uocabula rebus ne ab omnibus his declinatus puta
 rent, quorum generum declinationes oriuntur.

Artes orōnis sunt duae, si item ut Dion. in tres diuise
 rimus ptes. Res quae uerbis adsignificatur. una quae
 adsignificat casus. Altera quae i' p. a. Tertia quae neu
 M ij

erit. De his Aristoteles duas partes orationis esse dicit. Vocabula et verba, ut homo et equus et legit et currit. utriusque generis et vocabuli et verbi, quae edam priora, et quae edam posteriora. Priora ut homo scribit, posteriora ut doctus et docte dicitur. non homo doctus, et scribit, docte. haec sequitur et locus, et tempus, quae neque homo scribi potest, nec sine loco et tempore esse. ita ut magis sit locus homini conueniens, tempus scriptori, cum de his nomen sit primum. Prius nomen est quod uerbum et pale, et reliqua posteriora quae nomen et uerbum. Prima igitur nota. quare de eorum declinatione, quae de uerborum ante dicitur. Nota declinantur aut in ea ruerunt discrimina, quarum nota sunt, ut a Terentius Terenti, aut i eas res extrinsecus quarum ea nota non sunt, ut ab equo equo. In sua discrimina declinantur, aut per ipsius rei naturam de quo dicitur, aut per illius quod dicitur, per ipsius rei discrimina, aut a toto, ut ab homine hominis, a capite capitulum, per multitudinem ut ab homine homines. Ab eo quod alij dicitur uerba, et id Horatium in poemate uerba, quae a parte declinata, ut a corpore, ut a mamma mamma, a manu manubria, alia ab aere, ut a prudentia prudens, ab ingenio ingeniosus, haec sine agitationibus, aut ubi motus maior. Item ab aere aut strenuitate et nobilitate strenuus et nobilissimus. Sic a pugando, aut per pugiles, et cursores. Vt aliae declinationes ab aere, aliae a corpore, sic aliae quae extra hominem, ut pecuniosus, agrarius quod foris pecunia, et acer per eorum, quae dicitur. Sunt declinatae casus, ut ipsae quae de altero diceret, distinguere possent cum uocaretur, cum daretur, cum accusaretur, sic alia equidem discrimina, quae nos et graecos ad declinandum duxerunt, sine controuersia sunt quinque, quae uocet ut hercules, quae admodum uocatur, ut Hercules, a quo uocatur, ut ab hercule, cui uocatur, ut hercule, cuius uocatur, ut herculus, propterea uerba, quae erant proxime ac cognominata, ut prudens, candidus, strenuus, quae in his praeterea sunt discrimina per incrementum, quae maius uel minus in his esse potest accessit declinationum genus ut a candido candidus candidissimus. Sic a logico dicitur id genus, alij ut ferret, quae in ea res, quae extrinsecus declinantur sunt, ab equo equile ab omnibus omnia, sic alia haec contraria illis, quae supra dicitur, ut a pecunia pecuniosus, ab urbe urbanus, ab atro atratus, ut nonnulli ab homine locus ab eo loco homo, ut a romano roma, a roma romanus. aliquot modis declinatae ea quae foris, non aliter, quae a maioribus suis latinius, et priamides, aliter quae sit, ut a praedando praedare, a merendo merces. Sic alia sunt, quae circuire non difficile, sed quod genus iam uidentur et alia uerba, omnia in uerborum genere, quae et praedicta ad si gnificam, quae erat tria, praeterea, per futurum declinatio facienda fuit triplex, ut a saluo, salutabam, salutabo. Cuius item personarum natura triplex est qui loqueretur, de quo, ad quae, haec ad eodem uerbo declinata, quae in copia uerborum explicabuntur. Quoniam deinde de duabus declinationibus, cur et i quasit fama, tertium quod relinquitur, quae admodum nunc dicitur. Declinationum genera sunt duo uoluntariarum, et naturae uoluntariarum est quo, ut cuiusque talis uoluntas, declinatur, sic tres cum emerunt ephesi singulos seruos, nonnulli alius declinat nomen ab eo qui uedit artemidorus, atque artema appellat, alius autem a regione, quod ibi emit ab Ionia Ionia, alius, quod ephesi ephesi, sic alius ab alia aliqua re, ut uisum est contra naturae declinationem, dicitur, quod non a singulorum oritur uoluntas, sed a communi consensu. Itaque omnes inpositis uerbis eorum inter declinant casus, atque eodem modo dicitur huius artemidori et ionis, et huius ephesi, sic in alijs casibus cum uerbum nonnulla accidat, et ut in uoluntaria declinatione aduertatur natura, et in naturali uoluntas, quae cuiusmodi sunt a pientur infra, quod uerbaque declinatione aia sunt similia, alia dissimilia, de eo graeci, latinique lib. fecerunt multos, primum cum alij putaret in loquendo ea uerba sequi oportere, quae a similibus similibus et uoluntariae quas appellauerunt, et nonnulli, alij cum id negligendum putarent, ac

potius sequenda similitudine, quae in consuetudine est, quod uocant conuenienter, cum ut ego arbitror uerbum sit nobis sequendum de declinatione uoluntaria sit a uoluntaria, in natura magis analogae, de quibus utriusque generis declinationibus lib. facia bis terminos, priores tres de earum declinationum disciplina, posteriores ex eius disciplinae propa genibus, de prioribus primus erit hic, quae contra similitudinem declinationum dicantur. Secunda, quae contra similitudinem declinationum forma, de quibus, quae experieris singulis tribus, et de alteris totidem scribere ac diuide re incipimus. In prima quod huius libri est dicere contra eos quos similitudine sequitur, quae est ut in aetate puer ad senem, ad animum uerbum, ut est scribo, badi, dico, ca. prius contra uerbum fac analogam, deinde tu de singulis partibus a natura uerbum incipia, ut oratio cum deat dirigit ad utilitatem, ad quod uerbum uenit, si est aperta, et breuis, quae petimus, quod obscurus et longus orator est odiosus, et cum efficiat aperta ut intelligatur, breuis ut cito intelligatur, et aperta consuetudo breuem temperantiam loquentis, et uerbum quae fieri possit sine ana, nihil ea opus est. Neque uerbum heron li, an her, claua dicit oportet si doceat analogae, cum uerbum sit in consuetudine non negligendum. Sunt, quae aequae sunt, et breuia et apta, praeterea, quae utilitatis causa quae res sit inuenta, et ea quae id sit consuetudo amplius ea scribatur, cum sint nimium otiosa, et cum utilitatis causa uerba id sint inposita rebus, ut ea significet, si id consequimur una consuetudine, nihil prodest analogae, accedit, quod quaeque usus causa ad uita sunt assumpta, in his utilitatem quaerere, non similitudinem. Itaque in uerbum cum dissimilima sit uerbum tegetu nica muliebri, stolla pallio, in inaequalitate similibus haec fit uerbum, nihilominus in adficijs, quod non uidentur hanc artem uerbum similitudinem et cubiculum ad aequale, quod tam per utilitatem in his dissimilitudines potius, quae similitudines sequamur. Ita et hyberna, et trichina, et aetna, non item ualua, et sine strata facimus. Quare cum in uerbum adficijs sic in supellectile cibo, ceteris quae omnibus, quae usu ad uita sunt assumpta, dominetur i aequalitas, i sermone quoque, quod est usus causa constitutus, ea non re pudenda, quod si quis duplicem putat esse summam, ad quas metas naturae sit ueniendum in usu utilitatis et elegantiae, quod non solum uita esse uolumus, ut uitemus frigus, sed et ut uideamus uerbum esse honeste, non domum habere, ut simus in tecto, et tuto solum, quod necessitas contraxerit, sed et ubi uoluptas retineri possit, non solum uita ad uictum habilia, sed et figura bella atque artificiosa, quod aliud homini, aliud humanitati satis est, quod uisum sit uita homini idoneum, humanitati nisi bellum parum, sed cum dissimilim ab utilitate ad uoluptatem, tamen in eo ex dissimilitudine plus uoluptatis quod ex similitudine sepe capitur, quo noie, et gemina anclauia dissimiliter pollent, et lectos non omnes pari magnitudine ac figura faciunt, quod si esset analogae petenda in supellectile oes lectos habemus, domum ad unam formam, et aut cum fulcro, aut sine eo, nec tum ad trichinarem gradum, non item ad cubicula rem, neque potius delectaremur supellectile distincta, quae esset ex ebor, alijsque rebus, disparibusque figuris, quae grabatis artemidorus ad similem formam plerumque eadem materia sunt, quare aut negandum nobis disparia esse inuicenda, aut quia necesse est confiteri, dicendum uerborum dissimilitudinem, quae sit in consuetudine non esse nitendam, quod si ana, sequenda est nobis, aut ea obseruanda est, quae est in consuetudine, aut quae non est, si ea, quae est sequenda est praecipis nihil opus est, quod cum consuetudinem sequamur, ea nos sequetur, si quae non est in consuetudine sequemur ut quisque duo uerba in quatuor formis finxerunt, similitur quibus haec uolent, tamen erunt sequenda, ut iupiter, maffiter, quas si quis seruet analogas pro insano sit reprehendendus, non ergo ea sequenda, quod si oportet, i. ut a similibus similibus et uoluntariae uerba, sequitur ut ab his similibus similia debeant fieri, quod non fit, nam

fit, nam ex similibus alia sunt similia, alia dissimilia, et a dissimilibus partim similia, partim dissimilia, a similibus similia ut a bono et malo, bonum malum, a similibus dissimilia, ut a lupus lepus, lupo lepori. Contraria a dissimilibus dissimilia, ut priamus, paris priamo pari, a dissimilibus similia, ut iupiter ionis ioui. Eo et magis analogas dissimilia finguntur, sed etiam ab eisdem uocabulis dissimilia, neque a dissimilibus similia, sed et eadem ab eisdem uocabulis dissimilia fingi apparet, quod cum due sint alba ab una dicitur albani, ab altera albenses, cum trina fuerunt athenae, ab una dicitur athenae, ab altera athenenses, a tertia athenopolitae, si ex diversis uerbis multa facta in declinando inueniunt eadem, ut cum dico a saturni, luo lumen, et a soluendo ablucio ablucio, ut ferre nostra uerba libera alia et muliebria multitudinis cum recto casu sunt dissimilia, cum dandi similia, ut marcus Terentij, facio terentiae, eadem in dandi uerbum terentij et mulieribus terentij, dissimile, Plautus, et plautius, et coe, ut huius plauti, et plautij, denique si est analogae, quod in multis uerbis, et similitudo uerborum, sequitur quod in pluribus est dissimilitudo, ut non sit in sermone sequenda analogae, postremo si est in oratione, aut in omnibus eius partibus est aut in aliqua est partem et in omnibus non est, in aliqua esse partem est ut albus esse aethiops, non satis est, quod hanc candidus dentes, non est ergo analogae cum a similibus uerbis, quae declinantur similia fore pollicentur, qui analogas esse dicunt, et cum similia letum denique dicentes se uerbo uerbum ex eodem fit genere eadem figura, trahitur de casu in casum similitudo ostendi possit, quod haec dicit uerbum ignorat, et in quo loco similitudo debeat esse, et quae admodum spectari solet, simile sit: nec ne, quod cum ignorat, sequitur ut cum analogae dicere non possint sequi debeamus. Quare uerbum uerbum uerbum dicitur uocet, quae ex syllabis est facta, ea quae audimus, an quae significat, quae intelligimus, an utrumque si uox uocis esse debet similes, nihil refert, quod significat, mas an foemina sit, utrum nomen, an uocabulum sit, quod illi in teresse dicitur. Sim illud quod significatur dicitur esse simile, Theona, et Dionae, quos dicitur esse pene ipsi geminos, inueniuntur esse dissimiles, si alter erit puer, alter senex, aut unus albus, alter aethiops. Itaque aliqua re alia dissimile. Sim ex utraque parte debet uerbum esse simile, non cito inueniuntur quoniam in alterutra re claudicat, nec per pena et alphenae erit simile, quod alterum nomen uerbum, alterum mulierem significat. Quare quoniam ubi similitudo esse debeat neque ut ostendat, in pudetes sunt, qui dicitur esse analogae, alterum illud quod dixi quae admodum simile ex pectari oportet, ignorare apparet eorum praecipio quod dicitur, cum transferit e notandi casibus in eos quos appellat uocandi, tu denique posse dici rectos esse similes, aut dissimiles, esset non ut si quis geminos cum uideat dicit se non posse iudicare similes ne sint, nisi qui ex his sint nati considerant, nunc discrepat inter se nihil in quo magis minus uel sit simile, quod coferas cum altero ad iudicandum extrinsecus oportet sumi. Quare cum ignoret quae admodum similitudo debeat sumi, de analogae dicere non possunt, haec apertius dixisse, nisi breuius eo nunc malle, quod infra sunt planius usurpada, quare quod ad uniuersam uerborum naturam attinet, haec attigisse modo satis est, quod ad partem singulas orationis deinceps dicitur, cuius quoniam sunt diuisiones plures, nunc ponam potissimum, in quae diuiditur oratio seruanda, ut natura in quatuor partes, nam quae haec casus, alteram quae haec et praedicta, et tertiam quae haec neutrum, et quartam in qua est utrumque, haec uocet quidam appellandi, dicitur, aduinculandi, iungendi, appellandi dicitur, ut homo et nestor, dicitur, i. scribo et lego, iungendi atque aduinculandi, ut docte et comode. Appellandi partes sunt quatuor, e quis dicitur a quibusdam prouocata bula, quae sunt ut quisque uocabula, ut scutum, ut gladius, nota ut romulus remus, prouocata ut hic haec duo media dicitur, nota prima et extrema articuli, primum genus est infinitum. Se-

cundum ut infinitum. Tertium ut effinitum. Quartum finitum haec singularem triplicem esse debet, quod sexum, multitudinem, casum, sexus utrum uerbum, an muliebri, an neutrum sit ut doctus, ta, tu, multitudo dicitur unum an plura significet, ut hic hic haec, casu utrum recto sit ut Marcus, an obliquo, ut maro, an ceteri ut Iouis, ijs dicitur partibus singulas prospice quo facilius nunc esse analogas, quas sequi debeamus, uideas. Neque esse oportet ut uocis formas ternas, ut in hoc huiusmodi huiusmodi huiusmodi, sed habet quaedam binas, ut ceruus cerua quaedam singulas ut aper, et sic multa. Non ergo est in huiusmodi generibus analogae. Et in multitudine, ut unum significat pater, plures patres, sic oia debuerint esse bina, sed et singularia solum sunt multa, ut acer, sifer, nemo, n. dicitur aera, sifer, et multitudinis sunt ut salinae. Non enim ab his singulari specie dicitur salina, ut balnea, neque ab eo quod dicitur balneum haec multitudinem consuetudo, nam quod est, ut praedictum, balneum, debuerit esse plura ut praedia, balnea non est, ergo in his quoque analogae. Alia casus habet et rectos et obliquos, alia rectos solum, alia modo obliquos habet utroque, ut Iuno iunonis, rectus modo ut Iupiter iupiter, obliquos solum, ut ionis ionem. Non ergo in his est analogae. Nunc uideamus in illa quadripartita. Primum si esset analogae, ut in his tribus articulis, ut est quis quae cuius, sic diceretur quae quae cuius, et ut est a quis cui sic diceretur quae quae, nam est proportione simile, ut dea bona quae sit, dea bona, quae est, et ut est quis, sic quos quos, quare quod nunc dicitur qui hoies dicitur oportuit quos, praeterea, ut est ab his ei, sic ab ea ea diceretur, quod nunc dicitur ei pronuntiat, ut in his ueris sic eis mulieribus, et ut est in rectis casibus ea, id in obliquis esset eius et ipsi nunc non modo in ueris, sicut in muliebri dicitur eius, sed etiam in neutris articulis, ut eius uiri, eius mulieris, eius pabuli, cum discriminentur in rectis casibus ea, id de hoc genere pauis tetigisse, quilibet aris haec sponsoria indulgentius elatos putant. De notandis, quae accidunt proxime ad finem naturam articulorum, atque appellantur uocabula, ut homo, et equus, eorum declinationum genera sunt quatuor unum notandi, ut ab equo equile, alterum casuale, ut ab equo equum, tertium augendi, ut ab albo albus, quartum inueniendi, ut casta castula. Primum genus ut dixi, i. cum aliqua parte orationis declinata sunt recto casu uocabulo, ut a balneis balneator hoc ferre triplices habet radices, quod et a uocabulo oritur, ut a uenatore uenabulum, et a noie ut a tiburibus tibur, sed a uerbo, ut a curredo cursor in nullo horum analogae seruari uidebis, primum cum dicitur, ut a boue, et a sue ouille, et suille, sic a boue bouile non dicitur, et cum simile sit auis, et omnis neque dicitur, ut ab aue auia, riu, ab oue ouile, ab aue auile non est, neque ab oue ouariu, et cum debuerint esse, ut a cubatione cubiculum, sic a fessione sediculum non est. Quoniam taberna uini uenit unum a uino uinaria, a creta cretaria, ab unguento unguentaria dicitur. analogas si essent uocabula, ubi caro uenit carnaria, ubi pelles pellaria, ubi calcei calcearia diceretur, non laniena pellissima, sutrina. Et sicut est ab uno uni, a tribus trini, a quatuor quadri, sic a duobus diuini, non bini diceretur, nec non ut quadrigae trigae sic potius diuigae quae bigae, permulta sunt huiusmodi generis, quae quoniam admonitus perspicere potest omittit. Vocabula, quae a noibus oriuntur, si a similibus noibus similia esse debent dicimus. Quoniam gemina sunt Parma, alba, Roma parmensis, aut quoniam similes est Roma, Nola, Parma dicimus, ut Romani, Nolani, sic parmani, et a pergamo ab Ilio similitur pergamenus, ilienus, aut ilius unus, et alia mas et foemina, sic pgamus et pgamma uir et mulier, et quoniam similia nota sunt, a Lia Liby a dicimus fia, et libyatis hoies, quae uocabula dicitur a uerbis sumunt, ut a scribendo scriptor, a legendo lector, haec quoque non seruari similitudinem, licet uideat ex his cum similitur dicitur, ut ab amando amator, a saluando saluator, a cantando cantator, et cum

dicatur lassus sum metendo ferendo. ex his uocabula non red-
dunt proportionē quo nō fit. ut messor. fertor. multa sunt itē in
hac spece. in gbus potius cōsuetudinē sequimur q̄ rōnē uerbo-
rum. Præterea cum sint ab eadē origine uerborum uocabula
dissimilia superiorū. q̄ simul hēant casus et tpa quo uocatur p̄ti
cipia. et multa sint contraria. ut amor amo. sero. feror. ab amo
et eiusmodi oibus uerbis oriuntur p̄ns et futuru. Et amās Et
amaturus. et ab eis uerbis tertium qd̄ debet fingi præteriti in
lingua Latina re p̄ri nō p̄t. nō ergo analogia sic amabor. legor
et eiusmodi uerbi est uocabulum eius ḡns præteriti p̄t. fit ut
amatus erā. sum. ero. neq̄ p̄ns et futuru ab his fit. non est ergo
analogia. præsertim cū tatus n̄erus uocabulorū in eo genere
ēstiterit. qd̄ dicimus in his uerbis. quæ contraria nō habēt. lo-
quor. et uenior. et dicimus loquēs et uenās. locuturus Et uenatu-
rus. qd̄ scdm̄ analogas nō est. qm̄ dicimus loquor et uenor. un-
de illa. quæ erāt su p̄ior amicus seruātur. qd̄ cū his quæ cōtra-
ria uerba habēt alia efficiunt terna. ut ea quæ dixi alia bi-
na. ut ea quæ dicā curēs ambulās cursurus ambulaturus. ter-
tia. n. præteriti nō sunt. ut cursus sum. ambulatus sum. nec in
his quidē. quæ sæpius qd̄ fieri ostēdunt. seruatur. analogia. Nā
ut est a catando cantitas. ab amādo amittans nō est. et sic mul-
ta. ut in his singularibus. sic in multitudinis. Sicut. n. cantitantes
feditates nō dicuntur. qm̄ uocabulorū genus. qd̄ appellat cōpositi-
tiū. et negat cōferri id oportere cū simplicibus de quibus adhuc
dixi. de cōpositis separatim dicam cum a tibijs et cōtēdo tibia
nes dicuntur querunt. si analogas seq̄ oporteat cur nō a citha-
ra et psalterio. et Pandura dicimus citharicē. Et sic alia. si ab
eade Et uēdo cadius est cur ab arrio et uēdo nō potius atri-
tuus sit q̄ ariēsis. si ab aibus capiēdis aucep̄s dicatur. debuisse
aiunt ex piscibus capiēdis piscēps. ut aucep̄s. sic piscēps. dia-
ubi lauatur et araria nō arelauinas noiari. Et ubi foditur
argētum argētū fodinas dici. neq̄ ubi foditur ferrum ferri fo-
dinas. qui lapides cādunt lapicidas. qui ligna. lignicidas nō dicā
neq̄ ut aurificē sic argēficē nō doctum dici indoctum. non
salsum in sulsum. sic ab hoc quoq̄ fonte quæ profuit. ai aduer-
te re est fiale. Relinquitur de casibus in quo aristarchei suos cōtē-
dunt neruos. Primum si in ijs esset analogia dicunt debuisse oēs
noiatiuos. et articulos hēre totidē casus. nunc alios hēre nō so-
lum. ut literas singulariōes alios tres. ut prædium. prædij præ-
dio. Alios quatuor. ut mel mellis melli melle. Alios quinque. ut qu-
tus quiti quinto quintū quinte. Alios sex. ut unus unius unū unū
une uno. Nō esse ergo in casibus analogas. Scdm̄ q̄ Crates dice-
bat. cur quæ singulos hēnt casus. ut literæ græcæ. nō dicatur al-
pha et alphi alphiatus. si idē mibi respōdebitur q̄ Cratesi si nō
essent uocabula nostra. sed penitus barbarā quærā cur inde no-
stra noiā. et psalterio et cæterorū quos uocat barbaros cum casu-
bus dicant. quare si esset analogia. aut paeniorum. et aegyptiorū
uocabula singulis casibus dicerentur. aut pluribus. ut gallorum ac
cæterorum. Nā dicunt ab alauo alaucus. et sic alias. In qd̄ scri-
bēt dicent. q̄ poēni cū sint singulis casibus idē eas literas græcas
noiari. sic græca nostra senis casibus. nō quinis dicere debebāt.
q̄ cū nō faciunt nō est analogia. quæ si esset. negat illū casum
duobus modis debuisse dici. qd̄ fit cōtra. Nā sine reprehensione
uulgo alij dicunt in singulari hac oīi Et aui. alij hac oīi Et
aue. in multitudinis puppis. resus. Et hæ puppes reses. itē q̄
in patrio casu hoc genus dispariliter dicuntur ciuitatum paren-
tū. Et ciuitatū parentū. in accusandi hos mōtes fontes. Et hos
mōtis fontis. cum si esset analogia. debeant a similibus uerbis.
similiter declinatū. similia fieri. Et id nō fieri ostēdit. despiciē-
dam esse eam rōnem. at qui ostēditur. nā quid pōt similitudo esse.
quādam ueniens dēns gens. cum horū casus patrius Et accusatiuus
in multitudinis sine dispariles. Nam de primo fit gentium Et

gentis utrobisq̄ ut sit. a scdm̄ a mentū Et mentes. ut in priore solo
fit. i. a tertio dentū et dentes. ut in neutro sit. sic itē qm̄ simi-
le est recto casu sarus. lupus. lepus. rogāt cur nō dicāt propor-
tionē. Item furo. lupo. lepo. Sin respōdeatur similia nō esse. q̄ eo
uocamus dissimiliter sure. lupo. lepus. Sic. n. respōdere uoluit Ari-
starchus Cratesi. nā cū scripisset similia esse Philomedes. Hiera-
clides. Melicertes dixit nō esse similia. In uocando. n. cam e breui
dici Philomede. cum e longo heraclide cum breui melicerte in
hoc dicunt Aristarchum nō intellexisse. qd̄ quereretur sic cum
soluerit. si. n. ut quicquid in obliquis casibus discrepauit. dicere
potuit. propterea rectos casus uoci esse similes cū quereretur duo
inter se similia sint. nec ne nō debere extrinsecus assumi. cur si
milia sunt. Itē si esset analogia similiter. ut dicunt aues. oēs. si
es dicerēt itē ut oīi. aui. sui. si analogia est inquit cur po-
pulus dicit dei penates. dei cōsentes. cū sit. ut hic reus. ferus de-
us. sic hi rei feri dei. Itē querunt si sit analogia. cur appellent
oēs. aedes deum cōsentium. Et nō deorū cōsentium. itē cur di-
catur mille denariū. nō mille denariorū. est. n. hoc uocabulum
ea figura. ut uatinius. manilius. denarius. debet igitur dici. u. u. u.
tinorū. maniorū. denariorū. Et nō equū publicam mille assa-
rium esse. sed mille assariorū. ab uno. n. assario. multi assarij. ab
eo assariorū. itē scdm̄ illorū rōnē debemus scdm̄ syllabis lon-
gis hectorē. nestorē. est. n. ut questor. prætor. nestor. que storē.
prætorē. nestorē. questoris. prætoris. nestoris. Et nō debuit
dici quibusdā quibusdā est. n. ut ei qui his quis. at sicut. quibus
ibus. Cū dicatur da parrifamilias. si analogas sequi uellent nō
debuerūt dicere da patri familias. q̄ est ut attinē. catinē. fa-
milie. sic una attinia catinia familia. Itē plures patres familia-
rum neq̄ oportebat consuetudinem notare alios dicere boum
greges. alios bouerum Et similia. alios ioum alios iouerū cum
esset ut iouis bouis struis. Et iouem bouem struē. ioui boui strui.
Nec cū hæc cōueniret in obliquis casibus dubitare debuerunt.
in rectis propinquius. nūc in cōsuetudine aliter dicere pro iouis
iupiter. pro bus bos. pro struis struis. Deinceps dicā de altero ge-
nere uocabulorū in quo cōtentiones sunt. ut alium albius al-
bissimum. in quo iam analogia nō seruari apparet nā cum sit
simile salsum caldum. Et dicatur ab ijs salsum caldus. salssis-
simum caldissimum debuit dici. Quoniam simile est bonum ma-
lum ab his bonius Et malius bonissimum Et malissimum. non
ne dicitur bonum melius optimū. in alijs uerbis nihil deest. ut
dulcis dulciōr dulcissimus. in alijs primū. ut prius pessimum. in
alijs mediū cestor cestus cestissimus. in alijs bina sunt. quæ sint
ab eadem uoce declinatæ. Et ea. ita ut alijs desit scdm̄ et terti-
um ut in hoc mane manius manissime. Alias ut duo prima ab-
sint. ut ab optimum optimus optimi. Alias ut primū Et tertiū
desit. ut a melum melius melissimum. Præterea si dicerentur si-
militer. cum similia essent macer. sacer. tener. Et macerrimus sa-
cerrimus. tenerrimus nō discrepant in his macior Et magis
sacer tenerrimus. neq̄ alia trisyllaba fierent. Et si in his dom-
naretur similitudo. diceremus. ut candidissimus candidissima.
pau primus pau prima. sic cædidus cædidissima. pau p pauper. Et
ut dicimus doctus docta doctissimus doctissima. sic diceremus
frugalissimus frugalissima. frugus Et fruga. ea si proportione
essent uerba. Et uno uocabulo dicimus uirū Et mulierem sapiē-
tē et diligētē. Et sapientiorē. Et diligentiorē sic diceremus.
Itē cum puenerimus ad summū qd̄ facimus aliter. nā uirū di-
cimus sapientissimum Et diligentissimum. formam sapientissi-
mā Et diligentissimā. qd̄ ad uocabulorū huius generis exem-
pla ptinet multa sunt reliqua. sed eadē m. quæ dicta ad iudi-
cādū satis sunt. q̄ analogas in collatiōe uerborū seq̄ nō debe-
mus. Magnitudinis uocabula cū possint esse terna. ut cistia. cistia-
la cistella

10
20
30
40
50
60

la cistella i medijs nō sunt. ut in his macer macricolus macellus.
niger nigricolus negellus. Itē mima in gbusdā nō sunt. ut auis
auicula auicella. caput capitulū capitellū. In hoc genere uocabu-
lorū. q̄ multa desunt dicendū est nō esse in eo potius sequendā
consuetudinē q̄ rōnem. qd̄ ad uocabulorū genera quatuor perti-
nēt. ut in hoc potius cōsuetudinē. q̄ analogā dñari facile ai ad-
uerti possit dictum. Segtur de noiabus. quæ differunt a uocabu-
lis. ideo q̄ sunt finita ac signifi. ante res proprias. ut Paris Hele-
na. cū uocabula sint infinita ac res cōis designentur. ut uir mu-
lier. e. gbus alia noiā a noiabus. ut illū ab illo Et illa ab illo.
alia a uocabulo. ut ab albo albius. Et ab atro atrius i neutris
seruata est analogia. Nā Et cū sit a Romulo Roma proportiōe
nō est. qd̄ debuit esse p̄pennū filia. nō p̄penna. Perpenna mulie-
ris nomen esse debuit. Et nata esse a perpennio. qd̄ est ut ar-
bernus p̄ernus p̄pernus. Arberna p̄erna Et p̄perna. quod si
Marcus p̄penna uirile est nomen. Et analogia sequenda. Luā
us Elia Et Quintus Mutia. uirilia noiā esse debent. Itē quæ
hēnt ab Rhodo. Andro. cāico rhodius. andrius cāicenus simili-
ter cāicicus dicerentur cūis unus quisq̄. Nā ut ab athenis athenē-
us dicitur rhetor noiē. Et si nō sit atheniēsis. in hoc ipso analo-
gia nō est. qd̄ alij noiā habēt ab oppidis. alij aut nō habēt. aut
nō ut debet habēt. habent pieriq̄ libertinū a municipio manu-
missi. in quo ut societati Et sanorū ferui non seruatur pro-
tionem Et rōnem. Et romanorum liberti debuerunt dici. ut a
fuentia fauentinus. a reate reatinus. sic a roma Romanus. ut
nominantur a libertinis orti publici serui romani qui manu-
missi ante. q̄ sub magistratus noiā qui eos liberarūt succedere
coeperūt. hinc quoq̄ illa noiā. Iesūs. Vfenas. Carinas Macenas.
quæ cum essent a lo. ut vrbinas. Et tamen urbinus ab ijs de-
buerunt dici ad nostrorum nominum similitudinem.

L. TER. VAR. ANALOGIAE. LIB. II.

AM Nesciunt docere. q̄ discere. quæ igno-
rant. in quo sunt crates nobilis grāmanus.
qui fretus Chryssippo hōie acutissimo. qui reli-
quit t̄p̄i d̄romaxi. in his libris cōtra analo-
giā. atq̄ Aristarchū est nixus. sed ita ut scri-
pta indicant eius. ut neutrius uideatur perui-
disse uoluntatem. qd̄ Et Chryssippus de inæqualitate cū scribit
sermones. propostū habet ostēdere similes res dissimilibus uer-
bis Et similibus cōdissimiles esse uocabulis notatas. id qd̄ est ue-
rū. Et cū Aristarchus de æqualitate cōscribit. Et de uerborū
similitudine quorūdā inclinationes sequi iubet. quoad patitur
cōsuetudo. sed hi qui in loquēdo parum sequi iubēt nos cōsuetu-
dinē. partim rōnem. non tā discrepant. q̄ cōsuetudo. Et ana-
logia cōiunctorēs sunt inter se. q̄ hi credunt. qd̄ est nata ex
quādā cōsuetudine analogia. et ex hac cōsuetudo. Et dissimili-
bus. Et similibus uerbis eorū. q̄ declinationibus cōstat. neq̄ ano-
malia. neq̄ analogia est repudiāda. nisi si non est homo ex aīa.
qd̄ est homo ex aīa. qd̄ est ex corpore Et aīa. sed ea. quæ dicā
quo facilius p̄uideri possint. prius de trinis copulis discernendū.
Nā cū cōsuisim ex utraq̄ parte pleraq̄ dicuntur. quorū alia ad
alia referri debent. sumā primū de copulis nature Et suis.
Hæc. n. duo sunt. quæ exigunt diuersa. qd̄ aliud est dicere uer-
borū analogas. aliud dicere uti oportere analogijs. Scdm̄ de co-
pulis multitudinis ac finis. utriusq̄ uerborū dicitur esse ana-
loga. an usus. an maioris partis. Tertiu de copulis p̄sonarū. q̄
eis debent uti. quæ sunt plures. Aliā. n. populi uniuersi. alia sin-
gularū. Et de his nō eadem oratoris. Et poetæ. qd̄ eorum non
idem ius. itaq̄ populus uniuersus debet i oibus uerbis uti ana-
loga. est perperā est cōsuetus corrigere seipsum. cū orator nō

10
20
30
40
50
60

debeat in oibus uti. qd̄ sine offensione nō pōt facere. cum poetæ
trāsillire lineas impune possint. populus. n. in sua potestate. singu-
li in illius. Itaq̄ ut suam ḡsp̄ cōsuetudinē si mala est. corrigere
debeat. sic Populus sua. Ego populi cōsuetudinis nō sum. ut dñs.
at ille mea est. ut rōni obtēperare debet gubernator. gubernatoris.
unusq̄sq̄ i nauī sic populus rōni. non singulis populo. quare
ad q̄cunq̄ summā in dicēdo referā. si ai aduerter. itelliges utriū
dicatur analogia esse. an uti oportet redigeretur. dici. id in po-
puli aliter. ac inde oibus dici in cū quis sit in populo. Nūc iā pri-
mū dicā pro uniuersa analogia. cur nō nō uideatur esse repre-
hendēda. sed et cur in usu quodāmodo sequēda. Secūdo de sin-
gulis criminibus quibus rebus possint. quæ dicta sunt cōtra. sol-
ui. dicā ita ut gnatum cōprehendam. Et ea quæ in priori libro
sunt dicta. Et ea quæ possunt dici. atq̄ illic præterij.
Rimū qd̄ aiunt qui bene loquuntur cōsuetudinē sequi
oportere. nō rōnū similitudinē. qd̄ alterū si negligat
sine offensione facere nō possit. alterū si sequatur. qd̄
sine reprehensione nō sit futurū erāt. qd̄ qui in loquēdo cōsuetu-
dinē qua oportet uti. sequitur. nō sine ea rōne. Nā uocabula ac
uerba quæ declinamus. similitē ea in cōsuetudine esse uidentur
Et ad ea referimus. Et siquid est erratū. nō sine ea corrigimus.
Nā ut q̄ tricinū cōstratū. siquē lectū de tribus unū imparē
posuerūt. aut de paribus nimitū. aut parū produxerunt. unū
corrigimus. Et ad consuetudinem cōem. Et ad aliorū tricinū
rū analogas. Sic siquis in orōne i pronūtiādo ita declinat uer-
ba. ut dicat disparia. qd̄ peccat. redigere debemus ad cæterorū
similitū uerbu rōnē. cū duo p̄ti genera sint declinationum.
unū qd̄ in cōsuetudine p̄perā receptū est. alterū qd̄ nō dum
est. Et perperā dicitur. unū dant nō oportere dici. qd̄ sit in cō-
suetudine. alterū nō cōceditur. qm̄ ita dicitur. ut sit simile cū id
faciat. ac siquis p̄uerorū p̄ delicias pedes male ponere. atq̄ im-
itari uacuas cooperit. hos corrigi oportere. si cōtēdat. Cōtra siquis
in cōsuetudine ambulādi iā factus sit uacua. aut cōpernis. si eū
corrigi nō cōcedat. nō sequitur. ut stulte faciat. qui p̄ueris igeni-
calis alligēt serper astra. ut corū deprauata corrigat crura. cū
deculpandus nō sit medicus. qui elongat mala consuetudine
ægriū in meliorē traducit. quare reprehendendus sit. qui orōnem
minus ualētē p̄malā cōsuetudinem traducat in meliorem.
p̄tiores Appelles. Protogenes. sic alij artifices egregij in repre-
hendendi. qd̄ consuetudine in myconos Cassiodori euentus ne su-
periorū nō sunt secuti Aristophanes i probādus. qui potius in
quibusdā ueritate. q̄ cōsuetudinē secutus. qd̄ si uiri sapientissi-
mi Et in re militari. Et in alijs rebus multis cōtra ueritatē. cō-
suetudine cū essent usi. laudati. despiciendi sunt. qui potiorē dicit
oportere esse cōsuetudinē rōne. Ancū quis p̄perā cōsueuerit.
qd̄ facere i ciuitate nō nō patiemur. sed et p̄na afficiemus. idē
figs p̄perā cōsueuerit dicere uerbu nō corrigimus. cū id fiat si-
ne p̄na. Et hi qui p̄ueros in ludū mittūt. ut discāt. quæ nō
unt uerba. quæ admodū scribūt. Idē barbaros. qui ignorabunt
uerba quæ admodū oportet dici non docebimus. ut sciam qua
rōne cōueniat dici. sed ut nutrit p̄ueros a lacte subito nō uel-
lit a cōsuetudine cum a ciboprius in meliorē traducit. sic in
maior loquendo annis cōmodis uerbis ad ea. quæ sunt cum ra-
tione modice traducere oportet. cū sit in cōsuetudine cōtra ratio-
nem. Alia uerba. ita ut ea facile tolli possint. Alia ut uideantur
esse fixa. quæ leuiter hærēt. sine offensione cōmutari possunt.
Si. n. ad rōnem corrigi oportet. quæ tum ad rōnem sunt. ita ut
in præsentia corrigere nequeas. qm̄ ita dicat. hi oportet. si possis.
nō uti. Sic. n. obsolescēt ac postea iā obliterata facilius corrigi po-
terunt. quas nouas uerbi declinationes rōne introductas respu-
et forum. his boni poetæ maxime scēnici cōsuetudine subigere
aures populi debēt. qd̄ poetæ multū possunt in hoc. propter cor

quædã uerba in declinatione melius, quædã deterius dñtur. Con
 suendo loquedi est in motu. Itaq; solet fieri, ut meliora deterio
 ra, meliora uerba pperã dicta apud antiquos aliquos pp poe
 tas nō modo nūc dicantur recte, sed et quæ rōne dicta sunt, tum
 non pperã dñtur. Quare qui ad cōsuetudinē nos uocant, si ad
 recta, sequemur. In eo quoq; n. est analogia, si ad eā nos uocet,
 quæ est de gra. ita, nihil magis sequemur, nisi cū erit necesse,
 sequar i cæteris rebus mala exēpla. nã ea quoq; cū aliqua uis
 urget, inuiti sequamur. Neq; n. Eysippus arctiū priorū potius
 est uisosa secutus, quā artem sic populus facere debet, etiã sim
 guli sine offensione, qd fiat populi qui amissa modo querant,
 sed etiã qd iudiciū debet. hi idē ex sermone siquid deperit, nō
 modo nihil impediunt ut requirant, sed etiã contra iudices re
 pugnant. nec resistunt uerbum, qd nouum et rōne introdu
 ctum, quo mōtus ut recipiamus uisere non debemus. Nam ad
 usum in uestimentis, ad scijs, supellectilis nouitati nō impedi
 uent consuetudo. Quæ n. amor assuetudinis potius in pannis
 possit seruari, quā ad noua uestimenta traducit. An non
 sepe ueteres leges abrogata nouis cedunt? Non ne inuitatis for
 mæ usorū recentibus à græca allatis obliteratæ antiquæ con
 suetudinis sinorū et Capidarum species? His formis uocabulo
 rū incontinenti uti uolent, quæ doctore rō pp consuetudinē
 ueterem. Et in inter duos sensus interesse uolunt, ut oculis sem
 per aliquas figuras supellectilis nouas cōquirant, contra auris
 experies uelint esse. Quous quoq; iam seruus habet prisas
 uobis? quæ uulgaris sum instrumentum uestis, atq; auri ueteri
 bus uocabulis appellat. sed inductis nō tam irascendū, qd huius
 ce prauitatis patronis. Si n. usque quaq; nomen esse analogiã,
 tum sequatur ut in uerbis quoq; non esset, non cū sit usque
 quaq; ut est, non esse uerbis, quæ n. est pars mundi, quæ non
 innumerabiles habeat analogias. Cælū, mare, an terra que in
 his nōne in cælo, ut ab equinoctiali arculo ad solstitialem,
 et hinc septentrionalē dimissum sic contra à paribus parti
 bus. Idem à bruma uersum contraria parte non quantum polo
 superior abest, et abest à septentrionali arcum cum his ad
 solstitiū, tantūdem abest inferior ab eo, quem arcturū uo
 cant astrologi, et is ad brumalem, non quomodo quodq;
 signum exortum hoc anno quotquot annis eodem modo exoritur.
 Nō aliter sola bruma uenit ad æquinoctium, an contra cū
 ad solstitium uenit ad æquinoctiale arculum, et inde ad
 brumam. Non ne luna ut à sole distat ad æquinoctem, et inde
 uenit in eandem uiam, et sic inde fertur ad austrum, et regre
 ditur inde, sed quid plura de astris, ubi difficiliter reperitur qd
 sit, ut fiat in motibus dissimiliter. An in mari credo motus nō
 habent dissimilitudines geminas qui in xxiii. horis lunaribus
 quotidie quater se mutant? At cum sex horis æstus creuerint, to
 tidem decreuerunt rursus idem. Itē ab his, an hanc analogiã
 ad diem seruant, ad mensē non item alios motus? Sic item
 cum habeant alios inter se conuenientes, de quibus in libro quē
 de æstuarijs scripsi. Nō in terra in sectionibus seruatur ana
 logia? Nec cuiusmodi in præterito tempore fructuum genera
 redit, similia in præsentē reddat, et cuiusmodi à tritico iacto
 reddit segetes, sic ordo sato proportione reddit parilis. Non ut
 Europa habet lumina, lacus, montes, campos, sic habet Asia?
 Nam in uolucris generatim seruatur analogia, ut ex aquil
 lis aquilæ atq; ex turdis qui procreantur turdis sic ex reliquis
 huius generis. An aliter hoc fit in aere, quā in aqua, nō
 sic conchæ inter se generatim innumerabili numero similes?
 Non pisces sanē in uena fit lupus aut merula? Non bos ad bo
 uem collatus simlis? Et qui ex his prognerantur inter se u
 tulit, etiam ubi dissimilis foetus, ut ex equa mulus, tamen ibi ana
 logia, quod ex quocumq; asino et equa nascitur idem mulus,

10

20

30

40

50

60

aut mula, ut ex equo, et asina hinnuli. Non sic ex uiro et mu
 liere ois simlis partus? qd pueri et puellæ non horū inter
 se, nō oia similia mēbra, ut separatim in suo utroq; genere si
 militudines intra paria? Non ne oēs cum sint ex aia et corpe
 partes quoq; horū proportione similes? Quid ergo cum omnis
 animæ hominum sint diuise in octonas partes hæ inter se nō
 proportione similes? quinq; quibus sentimus, sexta qua cogita
 mus, septima qua progneramus, octaua qua uoces mittimus.
 Igitur quoniam qua loquimur uocem orationem hæc quoq;
 necesse est natura habere analogias. Itaque habet, an non ui
 de, ut græca habeant eam quadripartitam: unam, in qua sit ca
 sus, alteram, in qua t. pa. tertia, in qua neutriū, quartam, in qua
 utrunq; sic nos habere, et quid uerba nescis, ut apud illos sine
 alia finita, alia ne sic uia esse apud nos equidē nō dubito. quæ
 animaduertunt. Itē in eā innumerabile similitudinem nume
 rum, ut triū t. pum uerba, ut triū psonarum, quis n. pōt noia
 ai aduertisse in omni orōne esse? ut legēbā lego legā. si lego
 legis legit. Cū hæc eadem dicantur aliis, ut singula, aliis ut plu
 ra significentur. Quis est, n. tam tardus qd illas quoq; nō ai ad
 uertit similitudines quibus utimur imperado, quibus in optado
 quibus interrogado, quibus in infectis rebus, quibus in pfectis sic
 in alijs discrimibus? Quare qui negant esse rationem analo
 giæ, non uident naturā nō solū orationis, sed etiã mūdi, qd aut
 uidēt, et sequi negant oportere, pugnant cōtra naturā nō con
 tra analogiã, et pugnant uoluntatis nongladio, cum pauca exce
 pta uerba ex pelago sermonis purissimi trita essent. cum
 dicant propterea analogias non esse, similitudines ut siquis uiderit
 mutilum bouem, aut luscū hominē, claudicantē equū, negat in
 cornibus, bouū, hoium et equorū naturā similitudinis propor
 tione consistere. Qui aut duo genera dicit esse analogiæ unum
 naturale, qd ut ex natis nascuntur lentis sic et lupinū, alterum
 uoluntariū, ut in fabrica, cū uident scenā, ut in dexteriore pte
 sine ostia, sic esse in sinistro simili rōne factā, de his duobus
 generibus naturalem esse analogiã, ut sit in motibus cæli uolū
 tariam, non esse quod ut cuiq; fabro lubium sit, possit facere
 partem scenæ, sic in hoium pibus esse analogiã, qd eas natu
 ra facit in uerbis non esse, qd et homines ad suā quisq; uolū
 tatem fingunt. Itaq; de eisdem rebus alia uerba habere græcos,
 alia syros, alia latinos. Ego declinatus uerborū et uoluntarijs
 et naturales esse puto, uoluntarijs quibus hoies uocabilia im
 posuerint rebus quædam, ut à Romulo Roma, à tubur tibur
 tes. Naturales ut ab impositis uocabulis, quæ inclinatur in tēpo
 ra, aut in casus, ut à Romulo Romulo Romulū, et à dno die
 bā dixerā. Itaq; in uoluntarijs declinationibus incōstātia est, in
 naturalibus constantia, quæ utrasq; qm hi non debeat negare
 esse in oratione, quæ in mūdi pibus oibus sit. Et declinatioēs
 uerborū innumerabiles dicendū est esse inijs analogias. Neq; sta
 tim ideo ea in oibus uerbis esse sequēda. Nā si qua pperam de
 clinatis uerba consuetudo, ut ea aliter effici non possit sine of
 fensione multorū, hinc orationē uerborū præarmutendā osten
 dit loquedi ratio. Quod ad uniuersalem pmet cām. Cur simi
 litudo et fit in oratione, et debeat obseruari, et qui ad finē
 quoq; satis dictū, quare qd sequitur de pibus singulis deinceps
 expediētis, ac singula crimina, quæ dicunt analogiæ, soluentur.
 In quo ai aduerto naturæ quadruplicē esse formā. ad quā in
 declinādo accommodari debeat u. r. b. a. qd debeat subsisse res,
 quæ designetur, et ut sit ea res in usu. et ut uocis natura ea
 sit, quæ significat, ut declinari possit, et similitudo figura uer
 bi ut sit ea, quæ ex se declināto gignit proderet certū possunt, quo
 neq; à terra terrus ut diceretur postulādū est, qd natura nō sub
 est, ut in hoc alterū maris, alterū fœminæ debeat esse. Sic neq;
 pp usum, ut Terentius significat unū, plures Terentij postulādū
 est, ut

est, ut si dicamus faba et fabæ. non n. in similibus utrunq;
 neq; ut dicimus ab Terentius Terentiū, sic postulādū ut incline
 mur ab a et b, qd nonois uox natura habet declinatus neq; in
 forma collata querendum solū qd habeat in figura simile, sed
 etiam nōnunq; in eo quem habeat effectum. Sic n. lana gallica
 et apula uidetur imperito simlis propter speciem, cum pe
 ritus appulā emat pluris, qd in usu firmior sit. hæc nunc siri
 tim dicta apertiora fiet in fra. Incipiã hinc qd rogant ex qua
 pte oporteat simile esse uerbū ab uoce an significandō: respōdea
 mus a uoce, sed tñ nōnunquã quærimus genere similia ne sint,
 quæ significantur, ac nomen uirile cū uirili cōferimus, fœminæ
 cum muliebri, non quod id qd significat uocem cōmoueat, sed
 qd nōnunq; in re dissimilis figuræ formas indiffimiles impo
 nant. Dispariles ut calcei muliebres sint an uiriles dicimus ad
 similitudinem figuræ, cum in sciamus nōnunq; et muliē ha
 bere calceos uiriles, et uirū muliebres. Sic dia uirū Perpenam
 aut pœlā muliebri forma. Et cōtra parietem et abietem esse
 forma similem, qd alterū uocabulū dicitur uirile, alterum mu
 liebre et utrunq; natura neutrum. Sic itaq; ea uirilia dicimus
 nō quæ uirum significant, sed quibus proponimus hic et hi. Et
 sic muliebria in quibus dicere possumus hæc aut hæ. quare nihil
 est quod dicunt theona et diona non esse similia, si alter est
 æthiops, alter gallus, si analogiã rerum dissimilitudines assu
 mat ad discernendum uocis figuræ, quod dicunt simile sit nec
 ne nomen nōmīni impudēt. Aristarchiū præcipere oportere
 spectare non solū ex recto, sed etiam ex eorū uocadi casu. esse
 enim deridicilum si similes inter se parētis sint de filijs iudica
 re, qui erāt, qd nō ab eo obliquis casibus sit, ut recti simili faciē
 ostēdantur, sed propter eos facilius prospici similitudo pōt eorū
 quam uim habeant, ut lucerna in tenebris allata nō facit, quæ
 ibi sunt posita similia sine, sed ut uideantur quæ sunt, qd quæ
 ijs de sunt in similibus uidetur, quā in his est extrema litera
 crux phryx, quæ qui audit uoces auribus discernere potest ne
 mo, cū easdem non esse similes ex alijs uerbis intelligimus. qd
 cum sit crux et phryx, et de his extremis syllabis exem
 plum sic. c. ex altero sit, ut ex. c. et. s. crux ex altero. g. et. s.
 frux phryx, qd item apparet, cum est depum. s. salia. Nā fit
 unū crux, alterū phryx qd aiunt cum in maiore pte orōnis
 nō sit similitudo, nō esse analogiã dupliciter stulte dicunt, qd et
 in maiore parte est, et in minore pte est. et si in minore sit, in
 sit in maiore, nisi et nos calceos negabit hēre, qd in maiore pte
 corporis calceos nō habeamus. qd dnt nos dissimilitudines itaq;
 in uestitu, in supellectile delectari uarietate, nō paribus sub
 stans uxor, rideo, si uarietas iucunda, magis uariū esse in quo
 alia sunt similia, alia nō sunt. Itaq; sicut abacum argento orna
 ri, ut alia disparia, sic orationē rogant si similitudo sit sequen
 da, cur malimus aliē lectos alios ex ebore, alios ex testudine,
 sic itē genere aliquo alio. ad quæ dico nō dissimilitudines quoq;
 sequi. Sepe itaq; ex eadē supellectilicet uidere. Nā nemo fa
 cit triclina lectos nisi parīs et materia et altitudine et figu
 ra. Quis fiat mappas triclina nō simlis inter se? qd pului
 nos? quis deniq; cætera quæ unius generis sint plura? Cū inq;
 utilitatis causa introducta sit oratio, sequendū nō quæ habeat
 similitudinem, sed quæ utilitatem. Ego quidē utilitatis causa ora
 tionem factam cōcedo, sed ut usum sum. quare ut hic similitu
 dines sequere uir, ut uirilis tūca sit uirili simlis, itē togæ toge
 sic mulierū stola, ut sit stola proportione, et palliū pallio simile
 sic eū sine noia utilitatis, eā, tamē uirilia inter se similia, item
 muliebria inter se qui debemus, quod aiunt ut præsedū, et per
 sitit sic per cubit quoniam non sit non esse analogiam, ut in
 hoc errant, qd duo posteriora ex prioribus declinata nō sunt,
 cum analogiã pollicentur ex duobus similibus similitur decli

10

20

30

40

50

60

natis similia fore. qui dicunt, quod si à Romulo roma et non
 Romula. neq; ut ab oue ouilla, sic à boue bouilla esse analogi
 as, errant, quod nemo pollicetur è uocabulo uocabulum decli
 nari recto casu singulari in rectum singulare, sed ex duobus
 uocabulis similibus casus similitur declinatis similes fieri di
 cunt qd uocabula literarū latinarum non declinatur in casus
 non esse analogas. hi ea, quæ natura declinari nō possunt, co
 rum declinatus sequuntur, proinde ut non ea dicatur esse ana
 logia, quæ à similibus uerbis similitur esse declinata. quare nō
 solum in uocabulis literarum non hæc requirenda analogiã,
 sed ne in syllaba quidem ulla quod dicimus hoc ba. huius ba
 sic alia quod siquis in quoq; uelit dicere esse analogas rerum,
 tenere non potest, ut n. dicunt ipsi alia nomina quod quinq;
 habet figuræ habere quinq; casus, alia quatuor sic minus alia
 dicere poterit esse literas ac syllabas in uoce quæ singulos ha
 bent casus in rebus plurimus quemadmodum inter se confir
 rent ea, quæ quaternos habebunt uocabulis casus. Item ea in
 ter se quaternos, sicq; singulos habebunt, ut cōferat inter se di
 centes, ut sit hoc. a. huic. a. esse hoc est huius. e. huic. e. quod di
 cunt esse quædã uerba, quæ habeant declinatus, ut caput quo
 rum pars reperiri quod non possit non esse analogas, respon
 dendum sine dubio siquod est singulare uerbum. id non habe
 re analogas minimum esse debent uerba in quibus fit simili
 tudo. quare in hoc tellunt esse analogas, sed initium uocabulū
 recto casu apparet in hoc quæ dedit ira caput, neq; dispendi
 cit hilum, qd ualet neq; dispendij facit quicquam. idem hoc ob
 liquo apud Plautum. Video. n. te nihil pendere præ Phila
 chete omnes homines, quod ex ne et hili. quare dictus est ni
 hil qui non hili erat. Casus tum cū commutatur de quo dicitur.
 de homine. dicimus enim hic homo nihil est. et huius hominis
 nihil, et hunc hominem nihil si in illo commutare nihil, dicere
 mus, ut hoc linum et limum sic nihilum, non hic nihil, et huic
 limo et limo, sic nihil non huic nihil. potest dici parius cas
 sus ut ei præponuntur pronomina plura, ut hic casus Terenti
 tij. hunc casum Terentij. hic miles legionis. huius militis legio
 nis. hunc militem legionis. Negant cum omnis natura sit aut
 mas aut fœmina, aut neutrum, debuisse ex singulis uocabus ter
 nas figuræ uocabulorum fieri, ut albus alba album, tunc fieri
 in multis rebus binas, ut Metellus metella. Ennius ennia. non
 nulla singula, ut tragedia, comœdia, sic esse Marcum nu
 merium at marcam ueneriam non esse. dici coruum turdum,
 nondia coruam, turdam. Contra dici pantheram, merulam.
 non dici pantherum merulum, nullius neutros filium et fi
 liam. non apta discerni marem ac fœminam. ut Terentium et
 terentiam. contra deorum liberos, et feruorum non itidem. ut
 Iouis filium et filiam Iouē. Iouē et Iouā. Item magnū nume
 rum uocabulorum in hoc genere non seruare analogas. Ad
 hæc dicimus omnis oratoris quauis res natura subit, tamen si
 ea in usu nō perueniret eō non peruenire uerba. Ideo equus
 dicitur et equa. In usu enim horum discrimine coruus et cor
 ua non quod sine usu id quod dissimilis natura. Itaq; quæ
 dam aliter olim ac nunc. nam et cum omnes mares, et fœmi
 næ dicebantur columbæ, quod non erant in eo usu domesti
 co, quo nunc contra propter domesticos usus, quod inter noui
 mus appellatur mas colūbus fœmina colūba. Nā cum tria gene
 ra transit, et idem est in usu discriminare totū deniq; appe
 ret ut est in docto et doctæ et doctum. doctrina. n. p. hæc tria
 transire pōt, et usus docet discriminare doctas res ab hoibus
 et in his marē et fœminā in mare, et fœmina et neutro neq;
 natura mare transire, neq; fœminæ neq; neutra. et ideo nō dicit
 tur fœminus fœmina fœminū, sic reliqua. Itaq; singularibus et
 secretis uocabulis appellati sunt, quare in quibus rebus non

subest similis natura, ut usus in his uocabulis huiusmodi ratio queri non debet. Ergo igitur ut surdus uir, surda mulier, sic surdum theatrum, quod oes tres ad auditum sunt comparatae. Contra nemo dicit cubiculum surdum ad silentium non auditum. ac si fenestram non habet dicitur caecum, ut caecus et caeca quod oia habet lumē habere deberet, mas, et foemina habet iter se natura quāda sociatē neutra cum ijs quā sunt aduersa, interest quoque de his ppauca sunt quae habeat quandā cōitatem dei et serui noīa, quod non item ut libera nostra transsumunt eadē et cā quā ad usum attinet insuauit. Opus fuit de liberis, de religis nihil attinuit. **10** quā in seruis gentilitia natura non subest i usu. In nostris nominibus g sumus in latio et liberi necessaria. itaq; ibi apparet analogia ac dicitur Terentius uir. Terentia foemina Terentium genus in praenobus ideo non fit itē quā ad haec insuauit ad usum singularia, quibus discernentur noīa gentilia, ut a numero secūda tertia quartā. In uiris, ut gnus, sextus, decius, sic ab alijs rebus cum essent duo Terentij, aut plures discernēdi cā, ut a iqd singularē haberent, notabāt forsitan ab eo q; mane natus dicitur ut is manū esset, q; luci Lucius, q; post patris mortem, posthumus. Et quibus quae cum item accidisset foeminis proportioe appellata declarant praenoiā mulierū antiqua mania, lucia posthuma. Videmus n. mania matrē larū dia Lucia uolaminiā saliorū carminibus appellari. Posthumam a multis post patris mortem et nūc appellari, quare quocūq; progressa est natura, cū usu uocabula simili proportioe propagata est analogia. Cū in quibus declinationibus uolūterij maris et foeminae et uiri quae uolūtaria non debeāt similiter declinari. Sed in quibus naturales sint declinatur hi q; esse reperiuntur. Quocirca in tribus generibus noīum iniqui tollunt analogas, q; autē eas reprehēdūt q; alia uocabula singularia sint solū ut cicer, alia multitudinis solum, ut scāle, cum debuerint esse oīa duplicia, ut equus equi analogae fundamentum esse obliuiscuntur naturā. Et usu singularē est, quod naturā unum significat ut equus, aut quā cōiuncta quodāmodo ad unū usum, ut bigae. Itaq; dicimus una mīsa, sic dicimus unā bigae, multitudinis uocabula sunt unū infinitum, ut musae, alterū finitum ut duae, tres, quatuor, dicimus n. ut haemus, sic unā bigae et binā et trinā bigae, sic deinceps. Quare tam unā et uni et una quodāmodo singularia sunt, q; unus et una unū, hoc modo mutat, q; altera in uerbis singularibus, altera in coniuictis rebus et ut duo tria sunt multitudinis, sic bina trina. Est tertium quoque genus singularē, ut in multitudine uter in quo multitudinis, ut uer uiri, i. uter poeta singulū uiri poetae multitudinis est. Quae explicata natura apparet non debere omnia uocabula multitudinis habere par singularē. Oēs enim numeri a duobus sursum uersus multitudinis sunt, neq; eorū quisq; habere potest singularē cōpar. Inuēria igitur postulat, siquasiue singularia, oportere habere multitudines. Item q; reprehēdunt quā non dicitur ut unguentum unguenta, unū uina, sic acetum acetā, uirū uira, faciunt in pite q; ibi desiderat multitudinis uocabulū, quae sub mensura ac pondere potius q; sub numerū succedant. Nā in plūbo, oleo, aceto, cū incrementum accessit dicimus, multum oleū sic multū plūbum argentū, non multa olea argēta plūmba, quae ex hisce fiunt dicimus plūmba et argēta. Aliud n. cum argentum. Nā id uim cum iā uas. Argetum n. si pocillū, aut quā item, q; pocilla argēta multa non quā argēti multū ea natura in quibus est mēsurā non numerus, si gna in se habet plura et in usum uenerūt et gne multo, sic uina, et unguēta dicitur. A lū generis. n. unum q; Chio, Aliud q; lesbio. Sic ex re gromibus quae ipsa dicitur nunc melius unguenta cui nūc genera aliqd sitē discrimina magna essent olei et acetū, et sic ceterarum rerū huiusmodi in usu cōi dicerentur sic olea, et uina. Quare i uirūq; deniq; rescindere conatur ana-

logia. Sed cum in dissimili usu similia uocabula quaerunt, et cum item ea quae metimur, atq; ea quae numeramus dici uident oportere. Item reprehēdunt analogas, quod dicitur multitudinis noīe publice balneae non balnea, contra quā priuati dicunt unū balneū quā plura balnea dicāt, quibus respōderi potest non esse reprehēdendū quā scāle et aqua calida pleraq; quae cū multitudinis uocabulis sint appellata, neq; corū singularia in usum uenerint. Idēq; item contra primū balneū nomē et graecū inuērit in urbe publice ibi confedit, ubi bina essent coniuicta aedificia lauandi cā, unū ubi uiri, alterū ubi mulieres lauarentur, ab eadē rōne domū suae, q; ubi lauatur balneū dixerit, et quā non erāt duo balnea dicere non cōsueuerūt cū hoc antiqui non balneū, sed lauatiuā appellare consueuissent. Sic aquae calidae loco et aquae quae ibi scaterent, cū ut colerentur uenissent in usum nostris, cū alia ad aliū morbum idonea essent. Haec cum plures essent ut puteolis et in thustis quibus utebatur multitudinis potius quam singulari uocabulo appellari. Sic scālas q; a scandendo dicuntur, et singulos gradus scandere. Magis erat quaerēdū si appellasset singulari uocabulo scāla cum origo noīis ostēderet cōtra. Item reprehēdūt de casibus, quā quidā noīatus habet rectus, quā obliquos quā dicitur uirūq; in uerbis oportere, quibus idē respōderi potest, in quibus usus aut natura non subest, ibi non esse analogā. Sed ne in his uocabulis, quae declinantur, si transseunt in recto casu in rectum casum, quae in ferē non discedūt a rōne sine iustā cā ut hi q; gladiatores faustinos. Nam quā pleriq; dicitur ut tres extremas syllabas hēant, eadē casu felliani, agliani aduertit, unde oriūtur noīa dissimilia Caesilius Caecilius Agilius Faustus recte dicerent Faustianos, si a sapione quā male dicitur Saponianos, non cōtra Scipionarios, sed ut dixi quā ab huiusmodi cognominibus raro declinatur cognomina, neq; in usum etiā pducta notat quaedā. Itē dicitur cum sit simile stultus luscus, et dicitur stultus stultior stultissimus, non dicitur luscus luscior luscissimus, sic in hoc genere multa, ad quod dico ideo fieri, quā natura nemo luscus magis sit luscus, cū stultior fieri uideatur, quā roganē cur dicamus mane manius manifeste. Idem de uespertino et pe uere magis et minus esse non potest ante et post potest. Itaq; prius est hora prima, quam secunda non magis hora, sed mane surgere tū dicitur, qui prior mane surgit, quam qui non prior. Ut n. dies non potest esse magis, quam mane. Itaq; ipsum hoc quod dicitur magis sibi non cōstat, quod magis mane significat primū mane, magis uespere nouissimum uespere. Item ab huiusmodi similitudinibus reprehēdunt analogia, quod cum sit anus cadus simile et sit ab ana amica amilla, a cado duo reliqua q; non sint propagata, sic non dicitur a piscina piscinula piscinilla ab huiusmodi uocabulo, analogia est, ut dixi ubi magnitudo aduertenda sit in uno quoque gradu. Et quae sit in usu cōmuni, ut cista cistula cistella, et canis catulus catellus, quod in parois usu non est. Itaq; consuetudo frequentius res in binas diuidi partes et maius et minus, ut lectus et lectulus, arca, et arcula, sic alia quod dicitur casus alia non habere rectos, alia obliquos, et ideo non esse analogas falsum est. Negans habere rectos, ut in hoc frigus frigus frigem. Item rolem rolis role obliquos non habere, ut in hoc diepiter diepiteri diepiterem, maspiter maspiteri maspiterem. ad hoc respōdeo et priora hēre noīandi, et posteriora obliquos. Nā et frigus rectus est natura frigus, ad si sed iam consuetudine dicimus, ut haec aus, haec ouis, sic haec frigus. Si secundū naturā noīandi est casus rois sed in cōsuetudine rolis, cū uirūq; conueniat ad analogam, quod et id quā in consuetudine non est, cū iusmodi debeat esse apparet, et quā est in consuetudine nūc in recto casu eadē est analogia, ac pleraq; quae ex multitudine cōtransseunt in singularē difficulter efformantur, ore, sic cū trans-

retur ex eo quā dicebatur haec oues una non ē dicta ouis sine una, sed additum, i. fictū abiguum uerbu noīandi an patrij esse casus, ut ouis et aus, sic in obliquis casibus cur negant esse diepiteri diepiterē non uideo, nisi quā minus est tritium in cōsuetudine, q; diepiter, quā in nihil argumētum est. Nā tā casus qui non tritium est, q; qui est. Sed in casuum serie alia uocabula non habere noīandi, alia de obliquis alique. Nihil n. iō quo minus sit ratio pellerē poterat hoc crimē. Nam ut signa quae non habēt caput, aut aliqua parte aliā nihilo minus in reliq; mēbris corū esse possunt analogae, sic in uocabulis casuum. Possunt itē fieri ac reponi quā aberit ut patietur natura et cōsuetudo, quā nōnunq; apud poetas inuenimus factum ut i hoc apud Nauium in Clastadio, uita in sepulta lectus in patriā reduxit. Itē reprehēdunt quā dicitur haec strues hic Hercules, hichō, debuisset n. dicitur esse analogā, hic heral, haec stru, hic homō, haec ostēdunt noua non analogā esse, sed obliquos casus hēre caput ex sua analogā, non ut si in statuā Alexandri ipso uerū caput Philippi mēbra cōueniunt ad rōne, sic ad Alexandri mēbrorum simulachrum caput quā respōdat ita sit. Nā si quis tunica in usu ita cōsueuit, ut altera plagula sit angustis clauis, altera latius, utraq; p; in suo genere caret analogā. Itē negat esse analogas, quā alij dicunt cōpressus, alij cupressus. Itē de ficis platensis et pleriq; arboribus, de quibus alij extremū us alij ei faciunt. Id est falsum. Nam debet dici, e. et i. ficā, et numi, quā est ut numi, ficā, et numerorum ficorum, si essent plures ficus essent ut manus diceremus, ut manibus et ficibus, et ut manuum, et ficuum, neq; has ficos dicere mus, sed ficus ut non manus appellamus. Sed cōsuetudo dicitur singularis obliquos casus huius fici neq; haec fici, ut non dicimus huius manū, sed huius manus et haec manū, sed haec manū. Et illud putant esse casus cur non sit analogā, quā Lucilius scribit. Decius sine de uessibus est, qui errat q; Lucilius non debuit dubitare q; uirūq; Nā in are usq; ab asse ad centissis numerus es assignificat, et eius numero finit casus oēs a dupōdio sunt, quā dicitur a multis duobus modis, hic dupōdius et hoc dupōdium, ut hoc gladius, et hic gladius, a tressibus uirilia multitudinis hie tressis et his tressibus, cōfido singularē hoc tressis haec et hoc tressis. Cōfido sic deinceps a centissis. Deinde numerus es non significans numeri qui es non significat usq; a quatuor ad centum triplias habet formas, quā dicuntur hi quatuor, haec quatuor haec quatuor cū puetum ē ad mille, quartum assumit singulare neutrum quā dicitur hoc mille denariū, a quo multitudinis fit nullia denaria, quare quod ad analogas quā ptimeat non est, ut omnia similia dicitur, sed ut in suo quoque genere similiter declinentur, stulte querunt curas et dupōdius, et tressis non dicuntur pro portione cum as duplex dupondius fictus quā duo asses pendebant. Tressis ex tribus aris quā sit pro assibus. Nōnunq; es dicebatur antiq; a quo nos dicimus assē tenētes hoc ab aera, aeneaq; libra et mille aris legassē, quare quā a tressis usq; ad ducentissis numeri ex eiusmodi sunt cōpositi eiusmodi habet similitudinē, dupōdius quā dissimilis est ut debuit, dissimilē habet rōne. Sic as qm simplex est ac principium et unū significat et multitudinis habet suum infinitum, dicimus n. asses, quos cum finimus, dicimus dupōdius et tressis. Et sic porro uidetur mihi qm finitum et infinitum hēat dissimilitudinē non hēre utrunq;. Itē dicitur magis quā in ipsis uocabulis ubi additur certus numerus in militaribus aliter atq; in reliquis dicitur. Nā sic loquuntur, hoc mille denarium, non hoc mille denarij et haec duo millia denaria non duo millia denarij. Si esset denarij in recto casu, atq; infinitam multitudinem significaret, tunc in patrio denariorum dicitur oportebat, et non solum in denarij uictoriae drachmis, numis, sed et in uirū idē seruari oportere, cum dicimus iudicium fuisse tritium uirum Decēurum, non decēurorum tritū uirorum. Nume-

ri antiqui habet analogas quā oibus ē una, non nouēria regum. La duo actus tres gradus, sed de curia, quae oīa similiter inter se respōdet, regula est nūerus nouētrius quā ab uno nouē cum puenimus uersus redimus ad unā et y. et x. ab una sunt uatura nouenaria, sic ab octonaria et decorsum uersus ad singulāria pueniūt. Actus primus est ab uno, deccc. Secundus a mille ad nōgentamillia quā idē uolebat unū et mille uirūq; singulari numero appellatur. Nā ut dicitur hoc unum haec duo millia, et sic deinceps multitudinis in duobus actibus reliqui oēs. Itē nūc rī gradus singularis est in utroq; actu ab uno ad nouē denarios gradus. x. ad lx. cētenarius a cētum, deccc. Ita tribus gradibus sex decuria fiunt, tres miliaria, et tres minores antiqui his numeris fuerunt cōtēti. Ad hoc tertium et quartū actum a decies minores i posuerunt uocabula, neq; rōne, sed tamē non cōtra est ea de qua scribimus, analogā. Nā ut decem cū dicitur hoc decies, ut mille hoc mille, ut sit utrumq; sine casibus duos dicemus, ut hoc mille huius mille sic hoc decies huius deciens, nec eo minus in altero, quā est mille praepōnimus hi mille horū mille, qm in eo est nomē cōe q; uocat ē uerū uirū obliqui casus, ab eodē capite ubi erit, homonymia obliqui casus quo minus dissimiles fiunt analogā non prohibet. Itaq; dicimus hic argus cum hōiem dicimus. Cū oppidum ex caenice hoc argos, cū latine argi itē faciemus. Si eadē uox nomē et uerbum significabit, ut et in casus, et in tpa dispariliter declinetur ut faciamus. A meto quā nomē est metonis metonē, quā uerbu est, metā, metebā. Reprehēdunt cum ab eadē uoce plura sunt uocabula declinata quas synonymas appellat, ut Sappho et Alcaeus et Alceo sic gerion gerionis gerioe. In hoc genere q; casus pperat pmutant, quidā non reprehēdunt analogā, sed qui eis utitur iperite quā quisq; cōputat pterderit se qui debet eius cōsequētia casus in declinādo, ac non facere cum dixerit recto casu Alcaeus, in obliquis dicere Alceoni et Alceonē, q; si insinuerit, et non secutus erit analogas reprehēdendū Aristarchum, q; haec noīa melicertes et philomedes similia negant eē quā uocandi casus hēat alter melicerta, alter philomede. Sic qui dicit lepus et lupus non eē simile quā alterius uocandi casus sit lupe, alterius lepus. Sic socer, mater quā in tran situ fiat ab altero trisyllabum soceri ab altero bisyllabum matri. de hoc et si supra respōsum ē cum dixi de lana, hic quoque amplius adijcā, similia non solum a facie dicit, sed et ab aliqua cōiuncta ui et pte qua et oculis, et auribus latere soleat. Itaq; sepe gemina facie male negamus eē similia, si sapore sunt alio. Sic equos eadē facie non nullos negamus esse similes in orōnes ex procreate dissimiles. Itaq; in hōibus emēdis si natione alter est melior, eminus pluri, atq; in hisce oibus similitudinibus non sumus rōne a figura, sed et aliunde, ut in equis aetas, ut in ijs cuiusmodi faciant pullos, ut in pomis quo sunt sacosa. Igitur idē sequitur in similitudine ipsorum uerborū, quibus reprehēdendū non est, quare dissimilitudinē discernēdarum cā nōnunq; ut pronome assumitur, sic casum alique assumi, ut in ijs nemus, lepus, hic lepus, hoc nemus. Itaq; differunt ac dicuntur hi lepores, haec nemora, sic aliud siquid assumptum erit extrinsecus quo similitudo pētis ppeti possit, non erit remotum a natura. Neq; n. magnetes Lapides duo inter se similes sint, nec ne ppetere possis, nisi minutum extrinsecus prope apposueris ferrum, quā similes lapides similiter dicuntur dissimiliter dissimiles, quā ad noīatio nē analogā ptimeat, ita declinatum arbitror, ut oīa quae dicuntur cōtra ad rōndēdum ab his sumi fōtib; possit, quā ad uerborum t paliū rōne attinet, cū ptes sint quatuor t pum, psonariū, gnūm, diuisionum. Ex omni pte qm reprehēdūt, ad singulā rōne debo, primū quā aiūt analogas n seruari i t pibus, cū dicitur lego legebā, et sic simile alia, nā quae sūt ut legerā pfectū signare duo reliqua lego et legebā, et lego inchoatā inuēria reprehēdūt

Nā ex eodē genere ex diuisione idē uerbū qđ sumptū est p
t pā, traduci pōt. ut disabā dīso dīscā. Et eadē pfecta sic didicē
rā dīdī dīdīcero. ex quo licet scire uerborū rōne consistere. Sed
eos q̄ trium t̄ p̄m uerba pronuntiare uelint, scāter id facere.
Idē illos q̄ reprehendunt qđ dicuntur amor amabor amatus
sum. Nō. n. debuissē in una serie unū uerbū esse duplex, cū duo
simplicia essent. Neq; ex diuisione si uniusmodi ponas uerba di
scerepāt inter se. Nā i facta oīa simplicia similia sunt, et pfecta
duplicia iter se paria i oibus uerbis, ut hoc, amabar, amor, ama
bor amatus ero. quare itē male dicitur feriā passī, qđ est ordo
feriā ferio feriebā, passī p̄tio p̄tiam. Sic deinceps in reli
gīs t̄ p̄ibus reprehēdētis rēpōderi pōt. Similiter errant qui dī
cūt ex utraq; pte uerba omnia cōmutare syllabas oportere. aut
nullū in his p̄gō p̄gōm pupugr. iūdo iūdā tudā. dissimili
a. n. cōferūt uerba i facta cū pfectis. Quod si i facta nō con
ferret, oīa uerbi p̄ncipia in cōmutabilia uiderentur. ut in his,
p̄gōm p̄gō p̄gōm. Et cōtra ex utraq; parte cōmutabilia
si pfecta ponerent, ut pupugram, pupugr, pupugero. Itē male
cōferūt hī sum ero, qđ sui est pfectum cuius series sibi ut de
bet in oibus p̄sonis cōstat, qđ est fueram sui fuero. de i factis
sum. qđ aut dicitur. olim dicebatur esum. Et in oibus p̄sonis
cōstat qđ dicebatur esum es est. crā eras erat. o. ero eris erit.
Sic huiusmodi cetera seruare analogā uidebis. Etiam in hoc
reprehēdunt q̄ quaedam uerba neq; p̄sonas habēt ternas, neq;
t pā terna. id imperite reprehēdunt, ut si quis reprehēdat natu
ram qđ nō uniusmodi finxerit aīalīs oīs. Sic. n. natura nō oēs
formae uerborū terna habeant t pā ternas p̄sonas nō habeant
totidē uerborū diuisiones. quare cū imperamus natura, a quod
afficitur solū habet, cū ē p̄senti aut absenti imperamus.
si dī terna, ut lego, legto, legat. Perfectū. n. in pat nemo. contra
que sunt in p̄andi, ut lego leges legi. nouena sūt uerba i facta
Et nouena pfecta. Quocirca nō si genus cū genere discrepat, sed
i suo ḡs genere siglā ē deest regredī. ad hęc addita si erūt ea
que de noiatiuis supra sunt dicta, facilius oīa soluerent. Nam
ut illic extremū caput rectos casus, sic hic in forma est p̄sona
eius qui loquitur et tēpus p̄senti, ut scribo lego. quare ut illic fit,
sic hic. Itē acciderit in formula, ut aut caput nō sit, aut ex alie
no genere, sic proportio eadē que illic didicimus cur nihilo m̄
nus seruetur analogā. Itē sicut illi caput suū habebit, et in obli
q̄ casibus transitio erit in aliquā formulā, qua assumpta reli
qua facilius possunt uideri uerba, unde sint declinata. Et. n. ue
rectus casus nōnunq; sit ambiguus, ut in hoc uerbo uolo, qđ id
duo significat. unū a uoluntate. alterū a uolando. Itaq; a uolo
intelligimus ē uolare, et uelle. Quidam reprehēdūt q̄ pluit
Et luit dicimus in p̄terito, et p̄senti t pē cū analogā sui
cuiusq; t pē uerba debeāt discriminare. fallūt. nam est ac pu
tunt aliter qđ in p̄teritis ut dicimus longū pluit, in p̄senti
breue luit pluit. Ideoq; in uēditiois lege fundi ruta caesa ita dī
mus ut u producamus. Itē reprehēdūt quaedā qđ putant idē
esse sacrificio Et sacrificio, relauat. Et lauatur qđ si an nō nihil
cōmouet analogā, nū sacrifici qui dicit feruet sacrificabo. Et
sic p totam formā nē dicit sacrificaturus, aut sacrificatus sum.
hec. n. inter se nō conueniunt apud Plau. cū dicit, pisēs ego cre
do qui usque dū uiuunt, adlauāt diu minus lauati q̄ hec lauāt
phronēsū, adlauant lauati non conuenit, ut sit postremum, sed
adlauantur analogā lauati credit. qđ Plau. aut librarij men
dū si est, non ideo analogā, sed q̄ scripsit est reprehēdendus.
oīno Et lauāt, Et lauatur dicitur separatim recte in rebus
certis qđ puerū nutritrix lauāt, puer a nutritrice lauatur. nos in
balneis Et lauamus, Et lauamur. Sed consuetudo alterū utrū
cum satis hēret in toto corpe potius utimur lauamur. In p̄ibus
lauamus qđ dicimus lauō manus, sic pedes etc. Quare ē bal-

10

20

30

40

50

60

neis non recte dicunt, lauī manus recte. Sed qm̄ in balneis la
uor lauatus sum sequitur, ut cōtra, qm̄ ē soleo oportet dici solui ut
Cato Et Enni. scribūt, nō ut dicit uulgus solui sum deberet di
ci. Neq; p̄ hęc qđ hęc discrepat in sermone pauca, minus est
analogā. ut supra dictū est. Item cur nō sit analogā asserunt.
q̄ a similibus similia nō declinentur ut ab dolo Et colo. ab al
tero. n. dicitur dolaui. ab altero colui. In gbus affini solet ali
qd, quo facilius reliqua dicantur uti myrmecidis opibus m̄u
tis solet fieri. Item in uerbis t̄ palibus quo similitudo sepe fit
confusa ut discerni nequeat, nisi transierit in aliā p̄sonam, aut
in tempus que p̄posita sunt nosse similiter, et intelligitur cū
transitum est in secundā p̄sonam qđ alterū est dolas, alterū co
lis. Itaq; in reliqua forma uerborū suam uterq; sequitur formā
utrum in scā a forma uerborū t̄ pale hēt in extrema syllaba
as cum is ad discernēdas dissimilitudines interest, quocirca ibi
potius index analogā q̄ in prima quod ibi abstrusa est dissi
militudo, ut apparet in his. meo. neo. uo. Ab his. n. dissyllaba
sunt transitu qđ sic dicuntur meo as. neo nes, uo ruis, quorum
unūquodq; suas conseruat similitudinis formas analogā. Itē
de his que appellatur p̄ncipia reprehēdūt multa inuiriā. Nā
non debet dia terna a singulis uerbis amaturus, amās, amatus,
quod est ab amo amans Et amaturus, Et ab amabar amatus.
Illud analogā qđ p̄stare debet, in suo quoq; ḡne hēt casus,
ut amatus. amato. amati. amatis. Et sic in mulieribus amata
amata. Itē amaturus eiusdē modi habet declinationes, auans
paulo aliter qđ hoc genus oīa sunt i suo ḡne similia. Proportio
ne sic uirilia Et muliebria sunt cadē, de eo qđ in priori libro
extremū est. iō nō est analogā qđ qui de ea scripserunt aut in
ter se nō cōueniāt, aut in quibus cōueniant, ea cū cōsuetudine
discrepat uerbis utruq;. Sic. n. oīs repudiandū est artis, quod in
mediana Et in musica, Et in alijs multis discrepant scriptores.
Itē in gbus cōueniūt ut scriptis etiā repudiandū, natura qđ in
dicitur nō sit ars, sed artifex reprehēdendus, q̄ debet in scribē
do nō uisidisse, uerū nō ideo nō posse scribi. uerū q̄ dicit hoc mōi
Et hoc fontē, cū alia dicant hoc monte Et hoc fonte. Sic alia
que duobus modis dicuntur, cum alterū sit uerum, alterum fal
sum non uter peccat tollit analogas, sed uter recte dicit, confir
mat. Et quemadmodum is qui cū peccat in his uerbis, ubi du
bus modis dicuntur non tollit rationē, cū sequitur falsum, sic et
in his duobus dicuntur, sigs aliter putat dici oportere atq; oport
et, nō sic iam tollit orationis, sed suā insciam denudat. Qui
bus rebus solui arbitramur posse que dicta sunt priori libro
cōtra analogā, ut potui breui p̄currri, ex gbus si id cōfessimē
qđ uolūt, ut in lingua latina eet anomalia tñ nihil legessimē,
q̄ in oibus partibus mudi utraq; natura i nēst qđ alia inter se
alia sunt. Sicut in aīalibus dissimilia sunt ut equus. bos. ouis.
hō. Itē alia in unoquoq; horū genere inter se similia innume
abilia. Itē in piscibus dissimilis murena lupo, his solea, hec ma
rene, Et mustellā. sic alijs ut maior ille numerus sit similitudinē
nū earū, que sunt separatim in murenis, separatim in asellis.
Sic in generibus alijs quare cū in declinationibus uerborū nume
rus sit magnus a dissimilibus uerbis ortus qđ et uel maior est
in gbus similitudines re p̄ntur cōferendū esse analogas.
Item que cū ea non multo minus, q̄ in oibus uerbis patitur
ut cōsuetudo cōis, fetēdū illud qđ quādo analogā seq̄ nos de
bere uniuersos, singulos aut p̄ter q̄m gbus uerbis offensura
fit consuetudo cōis, qđ ut dixi aliud debet p̄stare populus,
aliud ē populo singuli homines. neq; id mirum est cum singuli
quoq; non sint eodem iure. Nam liberius potest poeta q̄ orator
se qui analogas. Quare cum hic liber id quod pollicitus est de
monstraturum absoluerit, sciam finem proximo. Deinceps de
declinatorum uerborum forma scribam.

M. TERENTII VARRONIS. DE ANALOGIA. LIB. III.

N Verborū declinationibus disciplina loquē
di dissimilitudinē an similitudinē se qui de
beret, multi quæsiuerūt. Cū ab his rō que a
similitudine oriretur, uocaretur analogā, re
liqua p̄ appellaretur anomalia. de qua re
primo libro, que dicerentur cur dissimilitudi
nem ducem hēri oporteret, dixi. Sed o cōtra que dicerentur cur
potius similitudinem conueniret et p̄poni. quarum rerum qđ
nec fundamenta, ut debita posita ab illo, neq; ordo neq; natura
ut res postulat explicata, ipse eius rei formam exponam. Dicā
de quatuor rebus que continentur declinationibus uerborum.
quid simile ac dissimile. quid rō, quam appellamus rōr. quid
proportione quam di uine analogā. quid cōsuetudo, que ex
pli. tate declarabit analogā et anomalia. unū sit, quid sic, cu
iusmodi sit. De similitudine et dissimilitudine. Iō primum dicē
dum q̄ ea res est fundamentum oīum declinationū, ac cōtinet
rōnes uerborū. Simile est qđ res plerasq; uidetur hēre easdem
quas illud cuiusq; simile. Dissimile ē qđ uidetur esse cōtrarium.
huius minimum ex duobus cōstat oē simile. Itē dissimile qđ nō
hil pōt esse simile, quin aliquid sit simile. Itē nihil dicitur dissi
mle quin addatur qđ sit dissimile. Sic dicitur similis hō hōi.
equus equo. Et dissimilis hō equo, nā simile est hō hōi, iō q̄ eas
dem figuras membrorum hēt, que eos diuidunt ab reliquorum
aīalī specie, in ipsi hōibus simili de cā uir uiro similior, q̄ uir
mulieri, qđ plures hēnt easdem partes. et sic senior seni simili
or, q̄ puero. Eo porro similiores sunt qui facie quoq; penē eadē
habitu et corporis filo. Itaq; qui plura hēnt eadem dīr similio
res qui proxime atcedunt ad id, ut oīa hēant eadem, uocantur
gemini. Simillimī sunt qui tres naturas rerum p̄ueniē esse. Simi
le, dissimile. neutrum qđ aliā uocent non simile, aliā non dis
simile. Sed quis tria sint simile, dissimile, neutrum, tñ pōt diui
di ēt in duas partes sic. Quodcumq; conseras aut simile ē aut
non esse simile, esse ad dissimile si uideatur esse ut dixi. neutrum
si in neutram partem p̄ponderet, ut si que res due conseru
tur, uicinas hēnt partes, et in his denis hēant easdē. denas alias
et dissimilitudinē similitudinē a que aduertendas. hanc natu
rā pleriq; subiiciūt sub dissimilitudinē nom. quare qm̄ fuit ut
potius de uocabulo, quam de re controuersia esse uideatur. illud
est potius aduertendū cū simile quid ē dicitur quin cui pti simi
le dicitur ēt in hoc. n. solet ē error, qđ pōt fieri ut hō hōi simi
le non sit, ut multas partes hēt similis. Et iō dici possit similis
habere oculos, manus, pedes, et sic alias res separatim, Et una
plures. Itaq; qđ diligenter uidendum est in uerbis quas partes
et quot motus oporteat similis habere dicuntur, ut infra appa
rebit. Iō uis maxime lubricus est. Quid. n. similius pōt uideri
in liliōnti, q̄ duo uerba hec suis et suis? que non sunt, q̄ alte
rum non significat suere, alterum suē. Itaq; similia ē uocibus
ac syllabis confitemur, dissimilia esse partibus orōnis uidemus, q̄
alterum hēt t pā, alterū casus. que due res uel maxime discre
pant analogas. Item propinquiora. genere inter se uerba simi
lem sepe pariunt errorē, ut in hoc nemus et lepis uidetur esse
simile, qđ cum utrumq; hēt eundē casum rectū, sed non est si
mle. q̄ eas certe similitudines op̄as sunt in quo est, ut in genere
hoium sint eodē, qđ in his nō est. Nam in uirili genere noium
sunt eodē est lepus, ex neutro nemus. Dicitur. n. hic lepus, Et
hoc nemus. si eiusdē generis ēt utriq; p̄poneretur idē ac di
ceretur, ut hic lepus et hic nemus, aut hoc lepus et hoc nemus.
quare que et cuiusmodi sunt genera similitudinē ad hęc rē p
spiciēdū ei, qui declinationes uerborū proportionē sumit, ne que

10

20

30

40

50

60

reuet qđ locus, qđ est difficilis, qui de his rebus scripserunt aut
uitauerūt, aut inaperūt, neq; assequi potuerunt. Itaq; in eo dis
fensio neq; ea uniusmodi apparet. Nā alij de oibus uniuersis di
scriminibus posuerūt numerū, ut Dionysius sidonius qui scripsit
eas esse septuaginta unam. alij partes eius que hēnt casus. cuius
eidem hic cum dicit esse discrimina quadraginta septem. Aris
to. retulit in literas. xliij. Parmenius. viij. Sic alij pauciora aut
plura. quarū similitudinē si esse origo recte capta et inde orsa
rō minus erraret in declinationibus uerborū, quarū ego prin
cipia prima duorū generū sola arbitror esse, ad que similitudi
nes exigi oporteat. ē quis unū posuit in uerborū materia. alte
rū ut in materia figura que fit ex declinatione. Nam dēt esse
unum ut uerbum uerbo, unde declinetur, sit simile. Alterū ut ē
uerbo in uerbu declinatio. ad quā cōferatur eiusdē modi sit.
alias. n. a similibus uerbis similiter declinantur, ut ab herus, fe
rus, hero, fero. Alias dissimiliter herus ferus, heri ferū cum u
trunq; et uerbum uerbo erit simile Et declinatio declinationi.
Tum deniq; dicam esse similem ac duplicem, ne p̄fectam simi
litudinem hēre, id qđ postulat analogā. sed ne absurdus ui
dear posuisse duo genera ēē similitudinē sola, cum utriusq; in
feriores spēs sint plures si de his retinuerō, ut mihi relinqua la
tebras, repetam ab origine similitudinē, que in cōferēdis uer
bis et inclinandis sequenda aut uita dā sint. Prima diuisio in
oratione, q̄ alia uerba nusq; declinantur ut hęc, mix. mox. alia
declinantur a lima lima bo a fero ferebam. Et cū nisi in uerbis
que declinat nō possit esse analogā, qui dicit simile esse. mox
et nox errat, qđ nō est eiusdē generis utruq; uerbu, cum mox
suadere dēt sub casuum rōne, mox neq; dēt neq; possit. Se
cunda diuisio est de his uerbis que declinari possunt, quod alia
sunt a uoluntate, alia a natura. uoluntatem. appello cū unus q̄
a noiē alio imponit nonnē, ut Romulus Romā. Naturam dico
cum uniuersū acceptum nomen ab eo qui imponit, non requirit
mus que admodū id uelit declinari, sed ipse declinamus, ut huius
Romā hanc Romam. De his duabus p̄tibus uoluntaria declina
tio refertur ad consuetudinem, naturalis ad orationem. Quā
re proinde ac simile conferri non oportet ac dicere, ut sit ē Ro
ma Romanus. Sic ex capua dici oportere capuanus, qđ in cōsue
tudine uehementer natat, qđ declinat in p̄te rebus noiā ipo
nunt, a quibus cū accipit cōsuetudo turbulētā neesse est dicere.
Itaq; neq; Aristarchus, neq; alij in analogijs defendēdā eius sit
seperūt cām. Sed ut dixi hoc genere declinatio in cōi cōsuetu
dine uerborū egrotat et languescit, qđ oritur ex populo multi
plici imperio. Itaq; in hoc genere in loquēdo magis anomalia
q̄ analogā. Tertia diuisio est, que uerba declinat a natura. Ea
diuiditur in partes quatuor. In unam primam, uidelicet, que
habet casus, neq; tempora habet. ut docilis. facilis Et amabi
lis. In alteram que tempora habet neq; casus ut docet. facit, a
mat. In tertiam que utraq; habet ut docens faciens. In quartā
que neutram ut doctē Et facit. Ex hac diuisione singulis par
tibus tres reliquere dissimiles. Quare nisi in sua parte inter se
collata crunt uerba, si non cōueniunt, non erit ita simile ut de
beat facere idē in articulis. vix adūbrata est analogā et ma
gis rerum q̄ uocū in noiibus magis expressā, ac plus ēt in uo
cabus ac similitudinibus q̄ in rebus suā obtinet rōnem. Etiam
illud accidit in articulis habere analogas ostēdere sit difficile,
qđ singula sint uerba, hic contra facile qđ magna sit copia simi
liū noiū. Quare non tā hęc p̄m ab illa ob diuidendū, quā
illud uidēdū, ut satis sit uerecundi ēt illam in eandē arcuā uo
care pugnatū. ut articulis due p̄tes finitæ et infinitæ sic in uo
cabulis due uocabulū et nomen. Non. n. idē oppidū et Roma cū
oppidū sit uocabulū, rōa nomē. quarū discrimē in his reddēdis
romibus alij discernūt, alij nō. Nos sic ubi opus fuerit q̄ sit et cur

ascribimus unius cuiusque partes, quoniam species plures, de singulis dicam. Prima pars casualis dividitur in partes duas, in nominativum scilicet quod neque finitum est ut hic et quod de his quibus duobus utrum sumptis est cum reliquo non conferendum, quod inter se dissimiles habent analogas nominativus, ut simul sit nominativus habere debet ut sit eodem genere. species eadem sic casu, exitus eius, quod ut si nomen est quod conferas, sit nomen speciei simile, ut non solum utriusque sit virili casu simile, ut si alter sit dandi, ut alter sit dandi cum quo conferas. Exitus ut quas unum habet extremas literas, easdem alterum habet. Ad hunc quadruplicem fontem ordines dirigitur bini, unum transiens, alteri dilecti, ut in tabula solet, in qua latrunculus ludit. Transversus sunt, qui a recto casu obliqui declinantur, ut albus albi albo. Directi sunt, qui a recto casu recto declinantur, ut albus alba album. Vtriusque sunt preteritis sensus. Transversorum ordinum partes appellantur, casus directorumque generis, utriusque inter se implicatis forma dicam. Primum de transversis casibus vocabula alius alio modo appellavit. Nos dicemus qui nominandi cum dicantur nominandi vel nominativum. Hic multum deest.

Et scopae dicitur una scopa, aliter n-natura quod priora simplicibus posteriora compositis rebus vocabula ponuntur, sic biga, sic quadriga a compositis dicitur. Itaque non dicitur ut haec una lata, et alba, sic una biga, sed una biga, neque dicitur, ut haec duae latae albae, sic haec duae bigae et quadrigae. Item figura verbi qualis sit refert, quod si figura vocis aliis commutatio sit in uno verbo modo sunt aliis in medio, ut curse cursito, aliis in extremo ut doco domini, aliis in eis ut lego lego, refertur igitur ex quibus literis quodque verbum consistit maxime extremae, quod ea in plerisque commutantur. Quare in his quoque partibus similitudines ab aliis male, ab aliis bene, quod solent sumi in casibus conferendis recte, an prope videndum. Sed ubi commutentur literae non solum haec sunt ad advertendum, sed etiam quae proximae sunt, neque moventur, haec n. vicini-tas aliquantum potest in verborum declinationibus, in quibus figuris non ea similia dicemus quae similes res significant, sed quae ea forma sint, ut eiusmodi res similia ex instituto significare plerumque soleat, ut tunicam virilem et muliebrem dicimus non ea quae habet vir aut mulier, sed quae habere ex instituto debet. potest n. muliebrem vir, vir virilem mulier habere, ut in scena ab actoribus haberi videmus, sed ea dicimus muliebrem quae de eo genere est, quoniam duram mulieres ut uterentur est institutum, ut actor stola muliebrem sit praecipua et caecina, et purpurina figura muliebria dicitur habere nomina non mulierum. Flexurae quoque similitudo videnda, id est quae alia verba quam unum habent ex his verbis unde declinantur apparet, ut quemadmodum oporteat, ut a praetor consul praetori consuli. Alia ex transitu intelliguntur, ut facer macer, quod alterum sit facerum, alterum macrum, quorum utrumque in reliquis a transitu sua via sequitur et in singularibus, et in multitudinis declinationibus hoc fit, ideoque naturarum genera sunt duo, quae inter se conferri possunt unum quod per se videri potest, ut homo et equus. Alterum sine assumpta aliqua re extrinsecus percipi non possit, ut equus, et equus. Vtrumque dicitur ab equo, quare hominem similem esse, aut non esse, si consideris ex ipsis homini animadversis scies. Ac duo inter se similiter, ne sine longiores, quae sunt eorum fratres dicere non possis si illos breviores cum quibus conferuntur, quae longi sint ignores, si latiorum atque altiorum. Item caetera eiusdem generis sine assumpto extrinsecus aliquo percipi similitudines non possunt. Sic igitur quidam casus quod ex hoc genere sunt non facile est dicere similes esse, si eorum singularum solum animadversus voces, nisi assumptis. Alterum quo spectatur in transferendum uox, quod ad nominativum similitudines ad advertendas arbitratu sunt, satis esse augere haec sunt. Relinquitur de articulis. In quibus quaedam eadem, quaedam alia. De quinque nominibus duo prima habent eadem quod sunt et virilia, et muliebria, et neutra et

quod alia sunt, ut significant unum ut plura et de casibus quod habent quoniam non notandi voce notatus non est proprium. Illud habent quod partim sunt finita, ut hic et haec, partim infinita, ut quis, quae et quorum quod adumbrata et tenuis analogae. In hoc libro plura dicere necesse est secundum genus, quae verba tria habent neque casus si habent personas, eorum declinationum species sunt sex. Una quae dicitur et palus, ut legem, gemebat lego, gemo. Altera personarum ut sero meto, seris metis. Tertia rogandi, ut scribo ne legem, scribis ne legem. Quarta respondendi, ut frango pinguis, frangis pinguis. Quinta optandi, ut dicerem facere, dicerem facere. Sexta imperandi, ut cape rape, capito rapito. Item sunt declinationum species quatuor quae tria habent sine personis in rogando, ut foedus ne feritur ne, et foedus ne feritur ne respondendi species eadem figurae sunt extremis syllabis demptis. Optandi species ut vivatur ametur, vivetur amaretur. Imperandi declinatus sum ne habent dubitationem, et carum sint. Ne haec ratio partur prognatur, parari et pugnari. Accidit ad haec species a scriptis diversorum quadrum ab inflexi et perfecti modo edo emi edi a femel et sepius, ut lego scribo lectitavi scriptitavi faciendi et patendi, ut utro ungo, uror ungor. A singulari multitudinis, ut laudo colpo laudamus culpamus, huius generis verborum, cuius species exposui quae late quicquid patet. Et cuiusmodi efficiat figuras in libris qui de formulis verborum erunt, diligenter expeditur. Tertium generis quae declinantur cum tribus ac casibus, ac vocantur a multis, ideo partem alia sunt hoc genere. hic etiam multa de sunt. quemadmodum declinamus quatuor. Casus est si is qui finxit poeta aliquid vocabulum, et ab eo casu ipse aliquo prope am declinat potius cum reprehendimus, quae sequimur. Igitur ro qua di co utrobique et in his verbis quae imponuntur et in his quae declinantur, neque non est tertia illa quae ex utroque miscetur genere, quatuor unquam quod collata cum altera, aut similis aut dissimilis, aut sepe verba alia, ratio eadem et nonnunquam ro alia verba eadem. Quare ro in amor amor, eadem in dolor dolor, n. quae eadem in dolor dolorem, et cum eadem ro quae est in amor et amoris sit in amores, et amorum, in ea quod non in ea quae oportet conferatur a materia per se solum efficere non potest analogus, prope dissimilitudinem vocis figurari, quod verbum copulatum singularem cum multitudine ita cum est proportione, ut eandem habeat rationem, tum denique ea ro consistit id quod postulat analogia de qua deinceps dicam. Sequitur tertius locus quae sit ro proportione a greco vocatur a rōnōr. ab analogo dicitur analogia. Ex eodem genere quae res inter se aliqua parte dissimiles rationem habent aliquam, si ad has duas alterae res duae collatae sunt quae rationem habent eandem, quod ea verba habent eundem. labor dicitur utrumque separatim analogon, simul collata quatuor analogon. Nam ut in geminis cum simile dicimus esse menachnum menachmode uno dicimus, cum similitudine esse in his de utroque, sic cum dicimus eandem rationem habere assem ad semissem, quam habet in argento to libella ad libellam. Quid sit analogon ostendimus cum utrobique dicimus et in aere et in argento esse eandem rationem dicimus de analogia, ut sodalis et sodalitas, civis et civitas, non est idem, sed utrumque ab eodem ac compositum sit analogon et analogia idem non est, sed idem est congeneratum. Quare si hoies substituleris sodalis substituleris si sodalis sodalitas. Sic item si substituleris labor substituleris analogon, si idem, analogiam, quae cum inter se tanta sint cognatione, debet substitui audiri quod dicitur. Expectare i. cum dixero quid de utroque, et erit eodem, expectes. Dū ego in scribendo transferam in reliquum. Sed ut potius tu persequere animo haec sunt in dissimilibus rebus, ut in numeris, si con-tuleris cum uno duo, sic cum decem viginti. Nam quam rationem duo ad unum habent, eandem habent viginti ad decem.

In numeris in similibus, si est ad unum victoriatū denarius si ad alterum victoriatū ad alterum denarius. Sicut in aliis rebus oibus proportione dicitur ea in quo est sic quadrupes natura, ut in proge ne cui est filius ad patrem, sic si est filia, ad matrem, et ut est in tribus merides ad diem, sic media nox ad noctem, hoc poetae genere in similitudinibus utitur, multum hoc acutissime geometra, hoc in oratione diligentius, quae alij Aristarcho grammatici, ut eum dicuntur proportione similia esse amorē amorī, dolorē dolorī. Cū ita dissimile esse videant amorē et dolorē, quod est alio casu. Item dolorē dolorī. Sed dicitur quod a similibus nonnunquam rationes habent implicatas duas, si una directae, altera transversae quod dico apertius fiet. Esto sic expositus esse numerus, ut in proge uerfu sit unum duo quatuor, in secundo dicitur viginti quadraginta, in tertio centum dicitur quadringenti. In hac formula numerorum duo inveniunt, quos dixi labor qui diversas faciunt analogas, unus duplex, qui est in obliquis verbis, quod est ut unus ad duo, sic duo ad quatuor. Alter decemplex indirectus ordinibus, quod est ut unus ad decem, sic decem ad centum. Similiter in verbis declinationibus est ut biuium, quod est ab recto casu in recto, ita ut formulae similitudine efficiant, quod sit primo uerfu hic albi is huic albohuius albi. Secundo haec alba, huic albae, huic albae. Tertio hoc album, huic albo, huic albi. Itaque sunt pro obliqua declinatione ex his analogae hoc genus albius atrius, albio atrio. pro directas declinationis albius atrius, albia atria, quae ferit particula ex illa uicinarum atria, quae sententia formula analogarum de qua supra dixi, analogae quae dicitur. Eius generis sunt duo. Vnum dicitur sit, ut unum ad duo, sic decem ad centum, alterum compositum sicut est unum ad duo sic duo ad quatuor, in hoc quod duo bis dicuntur. Et tum conferimus ad unum, et tunc cum quatuor. Hoc quoque natura dicitur quadruplex, si a septem chordis citharae, tamen duo dicuntur habere tetachorda, quod quemadmodum accipiat prima ad quartam chordam, sic quarta ad septimam respondet. Media est alterius prima, alterius extrema. Media i. aegrotos septimos dies qui observant quarto die, id diligenter signa morbi aduertit, quod quoniam habuit primus dies ad quartum, eandem praesagit habiturum, qui est futurus ab eo quartus qui est septimus a primo quadruplices dicitur in casibus sunt uocabulorum, ut rex regis. Coniunctae sunt triplices in uerborum tribus et pius, ut legem lego legem, quod quam rationem habet legem a lego, hanc habet lego a legem, in hoc ferē oēs hoies peccant, quod perperam tribus et pius haec uerba adiungunt, cum proportione uolunt pronuntiare. Nam cum sint uerba alia inflecta ut lego et legem, alia perfecta ut legi, legisti, et de ante sui cuiusque generis in coniungendo copulari, et cum recte sit id lego et legem, non recte est lego ad legi, quod legi significat quod perfectum, ut haec, tutudi pupugi, tundo pungo, tundam pungo. Item occasus sum uerberatus sum uerberabor. In uia reprehendunt, quod et inflecti inter se similia sunt, et perfecti inter se ut tundebo tundo tundam, et tunderam tutudi tundero. Sic amabar amor amabor et amatus eram, amatus sum, amatus ero. Itaque reprehendunt qui contra analogas dicunt, cur dissimiliter in tribus partibus dicuntur quaedam uerba natura, cum quadruplex sit analogia, id nonnunquam ut dixi pauciores uidentur habere partes, sic et alia plures, ut cum est quemadmodum ad tria unum et duo, sic ad sex duo et quatuor, quae in quadripartita comprehenditur forma, quod bina ad singula conferuntur, quod in oratione quoque nonnunquam reperitur. Sic ut diomedes conferuntur diomedibus, sic dicitur ab hercules herculi, et herculibus, et ut haec ab uno capite a recto casu in duo obliquos descendunt casus, sic contra multa a duobus capitibus recti casus descendunt et obliqui unum. Nam ut ab his rectis hi habebit haec habebit fit hi habebit. Sic est ab hi hi caeli, haec caelae, hi caelis, a duobus similibus similiter declinantur, ut fit i hi, nemus olus nemora olera. Alia a dissimilibus similiter

declinantur, ut in articulis ab hic iste hunc istum. Analogia sunt damēta habent aut a uoluntate hominum, aut a natura uerborum, aut re utraque uoluntate dico impositione uocabulorum, naturae declinatione uocabulorum quo dicitur sine doctrina, qui impositione sequitur, dicitur si simile in recto casu dolus et malus fore in obliquo dolo et malo, si naturam sequitur si sit simile in obliquis Marco, Quito forent sit Marcū Quintū, qui utriusque sequitur dicitur si sit simile transitus, ut est in feruus ferue, fore ut sit, ite i ceruus cerue. Cōe oium est, ut quatuor figure uocis habet proportione declinatus. Primum genus est ortu ab similitudine in rectis casibus. Secundum a similitudine quae est in obliquis. Tertium a similitudine quae est in transitibus de casu i casum. Primo genere ab imposito ad naturam proficiuntur. In secundo contra. In tertio ab utroque. Quod circa est hoc tertium potest bis tria diuisum esse quartum dicitur, quod in conel profas et rosas potest dici qui initia faciet analogae. Impositio ab his obliquis figuris declinare debet, qui natura contra. Quae ab utraque reliquis declinationes ab eius modi transitibus. Impositio est in nostro dominatu. Nos in natura, quemadmodum n. quisque uult, imponit nomen, at declinat quemadmodum uult natura. Sed quoniam duobus modis imponitur uocabulum, ut re singulari, aut multitudine, e. singulari ut Cicer, multitudinis, ut scilicet. Nec dubium est, quin ordo declinatus in quo res singulares declinantur, sola ab singulari aliquo casu proficiantur, ut cicer ceteri ceteris, ite contra in eo ordine qui multitudine erit solum quin a multitudinis aliquo casu ordi dicuntur, ut scilicet scilicet scilicet. Aliud uide dum est cum duplex natura copulata, ac declinatum bini fiat ordines, ut est mars martis. Vnde autem ratio analogae debuit ordi utrum ab singulari re in multitudine an contra. Neque nisi natura ab uno ad duo uenit, contra non potest amplius esse in docendo posterioris, ut inde incipias, ut quod sit prius ostendat. Itaque illi qui de oī natura disputant, atque id uocantur Physici, tamen ex his ab uersa natura profecti retro, quae eētē prius pia mundi ostendit. Oratio cum ex literis constat, in ea grammatica de literis ostendit. Quare in demonstrando quoniam potius profecti de literis ostendit, oportet ab eo quod aptius est, quod ab eo quod prius est. Et potius quod ab in corrupto principio, ab natura rerum quod ab libidine hominum. Et haec tria quae se quaedam magis sunt, minus sunt in singularibus, quae in multitudine. Commodius potest ordi quod in his principibus minus orationis uerbis fingendis uerborum forma scilicet singularia uideri possit, quod ex singularibus multitudinis haec ostendit trahes trabs, duces dux. Videmus n. ex his uerbis trahes ducit de extrema syllaba e literam exclusam et id in singulari factum esse trabs dux. Contra ex singularibus non tam uidentur quemadmodum facta sint ex b. ct. s. trahes, et ex c. e. s. ducit. Similitudinis rectus casus forte figura corrupta erit id quod accidit raro prius id corrigemus, quod inde ordiemur obliquis assimere oportere figuram eas quae non erunt ambiguae siue singulae res siue multitudines, ex quibus id cuiusmodi dēnt esse, percipiunt. Nam nunquam alterum ex altero uidentur, ut Chrysippus scribit quemadmodum pater ex filio et filius ex patre, neque minus in formibus prope sinistram dextra stat, quod prope dextram sinistram, quae prope ut ex rectis casibus obliqui et ex obliquis recti et ex singularibus multitudines, et multitudinis singulares nonnunquam reperari possunt. principium id potissimum sequi debemus, ut in eo firmamēti sit in natura quod declinationibus ibi scilicet ratio facile est enim ad advertere peccatum magis cadere posse in impositiones eas, quae sunt plerumque in rectis casibus singularibus, quod hoies imperiti et dispersi uocabula rebus imponit quocumque eos libido inuadit. Natura incorrupta est plerumque sapienter spōte nisi qui ea usum inscio deprauabit. Quare si quis principium analogae potius posuerit in naturalibus casibus, quae in positius non multa et consuetudine occurrunt, et ut a natura libido humana corrigatur, non ab li-

bidine natura, qđ qui impositione se qui uoluerint, facient cōtra
 ria. sin à singulari quis potius proficiat uolet in illū facere opor
 tebit ab sexto casu, qui est proprius latinis. Nā eius casus his li
 terarū discriminibus facilius reliquorū uarietate discernere po
 terit, qđ ei habet exitus aut in. a. ut hac terra. aut in. e. ut hac
 lā. aut in. i. ut hac leui. ut in. o. ut hoc celo. aut in. u. ut hoc
 uersu. igitur ad demonstrandas declinationes biceps una haec.
 Sed qm ubi analogia tria. unū qđ in rebus. alterū qđ in uoci
 bus. tertū qđ in utroq. duo priora simplicia, tertū duplex. ad
 uertendū, haec quam inter se habeant rōnem. Primū ea quae
 sunt discrimina in rebus, partim sunt quae ad rōnem nō attine
 ant, partim quae p̄tineant. Nō p̄tinent, ut ea quae obseruant in
 edificijs et signis faciendis, ceterisq. rebus artifices, e quib. no
 cantur aliae harmonicae sit. itē aliae noibus alijs, sed nulla ha
 rū sit loquendo pars ad orationē, quae p̄tinet res ea sunt, quae
 uerbis dicuntur proportionē, neq. à similitudine quoq. uocum
 declinatus hnt, ut Iupiter Mafpiter Ioui Marti. Haec n. genera
 oium et numero et casibus similia sunt, proportionē similes
 inter se, qđ utraq. noia sunt et uirilia sunt, et singularia, et
 casu noiaudi et daudi. alterum genus uocale est, in quo uoces
 modo sunt proportionē similes nō res. ut Biga bige. Nuptia nu
 ptiae. Neq. n. in his res singularis subest una, cum dicitur biga
 quadriga. neq. ab his uocibus quae declinatae sunt multitudinis
 significant quicq. I deo qđ o. s. multitudinis, quae declinantur ab
 uno, ut à merula merulae sunt eiusmodi ut singulari subiugan
 tur. sic Merulae duae. Carullae tres. Faecules quatuor. Quare cū
 idem non possit subiugari, cū dicimus bigae unae, quadrigae duae,
 nuptiae tres. Sed pro eo unae bige, binae quadrigae, trinae nu
 ptiae, apparet non esse à biga et quadriga, et bige et quadri
 ga. Sed ut est huius ordinis duae tres principū una. sic in hoc
 ordine altero, unae binae trinae principū e unae. Tertū genus
 est illud duplex qđ dixi, in quo et res et uoces similiter pro
 portione dicuntur, ut bonus malus, boni mali, de quorū analo
 gia et Aristophanes et alij scripserūt. Etenim haec deniq. p̄fe
 cta, ut in oratione illae duae simplices incohatae analogiae. de qui
 bus in separatim dicā, qđ his quoq. utimur in loquēdo. Sed prius
 de perfecta, in qua et res et uoces quadam similitudine con
 tinentur, cuius genera sunt tria. unum uernaculum, ac domi
 natum, alterum aduentitium, Tertium notum. Ex peregrino
 hic natum uernaculum est, ut sutor et pistar, sutori et pisto
 ri. Aduentitium est ut hēctores nestores, hēctoras nestoras. Ter
 tium illud notum, ut Achilles et Peleus. De gñe multi uariant
 non modo poete, sed et pleriq. haec prima oēs qui solute oratio
 ne loquuntur dicebā, ut quaeſtorem praetorem. sic Hēctōrem ne
 stōrem. Itaq. Ennius ait, Hēctōris natū de troiano muro iacta
 ri. Act. hoc in tragœdijs largus à prisca consuetudine mouere
 cepit. et ad forma: graecis uerborū magis reuocare, et à quo
 Valer. ait. Actus Hēctōrē nollet facere. Hēctora mallet. qđ ad
 uentia plerq. hēmus graecis, alia graecitica. sic analogiae. E. qđ
 quae hic notae sūt declinationes de his aliae priscae. ut bacchides
 et chryſides aliae minores. ut chryſides et bacchides. aliae recē
 ter. ut chryſidas et bacchidas. cū his oibus tribus utatur nostri
 maxie qđ sequuntur media in loquēdo, offēdūt minimū. Quod
 priā parū similia uidentur esse graecis, unde sint trāslata. Ter
 tia quarū similia nostris. ois analogiae fundamentū similitudo
 quaedā ut dixi quae solet esse, in rebus, in uocibus, et in utroq. i
 qua harū pte cūq. sit in ferēdo et cuiusmodi uidendū. Nā ut
 dixi neq. rerū neq. uocis similitudo ad has duplices, quae in lo
 quēdo quaerimus, separātū satis est, qđ utraq. pte opus est simi
 li, analogias uerborū exprimendas, quas ad loquendū ut pdu
 cas, accedere debet usus. Alia n. ratio qua factas uestimentum.
 alia quae. admodū utare uestimēto. V sui species uidentur eē tres.

10

20

30

40

50

60

Vna consuetudinis ueteris. Altera consuetudinis huius. Tertia
 neurra. Vter aut Casus Casci. Furus Furi. huius consuetudinis,
 ut albus caldus, albo caldo. Neurra ut scala scalam. salera sale
 ram. Ad quas accedere pot quarta misra, ut amicitia inimici
 tia, amicitia inimicitia. Priā e qua usi antiq. et nos relinqimus.
 Secūda qua nūc utimur. Tertia qua utuntur poete. analogiae
 non itē ea definienda quae dirigitur ad naturā uerborū, atq.
 illa quae ad usum loquēdi. Nā prior definienda sic. Analogia
 est uerborū similitū declinatio similitū. Posterior sic, Analogia e
 uerborū similitū declinatio similitū nō repugnate consuetudine
 cōi, ad quam harū duarū ad extremū additū erit hoc ex qua
 dam pte poetica analogia erit definita. harū primā seq. debet
 populus secundā oēm singuli e populo. Tertia poeta. haec di
 ligentius, quam aptius dicta esse arbitror. Sed non obscurius,
 qđ de re simili definitiones grammaticorum sunt, ut aristote
 mi, aristocli. Itē aliorū quorū obscuritates eo minus reprehē
 dendae qđ plerq. definitiones re incognita propter summā bre
 uitatem non facile prospiciuntur nisi articulatum sit explicata.
 Quare magis apparebit si erit a pte de singulis partibus qđ di
 catur uerbi. Quid similitudo uerbi qđ declinatio, qđ similitu
 do declinationis non repugnate cōsuetudine cōi. Quid ex qua
 dam pte uerbum dico orationis uocabulis ptem, quae sit iduisa
 et minima, si declinationē naturalē hēat similitū uerbi uerbo.
 Tum qm et res quā significat, et uocem quā significat, et in fi
 gura trāsitum declinationis parile. Declinatio est cū ex uerbo
 in uerbi. aut ex uerbi discrimine ut trāſeat mens uocis cōmu
 tatio fit aliqua similitudo declinationis, cum item ex aliqua fi
 gura in figura trāſit, ut id trāſit cum quo confertur, adiectum
 est non repugnate consuetudine cōi, qđ quaedam uerba contra
 usum ueterem declinate patiuntur, ut possit Hortensium docere
 pro hac si cernices cernix, quaedā nō, ut si dicas pro fāces fax
 ubi additur ex quadā pte significat nō esse in consuetudine. In
 his uerbis ois p̄tis ut declinatū amo immo, amor immor. Quid
 uideatur analogia in oratione, et quas hēret species, et qua
 de his sequenda uideretur, ut breui potui, in formam. Nūc in q
 bus nō debeat esse ac proinde debeat ac soleat quaeri, dicam.
 Ea ferē sunt quatuor genera. Primū id genus uerbis quae nō
 declinantur, analogia non debet quaeri, ut in his nequā, max
 uix. De his magis in alio, quā in alio erratur uerbo. Dicunt
 enim nō habere casus max et uix nequā habere, qđ dicimus
 hic nequā, huius nequam, huic nequam, cum intelligimus, aut
 hois eius quem uolumus oñdere esse nequam, dicimus casus et
 ei proponimus nō cuius putamus nequitia. Quod uocabulū fa
 ctum ut ex nō et uolo, nolo. sic ex ne et qđ. item media ex
 trita syllaba coactum est nequā. Itaq. ut eum quem putamus
 esse non hili dicimus nihili, sic in quo putamus esse nequā di
 cimus nequam. Secundo si unum solu hnt casum in uoce qđ non
 declinantur ut literae omnes. Tertio si singularis est uocabuli fe
 ries, neq. hēt cū qua cōparari possit, ut esse putant caput capi
 ti capitis capite. Quarū si ea uocabula quatuor quae cōferuntur
 inter se rationem habent, quam oportet, ut Soet soerus soeros
 socerum. Contra in quibus debeat quaeri analogia, ferē totidē
 gradus debent esse coniuncti. Primum ut sint tres. Secundū ut
 earum sit usus. Tertium ut hae res uocabula habeant. Quart
 um ut habeant declinatus naturales. De primogradu qđ na
 tura subest et multitudinis, et singularis dicimus. Hi asses. ho
 sa asses. hic as. hunc assem. contra qđ in numeris finitis multu
 tudinis natura singularis non est. dicimus hi duo et hi tres. his
 duobus, et his tribus. Secundo gradu si est natura neq. est usus
 id genus ut sit discriminandum, ut fit in faba, et id genus.
 Non enim opus fuit quae ut in seruis, item et ex parte et uni
 uersa nominamus.

SEXTI POMPEI FESTI LI
 BRORVM VNDEVIGIN
 TI FRAGMENTA.

NON Possim non uehementer irasci audaculis, ac temerarijs quibusdam, etiam anti-
quis, qui diminuendis, & mutilandis alienis libris delectati, totam in eo studio curam, ope-
ramque posuerunt. id quod, si fecissent, ut sibi inde eligerent, quae magis probarent, quaeque fa-
cilius memoria mandare, & tenere tenacius possent, non improbarem eorum consilium,
sed ob eam causam id fecisse uidentur, ut relictis ac spreis tanquam uerbosis, & nugis
proprijs auctoribus, ipsi laudarentur, ipsi legerentur, obliteratoque illorum nomine, suum sub-
stauerent. sic Trogi Pompeij iustus. sic T. Lini Lucius Florus. Sic Sexti Pompeij n. scio
quis Paulus abbreviator factus est, qui utinam ante, quam tam iniquum facinus aggre-
derentur, ipsi uel mutilati, uel discepti occidissent. esset enim in manibus Trogius. integri
& Linius, & Pompeius haberentur, quanquam Trogius breui me stero daturum in me-
diorum extat enim & penes amicam quandam frugi hominem, ac doctum, & fi-
de plenum. nec despero & Liniuum quoque, & ceteros bonos, uel uera, uel aliorum cura
aliquando inuentum iri. Faueat Deus coeptis nostris. Cur autem Paulus is, cuius modo me
mini, Sextum Pompeium mutilauerit, cognosces ex eius epistola, quam hic curauit im-
mendam, non quod digna lectu uideretur (est enim indocta sane, ac barbara) sed ut, qua-
lis unquam est, pleniori testimonio foret, ab arroganti homine doctissimas Pompeij lucubrati-
ones indigne, ac inique dimittas, & lacertatas fuisse. Vale.

EPISTOLA PAULI PONTIFICIS
AD CAROLVM REGEM.

DIVINAE Largitatis munere sapientia, potentiaque praesulgeto domino regi Ca-
rolo regum sublimissimo Paulus ultimus seruilus. Cupies aliquid uestris bibliothecae adde-
re, quia ex proprio perparum ualeo, necessario ex alieno mutuaui. Festus denique Pompeius
Romanis studijs affatim crudius, tam sermonum abditorum, quam etiam quarunda cau-
sarum origines aperiens, opus suum ad uiginti usque prolixa uolumina extendit, ex qua ego
prolixitate superflua quaeque, & minus necessaria praeter grediens, & quaedam abstrusa
penitus sulo proprio nucleans, nonnulla ita, ut erant posita, relinquens, haec uestrae celsi-
tudini legendum compendio obtuli, in cuius serie tamen si lectum uir non dedignabimini,
quaedam secundum artem, quaedam secundum etymologiam non inuenienter posita
inuenietis, & praecipue ciuitatis uestrae romulae, portarum, uiarum, mentium, locorum,
tribuumque uocabula diserta reperietis. Ritus praeterea gentiliuum, et consuetudines uarias.
Dictiones quoque poetas, & historiographis familiares, quas in suis opusculis frequentius po-
suere. Quod exiguitatis meae munusculum si sagax, & subtilissimum uestrum ingenium
non usquequaque repulerit, remittam meam uita comite, ad potiora excitabat. Vale.

SEXTI POMPEI FESTI DE VER-
BORVM VETERVM SIGNI-
FICATIONE LIBER
PRIMVS.

Vgustus Locus, sanctus ab auium ge-
stu, id est quia ab auibus significatus est,
sic dicitur, siue ab auium gustatu, quia
aues paste id ratum fecere. Augur ab
auibus gerendoque dicitur, quia per eum
auium gestus edicitur, siue ab auium ge-
ritu. unde & augurium. Auspici-

um ab aue spicienda. Nam quod nos cum praepositione dicitur
nus aspicio, apud ueteres sine a praepositione spicio dicebatur.
Affectare est prouum animum ad faciendum habere. Armil-
lum uas uinariuum in sacris, dicitur, quod armo id est humero
deportetur. Aerarij tribuni a tribuendo. ere sunt appella-
ti. erarium sane populus. Ro. in aede Saturni habuit. Apri-
cum locum a sole apertum a graeco uocabulo optus appella-
mus, quasi a peltus id est sine horrore uidelicet frigoris. un-
de etiam putatur Africa appellari. Amœna dicta sunt loca,
quae ad se amanda alliciant id est trahant. Affecta foemi-
na uel in bonam partem dicitur, uelut honorata, uel in mala,
quasi ad extremum periculum adducta. Aquagium, quia
si aquae agum. i. aquae ductus appellatur. Aquelintum di-
citur, cum aqua pluuialis remedijs quibusdam elicitur, ut quon-
dam (si creditur) manali lapide in urbem ducto. Aqua dicitur
a qua immamur. aqua & igni interdici solet damnatis,
quam accipiunt uisus, uidelicet quia haec due res humanam ui-
tam maxime continent. Itaque sumus profecti redeuntes ignem
super grediebantur aqua aspersi, quod purgationis genus uocat
bant suffitionem. Axitioli factiosi dicebantur, cum plures
una quid agerent, sacerdotibus. Axix autem antiquos dixisse
se pro egerit manifestum est. unde axies mulieres siue dii dice-
bantur una agentes. Alites uolantia auspicia facientes ista pu-
tabantur, bitio, sanqualis, immusculus, aquila, uulturus.
Axamenta dicebantur carmina salaria, quae a salijs sacerdoti-
bus componebantur in uniuersos homines composita. Nam in
deos singulos uersus facti a nominibus eorum appellabantur,
ut Ianualij, Iunonij, Minernij. Axis quem graeco ἄξως
uocant, plures habet significationes. Nam & pars caeli septen-
trionalis, & stipes teres circa quem rota uertitur, & tabula se-
ctilis axis appellatur. Ador farris genus edor quondam ap-
pellatum ab edendo, uel quod duratur ut fiat tostum. unde in
sacrificio mola salsa efficitur. Adoriam laudem siue gloriam
dicebant, quia gloriosum eum putabant esse, qui farris copia
abundaret. arma proprie dicuntur ab armis, id est humeris
dependentia, ut scutum, gladius, pugio, scia, ut ea, quibus pro-
cul praeliatur tela. Armata dicebatur uirgo sacrificans cui
lacina toga in humerum erat reiecta legibus etiam laurentum
sanctum est, ne pomu ex alieno legatur in armum, id est quod
humeri onus sit. Armentum id genus pecoris appellatur, quod
est idoneum ad opus armorum. Inuenies in foeminae generis ar-
metas apud Ennium positum. Album quod nos dicimus, a graeco
quod est ἄλπος est appellatum. Sabini tamen alpum di-
xerunt. unde credi potest nomen alpium a candore niuium
uocatum. Albestia sicut dicebantur, quibus albescer qui sunt
Marsi generis usi sunt haec eadem decumana uocabantur, quod
essent amplissima, ut decumani fluctus. Albiona ager trans
tyberim dicitur, a luo albionarium, quo loco bos alba sacrificat
batur. Albulat tyberis fluminis dicitur ab albo aquae colore.
Tyberis autem a Tyberino Silio rege albanorum, quod is in

eo extinctus est. Ambo ex graeco dictum uidetur, quod illi
ἀμφοῦ dicunt. Ambactus apud Ennium lū. qua gallica a-
ctus dicitur. Am praepositio loquularis significat circum.
unde supra seruus ambactus, id est circumactus dicitur. Am-
best ita tertiae personae uerbum est, ut nullam aliam habeat de-
clinationem. Ambegribos & uerue appellabantur, cum ad
eorum utraque latera agni in sacrificium ducebantur. Ambi-
dens siue bidens ouis, appellabatur, quae superioribus & infe-
rioribus est dentibus. Abemito significat demitto uel aufero,
emere enim antiqui dicebant pro accipere. Ambarnales ho-
stia appellabantur, quae pro aruis a duobus fratribus sacrifi-
cabantur. Amburbiales hostiae dicebantur, quae circum termini
nos urbis Romae ducebantur. Ambustus circumustus. Am-
bitus proprie dicitur circumitus edificiorum, patens in latitudi-
nem pedes duos & semissem, in longitudinem idem quod edi-
ficium, sed & eodem uocabulo crimen auaritia uel affectu
honoris appellatur. Adolefit a graeco ἀδολύω id est
adresco uenit. unde sunt adules, adulescens. altare, eo quod
in illo ignis excrescit, & exoletus qui excessit olefendi, id est
crescendi modum, & inoleuit, id est creuit. Altaria sunt in
quibus ignis adoleuit. Alitae antiqui dicebant pro aliter ex
graeco ἄλλοι uel ἄλλοι transferentes, Hinc est illud
in legibus Numae Pompilij. Siquis alitae faxit, ipse Ioui sa-
cer esto. Astu apud poetas astutiam significat, cuius origo ex
graeco ab oppido ἄστυ deducitur, in quo qui conuersati as-
sue sint cauti, atque astute esse uideantur. Astutus arte tutus.
Algo ex graeco ἀλγῶ dicitur id est doleo ut sit frigus do-
lor quidam membrorum rigore coniectus. Ast significat at,
uel aut. Annus dicta est ab annorum multitudinis quoniam
antiqui non geminabant consonantes uel quod iam sit sine sen-
su qui graeco dicitur ἄννος. Annusim regulariter tractum
a regula ad quam aliquid exequatur, quae annusis dicitur. qui-
dam annusim esse dicunt non tacite, quod mutire interdum di-
citur loqui. Ad greus apud Ennium ad greus fari pro eo, quod
est aggressus ponitur, quod uerbum uenit a graeco. Agnus ex
graeco ἀγνός deducitur, quod nomen apud maiores com-
munis erat generis sicut & lupus, quod uenit ex graeco λύκος.
Aegrum ex graeco αἰδῶ appellatur, a quibusdam puta-
tur a uoce doloris appellari. quod est αἰδῶ. Annus ex
graeco uenit quem illi ἄννος dicunt, & quod nos trien-
nium illi dicunt τριετής. Alterum Simnius ait idem si-
gnificare, quod apud graecos ἑτῆρος. Quidam uero ex u-
troque esse compositum ἄλλος & ἑτῆρος. Alter &
pro non bono ponitur, ut in augurijs altera cui appellatur ausis
quae utique prospera non est. Sic aliter nonnunquam pro ad-
uerso dicitur & malo. Alliensis dicit dicebatur apud Roma-
nos obscenissimi ominis. ab Allia flumio scilicet ubi Roma-
nus fesus a gallis exercitus est. Ad lecti dicebantur apud ro-
manos qui propter inopiam ex equestri ordine in senatorum
sunt numero assumpti. Nam patres dicuntur qui sunt patri-
tj generis. Conscripti qui in senatu sunt scriptis annotati.
Alteratio iuratio. Alternatio per uices successio. Alma
sancta siue pulchra uel alens ab alendo scilicet. Altellus
Romulus dicebatur quasi altus in tellure uel quod tellurem fir-
am aleret, siue quod aleretur tellis, uel quod a Tatio Sabini
rege postulatur sit in colloquio pacis & alternis uicibus, audie-
rit, locutusque fuerit, sicut enim fit diminutiuum a macro macel-
lus, a uasfo uafellus, ita ab alterno altellus. Altus ab alen-
do dicitur, aliis ab altitudine altus. Alteplicem duplicem.
Altera alterutra. Alcedo dicebatur ab antiquis pro halcyo-
ne, ut pro Garmyede catantus, pro Nilo Melo. Alia dicitur
quod alit corpus. Alitiae meretricis appellabatur in com-
N ij

pania solite ante pistrina aliariorum versari quæstus gratia sicut hæc, quæ ante stabula sedebant dicebantur pro stabule. Almitis habitus almarum verum. Allus pollex scandens proximum dignum, quod velut insiluisse in alium videatur, quod græce dicitur ἀλλοδαύ. Alueolum tabula aleatoria. Alius uenter foemine ab alendo dicta est. Angor, idest animi uel corporis cruciatus proprie à græco ἀνώγει idest strangulatione dictus, unde et faucium dolor angina uocatur. Plau. Vellem me in angnam uerti, quo huic anicula fauces præcipare. Anacreon. Terenti. pro antea ponit. Anteurbanæ prædiæ urbi propinqua. Antarium bellum quod ante urbem geritur. Axare nominare. Antipagamenta ualuarum ornamenta, quæ antea appanguntur. idest affiguntur. Antefixa, quæ ex opere figlino tectis affiguntur sub silliciado. Arigerio antiqui pro ualde dixerunt. Aureæ aurigæ. Aureas enim dicebatur frenum quod ad aures equorum relinquebatur, oreas quo ora coerebantur. Auritus à magnis auribus dicitur, ut sunt asinorum et leporum, aliis ab audiendi facultate. Aurum dictum, quia præcipue custoditur, græce enim ἀύρειν custodire dicitur, unde et thesaurum. Hippocrates medicus, de nomine inuentoris, id dictum putat quem uocatum ait aurum, quidam ad similitudinem auroræ coloris nomē traxisse existimant, nonnulli quia mentes hominum auertat, alij à sabinis translatum putant, quæ illi ausum dicebant. Aurichalcum uel orichalcum quidam putant compositum ex ære, et auro, siue quod colore habeat aurum. Orichalcum sane dicitur quod in montuosis locis inuenitur, Mons enim græcos ὄρος appellatur. Acus dicitur qua sarcinatrix uel etiam ornatrix utitur. Paleæ etiã quædam de frumento acis dicitur. Exercitus quoque instructio quod ea pars militum uehementissima est ad hostem uulnerandum acumine telorum. Totum autem ex græco sermone trahitur, quo sarire apud illos pugnare dicitur. Assiduus dicitur qui in eare quam frequenter agit quasi consedisse uideatur. Alij assiduum locupletem, quasi multorum assium dictum putarunt, alij eum qui sumptu proprio militabat ab assidando uocatum existimauerunt. Andruare idest recurrere à græco uerbo uenit, hinc et druæ uocata est. Antroare gratias referre. truant mouent, truanm quoq; uocant, quo permouent consequentes exte. Acupediis dicebatur, cui præcipuum erat in currendo acumen pedum. Adruma uir tumorem facit, siue commurmuratus est, quod uerbum quidam à rumine, idest parte gutturis putant deduci. Aeris se aeris aerea, quæ in sacrificijs utebantur sacerdotes. Aplustria nauium ornamenta, quæ quia erant amplius quam essent necessaria usu, etiam aplustria dicebantur. Agra est qua inseritur sarpus trutinæ, idest in quo foramine trutina se uertit. Vnde agnatores dicitur qui paruo lucro mouentur. Agonium dies appellabatur quor ex hostiam immolabat. Hostiam enim antiqui agoniam uocabant. Agonium etiam putabant deum diæ præsentem rebus agendis. Agonalia eius festiuitatem, siue quia agonos dicebant montes. Agonia sacrificia, quæ fiebant in monte. hinc Romæ mons quirinalis egonis, et collina portæ egonenis. Agonium idest ludum ob hoc dictum, quia locus in quo ludi initio facti sunt, fuerit sine angulo, cuius festi agonalia dicebantur. Agea uia in nauibus putabant ab agendo dictas. Alboalerus à galea nominatus. Est enim pileum capitis, quo diales flamines, idest sacerdotes Iouis utebantur fiebat enim ex hostia alba Ioui caesa, cui affigebatur apex uirgula oleagina. Apluda est genus minutissime paleæ frumenti siue panici, de qua Nænius, Non her

10

10

30

40

50

60

apud apluda est hodie quam tu nequior. Sini qui apludam for- bitionis liquidissimum putent genus, quod flatu deijciatur, et quasi apodatur. Aridum proprie est quod naturalem humorem amisit. dicitur autem per contrariam significationem, quod irrigari desierit. Nam græce irrigare est ἀρῶν. Apta cum propria significatione intelligatur, poni tamen solet pro adepto sicut adipisci pro adipisci. Area proprie dicitur locus uacuus, quasi ex aruerit, et non possit quicquam regenerare. Angulus à græco γωνία siue ab eo, quod est γωνία idest propè quod adducatur, quod ex diuerso coacta faciunt anguli formam. Affines in agris uicini siue consanguinitate coniuncti. Antlare haurire à græco ἀντλῶ de descendit. Liuius, Florem anlabant liberi ex archæis. Anclabris mensa ministerijs apta diuinis, uasa quoque in ea, quibus sacerdotes utuntur anclabria appellantur. Ancilenæ tæ foemine menstruo tempore appellantur, unde trahitur in quinamentum. Antras conuales uel arborum interualla. Arteria aqua, quæ inferis libabatur, dicta à ferendo, siue uas uini quod sacris adhibebatur. Affatum dictum à copia fandi siue abundantie. Liuius. Affatum edi, bibi, lusi. Terentius affatum dixit pro eo, quod est ad lassitudinem. Amicitia, quibus ut mitti possint uincunt iacula, siue solearum lora ex græco, quod ἀμικτὰ sic appellatur, uel quia aptantes ea ad mentum trahunt. Adagere est uinum in sacrificijs agere. Integrare enim, et ad integrare minus fictum est in statum redigere. Adritum et tritum ex græco descendit, quia illi uestem tritam τριτόνιον appellant. Adtesta dicebantur fulgura, quæ iterato fiebant uidelicet significationem priorum adtestantia. Adubernalis habitator continuet uberna. quod genus domicilij antiquissimum Romanis fuisse testimonio sunt extere gentes, quæ adhuc tabulatis habitant edificijs, unde etiam tecta castrensia quamuis pellibus contegantur, tabernacula tamen dicuntur. Aræ appellantur qui propter uitium crurum aut pedum plantis insistant, et amungunt magis terram, quam ambulant quod cognomen Quintio poeta adhasit. Atin pro reuerentia seni cui libet diuinis quasi eum anni nomine appellemus. Adagra ad agendum apta. Adasta omis uetula recentis partus. Abrogare infirmare. Ad aut proprie personam significat, ut eo ad Pompeium, aut locum, ut abiit ad theatrum. Apud mutuum loci, et personæ coniunctionem significat, ut cum dicimus cenam apud amicum. At differtentiam rerum significat, ut cum dicimus Scipio est bellator. At Marcus Cato orator. Adidare est proprie idem dicere et approbare dicendo, aliis addidare damnare est. Aedis domicalium in ædico positum simplex, atq; unius aditus, siue ideo ædis dicitur, quod in ea æuum dequatur, quod græce οἶκον uocatur. Itaq; edificare cum sit proprie eadem facere, ponitur tamen pro omni genere constructionis. ἱεραρχεῖν. Aedituus sacra ædis tutor, idest curam agens. Aedituus ædis intimus. Aedilis initio dicitur est magistratus qui ædium non tantum sacrarum, sed etiam priuatarum curam gerebat. Postea hoc nomen et ad magistratus translatum est. Dicitur autem ædilis, quod ficialis ad eum plebi aditus esset, sed et ædilatus dicebatur eadem dignitas, sicut pontificatus magistratus. Atrium proprie est genus edificij ante eadem continens mediam aream, in quam collecta ex omni tecto pluuia descendit. dictum autem atrium uel quia id genus edificij atrie primium in Heiruria sit in futurum uel quia terra oriatur quasi aterreum. Anus patris, matrisq; pater, dictus à græco uocabulo, quod est apud eos πατρός, mutatis quibusdam literis. alij uolunt, quod ex ea uoce appellabatur, quod apud eosdem græcos τῆτα appellatur,

appellatur, significatq; magnum, quoniam ueluti magnus pater sit anus. Alij putat anuum dictum esse quia ad duos atineat quasi ad diuum uel quia ad patrem sit additus. Abanus dicitur quia abest ab auo, et est anus au. Atanus quia tata est au, idest pater, ut pueri uisurpare solent. Annulus matris mee frater, traxit appellationem ab eo, quod æque tertius à me, ut auus est, sed non eiusdem iuris. ideoq; uocabuli facta diminutione, siue auunculus appellatur, quod auu locum obtineat, et proximitate tueatur sororis filiam. Amata patris mei soror, quia similiter tertia à me sit, atq; auia uideri potest dicta ex eo, quod ab antiquioribus auita sit uocata. siue amata dicta est, quia à patre meo a nata est. Nam plus sorores à fratribus quam fratres diligere solent, uidelicet propter dissimilitudinem personarum, quæ ideo minus habent diffusionis, quo minus emulationis. Atillas agnas recentis partus. Agnus dicitur à græco ἀγνός quod significat castum eo, quod sit hostia pura et immolationi apta. Auere nihil aliud est, q; cu pe. argumento est auidum et auiditate ex quibus præcipua cupiditas intelligitur, cui significet et gaudere. Adscripti dicebantur q; in coloniis nota dedissent ut essent coloni. Adstare est adiuuere uel assumere. Adscripti ueluti quæ scripti dicebantur, qui supplendis legionibus adscribantur. Hos et accensor dicebant, quod ad legionum censum essent adscripti. Quidam uelator, quia ueluti inermes se querentur exeratum, nonnulli feretrior, quod fundis, lapidibusq; præliantur ea modo ferret, quæ in hostes iacere. Alij uorarios, quod id genus hominum ante q; acies coirent in modum uorantis iēpestant dimitti ariet. Auctarij dicebantur antig, quod super mensurâ uel potius iustitiam adijciatur, ut cumulus uocatur in medio. Aucta uocabatur spatium circa, quod super definitum modum uictoriae adiungitur. Argenteus argentum per candidum. Arbitratur dicitur iudex, q; totius rei habeat arbitrium et facultatē. Amicant ueris pediculi ex quo uinum diffunditur. Arbosem pro arbore antig dicebat, et roborem pro robore. Arbitrium dicitur sententia, quæ ab arbitro statuitur. Arbitrarij cum adhuc res apud arbitrum geritur. Amicitia uocabulū ab amore deducitur, quæ interdum uituperandus sit amor, ab antiquis autem amicitia, et amicitia per e licet efferebantur. Ad promissor est, qui quod suo nomine promittit, idem pro altero quoq; promittit. Aduersus aut contrarium significat aut idem quod erit. Arare est continere. Vnde et arcus in edificijs dictus est, quia se ipsum continet. Alij dicunt arcam dictum esse ab opere arrendo in altitudine. Ararma genus plaustrum est modici, quo homo gestari possit. Aragos uocabant scirpeas effigies, quæ per uirgines uestales annis singulis iaciabantur in cyberim. Arcere prohibere est similiter, prohibet, porcet, quoque dictum ab antiquis, quasi porro arret, et pro eo, quod est continet ponitur. Vnde et coercere continere dicimus. Trahitur autem hoc uerbum à græcorum magistratu, quem illi ἄρχοντα uocant, in cuius potestate est cogere uel prohibere. Arani sermonis significatio trahitur siue ab arce, quæ tutissima pars est urbis, siue à genere sacrificij, quod in arce fit ab auguribus adeo remotū à notitia uulgari, ut ne literis quidem mandetur, sed p memoriam successorū celebretur, siue ab arca, in qua quæ clausa sunt tuta manent, cuius ipsius origo ab arce do pendet. Arculum appellabant circulum, quæ capiti imponebant ad sustinenda comodius uasa, quæ ad sacra publica capite portabantur. Arculus putabatur etiam deus, qui tutelam gereret arcarum. Arculata dicebantur arculi, qui ex farina in sacrificijs fiebant. Arcula dicebatur auis, quæ in auspicijs utebatur aliquid ferri. Asseres dicti, quod assideant parieti, trabisq; Assaratum apud antiquos diceba-

10

20

30

40

50

60

tur genus quoddam potionis ex uino, et sanguine temperatum, quod latini prisci sanguinem asir uocabant. Ambrias regule, quæ transiisse asiribus, et regulis interponuntur. Antes sunt extremi ordines uinearum. Vnde etiã nomen trahunt antea, quæ sunt latera osthorum. Ambitus proprie dicitur inter uicinos ædificia, locus duorum pedū et semipedis ad arcuendi facultatem relictus, ex quo etiam honoris ambitus dici coepit, et arcuendo, supplicandoq;. Ambitio est ipsa actio ambientis. Annis proprie dicitur à circumuando quoniam ex græca præpositione sumptum, quæ est ἀμφὶ significat circum, et uare fluere. Ambiguum est, quod in ambas agi partes animo potest, huiusmodi apud græcos ἀμφὶβολων dicitur. Ambrones fuerunt gens quædam gallicæ, qui subita inundatione maris cum amissis sedes suas, rapinis, et prædationibus se, suosq; alere coeperunt eos, et cymbros, trouthonesq; Marius deleuit, ex quo tractum est ut turpis uita homines ambrones dicerentur. Antia muliebres capilli demissi in frontem appellari ex græco uidentur, quod enim nos contra, illi ἀντι dicunt Amnenses appellantur ures siue prope amnem ut à mari maritime. Vnde inter amnes et animes dicte sunt, q; inter amnes sunt posuæ uel ante se habeant amnes. Antermi qui arca terminos prouincie manent. Vnde amari amburbium ambarualia amplexus dicitur sunt. Angiporus iter compendiarium in oppido, eo q; sit angustis portis, idest aditus in portum. Angerone de e sacra à romanis instituta sunt cum angina omne genus animalium consumeretur, cuius festi angeronalia dicebantur. Actus modo significant in comedijs, et tragædijs certa spatia anticiorum, modo iter inter uianos quatuor pedum latum, modo in geometria minorē partem iugeri, idest centū uiginti pedū, modo metū corporis ut histionū et saltatorum, qui etiã ex hoc ipso actus dicuntur. Auxiliares dicuntur in bello socij romanorū exterarum nationum dicti ex græco uocabulo ἀϋθῆνοι quod nos dicimus rerum crescentium auctonem. Ausoniam appellauit Auson V lissis, et Caliptris filius eã primam partē Italiae, in qua sunt urbes beneuentum et Cales, deinde paulatim tota quoq; Italia, quæ apennino finitur, dicta est ausonia ab eodem duce, à quo etiam conditam auroniam urbem ferunt. Alumento pro Laumedonte à ueteribus romanis, nec dum assuetis græce lingue dictum est. Sic Melo pro Nilo. Catamitus pro Ganymede. Alpius pro Alpheo dicebatur. Adensi dicebantur, qui in locum mortuorum militum subito subrogabantur dicto, ite quia adensum adijciabantur. Aærra ara quæ ante mortuum poni solebat, in qua odores incendebant. Alij dicunt arculam esse thurariam scilicet ubi thus reponebant. Apex, qui est sacerdotum insignis, dictus est ab eo, quod comprehendere antiqui uinculo a pere dicebant. Vnde apus, is, qui conuenienter alicui iunctus est. Athannauium est poculi fictilis genus, quo in sacrificijs Romani utebantur sacerdotes potitij. Atroces appellantur ex græco, quia illi atrocitas appellat, quæ cruda sunt siue atrox dicitur ab eo, quod nihil timeat. τῶλον enim græci dicunt timere. Auouraculum appellabant antiqui, quam nos artem dicimus, quod ubi auoues publice auspicarentur. Arse uerfe auerte ignem significat. Thysorum. n. lingua arseuer te uerfe ignem consistere appellari unde Afranius ait, Inscribat aliquis in ostio arseuerse Aborigines appellati sunt, quod errantes conuenerint in agrum, qui nunc est populi romanifuit enim gens antiquissima Italiae. Abolotes dicebant, pro ab illis, Antiqui enim literam non geminabant. Auentinus mons intra urbem dictus est, quod ibi rex abanorum Auctius bello fuerit extinctus, atq; sepultus. Adorare apud anti-

quos significabat agere, unde et legati oratores dicuntur, quia mandata populi agunt. Armilustrium festum erat apud romanos quores diuinas armati faciebant, ac dum sacrificarent tibus canebant. Adeo duas habet significaciones, nam cum prima acta essent, idem significat, quod accedo, ut cum diuinus adeo pretorem. Cum autem secunda, id est, quousque eo non quidem secundum rationem, quia ad prepositio causatiuis ac commodata est, sed uerba quidem loquendi consuetudine. Argea loca roma appellatur, quia in his sepulti essent quidam arguorum iu. tres uiri. Asparagus herba dicta, quia in aspar roisurgulo nascitur. Asidela mense uocantur ad quas sedentes flammis sacra faciunt. Anceps significare uidetur id, quod ex utraque parte caput habeat, ut securis, bipennis, sed magis a capiendo, quod est utraque parte aequae capiatur appellatum est. Anus appellatur qui aduncum brachium habet, ut ex porrigi non possit. Ancilla dicta ab Anco martio rege, quod is bello magnum foeminarum numerum cepit, sine ideo sic appellatur quod antiqui ancillare dicebant, pro ministrare ex quo diu quos, ac dea feruntur ali, quibus nomina sunt ancilli et ancilla. Ancaea dicta sunt ab antiquis uasa, quae caelata appellamus, quod circa cadendo talia sunt ipsum quoque caelata uerbum ab eadem causa est dictum. d. litera cum. l. permantata. Aerofam appellauerunt antiqui insulam Cyprium, quia in ea plurimum aeris nascitur. Aenesi dicti sunt comites aeneae. Aeneatores cornuantes dicuntur, id est cornu canentes. Aenariam appellauerunt locum ubi aeneas classem a troia ueniens appulit. Audacia ab auide, id est cupide agendo dicta est. Aetatum lutum cum palaeis mistum. Aclassis tunica ab humeris non constat. Arrilator qui etiam cocio appellatur dicitur uidetur a uoce graeca, quae est aipa, id est tolle, quia se quicquid merces, ex quibus quid cadens lucelli possit tollere. lucellum enim diminutiuum est a lucro. Artitus bonis instructus artibus. Arne agni caput. Arlineum ornamentum capitis muliebri. Artus ex graeco appellatur, quos illi a rpa dicunt, sine artus dicti, quod membra membris ardentur. Arquite arcu praeciantes qui nunc dicuntur sagittarij. Arbilla arui na, id est pinguedo corporis. Artes dicitur quod scientiam suam per artus exercent, sine quod apte opera inter se artem, quae ex causa etiam artes appellatae sunt. Aritenam siue artum nam uas ab hauriendosc appellabant. Amsegetes dicuntur quorum ager uiam tangit. Annites perticae uicpales. Ampe dices dicebantur ab antiquis, quod circumpenderent quos nunc appendices appellamus. Albegmina partes extorum, quae dijs immolabant. Amia genus piscis. Ambulacra ambulationes. Ameria urbs in umbria, ab amero appellata. Ad sipere et praesipere dicebantur antiqui a sapiedo sicut nos quoque modo dicimus ab aequo iniquum, a querendo inquirere. Admissuae ues dicebantur ab auguribus, quae consulentem iuberent. Adulari est compositum ex accedendo et a ludendo. Addubanum danubium. Adulter, et adultera dicuntur, quia et ille ad alteram, et haec ad alterum se conferunt. Aquilus color est fuscus et subniger, a quo aquila dicta esse uidetur, quia eam ab acute uolando dictam uolunt. Aquilus autem color ab aqua est notatus, nam cum antiqui duos omnino naturales nosse, id est album et nigrum interuenerit autem is quoque qui ita neurri similis est, ut tamen ab utroque proprietatem trahat potissimum ab aqua eum denotarunt, cuius incertus est color. Aquilomentus a uehementissimo uolatu ad instar aquae appellatur. Anquirere est circum querere. Andron locus domicilij appellatur angustior longitudine, in quo uiri plurimi morabantur, ut τὸν παύλιον ἀπὸ τοῦ ἀνδρῶν. Apud et pene in hac differunt, quod alterum personam cum loco signat,

10

20

30

40

50

60

alterum personam et dominium ac potestatem, quod trahitur a penitus. Anxur uocabatur, quae nunc terracina dicitur. Volcae gentis sicut ait Ennius, Vulsculus perdidit anxur. Aquario- li dicebantur mulierum impudicarum sordidi adfecta. Aquipenser genus piscis. Apellinem antiqui dicebant pro Apollinemi. Aperta idem apollo uocabatur, quia patente cortina responsa ab eo dentur. Abditui Abortiu. Ape apud antiquos dicebatur prohibe copese. Apua genus minimi piscis. Abs praeposito a graeco ducitur, a. significat autem retractione in parte posteriori. Apollinares ludos, hoc est in laude apollinis populus laureatus spectabat saepe data pro cuiusque copia. Apiculu filiu quo flammis uelati apicem gerunt. Abacti magistratus dicebantur, qui coacti deposuerant imperium. Agere modo significat ante se pellere in uia re. Virg. Et potu passis age tyre, modo significat inuagari, ut cum dicimus, agit cum eo surti, modo recipere, ut cum dicimus, gratias ago, modo uerbis indicare, ut cum dicimus causam agere. quinetiam sic accessit gestus et uultus quae deor, ut cum scanti agere dicuntur. Abitionem antiqui dicebant mortem. Abregare est ab grege, adgregare, ad gregem ducere. Segregare ex plurimis gregibus partes seducere, unde et egregus dicitur e grege lectus, quorum uerborum frequens usus non mirum si ex pecoribus pendet, cum apud antiquos opes, et patrimonium ex his praecipue confiterint, ut ad huc etiam pecunias, et pecunia dicitur. Acetare dicebant, quod nunc dicitur agere. Autumnum quidam dictum existimant, quod tunc maxime augentur hominum opes coactis agrorum fructibus. Agendum significat agere modo, est enim adhortantis sermo. Aulas antiqui dicebant, quas non dicimus ollas, quia nullam literam geminabant. Itaque aulicoqua exta, quae in ualis coquebatur dicebant, id est elixa. Auidus a non uidentem, propter nimiam cupiditate appellatur, sicut amens, qui mentem suam non habet. Aureliam familiam ex sabinis oriunda a sole dictam putant, quod epulibus a Populo Romano datus sit locus, in quo sacra faceret Soli, qui ex hoc aulij dicebantur, ut ualesij, papij, pro eo quod est Valerij Papij. Arumulas Plautus refert, feralias, quibus religatas sarcinas uiatores gerebant, quarum usum quia. C. Marius retulit, multi mariani postea appellabantur. Itaque arumae labores onerosos significat siue a graeco sermo, ne deducuntur, nam a per graeco, latine tollere dicitur. Aemilium gentem appellatam dicunt a Mamerco Pythagore philosophi filio, cui propter unam humanitatem cognomin fuerit emilos. Alij quod ab ascanio descendat, qui duos habuit filios, Iulium et Aemilium. Aemidium, tam dicitur aequidiale apud antiquos dictum est, quod nunc dicitur, aequinoctiale, quia nox diei potius, quam dies nocte antmerari debet, graeci quoque in hoc consentiunt τοῦ ἀπὸ τῆς ἡμέρας, id est aequidiale dicentes. Aerusare era undiq, id est pecunias colligere. Aequilium significat ex toto dimidium, dictum a lauatio- ne lanae, quae dicitur aequilatio redire cum dimidium dedit for- dibus. Aegeum mare appellatur, quod ita crebra in eo sine insula, ut procul aspicientibus species caprarum uideantur sine quod in ea Aegea Amasonum regna perierit, siue quod in eum Aegeus pater Thesei se praecipitauerit. Aestimata paena ab antiquis ab ere dicta est, qui eam extimauerunt ere, uicna decessis, bouem centussis, hoc est decem uel centum assibus. Alucatio, erratio. Adigat, dare cogas. Aies acumen acus, et acere dicuntur ἀπὸ τοῦ ἀκύν, quam latine dicitur cotem. Auxilla olla paruisula. Amputata, id est circumputata dicitur ab eo, quod antiqui putum pro puro dicebant, unde deducuntur pudor et pudicus. Appia uia et aqua ab Appio Claudio est appellata. Arimimus a nomine fluminis propinquus

propinquus est dictum. Animula urbs paruarum opum fuit in Apulia. Arca diminutiuum facit arcula et arcellam, ut a porco porculum et porcellum, a mamma mamula, et mamillam. Alebria bene alentia. Agones, equos agentes id est minantes. Arcabie, qui ex cubabant in arce. Armillas ex auro, quas uiri militares ab im patoribus donati gerunt, dictas esse existimant, quod antiqui humeros cum brachijs armos uocabat, unde arma ab his dependentia sunt uocata. Ab alienatus dicitur, quem quis a se remouerit. Alienatus qui alienus est factus. Afferere manum, est admouere, quo ea quoque, quae in terram dimittuntur, feri dicuntur, unde etiam ferae appellantur, quia foribus admota opponuntur defixae postibus quemadmodum ea, quae terra inseruntur. Aruum dicitur agrum nec dum satum. Apica dicitur ouis, quae uetrem glabrum habet. Aesyllabam graecam antiqui consuetudine per ai scribebant, ut aulai, musai. Auceta saepe aucta. Abaret, prohibet. Aduosum aduersarium hostem. Axe adglomerati, uniuersi stantes. i. cohortibus aut legionibus. Acrum aerum autem stilia ampliora. Auolumus auolant. Astissent statuerunt. Ambaxio, qui circueuntes cateruati. Amor apud. Amosio amuo. Antiquum ueteres etiam pro omnia posuere. Aestimas aestimationibus. Abysse pro adysse dicebant. Abambulantes abscedentes. Aglisse praenome ab aglo colore. i. nigro est dictum. Antiquare est in more pristini reducere. Attinge pro attinga posuere. Appellatuisse appellasse. Alteras ponebant pro eo, quod est aduerbiu aliud. Argenti uiri, in discrimen uocari. Aureas dicebant frenos, quibus equorum aures rediguntur. Ausis audeas. Audacias pluraliter Cato dixit. Audax diminutiuum facit audaculus. Aduocant saepe aduocat. Annaria lex dicebatur ab antiquis ea, qua finiuntur anni magistratus capiendi. Alior sum et illor sum sicut inror sum dixit Cato. Abietaria negotia dicebantur quam materia nunc dicitur, uidelicet ab abietibus coemendis. Aletudo corporis pinguedo, Aeribus pluraliter ab ere. i. aeramento dicit Cato. Adues addideris. Aristophorum uas, in quo prandium ferunt ut discas. Adlat, est perducit aliquem in rem, dictum a uerbo laet. i. decipit. Hinc descendit inlicere et oblectare, id est frustrantem inducere. Abnutare saepe abnutere. Alirei dicitur Plautus pro eo, quod est alie rei. Adfabrum fabrefactum. Alimodi pro aliusmodi. Aencolo quod ex ere sit dicitur, anulum uas, ex ere paruum. ad exitum aetatem ad ultimam aetatem. Amutio ab amore denominatum. Angna uinaria habere dicuntur, qui uino suffocantur. Adulterina signa dicuntur alienis annulis facta. Asculari dicebant antiqui pro osculari quod est cum ore conferre. Arabica olet, id est ex odoribus arabicis. Adaxint, adegerint. Argus oculus. argus nomen est hois qui fuisse fingitur oculis plenus. Amasso ama uero. Amiculum genus est uestimenti a circuectu dictum. Auduitani saepe audiu. Ad liuecit liuere incipit hoc est liuidum fieri. Atticissat attic loquitur. Plautus, Non atticissat, sed stalicissat, id est stule loquitur. Atrikes atrii coloris. Aegyptinos aethiops. Adulteratio iactatio quaedam uerborum figurate ab hastis uelitaribus. Vclites dicitur expediti milites, quasi uolites, id est uolantes. Author communis generis apud antiquos. Admictat saepe et leuiter oculo annuit. Neuius in Tarentilla, alij admittat, alij admictat, alij amat, alij tenet. Atriplexum herba, quae nunc atriplex dicitur. Adoptatius ex adoptato filio natus. Aleone aleatorem. Nauius, pessimum pessime audax. ganes. Iurco, aleo. Aditulu paruum aditum. Aera bilis ab aro, id est animi uitio dicta est. est enim atru nigrum, id est a candore remotum. Antios, id est ex cruciatus. Anatem morbum anuum dicebant, id est ue

tularum sicut senium morbu senium. Alaria ab altitudine dicitur sunt, quod antiqui dijs superis in aedificijs a terra exaltatis sacra faciebant, dijs terrestribus in terra, dijs infernalibus in effossa terra. Asa dicebantur cantus tibiurum. Aues ab aduentu earum dicuntur, quod inde ueniunt, unde quis non sufficitur. Agolum pastor ale baculum, quo pecudes aguntur. Abortum grauidae mulieris dicitur quod non sit tempestiue ortum.

SEXTI POMPEII FESTI LIBER. I.

10

20

30

40

50

60

Ona id est substantia reru dicta sunt, quod digna sint bonis. Bombitatio est sonus apum, ab ipso sonitu dictus, sicut mugitus bouum, hinnitus equorum. Boare, id est clamare, a graeco descendit βοάω. Boarium forum roma dicebatur, quod ibi uenderentur boves. Boas genus piscis a boando, id est uocem emittendo appellatur. Barrire elephantum dicuntur, sicut oues dicimus balare, utique a sono uocis. Balenam belluam mariuam, ipsam dicunt esse piscicem, ipsam esse et cetum. Bacchanalia dicebantur Bacchi festa. Basilica ἀπὸ τοῦ βασιλεύς hoc est rege dicta sunt. Basilicum regale. nam βασιλεύς est regno. Bouinatur conuiciatur. Boa serpens est aquaticus, quam graeci ὄφιοσ uocant, a qua icti oburgescunt, crurum quoque humor in ea labore collectus boae appellatur. Batus genus herbae. Bacrionem dicebant genus uas longioris manubrij. hoc alij trullam appellant. Bacar uas uinariu simile bacrioni. Barathrum graeci appellant locum praecipitem, unde emerge non possit, dictum ab eo, quod est βαθύς. Balena nomen a graeco descendit. hanc illi φαλιναρ dicunt antiqua consuetudine qua πύρρον burrhum πυρρον buxum dicebant. Burrhum dicebant antiqui, quod nunc dicitur rusum, unde rusici burrha appellant buxulam, quae rostrum habet rusum, quomodo rubens cibo ac potione ex prandio burrhus appellatur. Basiliscus appellatur genus serpentis uel quod in capite habeat album instar diadematis, uel quod reliqua serpentum generatim eius fugiant. Barbaricu appellatur clamor exeratus uidelicet, quod eo genere barbari utantur. Breue a graeco descendit quod est βραχύ. Bruttiani dicebantur, qui officia seruilia magistratibus praestabant, eo quod hi primu se Annibali tradiderant, et cum eo perseuerauerit usque dum recederet de Italia. Bruma a breuitate dieru dicta, quasi βραχύ ημερα. Brucum antiqui grabem dicebant. Brachium nos dicimus, quod graeci βραχίον quod deducitur a βραχύ, id est breue, eo quod ab humeris ad manus breuiores sine quod a coxis plantae. Brassica a praescando est dicta. Bruttiane parmee dicebantur scuta, quibus Bruttiani sunt usi. Boinare est menstruo mulieru sanguine inquinari. Lualius, Nec inquit te imbutinar, at contra te imbulicant. Imbulicare est puerili stercore inquinari, dictum ex fimo, quod graeci appellant βοῦλοσ. Buceru pecus de bubus dicitur. Bustum proprie dicitur locus in quo mortuus est combustus et sepultus, dicitur bustu, quasi bene ustru, ubi uero combustus quod tantummodo alibi uero est sepultus, is locus ab urendo ustrina uocatur, sed modo bustu sepulchra uocamus. Buteo genus auis, qui ex eo se alit, quod accipiteri eriperit, uastatque esse causam his locis, quae intrauerit ut bubo a quo etiam appellatur buteo. Buana qua nos appellamus graeci buchia a similitudine soni dicunt. Bulimam ponere magna fame dicunt, affueti magnis et amplis rebus praepone bua a magnitudine scilicet bouis, hinc est, quod grandes pueros buadas appellant, et mariscu sicu buseon. Bubleu est genus quoddam uini. Buccephalus uocatus est equus Alexandri regis propter quandam bubuli capitis similitudinem.

Benna lingua gallica genus uehicali appellatur, unde uocatur combemones in eade benna sedentes. Bes appellati est, qd bis eriens sit, quis dura coposio fiat beffis ex oriente beffis in cae octo, eriens quatuor. Bellu a bellis dicitur, qa belluarum sit perniciosa disffensio. Bariu urbe italiae appellauerunt conditores expulsi ex insula Bara, que non longe est a Brundusio. Brundusiu quida poeta breuitatis causa Brendam dixerunt. Beneficiarij dicebantur milites qui uocabant munere beneficio, e contrario munifices uocabantur, qui non uocabant, sed munus reipublice faciebant. Benignus proprie dicitur, qui bonis dignis largitur. est autem compositum ex bono & gignendo. Bellona dicebatur dea belloru, ante cuius templu erat columella, que bellica uocabatur, super qua hastam iaciebant, cu bellum indicebatur. Bidental dicebant quoddam templum, q in eo bidentibus hostijs sacrificaretur. Bidentes autem sunt oues duos dentes longiores caeteris habentes. Bifera porca dicitur, cuius a cernice seae bifaria diuiduntur, cui iam esse incipit maior sex mensium. Bigna geminae dicuntur, quia bis una die natae sunt. Bignera aialia dicitur ex diuerso genere, ut leopardus ex leone & panthera, acur sus ex apro & scropha domestica, mulus ex equa & asino. Bilis apud Afros appellatur semen humanum humi profusum. Blaterare est stulte, et per cupide loqui, q a graeco βλατῆ originem ducit, sed & camelos, cum uoces edunt, blaterare dicimus. Balatrones & blatheas bullas luit ex itineribus, aut q de calaamentoru soleis eraditur appellabane. Bilbit factum est a similitudine sonitus, qui fit in uase. Nemiuis bilbit amphora inquit. Bibliotheca, & apud graecos & apud nos tam libraru magnus p se numerus, q locus ipse, in quo libri collocati sunt, appellantur. Bli tu genus holeris a saporis stupore appellati esse ex graeco πιτταtur, q ab his βλατῆ dicitur stupidus. Bardus stultus a turditate ingenij appellatur. Caci nimis audace, nimisq bar dum barbaru trahitur. aut a graeco, qd illi βαρδισος dicunt. Bardus gallice cantor appellatur, qui uirorum fortiu laudes canit a gente bardorum. Belutus bestiae similis. Beneuentum colonia cu deduceretur, appellari coeptu est melioris omnis causa nãq; eam urbe antea graeci incolentes μαλοτιον appellauerunt. Bulgas galli sacculos sortitos appellati. Boue bidetem a dentium numero dicunt appellari. Bellicrepã saltationem dicebant quãdo cu armis saltabat, qd a Romulo institutum est, ne simile pateretur, qd fecerat ipse cu a ludis Sabinoru uirgines rapuit. Bilingues brutus Ennius dixit, q Brutij & ose & graece loqui soliti sunt. Sunt autẽ italiae populi uicini Lucanis. Bitenses dicuntur, qui peregrinantur assidue. Baiulos dicebant antiqui, quos nunc dicimus operarios, unde adhuc baiulari dicuntur. Blandicella uerba blanda per diminutionem sunt dicta. Bellariu & bellaria res bellis aptas appellabant. Bellitudinem sicut magnitudinem Verrius dixit. Boiae idest genus uipuloru, tam lignae, q ferreae dicuntur. Botulus genus sarcininis propter connexionem a bolis sic appellatur. Blennos stultos esse Plautus indicat, qui ait, stulti-stolidi, fatui, fungz bardi, blenni, buacones. Binomius cui geminum nomen, ut Numa pompilius. Tullus hostilius. Barbari dicebantur antiquitus oes gentes exceptis graecis, unde Plautus Nemiũ poetam latinũ barbarum dixit. Bellule apud Plautum diminutiuum aduerbium est a bene, qd facit belle & bellule. Burranicu genus uasib. Buttubata Nemiũ pro nagatorijs posuit. hoc est nullius dignationis. Bula aurea insigne erat puerorum praetextatoru que dependebat eis a pectore, ut significaretur eam etate alterius regendã consilio dicta autẽ est bula a graeco sermone βυλλῆ, qd consilium dicitur latine uel quia eam partem corporis βυλλῆ contingit, idest pectus, in quo naturale manet

10

10

30

40

50

60

consiliu. Boicus ager dicitur, qui fuit boioru galloru. is autem est Gallia atra alpes, que togata dicitur. Burranina potio appellatur lac comistum sapa a rufo colore, que burru uocant.

SEXTI POMPEII FESTI LIBER III.

Orona cum uideatur a choro dici, caret tamen aspiratione. siue coronae dicuntur, q honorent eos, quibus imponuntur. Coturnix appellatur a sono uocis. Cornua liberi patris simulachro adijciuntur, que inuentore tui dicitur, eo q homines nimio uino truces fiunt. Corygo apud antiquos pro aduerbio, qd est profecto ponebatur. Corbitae dicuntur naues onerariae, q in malo earu summo pro signo corbes solerent suspendi. Colurna hastilia ex corno arbores facta potius quam ex corylo. Catones appellantur portus in mari interiores arte & manufacti. Collatina oppidum fuit propẽ Romam, eo q ibi opes aliaru ciuitatu fuerint collatae, a qua porta Romae Collatina dicta est. Concluare dicebant cum profinae syluae rami deciderentur officientes lumini. Conlatium sacrificium dicitur quod ex conlatione offertur. Colophon dixerunt cum aliquid finitum significaretur. Concinnare est apte componere, Concinere enim, concinnare est. Concilium dicitur a populi consensu siue concilium dicitur a conalendo, idest uocando. Concliuabulum locus ubi in concilium conueniunt. Condo significat conuentum, non tamen alium, quam eum, qui a magistratu uel a sacerdote publico per praconem conuocatur. Contubernales dicuntur a tabernis, que fiebant ex tabulis, unde & tabernacula sunt dicta, licet ex tentorijs & ex pellibus fiant. Contubernium dicitur contubernium habitatio. Conclauia dicuntur loca, que una clauẽ clauduntur. Contemplari dictum est a templo, idest loco, qui ab omni parte aspici, uel ex quo omnis pars uideri potest, quem antiqui templum nominabant. Comitales dies appellabant, cum in comitio conueniebant, qui locus a conuendo idest insimul ueniendo est dictus. Calatores dicebantur ferni a dō rē uer quod est uocare, quia semper uocari possent ob ne astitam feruuitus. Condylus annulus. Condalium similiter annuli genus. Contestari est cum uterq; reus dicit, Testes estote. Condetz ager, in quo fructus existunt in modum codarum equinarum. Conditum est quod in communi est dictum. Coctum a coqendo dicitur, quia coqendo coarctatur, ut ad utilitatem uesendi perducatur. Cocula uasa aenea coctionibus apta, alij cocula dicunt ligna minuta, quibus facile decoquantur obsonia. Cohum lorum, quo temo buris cum iugo colligatur a cohibendo dictum, Cohum poeta caelum dixerunt a chaos, ex quo putabant caelum esse formatum. Comaedias constat appellari ex eo, quod initio in uicis immanes ante re soliti essent crebro conuenientes. Ciama auis noctua. Coelace dicuntur lapides ex flumine rotundi ad coelaurum similitudinem. Coetum genus edulij ex melle & papauer factum. Confugelam antiqui confugium dicebant. Comprades eiusdem rei populo sponsores. Compasius ager relictus ad pasendum communiter uicinis. Compefere est uelut ab eodem passio continere. Compitalia festa, que in compitis peragebant. Congruere dictum est a gruibus, que uon se segregant, siue cum uolant, siue cum pasunt. Cognomines dicuntur, qui eiusdem sunt nominis. Cerrhones leues & inepti a cratibus dicti, quod siculi aduersus Athenienses cratibus pro scitis sunt usi, quas graeci κέρρα appellati. Conium genus libamini, qd ex farina conspersa faciebant.

faciebant. Conium Afranuis pro ornata & ex cultu posuit. Constages loca dicuntur, in que undiq; consistunt uei. Copona taberna a copijs dicta. Copilare est cogere & in unu codere. Compernes nominantur homines gentibus plus iusto coniuictis. Confoedusi foedere coniuicti. Commestatio a uicis, quos graeci κῆμοιο dicitur, appellatur. In his n. habitabant prius, q oppida condere, quibus in locis alij alios conuictus causa inuitabant. Committere proprie est insimul mittere, nunc eo utimur & pro facere, aut pro linquere, aut pro incipere. Condere proprie est in unum & interiorem locum dare ad custodiam faciliorem, quod uerbu nunc significat conscribere, nunc facere, nunc componere & instruere. Cosulas antiqui ponebant non tantu pro cosilium petas, & per cuncteris, sed et pro indices, & statuas. Cossi ab antiquis dicebantur naua rugosior poris homines, a similitudine uermiu ligno editorum, qui cossi appellantur. Consilium uel a consulendo dicitur, uel quod in unam sententiam plurium mentes consiliant, & conueniant, sed a silentio credibilis dictum putatur, quo maxime inuenitur. Conscripti dicebantur, qui ex equestri ordine patribus adscribuntur, ut numerus Senatorum expleteretur. Conspicos antiqui dicebant fide mutua colligatos. Consualia ludi dicebantur, quos in honorem Consi faciebant, quem deum consilij putabant. Conuentus quatuor modis in telligitur. Vno, cum quemlibet hominem ab aliquo conuentum esse dicimus, Altero, cum significatur multitudo ex compluribus generibus hominum contracta in unum locum. Tertio, cum a magistratibus iudicij causa populus congregatur. Quarto, cum aliquem in locum frequentia hominum supplicationis aut gratulationis causa colligitur. Conuicium a uicis, in quibus primus habitatum est, uidetur dictum, uel immutatae littera quasi conuicium. Conuoli oculi sunt in angustum coacti conuenticibus palpebris. Conseruatio, que est conuicatio quaedam sibi ex aliquo metu a seruitutem deducta est, eo q toto conuicium corpore. Considerare a contemplatione siderum uidetur appellari. Constitutus hoium a constituentium multitudine appellatur. Conuallis est planities ex omni parte comprehensa montibus, collibus ue. V allis duobus lateribus inclusa planities. V allis diminitiuum uallicula facit. Conuosi uisdem uois obligati. Cibus appellatur ex graeco, quod illi peram, in qua cibum recondunt, κίβωτος appellant. Ciccum membrana tenuis malorum puniceorum. Cippius in urbe ex quiline reuonis de nomine cuiusdam hominis dictus. Cimus extremus. V l. n. facit ultra, ultimus. cis aera cimus. Cincindela genus musarum, quod noctu luce, uidelicet a candeo. Vnde etiam candelabra putantur appellata. Citrofa uestis appellata a similitudine citri. Ciuiam coronam cuius salutis siue causa seruatus in praelio dabat, que erat ilignea frondem habens perennem. Ciranea dicitur auis, que uolans circuitum facit. Cirates circuli ex aere facti. Cilium est folliculus, quo oculus tegitur, unde fit superalium. Cimerij dicuntur hoies, qui frigoribus occupatas terras incolunt, quales fuerunt inter baias, et cimas in regione, in qua conuallis iugo satis eminenti circunducta est, que neq; matutina, neq; uespertina tempore sole contegitur. Cimbri lingua gallica latrones dicuntur. Cingulos appellabant homines, qui his locis ubi angust solet, satis sunt tenues. Cillibe mensae rotundae. Chilo dicitur cognomento a magnitudine laborum. Cilo sine aspiratione, cui frons est eminentior, ac dextra, sinistraq; uelut recia uidetur. Cisterna dicta est, qd est aridus infra terram. Camillus proprie appellatur puer ingenuus. Capuam in campania quidam a capy appel-

10

10

30

40

50

60

latam ferunt, quem a pede introitus curuato nominantur anti qui, salonem nostri uocant, alij a planicie regionis. Camo ne muse a carminibus sunt dicta, uel quod canunt antiquorum laudes, uel q sunt casta mentis praesides. Camura, & camuri boues a curuatione ex graeco κῆμοιο dicitur. Cappas marinos equos graeci a flexu posteriorum partium appellant. Catampo genus est lusus. Carissim apud Lucili um uasram significat. Cerimoniarum causam alij ab oppido Caere dictam existimant, alij a caritate dictam iudicant. Caelibem dictum existimant, q dignam caelo uitam agit. Catamitum pro Ganymede dixerunt, qui fuit Iouis concubinus. Caeculus condidit praeneste. Vnde putant Caecilios ortos, quoru erat nobilis familia apud Romanos. Alij appellatos eos dicunt a Caecade troiano Aeneae comite. Coelius mons dictus est a caele quodam ex Hetruria, qui Romulo auxilium aduersus Sabinos praebuit, eo quod in eo domicilium habuit. Caecum uallum dicitur, in quo praecuti pali terrae adfixi herbis uel frondibus oculuntur. Catilones appellabant antiqui gulosos. Catillatio graue obprobriu hominibus generosis obij dicebatur, siqui prouincias amicas populi Romani expoliassent. Cestallus appellatur circulus, quem superponit capiti qui aliquid est laturus in capite. Cestres est terra in modum lateris caesa, cum herba siue frum ex reasurumatur. Catulinam carnem estuuisse, hoc est comedisse Romanos Plautus in Saturatione refert. Catax claudus. Caecitare est caecos imitari. Caesariati comati. Catularia porta Romae dicta est, quia non longe ab ea ad placadu caniculae sydis frugibus inimicu rufae canes immobilabantur, ut fruges flauescerent admaturitatem perduerentur. Cadem putant ex graeco dici, quod apud illos κῆμοιο significat interficere. Conina urbs, que fuit uicina Romae a Cenite conditore appellata. Catulus quoddam genus uincali, qui interdum canis appellatur. Caesus uocatur & ij, quibus pugiles dimicant, & genus quoddam mulieribus ornatus. Caeditae tabernae in uia appia domini nomine sunt uocatae. Cauillatio est iocosa calumnatio. Cati fons, ex quo aqua petronia in Tyberim fluit, dictus, quod in agro cuiusdam fuerit Cati. Cacula seruus militis. Plautus. Video caculam militarem, dicitur autem a graeco κῆμοιο, quod fistibus, clauisq; ligneis ad tutelam domitorum armari soliti sunt. Canalicula forenses homines pauperes dicti, quod circa canales fori consisterent. Cana dicunt graeci nos canistra, & per diminutionem canistella. Canice surfures de sarre a abo canum uocatae. Canceri dicebantur ab antiquis, qui nunc per diminutionem canicelli, ex quo genere sunt calces, qui per diminutionem dicuntur calcoli. Canentis capitis ornamenta. Canta pro cantate ponebant. Candicariae naues ex tabulis crassioribus factae. Candelabrum dictum, quod in ea candela figuntur. Cantherius hoc distat ab equo, quod maialis a uerre capus a gallo, uerue ab arietate. Est enim cantherius equus, cui testiculi amputantur. Cauillum, cauillatio, idest irrisio. Caudeca asselle ex iunco, a similitudine equinae caudae facta. Caulae a cauo dictae. Antiquitus enim ante usum tectorum oues in antris claudabantur. Cauum a chao dictum, & eius inanitate. Calones calcei ex ligno facti. Calcendix genus concheae. Calpar genus uasis fictilis. Calces ampullae plumbeae. Calceos armillas dicebant, quibus triumphantes utebantur, & quibus ob uirtutes milites donabantur. Calix, quod in eo calidum bibitur. Calpurni a Calpurnia regis filio sunt oriundi. Calym antiqui dice-

bant pro clam, ut nis pro nobis. san pro suam. im pro eum. Calicata edificia calca polita. Caliptra genus est uestimenti, quo capite operiebant. Caduceatores legati pacem petentes. Cato caduceatori inquit ne mo homo nocet. Calathos graea, nos dicimus quasillos. Carinantes probra obijcetes a carina dicti, quae est infima pars nauis. sic illi fortis infima. Cadmia terra, quae in as conijcitur, ut fiat on. alium. Casa a cauatione dicta. Casam anti- quum. Casnar senex asorum lingua. Cassiculum reti- culum a cassibus per diminutionem dictum. Casus a coen- do dictus. Cassilam antiqui pro casside ponebant. Casso burdus crebro cadent. Casaria, quae custodit casam. Cassia uia a Cassio strata. Caput ex graeco dictum, quod illi inter- dum uspa dicunt. Capratum rugosum a cornuum capri- norum similitudine dicitur. Capis poculi genus dictum a ca- piendo. Capse a graeco appellantur. Has illi uspatia di- cunt. Capital facinus, qd capitis poena luitur. Caprone equo- rum iuba in frontem deuexa, dicta quasi a capite pronae. Capidulum genus uestimenti, quo caput tegebatur. Caprae dicta, qd omne uirgultum carpani siue a crepitu crurum. Vnde et crepas eas prisci dixerunt. Cappes, et cappedia anti qui lautiores cibos nominabant. inde et macellu, et foru cap- pedinis appellabant. Cuppedita autem a cupiditate sunt di- cta. vel sicut Varro uult, qd ibi fuerit capedis equitis do- nus, qui fuerat ob latrocinium damnatus. Capruncliu uas fi- tile. Curatores dicuntur, qd pupillis loco tutorum dantur. si- ue illi, qui rei frumentariae, agris uo diuidendis prepositi sunt. Curia locus est, ubi publicas curas gerebant. Calabra curia dicebatur ubi tantu ratio sacroru gerebatur. Curia etiã no- minantur in gbus uniuersalijsq; partis populi Romani, quid ge- ratur, quales sint hae, in quas Romulus populu distribuit nu- mero triginta, quibus postea additae sunt quinq; ita ut in sua quisq; curia sacra publica faceret, feriasq; obseruaret, ijsq; cu- rijs singulis nomina curiaru uirguum imposita esse dicuntur, quas uir gnes quondam Romani de sabini rapuerant. Cur- riculo pro currim ponebant. Plautus, Licet inquit uos abire cur- riculo. Curriculus diminutiuum est a curru. Curtilacum appellatur a curio, qui eo loco in profundissimum se ob salutem Romani populi proiecit hiatum. Curioni es dicebatur, quod dabatur Curioni ob sacerdotium curionatus. Curis est sabine hasta. Vnde Romulus Quirinus quia eam ferebat est dictus, et Romani a Quirino griter dicuntur. Quidã eũ dictum pu- tant a curibus, quae urbs fuit opulenssima sabinorum. Cu- ritum Iunonem appellabant qd eandẽ ferre hastam putabãt. Curiales eiusdẽ curia, ut tribules et municipes. Curules eq; quadrigales. Curuata comitia a curijs appellata. Centurio- nus antea, qui nunc centurio, et curionus, et decurionus dice- bantur. Curules magistratus appellati sunt, quia curru ue- hebantur. Curijsana a curio dicta, qui eo loco domũ habue- rat. Cura dicta est, quasi cor edat, uel quia cor urat. Cũ imperio esse dicebatur apud antiquos, cui nominatim a po- pulo dabatur imperiũ. Cũ potestate esse dicebatur de eo, qui a populo alicui negotio praeficiebatur. Cuniculum, idest fora- men sub terra occultum, aut ab animali, qd simile est lepore ap- pellatur, qd sicut fossa terra late est solitum, aut a caneoru similitudine, qd oem materiam intrant fidentes. Clunadu cul- trum sanguinarium dictum, uel qd ad clunes hostiarum diuidit, uel qd ad clunes dependet. Cumerum uas nuptiale a si- militudine cumeraru, quae sunt palma uel sparto ad usum po- pularem sic appellatum. Culatra quod tamento inculatur ap- pellata. Culatula susticulus quida ligneus in sacris diceba-

10

10

30

40

50

60

tur Cumalter significat eũ altero dictũ ab antiquis ita bre- uitate causa, ut sodes pro si audes. s. proficis licet. s. pro si uis. Culliola cortices uicium uiridiũ dicta a similitudine culeoru, quibus uinum siue oleum continetur. Cussi item pro ignatio dicebant antiqui. Cum populo agere, hoc est populum ad an- cilium, aut comitia uocare. Cuncti significat quidem omnes, sed coniuñcti et cõgregati, at uero oes etiã si diuersis locis sint. Cumire est stercus facere. Vnde et inquinare. Curyru uas quo in sacrificijs uinum fundebatur. Culigna uas potorium. Cato, Culignam inquit in saeno graeo ponit, ut bene oleat. Coctones dicti uidentur a cõctatione, qd in emendis, uenden- disq; mercibus tarde perueniant ad iusti pretij finem. Itaque apud antiquos prima syllaba per u literam scribebatur. Custodelam dicebant antiqui, quã nunc dicimus custodiam. Cymbam graeci appellant uũpũr. Cutis graecam habet originem. hanc. n. illi uũros dicunt. Cutillie lacus appel- latur, quod in eo est insula cotilia nominata a graecis. Cne- phosum antiqui dicebant tenebrosum. graecis. n. uũpũr ap- pellabant obscurum. Cymbium poculi genus a similitudine nauis, quã diximus cymbion appellatum. Calassis tunica genus, qd graeci καλλόπιστον dicunt. Alij dicunt nodum esse tunica muliebris quo connexa circa perniciem tunica summitti- tur. Cyparissia dicuntur ignes prodigiosi a similitudine cy- pressorum. Cybele mater, quã dicebant magna, ita appella- tur, qd ageret homines in furorẽ, qd graeci uũbor dicunt. Cybele uero eadem dicta a loco, qui est in phrygia. Cybe- rea, Venus ab urbe cithera in qua primum deuecta esse dicitur concha, eũ in mari esset concepta. Cyllenius Mercurius di- ctus, quod oem rem sermo sine manibus cõficiat, quibus parti- bus corporis, qd aere uũllo uocantur, ideoq; quadratu eum fingunt. Alij uolunt sic appellatum, qd in cyllenia uia sit nuri- tus. Alij qd in monte Aradice cylleno. Alij qd a cyllene sit nym- pha educatus. Cypria uenus, qd ei primum in Cypro insula templũ sit constitutum. uel qd parietibus praesideat, qd graecis uũr parere sit. Cynthius Apollo a cyntho Deli monte uo- catus. Chalcidicũ genus aedificij, ab urbe chalcidia dictum. Choragum instrumentũ scenarum. Chaos appellat Hesi- odus confusam quandam ab initio unitatem hiantem, patentẽq; in profundum, ex eo, qd uũrũ graeci id nos hanc dicimus. Vnde Ianus, detracta aspiratione nominatur id, quod fuerit omnium primũ. cui primo supplicabant uelut parenti, a quo re- rum oium factam putabant initium. Chenica mensura ge- nus. Cybium dictum qd eius mediũ aequè patet in oes par- tes, quod genus a geometris uũbos dicitur. Vnde et tessela qua drata uũboi. Hinc et cybios genus piscis, quia piscantes id genus pisciu uelut aleam ludant. Cyrafonas acus, quibus mulieres scalpunt caput. Creperũ dubiu. unde increpitare dicimus, quia male dicta ferẽ incerta, et dubia sunt. Crepi- culum ornamentũ capitis. Id. n. in capitis motu crepitu fiat. Crocotilum ualde exile. Plau. Extortis talis cum crocotilis cru- sculis. Crusculum diminutiuum a crure. Crines a discre- tione dicti, quã graeci δεικνισιον appellant, Nam iudẽ eos uũrũ uocant. Crocoticum coruorum uocis appellatio. Crucium, qd cruciat. Vnde Lucel. Vini in suaue cruau dicit. Crocotinum genus operis piscorũ. Crustariae tabernae a ua- sis potorijs crustatis dicta. Cracentes graciles. Enni. Sucin- et gladijs media regione cracentes. Creui modo significat hã reditatem adij. modo maior etate uel census sum. modo dimica- ui. modo diuisi, quae oia a duobus uerbis cresco, et cerno ueniunt cuius unius origo ex graeco trahitur, qd illi uũrũr dicit p- ficere. Creterre uocabulu trahitur a cratere, qd uas est uini.

Craticulum a graeco uũrũr deducitur. Centuria in agris significat ducenta iugera, in re militari cen- tum homines. Centuriatus ager in ducenta iugera definitus, Quia Romulus centenis quibus ducenta iugera erant. Cen- turia comitia item curiata dicebantur, quia populus Roma- nus per centenas turmas diuisus erat. Centenariae coenae di- cebantur in quas lege licentia non plus centuribus praeter ter- tia nata impendebantur. idest centum assibus, qui erant bre- ues numi ex aere. Coena apud antiquos coenam appellamus, qd nunc est prandiu. uel esperna quã nunc coenam appellamus. Cen- sionem facere dicebatur censor, cum multam, equiti irrogabat. Coenacula dicuntur, ad quae scalis ascenditur. Centumuiria- lia iudicia a centum uiris sunt dicta. Nam cum essent. Romae triginta. et quinq; tribus, quae et curiae sunt dictae. terdecim sin- gulis tribubus sunt electi ad iudicandum, qui centum uiri ap- pellati sunt, et licet quinq; amplius, qd centum fuerint, tamen quo facilius nominarentur centum uiri sunt dicti. Centaurion medicamentum a Chivone centauro inuentum. Censere nunc significat putare nunc suadere nunc decernere. censio hastaria dicebatur cum militũ multa nomine ob delictum militare in- dicebatur, qd hastas daret. Cartholipis genus simiae, quae ul- timam partem caudae nullosum habet. Ceruus furiosus. Cer- uis, quod uũpũr idest cornua gerat dictus. Cereos sa- turnalibus muneribus dabant humiliores potentioribus, quia can- delis pauperes locupletes cereis utebantur. Celsus ex graeco uũrũr eques dictus. Celeres antiqui dixerunt, quos nunc equites dicimus, a celere interfectore Romae, qui initio a Romulo ijs prepositus fuit, qui primitus electi fuerunt. ex sin- gulis curijs decem, ideoq; omnino trecenti fuerunt. Cermalus lo- cus in urbe sic nominatus. Coluina dicta, qd culmina susti- nent. Cernuus calanenti genus. Crepidae saxa promi- nentia. Cloaca a colluendo dicta. Clunafimias a clunã- bus tritis dictas existimant. Crustumina urbis a thysorum urbe crustumena dicta. Clunadu dulce, et suauedicabatur. Cloelia familia a cloelio Aeneae coite est appellata. Clume folliuli ordei. Clunum famosum. graecis uũrũr dicunt. Vnde accepta praepositioe fit inclutus. In n. sepe augendi cau- sa addimus, ut in uocauit. inclamauit. Clypeum antiqui ob- rotunditatem etiã corium bouis appellarunt, in quo foedus et- biorum eũ Romani fuerat descriptum. Classe clypeatas an- tiqui dixerunt quos nunc exeratus uocamus. Cloelia uxor a Cloelio duce albanorum dicta. Claudere et clausis ex graeco uũrũr descendit. cuius rei tutelam. penes Portunum esse putabant, qui clauis manu tenet. fingebatur, et deus putabatur esse portarum. Clauis consuetudo erat mulieribus donare ob significandam partus facultatẽ. Clauis- la quã graeci uũrũr odor uocant a breui conclusionẽ est appel- lata. Clauata dicuntur aut uestimenta clauis intertextis, aut calcamenta clauis confixa. Clauis annalis appellatur, qui fi- gebatur in parietibus sacraru aedium per annos singulos ut p- eos numerus colligeretur. annorum. Classis prociñcti exera- tus instructus. Clingere angere a graeco uũrũr dicit ma- nifestum est. Cercopa graeci appellant lucrari undiq; cupien- tem, quasi uũrũr, quem nos quoq; lucrationem uocamus. Classia testes dicebantur, qui signanda testamentis adhibeban- tur. Commentaculum genus uirgulae, qua in sacrificijs uteban- tur. Cernaria ouis dicitur, quae pro cerua immolabatur. Cre- pos. i. luper eos dicebant. a crepitu pellicularũ, quae faciunt uer- berantes. Mos enim erat Romanis in luper calibus nudos discor- rere, et pelibus obuias quasq; feminas. ferire. Condere componere. Cincia locus Romae ubi Cinciorum monimentum fuit. Capital linum quoddã, quo in sacrificijs utebantur.

10

20

30

40

50

60

Castrens corona donabatur, qui primus hostiu castra pugnan- do introiisset. cui insigne erat ex auro uallum. Colluuaris porcus dicitur, qui cibo permisto, et collusione nutritur. Cognitor est qui litem alterius suscipit coram ab eo, cui datus est procurator autem absentis nomine auctor sit. Claudia- na tonitrua appellabantur, quia Claudius pul instituit, ut lu- dis possi scenam factis lapidum collectus ita fieret, ut ueri to- nitrus similitudinem imitaretur. nam antea leues admodum, et parui sonitus fiebant, cum clauis et lapides in labrum ae- neum conijcerentur. Caesones appellantur, ex utero matris execti. Caesar quod est agnomen Iuliorum a caesarie di- ctus est, quia scilicet cum caesarie natus est. Capit prehende- rit. Capreoli uinum, cinnamini intortu, quia ad locum capiedum tendunt appellati. Capillatam uel capillarem arborem dice- bant in qua capillum tonsum suspendebant. Contestari litem dicuntur duo, aut plures aduersarij, qd ordinato iudicio utraq; pars dicere solet testes estote. Cauiures hostia dicebatur, qd cauiriariae. pars hostiae cauda tenuis dicebatur, et ponebatur in sacrificio pro collegio pontificum quinto quoq; anno. Confan- ta sus dicebatur, quae cum omni factu adhibebatur ad sacrifici- um. Conclauate dicebantur, quae sub eadem erant clauẽ. Colossus a Caleto artifice, a quo formatus est dictus. Fuit enim apud Rhodum insulam statua solis alta pedes centum et quinq;. Codeta appellatur ager trans tyberim, quod in eo uirgulta na- scuntur ad caudarium equinarum similitudinem. Censui a censendo agri proprie appellantur, qui et emi, et uenire ius- re auli possunt. Comedam bona sua consumentem antiqui dixerunt. Comedo nis, qui, ut supra bona, sua consumit. Censores dicti, quod rem suam quisq; tantu sustinere solitus sit, quantum illi censuerint. Consilium Ennius pro conticere po- suit. Claritudinem claritatem. Casus diamus non modo ea, quae fortuna hominibus accidunt, sed etiam uocabuloru far- mas, quia in aliam, atque aliam cadunt effigiem. Catachresin tropum nos abusione dicimus cum alienis abutimur. perin- de, ac si proprijs cum propria deficiunt. Coquisim et pisto- rem. apud antiquos eundem fuisse accepimus. Neuius coquus inquit edidit Neptunum, uenerem, Cere rem. significat per. Ce- rere rem, panem, per Neptunum pisces, et per uenerem holera. Cannensem cursorem Titinius pro pistore dixit. Collatiuini uentrem magnam, et turgidum dixit Plau. quia in eum oia edulia congeruntur. Conuexum est ex omni parte declina- tum qualis est natura caeli, quod ex omni parte ad terram uersus declinatum est. Calicata calca. politis. Consecrunt una fecerunt. Crebrisuro apud Ennium significat uallum crebris suris. idest palis munitum. Cyprio boui meren- dam Ennius sotadico uersu cum dixit, significat id, quod so- let fieri in insula cyprio, in qua boues humano stercore pascu- tur. Idem cum dicit prope stagna ubi lanigerum genus pisci- bus pasciunt, esse paludem demonstrat in qua nascuntur. pisces similes xavinulis, quos oues consistata edunt.

50

60

carum omnium collusie. Compluribus à compluribus significat sepe. Cato, Contumelias mihi dixisti compluribus. Citeria appellabatur effigies quaedam arguta & loquax ridi cili grana, quae in pompa uehi solita sit. Cato in M. Caecilium. Quid ego cum illo disertem amplius, quem ego deniq; credo in pompa uehitarum ire ludis pro cetera, atq; cum spectatoribus sermocinatur. Curionem agnum Plautus pro macro posuit quasi cura macrisset. Conector interpres somniorum. Comperce pro comperere dixerunt antiqui. Comparit Te rēnus pro compositis posuit. Creduas credas. Plautus, Ipsus nec amat, nec tu creduas. Corius apud antiquos masculino genere dicebatur. Plau. Tam tibi tuis meritis crassius corius red datus est. Vari modo diuerso genere dicebant, haec lucus, haec me tus, haec amnis hic frons. Collus quoq; masculine dixerunt, est enim genus tormenti e corio. Crumina saculi genus. Plau tus, Dij bene uortant te, ne crumina minuerint criginta mina. Corinthenses ex eo dici coeperunt, ex quo caloni corinthum sunt deducti, qui ante corinthū sunt dicti, quam consuetudinem seruauit etiam cum romaneses, & hispanenses, & sicilianenses negotiatores dicantur, qui in alienis ciuitatibus negotiantur. Cautionem dicebant, quam modo dicimus cautionem. Coni suetionem Plautus pro consuetudine dixit. Coraculum à cor de dicebant antiqui solertem, & acutum. Plau. in cassi. Ego sum liber meum coraculum melliculum ueraculum. Cassinam si bulam. Plau. inscripsit ab ancilla nomine Cassina, quam ama ri à sene introduxit. Coniuola oculata. Cogitatio ad uerbialiter pro cogitate. Clientam pro cliente. Plau. dixit. Comedice figuratum à comædo. Plau. Euge euge adisti, & dulce, & comedice. Capulus & manubrium gladij uocatur, & id quo mortui efferruntur, utrumq; à capiendo dictum sanè à capulo sit capularis. Caelassis caelaueris. Custodi tio est opera ad custodiendum quid sumpta. Citior compa ratiuum à cito. Plau. nullam ego rem citiorem apud homines esse, q̄ famam reor. Clunes masculina. Plau. Quasi lupus ab armis ualeo, clunes infractos fero. Coquitare pro coctare re. id est frequenter coquere. Plau. posuit. Canitudinem pro canitie. Plau. Sauius est aduersus etatem & capitis canitudi nem. Conuulsiuari conuulsiuere. Plau. conuulsiuere tua consilia in pectore. Cæculantæ cæcis proxima sunt oculorum acie ob tusa. Plau. num nam mihi oculi cæculant, est ne hic noster Her mio. Cadere à cadendo dictum. Conapilauisti dictum à nauio pro corrupisti, & inuolasti. Claua teli genus, quae hercales utebatur. Calones militum serui. dicti quia ligneas clauas gerebantur, graeci ῥελα uocant. Is quoq; qui hu iusmodi telo utitur, clauator appellatur. Consipium apud En nium pro conscriptum reperitur. Curionia sacra, quae in cu rris fiebant. Corpulentis Ennius pro magnis dixit, nos cor pulentum dicimus corporis obesi hominem. Conaliatrix di citur, quae uiris conciliat uxores, & uxoribus uiros. Conuen te conditio dicebatur cum primus sermo de nuptijs, et earum conditione habebatur. Conceptiuae feriae festa dicebantur, quae in certis diebus obseruabantur quotannis, ut sementiae com pitalitia. Celibari hasta caput nubentis comebatur, quae in cor pore gladiatoris stetit abiecit, occisq; ut quemadmodum illa coniuncta fuerit cum corpore gladiatoris, sic ipsa cum uiro sit, uel quia matronae Iunonis curetis in tutela sint, quae ita appel labatur à ferenda hasta, quae lingua sabinorum curis dicitur, uel quod fortes uiros genuerit, uel quod nuptiali iu re imperio uiri subiicitur nubēs, quia hasta summa armorū, & imperij est. Quam ob causam uiri fortes ea donantur. & captiui sub eadem ueniunt quos graeci δολοφάτους ῥε δολοφάτους uocant. Cingulo noua nuptia praecinge batur,

10

10

30

40

50

60

quod uir in lecto soluebat factum ex lana ouis, ut sicut illa in glomos sublata coniuncta inter se sit, sic uir suus secū anctus, uinctusq; esset. Hunc herculaneo nodo uinctum uir soluit om nis gratia, ut sic ipse se sit in suscipiendis liberis, ut fuit her cules qui LXX. liberos reliquit. Camelis uirgini bus supplicare nupturae solita erant. Cinxie Iunonis no men sanctum habebatur in nuptijs, quod initio coniugij solu tio erat anguli, quo noua nupta erat anctata. Cum crum no xio erant antiqui uas quoddam qd opertum in nuptijs ferebant, in quo erant nubentis utensilia, quod & camillū dicebant, eo quod sacrorum ministrum καμειλορ appellabant. Comptus, id est ornatus à graeco descendit apud quos κομψήν dicitur comere. & κομψος, qd apud nos ornatus. & come di cuntur capilli cum aliqua cura compositi. Corolla dimou sium est à corona. corollam noua nupta de floribus uerbentis à se lecta sub amiculo ferebat. Cupressi mortuorum domi bus ponebantur, ideo, quia huius generis arbor excisa non re nascitur, sicut ex mortuo nihil iam est sperandum, quā ob cau sam in tutela ditis patris esse putabatur. Curiales flamines curiarum sacerdotes. Cypariſſe appellantur acies quaedam igneae, quae noctu apparere solent ad similitudinem cupres si. Conquirere disputare. Carnificis loco habebatur is, qui se uulnerasset, ut moreretur. Capita deorum appellabatur fasciui facti de uerbentis. Consipiū clauis praefixum. Corni scariū diuini locus erat tras tyberim cornibus dicitur, q̄ in Iu nonis tutela esse putabantur. Coelestia auguria uocant, cum ful minar aut tonat. Caduca auspicia dicit, cui aliqd in tēplo ex cidit ueluti uirga manu. Ciuiua auspicia dicebat, quae aliqd fieri prohibebat. oia n. difficilia ciuiua uocabat. unde et ciuiua loci ardua. Curiales mēse, in gbus imclabatur Iunoni, quae Curis est ap. ellata. Corruarū es graue es. Ceterū alia iudi cia, quae aenū uiri iudicabat. Circū Lūiū ius praediorū. Cu bam sabinū uocat ea, quā milites lecticam, unde uidetur de u uariū esse cubiliū. Codiare est dicēdo denūtiare. Comētiar la uirga, quas flamines portat pergentes ad sacrificiū, ut à se hoies amoueāt. Casta mola genus sacrificij, q̄ uestales uirga nes faciebāt. Cū ligna uas uinariū à graeco dicit, q̄ illi dicit cylvia. Cincta flammica ueste uelata. Captus locus dicitur ad sacrificiū dum legitime constitutus. Capralia appellatur ager, qui uulgo ad caprae paludes dici solet. Canephora mulier appellatur, quae fert canum, id est qualum, quod est aīte ge nus. Contignum frustum carnis cum septem costis demptum. Conuidium conuidium sicut coagstatum dicitur. Censio aestimatio unde censores. Corda frumenta, quae sero maturo refertur, ut caenum cordum. Consentia sacra, quae ex multo rū consensu sunt statuta. Culina uocatur locus, in quo epulae in funere cohibentur. Calparij uinum nouum, quod ex do lio demitur sacrificij causa, ante quā m gustetur. Ioni enim pri us sua uina libabant, quae appellabantur festa uinalia. Ciatriare ciatricem inducere. Comperere lucum est lu cum suis finibus cohibere. Commugento conuocato. Capitalium est, quod capi potest. Conquirere coerere. uel constringere. Capitalis lucus ubi siquid uiolatum est, ca put uiolatoris expiatur. Cloacare inquinare. Vnde & eloaca dicit. Congregio e regione. Conditio in diem certum eius rei, quae agitur denuntiatio. Cubans auspiciatur, qui in lecto querit augurium. Conco conuentus dicit, quasi conuocatio. Cogitatio dicit uelut cogitatio, id est lon ga eiusdem rei agitatio in eadem mora consilij explicandi. Clam à clauibus dictum quod his, quae caelare uolumus clau dimus. Cella, quod ea, caelantur, quae uolumus esse occulte Ciere nominare.

SEXTI POMPEII FESTI ANTIQVITA TVM ROMANA. LIBER QVARTVS.

Vco cum pro puto ponimus ex graeco deduci tur, quod illi dicunt δου. Duplionem anti qui dicebant, quod nos duplum uenit autem à graeco δυπλον. Duicensus dicebatur cum altero. id est cum filio census. Duis duas ha bet significationes. Nam & pro dis ponebatur, et pro dederis. Diuidens hostia bidens. Duellum bellum uidelicet, quod dua bus partibus de uictoria contendentibus dimicatur. Inde & perduellis, qui pertinaciter retinet bellum. Duouum bonum. Duplatis duplicatis. Duodenginti dicendi consuetudinem à graecis traxisse uidentur qui sic emittant δουδεκαχοι. Dumosa frondosa. Dubiat dubitat. Dubenus apud anti quos dicebatur qui nunc domus. Dumoso in loco apud Liniū significat dumosum locum. antiqui enim interfe re bant literam. & dicebant comittere pro committere. et cas maene pro camoenae. Dumecta antiqui, quasi dumicata appel labant, quae nos dumeta. Domus à graeco uenit δῶμος. Dracones dicitur ἀδρῶν δειμονια. quod est uidere. clarissi mam enim dicuntur habere oculorum aciem, quae ex causa in cubantes eos thesauris custodiae causa finxerunt antiqui. Ideoq; Aesculapio attribuntur, quod uigilantissimi generis putan tur. quae res medicinae maxime necessaria est. Dica mos erat romanis in omnibus sacrificijs, precibusq; populo Roma. quiri tibusq; quod est auresibus. quae ciuitas sabinorum potentissi ma fuit. Valium supinum ait esse Aurelius elius stultum. osor am quoque lingua significat insanum. Santra uero dia putat ipsum quem graeci δειλιωρ id est propter eius faintitatem quae miserere debeat. Daps apud antiquos dice batur res diuina, quae fiebat aut hyberna semente, aut uerna quod uocabulum ex graeco deducitur apud quos id genus epu larum δαψ dicitur. Itaq; & dapatic se acceptos antiqui dicebant significantes magnifice. & dapaticum negotium am plum, ac magnificum. Dædalum à uarietate rerum, ar tificiosumq; dictam esse apud Lucretium terram apud Eni um Mineruam apud Virgilium Circei facile est intelligere cum graeco δαδδαρ significet uariare. Dædum sacrificiū, quod fiebat in operto in honore dea bo nae dictum à contrarietate, quod minime esset δαδδωρ id est publicum dea quoque ipsa δαδδωρ. & sacerdos eius δαδδωρ appellabatur. Dacrymas pro lachrymas Linius sepe posuit, nimirum, quod graeci appellant δαδδωρ. Item dautia, quae lauita dicuntur dantur legis hospitij gra tia. Danunt dant. Dasci dari. Danistae foeneratores. Dagnades sunt auium genus, quas Aegyptij inter potandum cum coronis deuicare soliti sunt, quae uelicando, morsicandoq; & cantuendo assidue non patiuntur dormire potantes. Diunia Appulia appellatur à Diuino Iliriae gentis clario ui ro, qui eam propter domesticam seditionem excedens patria oc cupauit. Dorsum dictum, quod pars ea corporis deuexa sit deorsum. Donum ex graeco est, quod illi uocant δῶρον. Lonaticae coronae dicit, quod his uictores in ludis donaban tur, quae postea magnificentiæ causa instituta sunt super modū aptatum capitibus. quali ambitudine sunt cum lares ornan tur. Dote manifestum est ex graeco esse. nam δῶρον dicitur apud eos dare. Doliola, locus in urbe sic uocatus quia in uadentibus gallis fenonibus urbeum sacra in eodem loco do liole reposita fuerunt, quae de causa in eodem loco ne despue re quidem alicui licebat. Doli uocabulum nunc tantum in malis utitur apud antiquos autem etiam in bonis rebus uti

10

10

30

40

50

60

banur. unde adhuc dicimus sine dolo malo, nimirum, quia so lebat dici & bonus. Dirus dei ira natus. Derogare est proprie, cum quid ex lege uicere quo minus fiat sanctor lege noua. derogare ergo derogare est. Directum dicebant per antiphrasin uolentes significare malum diem. Dirigere apud Plautum inuenitur pro discidere. Dirumium depur gant. Dirutum. ere militem dicebant antiqui cui stipendium ignominiae causa non erat datum, quod es diruebatur in fi scum non in militis saculum. Delicata dicebant dijs con fecrata, quae nunc dedicata. Vnde adhuc manet delicatus qua si luxui dicitur. Dedicare autem proprie est dicendo deser re. Depuere cedere. Lucius palmusq; missellam depuuit me, id est uerberauit me, quod ipsum ex graeco est αὐτῶν. Dedita intelligitur ualde data. Deperire significat ualde perire. Δεπίς graeci appellant pelles nauticas quas nos no canus segestræ. Denum quod significat post, apud Lini um demus legitur. Alij demum pro duntaxat posuerunt. Dentales feriae colebantur cum hominis mortui causa familia purgabatur. graeci enim νεκρῶν mortuum dicunt. Demutatus capite appellabatur qui ciuitate mutatus est & ex alia familia in aliam adoptatus, & qui liber alteri, mancipio datus est, & qui in hostiū potestatem uenit, & cui aqua, igniq; interdicitum est. Diuidicula antiqui dicebant, quae nunc sunt castella, ex quibus ariuo communi aquam quisq; in suum sin dum ducit. Desui dicebant antiqui ut deamare deperire significantes omnem fructum percipere. Diuidiam dis cordiam. Deuersus dicebant deorsum uersus. Deinceps qui deinde caput, ut princeps qui primum caput. Deus dictus est, quod ei nihil desit, uel quia omnia commo da hominibus dat, siue à graeco θεός quod significat me tum, eo qd hominibus metus sit, sed magis constat id uocabulum ex graeco θεός esse dictum aspiratione dempta, qui mos antiquis nostris frequens erat. Diuum antiqui ex graeco ap pellabant, ut à deo ortum, & diuum sub calo lunam ἀρό τῶν δῶδ. Vnde adhuc sub dio fieri dicimus, qd non sit sub te cto, & interdum cui contrarium est noctu. Deuitare ualde nitare. Demagis pro minus antiqui dicebant. Denariae caerimoniae dicebantur, & tricariae quibus sacra adiuuis de cam continuis rebus uel XXX certis quibusdam rebus ca rendum erat. Decrepitus est desperatus. Crepera iam uita ut crepusculum extremum diei tempus. Siue decrepiti di ctus quia propter senectutem nec mouere se nec ullum facere potest crepitem. De curmanus appellatur limus, qui fit ab or tu solis ad occasum. Alter ex transuerso currēs appellatur car do. Decumana oua dicuntur, & decumani fluctus, quia sunt magna. nam & ouum decimum maior nascitur. & fluctus de cimus fieri maximus dicitur. Deprehensa dicitur genus mili taris animaduersionis castigatione maior ignominia minor. Decima quaeq; ueteres dijs suis offerebant. De curiones appellā tur qui denis equitibus praesunt. Depolitu pfectum, quia oēs perfectiones antiqui politiones appellabant. Deguere deguere. Deores decuriones. Depubent porcum lactantem, qui prohibitus sit pubes fieri. Deores togae detrite. Dictymna dia na, quam esse lunam putabant, dicta quod fulgore suo nocti omnia offendat. Deblactare est stulte loqui. Nam βλάκωσ stultos appellant graeci. Diarchia uocabatur, quae nunc puteoli, quod ea ciuitas quondam iustissime regebatur. Demoe apud atticos sunt, ut apud nos pagi. Dice pro dia cam antiqui posuere. Decrimina dicuntur, quae decerpuntur purgandi causa. Disertiones diuisiones patrimoniorum inter consortes. Dispensatores dicit, qui es pensantes expen debant. non adnumerabant hinc deducuntur expensa siue di

spensata uel compensata. Item compendium dispendium affi-
pondium dupondium. Dispersere est proprie pecus a pasto-
ne deducere, ut compescere unā pascare, & in uno loco conti-
nere. Despretus ualde spretus. Desuare desinere. Dis-
sulcus porcus dicitur, cum in ceruice fetus diuidit. Disertus
a differendo dicitur. Dignorant signa imponunt, ut fieri
solet in pecoribus. Disertim pro diserte antiqui dixerunt.

Distisum & pertisum dicebant, quod nunc distisum & per-
tisum. Delubrum dicebant sistem delibratum, hoc est de-
cortiatum, quem uenerabantur pro deo. Delicia est tignum
quod a culmine ad tegulas angulares infimas uersus fistig-
tum collocatur, unde tectum deliciatum & tegule deliciares.
Degerere antiqui posuerunt pro expectare. Deterie porca
idesit macilentae. Deriuare aquam sulco deducere. Deli-
care ponebant pro dedicare. Deliquium solis a delinquen-
do dicitur, quod delinquat in cursu suo. Delinquere est praeter-
mittere, quod non oportet praeteriri. Hinc deliquia & deli-
cta. Deliquium apud Plautum significat minus. Detudes
esse detentos deminutos. Delaniare est discindere & quasi
lanam trahere. unde Laninia & Lanius dicitur qui pecus di-
scindit. Delapidata lapide strata. Dextans dicitur, quia
affi dcest sextans, quemadmodum dyodeuigenti & dcnx.

Deluit a graeco διαλύειν. Delectus militum & is qui si-
gnificatur amatus a legendo dicti sunt. Deliberare a libel-
la qua quid perpenditur dicitur. Detrectare est male tra-
ctare. Dextimum & sinistimum antiqui dixerunt. Dex-
tera auspicia prospera. Dextrarum tibiaram genus est quae
dextra tenentur. Dies dicitur, quod diuini ste operis, siue a
Ioue eius, ut putabam, rectore. qui graeco ζω, ζως appel-
latur siue quod aer diurnus dehiscat in candorem. Diobolae-
res meretricies dicuntur, quae duobus obolis ducuntur. Dia-
bathra genus solearum graecianarum. Deorata pe-
rorata. Deactio peractio. Dianius locus diane sacratus.

Diffarreatio genus erat sacrificij, quod inter uirum & mulie-
rem fiebat. dissolutio dicitur diffarreatio, quia fiebat farreo li-
bo adhibito. Dium, quod sub caelo est extra tectum ab Io-
ue dicebatur. & dialis flamen. & dius heroum aliquis ab Io-
ue genus ducens. Defensam detritam, atque detusam.

Deinde compositum est ex praepositione & loca significatione.
ut exinde perinde proinde subinde, quae item tempus signifi-
cant. Diox genus piscis frequens in ponto. Deinapem anti-
qui dicebant proxime, queng capium ut principem primum
captum. Diomedis campi in Appulia appellantur, qui ei in di-
uisione regni, quam cum Dauno fecit, cesserunt. Diomedea
insula, in qua Diomedes sepulchrum est excedens Italia. Depon-
tani senes appellabantur qui sexagenarij de ponte dei iaceban-
tur. Desiderare & considerare a syderibus dicitur certum est.
Dequres decuriones. Desomacatum a somnibus factum, qui
bus confodi erat solitum lignum. Depeculatus a peccare dicitur,
qui enim populum fruadat, peccatus pena tenetur. De-
cultarent ualde occuparent. Dealicatum calce litum. Di-
um fulgur appellabant diurnum, quod putabant Iouis ut no-
cturnum summani. Dicastris dixerit.

SEXTI POMPEII FESTI
LIBER QVINTVS.

Lucum significat languidum, ac semisomnium,
uel ut alij uolunt alucinatorem, & uigilium
amatorem siue alonem, id est externo uino lan-
guentem, quod uapor uocant graeci. Eme-
re quod nunc est merari, antiqui accipiebant

pro sumere. Eliaes sulci aquarum per quos aqua collecta edu-
citur a liris. Emam etiam ne. Eluidare plus, quam no-
minare. Eleabrae argentariae meretricies, ab eliciendo argen-
to dicitur. Electabo eliciam. Eruquam ecquando. Em-
missitata adamussim facta. Endoitium initium. Emi-
tum. Empanda pagorum dea. Emem eundem.
Elumbum auulso lumbo. Elinguem, sine lingua. Ela-
catena genus salsamenti, quod appellatur uulgo malandrea.
Emubro imbibenti. Elixia a liquore dicitur. Endoplorato
impulorato, quod est cum quaestione inelamare. Implorare
nanque est cum siue rogare, quod est proprie uapulantis.
Endo proacntu in proacntu. significat autem cum ex astris
in praelium exitum est, proacntos quasi praecinctos, atque ex-
peditos. Nam apud antiquos togis incincti pugnae dican-
tur. Emptiuum militem, mercenarium. Emancipati duo-
bus modis intelliguntur, aut ij qui ex patris iure exierunt, aut
ij qui aliorum sunt dominum quorum utrumque fit manopati-
one. Eum antiqui dicebant pro eorum. En pro eum ab
eo, quod est is. Egeriae nymphae sacrificabant praegnantem,
quod eam putabant facilem conceptum aluum egerere.

Estariae mense quadrato uocantur, in quibus homines epulan-
tur. Anclabris ea, quae in sacrificando dijs anclatur, quod est
huiritur, ministraturque. Elicit crit. Eaple eapisa. Eue-
latum euentilatam. unde uelabra quibus frumentum uentilan-
tur. Egens uelut exgens cui neqens quidam sit reliqua.
Eiuratio significat id, quod desideretur, non posse praestari.
Plautus, eiurauit militiam. Euerritater uocatur, qui accepta
hereditate, iure iusta facere defuncto debet. qui si non fecerit,
seu quid in ea re turbauerit suo capite luat. id nomen du-
ctum a uerendo. Nam exuerra sunt purgatio quaedam do-
mus, ex qua mortuus ad sepulchrum ferendus est, quae fit per
euerritorem certo genere scoparum adhibito, ab extra uerre
do dicitur. Egreus & adgreus ex graeco sunt ducta a
surgendo, & proficiscendo. unde & nyctegresia quasi na-
cti surgum. Ecere iusiurandum est, ac si dicitur per cere-
rem, ut caestor aedepol. alij ecere pro eae positum accipiunt.
Eamus in graeco. Ευρωπ. Europam tertiam orbis partem
ab Europa Agenoris filia certum est appellari. Sed alij de au-
more Iouis in taurum uersi narrant. Alij eam a praedonum
raptam. & nauem, quae Iouis tutelam effigiem tauri habue-
rit, in eam regionem esse delatam. Quidam ob pulchri-
tudinem regionis per simulationem raptae filiae occupa-
tam eam terram ab Agenore, & phoenicibus ferunt.

Epolonos dicebant antiqui, quos nunc epulones dicimus. Da-
num autem est his nomen, quod epulas indicendi Ioui, caterisque
dijs potestatem haberent. Eudicon lincum filium, quod me-
dici extremo in clisterio relinquunt, per quod climos emittitur.
Euhoicum talentum numo graeco septem millium, & quin-
gentorum astophorum est, nostro quatuor millium denariorum.
Extrarium ab extraneo sic distinguitur. extrarius est qui ex-
tra focum & sacramentum, iusque sit. extraneus ex aliena ter-
ra quasi extraneus. Extra dicitur quod ea dijs proficiuntur,
quae maxime extant, eminentque. Extimum extremum si-
gnificat ita, ut intimo sit contrarium. Extraneus ex alia
terra. Extrerricinus quoc; dicitur & qui ante tempus na-
tus, uel potius eiectus est. dicitur autem extrerricinus, quod eum
mater extrerrita aluo eiecit. Externus est aliene terra.

Experrectus a corrigendo se uocatus, quod ferē facinus recen-
tes a somno. Expreta antiqui dicebant, quasi ex peritua ha-
bita. Exrudere procludere et incus ipsa a caedendo dicitur sunt.
Explorare antiquos pro exclamare uos, sed postea prospicere
& certum cognoscere cepit significare. itaque speculator ab

exploratore hoc dicitur, quod speculator hostilia silentio perspicit,
explorator pacata clamore cognoscit. Expapillato brachio
exerto quod cum sit papilla nudatur. Exbuues exinteratas, si-
ne exbuue, quae exhiberunt, quasi epote. Exdorsua dorsum
confringere, alij exime. Ex fir purgamentum, unde adhuc ma-
net suffio. Excedere egredi. Experitos imperitos. Exple-
mans explent. Exclute, exuile. Excipuum quod excipiatur,
ut praecipuum quod ante capitur. Exciet ex utiet. Expatare in
locum patenter se dare, siue in spatium se conferre. Edecimata
electa. Expectorat expectore eijat. Experectus est qui p se
uigilare coepit. Expergius ab alio exatatus, quem solemus di-
cere expergefactum. Exadione urbis a caedendo dicitur manife-
stus est. Effata elocuta. Exporgere porro agere exporrigere.
Exagogon euectionem. Exolens qui adolescere i crescere de-
sistit. Exanclare exhaurire. Examē est et aquamentum, &
iudicij inuestigatio, & apud congregatio, uel locustarum. Ex-
anum, siue regulariter ammissis. n. regula fibrorum est. uel ut alij uo-
lunt ferramentum, quo in poliendouitur. Exgregrae egregrae. i-
e grege lectae. Exurgentes, exprimentes. Exodium exitum.
Exoriri, surgere. Exuile ab exuendo dicitur. Exeritus et
militum copia dicitur. & homo multis negotijs exercitatus, sed su-
perius quarti ordinis, hoc secundi est. Exomides sunt comici
uestitus. exeritis humeris. Exiles, et ilia a tenuitate in arum,
quae graeci in chartis ita appellant, uideatur esse dicitur. Exilica
ea, quae aduersus exulē agitur. Exitiū antiqui ponebant pro
exitu, nunc exitū pessimū exitū dicitur. Exercent sararēt.
Exercione exerciti dicebant antiqui. Exeracionem exercita-
ti. ite exercacionē exercitissimum, sicut ab exercitatu exercitatio-
re exercitissimum. Exsuti exsusi, ut merat pro mersat. Effra-
ri, et effata a fando, quod ipsum ex graeco φημι dico. Equiria
Iudi, quos Romulus marti instituit p equorum cursum, qui in ca-
po martio exercebantur. Exquirine iusur adu. p Quirinum.
Equestre aes, quod aequiti dabatur. Equitare antiqui dicebant
equi publici mererit. Equus Marti imolabatur, quod p eius effi-
gie troiani capti sunt, uel quod eo gne aialis mars delectari puta-
retur. Equo uehi flaminis diali non licebat, ne si longus digre-
deretur, sacra negligenter. Exinsulabat exerebat. insulas
n. sacerdotum filamenta uocabant. Existimare deum ab astra-
matione. Exrogare e ex lege uetere aliqua eximere p noua le-
ge. Eximium inde dicitur ceptum, quod in sacrificijs optimum pecus e-
grege eximebatur, uel quod primum erat natum. Exemplum est quod
sequamur, aut uitemus. Exemplar ex quo simile faciamus, il-
lud aio estimatur, istud oculis conspiciatur. Exhaustant efferunt.
Ex in metri ea dicitur pro exinde. Exesto extra esto sicut
n. listor in quibusdam sacris clamitabat, hostis uinctus, mulier
uirgo exesto. si interesse prohibebatur. Epulares appellaban-
tur, qui in quibusdam ludis nocte epulabantur. Epistiliū trabs
quae su p colunas ponitur. Epeus nomen cuiusdam fabri qui e-
quum dureum fecit. Epicrocū genus amulci croco tinctum te-
nue et perlucidum. Epulam antiqui et singulariter posuere.
Epulima genus uilissimum unguente. Erectum quod fit inter con-
sortes, ut in libris legum romanarum legitur. Erectum a coercedo
deum. unde et herosunda et herosca. Citum aut uocatum est a ci-
endo. Edera flaminis diali, neq; tangere, neq; noiare fas erat,
pro eo quod edera uincta ad quod cinq; se applicat. Sed ne annullū
quidē gerere ei licebat solidum, aut aliquē in se hēre nodum.
Edeatre qui praesunt regijs epulis. dicitur a τρώ τρώ ē τρώ μά-
τωρ. Eruum et erulia a graeco sunt dea, quia illi eruum d'po-
bor eruilia e' p' b' uor appellant. Ergo correptum significat
idem, quod apud graecos δω producte, idem quod x' p' u, hoc est
gratia, cum scilicet gratia intelligitur pro causa. Sed illud supe-
rius et sine exemplis notum est, hoc inferius sic sumitur, cum

dicimus de aliquo statua donatus est honoris, uirtutisque ergo. i-
honoris, uirtutisque causa. Eritudo seruitudo. Eruq; re se-
mel factum significat, quod eructare saepius. illud. n. perfecta for-
ma est, hoc frequenter. Erebum uir interdum obscuritate
quada esse describit apud inferos, cum ait imas erebi descendit
ad umbras. Interdum flumē eiusdem loci dicens et magnos ere-
bi transuimus amnes. Varro uero erebo natā noctem ait.
Vnde est & illud, erebo creata suscis crinibus nox te inuoco.
Effusilatum exertum, quod scilicet omnes exerto brachio sunt.
Exsilati id est extra uestimentum filo contextum.

SEXTI POMPEII FESTI ANTIQVITA-
TVM ROMANARVM LIBER. VI.

SEXTI POMPEII FESTI ANTIQVITA-
TVM ROMANARVM LIBER. VI.

Ornacula sacra erant. cu sar in fornaca-
lis torrebat. Formiae oppidum appella-
tur ex graeco, uelut ormae, quod arca id crea-
brae stiones, tu aq; erat, unde proficisce-
bantur nauigaturi. Forma significat modo
ficiem cuiusque rei, modo calida, ut cum ex-

ta, quae datur de forma appellantur. Et Cato ait de quoda edi-
ficio estate frigidum, hyeme formido. Itē forma appellatur puls
miliata ex mille. Fordiadys boues ferdia. i. grauidae immo-
labantur, dicitur a foetu. Foedus appellatum ab eo, quod in pacifice
do foede hostia nearetur. Virg. et caesa iungebat foedera por-
ca, uel quia in foedere interponatur fides. Foraper dicitur, quod
his forma. i. calida rapiuntur. Forbeam antiqui omne genus
cibi appellabant, quae graeci φορβών uocant. Foedum antiqui
dicebant pro haecio, solus pro holere, fostrum pro hoste, fostrum
pro hostia. Furum nigrum, uel atrum. hinc dicitur furus, furia, fu-
nus, fuligo, fulgur, fumus. Fodare, fodere. Fortes frugi, et bo-
nus, siue ualidus. Forum sex modis intelligitur. Primo ne gotia
tionis locus, ut forum flaminium. forum uulium ab eorum nomi-
nibus, quae fora costumēda curant, quod et in locis priuatis, et
in uis, et in agris fieri solet. Alio i quo iudicia fieri, cu populo
age. coones heri solent. Tertio cum is, quod prouincia praest fo-
ru agere dicitur, cu ciuitates uocat, et de cotrouerisy eorum cogno-
scit. Quarto cu id forū antiq appellabāt, quod nunc uestibulum
dicitur. Quinto locus in nau, sed tum masculini gnis est, &
plurale. Sexto fori significat circēsta spectacula, ex quibus et
minores forulo dicimus. Inde et forare, foras dare, et foras, et
foras, et forecula. i. hostiola dicitur. Fons a fundendo dicitur.

Fomites sunt assulae ex arboribus, dum caeduntur excussa,
dicitur, quod in eo ope occupati cibus, potuque confouentur. At Opili-
us adustas ia uites uocari existimat fomites. Alij uocari putant
scintillas, quae ex ferro cadenti malleis excutuntur. dicitur aut
ita, quae igni sunt cofotae. pari modo assulae, quae sunt securibus ex-
cussa. Fontinalia fontium sacra. unde & Romae fontinalis
portae. Folium a graeco uenit, quod illi dicunt φύλλον, sed io p
unū. l. ga antiq nō geminabat consonantes. Focis fomēta fo-
cillationes focali a fouendo. i. calefaciedo dicitur sunt. Follicula
re appellatur pars remi, quod folliculo e lecta, a quo uita folli-
cularis. Ferentarij auxiliares in bello, a ferendo auxilio dicitur.
uel quia fundis, et lapidibus pugnabāt, quae tela feruntur, nō te-
nentur, ita appellati. Firctum genus libi deum, quod crebrius ad
sacra ferrebat, nec sine strue altero genere libi, quae q affere-
bant strusectarij appellabantur. Feralia dijs manibus sacra
ta festa a ferendis epulis. uel a ferendis pecudibus appellata.
Feria a feriendis uctimis appellata. Februarius mensis di-
ctus, quod tum. i. extremo mēse anni populus februarctur. i. ius tra-
retur ac purgaretur, uel a Iunone februat, quae alij februalē.
Romani februli uocat, quod ipsi eo mēse sacra fiebat, eiusque feriae

Ex in metri ea dicitur pro exinde. Exesto extra esto sicut
n. listor in quibusdam sacris clamitabat, hostis uinctus, mulier
uirgo exesto. si interesse prohibebatur. Epulares appellaban-
tur, qui in quibusdam ludis nocte epulabantur. Epistiliū trabs
quae su p colunas ponitur. Epeus nomen cuiusdam fabri qui e-
quum dureum fecit. Epicrocū genus amulci croco tinctum te-
nue et perlucidum. Epulam antiqui et singulariter posuere.
Epulima genus uilissimum unguente. Erectum quod fit inter con-
sortes, ut in libris legum romanarum legitur. Erectum a coercedo
deum. unde et herosunda et herosca. Citum aut uocatum est a ci-
endo. Edera flaminis diali, neq; tangere, neq; noiare fas erat,
pro eo quod edera uincta ad quod cinq; se applicat. Sed ne annullū
quidē gerere ei licebat solidum, aut aliquē in se hēre nodum.
Edeatre qui praesunt regijs epulis. dicitur a τρώ τρώ ē τρώ μά-
τωρ. Eruum et erulia a graeco sunt dea, quia illi eruum d'po-
bor eruilia e' p' b' uor appellant. Ergo correptum significat
idem, quod apud graecos δω producte, idem quod x' p' u, hoc est
gratia, cum scilicet gratia intelligitur pro causa. Sed illud supe-
rius et sine exemplis notum est, hoc inferius sic sumitur, cum

exploratore hoc dicitur, quod speculator hostilia silentio perspicit,
explorator pacata clamore cognoscit. Expapillato brachio
exerto quod cum sit papilla nudatur. Exbuues exinteratas, si-
ne exbuue, quae exhiberunt, quasi epote. Exdorsua dorsum
confringere, alij exime. Ex fir purgamentum, unde adhuc ma-
net suffio. Excedere egredi. Experitos imperitos. Exple-
mans explent. Exclute, exuile. Excipuum quod excipiatur,
ut praecipuum quod ante capitur. Exciet ex utiet. Expatare in
locum patenter se dare, siue in spatium se conferre. Edecimata
electa. Expectorat expectore eijat. Experectus est qui p se
uigilare coepit. Expergius ab alio exatatus, quem solemus di-
cere expergefactum. Exadione urbis a caedendo dicitur manife-
stus est. Effata elocuta. Exporgere porro agere exporrigere.
Exagogon euectionem. Exolens qui adolescere i crescere de-
sistit. Exanclare exhaurire. Examē est et aquamentum, &
iudicij inuestigatio, & apud congregatio, uel locustarum. Ex-
anum, siue regulariter ammissis. n. regula fibrorum est. uel ut alij uo-
lunt ferramentum, quo in poliendouitur. Exgregrae egregrae. i-
e grege lectae. Exurgentes, exprimentes. Exodium exitum.
Exoriri, surgere. Exuile ab exuendo dicitur. Exeritus et
militum copia dicitur. & homo multis negotijs exercitatus, sed su-
perius quarti ordinis, hoc secundi est. Exomides sunt comici
uestitus. exeritis humeris. Exiles, et ilia a tenuitate in arum,
quae graeci in chartis ita appellant, uideatur esse dicitur. Exilica
ea, quae aduersus exulē agitur. Exitiū antiqui ponebant pro
exitu, nunc exitū pessimū exitū dicitur. Exercent sararēt.
Exercione exerciti dicebant antiqui. Exeracionem exercita-
ti. ite exercacionē exercitissimum, sicut ab exercitatu exercitatio-
re exercitissimum. Exsuti exsusi, ut merat pro mersat. Effra-
ri, et effata a fando, quod ipsum ex graeco φημι dico. Equiria
Iudi, quos Romulus marti instituit p equorum cursum, qui in ca-
po martio exercebantur. Exquirine iusur adu. p Quirinum.
Equestre aes, quod aequiti dabatur. Equitare antiqui dicebant
equi publici mererit. Equus Marti imolabatur, quod p eius effi-
gie troiani capti sunt, uel quod eo gne aialis mars delectari puta-
retur. Equo uehi flaminis diali non licebat, ne si longus digre-
deretur, sacra negligenter. Exinsulabat exerebat. insulas
n. sacerdotum filamenta uocabant. Existimare deum ab astra-
matione. Exrogare e ex lege uetere aliqua eximere p noua le-
ge. Eximium inde dicitur ceptum, quod in sacrificijs optimum pecus e-
grege eximebatur, uel quod primum erat natum. Exemplum est quod
sequamur, aut uitemus. Exemplar ex quo simile faciamus, il-
lud aio estimatur, istud oculis conspiciatur. Exhaustant efferunt.
Ex in metri ea dicitur pro exinde. Exesto extra esto sicut
n. listor in quibusdam sacris clamitabat, hostis uinctus, mulier
uirgo exesto. si interesse prohibebatur. Epulares appellaban-
tur, qui in quibusdam ludis nocte epulabantur. Epistiliū trabs
quae su p colunas ponitur. Epeus nomen cuiusdam fabri qui e-
quum dureum fecit. Epicrocū genus amulci croco tinctum te-
nue et perlucidum. Epulam antiqui et singulariter posuere.
Epulima genus uilissimum unguente. Erectum quod fit inter con-
sortes, ut in libris legum romanarum legitur. Erectum a coercedo
deum. unde et herosunda et herosca. Citum aut uocatum est a ci-
endo. Edera flaminis diali, neq; tangere, neq; noiare fas erat,
pro eo quod edera uincta ad quod cinq; se applicat. Sed ne annullū
quidē gerere ei licebat solidum, aut aliquē in se hēre nodum.
Edeatre qui praesunt regijs epulis. dicitur a τρώ τρώ ē τρώ μά-
τωρ. Eruum et erulia a graeco sunt dea, quia illi eruum d'po-
bor eruilia e' p' b' uor appellant. Ergo correptum significat
idem, quod apud graecos δω producte, idem quod x' p' u, hoc est
gratia, cum scilicet gratia intelligitur pro causa. Sed illud supe-
rius et sine exemplis notum est, hoc inferius sic sumitur, cum

erant lupalia, quo die mulieres februebatur a lupis amico
 Iunonis. i. pelle caprina qua ob eam is quoque dies februat appella-
 batur. Quae cumq; deniq; purgamenti ea in quibusq; sacrifi-
 cijs adhibetur februa appellatur. Id uero qd purgatur dicitur
 februat. Februa uersus q canebatur in nuptijs ex urbe fesci-
 nina dicitur allati, sive id dicit, quia fescinam putantur arceve.
 Foenus & foeneratores et lex de credita pecunia, foenebris,
 a foetu dicitur, qd crediti numi alios pariant ut apud graecos ea
 de res totius dicitur foenu quoq; pratorum ab hac ea est ap-
 pellatum, qd id ipsum manens quotannis nouum parit. Vnde
 et foetua noata est. Filicitate pater dicitur, quod ad filios har-
 be speciem sit celata. Fesuo uocabantur, qui depellere fisci-
 nam credebantur. Ferias antiqui festis uocabant, et alie erat
 sine die festo, ut nundinae alie cum festo, ut saturnalia quibus
 adiunguntur epulationes ex prouentu factis pecoru frugumq;
 Ferire deum, qd ferientes feruntur. Filicomes mali & nulli
 us usus a filice dicit. Ferus ager incultus. Factio & factio
 sus initio honesta noabatur, unde adhuc factiones histrio-
 rum et quadrigariorum dir. modo autem noie factiois sed-
 tio, et arma uocabantur. Fama a fando dicitur, sic apud graecos
 φῆμι ἀπὸ τῆς φωνῆς. Familia ante in liberis hoibus dice-
 batur, quorum dux & princeps generis uocabatur pater, et ma-
 ter familiae. Vnde familiae nobilium populorum ualeriorum
 Corneliorum, et familiares ex eadem familia, postea hoc noie
 etiam famuli appellari coeperunt permutata. i. cum. u. litera.
 Facessere significat interdum facere, ut est iussa factum inter-
 dum pro abeat ponitur. Facit facessit oes hinc. i. abite. Facit
 antiqui dicebant, et faculter pro facile, unde facultas et difficul-
 tas uidentur dicitur, sed postea facultas morum facta est facul-
 tas rerum. Famuletium dicebatur, qd nunc seruitium. Famili-
 licosam terram palustrem uocabant. Famuli origo ab ois depen-
 det, apud quos seruus famel noabatur, unde et familia uocata.
 Fagnat facellum Iouis, in quo fuit signus arbor, quae Iouis sa-
 cra habebatur. Foni, qui nunc sabij dnr, dicit, qd princeps ge-
 nis eius ex e uatus sit, cum qua Hercules in fouea concubuit.
 Alij putant eum primum ostendisse quemadmodum urfi, et lupi
 foueis apererentur. Facas antiqui dicebant, ut fides. Fami-
 no dicitur. Facem in nuptijs in honorem Cereris praeferebant,
 aqua q; spargebatur noua nuptia, sive ut casta, pura q; ad uiru
 ueniret, sive ut ignem atq; aquam cum uiro coiret. Fabam
 nec tangere, nec noiare diali flammam licet, quod ea putatur ad
 mortuos pertinere. Nam et lemuralibus iaculis, et par-
 talibus adhibetur sacrificijs, & in flore eius, luctus litera ap-
 parere uidentur. Flamen dialis dicitur, quod filo assidue uel-
 tur, indeq; appellatur flamen, quasi filame, diolis aut appella-
 tur a dio a quo uita dari putabatur hominibus. Famella di-
 minutiuum a fama. Fauiani & Quintilianii appellaban-
 tur luperci a Fauno & Quintilio praepositi suis. Fastorum
 libri appellantur, in quibus totius anni fit descriptio. fasti. n. di-
 es festi sunt. Fanum a fando dicitur sive a fando, qd dum
 pontifex maximus dedicat, certa uerba facit. Fastigium edi-
 ficij summum. Fauis a fauendo. Fauisae locum sic appella-
 bant, in quo erat aqua inclusa in templis. Sunt autem qui pu-
 tant fauissae esse in capitulo cellis, asterisq; similes, ubi reponi
 erant solita ea, quae in templo uelitate erant facta inutilia.
 Fauentia bonam ominationem significat. Na praecones clama-
 tes populum sacrificijs fauere iubebant. Fauere. n. est bona fa-
 ri, at ueteres poete pro silere usi sunt fauere. Falcones dnr
 quorid. gti polias in pedibus intro sunt curuati, a similitudine
 falas. Farreu genus libi ex farre factum. Falacia genus teli
 missile, quo utuntur ex falis. i. ex locis extructis dimicantes. Fa-
 laur multa sanior. Falae dicitur ab alitudine a falado, qd apud

herisicos significat colum. Farfeni uirgulti genus. Fasces et
 fas a fando noantur. Fartores noie clatores, q clam uelut in
 furaxer noi a saluatorum in aure cadidati. Farnalia sacra Eu-
 rinae, quam dea dicebant. Furrilles sive furrilla, quibus hoies
 suspendebant. Fundus dicitur ager, qd planus sit ad similitu-
 dinem fundi uasorum. Fundus quoq; dicitur populus esse rei,
 quam alienat. hoc est author. Furete arguere est, unde &
 confutare. sed Cato hoc pro sepius fuisse posuit. Futilis di-
 cuntur, qui silere tacenda nequeunt, sed ea effundunt. sic et na-
 sa futilia a fundendo uocata. Flagratores dicebantur genus
 hominum, quod mercede flagris caedebantur. Flustra dicitur
 cum in mari fluctus non mouentur, quam graecis μωλυ-
 ντα uocant. Flator tibicen. Flemina dicitur cum ex la-
 bore uia sanguis desinit circa talos. Flaminius circus, & uia
 flaminia flammio consule dicitur, qui ab Annibale interfe-
 ctus est ad lacum trasimenum. Flaminia ades domus Fla-
 minis dialis. Flamarij infector coloris flammis coloris. Violarij in-
 fectoris uolati coloris dicitur. Flumentana porta Romae
 appellata, qd riberis partem ea fluxisse affirmant. Flamo
 amicitur nubens omnis boni ca, quod eo assidue utebatur flami-
 nia. i. flaminis uxor, cui non licebat facere diuortium. Fidu-
 sta a fide denominata, ea que maximae fidei erant. Fides ge-
 nus citharae dicitur, qd in inter se chordae eius quantum inter
 hoies fides concordent, cuius diminitiuum fiducialae. Fian-
 las, fibulas. Fissellus casei mollis appetitur, ut catillones catil-
 lorum liguritorcs. Fiber genus uestiae quadrupes. Vlautus, sic
 me subes quotidie, quasi fiber salicem, quo noie extremae sumi-
 num ora appellatur. Vnde & fibras icinorum, et fimbrias
 uestimentorum dicimus. Fratrua uxor fratris. Friuola
 sunt proprie uasa fictilia quassa. Vnde dicitur uerba friuola,
 quae minus sunt fide subnixae. Frater a graeco dicitur est
 φέρτωρ, uel qd sit ferre alter. Frontem antiqui masculino ge-
 nere dixerunt. Fremitum dicitur uelut ferimuntum. Fratelli
 uilli sordidi in tepetis. Fracebunt di. lia bunt. Forago si-
 lum, quo textrices diuinum opus distinguunt a forando deum.
 Fruanal templum ueneris frugr. Fringilla auis dicitur qd
 frigore cantet & uigeat, unde & fringere. Fratrare pue-
 rorum mammae dicuntur, cum frimiu tumescunt, qd uelut fratres
 pares oriuntur, quod etiam in frumento sic facere dicuntur.
 Frigere & frictum a graeco uenit φεινῆν. Fregilla lo-
 cus in urbe, in quo ciuitatis felij hospites habitauerunt. Festrar
 antiqui dicebant, quam nos fenestram. Firmitas a dno te ipa
 to, quod significat sustentaculum, dicitur uidetur. Fraus
 erit fraudem commiserit. Faleri oppidum a saledem. als sal-
 Eraxare uigilia circumire. Floriferu dicitur, qd eo die si-
 ca feruntur ad sacrificium. Frugamenta a frugibus appella-
 ta. Frenere est frangere, unde & faba fressa, unde &
 dentibus dicimus frenere. Formicales forcipes dicitur, qd for-
 mam capiant. i. feruentia. Farrago appellatur id qd ex plu-
 ribus satis pabuli causa datur iumentis. Feciales a ferendo
 dicitur apud hos. n. belli, pacisq; faciendae ius est. Feretrius in
 piter dicitur a ferendo, qd pacem ferre putaretur, ex cuius tem-
 plo sumebat sceptru, p qd iurarent, et lapide silice, quo factus
 ferirent. Femur femoris & foemen foeminis. Foenero &
 foenero dici pot. Frux frugis dixerunt antiqui fructum et
 fructu. Ferocit apud Catone ferociter agit. Ferere idē pro fu-
 gere. Frumisar et frumisar dixit Cato, nosq; cu adhuc dicitur
 infumum, ceruū est antiquos dixisse frumitu. Felias arbores
 Cato dixit, quae fructu ferunt, infelias quae non ferunt. Falsus et
 falsior cu ronabiliter dici possint, no tn sunt in consuetudine. Fu-
 ru genitiuus pluralis a fure Euclis falsa. dea aut quasi facta.
 Ferre statē appellabatur, qd certo, statutoq; die obseruaretur.
 Fuloniam

Fuloniam Iunonem mulieres colebant, qd eam sanguinis fluo-
 rem in conceptu retinere putabant. Flameo uestimento Flama-
 nia utebatur. i. Diali uxor et Iouis sacerdos, cui telum fulmi-
 nis eodem erat colore. Fulgurium id, quod est fulmine ictum,
 qui locus statim fieri putabatur religiosus, qd cum deus sibi di-
 cisse uideretur. Fanatica dicitur arbor fulmine icta. Ful-
 men dicitur a fluore flammæ. Fulgere prisca pro ferire dice-
 bant. Vnde fulgus deum est. Fumebres tibiae dicuntur, cum qui-
 bus in funere canitur, quas Flaminii audire putabant illicitu.
 Flaminius camillus puer dicebatur ingenuus patrimis et ma-
 trimes qui flaminii diali ad sacrificia praeministrabat. antiqui
 enim ministros camillos dicebant. Alij dicunt omnes pueros ab
 antiquis camillos appellatos, sicut habetur in antiquo carmine,
 cum pater filio de agricultura praeciperet hyberno puluere,
 uerno luto grandia ferra camille metes. Flaminia dicebatur
 sacerdotula, quae flaminiae diali praeministrabat, ea q; patri-
 mes & matrimis erat, id est patrem, matremq; adhuc uiuos ha-
 bebat. Fiolea palus ficulneus. Flaminus licitor qui flami-
 nii diali sacrorum causa praesto est. Frequentarium frequen-
 tem. Fornaalia feria instituta sunt furris torrendi gratia,
 qd ad fornacem, quae in pistrinis erat sacrificium fieri solebat.
 Furuum bouem id est nigrum immolabant Saturno. Feren-
 tarij leuis armatura pugnatore. Faustulum porcellu foeturā
 porcorum. Familiaris romanus, priuatus romanus. Fana,
 quod fando consecratur. Fastus diebus iuranda dari licebat.
 nefastis quaedam non dari licebat. Foenus appellatur natura-
 lis terrae factus, ob quam causam et numerorum factus faenus est
 uocatum, & de ea re leges foenebres.

SEXTI POMPEII FESTI. LIBER VII.

Erra crates uimineae. Athenienses cum Sy-
 racusas obsiderent, & crebro gerras po-
 serent, irridentes Siculi, gerras clamita-
 bant. Vnde factum est, ut gerrae pro nu-
 gis & contemptu dicantur. Genas En-
 nius palpebras putat, cum dicit hoc uersu.
 Pandite sulcigenas, & corde relinquite somnum. Alij eas par-
 tes putant genas dici, quae sunt sub oculis. Pacu. Genas putat
 esse qua barba primum oritur, hoc uersu. Nunc primum opa-
 tat Flore lanugo genas. Genalis dicitur & ex eodem gene-
 re ortus, & is qui, simili nomine appellatur, ut ait Cincius,
 Gentles mihi sunt, qui meo nomine appellantur. Genialis
 lectus, qui nuptijs sternitur in honore genij, unde & appella-
 tur. Gens alia appellatur, quae ex multis familijs conficitur.
 Gerusta curia ab etatis uocabulo dicitur. Gemini dentes
 quia a genus dependent. Gestus quo indicatur quid geratur
 praeter participium quod a gerendo deducitur. Genium ap-
 pellabant deum, qui uim obtineret reru omniu gerendaru. Au-
 gustus genius inquit est deoru filius et parens hominu, ex quo
 homines gignuntur. propterea genius meus nominatur, quia me
 genuit. Alij genium esse putant unius cuiusque loci deum.
 Germes est, q arborum surculi nascitur. unde & germani
 quasi eadem stirpe nati. Gemursa sub minimo digito pedis
 tuberculum, quo genere faciat eum, qui gerat. Gingiue an-
 ferum uocis proprium est. Vnde genus quoddam tibiariu exigua-
 rum gingiua. Ginteriator tibicen. Giteria ex multis obs-
 nis decerpit. Geniales deos dixerunt aquam terram ignem
 aerem. ea enim sunt semina rerum, quae graecoru alij σωξεία
 & γένεσις uocant. Duodecim quoq; signa lunam & solem
 inter hos deos coputabant. Geniales aut dicitur a gerendo, quia
 plurimum posse putabant, quos postea gerulos appellauerunt.

Gnarus cum significet id quod scius peritus est, tamen inueni-
 mus prognare significare aperte. Gnephosum obscurum ui-
 delicet ex graeco, quod est κρυφῶς. Calli qui uocantur matris
 magne comites, dicitur sunt a sumine, cui nomen est gallo, quia q
 ex eo biberint, in hoc ferere incipiunt, ut se priuente uiriliter
 parte. Alij putant ideo eos sibi gentalia incedere, quia uiolente
 rint nomen patris, matris uel, ne possint ipsi fieri parentes.
 Gnariquit significat apud Liuium narrauit. Gnariusse
 narraffe. Gaia Caecilia est appellata, ut Romam uenit, quae
 ante a Tanaquil uocata erat uxor Tarquinij prisca regis Ro-
 manorum, quae tanta probitatis fuit, ut idipson omnis boni
 causa frequentem nubentes, quam summam assueuerant lamifica
 fuisse. Gallam bibere ac rugas conducere uentri cum ait Lu-
 cilius, praemonet parsimonia esse uicium, neq; gula indulgentiu
 uentremq; coarctandum. Gailus genus nauigij pene rotun-
 dum. Galbeum ornamentum genus. Gestit qui subita fac-
 lilitate exhilaratus nimio corporis motu praeter consuetudinem
 exultat. Gneus, & corporis insigne & praenomen a gene-
 rando dicitur esse & ea ipsa ex graeco κρυφῶς. apparet.
 Ganeum antiqui locum abditum, ac uelut sub terra dixe-
 runt. Teren. Vbi illum queram? credo abductum in ganeum.
 Carearia a carearum similitudine dicitur. Gnis, & gni-
 xus a generibus prisca dixerunt. Gnotu cognitu. Grana-
 stellus senior. Plautus qui est graua stellus, qui aduenit, ut pu-
 to graua stellus a grauitate dicitur. Gramma oculorum sunt
 uicia, quas alij grammas uocant. Gnoma appellatur genus
 machinae cuiusdam, quo regionis agri cuiusque cognosci pos-
 sunt, quod genus graeci dicunt γνάμωρα. Grummus terra col-
 lectio minor tumulo. Gracchuris urbs Hiberiae regionis dicitur
 a Graccho Sempronio, quae ante Illurcis denominabatur.
 Graeci sacra festa Ceteris ex Graecia translata, quae ob in-
 uentionem Proserpinae matronae colebant, quae sacra dum no
 essent matronae, quae facerent propter cladem cannuem &
 frequentiam lugentium institutum est, ne amplius XXX die-
 bus lugeretur. Gruere dicuntur grues, ut sues grunire, unde
 iractum est cogruere, hoc est conuenire, quia id genus uolucrum
 minime solinagum est. Gradinus Mars appellatur est a gra-
 diendo in bella uelut, citroq; sive a uibratione hastae, qd graeci
 dicunt γράδιον, uel, ut alij dicunt, quia gramina sit ortus,
 quod interpretantur, quia corona graminae in re militari ma-
 xime est honorationis. Grassari antiqui ponebant pro a-
 dulari. grassari autem dicuntur latrones uias obsidentes. gra-
 di siquidem ambulare est, unde iractum grassari uide licet ab
 impetu gradiendi. Gralatores appellabantur pantonum, qui
 in salutatione imitarentur aegpanas adiectis pericis surcu-
 las habentibus atq; in his superstantes ob similitudinem cruru
 eius generis gradiebantur utiq; propter difficultate consistendi.
 Pluu. Vinceres cursu ceruum & gralatorum gradu. Graui-
 da est, quae iam grauat conceptu, praegnans uelut occupata in
 generando, quod conceperit. Inciens propinqua partui, qd inci-
 tatus sit foetus eius. Graculi a sono oris uocati, sive a gerendo
 dicitur, quod iacta segetum semina plurimum gerunt. uel
 quod ex oliuetis cubium se recipiente duas pedibus bacas ter-
 tiam ore ferant. Greces ex graeco dici, quos illi γράκας so-
 lent appellare. Graue as dicitur a pondere, quia deni as-
 ses singuli pondo libras efficiebant, denarium ab hoc ipso nu-
 mero deum. Sed bello punia populus Ro. pressus aere alieno ex
 singulis assibus librarijs senos fecit, qui tunc idē uel illi, ualeret.
 Item numi quadrati & bigati a figura caelaturae dicitur. Glo-
 mus in sacris cristulu cybij figura ex oleo coctum appellatur.
 Glos uiri soror a graeco γλῶσσοσ. Gloare & gloriare galli
 maxum proprium est, cum omis imbutura sunt. Glitis sub

actis leuibus teneris. Cluina ordei tumida dictum, quod glubatur id grauum, unde & pecus glubi dicitur, cuius pellis detrahatur. Gliscere crescere est & gliscere mensa in quibus semper crescebat apparatus. Gliscetes, idest crescentes per instructionem epularum scilicet. Glucidatum suauis & iucundum, graeci etenim rauuor dulcem dicunt. Gloria a graeco uoce dicta, hanc enim illi ualios uocant. Gullioea nucum inglandium summa & uiridia putamina. Guttur= nium uas, ex quo aqua in manus datur, ab eo, quod pp oris angustias guttatum fluit. Gaudium a γάδος γαυδία dictum. Gens dictum putatur a terrae graeco uocabulo, quam uros dicunt. Gannito canum querula murmuratio. Gessum graue iactum. Gurgustum genus habitationis angustum a gurgulione dictum. Grieneia stinis crassus. Grando guttae aquae concreatae solito grandiores.

SEXTI POMPEII FESTI LIBER VIII.

Herbam do cum ait Plautus, significat uictum me futor, quod est antiquae & pastoralis uiae indicium, nam qui in prato cursu aut uiribus contendebant, cum superati erant ex eo solo, in quo certamen erat, decerpam herbam aduersario tradebant. Heluo

dictus immoderate bona sua consumens ab eluendo qui assiratur ut auuiditas magis exprobetur, fit enim nox incitator.

Heluacea genus ornamenti liliij, dictum a colore boum qui est inter rufum & album, appellaturque heluus. Herma a graeco ponitur pro firmamento. Unde et Mercurij nam in uentoris, ut putabatur, firma orationis dicitur. Interdum et saburram significat. Here, i. aduerbium tempus heri dictum a graeco ἔρῃ. Hetta res munimi pretij, quasi hietu, idest hiatus hominis atq; positio. Alij bullulam dixerunt esse quae in coquendo pane solet adurgere, a qua accipimus re nullius pretij cum diuinus non hette te facio. Heres apud antiquos pro domino ponebatur. Haeredium praedium paruulum. Heate Diana eadem putabatur & luna & Proserpina. Helus & helusa antiqui dicebant quod uane holus & holera. Herem maritae antiqui accepta hereditate colebant, quae a nomine appellabatur haeredum, & esse una ex Martis comitibus putabatur. Heus aduerbium uocandi a graeco ἠεῦ uenit. Hemona humana hemone hominem dicebant. Hariuga dicebatur hostia, cuius adhaerentia inspiciebantur exta. Hebes retusi acuminis. Helucus ab hiato & ositatione dictus. Herma na ex graeco ἠμῖον, quod est dimidia pars sextarij. Heliconides musae a monte helicone uocatae. Hedera dicta, quod haereat, siue quod hedita petat, uel quia id cui adhaerit edat, quae in tutela liberi putabatur esse, quia ut ille immanis semper, ita haec uiuet, uel quia ita oia stant ille mentes hominum, illigat.

Herbilis anser herba pastus, qui graeilior est quam frumento alatus. Hercules astrologus dictus, quod eo die se flammis immitit quo futura arat obsecratio solis. Hernici dicti a saxis, quae maris herma dicunt. Histriones dicti, quod primi ex Histris uenerint. Hercules Iupiter intra conspectum domus cuiusque colebatur, quem et deum penetratim appellabant. Hippagnes naues, quibus equi uehuntur, quas graeci ἵππων dicunt. Hirapili densorum pilorum homines. Hirquitali pueri primum ad uirilitem accedentes a libidine scilicet hircoru dicti. Hira quae dimmutine dicitur hilla, quam graeci dicunt ἠρῖον, interstium est quod ieiunium uocant. Hippacare est celeriter ai am ducere, ab equi halitu, qui est supra modum acutus. Hili putane esse quod grano fabae adhaeret, ex quo nihil et nihil.

Hirvire ringre, quod genus uocis est canis rabiose. Hilarodos lasciuus & delicati carminis cantor. Hippus, idest equester neptunus dictus est, uel quod pegasus, ex eo & pegasi de natus sit, uel quod equulenus, ut putant, loco eius superpositus Saturno fuerit, quae pro Neptuno deuoratur, uel quod tridentis ictu terra equum excierit, cui ob hoc in illyrico quater nos equos iaciebant nono quoque anno in mare. Hippocouinum ex insula Coo, dicitur ab agro generoso, cui nomen est Hippo. Hastae subiciebat ea quae publice uendebat quia signum praecipuum est hastae. Na & Carthaginenses cum bellum uellet, Romam hastam miserrunt, & Romani fortes uiros sepe hastam donarunt. Habito do habitus corporum. Halapanta significat oia munientem ab eo quod habet omnia, alim enim graeci ἠλῶν, idest fallacia dicit. Habitior pinguior. Hostilijs laribus immolabant, quod ab his hostes arceri putabant. Halus pollex pedis scandens super proximum, dictus a saliendo, nam ἠλλομαι graeco, latine significat salio. Hama cognominatus, quia in arena putatur inuentus quae graeco hoc nomine ἠμῖος appellatur, cui cornua ad finguntur arietis a genere pecoris inter quod inuenus est. Horreu antiqui dicebat farreu a farre. Hostis apud antiquos peregrinus dicebatur, et qui nuc hostis perduellus. Hostia dicta est ab eo quod est hostire ferire. Hordiarium as, quod pro hordco equiti Romano dabatur. Hostium beneficij persustio. Hostia pax hostium capter. Hortus apud antiquos omnis uilla dicebatur, quod ibi quae arma capere possunt inde oriretur. Horchus, et forchus, pro boni dicebant. Hamotrachones alij piscatores, alij qui uicem cadauera trahunt. Horda praegnant, unde dies quo grauidae hostiae immolabatur, hordica. Honorarios ludo quos, & liberalia dicebant. Hordidocos latro atq; obfessor uiarum. Homelium pilei genus. Hyperionem alij patrem solis, alij ipsam quae eat super terras, ita appellatum putabant. Humanum sacrificium dicebant, quod mortui ca fiebat. Hyperborei supra aequilonis flatum habitantes dicti quod humanae uiae modum excedant uicedo ultra centesimo annum quasi ἠρῖον uocant, uel seculi humani. Heluella holera minuta. Hanula parua delubra quasi famula.

SEXTI POMPEII FESTI LIBER NONVS.

Imponebant pro eum a nominatio is. Ianus ianitor. Iussa iura. Iubere ponebatur pro dicere, quod ualet interdum pro decernere, ut populus iussit. Iunium mensura dicitur putant a iunone uide ipsam dicebant iunonum et iunonalem. Iulius quod eo mense dicitur Iulius natus. Iurgatio iuris actio. Iusti dices dicebantur triginta, cum exercitus esset imperatus et uexillum a ara positum. Iugae auspiciu, cui uictum uimentu seruus fecit. Iubar stella quae graeci appellant φωσφορ, hoc est lucifer, quod splendor eius diffunditur in modum iuba leonis. Iugula stella orion quod amplior sit caeteris, quasi iugum inglandis. Iugu sub quo uictu trasibat, hoc modo fiebat fixis duabus hastis super eas ligabatur tertia, sub ijs uictos distinctos transire cogebant. Iugere milui dicuntur cum uocem emittunt. Iuges eiusdem iugis pares, unde et coniuges & seingos. Iubilare est rustica uoce in clamare. Inuentus sacra pro iuuenibus sunt instituta. Iurare flammis dialis fax non erat. Iuuenalia fingebatur Diana simulachra, quae ea aetas fortis et ad toleranda uia, Diana n. uiarum putabatur dea. Iugrius uicus dicitur Roma, quia ibi fuerat ara Iunonis iugae, quae putabatur matrimonio iungere. Iliia dicta ab ina quae pars chartae est tenuissima. Illiac sine dubio. Ianiculu dicitur quod per eum Romanus populus primus

transiit. Incauillatio per defectum irrisio. Incalationes inuocationes. Inconditu non ordinate compositum. Incuria negligentia. Incessit incenderit, sicut incepit inceperit. Incomitem sine comite. Incessere immittere ac iactum uel uerbis petere. Inclamare conuictis et maledictis insectari. Incare in mansuetum et feru. Pacuius, reprimere inuicem iracundiam. Interdum dicitur pro sapiente ponitur, ut idem Pacuius, consilium acur. Impolitas censores facere dicebantur, cum equiti es obnegabant ob equum male curatum. Impages dir quae a fabricis in tabulis figuntur, quo firmius cohaerent a pangendo, idest figere, unde poetae pangere uerfus dir, & agrariae pangere platas i. infligere. In non semper abruptionem significat sed interdum etiam pro adimendo ponitur, ut inuolado, in clamado, inuocando. Imporator qui porcas in agro facit arando. Por

lus primus transiit in agrum heruscum. Idulis ouis dicebatur, quae omnibus idibus Ioui mactabatur. Iann alibi genus, quod Iano tantum modo delibatur. Iambi uocabantur qui singuli ex proscenio loquebantur. Triambi qui terni.

Igitur nunc quidem pro completionis significatione ualet, quae est ergo, sed apud antiquos ponebatur pro inde et postea & tum. Irrens genus sarcinibus. Irquitallus puer qui primo uirilitem suam experitur. Iouitae compositum a Ioue & iustae. Ignitubulum ignis receptaculum. Ignia nitia uasorum fictilium. Ipsa ipsi neque alij. Iat percessit.

Inspere farinam iacere pulu. Unde dissipare obsipare, ut cum rustici dicunt ospi pulu esam. Inrella uasus genus in sacris. Ita dicitur cum locus semel demonstratur, ibidem cum sepius. Ipsulles bractae in uirilem, muliebremque scienciam expresse. Itonida Minerva a loco sic appellata. Irpices genus raptorum ferreorum, quod plures habent dentes ad extirpandas herbas in agris. Irpini appellati nomine lupi, quem irpium dicunt Sammites. eum. n. duem secuti agros occupauere. Ignis uesiae siquand inter sanctus esset, uirgines uerbis afficiebantur a pontifice, quibus mos erat tabulam felicitatis materiam tendi terebrare quousque exceptum ignem cribro aenco uirgo in adem ferret. Ignem ex domo flammis uia offerri non licebat, nisi diuinae rei gratia. Iadion nomen seuisim pirate. Iracundia dicta quod ira incendat.

Italia dicta quod magnos Italos, hoc est boues habeat. uitali enim itali sine dicti. Italia ab Italo rege, eadem ab Atelio patre appellata. Indoles incrementum, industria. Indigetes dii, quorum nomina uulgari non licet. Indepere consequi. Industrium antiqui dicebant indostrium, quasi quicquid ageret intro strueret, & studeret domi. Indictuum suuus, ad quod per praconem uocabantur. Indi pisci adsequi adipisci. Indiges indigetis facit, hoc nomine Aeneas ab Ascanio appellatus est, cum pugnans cum Mezentio nusquam apparuisset in cuius nomine etiam templum construxit. Inqui linus qui eundem colit focum, uel eiusdem loci cultor. Incilia fossae, quae in uis sunt, ad deducendam aquam siue derivationes de riuo eorum factae. Incatega machinula, in quam constituebatur in conuiuio uini amphora, de qua subinde deferebatur uina. Ita castor, ita mercurius ut subaudiatur iubet. Incomitari significat tale commissum facere, pro quo necesse sit in comitium, hoc est in conuentum uenire. Plautus, Quae so ne me in comitibus. Inca incitatu. Inchoare uidetur ex graeco originem trahere, quod Hesiodus oim rerum initium esse dixerit chaos. Increpare arguere comitari. Inconalia comparata comendat, uel, ut antiqui, p dolu decipisti. Inclutus nobilitas clarus. Inceps deinceps. Incestus a graeco trahitur. Na illi stant dicunt auariston. Inconspretum non improbatum.

Incocta dicebantur mulieres plus aequo calamistris usae. Incauillatio per defectum irrisio. Incalationes inuocationes. Inconditu non ordinate compositum. Incuria negligentia. Incessit incenderit, sicut incepit inceperit. Incomitem sine comite. Incessere immittere ac iactum uel uerbis petere. Inclamare conuictis et maledictis insectari. Incare in mansuetum et feru. Pacuius, reprimere inuicem iracundiam. Interdum dicitur pro sapiente ponitur, ut idem Pacuius, consilium acur. Impolitas censores facere dicebantur, cum equiti es obnegabant ob equum male curatum. Impages dir quae a fabricis in tabulis figuntur, quo firmius cohaerent a pangendo, idest figere, unde poetae pangere uerfus dir, & agrariae pangere platas i. infligere. In non semper abruptionem significat sed interdum etiam pro adimendo ponitur, ut inuolado, in clamado, inuocando. Imporator qui porcas in agro facit arando. Por

cas aut est inter duos silcos terra emansens. Impetrus imperatui. Imperato, parato futurus ab imperatino. Improlus uel improlis qui non dum esset ascriptus in ciuitate. Impellimta impedimento dicebant. Impluuu, quo aqua impluit collecta de tecto. Compluuu quo de diuersis tectis aqua pluuialis confluit in eundem locum. Impensam stupem as sacru, quod non dum erat pensum. Impescere in lacum segetem pascedi gratia immutare. Impometa quasi imponimeta, quae post coena mensis imponebant. Importunum in quo nullum est auxilium, uel uel esse solet portus nauigantibus. Imputatum non cum purgatum. putum enim est purum, unde putare uites dicimus, hoc est detrahere quae impedimento sunt ad fructum. Imbrica tempore pluuia uidetur significare. Imparentem non parem. hoc est obedientem. Implorare in clamare ad auxilium inuocare. Impudicus stupratus, impudicus factus. Impos est qui animi sui potens non est qui animum suum in potestate non habet. Imbarbescere barbatum fieri. Improcetra factum testamentum dicitur, quod males pugnaturus nuncupat praesentibus commilitonibus. Imbutum est quod quissimam rei suam perbibit, unde infantibus an uelint bibere dicentes, bu-syllaba contenti sumus. Impenetrabile cuius ultimum penetra le intrare non licet. Implexum implicatum, quod graeci ἰμπελας dicit. In mondo dicebant antiqui, cum aliquid in proptu esse uolebant intelligi. Imbrex nomen cuiusdam comici. Impares tibi numero foranimum discrete. Imparem numerum antiqui prosperiorem hominibus esse crediderunt. Impetrix impetigo. Impiatus selevatus. Impi te impetum facit. Inhibere coniungere, sed melius ahibere. Inebra aues quae in augurijs aliquid fieri prohibent, & prorsus omnia inebra appellantur, quae tardant uel morantur agentem. In praeposito significat modo quod non, ut inuincis modo actionem, ut in clamauit, modo ubi quo tendatur, ut in currit, modo ubi qui sit, ut in ambulat. Immunis uacans munere aliquid pro improbo ponitur, ut apud Plautum. Immune est facinus. Inuuium periuuium. Innopte eo ipso. Inpetu, industriu, indulgentem perinde compositae ait uerris, atq; impunis, et immunis, mihi non satis persuadet. Immolare est mala, idest farre molito & sale hostiam prosperam facere. Initium est principium, sed aliud quo quid incipiat, ut uae appiae porte capena. Alia ex quo quid consistit, ut aqua terra ac. Intecta indiuia. Iners ignaues uel sine arte. Inigere pecis agere idest minare. Inij ponitur interdum pro conatibus. Interdum pro inuenit, ut inijt rationem. Interdum pro introiit, ut Plautus. Inijt te nunquam febris. Inermat armis spoliat. In insula Aesculapio ficta aedes fuit, quod agroti a medicis aqua maxime sustententur, eiusdem esse tutele draconem, quod uigilantissimum sit animal, quae res ad tuendam ualitudinem agroti maxima est. canes adhibentur eius templo, quod ijs uerbis canis sit uirritus baallum habet no dosum, quod difficultatem significat artis. laurea coronatur. quod ea arbor plurimorum sit remediouum. huic gallinae immolabantur. Interregnum appellatur spatium temporis, quousque in loco regis mortui alius ordinatur. Intempestam noctem dicimus pro incertiore tempore, quia non tam facile notus horae, quam dici possunt intelligi. Tempestatem enim antiqui pro tempore posuere. Intergerius parietes dicuntur qui inter confines struntur & quasi intergeruntur. Interuentio uiae priuatio a nec denominato uocabulo. Interuicem flagitatos dicebant antiqui uices, qui stuprum passi essent. Interduatum & interatum dicebant antiqui, quod nunc interdum & interum. Intrahere est contumeliam intorquere. Intercepto tempus interceptum,

salicæ cum mora est ad capiendum. Instaurari ad instar dictum cum aliquid ad pristinam similitudinem reficitur. Infulæ dictæ proprie quæ non unguuntur communibus parietibus conuicinis, circuitu publico aut privato cinguntur, à similitudine uidelicet earum terrarum, quæ fluminibus, ac mari immittunt, suntque in salo. Insurgere incitare. Insimulare, criminem aliquem fingere. Insuasum appellabant colorem simule luteo, qui fiebat ex fumo sicilicet. Instum ab inferendo tractu, sed aliquones significat impositum. Insequere apud Ennium dic, Insequi dixerit. Insignis tam ad laudem, quàm ad uituperationem insecti potest. Inseptum non septum, ponitur in et pro non edificatum. In secta non secta, sed et aliquoties significat secta. Inspare inicare, unde fit dissipare. Insons extra culpam, à quo dicitur morbus quoque existimatur somnium quia perpetuo nocet. Inscitia stultitia. Insecti res latrones quia circa insidiantur sedentes. Immanus ferus siue magnus. Imago ab imitatione dicta. In glumies à gula dicta hinc et in glumiosus, et glutio gula gamma guttur gutturo sus et gurgulio. Immissus, uisus genus, quam alij Regulum, alij ossifragam dicit. Infundere intercipere interponere. Inferiæ sacrificia quæ dijs manibus inferebant. Infestari nõ ferari. Infectores qui alienum colorem in lanam coniungunt, offectore: qui proprio colori nouum efficiunt. In freques appellatur miles qui abest à signis. Inuoluolus uermiculi genus, qui se inuoluit pampino. Infit incipit, sed diuerse significat tonis est ab eo quod est fit nam in fit agentis fit autem patiens est. Inlicitator emptor. Infiteri non fateri. Inscari creditum fraudare. Insarium uinum id quod in sacrificando infra pateræ Labrum ponebatur. Infulæ sunt filaminta lanæ, quibus sacerdotes et hostiæ, templaque uelantur. Inlicium uocantur antiqui dicebant ad concionem uocare. Incales canales, in quos aqua confuit in uis lapide stratis ab eliciendo dictis. In concione in concione. Illex producta sequenti syllaba signi fuit qui legi non paret. Illex correpta sequenti syllaba significat inductorè ab inliciendo. Plautus, Escæ est meretrix, lectus illex. Inlitterata pax est, quæ literis comprehensa non est. Inlaqueatum alij pro uicto uentur, alij pro soluto. Iustum uadem idoneum sponsorem. Infra classim significatur, qui minore summa, quæ centum et uiginti millia æris censu sunt. In tercutius uehementer cutitius, idest ualde stupratus. In fibulati sacrificabantur flammis propter usum æris antiquissimum æris fibulis. Immissus ales ex genere aquilarum est, sed minor uiriu, quæ aquila, quæ uolucris raro, et non ferè præter quæ uere apparet, quia æstum, algoremque metuit, appellatur aut ita quod subito et inexpectata se immittat. Inarculum uirgula erat ex malo punice incuruata, quæ regina sacrificas in capite gestabat. Inuuges boues qui sub iugo non fuerint. Infantum pro ualde magnum usus est Plautus. Ircei genus facinorosum in sacrificiis. Ingalatue uocantur. Indignatio, imprecatio. Illicium dicitur, cum populus ad concionem elicitur, idest uocatur, unde collicæ tegule p quas aqua in uas destuere potest. Indignamenta inamentum uel indicia. Insignes appellatur boues, qui in foemine et in pede album habent quasi insigniti. Internecium testamentum est propter quod dominus eius necatus est. Increpato ferite. In crepitare clamare maledicere. Imbecillam belli inscientia. Iecunarium uictimarium. Inori sine ore. Incalanto inuocant. Ingens dicitur augendi consuetudine, ut in clamare, in uocare, quia n. gens populi est magnitudo, ingentem per compositionem dicitur, quod significat ualde magnum. In pelle lanata noua nupta considerare solet, uel propter moem uentum, quia antiquior homines pellibus erant induti, uel quod teste

tur Lanificij officium se præfaturam uiro. SEXTI POMPEII FESTI. LIBER X. uacuum Iouem appellabant, quod cum lucis esse causam credebant. Lemnisci, idest fasciola colorijæ dependentes ex coronis, propterea dicitur, quod antiquissimum fuit genus coronarum lanearum. Lectus dicitur, uel à collectis folijs ad cubandum, uel quod fatigatos ad se alliciat, uel à græco λέκτρον. Lapidem silicem tenebant iuraturi per Iouem hæc uerba dicentes, si sciens fallo, tum me die stiter salua urbe, arceque bonis ciuias, ut ego hunc lapidem. Lepista genus uasis aquarij. Legro samnitum linteata appellata est, quod samnites intrantes singuli ad aræ uelis linteæ arcundatam non offitros se Romano militi iurauerant. Lemones ab alliciendo adolescentulos appellati. Lethum ab obliuione, quam græci λέθηρ uocant dicitur. Lemonia tribus à pago lemonio appellata, qui est à porta capena uia latina. Leuir est uxoris meæ frater. Leria ornamenta tunicarum aurea. Lesbium genus uasis calati à Lesbis inuentum. Legimus aut scriptum, aut oleam glandem uel, et alia quidem, et addita præpositione dicitur colligimus, deligimus. Lectista insula dicta à consobrino Aeneæ ibidem sepulta. Lictores dicitur, quod fæces uirgaru ligatos ferunt. hi parcentes magistratibus, delinquentibus plagas ingerunt. Liber reperit uini, ideo sic appellatur, quod uino nimio, uti omnia libere loquantur. Imitus obliquus idest transuersus, unde et limina. Limites in agris, nunc termini. Limitatus ager est in centurias dimensus. Librile scapus libræ. Librilla appellatur instrumenta bellica saxa solent ad brachij crassitudinem in modu flagellorum loris reuincta. Liberalia Liberi festa, quæ apud græcos dicitur διονυσια. Næuius libera lingua loquimur ludis liberalibus. Limaes cochleæ à limo appellatæ. Litatum alij solui deditum, dco, quasi uitatum, alij ex græco à precibus, quas illi litas dnt. Lixæ qui exercitum sequuntur quæstus gratia dicit, quod extra ordinem sine militie, eiq; licet, quod liberit, alij eos à licet appellatos dnt, quod et ille Hierusalem sit secutus, quidam à liguriendo quæstu. Lingula per diminutionem linguae dicta, alijs à similitudine lingue exerta, ut in calce, alijs inferta, idest infra dentes occurrat, ut in tibijs. Libella diminutiuum est à libra. Licit decipiendi inducit. Lax et enim fraus est. Lituus appellatus est, quod litis sit testis, est enim genus bucanæ in curia, quo qui cecinerit dicitur litice. Ennius. Inde loci lituus sonitus effundit acutus. Litis occidisse dicitur qui eius rei, de qua agbat, causam amisit. Lixabundus iter libere ac prolixè faciens. Licitati in pugnando siue mercando contententes. Liguitor labitur, fuit. Lingula lac genus piscis uel mulier augur arrix. Lance et lico dicebatur apud antiquos, quia qui furatum ibat querere in domo aliena licio auctus intrabat, lancemque ante oculos tenebat propter mairum familie, aut uirgnum præsentiam. Lauia epularum magnificentiæ, alij à lauazione dictum putant, quia apud antiquos hæc elegit, quæ nunc sunt, non erant, et raro aliqui lauabat. Læna sinistra, quam græci νεφέλη dicunt, et unde tractum cognomen. Scauola à læna lænum sinistra, et lænor sum sinistra sum. Lacuna aquæ collectio à lacu derivatur, quam alij lamam, alij lustrum dnt. Lact in fraudem induci, inde est allicere et lacessere, inde lactat illeclat delectat oblectat. Læna uestimenti genus habitus duplicis quidam appellat existimant thuse, quidam

quidam græce, quæ chlenæ dicit. Latunias ex græco et maximo à syracusanis, qui latunias et appellat, et habet ad instar carceris, ex quibus locis exsi sunt lapides ad extruedam urbem. Laureati milites sequebatur curru triumphantis, ut quasi purgati à cede humana intrarent urbem. Itaque eandem Lauri omnibus suffitionibus adhiberi solitum erat, uel quod medicamento stassima sit, uel quod omni tempore uiret, ut similiter respu. floreat. Lauerniones fures antiqui dicebant, quod sub tutela deæ Lauernæ essent, in cuius luto obscuro, abdito; soliti furti, prædæque inter se luere, hinc et lauernalis porta uocata est. Lacereare diuidere comminuere est, ex quo dicitur est lauus qui discindendo lacerat pecora. Lacinia, quæ pars uestimenti est. Lacerna, quod minus capito sit. Lacer quod auribus curtatis est, lacernum, quod dicitur est in corpore immittunt. Laudare ponebatur apud antiquos pro nominare. Lautitia farina appellabatur ex tritico aqua consperso. Lautule locus extra urbem, quo loco quæ aqua fluctat à laudâ usum exercebat. Lactaria colūna in foro olitorio dicta, quod ibi infantes lacte alendos deferebat. Laobriga nomē copositum à lacu et Orobriga Hispaniæ oppido. Lanæ à græco λέανη, quæ illi λέανη uocantur. λέανη. n. est hasta, et λέανη satellite. Lanoculus qui lana tegit oculi uitiu. Lanberat scindit, atque lanat. Lanerum uestimenti genus ex lana succida confectum. Lapid dolore afficit. Lapidiane ubi exciduntur lapides. Latex lapsu profluens aqua dicitur, utitur tamen hoc uocabulo et in uino. Latine loqui à Latio dictum est, quæ locutio adeo est uersa, ut uix ulla pars eius maneat innoxia. Latrones eos antiqui dicebant, quod conducti militabat à πό τής λέανης. nunc uicarij obsequiosos dicitur, quod à latere adoriuntur, uel quod insidiatur latenter. Laurentalia coniugis Faustulæ nutritis Romæ et Romuli Laurentiæ festa. Locompites locorum multorum domini locati positum. Laruati furiosi et mente moti quasi laruis exterriti. Lotos arboris genus, ex cuius materia frequenter tibia fiebat, cuius bacis pastis quondam lotofagi dicit. Lucar appellatur es, quod ex lucis capitur. Lucrentes et lucretes quæ pars tertia po. Ro. est à Tatius et Romulo appellati sunt à Lucreto Ardeæ rege, qui auxilio fuit Romulo aduersus Tatium bellanti. Lucani appellati dicitur quod eorum regio sita est ad partem stelle luciferæ, uel quod loca cretosa sine idest multæ lucis, uel à Lucilio duce, uel quod primitus in luto confederunt. Lucris pecunia, quæ in luto erat data. Lucria festa in luto celebrata Romani, quod præmagus inter uia salaria et tyberim fuit, pro eo, quod uicti à gallis fugerent, et prælio ibi se occiderunt. Lucra favore dicitur Saturno sacrificantes, idest capite detegere. Lucius prænomen est eius, qui primus fuit, quia oriète luce natus est. Lycij Apollinis oraculum in Lycia maxime claritatis fuit ob luporum interfecionem. Lūnos. n. lupus est. Luxamembra è suis locis mota et soluta, à quo luxuriosus in re familiari solutus. Lucente genus operis pistori. Lucretilis mons in sabinis. Lucomones quidam homines ob insaniam dicti quod loca, ad quæ uenisset, infesta facerent. Lucomedi à duce suo Lucomio dicti, qui postea lucrentes appellati sunt. Luulentus à luce appellatus. Lues est diluens usque ad nihil tractu à græco λύω. hinc dicitur luti terræ humore soluta, et lustratio, quæ quod soluitur, ac liberatur hinc et λύω ἀπό τής λύωσος. idest solutione auri. Lyra. n. libra est. Lūcus et lugere à græco τραχίτης uocabatur τῆ βίῃ, uel ἀπό τής λύωσος. Longitrosus sic dicitur sicut dextrorsus sinistra. Lustra significant lamas luras, quæ sunt in syluis aprouum cubilia. à qua similitudine hi qui in locis abditis, et sordidus uetri, et desidæ operæ dant, dicitur in lustris uita agere, et cum eiusdem uocabuli prima syl

laba producit significat nunc tempus quinquennale, nunc populi lustratione. Lympha dicta sunt à nymphis. uulgo autem memorie proditum est, quod quæspecie quanda è fonte, idest effigie nympha uiderint, furendi nõ fecisse finem, quos græci νεφέλη uocant, Latini lymphaticos appellant. Luxantur, idest luxuriantur, à luxu dictum. Lina genus herbe, uel potius spinæ. Lumbago uitiu, et debilitas lumborum, Luscitio uitiu oculorum, quodque clarius uesperis meridie cernit. Lura os culei uel etiam uris, unde lurcones capaces gule homines et bonorum suorum consumptores. Lustria dies infinitu appellatur puellarum octauis, uerorum nouis, quæ his lustratur, atque eis nota imponuntur. Luridi supra modum pallidi. Lyrnesides ab oppido Phrygiæ Lirnesso dicti. Læbesum et læbertate antiqui dicebant liberu et libertatem, ita græci. Lycophes græci dicitur quod nos primu tempus lucis, dictu autem Lycophes, quasi λυονδ φως, idest lumen candidu. Libertatis templu in auctimo fuerat constructum. Lingua nõ solu pars corporis dicitur, sed etia differentia sermonu. promotorij quoque genus nõ excellentis, sed molliter in planu deuexi. Lybicus capus in agro argeo appellatus, quod in eo primu fruges ex Lybia allatae sunt, quæ ob causam etiã Ceres ab argiis lybissa uocata est. Leparantes liparitani quæ, idest liparenses. Læbes macula in uestimeto dicitur, et deinde metaphoricis transfertur in hoies uituperatione dignos. Latrare Ennius pro posse posuit. Latitauerunt Cato posuit pro sepe uerum. Liberales dicitur nõ solu benigni sed etia ingenuæ formæ homines. Liberata ponebant pro effata, idest locata. Læcus lucrinus in uetigilibus publicis primus locatur eruenus omnis boni gratia, ut in delectu censu, se primu nominantur. Valerius saluius statorius. Lanæ effigies compitalibus noctu dabatur in copita, quod laves, quoru is erat dies festus animæ putabantur esse hominum, redactæ in murum decorum. SEXTI POMPEII FESTI. LIBER. XI. A nubia Iouis tres dicitur esse, quarum una sunt minima, quæ meneant, placidæque sint. Alteræ, quæ maiores sunt, ac ueniunt cū fragore, dicitur atque, aut diuclat, quæ à Ioue sunt, et cõsilio deoru mita ti existimetur. Tertie his ampliores, quæ cū igne ueniunt, et quanq nullu sine igne fulgur sit, hæc propriæ differentiam habeat, quæ aut adurat, aut fuligine deformet, aut accendat, quæ statim mutant deoru cõsilio superioru. Mane à dijs manibus dixerunt. Nam manã bona dicitur, unde et mater matuta, et poma matuta. Manuos in arminibus saluari bus. Aelius Stilo significare ait bonos, et inferi dij manes pro boni dicatur à suppliciter eos uenerantibus pro metum mortis, ut immanes quoque pro ualde nõ bonis dicitur. Manes dij ab auguribus inuocabantur, quod pro eos omnia manare credebant, eosque deos superos atque inferos dicebant. Manare dicitur cū humor ex integro, sed nõ solido nimis pro suas minimas partes erupit, quod est græco trahitur, quia illi nõ satis solidum manare dicunt. Manalem lapidem putabat esse osiu orchii, pro quod animæ inferoru ad superos manarent, quod dicuntur manes. Manalem lapidem etia uocabat petrã quadã, quæ erat extra portã campenã iuxta adẽ Martis, quã cū propter nimã sicutatẽ in urbe præheret sequebatur statim pluuia eumque aquas manaret, manale lapidẽ dixere. Manare solẽ dicebat antiq cū solis ortus radij splendore facere cœpissent, à quo et dictu putabatur mane. Alij mane dictu putat ab eo, quod manu bonum dicebat manius prænomẽ dictum est ab eo, quod mane quis initio

manus sit, ut lucius qui luce. Mania turpes, deformesq; perso-
nae. Manias, Aelius silo dicit aut ficta quaedam ex farina
in hominum figuras, uia turpes fiant, quas alij maniolas ap-
pellant. Manias autē quas nutrices minuter pueris esse lar-
uas, id est manes deos, deasq; putabant, quosq; ab inferis ad su-
peros emanare credebant, aut mania est eorum uicia, mater ue-
sunt enim utriusq; opinionis auctores. Mamilia turris in
tra suburbana regione a Mamilio nomen accepit. Manilio
ru familia progenita fuit a Mamilia filia Telegoni, qua Thes-
sculi procreauit, quando id oppidum ipse condidisset. Man-
10 lie. gentis patriae decreto nemo ex ea Marcus appellatur, q
M. Manlius qui capitolium a gallis defenderat, cum regnum
affuisset, damnatus, necatusq; est. Mantare sepe manere,
Caecilius in epistola. Iam me adeo manta. Iam hoc uide caecus
animus aduenit angit. Mactus magis auctus. Mantu-
cularia dicuntur ea, quae frequenter in usu habentur, et qua-
si manu tractantur. frequens enim antiquis ad manus tergen-
das usus fuit mantiliorum, unde haec trahitur similitudo.

Mantularum usus pauperibus in numis recendendis,
etiam nostro saeculo fuit, unde mantulari dicebantur qui su-
randi gratia mantulas attentabant. Inde poetae pro dolo se
quid agendo usi sunt eo uerbo. Pacuuius, ad mantulandum
astu aggreditur. Sat enim quid promeruerim medici mantu-
la, ita me facti oppressi iugo. Item deinde aggrediar astu re-
gem mantulandum est, hic mihi et machinam ordire no-
uam mantula tactu, an sanctiora dicas iure iuranda. Plau-
hoc significare uidetur quibus quotidie paruae noxae exterge-
antur. Manissa additamentum dicitur lingua thysa, quod
ponderi adiungitur, sed deterius, et quod sine ulla usu est. Luc.
Manissa obsonia uincit. Manalis fons appellatur ab augu-
ribus purus perennis, nequam spicandis uidetur, quia si-
men id spiciatur, quod sua sponte in amnem insuat. Man-
ceps dicitur, quod manu capitur. Item quicquid a populo emit,
conducitur, quia manu sublata significat se auctorem emptio-
nis esse, qui idem praes dicitur, quia tam debet praestare popu-
lo quod promissit, quam is qui pro eo praes factus est. Muni-
ceps est, ut ait Aelius Gallus, q in municipio liber natus est. Itē
qui ex alio genere hominum munus functus est. Item q in mu-
nicipio a seruitute se liberauit a munice. Item municipes erant
qui ex alijs ciuitatibus Romam uenissent, quibus no licebat ma-
gistratum capere, sed tantum munere partem. At Ser. filius
aiebat initio fuisse qui ea condidit, cives Ro. fuisse ut semper
rempub. separatim a populo Ro. haberent, Cumanos uideli-
cet Acerranos, Aelanos, qui aequae ciues Ro. erant, et in legio-
ne mercebant. Sed dignitates non capiebant. Municipium

10

10

30

40

50

60

bris, quia non alius est, quam quod moueri potest. Acius, cum
uirginali mando clam pater. FRAG. Ennius,
idē loco nauibus celsis, munda facie, atq; etiam aere. Cereusq;
mundus etiam appellatur, qui ter in anno solet parere, uideli-
cet tertio calen. Septembris, et quarto nonas Octobris, et ter-
tio idus Nouembris, qui uel etiam dicitur est, quod terra moue-
tur. Mundus ut ait Capito actius in libro sexto pontificali
um ter in anno parere solet his diebus postridie uulcanalium
et ante diem sextum idus Nouembris, qui quid ita dicitur sic
refert Cato in commentarijs iuris ciuili. Mundo nomen impo-
situm est ab eo mundo, qui supra nos est. Forma enim eius ex
ijs, qui intrauere, cognoscere potuit ad similes ille eius infero-
rem partem, ueluti consecratam dijs manibus clausam.

FRAG. Mundum gentiles ter in anno parere puta-
bant, ijs diebus postridie uulcanalia, et ante diem tertiu non-
as Octobris, et ante diē sextum idus Nouembris. inferiorem
enim eius partem consecratam dijs manibus arbitantes clau-
sam omni tempore, praeter hos dies qui superscripti sunt, quos
dies etiam religiofos iudicauerunt, eam ob causam, quod ijs die-
bus, ea, quae occulte, et abita religionis deorum manium es-
sent, in lucem adducerent, et patefierent, nihil eo tempore in
remp. geri uoluerunt. Itaq; per hos dies non cum hoste manus
conferrebat, non exeratus scribebatur, non comitia habe-
bantur, non aliud quicquam in remp. nisi quod ultima ex-
egisset necessitas administrabatur. Munus significat officiu
cum dicitur quis munere fringi. Item donum quod officij
causa datur. Mummiana aedificia a Mummio dicta. Mune-
ritio mortificatio abortum. Munerale lex uocata est qua
Cinitius cauit, ne cui liceret munus accipere. Plautus, neq; mu-
neralem legem, neq; lenoniam rogata fuerit, nec ne float est
mo. Munem significare certum est officiosum, unde eon-
trario immunis dicitur qui nullo fungitur officio. Munias
pro comunicas dicebant. Munificor a munificio, identidem
Cato dixit, cum nunc munificentior dicamus, quamuis munifi-
cens non sit in usu. Magnificus idem Cato pro magnificanti-
us dixit, et non frustra nam postuimus eius magnificae est.

Mamurij uerum nomen frequenter in cantibus Romani fre-
quentabant, hac de causa numma pompilio regnante e caelo ca-
disse fertur anale, id est scutum breue, quod ideo sic appellatum
est, quia ex utroq; latere erat reasum, ut summum, in finimq;
eius lans medio pateret, unaq; edita uox omnium potentissi-
mam fore ciuitatem, quamdiu id in ea mansisset. Itaq; facta sine
eiusdem generis plura, quibus id miseretur, ne intransca ca-
leste possit. probatum opus est Mamurij uerum qui praemij lo-
co pent, ut suum nomen inter carmina salij canerent. Manu
mitti seruus dicebatur, cum dominus eius aut caput eius de ser-
uio, aut aliud membrum tenens dicebat hunc hominem liberum
esse uolo, et emittebat eum e manu. Mutas quoq; e literis
appellatas quidam putant, q postea in ultimis partibus ora-
tionis loquentem obmutescere cogunt, quida, q paruae, exiguaeq;
sint uocis, ut cum mutum oratorem, aut tragoedum dicimus.

Multa esse dicitur pena quadam. M. Varro ait penam
esse, sed pecuniaria, de qua subtiliter in libro primo quaestio-
epistoliaru refert. Maxima multa dixerunt trium millium et
XX assiu. ga no licebat quondam pluribus XXX lobus et
duabus ouibus quaequam multari, aestimabaturq; bos centissi-
bus, ouis decussibus. Monstrum ut Aelius silo interpretatur a
monendo dicitur est, uelut monestrum. Item Asinius capito,
quod monstret futurum et monet uoluntatem deorum, quod
etiam prodigium uelut praedictum et quasi praedictum, qd
praedicat eade, et portentum, q portendat et significet, inde di-
citur apparet id quartu, quod mihi uisum est aduicidij praesertim
cum ex

cum ex eadem significatione pedeat et in promptu sit omni-
bus, id est ostentum, quod item ab ostendendo dicitur est.

Monstra dicuntur naturae modum egredientia, ut serpens
cum pedibus, auis cum quatuor alis, homo duobus capitibus.
icor cum distabit in coquedo. Messapia Appulia a Messa
porege appellata. Monitores non solum dicuntur qui in scae-
na moneant histriones, sed etiam libri commentarij. Moni-
mentum est, quod et mortui causa edificatum est. et quic-
quid ob memoriam alicuius factum est, ut phana porticus, scri-
pta, et carmina. Sed monumentum quamuis mortui causa sit
factum, non tamen significat ibi sepulchrum. Momen momen-
tum. Lucre. Momen si a paruo possint impulsa moueri.
Momas Syculi stultum uocant. Macellum dicitur a Ma-
cello quodam, qui exerebat in urbe latrocinium, quo damna-
to censores Aemilius, et Fuluius statuerunt, ut in domo eius ob-
sonia uenderentur. Maalenti macie tenuati. Marculus
denominatum a Marco. Murcidum ignauum stultu. Plau-
tus, Murcide homo ignaue inres. Murcae deae sacellum erat
sub monte auentino, qui ante a murcus uocabatur. Murmu-
tini sacellum fuit aduersum murum mustellinum.

Murina genus potionis, quae graece dicitur
nectar hanc mulieres uocabant murriolam, quidam murra-
tum murum, quidam id dia putant ex uine genere murrinae
nomine. Murata. potione usus antiquos inditio est, quod eti-
am uine adiles per supplicationes dijs addunt ad pulmonaria,
et quod XII tabulis cauetur ne mortuo indatur, ut ait V ar-
rolibro primo antiquitatum. Itaq; postea ad fuerunt dijs suis
libare. Murer dia solet a castrensiu omnibus quasi muco-
sus, is qui talis male ludit. Muria est, quemadmodum Vera-
nius docet, ea quae fit ex sale sordido in pila pinsato, et in
ollam sicilem coniecto, ibiq; operito, gypsatoq; et in furno
percocto, cui uirgnes uestales ferra ferra secto et in seriam
coniecto, quae est intus in aede uesta in penu exteriore, aquam
iugem quanlibet, quae per fistulas uenit, addunt, atq; ea de-
num sacrificijs uiuntur. Murgonem dixerunt a mora et
decaione. Myrrilonica scuta dicebant, cum quibus de mu-
ro pugnabant. erant squidem ad hoc ipsum apta. Myr-
tea corona Papyrius usus est, quod sardos in campis myrtea si-
perasset. Matronas appellabant eas fere quibus habendi
stolas ius erat. Matronis aurum redditum cum legitur, hoc
significare uidetur, quia matrone contulerunt ornatus sui au-
rum ad capitolium a gallis senonibus liberandum, quibus po-
stea est redditum a populo romano. Matrone magistrati-
bus non submonebantur, ne pulsari, contractariq; uiderentur
ne ue grauidae conciterentur. Sed nec uiri earum sedentes cum
uoribus in uehiculo descendere cogebantur. Mater fami-
liae no ante dicebatur, quam uir eius paterfamiliae dicitur esset,
nec possunt hoc nomine plures in una familia praeter una ap-
pellari. Sed nec uida hoc nomine, nec quae sine filijs est, ap-
pellari potest. Matralia matris matuae festa. Matrica co-
gnominantur homines malarum magnarum, atq; oribus la-
te patentibus. Matrimae ac patrimae dicuntur quibus patres
et matres adhuc uiuunt. Matello diminutiuum a matu-
la, quae uas est urinae. Magmentum magis augmentatum.

Matertera patris et matris mihi magna mater est. Ma-
tertera matris soror quasi mater altera. Mater matuta, ma-
nes. mane, matrimonium, materfamiliae, matertera, matricae,
materie dicitur uidentur, ut ait Verrius, quia sunt bona qualia
salcet sunt, quae sunt matuta, uel potius a matre, quae est ori-
gine graeca. Madusa ebrius a graeco uadua deductum.
uel quia madidus sit uino. Manduces, effigies in pompa an-
tiquorum inter ceteras ridiculas, formidolosasq; ire solebat

magnis malis, ac late debiscens, et ingentem dentibus sonitum
faciens, de qua Plautus ait in rudente. Quid si ad ludome pro
manduca locam, quapropter clare crepito dentibus. Man-
cini fama appellabantur, quod Manicus habuit insignem do-
num, quae publicata est eo interfecto. Mamerus praenomen
est osium, ab eo, quod i Martem Mamertem appellant. Ma-
gistrare moderari. unde magistri non solum doctores artium
sed etiam pagorum societatum, uicorum, collegiorum, equitum
dicuntur, quia omnes ij magis ceteris possunt. unde et ma-
gistratus, qui per imperia potentiores sunt, quam priuati, quae
10 uox duabus significationibus notatur. Nam aut personam ip-
sam demonstrans, cum dicimus, magistratus iussit, aut hono-
rem, ut cum dicitur Titio magistratus datus est. Maximus
pontifex, quod maximus rerum quae ad sacra, et religiones
pertinent, iudex sit, uindexq; contumaciae priuatorum, magi-
stratumq;. Minorum pontificum maximus dicitur, qui pri-
mus in id collegium uenit. Item minimus qui nouissimus.

Maxime dignationis flamen dialis est inter quindecim fla-
mines, et cum ceteri discrimina maiestatis suae habeant, mi-
nime habetur pomonalis, quod pomona leuissimo fructu agro-
rum praesidet. id est pomis. Maiores flamines, appellaban-
tur patritij generis, minores plebei. Maximus curio, cuius
auctoritate curiae, omnesq; curiones reguntur. Maximus an-
nales appellabantur non magnitudine, sed quod eos pontifex
maximus consecrasset. Maiorem consulem L. Caesar putat
dici uel eum, penes quem fasces sunt, uel eum qui prior creatus
sit, praetorem autem maiorem, urbanum, minores ceteros.

Maximum praetorem dici putant alij eum, qui maximus im-
perij sit, alij qui aetatis maxime pro collegio, quia augurum de-
cretum est, quod in salutis augurio praetores maiores et mino-
res appellentur, non ad aetatem, sed ad uim imperij pertinere.

Magnum annum dicunt mathematici, quo septem hydrae
errantia expletis proprijs cursibus sibimet concordant. Ma-
gis a graeco μάλλοι uenit. Maximam hostiam ouilli
pecoris appellabat no ab amplitudine corporis, sed ab animo
placidiore Magnum socrum appellat uir uxoris suae am-
num. Magnam socrum uir uxoris suae auiam appellat.
Maior socer uxoris meae pro auus. Maior socrus uxoris
meae proauia. Maior patruus, uir et auiae patruus.

Maior amita, uir, et auiae amita. Maior auunculus, uir
et auiae auunculus. Maior magistratus consul dicitur.
Maior graeca dicta est Italia, quod eam sicili quondam
detinuerunt, uel quod multa, magnaq; ciuitates in ea fuerunt
ex graecia profectae. Martialis campus in Caelio monte dicitur,
quod in eo equiria solebant fieri, siquando aqua tyberis
campum martium occupassent. Mamphur appellatur lo-
ro circumuolutum mediocri longitudinis lignum rotundum,
quod circumuolutum fabri in operibus tornandis. Mamphu-
la appellatur panis syriaci genus, qd, ut ait Verrius, in cliba-
no ante quam percoquatur decedit in carbones, cineremq;, cui-
us meminit Lucilius. Pistricem ualida si nuni suppeditabit,
Addam empleuron, mamphulas quae sciat omnes. Mapa-
lia caesae poenicae appellantur, in quibus quia nihil est secreti,
solet solute uiuentibus obijci id uocabulum. Cato libro. iij.
originum Mapalia uocantibus ubi habitant, ea quasi cohortes
rotundae sunt. Musfardas prima syllaba producta dicebant
antiqui sterces murium. Muli mariani dicitur solent a C. Ma-
rii instituto, cuius milites in furca interposita tabella uaricosi-
us onera sua portare adfuerant. Mulus uehiculo lunae ha-
betur, q ta ea sterilis sit, quae mulus, uel q ut mulus non suo ge-
nere, sed equis creatur, sic ea solis no suo fulgore luceat. Mulus
celebratur ludi in circo maximo co suales, quia id genus quadru-
o iij

50
60

pedum primum putatur ceptum curru, uehiculoq; adiungi. Millus collare canum uenaticorum, factum ex corio, conu- xumq; clauis ferreus, eminentibus aduersus impetum luporū. Scipio Aemilianus ad populū uobis inquit, rei q; pu. praesidio eritis, quasi nullus canis. Mansuetum ad manum uenire sue- tum, alij aiunt mansuetum dictum, neq; ex misericordia mō- stum, neq; ex crudelitate seuum, sed modesta temperatum.

Mansues pro mansuetus. Minusule quinquatrus appel- lanur iduum, quod is dies festus est tiberini, qui colunt Miner- nam, cuius deae proprie dies festus est quinquatrus, mense mar- tio aliter minuscula quinquatrus appellantur idus Iuniae.

Martius mensis initium anni fuit & in Latino post Romam conditam, eo qui agens erat bellicosissima, cuius rei testimonium est, quod posteriores menses, qui annum finiunt, a numero ap- pellati, ultimum habent decembrem. Martias calendas ma- tronae celebrabat, q; eo die Iunonū luanae aedes coli caepa sit.

Maius idibus meratorum dies festus erat, quod eo die Mer- curij aedes esset dedicata. Mesius lingua osca, mensis maius- osci enim a regione sapaniae, quae est Osos, uocati sunt. Ma- ius mensis in compluribus ciuitatibus latinis, ante urbem condi- tam fuisse uidetur, qua ex causa uerum a maioribus, ut Iunius a iunioribus dictus sit, an a Maia, quod Mercurio filio eius res diuinae fiant solennes, an quod ipsi deae in multis latinis ciuitatibus sacrificia fiebant ipso mense.

Mulleos genus calceorum aiunt esse, quibus reges albanorum primi, de- inde patritij usi sunt. M. Cato originum libro V I I. qui mag- strarum curulem cepisset calceos mulleos allucinos, ceteri pe- rones. Item Titinius in sciana. Iam cum mulleis te ostendisti, quas tibiatis in calceos, quos putant a nullando, idest sciendo dictos. Malleoli uocantur non solum parui mallei, sed etiam qui ad incendium faciendum aptantur, uidelicet ad similitudi- nem priorum dicti. Mollestas dicebant pelles ouiles, qui- bus caeleus extergebant. Malta dicitur a graecis pix cum ce- ra mista. Maeftus a magnitudine dicta. Mas diminuti- uue facit masculus. Masulina & foemina uocabula dia- melius est secundum graecorum quoq; consuetudinem, qui non appera. Meandrum genus picturae dictum est a similitudine flexus amnis qui appellatur meandrus. Meaca- tribus a quodam castro sic appellatur. Mansucium edacem a mandendo scilicet. Mox paulo post. Mox est institutum patrum pertinens maxime ad religionem, caerimoniasq; anti- quorum. Morbosum hominem, morbo aliquo affectum.

Mortuus ab emerita uita dictus. Moracius nuxes, Titini- nius duras esse ait, vnde fit diminutiue moracillum. Mo- do cum per correptum o dicitur, significat tempus, ut modo ue- ni, & ponitur pro tantum ut tace modo, quod si producta poste- riore syllaba enuntietur, datiuus uel ablatiuus est casus ab eo, q; est modus. Modo quodam, idest ratione. a modo dicuntur omnia ista, comoditas comodus comodae accommodat modice modesta, moderatio, modificatio. Masculino genere parentē appellabat antiqui etiā matrem. Malo cruce masculino ge- nere cū dixit Gracchus in oratione quae est in P. Popilium po- steriorem, tā repraesentauit antiquā cōsuetudinē, quā hāc sō- tem atq; hunc stirpem iūdem antiqui dixerunt, & rursus hāc lupū. hāc meū. Itē cū idē in Pōpiliū & matronas ait, & exē- plo instituto dignus fuit q; malo cruce periret. Manū & mē- tū prouerbiū est ex graeco ductū, qd est πολλὰ μετὰ τὴν ὕ- λην, uel χερσὶν ἀπὸ. Chalcantē uites ferentem qdā augur uē- cius praeteriens, dixit errare. non. n. ei fas esse nouum uinum.

Moles pro magnitudine ferē poni solet. Sed moliri, & moli- tiones a mouendo certū est dici. Mulaber uulcanus a mo- liendo scilicet ferro dictus. mulcere enim moliri siue lenire est

Paci. quid me obtutu terres, uulces laudibus. Magisterare regere, & temperare est. Magisteria dicuntur in oibus re- bus q; magis caeteris possunt, ut magisterii equitum. Mutare loqui. Ennius, in telepho, palam mutare plebeio piaculum est. Mediocris ipse qui supra posuit cū ait ridiculum mag- stratu pauculos homines mediocritatē exercitum obuiam duci.

Mutinini sacellū fuit Roma, ubi mulieres uelate togis pra- extatis solebat sacrificare. Maeniana appellata sunt a Mae- nio cōfore, qui primus in foro uirga colūnas signa prociat, quo ampliarentur superiora spectacula. Maenia muri, & alia- municiāe urbis gratia facta, ut Acius in helenibus, signa exē- plo canere ac tela ob maenia offerre imperat, significat et offi- cia. Plua. in neuolaria prohibent, q; maenia alia uide ego sin- gor in ea, quasi munia idest officia. Maene singulariter di- xit Ennius, apud emporium in campo hostium per maene. Metelli dicitur in lege militari quasi mercenarij. Acius anna- liū XX V I I Calones, familiq; miscelq; caculae q; a quo ge- nere hominum Cealiae familiae agnomem putatur dictum.

Mussare murmurare, Ennius, in oculo mussabam. uulgo ue- ro pro tacere dicitur, ut idem Ennius, nō deat mussare bonos.

Mutia prata trans tyberim dicta a Mutio, cui a populo da- ta fuerant pro eo q; Porphenam thursarū regem sua cōstantia ab urbe dimouit. Mugona porta Roma dicta est a Mugro quodam, qui eidem tuenda praesuit. Mugonari est mugri, & quasi tate tonari. Minutio porta appellata est, eo quod proxima est sacello Minutij. Mustriola est machinula ex regulis, in qua calceus nouus sinitur. A franius Mustriolam in- dicit in pingam tibi. Maioparo genus nauigij ex duobus dis- similibus formatum. Nam & mardon, & paron per se sunt.

Medius fidius compositum uidetur & significare Iouis fili- um, idest Herculem, q; Iouem graece Ἰὼς dios & nos Iouem ac fidium pro filio, q; sepe antea pro L. litera. d. uidebantur. quidam existimant iusturadum esse per diui fidem, quidā per diuini temporis, idest diei fidem. Mortem obijisse ea consue- tudine dicitur, qua dixerunt antiqui ob Romā legiones ductas, & ob Troiam duxit exercitum pro ad similitudē uadimonij- um obijisse, idest ad uadimonium ijsse, & obuiam aduiam.

Membrum abscondi mortuo dicebatur, cum dignus eius deci- debatur, ad quod seruat iusta fieret reliquo corpore cōbusto. Monodos appellatus est Prusias filius qui unum os habuit dentium locos, similitur habuit & Pyrrhus rex Epirotarum.

Minotauri effigies inter signa militaria est, quo non minus oculo esse debent consilia ducum, quam fuit domicalium eius labyrinthus. minotaurus putatur esse genitus cum Pasiphae.

Minois regis uxor dicitur concubuisse cum tauro, sed affir- mant alij Taurum fuisse nomē adulteri. Magnificissima di- cebant antiqui pro magnificentissima. re enim uera magnifi- cens dici non potest. unde magnificentissima uidetur deduc-

Multifacere dicitur sicut magnificere & parvisfacere, Cato neq; fidem, neq; insurandum, neq; pudicitia multificat, qd me- rito ab usu recessit, quia quantitas numero aestimatur, nec desy- derat multitudinem. Multifariam dixerunt antiqui quod uidelicet in multis locis dari poterat, idest dici. Maurotem poe- ta dicunt martem. Manus manertis facit, id est lingua- osca Mars martis, unde & in Sicilia. Mamertini appellati, qui Messanem habitant, Nam cum de toto Samio grauis in- disset pestilentia, A Sibemius. Metius eius gentis princeps con- uocata ciuium suorum concione, exposuit se uidisse in quiete praecipientem A pollinem, ut suellens eo malo liberari, uer sa- crum uouerent, idest quaeuq; uere p oximo nata essent, immolaturus sibi, quo facto leuatis, post annum uigessimū, deinde eiusdem generis incescit pestilentia. Rursus

itaq;

itaq; consultus Apollo respondit non esse per solutu ab ijs uoiū, qd homines immolati nō essent, quos si expulsi sint, certe fore, ut ea clade liberarentur. Itaq; ijs iussi patria decedere, cum in par- te ea confidissent, quae tauromitana dicitur, forte errantibus Messanensibus auxilio uenerunt uero cosq; tum eorum ut gratiam referrent, & in suum corpus communi- nemq; agrorum inuiterunt eos, & nomen acceperunt unum, ut dicebatur Mamertini, quod coniectis in sortem duodecim deo- rum nominibus manens forte exierat, q; lingua osorum Mars significatur, cuius historiae auctor est Alphius lib. primo belli carthaginiensis. Minuebatur populo lectus aedis dedicatio- ne, cum a censoribus lustrum condebatur, cum uotum publice susceptum soluebatur. Priuatis autem cum liberi nascerentur, cum honos in familia ueniret, cum pater aut liberi, aut uir, aut frater ab hoste capti domū redirent, cum puella disponeretur, cum propinquior quis cognatione, quā in is, qui lugeretur, na- tus esset, cum in castro Cereris constitissent. Masulis Cato pro paruis moribus dixit. Mente capus dicitur, cum mens ex hominis potestate abiit, & idem demens, qui de sua mente deces- ferit, & amens, qui a mente abiicit. Mortuae pecudis corio calceos, aut soleas fieri flammibus nefas habebatur, quoniam sua morte extincta omnia funesta aestimabantur. Me pro mi- hi dicebant antiqui, ut Ennius cum ait libro secundo, siquid me fuerit humanitas, ut teneatis &c. Lucili nunc ad te redeo, ut quae res me impendit agatur. Mallunium datum in cōmen- tarium sacrorum significat manum qui lauet, a quo malluniae diuntur quibus manus sunt lauae, perinde ut pelluniae qui- bus pedes. Maleuoli Mercurij signum, idest statuam appella- bant, ideo quod in nullius taberna spectabat. Mendicam di- ci Verris putat a mente eius, quam sefellere fortuna, uel quod precatur quae ut uita sua medeatur abo. Maeson persona comita appellatur, ut coai, aut nauae, aut eius generis, dici ab inuente eius Maeson comedo ait A rjstophanes grammaticus. Monile dictum est ornatus muliebris, qualem habuisse Eriphyl- lam fabula ferunt, ex eo etiam equis perpendens a collo orna- mentum monile appellatur. Molucrum non solum quo ro- tae uertuntur dicitur, id quod graeci μίλιον appellant, sed etiam tumor uentris, qui etiam uirginibus solet euenire, cuius meminit A. franius in uirgine, ferme uirgini tanquam grauidae mulieri crescit uentus, molucrum uocatur, transit sine dolori- bus. Cloatus etiam in libris sacrorum. Molucrum aiunt esse lignum quoddam quadratum, ubi immolatur. Idem Aelius in explanatione carminum saluarium eodem nomine appella- ri ait, qd sub mola supponatur. Aurelius. Opilius appellat ubi molatur. Mola etiam uocatur far tostum & sale sparsum, qd eo molitio hostiae aspergantur. Molae uiaae inepte quidam di- ctas putant. Manius agrum nemorensem Diane consecra- uit, a quo multi & clari uiri orti sunt, et per multos annos fue- runt, unde prouerbiū multi manij aritiae. Asinius Capitolon- ge aliter sentit, ait turpes & deformes significari, quia maniae diuntur deformes personae, & aridae genus panis fieri, quod maniae appellatur. Metonymia est eropos cum ab eo quod continet significatur id, quod continetur, aut superiori sermone & inferiori superiore, quae continet quod continetur. ut Ennius cū ait A fr. a. terribili tremat horrida terra tumultu, ab eo quod continetur id continet, ut cum dicitur epota amphorauini, a su- periore inferior, ut Ennius cum magno strepitu uolcanus u en- tus uegerat rem, ab inferiore superior, ut peruasi animo u- uum deus, qui multo est maximus. Milium quidam putant cepisse nomen a maxima numerorum summa, quae est mille, quod alij graeci sarps iudicant esse, cum id illi. μίλιον uo- cetur tam Hercules, quam panicum meminit. Minor a

templa sunt ab auguribus, cum loca aliqua tabulis, aut linteis sepuntur, ne uno amplius hostio pateant, certis uerbis defini- ta. Itaq; templum est locus ita effatus, aut ita sepius, ut ea una parte pateat, angulusq; adfixus habeat ad terram. Mortis causa stipulatio existimatur fieri, ut ait Antisthenes Laeco, quae ita fit, ut morte promissoris confirmetur, aut (ut quidā dixerūt) cuius stipulationis mors fuit causa. Marsjedis sine r litera maspedis imprecatur, solita uallium, quod significat Messala quidem augur in explanatione augurorum reperire se nō po- tuisset ait. Magnos ludos Romanos ludos appellabant, quos in honorem Iouis, quem principem deorū putabant, faciebant. Meltem meliorem dicebant. Matrem matutam antiqui ob bo- nitatem appellabant. & Matruū idoneum usui & mane primū apium diei, & inferi dii manes, ut suppliciter appellati bono essent, & in carmine saluari cerusmanus intelligitur creator bonus. minutum & minuire ex graeco μειννν dictum uideri potest. minores & maiores inter cognomina foemina- rum poni solebant. Minam Aelius uocitatem ait mamam al- teram lacte deficientem, quasi minorem factam. Minurratio nes appellantur auium minorum cantus. Minye dicti argo- nauae, quod pleriq; eorum ex filijs minyae fuerant orti. Mi- nutia porta Romae est dicta ab ara Minutij, quem deum puta- bant. Minorem delum puteolos esse dixerunt, quod delos ali- quando maximum emporium fuerit totius orbis terrarum, cui successit postea puteolanum, quod municipium graecum antea dice archia uocatum est, unde Lucilius, inde dice archum po- pulos, delumq; minorem. Militem Acius a mollitia per an- tiphrasin dictum putat, eo quod nihil molle, sed potius asse- rum quid gerat, sic ludum dicimus, in quo minime luditur. Mi- nerimus pro minimo dixerunt. Miniscatur pro reminiscatur antiquitus dicebatur. Mineria dicta quod bene moneat, Hāc enim pagani pro sapientia ponebant. Cornificus uero qd fin- gatur, pingaturq; minitans armis eandem dictam putant. Mi- nime gentium dicebant, pro eo quod est omnium gentium iudi- cio minime esse faciendum. Miluina genus tibiae acutissimi so- ni. Miracula, quae nunc digna admiratione dicimus, antiqui in rebus turpibus utebantur. Mirior dicebant comparatum a miro. Titinius. Mirior inquam tibi uicior. Miscelliones appellantur, qui non certa sunt sententiae, sed uariorum, mi- storumq; iudiciorum sunt. Misenum promontorium a Miseno tibiāne Aeneae ubi sepultus est, appellatum. Miseratur is qui conqueritur aliena in omnia. Miseretur is qui miserū sub- leuat. Miseret me eadē forma dicitur qua piget, poenitet, & edet- zarachidion prima adolescentiae. Metus foeminino genere di- cebant. Ennius, uiam an moriar nulla in me est metus. Mete- ri castra dicuntur, quod metis diriguntur. Meddix apud osos nomen magistratus est. Ennius. Summus ibi capitur meddix oc- ciditur alter. Medirinalia dicta hac de causa, Mos erat lati- nis populis, quo die quis primum gustaret mustum diceret om- nis gratia uetus nouum uinum bibo, ueteri nouo morbo mede- or. A quibus uerbis etiā Medirinae deae nomen ceptum, eiusq; sacra medirinalia dicta sunt. Medioximum mediocre. Me- dullius ex intims medullis. Medulliu dicitur non medium terrae, sed procul a mari, quasi medullium, ab eo quod est uil- lus. Medibile medicabile. Merendam antiqui dicebant pro prandio quod scilicet medio die caperetur. Mediterream me- lius quam mediterraneam Sifenina dicitur. Mergo feru- la, quibus acri frugum sunt, dicta a uolucris mergis, ga- ut illi se in aquam mergunt, dum pisces persequantur, sc mis- fores eas in fruges demergunt, ut eleuare possint manipulos. Mercurius a merabus est dictus. Hunc etenim ne gotiorum omnium aestimabant esse deum. Merum antiqui dicebant so-

lum. unde et auis merula nomen accepit quod solinaga est, et solitaria pasitur, ac nunc merum purum appellamus. Mercedonias dixerunt a mercede soluendo. Medialem appellabant hostiam atram, quam meridie immolabant. Merceditium mercenarium, quod mercede se tueatur. Meretrix pro meretrix dicebatur. Melicæ gallinæ, quod in media id genus auium corporis amplissimi fiat l. litera pro d. substituta. Melos in sua dicta est a Melo, qui ex phœnicæ ad eandem fuerat profectus. Melo nomine alio Nilus uocatur. Melis hasta a ligno mali dicta. Melibæa purpura a nomine insule, in qua tingitur est dicta. Melæcoropyphi genus auium, quæ latine uocantur atricapillæ, eo quod summa earum capita nigra sint. Memore rare significat nunc dicere, nunc memorie mandare. Mendicium dici putant uelut, quod in proxa ponitur. Mentum dicebant quod nos commentum. Memoriosus memoriosior et memoriosus et memoriosissime faciunt. Mæsa frugibusque iurato significat per mensam, et fruges. Magalesia ludos matris magne appellabant. Mefanalum teli missilis genus. Meatus a meando dictus. Metastor et mehercules iusuradum erat quasi diceretur, ita me Castor, ita me Hercules, ut subaudiatur innet.

SEXTI POMPEII FESTI. LIB. XII.

Aenia est cæmen, quod in funere laudandi gratia cantatur ad tibiam. Sunt qui eo uerbo finem significari putant. Quidam uolunt neniā ideo dici, quod uocis similior querimonia stentium sit. Quidam autem neniæ ductum nomen ab extremi intestini uocabulo. Græci enim uerborum extremum dicunt, siue quæ chordarum ultima uerba dicuntur, extremam cantionis uocem neniā appellauerunt. Neniæ deæ sacellum extra portam uiminalem fuerat dedicatum. Nauali corona solet donari, qui primus in hostium nauem armatus transierit. Nescien des arietes dixerunt, quod dentibus frondere non possunt. Alij dicunt nescientes infantes esse non dum frudentes id est frangentes. Lilius. Quem ego nescientem alui lacteam immulgens opem. Sunt qui nescientes testiculos dici putent, quos lanuueni appellanti nebrundines, græci uerpus, prenestini uerpones. Nemora significant syluas amœnas. Nemut, nisi etiam uel nempe. Nemini genitiuo casu Cato usus est, cum dixit. Sunt multi corde, quos non miseret nemini. Nea datus proprie dicitur qui sine uulnere interfectus est, ut ueneno, aut facine. Nequidum pro nequente dixerunt. Neutiquam pro nullo modo. Nepotes luxuriose homines uitæ appellati, quod non magis his rei suæ familiaris cura est, quam in his quibus pater auusque uiuunt. Nepos compositum ab eo quod natus post sit patri, quædam filius. Nefasti dies n. litera notantur. Nepe asiorum lingua sydis, quod cancer appellatur, uel, ut quidam uolunt, scorpium. Plau. Dabo me ad parietem, imitabor nepam. Nepus pro non parus. Nautea herba granis nigra, qua coriarij uentur, a naue ductum nomen, quia uentur facit per mutationem t in s. Natio genus hominum, qui non aliunde uenerunt, sed ibi nati sunt in pecoribus quoque bonus prouentus foeturæ bona natio dicitur. Nautiorum familia è eroianis dicitur oriunda. Natinatio dicebatur negotiatio, et natinatores ex eo sedinosi. Nascitur cum granum fabæ se nascendi gratia aperit, quod fit non dissimile nauis formæ. Nudus tertius compositum ex nunc et die tertio. Nuptam a græco dictam, illi enim nuptam appellant uerpus. Nuculas prenestinos appellabant, quod inclusi a Pœnis asilini famem nucibus su-

stentauerunt, uel quod in eorum regione plurima nux minuta nascitur. Numus ex græco numismata nascitur. Nuntius et res ipsa et persona dicitur. Nuper quasi nouer tanquam diemus nouissime. Numen quasi nuntius dei ac potestas. Numidas dicimus, quos græci nomadas, siue quod id genus hominum pecoribus negotiatur, siue quod herbis, ut pecora aluntur. Numella genus uinculi, quo quadrupes deliguntur. Nuas statantur nuptis, et iaciuntur pueris, ut nouæ nuptæ intranti domum noui mariti secundum fiat auspiciam. Numæ Pompilij in ianiculo est sepulchrum. Nonancium et terminium dicitur, quod nouem uinciarum sit, siue trium. Nomen dictum quasi nomen, quod notitiam facit. Noctua a tempore noctis dicta, quo canit uel uolat. Noneolæ uocatur papilla, quæ ex faucibus caprarum dependet. Noctulugam Lucilius dicit, cum obscœnum significat. Nihili quod nec hili quid est. Nouerac dicitur, quam quis sublati liberis nouam uxorem dicit, ac referenda familia gratia. Noualis ager nouæ relictus sementi. Nanum græci uas aquarum dicitur humile et concauum, quod uulgo uocant situlum barbatum, unde nani pomaliones appellantur. Necem a græco dici certum est. uerpus enim mortuum dicitur græci. Niuem interpretatur nouum ex græco, quod illi dicunt uerpus. Nequitates narnienses. Negotium quod non sit otium. Nauos a celeritate nauis dicitur. Nouendiales feriæ a numero dierum sunt dictæ. Naualis portæ a uicinia naualium dicta. Nemo compositum uidetur ex ne et homo, quod confirmatur magis, quia in persona semper ponitur, nec pluraliter formari solet, quia intelligitur pro nullo. Nemo nec homo. Nec unquam, nec unquam quinquam. Nequalia determinata. Nequinunt pro nequeunt ut solinunt ferunt pro solent, et ferunt dicebant antiqui. Lilius in odysea partim erant, neque nunc nequinunt nunc gratiam redire. Nequeunt non eunt. Neceum, nec eum, Nequitum, et nequitur pro non posse dicebant, ut Pacuuius cædit. Sed cum contendit nequitum, ut clam tendenda est plaga Plau. in satyrione, Retrahi nequitur quoquo progressa est semel. et Cato originum libro primo, sana in eo loco complurima fuere, ea exaugurauit prius quod termino sanum fuit, id nequitum exaugurari. Necessarium ait esse Opilius Aurelius in quo non sit cessandum, aut sine quo uiui non possit, aut sine quo non bene uiuatur, aut quod non potest prohiberi quum fiat. Necessarij sunt, ut Gallus Aelius ait, qui aut cognati, aut affines sunt, in quos necessaria officia conferuntur, præter ceteros. Nec coniunctionem grammatica ferè dicitur esse distinetam, ut nec legit nec scribit, cû si diligentius inspicatur, ut fecit Asinius Capito, intelligi possit eam positam esse ab antiquis pro non et ut in. xij. est, aster. custos nec sit. Item si aderat furto quod nec manifestum erit et apud Plautum in phasmate, nec re est si illi dixeris. et Turpilius in demetrio. Nec recte dici mihi iandudum audio. Nectere ligare significat, ut est apud plurimos auctores frequens, quum etiam in commentario sacrorum usurpatur hoc modo, pontifex minor è framentis natus est. Necto, id est funiculos facito, quibus sues adnectantur. Nectar græce significat deorum potionem, unde Virg. ait, stipant et dulcia distendunt nectare cellas. Item Lucre. libro. ij. et natio do florem nectat, qui floribus habet. Non pridem, æque et recte, et frequenter dicitur, ac improbidem, quam pridem. Nequam aurum est auris quod uis uehementius ambiat hoc uersu Lucilius significare ait Asinius Capito nequæ esse aurum, quod aures ledat, uel pondere maurium, cum mollissima pars inauditur, uel ex auro intelligi pecuniam cuius respectu et nimia cupiditate homines ad peccandū adducuntur. Nequicq frustra. Nequam, qui ne tanti quidem quod habetur minimi. Nec un-

lieri, nec gremio credi oportere. prouerbiū est, quod et illa incerti, et leuis animi est, et plerumque in gremio posita, cum in oblivionem uenerunt exurgentium procadunt. Nexum est, ut ait Aelius Gallus, quodcūque per æs et libram gerit, idque necti dicitur, quo in genere sunt hæc testamenti factio, nexi dantur, nexi liberantur. Nexum æs apud antiquos dicebatur pecunia, quæ per nexum obligatur. Neruum appellamus etiam uinculum ferreum, quo pedes impediuntur, quanquam Plautus eo etiam ceruices uinciri ait, perfidiose capus, eo sedepol neruo ceruices probat. Neugmate in armine Cn. Marci uatis significat negare, cum ait grauis Meientium duorum neugmate. fortasse neugmate. Negritus in augurijs significat agritudinem. Nebulo dicitur est, ut ait Aelius Stilo, qui non pluuiis est, quæm nebula aut qui non facile percipi possit, qualis sit nequam uagator. Nesi pro sine positum est. FRAG. Naccæ appellantur uulgo fillones, ut ait Curiatius, quod nauis sint, id est nullius præiij. Idem sentit et Cincius, quidam autem quod omnia ferè opera ex lana Naccæ dicantur a græcis. Naccæ ait Aelius philologus ponit pro naccis, Cincius quæ in olea naccis, quod inuisit Aelius Stilo omnium rerum putamen. Clossetatorum autem scriptores fabæ granis quod hercat in faballo, quidam uerba in glaudis, quam Verrius in glauda uocat medio uuelut dissepimentum, id est membranulam, quæ est in medio nauis. Quidam ex græco uerba uerba leuem hominem significari. Plautus in parasito pigro ambo magna laude lauti, postremo ambo sumus non nauis. Item in mustellaria, quod id esse dicam uerbum nauis nescio. et in truculento, amas hominem non nauis. et Neuius, et in tunicularia eius, nocte nauis ducere, Sed Ennius, illic est uagator nihil non nauis homo. Nares appellari putant, quod per ea nati foramina odoris cuiusque gnari sumus, Melius dicit a græco per inuersionem literarum, ut latinis consuetum est uerba nates, ut uerba forna, et uerba tener, et multa huiusmodi. Narica est genus piscis minuti. Plau. murticam uideo in uasis stagnis naricam bonam et canatam, et taguma quas fartas cochas piscis narias. Naticam piscem leges apud antiquos per t. non per r. et uidetur a natando dictus. Nator in. xij. nactus erit prætio erit. item in foedere latino pecuniam quis nator habet, et si quid pignoris nator sit sibi habet. Nare a naue dicitur sic Cornificius ait quod aqua feratur natans ut nauis. Ennius libro. vij. Alter nare cupit, alter pugnare paratus. Plautus in aulularia, quasi pueri, gnare discunt, et scirpea induit raris. Nare igitur est sepius nare, ut dicitur facultate. Natus celer ac strenuus a nauis uelocitate uidetur dictus. Ennius libro. vi. Nauus repertus homo græcio patre grauius homo rerum. et libro sextodecimo, Nauorum imperium seruare est in superanum. Plautus in sribolaria. Naue agere oportet quod agas non ducterier. Naualis scriba qui in naue apparebat inter aliud genus scribarum minimæ dignitatis habebatur, quæ periculis quoque eius ministerium esset obiectum. Plau. non ego te noui naualis scriba culumbari impudens, siue quod culumbaria in naue appellabantur ea, quibus remigunt siue quæ colubariorum quæstus temerarius, incertusque. Nasterna est genus uasis aquarum ansati, et patenti, quale est quo equi perfundi solent. Plau. in bacchidibus, ecquis euocat cum nasterna, et cû aqua istum impurissimum, et in neruolaria, ecquis huc effert nasterna cû aqua sine suffrago, et Cato in ea oratione, quam composuit in Q. Sulpitij, quoties rimulos nasterna superfluos aqualis matellæ sine ansis. Nassa est piscatorij uasis genus, quo cum intrauit piscis, exire non potest. Plau. nunquam hercule ex ista nassa hodie ego escam petam. Naspuræ nectat cum dixit pontifex funiculi ex framentis frunt-

Nauisbulum uocabant antiqui uas aluei simile, uidetur a nauis similitudine. Nauia slyua dicta iuxta urbem, quod nauis cuiusdam fuerit. Nauia est uno ligno exalpto, ut nauis, quo utitur alueo in uindemia si quis quoque in comitio appellatur nauia, ab Actio nauio augure. Nā cum Tarquinus præfatus in stitutus tribus a Romulo mutare uellet, dicitur eturque ab Actio per augurium ut eluderet eius prudentiam, interrogauit eum, an fieri posset, id quod animo proposisset suo, cui illo permitte augurio cum respondisset effia posse, iussit rex eotem, ac nouaculam proferre, FRAG. Numero dicebant pro nimium si isto, qui exeam numero estis mortui hoc exemplo, ut pingretis, id est cur tam cito mortui estis. Item in neleis. Nunquam numero matris faciemus uolui. Idem est nunquam nimium faciemus Apud Nauium, Neminem uidi qui numero sciret quisque scit, id est opus, id est nimirum sciret. Anapanturgus Antonius hæc ait numero nimium cito celeriter nimium. ut Plautus in cassina. ueni quid uis mea ancilla, nimium sepius numero dicit nimium cito. Actius in ænomao, ego ut essem affinis tibi ut te extinguerem, tuam peti gratiam numero te expungat timor. Afranius in suspecta, per falsum et abs te creditum numero nimis celeriter. Cæcilius in echione, hei perij, quid ita numero uene fecem domū. Afranius in simulatam, enim fera numero, ac ne quicquam ego gratias. Numerata senatum ait quibus senator consili cum impedimento uult esse, quo minus faciat. S. C. postulatque, ut aut res, quæ affirantur diuidantur, aut simul consulantur, aut si tot non sint senatores quo numero liceat scribi, Sen. C. expectentur. Numerius prænomen nunquam antea fuisse in patricia familia dicitur, quamuis Fabius, qui unum post sex et trecentis ab Hetruscis interfectos superstiti inductus magnitudine diuitiarum uxorem duxit O. Tacilius maleuētani, ut tum dicebantur, filiam ea conditione, ut qui prius natus esset prænomine aut materni Numerius appellaretur. Non omnibus dormio prouerbiū uidetur natum a Cæpio quodam, quæ Pararencho dicitur est, quod simularet dormientem, quo impunitus eius uxor moecharetur. eius meminit Lucil. Nuncupata pecunia est, ut ait Cincius in libro secundo de officio iuriconsulti nominata certa nominibus proprijs pronuntiatæ, cum nexum facit, mancipiumque uti lingua nuncupasset, ita ius esto. uota nuncupata dicuntur, quæ consules prætores cum in prouinciam proficiscuntur faciunt, ea in tabulas præsentibus multis referuntur. at santra libro secundo de uerborum antiquitate factis multis nuncupate, colligit non de recto nominata significare, sed promissa et quasi testificata circumscrippta recepta, etiā in uotis nuncupandis esse conuenientius. Nupta uerba dicuntur ab antiquis, quæ uirgenem dicere non licebat, ut Plau. in disolo, uirgo sum, non didia uerba nupta dicere. Nuptas dictas esse ait santra ab eo quod nympha dixerunt græci antiqui uerpus, unde nouam nuptam uerpus uerpus Cornificius quod noua petantur coniugæ. Curiatius quod noua ratio fiat. Aelius et Cincius, quia flammeo caput nubentis obuoluitur, quod antiqui obnubere uocabant, ob quam causam lege quoque patens tam iubetur caput eius obnubere, qui parentem necauisset, quod est obuolueret. Nuscitiosum Aelius philologus ait appellari solitum, qui propter oclorum uinitia parum uideret. at Popilius Aurelius nuscitiosum esse cæcitiudines nocturnas. Aelius Stilo qui plus uideret nesperis, quam meridie, nec cognosceret nisi quod usque ad oculos admoisset. Nonas quidam noualuna, quod in eas concurreret principium lunæ. alij quod semper ante diem iduum nouum essent, Scribi que idco debere primam eius appellationis syllabam, adiecta u litera. Nonarum iduum, Calendarum posteri dies nuptijs alieni habentur, quoniam ij dies decreto pontificum atri iudi-

cati sunt quod quotiescumq; Romani duces belli gerendi gratia his diebus supplicauerunt, male rempublicam gessere. Nundinas feriarum diem esse uoluerunt antiqui, quo rustica mercedi, uendendiq; causa in urbem conuenirent, eumq; neq; ne si liceret cum populo agi, interpellarentur nundinatores. Nondinalem, coquum. Plautus. FRAG. Noxia da-

muum, apud poetas autem et oratores ponitur pro culpa, at noxia peccatum, aut pro peccato poenam, ut Acaus menalippe, te esse huic noxiae obnoxium. Item cum lex iubet noxiae dedere pro peccato deditiuber. Caecilius in hypobolimeo cherefrato. Nam ista quidem noxia mulieris est magis, quam uiri. Noua curiae proximae compitum fibritium edificata sunt, quod parum ampla erant ueteres a Romulo factae ubi his populis et sacra in partem. xxx. distribuunt, ut in ista sacra curarent, quae quando ex ueteribus in nouas euocarentur, septem curiarum per religiones euocari non potuerunt, ita quod forsibus, raptae, uellensis uelitae res diuinae sunt in ueteribus curis. Nothum graeci natum ex uxore non legitima uocant, qui apud nos spurio patre natus dicitur, quod Ser. Tullius, qui Romae regnauit natus est ex concubina spurio tullitribuno, nisi forte maluit credere Oclisiam corniculanam captiuam eam, eumq; susceptum matre seruiente. Nota aliis significat signum ut in pecoribus, tabulis, libris, literae singulae, aut binae, alia ignominiam. Nobilem antiqui ponebant pro noto, et per G. literam, ut Plautus in pseudolo, peregrina facies uidetur hominis, atq; gnotibilis, et oculis meis obuiam gnotibilis obicitur. Acaus in Diomedea ergo me Argos refera, nam hic sum gnotibilis. Linius in Virgilio ornamentum incandunt gnotibili ignobiles. Naegium quidam amicum genus praetextum purpura, quidam candidum ac pellucidum quasi a Naeco, quod putamen quorundam pomorum est tenuissimum non sine candore, ut Linius in odyseae simul ac lachrymas de ore naegio detersit, idest candido. Noxii dii appellantur tria signa in capitolio, ante caella Mineruae genibus nixa, uelut praesidentes parietium nixibus, quae signa sunt qui memoriae prodiderint Antiocho rege Syriae superato M. Atilii subacta populo Ro. deportati. atq; ubi sunt posuisse etiam quae apta Corintho adiecta huc quae ibi subiecta fuerant mensae. Nictare et oculorum, et aliorum membrorum nisi sepe aliquid conari, dictum est ab antiquis, ut Lucretius in libro quarto, hic ubi nixari nequeunt, instillereq; alis. Caecilius in hymnide, garulis medentes iactant siue nictentur pertis. Nouius in macchoo pone actutum scribit cum in nuro nictabere, unde quidam nictationem, quidam nictum, ut Caecilius in pugalem tamen inter laudandum hunc tumidum tremulis palpebris percutere nictu, hic gaudere et mirari. Nictu canis in odorandis uestigijs ferarum leuiter ganniens, ut Ennius in libro. x. ueluti si quando uinculis uenatica ueneno capta solet si forte ex nare sagitta sensit uoce sua nictu ululat, quod ibi acta est. Vnde ipsa gannitio. Niquisciuu centuria est, quae dicitur a Seruio Tullio rege constituta, in qua liceret ei suffragium ferre, qui non tulisset in sua nequis cuius suffragium iure priuaretur, nam sciscito significat sententiam dicitur ac suffragium ferre, unde scita plebs. Sed in ea centuria, neq; esse ferre quequam, neq; centuria praeficitur, neq; centurialis potest esse, quia nemo certus est eius centuriae. est autem Niquisciuu nisi quis sciuu. Ninguulus nullus, ut Ennius in secundo, qui ferro manit are atq; in te ninguulus mederi queat. Niger lapis in comitio locum funestum significat, ut alij, Romuli morti destinatum, Sed non usi ob. FRAG.

10. Nam ista quidem noxia mulieris est magis, quam uiri. Noua curiae proximae compitum fibritium edificata sunt, quod parum ampla erant ueteres a Romulo factae ubi his populis et sacra in partem. xxx. distribuunt, ut in ista sacra curarent, quae quando ex ueteribus in nouas euocarentur, septem curiarum per religiones euocari non potuerunt, ita quod forsibus, raptae, uellensis uelitae res diuinae sunt in ueteribus curis. Nothum graeci natum ex uxore non legitima uocant, qui apud nos spurio patre natus dicitur, quod Ser. Tullius, qui Romae regnauit natus est ex concubina spurio tullitribuno, nisi forte maluit credere Oclisiam corniculanam captiuam eam, eumq; susceptum matre seruiente.

20. Nota aliis significat signum ut in pecoribus, tabulis, libris, literae singulae, aut binae, alia ignominiam. Nobilem antiqui ponebant pro noto, et per G. literam, ut Plautus in pseudolo, peregrina facies uidetur hominis, atq; gnotibilis, et oculis meis obuiam gnotibilis obicitur. Acaus in Diomedea ergo me Argos refera, nam hic sum gnotibilis. Linius in Virgilio ornamentum incandunt gnotibili ignobiles. Naegium quidam amicum genus praetextum purpura, quidam candidum ac pellucidum quasi a Naeco, quod putamen quorundam pomorum est tenuissimum non sine candore, ut Linius in odyseae simul ac lachrymas de ore naegio detersit, idest candido.

30. Noxii dii appellantur tria signa in capitolio, ante caella Mineruae genibus nixa, uelut praesidentes parietium nixibus, quae signa sunt qui memoriae prodiderint Antiocho rege Syriae superato M. Atilii subacta populo Ro. deportati. atq; ubi sunt posuisse etiam quae apta Corintho adiecta huc quae ibi subiecta fuerant mensae. Nictare et oculorum, et aliorum membrorum nisi sepe aliquid conari, dictum est ab antiquis, ut Lucretius in libro quarto, hic ubi nixari nequeunt, instillereq; alis. Caecilius in hymnide, garulis medentes iactant siue nictentur pertis. Nouius in macchoo pone actutum scribit cum in nuro nictabere, unde quidam nictationem, quidam nictum, ut Caecilius in pugalem tamen inter laudandum hunc tumidum tremulis palpebris percutere nictu, hic gaudere et mirari. Nictu canis in odorandis uestigijs ferarum leuiter ganniens, ut Ennius in libro. x. ueluti si quando uinculis ueneno capta solet si forte ex nare sagitta sensit uoce sua nictu ululat, quod ibi acta est. Vnde ipsa gannitio. Niquisciuu centuria est, quae dicitur a Seruio Tullio rege constituta, in qua liceret ei suffragium ferre, qui non tulisset in sua nequis cuius suffragium iure priuaretur, nam sciscito significat sententiam dicitur ac suffragium ferre, unde scita plebs. Sed in ea centuria, neq; esse ferre quequam, neq; centuria praeficitur, neq; centurialis potest esse, quia nemo certus est eius centuriae. est autem Niquisciuu nisi quis sciuu. Ninguulus nullus, ut Ennius in secundo, qui ferro manit are atq; in te ninguulus mederi queat. Niger lapis in comitio locum funestum significat, ut alij, Romuli morti destinatum, Sed non usi ob. FRAG.

40. Nictu canis in odorandis uestigijs ferarum leuiter ganniens, ut Ennius in libro. x. ueluti si quando uinculis ueneno capta solet si forte ex nare sagitta sensit uoce sua nictu ululat, quod ibi acta est. Vnde ipsa gannitio. Niquisciuu centuria est, quae dicitur a Seruio Tullio rege constituta, in qua liceret ei suffragium ferre, qui non tulisset in sua nequis cuius suffragium iure priuaretur, nam sciscito significat sententiam dicitur ac suffragium ferre, unde scita plebs. Sed in ea centuria, neq; esse ferre quequam, neq; centuria praeficitur, neq; centurialis potest esse, quia nemo certus est eius centuriae. est autem Niquisciuu nisi quis sciuu. Ninguulus nullus, ut Ennius in secundo, qui ferro manit are atq; in te ninguulus mederi queat. Niger lapis in comitio locum funestum significat, ut alij, Romuli morti destinatum, Sed non usi ob. FRAG.

50. Nictu canis in odorandis uestigijs ferarum leuiter ganniens, ut Ennius in libro. x. ueluti si quando uinculis ueneno capta solet si forte ex nare sagitta sensit uoce sua nictu ululat, quod ibi acta est. Vnde ipsa gannitio. Niquisciuu centuria est, quae dicitur a Seruio Tullio rege constituta, in qua liceret ei suffragium ferre, qui non tulisset in sua nequis cuius suffragium iure priuaretur, nam sciscito significat sententiam dicitur ac suffragium ferre, unde scita plebs. Sed in ea centuria, neq; esse ferre quequam, neq; centuria praeficitur, neq; centurialis potest esse, quia nemo certus est eius centuriae. est autem Niquisciuu nisi quis sciuu. Ninguulus nullus, ut Ennius in secundo, qui ferro manit are atq; in te ninguulus mederi queat. Niger lapis in comitio locum funestum significat, ut alij, Romuli morti destinatum, Sed non usi ob. FRAG.

60. Nictu canis in odorandis uestigijs ferarum leuiter ganniens, ut Ennius in libro. x. ueluti si quando uinculis ueneno capta solet si forte ex nare sagitta sensit uoce sua nictu ululat, quod ibi acta est. Vnde ipsa gannitio. Niquisciuu centuria est, quae dicitur a Seruio Tullio rege constituta, in qua liceret ei suffragium ferre, qui non tulisset in sua nequis cuius suffragium iure priuaretur, nam sciscito significat sententiam dicitur ac suffragium ferre, unde scita plebs. Sed in ea centuria, neq; esse ferre quequam, neq; centuria praeficitur, neq; centurialis potest esse, quia nemo certus est eius centuriae. est autem Niquisciuu nisi quis sciuu. Ninguulus nullus, ut Ennius in secundo, qui ferro manit are atq; in te ninguulus mederi queat. Niger lapis in comitio locum funestum significat, ut alij, Romuli morti destinatum, Sed non usi ob. FRAG.

60. Neglegens non legens, neque electum habens qui debeat facere.

10. Culissimum carissimum. Plautus. Oculissimum ossum amice. Oculatum pro praesenti posuit Plautus cum dixit, oculata die, item ipse, pluris est oculatus testis unus quam auriti decem, idest qui se uidisse dicat. Oculatus quoq; dicitur, ut funditus.

20. penitus, quo significatur tam curum esse, quam oculum. Odeafacit dicebant pro olfacit, quae uox a graeco de mu tracta est. Occupantius ager dicitur, q desertus a cultoribus proprijs ab alijs occupatur. Orchitis genus oleae ex graeco dictum orchis, quod magnitudine sit instar testiculorum. Orchestra locus in scaena. Orca genus marinae belluae maximum, ad cuius similitudinem uasa uinaria orcae dicuntur. sunt enim teretes, atq; uniformi specie. Oriri nasci uel surgere. Orba significat apud poetas primata aliqua persona cara. Orba est, quae patrem aut filios quasi lumen amisit. Ortygia delos insula. Oratores ex graeco a rhoa dicti, quod missi ad reges, nationesq; deos suerent testari. hi modo appellantur legati. Obnuu caput operit, unde et nuptiae dicitur a capitis operatione. Opiter est, cuius pater auo uiuo mortuus est dicitur uocabulo, aut quod obitu patris genitus sit, aut quod auum ob patrem habeat, idest pro patre. Opitulus Iupiter et opitulator dicitur quasi opis lator. Obshurare ex graeco trahitur ab eo, quod illi hostia dicitur ouera. Obshuratio est cum deus testis in meliorem partem uocatur, detestatio cum in deterioerem. Obices pessilli ferre. Obruui obstupuit ab uoto, quod antiqui pro graui interdum pro stupido dixerunt. Afranius. Non possum uerbum facere obrutum. Obambulare aduersum alios ambulare, et quasi ambulanti sese opponere. Obrogare est legis prioris in firmam causa legem aliam ferre. Obacere obloqui, atq; alterius sermonem moleste impedire, quod sumptum uidetur a paleis, quas graeci a duper uocant. Itaq; et frumentum et panis non sine paleis acerofus dicitur. Item lutum aceratum paleis mistum. Obliteratum alij ab obliuione, alij a litore, quod ibi notata fluctibus aequari et tolli solent. Obprobare probrum obicere. Obacerebat exacerbare. Oblucinae dicebant antiqui mente errasse, quasi in luce deorum alicui occurrisset. Obedire obaudire. Oppetiri expectare. Obtrahere contra sententiam tractat. Opis dicitur coniux Saturni, per quam uoluerunt terram significare, quia omnes opes humano generi terra tribuit. Vnde et opulenti terrestribus rebus copiosi et hostiae opimae praecipue pingues, et opima magnifica et ampla spolia. Opicum quoq; inuenimus pro opaco. Opis enim frequentissimus fuit usus libidinum spurcarum, unde et uerba impudentia appellantur obsecra. Titimius. olse et uolse fabulantur, nam latine nesciunt. Opiparum magnarum opum apparatus. Obsecer oberit, uel aderit. Offermenta dicebant quae offerbant. Obsecrare est opem a sacris petere. Obesit pinguis quasi ob edendum factus. Operat saepe operit. Obnoxius penes obligatus ob delictum. Opilo genus auis.

30. Opiparum, quod opilonis genus canis imitatur. Obpunit at uerberat a pauendo, idest feriendo, unde pueri quod punitendo coercentur, idest plags, unde et pauimenta. Obder e opponere, uel operire. Obherbescere herbam crescere. Opportune dicitur ab eo, quod nauigantibus maxime uiles optatq; sunt portus. Obfalutare salutandi gratia offerre. Obsequela obsequium. Obleagneis coronis ministri triumphantium utebantur, quod Minerva dea belli esse putabatur. Oblectia mali odoris loca. Officiosus ab efficiendo dicitur.

40. Offerre aequam in fauces ad forbendum dare. Offertores colorum infectores. Oxime ocyssime. Oenigenos uino genitos. Oestrum furor graeco uocabulo. Omne uelut oremen, quod sit, ore augurium, quod non auibus, alio uero modo fit. Quem masculina genere dixerunt, ut omnibus duobus non duabus. Ouantes latentes ab eo clamore, quem faciunt redeuntes ex pugna uictores milites geminata o litera. Oualis corona est myrtea, quam habebant qui ouantes introibant, cum bella non erant indicta, aut sine sanguine confecta. Obuaricator dicebatur qui cupiam occurtebat, quo minus id rectum iter conficeret. Ofentia tribus ab Ofente flumine dicitur. Oforem dixerunt, qui alique odisset. Ollic illic. Obiurgatio post turpe factum castigatio. Monitio uero est ante commissum. Obtricator est qui facit quid contra recte tractantem. Obmanens pro diu manens, ut permanens. Ofringit terra dicitur, cum iterum transuerso sulco aratur. Optimatus sunt, ut decurionatus, siue pontificatus dicitur. Opigenam Iunonem matronae colebant, quod ferre eam opem in partu laborantibus credebant. Oletum sterces humanum. Verranius, sacerdotula in sacro Martialis fecit oletum. Oppidum dicitur est, quod opem praebet. Orcus ab urgendo dicitur ad mortem, e enim pro g frequenter ponebant antiqui. Octa uiae porticus duae appellantur, quarum alteram theatro Marti propiore Octauiam soror Augusti fecit, alteram theatro Pompeii proximum Cn. Octauius Cn. filius qui fuit aedilis curulis. Pr. Con. Decē uir sacris faciendis, triphauitq; de rege pfe nualis triumpho, quam combustum resuscitandam curauit C. sar Augustus. Oxygia mania Acaus in Diomedea significat Thebas, quia eam urbem Oxygus condidisse fertur. Ocasio oportunitas temporis casu quodam provenientes est. Ocasus interior uel solis, quando decedit a superis infra terras, quo uocabulo Ennius pro occasione est, usus libro secundo. hic occasus datus est Horatius indutus salu. Item libro quinto inicit inritatus tenet occasus iuuat res. Item libro octauo, aut occasus nisi tempus ue audere repressit. Ocasum a necato distinguit quidam, quod alterum a cedendo atq; ictu fieri dicitur, alterum sine ictu. Itaq; in Numa Pompili legibus scriptum est, si hominem subminibus occisit, ne supra genua tollito, et alibi homo si fulmine occisus est, ei ius nulla fieri oportet. October equus appellatur, qui in campo martio mense Octobri immolatur quoniam maris bigarum uicticum dexterior, de cuius capite non leuis contentio solebat esse inter Suburanenses, et Sacrauienses, ut ij in regere pariete, illi ad turrim mamillia adfigerent, eademq; cauda tanta celeritate perferret in regem, ut ex ea sanguis distillet in focum, partiapade rei diuinae gratia, quas hostias hic quidam Marti Bellio deo sacra dicitur, no ut uulgus putat, quia uelut supplicium de eo sumatur, quod Romani ilio sunt oriundi, et Troianitae effige equi sunt capti. Multis autem gentibus equi hostiarum numero haberi, testimonio sunt Lacedaemonij, qui in monte Taygeto equum uentis immolant, ibidemq; adolent, ut eoru statu canis eius per finitimos, quam latissime deferatur, et Salentini, apud quos memranae Ioni dicitur uinuis educitur in igne, et r. hodie, qui quotannis quadrigis soli consecratis in mare iaciunt, quod is tali curriculo fertur ac cum uehi mundum FRAG. Occidamus Plautus ponit pro contra caedamus. cum plurimae aliae praepositiones familiariores huic uerbo sint. Occentissime antiqui dicebant, quod nunc conuictum fecerint dicitur, quod id clare, et cum quodam canore fit, ut pro ual exaudiri possit, quod turpe habetur, quia non sine causa fieri putatur inde cantilenam dicit, quia illam non canis in uanditatem puto. Ocrem antiqui ut Acaeus Philologus in libro glossematorum refert mon-

50. tem confragosum uocabant, ut apud Linius, Sed qui sunt ij, qui ascendunt alium ocrim, et celso ocris, aruaq; putria, et mare magnum? Naq; tenari celsos ocris, et aut ut quem Chiro in Pelio docuit oriundi fortasse etia ocreae sint dicitur inaequaliter tuberatae. Ocare, et occasionem uerius putat dicitur ab occando, et cadant grandis globos terra, cui Cicero uenustissime dicit ab occando fruges iactas. Ocyus et ocyssime posituum latinum non habent, sed ab eo uenit, quod est in graeco ocyus. Ocyus secundae collationis, et deinde tertiae ocyssime frequentate sunt. alij dicitur a nostris, et tracta ex graeco, idest ocyus, cuius prima significatio de sua procedere in comparationem debet, apud nos non est tertiae uero collationis, cuius maiora exempla sunt. auctor est Plautus FRAG. Ocyum graecum, et a celeritate nascendi est dicitur. Orata genus piscis appellatur a colore auri, quod rustici Oru dicebant, ut auriculas oriculas, utq; Sergium quendam praediitem, quod duobus annulis auris, et grandibus ueretur, Oratam dicitur esse appellatum. Orae extremae partes terrarum, idest maritimae dicuntur, unde et uisumtorum extremae partes, quae quidem et prima, ora dicitur possunt. Caecilius in ethirione usus est pro imitto rei, cum ait, quam reperire nullam, quam expediam, queo. Orae fremi quot ori in se uentur dicit. Titimius in Scitia, est tacebit tantum gaudebit sibi permitti ora. Caecilius in Ariolo Deprandi autem Leonis obdas oreas. Cato originum libro tertio, equos respodit oreas mihi, inde tibi cape flagellum. Trebelius pro se apud populum equus, qui mihi sub facinibus occisus erat oreas detraho inspectante Luci Stertino. Oreos liber pater et Oreades nymphae appellantur, quod in montibus frequenter apparent.

60. Ordinarium hominem Oppius ait dicitur solum scurram et improbum, qui assidue in libris moraretur, ob eamq; causam in ordine staret aduentum praetorem. at Aelius Sulo qui in uine ordine uiuere in ca oratione, quam scribit de suis uirtutibus contra Thermum, Quid mihi fieret si non ego stipendia in ordine omnia ordinarius meruissim semper. Sunt quidem qui manipulem quia infimi ordinis sit appellatum credant ordinarium. Ornatus dicitur et qui bonis artibus instructus, et honores adeptus a populo, et bene aptus, ut miles, aut gladiator, et acturus fabulas, atq; etiam ornatus dicitur cultus ipse, quo quis ornatur, ut cum dicimus aliquem tragico, uel comico ornato prodire. Orstades nymphae montium cultrices. Ordo sacerdotum aestimatur decorum. FRAG. maximus quisq; maximus uidetur rex, deinde Dialis, post hunc Martialis, Quarto loco Quirinalis, quinto Pontifex Maximus, ita quod in conuictijs solus rex supra omnes acubat. Sed Dialis super Martialem et supra Quirinalem Martialis supra proximum, omnes inde supra Pontificem rex, quia potentissimus. Dialis quia uniuersi mundi sacerdos qui appellatur diuus. Martialis quod conditor, ac urbis parens Mars. Quirinalis socio imperij Romani ascito Quirino. Pont. Maximus quod iudex atque arbiter habetur rerum diuinarum, humanarumq;. Ordri est principium rei ficere, unde et togae uocantur exorditae. Opaca uocatur umbrosa. Opalia dies festi quibus supplicatur, Opi appellantur, quorum alter FRAG. Obiutu quasi obtutu a uerbo tuor et significat uideo. Optatum hostiam ali optam appellant, eam quam aedilis trib. constituit hostijs optat, quam immolari uelit. Opima spolia dicitur originem quidem trahentia ab Op Saturni uxore, quod ipse agrorum cultor habetur nominatus a satiu, tenensq; falcem esse fingitur, quae est insigne agricolae. Itaq; illa quoq; agnomina tur constituta, et esse existimatur terra. Ideoq; in rega colitur

10. Offerre aequam in fauces ad forbendum dare. Offertores colorum infectores. Oxime ocyssime. Oenigenos uino genitos. Oestrum furor graeco uocabulo. Omne uelut oremen, quod sit, ore augurium, quod non auibus, alio uero modo fit. Quem masculina genere dixerunt, ut omnibus duobus non duabus. Ouantes latentes ab eo clamore, quem faciunt redeuntes ex pugna uictores milites geminata o litera. Oualis corona est myrtea, quam habebant qui ouantes introibant, cum bella non erant indicta, aut sine sanguine confecta. Obuaricator dicebatur qui cupiam occurtebat, quo minus id rectum iter conficeret. Ofentia tribus ab Ofente flumine dicitur. Oforem dixerunt, qui alique odisset. Ollic illic. Obiurgatio post turpe factum castigatio. Monitio uero est ante commissum. Obtricator est qui facit quid contra recte tractantem. Obmanens pro diu manens, ut permanens. Ofringit terra dicitur, cum iterum transuerso sulco aratur. Optimatus sunt, ut decurionatus, siue pontificatus dicitur. Opigenam Iunonem matronae colebant, quod ferre eam opem in partu laborantibus credebant. Oletum sterces humanum. Verranius, sacerdotula in sacro Martialis fecit oletum. Oppidum dicitur est, quod opem praebet. Orcus ab urgendo dicitur ad mortem, e enim pro g frequenter ponebant antiqui. Octa uiae porticus duae appellantur, quarum alteram theatro Marti propiore Octauiam soror Augusti fecit, alteram theatro Pompeii proximum Cn. Octauius Cn. filius qui fuit aedilis curulis. Pr. Con. Decē uir sacris faciendis, triphauitq; de rege pfe nualis triumpho, quam combustum resuscitandam curauit C. sar Augustus. Oxygia mania Acaus in Diomedea significat Thebas, quia eam urbem Oxygus condidisse fertur. Ocasio oportunitas temporis casu quodam provenientes est. Ocasus interior uel solis, quando decedit a superis infra terras, quo uocabulo Ennius pro occasione est, usus libro secundo. hic occasus datus est Horatius indutus salu. Item libro quinto inicit inritatus tenet occasus iuuat res. Item libro octauo, aut occasus nisi tempus ue audere repressit. Ocasum a necato distinguit quidam, quod alterum a cedendo atq; ictu fieri dicitur, alterum sine ictu. Itaq; in Numa Pompili legibus scriptum est, si hominem subminibus occisit, ne supra genua tollito, et alibi homo si fulmine occisus est, ei ius nulla fieri oportet. October equus appellatur, qui in campo martio mense Octobri immolatur quoniam maris bigarum uicticum dexterior, de cuius capite non leuis contentio solebat esse inter Suburanenses, et Sacrauienses, ut ij in regere pariete, illi ad turrim mamillia adfigerent, eademq; cauda tanta celeritate perferret in regem, ut ex ea sanguis distillet in focum, partiapade rei diuinae gratia, quas hostias hic quidam Marti Bellio deo sacra dicitur, no ut uulgus putat, quia uelut supplicium de eo sumatur, quod Romani ilio sunt oriundi, et Troianitae effige equi sunt capti. Multis autem gentibus equi hostiarum numero haberi, testimonio sunt Lacedaemonij, qui in monte Taygeto equum uentis immolant, ibidemq; adolent, ut eoru statu canis eius per finitimos, quam latissime deferatur, et Salentini, apud quos memranae Ioni dicitur uinuis educitur in igne, et r. hodie, qui quotannis quadrigis soli consecratis in mare iaciunt, quod is tali curriculo fertur ac cum uehi mundum FRAG. Occidamus Plautus ponit pro contra caedamus. cum plurimae aliae praepositiones familiariores huic uerbo sint. Occentissime antiqui dicebant, quod nunc conuictum fecerint dicitur, quod id clare, et cum quodam canore fit, ut pro ual exaudiri possit, quod turpe habetur, quia non sine causa fieri putatur inde cantilenam dicit, quia illam non canis in uanditatem puto. Ocrem antiqui ut Acaeus Philologus in libro glossematorum refert mon-

20. Offerre aequam in fauces ad forbendum dare. Offertores colorum infectores. Oxime ocyssime. Oenigenos uino genitos. Oestrum furor graeco uocabulo. Omne uelut oremen, quod sit, ore augurium, quod non auibus, alio uero modo fit. Quem masculina genere dixerunt, ut omnibus duobus non duabus. Ouantes latentes ab eo clamore, quem faciunt redeuntes ex pugna uictores milites geminata o litera. Oualis corona est myrtea, quam habebant qui ouantes introibant, cum bella non erant indicta, aut sine sanguine confecta. Obuaricator dicebatur qui cupiam occurtebat, quo minus id rectum iter conficeret. Ofentia tribus ab Ofente flumine dicitur. Oforem dixerunt, qui alique odisset. Ollic illic. Obiurgatio post turpe factum castigatio. Monitio uero est ante commissum. Obtricator est qui facit quid contra recte tractantem. Obmanens pro diu manens, ut permanens. Ofringit terra dicitur, cum iterum transuerso sulco aratur. Optimatus sunt, ut decurionatus, siue pontificatus dicitur. Opigenam Iunonem matronae colebant, quod ferre eam opem in partu laborantibus credebant. Oletum sterces humanum. Verranius, sacerdotula in sacro Martialis fecit oletum. Oppidum dicitur est, quod opem praebet. Orcus ab urgendo dicitur ad mortem, e enim pro g frequenter ponebant antiqui. Octa uiae porticus duae appellantur, quarum alteram theatro Marti propiore Octauiam soror Augusti fecit, alteram theatro Pompeii proximum Cn. Octauius Cn. filius qui fuit aedilis curulis. Pr. Con. Decē uir sacris faciendis, triphauitq; de rege pfe nualis triumpho, quam combustum resuscitandam curauit C. sar Augustus. Oxygia mania Acaus in Diomedea significat Thebas, quia eam urbem Oxygus condidisse fertur. Ocasio oportunitas temporis casu quodam provenientes est. Ocasus interior uel solis, quando decedit a superis infra terras, quo uocabulo Ennius pro occasione est, usus libro secundo. hic occasus datus est Horatius indutus salu. Item libro quinto inicit inritatus tenet occasus iuuat res. Item libro octauo, aut occasus nisi tempus ue audere repressit. Ocasum a necato distinguit quidam, quod alterum a cedendo atq; ictu fieri dicitur, alterum sine ictu. Itaq; in Numa Pompili legibus scriptum est, si hominem subminibus occisit, ne supra genua tollito, et alibi homo si fulmine occisus est, ei ius nulla fieri oportet. October equus appellatur, qui in campo martio mense Octobri immolatur quoniam maris bigarum uicticum dexterior, de cuius capite non leuis contentio solebat esse inter Suburanenses, et Sacrauienses, ut ij in regere pariete, illi ad turrim mamillia adfigerent, eademq; cauda tanta celeritate perferret in regem, ut ex ea sanguis distillet in focum, partiapade rei diuinae gratia, quas hostias hic quidam Marti Bellio deo sacra dicitur, no ut uulgus putat, quia uelut supplicium de eo sumatur, quod Romani ilio sunt oriundi, et Troianitae effige equi sunt capti. Multis autem gentibus equi hostiarum numero haberi, testimonio sunt Lacedaemonij, qui in monte Taygeto equum uentis immolant, ibidemq; adolent, ut eoru statu canis eius per finitimos, quam latissime deferatur, et Salentini, apud quos memranae Ioni dicitur uinuis educitur in igne, et r. hodie, qui quotannis quadrigis soli consecratis in mare iaciunt, quod is tali curriculo fertur ac cum uehi mundum FRAG. Occidamus Plautus ponit pro contra caedamus. cum plurimae aliae praepositiones familiariores huic uerbo sint. Occentissime antiqui dicebant, quod nunc conuictum fecerint dicitur, quod id clare, et cum quodam canore fit, ut pro ual exaudiri possit, quod turpe habetur, quia non sine causa fieri putatur inde cantilenam dicit, quia illam non canis in uanditatem puto. Ocrem antiqui ut Acaeus Philologus in libro glossematorum refert mon-

30. Offerre aequam in fauces ad forbendum dare. Offertores colorum infectores. Oxime ocyssime. Oenigenos uino genitos. Oestrum furor graeco uocabulo. Omne uelut oremen, quod sit, ore augurium, quod non auibus, alio uero modo fit. Quem masculina genere dixerunt, ut omnibus duobus non duabus. Ouantes latentes ab eo clamore, quem faciunt redeuntes ex pugna uictores milites geminata o litera. Oualis corona est myrtea, quam habebant qui ouantes introibant, cum bella non erant indicta, aut sine sanguine confecta. Obuaricator dicebatur qui cupiam occurtebat, quo minus id rectum iter conficeret. Ofentia tribus ab Ofente flumine dicitur. Oforem dixerunt, qui alique odisset. Ollic illic. Obiurgatio post turpe factum castigatio. Monitio uero est ante commissum. Obtricator est qui facit quid contra recte tractantem. Obmanens pro diu manens, ut permanens. Ofringit terra dicitur, cum iterum transuerso sulco aratur. Optimatus sunt, ut decurionatus, siue pontificatus dicitur. Opigenam Iunonem matronae colebant, quod ferre eam opem in partu laborantibus credebant. Oletum sterces humanum. Verranius, sacerdotula in sacro Martialis fecit oletum. Oppidum dicitur est, quod opem praebet. Orcus ab urgendo dicitur ad mortem, e enim pro g frequenter ponebant antiqui. Octa uiae porticus duae appellantur, quarum alteram theatro Marti propiore Octauiam soror Augusti fecit, alteram theatro Pompeii proximum Cn. Octauius Cn. filius qui fuit aedilis curulis. Pr. Con. Decē uir sacris faciendis, triphauitq; de rege pfe nualis triumpho, quam combustum resuscitandam curauit C. sar Augustus. Oxygia mania Acaus in Diomedea significat Thebas, quia eam urbem Oxygus condidisse fertur. Ocasio oportunitas temporis casu quodam provenientes est. Ocasus interior uel solis, quando decedit a superis infra terras, quo uocabulo Ennius pro occasione est, usus libro secundo. hic occasus datus est Horatius indutus salu. Item libro quinto inicit inritatus tenet occasus iuuat res. Item libro octauo, aut occasus nisi tempus ue audere repressit. Ocasum a necato distinguit quidam, quod alterum a cedendo atq; ictu fieri dicitur, alterum sine ictu. Itaq; in Numa Pompili legibus scriptum est, si hominem subminibus occisit, ne supra genua tollito, et alibi homo si fulmine occisus est, ei ius nulla fieri oportet. October equus appellatur, qui in campo martio mense Octobri immolatur quoniam maris bigarum uicticum dexterior, de cuius capite non leuis contentio solebat esse inter Suburanenses, et Sacrauienses, ut ij in regere pariete, illi ad turrim mamillia adfigerent, eademq; cauda tanta celeritate perferret in regem, ut ex ea sanguis distillet in focum, partiapade rei diuinae gratia, quas hostias hic quidam Marti Bellio deo sacra dicitur, no ut uulgus putat, quia uelut supplicium de eo sumatur, quod Romani ilio sunt oriundi, et Troianitae effige equi sunt capti. Multis autem gentibus equi hostiarum numero haberi, testimonio sunt Lacedaemonij, qui in monte Taygeto equum uentis immolant, ibidemq; adolent, ut eoru statu canis eius per finitimos, quam latissime deferatur, et Salentini, apud quos memranae Ioni dicitur uinuis educitur in igne, et r. hodie, qui quotannis quadrigis soli consecratis in mare iaciunt, quod is tali curriculo fertur ac cum uehi mundum FRAG. Occidamus Plautus ponit pro contra caedamus. cum plurimae aliae praepositiones familiariores huic uerbo sint. Occentissime antiqui dicebant, quod nunc conuictum fecerint dicitur, quod id clare, et cum quodam canore fit, ut pro ual exaudiri possit, quod turpe habetur, quia non sine causa fieri putatur inde cantilenam dicit, quia illam non canis in uanditatem puto. Ocrem antiqui ut Acaeus Philologus in libro glossematorum refert mon-

40. Offerre aequam in fauces ad forbendum dare. Offertores colorum infectores. Oxime ocyssime. Oenigenos uino genitos. Oestrum furor graeco uocabulo. Omne uelut oremen, quod sit, ore augurium, quod non auibus, alio uero modo fit. Quem masculina genere dixerunt, ut omnibus duobus non duabus. Ouantes latentes ab eo clamore, quem faciunt redeuntes ex pugna uictores milites geminata o litera. Oualis corona est myrtea, quam habebant qui ouantes introibant, cum bella non erant indicta, aut sine sanguine confecta. Obuaricator dicebatur qui cupiam occurtebat, quo minus id rectum iter conficeret. Ofentia tribus ab Ofente flumine dicitur. Oforem dixerunt, qui alique odisset. Ollic illic. Obiurgatio post turpe factum castigatio. Monitio uero est ante commissum. Obtricator est qui facit quid contra recte tractantem. Obmanens pro diu manens, ut permanens. Ofringit terra dicitur, cum iterum transuerso sulco aratur. Optimatus sunt, ut decurionatus, siue pontificatus dicitur. Opigenam Iunonem matronae colebant, quod ferre eam opem in partu laborantibus credebant. Oletum sterces humanum. Verranius, sacerdotula in sacro Martialis fecit oletum. Oppidum dicitur est, quod opem praebet. Orcus ab urgendo dicitur ad mortem, e enim pro g frequenter ponebant antiqui. Octa uiae porticus duae appellantur, quarum alteram theatro Marti propiore Octauiam soror Augusti fecit, alteram theatro Pompeii proximum Cn. Octauius Cn. filius qui fuit aedilis curulis. Pr. Con. Decē uir sacris faciendis, triphauitq; de rege pfe nualis triumpho, quam combustum resuscitandam curauit C. sar Augustus. Oxygia mania Acaus in Diomedea significat Thebas, quia eam urbem Oxygus condidisse fertur. Ocasio oportunitas temporis casu quodam provenientes est. Ocasus interior uel solis, quando decedit a superis infra terras, quo uocabulo Ennius pro occasione est, usus libro secundo. hic occasus datus est Horatius indutus salu. Item libro quinto inicit inritatus tenet occasus iuuat res. Item libro octauo, aut occasus nisi tempus ue audere repressit. Ocasum a necato distinguit quidam, quod alterum a cedendo atq; ictu fieri dicitur, alterum sine ictu. Itaq; in Numa Pompili legibus scriptum est, si hominem subminibus occisit, ne supra genua tollito, et alibi homo si fulmine occisus est, ei ius nulla fieri oportet. October equus appellatur, qui in campo martio mense Octobri immolatur quoniam maris bigarum uicticum dexterior, de cuius capite non leuis contentio solebat esse inter Suburanenses, et Sacrauienses, ut ij in regere pariete, illi ad turrim mamillia adfigerent, eademq; cauda tanta celeritate perferret in regem, ut ex ea sanguis distillet in focum, partiapade rei diuinae gratia, quas hostias hic quidam Marti Bellio deo sacra dicitur, no ut uulgus putat, quia uelut supplicium de eo sumatur, quod Romani ilio sunt oriundi, et Troianitae effige equi sunt capti. Multis autem gentibus equi hostiarum numero haberi, testimonio sunt Lacedaemonij, qui in monte Taygeto equum uentis immolant, ibidemq; adolent, ut eoru statu canis eius per finitimos, quam latissime deferatur, et Salentini, apud quos memranae Ioni dicitur uinuis educitur in igne, et r. hodie, qui quotannis quadrigis soli consecratis in mare iaciunt, quod is tali curriculo fertur ac cum uehi mundum FRAG. Occidamus Plautus ponit pro contra caedamus. cum plurimae aliae praepositiones familiariores huic uerbo sint. Occentissime antiqui dicebant, quod nunc conuictum fecerint dicitur, quod id clare, et cum quodam canore fit, ut pro ual exaudiri possit, quod turpe habetur, quia non sine causa fieri putatur inde cantilenam dicit, quia illam non canis in uanditatem puto. Ocrem antiqui ut Acaeus Philologus in libro glossematorum refert mon-

50. Offerre aequam in fauces ad forbendum dare. Offertores colorum infectores. Oxime ocyssime. Oenigenos uino genitos. Oestrum furor graeco uocabulo. Omne uelut oremen, quod sit, ore augurium, quod non auibus, alio uero modo fit. Quem masculina genere dixerunt, ut omnibus duobus non duabus. Ouantes latentes ab eo clamore, quem faciunt redeuntes ex pugna uictores milites geminata o litera. Oualis corona est myrtea, quam habebant qui ouantes introibant, cum bella non erant indicta, aut sine sanguine confecta. Obuaricator dicebatur qui cupiam occurtebat, quo minus id rectum iter conficeret. Ofentia tribus ab Ofente flumine dicitur. Oforem dixerunt, qui alique odisset. Ollic illic. Obiurgatio post turpe factum castigatio. Monitio uero est ante commissum. Obtricator est qui facit quid contra recte tractantem. Obmanens pro diu manens, ut permanens. Ofringit terra dicit

à populo Ro. quia omnes opes humano generi natura tribuat. Ergo & opulenti dicuntur terrestribus rebus copiosi. & hostie opime præcipue pingues, & opima magnifica & ampla. unde spolia quoque quæ dux populi Romæ duci hostium detraxit, quorum tanta raritas est, ut intra annos paulo. FRAG.

Trina antingere nomini romana, una quæ dux Romulus de Acronæ. Altera, quæ Cassus Corvælius de Tolumnio. Tertia quæ M. Marcellus Viridomaro fixerunt. M. V. arvo ait opima spolia esse etiam si manipularis miles detraxerit dum modo duci hostium detraxerit. FRAG.

non sint ad eadem Iouis feretrii poni, testimonio esse libros pontificum in quibus sit pro primis spoliis bonem, pro secundis solitaribus, pro tertijs agno. publice fieri debere, esse etiam compelli reges legem opimorum spoliatorum talem, cuius auspicio classe procieta opima spolia capiuntur Ioni feretrio dævier oporteat, & bonem cedito, qui cepit aris. C. Secundo spolia in Martis agræ campo, Solitarilia utra voluerit cedito. Tertia spolia, Tano Quirino agrum mare cedito C. qui reperit ex ære dato, cuius auspicio capta dijs piaculum dato. huius Aedis lex nulla extat, neque templum habeat, neque scitur, ut qui opima lege fuerint adijci solet, quando quidam magistratus creatur. FRAG.

Osium duas diversas & contrarias significationes habet. Nā Cloatius putat eo vocabulo significari sacrum quo etiam leges sacratæ esse dicuntur, & in omnibus ferè antiquis commentarijs scribitur opicum pro osco, ut in Titimij fabula quinta, qui osce, & uolse fabulantur, nam latine nesciunt. à quo etiam verba impudentia, & elate appellantur obscœna, quia frequentissimus fuit Osas libidinis spurcarum usus. Sed eodem etiam nomine appellatur locus in agro uicenti, quo fini soliti produntur augures romani. Obicitur antiqui dicebant pro ante agit, ut obambulare. Obinunt obeunt.

Obiurare iureiurando obstringere, ut est in Pantaleæ formi dabant obiurare. Obitu antiqui dicebant pro aditu.

Obuis sacro in quibusdam præcationibus est pro obsecro, ut sub uos plato pro supplicio. Oboritur adnascat, nam præpositionem ob pro ad solitam poni, testis hic uersus. tantum gaudium oboriri ex tumulu maximo. & Ennius ob Romam noctu legiones ducere cepit. Obnefere obligare, maxime in nuptijs frequens est. Obseruasse dicitur qui obseruat quid cuiusque causa facere debeat, ita quod is obseruas coluisse aliquem.

Commentans in odyssea cum ait in pylum aduenies, aut ibi omentans significat obmanens. Sed ea significatione, qua fieri dicitur id enim est mantere. Ops antiqui dicebant quem nunc opulentum, ut testimonio est non solum ei contrarium in ops, cum cedit ego egens exortus sum. Obsidionalis corona est quæ datur imperatori ei qui obsidione liberauit ab hostibus obsesos. ea fit ex gramine uiridi ferè ex eo loco decerpto, in quo erant inclusi. herbam autem uictoriae signum fuisse apud antiquos, alijs exemplis docimus, quæ corona magne auctoritatis fuit. Nam & pub. Deio datae duæ sunt, una ab exercitu uniuerso, altera ab ijs, qui fuerunt in præsidio obsessi, & L. Si cilio Dentato, qui Achilles Romæ existimatus est, ac fertur Cæticus & uicies pro rep. depugnasse. Coronis donatus uigintifex, In ijs aureis octo, Cuius. xiiij. muralibus tribus, obsidionali uina. inter obsidionalem, & ciuicam hoc interest, quod altera singularis salutis est, altera diuersorum ciuium seruatorum.

Obsitum Cloatius & Aclius Silo esse aiunt uiolatum attatumque de celo. Cinæus, cum qui deo deæque obstitit, id est qui fuerant, ut tenere possit, ut P. auinius obsitatus exorsus, ut Aclius in amphitryone, aut tam obsitatus animo confusus tuo. Cato in quin. Thermum de decem hominibus rumorem famam

obstitit Cloatius & Aclius Silo esse aiunt uiolatum attatumque de celo. Cinæus, cum qui deo deæque obstitit, id est qui fuerant, ut tenere possit, ut P. auinius obsitatus exorsus, ut Aclius in amphitryone, aut tam obsitatus animo confusus tuo. Cato in quin. Thermum de decem hominibus rumorem famam

obstitit Cloatius & Aclius Silo esse aiunt uiolatum attatumque de celo. Cinæus, cum qui deo deæque obstitit, id est qui fuerant, ut tenere possit, ut P. auinius obsitatus exorsus, ut Aclius in amphitryone, aut tam obsitatus animo confusus tuo. Cato in quin. Thermum de decem hominibus rumorem famam

florescit capitis stupris obstinatus insignibus agnoscitur. in lycurgo uos qui affinis obstinatus. Obsperant obstinatus ene, ab uide trudento gulam non fumendo abum, unde & obstrudentum dixit Titimius obstrudenti aliquid quod peccatum sedens aut hic lætæst, aut formaster frigidus. Obsitum obliquum. Ennius lib. xliij. manibus obstatis obstantibus, unde oritur nox, & libro octauo. amplus ex augure obsti polium uel solis. C. Licinius, Umbrex resu pina obsto capitulo sibi uentum facere Cinscula. Lucertius. Omnia mendo se fieri atque obstati necesse est. Obsidium tanquam præsidium subsidium recte dicitur, cuius etiam auctor C. Lælius pro se apud populum, ut in nobis terra, marique simul obsidium facerent, et Salustius historiarum primo magnis opibus profectus obsidium cepit per L. Catilinam legatum. Obsalutare offerre salutandi gratia dicebant antiqui, ut consalutare pro salutare. Obsuariatur dicebatur qui cupiam occurrebat, quo minus rectum iter conficeret. Cusentina tribus initio cæ fuit nomen fluminis Oufens, quod est in agro priuernate intra mare, et Terraanæ. Lucertius, Priuerni ofensiu uenit, fluminis; Oufens, postea deide a consoribus alij quoque diuersarum ciuitatum eidem tribu sunt adscripti. Oscillum Santra dicitur, quod oscillant, id est inclinent, præcipitesque in os ferantur. oscillantes ait Conuicius ab eo quod os calare sine soliti personis propter uerendam, qui eo genere lusus utentur. Causa autem eius iactationis proditur. Latius rex quod prælio quæ ei fuit aduersus Mezentium certum regem, nusquam apparuerit, iudicatusque sit Iupiter factus latiaris. Itaque per sex eos dies, feriatos liberos, seruosque requirere eum non solum in terris, sed etiam qua uideretur caelum posse adiri per oscillationem, uelut ima genem quandam uitæ humane, in qua altissima interdum ad infimum, infima ad summum effruntur, atque ideo memoriam quoque redintegrari acceptæ uitæ a Lucio pnotus curarum, lactisque alimentum, quia per eos deos feriarum & oscillis mouentur, & lactata potione utantur. Nec desunt qui exemplum grecorum Ericites putent Italicos quod illi quoque inuicia interfecto Iatro ferigine filia eius dolore impulsa suspensio perisset per simulationem. FRAG.

Obsitum obliquum. Ennius lib. xliij. manibus obstatis obstantibus, unde oritur nox, & libro octauo. amplus ex augure obsti polium uel solis. C. Licinius, Umbrex resu pina obsto capitulo sibi uentum facere Cinscula. Lucertius. Omnia mendo se fieri atque obstati necesse est. Obsidium tanquam præsidium subsidium recte dicitur, cuius etiam auctor C. Lælius pro se apud populum, ut in nobis terra, marique simul obsidium facerent, et Salustius historiarum primo magnis opibus profectus obsidium cepit per L. Catilinam legatum. Obsalutare offerre salutandi gratia dicebant antiqui, ut consalutare pro salutare. Obsuariatur dicebatur qui cupiam occurrebat, quo minus rectum iter conficeret. Cusentina tribus initio cæ fuit nomen fluminis Oufens, quod est in agro priuernate intra mare, et Terraanæ. Lucertius, Priuerni ofensiu uenit, fluminis; Oufens, postea deide a consoribus alij quoque diuersarum ciuitatum eidem tribu sunt adscripti. Oscillum Santra dicitur, quod oscillant, id est inclinent, præcipitesque in os ferantur. oscillantes ait Conuicius ab eo quod os calare sine soliti personis propter uerendam, qui eo genere lusus utentur. Causa autem eius iactationis proditur. Latius rex quod prælio quæ ei fuit aduersus Mezentium certum regem, nusquam apparuerit, iudicatusque sit Iupiter factus latiaris. Itaque per sex eos dies, feriatos liberos, seruosque requirere eum non solum in terris, sed etiam qua uideretur caelum posse adiri per oscillationem, uelut ima genem quandam uitæ humane, in qua altissima interdum ad infimum, infima ad summum effruntur, atque ideo memoriam quoque redintegrari acceptæ uitæ a Lucio pnotus curarum, lactisque alimentum, quia per eos deos feriarum & oscillis mouentur, & lactata potione utantur. Nec desunt qui exemplum grecorum Ericites putent Italicos quod illi quoque inuicia interfecto Iatro ferigine filia eius dolore impulsa suspensio perisset per simulationem. FRAG.

Obsitum obliquum. Ennius lib. xliij. manibus obstatis obstantibus, unde oritur nox, & libro octauo. amplus ex augure obsti polium uel solis. C. Licinius, Umbrex resu pina obsto capitulo sibi uentum facere Cinscula. Lucertius. Omnia mendo se fieri atque obstati necesse est. Obsidium tanquam præsidium subsidium recte dicitur, cuius etiam auctor C. Lælius pro se apud populum, ut in nobis terra, marique simul obsidium facerent, et Salustius historiarum primo magnis opibus profectus obsidium cepit per L. Catilinam legatum. Obsalutare offerre salutandi gratia dicebant antiqui, ut consalutare pro salutare. Obsuariatur dicebatur qui cupiam occurrebat, quo minus rectum iter conficeret. Cusentina tribus initio cæ fuit nomen fluminis Oufens, quod est in agro priuernate intra mare, et Terraanæ. Lucertius, Priuerni ofensiu uenit, fluminis; Oufens, postea deide a consoribus alij quoque diuersarum ciuitatum eidem tribu sunt adscripti. Oscillum Santra dicitur, quod oscillant, id est inclinent, præcipitesque in os ferantur. oscillantes ait Conuicius ab eo quod os calare sine soliti personis propter uerendam, qui eo genere lusus utentur. Causa autem eius iactationis proditur. Latius rex quod prælio quæ ei fuit aduersus Mezentium certum regem, nusquam apparuerit, iudicatusque sit Iupiter factus latiaris. Itaque per sex eos dies, feriatos liberos, seruosque requirere eum non solum in terris, sed etiam qua uideretur caelum posse adiri per oscillationem, uelut ima genem quandam uitæ humane, in qua altissima interdum ad infimum, infima ad summum effruntur, atque ideo memoriam quoque redintegrari acceptæ uitæ a Lucio pnotus curarum, lactisque alimentum, quia per eos deos feriarum & oscillis mouentur, & lactata potione utantur. Nec desunt qui exemplum grecorum Ericites putent Italicos quod illi quoque inuicia interfecto Iatro ferigine filia eius dolore impulsa suspensio perisset per simulationem. FRAG.

Obsitum obliquum. Ennius lib. xliij. manibus obstatis obstantibus, unde oritur nox, & libro octauo. amplus ex augure obsti polium uel solis. C. Licinius, Umbrex resu pina obsto capitulo sibi uentum facere Cinscula. Lucertius. Omnia mendo se fieri atque obstati necesse est. Obsidium tanquam præsidium subsidium recte dicitur, cuius etiam auctor C. Lælius pro se apud populum, ut in nobis terra, marique simul obsidium facerent, et Salustius historiarum primo magnis opibus profectus obsidium cepit per L. Catilinam legatum. Obsalutare offerre salutandi gratia dicebant antiqui, ut consalutare pro salutare. Obsuariatur dicebatur qui cupiam occurrebat, quo minus rectum iter conficeret. Cusentina tribus initio cæ fuit nomen fluminis Oufens, quod est in agro priuernate intra mare, et Terraanæ. Lucertius, Priuerni ofensiu uenit, fluminis; Oufens, postea deide a consoribus alij quoque diuersarum ciuitatum eidem tribu sunt adscripti. Oscillum Santra dicitur, quod oscillant, id est inclinent, præcipitesque in os ferantur. oscillantes ait Conuicius ab eo quod os calare sine soliti personis propter uerendam, qui eo genere lusus utentur. Causa autem eius iactationis proditur. Latius rex quod prælio quæ ei fuit aduersus Mezentium certum regem, nusquam apparuerit, iudicatusque sit Iupiter factus latiaris. Itaque per sex eos dies, feriatos liberos, seruosque requirere eum non solum in terris, sed etiam qua uideretur caelum posse adiri per oscillationem, uelut ima genem quandam uitæ humane, in qua altissima interdum ad infimum, infima ad summum effruntur, atque ideo memoriam quoque redintegrari acceptæ uitæ a Lucio pnotus curarum, lactisque alimentum, quia per eos deos feriarum & oscillis mouentur, & lactata potione utantur. Nec desunt qui exemplum grecorum Ericites putent Italicos quod illi quoque inuicia interfecto Iatro ferigine filia eius dolore impulsa suspensio perisset per simulationem. FRAG.

Obsitum obliquum. Ennius lib. xliij. manibus obstatis obstantibus, unde oritur nox, & libro octauo. amplus ex augure obsti polium uel solis. C. Licinius, Umbrex resu pina obsto capitulo sibi uentum facere Cinscula. Lucertius. Omnia mendo se fieri atque obstati necesse est. Obsidium tanquam præsidium subsidium recte dicitur, cuius etiam auctor C. Lælius pro se apud populum, ut in nobis terra, marique simul obsidium facerent, et Salustius historiarum primo magnis opibus profectus obsidium cepit per L. Catilinam legatum. Obsalutare offerre salutandi gratia dicebant antiqui, ut consalutare pro salutare. Obsuariatur dicebatur qui cupiam occurrebat, quo minus rectum iter conficeret. Cusentina tribus initio cæ fuit nomen fluminis Oufens, quod est in agro priuernate intra mare, et Terraanæ. Lucertius, Priuerni ofensiu uenit, fluminis; Oufens, postea deide a consoribus alij quoque diuersarum ciuitatum eidem tribu sunt adscripti. Oscillum Santra dicitur, quod oscillant, id est inclinent, præcipitesque in os ferantur. oscillantes ait Conuicius ab eo quod os calare sine soliti personis propter uerendam, qui eo genere lusus utentur. Causa autem eius iactationis proditur. Latius rex quod prælio quæ ei fuit aduersus Mezentium certum regem, nusquam apparuerit, iudicatusque sit Iupiter factus latiaris. Itaque per sex eos dies, feriatos liberos, seruosque requirere eum non solum in terris, sed etiam qua uideretur caelum posse adiri per oscillationem, uelut ima genem quandam uitæ humane, in qua altissima interdum ad infimum, infima ad summum effruntur, atque ideo memoriam quoque redintegrari acceptæ uitæ a Lucio pnotus curarum, lactisque alimentum, quia per eos deos feriarum & oscillis mouentur, & lactata potione utantur. Nec desunt qui exemplum grecorum Ericites putent Italicos quod illi quoque inuicia interfecto Iatro ferigine filia eius dolore impulsa suspensio perisset per simulationem. FRAG.

Obsitum obliquum. Ennius lib. xliij. manibus obstatis obstantibus, unde oritur nox, & libro octauo. amplus ex augure obsti polium uel solis. C. Licinius, Umbrex resu pina obsto capitulo sibi uentum facere Cinscula. Lucertius. Omnia mendo se fieri atque obstati necesse est. Obsidium tanquam præsidium subsidium recte dicitur, cuius etiam auctor C. Lælius pro se apud populum, ut in nobis terra, marique simul obsidium facerent, et Salustius historiarum primo magnis opibus profectus obsidium cepit per L. Catilinam legatum. Obsalutare offerre salutandi gratia dicebant antiqui, ut consalutare pro salutare. Obsuariatur dicebatur qui cupiam occurrebat, quo minus rectum iter conficeret. Cusentina tribus initio cæ fuit nomen fluminis Oufens, quod est in agro priuernate intra mare, et Terraanæ. Lucertius, Priuerni ofensiu uenit, fluminis; Oufens, postea deide a consoribus alij quoque diuersarum ciuitatum eidem tribu sunt adscripti. Oscillum Santra dicitur, quod oscillant, id est inclinent, præcipitesque in os ferantur. oscillantes ait Conuicius ab eo quod os calare sine soliti personis propter uerendam, qui eo genere lusus utentur. Causa autem eius iactationis proditur. Latius rex quod prælio quæ ei fuit aduersus Mezentium certum regem, nusquam apparuerit, iudicatusque sit Iupiter factus latiaris. Itaque per sex eos dies, feriatos liberos, seruosque requirere eum non solum in terris, sed etiam qua uideretur caelum posse adiri per oscillationem, uelut ima genem quandam uitæ humane, in qua altissima interdum ad infimum, infima ad summum effruntur, atque ideo memoriam quoque redintegrari acceptæ uitæ a Lucio pnotus curarum, lactisque alimentum, quia per eos deos feriarum & oscillis mouentur, & lactata potione utantur. Nec desunt qui exemplum grecorum Ericites putent Italicos quod illi quoque inuicia interfecto Iatro ferigine filia eius dolore impulsa suspensio perisset per simulationem. FRAG.

Obsitum obliquum. Ennius lib. xliij. manibus obstatis obstantibus, unde oritur nox, & libro octauo. amplus ex augure obsti polium uel solis. C. Licinius, Umbrex resu pina obsto capitulo sibi uentum facere Cinscula. Lucertius. Omnia mendo se fieri atque obstati necesse est. Obsidium tanquam præsidium subsidium recte dicitur, cuius etiam auctor C. Lælius pro se apud populum, ut in nobis terra, marique simul obsidium facerent, et Salustius historiarum primo magnis opibus profectus obsidium cepit per L. Catilinam legatum. Obsalutare offerre salutandi gratia dicebant antiqui, ut consalutare pro salutare. Obsuariatur dicebatur qui cupiam occurrebat, quo minus rectum iter conficeret. Cusentina tribus initio cæ fuit nomen fluminis Oufens, quod est in agro priuernate intra mare, et Terraanæ. Lucertius, Priuerni ofensiu uenit, fluminis; Oufens, postea deide a consoribus alij quoque diuersarum ciuitatum eidem tribu sunt adscripti. Oscillum Santra dicitur, quod oscillant, id est inclinent, præcipitesque in os ferantur. oscillantes ait Conuicius ab eo quod os calare sine soliti personis propter uerendam, qui eo genere lusus utentur. Causa autem eius iactationis proditur. Latius rex quod prælio quæ ei fuit aduersus Mezentium certum regem, nusquam apparuerit, iudicatusque sit Iupiter factus latiaris. Itaque per sex eos dies, feriatos liberos, seruosque requirere eum non solum in terris, sed etiam qua uideretur caelum posse adiri per oscillationem, uelut ima genem quandam uitæ humane, in qua altissima interdum ad infimum, infima ad summum effruntur, atque ideo memoriam quoque redintegrari acceptæ uitæ a Lucio pnotus curarum, lactisque alimentum, quia per eos deos feriarum & oscillis mouentur, & lactata potione utantur. Nec desunt qui exemplum grecorum Ericites putent Italicos quod illi quoque inuicia interfecto Iatro ferigine filia eius dolore impulsa suspensio perisset per simulationem. FRAG.

Obsitum obliquum. Ennius lib. xliij. manibus obstatis obstantibus, unde oritur nox, & libro octauo. amplus ex augure obsti polium uel solis. C. Licinius, Umbrex resu pina obsto capitulo sibi uentum facere Cinscula. Lucertius. Omnia mendo se fieri atque obstati necesse est. Obsidium tanquam præsidium subsidium recte dicitur, cuius etiam auctor C. Lælius pro se apud populum, ut in nobis terra, marique simul obsidium facerent, et Salustius historiarum primo magnis opibus profectus obsidium cepit per L. Catilinam legatum. Obsalutare offerre salutandi gratia dicebant antiqui, ut consalutare pro salutare. Obsuariatur dicebatur qui cupiam occurrebat, quo minus rectum iter conficeret. Cusentina tribus initio cæ fuit nomen fluminis Oufens, quod est in agro priuernate intra mare, et Terraanæ. Lucertius, Priuerni ofensiu uenit, fluminis; Oufens, postea deide a consoribus alij quoque diuersarum ciuitatum eidem tribu sunt adscripti. Oscillum Santra dicitur, quod oscillant, id est inclinent, præcipitesque in os ferantur. oscillantes ait Conuicius ab eo quod os calare sine soliti personis propter uerendam, qui eo genere lusus utentur. Causa autem eius iactationis proditur. Latius rex quod prælio quæ ei fuit aduersus Mezentium certum regem, nusquam apparuerit, iudicatusque sit Iupiter factus latiaris. Itaque per sex eos dies, feriatos liberos, seruosque requirere eum non solum in terris, sed etiam qua uideretur caelum posse adiri per oscillationem, uelut ima genem quandam uitæ humane, in qua altissima interdum ad infimum, infima ad summum effruntur, atque ideo memoriam quoque redintegrari acceptæ uitæ a Lucio pnotus curarum, lactisque alimentum, quia per eos deos feriarum & oscillis mouentur, & lactata potione utantur. Nec desunt qui exemplum grecorum Ericites putent Italicos quod illi quoque inuicia interfecto Iatro ferigine filia eius dolore impulsa suspensio perisset per simulationem. FRAG.

Obsitum obliquum. Ennius lib. xliij. manibus obstatis obstantibus, unde oritur nox, & libro octauo. amplus ex augure obsti polium uel solis. C. Licinius, Umbrex resu pina obsto capitulo sibi uentum facere Cinscula. Lucertius. Omnia mendo se fieri atque obstati necesse est. Obsidium tanquam præsidium subsidium recte dicitur, cuius etiam auctor C. Lælius pro se apud populum, ut in nobis terra, marique simul obsidium facerent, et Salustius historiarum primo magnis opibus profectus obsidium cepit per L. Catilinam legatum. Obsalutare offerre salutandi gratia dicebant antiqui, ut consalutare pro salutare. Obsuariatur dicebatur qui cupiam occurrebat, quo minus rectum iter conficeret. Cusentina tribus initio cæ fuit nomen fluminis Oufens, quod est in agro priuernate intra mare, et Terraanæ. Lucertius, Priuerni ofensiu uenit, fluminis; Oufens, postea deide a consoribus alij quoque diuersarum ciuitatum eidem tribu sunt adscripti. Oscillum Santra dicitur, quod oscillant, id est inclinent, præcipitesque in os ferantur. oscillantes ait Conuicius ab eo quod os calare sine soliti personis propter uerendam, qui eo genere lusus utentur. Causa autem eius iactationis proditur. Latius rex quod prælio quæ ei fuit aduersus Mezentium certum regem, nusquam apparuerit, iudicatusque sit Iupiter factus latiaris. Itaque per sex eos dies, feriatos liberos, seruosque requirere eum non solum in terris, sed etiam qua uideretur caelum posse adiri per oscillationem, uelut ima genem quandam uitæ humane, in qua altissima interdum ad infimum, infima ad summum effruntur, atque ideo memoriam quoque redintegrari acceptæ uitæ a Lucio pnotus curarum, lactisque alimentum, quia per eos deos feriarum & oscillis mouentur, & lactata potione utantur. Nec desunt qui exemplum grecorum Ericites putent Italicos quod illi quoque inuicia interfecto Iatro ferigine filia eius dolore impulsa suspensio perisset per simulationem. FRAG.

Obsitum obliquum. Ennius lib. xliij. manibus obstatis obstantibus, unde oritur nox, & libro octauo. amplus ex augure obsti polium uel solis. C. Licinius, Umbrex resu pina obsto capitulo sibi uentum facere Cinscula. Lucertius. Omnia mendo se fieri atque obstati necesse est. Obsidium tanquam præsidium subsidium recte dicitur, cuius etiam auctor C. Lælius pro se apud populum, ut in nobis terra, marique simul obsidium facerent, et Salustius historiarum primo magnis opibus profectus obsidium cepit per L. Catilinam legatum. Obsalutare offerre salutandi gratia dicebant antiqui, ut consalutare pro salutare. Obsuariatur dicebatur qui cupiam occurrebat, quo minus rectum iter conficeret. Cusentina tribus initio cæ fuit nomen fluminis Oufens, quod est in agro priuernate intra mare, et Terraanæ. Lucertius, Priuerni ofensiu uenit, fluminis; Oufens, postea deide a consoribus alij quoque diuersarum ciuitatum eidem tribu sunt adscripti. Oscillum Santra dicitur, quod oscillant, id est inclinent, præcipitesque in os ferantur. oscillantes ait Conuicius ab eo quod os calare sine soliti personis propter uerendam, qui eo genere lusus utentur. Causa autem eius iactationis proditur. Latius rex quod prælio quæ ei fuit aduersus Mezentium certum regem, nusquam apparuerit, iudicatusque sit Iupiter factus latiaris. Itaque per sex eos dies, feriatos liberos, seruosque requirere eum non solum in terris, sed etiam qua uideretur caelum posse adiri per oscillationem, uelut ima genem quandam uitæ humane, in qua altissima interdum ad infimum, infima ad summum effruntur, atque ideo memoriam quoque redintegrari acceptæ uitæ a Lucio pnotus curarum, lactisque alimentum, quia per eos deos feriarum & oscillis mouentur, & lactata potione utantur. Nec desunt qui exemplum grecorum Ericites putent Italicos quod illi quoque inuicia interfecto Iatro ferigine filia eius dolore impulsa suspensio perisset per simulationem. FRAG.

Obsitum obliquum. Ennius lib. xliij. manibus obstatis obstantibus, unde oritur nox, & libro octauo. amplus ex augure obsti polium uel solis. C. Licinius, Umbrex resu pina obsto capitulo sibi uentum facere Cinscula. Lucertius. Omnia mendo se fieri atque obstati necesse est. Obsidium tanquam præsidium subsidium recte dicitur, cuius etiam auctor C. Lælius pro se apud populum, ut in nobis terra, marique simul obsidium facerent, et Salustius historiarum primo magnis opibus profectus obsidium cepit per L. Catilinam legatum. Obsalutare offerre salutandi gratia dicebant antiqui, ut consalutare pro salutare. Obsuariatur dicebatur qui cupiam occurrebat, quo minus rectum iter conficeret. Cusentina tribus initio cæ fuit nomen fluminis Oufens, quod est in agro priuernate intra mare, et Terraanæ. Lucertius, Priuerni ofensiu uenit, fluminis; Oufens, postea deide a consoribus alij quoque diuersarum ciuitatum eidem tribu sunt adscripti. Oscillum Santra dicitur, quod oscillant, id est inclinent, præcipitesque in os ferantur. oscillantes ait Conuicius ab eo quod os calare sine soliti personis propter uerendam, qui eo genere lusus utentur. Causa autem eius iactationis proditur. Latius rex quod prælio quæ ei fuit aduersus Mezentium certum regem, nusquam apparuerit, iudicatusque sit Iupiter factus latiaris. Itaque per sex eos dies, feriatos liberos, seruosque requirere eum non solum in terris, sed etiam qua uideretur caelum posse adiri per oscillationem, uelut ima genem quandam uitæ humane, in qua altissima interdum ad infimum, infima ad summum effruntur, atque ideo memoriam quoque redintegrari acceptæ uitæ a Lucio pnotus curarum, lactisque alimentum, quia per eos deos feriarum & oscillis mouentur, & lactata potione utantur. Nec desunt qui exemplum grecorum Ericites putent Italicos quod illi quoque inuicia interfecto Iatro ferigine filia eius dolore impulsa suspensio perisset per simulationem. FRAG.

Obsitum obliquum. Ennius lib. xliij. manibus obstatis obstantibus, unde oritur nox, & libro octauo. amplus ex augure obsti polium uel solis. C. Licinius, Umbrex resu pina obsto capitulo sibi uentum facere Cinscula. Lucertius. Omnia mendo se fieri atque obstati necesse est. Obsidium tanquam præsidium subsidium recte dicitur, cuius etiam auctor C. Lælius pro se apud populum, ut in nobis terra, marique simul obsidium facerent, et Salustius historiarum primo magnis opibus profectus obsidium cepit per L. Catilinam legatum. Obsalutare offerre salutandi gratia dicebant antiqui, ut consalutare pro salutare. Obsuariatur dicebatur qui cupiam occurrebat, quo minus rectum iter conficeret. Cusentina tribus initio cæ fuit nomen fluminis Oufens, quod est in agro priuernate intra mare, et Terraanæ. Lucertius, Priuerni ofensiu uenit, fluminis; Oufens, postea deide a consoribus alij quoque diuersarum ciuitatum eidem tribu sunt adscripti. Oscillum Santra dicitur, quod oscillant, id est inclinent, præcipitesque in os ferantur. oscillantes ait Conuicius ab eo quod os calare sine soliti personis propter uerendam, qui eo genere lusus utentur. Causa autem eius iactationis proditur. Latius rex quod prælio quæ ei fuit aduersus Mezentium certum regem, nusquam apparuerit, iudicatusque sit Iupiter factus latiaris. Itaque per sex eos dies, feriatos liberos, seruosque requirere eum non solum in terris, sed etiam qua uideretur caelum posse adiri per oscillationem, uelut ima genem quandam uitæ humane, in qua altissima interdum ad infimum, infima ad summum effruntur, atque ideo memoriam quoque redintegrari acceptæ uitæ a Lucio pnotus curarum, lactisque alimentum, quia per eos deos feriarum & oscillis mouentur, & lactata potione utantur. Nec desunt qui exemplum grecorum Ericites putent Italicos quod illi quoque inuicia interfecto Iatro ferigine filia eius dolore impulsa suspensio perisset per simulationem. FRAG.

Obsitum obliquum. Ennius lib. xliij. manibus obstatis obstantibus, unde oritur nox, & libro octauo. amplus ex augure obsti polium uel solis. C. Licinius, Umbrex resu pina obsto capitulo sibi uentum facere Cinscula. Lucertius. Omnia mendo se fieri atque obstati necesse est. Obsidium tanquam præsidium subsidium recte dicitur, cuius etiam auctor C. Lælius pro se apud populum, ut in nobis terra, marique simul obsidium facerent, et Salustius historiarum primo magnis opibus profectus obsidium cepit per L. Catilinam legatum. Obsalutare offerre salutandi gratia dicebant antiqui, ut consalutare pro salutare. Obsuariatur dicebatur qui cupiam occurrebat, quo minus rectum iter conficeret. Cusentina tribus initio cæ fuit nomen fluminis Oufens, quod est in agro priuernate intra mare, et Terraanæ. Lucertius, Priuerni ofensiu uenit, fluminis; Oufens, postea deide a consoribus alij quoque diuersarum ciuitatum eidem tribu sunt adscripti. Oscillum Santra dicitur, quod oscillant, id est inclinent, præcipitesque in os ferantur. oscillantes ait Conuicius ab eo quod os calare sine soliti personis propter uerendam, qui eo genere lusus utentur. Causa autem eius iactationis proditur. Latius rex quod prælio quæ ei fuit aduersus Mezentium certum regem, nusquam apparuerit, iudicatusque sit Iupiter factus latiaris. Itaque per sex eos dies, feriatos liberos, seruosque requirere eum non solum in terris, sed etiam qua uideretur caelum posse adiri per oscillationem, uelut ima genem quandam uitæ humane, in qua altissima interdum ad infimum, infima ad summum effruntur, atque ideo memoriam quoque redintegrari acceptæ uitæ a Lucio pnotus curarum, lactisque alimentum, quia per eos deos feriarum & oscillis mouentur, & lactata potione utantur. Nec desunt qui exemplum grecorum Ericites putent Italicos quod illi quoque inuicia interfecto Iatro ferigine filia eius dolore impulsa suspensio perisset per simulationem. FRAG.

FRAG. Optima lex ERAG. in magistro populi faciend, qui uulgo dictator appellatur, quam plenissimum potest ius esse significabatur, ut fuit Manij Valerij, M. Fabij, Volusinae gentis, qui primus magister à populo creatus est, propter quam uero promouatio ab eo magistratu ad populum data est, quæ antea non erat, desinitur est dici, ut optima lege, ut pote immutato iure priorum magistrorum. Originum libros quod inscripsit Cato non satis plenum titulum propositi sui uidetur amplexus, quando prægrauant ea, quæ sunt rerum gestarum populi Romæ. Optio est optatio, sed in re militari Optio appellatur is, quem decurio, aut centurio optat sibi rerum priuatarum ministrum, quo facilius obeat publicæ officia. Optio qui nunc dicitur antea appellabatur acensius. Is adiutor dabatur centurioni à Tribuno militum, quæ ex eo tempore quem uelut centurionibus permissum est optare, & nomen ex facto sortitus est. Plautus in Asinaria, quando me equam uxorem, quam sauream feruam putes, circunduc, aufer, promitto tibi, optionem summo Leonidam. Obsidione potius dicendum esse quam obsidium, adiunat nos testimonio quo Ennius telamone, cum ait, Sabas natum ingenium Aiacem, cui obsidione paras. Item alio loco, Hector quid haud cessat obsidionem obducere? Orare antiquos dixisse pro agere testimonio sunt, quod & oratores, & ij qui nunc quidem legati. Tum uero oratores quod Reip. mandata paters agebant. Ennius quoque cum dixit libro primo annalium, facere uero quod te cum precibus pater orat. oratores alij dixere causam actores, & legati qui Reip. mandata peragunt. Obsos quos dicitur, ait Verrius opsos à natura dictos, teste Ennio cum dicit de muris res gerit opsos, adijci et quod stuprum in concessæ libidinis obscœna dicantur ab eius gentis consuetudine inducta, quod uerum esse non satis adducor, cum apud antiquos omnes, ferè obscœna dicta sint quæ mali omnis habebantur, ut illa Virgilij testis, ut superiorum auctorum exempla referre non sit necesse, cum ait, harpyias, obscœnas uolucres, & obscœnamque famem. Ob præpositione antiquos usos esse præ ad, testis est Ennius, cum ait libro quartodecimo omnes oculi ocensique in nocte serena, id est acensie. & in Iphigenia, Acherontem obibo, ut mortis thesauri obiacent. eiusdem generis esse ait, offerre, oculit, oaurrit, oblati, obiectus mihi non satis per suadet. Ob præpositio alijs ponitur pro circum, ut cū dicimus urbē obsideri obsignari, obuallari, alijs in uicem præpositionis, quæ est propter, ut ob merita, ob superatos hostes, unde obsides pro obsides, qui ob fidem patriæ præstandam dantur alijs pro ad, ut Ennius ob rem noctu legionem ducere cepit. Ostentum quoque nunc utitur interdum prodigij uicem quæ partiæpialiter quoque dici solitum sit nec dubium facit etiam C. Gracchus de legibus à se promulgatis, cum ait quod unum nobis in ostentum ipsi asportatur in usum. Ocastantur sepe oxidantur, sic C. Gracchus pro rostris in p. pop. homines liberi nunc in oppido ocastantur. Osti sunt, ab odio declinasse antiquos testis est C. Gracchus in ea, quæ est de lege Minucia, cum ait, mirum siquid ijs iniuria fit, semper eos osti sunt, quod nunc quoque cum præpositione elatum frequens est quando dicimus, perosi. Ostentum ostentatum. Ostendende, ostendam, ut pro multis alijs exemplis eius generis manifestum est. Optionatus ut Pontificatus decurionatus dicitur, ut Cato in ea quam habuit apud equites maiores seorsum atque diuersum pretium paruere bonis, atque strenuus decurionatus, optionatus, hastas donatitas, aliosque honores. Ostentus sepe ostendus, gloriandi causa. Sed & partiæpialiter id etiam dici debet, & dicitur est foemino genere. Ombibus duabus malabantur apud antiquos, iniurijs criminibus, ut in

FRAG. Optima lex ERAG. in magistro populi faciend, qui uulgo dictator appellatur, quam plenissimum potest ius esse significabatur, ut fuit Manij Valerij, M. Fabij, Volusinae gentis, qui primus magister à populo creatus est, propter quam uero promouatio ab eo magistratu ad populum data est, quæ antea non erat, desinitur est dici, ut optima lege, ut pote immutato iure priorum magistrorum. Originum libros quod inscripsit Cato non satis plenum titulum propositi sui uidetur amplexus, quando prægrauant ea, quæ sunt rerum gestarum populi Romæ. Optio est optatio, sed in re militari Optio appellatur is, quem decurio, aut centurio optat sibi rerum priuatarum ministrum, quo facilius obeat publicæ officia. Optio qui nunc dicitur antea appellabatur acensius. Is adiutor dabatur centurioni à Tribuno militum, quæ ex eo tempore quem uelut centurionibus permissum est optare, & nomen ex facto sortitus est. Plautus in Asinaria, quando me equam uxorem, quam sauream feruam putes, circunduc, aufer, promitto tibi, optionem summo Leonidam. Obsidione potius dicendum esse quam obsidium, adiunat nos testimonio quo Ennius telamone, cum ait, Sabas natum ingenium Aiacem, cui obsidione paras. Item alio loco, Hector quid haud cessat obsidionem obducere? Orare antiquos dixisse pro agere testimonio sunt, quod & oratores, & ij qui nunc quidem legati. Tum uero oratores quod Reip. mandata paters agebant. Ennius quoque cum dixit libro primo annalium, facere uero quod te cum precibus pater orat. oratores alij dixere causam actores, & legati qui Reip. mandata peragunt. Obsos quos dicitur, ait Verrius opsos à natura dictos, teste Ennio cum dicit de muris res gerit opsos, adijci et quod stuprum in concessæ libidinis obscœna dicantur ab eius gentis consuetudine inducta, quod uerum esse non satis adducor, cum apud antiquos omnes, ferè obscœna dicta sint quæ mali omnis habebantur, ut illa Virgilij testis, ut superiorum auctorum exempla referre non sit necesse, cum ait, harpyias, obscœnas uolucres, &

Pimpleides muse à fonte Macedoniae dicta propter liquoris eius unquam subtilitatem. Pipit osee quicquid.
 Picena regio, in qua est Asculum, dicta quod Sabini, cum Asculum proficiscerentur, in vexillo eorum picus confederavit. Perditum est, quod interit ac recuperari non potest. Perbitere Plautus pro praevire posuit. Perere dicebant expergere facere. Pergit agite. Virgilius, Pergit pierides. Pergruari est & epulis, & potationibus inseruire. Titimius, Hominem improbum nunc tui pergruatur. Permissus appellatur aries, qui annis compluribus tonsus non est. Perfacul & perfacul antiqui dicebant, quod nunc facile & perfacile dicimus. inde permansit in consuetudine facultas. Perpulit persuasit impulit.
 Pertisum pro pertsu dixerunt. Puticuli sunt appellati, quod utriusque generis sepulchra, ut puteus fuerit, & dicti puticuli, quia ibi cadavera putrescerent. Puteus antiqui dicebant pro puro. unde putata vites & arbores, quod decisis impedimentis remanent purae, autum quoque putatum dici solet, idest expurgatum. & ratio putata, idest pura facta. Putitum Plautus dixit pro stulto.
 Pubens adolescens, quinetiam impubium numerus eiusdem aetatis. Puteolos dictos putant ab aquae calido putore. quidam à multitudine puteorum eandem aquarum gratia factorum. Pugnus à punctione, idest percussu dicitur. Praedaneam portam dicebant, quam immolare erant soliti antea, quam novam frugem inciderent, Porriciam porro iaciam. Palatium idest mons Romae appellatus est, quod ibi pecus pasens balare consueverit. uel quod palare, idest errare ibi pecudes solerent. alij quod hyperbo rei filia palanto habitauerit, quae ex Hercule Latinum peperit. Alij eundem, quod Pallas ibi sepultus sit, aestimant appellari. Palmites vitium sarmentum appellatur, quod in modum palmarum humanarum uirgulas quasi digitos edunt. Palmula appellatur remi ad similitudinem manus humanae. Pallas Minerva est dicta, quod Pallantem gigantem interfecit, uel, sicut putabant, quod in palante palude nata est. Pappi carduorum flores. Lucretius, Vestem nec plumas auium, papposque volantes. Papillae capitula mammarum dicuntur, quod papularum sunt similes.
 Pauperies damnum dicitur. Palpari blandiri, quod quadrupes facit. Paudiens dicebant pro raro. Titimius, uxorem paucis uidebo. Panus facit diminutivum panicula. Pandana porta dicta est Romae, quod semper pateret. Pandiculari dicuntur qui toto corpore oscitantes extenduntur eo quod pandi fiunt. Pandicularis dicebatur dies, idem & communicarius, in quo omnibus dijs communiter sacrificabatur. Pancarpiae dicuntur coronae ex uario genere florum factae. Panibus redimebant caput equi immolati idibus octobribus in campo Martio ei id sacrificium fiebat ob frugum euentum, & equus potius, quam bos immolabatur, quod hic bello bos frugibus parandis est apertus. Patagium est quod ad summam tunicam assit solet, quae & patagata dicitur, & patagarij, qui eiusmodi opera faciunt. Patonis morbi genus. Patritius uicinus Romae dicitur, eo quod ibi patritij habitauerunt, iubente seruo Tullo, ut siquid molirentur aduersus ipsum ex locis superioribus opprimerentur. Pagam à pagis dicitur. Pagi dicitur à fontibus quod eadem aqua uenterent. aquae enim lingua doria appellatur. Pagine dicitur, quod in libris suam quaeque obtineant regionem, ut pagi uel à pangendo, quod in illis uersus panguntur, idest figuntur. Parens uulgo pater, aut mater appellatur, sed iuris prudentes auos & proauos, qui-

as & proauos parentum nomine appellari dicunt. parere obedire. Paret significat apparebit. Paribus equis, idest duobus Romani utebantur in praelio, ut sidante altero transirent in sicum. Pararium aes appellabatur id, quod equitibus duplex pro binis equis dabatur. Parici quaestores appellabantur, qui solebant creari causa rerum capitalium quaerendarum. Nam pariciada non utique is qui parentem occidisset dicebatur, sed quaecumque hominem. Idem autem fuisse indicat lex Numa Pompilij Regis his composita uerbis. Siquis hominem librum dolo sciens dicit, pariciada esto. Parumper significat paulisper. quasi per paruum hoc est ualde paruum. refertur autem ad tempus. Parasangae apud Persas uiarum mensura. Penuria, idest quod penè minus sit, quam necesse est. Pellices nunc quidem appellantur alienis succumbentes non solum foeminae, sed etiam mares. antiqui eam proprie pellicem nominabant, quae uxorem habenti nubebat, cui generi mulierum etiam poena constituta est à Numa Pompilio hac lege. Pellex aram Iunonis ne tangit, si tangit, Iunoni crinibus dimissis, agnum foeminam caedito. Paen Apollinem uocauerunt, quod sagittarum ictu eum nocere putabant. est enim paen ferire. Alij quod remediatis uerbis finem faceret talis grauitatis. Peligni ex illyrico orti. inde enim profecti ductu uolsimi regis, cui cognomen fuit Lucullo, partem Italiae occuparunt. Huius fuerunt nepotes Pacinus, à quo pacinates & pelicis, à quo peligni. Pales dicebatur dea pastorum, cuius festum palilia dicebantur. uel, ut alij uolunt, dicta parilia, quoniam pro partu pecoris, eidem sacra fiebant. Partur & pro nascendo ponitur & pro parato. Nanius, male parte male dilabuntur. Parones nanius genus, ad cuius similitudinem myoparo uocatur. Passir marinus, quem uocat uulgo Serutiocamillum. Pascto linguam in sacrificijs dicebatur, idest coarctato. continuo taceto. Pasillus forma panis parui, utique diminutivum est à pane. Passales & oues, & gallinae appellantur, quod passim pascuntur. Paschola appellantur graecae, quas uulgo pernas uocant. Praetoria cohors est dicta, quod à praetore non discedebat. Scipio enim Africanus primus fortissimum quendam deiecit, qui ab eo in bello non discederent, & caetero munere militum uacarent. & sexquipler stependium acciperent. Prorsum ponebant pro recto. Prandium ex graeco est dictum. Nam meridianum cibum coenam uocabant. Praetexta appellatur, quae res gestas Romanorum continent scriptae. Praetoria porta in castris appellatur, quae exercitus in praelium educatur, quia initio praetores erant, qui nunc consules, & uel bella administrabant, quorum tabernaculum quoque dicebatur praetorium. Praes est is, qui populo se obligat, interrogatusque à magistratu si praes sit ille, respondet praes. Praesiderare dicitur, cum immaturus hyberna tempestas mouetur, quasi ante sideris tempus. Praesidium est quod pro salute, & utilitate alicuius auxilij gratia praepositum. Subsidiuum quod postpositum est ad subueniendum laborantibus. Praesina re apud Plautum emere est, idest emendo tenere. Praesitem in eadem significatione dicebant antiqui, quae nunc dicimus anostem. Praestolari dicitur is, qui ante stando ibi quo uenturum exaspere uult, moratur. Praeficae dicuntur mulieres ad lamentandum mortuum conductae, quae dant caeteris modum plangendi, quasi in hoc ipsum praefecte. Nanius, Haec quidem me hercle opinor, praeficit est, quae sic mortuum collaudat. Praesagire est praediuinare, praesipere; sagax enim est acutus, & solers. praedaneae

Praedaneae agna uocabatur, quae ante alia caedebatur. Item porca, quae Cereri mactabatur ab eo, qui mortuo iusta non fecisset, idest glebam non obiecit, quia mos erat eis id facere prius quam noxas fruges gustarent. Praedae dicebant, quae à flaminibus praemittebantur, ut denuntiaret opificibus, ut manus abstinerent ab opere, nisi uideret sacerdos facientem opus sacra poluerentur. Praeruationes dicuntur facere ij, qui ante alios ceptis uerbis iurant, post quos in eadem uerba iurantes tantummodo dicunt, idem in me. Promurus nepotis uxor. Praeneste dicta est, quia is locus, quo condita est, montibus praefect. Promissum capillum dicitur longum. Item barba promissa uelut porro missa. Promissam dicebant promissae. Promotstra prodigra. Primordia principia. Promulgari leges dicuntur, cum primum in uulgo eduntur quasi promulgari. Promulgo a g dicitur nauis, cum scapha dicitur sine. Principalis castrorum porta nominatur, quod in eo loco est, in quo principes ordines tendunt. Praenominibus foeminas esse appellatas testimonio sunt Caecilia & Tarratia, quae ambae Caiae solite sint appellari pari modo Lucia et Titia. Primus palus, ad quem finis nauticus reliquitur, quem alij tonsillam dicunt. Procellunt, procumbunt. Proculum inter cognomina eum dicunt, qui natus est patre peregrinante à patria procul. Proculos sunt, qui creduntur ideo dictos, quia paribus senibus, quasi procul progressis aetate nati sunt. Procapis progenies, quae ab una capite procedit. Procincti classis dicebatur, cum exercitus cinctus erat Gabino cinctu confestim pugnaturus. uelustus enim fuit multitudinem hominum quam nauium classis appellari. Procinctus pronocant. cinctare enim uocitare est. unde procat & prociat. Procat dicebant pro poscat. Procalare procalare ex graeco παλάω, idest uocare. unde calidae calumniam, calones, et calucae, & calatores. Procera proluxa, & in longum producta, quasi ex cera ob eius facilitatem. Proctum cum prima syllaba corripitur, significat petitum. Liuius, Matrem proctum plurimi uenerunt. Proctum dicebatur testamentum, uelut proctum i. pronocatum i. irritum, ac ruptum. Procestria dicuntur, quo proceditur in muro. Aelius Procestria aedificia dixit esse extra portam. Artorius Procestria, quae sunt ante castra, etiam qui non habent castra propugnacula, quibus pro castris utuntur, aedificant. Prosepia progenies, idest porro sparsis, et quasi iactis liberis, quia in spere significat iacere & despicere. Prostinum quod profectatum proijctum. Prosequium à prosequendo. Obsequium ab obsequendo dicitur. Prosedas meretricis Plautus appellat, quae ante stabula sedent. caedem & prostibule. Pro sententia, ac fiduciam in sententia, ut pro rostris, idest in rostris. Prosumma genus nauigij speculatorium paruum. Prostita pro posita. Priuos, Priuasque antequi dicebant pro singulis, ob quam causam & priuata dicuntur, quae uniuscuiusque sunt. hinc et priuilegium & priuatus dicimus tamen & priuatum, cui quid est ademptum. Priuignus dicitur, quod ante, quam mater secundo nuberet est, progenitus. pri enim antiqui dixerunt pro pra. Prauariatores à praeter grediendo sunt uocati. Prisci latini proprie appellati sunt hi, qui prius, quam conderetur Roma, fuerunt. Priscus Tarquinus est dicitur, quia prius fuit, quam superbus Tarquinus. Pristinum ab eo uenit, quod est prius pari modo et prior. Proletarium capite consum, dicitur, quod ex his ciuitas constat, quasi proles progenie, idem & proletanei. Proclitare saepe prolicere, idest producere. Prologum principium proloquij. Prouisus, quod est nam me ex animam prologo tuo. Prouisere dicuntur, qui solito diutius lugent. Praeliare dies appellatur, quibus fas est hostem bello lacessere, erant enim quaedam feriae publicae, quibus nefas fuit id facere. Prouinciae

appellantur, quod populi. Ro. eas prouicit. idest ante uici. Protinam protinus. Teren. Protinam conijctam me in pedes. Pruina dicitur, quod fructus, ac uirgulta perurat. Prugnum prouum. Propages progenies à propagando, ut sciunt ruftia cum uitem uetulam supprimunt, ut ex ea una plures faciant. Properrare mandare, quod perficiatur, nam imperare est exorare, & properrare pficere. Propudium dicebat cum maledicto nudare turpitudinem uolebans, quasi porro pudendam. quidam propudium putant dici, à quo pudor & pudicitia procul sint. Primigenius sulcus dicitur, qui in cunden da noua urbe tauro & uacca designationis causa imprimitur. Parilibus Romulus urbem condidit, quem diem festum praecipue habebant minores. Praetexta pulla nulli alij licebat uti, quam ei qui sumus faciebat. Pila & effigies uiriles & muliebres ex lana compitalibus suspendebantur, in compitis, quod hunc diem festum esse deorum inferiorum, quos uocant lares puterent, quibus tot pila, quot capita seruatorum tot effigies, quot essent liberi, ponebantur ut uis parcerent, & essent ijs pilis, & simulachris contenti. Ploii appellantur, qui sunt planis pedibus. unde & poeta Aeneas, quia uerber sarinas erat à pedum planicie initio plotus, postea Plautus est dicitur. soleas quoque dimidiatas, quibus utebantur in uenando, quo planius pedem ponerent, semplotia appellabant. Porcas, quae in agris fiunt, ait Varro dici quod porrigant frumentum. Punicum dicitur nunc Poeni, qui à Phoenice sunt oriundi. Portunus, qui & Palamon, à Romanis inter deos colebatur. Poenas pendere proprie dicitur, qui ob delictum pecuniam soluit, quia penso are utebantur. Pullariam Plautus dixit manum dextram. Procedere dicebant interdum pro facere. interdum pro porro cadere. Pertusum dolium dicitur cum uentrem significat. Pollit pilaludit. Pelliculationem Cato à pellicendo dixit. Praemiosa pecunia. Pascales oues Cato posuit pro pascales. Petreia uocabatur, quae pompa praecedens in colonijs, aut municipijs imitabatur animum ebriam ab agri uitio scilicet petrus appellatam. Periculatus sum Cato est usus in dicendo. Parsi Cato idem dixit pro peperi. Praedonulos & tronopistinos idem Cato posuit pro praedonibus. Praem singulariter. Pulcralibus pro pulchris. Pugnariolas leues pugnas identidem ipse dixit. Proadificatum dicitur quod ex priuato loco processit in publicum solum. Prodidisse tempus longaeuum fecisse. Punicum genus libi translatum à Poenis. id etiam appellabant probum, quia erat caeteris suauissimum. Pro significat in, ut pro rostris. pro aede pro tribunali. Progenitum appellat auus nepis suae uirum. Pro ponitur etiam pro amplificando, ac palam faciendo. ut prodi, pronocet, protrahere, propelle, alijs pro priuati di facultate, ut in propudio prohibendo, quia utrumque ab uide in his esse pudorem, potestatemque, alijs aliud alio, ut pecunia pro praedio consule, alijs pro admiratione, ut pro Iupiter. alijs pro ante, ut pro ostio. alijs pro immittere, ut promittere barbā, & capillum. Profundum, quod longe habet fundum. Profecti dies procul à religione numinis diuini. Profusus sit pra modum sumptuosus. Terentius, Profundat, perdat, pereat nihil ad me attinet. alijs abiectus iactas. Pachi. Profusus genus tum murmuro. Plaudi appellantur aenes, quorum aures languide sunt, ac flaccidae & latius uidentur patere. Planatae semina olerum quod plana sunt. & appellantur etiam ex simili planta nostrorum pedum. Plancae tabulae planae, ob quam causam planae appellantur. qui supra modum pedibus plani sunt. Plebeium magistratum meminisse capere licet nisi qui ex plebe sit. Plutei crateres sunt corio crudo intente, quae solebat opponi militibus opus facientibus, et appella-

labantur militares nunc etiam tabula, quibus quid prescriptur eodem nomine dicuntur. Plebeij et illes diffidente plebe a patribus sine creati. Plexa colligata inde perplexa. plenus antiqui etiam sine prepositionibus dixerunt. Ploximum caspam dixerunt. Pax dicta est a pacatione. Penem autem uocabant unde et offam porcanam cum cauda offam penitum dicebant. hinc et peniculus dicitur, quibus calca menta teruntur, qui de caudarum extremitate fiunt. Penis deniq; a pendendo uocata est. Propius sobrino mihi est consobrini mei filius, et patris mei consobrini. Portum frequenter maiores pro domo posuerunt. Patrocinia appellari cepta sunt, cum plebs distributa est inter patres, ut eorum opibus tuti esset. Postea linea in agris diuidendis ab oriente ad occasum spectat. Pontina tribus a Pontia urbe est dca. Papyria tribus a Papyrio uocata. Pupina tribus ab agro pupino. Popilla tribus a progenitrice traxit uocabulum. Prorsu limites appellantur in agrorum mensuris, qui ad orientem directi sunt. Pugno dicitur, quod eo punctum pugnatur. Præbia remedia. Præmetum quod libationis causa ante prænecitur. Protelare longe propellere ex greco uide licet mōdū, quod significat longe. Priuato sumptu se alebant milites Romani penē ad id tempus, quo Roma est capta a gallis. Porca effigies inter militaria signa quintum locum obtinebat, quia cōfecto bello, inter quos pax fieret caesa porca fœdus firmare solebant. Polimenta testiculi porcorum dicuntur, cum castrantur a politione uestimentorum quod similiter, ut illa curantur. Prodis non solum in apertum exit significat, sed etiam porro it. Portenta rerum fieri dicuntur, cum solita corpora raro se ostendunt, ut cometæ, turbines, barathra, sereno coelo facta tonitrua. Puls potissimum dabatur pullis in auspicijs, quia ex ea necesse erat aliquid decidere, quod tripodum sacret, id est terripinnium. punire enim ferire est. bonum enim augurium esse putabant, si pulli, per quos auspicabatur, comediissent, præferunt, si eis edentibus aliquid ab ore decidisset. Sin autem omnino non edissent, arbitrabantur periculum imminere. Pedestria auspicia nominabantur, quæ dabantur a mulpe, lupo, serpente, equo, ceterisq; animalibus quadripedibus. Pestifera auspicia esse dicebant, cum cor in exitis, aut caput in iecinare non fuisset. Præpetes aues dicuntur, quæ se ante auspicantem, ferunt. nam præpetere dicebant pro anteire. Pecunia sacrificium fieri dicebatur, cum fruges fructusq; offerbantur, quia ex his rebus constat, quam nunc pecuniam dicimus. Pollubrum pelluuium uas, quod nos peluina uocamus. Patres senatores ideo appellati sunt, quia agrorum partes attribuebant tenuioribus, ac si liberis proprijs. Pecunium Cato dixit genituum pluralem ab eo quod est pecunia. Pure lacum aqua pura lauatum. Pura uestimenta sacerdotibus ad sacrificium habebant, id est non obstita, non fulgurita, non funesta, non maculam habentia. Procalato prouocato. Præfericulum uas æneum sine ansa patens summum, uelut peluis, quo ad sacrificia utebantur. Patella uasa picata parua sacrificijs faciendis apta. Pantias frus uentris. Perimta adimit tollit, unde et peremptus interfectus. Procinctam classem, id est paratam ad bellum militum multitudinem diali flammis uidere non licuit. Prosimurium pontificale pomœrii uas ubi pontifices auspicabantur. dcm autem pomœrium, quæ si promurum, id est proximum muro. Penuis uocabatur locus in ede uesæ intimus. Proculium promittunt. Properam celere, strenuamq; significat. Præcidere anteceidere, id est ante immolare. Pube præfente est populo præfente, sine dochicos ab ijs, qui puberes sunt omnem populum significans. Priueras mulieres priuatas. Promellere, litem

promouere. Purima tetnero, purissime tetnero. Pristina uelut pristina dem est. Præfagino dicta, quod præfagere è acute sentire. unde sagæ dictæ anus, quæ multa sciunt. Et sagaces canes, qui ferarum cubilia præsentunt. Præceptat in saluari carmine est sepe præcipit. Pa pro parte, et po, pro populo positum est in saluari carmine. Promeruat item pro monet. Prædotium præceptant. Proffices proffice. Pefnis poenis, ut csmœnas dicebant pro camœnis et cœnas pro coenis. Polteio pro ulteriore. Polet, pollet quia non dum geminabant antiqui consonantes. Plissima plurima. Perfines perstringas. Promerion præcipuum præter ceteros meritum, aut pro medium hoc est participat, ut pro indiuiso dicimus. Priuuius es prius singulis. Petilara, serara, sica, et stricta uulgo interpretatur. scauola ait unguam equi albam ita dici. Pulum nœpoploe in carmine saluari Romani uelut pilis uti assueti uel quia præcipue pellant hostes. Pilare et compilare sunt qui græce originus. FRAG. græci enim fures piletas mētus. Pilat pilos habere incipit, aliâs pro detrahitis pilas, a quo depilati. Pila quæ parietē sustentat ab opponendo est dicta. Pilentum uehiculari genus, quo matronæ ferebantur. Pilani pilis pugnantes. Pelliacor qui pellicit ad fraudem. Pellium galorum, quia fiebat ex pelle. Pellexit in fraudem induxit. Pelamys genus piscis dictum, quod in luto moretur, quod græce dicitur πλωος. Pellem habere hercules fingitur, ut homines cultus antiqui ad moneantur. lugentes quoq; diebus luctus in pellibus sunt. Pilea Castori et Polluci dederunt antiqui, quia lacones fuerunt, quibus palleatis pugnare mos est. Pelta genus fuit. Iræpetes aues quidam dici aiunt, quia secundum auspicium faciant. alij quod antea, quam petamus, indicet, aut quod præter uolent, aut ex greco tractum putant, quod ante conspectum uolent nostrum, incepte scilicet ex præpositione latina componetes, et græco uocabulo. ceterum poetæ promissa e omnes aues ita appellant. Picati appellantur quidam, quorum pedes formati sunt in speciem sphingum, quod eas Dorij sphinias uocant. Petulantes, et petulicetiam appellantur, qui proteruo impetu, et crebro petunt ledendi alterius gratia. Virgilius quarto Geor. neq; oues hœdiqu; petula Floribus insiliet. Cornigeras norunt matres, agniqu; petula. Et Africani in ida nostrum in conuentum, aut confessum ludum, lapsuq; petulci, interdum pro ueloci usi uidentur antiqui, ut hoc uersu intelligi potest, exiliuit quasi petulcus quidam pedibus conuibravit. Petrarum genera sunt duo, quorum alterum naturale saxum prominens in mare, cuius Ennius meminit libr. xi. alit delat, ceterisq; ingentibus telta. et Liuius in centaurijs, ubi ego sepe petris, alter u manu factum, ut docet Aclius Gallus, petra est q locus dextra, ac sinistra forniam expletur aquæ ad libramentum summi fornias. Petessere antiqui pro petere dicebat, ea quidē forma uerbi, qua sunt lacessere et incessere, sed ut mihi uidetur, tum significabant sepius petere, et petessam sepius petant. Petrones rustici ferē dicuntur propter uetustatem, et quod deterrima quæq; ac prærupti iam agri petra uocantur, ut rupices iudem a rupinis, aliter a petrarum asperitate et duritia dicti. Petauris Lucilius a petaurus appellatus ex iste mare uidetur, quando ait. sicuti mechanica cum alto exilire petauro. at Aelius silo, quod in aere uolent cum ait petauris sita proprie græce ideo quod ij πρὸς ἀέρα πτεροῦται. Petoria tum, et gallicum uehiculari esse, et nomen eius dictum ex istumant a numero quatuor rotarum. alij osce quod ij quoq; petor quatuor uocent. alij græce. Sed. αὐλοῦσ δὲ dictum. Petimna in humeris iumentorum ulera, et uulgos appellat, et Lucilius meminit, cum ait, ut petimna mōso, aut lumbos cervicibus

cervicibus tangat, eo naie aut et inter duos armos suis, qd est, aut pectus appellari solitū testatur. Næui. i descriptioe suille, cum ait petamine piscino qui meruerat. Penas antiquos ferunt ex greco, qd illi πέναι ea, quæ sunt uolucra dicat. Item easdem penas et cœnas. Pictor zeusis risu mortuus dum ridet effuse pictam a se animum reuor, cur hoc loco relatur sit a verrio cum de significatione uerborum scribere propositum haberet, equidem non uideo, cū uersiculos quoq; adderet tulerit et ineptus pati, sed nullius prætoris prætexto nō mōne, qui tamen sunt ij, nam quid modi facturus risu deniq; nisi pictor fieri uult, qui risu mortuus est. Picta quæ nūc togæ dicitur, purpurea antea uocata est eaq; erat sine pictura, eius rei argumentum est pictura in ede uertumini et Cōsi, quarū in altera M. Fuluius Flaccus, i altera T. Papyrius cursor triuphantis ita picti sunt. Tunica autem palmata a latitudine clauorum dicebatur, quæ nunc a genere picturæ appellatur. Pietati eodem ab Aclio consecratam aiunt, eo loco, quo quondam mulier habitauerit, quæ patre suum inclusum carcere manibus suis clam aluerit, ob hoc factum impunitas ei concessa sit. Pietatem ut deos ceteros colebant Romani. Picum autem qui dam dictam putant a Pico rege aboriginum quo dissolutus sit. Piscatorium asuetusto more appellatur, quod in monte albano datur pro piscibus. Piscatorij ludi uocantur qui fieri solent pro quæstus piscantium mense iunio trans tyberim. Pedam uestigium humanum, præcipue pedis appellasse antiquos in commentarijs quibusdam inueniri solet. Pefcia in saluari carmine, Aelius silo dicit ait capitia ex pellibus agninis facta, qd græci uocent pelles peste neutro genere pluraliter. Pestiferum fulgur dicitur, quo mors exilium ue significari solent. Pisatlem appellat Næuius Pantaleontem et Piscas oriundum et rannum cū aliqui inde profecti nunc Pisani dicantur. Piscæ publicæ, hodieq; nomen manet ipsa non extat ad quam et natatum, et exeretationis alioquin cā ueniebat populus, unde Lucilius ait pro obusto ore pugil piscinensis res es. Pædibus obstdum, id est pædiculis Titimius pædeco sum appellat hoc modo, Rus detrudetur pædeco sum, squalidus. pædes aut pro pædiculis sic Plau. refert in curgatione. Item genus inter homines meo quidem animo ut muscæ, culices, amices, pædesq; pulicesq; et Liuius gladioli pulices ne an amices an pædes responde mihi. et Lucilius ubi me uidit caput scabit, pædes legit. Pefestas inter alia, quæ interpretatores dicant quando fundus lustratur, significare uidetur pestilentiam, ut intelligi ex ceteris possunt, cum dicitur auertias morbum, mortem, labem, nebulam, impetiginem. Pedum quidem baculum incuruū, quo pastores utuntur ad comprehendendas oues aut capras pedibus. cuius meminit etiam Virgilius in bucolias cum ait, At tu sume pedum. sed in eo uersu, qui est in Iphigenia Ennij procede gratum proferre pedum nitere cessas, id ipsum iaculum significare cum ait Verrius, mirari satis nō possum, cum sit ordo talis et per eum significatio aperta gratū proferre pedū cessas nitere. Pædido sordidos significat, atq; obsoletos tractum uocabulum a greco quia pædes, id est pueri talis sunt ætatis, ut a sordibus nesciant abstinere. Pædarium senatorem significat Lucilius, cum ait agropes uocem mittere cepit, qui ita appellatur, quia tacitus transeundo ad eum, cuius sententia probat, quid sentiat indicat. Pæcediam et bibestiam Plautus finxit sua consuetudine, cum intelligi uoluit cupiditatem edendi et bibendi. Pistum pinsendo, ppolitū antiqui frequentius usurpabant, quam nunc nos dicimus. Piacularia auspicia appellabant, quæ sacrificantibus trista portēdebant, cum aut hostia ab ara pro fugisset, aut percussa mugitum dedisset, aut in aliam partem

corporis, quam oporteret decidisset. Piarri eos uelut proprio uerbo ait Verrius, quia parum sint animati, cum muntis sue non sint, per quadam uerba liberantur incommodo. Piarrix dicebatur sacerdos, quæ expiare erat solita quam quidem alij uocant simulatricem, alij sagam, alij expiaticem, et piamenta etiam dicebantur, quibus in expiando utitur sue purgamenta. Piacularis Romæ portæ appellatur propter aliqua piacula, quæ ibidem fiebant, uel, ut ait Cloatius, ex sacro per aliquem piaculo soluitur, ut aliqua piandi, propitiandiq; causa immolatur. Pignosa pignora, eo modo quo ualesij et Aufelij pignosi pilisi dicebantur. Pentsum palati dicta est ea regio urbis, quam Romulus obuersam posuit, ea parte, in qua plurimum erat agri Romani ad mare uersus, et quia mollissime adibat urbs cum Herustorū agrum a Romano Tyberis discludere cetera uicina ciuitates colles aliquos haberent oppositos. Peulatus est nunc, quod qualicumq; furtum publicum, sed imductum est a peore ut pecunia quoq; ipsa. tam et moxij peore multabantur, quia neq; aris adhuc, neq; argenti erat copia. Itaq; suprema multa etiam nunc appellatur, alij uolunt, quod tunc Romani præter pecudes nihil haberent. Peulatus furtum publicum dici ceptum est a peore, quia ob coinitum eius fraudis esse cepit, siquidem ante as aut argentum signatum ob delicta poena grauissima erat diuinarum ouium, et triginta boum ea lege sanxere T. Menenius lanatus, et Publius septius capitolinus consules, quæ pecudes postquam ære signato uti cepit populus Ro. tarpeia lege cautum est, ut bos centussis, ouis decessis estimarentur. Permutatur id proprie dici uideatur, quod ex alio loco in alium transfertur. at commutatur cum aliud pro alio substituitur, sed ea iam confusa in usu sunt. Pierides musæ propter amonitatem, ac solitudinem pierij motis dicte uidentur, quo ex secretis locis propter studia liberalia delectantur. Percontatio, per interrogationem dicta uideatur ex nauico usu, quia conto pertentant, cognoscuntq; nauigantes aquæ altitudinem, ob quam causam ait Verrius etiam secundam syllabam per. o. solere scribi. mihi id falsum uidetur. Nam est illa percontatio, qd is qui curiose quid interrogat, per cuncta uisit, ut recte per. u. literam scribatur. Per fugam Gallus Aelius ait, qui liber aut seruus, aut hostis sui uoluntate ad hostes transierit, qui idem dicitur transfuga, quā quam sint qui credant per fugam esse nō tam qui alios fugat, quam qui ob spem comodorum ad quempiam perfugat. Percuntalia fulgura Gracchus ait uocari, quæ superiora fulgura, ut portēta in sua perimant duobus modis prioribus tollendis, aut maiore manubia, ut tertia secunde, secunda prima cedat. Nā ut omnia superentur fulgure, sic dictum fulgur manubijs uincit. Premere Cincius in libro de uerbis priscais ait significare idem, quod prohibere. at Cato libro qui est de re militari pro uita. re usus est, cum ait, cum magistratus nihil audeat imperare nequid consul auspicij premat. Periodos dicitur et in carmine lyrico pars quadam, et in soluta oratione uerbis circumscripta sententia, et in gymnias certaminibus periodon uicisse dicitur, quia Pythia istmia, Nemea olympia uicā a circuitu eorum spectaculorum. Perempta et interempta pro imperfectis poni solet a poetis. Lucre. Cum corpus simul, atq; animi natura perempta. Perpetem et perpetuo dixeret poetæ. Pacanius milona, fac ut cepisti hanc operā mihi perpetē oculis tra xerim. Persilum uocatus sacerdos rudiculus siue uas picatū, in quo erat unguetū, quo unguine flamæ quiralis arma quiralini unguet. Persicu portū Plautus cū ait, mare euboicum uidetur significare, quod in eo classis psarū dicitur stesisse non procal a Thebis. Item persicu peracutū significare uidetur ut idē Plau. nihil de conciliare sibi nisi qui persicus sapi. Næuius

Et qui fuerit perflatus carpentis est ratio. Personata fabula quaedam nunc inscribitur, quam putant quidam primum a personatis histrionibus, sed cum post multos annos comedi personis uti coepere, uerisimilius est eam fabulam propter inopiã comedorum actam nouam p atellanos, qui proprie uocantur personati, quia ius est ijs nõ cogi in senam ponere personam, quod ceteris histrionibus pati necesse est. Perpetrat, perat, pergit, perfit. Paucius in Teucro, neq; perpetrare precibus imperia qui decimus patris partam deponere instat, id si perpetrar, quomodo etiam sine prepositione usi sunt quida, conuersum iam. FRAG. Porrigam dixisse antiqui uidentur, pro porrigam, propter morem non geminandã literarũ ducto uerbo a porro regam, aut similitudine cum aperte e riuo regam tractum sit, sed antiqui etiam porgam dixere pro porrigam. Porca appellatur rari sulci, qui dicuntur aqua deriuã de gratia, dicta q portant, i. prohibeant aquã frumẽtis nocere. Nam crebrissimẽ sulcalim uocantur. Porcas, quã inter duos sulcos sunt ait Varro dici q porrigant frumentũ. Postliminiũ receptum, Gallus Aelius lib. primo significationum quã ad ius pertinere, ait esse eum, qui liber ex qua ciuitate in aliam ciuitate abierat, in eandẽ ciuitatem redit eo iure, quod constitutum est de postliminijs. Itẽ qui seruus a nobis in hostiũ potestate prouenit, postea ad nos redit in eius potestatem cuius antea fuit, in iure postliminiũ equi et muli, et nauis eadem ratione postliminiũ receptũ is qui serui. quã genera rerum ab hostibus ad nos postliminio redeunt, eadẽ genera a nobis ad hostes redire possunt cũ populis liberis et cum foederatis, et cũ regibus postliminiũ nobis est ita uti cum hostibus, quã nationes in opinione nostra sunt cum ab ijs prociã sint. Postliminiũ receptus dicitur is, qui extra limina hoc est terminos prouinciã captus fuerat rursus ad propria reuertitur. Praesens fulgur appellatur, quod ignoatur noctu an interdiũ sit factum, itaq; Iouis fulgura, et Sumano fit, quod diurna Iouis, nocturna Summani fulgura habentur. Propatulum late patens, atq; apertum, et patulos boues Plau. appellat quoru cornua in diuersum supra modum patent. Propriã sit praesens fecerit. Propere antiquos dixisse pro celer, testimonio est qualitatũ aduerbium, quod est propere. Prophetas in adrafo Linius nominat antistes sanorum, oraculorumq; interpretes, cum capiti uiridi lauro uelare imperant prophetae sancta ita casta qui putant sacra. Propter uiam fit factũ, qd est profectandi gratia Herculi, aut Sano qui salicit idem est deus, alij profecturi uiam herculi aut Iano sacrificabant. Prodigia, q praediciunt futura permutatione. G. litera. nam quã nunc C. appellatur, ab antiquis C. uocabatur. Prodit porro dederit, ut est in lege censoria. porticum sartam rectamq; habeto. Prodito aliã prodiderit. Prodegeris consumpseris, prodideris, ut Caecilius in hymnis, prodigere est cũ nihil habeas te irrideret, et Plautus in uerulonia, producte prodigum esse in amatorẽ addeat. Prodiunt prodeunt, ut Ennius anna. lib. iij. Prodiunt famuli tum candida lumina lucet. Probi supru, flagitiũ, ut Acaus in helenibus, qui nisi probum oia alia in delicta aestimant. Cealius inuocatiũ ampressa parit hinc puerum sibi probu. Probi uelut prohibi, qui se delinquendo prohibent. Prodigatores aruspices pro digoru interpretes. Prodiã memoriae porro dat et fallit. Itẽ ex interiore loco prodeat. Itẽ prodiã, ut Ennius lib. xvi. Nõ in sperando cupide rẽ prodeere summa. Plecta colligata signifiat ex graeco, cui nos et prepositionem adijcimus cũ dicimus pplexã. Plectur antiqui et sine prepositionibus dicebant. Plecta dixisse antiquos, testis e Paucius cum ait, plecta pars per fundatur. Ploxerum appellatũ ait Catullus capsarũ in casto,

cap sarũ. Cum ait gignit uero ploxeni habet ueteris. Ploxerere, flere, in clamare, nunc significat, et cũ prepositione implorare inuocare, at apud antiquos plane in clamare in regis romuli et latum legibus si minus sacra diuis parentũ esto dei seruũ Tullij, hoc e. Si parentẽ puer imploras sit parentes puer diuis parentũ sacer esto. i. clamare dixit. Pedula, quã dicitur mus tica. gr. eos appellare manifestum est. Pacem a passionis conditione puat dictã Asinius Capito, quia utriq; inter se populo sit obseruanda. Penem antiqui totã uocabant, a qua antiquitate etiã nunc offa portãna cum cauda in canis puris offa penita uocatur, et periculi quers calcaemeta tergentur, quod e codis extremis faciebant antiqui, qui tergerent edictus est forsitan a pendẽdo. Næuius in tunicularia Theodorũ compellas qui aras cõpitalibus sedes, in calla circũfetas tegentibus lares ludẽs peni pinxit bubulo significat penicilo graã di. i. cauda. Proprius sobrius mibi e consobrinus mei filius, et consobrinus meã filia et parus mei consobrinus et matris meã consobrinus. Possessio est, ut definit Gallus Aelius, usus quãdã aut edificij nõ ipse fundus, aut ager, non esum possessio e rebus, quã tangi possunt, qui dicit se possidere res, is uere potest dicere. Itaq; in legitimis actionibus nemo ex ijs, qui possessionẽ suã uocare audent, sed ad interdicitũ uenit, aut praeterijs uerbis utatur, uti nunc possidetis eum fundum. q. d. a. quod nec ui nec clam nec precario alter ab altero possidetis. Ita possideatis, aduersus ea uim fieri, ueto. Praefecturã eã appellatur in Italia, in quibus, et ius dicebatur, et uindictã agebantur, et erat quaedam earũ respu. neq; tamen magistratus suos habebant, in quas legibus praefecti mittebantur quotannis qui aius dicerent, quarũ genera fuere duo, alterũ in quas solebant ire praefecti quatuor sex uirũ pro populi suffi agro creati erãt in hac oppida capua, cumas, castilimũ, multurnũ, liternũ, puteolos, aeras, siue sulam, atellã, calatiam. alterum quas praetor urbanus quotannis in quãq; loca miserat legibus in fundos formias, cere, uenasrum, alicas priuernũ, anagninũ, frusilonẽ, reate, saturniam, nursum, arpinũ, aliãq; cõplura. Pater quod est in formulis debuit et producta priore syllaba prouentia. ri, et non gemino r scribi ut fieret parret quod est. ut comparet apparet. Portũ in. xij. pro domo postũ omnes ferẽ consentiunt, cui testimoniu defuerit is tertijs diebus ob portum obuagulatũ ito. Patrocinia appellari cepte sunt, cum plebs distributa est inter patres ut eorum opibus tuta esset. Posticam lineam in agris diuidendis Seruius Sulpicius appellauit perticam. Posticum ostium dicitur in posteriore parte aedium, ceterum antiqui etiam uicium habitantem ad posteriore partem aediũ sic appellauerunt. deniq; et quã ante nos sunt antica, et quã post nos sunt postica dicuntur, et dextrã anticam sinistram posticam dicimus, sic etiam ea celi pars, quã sole illustratur ad meridiem antica nominatur, quã ad septentrionem est postica, rursus quã diuiduntur in duas partes orientem, atq; occidentem. Pater patrimus dicebatur apud antiquos, qui cum iam pater ipse esset, habebat etiam tunc patre. Portisculus est, ut scribit Aelius Stilo, qui in portumodum dat classid autem est malleus, cuius meminit Cato in diffinitione de rege Attalo et uectigilibus a. s. e. C. I. uo. pr. r. emges scripti aues ro. sub portisculũ sub flagru cõscripti uenire passim. Proscapulis cum dicit Cato, significat pro iniuria uerberum, nam complures leges erant in aues rogata, quibus sanabatur poena uerberũ, is significabat prohibuisse multos suos aues in ea oratione, quã est contra M. Caelium sitem per cõssi saepe inco lumis. alibi praeterea pro republica pro scapulis atque arario Reipu. multum profuit. Primanus tribunus erat, qui primã legioni tributum scribebat, ut apud Catonem in ea, quã est contra

est contra athermum de suis uirtutibus. Propere aliud est aliud festinare, qui unumquodq; mature transigit, is propere rat, qui multa simul inceptu neq; perficit, is festinat. Prorsus porro uorsus, nisi forte ex graeco nro. Cato de sceneratio na leges mnae, cenerini aues nostri oppidũ pulchrum habue re, agrum optimum, atq; pulcherrimum rem fortissimam, cum Romam ueniebant, prorsus deuertebant pro hostibus ad amicos suos. Prohibere comitia dicitur uitiare diem morbo qui uulgo quidẽ maior, ceterum ob id ipsum comitalis appellatur. Cato in oratione, quam scripsit de sacris comisso, domi cum auspiciamus honore medium immortalium uelim habuisse serui ancilla stiquis eorum sub centone crepuit, quod ego non sensi nullum mihi uitium facit, si ui ibidem seruo, aut ancilla dormienti uenit, quod comitia prohibere solet ne id quidẽ mihi uitium fuit. Penatores qui penus gestans. Cato aduersus M. A. ciliũ, quarta postq nauas ex nauibus eduxi nõ ex milibus, atq; nauis pisatores penatores ficledarum dedi. Pilates Lapidis genus. M. Cato originum libro quinto, Lapis candidior, q pilates. Peregrina sacra appellatur, quã aut uocatis dijs in oppugnandis urbibus Romam sunt delata, aut quã ob quasdam religiones per pacem sunt petita, ut ex phrygia maris magna, ex graecã cereris, Epidaurio Aesculapij, quã coluntur eorum more, a quibus sunt accepta. Potius, et pinarius Hercules cum ad arã, quã hodie maxima appellatur decimam boum, quos a Geryone abductos abigebat argos in patriam genus sacrificij edocuit, quã familia et posterius eius non desuere decimanibus usq; ad Appium Claudium Censorem, qui quinquaginta millia aris grauis his dedit, si seruos publicos edoceret ritum sacrificandi, quo facto potius cum essent ex familia numero. xii. omnes interierunt intra diem trigessimũ Pinarius, q non affuit sacrificio, postea cautum est, nequis pinariorum ex eo sacrificio uesceretur. Posthumus agnomnatus post morte patris natus. Plautus aulularia, post mediam etatem qui ducit uxorem domũ, si eam senex praegnantem fortuito fecerit, quid dubitas, quin fiet paratum nomen puero posthumus. Parmulis pugnare milites soliti sunt, quarum usum sustulit C. Marius datis inuicẽ earum brutianis. Porcam auream et argenteã dicit ait Capito Ateius quã est numero hostiarum non sit, nomen tamen earum habere alteram ex auro alterã ex argento factam adhiberi sacrificio cereali. Pulcher bos appellatur ad eximiam pinguedinẽ perductus. Propudita porcus, dictus est, ut ait Capito Ateius q sacrificio gentis Claudiae uelut palmẽtum, et ex solutio omnis contracte religionis est paru. Caius se uidere pronuntiat magistratus, cum de consulis sententia capitis quem cõ demnaturus est. Piscatorij ludi uocantur qui quotannis mensẽ iunio trãs Tyberim fieri solẽt a po. ro. pro piscatoribus tyberinis, quorum quãstus non in macellum puenit, sed ferẽ in aream uulcani, quia id genus piscicorum maiorum datur ei deo pro animis humanis. Possessiones appellantur agri late patentes publici, priuatiq; quã non mancipatione, sed usu tenebantur, et ut quis occupauerat, possidebat. alij possessio est usus agri aut edificij non ipse fundus aut ager. Parsi non peperci, ait Cato in eadem oratione. Scio fortunã secundas ne gligentiam parere solere, quod ut prohibitum irem, qd in me flet meo labori non parsi. Puiuentia poenica mar more uindicta strata significat Cato, cum ait in ea oratione, quam habuit, nequis consul fieret, dicere possum quibus uille, atq; aedes edificatã, atq; expolita maximo opere atro, atq; ebore, atq; puiuentis poenica stent. Prologo are stant Ennius Achille Aristarchi cum ait, significat clypeo ante se portento. Penitã offam Næuius appellat ab segmen carnis cum coda.

antiqui enim offam uocant abscissum globi forma, ut manu glomeratam pultem. Priuatae feriae uocantur sacrorum priorum uelut dies natales operatione denicales. Pronuba adhibentur nuptis, quã semel nupsere, ut matrimonia, pau perate auspiciantes prima, aut secunda hora dicata spõsalibus honoris causa, ut optima, ac secidissima ueniant. alij dicunt, quã nupsere causa auspiciũ ut singulare persueret matrimoniu. Pudicitia signum in foro boario est ubi familia edisset Hercules. eam quidam fortunã esse existimant. Item uia latina ad miliarum illic fortunã muliebris simulacrum nefas est attinere nisi ab ea, quã semel nupsit. Plebeia pudicitia sacellum Romã ut cetera sacra colebatur. Patrim et matrim pueri praetextati tres nubẽtem deducunt, unus qui facem praefert ex spina alba, quia noctu nubebant duo qui tenerent nubentem. Pilentis et carpentis per urbem uehi a matronis coactum est, q cum aurum non reperiretur ex uoto, q Camillus uocarat a Pollini delphico contulere. Praetexti sermonem quãdã putant dici, q praetextis nefas sit obsceno uerbo uti, alij q nubentibus depositis praetextis a multitudine puerorum obscena clamantur, idcoq; praetextum sermonem nihil obsceni habentem. Palatilis flamẽ constitutus est ad sacrificandum ei deã, in cuius tutela palatium est. Portenta existimantur quidam grauiã esse ostenta bona. alij portenta quaedam bona quaedam erista appellari. portenta, quã quid porro tendant indicent, ostenta, quã tantummodo ostendant, monstra, quã praecipiant quãq; remedio purgentur. Postularia fulgura, quã uocantur aut sacrificiorũ praetam religionem designant. pestifera, quã mortem, aut exiliũ ostendunt, peremptoria, quã superiora fulgura, aut portenta perimunt. i. tollunt. Pullus Iouis dicebatur Q. Fabius, cui Eburno cognomen erat propter candore, q eius natis fulmine icta erat. Antiq; puerũ quem quis amabat pullum eius dicebant. Peregrinus ager est, qui neq; Romanus, neq; hostilis habetur. Publica sacra, quã publico sumptu pro populo fiunt, quãq; pro motibus pagis Curijs sacellis. At priuata, quã singulis hominibus familijs gentibus fiunt. Perenne dicitur auspiciũ, qui annem, aut aquam, quã ex sacro oritur, uisitata transit. Pecuniam cum dixit M. Cato per casum genituum a singulari casus recti formauit, quo utebantur antiqui. i. pecu, ac testu tonitru genu ueru quorum omnium genituum pluralis geminat u literã. nunc quia dicimus ut pecus, eam quã in usu est, formã in declinationibus sequimur. Praeterti senatores quondam in opprobrio non erant, quod ut reges sibi legebat, sublegebantq; quos in consilio publico haberent. Ita post exactos eos Consules quoq; et tribunos militum consulari potestate conuinctissimos sibi quoq; patriciorum et deinde plebeiorum legebant, donec potestas tribunitia interuenit, quã sancitum est, ut censes ex omni ordine optimum quãq; curiatim in senatu legerent, quo factum est, ut qui praeterti essent, et loco moti haberentur ignominiosi. Pro censu classis Iuniorum Ser. Tullius cũ dixit in descriptione centuriarum, accipiebat in censu, ut ait M. Varro libro sexto rerũ humanarum. sancti pro rostris pro tribunali pro testimonio. Prociũ patricium in descriptione eas si unquam fecit Ser. Tullius, significat procerum. i. n. sunt principes, nam proci dicuntur, qui possunt aliquam in matrimonium grae uenire, est enim procreare posere, ut cũ dicit in iudice collocando si aliũ prociã inuicẽ cum prociã, id est posciã, unde mererentur prociãtes ab assidue poscendo. et uerbum prociã, id est posciã. Peculium seruorum a pecore inde dictum est, ut pecunia parum familiae, siue nobilitum. Puelli per diminutionem a pueris dicti sunt. itaq; et Ennius ait. Poeni soliti suos sacrificare puellor. et Luilius, cumq; hic tam formosus homo a te di-

gnus puellus. Et Plautus, olim huic puello se uenum ducere. Præamitantes dicuntur qui flammibus diali, quiralibus, martiali antecedunt. exclamant enim feriis publicis ut homines ab stineant se opere, quia ipsius opus faciente uideri irreligiosum est. Ponè graui sono, antiqui utebantur pro loci significatione. Planta oleaginea, est uirga foliata ex olea deplantata. Pomonalis est in agro solonio uia ostensi ad duodecimum lapidem diuerticulo à milliario octauo. Pubes, et qui pubem generare potest, is inapit esse à XIII annis, fœmina à XII uiripotentis, siue patientis, ut quidam putant. Prandicula anti- qui dicebant, quæ nunc ientacula. Prodigia hostia uocantur, quæ consumuntur, ut ait Veranius, unde homines quoque luxuriosi prodigi. Peronia annis est in Tyberim profuens, quam magistratus auspicio transeunt, cum in campo quid agere uolunt quod genus auspicii perenne uocant, annem autem fœminine antiqui dicebant. Penetrabile sacrificium dicitur, quod interiore parte sacrarij conficitur, unde et penetrabilia quæ inspi dicuntur, et penes nos quod in potestate nostra est. Puri prohi profani sui auri dicitur in manu missione, sacrorum causa, ex quibus puri significat quod in usu spurco non fuerit, prohi quod recte excoctum, purgatumque sit, profani quod sacrificium non sit, et quod omni religione solutum sit, sui, quod alienum non sit. Paconem antiqui dicebant, quam nunc pactionem dicimus, unde et pacosi adhuc et pacio in usu remanent. Presa porca dicitur, ut ait Veranius, quæ familie purgandæ causa Cereri immolabatur, quod pars quedam eius sacrificij fit in conspectu mortui eius, cuius funus insuitur. Paterâ perpluere in sacris cum dicitur, significat perpluere, aut perui sam esse. Passillum est in sacris libi genus rotundi. Pudi- fœcia esse ad portum, qui sit secundum tyberim, ait Fabius pifctor, quem locum putat Labeo dicitur fuerit sicana uia ostensi ad lapidem undecimum. Pauera frumenta dicebant antiqui, quæ de uagria non bene exibant. Paludati in libris auguralibus significat, ut ait Veranius, armati, ornati omnia enim militaria ornamenta paludamenta dicit. Puri mœstruo esse dicuntur, quod sacrorum causa toto mense in carimonijs sunt, id est puri sine certis rebus arendo. Prox bona uox, uelut quidam putant, significare uidetur, ut ait Labeo de iure pontifia libro xi. aliter proba uox ut aestimo. Penatis singulariter Labeo Antistius posse dicitur, quia pluraliter penates dicuntur, cum patitur proportio etiam penas dicitur, ut optimas, primas, antias. Proculiant promittunt ait significare Antistius de iure pontificali libro nono. Popularia sacra sunt, ut ait Labeo, quæ oēs ciues faciunt nec certis familijs attributa sunt ut fornalia, parilia, laralia. Polluere merces. Licet sint sary polenta, uinum, panis fermentatus, ficut, passa, suilla bubulca agrina, casei, ouilla alicia sesama, et oleum, pisces, quibus est squama præter squarum, Herculi autem omnia esculenta, poculentaque. Profestum facere est, tanquam profanum facere, id est quod eo die, qui dies feriarum non est facere, uel, ut quidam dixerunt pro eo facere uelut ferie non sine, aut id facere, quod ferijs fieri non liceat. Itaque die profestum diem sine ferijs esse. Profanum est quod sancti religione non tenetur. Item profanum, quod non est sanctum. Plau. sanctum an profanum habetas parumpenditur. Prohibitores dicuntur ferè uelites, qui nocte custodia causa ante castra exabant, cum castra hostium in propinquo sunt. V. M. Cato in eo, quem de re militari scripsit. Properam pro celeri, ac strenuo dixisse antiquos testimonio est Cato, cum ait libro de re militari tertio. Castris eductis celeris, properaque est. Prorogationes centurie dicuntur, ut docet Varro rerum humanarum libro sexto, quæ re Romanis, quod ignararent petitores, ut facilius animaduertere pos-

sent. Verrius probabilius indicat esse, ut cum essent designati à prærogatiuis, in sermone populi non ueniret de dignis indignis ue, ut fierent ceteri diligentiores ad suffragia ferenda.

SEXTI POMPEII FESTI. LIB. XV.

vietalis dicebatur ab antiquis orcus. Quinta prætæ trasyberim à Quinto Cincinamato, cuius fuerant, dicta sunt. Quinta na appellatur porta in castris post prætorium ubi rerum utensilium forum sit. Quæque ram frigidam cum tremore à greco uisus est certum est dia unde et carcer. Lucil. Iactas me, ut febris querquera. Et alibi, Querquera consequitur febris, capitisque dolores. Item Plautus, is mihi erat bilis querqueratus. Quercus dicitur, quod genus arboris graue sit ac durum tum etiam in ingente eia dat altitudinem, querqueram enim grauem et magnam quidam putant dicit. Quadruplatores dicebantur, qui eo que sui se uidebantur, ut eas res persequerentur, quantum ex legibus quadrupli erat actio. Quando herus comitauit fas in suis notari solet, hoc uidetur significare, quando rex sacrificul- lus diuinis rebus perfectus in comitum uenit. Quando ster- cus delatum fas eodem modo in suis notantur dies, quo ster- cus purgatur ab æde uelæ. Quando cum graui uox pro- munitur, significat quod quoniam, et est coniunctio. quando acuto accentu tunc est temporis aduerbium. Querquetula rita porta Romæ dicta, quod querquetum intra muros urbis iux- ta se habuerit. Quoniam significat non solum id, quod quia, sed etiam quod postquam, hac de causa, quod grecum etæ utri- usque significationem obtinet. Quod significat et aliud præ- terquam quod in usu ferè est, et greca dicuntur. Quinq; gene- ra signorum obseruant augures, ex cælo, ex auibus, ex tripudi- dijs, ex quadrupedibus, ex diris. Quirinalia mense februario dies, quo Quirini sunt sacra. stultorum ferie appellabantur ante, quia in eum commigrarent ferè sabinum Curibus uenientes post fœdus inter Romulum, et Tatium, quod quidem storum fornacalium sacrorum cognominant, quod eo potissimum rem diuinam faciunt. Quirinalis collis, qui nunc dicitur, olim Aegon appellabatur ante, quam in eum commigrarent sabinum Curibus uenientes post fœdus inter Romulum, et Tatium, quod quidem storum fornacalium sacrorum cognominant, quod eo potissimum rem diuinam faciunt. Quirinalis collis, qui nunc dicitur, olim Aegon appellabatur ante, quam in eum commigrarent sabinum Curibus uenientes post fœdus inter Romulum, et Tatium, quod quidem storum fornacalium sacrorum cognominant, quod eo potissimum rem diuinam faciunt. Quirina tribus à curenribus sabinis appellationem uidetur traxisse. Quirinalis porta dicta, siue, quod ea in collem qui rinalem itur, siue quod proximo eam est Quirini sacellum. Quiritium fœsæ dicuntur, quibus Ancus Martius urbem ar- cundedit, quam secundum ostium Tyberis posuit, quo etiam ostiam, et quia populi opera eas fecerat appellauit quiritium. Quincentum et producta prima syllaba, et per. c. literam usurpabant antiqui, quod postea leuius in sum est, ita ut nunc dicimus pronuntiarum quincentum. Qui patres, quod con- scripti uocati sunt in curiam, quo tempore regibus urbe ex- pulsus. P. Valerius consul propter inopiam patriciorum ex plebe adlegit in numero senatorum centum et sexaginta et quatuor, ut expleret numerum senatorum trecentorum, sic duo generâ appellauere. Quispiam quim significat aliquis, et quæpiam, aliqua similiter, quæ et alia eiusdem generis ut du- bium non est, ita unde sequens pars eius coeperit, inueniri non potest. Quinquatrus appellari quidam putant à numero dierum, quia ferè ips celebrabantur, qui salicet erat tum Her- cule, quam quiritiduo saturnalia, et totidem diebus compita- lia. nam omnibus ips singulis diebus sunt sacra, forma autem uocabuli

uocabuli eius exemplo multorum populorum Italicorum enuntiata est, qui post diem quintum iduum est is dies festus, ut apud Thuscio lanos triarius, et sextarius. Mineruæ autem dicitur eum diem exi- stimant, quod eo die ædes eius ætino consecrata sit. Quin- quatrus festus dies dicitur, quod post diem quintum iduum celebra- retur, ut triarius, et sextarius, et septimarius, et decimarius. Quinquertium uocabant antiqui, quem greci pentathlon, ut in- dicat uersus hic, ois equalis uincerebat quinquertio. Linius quoque ipsos athletas sic uocat, quinquertiones præco in mediū uocat. Quisquilia dicitur quicquid ex arboribus minutis sarculo- rum foliorum ue cadit uelut quicquid cadit. Cæcilius quisquilius uolantis uentis spolia memorati modo. Et Næui. in tegularia, abi deturbate saxo quisquilia non hō. Quintipor seruire no- mē freques apud antiquos erat, à prænomine dñi dictum, ut marapor. gnipor, quis sint quod a numero natorum ex analla quin- to loco dictum putent. Quippe significat quid nisi, testimonio est Ennius lib. XI. quippe solent reges oēs in rebus secundis. Idem libro XVI. Quippe uerusta uirum non est sat bella mouere. Item alij cōplures. Quiana pro quare, et cur positum, et apud antiquos, ut Næui in carmine punia belli, Sume deū re- gnator quiana genus ist. Et in satyra, quiana saturniū popu- lum pepulisti. Et Enni. libro VII. heu quiana dicitur nostris sententia flexa est. Quid nisi usurpauisse antiquos testis et Afranius in epistola, me auctore mater abstinebis quid nisi. Quadrata Roma in palatio ante templū Apollinis dicitur lo- cus ubi reposita sunt, quæ solent boni omnis gratia in urbe con- denda adhiberi, quod saxo munitus est initio in specie quadratæ eius loci Ennius meminit cum ait, et quæ extiterat Romæ regna- re quadratæ. Quadrurbæ Athenas Accus appellauit, quod scilicet ex quatuor urbibus in unū domicilia uulere, Braurone, Eleusine, Piræo, Sunio. Quæso, ut significat id quod rogo, ita quæserere ponitur ab antiquis pro querere, ut est apud Enni- um libro secundo, Ostia munita est id loci nauibus pulchris Munda facit, nauis que mari quæsentibus uita. Et in Cresphon- te, dicit me uxorē liberū sibi quæsendū gratia, et in androme- da, liberū quæsendū familie matres causa tua. Quadrantæ uocabantur antiq. quam ex greco τετραγωνον dicunt, quod uas pedis quadratū octo et quadraginta capit sextarios. Plau- Curgulione, Anus hæc quantillum sitit, modica est, capit qua- drantem. Cato contra Oppium. in uinum redemisti, prædria pro- uini quadrantalibus sexaginta in publicū dedisti, uinum nō. de- disti. Quaxare ranae dicuntur, cum uocem emittunt. Quartarios appellabant antiqui muliones mercenarios, quod quartā partē questus capiebant. Lucil. porro hoies nequam malus ut quartarius appos colligere oēs. Quatenus signi- ficat quasi ne hactenus, hac sine. At quatinus quonia. Sed anti- qui quatenos dicebant, ut Sappho Africanus in ea oratione, quæ scribit, postquam ex Africa redijt uti negotiū natum erat quatenos castra nostra ita munita erant, ut posses partem exeratus abdu- cere. Quæde pro quam ufos esse antiquos cum multi ueteres testimonio sunt, tum est Linius in primo. Iupiter, ut muro fre- tus magis quam de manu impe secundo, Quæde tuas ois legiones, ac popularis. Et Lucre. Clarus ob obscuram lin- guam magis ut inanes Quæde grauis terga uos qui uera re- quirunt. Quæ mox significat, quam cito, Sed si per se ponas mox significabit paulo post uel postea. Quætere suspensum et uiam rei aliquid motū significat, non, ut Verrius putat, fe- rere, cum id ipsum uerbu conuenerit ex præpositione, quæ est con- et quætere sit cōpositum. Quassare autem est sæpe quætere. Querquetulanae reputantur significare nympha præside- tes querqueto uirescenti, quod genus syluæ indicat fuisse intra portam, quæ ab eo dicta sit querquetularia. Quæ antiq. di-

ere, inde declinatū remanet datiuo casu, quibus, nam qui ad- huc ite quæsiat, ut istis, illi illis. Qui hoc ceteris illic tran- site, quæ alia oia in hanc partē ips uerbis præito minus uidelicet causa ne dicit, qui non censetur. Quot ferui, tot hostes in pro uerbis est, de quo Asinius Capito existimat errorē hoibus inter uenisse præposere plurimis euuantibus. uero enim similis esse dictum initio, Quot hostes, tot ferui, tot captiui ad seruitu- tem adducebantur, unde etiam Manapia.

SEXTI POMPEII FESTI LIBER XVI.

Omanā portā uulgo appellat ubi ex epistyo- lo defluit aqua, qui locus ab antiquis appella- ri solitus est status cinae, quod in eo fuit sepul- chrum eius familie, sed porta Romana insituta est à Romulo in infimo cliuo uictoriae, qui lo- cus gradibus in quadraturâ formatus est. appellata aut Roma- na à Sabinis præcipue quæ est proximus aditus erat Roma. Rutabulum est quo rustici in prouedo igne coquedi panis gra- tia uentur. inuenitur etiā positū et pro uirili mēbro. Næuius in pio quod ego fierē, in otio si rodebā rutabulū. Næuius ob- scurā partem uiri describens, uel quæ sperat se nupturum iri adolefcentulo ea licet senile tractet reuertū rutabulum. Ruta cesa dicitur, quæ uenditor possessionis sui usus gratia concia- dit, ruendaque contraxit. Rutiliū uisum significat, cuius co- loris studio etiā antiquæ mulieres fuere, unde traxere cogno- mina rutilias, ut indicat frequenter Afranius. Rurū tenen- tis Iuuenis est effigies in capitolio Ephebi more grecorum are- nas ruitis exerationis gratia. quod signum Pompeius bithynicus ex Bithynia supellectilis regæ Romam deportauit. Roma- dā ædem uelæ Numa Pop. rex Romanorum consecrasse uide- tur, quod eadē esse, terrā, qua uita hoium sustinuerit, crediderit, eamque pile forma esse, ut sui simili repto dea coleretur. Ru- scū est, ut ait Verrius, amplius paulo herba, et exilius, uirguli- tis, fructibusque non dissimile iunco, cuius coloris rebus uti mu- lieres solitæ comemorat Cato originū libro septimo, Mulieres operta auro purpuraque, ars inheret diadema, coronas aureas rusea facie, galbeas lineas, pelles redumacila. Rupitas in XII significat dāmnā dederis. Rodus uel raudus signifi- cat rē rudem uel impectā. nam saxū quoque raudus appellat- poëtæ ut Accius Menalippo. Constituit cognouit sensu conlo- cat sese in locum celsum hinc manibus rapere rodus saxum gradē et graue, et i Chrysiippo, neque quisquā à telis naquis. Sed uti chiqua obuia fuerat ferrū. alius saxū rodum uulgo qui de i usu habuit nō modo pro ære im pfecto, ut Lucilius, cū ait, plumbi paxillū rodus limina texā. Sed etiā pro signato, cū di- catur, in manapādo rudusculo librā ferito asse tangto librā. Cincus de uerbis prisca sic ait, Quæ admodum ois ferè mate- ria nō deformata rudis appellatur, sic uesumentū ruden nō ppo- litū. sic et infectū rudusculū, apud ædem Apollinis as cōstatū iacuit. id adrudus appellabat in æstimatione censoria as infe- ctū rudus appellatur. Rudiarij ab eodem dicuntur quod sagi- nona perpoliunt. hoiem im pfectū rudem dicimus. Ruden- tes reses nauinae, et Asini cum uocē mittunt. Russari esse cribro querere hoc uerbu indicatur, et egoibo ut latebras ru- spans rimer amaptimas. Rustica, uinalia appellatur, mense augusto. xiiij. calendas septembris. Iouis dies festus, quia latinū bellū gerentes aduersus Mæcentiū, oēs uini libationē ei deo de- dicauerunt, eodem aut die ueneri templā sunt consecrata, alterū ad arcū maximū, alterū in loco libitineni, quia in ipsius deæ tutela sunt ortualiter Rustica uinalia. xiiij. calendas septem- bris celebrabant, quo die primum uinum in urbe deferebant.

Rogatio est cū populus cōsiliatur de uno, pluribus uē hoibus, q̄
 non ad oīs p̄tinet, & de una pluribus uē rebus de q̄bus non
 oibus sancitur. Nā qđ in oēs homines res uē populus sancit lex,
 appellatur. Itaq; Gallus Aelius ait, iter legē et rogationē hoc i
 terest. Rogatio est genus legis, quae, lex non cōtinuo est, ea roga-
 tio est, nō pōt nō esse lex, si modo iustus comitiis rogata est. Ro-
 mā appellatā esse Cephalon Gergetibus, qui de aduentu aeneae
 in Italia uidentur cōscripsisse, ait ab hoīe quodā comite Aeneae
 eū n. occupato mōte, q̄ nunc palatinus dicitur, urbem cōdidisse,
 atq; eā Romā nōisse. Apollodoros in Euxenide ait, Aeneae et
 Laonia natus Mayle, nullū, Romūq; atq; ab Romo urbitra-
 ctū nomē. Alanius ait Tyrrenia Aeneae nati filii Romulum
 fuisse, atq; eo ortā Albā Aeneae neptē, cuius filius nomine Ro-
 mus cōdidit urbē Romam. Antiquus Italicae historiae scri-
 ptor ait, Romū quendam noīe Ioue conceptū urbem condidisse
 in palatio Romae, eiq; didisse nomē. historiae cumanae composi-
 tor Athenus quosdā profectos Sicyonem, thespiasq; ex q̄bus por-
 to amittibus ob inopiam domatiorū cōpluris profectos in ex-
 eremas regiones delatos i Italia, eosq; multo errore noīatos Ab
 vigner, quorū i subiecti qui fuerint uiri;
 uicariūq; uiriū imperio montē palatū, in quo frequētissimā
 cōsederint appellauit a uiribus regentis ualētā, quod nomen
 aduentu Euandri, Aeneaeq; in Italia cum magna graecae loquē-
 tiū copia interpretatū, dicitq; caputū Romā. Agathocles cōse-
 narū rerū scriptor ait, uaticanoheleni impulsū Aeneā Italia
 petiuisse portante secū suam neptē, Acanthūq; filia noīe Rho-
 mā, eaq; ut Italia Phryges sunt poīti, & ijs regionibus, maxi-
 me quae nunc sunt uicine urbi, primā oīum cōsecrassē in pala-
 tio fidei tēplū, in quo mōte postea cū cōderetur urbs, uisam esse
 iustā uocabuli Romae nomē causam, eaq; priore unde ea locū
 dedicauisset fidei, ait quidem Agathocles cōplures esse authores
 qui dicāt Aeneā sepultū in urbe Berecynthia proxime flumen
 nolon, atq; ex eius progente quendam noīe Romū uenisse in Ita-
 liam, & urbē Romā noīatam cōdidisse. Gallus aut Agathocli
 siculi q̄ res gestas conscripsit, arbitratū ē manus Troianorum
 fugentū Ilio capto chidā nomen fuisse Latino, eiq; habuisse
 coniugē Romā, a quo ut Italia sit poītus, urbē cōdidit, quam
 Romā appellauit, qui cognomento Lembus Heraclides appel-
 labatur, existimat, reuertentibus ab Ilio Achiuis quosdā tēpe-
 state deictos in Italiae regiones secutos Tyberis decursum pue-
 nisse ubi nūc sit Roma, Ibiq; pp̄ tediū nauigatiois impulsor, ca-
 pitūas auctoritate ueteris chidā tēpe stūas cū de Romis inuen-
 disse classem, atq; ab ea necessitate ibi manendi vrbē conditam,
 ab ijs potissimū eius nomine eā appellatam, a cuius cōsilio eas
 sedes sibi firmauisset. Galatas scribit cū postobitu Aeneae ipe-
 rium Italiae puenisset ad Latini Telemachi, arcēq; filii, i q; q;
 ex Rome suscepisset filios Romū, Romulumq; urbi cōditae i pa-
 latio cām fuisse appellandā potissimum. F. R. G. Romam Ro-
 mulus de suo noīe appellauit, sed ideo Romā non Romulam, ut
 ampliore uocabuli significatu superiora patriae suae omnare-
 tur. Romulū quidā a ficu ruminali, Alij q̄ lupae ruma nutri-
 tus est, quē credibile est a uiriū magnitudine, itē fratrem eius
 appellatos. alij dicit a uirtute i. uobore. Rhonde, standionq;
 cū dixit Lucio quo noīari parū posuit tā infestā sibi corpus et
 ualetudinem referēs q̄ lenis, sed saluti nauigantiū. Rinocero-
 tem qđ esse aiūt bouē aegyptiū. Redemptores proprie, atq;
 antiq̄a cōsuetudine dicebantur, q̄ cum ad faciendum, aut pra-
 bendū cōduxerant, effecerantq; tū demum pecunias accipie-
 bant. nam antiquius emere pro accipere ponebatur. At i nunc
 dicuntur redemptores, q̄ qđ cōduxere praebendum, utendumq;
 Redhibetur tū id proprie dicitur qđ redditum est, improbatūq;
 et q̄ dedit, idemq; rursum coactus est habere id qđ ante habuit.
 Reclinā qđam, alij reclinium appellans, eū arca unguis cutis

se resoluūt, q̄a luere est soluere. Titinius setina, lassitudo con-
 feruum reclinie flagri, & Livi. scabra in legendo reclinio saue
 offendēs. Redofire granā referre. Nā ui. in lupo uelueniens
 regē salutat iube albanū milii comite senem sapientē cōtra re-
 dosus menulus. & Actius amphitryone. Cedo ecqđ te redofit
 titum, cū me affem obiectet facilius, Nam & hostre equare po-
 suere. Enni. in chrestonte, audis atq; auditis hostimentum adim-
 gto, & ineptioris, litisq; mica quo minus machara, atq; ha-
 sta hospis manu. & Pacuius in teuro, nisi coerco proter-
 uitates, atq; hostio ferociam. Redantuarie dicitur in saliorū
 exultationibus cum praesul ampiruūit, q̄ est motus edidit ei re-
 feruntur inuicē iudē motus. Lucil. praesul ut ampiruet, ide nul-
 gus redamplauit. At Pacu. in promerenda gratia; Simul cum
 uideā graios nihil mediocriter redantuarie, opibusq; summis
 profequi. Rediuuū est ex uento renouatū. Cicero libro pri-
 mo in uerre, uirū existimatis minus operis esse unam colum-
 nam efficere ab integrā nouā nullo lapide rediuuio. Redear
 quisse p̄ e lierā Sappio Africanus Pauli filius dicitur emittiasse,
 ut idē et p̄sum. cuius meminit Lucil. cum ait, quo factior ui-
 deare, & scire plusq; ceteri p̄sum hoīem nō p̄sum dicere re-
 rūt, nam genus. F. R. G. Redunculū uocant catellā
 qua maxime utantur ornatus causa. Reus nunc dicitur qui cau-
 sam dicit, & itē q̄ quid promisit spondit ue, ac debet. at Gal-
 lus Aelius libro secundo significationū uerborū, quae ad ius p̄ti-
 nent. Reus est qui cum altero litem contestatam habet siue is
 egi, siue cū eo actū est. Reus stipulatio est idē q̄ stipulator, dicit
 tur q̄ppe suo noīe ab altero quid is stipulatus est, non is q̄ alte-
 ri ad stipulatus est. Reus promittendo est q̄ suo nomine alteri
 quid promisit, Qui uero pro altero quid promisit. at Capito
 Ateius in eadē quidē opinione est. Sed exemplo adiurat inter
 pretaiones Numa in secūda tabula secūda lege, in qua scriptū
 est, qđ nomen unum fuit iudici, arbitro ue. eo die distensus esto-
 nunc uterq; actoris, reiq; in iudicio uocatur unus. Itemq; accu-
 sator de uia citur more uetere, & consuetudine antiqua.
 Riuis uulgo appellatur tenuis fluor aquae, nō specu consilio he-
 factus, uerū naturā suo impetu. Sed i riuū dicitur, q̄ manu-
 facti sunt, siue sup̄ terra in fossa siue sup̄ specu, cuius uocabuli
 origo ex graeco pendet. Ratus sum significat putari, sed ali-
 quando pro firmo, certōq; ponitur ratus, et rati. Enni. occiditur
 ubi ponitur Ratus Romulus praedā. et Actius i Menalippe, neq;
 ratū est qđ dicit, nec quae agitas, dicendi est locus. R. R. duo
 bus in cōpluribus orationibus cū de Romis deseritur quae et per-
 scribi solet, id est rationū relatarū, q̄ ijs tabulis docentur iudi-
 ces, quae publice data, atq; accepta sint. Rauliā a raiis ois-
 lis, quemadmodū colore fuscae fülle. alij dicunt quemadmodū
 a caesjs caesulae dicuntur. Ratumena porta a noīe eius appel-
 lata est, q̄ ludicro certamine quadrigis uictor Heriulā generis
 iuuenis a ueris. Is cōsternatis equis excussus Romae perit, qđ
 ferunt nō ante cōstitisse q̄ puenierint in capitolium, cōspectumq;
 fictiliū quadrigarū, quae erat in fistigro Iouis templi, quas fa-
 ciendas locauerat Romani ueniētē cuidā artis fingimae pruden-
 ti, quae bello sunt recuperata, q̄a in fornace adeo creuerant, ut
 eximī nequirēt, idq; prodigiū portendere uidebatur in qua ci-
 tate ea fuisset oīum eā futurā potentissimā. Recuperatio est,
 ut ait Gallus Aelius cū inter populū & regem, nationeq; &
 ciuitates peregrinas lex conuenit quo modo per recuperationem
 reddatur res, redpenturq; resq; priuatas inter se psequantur.
 Reciprocare pro uero, citroq; posere usi sunt antiq; quia proca-
 re est posere. Pacu. Teuro, rapito reciprocare, parato, augeto, ate-
 re, neclere, reciprocare, nudiq; gremijs subueclere affigere-
 plau. Straba quasi tollenone, aut pilū graecum reciprocat plana-
 ut. Recellere reclinare, & excellere in altum extollere. Rec-
 niū oē uestimentū quadratū. hi qui X I I interpretati sunt, esse

dixere uirilē togā, quā mulieres utebatur praetextam clauo pur-
 pureo. unde reamati mimi planipedes. quam rem diligēter exe-
 quitur Saur a libro secundo, de uerborum antiquitate.
 Ricer & rucle uocantur parua ricina, ut palliola ad usum ca-
 pitis facta. Cranius quidē ait esse muliebrem angulū capitis quo
 promicta flammica redimatur. Rectae appellatur uestimenta
 uirilia, quae patres liberis suis cōficiēda curāt omnis causa ita
 usurpata, quae a stantibus, & in altitudine texuntur. Reman-
 apatā Gallus Aelius esse ait, quae mācipata sit ab eo, cui in ma-
 num conuenerit. Riens quos nunc uocamus, Antiqui nefrum
 dines appellabāt quia graea reppods uocant. Plau. satyrio-
 ne, male tibi euenisse uideo glaber erit tanq; rien. R. estina faba
 dicitur, ut ait Cincius quosq; quae ad sacrificium referri solet do-
 num ex fegete causa auspici quasi reuocent fruges, ut domū da-
 tantes tenuitudo ad re diuina faciēdam. Aelius dubitat an ea sit,
 quae prolata in fegete domū referatur, an quae refringatur, qđ
 est torreatur, sed opinione Cincij adiuuat, qđ in sacrificijs pu-
 blicis cum puls fabata dijs datur noīatur refina. Remeare re-
 dire, ut cōmeare uero, citroq; ire, Vñ cōmeatus dari dicitur i-
 tempus, quo ire, redireq; possit. Afranius ut in emancipato uenit
 me sine mercede profum pauca remeare in ludum. Remeli-
 genes, & remora a morando dictae sunt. Plau. in patina. Nam
 quid ille nunc tam diuū remoratur remelignes. et Lucil. quae
 nam uox ex te resonans meo gradu remoram fecit. Ab Afranio
 in prodito remeligo a laribus missa sum hāc, quae cur sum cit-
 reape est re ipsa. Pacu. in armorū iudicio. Si nō est ingratum
 reape, qđ fecā bene. Regmen pro regimēto usurpant poētae.
 Enni. lib. xvi. Prinus senex Bradyn in regmen, belliq; peri-
 tus. Relegati dicuntur proprie, quibus ignominia, aut poena
 causa necesse est ab urbe Roma, alia ue, quo loco abesse lege,
 senatusq; consulo, aut edicto magistratum, ut etiā Aelius Gal-
 lus indicat. Religiosus est non modo deorū sanctitate magni
 aestimans, sed et officiosus aduersus hoīes. dies autē religiosi qui-
 bus nisi qđ necesse est nefas habetur facere, quales sunt sex &
 triginta atri qui appellatur & alienes, atq; i quibus nudū pa-
 tet. Gallus Aelius q̄ hoī ita facere nō licet, ut si id faciat, con-
 tra deorū uoluntatem uideatur facere. quo in genere sunt hāc
 in aede bonae deae uirū introire aduersus mystica, legem ad po-
 pulū ferre die nefasto, apud praetorem lege agere. inter sacrum,
 aut, & sanctū, & religiosum differentias bellissime refert. Sa-
 crum a edificū consecratum deo. Sanctū murū, qui sit circa oppi-
 dū, religiosum sepulchrū ubi mortuus sepultus, aut hūatus sit
 fati constare ait. Sed ita portione quadā & t̄pibus eadē uide-
 ri posse. Si quidem qđ sacrum est, id lege aut iustitiam uoluntatem
 sanctum esse putant, qđ uiolari id sine poena non possit, idē re-
 ligiosum quoq; esse, qđ nō iam sit aliquid, qđ ibi homini facere
 non licet, qđ si faciat, aduersus deorū uoluntatem uideatur fac-
 re. Similiter de muro, & sepulchro debere obseruari, ut eadē,
 & sacra, & sancta religiosa fiant, sed quo modo supra expo-
 situm est, cum de sacro diximus. Repotia postridie nuptias
 apud nouum maritū cen- tur q̄a quasi reficitur potatio. Pacu.
 in Illiona, ab ea depulsum Mamam praedagogandū accipit ap-
 portalis liber. Repagula sunt, ut Verrius ait, quae patre fa-
 cundi gratia ita figuntur, ut ex cōtrario, quae oppanguntur, ut
 Cicero in uerre lib. I I I. postea consolis repagulis effractus
 ualuis demoliri signum, ac uestibus labefactari conantur, quae
 poētae interdū repages appellant. Repudium Verrius ait di-
 ctum, qđ fit ob rem pudendam. Aci. repudium eiecta ab Argys
 iandudū exulo. Repedare recedere. Pacu. paulū repeda gna-
 te a uestibulo gradū. Repastinari ager is dicitur, ut Verrius
 existimat, cuius natura mutatur foediendo, cum aut syluester ex-
 colatur, aut lapis molitur frangendo, ut fiat pasci uel pecori-
 bus herba uel hoibus satio. Cato in ea, quā scribit de suis uir-

tutibus contra therrmū, Ego iam a principio in sarsimonia, atq;
 in duritia, atq; industria oēm adolescentiā meā abstinui agro
 colendo saxis Sabinis silicibus repastinandis, atq; conferendis,
 Afranius in repudiatore, pastina ferati senex fugis. Reluere
 resoluere repignerare. Caec. i carmine, ut auri, et ueste, qđ ma-
 tris fuit reuolat, q̄ uina ipsi opposuit pignerū. Resignare antiq;
 pro rescribere ponebat, ut adhuc subsignare dicimus pro sub-
 scribere, Cato de spolijs, ne sufficerentur nisi quae F. R. G.
 Remanant, repetant. Enn. li. i. de sum riuos, ea posq; remanant.
 Refert cū dicitur errare nos ait Verrius. esse. n. rectū rei fert da-
 tiuo. s. nō ablatiuo casu, sed esse iā usu possessum. Ridiculus pro-
 prie dicitur, qui i rebus turpibus ridetur. rideo ingt Galba cāte-
 rio rei alicuius ichoatē deficiūt aīo. Sulpitius Galba cū i pro-
 uincā exiēs ad portā ipsam cāterū, sū ai aduerstis accidisse,
 rideo iquit cāterie te iā lassum esse cū tā lōgū iter inrus uix id-
 sis igressus. Retriabus cū ait Cato in ea quā scribit cū edisser-
 tant sulij nobilioris cēsura significat aquā eo noīe, quae est
 supra uiam ardeatinā inter lapidē secundū & tertiu, qua ir-
 riganur orti infra uia ardeatinā, & asinaria usq; ad latina.
 Receptiū seruū Cato in suasiole legis uocantē cū ait significat
 qui ob id uitiū redhibitus sit. ubi irata facta est seruū receptiū
 sectari, atq; sagitare uirū iubet. Rogat, est consilium populū
 uel petit, ab eo ut id sciat, qđ ferat. unde nos quoq; in cōsuetu-
 dine habemus pro petere, et orare. Cato in dissuasiole rex be-
 bia derogaretur, ait hoc potius agam, quod hicrogat. Restat
 pro distat ait Enni. ponere cū is dicit impetus, aut medijs regōi-
 bus restat. Ruri esse non rure esse dicendum testis est Teren-
 phormione, cū ait ruri se cōtinebat ibi agrū de nostro patre.
 Religioni est quibusdā portae armētales egredi, & in aede Iani,
 quae ex extra eā senatum habere, q̄ ea gressi, sex & trecentū
 Fabij apud cremerā oēs iter facti sunt, cū in aede Iani Sen. Cō-
 sultū factū esset uti proficerentur. Resignatū aē dicitur mi-
 liti, cū ob delictū aliqđ iussu tribuni militū ne stipediū ei detur
 in tabulas referatur. resignare. n. antiqui pro scribere ponebant.
 Rituales noīantur Heriulorū libri i quibus p̄scriptū ē quo rē-
 tu condantur urbes, arae, aedesq; sacrentur, qua sanctitate muni,
 quo iure portae, quo modo tribus, curiae, ceterū distribuatur,
 exeratus cōstituantur, ordinentur, ceteraq; eiusdē ad bellū, &
 pacē p̄tinentia. rutila canes. i. nō procul a rubro colore imolā-
 tur, ut ait Ateius Capito canario sacrificio pro frugibus depre-
 cāde seuitiae cā hyderis caniculae. R. c. eape Sappio Africanus.
 Pauli filius cū pro aede Castoris dixit, hac cōpositioe usus est, q̄.
 bus de hoibus ego sepe, atq; i multis locis o pa factis cōsilijs, re q;
 eape bñ meritis spē. i. et re ipsa. R. es publicas multarū ciuitatū
 pluraliter dixit C. Gracchus in ea quā scripsit de lege. P. Enni.
 et pegris cū ait ea natiōes, cū alijs rebus p auaritia, atq; stultitā
 tiā res publicas suas amiserāt. Recto frōte ceteros seg sinorit,
 Cato in dissertatioe cōsulatus antiquae id cōsuetudis fuit, ut cū
 ait Enni. quoq; a stirpe sup̄re et ilia dia nepos, et lupus fera. et
 nulla meus, et i cōmetarijs sacrorū pōntificaliū s̄re que er ē hic
 omis, et hāc agnus, ac porcus, quae nō ut uitia, sed ut antiq; cōsu-
 tudinē testantia debentur accipere. Recipie apud Catonē pro reci-
 piā, et alia eiusmodi cōplura. Redēptiua re itē ut clamta
 uere Cato idē in ea quā egi de signis, et tabulis honorē tētane
 re ait Lego. facta bñ factis nō redēptiua uere. Repulsio, secūda
 collatioe dixit Cato i ea, quae est cōtra Cornelii apud populū.
 Nec quis iculnor religiosior desertior publicas negotijs repulsio
 comparatiue a repulso. Ratissima quoq; ab ijs, quae rata dici-
 mus. unde etiam rationes dicte. Cato in quintum Therrnum
 erga temp. multa beneficia ratissima, atque gratissima.
 Regillis tunics albis, et reticulis luteis utriq; textis sursum uer-
 sum astantibus pridie nuptiarū diē uir genis inducēt cubium.

ibat omnis ea, ut etiam in togis virilibus dādis observari solet. Rapi simulatur uirgo ex gremio matris, aut si ea non est, ex proxima necessitudine, cum ad uirū trahitur, quod uidelicet ea res feliciter Romulo cessit. Rapi solet fax, qua praeluente noua nupta deducta est ab utriusq; amictis, ne aut uxor ea sub lecto uiri ea nocte ponat, aut uir in sepulchro comburendam ciret, quoueroq; mors propinqua alterius utrius captari putatur. Ritus est mos comprobatus in administrandis sacrificijs. siue ritus est mos uel consuetudo. rite autem significat bene, ac recte. Rictus rixae rixiose, ringitur dici uidetur, ga in diuersum riuantur, contrariāq; sine recte. qd uocabulum dictum uidetur a regendo. Religiosi dicuntur, q faciendarū, praemittendarūq; rerum diuinarū secundum morem ciuitatis delectū hnt, nec se su perstationibus implicari. Renouatū fulgur uocatur cū ex aliquo fulgure functio fieri coepit, si factum est simile fulgur, qd idem significat. Referrī dīe proditum. i. anteferrī religiosum est, ut ait Veranius in eo, qui est auspiciorum de comitijs, idq; exemplo comprobat L. Tulij, et P. Licinij censorum, q id fecerint sine ullo decreto augurū, et ob id iustrum parū felix fuerit. Regalia extra appellantur, quae potentibus in imperatū pollicentur honore, primatis, et humilioribus hereditates, filiosfamiliae dominationem. Respicere autem et in auspiciando. unde quis aut prospexit cū eode reuertitur. Religiosum, ac sacrum est, ut templa oia, atq; aedes, quae et sacratae dicuntur, ad quod per se religiosum. Rufili appellabatur tribuni militum a consule facti non a populo, de quoru iure, q Rutilius Rufus legem tulit Rufili, ac post Rutili sunt appellati. Ruma genus teli significat. Enni. Rumatā recedit. i. pilatā. Ructare non ructari dicendū est. Flac. uideat ructare, ac respicere pulcherrima superbia. Cicero in ructaretur dixit. Reser sum uinū dixerunt, quia uino sepulchrū spargebatur. Rubi dus apud Plautum panis uocatur parū coctus. itē sortea ampulle rugose rubidē dici solent. R. pros. litera sepe antiq posuerunt, ut maiosibus, meliosibus, lasibus, fesyis, pro maioribus, melioribus, laribus, ferijs. Rorarios milites uocabant qui leui armatura primi praeliū cōmittēbāt, q ut ante imbrem ferē rorare solet, sic illi ante graue armaturam, qd prodibat rorarij dicti. Robū rubro colore, et quasi rufo significari, ut bo uē quoq; rufici appellant, manifestum est. unde et materia, quae plurimas uenas eius coloris hēt dicta est robur, hinc et hoies ualentes, et boni coloris, robusti. robus quoq; in carcere dicitur is locus, quo praecipitur malefactorū genus, q an arcis robustis includebatur. Robigalia dies festus VII Calen. maias quo Robigo deo suo, quae putabant rubi gnē auertere, sacrificabāt. Rorariū uinū, quod rorarijs dabatur. Romula tribus dicta quod ex eo agro censēbantur, quae Romulus ceperat ex Veietibus. Rumex genus teli simile spari gallia. Rumitans rumigerantur. Neni. Simul alius aliunde rumitans inter sese. Ruminalis dicta est fons, q sub ea arbore lupa māmā dedit Remo, et Romulo, māna aut rumus dicitur. unde et rustici appellant haedos subrumos, qui adhuc sub māmā habētur. Rumen est pars colli, qua est deuoratur. unde rumare dicebatur, qd nūc ruminare. Rumentū abruptio. Rhegū appellatur id municipiū, quod in freto Siciliae est, qm id a rumpēdo dictū est. Reractare est rursus tractare. Rabidus a rabie, qui morbus caninus est. Rauri coloris appellantur qui sunt inter flauos, et caesios, quos Plau. appellat rauristellos. Quis inquit haec mulier, et ille rauristellus, qui uenit? Rates uocant tigna colligata, quae per aqua aguntur, quo uocabulo interdū etiā naues significātur. Rabula dicitur in multis intentus negotijs, paratusq; ad radendū qd, auferendumq; uel quia est in negotijs agendis acrior quasi rabiosus. Raduscula porta appellata, qd rudis, et impolita sit relicta, uel quia raudo. i. are sue

rit uincta. Ratores fidicinus dicti, quia uidentur chordas ictu radere. Raticū quadrante dictum putant, q in eo, et triente ratis fuerit effigies, ut nauis in asse. Raurim dicebant pro rauitate. uel et uerbū raurio raurias. Remarius ager dictus quia possessus est a Remo, et habitatio Remi remona. sed et locus in summo Auetino remoria dicitur, ubi Remus de urbe cōdenda fuerat auspiciatus. Remores aues in auspicio dicuntur, quae acturū aliquid remorari compellunt. Rimari est ualde querere, ut in rimis quoq;. Remillū dicitur quasi repandum. Remorbescat in morbu recadat. Resutare redarguere compositum a sando, uersa. a. litera in. u. Renanciscitur significat reprehenderit. unde adhuc nos dicimus nanciscatur, et nanciscus. i. adeptus. Reor existimo, et quacūq; ab eo declinantur. Remulco est cum scaphae remis nauis magna trahitur. Rigidum et prater modū frigidū significat, et durū. Regurgū sacrum dicebant, quo die rex Tarquinius fugerit a Roma. Regia domus, ubi rex habitat. Rigeat apud Plau. significat crescit. Resultare sepe resiliere. Resibilis ager fit q biennio continuo seritur sarcoctico. i. arisato, q ne fiat, solent qui praedia locant excipere. Reses ignauus, quia resistit. Refecere soluere religione utiq; cū reus populū comitijs orauerat per deos, ut eo periculo liberaretur, iubebat magistratus eum refecere. Plau. Refecroq; mater, q dudum obserauerā. Res comperendinata significat iudicium in tertium diē constitutum. Rara uox rauca, et parū liquida proxime canum latratū sonans. unde et caudicis uagaciter loquēs rabela. Rosea in capō reatino capus appellatur, qd in eo aruatore humida semper seruitur. Redicili sanum extra portam capenam fuit, quia accedens ad urbem Annibal ex eo loco redierit quibusdam perterritus uisis. Referrari a fera dictū est. Ridiculus qui in rebus turpibus ridetur. Retario pugnantū aduersus mirmillonē cantatur, nā te peto, piscem peto, qd me fugis galle: ga mirmilloniam genus armaturae Gallicae est, ipsiq; mirmillones ante galli appellabantur, in quoru galeis piscis effigies erat. qd genus pugnae institutum est a Pithaco uno ex septem sapientibus, qui aduersus Phrynonem dimicaturus propter controuersias finiu, quae erant inter Atticos, et Mitylenacos Rete occultato impediuit Phrynonem. Redinūt redeunt. Regium est, qd aut est, aut fuit regis. Regale est dignum rege. Receptus mos est, quem sua sponte ciuitas alienū adscuit. Rosij appellabantur in oibus perfecti artibus, qd Rosius qdam pfectus unus in arte sua. i. comedia iudicius sit. Riā est uestimentū quadratū simbriatū purpureū, quo flaminicae pro falliolo utebantur. Alij dicunt, qd ex lana fiat succida alba, qd conficiunt uirgines ingenuae patrimae maritima ciues, et inficiatur caeruleo colore. Repertum dicitur quasi reparatum, et reparatum.

SEXTI. POMPEII FESTI. LIB. XVII.

50 vrum antiq dicebat, quae nūc supinū diamus ex graeco, uidelicet pro aspiratiōe s ponētes li tera, ut cum ijdē uas dicunt et nos syluas. Item iē sex imā septem. eius uocabulum meminit et Lucl. si uero das qd rogat, et si sig geryi supus. Sempronius horrea, q locus dicitur in eo fuerunt leges Gracchi ad custodia frumenti publicā. Statua est Ludie nis, q quondam fulmine ictus in arco sepultus est in Ianiculo cuius ossa postea ex prodigijs, oraculorūq; responsis senatus decreto intra urbē relata in Volcanali, q est supra comitiū obruta sunt, superq; ea columna cum ipsius effigie postea est. 60 Sonticum morbum, in XII significare ait Aelius Stilo certum cum iusta causa, quae nonnulli putant esse qui nocet, q fontes significat nocentes. Neniū ait sonticam esse oportet, causam quam

rem perdas mulierem! Sacram uiam quidam appellatam esse existimant, quod in ea foedus ictum sit inter Romulum, ac Tatium. quidam, q continue utantur sacerdotes Idulium sacrum conficiendorum causa. itaq; ne eateus quidem, ut uulgus opinatur sacra appellanda est a regia ad domum regis sacrificioli, sed a regis domo ad sacellum Sireniae, et rursus a regia usq; in arcem, nec appellari debere ait Verrius, sed dissumctiue, ut caeteras uias flaminiam, Appiam latinam ue, ne nouam uiam quidem, sed nouam uiam. Sāta plebei appellatur ea, quae plebs suo suffragio sine patribus iussit plebeio magistratu rogante. Solitaurilia ostiarū trium diuersi generis immolationem significat, tauri, arietis, uerri, quod oēs eae solidi, intergrisi sunt corporis, contra Acius uerbices Maiales, alij solidum nō a solo, qd terram significat, sed ab ostiū lingua, quia solū oste totum, et solidū significat. unde tela quaedam soliferrea uocantur tota ferrea, et homo bonarum artium solers, et quae nulla parte laxata, canaq; sunt, solida nominantur, atq; harū hostiarū oium immolati sunt tauri, quae pars caeditur in castratione, sunt quidem qui portant ex tribus hostijs praecipue nomen inclusum cum solido. tauri quae amplissima sit earum, quida dixerunt oium trium uocabula confusa, suis, ouis, tauri, id qd uno modo appellarentur uniuerse, quod si a solo, et tauris earū hostiarum ductum est nomē antiquae consuetudinis per unum. L. enuntiari non est mirum, quia tunc nulla geminabatur litera in scribēdo. quae consuetudinem Ennius mutasse fertur, utpote graecus graeco more usus, quod illi aequae scribentes, ac legentes duplicabant mutas. Sublestae infirma, et tenuis. Sublestor. Plautus Persa, ad paupertatem simigrant infamiae grauior paupertas sit, fides sublestor. id est infirmior. Idem in neruolaria uinū ait sublestissimū, q infirmos faciat, uel corpore, uel animo. Supellectilis recto casu, et senis ratione dicebantur, quae nunc contraria uidetur esse finitioni proportionis, quia oia uocabula x litera finita per declinationes obliquorum casuū syllabam accipiunt. Haec aut duo deficiunt ab ea, ut alia complura, quae non ideo infirma debent praecipuum. Scurra uocabulum Verrius inepitissime ex graeco tractum ait, quod est exupter aut a sequendo cui magis assentitur, qd et tenuioris fortunae hoies, et caeteri alioquin qui honoris gratia prosequerentur quempiam non antecedere, sed sequi sint soliti, q uidelicet dicit Lucilius, Cornelius. P. noster Scipiadis dicto, tempusq; intoret in ipsum Oci, et deliūys lud efficit, atq; canedo, et sectatoria, deo ipsi suo rectius dicitur. Ibat fort domum, sequimur multū, atq; frequenter, cum secutos uideri uelit ob eorum uirgiam non ob assuetum officium. Secus uel algus putat ex graeco quod iudis dictum absurdes. Significat. n. aperte aliter exemplis omnium ferē, qui eam uocem usurpant, haud secus, non aliter. Stipem esse numum signatum, testimonio est et id, quod datur in stipendium militū, et cum spondetur pecunia, quod stipulari dicitur. Sobrius est, ut ait Aelius Gallus, patris mei consobrini filius, et matris meae consobrinae filius scemina iisdem de causis appellat, fratrem et fratrum patruelē, et consobriniū, et proprius consobrino, et sobrina ijdem gradus in sobrina quoq; sunt Sororū nigellū appellatur hac de causa, ex cō uentione Tullij Hostij regis, et Metij Suffetij duās Albanorū Trigemini Oratiū, et Curatiū cum dimicassent, ut uictores sequerentur imperium, et Oratius noster exuperasset, uictorq; domum reuerteretur obuia soror cognita morte sponsi sui fratris manus occisi, auerfata est uis ofulmū, quo noie Oratius interfecit eam, et quāquā a patre absolutus sceleris erat, accusatus in paridiū apud diuuiros, dānatusq; prouocauit ad populū, cuius iudicio uictor duo tigilla tertio superiecto, quae pa-

ter eius constituerat, uelut sub iugum missis sōb t, consecratisq; ibi aris Iunoni sororiae, et Iano curatio, liberatus oī noxia sceleris est augurijs approbatus, ex quo sororū id tigrum est appellatum. Sororiare mammae dicunt r puellatū cum primum tumescunt, ut frater culare puerorū. Plau. Tunc mammae le primum sororiabant, illud uoluit dicere fraterq; Labani. Sū pro eum usus est Ennius libro primo, At tu nō ut sum sum mam seruare deatrem, et libro secundo, At sese, sumq; dede rat in luminis oras. Solo oste dicitur id, qd nos totum uocamus. Lucilius Suasa quoq; omnino dirunt non solo dupondii. i. nō tota. Item Liuius, soli curia in omni re cariora, et solifer reum genus teli totum ferreū. Solers et in oī re prudens. et solenne, q omnibus annis praestari debet. Sola appellantur sedilia, in quibus non plures singulis possunt sedere, ideōq; solia sternere dicuntur qui sellisternium habent, et solaria uocantur babylonica, quibus eadem sternuntur, quae ut ait Verrius, omnia ducta sunt solo aluei quoq; cauandi gratia instituti, quod singuli descendunt. Sola dicitur a sedendo potius, q a solio. Solistamm, Appius Pulcher in auguralis disciplinae libro primo. ait esse tripudiū, quod excidit ex eo, q illa ferri saxum solidum. uel arbor uiuic adix, quae nec pra uitiū humani cedantur ue, aciantur ue pellantur ue. Solū, terrā, Meā uius libro tertio, Tarquinio dedit imperiū simul et solia regni, et aliubi. Sed sola terrarum postquam permensa parumper. Solea, ut ait Verrius, est non solū ea, quae solo pedis subicitur, sed et pro materia robusta, super qua pariscraticus extruitur. alij dicunt, quod est genus piscis. Solox lana crassa, et pecus, qd passim pascitur non tectum. Titinnius in barathro, ego ab lana solocia ad puram data. et Luci Pascal. pecore, ac montano hircō atq; solocē. Sos. pro eos antiqui dicebant, ut Ennius libro primo, Constitit inde loci p p fōs dea de arū, et libro tertio. Circū, sosq; sunt magne gentes opulētia, libro quarto. Dū censens terrere minis, hortanturq; sos. libro XI. Cōtendunt graios graecos memorare solent Sos, interdū pro suos ponebant, ut cum per ditiū casum idem Ennius effert, postq; lumina sis oculis pro suis bonus ancus reliquit. Sultis pro si uultis. Plautus in frinolaria, sequi minime hac sultis legones oēs lauerna. et in rudente. Curate haec sultis magna diligentia. Cato pro Lucio Caesetio, audite sultis milites sigs uestrū in bello su pseruit sigs nō inuenerit pecuniā egebit. Itē Sultis si uultis significat cōposito uocabulo, ita ut alia sunt sodes sit suus plicet in loco scis li cet ecgd ego gdem. Enni. Pandite sultigenas, et corde relinquit somnū. Solari sine praepositione dixisse antiquos, testis est Praecum ait solatur, auxiliatur, hortaturq; me. Solatu genus morbi, maxime a rusticantibus dicitur, cuius meminit et Afranius. Sulci appellantur qua aratrū ducitur, uel sationis faciendae causa uel urbis condendae, uel fossura rectis lateribus, ubi arbores serantur. sulmē quoq; quae eius uestigium similiter appellatur. quod uocabulū qdam ex graeco fictum, q illi dicunt dlanor. Solcus dictus a graeco qui ab illis αλλὰ appellatur. Suasum, color appellatur, qui fit ex sullindio fumo in uestimento albo. Plau. ga tibi suaso in festo propudiosa pullulam. Quidam aut legunt in suaso. nec de sunt q dicitur oēm colorem q fiat inficiēdo suasum uocari, q quasi per suaderetur in alii ex albo transire. Saltum, Caius Aelius libro I I significatiōnū, quae ad ius civile pertinent, ita definit, saltus est ubi syluae, et passiones sunt, quarum causa case quoq; si qua particula in eo saltu pastorum, aut custodia causa aratur ea res non peremit nomen saltū non magis, q fundi, qui est in agro culto et eius causa habet adificium si qua particula in eo habet syluam. Superescit significat supererit. Ennius. dum gdem unus homo Romae toga superescit. et Acius in Chryssippo, q hinc super e-

scit spartam, atq; amyclastro. Sed per se sup. significat quidam supra, ut cu dicitur super illu sedit, uerū ponitur et pro de graec consuetudine, ut illi dicunt v̄r̄et, Plautus milite glorioso, mea opera super hac uicina, qua ego nunc concilio tibi. In phasmat, eandē praecipio super rebus nostris loqui te. Pacuuius in medo, qua super re interfectum esse hippote dixi su. Cato contra Amniu. Nemo antea fecit super tali re cum hoc magistratu unq; rē. Afranius in uir gene. Alijs de rebus coepisse super FRAG. Supraliu dicitur, q̄ supra alium sit. in tegmentū oculi superius. Supercilia in lunanis tutela esse putabunt, q̄ ips protegantur oculi, per quos luce fruimur, qua triu buere putabant lunane. unde Lucina dicta est. Sub iugū mātū di. unar hostes uicti creptis omnibus armis, telisq; cū ha stis defixis duabus in terra, tertiāq; ad summū earū deligata, ipsi eam iubentur subeuntes trāsire. Subices Ennius Achille pro subiectis posuit, cum dixit. Nubes p̄ ego deū subices humu das, unde oritur imber sonitus aërio spiritū. Superstes testes praesentes significat, cuius rei testimonio est, q̄ sup̄stitibus praesentibus leges, inter quos controuersa est uindicias sanere iubetur. Plaut. in artemone, nunc corā mi licet quiduis loqui, nemo hie adest superstes. Sub corona uenire dicitur captiui, quia coronati solene uenire, aut ait Cato in eo, qui est de re militari, ut populus suus sua opera potius ob rem bene gestam coronatus supplicatū eat, q̄ re male gesta coronatus ueneat. id autē signum est nihil praestari a populo, qd̄ et Plautus significat in hortulo. praeco ibi adsit cum corona cuiq; liceat ueneat. Sublime est in altitudine elatū, ut Ennius in thyeste, aspice hoc sublime candens, quem uocant omnes Iouem. Virgilius georg. libro primo, hic uertex nobis semper sublimis. Sublimauit dixit. in altum exultit originum libro secundo Cato, in maximū deo cas, atq; in excessissima claritudine sublimauit. id autem dicitur a limne superiore, quia supra nos est. Succurrere, est explendae aenurite gratia supplere, subijcere. Plautus in Saturione, Succurrere aenū require, qui te delectent domi. Caelius in triumpho, nunc meae militiae astutia opus est Succurrere. Subrumari dicitur haedi cum ad mānā admoventur, alij dicunt rumis, uel quia rumine trahunt lac suggestes. Subulo thusee tiben dicitur. itaq; Ennius. Subulo condā marinas abstrahat plagas. Suburrā Verrius alio libro a pago sicusano dictā ait. hoc uero maxime probat eorū auctoritate, q̄ aiunt ita appellatam et regione urbis, et tribū a statio praesidio, q̄ solitum sit succurrere aequilijs instantibus eā partem urbis Gabinis, Indicoq; esse, q̄ adhuc a tribus per c literā nō b scribitur. Subuerbustā, ueribus usam significat Plautus. cū ait, uicerosam compeditam subuerbustam sordidā. Soboles ab olefendo. i. crescendo, ut adolescentes, et adultae, et indoles dicitur. Lucretius. Sine uirū soboles, sine est muliebris, et Virgilius, Cara deū soboles. Subuolū Aelius Stilo, et Cloatius iisdem ferē uerbis demonstrant id uocabulū genus esse libi, qd̄ dijs datur ex halict, et oleo, et melle. Nam de tunica genere notum est omnibus. Sub uos placo, in preabus fore cum dicitur significat id, qd̄ ut in legibus, transq; dato, edēdoq; plo rato suoite ipsius, ut moopte meo ipsius tuopte tuo ipsius. alij dicunt idē esse, qd̄ suplico. Suillū genus inuisum ueneri pro diderunt poete, ob interfectū ab Apro Adonim quē diligebat dea, quidā ait, qd̄ immundissimi sunt sues ex oī manufacto pe core, et ardentissimi libidinis. Ita ut obprobriū mulieribus in de tractum dicitur cum subare, et subire dicuntur. Sus Minernam in prouerbio est, ubi quis id docet alterū, cuius ipse in scius est, quā rem in medio (qd̄ aiunt) positam Varro et Eumerus in epus mythis inuoluerē maluerunt, q̄ simpliciter referre. Strues genera liborum sunt digitorū conuinctorū non dissim

lia, q̄ supiecta panicula in transuer sum continetur. Struces antiqui dicebant extruitions oium rerum. Plau. Cereales coe nas dat. Ita mensus extruuit, tanas struces concinnam patinari as. et Liuius quarto, Castalia p̄ struces saxas lapsu acadit. Struere antiqui dicebant addicere, augere, unde industria. unde Cato iure lege libertate R eip. cōiter uti oportet gloria, atque honore quo sibi quisq; struxit, aut in duodecimo, qd̄ est sic allu tur pedē ue struit manu mēdo iaco. Alij putant significare re trorsus ire, alij in aliam partem, alij furere, alij gradū augere, alij munere, ac uix pedē praefere, otiose it remora tur. Stropus ē, ut Aetius philologus existimat qd̄ graec spo rior uocatur, et qd̄ sacerdotes pro insigni habēt in capite. qd̄ dā coronā esse dicunt, aut qd̄ pro corona insigne in capite im ponatur, quale sit. Strophū itaq; apud Phalios die festum esse qui uocatur Strupearia, quia coronati ambulāt, et a Thysca lanis, qd̄ in puluinari imponatur Castoris, strupum uocari; Strutheū in mimis praecipue uocant obscenam partem uirilē, a salacitate uidelicet passis, qui graec spodos dicitur. a nimis praecipue appellatur. Srenā uocantur, quae datur die religiofo, omnis boni gratia a numero quo significatur alterū, tertiuq; uenturū simlis cōmodi ueluti Trenam praeposita li tera ut in lato, et lite solebant antiq. Statuliber est, qui testa mento certa conditione praeposita iubetur esse liber, et si p̄ here dē est quo minus statuliber praestare possit, qd̄ praestare debet nihil minus liber esse uidetur. Status dies uocatur, qui iudicij causa praestitutus cum peregrino. eius generis ab antiquis hostes appellabatur, qd̄ erant pari iure cū populo R. atq; ho stre ponebatur pro aequare. Plautus in curgulione. si status con dictus cū hoste intercedit dies, in est eū quo imperat ingratus. Satura est cibi genus ex uarijs rebus conditū, et est lex multis alijs confera legibus. Itaq; in sanctione legū ascribitur, ne ue per saturam abrogato, aut derogato. Annus luscus in ea, quam dixit aduersus Tiberiū Gracchum, in periu, qd̄ plebs per sa turam dederat, id abrogatum est. C. Lelius in ea, quā pro se dixit, dein postera die quasi per saturā sententijs exq̄sitis in deditionem accipitur. qd̄ dicit esse genus carminis ubi de mal tis rebus disputatur. Stata matris simulachrū in foro coleba tur. postq̄ id collustrauit, ne lapides ingne corrūperentur, q̄ plu rimus ibi fiebant nocturno tempore, magna pars populi in sic os quib; uicos retulerunt eius dea cultum. Stolaq̄ genus inauri uidetur significare Caecilij in cratino, cū ait, ex aure eius stolaq̄nū domi habeo. Stolidus stultus. Enni. in sexto. nā inde pugnare sues stolidi soliti sunt. et in Alexandro ho minem appellat, quia lasciuū stolidē nō intelligit. et Caecilij in hypobolimaeo, abi hinc illi ut tibi sit pater, et in Andronico, sed ego stolidus gratulati me oportuit prius. Stuprū pro turpitu dine antiquos dixisse apparet in Nelei carmine foede, stuprēq; castigor, et in Appij sententijs, qui aiunt compotem esse, negd̄ fraudis, stupriq; ferocia pariat. Naeuius, se se q; ij perire ma uolunt ibidem, q̄ cū stupro redire ad suos popularis. Itē sin illos deserant fortissimos uiros, magnum stuprū populo fieri perge tis. Supā linum impolitū appellant graeci dores. sacro sanctum dicebatur, quod iureiurando interposito erat institu tū, ut sigs id uiolasset, morte poenas penderet. cuius generis sūt Tribunus pleb. edilesq; eiusdē ordinis, qd̄ affirmat M. Cato in eam, quā scripsit aedilis plebis sacrosanctos. Seruilij la cus appellabatur, eo q̄ eum faciendū curauerat in principio uirilgari continens baslice nilla in quo loco fuit effigies hydræ posita a M. Agrippa. Sacrae leges sunt, qbus sanati erat, ut sigs aduersus eas fecisset sacer alicui deorū esset cum. Sunt q̄ esse dicant sacrae quas plebes iurata in mote sacro sauerit. Seclusa sacra dicebantur, quae graeci mysteria appellant.

10

20

30

40

50

60

scena ab alijs, a quibusdam scena, appellatur dolabra pontifi calis. Sarissa est hasta macedonica genus. Sacer mons ap pellatur trans Anienem flumem paulo ultra tertium millia rium, quod eum plebes, cum secessisset a patribus creatis trib. pleb. qui sibi essent auxilio discedentes Ioui consecrauerunt. At homo sacer is est, quem populus iudicauit ob maleficium, neq; fas est eum immolari, Sed qui occidit paricidij non damnatur, nam lege tribunitia prima cauetur siquis eum, qui eo plebis to sacer sit occiderit paricida ne sit, ex quo quibus homo malus, atq; improbus sacer appellari solet. Gallus Aelius ait sacrum esse quo cuiq; modo, aut instituto civitatis consecratum sit, siue Aedis. siue ara, siue signum, siue locus, siue pecunia, siue quid aliud quod dijs dedicatum, atq; consecratum sit. Quod autem privati siue religionis causa aliquid earum rerū deo dicent. id pontifices Romanos non existimare sacrum, at si qua sacra priuate suscepta sunt, quae ex instituto pontificum stato die, aut certo loco faciendā sunt, ea sacra appellari tanq̄ sacrificium. Il le locus ubi ex sacra faciendā sunt uix uidetur sacer esse. Sacerani appellati sunt Reate orti, qui ex septimontio lygures, stulos exegerunt, dicti sacerani, nam uere sacro nati erant. Sagma uocantur uerbena, id est herbae purae, quia ex loco san to secebanant a consule, praetore uel legato proficiscentibus ad foedus faciendum, bellumq; indicendum, uel a faciendū, id est confirmando. Naeuius ius sacrum Iouis iurandum sanguine, et alibi sacros, atq; uerbena sagmine sumpserunt. Sages es appellatur multi, ac solertis acumen. Afranius in brun dulina, Quis tam sagaci corde, atq; ingenio uiuio, etiam canes indagatores sagaces sunt appellati. Sarato in XII Seruius Sulp. ait significare damnum soluto praestato. Sardana pa lus rex Aegyriorum fuit unica luxurie inter mulieres, epu lasq; uerfatus semper, atq; omni tempore. Sargus piscis genus, qui in Aegypto mari ferē nascitur Lucilius quem praeglarus elops, quem Aegypti sargus mouebit. Saturnia Italia, et mons qui nūc est capitolinus, saturnius appellabatur, qd̄ in tu tela Saturni esse existimatur. Saturni quoq; dicebantur, qui ca strum in uno elino capitolino incolebant, ubi ara dicitur ei deo ante bellum Troianū uidetur, quia apud eam supplicante aper tis capitibus. Nā Italia auctore Aenea uelante capite qd̄ is cū rem diuinam faceret in litore Laurentis agri Veneri matri, ne ab ulyse cognitus interruerent sacrificiū, caput adoperuit, atq; ita conspectum hostis euitauit. Saturno dies festus cele bratur mense Decembri, quo deo aedis est dedicata, et is cultus re agrorum praesidere uidetur, qd̄ et falx Saturni est insigne, uersus quoq; antiquissimi, quibus Faunus facta hominibus acci nisse uidetur, saturnij appellatur, quibus et a Naeui bellū pu nicum scriptum est, et a multis alijs plura composita sunt, qui deus in saluariibus Saturnus nominatur uidelicet a sationibus. Sas Verrius putat significare eas teste Ennio, quid dicit libro pri mo uirgenes. nam sibi quisq; domi Romanus hēt sas, cum suas magis uidetur significare, sicuti eiusdē libro IIII fatendum est eam significari, cum ait, nec quisq; philosophia, quā doctrinam latina lingua non hēt, sapientiaq; perhibetur in somnijs uidit prius q̄ sanē discere coepit. Idē cum ait sapiam pro ipsam, nec aliud nomen ponit in libro XIII. Quo res sapia loco sese ostentatq; iubetq; Pacu in Teucro. Nam teucrum regi sapia res restibillet. Sena res dicitur mala quasi sinistra onuar enim graec sinistra dicitur uulgus senā, et in bonā, et in ma lam rem uocat. Salua res est dū saltat senex, quare parasiti in scena Apollinis dicitent, eam Verrius libro secundo, quoru prima est. p. litera reddidit, quod C. Sulpitio, et C. Fulvio con sulibus M. Calpurnio pifone praetore urbis faciente ludos su bito ad arma exierunt, nuntiato aduentu hostiū, uictoresq; in

10

20

30

40

50

60

theatrum redierunt, solitati, ne intermissi religionem afferrent insaurati qui eēt, inueniū esse ibi C. Pomponium libertinum minimum magno natu, qui ad tibianē saltaret. Itaq; gaudium non interruptae religionis editam uocē nunc quoq; celebrari. At in hoc libro refert A. Smij Capitonis uerba, quibus eos ludos Apol linares Claudio, et Fulvio consulibus factos dicit ex libris sibyl linis, et V. atianio Martij u. atis institutos, nec nominatur ullus Pomponius, ridiculeq; de appellatione parasitarum a pollinis hic eam reddit, cum in eo praeteriisset. Ait. n. ita appellari, qd̄ Caius Voluinius, qui ad tibianē saltaret, secundarum partium fuerit, qui ferē omnibus mimis parasitus inducatur, Quā inconstantiam Verrij nostri non sine rubore retuli. Salios a saliendo, et saltando dictos esse quāuis dubitari non debeat, in Polemon ait Arada quendam fuisse noie saltum, quem Aene as a Mantinea in Italiam deduxerit, qui iuuenes italios et p̄ior saltationem docuerit. At Critolaus saonem ex Sa motryae cum Aenea deos penates, qui Launium transtulerit, saliare genus saltandi instituisse. a quo appellatos salios, quibus per oēs dies ubicumq; manerent, quia ampla ponbantur coe nae siquae aliae magne coe nae saliares appellantur. Sal mactis nympa Caeli, et Terra filia fertur causa fontis. Alicar nasy aquae appellandae fuisse salmacidis, q̄ qui bibisset uitio im pudentia mollesceret, ob eam rē. Ideius Auitus augustinū paricibus occasione largitur iumenibus petulantibus ante cē tum puerorum, puellarumq; uiolandarū, quia non patet resig gum. Ennius Salmacida spolia sine sanguine, et sudore. Saliares uirgnes Cincius ait esse conductias, quae ad salios coi bant cum apicibus paludatae, quas Aelius Stilo scripsit sacrifici cum facere in rega cum pontifice paludatus cū apicibus in mo dū saliorū. spondere Verrius putat dictum, q̄ sponte sua i uoluntate promittatur, deinde oblitus inferiore capite sp̄osum, et sp̄osam ex graec dictā ait, qd̄ licet uorūdas interpositis re bus diuinis faciant. Salicem idem uirgulti genus nō arboris di cit, et ridicule interpretatus dictam, q̄ ea celeritate crescat, ut salire uideatur. Salacia dicebant dea aquae, quam putabant sa lum aere, hoc est mare mouere. unde Oui. Nymphaeq; salaces, quo uocabulo poete pro aqua usi sunt. Pacu. Hinc sauinam sa laciae fugimus. Salaria uia Roma est appellata, quia per eā Sabini sal a mari deferebant. Salutaris porta appellata est ab aede salutis, quae ei proxima est. Salinum cū sale in mensa ponere singulis religioni habetur, q̄ qm in aequilina regione, cum fornax plena uasorum coqueretur, atq; ille proxima eā cō uiuatus, supraq; modū potus somno oppressus esset cum conui uis suis, praeteriens quidam petulans ostio patente ex mensa sa linū conicxit in fornacē, atq; ita incendio excitato signulus cū suis concrematus est. Salinum in mensa pro aequali solitum esse ponē ait cum patella, quia nihil aliud sit sal, q̄ aqua. Salentinus a sa lo dictos, Cretas et Illyrios, qui cū locrensibus nauigantes socia tē fecerint eius regionis Italiae, quā FRAG. Sarpum est id, qd̄ in palustribus locis nascitur leue, et procerū. un tegetes fiunt, inde prouerbiū est in eas natū res, quae nullius impedi menti sunt in scirpomodū querere. Enni. querere in scirpo so litū qd̄ dicere nodum. et Plautus aulularia, quasi pueris, qui mare discunt scirpo inducitur ratis. Naeuius in phoenissis, Sume arma. i. an. occidā claua scirpea. Sarratyros insula. Spir a dicitur et basis colūna unius tori, aut duoru, et est genus operis pistorij, et funis nauticus in orbē conuolutus ab eadē oēs simili tudine. Pacu. qd̄ cessatis socij eijcere spiras sparteas. Ennius qui dem hoium multitudinē ita appellat, cum ait spiras legionibus nex. Spectu sine praepositione Pacuuius in dolore est usus est, cum ait amplius rubicundo colore, et spectu proteruo ferox. spectile uocatur infra umbilicum suis caro quaedam proprij

10

20

30

40

50

60

habitus exos qua etiam antiqui pro se utebantur. Plautus enim
 randis uilibus obsonis in carbonaria sic ego pernam, sumen,
 sue spectile, callum, gladia. Spiat quoque sine praepositione di
 xerunt antiqui. Plautus flagitium est, si nihil mittetur, quae su
 percalio spiat. Et spexit. Ennius libro sextodecimo, quos ubi rex
 paulo spexit decuribus celsis. Spirillum uocari ait Opili
 us Aurelius caprae barbam. Spinturnix est auis ge
 nus turpis figurae oarum sarix, unde artificum perditus.
 Spinturnix ea graece dicitur, ut ait Santra coirbaois. Spi
 cam masculinae antiqui dicebant, ut hunc stirpem, et hanc a
 mnem. uersus est antiquus quasi messor permixtum unquam
 spicum collegr. Speres antiqui pluraliter dicebant, ut Enni
 us libro ij. Et simul effugis speres ita funditus nostras. Et libro
 xv. I. spero, si speres quicquam prodesse potis sunt. Spe
 ctio in auguralibus ponitur pro aspectu, et nuntiato, quia
 omne ius sacerdotum habent auguribus spectio duntaxat, quoru
 consilio rem gerent magistratus, non ut possent impedire nu
 tiando, quae cum uisissent satis, spectio sine nuntiatione data
 est, ut ipsi auspicio rem gerent, non ut alios impedirent nun
 tiando. Scripturarius ager publicus appellatur, in quo ut pe
 cora pascentur certum es est, quia publicanus scribendo consi
 dit rationem cum pastore. Scribas proprio nomine antiqui,
 et librarios, et poetas uocabant. at nunc dicuntur scribae qui
 de librarij, qui rationes publicas scribunt in tabulis. Itaque cum
 Lilius Andronicus bello punico secundo scripsisset carmen, quod
 a uirginibus est cantatum, quia prosperius res populi Romani
 geri cepta est, publice attributa e, et in Auctino aedes Miner
 uae, in qua liceret scribis, historionibusque consistere, ac dona pone
 re in honorem Liliij, quia is etiam et scribebat fabulas et a
 gebat. Scriptae dicebantur nugatoriae, ac despicendae mu
 lieres, ut ait Verrius ab ijs, quae scra uidem appellabant. id est
 quae quis excreare solet. quatenus id faciando se purgaret. Ti
 tinnus in palla reclusus, meastor piculetae post in me lectu ho
 die stratum indiserat multa per flumen, ac mare in patriam
 remitteretur. Sura qui dicant post urbem a Gallis liberatam
 ob inopiam abatus ceptos sexaginta annorum homines iaci in
 tyberim, ex quo numero unus filij pietate occultatus. sepe pro
 fuerit patriae consilio sub persona filij uelut sit cognitum ei in
 ueni esse ignotum, et sexagenarios ultra concessa. Latebras au
 tem eius, quibus arguerit senem, id est cohibuerit, et caelauerit
 sanctitate dignas esse uisas, adeoque aratae appellatae. Sed ex
 ploratissimum illud est causa, quo tempore primum per pon
 tem caepere comitia suffragium ferre iuniores, conclamare, et
 ut de ponte deicerentur sexagenarij, qui iam nullo publico mu
 nere fungerentur, ut ipsi ponis sibi, quae illi deligerent in patrum
 cuius sententiae est etiam Sisinnius Capito. namque aut opinione
 de ponte tyberino confirmat. Afranius in repudiato. Sexu
 natura, habitusque ex graeco qua illi uocant. Afranius
 in priuigno sic agit orbis uirilis sexus adoptauit sibi. Pacui
 us in atalanta triplicem uirili sexu procreat partum. Sim
 pludeare funera sunt quibus nauarum genus interesset ludo
 rum. nam indistincta sunt quibus adhibentur non ludi modo,
 sed etiam desultores, quae sunt amplissima. Sex suffragia
 appellantur in equitum centurijs, quae sunt adiectae ei numero
 centuriarum, quas prius Tarquinius rex constituit. Seferri
 us dicitur pars quarta denarij, quo tempore is de cassis uale
 bat. id est dupondius, et semis, siue contenditur id in alijs re
 bus quinquaginta assuum est, in alijs quingentorum intra eos,
 qui iudicio inter se contenderent, quae de re lege L. Papyri tri
 bus plebis sanatum est his uerbis. Qui unquam praetor post hoc fa
 ctus erit, qui intra aures ius dicit tres uiros capitales populo ro
 gatorijque tres uiri quicumque aere sacramenta ex

10
 20
 30
 40
 50
 60

iudicantibus, eodemque iure sunt uti ex legibus, plebeisque sacris
 exigere, iudicareque esse oportet. sacramenti autem nomine id as
 dia ceptum est quidem et propter aerarij inopiam, et sacro
 rum publicorum multitudinem consumebatur id in rebus diui
 nis. Sestantarij assis in usu esse ceperunt ex eo tempore, pro
 pter bellum punicum secundum, quod cum Annibale gestum est
 decreuerunt patres, ut ex assibus, qui tum erant librarij, fie
 rent sestantarij, per quos cum solui ceptum est, et populus aere
 alieno liberaretur, et priuati quibus debitum publice solu
 oportebat, non magno detrimento afficerentur. Septuennio quoque
 anno usus, ut priore numero, sed id non permansit in usu, nec
 amplius processit in maiorem. Senacula tria fuisse Roma,
 in quibus senatus solius sit, memoriae reddidit Nicias
 tus in libro, qui inscribitur de senatu hendo. unum ubi nunc est
 aedes concordiae inter capitulum, et foru, in quo solebant ma
 gistratus, ut dicit Titinnus, cum senioribus deliberare, alterum
 ad portam capenam, Tertium intra aedem Bellonae, in quo ex
 terarum nationum legatis, quos in urbe admittere uolebant se
 natus dabatur. Scholae dictae sunt non ab otio, ac uacatione
 omni, sed quod caeteris rebus omissis, uacare liberilibus studijs
 pueri debent, ut et ludi appellatur, in quibus minime ludunt,
 ne tristi aliquo nomineungerentur, omnis uitijs uacuitas
 in auspicijs. Item scholae dictae sunt ex graeco σχολα uac
 a uacatione. Sarpuntur uinea i. putantur, ut in XII quae
 sarpta donec dempta erunt. Suffuerat sub eodem tecto fue
 rat. Scriptum lapide esse ait, et ita uocari Antisthus Labo
 in agro menullino, ubi diuinam rem facerent. Se quaque seor
 sum quaque. Sanates dicti sunt, qui supra, infraque Romam
 habitauerunt, quod nomen ijs fuit, quia eundem fecissent a Roma
 nis, breui post rediere in amicitiam, quasi sanatae met. Itaque in
 XII cautum est, ut idem iuris esset Sanatibus, quae fortibus. i. bo
 nis, et qui nunquam defecerant a populo Romano. Subluare
 arboris est ramos earum supputare, et ueluti subius lucem
 mittere, conluare aut succis arboribus locum implere luc.
 Spurcum uinum est, quod sacris adhiberi non licet, ut ait Labo
 Antisthus libro X commentarij iuris pontificij, cui aqua adm
 ista est de frutum ue, aut igne tactum est, mustum ue ante, quod
 defuerat. Septimontio, ut ait Antisthus Labo, ferias diceban
 tur fieri, quae septem montibus fiebat, ut in palatio, quod fit pala
 tiar Quirinali. Velie cui item sacrificium, fugulij saluio
 Cerinato, oppio, caelio montibus. Oppius aut appellatur est, ut
 ait Varro rerum diuinarum libro octauo ab opita Oppio thu
 sulano, qui cum praesidio Thusulanorum missus ad Roma me
 dam, dum Tullus Hostilius uis oppugnaret, confederat in ca
 rimis, et ibi castra habuerat similiter. Sinistrae aues, sin
 strum, quod est sinistrum auspiciam, id est, quod sinat. Varro li
 bro. V. epistoliarum quaestioni ait, a deorum sede cum in meridie
 spectes ad sinistram sunt partem mundi exorientes, ad dexte
 ram occidentes, factum arbitror, ut sinistra meliora auspicijs, quae
 dextra esse existimantur. id est ferre sententijs Sisinnius Capito, et
 Cincius. Sentinare satagere deum a sentina, quia multa aqua
 nauis cum recipit piculatur. Caecilius in aethione, cum Mercurio
 caput consilij postquam sentinat satis. Sentinare est periculu sub
 liter euitare contendo aqua euacuare a sentina nauis, ut ea li
 beret. Senatores a sena dicitur dicitur satis consisti, quos initio Romae
 lus elegit centum, quoru consilio Rempublicam administraret. Itaque et
 patres appellati sunt, et nunc cum Senatores adesse iubentur, qui
 busque in senatu suam dicere licet, quia ijs, qui post iustitiam codi
 tu ex iunioribus magistratu ceperunt, et in senatu suam dicit,
 et non uocantur senatores ante, quam in senioribus sunt censi.
 Senatus decretum a consilio Aelius Gallus sic distinguit, ut id
 dicit particula quadam esse senatus consulti, ut cum prouin

10
 20
 30
 40
 50
 60

cia alicui decernitur, quod tamen ipsum senatus consulti est.
 senis crinibus nubentes ornantur, quod is ornatus uetustissimus
 fuit. quidam quod coestales uirgines ornentur, quarum casti
 tatem uiris suis sponte a caeteris. Sentes cum constat
 esse spinas, et Afranius in abducta dixerit, qua sentiosa uer
 ba peritorquet turba, pro spinosis accipi solet. Senium a seni
 li acerbitate uitae dictum, posuit Caecilius in hymnide, sine sua
 senectutem ducat utique ad senium sorbitio. Senonas, Cal
 los, Verrius ait existimari appellari, quia noui uenerint ex tra
 salpina. Segetis, quae nunc appellatur, oppidum in Sicilia
 est, quod uidetur Aeneas condidisse praeposito ibi Egesto, qui ea
 Egestam nominauit, sed praeposita ei S littera, ne obsceno no
 mine appellaretur, ut factum est in maleuento, quod beneuen
 tum dictum est, et in epidano, quod usurpatur dyrrhachium.
 seliquastra sedilia appellantur antiqui generis d littera in L
 conuersa, ut etiam in sella factum est, et subsellio, et solis,
 quae non minus a sedendo dicta sunt. Silus appellatur na
 sus sursum uersus repandus unde galeae quoque a similitudine
 silae dicebantur. Siluij sunt appellati Albanij reges, a Launiae
 filio, quem post excessum Aeneae grauidae relictae timens pericu
 lum, et suae uitae, et eius, quem in utero gerebat, in syluis La
 tens cuncta est, qui restitutus in regnum est post mortem Aescanij
 prelatu Iulo fratris filio, cum inter eos de regno ambigere
 tur. Sertorem quidam putant dictum a prendendo, quia cum
 auxilium afferat manum educendi eius gratia ex seruitute in
 libertatem uocetur adfertor, cum uerisimilius sit dictum, quod
 fereret quid, ac potius adfertorem a ferendo accepisse nomen,
 cum aliquem ferat petendo in libertatem eadem qua ipse sit,
 id est, iugat, quia fruges, cum seruntur terra iungit, quod totum
 Verrius a παρωτος introduxit. Seget dicitur ea pars
 agri, quae arata, et consista est a ferendo uidelicet.
 Serilla Verrius appellari putat nauigium Istriam, ac Liburniam,
 quae lino, ac sparto condensatur a conferendo, et contendo
 dicta, quia dicit Pacuuius in nuptijs, nec ulla subcus cohibet
 compagem alui, sed suta lino, et sparteis ferillibus, cum capi
 pasnata, et ficto uocabulo usus sit pro siniculis, qui sparto
 conferuntur. Sertorum dies festus existimatur idibus Au
 gusti, quod eo die Seruius Tullius nauis serua aedem Dianae di
 cauerit in Auctino, cuius tutela sunt cerui, a quorum celeritate
 fugiuos uocent seruos. Sero sapiunt phrygias, pro uerbum
 nauum est a Troianis, qui decimo denique anno uelle ceperant
 Helenam, quaeque cum ea rapta erant, reddere Achiuis.
 Sispitem Iunonem, quam uulgo sospitem appellant, antiqui
 usurpabant, cum ea uox ex graeco uideatur sumpta, quod est
 σωπιτη. Secius a sero uidetur dictum, Acaus amphitryo
 ne, si forte paulo, quam ueniam secius, alij dixerunt serius.
 Sedum, alij sadum, appellat herbam, quam Opilius Aurelius se
 sanium uocari ait, eaque in tegulis feri, nec quae obrere id fiat in
 diat. Specus foeminino genere pronuntiabant antiqui, ut
 motus, et nepos tam Hercules, quae masculino stirps, aut frons, ut
 Ennius, tum casu sub monte altae specus intus patebant. et Pacu
 uius in chryse, et ibi sub eo saxo penitus strata arena ingens spe
 cus. Spatiatorem, Cato in M. Coelium si se appellauisset in
 coloniam me hercules scribere nollem, si tuum uirum sim spati
 atorem, atque Eseniniam, alij spatiatorem erratorem dicunt.
 Stata sacrificia sunt, quae certis diebus fieri debent, Cato in ea,
 quae scribit de Luco Vecturio, de sacrilego commissio, cum ei equi
 ademit, quod nunc in te fuit sacra stata solenia capite sancta deser
 uisti. Solemnia sacra dicuntur, quae certis temporibus anni
 fieri solent. Serra preliari dicitur, cum assidue acceditur,
 recediturque, neq; ullo consistitur tempore. Cato de re militari, si
 ue forte opus sit cuneo, aut globo, aut forape, aut turribus, aut

10
 20
 30
 40
 50
 60

ferra uti, adoriare. Stercus ex aede Vestae XVII. Calen.
 Iulias defertur in angportum medium ferre cliui capitolini qui
 locus clauditur porta steruaria tanta sanctitatis maiores no
 stri esse iudicauerunt. Summissore alijs aede honoris, et uirtutis
 C. Marius fecit, ne si forte officeret auspicijs publicis, augures
 ea demoliri cogeret. sacramenti est significat, quod panis noie pe
 ditur, siue eo quis interrogatur asitionalis uocis pio anagnino, quod
 eiusdem rei causa eam partem aequiliarum, quae iacet ad ni
 cum patritium uersus, in qua regione est aedis mectis tuitus.
 Sacramentum dicitur, quod insuradi sacratione interposita geri
 tur. Subingere arietem in eodem libro Antisthus uerit esse ait dare
 arietem, qui pro se agatur cedatur ue. bñ spolis, bñque uolueris
 in precatione augurali Messala ait significare sponderis uo
 lueris. Sempula serpsit ait idem Messala serpens irrepserit.
 Solino idem esse consulo. Supte idem esse sic te. Stella si
 gnificare ait Aetius Capito letum, et prosperum, a uiboritate se
 cutu. Publi Seruiliij auguris, quae ex lamella aerea assimili stel
 lae locis in augurandis praefigetur, Sinistru in auspiciando si
 gnificare ait Aetius Capito letum, et prosperu in auspiciando si
 lentiu dubij duntaxat uacat. initio silentio surgere cum dicitur
 significat no interpellari quo minus re grat, ad sinistru hortari
 quosque ad auspicia ad agendu, quod animo quis praeposuerit.
 Stipatores ait dictos a stape, quam mercedis nomine accipiant
 custodes cuiusque corporis. un stipa in qua amphora cum extru
 untur, formari solent et stipes, qui ob eandem cam destituan
 tur Susque deq; significat plus minus ue. Sonitio sonanti.
 Seruilius lacus Romae a condire uocatus. Secordia quidam
 pro ignauia posuerunt. Cato pro stultitia posuit. compositum
 aut uidetur ex si, quod est sine, et corde. Semis, semodius, semuna
 cia ex graeco trahuntur, sicut et alia nonnulla, quae s litteram
 pro aspiratione eoru habent, ut in septem, un sylua, sic ista
 ab eo, quod illi dnt uir declinata sunt. Superuacuae uel supra
 uacua. Struferrarios dicebant, qui quaedam sacrificia ad ar
 bores fulguritas faciebant a fertos. quodam sacrificij genere.
 Silicerniu erat genus farcinis, quo fletu familia purgabat.
 dem aut silicerniu, quia cuius noie ea res instituebatur is iam
 silicem cernebat. Cae. credidi silicernium eius me esse esurum.
 Sudu siccu quasi sudu. i. sine udo. Securus sine cura. Surrexit,
 et forus pro surrexit, et quasi possit fieri surrectus, frequen
 ter posuit Lilius. Sors et patrimoniu significat. unde cofortes
 dianus, et deirnsun, et quae cuique accidit in sortiendo. Sava
 cum est, quo ornamenta portantur senecorum Sobrium uicium
 Romae dem putat, uel quod in eo taberna nulla fuerit, uel quod in
 eo Mercurio lacte no uino supplicabatur. Sos nocet. Insons in
 noans. Sodales dicti, quod una sederent, et cent, uel quod ex suo da
 tis uesci soliti sint, uel quod iter se inuicem suaderent, quod utile est.
 Sodes si aude, ut sis pro si uis, et ilico pro in loco. Terentius
 andria, Dic sodes, quae heri Chrysidē habuit. Suru dicebant ex
 quo p diminutione fit surculus. Enn. Vnus surus saru ferret,
 et defendere posset. Surremit sumpsit. inq; manu surremit ha
 stam. Surrepsit. sustulerit. Summissi murmuratores. Neuius, odi
 inquit summissos, proinde apte dice, quid sit. Terentius mullare
 pro tacere posuit. Sospitare e bona spe afficere, aut bona spe
 non fallere. Suacortrila uox tenuis, et alta. Titin. Foemina fabu
 la suacortrila uocula. Suacungulu balieu. Suacorda steruus suil
 lu. Titin. Quid hēs nisi unam arca sine clauis. eo condid suac
 das. Soscito sententia dico. Suadane a hostia dicebatur, quae se
 cundo loco cadebatur. sic appellata est a suac de do. sugillatu
 dicitur ex graeco, quae ea pars, quae e stib collo alon ab eis dicitur.

10
 20
 30
 40
 50
 60

Ennius, liba quae sectores argos et nutulatas.

Tonsam Ennius significat renium quasi tondetur ferro, cum ait lib. septimo. Postea recumbite, uestraque pectora pellite tonsis. Item. Pone petunt exim referunt ad pectora tonsas. Et in asoto, alius in mari uult tenere tonsam.

Tymbræum Apollinem Virgilius à monte thymbræo appellauit, qui est in agro Troiano. Tollenon genus machinæ, quo trahitur aqua alteram partem prægranante pondere, dicitur à tollendo. Tolerare patienter ferre. Accus in Neoptolemo, ut quisquam potis est tolerare acritudinem. Ennius libro secundo. Ferro fecedere, quam diis his tolerare.

Toles tumor est in faucibus, quæ per diminutionem tonsillæ dicitur. Tullianum dicitur pars quedam carceris, quod seruium Tullium edificasse aiunt.

Taxat uerbum ponitur in ijs, quæ finiuntur, quoad tangi liceat, militibus, quoque, arbitroque cum præscribitur, quoad ei iussit statuendi, taxatio dicitur, quæ fit certæ summæ à tangendo autem dici etiam scenici testimonio sunt, qui taxatores dicuntur, quod alter alterum male dicitur tangit.

Tabernacula dicitur, ad similitudinem tabernarum, quæ ipsæ quod ex tabulis olim fiebant dictæ sunt, non, ut quidam putant, quod tabulis claudantur.

Tagit Pacuius in Teucro, ut si quisquam me tangit, et tagam idem in hermona. aut non uerum nisi tagam. sine dubio antiqua consuetudo usurpauit, nam nunc ea sine præpositionibus non dicuntur, ut contigit, attingit, quæ secundum aliquos idem sunt, quod tagit, et componuntur.

Tablinum proxime atrium locus dicitur, quod antiqui magistratus in suo Imperio tabulas rationum ibi habebant publicarum rationum causa factum locum. alij dicunt tablinum à tabulis. Tabem eam, quæ faceret tabescere apud antiquos usurpauit. Sallustius quoque frequenter, ut in Catilina. cum ait uti tabes plerisque animos inuaserat. Et in libro quarto historiarum, qui quidem mos, ut tabes in urbem coniectus. Et Cornutus pro Liburnia propter hæc tabem atque perniciem domus totius. Tabellis pro chartis utebantur antiqui, quibus ultero citro ue, siue privatim, siue publice opus erat certiores absentes faciebant, unde adhuc tabellarij dicuntur, et tabella missæ imperatoribus. Tages firunculus à tegendo dicitur, cuius uocabuli Lucilius meminit, et motus manuum perscribere posse tagacem. Tages nomine Genij filius, nepos Iouis, puer dicitur disciplinam auspicii dedisse duodecim populis Heruriae. Taminia una syluestris generis uidetur uerrio dicta, quæ tam mira sit, quam minimum. Tallus in Sabinorum nominibus prænominis loco uidetur fuisse. Talentorum non unum genus, Atticum est sex millium denarium. Rhodium et astrophorum quatuor millium quingentorum denarium, Alexandrinum duodecim denarium, Neapolitanum sex denarium, Syracusanum trium denarium, Rhegenum uictoriatum. Tam ne eousque, ut Aelius stilo, et Opilius Aurelius interpretatur. Itaque Afranius, tam ne arcu tua plena est aranearum.

Tbale nomen dicitur, alij ab ætatis flore, alij quod carmina semper floreat. Talipedare antiqui dicebant pro uacillare pedibus lassitudine, quasi qui trahit pedes ut talis uideatur insistere, aut identidem tollere pedes. Tam modo dicitur antiqui ponebant pro modo, apud grecos quoque τῶς ἄνω.

Item ex contrario dicimus, quam malus Homerus tam bonus Cherylus poëta est. At antiqui tam etiam pro tamcn usi sunt, ut Nonius, quid si taceat dum uideat, tam etiam sciat quid scriptum sit. Ennius illæ meæ tam potis pacis potiri. Titinnus, bene cum facimus tam male subiungimus, ut quidam per

hibent uiri. Item quanquam esus, nihil tam esator simul uobis cõsului. Alij dicunt tam habere significationem positiuam, cui subiungimus quam, ut ex præmissis patet.

Tandem cum significet aliquando, interdum tamen ex superuacuo ponitur, ut apud Terentium in phormione, cum ait. Ita ne tandem uxorem duxit Antipho inuisi? meo, non enim hic tempus ullum significat. at Cicero etiam duplicat tempora lem significationem cum ait, tandem aliquando.

Tauri, uerbenaque in commentario factorum significat ficta farinaea. Tæniis grecam uocem sic interpretatur Verrius, ut dicat ornamentum esse laneum capitis honorati, ut sit apud Cæciliam in Androgyno sepulchrum pleuim tæniarum, ita ut solet et aliàs dum tæniam qui uulnus uinciret petit. Ennius in Alexandro, uolans de celo cum corona et tænijs. Accus in Neoptolemo decorare est satius, quam urbem tænijs. Tædulum antiqui interdum pro fastidiosus, interdum quod omnibus odio esset ponere soliti sunt.

Tatium oca sum ait Lanuuius ab amicis eorum legatorum, quos interfecerant Tatiani latrones, sed sepulchrum in Auentinensi laureto. Taurorum specie simulachra stuminum. id est cum cornibus formantur, quod sunt atrocia ut Tauri.

Tauras uacuas steriles dici existimant hac de causa, quod non magis quam tauri pariant. Talionis mentionem fieri in duodecim ait Verrius, hoc modo, si membrum rapit nisi sum cum eo patit talio esto, nequid quid significet indicat, puto quia notum est, permissum enim lex parrem uindictam.

Tallationem in nuptijs Varro ait signum esse lanificij Tallationem enim uocabant quasillum, qui alio modo appellatur calathus uas, utiq; ipsis lanificijs aptum. Tarquinias scilicet, quas rex Tarquinius Superbus fecerit abhominandi eius nominis gratia ita appellata esse ait uulgo existimant Verrius.

Tarpeia etiam effigiem ita appellari putant quidam in æde Iouis metellina, eius uidelicet in memoriam uirginis, quæ pacta à sabinis hostibus ea, quæ in sinistris manibus haberent, ut sibi darent, inuromiserit eos cum rege Tatio, qui postea in pace facienda cauerit à Romulo, ut ea Sabinis semper patret. Tam perit, quam extrema faba, in pro uerbo est, quod ea plerumque aut proteritur, aut decerpitur à prætereunibus. Tapallam legem conuincenale ficto nomine conscripsit iocoso carmine Valerius Valentinus, cuius meminit Lucilius hoc modo, Tapallam ridet legem contere opimi. Termonem Ennius grecæ consuetudine dixit quem nos modo terminum hoc modo. ingenti uadit cursu qua redditus termo est. Et, Hortatore bono prius qui iam finibus termo est. Trientem. iij. pondo coronam auream dedisse Ioui donum scripsit Titus Quintius dicitur, cum per nouem dies totidem urbes, et decemam Præneste cepisset id significat re ait Cincius mystagogon libro secundo, duas libras pondo et trientem, qua consuetudine, hodieque utimur, cum lignum bes alterum dicimus, id est pedem et bessim latitudinis habens, et sestertium, id est duos asses, et semulsem tertium, item si tres asses sunt, et quartus quadrans.

Tersum diem pro sereno dicitur ab antiquis. Teres est in longum rotundum. Temulentum ebrium. Neuius in duobus dosennis. sequimini præmimate se quere temeti timor idem in sinere. Agite exite, temulentiamque tollite, et sine furdo filias habeo temulentas, sed eas uideo incedere. Afranius in consobrinis. pol magis istius temulentæ futilis. Alij dicunt temetum unum. unde temulentus et temulenta.

Titinnare apud Neuium hoc modo, tantum ibi molle crepitum faciebant, titinnabant compedes, pro sonitu titinnabili dixit et Apud Afraniu hostiarij impedim et titinnare audio. Tributorum

10

20

30

40

50

60

Tributorum conlationem cum sit alia in capite, aliud exensu, dicitur etiam quoddam temerarium, ut post urbem à Gallis captam conlatum est, quia proximis quindecim annis census alius non erat. Item bello punico secundo. Valerio Leni no. M. Claudio Marcello cum et senatus, et populus in erarium quod habuit deuilit. Tentipellium Artorius putat esse calciamenrum ferratum, quo pelles extenduntur, idem Afranius dixisse in primo pro manibus, Credo habere ego illos tentipellium. Titinnium autem Verrius existimare id mendacientum esse, quo rugæ extenduntur, cum dicit, tentipellium induit, rugæ in ore extenduntur, cum ille tentipellium dixerit. Tignum non solum in edificijs quo utuntur appellatur, sed etiam in uineis, ut est in XII tignum iunctum edibus, uineaue et concapu ne soluit.

Triumuari. M. Valerius coruinus, Iunius Scæua, P. Fuluius Longus ex Se. u. idibus Ianuarijs. P. Papyrius curfore. G. Iunio COSS. Tela proprie dici uidentur ea, quæ missilia sunt ex greco uidelicet translato eorum nomine, quia illi conditur missa dicunt, quæ nos enim sicut arma ea, quæ ab humeris dependentia reuidentur manibus, quam nouimus in nobis partem corporis armatam uocari existimandum est.

Tigillum sororium appellari in prius ex agris, qui ibi uilias non habent, ut marsi, aut peligni, sed ex uicis partem habent rempublicam et ius dicitur partim nihil eorum, et tamen ibi mundine aguntur, negotij gerendi, causa, et magistrum uia. Item magistri paucaque.

Tigillum sororium appellari in prius ex agris, qui ibi uilias non habent, ut marsi, aut peligni, sed ex uicis partem habent rempublicam et ius dicitur partim nihil eorum, et tamen ibi mundine aguntur, negotij gerendi, causa, et magistrum uia. Item magistri paucaque. fuerit Altero cum id genus edificiæ quæ continentia sunt ius oppidisque itineribus, regionibusque distributa distant, nominibusque dissimilibus discriminis causa sunt di partita Tertio cum id genus edificiarum definiuntur quæ in oppido priui in suo quisque loco proprio ita edificat, ut in eo edificio peruium sit quo itinere habitatores ad suam, quisque habitationem habeat accessum, qui non dicuntur uicarii sicut ij, qui aut in oppido uiuunt, aut hi, qui in agris sunt uicarii appellantur.

Tegillum cuculliumculum ex serpo factum. Plautus Tegillum mihi arce, id si uis dabo. Topper significare ait Artorius cito fortasse. celeriter temere, cito. Sic in Nelei carmine. Topper fortuna comutatur hominibus, sic. C. Neui. cibus. Capese flammam Vulcani Topper, sic in eodem, nam nullum peius materat humanam, quam domares æuum uiret cui sunt magnæ Topper constringunt importuna. unde fortasse sic Cælius libro septimo, ita uti sese quisque studeat uobis emulari in statu fortunæ Reipublicæ eadem re gesta Topper nihilo minore negotio acto gratia minor esse, fortasse sic Accus, imo Topper, ut fit, patris tunc eiecit iras. Ennius vero Topper fortasse ualet in Ennij et Pacuij scriptis apud Ennium est Topper, quam nemo melius scit. Pacuius Topper tecu sit potestas faxit si mecum uelit in antiopaparum. Et in antiquissimis scriptis celeriter ac mature in odyssæ ueteri Topper facit homines utrius fuerit Topper citi ad ædis uenimus arcei simul duona eorum portans ad nauis millia alia in iisdem inueniuntur. Terentium locus in campo martio dicitur, quod eo loco ara ditis patris terra occultaretur.

Taurij appellabantur ludi in honorem deorum inferorum facti. Insaniti autem uidentur hac de causa. Regnante Tarquinio superbo cum magna incalidisset pestilentia in mulieres grauidas, quæ fuerat facta ex carne diu uendita populo taurorum, ob hoc diu inferis instituti, et taurij uocati sunt.

Todi genus auium paruarum. Plautus, Cum extortis talis cum tollidys crisulis. Tibilustria dies appellabant, in quibus agna tubas lustrabant. Tuditantes significat negotium tundentes, id est agentes. Lucretius, Nec tuditant

10

30

30

40

50

60

tia rem cessant extrinsecus ullam. Tuditates mallei à tundendo dicti. inde et quidam cognomen Tuditano fuit, quod caput malleo simile habuerit. Tuor uideo. Tuor defendo. Thusus uicus Romæ est dicitur, quod ibi habitauerunt Thusi, qui recedente ab obsidione Torsena manserunt. Thusi à Tusco rege filio Herculis sunt dicti, uel à sacrificando studiose ex greco θῦς, uel ut tusculum dicitur, quod aditum difficilem habeat, id est disolom.

Thomices greco nomine appellantur canabi impositi, et sparto leuiter tortæ restes, ex quibus funes fiunt, puluilli quoque quos in collo habent, ne à resti lædantur, thomices uocantur. Tungere nosse est, nam prænesium tungtionem dicunt notionem. Ennius, Alij rhetorica tungent.

Tesqua loca augurio designata. Cicero spera ait esse, et difficilia. Tonsilla palus dolatus in acumen et cuspide præferratus, qui nauis reliquandæ causa in litore figuratur. Accus, tæte et tonsillas litore in lada edite.

Talia folliculorum cepe. Tarmes genus uermiculi carnes exedens. Tæpocan appellantur greci genus scribendi deorsum uersis, ut nunc dextrorsum uersis scribimus. Tartarino, horrendo et terribili.

Tama dicitur cum labore uicæ sanguis in curia descendit, et tumorem facit. Lucilius, Inguen ne existat papule tama ne boa noxiet. Termentum apud Plautum detrimendum. Tempestatem pro tempore frequenter dixerunt.

Tempesta tempesta. Titinia uasa uinaria. Thensa uehiculum argenteum, quo exuuiæ deorum ludis circensibus per circum ad puluinar uehebantur.

Temerare uiolare sacra, et contaminare, dictum uidelicet à temeritate. Tyberis fluminis dicitur à Tyberino rege Albanorum, quod in eo occidisset. Tyberis à Tyberi rege Thuscarum. Tibiines in edificijs dicti existimantur à similitudine tibiis contentium, qui ut contentes sustinent, ita illi edificiarum tecta. Tippula bestiola genus sex pedes habentis, sed tantæ leuitatis, ut super aquam currentens non desinat. Plautus, Neq; tippula. leuius pondus est, quam fides lenonia. Testiculari est iumentis maribus foeminas, uel mares foeminas adiuuere, licet alij dicant testiculari.

Tisita uicita, Romæ autem tisita curia, tisita etiam locus iuxta Capuam. Tituli milites appellantur quasi tituli, quod patriam tuentur. unde et Titi prænomen ortum est. Thiasitas sodalitas.

Titiensis tribus à prænomine Tati Regis appellata uideatur. Titia quoque curia ab eodem rege est dicta.

Tetini pro tenus. Thraces gladiatores à similitudine palmularum thraçarum. Tituillitium nullius significationis est, ut apud grecos baltiri, et syndapsis. Plautus, non ego istud uerbum empitem tituillitio.

Trabs proprie dicitur duo ligna compacta. Tragus genus conchæ mali saporis.

Trabica nauis, quod sit trabibus confixa. Pacuius, labitur trabica in alueos. Traali appellantur mariæ cum ac purpureæ superiores partes. unde arimantenses mariitami homines cognomen traxerunt trachali.

Troia et regio Priami et luscus puerozum equestri; dicitur, et locus in agro laurente quo primum Italia Aeneas cuius constitit. Trifax telum longitudinis trium aut itorum, quod catapultam iudicatur. Ennius, aut. permaeret per rics percussis trifax. Tributum dicitur quia ex priuato in publicum tributur.

Throcum genus fellæ a betur apud Plautum. Tritonia Minerva à ripa Tritonis fluminis dicta, quod ibi primatus sit uisa.

TRUO quis onocrotalus. Caecilius irridens magnitudinem uasis, pro diu immortales, unde hic perrepsit truo.

TRAPIT uertit. unde trepido & trepidatio, quia turbatione mens uertitur.

TRiumphales coronae sunt, quae imperatori uictori aureae praefertuntur, quae temporibus antiquis propter paupertatem laureae fuerunt.

Templum significat & aedificium deo sacratum, & ingnum, quod in aedificio transfersum ponitur.

Transra & tabulae nauium dicuntur & signa, quae pro pariete in parietem portantur. Tromentina tribus a campo tromento dicta.

Tragula genus teli, dicta, quod scuto infixum trahatur. Themin deam putabant esse, quae praecipere hominibus id petere, quod fas esset, eamque id esse existimabant, quod & fas est.

Terminus ramus direptus ex arbore, nec folijs repletus, nec nimis glaber. Tenus significat finem, ut cum dicimus hactenus.

Trosuli equites dicti, quod oppidum Thysorum Trossulum sine operae pedicem ceperint. Tacturnus qui facile tacet.

Tacitus, argutus etiam, quia potest aliquando tacere. Tenire credebantur esse sortium deae, dictae quod tenendi haberent potestatem.

Termino sacra faciebant, quod in eius uela fines agrorum esse putabant. denique Numa Pompilius statuit eum, qui terminum exarasset, & ipsum & boves sacros esse.

Terminus quo loco colebatur super eum foramen patebat in tecto, quod nefas esse putarent terminum intra tectum consistere.

SEXTI POMPEII FESTI. LIB. XIX.

Igit dictum uidetur a ui agendo, Sed non in agendis, hostilibusque rebus, uerum his quae celerissimo, concitatoque animo ad bonam tendunt frugem. Alij dicunt uiget a uigendo dicitur, sed in agendis hostilibus rebus, uerum ipsi, qui concitato animo ad bonum tendunt.

Volsgram auem, quae se uellit, augures fecultram appellant. Victima, quod uicta ducitur ad altare, aut quae ab hostibus uictis immoletur.

Viatores appellantur, qui magistratibus apparent eo quia initio omnium tribuum cum agri in propinquo erant urbis, atque assidue homines rustabantur, crebrior opera eorum erat in uia, quam urbe, quod ex agris plerumque homines uocabantur a magistratibus, & frequentes eorum erat ab agris ad urbem uia.

Vesper, a uia. Vergiliae dicta, quia earum ortu uer finitur, & aestas incipit.

Ve uictis in proverbum uenisse existimatur cum Roma capta senonibus gallis aurum ex conventionione, & pacto pensum ut recederent, quod iniquis ponderibus uno ex barbaris querente, at Claudiae Brennus dux gallorum ad podera adiecit gladium, & dixit, ue uictis, quem postea Furius Camillus cum insidijs circumuentum conaderet, & querebantur contra foedus fieri eadem uoce remunerasse dicitur.

Vegrande significari alij aiunt malegrande: ut uecors uesanus mali cordis, maleque sanus. alij paruum sine minutum, ut cum dicimus, uegrande frumentum, & Plautus in cassellaria, qui nisi iteres nimum is uegrandi gradu.

Uecors est mali, turbatiq; cordis. Ve uobis dicebatur ab antiquis & ue nobis. Vapula papyria in proverbio antiquis fuit, de quo Sissimus Capito sic refert, tum dicit solitum esse cum uellent minantibus significare se eos negligere.

Vacerram & Aelius & alij complures uocari aiunt stupi-

em, ad quem equi solebant religari. Alij dicunt maledictum significari hoc nomine acerbitatis magne, ut sit uecors & uesanus. Vagorem pro uagru. Ennius libro sextodecimo, Cui clamas oppugnantis uagore uolanti. Lucretius libro secundo, Et superantur, item miscentur sinere uagor.

Valuoli fabae folliculi appellati sunt, quasi uallinoli, quia uallo facti excutiantur. Valgulatione, in libro duodecimo significat quaestionem cum conuicio, cui testimonium defugere is certis diebus, ob portum, ob ualgulationem.

Valgos opilius Aurelius, alijque complures aiunt dici qui diuersas furas habeant. Plautus milite glorioso, qui talos uitosos maiorem partem uideat ualgs suauis, ergo sit ea mihi insignitos pueros pariat, postea aut uarum, aut ualgum, aut uarnem, aut uetum, aut uocum filium.

Vari e contrario dicuntur incurua crura habentes. Vire alligare significat, unde uimna, & uasa uimnea. Veruta pila dicuntur. Vruat Ennius in Andromeda significat circumdat, ab eo silco qui fit in urbe condenda uro aratri, quae sit forma simillima unani curuatione burris & dentis, cui praefigunt uomer, aut autem circum sese uruat ad pedes. Vncaria lex. Ventabam antiqui dicebant sine praepositione pro aduentabam. Viminalis & porta & collis appellabantur, quod ibi uiminum sylua fuisse uidetur, ubi est & ara in uimino consecrata.

Vindex ab eo qui uindicat quo minus is qui percussus est ab aliquo teneatur. Vineae, ut Verrius praecipit, quod uini feraces sint, etiam militares quaedam machinationes a similitudine appellantur. Vinatus & uiuidus a poetis dicuntur, a ui magna. Vindiciae appellantur res eae, de quibus controuersia est, de quibus Cincius sic ait, Vindiciae olim dicebantur, quae ex fundo sumptae in ius allatae erant. Seruius Sulpitius uindiciam esse ait ab eo, quod uindicantur res ex controuersia. Vicinia uiciorum conuersatio.

Vesperna Apud Plautum caena intelligitur. Vesticeps puer qui iam uesitus est pubertate, contra inuesticeps qui necdum pubertate uesitus est. Veia apud Oscos dicebatur plaustrum, inde ueiari supites in plaustro, & ueiatura. Urbanas tribus appellabant, in quas urbs erat dispartita a seruo Tullio rege, idest suburbana palatina ex quillina collina. Vestis generaliter dicitur, ut stragula forensis, muliebris. Vestimentum pars aliqua, ut pallium, tunica, penula. Vesca fastidiosus ue enim pro puelle uocabatur. Lucretius uescaem dixit edacem, cum ait, Nec mare, quae impendent uestro sale saxa peresa. Vesor parasor. Vesperugo uesper stella. Plautus, Nec uesperugo, nec uergiliae occidunt. Vesperae dicuntur qui funerandis corporibus officium gerunt non a minutis illis uolucris, sed quia uespertino tempore eos efferrunt, qui funebri pompa duci propter inopiam nequeunt uespulae.

Vespias fruetu densa dicta a similitudine uestis. Veluti appellabantur uestiti & inermes qui exercitum sequebantur, quibus in mortuorum militum loco substituebantur, ipsi sunt & ferentarij, qui fundis ac lapidibus pugnabant quae tela feruntur non tenentur. Cato eos ferentarios dixit, & tela ac potiones militibus praestantibus ministrabant.

Velitatio dicta est ultro, atque probrorum obiectatio ab exemplo uelitaris pugnae. Plautus, Nescio quod uelitati estis inter uos. Vaterno sus dicitur qui graui praematur somno. Cato ueterno sum hydropticum intelligi uoluit cum ait, Vaterno sus, quam plurimum bibit, tum maxime sinit.

Veteratores callidi dicti a multa rerum agendarum uetustate. Canius mulieri non astuta facile ueterator per suadet. Veterinam

10

20

30

40

50

60

veterinam bestiam iumentum Cato appellauit a uehementi. Opilius ueterinam dicitur, quasi ueterinam, uel ut ueterinam, quod ad uentrem onus religatum gerat.

Viulans letans gadio, ut prato uitalus. Ennius, habet is coronam uitalans uictoria. Viduertas calamitas, dicta, quod uidet bonis. Vitiligo in corpore hominis macula alba, quam graeci alphon uocant, a quo nos album, siue a uitio dicta etiam si non laedit, siue a uitulo propter eius membranae candorem, qua nascitur inuolutus. Lucius, Hec odiosa mihi uitaligo est, uum dolet inquit.

Vel colligatio quidem est distinctio, sed non ex earum rerum, quae natura distincta sunt, in quibus aut conuentione rectius utitur, ut aut dies est, aut nox, sed earum, quae non sunt contra, in quibus quae elegantur nihil interest, ut Ennius uel tu dicitur, uel equorum, equitumque magister Esto uel consul.

Vibices plagae uerberum in corpore humano dictae, quod ui sunt. Vibrissae pili in naribus hominum dicti, quod his emulsi, caput uibratur. Vibrisso est uocem in cantando crispare. Titimius, Si erit tibi cantandum factio usque exuibrissis. Verticalis cum dicitur Lucius, articulos intelligi uoluit. Vola uestigium medijs pedis conuexum, sed & palma manus uola dicitur. Volones dicti sunt milites qui post canensem cladem usque ad octo milia cum essent ferui uoluntarie se ad militiam obtulerunt.

Versuti dicuntur, quorum mentes crebro ad malitiam uertuntur. Verne appellantur ex ancillis ciuium Romanorum uere nati, quod tempus anni maxime naturalis factura est. Viritanus ager dicitur, qui uiritum populo distribuitur. Veruicent uertant. Vacuius, Diu nouerint meliora atque amentiam auerunt assensu tuam, idest auertissent.

Vastum pro magnum. ponitur tamen & pro imani. Acius, Hanc urbem ferro uastam faciet. Vnde uastitas & uastitudo. Vermina dicuntur dolores corporis cum quodam minuto motu, quasi a uermibus scandatur. hic dolor graecum sporids dicitur. Veruat, circumdat. Vngulum osorum lingua significat annulum. Vinalia diem festum habebant, quo die uinum nouum Ioui libabant.

Venerari uerbum compositum ex uenia & orando. Viniatus, & uiuidus a ui magna dicuntur. Vmbræ uocabantur neptunilibus case frondeae pro tabernaculis. Vallescit perierit, a uallo militari, quod fit

circum castra, quod qui eo eijciuntur pro perditis habentur. Vexillum diminutivum est a uello. Vimalus dicitur molliter se gerens, & minime quid uiriliter faciens.

Vicus languidus sine ui, & naturalibus priuatis uiribus. Vnguis fustus uncus. Vadem sponsoem significat datum in re capitali. Vesticularia uita dicitur eorum, qui uictibus parietes perfodiunt alienos furandi gratia. Cato, uesticulariam uitam uiuere, repente largiter habere, repente nihil. Viritum dicitur dari, quod datur, per singulos uiros. Cato, praeda, quae capta est, uiritum diuisa.

Vxorium uendidisse dicitur, qui quod uxorem non habuerit, as populo dedit. Vls Cato pro uero posuit. Vltornalia, uoltorno suo deo sacra faciebant, cuius sacerdotem uoltornalem uocant. Vesali male curati & graues homines. ue enim syllabam rei paruae praeponebant, unde uenouem paruum Iouem, & uegrandem fabam minutam dicebant. Vaticanus collis appellatus est, quod eo positus sit populus Romanus uatum responso expulsus Heruscis. Vniuersus superlatiuus a uiuido.

Vngulatos unguis magnos, atque asperos habentes Cato appellauit. Uerberitare idem Cato frequentatiue ab eo, quod est uerbero dixit. Vopte pro uos ipsi Cato posuit. Ver sacrum nouendi mos fuit Italij. magnis enim periculis adducti nouebant quae cum proximo uere nata essent apud se animalia immolaturus, sed cum crudelo uideretur pueros, ac puellas innocentes, interficere, perductos in adultam aetatem uelabant, atque ita extra fines suos exigebant.

Versuram facere, mutuum pecuniam sumere ex eo dictum est, quod initio qui mutuabantur ab alijs, non ut domum ferrent, sed ut alijs soluere uelut uerberent creditorem. Vinciam dicebant continentem. Vernifera mensalia auguria. Vchere portare uel trahere. Veredis antia qui dixerunt, quod ucherent rhedas, idest duarent. Veruta pila dicuntur, quod uelut uerna habent praefixa.

Vastum pro magnum. ponitur tamen & pro imani. Acius, Hanc urbem ferro uastam faciet. Vnde uastitas & uastitudo. Vermina dicuntur dolores corporis cum quodam minuto motu, quasi a uermibus scandatur. hic dolor graecum sporids dicitur. Veruat, circumdat. Vngulum osorum lingua significat annulum. Vinalia diem festum habebant, quo die uinum nouum Ioui libabant.

Venerari uerbum compositum ex uenia & orando. Viniatus, & uiuidus a ui magna dicuntur. Vmbræ uocabantur neptunilibus case frondeae pro tabernaculis. Vallescit perierit, a uallo militari, quod fit

circum castra, quod qui eo eijciuntur pro perditis habentur. Vexillum diminutivum est a uello. Vimalus dicitur molliter se gerens, & minime quid uiriliter faciens.

Vicus languidus sine ui, & naturalibus priuatis uiribus. Vnguis fustus uncus. Vadem sponsoem significat datum in re capitali. Vesticularia uita dicitur eorum, qui uictibus parietes perfodiunt alienos furandi gratia. Cato, uesticulariam uitam uiuere, repente largiter habere, repente nihil. Viritum dicitur dari, quod datur, per singulos uiros. Cato, praeda, quae capta est, uiritum diuisa.

Vxorium uendidisse dicitur, qui quod uxorem non habuerit, as populo dedit. Vls Cato pro uero posuit. Vltornalia, uoltorno suo deo sacra faciebant, cuius sacerdotem uoltornalem uocant. Vesali male curati & graues homines. ue enim syllabam rei paruae praeponebant, unde uenouem paruum Iouem, & uegrandem fabam minutam dicebant. Vaticanus collis appellatus est, quod eo positus sit populus Romanus uatum responso expulsus Heruscis. Vniuersus superlatiuus a uiuido.

Vngulatos unguis magnos, atque asperos habentes Cato appellauit. Uerberitare idem Cato frequentatiue ab eo, quod est uerbero dixit. Vopte pro uos ipsi Cato posuit. Ver sacrum nouendi mos fuit Italij. magnis enim periculis adducti nouebant quae cum proximo uere nata essent apud se animalia immolaturus, sed cum crudelo uideretur pueros, ac puellas innocentes, interficere, perductos in adultam aetatem uelabant, atque ita extra fines suos exigebant.

Versuram facere, mutuum pecuniam sumere ex eo dictum est, quod initio qui mutuabantur ab alijs, non ut domum ferrent, sed ut alijs soluere uelut uerberent creditorem. Vinciam dicebant continentem. Vernifera mensalia auguria. Vchere portare uel trahere. Veredis antia qui dixerunt, quod ucherent rhedas, idest duarent. Veruta pila dicuntur, quod uelut uerna habent praefixa.

Vastum pro magnum. ponitur tamen & pro imani. Acius, Hanc urbem ferro uastam faciet. Vnde uastitas & uastitudo. Vermina dicuntur dolores corporis cum quodam minuto motu, quasi a uermibus scandatur. hic dolor graecum sporids dicitur. Veruat, circumdat. Vngulum osorum lingua significat annulum. Vinalia diem festum habebant, quo die uinum nouum Ioui libabant.

Venerari uerbum compositum ex uenia & orando. Viniatus, & uiuidus a ui magna dicuntur. Vmbræ uocabantur neptunilibus case frondeae pro tabernaculis. Vallescit perierit, a uallo militari, quod fit

circum castra, quod qui eo eijciuntur pro perditis habentur. Vexillum diminutivum est a uello. Vimalus dicitur molliter se gerens, & minime quid uiriliter faciens.

Vicus languidus sine ui, & naturalibus priuatis uiribus. Vnguis fustus uncus. Vadem sponsoem significat datum in re capitali. Vesticularia uita dicitur eorum, qui uictibus parietes perfodiunt alienos furandi gratia. Cato, uesticulariam uitam uiuere, repente largiter habere, repente nihil. Viritum dicitur dari, quod datur, per singulos uiros. Cato, praeda, quae capta est, uiritum diuisa.

Vxorium uendidisse dicitur, qui quod uxorem non habuerit, as populo dedit. Vls Cato pro uero posuit. Vltornalia, uoltorno suo deo sacra faciebant, cuius sacerdotem uoltornalem uocant. Vesali male curati & graues homines. ue enim syllabam rei paruae praeponebant, unde uenouem paruum Iouem, & uegrandem fabam minutam dicebant. Vaticanus collis appellatus est, quod eo positus sit populus Romanus uatum responso expulsus Heruscis. Vniuersus superlatiuus a uiuido.

Vngulatos unguis magnos, atque asperos habentes Cato appellauit. Uerberitare idem Cato frequentatiue ab eo, quod est uerbero dixit. Vopte pro uos ipsi Cato posuit. Ver sacrum nouendi mos fuit Italij. magnis enim periculis adducti nouebant quae cum proximo uere nata essent apud se animalia immolaturus, sed cum crudelo uideretur pueros, ac puellas innocentes, interficere, perductos in adultam aetatem uelabant, atque ita extra fines suos exigebant.

Versuram facere, mutuum pecuniam sumere ex eo dictum est, quod initio qui mutuabantur ab alijs, non ut domum ferrent, sed ut alijs soluere uelut uerberent creditorem. Vinciam dicebant continentem. Vernifera mensalia auguria. Vchere portare uel trahere. Veredis antia qui dixerunt, quod ucherent rhedas, idest duarent. Veruta pila dicuntur, quod uelut uerna habent praefixa.

Vastum pro magnum. ponitur tamen & pro imani. Acius, Hanc urbem ferro uastam faciet. Vnde uastitas & uastitudo. Vermina dicuntur dolores corporis cum quodam minuto motu, quasi a uermibus scandatur. hic dolor graecum sporids dicitur. Veruat, circumdat. Vngulum osorum lingua significat annulum. Vinalia diem festum habebant, quo die uinum nouum Ioui libabant.

Venerari uerbum compositum ex uenia & orando. Viniatus, & uiuidus a ui magna dicuntur. Vmbræ uocabantur neptunilibus case frondeae pro tabernaculis. Vallescit perierit, a uallo militari, quod fit

10

20

30

40

SEX. POMPEII FESTI LIBRI VLTIMI MI

FINIS.

NONII MARCELLI TIBURTICEN
SIS COMPENDIOSA DOCTRI
NA AD FILIUM DE PRO
PRIETATE SERMO
NVM.

Enium est tedium, et odium, dictum
a senectute, quod senes omnibus odio
sunt, et tadio. Caecilius ephestione. tum
in senectute hoc deputo miserrimum sen-
tire ea etate, eum ipsum esse odiosum al-
teri. Nam etatem malam senectutem
ueteres dixerunt. Plautus menechmis,

Constus sum senectute, onustum gero corpus, uires reliquere,
ut etas mala est merx, mala est ergo. Actus amphitryone. An
mala etate maris male multari exemplis omnibus. Turpili-
us philopatro, miserum puto si etiam istuc ad malam etatem
accessit mali. Pacuuius periboea. Parum est, quod te etas male
habet, ni etiam hic ad malam etatem adiungas cruciatum re-
tienti. Afranius uopiso. Si possent homines delinimentis ca-
pi, omnes haberent nunc amatores anus. ete, et corpus tene-
rum, et morigeratio. haec sunt uenena formosarum mulieru.
Mala etas nulla delinimenta inuenit. Bonam etatem quoq; di-
cimus adolescentiam, uel inuentutem. Marcus Tul. de senectu-
te, quod si ipsi voluptatibus bona etas fruatur, lubentius pri-
mum paruulis fruatur rebus. Nam prudentissime noster Maro
diei partes primas, quasi eius etatem puberem, meliore dixit
nono libro. Nunc adeo melior quoniam pars acta diei est. Se-
nium ipsum positum. Sic Titimius ueliterna. Quod pesti senio,
et uir gra se semet diebus emigrarunt. Nonius gallinaria, ope-
re, quae actor, cantor, curfor, senium fonticum. Actus et uo-
u max, Mors amici subigit, quod mihi est senium multo
aerrimum. Pöponius pracone posteriore, Calue apportas nun-
tium nobis disparem, diuisum huic seni senium, et metum. Lu-
cilius satyr. lib. xy. In numero quorum nunc primus Trebelli-
us multos Titos Lucos marcescebat febris, senium, uomitus, pus.
Turpilius demurgo. Quia odio, ac senio mihi haec sunt uul-
piae. Pacuuius piboea. Metus, egestas, moeror, seniu, exiliumq;
et senectus. Velitatio dicitur leuis contentio, dicta ex con-
gressione uelutum. Plautus asmaria, uerbis uelitationem fieri
copendi uolo. Idem menechmis. Nescio quid uos uelitati estis in-
ter uos duos. Turpilius lindia. Comperce uerbis uelitare, ad
re redi. Afranius primigno. Interea uerba iactare, et labris
inter se uelitari uelificariet. Caecilius paulsimacho, interenti ta-
men. Toga dicta est a tegendo, et est toga (sicut in consuetu-
dine habetur) uestimentum, quo in foro amictum, cuius et Ci-
cero meminit in Catilina, uelis amictos no togas. Titimius sul-
lonibus, quae inter decem annos nequisti una togam detexere.
Dicitur, et tectum. Titimius gemina. Syrus cum sorto consitu-
it ire, clauis ilico abstrudi iubeo, rustice togae ne sit copia, idest
tecti. Tollere occidi. Lucilius. Adiu quem febris una, atq;
una a p. lta, uini inquam hiatus unus potuit tollere. Tolle
re mittere. Virg. Aenei. lib. ij. Clamores simul horrendos ad sy-
dera tollit. Tollere transferre. Virg. Aenei. lib. ii. Vnius in mi-
seri exitum conuersa tulere. Tollere inferre. Virg. Georg. lib. iii.
Tollentemq; minas, et sibilantem Deijce. Tollere est
elenare. Idem in xi. Tollit se ad rectum quadrupes. Marcus
Tul. philippiarum li. xi. Vel in caelu nos, si fieri poterit, hu-
meris nostris tollemus. Lucilius lib. xxviii. et foedera tollent.
Marcus Tul. in Hortensio. Nihil tamen esse, in quo se animus ex-
cellens tollat. Tollere ostendere, erigere. et tollere. Virg. Aenei.
lib. i. Cui mater media se se tulit obuia sylvae. Idem libro. yij.

Laborum Prima tulit finem. Tollere occidere. Varro sexagesi-
mo, nunc quis patrem decem annorum natus non modo tollet,
nisi ueneno? Tollere est diffire. Plautus poenulo, omnes extol-
lo ex hoc die in alium diem. Tollere pati, sustinere. Virgil.
Aenei. lib. iii. Inuenimq; superbum Seruitio enixa tulimus. Et
idem lib. xii. Non tulit instantem phegeus, animisq; fremen-
tem. Terentius. Phorm. Ego te complures aduersum ingenium
meu mens tui. Marcus Tul. in Verrem diuinatione. Tuli gra-
uiter, et acerbe iudices. Idem de offi. lib. ii. Nisi enim multorum
impunitates scelorum tulissent. Tenacia est perseverantia,
et duritia. Ennius hectoris lytris, duat quadrupedum ingo in-
uitam doma infrena, et iuge valida, quorum tenacia infre-
nari nimis. Tenacia parsimonia. Afranius pritigno. Vixisti
durus, difficilis, tenax. Tempestas est turbo uentorum. Vir-
gilius Georg. lib. i. Quid tempestates autumnis, et sidera di-
ca? Tepestas tepus. Sall. Iugurtha, ea tempestate in exercitu no-
stro fuere complures noui, atq; ignobiles. Lucilius lib. xxvij.
Iam qua tempestate uiso certe sine ad me recipio. Pacuuius Tul-
cro. Quam te post multas habeo tempestatibus. Marcus Tul-
de senectute. Cursus est certus etatis, et una uia naturae,
quaeq; simplex sua cuiq; partis etatis tepesuitas est data. Var-
ro in eudem lib. Dum sermone coeuulam uariam, in-
terea tenuit bene tepesitate serena. Trepidare metuere. Vir-
gil. lib. ix. Dum trepidans it hasta tango per tempus urumq;
Idem libro. ix. Trepidant immiso lumine manes. Lucilius lib.
xxx. Sed quid ego haec animo trepidante dicta profundo? Tre-
pidare festinare. Virg. lib. ix. Ne trepidate, meas tueri defen-
dere nauers. et Geor. lib. iiii. Tum trepidae inter se coeunt, pe-
nisq; coruscant. Tangere ferire, commouere. Virg. lib. nono.
nec solos tangit Atridas Iste dolor. Idem li. xii. Miseri te si qua
parentis Tangere cura potest, oro. Mar. Tul. in frumctaria uer-
rinarum, Nunquam tua me cura tuarum ue fortunarum cogi-
tatio tangeret. et Lucr. Nec bene pro meritis capitur, nec ta-
gitur ira. Tangere est contingere. Lucre. lib. i. Tangere enim et
tangit nisi corpus, nulla potest res. Terentius adelphis. Nunqua-
du ego adero, hic te taget. Tagere, inspicere. Lucilius lib. xxvi.
Neq; prius, quam uenas hominis tetigit, ac praecordia. Tange-
re est circumuere. Turpilius Demetrio, at etiam inepus meus
mihi est iratus pater, quia se talento argenti tetigit, ueteri exem-
plo amanti. Idem leucadia. hoc quare ignoscere istuc solent ne
cis manaris noxia serum, si forte quasi alias res uini cano. Lu-
cili. lib. xxx. Et musonis manus perscrivere possit Aiac. Pompo-
nius a leobibus, at ego rusticat i taga, urbanatim nescio. Tagere
contingere. Mar. Tul. i Verre actioe sed a. Verres simul ac teti-
git prouicia. Vir. li. ix. Sat factus, ueneriq; datu, tetigere qd ar-
ua Fertilis Ausonia Troes. Triste crudele imite. Vir. Aenei. lib.
ij. illi uera tristia facta, Degeneresq; neoptolemu narrare memi-
to. Lucil. li. xxx. itaq; tuis senis factis, et dictis. Triste est maesti-
um aut i festu. Vir. i buo. Tristis at ille in catibus Arades ingt.
Idem Gorg. lib. iiii. aut unde nigerrimus auster nascitur, et plu-
uio contristat puluere caelu. Phrygia uestis picta est, eius arti-
fices phrygones appellantur. hoc Vir. probat li. ix. uobis picta
croco, et fulgenti murice uestis. Itē i codē, o uere phrygiae, neq;
enim phryges. Titimius, Barbato phrygo sui primo, beneq; id
opus scini, reliq; acus, acasq; hero, atq; herae nostrae. Plau. Me-
nechmis. Pallā ad Phrygonē fert cōfecto pradio. Varro asmo-
phthoro et si pōpās uōs uer. Phrygio q puluinar poterat pūn-
gere soliarde uigebat. Hostimentum est equamentum, unde
et hostes dicti sunt, q ex aqua causa pugnam incunt. Plau-
tus asmaria. Par pari hostimetūst datū opa pro pecunia, unde
et hostre dicitur. Idē in eadem. Quin promitto inq; hostre
re contra, ut merueris, idest aqua reddere. Tolutum dicitur.

theo. Tui mei uolans pinnata cauda nostrum adulat sanguinem. Manducos, qui manduca dicti sunt, et mandones edaces. Pomponius pictoribus, magnus manducus Camillus, Cante rius. Lucilius, atq; omnes mandonum gula. Varro bimargo. Magna ut tremiscat Roma, et magna mandonum gula. Seneca significat senex. Pomponius pictoribus. Pappus hic in medio habitat senex, non senectus. Et idem pracone posteriore. Sed mo exeret senex nequam, neq; illo quid faciam scio. Grada rius est molli gradu, et sine suassura nitens. Lucilius satyrarum lib. xiiii. Ipse equus non formosus, gradarius optimus victor. Varro medio. An qui gradu tolulit te melius, quam tu te molliter uectus, cito relinquit. Exdor suare dorso uida re. Plautus aulularia. Tu Maerio congrum murenam exdor sua quantum potes. Delirare est de recto recedere. Lira autem est fossa recta, quae contra agros tuendos duatur, et in qua ueligo terrae de curat. Pomponius prostibulo. Tam ne abierunt iam no turdunt, iam ne ego sum in tuto satis: num quis hic resistit, qui non dum labeas lirarit mihi: id est conso derit. Lucilius lib. xxij. Quapropter deliro, et cupidi officium fungor rumberium. Plautus amphirryone, delirat uxor. Centuriatum dictum est abundantiter, et copiose a centurijs, quae suffragium in comitijs ferebant. Pomponius prostibulo. Continuo ad te centuriatum current, qui panem petent. Rumen dicitur locus in uentre, quo abus sumitur, et unde redditur, unde et rumina re dicitur. Pomponius prostibulo. Ego rumorem paritificio, diu sit rumen, qui impleam. Rudus ster cus, quod raditur. Lucilius satyrarum lib. xi. uiam struedam, et iaciendum huc aggerent et id genus rudus. Rurium dictum est a radendo. Pomponius Panuueatis. Sarculum hinc illo profectus illum redisti rurium. Lucilius satyrarum. ix. Erumentarius est, modum hic secum, atq; et rutellum unum offert. Varro μαρ ζοτον περι ἀρχῆς, cui celer diebus lemmatis logos Antipatri stocia filius ruro caput displinat. Nebulones, et tenebriones dicti sunt, quia mendacis, et astutis suis nebulam quandam, et tenebras obijciant, aut quibus ad fugam fugitiuis, et furta haec erant accommodata, et utilia. Pomponius Panuueatis, quid dedi nebuloni, quem per te sum pauperem. Lucilius satyrarum lib. xiiii. Publius Papius mihi Turbitanus quae stor hibera in terra fuit Lucifugus nebulo id genus sane. Idem lib. xx. Nugator quidam, ac nebulo sit maximus multo. Afranius in epistola. huc uenit fugiens tenebrionem tyrium. Varro Papiapape περι ἰκνωμιον. Si et accusator, et reus erunt tenebriones, uterq; utrumque uinuperato. Quod Homerus confirmat ἰκνωμιον. E' ut ἄρα οὐροφθοῖ νότος κῆ τ' ἄρα δ' ἰκνωμιον, ποῖ μὲν οὐτὶ φλῆν, καὶ ἄρα δ' ἰκνωμιον δ' ἀμ' ἰω Varro. ἡ πορτος δ' ἰκνωμιον, Manius Curius Consul in Capitolio, cum delectum haberet, nec atatus in tribu cuius respondisset, uendit tenebrionem. Truam uetere a terendo, quam nos diminutio Trullam dicimus, appellari uoluerunt. Pomponius Panuueatis. Mulier ubi asperit tam mirifice titulatum truā. Titimius Seima. Sapientia Cocis magnus alienum quando feruit palo consuata truā. Euannetur dictum est uelicitur, uel mouetur a uanno, in qua legumina ueltilantur. Pomponius Panuueatis. Dixi ego illud futurum in prima ualua est, uix haeret misera, euannetur. Et mea ocyus opera ut fiat, fecero. Lucilius satyrarum li. yij. Hunc molere, illa autem ut frumentum uannere tum uis. Idem lib. xi. Cursa uis, ut si frumentum elunibus uannat. Varro de re rustica li. i. ut quod leuissimum est in eo, atque appellatur acus euannatur foras extra aream. Afrum est callidum. Et quasi ualde afrum, et urbanum. Pomponius pracone posteriore. Tergum uarium, linguam uasram. Mar. Tul. de Rep. lib. ij. Non sunt

10

10

30

40

50

60

in disputando uasri, non ueteratores, non malitiosi. Afranius diuortio. Qui coner noctu clanculum brusire dotem, ne ueniat uasfer honeste, ut latites, et nos laudas diuortio. Particulo nes dicti sunt coheredes, quod partes patrimonij sumant. Pomponius pracone posteriore. Age modo stugari particulones producam tibi. Clepere est furari, tractum a κλεπεῖν uerbo graeco. Acius epigone, ea quam ut hoc causa, ut nequis nostris auribus uerba cleperet. Plautus pseudulo. Rape, clepe, harpaga. M. Tul. de Rep. lib. iiii. Non modo ut sparte rape re ubi pueri et clepere discunt. Idem de natura deorum libro. iiii. Agnum inter pecudes aurea clarum coma quaedam Thyesten clepere ausum esse e regia. Pacuius hermonia, Sermonem hic nostrum ex occulto clepit quantum intelligo. Varro octagesimo. si se quae opificio non prouiter clepere. Corporare est interficere, et quasi corpus solum sine anima relinquere. Ennius Andromeda. Corpus comēplatur, unde corpora ret uulnere. Acius saotaxus uel Tropeo lib. i. Corpora re abs tergo eo ausus. Circus dicitur omnis ambitus, uel gy rus. cuius diminutiuum est circulus. Acius Andromeda, Quot Luna circulos annuos insitit. Medicinam dicimus et uenenū tractū a graecis, qui uenenū φάρμακον appellat. Ac cius phoenissis. Si uenis sterile esse illius operae est medicina autu mans. Cernuus dicitur proprie inclinatus, quasi qd terra cernat. Lucilius satyrarum lib. iiii. Cernuus exemplo plantas conuectit honestas. Virgil. li. x. eiectōq; incūbit ceruus armo. Lucilius satyr. lib. xxvij. Modo sursum modo deorsum tanquā colus cernui. Varro de uita populi ro. lib. i. Etiam pelles lumbulas oleo perfusus percarrebant, ibiq; ceruuiabant. A quo ille uersus uetus est in carminibus sibi pastores ludos facit ceruui consualia. Stricturae dicuntur proprie scintillae, quae de ferro feruenti exeunt, quod aut stricte emittuntur. id est celeriter, aut oculos sui fulgore persirungunt. Virg. lib. yiii. Stricturae chalybium, et fornacibus ignis anhelat. Lucilius satyrarum lib. iiii. crebra, ut scintillae in stricturis, quod genus olim feruenti ferro. Quiritate est clamare tractum ab ijs, qui quiritas inuocant. Lucilius satyrarum lib. yij. haec inquam rudet e rostris, atq; hucilitauit concursans ueluti arenarius, clareq; quiritans. Nigidius commento grammaticas, clamat quiritatum. Cari est uetustas, uel putrilago. Vnde caricuum ueteres dixerunt. Lucilius satyrarum lib. yij. Ne auriculam obsidit aries, ne uermiculiq; Turpilius leucadia, Ciperi uiden ut osculatur cariem, num illum illac pudet. Afranius primigno. Nemo uiuit carie cariosior. Virose mulieres dicuntur uirorum appetentes, uel luxuriose. Lucilius satyrarum lib. yij. dixi ad primapiu uenio, uelulam, atq; uirōsam uxorem caedam potius quam castrem egomet me. Afranius diuortio. Vigilans, ac solers sicca sana, sobria, uirōsa non sum, est sum non desunt mihi qui ultro dent, etis integra est, forma satis. Caprone dicuntur comae, quae ante frontem sunt, quasi a capite prone. Lucilius satyrarum lib. yij. Aptari caput atque comas fruitare capronas. Altas frontibus immittas, ut mos fuit illis. Cerebrost dicuntur ad insaniam faciles, quibus frequenter cerebrum mouetur. Lucilius satyrarum lib. xy. Te primum cum istis insanum homines, et cerebrosum. Gliscit est congelascit, et colligitur uel crescit, uel ignescit. Turpilius philopatro. Cum te saluum uideo, ut uolui glisco gaudio. Acius aeneadis. Dissumma tibi perduellum est. Quorum aut quibus se a patribus gliscunt. Pacuius periboea. Sed nescio quidnam est animi, horrefcit, et gliscit gaudium. Sallustius historiarum lib. iiii. Neq; iam sustineri poterat immensum aucto mari, et uento gliscente. Virgil. lib. xii. Haud secus aenēso gliscit uolentia Turno. Mar. Tul. in Hortensio, ad inueniēlem libidinem copia uoluptatum gliscit

illa ut ignis oleo Plautus Asinaria. Tēpus est subducere hinc me pulchre, hoc gliscit praelium. Postonius dicitur ferrum, quod ad cohibendum equorum tenaciam naribus, uel morsui imponitur. graece ἀπὸ τοῦ ὑμῶτος. Lucilius satyrarum libro. xy. Truleus postonide huic ingens de naribus pender. Trionos morosi, et ad reddendum duri. Lucilius satyrarum li. xi. Lucil. Cottz senex Crassi pater huius pacem magnus fuit trionum, Marius soluere nulli lenius. i. facilis. Sage mulieres dicuntur foeminae ad libidinem uirorum indagatrices. unde et sagaces canes dicuntur ferarum, uel animalium quae stiores. Lucilius satyrarum lib. yij. Aetatem, et faciem, ut sa ges, et bona conciliatrix. Turpilius Bethonibus. No ago hoc per sagam pretio conductam, ut uulgo solent. Lapid significat obdurefacit, et lapidem facit. Pacuius periboea. Lapid cor ca ra, erumna corpus conficit. Munes apud ueteres dicebantur non a largitione, quae ignota erat, sed consentientes ad ea, quae amici uelint. Pacuius duloreste. Animum quae tum largitio multis ignota erat, munificus nemo putabatur, nisi pariter uolens. Lucilius libro. xxvij. Munificus, munesq; amicis nostris uideamur uiri. Petulantia dicta est a petendo. Mar. Tul. de Rep. lib. iiii. Itaq; a petendo petulantia, a petendo ad, id est postea do proacitas nominata est. Calendarum uocabulum proprium Varro complexus est de uita populi roma. lib. i. itaq; Calendis calabantur, id est uocabantur, et ab eo Calende appellatae, quod est tractum a graecis, qui καλεῖν uocare dixerunt. Consulium, et praetorium proprietates, quod consulant, et praecant populis auctoritate Varronis ostenditur de uita populi roma. lib. ij. Quod idem dicebantur consules, et praetores, quod praerent populo praetores, quod consulerent sena tu consules. Proacitas a pro. ando, id est poscendo dicitur. unde et proci dicti sunt matrimoniorum appetitores. Mar. Tul. de Rep. lib. iiii. A proacando, id est poscendo proacitas nominata est. Teren. Cyra. Maligna multo, et magis proacis facta ilico est. Linius Aegistho. quon parere uos maiestas mea proat, toleratis, tempore hanc deducatis. Ignominia est nominis nota. Mar. Tul. de Rep. lib. iiii. Censoris iudicium nihil ferre danato offerent nisi ruborem. Itaq; ut oēs ea iudicatio uer sator, tantummodo in homine animaduerso illa ignominia dicta est. Lucilius satyrarum li. xxix. Apolost nomen, qui te anti quis non sine delitijs maculam, atq; ignominiam imponere. Fidei proprietatem exemplo manifestauit. Mar. Tul. de Rep. lib. iiii. Fides enim nomen ipsum mihi uidetur habere. Cum sit, quod dicitur. Portitores dicuntur telonarij, qui portum ob sidentes omnia sciscitantur, ut ex eo uectigal accipiant. Mar. Tul. de Rep. lib. iiii. Nolo enim eundem populum imperato rem, et portitorem esse terrarum. Optimum autem et in pri uatis familiaris, et in Re uectigal duo esse parsimoniam. Plau tus menaechmis. Portitorem domum duxit. Ita mihi necesse est eloqui, quicquid egr, atque ago. Mar. Tul. de officijs. Primum improbanus ij. quae stus, qui in odia hominum incurrunt, ut portitorum, ut foeneratorum. Teren. Phormione. sed epistolam ab co allatam esse audiui, modo et ad portitorem esse dela tam. Plautus Asinaria. Ego pol illum portitorem priuabo por torio. Virg. lib. yij. Portitor ille Charon. Varro mysterijs. Aes defraudat se cauponem, bonam luto obleuisse, tum portitores ara inducere. Seditionis proprietates a Marco Tul. manifesta est lib. de Rep. yij. Eaq; diffensione ciuium, quod seorsum eune alij ad alios, seditio dicitur. Hamiotes, piscatores ab hamis Varro in bimarc uoluit appellari, cohortis cohorium, atq; ha motarum, aucupumq;. Valgum est proprie intortum. No uis militibus Pometinensibus. Valgus uter nosus, genibus ma gnis, talis turgidis. Vatrax, et uatricosus pedibus uitiosis,

Lucilius lib. xxvij. ut se progeniem antiquam, quae est maxi mus quintus uacax, quae uariatus uatraz. Catax dicitur, quem nunc coxonem uocant. Lucilius satyrarum lib. ij. Mosta libus contra pestem, perniciemq; atax, quam et Manlius no bis. Silones supercalijs prominentibus dicti significatione ma nifesta. Varro ἰκνωμιον. Non ne non unum scri bunt esse grandibus supercalijs silonem quadratum, quod Sile nus hirsutus supercalijs fingere. Roma sunt producto ore, et dentibus prominentibus. Lucilius satyrarum lib. ij. Broncus nouit lanus dente aduerso eminulo. hic est Rhinoceros. Compernes dicuntur longis pedibus. Lucilius satyrarum lib. xxvij. Nunc Censes καλλιπῆδες, μοι καλλιπῆδες. Illam non licet esse ueterum aquae etiam inguina tangere mamis compernem, aut uaram fuisse Amphitryonis coniugem Alce me na, atq; alias, Ledam ipsam deniq; uolo dicere. Tute uide. atq; disyllabon dilige quod uis τῷ ἀπαρῆρα. aliquam rem insignem habuisse ueritatem ne unum dictum dentem eminu lum unum. Vari dicuntur obtortis plantis. Lucilius satira rum lib. xxij. Compernem, aut uaram fuisse amphitryonis co iugem. Nam et uarietas inde dicuntur uene in furis inflexe uel obtortae. Varro epistola ad Varronem. Nam si tuam rhe dam non habuissem, haberem uarietas. Lingulaca dicitur uerbo si. Varro Papiapape περι ἰκνωμιον. quare resi dent lingulaca obrectatores tui iam nunc murmurates dicunt μοι μὲν ταῦτ' ἵς μόνον καὶ μνοῦσται. Plautus cassina. lingula ca est, nam nunquam tacet. Rabula litigiosa a rabie dicta. Varro Papiapape περι ἰκνωμιον. Ille alcs gallus, qui suscitabat, ait, harum musarum scriptores, an hic quia gregem rabularum. Ebullire est feruescere dictum a bullis. Cicero Thusculanarum lib. ij. Quis si uirtutes ebullire uolunt, et sapi entias nihil aliud dicent, nisi eam uim, qua stant uisitate, quas supra dixi. Rapones a rapicndo dicti. Varro Papiapape περι ἰκνωμιον. Praeter noster eripuit mihi pecuniam, de ea questum ad annum ueniam, ad nouum magi stratum, cum hic rapo umbram quoq; spei deuorasset. Sira bones sunt, quos strabos nunc dicuntur. Varro sexaebulis περι ἰκνωμιον. Multi enim, qui limina intrant, integris oculis strabones sunt facti. habet quiddam enim ἰκνωμιον provincialis formosula uxor. Lucillus lib. xxvij. Nulli me in uideri non strabonem fieri sapius delitijs me istorum. Ex terminatum est extra terminos missum. Lucilius lib. xxix. Non rediret ad se, atque illam exterminare miseram. Mar. Tul. de officijs lib. iiii. Atque hoc omne genus pestiferum, atq; impium ex hominum communitate exterminandum est. Exodium est finis a graeco tractum, quasi ἔξω τῆς πόλεως. id est extra uiam Varro ἔξω τῆς πόλεως περι ἰκνωμιον. Cum in uinculis publicis esset, et iam bibisset uirior in exodium uita. Idem εἰς ἄρα περι ἰκνωμιον. Vita cursum ut cognoscere possim, et quae seruitutis, et libertatis ab origine ad exodium ductae. Idem τὰ πόμ' ἰκνωμιον. Quod caepas modo in uia narra re, ut ad exodium ducas. Puius dictus est a putando. Plau tus pseudulo. Puius puius est ipse. Varro ἔξω τῆς πόλεως περι ἰκνωμιον. Mea igitur hecatombe pura, et pura. Idem prometheo Chryso sandalos uocat sibi amiculum de lacte, et eram taren tnam, quam apes melleae coegerint ex omnibus floribus liban tes sine osse, et nervis sine pelle, sine pilis, puram putam, proeram, candidam, teneram, formosam. Nam et ratones ea causa putari dictae sunt, quod ex his fraudis, aut falsi, aut mendacii, aut iniqui aliquid separatur, et ipsum nanq; dubi tantes cum dicimus nos in rebus incertis, et obscuris falsis opi nionibus nos fieri ambiguos. Compedes non a pedibus dicuntur, sed ab impedimento. Varro prometheo lib. i. Ego infelix

10

10

30

40

50

60

non queam uim propulsare, atque inimicum orco nequicquam sepe aratas manus, compedes, conor reuellerem. Idem fle xabulis περὶ τῶν ἀπορῶν. Domo exeo intro, et pedes corrigijs compedio. Idem Parmenone, lepusculi timentes hoc quadragulum dedit Diana rete nexile archia suis cui fugā, linteāq; cōpedā. Idē Sesquilijs. Quo' cū ire uellemus, obuius flare ubi corpori aerinas cōpedes impositas uideo. Fulgura dicuntur cōrūstaciones à fulgure. V arro περὶ ὑπερῶν, cognitio enim tonitruum fulget, et tonitruum fulguris à fulmine orta. Coagulum à coagendo, quod est colligendo. V arro est modus matule περὶ μῆδης. Cui nihil inuandius quisquam uiuit, hoc aegritudinem ad medendam inuenerunt, hoc hilaritatis dulce seminarium, hoc continet coagulum conuiniā. Mulierosi dicti sunt mulierum appetentes. Afranīus uopisco. Homo mulierosus confert me ilico alio. Flagriones dicti sunt ferui, quod flagris subiecti sunt ut uerberones à uerberibus. Afranīus uopisco, ut flagrionibus priuigno inuanditatis plus inest in te mibi, quam commercatis conquisita edulibus. Merenda dicitur abus, qui post meridiā datur. Afranīus fratris, interim merendam occorro caute cum ueni inuat. Pedetentim, et pedepressim dictum est caute, quasi lenta, et tarda itione. M. Tul. de officijs lib. i. in minus sensim erit, pedetentimq; faciendum. Idem Verrinis actione secunda, que tamen à me pedetentim, cauteq; dicuntur. Lucilius lib. xxvij. Ille contra omnia inter plures sensim, et pedetentim foris nequem lēdat. Qua drigarius annalibus. Exeratu instructo pedetentim milites ducere cepit. Cæcilius annalibus. ipse cum cætera copia pedetentim sequitur. Calces à calcando, quod est nitendo dictæ sunt non à calcitrando. Nam et de omnibus pedibus, et de hominum, et uniuersorum animantium dicitur. Nam sunt calces extrema pars pedum terræ proxima. Virgil. lib. v. Ecce uolant, calcemq; terit iam calce Dioues. Idem lib. vi. Tollit se ad rectum quadrupes, et calabus aurās uerberat. Subligaculum est, quo pudēde partes corporis teguntur, dictum qd subligatur. M. Tul. de officijs lib. i. seniorum quidem mos tantum habet uetere disciplina uerecundia, ut in scenam sine subligaculo prodeat nemo. Mediocritas medium dicitur uoluit. M. Tul. de officijs lib. i. eadem ratio est habenda uetibus, in quo, sicut in plerisque rebus, mediocritas optima est. Lucil. lib. xxvij. Paulo hoc melius, quam mediocre, hoc minus malum, ut quam pessimum. Teren. andria. Et tamen omnia hæc mediocriter. Cicero Thusulanarum libro. iij. At hæc mibi afferentur mediocritates, que si naturales sunt, quid opus est consolatione? Modestiam à modo dictam Mar. Tul. auctor est de officijs libro primo. Nam hanc, quam interpretatur modestiam, quo in uerbo modus inest. Antes sunt quadraturæ, unde et ante dictæ sunt quadræ columnæ. Virgil. georg. lib. ij. Iam canit effectos extremas uinitor antes. Immune dicitur sine officio, sine munere. Virgil. georg. lib. iij. immunitisq; sedens aliena ad pabula ficus. Mar. Tul. philippicarum lib. i. Num immunitates datæ? Camerum obtortum, unde et Camera lecta in curuitatem formata. Virgil. georg. lib. iij. et cameris hirtæ sub cornibus aures. Dirum est triste infestum, et quasi deorum ira immisissum. Virgil. georg. lib. iij. prius quam Diræ per incantum serpsant contra uulgus. Et anei. lib. iij. Vtriqueq; sedent in limina diræ. Mar. Tul. de senectute. Intelligi potest ex his fratribus, qui in adelphis sunt, quanta in altero diritas, in altero comitas. Exordium est initium, unde et uestri ordiri dicitur, cum instituitur detexenda. Virgilius anei. lib. iij. Quoniam regnam ambire ferentem Audeat affatu, que prima exordia sumat. Mar. Tul. in Hortensio. Perge que nec enim imperite exorsus es. Lucilius lib. xxix. Viru tri-

10

20

30

40

50

60

stus contorto aliquo ex pacuiano exordio. Cicero Timæo dicit. Facillimum autem est in omni inquisitione rationis exordia. V arro. dios apds ἄσπαρ, qui fabularū collocat exordia, Inops dicitur sine ope, et auxiliū. Virgil. lib. viij. Res inopes Euanthrus habebat. Et geor. lib. i. atque inopi metuen: forma senectæ. Teren. adelphis. Ferte misero, atq; innocenti auxiliū, subuenite inopi. Mar. Tul. de officijs lib. ij. Ni mirum enim inops ille, est bonus est uir, etiam si referre gratiam non potest, habere certe potest. Desfrudare significat fructum minuere, uel per fraudem aliquid exquirere. Teren. phor. suum desfrudans genium comperit miser. Plautus Asinaria. Ten ego desfrudem, cui ipsi nihil est in manu: nisi quid tum porro uxorem de frudaueris. Sudum dicitur quasi semudum, ut est aer post pluuias serenus, et liquidus. Virgil. viij. Arma inter nubes cæli regione serena per sudum rutilare uident. Plautus militæ, cum solis radio olim cum sudum est sol. Lucil. xxix. nec uentorum flamina stando suda secudent. Irritare dictum est proprie prouocare, tractum à canibus, qui cum prouocantur irruunt. Lucilius satyrarum lib. i. Irritata cane, quam homo, quam planius dicit. Teren. phor. Irritor. Virgil. lib. x. Irritatisq; uirum telis, et uoce lassit. Sallustius historiarum libro primo. Tūc uero et postea cum ceteri eiusdē causæ ducem senatus rati maximo gaudio bellum irruere. Lucilius libro. xxvij. Lucili si in amore irritarit suo. Plautus amph. Irritabis crabro nes. V arro se Squilyssē. Omnes irritans uetos, omnesq; procelas. Abligare est proprie aliō mittere dictum à legatis qui cum legationibus mittuntur. Teren. Ecyra. aliquo mibi est hinc abligandus dum parit Philumena. Arcanum dicitur secretum, uel absconditum, quod que in aris sunt celata sunt, et abscondita. Virgil. anei. lib. iij. solam nam perfidus ille Te colere arcanos etiam tibi credere sensus. Et anei. lib. i. Longus et uolens fatorum arcana mouebo. Tormines genus morbi, dicti quod dolore torqueant. Cicero Thuscula. lib. ii. quamuis idem forticulum se in torminibus, et in stranguria sua præbeat, et. iij. Itaq; dicitur grauidinosos quosdam torminosos. Monumenti proprietatem à monendo Mar. Tul. exprimentam putauit ad Cæsarem epistula. ij. Sed ego que monumenti ratio sit nomine ipso admoneor, ad memoria magis spectare debet posteritatis, quam ad præsentis temporis gratiam. Virgilius lib. vi. quem candida Dido esse sui dederat monumentum et pignus amoris. Riuales dicti sunt quasi in unum amorem deriuantes. Teren. Eunucho, miles Thraso. Phedria riuales. Gesture significat letum esse, dictum à gestu scilicet scilicet. Teren. Eunucho. Chærea qd est qd sic gestus: aut quid hic sibi uestitus querit? Vir. geor. lib. i. Et studio in cassum uideas gesture laudā. Imolare est irruere, insilire aut à uolatu, aut à uolam media manu dictum. Teren. Eunucho. Vt ego in quibus facile illi in oculos inuolem uenefico. Lucilius lib. xxx. Inde canino ritu, oculisq; inuolem. Propinare à græco tractum est ποίνειν post potum tradere. Teren. Eunucho. Hunc nobis comedendum, et bibendum, et deridendum propino. Ennius satyrarum lib. iij. en uocis elue qui mortalibus uersus propinat flammæ medullitas. Insulsum proprie fatuum quasi sine sale. Mar. Tul. ad Cæsarem iuniorē epistola. ij. sed ita locutus insulse est, ut mirum senatus conuictum exasperet. Et de Oratore lib. ij. ut nihil aliud eorum, quam ipsa insulitas rideatur. Ignauum et segne torpidum efformatum, et sine igni Virgil. georg. lib. iij. Ignauum fucus pecus à præsepibus arcent. Et georg. lib. iij. en age segnis rumpe moras. Mar. Tul. ad Cæsarem iuniorē lib. ij. In quo tua me prouocabit oratio, mea consecuta est segnis. Et de senectute. que uita sunt non se neclutis, sed certæ ignauitæ, et somniculose senectutis.

Calamitosum dicitur malis, et calamitatibus prægrauatum. Mar. Tul. in uerrinarum diuinatione. Et honoris amplissimū puto esse et accusare improbos, et miseros, calamitososq; defendere. Serium triste, et quasi sine risu, uel sine ridiculo. Mar. Afranīus priuigno. Non ego te noui tristem serium serium. Plautus amph. Nunc quidem præter nos nemo est, dic mibi uerum serio. Interpolare est intermittere, et interponere et nouam formā è uetere fingere. M. Tul. in Verrē actio. ne ij. Aliquid demendo, mutando, interpolando, et est tractum ab arte fellonia, qui poliendo diligenter uetera queq; quasi in nouam speciem mutant. Plautus amph. Illic homo me interponit, meumq; os finget denuo. Euerriculum genus est retis piscatorij à uerrendo dictum, uel quod trahatur, uel quod siquid fuerit piscium nactum euerrat. Ad hoc Mar. Tul. uerrinarum lib. vi. De signis quod nunquam index huiusmodi euerriculum ulla in prouincia fuit. Diuariari dictum est disendi, dictum ab his, qui uitio nature ita sunt pedibus discretis, ut eos in diuersum habeant separatos. Mar. Tul. de signis. Sopatrum hominem summo magistratu prædium diuariari, ac deligari iubet. Vaallare est trepidare, uel cum lassitudine niti à senibus, qui sunt æuo defessi, atq; ad sustinendam lassitudinem baculo tarditatem leuent. Mar. Tul. philipi. lib. ij. in Galliam multatum dicit exeratam cum una legione, et ea uacillante. Perstringere dictum est ualde stringere, et claudere. Plautus milite glorioso, perstringant oculorum aciem in aciem hostibus. Lucilius lib. xxx. perstringat oculorum aciem in acie hostibus splendore micanti. Mar. Tul. de senectute. Voluptas rationi inimica est, mentis (ut ita dicam) perstringit oculos, nec habet ullum cum uirtute commercium. V arro andabatis. Non mirum si cæcitas minus aurium enim non perstringat oculos, quam tō ois uisus. Cicero de fato, et de finibus bonorum, et malorum lib. ij. Acie animorum uirtutis splendore perstringitis. Angina genus morbi eo quod angat, et græce ουάριον appellatur. Lucilius lib. xxx. Insuperato agit quem una angina sustulit hora. Arquatus morbus dicitur, qui regius dicitur, quod arguis sit concolor de uirore, uel quod ita stringat corpora, ut in arcum ducat, quod nos esse arquatos, surgamus, eamus, agamus. V arro eudemonibus. Nam ut arquatis, et ueternosis, que sunt, lutea uidentur, sic insani sani, et furiosi uidentur esse insani. Priuimus est proprium uniuersisq; unde et res priuata. Lucilius lib. xxx. Culcitæ accedunt priuæ contonibus binis. Idem, abdomina tumi Priua dabo. Nugator nugis turbator. Lucilius lib. xxx. Quam me hoc tempore nugator cognoscere non uis. Foramina quasi diminutiuè à foribus dicta. Cicero Thusc. lib. i. Nam nunc quidem quanquam foramina illa, que patent ad animos à corpore callidissimo artificio nature fabricata est. Dismiculum acus, que capillos mulierum ante frontem diuidit, dictum à discernedo, Lucilius lib. xxx. Euplocamo dignis, discerniculumq; capillo. Fraterum proprietatem Nigidius acutissime dixit. frater est inquit, dictus, quasi ferē alter. Supplantare dictum est pedē supponere. Lucilius lib. xxix. supplantare aiunt. græci ὑποκαταίρειν dicunt. Mar. Tul. de officijs lib. ij. Contendere debet, quam maxime possit, ut uincat, supplantare eum, qui cum certet, aut manu pellere nullo modo debet. Coniungere opulare dictum est à iugo. Lucilius lib. xxix. quam mibi quantum est inter humanum genus, rerumq; inter se coniugat, communiat. Fenestra à græco uocabulo conuersum est in latinum ἀπό τοῦ φαίνεσθαι. Cicero Thusc. lib. i. Non eas pariter, que quasi fenestrae sunt animi. Ennius ex manifesta significatione manat. Lucilius lib. xxix. In mellis speciem esse omnem quouis possem enungere uolo. Teren. phor. Ennuxi atq;

10

20

30

40

50

60

gento senem. Agglomerare est implicare, coniungere dictum à glomere. Virgil. anei. lib. ij. Et lateri agglomerant nostrum. Collare est unculi genus, quo collum asringitur. Lucilius lib. xxix. Cum manicis atulo, collareq; ut fugitium Deportem. Depilati dictum rarefacti. Lucilius. xxix. Nato quid actum est, depilati omnes sumus. Excuriari, Curia excludi. V arro Hippocoyone. Apollonium ideo excuriant, quia nihil habebat. Pensum significat exæquatū, quod sine inclinatione sunt, que penduntur. Lucilius lib. xxvij. Nihil parui, ac pensi uti litera doceas lutum. Aqua intercus hydropum morbus quasi aqua inter cutem. Lucilius lib. xxvij. Aquam te in animo habere intercutem. Mar. Tul. de officijs lib. ij. Siquis medicamentum cuiquam dederit ad aquam intercutem. Maltus ueteres molles appellari uoluerunt à græco, quasi μάλανος. Lucilius lib. xxvij. Insanum uocant quem Maltam, ac famēnam dicit uidet. Monogrammi dicti sunt homines macie pterues, ac decolores, tractum à pictura, que prius quam coloribus coloratur, umbra fingitur. Lucilius lib. ij. Vix uiuo homini, ac monogrammo. Et. xxvij. Que pietas monogrammi quinque adducti pietatem uocant. Portorium dicitur merces, que portoribus datur. Lucilius lib. xxvij. Facit idem quod illi, qui imperitum ex portu exportant clanculum, ne portorium dent. Imperire est participare, et partem dare. Lucilius lib. xxvij. Quibus potest imperit. Nouius decima. Si ignotis imperitit flent facilius. M. Tul. de Rep. lib. y. quod molestis senectutis sue uestris familias imperire possit. Et ad Hircaum lib. y. Et quoniam, ut hoc tempus est, nihil habeo patriæ quod, imperitiam. Sedulo significat sine dolo. Lucilius lib. xxvij. Salutem fictis uersibus Lucilius, quibus potest imperitit, tantumq; hoc studiose, et sedulo. M. Tul. de finibus bonorum, et malorum. Sedulo inquam facia, sed fortuna fortis, quare conare que so. Scripturarios, quos tunc tabularios dicimus, dicit uolunt, quod scripturis, et commentarijs omnia uel urbium, uel prouinciarum complecterentur. Lucilius lib. xxvi. Publicarum rerum assuesciam, ut scripturarius. Versipelles dicti sunt quolibet genere se commutantes. Lucilius lib. xxvi. At libertinus triari us syrus ipse ad mastigas, qui cum uersipellis fio, et qui cum commuto omnia. Plautus amph. Versipellem se facit, quado libet. Combibones compotores à combibendo dicti. Lucilius lib. xxvi. Quandoquidem reperimagnis combibonum ex copis. Capital dictum est capitis periculum. Plautus mencechus. nunquam hercle effugiet, tam etsi capital fecerit. Lucilius lib. xxvi. Facile deridemur, sanus capital esse irascier. Clandestino est abscondite. Lucilius libro. xxvi. At enim dicit clandestino tibi quod commissum foret, neu mittere quicquam neu mysterii hæc feret foras. Idiotas à græco tractum ἰδιότης inutiles quasi sibi tantum non plurimis utiles. Lucilius lib. xxvi. quidni et tu idem illiteratum me, atq; idiotam diceres. Expirare dictum est, uel ab spiritu effuso, uel à spiraminibus. Lucilius lib. iij. Expiras animam pulmonibus ager agebat Idem lib. xxvi. ut in illumiem facere per uentrem uelis curare omnibus distento corpore expiret uis. Eliminare extra limen eicere. Pacuuius duloreste. Vbi illic est me miseram, quoniam clam eliminat. Pomponius. Cantabie. Isthic manet, Eliminabo extra aedem coniugem. Ennius Medea. Exule anti qua hærilis fida custos cor pis qd sic extra aedem eliminatur. Acius moleagro. Tum ut eliminor clamore simul ac nota uox ad aures acidit. Innoxare in coxam sidere. Pomponius Pænuceatis. Neq; interim atandi causa unquam innoxauit nate. Condepere commissere à græco tractum ἀδύω. Homerus odyssea Pomponius nuptijs partem insipui, conclusi, condepesi. Vt uerare dictum est uitio da-

re tanquam culpæ uel difficiantia. Ter. andria. Nunc quam rem uisio dent quæso animaduertite. Et in sequentibus. Idisti uisuperant factum. Lectum Et uisum dare, hoc est uiciniq; rei culpam ampliari. Sed hoc in incertæ autoritatis scripto ribus inueniunt. Ordari est componere. Acaus amphir. non paruam re ordibor, ne rene obsecro. A franius suspecta, tamē animo ordire me oportet paula paululum. Pilare dictum est, ut plumare pilis uestiri. Afranius compitalibus. Præterea corpus meum nunc pilare primum cœpit. Nouius exodio. Pati dum poterunt ante, quādm pugnæ pilans. Populare signifi- cat populi amorem conaliare. Vnde populares dicti de uno populo amici. Pacuius Chryse. atq; ut promeruit pater mihi patriam populauit meam. T. cren. Phor. amicus summus meus, Et popularis Geta. Rabere dictum est à rabis. V arro idem attriquotenti. quid est, qd blateras? quid rabis? quid uis ti- bi. Cæcilius hypobolimæo. Astrabia rabere se ait. Super se dere manere, per se uerare, quasi in uoluntate, Et consilio sive- re. Turpilus pedis, ut ille hac se se abstineret, ego suspederem nuptijs. Plautus epidico. super se de his rebus item tu ipse ubi lu- bet finem face. Sisenna historiæ lib. iij. De uirtute eorum accusanda proloqui super se derunt. Timmire dicitur sona- re. unde Et timmæcula sunt appellata. Afranius uopiso. Ti- timmire ianitoris impedimenta audio. Nigridius lib. xviij. Itaq; ex are in saliaribus altanus timmat, id est sonat. Verm- nari positum torqueri à uermibus, quod facile se torqueant. Po- ponius hirne. Pappi decimus mensis est, cum factum est, ita fit, ita semper solet de cuncto mense demum turgens uermatur, par- turit. Canatim, suatim, bonatim, canum, Et suū, Et bonum genere. Nigridius commentogratia. Sunt etiam ad simi- lanter dicta hæc canatim, suatim, bonatim, que ab animalibus sumuntur. Cossim dictum quasi coxim. Pomponius porca- ria. Hoc sciunt omnes, quantum est qui cossim catant. Infabre fode, ut est affabre pulchre. Pacuius nyptris. Bar- bariam pestem nauibus nostris obtulit noua figura facta com- miam infabre. Sepiunt significat tenent, impediunt, di- ctum à sepiibus, que obiectæ intercludunt. unde Et circum- septum dicitur. Afranius materteris. Perij, lachrymæ linguam sepiunt. Stematias ueteres punctos in notis dici uoluerunt. Mar. Tul. de offi. lib. ij. O miserum qui fideliorum, Et barba- rum, Et suatim putaret. Referare aperire à sera dictum qua remota ualua patefiunt, Mar. Tul. de offi. lib. ij. Nec ita claudenda est res familiaris, ut eam benignitas aperire nō pos- sit, nec ita referenda, ut pateat omnibus. Virgilius libro. iij. Nō secus, ac si qua penitus ui terra dehiscens Infernas referat sedes. Abundare supra modum aliquid esse. Virg. lib. iij. Ergo apibus fœtis idem, atq; ex amine multo Primus abunda- re, tractum ex amibus, qui quoties augentur imbribus maio- ribus, Et crebris undis eriguntur. Virg. georg. lib. i. Præser- tim in certis mensibus annis abundans Exit. Terguer sa- ri fallere, Et dicta mutare, Et est quasi tergum uertere. ut ait Plautus amph. Versipellem se facit, quando lubet. Mar. Tul. de offi. lib. iij. Tribus generibus quomodo possunt non incallide terguer santur, V arro, Itaq; illa terguer sarino sinent, se cumq; rapienit. Prudentia à prouidendo dictam diluade ostendit Mar. Tul. in Hortensio. id enim est sapientis prouidere, ex quo sapientia est appellata prudentia. Idem de senectute. quid multa? sic mihi per suasi, sic sentio, cum tanta celeritas animo- rum sit, tanta memoria præteritorum, futurorumq; prudentia. Et de Rep. lib. yi. Totam igitur expectas prudentiam huius rectoris, que ipsum nomen hoc nacta est ex prouidendo. Appendix dicitur quod alijs est adiunctum, quasi ex alio pen- deat. Mar. Tul. in Hortensio. Vidit enim quod uidendum fuit

appendicem animi esse corpus, nihilq; esse in eo magnum. Coniunij proprietatem Mar. Tul. de senectute demonstrat. Bene enim maiores acubationem epularem amicorum, que uitæ coniunctionem haberet, coniunium nominauerunt. Orationem ab obcæcatis feminibus, qua id efficiatur, dici Mar. Tul. uoluit de senectute. Sparsum semen obibet primum id ob- cæcaturum, ex quo ocatio, que hæc efficit, nominata est. Coagmenta dicta sunt coniunctiones arctæ, et compares à co- gendo, id est stringendo. unde Et coagulum dicitur. Mar. Tul. de senectute. Viuidi est finis optimus cum integra mente, certisq; sensibus opus ipsa sum eadem, que coagmentauit natura, dis- soluit. Vernaliter pro adulatorie à uernis, quibus hæc ui- uendi ars est. Cæcilius, uenatori credo minus tandē hoc fit uer- naliter. Pecuniosorum, Et locupletum proprietatem aper- uit. Mar. Tul. de senect. lib. ij. à pecore pecuniosos, Et à possis- sionibus locorum locupletes appellatos assrens, multaqs ditione onium, Et bonum, quod tunc erat res in pecore, Et locorum possessionibus, ex quo pecuniosos, Et locupletes uocabantur. Viritum dictum est separatim, Et per singulos uiros. M. Tul. de Rep. lib. ii. Ac primus agros, quos bello Romulus aperat, diuisit uiritum ciuibus. Plautus aulu. aliter sub hac tamen si- gnificanti diuidere argenti dixit numos in uiros. V arro de ui- ta populi Romani lib. i. Extra urbem in regionis. xxi. Agros uiritum liberis attribuit. Vernas ueteres appellabant, qui uere sacro fuerant nati, Et habebatur nomen pro uitali, Et maledicto. Plautus Amphitryone. Hic qui uerna natus est que- ritur. Lucilius, Verna acer cepit hæc. Plautus, q supra cum cru- ciata tuo istæc uerna uerba funditis. Concinnare est facere, ut Plau. amph. Lachrymantem ex abitu concinnans tu tuam uxorem. Sed proprietatis uerbi hæc est, quod apud ueteres can- nus potionis genus est multus liquoribus confectum dici solet. Recte autem concinnare Et consentire intelligi potest, Et quasi concinere, ut multis diuerse canentibus unus efficiatur modus. Plautus asinaria, auceps quando concinnauit aream, offundit cibum. M. Tul. de finibus bonorum, Et malorum lib. iij. cum his cum quibus reconcinnabatur his discrepare. Idem acade- micis lib. ii. que cum similitudine uerbi concinnare maxime si- bi uideretur. Paupertas dicta est à pecunia parua. V arro de uita populi. Rom. lib. i. Pecunia que erat parua ab ea pauper- tas dicta, cuius paupertatis magnum testimonium est. Pandere V arro existimat ea causa dici, quod q ope indigerent, Et ad Asylum Cereris confugissent panis daretur. Pandere ergo, quasi panem dare, Et quod nunq; tabulis clauderetur. Idē de uita po. ro. lib. i. Hanc de am melius putat esse Cererem, sed quod in Asylum, qui confugissent panis daretur esse nomen fi- ctum à pane dando pandere hoc est aperire. Blatis, et bla- teras confings aut incondite, Et inaniter loqueris, aut blatis. Plautus amph. qui malum intelligere, quisquā potis est. Ita u- gas blatis. In aulu. V bi tu es, que de blateras iam uicini omni- bus. Percontari diligenter inquirere. Plautus amph. qui istuc in mente est tibi ex me mi uir percontarier, Et est proprietatis uerbi ab eo tracta, quod nada in summitibus contis exquirunt. prodigra dicta sunt porro adigenda. Plautus amph. Sed mul- tier postquam ex perrecta est prodigrali Ioni mola salsa hodie aut Thure comprecatur oportuit. Cerruit, Et laruati, ma- le sani, Et aut Cereris ira, aut laruarū incurratione animo ue- xati. Plautus amph. laruatus ædepol hominem miserum me- dicum quæritat. Idem, qui supra quasi adueniente morbo me- dicum inueniem, tu certe aut laruatus es, aut cerrites. Calcitro- nes q infestent calabibus. Plautus asinaria. Clamat procul siquē uidet ire ad se calcitronem. V arro sesquiuulysse. Itaq; tu mecum mordacem calcitronem horridum miles, ac uir non uitabat.

uolunt ueteres religione aliqua prohibita, uel interdictum dici uoluerunt. Plautus Asinaria. Nolo illam habere causam, Et uocitiam dicere. Verberare non solum à uerberibus di- ctum est, sed Et à uerbis. Plautus aulu. Nam cur memiseram uerberas? Cassum ueteres inane posuerunt, Et arbitrandū est eius uerbi proprietatem magis ab araneorum cassibus di- ctum, quod sine leuis, ac nullius ponderis, non ut quibusdam uidetur quasi quassum. Plautus aulu. Virginem habeo gram- dem dote cassam, atq; illoabilem. Crochium propriam cor- uorum uocem ueteres esse uoluerunt. Plautus aulu. Simul rade- bat pedibus terram, Et uoce crocibat sua. Subleuit signifi- cat illuise, Et pro ridiculo habuit, tractum à genere ludi, quo dormientibus ora pinguntur. Plautus aulu. Eidei censebam ma- ximam multo fidem esse, ea subleuit os mihi penissimum. Inustus dicitur impuberis, quibus propter teneram ætatem nulla pars corporis pilat. Hoc Et Aeneidos lib. y. uidetur sen- sisse Virg. Aurea cæsaries olli, atq; aurea uestis. Sed melius intelligi potest inuestes appellatos quasi in ueste. id est in pudici- tia, Et in castitate. Inferum ab immo dictū. Vnde inferi, quibus inferius nihil. unde quod inferitur recte potest dici quic- quid de super mittitur. V arro marapore. Nubes aquali friga- do uelo laues cæli cæcurnas aurea subduxerant aquam uomē- ter inferam mortalibus. Syrus à græco magis tractum est, atq; rō dōper. Hæc nos scopas, rustici eo nomine syrus uo- cant. V arro marapore, uenitq; frigidus ab axe erumpebant phrenetia septentrionum filij. secum ferentes tegulas, yamos, sy- rus. Enirare dicitur uirilitem amittere Et effeminari. V ar- ro marapore, spatula enirauit omnes Veneri uaq; pueros. Ludibria proprietatem trahunt à leui, ac sine pondere, Et cō- temendo, aut, quod magis uerum est, à ludicro. Virg. lib. yi. folijs tantum ne nomina manda, Ne turbata uolens rapidis lu- dibria uentis. Febrius proprietatem habet à feritate morbi, uel mali, ut à calendo calore, uel candorem. V arro andaba- tis. Aperiendam putat, idq; alterum appellamus à calendo ca- lore, alterum à ferore febrius. Vulpinari dictum est frau- dibus, Et mēdacijs uera puertere, uel effugere, dictum ab inre- cto, sed intorto uulpium cursu. V arro mysterijs, uulpinare mo- do, Et concarijs qua lubet erras. Sufflatum dicitur proprie- tumidum Et rectum, Et quasi ueto quodam elatius factum. V arro agathone. Neq; auro, aut genere, aut, multiplici scientia sufflatus querit Socratis uestigia. Vespertilio animal uolu- cre biforme, dictum quod uespere se ad uolatum properat no- ctis. V arro agathone, quid multa factus sum uespertilio, neq; in muribus plane, neq; in uolueribus sum. Exporrectum extennum porrectum est enim tentū, id est porro iactum. V ar- ro eudemonibus, que res in somnum recideris, Et odit tota- eris iterum exporrectus. Inugatum, coniunctum à iugo di- ctum. Cicero Thustula. lib. iij. Hoc quidem est commune uirtu- tum. omnes enim inter se iugata sunt. Prodius dictum est in- terius longius à prodeundo, quasi porro eundo. V arro Virgo- la diuina. Primum uenit in urbe, atq; intra muros, deinde ac- cedit prodius, atq; introit domum, id est intra priuatos muros. Granaria loca in horreis seruandis seminum granis. V arro xepovros didaxonaxou. V el decem mensis, ubi una sepiant gra- naria. Torculum, quod usu torcular dico, quod intortum la- ticem uitis, uel oleæ exprimant. V arro xepovros didaxonaxou. V in eis ubi ampla cella torculum reponant. Cingulum à cin- gendo, quod in cingulum plerumq; dicitur. V arro xepovros di- didaxonaxou. Nouos Maritus taciturnus taciturnos is soluebat cingulum. Siliacium pessime intelligentes, ita posuisse Te- rentium putant, quod in curuitate siliæ cernat senex. Siliac- ium est proprie coniunium funebre, quod senibus exhibetur.

V arro Meleagris. Fumus exequiatis laude ad sepulchrum an- tiquo more siliacium confecimus, id est xepi melos. Non quo pransi discedentes dicimus alius alij vale. Suffin- datum dictum est subiectum, dictum à fundamentis. V arro xepi melos. Antiqui nostri domibus lateritijs paululum modo lapidibus suffundatis, ut humorem effigerent, habita- bant. Edones, Et phagones ab edacitate unum latinum, et aliud græcum. V arro xepi melos in adaxonaxou. Edo- nes Romam, ut turba, intendat amona, sed propter phagones frædulam pinguem, aut turdum nisi uolantem non uideo. Elixum quicquid ex aqua mollitur, uel decoquitur. Nā lixam aquam ueteres esse dixerunt. unde Et lixæ dicti, qui multibus aquam ad castra, uel ad tentoria solent ferre. V arro xepi melos. In pauimento non audes facere lacenam, est in hu- mum calcos facis elixum. Parochos à græco tractum ab in mu- num, quod uehicula præeat. hoc schemate enim græcæ, latine uehicula appellantur, Et est officij genus, quod ministrantibus parat. V arro sesquiuulysse. Hic enim omnia erat idem sacer- dos prætor parochos, deniq; idem senatus, idem populi capui- 20 Trossili dicti sunt trossili. V ar. sesquiuulysse. Nūc emant trossili uardo nitidi uulgo atico talento equum. Proboscis græcum nomen est, dictum quod ante de pascat, Et est porrecta corpo- ris pars inherens naribus, que excepto homine in alijs anima- libus inuenitur. V arro sexagesi. Inuenisse se cum dormire cœ- pisset tam glaber, quādm Socratis caluum esse factum eriaum e pilis albis cum proboscide. Tutanus deus à tutando. V ar- ro xepi melos. tuam fidem nocte Amibalis cum fugui ex- eratum Tutanus, hoc tutatum Romæ nuncupor, hac propter omnes, qui laborant inuocant. Tutulina dea est à tuendo di- cta. V arro xepi melos. tuam fidem non Tutulinam, quam ego ipse inuoco, quod meæ aures abs te obsidentur. Ceterij gius est piscatorum, quod maiores pisces cepit, dictum ab eo quod- ceteri in mari maiora sunt piscium genera. quod Virg. imma- nia cete. V arro xepi melos. Non animaduertis ceteri- os cum uidere nolunt in mari thumos ascendere in malū al- te, ut penitus per aquam perspicant pisces. Toninus posi- tum sonamus cū modo à tono. V arro Eudemonibus, tibi tym- pana non inanis sonitum matris deum toninus. Tibinos à- tibis modos. V arro Eudemonibus, Sonitus matris deum toni- nus tibinos tibi non semiuiri. Dierecti dicti crucifixi quasi ad diem erecti. V arro Eudemonibus. Apage in dierectum à- domo nostra istam ad sanitatem. Præsepia non tantū qui- bus aut cætheria, aut iumenta cetera, aut uetera animalia pa- bulantur, sed Et omnia loca clausa, et tuta dicta præsepia. Vir- gyl. enei. lib. i. aut agmine facto Ignauum fucos pecus à præ- sepibus arcant. V arro dros xepi melos. Siquis melodinis tonos lyras præsepibus se retineat forensibus. Surregere si- gnificat susum erigere, quo uerbo rustici utuntur, cum tritæ fru- ges ad uentilandum in areis eriguntur. Virg. enei. lib. iij. Tot lingue, totidem ora sonant, tot surrigit aures. Lingulacæ locutule à proacitate lingue, Et loquendi proprietatem tra- hunt. Plautus cassina, lingulacæ est, nam nunquam tacet. Fures significantiam habent à furu, quod Romani ueteres atrum appellauerunt, Et quod per obscuras, atque atras no- ctes opportuna sit eius mali effectio, eos dictos fures. V arro re- rum diuinarum lib. xiiij. Furem ex eo dictum, quod furum atrum appellauerunt, Et fures per obscuras noctes, atq; atras facilius fuerunt. Homerus xepi melos dros xepi melos.

VENTORVM PROPRIETATES,
ET VOCABVLORVM. SI-
GNIFICATIONES.

V R V M dictum a πρὸ τῆς ἐὼ πύρα, quod status eius ab oriente sit hiemali. Austrum qui græce νότος dictum ab humore, & nebula, quod νότις græce humor latina interpretatione dicitur, ac sit is uentus sudoris effector, ut est Homeri

Σὺν δ' ἄπ' οὐρανὸν τὸ νότον ἔπεισεν ἔρπονός τε δὲ καὶ. Circū à turbiditate, ac uertigine boream hoc est aquilonem ἀπὸ τῆς βοῆς. quæ sonorus sit, & procellosus. Homerus. καὶ βορρῆς ἀδρυζενεῖ τῆς μετὰ νύκτα κλυτὰ τεύχεα. In alio loco ἐπὶ κρουσθῆναι βορρῆν τὰς νύκτα ἀξεί. Pietatem docti ueteres hanc esse uoluerunt, quod quæ in ea sunt quasi penitus, & in penetrabilibus recondantur, hoc & in antiquis libris, & philosophorum tractatibus inuenitur. Leuam significari ueteres putant quasi à leuando. Virgilium quoque sub hac ostentatione posuisse uoluerunt Georg. lib. iij. Siquem Numina læua sinunt, auditque uocatus Apollo. Ennius annalium lib. iij. Olim de caelo leuam dedit inclutus signum. Rudentes ea causa sapientissimi dictos uolunt, quod fines, cum uento uerberentur, rude re existuntur, atque hunc sonum proprium finium non asinorum putant. In festi proprietatem hanc esse Nigidius uoluit, quasi nimium festinantis ad salus, uel ad fraudem.

Maturare non uti consuetudo est, properare dicendum est, sed cum modo studium adhibere festinum, à maturitate dictum, quæ ratione naturæ modificatione quadam, nec præcipitatur ne præcox quid fiat, neque differtur, ne senio dissoluatur. Virg. Georg. li. i. Frigidus agricolam si quando continet imber, multa forent, quæ mox caelo properanda sereno maturare datur. Lictoris proprietatem à ligando dictam uetus putat. Ita enim carnis factus officium antiquitus fungebatur. Mar. Tul. pro Rabirio. Lictor inquit, colligit manus. Sororis appellationem ueteres elegantius interpretatione posuerunt. Ita que maxime iuris scriptores exprimendam putauerunt. Antistius Labco, soror inquit appellata est, quod quasi seorsum nascitur, separaturque ab ea domo, in qua nata est. Lues à rebus soluendis proposita. Licinius Mæcer annalibus lib. ij. Nequaquam sui lauandi reluant arma lue. Humanitatem non solum uti nunc consuetudine per suasum est, de beneuolentia dexteritatem quoque comitatem ueteres dicendam putare, & quam græci φιλοφροσύνη uocant, sed honestorum studiorum & artium appetitum, quod nulli animantium generi præterquam hominibus concessa sit. Varro rerum humanarum lib. i. Praxiteles, qui propter artificium egregium nemini est paululum modo humanior. Ador frumenti genus, quod epulis, & immolationibus sacris pium putatur. Vnde & adorare propitiare religio nes potest dictum uideri. Varro de re rustica lib. i. In loco humidiore far adorem potius ferunt, quam triticum. Virg. lib. ij. Et adorea liba per herbam subijciunt epulis. Faciem totius corporis formam προσωπον, idest os posuit antiquitas prudens, ut ab aspectu species, & à fingendo figura, ita à factura corporis facies. Plautus penulo. Sed earum nutritrix qua sit facie mihi expedit. Statua non magna, corpore aquilino ipsa est. Pacuius. Nuptæ, etate integra, feroci ingenio, facie proceræ. Sallustius historiarum lib. ij. Sardinia in asriæ mari facie uisibilis humani in occidentem quam in orientem latior.

Vestibula quidam putant sub ea proprietate distincta, quod in primis ingressibus, & in spatii domorum uel hæc hoc est aræ, ac foci soleant haberi. Sed siue sic intelligi debeant non abhorret à uocabuli proprio. Inuenitur etiam apud ueteres doctos vestibula ob eam significantiam dicta, quod in his locis ad salutandos dominos domorum quicumque uenissent, stare soleant, cum introeundi daretur copia, atque ob hanc cognitionem, &

quasi stabulationem primos ingressus domorum uestibula nominatos. Cicero oratore. Vestibula nimirum honesta, aditusque ad causam faciem. Bidentes qui æstimant ob eam causam oues à Virgilio dictas quod duos dentes habeant, pessime, ac uitiose intelligunt. Nam nec duos dentes habent, & hoc quidē & genus monstrum est, & melius intelligi potest, si biennis dixerit autoritate. Pomponius Attellana Mars tibi uoueo facturum, si unquam redierit bidenti uerre. Laberius paupertate. Visus ac nocte bidentis propter uiam facere. & Nigidius signus dicit bidentis, quod bimæ pecudes immolentur.

Iugeri proprietatem Varro designat de re rustica libro. i. Apud nos in agro romano, ac latino iugeri iugum uocant quæ iuncti boues uno die exarare possint. Fœnus ab eo dictum est, quod pecuniam pariat in crescenti tempore, quasi factus, aut factura. Nam & græce τόκος dicitur ἀπὸ τοῦ τίωται, quod est parere. Varro lib. iij. de latino sermone. Fœnus autem dictum à factu, & quasi facturam quandam pecunie. Nam & Catonem, & ceteros antiquiores sine o litera fœnus pronuntiasse contendit, ut fœtus, & fecunditas. Receptitium seruum quidam ab ea proprietate dictum uolunt, ut si nequæ, et nihil sit, qui uenundatus ob aliquod uitium, aut malefactum ab aliquo districtore recipitur. Sed uera est hæc eius nominis interpretatio, quem in data dote, aut donatione quis exceperit, quod est proprie receperit. Plautus trivium. Posticum hoc recepit, cum aedes uendidit. Cato, mulier & magnam dotem dat, & magnam pecuniam retinet. ex ea igitur re familiari, ex qua sibi dote data retinuit pecuniam à uiro forte irata retere inuenit. Apponit ei flagitatorē receptitium, hoc est proprium seruum, quem reliqua pecunia receperat, nec dederat dotis, & exceperat. Cicero de oratore libro. ij. Sed dicitur cum aedes uenderes ne inuitis quidem capsis solum tibi pater num receperit. Sicitines, ut lictines à lituo, ut tubicines à tuba, ita sicitines qui apud funeratos, uel uitæ functos, & sepultos, hoc est iam sitos canere soliti erant, honoris causa cantus lamentabiles. hoc in libris Coniectaneis Attæi Capitonis inuenitur, & Cato id uocabulum indubitanter apposuit. Iumentum à iungendo ueteres dictum putant g litera in eo nomine attrita. Nam & uectabulum dicitur, quod nunc uehiculum dicitur.

Arceva plaustrum est rusticum tectum undique quasi Aræ. Hoc uocabulum & apud Varronem, & apud Marcum Tulium inuenitur. Hoc autem uehiculo genere senes, & ægroti uectari solent. Varro τὸν πορτὸν διδασκάλου. uehebatur cum uxore uehiculo semel, aut bis in anno cum arceua, si non uellet, non stermeret. Trophæi significantiam propriam Varro bimargo ostendit. Ideo fugæ hostium græce uocatur τροφή. hinc spolia capta fixa in stipitibus appellantur trophæa. Luxum, idest uulsum, & loco motum, quæ nuncluxari ignari latine dicimus. Inde luxuria, quia à recta uiuendi uia sit exclusa, & eiecta. Culinam ueteres coquinam dixerunt, non ut nunc uulgus putat. Varro modio. Et hoc inter est inter epicurum, & ganeones nostros, quibus modulus est uita culina. Plautus mustellaria. Exi è culina, sis foras mastiga. Qui mihi inter patinas exhibes argutias. Varro de uita populari Romani libro. i. qua fini sit antica, & postica. in postica parte erat culina, dicta ab eo, quod ibi colebant ignem locupletiore domus, quam fuerint angustis paupertatis coactæ ipsa nomina declarant. Modestum à modio, hoc est moderato positum. Varro modio. Non eos optime uixisse, qui diuissime uixerint, sed qui modestissime, idest modice.

Infans à non fando dictus est. Cicero Oratore. Nam et infantes actionis sepe fructum tulerunt. Et est, quod aut dici non

debeat, aut fieri non possit. Nā & infantes usque eo appellandi sunt, donec ceperint fieri. Curius lib. xix. Vt pueri infantes faciunt mulerulam honestam. & xy. & pueri infantes credunt signa omnia ænea uiuere, & esse homines. Virgil. Aeneidos libro secundo. Infandum regna iubes renouare dolorem. Varro ὄνος ἀπὸς ἀύπαρ. Voces Amphionem tragædum iubeas Amphionem ægere partem infantiorem, quam meus est milio. Acaus Athamante. Prius quam infans facinus oculi uentur tu. Varro eudæmonibus. Postremo nemo ægrotus quicquam somniat, an quicquam somniat tam infandum, quod non aliquis dicat philosophus. Cicero de oratore libro tertio. Modo hoc constat, neque infantiæ eius qui rem noverit, sed eam explicare dicendo non queat, neque scientiam illius, cui res non suppetit, ac uerba non desunt esse laudanda.

Sarcinaticus, non ut quidam uolunt sarcinicus, quasi à sarcendo, sed magis à sarcinis, quod plurimum uestium sumant. Varro ὄνος ἀπὸς ἀύπαρ. Homines rusticos in uindemia incondita cantare sarcinaticos in machinis. Petrus uisæ à ueteribus dicebantur q saltibus, uel schænis leuioribus mouerentur, & hæc proprietatem à græca nominatione descendit ἀπὸ τῆς σαρκῶν. Varro epistola ad Cæsarem. Conuocat Ptolemæum in ædon laconiæm petauristen diona ἀλοποιόν. Idem de uita populi. Ro. li. ij. Nec minus alio in genere sunt ludi uellitis Galli Germani petauristæ. Curiam à cura dicta Varro designat de uita populi. Ro. lib. ij. Ita que propter curâ locus quoque suo quisque domum senator confert, curiam appellat. Legionum proprietatem à delectu militum Varro de uita populi. Ro. lib. ij. dicta interpretatur. Tum appellatus est delectus, & ab electione lego, ab hac superuacaneorum consuetudine ascribuntur. Assas nutritices diffusis multi existimant intellectus. At uero acri intentione potuimus indagare ob eam proprietatem officij eo nomine uincupari, quod assint iis, quos nutriant, nec uel exiguo diuellantur. Vnde assecas ab eo quod assint, & omnibus iussis dominorum præsto sint, esse uocatus. Enixæ dicuntur fœmine mitendi, hoc est uandandi, & dolendi labore perfunctæ nixis que religionum genera parietibus præsumt, sed elegantior intellectus, ut ex hoc dicta esse credantur enixæ, quæ uinculis quibusdam periculi, quibus implicarentur, fuerint exolutæ. Nexu enim dicimus arctum, & colligatum Plautus amph. id probat dicens. Vno ut labore exoluat erunas duras. Remulare dictum est quasi molli, & leni tractu ad progreffum mulcere. Sisenna histor. lib. ij. Si quæ celeriter solui poterat in alium, remulare trahit. Congenulare est genus repliato cadere. Sisenna hist. lib. ij. Multi plagis aduersis icti, & cogenulati Romanis præcipitatis ipsi supra uoluit in caput.

Aglem celerem ab agendo. Sisenna hist. lib. iij. Aglem dari, faciemque uictoria, neque fossas, aut bellum remoratum. Ex pediti, et impediti ex una proprietate habet uocabuli causam, aut ex solutis pedibus, aut illigatis. Sisenna hist. lib. iij. Inermos armat impeditos, expedit sine ullo suorū uulnere cunctos interfaciunt. Testudines sunt loca in ædificiis camerata ad similitudinem aquatiliū testudinum, quæ duris tergoribus sunt, & incuruis. Virg. en. li. i. In foribus diuæ media testudine templi. Sisenna hist. lib. iij. Caius Titiminius quidam, cui minus proprietatem metus ab natura tradita uideretur, primo ante testudinem constitit, deinde apud consulem causam, atque excusationem præferre cepit. Insinuari est immitti quasi sinu accipi. Sisenna hist. lib. iij. agmen perturbatum peditis insinuans, ac loco commouent. Adolere uerbum proprie sacra reddentium, quod significat uotis, uel supplicationibus numen auctus facere ut est in hisdem maeste esto, & intelligi debet ab eo, quod est adoleuit idest creuit, & adultum, quod est auctum,

Legumina Varro de re rustica libro primo dicta existimat, non quod secentur, sed quod uelantur à terra, quæ quod ita leguntur legumina dicta.

& aucta etate, ut aliqua causa minus solito factu ducere, proprietatem. Virg. en. lib. i. Cura penum struere, & stamus adolere penates. Idem. yj. Adolet cum altaria tedi. Et in bucolicis, Verbenasque adole pingues, et mascula thura, quod est adde, cumula. & Geor. lib. iij. Panchæis adolefca. ne ignibus aræ

A censi genus militia est administrantibus proximum. Varro rhetoriarum li. xx. ut consules ac prætores, qui sequuntur in castra, acensi dicti, quod ad necessarias res sepius acciatur, uelut accensiti. Nefarii proprietatem li. de uita populi Ro. Varro patefecit, à farre quod adorem est, quo selevati uti non debeant non triticum, sed far. hoc quoque idem adsignificat, quod qui indigni sunt qui uiuant, nefarii uocantur. Adolere quoque dictum ab eo putat, quod abi ora idest principium sit far. Propitium dicitur propter pium, aut proprie pium ut apud Terentium adelph. Quam ea quæ parietes propitii, aut certe porro pium quod est uehementer, & ualde apud eundem in prologo Andria, Dehinc ut quiescant porro, moneo, ut desinant maledicere, malefacta ne uiscent sua. Impancrare est inuadere uerbum à græco tractum quasi τὰν κρείας consumere. Varro. Ecclesiam in regiam arcam impancrare uoluit.

Mansuetum dictum est, quasi manu assuetum, quod omnia quæ sunt natura fera manuum permulctione mutescant. unde Virg. Geor. li. iij. Et plausæ sonitum cernicis amare. Et en. lib. yj. Ille manum patiens, quoniam supra dixerat. Pectebatque ferum, duroque in fonte lauabat. Cinnus est commissio plurimorum. unde & concinnare dicitur. Cicero oratore est autem quidam interiectus inter hos medius, & quasi temperatus, nec acutissime posteriorum, nec summe utens superiorum, ut cinnus amborum neutro excellens, utriusque particeps, uel utriusque, si uerum querimus, expers. Enucleate dicitur purgate, exquiritæ, & sine asperitate, aut duritia, ab eo quod nucibus separatis idest tectis nucleorum utilis usus habeatur. Cicero oratore. Modo id eleganter, enucleatæque faciat eum solum attice dicere. Idem. thul. li. iij. Habes ea, quæ de perturbationibus enucleate disputant. Rotundum à rota dictum, uel rota à rotando, & est rotundum collectum, & per omnem circuitum sine offensione asperere, aut anguli leue, quam significantiam Cicero oratore, etiam ad humani ingenij transfudit formam. Theodectes autem præfractor, nec satis (ut ita dicam) rotundus primus instituit dilatare uerbis, Rabula à rabie dictus est, quem nunc aduocatum, uel causarum patronum dicimus. Cicero oratore, Non enim declamatorem aliquem de ludæo, aut rabulam de foro, sed doctissimum, & perfectissimum querimus. Inde & Sallustius (ut ait Appianus) facundia exercebatur. Meridies manifeste medius dies. Cicero Oratore, Iam uidetur nescire dulcius ipsum meridiem, cur non medidit em? Inepti proprietatem Cicero de oratore li. ij. patefecit. Quem enim nos ineptum uocamus, is mihi uidetur ab hoc nomen habere ductum, quod non sit aptus. Diuersoria dicta sunt hospitia à diuertendo. Cicero de oratore libro secundo. Quiescam in Cæsaris sermone, quasi in aliquo opportuno diuersorio. Samuones dicuntur à sannis, qui sunt in dictis fatui, & in motibus, & in senis, quos uocant græcè Terentius eunucho. solus sannio seruat domum. Cicero de orat. libro secundo. Quid porro tam ridiculum, quam sanuo est, qui ore, uultu, imitantis moribus, uoce, demique corpore ridetur ipso? Heredij proprietatem indicat Varro de re rustica libro primo Bina ingera, quod à Romulo primum dicta dicebant uirittim, quæ ad hæredem se queuerunt, hæredium appellarunt.

Legumina Varro de re rustica libro primo dicta existimat, non quod secentur, sed quod uelantur à terra, quæ quod ita leguntur legumina dicta.

Legumina Varro de re rustica libro primo dicta existimat, non quod secentur, sed quod uelantur à terra, quæ quod ita leguntur legumina dicta.

Legumina Varro de re rustica libro primo dicta existimat, non quod secentur, sed quod uelantur à terra, quæ quod ita leguntur legumina dicta.

Legumina Varro de re rustica libro primo dicta existimat, non quod secentur, sed quod uelantur à terra, quæ quod ita leguntur legumina dicta.

Legumina Varro de re rustica libro primo dicta existimat, non quod secentur, sed quod uelantur à terra, quæ quod ita leguntur legumina dicta.

& aucta etate, ut aliqua causa minus solito factu ducere, proprietatem. Virg. en. lib. i. Cura penum struere, & stamus adolere penates. Idem. yj. Adolet cum altaria tedi. Et in bucolicis, Verbenasque adole pingues, et mascula thura, quod est adde, cumula. & Geor. lib. iij. Panchæis adolefca. ne ignibus aræ

A censi genus militia est administrantibus proximum. Varro rhetoriarum li. xx. ut consules ac prætores, qui sequuntur in castra, acensi dicti, quod ad necessarias res sepius acciatur, uelut accensiti. Nefarii proprietatem li. de uita populi Ro. Varro patefecit, à farre quod adorem est, quo selevati uti non debeant non triticum, sed far. hoc quoque idem adsignificat, quod qui indigni sunt qui uiuant, nefarii uocantur. Adolere quoque dictum ab eo putat, quod abi ora idest principium sit far. Propitium dicitur propter pium, aut proprie pium ut apud Terentium adelph. Quam ea quæ parietes propitii, aut certe porro pium quod est uehementer, & ualde apud eundem in prologo Andria, Dehinc ut quiescant porro, moneo, ut desinant maledicere, malefacta ne uiscent sua. Impancrare est inuadere uerbum à græco tractum quasi τὰν κρείας consumere. Varro. Ecclesiam in regiam arcam impancrare uoluit.

Mansuetum dictum est, quasi manu assuetum, quod omnia quæ sunt natura fera manuum permulctione mutescant. unde Virg. Geor. li. iij. Et plausæ sonitum cernicis amare. Et en. lib. yj. Ille manum patiens, quoniam supra dixerat. Pectebatque ferum, duroque in fonte lauabat. Cinnus est commissio plurimorum. unde & concinnare dicitur. Cicero oratore est autem quidam interiectus inter hos medius, & quasi temperatus, nec acutissime posteriorum, nec summe utens superiorum, ut cinnus amborum neutro excellens, utriusque particeps, uel utriusque, si uerum querimus, expers. Enucleate dicitur purgate, exquiritæ, & sine asperitate, aut duritia, ab eo quod nucibus separatis idest tectis nucleorum utilis usus habeatur. Cicero oratore. Modo id eleganter, enucleatæque faciat eum solum attice dicere. Idem. thul. li. iij. Habes ea, quæ de perturbationibus enucleate disputant. Rotundum à rota dictum, uel rota à rotando, & est rotundum collectum, & per omnem circuitum sine offensione asperere, aut anguli leue, quam significantiam Cicero oratore, etiam ad humani ingenij transfudit formam. Theodectes autem præfractor, nec satis (ut ita dicam) rotundus primus instituit dilatare uerbis, Rabula à rabie dictus est, quem nunc aduocatum, uel causarum patronum dicimus. Cicero oratore, Non enim declamatorem aliquem de ludæo, aut rabulam de foro, sed doctissimum, & perfectissimum querimus. Inde & Sallustius (ut ait Appianus) facundia exercebatur. Meridies manifeste medius dies. Cicero Oratore, Iam uidetur nescire dulcius ipsum meridiem, cur non medidit em? Inepti proprietatem Cicero de oratore li. ij. patefecit. Quem enim nos ineptum uocamus, is mihi uidetur ab hoc nomen habere ductum, quod non sit aptus. Diuersoria dicta sunt hospitia à diuertendo. Cicero de oratore libro secundo. Quiescam in Cæsaris sermone, quasi in aliquo opportuno diuersorio. Samuones dicuntur à sannis, qui sunt in dictis fatui, & in motibus, & in senis, quos uocant græcè Terentius eunucho. solus sannio seruat domum. Cicero de orat. libro secundo. Quid porro tam ridiculum, quam sanuo est, qui ore, uultu, imitantis moribus, uoce, demique corpore ridetur ipso? Heredij proprietatem indicat Varro de re rustica libro primo Bina ingera, quod à Romulo primum dicta dicebant uirittim, quæ ad hæredem se queuerunt, hæredium appellarunt.

Legumina Varro de re rustica libro primo dicta existimat, non quod secentur, sed quod uelantur à terra, quæ quod ita leguntur legumina dicta.

Legumina Varro de re rustica libro primo dicta existimat, non quod secentur, sed quod uelantur à terra, quæ quod ita leguntur legumina dicta.

Legumina Varro de re rustica libro primo dicta existimat, non quod secentur, sed quod uelantur à terra, quæ quod ita leguntur legumina dicta.

Legumina Varro de re rustica libro primo dicta existimat, non quod secentur, sed quod uelantur à terra, quæ quod ita leguntur legumina dicta.

Legumina Varro de re rustica libro primo dicta existimat, non quod secentur, sed quod uelantur à terra, quæ quod ita leguntur legumina dicta.

Porca in agris quam diuimus significatiam v arro designat de re rustica li. i. qua aratri uomere lacuna istria fecit sulcus vocatur, qd est inter duos sulcos elata terra dicitur porca, quod ea seges frumentu porrigi. Acius parergorum li. i. Bene pro scissis ossigerare ordine porcas bidenti ferro rectas deruere. Porcae sunt signa sulcoru, que ultra se iaci femina prohibeat, Porcare n. prohibere sepius legimus. Orationis proprietates his iudicijs a pitur. V arro de re rustica li. i. Et postea ocare i. cominere ne sit gleba, qd ita occidunt ocare dicunt. Serenus oratio occatio est. Pomoru a V arrone proprietates explana ta est de re rustica li. i. Aquu addi quotidie vesperi, a quo qd indiget potu poma dicta esse possunt. Fracessere tanq fridari, et putrefieri uel uitate. V arro de re rustica li. i. Hac, de qua fit oleu cogeri solet aeruatim dies singulos in tabulata, ut ibi medioeriter fracessit. Lixariu proprietates hac est, qd officiu sum sustineat militibus aqua uehendae, lixa namq aqua ueteres uocauerunt. Vnde elixu dicimus aqua coctiu lixa etia cinis dicitur, uel humor cineriu. Na etia nunc id genus lixiu uocatur. V arro de uita populi Ro. li. i. Proinde et elixu panem ex sarre, et aqua frigida frangebant. Calonu quoq proprietates hac habetur, quod ligna militibus subministrant. uel enim graeci ligna dicunt, ut Homerus. *πλάται εὐλάειοτρο* Confuges loca, in que riuu diuersi confluunt. Lilius Andromeda. Confuge ubi conuentum campu ita inhumigant. Confedo a cofedendo, ut affedo, uel affessor. Cassius hemina annaliu lib. iiii. Nemo uicinus confedo. Concinium noctis primum tempus, quo omnia quiescendi gratia coctae sunt, auctores multi sunt miri, sed auctoritate deficiunt. Delibratu decoratuu, uel deauratuu per artus desessum. Virgil. Geor. li. ij. udoq; docent inolescere libro. Extere brare est ui aliquid extorquere, et scrutari, aut curiosius quere re. Plau. astraba, cu in curiosum locatetur, terebratu quidem puidis. Gruma sunt loca media, in que directae quatuor congregantur, et coueniunt uie. Est autem gruma mensura quaedam, quae sex uiae ad lineam dirigitur, ut est agrimenforum, et calium. Ennius lib. xij. Grumam dirigere dixit de grumati ferru. Lucretiu lib. ij. uiamq; de grumari uis, ut astris mensor facit olim. Luulentum pulchru, et bonu, et perspicuum dictum a luce. Licinius Maer annali. lib. i. Auspicia pulchra, et luulenta comemorat. Plautus Cornicula. Pulchrum, et luulentu hodie euenit prauiu. Logi a graeco λογος sermones, uel dicta ridicula, et contemnda. Cicero pro Gallio Ego te certe scio omnes logos, qui ludis dicti sunt, animaduertisse. Turpil. Canephoro, testamentu ergo calabis logi. Fulguratoris, ut exspiciat, et artificis, ita hi fulgur u inspectores. Cato de moribus Claudij Neronis. Haruspice fulguratorem si quis adducat. Molerina a molendo, qd pistinu dicimus, ut ferrarina, aut feutina. Cato i thermu. Neruo carere molerina. Panis proprietatem a pasendo putant ueteres existimandum. V arro de uita populi Ro. li. i. Pastillos, et panes hac uocabula passus, quod esse pasere dicebant. Mustulentum, et uino lentum, ut feculentum. Plau. astellar. Na ita mustulentus aestus naves attingit, ut sit odor musti, aut musto oblitus, ac madens. Comituu dictum est quasi uitijs locum q secundum ignobilitate loca maledicta, et dictis turpibus auillectur. Proliuiu est patere amicitia et fide. Acius Andromeda. Muliebre ingeniu proliuiu occasio. Nonius collata. Et uolo, et uereor, et facere in proliuiu est. Laberius copitalibus. Quo qd me a matronali pudore proliuiu meretricis progredi uogit. V arro de linqua latina li. y. Proliuium et proliuidine dicit ab eo, quod lubeat, unde etia lucus Vencri lubentina dicitur. Pedato positum pro repetitu, uel accu, quasi p pedem, sicuti nunc uulgo

10

20

30

40

50

60

dicitur tertio pedato. Cato originu li. i. Igitur tertio pedato bellum nobis facere. Idem in dissuasioue deseneratione. Tertio autē pedato. Item ex fenore discordia exerecebat. Praeclauu pars uestis, que ante clauu textitur. Afranius homine, tertiu die praecclauu unu texere. Idem fratribus, mea ueritrix surge, si uis profer purpura praecclauum cotextus. Propages est series, et affixio continua, uel longe ducta. pages. n. compactio, unde compages, et propagare genus, id est longe mittere. Pacu. Antiope. saluete gemini mea propages sanguinis. Ennius nouis. unde florent fructus, uitaq; propaginem. Praegreditur ante uenit dictu a gradu. Pacu. Tatalo. Extremu intra anterem ipsum praegrediat parthenoreu. Promiare extendere, et porro iacere. unde emiare. Nanius. Siquidem loqui uis no perdocere multa longe promicando oratio est. Prauius dictus est antecedens. Cic. Alcion genuit claris delapsus ab astris, Prauius aurora solis natuq; satelles. Digladiari dictum est dissinere, et dissidere dictum a gladijs. Cicero academiou lib. i. Quid autē stomachatur Musarum? quid Antipater digladiatur cu Carneade in uoluminibus? Idē. iij. Digladiari autem semper depugnare inficinosos, et audacibus, quis no eu miserimu, tum etia stultissimu dixerit? Aequor ab aequo, et plano. Cicero achademiarum li. ij. uocabulu accepisse cofirmat, qd tam planu uidetur, q mare. e quo etia aequor illud poetae uocant. Lucre. lib. ij. uoluitur et planu raptim petiti aequora capi. Maeniana ab inuente eoru Maenio dicta sunt. unde et coluina maeniana. Cicero academiou lib. iij. Interim ille cu aestuaret, ueteru, ut maenianoru, sic academiou uiam secutus est. Natives dicuntur angues natantes. Cicero academiou lib. iij. Sic enim multis tanta uim natricu, uel parumq; fecerit. Lucretiu saeyraru li. ij. Si natibus natricē impressit crassam, et capitata. Exultare dictum est exilire. Cicero academiou lib. iij. Et ut nos nunc sedemus ad lucrinum, piscatoresq; exultantes uideamus. Virgil. en. li. ij. Exultantq; uada, atq; aestu miscetur arenae. Exordes, coardesq; ex arde significantiu ducunt. Cicero thuf. li. i. Aut unde magna dissensio est, alijs cor ipsum animus uidetur, ex quo exordes, uoordes, conordesq; dicuntur. Manum dicitur clarum, unde etiam mane post tenebras noctis diei pars prima, inde matuta, que graece λυαόβια. Nam inde uolunt etiam deos manes appellari. id est bonos, ac prosperos, quod melior mors sapientioribus, quam uita probeatur. Cicero thuf. li. i. Quid Ino Cadmi filia? non ne λυαόβια nominata a graecis, matuta habetur a nostris? Inde immanes non boni, ut sepe. Fodiare est fodere a fodiente dictum. Cicero thuf. lib. ij. Non enim in nostra potestate fodiendibus eis rebus, quas malis opinantur dissimulatio, uel obliuio. Policiones agrorum cultus diligentes, ut polite omnia dicimus ex culta, et ad nitorem deducta. Ennius saeyrarum lib. ij. Testes sunt lati campi, quos gerit Africa terra politis. Idem annaliu libro octauo. Rastro dente sabres capsit causa poliendi agri. V arro. Quid mirum si ex agri depolinombus eijciantur, cum hic in cenaculo polito recipiuntur. Praefica dicebatur apud ueteres que adhiberi solent sineri mercede conducta, ut et sternerent, et fortia facta laudarent. Plau. frinolaria. Superboq; omnes arguendo praefias. Idem trualento. Praefias, que alios collaudare, a se uero no pot. Lucili. xxij. Mercede que conductae stent alicno in funere praeficae multo, et capillos scandunt, et clamant magis. V arro de uita populi Ro. de neni neni catoris solat. amat tibias, et fides, eorumq; ludistrias cursitassent. Haec mulier uocata olim praefica usq; ad punicum bellu. Praefati hi q de pueritia ueniunt ad pubertatem, a graeco uocabulu sumptum. Lucil. lib. iij. unde praefato

parectato chlamydes, ac barbula pria. Idē lib. xx. Tuu ephēbi quēdam, quem uocant parectaton. V arro de cōpositione saeyrarum. Parectate ad iun, mulierq; mulier Venus caput. Proletariu dictu sunt plebei, q nihil Reip. exhibeat, sed tantu prolem sufficiant. Cato de tribuniu miliu. Expedito pauperem plebeiu, atq; proletariu. Cassius Hemina annali. lib. ii. Tunc Marcus praeto primum proletariu armauit. V arro de uita populi Ro. li. i. Quibus erant pecuniae satis locupletis assiduos contrarios proletarios assiduo nemine uindice uoluerut locupletari. Profapies generis longitudo dicta a profapado, aut profepedo. Cato originu li. i. V eteres profapias, et multa alia apud multos. Optiones in cohortibus q sine honesti gradus, ut optatos, qd est electos, et adoptatos quod ascitos V arro de uita populi Ro. lib. iij. existimat appellatos. referuntur Centurionibus adoptati, in cohortes subibat, ut sem p plana essent legiones a quo optiones i turmis decurionu, et i cohortibus ceterionu appellati. NONIUS MARCELLVS DE VOCABVLIS AB ALITERA INCIPIENTIBVS. Pud iuxta. Sifenna historiariu li. iiii. Du pristi nu uinum apud igne p sudore corpore exhauferunt. M. Tul. de offi. cuius focum mirari solius Cato, apud que ille sedes Samnitum quoda hostiu ia clietium suorū muneru repudiauerat. Et de orat. li. ij. cu etia tu in lecto Crassus esset, et apud eu Sulpitius sederet. Apici inuenire. Sifenna hist. lib. iiii. Itaq; postero deligato signinu redeit apiscitur. Abstemijs qui uino abstinet. A pu. In te uisisti quoda Athenis parcos, atq; abstemijs in ludicorū. Lucretiu saty. li. y. Thauomeno inquit, ualua sorore lanificā dici sicca, atq; abstemiā ubi audit. V arro de uita populi Ro. li. i. Quatopere abstemijs mulieres uoluerint esse uel ex uno exemplo pot uideri. Adipatu ueteres honeste pro pingua, et suauento, et opimo posuerut. Cic. de ora. Ascuerut suis artibus opimu qd da, et tanq adipatae dictio nis genus. Adhamare obligare ab hamo nactu. Cic. Acadēmiou lib. ij. Qui in seruis honores adhamauerunt, uix admittuntur ad eos, nec satis comendati multitudini possunt esse. Adstipulari positu est assentiri. Cic. in academijs li. iiii. Falsum esse stodia dicit, et eoru adstipulator Antiochus. Addictum est quasi deuotum, uel obnoxii. Cic. Thuf. li. ii. Qui aertis quibusda, de stinatisq; sententijs quasi addicti, et consecrati sunt. Aglex aqua colligens. V arro quinque tribus. An hoc praestat Hero filius Diogenis, qd ille e uenere aquam mittit, ad hoc te iactas, et hoc pacto uulior te thufus aquilex. Aegmentu positu est no equamentu, quasi parte uicemus. merces pro eo, qd dicitur admissum. V arro sexagssi. an si equa emisses quardrupede, ut meo asino. reatino admitteres, qru poposissim de dices equimentu? Aerificium dictum quod fit ex ere. V arro uia i ouertr. Nihil sunt musae politis, quasi aerificiae dixi. Apludas frumentu surfures dicit rustica ueteres. Hoc in anti quis inuenitur, quoru in dubio est auctoritas, qua q et Plau. in astraba fabulata dixerit, cuius incertu est, an sit eius Comedia, atq; ideo uersus eosde ponere super sedimus. Adulterio ne pro aduitero. Laberius in primo quem si quis legere uoluerit, ibi inueniet, et fide nostra sua diligētia adiuuabit. Antipare posuerunt ueteres praenire, hoc est ante capere. V arro bimargo. p. sensistis dicite labdea, et uinos cotēnute uiui. Antipate, atq; addite calar, stultos contemnite docti. Auriga uer honeste positu pro moderatore, ac regit. V arro modio. Ad se unu esse pulmentariu se cundas, quo natura aurigatur, non ne essit udo. Architectari cōponere. Cicero de fruibz bonorum,

10

30

40

50

60

et maloru li. ij. et Marcus an qd ita classidas, ut optime possit architectari uoluptates. Aiat qd est dicit. Cicero de fruibz bonorum, et malorum. Et Marcus, que sigo id curem, qd ille aiat, aut negt. Anellus. Mar. Tul. de fruibz bonoru, et maloru li. y. Nec tamen epicureu licet obliuisci, si cupiam, cuius imaginē no modo in tabulis nostri familiares, sed etia in poculis, et in anellis hebant. Amatio Plau. rudete. Nimis penē inepta, atq; odiosa eius amatio est. Adesum cōsumptu. Sifenna hist. li. iiii. isde te poribus a fernini duplici fossa, ualloq; circumdati, frumento adeso, qd ex areis in oppidū portatu est. Attendere pro intedere, cogere. Ci. orat. Nihil ne uobis in mēte uenit qd praeterea a Crasso requiratur? Idē. Hercules ipsum inquit, attendo. Accomodat adiugit applicat. Ci. de orat. li. ij. A fratio illi su priori coronā sibi in cōtinu ad caput accomodanti, Virgil. en. lib. ij. lateriq; arguū accomodat ense. Autumnitas pro autuno. V arro περὶ ἀρχαιοσύνης Serrao. retinet uiatore meridie praetereute fonsē, qd autumnitas ianiterā ordo mensem praetereat. Idē quinquatribus. Care hac caduca liberu mollē depende frondē Bromij autumnitatis, ubi olim nectro. V. ar. ephemeride nauali, et sine diuinijs, et ueribus stuant, et autinu uento sum faciāt. Aritudinē pro adiditate. V arro metho. li. i. humanā quādam gentem stirpis inquit frigus, calore, atq; humore aritudinē miset. Aboriatur pro abortu. V arro pro Callio, uel Fundanio de admirādi rebus. V inu qd ibina tum sit in quodam loco si regnam bibetis, fieri ut aboriatur. Adolescentiarijs pro luxuriarijs. V arro ἐπι τῷ ὄνῳ ὑπόρ, τῆρ ἐὶ τῆρ. Actum quidē ut faciat cēso, quoniam tu quoq; ad huc adolescentiarijs. Anallantur pro seruitiu. Titinnius praelia. uerū etia dotibus delinut, uero etiam uxoribus anallantur. Acius Meleagro. Quam inuita ancillans dicto obediens uiri. Absorum sine sono. Ci. oratore sed sunt qdam aut ita lingua hesitantes, aut ita uoce absoni. Algo pro algore. Acius andromeda. Misera obualla saxo, senio, padore, algē q; et fame. V arro et hos. aut περὶ τοῦ χυρ. Legis ruina ne iacentē sub dealbet. algo dāti frigidē. I. Mal. Nam ta algo, atq; nigrore ma ius. Luere. lib. ij. Morbis, algōq; simiq;. Aetatem positum pro saepe; ac diu. Plau. asina. Adeont etia ambo ambobus nobis sine obnoxij. Idē eadē aetate uelim seruire, libanu ut cōueniā modo. Altile no solū pingue ab alendo, uerum etia opulentiū, Plau. astellaris. Prohibet diuitijs maximis dote altili, atq; opimā. Assulatim, ut minutatim. Plau. Captiuus. Prius q pulsando assulati foribus exinu dabo. Nanius pullis escā, hie uere zops paulo da ad simile stimul assulatim uis aias, sumit abū. Plautus menachmis. Nisi dedolaba assulatim ussera. Anxitudo, Acius euryface. Persuasit maeror, anxitudo, error, dolor. Idem armoru iudicio. V bi cura est, ibi anxitudo. acerba tibi omnia cōsiliou ratio, et fortuna. sic M. Tul. de Rep. li. ii. Quartaq; anxitudo prona ad luciu, et maerēs semperq; ipsa se sollicitat. Pacu. hermona. tristitia, atq; animi intolleranda. anxitudine. Albitudinē pro albore. Plau. trinumo. ubi habitat item alterum ad ipsam capitis albitudinē. Adhesum a. coheredo dicit Lucre. lib. iiii. Na neq; pulueris interdu sentinuis adhesum. Item lib. iiii. Tenue locis quia non potis est affigere adhesum. Amolimini est recadite, uel tollite. Ter. andria. Proinde hinc uos amolimini. Na ubi impedimento estis. Pacuuius hermona. Non tute hinc ē conspectu amolire. Idem Antopa. Non ne hinc uos proprore stabulis amolimini? Sifenna hist. li. iij. Impedimentum omne de cunctis itineribus amoliumur. Acrimonia est animi uinacitas. Nanius lycurgo. Ne ille mei feri in genij, atq; animi acrem acrimoniā. Acius Neoptolemo. V im, ferociam, animam, atrocitatem, iram, acrimoniā. Abingit. sep arat, alienat. Pacuuius medo. quae res te ab stabulis abingit

certum est loqui. Angustitatem Actus enomao. Saxum id
 ficut angustitatem, et sub eo saxo exuberat scatebra sumia era
 dit rupem. Angustitatem dictum pro angustia. Actus Alphefi
 boea. Sed angustitatem inclusam, ac saxi squalidam. Ad
 festrix foeminiuum est ab eo quod est affessor. Afranius fra-
 tribus, dimittit ad festricem, me ad sese uocat. Arri dies di-
 cumur, quos nunc nefastos, uel posteros uocant. Afranius fra-
 tribus. Septembris heri Calendae, hodie arri dies. Aiantum=
 ni pro aiantate. Pacuius chryse. Aiantum, et defendite

Aera numeri nota. Lucilius lib. xxix. Haec est ratio peruer-
 sa aera summa et subducta improbe. Appetens ab appe-
 tendo dicti. Laberius uirgine. Alienam appetibus uia per-
 ditae diuertit. Aduocasse pro uocasse. Lucilius lib. xxxix.
 Amicos hodie cum improbo illo audiuius. Lucilio aduocasse.
 Armillum. Lucilius li. xxvii. hinc ad me, hinc licet anus
 rursum ad armillum. Adolecenturire. Laberius. Incipio
 adolecenturire, et nescio quid nugaturum facere. Auxilia-
 tum, ut suppetitatum. Lucretius li. y. Alituum porro genus om-
 ne uidemus fidere, et a pennis ire malum petere auxiliatum.

Ardum pro aridum. Lucilius li. xxvij. Ardum miserrimum,
 atq; infelix strugum sabuam uocat. Auerrunare
 euertere. Lucilius li. xxvi. Diu maluerunt meliora, atq; amentia
 am auerrunassine tuam Pacuius medea. Possim ego istam
 capite cladem auerrunassine. Mar. Tul. de finibus bonorum,
 et malorum. Diu maluerunt meliora, atq; amentiam auerrun-
 cassine meam. Apiscia, indipiscia. Lucilius li. xxvi. ut ego effu-
 tiam, quod ego te in primis capere apiscia intelligo. Ace-
 pso accipio. Pacuius Teucro. haud sinam quicquam profari,
 prius quam accipso, quod peto. Aduclatuit auxit. Actus
 aeneadis, quibus rem summam, et patriam nostram quon-
 dam aduclatuit pater. Adanxint adigant. Plautus aulul-
 utinam me diu adanxint ad suspendium. Affectare afficere.
 Plautus bacchidibus. Tua flagitia, aut damna, aut dispolia-
 bula, quibus patrem, et me, Teq; amicosq; omnes affectas tu-
 os. Adiungere adiungere. Pacuius chryse. Mater est terra,
 ea parit corpus, anima mater adiugat. Idem Iliona. Blandae
 hortatricem adiugare uoluntatem. Aedituor. i. e. dem puor

Ro ponis. Aedituor, q postq ubi apparet, atq; aedituor in teplo,
 nec mortalibus, nec mortalium ullu in terra miserius est. Aeter-
 nare. Varro reru humanarum li. y. literisq; a claudibus aeter-
 nare. Albicatur candidatur, ex albicassit Varro. Caue anem
 ubi riuus praecipitatur in nemore deorsum rapitur, atq; offin-
 sus aliquo a sepulo lapidoso albicatus. Abscondit pro ab-
 scandidit. Cacl. exulena hic in tenebris inus sese abscondit.
 Paponius macchis geminis. Perij no puellula est, nunqd abscon-
 dist inter nates. Attingit contingit. Turpil. leucadia. Ne me-
 attingat, atq; aufer manu, eia q ferocula est. Actus erigonis. Age
 age amolire amitte, caue nestem attingas. Plau. bacchidibus. Ne
 attingas pueru ista causa, quando fecit stremitie. Augficat au-
 get. Ennius andromacha quid sit seditio, tal es ne an numeros
 augficat suos. Atrox erudu. Nauius belli poenica lib. iij. si-
 mul atrocia proiecerunt extra ministratores. Adquo pro in
 quantu Afranius promo. ut scire possis adquo te expediat loq-
 Idem priuigno, ni tm amarem talem tam merito patre mirra-
 tus effim adquo licere. Alternam per uices. Quadrigrarius
 annal. lib. iij. Item gaudiu, atq; egritudinem alternam sequi.

Apricari in aprica esse. Varro mysterijs. licet uidere multos
 quotidie hyeme in sole apricari. Absente nobis, et presente
 nobis, pro praesentibus, et absentibus nobis. Plautus amph-
 Nec nobis praesente alijs quis nisi seruus. Afranius aetione,
 adest si hac absente nobis uenerit puer. Antiquari obsole-
 fieri, et memoria tolli. Mar. Tul. de offi. li. y. Perniciose. n. Phi-

lipus in tribunatu, cum legem agraria ferret, qua tamen anti-
 quari facile passus est, in eorum chremeter se moderatum praebuit.
 Allectat illiat, delectat. Mar. Tul. de senectute. ad que sin-
 endum no modo retardat, uerum etiam inuitat, atq; allectat sena-
 ctus. Abusum utendo, uel in usum consumptum. Plau. asinaria
 ubi ille, quae dedi, ante abusa sunt, nam si ca durarent mihi
 mulier miteretur ad te, nec te quicq poscerem. Assa uoce, so-
 la uoce lingua trimo, aut uocis huanae no admittis alijs uocibus.
 esse uoluerunt. Varro de uita pop. Ro. lib. ii. In conuuijs pueri
 modesh, ut cantarent carmina antiqua, in quibus laudes erant
 maioru, et assa uoce, et cum tibiane. Idem Cato uel de liberis
 educandis. Melos alterum in cantibus est bipartitum unum-
 qd est in assa uoce, alterum qd uocant organicon. Assum au-
 tem existimandu est, ut in obsonijs sine pigmento saporis alieni
 quemadmodu meru dicitur solui. Atq; Varro de uita popu-
 li Ro. li. iiii. Eoq; pecunia magna consumpsisset, quod ara, quos
 summo pere fecerat, fessi podere diu facti celeriter corruissim.

Admniculau positum pro aduui. Varro Cato, uel de libe-
 ris educandis, quod petisti, ut eius educationis fierem tibi soc-
 us, quoad potui admniculau tuam uoluntatem scribendo.

10

20

30

40

50

60

B

Etere est ire. Varro. y. Assenos multos, qd
 parere ea no poterat mulierem foras betere
 iussit. Pacu. nypris uos betite defensum patri
 am in pugna. Idem hedo; bibite si risto, perge-
 tur, eam si re anor, prohibet betere. Bellio-
 ris est melioris. Varro testamento. uenio
 nunc ad alterum genus testamenti, quod dicitur phisican, in
 quo graeci belliores, quam Romani nostri. Brutum dicitur
 hebes, et obtusum. Lucretius libro tertio, an contractis in se
 partibus obrutescat. Pacuius Hermiona. Et obnoxium est,
 aut brutum, aut elongem putes. Bulgae est folliculus omnis,
 quem et crumina ueteres appellauerunt, et est sacculus ad bra-
 chium pendens. Lucil. saty. li. iii. Cui neq; iumentum est, nec ser-
 uus, nec comies ullus; Bulgam, et quicqd habet nummoru secu-
 habet ipse. Cui bulga carnat, dormit, lauit omnis in una spes ho-
 minis bulga, hac deumeta est caetera uita. Varro octogesi. $\pi\epsilon\iota\delta$
 $\epsilon\omicron\mu\iota\sigma\mu\alpha\tau\omega\nu$. In quo nobiliss est philippu qd accipimus, qd
 qd bibimus. Cui alteru addamus i bulga, alteru in uescia. Lu-
 cil. lib. xxvi. Ita, ut qsq; nostru e bulga est matris in lucem edi-
 tus. Baallu. Mar. Tul. de supplicis. Deniq; proximus lictori
 Sextius, de quo sepe ia dixi couerso baculo oculos misero tunde-
 dere uehemetissime cepit. Afranius. hoiem, baallum delictum
 Corneolu posat. Cicero de finibus bonoru, et malorum lib. ii.
 et baallu aliud est inflexu, et incuruatu, aliud ita natu. Bac-
 chari ueteres no solu Bacchi nume furete dici uoluerunt, uerum
 et loca, in qbus sit debaccharu bacchata dixerunt. Virg. georg.
 li. ij. O ubi capi, sperchiusq; et uirgnibus bacchata lacens.
 Taygeta. Nam et quicqd uehementius comouetur bacchari uo-
 luerunt. Santra nuntu bacchis. Ita obsoletum sono ferentur ab
 omni parte bacchatur nemus. Blaterare est cofingere pmeda-
 cia. Afranius augures. qd est istuc te blaterare, atq; oblog. Idem
 incendio. Illud memento, neq; i primis blateres. Cacl. hymnis
 desine blaterare, nihil agit in amore inermis. Boum dictum
 a boum mugitibus. Pacu. medea. clamore, et sonitu resonan-
 tes boum. Virgilius georg. lib. iii. Reboant, siluagq; et ma-
 gnus olympus. Varro Parmenone. exeuert citi, sirepunt, bo-
 unt. Baullare ferre. Plautus asinaria. Ego baulla-
 bo, tu (ut decet dominum) ante me ito inanis. Bipen-
 nis manifestum est id dia, quod ex utraque parte sit acutum.

Nam nonnulli

Nam nonnulli gubernaculorum partes tenuiores ad hanc si-
 militudinem pinnas uocant eleganter. Varro Marapore. De-
 lime bipennis, ut leuis passer culus. Idem eodem. annos adu-
 a naufragij it. Cicero. Nec quarum bipennis plumas uapor
 perussit a te moysi in terram cecidimus. Idem Parmenone. Fe-
 rens ferream humero bipennem secerem.

Biuas quas usus uidas appellat. Varro lego minia. Ad bi-
 uiram uenio, cum uellem ostendere quid uellem, Metamelos in
 constantie filius me reprehendit. Bubulicare. Varro autu-
 medo. Meus quod apud Plotium rhetore bubulicare alteri do-
 lori desit. Plautus mstellaria. Decet me amare, et te bubulica-
 rare. Bafse. Varro. $\delta\upsilon\sigma$ $\alpha\pi\delta$ $\lambda\upsilon\pi\alpha\nu$. Primum eam esse
 fidiam, quod si item situs, ut ipsa uox basis eius. Badius.
 Varro $\delta\upsilon\sigma$ $\alpha\pi\delta$ $\lambda\upsilon\pi\alpha\nu$. Equi colore dispares. Item uati, hic
 badius, iste galus, ille murinus. Binum millium numero,
 pro binis nullibus. Sifenna hist. li. iii. Ad binum millium nu-
 mero saucis uirum factus. Balbe obsare. Varro rerum hu-
 manarum lib. xx. Praterq; duobus in primis est scriptum spe-
 ctare uelut potius quam uoluntatem debeam non datum dicere
 magistratum. Baullum. Cicero de oratore li. ii. Renigem ali-
 quem, ut baullum nobis oratorem descriperitis. Balbuti-
 re est cum quadam linguae hesitatione, et confusione trepida-
 re. Cicero academiarum lib. iii. Plane ut supradictis stoticis
 perperua balbutient. Et Thuf. lib. y. Me quidem authore etiam
 peripatetici, ueteresq; academici balbutire aliquando desinant.

Bura dicitur pars atrari posterior decuruata. Virg. geor.
 lib. i. Cotinuo in syluis magna ui inflexa domatur. In burim.
 Varro de re rust. lib. i. Et sepe fracta bura relinquunt uo-
 merem in aruo. Blitea inutilis a blito herba nullius usus.
 Plautus Trucul. Blitea clauca est meretrix. Laberius Tuca. Bi-
 peles bliteam belluam. Buceras boum greges. Lucretius
 li. ii. Lanigera pecudes, et equorum deuellat proles, Buceriaq;
 greges. B ubare laurare a canum uoce. Lucretius lib. y. Et
 cum deserti baubantur in edibus. Bellosum bellosum. Coe-
 lius, tantum bellum suscitare conari aduersarios contra bello-
 sum genus. Buis potionem postam paruilorum. Varro de
 liberis educandis, cum abum, ac potionem buas, ac papas do-
 cent, et matrem mammam patrem tatum. Lucilius lib. yiii.
 Cum uinulentas diseret uini, buas designauit

C

Comest pro comedit. Varro, Margopoli $\pi\epsilon\iota\delta$
 $\alpha\epsilon\chi\alpha\iota$. Nam humanis omnia sunt paria,
 qui te plus urget, piscers ut sepe minus ma-
 gnus comest, ut auers enecat accipiter. Titimius
 gemma libra aiebant satis esse ambobus far-
 ris nutrire, plus comest sola uxor. Idem fullonibus ego me man-
 datum meo uiro male arbitror, qui rem disperdit, et meam
 dotem comest. Afranius. Aequalibus iste, ut tu rem narras, do-
 na comest hic quondie. Plautus mstellaria. Ne modo uenire sal-
 uum quem absentem comest. Idem trinummo. Quod et bibit,
 quod comest, quod sicut sumpti. Pomponius pistore. Deapit uia-
 nos, quod molendum conduxit comest. Nonius fullonibus. feria
 tis mortis se in omnibus bestias, comest quicquid tetigit tantum.
 Idem agricola. Aedepol paternam qui comest pecuniam. Luci-
 lius saty. lib. iiii. Commandatur totum complexa comestq;
 Et xxx. onfist ipse comestq; M. Tul. in Hortensio. Sed ad ex-
 tremu pollicatur prolaturu, quae se ipsa comest quod effiat dia-
 lectorum ratio. Cui pro cuius Lucilius libro. xxx. Cui
 opera trognus calix per castra cluebat. Contollere coner-
 tollere. Plautus aulul. Contollam gradum. Claritudo pro cla-

ritas. Sallustius Iugurtha. Cum praesertim tam multae, uarieta-
 sint artes animi, quibus summa claritudo paretur. Sifenna hi-
 sto. li. iii. Quod fortasse an ex uoluntate sua summa cum clari-
 tudine celeriter confecti. Collunio labeis ex immunditia.
 M. Tul. de senectute. Cumq; ex hac turba, et collunione di-
 scadam. Commallaxare est exerere, ac mature sciare. Var-
 ro flex abulus $\pi\epsilon\iota\delta$ $\epsilon\tau\alpha\pi\chi\iota\omega\nu$. Nec dolore adiphoron esse.
 quod philosophia commallaxarem ea patrem, niq; irato mihi
 habenas dedi unquam, neq; cupiditas non imposuit frenos.

10

20

30

40

50

60

Cetra obstaculum scutum. Varro de uictis $\pi\epsilon\iota\delta$ $\phi\iota\lambda\omicron\nu\epsilon\iota\iota$ ad
 quis rotundam facere cetram nequeat? Coracem noue posi-
 tum pro coruo. Cicero de oratore lib. iii. Quare coracem istum
 uestrum patiamur nos quidem pullos suos excludere. Ca-
 nutudinem pro canide. Varro aboriginum $\pi\epsilon\iota\delta$ $\alpha\upsilon\theta\epsilon\upsilon\alpha\pi\omega\nu$
 $\phi\upsilon\epsilon\tau\omega\sigma$. Sed neque uetulus canterius quam uetulus melior,
 nec canudini comes uirtus. Condocefacere. Cicero Thustu.
 li. y. Nemo est n. qui eorum bonorum animam putet esse iudi-
 cem, cumq; condocefaciat, ut ea, quae bona, mala ue uideantur
 possit contemnere. Conscribellau pro conscripsi. Varro co-
 lumna $\eta\epsilon\kappa\alpha\upsilon\alpha\iota\varsigma$. Itaq; eas in ceram conscribellauit Her-
 culis ad litem. Idem marapore. Astrologi non sunt, qui conscri-
 bellarum pingentes caelum. Commictilis compositi Pom-
 pnius pracone posteriore. Sifciam quid uelis, quasi serui comici
 commictilis. Contenta parca, et continer. Plautus Asina-
 ria, quanquam illum mater arde, contenteq; habet. Caries
 est uentris. Varro Cosmoteria $\pi\epsilon\iota\delta$ $\phi\theta\omicron\pi\alpha\varsigma$ $\nu\delta\sigma$ $\mu\omicron\upsilon\upsilon$,
 Singulos lectos strates ubi habuimus, amissimus propter cariem,
 et tineam. Lucilius lib. xxx. Planta una est pedibus arriosis
 mensulibano. Cohortes sunt uillarum inter a maceriam spatia

Varro papiapape $\pi\epsilon\iota\delta$ $\epsilon\tau\alpha\pi\chi\iota\omega\nu$. Dum uixi promiscu-
 ris meis in chortibus puit. Idem de re rustica lib. i. Nec minus
 et a pabulo cum redierint anferes, sus, porci in chorte exte-
 riore. Idem de uita pop. Ro. lib. i. ad so cum hyeme, ac frigoribus
 cantabant, estuo tempore et propatulo, uere in chorte, in ur-
 be et tabulino, quod maxianum possimus intelligere tabulis
 fabricatum. Cupas. Varro est modus matulae $\pi\epsilon\iota\delta$ $\mu\upsilon\delta\upsilon\varsigma$.
 cupas uinarias sirpare noli, adde, quia tum uini in uxor calae
 opiallum. Idem seiquinlyse. altera uiam deformasse. Carne-
 dem uirtus se capis acris acer. Comedim pro comedam.

Plautus bacchidibus, Quod dem scortis, quodq; in lustris come-
 dim congreger pater. Cicero ad Varronem epistola, pessit,
 cura, si me amas, ut ual. as, ne ego te iacete bona tua comedim.
 Statui. n. tibine agrato quidem parere. Pomponius prosthbu-
 lo ego quero quod edim, has querunt quos accent.
 Conspialium unde conspiceret possis. Plautus medicu. In conspi-
 cilio obseruabam. Collustralac nauum in mammis. Lu-
 cilius lib. yij. Hiberam insulam fomento omni colore collustra.
 Laberius uirgine, siquidem mea collustra fretis terris studere
 fecisset sumere aquam ex fonte. Conquinisere, et occuini-
 scere inclinari significat. Plautus Cistell. facundum est puerile
 officium, conquinisam ad astula. Idem, et dolosi, idem conquinis-
 scisistice ueto simul. Copi pro copioso. Plau pseudulo, Atq;
 ego nunc meut gloriosum faciam e opa pectore. Turpilus
 Epiclero. Te quidam omnium iam pater copem causarem fa-
 ci. Pacuius peribea. o multimodis uarie dubium, et pro-
 sperum copem diem. Colluulet significat dedecoret. Plautus
 trinummo, hac famigeratio te honestet, me colluulet, et si sine
 dote duxeris. Congeruat est adiungit, associat. Actus fidi-
 cinis, qua uehat grato tibi congenerat gentiu, ut generu affini-
 tas. Cetto significat dicite, uel date, ab eo qd est cedo. Nemi-
 ly cargo. pro industria ne te regem pro gnatum patre Lycurgum
 cete. Ennius Medea. Saluete optima arpora, cete manus ne-

R. ij

stras meaq; accipite. Acius menalippo, Aeneum aliquis cete
 em conspectum, aut nos ubi est duate ad eum. Pacuvius Atalan
 ta. Is uestrorum iter sit cui signum datum est, cete. Cuppe-
 dia cupiditas. Cicero Thusc. lib. iij. Ambitio, mulierositas, per-
 uiciacia, ligarritio, uimulentia, cupedia. Castitudinem pro ca-
 stitate. Acius phoenissis. Ibi fas, ibi cuncta antiqua castudinem.
 Comitasset, pro cubisset. Acius Erigona. Tum autem Aegy-
 ptus si me esse eodem lecto comitasset patri. Cituma sunt pro
 xima caelo. M. Tul. de Rep. lib. yi. Ex quibus erat ca mi-
 nima, quae ultima caelo, cituma terris luce lucebat aliena. Et li. i.
 Quare, si placet, deduc orationem tuam de eo loco ad haec citu-
 ma. Claret clara est, uel clareat. Turpilium Pedio. Cuius
 aduentu insula hodie claret Cypros. Ennius Telamone. Nam
 ita mihi Telamonis patris, atq; facies proauit Iouis gratia ea e,
 atq; hoc lumen candidum claret mihi. Casteria, locus, ubi
 cum nauigio conuiescit, emi, et gubernacula conuiescunt.
 Plautus Asinaria. Quin pol si reposui renum, sola ego in ca-
 steria ubi quiesco. omnis familiae causa consistit tibi. Coquina
 tum ad coquendum. Plautus Aulularia. Neq; ego unquam, nisi
 hodie ad bacchas ueni in bacchanal coquinatum. Curio cu-
 riosus. Plautus Aulul. Volo scire ego ex te, quid sit agnus curio.
 Culcita. V arro quinquatribus. Quam in testudineo lecto culci-
 ta plumea in die dormire. Idem de uita pop. Ro. li. i. Qui pri-
 mus uxorem ducebat duabus culatis, ac duabus toris plagulis
 cum strasset. Citrus. V arro xipertos didaxonalou. In
 quibus Libya cytrus facies angit fores. Caecutiunt. V arro
 xipertos didaxonalou. utrum oculi mihi caecutiunt, an ego uidi
 feruos in armis contra dominos. Caballus. Lucilius lib. ij.
 Succasidori terti, tardiq; caballi. V arro Parmenone. Alius ca-
 ballum arboris ramo in humili alligatu relinquit. Idem sequis-
 uilysse. In castris permansi, inde caballum reduxi ad censoru.
 Coda. V arro τὰν μὲν πῶν, sed ut canis sine coda.
 Carnales sedules. V arro sexagesi. Vix et fatua erat, cum more
 maiorum ulro carnales arripunt de fonte in Tyberim detur-
 bant. Crassum positum pro hebeti, et stulto. V arro sexagesi.
 Senibus crassis humili non uidimus quid faciat. Canum
 uetus, antiquum. V irg. li. i. Cana fides, et uestia. V arro eude-
 monibus. Et eae de improvisa ad nos accedit ana ueritas attias
 filo praalumna. Cissium uehicali biroti genus. M. Tullius
 philippicatum lib ij delituit in quadam caupona, atq; ibi se
 occultans perpotauit ad uesperu, inde cessit celeriter ad urbe.
 Celeratim celeriter. Sisenia historiarym li. y. quo magis tele-
 ratum poterant, in insidijs suos disponit. Copiantur a copia
 honeste positum, ut lignantur, et pabulantur, et aquatur Cae-
 lius lib. i. armis, et magno commatu, sed praeda ingenti co-
 piantur. Virg. geor. lib. iij. sub moenibus urbis aquantur.
 Constatere est confundere, uel committere. V arro manio. Harum
 aedium summe aetia confutabant architecti omnes. Idem lib. i.
 hui sedina cocus magnus abenium quando seruit, paulo confu-
 tat trua. Coplurtes frequenter Cato suafone in legem populj,
 qd complurtes usu uenit, omni tempore ante uentum esse. Rep.
 reddimus. Idem originum lib. iij. Complurtes eorum milites
 mercenarij inter se multi, alteri alteros inter se castris occidere.
 Plautus persa. Quid metuis metuo hercle uero, sensi ego coplu-
 rtes. Cognomen est eiusdem nominis. Afranius diuortio. le-
 tium genus cognominatis morborum cognominis. Cly-
 peat. Pacuvius Hermiona. Currum lig, chlamyde cotorta cly-
 peat brachium ita et Galeare. Cinnna in epigrammatis, mi-
 seras audeat galeare puellas. Conuassare dicitur furto omnia
 colligere. Teren. phor. A liquid conuassasse, atq; hinc me conue-
 rem protinus in pedes. Cluet nominatur Lucilius lib. ij.
 Quia opera Trognus calix per castra cluebat. Ennius Am-

10

20

30

40

50

60

bracia. Per gentes esse cluebat oium miserrimus. Pacuvius lib
 na. sed haec cluentur hospitium infidelissimi. V arro εὐνοῦ ποδῶ
 ἄρα. Pacuvius, discipulis dicit porro is fuit. Ennius, multa-
 rum Pompilius clueor tibi adas. Lucilius libro xxvij. Vignis
 domi an tringita, uel centum uicidias alas. Contenturum,
 Lucilius lib. xxvij. Tu Luciliu credis contenturum, cum me
 rupcrim, summa omnia fecerim. V arro de liberis educandj,
 uel maxime illic didici, et stitenti heriacam mol sum, E surien-
 ti panem cibarium siligineum, et exeritatio summum suuam.
 Canias ueteres sursures esse uoluerunt. Lucilius libro xxvij.
 Quanti uellet quam canias apulte, et maconis manu.
 Concorditas pro Concordia Pacuvius Hermiona. Concordite-
 tem hospitio adiunctam perpetem probitatem conseruetis.
 Commentum pro communitum. Plautus amph sic iam Amph
 tryonem aduenientem, ab adibus ut abeat quouis pacto, sic
 commentus fies. Cribrum, Lucilius lib. xxvi. Cribrum, in-
 cerniculum, lucernam in lateram, in telam, licium. Conte-
 misticu. Lucilius lib. xxvi. Ego enim contemsticus fieri, et fisti-
 dire Agamemnonis. Corci est, honeste dictum animo sedet.
 Lucilius libro xxvi. Et quod tibi magnopere cordi est, mihi ue-
 hementer displicet. Idem, si tibi porro istae res idcirco est cor-
 di, quod re uilem. Congenudare est flecti genibus. Caecilius
 annali. li. yi. Ipse regis cinnus equo ferit pectus auorsum con-
 genudat, percussus deiecit dominum. Causari causam dice-
 re, uel defendere Acius Medea. Qui potis est repelli quisqua,
 ubi nullus est causandi locus? Afranius emancipato. uidet facti-
 on de causaris patrem. Pacuvius armorum iudicio. Qui se ad fi-
 nem esse ad causandum uoluit. de uirtute is ego cernundi do po-
 testatem omnibus. Celebrescat celebris fiat. Acius Diome-
 de. Et qualis fuerit fama celebrescat tua. Coepere incipere.
 Caecilius periboea. Rastraria are obsuro. hercle desina mane
 copiam. Plautus menechmis Neq; ego insano, neq; pugnas, ue-
 lites coepio. Idem truculento Dum abeam quodam, et ubi mi-
 hil coepiam. Certissans certa fiane Pacuvius chryse. aqua
 eccos unde certissant. Celebre non solum frequens, sed etiam
 melox. Acius egypto, celebrigradu gressum acelebrasse doat.
 Calliscerunt prout calluerunt. Cato de bello Carthagi-
 nensi. Aures nobis calliscerunt ad iniurias, abeat, alium qua-
 stum coepiat. Commetare commere. Nouius bubulco cerdo-
 ne. Cum ad lupam nostram tam multi crebro commetant lupi.
 Afranius uirgine. Quo tu commetas? ubi confixus desides?
 Concalluit. M. Tul. lib. iij. ad atticum. locus ille animi nostri,
 stomachus ubi habitat, olyn concalluit. Et de deorum natura li
 bro. iij. Quoru tanq manus opere, sic animus usu concalluit.
 Concere cum perturbatione commouere. Acius Medea Ni
 si quas terrestres pontus strage conciet. Afranius de posito. Di
 sunt irati tibi, qui conciere cogtes tantum mali. Ennius dulore
 ste. Extemplo egisti fidem nuncupantes conciebant populum.
 Conglomerare inuolueve, superaddere. Ennius Thyiste. Heu
 mea fortuna, ut omnia in me conglomeras mala. Congerma-
 nescere coalescere coniung, uel consociari. Quadrigarius ana-
 nalium Facite exempla eorum, ut uos cum illis congerman-
 scere sciatis. V arro reru humanaru li. iij. Postea cum hu unam
 Remp. conuincti, et congerminati tenere. Collabella ad-
 iunge labra. Laberius annaliu. Peranna collabella osculum.
 Cymbalifare cymbala quater. Cassius hemina li. iij. Mu-
 lier cantabat tibijs phrygijs, et altera cymbalifabat. Con-
 annare conficere, uel colligere. Nouius belli poenali. iij. Tran-
 sit melitam Romanus excretus, insulam integram irit, popu-
 latur, uasat, rem hospitum concinat.
 Catullire esurire, uel libidinari Laberius lacubalerna. San-
 de una exoletu impatienti catullientem lupam. Cadua-
 ter praecipitanter.

tes praecipitanter. V arro Extratione aut frigidus nimbo aqua
 ista caduiter ruentis pertimmerunt aquatila querquetula na-
 tantes. Cupienter cupidissime. Acius philofoeta. cui potestas
 deus tua cupienter malis membra discrepat suis. Ennius phoe-
 nic. Stultus est qui cupida cupiens cupienter cupit. Comme-
 morare commonefacere, in memoriam reducere. M. Tul. de se-
 nectute. Pithagoreorumq; more exercenda memoriae gratia,
 quid quos die dixerim, audiuerim, egerim commemorare uespe-
 ri. Idem de finibus bonorum, et malorum lib. primo, sed a te
 opportune mentio facta est. Sed etenim me uis audire. Cicero,
 quae nam sit istius ueteris, quam commemoras academiaru de
 finibus bonoru peripateticorumq; sententia. Coniectarium
 effiax, pfectu. M. Tul. de finibus bonoru, et maloru lib. IIII.
 Illud uero mihi me coniectarium, sed in primis habes illo-
 rum. Concubia nocte primi somni. Sisenia historiarym li.
 IIII. Ipsi legati concubia nocte oppido digressi iam supra ho-
 stium munitionem succedunt. Cistas. Sisenia histo. lib. IIII.
 Cistasq; quae erant legum ferendaru gratia portae defecerant.
 Centones, et Cilicia. Sisenia histo. lib. IIII. Toppis aceto
 made factis centonibus integuntur, quos supra perpetua clasi
 suspensa alicia obtunduntur. Crebriudinem pro crebritate
 Sisenia histo. lib. IIII. Nam clandestina celeriter transigi apud
 nos cogitata dia decet, non explanari. Cementa lapides
 non magni modi, quibus edificia consurgunt. Sisenia histo. lib.
 IIII. Formidine oppressus, quod humile cementis instructum
 oppidi murum sciebat. V arro bimargo. Non te pudet manū
 cum domi tuae uidet commilitonū tuorum. cohortis seruis tuis
 ministrare cementa. Cis postu pro ultra Sallustius. Cis
 Rhenum, atq; inter mare nostru, et oceanum, nisi qua palu-
 dibus inuia fuit pdomita. V arro rhetoriarym li. XX. Eo die
 cis Tyberim redundauit est, quod de caelo auspicari ius nemini
 sit praeter magistratum. Quadrisariam. V arro rhetoriarym
 lib. XX. Et ea, quae ad mortales pertinent, quadrisariam di-
 sperterim, in homines, in loca, in tempora, in res. Concal-
 ficere exercitare, uel incendere, uel hortari. Cicero de deoru
 natura lib. II. Et ait idem, cum brachium concalferit, tum se
 solere pugnare. Idem ad Pansam li. III. Nos uentidians rumo-
 ribus concalfecimus, Caillantur, ut iocantur. Cicero de ora-
 li III. caillantur, aut aliquid de oratoris arte pauas praepi-
 unt libellis. Caus pro sapiente. Cicero Thusc. lib. II. Sed ho-
 mo catus nunq terminat, nec magnitudinis, nec diuturnitatis
 modum. Contrahi dictum est honeste quadam tristitia libe-
 rari, et solitudine, aut maerore. Cicero Thusc. lib. IIII. hoc
 detracto, quod totum est uoluntarium, egritudo erit sublata, il-
 lam maerens morsus, tamen haec contractum qua quaedam ani-
 mi relinquantur. et lib. IIII. Itaq; haec prima definitio est, ut
 egritudo sit animi aduersantis ratione conuactio. Ciceres.
 Cicero Thusc. li. V. Partim solinaas, partim cogregatas imma-
 nes quasdam, alias autem ciceres, nonnullas abditas, terraq;
 actas. Cuius unde. Cicero Thusc. lib. y. Socrates quidem
 cum rogaretur ciuitatem se esse diceret, mundanum inquit.
 Cibarium, quod nunc aut de pane sordido, uel de alio indigno
 dicitur. V arro modio. In cubiculo dormire mallem scilicet po-
 tius unum meum cibarium, quam ego domum cibarem. Idem
 εὐνοῦ ποδῶ. Tuus autem ipse frater cibarius fuit Ari-
 stoxenus. Cae. Thusc. lib. V. Cui cum peregrinanti comitibus
 non secutis cibarius in cassa panis datus esset, nihil uisum illo
 pane inuidius. Comedones ab edendo. V arro modio. Pu-
 tat fore hoc, quod hinc comedombus conuenit, usu quibus nota
 uoluntate comedunt, dumtaxat gula gaudet. Caelem uitis
 tobur. V arro de re rustica lib. I. Quem dicimus caulem, ut
 Virg. li. XII. Puberibus caulem folijs. V arro. ex sarmento cau-

les qui nati sunt de ijs qui plurimum ualent, primum, ac se-
 cundum, nonnunq etiam tertium relinquere, reliquos decer-
 pere. Continuare conuenire, concurrere. Sisenia histo. libro
 VI. Marius ostio liri se uehitur, atq; anariam suos continuare.
 Cinefactum in anerem dissolutum, figuratio, ut tepesfa-
 etum, et labefactum. Lucretius lib. III. At nos horritico cine-
 factum te prope busto. Coxendias, coxas. Lucilius. Caput
 collo sustentatur, truncus sustinetur a coxendicibus. V arro de
 re rustica lib. I. Lata fronte, naribus simis, lato pectore, crassis
 coxendicibus. Conditaneu qd condi, uel condiri potest recte
 dia. V arro de re rustica li. I. In agro crasso et calido olea codi
 taneam, radium maiorem, salentnam horatam, poseam serga-
 nam, colmineam albicarem. Coenatus, ut pransus, ut potus,
 ut lotus, idest confecta caena. V arro de uita populi Ro. lib. iij.
 ut eius conuiuium qui triumpharet in capitolio, uidetur esse pro-
 prium, ut ipse potius domum reduceretur coenatus a conuiuiio.
 Cirros capitis crines. V arro Cato, uel de liberis educandj.
 Itaq; ambracia primum capillum pucilem demptum, ite cir-
 ros ad Apollinem ponere solent. Catellos. V arro Cato, uel
 de liberis educandj. Quare meliuscula curae coeuetudinis pue-
 rilis illorum, qui suis catellis ministrant, quod edent.

D

Extima pro dextra. V arro τῆς ἀξίως
 Porro inde ab uno quoq; compito terna uia
 oriuntur, e qbus singulae extima exitu ad cae-
 los habent proprium primo compito dextima
 uiam munit Epicurus. Desueuillium pro
 desuefici illum. i. consuetudinem ei abstuli. Titinnius gemina
 parasitos amouit. Lenonem adibus absterrui, desueui, nequid
 ad caenam exiret extra consilium meum. Dapalis caena est
 amplis dapibus plena. Titinnius. V arro. Toto sit in foce de li-
 gnis mihi dapalis caena. Diuitiant pro diuites faciunt. Acius
 Asynacite. Nihil credo auguribus, qui aureis uerbis diuitiant
 alienas, suas ut auro locupletent domos. Turpilium trasilione,
 diu me diuitiant. Desquamat squamis expoliat. Plautus Aulul.
 Drome desquama piscis. tu Macherio gongrum, murenam
 exdor sua, quantum potes. Lucilius satyrarum lib. VII. sador,
 subellor, desquamor, punicor, ornor, expilor pingor. Dear-
 tuare est quasi per artus concidere. Plautus captiuis, tum igitur
 ego deumctus, deartuatus sum miser. Idem in eadem. Deartua
 sti dilacerauisti, atq; opes confecisti. Demoliri, diruere. Sallu-
 stius historiarym li. IIII. Pluteos rescindit, ac munitiones de-
 molitur, locoq; summo potitur. Diuidos separatos. Acius An-
 dromeda, nosq; ut seorsum diuidos leto offeres. Dispuluerat
 re est dissoluere. Naeni. gymnasticu. saxa sylbas, lapides, montes
 discias, dispulueras. Differitas pro differentia. Lucretius
 lib. I III. Tantaq; in his rebus distantia, differitasq; est.
 Debilo, debilis. Ennius li. VIII. debilo homo. Domationem.
 Pacuvius Hermiona. Na solus danaps hic domationem dedit.
 Lucilius lib. XXVI. Domationis cupidi imperium regis pene-
 imminuimus. Designare cum nota, et ignominia aliquid
 facere. Teren. adelph. Illa, quae ante facta sunt, igno, omitto, modo
 quid designauit? Deblaterare est obloqui, confingere. Lucilius
 lib. XXX. Deblaterat, plenus bonus, rusticus concinit una.
 Deletlenon qd deletatur, sed qd delectat. V arro modio, si di-
 splicabit, et tibi latu mare parvis, quantum spongiam deletlem.
 Datatim, idest inuicem dando. Plautus Curculione. Tum isti,
 qui ludunt serui sarrarum datatim in uia. Afranius, homine
 datatim uxorem ut ludas. Pomponius adelph. quod ille dicit
 cum datatim in lecto tecum lust. Nouius exodio. In molis non

ludunt raptum, pilo datatum morsu. Dividia est tedium. Accius armorum iudicio. Huius me dividia cogit plus quam est par loqui. Turpilium Epiclero. Sperabam consilia nostra dividiæ tibi, cum ætas accessit, non fore. Dulcitas, dulcitas, pro dulcedo. Accius tercio, suavem linguæ sonitum, o dulcitas conspiciunt animæ. Cæcilius Syracusis. Tanta huic inuasi in corda indulcitas. Cicero de deorum natura lib. iij. Quam etiam gustatus qui est sensus ex omnibus maxime voluptarius, quique dulcedine, præter ceteros sensus comouetur. Discorditas pro discordia. Pacuvius Hermiona, quantumque ex discorditate eladem importem familie. Deletio. Lucretius lib. xxix. Deletionem nostri ad unum exercitum. Depeculassere, ac deargentassere, et decaulatiare. Lucretius lib. xxvi. Depeculassere aliqua sperans me, ac deargentassere, decaulatiare oburno speculo depeculassere. Dissilare est statu disturbare. Plautus Cuius tu legiones distulisti spiritum. Lucretius lib. xxvi. Pars diffiatur uento, pars autem obrigitur frigore. Danunt, dant. Pacuvius Iliana, diu me, etsi pdunt tamen esse ad uitam expectant, quod prius quam intereo, spatium ulascendi danunt. Plautus pseudulo, cui seruitutem diu danunt lenonia. Nænius belli tunica libro III. eam carnem uictoribus danunt. Cæcilius Plotio, patiere quod datur, quando optata non danunt. Deamare, uehementius amare. Afranius Vopiso, uoluptatem capio maximam, cruciari tuæ culpa, qui det et de illa pefuma, quam deamas, promere. Decollare, ex collo deponere. Cæcilius. Notitia non habes uide, tibi tradidi, in tuo collo est. decollet caue. Degulasse est gula dedisse. Afranius. Brundisium inmo iandudum obcauissse, degulasse oportuit. Delectare, illucere attrahere. Ennius thyeste. Et me Apollo ipse delectat, ductat delphicus. Quadrigarius annalium libro III. Fabius de nocte cepit hostibus castra simulare, pugnare, eum hostem delectare, dum collegæ id caperet, quod captabat. Delicia, ex plana, indiga. Accius Achille, Quare alia ex crimine inimicorum effugere possis, delicia. Cæcilius, ista te, inmo uero hæc sol ante solium sum res delicia. Titinius libro quinto. Quid istuc est? aut istuc sibi uult sermo? Mater delicia. Deuorare absumere, eripere. Accius Aeneadis. Patrio exemplo et me dicabo, atque animam deuorabo hostibus. Dignet, dignos putet. Pacuvius Iliana, quis deos infernos quibus caelestes dignet deorare hostes? Debilitat, debilitate. Pacuvius, misere me lachrymis lingua debilitat stupet. Demagis, ualde magis. Lucretius libro XVI. Rex corus ille duos hos uentos, Austrum, atque Aquilonem nouissime alebat solos demagis istos ex nymbo auillos, nec nos seneces putere. Diu pro die, unde, et interdum dicitur. Titinius fallonibus, nec noctu nec diu licet fallonibus quiescant. Plautus mercatore. Nocturnus, et diu ut uiro subdolassit. Idem aulularia, Nec noctu, nec diu quietus unquam eam, nunc dormiam. Dubitatum, dubitanter. Cæcilius annalibus libro III. Imperator conclamat de medio ut uelites in sinistro cornu remoueantur et gallis non dubitatum immitant. Sisenna hist. lib. iij. Quod hostem non dubitatum cum pluteis, ac scalis iter facere cernebat. Dissedere, hiare, diuidi, distendi. Mar. Tul. de officijs lib. III. hinc ille Gyges induitur a Platone, qui cum terra discessisset magnis quibusdam imbribus. Sisenna hist. lib. III. Armata dextra ducti, magisque in latitudinem discedunt. Delegare ueteres distereere posuerunt. Plautus Amphitryone, sicut fautores delegatos uiderunt. Depesere a græco magis significantiā, et originem trahit. Homerus odyssea. V arro mysterijs, sed tibi fortasse alius molit, et depfit. Dolatum quod dolatum usu dicitur quod est p coxum, uel abra sum, uel effusum. V arro. Agathone,

10

20

30

40

50

60

Num nam celatus in manu dextra scyphus, celo dolatus artem ostentat Mentoris. Cicero dolatum Academicorum lib. III. Non enim est ex saxo, aut cultus e robore dolatus. Desobinatis, sancijs, et defectus. V arro meleagris. Sin autem delectationis causa ueniamini, quanto facius est saluis cruribus in circo expectare, quam his desobinatis in sylua curare. Dentar pagas, quas græci δοντάρπας uocant, latine uoluit appellari V arro quinqueatribus. Hic bipensile forapem denatarpaga. Desubulare perfordere. V arro sequi, esse. unam ueniam esse non amouisse duce uirtute hanc esse nobile. Alteram Carneadem desubulasse bona corporis fecitum. Dormitio. V arro sexagesimo. Stulta nostri pectoris dormitio, niglabis. et alio loco idem, quid mihi somno, si dormitio tollitur? Dissentaneum discors, et dissentiens, ut consentaneum contra. Nigdius, eum locum facit dissentaneum. Decidia, que cadant ut occidia, que occidant. Laberius finalium non ubi caput a folijs decidua folia pandit. Duodeuicesimo ita ut duodecimo. V arro humanarum rerum lib. XVI. Mortuus est anno duodeuicesimo, rex fuit XXI. Cato quarto originum, de inde duodeuicesimo anno post dimissum bellum, quod III. et XX. annos fuit Carthaginiensis sextum de foedere decernere. Diurnare honestum uerbum pro diu uiuere, et apud ueterem prudentem authoritatis inagnita. Neque optimum quæque in suos solent diurnare. Duritudo pro duritia, Cato in uenturum, qui illius inquit, imprudentiam qui uerat, et duritudinem. Delitia numero singulari, quod aut rarum est, aut singulare. Plautus. Mea uoluptas, mea delitia. Diritas. Mar. Tul. de senectute. In altero diritas. Dirissimum senecum. V arro bimargo. Scena quem senem latina uidit dirissimum. Dijs diuinis, ac iugibus. V arro dyos apds lupar. Quem nobilem diuinum lyras sol hermoque quadam gubernans motibus dijs uiget. Dicteria quasi dicta non seria. V arro dyos apds lupar. Quam mobile, neque orto psalictium attulit psalterium quibus sonant in græcia dicteria. Dissalare est separare. Sisenna hist. lib. III. Dissalati ab signis digressi omnes ac dissipati. Idem tanto passim dissalantur. Diloriare dictum est scindere. Cicero de oratore lib. II. qui in causa peroranda non dubitauit excitare reum consularum, et eius diloriare tuniam, et iudicibus ciuitatem aduersam senis imperatoris ostendere. Diuitior. Cicero de oratore lib. III. Inde ille licentior, et diuitior fluxit dithyrambus. Deturbare deicere, demouere. Sallustius lib. II. manibus deturbat. Virg. lib. quinto, puppi deturbat ab alta. Et libro sexto. Inde alias animas, que per iuga longa sedebant, deturbat. Diuida, ut dissensionem, Accius phœnissis. Ne horum diuida, et discordia dissipent, et disturbent tantas etiam optimas ciuium diuitias. Deintegrare diminuerere, deingere, deimngere, separare, dissociare, denasce, decretere. Cæcilius. Nomen uirginis, nisi mirum est, deintegravit Pacuvius Chryse. Perq; nostram egregiam unanimiū, quam memoria deingit. Cassius Hemina annalium libro secundo, que nata sunt ea omnia denasce aiunt.

E

Virescat. V arro prometheo lib. XV. Atque ex sanguinibus dolore enirescat colos. Euallare dictum excludam, et quasi extra uallum mittam. Titinius prilia, qua ego hodie extorem hac domo faciam pilariem pallia euallauit. o pulchre. V arro et rapior et dicitur et rapior. Donec foras non intus euallauerunt.

Exantare

Exantare significat excludere. Plautus bacchidibus. Nam exedo cuius exantare cor potest. Lucretius satyr. lib. ij. Quare ego nunc emilio, præcanto, atque exigo, atque exantio. V arro eudæmonibus. V bi uident se cantando ex ara exantare non posse, de ripere incipiunt. Extundere est extorquere, uel inuenire. Afranius epistola. atque adeo extundo exitio datur mihi custodiendus. Virgil. georg. lib. ij. Vt uarias usus meditando extunderet artus Paulatum. Exculpere est extorquere. Plautus astellaria. In questione uix exculpsi, ut diceret. Lucretius satyr. lib. ij. Nunc nomen, iamque ex testibus ipse rogando exculpo, hæc dicam. Idem, ut Esurienti Leoni ex ore exculpere prædam. Eregione posium est exaduerso. Cicero academicorum libro iij. Nec ego non ita uos etiam dicitis esse eregione nobis in contraria parte terra, qui aduersis uestigijs stent ad contra uestigia. Exorbebo pro exorbeam. Plautus epidico. iam ego me comortam in irudinis, atque horum exorbebo sanguinem. Turpilii Leucadi. Iam ego istam tibi tristitiam exorbebo. Exorgerem exhoriam significat. Plautus epidico. Atque exorgerem do mo prosum. Expapilato brachio, quasi usque ad papillam reudato. Plautus milite glorioso. Idem conuexum in humero lauo expapilato brachio. Exos dicitur sine ossibus. Lucretius lib. ij. Exos, et exanguis tumidos pestifera artus. Extrarium quasi alienum. Afranius suspecta, ut me esse in hac re dicit abste extrarium. Errabundus pro errans. Virgil. Si qua forte ferant oculus se se obuia nostris Errabunda bouis uestigia. Exandescencia ira, auidia feruetia. Cicero Thusc. lib. iij. Ludis ne ira, exandescencia, odium, inimicitia, discordia. Idem in eod. exandescencia autem est ira nascentis, et sine modo existens. Emulgere sine labore tollere. Terentius Phor. Emunxi argento senem. Effutire cum mendacio dicere. Terentius Phor. Ne uos forte imprudentes foris effutiretis. Cicero Thusc. lib. y. Nec hæc sic agit, et tempore quasi effutire uideatur. Lucretius. Mater licet similis ratione effutiat ore. Eleuui maculant. Lucretius lib. y. Si hic uestimenta eleuui luto ab eo risum magnam ad cachimum imprudens subijcit. Eleuui purgationem. Lucretius lib. xxxi. Vt eleuui facere pro ueneum uelut. Exponere pro exempla boni ostentare. Cicero Academicis libro ij. Frangere aueritiam, scelerata ponere, uitam suam exponere ad imitandum inuentum. Expetunt pro uolunt. Pacuvius Iliana. Diu me, etsi perdunt, tamen esse ad uitam expetunt, quod prius quam intereo, spatium ulascendi danunt. Expalpate, elicere. Plautus penulo. Quid faciam ex ora, blandire expalpa. Pomponius collego. Siquid expalpate possim ab illo. Plautus uidual. Nunc seruus argentum a patre expalpabitur. Expergo pro expergescio. Accius Antigona. Heus uigiles properate, expergite pectora tarda sopore, expergite. Sætra nuntijs bacchis, ex templo exite uadit, qua genitrix, et omnis uocis expergit sono. Extrabui pro exibunt. Afranius auctione. Simul limen intrabo, illi extrabunt ilico. Efflictum uehementer. Plautus penulo. Earum hic adolescens alteram efflictum perit. Pomponius Dotata. scio pol te illam amare efflictum. Laberius bello, In stria domina nostra priuignum suum amat efflictum. Expulsum dictum a frequentu pulsa. V arro ser a parecte. Purgatum scito quoniam uidebis Romæ in foro ante ianuas pueros pila expulsim ludere. Nigdius commento lib. xx. Cuiusmodi genus aduerbiorum aduerbii motu, qua enenit ut pulsim, cursum. Eluuiio corruptus, et morbi feris operis tractus. Mar. Tul. de officijs lib. ii. Qui collectis ceteris causis eluuiouis, pestilentia, uastitatis. Exhiberi inferri. Mar. Tul. de officijs lib. iij. Quod cum audiuisset adolescens filius negotiū exhiberi patri. Equuleos diminutiui ab equis. Mar. Tul. in Hortensio dicit uoluit. Vt igitur domitores equorum non

10

20

30

40

50

60

uerbera solum adhibent ad domandum, sed cibum etiam saepe subtrahunt, ut fame debilitetur equuleorum nimis effrenata uis. V arro eudæmonibus. Neque furcentem equuleū damacriuum insanus equiso exhibebis morbi fluctibus educat unquam. Pomponius decuma fillonis ubi insiluit inculenatum equuleum, ubi uoluit torror. Emancipatum submixtum, dedimus. Mar. Tul. de senectute. Ita senectus nimis honesta est, si seipsam defendit, si uis suum retinet, si nemini emancipata est, si usque ad ultimum spiritum dominatur. Exiurare, et deiurare. idest ualde iurare, ut deamare. Plautus amph. Exiurauisti te mihi dixisse per iocum. Exornare ornare, ut extruere, insinuere. Plautus aulular. Repudium rebus paratis, exornatis nuptijs. Virgil. en. lib. iiii. pulchramque uxoris urbem Exeruis. Cicero Thusc. li. ii. Modo est aliqua patientia, si nulla est, quid exornatur philosophia? Equiso pro equite. V arro Triodite Trifilio. Nam aut equus qui aduehendum est natus, tamen hic traditur magistro, ut equiso doceat solium. Idem Mar. Tul. de. Quam nauitia equijones, per uiam, qua ducere loca. Idem eudæmonibus. Neque furcentem equuleū damacrinum insanus equiso exhibebis morbi fluctibus educat unquam. Eumuchare. V arro lege minia. Siqui patriam maiorem parentem extinguit, in eo est culpa, quod facit pro sua parte is, qui se eumuchat, aut aliqua liberos producit. Equilam equam. V arro lege minia. Nemo est tam negligens, quin in summa diligentia ligat asinum, qui suam saliat equilam. Esurigo famem. V arro παρῆ μαι πρῶν, ubi lubet, ire licet accubatum, accedo strenuosus, silimus, quod esurigo sine debet costas. Eritium. V arro sexagesimo. si circumspexerit, atque inuenisse, cum dormire cœpisset, tam glaber, quam Socrates Galbam esse factum eritium e pilis albis cum proboscide. Elucifcare dictum a luce. Laberius scito fulgentis splendore pecuniam uolo elucifcare exitum atatis meæ. Exigore pro a me exigetur. Cæcilius excino. ego illud minus nihil exigore portorium. Edulcare pro dulcibus facere. Maestus. Quapropter edulcare conuenit uitam, curasque acerbas sensibus guber nasse. Equitem pro equo. Virgil. georg. li. iiii. Atque equitem docere sub armis insulare solo, et gressibus glomerare superbos. Ennius annali. li. y. An non quadrupes equites. equitate quoque. Lucretius. cum dicit cum sit hominis equum insidens. Quis hunc currere equum non æque equitare uidebat, his equitat, curritque oculis. Exequiantur ab exequijs annuuntur, et epulantur. V arro bimargo. ipsam propter uix liberti semiarati exequiantur. Exedra. Mar. Tul. de officijs. et de finibus bonorum, et malorum lib. y. sunt in ipsis locis iudicia summorum uirorum, tamen ego illa moueor exedra. et de oratore libro iiii. Tunc dedita opera quiescentibus alijs in cum iam exedram inuenisse, in qua Crassus posito lectulo reabussit. Ergo postum pro ea causa. Virgilius libro y. illius ergo uenimus, et magnos erebi transuimus amnes. Sisenna historia lib. iiii. Milites, ut lex calpurnia concesserat uirtutis ergo ciuitate donari. Enixim pro enixe. Sisenna hist. lib. iiii. Ergo illos malos, et audaces semper enixim contra fortunas, atque honores huius ordinis omnia fecisse, ac dixisse sentio. Exinanita euacuata. Sisenna hist. lib. iiii. Denique exinanitas castris Romani, qui clauso se loco potuerant expedire. Exanclare est perperci, uel superare. Cicero Academicorum lib. iiii. Credoque Clitomacho ita scribenti. ut Herculi quendam laborem exanclatum. et Thusc. lib. i. Quod cum exanclauisset omnes labores, tum incederet in mortis malum sempiternum. Eugrum media pars inter natura alia nulli ebria. Lucretius. epodis Hymnis, sine eugro ac destina. Laberius centenario. Quare tãrdum ascendas, an concupisti eugrum scindere?

Exoticum aduentitium a graeco. Plautus must. Non omnes pos-
sunt olere unguenta exotica. Ebruiare ebruium facere, &
ebriacus ebruius. Laberius chere. Ebruiatū mntem hilariam
arripiunt. Idem Aulularia. Homo ebriacus somno sanari so-
let. Exfundare a fundo euertere. Coelius antipater lib. yij.
Resp. amisso exfundato pulcherrimo oppido. Externauit,
ut confertauit i. dementem facit. Catullus, Ah misera affidu-
is quā luctibus externauit spinosus Eryana ferens in pectore
curas. Excissarum laniatum, vulneratum. Plautus castella-
ria. Capillo scisso, atq; excissatis auribus. Edusam, & Poti-
nā deas praesides multo haberi puerorum. Varro Cato, uel de
liberis educandis. Cum pro cibo, & potione initiarent pueros
sacrificabantur ab edulibus edulae a Potina potinae nutriti.
Esculentum, & escarii ab escis, & ab edendo dictum. Varro
Cato, uel de liberis educandis. Fortunasse illos non natura praes-
tare, siquid his datum sit esculentum. Plautus mnechmus. Ea
enim uere lenta uincla sunt escaria. Ehippium tegmen
equi ad mollem uecturam paratum. Varro Cato, uel de libe-
ris educandis. Mihi puero modica una fuit tunica, & toga sine
fiscis calciamentis, equus sine ehippippo, balneum non quoti-
dianum, albens rarius.

F

Amulantur pro seruiunt. M. Tul. de Rep. lib.
ij. Est enim genus iniuste seruitutis, cum hi
sunt alterius, qui sui possunt esse. cum autem
hi famulantur. & de offic. lib. iij. Quam hi
seruitutis famulatus, & seruiantis uoluntati.

f

Firmitudo pro firmitas. Plautus asinaria. Si istam firmitu-
dinem animi obtines, salui sumus. M. Tul. de Rep. lib. i. Habent
aequalitatem quandam, qua carere diutius uix possunt libe-
ri, deinde firmitudinem. Fortunare est prosperare, & omni-
bus bonis augete. Plautus trinumo. De fortunabunt nostra con-
silia. Mar. Tul. ad Curionem. tibi patrimonium dii fortunent.
Afranius emāpato. Deos ego omnes, ut fortuna sint, praecor.

Fallam pro fallacia. Nonius de uerbis. Me non uocabit ob
eam rem, hanc feci fallam. Ficitatem dictum, ut oliuitatem,
id est fructus fia. Nonius, ficitores oēs capiunt ficitatem mers est
sine molestia. Fimbriae sunt omnis extremitas. Nonius ly-
curgo. ut uideam Vulcani opera haec flammis fieri flora.

Famulitas est seruitus. Actus andromeda. Nam postquam par-
uos uos oppressit famulitas. Pacuius atlanta. Quas famu-
litas, uis, egestas, fama, formido, pudor. Fidelitatem, id est
fidem. Actus myrridonibus. Nolo equidem, sed tu huic quem
scis quali in te sciet fidelitate, ob fidem naturam uiri igno-
se. Afranius uopiso. Id est intus actum perit. opera ni-
mirum mea ea aio fidelitatis. Falsum habuit, pro
sefellit. Sallustius Iugurtha. Neque ea res me falsum habuit.

Famul famulus. Ennius lib. yij. Mortalem summam fortunam
repente reddidit summo regno, famul ut optimus esset.

Flacet languet, desiccat. Lucil. lib. yij. Hic est macedo si agron
longus flacet. Actus Achille. An sepra iam flaccet, ferat.
Afranius diuortio. Disperii, perturbata sunt, iam flacet forti-
tudo. Ennius thieste. Instabunt conditiones, repudiato, et red-
dito. Fulgoriuit fulgorem fecit, uel fulmine afflauit. Nonius
sanē a suo sonitu claro fulgoriuit Iupiter. Lucilius lib. xxyi.

Luporum exhaesthorum maluanum, & fulgoritatem arborū.
Friget frigidum est. Virgil. lib. yi. Corpusq; lauant frigen-
tis, & unguunt. Ter. Phor. abi, tange, si non totus friget, me ene-
at. Fautorem fautorem, Lucilius lib. xxix. Fautorem ma-
tibi amicam, amatorem putes. Folliculum Lucilius posuit

pro corpore libro. xxyi. Ego, siquis sum, & quo folliculo
nunc sum indutus, non queo. Fligi affligi. Linius aegysibo,
Ipse se in terram saucius fligit cadens. Actus Epinausimache,
Nec perdolescit fligi socios morte campos contingit. idem aeg-
sibo. Heu cuiatis surpem funditus fligi studet. Frangere
frangi. Actus aegysibo. Neque fera hominum pectora surge-
scunt, donec uim perfererim imperii. idem euryface. Nunq̄
erit tam immanis, cum mea opera extinctum sciat, qui fra-
gescat. Fuam sim uel fiam. Pacuius duloreste. Responso
explanat, mandat me mater suat cognoscendi unquam, aut co-
tuendi copia. Titimius fullonia. Terii hercle uero Tiberi, nunc
tectum obsecro, ut mihi subuenias, ut ego maialis fuam. Lini-
us Hermiona. Obsecro te Antiale matri nequid tuae aduersus
suas. Afranius promo. Caue ne pendeas, si fuas in quaestione.
Ennius Hectoris lyrisia. Ego omnipotens te exposito, ut hoc con-
siliū a chiuis auxiliū suat. Facul pro faculiter. Hinc contra-
rium est difficult. Lucil. lib. yi. Deatre impune rati sunt pos-
se, & nolit a te facul propellere iniquos. Pacuius tucro. Nos
illum interea perficiendo propitiaturus facul remur. Afranius
auctio. Haud facul (ut ait Pacuius) foemina inuenietur bona.

10

20

30

40

50

60

Actus Meleagro. Erat uirile istuc ferre aduersam fortunam
facul. Var. bimargo. Quod utrum sit magnam an paruum fa-
cul, an difficult. Famulanter pro suppliciter. Actus tereo. de
uincat moue natum Semla affare, & famulanter pete.
Fluctuatim iactanter, & solute. Afranius pompa. tene tu, in
medio nemo est, magnifice uolo fluctuatim ire ad illum, acci-
pe hoc, tege tu & sustine. Fortunatim prospere. Ennius ana-
nalibus. Ea mihi reliqua fidei regno, nobisq; quiritis se fortu-
natim feliciter, ac bene uortat. Frustratum, & frustratim
per frustra, ut minutatim. Pomponius Verre agroto. Verum
illi ualent, qui luctantur cum leonibus, & te obiectis frustra-
tim passerim prandium saturarum, non frustratim, ne
mutatim dari. Fastidiliter fastidiose. Varro cras credo,
hodie nihil, quibus instabilis animus ardens mutabiliter nō ha-
bere fastidiliter inconstanti pectore. Eugre dictum est de-
terius fieri. M. Tul. de offi. lib. iij. siquis uinum fugiens uendat
sciens. Fatigare postum pro fatigari. Virgil. libro. yij. Olli
remigo noctemq; diemq; fatigant. Fraus pro fraudatus. i.
ad fraudis fructum nisi uenerit. Plautus asinaria. non placet me-
tuo in commune nequam fraudem fraudis fiet. Fax pro fa-
ce. Varro xi portos didaxonalu. Constituit mulierum tota
Roma, quae nocte fieri iuitia solita etiam nunc pinea fax indi-
cat. idem sexagesi. Adest fax inuoluta incedio. idem de uita po-
puli Romani li. ii. cum a noua nupta ignis in facie affretur,
fuo eius sumptus fax ex pinu ablata esset, ut eam puer inge-
nuus afferret. Flauissas eas dia Varro existimat, quos grae-
ci thesauros uocant in epistola, quam aduersus Marcum Sulpi-
tium dedit. Quintum Valerium coram nunc solitum dicere,
quos thesauros graeco nomine appellaremus, prisos latine fla-
uissas dixisse quod in eo non rude as, argentumq; esset, flata,
signataq; pecunia conderetur. Formidolosum, & qd ipsum
& quod sit formidabile. Sallustius in Catil. Non armatus ho-
stis formidolosus. Frumisci pro frui. Lucilius lib. xxyij. Aequē
frumiscor esō, ac tu. Coelius lib. ii. Domus suas quoq; ire inbet,
& sua omnia frumisci. Nonius. Par. co, quod magnopere, que-
sierunt, id frumisci non queunt. Fellare, exugere tam
eum, ad quem ueniunt, & hospitium lac humanum fellasse.
Fallaciloquentie. Mar. Tul. de finibus bonorum, & malorum
li. iij. Quae diligentissime contra Aristonem dicuntur a Chry-
sippo ex ea difficultate ille fallaciloquentie. Fabella. M. Tul.
de finibus bonorum, & malorum lib. y. Libenterq; se cum his
congregant, dantq; se ad ludendum, fabellarumq; auditione

duantur. Ferabite positum pro agresti. Sisenna historia-
rum li. iiii. et partim ferabite, partim lauro, et arbutu, ac mul-
te pinu, ac myrteti: abundant. Foramen Sisenna histo-
li. iij. Neq; portu, neq; ullum foramen erat, quo posset eruptio
fieri. Flexanima, Cicero de Orat. lib. ii. Tantam uim
habet illa, quae recte a bono poeta dicta est flexanima, atque
omnium regna rerum oratio Pacuius Hermiona. Hoc flexa-
nima, atq; omnium regna rerum oratio. Frons pro fron-
de. Virg. Geor. lib. ii. Frons teneba impudensq; laborum. Var-
ro de re rustica li. i. Quod Cato ait circum fundum ulmas, &
populos. unde frons ouibus, & bubus sit. Fale turres sunt
ligneae. Enni. lib. xv. Malos defindunt, fiunt tabulata faleq;
haec sunt & in arce, quae apud ueteres propter spectatores e-
liquis erigebantur. Foria sterora liquidiora. Pompo-
nius Macco. Conforisti me Diomedes. Lauerius in paniliis.
Foriolus esse uideris, in coleas catas. Foriolus qui foria faale
emittat soluti scilicet uentris. Flores sex uini. Caecilius
ad Pol. Ego neq; florem, neq; flores uolo mihi, uinum uolo.
Februare positum pro purgare, & purefacere. Varro de uita
populi. Ro. lib. i. In eorum enim sacris liba cum sunt facta, in-
cerni solent farris semine, ac dicere se ea februare. id est pura
facere.

G

Rumire dicuntur porci, quod eorum proprium
uocis est. Varro ab originibus πρὶ ἀρρωπιῶν
porcos. Grunni lepto lacte satur mo-
la mactatus porcus. Cicero Thusc. lib. v. aut
grunniū cum inuolatur sus. Laberius se-
dicato Grunicentem aspexi serofam. Grundulsi lares di-
cuntur Romae, constituti ad honorem Porcae, quae triginta pepe-
rerat. Grandire est grandem facere. Varro rerum diui-
narum lib. ij. Cum aut humus seminari incipere non possit,
aut recepta non reddat, aut edita grandire nequeat. Plautus
autil. Testudineum istum tibi ego grandibogradum. Lucreti-
us lib. ii. Quae nunc uix nostro grandescunt aucta labore.
Idem li. i. Quaeq; sua de materia gradescere aliq; Actus me-
leagro. Fruges perhibet pergrandescere. Pacuius duloreste.
Nec grandiri frumiscor posse, nec mitescere.

g

Granditatem maiorem aetatem. Sisenna histo. li. iiii. neq; aeta-
tis granditatem, neq; ea merita, neq; ordinis honestatem, aut di-
gnitatem sibi esse excusationi. Grauidinosi. Cicero Thusc.
lib. iiii. Itaq; diuinus grauidinosos quosdam terminosos.

Grallatores sunt colobatharari. Grallarae enim sunt fi-
stes, qui mittuntur. Varro mutuum muli scabunt. Grae
πρὶ ἀφορισμῶν. Grallatores qui gradiuntur perticae ligneae
ab homine isto, qui in ista tanguntur scilicet nostri sunt.
galeae crura, ac pedes nostri effiare unntoi, sed ab ani-
mo mouentur. Grandiloqui. Cicero Orat. Nam & gra-
diloqui (ut ita dicam) fuerunt cum ampla & sententiaru gra-
uitate, & maiestate uerborum. & Thusc. lib. v. Qui tandem
isti grandiloqui contra haec duo, quae maxime angunt.

Guttatim. Plautus mercatore. Quo guttatim contabescit. quasi
in aqua indideris salem. Ennius Heccuba. Vide hinc meae ing
lachrymae guttatim cadunt. Graclitudo, & graclens pro
gracilis, & gracilentu, pro gracili, & graclium pro gracili-
tas. Actus Amphitryone. Tamen & statuae graclitudo, et pro
pemedum luctus facit ne dubitem Ennius libro. VII. Dedu-
cunt habiles gladios filo gracilento. Nanius protepsilo. Demia
gracilentis colorem, dum ex hoc gracilens sit. Turpilus cane-
phoro. Nostri quam sit gracili corpore. Grandenitas. Actus
A. Lamacho. Ne quia nec uos, nec ille impune irrideret me

am grandenitatem. Idem bacchis. Quia neq; uetustus, neq;
mores, neq; grandenitas. Pacuius Hermiona, quod tamen ipsa
orbitas, grandenitasq; pelei per penuriam stirpis subaxet.

Geminitudinem. Pacu. Atlanta. Habeo ego istam qui distin-
guam inter uos geminitudinem. Gnauitas, scientia. Sall. hist.
lib. iiii. Diuersa, uti solet, rebus pditis ascessiuit. Naq; alij fidu-
cia gnauitatis locoru occultam suam sparsi globis eruptione in-
tentauere. Gallulare pubescere. Nonius ex odio puerum
mulieri praestare nemo scit quanto melior sit, cuius uox gallu-
lasat, cuius iam ramus roborascit. Gratulari, gratias agere.

10

20

30

40

50

60

Ennius Heccuba. Iupiter tibi summe tandem male re gesta gra-
tulor. Nonius belli poenici li. iij. Isq; sursum ad caelum suas
res Ammulus gratulabatur diuis. Afranius Cinerario. Quod
saluus uenis melius est gratulor dijs. Carire quasi in-
pte strepere. Cicero de Orat. lib. ii. Nam & seclis multis ante
gymnasia inuenta sunt, quam in his philosophi carire cape-
runt. Gargariare. Varro in epistola ad Fusiu. Quin-
tiporis clodians forae, ac poemata eius, gargariadis dices o for-
una, o fors fortuna Gallinas. Cicero academicoru li. iiii. Qui
gallinas alere permultas quastus causa solerent. Idem lib. ii.
Cui ouum inspexerit, quae gallina peperisset, dicere solebant.

Gabalum cruceam dia ueteres uolunt. Varro πρὶ ἀμύρου
φιναρπιλας. Nos barbari, quod innocentes in gabalum suffi-
gens homines, uos non barbari, quod noxios absoluitis?

Genialis hospitalis. Satura de antiquitate uerboru lib. iiii. Scis
enim geniales homines ab antiquis appellatus, qui ad inuitan-
dum, & largus apparandum abum promptores essent.

Gangrena est cancer. Lucilius lib. i. Serpere ut gangrena ma-
lo, ad quem herpestica possit. Varro πρὶ ἀμύρου. Non
uiuuperamus, cum sciamus dictum praecidi oportere. Si ob eam
rem gangrena non sit ad Bacchium uentura. Idem de uita po-
puli. Rom. lib. iiii. Quo facilius animaduertatur per omnes arti-
culos populi hanc mali gangrenam sanguinalentam permeas-
se.

Genium, parsimoniam. Teren. phor. suum de frau-
dans genium comperit miser. Lucilius lib. xxvi. Curet agro-
tum, sumptum homini prebeat, genium suum defraudet, alii
parcat. Geniae gulosi. Lucilius lib. xxx. Illo quid fiat la-
mia, & pitto ixio dentes, quod ueniunt geniae ille uetile, im-
probae, ineptae. Gumam Varro folliculu grani frumen-
tariu dia putat de re rustica lib. ii. Granum dictum, qd est in-
tinuum solidum, gluma, qui est folliculus eius arista, quae ut a-
cus tenuis longa eminet e gluma. Gerdius. Lucilius
lib. xxx. Curare domi sine gerdius ancillae, pueri, Conarius
tector. Grauidauit impleuit. Caecilius. Titte per myste-
ria hic inhoneste grauidauit probro. Germanitus fide-
liter dictum a germanitate. Pomponius praefecto. Morum ut si-
quis est amicus amica gaudeat, sicut qui boni euenit cuius am-
cus est germanitus. Generosum nobile, uel forte. M. Tul.
de offi. lib. iiii. Cumq; de imperio certamen esset cum rege gene-
roso, ac potenti. Gratosum multa gratiae. M. Tul. de offi.
lib. iiii. Quid esset, ut argentarius apud omnes ordines gratio-
sus. Gratificari gratum facere. M. Tul. in Hortensio, Quae
re egredere quae so, & gratificari recipublicae. Gerra
uuga, ineptiae. & sunt gerra fascium, qui sic in Naxo insula
ueneris ab inolis appellantur. Plautus Asinar. gerra qui sese
parere apparent huius legibus profecto. Idem. hic aderit cre-
do congera omnia, ut collusor meus, qui eadē in exercet me-
gis. Coelius portatore. cur de populato gerra. Gallare ut
est bacchare. Varro eudamionibus. Cum illos uento uideo gal-
lorum frequentiam in templo, qui dum essina hora nam ad
latera imponeret edily signosie, & deam gallantes uario re-
tinebant studio, eodem namque uetustus hic est gallantibus.

Ganeones à ganeis dicti, ut popinones, et sunt loca uimulètia, ac libidini apta. Varro modio, hoc interest inter Epicurū, & ganeones nostros, quibus modulus est uita culina. Mar. Tul. in Catilinā. Quis ganeo? quis adulter? quae mulier infamata? quis corruptor inuentus? Glubere disfangere. Varro de re rustica lib. i. Durities enim ea, quod non solum stringit bacam, sed etiam ramos glubit, ac reliquit ad gelicidium rector. Gramina pinnata oculorum. Caecilius gramosis oculis ipsa aratū dentibus. Gigeria intestina gallinarum cum his, & ita coctis. Lucil. lib. VIII. Gigerini sunt sine adeo hepeticā. Glis nomenclatur ab eo, quod sunt glives. Laberius in aquis caldis etiam hic me optimus somnus premit, op-primatur glis. Plautus genitino plur ali glirium examina. Genus generis deus. Laberius imagine. Genus generis nostri parem.

H

Abētia, ut industria, sapiētia, concordia. Clu- dius lib. VII. animos eorum habentia infla- rat, ab eo, quod est habere. Hora inuē- tatis dea. Ennius annaliū. li. i. Te Quirine pater ueneror, Horamq; Quirini. Halce genere neuro. Plautus Aulula. Qui mihi olera cruda ponunt, Halce dantur. Horat. lib. ij. sermonum. Ego feci primus, & halce inueni. Halophantam, aut sycophantam hominū genus nequā, quod ob suenda mendacia miserrima mercede cō- ducitur. Plautus Halophantam, aut sycophantam magis esse di- cam. & alius nobilitatis obscurae, halophantam mendacem ue- lit. Hippocampi equi marini à flexu caudarum, quae pi- scose sunt, & est graecum. Menander uehutus hippocampus in aeternae usque scire nocitur delphino cinctis uehiculis, hippo- campusq; asperus. Lucretius, & asper, ordine posuit hippocam- pti elephantū canillos. Hara est porcorū stabulum. Var- ro prometheo lib. i. In tenebris, ac suilla uiuunt nisi non forū, hara, atq; homines, qui nunc pleriq; sues sunt existimandi. Cicero in Pisonem, ex hara producta non schola. Hilaritudinē pro hilaritate. Plautus mulite gloriofo. siue ani- mo obsequere meum, atque onera te hilaritudine. Hiscere est proprie loqui. Accius armorum iudicio. Item uere- or plus quam sis est captiuum hiscere. Honestudo pro honestas. Accius cenomao. Horrida honestudo Europae prin- cipiū primo. ex loco. Idē myrmidonibus tua honestudo Da- nao. deapit diu. Hilaritas Ludes culpes, non proficiat hilum. Cic. Thu- sca. lib. i. Tum illud quod Sisyphus uersat saxum, sudans ni- tendo, neq; proficiat hilum. Horum ipsius anni. Lucili- us libro XXVIII. Verum anno, an horno te abstuleris à ui- ro. Varro. eudamonibus. Cum in eo essem occupatus, atq; in schola curarent, inscribit scantius horno per dionysia. Hilaresco, Varro epistola latina lib. i. In uotum amicorum do- nus sumat, hilaresco. Hostire est comprimere, retundere, dictum ab hostia. Pacuius Teucro. Nisi coeruerō proteruita- tem, atq; hostio ferociam. Hostire offendere, cedere. Pacuius ero pagnion lib. ij. Hunc quod meum amissum naens hostit uoluntatem tuam. Hallucinari aberrare, & non consti- stere atq; dissolui, obstupesceri, atq; tardari honeste ueteres di- xerunt, ut est, & assiduo oscitantem uidit, atq; illius quidem delirantissimas mentes, & corporis hallucinationes. Hilariter inuadentur. Mar. Tul. de finibus bonorum, & malo- rum lib. ij. Verum hoc loco summo uerbis his eandē certe uim uoluptatis Epicurum non posse, quā cetero, omnem enim in- cum tum motum, quo sensus hilaratur, graecae uerborū, lati-

ne uoluptatem uocant. Hebes positum pro obscuro, aut obtuso. Cicero Academiae lib. ij. Quid luna, quae linia- menta sunt potest ne dicere, ne cuius & nascentis aliās hebe- tiora, aliās acutiora uideantur cornua? Hinnos uel Hinnas sub quo sensu accipere debeamus, Varro designat. Ait. n. ex equis, & mulis, qui nascentur hinnos uocari. Hillas intestina ueteres esse dixerunt. Vnde Bobilla oppidum in Ita- lia, quod eō bos intestina mulere trahens aduenit. Laberius, lambit item hillam coctis, si lumbum adussit flagris cadi- tur. I dem Catulario. Ne ue aliter hunc paediacabis, quomodo ui deo adolescenti nostro cedit hilla. Hinnibunde pro Hinnēter ab eo, quod est hinno. Claudius annaliū. XVI. equae hinnibunde inter se spargentes terram calcibus.

I

Nauis cere. Cicero de orat. lib. ij. Vt bac- rum ubertate nauis cere. Ita & in Thusc. lib. i. Infinitatem. Cicero Academia- rum lib. iij. At hoc Anaximandro populari & sodali suo non persuasit. is enim infinita- tem naturae dixit esse, e qua omnia gignerentur. Infinitas. Cicero Thusc. lib. i. Inspicientia autem quasi infinitas, quae esset infania, eadēq; dementia. Varro eudamonibus. Apage in die rectum à domo nostra istam insanitatem. Infractio nem torporem. Cicero Thusc. lib. iij. In quem cadat agritudine, cede- re in eum timorem, & infractio nem quidem animi. Inglandes agrestes nuces. Cicero Thusc. lib. v. Instuūq; ut candentibus inglandiū putaminibus barbam sibi, & capillum adureret. Ingneraretur, ut innasceretur. Cic. Academi- corum lib. iij. In tanta animalium uarietate hominū ut soli ci- piditas ingneraretur cognitionis, & scientiae. Inuenili- tas pro inuentus. Varro tibonio apud uerborū. Qua de re liquit multicipida inuenilitas. Itum pro inessu. Titma- nius in secna, itum, gestum, amictum qui uidebant eius. Ignauit. ignauum fecit. Acc. em adis decimo. Sed saepe igna- uit fortem in spe expectatio. Implicare positum pro orna- re. Afranius brundisio. In parte inferiore hic implicabatur ca- put fateor. Inanis pro inanitate. Plautus aulula. ita inanis sunt oppleta, atq; arentes. Incitus dicitur egestus. Plautus Trinomo. Alij exulatum abierunt, alij emortui, alij se sisse en- dere. Nem nunc hic ciuis est, ut ad incitus redactus est. Idem penulo profecto ad incitus leonē rediit, si eas abduxerit. Lu- cal. satyrarum lib. iij. Illud ad incitus cum rediit, atq; interue- cionem. Idem lib. xv. Villicum magis togatē, mediastinum, atq; bubulcum. Commanducatus corruptit ad incitus ad egi. Incertat incertum facit. Pacuius dulorise. Sed ne incertat di- cto, quam rem expedi. Plautus epidico. longi dies meum incer- tat animum. Icit significat percutit ab icu. Plautus tru- cinto. Trepidat, icit femur. Idē aulul. Ibi ut piscabar fusina icid uidulum. Pac. u. armorū iudicio. Nam canis quando est percuf- sa lapide non tam illū appetit, qui se icit quā illū eum ipsam lapidem, q ipsa icit est, petit. Afranius. Simulantem offendit, regit, rumpit, icit postica. Caecilius de mandatis. Si unquam quis quā uidit, quem tata pulat, aut bali fca icarit. Lucretius lib. iij. Esse animam cum animo coniunctam, quae cum animū ui percussa est, exinde propellit corpus, & icit. Turpilius de me- morio. Nam si iceris me posthac, credas mihi uelim inquit, tum quid censes dolebit scilicet. Naeuius dane, Quae quandam ful- mine icit Iupiter. Inuadere quasi inuadere, & at- ripere. Lucilius lib. xv. Aut qui numo stristis inuadit. Insolam insolitum. Afranius crimine orbitatem senectuti tuae

insolam metui, quod insolam non uenit caeo, ac deme tibi. Idem uirgine. Ne ueniret, quod agitur insolam. Inibi pro sic, & max. Afranius matereris. Postquam se uidit inibi esse ge- gnatum, paruilam sororibus commendat. Caecilius plotio. Li- ber ne es? Non sum, uerum inibi est. Pacuius aliona. Profecto aut inibi est, tam iam potuitur frugum. Ignorae, id est in- scia. Naeuius lycurgo. Ignorae iteris sumus, tute scis. Iniu- rie dictum pro iniuriose. Naeuius lycurgo. Oderunt dii homi- nes, iniuriose ego ne, an ille iniurie facinus? Inalare est incre- pare, uel improbare. Accius meleagro. Quisq; non me sper- nens, inalans probris, sermone indecorans turpi fama diffir- ret. Idem clytemnestra. Matre meo iure factum inalans, genit- rē iniustum approbas. Pacuius dulorise. Siquis hac me ora- tione inalans, quid respōdeam? Lucilius libro. xxx. Nunc. Cai quoniam inalans nos laedis uicissim. Inuadere positum pro transire, quod haec, quae nubunt, ad domos maritorum trā- ferunt. Lucilius satyr. li. yi. suam enim inuadere, atq; inuade- re censent. Infestum mare haberet pro mare latrocinando infestaret. Mar. Tul. de repub. lib. iij. Nam cum quereretur ex eo, quo seclere compulsus mare haberet infestum uno myo- parone, eodem inquit, quo tu orbem terre. Imbrices, ac tegulae Sisenna histo. lib. iij. Dissipatis imbricum fragmē- tibus, ac testis tegularum. Impigris pro impigris. Mar. Tul. de repub. lib. iij. Numquam uiri fortissimi fortitudinis. im- pigris, patientiae. Intolerabilis, id est qui tolerari non possit. Afranius priuigno. Quod si fecis paulo sepius, di- dicit is ferre, & non esse intolerabilis. Inuolantibus qui- bus uolentibus religo nihil dicere. Virg. en. lib. yi. Inua- sultū abeunt, sed emq; odere sibylle. Illuuius sordes. Virg. en. lib. iij. Respicimus dira illuuius. Lucilius lib. xx. illuuius, fabies oculos huic deniq; spei conscendere. Varro Manio, ac periret squalē, scabieq; illuuiē, & uastitudine. Lucilius lib. xxxvi. Hic crudaatur fame, frigore, illuuiē, inualūte, impro- funde in curia. Inuidiosum, quod sit uitabile ad uiden- dum. Lucilius lib. xxxi. stultitate summa, ac scabie summa, in- re summa obrutata, neq; inimicis inuidiosam, neq; amico exopta- bilem. Indulgente pro indulgentia. Sisenna histo. lib. iij. Bassus assiduitate, indulgentie uictus. Ientare Afrani- us. Bene adoptato ientare nulla inuitat. Plautus Curcul. quid antepores ueneri ientaculi? Afranius crimine. Hae c ientia ien- tami. Varro Marciopore. Vt eat, ac rempu. administrat, & qd pulli ientent. Ignauit ignauum fecit. Accius eneadis de- cimo. Fateor, sed sepe ignabat fortem in spe expectatio. In- audire audire. Mar. Tul. ad pansam lib. i. Quorum erupit il- la uox, de qua ego ex te primum quiddam inaudieram. Noui- us malenolo. unde hoc tam repente inuadum inaudiu meli- Pacuius armorum iudicio, quod ego inaudiu, accipit, & quid sit factopus, decernite. Afranius diuortio. Nouis dictis quae so, ne ille inaudiat. Infelicitent infelicem faciunt. Caecilius nauclero. ut te diu omnes infelicitent cum male monita memo- ria. Plautus poenulo. Diu illum infelicitent omnes. Iniquat- Laberius nuptis, equum animum indignanti. iniquat contu- melia. Integrare redintegrare. Virg. georg. lib. iij. R a- moq; seden: miserabile carmen integrat. Accius antenoridus. Namq; huic inuenio, ut mea ope oper tege integrum. Pacu- ius chryse. sed cesso inimicitiam integrare. Sisenna histo. lib. iij. Vltro atq; integrant in oppido cadem. Irasere pro irasci. Pōponius, et Arista. Noli quae so irasere, more fit, moriri suam quisq; uxorem ut uelit. Nigridus commento gram- matico libro primo. Ita irasere quid uane irasatur? Iau- diu pro olim. Turpilius ethra. u hodiens est, sed istuc commi- grauitandū Ennius Alchmuo. factum est iandiu. Caecil-

us epimachus. liber esse iandiu habuissim tenamantur et hi. Linius Aiaae. Mirum uidetur quod sit factum iandiu. Incursum pro celeriter. Caecilius fallacia Nullus sum, nisi meam rem iam omnem propero incursum perdere. Indiscrimina- tim indifferenter. Varro de lingua latina lib. xviij. Quibus nos in hoc libro, proinde ut nihil intersit, uentur indiscrimina- tim promiscere. Insanum pro insanē, ut immane pro im- maniter. Plautus Neruo. Insanum ualde interq; de amai. Sallu- sius lib. ij. immane quantum animi exarsere. nomen positum pro aduerbio. Iuxtim pro iuxta. Sisenna ab urbe condita. iux- tim numicum flumen obruntatur. Linius aegylho in sedes collocat se regas clytemnestra, iuxtim tertias naie occupant. Inanima sine anima. Mar. Tul. de officiis lib. ii. quae ergo ad uitam hominum tuendam pertinent, partim sunt inanima, ut aurum, argentum. Et in Hortensio. Na cum omnis solertia ad miranda est, tum ea quae efficit, ut inanima quae sunt. muerē, & spirare uideantur. Indolentā noue. Mar. Tul. quod sine dolore sit de offic. lib. ii. Vt qui rem expectandam uel uolu- ptate, uel indolentia metuntur. Indicare promittere ad dicere. Marcus Tul. de officiis lib. iij. Scacuola Publy filius cum postulasset ut sibi fundus, cuius emptor erat, semel indicaretur. Ineptitudo pro ineptia. Caecilius harpa cene, qui homo ineptu- dimis amulatus cultum oblitus est. Igitur positum pro postea. Plautus amph. Sin aliter essent animati, uq; dent, quae petat sese igitur summa ui eorum oppidum exi ugnasse. Inuolare irruere, euolare, uel insilire, uel inuadere. Plautus amph. Cum clamore inuolant impetu alacri Cicero de orato- re lib. iij. ista prudentia, doctrinaq; possit, in quam homines aduocam quasi, atq; uaciam abundantes otio nouis occupatis inuolauerunt. Iudicatum, atq; iudicium. Plautus, a. na- ria. Male cubandum est iudicatum me uxor dicit donum. Impendio pro magis. Plautus aulul. Atq; ille uero manus, mi- nusq; impendio curare, minusq; impertare honoribus. Indipiscere petere, usurpare. Plautus aulul. nec parit tibi. adeo cui sit indipisces, neque suem exapies. Incurstatum or- natum, crustis coopertum. Varro. Incurstatum, pauimen- ta, & parietes crustans. Impotens ualde potens. Cice- ro Thusc. lib. i. qui nihil metuane, nihil agant, nihil concupi- scant, nulla impotentia essentur. Inuiditum, quod non audiat in ueteribus prudentibus lectum est. quaedam animalium aliud alio carent, ut à natura gignuntur, aut in odora, uat inuidita. Infestum aliud, aliud sit infestum. Mar. Tul. pro Plancio. Dolebam iudices, & acerbē forebam, si huius sa- lus ob eam ipsam causam esset infestior, quod is meam salutem, atq; uitam sua beneuolentia praesidio, custodiaq; texisset. Ignarus qui nesciat & qui quid sit incognitum. Virgilius, Ignarum Lauret habet ora Mimantia. Sallustius iugurthino bello, amore humane cupiditatis signara uisendi. Illatebra re à latebris honestissime dictum. Caecilius annaliū lib. ii. Arma pleriq; abiiciunt, atq; inermes in latebras se illatebrat. Inimicitia numero singulari. Ennius, Eo ego ingenio natus sum, amicitiam atq; inimicitiam in frontem promptam gero. Impudo. quod est impudēs. Lucilius lib. ii. Homo impudatus, & impudo est rapifer. Ininitio quasi sine fine, & in- definitio. Cicero de finibus bonorum, & malorum libro pri- mo, quarum incursionem non solum uideamus, sed etiam cogi- temus in finitio ipsa, quam a replat uocant. In po- pulum pro ad populum. Sisenna histo. lib. iij. Seruulium eius prēmio libertatis inductum magno cum tumultu conuenit in populum perduxit armatum. Immissum pro demis- sum prominens, & longus pendens. Sisenna. histo. lib. iij. Sura complures menses barba immissa, & intonso capillo. Virg.

eneidos libro tertio. Respicimus dira illius, immisq; bar-
ba. Iusso proiusu. Sifenna histor. lib. iij. Tamen tudertibus
senatus consulto, & populi iusso dat civitatem.

Lactuose positum pro iactanter. Cicero oratore, cum sint lu-
minose, & quasi iactuose partes due. Incisim quasi si-
mul. Cicero oratore, hęc quidem duo binis pedibus inasim, de
inde membratim dicere solebas. Importatum pro illatum,
quomodo exportatum ablatum. Cicero oratore, publicis rebus,
quę adiumenta per homines eloquentissimos importata. Idem
libro secundo, Modo enim huic ista sunt importata. Infi-
ciatres sunt falsi criminis obiectores. Cicero de oratore libro. i.
Non intelligebat, ut si illi inficiatores probassent iudici, antepe-
nitam esse pecuniam, quam esset cepit debere. Insignite
cum iudicio nota. Cicero de oratore lib. ii. Nec improbum no-
tari, ac niuperari insignite posse. Inuitus ab eo quod est
inuitus. Cicero de oratore libro secundo, quem ego Paulo scie-
bam uel impudentius, uel inuitius. Nolo enim dicere de tam
suauu homine fistudiosus. Inextinguibilis. Varro Cato,
uel de liberis educandis. Male enim consuetudo importata est
inextinguibilis. Innumera pro innumerabili. Lucretius libro
secundo. Non esse una se in numero magis innumera.

L

Ater. Varro *ἰκρόμυθῃ πρὶ θυσιῶν.*
Ludo fluens sub sardibus flumen tulit au-
rum later, quod conquadrauit religio. Idē
se quilibet ubi educantur barbati innum-
erabiles lateres aureos habuisse. Idem
manio. Hic ut quadrato latere stratae stru-

es. Lutani pro lui. Varro *ἰκρόμυθῃ πρὶ θυσιῶν.* Ha-
bes qui et cuius rei causa fecerim hecatomben, in quo ego (ut pu-
to) quonia est luere solvere, lutani. Lucius. Varro periplu li-
bro. ii. *πρὶ φρασοφίας,* ac nulla ambrada, ac nectar, &
non alium, & sarde, sed pannis pennia lucius abus q puris-
simus multo est. Idem (si amachia *πρὶ τῶν.* Vinum, re
malucis nihil adiuuat istam instruat. Afranius fratris pisto-
ri nouat cur non scribitario, ut mittat fratris filio luculentu-
lus. Longurio. id est logus Varro, tripalo *πρὶ ἀππυροῦ.*
Ego nihil narro adeo hic ita curat, qui ante me est nescio q lon-
gurio. Latiolente dictam uelut lutulente a latio. Titinius,
Varro latiolente stocifiet, & culator. Lenitudine pro
lenitate. Turpilium philopatro. Mira lenitudine, ac suauitate
abundat. Cicero Thufculanarum libro quarto. Lenitudo ora-
tionis, mollitudo corporis, ea sibi bona duens, quid erit in phi-
losophi grauitate. Et in Verrem, quanta me tua non mea leni-
tudo. Lenitudinē pro lenitia. Accius Alcmæone, ut me re
postum in merentem repente nuntio alacrem reddidisti ad
me hæstastus ex luctu in lenitudinem. Idē Bacchis, quanta
inuenando affectus est lenitudine. Largas pro largitio-
ne Turpilium paraterusa. O dic mihi an oblita obscuro eius
crebras mansiones ad amica & sumpti largitate. M. Tul. de
Rep. libro tertio. Pyrrhi uidet largitas eos, aut samnitium co-
pia Curio desierunt. Luminosum positum pro claro. Ci-
cero de oratore, tum sunt maxime luminosę, & quasi iactua-
se partes due. Lusus, uel luso, qui ab omnibus ludus di-
citur. Varro Marapore, utri magis sunt pueri hi pusilli nigri,
qui spectans uindictam ut magister dimittat lusum. Idem Ca-
to, uel de liberis educandis, ab huiusmodi lusonibus radices
crudelitas agere solet. Laboriosum, in quo laboratur. Gal-
lus poematis. Durum rurs fugite laboriosum. Laxitas la-
xitude. Sallustius historiarum libro iij. Simul eos, & cunctos

iam inclinatos laxitas, & loci plures abhortes, atq; omnes, ut
in secunda re pariter acre inuadunt. Mar. Tul. de officijs li-
bro primo. & admittenda hominum cuiusq; modi multitudo,
adhibenda cura est laxitatis. Lamentas pro lamentatio-
nes Pacuius hermonia. Lamentas fletus facere compendi licet.

Letare, & letificare, et letificare. Linius ægyptho. iam ne
oculos spece letauisti obtabili? Accius pelopidis. ce te ut tripli-
ci letarem bono. Sifenna libro quarto. Viru na uiri cultu erga
se mortalium letiscant, an superna agentes humana negligunt.
Literosus, literatus. Cassius hemina animalium libro quarto
Homo mere literosus. Latibulet, & latibuletur, pro la-
teat. Nouius erotopcehon. Noctent oportus amctu latibuletur
Accius putatoribus, progredere, & nequis latibuletur pro-
phice. Lupari ut scortari, uel profutui. Turpil. acta, at qui scelis
cum meretrice e nostro ornatu p uias lupatur. Lucilius lib. y.
Et diuos thure precemur consilium fas si placere tu ne impune
superbis. Lutescit honeste dictum in poematis, tum est au-
thoritatis sitignobilis. Sanguine diluitur tellus, caua terra lute-
scit. Libellionem, ut rebellionem. Varro manio. tum ad
me fuerunt, qui libellionem esse sciebant. Limum obtor-
tum. Varro manio. Altus alieno sciens, sed limus inira limites
culina. Lacessere positum pro prouocare. Cicero in orato-
re, & Aristoteles Socratem lacessiuit, & e Xenophontis uoce
musas quasi locutus ferunt. Et Thufc. lib. y. Impulsi sumus ad
philosophie scriptionem, uerum etiam lacessiti. Lenitu-
dinem pro lenitate. Cicero libro Thufc. iij. Eamq; quam leni-
tatem nos dicimus, uitiolo lenitudinis nomine appellant.

Lea pro leane. Lucretius libro quinto. Irritata lea iacie-
bant corpora saltu. Ligillum tuguriolum domicalium bre-
ue. Plautus aulul. de suo ligello fumus si qua exit foras.

Licitari congregi, pugnare. Ennius, pars ludice saxa iactant
inter se licitantur. Cælius hymnde, qua narrare inepti est si-
eras feruentis, quin machera licitari aduersum eum coepisti
sciens. Longifere longu fieri uel frangere. Ennius libro. xij.
Neq; corpora firma longiscunt quicquam. Idem, Cum sola est
eadem faciunt longifere longe. Ligurire degustare. unde
alligurire multa uide consimere. Horatius, Semper pifer te-
pidumq; ligurier. Attius Catullus priopo, de meo. Ligurire libi-
do est. Latrocinari militare mercede. Plautus cornicularia.
Latrocinatus annas decem mercedem. in Tiberio, qui apud re-
gem in latrocinio fuisit, stipendium accepti sit. Ennius, Fortu-
naq; quas coepe latroes interserare. Lauerna dea, cui suppli-
cant fures. Plautus cornicularia. litauerā Lauernam in fures
scelerascit manus. Lucilius libro. xij. Si messet facis musas, si
uendis lauerna. Luculentitate a luculento. Cælius
hymnde. Vide luculentitatem eius, & magnificentiam. Lau-
rius tuca. Dominus noster tua luculentitate captus.

Lustratus, luxuriosus a lustris abditis lucis. Plautus cassina,
unde es, nihil ubi lustratur ibi bibatur. Lusiosus qui ad
lucernam non uident, & melioris uocantur a græci.
Varro disciplinarum libro octauo. Vesperri no uidere quos ap-
pellat lusiosos. Idem andabatis. A edepol idem cæcus non lu-
siosus est. Lemures larue nocturne, & terrificatio-
nes imaginum, & bestiarum. Varro de uita populi romani li-
bro primo. Quibus temporibus in sacris faba iactant noctu,
ac dicunt se lemuriot domo extra ianuam eijere.

OLLitudinem pro mollicie. Varro papiapapæ
πρὶ ἐνωσίων. Sulla in mento impressæ
amoris dignulo uelutro demonstrat molliudini

nem. Cicero de oratore libro sexto, in ipso factu modum &
molliudinis, & leuitatis. Mirius magis mirum. Varro
πρὶ οὐατόρ. Subtilis ac plaudis, & ab aratro poscer astru-
cam oro, nunquid enim hoc mirius? Mandare positum pro
commendare. Sifenna historiaram libro tertio. Posticipia pau-
latim recedunt, atq; inde cum pauca fugę se mandant. unde
& pro uationem mandare commendare uel causam sentire
poteris. Macritudinem pro macie. Plautus captiuis. ossa,
atq; pellis sum miser macritudine. Mustum non solum
uinum, uerum nouellum quicquid est, recte dicitur. Næuius
gymnastu. uinum est melius uir gnem, an uindam uxorem du-
cere uir gnem si musta est. Maximitas positum pro ma-
gnitudine. Lucretius libro secundo. Ne quedam cogis animi
maximitate. Multesima pars noue posita quantitas infi-
nita. Lucretius libro sexto. Quam parua pars, & quam
multesima constet. Miseritudine pro miseria, & miseri-
cordia Accius asyanaacte, Troia est testis, quare ex alijs, qui il-
lius miseritudinem nomen clarum in humili saxo multis me-
morant uocibus. Idem Alphesibœa, cum ipsa sum, & miseri-
tudo eorum ista est liberum. Mæstudo pro mæstitia. Acci-
us thelepho. Quem ego ubi asperi uirum memorabilem intui
uiderer, uel uelutis teger, mæstudo, uastudo prædicarent ho-
minem esse. Plautus aulul. Qui tanta mala, mæstudoq; opti-
git. Magnitudo pro magnitudine Accius uaces. Nam qua-
sat fingi neq; dici potest pro magnitudine. Macellum di-
ctum pro macilentum Lucilius probat libro sexto. Si nosti, no
manus homo est, nasutus, macellus. Macore pro macie.
Pacuius peribœa. corpusq; meum tali macore, errore, ma-
ore fenet. Varro sereno πρὶ δὲ χερσιῶν. Atticus riualis
homo inurus in curiam cum macescebat. Matresam ma-
tris similis fia. Pacuius duloreste. Vtinam nunc matresam
ingenio, ut meum patrem ulcisci queam. Munia officia.
Sallustius historiaram libro tertio. Actum maxime (uti solet in
extremis rebus sibi quisq;) clarissimū domi recordaui, cunctiq;
omniū ordinum munia fore. Plautus mercatore. Dicens pro
meritis gratum me, & munia fore. Metare parare. un-
de & metatores. Virgilius georgico. libro. ij. Si pinguis agros
metabere campi, Deia fere. Cælius annalium libro. iij. Omnes
simul terrā cum classi accedunt nauibus, atq; scaphis egredi-
untur, castametati signa statuunt. unde hodieq; metatores dici-
mus. Mammeatam mammosam. Plautus perulo, cuius amā-
tam mammeatam. Musimones asini, muli, aut equi bre-
ues. Lucilius libro sexto. pretium emi, qui uendit equum musi-
monem. Cato delectorio. Asinum, aut mulimonem, aut arietem
mœstas pro mœstifere. Laberius thufco. concitatum mobilitate
mœstas. Miclyris paupercula pulmentaria. Lucilius li-
bro. xx. pulmentaria utentibus, aut aliquod genus herba, et ius
menarum bene habet se miclyris hoc est meri. Mertaret
pro meretem faceret. Accius myrmdonibus, quod sicut decuit,
ista res mecum, aut meus mertaret dolor, iandiu inflammari,
& re naues uidiissent suas. Madore in fusione. Sallustius
historiarum libro quarto. Quasi par in oppido festinatio, &
ingens terror erat, ne ex latere noua munimenta madore in-
firmarētur. Nā mœnia oppidi stagnabant redundantibus cloa-
cis aduerso aestu maris. Mercatis pro mercantibus. Sallu-
stius histo. libro quinto. Ceteri negotia sequebantur familia-
ria legatorum, aut tribunorū, & par sua comeatibus merca-
tis. Maceries est maceratio. Afranius excepto. Si ille hæc nūc sen-
tit, facere illi satis uis quanta illius domo sit, maceries tibi.
Maubias manus exubie. Nouius dane. Maubias suppetat
pro me. Mutuum pro mutuo. Lucilius libro. xxij. Et si
maxime, quod spero mutuum hoc meum facias. Mordicus

Lucilius lib. xxij. mordicus petere aurum, & flamma expe-
diat e cæno cibum. Plautus mena chmis. Tandudū oportuit na-
sum ademptum mordicus. Monstrificabile. Lucilius lib.
xxij. Nunc ignobilitas his mirum, ac monstrificabile. Mendi-
carius pro medicare, & mendicabulum pro medicatione. Plau-
tus uidualaria, malim moriri mcor, quam mendicariet, boni ma-
nistrantur, illum nunc irrident mali. Idem aulul. Memorare
nolo hominum mendicabula. Mertaret mereret. Accius
antenoridis. Fortasse an sit quod hic non meret metus? Idem
diphobo. uel hic qui in ea parte effrenata impudētia præsen-
tem præfens dicit mertere infutit. Mugnari marmura-
re. Lucilius libro septimo. Mugnariur, molimus, subduamur
acta quis caldis, atq; ea mugnantur hodie atque ego oculifero
fonte me. Medullitus a medullis. Varro eras credo, hodie
nihil. Atq; ut igni feruido medullitus aquilonia intus seruat fri-
gedinem. Plautus truculento. Ostendisse sciam mihi medullitus
infidelem nūquam dum uiuam fore. Ennius satyrarum libro
tertio. Enn. Poeta salue, qui mortalibus ueris propinas flam-
meos medullitus. Meritissimo Turpilium paraterusa. Me-
ritissimo te magnificio. Cælius Asoto. Meritissimo hic me cie-
cit ex hac decuria. Minitabiliter, pro minaciter. Accius
æneadis. Calletu uoce canora fricmto peragranti minitabiliter,
Pau. Antiope. Minitabiliterq; increpare dictis seuis incipit.
Morsicatum a morsu. Varro sicut pulli sic incidunt, & in la-
bellis morsicatum ludunt. Mutatilitate a mutando. Varro
eras credo, hodie nihil. Quibus instabilis animus ardēs muta-
tiliter habet habere, & non habere. Mordicibus, & mor-
dicus pro morsu, pro morsibus. Plautus aulul. Asini me mordic-
ibus sandant, boues incursent cornibus. Cicero Academiocorū
libro tertio. perspicuitate, quam mordicus tenere debemus, abes
se dicamus. Mæander est picturae genus a simili opere la-
byrinthorum ortum clauiculis illigatum. Varro τὰ
πρὶ τῶν πρὶ τῶν τῶν τῶν. Mibi facies mæandrata, &
uermiculata, atq; etiam adeo ingens orbem terræ. Virgilius
libro primo. Victori chlamydem auratam quam plurima cir-
cum Turpura mæandro duplici melibœa circarrit.
Mansum, mandendum, aut mansatum. Varro πρὶ οὐατόρ.
Dein certe alij fluctu, ut ficum pararet mansum, quo uena-
rum sanguine riuos completeret. Lucilius libro trigesimo sperans
etatem eandem hæc proferre posset mansum ex ore daturum.
Mulierauit ut effamauit. Varro πρὶ οὐατόρ. Rex
& misellus ille pauper amat, habetq; ignem intus hic acrem,
hic ephibetum mulierauit. hic ad me deca adolescentem cubi-
culum pudoris primus polliuit. Memordi peposci, pepu-
gi, spepondi in ueteribus lecta sunt. Accius honilia. Arice ur-
sum se memoridisse autumat. Laberius callis. de integro patri-
monio meo cænum millia nummū memoridi. Ennius nō est ut si
me canis memorderit. Cetera in obscurioribus inuenimus.
Menus noue, & eleganter positum. Sallustius historiaram
libro primo ad bellum exatbat metus Pompeij uictoris, hoc
est quod de Pompeio metueretur. Mendicamoniū, &
mœamoniū Laberius in libro, quem cropium inscripsit, in
eo uerba hæc inueniet, qui doctissime studium putauerit adhi-
bendum. In eo libro quoq; mansus quod est furatur inue-
niet. Medioximum medio acutum. Varro medio. quid ali-
ud est, quod delphice canat columna literis suis ἀρα μέθου
uiduam nos facere adit mortalem modum medioxime, ut quon-
dam patres nostri loquebantur. Musculum pro forti, ac
uehementi. Varro ὄρος πρὶ ἀρα. Si non plus tunc
lorum offenderis, quam in astrato peore in Appulia, uincor
nou esse masculum ad rem. Mancam debilem. Mærcus
Nullus de finibus bonorum, & malorum libro tertio. sed &

iam alteris tribus, qui manam fore putauerunt sine aliqua ac-
cessione virtutem. Minutum positum pro breui. Varro
epistola latina. Si uenisset Capuam, quod et pueros minutus
uides libenter, et maiores animaduertere non uis. Marcus
Tullius uerrinarum libro tertio. Reticulumque ad mares admo-
uebat tenuissimo lino minutis maculis plenum rose.

Maeria paries. Sisenna historiatarum libro tertio. Post uilla-
rum maerias, ac parietinas quinque cohortes in insidijs reliquit.

Manipulatum collecta manu. Sisenna historiatarum libro ter-
tio. Requiescendi spatium nocti condensiores manipulatum re-
sistere hostibus insituisse. Multifariam partibus mul-
tis. Sisenna historiatarum libro tertio. quod loca palustria, que
erant et alie multifariam confusa. Marisupium sacu-
lum. Varro, Cato uel de liberis eductandis. Et quod perspicuum
est maiorem curam habere nos marisupij, quam uitae nostrae.
Molimentum pro conatu. Sisenna historiatarum libro quarto. con-
tra magno cum molimento, ac perpetuo sono procedunt.

Modiperatores quasi modum imperantes. Varro rerum
humanarum libro. xx. in conuinijs qui sunt instituti putandi
modiperatores magistri. Magniloquentia. Cicero de ora-
tore. Quod ille dactylus numerus hexametrorum magnilo-
quentiae sit accommodatio.

Ministratrix positum pro
ministra. Cicero de oratore. Sed omnes comites, ministratrixque
esse oratoris dicitur. Male audiam. Cicero de oratore li-
bro secundo. In quo ego non quo libenter male audiam, sed qua
causam non libenter remitto, nimium patiens, et lentus existi-
mor.

Multitudo positum pro frequentia, aut copia. Cicero
de oratore libro tertio. Sed ut Pontifices ueteres propter sa-
crorum multitudinem, tres uero epulones esse uoluerunt. in eo
dem, hunc etiam, qui familiarior nobis propter scriptorum mul-
titudinem est. Mulierostas, cupiditas foeminae uoluptatis. Ci-
cero. thusc. lib. iiii. similiterque ceteri morbi, ut gloria cupiditas, ut
mulierostas, ut ita appellat ea, que graece φιλολογία dicitur.
Memoria positum pro uetustate. Pacuuius chryse, perque no-
stram egyptiam uanitatatem, quam memoria desuget.

Murmurillum murmuratio. Plautus rudente. nolo ego mur-
murillum, neque susurrum fieri. Idem, quid murmurillas te-
cum, et te discrutias? Madiastinus non solum balnea-
rum, sed etiam quoque ministros, et chyratores legimus. Lu-
cilius libro. xlii. uilicium Aristocratem mediastrum, atque
bubulcum. Cato in praecipis ad filium. Ille imperator, tu illi
ceteris mediastinus.

N

VPERV M Pro recenti positum ab eo,
quod est nuper, idest ante non multum tem-
poris. Plautus captiuis, quid tu una nocte
postulauisti, et die recens capium homi-
nem uisperum nouitium? Nemini
positum pro nullius. Plautus captiuis. Ne

minis me miseret, nam mei miseret neminem. Lucilius libro
trigesimo. Nemini ingenium tantum confidere oportet.

Noxitude pro naxia. Acuus armorum iudicio. oculo noxitude
obliteretur pelopidarum, ac per nos sanctescat genus.

Nubere ueteres non solum mulieres, sed etiam uiros dicebant,
ut nunc Itali dicunt. Pomponius pannuceatis. Sed meus frater
maior, postquam uidit me in dieictum domo, nupsit posterius
dotate uetule, uarriorae, asrae. Nitiditate pro nitore
Acuus bacchis. forma, figura nitiditate hospes regis.

Numen pro ornatu. Virgilius aeneidos libro secundo. Vadi-
mus immensa Danais haud numina nostro. Nenum pro

non. Lucilius libro trigesimo. sed tamen hoc dicit, quid est
nenum molestum est. Varro epistola ad Eufium. Si hodie nenum
uenis, cras quidem si ueneris miridem die natalis fortuna.

Nenult pro no mult. Titinius Setina. Ipsius quidem herele
cere sane nenult. Plautus trinumo. Filiam meam tibi desponsa-
tam esse audio, nisi tu nenis. Nigret nigra facit. Pacuuius
chryse. Solisque exortu rapessit candorem, oca, su nigret. Ac-
uus bacchide. Splendet saepe, asi idem nimbus interdum nigret.

Nitidant abluunt dictu a nitore. Ennius creff honte. O pie-
eam secum aduocant, eunt ad fontem, nitidant corpora. Acuus
thebaide. Quin id circæo fonte aduenient mundule mindan-
tur mulgo, pripendantur soni. Nixuire nitulle.

Nigridius commento grammaticae. xxx. Nixurui qui niti uult,
et in conatu sepius aliquare perpellitur. Noficium
nota faciam. Pomponius atreo. Nunc te obscuro sturpem ut
euoluas, meorumque notificas mihi. Numelle machine ge-
nus ligneum ad discernendos noxios paratum, quo collum
et pedes immittunt. Plautus Asinaria. Nerus, catenas, car-
cerem, numellas, pedias, boias. Nuguendos Plautus di-
uoluit omnes eos, qui aliquid mulieribus uendunt. Nam omnia,
quibus marronae utuntur, nugae uoluit appellari. Plautus au-
lul. ubi nuguedis res soluta est omnibus. Nidus pro
poculo. Varro quinquatribus. Quam lympham melius e la-
cuna fontium allatam nidus ponti permiserat.

Nidulatur. Varro probebdomadon. prima dies. deinde illos
quibus Halcyones hyeme in aqua nidulantur, eos quoque se-
ptem esse dixit. Nescium pro incognito. Plautus rudente,
que in loco si nescis nescias pessumus. Noctescere ceata-
ri. Furius poematis, est est autoritatis incerta. Omnia nocte
sunt tenebris caliginis atrae. Nepam quidam cancrum
putant ob illud Plauti. Rerouersum cedam, imitabor nepam.
et illud al. uel, aut cum nepa esset dubium in utroque. Nam
uere nepa scorpius dicitur. Marcus Tullius de finibus bono-
rum, et malorum libro quinto. Serpere anguiculo: natate ana-
ticalos uolare merulas. Coribus uan uideamus boues. nepas
aculeis, suam denique cuique naturam esse ad uinendum ducem.

Nex pro nec. Sisenna historiatarum libro quarto. Quoniam
neque mea nex, neque intercessio posse uidetur illorum demum-
tem reprimere audiam. Nenia ineptum, et incondi-
tum carmen, quod adducta mulier, que praefata diceretur, ijs
quibus propinqui non essent mortuis exhiberetur. Varro de ui-
ta populi Romani libro quarto. Ibi a muliere, que obtutum a
uocae esset per quam laudari, deinde neniam cantari solitam,
ad tibias, et uides.

10

20

30

40

50

60

BSCOENAVIT Quasi scaenum i-
malum omen attulit. Plautus Asinaria. me
tuo quod illic obscenauit mea false fallac-
ciae. Optimatas ab optimo. Plautus
asinaria. Maximas optimatas, et gaudio
effertissimas. Idem captiuis. Maximas opti-
mitas, opiper asque offert mihi. Obba poculi genus, quod
nunc ubba dicitur. Varro est modus matule per pleni.

50

Dolia, atque apothecas ericlinearis, melicas, calenas, obbas, et
cumanos calices. Opulentitas pro opulentia. Plautus mi-
lite glorioso, quasque eius opulentitatem reuerearis. Caalius
pono. Opulentitate nostra sibi iniuriam faciam.

Orbitudinis pro orbitate. Acuus amphiruyone. Miseret
lachrymarum, luctuum, orbitudinis. Turpilium ebrafelsonone. Hoc
te oro, ut illius commiserescas miseret orbitudinis. Pacuuius
dulorese.

10

20

30

40

dulorese, uel cum illum uideas solitum orbitudine.

Oequinifere est proprie inclinare. Pomponius profubulo.
ut nullum autem paediam per dolum, nisi ipse orans uliro, q
ocquiseret. Idem pistore. Nisi nunc aliquis subito obuiam oc-
currit mihi, q oequinifere, quo compingam terminum in tutum
locum. Obliterare est obscura facere, et in obliuionem du-
cere. Acuus Agamemnonidibus, inimicitias Pelopidarum extin-
cta tam oblitas memoria renouare. Offendo, offensio.

Africanus nopiso, quoque nunc offendo saepe procul nostra sit ma-
la. Olat pro oleat. Africanus fratris. Non potest qui in illas
acta, longaeque et malis olat. Pomponius alonibus. Aleo lu-
da sane meae male oleant manus. Obsorduit obsoleuit. Ca-
alius hypopolistraria. Obsorduit iam haec in me erumna ma-
feria. Obstrigillare obstare. Ennius satyr. li. iiii. Resistant,
occurrunt, obstant, obstrigillant, onagitant. Varro manio. lex
neque innocenti propter similitudinem obstrigillat, neque nocenti pro-
pter amicitiam ignoscit. idem de re rustica lib. i. Tu inquit in-
uides tanto scriptori, et obstrigillandi causa siglino reprehē-
dis, cum praecelata eadem, ne laudes, praetermittas. Idem de
uita populi. Ro. li. iiii. Quod curio cum id fecisset dicebat amicis
ut illi remmianeretur se obstrigillaturum, ne triumphus decer-
neretur, aut ne iterum fieret consul. Obuarare peruertere
deprauare dictum a uarijs. Ennius Achille. Nam consilijs ob-
uarant, quibus tam concedit hic ordo. Obsecundatē obse-
quenter. Nigridius de dijs lib. i. Cur autem id quid sit queri-
mus, obsecundanter naturae uiuerent. Oculitus ut animatus,
medullitus. Plautus corni qui amant ancillam meam sedulium
oculitus. Osculatum ut simulatum. Caalius fallacia. Offi-
culatum parmenonem deuia licet legant. Offiare obesse
M. Tul. de officijs li. iiii. Demoliri ea, quorum altitudo offi-
ret auspicijs. Olinuitatem fructus olei. Varro in gloperiton.
Denique omnes cu lucerna combusta est in lucubranda, oliuinitas
consumpta est. Idem de repu. li. i. Non modo integra exim, sed
etiam maior, quam in arbore unquam pepederit de oliuinitate.
oleas esni optime condi scribit Cato. Ocepso cepero. Plau-
tus amph. Ni ego illi piteo, si ocepso, animam omnem intertra-
xero. Osa sum pro odi. Plau. amph. inimicos semper osa
sum obtueriet. Orbitum dictum per orbem. Varro no-
si orator. Ut sidera Caeli diuina ea cum terra, atque axe,
que uoluntur motu orbito. Opulifere ab opulento dictum
decore. Furius Poematis. Quo magis in comptis possunt opuli-
fere campis. Ocaule oculta. Cicero de orat. lib. ii. Interim
et argumentorum plerumque ocaules, nequius ea numerare pos-
sit. Virg. Geor. li. ii. Quod superest, quacunque premit uirgula
ta p agros, sparge simo pingui, et multa memor ocaule terra.

10

20

30

40

50

60

Opinabile. Cicero Academicorum lib. i. Itaque hanc omnem
artem rerum opinabilem appellabat.

10

20

30

40

50

60

Enularium, quasi theca, et magna penu-
la. Nonius sullonico. Non multo post sono-
ram accepit, absedit, consequitur penula-
rium pflorum petit. Plessitatem igno-
bilitatem. Cato pro u. iurio. Propter tenui-
tatem, et plenitatem. Hemina in annos.

10

20

30

40

50

60

Quicumque propter plenitatem agro publico eiecit sunt. Pen-
nium tenuerit, et exile. Lucil. li. xii. Insignis uarijs crucibus, et
penulis. Plautus plocinona. Coloratum frontem habet penilus ha-
bris, penilus dicit, habris mollis dicit. Paces plurali nu-
mero noue positum. Varro de uita po. Ro. li. iii. Anima duertem
dum primum quibus de causis, et quemadmodum confutue.

10

20

30

40

rimo pater. Secundum, qua fide, et iustitia eas coluerint. Pon-
do mille octingentum noue Varro de uita po. Romani lib. iiii.
Itaque retulit auro pondio mille octingenti septuaginta quinque,
græci enim herona mille dixerunt. Panus irama inuolu-
rum, quem diminutue panallam uocamus. Lucil. lib. ix. For-
tis subtegmis panus est. Tumor quoque inguinum ex formae
similitudine sic uocatur. Asi anius matriteria. In quem plenam
papulam panum tympanum. Nonius optone. qui me miserum
miseriorem reddidit, quam panus puerum, quod pueri agra-
uis patiantur hoc genus morbi. Penicilamentum a ueteri
bus paruosus diatur. Ennius lib. xi. annualium. Pendens peni-
culamenta unum ad quem pedum. Lucilius lib. xix. Penicu-
lamentum uere reprehendere noli. Caalius faceratore. Volat
sanguis simul anhelat penicilamentum. et pallio datur. Pro-
gnariter strenue fortiter, et constanter. Plautus perse. Corsico
hercle uirumque uelle, age, iudica prognariter. Ennius anali. lib.
yi. diu hoc audite parumper. Ut pro Romano populo progna-
riter armis certando, prudens animam de corpore mitto.

10

20

30

40

50

60

Perperos indoctos, stultos, ruders, et in suis, mendaces. Ac-
cus pragmatas. Describere in theatro perperos populares.
Idem eode. Et eo plectuntur poetæ quam perperos iudicij sepius du-
stabilitate nimia uestra aut perperitudine. Praecox, et pra-
coxa, quod est immatura. Ennius annualium lib. iiii. Praecox pu-
gna est. Lucilius lib. iij. A moula aspera, atque praecox ex fugi.
Nonius. huic puella praecoxis libido inest. Populatum per
populos. Pomponius, magnus poeta placuit populatum omni-
bus. Praematores nocturni praedones. Nenijs anna grem
nuntius. Nam in scena uos nocturnos cepit praematores tola-
lere. Populata ut mugilia, uel puerilia. Laberius. Late lo-
quentibus haedum populata agnus per ludum. Possistrix
a possidendo. Africanus. Aliber totus manibus possistrix, ita
tonstrix, ita ipsularix, ita curarix, ita plaustrix, ita assistrix.

10

20

30

40

50

60

Perpetuitas sit perpetua, aeterna. Ennius annuali. lib. ix. liber-
tatemque, ut perpetuitas, sineque maxime. Praecisum, et oma-
sum partes carnis, et uisum. Nenijs aulularia. Praecisum
omasum pernam gallus gliscis glandia. Lucilius lib. xx. Ille
praeciso, atque epulis capiuntur opimus. Piscalentum positum
piscosum, ut puluenerit. Cato originum lib. y. Origine flumium
Marone magni, pulchrum piscalensu. et lib. vii. flumium hibe-
rum, is oritur ex catinatis magnus, atque pulcher piscalensu.

10

20

30

40

50

60

Pasceolus ex aluta saculus. Plau. rudente. petra centum dena-
ria philippea in pasceolo scorsum. Lucil. li. xiii. Adde Syracu-
sis sola pasceolu alutane. Cato in pasam. pueris i ludos tellos pa-
sceolos furare. Piem. cola custodia. Plau. asina. ubi piem pie-
tatē, si istoc more moram tibi postule placere mater mihi quo
pacto praecipis? Portisculus proprie est hortator remigum. Idem
g eade ptica tenet, quae portisculus dicitur, quae excursum, et
exhortamēta moderatur. Plau. asina. et meā partē loquendi
et tuā erado tibi ad loquēdū, atque ad tacēdū tute ut habeas por-
tisculū. Ennius lib. viii. annuali. thus ante tenentes parerēt, obse-
uarēt, portisculus signū cū dare cepisset. Laberius cythera.
Nec palmarum pulsus, nec portisculi. Perplexabile figurati,
quod aliud audiatur, aliud sentiat. Plau. asina. Nec ullum uer-
bū faciat pplexabile. Praesegmina proprie Plau. aulul. ea
dici uoluit, quae unguibus emimulus praesecatur, quoniam ipsi pridē
tonfor unguis deperat, collegit, omnia abstulit praesegmina.

10

20

30

40

50

60

Pipulo pro conito. Plau. aulul. Ita me bene amet Lauerna
te iā nisi reddā mihi nāsa iubeat pipulo hic differā ante eders.
Picos ueteres esse uoluerunt, quos graeci rotasas appel-
lant. Plau. aulularia. Pica diuiter, qui aureos montes colunt,
eos solus supero. Percellere euertere, percutere. Var-
ro. Parmenone. Alius teneram abietem solus percillit.

10

Pinferre tundere, uel molere. V arro ταφῆ μῦρι πρῶ. Nec
 pictorem ullum nosse, nisi eum, qui in pistrino pinferret fari
 na. Idē de uita populi Ro. lib. i. Nec pistores nomen erat, qui
 nisi eius sax pinsebat nominatiua, quod eo pinsum. Por-
 cas. V arro ταφῆ μῦρι πρῶ. Non uides in publica nocte te
 tabernas, qua populus ambulando proinde, ut in arato potcas
 reddit. Putidum putre, V arro ταφῆ μῦρι πρῶ. Inde
 putidas uas anis electis, et comestis exēdit in lectis quon-
 dam. Cato originum li. ij. Si inde ignauis putidas atq; sentio-
 fas cōmeatu monere uolebat. Caelius Andria. conuocat nauem
 putidam. Afranius auguribus. Et fillaci aspectu paries pictus
 putidus. Pœnitudinem. Pacuius teneo. que desiderio alum-
 num pœnitudinis, quales, auerisq; inculta uastitudine. Præ-
 bitio a præbendo. i. exhibēdo V arro Eudemonibus. Quod ea
 die mea erat præbitio in tantam caue canem inscribi iubeo.
 Pueros pro feruis. V arro Eudemonibus. Vix uulgus conuicit
 non furiarum, sed pucorum, atq; anallarum. Paxillus
 diminutiuum a palo. V arro Eudemonibus. Vbi dicitur pri-
 mus. Non nouam hereditatem, nouo paxillo suspendisse. Idem
 bimargo ut nouum cribrum nouo paxillo pendeat. Proxi-
 ma i. Proximo. Cato contra Furium die proximi hoc dicit, sed
 ea declinatione a ueteribus et crastini et pristini præpisti-
 ni dictum. Properatim dictum est properanter. Caelius.
 Properatim in tenebris istuc confectum est opus. Pernicies
 piculū, exitū Lucl. xxix. Nunc tu contra uenis, uel qui in sup-
 tibus, uel se fenecis, nec sine perniciē. Plau. asina. pelle crebris per-
 nicis. Parauit peperit Næuius quadrigminis, suo labo-
 ri nullus parauit. Peruiter perire. Pacu. periboa. Nam ma-
 puitere illis o. iulariter quouis exito cupio, dū profim. Titin.
 fullonia. Lampridē egredi, ut puitere. Linius Tereō. Ego puc-
 rum interea anillē subdam l. etantem meā, ne fame peritit.
 Ennius hecuba. Sed nunquam scripsisti quis parentem, aut ho-
 spitem, nec aīat quos quis cruciatur perititret. Pigra re
 timere. Accus erigona. Eator, sed cur propter te pigra hæc aut
 huius dubitē parere capiti. Idē chryssippo. Melius pigraffe, q̄
 properasse est nefas. Prouidere mouere, et ferre. Pacu. ten-
 cro, aut me occide illa hinc sine usquam prouideam gradum.
 Puellascere effcōmari, uel reuētere. V arro bas. Quod
 non solū inuēbē sicut cōmūes, sed etiā ueteres puellascunt, et,
 multi pueri puellascunt. Palæstricos quasi ex usu palæ-
 stræ. Afranius excepto etiā depellis mihi manū p. palæstricos.
 Populatiu. Cael. obola stare. Ego pidi te qui omnes feruos
 perdo populatiu. que so ne ad malū, hoc addas malū. Præ-
 sente corā, uel præsentibus. Pompo Syris. Quid est apud forum
 præsentē testibus mihi uendidit? Accus menalippo. Est res ali-
 qua, que præsentē hoste prius matura insitit. Fenestella ama-
 liū. li. ij. Et quædā extra præsentē suū, quædam absente præ-
 disse. Nonius Mania. Medicate uolumus dona donare pulchro
 præsentē omnibus. Primitiæ pro prime. Et primitiæ pro
 primo. Pompo. Accus geminis. Quin bono animo es, uideo, eri-
 pis primitiæ dapes. Luclius lib. v. Sicuti cum primitiæ ficos
 populare sentis item prætio ingenti ad primitiæ pauos. Pro-
 gnauiter audaciter. Plautus persa. Age iudicat prognauiter.
 Properatim, et properiter. Celestiter properanter. Quæ-
 drigarius annali. li. ij. Eo consules prope re exercitū reducunt.
 Pompo. butone adoptato, pgs properatim. Cæa plotia. Prope-
 ratim in tenebris tuc cōfectū est opus. Pacu. teneo. Mihi. Clas-
 sem imperat Theffalu, nostrāq; in adum ut. propiter deduce
 re. Accus telepho. Remisq; nixi propeuiter nauē in fuga tra-
 dunt. Præfractum durū, inflexibile. M. Tul. de offi. lib. iij. Ego
 etiā cū Catone meo sepe diffens, nimis mihi præfractum uide-
 batur arariū, uel frigidāq; defendere, omnia publicanis nega-

10

20

30

40

50

60

re. Et in hortēso. His cōtrariis Aristoteli præfractus feruus
 nihil bonū, nisi qd rectū atq; honestū est. Pulchritas pro pul-
 chritudo, Cael. arpaio Me ne dij boni, quid illud est pulchritu-
 tis? proletarij aues dicebantur qm plebe tenuissima erant,
 et nō amplius, q̄ mille, et quingētes aeris in cēsum deferebat,
 Ennius annali Proletarij, ut publicus, scutaq; ferriq; ornatus.
 Propicia, et despicia intenta, et contempla. Næuius affito-
 giola. Ac sibi propicia, ac despicia. Potest ergo propicias, ac de-
 spicias dici. Pollentia potentia a pollendo dicta. Plau. ruden-
 te. Ne ineptorum potior sit pollentia. Pollere ergo cōmune est.
 Propiciabilis ad propiciandū. Ennius cupimōla. huic est ani-
 mus propiciabilis. Ita et adolabilis, idest sine dolore. Pau-
 xillisper a paxillo. Plau. truculentu. Plus decē pondo amoris
 paxillisper pdidit. i. per particulas. Ponderitatem a pondere
 ut grauitatem. Accus pragmatō li. i. Et cuncta fieri cetera in
 beallia, nō qd pōderitate, grauitatēq; hominis. Pueritia. i.
 puritas. V arro rerum diuinarū. li. i. Quæ pueritia est infir-
 quens pollute. Prælubare lumbos pfringere Næuius, uin-
 demiatoribus. Cæpit unūquēq; prelubare fistibus. Pue-
 ra pro puella. V arro de uictis τῆς φιλοφρονείας. Propera-
 te uiuere puera, quas sint etatula ludere, esse, amare, et uin-
 ris tenere bigas. Idem de uita populi Ro. li. ij. Sic in priuatis do-
 mibus pueri liberi, et puera ministrabant. Pupa. i. pu-
 pi. V arro aborigibus τῆς ἀρχαίων φέρων. Itaq; bre-
 ui tempore magna pars, in desiderij pupariū, et sigillorū ue-
 niebat. Idem tithonio τῆς ἰσῶος. Māmam lactis sugentem
 pupū pasere. Pipare proprie gallinæ dicuntur. V arro ab
 originibus τῆς ἀρχαίων φέρων. Mugit bos, ouis balat,
 equi hinnit, gallina pipat. Procidere dixit prolatare pro-
 ducere. V arro τῆς τῆς φανῆς ἰσοῦ τῆς ἀρχαίων. legē-
 do, et scribendo uita procidit. Virg. Geor. li. i. Durum proci-
 dit arator vomeris obtusi dentē. Præcox. i. præcoqua. V ar-
 ro in eridebo τῆς ἐμῶν. Verere ne manu non mittat
 cū octo mediocriter honestos audissemus dare possit mittet qd si
 nō mittet, fugies, si me audies, cū tēpus reuocat ea præcox est
 fuga. Pauper aut. i. pauperē fecit. Plau. milite glorioso. que
 improba est pro mētis uitio domini præcio. pauperat. Idē. ca-
 ri studio, quæ ego tanta pauperatui p. doli pecunia. Titinius
 primigna. Nam qd ego feci, et aduor sum aut patrem muum,
 quem pauperetis ambo uestris sumptibus. Idem V arro-
 equum est me habere eos pauperem sumptu meo. Pous a
 bibendo. Luclius lib. xxx. Secus cum eo medio, ac ludo bene po-
 tus recessit. Paucies pro raro dici ueterū authoritas docet. Ti-
 tinnus gemina Postq factus marinus hanc domū abhorres, tuā
 etiā uxore paucies uideo. Idē in eadē. Tu autē. inq; in urbem
 paucaes uenire soles. Caelius annali li. vi. Consulo non paucaes
 arcessitum. Pollinctores sunt qui mortuos curant. V arro mu-
 tuum nulli scabunt τῆς χροῖου. Itaq; si plures dies
 inter medios discessum, et aduentū pollinctores interfuerunt,
 et id æstate uideas. V arro Motorene τῆς φθορῆς ἀδρῶν.
 Propter curam apulum positum nutritæ tradit pollinctori.
 Plautus asinar. Equis currit pollinctorem acerfere? Puta
 mina non solum arborum sunt, uerum, omnium rerum pur-
 gamenta. Nam quequid ex quacūq; re proijciatur, putamen ap-
 pellatur. Plau. Captiuus. Nucleū amisi reliq; pigneri putamina.
 Pestilias pestilentia Luclius libro sexto. Atq; us omnium
 morborum pestilias. Lucretius libro sexto. Hæ igitur clades
 noua pestilias. Pœniturum. Accus epinaustimache. Quod
 si procedit neq; te, neq; quæquam arbitror tuæ pœniturum lau-
 dis, quam ut serues uide. Pausa est quic alicuius rei. Accus
 epigono. Sed iam Amphilochem huc uadere cerno, et no-
 bis datur bona pausa loquendi. Lucl. satyr. libro primo. Hæc
 ubi dicta

ubi dicta dedit pausam facit ore loquendi. Proferari impe-
 trari. Luclius libro. xxvi. Nec minimo, et proferatur pax,
 quod Cassandram signo diripuit. Puellus pueros. V arro
 testamento τῆς διαθήκης. Sic ille puellus ueneris repetē uo-
 do cadit cruentus olim. Luclius satyrarum lib. iij. Cumq;
 hic tam formosus tibi, ac te dignus puellus. Lucretius lib. iij.
 Et nata possunt tamen inde puellus suscipere, et partu possunt
 durescere dulci. Ennius, Ille suos diuis mos sacrificare puellos.
 V arro marciore. Reliam me, et permisisse, ut seueluuium de-
 gluberet dum madore puellum. Idem sexagesi. V lra in-
 tra pectus dormitio uigilabilis, que me puellum impuberem
 cepisti. Pecus non solum quadrupes animal, uerum omnia
 animalia pecudes uocantur. Plautus rudente. Non uides refer-
 re me uicium rete sine squamoso pe. u. Linius ægyptho. Tum
 autem lasciuum reissimum pecas. V irgilius. Geor. li. iij.
 de Apibus Et pecudum custodia solers. Lucre. libro. ij. Præ-
 rea genus humanum, multaq; natantes squamigerum pecudes.
 Luclius satyrarum lib. v. Lasciuire pecas iussi, nōstriq; re-
 pandum. Percutim dictum est percussim. Plautus. amph.
 Delirat uxor, atra bili patē est. Pecua et Pecuda, ita ut pe-
 cora ueteres dixerunt. Næuius gymnastico. Homines pecua,
 belluasq; idē dixit. Sine ferio pecuda manibus, ut ad mor-
 tem meant. Accus asynactica. In celsis montibus pecua, atq;
 inter colles pasunt danai in phrygia, et termini. Idē medea,
 V agant pauore pecuda in tumulis federunt, quis nos pascet
 postea? M. Tullius de rep. libro quarto. Cum adhibent in pe-
 cuda pastores. Accus Diomedes. Passim que præda pecua ba-
 labant agris. Caelius umbris. Et homini, et pecudibus om-
 nibus sisema historiarum. li. iij. Iumunta pecuda loca trepi-
 dare compluribus. Pueret putridum est. Pacuius Tereō.
 Quamquam anisq; et ætate hoc corpus pueret. Accus eri-
 gona. Quamquam ex angue hoc corpus mihi annis pueret.
 Protollere est differre. Luclius satyr. libro. primo. Si non
 amplius ad lustrium hoc proolleret unum. Prina signifi-
 cat singula. Luclius satyr. libro primo. Ad cœnam adducam,
 et primum mase abducat huius aduenientibus prima da-
 bo. Lucretius libro tertio. Quod si forte animas exirime cre-
 instuar. V ermbus, et prius si corpore posse uenire. Credis.
 Prodigitas dicta profusio. Luclius satyrarum. libro. sexto.
 Nequitta occupat hoc peulanta, prodigitaq; Forcet signi-
 ficat prohibet. Pacuius atlante. Magna te ut urear loqui
 porcet pudor. Accus erigona. Quibus oculis quisquam nostrū
 poterit illorum obtui uultus. quod iam ab armis anni por-
 cent. Ennius telamone. Deum me sentis facere pietas, ciuium por-
 cet pudor. V arro manio. Huc ceris tibi ministra frugibus suis
 porcet. Luclius libro sexto. Non te porro procedere porcane.
 Prolixitudinem a prolixo Pacuius duloreste. Oro mi ne
 flectas sandim prolixitudinem. Perfica perficaris. Lucre-
 tius libro secundo. Deniq; ad extremum crescendi perfice si-
 nom Omnia perduxit rerum natura creatrix. Pediolus a
 pede diminutiu. Afranius excepto. atq; adeo nolo mudo pe-
 diolo es pus. Penigo genus morbi. Luclius libro. xxx. Illui
 es scabies oculos huc, deniq; penigo cōscendere. Porrigō mor-
 bi genus. Luclius libro. xxx. Triste et corruptum scabies et
 porrigis plenum. Profligare uerbum passiuum ad usum
 trahi cœpium est. Nam cum sit profligatum perditum, et ad
 interuentionem adductum, nūc perfectum solum, tum aut edi-
 ficiam, aut aliquod utile incipit dixerunt putant. Cum af-
 factum dici debeat non profligatum. M. Tullius. tamen Thuse,
 libro quinto. Profligata iam, et penē ad exitum deducta quæ-
 stio est. Idem de provinciis consularibus. Bellum adfectum ui-
 demus, et infra. Nam ipse Cæsar quid est quod in ea provin-

10

30

30

40

50

60

cia commemorari uelit, nisi ut ea, que per eum adfecta sunt p-
 fecta reip. irradatur. Et in economicis. Cū uero affecta iam
 propē ætate a sole mitescere tempus est. Patritium ut au-
 tum. V arro manio. sinere familiari commoto auito ac parito
 more præcabamur. Idem reip. libro. xx. Secundum leges hæ-
 bitasse paritas. Cicero thuf. libro primo. Patritiam illam, et
 auitam, ut ait Theophrastus, philosophiam. Percedere uel
 decedere. Cicero orat. Conasum non concessum, et quod qui-
 dam concessum etiam uolunt. Popinones uel hi, quos nunc
 dicimus tabernarios a popinis, uel luxuriosos, qui se popinis
 dedunt. V arro modio. Quis poculis argentum chorum in-
 troibit? popino. Luclius libro. primo. Infamem honestam, tur-
 pemq; odisse popinam. Putidum nō putrem, sed odoris ma-
 li. M. Tullius de finibus bonorum, et malorum libro quinto
 non inscite illud dictum uideatur in sue animum illi percidi
 datum pro sale ne putisceret. Percursionem excursum. Ci-
 cero thuse. libro quinto, propter animi multarum rerū percur-
 siones tempore breui. Præfractum. Sisema histo. libro
 quarto. Idemq; perseuerauerunt, uti lex perueniret ad quæ-
 storem, ac iudices, quos uellet instruere præfractum, et am-
 pide. Præstolari est expectare uel manere. Sisema histo.
 libro tertio. Oculis, tancq; aduenientium cohortium præsto-
 lari accipiunt. Permittere, promittere, emattare, uel præcipi-
 tare. Sisema histo. libro tertio. Et inde equum conatatum prim-
 cept ad hostiū permittit aciem. Idem libro quarto. Multi præ-
 missis armis ex summo se permitterent. Projicere effunde-
 re honeste positum. Sisema hist. lib. iij. Tum postquam apud
 egnos, ac perusinos eius facti mentionem proiecit. Petu-
 lantiam pro improbitate. Cicero de orato. libro secundo. Illud
 æquor, ut siquis mihi forte maledicat, petulans, aut sane in-
 sanus esse uideatur. Pressu. quasi compressione. Cicero de
 orat. libro tertio. V alerium Soraxum leuitate socii, atq; ipso. uo-
 cis pressu, et sono facile uincat. Præpates noue. positum
 numero plurali. V arro de uita populi Romani lib. xi. Quid
 inter hos ioues interfit, et eos, qui ex marmore, ebore, et uero
 tunc sunt; pates anima aduerere, et horum temporum diu-
 itas, et illorum paupertates. Paupertatum pauperum. V arro
 de uita populi Romani libro primo. Vt et inater, oculūq; sunt
 consentaneæ, quod sunt paupertas sine elegantiā, ac cum cæ-
 simonia. Plumarium a plumando. V arro Cato, uel de. libe-
 ris educandis. Etenim, nulla, que didicit pingere potest, bene in-
 dicare, quid sit bene pictum. plumario, aut textore in puluina
 ribus plagis. Purpurascit. Cicero academiōrum libro. se-
 cundo. Quid mare, non ne cœruleum? aut eius unda cum est
 pulsa remis, purpurascit? quidem. aquæ. inctum quodam
 modo, et infectum. Perpendiculi, et norme. Cicero acad-
 demiōrum libro secundo. Atquis id crederemus, non egerē
 mus perpendiculis, non normis, non regulis. Pingue. positum
 pro impedito, et inepto. Cicero academiōrum libro. quarto.
 Quod ipsi Antiocho pingue uidetur, et sibi ipsum contrariū
 probatur difficile. Cicero thuf. libro. quinto. Quod etsi diffici-
 le est probatu propter tam uaria multa tormenta fortuna.
 Palpo quasi a palpando. Plautus mercator. Palpo percutit.
 Remino sum mali odoris a pedore dictum. V arro de re ru-
 stica libro primo. Solida terra pauca maxime si est argilla, ne
 sita permōsa, in rimis eius grana oblitescant. Disare fran-
 gere uel tundere. V arro de re rustica. Libro primo. Promendum
 diem, ut in pistrino pifetur, ac torreatur. Præcadaneū est
 præcadendū. V arro de uita populi Romani libro tertio. Quod
 humatus non sit hæredi poræ præcadaneæ, suscipienda tellu-
 ri, et ceteri, aliter familia pura non est. Pralange di-
 cantur fustes, ceteris, qui nauibus subiunguntur, cum attra-

Deniq; fluctuago suspensa in litore vestes
 Vnesunt eadem dispersa in sole serescunt.
 Inde virg. doct. Geor. li. i. unde serenas uentus agit nubes
 hoc est siccas. Idem alio in loco atq; arida differt Nubila.
 Suerdae. Lucilius libro. xxx. Hic in stercore humi, fabu-
 lisq; simo atq; sucerdis. Simitu simul. Lucilius libro. xxx.
 Gratia habetur utriq; illis, quae sibi quae simitu. Plau. amph.
 Non ego cum uino simitu ebibi imperium tuum. Idem merca-
 tore. Ita tres sonitu res agenda sunt, quando una occo peris.
 Subficiuim secundum, sequens. Lucilius libro. xxxviii. Praete-
 rea haec subficiua siquando uoles operam subficiuim postum.
 Suedens suadaneum. Cicero de orat. libro secundo. An se
 haec nescire, quae hero fero suadent omnes, ut aiunt. Sup-
 plosionem plausum, uel percussum. Cicero de orat. libro. iij.
 Et quo uereor, ne nihil sint tui nisi supposionem pedis imita-
 tus; Superbiloquentia. Cicero thuf. libro quarto. Animiq; in
 potentiam, et superbiloquentiam. Sarcinator sator. Lucili-
 us libro. xxxviii. Sarcinatore esse summum suere centonem optu-
 mo. Sospitens, saluent. Ennius menalippa. Regnumq; no-
 stru sospitens superstitentq; Pacuuius Medo, populo qui fau-
 stum sempiternae sospitens. Singulatim, et singulatim a sin-
 gulis. Caecilius hypobolirastraria. Hos singulatim sapere, nos
 minus arbitror. Caecilius annali libro primo. primu malo pu-
 blico gratias singulatim nomina. Lucilius libro. xix. Sic singu-
 latim nostrum unuquisq; mouetur. Solenniter pro salen-
 niter. Lucilius egyptio. Solenniter a declitali laudet lubens.
 Senatilis, uel senatus pro senio. Varro modio. Sed o pe-
 erulle ne meum taxis librum, si te pepigat haec modo senati-
 lis. Idem dros apds ad par. ut comia nitidi, senatia. Sa-
 per de quasi sapientes, et elegantes. Varro modio, omnes ui-
 demur nobis esse belli, festiui, saperda, cum simus uispi.
 Sordiditatem. Cicero thuf. li. v. In sordiditate uero quidna est
 malit. Erat sordidaster Marcus Crassus. Simpliciter simplici-
 ter. Plautus meratore. sed eam simplicitas dicam, si opera est
 auribus. Suscitabulum honeste postum inatamentum. Var-
 ro dros apds ad par. Fomicia sum uocis suscitabulum, can-
 tantiumq; gallus gallinaceus. Similitas similitudo. Caecilius
 syractis. uide Demea hominis quid fert morum similitas.
 Salebrae a salu dictae. M. Tullius de finibus bonorum, et
 malorum. Hic si definire, si diuidere potuisset, si loquendi uim
 si deniq; consuetudinem uerborum teneret, nunquam in tan-
 tas salebras incidisset. Idem libro quinto. Venit ad extrinsum,
 haeret in salebra. cupit enim dicere. Et de orat. Alter enim si
 ne ullis salebris, quasi sedatus amnis fuit. Sublestum est le-
 e, fruololum Plautus. Nam ubi ad paupertatem accessit, infu-
 mia, paupertas grauior fit, fides sublestior. supellestiles.
 Cicero in orat. Verecundus erit usus oratori, et quasi supel-
 lestiles supellest. Scurrile a scurris ridiculum cum turpi-
 tudine. Cicero orat. Ridiculo sic usurum Oratorem, ut nec ni-
 mis frequentis, nec scurrilis sit, nec sub obsceno nemini. cum
 nec petulant, nec improbum. Sportas, aut ab sparto quasi
 spartas, aut ab asportando. Sallustius historia. libro secun-
 do. E muris canes sportis dimittebant. Varro de uita popu-
 Romani. libro primo. Neque nobis obsonium in tota caena coe-
 ptum ex uarijs rebus coniectum in unam sportam perspicitur
 Sodes non ut apud comicos, sed si audes. Cicero orat. liben-
 ter etiam copulato uerba iungebant, ut sodes, prout si audes.
 Sopas. Cicero orat. et si hoc illius dictum est, scopas (ut
 ita dicam) mihi uidentur dissipare. Sciuntur, pro cognita
 sunt. Cicero de orat. libro secundo. Ars enim eorum est, quae
 sciuntur. Oratoris autem omnis actio opinionibus, non scien-
 tia continetur.

10

10

30

40

50

60

T

Etret foedet, polluat, Pacuuius peribea.
 Belluarum ac ferarum aduentus ne terree
 loca. Tetinerit pro tenuerit. Pacuuius
 medo. Credo, quos sum itiner tetinisse
 aiunt? Acaus clytemnestra. ut quae tum ab
 sentem rebus dubijs coniugem tetinerit,
 nunc prodat ultorem. Pacuuius hermona. sub iudicio quaeq;
 omnes gradus tetinerim. Tetulit tulit. Acaus Andromeda.
 Donec tu auxilium Perseu tetulisti mihi. Caecilius hypobol.
 Erynnam pariter tetulisti meam? Taxim sensim, uel oc-
 culte. Pomponius buccone. Adoptatu clandestino tacitus taxim
 perspectau percautum. Temerius. Acaus didaxocho
 libro secundo. Sed Euripidis, qui toros temerius in fabulis.
 Testatim minutim. Pomponius uerre aegrote. Iam istam co-
 laphis comminuissem testatim tibi. Tractum, ut sensum ideft
 diutine, longo tractu. Plautus amph. Quid si ego illum tra-
 ctum tangam, ut dormiam. Tudiculare commouere. Varro
 marcipore. Hicine nobis terne tudiculaffe. Trabs. Varro
 Parmenone. Alia trabs pronu in humum accedens proxime
 frangit ramos cadens. Tegillum diminutiuum a tecto.
 Varro sesquiuiusse. Vigere uoluitans nullus aquam e nubibus
 tortam indicat fore, ut tegillum pastor sibi sumat. Tertae
 pro tersa. Varro. Terta nitet galea. idem Cato,
 uel de liberis educandis. Alita sunt circaui tonsi, et terti, atq;
 unctuli, ut maonis esse uideantur serui. Temperatura pro
 temperie. Varro. Quero te uerum hoc ad
 duxerit caeli temperatura, an terra bonitas. Torto pro tor-
 mento. Pacuuius duloreste. Nam te in tenebras sepe lacra-
 bo fame clausum, et fatigans artus torto distraham. Ton-
 sus pro tonsura. Plautus amph. sira, pes statura, tensus, oculi,
 nasus, uel labra. Acaus amph. Sed quanam haec est mulier fine-
 sta ueste, tonsu lugubri. Tuburcanari significat raptum
 manducare. Titinnius praelia. Tuburcanari sine me nullis reli-
 quias. Plau. persa. Tuburcanari de suo siquid, domi sit Turpili-
 us bethontibus. Me lixa intus cessat, credo hercle helluo tuburci
 natur. Tabificabile uel tabifici. Acaus medea. Par neci or-
 bificor liberorum leto, et tabificabili. Cice. thuf. lib. iij. Atq; ut
 ha tabifica mens pturbatione sunt. Tuatim. tuo more. Plau-
 amph. Ecce re iam tuatim facis. Teiritudo. Acaus stiochta.
 Quod te obsecro ne haec aspernabile teiritudo mea ioculata fa-
 xit. Temnere, cotenere. Lucil. li. xxx. Quodq; adeo fue-
 rint q; temnere supbum. Virg. li. vi. Disce iustitiam moniti,
 et non temnere diuos. Taxis pro tetigeris. Varro modio.
 Sed petule ne meum taxis liberi. Tippula animal leuissi-
 mum, quod aquas non nando, sed gradiendo transeat. Var-
 ro bimargo. Leuis tippula linsia frigidus transit lacus. Plau.
 leuior es q; tippula. Tonescit pro tenat. Varro bimargo.
 Tunc repente caelium alcum tonitribus templum tonsat.
 Transenna non (ut quidam putant) transitus, sed est fen-
 stra. Cicero de orat. lib. i. nunc pete a Crasso, ut illam copiam
 ornamentorum suorum, quam constructam uno in loco, quasi
 per transennam praeterites stritum asperimus. Sallu. hist.
 libro secundo. Transenna demissum uictoriale simulachrum
 cum machinato strepitu coronam capiti imponebat.
 Tironē postum pro ignaro Cicero de orat. libro secundo.
 Erater enim callidum quendam hunc, et uulla in re tiro-
 nem, ac rudem, nec peregrinum, et hospitem concedo esse di-
 bere. Trutinna a trutinando. Cicero de orat. libro secundo.
 Ad oblectandos animos ad impellendos ad ea praebenda, quae
 non artificis statera, sed populari quadam trutinna res exami-

nantur.

nantur. Varro de uita populi Romani libro secundo. Aut
 aliqua ex argentaria trutinna, aut lingua pensum praese omnes
 ferent. Turpari a turpiudine. Cicero Thuf. libro quarto.
 Ionis aram sanguine turpari. Tenera scere tenerum esse.
 Lucil. libro tertio. Salicet in tenero tenera scere corpore men-
 tes. Thrichinum tardum, et quasi impeditum, et sicum,
 uel sine suco, ut sunt capilli, qui graece sixis dicuntur.
 Varro eudemonibus. Quod tunc quastus trichinus erat, nuc
 est uber, ut quastus sit magnus. Terrica est seuera. Var-
 ro τού παρὸς τούτοῦ πρὸ τούτοῦτοῦτο etiam si audis-
 set reddere potuisset mulier terrice horrentis durat ad Appi-
 am moribus bonis. Virgilius en. libro septimo. Quis terrice
 horrentis rupit, montemq; seuerum. Tarditudinem tardi-
 diam pro tarditate. Plautus puenulo. Quod estis agro cocleas
 tarditudine Acaus alcmena. Atq; ecos segnis somno, et tar-
 ditudine. Idem Diomede, multa mittuntur tardicie, et seor-
 dia. Temeritudinem pro temeritate. Pacuuius duloreste.
 En non tyranni noui temeritudinem. Tenta dictum pro
 extensa. Lucretius libro secundo. Tympana tenta sonant pal-
 mis, et cymbala circum. Idem libro sexto. Duratq; in ore ia-
 cens rictu frons tenta manebat. Lucil. satyraru libro. yi. Tres
 a Deucalione grabbati restibus tenti. Idem libro undecimo.
 Hic ubi concessum, pellesq; in ordine tenent. et libro. xxx.
 Hic ubi muscipula tenta, eaq; sorpior cauda sublata.
 Tristitias pro tristitia. Pacuuius Atalanta. Quis istic est
 nullis, alligata quae tristitias. Turpilius leucadia. Ante facta
 in ignem commito, tristitias ante dormium. Torporauit pro
 torpescit. Turpilius aterijs, Stupidus adstet, ita eius aspectus
 repens, cor torporauit homini amore. Titubare trepidare.
 M. Tullius philippiaru libro octauo. Titubare, haesitare, quo
 se uertere nescire. Virgilius en. libro quinto. uestigia presso.
 Haud tenuit titubata solo. Terentius τὰυτὸ τὴν μὴν μὴν
 uerum illa nequid titubet. Tortor pro torqueor. Pomponius
 fullombus. Ducam et ubi insilii in cocleatum equuleum ubi
 tolutum tortor. Tunicare pro uestire. Varro τὸν μαχίῃ.
 Illae lanigeras detonderi docuit, tunicare q; homolum.
 Tithonem sustem ardentem. Varro de uita populi Romani.
 libro secundo. Contra a nouo marito. Cum item e focum ti-
 tionem ex salaa arbore, et iam qualis, qua allata esset.

V

Ulgant honeste postum uile habuit, et qua-
 si in uulgus dedit. Plautus amph. Cuiusq; me
 absente corpus uulgauit suum. Vulgare in
 uulgus dare, et quasi multis audientibus, ac
 montacueris dicere. Virgilius libro deamo.
 quid me alta silentia cogit Rumpere? et obductum uerbis
 uulgare doloie. Enn. quae sis in uulgum uulgus, artemq; ex
 promis inuertem. Veget pro uegeta, uel erigit, uel uegetum
 est. Pomponius maiali. Animos uerius ueget uoluptatibus. En-
 nius ambrachia. Et aquora salsa ueget ingentibus uentis. Var-
 ro manio. nec manis est, nec morietur. uiget ueget ut pote pluri-
 mi. Idem dros apds ad par. Quam mobile diuū lyra sola roge.
 quaedam gubernans motibus dijs ueget. Verecundum est
 audax, et confidens. Plautus amph. sic est, uera praedio, nisi
 etiam hoc falso dici insimulaturus est. nimis uerecunda es.
 Venor arcumenior. Ennius nemea. Tenor conspecta, undiq;
 uenor. Viassatim per uias. Nauius belli punici libro quar-
 to. Viassatim uolui uictoriam. Visceratim per uiscera. En-
 nius Andromeda. Alia fluctus differt diffusat. uisceratim me-
 bra, maria salsa spumant sanguine. Vro se idest simul. Pacu-
 uius

uius Iliona. occidisti ut multa paucis unose obuenticim.
 Vtrasq; pro utriusq; uel utrosq;. Hemina hist. libro quarto.
 In Hispania pugnatum uis, utrasq; nostri loo moti caedi ush.
 haec atq; hercle, utrasq; et cum ad nos uenis suffraginatam
 uidi. Vinum pro uehementi uel nouo. Virgilius en. libro
 primo. paulatim abolere sichemum incipit, et uiuo tentat pra-
 uertere amore. Vegrande, ualde grande. Lucilius libro
 xxvi. Non icarco extollitur, nec uita uegrandi datur. Va-
 nans dictum pro fallens. Acaus. Alcmena. Tanta frustrando
 lactans, uanans protrahit. Vanitudo pro uanitate. Plautus
 Polego, ut rem uideo, tu inuentus uero a uanitudine. Pacuuius
 duloreste. Primum hoc abs te oro nimis inexorablem fixis, ni
 turpassis uanitudine aetatem tuam. Variantia pro uarietas.
 Lucretius libro primo Talibus in canis. nec dum uariantia
 rerum. Visus postum pro uiscere. Lucretius libro primo.
 Viseribus uiscus gigni, sanguenq; creari. Virgilius Georg.
 libro. i. Tum laqueis captare feras, et fallere uisco Inuentum.
 idest tractu uisceris. Lucilius satyr. lib. xiiij. Idne agri est ma-
 gis an quod pane et uiscere priuo, quod uiscus dederas tu qui-
 dem hoc est uiscera largi. Vagor dictum pro uagus. Lucre-
 tius libro secundo. Et superantur item misatur funere uagor.
 Vetusitas, et antiquitas, uel felix, uel sapiens, uel mansuetas
 est habita. Terentius ecyra. Quis me est fortunator, uetustas-
 tisq; adeo plenior? Vastities, et uastitudo, et uastitas,
 horror, et de fertio, et contagium. Plautus, pseudulo. Distractio
 disfidium, uastities uenit. Acaus euryface. sed ut ratuista, et ra-
 ueste, et uastitudine terde forma tuis. Idem mcleagro. Quae
 uastitudo haec, aut unde inuastit mihi? M. Tullius de offic. libro
 secundo. Qui collectis cateris causis hellusionis, pestilentiae, uas-
 titatis, Pacuuius Teucro. Quae desydere alumnum penitendi-
 nes quales scabres, quatin culta uastitudine. Vastitudo si-
 gnificat inhorrescent, uel desyderantur. Acaus phenissis.
 Iussit proficisci exilium quouis gentium, ne scelere tuo Theba-
 ni uatescant agri. M. Tullius de orat. libro secundo. Quid iam
 de hominum genere dicam, qui quasi cultores terrae constutis,
 non patiuntur eam, nec immanitate belluarum effrari, nec
 stru pium asperitate uastare. Sallustius lugurtha. Aberrat mons
 fere millia passuum. xx. tractu pari uastatus, et humano cul-
 tu. Varro manio. Asperu ualde, scabreq; illuue, et uastitudi-
 ne. Viassitatem pro uicissitudine. Acaus Phoenissis. uicissita-
 temq; imperandi tradidit. Villo pro ultus fuero. Acaus Epigo-
 ne, q; nisi genitores ullo, nullum meis dat finem miserijs. Ve-
 runant, idest uertant. Acaus aeneadis. Aut deo te sancte me-
 rans precibus inuicte inuoco portenta, ut populo patriae uer-
 runcant bene. Pacuuius peribea. Precor ueniam petens, ut quae
 egi ago excim ueruncant bene. A. franius diuortio. Et puncto a
 uerruncant cur syriam simul. Vilitant uilem faciunt. Tur-
 pilius lindia. Quin morieam, quin clamem, et querat tua
 uitia, quae te uilitant. Villicari est rustuari, uel uille pra-
 esse Pomponius ergastulo. longe ab urbe uillicari, quo herus ra-
 renter uenit. non uillicari. sed dominari mea est sententia. A. fra-
 nius suspecta. In arpinos iam quantum potes explodam
 hominem, ut uillicetur. Turpilius paraterusa. Ego non dum eti-
 am hic uillicabar Phaedria. Idem Erra. Hic uillicor ante ur-
 bem, nunc rus eo. Vinnulum sensillocum, idest illecebrum.
 Plautus Asmaria. Compellando blanditur osculando oratione
 uinnula uennstula. Vitabudus pro uitans. Sallustius hist.
 libro tertio. duos quammaximos utresq; leni tabule subiecit,
 quam super omni corpore quietus inuicem tracto pede quas gu-
 bernator existeret, ea inter molem, quae insulam mari ui-
 tabundus classis hostium ad oppidum peruenit.
 Volentia idest quae uellent a uoluntate. Sallustius hist. li.

S iij

bro quarto. Multisq; suspitionibus uolentia plebi facturus habebatur. Valentia fortitudo. Neuius dane, omnes formidat hominis eius ualentiam. Timmius. sed in sapientia gubernator nauem torquet non ualentia. Vomica concava loca uelut ita te exesa. Lucilius libro. xxix. Tyrono. Et non mortifero adfectus uomica, et uulnere. Viriatu dictu est magnaru uiriu. Lucil. li. xxyi. Contra flagitiu nescire bello uinca a barbaro uiriato Annibale. Vescu nimis obscuru. Lucil. li. xxyi. Quam fistidiosum ac uescu cu fistidio nire. Virg. geor. lib. iiii. Nec uescas salicum frondes. A fransis sororibus. At puer est uescis imbecillus uiribus. Volup. pro uoluptate. Plautus asinaria. Hic senex siquid clam uxorem sua animo fecit uolup. Virg. gendemiam, ut uindemiam, hoc est uirgarum apparatus, uel de ptonem, uel deceptionem obuerra. Varro agrithone. Quid triftorem uideo te esse, quam angit hac lampadione? Quid familiares filius amat. haec spes est argentaria, ideoq; scapulae metuunt uirgendemiam. Viracum magnarum uirium. Varro meleagro, si non malit uir uiracum uxorem habere Atalantam. Vulga capatitas, uel sinus cum laxitate. Lucilius li. ij. In uulgum penetrare pilosam. Varro sexagesi. eo ut uaticum ex arcula addere in uulgam. Veruicam positum pro loco edito. Cato libri originum. Censeo inquit, si rem seruare uis, facundum, ut quadringentos aliquos milites ad ueruntam illam ire iubeas, eamq; uia occupent imperes. V. bices plagatu uulnere. Cato de falsis pugnis. ubi scietas? ubi fides maiorum? signitas inuiriaturum, plagas, uerbera, uibices eis dolores, atq; carnicans per dedecus, atq; maximam contumeliam inspectantibus? Velliatim, et saltuam. Sifenna hist. lib. i. Nos una estate in graecia, et Asia gesta literis itarco continentia manduimus, ne uelliatim, ac saltuam scribendo lectorum animos impediremus. Victorius uictoriam potiturus auctoritas prudentium putauit esse. Pyrrhus ne Rex, an dantis Curius praelio uicturus esse. Virescit maiorum uirium fit. Euris poematis. Crescunt animi, uirescit uulnere uirtus. Viro etiam pro uirtute naturali. Lucretius li. ij. Conuictasq; suo seruare, et perdere uiro. Venerata pro uenerada Virg. li. v. Cur fasq; dabit uenerata sacerdos. Viter pro uero. Caecilius imbris. Nunc uiter crescit non potest celari. Viatim pro uicis. Sifenna hist. li. ij. Cu complures menses barba immissa, et tonso capillo lugubri uelutu populum uicatum stens una cum liberis arcum iret. Vultuosum tristem. Cicero orat. In quo cum effectis, nequid inprimis sit, aut uultuosum. Vermiculatum pro minuto. Cic. orat. lib. iiii. Quam lepida synthesis composita, ut tesserae omnes arte pauimento, atq; emblemate uermiculato. Venalitiu uenditores. Cicero oratione corneliana. li. ij. Neq; me diuitiae mouent, quibus omnes Africanos, et Laelios multi uenality, mercatoresq; superant. Vocare positu pro trahere, ducere. Cicero orat. Si de iure civili tecum seram, uocauit te hominem prudentissimum, his ipsis rebus, quas abs te didicerit, dicendi arte supera uit. Verecundari uerecundia tenery. Cicero de orat. lib. ij. Alterum cunctantem, et quasi uerecundantem inatabat. Verfutiloquax. Cicero de orat. lib. ij. animum non uis huius me uerfutiloquax malitia. uideis enim et uerfutiloquax, et expectorat. ex conuictione facta esse uerba non nata. Vincinatum ab uno. Cicero Academicorum libro quarto. nec ut ille qui asperis, et leuibus, et hamatis, uncinatisq; corpusculis concreta haec esse dicat. Venditationem ueteres pro uentationem posuerunt. Cicero Thuse. libro secundo. quinctam mihi quidem Laudabiliora uidentur omnia, quae sine uenditatione, et sine populo recte fiunt. Viera uinare, et in recte. Varro de re rust. libro primo ut habeas minima un-

de uiendo quid facias. Undulatum noue positum purum. Varro de uita populi Romani libro primo. Et a quibus dicitur esse uirginis fortune, adeo quod duobus undulatis tigris est opertum, proinde ut non reges nostri undulatas et praetextatas togas soliti habere. Vtrucum Varro de uita populi Romani libro primo. Aut botem, aut ouem, aut uirucem habet signu. Zonatum per gyrum. Lucilius libro sexto. Zonatum arcum impluuium qneraris cludebat.

NONII MARCELLI DE INDISCRETIS GENERIBVS PER ORDINEM LITERARVM.

10 Angportus generis masculini, ut apud multos neutri. Plautus asinaria, quae quasi uirificis angportu purgatur. Mar. Tul. de diuinatione angportu dixit. Ter. adelpis. Id quidem angportum non est peruium. idem eunuchus, in angportum quoddam desertum. Arbitrium generis neutri, sicut saepe masculini Plautus asinar. Hi quadriduo abalienauerit quod abs te angportum acciperit, tuus arbitrius sit comburas, si uelis, ne ulla sit cera ubi facere possit literas. Armenta generis neutro, plerumq; foeminino. Ennius ipse ad armenta, eadem ad armentas uirius, tu pascere cuni frontes soles armentas. Absinthium generis est neutri. Lucretius libro quarto, absinthia tera medentes cum dare conantur masculini. Varro quinqueribus. Quid medico mihi est opus, nempe tuo absinthium ut bam grauem, et castoreum leuoprobus? Aerarium neutri est generis, ut saepe masculini Varro si poros di-daxo. hoc est magnum censorem esse, ac non striderem multos ararios facere. Admonitio usu genere dicitur foeminino masculino Mar. Tul. de si bonorum, et malorum libro quinto, ut acruis aliquando, et attentius de claris uiris locorum admonitu cogem. Audius est generis masculini, foeminini auditio. M. Tullius de finibus bonorum, et malorum libro quinto, iuberentq; se cum his congregant, danq; se ad ludendum fabellarumq; auditione dicuntur. Artus masculino genere appellamus. Virgilius Geor. libro tertio. Miat auribus, et tremat artus. Artua neutro genere. Plautus menechmis Ita mihi imperas, ut ego cuius membra, atq; ossa, atq; artua. Angues masculino genere dicit Virgilius testis est. Eae autem gemini a Tenedo tranquilla per alta (Horresco referens) immensis orbibus angues. Et libro quinto. Adytis cum lubricis anguis ab imis. Nonius lycargo. Alie iugatos angues in sese gerunt. Lucilius libro. xxyi. Nisi portenta, anguis, et uolucris, ac pinnatos scribitis. Angues foeminino Plautus amph. Deuolant angues iubata in compluuium duo. Varro Annuus. Cuius ut aspexit torte caput angue acui. Chrim. Acherontem masculino genere dicunt ueteres. Virgilius libro sexto. Et tenebrosa palus Acheronte rcfuso. Plautus captiuus. Verum enim uero nulla aequa est Acherons, atq; ubi ego fui. Annem masculino genere appellamus. Virgil. Geor. libro primo. Atq; alius latum fundaiam uerberat annem. Foeminino Plautus mercatore. Neq; ulla mihi obstabit annis, neq; mens, neq; adeo mare. Neuius lycargo. Sed quasi annis arapit, sed tam inflexa flectitur. Acius epinaus machaem adria, mundafalso sancta obtexis, sanguine, atq; acerbos alta in anni corpe expleui hostico. Idem epigono. Apud abundantem anti-quam annem, et rapidas undas Inachi. Varro si abre libro primo, In hac auitate agros colunt arenosos, propter hos fuit annis, quam olim albulam dicitur uocatum.

Aranea

Aranea et foeminini sunt generis. Titinius gemina. Euerrite aedris, abtergite araneas. Virgilius geor. li. iiii. Laxos in foribus suspedit aranea castis. Ennius, buxus aranea. masc. Plautus psycho. ut operam omnem araneorum tergam, et texturam improbem, deiciamq; eorum omnes telas. Idem Asinaria. Iustin columnis deici operas araneorum? Aetas foeminini est generis. Plautus menechmis. ut aetas mala est, uix ma la est ergo. etas masc. Plautus trinumo. Propter eosdem, quorum causa sui hoc aetate exercitus. Accipiter generis est mascul. Virgil. lib. xi. Quam facile accipiter saxo sacer alis ab alto. Foeminino Lucretius libro quarto. Accipitres somno in leuisi praelia pugnas, sed re sunt perfectantes, uisq; uolantes. Arua neutri sunt generis. Virg. Arua aliena iugo premere. foeminino Nonius lycargo lib. ij. Quaeq; incedunt omnes aruas obturunt. Pacuius postquam calamitas plures annos aruas caluitur. Anfractum masculino genere dicitur putant. Neutro Accius euryface. Super Oceanis signa alta patris terrarum anfracta reuisam. Varro Parmenone, cauo fonte, ut cum irrigauit auata. surium anfracta in silyam uocans. Aetium generis neutri, aetias foeminini. Varro Tithono et si pupas. qua uoluntatem aetias extrema attingit metam aetias. Aera neutri. Mar. Tul. in Hortensio. Quid tu inquam sole, um ratione ad dispendiatorem accipis, si era singula probasti, summam, quae ex his confecta sit, non probare. Aena genere neutro frequenter Varro posuit. Acinus masc. Mar. Tul. de senectute. Quae ex fici tantulo grano, aut ex acini uinaceo. Et alij obscurae auctoritatis, pressisq; Labris unus acinus arebar. Autumnus generis masculi. Foeminini Varro serano et si apusporior. retinet uiatorem meridie praetereunt fontem quod autunitas in anni terrachordo munsum praetereat. Aluus generis foeminini. Virgilius eneidos lib. ij. In latus inq; feri curuam compagibus aluum Cotorfit. Masc. Accius annalibus. Vt quam frigidissimus aluus, sed alij auctoritatis obscurae. Mala nemus retinens grauido concipit in aluo. Acubitionem genere foeminino. Mar. Tul. de senectute. Bene enim maiores acubitionem epularum amicum, quasi uita conuictionem habent.

B

10 VBO Generis foeminini. Virgil. en. lib. iiii. Seraq; culminibus ferali armine Bubo genere masculino Agellius hist. lib. i. Et quod bubo in columna aedis iouis sedens conspectus est. Balnea nominis foeminini M. Tul. pro Sexto Roscio. Otiosus est ad balneas palacna: rediens a caena Sextus. Plautus Asinaria. Ille in balneas uentus est. Inde huc ueniet postea. Caecilius imbris. Quid mihi non sunt balnea. Neutri Mar. Tul. in Hortensio. Primus balneola suspendit, inclusit pisces. Balteus masculi generis. Virgil. lib. ij. humero cum apparuit alto Balteus. Neutro Varro rerum diuinarum lib. xi. Tragica mimula baltea sunt. Aetius. di-daxo. lib. iiii. Actoribus manuleos baltea maestas. Titinius lib. ix. Aurata uagae, aurata baltea illis erant. Buxum generis neutri. Virgilius geor. li. ij. et torno rasile buxum. Foeminini Ennius. Buxus uicta taxis tonsa. Blandimentum generis neutri, ut saepe foeminini. Cicero de Rep. libro. iiii. In aue excelfo, atque homine nobili blanditiam, ostentationem, ambitionem meam esse leuitatis.

C

10 LIVVS Generis masculi. ut plerumque. Neutri apud Memmium inuenimus, cuius auctoritas dubia est. Ne ardua nitens fortuna sendere clina. Cato de tribunis militum. Loca ardua, et clina depressa. Cyma neutro, ut Lucilius, asparagimolles sed uiride cyma. Faema. Cornelius Celsus, est minoris auctoritatis, posuit. Latam formosamq; cymam. Conitura generis masculi. Mar. Tul. de Rep. lib. i. Quae uidelicet ille non ex agri conitura, quam arnebat, sed ex doctrinae inditijs interpretabatur. Crux generis foemi. saepe masculi. Ennius annali. libro. xi. malo cruce fatur, ut des iuppiter. Culter, et cultelli generis sunt masc. Varro reportos di-daxo. Noctru cultro coquinari se creieat. No dum enim mihi inuenti erant cultelli empestiae bithynia. Cor generis est neutri, ut dubium non est. Masculini Ennius lib. xiiij. Annibal laudatum pectore de me hortatur, ne bellum faciam, quem credidit esse meum cor. Cupressus generis foemi. ut dubium non est. Masculi. Ennius capitibus nutantibus pinos, rectorq; cupressos. Carraneurigenis esse consuetudine per suum est masculi. Sifenna hist. li. iiii. Impedimenta collocant omnia, construnt carros, et sarrata crebra disponunt. Varro Caeli. lib. ij. Gallia ca porta carros adcurat usq; politos. Certamen generis est neutri. Foemi. Sifenna hist. lib. iiii. Acolis celeriter ansumpit ad gladios certationem reuocauerunt. Querele generis foemi. ut saepe masc. Virgilius en. libro. iiii. Tantus illa suo rumpebat pectore questus. Compita generis neutri. Virgil. geor. lib. ij. Praemiaq; ingentis pagos, et compita circum. Masc. Varro de senias originibus libro. ij. Vbi compitus erat aliquis. Caecilius tische. ubi adiacentem compitum. Consortium neutri generis, consortione foemi. Lucilius lib. xxyiij. Deier at enim scripsisse, et post non scripturum redi in consortionem. Mar. Tul. de offic. lib. ij. Dissoluatur nasse est omni humana consortio. Titus Linius. Quenam ista suauitatis? quenam consortio est? Chartam generis foemi. masculi. Lucilius libro. xxyij. Nec sicubi graea ubi nunc socratia charta quicquid queritis petimus. Clypeus generis masculi. Virg. Ardentes clypeos, atq; ara maantia arno. neutro Virgilius, et clypeum super itonat ingens. Lianius, in marie pars magna lenius clypea portant. Laberius sororibus. Hoc uoluit clypeum contra puluem proici. Cementa neutri, ut est usus. Varro bimargo. Non te pudet mani cum domi tuae uides commlitonum tuorum cohortes seruis tuis nansirare cementa? Foeminini Ennius. Labat labuntur saxa cementa cadit. Clunes foeminino. Horatius. Quod pulchrae clunes, breue quae caput, ardua aruix masculi. Plautus. Ambroico quas lupus. ab armis ualeo clunes defertos gero. Coelum neutro masculi. Lucretius. Quis pariter caelos amnis conuerterit omnis ignibus aetherijs terras sufferre feraces. Varro reru diuinaru. ut deum significat partem mundi, sic pater magnus materna his est caelus. Ennius. Fortis romani quaquam caelus profundus. Idem Saturno, quem caelus genuit. Castitas, et castimonia generis foeminini. Masc. Varro rerum diuinarum libro. i. Nostro ritu sunt facienda quam ciuilibus graeco castu. Idem, et religiones, et castus id possunt, ut ex periculo eripiant nostro. Nonius armine punia belli. Res diuas ediat, praediat castus. Callis generis masculi. Virgil. ene. lib. iiii. pradamaq; per herbam conuectant calle angusto. Foemi. Linius lib. xij. Nisi peccatum modo fert angusto salu. et denias calles. Idem sic frequenter. Cullens masculi. saepe. Neutro Varro de re rustica li. i. In singula iugera, dena cullea uini fiunt. Corbes corbulas. Varro de reru. li. i. Cogit aliquot corbulas uiarum, et

frondem in candidissimam ministrat omnibus. Caelius Philumena. Qui panis soli corbulam. Quisquis et generi faem.

attributione posse veterum auctoritas voluit. Livi. Mulier quisquis es, te volumus. Caelius. Quae igitur quisquis es mea mulier. Pacuvius quisquis tu es mulier, quae me infucto nuncupasti nomine. Ennius, et quis illae est quae lugubri succincta est stola? Canalis masc. Gadullius Gllianus. Ego vero confiteor certo canali cunctis decurrere. Lucilius hypocoristicos canaliculam dicit. Cinis masc. Virg. in bucolico. Cinis ipse bonus sit. Et georg. lib. i. ne ue Effetos anerem immundam iacta re per agros. Faem. apud Caesare. et Catulum et Caulum le etum est, quorum uacillat auctoritas. Cum iam fulua cinis fueris. Colus generis faemini. Cic. de oratore lib. ij. quid tu decilla mea, quando ad me uenis cum tua colu auellana?

Capillus masc. est generis. Terent. phor. Capillus passus. nudus pes, ipsa horrida. Neutri Plautus mustellaria. Vide capillum fatin compositum sit comode. Cursus omnium consensu masc. genere dicitur. Virg. hic cursus fuit. Cursura faem. Plautus Sifemaria. Non uides me ex cursura anhelitum etiam ducere? Idem astellaria, Pol. a cubitur am mater magis sum exercitare, quam a cursura sum tardiuscula. Curricula neutro genere. Cic. Timaeo. Rare igitur et mente diuina ad originem temporis curri curriculum inueniuntur est. Solus, et Luna. Culest pro qualis est neutro positum pro masc. Plautus amph. Edepol condignum domum, culest, qui donum dedit.

Contagiosum genere appellatur. Sallustius Post ubi contagio quasi pestilentia inuasit. Contagium neutro. Lucretius lib. ij. Quandoquidem penetrant in eum contagia morbi. Virg. Nec mala uicini peroris contagia ledene. Catellae diminutivum est catenarum. et dicuntur genere faem. Caelius plotio. Catellae neutrum a catellis similiter diminutivum. Plautus curculione. Delicatum te hodie faciam cum catello, ut acutibus ferro ego dim. Corium neutri est generis. corius masc. Plau. p. uulo. Tres facile corios contriisti bubulos. Varro Eudamionibus. Nunc corius ulmum tuus depauit per gis heras.

Calx est generis faem. Virg. lib. xij. ferrata calx fatigat. calx. masc. Plautus p. uulo. Quis prius disperauit saxo, quam unum calcem querit. Varro bimargo τολι τρι δελχι. Nemini fortuna curruum a carcere inuisum missum leui inoffensum per equos candidum ad calcem sibi. Cortex uiribus est generis. masc. Varro prometheo libro. Tum uisus superius cortex, aut cacumina morientium in quercu, et arborum aritudinem. Idem titone τρι τριου. Sic inuitatam matu- ra anima corpoream corticem facile relinquit. Virg. lib. yij. raptus de subere cortex faemini uero in bucolico. Tum phae- thontiadis musco air cundat amarae Corticis. Lucretius lib. iij. Quae quasi membrana, uel cortex nominanda est.

Calor generis masculini. Virg. georg. lib. ij. Si non tanta quies iret, frigusque, caloremque inter et exciperet coeli indulgentia terras. Plautus mercatore. neque frigus, neque calorem metuo.

Casus generis masc. Virg. bucolico. Pinguis et ingrata premerentur casus urbi. Casum neutri. Nauius Maco. Regumia quid bonum, quid bonum respondi Sardis ueniens casum. Plautus medico Parasito cum uirgibus casum radi possit.

Collum neutri esse generis. Virgilius docet. et colla comantia peccant. Collus masc. Attius epigono. quid cesso ire ad eam, hem praesto est cano collum grauem. Lucilius satyr. lib. yij. Caldissima, ac bene plena iasolorum, atque anseris collus. Idem lib. xxxij. Modo sursum modo deorsum, tanquam collus crinis. Cera sarpaeto. Mane hunc collu ludo praecipi iube. Idem sceno phebis. adretem res redit, imo collus no res, na ille argentu habet. Cato in serua, accipite si nullis, hoc onus in uestros collos.

Nauius cor utrum scapula plus angulus calli habeat infcis. Plautus Amph. male mentum, barba collus. Varro sexag. si. uenitens paxonis collus nihil extrinsecus umens. Castra generis sunt neutri. Faem. Accius aeneadis. Aut Decio castra haec uestra est optime effis meritis a nobis. Copula generis faem. Accius finidis. Ab tor que protra, ac supra totas copulas. Cepe generis neutri. Lucilius satyr. lib. y. flebile cepe simul, la- chrymosa; ordine talpa. Idem lib. xxi. Hoc aliud longum est inquit qui cepe se rebat Varro bimargo. Aui, et Atau no stri cum allium, ac cepe eorum uerba olerent. Tamen optima animati erant. Idem manio. Dulcem aquam bibit salubrem, et flebile cepe. Cepe faem. Lucilius satyrarum lib. y. Lippus ededa, acria assidue ceparius cepe lachrymosa. Varro Eudamionibus. In somnis uenit, iubet me cepam esse, et fessimum. Idem Cato, uel de liberis educandis. at cibo utatur medico, et idoneo, ut uiter acria, ut est simapi. cepe, allium. Cubitus masc. generis. Neutri Lucilius satyra lib. xxi. Lippi, Iupiter ista transiit quadraginta cubita, altus Tarento. Coluber generis masc. Virgilius en. lib. ij. coluber mala grammata passus. Colubra faem. Lucilius satyr. lib. xx. Iam disumpetur medius iam ut marsus colubras Disumpit cantu, uenas cum extenderit omnes. Turpilium Leucadia. Arripuit colubram mordicus. Varro Eudamionibus. Quid dubitatis utri nuc sitis cer copithei an colubrae, an belluae, an de albu abus labus athenis. Contemptus generis masc. Contemptio faem. M. Tul. de Rep. lib. y. Quae uirtus fortitudo uocatur, in qua est magnitudo animi, mortis, doloris; magna contemptio. Idem de offic. lib. iij. Millia quae est dolorum laboru contemptio. et in Hortensio. Magnitudo animi patientia laborum mortis, dolorum; contemptio. Ita et in Thul. libro i. Compendium compendiarum. Varro Grammatica τρι τριου. Hoc dico compendiarum sine ulla solitudine, ac modesta dicendi ad eadem uoluptatem posse perueniri. Crocum generis neutri. Sallustius libro ij. Internertit ad coricum urbem inelctam, passusque nemore, in quo crocum gignitur. Masc. Virg. georg. lib. iij. Et glaucas salicis, cassiamque, crocumque rubentem. Conatus masculino, neutro Accius atreo Ego incipio conatu exequar.

Candelabrum generis neutri, ut sepe. masc. Caelius. Malectricem, memini ibi candelabrum ligneum ardentem. Cardo generis masc. Virgilius en. lib. ij. et emoti procumbunt cardine postes faemini. Graius Peliadibus. Sonat impulsa rega cardo. Censur genere masculino. Neutri, Cicero in consulari suo, quorum luxuries fortunatae censa peperit. Crines genere masc. Virgilius en. lib. iij. Et crines flauos, masc. Plautus mustel. Gerudu morem censeo, et capiundas crines tibi. Atta. epigrammatibus. Praeterea tu sis dissoluta crine capillus. Cummi generis neutri, ut est usu monoptoton. Tamen faem. Cinna, alpinaque cummi, ut sit genitiuus eius huius cummi, ut puppis, febris, peluis.

Corsum neutri est generis. Virgilius libro primo. Dorsum imane mari summo. Dorsus iterum masc. Plautus milite, timco. quod rerum gesserim; ite dorsus totus prurit. Decorem generis masc. decantiam faemini. Marcus Tullius de deorum natura lib. ij. colorum etiam et figurarum tum uenustatem, atque ordinem (ut ita dicam) decantiam oculi iudicant. Despectum generis mascul. Desipientia faem. Marcus Tullius de offic. lib. ij. Ergo haec desipientia admirabilitatem magnam facit. et Thulca.

Dorsum neutri est generis. Virgilius libro primo. Dorsum imane mari summo. Dorsus iterum masc. Plautus milite, timco. quod rerum gesserim; ite dorsus totus prurit. Decorem generis masc. decantiam faemini. Marcus Tullius de deorum natura lib. ij. colorum etiam et figurarum tum uenustatem, atque ordinem (ut ita dicam) decantiam oculi iudicant. Despectum generis mascul. Desipientia faem. Marcus Tullius de offic. lib. ij. Ergo haec desipientia admirabilitatem magnam facit. et Thulca.

Dorsum neutri est generis. Virgilius libro primo. Dorsum imane mari summo. Dorsus iterum masc. Plautus milite, timco. quod rerum gesserim; ite dorsus totus prurit. Decorem generis masc. decantiam faemini. Marcus Tullius de deorum natura lib. ij. colorum etiam et figurarum tum uenustatem, atque ordinem (ut ita dicam) decantiam oculi iudicant. Despectum generis mascul. Desipientia faem. Marcus Tullius de offic. lib. ij. Ergo haec desipientia admirabilitatem magnam facit. et Thulca.

Dorsum neutri est generis. Virgilius libro primo. Dorsum imane mari summo. Dorsus iterum masc. Plautus milite, timco. quod rerum gesserim; ite dorsus totus prurit. Decorem generis masc. decantiam faemini. Marcus Tullius de deorum natura lib. ij. colorum etiam et figurarum tum uenustatem, atque ordinem (ut ita dicam) decantiam oculi iudicant. Despectum generis mascul. Desipientia faem. Marcus Tullius de offic. lib. ij. Ergo haec desipientia admirabilitatem magnam facit. et Thulca.

Dorsum neutri est generis. Virgilius libro primo. Dorsum imane mari summo. Dorsus iterum masc. Plautus milite, timco. quod rerum gesserim; ite dorsus totus prurit. Decorem generis masc. decantiam faemini. Marcus Tullius de deorum natura lib. ij. colorum etiam et figurarum tum uenustatem, atque ordinem (ut ita dicam) decantiam oculi iudicant. Despectum generis mascul. Desipientia faem. Marcus Tullius de offic. lib. ij. Ergo haec desipientia admirabilitatem magnam facit. et Thulca.

Dorsum neutri est generis. Virgilius libro primo. Dorsum imane mari summo. Dorsus iterum masc. Plautus milite, timco. quod rerum gesserim; ite dorsus totus prurit. Decorem generis masc. decantiam faemini. Marcus Tullius de deorum natura lib. ij. colorum etiam et figurarum tum uenustatem, atque ordinem (ut ita dicam) decantiam oculi iudicant. Despectum generis mascul. Desipientia faem. Marcus Tullius de offic. lib. ij. Ergo haec desipientia admirabilitatem magnam facit. et Thulca.

Dorsum neutri est generis. Virgilius libro primo. Dorsum imane mari summo. Dorsus iterum masc. Plautus milite, timco. quod rerum gesserim; ite dorsus totus prurit. Decorem generis masc. decantiam faemini. Marcus Tullius de deorum natura lib. ij. colorum etiam et figurarum tum uenustatem, atque ordinem (ut ita dicam) decantiam oculi iudicant. Despectum generis mascul. Desipientia faem. Marcus Tullius de offic. lib. ij. Ergo haec desipientia admirabilitatem magnam facit. et Thulca.

Dorsum neutri est generis. Virgilius libro primo. Dorsum imane mari summo. Dorsus iterum masc. Plautus milite, timco. quod rerum gesserim; ite dorsus totus prurit. Decorem generis masc. decantiam faemini. Marcus Tullius de deorum natura lib. ij. colorum etiam et figurarum tum uenustatem, atque ordinem (ut ita dicam) decantiam oculi iudicant. Despectum generis mascul. Desipientia faem. Marcus Tullius de offic. lib. ij. Ergo haec desipientia admirabilitatem magnam facit. et Thulca.

Dorsum neutri est generis. Virgilius libro primo. Dorsum imane mari summo. Dorsus iterum masc. Plautus milite, timco. quod rerum gesserim; ite dorsus totus prurit. Decorem generis masc. decantiam faemini. Marcus Tullius de deorum natura lib. ij. colorum etiam et figurarum tum uenustatem, atque ordinem (ut ita dicam) decantiam oculi iudicant. Despectum generis mascul. Desipientia faem. Marcus Tullius de offic. lib. ij. Ergo haec desipientia admirabilitatem magnam facit. et Thulca.

Dorsum neutri est generis. Virgilius libro primo. Dorsum imane mari summo. Dorsus iterum masc. Plautus milite, timco. quod rerum gesserim; ite dorsus totus prurit. Decorem generis masc. decantiam faemini. Marcus Tullius de deorum natura lib. ij. colorum etiam et figurarum tum uenustatem, atque ordinem (ut ita dicam) decantiam oculi iudicant. Despectum generis mascul. Desipientia faem. Marcus Tullius de offic. lib. ij. Ergo haec desipientia admirabilitatem magnam facit. et Thulca.

Dorsum neutri est generis. Virgilius libro primo. Dorsum imane mari summo. Dorsus iterum masc. Plautus milite, timco. quod rerum gesserim; ite dorsus totus prurit. Decorem generis masc. decantiam faemini. Marcus Tullius de deorum natura lib. ij. colorum etiam et figurarum tum uenustatem, atque ordinem (ut ita dicam) decantiam oculi iudicant. Despectum generis mascul. Desipientia faem. Marcus Tullius de offic. lib. ij. Ergo haec desipientia admirabilitatem magnam facit. et Thulca.

Dorsum neutri est generis. Virgilius libro primo. Dorsum imane mari summo. Dorsus iterum masc. Plautus milite, timco. quod rerum gesserim; ite dorsus totus prurit. Decorem generis masc. decantiam faemini. Marcus Tullius de deorum natura lib. ij. colorum etiam et figurarum tum uenustatem, atque ordinem (ut ita dicam) decantiam oculi iudicant. Despectum generis mascul. Desipientia faem. Marcus Tullius de offic. lib. ij. Ergo haec desipientia admirabilitatem magnam facit. et Thulca.

lib. iij. Omnium rerum humanarum contentione, et desipientia in omni uirtute ponamus. Dominatio generis faem. ut plerumque. Masc. Mar. Tul. de Rep. lib. i. Quid tum cum es iratus, permittis illi iracundiae dominatum animi tui. et de officijs lib. ij. Quorum est leuis fructus, incertus dominatus. Debitum generis est (ut manifestum est) neutri faem. Mar. Tul. pro Plantio. Nam alia est debitum pecuniae, et gratiae. Diluuium generis est (ut saepius habetur) neutri. Virgilius lib. yij. Diluuium ex illo faem. Lucretius lib. y. Pars etiam glebarum ad diluuiem reuocatur imbris. Horatius carminum libro iij. Horrendamque cultus diluuium minuitur agris.

erit actum. Mar. Tul. in Hortensio. Tu me et alijs non unquam, et paulo ante adhortatus es aliorum facta, et euenta coquerem. Idem consulatus sui lib. ij. atque animo pendens noctu euenta timebat. Error masc. est generis. Virg. aene. lib. x. gratiasque parentibus error faemini. Accius neoptolemo. Satis iam dictum est, neque ego errantia animi praeue morigerabor. Neutri. Mar. Tul. ad Hircaum lib. ij. Quae in re, si medio crater lapsus sum, defendes mecum intolerabile erratum. Epulum generis neutri est faemini. Lucilius satyr. lib. xij. Id epulo abus, atque epulatio Ionis omnipotentis, qui uersus uirque designat. Virg. lib. y. epulaeque ante ora parata Regis luxu. Erum generis neutri est, ut plerumque faem. Varro. Longe fugat qui suos fugit, sed ut is erat haec legumina arte parua, pauca ceter, eruiam, ac paregia alia spiritia ceteris.

erit actum. Mar. Tul. in Hortensio. Tu me et alijs non unquam, et paulo ante adhortatus es aliorum facta, et euenta coquerem. Idem consulatus sui lib. ij. atque animo pendens noctu euenta timebat. Error masc. est generis. Virg. aene. lib. x. gratiasque parentibus error faemini. Accius neoptolemo. Satis iam dictum est, neque ego errantia animi praeue morigerabor. Neutri. Mar. Tul. ad Hircaum lib. ij. Quae in re, si medio crater lapsus sum, defendes mecum intolerabile erratum. Epulum generis neutri est faemini. Lucilius satyr. lib. xij. Id epulo abus, atque epulatio Ionis omnipotentis, qui uersus uirque designat. Virg. lib. y. epulaeque ante ora parata Regis luxu. Erum generis neutri est, ut plerumque faem. Varro. Longe fugat qui suos fugit, sed ut is erat haec legumina arte parua, pauca ceter, eruiam, ac paregia alia spiritia ceteris.

erit actum. Mar. Tul. in Hortensio. Tu me et alijs non unquam, et paulo ante adhortatus es aliorum facta, et euenta coquerem. Idem consulatus sui lib. ij. atque animo pendens noctu euenta timebat. Error masc. est generis. Virg. aene. lib. x. gratiasque parentibus error faemini. Accius neoptolemo. Satis iam dictum est, neque ego errantia animi praeue morigerabor. Neutri. Mar. Tul. ad Hircaum lib. ij. Quae in re, si medio crater lapsus sum, defendes mecum intolerabile erratum. Epulum generis neutri est faemini. Lucilius satyr. lib. xij. Id epulo abus, atque epulatio Ionis omnipotentis, qui uersus uirque designat. Virg. lib. y. epulaeque ante ora parata Regis luxu. Erum generis neutri est, ut plerumque faem. Varro. Longe fugat qui suos fugit, sed ut is erat haec legumina arte parua, pauca ceter, eruiam, ac paregia alia spiritia ceteris.

erit actum. Mar. Tul. in Hortensio. Tu me et alijs non unquam, et paulo ante adhortatus es aliorum facta, et euenta coquerem. Idem consulatus sui lib. ij. atque animo pendens noctu euenta timebat. Error masc. est generis. Virg. aene. lib. x. gratiasque parentibus error faemini. Accius neoptolemo. Satis iam dictum est, neque ego errantia animi praeue morigerabor. Neutri. Mar. Tul. ad Hircaum lib. ij. Quae in re, si medio crater lapsus sum, defendes mecum intolerabile erratum. Epulum generis neutri est faemini. Lucilius satyr. lib. xij. Id epulo abus, atque epulatio Ionis omnipotentis, qui uersus uirque designat. Virg. lib. y. epulaeque ante ora parata Regis luxu. Erum generis neutri est, ut plerumque faem. Varro. Longe fugat qui suos fugit, sed ut is erat haec legumina arte parua, pauca ceter, eruiam, ac paregia alia spiritia ceteris.

erit actum. Mar. Tul. in Hortensio. Tu me et alijs non unquam, et paulo ante adhortatus es aliorum facta, et euenta coquerem. Idem consulatus sui lib. ij. atque animo pendens noctu euenta timebat. Error masc. est generis. Virg. aene. lib. x. gratiasque parentibus error faemini. Accius neoptolemo. Satis iam dictum est, neque ego errantia animi praeue morigerabor. Neutri. Mar. Tul. ad Hircaum lib. ij. Quae in re, si medio crater lapsus sum, defendes mecum intolerabile erratum. Epulum generis neutri est faemini. Lucilius satyr. lib. xij. Id epulo abus, atque epulatio Ionis omnipotentis, qui uersus uirque designat. Virg. lib. y. epulaeque ante ora parata Regis luxu. Erum generis neutri est, ut plerumque faem. Varro. Longe fugat qui suos fugit, sed ut is erat haec legumina arte parua, pauca ceter, eruiam, ac paregia alia spiritia ceteris.

erit actum. Mar. Tul. in Hortensio. Tu me et alijs non unquam, et paulo ante adhortatus es aliorum facta, et euenta coquerem. Idem consulatus sui lib. ij. atque animo pendens noctu euenta timebat. Error masc. est generis. Virg. aene. lib. x. gratiasque parentibus error faemini. Accius neoptolemo. Satis iam dictum est, neque ego errantia animi praeue morigerabor. Neutri. Mar. Tul. ad Hircaum lib. ij. Quae in re, si medio crater lapsus sum, defendes mecum intolerabile erratum. Epulum generis neutri est faemini. Lucilius satyr. lib. xij. Id epulo abus, atque epulatio Ionis omnipotentis, qui uersus uirque designat. Virg. lib. y. epulaeque ante ora parata Regis luxu. Erum generis neutri est, ut plerumque faem. Varro. Longe fugat qui suos fugit, sed ut is erat haec legumina arte parua, pauca ceter, eruiam, ac paregia alia spiritia ceteris.

erit actum. Mar. Tul. in Hortensio. Tu me et alijs non unquam, et paulo ante adhortatus es aliorum facta, et euenta coquerem. Idem consulatus sui lib. ij. atque animo pendens noctu euenta timebat. Error masc. est generis. Virg. aene. lib. x. gratiasque parentibus error faemini. Accius neoptolemo. Satis iam dictum est, neque ego errantia animi praeue morigerabor. Neutri. Mar. Tul. ad Hircaum lib. ij. Quae in re, si medio crater lapsus sum, defendes mecum intolerabile erratum. Epulum generis neutri est faemini. Lucilius satyr. lib. xij. Id epulo abus, atque epulatio Ionis omnipotentis, qui uersus uirque designat. Virg. lib. y. epulaeque ante ora parata Regis luxu. Erum generis neutri est, ut plerumque faem. Varro. Longe fugat qui suos fugit, sed ut is erat haec legumina arte parua, pauca ceter, eruiam, ac paregia alia spiritia ceteris.

erit actum. Mar. Tul. in Hortensio. Tu me et alijs non unquam, et paulo ante adhortatus es aliorum facta, et euenta coquerem. Idem consulatus sui lib. ij. atque animo pendens noctu euenta timebat. Error masc. est generis. Virg. aene. lib. x. gratiasque parentibus error faemini. Accius neoptolemo. Satis iam dictum est, neque ego errantia animi praeue morigerabor. Neutri. Mar. Tul. ad Hircaum lib. ij. Quae in re, si medio crater lapsus sum, defendes mecum intolerabile erratum. Epulum generis neutri est faemini. Lucilius satyr. lib. xij. Id epulo abus, atque epulatio Ionis omnipotentis, qui uersus uirque designat. Virg. lib. y. epulaeque ante ora parata Regis luxu. Erum generis neutri est, ut plerumque faem. Varro. Longe fugat qui suos fugit, sed ut is erat haec legumina arte parua, pauca ceter, eruiam, ac paregia alia spiritia ceteris.

erit actum. Mar. Tul. in Hortensio. Tu me et alijs non unquam, et paulo ante adhortatus es aliorum facta, et euenta coquerem. Idem consulatus sui lib. ij. atque animo pendens noctu euenta timebat. Error masc. est generis. Virg. aene. lib. x. gratiasque parentibus error faemini. Accius neoptolemo. Satis iam dictum est, neque ego errantia animi praeue morigerabor. Neutri. Mar. Tul. ad Hircaum lib. ij. Quae in re, si medio crater lapsus sum, defendes mecum intolerabile erratum. Epulum generis neutri est faemini. Lucilius satyr. lib. xij. Id epulo abus, atque epulatio Ionis omnipotentis, qui uersus uirque designat. Virg. lib. y. epulaeque ante ora parata Regis luxu. Erum generis neutri est, ut plerumque faem. Varro. Longe fugat qui suos fugit, sed ut is erat haec legumina arte parua, pauca ceter, eruiam, ac paregia alia spiritia ceteris.

erit actum. Mar. Tul. in Hortensio. Tu me et alijs non unquam, et paulo ante adhortatus es aliorum facta, et euenta coquerem. Idem consulatus sui lib. ij. atque animo pendens noctu euenta timebat. Error masc. est generis. Virg. aene. lib. x. gratiasque parentibus error faemini. Accius neoptolemo. Satis iam dictum est, neque ego errantia animi praeue morigerabor. Neutri. Mar. Tul. ad Hircaum lib. ij. Quae in re, si medio crater lapsus sum, defendes mecum intolerabile erratum. Epulum generis neutri est faemini. Lucilius satyr. lib. xij. Id epulo abus, atque epulatio Ionis omnipotentis, qui uersus uirque designat. Virg. lib. y. epulaeque ante ora parata Regis luxu. Erum generis neutri est, ut plerumque faem. Varro. Longe fugat qui suos fugit, sed ut is erat haec legumina arte parua, pauca ceter, eruiam, ac paregia alia spiritia ceteris.

erit actum. Mar. Tul. in Hortensio. Tu me et alijs non unquam, et paulo ante adhortatus es aliorum facta, et euenta coquerem. Idem consulatus sui lib. ij. atque animo pendens noctu euenta timebat. Error masc. est generis. Virg. aene. lib. x. gratiasque parentibus error faemini. Accius neoptolemo. Satis iam dictum est, neque ego errantia animi praeue morigerabor. Neutri. Mar. Tul. ad Hircaum lib. ij. Quae in re, si medio crater lapsus sum, defendes mecum intolerabile erratum. Epulum generis neutri est faemini. Lucilius satyr. lib. xij. Id epulo abus, atque epulatio Ionis omnipotentis, qui uersus uirque designat. Virg. lib. y. epulaeque ante ora parata Regis luxu. Erum generis neutri est, ut plerumque faem. Varro. Longe fugat qui suos fugit, sed ut is erat haec legumina arte parua, pauca ceter, eruiam, ac paregia alia spiritia ceteris.

erit actum. Mar. Tul. in Hortensio. Tu me et alijs non unquam, et paulo ante adhortatus es aliorum facta, et euenta coquerem. Idem consulatus sui lib. ij. atque animo pendens noctu euenta timebat. Error masc. est generis. Virg. aene. lib. x. gratiasque parentibus error faemini. Accius neoptolemo. Satis iam dictum est, neque ego errantia animi praeue morigerabor. Neutri. Mar. Tul. ad Hircaum lib. ij. Quae in re, si medio crater lapsus sum, defendes mecum intolerabile erratum. Epulum generis neutri est faemini. Lucilius satyr. lib. xij. Id epulo abus, atque epulatio Ionis omnipotentis, qui uersus uirque designat. Virg. lib. y. epulaeque ante ora parata Regis luxu. Erum generis neutri est, ut plerumque faem. Varro. Longe fugat qui suos fugit, sed ut is erat haec legumina arte parua, pauca ceter, eruiam, ac paregia alia spiritia ceteris.

erit actum. Mar. Tul. in Hortensio. Tu me et alijs non unquam, et paulo ante adhortatus es aliorum facta, et euenta coquerem. Idem consulatus sui lib. ij. atque animo pendens noctu euenta timebat. Error masc. est generis. Virg. aene. lib. x. gratiasque parentibus error faemini. Accius neoptolemo. Satis iam dictum est, neque ego errantia animi praeue morigerabor. Neutri. Mar. Tul. ad Hircaum lib. ij. Quae in re, si medio crater lapsus sum, defendes mecum intolerabile erratum. Epulum generis neutri est faemini. Lucilius satyr. lib. xij. Id epulo abus, atque epulatio Ionis omnipotentis, qui uersus uirque designat. Virg. lib. y. epulaeque ante ora parata Regis luxu. Erum generis neutri est, ut plerumque faem. Varro. Longe fugat qui suos fugit, sed ut is erat haec legumina arte parua, pauca ceter, eruiam, ac paregia alia spiritia ceteris.

lo, aut fundania. Inter Italiam, et Siciliam, qui est fretus inter Regnum, et Messanam. Fauor est generis masc. faemini. Accus aenomaio. Augustam adhibeat parenum parentiam more obscena dictis segregans. Faetus masc. virg. Geor. libro tertio. Aut onium faetus, aut ureniens culta capellas. Virg. bucolico faem. At tu, si faetur a gregem suppleuerit, aureus esto. Idem geor. libro tertio. Cetera nec faetur a habilis, nec fortis aratris. Frenos masc. Virg. libro tertio. et stabulis frenos audire sonantes. Neutro virg. libro nono. Frenaque bina eius, quae nunc habet aurea pallas. Accus, impari freno thesauri equorum accommodant. Forum generis neutri masc. Lucilius libro tertio. Romanis ludis forus olim ornatus lucernis. Sallustius libro primo. Illum nauis forum. Pomponius petrore. Balnea, forus, Maellus, sana, portus, porticus. Frigus neutri generis, ut plerumque faem. Varro cras credo, hodie nihil. Atque igni feruido medullitus aquiloniam intus feruat frigidum. Fulmentum neutro, ut est in prouerbio ueteri, quo Varro utitur saepius fulmentum lectum satidunt. Faem. Lucilius libro. xxij. Fulmentas eis atque aeneis subducere. Et libro quarto. Sufficit huic dum fulmentas quatuor addit. Plautus trimumo. Fulmentas iubeam supponi fofo. Famulatio ut dominatio plerumque genere faem. masc. Cicero de amicitia. aut in fabulis, qui aliquandiu propter ignoracionem stirpis, et generis in simulatu fuerint. cogniti sunt, et aut deorum, aut regum filij inuenti. Fluius masc. generis faem. ut annis plerumque. Sifema histo. libro quarto. Quod oppidum tumulo in excelsio loco propra mare paruis moenibus inter duas flumias intra uesunium collocatum. Idem eodem. transgressus flumiam, quae secundum Herculanum ad mare pertinebat.

Flexus genere masc. virg. georg. libro primo. Maximus hic flexu sinuoso elabitur anguis. Faemin. Cicero oratore; cum alter alteri obijat uocis inflexiones. Idem eodem. Ipse se moderans ex uirili laterum flexione.

Flexus genere masc. virg. georg. libro primo. Maximus hic flexu sinuoso elabitur anguis. Faemin. Cicero oratore; cum alter alteri obijat uocis inflexiones. Idem eodem. Ipse se moderans ex uirili laterum flexione.

Flexus genere masc. virg. georg. libro primo. Maximus hic flexu sinuoso elabitur anguis. Faemin. Cicero oratore; cum alter alteri obijat uocis inflexiones. Idem eodem. Ipse se moderans ex uirili laterum flexione.

Flexus genere masc. virg. georg. libro primo. Maximus hic flexu sinuoso elabitur anguis. Faemin. Cicero oratore; cum alter alteri obijat uocis inflexiones. Idem eodem. Ipse se moderans ex uirili laterum flexione.

Flexus genere masc. virg. georg. libro primo. Maximus hic flexu sinuoso elabitur anguis. Faemin. Cicero oratore; cum alter alteri obijat uocis inflexiones. Idem eodem. Ipse se moderans ex uirili laterum flexione.

Flexus genere masc. virg. georg. libro primo. Maximus hic flexu sinuoso elabitur anguis. Faemin. Cicero oratore; cum alter alteri obijat uocis inflexiones. Idem eodem. Ipse se moderans ex uirili laterum flexione.

Flexus genere masc. virg. georg. libro primo. Maximus hic flexu sinuoso elabitur anguis. Faemin. Cicero oratore; cum alter alteri obijat uocis inflexiones. Idem eodem. Ipse se moderans ex uirili laterum flexione.

Flexus genere masc. virg. georg. libro primo. Maximus hic flexu sinuoso elabitur anguis. Faemin. Cicero oratore; cum alter alteri obijat uocis inflexiones. Idem eodem. Ipse se moderans ex uirili laterum flexione.

Flexus genere masc. virg. georg. libro primo. Maximus hic flexu sinuoso elabitur anguis. Faemin. Cicero oratore; cum alter alteri obijat uocis inflexiones. Idem eodem. Ipse se moderans ex uirili laterum flexione.

Flexus genere masc. virg. georg. libro primo. Maximus hic flexu sinuoso elabitur anguis. Faemin. Cicero oratore; cum alter alteri obijat uocis inflexiones. Idem eodem. Ipse se moderans ex uirili laterum flexione.

Flexus genere masc. virg. georg. libro primo. Maximus hic flexu sinuoso elabitur anguis. Faemin. Cicero oratore; cum alter alteri obijat uocis inflexiones. Idem eodem. Ipse se moderans ex uirili laterum flexione.

Flexus genere masc. virg. georg. libro primo. Maximus hic flexu sinuoso elabitur anguis. Faemin. Cicero oratore; cum alter alteri obijat uocis inflexiones. Idem eodem. Ipse se moderans ex uirili laterum flexione.

Flexus genere masc. virg. georg. libro primo. Maximus hic flexu sinuoso elabitur anguis. Faemin. Cicero oratore; cum alter alteri obijat uocis inflexiones. Idem eodem. Ipse se moderans ex uirili laterum flexione.

Virgilius georgioru libro i. Strymonia qz greges. Lucilius libro quarto. Longior hic quam grys grue tota cum uolat olim. Masc. Laberius fullonia. Virum tu hunc gruem balearicum, an hominem putas esse Greges (ut sepe) generis masc. sunt. foem. Lucretius libro quarto. Lanigera pecudes, et equorum duellia proles, Bucera qz greges.

H

ORREA Generis neutro, ut sepe. Faemin. Claudius oratione in quintum Gallum. quarum iacent marena nulla horrea, curiaqz et tabularie publicae. Eiusdem generis tabularia, quo et horreas dixit.

I

NTYBA Generis neutri. Virgilius georg. libro quarto. Quosqz modo potis quaderent in tyba riuus. Masc. Lucilius satyr. li. y. In tybus praeterea pedibus praetensus equinis. Idem li. xxx. Pulmentaria, ut in tybus, aut aliqua id genus herba. Pomponius placenta. Rustica edunt libenter pedibus tristes acres in tybos. Interitus generis dicitur masc. Mar. Tul. philippicarum lib. ij. Cn. Domitium non parris interitus clarissimum uiri. foem. M. Tul. Verrinarum in frumentaria. Cum bis in eadem provincia magna fugiuorum copia uersatae sunt, tum aratorum interitio facta nulla est. In somnium generis neutri. foem. Caecilius plotio. Cosequitur comes in somnia. ea porro in insaniam affert. Intestinum generis neutri. Lucretius libro quarto. Horum intestinum quoduis, quale eis utendum est. Masc. V arro bimargo xpi de xis. Sensus poriae, uerro, hydrago grae, clauca, intestini. Ingressus generis masc. ut sepe. Faemin. Mar. Tul. orat. Perfecta hac uideo, hanc primam ingressionem meam, non ex oratoris disputationibus ductam, sed de media philosophia repetitam.

Iocus genere masc. Cicero pro Coelio. Ludus, iocus, sermone est familiarium deserendus. neutro Nauius Protefilao. clam inuicunt, irruunt cachinnos iocis disterijs itatis. Sallustius Inguethae bello. Ioca, atque ferias.

L

ENTEM Consuetudo foemin. genere dicitur. Virgil. georg. libro primo. Nec pelusiae curam aspernabere lentis. Masc. Titimius. Lenti calido duella trapula, romice.

Lux foem. est generis. Virgilius buco. Si mihi non haec lux toto iam longior anno est. Masc. Plautus aulu. Luxe claro diuipiamus aurum matronis palam. V arro bimargo. Nos ergo nihil egimus, quod legem luce claro latam scutulan. Idem ephebo xpi de muonis die si possumus, quod debemus populo in foro medio luci claro decoquere. Mar. Tul. de offi. li. bro tertio. Et cum prior ire luce claro non queo. Lucrum secudum consuetudinem neutri generis. Masc. Plautus persa. Ne ea narrabo, unde tu pgrandem lucrum facias. Labium neutri generis. Serenus opusculis, Labiumqz insigne reuellit labear. Rursum foem. Plautus Stich. age tibi cen, quado bibisti refer ad labias tibi. Nauius macho. Exule uerberatio populus hominis labias pugnis cadere. Idem pracone posteriore. Ergo dedita opera te pater solum foras seduxi, ut nequis esset testis tertius, praeter nos tibi cum tonderem labias lubens. Lucilius satyrarum

libro uigesimo secundo. Zopirion labias cadit uirique scas. Laceri generis masc. neutri. Acius atro. Cocomit paritem uapore flammam tribuit uerbis lacerta in focos. Loca generis sunt neutri. Virg. en. libro primo. loca facta furentibus austris. Masc. Virg. en. i. Deucnere locos, ubi uunc ingentia cernis Moenia. Nauius belli punia libro sexto. Conuenit regnu, simul atqz locos ut haberent. Cicero oratore. Ducantur duplices loca, uni rebus ipsis, alteri assumptis. Lapidis et faeminino genere dicitur possunt, ut apud Ennium. Tanto sublata sine agmine tunc lapides, ad Homerum similitudinem, qui genere faeminino lapides possit. Luxuria generis foem. masc. V arro manio, nec sumptibus sine lepidus stantes sinemqz, modiqz. Lusuf, uel ludus genere dicitur masculi. foem. Lusiones. Mar. Tul. de finibus bonorum, et malorum li. y. Cum hi uero paululum processerunt, lusionibus uel laboriosis delectantur. Idem orat. qui pila ludunt, non utuntur ipsa lusione artificio propria palaestra. V arro Cato, uel de liberis educandis. A b huiusmodi lusionibus radices crudelitas agere solet. Labrusca genere foem. Virg. Bucolicis. Syluestris raris sparsit labrusca racemis. neutro Virg. Bucolicis. Desaqz uirgulis anide labrusca petuntur. Liba generis neutri. Virg. Bucolicis. Sinum lactis, et haec te liba priape quotannis. masc. Nigridius de dijs. Deinde surgat, faciat libos quatuor, et intra libos duos a dextra, et duos de uexos. Lupinum neutro. V arro dere rusticum libro primo. lacum esse oportet ubi maceretur lupinum. Lympha aqua genere foemin ut sepe. masc. Lucilius in permistum lymphorem. Licentia foem. masc. Laberius. In paupertate licentiat. Latrina genere foemin. et est lauacrina. quod nunc balneum dicitur. Lucilius lib. xi. qui in latrina lanque. Neutro Laberius compitalibus. Sequere in latrinum, ut aliquid gustus ex cynica haresit. hic latrinum neutri finem locum dixit. Lucilius lib. yi. hoc tu apte, credit quicqz latrina petisse. Lutum genere neutro, et apud Cicero. in epist. ad Hirium lectum est plurali numero lute, et limum aggerabant. masculino Claudius annalium libro quarto. Pluuia imbrilutis erat multus. Lanitium genere neutro. Virgilius georg. libro tertio. Si tibi lanitium curae. foem. Laberius paupertate, nihil refert mollem e lanitia attica, an peccare ex hircorum uestium geras.

M

MERCATVS Generis habetur masc. Sere nus ruralibus. Ad mercatum eo uillice. V arro sexagesi. Sumptum comitia habebant. ibi nunc sit mercatus. Mercatura foem. Plautus erinumo. Mercaturam eam uenalis habuit.

Mercurium neutri. Plautus amphi. ut nos in uestris nullis marcomonij. Turpilius thrasleone. Videre capio nostrum mercimonium. Melos genere neutro. Nauius lycurgo. Suae summum melos mascul. Acius, V accaeri, crepitantes melos. Pacuius Periboea. Thesiantem, fremite concidi melum. V arro Parmenone. Paca in huius nascuntur pueri vithimus, et melos. Idem Cato, uel de liberis educandis. Omnes enim, qui loquuntur habere debeant quosdam melos. Medium generis neutri. masc. Lucilius satyr. libro. xy. pra-

terquam in pretio primus semise. Secudus numo. Tertius iam plures, quam totus medimnus. Margaritum generis neutri. V arro i. xatd uay xpi duoiar. Vbi illa phalera gemma qz ephippia, et arma margariti. foem. V arro papiapapa xpi de uolow. Imperito nonnunq concha uidetur margaritam, ut amisi. margaros. M. Tul. in uerrinis de signis ulla gemmam, aut margaritam. V arro marapore. Altera exorat patrem libram ocellatorum. Altera uirum semodium margaritarum. Messem generis foem. masc. Lucilius lib. xxij. Potius, quam non magnum messim esse non proba uindemia. Mendum neutro. Mar. Tul. ad Atticum lib. ij. Castricianum mendum non corriges. foemin. M. Tul. in uerrinis, que mendosa demqz litora. Lucilius. Nam in quibus mendae omnibus in rebus sumit, fieriqz potis sunt, Metus mascul. Nauius, magni metus tumulus. pectora possidet foemini Ennius. Ni metus ulla tenet teneri uirtute quiescant. Marmar neutri est generis. Masc. V arro sexagesi. Iactati sumus, ut deportare, marmar sit uerus. Mundus muliebris, generis masc. neutri. Lucilius lib. xyij. Legat uxori mundum omne penumqz. Miseria (ut sepe) generis foem. Neutri Laberius. Carcere homo frugi, quod tibi relictum est miserimonium retinet.

MURMUR neutri est generis. Masc. V arro sexagesi. Iactati sumus, ut deportare, marmar sit uerus. Mundus muliebris, generis masc. neutri. Lucilius lib. xyij. Legat uxori mundum omne penumqz. Miseria (ut sepe) generis foem. Neutri Laberius. Carcere homo frugi, quod tibi relictum est miserimonium retinet.

N

NDINAE Generis sunt foemin. V arro marapore. maiores sunt pueri, hi pufilli nigri, qui expectant mundinas, ut magister dimittat suos. Masc. Lucilius lib. xxij. Paucorum atqz hoc pacto si nihil gustat internundinum. V arro pportos dixas nou. Quoties prisca homo, ac rusticus romanus internundinum barbam radebat. Idem. Romam ipsam in arawice non qui in orbe internundinum calumniaerentur. Idem rerum humanarum libro xx. Decem uiri cum fuissent arbitrati binos nundinum diuisum habuisse. Nasus masc. neutri. Lucilius lib. yij. Quos oculi non sunt, neqz nasum et qualia sunt. Idem lib. xxij. Nasum rectius nunc homini est surae, nec pedes dicit.

Nepos dicitur et foemina potest Ennio auctore, quae nunc nepis dicitur. Iliada, nepos quas erumnas retulisti. Nuntius generis masculi. neutro apud antiquos non receptae auctoritatis, lectum est, sed doctos. Nervi masculi sunt generis, sicut plerumqz. Neruia foemina apud doctos lectum est sepe. Verum V arro dros apd uer. scientia doceat, quem admodum in psalterio est, tendamus neruias. neutri. V arro dros apd uer. Et id dicitur suam Briseidem producere, quae eius neruia tractare solebat. Noualia gere neutro. Virg. Bucolicis. Impius haectam culta noualia miles habebit. foem. V irg. geor. lib. ij. A lternis tonsas cessare nouales.

O

OBSEQUIVM neutro genere habetur. Teren. Andria. Obsequia amicos, ueritas odium patrie. Obsequela foem. Plautus asinaria, Qui mihi uisultabunt, ficiant obsequela. Turpilius, et geros, et neqz offerre huc diuitius errari, et conuerti necesse sua parum obsequela. Idem thrasyleone. Cum interea nihil quicquam a me est praemij, neqz erat tuae benignitatis, atqz obsequela. Sallustius historia rum libro. ij. Ibi simbriana seditione, qui reges per obsequela orationis, et maxime odium Syllae graues, curiaqz erant. A fra-

nus priuigno. quam mihi sit grata illius obsequela. Ostrea generis foem. Lucilius satyr. lib. ij. Ostrea nulla fuit, non purpura nulla pelori. Turpilius demetrio, in acta cooper ta age inoras ostreas. V arro i. xpi pauu uerpor, xpi diti= eias. Nec multum numus piscis ex salo captus helaps, neqz ostrea illa magna capta quiniit palatum suscitare. A franius ex cepto. Conchas, echinos, ofireas marinas. Mar. Tul. in Horten= sto, solertiamqz eam possit, uel in tegulis profeminare ostreas. V arro sexagesi. tunc ruptae uidebant ostreas lucrinas. Neutri Lucilius satyrarum libro nono. Quid ego si cerno ostrea cognarit flumium, limum, ac caenum sapere ipsum. I de libro xij. His itidem in caena dabis ostrea nullibus numum Empta. V arro ius xpi xpi uer. Non posse ostrea se Romae praebere, et echinos. Oues generis foem. ut plerumqz. masc. V arro rerum humanarum lib. xxij. V etia putantibus qui oues duos, non duas dicunt. Komertu secutus, q ait mu d'is tr. Idem Terentio, quando citatus neqz respondit, neqz excitatus est, cum ego unum ouem multam dico. Obsidio foem. genere. Virgilius an. lib. ij. Cingit urbem obsidione uideret, Neutro Ennius, cum suo obsidio magnus titantium premebat.

P

PTEI Sunt generis masc. Virgil. geor. lib. ij. Ad puteos aut alta greges. ad stagna iubeto Currentem ilignis portare canalibus undam. Neutro V arro gallo fundanio. De miris secundo de status, aquis, ut sunt lacus, et stagna, et putea, et maria. Piscatio generis (ut sepe) foemini. Piscatus masc. Cicero de finibus bonorum, et malorum lib. ij. Istius generis affatos iucunde putat uinere mundos elegantes optimis acis piscatoribus piscatu, aucupio, uenatione.

Puluis generis masc. ut sepe foem. Ennius libro octauo animalium. Iamqz fere puluis ad caelum uasta uidetur. Idem libro octauo. Iamqz fere puluis fulua uolat. Postquam foem. genere consuetudine appellamus. Lucilius satyrarum libro tertio. Non peperit uirum postica parte profundit. V arro xpi xpi uer. Perrexit inferioris partis domus postica (ut ait Plautus) penitissimae. Titinnius neutro in uelutro dicit probat. atqz duo postica, quae loco mercede. Idem fullonibus. si quis hodie praeter has posticam nostrum pepulerit. Lucilius libro octauo. Distrinum appositum posticum sella culina. V arro pro metheo lib. ij. retrimenta tibi, quae exierunt per posticum uallem feci. Partus masc. est generis. Virgil. Quin idem uerit partus suus, et Paris. alter. Partitudo, et partio foemin. Plautus aulu. Probrum propinqua partitudo, cui appetit. Idem eadem. Nunc probrum, atqz partitudo prop eadest. A franius uopisco. no dolorum partitionis ueniet in mentem tibi, quos misera pertulisti, ut partum proijceret pater. Plautus truculentio. horresco misera, mentio quod fit partitionis. Praesepia neutri sunt generis. Virg. li. xi. Quis ubi abruptis fugit praesepia uincly foem. Plautus curculione. Quin reaperet se hucaffum ad praesepiam suam. Idem ad meum herum arbitrium uocat me hic intra praesepias meas. V arro de rep. libro primo. contra hic laudabatur ab illis. is habebat culinam ruficam unam praesepiam latam cellam uinariam. Panis consuetudine masc. genere appellatur. Neutro plautus curculione. Haec sunt uentris stabilimenta pane, et assa bubula. Pingue est pro pinguis est neutrum pro alio genere postum. Nouus triperdit. si autem pingue est, male cubandum est putrem panis. Perdix et masc. genere dicitur potest. V arro admirandis. Perdixas uchohos. Palpebrum genere neutro consuetudo dicitur unie

pete.masc. Vir pulchrosq; tapetus. Tributum neutro sed masc. Cato originum libris. Ne pradia in lubricum dirigerentur cum tributus exigeretur. Testa genere sem. sepe inuenitur, neutro apud obscurae auctoritatis, sed summos scriptores legimus. Turdi masc. sunt generis, ut plerūq; lectum est, sem. V arro quinquatribus. tu pleni contra caudes audes dicere cū in eborato lecto, ac purpurei operis toro cubare uideas egrotum, et eius prius album, quam tympani subducere malis. Tarditas generis sem. masc. V arro bi margo, ne me praedatus uersu tardor, ne prenet tarte cum prius mon certum. Tibia generis sem. masc. V arro medio. Quare meas lubidines, ac tibias bilingos. Tartara genere neutro. Virgil. lib. yi. Ac laena malorum Exerct poenas, et ad impia tartare mittit. masc. Virgil. libro. yi. Tum tartarus ipse bis patet in praecipis tantum.

V

TERVS Masc. genere dicitur. neutro plautus uulu. Perij mea matrix, obsecro, utrum dolea. Turpilus philopatro. disperij misera. V te riu cruciatur mihi. A franius uopisco. sedit utrum, non ut omnino tamen. Venatus masc. est generis. Virgil. lib. yiii. Venatus assiduo, et tutum cognouimus annem. et geor. Sed rami atq; asper iuxta uenatus alebat. Venatura fem. Plautus milite glorioso. Videns uillam oculis uenaturam facere, atq; aucupium auribus. Vultus masc. genere appellatur. Virgil. li. y. Me ne salis placidi uultum, fructusq; quietos. Neutro Lucretius lib. iiii. Ut patribus patri, sed quod ueriusq; figurat. Esse uides iuxta miscentes uultu parentum. Ennius. aduersabantur semper uiuos, nostraq; uultu. Vultus neutro genere solum dici putat. Lucretius satyr. lib. xiiii. Dilectum uideo studiose uultus habere. Masc. Sifenna historiatarum lib. iiii. Imperium contat uulgum. Virgil. en. lib. yi. hinc spargere uocet. In uulgum ambigua. Acius euryface. Diffidam amantem adere turbat uulgum ambigua. Acius. Euitat maeros distat. Idem epigono, et no ne Arguos fremere bellum, et uelle ui uulgum uidet. V arro croton. Quare Heraclides Pontificus plus sapit qui praecipit, ut uoluerent, quam Democritus, qui ut in melle seruarent, quem si uulgus secutus esse per eam si censum denarij calicem mulsi emere possimus. Idem. Quos apud ad par. Iurante coepit dicens, quae facit atq; in uulgum uulgat. V sus generis masc. Cicero orato. li. ii. Adiuugetur usus frequens, qui omnium magistrorum praecipit superaret fem. Plautus amph. usuramq; eius corporis coepit sibi. Acius cenomao. At que hanc postremo solit usuram cape. V arro. Quare ueni, Diogenem literas scisse dum uisioni quod satis esset. Vetus generis masc. Lucretius satyr. lib. iiii. Ne agitare manu tu pessulus, et hunc uellem possis cuneis ipso. Virgil. Ceterum aerei claudunt uectes. Vepres generis masc. Virgil. sparsi rotabant sanguine uepres. fem. Pomponius portoperipoom. Vepra est ueprecula. Encretius li. iiii. Nam sepe uidemus. Illorum spolijs uepres uolantibus uictas. V adum generis neutri. Virgil. en. li. i. In uada caeta tulit. Masc. Sallustius historiatarum lib. i. Et uox stupidius adueniens cum legionibus, postquam tantas spiras haud facilem pugnantibus uadum cuncta hosti quam suis oportunitate uidet. Vespera fem. optatum germanus meas uespera oriente clanculum ferri ad speciem delino. masc. Plautus amph. Hec illis est pugnatu pugna usque ad mane ad uesperum. Virg. geor. li. iiii. et frigidus aether a uespera temperat. Terent. heauton. Nunquam tibi mane domi egredior,

neq; tam uespere reuertor. Vtres usu generis masc. tummodo deputantur. neutri Lucretius Andronius. flaccus regituria. Vigilia generis fem. sunt ut plerūq; neutri V arro eudemombus. Animum uito speculatum toto orbe, ut quid facerent homines cum experrecti sunt, me faceret certiorum, si quis melius operam superet, ut eius consilio potius uigilium ad inuicilarem nostrum, qui uidet alium curuantem extrema noctis tempora. Vistus pro uita positum genere mascul. M. Tul. de finibus bonorum, et malorum libro quinto. Per se cutus Aristoteles animantium omnium ortus uictus, figurat.

DE VARIA SIGNIFICATIONE SERMONVM PER A LITERAM.

DORSVM Significat contra. Terentius Adelphi. Neq; seruulorum quisquam, qui aduorsum ierat Plautus asmaria, quae illic praeda est. Ibo aduorsum, atq; electabo quicquid est. Aduorsum rursum apud significat. Titinius gemina. Mulier credo aduorsum illi res suas conqueritur. Ter. andria. et id gratum fuisse aduorsum te habeo gratiam. Ennius thelepho. Te ipsum hoc oportet profiteri, et proloqui aduorsum illa mihi. A franius excepto de uita, ac morte domini. Fabulae aduorsum fratrem illius, ac dominum suum. Plautus aulul. Ego ne ut te aduorsum mentiar mater mea. M. Tul. de finibus bonorum, et malorum lib. iij. Nec uero pietas aduorsum deos, nec quata ijs gratia debeatur sine explicatione naturae intelligi potest. Anima est secundum consuetudinem spiritus, quo uiuimus. Virgil. geor. lib. iiii. animasq; in uulnere ponunt. Anima rursum habitus oris, et odor. Virg. geor. li. ii. animas et olentia medi Ora fouent illo, et sensibus mediantur anhelis. Titinius fullonibus. Interea facta anima nasum oppugnat. Plautus A sinu. An faceret anima tua uxori? Idem mercator. Ieremitas plenus animam foetidat. Caelius. quae mihi, ubi domi adueni, A se di extemplo, saniti dat ieiuna anima. Anima aqua. Plau. amph. Ni ego illi puto, si ceptis, animam omnem intertraxero. Anima sonus. V arro eadem demonibus. Phrygos per ossa cantus liquida canit anima. Anima iterum significat iracundum, uel furiosum, unde et animo si dicuntur iracundi. Plautus amph. animam comprime. Acius menalippo. Ego ne auxilio motus, temere ut hosti me animato offeram. Idem epinausimache. ut nunc cum animatus iero, satis armatus sum. Nouus fullonibus. Feriat nihil est periculi, dabo tibi uirum ualidum, uirum animosum. Mar. Tul. de Rep. lib. i. Ego non probares consilio pulso lubidines, quae sunt inuenerabiles iracundiae, quae tenerent omnia. Ego uero nihil isto animo, nihil ita animato homine miserius ducere. Idem de Rep. li. i. Tum uirtute labore industria quaereretur summi uiri indolem, nisi uimus animose ferox natura illum nescio quo. Virgil. geor. li. ii. Quos animosi euri assidue fragumq; feruntq; Et en. lib. xi. Pone animos et pulsus abi. Lucretius lib. xxx. Atq; animosam Thessaliam et indomitam frenis subiguntq; domentq;. Anima uentus. Virgilius aeneidos lib. yij. Quantum ignes, animasq; ualent. Lucretius lib. y. Aurarumq; leues animae, calidq; uapores. V arro margopolis. reperi apus. no etilicam tollo, ad fo cum fero, in flo, anima tenuissit. Idem cosmophorine. reperi opopos uo mou. Detis habenas animae leui, da uentus nos flamine sudo suaue ad patriam perducit. Acius myrmidonibus, lassus trahere in salum, et uela uentorum animae immittere. Plau. aulul. Neq; quid emittat animae dormiens. Aptam necessariam. Mar. Tullius de Rep. lib. iiii. Eademq; obiectum uiuo, atq; umbram, noctemq; efficit, cum ad numerum

ad numerum dierum aptum ad laborum quietum. Aptum eleuante ac necessarie positum. M. Tul. de offi. lib. i. ut enim pulchritudo corporis, apta compositione membrorum mouet oculos, et delectat. Idemq; sed facile iudicabimus, quid eorum apte fiat, quid ab officio, naturaq; discrepet. M. Tul. de finibus bonorum, et malorum lib. iij. Itaq; natura, sumus apti ad coetus consilia ciuitatis. Aptus significat adeptus. Acius menalippo. Omnia mens, idq; aduorsum aptus alteri in promptu occupat. Pacuius hermona. Quod ego in acie obiectans uitam, bellando aptus sum. Lucretius li. xxxix. Ut si id, quod concupisset, non aptus. Aptu coposum, paratu. Virg. en. lib. iij. Interea classem uelis aptare iubebat Anchises. Idem li. x. proiectum dum pede leno aptat se pugnae. Pomponius. Eius aptare puer munde, atq; ampliter conuicia. Aptum rursum connexum, et colligatu significat. Virg. geor. lib. iij. ipsi est torquibus aptos Iunone pares. Acius Demetrio. Hinc colemena lege minus aptu coribus. Lucretius satyr. li. x. Constellas quoq; uadidis in finibus aptat. Idem li. xxi. Ibat forte aries inquit iam qd genus quantis Restibus mix uno filo haec se haerere putares. Pellicula extrema ex aptum pendere omis ingens. V arro mutuu muli sabunt et si apopos. Vbi lucus opacusteneris fructibus aptus. M. Tul. de deorum natura li. iij. Quis enim hunc hominem dixerit, qui tam certis caeli motus, tam statos astrorum ordines, tamq; inter se omnia connexa, et apta uiderit, neget his ulla inesse rationem? Sallustius hist. li. iij. Quod ubi frustra tentatum est sordidius ire males obrepere no aptis armis, ut in principio laxiore agmine. Lucretius lib. xxx. Vnus confertit uous uetus pessibus aptu. M. Tul. in Hortensio. Altera est nexa cum superiore, et inde apteq; pendens. Et thuy. li. v. Fulgentē gladium est la. unari sita equi aptum dimitti iussit. Aequales sunt similes, et ex aequo. A franius uopisco. Et quidem te nunquam mihi per aratum, uerum amicum aequalem, atq; hospitem quotidianum, et lautum conuiuium domi. Aequales rursum equi. uir. en. li. x. Necnon Euanthem Phrygium, Paridusq; Menatae Aequalem. Lucretius satyr. lib. v. Aeterum unum coadisse tamen senem Tiresiam aequalem constat. A franius priuigno. Noni amicum, atq; aequalem meum. Virg. li. v. Ast illum fidi aequales. Ter. Eunucho Patris cognatum, atq; aequale Archimedeum nosti? M. Tul. de offi. li. iij. P. Scipionem. Mar. filium eum, qui primo A franius appellatus sit, dicere solitum scripsit Ca., qui fuit fere eius aequalis. Et de senectute. Ego uero propter sermonis delectationem tempestiuus quoq; conuiuijs delector, nec cum aequalibus solum, qui pauci admodum restant, sed cum uestra etiam aetate. Apertum purum, ferenu. Virg. en. li. i. Sandit se nubes, et in aethera purgat apertu. Apertu dicitur patefactum. Virg. li. yij. Iamq; adeo exierat portis egrotus apertis. Terent. adelphis. Abi praestrenue, ac fores aperi. Aperit mitigat. placat. Virg. en. li. i. Et uastus aperit Hytes, et temperat equor. Apertum, nudatum. Turpilus demurgo. Apertae surae brachia autem proceras horrorem mihi ex corde exsuscitabant. Sallust. hist. lib. v. Quibus de caustis Syllam in uictoria dictatorem sibi equo descendere, surgere de sella, caput aperire solitum. M. Tul. de offi. lib. ij. Ve uentur enim, ne si quo casu euenierit, ut corporis partes quaedam, aperiantur, aspiciantur non decore. Virg. li. yi. Aperi terantum, qui ueste latebat. V arro eudemombus. Capite aperto esse iubet ante lucem suscitatur. Sifenna hist. lib. iij. adoriuntur aduersos, ut apertis lateribus. V arro de uita popu. Ro. lib. i. Minoris nauis apertu erant, capillo pexo, unq; innoxis crinibus. Aperire erigere, ostendere. Vir. en. lib. iij. Quarto terra die primum se attollere candē V isa aperire procul. Idem en. li. yij. patri magis aperitur uertice sydus. V arro Meleag. non

modo suris apertis, sed pene natibus apertis ambulans. Autumare est dicere. Pacuius periboea. Flexa non falsa autumare disthodelphis solet. Idem hermona. Quid benefaciam ei, patris cuius opera te esse ultum autumat. Lucretius libro. xxxij. Socrati ut quid dante tyramo misisse Aristippum autumant. Plautus Amph. Nisi hoc ita factum est perinde, ut factum esse autumo non causam dico, uerū non similes probari. Autumare est sperare. Pacuius duloreste, aut hic est, aut hic ad fore actutum autumo. Altum non solum acruu, uel profundum sicut plerūq; Altum ab alendo dictum. V arro manio. Habens antepositam alimoniam sedens altus alieno sumptu. Altum magnum uel gloriosum. Virg. geor. lib. iij. Te sine nil altum mens inchoat. Altum uetus, antiquum. Virg. geor. lib. iij. altius omnem Expediam prima repetens ab origine famam. Et li. yij. Quid causas petis ex alto. Acius armorum iudicio. Car ueterata ex alto appetis dissidia Agamemnon. Altum presum, obscurum. Virg. lib. xi. quid me alta silentia cogis Rumperet. Idem in eodem. Sin alior istis sub praecibus uenia ulla lateat. Aditus interpellatio. Ter. andria. Aliquot me adierunt, ex te audium qui aiebant. Virg. li. x. Regem adit, et regi memorat, nomenq; genusq;. Lucretius lib. xxxij. Cum pacem peto, cum plam, cum adeo, et cum appello meam. Aditus ingressus. Virgil. lib. ix. huc arbidus, atq; huc. Lustrat equo muros, aditumq; per auia querit. M. Tul. de supplicijs. In ipso aditu, atq; opere portus. Aditus rursum aduictus. Acius medea. Tunc Diomedes et cuius aditum expectant, peruixi usque adhuc. M. Tul. ad Caesarem iuniorum lib. i. Et ait ad consules, aut ad te, aut ad Brutum adissent his fraudi ne essent, quod cum Antonio fuisset. Attendere est intendere. Mar. Tul. de offi. lib. iij. Et si cum animum attendis, turpitudinem uideas aduictam. Acius Diomede. Simul aetrem attendo, ut qui rem exaudire amplius. Lucretius li. xxxix. Praeterea ut nostros animos attendere dictis, atq; adhibere uelq;. Idem li. xxxij. Rem cognoscas simul, et dictis animum attendas postula. Pacuius Antiope. Sed cum animum attendo ad quaedum quid fiet. Pomponius maco. Quid futurum est si pol ego hanc diserte artem attenderim? Attendere persequere. Acius Diomede, si unquam perpediar gnato puer, ne attendis petere a me id, qd nefas sit concedi tibi. Appellare est familiariter respondere. Lucretius li. xxxij. Cum mei me adeunt seruuli, non dominam ego appellem meam? Appellare est applicare. A franius excepto. Habitu appellant huc ad molem nostram nauiculam. Lucretius li. xxxij. aggere in iaciendo si quod est in uineis actus opus, primum id dant operam, et quam primum appellant. Appellare, nominare. Mar. Tul. de offi. libro tertio. P. Scipionem. M. filiu, qd primum A franius appellatus sit. Aemulus est inuidus. Virgil. en. libro. y. emula nec dum Temporibus geminis canebat sparsa senectus. Et lib. yi. Aemulus exceptum eriton. Aemulus est sectator, uel imitator. Mar. Tul. pro. M. Marcello. Illo Aemulo, atq; imitatore studiorum meorum, ac laborum. Sallustius hist. lib. iij. Sed Pompeius a prima adolescentia sermo ne fautorum, similem fore se credens Alexandro regi, facta, consultaq; eius quidem emulatus erat. Virg. en. lib. x. Spemq; meam patriae, quae nunc subit emula laudi. Aemulus similitudinem uitae, uel in status sequens. M. Tul. de rep. lib. i. Quae enim iudicatur iste optimus doctrina, artibus, studijs, audio quam do. Argui u significat sonas. Virgilius buc. Forte sub arguata confederat ilice Daphnis, et multa huiusmodi. Argui u audax malitosum. Lucretius li. xxxij. Agite agite fures medacia argute mini. Plau. uastellaria. Exi est calina, si forae ma stiga, qui mihi inter patinas exhibes argutias. Argutum paruum, ac latum. Virg. geor. lib. iij. Argutumq; caput, breuis aluis, obesaq; terga.

A capere tractare, increpare. M. Tul. in uerrinaru actione secundum. Male accipit uerbus. Et ad Caesare iunior lib. i. Rogo ipsum, quem admodum eu ego, armis accipere. Accipere est datum sumere. Virg. en. li. iij. Accipe, et haec manu, tibi quae monumenta meorum sint puer. Accipere sentire. Ter. iawort. Clima aliter tuum amorem, atque est, accipis. Accipere uidere. Virg. li. iij. ut te fortissime teueru accipio, agnoscoque libens. V arro de re rustica li. iij. Cu diceret, se nulla accepisse uilla, qua magis delectatus esset. Accipere cooperere. Virg. li. iij. alij uentosis foliibus auram accipiunt, redduntque. Accipere audire. Mar. Tull. Accipite nunc aliud eius facinus nobile. Lucil. li. xxx. Hoc etiam accipe quod dico, na pmet ad re. Virg. en. lib. ij. Accipe nunc Danaum insidias, et crimine ab uno disce omnes. Accipere potest. Ter. eun. Accipit hominem nemo melius prorsus, neque prolixius. Accipe deapere. Lucil. li. xxix. si in qua ueteratorem illum uelut lupu Annibale accepit. Accipere admittere. Plau. aulul. optumus tu conditione hanc accipe. Ardere est ignoscere eocremari. Virg. enei. V. Namque uolans liquidis in nubibus arsit arudo. Idem li. ij. ia proximus ardet V calegon. Ardere festinare. Virg. en. li. i. Instat ardetes tyrii, pars ducere muros, Moliuque arcam, et manibus subuolueri saxa Idem li. xij. Ardet in arma magis. Ardere fulgore, et splendore emittere. Vir. en. lib. iij. tyrii ardebat murice lana. li. xi. Ardet apex capiti, et stris que a uertice flamma funditur. Ardere dolere, uel irasci. Virg. libro. x. Proxima quaeque metit gladio, latumque per agmen ardes limite agit ferro te Turne superbi Cade noua querens. Acre significat celer, uelox. Virg. geor. lib. iij. calidumque animis, et curibus acre. Idem en. li. iij. At puer Ascanius medius in uallibus acri Gaudet equo. Acre austeru, acerbum aspectu. M. Tull. in hortensio, quod alterius ingeniu, sicut actu aegyptiu alterius, sic acrius hum melitimum diamus. V arro Parmenone. Dimittitque acri pectore curas tantu, amasque potissim. Acre fere uir. M. Tul. de offi. li. i. Sui quod igitur noscat ingeniu, acremque se et bonoru, et maloru suoru iudice praebeat. Idem eodem. Utendū est fortasse uocis contentione maiore, et uerboru grauitate acriore. Acre forte. Vir. en. lib. iij. Aut acrem dubites in praelia poscere Turnu. Cic. ihuse li. V. In rebus gerendis uerū, acre, et industria, eundem tamen maleficum natura. Acre uehementes seuu. M. T. in Hortensio. Aut Philippo breuius, aut Theopropo acrius. Vir. geor. li. iij. acremque molossim Pate sero pingui. Idem en. li. V. Acrior ad pugnam redit, ac uim suscitatur. A. M. Tul. uerrinaru actioe de signis. Acre, prouidū, diligens. Virg. geor. li. ij. Ia tu acer curas uenientē extēdit in annu Rusticus. Aer est mediū spatium, quod inter caeli est, et terra. Vir. en. li. y. Aera dimouit tenebrorum, et dispersit umbras. Aer altitudo. Vir. en. li. v. ubi aera uincere summū Arboris aut ule iactu potuere sagitta. Aer sonus. V arro andabatis. Anima, ut conclusa in uesica quado est arte ligata, si paueris, aera red det. Amaru dicitur asperum. Virg. geor. lib. ij. Et amara pauis baci. Lucre. li. iij. interea p potet amaru Absynthij lati am. Amaru acerbū. Vir. en. li. iij. Isque amens animi, et rumore accensus amaro. Admonere comonescere. M. Tul. in Verrē de signis. Recte admones, Polyetum esse dicebat. Admonere percutere. Virg. li. x. Luatque, ut pronus pedens in uerbera telo. Admonuit huiusmodi. Ambire significat circumire, et circumdare. Vir. lib. iij. Quae rapidam flammis ambit torrentibus amnis. Idem lib. x. atque oras ambijt auro. Ambire ambitionibus appetere. Vir. li. y. ne conubijs ambire Latini Aneade possint. Ter. andria. Nisi uides, nisi senis amicos oras, ambis. Ambire interpellare. Vir. en. lib. iij. quonam Regnam ambire ferentem audeat affatu. Agere gerere. V arro bimargo. Non hercules potes qui agebas, sed copron. Audacia consuetudine

temeritas dicitur. Sal. Catilina bello. Audacia pro uero habetur. Audacia fiducia. Virg. li. v. Quisq; pedum cursu ualce, et qui uiribus audax. Arum dicitur nigrū. Vir. lib. v. Quinquaginta atris immanis hiatus hydra. Et geor. li. iij. hic piscibus atra Improbus ingluuiē. V arro eudamionibus. Vix uulcus cohsit no furia, sed pueroru, atque ancillarū, q omnes mabilem atram agitare clamitantes. Alumnos cohsuetudo quos alas, uel educes, uel eos qui aluntur, dicit uult. Vir. lib. y. nec Romula quondam V llo se tantu tellus iactabit alumo. M. Tul. in Verrē de supplicijs. Italia autē alumū suū feruētis extremo, summoque supplicio fixū uideret. V arro sesquialysse. V bi quod lupū alumū fefellerunt olim. Idē eudamionibus. Et cae de ipro uisō ad nos accedit cetera ueritas atticae philosophiae alumna. Alumū filiū. Virg. li. y. Nec nō et tyron terra omnipotentis alumū. Pacu. tucro. Quae desideria alumnū penitūdines quales se abresque in culpas uastitudines. Alumū dominū. Virg. lib. xi. caro datus ibat alumno. Agere leto dare. Virg. en. li. i. tum uulcus in omne miscet agens uelis. A cū rotatu. Virg. en. li. ix. Ipse ter adducta arcu caput egit habena. Agere loqui. Ter. adelph. Sed est ne ipse, de quo agebat? A cū dicitur pfectū. Vir. li. y. His actus, prope exequitur praecpta sibyllae. Agere persequi. Vir. en. li. iij. Quae procul incauta nemora inter cresta fixit Pastor agens telis, et en. li. y. iij. Quorū illi bello profugos egere sūpho. Actum appulsum. Vir. li. y. Sine errore uia, seu tempestatibus acti. V arro lege uenia Non hos pae etolus aureas undas agēs eripiet unq ē miseris. Actū ifixū. Vir. li. ix. sed uiribus ensis adactus Transadigit castis. V arro nōdī cawrot. Non uidetis unus ut paruulus Amor ar di foeta la pade arida agit amantis aestuantis. Actum coactū territū. Virg. li. y. Prodigijs acti coelestibus ossa piabunt. Agere fugare. Virg. geor. lib. ij. et membrū agit atra uenena. Actum ad motum. Vir. li. y. iij. Acelerant acta pariter testudine uolsci. Lucil. lib. xxij. Agere in iacendo siquos in uineis actus opus. Asperum significat insuauē. Teren. iawort. Asperum pater hoc est, aliud lenius sodes uide. Virg. geor. lib. ij. Asper in ore sopor. Asperum nocens. Virg. en. lib. iij. Se uuit agris, asperque stit atque exterritus aestu. Asperum exasperatum non leue. Virg. lib. ix. Bina dabo argento perfecta, atque aspera signis Poul. Aequare est cum aequitate diuidere. Virg. en. lib. i. operumque laborem Partibus aequabat iustus. Aequare continuare. Vir. li. y. iij. felix si protinus illū Aequasset noctis ludum. Accommodatum dicitur adiunctū. Virg. en. lib. ij. lateri que arguunt accomodat enses. Mar. Tul. in Verrem in frumentaria. Flagitia lubidinis que accomodat. Actus bacchidib. Tunc syluestres exunias saeno pictas lateri accomodat. Idem de offi. lib. i. Qui se ad repū. et ad magnas res gerēdas accomodauerunt. Et de rep. lib. i. Expositamque ad exemplum nostrae reipū. accomodabo eam, si potero, omnem illam orationem, quae est mihi habenda de optimo ciuitatis statu. Accomodatū procliuē, propesum. M. Tul. in Verre actione. iij. Tunc praeterea maxime sedati, et quieti prope praeter ceteros ad summum grae orū otū, potiusque ad ullam uim, aut tumultū accomodauit. Accomodare adhibere. M. Tul. de offi. li. ij. Tantū dabit amicitia, ut ueram amicitia causam esse malit, ut orade litis tepus, quoad p leges licet, accomodet. Et de senectute. Ceterū et tepora metēdis frugibus, et perapiēdis accomodata sunt. Aridū dicitur siccu. Vir. en. li. i. atque arida arcū Nutrimenta dedit. Aridū horrificū, acutū. Vir. geor. lib. i. et aridus altis motibus audiri fragor. Lucre. aridus unde auris et sonus aridum purum lucidum. Plau. uidente, argento arido. Anaps est dubium. Virg. en. lib. x. Anaps pugna dū Anaps duplex. Lucil. lib. xxix. Nemo hos anapites ferro effringat

effringat cardines. Virg. en. li. iij. Agnouit prolem ambiguam, geminosque parentes. V arro de uita populi Romani lib. iij. Caesare uerionem fecit, ne post occipitum in Hispania exeratus qui erant, relinquerent, quod se amiseret Pompeius, ut anapiti uergetur bello. Anaps a uerū ex uraq; parte. Lucil. lib. xxix. V este, atque anapiti ferro effringam cardines. Aura est uentū uis. Virg. geor. li. iij. at illi Dulcis compositis spirauit criminibus aura. Idem en. lib. y. Discolor unde auri per ramos aurā resulst. Aura ad a. Tūs. V arro eudamionibus. Simul ac languido corpore solis calidior uisa est aura. Argutari dicitur loquaciter prolog. Ennius, quē incertū tu isti credere, atque exere lingua, ut argutariter possis. Nauis exordio. Quando ad ludos uenit, alij cum tacerent, totum diem argutatur, quasi cica da. Argutari exilire. Titimius fullonia, Terra haec est noua, quasi ubi tu solius argutari pedibus, cretum dum cōpescis, uel strumenta que leuas. Attollere significat erigere, fundere. Virg. en. li. iij. Attollit se diua laetitia conera. Attollere afferre. Pacu. in haedo custodite istum nos, ne eum quis attollat, ne ue quis attingat. Idem armorum iudicio. Pro imperio agendum, quis uetat, quis ue a tollat. Vir. en. li. ix. Attulit et nobis aliquando optantibus aeta. Auscultare est obsequi. Pacuuius Quis se magis audiendum, quam auscultandum censeo. Ennius menalippa. Mihi auscultata nate, Pueros cremari iube. Caecil. embono. Audire ignoti quod imperant, soleo, non auscultare. Auscultare audire. Afranius. Simul ante ne ego illos uel tantis ausculto lubens Pompo. A sia. Atque auscultare disce, si ne scis loqui. Auscultare uidere, spectare. Afranius priuigno. Videt ludos, hinc auscultauit procul. Agere porrigere. M. Tul. de offi. li. ij. Vera gloria radices agit, atque etiam propagatur. Agere intendere, inquirere. Virg. bucolias. Id quidem ago, et tacitus Lycida me uim ipse uoluit. Agere urgere, impellere. M. Tul. in Verrem actione. ij. Agens enim praecipitem paene cū uir Romanorum. Adducere ducere. Ter. iawort. Adducimus ad te tuam Bacchidem. Addua cogit. M. Tul. de senectute. Nullo imbrī, nullo frigore adduci, ut capite aperto sit. Adducere intorquere, rotare. Virg. lib. ix. Ipse ter adducta arcu caput egit habena. Adducere, producere. Virg. lib. ix. Ocyus a iuduo torquens hastile lacerto. Aequor campus. Virg. li. iij. Illi aequore aperto, Ante notos Cephirūque uolant. Aequor mare. Virg. aeneidos lib. i. Et uastus aperit syrtis, et temperat aequor. Aequor stuuus. Virg. lib. ix. Viridesque secant placido aequore sylvas. Aduenire uenire. Caecilius plotio. Aedepol senectus, si nihil aliud apportes tecum, cum aduenis, unum id sat est. Aduenire incipere. Plau. amph. Quo se aduenientis morbo iure medicabis. Aestus solis, et aestui temporis flagrantia. Virg. geor. lib. iij. Aestibus, et medijs umbrosam exquirete uallem. Aestus marini impetus, uel commotiones. Lucre. lib. iij. Frigus ut a pluujs calor ab sole, aestus ab undis Aequoris. Plau. asinaria. Quo magis te in altum capeffis, aestus te in portum refert. Virg. fundosque exaestuat imo. Acerbum, horrendum, infandum, immatte. Vir. en. lib. iij. et lib. y. Et sine re merfit acerbis. Acerbū, incoctum, praecum, ut de pomis frequentius dicitur. V arro agathone. Virgo de conuuiuo abdica uor. Ideo quod maiores nostri virginitas acerbae aures ueneris uocabulis inuoluit noluerunt. Album significatione manifestata est ut Virg. geor. lib. iij. color deterrimus albus, Et giluo. Album mite, uel placidum. V arro sesquialysse. aduersi uenti caedunt, quod si pergunt diutius mare uoluerē, uereor, ne me quoque, cum domum ab illo cessi reuetero, praeter canem cognoscat nemo. Adolere est urere. Vir. bucolias. Verbenasque adole pinguis, et masula thura. Adolere augere, honorare, propitiare, et est uerbu sacram, ut mactē magis auct. Virg.

en. lib. i. Quinquaginta intus famulae, quibus ordine longo Cura penum struere, et flammis adolere penates. Et lib. y. Praeterea castis adolet cum altaria tedis. Adolere crescere. unde adolescentē dicit. Lucre. lib. ij. Denique adolēndi summum tetigere cacamē. Laberius sororibus. Laus nomine gloria adolefit. Bellum est ut plerunq; pugna. Bellum elegans, melius, prudens. Lucil. li. xxix. Aetatem istuc tibi laturam, et bellum, si hoc bellum putas. V arro τὰς μὲν τὴν Diogenem literas scisse. Dum uisioni quod satis esset, nunc quod etiam acta bellorum hominum. Idem eodem. In cartero stadio τὴν τὰς ἄλλων lego, a quo qui certasse animo bellus homo magis delectatus stiorū Praeratio, quam athletarū. Idē sesquialysse. Quid enim est, quod homo masculus lubētus uidere debeat bellā uxore? Idem bimargo. Socus ex hostibus, socius bellū ita geris, ut bella omnia domum afferas. Ommittere effigere. Pacuuius nuptrū. Barbaricā pestem Sabinus nostris obtulit nouā figuram factam commissam infabre. Committere coniungere, sociare. Lucilius lib. xxvij. Quid me fiet siquid nō iuste improbis committere. Virg. en. li. iij. Delphinū caudas utero commissū luporū. Committere donare, derelinquere. M. T. in Verrē actione. ij. Is calūniatores ex sinu subopposit, quillā hereditatē ueneri eryana commissam ducere. Committere facere. M. Tul. in Verrē actione. ij. Ego etiam quae ducis imperio commissā recludant. Ter. eunuch. Quē commissū Lupo. Lucil. lib. xxx. Quod sua committunt mortali claustra camena. M. Tul. de offi. li. ij. Quae diu res p eos gerebatur, quibus se ipsa comiserat. Cōsūtare comouere. Titimius senia. Cocus magnum abeniū, quado feruit, paula cōsūtatur trua. Cōsūtare opprimere, cōuincere. Ter. phor. Cōsūtatur uerbis admodū irarū patrē. Cape implicare, i pedire. Virg. geor. lib. i. Aut oculos capti fodere cubilia talpae. M. Tul. in Verrē de supplicijs. Nō cepe rūs, sed abduxerunt onere suo planē captum, atque depressam. Cōdere significat abscondere. Vir. en. lib. ij. Scandunt rursus equū, et nota cōditur i aluo. Cōdere, cōsūtare. Sallu. i. Catilinae bello. Vrbe Romā (sicut ego accipi) candididere, atque habuere initio Troiani. Cōdere cōsecrare. Virg. en. li. iij. animamque sepulchro Cōdimus. Cōdere potiri. Virg. li. y. optato conduntur hybridis aluo. Colere est uenerari. Virg. li. ix. Sume deum sancti custos forastis Apollo. Quē primi colimus. Cole excercere, ut rustica. Vir. geor. li. i. fructusque feros mollite colendo. Colere inhabitare. Vir. en. li. iij. Hic mater cultrix Cybele. Et rursus. quas dira celeno, Harpyaeque colunt alie. Plau. Asinaria. ac Athenarū colona. et aulul. Hāc domū iā multos annos est ut possideo, et uolo. V arro endymionibus, ut Mercuriū arca dū colonū. Idē eudamionibus, ut naiades undia lae. Colere dilige

gere. Virg. bucolicis. Ille colit terras, ille mea carmina cura. Idem an. lib. iij. solam nam perfidus ille te colere. Ter. i. w. tot. quippe forma impulsu nostra, nos amatores colunt. Lu. cilius li. xxvi. Quare hoc colere est satius, quam illic studium omne consumere. Colere ornare. V. arro. τὰς μὲν τὰς

At in segetibus post messim colligebant stramenta qui domicilia colerent. Colere pati. Ter. i. w. tot. Dū ille uita illam colet inopem carnis patria. Cedere significat secundū consuetudinem abire superatum, et locum uictori dare. Virg. lib. x. Conuenit Euantri uictos discedere ad urbē. Et lib. v. Cede deo. Lu. l. li. xxx. Quādoq; pudor ex pectore cessit. Mar. Tul. de offi. li. ij. Cui gdem exercitus nostri, impatoresq; cesserunt. Cedere succedere. Vir. lib. xij. Cessit auosio si fors uictoria Turno. Cedere dare. Vir. li. xi. Hæc omnis regio, et celsi plaq; pinea montis cedat amicitie Teucrorū. et li. xi. Aut abeat uictus cedat Lavinia cōiux. Cedere, recedere. Lucil. lib. xxvij. Vt si aliqua opus sit forte, si hinc aliquid cesseris. Cedere obsequi. Vir. an. lib. iij. Cedamus Phebo, et motū meliora sequamur. Et li. ij. v. et r. u. hoc augurium, uesiroq; in numine Troia est. Cedo equidē, nec nate tibi comes ire reciso. Cedere euicare. Virgil. lib. y. aleriq; elapsus corpore cessit. Cedere incidere. Plau. ulul. in hoste absolutus cedis. Cedunt petunt. V. arro p. merone. Cedit uelocis inuenis membris leuis, nitidus oleo.

Cursus est pedū uelocitatis. Vir. li. v. Hic qui forte uelit rapido cōtendere cursu. Cursus uolatus. Vir. li. y. Este duces o (si qua uia est) cursuq; per auras Dirigite in luas. Et bucolias quo cursu deserta peruenit. Cursus nauigatio. Virg. an. lib. iij. Sed tibi q; cursu uenti, quæ fata dedere? M. Tul. de repu. lib. iij. Quæ cursu frumento onustas petentibus Rhodum uiderit.

Castigare increpare uel reprehendere. Vir. lib. y. Hū grauis Entellū dicitur castigat Aestes. Ter. i. w. tot. seruas casti gas, mones. Ci. de orat. li. i. Et quoniā de imprudētia diximus, castigamus etiā segnitatē. et ihu. lib. y. Sed hoc in me ipse castigo, qd ex aliorum, et ex nostra sorte mollicia nō ex ipsa uirtute de uirtutis robore existimo. Castigare uindicare, punire. Virg. y. Castigatq; audiatq; dolor, subigitq; fateri. Castigare expedire. Virg. an. li. iij. Castigatq; moras, opere omnis se nūta feruet. Carpe attenuare, aperire. Virg. geor. lib. i. Nec nocturna qdē carpente pēsa puella Nesciuerē hyemē. Et lib. iij. eam ayē mēsa uellerā nymphæ Carpebat hylai saturo fucata colore. Carpere auferre, decerpere. Virgil. bucolias. In fere Daphnī pīros carpente tua poma nepotes. Lucre. lib. iij. inuatisq; nouos decerpere flores. Virg. lib. iij. Carpit. n. uires paulatim, uitisq; uideō Exœmna. carpere aleriter praeterire. Virg. geor. li. iij. Et acri carpere pratē fugi. Idem eodem, Carpere mox gytū inapiat. Lucil. li. xxix. Hyemē unāquāq; carpat. carpere passere. Virg. geor. li. iij. Carpatū dū mane nouum, dum gramina canēs. Cunctari est dubitare, dissipare. Virg. an. li. y. iij. Cūstantē amplexu molli fouet. M. Tul. ad Casarē iuniorē li. i. sed ato pœnituit, domū redijt. ceteri cūctabantur. Cūctari est manere. Virg. geor. li. iij. Nō illis qd cūctantibus alitū Ire iter, aut castus audebit uellere signa. Et an. li. iij. Rēgenā thalamo cūctantē. Cūctari orationē differre. Virg. lib. y. quibus nobis cunctado restituit rē. Capi propitiari. Lucre. li. ij. Nec bene pro meritis capitur, nec tangitur ira. Capere facere. Ter. andr. Nō si captūdos mihi scio esse inimicos omnes homines. Capere perpeti. Ter. i. w. tot. Dū abs te absūm, omnes mihi labores fuere, quos cepi, leues. Capere est tollere, tenere. Virg. geor. lib. iij. cape saxa manu, cape robora pastor. Et li. iij. Hic tibi nate prius unclis capiundus. V. arro meleagro. Quē icarō terra nō cepit, et cœlū recepit. Idē eudē monib; Stola, calceatq; mulieribus propter postus capio. Capere

eligere. Ter. ecyra. Cū illū generū cepimus. Virg. geor. lib. ij. Ante locum capies oculos. M. Tul. de offi. li. iij. Quod insti aliqd probri, qd capiat ignaros. Cape delectare. Virg. geor. lib. iij. Carmine quo capte. Et lib. y. iij. Aeneas capiturq; loas. M. Tul. philippias lib. i. Nō possū adduci, et siscipere pecunia capte. Lucil. li. xxvi. Nūc in dē populū istū scriptoribus uolumus cape animū illorum. Cape sustinere habere. Virg. lib. y. iij. hæc illū regē cepit. Ter. Heauton. Dij boni qd turba est? ædes nostræ uix capiet scio. M. Tul. de signis. Tot domos locupletissimas domus istius una capiet. Cape decipe arcum uenire. Virg. an. li. ij. Captiq; dolis lachrymisq; coactis. Lucil. lib. xxvij. At metuis ne aspectu, et forma capere altera. M. T. in Hortētio, Captū me fortasse ingit tu putas? Et id qd nolle cōstiteri, coactū Capere occupare, detinere. Virg. an. lib. ij. certūq; illudere capte. M. T. in Verrē de supplicijs Nauē quādam piratarum præda referat nō aperuit, sed abduxerunt. V. arro meleagro. Quid hic uenator nō cepit? Cape sanare. Virg. geor. lib. iij. Tāta meæ si te aperuit tedia laudis. Capere acperere. Virg. an. li. ij. Tu genitor cape sacra manu, patriosq; penates. Et li. iij. cape dona extrema tuorū. Ter. phor. Nam ex his prædijs talēta argēti bina statim capiet. Lucil. li. xxvi. Malis necesse luctu ē mēsa pure capturus abū. Mar. T. in Hortētio. Deinde boni mores, et modestiores, et ad capiēda præcepta molliores. Plau. aulul. Nam tua gnata peperit decimo mēse, post namurum cape. V. arro quinquatribus. Cape hæc caducā liberi mollē da pē. capere cōplecti. V. arro marcopore. Propontis unda, quā li quātū cœrulea natātē pfundat cape. Capere inuenire. Ter. Heauton. rationē cepi, ut neq; tu egeres neq; ut hæc possis perdere. M. T. in uerrē actioē. y. Reietū a chelidone capuit cōsiliū, nec sariū. et de offi. lib. iij. Cum autē cōsiliū hoc princeps cepisset.

Corripi cōprehendere. Virg. geor. lib. iij. Verū ubi correptum manibus unclis ue tenebis. Corripere cōtorquere. Vir. an. lib. i. Turbine corripuit. Corripere ex cedere. Vir. an. li. iij. Corripio ē stratis corpus. Quāsum, est annulsum. et non intē grū virg. an. lib. iij. Quāssatq; rates. Quāssare est mouere. Virg. li. y. et lāpada quāssans pgraiū populos. Plau. milite. q; suā undatē chlamydē quāssando fricat. Certare significat contendere. Vir. bucolias. Certent et cygnis ululæ. Certare, præuenire. Virg. an. lib. i. officio nec te certasse priorem pœnitat.

Cōponere finire. Vir. an. lib. i. Ante diem clauso componet uesper olympo. et bucolias. Nō nostrū inter uos tātas componere literas. Cōponere reficere, recreare. Vir. geor. li. iij. Vix defessa senē passus cōponere mēbra. Idē an. li. i. Nūc placida cōpositus pace qesit. Componere lenire. Virg. an. lib. i. sed motos præstat cōponere fluctus. Cōponere disponere constituere. Vir. an. li. iij. Quam tata possit urbem cōponere terra. M. Tul. de offi. li. iij. Atq; qd cōmūiter cōpositū fuerat, solus duxit. Siffenna hist. lib. iij. Exerātū dispantiunt, ad cōstigēdum comparant. Cōponere rursum significat cōparare. Accius armorū in dicio. Quid est cur componere ausis mihi te, aut me tibi? Lucil. satyr. lib. iij. Samnis, spurcus homo uita ista dignus, locq; Cum Paadiano componer, optimus multo Post homines natos gladiator qui fuit unus. Sal. Iugurtha, ubi Metelli dicta cum factis cōposuit. Virg. geor. lib. iij. Non aliter, si parua licet componere magnis. Cōponere ornare. Virg. geor. li. iij. Dulcis componere spirauit criminibus aura. Cōponere colligere. M. T. in uerris in diuinatione. Si ab isto libro, quem tibi magister ludi nescio qui ex alienis orationibus cōpositum dedit. Componere si mulare uel fingere. Accius Agamēnonidis. Sic multi, animus quorum atroci iunctus malitia est, cōposita dicta ex pectore euoluunt suo, quæ cum componas, dicta factis discrepant. Sallust. Iugurtha, non sunt cōposita mea uerba parui

parui id fido, ipsa se uirtus satis ostendit. Cōponere coniungere. Virg. lib. y. iij. Componens manibusq; manus, atq; oribus ora. Lucil. satyr. lib. y. iij. Cum plotio eodem obuiō amplector. Labra Labellis compono. hoc est cum ipso dux pœnia. Idem eodem. Tum latus compone lateri et cum pectore pectus. Sallustius hist. lib. iij. suspectusq; fuit. incertum uero, ac per negligentia societatem prædare cum latronibus composuisset. Componere pro redimere. Sallustius hist. lib. i. Quin lenones, et uinarij, lanijq;, quorum præterea uulgus in dies usum habet pretio cōpositū. Crepare sonare. Plau. menæchmus. Dic mihi, en uquam in festina crepare, qd scias? uerum ubi satur sum, nulla crepant, quando esurio, tunc crepant. Virg. geor. lib. i. Atq; lenem stupulam crepitanibus urere flāmis. Teren. phor. Sed ostium concrupuit, nihil ad te. M. Tul. in Verrē de supplicijs. locum illum litoris percerepare totum muliebribus uocabus. can tuq; symphonia. Lucilius li. xxvi. Percerepa pugnam Pompeii factam Corneli came. V. arro eud. monibus propter crepas uocabus uoluntas aureis uulgus. Siffenna hist. lib. iij. Conglobati, et collecti cōcrepans armis. Crepare significat rursum queri, uel dolere. Horatius carminū lib. i. Quis post una molliciem, aut pauperiem crepat. Lucretius li. ij. Et crepat antiquum genus ut pietate repletum. Crepare iterum incantare. Turpilius pe dio. Age tu hymenæum increpa. Crepare frangere. Virg. lib. v. et acuto in murice remi Obnixi crepuere. Crepare ferire. Ennius theyeste. Sed sonitus aureis meis pedū pulsū increpat. M. Tul. de offi. lib. iij. Itemq; uir bonus habet hanc uim, ut si diuulgus concrupuerit, possit in locupletum testamenta nomen eius irrepere. Comparare est sociare, coniungere. Accius amph. Qui meum senium cum dolore tuo coniungam, et comparem. Plautus asinaria. Prehede auriculas, cum para labella cum labellis. Comparare adæquare. M. Tul. ad Casarem iuniorē libro. i. Neminem tibi profecto hominem ex omnibus ut ante possissem unquam, aut etiam cōparassem. Ter. eunucho. haud ne comparandus hic quidem ad illum est? Comparare componere, machinari. Siffenna hist. lib. iij. eos, qui hoc malum publicum clandestinis consilijs comparauerunt. Comparare ueteres confirmare, et constituere dixerunt. Teren. eunucho. An possit us ita me comparē, non perpeti meretricum contumelias? Idem andria. Aut malis gaudeant, atq; ex incommodis alterius sua ut comparent commodis. Titinnius gemina. Ergo ut sua seruet dona nobis faciundum est ita, ut cum ea primum blanditer cōparemus colloquia. Accius euryface. Nihil est, si autē ad te retar dat socium, in portu est, copidq; subsistat modo, tu te ipse effir= ma, et compara. Idem ter. Atq; id ego semper mecum sic ago, et comparo, quo pacto magnam molem miniam. Turpilius lemnis. Numquam unius me comparauit seruire elegantie. M. Tul. de rep. lib. vi. Quamobrem se comparet hic ciuis, ita nec est ut si contra hæc, quæ statum ciuitatis permouent semper armatos. Afranius epistola. Nam proba et pudica qd sum, consulo, et parco mihi, quoniam comparatum est, uno ut simus contenti euiro. Cicero de finibus bonorum, et malorum lib. v. Omnis authoritas philosophie consistit in beata uita cōparanda. Comparare emere. Ter. Heauton. argentum dabitur ibi, ut uestem, atq; alia, quæ opus sunt, comparet. Comparare reiternum estimare. Accius epinansimache. Pro in tu id cui fiat, non qui facias compara. Comparare apparare. Mar. Tul. in Verrē actione. y. ut erat inter suos copiosus conuuiuium comparat. Comparare dare. M. Tul. in Verrē de supplicijs. Ex omni gemina, ac dolore certa merces comparabatur. Calx est finis. Virgilius libro quinto. calamq; terit iam calce Diore. Callet significat scire hoc est callidatæ, quæ est urbana scientia. Accius egestho. Melius quàm uiri callent mulie=

res. Afranius abducta. Nescis, num heri mei omne melius callent, rem quàm uolo. Pacuuius atalanta. Omnes, qui tanquam nos seruiunt sub regno callent domitium imperium metuere. Serenus opusculis. Callet senium arte uiuendi. Accius aneadis. Aut decij quod periti sumus in uita, atq; usu callems magis. Idem neoptolemo. Sat in astu, et fallendo callet. Siffenna hist. lib. iij. Lucilium Mæmium sacerum Cai. Scribonij eribunum plebis, quem Marcellini consiliarium fuisse callebant, et tunc Curionis oratorem. Callet etiam dictum à collositate. Cæcilius A. Soto. Tu iam callebis. Ille festus desidet. Plautus persa. Plus calleo, quàm aprunum callū callet. Idem pœnulo. Quid opus uerbis? callum aprunū callere æque non sinam. Constituere est disponere, definire. Virg. an. lib. i. Homines ne ferene Quæere cōstituit. Constituere retinere, firmare. M. Tul. de offi. lib. i. Inuentis enim etatis inscitia senum constituenda, exercendaq; est prudentia. Constituere instituire. M. T. de senectute. Constitutiones modo delectant, sed etiam institutiones. Constituere parare. M. Tul. in Verrē actione. ij. Quod ubi erat Philodemo uentiatum, tametsi erat ignarus quantum sibi à liberis suis iam tum mali constitueretur. Constituire erigere. Virg. lib. y. i. Et ferale ante creptos Constituunt. Contendere festinare. Virg. lib. i. quæ proxima littora cursu cōtendunt petere. Contentio est perseverantia, uel elatio. Mar. Tul. de offi. lib. i. Ex contentione uocis et summisionē, et ceteris similibus sale iudicabimus. Sallustius hist. lib. iij. Rursum iumentanacti ad oppidum ire contendunt. Contendere asstrinere. intorquere. Virg. geor. lib. iij. Tanto nate magis contende tenacia uncla. Siffenna hist. lib. iij. Simul et tormenta contenduntur. Contendere significat comparare. Plautus ridularia. Signum recte comparabat huius contendi animalium. Lucilius satyr. lib. i. v. contendere possem thestadas. I. dæ, atq; Ixiones Alchilochio. Idem libro septimo. Hunc in ego unquam hyacinto hominem cortini potentis delitijs contendi. Cæcilius tyche. Egon uitam meam atticam contendam cum istac rusticana syra. Lucilius. Mæcer in epistola ad senatum. Illi suam uitam mecum contendunt, quorum in corpore ita crebra sunt uulnera uita. noua cicatrix ut locus non sit. Næuius lycurgo. Caue sit tuam contendas iram contra cui ira liberi. Accius terco. uideo ego te mulier more multarum utier, ut contendas tuam maiestatem uiris. V. arro. τὰς μὲν τὰς. Age nunc contende alterum genus philothoreon, nequid ibi uiderit melius. Contendere certare. M. Tul. de offi. libro primo. Miserrima omnino ambitio est, honorumq; contentio. Virgilius an. libro quarta to quis talia demens Abnuat, aut tecum malit contendere bello? Sallustius lugurthino bello. Erenus multitudine militum sperabat armis contendere. Cicero tulle libro secundo. Vt onera contendis corporibus facilius feruntur, remissis opprimunt. Contendere contumare. Cicero de orat. libro secundo. Id quod eius scripta declarant, et contentiones uocis, et remissiones contenti narentur. Et libro tertio. Nihil perniciosius quàm et infusa sine intermissione contentio. Contendere iterum significat extorquere. Cicero in epistola Casij hoc ait, ita contendo, ut in eo fortunas meas positas pitem. Accius euryface. Iam potero inapiam, et sine, qui diu contendam ut hinc comportet texum solaminem habeam. Turpilius lemnis habet potestatem, nisi potestatem senis pretio contendas, ut redempto Phædria liceat redire antiquā in consuetudinem. V. arro serano. τὰς μὲν τὰς. Et petere impiū populi, et cōtendere bonos. Mar. Tullius de offi. libro secundo. Extremum autem præceptum in beneficijs, operaq; dāda, nequid contra æquitatem contendas. Contendit proripuit, uel direxit significat. Virgilius lib. v. Qui tamen acrias telum contendit in auras Liianus Mæcer.

Contendit proripuit, uel direxit significat. Virgilius lib. v. Qui tamen acrias telum contendit in auras Liianus Mæcer. T ij

Contendit proripuit, uel direxit significat. Virgilius lib. v. Qui tamen acrias telum contendit in auras Liianus Mæcer.

Contendit proripuit, uel direxit significat. Virgilius lib. v. Qui tamen acrias telum contendit in auras Liianus Mæcer.

Contendit proripuit, uel direxit significat. Virgilius lib. v. Qui tamen acrias telum contendit in auras Liianus Mæcer.

Contendit proripuit, uel direxit significat. Virgilius lib. v. Qui tamen acrias telum contendit in auras Liianus Mæcer.

Contendit proripuit, uel direxit significat. Virgilius lib. v. Qui tamen acrias telum contendit in auras Liianus Mæcer.

Contendit proripuit, uel direxit significat. Virgilius lib. v. Qui tamen acrias telum contendit in auras Liianus Mæcer.

Contendit proripuit, uel direxit significat. Virgilius lib. v. Qui tamen acrias telum contendit in auras Liianus Mæcer.

Contendit proripuit, uel direxit significat. Virgilius lib. v. Qui tamen acrias telum contendit in auras Liianus Mæcer.

Contendit proripuit, uel direxit significat. Virgilius lib. v. Qui tamen acrias telum contendit in auras Liianus Mæcer.

Contendit proripuit, uel direxit significat. Virgilius lib. v. Qui tamen acrias telum contendit in auras Liianus Mæcer.

Contendit proripuit, uel direxit significat. Virgilius lib. v. Qui tamen acrias telum contendit in auras Liianus Mæcer.

Contendit proripuit, uel direxit significat. Virgilius lib. v. Qui tamen acrias telum contendit in auras Liianus Mæcer.

Contendit proripuit, uel direxit significat. Virgilius lib. v. Qui tamen acrias telum contendit in auras Liianus Mæcer.

Contendit proripuit, uel direxit significat. Virgilius lib. v. Qui tamen acrias telum contendit in auras Liianus Mæcer.

Contendit proripuit, uel direxit significat. Virgilius lib. v. Qui tamen acrias telum contendit in auras Liianus Mæcer.

quo die magistratum obijt. repete celeri gradu p forum se in capitolium contendit. Turpilium philopatro. Gere meas fortunas mater, hem qua causa hoc opere maximo contenditur. Pacuvius duloreste. Nihil coniectura quiu interpretariet quorum flexuice contendere. Mar. Tul. de repu. Sed audisse te credo, tum uero Platonem Socrate mortuo primu in Aegyptu disendi causa. post in Italiam contendisse Afranius epistola Non licet me quo contendisset ita peruenire. Sallustius Iugurthe bello Ex praelio fugit in provinciam, ac deinde Romam contendere. Varro quinquatribus. Qui tarentinum tuum ad Eraclicidem ponticam contendit. rit. contendere festinare. Virgilius en. libro primo. quae proxima litura cursu. Contendunt petere Mar. Tul. in Verrinis actione. ij. Haec ubi filio nuntianta sunt, statim exanimatus ad aedem contendit, ut et uita parerit, et pudicitiae sororis succurreret. Contendere intendere. M. Tul. in hortensio. Magna etiam animi contentio adhibenda est explicando Aristotelem, si leges. Cernere significat uidere. Virg. en. libro tertio. Cernimus astantes nequicquam lumine torto. Cernere rursum disponere. Lucretius satyri. libro quinto. Postquam praesidium castris educere creuit. Cernere amittere. Varro de portos didaxoxhou. Non uides apud Enniu esse scriptu, ter sub armis malum uitam cernere, q fenel modo parere. Cernere audire. Acius Chrystippo. Quid agam? hoc illius est certe, idem omnes cernimus. Cernere indicare. Pacuvius armorum iudicio. Et equum, et rectum est, quod postulasurati cernant. Ennius thyeite. Impetrem facile ab animo, ut cernat uitalem. Rabiu. Cernere rursum dimicare, uel contendere. Acius epinastimache. Primores procerum reuocant nomina, nisi esset quis, qui armis secum uellet cernere. Ennius Medea. Exile nam te sub armis malum uitam cernere. Pacuvius armorum iudicio. Qui sese ad finem esse ad caufandum uolunt de uirtute, et ego potestatem cernendi de omnibus. Cernere rursum cedere, unde et cernere haereditatem filij patribus. id est cedere dicti sunt. Acius myrmidonibus regnum tibi permitti malunt, cernam, tradam exequantur. Circumferre est proprie lustrare. Lucretius satyr. libro secundo. Tum facta omnia sunt circulate. Plautus amph. Quis tu istanc iubes proceritam circumferri? Virgilius libro sexto. Idem ter socios pura circumtulit unda. Confidentia est fiducia. Virg. en. libro primo. et afflictus melius confidere rebus. Confidentia duritia, patientia. Plautus Asinar. scapularum confidentia, uirtute ulmorum freti. Confidentia rursum temeritas audacia. Pacuvius atalanta. grandem, atq atrocem coerce confidentiam. Idem libro decimo. Improbis, confidens, nequam, malus uideatur. Turpilium leucadia, Videtur frigus incessum, quam est confidens dijs tunc perdit. Terentius heauton. Qui illo homine uiuit confidentius? Acius myrmidonibus. Iram in frenis obster, animis reprimas confidentiam. Afranius uopiso. Excludat uxor tam confidenter uirum, no faciet. Virg. georg. libro quarto. Nam quis te inuenum confidentissime nostras iussit adire domos? Terentius andria. Nescio quis senex modo uenit illum confidens. Confidentia constantia. Mar. Tul. de repu. libro tertio. Duae sibi res quo minus in uulgus, et in foro diceret, confidentiam, et uocem de fuisse. Nauius dana. Exadit orationis omnis confidentia. Plautus amph. Quae non deliquit, deat audacem esse confidenter. Confernari significat deici pro se, et proterue loqui. Confernari rursum erigi. Pacuvius peribaea. Conferuare anime ex pectore hac et uoluerit consilium, subit omnes. quod de nata est modo, qui pacto inimicis mortem, et huic uitam efferas. Idem duloreste. unde exoritur, quo praesidio fretus, auxilijs quibus, quo consilio confertur, qua ui, cuius copijs.

10

20

30

40

50

60

Curriculum (ut consuetudo fert) a curru diminutio est, dicta cur breuissimu uehiculi epiroti genus. Curriculum cursus Varro epistola Iulij Caesaris. Quem simul ac Romam uenissim, mihi attige aures nuntius extemplo eas, in curriculum contuli prope pedes. Calumnia est malitiosa, et mendax infamatio. Calumia rursum calliditas. M. Tullius de re. pub. lib. secundo. ut Carneadi respondeatis, qui saepe optimas causas ingenij calumnia ludificari solet. Conuenire placere, constituere. Sifenna hist. libro quarto. Signum nactus a Papo, qui inter eos tolli conuenerat. Conuenire aptum esse. M. Tullius in Hortensio. Nam quod ueteres ne non conueniat nostris etati bus ista oratio, quae spectat ad hortandum. Conuenire significat obuium fieri. Terentius eunucho, Conueni hodie aduenire. M. Tullius de senectute. Neq; uero eos solum conuenire habeo, quos ipse cognoui, sed illos etiam, de quibus audiui, et legi, et ipse conscripsi. Plautus Asnaria. etatem uelim feruere, Libanum ut conueniam modo. Conueniri colligi, coire. Virg. en. libro primo. Conueniunt quibus aut odium crudelē tyranni die P. C. nunc enim primum ita conuenimus. Conuenire constare. Ter. phor. conuenit numerus quantum debuit. Conuenire similem esse. Varro. Longe fugit, qui nos fugit solus rex, solus rhetor, solus formosus, fortis fecus, uel ad adilicium modius, purus, putis, si adhuc charactera Cleopantus conueniet, caue attingris hominem. Conuenire placere, certum fieri. Vir. lib. xij. Cessit ausonio si fors uictoria Turno, Conuenit Euandri uictos discedere ad urbem. M. T. de finibus bonorum, et malorum lib. V. uiuendi cupiditate incensit omnes sumus, atq; hoc mihi cum tuo fratre conuenit. Conuenire interpellare. M. Tul. in Verrē actione. ij. Non dubitat, quin ipse si Verrem conuenisset, equitate cause, auctoritate sua commouere hominem possit. Lucil. li. xxix. Haec tu conuenis, tela insidijsq; locauit. Calidum est feruens. Virg. en. lib. ix. Voluitur ille uolens calidum de pectore flumen. Calidum ferrox, et inconsultum. M. Tul. de offi. lib. i. Sic reperias multos, quibus periculosa et calida consilia. Calidum. citatum, et uelox. Varro de deo portos. Cum dixisset Vitulus, ecce caldis pedibus quidam nauicularius semustulatus irrupit se in curiam. Caelum est deorum domicilium. Virgili. en. lib. iij. caelum qui uertice fulcat. Caelum rursum aer. M. Tul. de deorum natura lib. ij. Altiora eorum, qui terras incolunt eas, in quibus aer sit rursum, ac tenuis, quam illorum, qui utantur crasso caelo atq; concreto. Contentus dicitur cui res etiam parua abunde est. Virg. en. lib. yij. patris sed non et filius armis contentus. Ter. eunucho. Quia neq; tu uno eras contentus, neq; solus dedit. Lucilius lib. xxx. et his te uersibus interca contentus teneto. M. T. ad Brutum. Sic igitur facies, et me aut amabis, aut, quod contenti sumus, diliges. Idem de offi. lib. ij. Breuitatis causa familia contenti erimus una. Contentum dicitur extensum. Virg. en. lib. V. Tum rapidus iandudum arca contenta parato Tela tenens. Lucilius lib. xxx. Hic ut muscipula contenta, atq; scorpis cauda sublata. Contentum colligatum, coniuictum. Virg. georg. lib. ij. Contenta ceruice trahunt stridentia. plaustra. Contentum continuum, perseverans. Cicero thuf. lib. v. socrate ferunt cum usq; ad Perseum contentius ambularet, quaestumq; esset ex eo, cur id faceret. Cogere corrādere. Varro eudamoniibus, Eurunculo tamen, ac morbo stimulatus eodē ex sese ipse aliquid querat, cogatq; peculi. Cogere urgere. M. Tul. de officio libro tertio. Diogenes contra nimium tenere aegrit, qui ne hotatus quidem est. Terentius eunucho. Tuba ne iubeo, immo eongo, atq; ipero. Cogere. mollire subigere. Varro uirgula diuina. Sed pauca

sed pauca otto casto libamenta legens aduua uerus. Cogere in unum colligere. Sifenna hist. libro quarto. Summoti, et in era maena rursum casti. Cicero Thuf. libro primo. Caelum hoc, in quo nubes, imbres, u. ntiq; coguntur. Terentius Heaut. Quasi talente ad quindecim cogit. Mar. Tul. ad. M. Catonem. Coactosq; in unū exercitū, castra in Lyconia apud Iconium fueret. Virg. lib. bucolias. Cogere donec ouers stabulis. Lucil. libro. xxvi. Rauo contentione sonitu, et curuis cogant cornibus. Cogere mulgere. Virgilius bucolias. Cogite oues pueri, si lac perceperit aestus, ut nuper frustra presabimus ubera palnis. Cogere stringere. Virgilius georg. libro quarto. nam frigore mella Cogit hyems, eademq; calor liquefacta remittit. Cogere est imprimere, coartare. Virgilius libro. yij. Quadri si dam queram cuneis ut forte coactis scandebant. Claudere significat includere. Virgilius georg. libro tertio. Aut in tus clausos saturā ad praesepia feruunt. Claudere rursum obistere. Virg. en. lib. ix. Ecce maris magna claudit nos obice pontus claudere et amuenire. Idem bucolias. claudite Nymphae, Dictae Nymphae nemorum iam claudite saltus, Signa forte ferant oculis sese obuia nostris. Errabunda bonis uesugra. Cirum celere Sall. Catiline bello. Modo citus, modo tardus incensus eius. citum diuisum, uel separatum, unde et ofitare dictum est. Virg. lib. yij. At procul inde citae Metium in diuersa quadrigae Distulerant. Citare est uocare. M. Tul. in Verrem. Citat reum, non respondet. Citat accusatorem. Citare incitare, prouocare. M. Tul. de diuinatione. Quorum studium legendi non scribendi studium uehementius in dies citant. Citare laudare. Mar. Tul. de offi. lib. i. Citaturq; psalmis clarissimae testis uictoriae, quae anteponatur consilio Solonis. Cadere est ruere. Virg. georg. lib. i. illa cadens riuum per leuia murmur Saxa cecit. Cadere occidere. Virg. en. lib. ij. Cadit et Rhipheus iustissima: unus qui fuit in teneris. Cadere euenire. M. T. de offi. lib. iij. Et, ut iudē dicit, ob numeros habet, ne praeter sapientem cadere in quenquam potest. Capefere perficere. Virg. ene. lib. i. mihi iussa capefere fas est. Plau. uulula. In herum matura in se fera concedat capefere. Capefere immittere. Plautus asnaria. Quo magis te in aliu capefiss, estus te in portum refert. Capefere recipere. Plautus amph. Nunc tu men heri imperium persequar, et me domū capefiam. Commodum sciti plerumq; uile, commodum aptum, conueniens. Virg. lib. xij. accommoda fraudi. Commodum integrum. totum. Lucretius Bis quin octoginta uidebis commoda de Capua quinquaginta atq; octo. Plautus asnaria. Vigniti argenti commoda manas, eius quas dem matri. Candere ignitum est. M. Tul. de offi. lib. ij. Candente carbone adurebat capillum. Candet candidum est. Virg. en. libro. iij. Candennis uacca media inter cornua fundit. Varro uidi oia uor. Candens corpore Taurus trinitio lumine lunae. Castum sine libidinis et turpitudinis nota Virg. georg. lib. ij. Casta pudicitia seruat domus. Castum religiosum. Virg. libro. yj. Quisq; sacerdotes casti dum uita maneret. Varro de portos didaxoxhou. Ergo tum sacrae, religiose, castaeq; fuerunt res omnes. Idem Eudamoniibus. Nanq; uenustas hic adest galla tibi, quae casta uesit. Castum a feris, et rapinis abstinent. Varro andabatis. Nec manus uiso tena linnerat uiri casta. Castum suauē, iucundum. Varro parmenone. Demittis acress pectore luctus canus, castiq; possi. Censere significat existimare arbitrari. Acius euryface. Nam ea oblectat spes erinosum hostitem dum id quod miser est clam esse egress alteros. Nauius paenicia belli lib. yj. Censet eo uenturum obuiam penum. Cassius hemi na hist. li. ij. Censuit sese regem Porsemmam occidere. Quadri garius annali. lib. yj. Ne nos ad certationem censeas haec inae-

pisse. Censere succensere. Varro caprino praelio et si uobis. Ne uobis censem, si ad me referrens. Conicere est iacere. Virg. en. libro. ij. telumq; imbelle sine ictu Conicet. Afranius simul aut uellem interuenisse ante, nam ut signa indicant, hi conicere uerba inter se acruis. Conicere colligere cartare. Afranius. Simul ante nolim matri me praesente cum patre conicere non si me non uis uel meum. Conicere agere. Afranius materteris. Causam coicere hodie ad te uolo. ambo adestis, pro futuris arbitror. Coicere furari, aut ferre. Afranius incendio. seruus est mihi in casto sceleratus curiosus. is cum filio ei coicere ad nescio quicquid de latracumcula. Lucretius libro secundo. Quid dicit? Cur est factum, quod conijis istuc? Contingere est tangere. Virgilius en. lib. secundo. Funemq; manu contingere gaudent. Contingere euenire. M. T. lib. V. Quod non modo singulis hominibus, sed potentissimis populis saepe contingit. Ennius thyeite. Quam mihi maxime hic hodie contingit rit malum. Conferre significationem habet manifestum. M. Tul. de offi. libro secundo. Omnes meas curas, cogitationesq; in eum conferebam. Conferre contollere. Virgilius, et conferre gradum, et procedere longius audent. Conferre, conferre. Virg. li. ix. Ergo et si conferre manu furor, iraq; monstrati conferre coparare. M. Tul. de offi. libro secundo. Quae conferri cum eoru studijs potest? Conferre transferre. M. Tullius de offi. libro secundo, ad hoc nos studium potissimum contulissent. Confectum dicitur ocisum, exanimatum. Virgilius libro. xi. Haestus Aca soror ponit, nunc uulnus acerbum Confecti. Marcus Tul. de supplicijs. Plagus confectum dicit a lictoribus tuis pater ante oculos tuos occidit. Confectum decessum. Virgilius libro. xi. Dicitur infelix. uero confectus Aetes. Lucilius libro. xxvi. Tum doloribus confectum corpus amicos obistere. Mar. Tul. de offi. libro secundo. Nec me angoribus deda quibus esse confectus. conficere frangere. Lucretius lib. xxvij. Malo hercle uestro confectores cardinum. Conficere colligere. Ter. phor. id. ut conficere confeci offero. M. Tul. ad Caesarem iunioem. lib. i. in singulis tegulis impositis sexcentis sexcentis confici posse. Et in Verrem actione. ij. Permagnum dices, ex illa lare pecuniam confici posse. Lucretius libro. xxvi. Non te multitudinem tuorum, quam in album inclyta dextera confici sibi. Conficere facere. Ter. phor. Bonas me absente hic conficis uis pias. M. Tul. in Hortensio. Ea facultas maioribus nostris erat, qui confectus senatus consultis. Et thuf. lib. yj. Nihil est enim apud istos, quod non eorum turba conficiat. conficere explicare. Marcus Tul. de offi. libro secundo. Hone stas pars confecta est, quam tibi cupio esse notissimam. Conficere consumere. finire. Terentius phor. Cum hic non uideant, me credant conficere argentum suum. Mar. Tul. ad Caesarem iunioem libro. ij. Bellum (ut opinio mea fert) et confectu ciuitatis confectum iam haberemus. Lucil. libro. xxx. Confecti ipse, comesq; Marcus Tullius in Hortensio. Quae est enim confectio ualeitudinis? quae deformatio corporis? Concedere dare uel permittere. M. Tul. lius in Verre actione. ij. Da mihi hoc, concede quod facile est. Virgilius libro septimo. concessit in iras Ipse deum antiquam genitor Calydonā Diana. Terentius adelphis. Hui mensura ne si de tuo iure concessisses paululum. Lucilius libro. xxix. Concedat homini id quod uelit delinuat. Mar. Tullius de offi. libro tertio. Si negligenti omnia turpia per se ipsa fugenda esse concedant. Concedere credere uel consentire. Terentius phor. Nunquam ne hodie concedes mihi, neq; intelliges? Lucilius lib. xxij. Concedere unum, atq; in eo dicere, quo superatur manus. Concedere recedere, uel cedere. Terentius eeyra. Hic uideo manissam esse merito. Tempus est concedere. Afranius incendio. atq; haec etiam incedit hoc procul concessero. Caelius the-

Hic dum abis, huc concessero. Cicero thuf. libro quarto. Vt cum magnitudine medicine doloris magnitudo concederet.

Consequi significat sequi. Virg. lib. 9. Quem deinde Cloan... Consequi significat sequi. Virg. lib. 9. Quem deinde Cloan... Consequi significat sequi. Virg. lib. 9. Quem deinde Cloan...

tonem, ut quae copius, et opibus ferre vix possumus, ea mansue... tonem, ut quae copius, et opibus ferre vix possumus, ea mansue... tonem, ut quae copius, et opibus ferre vix possumus, ea mansue...

D

AMNARE Est damno afficere, unde et condemnare dictum est, e contrario nul-

furiumque hunc Tullius quem index heredem facit, et dana... furiumque hunc Tullius quem index heredem facit, et dana...

Non dum illi flauum proserpina uertice crinem... Non dum illi flauum proserpina uertice crinem...

Abstulerat, stygiisque caput damnauerat oro... Abstulerat, stygiisque caput damnauerat oro...

Acus armorum iudicio. Maior erit luctus cum me danatum... Acus armorum iudicio. Maior erit luctus cum me danatum...

Et uirtute tua, et claris conducere chartis. Conducere uale... Et uirtute tua, et claris conducere chartis. Conducere uale...

Solus uero soli quid re, et questu conducit suo. M. Tul. de of... Solus uero soli quid re, et questu conducit suo. M. Tul. de of...

Stulte liber. i. R. P. Conducat. potest autem quod reip... Stulte liber. i. R. P. Conducat. potest autem quod reip...

Inutile sit, id cuique uale esse? Idem de Repu. lib. i. facillimum... Inutile sit, id cuique uale esse? Idem de Repu. lib. i. facillimum...

autem in ea rep. esse posse concordiam, in qua idem conducit... autem in ea rep. esse posse concordiam, in qua idem conducit...

omnibus. Sifenna hist. lib. iij. Quid in Rep. suam maxime... omnibus. Sifenna hist. lib. iij. Quid in Rep. suam maxime...

ducere uideretur. Concelebrare dicitur commouere. Lucre... ducere uideretur. Concelebrare dicitur commouere. Lucre...

tius libro primo. Quae mare nauigerum, quae terras frugife... tius libro primo. Quae mare nauigerum, quae terras frugife...

renens Concelebrat. Concelebrare diu amare, dictum, a cele... renens Concelebrat. Concelebrare diu amare, dictum, a cele...

britate. Lucretius lib. xxx. Multis inductis sermonibus concele... britate. Lucretius lib. xxx. Multis inductis sermonibus concele...

brarunt. Credere est fidem habere dictis, uel factis. Lucreti... brarunt. Credere est fidem habere dictis, uel factis. Lucreti...

us li. xxvij. Hymnis uelim te id, quod uerū est, credere. Virg... us li. xxvij. Hymnis uelim te id, quod uerū est, credere. Virg...

lius. en. lib. ij. Ora dei iussu non unquam credita teueris. Cre... lius. en. lib. ij. Ora dei iussu non unquam credita teueris. Cre...

dere, fidei committere. Lucretius lib. xxvij. Vitam, ac fortunam... dere, fidei committere. Lucretius lib. xxvij. Vitam, ac fortunam...

cui cum crediderim meas. Credere est seruandum commenda... cui cum crediderim meas. Credere est seruandum commenda...

re. Plautus aulul. ubi is obijt mortem, qui mihi id aurum cre... re. Plautus aulul. ubi is obijt mortem, qui mihi id aurum cre...

didit. Commodare est mutare. Lucretius lib. xxvij. Certa... didit. Commodare est mutare. Lucretius lib. xxvij. Certa...

sunt sine derimento, quae inter se comodant. M. Tullius de offi... sunt sine derimento, quae inter se comodant. M. Tullius de offi...

lib. ij. Atque ut dando, et accipiendo, mutandisque facultatibus... lib. ij. Atque ut dando, et accipiendo, mutandisque facultatibus...

et commodandis, nulla re egeremus. Commodare cum comoda... et commodandis, nulla re egeremus. Commodare cum comoda...

do dare. Mar. Tul. ad filium. lib. ij. Cui ego, quibuscumque rebus... do dare. Mar. Tul. ad filium. lib. ij. Cui ego, quibuscumque rebus...

potero, libentissime commodabo. Captare capere. Lucretius... potero, libentissime commodabo. Captare capere. Lucretius...

lib. xxxij. Quod si paulisper captare, atque obseruare haec uolue... lib. xxxij. Quod si paulisper captare, atque obseruare haec uolue...

ris. Cognoscere est audire estimare. Lucretius lib. xxxij. Rem... ris. Cognoscere est audire estimare. Lucretius lib. xxxij. Rem...

cognoscit simul, et dictis animum attendat postulo. Pomponi... cognoscit simul, et dictis animum attendat postulo. Pomponi...

us pansa papipolae, magis curabo ubi cognouit, omnes una... us pansa papipolae, magis curabo ubi cognouit, omnes una...

dixerim, paucis dabo. Lucretius lib. xxx. Si liceat facere etiam... dixerim, paucis dabo. Lucretius lib. xxx. Si liceat facere etiam...

Desitui est desolari. Desitui rursum statui. Nanius gy... Desitui est desolari. Desitui rursum statui. Nanius gy...

mnasico. In alto nauem inbet desitui anchoris. Caecilius sym... mnasico. In alto nauem inbet desitui anchoris. Caecilius sym...

bolo. Desituit omnes seruos ad mensam ante se. Dedicare est... bolo. Desituit omnes seruos ad mensam ante se. Dedicare est...

dicare. Acus Alphesiboea. Adueror cum te esse Alcmenonis... dicare. Acus Alphesiboea. Adueror cum te esse Alcmenonis...

fratrem factus dedit. Caecilius annalium lib. i. Legati quo mis... fratrem factus dedit. Caecilius annalium lib. i. Legati quo mis...

si sunt ueniunt, dedit mandata. Dicere conuincere. Ter... si sunt ueniunt, dedit mandata. Dicere conuincere. Ter...

andria. Plautus, despo die, hic nuptijs dictus est dies. Dicere de... andria. Plautus, despo die, hic nuptijs dictus est dies. Dicere de...

nuntiare. Lucretius lib. xxxij. Minitari aperte capitis dicturum... nuntiare. Lucretius lib. xxxij. Minitari aperte capitis dicturum...

diem. Ter. andria. Dico tibi ne temere facias. Dicere est iudica... diem. Ter. andria. Dico tibi ne temere facias. Dicere est iudica...

re. Virg. bucolias. Dic mihi Dametra, cuium pecus? Dicere di... re. Virg. bucolias. Dic mihi Dametra, cuium pecus? Dicere di...

care. Virg. lib. yi. Iunoni infernae dictus sacer. Dicere desina... care. Virg. lib. yi. Iunoni infernae dictus sacer. Dicere desina...

re. Mar. Tul. de offic. lib. iij. Et is, qui morti additus esset, pau... re. Mar. Tul. de offic. lib. iij. Et is, qui morti additus esset, pau...

cos sibi dies commendatorum suorum causa postulauit. Dicere... cos sibi dies commendatorum suorum causa postulauit. Dicere...

est promittere. Pomponius pistoribus numos certis di... est promittere. Pomponius pistoribus numos certis di...

cas, dico quinquaaginta millia. Sallustius historiarum libro ij... cas, dico quinquaaginta millia. Sallustius historiarum libro ij...

Eodem anno in Macedonia Caius Curio principio ueris cum... Eodem anno in Macedonia Caius Curio principio ueris cum...

exercitu profectus in Dardaniam, quibus posuit pecunias di... exercitu profectus in Dardaniam, quibus posuit pecunias di...

ctas coegit. Afranius uopiso. Igitur quiescet, quonia inter nos... ctas coegit. Afranius uopiso. Igitur quiescet, quonia inter nos...

inuptiae sunt dictae, pareas istis uerbis, si placet. Idem de fratri... inuptiae sunt dictae, pareas istis uerbis, si placet. Idem de fratri...

de rustico nescio cui uicino suo perpauperi, cui dicit dotis paulu... de rustico nescio cui uicino suo perpauperi, cui dicit dotis paulu...

lum. Pacianus Hermiona. Prius data est, quam tibi dari dicta... lum. Pacianus Hermiona. Prius data est, quam tibi dari dicta...

aut quam reditum est pergammo. Varro mysterijs. In id uir go... aut quam reditum est pergammo. Varro mysterijs. In id uir go...

verum dominos, gentemq; totam. Dominus rursum appel-
latur conuiuij exhibitor. unde et domini domina. Lucilius sa-
tyrarum lib. sexto. Quis te bonus Iuppiter inquit Crasso Mu-
tium cum cenabat dominum fortem. Idem lib. xij. Primum
dominia, atq; socialia omnia tolluntur. Turpilium philopatro.
Forte eo die meretricis ad me de leuitate attica, ut cu uenerat,
quidam dixerat que cenam apud me Thais, atq; Erotium An-
tiphila. Pythias ego extra cubi domina. Varro papiapape
πρὸ ἐκω μύλων. Dominum conuiuij unum aliud ue qd mi lau-
dabo. Sallustius historiaturum libro tertio. Alteri scribam, et ce-
nas in imo medius inter Tarquinium, et dominum perpenna.
Mar. Tul. in Verrem frumentaria argento dominus uestra.
Varro endymionibus. Discumbimus missati, dominus manda-
re, nam committit. Domini et mulierum amatores. Dominus
maritus. Virgilius en. lib. iij. conubia nostra reppulit, ac
dominum Aeneam in regna recepit. Deliberare est du-
bitare. Teren. phor. Ego amplius deliberandum censo. Delibe-
ratum expletum, defunctum, uel definitum. Turpilium philo-
patro. Certum, ac deliberatum est, me illis obsequi. Discrimen
dimisso separatio. Cicero de finibus bonorum, et malo-
rum. Homo et acutus, et diligens Chrysiptus non contemnit,
totumq; discrimen summi boni in eam rerum comparationem
positum putat. Discrimen est periculum. Virgilius aeneidos li-
bro. i. per tot discrimina rerum Tendimus in Latium. Discrimen
rursum separatio, et discernendo, unde et discerniculum
dicitur acus, que capillos a media fronte dissipat. Sallustius
historiaturum libro primo. Sertorius furis uerba morantibus, et
nullo ut in terrore solet generis, aut imperij discrimine per ca-
lonum corpora ad medium, quasi de insuper astantium mani-
bus in murum attollitur. Virgilius en. lib. i. Tros, et Priusq; mihi
nullo discrimine agitur. Mar. Tul. in philippias libro secundo.
Hetruriam discriminat Cassius. Lucilius lib. xxix. Et amabat
omnes, nam discrimen non facit, neq; signat linea alba. Discrimen
certamen. Virgilius libro quinto post hos aequo discrimine
pistris, Centarusq; locum tundunt superare priorem.
Dua delectari uel aduocari. Mar. Tul. de finibus bonorum,
et malorum libro quinto. Dantq; se ad ludendum, fabella-
rumq; auditio ne ducuntur. Ducere pati. Virgilius en. lib. iij.
Nate dea potes hoc sub casu ducere somnos. Ducere nudare, exe-
rere. Virgilius libro duodecimo.
Ille tamen clypeo obiecto conuersus in hostem
Ibat in auxilium ducto mucrone petebat.
Ducere exatere. Mar. Tul. in Verrem actione. ij. Quod si quem
statue magnopere delectant, si quis earum honore, aut gloria
ducitur. Ducere consuetudine quam significantiam habeat,
claret. sicut Virgil. en. lib. xij. Ducatur infelix aeo confectus.
Alerhes, et multa talia. Ducere illucere, inducere. Mar. Tul. de
offic. lib. ij. Postremo pretio, aut mercede ducuntur. et de sene-
ctute, sic adolescenter senum praecipis gaudent, quibus ad uir-
tutum studia ducuntur. Ducere struere, erigere. Virgilius en.
libro primo. pars ducere muros, Moliriq; arcem. Ducere existi-
mare, iudicare. Varro sexagesi. Audius iudex rerum ducebat es-
se. hoc modo. Virgilius libro. x. tantum me crimina
dignum duxisti. Mar. Tul. in Verrem diuinatione. Clarissimi
uiri nostrae ciuitatis temporibus optimis hoc sibi amplissi-
mum, pulcherrimumq; ducebant. Lucilius lib. xxx. Non da-
tur admittit nemo nec uiuere ducunt. orco spondent septimum.
Mar. Tul. de offic. libro tertio. A quatuor fontibus honestatis pri-
mo libro officia duximus. Ducere uoluer, pertractare. Virgil.
libro sexto. Sic equidem ducebam animo, rebraq; futurum. Lu-
cilius libro xxix. Age nunc summam sumptus, ducitq; eri si-
mul, atq; alieni. Ducere fabricare. Varro

Nihil sunt muse pollicis nostrae quas erifice duxit. Ducere tra-
here asferre. Mar. Tul. ad Casarem iuniorum libro. Ne res
ducatur fecimus, ut Hercules Antianus in alium locum trans-
ferretur. Idem de officiis libro tertio. Apud praetorem crimina-
tus est Balbum illum ducere. Ducere proprium pro tempori-
bus seruare. Virgilius bucolicis
Astrum, quo segetes gaudent frugibus, et quo
Ducet aprias in collibus uia colorem.
Ducere dimittere descendere. Plautus aulul. Vbi ille abiit, ego
me duo seruum de arbore. Ducere gerere. Virgilius libro septi-
mo. Hi bellum assidue ducunt cum gente latina. Disserere
est spatium temporis dare. Vir. en. lib. vi. Dissulit in sera com-
missa piacula mortem. Disserere, diffamare, diuulgare. Lucilius
lib. xxx. gaudes cu de me ista foris sermonibus diffirs. Var-
ro de uita populi Romani libro quarto. Si modo ciuili concor-
dia exequi rationem parer, ymores fama diffirant licet nos
quosq; carpant. Disserere diuidere, uel scindere. Virgilius geor-
g. libro quarto. scythiaq; hyemis atq; arrida differt Nubila.
Teren. adelphis. Miseram me diffiror doloribus. Virgil. lib.
vij. At procul inde atq; Metium in diuersa quadriga Distule-
rant. Lucilius lib. xxx. Et maledicendo multis sermonibus dif-
firs. Plautus aulul. Nisi reddi mihi uasa iubes pipulo te diffi-
ram ante edes. Disserere in ordinem ponere. Virgil. georg. li-
bro quarto. Ille etiam seras inuersum distulit ulmos. Disserere
distare. Mar. Tul. in Verrem diuinatione. Ac uide quid diffe-
rat inter meam opinionem, ac tuam. Lucilius lib. xxvij. Tamen
aliti uerruat, aut acatrix medius papula diffirunt. Mar. Tul.
in Hortensio. quantum intus se homines sudetes moribus omni-
um uita ratione diffirant. Durum solidum. Virgilius en. lib. iij.
sed duris genuit te cautibus horrens Caucasus. Durus nocens.
Idem georg. libro quarto. Aut durum tineae genus. Lucilius li-
bro. xxx. Et saeno, et duro in bello multo opantus hostis. Du-
rum patiens, et persecrans. Virgilius geor. lib. ij. Scipiadus
duros bello. et en. lib. i. Durate, et uosmet rebus seruate scam-
dis. Teren. adelphis. Non herede hic quidem durare quisquam
(si sic sit) potest. Durum immite. Virgilius georg. libro secundo.
Quid inuenis, magnum cui uersat in ossibus ignem Durus
amor. Teren. Heauton. et quod illum insinulat, duru id no est.
Decernere est constituere definire. Marcus Tul. de officiis libro
primo. Quare expetenda quidem magis est decernendi ratio,
quam decertandi fortitudo. Virgilius en. lib. iij. Decernitq;
mori. Teren. andria. Quicquid peperisset, decernerunt tollere.
Plautus Asinaria. Eos me decretum esse per se qui mores patrii.
Varro eudamoniibus. Forenses decernunt existimatio nomen
eum insanorum numerum refert. Decernere est dicere. Plautus
amph. Qui nequeas nostrorum uter sit amphitryo decernere.
Decernere certare. Virgil. en. lib. xi. Ipsum armis, ipsumq; iu-
bet decernere ferro. Idem geor. libro tertio. Cornibus intus se
subigit decernere amantem. Mar. Tul. philippiarum libro ter-
tio. Quam ne seruam animis, armisq; decernere.
Demissum abiectum. Mar. Tul. de officiis libro tertio. Perspicuum
est enim ea, que timido animo, humili, demisso unius acci-
pit affert. Demissum humile miserandum, abiectum. Virgilius
en. libro tertio. Deiecit uultum, et demissa uoce locuta est. Lu-
cilius libro. xxvij. Re in secunda tollere animos, et in mala de-
mittere. Cicero Thusc. libro quinto. Non est ausus elate, et
ample loqui humiliter, demissiq; sentire. Dimittere per-
mittere in potestatem dare. Mar. Tul. de rep. libro. i. Tum an-
nui consules, tum dimissi populo fasces. Dimittere derelinquere.
Marcus Tul. ad Casarem libro tertio. Quae si uideres non de-
exercitu retinendo tueri, sed eo tradito aut dimisso. Dimittere
desuper mittere. Virgil. en. lib. ij. Dimissum lapsi per sinem.

sallustius historiaturum libro tertio. Cum machinis strepitu de-
missum uictoriae simulachrum coronam capiti imponebant.
Varro Meleagris. Cum etiam Thais Menandri uicium dimis-
sam habeat ad talos. Dimittere dare. Virgilius geor. lib. ij. di-
missiq; ab Ioue gentis Nomina. Dimittere mittere. Idem en. li-
i. equidem per litora certos Dimittam. Disserere est igno-
tam rem meditando assequi. Luolius libro. ix. Disserere labora,
neres te ipsa, ac ratio ipsa refellat. Virgil. libro. xij. Disce puer
uirutem ex me. Disserere tentare. Virgilius li. y. et fractis discen-
tem currere remis. Defunctum dicimus consuetudine mor-
tuum. Virgilius lib. y. defunctaq; corpore uita. Defuncti libe-
rati. Idem libro sexto. O tandem magnis pelagi de sancte peri-
clis. Distrabere est uiderere. Lucil. lib. xxix. Diuidant, disse-
rat, disspend, distrabant. Distrabere separare. Ter. phor. quod
si eo meae fortuna redierunt, Phaniu abs te te distrabat. M.
Tul. philip. lib. ij. Quid primum haec natura cohaerentia opinio
ne distraxissent. Varro de uita populi Romani libro primo.
Distractione auium elanguet bonum proprium ciuitatis;
atq; egrotare in ipis, et consensere, distrabere, diuidere, dif-
fundere. Virgilius lib. vij. Turbatus distractus equis. Varro de
uita populi Romani li. i. Metium sustinuit propter perfidiam
intererit penè imperiosius, quam humanius. nam equus ad
curriculum ex utraque parte deligatum distraxit.
Dicere dictum est constituere, consecrare. Virgilius libro. y.
Urbe uelim posita templis sibi ferre dicatis. Dicere tradere.
Mar. Tul. epistola ad Casarem libro primo. Balbum quanti fa-
ciam, quamq; ei me totum diuicem, ex ipso scies. Lucilius lib.
xxx. Iuratum se uni cui sit data aedeq; dicata. Dicere indicare
re nuntiare. Lucilius lib. xxx. Sicubi ad aures fama tuam
pugniam claram allatam distaxit. Detrahere derogare.
Mar. Tul. de signis. Et si queritis, ut ipse de me detraham illos
ego accusatores puto. Detrahere tollere. Teren. Heauton. Assi-
duo accurrunt serui, socios detrahunt. Virgil. geor. libro tertio.
Obscurans nido implumes detraxit. Mar. Tul. de frumentaria
in Verrem. Postremo sicuti ciuitati socia tantum detraxit,
quantum commodum fuit. Idem de offi. lib. iij. Nunquam com-
mittit, ut alienum appetat, et id, quod alteri detraherit, sibi
assumat. Et in Hortensio, ut ea sibi ratio uera restituat, que con-
suetudo uitiosa detraherit. Detrahere extrahere. Lucilius lib.
xxix. Cum ipsi in locum descendant, cum alios detrahant.
Despicere est pro nihilo habere. Mar. Tul. in Verre actione. ij.
Quemadmodum tenuissimum quenaq; contempserit, despece-
rit, liberum esse nunquam duxerit. Virgilius bucolicis. Despe-
ctus tibi sum, nec quis sim queris. Alexi. Mar. Tul. de officiis
libro secundo. Despicunt autem eos, et condemnant, in quibus
nihil uirtutis, nihil animi, nihil neruorum putant. Despicere de
super aspiciere. Virgil. geor. libro ij. Qualem saepe ausa montis
conuale solemus Despicere. Mar. Tul. in Hortensio. Consolabi-
tur eam magnitudo animi, et humanarum opinionum alta que-
dam despectio. Despicere elidere. Mar. Tul. ad Casarem
iuniorum libro secundo. Adest alba nescio cuius clodij, quam cu
restitui iussisset anone cum eo deiectum esset ex senatus consul-
to. Despicere dicitur mittere. Virgilius lib. vij. toto genitor quo
plurima caelo Deijit in terras. Lucilius libro. xxvij. Has est fe-
nestris in caput deijant, qui propè ad ostium aspirauerint.
Despicere praecipitare. Marcus Tul. in Verrem actione. ij. Si ma-
adilitate deieissent. Lucilius libro. xxix. Detrusus tota ui deie-
ctaq; Italia. De cere auertere. Mar. Tul. philippias. nec uero
uis, nec a Rep. deijebam oculos. Deducere dicitur
dicere carmen. Deducere nocere. Mar. Tul. de rep. libro primo.
Quare si placet deducere rationem tuam de caelo ad haec exte

rora. deductum delectatione ductu. Virgilius bucolicis. Car-
mina uel caelo possunt deducere lunam. Lucilius libro. xxvi.
Illuc oculi deducunt ipsi, atq; animum spes illuc rapit. Dedu-
cere trahere, mouere. Sifenna historiaturum lib. iij. ab armis te
recedere, praesidia de locis deducere. Deducere diminutum
suppressum. Lucilius lib. xxx. deductat hunc uoce Leo. Cur tu
ipsa uenire non uis huc? Deducere deprauare, transuocare a
recto. Mar. Tul. in Hortensio. Habet enim ipsa incertam defini-
tam uiam, et ex ea multis uitijs, et erroribus deprauata de-
ducatur. Virgil. geor. lib. i. rinos deducere nulla rellegio uenit.
Deserere abducere. Virgil. aeneidos libro. y. Deser in Italiam
Deserere est asferre. Virgil. aeneidos libro quarto. aleris manda-
ta per aur as Detulit. Deserere calatum prodere. Lucilius lib.
xxvij. Quapropter certum est facere contra, ac prosequi, et
inomen deserere hominis. Desinare dicitur parare. desina-
nare emere. Lucilius lib. xxvij. Facio ab lenone uenio, tribus in
libertatem millibus desinet. Docere significat discipli-
nam, uel artem quempiam magisterio dare. Virgilius aeneidos
libro quinto. docuit post exitus ugens. Docere dicere. Lucilius
libro. xxix. At non sunt similes, neq; dant, quid si dare uellens
Acaepis, ne doce. Diligere manifestam habet significa-
tionem, ut plerumq; diligit diuidi. Plautus curculione. Clypeus
elephantum ibi Machera diligit. Titinnius praedia. Per
nam totam diligit. Dextrum dicitur dexterae partis. Virgil.
li. y. Quod tantum mihi dexterae ab? Dextrum dicitur
foelix, propitium. Virgilius libro octauo. Et nos, et tu ad dexter
adi pede sacra secundo. Deprecor amolior, depello, pro-
pulsor. Mar. Tul. de rep. libro. y. Non modo inuidia pari non
erant, sed etiam Claudij inuidiam Gracchi charitas deprece-
batur. Ennius. Eripite o cui nunc erumman, a libertate para-
quibus seruitutem meam miseram depreceor. Diuortium
est rerum omnium separatio. Cicero de orato. libro tertio. Sic
e communis sapientiae iugo sunt doctrinarum facta diuortia.
Diuortium deflexus de uia a diuertendo. Virgilius libro. ix.
Obijciunt equi res sese ad diuortia nota.

XIGERE Vi extorquere. Mar. Tul. in di-
uinatione. Et cum esset tritica modios sester-
tius duobus pro frumento in modios singulos
duodenos sesterterios exegisse Exigere inquire-
re, uerum perdiscere. Virgil. en. lib. i. Quae
tere constituit, socijsq; exacta referte. Exigere est excludere.
Plautus aulul. itaq; omnes exigit foras. Teren. andria. Spectan-
de an exigende sint nobis prius. Afranius fratris. Retinebi-
tur uir ut uoluntate una probabili praegnantem quod non exi-
gat. Naeuius Dane. Indigne exigor patria innoces. Mar. Tul.
philippias lib. ij. Clauas ademit, forasq; exegit. Lucilius libro
xxvi. y estimentis frigus, atq; horrorem exacturum putet. Exi-
gere debitum repetere. Mar. Tul. epistola ad Cassium. Sed non
urgeo longiores enim spectabo, uel potius exigam, quando Her-
cle ego temere exigam. Exigere facere, cogere. Virgilius en. lib. ij.
quo improba ueneris Exegit caecos rabies. Exigere significat
agere. Plautus captiuis. salue Tyndare, et tu, cuius causa hanc
erumnam exigo. Virgil. en. lib. i. Omnes ut teum meritis pro-
talibus annos Exigat. Teren. Ecyra. Illiq; exoptat reliquam ui-
tam exigat. Lucilius lib. xxvij. cum cognoueris, uitam sine ca-
ra exigat. Exigere definire constituere. Virgil. en. libro quarto.
Decernitq; mori, tempus secum ipsa, modumq; exigit. Exactu
transcursum, praeteritum. Virgil. geor. lib. tertio. At tribus exactis
stis, ubi quart. accesserit aetas, et eodem. Exactis grauidae cum

mensibus errant. Elidere excludere significat. Virg. lib. viij. Elifus oculos, & sticum sanguine guttur. Plautus rudente. Iu- beo oculos elidere, idem ut sepius facit coci. Lucretius satyrum libro secundo inuicium hunc in fauces inuolasse, an- mamq; eliffisse illi. Elidere suffocare, uel occidere. Virgilius li- bro octauo geminasq; premens eliferit angues. Elidere colli- dere. Virgilius aeneidos libro tertio Ter spumam elifam, & ro- rantiā uidimus astra. Cicero Thysc. lib. y. Qui rebus his fra- ctus aegritudine eliditur, potest tamen esse non miser. Elidere deijcere. Mar. Tul. de Rep. libro. ij. Vt auriga indoctus e cur- ru trahitur, operitur, eliditur, laniatur.

Exanclare significat exhaerere. Plautus sru. Ne iste edepol unum poculo pau- xilulo exanclauit. Idem poculo saepe exanclatum merum scā- tissima. Exanclari per fia. Pacuuius periboea. Non potest Me- nalippe hic sine tua opera exanclari clauos. Exanclari etiam significat perpeti. Ennius andromacha. Malo torquetis cum erumnis illum exanclari diem. Acius Diomedē Fere exancla- uimus tyranni scemum ingenium, atq; execrabile. Idem am- phi. Pertolerare uim uim, cladesq; exanclarem impatibiles. Lucretius lib. xxx. Quaeasq; modo erumnas, quantosq; labo- res exanclaris. Exanclare effundere. Ennius eumenidibus. Nisi patrem materno sanguine exanclando ulascerer.

Eliminare est exire. Ennius medea. Exule antiqua adilis fida custos corporis, quid sic extra aedem exanimata eliminat. Acius phoenissis. Egredere, exi, effert te, elimina urbe. Idē Me- leagro. Timde eliminor clamore simul agnita uox ad aureis acciuit. Varro serano τσι ἀρχαριστῶν. Ocapitum ari- uo deo ostendo, ex oraculo elimino me Eliminare rursum ex- cludere. Pacuuius doloreste. Vbi ille est me miseram, quoniam clamor eliminat. Pomponius. Conclauos istic manet, elimina- bo extra aedem coniugem. Euadere exire, tendere. Terē. phor. quid hic coepit, aut quō euadet hodie? Lucretius libro xxxij. Euadat saltem aliqua, quod conatus sum. Plau- tus Asinaria. Demtor qd sit, & quō euadat, sum in metu. Eua- dere fieri, pr. edu. t. Mar. Tul. Philippicarum lib. ij. An uere- bare, ne non putarem natura te potuisse non improbum eua- dere? Euadere est liberare. Sallustius Inguirthe bello. At ni Ma- rius signa inferre, atque euadere oppido properauisset profes- to cunctis, aut magna pars stacensum fidem mutauisset. Vir- gilius libro. ix. Nostras ne euadere demens sperasti te posse ma- nus? Lucretius lib. xxij. Icaro omnes euasuros censent aegritu- dinem. Sifenna histo. libro. iij. Cohors una post conatata, qua- murus erat interruptus, euadit Euadere ascendere. Virgilius aen. lib. ij. Euado ad summi fistigra culminis. Euadere appare- re. Virg. aen. lib. ij. Vt tandem ante oculos euasit, & ora parē- tum.

Exapere est iungere separare. Virgilius libro no- no ipsum illum clypeum, cristasq; rubentes Exapiam sorti. Exapere excusare uel caelare. Plautus aulul. Neque par- tem tibi ab eo cui uis indipiscis, neque surem exapias. Exa- pere est suscipere. Virgilius aen. lib. ij. Heu quis te casus deiē- etiam coniuge tanto Exapit? Mar. Tul. in Verre de supplicijs. Filiorum suorum postremum spiritum ore exapere liceret. Ex- apit opprimat, uel circumuenit. Virgilius aen. lib. ij. & scelerum furis aggratus Orestes Exapit incautum. Mar. Tul. ad Pompe- ium libro quarto. Quod si est, non modo iter meum interclu- sum, sed ne ipsum plane exceptumputabat. & rursum, admo- nita sumus, ut caueremus, ne exaperemur a Casare. Exapere rursum extrahere. Mar. Tul. de Rep. libro quarto. Quos im- sepultos reliquissent eos, quos e mari propter uim tempestatis exapere non potuissent, innocentes ne cauerim. Virg. bucolis Non ego te uidi Damonis pessime caprū Exapere insidijs? Ex- apere manere, habere. Virgilius geor. libro quarto. Ergo ipsas

quamuis angusta terminus aui Exapiat. Exapere captare. Ci- cero orat. libro tertio. Quadam dari ex hac uita ad perira- ctandos animos hominum, & ad accipiēdas eorum uolūtates.

Explorare est intentum obseruare. Virg. aen. lib. ix. nec non & trepidi formidine portas Explorant. Mar. Tul. de officijs li- bro. iij. Hac ui non mutatur, nisi exploratum quidem habeat, id omnino neminem unquam suspiciaturum. Explorare uerū inquirere. Virgilius aen. lib. i. exire locosq; Explorare nouos. Explorare probare. Mar. Tul. in Verrem aetione. ij. Tum in reliquis explorata, atq; promissa. Lucretius lib. xxix. Certum scio esse ut dicis. Nam mihi erant de illo explorata omnia. Marcus Tul. de senectute. Quis est tam stultus, quamuis adolefens, cui sit exploratum se ad uesperum esse uicturum? Explorare scia- re. Virgilius geor. lib. i. Et suspensa fociis explorat robora su- mus. Exercere satigare. Teren. adelphis. I, sanē ego te exer- cēbo hodie, ut dignus sis, silierniū. Exercere exagitare. Marcus Tul. de offic. lib. i. Exercenda etiam est facultas, & altitudo ani- mi. Virgilius aeneidos libro quinto nate iliacas exercite satis.

Exercere insequi Virgilius aeneidos libro quarto. Tu uos o' ty- rij stirpem, & genus omne futurum Exercete odijs. Exercere solidare. Sallustius Inguirthe bello. Nabdalsa exercato corpo- re. Cicero Thysc. lib. Equidem meos casus, in quibus me fortu- na uehementer exercuit. Exercere imponere, imperare. Vir- geor. lib. ij. tunc deniq; dura Exerce imperia, & ramos com- pēse fluētens. Plautus amph. Si in me exerciturus, quāso in pa- rietem prius domes. Exercere in meliorem usum, & fructum formare. Virg. geor. libro. i. Exerctq; frequens tellurem, atq; imperat aruis.

Equites cum consuetudine aut a magistro equorum aut a seffore appellamus. Virgilius lib. iij. Interea praemissi equites ex urbe latina. & lib. x. effusumq; equitem super ipse secutus. Equites Virg. geor. libro tertio. equos dici uoluit, Impositi dorso, atq; equitem docuere sub armis Insul- tare solo, & gressus glomerare superbos. Exterritum pa- uefactum significat. Virg. lib. y. plausumq; exterrita peninis Dat tecto ingentem. Varro eudæmonibus. Videmus populum furis instinctum tribus diuersim ferri exterritum formidine. Exterritum accensum, inflammatum. Virg. geor. libro tertio. Sauiat agris, asperq; siti, atque exterritus astit. Exterriti est pati, sentire. Virg. lib. i. uos & cyclopea saxa Experti- Ter. ecyra. Nam fuisse erga me miro ingenio expertus sum. Ex- periri tentare. Virg. aen. libro quarto. Nequid in expertum frustra moritura relinquat. Teren. Eunucho. Omnia prius ex- periri consilio, quam armis sapientem decet. Lucretius lib. xxx. Summatim tamen experiar rescribere paucis. Plautus asina- ria. Dignos adire, atq; experiri certum est mihi. Experiri scia- re Mar. Tul. epistola ad Brutum libro. yij. His contraria, atq; parata ut esse soleat, expertus sum. Virg. lib. ix. experto cre- dite quantus in clypeum insurgat. Exire manifestum ha- bet significationem. ut Ter. Eunucho exi foras selesse, at etiam restitit fugitiue? Exire euadere, liberari. Lucretius libro. xxxij. Ne hoc faciat, atq; ex hac erumna exeatis. Exire cuitare. Vir- gl. lib. y. Corpore tela modo, atq; oculis uigilantibus exit. Exi- re erumpere. Virg. aen. lib. iij. Non sic aggeribus ruptis cum spumens amnis Exit. Exire prohibere. Virg. aen. lib. xi. susti- net a iugulo dextram, & uita uiribus exit. Expedire uale esse. Ter. Heauton. Expedi bonas esse uobis, nos, quibus cum es- res, non simunt. Lucretius lib. xxxij. Ego enim a pueritia, ut me amare expediat. Mar. Tul. de offic. lib. ij. saepe enim aut eos ledunt, quos non debeant, aut eos, quos non expedit. Expedi- re est definire. Virg. aen. libro quarto. & ausonio possis con- sultare portu Expediam dictis Terē. phor. Atq; id si potes uerbo expedi uno. Expedire liberari. Virgilius aen. lib. ij. Flammam

inter & hostes expedior. Terē. ecyra. Teq; hoc crimine expe- di. Sifenna historiarum libro quarto. Eunes expediunt clau- stra foribus imposita periclitantur. Expedire proferre Virg. aen. lib. i. ceteremq; amistris Expediunt. Mar. Tul. in Verrem de supplicijs. Hominem proripit, atq; in foro medio nudari, ac deligari, & uirgas expediti iubet. Enixa dicitur partu- leuata. Virgilius aen. lib. iij. Tringite caputum foetus enixa ia- abit. Enixa subiuata. Virgilius aeneidos libro. iij. Seruino eni- xa tulimus. Efferre subdere. Lucretius libro. xxxij. Depu- gnabunt pro te ipsi, & morientur, ac se ulro efferret. Efferre significat proferre. Virgilius lib. y. Tunc satus Anchisa castus pater exit it aequos. & libro secundo. Mae ne efferre pedem genitor? Lucretius lib. xxxij. Ego ubi quem ex praecordijs efferre uer sum. Ennius Medea. Vtinam ne unquam me de cordis cupi- do corde pedem extulisse. Efferre ostendere. Virgilius libro octauo. Vt belli signum Laurenti Turmus ab arce Extulit. Ef- ferre erigere, leuare. Virg. aen. lib. y. Ostendit dextram insur- gens Entellus, & alte Extulit. Lucretius libro. xxx. Continuo si mulac paulo uehementius aura inflarit stuctus, exerexit, extu- leritq; Efferre edere, prouehere. Virg. geor. libro. ij. Extulit haec Decios, Marios. Lucretius lib. xxxij. Non idcirco extollitur, uel ira, uel gaudij dator. Mar. Tul. in Hortensio. Praeter cete- ros nostra extulit ciuitas. Efferre extollere. Mar. Tul. de signis Nimrum forsitan haec illi mirentur, atq; efferant. Idem de of- fic. lib. ij. Itaq; eos uiros suscipiunt, maximisq; efferunt laudi- bus. Lucretius lib. xxx. Omnia alia, in quibus efferimur rebus, ne ego multis loquar. Extollere differre. Caecilius plotio- ibi inro, atq; ista haec aufer-tamen hodie extollat nuptias.

Explere dicitur implere. Lucretius libro tertio. Atq; exple- re bonis rebus, satiaretq; nunquam. Virgilius geor. libro tertio. Improbis ingluuiem, xamisq; loquaibus explet. Explere mi- nuere. Virgilius libro sexto. Discedam, explebo numerum red- darq; tenebris. Educare erigere. Virg. lib. y. i. aramq; sepulchri Congerere arboribus, caeloq; educare certant. Edu- cere dicitur exuere. Virgilius libro decimo. hoc dicens, eduxit corpore telum. Educare, educare. Teren. adelphis. eduxi a para- uulo, habui, amant pro meo. Expedire colligere. Marcus Tul. ad Casarem iuniorum lib. i. Ex ceteris autem generibus tunc pecunia expeditur, cum legonibus uictriabus erunt, quae spopondimus persoluentia. Excutere dicitur commouere. Virgilius lib. xij. gaudetq; comantes Excutiens cernice toros. Mar. Tul. de officijs libro secundo. Explicat, atq; ex cute intelli- gentiam tuam. Excuteere emittere. Virgilius. ix. excussis Acon- teus Fulminis in morem. Excuteere excludere, deijcere. Virg. aen. libro quarto. Excutiunt cursu, & caecis erramus in undis. Lucretius lib. xxx. Ipso cum domino calce omnes excutiuntus. Excuteere, eligere Marcus Tul. philippicarum lib. xij. Inuentu- tem omnem ex tota Italia excussimus. Exponere ostē- dere. Marcus Tul. de signis. Vocat ad caenam. deinde ipse pra- torem, exponit suas copias omnes. Exponere deponere. Vir. li- xi. foas de pappibus alis Pōnibus exponunt. Exponere disse- rere. Marcus Tul. in philippicis lib. i. Exponam uobis breuiter cōsiliū profectiois, & regressionis meae. Exponere abijcere. Ter. Heauton. Erat hic corinthia anus haud impura. ei dedi- exponendam. Expositum subiectum, Marcus Tul. in Verre aetione. ij. Cum tibi exposita esset ad praedandum omnis Rama- philia. Exornare foedare. Teren. Heauton. Ego ne si ui- uo, adeo depexum, adeo exornatum reddam, ut dum uiuat, meminerit semper mei. Exornare ornare. Mar. Tul. in Verre de signis. Ornat ample, magnificēq; triclimum. Teren. Eunu- cho. Ita uisus est dudum, quia uaria ueste exornatus fuit. Cic- ro de orat. libro primo. Qui omnes eloquentes fuerunt, ora-

tionem suam, & Reip. dignitatem exornabant. Explicat- re, ostendere, explanare. Marcus Tul. in Verre de signis. Vtā alterius totam explicare. Idem de offi. lib. iij. Vt quaedam sibi concedantur, quo facilius, quae uolunt, explicent. Explicare emittere, extendere. Virg. geor. lib. ij. sed trudit gemmas, & frondens explicat. Mar. Tul. de Rep. libro secundo. Quae uir- tus praeter ceteras, totam se ad alienas utilitates porrigit, atq; explicat. Varro sesquialys. Vias stiligeras aetheris expli- cans are. Cauro sonitum hic in cothurnis. Explicare exercere. Mar. Tul. de offi. libro tertio. Explicat, atq; ex cute intelligenti- am tuam, ut uideas, quae sit in eas species firma notio uiri boni. Exui est exolui. Virg. aen. libro secundo. Susulit exutus un- clis ad sydera palmas. Exui nudari. Virg. lib. y. magna ossa, lacertesq; Exuit. Exuere deponere. Virg. aen. libro quarto. & siquis praecibus locus, exue mntem. Exui liberari. Lucretius libro. xxxix. Vnde domum uix redeat, uixq; hoc exuat se. Excadere cadere. Mar. Tul. philipp. libro secundo. Ex cadent gladij cruēta arma de manibus. Excadere in obliuionem dare. Virgilius aen. libro. i. Nec dum etiam cauae irarum, seuiq; dolores Exciderant animo. Eiectum exclusum. Virgilius libro nono. Nec non Tarquinium eiectum Porfenna iubebat Acipere. Lucretius lib. xxxix. Ibi erat scopios eijcere istum abs- ce, quamprimum & perdere amorē. Eiectum extensum. Vir- gilius libro decimo. eiectq; incumbit cernuus armo.

Exultare seuire. Mar. Tul. de Rep. libro secundo. Quae san- guine alitur, quae in omni crudelitate sic exultat, ut uix homi- num acerbis funeribus satietur. Exultare est gestu, uel dictu iniuriam facere. Lucretius libro trigesimo. Quin totum pur- ges, debellas me, atq; deauras, exultes, solictes. Virgilius libro quinto. exultantq; haurit Corda pauor pulsans. exultare gloriari cum iactantia. Virgilius aeneidos libro decimo. exultat Amacon. Mar. Tul. in Hortensio. Imbecillis autem est pudoris magister timor, qui si quando paululum aberrauerit, statim spe impunitatis exultat. & de senectute. & Anniba- lem iuueniliter exultantem patientia sua mollebat. Exultare supra modum exilire, & efferri. Mar. Tul. de Rep. Est igitur quoddam turbulentum in hominibus singulis, quod uel exultat uoluptate, uel modestia frangitur. Eligere significationem habet apertam. Eligere defangere. Lucretius libro. xxxix. Cor- rumpat prorsus ad neruos omnes eligat. Excludere li- berare. Lucretius lib. xxxij. Primum qua uirtute seruitutem ex- cluserit. Excludere dicitur eijcere. Teren. Eunucho. Exclutit, re- uocat, redeam? Excadere dissentire. Lucretius libro. xxxij. Metuo ut fieri possit, ego ab Archilocho excido. Expecta- re dicitur manere, obseruare. Terē. andria. expecto quid uelis. Expectare sperare. Mar. Tul. de officijs libro secundo. Est enim deterior, qui accipit, atq; etiam ad expectandum semper para- tius. Virgilius geor. lib. i. sed illos Expectata seges uanis elusit aristas. Expectare est a deo postere. Expetere accipere. Plautus amph. Ergo in seruitute expetunt multa iniqua. Expe- tere transferre, euadere. Plautus amphit. Snamq; ut culpam immortalē expetere ut sinat.

inter & hostes expedior. Terē. ecyra. Teq; hoc crimine expe- di. Sifenna historiarum libro quarto. Eunes expediunt clau- stra foribus imposita periclitantur. Expedire proferre Virg. aen. lib. i. ceteremq; amistris Expediunt. Mar. Tul. in Verrem de supplicijs. Hominem proripit, atq; in foro medio nudari, ac deligari, & uirgas expediti iubet. Enixa dicitur partu- leuata. Virgilius aen. lib. iij. Tringite caputum foetus enixa ia- abit. Enixa subiuata. Virgilius aeneidos libro. iij. Seruino eni- xa tulimus. Efferre subdere. Lucretius libro. xxxij. Depu- gnabunt pro te ipsi, & morientur, ac se ulro efferret. Efferre significat proferre. Virgilius lib. y. Tunc satus Anchisa castus pater exit it aequos. & libro secundo. Mae ne efferre pedem genitor? Lucretius lib. xxxij. Ego ubi quem ex praecordijs efferre uer sum. Ennius Medea. Vtinam ne unquam me de cordis cupi- do corde pedem extulisse. Efferre ostendere. Virgilius libro octauo. Vt belli signum Laurenti Turmus ab arce Extulit. Ef- ferre erigere, leuare. Virg. aen. lib. y. Ostendit dextram insur- gens Entellus, & alte Extulit. Lucretius libro. xxx. Continuo si mulac paulo uehementius aura inflarit stuctus, exerexit, extu- leritq; Efferre edere, prouehere. Virg. geor. libro. ij. Extulit haec Decios, Marios. Lucretius lib. xxxij. Non idcirco extollitur, uel ira, uel gaudij dator. Mar. Tul. in Hortensio. Praeter cete- ros nostra extulit ciuitas. Efferre extollere. Mar. Tul. de signis Nimrum forsitan haec illi mirentur, atq; efferant. Idem de of- fic. lib. ij. Itaq; eos uiros suscipiunt, maximisq; efferunt laudi- bus. Lucretius lib. xxx. Omnia alia, in quibus efferimur rebus, ne ego multis loquar. Extollere differre. Caecilius plotio- ibi inro, atq; ista haec aufer-tamen hodie extollat nuptias.

Explere dicitur implere. Lucretius libro tertio. Atq; exple- re bonis rebus, satiaretq; nunquam. Virgilius geor. libro tertio. Improbis ingluuiem, xamisq; loquaibus explet. Explere mi- nuere. Virgilius libro sexto. Discedam, explebo numerum red- darq; tenebris. Educare erigere. Virg. lib. y. i. aramq; sepulchri Congerere arboribus, caeloq; educare certant. Edu- cere dicitur exuere. Virgilius libro decimo. hoc dicens, eduxit corpore telum. Educare, educare. Teren. adelphis. eduxi a para- uulo, habui, amant pro meo. Expedire colligere. Marcus Tul. ad Casarem iuniorum lib. i. Ex ceteris autem generibus tunc pecunia expeditur, cum legonibus uictriabus erunt, quae spopondimus persoluentia. Excutere dicitur commouere. Virgilius lib. xij. gaudetq; comantes Excutiens cernice toros. Mar. Tul. de officijs libro secundo. Explicat, atq; ex cute intelli- gentiam tuam. Excuteere emittere. Virgilius. ix. excussis Acon- teus Fulminis in morem. Excuteere excludere, deijcere. Virg. aen. libro quarto. Excutiunt cursu, & caecis erramus in undis. Lucretius lib. xxx. Ipso cum domino calce omnes excutiuntus. Excuteere, eligere Marcus Tul. philippicarum lib. xij. Inuentu- tem omnem ex tota Italia excussimus. Exponere ostē- dere. Marcus Tul. de signis. Vocat ad caenam. deinde ipse pra- torem, exponit suas copias omnes. Exponere deponere. Vir. li- xi. foas de pappibus alis Pōnibus exponunt. Exponere disse- rere. Marcus Tul. in philippicis lib. i. Exponam uobis breuiter cōsiliū profectiois, & regressionis meae. Exponere abijcere. Ter. Heauton. Erat hic corinthia anus haud impura. ei dedi- exponendam. Expositum subiectum, Marcus Tul. in Verre aetione. ij. Cum tibi exposita esset ad praedandum omnis Rama- philia. Exornare foedare. Teren. Heauton. Ego ne si ui- uo, adeo depexum, adeo exornatum reddam, ut dum uiuat, meminerit semper mei. Exornare ornare. Mar. Tul. in Verre de signis. Ornat ample, magnificēq; triclimum. Teren. Eunu- cho. Ita uisus est dudum, quia uaria ueste exornatus fuit. Cic- ro de orat. libro primo. Qui omnes eloquentes fuerunt, ora-

tionem suam, & Reip. dignitatem exornabant. Explicat- re, ostendere, explanare. Marcus Tul. in Verre de signis. Vtā alterius totam explicare. Idem de offi. lib. iij. Vt quaedam sibi concedantur, quo facilius, quae uolunt, explicent. Explicare emittere, extendere. Virg. geor. lib. ij. sed trudit gemmas, & frondens explicat. Mar. Tul. de Rep. libro secundo. Quae uir- tus praeter ceteras, totam se ad alienas utilitates porrigit, atq; explicat. Varro sesquialys. Vias stiligeras aetheris expli- cans are. Cauro sonitum hic in cothurnis. Explicare exercere. Mar. Tul. de offi. libro tertio. Explicat, atq; ex cute intelligenti- am tuam, ut uideas, quae sit in eas species firma notio uiri boni. Exui est exolui. Virg. aen. libro secundo. Susulit exutus un- clis ad sydera palmas. Exui nudari. Virg. lib. y. magna ossa, lacertesq; Exuit. Exuere deponere. Virg. aen. libro quarto. & siquis praecibus locus, exue mntem. Exui liberari. Lucretius libro. xxxix. Vnde domum uix redeat, uixq; hoc exuat se. Excadere cadere. Mar. Tul. philipp. libro secundo. Ex cadent gladij cruēta arma de manibus. Excadere in obliuionem dare. Virgilius aen. libro. i. Nec dum etiam cauae irarum, seuiq; dolores Exciderant animo. Eiectum exclusum. Virgilius libro nono. Nec non Tarquinium eiectum Porfenna iubebat Acipere. Lucretius lib. xxxix. Ibi erat scopios eijcere istum abs- ce, quamprimum & perdere amorē. Eiectum extensum. Vir- gilius libro decimo. eiectq; incumbit cernuus armo.

Exultare seuire. Mar. Tul. de Rep. libro secundo. Quae san- guine alitur, quae in omni crudelitate sic exultat, ut uix homi- num acerbis funeribus satietur. Exultare est gestu, uel dictu iniuriam facere. Lucretius libro trigesimo. Quin totum pur- ges, debellas me, atq; deauras, exultes, solictes. Virgilius libro quinto. exultantq; haurit Corda pauor pulsans. exultare gloriari cum iactantia. Virgilius aeneidos libro decimo. exultat Amacon. Mar. Tul. in Hortensio. Imbecillis autem est pudoris magister timor, qui si quando paululum aberrauerit, statim spe impunitatis exultat. & de senectute. & Anniba- lem iuueniliter exultantem patientia sua mollebat. Exultare supra modum exilire, & efferri. Mar. Tul. de Rep. Est igitur quoddam turbulentum in hominibus singulis, quod uel exultat uoluptate, uel modestia frangitur. Eligere significationem habet apertam. Eligere defangere. Lucretius libro. xxxix. Cor- rumpat prorsus ad neruos omnes eligat. Excludere li- berare. Lucretius lib. xxxij. Primum qua uirtute seruitutem ex- cluserit. Excludere dicitur eijcere. Teren. Eunucho. Exclutit, re- uocat, redeam? Excadere dissentire. Lucretius libro. xxxij. Metuo ut fieri possit, ego ab Archilocho excido. Expecta- re dicitur manere, obseruare. Terē. andria. expecto quid uelis. Expectare sperare. Mar. Tul. de officijs libro secundo. Est enim deterior, qui accipit, atq; etiam ad expectandum semper para- tius. Virgilius geor. lib. i. sed illos Expectata seges uanis elusit aristas. Expectare est a deo postere. Expetere accipere. Plautus amph. Ergo in seruitute expetunt multa iniqua. Expe- tere transferre, euadere. Plautus amphit. Snamq; ut culpam immortalē expetere ut sinat.

Exultare seuire. Mar. Tul. de Rep. libro secundo. Quae san- guine alitur, quae in omni crudelitate sic exultat, ut uix homi- num acerbis funeribus satietur. Exultare est gestu, uel dictu iniuriam facere. Lucretius libro trigesimo. Quin totum pur- ges, debellas me, atq; deauras, exultes, solictes. Virgilius libro quinto. exultantq; haurit Corda pauor pulsans. exultare gloriari cum iactantia. Virgilius aeneidos libro decimo. exultat Amacon. Mar. Tul. in Hortensio. Imbecillis autem est pudoris magister timor, qui si quando paululum aberrauerit, statim spe impunitatis exultat. & de senectute. & Anniba- lem iuueniliter exultantem patientia sua mollebat. Exultare supra modum exilire, & efferri. Mar. Tul. de Rep. Est igitur quoddam turbulentum in hominibus singulis, quod uel exultat uoluptate, uel modestia frangitur. Eligere significationem habet apertam. Eligere defangere. Lucretius libro. xxxix. Cor- rumpat prorsus ad neruos omnes eligat. Excludere li- berare. Lucretius lib. xxxij. Primum qua uirtute seruitutem ex- cluserit. Excludere dicitur eijcere. Teren. Eunucho. Exclutit, re- uocat, redeam? Excadere dissentire. Lucretius libro. xxxij. Metuo ut fieri possit, ego ab Archilocho excido. Expecta- re dicitur manere, obseruare. Terē. andria. expecto quid uelis. Expectare sperare. Mar. Tul. de officijs libro secundo. Est enim deterior, qui accipit, atq; etiam ad expectandum semper para- tius. Virgilius geor. lib. i. sed illos Expectata seges uanis elusit aristas. Expectare est a deo postere. Expetere accipere. Plautus amph. Ergo in seruitute expetunt multa iniqua. Expe- tere transferre, euadere. Plautus amphit. Snamq; ut culpam immortalē expetere ut sinat.

Exultare seuire. Mar. Tul. de Rep. libro secundo. Quae san- guine alitur, quae in omni crudelitate sic exultat, ut uix homi- num acerbis funeribus satietur. Exultare est gestu, uel dictu iniuriam facere. Lucretius libro trigesimo. Quin totum pur- ges, debellas me, atq; deauras, exultes, solictes. Virgilius libro quinto. exultantq; haurit Corda pauor pulsans. exultare gloriari cum iactantia. Virgilius aeneidos libro decimo. exultat Amacon. Mar. Tul. in Hortensio. Imbecillis autem est pudoris magister timor, qui si quando paululum aberrauerit, statim spe impunitatis exultat. & de senectute. & Anniba- lem iuueniliter exultantem patientia sua mollebat. Exultare supra modum exilire, & efferri. Mar. Tul. de Rep. Est igitur quoddam turbulentum in hominibus singulis, quod uel exultat uoluptate, uel modestia frangitur. Eligere significationem habet apertam. Eligere defangere. Lucretius libro. xxxix. Cor- rumpat prorsus ad neruos omnes eligat. Excludere li- berare. Lucretius lib. xxxij. Primum qua uirtute seruitutem ex- cluserit. Excludere dicitur eijcere. Teren. Eunucho. Exclutit, re- uocat, redeam? Excadere dissentire. Lucretius libro. xxxij. Metuo ut fieri possit, ego ab Archilocho excido. Expecta- re dicitur manere, obseruare. Terē. andria. expecto quid uelis. Expectare sperare. Mar. Tul. de officijs libro secundo. Est enim deterior, qui accipit, atq; etiam ad expectandum semper para- tius. Virgilius geor. lib. i. sed illos Expectata seges uanis elusit aristas. Expectare est a deo postere. Expetere accipere. Plautus amph. Ergo in seruitute expetunt multa iniqua. Expe- tere transferre, euadere. Plautus amphit. Snamq; ut culpam immortalē expetere ut sinat.

tionem suam, & Reip. dignitatem exornabant. Explicat- re, ostendere, explanare. Marcus Tul. in Verre de signis. Vtā alterius totam explicare. Idem de offi. lib. iij. Vt quaedam sibi concedantur, quo facilius, quae uolunt, explicent. Explicare emittere, extendere. Virg. geor. lib. ij. sed trudit gemmas, & frondens explicat. Mar. Tul. de Rep. libro secundo. Quae uir- tus praeter ceteras, totam se ad alienas utilitates porrigit, atq; explicat. Varro sesquialys. Vias stiligeras aetheris expli- cans are. Cauro sonitum hic in cothurnis. Explicare exercere. Mar. Tul. de offi. libro tertio. Explicat, atq; ex cute intelligenti- am tuam, ut uideas, quae sit in eas species firma notio uiri boni. Exui est exolui. Virg. aen. libro secundo. Susulit exutus un- clis ad sydera palmas. Exui nudari. Virg. lib. y. magna ossa, lacertesq; Exuit. Exuere deponere. Virg. aen. libro quarto. & siquis praecibus locus, exue mntem. Exui liberari. Lucretius libro. xxxix. Vnde domum uix redeat, uixq; hoc exuat se. Excadere cadere. Mar. Tul. philipp. libro secundo. Ex cadent gladij cruēta arma de manibus. Excadere in obliuionem dare. Virgilius aen. libro. i. Nec dum etiam cauae irarum, seuiq; dolores Exciderant animo. Eiectum exclusum. Virgilius libro nono. Nec non Tarquinium eiectum Porfenna iubebat Acipere. Lucretius lib. xxxix. Ibi erat scopios eijcere istum abs- ce, quamprimum & perdere amorē. Eiectum extensum. Vir- gilius libro decimo. eiectq; incumbit cernuus armo.

Exultare seuire. Mar. Tul. de Rep. libro secundo. Quae san- guine alitur, quae in omni crudelitate sic exultat, ut uix homi- num acerbis funeribus satietur. Exultare est gestu, uel dictu iniuriam facere. Lucretius libro trigesimo. Quin totum pur- ges, debellas me, atq; deauras, exultes, solictes. Virgilius libro quinto. exultantq; haurit Corda pauor pulsans. exultare gloriari cum iactantia. Virgilius aeneidos libro decimo. exultat Amacon. Mar. Tul. in Hortensio. Imbecillis autem est pudoris magister timor, qui si quando paululum aberrauerit, statim spe impunitatis exultat. & de senectute. & Anniba- lem iuueniliter exultantem patientia sua mollebat. Exultare supra modum exilire, & efferri. Mar. Tul. de Rep. Est igitur quoddam turbulentum in hominibus singulis, quod uel exultat uoluptate, uel modestia frangitur. Eligere significationem habet apertam. Eligere defangere. Lucretius libro. xxxix. Cor- rumpat prorsus ad neruos omnes eligat. Excludere li- berare. Lucretius lib. xxxij. Primum qua uirtute seruitutem ex- cluserit. Excludere dicitur eijcere. Teren. Eunucho. Exclutit, re- uocat, redeam? Excadere dissentire. Lucretius libro. xxxij. Metuo ut fieri possit, ego ab Archilocho excido. Expecta- re dicitur manere, obseruare. Terē. andria. expecto quid uelis. Expectare sperare. Mar. Tul. de officijs libro secundo. Est enim deterior, qui accipit, atq; etiam ad expectandum semper para- tius. Virgilius geor. lib. i. sed illos Expectata seges uanis elusit aristas. Expectare est a deo postere. Expetere accipere. Plautus amph. Ergo in seruitute expetunt multa iniqua. Expe- tere transferre, euadere. Plautus amphit. Snamq; ut culpam immortalē expetere ut sinat.

Exultare seuire. Mar. Tul. de Rep. libro secundo. Quae san- guine alitur, quae in omni crudelitate sic exultat, ut uix homi- num acerbis funeribus satietur. Exultare est gestu, uel dictu iniuriam facere. Lucretius libro trigesimo. Quin totum pur- ges, debellas me, atq; deauras, exultes, solictes. Virgilius libro quinto. exultantq; haurit Corda pauor pulsans. exultare gloriari cum iactantia. Virgilius aeneidos libro decimo. exultat Amacon. Mar. Tul. in Hortensio. Imbecillis autem est pudoris magister timor, qui si quando paululum aberrauerit, statim spe impunitatis exultat. & de senectute. & Anniba- lem iuueniliter exultantem patientia sua mollebat. Exultare supra modum exilire, & efferri. Mar. Tul. de Rep. Est igitur quoddam turbulentum in hominibus singulis, quod uel exultat uoluptate, uel modestia frangitur. Eligere significationem habet apertam. Eligere defangere. Lucretius libro. xxxix. Cor- rumpat prorsus ad neruos omnes eligat. Excludere li- berare. Lucretius lib. xxxij. Primum qua uirtute seruitutem ex- cluserit. Excludere dicitur eijcere. Teren. Eunucho. Exclutit, re- uocat, redeam? Excadere dissentire. Lucretius libro. xxxij. Metuo ut fieri possit, ego ab Archilocho excido. Expecta- re dicitur manere, obseruare. Terē. andria. expecto quid uelis. Expectare sperare. Mar. Tul. de officijs libro secundo. Est enim deterior, qui accipit, atq; etiam ad expectandum semper para- tius. Virgilius geor. lib. i. sed illos Expectata seges uanis elusit aristas. Expectare est a deo postere. Expetere accipere. Plautus amph. Ergo in seruitute expetunt multa iniqua. Expe- tere transferre, euadere. Plautus amphit. Snamq; ut culpam immortalē expetere ut sinat.

Exultare seuire. Mar. Tul. de Rep. libro secundo. Quae san- guine alitur, quae in omni crudelitate sic exultat, ut uix homi- num acerbis funeribus satietur. Exultare est gestu, uel dictu iniuriam facere. Lucretius libro trigesimo. Quin totum pur- ges, debellas me, atq; deauras, exultes, solictes. Virgilius libro quinto. exultantq; haurit Corda pauor pulsans. exultare gloriari cum iactantia. Virgilius aeneidos libro decimo. exultat Amacon. Mar. Tul. in Hortensio. Imbecillis autem est pudoris magister timor, qui si quando paululum aberrauerit, statim spe impunitatis exultat. & de senectute. & Anniba- lem iuueniliter exultantem patientia sua mollebat. Exultare supra modum exilire, & efferri. Mar. Tul. de Rep. Est igitur quoddam turbulentum in hominibus singulis, quod uel exultat uoluptate, uel modestia frangitur. Eligere significationem habet apertam. Eligere defangere. Lucretius libro. xxxix. Cor- rumpat prorsus ad neruos omnes eligat. Excludere li- berare. Lucretius lib. xxxij. Primum qua uirtute seruitutem ex- cluserit. Excludere dicitur eijcere. Teren. Eunucho. Exclutit, re- uocat, redeam? Excadere dissentire. Lucretius libro. xxxij. Metuo ut fieri possit, ego ab Archilocho excido. Expecta- re dicitur manere, obseruare. Terē. andria. expecto quid uelis. Expectare sperare. Mar. Tul. de officijs libro secundo. Est enim deterior, qui accipit, atq; etiam ad expectandum semper para- tius. Virgilius geor. lib. i. sed illos Expectata seges uanis elusit aristas. Expectare est a deo postere. Expetere accipere. Plautus amph. Ergo in seruitute expetunt multa iniqua. Expe- tere transferre, euadere. Plautus amphit. Snamq; ut culpam immortalē expetere ut sinat.

Exultare seuire. Mar. Tul. de Rep. libro secundo. Quae san- guine alitur, quae in omni crudelitate sic exultat, ut uix homi- num acerbis funeribus satietur. Exultare est gestu, uel dictu iniuriam facere. Lucretius libro trigesimo. Quin totum pur- ges, debellas me, atq; deauras, exultes, solictes. Virgilius libro quinto. exultantq; haurit Corda pauor pulsans. exultare

Quae tamen si animus aspernabatur insolens malarum arti- um. Cicero orat. sed me hercule istius disputationis insolentia, atq; earum rerum, quae quasi in arte traduntur inscitia.

Ingenium est naturalis sapientia. Sallustius Catilinæ bello ingenium nemo sine corpore exercebat. Ingenium veteres dixerunt et sua sponte, uel natura. Nauius lycurgo. Vos qui regales corporis custodias agitis, ite actutum in frondiferos lucos, ingenium arbutu uineta sunt, non obscuritas. Sallustius historiarum libro tertio. Castrisq; collatis pugna tanto ingenio loci prohibebatur. Virgilius geor. libro secundo.

Nunc locus armorum ingenij quae robora atq; Quis color. Immane significat ingens. Virgilius libro sexto.

posuitq; immania templa. Immane foedum. Acaius andromeda. Immane te habet templum obuallatum offibus. Immane rursus minime bonum, et nocens. Acaius Medea. Prima ex immani uictum ad mansuetum applicans. Virgilius georg. libro quarto. Immane ante pedes hydrum moritura puella. Acaius philofoeta. Phrygam minorem esse immanem Graeciam. Marcus Tullius de Rep. libro quarto. Quid Perietæ sensu, ut loquitur, est homo impurus, sin aliter, quod malo, oratio est tamen immanis. Idem de officijs libro primo.

Quo detestabilior eorum immanitas, qui et lacerauerunt omni scelere patriam. Virgilius aeneidos libro primo. Pygmalion scelere ante alios immanior omnes. Varro Meleagro. Adde hydram Lernaam, et draconem hesperidum, quod bestiae fuerunt immanes. Intestatus est qui sine testamento perit.

Intestatus est rursus, cuius uerbis fides non habetur. Pomponius pictoribus. Ipse cum uno seruo senex intestato proficiscitur. Inuadere est appetenter inapere. Virgilius libro duodecimo. Aut pugnam, aut aliquid iandudum inuadere magnum. Lucilius libro xxx. Ut semel in caeli pugnas inuadere uidi. Inuadere rursus quasi in uadum ruerit. Acaius adamante, ut profugens hostem, inimici inuadam in manus.

Inuadere est cogere aliquid ut fiat. Virgilius libro undecimo. ac Nisum dicere iussit. Inuadere est uelle. Lucilius satyrorum libro sexto. Saluere iubere. Iubere saluam mittere amico. Terentius andria. iubeo Chremetem. Virgilius aeneidos libro tertio. Sed uocis, precibusq; iubens exposere pacem. Impurus est aliquo uitio maculatus. Marcus Tullius in Verrem actione ij. Quam multis illum ingenuis, quam multis maribus familias in illa terra, atq; impura legatione uim atulisse existimatis? Lucilius libro uigesimo sexto. Coniugem infidamq; sceleratam familiam, impuram donum.

Impurus improbus. Marcus Tullius de Rep. libro quarto. Sed menti utiq; nostrae minime audiendus. quippe si ita sensit, ut loquitur, est homo impurus. Terentius eunucho. Mei loci, atq; mei ordinis hominem haud impurum. Imbuere est initiare. Varro ephobo et muoris. Quid te facere oportet literis imbuum solis Minerae. Marcus Tullius de officijs libro primo, pleriq; autem parentum praecipis imbuti ad eorum consuetudinem, moresq; deducuntur. Virg. libro septimo. Promisi dea facta potens, ubi sanguine bellum Imbuat. Imbuere est inficere. Acaius philofoeta. Cum ex uiperino morsu bene uiscerum ueneno imbuta est. et ero cruciatus sciens hoc indoctus intellectibus habere uis. Cicero de finibus bonorum, et malorum. Acaius mors, quae quasi saxum Tantalos semper impendit. Tum qui est imbutus, quiens esse unquam potest. Ilio significat statum mox. Pauius Medo. Repudio auspicium regrediendum est ilico. Caecilius notoni cassione. Ilico ante ostium hic erimus. Ilio illo. Turpilium leuadia. Sed quam longe est cum isti ilico, idest in coloco. Nonius belli poenica libro sexto.

Impurum est aliquo uitio maculatus. Marcus Tullius in Verrem actione ij. Quam multis illum ingenuis, quam multis maribus familias in illa terra, atq; impura legatione uim atulisse existimatis? Lucilius libro uigesimo sexto. Coniugem infidamq; sceleratam familiam, impuram donum.

Impurus improbus. Marcus Tullius de Rep. libro quarto. Sed menti utiq; nostrae minime audiendus. quippe si ita sensit, ut loquitur, est homo impurus. Terentius eunucho. Mei loci, atq; mei ordinis hominem haud impurum. Imbuere est initiare. Varro ephobo et muoris. Quid te facere oportet literis imbuum solis Minerae. Marcus Tullius de officijs libro primo, pleriq; autem parentum praecipis imbuti ad eorum consuetudinem, moresq; deducuntur. Virg. libro septimo. Promisi dea facta potens, ubi sanguine bellum Imbuat. Imbuere est inficere. Acaius philofoeta. Cum ex uiperino morsu bene uiscerum ueneno imbuta est. et ero cruciatus sciens hoc indoctus intellectibus habere uis. Cicero de finibus bonorum, et malorum. Acaius mors, quae quasi saxum Tantalos semper impendit. Tum qui est imbutus, quiens esse unquam potest. Ilio significat statum mox. Pauius Medo. Repudio auspicium regrediendum est ilico. Caecilius notoni cassione. Ilico ante ostium hic erimus. Ilio illo. Turpilium leuadia. Sed quam longe est cum isti ilico, idest in coloco. Nonius belli poenica libro sexto.

Impurum est aliquo uitio maculatus. Marcus Tullius in Verrem actione ij. Quam multis illum ingenuis, quam multis maribus familias in illa terra, atq; impura legatione uim atulisse existimatis? Lucilius libro uigesimo sexto. Coniugem infidamq; sceleratam familiam, impuram donum.

Impurus improbus. Marcus Tullius de Rep. libro quarto. Sed menti utiq; nostrae minime audiendus. quippe si ita sensit, ut loquitur, est homo impurus. Terentius eunucho. Mei loci, atq; mei ordinis hominem haud impurum. Imbuere est initiare. Varro ephobo et muoris. Quid te facere oportet literis imbuum solis Minerae. Marcus Tullius de officijs libro primo, pleriq; autem parentum praecipis imbuti ad eorum consuetudinem, moresq; deducuntur. Virg. libro septimo. Promisi dea facta potens, ubi sanguine bellum Imbuat. Imbuere est inficere. Acaius philofoeta. Cum ex uiperino morsu bene uiscerum ueneno imbuta est. et ero cruciatus sciens hoc indoctus intellectibus habere uis. Cicero de finibus bonorum, et malorum. Acaius mors, quae quasi saxum Tantalos semper impendit. Tum qui est imbutus, quiens esse unquam potest. Ilio significat statum mox. Pauius Medo. Repudio auspicium regrediendum est ilico. Caecilius notoni cassione. Ilico ante ostium hic erimus. Ilio illo. Turpilium leuadia. Sed quam longe est cum isti ilico, idest in coloco. Nonius belli poenica libro sexto.

Septimum decimum annum ilico sedent. Acaius euryface. Ilico inquam habitat ouis, quam propitius. Ennius heuena libro primo. Et quia quo irent, uel sciebant, ilico manserunt. Idem his persuadet ut ilico manerent, par ilico manent. Caecilius notoni cassione, manete ilico. Ignoscite est ueniam dare. Virgilius geor. libro quarto. Ignoscenda quidem, scirent si ignoscere manes. Ignoscite rursus noscite, uel discite. Varro uero doctus et si qd dicit, Vosq; in theatro, qui uoluntatem auribus huc aucupatum concurrissis domo, adeste, idest, a me, quae feram, ignoscite, domum ut feratis e theatro literas.

Ignoscite est ueniam dare. Virgilius geor. libro quarto. Ignoscenda quidem, scirent si ignoscere manes. Ignoscite rursus noscite, uel discite. Varro uero doctus et si qd dicit, Vosq; in theatro, qui uoluntatem auribus huc aucupatum concurrissis domo, adeste, idest, a me, quae feram, ignoscite, domum ut feratis e theatro literas.

Iter est uia. Virgilius libro sexto. Hac iter elysium nobis. Iter nauigatio. Terentius ecyra. Ain us tibi hoc incommo- dum euenisse iter? Non hercle uerbis Parmeno dici potest tantum, quantum re ipsa nauigare incommo- dum est.

Innocentia est bonum, et nulli nocens. Virgilius aeneidos libro tertio, litusq; rogamus Innocuum. Innocens rursus integer, et incorruptus. Sallustius lugurtha. Vbiq; Metellus agebat ex nauisq; acceptis, simul de innocentia eius certior Roma factus, diffidere suis rebus, ac tum demum ueram deditio- nem facere conatus est. Indulgere augere. Lucilius libro uigesimo nono. Tu qui iram indulgere nimis, manus abstinerere a muliere melius est. Indulgere ueniam dare. Virgilius libro deaemo. Tolle fugam Turmam, atq; in st. n. tibus cripe facis, Haecenus indulgisse uacat. Indulgere dare, detinere. Virgilius aeneidos libro quarto. Indulge hospitio, causasq; inuente morandi. Et in eodem. Indulgent uino, et uertunt crateras athenos. Indulgere, spatium maius dare. Virgilius geor. georum libro secundo. Sin tumulis accliu solum, collesq; supini, Indulge ordinibus. Indulgere temperare clementer esse.

Indulgere ueniam dare. Virgilius libro deaemo. Tolle fugam Turmam, atq; in st. n. tibus cripe facis, Haecenus indulgisse uacat. Indulgere dare, detinere. Virgilius aeneidos libro quarto. Indulge hospitio, causasq; inuente morandi. Et in eodem. Indulgent uino, et uertunt crateras athenos. Indulgere, spatium maius dare. Virgilius geor. georum libro secundo. Sin tumulis accliu solum, collesq; supini, Indulge ordinibus. Indulgere temperare clementer esse.

Indulgere ueniam dare. Virgilius libro deaemo. Tolle fugam Turmam, atq; in st. n. tibus cripe facis, Haecenus indulgisse uacat. Indulgere dare, detinere. Virgilius aeneidos libro quarto. Indulge hospitio, causasq; inuente morandi. Et in eodem. Indulgent uino, et uertunt crateras athenos. Indulgere, spatium maius dare. Virgilius geor. georum libro secundo. Sin tumulis accliu solum, collesq; supini, Indulge ordinibus. Indulgere temperare clementer esse.

Inane uacuum sine pondere. Virgilius geor. libro tertio. Atq; illis iam sepe rota ducantur inanes. Inane conatum. Virgilius libro quinto. Galeam ante pedes proiecit inanem. Inane uacuum sine leue. Virgilius geor. libro quarto. Instabilis animos ludo prohibebis inani. Et aeneidos libro quarto. et inania murmura miscens. Iacet significatiam habet manifestam. Ut Virgilius bucolicis silenum pueri somno uidere iacentem. et Strata iacent passim sua quaeq; sub arbo re poma. Marcus Tullius de supplicijs in Verrem. Patris hi quos uidetis iacebant in limine. Iacet plenum est, oneratum. Virgilius geor. libro tertio. Sed iacet aggeribus niueis in formis et alto Terra gelu late. Iacet per plurimum porrigitur. Virgilius geor. libro tertio. Tantum campum iacet. Iacet sordet nec laetus est. Lucilius libro xxx. et sua percipere retro relicta iacere. Lucretius libro i. Humana ante oculos foede cum uita iaceret in terris. Iacere significat emittere. Unde et iaculum. Virgilius libro quinto. Sublatasq; proci dextra conixa uolucrat, Et iacit. Marcus Tullius in Verrem de signis in quem scyphum de manu iacere conatus est. Iacit habet, ponit. Virgilius geor. libro quarto. Omnis in hanc certam rego iacit arte salutem. Marcus Tullius philippicarum libro primo. In quo templo quantum in me fuit, ica fundamenta patris. Iacit facit. Lucilius lib. xxij. Aggere in iacendo, si quo est uiners actis opus. Improbum, sicuti est manifestum, est minime probum. Cicero epistola ad Caesarem libro primo. De bes odisse improbitatem eius, quia impudentissimum nomen delegerit. Improbum seuum. Virg. lib. x. lauit improba teter Ora cruor. Et geor. lib. ij. tum piscibus aris Improbis ingluuiem, ranisq; loquacibus explet. Lucilius lib. xxx. Improbior multo,

Inane uacuum sine pondere. Virgilius geor. libro tertio. Atq; illis iam sepe rota ducantur inanes. Inane conatum. Virgilius libro quinto. Galeam ante pedes proiecit inanem. Inane uacuum sine leue. Virgilius geor. libro quarto. Instabilis animos ludo prohibebis inani. Et aeneidos libro quarto. et inania murmura miscens. Iacet significatiam habet manifestam. Ut Virgilius bucolicis silenum pueri somno uidere iacentem. et Strata iacent passim sua quaeq; sub arbo re poma. Marcus Tullius de supplicijs in Verrem. Patris hi quos uidetis iacebant in limine. Iacet plenum est, oneratum. Virgilius geor. libro tertio. Sed iacet aggeribus niueis in formis et alto Terra gelu late. Iacet per plurimum porrigitur. Virgilius geor. libro tertio. Tantum campum iacet. Iacet sordet nec laetus est. Lucilius libro xxx. et sua percipere retro relicta iacere. Lucretius libro i. Humana ante oculos foede cum uita iaceret in terris. Iacere significat emittere. Unde et iaculum. Virgilius libro quinto. Sublatasq; proci dextra conixa uolucrat, Et iacit. Marcus Tullius in Verrem de signis in quem scyphum de manu iacere conatus est. Iacit habet, ponit. Virgilius geor. libro quarto. Omnis in hanc certam rego iacit arte salutem. Marcus Tullius philippicarum libro primo. In quo templo quantum in me fuit, ica fundamenta patris. Iacit facit. Lucilius lib. xxij. Aggere in iacendo, si quo est uiners actis opus. Improbum, sicuti est manifestum, est minime probum. Cicero epistola ad Caesarem libro primo. De bes odisse improbitatem eius, quia impudentissimum nomen delegerit. Improbum seuum. Virg. lib. x. lauit improba teter Ora cruor. Et geor. lib. ij. tum piscibus aris Improbis ingluuiem, ranisq; loquacibus explet. Lucilius lib. xxx. Improbior multo,

Inane uacuum sine pondere. Virgilius geor. libro tertio. Atq; illis iam sepe rota ducantur inanes. Inane conatum. Virgilius libro quinto. Galeam ante pedes proiecit inanem. Inane uacuum sine leue. Virgilius geor. libro quarto. Instabilis animos ludo prohibebis inani. Et aeneidos libro quarto. et inania murmura miscens. Iacet significatiam habet manifestam. Ut Virgilius bucolicis silenum pueri somno uidere iacentem. et Strata iacent passim sua quaeq; sub arbo re poma. Marcus Tullius de supplicijs in Verrem. Patris hi quos uidetis iacebant in limine. Iacet plenum est, oneratum. Virgilius geor. libro tertio. Sed iacet aggeribus niueis in formis et alto Terra gelu late. Iacet per plurimum porrigitur. Virgilius geor. libro tertio. Tantum campum iacet. Iacet sordet nec laetus est. Lucilius libro xxx. et sua percipere retro relicta iacere. Lucretius libro i. Humana ante oculos foede cum uita iaceret in terris. Iacere significat emittere. Unde et iaculum. Virgilius libro quinto. Sublatasq; proci dextra conixa uolucrat, Et iacit. Marcus Tullius in Verrem de signis in quem scyphum de manu iacere conatus est. Iacit habet, ponit. Virgilius geor. libro quarto. Omnis in hanc certam rego iacit arte salutem. Marcus Tullius philippicarum libro primo. In quo templo quantum in me fuit, ica fundamenta patris. Iacit facit. Lucilius lib. xxij. Aggere in iacendo, si quo est uiners actis opus. Improbum, sicuti est manifestum, est minime probum. Cicero epistola ad Caesarem libro primo. De bes odisse improbitatem eius, quia impudentissimum nomen delegerit. Improbum seuum. Virg. lib. x. lauit improba teter Ora cruor. Et geor. lib. ij. tum piscibus aris Improbis ingluuiem, ranisq; loquacibus explet. Lucilius lib. xxx. Improbior multo,

Inane uacuum sine pondere. Virgilius geor. libro tertio. Atq; illis iam sepe rota ducantur inanes. Inane conatum. Virgilius libro quinto. Galeam ante pedes proiecit inanem. Inane uacuum sine leue. Virgilius geor. libro quarto. Instabilis animos ludo prohibebis inani. Et aeneidos libro quarto. et inania murmura miscens. Iacet significatiam habet manifestam. Ut Virgilius bucolicis silenum pueri somno uidere iacentem. et Strata iacent passim sua quaeq; sub arbo re poma. Marcus Tullius de supplicijs in Verrem. Patris hi quos uidetis iacebant in limine. Iacet plenum est, oneratum. Virgilius geor. libro tertio. Sed iacet aggeribus niueis in formis et alto Terra gelu late. Iacet per plurimum porrigitur. Virgilius geor. libro tertio. Tantum campum iacet. Iacet sordet nec laetus est. Lucilius libro xxx. et sua percipere retro relicta iacere. Lucretius libro i. Humana ante oculos foede cum uita iaceret in terris. Iacere significat emittere. Unde et iaculum. Virgilius libro quinto. Sublatasq; proci dextra conixa uolucrat, Et iacit. Marcus Tullius in Verrem de signis in quem scyphum de manu iacere conatus est. Iacit habet, ponit. Virgilius geor. libro quarto. Omnis in hanc certam rego iacit arte salutem. Marcus Tullius philippicarum libro primo. In quo templo quantum in me fuit, ica fundamenta patris. Iacit facit. Lucilius lib. xxij. Aggere in iacendo, si quo est uiners actis opus. Improbum, sicuti est manifestum, est minime probum. Cicero epistola ad Caesarem libro primo. De bes odisse improbitatem eius, quia impudentissimum nomen delegerit. Improbum seuum. Virg. lib. x. lauit improba teter Ora cruor. Et geor. lib. ij. tum piscibus aris Improbis ingluuiem, ranisq; loquacibus explet. Lucilius lib. xxx. Improbior multo,

Inane uacuum sine pondere. Virgilius geor. libro tertio. Atq; illis iam sepe rota ducantur inanes. Inane conatum. Virgilius libro quinto. Galeam ante pedes proiecit inanem. Inane uacuum sine leue. Virgilius geor. libro quarto. Instabilis animos ludo prohibebis inani. Et aeneidos libro quarto. et inania murmura miscens. Iacet significatiam habet manifestam. Ut Virgilius bucolicis silenum pueri somno uidere iacentem. et Strata iacent passim sua quaeq; sub arbo re poma. Marcus Tullius de supplicijs in Verrem. Patris hi quos uidetis iacebant in limine. Iacet plenum est, oneratum. Virgilius geor. libro tertio. Sed iacet aggeribus niueis in formis et alto Terra gelu late. Iacet per plurimum porrigitur. Virgilius geor. libro tertio. Tantum campum iacet. Iacet sordet nec laetus est. Lucilius libro xxx. et sua percipere retro relicta iacere. Lucretius libro i. Humana ante oculos foede cum uita iaceret in terris. Iacere significat emittere. Unde et iaculum. Virgilius libro quinto. Sublatasq; proci dextra conixa uolucrat, Et iacit. Marcus Tullius in Verrem de signis in quem scyphum de manu iacere conatus est. Iacit habet, ponit. Virgilius geor. libro quarto. Omnis in hanc certam rego iacit arte salutem. Marcus Tullius philippicarum libro primo. In quo templo quantum in me fuit, ica fundamenta patris. Iacit facit. Lucilius lib. xxij. Aggere in iacendo, si quo est uiners actis opus. Improbum, sicuti est manifestum, est minime probum. Cicero epistola ad Caesarem libro primo. De bes odisse improbitatem eius, quia impudentissimum nomen delegerit. Improbum seuum. Virg. lib. x. lauit improba teter Ora cruor. Et geor. lib. ij. tum piscibus aris Improbis ingluuiem, ranisq; loquacibus explet. Lucilius lib. xxx. Improbior multo,

Inane uacuum sine pondere. Virgilius geor. libro tertio. Atq; illis iam sepe rota ducantur inanes. Inane conatum. Virgilius libro quinto. Galeam ante pedes proiecit inanem. Inane uacuum sine leue. Virgilius geor. libro quarto. Instabilis animos ludo prohibebis inani. Et aeneidos libro quarto. et inania murmura miscens. Iacet significatiam habet manifestam. Ut Virgilius bucolicis silenum pueri somno uidere iacentem. et Strata iacent passim sua quaeq; sub arbo re poma. Marcus Tullius de supplicijs in Verrem. Patris hi quos uidetis iacebant in limine. Iacet plenum est, oneratum. Virgilius geor. libro tertio. Sed iacet aggeribus niueis in formis et alto Terra gelu late. Iacet per plurimum porrigitur. Virgilius geor. libro tertio. Tantum campum iacet. Iacet sordet nec laetus est. Lucilius libro xxx. et sua percipere retro relicta iacere. Lucretius libro i. Humana ante oculos foede cum uita iaceret in terris. Iacere significat emittere. Unde et iaculum. Virgilius libro quinto. Sublatasq; proci dextra conixa uolucrat, Et iacit. Marcus Tullius in Verrem de signis in quem scyphum de manu iacere conatus est. Iacit habet, ponit. Virgilius geor. libro quarto. Omnis in hanc certam rego iacit arte salutem. Marcus Tullius philippicarum libro primo. In quo templo quantum in me fuit, ica fundamenta patris. Iacit facit. Lucilius lib. xxij. Aggere in iacendo, si quo est uiners actis opus. Improbum, sicuti est manifestum, est minime probum. Cicero epistola ad Caesarem libro primo. De bes odisse improbitatem eius, quia impudentissimum nomen delegerit. Improbum seuum. Virg. lib. x. lauit improba teter Ora cruor. Et geor. lib. ij. tum piscibus aris Improbis ingluuiem, ranisq; loquacibus explet. Lucilius lib. xxx. Improbior multo,

multo, quam de quo diximus ante. Quanto blandior, hoc tanto uehementius mordet. Improbum turpe. Lucilius libro xxx. Omnes formosi, fortes, ergo improbus esto.

Iactare est dimittere dependere. Virgilius libro septimo. et dextro iactata recumbit in armo Iactare uoluerit. Virgilius aeneidos libro primo. Atq; illum tales iactantem pectore ca- ras. iactare plagis sternere. Marcus Tullius in Verrem actio ne ij. Iactatur domi suae uir primarius, et homo honestissimus pro se quisq; manus affert. Iactare fatigare. Virgilius aeneidos lib. primo. iactatos equore toto Troas. Et iactaturq; odijs Iunonis iniquae. Iactare ambitiosius gloriari. Virgilius libro sexto. Quae iuxta sequitur iactantior Ancus, Nunc quoq; iam nimium gaudens popularibus auris. Idem libro deaemo. eae paro, uocis dum iactat inertes. Lucilius libro xyij. In re iactanda ipsa ridicula id atq; adfederet Iactare iacta mittere. Virgilius aeneidos libro tertio. et flammis ac lumina iactant. Iactare excutere, commouere. Varro eudemonibus. Tibi nunc semiuui teretem comam uolantem iactant tibi galli.

Iactatur domi suae uir primarius, et homo honestissimus pro se quisq; manus affert. Iactare fatigare. Virgilius aeneidos lib. primo. iactatos equore toto Troas. Et iactaturq; odijs Iunonis iniquae. Iactare ambitiosius gloriari. Virgilius libro sexto. Quae iuxta sequitur iactantior Ancus, Nunc quoq; iam nimium gaudens popularibus auris. Idem libro deaemo. eae paro, uocis dum iactat inertes. Lucilius libro xyij. In re iactanda ipsa ridicula id atq; adfederet Iactare iacta mittere. Virgilius aeneidos libro tertio. et flammis ac lumina iactant. Iactare excutere, commouere. Varro eudemonibus. Tibi nunc semiuui teretem comam uolantem iactant tibi galli.

Inuoluere significat uoluntatem superimponere. Virgilius geor. libro primo. Salicet atq; oia profunda sum inuoluere olympum. Inuoluere tegere. Virgilius aeneidos libro secundo. Ver titur interea caelum, et ruit oceanus nox Inuoluenis umbra magna terramq; polumq; Myrmdonumq; dolos. Inuoluere implicare. Marcus Tullius ad Caesarem iuniorum libro primo. Sed quid uideret nomine pacis bellum inuolutum fore. In uoluntatem, occupatum, comprehensum. Varro sexagesi. Adest fax inuoluta incendij. Interpres dicitur obscuri disserter. Virgilius aeneidos libro tertio. Troiungena interpres diuini. Interpres author. Virgilius aeneidos libro quarto. Tuq; harum interpres curarum et ansia Iuno. Imponere significat supra ponere. Virgilius aeneidos libro quarto. Vidit thuricremis cum dona imponeret aris. Imponere dare. Virgilius aeneidos libro quarto. finemq; imponere curis. Intentum solitum suspensum solitate, diligenter inuentem. Virgilius libro quinto. Intenti expectant signum. Intentum extensum. Idem in eodem. Considunt transtris, intentasq; brachia remis. Intendere innectere illigare. Virgilius aeneidos libro secundo. et supra uincula collo Intendunt. M. Tull. in Hortensio. Quae enim non quibus intendam rebus animum sed quibus relaxem. Idem de supplicijs. Tabernacula carbaeis intenta uelis colloabat. Et de senectute. Intensum enim animum tantam quam arcum habebat, nec languens succumbebat senectuti.

Inuoluere significat uoluntatem superimponere. Virgilius geor. libro primo. Salicet atq; oia profunda sum inuoluere olympum. Inuoluere tegere. Virgilius aeneidos libro secundo. Ver titur interea caelum, et ruit oceanus nox Inuoluenis umbra magna terra q; polumq; Myrmdonumq; dolos. Inuoluere implicare. Marcus Tullius ad Caesarem iuniorum libro primo. Sed quid uideret nomine pacis bellum inuolutum fore. In uoluntatem, occupatum, comprehensum. Varro sexagesi. Adest fax inuoluta incendij. Interpres dicitur obscuri disserter. Virgilius aeneidos libro tertio. Troiungena interpres diuini. Interpres author. Virgilius aeneidos libro quarto. Tuq; harum interpres curarum et ansia Iuno. Imponere significat supra ponere. Virgilius aeneidos libro quarto. Vidit thuricremis cum dona imponeret aris. Imponere dare. Virgilius aeneidos libro quarto. finemq; imponere curis. Intentum solitum suspensum solitate, diligenter inuentem. Virgilius libro quinto. Intenti expectant signum. Intentum extensum. Idem in eodem. Considunt transtris, intentasq; brachia remis. Intendere innectere illigare. Virgilius aeneidos libro secundo. et supra uincula collo Intendunt. M. Tull. in Hortensio. Quae enim non quibus intendam rebus animum sed quibus relaxem. Idem de supplicijs. Tabernacula carbaeis intenta uelis colloabat. Et de senectute. Intensum enim animum tantam quam arcum habebat, nec languens succumbebat senectuti.

Inuoluere significat uoluntatem superimponere. Virgilius geor. libro primo. Salicet atq; oia profunda sum inuoluere olympum. Inuoluere tegere. Virgilius aeneidos libro secundo. Ver titur interea caelum, et ruit oceanus nox Inuoluenis umbra magna terra q; polumq; Myrmdonumq; dolos. Inuoluere implicare. Marcus Tullius ad Caesarem iuniorum libro primo. Sed quid uideret nomine pacis bellum inuolutum fore. In uoluntatem, occupatum, comprehensum. Varro sexagesi. Adest fax inuoluta incendij. Interpres dicitur obscuri disserter. Virgilius aeneidos libro tertio. Troiungena interpres diuini. Interpres author. Virgilius aeneidos libro quarto. Tuq; harum interpres curarum et ansia Iuno. Imponere significat supra ponere. Virgilius aeneidos libro quarto. Vidit thuricremis cum dona imponeret aris. Imponere dare. Virgilius aeneidos libro quarto. finemq; imponere curis. Intentum solitum suspensum solitate, diligenter inuentem. Virgilius libro quinto. Intenti expectant signum. Intentum extensum. Idem in eodem. Considunt transtris, intentasq; brachia remis. Intendere innectere illigare. Virgilius aeneidos libro secundo. et supra uincula collo Intendunt. M. Tull. in Hortensio. Quae enim non quibus intendam rebus animum sed quibus relaxem. Idem de supplicijs. Tabernacula carbaeis intenta uelis colloabat. Et de senectute. Intensum enim animum tantam quam arcum habebat, nec languens succumbebat senectuti.

Inuoluere significat uoluntatem superimponere. Virgilius geor. libro primo. Salicet atq; oia profunda sum inuoluere olympum. Inuoluere tegere. Virgilius aeneidos libro secundo. Ver titur interea caelum, et ruit oceanus nox Inuoluenis umbra magna terra q; polumq; Myrmdonumq; dolos. Inuoluere implicare. Marcus Tullius ad Caesarem iuniorum libro primo. Sed quid uideret nomine pacis bellum inuolutum fore. In uoluntatem, occupatum, comprehensum. Varro sexagesi. Adest fax inuoluta incendij. Interpres dicitur obscuri disserter. Virgilius aeneidos libro tertio. Troiungena interpres diuini. Interpres author. Virgilius aeneidos libro quarto. Tuq; harum interpres curarum et ansia Iuno. Imponere significat supra ponere. Virgilius aeneidos libro quarto. Vidit thuricremis cum dona imponeret aris. Imponere dare. Virgilius aeneidos libro quarto. finemq; imponere curis. Intentum solitum suspensum solitate, diligenter inuentem. Virgilius libro quinto. Intenti expectant signum. Intentum extensum. Idem in eodem. Considunt transtris, intentasq; brachia remis. Intendere innectere illigare. Virgilius aeneidos libro secundo. et supra uincula collo Intendunt. M. Tull. in Hortensio. Quae enim non quibus intendam rebus animum sed quibus relaxem. Idem de supplicijs. Tabernacula carbaeis intenta uelis colloabat. Et de senectute. Intensum enim animum tantam quam arcum habebat, nec languens succumbebat senectuti.

Inuoluere significat uoluntatem superimponere. Virgilius geor. libro primo. Salicet atq; oia profunda sum inuoluere olympum. Inuoluere tegere. Virgilius aeneidos libro secundo. Ver titur interea caelum, et ruit oceanus nox Inuoluenis umbra magna terra q; polumq; Myrmdonumq; dolos. Inuoluere implicare. Marcus Tullius ad Caesarem iuniorum libro primo. Sed quid uideret nomine pacis bellum inuolutum fore. In uoluntatem, occupatum, comprehensum. Varro sexagesi. Adest fax inuoluta incendij. Interpres dicitur obscuri disserter. Virgilius aeneidos libro tertio. Troiungena interpres diuini. Interpres author. Virgilius aeneidos libro quarto. Tuq; harum interpres curarum et ansia Iuno. Imponere significat supra ponere. Virgilius aeneidos libro quarto. Vidit thuricremis cum dona imponeret aris. Imponere dare. Virgilius aeneidos libro quarto. finemq; imponere curis. Intentum solitum suspensum solitate, diligenter inuentem. Virgilius libro quinto. Intenti expectant signum. Intentum extensum. Idem in eodem. Considunt transtris, intentasq; brachia remis. Intendere innectere illigare. Virgilius aeneidos libro secundo. et supra uincula collo Intendunt. M. Tull. in Hortensio. Quae enim non quibus intendam rebus animum sed quibus relaxem. Idem de supplicijs. Tabernacula carbaeis intenta uelis colloabat. Et de senectute. Intensum enim animum tantam quam arcum habebat, nec languens succumbebat senectuti.

Inuoluere significat uoluntatem superimponere. Virgilius geor. libro primo. Salicet atq; oia profunda sum inuoluere olympum. Inuoluere tegere. Virgilius aeneidos libro secundo. Ver titur interea caelum, et ruit oceanus nox Inuoluenis umbra magna terra q; polumq; Myrmdonumq; dolos. Inuoluere implicare. Marcus Tullius ad Caesarem iuniorum libro primo. Sed quid uideret nomine pacis bellum inuolutum fore. In uoluntatem, occupatum, comprehensum. Varro sexagesi. Adest fax inuoluta incendij. Interpres dicitur obscuri disserter. Virgilius aeneidos libro tertio. Troiungena interpres diuini. Interpres author. Virgilius aeneidos libro quarto. Tuq; harum interpres curarum et ansia Iuno. Imponere significat supra ponere. Virgilius aeneidos libro quarto. Vidit thuricremis cum dona imponeret aris. Imponere dare. Virgilius aeneidos libro quarto. finemq; imponere curis. Intentum solitum suspensum solitate, diligenter inuentem. Virgilius libro quinto. Intenti expectant signum. Intentum extensum. Idem in eodem. Considunt transtris, intentasq; brachia remis. Intendere innectere illigare. Virgilius aeneidos libro secundo. et supra uincula collo Intendunt. M. Tull. in Hortensio. Quae enim non quibus intendam rebus animum sed quibus relaxem. Idem de supplicijs. Tabernacula carbaeis intenta uelis colloabat. Et de senectute. Intensum enim animum tantam quam arcum habebat, nec languens succumbebat senectuti.

Inuoluere significat uoluntatem superimponere. Virgilius geor. libro primo. Salicet atq; oia profunda sum inuoluere olympum. Inuoluere tegere. Virgilius aeneidos libro secundo. Ver titur interea caelum, et ruit oceanus nox Inuoluenis umbra magna terra q; polumq; Myrmdonumq; dolos. Inuoluere implicare. Marcus Tullius ad Caesarem iuniorum libro primo. Sed quid uideret nomine pacis bellum inuolutum fore. In uoluntatem, occupatum, comprehensum. Varro sexagesi. Adest fax inuoluta incendij. Interpres dicitur obscuri disserter. Virgilius aeneidos libro tertio. Troiungena interpres diuini. Interpres author. Virgilius aeneidos libro quarto. Tuq; harum interpres curarum et ansia Iuno. Imponere significat supra ponere. Virgilius aeneidos libro quarto. Vidit thuricremis cum dona imponeret aris. Imponere dare. Virgilius aeneidos libro quarto. finemq; imponere curis. Intentum solitum suspensum solitate, diligenter inuentem. Virgilius libro quinto. Intenti expectant signum. Intentum extensum. Idem in eodem. Considunt transtris, intentasq; brachia remis. Intendere innectere illigare. Virgilius aeneidos libro secundo. et supra uincula collo Intendunt. M. Tull. in Hortensio. Quae enim non quibus intendam rebus animum sed quibus relaxem. Idem de supplicijs. Tabernacula carbaeis intenta uelis colloabat. Et de senectute. Intensum enim animum tantam quam arcum habebat, nec languens succumbebat senectuti.

suadere. Lucilius libro xxvij. Hymnis ego animum sic induco, quod tu ab insano auferas. Inducere inducere, confirmare. Lucilius lib. xxvij. Aut quod animum induxit semel, et ut ille omnino putat. Induci delectari. Lucilius libro xxij. Vete- rem historiam inductus studio scribis ad amores tuos. Induci est aliquibus fallacijs decipi. Lucilius libro xxx. Quid quae rimus acre inductum. cantu custoditum. Insultare dicitur insilire. Virgilius geor. libro tertio Insultare solo, et gref- sus glomerare superbos. Insultare iniuriosius aliquid dicere. Lucilius lib. xxix. Insulta miserum te quoq; in me. Interficere occidere. Lucilius libro xxix. Prius non tollas, quam tuli animum ex nomine, atq; hominem ipsum interfeceras. M. Tullius de offi. libro tertio, ab isdemq; quae nocent interficiuntur. Interficere perdere, concremare. Virgilius geor. libro quarto. Fer stabulis inimicum ignem, atq; interfice nussis. Interficere consumere, finire. Lucilius lib. xxvij. Piscium magna atq; altilium uim interfecisti, ut ne go. Interpellare dice- re dicere. Lucilius libro xxvij. Verum tu quid agis? Interpel- la me, ut sciam. Interpellare adire, commouere. Ire est ambulare. Virgilius geor. libro tertio. it tristis arator. Ire accumbere. Lucilius libro xxvij. Chremes in medium in sum nunc ire addemenetus. Insigne dicitur magnum, uel praestans. Virgilius aeneidos libro primo. Insigne pietate uirum. Insigne uile, necessarium. Lucilius xxvij. Cocus non curat caudam insignem esse illa, dum pinguis fiet, sic amica animum, querunt, parasiti diuitias. Impedire est impli- care, inuoluere. Virgilius libro quinto. Haud aliter teucrum nati uesigia cursu Impediunt. Impedire sordidare, ac pro- brum ducere. Plautus amph. Immo ago hunc thebanum aues, qui domi uxorem meam impudicicia Impediunt.

suadere. Lucilius libro xxvij. Hymnis ego animum sic induco, quod tu ab insano auferas. Inducere inducere, confirmare. Lucilius lib. xxvij. Aut quod animum induxit semel, et ut ille omnino putat. Induci delectari. Lucilius libro xxij. Vete- rem historiam inductus studio scribis ad amores tuos. Induci est aliquibus fallacijs decipi. Lucilius libro xxx. Quid quae rimus acre inductum. cantu custoditum. Insultare dicitur insil

autem, quae secundum naturam esse in vita legere, si ea uirtutis non repugnare diligentius intendentes inuenimus. Legere surripere significat. Vnde et sacrilegum dicitur, id est de sacro furtum. Virgilius bucolicis. Nam quae sublegi tacuit tibi carmina nuper. Turpilium boeontibus. Qui uerba uenatur mea, pestis ars cadat, et sermonem hinc sublegam. Lucilius libro xxxij. Omnia uisatis manibus leget. Plautus aulularia. Sed leno egredietur foras, hinc ex occulto sermone satis sublegam. Legere uisum uidere hoc et aequilegi. Virgilius aeneidos libro sexto. quoniam protinus omnem perlegere oculis, nisi iam praemisisset Achates afforet. Et eodem longo ordine possent aduersos legere. Lustrari dicitur ferarum habitaculo. Virgilius georg. libro secundo. Non absint illic salus, ac lustra ferarum. Et aeneidos libro tertio. Cum uitam in syluis inter desertis ferarum lustra, domosque traho. Lustrata etiam lupanaria dicuntur. Plautus asinaria. Lustris studet. Idem. Apud sortum corruptele, et liberis lustris studet. Turpilium limpida. Quibus senem rebus distolasti foedum, in lustris latet. Afranius priuigno. Vxorera querit firmamentum familiae, scias abesse ab ijs lustris ingenium proci. Cicero philippicis libro secundo. Cum omnes impunitas impudica in domo quotidie susceperis uino lustrisq; confectus. Linquere est dimittere. Virgilius aeneidos libro tertio. Linqvimus Orthis portus, pelagoq; uolamus. Et libro nono. Inq; saluta ad limquo. V arro uero *πρὸς μῦθον*. Ille nobiles quondam canes hinc liquit homines omnes in terra pila. Virgilius georg. libro tertio. canis cum montibus humor. Liquitur, id est destitit. Idem aeneidos libro iij. Nam quae prima solo ruptis radiabus arbor uellitur hinc atro liquuntur sanguine guttae. Limari exquire, et delimit, secundum consuetudinem aliam dictum. Plautus menechmis. Iam am lima praetererunt. Idem bacchidibus. Limas uiri, qui atterant et consumant. Limare etiam dicitur coniungere. Plautus bacchidibus. Ne cum quoquam acciperis salio mercedem annuam missi abesse, nec cum quicquam limares caput. Idem scematice. Nam pater tuus nunquam cum illa etiam limabit caput. Linius tereo credito. Cum illos soli mea uoluntate nunquam limauit caput. Caecilius pausimabes, hoc a te postulo, nec cum eo gnato posthac limasset caput. Turpilium Leucadia. Verius sum, ne amoris causa cum illa limasset caput. Liquidum suauis, dulce. V arro eudemoniibus. Frigus per ossa cornus liquida canit anima. Liquidum est purum. Virgilius libro sexto. liquidumq; per aera lapsae. V arro serano *πρὸς δὲ χερσίων*. Hunc uocat, sed et liquidum uita in aere uestra fecim. Liquidum est prosperum. Plautus pseudulo. Ab sinistra auspicio liquido, atq; ex sententia confidentia est inimicas meos me posse perdere. Liquidum rursum significat molle, et fluxum. Plautus milite. Liquidius, celtiusq; quam uentus est fauonius. Idem cassina. Quandam prognatis in sortendo fors deliquerit. V arro diuinarum uerum libro tertio. Lucili sapio cum aurum factum haberet ut uinea fulmine ita est ictus, ut ista esset integra, aurum colliquisset. Idem de proprietate scriptorum. Quid est tantum, aut quid aliud eius generis feruifacitum colliquisset, et in forma esse infusum. Virgilius aeneidos libro primo. aut cum liquentia mella stipant. Neuius lycurgo iam solis aestu candor cum liquefere. Liquerit significat reliquerit. Accius salsia, suam subide delio de lore hoc animo corpus liquerit. Neuius belli poenica libro secundo. Blande, et docte percontaris, quo pacto Troiam urbem liquerit. Laudare est uerbis effere. Virgilius ludato ingentia rura. Laudare etiam significat nominare. Virgilius georg. libro secundo. Aut illudati nescit. Rufidiris aras, id est nec nominandi. Plautus captiuus. Id

ut scias, Ionem supremum testem laudo ego. Lustrare expiare. Virgilius bucolicis. Et cum solennia uota reddemus nymphis, et cum lustrabimus agros. Lucilius satyra. libro secundo. Lustratus piatus. Lustrare arcansticare. Virgilius aeneidos libro tertio. Omnia collustrans hanc primo ab litore classem Cospexi uenientem. Cicero thul libro quinto. Ego diuam, cum omnia collustrarem oculis. est enim ad portas gitanas. Lustrare est circumire. Virgilius libro octauo. Lustrat auctum montem. Neuius aegysio. Tum lasciuum ne reissimum pecus ludens ad caenum clausum lustratur. Lustrare sequi. Virgilius bucolicis. At mecum riuicis tua dum uestigia lustris. Lustrare patefacere. Sallustius Catilina libro primo. Si lustrantur, si erumpunt omnia, muta iam istam mentem. Virgilius aeneidos libro quarto. Postera phoebica lustrabat lampade terras. Lustrare dicitur et sortari a lustris. Plautus pseudulo. Luxantur, lustrantur, comidunt quod habent. Lucilius libro xxx. Quem sumptum facis in lustris circum oppida lustrans. Lustrare perspicere, agnoscere. Virgilius libro octauo. ille oculosq; loquentis, iandudum et tacito lustrabat lumine corpus. Marcus Tullius de officijs libro tertio. Sed cum omnia ratione, animoq; lustraueris. Limen locus standi datus. Virgilius libro sexto. Corripunt spatio audito, limenq; relinquant. Limen omnis ingressus. Virgilius aeneidos libro secundo. Limen erat, caecaeq; fores, et peruius assis. V arro uirgula diuina, ad quos cum uolueris uenti, ut eos usq; ad limina nitidabilis. Limen non solum quod sub pedibus est dicitur, sed etiam quod superius est ingressus. Nonius in acco. Exule limen superum, quod mihi misero sepe confregit caput, inferum autem ubi ego omnes digitos defregi meos. Lenare soluere. Virgilius aeneidos libro secundo atq; arcta lenari uincula iubet Priamus. Lenare rursum relaxare. Cicero Thulculan. libro quinto. Alia nulla ponit inueneri lenatio. Virgilius bucolicis. ego hoc te fuisse lenato. Marcus Tullius epistolarum ad Caesarem. Iam amplitudinem, gloriamq; tuam magno mihi ornamento fore existimo, quod me lenas cura. Pacuuius periboea. Neq; tunc te ingenium moderant, neq; fratrum ira exilium lenat. V arro uirgula diuina. Quos non iacta nouo lenata pascat. Lenare etiam minuere. Accius meleagro. Cuae lassitudo poplitum cursum lenet. Idem nyctagressa, illos snapte induxit uirtus, tu laudem illorum lenas. V arro *πρὸς δὲ χερσίων*. Quemnam te esse dicam feram, qui manu corporis feruidos aperis lacus sanguinis, teq; uita lenas ferreo ense. Virgilius georg. libro secundo. omne leuandum Prodimus. Turpilium Demetrio. Nunc me ex aliorum ingenij iudicat intercedo, quorum amicitias lenat. V arro quinquatribus. Absynthium uti bibam grauem, et castoreum, leuamq; robur. Lautum significat lotum. Terentius phor. Te ne ad symbolum uenire unctum, atq; lautum e balneis. Lautum nudum. Lucilius libro xxxij. Malis necesse est lautum e misha pure capturus abum. Lautum abundans competens. V arro *πρὸς πορτος δὲ χερσίων*. Video quod habeat satis, si uix putant lautum. Lautum etiam inquinatum uel maculatum. Virgilius georg. libro tertio. lautit ater uulnera sanguis. Accius stesias. uel tropeo uulnere tetra deformatum suo sibi lautum sanguine tepido. Lautum elegans, suauis. Terentius Eunucho. Facere laute, lepide, nihil supra. Afranius uopiso. Equidem te nunquam mihi parasitum, uerum amicum aequalem, atq; hospitem quotidianum, et lautum, et conuinuam domi. Marcus Tullius in Verrem actione. i. Romam ut ex Sicilia re dii comites istius, atq; amici homines lautum, et urbani. Et in Hortensio. Quae est igitur philosophia? Socrate nec dubito quid, quaeunque sit lautitas, cui ictum elegantem magnificat.

tem magnifice neq; minus, quam deceret, colere insatissenti. Lentum significat tardum. Marcus Tullius de Re Epulo libro quinto. Marcellus ut taceret pugnax maximus et consideratus, et lentus. Et in Hortensio. Nunc Crassum, qui lentus (ut scitis) dicere solebat ad imitationem quasi nostri generis contendisse. Lentum securum, otiosum. Virgilius bucolicis. Nos patriam fugimus, tu Tyrrhe lentus in umbra. Lentum flexuosum. Virgilius bucolicis. Lenta salix quaneum pallenti cedit oliuae. Idem Geor. libro primo. Atq; amerina parans lenta retinacula uiti. Lentum patens placidum. Marcus Tullius in Hortensio, qui, cum publicas iniurias lente tulisset, suam non tulit. Lentum facile. Lucilius satyrarum lib. xi. Cotta senex Crassi pater huius pacem magnus erico fuit numarius soluere nulli lentus. Lentum tenax. Plautus menechmis, nimis lenta sunt uincula. Virgilius georg. libro quarto. Et uisco, et Phrygiae seruant pice lentus idem. Lentum frigidum. Virgilius georg. libro primo. Nocte leues melius stipula, nocte arida prata Tondentur, noctis lentus non desit humor. Cicero orat. libro secundo. Neq; n. est facile perficere, ut irascatur ei, cui tu uelis, si uel iudex, uel ipse ferre id lente uideare. Locum deus significare uult. Accius Diomedes. Non genus uirum ornat generi uir forti loco. Locus significationis manifeste est. Virgilius en. lib. iij. Haec loca uis quondam. et, hic locus urbis erit. Locus genus, nobilitas, dignitas. Accius euryface. Atq; ut uides non tensi de loco. Sallustius Catilina. Natus haud obscuro loco. Langor est torpor, et inertia. Marcus Tullius de officijs libro i. Nihil autem magis ad uendum est senectuti, quam ne langori se desidiaeq; dedat. Langor de factio, et dissolutio. Virgilius en. lib. ix. Purpureus uelut cum flor succisus aratro Langorescit moriens. Idem li. x. Qualem uirgineo demissum pollice florem, seu molles uiole, seu languentis hyacinthi. Longum est perplanum, porrectum. Virgilius georg. lib. iij. Tum longo nullus lateri modus. Longum altum, erectum. Virgilius en. lib. ix. Stant longis inuixi hastis, et sauta tenentes. Longum diuturnum, perseverans. Virgilius en. lib. iij. et longum Andromache testatur amorem. Longe etiam ualde. Virgilius aeneidos libro quinto. Ante omnis stupet ipse Dares, longiq; recusat. Marcus Tullius in Verre de praetura Sialiensis. Hic longe primus ciuitatis est Epicrates. et de offi. libro i. In his et nobilissimi philosophi longe principes. Lucilius lib. xxx. Cui ubi decimumnae mae epitegna appedi longe opera ante omnia alia. Sifenna historiarum libro quarto. Egregras et longe praestantes, ac metuendas aduersariorum operes. Terentius adelphis. Et erat longe mea quidem sententia. Longum sanum perniciosum. Virgilius aeneidos libro primo. In felix Dido, longumq; bibebat amorem. Longe etiam significat aut temporis prolixitate, ut Virgilius georg. libro secundo. nec longum tempus et ingens Exiet ad caelum ramis felicius arbor. aut spatij existimationem. Marcus Tullius in Clodij, et Curionem. Credo postquam tibi speculum allatum est longe, et a pulchris abesse sensisti. Virgilius lib. xij. Longe illi dea mater erit, quae nube fugacem fecundina teq;te. Luxuria est contra pudorem et supra modum profusio. Marcus Tullius de offi. lib. i. intelligimus, quam sit turpe desuere luxuria, delicate, ac molliter uiuere. Luxuria intempestua abundantia. Virgilius georg. libro i. Luxuriam segum tenera depascit in herba. Marcus Tullius de orato. libro primo. Et omnis luxuries stilo depascenda. Virgilius georg. libro primo. At si luxuria foliorum exuberat umbra. Cicero de orat. Gemmare uites, stire agros, letas segetes, luxuriosa frumenta. Laxum liberum, et remissum. Virgilius en. lib. i. Et premere, et laxas sciret dare iussus habenas. Idem georg. libro secundo. et dum se letus ad auras Palmas agit laxus p prurum immisus habenis. Laxum non angustum, sed spatij ma-

ioris. Virgilius georg. lib. iij. Et primu laxos tenui de uimine circulos Cervicia subnecte. Marcus Tullius de offi. lib. i. Et admittenda hominum cuiusq; modi multitudo, adhibenda est cura laxitatis. Loandi significatio manifesta est, ut aut operis loandi aut fundi. Marcus Tullius epistolarum ad Caesarem lib. iij. uel quod loatio ipsa pretiosa. Idem in Verre frumentaria, ac Senonis mannoni nobilissimi hominis uxoris, fundus erat colono locatus. Loare constituere. Virgilius en. lib. i. hinc alta theatri Fundamenta locat alij. Lucilius lib. xxx. Virtutis haec tuae artis monumenta loantur. Loare marito dare. Plautus aulularia. Virgineam habeo grandem dote cassam, atq; illocabilem. Loare parare. Lucilius lib. xxvij. Haec tamen conuentus tela, insidiaeq; locati. Latum hilarum secuti consuetudine. Virgilius georg. lib. i. Et loae pecudes, et ouantes gutture corui. Latum ferax. Virgilius georg. libro primo. Latus ager nullo tantum se Maesia cultu Idat. Latum pingue. Virgilius georg. libro secundo. Glante fues leti redeunt. Latum gratia plenum. Virgilius aeneidos libro primo. Lumenq; iuuenae Purpureum, et latus oculis efflaturat honores. Latum plenum, distentum. Virgilius georg. libro tertio. Lata magis pressis manabunt ubera mammae. Lassum dicitur fatigatum. Lucilius lib. xxx. Leonem agrorum a lassum. Lassum marcens grauum. Virgilius libro nono. Lassus uer papauer a tollo Demisere caput. M. Actare praecipitare. Accius antenoridis. Qui aut illorum copias fundam in capo aut nauis uram, aut castri a machabo in mare. Maestare honorare. Accius didascolico libro primo. Sapientiaeq; inuicta gratia atq; honoris pater honeste rem maestare uit uera. Maestare est immolare. Virgilius georg. lib. quarto. Et nigrae maestatis ouem, lucumq; reuises. Lucretius libro quinto. Et nigrae maestant pecudes, et ignibus diui. Accius erigona. Quod uiam me suis aratenens telis maestasset dea. V arro de uita populi Romani libro primo. Maestatis Iunij et publice et priuatum fatua pultem dijs maestatis. Maestare est magis augere. Virgilius libro nono. Maeste noua uirtute puer. Cicero Thul libro primo. Maeste uirtute. Accius opeo. Lem. Pota, ut dixi maeste his, armisq; maeste uirtute patris. Lucilius satyrarum libro quinto. Maeste inquam uirtute simulq; his uerbis esto. Turpilium boeontibus. Maeste uirtute esto. Pacuuius duloreste. Maeste esto uirtute, operaq; omneq; approbo. Marcus Tullius de Re Publica. ferunt laudibus, maestant honoribus. Maestare malo afficere significat. Plautus amph. At ego certe cruce, et cruciatu maestabo, exi foras masti gra. Idem aulularia. Do date maestantem malo, et damno uiros. Neuius Gallinaria. Maestato te misse. Virgilius uerbis maestat uilam in sortuito. Pomponius pracone posteriore, ad te dii omnes cum consilio calne maestassint malo. Accius Epigono maneas adhiante exilio maeste pelopis externis. et Ennius telepho. Qui illum dii, deaeq; magno maestassint malo. Afranius priuigno. Afulixi pene peristi, dijs te maestassint malo. Modicum in consuetudine paucillum uolumus significare. Modicum ueteres moderatum, et commodum dicit uoluit. Plautus bacchidibus. Quibus ingens in animo uibile est modicum, et sine uerilitate. Idem Persa. Modica et modeste est melius uitam uiuere, et milite modice sapio. Ennius hecuba. Quae tibi in concubio uerecunde, et modice morem gerit. Accius bacchis. Agite modico gradu iacet. et nifus leuis. Turpilium demurgo. Ego sedepol docta dico.

mulier uolet sibi summam amicitiam esse indulgentem, & diu-
tinum modice, atq; parca eius serui ad cupidines. Mar. Tullius
de Rep libro secundo. Statue esse optime constitutam Rempu-
licam ex tribus generibus illis regali, & optimata, & popula-
ri confusa modice, nec punianda irruet animum immanem, ac
ferum. Varro πρὸ τῆς ἡσυχίας. Sapiens & bonum ferre po-
test modice, & malum fortiter, ac leuiter. Varro Titihono.
πρὸ τῆς ἡσυχίας. Si multum lust, modice ambis. Sallustius inqur-
thino bello. Animus belli ingens domi modicus libidinis, &
diuitiarum uictor. Mitis est tranquillus, & lenis. Virgil.
liu libro octauo. Mitis ut in marem stagni, placidaq; palu-
dis. Lucretius libro xxx. Et illud quoq; mite malum, blan-
dum, atq; dolosum. Mar. Tullius in Hortensio. Aut Theopom-
po acris, aut Thophrasto mitius inueniri potest? Mitis est ma-
nus. Plautus milite. Mitissime quidem fistibus. Virgilius bu-
colias. sunt nobis mitia poma. Turpilius India. Misero mihi
mitigabat sandalio caput. Pacuuius duloreste. Nec grandiri
frugum factum posse, nec miterere. Marcus Tullius de Rep. li-
bro quarto. Cumq; autumnus terras ad concipiendas fruges pa-
tesceret, hyeme ad concipiendas relaxarit, a fistula maturi-
tate alia mitigauerit, alia torruerit. Idem de senectute. Facit
per sepe ipsa sibi audientiam deserti senis compta, & mitis ora-
tio. Mater est, quae quoduis animal partu edit. Virgilius
georgorum libro quarto. Mater Cyrene mater. Matrem ue-
teres etiam nutricem dia uolunt. Plautus murechmis. Ita
forma simili pueri, ut mater sua non internosse posset, quae
mamam dabat, neq; adeo mater ipsa, quae illos pepererat.
Virgilius aeneidos libro octauo. Et lambere matrem Impau-
dos, id est nurricem. Merum est solum. Terentius phor.
Nihil habet nisi spem meram. Varro τὸ πρὸς τὴν ἀσπίδα
πρὸ τῆς ἀσπίδος. Liberos parare cui necesse sit, non est me-
rum, nec tu adepol quid simulas tuis. Plautus asinaria. Au-
rum, atq; argenti merum est, fixus hic apud nos est ani-
mus tuus clauo cupidinis. Varro sesquiuulsi. Diogenem po-
stea pallium solum habuisse, & habere vlysem meram te-
nitiam, pileum ideo non habere. Idem eudemonibus. Tu non
in sanis, quo tibi uino corpus corrupis mero. Merum synce-
rum. Pomponius Pisatoribus. Nescio quid non est hoc me-
rum, quod hic plorat. Varro marapore. Eodem coniecit me-
ra miracula, nescio quae. Cicero de orato. libro secundo. Ec-
ce tibi exortus est Isocrates magister istorum omnium, cuius e-
ludo tanquam ex quo Troiano meri principes exierunt.
Meret meretur. Virgilius libro decimo. qualem meruit
Ballanta remitto. Et libro quarto. Si bene quid de te merui.
Marcus Tullius ad Casarem iuniorum libro secundo. Quem
perisse ita de Rep. merentem consullem doleo. Lucretius libro
xxx. Publica lege ut mereas, praesto est tibi quaestor. Varro eu-
demonibus. quia plus inquit merere debet, in quo est uirtus.
Maeret rursus dolet. Virgilius aeneidos lib. quarto. Sola domo
maeret uacua. Meret militat. Lucretius satyr. libro xy. Dum
miles hybernas, ac meret tersa ex aetate quasi annos. Idem li-
bro xi. Annos hic erat tam plures miles hyberna nobiscum
meret. Virgilius libro quinto. merui quoq; sepe furores Com-
pressi. Varro de uita populi Romani libro tertio. Qui in exer-
citu donati essent, & equo publico mererent. Meret humili-
mum, & sordidissimum quaestum capit. Varro rerum huma-
narum libro xx. Qui in ordine erat, is aet militare merebat,
& ob mercedem laborem uel infamiam corporis locat. Lualius
libro primo. & mercede meret religiones. Varro Agatho-
ne, duloreste. Qui merita hominem, & seruum facit, unde, et
mercenarius, & meretricis dicuntur. Idem eudemonibus, pri-
mum iste, qui meret se fertur uicinos. Medicamentum

est, quo homines, uel animalia caetera curantur. Marcus Tul-
lius de offi. libro tertio. Si quis medicamentum cupiam dederit
ad aquam intercatem. Medicamentum rursus uenenum, ut gra-
ce φάρμακον, uel producta eius uerbi prima syllaba,
quod apud medos uenefica sine plurimi, secundum Virgilium
geor. libro secundo. Media fert tresfests sucos, tardumq; sapa-
rem Felias mali. & in sequentibus. Pocula si quando saue. in
fecere nouerca. Misericordiamq; herbas. Varro πρὸ τῆς ἡσυχίας.
& querit ibidem ab Annibale, cur biberit medica-
mentum, quia Romanus inquit me Prusides tradere uolebat.
Minutum est, ut sapius, breue. Minutum est obscurum,
& scrupulosum, ut a graecis dicitur λεπτόμετρον. Cicero
de finibus bonorum, & malorum libro primo. Ecce autem
mali minuti, & angust, & omnia semper desperantes, aut
maleuoli, inuidi, diffiales. luasiq; maledici monstruosi.
Malignum significat consuetudine maleuolum. Malignum
obscurum. Virgilius libro sexto. Quale per incertam lunam
sub luce maligna. Est iter in syluis. Malignum graue, minus
ferax. Virgil. georg. libro secundo. Diffiales primum terra,
collesq; maligni. Moliri est facere. Virgilius aeneidos libro
primo. Molirine moram, & ueniendi exposcere causas. Idem
Res dura, & regni nouitas me talia cogunt Moliri. Marcus
Tullius philipp. Quem nihil aliud agere, nihil moliri, nisi ne-
cem ciuium, atq; impetum ciuitatis uidere. Idem de senectute.
Iners non sit, uerum etiam sit operosa, & semper agens ali-
quid, & moliens. Moliri retinere morari, ac repigrare. Cae-
us Perigamo. Itaq; quod lentiale me mobilitat moror molitur
metu. Lucretius libro septimo. Mutilamur, molimur, subduca-
mur. Moliri extruere dictum a molibus. Virgilius aeneidos libro
primo. Moliriq; artem, & manibus subuolere saxa. Actius
Philoctete. Vbi horrifera & soni stridor gelidas molitur ni-
ues. Vnde demoliri dictum est destruere. Marcus Tullius de
offi. libro primo. Hanc scaurus demolitus accessionem adiuu-
xit adibus. Cassius hemina de censoribus libro secundo. Et
iam aurea in capitolio signa, quae erant demoluntur. Marcus
Tullius de offi. libro tertio. Demoliri ea, quorum altitud offe-
ceret auspicis. Molle est non durum. Virgilius libro octa-
uo. Mollibus e stratis opera ad fabrilis surgit. Idem georg.
libro secundo. Quid nemora aethiopyum molli canentia lanae
Molle recens, nouum. Virgilius Bucolicis. sunt nobis mitia po-
ma, Castaneae molles. Molle opportunum. Virgilius aeneidos
libro quarto. Sola uiri molles aditus, & tempora noras. Idem
& quae mollissima fandi Tempora. Molle leue, contemendum.
Virgilius georgorum libro tertio tua Mecenas haud mollia
iussa. Marcus Tullius de senectute. Quod ferendum est molli-
ter sapienti. Molle non arduum, nec erectum. Virgilius buoli-
cis. quae se subducere colles incipiunt, molliq; iugum dimitte-
re cliuo. Molle dulce, iucundum. Virgilius georgorum libro
secundo. Mollesq; sub arbore somni. Marcus Tullius de legibus
libro secundo. In animos teneros, atq; molles insuere, quam
uarios canendi somnos. Idem de senectute. omnes abstuleris
senectutis molestias, sed etiam effeceris mollem ac iucundam
senectutem. Molle placidum. Acaus teleph. Nisi pariter na-
uem in fugam tradunt subter saxa ad leuam, qua mons mol-
liebat mare. Marcus Tullius de senectute, & Annibalem in-
ueniliter exultantem patientia sua mollebat. Mirari si-
gnificat nouo aliquo obstupescere. Virgilius aeneidos libro pri-
mo. At tificumq; manus inter se, operumq; laborem Miratur.
Mirari delectari, accedi. Virg. geor. lib. iii. Seu q; olympiace
miratus praemia palmae Pasce equos. Mirari mentiri. Virgil.
lib. iij. Ille operu custos illu admiratur, & omnes circumstant.
Micare est fortiri digitis. M. Tul. de offi. lib. iij. Dignum esse
dicunt,

dicunt, qui cum in tenebris micat, & eos quas ipse quasi sorte,
aut mendo uictus alteri cedit. Varro Parmenone. Micand-
um erit cum in graeco, utrum ego illius numerum, an ille meum
sequatur. Micare per uices sine ordina mouere. Virgil. geor. lib.
iij. in auribus, & tremis artus. Idem lib. x. semianumq; mi-
cane digiti ferrumq; reiractant. & geor. li. iij. & linguis ma-
cat ore trifulcis. Lucretius lib. xxx. Omnia tumendo mucro ui-
deas feruente mare. Micare fulgere. Virg. an. lib. i. micat igni-
bus aether. & lib. ij. Ardentes clypeos, atq; aera micantia cer-
no. Mittere manifestum habet significationem. Virgil. libro
iij. Mittitur & magni Venus Diomedis ad urbem. & Geor-
iij. in salus utrunq; gregem, atq; in pasua mittere. & mitte
in Verrem pecuaria primus. Mittere est excludere. Virgili-
en. lib. i. maestumq; timorem Mitite. Sifenna hist. lib. iij. Multi-
rem missa fide, ac pietate propter amoris nefarij libidinem ex-
titi se. Mittere. Virgil. bucolias. Hoc illi (quod nec bene uertat)
mitimus haedos. Mittere omittere. Terentius adelphis. Hera
lachrymas mitte. Virgil. lib. xi. Mitto ea, quae miris bellando
exhausta sub altis. Lucret. lib. xxx. Hoc missum face illomet
uere libenter. Mar. Tullius de offi. lib. tertio. Maniliu missum
factum temporibus, uel insurandum ualebat. Plautus aulu-
laria. Iam scrutari mitto, redde huc. Mandare significa-
tionem habet notam. Virgilius libro iij. Multa patri man-
data dabat portanda. Mandare commendare. Virgilius an-
libro tertio. furtim mandar at alendum Threicio regi. M. Tul-
lius de offi. libro secundo. Dein scriptis non ea, quae nunc sed
actiones nostras mandauerimus, ut sepe fecimus. Maturu
dicitur celer. Virgilius aeneidos libro primo. Maturate fugā re-
gū; haec dicit uestro. Acaus menalippo. Est res aliqua praesen-
te his prius mature, instituit. Mar. Tullius de offi. lib. tertio. Ve-
nit ipse mature saluum nullum uidet. Varro endymionibus.
Qui ut uigilarem matura cepisti. in eo retinueris. Maturum
grauē sapiens. Virgilius libro quinto. Hoc Helymus facis hoc
qui maurus Aestes. Mar. Tullius de senectute. Tam constantis
aetati, & senectutis maturitas. Maturum mite, coctum. Vir-
gilius Bucolicis. Triste lupus stabulis, maturis frugibus imbres.
Varro endymionibus. Discumbimus sati, dominus maturo ouo
ad caena comatit. Metus dicitur, sicuti plerumq; timor. Vir-
gilius libro sexto. Et metus, & male suada famer. Metus reli-
go. Virgilius libro septimo. Sacra comae, multosq; metu serua-
ta per annos. Manere est loco insistere. Virgilius libro dea-
mo. manet imperterritus ipse Hostem magnanimum opperiens.
Mar. Tullius in Verrem. Qui iudicia manere apud ordinem
senatorium uolunt. Idem de offi. Cyrillum quendam suaden-
tem, ut in urbem manerent. Manere immnere, debere. Virgil-
ius libro septimo. te Turne nefas, te triste manebit Supplicium.
Mar. Tullius philipp. libro xij. Sin autem me aliud factum ma-
net. Manere expectare. Terentius Eunuch. Quam mox ir-
ruimus, mane, Omnia prius, experiri consilio, quam armis
sapientem deat. Manet, in heret, infixum est. Virgilius aenei-
libro primo. manet alta mente repostum. Plautus asinaria.
Vale, aliquanto amplius ualerem, si hic maneres. Mon-
strum dicitur horrenda magnitudo. Virgilius aeneidos lib. ij.
Monstrum horrendum ingens. Monstrum monstrationem.
Virgilius aeneidos libro tertio. Monstra deum refero.
Maculosum sordidum immundum. Lucretius libro xxx.
Haec maculosus cum uestibus afficit ipse. Maculosum est uari-
um. Virgilius aeneidos libro primo. Suaeinctam pharetra,
& maculose tegmine Lyncis. Macula turpitudine. Mar. Tullius
in Verrem actione. ij. Cuius ut adolescentiae maculas ignomi-
niasq; praetercam. Lucretius libro xxx. Quem scis scire tuas
omnes maculasq; notusq;. Macula in retibus plaga. M.

Tullius de supplicij in Verrem actione. ij. Reticulumq; ad
nares sibi admouebat tenuissimo lino, minutis maculis, ple-
num rose. Metiri est transire. Lucretius libro xxx.
Vir mare metitur magnum fluctibus tradidit. Virgilius geor-
georum libro quarto. Et iuncto bipedum cursu metitur equo-
rum. Manica dicitur uestium. Virgilius libro xi. Et
tunica manicas, & habent redimicula mitrae. Manica, qui-
bus manus uincuntur. Lucretius libro xxx. Si laqueus, mani-
cas, pedias mens irretita est. Virgilius aeneidos libro secundo.
manicas atq; areta leuari Vincula iubet Priamus. Plautus asi-
naria. Vbi manus manicae complexae sunt. Maestum tri-
ste, miserandum. Virgilius aeneidos libro secundo. & maestas
expromere uoces. Lucretius libro xxix. Cohibet & domina
maestas se Albinus. Maestum enectum fame. Lucret. lib. xxix.
Ventrem alienum maestum fouere ex molito ordeo, ut cata-
plasma. Mutare derelinquere. Lucretius libro xxij.
Mibi quidem non persuadetur publice ut mutem meos.
Mutare transire. Lucretius libro xxvij. Doctior caeteris isa
samitis mutes aliquo tecum sacra facta. Mutare aliud pro
alio accipere. Lucretius libro xxvij. Publicanus uero ut Asiae fi-
am scripturarius pro Lucretio, id ego nolo & in uno hoc no mu-
to omnia. Mouere manifestum est, quam habeat signifi-
cationem. Mouere excludere. Mar. Tullius de offi. libro tertio.
At qui quodam quasi ueneno perficiat, ut ueros haeredes mo-
ueat, in eorum locum ipse succedat. Meditari est discere
perdocteri. Plautus amph. Prius ipse mecum etiam uolo hic
meditari, si hoc pro hoc loquar. Meditari ex cogitare. Terentius
andria. Venit meditatatus alicunde ex solo loco.

N

Obile ad dignitatem generis refertur. Sal-
lustius Catilina, nobili genere natus fuit.
Nobilis dicitur & notus. M. Tul. de offi. li-
ij. Testis est Phalaris, cuius est praeter cae-
teros nobilitate crudelitas. Lucretius satyr.
li. iij. Phryne nobilis ille ubi amatorem in
probius quem. Varro πρὸ τῆς ἡσυχίας. Tum contumelia aequi-
lente apud alta litora oriris, ac nobilis omnibus reuices. Actus
Diomede. Me Argos referam, nam hic fuit nobilis, necni co-
gnoscat noto. Teren. Heauton mea est potius magnifica, sum-
ptuosa, nobilis. Vir. lib. iij. Est locus, Italiae medius sub monti-
bus altis Nobilis. Mar. Tul. in Verrem actione. ij. Oppidum est
in Hellepoto Lampfacum, id in primis Asiae prouinciae claru,
& nobile. Lucretius lib. xxix. Tum illud e piphoni, quod etiam
tum nobile est, unde nobilitarent notificarent dictum est. Ti-
tinnius. Praeue magis, quae fame obiectarent, ne eam malefa-
ctus nobilitarent. Acaus thelephona, is demum miser est, cuius
nobilitas miserias debilitat. Pacuuius duloreste. Hicne is est,
quem fame gratia ante omnes nobilitat uiros? Numerum
ordinem. M. Tul. de deorum natura. lib. ij. Nihil est enim ut ora-
tionem numero moueri possit sine consilio, in quo nihil est teme-
rarium. Vir. an. lib. iij. Degerit in numerum. Numero signo-
Acaus anomaio. Numero te expurgasti. Idem antiqua. Ne istum
numerum amittas subitum oblatum. Turpilus Demetrio Num-
quam nimis numero quenq; uidi scire, quam factio est opus.
Idem Lydia. Ego interim in turba foras subduxi, cu hac me na-
quis ad numero mihi uidebat currere, Varro πρὸ τῆς ἡσυχίας.
Quid puer rogasset, & petasatus capite amuisset, ac discedens
numero uenire ait adolescere. Afranius priuigno. Numero inepti
primis assam terriculam aduersarij. Plau. amph. Numero
mhi in mentem fuit. Varro Cato, uel de liberis educandis. Vt

qui contra celeriter erat nati ferè munerarijs pammuebant, quàm qui cito facturum quis se ostendere volebat, dicebat mero id fore, quod etiam in partu precabatur numeri, & quæ deam solent indigere etiã pontificis. Numeros modos. Virg. Bucolicis. numeros memini, si uerba tenerem, Mar. Tul. de offic. lib. iij. Perfectum, atq; absolutum est, et, ut idem dicit, omnes numeros habet. Niti est conari sub onere. Virg. geor. lib. iij. Post ualido nitens sub pondere fagus axis Instrepat. Cicero thuf. lib. ij. Tum illud, quod Sisyphus uersat saxum sudas, nitens do, neq; proficit hili. Niti silytum esse. Lucili. lib. xxij. Summus niti nature opibus. at ego contra, ut dissimilis siem Niti est in cubere. Virg. lib. yi. Ille, uides, pura iuuenis qui nititur ha- sta, Niti rursum ambulare. Pacu. peribea. Ardua per loca a gressa, ac trepidante gradu nititur. Virg. en. lib. ij. Pressit hu- ma nitens. Varro præjo parato. Contra coactus feruus larratu canis ferur bisulas unguis nitens humo. Niti uolare. Virgilius ene. lib. iij. Hic primum paribus nitens Cyllenius alis Constitit. Nare est nature. Virg. lib. iij. Et flumium uiculis inmarct Chlœlia ruptis. Nare rursum uolare. Virg. geor. lib. iij. Hinc ubi iam emissum caueis ad sidera cœli Nare per æstatem li- quida suspexeris agmen. Natari iteru trepidare. Virg. geor. lib. iij. conditq; natantia lumina somnus. Neassitudo pro necessitas. Sallustius Iugurthæ bello. Et iã ante Iugurthæ filia Boccho nupserat. Verum etiam necessitudo, quæ etiam timidos, fortes facit. Idem in eodem. Coactus rerum necessi- tudine, statuit armis certare. Varro modio. Assu uinum, asse pulmentarium sedeat, quo natura arrigatur, non necessitudo. Sifenna hist. lib. iij. Id me neq; metu neq; calamitatis necessitudi- ne inductum facere. Necessitas uis quadam, quæ alterum cogere inuitens potest, ut plerumq; Necessitas affinitas, unde et hoc iure conuenit necessarii appellatur. C. Cæsar, cum Plau- tiam suadet rogationem, equidem mihi uideor pro nostra neces- sitate non labore, non opéra, non industria desuisse. Nomen est proprium uocabulû singulorum. Virgilius lib. yi. cui nomina mille, mille nocendi artes. Et ut, Nomen auti referens Priamus. Nomen decus, dignitas. Virg. en. lib. ij. Amulsumq; huma- ris caput Et sine nomine corpus. Nomen etiã debitum dicitur. Nota dicitur probum. Lucilius lib. xxx. Quæ scis scire tuas omnes maculasq; notas. Nota signû. Virgilius geor. libro iij. Continuôq; notas. Et nomina gentis inruunt. Nota distin- ctio. Virgilius libro y. Cœruleæ cui terga notæ. Nudum cõsue- tudine sine tegmine dicitur. Virg. libro. v. Nudatusq; humeros oleo perfusa nescit. Nudû insepultum. Virgilius libro quinto. Nudus in ignota Palinure iaculis arena.

o Captus impeditus, ut græca dicitur dyo- los. idest uacius non est. Plau. amph. Herus Amphitryo occupatus. Cic. thuf. lib. i. Ut si occupati profuimus aliquid ciui- bus nostris, profuimus etiam si possimus, otiosi. Occupare est proprie præuenire. Ci- cero thuf. lib. v. Quod idem me ioribus etiam uerbis Metro- dorus occupauit. Titinius ueluterna. Ergo occupa foras exire, ut præsit linteam. Virg. lib. xij. Et uenienti Ebyso, plagamq; ferenti Occupat os flammis. Acius euryface. Quæ admodum impetum occupemus facere uliro in regem fidem per eos Et nã st clamor regem, aut ferre ab regna occupo puerum. Turpi- lius Trasylone. Cesso occupare Et me in colloquium confer- re horum? Annus Hectoris Iustis. Hectori summa armatus eduit in foras, castriq; castra uliro iam ferre occupat. Paciu

us duloreste. Is quis est? qui tunc si tu illum occupas, leto dabis. Varro ephhebo πρὸ ἰμμορῖς. Crede mihi plures do- minos ferui comedere, quàm canis, quod si A. Etæon occupasset, Et ipse prius suos canes comedisset, Et non negasset saltatori- bus in theatro fieret. Idem eudemonibus. Prius quàm respon- derem foris nescio quis occupat res indicare. Occupare deti- nere. Plautus epidico. Atq; id non dicit, occupatum tibi erit ar- genum. Paciuus atalantæ. Super setis agere, ne in mare ani- mum occupes. M. Tul. de offi. lib. i. Et in ea funditus delenda oc- cupati sunt, Et fuerunt. Virg. lib. geor. lib. iij. maniosq; iacimè Occupat. Varro eudemonibus. Cum in eo esset occupare, atq; in schola curaret. ut scribit scantius homo per dionysia. Occupare etiam inuenire tenere, uel possidere. Plautus erinumo. Familiam optimam occupauit. M. Tul. in Hortensio, Et Pau- lû Marcelli occupauit. Virg. en. lib. yi. Occupat Aeneas adi- tum custode sepulto. M. Tul. philipp. xij. Agri lucani possessio- nes occupauit. Occupare collocare. Pomponius piferibus. Quæ uerè a meam nulla deinde uictoria tam græca ueræ- de ilico curauit ui occupare. Mar. Tul. in y erre actione. I. Præ- terea pecunias occupauerat apud populos, Et syngraphas fecerat. Opinio est fama. Mar. Tul. ad Cæsarem iuniorè lib. i. Erat opinio bona de Plauto bona de Lepido. Opinio suspicio. Varro eudemonibus. Qui omnes me bimatram agitare cla- mitantes, opinionè mihi insania meâ confirmant. Acius eu- rysace. Opinio factum est, quato minus stuprem educabant, tanto ueremur magis eos esse. M. Tul. de offi. lib. iij. Qui pri- mû hac natura coheretia opinione distaxissim. Opinio spes, opinatio. M. Tul. ad Cæsarem iuniorè. Post hac quod uoles a me fieri scripto, uincam opinionem tuam. Idem de offi. lib. ij. Opinionem afferunt populo eorum similes fore, quos sibi de- legerint ad imitandum. Varro eudemonibus. Sic ad uos citi- us opinionibus uertit abudus miser deadi. Sifenna hist. lib. iij. Popedius opinione frustrata. Obscœnum est immuncum. Virg. en. lib. iij. Obscœnas pelage ferro sadare uolueres. M. Tul. de offi. lib. i. Alterna libero quidem, si rerum turfitudini adhibetur uerborû obscœnitas. Varro agathone. Pueri obscœ- nis uerbis nouæ nuptiæ aureis restaurant. Obscœnum uita- bile. Virg. en. lib. iij. Obscœnamq; famem, quæ prima pericu- la uitæ. Idem xij. ne me terrete timentem Obscœne uolueres. Ac- cius asyanacte. Hunc dicitur pinè regionum fac, ac desisset exer- citû morari, nec me ab dominatione marceretur obscœno homi- ne. Cicero thuf. lib. ij. Vna Et obscœnas uoluntates, de quibus multa ab illis habetur oratio. Obscœnum significat maledicim. Acius anomao. Vos ite acutum, atq; opere magno edicite p urbem, ut omnes, qui arcana, astumq; accolunt ciues, omnibus faustis augustam adhibent fauentiam, ore obscœna dicta segre- gent. Lucilius libro. xxix. Deum rixa uertat uerba obscœna. Obitus significat mors, uel occasus. Virg. geor. lib. i. Nec fru- stra signorum obitus specularum, Et ortus. Obitus rursum ad uentus. Acius antigna, At at, nisi me fallit in obitu sonitus. Turpilus epicleros. Equus est, qui interrumpit sermonem me- um obitu suo? Omen dicitur auspiciam prosperum. Virg. ge- or. lib. iij. Omne, quo firmans animum, sic incipit ipsa. Omen significat aduersa. Virg. lib. xij. Ne ue omne tanto persequere. Olim trinam habet significationem temporum. præteriti Virg. buo. Meos olim si fistula dicat amares. Olim temporis futuri. Virg. en. lib. i. Hunc tu olim cœlo spolijs orientis onu- stum Accipies secura. Lucilius satyr. lib. xix. Sic tu illos fructus queras aduersa hycme olim, quæ uti possis hæc delictare do- mine. Turpilus Philopatro. Deinde cum ad te redierit res olim post mortem patris. Afranius suspecta Non amato- rem defensore per eum uolet.

Optare est precibus aliquid à dijs postulare. Virgilius eni- lib. yi. Et reor, Et siquid ueri mens augurat, opto. Optare elige- re. Lucilius satyrarum lib. xix. Aurum uis hominem habeas, hominem quid ad aurum? qua re (ut dicimus) non uideo hic gd nam magno opere optem. Sallustius historiæ libro. iij. Atq; eum cupio laudatum accensum, quæ præmiorum spes, quibus cum optauisset, ire iubet. Virg. en. lib. iij. Optauitq; locum regno. Mar. Tul. de offic. lib. i. Quæq; maiori parti pulcherri- ma uideantur, ea maxime optant. Ter. Eunuchos. Hoc si effec- ris, quoduis præmium à me optato. Varro marcapore. Et Dio- genes qui a nicos, qui ab Alexandro poste iussus optare, quid uel- les se facturum. Offendere est percutere. Turpilus pa- traterusa. Caput ut offendit ad limen pol. Lucilius libro. xxix. Crux lapide nihil est, credam si te offenderit. Varro marcapo- re. Dein mittit uirile uerterum in flumen, offendit bucam lo- lunio. Offendere ledere. Mar. Tul. de supplicijs libro tertio. Cum iste cum pallio purpureo, pariq; tunica uersatur in con- uicijs cum mulieribus, non offendebantur homines in eo, neq; moleste ferebant. Lucilius libro. xxij. Nam hic quidem redi- tum suû telem portendebant, neq; alia in re ulla offendere. Of- fendere inuenire. Paciuus Iliona. Quos ego ita, ut uolui, offen- do in columis. Afranius homine, ea memoriter cum uenero con- fecta ut offendat. Quadrigratus annali. lib. ij. Inde postquam aliquantum recessit, offendit montem loca munita, resq; omnes habere, quæ militibus opus sunt, ligna, aqua, pabulû. Et Ter. Eunuchos. Offendi adueniens quæda mei loca, atq; ordinis hoitem Mar. Tul. de signis. Quod non dum perfectum templum of- fenderent, neq; ponere potuerunt. Lucilius libro. xxij. Siquid ue- rum inuisitatum, aut tetematium offenderam. Marcus Tul. de Rep. lib. secundo. Sed imitor Architam illum Tarentinum, qui, cum ad uillam uenisset, Et omnia aliter offendisset. Plautus amph. co more expergefactum, adueniens tenebrosum offen- di domum. Varro sexagesimo. Romam regressus, ibi nihil of- fendi, quod ante annos quinqua ginta, cû primum dormire coe- pi, reliqui. Obscurum est sine lumine. Virg. geor. libro primo. Si nigrum obscuro comprehenderit aëra cornu. Obscurû ignobile. Mar. Tul. de offic. lib. ij. Qui magna sibi proponunt obscuris orti maioribus. Obscurum absconditum, latens. Virg. rano. Vidimus obscuris primum sub uallibus urbem. Obseruare suspicere, magnificare. Mar. Tul. de offi. li. i. sicut aliquo honore, aut imperio affectos obseruare, Et colere debe- mus. Obseruare celare, Et intus tegere. Plautus aulula. Vbi is obiit mortem, qui mihi id aurum credidit, coepi obseruare. Obseruare cognoscere. Virg. en. lib. ij. Et uestigia retro Ob- seruata sequor per noctem. Obseruare curiose, Et suspiciter ar- cum aspicere. Plautus aulul. Oculos ego istos improbe effodi- am tibi, ne me obseruare possis, quid rerum geram. Obserua- re captare. Virgilius geor. libro. iij. quos durus arator Obser- uans nido implumens detraxit. Lucilius lib. xxij. Quod si obseruas hominem, qui pro commodo. Et regno gaudeat. Ter- andria. Perterrescãas Datum, obserues filium quid agit. Orator significatione manifesta est. Oratores legatos. Virg. lius en. lib. xi. entum oratores prima de gente latina, ire pla- cet. Occurrere dicitur obuuium fieri. Virg. ene. libro. yi. Hic illi occurrit Tydeus. Occurrere subuenire, commouere. Mar. Tul. de supplicijs. Occurrere illa ratio. Offerre inuenire. Lucilius libro. xxij. Homines ipsi hanc sibi molestiam uultro, atq; erumnam offerunt, ducunt uxores. Offerre af- ferre. Lucilius lib. xxix. Vt nunc hac re mihi opem, atq; auxi- lium offeras. Offerre ostendere. Vir. en. li. yi. strictamq; adem uenientibus offeret. Obducere aperire. Lucilius libro xxix. Vos interea lumen auferte, atq; aulæa obducite. Obducite

re tegere. Virgilius bucolicis obducit pascha iunco. Ora- re est precibus postere. Mar. Tul. Verrinarum in diuinatione. Rogare, Et orare, ne eos supplices aspernetur. orare agere. M. Tul. de offi. lib. iij. Vt ueram amici causam esse malit, ut oran- de litis tempus, quoad per leges liceat, accommodet. Oppi- doualde. Plautus amph. Oppido interij obsecro hercle quam- nus, Et quam ualidus est. Oppetere occupare, mori. Virg. lius en. lib. i. Quæ ante ora patrû Troicæ sub manibus altis Contigit oppetere. oppetere inadere. Plautus Asinaria. Atq; illa uiua uiuus ut pestem oppetas. Obesum pro uberi, Et crasso sepius ponitur. Virg. geor. lib. iij. Argutumq; caput, breuis alius, obesaq; terga. Obesum gracile, Et exile. Næuius carmi- ne. Corpore, pectoreq; undiq; obeso, ac merito exeso tardi in- genio senis.

P

ROPRIVM. Diuturnum. Sifenna histo- riarum libro tertio. Tum subito tacuit, atque metu, Et suspicione propriam capere non po- terat quietem. Proprium est suû inuisitatusq; Virg. libro yij. Hunc mihi da proprium uir- go sata nocte laborem. Varro caprino prælio. Nam uirtutem propriam mortalibus facit, cætera promiscue uoluit communia habere. Proprium significat rursum perpetuum. Sifenna histo- riarum libro quarto. V ictoribus proprie spem, uictis aduersæ fortunæ maiorem formidinem obiecit. Plautus cistellaria. Atq; illum amatorem tibi proprium suatum in uita. Virgilius lib- sexto. propria hæc si dona suffens. Idem libro tertio. Da pro- priam Tymbræe domum. Ter. andria. Ego deorum uitam pro- pterea sempiternam arbitror, quod uoluptates, eorum propriae sunt. Acius armorum iudicio. Nam non facile sine deum ope- ra propria humana sunt bona. Idem Medea. Fors dominatur, neq; uita ulli propria in uita est. Lucilius satyrarum lib. xij. Cætera contemnit, Et in usura omnia ponit non magna. pro- prium uero nihil neminem habere. M. Tullius de Rep. lib. iij. Et noster Plato, magis etiam quàm Lycurgus, omnia qui pror- sus iubet esse communia, nequis cuius propriam, aut suam rem ullam adyere. Afranius uapisco. Dû tibi dem propria quæ- cunq; exoptes bona. Lucilius lib. xxij. cum sciam nihil esse in- uita proprium mortali datum, Præuertere præterire. Virg. en. lib. iij. uolueremq; fuga præuertitur Hebrum. Præ- uertit, uocat. Plautus amph. Ibi me in clamat Alcmena, iam ea res horrore afficit, herilis præuertit metus, acurro, ut sciam, qd uelit. Præuertere iterum significat antepone. Plautus in eo- dem, illuc redendum est mihi, ne me uxorem præuertisse di- cat pæa repu. Promittere est polliceri. Virgilius eneida- dos. libro secundo Promissu uoluerem, Et uerbis odia aspera mo- ui. Mar. Tul. ad Cæsarem iuniorè. Promissa tua memoria te- neas. Promittere etiam significat ad magnitudinem nutrire. Plautus rudete. Capillum promissam optimum est, incipiamq; ariolari. Virg. en. lib. iij. promissaq; barba. Varro modio. quicquid erant in Græcia coma, promissa, rafa barba, pallia tra- hentes. Protelare est percutere, perturbare. Teren. phor- Ne te iratus suis scuis dicitur protelaret. Sifenna historiæ libro tertio. Romanos impetu suo protelant prolectus per se- quuntur. Protelare rursum adimare. Lucilius satyrarum lib- sexto. Quæ neq; lucanis oriundi montibus tauri Ducere prote- lo ualidis ceruicibus possent. Idem lib. xij. Hunc iugum malorum protelo ducere centum. Non possunt. Cato originum libro. y. Sed protelo trini boues unum aratrum ducunt. Varro Cato, uel de liberis educandis. Remotissimum ad disendum formido, ac ni- mis timor, Et omnis perturbatio animi contra delectatio pro-

telo ad discendum. Protelare etiam excludere. Turpilium. Le-
minis. Propter peccatum paucillimum indignissime patria protela-
tum esse senectus patris. Sisenna historiatarum libro quarto. Dux
cohorte de subsidio procedunt, atque equites protelant.

Prodere significat de ferre. Virgilius en. lib. ij. Prodere uoce
sua que quam, aut apponere morti. Prodere rursus differre, uel
excludere. Virgilius aeneidos libro primo.

Nos tua progenies, caeli quibus annuis arcam,
Nauibus (insandum) amissis, unius ob iram,
Produntur, atque italis longe distinguunt oris.

Lucretius satyr. lib. y. Possis ne elabi an prodenda dies? Teren-
tia. A liquor saltem usque prodat dies. Prodere etiam pro-
tendere uel edere. Virgilius en. lib. iij. Italiam regeret, genus
alto a sanguine teucris prodere. Mar. Tul. de supplicijs in Ver-
rem. Iussi magnis ad memoriam, prosperitatemque prodenda. Et
de senectute. Non accipere modo haec a maioribus uoluerunt,
sed etiam posteris prodere. Periculum est saluus discrim-

men. Virgil. en. libro tertio. Obsecramusque famem, que prima
pericula uitae, Lucretius lib. xxix. Adde alios omnes meo pericu-
lo ex ordine periculum experimentum. Sisenna historiatarum
libro quarto. Periculantur tormenta, ac tela, multaque genera ma-
chinamentorum. Mar. Tul. de Rep. libro tertio. Sed ut ipsis, seu
animum periculantur, seu uident quid se putent esse facturos.
Ter. Eunuchus. Fac periculum in literis. Mar. Tul. de deorum
natura libro. i. Sicut ex quibusdam stirpibus, et herbis, quo-
rum utilitatem longinquum temporis usum, et periculatione perce-
pimus. Lucretius lib. xxix. Cuius si in periculo feceris periculum.
Plautus amph. Periclitatus sum animum tuum. Sallustius Ca-
tilina bello. Tunc uero periculo, atque negotijs compertum est.

periculosum maius, et uehementius. Mar. Tul. de officijs lib. i.
Gravioribus autem morbis periculosas curationes, et anapi-
tes adhibere coguntur. Presum subtile. Mar. Tul. in Hor-
tensio. Quis te autem est, aut fuit unquam in periculis re-
bus, in definiendis, in explanandis pressior? Presum onustum,
grauatum. Virgil. geor. lib. i. Cui presae cum iam portum teti-
gerat carinae puppibus. Premere de fodere. Virgilius libro
x. sulcumque sibi premat ipsa carina. Premere claudere. Virgil-
ius lib. xi. pressitue oculos, aut uulnera laui. Veste tegens. Pre-
mere insequi, fugare. Virgilius en. libro primo. Hac fugerent
Et ad, premeret troiana inuentus. Premere, urgere. Virgilius
geor. lib. iij. Ingentem clamore premes ad reita ceruicem. Et li-
bro sexto. Faunusque premunt te iussa parentis. Premere signifi-
cat inuicem cum pondere. Virgil. geor. lib. quarto. Et spumantia
cogere pressis Mellis fauis. Idem en. lib. x. Et leuo pressit pede
talia fauis Exanimem rapiens immania pondere baltei. Preme-
re rursus refrenare, uel cohibere. Virgilius aeneidos libro. i.
Imperio premit, ac uinculis, et carcere frenat. Idem Et preme-
re, et laxas sciret dare iussus habenas. Item lib. ix. Sic memo-
rat, uocemque premit. Premere regere. Virgilius lib. ix. Caniti-
em caelea premimus. Et libro. xi. Quos Simois premat ille ui-
ros. Varro modio. Capitis coronae uacatis linei face ut langore
flatili uiridis premit. Premere etiam remouere, uel excandere.
Virgil. geor. libro. i. Et ruis opaca Falce premis umbram. Pre-
mere, occidere. Virgil. lib. xi. Armigerumque remi premit. Preme-
re aduersari. Virgilius libro. x. Numina nulla premunt, mor-
tali urgemur ab hoste Mortales. Premere calcare. Virgil. aenei-
dos libro. ij. ueluti qui sentibus anguem Pressit humi nitens.
Premere deponere. Virgilius geor. lib. ij. Quod superest, que-
cumque premes uirgulta per agros. Pretium poena exiti-
um. Lucretius Achille. Si malos imitabor, tum pretium pro noxa
dabit. Pretium dicitur, quod re empti datur. Virgilius en. lib.
quarto. Urbem Exigiam pretio posuit. Ter. Eunuchus. Pretium

speras, ilico produat, ac uendit. M. Tul. Verrinarum actione. ij.
Et parens pretium pro sepultura liberum posceret. Luc. li. xxvij.
Nec par uocat ullo pretio. Pretium pro premio. Sallustius Iugur-
tha bello. uicium in senatu pars illa, que non pretium aut gra-
tiam anteferebat. Naeuius Dane. Quia, ut quisque est meritis,
praesens pretium pro factis ferat. Teren. andria. Quod habui
summum pretium persoluit tibi. Virgilius en. libro. y. Et pal-
mae pretium uictoribus. Lucretius lib. xxx. Cuius uultu, ac facie
ludis, ac sermonibus nostris uirginis hoc pretium, atque huc
reddemus honorem.

10 Patululum est crux. Sallustius hi-
storiatarum libro quarto. In quibus notissimus quisque et malo de-
pendens uerberabatur, aut immutato corpore improbi pati-
bulo eminent affigebatur. Patibulum sera, qua hostia obelu-
ditur, quod hac remota ualuae patiant. Titinius fillonibus.
Si quisquam hodie praeter hanc postquam nostrum pepulerit,
patibulo hoc ei caput de fringam. Petere significat postare. Vir-
gilius en. lib. iij. Mittitur et magni uenulus Diomedis ad ur-
bem, qui petit auxilium. Lucretius lib. xxvi. Ferri tantum, si ro-
get me, non dem quantum auri petit. Petere commemorare. Vir-
gilius en. lib. iij. Quid causas petis ex alto? Petere percutere,
ferire. Virgil. bucolias. Iam cornu petit, et pedibus qui spargit
arenam. Petere appetere. Virgil. lib. iij. non magis petiuit Con-
iugis infusus gremio per membra soporem. Petere sequi. Vir-
gilius lib. y. Quem petit et summis annixus uiribus urget.
Lucretius lib. xxij. rerum expiatorum mittam miserum men-
dicum petam. Petere abducere. Virgilius libro. yi. Tartarum
ille manu custodem in uincula petuit. Petere inquirere. Vir-
gilius lib. iij. Euandrum petimus. Petere cupere, appetere. Vir-
gilius geor. libro. ij. pulchramque petunt per uulnera mortem.

20 Lucretius lib. xxvi. Sim autem hoc uident bona semper petere sa-
pientem, et putant. Petere eligere. Virgil. geor. libro quarto.
Principio sedes apibus, statimque petenda. Petere obtinere. Virgil.
en. libro primo. que proxima litura cursu Contendunt pete-
re. Petere manere, expectare. Virgil. lib. iij. Troianos haec
monstra petunt. Petere tenere. Virgil. en. lib. i. Summissi peti-
mus terram, et uox fertur ad aures. Propter significat
eius causa. Virgil. en. libro quarto. Te propter libycae gentes,
nomadumque tyranni Odere. propter alia cuius rei causa. Var-
ro sesquialysse. propter iuxta. Virgilius geor. libro. iij. Et ui-
ridi in campo templum de marmore ponam. Propter aquam.

30 Varro Cato uel de liberis educandis. At testatus est fortunam,
propter cuius aram mea hostia erat casa, id quod postea uirum
esse. Ter. adelphis. Nimmium istuc abiisti hic propter hunc assi-
ste. Marcus Tul. de senectute. Sic adolescentia uoluptates pro-
pter inueniens magis fortasse letatur, sed delectatur etiam senec-
tus procul eas aspiciens. Idem de Rep. lib. i. Eum quodque ut salu-
tuit propter Tuberonem iussit assidere. Varro sesquialysse.
Quod Minerva propter est, et id significare eum propter do-
ctrinam. Idem eudemomibus. Propter ea forticum situm erat
dolum. Sisenna historiatarum libro tertio. Partem cohortium pro-
pter mare collocat in litore. Ponere est deponere. Virgil-
ius en. lib. i. porumque ferocia Peni Corda uolente deo. Ponere
consumere continere. Mar. Tul. de officijs libro. ij. Mirenturque
in ea tantum me operae, et temporis ponere. Ponere constituere.
Virgilius geor. lib. iij. templum de marmore ponam. Pone-
re obseruare. Virgil. geor. lib. iij. Aut parco sale contingam, hie
miquis reponunt. Et en. lib. i. manet alta mente repositum Iudi-
cium Paridis. Ponere desinere. Virgilius lib. iij. cum uenti
posuere, omnisque repente resedit elatus. Pernix significat
celer. Virgilius geor. lib. iij. Talis et ipse inbam ceruice effudit
equina Coniugis aduentu pernix Saturnus. Lucretius lib. xxvij.
Fuimus pernicis aeternum id nobis sperantes fore. Pernix per-

40

50

60

seuerans. Virgilius geor. libro. iij. Et inter dura iacet pernix
in strato saxa cubili. Pullum est etatis nouella. Virgil-
ius geor. lib. iij. Continuo pecoris generosi pullus in aruis. Pul-
lum non album. Virgilius geor. lib. iij. R eijce, ne maculis insu-
set ueller a pullis. Titus Lucretius uestis pulia pro pure ampla.
Mar. Tul. de signis, in hac officina partem diei cum tunica pul-
la, et pallio solebat sedere. Varro sesquialysse. ubi munde Phae-
bi ueste pulla candidi modeste amictus pascunt peccore.

Plaga sunt uerbera. Virgil. geor. libro tertio. Plagasque perem-
pto Tonfa per integram soluntur uiscera pellem. Mar. Tul. de
supplicijs plagas confectum dico a lictoribus tuus pater ante
oculos tuos concidisse. Plaga uulnera. Virgilius libro. xij. Et ue-
nienti Ebijs plagamque ferenti Occupat os flammis. Idem geor.
libro. iij. Multa gemens ignominiam, plagasque superbi victo-
ris. Mar. Tul. de supplicijs. Atque etiam ipsi adolescentes cum
Sextio de plagis, et de uno illo ictu loquebantur. Plaga spatium
immensum. Virgilius aeneidos lib. i. Aetheria quos lapsa pla-
ga Iouis ales aperto Turbatat caelo. Varro lege meniadis ad
meniadis admirante, quod sereno inde tenuisset oculis caeli ri-
uari plagas. Plaga sunt retia, quibus capta implantur. Vir-
gil. en. libro octauo. Retia rara plaga. Mar. Tul. de offic. lib.
tertio. sunt ne igitur insidia tendere plagas, etiam si exatatur
rus non sis? Plaga spatium amplissimum uel caeli, uel agri. Vir-
gilius geor. lib. iij. in medio dirimit plaga solis iniqui. Plaga
rursum ma rite retiales. Virgil. en. lib. iij. Retia rara plaga,
latouenabula ferro Massilij querrunt equites. Plaga aliquan-
do pars lecti, aliquando amnis. Pacuius atalantae. Et si metuo
pietate plaga palam, ut sit plaga, que nunc dicitur cluuum.
Varro prometho. Ebrietas lectis, et plagis sigillatis. Afrani-
us. Palam scito Demea, et plagulam de lecto pellis dimitte or-
dine. Putare colligere conferre. Plautus aulul. Cur putatur
ratio cum argentario. Putare dicitur purgare, et reficere. Virgil-
ius geor. libro. ij. fuxiisque putant. Putare aptare. Titinius
fullonibus. Da pensam lanam, qui non reddet tempore puta-
tam recte facit, ut multetis malo. Putare animo disputare. Vir-
gili. en. lib. yi. Multa putans, sortemque animo miseratus iniqua.
Ennius Thyeste. Ibi quid agat secum cogites, parat, putat. Cae-
lius exule. Non haec putas, non haec in corde uersantur tibi.
Plautus amph. Quo id malum pacto potest, nam mecum argu-
mentis puta. Putare aestimare. Teren. andria. Recte putas. Mar.
Tullius epistolis ad Caesarem lib. ij. Quod sapientes homines,
ac boni putant. Lucretius lib. xxix. Perge amabo, ac si potes fa-
ce, dignam me ut uobis putem. Piare dicitur impiare, con-
taminare. Virgilius libro sexto. Distulit in seram commissa pia-
cula mortem. Piare expiare, purificare. Virgilius libro sexto.
Duc nigras pecudes ea prima piacula sunt. Piare andere, con-
secrare. Virgil. lib. yij. Prodigijs acti caelestibus ossa piabunt.
Passum perpassum. Virgil. en. lib. i. O passi grauiora. Passum
dicitur genus liquoris, quod est uua passa cogitur. Virgilius ge-
or. lib. ij. Et Passu psabia utilior. Passum dispersum solum.
Virgil. en. libro. i. Crinibus Iliades passis. Teren. phor. Capil-
lus passus, nudus per ipsa horrida. Caecilius aristoteli. heri
uero proxi exisse eum expassum domi. Passum extensum pa-
tens, unde et passus dicitur, quod gressibus mutis pedes pa-
tescunt. Ennius annali. lib. x. Aegro corde, comis passis late pal-
mus pater, passis palmis ait pro patentibus, et extensis. Naeui-
us ephigonia. Passu uel hoc uianum aquilone hortum fer fo-
ras. Parcere est ueniam dare. Virgilius lib. yi. Parcere sub-
iectis, et debellare superbos. Lucretius libro. xxx. Quam uos
faciant socij, cum parcere possint Parcere seruare. Virgilius li-
bro. x. Argenti, atque auri memoras que multa talenta Natis par-
ce uis. Lucretius lib. xxvij. Parcat illi maius, qui possit, qui fidem

70

80

90

100

110

esse eximent. Pax significatiam habet notam. Virgil. libro
yij. Pax mihi pacis erit dextram tetigisse iyranni. Pax uenia.
Virgilius en. lib. iij. Sed uotis, precibusque inuenit exposcere pa-
cem. Pax propitiatio. Virgilius en. lib. iij. Exorat pacem diuum.
Praestare facere. Mar. Tul. de officijs libro. iij. Emptorem inde-
mem damno praestari oportere. Praestare dicitur consuetudine
beneficium dare. Praestare exhibere. Mar. Tul. ad Caesarem iu-
niorem libro secundo. Tu si meam fidem praestiteris, quod con-
fido te esse facturum. Praestare antecellere. Virgilius lib. xij.
O praestans animi inuenis. Sallustius Catilina bello Omnes
homines, qui student sese praestare caeteris animantibus. Ter-
Eunuchus. Dij immortales homo homini quid praestat. M. Tull.
in Verrem. Sicaliens nimirum illi non ingenio solum his pa-
tronis, sed fortuna etiam praestiterunt. Lucretius libro. xxvij.
Si facies praestat facie, si corpore corpus. M. Tul. de offi. libro. ij.
Quid enim est per deos immortales optabilis sapientia? quod
praestabilis? Et in Hortensio. Itaque nec in philosophia cuiquam
cessit, et uita grauitate praestitit. Varro quinquatribus. An
hoc praestat hero filius Diogene. Praestat utile est. Virgili. ene-
libro tertio. Praestat trinacry metas lostrare Pachyni. Lucretius
libro. xxx. Vt peccidem tu asinumque, ut denique nasci praestite-
rit. Mar. Tullius de senectute. Ne uos quidem Titi Pontij centu-
rionis habetis, uum idcirco ille est praestantior uobis?

120

130

140

150

160

170

proiectus in antro. Proiectum longe iactum, extensum. Mar. Tul. de signis. sed quod erat in huiusmodi loco, atq; ita proiecta in altum. Virgilius aeneidos libro tertio. proiecta q; saxa Pachyni Radimus. Marcus Tul. de Rep. lib. ij. Iustitia foras expectat, et proiecta tota est, atq; eminent. Et de orat. libro. iij. brachium proiecitur, quasi quoddam telum orationis. Proiectum subtrahitur. Mar. Tul. philippicarum lib. quarto. Quid hoc, sicut facit clam te ex urbe proieceris. Praestringere obtenebrare. Plautus milite glorioso. Praestringat oculos anem in aae hostibus. Praestringere, attingere. Mar. Tul. de signis. Ignoscite, rei magnitudo me breuiter praestringere atrocitatem criminis non sinit. Praestringere radere. Mar. Tul. philippicarum libro tertio. Cuius quidem uomere portam Capuae penes praestrinxisti. Poscere accipere. Varro Parmenone. In argumentis Caecilius poscit palmam, in ethesim Terentius, in sermonibus Plautus Poscere significat petere. Virgilius lib. xij. Poscit equos, gaudetq; uicinis ante ora frementis. Plautus aulul. Vbi siquid poscas usq; ad rabim poscas prius. Varro in de orat. Non sub tuijs applaudes, et ab aratro posses astrictam coronam. Poscere prouocare. Virgilius libro. iij. Aut acrem dubites in praelia poscere Turnum. Mar. Tul. prima et secunda actio in Verrem. Poscunt maioribus oculis. Poscere aduersari Virgil. lib. y. equidem sic poscere mentes. Tandudum, et frustra cerno te tendere contra. Proferrere, palam facere Lucilius lib. xxxij. Proferrat ergo iam noster ordo scelera, quae in se admiserit. Proferrere protendere. Mar. Tul. de Rep. libro tertio. sapientia iubet proferrere opes, amplificare diuitias. Penetrare cum in ingredi, sicuti plerumq; Penetrare exire prouipere. Plautus trinumo. Quo illic homo fortasse penetravit adibus. Pariter ex aequo. Nauius decuma. quid profanari modo si eret mensis in aede, ut pariter distertiam. Afranius abducta. distartiantur patris bona pariter. Pariter conuenienter. Titinius praelia. Ne tu istum aedepol inedia extulisti pariter, ut dignus fuit. Pariter similiter. Afranius homine. Tibi in uraq; parte pollet, et pariter potest. Pacuuius nira. Pariter te esse erga illum uideo, ut illum te erga scio. Plautus aulul. Is ex se hunc reliquit, qui hic habitat, filium pariter moratum, ut pater, atq; uuius eius fuit. Posteri us dicitur tardius uel secundo. Posteri minus. Plautus Asinaria. Posteri istuc dicit, quam credo tibi. Postulare intelligitur aperitissime quam habeat significationem, ut est poscere. Teren. andria. Alios mores postulat, de hinc postulo et si aequum est, te oro Daue. Postulare uelle. Plautus Asinaria. Vbi pieum pietatem, si isto more morata tibi postule placere mater mihi quo pacto praecipis? Idem aulul. Nam qui heri ex sententia seruire seruus postulat. Paret obsequitur. Virgil. aeneidos. Paret amor dictus cara genitricis. Paret uidetur, ostenditur. Virgilius lib. x. Cui pecudum fibrae, caeli cui sidera parent. Portenta diuina, quae aliquid portendant, ut sepe. Portenta inania quaedam, et irridenda. Cicero Thuse. libro. i. Aut quid negotij est haec poetarum et pictorum portenta conuincere? Protinus ubi quicq; lectum est contra usum intellectus communis, quo statim significare creditur, postum inuenitur, ut sit protinus porro, ac sine intermissione, continuoq; uictum Tenus eius significationem confirmat aduerbij. Virgilius namq; in quocunq; loco posuit protinus, sub hoc sensu intellegendum reliquit. Et quoniam nonnulli uictum pro eo, quod protinus est, protinam uel protinus conuertunt, exempla de his necessaria decerpenda sunt. Afranius epistola commissa. Tum protinis recta donum digredimur. Plautus astruata. Dare pedibus protinam sese ab his regionibus. Idem curculio ne praepositione addita. Officium ubi prospexi exinde melior

10

20

30

40

50

60

protenam dedi quasi in longam fugam. Nauius colae. Vbi uidi ex animabiliter timidus pedibus protinam me dedi. i. pedibus longus fugi. V arro etiam de lingua latina lib. yi. uel protinam, uel protinus continuatione, uel praeterita, uel futura longudinis diat, et tamen, quoniam (ut mihi uidetur) potest eius aduerbij enuntiatio uaria significatione eius mutata pro locis, exemplis, testibus designanda est. Protinus insequenter deinceps. Virgil. geor. libro quarto. Protinus aeri mellis caelestia dona Exequar. Et in an. Protinus Antaeum. Et Lucam prima agmina Turni Persequitur. Et protinus Orsilochum, et Buten duo maxima teucrum Corpora. Et, protinus aeriis fata cum abscondimus arces. Protinus ingit, et continue. Sifenna historiarum libro primo. Nocte consumpta postero die per incertas uias Eferriam, inde Romam protinus profugerant. Idem libro quarto. Castra de Pania conuertit in montes, ut crebro ferulis protinus procedendo possit intra fines Aesculapioru peruenire. Tubero historiarum lib. i. Siquid a parentibus acceptum protinus antiquae memoriae tradiderunt. Virgil. libro. x. Huic frater subit Alcanor, fratremq; ruentem sustentat dextra traiecto missa lacerto. Protinus hasti fugit, seruatiq; cruenta tenorem. Idem, Mos erat hesperio in Latio, quem protinus urbes Albanae coluere sacrum. Et aeneidos libro tertio. Haec loca ui quondam, et uasta conuulsa ruina (Tanentum aui longinqua ualde mutare uetustas) Desluisse ferunt, cum protinus uraq; tellus Vna foret. Et libro octauo. Felix si protinus illum Aequassit nocti ludum, in lucemq; tulisset. Protinus statim. Virgilius aeneidos libro quarto. Protinus ad regem cursum detorquet Hiarbam. Protinus longe porro. Virgilius libro septimo. Cornuq; recituro Tartaream intendit uocem, qua protinus omne Intonusit nemus, et syluae infornere profunda. Idem lib. iij. Nam memini Hesione uisentem regna sororis Laomedontiadem Priamum Salamina petentem Protinus Arcadiae gelidos inuisere finers. Protinus ualde. Virgilius bucolias. En ipse capellas Protinus aegr ago, hanc etiam uix Tityre duco. Vt sit animo, et corpore ualde aegr, aut si aliud enuntiat, refertur ad illud, ut sit longe porro ago. Ad ipsum haec tenus licet ut praepositionem accepit, et ut praepositionem uariet, tamen maxima finemq; terminumq; designat. Virgilius geor. libro secundo. Haec tenus aruorum cultus, et sidera caeli. Idem libro. xi. laterum tenus hispida nanti Frons hominem praefert. Idem libro. ij. capulo tenus abdidit enssem. Idem geor. libro. iij. Et Crurum tenus ameno palearia pendens. Idem an. lib. iij. et pulchro pectore uirgo Pubetenus. Parumper, ut sepe, interim, et paruo tempore. Parumper cito, et uelociter. Virgilius libro sexto. Pulsusq; parumper Corde dolor, tristis gaudet cognomine terra. Ennius Annalium libro primo. Te nunc senecta precor Venus, et genitrix patris nostri, Vt me de caelo uisus cognata parumper. Idem eodem. Inde tuetur ibi lupus foemina conspiciat amens. In campo celeri passu premens parumper. Coniugat in syluam sese.

10

20

30

40

50

60

EST ARE Dicitur superesse. Teren. andria. Refat Chremes, qui mihi exoradus est. Mar. Tul. de senectute. Nec cum aequalibus solum, qui pauci admodum resant, sed cum uestra etiam aetate. Virgilius an. li. ij. Aut quid iam misero mihi deniq; refat? Refare resistere. Virg. an. libro. iij. Hoc solum nomen quoniam de coniuge refat. Mar. Tul. de finibus bonorum, et malorum. Nullam quarentes uoluptatem stici refant. Religio est deorum cultura. Virg. ane. libro septimo. Religione patrum multos seruata per annos. Religosos quoq; dies infames, uel infansus libro. undecimo commentariorum grammaticoru Nigidius appellauit. Mar. Tul. ad Atticum. Non maiores nostri festiorem diem esse uoluerunt alienis pugnae, quam urbis captae, quod hoc malum ex illo, itaq; aliter religiosos etiam nunc dies, aliter in uulgu. Religio metus, uel solitudo. Varro an. lib. i. Non fit thesaurus non auro pectus solum, non avaris demunt animis curas, ac religiones Per sarum montes, non avaria diuites Crassi. Lucretius libro primo. Humana ante oculos faede cum uita iaceret In terris oppressa graui sub religione. Virgil. libro octauo. Iam tum religio pauidos terrebat agrestes Dira loci. Teren. andria. Dignus es cum tua religione hac odio, nodum in stirpo quaeris. Lucilius lib. xxxij. A mo uertente dies tetri miseri, ac religiosi. Mar. Tul. de offi. libro secundo. Item est habendum religioni nocentem aliquando modo nefarium, impiumq; defendere. Rarum consuetudine infrequens significat. Virgilius an. libro. ix. Quae rara est aces, interlucetq; corona. Marcus Tul. de offi. libro. i. Si ad hoc genus castigandi raro, inuicq; ueniamus. Rarum electum. Virg. geor. libro quarto. Hic rarum tamen in dumis holus. Ruere est decipi. Mar. Tul. de offi. lib. iij. Si haec non ex tempore patitur ruere, et per uenditorem in maximam fraudem incurrere Ruere significat cadere. Virgilius an. lib. ij. ruit alto a culmine Troia. M. Tul. de supplicis. Quae cum cadunt nemo est, qui intelligat ruere illam Remp. Ruere effandi. Virgilius libro sexto. Vnde ruit totidem uoces responsa sibyllae. Idem geor. lib. iij. ruit arduus aether. Ruere irruere sine cautela. Virgilius lib. x. Quo morituro ruis, maiorq; uiribus audes? Lucilius lib. xxx. Ruis haec, et colligis omnia furum. Ruere eruere, leuare, Virgil. lib. xi. et confusa ruebant ossa foetis. Idem aeneidos libro primo. totumq; a sedibus imis Vna enruisq; notusq; ruunt. Ruere diruere, complanare. Virg. geor. libro. i. Quid dicam iacto qui semine cum minus arua Insequitur, cumulosq; ruit male pinguis arenae. Teren. adelphis. Cateros ruere, agerem, raperem, runderem, et profererem. Ruere, erigere, extollere. Virgilius geor. libro. ij. et ruit arua Ad caelum picea crassus caligine nubem. Idem an. lib. ij. Verritur interea caelum, et ruit oceano nox. Ruere diuidere. Virgil. an. libro. i. et spumas salis ere ruebant. Rigidum, frigidum. Virgilius geor. lib. ij. Tellurem borea rigidam spirante moueri. Rigidum, erectum. Virgilius bucolias. tunc rigidas mutare cacumina quercus. Idem geor. lib. i. Et carnae rigidum falces formantur in ense. Rigidum durum. Virgilius geor. lib. ij. uetisq; rigescunt Inducae, caduntq; se aribus humida uina. Relatum dicitur perlatum, dictum. Mar. Tul. ad Caesarem iuniorum libro primo. Sed haec uidebitur, cum legati responsa renulerunt. Relatum conuersum. Virgilius lib. xi. Multa dies, uariisq; labor mutabilis aui Retulit in melius. Reddere reponere. Plautus mustel. Tempestas uenit, confringit tegulas, imbricesq; ibi dominus indiligens reddere alias neuult. Reddere dicitur acceptum restitue-

re. Teren. phor. Siquis quid reddit magna habenda est gratia. Reddere facere. Lucilius libro. xxix. Pluteos excutit, tectiq; et testudines reddet. Reddere aduehi. Virg. an. libro. yi. Redditus his primum terris. Reddere exponere, et dare. Plautus aulul. Tibi ego rationem reddam simulorum seges? Rem sunt naua es pedes, sicuti plerumq;. Virgilius libro. y. quam deinde Cloathus Consequitur melior remis, sed ponderis pinus Tarda tenet. Referre reantere. Virgilius bucolias. Cogere donec onus stabulis, numerumq; referre iussit. Referre ascribere. Varro eumenidibus. Forset de carnunt, ut existimatio nomen meum in sanorum numerum referat. Referre perferre, in diare. Virgilius an. lib. ij. referes ergo haec, et nuntius ibis Pelidae genitori. Lucilius lib. xxxij. Quod is intelligebat posse haud paucos retuli. Referre ostendere. Lucretius lib. i. Vnde refert nobis uictor quid possit oriri Quid nequeat. Referre reuocare. Virgil. lib. xi. Ille pedem referens, et inutilis, inq; ligatos Caedebat. Mar. Tul. de signis. Cum iam satis perspexisse uideretur, tollere incipiunt, ut referrent. Idem de offi. libro. ij. Vt eo, unde digressa est, referat. Plautus Asinaria. Quo magis te in altum capeffis, aestus te in portum refert. Referre reddere. Virgilius libro octauo. O mihi praeteritos referat si Iuppiter annos, Quales era. Lucilius lib. xxxix. Quod te inuromisi gratia referat mihi. Rimari dicitur scrutari, quaerere. Virgil. libro. xi. et partes rimatur apertus. Idem libro septimo. Quod cuiq; reperit Rimanti telum ira facit. Pacuuius Atalanta. Cum in cultus peruestigans intrinare sinus. Accius Ilione. Aut stagnorum humorem rimarem loca. Varro lege mania. Adm rantes quod sereno lumine conuissit oculis, caeli rimari plagas. Rimari expleri. Virgilius libro. yi. rimariq; oculis, habitaq; sub alto Pectore. Rimari inhabitare. Virgilius geor. lib. i. Dulcibus in stagnis rimantur prata cassi. Rumpere significatiam habet manifestam. Virg. libro. yij. Rumpimus inuite tua uincula, ut plerumq;. Rumpere defatigare. Ter. Ecyra. Vt me ambulando rumpere. Afranius epistola. Ego miserrari si clandestino rumpier. Lucilius lib. xxx. Quae quondam populi oris aures pectora rumpit. Idem libro. xxvij. Contempit cum me ruperint summa omnia fecerim. Rumpere discurrere. Virg. bucolias. Frigidus in pratis cantando rumpi tur angus. Rumpere retentum proferre, diu tacita dicere. Virgilius libro. x. quid me alta silentia cogis Rumpere? Teren. Eum nucho. Iam me rumpere hoc nihil licet gaudium? Rumpere inueroire. Idem in eadem. Cesso huc introrumpere. Rogare poscere. Lucilius lib. xxxij. Ferri tantum, si roget me, non dem, quantum auri petat, si se tubit. cisi quoque a me, quae roget non impetret. Plautus Asinaria. Spectandus ne cui nam illum det, neq; roget. Rogare dicitur deprecari, poscere. Mar. Tul. in Verenis in diminutione. Rogare, et orare ne eos supplices aspernaret. Virgilius aeneidos libro primo. litusq; rogamus Innocuum. Rogare quaerere, suscitari. Mar. Tul. ad Caesarem iuniorum libro primo. Rogatip sum, quae admodum ego cum Arimini acciperim. Teren. andria. A caedo. ad pedissquas, quae sit rogo. Rogare insinuere. Mar. Tul. philippicarum libro. ij. Ego ad eam belli auilis causam attuli, ego leges perniciosas rogauit. Lucilius libro. xxxij. Consilium patriae, legumq; oriundus rogator. Remissum letum. Mar. Tul. de orat. Quis unquam leges praeter hunc traicias penes amice, tristis remisse. Remissum significat concessum. Virgilius li. x. Manibus, et cineri, siqua est cura, remittit. Remissum missum. Lucilius libro. xxix. Cohibet domi maestas se Albius repudium, quod filiae remisit. Remittere delectare. Mar. Tul. in Hortensio. Quare enim non quibus intendam animum rebus, sed quibus relaxem, ac remissum tam. Idem de senect. sed tamen est senis sermo getus, ac remissus.

10

20

30

40

50

60

Secare dicitur exa'eye. Virgilius libro octavo. qualis Nereia Clotho, Et Galatea fecant spumantem pectore potum. Secare sequi, unde et sectatores bonorum factores dicti sunt. Virgilius libro decimo. Quae cuius est fortuna hodie, qua gressu fecit spem. Squalidum sicuti plerumque, dicitur sordidum. Virgilius aeneidos libro secundo. Squalentem barbam, et concretos sanguine crines. Squalidum fulgens. Virgilius libro decimo. Per iuniam squalentem auro laus haruit apertum.

Sacrum elegans. Terentius andria. Percaestor sacrus puer natus est e Pamphilo. Marcus Tullius in Verrem actione Sicilianum. ut etiam nos, qui rudes harum rerum sumus, intelligere possumus scite facta, et uenuste. Sedet significatio ne habet clarum. Virgilius, Turmus sacrate ualle sedebat. Sedet placeat. Idem quinto. Idque pio sedet. Aenea, probat auctor Aester. Susulit est susum tulit, erexit. Virgilius aeneidos libro secundo. Susulit exutas uinclis ad sidera palmas. Susulit abstulit. Marcus Tullius philipp. libro secundo. Eos, qui regni nomen sustulerunt, deferendo putatis. Virgilius geor. libro primo. Sustulerit fragiles calamos, sylvamque sonantem. Spargere significat distillare. uel guttatum infundere. Virgilius libro xij. spargit rapida uingula rores sanguineos. Idem libro quarto. Spargens humida mella, soporiferumque papauer. Spargere madefacere. Lucretius lib. xix. Latere pendens saxa spargens tabo et sanguine atro. Virgilius spumant aspergine cautes. Spargere separare. Virgilius geor. libro quarto. Discerptum latus iuuenem sparsere per agros. Spargere implere. Virgilius aeneidos libro undecimo. Et iam prima nouo spargebat lumine terras. Signare est designare ostendere. Lucretius libro. xxix. Si Socrates in amore, et in adolescentulis meliore paulo facit signat, nihilque amaret. Signare imprimere. Virgilius in geor. et summo uestigia puluere signent. Signare discernere separare. Lucretius libro xix. Nam ut discrimen non facit, neque signat linea alba.

Sodili significatio manifesta est. Virgilius libro sexto. Solidoque adamantem columen. Solidum continuum iuge. Varro sesequiuulose. Nauius duodecim dum profectum decem annos solidos errasset. Subnixum subditum. Virgilius aeneidos libro secundo. iuuenemque superbum seruitio enixae tulimus. Subnixum enixum. Virgilius aeneidos libro quarto. Meonia mentium mixta, erinemque madentem subnixum rapto potitur. Subnixum sublime, hoc est susum mixtum. Caelius amalius libro primo. Et latini subnixio animo, et uictoria inerti consilium inuenit.

T

Ande significat uix, ut apud Ciceronem. Tandem aliquando. Quirites. Virgilius aeneidos libro tertio. Ergo imperata tandem tellure potiti. Tandem significat tamen. Titinnius gemino. Symphonia odiosum tandem ut moribus placeam uiro.

Tamen significat statim. Plautus uidentem, utinam fortuna nunc ego an thraiana uerter, ut postquam exuissim ex aqua aereum tamen. Virgilius bucolias. Hic haedes depono, tamen uenimus ad urbem. Tamen significat tandem. Pacuius periboea. Tamen obfirmato animo mactat metus. Sallustius historiarum libro tertio. Nam qui enare conati fuerant isti sepe ferramentis nauium, tamen aut uulnerati a suis, aut afflicti undarum uimulatio faede corpore postremo periere. Triste. Virgilius. et pluuio conerisat frigore caelum. Idem bucolias. Triste Lupus stabilis, maturis frugibus imbres. Terentius Andria,

10

10

30

40

50

60

caue ne te pater triste sentiat. Ter. tristes feneritis inest in uultu, atque in uerbis fides. Triste amarum. Virgilius geor. libro primo. tristisq; lupini. Sustulerit fragiles calamos. Triste max. Virgil. aeneidos libro secundo. Iste adytis hac tristia dicta reportat. Triste graue. Mar. Tullius de R. epu. libro sexto. Quia numero optimatum, et principatum obtulit his uocibus, et grauitatis sua liquit illum tristem, et plenum digutatis somnum. Triste difficile. Marcus Tullius de senectute. Facilius in morbos incidunt adolescentes, grauius egrotant, tristis curantur. Triste nigrum. Virgilius geor. libro tertio. Aut tonsum tristi conuincunt corpus amara. Tristis iratus. A franks epistola. Iactauit sese iactet, mihi erit tristior. id est irator. Idem eadem. Idem natura tristiori paululo. Tristis doctor. Varro trisdite trisdio et si doctus. Illud uero quondam mae, ut ego non metuam fulmen, non aruspicum tristem simul ac dicit non quero. Lucretius lib. xxxij. Adde eodem tristis, ac seuerus philosophus. Trahere per terram ducere. Virgilius aeneidos libro primo. Lora tenens tamen huic ceruicisque comaeque trahuntur per terram. Trahere rursus leuare. Marcus Tullius de decorum natura libro secundo. Et retere, qui fossione terram fumare calentem, atque etiam ex pugis iugibus aqua calidam trahit. Plautus amph. Ego illi puto si oaepto, animam omnem intertraxero. Tardum significat pigrum lentum. Virgilius geor. libro primo. Saep oleo tardi costas agitator aselli. Terentius eunuchus. Fatuus est insulfus tardus. Tardum diuinum perseverantem. Virgilius geor. libro secundo. Media fert tristis succos tardumque saporem. Tendere inhabitare, tabernacula, et hospitia ponere. Virgilius aeneidos libro secundo. Hic Dolopum manus, hic seuis tendebat Achilles. Tendere insidiari, deapere dictum, a tendi, aila. Terentius phor. Quia non rete acapitri tenditur, neque miluo. Tendere est proprie laxitatem distendere, et sine rugis facere. Virgilius aeneidos libro tertio. Tendit uela nota. Idem libro sexto. Tendebantque manus ripe ulterius amore. Tendere est dirigere. Virgilius aeneidos libro primo. per tota discrimina rerum Tendimus in Latium. Idem libro secundo. Ad caelum tendens ardentia lumina. Lucretius libro primo. Primum grauis homo mortalis tendere contra Est oculos ausus. Tendere contendere. Virgilius aeneidos libro secundo. Ille simul manibus tendit diuelleret nodos. Idem libro quinto. aequo discrimine Pristis, Centaurusque locum tendunt superare priorem. Turpe est indecorum, informe. Virgilius aeneidos libro sexto. Et metus, et male suada famis, et turpis egestas. Idem geor. libro tertio. scabimque ferat, turpesque podagras. Turpe grande. Virgilius geor. libro tertio. optima toruæ Forma bouis, cui turpe caput. Idem geor. libro quarto. et turpis pascat sub gurgite phoas. Tenuum significat gracile, lentum. Virgilius geor. libro tertio. Et ros in tenera pecori gratissimus herba. Tenuis uehementis. Virgilius geor. libro secundo. tenuisq; lagros Tentatura pedes olim, uincturque linguam. Tenuis infucandum. Virgilius geor. libro secundo. Tenuis ubi argilla, et dumosis calculus aruis. Tenuis tenerum. Marcus Tullius de supplicis in Verrem. Retinulumque sibi ad narens admouebat tenuissimo lino. Tenuis frigidum. Virg. geor. libro primo. Ne tenues pluuie rapidius potentia solis Acrisior. Idem libro tertio. Tum tenues dare rursus aquas. Tenuis paruum exiguum. M. Tul. in Hortensio. Eundem non mediocri pecunia, sed etiam tenui percipere possimus. Virgil. libro quinto. et tenuis Teuerum res eripe leto. Idem geor. lib. i. Ni refugas, tenuisq; piget cognoscere curas. Tenuis scuti est usus, significat comprehendit detinet. Virgilius aeneidos libro quarto. Verum ubi correptum manibus, uinclisque

bus, uinclisque; tenebis. Marcus Tullius in Verrem diuinatione non te, sed hunc librum esse responsurum, quem monitum tuum tenet hic. Tenet inhabitat possidet. Virgilius geor. lib. quarto. que gurgis huius ima tenes. Tenet prohibet. Virgilius geor. libro tertio. Texendae sepes, etiam pecus omne tenendum. Tenet compescit supprimit. Virgilius geor. libro quarto. Tenuisq; huius tria cerberus ora. Tenet tegit. Virg. geor. libro primo. annis abundans Exit, et obducto late tenet omnia limo. Tenet dirigit. Virgilius aeneidos libro primo. Sed nos qui tandem? quibus aut uenistis ab oris? Quo ue tenetis iter? Tenet intelligit, dicit. Terentius andria. Id paues, ne duas illam, tu autem ut duas, rem tenes. Tremere dicitur commoueri, agitari. Virg. lib. xi. cur ante tubam tremor occupat artus. Tremere timere. Virgilius aeneidos libro secundo. Hic aliud maius miseris, multoque tremendum. Plautus, asinaria. Non placet pro monstro est, quando qui sudat tremunt. Trahere consuetudine manifestam habet significationem. Virg. aeneidos libro secundo. altaria ad ipsa irementem Traxit. Trahere dare. Virg. aeneidos libro primo. Partibus aequabat iustus, et forte trahebat. Tentare est exerceri. Virg. geor. libro quarto. Et tentat sese, atque irasci in cornua discit Arboris obnixus truncus. Tentare experiri. Virgilius libro octavo. His freus non legatos, neque prima per artem Tentamenta tui pepigi. Tentare aggredi. Virgilius aeneidos libro secundo. Exemplo tentanda iuga canit aequora Calchas. Tentare petere, dare. Virgilius aeneidos libro tertio. unde laborum Tentare auxilium iubeat. Terentium uitabile. Mar. Tullius de officiis libro tertio. Postremo haec iam in liberis ciuitatibus reuigandi existunt cupiditates, quibus nihil tritius, nihil foedius exoptari potest. Terentium dicitur illuio sum foetidum. Virgilius aeneidos libro tertio. Tunc vox terentium dixit inter odorem. Idem libro decimo lauit improba teter Ora cruor. Marcus Tullius in Verrem actione. ij. Quam multis istum ingenuis, quam multis matribus familias in illa terra, atque impura legatione uim atulisse existimatis? Lucretius libro. xxx. Quae non spectans spectandi studiose at hominis terri impulsu ingressus. terentium amarum. Lucretius libro quarto. Ac uelut pueris absinthia terra medentes Cum dare conantur. Terentium impium crudele. Mar. Tullius de officiis libro tertio. Promissum potius non faciendum, quam terentium facinus admittendum fuit. Torquere significat inflectere. Virgilius geor. libro secundo. taxi torquentur in arcus. Terentius eunuchus. illud uide os ut sibi pistore carnifex. torquere gyro celeri rotare. Virgilius aeneidos libro primo. ast illam ter fluctus ibidem Torquet agens arcum. Turquere iacere mittere. Virg. libro quinto. In medios telum torsisti primus Achilles. Tueri dicitur seruare custodire. Marcus Tullius epistolarum ad Caesarem libro primo. Vt sciret tuenda maiore cura esse, quae parata sunt. Virgilius libro octavo. Succedunt, uariantque uices quod asque tuendum est. Tueri uidere. Virgilius libro sexto. Exapiunt plausu pauidos, gaudentque tuentes Dardanidae. Pacuius tencro. Quam te post multas tuor tempestates. Tergora dicuntur coria. Virgilius aeneidos libro primo. Tergora diripiunt costis. Terga dorsa. Virgilius libro septimo. hinc raptas fugientibus ingerit hastas In tergum. Lucretius libro. xxxij. Orationem facere copendi postes ad saluum in tergo, et tergo non licet. Tergum scutum. Virgilius libro octavo. et uenit aduersum in tergum fulmonis. Idem libro decimo. Dentibus infrendens, et tergo decutit hastas. Transmittere trahere, derelinquere. Lucretius libro. xxxij. Polemon et amant moriem, et hinc transfudit suam stolam, quam ducunt. Temerarium sicuti plerumque, a temeritate. Teme-

10

20

30

40

50

60

varium metuendum, et sollicitum. Plautus asinaria. Sed quid hoc, quod picus ulmum tundit? haud temerarium est, et in sequentibus. At mihi in mundo sunt uirgae, ut atrienji saureae. Tegetes a tegendo. Varro de re rustica libro primo. Si quae sunt de carnabino iunco palma scirpo, ut funes, restes, tegetes, quae fundo sumi non poterunt. Taleas scissiones lignorum, uel praesegmina Varro dicit de re rustica libro primo. Nam etiam nunc rustica uoce intertaliare dicitur diuidere, uel excidere rannum ex utraque parte aequabiliter praesum, quas alij clabulas, alij taleas appellant.

V

Olare est auium. Virgilius aeneidos libro primo. humilis uolat aequora iuxta. Volare est celeriter currere. Terentius ecyra. Ne frustra illic expectet, uola. Virgilius aeneidos libro quinto. Ecce uolat, calcemque terit iam calce Diotes. Vastum est magnum. Virgilius aeneidos libro tertio. uastumque caua trabe currimus aequor. Vastum horrens, et asperum. Cicero de oratore, Ita multo motus corporis uasti, et agrestes, ut etiam si in genis ualeant, atque arte tamen in oratorum numerum uenire non possunt. Vastum ingens. Virgilius aeneidos libro primo. hic uasto rex Aeolus auro. Vastum ferox. Cicero thusculanis. quae barbara India tollere uastor, aut agrestes.

Ventus est flatus. Virg. aeneidos libro primo. Et mulcere dedit fluctus, et tollere uento. Ventus etiam significat odor. Plautus cistellaria. Ita mustulentus uentus uareis obtigit.

Virtus est fortitudo. Virgilius libro quinto. Tunc pudor incendit uires, et conscia uirtus. Virtus etiam significat auxiliium. Plautus milite. Deu uirtute euntem Hospitio accipere apud me est comitas. Virtus rursus meritum est, et dignitas. Plautus milite. Sicuti mercis pretium pro uirtute, ut ueneat, quae improba est, pro mercis uitio dominum pretio pauperat.

Vesci est edere. Virgilius libro octavo. Vescitur Aeneas simul et eroiana iuuentus. Accius atreo. Ne cum tyrano quisquam epulandi gratia accumbat mensam, aut eandem uescatur dapem. Vesci etiam significat uti. Virgilius aeneidos libro primo. Quae si facta uirum seruant, si uescatur aura Aetheria. Lucretius libro quinto. Quo ue modo genus humanum uariante libello caeperit inter se uesci per nomina rerum. Pacuius chryse. Eugnius qui arte hac uescitur. Idem armoreum iudicio. Qui uiget uescatur armis, ut percipiat praemium. Nonius Maro. exule curistis, tunc uadimoniam suum uestimentum uesceris. Accius armoreum iudicio. Cedit Achilli indutus armis uesci studet, ut ea cuncta optima Achilli induto leuata praestiterit. Idem phoenissis. Num pariter uideor patris uesci praemij. Tullius de finibus bonorum, et malorum libro quinto. Si gerundis negotijs possit orbatu paratissimus uesci uoluptatibus. Vesci iterum uidere. Accius athamente. Prius quam infans esses, facinus oculi uescuntur tui. Velare est operire, unde et preuelare nudare dicitur. Velare rursus ligare. Pomponius panuceatis. Nunc rogas quid fiat restus est bilis ualeat gula.

Vola est media pars manus. Varro et si et traxerit. pleni libri inquam, ubi maneant tapetiorum, quorum in se pulchris nec uola, nec uestigium extat. Idem Varro et si et traxerit. Hae Numma Pompilius fieri si uiderit, sciet suorum institutorum nec uolam, nec uestigium apparere. Vola rursus canum est sub planta.

Vanum leue inane. Virgilius geor. libro primo. sed illos Expectata se gis uanis elusit arifus. Vanum est mendax

Virgilius aeneidos libro primo. Ni frustra augurium vana docere patentes. Sallustius Iugurtha bello. Maauri namum genus. Marcus Tullius de officiis libro primo. Nihil enim proficiunt, nisi admodum mentiantur, nec vero quicquam est turpius vanitate. Idem Thufulanarum libro tertio. Tum ita uarijs imbutur erroribus, ut uanitati ueritas, et opinioni confirmatae natura ipsa cedat. Vanum insidiosum subdolum. Virgilius aeneidos libro secundo. nec si miserum fortuna Simonem. Enxit, uanum etiam mendacemq; improba finget. Vanum obscurum. Virgilius aeneidos libro quarto. Et procul in terram ex oculis euasit auram Marcus Tullius de Republica libro quinto. Ut nostra uero aetas cum Republicam sicut picturam accepisset egregiam. Sed iam euanescentem uetustate. Vanitas significat uastationem. Acaus asyanae. Propter te tot, tenasq; habemus uastitates funerum. Vanitas disertio. Varro prometheo libro primo. Mortales nemo exaudivit, sed late in uolens barathrum inhospitalis campis uastitas. Virgilius libro octauo. Haec ego uasta dabo, et lato te limite duam. Cicero de deorum natura libro secundo. Quid quasi cultores terrae constituti non patiuntur eam, nec immanitate belluarum efferaurum, nec serpium asperitate saltari. Vltimum usu nouissimum dicitur. Virgilius aeneidos libro octauo. Vltimus ille dies bello, gentiq; fuisset. Et Marcus Tullius de senectute. Magis delectatur qui in prima cauea spectat, tamen etiam qui in ultima vltimum primum. Virgilius aeneidos libro septimo. tu sanguinis ultimus auctor. Marcus Tullius de officiis libro primo. Efficiturq; id, quod Pythagoras ultimum in amicitia putauit, ut unus fiat ex pluribus. Idem de finibus bonorum, et malorum libro tertio. Eorum dico, qui summum bonum, quod ultimum appellant, in animo ponent. Vrgere insistere. Lucilius libro. xxvij. Cade hostium, gnato uergere restant, perimus. Quadrigrarius annal. libro quarto. Sed arctas horas duas graui prelio uferunt, deinde in fugam sunt coniecti. Vrgere est premere cogere. Virgilius georg. libro tertio. at Ima Soluumur latera, atq; oculos stupor urget inertes, Versaq; in obnixos uergentur cornua uasto Cum gemitu. Lucilius lib. xxix. urget grauedo saepius culpa tua. Varro antiquitate rerum humanarum. qua mirum fieri uoluit uergitur in unum. Marcus Tullius in Hortensio. Itaq; tunc Democriti manus uergebatur. est enim non magna. Vrgere est tegere. Virgilius georg. libro secundo. Qui saxo super, atq; ingenti ponderis teste uergent. Vrgere accelerare. Virgilius libro nono tibi quam noctes festina, diesq; uergent. Vincere significat superare. Virgilius georg. libro secundo. ubi aera uincere summum, Arboris aut ille iactus potuere sagitta. Vincere exprimere. Virgilius georg. libro tertio. Nec sum animi dubius uerbis ea uincere magnum Quam sit. Vincere animi compotem fieri. Virgilius georg. libro tertio. Illi uictor ego et tyrio conspectus in ostro. Idem libro septimo. In unum uictrix affatur. Verrere dicitur conuertere contorquere. Virgilius libro octauo. Gorgona defecto uertentem lumina collo. Verrere fallere decipere. Virgilius aeneidos libro secundo. Seu uersare dolo seu certe occumbere morti. Verrere mutare. Virgilius aeneidos libro primo. qua te genitor sententi uertis uersat agitat commouet, uoluit Virgilius georg. libro tertio. Quid inuenis, magnum cui uersat in ossibus ignem? Idem aeneidos libro sexto. Nunc fluctus me habet, uersantq; in litore uenti. Vindicare est malefactum defendere. Marcus Tullius de officiis libro tertio. Atq; iste dolo malus et legibus erat uindicatus. Vindicare trahere, liberare. Virgilius aeneidos libro quarto. Grauiusq; ideo bis uim

di. ut armis. Cicero academicorum libro. iij. Aliqua potestas si sit, uindicta se in libertatem. Idem de senectute, et senectus est natura loquax, ne ab omnibus eam uis uideat uindicare. Varro andabatus. Et me Iupiter olympia Minerva Athenis suis multa gotis uindictas. Idem epistolis, latine si te in libertatem uindicare non potes, feres fortunam. Vindicare reuocare. Marcus Tullius ad Caesarem iuniorum libro primo. Quasi si me ad id beneficium acciperes, quo per te me una cum Republica in libertatem uindictassem. Vindicat adsciscit ad se trahit. Marcus Tullius in Hortensio. Deinde uindictas, ut sibi quidem uideatur natura e mo uindictas. Vfus dicitur ab uando. Virgilius georg. libro quarto. Nam neq; erat curijs usus. Vfus dicitur consuetudo. Terentius Heauton. mibi sic est usus, tibi ut opus factu est factu. Vfus opus. Virgilius libro octauo. Arma acri facunda uero, nunc uiribus usus, Nunc manibus rapidis. Vitam manifestum est a uiuendo dictam. Sallustius Catilinae bello, uitam sicuti peregrinantes transiere. Vitae umbras Virgilius libro sexto. Et ni docta comus tenuis sine corpore uitas Admoneat uolitare. Venire claram habet significationem. Virgilius libro sexto. Venisti tandem. Venire imminare. Virgilius libro septimo. Se satis ambobus Teucryq; uenire Latiniq; Verrere est trahere. Virgilius aeneidos libro primo. Quippe ferant rapidi secum, uerrantq; per auras. Verrere ferre percutere. Virgilius aeneidos libro tertio. Anni xi torquent spumas, et caerulea uerrunt. Lucilius libro. xxvij. Quam non solum deuorare se omnia, ac deuerrere. Verrere mundare. Titimius gemina. Verrere aders, abstergere araneas. Lucilius libro. xxvij. Lignum cadat, aders uerrat, ac uapulet. Via est iter. Virgilius aeneidos libro primo. strepitumq; et strata uiarum. Via ratio causa. Virgilius libro decimo. Haec uia sola fuit, qua perdere possis. Terentius Phor. Qua uia istuc facies. Via consuetudo. Terentius Heauton. Sed ui, et uia per uulgata patrum quotidie acufabam. Vestigium dicitur pedum impressio. Virgilius georg. libro tertio. Et gradientis ima uerrit uestigia cauda. Vestigium extrema pars pedis. Virgilius libro quinto. Vestigia primi Albae pedis, frontemq; ostentans arduus albam. Volutari dicitur uolui. Lucilius libro. xxx. Quid tu istuc curas, ubi ego obliuiscar, atq; uoluer. Volutare cogitatione perquirere. Virgilius bucolias. Id quidem ago, et tatus mecum Lyada ipse uoluit. Lucilius libro. xxx. Haec tu me insimulas, non ne ante in corde uoluit. Vis est celer impetus. Lucilius libro. xxvi. Romanus populus uictus ui; speratus praelys. Vis fortitudo. Virgilius aeneidos libro secundo. Instat ui patria Pyrrhus. Idem Auxilioq; leuare uiros, uimq; addere uictis. Vis celeritas. Lucretius libro tertio. Aut quid nam tremulis facere artibus haedi. Consimili in cursu possunt ac fortis equi uis. Vix cum labore. Virgilius aeneidos libro quinto. Vix illum famuli Phegeus Sagarisq; ferebant. Idem georg. libro secundo. Vix humiles apibus castas, roremq; minusstrat Vix statim. Virgilius aeneidos libro secundo. Vix ea fatus erat, gemitu cum talia reddit. Varro enenidibus. Vix uulgas consuit, non persugarum, sed puerorum, atq; anallorum.

NONNVLARVM DICTIONVM IN SIGNIFICATO DIFFERENTIAE.

Vpido, et Amor idem significare uidentur, et est diuersitas. Cupido enim inconsiderate est necessitatis, amor iudicij. Plautus bacchidibus. Cupido te conficit anhe amor. Idem Curculione dixerunt, et uim eiusdem

eiusdem diuersitatis expressit dicens. quod uenit, Cupidoq; imperat, suadetq; amor. Afranius in homine. Amabit sapiens, cupient ceteri. Cupidinem cum foeminino genere dicimus, cupiditatem significamus. Virgilius aeneidos libro sexto. quae uis miseris tam dira cupido? cum masculino, deum ipsum. Plautus meratore. Cupido quantus es. Nauius gymnasioco. Aedepol Cupido cum pusillus sis, nimis multum uales. Inter amare, et diligere hoc interest, quod amare uim habet maiorem, diligere autem est leuius amare. Cicero ad Brutum. Sic igitur facies, et me aut amabis, aut, quo contentus sum, diliges. Et libro primo. Clodius tribunus plebis de signatus ualde me diligit, uel (ut in partibus for dicitur) ualde me amat. Idem ad Dolabellam. Quis erat, qui putaret ad eum amorem, quem erga te habebam, posse aliquid accedere? Tantiu tamē accessit, ut mihi deniq; nunc amare uidear, antea dilexisset. Perire, et interire plurimum differentiae habent, quod perire leuior res est, et habet inuentionis stem et non omnium rerum finem. Plautus captiuus. Qui per uirtutem perit, at non interit. Aleye et educare hoc distans. Aleye est uictu temporali uitam sustentare. Educare autem ad satietatem perpetuam educere. Plautus menachmus. Nam illic homo homines, non aues educat. Acaus andromeda. Alui, educati id facite gratum ut sit seni. Inter tollere, et aufere est diuersitas. Tollere est leuare, et erigere. Aufere legatum transerre. Virgilius libro octauo. Tollite cuncta inquit, ceptosq; auferte labores. Turpilus philopatro. Simul arcum spectat ubi praeter se neminem uidet esse, uelit, auferte, ego clam consequor. Varro sexagesi. Nunc quis patrem decem annoru natus, non modo aufert, sed tollet nisi ueneno? Horrendum, et horridum habent plurimam diuersitatem. Est enim horrendum terribile, et euitabile. Virgilius aeneidos libro tertio. Conalium horrendum. Horridum plerumq; extans, et prominens. Virgilius aeneidos libro quarto. Et glacie riget horrida barba. Plautus pseudulo. Rapillarum horridularum oppressum uile. Acaus. Medea. Vt tristes turbidum toleraret hyemes, mare cum horret fluctibus. Lucilius satyrarum libro xvi. Et hi, quos diuinae producant, et caput unguis horridulum. Marcus Tullius de Republica libro primo. Sed ut ille qui nauiget cum subito mare cepit horrescere. Idem de Republica libro quarto. Horum in seueritate dicitur in horruisse primum ciuitas. Varro epistola ad Caesarem. Interea prope ad occidentem solem horrescit mare. Sifenna hist. libro tertio. Subito mare subhorre, caecosq; fluctus in se prouoluere. Inter meretricem, et prostibulam hoc interest. Meretrix honestioris loci est, et quae stus, Nam meretrices a murendo dictae sunt, quod copiam sui tantummodo noctu facerent. Prostibula, quod ante stabulum stet quae stus diurni, et nocturni causa. Plautus aetel. manifestissime dixerunt. Inero ad bonam meretricem a stare in uia solam, Prostibula sane est. Genitrix a matre hanc habet distantiam, quod genitrix semper quae genuerit nuncupatur. Mater uero aliquando pro nutrice ponitur. Virgilius libro octauo. geminos hu cubera arcum Ludere pendentes pueros, et lambere matrem. Plautus menachmus. Ita forma similis pueri, ut mater sua non internosse posset, quae mamma dabat, neq; adeo mater ipsa, quae illos pepererat. Pudet, et Piget hoc distans. Pudet enim uere eundem est. Piget poenitentiae. Plautus pseudulo. Nimirum id, quod pudet facilius fertur, quam illud quod piget. Non dedisse istum pudet me, quia non accipi piget. Idem trinumo. Pol pudere quam pigere praesent totidem literis. Acaus neoptolemo. Do et pudet quae grauium me, et uero piget. Idem. An pro me Dane quiete adiutem inuenio hortari pu-

det, non prodesse id piget. Turpilus demetrio. Pudet pigetq; mei me. Pacuius dulores. Quid quondam, et mihi piget paternum nomen maternum pudet profari. Sallustius Iugurtha bello. Nam postea quae fecerit incertum habeo pudeat ne, an piget magis differere. Varro parmone. Pudet me tui, et musarum agnoscere, piget currere, et una sequi. Osculum et suauium his intellectibus discernuntur. quod ab ore osculum, suauium a suauitate dicitur. Varro de uita populi Romani. Ideoq; hoc ab ore dicitur osculum non a suauitate, unde suauium, quod simile sit suauitatis. Inter sacrificare, et litare hoc interest. sacrificare est ueniam petere litare est propitiare, et uotum implere. Virgilius aeneidos libro quarto. Tu modo pose deos ueniam sacrusq; litatis. id est impetratis. Plautus poenulo. si hercle istuc unquam factum est, tum me Iupiter faciat, ut semper sacrificem, neq; unquam liem. Expleri et satiare hanc habent differentiam. Expleri est tantummodo plenum esse, satiare supra modum, et abundantiam. Lucretius libro sexto. Deinde animi ingratis naturam pascere semper, atq; explere bonis rebus, satiareq; nunquam. Marcus Tullius de Republica libro sexto. Graues enim dominae cogitationum libidines in finitae quaedam cogunt, atq; imperant, quae quia expleri, nec satiare uillo modo possunt, ad omne facinus impellunt eos, qui illecebris suis inceduntur. Arcus, et arcus hoc distans. Arcus enim suspensus fornix appellatur. Arcus non nisi qui in caelo apparet, quem irim poetae dixerunt. unde et arcuati dicuntur, quibus color, et oculi uirent quasi in arcu similitudinem. Lucretius libro sexto. Tum color in nigris extabat nubibus arcus. Fors, et fortuna hoc distans. Fors est casus temporalis, fortuna dea ipsa. Acaus asyanae. Itera in quibus partibus (namq; audire uolo) si est quem exopto, et quo captus modo, fortuna ne, an forte reperitur. Idem andromeda. Multi in quo mulier animo sibi mala aufere in malis, quibus natura prava magis, quam fors, aut fortuna obsit. Lucilius satyrarum libro xiiij. Cui parilem fortuna locum, si namq; tulit fors. Idem eodem. Aut forte omnino ac fortuna uincere bello, si forte ac tenere omnino quid carsum ad horre. Varro epistola ad Fusium. Dij quae so fors fortuna quantis commoditatibus hunc diem. Ferus, et ferox hanc habent distantiam. Ferus est saeuus, ferox est fortis. Acaus tercio. Non uis nouo dabunt aduena animo audacia in medium propit se se ferox. Sallustius Iugurtha bello. Ille animo ferox negat se toties suum Numidiam pertimescere. Virgilius aeneidos libro secundo. ferus omnia Iupiter arces Transulit. Idem libro quarto, et frena ferox spumantia mandit. Antiquus et Antiquior ut gradu, ita et intellectu distans. Nam antiquum significat uetus. Virgilius georg. libro secundo. Antiquasq; domus auium. Antiquior melior. Varro rerum humanarum libro uigesimo. Neq; idonei ciues aliquid habent antiquius salute communi. Acaus phaenissis abdracontis, Surpe amata exorta tus genere antiquior. Lucilius lib. xiiij. Quin potius uitam degat sedatus quietam quam tu antiquius facere, quam hoc se esse uidearis. Marcus Tul. de amicitia. Hoc quidem est proprium amicitiae, sed antiquior, et pulchrior, et magis a natura profecta. Idem de Republica libro primo. Sed quoniam plurius beneficia continet patria, et est antiquior parens, quam siquis (ut aiunt) curauerit, maior ei profecto, quam parenti debetur gratia. Faustum, et festum his intellectibus discernuntur. etenim faustum quasi a fauendo dicitur, ac per hoc prosperum et propitium. Unde contra infastum minax, et improperum. Festum uero solemniter, laetum, et feriatum. Virgilius aeneidos libro sexto. festusq; dies.

De nomine Phœbi. Terentius, o' faustum & felicem hunc diē.
Cuius, & cuiatis hæc est differentia. Cuius ad personam refertur hominis, cuiatis unde significat. Acius thelepho. Qui neq; cuiatis esset unquam potuimus multi rogantes scire.
Animus, & anima hoc distant. Animus est quo sapimus, anima, qua uiuimus. Actus epigone. Sapiamus animo, fruimur anima, sine animo anima est debilis. Varro andabatis. In reliquo corpore ab hoc fonte diffusa est anima. Hinc animus ad intelligentiam tribuitur.

Vultus & facies hoc distant. Vultus est uoluntas, quæ pro motu animi in facie ostenditur. Facies ipsa oris species. Sallustius in Catilina. Prorsus in facie, uultuq; in uerordia inerat. Lucilius satyrum libro primo. Vultus item ut facies mors ceter morbus uenenum. Marcus Tullius de officijs libro primo. Præclaratq; est æquabilitas in omni uita. Et idem sepe uultus eademq; fons. Sepu, & unguentū hanc habent diuersitatem. Sepum fit ex adipe ruminantium. Lucilius satyrum libro quarto. Tiphone te pulmonibus adirem unguentum excoctum attuli eumenidibus sanctissima erimys.

Murare & murmurare ita discernuntur, quod murmurare hominum sit occulte & depressa uoce loquendum quod celatum uelint. Virgilius libro decimo. Quid fortuna ferat populi sed dicere nullant. Et alibi sicut macti, nullantq; patres. Murmurare autem maioris soni est proximi ad tumultum. Virgilius geor. libro primo. Et resonantia longe Littora miseri, & nemorum increbescere murmur.

Priores, & primores hanc habent diuersitatem. Priores enim comparatiui sunt gradus. Primores summæ quæq; res. Lucilius satyrum libro octauo. Callinæus cū uictor se gallus honeste. Sustulit in digitos, primoresq; erigit unguers. Turpilius demetrius Sandalie innixa digitis primoribus stare. Lucilius satyrum libro. xx. Calphurnij scua lego in Pisonis reprehendi, eduxiq; animam in primoribus naribus. Afranius uopiso. Apage scis cliuim tum animum in naribus primoribus uix pertuli ædepol. Marcus Tullius in Hortensio. Qui illum nescio quid, quod in primoribus habent (ut aiunt) labris. Idem orat. quæ isti rhetores ne primoribus quidem labris attigissent.

Poesis est textus scriptorum, Poëma inuentio parua, quæ pauca uerbis expeditur. Lucilius satyrum libro. iij. Non hæc quid ualeat, quid uel hoc intersiet illud Cognoscis primum hoc quod dicimus esse poëma. Pars est parua poëma. Idem epistola. Idem quæuis non magna poëma est illa. Poësis opus totū, totaq; illa summa est una diuisio, ut annales Ennii, At quæstus unum. Est maius multo est quàm quod dixi ante poëma Quæ propter dico nemo, qui culpam Homerum Perpetuo culpam, neq; quod dixi ante poësim

In uersum unū culpam uerbum enigmata malo cū Var. par menone. Poëma est ætatis in uerbuas idest uerba plura modice in quædam coniecta formā. Itaq; etiam distichon epigrammaton uocant poëma. Poësis est perpetuum argumentum, & rhythmus, ut ilias Homeri, & annales Ennii. Poëticæ est ars earum rerum.

Doctum, & Peritum cum simile uideatur, à Marco Tullio discretum est, ut sit peritum plus quàm quæ doctum, de officijs libro tertio. Itaq; cum sint docti, à peritis desistunt facile sententia. Inter urbem & ciuitatem hoc interest. Vrbs est ædificia, Ciuitas incolæ. Virgilius æneidos libro primo. Vrbs antiqua fuit Ennius thelepho, & Ciuitatem uideo Arguam incendier. Pacuuius atalanta. Sollicito studio obstupida suspensio animo ciuitas. Marcus Tullius de

rep. libro primo. Quam cum locis, manuq; sepsissent eiusmodi conuentionem tectorum oppidum, uel urbem, appellauerunt delubris distinctam spatij communibus, omnis ergo populus, qui est talis cœtus multitudinis, qualem exposui, ciuitas est omnis ciuitas, quæ est constitutio populi, & secundo, quo auctore, & Primæpe uocatur ciuitas. Sifenna historiarum libro quarto. Deniq; cum uarijs uoluntatibus incerta ciuitas trepidare. Pomponius. Cum uertice superiore locum incande.

Inter cogitare, & deliberare hoc interest. Cogitare est dubitare, deliberare, cōfirmare. Turpilius boethombus, quæ so cogita, ac delibera. Idem philopatro. Certum ac deliberatum est me illis obsequi. Saus & conscius hoc distant, quod scius se cum, conscius cum alio scius est, licet conscium in differenter positum legerimus. Auspicium, & Augurium his intellectibus discernuntur, quod sit auspicium auium inspectio, & quæ ex uolatu auium significatur & uocibus. Augurium autem rerum omnium coniecturas prudenter, ac diligenter amplectitur. Monstra & ostenta similiter intelliguntur, quod imminetia monstrant, & ostendunt.

Omen uero uotum est mentis & uocis. Unde sacrificantibus dicitur bona omnia habere idest ut circumstantes, & mente recte uel t. & bona oribus profertant.

Portentum non solum quod portendat, sed etiam quod iam apporet & faciat ex his significationibus, quæ in auspicij, & augurij, & extitij ostenduntur.

Prodigium autem semper pessimum est dictum quasi porro adigendum. Virgilius æneidos libro tertio. Sola nouum, dictuq; nefas harpyia celano Prodigiū canit, & eristes denuntiat iras.

Iniuria à contumelia hoc distant. Iniuria enim lenior res est. Pacuuius peribœa. Vator facile iniuriam, si est uacua à contumelia. Cælius fallacia. Facile erumnam ferre possunt. Si male abest iniuria etiam iniuriam nisi cōtra constite contumeliam. Fulmen, fulgur, & fulguritum his intellectibus discernuntur est enim fulmen telum ipsum quod iacitur. Ut Virgilius geor. libro primo. Ipse pater media nimborum in nocte coruscā Fulmina molitur dextra. Fulgur ignis qui coruscet fulmine. Unde & fulgetra dicuntur, & fulgur. Virgilius libro quinto. maculosus & auro squamam incendebat fulgor. Fulguritum dicitur fulgure tactum, uel exustum.

Iurgium, & lis hanc habent distantiam quod iurgium lenior res est, siquidem inter beneuolos, aut propinquos dissensio, uel concertatio iurgium dicitur. Inter inimicos dissensio lis appellatur. Marcus Tullius de repu. libro quarto. Admiror nec rerum solum, sed uerborum etiam elegantiam si iurgine inquit beneuolorum concertatio non lis, inimicorum iurgium dicitur. Et insequenti. Iurgare igitur lex putat inter se uicinos non litigare. Merx, & mercatura hoc distant. Merx est species ipsa, mercatura actus ipse, uel lucrū de merce. Merx autem locus, in quo agitur mercatura. Marcus Tullius de Rep. libro tertio. Phœnicis primi mercaturis, & merabus suis auaritiā, & magnificentiā, & inexplebiles cupiditates omnium rerum exportauerunt in Græciam. Varro sexagesi. Vbi tum comitia habebant ibi nunc fit mercatus. Serenus opus sculis. Ad mercatum eo uillic, ecquid uis inde uehi, aut agere Cicero Thufcanarum libro quarto. Iter nos quasi in mercatus quandā celebritatem ex urbe aliqua. Et de officijs. Quo tanquam ad mercaturam bonarum artium sis profectus, in anem redire turpissimum est.

Ligonis distantiam manifestissime discernit Marcus Tullius de natura deorum libro. ij. Non enim philosophi solū, uerū etiam maiores nostri superstitionem à religione separarunt. Nāq; tota die

totā die præcatus & immolabat, ut sibi sui liberi superstitēs, essent, superstitiosi sunt appellati, quod nomen patuit postea latinus. Qui uitem omnia, quæ ad cultum deorum pertinerent, diligenter retractarent, & aliquam rem eligerent, hi sunt religiosi, ex eligendo, sed uere superstitiosi proprietatem ex hoc habent, quod præ cultura deorum superseceant cetera, idest negligēt. Idem & religiosi, quasi religiosi omnium cæterorum sacrificijs deseruiant.

Peius & deterius his sensibus discernuntur, quod sit peius malo quod in usu est, & creberrime frequentatur. Deterius uero à bono, ut minoris sit meriti, quàm id, quod placet. Virgilius geor. libro quarto. Deterior qui uisus cum ne prodigus obstit Dedi ne. Idem libro octauo. Deterior donec puulatum ac deolor. Etæ enim melioribus comparata sunt.

Inter arcum, & globum hoc interest, quod arcus est planities rotunda, ut arcuius, globus soliditas undiq; uersum rotunda, ut est sphaera. Marcus Tullius de natura deorum libro se. undo. Cumq; due forme præstantissimæ sint ex solidis globis, sic enim sphaeram interpretari placet. Ex planis autem arcus, aut orbis. Virgilius libro quinto mediaq; in ualle theatri Circus erat. Et, Lucentemq; globum lune, nitentiaq; astræ. Manubias à præda hoc distare ueteres existimauerunt, ut sit præda, corpora ipsarum rerum, quæ capiuntur. Manubias uero pecuniæ ex præda uendita redactæ, & sic apud plurimos. Nam & Marcus Tullium de lege agraria, ita sensisse uoluerunt. Prædas, manubias scetiles, castra deniq; Cn. Pompeij sedente imperatore censors. Peruicacia & pertinacia hoc distant. Peruicacia est interdum bonarum rerum perseverantia. Pertinacia semper malarum. Acius myrindonibus. Tu pertinaciam esse Archilochæ hanc prædicar. Ego peruicaciam aio & me un uolo. nam peruicacem dias me esse, & uincere per faule patior. pertinaciam nihil moror, hæc forteis sequitur, illam in docti possident. tu addis quod uitio est, demis quod laudatur. Sensus, & sensa hoc separantur. Sensus enim sunt, qui sentiunt. Sensa quæ sentiuntur. Cicero de oratore. Et quod exprimere dicendo sensa possunt, nam primum manifestum est, & sapere nos cum inactio sit uel sensus. Imuentus & inuentus, & inuenilitas hoc distant. Inuentus inuenes. inuenta ætas ipsa inuenilitas, quod de puero uel pædos. uocant græci. Virgilius geor. libro tertio. Et patens operis, paruoq; assuetæ inuenius. Idem eodem. Interea superat gregebus dum læta inuenis. Solue mares Sallustius Catilina bello. ibiq; inuentum suam exercat Idem Catilina. Scio fuisse nonnullos, qui ita existimarent inuenitatem, quæ domum Catilina frequentabat. Varro Titosue τῆς ἡρώως. Quam dereliquit multicipida inuenilitas. Morata morigera, & morosa hanc habent distantiam, quod morosa est contrarijs, peruersisq; moribus. Afranius uopiso. Dum morigerandum morosam præbeo, Deinde aliquid dedita opera controuersie conanno. lædo interdum conuulsijs. Marcus Tullius de senectute. Ac sunt morosi, & anxij, & iracundi & difficiles senes. Plautus aulularia. Dummodo morata recte ueniat, dotata est satis.

Inter uergetum, & uigens hoc interest, quod uegetum sit incolumē, uigens forte. Nam uegetum corporis, uigens etiam animi possumus dicere, ut in multis. Profestus, & festus dies discernuntur sic. Profestus sunt à festiuitate uacui. Afranius pr. uigno, quæ festi nos scire solemus de quotidiano opere promissæ, atq; profestus concelebras quæcum.

Quæ rere & requirere hoc distant, quoniā requirere est diu quæ rere. Afranius fratris. Pro in tuum quæ ram, ne requiram te uide. Specula & speculum sicut genere, ita significan

tiā differunt. Nam specula desipientiam significat. Virgilius libro decimo. atq; leo specula cum uidit ab alta stare prohil campis meditantem prælia Taurum. Speculum, quo imago redditur. Mar. Tullius in Clodium, & Curionem. Sed credo postquam tibi speculum allatum est, longe te à pulcris ab esse sensisti. Varro eumenidibus. Sed nos sumis, atq; in summam speculam peruenimus. Videmus populum futuris incinctum eribus. Confiteri & profiteri hoc distant. quia profiteri uoluntatis est. Confiteri necessitatis, & coactus, quod ita positum sepius legimus. Cicero pro Manilio. Hic ego non solum confiteor, uerum etiam profiteor. Honestus profiteri, quàm confiteri. Vltus & uulnus hoc distant, quod Vltus te cta, & clausa est malignitas. Virgilius geor. libro tertio. Quam siquis ferro potuit rescindere summum Vltus or alitur uitium, uisq; tegendo. Vultus hians, & patens. Idem libro nono. Produxi, pressitue oculos, aut uulnere laui ueste te gens. Turpe, & foedum quam habeant distantiam, manifestum est. Nam turpe leuior res est. Marcus Tullius de officijs. Luxuria uero cum omni ætati turpis, tum senectuti foedissima est. Formæ & figuræ quæ sit differentia. Mar. Tul. Manifestator est. Nam formam integritatem speciei esse uoluit figurā formam nostram. M. Tullius de offi. libro primo. Præcipio corporis nostri magnā naturā ipsa uidetur habuisse rationem, quæ formam nostram, reliquamq; figuram, in qua esset species honesta, eam posuit in promptu.

Dignitatem & uenustatem discerni uoluit Mar. Tull. ut dignitas uiris, uenustas foemina sit attribuenda de offi. libro primo. V enustatem muliebrem dicere debemus, dignitatem uirilem. Monstra & prodigia & portenta hoc distant, quod sensu monstra ostenta, & monita deorum Virgilius lib. iij. primumq; parentem Monstra deum refero. Prodigia deorum manna uel iræ. Idem lib. iij. Sola nauum, dictuq; nefas harpyia celano Prodigiū canit. & li. yj. Prodigijs acti caelestibus offa piabunt. Portenta ostenta, quæ aliquid imminere significant. Lucil. lib. xxv. Nisi portenta, angustiq; uolucres, ac pinnatis scribitis. Celare, & celare hæc habet distantiam, quæ celare est tegere, & abscondere. Ter. an. Bene dissimulatam amorem, & celatum indicans. Vir. an. lib. yj. Secreti celant allos. Celare insalpere. Virg. en. libro primo. Celatq; in auro Fortia facta patrum. Varro agathone. Nummam celatus in manu dextra scyphus caelo dolitus artem ostentat Mentoris.

Ignoscere & concedere quemadmodum inter se distant aperit M. Tul. ad Caesarem Iuniorum lib. i. Quod mihi, et Phiippo uacationem das, bis gaudeo. Nam & præteritis ignoscis, & concedis futura. Continere & despicere eo distant, quod est despicere grauius, quàm continere. Mar. Tullii in Verrem actione ij. Quemq; contempserit despexerit liberum esse nunquam duxerit. Idem ad Caesarem lib. ij. A mihi nonnulli te contemni, ac despici, ac pro nihilo haberi senatus uoluit. Et de senectute. Contemni se putant, despici, illudi. Cupiditas & cupiditas diuersa sunt. Nam cupiditas lenior est. Lucilius lib. xxij. Cupiditas ex homine cupido ex stulto nunquam tollitur, quod cupiditas pars quædam sit temperatio desuens ex cupidine.

Aemulatio ab imitatione hoc distat quod imitatio simplex est, & liuorem atq; inuidiam non admittit. Aemulatio autem habet quidem imitandi studium sed cum malitiæ operatione. Virg. lib. y. Aemulus exceptum Triton si credere dignū est) Inter saxa uirum spumosa immerferat unda. M. Tullius in Caesarianis, quasi quodam æmulo, atq; imitatore studiorū & laborum meorum, & comite abstracto. Probatum & spectatum us maioris est. Lucilius lib. xxvi. Tuam probatam mihi, & spectatam maxime ad lescentiā. Bellum & præ-

10
10
20
30
40
50
60

10
10
20
30
40
50
60

lium hoc differunt, quod praelia partes sunt belli. Hoc est in bello congressiones. Lucilius lib. xxvi. Ut populus Romanus victus sit et superatus praelijs saepe est multis bello vero nunquam, in quo sunt omnia. Vir. lib. xi. Infantem fugies media inter praelia belli. Inter cauere et vitare. Lucilius esse distantiam uoluit lib. xxvi. Et esse plus vitare, quid cauendum tibi cense, quid uitandum maxima. Vt vitare et ueter asere quid inter sit Nigidius commentator grammaticus lib. x. de planauit. Dicimus quae uelitate deteriora sunt uel vitare, inueterasere quae meliora. Mar. Tul. ad Hircaum. Cum n. nobilitas sit nihil aliud quam cognita uirtus, quis in eo quem ueterascentem uideat ad gloriam generis antiquitate desideret?

Noxas a nefario et impio distare, ut nocens leuius uideri possit. M. Tul. de offi. lib. ij. uoluit nec tamen ut hoc fugiendum est. Item esse habendum religionem nocentem aliquando, modo nefarium impiumque defenderes. Innuere et annuere hoc distans, quod est innuere scire significare. Ter. ad elphis. Annuere quia pugnis continuo in mala hereat, Non innuere autem uerum in istam partem potius peccato tamen. Annuere concedere. Virg. lib. x. Annuat his Iuno et mentem letata reuertit. Mar. Tul. in Hortensio. Quod cum uterque nostrum annuissimus, omnesque ad id tempus, quod erat dictum, postero die uenisse mus. Postquam est annuere pro innuere. Plautus Asinaria. Neque illa ulli homini uult, nictet, annuat. Flagrare, et flagrare, ita discernuntur, quod flagrare est incendi, et ardere. Flagrare uero olere, et in plurimis inuenitur ista discretio.

Noxa et noxi et hanc habent diuersitatem, quod est noxa peccatum leui. Virgilius Aeneidos lib. primo. Vnius ob noxam et furias Aiaci. Oilei. Noxia nocetia. Virgilius libro octauo. iraeque et crimina noxia cordi. M. Tul. in Hortensio. Et ceteris quidem rebus, in quibus peccata non maxime affertur, noxias tamen, nisi sunt, attingunt. Plus a multo uelitas uoluit discrepare, et potest uideri hanc habere distantiam, ut sit multum a plurimo minus ac non supra modum. Virgilius geor. libro primo. Nilum adeo raris glebas qui. si angit intertes. Plus sicut in plerisque, quae maioris modi est quam necessarium, atque ideo. M. Tullius discretiuit epistola ad Catonem. Nec carco mihi desiderandam esse dignitatem meam, quod eam multi impugnant, sed eo magis recolendam, quod plus desiderant.

Inter sperata et dicta et pacta est spem hoc interest, quod uirgo prius quam petatur, sperata dicitur. Plautus Amph. Amphitryo uxorem salutat. Lenus, speratam suam. Dehinc promissa, uel pacta, uel sponsa dici potest. Virgilius Aeneidos libro secundo. Cui pater et coniux quondam tua dicta relinquit. Et idem in alio loco et gremijs abducere pacta. Titinius diuortio qui exacta aetate sponsa sit desponsa. Mutuum a faenore hoc distat, quod mutuum sine usuris faenus cum usuris sumitur, et est quasi accepti faenus. Vnde et faenus dictum est, ut graecus rous. quasi partus nulli sumpti. Plautus Asinaria. Nam si mutuo non potero certum est sumam faenore. Vnde honestus mutuum est, quod sub amco effectu fiat, tamen usu temporis necessarii faenore sumere decet. Inter nutare, et annuere, et nictare ueteres hoc interesse uoluerunt, ut nutare capiti, annuere, uel innuere narium, uel labiorum. Nictare oculorum. Plautus Asinaria. Nec illa ulli homini uult, nictet, annuat. Simulare, et dissimulare hanc habent distantiam. Simulare est fingere scire quae nescias. Dissimulare fingere nescire, quae scias. Sallustius Caesilina bello. Cuius rei libet simulator, ac dissimulator.

Castus et pudicitia paria deputantur cum sit pudicitia ab iniuria turpium libidinum libera. Castus et ab his conueniens, et remotus praeterea et religiose munditia, et puritas. Virgilius geor. libro secundo. Castam pudicitiam seruat dominus. Et Aeneidos libro sexto. Quisq; sacerdos casti dum uita maneret. Et libro septimo. Praeterea castus adoleat cum alaria tedis, atque ideo plus est castus a pudicitia, quod par sit cum alijs ceteris castus. Pasce et alere hoc distans auctoritate Varronis. ut portus dicitur. ut sit alere sufficienti generis curam habere. Pasce natos abo saginare. Vbi graues pasantur pannonum greges. Ora et ora licet paria esse uideantur, tamen ut genere, ita intellectu distant. Nam quoties in his neutrum genus tangitur, uultus, uel facies nostra significatur. Virgil. Or. humerosque deo similis. Et libro duodecimo. Ora atatorum dextra detorsit equorum, quoties femininum cuiuslibet rei fines. Virgilius Aen. libro primo. exire, locosque Explorare nouos quas uento accesserit oras. ut sit maius opprimere, quam extinguere. Quamobrem primis danda opera est, nequa amorum dissidia fiant, sin tale aliquid euenierit, ut extinctae potius amicitiae, quam oppressae uideantur, quasi quod extinguitur possit renouari, quod opprimitur non queat. Morbum a uitio prudentia ueterum sic uoluit separari, ut sit morbus cum accessu utiq; aut temporis, aut contagij, ut uitium perpetua et insanabilis, atque irremediabilis causa.

10

20

30

40

50

60

tas. Virgilius geor. libro secundo. Castam pudicitiam seruat dominus. Et Aeneidos libro sexto. Quisq; sacerdos casti dum uita maneret. Et libro septimo. Praeterea castus adoleat cum alaria tedis, atque ideo plus est castus a pudicitia, quod par sit cum alijs ceteris castus. Pasce et alere hoc distans auctoritate Varronis. ut portus dicitur. ut sit alere sufficienti generis curam habere. Pasce natos abo saginare. Vbi graues pasantur pannonum greges. Ora et ora licet paria esse uideantur, tamen ut genere, ita intellectu distant. Nam quoties in his neutrum genus tangitur, uultus, uel facies nostra significatur. Virgil. Or. humerosque deo similis. Et libro duodecimo. Ora atatorum dextra detorsit equorum, quoties femininum cuiuslibet rei fines. Virgilius Aen. libro primo. exire, locosque Explorare nouos quas uento accesserit oras. ut sit maius opprimere, quam extinguere. Quamobrem primis danda opera est, nequa amorum dissidia fiant, sin tale aliquid euenierit, ut extinctae potius amicitiae, quam oppressae uideantur, quasi quod extinguitur possit renouari, quod opprimitur non queat. Morbum a uitio prudentia ueterum sic uoluit separari, ut sit morbus cum accessu utiq; aut temporis, aut contagij, ut uitium perpetua et insanabilis, atque irremediabilis causa.

Memnisse et in memoriam redire hoc differre Aristoteles putat, quod διαπέπει μνησθαι το μνησθαι et uult memnisse omnium esse animantium, ut tibi, potioris, somni, uoluptatis, in memoriam reuocare, quod exacerit, non nisi homines possit. Die quarta, et die quarta hoc differre prudentes uoluit, quorum tamen auctoritas in obscuro est, ut sit die quarta temporis praeteriti, die quarta futuri. Mentiri et mendacium dicere quemadmodum distans. P. Nigidius studijs bonarum artium praeclearissimus manifestissime separauit. Qui mentitur ipse non falsus alterum fallere conatur, qui mendacium dicit ipse fallitur, quantum in se est, uir bonus praestare debet, ut non mentitur, prudens ne mendacium dicat, alterum iudicet in homine alterum non. Festinare et properare ueteres, uoluerunt, habere distantiam. Cato oratione, quam de suis uirtutibus scripsit. Aliud est properare, aliud festinare, qui unum quicquid mature transigit, is properat, qui multa simul incipit, nec perficit, festinat. Verum utrorumque uerborum ratio sub hac significatia proxima est ueritati, ut sit saepe animi properare studiose ad res aliquas contendens, festinare corpore necessitatibus obsequendi. Virgilius libro quarto. Et medijs properare aequilonibus ire per altum. Idem Aeneidos lib. ij. Festinate uiri, nam quae tam fera moratu Segniticae? Matrone, et matressumillas dissimilitudinem hoc modo ueteres. docti se parant quidam, ut sit matrona quae peperit semel, mater familias quae sepius, sed haec definitio uidetur absurda. Ad haec fidelius locupletiores matronam, quae in matrimonio sit mariti etiam ante susceptos liberos dictam meliore tamen matris futuram spe. Mar. Tul. in nomine nuncupatam, matrem uero familias, quae in familia mancipioque sit patria, et si in mariti matrimonio esset. Auarum et auidum ita discernuntur. Auarum enim semper in reprehensione est, auidum autem ab auedo, quod est etiam honeste capiendum, et a delectatione intelligi potest, ac per hoc aliquando malis, aliquando bonis adiuuatur causis, ut Virgil. geor. libro. ij. pasantur oues, auideque uolentae. Sallustius bello Catilinae. Laudis auidi, pecuniae liberales erant. Audacia et audentia hoc differunt, quod audentia fortitudinis sit, audacia temeritatis, ut Sallustius. Audacia pro muro habetur, et apud ueteres saepe sic. Audentia Virgilius, Audentis fortuna inuolat, et, audentior ibo in casus omnes

omnis, quamquam et audaciam pro fortitudine legimus, ut Virgilius lib. ix. Irim de caelo misit Saturnia Iuno. Audacem ad Turnum. Et Aude hospes contemere operes. Proficere, et respicere distans, ut aduersum uidere prospicere recte dicitur. Respiciere quasi retro aspiciere. Varro manio. Sedens altus alieno sumptu, neque post respiciens, neque ante prospiciens. Furor ab insania distare Cicero Thusc. lib. ij. ostendit. Itaque non est scriptum insanus, et furiosus esse incipit. Insaniam enim censerunt inconstantiam, id est sanitate uacantem, tamen posse tueri mediocritatem officiorum, et uita communem cultum, atque uisum furorem esse rati sunt mentis ad omnia caecitatem, quod cum maius esse uideatur, quam insania, tamen eiusmodi est, ut furor in sapiente cadere possit, insania non possit. Confidentia, et fidentia discretionem pandit Mar. Tul. Thusc. lib. ij. Qui fortis est idem fidens, quonia confidens mala consuetudine loquentium in uitio ponitur, ductam uerbum a confidendo, quod laudis est. Qui autem est confidens, is profecto non ex timore, sed a timendo fidem.

Inuidia et inuidentia. Cicero Thusc. libro. ij. Possit etiam in misericordiam, possit in inuidiam, non dixi in inuidiam, quae tum est, cum inuideatur, ab inuidendo autem inuidia recte dici potest, ut fugamus ambiguum nomen inuidiae. Et libro quarto, ut aegritudini inuidentia, utendam, est enim docendi causa uerbo minus uisato, quonia inuidentia non in eo, qui inuidet solum dicitur, sed etiam in eo, cui inuidetur. Aegritudo, et aegritudo. Cicero Thusc. lib. ij. Sed proprie ut aegritudo in corpore, sic aegritudo in animo nomen habet. Iracundus et iratus, ebrius et ebriosus, amator et amans quid inter se distans, Cicero discretiuit Thusc. lib. ij. Aliud iracundum esse, aliud iratum, ut differre anxietas ab angore, neque enim omnes anxij, qui anguntur. Inter ebrietatem, et ebriositatem hoc interest, aliud est amatorem esse, aliud amantem. Letari et gaudere distans, ut Cicero Thusc. lib. ij. Atque ut confidere decet, timere non decet, sic quidem gaudere decet, letari non decet, quonia docendi causa a gaudio laetitia distingimus, ut autem inuiti idem Cicero, gaudium in sapiente, et in rebus bonis semper est, letitia etiam in malis, et turpibus rebus esse potest. Pernicitatem et uelocitatem Cicero discretiuit Thusc. libro. y. Praestans ualitudine uiribus forma acerrimisque, intergerimisque sensibus, adde etiam, si lubet, punitatem. Et Virgilius geor. lib. ij. hoc sensu. Dura iacet pernix instrato saxa cubili, ut illud sit celeritatis, hoc patientissimae fortitudinis. Metum, timorem, formidinem, pauorem Cicero discretiuit Thusc. lib. y. in quem autem metus, in eum formido, timidas, pauor, ignauias. Inuocens et innocuum hoc distans, quod sit innocens non nocens, et innocuum illa sum. Virgilius libro. x. Et sedere caetinae Omnes innocuae. Legere et eligere non sub ea si gnificatione intelligi uult Varro de re rustica libro primo. arri ca prius debet defendere uite, in uindemia diligentis, una non solum legitur, ad bibendum, sed etiam eligatur ad edendum, ut sit legitur colligitur, ut plerumque eligatur melior quaeque de plurimis. Miserari et misereri ceteri his sensibus esse uoluerunt, ut sit miserari flere et lamentari. Misereri miserationem alienis casibus exhibere, et actum ad primum affectum, passiuo ad secundum. Acius euryface, Heu mihi, ut etiam haec erumna mihi luctum addit luctibus alia persona quid miserari id mo Euryfacem tuam sodalitatem nemoras formidas tibi te commiserabar magis, quam miserabar mei, et nullis mei et aliquo uexata generibus. A borsum et aceratum uerumque noue positum, sed distans proprietate signati. A cerosum naque panem farre minus purgato, ac sordibus a candido separato dicendum ueteres putauerunt. Lucilius lib. xxv. Quae Gallam

10

20

30

40

50

60

uiuere, ac rugis conducere uentris. Farre aereo olei decumano, pane cumano coegit, tunc graeci βοτονον uocant. A cera tum uero est lutum paleis mistum, ut laterarij usus est. Lucilius lib. ix. Latere qui ducit habet nihil amplius. Nam quam commune lutum a paleis, cerumque aereofo. Multum et satis eo distans, quod multum infinitum est, satis finitum. Auaris illud, hoc parcas se continentibus applicandum est. Lucilius lib. y. Na siquod satis est homini, id satis esse potuisset, hoc fat erat. Nunc cum hoc non est, qui credimus porro diuitias ulla animam mihi explere posse? Et lib. xviij. Denique ut stulto nihil sit satis omnia cum sint. Omne atque totum, ut ab omni plus esse totum putent, uolunt quidam esse seiuinctum, cum indiscrète inter auctores frequenter positum legerimus, et utrunque cum significantia uniuersitatis. Lucretius libro primo. Totum per inane geri res. Virgilius bucolias. Omnia uinat amor. Et idem geor. lib. tertio. Omne adeo genus in terris hominumque, ferarumque, Et genus aequoreum, pecudes, picteque uolucres In furias, ignemque ruunt, amor omnibus idem. Et Aeneidos. libro sexto. totumque insula per artus Mens agitat molem, et magno se corpore miscet. Quid quod totum, quod plus putatur pro amto alicubi accipi potest? Virgilius geor. libro. ij. totusque A. duoluere focis ulmos, ignisque dedere, ut sint totas integras non omnes, quae in mundo sunt, ulmos. Niti et obnix cum ex uno sit intellectu, accipit tamen praepositionibus sit, diuersum. Niti enim potest uideri aut aliquam gratiam, aut honorem, aut utilitatem erumnafo tendere sine labore, quamquam in ali quibus grauius audiatur, ut sint enixa parientis labore desinere, innati autem in aumberie manifestum est. Virgilius libro sexto. Ille uidet pura iuuenis qui nititur hasta. Obnix uero est contra aduersum oblitari. Virgil. saepe usque adeo obnix non cedere, et alibi Obnix torquent spumas, et caerulea uerrunt. Teren. andria. pedibus, manibusque obnix omnia facturum. Illix et illex hoc discernuntur, ab illiando illix, illex uero a quo lex non seruetur. Plautus poenulo. Qui male rei ante fuimus illiac. Idem persa. In iure illex, hoc est uiuens sine lege, sine iure. Labes populi. Ergastulum et ergastulus ut generare ita et intellectibus differunt. Nam neutro aereus locus est, masculino custos poenalis loci. Lucilius libro. xy. Non ergastulus unus, et alius iudicem apposuit, ut nemo sententiam libere quasi ergastulus possit dicere. Fremere et frendere hoc differantur, quod est fremere magnum sonare. Virgilius geor. libro. ij. Fluctibus, et fremitu assurgens Benae mariis. Frendere alicubi cum gemitu, uel iracundia miserum aut minax sonare. Virgilius Aen. lib. ij. Iuminis effossi flumidum lauit inde cruorem Dentibus infrendens gemitu. Pacuuius antiopa. Frendere noctes misera, quas perpeffa sum. Plautus. nec machera a uides detes frendere. Pacuuius antiopa. Erugis frendo solas, ac sic probore. Acius troadibus saxo fruges frendas.

Fora et fori, ut genere, ita et intellectibus discernuntur. neutro enim loca sunt, quibus dicitur, masculino spatia in nauibus, ut Virgilius libro sexto. Inde alias animas, quae per iuga longa sedebant. Deturbat, laxatque foros, simul accipit aluo ingentem Aeneam, uel locus aperius, ac patens, unde et gladiatores foros facere dicuntur, cum longo circuitu sectantur. Educere et educare hanc habent distantiam, Educere est extra trahere, educare enutrire, et prouehere. Varro de liberis educandis, Educat enim obstetrix, educat nutrix, insinuat paedagogus. Aborsus et abortus uarias habent significationes. Aborsus enim ille dicendus est, qui est in primis mensibus, sum conceptui exordium factum est. Abortus prope tempus pariendi, tunc enim moritur, quod nascitur, in plu-

rimis hoc reconditum inuenimus.

DE IMPROPRIIS.

DOLARE Fabrorum est uerbum, cum materiau coplanatur asperitas ut sunt eo laudandi scriptores uetusatis etiam ad alias fabricas rerum. Varro bimargo, cum tot comoedias sine ulla fecerimus, ego unu libellum non edolem, ut ait Ennius? Sulcus omne quicquid in longitudine calcatum est, dici potest ueterum auctoritate doctorum. Varro bimargo. Pater diuisum trifidum fulmen igni feruido actutum mittat in tholum Marcelli. Virgilius an. lib. ij. Et linguis micat ore trifidus. Penulam abusive omne quicquid tegit nobilissimi ueteres transtulerunt. Varro Manio. Et cum corrigia diruptus tenet aridum reliquum pede penula scortea pertegere. Vitreum pettenus, et per lucidum quicquid est, auctoritate ueterum dici potest. Varro in medio, quam istorum uitrea astate os tendat unice clauos.

Tela etiam lapides dici posse auctoritas docuit, et omnia, que iacuntur. Sisenna historiatarum libro tertio. Manualis lapides dispartit, propterea quod is ager omnis eiusmodi telis indigebat. S. lenium fieri consuetudine sumptum est. Sisenna de contrario historiatarum libro quarto. Oriri de contrario silentium. Cæcum non solum oculis captum, sed et insidiosum, et occulte malum uel latens, et tacitum, quid ueteres dicendum existimauerunt Sisenna historiatarum libro. iij. Subito mare per subhorrescere, et eosque fluctus in se prouoluerent leniter occipit. Virgil. an. lib. yi. Cæca regens filo uestigia. Labra non hominum solum, sed margines, uel fines dici posse auctoritas persuadet, nam et labrisca genus erraticæ uis esse uolunt, que in se, ibus et in labris agrorum et terminis nascitur, ut Virgilius bucolias. Syluestri rarus sparit labris sua racemus. Sisenna historiatarum libro quarto. Innoxios tremētibus aribus repente extrahis, atque in labro summo summis celo albente Virgilius libro. yj. Sicut aqua tremulum labris ubi lumen ahemis. Interficia, et occidi ad inanimata ueteres uehementi auctoritate posuerunt. Plautus menæchmis. Occisa est hæc res. Lucilius. Durum malle notas fragmenta interficiat panis. Virgil. geor. lib. iij. Fer stabulis inimicum ignem, atque interfice messes. Sallustius histo. lib. ij. Multaque commeatu interierane insidius latronum. Plautus mercatore. Mihi harum ædium interitus interfectus est. Cicero economica. Nullo modo facilius arbitror posse, neque herbas arefcere, et interficia, neque terram ab sole peraqui. Idem ad Hirtium lib. ix. Dias quasi istuc intereat nescia, nisi tamen erat mihi inuidium seuerius, nequi casum perimeret superioris. Lucilius intereunt, labitur euntur omnia uersum. Gannire cum sit proprie canum, Varro Asinos rudere, canes gannire, pullos pipare dixit. Lucilius lib. y. Alio pacto ganniu uocis adulenti, etiam humanam uocem nonnulli ganniu uocauerunt. Afranius Rosa. Gannire ad aurem nunquam didici. Lucilius lib. yj. Eodem pacto ganniu. Dotatum non a dote, sed ab omni quilibet copia, Cicero de orat. lib. i. auctor est, cuius artem cum in dotatum esse inuicem, et incomptam uideris uerborum eam dote locupletari, et ornari. Putidum et sensibus et auribus probari. Cicero de orat. libro tertio scribit. Quoniã hæc satis spero uobis quidem certe maioribus nata inhonesta ut punda uideri. Cimnos ac fucum, quod est aliud coloris etiam non alium rerum Tullio auctore dicimus de orat. libro tertio. Atque eo citius in oratore, aut poetæ amnis ac sic co funditur. Abdicare non solum de patris factu potest

dici, quod est familia abijcere, sed rem quamlibet negare. Pacu-
nius Atalanta. Mortem ostentant, regno expellunt, consanguineam esse abdiciant. Equifones non equorum tantum moderatores aut magistris, sed omnes, quibus regnum conceditur cuiuslibet rei, dici posse ueteres probauerunt. Varro marcopore. Hic in ambuio nauem conscendimus palustrē, quam nauitici equifones per uiam conuocarent loco. Meridicem mediam diei partem omnes solummodo dicendum putant, cum et noctis esse eam temporis partem doctorum auctoritas dixerit. Varro marcopore. Repente noctis arctiter meridicem cum pietatis aer feruidus late ignibus, caeli ore anafitice ostenderent. Nos in epistolis que inscribuntur a doctis de peregrinando, et uigilia igitur aliquando, et morantium cogitationum prius quam ætas in meridie et torpidinem pelleret.

Rhedam pro curru Varro marcopore dixit. R. egi Medeam aduictam per aera in rhedam anguibus. Falcem pro cortice Varro in portos didaxelou. In quibus libis sacra turri fisci angit forem, librum pro cortice. Virgil. geor. libro secundo. uoq; docens inolefcere libro. Visum positum pro rete a tenacitate. Varro parmenone, Lepusculi timetes hoc quadrangulum dedit Diana rete nexile, aut uiscum fuge, lineamq; compedem. Calcar pro impetu. Varro sesquilyffe. Venus suo casu uehementius sufflare, et calcar admo uere. Ebrios et Tiamios no uiolentos, aut si nocuos, sed expletis qualibet re possumus dicere. Varro eumenidibus, et ceteris scholasticis auribus scholice dape, qua ebrjjs festice a peratolozia consurgit a consurgimus ieiunio oculis.

Torrere non solum ignis, sed etiam frigus potest auctoritate Varronis eumenidibus. Capite aperto esse iubet, ante lucem suscitatur, frigore torret uenatum eiat, ieiunio uelliam. cuius auctoritas grauitatem secutus Maro a uero no aberrauit geor. lib. i. aut Boreæ penetrabile frigus adurat. Gibberum pro extant, et emineu. Varro eumenidibus. Item tragici pro deum capite gibbero, cum antiqua lege ad frontem superficies accebeant. Adificandi manifesta significatio est, ab eo tractum est, ut quæcumq; fabricantur qualibet opera adificari dicantur. Virgilius aeneidos libro. ij. Instar montis equum diuina Palladis arte adificans. Squalere non sordium plenum est tantummodo, ut nunc consuetudine persuasum est, sed honesta re abundare, et referunt esse ueteres honesta auctoritate posuerunt, duq; hæc significantiam a squamis putant, ut enim est in corporibus sordium alta congeries, qua squalere dicuntur, ita qd fuerit qualibet re desatum, oneratum in calcatumq; squalere uoluerunt. Vir. lib. xi. Per tunicam squalentem auro. Acius pelopidis. Eius serpentis squama squalido auro, et purpura textæ. Transgressus a pedum gradu proprie dicitur, sed auctoritas uetusatis liberio rem usum loquendi dedit, ut Sallustius histo. lib. i. Et de ijs, qui nauigassent, et de ipsis nauibus eo uerbo ut uoluit, in quibus gradus no sit desertio nactus obscuram noctem aestu secundo, ac inde quin transgressus omnes, re capit modis præcepturus a lusitanis. Alii de scaphis. Earum alie paulum natio progressæ interim fito omne, cum pauor corpora agitantur at deprimebantur. Lucilius, præterea pauit uoxq; facieq; superiora foras gradient arteria clamor. Bibere recte dici ea omnia, que haustus habent, ut animalia et terra. ut Virgilius bucolias. Sat prata biberunt. Verum auctoritate literata etiã arida, an sicca, et quibus haustus non sit bibere positum inuenimus. Virgilius libro undecimo.

Hæst sub exertam donec perlata papillam. Hæst, uirgineumq; alte bibit hæstæ eruorem. Libidinem et appetitum uel emulationem etiam honesta

rei possumus dicere, ut sit libido omne quod libuerit. Sallustius Cautina bello, magisq; inde uis armis, et militaribus equis, quã in foris, atq; conuulsis libidinem habent.

Vsus abutendo, unde et usurpare dictum est obtinere potest quosq; uetusitas usu perire hoc est non utendo aliquid posse. Plautus amph. est profecto, caue sis ne tu te usu perdis.

Furtum etiam non ablata res solum, sed etiam quicquid occulte geritur dici potest. Virgil. geor. lib. iij. Vulcani. Martisq; dolos, et dulcia furti. Plautus amph. Manifestum hunc obtorto collo teneo furem flagitij. Ingressi non solum, ut est manifeste eius uerbi significatio, sed etiam uenire, ac se ostendere auctoritate Plauti possumus dicere in amph. Nihil te pude se se, te populi in. v. p. ctum ingrediti? Obsequia non solum maiores maioribus exhibere, sed etiam minoribus per uicem ueterum excellens auctoritas uoluit. Plautus Asinaria. Ego sane cupio obsequi gnato meo. Versutos non solum ad malitiam callidos, uerum et recte peritos intelligi posse. Plautus in formos asinaria. Nec magis uersutus, quo caueas egrius eidem homini siquid recte curatum uis, mandes. Deuorari non solum abus uicture sed et uox auribus potest. Plautus Asinaria. Ausultate, atq; operam date, et mea dicta deuorate. Et aulul. Nimum libenter edi sermonem tuum. Biapitem quoq; rerum in corpore arum posse dici, Varro de uita populi Romani lib. iij. aperuit. In spem adducebat, non plus soluturos, quam uellent, iniquis equestri ordini iudicia tradidit, ac biapitem ciuitatem fecit discordiarum ciuilium fontem.

Defecate omnia pura, et inturbata, et sine sordibus possumus dicere, ut uinum sine faecibus. Plautus aulul. Nunc defecato demum animo egredior domo. Malitiam ueteres, ut dolam medium, ponendam esse duxerunt, quasi sit et bona. Plautus aulul. Certe ad epol equidem te auem sine mala omni malitia, adeo ut improbiu proposuerit malo, quod grauius putatur, in eadem, quid factus neq; malis, neq; improbis. Belluam indifferenter posuit auctoritas ueterum, Plautus aulul. quo qui dem agno sat scio magis nusquam cariosam esse ullam belluam.

Crocire cum sit coruorum, Plautus aulul. Cantare eos dixit. Non temere est, qd coruus cantat nunc mihi ab læna manu. Rostrum hominis dici non debere consuetudo præsumpsit apud Plautum menæchmis positum. Si caput mensam plenam hominis rostrum diligat. Turpilinus pedio, nec nunquam uidit rostrum hæc tragædia tantum uti. Lucilius satyrum libro. y. Ne designati rostrum prætoris, pedesq; sferat. Idem libro. ix. Arripio et rostrum labe, atq; hoc referat impercutio, dentesq; aduersos disscuto omnes. Varro in peritios lib. ij. πρὶ φιλσοπίσ. Itaq; uideas barbato rostra illum commentari, et uniusquodq; uerbum statera auraria pendere. Idem serano πρὶ ἀρχαίεσι. Rostrum in protrudendum cessare.

Fatum si uti communiter intelligitur significantiam decreti habet, a doctis tamen indagantur inuenimus positum pro uoluntate. Virgil. lib. yi. Hæc stirpem inuisam, et fati contraria nostris fata Phrygiæ. Nec enim Iuno aut quisquam deorum fatum habet quod ipsi faciunt. Et eodẽ. Filius huic fato diuum, prolesq; uirilis Nulla fuit. Et in alio. Et si fite Iouis posuit, hic terminus hæret. Rictum ferarum dici uoluit, cum Titinnius etiam auctor sit hominis dici debere. caue ex corde frontem labeat semper factu rictus. Item Pomponius profibulo. Quis hieest quamobrem hic profat rictum et labes cum consydero. Lucilius satyrum lib. ij. Malas tollimus, animo atq; uimur rictu. Varro πρὶ τῶν πρὶ ἐκρυπῶν. ante uiris modo ex sobolibus paruuli intorti dimittebantur, sed in immo oculis super oculis, nigellis pupillis, quam hilaritatem significantes animi rictus paruissimus ut refrenato

rifu roseo. Stuprum, quod cum uidiis committitur hoc solum dici putant, ueteres pro adulterio et uitio ponunt. Plautus amph. Stupri dedecoris a uiro argutum mco. Sallustius historiatarum libro tertio. Ac statim fugitui contra præceptum ducis rapere ad stuprum uirgenes, matronasq;.

Theaurum etiam copiam pessima rei dici posse. Plautus uiduit Amph. Qui domi uxorem meam impudicia impediuit, teneo theaurum stupri. Compotem in bonam partem solum accipi putatur, cum et in mala positum sit. Plautus epidico. Cædo manum, accipe erummarum, et miseriarum compotem. Non uisus danæ. Eam nunc esse inuentam opprobrijs compotem scis. Uina posse dici ea, que neq; animo, nec spiritu moueantur. Virgilius auctor est aeneidos libro. i. Intus aquæ dulces, uinoq; sedilia saxo Nympharum domus. Idolem adolescentiam tantum consuetudo dicit, quasi noua soboles. Indoles autem est incrementum, ueteres autem senam dixerunt. Plautus milite. Si albus capillus hic uidetur, neutiq; ibi ingenij senis est, in hoc emissa sua sibi ingenua indoles. Alacritatem in malis habendam. Cicero Thufostendit. Vir igitur temperatum sciam sine metu sine egriuidine, sine alacritate, libidine ulla no uecatus. Catuli non solum canum diminutiuæ, uerum omnium animalium appellantur. Virgil. geor. libro. iij. Tempore non alio catuloru oblita læana et alio loco de serpentibus, Compositis nouis exuuijs, nitidusq; inuenta uoluit, aut catulos tectis, aut oua relinquens. Plautus truciulento. Tam hercle ego hic te mulier quasi sus catulos pedibus proteram. Lucretius libro quinto. At catuli pantherarum seranijq; leonum. Lucilius satyrum lib. iij. Concurfaret egros catulos, factumq; ferarum. Idem lib. yj. R. ate ad catulos acceleret inultum. Compressus cum uirgine admissus dicitur. Plautus truciulento etiam coitum cum meyerice compressum dici uult. Num ad amicam decimo mense post Athenas atticas uiso, quam grauidam hic reliquit meo compressu, quid ea agat?

Opificem ex ope posse dici Cicero Thuf. lib. y. auctor est. Aduena quidam, et ignobilis uerborum opifex insinuasse in antiquam philosophiam uideatur. Semina pro uirgultis, uel malleolis, uel furculis dici posse auctoritate Virgili. dedit geor. geor. libro secundo. Seminibus positis superest deducere terram Sæpius ad capita, et duro iactare bidentes. Sumen proprie a sugendo dictum. Nam mulieris mammam sumen ueteres dici uolunt. Lucilius satyrum libro quarto. Quod si nulla potest mulier tam corpore duro Esse, tamen tenero moueat succissa læarto, Atq; manus uberi lactanti in summine sidat.

Exuuias et spolia non solum hominum tegmina, aut uestes dici posse, Virgil. auctor est geor. libro. ij. dicit de serpente. Cum positus nouis exuuijs, nitidusq; inuenta uoluit. Acius bacchis. Tunc pecudum exuuias læuo pictas lateri accommodans. Lucretius. Nam sepe uidemus Illorum spolijs uere uolitantibus auctas. Diuortia non conuulsi distractionem solum, sed etiam omnium inflexionum, que a recto detorquentur, Virgil. auctor. yj. Obijunt equites sese ad diuortia note Huc illuc. Virgines non solum femina dicuntur, uerum etiam pueri inuestes. Nam et quicunq; ex ephebis excesserant, deuirginiari dicebantur. Varro πρὶ γυναικῶν. Quam symphatiam lubiat oculus haberet, quidimaginu intereffet. puer utrum esse deuirgatum usurus, an mouice pascas purus du cogto. Enixas non in parte solum possumus dicere, sed etiam omni labore exercitatus auctore Virgil. an. libro tertio. Stirpis achil-

Storis Lyteris, qui cupiat dare arma Achilli, ut ipse cunctent. Acinge pro acingere. Pomponius macchis geminis. Ita ego mihi adero, dum ego reuertor, agnus, accinge ad molas.

Contempra. Acius Philocteta. Contempra hanc sedem, in qua ego nouem hyemes saxo stratus pertuli. Neuius Danae, eo templo placide formam, et faciem uirginis. Titinnius fullonia. Specta formam, atq; os contempra meum. Ennius Medea. Asta atq; Athenas antiquum opulens oppidum contempra. Plautus Asmaria. Meum caput contempra. Altercata est passuum. Pacuuius Iliana. Cur illa hic mecum altercata est?

Arbitrari. Plautus sticho. Probiore uero arbitrari, si probis narraueris. Amplexa pro amplexare. Acius Alcmene. Postremo amplexa fructum, quem dii dant, cape.

Amplexari pro amplexu. Cicero de orat. lib. iiij. Nec uoluptatem tuentur, quam amplexari possunt. Criminas, Ennius saryr. lib. iiij. Nam is non bene uult tibi, qui falso criminas apud te. Dignam pro dignatus sum, uel dignum dixi. Acius Meleagro, Remanet gloria apud me, eximias dignaui. Atalanta dare. Pacuuius Hermiona, cum neq; me aspice re aequales dignare meo. Miserarent pro miserarentur. Acius Athamante, atq; ita de illis merui, ut iure haec nunquam miserarent mala. Largo pro largere. Lucilius lib. xliij. Quod uiscus dederas tu quidem hoc est uiscera largi. Acius Diomedes. Benigne, et pro beneficio largo aqua ampliter. Cato lege bebia. Pecuniam inlargo tibi. Intui, et contui pro contuere. Turpilium podio. Tamen oculis longa interat pedine appetui cupide intui. Pomponius macchis geminis. Inepei contui. conspicio coleatam cuspidem. Proficisceret pro proficisceretur. Turpilium athena. Hortatur homine, quam primum proficisceret. Sortirent pro sortirentur. V arro rerum humanarum lib. xx. Cum uenerint censores inter se sortiant. Moderant pro moderantur. Pacuuius Periboea. Neq; tuum te ingenium moderat, neq; fraternum ira exilium leuatur. Sortiunt. Ennius Cresphonte, an inter se sortiunt urbem, atq; agros. Polliceres pro polliceris. V arro Anopitio πολιτικῶν εδῶν. Nam in omnibus lege πολιτικῶν, ἢ ἑρβῶν. Nec dares ne polliceres quid datum est.

Populat et passimum populatur. Virgilius georg. libro. i. Populatq; ingentem farris acernum. Curculio. Caecilius afoto, iadudum depopulat macellum. Ennius ambracia. Agros audaces depopulant serui domitorum dominis. Quadrigarius. Agrum uolantum populare coeperunt. Acius asyanae, qui nostra per uim patria populauit bona. Sifenna historiarum libro quarto. Procinus agros populabundus ad Numeriam conuertit. Punitur aliquando pro punit. Mar. Tul. de offic. lib. i. Neq; ad eius, qui punitur aliquem, uerbis fatigat, sed ad reip. utilitatem referri. Thysu lib. i. Quo multi inimicos etiam mortuos puniuntur. Ruminat, Virg. bucolias. Illice sub nigra pallemens. ruminat herbas. Fabricantur. Mar. Tul. de offic. lib. i. Vt enim pictores, et ij, qui signa fabricantur. Plautus Asmaria, Fabricare, quid uis commiserere. Cicero de oratore lib. iiij. Capitolijs fastigium illud, et ceterarum aedium non uenustus, sed necessitas ipsa fabricata est. Palpat pro palpat. Lucilius lib. xxix. Hic me ubi uidet, sublan ditur palpat, caput scabit. Luctant pro luctantur. Ennius libro. ix. Viri a ualidis uiribus luctant. Bellantur pro bellant. Virg. lib. x. Et pictis bellantur. Annaeones armis.

Partiret pro partiretur. Lucilius lib. xxix. Quid quas partiret ipse pro doctrina boni. Plautus Asmaria. Hanc quidem, quam natus praedans, cum illis partiam. Imperit Lucilius libro. xxvij. Sospite, imperit salutem plurimam, et plenissimam. Cohortarent. Quadrigarius annali. libro. y.

Et dicent castra facta esse, atq; hos cohortarent, uti mutarent. Moderant pro moderantur. Acius epigonis. Videntur ut impietas summat, nec moderat metus. Pacuuius periboea. Neq; tuum te ingenium moderat, neq; fraternum ira exilium leuatur. Commiserescimus. Virgilius aeneidos libro. ij. His lachrymis uitam damus, et miserescimus ulero. Ennius Hectoris lyteris. Seruos et uestrum imperium, et fidem Myrmidonum, uigiles commiserescite. Praeliant. Ennius Achille Aristarchi. Ita mortales inter sese pugnant, praeliant.

Complexite. Pomponius fullonibus. quin ergo, quando conuenit, complexite. mihi frater salue, o soror salue mea. Expergeret pro expergeretur. Pomponius Agamemnon. Superposito nequis miraretur, cum tam clare tonnerit, ut siquis dormiret, expergeret. Labasor pro labor. Acius. Nullum est ingenium tantum, neq; cor tam ferum, quod non labasatur lingua, matefaciat malo. V arro reu diuinarij lib. yij. Postquam uidit misericordia labasce mentem infirmae populi. Congredias. Plautus epidico. Quid si adea haud scio an congregas, si haec ea est. Certatur pro certat. Pacuuius armorum iudicio. An quis est, qui te esse dignum, quicquam certat putet?

Frustror pro frustror. Pomponius maiali. Miseret me eorum, qui sint frustris, uentrem frustrarent suum. Execerant. Afranius incendio. Experiuntur abanti, execerant se, ac suos. Imitat. V arro epistola latina lib. ij. Tuum opus nemo imitare potest. Liuius Achille. Si malos imitabo, tum tu pretium pro noxa dabis. Consolare. V arro Oedipo Thyeste. Per idem tempus Oedipus Athenas exul uenire diabatur, qui consolaret. Minitas pro minaris. Nauius Danae. Etiam minitas mitte ea, quae tua sunt magis, quam mea. Plautus amph. Quid minitabas te facturum, si istas pepulisset fores? Perconctat, Nauius malenolis. Si perconctassem, malum hoc me praeterisset. Nauius belli punia lib. ij. Blande, et docte perconctat. Ennius quo pacto Troiam urbem reliquisset.

Ominas. Pomponius Cretula. uel petiure bene eueniat. Ita sit, et tibi bene sit, qui recte ominas. Pacuuius. Nauius belli punia lib. y. Id quoq; paescunt mania sine, quae lu etiam reconcilians captiuos plurimos. Idem. Si alientes pacifit, obfides ut reddant. Conuiuantur pro conuiuantur. Pomponius munda. Si calendis conuiuent, Idibus cenant foris. Ennius saryr. lib. i. Malo hercle suo magno conuiuat sine modo. Mirabis. Pomponius patrio. Mirum facies fatea si studium mirabis diu. Virinantur. Cicero academias lib. ij. siquandocum enim nos demersimus, ut qui urinantur, aut nihil superum; aut obscure admodum cernimus. Miserete. Ennius Hea ba. Miserete manus, date ferrum, qui me anima priuem.

Opino pro opinor. Plautus bacchidibus. Praeuenstim opinio esse, ita erat gloriosus. Pacuuius Chryse. Inueni opinio esse optimum, Orestes ut haeres, sed tamē Ennius eumenidibus. Tocere opinio esse optimum et pro uiribus sapere, atq; fabulari tue noueris. Caecilius afoto. Nihil fore opinio inter me, atq; illum.

Promeret pro promeretis. Plautus erinomo. Nam retinere nequeo, quin dicam ea, quae promeretis. Opitula, Liuius equo Troiano. Da mihi haec opes, quas peto, quas pro cor. corri ge, opitula. Fite imperatui modo. Cato de praeda militum diuidenda. Tu dimes fite, Crassus libro. xvi. Iliados. Socij nunc fite uiri. Liuius Odyssa. fit quoque situm est. Penitebant. Pacuuius armorum iudicio. Prologo nunc penitebant, libane liberi grato ex loo. Partiret pro partiretur. Afranius diuortio. Cum testamento partia, partiffite bona. Lucilius lib. liij. Tu partem laudis caperes, tu gaudia mecum partiffite. Acius Chrysippo. Aeternabile diuitiam partiffite. Ennius telamone. Eandem me in suspitionem sceleris partiffite pateri.

Complexite. Pomponius fullonibus. quin ergo, quando conuenit, complexite. mihi frater salue, o soror salue mea. Expergeret pro expergeretur. Pomponius Agamemnon. Superposito nequis miraretur, cum tam clare tonnerit, ut siquis dormiret, expergeret. Labasor pro labor. Acius. Nullum est ingenium tantum, neq; cor tam ferum, quod non labasatur lingua, matefaciat malo. V arro reu diuinarij lib. yij. Postquam uidit misericordia labasce mentem infirmae populi. Congredias. Plautus epidico. Quid si adea haud scio an congregas, si haec ea est. Certatur pro certat. Pacuuius armorum iudicio. An quis est, qui te esse dignum, quicquam certat putet? Frustror pro frustror. Pomponius maiali. Miseret me eorum, qui sint frustris, uentrem frustrarent suum. Execerant. Afranius incendio. Experiuntur abanti, execerant se, ac suos. Imitat. V arro epistola latina lib. ij. Tuum opus nemo imitare potest. Liuius Achille. Si malos imitabo, tum tu pretium pro noxa dabis. Consolare. V arro Oedipo Thyeste. Per idem tempus Oedipus Athenas exul uenire diabatur, qui consolaret. Minitas pro minaris. Nauius Danae. Etiam minitas mitte ea, quae tua sunt magis, quam mea. Plautus amph. Quid minitabas te facturum, si istas pepulisset fores? Perconctat, Nauius malenolis. Si perconctassem, malum hoc me praeterisset. Nauius belli punia lib. ij. Blande, et docte perconctat. Ennius quo pacto Troiam urbem reliquisset.

Complexite. Pomponius fullonibus. quin ergo, quando conuenit, complexite. mihi frater salue, o soror salue mea. Expergeret pro expergeretur. Pomponius Agamemnon. Superposito nequis miraretur, cum tam clare tonnerit, ut siquis dormiret, expergeret. Labasor pro labor. Acius. Nullum est ingenium tantum, neq; cor tam ferum, quod non labasatur lingua, matefaciat malo. V arro reu diuinarij lib. yij. Postquam uidit misericordia labasce mentem infirmae populi. Congredias. Plautus epidico. Quid si adea haud scio an congregas, si haec ea est. Certatur pro certat. Pacuuius armorum iudicio. An quis est, qui te esse dignum, quicquam certat putet? Frustror pro frustror. Pomponius maiali. Miseret me eorum, qui sint frustris, uentrem frustrarent suum. Execerant. Afranius incendio. Experiuntur abanti, execerant se, ac suos. Imitat. V arro epistola latina lib. ij. Tuum opus nemo imitare potest. Liuius Achille. Si malos imitabo, tum tu pretium pro noxa dabis. Consolare. V arro Oedipo Thyeste. Per idem tempus Oedipus Athenas exul uenire diabatur, qui consolaret. Minitas pro minaris. Nauius Danae. Etiam minitas mitte ea, quae tua sunt magis, quam mea. Plautus amph. Quid minitabas te facturum, si istas pepulisset fores? Perconctat, Nauius malenolis. Si perconctassem, malum hoc me praeterisset. Nauius belli punia lib. ij. Blande, et docte perconctat. Ennius quo pacto Troiam urbem reliquisset.

Complexite. Pomponius fullonibus. quin ergo, quando conuenit, complexite. mihi frater salue, o soror salue mea. Expergeret pro expergeretur. Pomponius Agamemnon. Superposito nequis miraretur, cum tam clare tonnerit, ut siquis dormiret, expergeret. Labasor pro labor. Acius. Nullum est ingenium tantum, neq; cor tam ferum, quod non labasatur lingua, matefaciat malo. V arro reu diuinarij lib. yij. Postquam uidit misericordia labasce mentem infirmae populi. Congredias. Plautus epidico. Quid si adea haud scio an congregas, si haec ea est. Certatur pro certat. Pacuuius armorum iudicio. An quis est, qui te esse dignum, quicquam certat putet? Frustror pro frustror. Pomponius maiali. Miseret me eorum, qui sint frustris, uentrem frustrarent suum. Execerant. Afranius incendio. Experiuntur abanti, execerant se, ac suos. Imitat. V arro epistola latina lib. ij. Tuum opus nemo imitare potest. Liuius Achille. Si malos imitabo, tum tu pretium pro noxa dabis. Consolare. V arro Oedipo Thyeste. Per idem tempus Oedipus Athenas exul uenire diabatur, qui consolaret. Minitas pro minaris. Nauius Danae. Etiam minitas mitte ea, quae tua sunt magis, quam mea. Plautus amph. Quid minitabas te facturum, si istas pepulisset fores? Perconctat, Nauius malenolis. Si perconctassem, malum hoc me praeterisset. Nauius belli punia lib. ij. Blande, et docte perconctat. Ennius quo pacto Troiam urbem reliquisset.

Recordauit. Quadrigarius annali. lib. y. Is, ubi Daenum conuenit, et patria eum recordauit. Poti pro potiri. Pacuuius Iliana. Vt si onere credo adhuc septrum patientur poti. Praestolat pro praestolatur. Turpilium pedio. Ego praestolabor illi, ut attere opicium. Liuius Tereco. Nimis pol imprudenter suis praestolatas. Reuertit, Pomponius maiali. Cenam qua erit, si eum nemo uocet, reuertit mox ad me, nam miser. Nauius athena. Age nunc, quando reuertit, responde quod te rogo. Turant Plautus meratore. Immo uos lares diules, ut me tuetis. Nauius Lyargo. Tros qui eos terminos tuant. Pomponius. Partis non erat, quod corpus tremulum famula tuaret toga. Pacuuius periboea. Tu mulier tege, et tua templa Liberi. patitor pro patere. Plautus asmaria. Patitor tuitem, cum ego te referiam. Copulantur pro copulant, passiuo pro a seuo. Plautus culul. Adeunt, consistunt, copulantur dextras. Praesagitur pro praesagitur. Plautus bacchidibus. Oaudi, animus iam isto dicto plus praesagitur mai. Expalpabitur pro expalpat. bit quod est extorquebit. Plutus uidul. seruus a patre argentum expalpabitur. Redibo pro redidam. Plautus Cassina. ruri redibo. Idem menechmus. Saluum tibi ita, ut mihi dedisti, redibo. Ludificata ero hominem pro ludificata lepidi ero, culpam omnem in me imponit. Osculauit. Titinnius Ilarybra. Laudor, quod osculauit primum caput.

Expedito pro expediam. Plautus truculentio. Ego expedito, rem perdidit apud nos. Pacuuius periboea. Mane expedito. Tacitum mihi, quod contraxerog, respondeas. Manducatur pro manducatur. Pomponius pappo. Agricola nescio qui fellam urget, quasi asinus uxorem tuam ita operis oculis simul manducatur, ac molete. Lucilius saryr. lib. liij. Assequitur neq; opinantem in caput insiluit manducatum totum. Idem lib. xliij. Cui illud, quid faciat, quod manducatur in ore. Afranius fratris facile manducari qui potest. Miseretur pro miseret. Turpilium epiclero. Quam matris, nunc patris me miseretur magis. Pacuuius. At accepisti me isto cum uerbo, miseretur tui.

Munerat pro muneratur. Turpilium thrasyleone. Dat ultro, ac munerat, quod ab illo abstulit. Rixat pro rixatur. V arro armoru iudicio. Ille uiuos hortari, ut rixarent praecleari philosophi. Idem serano. περιδραχμοῖσιν. Dormit alius, nisi mirum uigilans, clamant, calent, rixant. Idem de rerum natura libro. i. Nec famulae rixent cum uianis. Adiutatur pro adiutat. Pacuuius duloreste. Illum quareo, qui adiutatur. Afranius inimici. Haec obsecro igitur, ut me adiutamina. Lucilius libro. xxvij. Nec si Paulo minus uisuras, et magna adiutatus diu. Pigneraretur pro pigneraret. Mar. Tul. de Rep. lib. i. Sed ut plurimas, et maximas nostri animi, ingenij, consilij, prima ipsa sibi ad utilitatem suam pigneraretur. Murrurari pro murrurare. V arro heurenulo pasto poma περιδωρ μωρῶν. Ita uti soliti eramus, Romae in balnejs plodere cepimus, et murrurari. Quadrigarius annali lib. y. iij. In eolo populus murrurari cepit. V arro περιδωρ ἡμῶν περιδωρ μωρῶν. Hoc graecis renuntiato, ut facile intelligeres, nos ab his anari, commurrurantur. author idem uirgula diuina. Praesertim, cum uentrem meum coeream, nec murrurari patientur. Excalceatur pro excalceat. V arro pseudulo Apolline περιδωρ ἡμῶν. Quod in eius dei templacalceati introeunt. Nam in oppido, quae est aedes Apollinis, quae ibi ad Herculis introeat, nemo se excalceatur. Nutritur et nutritur pro nutrit, et nutrit. V arro testamento περιδωρ ἡμῶν. Natis quos Menippe heresis nutrita, et tutores do, qui rem Romanam, latinumq; adscere uultis. Mar. Tul. de deorum natura lib. ij. Omnium autem rerum, quae natura administrantur, seminator, et sator et pa

rens (ut ita dicam) atq; educatur, et alter est mundus, omniaq; sicut membra, suas et partes nutritur, et continetur. Afranius uopisco. Nam nutritur oliua. Lucilius lib. xxx. sensu nutritum sane caput opprimit ipse. Volam prouolam. Lucilius lib. xxvij. Atq; dolo attentis uinare Epicurum uolam. Plautus asmaria. Mox modo loquar quae uolam, quoniam intus non licitum est mihi. Commandatur. Lucilius lib. liij. Assequitur nec opinantem in caput insiluit ipsum manducatur totum complexum. Idem libro. xxv.

Villium Aristocratem mediastinum, atq; bubulcum Commandatur, corrupit ad incita ad ege. Esuribo pro esuriam. Pomponius augure. Immo mane non esuribus diuitius quare rogo. Notius mortis et uita iudicio. Ita uobis otiosus sum mihi algebo, et mihi esuribo. Fatiscentur pro fatiscunt. Acius in reuoi μαχη, Tamen aut fatiscunt quin tuam implorem fidem. V arro antiquitate humana libro xliij. Altera ita. Altera uulneribus fatiscuntur. Acius duloreste. V erere si unquam fatiscat facere quod quod quibo boni. Consecrabor pro consecrabo. Plautus persa. Sed quis hic ansatus ambulat magnifice consecrabor. Fruticari pro fruticare. Cicero ad Atticum lib. xy. Exosa enim est arbor, non ensulsa, itaq; quam fruticatur. ides. Exugebo. Plautus epidico. Tam ego me uortam in hirudinem. Atq; eorum exugebo sanguinem. Copulantur pro conuiuantur. Plautus culul. Adeunt consistunt copulantur dextras. Inuenibo pro inueniam. Pomponius luatone adoptato. Sepe annuit inuenit sepe. Puniuntur pro puniunt. Mar. Tul. Thys. lib. i. Tenendum est igitur, nihil curandum esse post mortem, cum multi inimicos, et mortuos puniuntur. Sacrificatur pro sacrificant. V arro antiquitatem rerum diuinarum lib. xliij. Viri nuptis sacrificabantur in cubiculo uiduae sacrificari. V arro manio. Non malum dicere, pedem in focum non impotere, non maledicere sacrificari. Idem V arro de liberis educandis. cum primores abis, et portione imitarent pueros, sacrificabantur ab idibus Edidiae, et Potinae. Discrepuit pro discrepauit. Cicero de orat. libro tertio. Nihil sane ad rem pertinet, si qua in re discrepauit ab antenij diuisione. Spolior pro spolio. Afranius crimine. Quos impune depopulat, et dissipat dederat. Quadrigarius annali. Ita per sexennium luatiam polam, atq; agrum campanum, quod his per militem liebat, expoliabatur. Verecundantur. Mar. Tul. in Hortensio. Hi nostri amici uerecundantur capti splendore uirtutis. Conuertitur pro conuertit. Plautus amph. Sed fugam in se tamen nemo conuertitur. Ruminatur. V arro sexagesi. Erat inquit Marce acusare nos ruminarij antiquitates. Idem bimargo. odyssiam enim Homeri ruminari incipies. Precantur. V arro eumenidibus. Ego medicina serapi uior. quotidie precantur, intelligo recte scriptum esse delphis Theohera. Miras pro mirari. V arro eumenidibus. Hospes quid miras animo curare. Serapim quid quasi non curat tantide Aristoteles. Idem eiusdem aut ambros miras, aut noli mirare de me de eode. Nolite pro nolite. Sifenna historiarum libro. liij. Nolite mirari quam despectata uoluntate ad unam belli facienda uiam.

Gliscitur pro gliscit. Sempronius Asellio historiarum libro quarto. Vt maior inuidia Lepido glisceret. Ignescitur pro ignescit. Laberius colace. Figur humana inimici ardore ignescitur. Luxuriabat pro luxuriabatur. Tubero historiaram lib. xliij. Pars omnis luxuriabat. Virgilius libro. ij. Luxuriatq; toris animosum pectus. Foillatur pro fouet, V arro de uita populi Romani lib. ij. Propter secundas sublato metu non in communi spectant, sed suum quisq; diuersi commo dum foillatur. Emungrentur. V arro de liberis educandis.

Complexite. Pomponius fullonibus. quin ergo, quando conuenit, complexite. mihi frater salue, o soror salue mea. Expergeret pro expergeretur. Pomponius Agamemnon. Superposito nequis miraretur, cum tam clare tonnerit, ut siquis dormiret, expergeret. Labasor pro labor. Acius. Nullum est ingenium tantum, neq; cor tam ferum, quod non labasatur lingua, matefaciat malo. V arro reu diuinarij lib. yij. Postquam uidit misericordia labasce mentem infirmae populi. Congredias. Plautus epidico. Quid si adea haud scio an congregas, si haec ea est. Certatur pro certat. Pacuuius armorum iudicio. An quis est, qui te esse dignum, quicquam certat putet? Frustror pro frustror. Pomponius maiali. Miseret me eorum, qui sint frustris, uentrem frustrarent suum. Execerant. Afranius incendio. Experiuntur abanti, execerant se, ac suos. Imitat. V arro epistola latina lib. ij. Tuum opus nemo imitare potest. Liuius Achille. Si malos imitabo, tum tu pretium pro noxa dabis. Consolare. V arro Oedipo Thyeste. Per idem tempus Oedipus Athenas exul uenire diabatur, qui consolaret. Minitas pro minaris. Nauius Danae. Etiam minitas mitte ea, quae tua sunt magis, quam mea. Plautus amph. Quid minitabas te facturum, si istas pepulisset fores? Perconctat, Nauius malenolis. Si perconctassem, malum hoc me praeterisset. Nauius belli punia lib. ij. Blande, et docte perconctat. Ennius quo pacto Troiam urbem reliquisset.

Complexite. Pomponius fullonibus. quin ergo, quando conuenit, complexite. mihi frater salue, o soror salue mea. Expergeret pro expergeretur. Pomponius Agamemnon. Superposito nequis miraretur, cum tam clare tonnerit, ut siquis dormiret, expergeret. Labasor pro labor. Acius. Nullum est ingenium tantum, neq; cor tam ferum, quod non labasatur lingua, matefaciat malo. V arro reu diuinarij lib. yij. Postquam uidit misericordia labasce mentem infirmae populi. Congredias. Plautus epidico. Quid si adea haud scio an congregas, si haec ea est. Certatur pro certat. Pacuuius armorum iudicio. An quis est, qui te esse dignum, quicquam certat putet? Frustror pro frustror. Pomponius maiali. Miseret me eorum, qui sint frustris, uentrem frustrarent suum. Execerant. Afranius incendio. Experiuntur abanti, execerant se, ac suos. Imitat. V arro epistola latina lib. ij. Tuum opus nemo imitare potest. Liuius Achille. Si malos imitabo, tum tu pretium pro noxa dabis. Consolare. V arro Oedipo Thyeste. Per idem tempus Oedipus Athenas exul uenire diabatur, qui consolaret. Minitas pro minaris. Nauius Danae. Etiam minitas mitte ea, quae tua sunt magis, quam mea. Plautus amph. Quid minitabas te facturum, si istas pepulisset fores? Perconctat, Nauius malenolis. Si perconctassem, malum hoc me praeterisset. Nauius belli punia lib. ij. Blande, et docte perconctat. Ennius quo pacto Troiam urbem reliquisset.

Complexite. Pomponius fullonibus. quin ergo, quando conuenit, complexite. mihi frater salue, o soror salue mea. Expergeret pro expergeretur. Pomponius Agamemnon. Superposito nequis miraretur, cum tam clare tonnerit, ut siquis dormiret, expergeret. Labasor pro labor. Acius. Nullum est ingenium tantum, neq; cor tam ferum, quod non labasatur lingua, matefaciat malo. V arro reu diuinarij lib. yij. Postquam uidit misericordia labasce mentem infirmae populi. Congredias. Plautus epidico. Quid si adea haud scio an congregas, si haec ea est. Certatur pro certat. Pacuuius armorum iudicio. An quis est, qui te esse dignum, quicquam certat putet? Frustror pro frustror. Pomponius maiali. Miseret me eorum, qui sint frustris, uentrem frustrarent suum. Execerant. Afranius incendio. Experiuntur abanti, execerant se, ac suos. Imitat. V arro epistola latina lib. ij. Tuum opus nemo imitare potest. Liuius Achille. Si malos imitabo, tum tu pretium pro noxa dabis. Consolare. V arro Oedipo Thyeste. Per idem tempus Oedipus Athenas exul uenire diabatur, qui consolaret. Minitas pro minaris. Nauius Danae. Etiam minitas mitte ea, quae tua sunt magis, quam mea. Plautus amph. Quid minitabas te facturum, si istas pepulisset fores? Perconctat, Nauius malenolis. Si perconctassem, malum hoc me praeterisset. Nauius belli punia lib. ij. Blande, et docte perconctat. Ennius quo pacto Troiam urbem reliquisset.

Complexite. Pomponius fullonibus. quin ergo, quando conuenit, complexite. mihi frater salue, o soror salue mea. Expergeret pro expergeretur. Pomponius Agamemnon. Superposito nequis miraretur, cum tam clare tonnerit, ut siquis dormiret, expergeret. Labasor pro labor. Acius. Nullum est ingenium tantum, neq; cor tam ferum, quod non labasatur lingua, matefaciat malo. V arro reu diuinarij lib. yij. Postquam uidit misericordia labasce mentem infirmae populi. Congredias. Plautus epidico. Quid si adea haud scio an congregas, si haec ea est. Certatur pro certat. Pacuuius armorum iudicio. An quis est, qui te esse dignum, quicquam certat putet? Frustror pro frustror. Pomponius maiali. Miseret me eorum, qui sint frustris, uentrem frustrarent suum. Execerant. Afranius incendio. Experiuntur abanti, execerant se, ac suos. Imitat. V arro epistola latina lib. ij. Tuum opus nemo imitare potest. Liuius Achille. Si malos imitabo, tum tu pretium pro noxa dabis. Consolare. V arro Oedipo Thyeste. Per idem tempus Oedipus Athenas exul uenire diabatur, qui consolaret. Minitas pro minaris. Nauius Danae. Etiam minitas mitte ea, quae tua sunt magis, quam mea. Plautus amph. Quid minitabas te facturum, si istas pepulisset fores? Perconctat, Nauius malenolis. Si perconctassem, malum hoc me praeterisset. Nauius belli punia lib. ij. Blande, et docte perconctat. Ennius quo pacto Troiam urbem reliquisset.

Complexite. Pomponius fullonibus. quin ergo, quando conuenit, complexite. mihi frater salue, o soror salue mea. Expergeret pro expergeretur. Pomponius Agamemnon. Superposito nequis miraretur, cum tam clare tonnerit, ut siquis dormiret, expergeret. Labasor pro labor. Acius. Nullum est ingenium tantum, neq; cor tam ferum, quod non labasatur lingua, matefaciat malo. V arro reu diuinarij lib. yij. Postquam uidit misericordia labasce mentem infirmae populi. Congredias. Plautus epidico. Quid si adea haud scio an congregas, si haec ea est. Certatur pro certat. Pacuuius armorum iudicio. An quis est, qui te esse dignum, quicquam certat putet? Frustror pro frustror. Pomponius maiali. Miseret me eorum, qui sint frustris, uentrem frustrarent suum. Execerant. Afranius incendio. Experiuntur abanti, execerant se, ac suos. Imitat. V arro epistola latina lib. ij. Tuum opus nemo imitare potest. Liuius Achille. Si malos imitabo, tum tu pretium pro noxa dabis. Consolare. V arro Oedipo Thyeste. Per idem tempus Oedipus Athenas exul uenire diabatur, qui consolaret. Minitas pro minaris. Nauius Danae. Etiam minitas mitte ea, quae tua sunt magis, quam mea. Plautus amph. Quid minitabas te facturum, si istas pepulisset fores? Perconctat, Nauius malenolis. Si perconctassem, malum hoc me praeterisset. Nauius belli punia lib. ij. Blande, et docte perconctat. Ennius quo pacto Troiam urbem reliquisset.

Complexite. Pomponius fullonibus. quin ergo, quando conuenit, complexite. mihi frater salue, o soror salue mea. Expergeret pro expergeretur. Pomponius Agamemnon. Superposito nequis miraretur, cum tam clare tonnerit, ut siquis dormiret, expergeret. Labasor pro labor. Acius. Nullum est ingenium tantum, neq; cor tam ferum, quod non labasatur lingua, matefaciat malo. V arro reu diuinarij lib. yij. Postquam uidit misericordia labasce mentem infirmae populi. Congredias. Plautus epidico. Quid si adea haud scio an congregas, si haec ea est. Certatur pro certat. Pacuuius armorum iudicio. An quis est, qui te esse dignum, quicquam certat putet? Frustror pro frustror. Pomponius maiali. Miseret me eorum, qui sint frustris, uentrem frustrarent suum. Execerant. Afranius incendio. Experiuntur abanti, execerant se, ac suos. Imitat. V arro epistola latina lib. ij. Tuum opus nemo imitare potest. Liuius Achille. Si malos imitabo, tum tu pretium pro noxa dabis. Consolare. V arro Oedipo Thyeste. Per idem tempus Oedipus Athenas exul uenire diabatur, qui consolaret. Minitas pro minaris. Nauius Danae. Etiam minitas mitte ea, quae tua sunt magis, quam mea. Plautus amph. Quid minitabas te facturum, si istas pepulisset fores? Perconctat, Nauius malenolis. Si perconctassem, malum hoc me praeterisset. Nauius belli punia lib. ij. Blande, et docte perconctat. Ennius quo pacto Troiam urbem reliquisset.

Complexite. Pomponius fullonibus. quin ergo, quando conuenit, complexite. mihi frater salue, o soror salue mea. Expergeret pro expergeretur. Pomponius Agamemnon. Superposito nequis miraretur, cum tam clare tonnerit, ut siquis dormiret, expergeret. Labasor pro labor. Acius. Nullum est ingenium tantum, neq; cor tam ferum, quod non labasatur lingua, matefaciat malo. V arro reu diuinarij lib. yij. Postquam uidit misericordia labasce mentem infirmae populi. Congredias. Plautus epidico. Quid si adea haud scio an congregas, si haec ea est. Certatur pro certat. Pacuuius armorum iudicio. An quis est, qui te esse dignum, quicquam certat putet? Frustror pro frustror. Pomponius maiali. Miseret me eorum, qui sint frustris, uentrem frustrarent suum. Execerant. Afranius incendio. Experiuntur abanti, execerant se, ac suos. Imitat. V arro epistola latina lib. ij. Tuum opus nemo imitare potest. Liuius Achille. Si malos imitabo, tum tu pretium pro noxa dabis. Consolare. V arro Oedipo Thyeste. Per idem tempus Oedipus Athenas exul uenire diabatur, qui consolaret. Minitas pro minaris. Nauius Danae. Etiam minitas mitte ea, quae tua sunt magis, quam mea. Plautus amph. Quid minitabas te facturum, si istas pepulisset fores? Perconctat, Nauius malenolis. Si perconctassem, malum hoc me praeterisset. Nauius belli punia lib. ij. Blande, et docte perconctat. Ennius quo pacto Troiam urbem reliquisset.

ranis, ut uendant. **Q**uesta pro questus. V arro prome-
theo. Aemulum illius artis, atq; obstrigatorem, quae propter
aliquos annos quaestum nihil fecerit. Senectam pro sene-
ctate. Virgilius libro sexto uires ultra sortemq; senectae. Lu-
cilius libro. xxviii. Proficiendum ergo in senectate nunc ado-
lescentia est. Inermis pro inermibus. Sallustius Inger-
etiae bello. Neq; quenquam decere, qui manus armauerat, ab in-
ermis pedibus auxilium petere. Sisenna historiarum libro
quarto. Pleriq; inermis in castra persurgunt. Galliae pro
gallicae. Sallustius historiarum libro quarto. Cum interim lu-
mane etiam nunc in castris duae gallicae mulieres conueniam ui-
tantes ad mensura soluenda montem ascendunt. Effi-
gra pro effigies. Afranius uopiso. Cuius te suscitauit imago? au-
tia effigra cognatus patre? Intemperia pro intemperan-
tia apud ueterem auctoritatis obscurae, has eius intemperias
in maritum. Poematorum pro poematum. Afranius
priuigio. Poematorum non bonorum. Plautus A sinaria. Nam
neq; fictum, neq; pictum, neq; scriptum in poematis.

Acritas. Acaus neoptolemo uis ueritatis, atq; acritas.
Largitas pro largitio. Terentius adelphis. Quod pro
lunium: quae ista haec subita est largitas? Dextrabus pro
dexteris. Laberius odyssa. Deq; manibus dextrabus. Cu-
raura et curatio pro cura. Terentius Eunus. Tametsi bona
est natura, reddunt curatur a iuueas. Cicero Thusulanarum
libro tertio. nam ut medici causa morborum curatonem esse in-
uentam putant. In uerbi pro uerbis. Lucilius libro
xxx. Maximus si argeto in uerbi androgyni barbati mocho
cinadi. V arro epistola ad Fabium. Quod scias saturnorum
similes sunt, quod maxima sunt, idemq; in uerbi.
Sexcentum pro sexcentorum. Lucilius libro. xxx. Maximus si ar-
genti sexcentum, ac mille reliquit. Idem libro. xxx. Quid ue-
ro est centum ac ducentum possideas nullum. Pauperis
es pro paupertate. Ennius Hecliba. Senex sum, utinam moriar,
mortem oppetam prius quam eueniat, quod in pauperie mea
senex grauiter gemam. Aedis nominatio singulari.
V arro de uita populi Romani lib. primo. Haec aedis, quae nunc
est, multis annis post facta sit, in qua omnia regis temporibus
delubra parua facta. Victus pro uictus. V arro de ui-
ta populi Romani libro primo. primum de re familiari ab pa-
tribus, secundo de uictus consuetudine primigenia, tertio de
disciplinis et castitatis uita. Gradus pro gradus. V ar-
ro de uita populi Romani lib. secundo. Multo praediti pudore
et pudicitia adolescentis, dixerunt cum maiore patre eius gra-
uis, et aetate ad te stipendia facerent. Puerilitas pro pue-
ritia. V arro de liberis educandis. Velim mehercules inquit
ipse usq; magna puerilitatis formulam audire. Annus pro
annus. V arro de liberis educandis. Eam nutricem oportet esse
adolecentem, Annus enim ut sanguis deterior, sic lac, lac enim,
ut quidam diunt, physica, sanguinis spuma est. Praecan-
trix. V arro de liberis educandis, ut faciant pleriq; ut adhi-
beant praecantrias nec medio ostendunt. Rituis pro ri-
tus. V arro de liberis educandis. Itaq; domi rituis nostri, qui
per deum fidem iurare uult, prodire solet in compluuium.

Promis positum pro proma. V arro parmenone. Alia trabs
promis in hominum accedens proxime frangit ramos cadens.
Teneritas teneritudo. Cicero de finibus bonorum, et ma-
lorum libro quinto. in primo enim ortu inest teneritas ac mol-
lita quedam.

DE NUMERIS, ET
CASIBVS.

10

10

30

40

50

60

Casatus numerus singularis positus pro
genituo plurali. Sisenna historiarum libro
quarto. Qui tamen, quibus libibus caetera
maiorum suum disjuncta. Titinnius ueli-
terna, omnium uinum expertem, consilij
plenum prohibui. Idem gemina. Non exe-
ratis parasitum, nec uirum aspi litit domo. Lucretius libro.
sexto. Flamma tempestas scilicet dominata per agros. Plau-
tus per. sa. Pol deum uirtutem dicam et maiorem meum. Terē-
ecyra. Prope iam remotum ab iniuria aduersarium. Acaus.
euryface. Reprime parum per. millia sex nummum in arcam di-
misi nummariam. Idem et in uero uolunt. Ab classe ad ur-
bem tendunt, neq; quicquam potest fulgentium armorum ar-
matus ardorem obui. Turpilus epiclero. In caliphonis nunc.
te miserae liberum. Pacuius atalanta, paretem incertum in
uestigandum gradia. Idem peribea. Regnum imperator ater-
num morum sator. V arro παρὰ τὰ πρὸ τῆς ἐπιτομῆς.
Omni optanti ministerio inuidium tabes. Idem de uita populi
Romani libro quarto. Hortensius supra decem millia cadu ha-
redi reulit medimnum uini mille cadum. Sallustius libro. lib-
nono. Cuius datus infulas propinquas inter se, et decem sta-
dium procul a Gadibus satis consistat suo pte ingenio alimen-
te mortalibus gignere. Afranius uopiso. Antiquitas pe-
tenda in principio est mihi, maiores uestri incupidiores liberum
fuerunt. Marcus Tullius de officiis libro tertio. An emat denario,
quod sit mille denarium. Acausatus positus pro dati-
uo. Ignoscamus illam rem, pro illi rei ignoscant. Plautus am-
phi. V elatis manibus orant, ignoscamus peccatum suum. Te-
rentius eunu. Haud ne comparandus hic quidem ad illum est?

Genitius casus positus pro acusatuo. Titinnius psal-
tria. Dicit tu qui ego, quo a te auortisti mei fastidus. si mea deli-
tia. Plautus Aulularia. Fastidus mei, pro me fastidit. Lucilius
satyrarum libro septimo. Tristis distiales sanus, fastidimus bo-
norum. Turpilus. Leucadia. Vide nunc fastidit mei. Lucilius
libro. xxviii. Cui sepe imposui mille plagarum in diem.
Idem. Si argenti indigus. Plautus aulularia. Deinde egomet
mecum cogitare interdum coepi. Sic ueretur illam rem,
stati et consuetudo, et Terentius phor. author est dicam. Non
similitatem meam uereri saltem. V eteribus genituum pro ac-
casuato poni placet. Afranius comitalibus. si non ueretur, ne-
mo ueretur tui. Idem simula. Tui ueretur, me ad te misit ora-
tum peteret. Idem eman. pto. optandum uxorem, quae non ue-
reatur uiri. Pacuius H. ymiona. Tyndarco fieri contumeliam,
cuius a te ueretur maxime acta gratulatione nihil ne te po-
puli ueretur, qui uociferare in uia? V arro sardis uenabilibus.
Non te tui saltem pudet si nihil mei reuereatur? Acaus Alphest
boea. si tui ueretur te progenitoris, cedo. Acausatus,
positus pro ablatiuo. Titinnius gemina. A edepol hominis igna-
ui sum. Titus officium. Plautus menaechmus. Nam parasitus octo
hominum munus facile fungitur. Idem trinumo. sequere haec
cine gnata, ut munus fungat tuum. Lucilius satyrarum libro
primo. Munus tamen fungit et muros seruare. Idem libro gn-
to. Leuius pauperem ait se ingentia munera fungit. Turpilus
epiclero. Sed uola, ut familia nostra officia fungatur sua. Idem
pedio, nuptias abieci, amicos uxor primores uiros. Pacuius du-
lor. se. Nonne officium fungat uulge, atq; egre madefactum
feram? Acausatus uel nominatiuus positus pro abla-
tuo. Turpilus Demetrio, meos parentes careo. Marcus Tullius
de Rep. libro quinto. Sed tamen ut bono patrifamilias colendi,
ad faciendi, ratiocinandi quidam usus opus est. V arro
ueros et si τὰ πρὸς, Deniq; si uelimenta ei opus sunt, quae fert,
cur consandis? si non opus sunt, cur fert? Idem prometheo li-
bro.

Bro primo. Id ut scias, audi hoc, quod falsum dicis esse, nemini
oculos opus esse, si habet. Sallustius historiarum libro secundo.
ruina, quae pars magna suis met, aut proxumorum telis caete-
ri uice perorum obrum abantur. Afranius uopiso. Tandem,
ut possimus nostra fungit murer. Idem fratris. Id aurum me
condonat literis. Lucilius libro. xxvi. Haec tu si uoles, per au-
ros pectus irrigauer. Genituum positus pro ablatiuo,
uel aduerbio lo. i. Plautus trinumo. Non ego sum dignus sa-
luti. Cicero Thuse libro quarto. Aliquod malum metus exani-
mans pender animi. Plautus amph. Vt salui potremur domi.
Pomponius pappo Agricola domus haec fuerit placuit. Acaus
erigona. locorum late uiridia, et frugum ubera. Lucilius
satyrarum libro sexto. Hortare illorum si possim capi forari.
Idem libro octauo. Quarum et abundentis rerum, et qua-
rum indigeamus. Idem libro nono. Si nihil ad faciem, et si
olim lupa prostibulum quae nummum opus, atq; absit. Pacuius
peribea. Postquam est honoratus frugum, et floris liberi. Mar-
cus Tullius de Rep. libro tertio. Noster autem populus socijs
defendendis terrarum iam omnium potius est. Afranius ex-
cepto. Quod uita studium, aut quod praesidium in posterum
mihi supponebas, mecum prius tui. V arro de uita populi Ro-
mani libro secundo. ut noster exercitus ita sit fugatus, ut galli
Romae capitoli sine potiti, neq; inde ante sex menses gesserint
significata ad genituum in potestatem uenit. Plautus ceptiuus.
Ille alter potius hostis est. Sallustius Inguirthe bello, ut prius
quam legatos conueniret, adherbalis potiretur. Idem eodem
Ager autem aridus, et frugum uacuis. Marcus Tullius de
officijs lib. primo. Haec sunt opera magni animi, et excellen-
tis, et prudentia aq; consilioq; fidentis. Idem. Omnium au-
tem rerum, ex quibus aliquid acquiritur, nihil est agricultura
melius. Virgilius aeneidos libro primo. Implentur ueteris bac-
chi, pinguisq; ferinae. Marcus Tullius in Hortensio. Et qui expe-
ctat, pedet animi, quia semper quid suatum sit, incertum est.
V arro eumenidib. Ego autem qui essem plenus uini, et ueneris.
Sic despiebam mentis pro mente. Plautus epidia. Despiebam
mentis, cum illa scripta mitterem. Sic mille annorum uinum.
pro mille annis uinum. Plautus milit. Qui mille annorum
perpetuo uinum. Datinus pro genituo. Titinnius aratro.
Vbi ambitioni uirtuti uideas antecedere, pro uirtutem antee-
dere. Plautus tru. uolento. quia tu uestimento, et cibo alienis re-
bus curas. Acaus meleagro. Cuius exuuias, et aronam huic
numerauit uirgini. Marcus Tullius de Rep. libro quarto. Hic
uero mulieribus praefectis reponatur, qui apud graecos creati
solet, sed fit censor, qui uiros doceat moderari uxoribus. Sal-
lustius Catiline bello. Breui spatio legiones numero hominis
expleuerat, cum initio non amplius duobus millibus habuif-
set. Lucilius libro. xxvi. Si miseratur se ipsi, uide, ne illorum au-
sa superiore loco collocauerit. Ter. facite ita, ut uobis decet. Ti-
tinnius aratro. Vbi ambitioni uirtuti uideas antecedere. Teren-
tius andria. Interea mulier quaedam ab hinc trientium ex An-
dro commigravit huic uicane. V arro de uita populi Romani
lib. iij. Tanta porro inuasit cupiditas honorum pleriq; ut uel
caelum uere, dummodo magistratum adipiscantur, exoptent.

Acausatus pro genituo. M. Tul. de offi. lib. ij. Dum ho-
mines cruenti hastam illam cruentam meminerint, et spera-
bunt. Virgilius buc. alternos muse memuisse uolebant. Plau-
tus a tellaria. Meminere officium suum. et menaechmus. Pro-
pterea illius nomen memini facilius. Acaus euryface. Heu me
miserum, cum haec recorder, cum illos reminiscor dies. Idem
et in τὰ πρὸς μάχην. Eos mortalis foenis libro decimo. Miseror
sepe studitos uolo, et adamante, ueritus sum arboror, atq; uti-
na memet possim obliuiscer. Et in nyctegres. An ego Vlysses

Obliuiscer unquam, aut quenquam praeponi uelim? Turpilus
pedio. Iam desine meminisse illius formam. Marcus Tullius
de Rep. libro quarto. Atq; ipsa mens quae futura uidet, praete-
rita meminit. V arro uae uictis et si phoreuicis. Libet
me epigrammata facere, et quoniam nomina non memini,
quod in solum mihi uenerit ponam. Inuidit illam rem,
pro illa re. Acaus menalippo. Vnde aut quis mortalis florem
liberum inuidit meum? Prinaur illam rem pro illa re.
Neniuis pedio. Quot res uis hunc priuari pulchras, quas uti
solet. Ablatiuus pro genituo. Plautus pseudulo. uino
modo cupide testis. Lucilius satyrarum libro primo. Porro
quae cuq; et cuicunq; ut diximus ante, obsterit primo hoc ma-
nuendi refert res. Idem libro sexto. Et id solum aduersa fortuna
nae rei quae resistit. Turpilus pedio. Neq; uirum educta, ut par
est, expers malitjs. Virgilius geor. libro primo. Ille ferax oleo
est. Acausatus pro nominatiuo. Pomponius praecone
posteriore. Quot letitias in speratas modo mihi irrepere in-
sinum. Virgilius aeneidos libro primo. Vrbem quam statuo, ue-
stra est. Nominatiuus pro datiuo. Neniuis agricola. Ier-
nete duo uerbis etiam primo, et postremo. Plautus aulu-
laria. Credo ego illum iam inuadiuisse mihi esse thesaurum
domi, id inhiat. Cicero thusulanarum libro primo. Multaq;
secula post renouit pythagoreum nomen. V arro de re rustica
libro primo. Centum iugeribus uin: arum opus esse quinde-
cim mancipia. Genituum pro datiuo. Acaus neoptole-
mo. Quid si ex graecia omne nomen illi par nemo reperiri po-
test? Turpilus pedio. Neq; uirum educta, ut par est, expers mali-
tjs metuens sui. Virg. en. lib. i. Dives opus, studijq; est errima
belli. Plau. asina. uolo amori obsecrui illius, uolo amut me pa-
ere. Idem pseudulo. Duorum labori ego homine parissim lubens
me interrogadi, et tu respondendi mihi. Cicero de orat. lib. iij.
Bonorum uirorum plenum forum. V arro de uita po. Ro. lib. iij. Ipsa
Italia oppida sunt uastata, quae prius fuerunt hominum referre-
re. Nominatiuus pro genituo. Turpilus epiclero. At enim
scies, ea quae fuisse in scaus. Ter. phor. Ita pleriq; ingenio sumus
omnes, nostri nosmet poenitet. Sic et potior illam rem. Pacu-
peribea. Regnum potior, amicum mactio inferis. Ablati-
uius pro datiuo. Luc. quod sumptum, atq; epulas dictu pro-
pones honesto. Virg. lib. yi. teq; aspectu ne subtrahere nostris.
Genituum pro nominatiuo. Mar. Tul. de Rep. lib. yi. Vt
quemadmodum scribit ille, quotidiano in forum mille hominum
cu pallijs cochylio tinctis discederent. Ablatiuus pro ac-
casuato. Virg. lib. V. Grator et pulchro ueniens in corpore uir-
tus Adimnat. Acausatus pro genituo. Acaus myrmadoni-
bus. Mea facta in acie obliu. Sallu. hist. lib. iij. Sed populus a pri-
ma adolescentia sermone fautorum simile fore se credens Alex-
andro rege. Virg. en. lib. yiij. Et uocet Anchise magni, uultumq;
reardor. Acausatus pro datiuo. Lucilius lib. xxvi. suspen-
dat ne se, an in gladiu incubat ne caeli uideat. Plau. amph. ue-
latis manibus orant ignoscamus peccatum suum. Afranius uo-
piso. Male merentur de nobis heri, q non tantopere indulget in
pueritia. Caei plotio. Du ego eius morte inibo. Virg. en. lib. iij.
Tres adeo incertos caea caligine soles
Erramus pelago, totidem sine sidere noctes.
Cicero de orat. libro tertio. Locutus esse dicitur homo copio-
sus aliquot horas. Datinus pro ablatiuo. Sisenna histo-
lib. iij. Alij salui, ac uelocitati certare. V arro de re rustica li. i.
A quo qd indiget potui poma dicta esse possunt. Idem V arro de
liberis educandis. Non solum qui primus in alterutra re pra-
stet alios, sed etiam qui sit secundus, et tertius.

Nominatiuus pro ablatiuo. Sisenna historiarum libro
tertio. Omnia, quae diximus loca, statim potius. Idem. hostis
X ij

loza superiora potiti. Virgilius aeneidos libro decimo. saxumq; undis immane minatur.

DE MUTATIS CONIVGATIONIBVS.

Erunt pro feruet. Lucilius libro octauo. Feruit nunc feruit ad annum. Acius nyctegresia. Lassus adit, clauditur, feruit. Titinnius fetina. Sapia gubernator nauem torquet non ualentia, cocus magnum abeni quando feruit, paula confutat trua.

Acius meleagro. Hen cor ira feruit caecum amentia rapior feruorq; Pomponius agricola. Domus haec feruit flagitijs. Afranius priuigno. Hoc potius, hoc nunc feruit minus, haec uolo. Varro sexagesi. Quod leges iubent, non faciunt, faciunt dosel. ue feruit omnino. Ab eo quod est feruit breuiato accenta feruere facit, ut spernit spernere. Afranius epistola. ego majo clandestinorum pietor ferere materia menstra. Feruere. Lucilius satyrarum libro octauo. Feruere ne longam uero hoc licitoribus tradat. Virgilius aeneidos libro quarto. Iam litorea feruere flammis. Lucretius libro secundo. Feruere cum uideas classem, lateq; uagari. Naeuius lycargo, late, longq; trans nostros feruere. Acius telepho. Aere, atq; ferro feruet igni instigibus flore. Varro de fultorio. Feruere piratis uastariq; omnia arcum. Lauit pro lauat. Virgilius geor. libro tertio. Lauit improba teter Ora cruor. Plautus pseudulo. Eas lachrymis lauis. Lucretius libro secundo. Litoris incruui bibulam lauis equor arenam. Acius phoenissis, salis cruorem guttis lachrymarum lauit. Varro ceterone.

Atq; egus fluctus, quam lauit ante aquilo. Sebus ubi posuit Neptuni filius urbem. Sallustius historiaram libro secundo. Dubium, an insula sit, quod euri atq; auseri superiacis fluctibus circum lauit. Naeuius Danae. Anima iubeo fonte lauere memini manum. Lauere inde tractum est. Enni. telamone. Strata terra lauere lachrymis uestem quailidam, et sordidam. Idem Hecuba. Hen me miserum interij, pergunt lauere sanguinem. Lucretius libro quinto. Lubrica prolusie larva lauere humida saxa. Acius medea. Lauere salis uulium lachrymis. Varro. Et Hymeneus, qui primo lauere aluum mar supio solet. Idem aggerem. Afranius suspecta. Videne lauere lachrymis me tuum collum pater. Lauere etiam inde manauit. Ennius andromeda. Nam ubi introducta est, puerumq; ut lauere. Iocane in clypeo. Afranius phratrys. Aquam ex coeno haurire, qui lauere manus. Plautus amph. Postquam peperit pueros, lauere iussit nos, ocepimus. Inde imperatio modo lauit facit. Titinnius psaltria. Manus lauit mulieris, et capite uelate. Lauit etiam positum pro lauari. Pomponius petitor. Heredem ita uelim facias, iam pridem uolo, latrinam laui. Feruat pro feruet. Pomponius fullone. Facite, ut ignis feruat, ligna in stipite, far coadit. Acius Achille. Ne tum cum feruat pectus ira. undae. Sonit pro sonat. Acius aeneadis. Aut deo clamore, et gemitu templum resonit coelium. idem phoenissis. Ac ubi cruo littore latrata unda sub undis labunda sonit. Ennius hectoris lytris. Et sonit, franguntur haste, terra sanguine sudat. Pacuius duloreste. Hymeneum fremunt aequales, resonit crepitu iustia. Expedibo pro expediam. Pacuius atalante. Nam quod conabar, cum interuenum est dicere, nunc expedibo. Acius nyctegresia. Cuncta expedibo, id modo iusturandem date. Pomponius uernio-

nibus, sed qui utroq; error uos agitat, expedibo. Ennius eumindibus. Id ego equum apius fuisse expedibo, atq; eloquar.

A sonit sonere inde tractum est. Lucretius libro primo. Caligare oculos, sonere aures, succedere artus. Acius Neoptolemo. Atq; adeo ualuis sonere sensi regas. Idem atreo. Sed quid tonitru turbida toruo Conuulsa repente aequora caeli Sensimus sonere.

Sonuit etiam inde manauit. Ennius andromache, et herma phrodito. Nam neq; irati, neq; blandi quicquam syncre sonunt. Acius iliona, ibo ad eam, ut scisam quid uelint, ualua sonunt. Nolito pro noli. Lucilius libro. xxx. Nolito tibi me maledicare posse putare. Axim pro egrim. Pacuius periboa. Aut qua ego, uel axim auerruicem.

Feruitur pro feruit. Afranius uopisco. Quanti uociferati omne feruitur? Hei misera mihi. Mantat pro manet. Caecilius hypobrasaria. In uoltu eodem, in eadem mantat militia. Artuit pro artauit. Naeuius dotata. Artuit linguam in palatum, coepit labia sugere. Idem hetera. Conatus artuit matri inter foemina fortiter. Audibo pro audiam. Ennius telamone. More antiquo audibo, neq; aures tibi contra riorum utendas dabo. Idem pancratias. Quo nunc me duris? ubi molarum strepitum audibis maximum. Caecilius nauclero. Num ab eo audibis, praeterea si dicit, filia redeat pergammo. Fulgit pro fulget. Lucilius satyrarum libro septimo. Primum fulgit uti caldum, et fornacum ferrum. Pomponius macco, sequefire simile est, quasi cum in caelo fulgit propter lunam lucifer. Lucretius libro sexto. Fulgit item uubes ignis cum femina multa.

Fulgit item cum rarefiant quoq; nubila caeli. Fulgere correpte. pro fulgere. Lucretius libro quinto. Multa uidemus enim caelestibus insita flammis Fulgere, cum caeli donauit plaga uagare. Pacuius medo. Linguae bisulas actu crisso fulgere. Acius bacchus. Latum in parnaaso inter pinos tripudiantem in circulari ludo, atq; tedis fulgere. Lucilius satyrarum libro undecimo. Conuentus pulcher baccae saqi fulgere torques. Magni.

Es pro esto. Lucilius libro. xxvii. Coniice te intro, ac bono animo es. Pomponius macchis geminis. bono animo es, uideo de repis primiter de panibus. Amplant pro amplificant. Pacuius tencro. Vbi poeta pro sua parte falsa conficta canant, qui causam humilem dicit ampliant. Aperiho pro aperiam. Pomponius uernionibus. Aperiho, non possum ciuem pati, orcus est, quem amare cepi, pinguis non pulcher puer. Cupiret pro cuperet. Lucretius libro primo. perfringere ut arctu Naturae primum portarum claustra cupiret. Dicebo pro dicam. Naeuius de pathias. Primum quod dicebo recte, secundum, quod dicebo eo melius. Edim pro edam. Caecilius asoto. Nihil me tibi esse quod edim. Naeuius buacula, quod edim nihil est, si nullis, quod acetis, copia est. Pomponius conditionibus. Vix nunc quod edim inuenio, quid nam fiet, siquam duxero? Plautus poenulo. Est domi quod edimus, ne nos tam contemptim uenteras. Facitur pro fit. Nigridius commentatione grammaticae libro. xix. Id, quod dico, est huiusmodi, poiet facit, poietru facitur. Titinnius libro quinto. Quanta stultitia cupidinis petunt consilium bona gratia, ut paruificiatur.

Euenat pro eueniat. Ennius Hecuba. Senex sum, uirnam moriem oppetam, prius quam euenat, quod in pauperie mea senex grauius gemam. Faxim pro fecerim. Ennius phoenice. Plus miser sum, si scelestum faxim, quod dicam fore. Moneis pro moneris. Pacuius armorum iudicio.

Moneris pro moneris. Pacuius armorum iudicio. Moneis pro moneris. Pacuius armorum iudicio.

Moneris pro moneris. Pacuius armorum iudicio. Moneis pro moneris. Pacuius armorum iudicio.

Moneris pro moneris. Pacuius armorum iudicio. Moneis pro moneris. Pacuius armorum iudicio.

Moneris pro moneris. Pacuius armorum iudicio. Moneis pro moneris. Pacuius armorum iudicio.

do. Dic quid faciam, quod me moneris, effectum da. Idem chryse. Dij monerit meliora. Niuit pro nunguit. Pacuius. Paulo sagittis plumbo, et saxis grandinat, niuit. Obedibo pro obediham. Afranius maritis. Meo ut obsequar amori, obedibo tibi. Operibo pro operiam. Pomponius praefecto morum pater at est negato esse. hic me operibo caput. Paribit pro pariet. Pomponius buccone authorato, si praegnans non es, paribis nunquam. Peruenibunt. Pomponius pithone gorgonio. Hominem beatum quod ille peruenibunt diuitia. Reddibo. Plautus uidualaria. Ego seruabo quasi sequesri deus neutri reddibo. Reperibitur pro reperitur. Pomponius annulo posteriore. Id credo metuis, ne inuidia desit, um nemo, qui a te recipiat, reperibitur. Plautus epidio, quid illa fiet fiduciana igitur aliqua res reperibitur. Caecilius obolo. Nunc enim uero est cum mea morti remedium reperibit nemo. Possetur pro possit. Quadrigarius annulum libro primo. Cum non possetur decerni utrius putaretur uictoria esse. Sapini pro sapi. Naeuius uirgine praegnante. Quando ego plus sapiui, quin fullonem compressi quinquatribus. Venibo pro ueniam. Pomponius macchis geminis. Sero est, sexta, si tibi placet, uenibo. Poteratur pro poterat. Caecilius annali. libro primo. Cu iure sine periculo bellum geri poteratur. Potestur pro potest. Pacuius chryse. Siqua potestur inuestrigi uia. Quadrigarius annali libro tertio. Adeo memorari uix potestur, ut omnes simul suum quisq; negotium aduorti essent. Soluerit pro solutus sit. Caecilius annali. libro septimo. Duos et septuaginta lectores domum deportauisse facis, qui duobus hostium ante soluerint ferri. Videbo Naeuius de pathias, tibi cum uidebo fidelis ero. Deplorabundus pro deplorans. Plautus aulularia. Homo ad praetorem uenit deplorabundus. Coctum pro coquentum. Plautus aulularia. Solet ire coctum Maecet pro maculentum est. Plautus aulularia. Qui ossa, ac pellis totum ita macet.

Moneris pro moneris. Pacuius armorum iudicio. Moneis pro moneris. Pacuius armorum iudicio.

Moneris pro moneris. Pacuius armorum iudicio. Moneis pro moneris. Pacuius armorum iudicio.

Moneris pro moneris. Pacuius armorum iudicio. Moneis pro moneris. Pacuius armorum iudicio.

Moneris pro moneris. Pacuius armorum iudicio. Moneis pro moneris. Pacuius armorum iudicio.

Moneris pro moneris. Pacuius armorum iudicio. Moneis pro moneris. Pacuius armorum iudicio.

Moneris pro moneris. Pacuius armorum iudicio. Moneis pro moneris. Pacuius armorum iudicio.

Moneris pro moneris. Pacuius armorum iudicio. Moneis pro moneris. Pacuius armorum iudicio.

Moneris pro moneris. Pacuius armorum iudicio. Moneis pro moneris. Pacuius armorum iudicio.

Moneris pro moneris. Pacuius armorum iudicio. Moneis pro moneris. Pacuius armorum iudicio.

Moneris pro moneris. Pacuius armorum iudicio. Moneis pro moneris. Pacuius armorum iudicio.

gne. Titinnius gemina. Nimum te patrocinari cenfeo benigniter. Festiuiter pro festiue. Naeuius geminis. O domus parata pulchrae familiae festiuiter. Auariter pro auare. Plautus curculione. Hoc uide, ut ingurgitat impura in se merum auariter. Quadrigarius annulum libro uigesimo primo. Crudeliter ille, nos miserocriter, auariter illi nos largimur. Cato de praeda militum diuidenda. Fraudulenter, atq; auariter. Amiciter pro amice. Plautus persa. Quam meo amico amiciter hanc commoditatis copiam danunt. Pacuius duloreste. Nunc ne illum expectes, quando amico amiciter festi. Probiter pro probe. Varro octogesi. Postquam uida libido rapere, ac concidere coepit, seq; opifice non probiter strepere. Munditer pro munde. Plautus poenulo. Nam cum sedulo munditer nos habemus, uix, aegre q; amatorculos inuenimus. Seniter pro senec. Plautus poenulo. Aha tam seniter. Idem trinumo. Ab nimum stasime seniter. Acius astyanacte. Ferum feroci conuendendum seniter. Senum pro seniter. Ennius phoenice. Senum suspicionem ferre falsam filium est. Afranius. Simulante senum ferre haec te simul, et gnatum ab illo abducere. Ennius hectoris lytris. Senum fortuna, ferro cernunt de uictoria. Maestiter pro maeste. Plautus rudente. Obscuro tam maestiter ueste uestus Propritim pro proprie. Lucretius libro secundo. Quid genus humanum propritim de quibus actum est. Ampliter. Lucilius libro decimoquarto. Nam sumptibus magnis, et structam ampliter, atq; cum accumbimus mensam. Pomponius haerede petitor. Hen aptate pueri munde, atq; ampliter conuuium. Plautus sticho. Sat est seruo homini modeste facere sumptum quam ampliter. Acius Diomede. Benigne, et pro beneficio largi, atq; ampliter. Aliquantisper. Quadrigarius annulum libro sexto. Aliquantisper pugnate, nihil promouet poenus. Caecilius fallacia. Nam silli, postquam rem paternam amiserant, egestate aliquantisper iactati forent. Idem fallacia. Velim paulisper experiri te, quantisper, non plus eriduum. Pomponius dotata. possum exorare te, ut recedas a me paulisper, modo quantisper sat habes. Duriter pro dure. Terentius andria. Primo haec pudice uitam parce, ac duriter agebat. Naeuius Cona. Duriter me habere uigilasse. Afranius priuigno. Vixax uetus quam duriter nunc consulto tergo meo. Ennius phoenice. Quam tibi ex ore orationem duriter dictus dedit. Caecilius fallacia. Nam quam duriter uos eduxit, atq; aspere non negat. Cautum pro caute. Acius Alpheiboa. Sed tibi cautum est adeundum ad uirum. Idem philostete. Contra est eundem cautum, et captandum mihi. Strictum. Cicero de oratore libro primo. Quasi per transennam praetereuntes strictum asperimus. Sallustius Strictum, ut quaeq; memoria digna uidebantur, perscriberem. Firmiter pro firme. Lucilius satyrarum libro decimo. Fluctibus a uentis q; ad uersis firmiter essent. Idem libro duodecimo. Firmiter hoc pariterq; tuo sit pectore fixum. Marcus Tullius de rep. libro sexto. Firmiter enim maiores nostri stabilita matrimonia esse uoluerunt. Fidele pro fideliter. Plautus captiuis. Tac fidele caue fidem fluxam feras. Aequiter pro aequae. Pacuius atalante. Concertare ac dissentire partim darsim aequiter Acius antenoridis. Ad populum intelligi referundum, quoniam aequiter sententia suere. Linius egyptho. Nam, ut pergam accensa, et praadam per participes aequiter partita est. Publicius pro publicae. Lucilius satyrarum libro duodecimo. Huic homini quaestare aliquo esse opus, atq; chorago publicus, qui mihi atq;

Moneris pro moneris. Pacuius armorum iudicio. Moneis pro moneris. Pacuius armorum iudicio.

Moneris pro moneris. Pacuius armorum iudicio. Moneis pro moneris. Pacuius armorum iudicio.

Moneris pro moneris. Pacuius armorum iudicio. Moneis pro moneris. Pacuius armorum iudicio.

Moneris pro moneris. Pacuius armorum iudicio. Moneis pro moneris. Pacuius armorum iudicio.

Moneris pro moneris. Pacuius armorum iudicio. Moneis pro moneris. Pacuius armorum iudicio.

Moneris pro moneris. Pacuius armorum iudicio. Moneis pro moneris. Pacuius armorum iudicio.

Moneris pro moneris. Pacuius armorum iudicio. Moneis pro moneris. Pacuius armorum iudicio.

Moneris pro moneris. Pacuius armorum iudicio. Moneis pro moneris. Pacuius armorum iudicio.

Moneris pro moneris. Pacuius armorum iudicio. Moneis pro moneris. Pacuius armorum iudicio.

Moneris pro moneris. Pacuius armorum iudicio. Moneis pro moneris. Pacuius armorum iudicio.

steriore. Ad Veneris profectus est mane vetulus, notum ut sol ueret, ibi nunc operatur est. A franius excepto. Proficiscor, res tempus, locus simul otium hortabatur, ut operatum illum Dianae degerem sanctum diem. Idem eadem. Iubeo hominem tolli, et colloari, et confoueri, soluo operam Dianae. Virgilius geor. libro primo. letis operatus in herbis. Lucilius libro xxx. Aut operat aliquo in celebri cum equalibus fano.

Sexagenarios per pontem mitendo: male diu popularitas intellexit. Varro de uita populi Romani libro secundo. Hone stam causam, religiosamque patefecerit, cum in quintum gradum peruenerant, atque habebant sexaginta annos, tum denique exire a publicis negotiis liberi, atque otiosi. Ideo in proverbium quidam putant uenisse, ut dicerent sexagenarios de ponte dei oportere, id est quod suffragium non ferant, quod per pontem ferentur. Sicuturque proprie dicte sunt scintilla, quae de ferro feruenti micant, cum massa malleus cadit, unde et in casu est appellata, dicte autem quod strictus emittantur, aut quod oculos sui fulgore persiringant. Virgilius libro octauo: Stricturae chalybium, et fornacibus ignis anhelat. Proximum diabant ueteres non solum adherens, et adiunctum: uerum etiam longe remotum, si tamen inter duo discreta nihil medium extitisset. Virgilius aeneidos libro quinto. Proximus huic, longe sed proximus intervallo insequitur. Sallustius in si tu ponti de promontorijs Raphlagonum, et quod uerborum appellauit, posuit. Memini illam rem difficilius dictu putant plurimi. Virgilius buoli numeros memini, si uerba tenerem. Et alternos muse meminiisse uolebant. Cicero de orat. libro tertio. Quod fuit in Craccho, quem tu melius Catulle meministi, quod me puero tempore ferretur. Turbam, et turbas diuersam uolunt habere significationem, ut sit turba populi conuentus. Turba turbationes. Nos contra lectum inuenimus et indiscrete positum. Et pro turbis turbam. Accius aethamante. An dubito ah quid agis, caue ne in turbam te implices. Idem metastastus, uel trophoeo. Non uides, quantum turbam, quantos ne fluctus concatis? Turpilium thrafigleo ne. Nemo unquam uidit ebrium ire interdum, neque turbam facere, neque fores excurrere. Ter eunucho Nequam ille hodie insanus turba faciat, aut uim Thaidi. Marcus Tullius de senectute. cum in illum diuinorum animorum conalium, coetumque proficiscor, cumque ex hac turba, et collusione discendam. Plautus culularia. Redeo intero, nequid hic turbae fiat. Caecilius imbris. Mirum adeo nisi frater domi ebrius turbam aliquam dedit. Demensam Terentius phor. quasi demmutum posuit. Quod ille uncatim uix demensio suo suum defraudans genium comperit miser. Cicero de orat. a stimatum, uel aequatum dicit, quae non ex insidijs, sed aperte palam elaborat, ut uerba uerbis quasi demensio, et paria respondeant. Superuacuum non putat oportere diu Varro de uita populi Romani libro tertio. Sed superuacuum, in quo est superuacuum pro superuacuo. Caecum ueteres pro improuido dixerunt. Varro de uita populi Romani libro quarto. Nequid caeci consules fecissent, quae mandata arana tam pio se discesserunt, aut diuidi centum. GN magnam. Quoties per accusatiuum casum annos uel dies loquimur, iugos annos, uel dies significamus. Quoties per ablatiuum per interuallum interiectis aliquibus annis uel diebus. Itaque qui optantes multis annis dicunt, multos annos melius dixerint. Virgilius geor. libro secundo. Ergo non hyemes illam, non flabra, neque imbres. Conuellunt immota manet, multosque per annos multa uirum uolens durando secula uinat.

Plautus trinu meo. Quia uiri dum sum ego, uno sex dies me absente, atque insciente in consilio meo aedem uenales hisce inseri

bit literis. Turpilium philopatru. Eae autem tuo more, ut soles uidere mihi agere pati, quia hos dies complusculos intercapendo sumpti faciendi sunt. Idem hetera. Rus ad illas comigrat, habitamus hyemem totam cum mulierculis. Virgilius geor. libro quarto. Septem illos totos perhibens ex ordine nuntus Fleuissis, Cicero de rep. libro primo. Nec tantum Carthago habuisset opum sexcentos fere annos sine consilijs, et disciplina. Idem de rep. libro secundo. Itaque illa praecleara institutio Romuli, cum ducentos annos et xxx. fere firma mansisset. Salustius hist. libro primo. Et deponere ualida urbem multis diebus restantem pugnando uicit. Lucilius libro xxxi. Qui sex mensis uitam duunt ora spondent septimum. Dubio potius, quam difficili intellectu uates posuit Mantuanus. Sed misera ante diem, subitoque accensa furore, cum huic sententiae aduersetur uersus eius cum opinione sentiens plurimorum. Fortuna omnipotens, et ineluctabile fatum, uerum sensibilitatis eius non leuis ratio est, quae prima sententia philosophica accipit, intellectumque ait, sui cuique mores fingunt. omnipotens fortuna esse desinit, quod Sallustius mire. Fortuna simul cum meribus immutatur. Ac per hoc ex ea similitudine iam fatum ineluctabile esse non poterit, quod ex una causa fortuna fieri uideatur et fatum. Potest etiam fatum morum mutabilitate conuerti, ut ex his aut celere, aut tardum, aut bonum fiat, aut pessimum. Accensa enim furore Dido ameris iniqua uolentia, ga, ut ipse ait, Omnia uincit amor, ante diem merito uideretur cadere, quod etiam Homeri eiusmodi est, quem Virgilius noster omni emulatione sectatur. ὄψοισι ἀτασθαλίῃσιν ὕπερ μόνον ἔλαττο. quod ὑπερ μόνον. ultra decretum. quod est admittere ut ulterius protendatur, quoniam id ex meribus factum est, quod significat ὄψοισι ἀτασθαλίῃσιν admittere. Pteritis de moribus properatam etiam fati celeritatem ut intra diem possit admitti, quoniam recepit (ut Homerus ait) magnitudine ultra uim fati. Impotentiam enim potentiam auctoritas dedit. Sienna hist. libro tertio. Sublatus latitia nimia, atque impotentia commotus animi. Inuenimus, et in Varro ne multis annis continuis dici πρῶτον ἄνδρων. Cuius ibi annis multis masculi uestigium inueniuntur est. Dona consuetudine haec habentur, quae aut propitiandis dantur, aut hominibus pro benefactis redduntur. Sed auctoritate pro ultimo positum manifestum est. Virgilius bucol.

Aut ut mutatos Tereti narrauerit artus? Quas illi Philomela dapes, quae dona pararat, Quando pro quoniam dici potest. Virgil. libro sexto. Vnoro quando hic inferni ianua ditis dicitur. Et rursum idem hic tibi labor enim, quando haec te cura remordet. Vel pro etiam est. Marcus Tullius epistola ad Brutum libro octauo. Et quod te tantum amat, ut uel me audeat proouocare. Lucilius libro xxxix. Hoc inuenisti unum ad morbum illi homini uel bellissimum. Marcus Tullius de officijs libro secundo. Quae beneuolentia fidelis uel ad perpetuitatem. Idem in hortensio. Vidi in dolore podagrae nihil ipsi uel omnium maximum stolorum Possidonium, quam Nicomachum tyrrium hospitem meum fortiosem. Virgilius geor. libro tertio. Bellica uel molli melius feret esse a collo. Varro eumenidibus. Ex his, atque eiusmodi institutis, ac uita uel ad Herculis athletae facti erant. Virgilius. Carmina uel celo possunt deducere lunam. De pro ab. Lucilius libro xxx. Solus iam uim de classe prohibuit Vulcani. Pilumnus, et Picumnus dii praesides auspicijs coniugalibus deputantur. Varro de uita populi Romani lib. secundo. Natus si erat uitalis, ac sibilatus ab obstetrici statuebatur in terra, aut auspiciaretur rectus esse dijs coniugalibus pilumno et picuno in adibus lectus seruebatur.

Caduceus

Caduceus patris signum Varro pronuntiat de uita populi Romani. i. uerbearius ferebat uerbena. id erat caduceus patris signum, Na Mercurij uirga possimus existimare. Qui liberi fiebant ea causa calui erant, quod tempestatem seruitutis uidebantur es fugere, ut naufragi liberati solent. Plautus amph. ut ego hodie raso capite caluus capiam pileum. Laes numero plurati sunt quod dies. Varro hebdomadam sub imagine Demetrii. Hic Demetrius est natus quod lucas habet annus absolutus. Quoties geure neutro plurali numero opera legitimus significatur fabrica. Virgil. en. lib. iij. pendens opera interrupta, minaque murorum ingentes. Cum genere foeminino numero singulari, intelligendum est opus, uel labor pro mercede sumpta. Plautus A sinaria. Par pari hostimentum datum est opera pro pecunia. uel occasio. et facultas, aut opportunitas. Plautus aulu. Da mihi operam parum, si opera est. Euclio id quod te uolo. Afranius uopiso. Deinde id quod dedit opera controuersae conano. Vile positum legimus pro frequenti. Varro uirgula diuina. At abos cum uolueres uenit, apud illos usque ad limina india uilis. Virgilius geor. lib. i. uilemque phaselum.

Prater pro ante, uel per. Varro eumenidibus. En domum prater matrem deam eadem ex audio cymbalorum sonitum. Cicero verrinis libro secundo. Prater loculos soli ferebant. Fociales apud ueteres Romanos erant, qui sancto legatorum officio ab ijs, qui aduersum populum Roma. qui aut rapinis, aut iniurijs hostili mente commouerant, pignora facto foedere iure repetebant, nec bella indicabantur, quae tamen pia uocabant, prius quam fuisset quid foecialibus denuntiatum. Varro de uita populi Romani lib. ij. Itaque bella, et tarde, et nulla licentia suscipiebant, quod bellum nullum, nisi pium putabant geri oportere, prius quam indicarent bellum ijs, a quibus iniurias factas sciebant. Fociales legatos repetitum mittebant quatuor, quos oratores uocabant. Idem lib. iij. Si cuius legati uolati essent, qui id fecissent, quamuis nobiles essent, ut dederentur ciuitati, statuerunt foecialesque uiginti qui de his rebus cognoscerent, indicarent, et statuerent, et constituerent. Atque particula, si diligentius intelligitur, multam habet significantiam ut uel illud est Ennii. Atque atque ascendit muros romana iuuenis, quae est festine, et intrepidanter ascendit, significat etiam celeriter, et statim, ut Virgil. geor. lib. i. Si brachia forte remisit, atque illum in praecipis pronos rapit alueus anni. Habet etiam huiusmodi intellectum, ut dicas aliter ego feci, et locutus sum, atque tu, hoc est aliter ego ac tu. uel quam tu. Intra non solum id significat, quod consuetudine per suum est, ut intra modum, hoc est a modo minus, sed etiam in ipso modo, ut intra Calendas dies, etiam ipse Calende accipi debent, ut intra oppidum, etiam intra cubiculum cum dicitur, in oppido, et in cubiculo dicitur esse uideatur. Idque ita positum in multis ueteribus, sed non tam clari scriptoribus inuenitur. Negatius duas negati uari noue significantiam habere. Varro bimargo ὄραω ἄραω πῶς.

Qui non modo ignorasse me clamat, sed omnino omnes heros negat nescisse. Ludius, quod ludis pueri praesules essent glabri, ac debiles propter aetatem, quos antiqui Romani lydios appellabant, ut est in lib. i. Varonis de uita populi Romani. Ideo Plautus aulu. Tu istum gallum, si sapis, glabriorem reddis mihi, quam nullus ludius. Deinsitibus. Sallustius historiarum lib. i. Sertorius Parthis turba orantibus, et nullo ut in terrore semet generis, aut imperij discrimine per alonum corpora ad medium, quasi deim super stantium manibus in murum attollitur. Sifilare, quod nos uilitatem uerbi uicantes sibilare dicimus, et est maledicta uocis significatio, uel contumeliosa popularium cum si filationibus quis ex ploditur, a graeco ducere originem inuenimus. huius rei author

est uenerabilis Homerus Iliados. Nubentes ueteri lege romana asses tenerent, tanquam emendi causa, marito dare, alium quem in pede haberent, in foro Larium familiarium ponere, tertium in sacroperione condidissent compito uicinali solere resonare. Inde Virgil. geor. lib. i. Teque sibi generum Terchys emat omnibus undis Quos riuus. Varro lib. i. de uita populi Romani diligentissime me percurrit. Secundum non solum numeri, et ordinis, uel prosperum, quod plerumque positum legimus, sed etiam iuxta. Varro de uita populi Romani libro primo. Tullum Hostilium in uelis, ubi nunc est aedis deim penatium ancium in palatio ad portam mugroni secundum uiam sub sinistra. Virgili. geor. libro tertio. Pascentur uero syluas, et plena secundum Flumina. Fornum, et fornaces dicuntur a forno, quod est calido, Inde forapes, quod candentes teneant ferru, ut Virgil. lib. iij. uerfandus tenat forape massam. Varro de uita populi Romani libro primo. Cocula, quae coquebat panem, primum sub cinere, postea in forno, cuius ueriusque uocabulum a forno ductum. i. a calore. Acreditu appellabantur milia, quibus propter ignominiam stipendium, id est merces mensuralis, aut annua, quae esset in numis aeris, subtraheretur. Varro de uita populi Romani libro. ij. Stipendium appellabatur, quod es militi semestri, aut annuum dabatur, cui datum non sit propter ignominiam, acreditedus esse. Negatius duas pro negatius una accipendas Varro monstrauit de uita populi Romani lib. secundo. Quae abstinentia uiri, mulierisque Romanae fuerunt, quod a rege munera eorum uoluerit nemo accipere. Tabernae non solum uinariae, ut nunc dicimus, sed omnes, quae sunt popularis usus, auctoritas Romana patefecit. Varro de uita populi Romani lib. ij. Hoc interuallum primum forensis dignitas creuit, atque ex tabernis ligneis argentariae factae. Statilinum. et Statianum, et Fabulinum praesides deos Varro de liberis educandis puerilitatis affirmat ab Statano, et Statilino, quorum nomina habent scripta pontifices, sic cum primo saxi iniciebant, sacrificabant diuo Fabulino.

DE GENERE NAVIGIORVM.

ELOX Est nauigium breue dictum a celeritudine. Plautus sinaria. Vnde sumam? quae interuortam? quo hanc celocem conferam? Idem captiuus. uidi in publica celocem, ibidem illud adolescentulum. Idem panulo. Obsecro hercle operam celocem hanc mihi, nec corbitam date. Turpilium leminis. Remulis sensim celox ab oppido processerat. Var. Heracles. Tua fides procella frigida arte obruat celocem. Idem bimargo. Nautae remuagum mouent celocem. Corbita est genus nauigij tardum, et grande. Plautus panulo, tardiores, quam corbitae sunt in tranquillo mari. Idem eadem. Obsecro hercle operam celocem hanc mihi, nec corbitam date. Lucilius satyrarum libro. xy. Multa hominis portenta in Homeri uersificata Monstra putant, quorum in primis Polyphemus ducentis Cyclopes coelites, et porro huic maius bacillu, quam malus nauis in corbita maximus ulla. Horia dicitur nauicula piscatoria. Plautus rudente. Saluete horia mari fluctuoso. Idem eadem. Mea opera laborare, et rete, et horia. Cercurus nauis est asiana pergrandis. Plautus sticho. Cum perancet portitorcs, ecquae nauis uenerit ex Asia, nequam uenisse, conspiciatus sum interim cercurum, quo ego me maiorem non uidisse censeo. Lucilius satyrarum libro octauo. Rerum flumne, atque in ipso diuortio ligneis pedibus cercurum conchret aquis. Idem

60

Libro. xiiij. Ad regem legatus Rodium, Ebathanam, ac Babylonem ibo, et curum sumam. Plautus mercatore. Aedificat naucem cercurum, et merces emit. Lembus nauicula breuis piscatoria. Acaus deiphobo. Eo ante noctem externa retia, ut prouherem, et statuerē forte aliquanto solius lembo sum progressus longus. Turpilius leucadia. Hortari nostros cepi ilico, ut celerarent lembu, idem Lemnijs. Lembi redeuntes domum duae ad nos certam accelerarunt ratem. Virg. geor. lib. i. Quam qui aduerso nix flumine lembum Remigijs subigit. Sisenna historiarum libro tertio. Otacium legatum cum scaphis, ac lembis. Plautus mercatore. Dum haec aguntur, lembo aduehitur tuus pater paucillulo. Myoparo est nauicula piratarum. Mar. Tul. de Rep. lib. iij. Nam cum quaereretur ex eo, quo felere impulsus mare haberet infestum uno myoparo ne, eodem inquit, quo tu orbem terrae. Sallustius historiarum libro tertio. Et forte in nauigando cohors una grandi fasselo uecta a ceteris deerrauit, maris placido a duobus praedonum myoparonibus circumuenta. Sisenna historiarum libro quarto. Nauisq; triginta biremis, totidem myoparones. Faselus nauigium Campanum. Varro de sultorio. In alijs domini delicias fasselo nactum tonsili rema uilem fassitam soluit. Sallustius historiarum libro tertio. Et forte in nauigando cohors una grandi fasselo uecta a ceteris deerrauit. Sisenna historiarum libro quarto. Prox actuarie trahi grandedes, ac fasselo primo. Lenuculus nauigium piscatorium. Sallustius historiarum libro secundo. Primo indicit forte super noctem in lenuculo piscantis. Actuarie nauicula celeyes, dictae, quod cito agi possent. Sallustius historiarum libro iij. Ad hoc pauca piratae actuarie nauigata. Sisenna historiarum libro tertio. Quibus oas actuaris ad uiginti naues, item complures onerarias incendunt. Lintres naues fluminales. Virg. geor. lib. ij. Cauat arbore lintres. Scaphae sunt nauiculae, quae maiores naues consequuntur. Sallustius historia rum lib. iij. Senatus magna industria perquirebat, cum per tot scaphas, quas ad ostia cum paucis fides percurantatum miserant. Codicarias naues etiam nunc consuetudo appellat, eo quod in fluminibus sicut usui. Sallustius historiarum libro quarto. Quam maximis itineribus per regnum Ariobarzani contendit ad flumē Euphratem, qua in parte Cappadocia ab Armenia disiungitur, et quanquam ad id naues codicariae occulte per hyemem fabricatae aderant. Varro de uita populi Romani libro tertio. Quod antiqui plures tabulas conuinctas codices dicebant, a quo in Tyberi naues codicarias appellamus. Pristis nauigij genus a forma pristinum marinarum, quae longae corporis sunt, sed angustae. Claudius rerum Romanarum libro. xij. quic nauigium ea forma a marina bellua dicta est. Virgilius libro quinto. Velocem Mnestus agit acri remige pristum, et, Eros hominem praefert, in pristum definit alius. Cymba Afranius excepto. Tum conscendo cymbam interibi lucas piscatoriam uenio, iacatur anchora inhi bent leuiter. Marcus Tullius de officijs libro secundo. Cymbarum ante pedes multitudo, pro se quisque quod caeperat afferebat. Onerarias de oneribus tardas. Sisenna historiarum libro quarto. Quibus oas actuaris ad uiginti naues, item complures onerarias incendunt. Anchorae uinacula, quibus antennae tenentur. Lucretius Armentum tamen uel omnia feruo, finis enim praecipuus cito, atq; anchora soluta. Profumia nauigij genus. Caecilius meretrice. Cui progubernator prope uerat profumim. Idem amph. De nocte ad portum sum prouectus profumia.

DE GENERE VESTIMENTORVM.

VNICA Est uestimentum sine manicis. Titinnius ueliterna. Tunica et angula obtinaculata adimetur, puros possidebit factidos. Cicero in Catilinam. Manicatis, ac talaribus tunias. Virg. Et tunice manicas, et habent redimicula mitra. Titinnius Quin togas cum candidis tunias for didis sint, et diis. Plautus pseudulo. Manuleatam tunicam habere hominem addeat. Et ita uo manuleatam addidit, ne improprie ueretur. Lucilius satyrarum libro primo. Praetexte, ac Tunica Lydorum opus sordidum omne. Idem lib. xy. Sait poeticon esse, uidet tunicam, et toga quid sit. Varro Meleagris. Cum etiam alis Menandri tunicam demissam habet ad talos. Ennius probro. Carthaginiensi tunicatam inuentum uoluit dicere. Varro modio. Quam istoru, quoru uireae tige estantant tunica clauos. Calantica est tegmen muliebre, quod capiti innectitur. Mar. Tul. in Clodium. Tu ne, cum uinarentur pedes fassais, cum calanticam capiti accommodares? Penula est uestis, quam supra tunicam accipimus. Pomponius panuacatis. Penulam in caput induc, ne te nosat. Lucilius satyrarum lib. xy. Penulam si queris, cantherius seruus se gestre utilior mihi, quam sapiens. Varro in gula diuina. Non querenda est homini, qui habet uirtutem, penula in imbric. Aulaea genus uestis peregrinum. Varro de uita populi Romani lib. iij. Quod ex hereditate attica aulaea, chlamydes, palae aures. Virg. geor. lib. iij. Purpurea intexti tullunt aulaea Britani. Et est tanquam paludamentum barbarici habitus militaris. Plaga grande linteam tegmen, quod nunc totale, uel lectuariam syndonem dicimus, quarum diminutium est plagula. Varro de uita populi Romani libro tertio. Chlamydes, plaga, uela aurea. Stulam ueteres non honeste uestem solum sed etiam omnem, quae corpus tegeret. Ennius Thelepho. Cedo et cauro, cum uestis squalida septus stola. Idem eadem. Regnum reliqui septus medica stola. Varro Cosmoterine. Mulieres aliam cerneres cum stola oloferica. Idem eumenidibus. Partum uenusta muliebris ornata stola. Palla est honesta mulieris uestimentum, hoc est tunice pallium. Plautus nunchchmis. Pallam ad phrygonem fert confecto prandio. Lucilius satyr. lib. xy. Cum lectum est quid uis, satis est uisari alieni sint homines spiram Pallas re dimicula promit. Virg. en. lib. i. pallam signis, auroq; rigintem. Strophium est fascia breuis, quae uirginealem tuno rem cohibet papillarum. Turpilium philopatro. Me miseram qd agam? inter uias epistola exadit mihi, infelix inter tunicala, ac strophium collocata. Mar. Tul. in Clodium. Cu strophio acurate praecingere. Plautus aulul. Pro illis crocatis strophijs sumptu uxorio. Varro sesquialysse. Suspendit laribus marinas mollis pilas reticula, ac strophia. Abolla uestis militaris. Varro cosmoterine. Toga tracta est, et abolla data est ad turbam, ubi fera milita in munera uelli, ut praestarem. Sagum uestimentum militare. Sallustius historiarum libro secundo. Occurrere dua et praelium accendere, adeo uti Metello in sagum, Herculeio in brachium te la uenirent. Virgilius libro. iij. Virgatis lucent sagulis. Mar. Tul. ad Casarem iuniorē libro primo. Pridae nonas Februaris cum ad te literas mane dedissem, descendit ad forum togatus, cum reliqui consulares sagati uellent descendere. Varro uirgula diuina. Cum neq; aptam mollis humeris fibulam sagus ferret. Sisenna histo. lib. iij. Senatus auctoritate sagaria nunc. Paludamentum est uestis, quae nunc Chlamys dicitur Sallustius histo. lib. iij. Et eodem tempore Lentulus duplici acie longum editum multo sanguine suorum defensus, postquam ex sacanis paludamenta astari, et delectae cohortes intelligi caepere.

Mar. Tul. ad Casarem iuniorē libro secundo. Antonius demens ante lucem paludatus. Chlamys. Virg. ene. libro quarto. Sydoniam picto chlamydem arcudata limbo. Varro Hercule socratico. Cubo in Sardinia ista pedibus chlamyda, sed purpurea amcula. Regilla uestis diminutiae a rega dicta, ut et Basilica, an regillam tuniculam indutam, an maniculam. Varro. Collum procerum fictum leui marmore Regillam tunicam distingitur purpura. Ralla uestis dicta a raritate. Plautus epidico. Tuniam Rallam, tunicam spissam. Rica est, quod nunc sudarium dicimus. Plautus epidico. Rica basilicam, aut exoticum. Sercenus opusculo libro primo. Aut Zonulam, aut acum aut ricam. Nouius pedio. Molliciam crocotam, chirodotam, ricam. Ricium. Lucilius satyrarum libro. ij. Ricam aurati deca et oraria mitra. Turpilium ueliterna. Duct me secum, postquam ad eadem uenimus, ueneratur deos, interea aspectu uirginem gestantem in capite riculam indutam ostrinam. Varro prometheo libro primo. A lie miram ericanam, aut miram mellitensem. Caesicium linteolum dicitur purum et candidum a caedendo, quod ita ad candorem perueniat, uel qd oras a canasias habeat. Plautus epidico. Linteolum caesicium. Indusium est uestimentum, quod corpori intra plurimas uestes adheret, quasi intusium Plautus epidico. Indusiate, patagata, calulam, aut crocotulam. Patagium aurea chlamys, quae pretiosus uestibus immitti solet. Plautus epidico. Indusiate patagata. Nouius lycurgo. Pallas patagis Crocatis manicas morualibus. Suppari est linteum femorale usq; ad talos pendens dictum, quod subius appareat. Plautus epidico. Supparum autem subnimum est ricam Basilicam, aut exoticum. Ne uis pedio. Supparum purum belliensem interim escam meram. Afranius epistola. Tace, puella non sum supparo si induta sum. Varro eumenidibus. Hic induus supparum, coronam ex auro, et gemmis fulgentem gerit. Exoticum dicitur peregrinum. Plautus epidico. Basilicam, aut exoticum. Plumatile, aut clauatum, aut ex plumis factum. Plautus epidico. Cumatile, aut plumatile. Molliciana uestis a mollicie dicta. Neuius epidico. Molliciam, crocotam, chirodotam, ricam. Amphitape uestes dicuntur utriusq; habentes uillos. Lucilius libro primo. Pile, atque amphitape uillis ingentibus molles. Idem libro sexto. Pluma, atque amphitape est aliud delictiarum. Varro manio. Alterum bene acceptum dormire super amphitape bene molli. Toga non solum uiri, sed etiam foeminae utebantur. Afranius fratrys. Equidem prandre stantem nobiscum inancata togam. Varro de uita populi Romani libro primo. Praeterea quod intellectu togas ante habebant. ante enim olim fuit commune uestimentum, et diurnu, et nocturnum, et muliebre, et uirile. Lena uestimentum militare, quod supra omnia uestimenta sumitur. Virgilius aeneidos libro quarto. yriog; ardebat murice lena. Meretrices apud ueteres siccantiore ueste utebantur. Afranius excepto. Meretrice cum ueste longa peregrino in loco solene utandi causa sese sumere. Carbasus pallium, quo stui amantur, uel opulenciae causa, ut fericum, aut lino tenui. Virgilius libro octauo. Eum tenuis glauco uelabat amictu Carbasus. Idem libro undecimo. Tunc croeam chlamydemq; sinusq; crepans Carbasos filio in nodum collegerat auro. Mar. Tul. in Verrem de supplicijs. Tabernacula carbasois intenta uelis colloabat. Varro de uita populi Romani libro quarto. Eadem postea carbasineo magis ut pellibus tegerentur togae. Praetexta insigne romanum, quod supra tunica; honorati quicq; sumunt. Mar. Tul. de supplicijs. Seneciae dicitur loco togam praetextam, fellam curulem uis imaginis ad

memoriam, posteritatemq; prodendam. Limbus, ut antenotatum inuenimus, muliebre uestimentum, quod purpuram in imo habet. Plautus aulul. T extores limborarij, arcularij. Flammeus uestis uel tegmen, quo capita matronae tegunt. Plautus aulul. Flammarij, uolarij, aerinarij. Reticulum tegmen capitis muliebre. Varro sesquialysse. Suspendit laribus marinas mollis pilas, reticula, ac strophia. Ricium, quod nunc masurtium dicitur palliolum foemineum breue. Varro rapij uerit. Nihil magis dicere muliebre, quam de muliebris ricano palliolum simplex. Idem de uita populi Romani libro primo. Et quo mulieres in aduersis rebus, ac luctibus cu omnem uestitum deliciaeorem, ac luxuriosum postea institutum ponunt, ricania sumunt. Tapete tegmen unice pictum de coloribus uarijs. Varro Hercule socratico. In omnibus rebus bonis quotidianis cubo in Sardinianibus tapetibus. Virg. li. bro. ix. qui forte tapetibus altis Extructus toto profiabat pectore somnum. Turpilium glabrum tapete. Culatra. Cicero Thysc. libro quarto. Eripiamus huic agritudinem, quomodo collocemus in culatra plumea, psaltriam adducamus. Subucula. Varro de uita populi Romani libro primo. Postea quam binas tunicas habere caeperunt, instituerunt uoate subuculam et inuisum. Capita capitum tegmina. Varro de uita populi Romani libro quarto. Tunicas neq; capita, neq; strophia, neq; Zonas. Idem eodem. Neq; id ab orbita matrona fasmillas instituit, quod ea pectore, ac lacertis erant apertis, nec capita habebant, haec et capitula appellauit. Enambomata, et parnacidis genera uestium puellarum. Varro de liberis educandis. Ut puellae habeant potius in uestitu chlamydas, enambomata, ac parnacidas, quam tegis.

DE GENERIBVS VASORVM, ET POCVLORVM.

VLA; uel olla, quae nos ollam dicimus est capacissimum uas. Plautus amph. Optimo iure infringatur aula aeneris in caput. Varro yportos do dora xsaou. Sed simul manibus trahere lanam, nec non simul oculi obseruare ollam, pulsus ne aduratur. Idem bimargo. Vulcanum, nec cum nouae laegae ollarum frangantur, ter praecatur. Matella aqurarium uas. Plautus amph. Ne tu postules matella unam tibi aque infundi in caput. Varro Eudymonibus. Diuitum Aphroaschias ad communem reuocat matellam. Idem manio. Lecto strato matella lucerna, ceteras res huius ubiq; praese portant. Mortarium, in quo teruntur quae soluenda sunt. Plautus aulul. Cultrum, securim, pistillum, mortarium. Peluis sinus aqurarius, in quo uaria perluuntur, unde ei nomen est. Laberius uirgine. Amore. caedi, tanquam blatta in peluim. Caecilius foeneratore. Peluim sibi poposat. Fidelia samium uas ad usum plurimos. Plautus aulul. Multi conzalem, plenam faciam tibi fideliam. Patella. Varro eumenidibus. Patella esurienti posita, prouocat neapolitanas piscinas. Idem manio. Quo arca oportet bonum ciuem legibus parere, et deos colere, in patellam dare mupdr ne pas. Cupas, et tinas. Varro de uita populi Romani libro primo. Antiquissimi in conuinijs uterentur uini primo, postea tinas ponebant. Idem. Mori longi cum operculo ad cupas, tertio amphoras. Vmula est uas aqurarium. Varro de uita populi Romani libro primo. Item ex are, ut urnula aequales, matule sic ceteras. Cadi uasa, quibus uina conduntur. Lucilius libro. xyij. Millia ducentum frummenti tolles medimnum, uini mille cadum. Virgilius aeneidos li

bro primo: Vina bonus, quae deinde cadis oncrarat Aestes. V arro de uita populi Romani libro tertio. Fortensio supra de cem millia cadum heredi reliquit. V rnarium. V arro rarij uini. Sed quae necessitas te inuict aquam effunde re domi tuae, si uasa habes pertusa, plumbum non habent, ad quam rem nobis est consilium, ad quam rem urnarium.

Polubrum, quod graeci χρυσία, nos trullam uocamus. Linius, argento Polubro aureo, et gluyro. Fabius pictor libro xvi. aquam manibus, pedibusque dato, polubrum sinistra manu teneto, dextera uasum cum aqua. Simpuuium est uas ligneum. V arro est modus matulae πρὸ μέρους. Non uides ipsos deos si quando uolunt gustare uinum, deripere ad hominum fana, et tamen tum ipsi illi libro simpuium uinitari.

Lenas uasi genus. Afranius fratris. Labella lenis. Labe- rius cophino. Cum prouincias disposuisset, columnas monoli- thas, labella lenis. Obba poculi genus uel lignum, uel ex sparbo. V arro est modus matulae πρὸ μέρους. Dolia, atque apothecas triclinares, melicas, calenas, obbas, et cumanos cali- ces. Idem epistola ad Marullium, utrum meridie, an uespere libentius ad obbam accedas. locus actus aduentus declarauit. Cantharus. Virgilius bucolias. Et grauis attrita pendebat cantharus ansa. Dolia uasa grandia, quibus uinum re- conditur. V arro est modus matulae πρὸ μέρους. Dolia, atque apothecas triclinares, melicas, calenas, obbas. Idem manio. Haec aduentoribus accidunt cella, claues, claustra, carnaria, dolia.

Alabaster. Cicero academorum libro secundo. Quibus etiam alabaster plenus unguenti putere uideatur. Scyphus Virgil. Et sacer impleuit dextram scyphus. Batiola, Plautus colae. Batiolam auream octo pondo habebat, accipere noluit. Calias. V arro est modus matulae πρὸ μέρους. Apothecas triclinares, melicas, calenas, obbas, et cumanos calices. Cicero Thufi lib. iij. Quid hic calix nulli impingendus est, ut plo- rare se desinat? Cymbia. Virgil. lib. y. Cymbiaque argen- to perfecta, atque aspera signis. V arro de uita populi Romani li- bro primo. Item erant uasa uinaria, sicut cymbia aquilinae pa- terae gutti, sextarii, simpuium. Cratera uasa uini. Vir- gilius aeneidos libro primo. Crateras laeti statuunt, et uina co- ronant. Crateres uasa olearia. Virgil. bucol. Crateresque duos statuam tibi pinguis oliui. Idem aeneidos libro sexto. Iusto crateres oliuo. Oras. V arro de re rustica libro primo. Saep ubi conditum uinum nouum orca, ut in Hispania seruo re iusti rupta. Nassiterua uas aquatile. V arro de re ru- stica libro primo. Vt ex aere athena, urceas, et nassiterua, ite alia. Catinus. V arro de re rustica libro primo. Promen- dum n. frumentum, quod curculiones exesse incipiunt. id enim cum promptum est, in sole ponere oportet aquae catinos, quod eo conueniunt, ut ipsi se necent. Idem de uita populi Romani li- bro primo. Dicuntur enim patella, salini, acetabula, catini, pa- tenae. Calamistrum fistula breuis, qua cirri continentur. Ci- cero oratore. Remouebitur omnis insignis ornatus, quasi maris ritarum, nec calamistri quidem adhibebuntur. Carchestia generis poculorum. Virgilius aeneidos libro primo. Hic duo ri- te nero libans carchestia Baccho. Et geor. libro. iij. mater cape maeonij carchestia Bacchi. Alia summa pars mali. i. foramina, quae summo mali funes recipiunt. Lucilius, Tertius hic mali. su- per at carchestia summa. Catullus ueronensis. Luada qua splen- dene summi carchestia mali. Cyrnea uas uinarium. Plau- tus amphytrione. Cadus erat uini, inde impleui cyrneam.

Mistarium, quo mescemus. Lucilius libro quinto. V rrens aut longe gemino mistarius paulo. Calpar nomine antiquo doli. V arro de uita populi Romani libro primo. Quod ante, quoniam nomen doli prolatum, cum etiam id genus uasoru cal-

par dicebatur, id uinum calpar appellatum. Trulleum, quo manus perlucuntur. V arro de uita populi Romani libro pri- mo. Itaque ea sibi modo ponere, ac suspendere, quae utilitas po- stularer, trulleum, matellioem, peluim, nassiterua. non quae luxuriae causa esse parata, eius urceolum aquae manalem uoca- mus, quod eo aqua in trulleum effundatur. Vnde manalis la- pis appellatur in pontificalibus sacris, qui tunc mouetur, cum pluuia exoptantur, ita apud antiquissimos manalem sacrum uocari quis non nouerit, unde nomen illius? Armillum urceoli genus uinarij. V arro de uita populi Romani libro pri- mo. Etiam nunc pocula, quae uocant copulas, ac aspidas, quod est poculi genus, item armillum, quod est urceoli genus uinarij. sinum et galeola uasa sinuosa. Virgilius bucol. Sinum la- etus et haec tibi liba Priape quotannis Expectare sat est. V arro de uita populi Romani libro primo. Vbi erat uinum in men- sa positum, aut galeola, aut sinu? Lepista. V arro de uita populi Romani libro primo. Vt fere habent aeneum aliqui uenditant oleum, lepista etiam nunc Sabinorum fanis paupe- rioribus plerisque, aut fictiles sunt, aut aenea. Craterra est, quam nunc situlam uocant. Nonius lycurgo. Nam ut ludere la- tantes inter se uidimus praeter amne crateris sumere aqua ex ponte. V arro de uita populi Romani libro tertio. Ad sibi- tanae praedam, in qua sunt tripodes, craterra, anaurea popu- lo nobilium Tarentinarum. Cicero de deorum natura libro se- cundo. In medioque sinu fulgens craterra reluet.

DE GENERE, VEL COLORE VESTIMENTORVM.

V MATILIS Aut marinus, aut caeruleus a graeco tractum, quasi fluctuum similis. Flu- ctus enim graeco νῦματα dicuntur. Ti- tinnius fetina, et quae colos cumatus decet. Plautus epidico. Cumatile, et plumatile.

Molochini a graeco color est flori simile maluae. Caecilius pau- simacho. Carbasina, molochina, amperina. Plautus aulularia infectores molochini coloris molochinarios appellauit. Implu- uianus color, quasi fumato stillicidio impletus, qui est mutin- sis, quem nunc diamus. Plautus epidico. Impluiatus, ut ista faciunt uestimentis nomina. Catulam, et crocotulam utrunque a generibus florum translatum a calta et a croco. Virgil. bucolias. Mollia luteola pingit uacina calta. Plautus epi- dico. Industatam, patagiatam, caltalam, aut crocotula. Nonius pedio. Mollicinam crocotam, chirodotam, ricam, riciniam. Noni- us lycurgo. Pallas, patagys, crocotis, malatis, merualibus, sed caltula. V arro de uita populi Romani libro primo, palliolum breue uoluit haberi. Castula est palliolum praecinctui, quo nuda infra papillas praecinguntur. Quo mulieres nunc, et eo magis utuntur, postquam subuuluis deserunt. Cerinum a cere colore. Plautus Epidico. Plumatile, aut cumatile cerinu, aut melinum. Ferrugineum colorem ferri similem esse uolunt. Vere autem ferrugineus color caeruleus est. Virgilius geor. libro quarto. Et ferrugineos hyacinthos. Plautus milite, Palliolum habeas ferrugineum, nam is colos thalassicus est.

Ostrinam ab ostro colore, qui est subrubeus. Turpilus ueli- terna. Interea asperxit uirgineum gestantem in capite ricinam in- dutam ostrinam. V arro Eumenidibus. Aurora ostrinam hic in- duitus supparum. Murex color purpureus. Virgilius buco- lias. Ipse sed in pratis Aries iam suaue rubenti murice. et en- libro quarto tyrioque ardebat murice Lena. Luteus co- lor proprie croceus est. Virgil. bucol. iam croceo mutauit uellera luto. Et aeneidos libro se primo. Aurora in roseis fulgebat lute-

10

20

30

40

50

60

bigis. V arro eumenidibus. Nam ut arquat, et lutea quae non sunt, eaque ut lutea uidentur, sic insanis sani, et furiosus esse uidentur insani. Idem modio. Sed cynias inuolucrum et pal- lium luteum non est. Croceus croci coloris uestis. Plau- tus aulul. Cum incedunt infectores crocotarij. Violata a uiole colore. Plautus aulularia. Flammeari, uiolari, coriari. Pullus color est, quem nunc hispanum, uel natium dici- mus. V arro de uita populi Romani libro tertio. Vt dum supra terram essent, ricinis lugerent funere ipso pullis pallis ami- ctis. Anthracinus niger a graeco ανθρακινος enim graeco, carbones latine appellantur, et est lugentium uestis. V arro de uita populi Romani libro tertio. Propinquae adolescentulae etiam anthracinis prozummo amiculo nigello, capillo demisse se querentur luctum.

DE GENERE CIBORVM, ET POTVVM.

PARAGOS. V arro uirgula diuina, olei in lucubrationem seruauimus, quod in spara gos totum legitime uertamus. Blitum est holus lene. V arro Eumenidibus. Empedocles natos homines ex terra ait, ut blitum. Laphthi- um. V arro modio. Hanc eandem uoluptatem taciulium taxim conserui laphthio, et pitana possum. Mene. Mar. Tul. de finibus bonorum, et malorum libro secundo. Qui enim uoluptates ipsas contemunt, eis licet dicere, se accipenserem mene non anteponere. Accipenser piscis genus Cicero Thufi libro primo. Et si quem tuorum affectum merore uideris, huic accipenserem potius, quam aliquem socraticum libellu dabis.

Nasturtium, Cicero Thufi libro y. Quos negat ad panem adhibere quicquam, praeter nasturtium. Mariscæ. V arro de re rustica libro primo. Vt nutes graecae, ac mariscæ fia- Ocinum, quod ocinum dicimus. V arro de re rustica libro primo. Primum ocinum ferracinum, uicium nouissime faenum uocari. Ocinum dictum a graeco uerbo οἶνος, quod uetios similiter quod ocinum in chorto. Lopades ge- nus concha marinae. Plautus parasito medico. Adite lopades echinos, ostreas, et murrhina potio confecta. V arro antro po- puli. Non modo uinum dare, sed etiam (ut Plautus ait) murrhina passum, de frutum. V arro de uita populi Romani libro primo. Tu autem murrhina. Loram dicebant in uindemia cum ex pressissent acinis mustum, et folliculos in dolium coniecissent.

Portulaca. V arro disciplinae libro octauo. Manducata por- tulaca cito tollit. Lora confecta potiois genus grandae uis aptu. V arro de uita populi Romani libro primo. Antiqua mulieres maiores natu bibebant loram aut sapam, aut defru- tum, aut passum, quam murrhinam quidam Plautum appella- re putant. Sapa quod nunc mellacium dicimus, mustum ad mediam partem decoctum. V arro de uita populi Romani libro primo. Sepam appellabant, quod de musto ad mediam partem decoxerant. Defrutum si ex duabus partibus ad tertiam redederant, defrutefaciendo. Passum. V arro de uita populi Romani libro primo. Passum nominabat, si in uin- dema unam diutius murrhinam legerent, eamque passum esse in so- le aduri. Moriolum. V arro de uita populi Romani libro primo. Vino abditto lora passu uocare coeperunt, moriolum no- minabant, quod ex uis expressum erat passum ad folliculos rei, quae et uimacea ea dicebant sapam. Turunda ut li- bum sacrum quoddam, et ex farre genus panificij. V arro de liberis educandis. Alij afferunt libum, ac turundam.

DE GENERE ARMORVM.

CATAPULTA Iaculum celer, uel sagitta Plautus curculione. Atque ita te neruo traque- bo, ut catapultae solem. Titinnius fetina. Quae procul asperxit, mittere uoluit, reuortit, quonia catapultae uolat. Plautus capitiis. Na meus est balista pugnis, cubitus catapultae est mihi. Nauius pacuo, ut sole horrescit cera, castra crebro catapultae impulit. Lucilius satyrorum lib. y. Custodem classis catapultae instila sarissas. Si- fenna historiatarum libro tertio. Propterea catapultas. xix. bali- stas. xxiiij. plaustra corijs, ac minoribus sagittis onusta. V arro de uita populi Romani libro tertio. Nam postea est C. Lu- tatio consuli ad aegatis insulas, cum ipse catapultae ictus esset. Veles leuis armatura. Titinnius barbato. Ita Spurius animatur in praelium, uel equis recepit se, nec ferit quencquam hostem. Sallustius iugurtha bello cumque his permista uelites. V arro αἰου μέρους πρὸ μαρτυρίας. Quem sequuntur cum rotun- dis uelites leues parmis. Rorarij appellabantur milites, qui ante, quam congressi essent acies, primo non multis iaculis imitant praelium, tractum quod ante maximas pluuias caeli rorare incipiat. Lucilius satyrorum libro septimo. Quinq ha- stae aureolo anctu rorarij uelox. Idem libro decimo. Pone pa- ludatus stabat rorarij uelox. V arro de uita populi Romani libro tertio. Rorarij appellati, quod imbribus fere primum ro- rare incipiat. Antesignanorum proprietaria aperta est. V arro αἰου μέρους πρὸ μαρτυρίας. Quem sequuntur cum rotundis uelitis leues parmis antesignani quadratis mul- tis insignibus tecti. Funditores sunt qui fundis magnis dimicant. Sallustius iugurtha bello. Ipse cum expeditis cohori- bus, dehinc funditorum, et sagittarioru delecta manu apud primos erat. Sifenna historiatarum libro tertio. Ac post armatos funditores, et sagittarios ponit. Glandis est plumbum in modum glandis informatum. Sallustius iugurtha bello. Pars eminus glande, aut lapidibus pugnare. Virgilius libro septima pars maxima glandes Liuenis plumbi spargit. Scorpio est genus teli. Sallustius historiatarum libro tertio. Quarum una epistola forte cum seruo nati praedatores uale- riani, scorpionam in castra misere. Sifenna historiatarum libro tertio. Longus scorpis catapultas conatit. Tragula est hasta. Sallustius historiatarum libro tertio. Auadissimus, atque prom- ptus duabus, ut Metellus ictu tragula sauciaretur. V arro Me- leagris. Aut ille aruum, qui uolabile currens, sparo secutus tragulae iracit. Pugno est gladius breuis. Sallustius hi- storiatarum libro tertio. At oppius, postquam orans nihil profi- ciebat, timide ueste tecti pugonem expedire conatus a Costa, uulscioque impeditur. Aclides iacula breuia. Virgilius libro septimo. teretes sunt aclides illi Tela, sed hoc lento mos est aptare flagello. Ancylo scutum grande, unde etiam nunc arma et ancylo appellantur. Virgilius libro septimo. Lenaque ancylo gerebat. Sparos lanceae tela sunt non bellia. Sal- lustius Catilinae bello. Sed ex omni copia citat pars quarta erat militaribus armis instructa, caeteri ut quosque casus arma- uerat sparos, aut lanceas, alij praecutis sedes portabant. Phalerae sunt belli ornamenta. Sallustius iugurtha bello. Ac si restitui, et hastas, mexillum, phaleras, alia militaria dona. Vir- gilius libro y. iij. Eurialus phaleras Ramnetis, et aurea bul- lus Cingula. Parma est scutum breue. Sallustius historia- rum libro quarto. Hi locoru perignari, et soliti nectere ex ui- minibus uasa agrestia. ibi tum, quod inopia scutorum fuere, ad eam artem se quisque in forma parmae equestris armabat. Virgil. libro octauo. Ense leui uado, parmaque in glorios alba. Ferentarij leuis armatura, quae quicquid opus esset, auxilia fer- rent excursu leui, armis grauibus non impediti. Cato de re mi-

10

20

30

40

50

60

litari. inde partem equitatus, atq; ferentarios praedatum misit. Sallustius Catilinae bello. Postquam eo uentum est, unde a ferentariis praedia committi possent. Verutum est telum breue, & acutum. Sallustius historiaram libro tertio. Saxa q; in-genta, & axe iunctae trabes per pronum incitabantur, axibusq; eminebant in modum ericij militaris ueruta binum pedum. Varro de uisibilibus rebus. Acerbus, qui tibi nihil mali fecit uerutus ob artem praeclearam. Cetera scutum breue. Virgilius libro. iij. Lenas cetera tegit. Pelte scuta ama-
 20 **tonica.** Virgilius aeneidos libro primo Dnat amatonidum lu-natis agmina pelts. Gesa tela galliarum. Virgilius lib. ix. alpina cornicat Gesa manu. Varro de uita populi Ro-mani libro tertio. Qui gladijs ancti sine scuto cum binis gestis essent. Falarica telum maximum. Virgilius aen. lib. ix. Sed magnum stridens contorta falarica uenit Fulminis acta modo. Ennius. Quae ualide ueniunt. falarica missa, & dictum hoc genus teli a falis, id est turribus ligneis. Sparus telum agre-
 30 ste. Virgil. lib. xi. Agrestesq; manus armat sparus. Varro Meleagris. Aut ille ceruum, qui uolabile currens sparos secutus est, tragulae trahit. Sisenna historiaram libro tertio. Sparus, ac lanceis emittit petere hostes. Balistae saxa maio-
 30 ra, & grauiora, quibus iaciuntur. Lucretius lib. xxviii. Quid fit balistas iactas centenarias. Sisenna historiaram libro quarto. Balistas quatuor talentarias. Venabulum uenantium te-lum lassimum a ceteris aciei longissimae. Virgilius libro. ix. supra uenabula fertur. Varro de uisibilibus rebus. Nempe suis saluaticos in montibus sectarijs uenabula, aut ceruos.
 30 **Conti** hasta longiores, & robustae. Virgilius lib. ix. ac duris deerrudere contis. Manipuli sunt manus militum, uel col-lecti uiri. Sisenna historiaram libro tertio. Conuictus tamen & tempora singula constituit, & sicut steterat, manipulos ob-
 30 uerti iussit. Idem libro quarto. Materet grauis bellica mani-pulorum. Lancea, Sisenna historiaram libro ter-tio. Gallia materibus sani lanceis confingunt. Idem libro quarto. Alij materibus aut lanceis tamen medium perturbant agmen. Malleoli manipuli spartei picae contacti, qui inueniunt aut in muros, aut in testudines iaciuntur. Sisenna histo-
 30 riarum libro quarto. De quibus partim malleolos, partim fa-sces sarmentorum in anfos supra nullum frequentes.

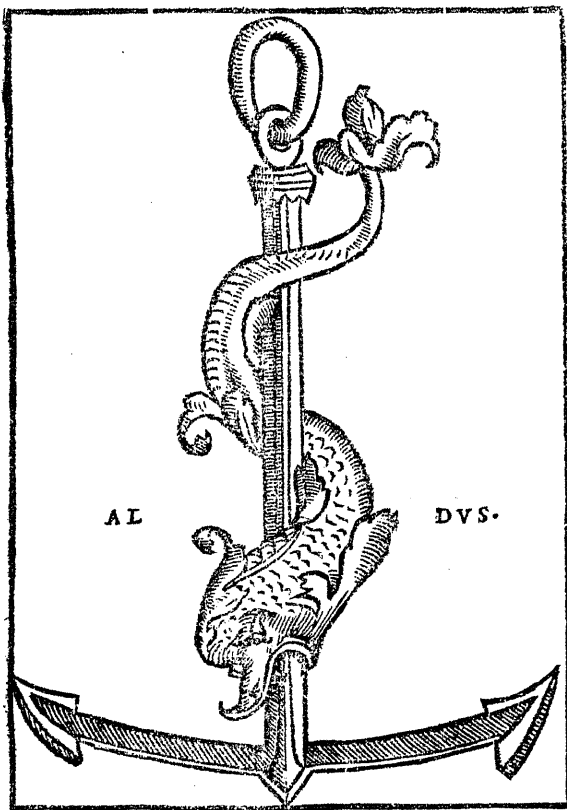
Cataphractae. Sisenna historiaram libro quarto. Custodiae in muros statuuntur cataphractarum. Sallustius historiaram libro quarto. Qui praegrediebantur equites cataphracti ferrea omni specie. Falces, & harpaga armorum genera murorum oppugnationi apta Sisenna historiaram libro quar-to. Falces iniectas comminuunt puteos propius collocatis harpa-gis, deijcunt. mittunt e turribus. Ansatæ iaculamenta cum ansis. Ennius libro quinto. Ansatæ mittunt e turribus. Coriscae leue missile in modum sagittarum. Virgilius, Coriscae q; leues humeris, & lenfer arcus.

DE PROPINQVITATE.

AESARES Dicti, qui caesa matre nascun-tur. Agrippae, qui cum labore matris eduntur, hoc est per pedes contra natura, no per caput, quasi ab agro partu. Vopiscus qui ex duobus conceptis, uno abortu excluso, ad partum legitimum deducitur. Glos appellatur mari-ti soror, atq; eadem fratris uxor. Leuir dicitur frater mariti, quasi leuis uir. Fratriæ appellantur fratrum in-ter se uxores. Amtini fratrum maris, & femina filij. Patruales marium fratrum filij. Consobrini ex dua-bus editi sororibus, quasi consororini. de quibus exempla mul-ta sunt in antiquis authoribus, & maxime in Afranio, & in-
 30 **ris** uetustissimis scriptoribus. ΤΕΛΟΣ.

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t u x y z
 30 **A B C D E F G H I K L M N O P Q R S**
T V X Y. Omnes sunt quaterniones.

VENETIIS IN AEDIBVS ALDI, ET AN-
 DREAE ASVLANI SOCI, RI,
 MENSE SEPTEMBRI.
 M. D. XXVI.

CASTIGATIONES IN NONII MARCELLI COMMENTA-
RIOS ADNOTATIS OBITER LOCIS ALIQVOT
SEXTI POMPEII FESTI ET VARRONIS
MICHAELIS BENTINI OPERA,
EX VETERVM FIDE CO-
DICVM MAGNA
EX PARTE.

Corruptio Commentarios olim à me summa diligentia, & cura editos, iterum emittimus studio-
sissime Lector: meliore quidem fortunæ euentu, non maiore studio, si quidem & gratiarum dictio-
num indicem adiunximus, quando id utile futurum erat tibi, & Michaëlis Bentini in Nonium
adnotationes, neque non in Festi fragmenta, & Marci Varronis de lingua latina libros, qui nuper
ex ipsa Germania ad nos uenere. Dedit scilicet operam Bëtinus ut non nihil ingenio, multum sa-
niè industriæ tribueret suæ: cum ueterum codicum secutus, laboriosissimam fidem multa fœde lapsa in his omnibus
restituerit. Nos uero, quod nostrum erat munus, reliqua ita concinnata & absoluta reddidimus, ut æmulari alij
post hac facilius possint, quàm imitari. Vale.

ANNOTA

TIONES SEV CASTIGATIONES LOCO-
rum, qui à Sipuntino corruptio autore secus citantur
atque legerit Nonius Marcellus, F. Pom-
peius, & ceteri scriptores.

Columna 13. uersu 41. Cornibus ara fre-
quenti. Non me fugit Angelum Politianum
uirum sanè eruditum aliter sentire hoc lo-
co de ara cornibus frequenti, & cur in Dia-
na Ephesiae templo molles honores appel-
lentur, sicut & in alijs plerisque, quibus cum locupletes au-
tores adducat, non inuitus accedo. Nemo tamen me sanum
iudicat, si eum profcindere parem, quem laudo auctorem, &
quem commendatissimum haberi uolo, quanquam nec sapi-
entis esset eundem ab omni crimine uindicare uelle. Quo-
tus enim quisque est, qui non aliquando labatur? Itaque tantum
ea in hoc libro notauimus, quæ ex alijs citarentur non optima
fide plerumque, uero ut ego quidem interpretor, exemplari-
um in quæ incidit, quæ tamen temerarium fuerat mutare,
cum & nostri codices æque deprauati nonnunquam depre-
hendantur, aut certe indicauimus ea quæ discrepabant ab ijs ex
quibus suum cornu concinnauimus.

Col. 7. uer. 17. Postquam uidi misericordia, & c. lege, uidit ex
Non. 9. 14. Extaque falsos Porriciam. lege falsos.

Eadem uersu. 59. Ergo decum sublimis, & c. Huius loci uariâ
lectionem ostendi in Nonio, quod te remitto.

11. 15. Mollicinam, crocotam, chirodotam, recinuum. Nonius apud
Nonium, lib. de genere uestimentorum, leg. Mollicinam, croco-
tam, chirodotam, ricam.

Eadem uersu. 37. Testibusque onerat, & c. lege, textilibus.

16. 46. Simuliter ut murænam Nonius simulter.

Eadem uer. 56. Vide quid ferat morum similitas. Omissit si-
more, quæ uidebantur absurda in mendoso codice, quo usus
est cū hæc scriberet. Nonius legit: Vide Demica hominis quid
ferat morum similitas.

30. 53. Versus uetustissimi poetæ. Versus hos ex Emij satyris
citatur Gellius lib. xxiij.

31. 29. R este uelet gulam. Nonius: Restus est uilis, uelet gulam.
Eadē, uer. 43. Ne uelutatum & saltu atim. Quidā uelutatum le-
gunt pro uelutatum, quanquā & Cell. uelutatum legere uidea

33. 38. Si quid loqui uis. Noni. Si quidem loqui uis, nisi (tur-
mendum sit in Nonianis codicibus.

35. 31. Deos ego omnes, ut fortunati sint. Non. ut fortunati sint.

36. 38. Foriolus es. Non. Foriolus esse uideris.

37. 42. Thebani uero, r. miserant, probant. Noni. quanquā adeo-
cues Thebani non rumiserant, probant.

45. 13. leg. Ab Asturia Hispaniæ regione.

46. 31. Cum de me ista sermonibus, & c. Noni. addit foris, cum
de me ista foris sermonibus differens.

60. 52. Propterea, tot tantisque, & c. Nonius: propter te.

68. 50. Nunc de me meliusculam spem habeo. Noni. Nunc de
te, inquit, meliusculam spem habeo.

66. 22. In gremium late descendit. lege late

75. 53. Oculi cæcitantur. Festus cæcitant scribit actiua uoce

86. 31. Martius: Nec ningulus maderi queat. Apud Festum hoc te-
stimonium citatur ex Emio, nō Martio, quanquā et hoc deprauate
positū sit hic, ut & alibi nonnunquam pro Matio mimographo.

89. 51. Imaginis fortunæ simulachrum. Non. Virginis fortunæ.

91. 15. lege A. camantida.

112. 37. Longo iter cerno uidere. Noni. V adere.

Eadem, uer. 40. Quin tu itiner sequi. Noni. exequi.

114. 40. Domina atque sodalitia. Noni. domina.

115. 35. Corpus solidum inueni. lege inuenies, ex eodem.

137. 62. Tu habes portisculum. Nonius & Plautini codices quos
quidem uiderim, habent: Tute ut habeas portisculum.

138. 45. Aut illorum copias fundā in campo, aut naues uestras
maclabo in mare. Noni. Qui aut illorum copias fundam
in campo, aut naues uestras, aut castra maclabo in mare.

139. 26. Tali maclare. Noni. Tabe, maclare.

169. 24. Versus Ciceronis. Hoc distichon Ciceronianum sic le-
git Quintilianus.

Fundum Varro uocat quod possim mittere funda

Ni tamen exciderit, qua causa funda patet.

177. 46. Si hanc absente nobis inueniret puer. Nonius: Si hic
absente nobis ueniret puer.

183. 26. Mutilamur, molimur. Mugnamur legendum cum au-
toritate Nonij, tum ipsius Sipuntini, qui alio loco ita legit, &
interpretatur.

192. 34. Lege: Sustulit in plaustra.

193. uer. 6. Tunicato scutra popello. Alij omnes quos quidem
uidi scriptores, scruta legunt, non scutra, atque eam uocē Po-
litianus semel ab uno Horatio hoc uersiculo, & iterum: Si
donio usurpatam putat, cum iam multo ante usus sit Lucilius;
citante Gellio, his uersibus: Quid nī?

Et scruta quidem ut uendat scrutarius laudat,

Perfractam striglem, soleam improbus dimidiatam.

quanquam in uulgatis Gellij codicibus pro scruta perperā
scuta, & scutarius pro scrutarius scriptū sit, si Io. Parrha-
sio credimus, qui id primus obseruauit.

Eadem, 40. Varro: Pasceolus sacculus est ex aluta factus. Hæc
sunt uerba Nonij, non Varronis, nam & Varronem postea
citatur Nonius in eadem dictione alijs uerbis.

193. 41. Pueris in ludo pasceolos furari. Nonius: Pueri in ludo
solent pasceolos furari.

214. 31. Collocemus in culcitra plumea, psaltriam adducamus.
In codicibus uulgatis additur hic, cedrum incandamus, de-
mus scutellam dulciculæ potionis, & c.

217. 25. Cerneret cum stola obsita. Nonius: Cū stola holoserica.

218. 25. Me miseram, quod inter uias. Noni. Me miseram quid
agant inter uias epistola, & c.

220. 61. Qua uirtute hic se seruitute excluserit. Nonius hoc
testimonium ex Lucilio citatur, non A. Cio. præterea legit: Pri-
mum qua uirtute seruitutem excluserit.

225. 21. Et inteliari lignum. Noniani codices, & Varronis, qui
hodie extant de re rustica constanter habent inteliari, qua
uocē & Galli utuntur paucis literis commutatis.

227. 55. lege: Hinc secundam fortunam.

229. 19. Ipsum propter uis liberti semitracti. Non. Ipsum pro-
pter uix liberti semitracti exequantur.

331. 11. Duabus grandibus obsita conchis cū qua paruus piscu-
lus squilla dictus societatem. Magis studuit sensum reddere,
quàm anxie uerba appedere. locus est ex lib. de natura deo-
rum. ubi nos legimus: Prima uero, sic. n. Græce dicitur, dua-
bus grandibus patula conchis, cū parua squilla quasi societate =

236. 12. Hum. in fauces inuassisse. Noni. inuolasse. (atem coi-
Eadem 15. E' curru trahitur, dilaniatur, eliditur.) Noni. Tra-
hitur, operitur, eliditur, lanatur.

236. 58. Tu à ligello fuisti qua exis foras. Noni. De suo ligello
fumus si quā exio foras.

241. 32. lege: Sandaraca, qua inuenitur.

244. 45. Implusiatis facti uestimentis nomina. Nonius, & co-
dices Plautini, quos uidere contigit, habent: Implusiatis, ut
istæ sicut uestimentis nomina.

251.47. lege: Et ferrugineos hinc cynthos.
 252.29. V arro inuenisse se ericiū cum proboscide scribit.) Hoc V arro non de se scribit, sed de alio quopā, cuius uerba, quo propius inspicatur, libet ascribere. Sunt autem apud Nonium in dictione ericius, atque etiam alibi. Inuenisse se, inquit, cum dormire cōpisset tam glaber, quam Socrates, caluum (uel ut alibi scriptum inuenio Gallum) esse factum ericium ē pilis cum proboscide.
 255.52. Et Porphyriacis figere labra genis.) Hunc uersiculum alibi ex Ouidio, sui oblitus, sic citat: Sæpēq; purpureis figere labra genis.
 259.46. leg. muricis sine conchyliū.
 259.62. Flammeari uiolari ueste.) ueste addidit de suo. nam Flammearij legendum, et uiolarij loquitur enim de opificibus et inspectoribus uestum, non de uestibus.
 261.30. Cerinum, aut gelinum.) Noni. Cerinum aut melinum.
 271.41. Extortis, cum crocotilis crusculis.) Deest talis, extortis talis, et c. Sic enim Festus legit, quanq̄ et alicubi pro crocotilis, todilis scribendum censeat uoce a todis aibus ducta.
 264.14. Vxorem meam paucies uidebo.) Noni. Tuam uxorem etiam paucies uideo.
 268.31. Liberorum lecto.) lege, leto.
 271.25. Hæc quidem me hercle præfata est, si mortuū collaudat.) F. Pōpēus: Hæc qd̄ me hercle opinor præfata est, quæ sic mortuū collaudat. V arro uero: Nam mortuos collaudat.
 274.11. Per magna dies ex illa re.) Noni. Per magna eū dicere. Eadem, 13. Nec me langoribus dedi.) lege: angoribus dedidi.
 275.18. lege: quo facilius efficiant.
 278.17. Caput consilium postq̄ sentinat.) Festus addit, cum Mercurio caput consilium, postquam sentinat. et c.
 279.44. lege: Hæc herbarum auleatarum.
 286.54. Neuius carmine: Corpore, pectorēq; undiq; obeso ac merito exeso, terdi ingenio senis.) Miror hūc non deprehēdisse saltē hoc loco ista deprauate legi apud Noniū, cum Gellius tā celebris autor id manifeste prodāt. Sic enim citat ex Neuij alceste: Corpore, pectorēq; undiq; obeso, ac mente exensa, ter digemulo senio oppressum, ubi obesum inquit Gellius proprie magis quam usitate dicitur pro exili atque gracilento, anū pos h̄ uat̄ atri p̄p̄oai, obesum pro pingū atq; uberi dicit.
 287.2. Quæ ipse comest.) Noni. Quæ se ipsa comest.
 290.55. Quinque Hortensius dapali cana.) Apud V arronem nec dapali nec adijciali scriptum inuenio libro de re rustica tertio, sed augurali.
 291.4. ouonā dā appellat.) Athenæus de ipso sophistarum lib. ij. hanc ouonā dā uocat, quod ut ipse inquit, ἀλισηται τῶ τῶν συνῶν κληρῶ.
 297.61. Quando haurire animus musarum fortia gessit.) Hoc ex Nonio haurit sed corrupto. legendum igitur: Musarum e fontibus gessit.
 298.34. Qui se magis audiendum.) lege, quis, pro quibus. Eadem, uer. 35. leg. Os cum ore conferunt.
 300.27. Impletur cyrneam.) Noni. Inde impleti cyrneam. Ibidem. Et epichylis.) lege, epichylis ex V arrone de lingua Latina, quem hic sequitur Sippuntinus.
 301.50. Galeola aut sinu.) legendum sinum, Prisciano auctore, et Nonio, neutro genere.
 305.54. Nisi quasi terrestris.) Legendum, nisi quas terrest. cum ex Cicerone, tum ex Nonio in uerbo conciet.
 306.26. In quadam caupona se occultans perpotum domum redit.) Noni. Delituit in quadā caupona, atq; ibi se occultans perpotum ad uesperū, inde ciso celeriter ad urbē adductus
 327.33. Profecto ad indignitatem lenonem rediget.) Noni. Profecto ad incitias lenonem rediget, si eas abduxerit.

328.37. Congerminasere.) Noni. Legit congermanescere.
 344. Dum mea me genitrix, et c.) Epigramma est Pulicis anti- qui poetæ, quod pari uersuum numero et uenustate græcū fecit Angelus politianus.
 360.51. Deserti baubabant in ædibus.) Noni. baubantur.
 363.8. Muricida homo ignaue.) Festus: Muricida homo. Atq; ita alibi Sippuntinus legit, et interpretatur, columna 609.58.
 368.33. Quid tristiores uideo te esse? et c.) Et hic multa am- putauit, quæ integre referuntur a Nonio in dictione uirgin demia. et uersu ab illo quarto: Vertus magnarum uirū.) Nonius uiracius scribit.
 369.54. Virtus Albine est precū.) Hos uersus ex Lucilio citat et pulchre interpretatur Lactantius diuinarum institutionū
 374.37. Sit uermilinus.) Noni. hoc aduerbialiter le- git: Credo minus tandem hoc fit uernaliter.
 374.56. Nec quo careas agrius.) lege, caueas.
 381.37. Morbus luscio dicitur.) Fest. et ceteri ferē luscio scri Eadem, uer. 47. Aptari caput, fluitare capronas.) Noni. (bunt. Aptari caput atque comas fluitare capronas, et c.
 413.52. Nec nos nec illa irriderent.) Noni. Nec uos nec ille ir- rideret meam grandæuitatem.
 414.10. A etate ambo ambobus.) Nonius, et Plautini interpre- tes etatem legunt, pro sæpe ac diu.
 415.33. Quæ a græca uoce phyluræ et appellatur.) Phyluras Politianus nō ab eo qd̄ Græcā φύλλα, folia uocant dictas cō- tendit, sed primigeniā uocem esse, et apud Græcos eandem effophilyrā, quæ Latinis sit tilia, proinde non p̄ u in prima, sed p̄ iota scribendū, de qua re uide miscellan. caput. lxxij.
 417.28. Cū gallus gallinæus digatos, primoresq; erigit unguis.) Nonius. Gallinæus cum uictor se gallus honeste sustulit in digatos primoresq; erigit unguis.
 421.60. Lucilius: Vt arida sæpe torrent. lege, Lucretius.
 422.28. Nec tuditantia.) Hoc enim ex Lucretio citat Festus, nō Ennio. ut prius habebatur.
 429.46. Perfessinatim.) Noni. præfessinatim.
 431.36. Grauedinosos quosdā torminosos. Legendum, graue- dinosos quosdam, quosdam torminosos.
 440.54. lege: franguntur hastra.
 443.57. Absynthiū uti bibam graue.) legendum, graue genere masculino, si Nonio credimus, qui lib. de indiscretis generi- bus hoc utitur testimonio. at cū in prima editione fuerit illa pars ommissa, mirum non est hæc et multa non obseruasse Si- ppuntinum, quæ nunc ex Nonio protrita sunt.
 453.15. Quam parua pars, quam multissima constet.) Ver- sus est ex yi. Lucretij non Luailij, et præterea claudicat nisi legat: Quam sit parua pars, et quam multissima cōstet. Eadem, 57. Timet ne opulentitate nostra.) Timet ne, nō inuenio in Nonianis codicibus. additum uidetur ad complendū ora- tionis hiatus, quod hūc nostro nouum non est.
 458.16. Lucil. Non bene pro meritis.) lege, Lucretius.
 464.16. Adeo ut etate.) lege, etate, ut paulo superius diximus.
 465.56. Adde persica, et c.) Poeta cuius sunt hi uersus a Ma- crobio Suenius appellatur, a quo idem uersus non ut hic per partes referuntur, sed integri.
 469.20. Non ex iure manu confertum, sed magis errore Res percūt, regnumq; petunt. et c.) Gellius lib. xx. cap. ix. legit, sed magis ferro Res repetunt, regnumq; petunt.
 472.48. Verebar enim ne animos eorum inflaret habentia.) apud Nonium tantum lego: Animos eorū habentia inflarat.
 473.38. Non dubitater immittant.) No. nō dubitatum immittant Eadem, uersu. 62. lege præbitere pro præire. (tur.
 485.35. Primo in loco confederiū.) leg. in loco, auctore F. Pomp.
 503.47. lege: Quod dentibus frondere non possunt.

510.10. Hinc grumuli lateres.) Hos Nonius quidem grumulis appellat, sed magis placet, quod scribit Diomedes grammati- cus ex autoritate Cassij historia, grumules eosdem dici.
 512.3. Gingersia uero, et c.) Festus gringersia scribit, u codex sit 510.14. Cum promitto.) Noni. Quin promitto. (mendosus.
 523.5. Neque in puluere coquam.) Nonius addit mythico, Neq; in puluere mythico coquam carnes, si quidem habenda est fi- des tam suspectis exemplaribus.
 Eadem, uer. 13. Satiare uiuendi.) Nonius, uidendi, atque ita exi- git metri ratio.
 591.58. Per spisso euenit.) Noni. Pro spisso euenit, quanquam in uulgatis Plauti codicibus euenit scriptum sit.
 601.8. In terram fligit cadens.) Deest saucius. Saucius fligit ca- dens, ut Nonius legit. Est autem in Liuij Andronici Aegistho- ne quis alium quempiam Liuium imagnetur.
 604.17. Et tabes numeros augiscat suos.) Noni. Tabes ne an nu- meros augiscat suos?
 Eadem, 26. Retineat uiatorem meridie prætereuntem.) Hic no- ster cum non possit se explicare, quod hic locus apud No- niū mendosissime referatur, omisit quæ offendebant, et pro arbutu suo mutauit. Nos apud Noniū in dictione autum- nitas, quid legendum sit uiderimus.
 558.4. Ad fortem ligurū. et c.) Versus Græcū, si quis requirat, referuntur a Strabone in quarto Geographiarū, quos ut hic Sippuntinus, ita nec illic curauit interpres carmine reddere.
 568.36. Lucil. Polyphemo maius bacillū.) De Polyphemo qui- dem loquitur Lucilius, sed non ijs uerbis. Nam atante Nonio, Quorū in primis, inquit, Polyphemus trecentos cyclops longus pedes, et porro hūc maius bacillum, et c.
 570.32. Camposq; remant.) legendū remanant, si Festo Pom- peio credimus.
 572.23. Pluto ipse Cocytus, et Proserpina Cereris filia, et c.) De Cocyto et baptis multa erudite differit Politianus in Mi- scellanis, ab huius sententia nonnihil dissidentia.
 610.21. Si lac peraperit astus.) Seruius legit præperit.
 618.43. Ex animato expector at.) Vulgati codices Ciceroniani ferē habent ex animo. quanq̄ et in Nonianis commentarijs ex animato scriptū repererim, quos sequutus est hic noster.
 629.9. Et pendente pugnis cursabo.) Rectius legas in cursabo ad dita præpositione. atq; ita habent Plautina exemplaria.
 630.34. Neq; dici præ magnitate potest.) Nonius: Neque dici po- test pro magnitate.
 636.59. Dimidio leto offerres.) Noni. Dimidos leto offerres, id an- mendose nec ne uiderint aliij.
 640.45. Primores procerum.) Sæpius aliquando legitur apud Nonium in dictione cernere.
 641.51. Cupis condicere.) Nonius, concidere. quanquam et illic mendum subesse suspicor.
 644.23. lege: De uia licet legant.
 646.52. Scribarum uitio factum arbitror, ut hic locus confu- sus sit. Sic autem distinguendus est. Lucilius: Cernuus exemplo plauas conuesit honestas. Virgilius: Eiectoq; incumbit cernuus armo.
 647.15. Vocant cocos unde certissent.) Magis placet quod le- git Nonius. Atque cocos unde certissent, et c.
 648.39. Verberatissimus etiam rogatus?) Paulo superius uer- beratissime legit, atque ita habent Plautini codices.
 658.2. Iustum flumen Mincium obturauit.) Noni. Iuxtim Nu- micum flumen.
 660.50. Theodectes aut præfector.) Sic legit et Nonius. Ma- le igitur in impressis libris apud Ciceronem lib. qui orator inscribitur, pro Theodectes Thucydides scriptum est.
 661.3. Modum hic secum atque rutilum.) Noni. Modū. quod

et ex sensu facile percipi potest.
 664.10. Seditionibus sanguinolentis urbem perturlauere.) Urbem perturlauere non est apud Nonium.
 665.13. Primitium.) Festus legit præmissum, in dictione sacri- ma, libro decimo septimo.
 670.14. Tardi, rariq;.) Noni. Tetri, tardiq; caballi. Et eadem uersu. 18. Gradarius optimus est.) Noni. optimus uictor. Eadem, 28. Ni tolutum uadas.) Noni. Tolutum ni badias. et mox doceat tolutum currere.) currere addidit de suo.
 671.47. Qui illa in Socrate uita nō cognoscebat, quæ ipse ex illius aspectu multa collegerat. ab ipso aut Socrate subleua- tus est.) In nostris codicibus tantū inuenio: Qui uita illa in Socrate non agnoscerent. ab ipso aut Socrate subleuatus est.
 672.16. Crassi pater magnus trico fuit numarius.) Huius le- ctionem ostendimus apud Nonium in dictione tricones.
 674.4. Quidā nauicularis irrupit in curiam.) Noni. Qui- dam nauicularius semustulatus irrupit se in curiam.
 679.1. Hic uicinus noster peperisse filium.) Rursus mutat quæ offendebant, et addit quæ uidebantur commoda. Locū re- quire apud Nonium in uerbo parere.
 681.2. Vt pariter dispartiantur bona patris.) Noni. Afranium citans autorem legit: Dispartiantur patris bona pariter. Eadem, uer. 54. Inter seruos copiosus.) Noni. Inter suos.
 682.36. Describere eum miror perperos pop.) Noni. Describe- re in theatro perperos populares.
 Eadem, uer. 8. Non qui facit compara.) Noni. Non qui facias.
 684.50. Infalta miserum.) Nonio additur præpositio: Infalta miserum tu quoque in me.
 690.9. Propter tenuitatem et plenitatem.) Nonius utrobiq; ple- nitatem legit per u literam.
 691.57. Vnde proassit truo.) Festus, unde hic prorepsit truo?
 692.17. Tetrices.) Festus tetrices scribit, atq; eo nomine non quāuis aquam significari, sed eā quæ est si pra uia ardea- tinā inter lapidem secundū et tertium, qua irrigatur horti- infra uiam ardeatinam et Asinariam usq; ad Latinam.
 693.31. lege, præcatus sudes. Est enim foeminiū, ut apud Maronem: Q uadristasq; sudes, et c.
 709.6. Et frigidus nimbo aqua iacta caducum ruentis. et c.) Legendum ex Nonio: Et frigidus nimbos aqua iacta caduciter ruentes pertimmerunt aquatila querquetula natantes.
 Eadem, uer. 58. Iam iam albicassit ac recentatur.) Primum Ac- cio falso ascribitur quod, teste Gellio, Matij est ex mimiam- bus. deinde, ommissum est phœbus. Sic enim legendū: Iam iam albicassit phœbus ac recentatur.
 728.16. Nā sartor sine c.) Sartor et sarta tecta Festus, et cæ- teri ferē sine c scribunt, et haud scio an c etnū admittant.
 716.4. Quid est quod latras? quid rabis?) Nonius: Quid est? quid blateras? quid rabis?
 Eadē, 59. Inde parēctatæ chlamydes.) Noni. Vnde parēctato.
 719.12. Lenonem ædibus expuli, dissuēti. et c.) Noni. Lenonē ædibus absterui, desuēti, pro eo quod est, inquit, consuetudi- nem ei abstuli.
 738.41. Quid suterinas facere inscius.) No. Qui suterinas sic,
 741.28. Tamen esse adiurā expetunt.) Noni. Ad iurā. (et c.
 752.38. Vagatur pauore pecuda, et in tumulis pastores sedēt.) Noni. Vagant, pauore pecuda in tumulis desuēti, quanquā et hic locus deprauatus erat uulgo apud Nonium.
 753.40. Non hoc quod ualeat, quod ue inter sit.) Apud Noniū euidentius hæc in uersu distincta sunt huiusmodi: Non hæc, quid ualeat, quid ue hoc inter sit; illud cognoscat, primum hoc quod dicimus esse poemā. Pars est parua poemā, et cetera in eandem sententiam. Eadem, uer. 56. Sic n. parato luto tegulas fingebant.) Nonius:
 Z ij

Vt hirundines figulis oblitis tegulas frangebant.
 759.20. Quibus suam delectet ipse amicam, et sese speribus iactet suis.) Noni. Quibus suam delectet ipse amantem et speribus iactet suis.
 Eadem. 36. Ius atque equum se à malis spernit procul.) Noni. Nam saepe virtute mali nascuntur ius atque equum, se à malis spernit procul.
 764.16. Sed ramis glubit.) Noni. Sed etiam ramos glubit.
 769.33. Oblucinaisse me puto.) Apud Festum oblucinaisse legitur, siquidem codex mendosus est.
 770.10. Sic cito fulgentis splendore pecunia.) Ita ferè Nonius, sed paulo diuersus legit Gellius his uerbis: Sic ego Fulgentis splendore in pecuniam uolo elucifcare exitium aetati meae.
 792.45. Clave fulgurauit Iuppiter.) Non. Sonitu claro fulgori uoluit Iuppiter, sicut et paulo post fulgoritate pro fulgurate.
 797.59. Liquidius quam uentus est Fauonius.) Apud Nonium additur cultiusque; Liquidius, cultiusque quam uentus est Fauo.
 803.8. Atque adeo nolo nudo petiolo.) Noni. pediolo.
 Eadem. 27. Iniqua superna poeni.) Festus pompeius, et eum sequitur Politianus, hoc loco non superna legendum putant apud Ennium, sed superbia, uelut interpretatur et alludat ad uerbum supernari, cum ait, His pernas succidit iniqua superbia Poeni.
 Eadem. uer. 47. Celebri gradum acaelerasse.) Noni. Celebri gradu gressum acaelerasse deest. Et mox uer. 62. Et qualiscumque fama.) Noni. et qualis fuerit.
 810.56. Inde impleui cuneam.) Noni. et caeteris cyrnea per u scribitur, sed magis placet pi scribi, ut sit à uerbo uipar.
 815.35. Insuperbia aut quasi insanitas, eademque demetia.) Noni. Quasi insanitas quaedam, quae esset insaniam eademque demetia.
 817.61. Ergo improbus est.) Noni. Ergo improbus esto.
 822.57. Saluete geminae mei copages sanguinis.) Noni. Saluete gemini mea propages sanguinis.
 827.34. Tutani deum Romae omnes, qui laborant, inuocant.) Rursum ex autore detorquet ad suam sententiam quae arripit, omittit quae displicet. Non. sic citat ex Varrone hoc testimonium. Hoc Tutani Romae nuncupor, hac propter qui laborant in-
 829.7. Pietatem inuocant.) lege uocant. (uocant.)
 834.15. Exime limen superum quod mihi misero, etc.) legendum ex Nonio. Nonius Maaco exule: Limen superum mihi misero saepe confregit caput.
 839.43. Cui sumus canopi.) In editione postrema quae Aldina dicitur, apud Nonium pro canopi κατοπι scriptum reperi.
 840.9. Diuis uos solui uestros sacrare puellos.) Noni. Ille suos diuis mos sacrificare puellos.
 842.57. Neque granditatem, neque merita.) Noni. Neque aetatis granditatem, neque ea merita.
 846.38. Sed caue ne meum taxis.) Noni. Sed à Petrulle ne meum taxis liberum.
 857.39. Nec citatus à tribunis civis respondisset.) Noni. Nec citatus in tribu civis respondisset.
 858.58. Ad biuitam uenio.) Noni. ad biuiram.
 862.60. Febris haec attulit mali.) Noni. estuat mali?
 869.10. Quidnam garidians dicentes, o fortuna.) Noni. Ac poetamata eius garidians, dices o fortuna, etc.
 870.29. Cantuque casto corda relaxas.) Apud Nonium hoc tantum inuenio: Cantu, castaque poesi.

872.31. Dissipent, distrahant.) Noni. Dissipent, differant.
 873.60. Perpetuam conseruetis.) Noni. Perpetem probitatem conseruetis.
 878.50. Gubernator nauem flectit.) Noni. nauem torquet.
 899.34. Heceta quasi hieta.) Festus h eceta scribit per u geminū.
 901.18. Perennis herba.) lege perenni serue.
 902.20. Vas cum aqua.) Noni. Vasum cum aqua.
 Eadem. 56. Enni. Sanguine diluitur tellus.) Noni. autorem unde hic uersus sumptus est non nominat, tantum dicit esse apud quendam ignobilis autoritatis, sed ex Gellio constat esse uersum Furij Antistatis poetae non omnino mali, sed non ita receptae autoritatis.
 907.48. Ferro efferrit cardines.) Noni. Ferro effringat cardines.
 913.24. Erummulas.) Alij aerinas et erummulas per a diphthongum scribi malunt, quorum e numero est Festus Pompeius, qui à graeco uerbo αἰρῶ aerinnas dicitur putat.
 Eadem. uer. 30. Aes à ueteribus radus, à quo randuscula porta: utrumque à ueteribus per au diphthongum scriptum comperi, atque ita habetur apud M. Varronem, et F. Pompeium.
 922.59. Lachrymas de ore negao.) Festus: Simul ac lachrymas de ore negao detersit.
 930.44. Lual. Nemo illa uiuit acrie.) Noni. hoc citat ex Afran-
 942.36. Maximas optimitates.) Nolim equidem contedere de re non perinde graui, uerum uix scio an probandus sit Pylades Plauti enarrator, qui tantopere flagellet suos antagonistas, quae sequenti uetusto codice legantur apud Plautum, maximas optimitas pro optimitates, cum id constanter legitur apud Nonium, et Aulum Gellium, quasi uero ubique corrupterint oia imprefores, maxime in ijs quae antiquitatem quandam respiciunt. Quod si offenditur inspectione nouitate, quid dicit de mor-
 950.8. Oleas exui optime conscribit Cato.) Noni. De oliuitate oleas esui optime condi scripsit Cato.
 977.61. Sicit, sabinusque fodentes.) Festus: Sicit, sabinusque.
 981.23. Martius: In millibus tot scorum non uidebis grossum.) Macrobius Marcum Athiliū hoc loco citat autorem non Martium, sicut et paulo post, Posthumium Albinum de Bruto haec scribentem: Ea causa sese stultū brutumque faciebat, etc. ne quis imprudens haec de Albino ipso dici putet.
 1004.40. Summa fortuna reddidit.) Nonius addit repente: Summa fortuna repente reddidit.
 1004.27. Quibus temporibus.) Varro apud Gellium primo hebdomadam: Deinde illos dies, quibus halcyones hyeme in aqua nidulantur, etc. Refertur et à Nonio.
 1006.10. Crudelissime atrimis subijcere.) Non. subiecerat.
 1008.30. Nam clandestina uerborum crebritudine transigi.) Noni. Nam clandestina celeriter transigi, apud notos cogitata dicere deest non explanari.
 1030.3. Calones, famuli que, metalli, caulae que.) Festus pro metalli, metalli legit. et item illud Acaianum hoc modo: Calones, famuli que, metalli, caulae que.

CASTIGATIONVM IN Cornuopie, finis.

IN MARCVM VARRONEM DE LINGVA LATINA, ET de Analogia.

Ol. 1057.57. Hic parui rudentum sibilus etc.) Hunc locum ex Criniti commentarijs sic reponendum curauimus: Hinc Pacuius, rudentisibilus, hinc incurri ueruum pecus, hinc clypeat brachium. Quod postremum ex eiusdem autoris Hermiona sumptum est. Sicut enim apud Nonium refertur: Curruum liquit. Chlamyde contorta clypeat brachium. Quod autem praefixit, incurruerunt uicium pecus citatur et Pacuij nomine à Quintiliano in primo: Nerei repandirostrum, incurruerunt uicium pecus. 1058.7. Quae hereditate à Romulo uenerunt.) Alij hic addunt regem. Quae hereditate à Romulo rege uenerunt. Eadem. uer. 52. Lucretius: Aetheris et terrae.) Si scriptura mendosa uacat, Lucretij necesse est aliud uolumen scripsisse, quam quod hodie extat de reru natura. Nam neque initium librorum neque numerum alio qui conueniret cum Varronis scriptis. Eadem. uer. 61. Caeli ingetes fornices.) Hoc Ennij hemistichium Cicero de oratore citat hu uerbis: Quo in genere primū fugienda est dissimilitudo: Caeli ingetes fornices. Quamuis sphaeram in scenam, ut dicitur, attulerit Ennius, tamen in sphaera fornices similitudo non potest inesse. 1059.6. Et trinolum neutri teritur.) Alij codices habebant tribulum nam et tribulum neutro genere pro tribula usurpauit idē Var. lib. de re rust. i. Quod fit ingit, apud alios iumentis, hic etc.) Festus Pomp. hunc locum uidetur interpretari lib. xyij. Sed graeca uox unde latina stagnū duxit originē, prorsus de prauata est. Festi uerba sunt haec: Stagnū quod dicitur, quod in eo aqua stet, alij quod uox loci à graecis sur dicitur, quod bene eadem. uer. 49. Ex phanice Mallius scribit.) Mani (hneat aqua. lly historia praeter ueteros meminit Gell. et Nonius, atque alibi Varro ipse, quare uidetur lector nam pro Mallio, Manilius 1061.12. Quadrantis ratiti.) Ratitilegendū non (legendū straticia, manifestum est ex Pompei Festi commentarijs, qui ita scribit: Ratitium quadratem dicitur putant, quod in eo et triete ratis fuerit effigies, ut nauis in asse. 1062.14. Hi dei idē quae Aegypti Serapis et Isis et S. Harpocrates digito significat, ut idē principis.) Politianus in Miscellanis legit: Serapis et Isis, et si Harpocrates digito ut tacitas. 1067.9. Cui aqua feruēt insipitur.) Recte insipit (significatur non insipitur, ut quidam putant. nam Festo Pompeio sipo iacio significat, unde insipio in iacio, qua uoce usus est et Pomponius Aetellanarū scriptor in Fullone, his uerbis: Facite ut igni feruat, ligna insipite, fur concidite. Eadem. uer. 13. Quod Graeci uocant uocant.) Sic enim legendū puto, non uocant, cum uocant longe aliud sit. Ead. 49. Neque dispendij facit hilum.) Idē citatur ex Ennio paulo inferius, lib. de analogia. ij. sed de prauate. Quae dedit iracundus, nec dispendi facit hilum. Eadem. uer. 55. Maetiae ab eo quod Graeci μαῆται.) In quibusdam scriptum inueni, maetiae, ab eo quod Graeci μαῆται. 1068.7. Quod fonnate concitū sit tabellis.) Legitur et, quod minute confectum sit tabellis. Eadem. uer. 16. Ab eodē appellatum est truellum.) Legi potest trulleū, uel ipso Varrone autore de uita pop. Ro. citante Nonio. atque ita legit et Sipuntinus. Et uer. 61. lege, simpulum. 1071.16. Maniū Postulionem.) Caelius Rhodogynus, postulatio ne postulare rectius legi posse putat, haud scio quam recte. Eadē. uer. 16. Cornelius et Lucius.) Pro Lucius alibi Luctatius scriptum offendi.

1073.15. Segestria appellant.) Ita ferè lib. de uita populi Romani citate Nonio: Hoc, ingit, quod inicitur, toral dicitur, lectica qui in uoluebant segestria appellabāt. Atque his non dissimilia Pollux de στασις ονομαστὴν lib. x. quāquam Festus dicit segestria uocari pelles nauticas, quas Graeci δὲ πῆπις appellant. 1074.3. ἄππασθον.) Visitationis idē Graecis ἀππασθον dicitur, nec memini me usquam legisse, quod sciam, ἀππασθον genere neutro. Ead. 8. A quo et intertrigo dicitur.) Sic enim legendū, non in trigo. Cuius loci me admonuit Perpetuus Henriotus uir in seruatibus ueterum monumentis diligentissimus. 1076.26. Dies agonales, per quos rex in regna arietē immolat, dicitur ab ogon, eo quod etc.) De hoc immoladāe hostiae ritu et uerbo hoc agon, quo sacerdos minister utebatur, sit mentio apud Senecā, ad quod alludit et Ouidius illo uersu: Semper agat ne rogat, nec nisi iussus agit. Quod mirū Politianum apud hunc non animaduertisse cum dicit apud unum dumtaxat Senecam eius factam mentionem. 1077.18. Funalia firinae.) Ea Festi funalia scribit appellata. 1078.6. Cui Cicero uenustissime dicit ab occacado.) Id (fuisse à Cicerone dicitur in libello de senect. autor est Non. Eius uerba haec sunt sparsim semē uoluit primū id obcauū, ex quo occatio, quae haec efficit nominata est quāquam in uulgatis codicibus in eo libro pro occatio pro occacato à typographis 1080.5. Ut se abeat.) Alij, ut al se abeat. (impressum est. 1081.10. A quo et extremum etc.) Hunc locum citat, et pulchre interpretatur Gellius lib. x. cap. xxi. quoniam ad lectionis integritatem simul et intelligentiam facere uidebatur, non putari omittendū. Nam causam ostendens quare Cicero his uerbis nouissime, et nouissimus uti uoluerit, cum tamen eo multi sui seculi doctissimi uiri usi fuerint, ait: Quoniam quidam doctissimus temporū illorū fuerat, illo ut nouo et improbo uerbo uti uitaerit, propterea id. M. quoque Varronis ex lib. de lingua latina ad Ciceronē sexto dicitur non audū putari. Quod extremum inquit, dicebatur, est dici nouissimum ceptum uulgo, quod mea memoria ut Laelius, sic senes alij, quod nimium nouum uerbum esset uitabant, cuius origo, ut à uetere uetustus, et ueterrimū, sic à nouo declinatū nouius et nouissimum. Proinde mundi esse suspicior in codicibus typis excisis, in lib. de orato ubi ea uox semel inuenitur. 1083.32. Ter sub armis mali uita aeternere.) Sic enim legendū uel ex Nonianis comment. quis mediocriter doctus facile uide Eadē. uer. 35. Vos epulo postquam sperxit.) Id ex Ennio qui (rit. dem citat Festus Pomp. sed paulo diuersus, et fortasse deprauatus: Quos ubi rex paulo aspexit decaribus celsis. 1084.19. Boeotia ostendit, quā comœdiam dicunt alij esse.) De hac comœdia fecit scribit Gell. refertur iudicium Varronis in Plautinas fabulas. Sed eius uerba ponā. Quaedam item, inquit, alias probauit adductus sulo atque facia sermonis Plautini congruentis, eaque iam aliorū nominibus occupatas Plauto uindicauit, sicut istam quā nuperrime legēbamus, cui nomen est Boeotia. nā cum illis una et uiginti non sit. et esse. A quilibet dicitur, nihil tñ Varro dubitauit quin Plauti foret, neque alius quisquam non infrequens Plauti lector dubitauerit. 1086.17. Id esse apparet.) Lege idem esse. Ead. 53. Quod est terrarū anfractarum uisum.) Arbitror legendū ex Nonio: Terrarū anfracta reuisam. Est enim hemistichium ex Accij Eurysae à Varrone adductū, et à Nonio repetitum lib. de indifferetis generibus. Super Oceanū, inquit, stagna alta patris, terrarum anfracta reuisam. Eadē. uer. 46. Debet esse contra septū.) Alij legunt cōtinuo septū. 1087.61. Sic fiet mutuā mulinā.) Erasmus Roterd. amor et de litia humani generis, i lib. qu. s. Chilidas inscripsit, pro nutuā mulinā putat legendū, mutuū muli, ut subaudiat, scabūt

1088. 23. Vtinam ne in memore Pelio securibus Caesa accidisset abiegna ad terrā trabes.) Sic enim censet legendū Politianus, cū explerisq; Ciceronis locis, tū ex Prisciani lib. vii. quāq; vulgo fere pro accidisset, accidisset scriptum inuenio.

Eadem, uer. 25. Ennius: Caelitum Camilla expectata aduenis, o salue hospita Camilla.) Macrobius Saturnaliorū libro tertio hunc locum citat ex Pacuio, quē quidem cum adhuc et sequentia de Calimacho plurimum facere uideatur, non grauior afferri. Nec nomen, inquit, Virgilius, apud se, quod fortuitū esse poterat, uacare permittit. Matrisq; uocauit nomine Casimilla mutata parte Camillam. Nam Statius Tullianus de uocabulis rerū lib. primo, ait dixisse Callimachum, Thufos Camillā appellare Mercurium, quo uocabulo significat praeuincitū deorū. Vnde Virgilius ait Metabū Camillam appellasse filia, Diana scilicet praeuincitā. Nam et Pacuio cum de Medea loquitur, caelitū Camilla expectata aduenis. salue hospita. Romani pueros, puellasue nobiles et inuestes Camillos et Camillas appellat, Flaminiarū et flaminū praeuincitros. haec Macrobius. Vbi obiter uideat lector, non idē sibi uelit Varro cum ait, uerbu esse Casimillus, quod apud Callimachū inuenit, cū illo, quod Status Tullianus scribit, Callimachū dixisse Tufos appellare Mercurium Casimillum.

1089. 25. Catus Aelius sextus.) Hoc hemistichium Ennianum citatur a Marco Tullio cum aliis, tum lib. primo Thufula narum quaestio.

Eadem, uer. 53. Diabathra in pedibus.) Diabathra genus calamenti cuius meminit et Festus, unde apud Plautum in Aulularia: Sedentarij, sutores, diabathrarū.

1090. 17. Vide uices quantas.) Antiquae uices pro eo quod nunc uices dicimus, quod tamen si leue est, cū uideam tamen in eiusmodi quosdam impingere admonendū putauit. Cuiusmodi etiā est illud quod apud Noniū saepe inuenitur, uinere pro bibere, et albens pro aluens.

Eadem, uer. 10. Diobolares, (chaenicalae, miraculae.) Haec et illa quae mox sequuntur, seractiae, serupeda, stritabilla et c. sumpta sunt ex Plauti Nernularia, quae comedia ut refert Gellius etsi inter incertas est habita, tamē mire festina, et uere Plautina uerborū antiquitate uita ac deformitates meretri cum pstringat. Vae autē legitur apud auctores. Nā qdā scripta quidā strata, alij seractiae, nonnulli sartae habebant. unde uix tandē uerā lectionē elicere potui. Sed placet quod legit Nonius: Seractae, serupeda, stritabilla, uel ut alij stritabilla. Eadē, uer. 31. Ego noui scio axiosam.) Forte le- (bulae, sordidae, gendū, ego noui scio axiosam, et uersu ab illo secundo, pro in gestione, in cestrione, quae fabula à grāmaticis saepe Plauti no Eadem, uer. 51. Quod est apud Cassiū: Nocte (mine citatur. in tempesta et c.) Locus est ex Cassij poëtae fabula quae Brutus inscribitur, ubi ait Lucretia: Nocte in tempesta nostram deuenit domū, quod testatur paulo post ipse Varro.

1091. 13. Videbitur, factum uolo, at redito conticiniū.) Alibi Varro: Videbitur, factum uolo, at redito conticiniū, atque ita fere legitur Plautini interpretes. Quidam autem: Videbitur factum uolo, huc redito conticiniū.

Eadē, uer. 37. Terētius: Scortatur, potat, olet unguentū de meo.) Est apud Terētū in Adelphis, quāquā Donatus et ceteri interpretes eo loco constantissime legunt obsonat, nō scortatur, unde certū est Varronē lapsim memoria, aut codices omnes fuisse deprauatos, quod ante nos diligēter annotauit Politianus.

Eadē, uer. 46. Si unū epityrum.) Est apud eundē in Mi (mus. lite. et mox uer. 55. pro puolans, quidā legitur peruolans. Eadē, uer. 48. Quod minimū ē, neq; ut aiūt uō facere audēt.) Carmē est Ennianū, ut ab iude declaratur i chiliad. Erasimicis.

Eadem, uer. 49. Pacuio: Dij monuerint meliora.) Monerine non mouerint, aut monuerint legendū, auctore Nonio, qui tractatu de mutatis conuogationibus scribit, moneris pro moueris usurpatum à Pacuio in Armoru iudicio, et rursum in Chryse hisce uerbis: Dij monerint meliora.

1092. 12. Euaux iuxta uxorē etc.) Extat apud Plau. i Menæch. 1093. 11. Legē: Sine quod libet id faciat.

Eadē, uer. 18. Versum ex Naeij Hefiona quo gladij lingulae minut adducit Gellius lib. x. capite de telorum uocabulis. Est autē iste: Sine mihi qserere morē uideat lingua, uerū lingula.

Eadem, uer. 20. In Lampadione: Protinā à protinus continuata significans.) Aut uehemēter fallor, aut hic est locus quē citat Nonius Marcellus lib. de uaria significatione sermonū, quāquam nō omnino isdem uerbis. Varro inquit, et de lingua Latina lib. sexto, uel protinam, uel protinus continuatio ne uel praeteritae uel futurae longitudinis dicit.

1099. Psalterio et Pandura.) Vtrumq; graecum est, sed pandura, quod non ita notum est omnibus, meminit Athenaeus in quarto Dipnosophistarum.

1100. 2. Mille assariū esse.) Assariū ab asse per diminutionem Graeco more deflexū uidetur, sicut à βίβλος βιβλαριον, quāquam et Graeci scriptores quidam praeter sacros, etiā assariū usurpent, pro minuto asse seu obolo, eā uocem opinor à Latinis mutuati.

1102. 35. Serperastrā.) Quid sint serperastrā docet quidem Crinitus, uerū idē hūc locū emendare uolens ita deprauate citat, ut magis inuolueret quā in explicare auctore uideatur.

FINIS.

IN POMPEI FESTI LIBRORVM VNDE VIGINTI fragmenta.

OL. 1125. 45. Vel quod duratur ut fiat tostum.) Pro duratur qdā aduratur scribere maluit, sicut et mox uer. 50. per lacinia toga, lacinia toge.

1126. 11. ambarnales hostiae appellabantur, quae pro aruis à duobus fratribus sacrificabantur.) Hic locus aut ab abbreviatore corruptus est, aut certe nō est hic Festus quē citat Macrobius Saturnaliorū lib. iij. his uerbis: Ambarnales hostia, ut ait Pompeius Festus, quae rei diuinae causa arcū arua ducitur, ab ijs qui pro frugibus faciunt quāquam et alibi eiusdē Festi mentionem fieri à Macrobio certum est.

1126. 29. At, uel aut.) Alij, at, sed, aut.

Eadē, uer. 35. Quod uerbu uenit à graeco.) In quibusdā codicibus uerbu graecū adiectū repperi, ἀρπε, qd significat ἀρπε δὲ.

1127. 43. Aceris securis.) Sipuntinus aceris legit.

1128. 13. Florem antlabant.) Crinitus, ex antlabant.

Eadē, uer. 35. Quintio poëtae.) Hic est ille Atta togatarū scriptor cuius meminit Horatius in epistola ad Caesarem, quiq; frequenter citatur à Nonio Marcello.

1128. 59. Vel qd terra oriatur.) Alij: uel qd terra operiatur.

1131. 40. Vas ab hauriēdo.) Ab ἀρῖος. Sicut uidelicet. Nā ἀρῖος graeca uox est, nec à Latino uerbo deduci potest. Est autem ἀρῖος auctore Polluce uas quo in balneo utebantur ad aquam hauriendam.

1133. 21. Antiquum ueteres etiā pro omnia posuere.) Arbitror legendum pro nobili. Nam et antiquū nonnunquam pro nobili accipi testis est Virgilius illo uersu: Nos troia antiqua.

Eadem uer. 42. Bilinguis brutates.) Sipuntinus legendum putat, bilingues Brutij.

1135. 51. Plautus indicat.) In Bacchidibus scilicet.

1137. 31. Conmitentibus palpebris.) Alias conuientil uo.

1139. 5. lege, calathos. Sic enim Graeci, κάλαθος.

1139. 21. Cappes et appedia.) Ceteri fere cupes, et cupedia per u, et simplex p cupedia scribunt. nos utrumq; reliquimus nisi quā temere ausi mutare scripturam.

Eadem, uer. 56. Clunadū cultrū.) Sipuntinus legit clunaculū.

1140. 8. Caturmū.) Idē alibi in litera g, caturmū scribit et interpretatur. et uer. 10. lege: caligna in faenograeoposito.

Eadē, uer. 17. Cnephosim.) Id paulo post itidē à νεφῶσ deduci et per g scribi praecipit.

Eadē, uer. 21. κάλλοπιον.) Id genus uestis Sipuntinus κάλλοπιον uocat. uer autem rectius, νεσσο. Nec enim idem esse puto quod Iulius Pollux κάλλοπιον appellat, uestis genus Aegyptiae et fimbriatae.

1141. 34. Clucidatum.) Quin et hoc alibi per g scribit, uelut à κλυδὸ deflexum.

Eadem, uer. 45. Deus putabatur esse portarū.) Seruius ex Virgilio, et eum secuti ceteri Portunum portuum deum faciunt, qui à Graecis Palemon dictus sit.

Eadem, uersu 54. νερόρα.) Malim νερόρα per ω magnum sicut ab ἀρπος ἀρπορα. Nā et Athenaeus scribit apud Spartanos herodem quendam nomine νερόρα à cocis coli, mirū ni dictum ab ea lucri cupiditate.

1143. 7. Curionē pro macro.) Est in Aulularia, ubi id ipsum apte declaratur his uerbis: Volo ex te scire qd sit agnus curio. Qui ossa, inquit Euclio, atq; pellis totus est, ita cura maerit.

Eadem, uersu 34. Quasi lupus ab armis.) Nonius id testimonium citat ex Plau. Ambroico, atq; clunes desertos nō infractos legit.

1144. 47. Calparij uinū noniū.) Libentius credā legendū (git. esse calpar quā calparij. Nam Varro teste Nonio calpar uinum quoddā apud ueteres appellatum ait, ab eo quod uas calpar diceretur, prius quā nomen dolij prolatum esset.

1147. 16. Delicare p. pro dedicare.) Legitur et alibi pro deducere. Atqui Nonius id uerbum pro declarare accipi docet non uno loco, ut est illud Titimij: Quid istuc? aut quid sibi uult hic sermo, mater delica.

Eadem, uer. 18. Deliquum apud Plautum.) Extat apud Plautū in Cassina his uerbis: Sine amet, sine quod libet id faciat, quādo tibi domi nul deliquum, tamen si Varro de lingua Latina lib. sexto deliquū legit et interpretatur, nisi mēdosus sit co Eadem, uer. 60. Id est externo uiuā.) Hesternum legendū (dex. ni fallor. Nam εἰωλος apud Graecos hesternum sonat, sicut εἰωλοπῶσα hesternae crapulae grauedinē, et ut Festus uocat hallucinationem.

1149. 45. Sicut enim lictor in quibusdam sacris clamitabat, hostis uinctus.) Quidam pro lictor lector, et uinctus pro uinctus legitur hoc loco.

1150. 9. Effusilatum exertum, quot scilicet omnes exerto brachio sint.) Magis accedo ijs qui hic legunt: Ex papillatum, exertum quod scilicet omen exerto brachio fiat.

1152. 27. Sic me siber.) Sipuntinus subis. Et uersu 48. Quod forma capiane, id est feruetia.) Scribitur et forma, unde Cato formidum pro calido usurpauit.

1153. 37. Pandite siltigenas.) Sipuntinus: Pandite quae sco genas. Sed rectius sulti genas per collisionem, sulti pro sultis, ut et alibi docet Festus.

Eadem, uersu 57. Ginzariator tibian.) Magis placet legere ginzator cum Sipuntino à ginzrimis tibijs, quae et Graeci γινζαριος dicuntur, et tibian γινζαριος, quorum meminit et Athenaeus lib. quarto Dipnosophistarum.

Eadē, uer. 60. Alij απέρματα uocant.) Pro απέρματα, in alijs κέρματα scriptum repperi.

1154. 48. Vinceres cursu ceruum.) Legendū uinceretis, ut passim apud Plautū legitur, et ut à M. Varro citatur, de lingua Latina libro sexto.

1155. 43. Cuius adhaerentia inspiciebantur exta.) Huius loco in alijs scriptum inuenio: Ad cuius adhaerentia inspicendiū harioli conducebantur.

Eadem, uer. 50. Qui gracilior est.) Sipuntinus, qui grandior est, nonnulli, qui grauior est quā frū. altus.

1156. 12. Halapanta.) Nonius Halopanta legit aliunde deflexa uocē. Est autem apud Plautum in Curoliane.

1157. 41. Quae ne me in comities.) Quid sit in comities satis interpretatur ipse Plautus in eadem fabula. Nam cū lero dixisset: Quae ne me in comities, mox respondens trapezita, et ad nominis etymon alludēs ait: Licet ne inforare, si in comitiare nō licet? Non inforabis me quidem, inquit Curcalio Non mihi placet tuum profecto nec forum nec comitium.

1158. 27. Pro impetrix forte legendū est impetix, sicut et mox uersu 34. pro immune vulgo fere immane legitur. et uersu 41. Increata pro intracta.

1159. 35. Esca est meretrix, lectus illex est.) Nonius et Plauti interpretet Noniū sequenti, illix ab illex sic distingunt, ut illix ab illiciendo qui allicit, illex uero qui sine lego uiuit.

Eadem, uer. 42. Immissus.) Alij immisus. Ius potius legitur placet. Et uersu 56. Et imbelliam belli insciam, pro imbecilliam belli inscientiam.

1160. 6. Lemniscā id est fasciā.) Delemniscā et philyramul ta docto differit Politianus in Miscellaneis suis, partim ex hoc auctore, partim ex alijs, sed interim hoc ab eo aut omissum minor, aut non animaduersum de lemniscā, eam uocem esse Graecis et latinis communē, qua inter ceteros usis est Athenaeus libro quinto, ubi describens splendidam illam pompā Philadelphij regis Aegypti, loquitur ad hunc modum: Ευτύπου περιεργαί, κρηθῶσσαι, κρηθουζῶτες καὶ ὄλην ἐξίπλαντο τὴν δὲ δὸν, ἀνημένους τοὺς ποδῶσ δὲ δὲ μέναι, πρὸς τὸ παρῶσ ὅσο τῶν θεωμένων ἀρπάζεσθαι.

1160. 21. Lesbium genus uasis.) Lesbij uasis meminit idē Athenaeus in undecimo. Hedyllum quendam citans auctorem, qui in epigrammate id usurparit.

Eadem, uer. 30. In agris, nunc termini.) Post terminū à quibusdam additū erat, nunc uiae transuersae. Et mox uersu 50. pro et mulier auguratrix, legitur garulatrix. Et uersu sequenti, pro furatum furtum.

1161. 24. Lapis dolore afficit.) Alij scribunt, lipuit quod trahit uidetur à graeco λυπεῖν, quod est dolore afficere. Nā lapis usurpat auctores pro obdurefact, et in lapidē conuertit. Pacuio citate Nonio: Lapis cor cura, eruna corpus cōficit.

Eadem, uer. 28. Qui conducti militabant, ἀπο τῆς λαμπῆσ.) Alij quasi λαμπῶτες. et uer. 36. Pars tertia populi Romae est à Tatō et Romulo appellati.) Dilucidior et syncerior erit lectio, si addas uerbu. Sic enim in alijs scriptum inuenio: Tertia pars populi Roma. distributa est à Tatō et Romulo, appellati sunt à Licero Ardea rege et c.

1162. 14. Lycophes Graeci et c.) In Collectaneis Suidae λυκοφῶσ non lycophes scriptum inuenio pro diluculo. Sic enim interpretatur: τὸ περὶ τὴν ἀσπὴν φῶσ.

1163. 26. Plautus significare uidetur.) Valla Plautinus interpretat hoc ad illud Plauti referendū, quo est in Capitulis: Nec mendacij subdolis mihi usquam mantellū est meus.

1164. 27. Munio morsicatio.) Alij murectio.

Eadem, uer. 52. Mltam ose dici poenā quādam et c.) De multa uocabulo ex Varro, atque adeo quae dicitur suprema et minima multa copiose differit Gellius libro undecimo, capite primo.

1165. 22. *Quae graece dicitur μύρριν.* Sic enim habent quidam codices, ut significetur uinum seu potio myrti odore conditum, ut est illud apud Plautum in Pseudulo: *Murrhina passum, defrutum.* Siquidem non uideo quid commune habeat nectar cum murrhina, quod hic quidam supposuerant.

1166. 2. *Quid si ad ludos me pro manduca locem?* Paulo aliter habetur in exemplaribus typis excusis. *Quid si aliquo ad ludos me pro maduca locem?* Quae propter quia polclare crepito dentibus.

Eadem uersu sequenti, pro eo quod habetur: *Mancini fama appellabantur.* Sic Sipuntinus legit: *mancinati, damnati appellabantur.* Et uersu 46. *mimphur pro mamphur.*

1167. 17. *Calceos melleos allucinatos.* Alij, *alutacinatos*, uocabulo ab aluta deflexo.

1168. 24. *Mugmanur.* Huius mentionem fecimus apud Nonium in uerbo *mugmani.*

1169. 37. *Quod Graeci μιλρον.* Opinor legendam *μιλρον*, seu *μυλων*, quod posterius Iulius Pollux significari scribit os illud *cauum* in quo genus circumnagitur, numerum non longe abluens ab eo quod scribit Festus.

1171. 51. *Dabo me ad parietem, imitabor nepam.* Extat apud Plautum in Cassina. In codicibus impressis legitur: *Recessim eadem ad parietem, imitabor nepam.*

Eadem uersu 53. *Quia uariar facit.* Forte *uariar*, aut certe quod idem est, *nauseam.* Nam alioqui non uideo quod pertineat illud *mutatione* in s.

1173. 18. *Et in Timularia.* Haec comoedia a Festo alibi *semel* aut iterum *Timularia* dicitur, nonnunquam et *tegularia.* Marcus Varro *Neuium* citat alibi in *Trucularia*, cum eadem sit opinor.

1174. *Afranius in simulante.* Et haec fabula ut a uarijs grammaticis citatur, ita uarie et incostanter scribitur, ut nescias quid sequendum sit. Nonius aliquoties *Afranius* citat in *Simula*, nonnunquam in *Semela*, Gellius in *Sella*, Macrobius in *Sella*, sed frequentissime inuenio in *Simulante*, quod magis ar-
1174. 53. *Nusciosum.* Hoc et de *luscioso* scripsit paulo superius in *litera L.*

1175. 26. *Nam hic sum gnobilis.* *Fuam legendum non sum.* ex Nonio, *quoniam hanc Festilectionem de gnobilis non agnoscat in librarij uito ipsemet.* Et uersu 33. *pro noxij dii, libentius legerim nuxij, atque ita scriptum obseruauit in gibus.*

1176. 3. *Oculissimum hostium amicae.* Locus est ex *(dam libris. Curgulione, tametsi non omnino cum hac conueniat uulgata editio. Sic enim habet: Hinc proximam illud hostium oculissimum. Salue ualuisse hostium oculissimum neque additur amicae.* Eadem uersu 10. a graeco *οσμου.*) Non absurdum uideatur si legis *οσμου* quod idem ualeat, quandoquidem odestat p scribi praecipiat. Festus. Et mox uersu 21. *pro obnuuit, obnuibit scribunt*

1180. 32. *Redimigrari, acceptae uitae a ludio permotus.* (alijs etc.) *Rectius, initio acceptae uitae per motus amaru etc.* Et uersu 39. *lege: atque eam in ipso tempore.*

1181. 16. *Quando me equum, uxorē, quam sauream etc.* *Lege: Quae me, quae uxorē, quae seruum sauream potes, circuduce, aufer, promitto tibi non obfuturū.* Et post aliquanto: *Tibi optionem sumito leonidam.*

1183. 6. *Perbitere Plautus.* Sipuntinus et Plautini interpretes legunt praebitere. Est autem apud Plautum in *Rudente*, his uerbis: *Malo cruciatu in siciliam praebiteres.*

1184. 10. *Dolo scitens duit.* Pro *dolo duit*, legitur in nonnullis *morū duit.*

Eadem uersu 54. *Præstimare apud Plautum.* Est cum alibi, aliquot locis, tum in *Capitulis*: *Alium pisces praestimatum abire.*

1185. 43. *Profedas meretricias.* Extat apud eundem in *Poenulo* his

uerbis *festuissimis: An uis inter istas uersarier, profedas, pistorum amicas, reliquias, alicarias, miserias, schoeno delibutas, seruicolas, sordidas?*

1189. 28. *Graeci uocant pelles pefce.* πεσσει scilicet. Sic enim Hesychius πεσσειων, εραματων. Et rursum, πεσσειων, uoσειων, η ερ. Eadem uersu 37. *Plautus in Curgulione* Plauti uerba ex *(u. ea fabula ubi pedes pro pediculis usurpat, ascribam. Item genus est, inquit, lenones inter homines meo quidem animo, ut mus, a, culices, pedesque pulicesque cimices.*

1193. 6. *Ennius, Achille Aristarchi.* Achilles Aristarchi inter Ennianas fabulas numeratur et a Nonio Marcello lib. de contrarijs generibus uerborum, in uerbo *præliant*. de qua intelligere Plautum putauit Crinitus, cum ait in *poenuli prologo*: *Achillem Aristarchi mihi commentari lubet. Inde mihi ca-piam initium ex ea tragodia.*

1194. 62. *Cumque hic tam formosus homo.* Nonius: *Cumque hic tam formosus tibi, et te dignus puellus.*

1195. 15. *Perenne uocant.* Id genus auspicij supra peranne uocauit, quod et hic posse legi non dubito, quod autem sequitur, *ueteres amnem foeminine usur passe, id abunde docet Nonius libro de indiscretis generibus.*

1197. 53. *Clarius ob obscura.* Hunc Lucretij locum ante nos annotauit et castigauit Crinitus, ne quis sua laude frustretur.

1198. 26. *lege: studiosae etiam antiquae mulieres fuere.* Et uersu 56. *ruspari esse crebro quaerere.*

1199. 7. *Cephalo Gerythius.* Huius Cephalonis Graea historia meminit praeter ceteros Strab. et Suid. Floruit sub Adriano Eadem uersu 34. *Quia Aethocli Siculi.* Aethocli genitium usurpat antiquae pro Aethocli. Na Fab. *Quintilianus* tradit ueteres Latinos ad imitationem Graecorum, genitium nominum in es, non ut hodie in is extulisse, sicut et Maro cum ait, *Immitis Achilli.* Est autem hic Aethocles ille tyrannus qui Calliam Syracusanam munebris induxit, ut de se historiam scriberet, non ad historiam fidem, sed ad suum arbitrium.

1200. 5. *Acaus in Amphitryone: Cedo ecquid te redossum cum me-asset obiecit facilius?* Hic locus aequo mendose refertur a Nonio in dictione *redossum*. Sic enim legitur in eadem Aeci fabula: *Quid hic redossum uiam, cometer, optet facilius?* Eadem uersu 12. *Præsul ut ampiruet, inde uulgus redaplauit.* Ex Nonio propemodum olfacere mihi uideor quae sit huius generis lectio. Nam in dictione *redandruue* hoc Lucij hemistichium citat: *Ut uulgus redandruet inde.* Ex quibus legendum hic conijcio apud Lucium: *Præsul ut ampiruet, ut uulgus redandruet inde.*

Eadem uersu 13. *Pacu.* In promerenda gratia, simul cum uideat Graios nihil mediocriter redandruare, opibusque summis prosequi.) apud Nonium tantum inuenio: *Graeos nihil mediocriter redandruare.*

Eadem uersu 32. *Arbitroue, eo die dissensus esto.* Huius loco apud alios lego: *Arbitro, reoue, eo die dissensus esto, et uersu 61. pro tollenone, tellenon.*

1201. 23. *Nuc tam diuinus.* Pro *diuinus, diuinitus* legit Sipuntinus. Et uersu 35. post uerba illa, *gibus mundum patet. adde, esse.*

1203. 50. *Ennius quoque a stirpe supremo.* Stirpem masculinam reperiri testatur et Nonius lib. de indiscretis generibus, hoc ipsum citans ex Ennio testimonium: *Homines, Pyrrhus uti me morant, a stirpe supremo.*

1203. 12. *Religiosi dicuntur, qui faciendarum praemittendarumque rerum.* Macrobius de hac re differens et Festus citans, sententiam magis retulit quam uerba, aut certe incidit in aliud exemplar, quam quod nos habemus. Secundum Pompeij Festum, inquit, *religiosi sunt qui faciendarum et uitanda discernunt.* Sed opinor Macrobius ad alium Pompei locum reflexisse, ubi ait

ubi ait: *Religiosi sunt dies, qui faciendarum et uitanda discernunt.* Proinde in Macrobio omissum est uocabulum, dies, ut in totum conueniat cum Festi definitione.

1204. 41. *Rosij appellantur.* Roscios nunc uulgo tales uocari certum est, a nobili illo histrione Roscio a Marco Tullio tantopere commendato. Sed an hoc senserit Festus reclamantibus codicibus, non ausim pronunciare, quanquam ita sentire uideatur Sipuntinus.

Eadem uersu 50. *Quae nunc supinum dicimus ex Graeco uarios uidelicet, s postea pro graeci aspiratione, ut uult Festus.*

1205. 13. *pro uerbis lege uerueces. Et uersu 28. Ad paupertatem smigrat infamia, grauior paupertas sit fides sublestor.* Apud Plautum uulgo legitur: *Na ubi ad paupertatem accessit infamia, grauior paupertas, sit, fides sublestor.*

1206. 5. *Tuc mamillae primum sororiabant.* Et apud Plautum in comoedia cui *Frisolaria* nomen fecit, atque uoce Plinium usum asserbat Politianus, quo loco uulgo rigetes scriptum est. Sic enim apud Plinium lib. xxx. legendum putabat: *Piscinae maris manas sororiates, praecordia, maciemque corporis.* Eadem uersu 18. *lege: Lauandi gratia instituit.* (corrigunt. Eadem uersu 29. *lege: Pascali pecore. Na et Cato pascales oues pro pascales dixit. Et uersu eodem: Ego ab lana solocia ad purpuram datam.* Sipuntinus legit: *Lana soloci ad purpuram datam.*

1207. 15. *Nubes per ego deum subices humiditas unde oritur imber aërio spiritu.* Non subices non a subiiciendo, sed noue dictas esse scribit, ab aëris altitudine. Gellius autem contra subices a subiiciendo, et per ij geminum scribendum censet, hunc locum citans sed paulo aliter. Ennius, inquit, in tragodia quae *Achilles inscribitur*, subices pro aëre alto posuit, qui in caelo subiectus est, his uerbis: *Ergo deum sublimis subices, humidus unde oritur imber sonitu saeuo et strepitu.* Eadem uersu 27. *Ennius Thyeste: Aspice hoc sublime candes, quae uocant omnes Iouem.* Citatur totidem uerbis a Marco Varone de lingua Latina, et Marco Cicero de natura deorum libro secundo.

1208. 29. *Tamen est eum quo imperant ingratis.* Plautini interpretes legendum contendunt: *Tamen est eundem quo imperant ingratis.*

Eadem uersu 45. *Et in Andronico.* Forte legendum, *Androgynio.* Siquidem inter Caecilianas fabulas subinde citatur a grammaticis *Androgynus.*

1208. *Fæde, stupreque castgor.* Sipuntinus id ex Ennio citat, additque: *quotidie: fæde, stupreque castgor quotidie.*

1210. 26. *Ennius: Salmacide spolia sine sanguine et sudore.* Huius uersus meminit et Marcus Tullius officiorum lib. tertio.

1211. 4. *Flagitium est si nihil mittetur, quae superalio spiciat.* Extat apud Plautum in *Milite*, ubi pro, quae superalio, uulgo legitur, quo superalio spiciat.

1212. 39. *Palatuar, Quirinali, Veliae.* De hoc paulo inferius fit mentio.

1213. 51. *Tum casu sub monte altae specus intus patebant.* Nonius libro de indiscretis generibus hoc testimonium sic citat: *Concaua sub montis late specus intus patebat.* Eadem uersu 40. *Eugituos uocent ceruos.* Ceruos legendum non seruos probat Crinitus cum multis alijs argumentis cum auctoritate Martialis, qui in quodam epigrammate eleganter id inuere uideatur. Ex quo est hoc distichon: *Suppositam fama est quondam pro uirgine ceruam, At nunc pro ceruo mentula supposita est.*

1214. 53. *Solipungta.* Sipuntinus legit *solifuga.* Quidam codices habebant *solpuga*, quod ipsum et apud Lucianum inuenitur illo uersu: *Quis calare tuas metuat solpuga latebras?*

1216. 24. *Scortes testiculorum arietinorum.* Politianus ex hoc loco docet quid sit apud Cicero in rhetorico: *Medico testiculos arietinos tenentē, praedicans hoc tantum se legisse de testiculis arietinis quod est hoc loco apud Festum, cum paulo superius idem Festus scribat. Suffisus folliculus testum arietinorum quoniam uideatur pro marsupio a fisci similitudine dictus.* Eadem uersu 31. *Lucan. Tu spara tum muricas.* Lucilius apud Nonium: *Tum spara tum murices.* Eadem uersu 29. *Quales expiret sapientula subter odores,* Extat apud Lucretium libro sexto.

Eadem uersu 61. *Siciliae hastarum spicula etc.* Horum telorum meminit et Gel. lib. x. cap. xy. sed uulgo pro *scilicet perperam scilicet legitur.*

1217. 21. *Palatio, Velia, fugtali.* Eadem fere supra in dictione septimontio unde hunc locum conferendo castigare possis.

1218. 19. *Tullios.* Hos alij tubulos appellant, quorum unus est Sipuntinus.

1219. 1. *Libaeque fectores Argeos et tutulatos.* Varro de lingua Latina libro sexto huc uersum ex Saturnio carmine interpretatur et citat hoc modo: *Libaeque fectores Argeos et tutulatos.* Quae sint autem Saturnij uersus abunde docet Festus. Eadem uersu 60. *Nonius: Quid si taceat.* Librae (lib. xyij. riorum uito factum arbitror, ut passim pro Nonio Nonius scriptum sit. Nonij Aellanarum scriptoris testimonij frequetissima uittur Nonius Marcellus, Nonij poetae nusquam quod sciam factam mentionem inueni.

1220. 55. *Nanius in duobus Dofennis: Sequimini praeminate, se quere temeti timor.* Crinitus in lib. de poetis latinis, hunc locum ita accipit, ut a Festo Dofennij poetae testimonium adductum putet. Sed ipsius uerba subscribam: *Festus quoque, inquit, Pompeius Afranium et Dofennium poetas citat cum de temeto loquitur, et hunc senarium lepidissimum Dofenni repetit: Sequimini praeminate, sequimini temeti timor.* Eadem uersu 62. *Et apud Afranium: Hostiarum impedimenta titinnire audio.* Ita fere legit Nonius in uerbo *titinnire*. *Titinnire, inquit dicitur, unde et tintinnabula sunt appellata.* Afranius Vopisco: *Titinnire ianitoris impedimenta audio.*

1221. 30. *In oppido priui etc.* Alij, *priuatim.* Et uersu 59. *Cu extortis talis, cu todilis cru sculis.* Supra pro *todilis* crocotilis legit et interpretatur, ut et i Cornu copiae monuimus.

1222. 17. *Tacet et tonsillas litore in leda edit.* Hinc penes simile est quod citat Priscianus ex Pacuio, in Medo: *Tonsillas pegi lato in litore.*

1223. 50. *Quaerente, at Claudio.* Quidam legunt: *Quaerente a Claudio.*

1224. 11. *Plautus Milite, qui talos.* Haec apud Plautum in *Milite* dumtaxat reperio quae ad hunc locum faciunt: *Ea mihi insignitos pueros pariat postea, aut uarum, aut ualgun, aut cornepnem, aut pæum, aut brochum.*

IN NONII MARCELLI DE PROPRIETATE SERMONUM COMPENDIA

OL. 1219. uer. 9. Caecilius Ephastone: Tum in senectute hoc deputo & c. Citantur & hi duo senarij ex Caecilio à Marco Tullio in libello de senectute, quoniam non omnino iisdem uerbis.

Uersus Caecili ex eo libro sunt hi: Tum etiam in senectute hoc reputo miserimum sentire ea aetate esse odiosum se alteri.

Eadem, uer. 18. pro aetas male, aetas mala, & pro reſtenti, reſtenti legendum uidetur.

Eadem, uer. 52. Vna aere u. Alij, una heruia. & uersu. 59. Lucilius lib. xxyij. Et foedera iungent. In alijs integrum carmen ascriptum inueni, quod sic habet: Tutius & temnet mortes, & foedera iungunt.

1230. 2. Non modo tollet. Quod hic deerat suppleuimus ex Nonij lib. qui est de differentijs dictionum.

Eadem, uersu. 10. Multorum impunitates scelerum tulissim. in libris impressis. Nisi multorum impunita sceler a tulissimus. & uersu sequenti: Ducat quadrupedum iugo. & c. In alijs legitur: Ducat quadrupede inuitam, indomitam infrenam, & iugo ualidam, cuius tenacia infrenari nequit.

Eadem, uer. 19. Quam te post multis uideo tempestatibus. Alii Nonij: Quam te post uultus tuos tempestatibus.

Eadem, uer. 22. Interea tonuit bene tempestate serena. Cicero alicubi, laeuum tonuit & c. sed non ex eodem autore.

Eadem, uer. 42. Et musconis manus perscribere possit Aiacem. F. Pompeius in dictione Tages hunc uersiculum sic citat: Et mutonis manu perscribere posse tagicem.

Eadem, uer. 51. Couristat puluere caelum. Apud Virgilium uulgo legitur, couristat frigore caelum.

Eadem, uer. 60. Plautus Asinaria: Par paridatum. hostimentum est opera pro pecunia. Sic sane uno consensu legunt omnes. nec tamen improbo, si quis legere malit: Par pari. hostimentum est opera & c.

1231. 7. Triodite trifolio. Varie citatur haec Varronis satyra, & ita proculdubio mendose. Na nunc Triodite trifolio, nuc Triphalo, aliquando Triphilo scriptum erat, ut non possit te explicare, praesertim cum alijs grammaticis alio nomine eam citent, si quando citant. Siquide hoc Nonio uelut peculiare est autorum libros non eodem modo quo caeteri citare, ut e libris Ciceronis in Verrem manifestum est.

Eadem, uer. 8. Magistro, doceat totum. Alio loco hic addit repperi, traditur magistro, ut equis doceat totum & c.

Eadem, uer. 16. pro praeterito, alijs, profecto. & uersu. 23. Post illud quod attenter, addunt mentem, quod attendet mentem.

Eadem, uer. 28. Helio rioro & c. In alijs tantum erat: Quis in omniuita heluo olfacit temetum? Et uersu. 29. Temeti a caris modium. forte, temeti ac farris modium.

Eadem, uer. 31. aπo τῷ uivῆν τῷ σῶμα. Alij, τὰ τῷ τῷ αἰσθητικῷ uivῆσθαι. Et uersu. 37. Ac demissor probandus & c. ac demissor cinedus adfis.

Eadem, uer. 60. Contra ille calui rarus. Sic legit & Priscianus lib. nono de praeteritis uerborum.

1232. 24. Extricator, aliqui inde ex impedimētis liberabor. Postrema clausula in uulgata Plauti codicibus non habetur. tantum inuenio: Aliqua ope exoluam, extricator aliqui.

Eadem, uer. 50. Et ostendite. Legitur & distendite. Et uer. 54. βῆσθαι & c. Huius meminit alicubi A. Gellius.

1233. 9. lege: Lapatium nullū uestebatur. et uer. 35. Familia tota uestipici. Apud Plau. pro uestipici uestipici impressum ē.

1234. 10. Notius Lycargo. Ne quenq̄ moueat, quod promissue pro Nenio Nonius citatur, ut contra librariorū incuria Cn. Nenuj fabule. Q. Novio Atellanarum poeta tribuuntur, nisi sum est cui digito indicare que sint ger mane imprimis Nonij comediae, quo facilius à Nenuianis seruari possint. Sunt autē haec, de quibus minus dubitatur passim à grammaticis latinis citari. In agricola, bubulco cerydōe, dotata, exodio, fulloni co, gallinaria, geminis, pappo, pta, pedio, i uirgine praegnate.

Eadem, uer. 26. Vos ignoscetis, eius aetati. Concisus & truncus orationis contextus. Apud Ciceronem habetur: Vos ignoscetis. eius enim orationem seruandum fuit.

1234. 39. Tum pauor sapientia omnem mihi exanimato. Idē citatur & in Thusculanis & alijs plerisque locis, sed nusquam ex animato scriptū inuenio, semper aut ex animo expectoratur.

Eadem, uer. 42. Multi pelum cedere subsilio. Puto legendum: Mihi pedum cederem subsilio. Et uersu sequenti: uelle decerpere, pro, uellere, decerpere.

Eadem, uer. 46. Caecilius Hypobolimaeo. Forte pro Caecio legendum Caecilius. Nam Caecilius esse uo βοκολιμαίωv, quā ex Cratino, uel alio quopiam Graeco transtulit, testantur ad unum omnes Latini grammatici, quam & Latine nonnunquam citant in subdito uel subditio. Porro quis non uidet quā facilis lapsus sit in Caecio & Caecilio?

Eadem, uer. 58. Alia strena strenae. Legit: alia strena strenue. Et uersu. 60. Canum uero tam. Hic cum nō aperet spacij angustia quod desiderabat, in hunc locum referuandum erat. Adde itaq; si libet, exemplari uer: Canum uero tam fida custodia, tamq; amans dominorum adulatio & c.

1235. 1. Sublime aduolans. Sic enim citat M. Tullius Thusculanarū lib. ij. ex Aeschylis poetae Prometheo, seu potius Accij, ut ex hoc loco colligi potest. Sed nihil incommodi est, si ex utroque citetur, cū eam fabulā Accius ex Aeschylis mutuatus sit.

Eadem, uer. 7. Non secunda. Alij seſcuntia. Et uersu. 10. uictor pro uictor.

Eadem, uer. 30. Atq; etiā rutellum. Etiam ociosum est, & eradendū. Et uer. 47. Nec citatus in tribu cuius respondisset. Sipiuntinus: Nec citatus à tribubus respond. Vt idē illud qd̄ mox sequitur u. 57. pro uanere tu uis, euānetur uis legere maualt.

Eadem, uer. 52. Palo consuta trua. Quoniam hic locus saepe et toties deprauate repetitur, praestat semel absoluerē, & synce ram lectionem ostendere. Extat autem integra adhuc lib. de mutatis conuagationibus, his uerbis: Sapientia gubernator nauenem torquet non ualentia Cocus magnum abentum quando feruit paula consutat trua.

1236. 11. Agnum inter pecudes aurea clarum coma, quendam Thyeste & c. In Ciceronianis codicibus pro quendam Thyeste scriptum erat: quem clam Thyestem. Extat aut libro de natura deorū tertio, si quis plura desiderabit. Et uersu. 22. Si uenis sterile illius operae esse medicinā autu mas. In alijs habetur: Si uenenis sterile esse illius opa medicinā autu mas.

Eadem, uer. 27. Tanquam colus ceruui. Collus legendū per geminum ll, & masculine pro collū, ut autor est Nonius in dictione collus lib. de indiscrētis generibus, hoc ipsum Lucilij testimonium citans.

Eadem, uer. 41. Nemo uiuit carie & c. Sipiuntinus: nemo illa uiuit carie cariosior. Et uersu. 54. insanum homines et cerebro sum. Alij: insanum hominem. & paulo post, uer. 58. pro quidnam est animi? horrescit, lege animus horrescit.

1237. 7. Lucius Cotta senex Crasse pater huius Paneti, Magnus trico fuit numarius. Sic semel legendū, cū ex alijs plerisque locis apud Nonium, tu ex probatissimis quibusq; autoribus.

1238. 17. Verrucam ne unum dictum. Melius placet quod in alijs legitur, uerrucam, ne unum pictum.

Eadem

Eadē, 15. μιμνήσεται τις μὴν καὶ μισέται. Quid si legas: μὴ μισέται τις μὴν καὶ μισέται. & uer. 33. papiapapae, legitur & papiapappo. qd̄ qd̄ cū graece scribi maluit, sic ferē se ribunt παπία παπία. & paulo post, uer. 40. sepius delitij me istorum. Alij legunt, delitij meis thorum.

1239. 1. atq; inimicum orco. Hic à quibusdā additur uerbū demittere. inimicum Orco demittere. & uer. 4. Lepusculi timentes hoc quadrangulum dedit Diana rete. Sic legitur et alibi in dictione uiscu, lib. de improprie uocabulis. Sipiuntinus legit, quadrangulum dedit se in rete.

Eadē uer. 20. occorro caute. Pro caute, in quibusdā scriptum erat ad cenam. occorro ad cenam. et uer. 38. pro uestibus, uestitus, & uer. 40. pro ut quam pessimum, Sipiuntinus legit, quam quod pessimum.

Eadem, 48. Iam canit extremus effectus uinitor antes. Seruius Honoratus Virgilij enarrator, rectius hunc uersum sic legit contendit: Iam canit extremos effectus uinitor antes.

Eadē uer. 58. Q uanta in altero diritas. In codicibus impressis apud Tullium pro diritas, constanter diritas legitur.

1240. 3. ovis pōs lū par. Huius uice ferē diuis lū par scriptum repperi, quā lectionē & agnoscere uidetur ipse Varro apud Gellium cū ait: Si mihi filius unus, pluresq; in decē mensibus gignuntur, si sunt ovis lū par exhaeredes simto. ut mirer equidē mendū tā constanter libris inoleere potuisse, aut eorū audaciā, q̄ mutare tā constantē scripturā nō uereatur.

Eadem, 15. Cum solis radio olim cū sudum est sol. Legendū, si Plautina uulgata editionis credendū est: Quam solis radij esse olim, cum sudum est solent.

Eadem, uer. 52. Enni poeta salue. Sic enim scriptū comperi, alibi in dictione medullitus, ne quis nos temerasse scripturā colummetur.

1241. 24. pestringere dictum. Hic uide ne tibi oculorū aciem perstringat scriptorū uarietas. Nam Nonius eadē ferē testimonia citat alibi in uerbo praestringere.

Eadem, uer. 37. Post haec uerba in arcum ducit, addendū Lucilius. Nam sequentia autorē suum producit. Et uersu sequenti. Nā ut arq̄atis & c. Si tibi non satisfact nostra lectio, uide eundē locum de genere & colore uestimentorū, in dictione luteus. & uersu 57. pro, conuigat, communicat. alijs, conuigat, communicatq;.

1242. 13. Maltas & μαλακός. Apud alios maltas per aspirationē & μαλακός scriptum inuenio. et uer. 21. pro portoribus, portitoribus, et item uersu 26. familijs pro familias.

Eadem, 35. Publicarum rerum assuesciam ut scripturarius. Melius mea sententia alibi hoc repetitur in dictione mutare. Publicanus uero ut Asiae fiam scripturarius pro Lucilio, id ego nolo, & in hoc non mutō omnia.

Eadē, 45. quod commissum foret neu mittere. Mutires legendū ex alio loco, ubi sic habetur: At enim dicis clandestino tibi si qd̄ commissum, neu mitteres, ne ue haec mysteria ferres foras.

Eadē, 54. Pompo. cantabit. Arbitror legendū Campanis pro cantabit. Nam & alibi citatur idem Pomponius in Attellana quae Campani inscribitur. et mox uersu 58. pro sidere alijs federe legere maluit.

1243. 14. Varro idē antiquoteti. Quid est & c. Siphas est in re incerta diuinare, legendū cenſeo Varro in antiquitatibus. Sic enī uocat unū et quadraginta libros diuinarū et humanarū rerū, ut copiose docet Augustinus de ciuitate dei lib. vi.

1244. 6. Sparsum semen cohibet etc. Haec eadē ferē Fest. Pompeius. quāquā secus impressum sit, apud Ciceronem qui hodie in manibus est. eius uerba sunt: Quae cum gremio, mollito ac subacto sparsum semen ex cepit, primum id oaratum cohibet, ex quo oaratio quae hoc efficit.

Eadem, uer. 37. concinnare maxime. Alij, concinnere & uersu 43. quod nunquam tabulis clauderetur, additur phanum, quod phanum nunquam tabulis clauderetur. & mox uersu 47. pro aut blatis quidam legunt à balata.

1245. 17. Aurea caesaries ollis atq; aurea uestis. Sic interpretatur & Seruius. Vests inquit, hoc est barba, unde contra inuester dicimus imberbes.

Eadem. Vnde quod inferter. Pro inferter legendū puto, quod inferum est. sicut uer. 36. pro effugere, effingere, & rursum uer. 42. properat pro praeparat.

Eadem. 47. Eris iterum exporrectus. Melius quadrat si legas exporrectus, & praeterea uer. 59. pro taximulos is soluebat, taxim uxoris angulum soluebat.

1246. 1. Fumus exequiati laude ad sepulch. & c. Sipiuntinus suo more in citandis autorum testimonijs non ualde superstitiosus sic hunc locū adducit: Fumus exequiati laude, ad sepulchriū, antiquo more silicernium consecimus, id est cōiuium, in quo praesi discendentes, dicimus alijs alijs, uale.

Eadē, 20. Hic alijs, post dicti sunt, additur quasi, dicti sunt quasi torosuli. & uer. 42. Insanitate substitutus ex dictione insanitas. & sequenti uersu perperā legitur uetera pro ueterina.

Eadem, 14. In pauimento non audes facere lacuna, at in humū calceos facis elixos. Fumus lege non humū, quā uocā noue & alibi utitur Varro, teste Nonio lib. de mutata de dictione.

Eadem, 24. Inuenisse se cū dormire coepisset. Alii in dictione. Erius pro caluum scriptum erat, Galba factum esse ericū.

Eadem, 47. Si quis melodinis tonos lyras praesepibus se retinet forensibus. Haud scio an & hic magis conueniet ovis lū par, quā melos, cum de praesepibus fiat mentio.

1247. 29. Licetoris proprietate & c. Eandē sententiā sequitur Gellius citato eodem Ciceronis testimonio, quāq; refragante Tyrone Tullio qui licetore à lino seu licio dictum manule. 53. Pacuius Nyptra uel Nyptris, nō nupta, ut prius falso legabatur. cuius rei locuples autor esse potest Gellius, qui lib. xij. capite uigesimo septimo hunc uersum ex Pacuij tragedia, quae Nyptra inscribitur, citat his uerbis: Aetate integra, seroici ingenio, facie procerā uirum.

Eadē, uer. 62. Ob hac cognitionē. Constitutionē legendū ex eiusdē autoris notis, q̄ de uestibuli proprietate eadē ferē differit quae Nonius, nisi certe haec ab eo mutata sit Nonius, sicut & pleraq; alia mihi fecisse uidetur, ex quo et nō pauca restant. Sed Gellij uerba subscribā. Ab illa ergo, inquit grādis loci constitutione, & quadā stabulatione uestibula appellata spacia grandia ante fores aduū relicta in quibus stantur.

1248. 48. Pōponius Attellana. Mars tibi uoueo & c. Nomen attellanae quod hic omissum est, exprimit Gell. lib. xvi. cap. vi. Et an Pomponius, inquit Attellanarū poeta in Gallis transalpinis errauerit, cum hoc scripsit: Mars tibi uoueo & c.

1249. 2. Curius lib. xix. Lucilij hos uersus ēē uel unius Lactantij testimonio conuincitur, qui lib. diuinarum institutionum. i. Lucilium inducit ridentem eorum stultitiā quā simulachra pro dijs colerent, his uerbis.

Terricolās lamias, Fauni quas pompiliq; insituere Numae tremūt has, hic omnia ponit ut pueri infantes credant signa omnia athena uiuere & esse homines, sic isti omnia ficta uera putant. & caetera in eandem sententiā.

Eadem, uer. 8. pro milio puto legedum mulio. & 45. uoluit, pro uoluit, sicut & uer. 58. pro sinu accipi, alijs recipi legebant.

1250. 20. in regiam arcam impancratur. In alijs scriptum erat, impancratur, atq; ita legit Sipiuntinus. & uer. 32. pro testis lege testis.

Eadē, 44. Inde & Sallust. ut ait Appianus. Hic additur ab alijs.

eterna. Canina, ut ait Appius faciētia exercebatur. cui lectio
ni suffragatur Eras. in adago cuius imitū, Canina faciētia.
Eadem, 58. Bina iugera.) In libro V arronis qui extat de re rusti-
ca paulo secus legitur. Ante bellū, inquit, Tunicum pedebant
bina iugera, quod a Romulo primū diuisa dicebatur uirum,
quae quod hereditatem sequerentur haeredium appellauit.
1251. 2. Lacunam istriam fecit.) In isdem V arronis libro uo-
cam istria non inuenio, nec unde huc irrepserit scio. Et uer-
14. pro congeri, conteri scriptum erat, eo quo dixi libro, sed
minus recte opinor.
Eadem, uer. 28. Auctores multi sunt miri, sed auctoritate deficiunt.)
Miror quid sibi uelit illud, auctoritate deficiunt cum V arro
de lingua latina lib. vi. id ipsum ponat, et Plautum citet au-
torem qui eo usum sit in A sinaria.
1252. 10. Vnde florent fructus.) Videtur legendum, unde flo-
rem, fructus, etc. Et uer. 10. pro extremum in carcerem.
Eadem, 46. quas malas opinantur.) In libris typis excusis legi-
tur opinemur. Et uer. 56. quae alios collaudare. trunca le-
ctio et prorsus inuersa. Nam sic distinguenda est: Sine uir-
tute argutum cinem mihi habere pro praesca. Quae alios col-
laudat ea sese uero non potest. Quam lectionem sequitur
et M. V arro de lingua latina.
Eadem, 59. Deum Naenia catoris solat, amat tibias.) Vide quid nō
permittat sibi librorum temeritas. Quis enim ex confragio-
sis illis uerbis, tā concinnā et modulata oratione cōponat,
quā haec erat, nisi ad sit exemplar? Atq. cū deesset uetus ex-
emplar, ex dictione Naenia mutati sumus, ubi hic locus inte-
rior sic repetitur: Ibi a muliere quae obtutu a uoce esset per
quā laudari, deinde naenia cantari solita ad tibias et fides.
1253. 3. Legitur in quibusdam, mulierq. et Venus. Et uer. 14.
pro referuntur centurionibus, qui referentibus centurionibus.
Eadem, 52. quorum in dubio est auctoritas.) Apluda dixit Naenius,
si Festo Pomp. credimus, cuius certe auctoritas in dubio esse
non pot. Nō hercle apluda, inquit, hodie est, quam tu negor.
1254. 11. Pro cogere in alijs lego, cogitare. Et uer. 17. Autumini-
tas inani tetra ordo.) Huius meminimus alio loco.
Eadem, 19. Cape hanc caducam liberi mollem depende frondē
etc.) Alibi in dictione capere: Cape hanc caducam liberi
mollem dapem.
Eadem, 34. Ethos aut τριπύχου.) Alij, Ethos aut τριπύχου.
1255. 23. Pacu. medea, leg. medo, quanquam et pro Medo fre-
quenter scriptum sit Medea, ex affinitate uocū confusa scriptu-
ra, et auctorum penuria quibus dubium tolli possit.
Eadem, 37. Aedituor et Pomponius aedituo: Qui postq. tibi ap-
pareo atq. aedituor in templo.) Haec eadem Gellius, nisi quod
ubiq. more ueterum, aedituor et aeditimo scribi mauiit, qd
postea recentiores aedituo correxerunt, ut docet V arro lib. de
re rustica primo, et itē lib. de lingua latina ij. ad Marcellū,
ut et pleriq. alij apud eundē Gellū. lib. xij. capite. x. Illud
lenius, quod uer. 41. pro ex albicastris, alibi ex albescit repias.
1256. Caecilius hymnis.) Mendum suspicor pro Hymnde, quan-
quā et hymnis aliquoties reperitur. Et uer. 58. sonitu re-
sonantes bount.) Hic addunt quidam codices colles, sonitu col-
les resonantes bount.
1257. 3. Annos aduici naufragij. Et Cicero: Nec quarū etc.)
Hic locus misere dissectus et dissipatus est, nos ex fragmen-
tis quantum potuimus resarcire tentauimus hoc pacto: Pim-
nas aduici naufragij. Item Caecilius: Haec quarum bipennis
fulminis plumas uapor perurset.
Eadem, uer. 7. Ad biuita uenio, cum uelle ostendere quid uelle
metamelos inconstanti filius.) Sipuntinus: Ad biuitam uenio,
cum uellem ostendere quid uellem, M. Atilius inconstantiē

filium me reprehendit. Et item uer. 46. qui te plus urget, idē
legit: Quippe te maior plus urget etc.
1258. 16. Lege, uetulus ceterius. et uer. 37. ē cupis acris acci.
et itē uer. 45. adde pallium: Palliū in conspialio obseruabā.
1259. 21. In calcata plumea.) Angelus Politianus antiquitatis
obseruator diligentissimus in quadā epistola asseuerat se in
antiquissimis exemplaribus Suetonij et Martialis depre-
hendisse calcitam scriptum sine r littera, quorū adhuc qua-
dam extant Romae in bibliotheca Vaticana, quadam Florē-
tia in publicā Medicā familie.
Eadem, 26. Citrus fasces cingit fores.) Legi, fasces cingit fores.
Siquidem infra libro de improprijs Nonius scribit fasceam
acipi pro cortice apud V arronē, eodē quo hic, ni fallor, loco,
sed tā faede corrupto, ut uix agnoscat uestigia. Sic enim illic
legitur: In quibus libris sacratari fasces cingit forem.
Eadem, 36. Senibus crassis humuli etc.) Sipuntinus: Senibus
crassis homuli non uidemus quid fiat. Et uer. 39. Atticē
philosophiae alumna.) Qui castigationi nostrae diffidebit hoc
loco, excutiat quid scriptum sit in dictione alumnus.
Eadem, 41. Inde cessit celeriter etc.) Ex Ciceroe nostro, et
eius citatore Gellio lege: Inde cetero celeriter ad urbē addu-
ctus, domū uenit, ore inuoluto.
Eadem, 44. Caecilius lib. y. Armis et magno cōmeatu.) Miror No-
nium haec et multa alia citare ex Caecilio quae Gellius manife-
ste ex Qu. Claudij annaliū lib. primo sumpta esse pronūciat
1260. 3. Pacuuius discipulus dicor porro is fuit.) Alij legunt:
Pacuuius discipulus bicorporis fuit. Et item uer. 34. cōmo-
nitum pro communitum, nec id meo iudicio male.
Eadem, 22. quod re utile.) alij, quod utilis est. Et quod ait in
eodem, Congenudare est flecti genibus, id supra ex Sisenna
congenulati dixit.
Eadem, 53. Alteri alteros inter se castris occidere.) Inter se nō
est apud Gellium, qui hunc locū enarrans, ait Catonem ter
uerbum cōpluribus in eadē oratione posuisse, his uerbis: Com-
pluribus eorū milites merenarij inter sese multi, alteri alte-
ros occidere: Compluribus multi simul ad hostes transsurgere:
compluribus in imperatorem impetum facere.
Eadem, 26. Videt facinde causaris patre.) leg. Vide ut facin-
de contra causaris patrem. Et uer. 34. pro Aque ecas, etc.
leg. Atque ecas, quanquam alicubi scriptum fuerit, uocant
cocos, perperam ni fallor.
Eadem, uer. 48. Exemplo egrsi fidem etc.) Puto legendū, Ae-
gisti fidem nuncupantes, et uer. 51. pro conger manserere,
Sipuntinus legit congermanserere. Et itē uer. 51. sequenti, pro
peranna, collabella, perge iam collabella.
Eadem, 46. Acaius Medea: Nisi quas terrestres pontus strages
cōciet.) Hoc unā cū alijs aliquot uersibus citatur a M. Tul-
lio libro de natura deorū secūdo, de argus nauis miraculo,
quo afficiebatur pastor, qui cum nauē antea nunquā uidis-
set, ut procul diuinum et nouum uehiculum ex alto conspe-
xit, primo admirans et perterritus loquitur: Tanta uoles
labitur etc. et post aliquāto: Nisi quas terrestres pontus
Aut forte Triton suscipina uerrens specus (strages conciet,
Subter radices penitus undati in fretō
Molē in profundo saxea ad caelū ruit. Quod eo libētius cōme-
morauit, quod quidā eam tragediā unde Cicero hoc carmē
sumpsit, putauerunt argonautas appellari, cū argonautarū
apud Noniū nusquam fiat mentio, sed contra manifeste ex
Accij Medea citatā constat. Qui integrū carmen desiderat,
petat ex eo, quo dixi, loco, aut ē Crinū lib. de poētis latinū.
1261. 4. Malis mēbra discrepat.) forte, discepat. sicut 18. pro
porta defecerant, paratē defecerant. Et item uer. 19. in-
tra mare pro inter.

Eadem

Eadem, uer. 53. Salicet potius.) alij legunt, potus uinum meum
cibariū. Et uer. 53. Cui cum peregrinanti, etc.)
In codicibus impressis habetur: Peragranti Aegyptum.
1262. 4. Legendum, Marius ostio Liris euehitur. Et uer. 9. pro
eo quod hic est lato pectore apud V arronem qui aditus est
a calchogaphis, prolato pectore inuenio.
Eadem, 12. Horcitem, Poseam.) Pausia legi Seruius in illud Vir-
gili: Et amara Pausia bacā, dictā, uipse inquit a pauendo
id est tūndēdo. Et uer. 31. pro nequid, quidā legunt, ne quō.
Eadem, 35. Nil credo auguribus qui aureis uerbis diuitat, etc.)
Haec totidem uerbis legi et apud Gellium lib. xiiij. cap. i.
ubi acriter disputat et inuehitur in genethliacorū, et astro-
logorum imposturam.
Eadem, 39. Sador, subfello, desquamor, punior, ungor, etc.)
Legitur et sic: Suador, supillor, desquamor, punior, etc.
Et item uer. 42. pro deunctis, deruncnatus.
1263. 35. Imō uero haec sol ante solitus sum res delicat.) Ita ferē
et alibi nec minus mendose, in dictione delicat. Si linguas de-
cem habeam, uix habeam te qui laudem a che. imō uero hic
ante solitus sum delicat.
Eadem, uer. 42. Nouissima alebat solos, etc.) In alijs scriptum
repperi: Nouisse aiebat se solos dema gis, istos ex numbo au-
stello, nec nosse nec esse putare.
1264. 3. Nō enim est ex saxo scalptus, aut ē robore dolatus.) Sic
enim legendum uel ex impresso Ciceronis codice nemini du-
bium est, quanquam et illic quoque pro robore perperam
ebore typographi excideret.
Eadem, 16. Laberius finalium.) fort. legē. fullonico. Et uer. 23.
V eterē prudentē, auctoritatis incognita: Neq. optimū quem-
que inter, etc.) Gellius legit: Neq. optimum quempiam inter
nos sinunt diurnare. Hoc aut citat ex Qu. Claudij annal. lib.
1. unde miror quid uenerit Nonio in mentē, cum eū dicat au-
toritatis incognita, cuius auctoritati alibi plurimū tribuit.
Eadem, 18. Mortuus est anno duodenesimo, etc.) Simile qui-
dā citat Gell. lib. y. capite quarto, non ex V arrone, sed Fabij
annalib. uetustissimis, in quibus tñ pro duodenesimo scri-
ptum erat, duo et uicesimo, his uerbis: Mortuus est anno duo
et uicesimo, rex fuit anno primo et uicesimo.
Eadem, 31. Quem nobilem diuinum lyras, etc.) Hoc huius
praestitisset non tangere quā tactum non sanare, uerum cū
uideretur ex alio loco posse sanari, nolimus omnino inta-
ctum relinquere. Est autem quod dico in dictione ueget, ubi
repetitur quidē, sed ita ut nihil certi possis elicere. Sic enim
habet: Quam mobile diuinum lyram sola roge quādam qu-
bermans motibus dijs ueget. Illud facile conicio pro sola roge,
seu hermoze legendum esse ap. uerū.
Eadem, 36. Tanto passim dispalantur.) Hic additur a quibus-
dam plures. Tanto plures passim dispalantur. Et uer. 47.
Deintegrate diminuerē.) Haec quae sequuntur distinctius re-
lata inuenio in alijs codicibus.
Deintegrate diminuerē. Caecilius: Nomen uir gmis, nisi mirū
est, deintegrauit.
Deintegrate, deingere, separare, dissociare. Pac. Chryse: Perq. no-
stram egregram unanimitatem quam memoria deingrat.
Denasci, decretere. Cassius Hemina amal. li. secūdo: Quae
nata sunt ea omnia denasci aiunt.
1265. 6. Atque adeo extundo exitio.) Alij, Atque adeo exten-
do, ex officio datur mihi custodiendus.
Eadem, 28. Est ira nascēs, et sine modo desistens.) Vulgo apud
Ciceroē legitur: Ira nascēs et modo desistens, quae u. uer. 18.
Graec dicitur. Et uer. 52. Laberius bello. Instria, etc. fort.
Lab. bello istrio. Item uer. 55. pro ianienas legitur amenas.
1266. 5. Vbi in silui.) De hoc supra in dictione toluū. et uer. 18.

Quam nautici equifones per uiam ducentes loca.) leg. loco
uerbaliter, ut inferius lib. de improprijs uidere est.
Eadem, 20. Morbi fluctibus.) Alibi, maris fluctibus. Item uer.
17. pro silimus legi potest, sublimus. Et 30. pro Galbam,
caluum, aut certe gallum.
Eadem, 33. Caecilius Excino.) lege, Aeschino, uel ut citat Gellius
hypobolimaō Aeschino. Et paulo post uer. 38. Equitare quo
que Lucilius cū dicit.) Equū pro quoq. legendum ex eodem
Gellio facile conicio, qui hunc locum penē ad uerbu refert.
Eadem, 47. Posito lecto oacubisset.) Alij, requieuisset. Item uer.
61. Sine eugo et destina. (lege, Sine eugo et hymene.
1267. 1. Non omnes possunt olerē unquenta exotica.) Olerē le-
gendum, media correpta, si Prisciano credimus hoc praeci-
pienti lib. de praeteritis uerborum.
Eadem, 4. Homo ebriacus.) In quibusdā legitur ebriatus, ut uer.
2. pro, decas praesides uult habere, uolunt habere. Et quod
sequitur: Cū pro cibo et potione imitari uent pueros sacrifi-
cabantur ab edulib. etc.) Infra lib. de contrarijs generibus,
in dictione sacrificabantur sic repetitur hoc V arronianum
testimonij: Cum primores cibo et potione imitari uent pue-
ros, sacrificabantur ab idibus Eduse, et Potinae.
Eadem, uer. 34. Dij fortunabunt.) Alij legunt, Dij fortunassunt.
Et uer. 41. pro flaminis, quidā flammis, nonnulli fimbrijs.
Eadem, 43. Quos famulitas.) Sipuntinus: Quos uexat famulitas,
uis egestas, fama, formido, pauor. Item uer. 58. pro luporis
ex auctorum maluarum, etc. idem legit: Luporum acie cla-
ram et fulgoritatem arborum.
Eadem, 45. Eucō eius sumptus fax ex pinu ablata esset.) Huius
loco in alijs scriptum inuenio, fōco eius sumptus, cum fax
ex pinu alba esset, ut eam puer. etc.
Eadem, uer. 49. Quintum V alerium Soranum.) De his proli-
xius agit Gellius lib. secūdo, unde et hic mendū quod om-
nes quos uiderim codices occupauerat, sustulimus.
Eadem, 51. Formidolosum et quod ipsum, et qd, etc.) Hic dee-
rat uerbu formidat, quod in alijs addebatur. Et quod ipsum
formidat, et quod sit formidabile. Et uer. 54. Caecilius lib. 1.
Domus suas, etc.) Gellius, suo more, pro Caecilio Claudius po-
nit, at pro Nonio Naenius mendose. Naenius inquit, in Attel-
lana quae partus inscripta est, hoc uerbo ita utitur:
Quod magnopere quae fierunt, id frūsci non queunt.
Qui nō par sit apud se frūscus est. Siquidē constat inter oēs
Qu. Nonium Atilianarum scriptorem non Cn. Naenium.
1268. 7. Vm perfererim imperij.) Legendū uidetur, pferse-
runt. Et uer. 11. pro, perij hercle uero Tyberi nunc testē obse-
cro, ut mihi subuenias, ut ego maialis fū, Perij hercle uero,
ubi nunc tecū obsecro, ut mihi subuenias, ne ego maialis fū.
Eadem, 23. Deuincat moue natū semela affare, et famulanter
pete.) Rectius arbitror legas, qd postea in uerbo affari rep-
peri: Deū Cadmo generatū semel affare, et famulanter pete-
1269. 17. Caecilius ad Pol.) Legendū Polymenis, siquidē Gellia
nō codices mendo uacant. Quod aut sequitur uer. 20. Liba
cum sint facta incerni solent farris semine, aliter legebatur
in alijs codicibus. Liba cū sunt inuicere solent farris semē.
Eadem, 39. Nec grandiri frugum secum posse.) leg. Nec gran-
diri frugum fectum posse, etc. ut ex dictione mitescere colli-
gi potest, si quis autorem desideret.
Eadem, 44. Lege calobathrarij. Et uer. ab illo tertio, loco horū
uerborū, ab homine isto, qui in ista tangantur, etc. alij co-
dices habebant, non multo melius salicet Perticae lineae gra-
lae ab homine qui in illis agitur. Sicilia gerras minimi no-
stri sunt grillatores apud pedes nostros. Atq. ita nō ueritū
sunt citare admirandi illi Plautini interpretes.
Eadem, 59. Demā graclentis colorē, Alij legunt: Vide gracl-

lentis colorem, et quam cito factus est gracilens.
 Eadem, 21. Quae gallina peperisset dicere solebant. In fragmentis quae forte in eo libro ab interitu seruata sunt, scriptum erat discernere solebant.
 Eadem, uer. 29. pro ad quem quidam legebant, atq; et uer. 37. pro genua glauca. Sipuntinus neutrum, sed genia legebat, quasi Genio et uentri indulgentes.
 Eadem, 43. Grauedinosos quosdam torminosos. Repetenda est particula quosdam: Grauedinosos quosdam, quosdam torminosos.
 Eadem, uer. 55. Qui sese parere appareret huius legibus profecto. Sensus adhuc imperfectus est. Proinde addas licet, nisi bona frugis sent. Et quod sequitur uer. 62. Na quae uentus hic est gallantibus? ex alio loco legendum: Nam quae uentus hic adest gallantibus? et uer. ut suis sibi pedibus consistet fenarius.
 1270. 6. Aptius cohaeret, se legas capessunt pro capessunt. At quod sequitur uer. 12. Ad caelum suas res, et c. ab alijs legitur, ad caelum sustulit suas res, Amulius gratulabatur.
 1271. 17. Halophantam an sycophantam, et c. Extat in Curgulione. In nonnullis legebatur holophantam, sicut et uer. 33. pro elephantocamillos, elephantocamelos, dictione composita. Et item uer. 39. pro item uerborum, Hem uerborum.
 Eadem, uer. 47. Abstuleris a uiro. Quidam legit, abstuleris auro. Et paulo post, pro inscribit irrepsit. Item uer. 54. Huc quod mox amissum nocens hostit, et c. In alijs addita coperi haec uerba: Nunc id mihi molestum est, quod, et c. Et mox uer. 57. Et assiduo ositantem uidit. Sipuntinus hoc citat ex M. Varrone.
 Eadem, 62. Quo sensus hilaratur. Pro hilaratur apud Ciceronem hiarent impresserunt typographi.
 1272. 5. Ex equis et mulis. In quibusdam pro mulis hinculis scriptum erat, quod certe minus est absurdum, cum mulas sterilitas in prouerbum etiam uenerit.
 Eadem, uer. 11. Cedit hilla. Sipuntinus legit, adolescenti nostro caedis hillas. Et uer. 36. Acaus Aeneadis decimo, lege: Aeneadis aut Decio, sicut et alibi saepe citatur, aliquando uero Decio solum, uel Bruto.
 Eadem, uer. 33. leg. Quam dereliquit.
 Eadem, uer. 53. Afranius simulante. Offendit, regit, ut simulante sit comediae nomen, cuius etiam supra meminimus.
 Eadem, 39. Inanis pro inanitate. Pylades Plautinus interpres inanis legendum uult, mare exagians Pium antagonistam suum quae inanis pro inanitate scribere ausus sit. Sic enim apud Plautum: Ita inanis oppletae sunt, atq; araneis.
 1273. 3. Lucal. libro xvi. Stultitate summa a scabie summa, in re summa obrutum, et c. Cum hic locus ter aut quater repetatur mirum est tam foede ubiq; corruptum, nec a castigatibus deprehensum. Alibi non minus mendose habebatur: Scirilitatem summam, scabie summa, erumma obrutam. Nos ex dictione squalor sic legendum animaduertimus: Squalitate, summa scabie, summa erumma obrutam, neque inimicis odiosam, neq; amicis exoptabilem.
 Eadem, 38. Bassus assiduitate, indulgentia uictus. Sipuntinus legit: Assidua indulgentia uictus. Et uer. 41. pro quod lege quoad. Et uer. 61. Turpilium Ethra. Pro Ethra aliquotes scriptum erat Hecyra, nonnunquam aethera, seu aera, sed legendum Hetera.
 1274. 1. Si habuissim ingeniosos coamatores mihi. Vtrum hic corrector uisum sit, an librarium incuria magis accusum, nescio. Certe haec macula deformior erat, quam ut dissimulari possit, praesertim cum alij codices belle haberent hoc loco.
 Eadem, uer. 7. Promisere. alij promissere.
 Versu 40. Quaedam animalium alio sensu carent, et a natura

gignuntur, et c. Sipuntinus: Animalium aliud alio sensu caret, quaedam enim a natura gignuntur. Item uer. 48. pro uisendi alij discendi legunt.
 Eadem, 49. Coelius anali. Arma pleriq; abijciunt, atq; inermes in latebras se illatebrant. Gel. lib. xviij. pro Coelio Claudio citat, iisdem ferme uerbis: Arma, inquit, pleriq; abijciunt, atq; inermi illatebrant sese. Nec exemplarium uisio factum uideri potest, cum et alijs plus decies Nonius Coelii nomine citet, quod Gellius Claudij, praesertim in primo illo anali.
 Eadem, 54. Et impuro est rapifer. Alij: Et impudo est et rax, quanquam idem in dictione rapinatores sic repetatur: Et impune est rapinator.
 1275. 25. Ludo fluens sub sardibus flumen tulit aurum later quod postrema coquadrant religio. Huius postrema partem repperi postea in lib. de doctorum indagine, sed nihil minus deprauata quam hoc loco. Sic enim illic legitur: Later quem conquadrant regius.
 Eadem, 34. Et non alliu, et sardae, sed panis. In alijs: Sed sardae et panis, quanquam longe aliter habebat editio Veneta. Et uer. 48. Ac me excitasti ex lectu in laetudinem. Hoc et alibi citat Nonius, unde et hunc locum castigauimus.
 Eadem, 60. Gallus poematis. Legendum Caluus non Gallus, qui aetate et autoritate Cornelium Gallum poetam tametsi non malum longe praecessit, et aliud poematis genus tractauit, ut taceam, quod Gellius hoc testimonium nominatim ex Caluo citat, cum ait: Caluus in poematis laboriosus dicit, non ut uulgo dicitur qui laborat, sed in quo laboratur. Durum, inquit, rursus fugis, et laboriosum.
 1276. 14. Turpilium acta: At qui scalis cum meretrice, et c. Sipuntinus hoc ex Actio citat, nec addit scalis: Sic enim legit: Qui cum meretrice per uias habitu nostro lupatur. Ego sic legendum arbitror. Turpilium Hetera: Qui est scalis cum meretrice nostro ornatu per uias lupatur.
 Eadem, 18. Tametsi auctoritatis sit ignobilis. Furium Antiate intelligit, cuius auctoritate ubiq; eleuata, quemadmodum et Celsellius Vindex, apud Gellium, qua contra Gellium ab eiusdem Vindex calumnia fortiter uindicta.
 Eadem, 23. Et Aristoteles Socratem laesuit. alij, Socrate laesuit. Et uer. 25. pro lenitudine legendum lenitudine, sicut et in Thusculanis hodie legitur, et ut ita legitur exigit sermonis ratio.
 Eadem, 39. Plaut. cornicularia: Latrocinatus annos decem mercede, in Tiberio. Terentius Varro lib. de uerbis poeticis huc Plauti locum exponens, obiter quid hic legendum sit ostendit. Sic enim citat: Qui regis latrocinatus decem annos Demetrio. Et uer. 42. pro eo quod est, latrones interferare lego inter se commemorare.
 1277. 3. Subsili et plaudis et ab aratro posces suam oro, et c. Stiuam pro astricam scribendum existimauimus autorem sequenti Sipuntinum, uerum cum uideam et alibi pro astricam oro astricam coronam scriptum, suspicor aliud quippiam subesse quod captum meum fugiat. Sed tu, si quid potes melius, relege Nonium in uerbo poscere.
 Eadem, uer. 5. Posticipia paulatim recedunt. Apparet legendum post principia. Et uer. 13. Ne quedam cogis animi maximitate Sipunt. legit: Nec ad hoc me cogas immani maximitate.
 Eadem, 34. clarissimum domi recordari. Alij, charissimum domi recordari. Et uer. 30. Coelius animalium lib. 3. et c. In alijs Caecilius scriptum erat haud scio an recte, na uirumq; identidem citat Nonius, an librarium uisio inerti. Caelij saepe meminit Cicero, quae ait Silenium Graecam in historia imitatum, cum utiq; Hannibalis gesta literis mandarit.
 Eadem, 50. Elamari et re naues. leg. inflammari et ardere naues, et c.

ues et c. Et uer. 62. mordicus lucil. Quidam addunt a mordendo, mordicus a mordendo.
 1278. 1. Mordicus petere aurum et flamma, et c. Magis arridet quae in alijs codicibus legitur: mordicus petere aurum et flamma expedit et igne abii, ad quod alludens Terentius in Eunuch. ait parasitum talem esse, ut uel et flamma abii peteret.
 Eadem, 13. Acta quis caldis. Legendum meo quidem iudicio, Acta quis caldis. Nec Crinito assentior qui Acta ad praecedentia pertinere putat, et ad eum uerba esse Lucilij, quasi dicat, molimur, subducimur Acta, non uidens quod sequatur. Nam quod referentur illa, aquis caldis: Atq; ea magnamur hodie et c. sicut et mox in eodem pro fonte me, simpliciter, fonte lego malum.
 Eadem, 16. Ostendisse scia. Alij, ostendit se iam mihi, uer. uero 27. pro habet habere suspicor legendum aet, ut magna est affinitas inter b et u, ut ex ueteru scriptis deprehenditur.
 Eadem, 46. Laberius Callis. Gellius lib. viij. cap. ix. citat huc Laberij locum ex nimio qui Galli inscribitur: deinde Ennii de uerbo memorat haec dicentem: Meum non est, at si me canis memorauerit.
 Eadem, uer. 50. Ad bellum excitabat metus, et c. Idem autor qui supra id sic legit: Id bellum excitabat metus Pompei uictoris Hiempsalem in regnum restituentis. Item uer. uer. ab illo secundo, pro motum moechionum legendum ex eodem Gellio; sicut et mox uer. 54. pperat mastus pro manuatus legitur.
 Eadem, 56. quod Delphic atrat columna literis suis, unde me-
 1279. 4. Reticulumq; ad naves. Supra additum erat pronome sibi: Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur, Nemini ingenio quenq; confidere oportet.
 1280. 1. Sed in hoc dicas si quid est nenum molestum est. Reticulumq; ad naves ad naves admoebat.
 Eadem, 52. Nemini me miseret, q; a mei miseret nemine. Plautini codices qui uulgo sunt in manibus hic hinc: Nemini misereri certum est, quia mei miseret nemo. Et uer. sequenti: Nemini ingenium tantum confidere. In alijs legitur,

argilla, argillosa, pro situ peminosu, estu rimosa scriptum
offendi, sicut et pro oblitiscant delitiscant.
1187. 22. Quia nobismetipsis tu coruleu, tum rauu uidetur.)
In fragmentis Academicorum questionum qua hodie circūfer-
runtur, huius lectionis uestigia uix leuiter apparēt. Sic enim
habetur: Mare qd nunc fauonio nascente purpureu uidetur,
idem huic nostro uidebitur. Nec in assentietur quia nobis-
metipsis coruleu uidebatur mane, flauu, quodq; nunc quia
sole collucet, albescat, et uibrat dissimile est proximo ei cōti
Eadem, 34. Exhalas tum acidus ex pectore. (Alij, (nenti.
Ethalans acidus tum demu pectore ructus. Et uer. 42. pro.
Idemq; sanctu ego. et Metello, idē, Quum ego a Metello. Et
Et uer. 47. Quid hic redostit ui. am.) Huius supra memini-
mus in uerbo redostire.
1188. 12. Nemo hęc noster. (Sipuntinus: Nemo hęc nostrae rumi
nabitur mulieri. Et uer. 16. Thebani nō rumiferat probat)
Plautini codices habent: Thebani uero rumiferant probam.
Eadē 25. Matius. Sic enim legendū esse nō Actius, aut Martius,
ut argutiores scilicet quidā corrigūt, manifestus est quim ut
admoneri oportet, cū ex alijs multis, tū ex cōmentarijs Cel-
lianis, in quibus hi uersus ex Matij mīmābīs citātur. Est aut
lubricus lapsus in Marius et Martius, nisi quis attendat.
Eadem, 22. Aduocare ciuaudeant. Aduocare omisum erat ali-
bi, atq; adeo expungendū uidetur. Et uer. 17. Homo impudi-
cus et impune est rapinator. Idē hoc alibi sic retulit No-
nius: Impuno, inquit, quod est impudens. Lucilius lib. ij. Ho-
mo impuratus et impuno est rapister.
Eadem, 51. Scabre, V arro Manio. (Quidā hic addunt in-
terpretationē. Scabre, inquit, pro scabrū. V arro Manio: De
relinquere quā perire sic uale, scabre atq; illumie. Opera
preuū est hic uidere librariorū in scribendo cauetes, sua
uel in caria uel imperitia nihil nō corrumpentiū, qui pro sat-
bre scabre, pro, ac periret squalē, asperū ualde: pro derelin-
queretur ac periret, derelinquere quā perire non uereatur
charis illinere, ut ne ex multis quidē identidē citatis elici pos-
sit uera lectio. Sed quantū ex coniectura colligi potest, sic se-
mel legendū: Ager derelinqueretur ac periret, squalē, sca-
breq; illumie ac uastitudine, siquidem nō fallat me scriptu-
ra, in dictione scabre et squalore.
1189. 1. Der ego deum sublimes subies. Vide de his que supra
diximus. Item, que de scriptis ac scriptis ex M. V arro-
ne, et Festo Pompeio. Et uer. 20. pro suris lege scurrus.
Eadem, 30. Pulco; ut factum sempiternē sospitet. Legendū po-
puloq; fustum. Et uer. ut uel ex uerbo sospitens perspicuū est.
quantū et illic quoq; qui pro que perperā scriptū erat.
Et uer. 32. leg. idq; uolumen pro eo quod uulgo legebatur,
In quod uolumen. Et c.
Eadem, 35. Scriptat cōstat esse rarum. Arbitror legendū scri-
pta uel potius scriptas, foemine, quādoquidem id rarum
dicat. At qui scriptis neutro genere nihil est hodie tritius.
Eadem, 49. Et ad singulum uideo uestigū. leg. At. at., singulū
uideo uestigium. Et uer. 57. Quibus suam delectet. amasit.)
Amasiam legere malo, quā amasit, ut prius legebatur in
uerbo lactare, quod et Sipuntinum fecellit.
1190. 4. Cum sat haberet satias manu. In alijs legitur tātum.
Cum sat haberet manum de mensa tollere. Et uer. 6. Ex imo
pia graui satias facti. Et itē quod sequitur: Satiaste iā omni-
um rerū tenet facti. Principio facti pro facta perperā posi-
tum certū est, deinde facta, quod sequitur, e margine in conte-
xtū translatum a quopiā, qui facti pro facta scriptū offen-
dunt. Et uer. 11. Strate terra elauere. Lauere media cor-
repta nō elauere legendum hoc loco, autor est Nonius lib. de
mutatis coniugationibus

Et uer. 17. leg. v. in clu, uirga mola. Et c.
Eadem, 44. Et post auferre non abibis. Et post id est, post unū
aut alterū uerbum subsequitur illud: auferere, nō abibis. Sic
enim legēdū cōtendit Pylades Plauti enarrator, nō efferere.
Sed Plautina uerba quo se habent ordine ascribā. Mercur.
faciam hodie te superbum nisi hinc abis. So. quonam modo?
Merc. Auferere nō abibis, si ego sistem sumptero.
1191. 1. Deniq; fluctuago. (In uulgata Lucretij editione
legitur:
Deniq; fluctuago suspense litore uestes
Vuescunt, tandem candenti sole ferescunt.
quae lectio extat et in Nonio ab Asulano edito.
Eadem, 5. Sucerda. Hic in nonnullis addebatur, id est serora
murū, quod factum est fortasse a grammaticis quopiā, qui
id sibi seorsum annotauerat.
Eadem, 12. An se hęc nescire quae hero sero. Ex his uerbis et
si nihil elici potest in coniectura adducor ut credam, id te-
stimonium deprauatū esse ex illo quod hodie extat in lib. de
oratore. ij. in hanc ferē sententiā: Quae cursum arripui, quae
suasitū operis, ut aiunt, iste a puero, summo studio, summis
doctoribus. Et c.
Eadem, 19. lege sospitens, saluene.
Et 28. Ne memm taxis liberum. Hoc repetit et paulopost in
dictione taxis.
Eadem, 59. Et si hoc humilius dictū. In codicibus impressis sic
ferē legitur: Sed ut in proverbio est, et si humilius est ta-
men consimile, sopas, ut ita dicā mihi uidetur dissoluerē.
1192. 20. Hicne nobis terne tudiculae. (Sipuntinus, ne-
scio quem autorem sequutus, hunc locū sic citat: Hęcne no-
bis ternis hanc mala tudiculae uetulam?
Eadē, 55. Transenna demissum. Hęc lectio pulchre conuenit
cum ea quā ex M. a. robio ostēdimus in dictione dimittere.
Eadem, 21. Alia trabs propius in humum. Legendū pro-
nis in humum accēdes, si Nonio credimus, qui lib. de mutata
declinatione, pronis pro prona positum affirmat, a Varro-
ne, in hoc ipso de quo agimus, loco.
1193. 3. Ionis aram sanguine turpari. Citatur et totidē uer-
bis Thufcanarū quæstionum lib. i. ex tragedia quopiā.
Eadem, 14. Quod estis pigri cocleas tarditudine. Deest uerbu
uincitis. Cocleas uincitis tarditudine.
Et uer. 24. Hic ubi muscipula tenta. Memoriae lapsus puto,
quod Nonius in dictione contentus, hic legit muscipula con-
tenta, atq; scorbis. Et c.
1193. 38. Contra a nouo marito. Quae ad hunc locum
faciunt, uide sequenti libro qui est de uaria significatione
sermonum, in dictione felix.
Item uer. 54. Quam mobile diuum. Confer cum ijs que
diximus superius in dictione dijs, columna 1164. 30.
Eadem, 58. Ennius, Nemca. Fortasse, Medea. Et uer. sequenti,
Teneor consēpta, pro correpta.
1194. 11. Pol ego ut rem uideo. Extat in captiuus.
Et uer. 18. Hoc uiscus dederas. Hunc uersum alibi sic scriptū
inueni: Quod uiscus dederas hoc tu quidē in uiscera largi.
Eadem, 25. Distractio, distiduum. Plautini codices habent disti-
dium per β geminum.
Et uer. 30. Quae desiderio alumnū. Huius loci nonnullā
mentionē fecimus, quod si nō satisfactum sit tibi, uide colūna
1183. 12. Et 1189. 14. item col. 1294. 31. uersum col. 1316.
16. ubi hęc repetuntur, totidē mendis quot syllabis.
Eadem, 32. Inhorrescunt uel desiderantur. Lege, deserantur.
Et uer. 37. asperitate uastescere. Legitur et uastari, sicut pau-
lo post uastus pro uastatus. Et uersum in dictione uastus.
lib. de uaria significatione sermonum.

Eadem, 46. Ut quae egi, ago, axim. Sic enim legendū ob-
seruari ex lib. de mutatis coniugationibus, in quo axim pro
egerim a Pacuio usurpatū scribit Nonius, eodem quo hic
lo. o. sed non minus antea deprauato.
Eadem, 55. Vmulum sensiloci. Pylades interpres Plauti sen-
siloquum hoc loco legendū affirmat, ex autoritate Festi Pom-
pei, cum i. uer. xv. suum uirulentē insectans quod uamilo-
quum pro sensiloquum corrigat.
Eadem, uer. 59. Inuicem tracto pede quas gubernat. Alij
legunt: inuicem tractu pedis quasi gubernator existeret.
1195. 22. Censeo, inquit, si rem seruare uis. Huius loci,
et sequenti copiose meminit Gellius lib. iij. capite septimo.
De uellicatim uero alibi diximus.
Eadem, 35. Conoclaq; suo seruare. Quidam pro concoclas
conceptus, Priscianus concretas legit.
Item uer. 44. Quam lepida symthesis, etc. Mirum est car-
men hoc, quod in omnium ore est, toties repetitum a Cice-
rone, hic tam fade descriptū, et a nemine castigatum.
Item uer. 61. Quae sine populo recte fiunt. Receptus est,
quae populo teste fiunt.
1196. 8. Circum implusium cineris cludebat. Alij legunt
aliter, sed an melius nescio, circū impluuiū Auenis cluebat.
Item uer. 22. Tuus arbitrius sit. Codices Plautini et ij
qdem qui habentur emendatissimi ad unū habebant arbi-
tratus an rectius nec ne, non ausim pronunciare, cum et
Noniani non minus sine suspēcti.
Eadem, 24. Cumifrontes solis armentas. fort. curui frontes, ea
compositione, qua Pacuuius repandirostrū delphium, et
Laberius reprocicornem arietem uocantur.
Eadem, 41. Ossa atq; artu a comminuum. Huius lectioni suffra-
gatur et alibi Priscianus, et praeterea nullus quod scia.
Eadem, 48. V arro Acinnus. Opinor legendū Atacinus, is scilicet
qui Argonautica scripsit, imitatus Apolloniū Rhodiū,
unde hunc uersum desumptum uerisimile est.
1197. 11. A capites somno in leni. Si uulgata editione Lu-
cretiana credimus, legendum est:
A capites somno in leni sic praelia, pugnasq;
Aedere sunt perfectantes, uise atque uolantes.
Eadem, 30. Quod autummitas inani tetrachordo. Aeq; deprau-
uatus erat et alibi in dictione autummitas hic locus, proin-
de parum feliciter ex illo corrigi fortasse poterit. Sic enim
illic legitur: Retinet uiatorē praeter euntem fontem, quod au-
tummitas inani tetrachordo mensē praeterierat.
Eadem, 33. Ut quam frigidissimus aluus. Priscianus legit, fra-
gillissimus aluus, si tamen codex mendo uacat.
Item uer. 36. Maiores nostri acubitionem. Vulgo apud
Ciceronem acubatio scribitur.
1198. 15. Annibal audaci dum pectore de me hortatur. Gellius legit
dehortatur, et interpretatur hos uersus cōtra
sententiā Nonij et Celsij Vindicis, qui putabat hoc loco
ab Ennio cor masculinē positū, cum relatum quem, nō re-
feratur ad cor, sed ad id quod sequitur: Suasorem summū
et studiosum robore belli.
Eadem, uer. 47. Clunes desertos gero. Clunes infractos fero
alibi, citante F. Pompeio.
1199. 14. Quid tu Decilla mea? Vulgati codices apud Cice-
ronem habent: Quid tu Aeglia mea?
Item uer. 58. Modo sursum modo deorsum, tanquam collus
cernis. lege: cernui, hoc est ad terram inclinati, ut interpre-
tatur Nonius nostri in dictione cernuus. Et uer. sequenti,
pro praecipio, lege praecadi.
Eadem, 60. Ad restum res redit. imō collus non res. Sic enim

legendum, uel mediocriter eruditus facile intelligat. Quod
imitatus Terentius in Phormione: Opera, inquit, tua ad re-
stum mihi quidem res redijt planissime.
1300. 12. Lippus edenda acria assidue ceparius. Hunc
locum Priscianus citat, sed uulgo ita corrupte, ut nihil expli-
cet quod ad lectionis integritatē attinet. Sic enim habet: Lip-
pis edenda acria assidue uopu, uopu, uopu ceparius cepa.
1301. 43. Neque uitare neq; jas. Gellius legit: quos neque ut ap-
prehendas, neq; ut amittas scias.
Et uer. sequenti: Nā coloratū frontē habet petilus. Id testu
monij citatur et alibi ex Plau. Ploctiana in dictione petilu.
1302. 3. Acius conomao. Augustam adhibeant parēu fauetā,
Et c. Hęc uerba passim aliter atq; aliter citata inuenio, nō
minatim uero in dictione obscōrum, sic habebatur: Vos ite
actuum, atq; opere magno edicite per urbem, et omnes q
arcam asteuq; acolunt ciues omnibus faustis augustam adhi-
bent fauentiam, ore obscōna dicta segregeat,
Eadem, 52. Tum profusus flamine hiberno gelus. Hic lectio
nō suffragatur Priscianus in sexto. Et paulo ante, pro uenio,
arbitror legendum uento.
1303. 47. Trapula, romie. Quidā codices habebat, crapula,
uomica. Et uer. 59. Nanius Maccho: Exule, uerberatio
populus homini labias pugnis cadere. Idē praecone postero
re. Puto hoc sic distinguendū, et legendū: Pomponius Mac-
cho exule uerberatio, et idē praecone postero. Nam ea
fabulae inter Attellanas Pomponij a gramaticis frequenti-
me citantur.
1304. 43. Serenus raralibus: Ad meratū eo uillia. Alibi Se-
renum in opusculis citat, hęc ipsa uerba recensenti: Ad mer-
atū, inquit, eo uillia, eod uis inde uehi aut agi? Est autē hic
Serenus non ille qui de remedijs morborū scripsit, sed poēta
lyricus, qui uario et multiplici carmine poemata cōscripsit.
1305. 19. Legunt quidā uxori mundum omne, penumq;. Sic
enim legendū nemini dubium, qui uel Gellij luculentissimas
noctes in manus sumptis, apud quē hęc protrita sunt lib.
quarto, capite primo.
Eadem 57. Turpilius et geleros. Legendum mea sententia:
Turpilius, Epiclero.
1306. 4. et πi τη φανη μύ πορ. Sic enim in omnibus quos quidē
uiderim exemplaribus scriptū repperi, et πi constanter
additum. Quare non assentior ijs, seu Hermolaus fuerit, seu
quisquis alius, qui hunc titulum de Satyra V arronis, qui est
apud Gellij, et uice pro uerbij usurpatur, πi τη φανη
μύ πορ, castigādum putant detracta praepositione πi, quasi
uero hoc Gelli ipse cōfinxerit, et nō citet aliena uerba, aut
quasi V arro primus fuerit, q hoc, cui iperite protulerit, cū
Athenens auctores Graecos citet, qui ante V arronem hac lo-
quendi forma, πi τη φανη, uisi fuerint.
Eadem, 17. Neque respondit, neq; excitatus est. Legendum, neq;
excusatus est, teste Gellio qui cōmentariorū suorum lib. xi.
hoc V arronis testimonium citat, et interpretatur, his uerbis:
Quado igitur a magistratibus Po. Rom. more maiorū mul-
ta dicitur, uel minima uel suprema obseruari solet, ut omes
genere uirili appellentur, atq; ita M. V arro uerba hęc le-
gitima cōcipit: M. Terētio quando citatus neq; respondit, neq;
excusatus est, ego ei unum onem multam dico, ac nisi eo ge-
nere diceretur, nequaerunt istam uideri multam.
Eadem, 28. De status aquis. Probabilius est legendū esse, sta-
tuis aquis, cum mox inferat, ut sunt stagna et putea.
Et uer. 58. Pane et assa bubula. In codice Plautino panis
positum erat pro pane, nec id obseruauerunt Plautini inter-
pretes, tam multi.

Eadem, 21. Nænius do facta.) Fort. Dotata, que comœdia inter Næianas sepe numeratur.

1307. 11. Manlius Nonius.) In dictione catux, scriptum est, Manlius nobis.

Et uersu 32. Quorū auctoritas non probatur.) Seruius scribit Horatium usurpasse uocabulum penus in neutro genere, illo uersu. Portet frumenta penusq;. Mirū autē si illi huius auctoritas non probatur, cuius testimonio ut graui sepe utatur.

1308. 15. Ad nares admouebat.) Sic constanter legit Nonius, quanquā in codice impresso ex cussū sit, apponebat.

Et uer. 44. scriposam (pecū.) Priscianus legit scrupulosam, hinc ipsam locum adducens ex Pacuio.

1309. 2. Cum neque aptum mollibus humeris fibulam sagis.) Legendum, mollis numerus fibulam sagis ferret. alioqui qui intermōtā possēt, an masculinē positū esset sagis, si mollibus sagis legis?

Eadem, 16. Non flegat timido sanguen atq; exalbescat metu.) Versus est Ennii, quemadmodū citat Priscianus, et Cicero de oratore lib. iij. in hanc sententiā. Aliud genus uocis metus sibi sumat, demissum, et hæsītans, et abiectum: Multas modis sum circumuentus, morbo, exilio, atq; inopia: Tum pauor sapientiam mihi omnem ex animo expectorat. Alter terribilem minuitur uitæ cruciatum et necem, Quæ nemo est tam firmiter ingenio, et tanta confidentia, Quin resurgat timido sanguen atq; exalbescat metu. Et c. Quanquam in lib. impressis mendose legitur sanguine pro sanguen. quē locum ideo prolixius retuli quod ex illis uersibus quidam alijs locis citentur, si quis eos requirat.

Eadem, 21. Pol aut parasitū.) Legerim potius, pol haud parasitorum aliorū simile est, ut et uer. 33. pro, quoddā administrant, qui dum administrant.

Eadem, 44. Calamōs erecti geniculato.) In Cicrone typis excuso scriptū erat: Culmōs erecti geniculato, uagnis iā qua si pubescens includitur, ex qbus cū emerferit, fundit fruges.

1310. 10. Ad strpem exquirentē.) Si exquirentē legas, nō proædet, nam neque sermo est aptus, neq; generis discrimen ullū deprehendi potest. proinde legendum opinor, exquirendum per nomen gerundium.

Eadē, 26. Durū tergū erit.) Apud Plau. leg. durius tergū erit. Et uersu 42. Vbi cū euerit. etc. Hæc Torquati pugna, et uerba Q. Quadrigerij alius repetitur à Gellio li. ix. ca. xij.

Eadem, 35. Conuentus pulcher, braches, saga, fulgere torquem Datis magni.) Datis expungendū. Sic enim legi debet: Bracæ, saga fulgere torques magni, ut torques positum sit numero multitudinis. quam lectionē alibi repetitam inuenies in uerbo fulgere.

1312. 35. Quæ mihi ubi domum adueni. et c.) Extant hæc in Cæcili comœdia quæ Plotium inscripta est, ut abunde Gellius docet, qui iudiciū ferens de Menandri et Cæcili ingenio, ac dictione, ita inquit: Cæcil. uero hoc in loco ridiculus magis quam personæ isti quam tractabat aptus atq; conueniens uideri maluit, sic hæc corruptit: Sed tu a morosa ne uxor quæso est? quam rogas? Qui tandem? tædet mentionis, quæ mihi ubi domum adueni ac sedi, exemplo sanium datat. ieiuna anima? Nil peccat de sanio, ut deuomas uult quod foris potaueris.

Eadem, uersu 52. Subigamq; domenq;.) Hic cum alijs tum in uerbo subigere additur ante, subigam ante domenq;.

1313. 8. Obuiam mens, idq; aduersum, et c.) Alij legunt, Obuiā iens, id quidem aduersum, et c.

Et uersu 17. pro consellas, tonsellas.

Eadē, 21. Teneris fructibus, aptus.) Sipuntinus legit cū uul-

gatis codicibus, fructibus aptus.

Et uersu 28. Testibus pro pestibus, quemadmodum et 33. Veterum unum, et c.

1314. 5. leg. Vt qui dante tyranno.

Et uersu 32. Vt nostros animos attendere dictis.) Mihi magis placet ut legitur: Vt nostros animos attendere dictis, ut exprimat illud Homericū, οὐδ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλει σῆσι, quod et à Seruio alicubi annotatum memini.

Eadem, 41. Appellare est applicare.) lege, appellere.

Et uersu ab illo ij. Si quod est uineis actis opus.) Alibi semel aut iterum inueni, si quo est in uineis actis opus.

1315. 13. Accipere poscere.) leg. pascere.

Et uersu 30. Quod alterius ingenii, et c.) In alijs euidentijs apparebat hæc lectio rectitata in hunc scilicet modum: Quod alterius ingenium, sicut acetum à Egyptium, alterius sit acre, ut mel hymettium.

Et item uersu sequēt: Pectore curas cætu, castaq; possi.) Alibi pro curas, luctus legitur, et sicut nos hic legimus, cum alijs, tum in dictione, castus.

Eadem, 42. M. Tullius uerrinarū actione de signis.) Hæc nō erant in alijs codicibus, neq; adeo huc pertinere uidentur. Nam quod mox subiicitur: Acre, prouidum, diligēs, certū est uerba esse Nonij non Cicronis.

1316. 18. Tum uulcus in omne.) Vulgatio lectio habet: Tum uulcus, et omnem miscet agens telis nemora inter frondea turbam. Et uersu. 53. leg. aut tumultum accommodati.

1317. 19. Ne uē quis attingat.) Diomedes grammaticus legit: Et custodite hunc uos, ne quis eum attullat, ne uē attingat.

Item uersu 32. pro enim legunt alij eum.

Eadem, 22. Quis se magis audiendum.) Hunc uersum citat M. Tullius diuinationū lib. primo, ex Pacuuij Chryse his uerbis: Vt ille Pacuuius qui in Chryse phisicus inducitur minime naturam rerum agnosere uideatur.

Nam istis qui linguam auium intelligunt, Plusq; ex alieno icore sapiunt quam suo, Magis audiendum, quam auscultandum censeo.

Eadem, 42. Aedepol senectus si nihil quicquam aliud uitiij Apportet cum aduenit, unum id satis est Quod diu uiuendo multa que non uult uidet. Item uersu 62. Verbum est sacratum.) alij, sacrorum.

1318. 19. leg. Socius es hostibus.

Et uersu 24. Barbaricam pestem Sabinus nostris obtulit.) Idē citatur in dictione in fabre, sed pro eo qd hic ē, Sabinus nostris obtulit, illic legitur, nauibus nostris obtulit.

Eadem, 35. At enim dicit clandestino.) Huius fecimus mentionē in uerbo mutire, et rursum in clandestino.

Eadem, 39. Discumbimus multitudine minus mature, et c.) Hic locum tot mendis obitu esse quot syllabis, argumēto est, quod cum frequentissime citetur, semper tamē alio atq; alio modo citatus inuenitur. In dictione maturū scriptum erat: Discumbimus sati. dominus maturō onō ad cœnā comittit. Sed multo mēdosius in dictione, dominus: Discumbimus inquit, missati, dominus mandare nam comittit. Nos indicasse contentū in medium relinquitur. Qui bene cōiūctet hunc uatem perhibebo optimum.

1318. 40. Portam quæ ducis imperio comissa.) Seruius comissa, non, ut Nonius pro credita accipi uult, sed pro clausa. Eius uerba sunt hæc: Vnde apparet, quod hunc locū male intellexit Donatus

lexit Donatus dicens commissam portā, id est creditam Pandaro et Bitiæ, q ducis nō erant. Cornutus uero melius sensit dicens: Portā quæ ducis imperio comissa fuerat hoc est clausa, eam aperuerunt. Comissa et dicitur fabularum comitatio, sicut Cicero in Fundania meminit. Ergo melius, ut commissam clausam dicamus, quā creditam Pandaro aut Bitiæ.

1320. 4. Non possum abduci et suscipere.) Legi potest et rectius, adduci et suscipere. Versu uero duodecimo additū erat in quibusdam porro: At metuis porro ne aspectu et c.

Eadem, uer. 21. Malis necesse est hic tu ē mensa puer capturus abbum.) lege: Malis necesse est lautum ē mensa et c. ut lautius uidebitur in dictione lautus.

Eadem, uer. 51. Samnius (purcus homo et c.) Citatur et hi uersus à Marco Tullio cum alijs sepe, tum lib. de optimo genere aratorum, sed ita obscure, ut uix agnoscat Lucili uerba. Hos si quis requirat, nō omnino infeliciter referuntur alibi à Nonio in dictione spurcus.

1321. 7. Societatem prædare.) lege: societatem, prædam ue cum latronibus et c.

Et uer. 20. Quis post uina moliciæ aut pauperiem crepat?) In uulgata editione Horatiana legitur: Quis post uina grauem militiā aut pauperiem increpat? atq; ita legisse uidetur Acron qui increpat interpretatur, accusat, commemorat, que sine uino solet.

Eadem, uer. 49. lege: Ita necesse est. Et uersu 54. Vt uestem, atq; alia que opus sunt comparet.) Vulgo apud Terentium: Ad nuptias, aurum atq; uestem qui comparet.

1322. 4. Callet seniū arte uiuendi.) lege, bibendi. nec aliter stat uersus, ut tacet, quod sensui magis conuenit uerbum, bibere, quam uiuere. Nam senum peculiarem quandā bibacitatem notare uult eo hemistichio. Illud aut iam monuimus u, et b sepe à librarijs permutari in scribendo.

Eadem, uer. 20. lege: sibi ac liberis suis. Et uer. 39. More multarum urier.) lege, utier, consentiente et altero loco minus, nū fallor, corrupto.

1323. 37. Tum factio.) Legendum farto, uel ut alij uolunt, ferto, quod genus libi erat, quo frequentius in sacris utebantur, et quo feruore lustrabantur. unde et quidā apud Plautum in Amphitryone, pro factio ferto legitur. Eius uerba sunt hæc: Quæso quim tu istanc iubes pro cerite circumferri? Aedepol quin farto opus est.

1324. 2. Vehiculi Epiroti genus.) Legendū biroti, qua uoce usus est et alibi in uocabulo, asium. Et uer. 28. quidā legunt: Et cum dixisset uetulus.

Eadem, uer. 45. Patrijs sed nō et filius armis contentus.) Legitur et armis in libris typis excusis. Ex Seruio nō liquet qd potissimum legendum sit. Nam sic interpretatur: Filius uero eius patrijs nō contentus imperijs transiit ad Campaniā, et multis populis subiugatis sum dilatauit imperium.

1325. 15. Sed pauca ocio coacto et c.) Hoc libro superiori, in dictione, legere, eque mēdose repetitur, in hæc uerba: Sed pan carpineo cibo coacto libamenta legens caduā uictus.

Eadem, uer. 53. Nam quæ uenustus et c.) Supra in uerbo gallare, ostendimus quid hic legamus.

1326. 4. A. Franius, simulantē.) lege, A. Franius simulante: Velle interuenisse. Item uersu 62. Cæcilius Tyche.) sæpius citari scio Cæciliū in Tyche, sed mihi non constat utra sit uerior lectio.

Eadem, uer. 27. Plagus confectum dicit à lectoribus tuis pater ante oculos tuos oadisse.) lege: Plagus confectum dico à lecto-ribus tuis, pater ante oculos tuos concidisse, quod et alibi repetitur in dictione, plage.

1327. 31. Cæde hostium grato urgere istam perimus.) Hoc alibi paulo fidelius citatum inueni. Sic enim in dictione urgere: Cæde hostium gnato urgere restant, perimus.

Eadem, uer. 33. Lana opus omne perit, squalor tinea.) Squalor legere malim cū exemplari, nū me submoneret Nonius, pal-lor apud Luciliū pro uetustate et negligentia positū in hoc ipso uersiculo, de quo hic agimus.

Eadem, uer. 51. lege: spiritu, atque anhelitu.

Et uer. sequenti: Vbi rigida constat crassa caligo in ferum.) Verba sunt poetæ cuiuspiam tragici, nisi ea Cicero ipse ē Græco traduxerit.

1328. uersu 33. lege: Cætera sunt sine detrimento.

1329. 44. Præseruit, labra deliciat.) Alij, presserint et c.

1330. 42. Quicumq; dixit.) lege, qui condixit.

1331. 12. In eam rerum comparationem.) Apud Cicronem, tantum est, in ea comparatione positum putat.

Et uersu 27. Sertorius fortis turba morantibus.) Hunc locū quere alibi in dictione demsuper.

1332. 10. Ego me duo seruum de arbore.) Vulgo legitur: Ego me deorsum duco de arbore. Et uer. 52. Demisso unius accipit aufert.) Legendū, si quicumq; tribuimus uulgatæ editioni: Quæ timido animo humili, demisso, fractoq; fiant.

1333. 1. Cum machinis strepitu dimissum.) Macrobius Satur-naliorū lib. iij. Metelli factum describens ex Sallusto, quod ad hunc locum attinet, sic citat: Præterea cū sedenti in trā fema, demissum uictoriæ simulachrum cum machinato strepitu tonitruum coronam ei imponebat, tum uenienti ture, quasi deo supplicabatur.

Eadem, uer. 32. lege: assido, acurrunt serui. Et uersu 57. forte legi debet: detrusus tota, deiectusq; Italia.

1334. 8. Inertam, definitam uiam.) Alij legunt: Inertam, et infinitam uiam. Et uersu 16. Facio ab lenone uenio.) Sipuntinus uenio non addit.

Eadem, uer. 30. Eripite cui nūc erumna à libertate paro et c.) Hos duos uersus Aulus Gellius refert non iisdē omnino uerbis, sed mea sententia magis integris. Q. Ennius, inquit, in Erichtheo non longe secus dixit quam Catullus: Quibus nunc, inquit, erumna mea libertatem paro? Quibus seruitutem mea miseria deprecor?

1335. 30. Istic manet.) Sipuntinus: Istic maneto. Et uer. 56. legendum apparet, meipsum plane.

1336. 55. lege: Et uim uiribus exit. Vbi obiter Seruius, exit pro emitat interpretatur, non prohibet.

1337. 26. lege: Itaque eos uiros suspiciunt.

Et uersu 58. Ex tota Italia excussimus.) Alij, extra Italiā excussimus.

1338. 16. Vix hoc exuat se.) Sipuntinus hic addit, periculo: Vixq; hoc periculo exuat se.

Et uer. 28. pro purges quidam legunt, perurges.

Eadem, uer. 62. Cum item è foconitione ex felici arbore.) Huius loci aliam lectionem pete in dictione, titio, quanquam et illic quoq; corrupta sint omnia.

1339. 30. Quid sibi uult, quare fit?) Et huius mentio fit infra in uerbo, spectare.

Eadem, uer. 60. Alia eorū famam occultabat factio.) P. Mosellanus in scholijs in Aulum Gellium putat hunc locum de pra-natum fuisse ex illo, qui adhuc emendatior extat apud eundem Gellium libro secundo, cap. xxij. in hanc sententiam: Is demum infortunatus est homo pauper, Qui educit in egestate liberos, cui fortuna Et res est ut continuo pateat. Nam opulento famam facile occultat factio.

Item uersu 58. leg. Vestræ cum nostris.
 1340. 24. Quintus optimus.) Legendum, Q. Opimus ille &c.
 Et paulo post, et famosus utrunq; primo adulescens, posterius
 dictus sese. Huius aut Opimij meminit, ni fallor, M. Tul. de
 oratore. ij. ex hoc fortasse loco Lucilij. Eius uerba sunt hæc
 Q. Opimus cõsularis qui adulescens male audisset, festi-
 uo homini Aegilio, q̄ uideretur mollior nec esset, dixisset: quid
 tu Aegilia mea? qm̄ ad me uenis cum colu & lava? Non pol
 inquit, audeo, nam me ad famosas uenit mater accedere.
 Eadem uer. 40. Omnes formosi fortes, tibi ergo improbus esto.)
 Tibi expungendum est, nam nec ad rem facit, nec alibi ad-
 ditum erat.
 Eadē uer. 55. leg. Est aperire rursum uel desicere. Et mox: Ta-
 men ante factam, qui tã implorem fidem.) Pro, tamen an-
 te factam lege: Tamen haud fatiscat. Sic enim legendū præ-
 cipit Nonius in dictione fatiscuntur.
 1341. 22. Quid istuc tã cupide petis?) In alijs ferè pro petis cu-
 pis scriptū repperi. Atq; ita legit Var. lib. de uocabulis poë-
 ticis. Et uer. 44. De eius liberatione.) Rectius de liberatione.
 1342. 18. pro purgatores, in alijs legitur pugnatores.
 Item uer. decimo, Peridoneæ pro peridonea. sicut & uersu
 53. culigna pro culina. Est aut culigna nasis potoriū genus,
 ideoque huc loco magis conuenit.
 Eadem uer. 30. Item populū salute & fictis uersibus quibus po-
 test imptit.) Idem repetitur paulo secus in dictione sedulo.
 1343. Et Aeneidos libro secundo: Fufus sine mente ullo subiacere-
 rent.) Hæc uerba non erant in alijs codicibus, sed eorum lo-
 co hæc inueni: Fufus, sine mente, sine sustentaculo iacens. M.
 Tullius in Philippicis &c.
 Eadem uersu 41. Et Castorem, leuēq; robur.) Castoreū, leuē
 que robur lege, partim ex uerbo lenare, partim ex uocabulo
 absynthium.
 1344. 1. Fors expectabat loco.) Alij, sectabatur.
 Et uer. 6. Studia nostra regula metimur.) Additū erat in q̄-
 busdā, naturæ, sic: Studia nostra naturæ regula metiamur.
 Eadem uer. 8. Et egrægia.) Hoc ex sequenti titulo huc translātū
 uidetur, nam nec in alijs erat, nec quicquā pertinet ad rem.
 1345. 10. lege: Vrbē, agrum ue. Et uer. 25. Cum faciā uitula.)
 Hic cum uitula & recte haberet exemplar, quidā offensi, ut
 uidetur, loquendi absurditate, mutarunt accusandi casum in
 ablatiū, cum teste Macrobio ueteres faciō pro sacrificio accu-
 satiuo iungunt, ut Plautus: Muli congalē plenā faciā tibi
 fidelia. Quamquam non sim nescius, uulgo apud Virgiliū
 uitula legi per asserēdi casum, & Seruiū propemodū uide-
 ri ita legere, cū dicit, figurate id dictū, & hæc Horatij uer-
 ba citet: Sine poscat agna, siue malit hædo.
 Item uersu 42. Musarum & fortia gestit.) Pro & fortia, le-
 ge musarum & fontibus.
 1346. 15. Nullo honore displeti.) Forte legi possit: nullo honore
 displeti. Et item uer. 31. Lucus pro locus.
 1347. 43. Coniugē, infidamq; flacitam famil.) Arbitror legen-
 dum: Coniugem infidam, quæ flagitiosam familiam &c.
 Eadē uer. 54. Cum ex uiperino morsu bene uiscerū.) Citantur
 hi uersus à Cicerone lib. de finibus. ij. & item secundo Thu-
 sculanarum quæstionum, sed tacito auctoris nomine, quos ideo
 huc asseribendos duxi, quod aliquāto minus trita lacriq;
 in ijs, quos dixi, libris seruati sint. Eius uerba in Thuscula-
 nis sunt hæc: Nihil igitur hunc uirum, Philoctetē intelligit,
 sagittæ quas ab Hercule acciperat, tum consolabantur,
 cum à uiperino morsu uenæ uiscerum
 Veneno imbutæ tetros cruciatu cident.
 Nec uideo quorsum pertineat quod subdit Nonius, hoc indo-

ctis intellectibus haberemus.
 1348. 32. Magnus uir imprimis, & qui per indulgēs in patrē,
 idem acerbe seuerus in filiū.) Ita legitur & in dictione, seue-
 rus, nisi quod illic, inquit, pperam additū est ab indocto quo-
 piam scriba. Pro eo autem quod hic cõstanter perindulgēs
 habemus, apud Ciceronē hodie legitur, nuper indulgēs, &
 similiter pro, acerbe seuerus, acerbis & seuerus.
 Item uersu. 47. pro percipere in quibusdā scriptum erat,
 præcipue.
 1349. 26. Fax inuoluta incendij.) Rulo superius in dictione,
 fax, incendio legitur per ablatiuum.
 Uersu 34. Solicate, diligenter intuentem.) Hic ordo uidetur
 confusior. Alij sic distinguunt: Intendere est solicate, diligen-
 ter intueri. Virgilius libro sexto:
 Intenti expectant signum.
 Eadem uer. 51. Tum pseudomenus & foritum.) Alij pseudome-
 nas, ut subaudias, argutias, aut aliquid tale. Est enim pseudō-
 ueror, sophisticæ cauillationis genus, cuius meminit Lærtius
 in uita Euclidis.
 1350. 3. lege. Ad quod animum induxit. Et uer. 26. Quærit,
 parafiti autem diuicias.) Alij: Quærit, rem parafiti ac-
 diuicias.
 Eadem uersu 41. Ferticula, cerebellum, lactis agninas.) Priscia-
 nus grammaticarum institutionum libro sexto Titinnū a-
 tat in Ferentinatū, & lactis agnina legit, numero unitatis,
 & nominandi casu.
 Et uer. 53. De uia liceat legam.) Alij, liceat legant.
 1351. 36. Linius Tereo.) Alij, Næuius Tereo.
 Et rursum uersu 41. Frigus per ossa cornus liquida.) Legen-
 dum: Phrygos per ossa canius liquida canit anima, ut alio
 loco legimus.
 Item uersu 52. quidam legunt: Quid est autem?
 1352. 9. Tu autem lasciuū Nerei sumum pecus.) De hoc nomi-
 bil diximus in dictione pecus.
 Et uersu duodecimo: Sallustius Catil. libro primo.) Libro pri-
 mo eradendum est, cum sit unicus liber. Item uersu 62. lege:
 uictum elegantem.
 Eadem uer. 36. Neq; tuum te ingenium moderat.) Nequis offen-
 datur uoce non perinde usitata, moderat pro moderatur,
 eundem locum repetit Nonius libro de contrarijs generibus,
 in uerbo moderat:
 1353. 11. Cotta senex Crassi pater.) Vide quid superius dictū
 sit in dictione, tricones.
 1354. 47. At ego certe cruce.) Plautini codices habent: Ita ego
 certo cruce & cruciatu mactabo. Et rursum uersu sequenti:
 Doctæ mactant & malo & damno uiros.
 1356. 10. Quia Romanis, inquit, Prusiades.) Alij legunt, præ-
 sidibus, nisi potius legat Prusias.
 Et uer. 31. Vbi horrifera & soni stridor &c.) Legendū ni-
 fallor, cū Cicerone: Vbi horrifera aquilonis stridor gelidas mo-
 litur nives, quamq; auctoris non meminert, cuius uerba sunt in
 Thusculanis lib. primo: Habitabilem, & cultam, quarū al-
 tera quā nos incolimus sub axe posita stellæ septem,
 Vnde horrifera aquilonis stridor gelidas molitur nives.
 Eadem uersu 53.) Huius lectionis meminimus alibi in dictione
 properiter.
 Et uersu 60. Mirari, mentiri.) Mentiri nec est in alijs, nec
 hic locum habet.
 1357. 1. Qui cū in tenebris mices, et eos quas ipse quasi sorte m-
 cado uictus alteri cedit.) Hæc postrema uerba nō sunt Cice-
 ronis, sed Nonij, quamq; egræge obscura, & concisa, quibus ui-
 detur interpretari, quod Cicero dixerat, qui cum in tenebris

bis mices, ut legas: id est eum qui ipse quasi sorte, aut mican-
 do uictus alteri cedit.
 Eadem. 30. His prius mature instituit.) Alibi, mature instituit.
 Et uer. 37. Dissumimus sati) Hoc uarie legi ostendimus in
 uerbo, committit.
 1358. 41. Nā hic suam nobilis.) F. Pompeius gnobilis per præ-
 positionem g litera scribendū hoc loco tradit.
 Et uersu 47. Magis quæ fame obiectarent.) Fort. leg. magisq;
 fame obiectarent.
 Eadem, 54. Numero te expurgasti.) In fragmentis F. Pompei, huic
 non dissimile testimonij ex A. cio citatur sed altius repetitū
 in hunc modū: Ego uī essem affinis tibi, ut te extinguere tuā
 petij gnata, numero te expungat timor.
 1359. 16. Fertur bisulcis unguis nitens humo.) Leg. Nitens hu-
 mu, aut ut alibi legitur, bisulcis unguibus nitens, ne se humu
 uideant. Tanta est in unico auctore exemplorū diuersitas.
 1360. 19. In Verre actione ij præterea pecunias &c.) In codi-
 cibus Ciceronianis impressis extat actione tertia, quæ ē A. sco-
 nio de præura urbana
 Eadem, 13. Qui omnes bimatrā.) Leg. bilē atrā, ex dictione
 atrū Et uer. 37. Nouæ uuptæ aures restaurant. Item uersu
 42. obscenas uoluptates. Et uer. 45. pro aratna astewmq;
 leg. arcam astewmq;
 1361. 13. Næuius Alceste: Corpore pectoreq; undiq; obofo ac-
 mente exensa tardig. &c.) Hos tã crassos errores cuiusmo-
 di hoc loco deteximus, non tã miror in bonis auctoribus pas-
 sim insedisse, quā aut nō deprehensos, aut non emendatos.
 ab ijs qui castigandi proniciā suscepserant. Certe in prom-
 ptu est und: peti poterat uerba lectio, nimirum ex Gellij lib.
 xix. cap. vij. quæ hoc loco sequi non poterit.
 Eadem, 60. Si malos imitabor, tum precij.) Legendū imitabo,
 noue, pro eo quod noue usitatus imitabor dicimus, & dabis
 pro dabit, ut legit Nonius lib. de contrarijs generibus.
 1363. 15. Isti magnis ad memoriam.) leg. Ius in magnis ad memo-
 riā, etc. Et uer. 34. In expianadū passior.) Alij, in expli-
 1364. 8. Cuius uultu ac facie.) in dictione honor, addi (audis-
 tur, cum. Cuius cū uultu ac facie. Et uer. 39. Dele illud, V ar-
 ro se quiliuysse nam ex eo huc assutum est quod paulo post se
 1366. 53. Quid opus est lolio etc.) Vulgo (quitar uisde uerbus.
 apud Ciceronē sic scriptum cõperi: Quid opus est Lolliō?
 nemo hoc nescit: nemo tuorū amorum: nemo abs te interro-
 gatus nunc se primum dicit audire.
 1367. 19. Nō subtilis ac plaudis et ab aratro poscis astrictam
 coronā.) Alibi in dictioe, mirius, sic legitur: Subtilis ac plau-
 dis & ab aratro poscis suam. oronungd enim hoc mirius?
 1368. 26. Desiluisse ferūt. Vulgo, dissiluisse. Et uer. 35. Intonuit
 nemus et syluæ intonuerē.) Alij, Et syluæ isonuerē profundæ
 1369. 26. Itē est habendū religioni nocentem.) In uulgatis Ci-
 ceronis libris hoc distinctius, perfectusq; scriptū inuenitur,
 in hunc modū: Nec tamen ut hoc fugendū est, ita habedū est
 religioni contrarium, innocentem aliquando, impiūq; de-
 fendere.
 1370. 10. Forenses decernunt.) Ita legitur et in uerbo referre.
 Et uer. 36. Contemptū cum me ruperim, summa omnia fece-
 rim.) In dictione contenturū hic locus repetitur hoc modo:
 Tu Luciliū credis contenturum cum me ruperim, summa
 omnia fecerim?
 Eadem, 45. Spectandum ne cui nam illud det, neq; roget.) leg.
 Spectandum ne cui annulum det, neq; roget.
 Et uer. 55. Quis unquā leges præter hunc tragædas.) Vulga-
 tior lectio res ha: et nō leges, atq; ita legitur in dictione hi-
 late. Quis unquā res præter hunc tragædas penē comice, tri-

stes remisse, serias hilare?
 1371. 8. Cyrillum quendā.) Hic in codicibus impressis in Cicero-
 ne, Cyrillus appellatur.
 Et uer. 52. Sublatq; dextra coruscet.) leg. Sublatq; procul
 dextra comixa coruscet.
 Eadem. 54. Hic ut muscipula tenta.) Sic enim legitur in dictio-
 ne, tentus. Item paulo post uer. 58. Idq; dudum dum terga
 dabant.) leg. Idq; diu dum terga dabant pallantia Ten-
 cri sufficit
 1372. 1. Vt hi qui cõiuuij purpurā sufficiunt.) Hic libenter fun-
 gatur ut Horatius ait uice cotis, acutū reddere quæ ferrū ua-
 let ex oris ipsa secandi. Nam cum nodū non possim dissec-
 re, possum tamen ostendere uiam, qua id non incommode
 fiat. Est aut ex uerbo imbuerē, ubi hoc Ciceronis testimonij
 recensetur, sed non sine mendo atq; ideo minus tutum pro-
 nunciare. Verba eius subscribam: Vt inquit, qui purpuram
 uolunt, sufficiunt prius lanā medicamentis quibusdā, sic
 literis talibusq; doctrinis ante excoli animos & ad sapien-
 tiam concipiendam imbui & præparari decet.
 Ibidem uer. 5. Caput obnubito, arbori infelicia suspenditur.) Ex-
 tat & in oratione pro Rabirio hæc lex: Caput obnubito,
 arbori infelicia suspendito. Sic enim legendum.
 Et uer. 37. tuus sermo.) Alij, tuus seruos.
 1374. 10. leg. Stare, ualere & consistere.
 Et uer. 30. Pro spisso uenit.) Vulgo euenit. Item 35. aut facile
 est uenire.) Fort. haud facile uenire.
 1375. 8. Varro Eumenidibus.) Hæc Varronis satyra aliter alio
 atq; alio loco citatur. Aeditio Asilana ferè semper habet
 Eudemonibus, ubi in alijs Eumenidibus scriptum erat, non
 nunq; promiscue in Eudymionibus, ne quis inprudēs impin-
 Item uer. 43. pro eyipi quidam legunt erigi. (ant.
 Eadem, 32. Vt neq; spuerentur, neq; emungerentur.) Alibi si ri-
 ptū repperi spuerēt, nisi noue spuerēt uir spuerent, ut
 quem admodū facit in emungerentur pro emungerent,
 ut annotauit Nonius libro de contrarijs generibus uerborū.
 1376. 23. Sella surgere.) Quibusdā additur præpositio, de
 sella surgere.
 1377. 29. Subducta esset ad Cythæum.) Rectius Cytheum, quæ
 admodū legitur & in libris Ciceronis, per g literā & a me-
 diam. Nam græc id nauale uōne or dicitur.
 Eadē, 32. Et proposita cito non debuit pari.) Legendum, ut pu-
 to: Proposita cito, non debuit patri suo homini stupidissimo.
 1378. 13. Hæc malos annos, multosq; longaque.) longaque leg-
 non longq; auctore Nonio in dictione longaque.
 Et uersu. 16. additur à quibusdā, res, si ad perniciem patriæ
 res spectabit.
 Item uersu 58. pro morando, morantem legunt.
 1379. 23. Latere pendēs, saxa spargēs.) Cicero Thusculanarū
 quæstionū libro primo hūc locū nō ex Lucilio, sed ex Ennij
 Thyeste citare uidetur, ut & stilus ipse nescio quid tragædū so-
 nat. Verba Ciceronis eo quo dixi loco si se habet: Excre-
 tur luculentis sanē uersibus apud Ennium Thyestes, primū
 ut naufragio pereat Atræus. Durum hoc sanē. Talis enim
 interitus non est sine graui sensu. illa inania: Ipse summis
 saxis fixus asperis, euisceratus latere pendens saxa spar-
 gens tabo & sanguine atro.
 Eadē, 41. Cælius annalium li. i. Et Latini submoxo animo.) Iterū
 Cælio tribuit, quod Gellius Qu. Claudio.
 1380. 6. Leg. protulit his uocibus.
 Et uersu 20. Et regere, qui fossione terrā fumare calentem.)
 Lege. Et recentis fossione terram fumare calentem. Sic

enim habent impressi codices.
 3181.18. Trahere.) Hic à quibusdā additur uerbu dare, quod interpretetur illud : Et forte trahebat. Veru Seruius accipit trahebat pro educebat.
 Eadem, 36. Quae nō spectans spectandi studiose.) Credo potius legendū, spectans spectandi studio, sed hominis tetri impulsu. Et uer. 52. Quante post multas tu eor tempestates.) Supra legat: post multas uideo tempestatibus, ut alibi monuimus.
 1382.4. leg. aut mihi in mundo.
 Et uer. 26. Quae barbara India tollere uastor.) Verbum tollere redundat. Apud Ciceronē Thufculanarū libro quinto hoc tantū inuenio, quod ad hunc locū attinet: Quae Barbaria, India uastor aut agrestor? in ea tamen gente, primū ū qui sapientes habentur, nudi aetatem agunt & Cauasi nūnes hyemalemq; uim perferunt sine dolore.
 1383.21. Nec surpium asperitate uastari.) Legatur & uastare, ut superius indicauimus. Et uer. 24. tamē etiam qui in ultima.) Hic repetendum est denno uerbum delectatur sic, delectatur tamen etiam.
 Eadem, 27. Utimur in amicitia putauit.) In codicibus impressis apud Ciceronē inuenio duntaxat, quod Pythagoras uult in amicitia. Tanta est exemplariū inter se dissidentia.
 1384.7. Quasi si me ad id beneficium acerferes.) In quibusdam legatur: Quid si nihil ad id beneficium adderes.
 Eadem, 20. Venire, imminere.) Hic quidā codices habebant, uenire resistere, imminere. Et uer. 28. aedeis uerrat ac uapulet.) Hic post aedeis uerrat ac uapulet, uerba haec alibi addita repperi, pensam faciat, ac uapulet.
 1385.19. Qui per uirtutē perit, at non interit.) In Plautinis libris scriptū est, perit uirtutē dictione. Qui per uirtutem peritat, pol non interit.
 Et uer. 42. Subito mare subhorrescere.) Libro de impropijs, in dictione cacum, citatur hoc exemplum ex Sisemae libro historiarum tertio, ubi et subhorrescere legitur, et eo quo hic legitur modo.
 1388.8. Cum in uertice.) Leg. cum in urbe.
 Et uer. 61. Non enim philosophi solum.) Haec lectio nonnihil diffidet cum ea quae uulgo circumfertur, sed quia sensu nihil affert incommodi huc ascribere super sedā.
 1389.26. Praedas, manubias, sectiles.) Si quid uulgatis Cicero nis codicibus credendum, haec sunt mendosissima. Nam nos sic legimus: Praedam, manubias, sectionem, castra deniq; Cn. Pompei sedente imperatore decemuirū uendunt.
 Et uer. 31. Nā pernicacē dic. esse.) alij, Nā pernicacē dicis me eē.
 1390.35. Nisi portenta, anguesq; uolucres.) Idē & lib. de indiscretis generibus, nisi quod in librorū numero non conuenit.
 Et uer. 40. Num nam celatus in manu dextra siphus etc.) Hoc citatur & in dictione dolitus.
 1391.14. Nec tamen ut hoc fugendū.) Huius meminimus superius lib. de uaria significatione sermonū in dictione religio.
 1392.7. Vbi graues pascantur & pauonum greges.) Hic deest uerbum alantur. Nam ubi alioqui esset illa differētia inter pascere & alere nisi addatur utrumq;? Sic igitur leg. Vbi graues pascantur atq; alantur pauonum greges.
 Eadem, 38. Aliud est proferare, aliud festinare.) Ex Gell. lib. xvi. capite decimo quarto.
 Item uer. 45. Matronae & matrefamilias.) Ex eodem libro xviii. capite sexto.
 1393.8. Insaniam enim censuerunt inconstantiā.) Hic obiter corrigi hunc locum apud Ciceronem in libris Thufcul. typis excusis, ubi pro insaniam, perperam legitur Stultitiam.
 Eadem, 15. Qui fortis est idem fidens etc.) Non magnopere

refert quod in ijs, quos dixi, libris, uerba quaedā ab his quae citat Nonius ut nonnihil discrepant, uerū querendi fastidū lectori admittam non grauabor ea apponere. Qui fortis est inquit, idē est fidens, quoniam confidens mala consuetudine loquendi in uitio ponitur, ductum uerbu à confidēdo, quod laudis est. Qui autem est fidens is profecto non extimescit. Discrepat enim à timendo confidere.
 Eadem, 49. Aprica prius debet descendere de uite.) Abruptus est sermo et ideo obscurior. Repetā igitur uerba aliquot ex ijs libris, qui adhuc extant de re rustica, quo sensus magis ilucescat. Ea sunt huiusmodi: Et quae ps arbuti ac uineae magis aprica prius debet descendere de uite. In uindemiā diligētius una nō solū legitur ad bibendū, sed eligitur ad edēdū.
 Eadē, 45. Squalido auro & purpura textae.) Gellius libro secundo, capite sexto legit: purpura praetextae, quo loco multa differit de squalore & squalere.
 1395.19. quidam legunt, tendat unica clausos. Et uersu 46. pro iucundum, inuendum.
 1396.9. Doctorū auctoritas alij, ueterum auctoritas. Et uersu 17. In quibus libris sacrauri.) Supra in dictione citus indicauimus hunc locum corrupte legi, posse autē sic utamq; restitui: in quibus libys citus, sacris cingit forem.
 Eadem, 33. Item traq; prodeunt capite.) alij, iterū traq; prodeunt, nec addunt quod sequitur, superficias accedebant.
 Eadem, 59. Nactus obscuram noctem, estu secundo.) Haec & sequentia loca, de scaphis progressis, & de eo quod est apud Lucretium gradies clamor nullus euidentius explicat & corrigat quā is unde sumpta sunt. Is est autē A. Gellius Notitium suarū libro xi. capite xxxi. ubi candide & erudite sanē defendit Salustium à calumnia, qua eū calumniari conatus erat Asinius Pollio, quod transgressum pro transfecta tione, & transgressos pro ijs, qui tras fractassent possisset. Salustij uerba sicut extant apud Gellium, ex quibus Noniani codices emēdentur ascribā. Itaq; inquit, Sertorius, tenui praestidio relicto in Mauritania, nactus obscurā noctem, estu secundo, furtim, aut celeritate praestitū in transgressu conatus est. Et paulo post de scaphis: Earū aliā paululū progressae nimio simul, & in toto onere, cū pauor corpora agitant, deprimantur. Et quod sequitur ex Lucretio: Praeterea pauit uox, etc. sic legendū ex eodem quo dixi libro & capite: Praeter r adit enim uox fauces, saepe, facitq; Asperiora foras gradies arteria clamor.
 1397.8. Quicquid occulte geritur.) Hic additur ab alijs, auctoritate ueterum, ut sit ordo: Quicquid occulte geritur auctoritate ueterum dici potest.
 Versu 35. Magis curiosam esse belluā.) In libris Plautinis non belluam, sed bestiam tantum inuenio.
 Eadem, uersu 39. leg. Apud mensam. & uersu 43. Arripio & rostrū labe, atq; hoc referiat.) si coniectura uti phas est in re, ut ita dicam pentē a uenias, libens legerem: Arripio, & rostrum labe atq; hoc feriatim percutio dentesq;
 1398.17. Si albus hic capillus hic uidetur uentiq; etc.) Vulgatae Plauti editio habet: Neutiquam ibi ingenio senex inest, & amussitata indoles, non emussitata, quāquam hoc refragante Festo Pompeio.
 1399.31. Neque quas agpennes.) Mihi magis arridet ut legatur aglipennes, uenustiore & magis apta compositione.
 1400.8. Et Plautus remos nauium pedes dixit.) Id ubi dixerit cōpertum non habeo, nisi forte in menachmis illo uersu: Adferuatore sultis nauales pedes.
 Et uer. 34. pro pacatos, legitur & plaantos.

Eadem, uersu 46. Et famularent perpetuere.) Legi, famulante pete, quod ex dictione famulante probari potest.
 Et uersu 52. Et iam absoluto fastigium imponitur.) In libris impressis nō multo secus legitur. Sed quoniam inquit, operi inchoato, propē tamē absoluto tanquam fastigium imponimus. Et uer uersu 54. Vir bonus A. Alexandria profectus, Rhodum etc.) In ijsdē libris habemus, ab Alexandria profectus, Rhodum etc.
 1401.15. Agni grundibant dixit grauius etc.) Huic loco non nihil opiuor, lucis accedet, si Diomedis gramaticorum facile principis uerba subiiciamus. Grunt porcis, inquit, dicimus, ueteres grundire dicebant, ut sit instans grundio. Caecilius: Cruento ore grundibat miser. Claudius amaliū libro de amoquinto: Grundibat grauius pecus suillum. Vide ut hic perperam quomiter pro grauius legebatur, & ut pulchre explicat quod dixerat Nonius, etiam hominū esse grumitum.
 1402.17. Rure puella rogat audio.) Alij rure uirido. Et uersu 27. lege: Septem numero.) Item uersu 46.) Dum luctat detraxisse. Huius nec meminit Donatus, nec interpretum quisquam, sed ubiq; inuenio luctatur, passim uoce.
 Eadem, uersu 20. Elegantes non solum in consuetudine.) Hoc & ante cum annotatū Gellius lib. xi. capite secundo, si quis his non contentes plura desideret.
 Eadem, uer. 36. Magistratus grauatim seditionibus sanguinolentis.) scio hunc locum alicubi sic referri, à Sipuntino nostro. Itaque propter amorem imperij magistratus gradatim seditionibus sanguinolentis urbem turbauere.
 Eadem, uersu 54. Heu me miserū, interij, pergunt lauare.) Secus citatur hoc testimonij in uerbo lauui pro lauui. Heu me miserū, inquit, lauere sanguine. Et mox: Pater ut cruroe la uere.) Aliter legitur & hoc, eo, quem iam nominavi, loco.
 1403.10. Qui falso criminat apud te.) Forte: qui falso criminat te apud, ut imperfecta sit sententia.
 Et uersu 23. Quod uiscus dederas.) Consule Nonium in dictione uiscus. Et uersu uersu 46. Aliquem uerbis fatigat.) Alij legunt: uerbis castigat.
 1404.12. Pomponius Agamemnone: Supposito ne quis.) Sic potius distinguendum apparet: Pomponius Agamemnone supposito: Ne quis etc.
 Et uer. 22. pro, qui sine frustis, legēdū uidetur, qui sine frustis uentrem frustrarent suum.
 Eadem, uer. 47. Ita erat gloriosus.) Alij gulofus.
 Et uersu 34. Pomponius Cretila: Vel petiture.) Melius forte sic: Pomponius Cretila, uel petiture: Bene eueniat etc.
 1405.47. Varro, heurenulo pastopoma, περι τῶν μυνῶν.) Haec satyra sic citatur alibi: Varro in heurenulo pastopomonia, περι τῶν μυνῶν.
 1406.8. Commandatur totum complexa.) Repete quae de hoc alibi dicuntur, cum aliās, tum in uerbo, manducatur.
 Eadem, uer. 11. Corrupt ad incitū adegit.) Superius incitū legendum ostendit citato hoc uersu, sed arbitror incitū etiam descendī posse per elisionē s literae, qua utuntur tam ueteres poētae quā recētores. Nam sic omnium confesu legunt illud Virgilianum: Aut ouium foetu, aut urentes culta capellas.
 Eadem, uer. 34. Cum primores abo & potione.) Secus legimus supra in dictione Eduisa.
 Et uer. 48. scriptum esse Delphis. Theo hera.) θεῶ ἡρα, hoc est deo Iunoni.
 Eadem, uer. 46. Odysseam Homeri ruminari incipis.) Vide dictionem recipere.
 1407.12. Regnum potitur trāmissu patris.) Alij, promissu patris. Et uersu 28. Luna expectans Adria.) Sipuntinus, ne-

scio unde expectatus, hoc sic legit: Expectant itiner longū sermone lenare.
 Eadem, uer. 59. Nam lib. ij. Quae stis.) Leg. M. Cato libro secundo: quae stis causa etc.
 1408.3. Quod parum aduortit.) Alij, quod parum diuortit.
 Et uersu 17. Quia hos dies complusculos. Itē uersu 49. Creditur lucos.) Quidam legunt: caeditur lucus.
 Eadem, uer. 52. Numquam animum quae stis gratia.) Quae stis habent & impressi codices.
 Et mox uersu 59. Quorum nihil pernici causa.) Id & Ciceronem scriptum reliquisse testatur Gellius, quem sequuntur ty pograpii quidā, pernici apud Ciceronē excudi curauerūt.
 1409.13. Vtinam unicum mihi antistitam.) Hunc sequuntur, opinor Marcus Tullius, antistitas sacerdotes faminas dixit, nō antistites, actione in Verrem quinta, in hanc sententiam: Postridie sacerdotes Cereris, atq; illius sanī antistitae, maiores natu, probatae ac nobiles mulieres etc. quod tñ, ut nouū aliquid & prius inauditū uerbum à Cicerone usurpatū anno tautit Gellius. Vfus est & ea uoce Plautus in Rudente dicens: Qui propē hic adestis, quiq; auditis clamorem meum, Ferte suppetias, qui ueneri, ueneriaq; antistitae.
 Eadem, uer. 27. Ne se humum uideant.) Alibi, unguis nitēs humu.) Et uersu tricesimo tertio, pro scarpiculis quidam legunt sportulis.
 Eadē, uer. 38. Qui se agri cultione oblectabantur.) Vulgati codices suo more nihil minus quā in antiquitatem respicientes, sic habent: Num igitur senectus eorum miserabilis fiat, qui se agricolationem oblectabant? Item uersu 50. Nam ternas tunc erat.) Alij, tetra.
 1410.10. Pac. Paulo. Pater supreme.) Huius lectionis meminit & Gellius lib. nono. Et mox uer. 14. Ergo haec animi displicentia etc.) Displicentia legendum, si Nonio credimus, qui libro de indiscretis generibus scribit despicientiam noue pro despectu usurpasse Marcū Tullium, at qui despicientia etiam num scriptum comperi in libris typis excusis. Item uer. 19. lege insita ferocitate. Et uersu 56. montium saxa.
 1411.9. Galliae pro gallicae.) Alij, galle pro gallicae. Et uer. 22. lege, Linius Odyssea. Item uersu 34. Priusquam euenat.) Recte euenat, teste Nonio, non eueniat.
 1412.6. Nec uirum aspellit domo.) Aspellitis legendū uidetur. Et uer. 19. Hortensius supra decem millia cadūm.) Id in uocabulo cadi, libro de generibus uasorum scriptum est, Hortensio, dandi casu non nominandi.
 Eadem, uer. 26. Quod mille denariūm.) Mendum subesse arbitror in libris Ciceronis, ubi legitur pro millenarium mille denariūm.
 1413.17. Postquam honoratus.) Magis quadrat oneratus.
 1414.7. Vnde aut quis florem liberūm inuidit.) Ita ferē & Marcus Tul. qui pulchre hunc locum obiter interpretatur ac laudat. Thufculanis lib. ij. in haec uerba: Ab inuidendo autem, inquit, inuidētia, recte dici potest, ut effugiamus ambiguum nomen inuidiae, quod uerbum ductum est à nimis inuendo fortunam, alterius, ut est in Menalippo: Florem quismam liberūm inuidit meum? Male latine uidetur, sed praecclare Acaius. Vt enim uidere florem, sic inuidere florem rectius quam flori dicitur.
 Eadem, uer. 15. Ille ferax oleo est.) Legi: illa ferax. Nam de terra fit sermo, quanquam in uulgatis Virgilij libris oleae pro oleo impressum sit.
 Et uer. 38. lege: uictu praeponis honesto. Sic enim legit Gellius libro quarto, cap. xvi. Item uersu 42. pro discederent, alij legunt descenderent.

1415.18. Ego miso clandestinorum.) Hoc in alijs sic scriptum inueni: Misso clandestino rumpi, et torquere matura monstrat. Et paulo post, pro litoribus, lictoribus.
 Eadem, uer. 36. Veste squalam et sordidam.) Squalam legendum non squalidam superius ostendimus. Itē uer. 42. Lauaret ararū aggerem.) Vide num legendū sit arenarū aggerē.
 1416.14. Ut que egi, ago nel axim, uerrucent bene.) Hanc ut lectionem sequerer in causa fuit quod in uerbo auerrumata re aliq̄ simile quale hic legitur colligi potest.
 Eadem, uer. 40. lege: Video diripis primitur de pannibus, nisi manus, eripis, quod alibi scriptum erat.
 1417.6. Pompo. praefecto: Morū pater.) Sic malim distinguī: Pompo. praefecto morū. Pater adest, negato hic me, operibo caput. Et uersu 20. Q. uando plus sapiui.) Hanc lectionē laudat et Priscianus.
 Eadem, uer. 28. Soluerit pro solutus.) Imō pro solutus sit, mea quidē sententia, ut ex Caelij uerbis propemodū colligi potest. Quod autē sequitur fidebo, non uidebo legendū esse, apertius est quam ut declarari debeat.
 Eadem, uer. 31. Homo ad pratorē uenit deplorabundus.) Plautinum exemplar ab Asulanō editum habet: Homo ad pratorē plorabundus deuenit. Rursum uersu ab illo tertio: Quis ossa ac pellis totum ita macet.) Legendum, ex eodem codice: Qui ossa atq; pellis totum est, ita cura macet.
 Eadem, uer. 41. De animo fecisti humaniter.) Legendū nisi fallor, de Anno fecisti et c. pauculis literis permutatis. Et uer. 47. Lucilio autore possimus in Veliterna.) Lege, Titinnio pro Lucilio. Nam Veliterna fabula Titinnij nomine coplusculis locis citatur, Lucilius uero satyras scripsit. Idem uersu 45. Portarum claustra cupiret.) Sic legit et Priscianus libro de praeeteritis uerborum.
 1418.7. Auariter illi nos largimur.) Mirū nō largiter pro largimur legendū sit, ut contraria inuicē respondeant. Et uersu 30. Et pro beneficio largi atq; ampliter.) Largi uerbum est hoc loco nō nomen, ut paulo superius annotauit Nonius. Itē uersu 57. Quonia aequiter sententia fuere.) Hic addunt nō nulli, pronomen, quonia aequiter eorum sententia fuere.
 1419.54. Haec malos annos multosq;.) Hic quod deerat ex dictione summum suppluimus. Et uersu 39. Sed ne cum ista haec memorare.) Priscianus legit: Sed necum ista haec memorare meminī.
 1420.4. Trābem ergastulo.) Huius loco legendum Pomponius Ergastulo aut certe ex integro addendū Pomponij nomen, si trābem ad superiora pertineat. Nā in dictione rarenter, et uerbo uillitari hic locus nominatim citatur Pomponij nomine. Et uersu. 51. Summam gloriam euotis fines.) Apparet legendum, eueriti fines?
 1421.2. In Thespiadū ore derepente.) Lege: in Thespiadum ore, derepente. Et uer. decimo: Aemilius Maer in theogonia.) Mihi non satis constat an idē sit hic Maer cū eo qui alibi citatur, in Ornithogonia, nec adeo an perperam scriptū sit theogonia pro ornithogonia, cum utrumq; probabile sit. Sed magis placet ut ornithogonia legatur. Nam et Seruius alibi hos uersus citat ex Ornithogonia:
 Cygnus in augurijs nautis gratissimus ales,
 Hunc optant semper, quod nunquam mergitur undis.
 Porro lib. Theogonia nusquam quod sciam apud Latinos mentionem fieri meminī, praeterquam hoc loco tantum.
 Ead. uer. 47. Quid ea scripti uis.) Rectius nō fallor: qd de ascripti uis: Et uersu 55. In alio loco idem: Later quē conquadra uit regus.) In alio loco, id est, in κατὰ ὑβὴν, περὶ θυσιῶν, ut superius citauit in dictione, later.

1422.19. Vti qui purpuram uolunt.) Lege: ut hi qui purpurā uolunt. Sed de hoc nonnihil in uerbo sufficit.
 Eadem, uer. 35. Hanc dat diem.) Alij, hanc dicit diem. Et uer. 58. Cœnā istī dabat apud uillā in Tyndaritano.) Hoc superiori libro paulum alio ordine recensuit. Cneius, inquit, Pompeius, cum filio q̄ fuit in Tyndaritano, cœnā istī dabat. Item uer. 60. Stabat pro templo, et capitolia celsa tenebat.) Secus sentit Seruius. Stabat pro templo, inquit, id est pro defensionem templi. Nam ante templū non procedit, cum obfessus intra templum esset.
 1424.27. σφῆσιν ἀποσπῆσαι τὴν ὑπερμαρτυρίαν.) De his multa agitur Gellius lib. sexto, capite secundo, et rursum libro duo decimo, capite primo.
 1425.19. Vilem q; phaselū.) Nonianae interpretationi suffragatur idem Seruius, eundem locum Virgilij enarrans. Vilem, inquit, id est abundantē, nam omne quod abundat uile est. Et uersu 32. Legatos repetitum mittebant.) Hic alijs additum erant. res, legatos res repetitum mittebant.
 Eadem, uer. 37. Atque atq; ascendit muros.) Sic enim legendū, geminata atq; particula, ut docet Gellius lib. x. cap. ultimo.
 Eadem, uer. 57. Sertorius Parthis turbam orantibus.) Superius monuimus pro Parthis turbam orantibus, alibi scriptum fuisse semel aut iterum: Sertorius fortis morantibus, et se utrumq; non perinde mihi probetur.
 1426.15. Fornum et fornaces dicuntur a forno, quod est calido.) Fest. Pompeius furnū a furno, forcipes uero ab eo quod his forma, id est calida rapiuntur dicta scribit. Vnde uideat lector, utrum, haec autorū inter se dissentio iudicio ne an librorum uicio nata sit.
 Eadem, uer. 54. Polyphemus ducentos Cyclopes coelites.) Crinitus aliud forte exemplar nactus legit: Polyphemus ducentos Cyclops longus pedes.
 1427.25. Lenunculus.) Quidam hic pro lenunculo, remanens lum legere malunt, quod nauigij genus est, cuius meminit Gellius lib. x. cap. xxi. Et uersu sequenti lege: per noctem.
 Eadem, uer. 51. Cymbarum ante pedes multitudo.) Nostra editio Ciceronis paulo secus habet. Cymbarum ante oculos multitudo. pro se quisque quod ceperat afferebat. ante Pythij pedes pisces abiciebantur.
 Eadem, uer. 56. Armamenta tamen uel omnia.) in quibusdam hic addebatur, malum: Armamenta tamen, malum. Et uersu 58. Qui pro gubernatore se geres, prope euerit profumam.) Hic me alicubi sic legisse meminī: Qui pro gubernatore se geres, prope euerit profumam.
 1428.12. lege: Cum Thais Menandri.)
 1429.6. An regillam tunicam induam.) In vulgatis Plauti exemplaribus habetur: Quid erat induta? an regillam induculam an mendiculam? Impluuiatam, ut istae faciunt uentis nomina.
 Ead. 45. Praeterea quod intellectu et c.) Sipuntinus haud scio quo exemplar secutus, legit: Quas nunc in foro, prius et in lecto habebant togas.
 Eadem, uer. 10. Tunicam rallam.) Hunc locū ex Plauti Epidico, quandoquidem ad uerbum penē interpretatur Nonius, non alienam fuerit sub scribere, quo uel facilius utiq; intelligatur, uel siquid deprauatū sit in nostra editione, castigari possit. Verba Plauti sunt haec:
 Quid istae quotannis nomina inueniunt noua,
 Tunicam rallam, tunicam spissam, linteolum castitium,
 Indusiata, patagratam, caltulam, aut crocotulam,
 Supparum, aut subminiam, ricam, basilicum aut exoticum,
 Cumatile aut plumatile, aut cerinum, nuge maxima.
 ex quibus

ex quibus obiter corrigo illud uer. 29. Supparū autem subnimum est, et alia quaedam in eodē libro. Item uersu 62. lege ius inagnis.
 1430.9. nihilo magis dicere.) forte legendū, decere. Et uer. 26. En combomata genera uesiu puellarum.) Iulius Pollux lib. εὐνομαστῶν quarto, scribit ἐρυθρομα uesis genus fuisse, qd serui exomidi superinduerent.
 1431.13. Libero simpunio uinitari.) Inuitari legendum apparer, atq; ita habebant quidam codices.
 1432.42. crocotis, malatijs.) Legendū, manicis, mortualibus etc. ut paulo post in dictione patagrum.
 1433.1. Nam ut arquat et ueternostis lutea quae non sunt.) Hic quod desiderabatur sufficimus ex dictione arquati. Et uersu 4. flammearij, uiolarij, coriarij.) Plautini codices, quos quidem uiderim, pro coriarij constanter habent, corinarij, atq; ita legit Plautini interpretes, et ipse Nonius in dictione flammearij.
 Eadem, 28. Et si quē uerū affectum maerore.) Apud Ciceronē afflictu m legitur. Itē uer. 34. primū ocium farracinā.) Si

quid credimus editioni illi quae Varronis nomine circūfertur de re rustica, sic legendū est hoc loco: Omne pabulū, primum ocyum, farragmen, uitiā, nouissimum fanum secari. Ocyum dictum à Graeco uerbo οὐνός quod ualet cito. Similiter quoq; ocyum in horto.
 Eadem, 38. Varro antropopuli.) Credo legendū id quod saepe occurrat, ἀνθρωποπυλῆ. Et uer. 56. Vino addito lora passim uocare caeperunt.) For. lora, passim uocare. Et mox, ad folliculos rei, quos.) leg. ad folliculos reliquos.
 1434.16. ἀμου μινεσε περὶ μαρτυρίας.) Hic titulus satyrae alibi sic scriptus erat, ἀμου μετις, περὶ φιλαρτυρίας, et rursum alibi, περὶ ἀμότης φιλαρτυρίας.
 1435.9. Vigilius lib. viij. Leuas cetera teget.) Erratum est, in librorū numero, ut facilis est lapsus quando per notas designatur. Extat enim lib. septimo.
 1436.4. leg. praetergrædiebantur.) Et uer. 7. legendū nō fallor, pluteos propius collocatis harpagis, quandoquidem de machinis sit mentio.

CASTIGATIONVM INNONIVM MARCELLVM FINIS.

INDEX QUATERNIIONVM.

I. 9. 17. 25. 33. 41. 49. 57. 65. 73. a. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. x. y. z. A. B. C. D. E. F. G. H. I. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. V. X. Y. Z. Aa. Omnes sunt quaterniones praeter 73. quaternum, et 2. ternum.

VENETIIS IN AEDIBVS ALDI, ET ANDREAE ASVLANI SOCERIMENSE MARTIO M. D. XXVII.

